I A N U A R I E

Vineri 1 ianuarie 2010

Azi m-am deşteptat pe la orele 2 de dimineaţă. Aseară, frânt de oboseală, m-am culcat imediat ce a plecat Filip în Normandia, după orele 19, aşa că, într-un fel, mi-am făcut suma.

Acum, că m-am spălat, m-am bărbierit, pot începe Noul An.

Am primit o mulţime de felicitări-urări - încă nu am apucat să răspund la toate, o voi face pe îndelete în astă-dimineaţă.

Curiozitate plăcută: deşi Filip mi-a instalat Jurnal 2009 în jurului orei 18 (ieri; anul trecut, să nu se uite), azi, la orele 2 (dimineaţa), când am consultat Xiti, am găsit 20 vizitatori ai Jurnalului 2009! Dar oamenii ăştia nu mai "revelionează", maică, nu mai petrec şi ei cu neşte sarmale, nu mai beau un vinişor? Desigur m-a bucurat constatarea (20 vizitatori ai Jurnalului 2009 întreg, instalat mai adineaurea, dar mai erau şi 8 vizitatori ai Jurnalului ian-nov 09). 'Zdai seama? 'Zdau, cum de nu!

Se observă cu câţi vizitatori mă laud, nu? Se!

Recitindu-l pe cel proaspăt, "întregul", am observat câteva greşeli, printre care cea mai gravă: vorbind de alegeri, în loc să spun că *nu am dreptul de vot*, am scris că… am… Corectura de ieri nu a fost completă, mi-au mai scăpat scăpări, vorba celuia. Într-un fel am justificări - printre ele cantitatea de text (aproape 700 pagini) de verificat… Apoi oboseala…

De acord: voi profita de aceste zile din 2010, ca să-mi odihnesc trupul; şi sufletul. Pe săptamâna viitoare, care va începe în 4 ianuarie - dar eu voi mai aştepta până pe miercuri, ca să le las oamenilor vreme să se dezmeticească - voi face întrebare la Curtea Veche: «Cum stăm cu **Scrìsuri 1** ?»

Într-un răspuns la urări LIS mi-a trimis şi mie un articol al său despre "intelectualii răsplătiţi de Băsescu" pentru că stătuseră în jurul lui şi îl apăraseră cu pépturili de agresorii venininoşi.

Greşeala mea: aşteptasem ca *aceia* ('telectualii, dè) să fie vizitatorii cu avionul trimis de Însuşiul, să i-i aducă la picioare, la Neptun sau/şi cei cotrocenizaţi - şi nemuriţi în fotografia prezentîndu-i pe Prinţul Lichelelor şi pe Gaura Trou-ului ungurean, ca să mă esprim decent - la ieşirea pe Poarta Sultanatului cotrocean.

Din cei inşiraţi de LIS niciunul nu face parte din "elita intelectualicească", doar din cea…politicianist-gazetărească - nu

merită să le scriu numele…

Pierdusem din vedere că cei (pe care îi aveam eu în vedere) sunt de multă vreme "răsplătiţi", iar după izbânda în alegeri a Tovarăşului Băsescu - asupra tovărăşelului Geoană - au răsuflat uşuraţi, bînd şampania victoriei Binelui asupra Răului.

Elitarzii intelectualiceşti: Liiceanu, Patapievici, Mihăieş, Ungureanu-Gaură… şi cine or mai fi fost, cu măturica, să măturicizească bătătura din faţa gumarilor Băsescului, aceştia sunt adevăraţii garanţi că Stăpânul lor ştie să se iscălească, deşi "nu a prea citit nici o carte" - vorba fiind de tată, nu de fetiţă, cea cu succesur'li, juna fiind tobă! - dovadă: poporul românăchesc a ales-o în-unanimitate-plus-unu să îl reprezinte în Parlamentul European, alături de Becali, de Trou şi de alte borţi (nu: boarte?).

Eu, departe de realitatea-reală a realităţii-româneşti mă întreb care va fi deosebirea (cantitativă, pentru că cea calitativă este cunoscută) între Adrian Păunescu şi Gabriel Liiceanu?; între C.V. Tudor şi Traian Ungureanu?; între Patapievici şi Titus Popovici?, între Săraru şi Mihăieş, reversibilul? Pe Tismăneanu junior nu l-am mai pomenit, îl pomenesc toată ziua-bună-ziua plecăciuniştii noştri citatori de citate de necitat, azi-mâine intelectualii-de-bine au să-i înalţe un monument la Şosea: "Aici zace Tismăneanu Fiul, fiul Tatălui Tismineţki".

*

Din *Flux,* 25 decembrie 2009:

"**Scurte marginalii la o hartă germană. Giurgiuleştiul, Reniul, Nişaliul Crocmazului şi Palanca pe o hartă dinaintea ocupaţiei sovietice**

Nu există geopolitică fără hartă, după cum nu există hartă fără geopolitică. Acest adevăr explică de ce regimul Lucinschi şi regimul Kucima au convenit, în cârdăşie, să secretizeze şi să ţină cât mai departe de ochii populaţiei noastre Albumul de hărţi topografice şi Protocolul-crochiu al liniei frontierei de stat între Republica Moldova şi Ucraina, ca document descriptiv al trecerii liniei frontierei de stat pe teren.

Geneza frontierei moldo-ucrainene la Palanca şi Giurgiuleşti – aceste două puncte de sprijin sau de prăbuşire geopolitică a Republicii Moldova – a fost determinată de obsesia mai veche a Kievului de a ne enclaviza, pentru a ne fixa în sfera sa de influenţă şi dependenţă economică, iar astfel şi politică. Aşa s-a născut şi mitul celor 430 de metri de mal dunărean chipurile dăruiţi Republicii Moldova de către Ucraina, poveste invocată pentru justificarea gestului ticălos de transmitere sub jurisdicţia eternă a vecinului răsăritean a teritoriului nostru naţional de la Palanca.

După ce a combătut minciuna moldo-ucraineană despre generozitatea teritorială a Kievul faţă de moldoveni, fostul primar de Giurgiuleşti, Dumitru Niculiseanu, ne spunea luna aceasta că hărţile mai vechi, mai cu seamă cele din perioada sovietică, care ar trebui să probeze documentar că nu noi am primit, ci nouă ni s-a luat teritoriu la Giurgiuleşti, nu se mai găsesc în localitate

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

sau în fostul centru raional Vulcăneşti, dar ar putea fi găsite doar prin arhivele din Chişinău, Kiev sau Moscova. Argumentele topografice şi topologice sunt indispensabile într-o dezbatere privind frontierele. Observăm că, deocamdată, autorităţile chişinăuiene au evitat să dea publicităţii hărţi topografice, funciare, militare, administrative sau de alt ordin care să demonstreze că Republica Moldova nu a fost păgubită teritorial la Giurgiuleşti, că malul Dunării este în această localitate la fel de lung cât era şi în momentul proclamării independenţei noastre de stat. Acelaşi lucru şi în cazul insulei Nişaliu, înstrăinate în favoarea Ucrainei, şi a Deltei Nistrului de la Palanca (Balta lui Alexandru Vodă), acaparată de Ucraina în timpul ocupaţiei sovietice.

Iată că descoperim acum o hartă germană a României interbelice, cartografiate în 44 de fragmente constitutive. Autorii hărţii anunţă în legenda acesteia: "bearbeitet nach der amtl. Rumänischen Zählung von 1930 über die Volkszugehörigkeit". Ceea ce pe româneşte ar însemna: "editată potrivit rezultatelor pe fiecare etnie ale recensământului populaţiei României din 1930". Scara hărţii este de 1:200000, adică 1 cm la 2 km. Etniile reprezentante sunt, în ordinea preferată de topografii nemţi: germanii, românii, maghiarii, ruşii, ucrainenii, huţulii, cehii şi slovacii, polonezii, bulgarii, iugoslavii, grecii, albanezii, evreii, turcii şi tătarii, găgăuzii, ţiganii, armenii şi alţii. Fiecărei etnii îi revine o culoare diferită, iar numărul acestora pe fiecare localitate este redat prin cercuri şi semicercuri de dimensiuni variabile, figuri geometrice echivalente unui număr între 25 de persoane şi 10.000, precum şi prin semnul x pentru etniile având între 10 şi 25 de reprezentanţi într-un singur sat sau oraş. Meticulozitatea cu care a fost elaborată această hartă etnoadministrativă impresionează. Cred că lucrarea cartografilor germani merită reeditată pentru valoarea ei ştiinţifică. Guvernul Filat, care risipeşte sute de mii de lei din fondul de rezervă a guvernului pe întremarea sănătăţii deputaţilor comunişti, ar putea găsi fonduri pentru un asemenea gest de restituire a istoriei plaiului. Sau – mai ştii! – poate preşedintele interimar Mihai Ghimpu, care a efectuat zilele acestea o excursie de lucru la Giurgiuleşti, ar manifesta interes pentru reeditarea hărţii cu pricina.

Harta este valoroasă prin faptul că fixează, cu multă precizie şi acurateţe (neamţul neamţ rămâne!), nu doar limitele dintre judeţe (bunăoară, Galaţi, Ismail, Tulcea), dar, prin linii întrerupte sau punctate, şi limitele teritoriale ale plăşilor (bunăoară, Cazaci), municipiilor şi oraşelor (bunăoară, Galaţi, Reni). Nu lipsesc nici drumurile rutiere, căile ferate sau construcţiile inginereşti (canale, poduri etc.). Ilustrăm aceste scurte marginalii cu câteva imagini ale hărţii descoperite.

După cum se vede pe această hartă (partea 36), limita dintre oraşul Reni şi moşia comunei Giurgiuleşti coincide, pe malul Dunării, cu punctul indicat de giurgiuleşteni ca fiind marginea fostului cătun Mândreşti, întotdeauna aparţinător de Giurgiuleşti. Astfel, această hartă germană confirmă faptul că moşia comunei Giurgiuleşti se întindea pe malul Dunării pe o distanţă cu mult mai mare de 2 kilometri, iar hotarele Reniului nu au atins niciodată gura râului Prut, aşa cum pretinde premierul Filat şi ministrul său de Externe, Leancă, într-un glas cu propaganda de la Kiev. Hotarul administrativ dintre Giurgiuleşti şi Reni a trecut întotdeauna cu mult în aval de locul vărsării Prutului în Dunăre, dar în aval şi de confiniumul dintre judeţele Galaţi, Tulcea şi Ismail (astăzi doar dintre judeţele Galaţi şi Tulcea), punct de joncţiune situat pe apă, în dreptul Cotului Pisica, din care astăzi s-a separat insula Cotul Pisicii, aparţinând României (în judeţul Tulcea). Distanţa dintre

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

podul feroviar de la Giurgiuleşti peste Prut şi punctul de separaţie a moşiilor Giurgiuleştiului şi Reniului pe malul Dunării măsoară pe harta germană 2,8 centimetri, echivalentul unei distanţe de 5,6 kilometri. Totodată, observăm că limita de sud a comunei Giurgiuleşti se suprapune peste limita administrativă dintre judeţele Ismail şi Tulcea, pe o distanţă de 2,8 kilometri, însemnând tot atâta şenal navigabil al fluviului Dunărea. Această distanţă de 2,8 kilometri de Dunăre se situează între punctul de joncţiune a plăşilor Prutul de Jos (jud. Galaţi), Reni (jud. Ismail) şi Măcin (jud. Tulcea) şi punctul de intersecţie a hotarelor administrative ale satului Giurgiuleştiul şi oraşului Reni, pe de o parte, şi a oraşului Reni cu plasa Măcin din judeţul Tulcea, pe de altă parte.

Sub aspect statistic, Giurgiuleştiul anului 1930 apare pe hartă ca având o populaţie de 1900 persoane de etnie română, iar Reniul – cu o populaţie totală de 11850 de locuitori, dintre care 6100 români, 3450 ruşi (în general lipoveni), 1150 evrei, 400 bulgari, 250 găgăuzi, 150 greci, 100 turco-tătari, 100 ucraineni, 50 polonezi, 50 ţigani şi 50 germani.

Aceeaşi hartă germană (partea 28) redă cu maximă exactitate organizarea administrativă şi componenţa etnică a plăşii Cazaci din judeţul Cetatea Albă, plasă din care făceau parte comunele Palanca şi Crocmaz. Pe această hartă apare teritoriul Nişaliu (107,7 ha), înconjurat de Cotul Nistrului zis Poloboc, parte a moşiei Crocmazului, astăzi cedată Ucrainei. De asemenea, putem vedea pe hartă şi Balta lui Alexandru Vodă, cu o suprafaţă de peste 7000 de hectare, care formează Delta Nistrului. Teritoriile Abdiv şi Baibol apar şi ele pe harta germană ca parte a comunei Palanca. Precizăm că litoralul pălăncean al Limanului Nistrului (Marea Neagră) măsura 18 kilometri.

Autorii hărţii germane ne informează că în 1930, la Palanca locuiau 2050 de persoane, dintre care 1450 români, 350 ucraineni şi 250 ruşi, pe când populaţia Crocmazului număra 2650 de suflete, dintre care 2450 români, 150 ruşi şi 50 evrei.

Luând act şi înarmându-ne cu toate aceste argumente topologice înfăţişate de harta germană descoperită de noi, ne întrebăm a câta oară de ce oare şi întâmplător oare premierul Vladimir Filat şi prim-vicepremierul Iurie Leancă calchiază propagandistic din ucraineană şi ne induc în eroare cum că „ţara vecină ne-a oferit 430 de metri din teritoriul său”, că „în urma acelui Acord şi în cadrul căruia s-a reglementat situaţia acelei porţiuni de drum – 7 kilometri în regiunea satului Palanca – am primit acel teritoriu în zona Giurgiuleşti, care ne-a permis să avem ieşire prin Dunăre la Mare şi că „şi ucrainenii pot să spună acum că au făcut o cedare atunci când ne-au oferit cei 430 de metri ieşire la Dunăre”? Care a fost şi care este preţul unor asemenea afirmaţii otrăvite?

Vlad CUBREACOV

Din păcate nu pot copia aici, în jurnal, cele două hărţi după originalul german. Deci: târgul ticălos a fost făcut între Kucima şi Lucinski. Vlad Cubreacov este dispărutul (răpitul) de acum câţiva ani. Înţelesesem că era apropiat de Iurie Roşca. Pretinde că “abia acum” s-a descoperit harta cu pricina… Cum aşa: “abia acum”? Nu se cunoştea existenţa ei? Şi cum se explică apariţia ei tot “abia acum”? Să fie declaraţiile lui Filat (pe care nu le cunosc, mă încred în afirmaţiile lui Cubreacov) detonatorul publicării hărţii germane? Cum să cred că “noua echipă” de la Chişinău este

atât de laşă, de tremuricioasă, încât să confirme minciunile ucrainene?

Regret rolul tulbure jucat de Cubreacov. Bănuiesc mâna tulburelui Iurie Roşca. Chiar nu ştia nimeni nimic despre adevărul "înţelegerii" dintre Kucima şi Lucinski?

Iată, eu, atât de departe de culisele politicii "externe" ale Moldovei, am înţeles câte ceva, doar întrebînd pe nişte "guvernamentali" care mă vizitaseră prin 1990, aici la Paris… Am exagerat: nu am aflat nimic din răspunsurile lor, ci… din întrebările mele, rămase fără răspuns : că "problema Reniului" nu se discută (eu refuzînd să o numesc: "problema Giurgiuleştiului…". Ultima tentativă a mea - nu specială, ci aşa, că tot nu venise vorba… a fost faţă de Snegur: observînd (cine n-ar fi observat?!) cât de ostilă mi se arăta soţia lui - mai ales cuvintelor care l-ar fi obligat pe bărbatu-său să rostească "vorbe proaste" (ea, fiică de ruşi albi, refugiaţi în România după revoluţia bolşevică, era mai terorizată, tremura mai temeinic decât un biet agronom basarabean ca Snegur, care "între timp" se dăduse pe brazda sovietismului…). La plecare, el conducîndu-mă până la ascensor, l-am întrebat când are de gând să ceară restituirea măcar a Reniului, dacă nu al întregului braţ Chilia. Deşi nimeni nu ne auzea (s-o cred eu), Snegur a început a da din mâini fără cuvinte, a-şi rostogoli ochii - da, rostogolitul ochilor ar fi putut semnifica: alarmă… Aşa am rămas şi fără răspuns prezidenţial.

Totuşi, ajunşi la lift, surprinzător, Snegur a intrat în cabină înaintea mea şi i-a făcut semn plăieşului din pază să rămână afară, apoi m-a întrebat în şoaptă, ceva în genul:

- 'Da de unde ştiţi de secretele astea?'

N-am avut timp să-l întreb despre care secrete vorbea, că a ieşit din cabină şi a dispărut…

Sâmbătă 2 ianuarie 2010

Azi am dat o ultima variantă a **Săptămânii**…

Duminică 3 ianuarie 2010

Am impresia (sigură) că mi-a revenit răceala. Că numai ea îmi lipsea.

Mi-a telefonat Vasile Paraschiv. Să-mi ureze La Mulţi Ani. I-am urat şi eu, din toată inima.

Mi-a făcut mare plăcere schimbul de cuvinte, dar nu mi-a vestit nimic bun vocea lui: de la ultimul telefon era schimbată.

Avea timbrul modificat: gâfâit, al bolnavului de inimă, oricum, al omului *scăzut*…

…Vorbesc aşa de "Nea Vasile", cu drag şi cu participare. Probabil şi cei cu care vorbesc eu la telefon îmi găsesc suflul scurtat, deşi fac eforturi să nu răzbată prin gaura firului telefonic bătrâneţea şi moartea care ne pândeşte după colţ.

Nu am mai citit în ultima vreme "ecouri" bădărane, injurioase la adresa lui, ca cele de după lecţia de morală elementară administrată la Cotroceni, Însuşilui Băsescu - în prezenţa tăcută, deci complice a Nesfârşitilor noştri Intelectuali Manolescu, Pintilie, Beligan. Dealtfel nici eu nu am adus vorba, nici el nu va fi avut chef să amintească "hotărîrea judecătorească", cea care explica… depăşirea unui termen, ce contează, contează că cei care făcuseră câte ceva pentru români şi pentru România de multă vreme suntem aruncaţi la gunoi/ de oamenii noi: Băseştii, Băseştile, Liichenii, Udrèle-le, Trou-ii, Paţachinevicii, Mihăieşii, Manoleştii, Pleşii, Blandienii, Adameştencele, Muşatele…

Luni 4 ianuarie 2010

A propos de "episodul Paraschiv", "episodul Babeş":

"**Babeş, pictorul care a ars pentru libertate**" - Laurenţiu Ungureanu, *Adevărul*, Duminică 27 dec 2009

„Adevărul" începe un scurt serial despre bărbaţii care s-au luptat demn contra comunismului. Liviu Babeş, Călin Nemeş, Gigi Gavrilescu, toţi, şi-au luat viaţa şi s-au eliberat. Acum se luptă cu uitarea. „Stop Mörder! Braşov = Auschwitz". Acestea sunt ultimele cuvinte ale lui Liviu Corneliu Babeş, cel care pe 2 martie 1989 şi-a dat foc pe o pârtie de schi.

Numit „torţa vie a Revoluţiei române", Liviu Corneliu Babeş şi-a dat foc şi a murit pe Pârtia Bradu, din Poiana Braşov. (…)

Inutil să repet ce a scris jurnalistul : se înţelege după "dialogul" angajat pe forum: "nivelul" este detestabil. Îmi ies din fire şi mă întreb, patetic:

«Meritau oare alcătuitorii (altfel cum să le zic?) acestei comunităţi, românii, ca cei înşiraţi mai sus - la care să se adauge şi partizanii şi martirii din puşcării - să se sacrifice (de-o pildă Babeş) *pentru ei*?»

Nu am nesimţirea să dau un răspuns, meritat: NU!

Deşi… Mi-am pus eu oare vreodată această întrebare? Da' de unde! M-am năpustit cu coarnele în Zidul Sec', fără să mă gândesc la consecinţe, nici la răsplată.

Şi bine am făcut. Chiar dacă am rămas aşa cum m-a făcut mama: în curu-gol.

Marţi 5 ianuarie 2010

Azi Flori Bălănescu îmi trimite:

“Un fost deţinut politic, dr. Florin Mătrescu,
e mai dur chiar decît Vadim

“În urma unui turneu făcut de Romulus Rusan şi de Ana Blandiana în mai multe ţări europene, inclusiv în Germania, am aflat de intenţia acestora de a transforma închisoarea din Sighet într-un memorial. Natural, am vibrat, mai ales că eu eram în acel moment secretar al Comitetului Naţiunilor Captive, care întrunea luptători anti-comunişti din mai multe zeci de ţări aflate sub dictaturi comuniste. Şi atunci le-am făcut propunerea dacă nu cumva ceva din exponatele pe care noi le aveam în Camera Naţiunilor Captive, din oraşul Köln, nu le-am putea transfera în Memorialul de la Sighet. Au fost de acord şi mie mi s-a părut ideea absolut rezonabilă. M-am implicat în acest proiect cu toate puterile.

Am fost unul dintre sponsorii Memorialului Sighet

Printre altele, am dovezi care atestă că am donat, în mare parte din propriul buzunar, în jur de 40.000 de mărci, care au luat forma unor ajutoare băneşti propriu-zise sau obiecte. Donaţiile au fost acordate Fundaţiei Academia Civică. Un mare ajutor în acel moment au dat şi surorile Coşoveanu, care au pus mult suflet pentru amenajarea încăperilor Sighetului, cel puţin în perioada de început. Afară de asta, eu dispuneam de cele 66 de steaguri ale Naţiunilor Captive, pe care le făcusem în Germania, care m-au costat aproape 8.000 de mărci, şi am căpătat promisiunea că se va organiza o Cameră a Naţiunilor Captive.

În 1994, la un an după această întîlnire, am văzut această cameră la etajul I, o cameră mare, spaţioasă, în care steagurile şi-ar fi găsit un loc important. Afară de aceasta aveam un cearceaf, lung de 8 metri, făcut de regretatul luptător anticomunist Eugen Costandache, care notase pe el cca. 800 dintre morţii revoluţiei.

Camera rezervată Naţiunilor Captive era necorespunzătoare

Anul următor, în 1995, am dorit să văd camera rezervată Naţiunilor Captive. Şi am descoperit o cameră mică, care nu semăna cu cea promisă. Localizarea topografică era exactă. Unul dintre portarii Sighetului mi-a destăinuit că această cameră a fost împărţită în două tocmai pentru ca această Cameră a Naţiunilor Captive să nu aibă un spaţiu prea mare, să nu i se dea o prea mare importanţă. Ăsta a fost un semn, şi atunci au apărut semne de îndoială. La inaugurarea Sighetului, în 1993, pe frontonul clădirii, la stînga, la intrare, erau plăci de marmură de mărimea 40x30, cu numele celor 54-55 de miniştri, căpetenii religioase, oameni de mare valoare care au murit în Sighet.

Nume importante au fost excluse

Le-am văzut în subsolul clădirii, şi, ceea ce m-a frapat, chiar în faţă era numele istoricului Gheorghe Brătianu. Se zvonea că motivul real pentru care aceste plăci au fost date jos era faptul că între miniştri

au fost şi cîţiva oameni de dreapta. Argumentul oficial pentru care plăcile memoriale au fost înlăturate a fost renovarea clădirii. Nu a fost rău că s-a renovat, deşi, cum spunea cineva, a fost transformat Sighetul într-un hotel. Normal ar fi fost ca măcar un etaj să arate grozăvia închisorii din Sighet. Am tot sperat ca aceste plăci să fie puse într-o sală a Sighetului. Ele nu au mai fost văzute niciodată. Pentru mine a fost clar că ce se întîmplă la Sighet, exponatele, ordinea lor, denumirea camerelor sînt controlate de cineva.

- De cine anume?

- Şi eu mi-am pus întrebarea. Indiciile m-au dus cu gîndul la masonerie. [**“Masoneria” are spate bun: ca un catâr. Numai că aici “Masoneria“ nu are nici o legătură cu… prefectura: a devenit o “metodă mascată”, pentru a nu fi acuzat acuzatorul că i-a acuzat pe evrei. Numai că metoda-mascată se demască singură - ca proasta - trei paragrafe mai încolo apare (la Sighet!) un rabin-controlor. La ce slujeşte un rabin controlor - la Sighetul nostru? Ei, la ce! La controlarea conformităţii exponatelor - fireşte, “conformitate” numai în raport cu evreii, nu cu adevărul-adevărat. La ce a mai slujit “mascarea adevărului”? La nimic, decât la dovedirea că Românul nostru - fie el şi Mătrescu tremură de frica… “masoneriei” căreia el îi spune astfel, ca să nu-i scape: “evreimea” - nota mea, P.G.**] Din moment ce numele întreg al lui Ion Gavrilă Ogoranu apare trunchiat, sub forma de Gavrilă I., numele doamnei Maria Antonescu a fost exclus din rîndul puşcăriaşelor de la închisoarea Mislea.

Au dispărut semnele unor manifestări creştine

- Am înţeles că, într-o luare de cuvînt, aţi semnalat conducerii Academiei Civice absenţa unei cruci din sala de conferinţă.

- Nu numai asta. Am semnalat scoaterea crucii din sala de conferinţă, unde a fost prezentă cel puţin 3-4 ani. În perioada de început se spunea Tatăl nostru sau Cu noi este Dumnezeu. Erau, prin urmare, nişte semne ale unei manifestări creştine. Cu timpul, au dispărut.

În urma observării acestor lucruri, am luat cuvîntul, sfătuindu-mă şi cu Bădiţa Ion Gavrilă Ogoranu, şi am spus adevărul. Numai masoneria putea fi deranjată de prezenţa numelor unor oameni de dreapta pe plăcile respective. Dar ăsta a fost trecutul României. Nu-l putem şterge.

Unul dintre insideri mi-a dezvăluit un amănunt, care are relevanţă. Anume că, *de două ori pe an, vine un rabin din New York, care vizitează întreg Memorialul Sighet şi decide ce rămîne şi ce se scoate din exponate. Este vorba de o atitudine de plecăciune faţă de oameni care încep să controleze ceea ce românii au crezut că va fi un loc de evocare a suferinţei Neamului Românesc.* (subl. mea, P.G.)

Am cerut amenjarea unei săli pentru martirii din Basarabia şi Bucovina. Nu s-a acceptat. (subl. mea). Dacă la Sighet s-au petrecut lucruri necurate, trebuie spus că ele nu sînt iniţiative româneşti. Nu acuz de rele intenţii pe cei care au făcut Memorialul Sighet. S-au supus unor forţe internaţionaliste. (nu “masonice”?, observaţia mea, P.G.)

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Aşa-zisele cruci expuse în interiorul Memorialului sînt o blasfemie.

- Putem spune şi anticreştine?

- Da, au apărut două cruci, în celular şi la intrare, care te duc cu gîndul către organele genitale bărbăteşti şi femeieşti. O să spună că este o stilizare foarte modernistă.

În asemenea loc crucea, şi numai crucea, îşi găsea locul. Orice transformare a crucii este un sacrilegiu. Este o încercare de călcare în picioare a tradiţiei noastre şi a învăţăturilor Sfintei Scripturi. Este o blasfemie (n.r. - vezi foto).

- Dumneavoastră aţi luat atitudine publică, condamnînd aceste devieri. În Addenda cărţii dumneavoastră, "Holocaustul roşu", spuneţi că Ana Blandiana a avut o reacţie care v-a dus cu gîndul la Ana Pauker.

- A fost de-o agresivitate, de-o răutate, care ori e patologică, fie a fost o lecţie de bună purtare care trebuia dată subsemnatului. Ideea era: Sighetul suferă transformări, Sighetul îl facem cum vrem noi şi nimeni n-are voie să conteste ceva. Nu mi-a dat nici o şansă de a da o replică.

- De ce v-a acuzat?

- M-a acuzat de vedetism, de faptul că semnalez lucruri pe care ceilalţi nu le văd. Cum se face că oamenii laudă Sighetul, iar eu am atîtea note critice? M-a acuzat că doresc recunoaştere oficială pentru că eram sponsor al Memorialului.

Atitudinea Anei Blandiana mi-a adus aminte de Ana Pauker

E adevărat că doamna Blandiana m-a propus, la un moment dat, ambasador al României, în Germania. A avut gesturi de amabilitate, iar eu îndrăzneam să formulez note critice. Tonul doamnei Blandiana, răutatea discursului mi-au amintit de momentul Ana Pauker.

Nu recunoşteam persoana amabilă şi civilizată pe care o ştiam, cu care eram în relaţii apropiate. Ne-a vizitat chiar casa din Germania. Am făcut grătar, cu friptură şi mititei, şi m-a ajutat să pun mititeii pe tavă [**ca şi cum acest ajutor: "punerea mititeilor pe tavă" ar fi constituit o probă irefutabilă a rectitudinii morale a Anei Blandiana - observaţia mea, veninoasă, P.G.**]. Şi-atunci mă gîndeam: unde este persoana amabilă şi drăguţă, deschisă dialogului, cum de s-a transformat numai în urma unei luări de cuvînt, prin care semnalam nişte lucruri care mă dureau? În acel moment, s-a produs o ruptură totală.

În contextul în care am auzit de proiectul de la Aiud şi de dorinţa puşcăriaşilor în viaţă de a ridica, în cinstea celor morţi, o biserică ortodoxă, în care să fie pomeniţi eroii Neamului Românesc, cine nu cunoştea dedesubturile Sighetului, ar fi putut spune: ce rost are să se mai facă ceva pentru conservarea victimelor comunismului, cînd există acest grandios Sighet? Ca unul care ştie şi alte lucruri despre Sighet, mi-am dat seama că Sighetul nu trebuie negat. Sighetul trebuie vizitat, numai că discernămîntul de a spune ce este corect sau deformat pentru prezent nu-l pot face decît oamenii de-o anumită vîrstă.

Sighetul este o capcană

Pentru tineri, Sighetul este o capcană pentru că sînt lucruri incorect prezentate. De numele lui Ion Gavrilă Ogoranu n-avea voie să se atingă nimeni, după cum numele doamnei Maria Antonescu trebuia să figureze între puşcăriaşele de la Mislea. De aceea, orice altă tentativă care vrea să restabilească istoria adevărată este binevenită.

- Cînd mergi la Memorialul de la Sighet ţi se pune o casetă audio în care ţi se spune că iniţiativa Memorialului i-ar fi aparţinut doamnei Ana Blandiana. Dumneavoastră spuneţi, în Addenda cărţii "Holocaustul roşu", şi furnizaţi şi un text în acest sens, că iniţiativa i-a aparţinut muzeografului Mihai Dăncuş.

- Au preluat fără ruşine o idee care nu a fost nici a Anei Blandiana, nici a soţului ei. Ideea aparţine foştilor deţinuţi politic din Sighet şi domnului Dăncuş. Iar articolul publicat de acesta din urmă în "Tribuna Marmaţiei" atestă dorinţa de a transforma închisoarea în Memorial. Ana Blandiana era datoare să pomenească despre această iniţiativă. Oamenii aceştia au fost daţi deoparte. De altfel, la inaugurarea Sighetului n-a fost menţionat nici măcar numele inginerului-proiectant al Memorialului.

Aiudul nu trebuie să fie un nou Sighet

N-aş vrea ca Aiudul să fie un nou Sighet. Am fost la Mînăstirea Petru Vodă, unde am căpătat binecuvîntarea Părintelui Justin, am vorbit puţin cu dînsul, printre altele şi de o controversă care agită mult cercurile intelectuale româneşti privind apartenenţa la masonerie a unei personalităţi cunoscute a vieţii culturale şi, printre altele, am aflat de lupta dîrză care se dă între partida patriotică, naţionalistă, suferindă a deţinuţilor politic şi alte planuri, care, probabil, aparţin masoneriei, de a se face la Aiud ceva care nu prea are legătură cu faptele de sfinţenie care s-au întîmplat în această închisoare.

- Părintele Justin vorbeşte despre o confiscare a suferinţei de către torţionari sau urmaşii lor.

- Eu n-am avut timp să detaliez acest aspect. L-am întrebat doar: "Părinte, acest grav zvon care circulă în societatea românească este o colportare, o defăimare, sau este un lucru real?". Şi mi-a spus că este un lucru real.

- După părerea mea, există o tendinţă de confiscare a acestei memorii a rezistenţei şi a luptei anticomuniste. Sighetul a devenit o închisoare corectă politic, la Aiud diversiunile se ţin lanţ, închisoarea Piteşti a fost privatizată etc. Pe de altă parte, Tismăneanu, urmaş al unor ilegalişti bolşevici, a condus Comisia Prezidenţială pentru Analiza Dictaturii Comuniste. Există o tendinţă de a controla acest proces al memoriei?

- Ăsta e un adevăr axiomatic. Marii istorici, zişi ai comunismului, atît din România, cît şi din afara ţării, sînt ex-troţkişti, maoişti, comunişti, convertiţi chipurile, dintr-odată, la democraţie.

Mai mult decît atît, sînt printre puţinii care au acces la arhive. Prin urmare, unele dintre spusele lor conţin foarte mult adevăr şi amestecă adevărul cu interpretări eronate, tocmai pentru derutarea publicului.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Preferam surse mai puţine, informaţii mai puţine, însă corecte, decît cărţi voluminoase, în care sînt unele adevăruri istorice luate din arhive, malaxate de minţi perverse care lucrează la comandă.

- Ei sînt stalinişti ori urmaşi ai staliniştilor care vin astăzi şi ne vorbesc despre anticomunism, reducînd răul numai la perioada Ceauşescu.

- Bineînţeles. Sau evită cuvîntul comunism şi folosesc cuvîntul stalinism sau, ceea ce mi se pare foarte grav, niciodată nu şi-au privit retrospectiv anii de prozelitism comunist.

- Cazurile Tismăneanu şi Brucan sînt elocvente.

- Aflăm de-abia acum *[ce înseamnă "aflăm abia acum"? abia-acum, când? - întrebarea mea, P.G.]* că Brucan ar fi fost sigur agent KGB, după cum ne informează istoricul Alex Mihai Stoenescu. De ce Brucan era onorat de Lucian Mândruţă cu titlul de "dom' profesor" şi cu titlul de "Mafalda al naţiunii"? Brucan, un om care n-avea nici măcar liceul! *[dar nu acesta era motivul nocivităţii brucane - P.G.]*

Au dreptul să vorbească numai urmaşii celor care au instaurat comunismul

- Şi ar mai fi o întrebare: de ce un Ion Gavrilă Ogoranu, oameni ai rezistenţei anticomuniste, Paul Goma, şi alţii au fost lăsaţi în afară? Ei nu fac parte nici din conducerea Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului în România, n-au făcut parte nici din Comisia Tismăneanu, nu fac parte din nici o instituţie care ar trebui să fie preocupată de aflarea adevărului despre regimul comunist.

- Aţi pus punctul pe "i". În toate ţările foste-comuniste, nici un om din rîndul supravieţuitorilor nu a fost convocat pentru a-şi spune cuvîntul privind trecutul istoric comunist. Singurii care au căpătat dreptul să vorbească sînt urmaşii celor care au instaurat comunismul, care au devenit mari analişti şi filosofi ai comunismului.

Nu poate fi o întîmplare şi, într-adevăr, doi oameni nu puteau fi ocoliţi în stabilirea adevărului istoric despre regimul comunist din România: Ion Gavrilă Ogoranu şi Paul Goma. Mai ştim şi alţii. Nici măcar nu au fost consultaţi. Au fost, pur şi simplu, daţi la o parte.

- Se urmăreşte, oare, ca aceşti oameni să dispară fizic?

- Exact. Probabil fie aşteptăm să se prescrie crimele, fie să moară cei mai valoroşi martori: cei care au trăit comunismul.

- Ce părere aveţi de manualul de istorie al comunismului?

- Sînt îngrozit. Avem de-a face cu o neglijare totală a unor aspecte din rezistenţa anticomunistă. În schimb, putem admira şpagatul Nadiei Comăneci.

Să neglijezi oameni care au luptat în munţi sau au îndurat puşcăria este o ticăloşie fără margini şi un act anticreştin.

Anticipez că, la următoarea editare a manualului despre comunism pentru elevi, o să dispară şi numele Bădiţei Ion Gavrilă Ogoranu şi ale altor personalităţi din rezistenţa anticomunistă.

Cred că Sighetul nu trebuie omis dintre lucrurile care trebuie văzute. Copiii noştri trebuie instruiţi să diferenţieze ce este real în Sighet şi ceea ce a fost prelucrat, pentru a se respecta corectitudinea

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

politică şi alte interese de ordin intern sau internaţionalist.

A consemnat FLORIN PALAS

Copyright Tricolorul

Oricâte rele am scris despre Blandiana, se vede că am rămas departe de realitate. Cum se face că printre îndârjiţii sabotori ai Istoriei României cei mai mulţi sunt ardeleni? Buzura, Pecican, Cesereanu, Marius Oprea, Blandienii…?

Numai Udrea este neardeleancă, dar-însă-totuşi: ea a vrut să desfiinţeze CSNAS-lui, ca să-i ieie perdelele (sau jaluzelele?).

Miercuri 6 ianuarie 2010

Am dormit prost, m-am trezit iritat, enervat. Înseamnă că nu mi-a trecut "răceala" sub preşul căreia ascund starea generală rea, dacă nu de-a dreptul dezastruoasă a sănătăţii. Mă mint copilăreşte - cine ar face altfel? - ca să mai câştig o zi, o săptămână, până la apariţia volumului **Scrìsuri 1.**

Mă mai nelinişteşte neapariţia, necontinuarea cronicii lui D. Cristea-Enache în *Cultura*. Să fie doar prelungirea acestei vacanţe de Sărbători? Poate ca da, poate că ba. Oricum, m-am încărcat pentru o eventuală contrareplică: dacă el se arată ofensat de zisele mele (din jurnal), îi voi arăta:

Că da, el ar dreptul să fie ultragiat de scrisele mele;

Că da, eu am dreptul să-mi susţin, să repet refuzul cuvintelor sale privitoare la "antisemitism".

Asta în cazul în care el a citit Jurnalul.

Vineri 8 ianuarie 2010

Dan Culcer mă alimentează bibliografic:

Miscarea de eliberare nationala in Republica Moldova (1987-1989)

Aparitia Miscarii national-democratice in RSS Moldoveneasca si primele sale victorii - conferirea limbii moldovenesti (romane) a statutului de limba de stat pe teritoriul RSSM si revenirea la grafia latina.

(octombrie 1987 - august 1989)

ANUL 1987

La 29 iulie, la Moscova, in ziarul "Literaturnaia Gazeta" apare un vast articol semnat de Ion Druta, intitulat "Frunza verde, apa si semnele de punctuatie", in care renumitul scriitor vorbeste despre problemele ecologice grave din Moldova, corelandu-le cu problema degradarii limbii moldovenesti in republica.

La 13 august articolul este retiparit in romana de catre "Literatura si Arta", avand in RSS Moldoveneasca efectul unei bombe.

Pentru a linisti spiritile "ecologiste", conducerea republicii adopta de urgenta la sesiunea Sovietului Suprem (SS) al RSSM "Planul de stat privind

protectia mediului ambiant".

La 30 octombrie plenara Uniunii Scriitorilor din Moldova (US) adopta o rezolutie, prin care solicita Comitetului Central al Partidului Comunist din Moldova (C.C. al P.C.M.) "sa fie creata o comisie stiintifica pentru discutarea problemei aducerii grafiei moldovenesti in corespundere cu natura si specificul limbii si apartenentei acesteia la limbile romanice". Avansarea acestei cerinte a pus inceputul bataliei pentru reabilitarea limbii romane in Moldova.

Cenzura comunista nu a permis publicarea rezolutiei plenarei US.

ANUL 1988

La 15 ianuarie, pe Aleea Clasicilor din Chisinau s-a adunat un grup de tineri pentru celebrarea zilei de nastere a lui Mihai Eminescu. Participantii la manifestatie au decis sa se intalneasca si in continuare in zilele de duminica. La intrunirile ulterioare si-au facut aparitia membrii Uniunii Scriitorilor (USM) Grigore Vieru, Leonida Lari, Gheorghe Mazilu s.a.

La 25 martie langa casa de pe strada Livezilor 33 are loc un miting de comemorare a poetului Alexe Mateevici si dezvelirea unei placi comemorative. Cu acest prilej a fost lansata initiativa colectarii donatiilor benevole in scopul edificarii muzeului poetului la bastina – in Cainari (Dumbraveni). La miting au participat si reprezentantii autoritatilor comuniste.

In aprilie intrunirile neformale de pe Aleea Clasicilor s-au constituit in Cenaclul literar Alexe Mateevici, caruia i s-a permis sa-si tina sedintele saptamanale in parcul din zona Lacului Comsomolist. Filialele Cenaclului au aparut in 19 orase si raioane. In conducerea Cenaclului au intrat Anatol Salaru (presedintele comitetului de conducere), A. Vartic, I. Cataveica, I. Contescu, Gh. Mazilu, D. Mihail, T. Cernenco. La inceputul lunii mai in nr.4 al revistei «Nistru», condusa de noul redactor D. Matcovschi, apare articolul lui V. Mandacanu «Vesmantul fiintei noastre», care a impulsionat si revolutionat dezbaterile publice privind destinul si rolul limbii romane in RSSM. Desbaterile privind identitatea limbilor romana si moldoveneasca si necesitatea revenirii la grafia latina au fost continuate de doctorii in filologie V. Bahnaru si C. Tanase, s.a.

La 27 mai s-a intrunit adunarea generala a USM, adoptand in unanimitate o Adresare catre Conferinta a XIX a PCUS (care urma sa-si inceapa lucrarile la 28 iunie1988). In Adresare era exprimata ingrijorarea serioasa fata de metamarfoza fulgeratoare a vechiului mecanism de conducere al republicii care pune in pericol restructurarea, exprimandu-se in final un vot de neincredere in conducerea republicii.

Tot in cadrul adunarii generale a USM s-a decis crearea Miscarii Democratica din Moldova in sustinerea Restructurarii (MD), fiind ales ad-hoc un grup de initiativa pentru organizarea adunarii de constituire a Miscarii.

La 3 iunie, in prezenta reprezentantilor CC al PCM are loc sedinta de constituire a Miscarii Democratice, care a ales conducerea organizatiei si a adresat un Apel catre Conferinta a XIX de partid.

Structura organisatorica a MD se constituia din: Grupul de initiativa, Grupul organizatoric, Centrul de presa si noua grupuri de experti. Structura organisatorica a Miscarii democratice in sustinerea restructurarii (MDSR). Grupul de initiativa - G. Vieru, L. Lari, G. Malarciuc, D. Matcovschi, A. Turcanu. Grupul organizatoric - L. Bulmaga, S. Burca, M. Chicot, M. Ghimpu, Iu. Rosca, A. Salaru, I. Turcanu. Centrul de presa - V. Nastase, I. Hadarca. Noua grupuri de experti : economie - N. Negru; ecologie - I. Dediu; drept - T. Cernenco; istorie - I. Buga, A. Mosanu; lingvistica - E. Mandacanu;

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

cultura - V. Besleaga, M. Fusu; invatamant - T. Cibotaru; ecologie umana - S. Maximilian; relatii interetnice - A. Brodski, A. Mandacanu.

Pe parcurs MD a stabilit relatii stranse cu Miscarea “Saiudis” din Lituania si Fronturile Populare din Estonia si Letonia.

In perioada 28 iunie – 1 iulie la Moscova se desfasoara Conferinta XIX Unionala a PCUS. In una din rezolutiile Conferintei – Cu privire la relatiile dintre natiuni pentru prima data PCUS recunostea existenta unor fenomene negative in sfera relatiilor interetnice, dezvaluite pe parcursul Perestroik?i.

La 29 iunie MD a desfasurat primul sau miting la care s-a discutat discursul lui M. Gorbaciov la Conferinta.

La 6 iulie MD desfasoara un miting de comemorare a victimilor deportarilor in masa operate in Basarabia la 6 iulie 1949, cerandu-se reabilitarea tuturor victimelor terorii staliniste si ridicarea unui monument victimelor represaliilor comuniste.

La 27 iulie in oficiosul “Ñîâåòñêàÿ ••îëäâèÿ” apare articolul “Averse, reverse si extremitati“, iar peste doua zile inca unul – «Neformal despre neformali» cu critici dure la adresa unor membri ai USM si MD. Astfel conducerea de partid din republica incepe campania de defaimare a Miscarii.

La 17 septembrie ziarul «Invatamantul Public» a publicat «scrisoarea celor 66» peronalitati marcante din cultura, stiinta si creatie in spriginul conferirii limbii moldovenesti statutului de limba de stat si revenirii la grafia latina.

La 25 octombrie in cadrul unei adunari generale a USM este adoptata «adresarea celor 157» in care se afirma raspicat : nu exista doua limbi literare, asa cum au declarat-o Stalin si mostenitorii sai spirituali, exista o singura limba vorbita si scrisa atat pe teritoriul Romaniei (RSR) cat si pe cel al RSSM, si cazul nostru nu este unic in lume.

La 28 octombrie de pe paginile “Ñîâåòñêàÿ ••îëäâèÿ” in sustinerea MD se pronunta adjunctul sefului sectiei organelor administrative la CC al PCM, locotenent-colonelul A. Plugaru, care dupa aceasta publicatie a fost demis din functie si din MAI.

La 31octombrie – 1 noiembrie la Chisinau se desfasoara Consfatuirea de licru a savantilor romanisti din URSS. In documentul sau final Consfatuirea a recomandat Comisiei Interdepartamentale pentru studierea istoriei si problemelor dezvoltarii limbii moldovenesti : (1) decretarea limbii nationale din RSSM drept limba de stat in republica ; (2) recunoasterea unitatii (identitatii) limbilor care functioneaza in RSR si RSSM ; (3) revenirea la sistemul grafic latin. Autoritatile comuniste nu au permis reflectarea acestei consfatuiri stiintifice in presa locala.

La 5 noiembrie are loc plenara CC al PCM la care s-a discutat problema perfectionarii relatiilor dintre natiuni. De asemenea a fost destituit din postul de secretar-doi al CC al PCM V. Smirnov, care ulterior va fi deferit justitiei la Moscova pentru implicatii in scandalul bumbacului din Uzbekistan.

Imediat dupa plenara CC sunt publicate in presa faimoasele Teze ale CC al PCM, Prezidiului SS si Consiliului de Ministri al RSSM «Sa afirmam Restructurarea prin fapte». Sub aspect politic Tezele chemau comunistii, comsomolistii si membrii sindicatelor sa dea o riposta hotarata proceselor stihiinice, democratiei mitingurilor, care ii abat pe oameni muncii de la rezolvarea sarcinilor arzatoare ale restructurarii. In privinta identitatii celor doua limbi est-romanice Tezele lasau in picoare teoria celor doua limbi diferite, iar in problema revenirii la grafia latina Tezele vorbeau despre cheltuieli de

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

miliarde si zadarnicirea programelor sociale pentru urmatoarele decenii, daunand bunastarea poporului.

La 12 noiembrie MD a organizat un miting la care au participat cca. 5000 de cetateni, inclusiv primul secretar al comitetului orasenesc de partid N. Ţâu si presedintele executivului orasenesc I. Gutu. La miting au fost aduse critici dure Tezelor ca instrument de presiune asupra lucrarilor Comisiei Interdepartamentale.

La 17 noiembrie studentii de la Universitatea de Stat si alte cateva institutii au pichetat sediul CC si Casa Guvernului in semn de dezaprobare a Tezelor. Militia a facut uz de forta impotriva studentilor, arestand cca. 30 tineri, care au fost eliberati in aceiasi zi.

In dupa amiaza aceleiasi zile cca. 2000 studenti de la Universitatea de Stat protesteaza contra retinerii colegilor sai si decid constituirea Ligii Studentilor din Moldova.

Pe parcursul lunii decembrie are loc "razboiul caricaturilor" lui D. Trifan publicate in «Literatura si Arta», devenite obiectul analizei si atacului vehement al lui S. Grossu la plenara din decembrie a CC al PCM, iar imediat dupa aceia si a unui protest oficial al procurorului general N. Demcenko.

La 15 decembrie la sediul CC al PCM are loc prima intalnire cu activistii MD. Catre finele anului 1988 MD avea cca 300 grupuri de sustinere in toata republica, iar la mitingurile sale se adunau pana la 10000 de simpatizanti.

La 23 decembrie si-a incheiat lucrarile Plenara USM care a sistinut initiativa editurii «Literatura Artistica» de a edita de la 1 ianuari 1989 o serie de carti in grafie latina, la fel ca si initiativa lui I. Druta de a edita un ziar in grafie latina – «Glasul».

La 28 decembrie 1988 are loc sedinta de totalizare a Comisiei Interdepartamentale pentru studierea istoriei si problemelor dezvoltarii limbii moldovenesti in hotararile careia se considera necesar a se renunta la conceptia existentei a doua limbi est-romanice, recunoscandu-se identitatea lingvistica moldo-romana. De asemenea Comisia a recomandat ca limba moldoveneasca sa fie decretata drept limba de stat pe teritoriul RSSM, cu operarea modificarilor de rigoare in Constitutie, solicitand Prezidiului SS crearea unui grup de lucru corespunzator. Comisia a mai decis sa inainteze in Prezidiul SS un demers privind aprobarea trecerii la grafia latina si insarcinarea Consiliului de Ministri de a elabora un program de masuri corespunzatoare.

La 30 decembrie in biroul redactorului-sef al oficiosului "Ñîââòñêàÿ •∴•îëäàâèÿ" Pavlenco s-au adunat 5 initiatori ai crearii Miscarii Internationaliste «Èíòâ?-ääèäâíèe» («Interfront» – cum l-au botezat moldovenii).

ANUL 1989

La 4 ianuarie are loc o intrunire a intelectualitatii rusofone la care este desemnat un grup de initiativa pentru crearea Interfrontului. Din grup au facut parte A. Andrievskii, A. Safonov, N. Babilunga, A. Bolsakov, A. But, A. Lisetkii, V. Solonari. Se vehicula ideea ca aceste lucruri s-au produs fara cunostinta primului secretar al CC al PCM S. Grossu si doar cu sustinerea secretarului CC Psenicinikov. Propunerile membrilor miscarii de a crea detasamente de mentinere a ordinei publice, indreptate evident contra manifestatiilor si procesiunilor din centrul Chisinaului al sustinatorilor MD, nu au fost sustinute de liderii Interfrontului.

La 22 ianuarie dupa incheierea Cenaclului A. Mateevici, pe bulevardul Lenin din capitala se desfasoara o manifestatie-procesiune neautorizata sub

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

lozinca : «Limba si Alfabet», calificata de Biroul CC al PCM drept o manifestare a dezmatului de strada, extremism si nationalism.

La 25 ianuarie Prezidiul SS al RSSM a adoptat, in sfarsit, decizia cu privire la elaborarea proiectului de lege despre functionarea limbilor pe teritoriul republicii, insarcinand Comisiile SS pentru initiative legislative, pentru invatamant si pentru relatii interetnice si educatie internationalista sa elaboreze proiectele de legi «Cu privire la statutul limbii moldovenesti» si «Cu privire la functionarea limbilor moldovenesti, rusa si altora pe teritoriul RSSM», prezentandu-le pentru dezbateri publice in luna martie.

La 1 februarie a fost demis din postul de redactor-sef al ziarului "Ñîââòñêàÿ ••îëäâèÿ" Pavlenko – unul din initiatorii Interfrontului, iar autoritatile comuniste au refuzat inregistrarea Miscarii Internationaliste. In pofida acestui fapt, catre finele lui februarie 1989 InterFrontul dispunea de cca. 200 grupuri de sustinatori cu cca. 10000 simpatizanti. Miscarea intretinea relatii stranse cu Inter-Frontul din Estonia.

La 8 februarie a fost creat Grupul de lucru pentru pregatirea proiectelor de legi despre functionarea limbilor. Modill de lucru netransparent al Grupului a starnit protestele ulterioare si lichidarea in scurt timp a Grupului.

La 10 februarie un grup de activisti gagauzi au desfasurat in fata sediului CC al PCM din Chisinau primul pichet neautorizat cu cererea de creare a autonomiei gagauze.

La 12 februarie in Piata Victoria din capitala are loc un miting neautorizat la care participa intre 5000 si 10000 simpatizanti ai MD cu cererea de decretare a limbii de stat si revenire la alfabetul latin.
In aceiasi zi la mitingul din Ceadir-Lunga gagauzii s-au pronuntat pentru crearea unei miscari nationale.

La 19 februarie in Piata Victoria din capitala are loc un nou miting neautorizat la care participa cca. 10000 simpatizanti ai MD.

In aceiasi zi cenaclul «Gagauz Halcâ» (Poporul Gagauz) creat in martie 1988 de catre D. Savostin, a fost transformat in Miscarea neformala pentru autonomie «Gagauz Halcâ». In aceiasi luna la CC al PCM a avut loc o intrevedere cu o delegatie a activistilor miscarii gagauze (F. Dobrov, P. Zavriciko, M. Marunevici) care au solicitat crearea autonomiei gagauze. Miscarea gagauza a stabilit contacte cu Inter-Frontul si participa la lucrarile acestuia.

La 23 februarie plenara CC al PCM l-a exclus pe V. Smirnov din mebrii CC, dar i-a confirmat in functii pe un sir de activisti de partid detestati de mase, fapt care a provocat un val de proteste.

La 26 februarie cca. 20000 manifestantii din MD au blocat circulatia transportului in centrul capitalei si au scandat in fata CC : Vrem limba si alfabet !, Dati-ne istoria noastra !, Jos mafia !, Jos birocratia !, Am pierdut increderea !, Traiasca Gorbaciov ! S. Grossu a incercat sa potoleasca multimea promitand ca in doua saptamani vor fi facute publice proiectele de legi privind functionarea limbilor. In continuare a urmat o procesiune pe bulevardul Lenin de la CC pana la Academia de stiinte si inapoi. Pe parcursul procesiunii au fost semnalate altercatii cu militienii.

La 2 martie in plenul Sovietului Suprem a inceput discutarea proiectelor de legi privind functionarea limbilor, care dupa sedintele din 15-17 martie au fost remise in prezidiul Sovietului Suprem.

La 8 martie are loc un miting si o procesiune prin centrul Chisinaului al femeilor, care pe langa limba si alfabet au cerut alegeri democratice si incetarea dezinformarii opiniei publice de catre mass-media oficiala.

La 12 martie un nou miting neautorizat in fata CC al PCM (MD a cerut,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

dar nu a obtinut autorizarea) cu teme apropiatelor alegeri (din 26 martie) in SS ai URSS. De asemenea se cereau explicatii de ce nu au fost publicate in termenii promisi proiectele de legi. Pentru prima oara de asipra coloanelor de manifestanti a fost ridicat DRAPELUL TRICOLOR. Noi altercatii cu militia in cadrul manifestatiei. Sunt arestati demonstrantii I. Vartosu, D. Popa si F. Calistru. Noul ministru de interne V. Voronin vorbrste despre «dirijori» si «grupuri de asalt» in randul manifestantilor. Presa oficiala incepe o campanie grosolana de defaimare a MD si a Cenaclului Mateevici, vorbind despre apelirile miscarilor respective la rebeliune armata si despre intentia acestora de a aduce armament din Tarile Baltice.

Manifestatii cu tematica similara au avut loc la Balti si Cahul.

La 13 martie a fost pus in vanzare primul ziar cu caractere latine, Glasul, fondator fiind I. Druta.

La 16 martie este publicat proiectul de alternativa al USM al legii privind functionarea limbilor.

La 19 martie la Teatrul de Vara are loc un mare miting-maraton de sapte ore. La miting au acceptat sa participe S. Grossu, A. Mocanu – presedintele Prezidiului SS, I. Calin – presedintele Consiliului de Ministri, s.a., care au incercat sa raspunda la un sir de intrebari. In rezolutia mitingului se cerea din nou publicarea de urgenta a proiectelor de legi pentru a se evita noi noi manifestatii neautorizate.

La 26 martie au loc alegerile in SS al URSS. Din partea Moldovei deputat au devenit I. Druta, G. Vieru, D. Matcovschi, M. Cimpoi, I. C. Ciobanu, E. Doga, N. Dabija, I. Hadarca, A. Grajdieru si alti militanti pentru renasterea nationala.

La 31 martie in premiera, oraselul Kutuzov este rebotezat in Ialoveni.

Tot la 31 martie in presa au fost publicate pentru dezbateri proiectele legilor privint functionarea limbilor elaborate de oficialitati si care declarau limba moldoveneasca ca limba de stat, iar limba rusa limba de comunicare interetnica. Chestiunea trecerii scrisului moldovenesc la grafia latina urma sa fie solutionata in alte legi. Limba de stat se implementa in gestiunea administratiei publice gradual in termen de la 1 la 10 ani.

Fiind niste proiecte de compromis (si probabil unicile posibile in acea perioada tulbure – n.n – Cicerone Contopistul), ele au starnit dezaprobarea generala a societatii moldovenesti, care deja se divizase pe criterii lingvistice.

Mitingul din 9 aprilie organizat de MD, la care au participat 25000 de oameni, a votat unanim proiectul USM privind limba se stat si trecerea la grafia latina. A fost ceruta retragerea imediata din discutie a proiectelor oficiale calificate ca mostre ale incompetentei politice si juridice.

Pe malul stang al Nistrului sunt publicate proiecte de legi alternative.

La 15 aprilie Prezidiul Sovietului Suprem revine la problema functionarii limbilor, raspunzand astfel la Scrisoarea deschisa a grupului de deputati ai URSS, promitand sa dea publicitatii pana la sfarsitul lunii aprilie proiectul de lege privind trecerea la grafia latinain presa reancepe valul de discutii.

La 23 aprilie Interfrontul desfasoara primul miting cu participarea a cca. 6000 de manifestanti (in total, pe parcursul anului, Interfrontul a organizat 9 mitinguri in capitala).

La 24 aprilie are loc un miting la Rabnita cu participarea a cca 5000 lucratori ai Combinatului metalurgic indreptat impotriva adoptarii legii despre statalitatea limbii moldovenesti.

La 28 aprilie grupul de initiativa al Interfrontului a inaintat procurorului

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

general al republicii adresarea : «Noi nu organizam manifestatii neautorizate, nu provocam nationalismul, dar nici nu vom permite sa fie batjocorit Drapelul Rosu !»

La demonstratia traditionala de 1 Mai, pentru prima data au participat si grupuri de demonstranti neformali cu lozinci neobisnuite pentru acest gen de manifestatie : Suveranitate !, Libertate detinutilor politici !, etc. Militia a incercat sa-i disperseze.

La 11 mai primul miting pe problema limbilor are loc si la Tiraspol (asociatia de confectii).

La 17 mai prin decizia Biroului CC al PCM este destituit din post redactorul-sef al ziarului Moldova Socialista, pentru «pacatul» de a fi publicat proiectul alternativ al legii privind functionarea limbilor elaborat de Institutul de limba si literatura al Academiei de Stiinte. Doar protestul ferm al colectivului ziarului si amenintarea cu o greva a mass-media au constranc CC sa-si anuleze decizia.

In seara zilei de 17 mai a fost grav accidentat deputatul poporului din URSS, scriitorul, redactorul-sef al revistei «Nistru», Dumitru Matcovschi, cutremurand intreaga opinie publica.

La 19 mai Prezidiul SS al RSSM a facut public proiectul legii privind trecerea la grafia latina.

La 20 mai in Sala mare a USM si-a desfasurat lucrarile Congresul de constituire a Frontului Popular din Moldova (FPM), convocat de grupul de initiativa al MD. La Congres au partucipat delegati din 30 de raioane si orase, precum si delegati ai Miscarii ecologice «Actiunea verde», Cenaclului A. Mateevici, Ligii democratice a studentilor, Asociatiei istoricilor, Societatii de cultura «Moldova» din Moscova. Congresul a adoptat Programul si Statutul FPM. A fost ales Consiliul Frontului din 82 persoane. In comitetul executiv al FPM au intrat G. Gimpu, M. Gimpu, P. Gusac, N. Costin, A. Plugaru, Iu. Rosca, I. Hadarca, A. Turcanu, A. Salaru. Fiecare membru al executivului era responsabil pentru un sector al activitatii si exercita functia de presedinte prin rotatie. In 26 de raioane au fost create comitete de coordonare a cca. 500 grupuri de sprijin existente, care intruneau 150 mii de membri.

La 23 mai consiliul orasenesc al deputatilor din Tiraspol se pronunta pentru introducerea a doua limbi de stat.

La 25 mai, la Moscova i-si incepe lucrarile Primul Congres al deputatilor poporului din URSS, la care participau si cei cca. 50 deputati alesi din partea Moldovei.

La 26 mai la congresul care a avut loc la Comrat a fost proclamata infiintarea Miscarii populare «Gagauz Halcâ», au fost adoptate programul si statutul.

La 31 mai langa monumentul lui Stefan cel mare incepe o greva a foamei in semn de protest impotriva detinerii in inchisoare a demonstrantilor I. Vartosu, D. Popa si F. Calistru arestati la 12 martie.

La inceputul lui iunie sesiunea comuna a sovietelor orasenesc si raional al deputatilor din Rabnita au proclamat raionul Rabnita zona populata compact de populatia rusofona, cerand adoptarea legii cu privire la doua limbi de stat.

La 4 iunie in Piata Victoria are loc primul miting autorizat al FPM. Piata a fost inundata de flamuri tricolore. La miting s-a cerut eliberarea neantarziata a demonstrantilor arestati la 12 martie, fapt care s-a si intamplat dupa mai multe ore de negocieri.

La mitingul din 11 iunie a FPM, in rezolutie se constata o intensificare

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

a campaniei antimoldovenesti imediat dupa publicarea la 31 martie a proiectelor de legi. De asemenea se mentiona, ca deosebit de alarmanta este situatia in sudul republicii, unde activistii Interfrontului atata spiritele in randul populatiei bulgare si gagauze.

La 15 iunie, la 100 ani de la trecerea lui Eminescu in eternitate, apare primul numar tiparit cu caractere latine al saptamanalului «Literatura si Arta».

In aceiasi zi a fost sfintit Soborul catedral din centrul capitalei, redat de autoritati bisericii. In cadrul serviciului divin reprezentantii FPM in frunte cu profesorul I. Dediu i-au cerut mitropolitului Serapion sa oficieze serviciul in limba romana. Anterior un grup de deputati ai poporului din partea Moldovei au cerut la Moscova Patriarhului Rusiei destituirea mitropolitului Serapion. (La mijlocul lunii iulie Serapion este destituit si pleaca din Chisinau cu tot cu limuzina Ceaika – proprietatea mitropoliei).

Unul din liderii Interfrontului – profesorul A. Lisetki expediaza in adresa instatelor oficiale de la Moscova si Chisinau informatii-avertismente calomnioase, precum ca intre 25-28 iunie in Chisinau urmau sa izbucneasca pogromuri ale FPM contra populatiei rusofone.

La 25 iunie are loc un miting al Frontului Popular la care participa cca. 50 mii de oameni. In rezolutia mitingului au fost formulate urmatoarele revendicari : incetarea falsificarii istoriei moldovenilor si declararea zilei de 2 decembrie – Zi a Independentei (la 2 decembrie 1917 s-a constituit Republica Populara Moldoveneasca), declararea zilei de 28 iunie Zi a doliului national, restabilirea simbolicii nationale, instituirea bisericii autocefale, reabilitarea victimilor stalinismului.

La 28 iunie activistii FPM au zadarnicit desfasurarea ceremoniile oficiale de sarbatorire a intrarii trupelor sovietice in Basarabia in 1940.

La 8 iulie la Chisinau s-a desfasurat congresul de constituire a Miscarii Internationaliste «Edinstvo» cu participarea a 422 delegati (o treime – membri PCM, moldoveni doar 3%, functionari – 90%, doua treimi – cu varsta de peste 40 ani). Presedinte al Interfrontului a fost ales profesorul A. Lisetkii, copresedinti : V. Iacovlev (profesor-jurist, moldovan), A. Bolsakov, A. Belitcenko, G. Pologov si S. Bulgar (membru USM, gagauz).

La 9 iulie in centrul capitalei au loc concomitent doua mitinguri a Frontului Popular si a Interfrontului. Aceasta a fost prima confruntare descisa a celor doua organizatii. In cele din urma mitingul Interfrontului nu s-a putut desfasura, adeptii Frontului popular ocupand intreaga piata din centrul orasului.

La 10 iulie biroul orasenesc de partid ci comitetul executiv Tiraspol, au condamnat luarile de cuvant din cadrul congresului de constituire al Interfrontului care contineau «critici neintemeiate in adresa conducerii RSSM, cereri pripite de convocare a congresului XVII extraordinar al PCM», condamnand de asemenea mitingul Interfrontului «care putea sa provoace ciocniri interetnice». De asemenea au fost calificate ca «iresponsabile» cererile activistilor Interfrontului din Tiraspol cu privire la crearea autonomiei si conferirii orasului unui statut special.

Tot in iulie adeptii FPM au initiat greva foamei si pichetarea Societului Suprem in spriginul decretarii statalitatii limbii moldovenesti si revenirii la grafia latina.

La 26 iulie membrii si simpatizantii asociatiei «Vatra» au organizat la Bender, in gradina publica, in pofida amenintarilor organelor de drept, o sedinta publica a organizatiei.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

La 29 iulie, la recomandarea lui S. Grossu seiunea extraordinara a SS al RSSM l-a ales pe Mircea Snegur in functia de Presedinte al Prezidiului SS al RSSM.

Chiar a doua zi M. Snegur participa la mitingul FPM de la Teatrul de Vara, pronuntandu-se pentru statalitatea limbii moldovenesti si revenirea la grafia latina, trezind astfel simpatia asistentei.

La 2 august FPM face publica Declaratia cu privire la pactul Ribbentrop-Molotov, cerand guvernului sovietic : (1) sa recunoasca drept anexiune includerea in anul 1940 in componenta URSS a Basarabiei si Bucovinei de Nord ; (2) sa restituie RSSM teritoriile incluse nelegitim in componenta RSSU (fostele judete Ismail, Bolgrad, Cetatea Alba si Hotin).

La 2 august, de ziua aniversarii crearii RSSM, cateva sute de adepti ai asociatiei «Vatra» au organizat la Bender o procesiune de doliu prin centrul orasului. 14 activisti ai asociatiei au fost retinuti de militie.

La 8 august in Bender se constiruie Uniunea Muncitorilor din Moldova. Reprezentantii din Bender, Tiraspol, Chisinau si Rabnita constituiau 85% din membrii Consiliului coordonator al acestei organizatii.

La 9 august noul prezidiu al Sovietului Suprem incepe examinarea proiectelor de legi cu privire la functionarea limbilor si revenirea la grafia latina, care urmau sa fie remise spre adoptare in plenul Sovietului Suprem al RSSM care urma sa se intruneasca la 29 august 1989.

La 11 august proiectele de lucru ale legilor au fost publicate in presa de la Tiraspol provocand nemultumiri.

La 12 august la Tiraspol are loc o reuniune a colectivelor de munca, care a cerut amanarea sesiunii SS din 29 august, o noua discutie publica a fiecarui articol din legile propuse si in premiera, conducerea tarii a fost avertizata despre o posobila declansare a grevelor colectivelor de munca. La aceiasi reuniune a fost creat Comitetul unit al colectivelor de munca (OSTK).

La 14 august are loc sesiunea extraordinara a sovietului de deputati ai orasului Tiraspol, care la insistenta OSTK s-a pronuntat impotriva convocarii Sovietului Suprem si a adoptarii in forma propusa a proiectelor de legi care sunt discriminatorii pentru populatia nemoldoveneasca. De asemenea s-a solicitat Sovietului Suprem de la Moscova sa trimita la Tiraspol o comisie pentru examinarea situatiei de la fata locului.

La 16 august in Tiraspol are loc prima greva de avertisment de doua ore. La greva au participat 30 de intreprinderi din oras cu un contingent de 30000 lucratori. La Rabnita in greva de avertisment au participat 12 intreprinderi cu un contingent de 5000 lucratori. Comitetul orasenesc al PCM s-a desolidarizat de grevisti, interzicandu-le comunistilor sa participe la astfel de actiuni a organizatiilor neformale.

La 17 august prezidiul Sovietului Suprem al RSSM a calificat inadmisibila practica solutionarii problemelor existente prin sistare activitatii intreprinderilor. La acea sedinta prim secretarul CO Tiraspol al PCM L. Turcan avertiza ca situatia poate esi de sub control. OSTK a preluat functiile de aparare a rusofonilor contra adoptarii legilor discriminatorii. «Este inimaginabil sa introduci la Tiraspol limba moldoveneasca ca limba a gestiunii de productie. Aceasta ar duce industria la colaps».

La 18 august Prezidiul SS al RSSM aproba varianta finala a proiectele de legi cu privire la functionarea limbilor, care urmau sa fie dezbatute si votate in sesiunea a XIII a SS al RSSM din 29 august.

La 20 august proiectele difinitivate sunt publicate in presa si trezesc noi proteste ale populatiei rusofone.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

In aceiasi zi executivul FPM anunta crearea propriului comitet de greva (antigrevist) care decide ca in caz de declansare a actiunilor greviste, sa sisteze livrarea la Tiraspol a produselor alimentare.

La 21 august incep grevele politice din stanga Nistrului in semn de protest fata de proiectul legilor care conferea statut de limba de stat doar limbii moldovenesti. Primul a intrat in greva colectivul uzinei «Tocilitmas». In a doua jumatate a zilei, la sedinta comuna a OSTK si activului (de partid) orasenesc s-a decis organizarea la 22 august a unui miting orasenesc pe stadion. OSTK s-a pronuntat contra grevelor locale, dar deoarece spre seara zilei de 21 intrase deja in greva «Tocilitmas», "Electromas" si JBI-6, s-a decis declansarea a doua zi a grevei orasenesti.

In dimineata zilei de 22 august in greva la Tiraspol se aflau 11 intreprinderi, iar spre sfarsitul zilei – 21.

In rezolutia mitingului orasenesc din Tiraspol se mentiona ca proiectele adoptate de prezidiul SS se deosebesc radical de cele puse in discutie in martie. Mitingul a cerut contramandarea sesiunii Sovietului Suprem din 29 august, iar proiectele legilor scoase la referendum.

La 23 august FPM organizeaza un miting consacrat consecintelor pactului Ribbentrop-Molotov de la al carui semnare se implineau 50 ani.

In aceiasi zi la Tiraspol se aflau in greva 33 intreprinderi cu un contingent de 37000 lucratori. La Tiraspol a sosit de urgenta S. Grossu – prim secretar al CC al PCM. Dupa intrevederea cu activul de partid, S. Grossu a fost invitat sa ia cuvantul la un miting ad-hoc, insa cuvantarea sa nu a mai putuc convinge pe nimeni. Dupa plecarea primului secretar OSTK a fost transformat in conitetul de greva. In aceiasi zi a intrat in greva si Combinatil metalurgic din Rabnita.

La 24 august in piata Victoriei din centrul Chisinaului, din initiativa CC al PCM si cu participarea lui S. Grossu, are loc un miting de comemorare a 45 de ani de la eliberarea republicii de sub ocupatia fascista.

La 26 august in Tiraspol la mitingul orasenesc se aduna 65 mii de oameni. la acel moment in greva se aflau : la Tiraspol – 41 intreprinderi, Bender – 29, Rabnita – 23, Chisinau – 9, Comrat – 15, Balti – 2.

La 27 august 1989, in conformitate cu decizia prezidiului SS de a desfasura la locul de trai adunari populare pentru discutarea proiectelor, FPM organizeaza la Chisinau MAREA ADUNARE NATIONALA la care participa intre 500000 – 800000 de cetateni ai Moldovei. Adunarea s-a pronuntat in sprijinul legiferarii proectelor de legi propuse, pentru suveranitatea deplina a Moldovei, pentru dreptul de iesire din componenta URSS, restabilirea simbolutilor nationale si revenirea la glotonimul de «romani» s.a.

In stanga Nistrului continua grevele si mitingurile zilnice de protest contra decretarii limbii moldovenesti in calitate de unica limba de stat.

La 28 august in Tiraspol are loc o intalnire de patru ore intre liderii OSTK cu membrii executivului FPM N. Costin si M. Ghimpu.

La 29 august, intr-un climat de tensiune maxima in ambele «tabere» isi incepe lucrarile cea de-a 13 sesiune a Sovietului Suprem al RSSM. Raprortul privind proiectele care urmau a fi legiferate a fost prezentat de presedintele prezidiului SS Mircea Snegur, care a mentionat, ca scopul principal urmarit de proiectele de legi propuse este «restabilirea in drepturi a limbii moldovenesti». (Mentionam ca la acel moment deja 9 republici unionale adoptase legi similare, iar RSSM era a doua republica dintre acestea, care acorda garantii celorlalte limbi vorbite pe teritoriul sau – n.n. – Cicerone Contopistul). Deputatul S. Grossu a chemat la «incetarea grevelor, a ultima-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

tumurilor si amenintarilor, la renuntarea de la revendicari neintemeiate». Tiraspolenii au raspuns cu un nou miting de protest.

La 30 august in SS al RSSM continua dezbaterile dramatice pe marginea proiectelor de legi. In discursul sau, F. Cibotaru, veteran al miscarii comuniste ilegaliste din Basarabia, fost participant la sesiunea SS al RSSM din 1941 care a aprobat legea privind trecerea la alfabetul chirilic, opina in legatura cu grevele contra limbii din orasele industriale : «Fratii nostri merg pana la aceea ca-si taie craca de sub picioare, prabusindu-se in haosul economic al grevelor, numai sa nu invete doua-trei sute de cuvinte moldovenesti. Putem vorbi aici de respectul pentru cultura moldoveneasca ?... Cat costa toata aceasta vorbaraie despre internationalism cu care ies [la greva] confratii nostri ?»

La 31 august 1989 Sovietul Suprem al RSSM cu majoritatea covarsitoare adopta legile de functionare a limbilor (din 341 deputati, contra au votat 43, unul s-a abtinut). Din acest moment limba moldoveneasca (romana) devine unica limba de stat a RSSM, iar limba rusa – limba de comunicare interetnica. Ulterior ziua de 31 august va deveni sarbatoare nationala oficiala.

In acea zi memorabila, in greva totala sau partiala se aflau : la Tiraspol – 44 intreprinderi de stat, Bender – 35, Chisinau – 31, Rabnita – 25, Comrat – 18, Balti – 7, Ceadir-Lunga – 5.

Sâmbătă 9 ianuarie 2010

Anunţ imobiliar:

"Finisaje: parchet, termopan, jaluzele exterioare, 3 x *aere conditionate,* (subl.mea) spatiu deosebit de placut si luminos, cupola electrica 1.5 x 1.5 m".

Cum altfel să numească bietul românache daravela care hârâie, bârâie, în principiu "condiţionează aerul", iar în neprincipiu nu condiţionează nici pe dracul, dar face-bine pe o faţadă de casă, fiindcă indică fără greş bunăstarea, statùtul de ţoapă securistă (un scriitor mai inspirat a pus cărţii sale titlul: "Sunt o babă securistă"), din bunic în strănepoată a apropitarului (ziceam, aşa): păi dacă posedă aere-condiţionate…? La singular, pe meleaguri carpatine o astfel de huruitoare taman lângă fereastră este desemnată prin: "*un* aer (condiţionat)" - să mulţumim cerului că nu a ieşit: "aer *condiţional*", aşa-căci-deci la plural vine, corect: "aere".

Pe timpul comunismului (alt fals, de mirare că vorbitorii cu curu', contimporani nu au folosit "fostul comunism", după modelul "fosta Securitate") nu am auzit glasul vreunui "conducător" de-al nostru, din popor, cu excepţia glăsnuitorului impenitent Ceauşescu. Când vreun "număr 3" sau "5" lua, ăsta, zi-i pe nume: cuvântul, îl citeai ca pe o carte scrisă demult, abia acum sonorizată: tovarăşul nostru tremura de spaima de a nu se da de gol în public! - fiindcă el, oricât de proletăroi, ştia cum se rostesc în limba română cuvinte ca *Vietnam, securitate, femeile*, nu cum le

schimonosea Cel-Mai-ul (*Vienam, secoritate, fimeili*), încât îi contamina până şi pe prezentatorii de la televiziune, în frunte cu unul Marinescu, parcă Gheorghe, purtător de cravată, căruia însă îi simţeai, prin sticla ecranului duhoarea de obiele ai romartelor. Acum însă, că tot am făcut Marea Rivuluţie din Decembrie, s-a dat liber la esprimare, deci fiecare se 'sprimă potrivit celor patru clase primare pe care le-ar fi absolvit dacă n-ar avut dificultăţi-trecătoare cu oralul - ca Boc, Udrea, Blaga, Băsescu, Antonescu.

*

În Argeş, noiembrie-decembrie 2009 Dumitru Ungureanu mi ţi-o repune pe picioare pe Angela Marinescu :

ANTI-DOT.RO

Omul providenţial şi fâsul naţional

Într-un interviu recent, apărut în revista 22, poeta Angela Marinescu se face portavoce pentru „intelectualii lui Băsescu" şi, ca să reproduc o zicere din popor, „trânteşte vorba – tronc!/ca cloşca când face clonc!" (Cacofoniile sunt un soi de valorizare subtextuală a genului de tâmpenii judecate popular.) Nici când sare precum orătania de poveste să ia apărarea „marinelului" nostru naţional, nici în rest nu zbârceşte cloncănitul. E harul poetului să spună lucrurilor pe nume, chiar de spune prostii.

Interviul în cauză este unul politico-electoral. Conştientă că nu poate ascunde asta, poeta plusează până la ridicol: «Consider că scrisul este nucleul dur al politicii, al acţiunii politice, în special lirismul. Nucleul dur al scrisului, adică lirismul abstract, cu „L" mare, este pur politic.» Aferim! Asemenea „definiţie" demnă de „comandamentele ideologiei de partid şi de stat" poate figura fără discuţie în opera completă a oricărui versificator din categoria Dan Deşliu, Nina Cassian, Veronica Porumbacu, Mihai Beniuc şi restul proletcultiştilor, până la Adrian Păunescu, C.V. Tudor, Ion Gheorghe sau Dan Rotaru! Lor, politica le era hrană preponderent spirituală şi, mai ales, financiară! Halal lirism, halal scris, halal politică! Halal poetă, aş continua, dar...

Nu comentam, dacă una din alegaţii nu m-ar fi surprins neplăcut. La urma-urmelor, emitenta frazelor sentenţioase n-are pretenţie de om al spaţiului public, şi nici în rândurile intelectualilor nu se prenumără. Atunci de ce acceptă să dea interviuri? În ce calitate? Ipocrizia celui care pozează în altceva decât se crede în sinea-i... Lesne de priceput psihologia din străfundul unei asemenea personalităţi. Iar Angela Marinescu e o personalitate, chiar dacă nu se consideră, şi tocmai asta m-a determinat să-i subliniez gogomăniile. Una, foarte pe dos formulată, aduce a sictir personal: «Românii au un foarte mare defect: nu pot fi puşi la punct de nimeni, nu cred în nimeni până la capăt şi nu pot să se supună legilor şi regulilor niciodată pe deplin. Nu au naivitatea necesară unui om de bună-credinţă.» Presupusul defect mi se pare mai degrabă un plus al noţiunii de român. Dacă ar fi real. Venit de la poeta care scria cu aplomb: «îmi mănânc versurile» (probabil din lipsă de vitamine?!), elogiul indirect e paradoxal, dar e numai o metaforă extinsă. N-o să-i atribui distinsei neintelectuale dorinţa inconştientă de-a aparţine unui popor ce poate fi pus la punct, se supune legilor şi are naivitatea credulului. Judecând însă după faptele istorice, românii par lesne de dus cu

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

zăhărelul intenţiilor bune, drepte şi egalitariste. Câţi oameni politici n-au debutat în viaţa publică proclamând asemenea program „curat constituţional”? Dar, după ce „au luat puterea”, şi-au dezbrăcat caracterul, lăsând la vedere ceva hâd, stricat, fals uman. Un fâs. Să te mire că românul nu mai crede în astfel de indivizi providenţiali?

Femeia care „umbla rasă în cap” afirmă tranşant, între alte, altfel jenante, gingăşii dedicate masculului viril ce-i orgasmează creierul, că: «Băsescu până acum nu a fost lăsat să facă nimic până la capăt.» Exact aşa credeam eu, la 18 ani, despre Ceauşescu! Era în 1974 şi puteam să jur că „bietul” secretar general al PCR se înscăunase preşedinte al României, dotându-se şi cu sceptru, tocmai că nu putea să facă nimic bun în ţară, fiindcă cei din jur îl săpau! Stau şi mă-ntreb: oare aveam eu fire mai poetică în adolescenţă, de-mi căşunase admiraţia pe „năpăstuitul” lider al regimului politic de-atunci? Are vorbitoarea „limbajului dispariţiei” inocenţa şi neîntinarea vârstei la care crezi că tot ce zboară se mănâncă şi cârmaciul trebuie urmat (chiar dacă ne conduce) până la groapă? Din această dilemă nu pot ieşi, e sigur!

În fine, afirmaţia ce pune bomboana pe colivă: «La noi în ţară, un om puternic nu poate duce la bun sfârşit nimic.» Ba bine că nu! Istoria noastră e plină de puternici care au reuşit performanţa tristă de-a (ex)termina ceea ce alţii au conceput. Exemplu e tot Ceauşescu. Măgăoaia ctitorită de el, pe ruinele unui cartier clasic românesc, ilustrează, aş zice, o amplă viziune... poetică: „Zidiţi din dărmături gigantici piramide/Ca un memento mori pe-al istoriei plan;/Aceasta este arta ce sufletu-ţi deschide/Naintea veciniciei...”. N-aş vrea să atentez la fundamentul naţiei, însă proiectul ridicării catedralei neamului în vecinătatea clădirii ceauşiste pare că-l confirmă pe „idolul” tinereţii mele. Şi sublimează viziunea aceluia!

Nu-l mai plictisesc pe cititor cu alte mărunţişuri... angelopoeticeşti. Ce trebuie spus răspicat, e că, lăsat de capul lui, orice conducător al României, fie el deştept sau prostănac, are tendinţa irepresibilă de-a sălta ţara pe culmi. Pe culmi ale disperării, desigur!

Am fost politicos cu poeta-rasă-n-cap când am sperat că D. Ungureanu are s-o pună pe picioare. M-am înşelat crunt. Pe Dânsa nimic şi nimeni n-o mai poate pune pe (două) picioare. Am şi eu amintiri cu/despre:

La Bucureşti, prin 1976, când Filip era de-cărucior, Ana o întâlneşte pe poetă (care încă nu avea copil [ba avea, încă din 1 aprilie 1975, dar nu-l plimba]. Aceasta se uită la el, dîndu-i roată, din ce în ce mai intrigată. În cele din urmă intreabă:

«Dar copilul tău numai atâta păr are?»

«Ba mai are”, a răspuns Ana, “dar am lăsat acasă restul”.

Ana, povestindu-mi, ajunsă aici, a spus că era mulţumită de răspuns şi credea că s-a terminat “dialogul”.

Ei bine, Afriolanta (aşa o dezmierda Ana) nu a fost mulţumită cu doar atâta şi a întrebat:

«Unde păstrezi tu, acasă, părul copilului?»

«În baie, sub chiuvetă».

Însă nici cu asta nu s-a terminat conversaţiunea. Fiindcă Angela Marinescu murea de curioasă ce era:

«La voi, sub chiuvetă, aveţi loc şi pentru părul copilului?»

Ajunsă aici, Ana a dat bir cu fugiţii, pretextînd că are un medicament de luat de la farmacie…

Ce am vrut să comunic prin ceea ce am scris mai sus?

Că Mangela Arinescu este o bună poetă.

Duminică 10 ianuarie 2010

Nu ştiu când şi-a… românizat Bakonsky Fiul numele în: Baconschi, probabil între ultima carte publicată la Humanitas şi numirea lui ca ministru de Externe. Sau, şi mai precis (sic): "în vederea primirii portofoliului Externelor".

Scrisesem cuvinte rele şi despre tată şi despre fiu. Nu mi le retrag, nu-mi cer iertare pentru ele, ceea ce nu mă împiedecă să fiu bucuros că pot spune şi lucruri bune despre fiu. Fiindcă nu am mai auzit (nu am auzit eu la un om politic român) un discurs atât de inteligent, atât de măsurat, atât de normal - **atât de nero-mânesc** - *ca al acestui basarabean în chestiunea Basarabiei* - ieri, 9 ianuarie 2010 despre relaţiile româno-ruseşti.

"România trebuie să fie convingătoare şi inventivă in privinţa temelor litigioase cu Rusia", a spus Teodor Baconschi într-o emisiune la TVR. "a trata relaţia cu Rusia "in termenii campaniei electorale" ar fi o greşeală, subliniind că Romania trebuie să fie "suficient de inventivă şi convingătoare" pentru a depăşi faza subiectelor litigioase cu Moscova, fără a le arunca "peste bord".

Presupun că ministrul a avut prilejul să-i facă preşedintelui şi un desen - ca să înţeleagă, în sfârşit, gafa enormă din campania electorală cand relaţiile româno-sovietice (nu, nu mi-a scăpat, am scris-o intenţionat: relaţiile *româno-sovietice*) "au făcut parte din retorica şi atacurile politice intre Traian Băsescu şi Mircea Geoană".

Baconschi a avertizat în mod diplomatic [ce limbaj o fi acesta: "limbaj diplomatic"?: "jurnalistic"?] că un astfel de discurs dăunează relaţiei cu Moscova. "Ar fi o greşeală să tratăm relaţia bilaterală extrem de importantă cu Federaţia Rusă in termenii campaniei electorale, cand spiritele se incing şi se foloseşte, de obicei, o retorică care nu durează mai apoi, cand revine realismul şi pragmatismul", a spus Teodor Baconschi. In ceea ce priveşte dorinţa României de a-şi consolida relaţia cu Rusia, ministrul de Externe a spus că "este o ambiţie legitimă, necesară, pentru echilibrul nostru in vecinătate, şi o sarcină complicată". "Nu are rost să ascundem că această relaţie a funcţionat pe teme de blocaj, care, de fapt, au golit agenda timp de două decenii", a punctat Baconschi.

"Noi trebuie să fim suficient de inventivi şi convingători in dialogul politic cu Moscova, pentru a nu arunca peste bord toate subiectele litigioase, dar pentru a depăşi faza in care, sub pretextul existenţei unor

subiecte litigioase, dialogul politic şi construcţia economică din spatele lui lipsesc", a explicat oficialul roman in acest context.

Temele "litigioase" la care se referă Baconschi ar putea fi numeroase, avand in vedere că legăturile romano-ruse s-au complicat din 1990 incoace pe fondul unor probleme precum semnarea Tratatului politic de bază, tezaurul romanesc trimis de Romania in Rusia ţaristă in 1917 şi niciodată recuperat, implicarea Romaniei in soluţionarea conflictului din Transnistria şi in general poziţionarea diplomatică a Bucureştiului faţă de Republica Moldova, aderarea Romaniei la NATO, bazele puse la dispoziţia armatei americane la ţărmul Mării Negre sau contractele dezavantajoase pentru Romania semnate cu Gazprom. Intrebat dacă există semnale privind un interes al Rusiei pentru relaţia cu Romania, Baconschi a accentuat necesitatea reinventării acestei relaţii. "Noi trebuie să reinventăm relaţia cu Federaţia Rusă, are un potenţial enorm. Nu mai trebuie să facem lista atuurilor de care se bucură Rusia, incepand de la marea ei cultură, pană la ambiţia ei legitimă de a avea o greutate geopolitcă specifică"(…) Reinventarea este cu atat mai necesară cu cat "competiţia dintre diverse state pentru accesul la resurse energetice alternative a dus la divizarea europenilor pentru relaţia lor cu Rusia", (…) In acest context, ministrul a detaliat in ce constă poziţionarea geopolitică a Rusiei. "Moscova este un actor regional major care revine in forţă şi participă la desenarea acestui nou echilibru global, sigur că Mosova are, in perspectiva noului tratat START, un dialog direct cu Washingtonul, cu atat mau mult cu cat noua administraţie americană este ceva mai puţin unilateralistă, mai deschisă spre dialog. Există teme de interes comun ruso-american, fie că vorbim de controlul asupra dosarului nuclear iranian, fie că vorbim de Irak sau de Afganistan şi, deci, Rusia va continua să discute cu americanii direct, apoi cu marii actori europeni"(…).

Vorbind şi despre noul proiect de scut antirachetă al SUA - care este un alt subiect controversat in relaţia cu Moscova - ministrul roman a spus că Romania are toate motivele să ia in considerare amplasarea unor elemente ale sistemului pe teritoriul său. "Cred că din solidaritate euroatlantică, avem toate motivele pentru a analiza cu seriozitate o astfel de opţiune şi cred că ea va surveni destul de rapid", a punctat Baconschi.

Păcat că buna-impresie a “punctării” (sic-sic) ministrului este mereu tulburată de modificarea numelui său. Cine Dumnezeu l-a sfătuit, i-a impus să reia la purtat iţarii lui *Baconschi*, memoria bunicului său, preotul Eftimie Baconski? Dar nu şi-a dat seama că bunicul cunoscuse *o transcriere* a numelui din ruseşte în româneşte? În care caz care “nume” era cel corect? «Ambele-două» aş fi răspuns dacă aş fi fost întrebat. Oricare ar fi “explicaţia” nepotului - va fi tâmpită. Memoria aceea nu se iţise până de curând, lăsîndu-l să semneze cu numele tatălui: *Baconsky*. Să-şi fi spus (i se va şoptit, pe perna

jacuzzi-ului) că aşa cum tatăl său se ilustrase prin *sky*, el fiul, cel cu mai-moţ, va da strălucire *schi*-ului?

Mă străduiesc să rămân în tonalitatea majoră, sărbătorească a discursului, dar, vai, ministrul însuşi a dat cu copita în doniţă, vărsînd laptele: ce-i acela: Bacon*schi* ? Au oare, este, vorba lui Arghezi, o marcă de cremă de ghete? (am mai folosit citatul, nu de mult, dar ce să fac dacă-mi place? - şi textul şi autorele)…

Din curiozitate copiez câteva cuvinte den betrani:

DACI, NU SLAVI January 10th, 2010

ADRIAN BUCURESCU DACIA SECRETA

Cele mai multe nume din vechea onomastică românească sunt considerate de origine slavă, deşi provin, evident, din graiul dacilor. De mai bine de un secol, lingviştii şi istoricii se rezumă la „barză, viezure, mânz, gălbează" etc, susţinând că româna a moştenit doar aproximativ 100 de cuvinte din substrat. O cercetare mai atentă dovedeşte că în româna medievală predomină lexicul tracic. In afara toponimelor, hidronimelor şi oronimelor recunoscute „oficial" ca fiind dacice (Abruttus -Abrud; Carpates - Carpaţi; Alutus - Olt; Marissos - Mureş; Ordessos - Argeş ş.a.) există încă multe altele, având rezonanţe tracice: Acumirnum - Comarnic; Albacus. Alboca - Albac; Arcidava, Argedava - Arcuda; Arsa, Arzos - Oarza; Aurumetti - Ialomi?a. Reinetea, Râmeţi; Auza - Oaş; Bacauca - Bucegi; Bilisca, Pelasgos - Vlaşca; Belagines - Bărăgan; Blis - Vlăsia; Bolentium - Bolintiin; Cabesos - Copuzu; Capsa - Copşa; Casianum - Chişinău ?; Charey - Carei; Charnavotas - Cernavoda, Cernăuţi ?; Chersones – Crăsanii; Chodela - Codlea; Clepidava - Clopotiva; Colossae, CIos - Cluj; Constantiana - Constanţa; Cucullum - Cocora; Dromichaites - Dor Mărunt (etimologie populară!); Hardeal - Ardeal; Hevrizelmos - Razelm; Hulen - Hotin; Iazi - Iaşi; Izo - Iza; Mandylas - Mangalia; Medylas - Mediaş; Muridava - Moldova ?; Olma - Ulma; Orgame - Orhei ?; Orodista - Horodiştea; Phrontis - Vrancea; Pic - Bâc; Poronisson - Voroneţ; Pydna - Putna; Rhavon. Rhebanos - Rovine; Rusidava - Orăştie; Salentine - Sărăţeni; Saponos - Cibin Sibiu ?; Saratos - Siret; Saratokos - Sărăţuica; Sinus - Sinoe; Sucidava, Sykibida - Suceava; Tantalos - Ţăndărei; Tempe - Tâmpa; Themiskyra - Timişoara; Ursicina - Urziceni; Vetihykelas - Vaideei, Vaideeni (etimologie populară!); Zeryntus- Zarand; Zisnudava - Cisnădie ş.a. Este evident că slavii nu au condus niciodată Dacia şi că ei înşişi - migratori cum erau - au împrumutat de la români cuvinte şi instituţii. Chiar numele nobilimii valahe - Boieri - provine din graiul geto-dacilor (cf. loc. Boleros, Boluros, etn. Boyroi). Însuşi numele conducătorului - Voievod(a) - este moştenit din got. weitwoths „martor; observator; supraveghetor", influenţat şi de geto-dac Po-nena-vata „Cel care (deţine puterea". Din got. knotlis „(de) neam" vine vechiul rom. clunez (cneaz), iar din Pharnakou „Vestitorul" provine Vornic. Staroste, care în evul mediu era denumire de şef militar, vine din tar-ab-ostes „Conducător de oaste" şi Staori , Bătrân". Desigur, slavii au convieţuit cu românii, dar nu ca stăpâni (cf. geto-dac Stephanoy „stăpân"), ci ca supuşi. Cronica anonimă Gesta Hungarorum", amintind de Gelu - „Gelou quidam Blacus" - spune că acesta domnea peste români şi slavi -..Blasii et Sclavi" - trecându-i pe imigranţi pe al doilea loc. De altfel, primul document de limbă slavă datează de-abia din secolul al X-lea. Denumirea românească pentru aceşti imigranţi a fost chei (sing.

cheau), ce provine din lat. sclavus, ceea ce înseamnă că, în ţinuturile româneşti, ei au fost pînă la completa lor deznaţionalizare, supuşi.

După Wikipedia, celebrele versuri ale lui A.E. Baconsky… folclorizate şi de mine:

Trece-o noapte şi mai trece-o zi,
Se ascute lupta între clase,
Iar chiaburii se arat-a a fi
Elemente tot mai duşmănoase.[13]
Astea le vedem noi - dar chiaburii
Văd în faţă negre văgăuni
Şi în ochii lor văpaia urii
Răscoleşte blestemaţii tăciuni.

Luni 11 ianuarie 2010

Evenimentul Zilei de azi publică, în sfârşit, demascarea publică a lui Anania - eu o făcusem în *Vatra* - nr. 9/ (hăt!)1997:

Mitropolitul Bartolomeu Anania: nume de cod „Apostol”

Mirela Corlăţan Luni, 11 Ianuarie 2010

DELAŢIUNI. CNSAS susţine că ÎPS Bartolomeu, mitropolitul Clujului, este informatorul „Apostol” din dosarul lui Antonie Plămădeală, fostul mitropolit al Ardealului.

ÎPS Bartolomeu Anania, mitropolitul Clujului, apare ca agent cu numele de cod „Apostol” în dosarul de urmărire al fostului mitropolit al Ardealului Antonie Plămădeală. El a fost deconspirat de CNSAS pe 22 ianuarie 2008.

Notele informative semnate de „Apostol” sunt prezentate, în premieră, de „Evenimentul zilei” împreună cu explicaţiile celui vizat.

Două delaţiuni, în două case conspirative

Informatorului „Apostol”, unul din cei 35 de turnători din dosarul de urmărire informativă al fostului mitropolit de la Sibiu, îi sunt atribuite două note, ambele datate în 1964. Prima a fost dată pe 17 august, la doar câteva zile după ieşirea din arest a lui Valeriu Anania, iar cealaltă - pe 9 octombrie.

Notele au fost date în două case conspirative diferite, „Dobrogea” şi „Spiridon”, fiind scrise la maşină, ca marea majoritate a celorlalte 101 note din dosar.

„Pe Plămădeală Leonida-Antonie l-am cunoscut prin anul 1949 când a venit la mine, în palatul patriarhal, rugându-mă să intervin la Firmilian, mitropolitul Olteniei, să-l primească în eparhia sa. Cu acel prilej, Plămădeală mi-a spus că are un mandat neexecutat”, a relatat „Apostol” securiştilor.

În 1949, anul la care face referire acesta, Antonie Plămădeală tocmai terminase Teologia şi, ca urmare a implicării sale în grevele studenţeşti anticomuniste, fusese condamnat la şapte ani de temniţă grea şi cinci ani de degradare civică. A fost prins abia în 1954 şi eliberat, printr-un decret de graţiere, în 1958.

Note informative după discuţiile cu o călugăriţă

„Am vorbit cu Firmilian şi acesta l-a primit ca monah la schitul Crasna, al cărui stareţ era Daniil Sandu Tudor. Acesta din urmă a fost arestat şi condamnat, iar la scurt timp a fost arestat şi Plămădeală. L-am revăzut câţiva ani mai târziu, după ce a ieşit din închisoare (...). Nu cunosc detalii despre trecutul său, în afară de faptul că a fost legionar şi ucenic al lui Arsenie Boca, sub influenţa căruia s-a şi făcut călugăr şi cu care mai târziu s-a certat”, a spus „Apostol”, care a devoalat şi ceea ce ar fi discutat Plămădeală cu călugăriţa Mihaela-Marieta Iordache, de la Mănăstirea Vladimireşti, despre patriarhul Iustinian Marina.

„Mihaela Iordache susţinea că un patriarh care face politică procomunistă şi care se aliază deci cu forţele anticreştine nu mai trebuie ascultat. Plămădeală se fixase pe teza că de îndată ce patriarhul are hirotonie valabilă şi este recunoscut de toate patriarhiile ortodoxe, el trebuie ascultat, indiferent de atitudinea lui politică".

„Plămădeală mi-a zis că Scrima e mason"

Un alt personaj care apare in nota semnată „Apostol" este teologul Andrei Scrima, cu care ÎPS Bartolomeu Anania a lucrat la Patriarhie înainte ca primul să plece din România, iar al doilea să intre în puşcărie, în 1958, după cum arată mitropolitul Clujului în volumul său de „Memorii", publicat anul trecut la Editura Polirom.

„Plămădeală mi-a spus, printre altele, că Scrima e mason. Aceasta era o confirmare a ceea ce eu însămi ["Apostol" era fumeie?, o "însămi"? - n. mea; P.G.] auzisem din gura lui Scrima", relata „Apostol".

În „nota biroului", respectiv a maiorului securist Dumitru Bujeniţă, care a primit şi consemnat informarea lui „Apostol", se spune că „agentul a fost eliberat recent din detenţie" şi că aprimit instrucţiuni să afle mai multe despre Plămădeală şi chiar să reia legătura cu el. „În raport cu aceasta, îl vom dirija cu sarcini concrete", consemna maiorul Bujeniţă în raportul său de urmărire operativă.

Actualul mitropolit al Clujului a ieşit din închisoarea de la Aiud în august 1964, în urma decretului de graţiere a deţinuţilor politici.

Aceleaşi informaţii, cu şi fără nume de cod

Informaţiile date de „Apostol" despre Plămădeală coincid aproape ad literam cu cele date de tânărul Valeriu Anania, sub semnătură, în cadrul unui interogatoriu în arest, pe 19 ianuarie 1959, ce a durat 12 ore şi jumătate, după cum a consemnat ofiţerul în procesul- verbal, şi care îl viza tot pe Plămădeală.

„Pe Plămădeală Leonida-Antonie l-am cunoscut în anul 1948 sau la începutul lui 1949, când el a venit la Patriarhie pentru a se prezenta mitropolitului Firmilian Marin ce se g?sea în Bucureşti. Anterior acestei date cunoşteam din auzite numele unui Plămădeală, fost legionar, devenit călugăr sub influenţa mistică a lui Arsenie Boca. (...) În 1948-1949 eu ocupam funcţia de intendent al Palatului Patriarhal, iar cu Antonie Plămădeală m-a întâlnit întâmplător pe holul cel mare, unde se afla şi mitropolitul", a spus Anania la interogatoriu, relatând şi o discuţie cu Plămădeală şi maica Mihaela Iordache, întocmai ca „Apostol" cinci ani mai târziu.

„MEMORII" CU OMISIUNI

Anania, despre trei întâlniri cu Securitatea

Imediat după eliberarea din detenţia de la Aiud, în august 1964, Valeriu Anania a avut trei întâlniri cu Securitatea. O spune el însuşi în volumul de memorii, dar neagă, în acelaşi timp, că ar fi dat note informative.

După spusele sale, a insistat să scrie doar „declaraţii". „Ofiţerul de legătură" al Securităţii care l-a interpelat pe Anania pe stradă este acelaşi cu cel care a consemnat cele două note semnate „Apostol" din dosarul „Călugărul" ce-l vizează pe Antonie Plămădeală: maiorul Dumitru Bujeniţă.

„Şi am dat cu ochii de el, într-adevăr, în Cişmigiu, în timp ce făceam o mică plimbare. M-a poftit pe o bancă şi a întreţinut o conversaţie foarte generală şi amiabilă. Dar, la sfârşit, nu am acceptat o întâlnire. M-a agăţat apoi pe la Podul Senatului şi m-a dat pe mâna altui individ care m-a condus oarecum misterios într-un apartament din aşa-zisul bloc turn. Am înţeles că era unul din apartamentele conspirative ale Securităţii. (...) A prins a mă iscodi despre unele probleme din Patriarhie şi mi-a cerut să scriu acasă pe hârtie ceea ce-i spusesem şi să i-o aduc la o întâlnire viitoare; puteam să-mi fixez şi un pseudonim. N-am avut tăria să urlu, m-am stăpânit, m-am ruşinat, i-am spus că nu devin informator. Insul mi-a pus o hârtie pe masă şi m-a poftit să scriu pe loc. Am început: «Declaraţie. Subsemnatul Anania Valeriu...". A obiectat: nu «Declaraţie», ci «Notă informativă ». «Declaraţie», am zis eu. A cedat: nici «Declaraţie», nici «Notă informativă», ci... nici un titlu. Text direct şi fără semnătură. N-am vrut. Mi-am menţinut «Declaraţia» şi am iscălit în josul ei, cu dată. Mi-a dat drumul. A treia oară tot el (acum îmi amintesc că se recomandă Bujeniţă) şi încă unul, într-o curte de pe strada Academiei. Întrebări, răspunsuri, invitaţie la o

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

«notă informativă». Am scris o «Declaraţie». (...) De atunci m-au lăsat în pace”.

Şicanat de Iustin, acceptat de Teoctist

După patru luni de la întâlnirile cu securiştii, Valeriu Anania a fost trimis în America cu scopul de a reorganiza ortodocşii români de peste Ocean, care erau divizaţi în două episcopii.

Valeriu Anania a refuzat să candideze pentru funcţia de episcop al Episcopiei de la Detroit, ce se subordona canonic Patriarhiei, promovându-l pe Victorin Ursache.

A rămas însă în Statele Unite alături de acesta, iar în 1971 s-a retras jumătate de an în Hawaii pentru a-şi definitiva câteva proiecte literare. În 1976 s-a întors în ţară pentru a participa la o reuniune cu foştii colegi de la Seminarul Teologic şi a fost împiedicat să se mai întoarcă în America, oficial printr-o decizie a Sfântului Sinod.

Patriarhul Iustinian a reuşit să-l ajute totuşi, oferindu-i postul de director al Institutului Biblic. Doar după patru ani a mai obţinut permisiunea de a se întoarce la Detroit pentru a-şi recupera lucrurile. După moartea lui Iustinian Marina, în 1977, Valeriu Anania a mai rămas la Patriarhie până în 1982, când, în urma unor neînţelegeri cu noul patriarh, PF Iustin Moisescu, s-a pensionat şi s-a retras la Mănăstirea Văratec.

În 1990 a devenit membru al Grupului de Reflecţie pentru Reînnoirea Bisericii, iar, pe fondul retragerii PF Teoctist la Sinaia, vicepreşedintele Consiliului Frontului Salvării Naţionale, Gelu Voican Voiculescu, i-a propus între patru ochi [ia-auzi! n.m. P.G] - susţine în „Memorii” - să devină patriarh şi a refuzat.

În 1993 a fost ales arhiepiscop al Clujului, iar în 2006, după o divizare cu scandal a Mitropoliei Ardealului, al cărei promotor a fost, a devenit mitropolit.

Dup? moartea PF Teoctist, s-a apropiat din nou de funcţia de patriarh, fiind contracandidatul în alegeri al mitropolitului Daniel al Moldovei. A pierdut.

CĂLĂTORIE. Antonie Plămădeală, victima informatorului „Apostol”, împreună cu fostul Patriarh Teoctist pe Marea Egee, în 1995, în drum spre insula Patmos

„BESTIA DE LA AIUD”

Reeducat sau „reeducator” în detenţie

În dosarul lui Plămădeală se vorbeşte adesea despre Valeriu Anania, dat fiind faptul că lucra la Patriarhie şi era unul dintre apropiaţii patriarhului Iustinian Marina.

Informatorul „Dan”, de pildă, tot în august 1964, relatează o discuţie dintre Plămădeală şi călugărul Arsenie Papacioc. „Arsenie îi spunea lui Plămădeală că Anania Vartolomeu a fost numit «bestia de la Aiud» de ceilalţi deţinuţi pentru că era referent în şedinţele de reeducare şi că s-ar fi exprimat cât se poate de rău în privinţa credinţei şi deci e un trădător al credinţei. Antonie spune că Anania ar fi pus calitatea de a fi creştin cu aceea de a fi legionar, fapt care îl coboară pe Anania din nivelul de intelectual, căci aceste sfere nici nu se ating dar încă să se acopere”.

Deşi EVZ a încercat în nenumărate rânduri să-l contacteze pe părintele Arsenie Papacioc pentru a verifica veridicitatea informaţiilor din această notă, acesta a refuzat orice dialog prin intermediul maicilor de la Mănăstirea „Sfânta Maria” din Techirghiol, unde slujeşte.

O posibilă explicaţie s-a dedus chiar din scurta discuţie cu mitropolitul Clujului: părintele Arsenie Papacioc este duhovnicul ÎPS Bartolomeu.

„Nimeni nu părea constrâns”

Anania recunoaşte în „Memorii” că s-a trecut pe o listă a reeducării, fiind însă obligat şi neabdicând de la credinţa creştină. „Într-o bună zi, pe uşa clubului (de reeducare - n.r.) a apărut o listă cu numele a vreo zececinsprezece inşi care aderaseră la reeducare. A doua zi, lista s-a lungit cu încă cinci-şase; a treia zi, cu vreo zece… Nimeni nu părea constrâns, forţat în vreun fel: de cum se hotăra, fiecare se ducea la listă şi îşi scria numele. Rezistenţii de până ieri se agitau prin curte, în consultări de câte doi-trei şi se grăbeau spre uşa clubului, voind parcă să scape de vina de a fi printre ultimii. Când lista s-a umplut mai mult de jumătate, mi-am pus şi eu numele pe ea”, relatează Valeriu Anania finalul reeducării de la Aiud, căreia, după spusele lui, nu i-ar fi rezistat decât 17 persoane.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Alte mărturii însă vorbesc despre 56 de deţinuţi. Procesul a fost orchestrat de comandantul închisorii, colonelul Gheorghe Crăciun, pe care Valeriu Anania îl cunoştea din 1946, din timpul grevei studenţeşti al cărei lider fusese. Gheorghe Crăciun era pe atunci şeful Chesturii din Cluj.

„TÂMPENII"

Mitropolitul Clujului, supranumit „Leul Ardealului", neagă faptul că ar fi autorul celor două note informative şi ameninţă cu judecata lumească

Cea de-a doua notă informativă semnată „Apostol", deşi provine tot din dosarul de urmărire al lui Plămădeală, intitulat „Călugărul", nu se referă la acesta, ci la o întâlnire cu mai multe măicuţe, cu care a discutat despre Radu Gyr, fost comandant legionar supranumit „poetul închisorilor".

Acesta a făcut 16 ani de puşcărie sub comunişti, fiind eliberat de la Aiud în 1964, ca şi Valeriu Anania.

„Radu Gyr a făcut abjurarea legionarismului din convingere, nesilit de nimeni (...) şi-a citit declaraţia de la Aiud în faţa a 12 grade şi funcţii legionare. (...) După ştiinţa mea, în Aiud numai 17 persoane nu au acceptat reeducarea şi au refuzat să facă vreo declaraţie de desolidarizare şi că aceştia înşişi sunt oameni de o foarte dubioasă calitate intelectuală şi morală. În ceea ce mă priveşte, am rămas credincios religiei, deşi acum sunt civil, dar nu mai am în mine nici o reminiscenţă legionară", a spus „Apostol".

„Comandantul ne-a recomandat să reflectăm"

Nota ofiţerului, acelaşi Bujeniţă, spune că „agentul a furnizat nota ca urmare a instructajului dat de a ne informa despre persoanele care îl vizitează". Şi aceste informaţii ale lui „Apostol" coincid cu spusele lui Valeriu Anania, de data aceasta din „Memorii".

„Într-o zi a apărut în secţie colonelul Gheorghe Crăciun, comandantul închisorii. Îl revedeam după 16 ani; se îngrăşase, chipul îi era mai aspru. A dat cuiva o hârtie să o citească cu glas tare. Era o scrisoare a lui Radu Gyr (despre care se auzise prin puşcărie), în sensul că renunţă la tot trecutul lui politic şi se desolidarizează de orice apartenenţă la Mişcarea Legionară. Crăciun a poruncit apoi să mi se dea mie hârtia şi m-a invitat să spun dacă recunosc semnătura originală a lui Gyr. Am recunoscut-o. Comandantul ne-a recomandat să reflectăm. (…) La câteva săptămâni am fost chemat în cabinetul comandantului. N-a pomenit o vorbă despre faptul că ne-am fi văzut cândva. Vorbea domol despre procesul de reeducare al întregii puşcării şi, în final, mi-a strecurat ideea de a da eu semnalul în secţia a XI-a, cea atât de îndărătnică. I-am mărturisit sincer că eu nu mă mai consider de mult legionar şi că a da o declaraţie în acest sens nu ar constitui pentru mine nici o dificultate. Aş fi preferat s-o dau însă în stare de libertate".

Mitropolitul s-a retras în ultima vreme

Dacă existenţa interogatoriului din închisoare o recunoaşte, arătând, dimpotrivă, că în detenţie a fost obligat de nenumărate ori să dea informaţii despre diverse persoane, ÎPS Bartolomeu Anania neagă însă cu vehemenţă că ar fi dat vreodată note informative semnate „Apostol" sau cu un alt nume de cod.

„Am conştiinţa curată şi, cât oi fi eu de popă, de mitropolit, o să ajung în justiţie cu cine spune altceva despre mine", a declarat telefonic mitropolitul Clujului, în timpul verii, pe când se afla în concediu la Mănăstirea Piatra Fântânele, din Bistriţa-Năsăud, unde a primit prin email cele două note informative semnate „Apostol", precum şi pe cea care se referea la rolul său în reeducarea de la Aiud.

După ce a citit documentele din arhiva CNSAS, s-a rezumat la exclamaţia: „Sunt tâmpenii!". Recent, mitropolitul a fost rugat din nou să accepte o discuţie pe tema documentelor de la Securitate, dar, prin intermediul purtătorului de cuvânt al Arhiepiscopiei, a refuzat.

Acesta din urmă a motivat refuzul prin dorinţa mitropolitului, în ultima vreme, de a fi mai retras. Şi, într-adevăr, acest lucru s-a confirmat în campania electorală, prima din ultimii ani în care nu a avut nici o poziţie publică.

NOTĂ INFORMATIVĂ. Ofiţerul de legătură al informatorului „Apostol" a fost maiorul Dumitru Bujeniţă

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

"Sunt tâmpenii! (...) Am conştiinţa curată şi, cât oi fi eu de popă, de mitropolit, o să ajung în justiţie cu cine spune altceva despre mine." IPS Bartolomeu Anania, despre notele informative semnate „Apostol" pe care „Evenimentul zilei" i le-a prezentat

UNUL A DORIT, ALTUL A REFUZAT

Plămădeală, gelos pe Anania

„Călugărul" şi „Apostolul", aşa cum apar Antonie Plămădeală şi Valeriu Anania în documentele Securităţii, au fost departe de a avea vreodată o bună relaţie de comunicare, deşi amândoi au fost apropiaţi ai patriarhului Iustinian. Plămădeală nu agrea însă influenţa pe care o exercita Anania pe lângă patriarh, iar Anania l-a acuzat mereu pe Plămădeală de servilism. Relaţia proastă dintre cei doi transpare chiar din dosarul de Securitate.

Informatorul „Dan", într-o notă din 1965, consemnează vorbele fostului mitropolit al Ardealului la adresa lui Anania.

„Sursa a discutat cu Antonie Plămădeală pe 25 oct. 1965 şi a aflat că el este foarte mâhnit, aproape gelos, pe plecarea lui Anania în America. Ştie precis că aceasta îi va aduce lui Anania situaţia de episcop. Regretă că el a suferit mai mult decât Anania, fiind scos din monahism şi nu are la activul lui faptele lui Anania", spunea „Dan".

Ironia a făcut ca Anania să nu dorească să ajungă episcop în America, intrând în rândul ierarhilor abia în 1993. Plămădeală, în schimb, şi-a văzut visul împlinit mai devreme decât se aştepta: în 1970 a devenit vicar patriarhal, iar în 1982 mitropolit al Ardealului.

În „Memorii", Anania nu se fereşte să-şi descrie şi el sentimentele faţă de Plămădeală, relatând, de pildă, vizita pe care acesta a făcut-o în 1976 la Detroit, în calitate de episcop vicar patriarhal, şi care s-ar fi soldat cu o notă informativă prin care Plămădeală îl denunţa ca agent FBI. „(...) profesorul Dumitru Dogaru, fost preşedinte al Departamentului Cultelor, m-a informat confidenţial că Antonie Plămădeală, revenit în Bucureşti după vizita din 1976, depusese o notă prin care informa că Anania, la Detroit... lucra cu FBI-ul", persifla Anania.

Un alt moment ilustrat cu privire la Antonie este moartea patriarhului Iustinian, în 1977. „Am avut câteva ieşiri nervoase, mai ales văzându-l pe Antonie angajat cu trup şi suflet să vegheze la respectarea tuturor ordinelor care năvăleau năprasnic prin telefon sau curieri grăbiţi".

De asemenea, Anania îl ironizează pe Plămădeală pentru faptul că în 1990, sub presiunea Grupului de Reînnoire a Bisericii, i-a cerut să-i găsească un loc la Sihăstria pentru a se retrage, însă s-a răzgândit, ca toţi ceilalţi ierarhi cunoscuţi pentru buna colaborare cu vechiul regim.

ÎPS Antonie a rămas mitropolit până la moarte, în 2005, iar din 1993 i-a fost, administrativ, superior direct lui Anania, arhiepiscop de Cluj, fiind obligaţi nu doar să se întâlnească la şedinţe, ci şi să concelebreze slujbe religioase.

Plămădeală: I-am iertat

Dacă Plămădeală l-a turnat el însuşi pe Anania, aşa cum acesta din urmă sugerează în Memorii, nu s-a demonstrat încă, aşa cum nu se poate şti dacă Plămădeală a aflat vreodată că Securitatea i-a cerut lui Anania informaţii despre el. Cert este doar faptul că în testamentul său, structurat în 20 de puncte, vorbeşte despre iertare.

„Rog pe toţi cei care socotesc că le-am greşit să mă ierte. Eu i-am iertat pe toţi", a scris Plămădeală la punctul 14. Fraţii săi, Mihai şi Alexie, s-au străduit să-i respecte toate dorinţele şi tocmai de aceea, spun, au refuzat să dea în vileag vreun informator din dosarul fratelui.

„Din punctul de vedere al familiei, cei mai mulţi informatori sunt nişte victime colaterale. S-au aflat sub o presiune permanentă şi ar fi trebuit să fie foarte puternici ca să reziste", spune Mihai Plămădeală, executorul testamentar al fostului mitropolit.

PRELAŢI. ÎPS Bartolomeu (stânga) şi ÎPS Antonie (centru), în 1997. În dreapta, actualul patriarh Daniel

DOSARIADA PREOŢILOR

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Deconspirarea, provocată de Dinescu

Decizia Colegiului CNSAS de deconspirare a informatorului „Apostol" a fost generată, indirect, de o declaraţie şocantă pe care Mircea Dinescu, membru al Colegiului, a făcut-o în 2007 referitor la Antonie Plămădeală.

Plămădeală i-a cerut lui Ceauşescu grad de general

După moartea PF Teoctist şi în plină dosariadă a ierarhilor BOR, Dinescu a afirmat că există un document ce arată că Plămădeală i-ar fi cerut lui Ceauşescu să-l ridice la gradul de general de Securitate. Considerând-o o calomnie, fraţii fostului mitropolit au cerut CNSAS toate documentele despre ÎPS Antonie şi li s-au dat câteva volume reprezentând dosarul de urmărire şi pe cel penal.

Ulterior, au cerut să li se spună cine sunt cei 35 de informatori din documente, dar până acum n-au fost deconspiraţi nici un sfert. Printre ei se află însă „Apostol", al cărui nume doar ei, potrivit legii, au dreptul să-l facă public, fiind o deconspirare la cererea petentului.

Cercetarea mitropolitului, o misiune imposibil?

CNSAS ar fi urmat să folosească deconspirarea la verificarea ÎPS Bartolomeu, ca ierarh BOR. În dosariada preoţilor, rândul mitropolitului de la Cluj urma să vină chiar în iarna lui 2007, după ce fuseseră verificaţi şi deconspiraţi alţi colegi de-ai săi din Sinod, precum mitropolitul Nicolae al Banatului sau arhiepiscopul Pimen al Sucevei.

„Nu contează că cele două note nu sunt olografe. Chiar dacă nu ar fi existat deloc, important ar fi fost doar dacă informaţia a fost dată sau nu, *căci au fost informatori, ca în dosarul Goma, de pildă, care ofereau informaţiile prin telefon. [auziţi, vorba celuia: este prima oară când aflu că au existat turnători ai mei, prin telefon - deci anonimeni...P.G.]* Aparent, e un grad de vinovăţie mai mic, însă de fapt e vorba doar de dificultatea noastră de a stabili identitatea informatorului", explică un specialist de la CNSAS.

Iar cât priveşte deconspirarea la cerere, în cazul mitropolitului de la Cluj, ar fi avut un rol esenţial, spune acelaşi intervievat: „Atunci când nu ai o reţea de informatori, de la asta se pleacă. Aşa am procedat în cazul lui Eugen Uricaru (n.r. - fost preşedinte al Uniunii Scriitorilor ce a rămas cu patalamaua de colaborator prin decizie definitivă a justiţiei), de exemplu, care s-a dovedit un informator foarte productiv, deşi nu există nici o notă scrisă de el în arhivă".

Anania „Leul Ardealului", o poreclă dată de o măicuţă

Cea care a inventat supranumele de „Leul Ardealului" pentru ÎPS Bartolomeu Anania este maica stareţă de la Mănăstirea Râmeţ. Mitropolitul a arătat de ce nu e încântat de el.

„Leul deşi este rege al animalelor are parte de cea mai nenorocită moarte, că ele neavând duşman natural, nu-l mănâncă nimeni şi moare numai de bătrâneţe. Şi cum moare el la bătrâneţe? Îi cad dinţii şi nu se mai poate hrăni, nu mai poate vâna, nici măcar să mănânce din ce vânează altul şi atunci moare ca un bicisnic, mâncat de furnici şi de muşte. Asta-i leul. Sper că nu-mi doriţi aşa ceva", a precizat Anania.

FĂRĂ PEDEAPSĂ

Deconspirările, blocate de PSD, încetinite de Daniel

Pe 31 ianuarie 2007, la doar nouă zile după deconspirarea la cerere a lui „Apostol", legea de funcţionare a CNSAS a fost declarată neconstituţională şi a aruncat în degringoladă instituţia până la adoptarea unei noi legi.

Numai că noua lege, graţie unei iniţiative a PSD, nu mai permite verificarea clericilor decât la cererea reprezentantului cultului religios. Cum ÎPS Bartolomeu este mitropolit, teoretic, verificarea sa ar putea fi cerută doar de patriarh. PF Daniel nu s-a pronunţat însă niciodată pentru primenirea Sfântului Sinod şi nici măcar în cazul mitropolitului Nicolae, cel mai notoriu, nu a luat o poziţie.

Aşadar, cel puţin în calitate de ierarh, Anania nu poate fi verificat. O alternativă pentru ierarhi la deconspirările CNSAS a oferit însă chiar el, în 2007, înaintea alegerilor de patriarh: colaborarea trecută în CV.

„În ziua alegerilor, după ce se fac propunerile, candidaţii nominalizaţi care acceptă candidatura vor prezenta un CV, în care cred că ar putea fi introdusă şi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

această menţiune privind relaţia cu Securitatea", declara Anania, precizând că el însuşi nu a colaborat cu serviciile secrete „nici în detenţie, nici în libertate; nici în ţară, nici în străinătate; nici cu angajament, nici fără angajament; nici cu nume conspirativ, nici cu numele propriu".

Să mai comentez, eu, popriile-mi comentarii de acum 13-14 ani? La ce bun? Atunci nu au fost luate în seamă, acum cu atât mai puţin: "Onania", cum îi spuneau aiudenii cumsecade va rămâne un erou de puşcărie, un teolog, un dascăl - dacă l-a dăscălit până şi pe ucenicul Theodor Baconsky cum semna pe atunci actualul şef al diplomaţiei lui Băsescu…

Nu te poţi bate cu Răul Absolut, mai ales când acesta se ascunde în mit; mai ales când mitul pare a fi creştin - vezi-o pe Buşulenga (Maica Veronica), pe "generalul" Virgil Cândea, pe basarabeanul meu şi "marele intelectual" al Liiceanului: Plămădeală… Dacă nişte purcei ca "Silvestri"-Târnăcop, ca Ceachir au supravieţuit, dînd lecţii de morală (adevărat: lui Buduca), ce să ne mai mirăm că scrofi ca Onania, ca Plămădeală sunt pe cale de sanctificare… de către poporul nostru cel profund religios? Iar dacă bagi de seamă că "sfinţii" sunt nişte sergenţi de Securitate, ţi se răspunde prin întrebarea încuietoare:

«Ai alţii mai buni?"

În treacăt: argumentul era folosit cu precădere de Monica Lovinescu.

Marţi 12 ianuarie 2010

Azi merg la doctor - care-o fi de serviciu - ca să mă trimită la un "specialist de cap": de câteva zile am dureri în dreptul urechii… drepte. Astă-noapte nu am dormit: mă supără "pulsul" care mă bate în cap. Nu insuportabil, dar iritabil foarte.

Am avut gura spurcată atunci când am prevăzut un "viitor românesc" casei Monicilor - iată ce scrie *Adevărul* de ieri:

"Casa Ierunca-Lovinescu, o moştenire uitată - Florin Marin

Cei doi intelectuali au trăit cea mai importantă etapă a vieţii lor în locuinţa din strada François Pinton nr. 8

Statul român a acceptat moştenirea Monicăi Lovinescu - locuinţa din Paris în care a stat cu soţul ei, Virgil Ierunca -, dar a întârziat cu plata taxei de succesiune. Statul român trebuia să achite dreptul de succesiune pentru casa Monicăi Lovinescu până în august 2009. Dacă mai doreşte să devină proprietar, trebuie să plătească şi penalităţi."

Ce să mai comentez? Dar merită comentată *nesimţirea românească*? (Noica îi spunea mai plastic şi mai neiertător:

"netrebnicia").

Însă pot să mă întreb ce au păzit intelectualii care îi colonizaseră pe Monici? Liiceanu şi Berindei pretind că ei s-au…to-ot ocupat, că au plătit din buzunarul lor bani de taxe. Aşa să fie.

Dar ambasadorul român la Paris, Theodor Baconsky (înainte de a-şi "româniza" numele? Dar Manolescu, ambasadorul României la Unesco? Dar limbricul Paţa', putoarea care avea bani de cheltuit pe tot felul de cretinării, idioţii, căcănării - însă pentru menţinerea la suprafaţa vieţii (sic) a unui monument al culturii române, precum casa Monicilor - nu a avut? Ce să mai vorbesc de gagicile de la ambasadă - tot felul de consiliere culturale (îmi vine în minte doar fiica unui poet troglodist-socialist, devenită director al Institutului Cultural Român, purtînd un nume princiar, voievodal: Ghica - imediat după 1990 a scris un articol: "Avem nevoie de Goma" - Cârneci, domnule!, însă numaidecât, trasă de urechi de Brucan - dealtfel ca şi Lefter, folosind acelaşi titlu - dacă nu m-au tăcut cu entuziasm, m-au atacat, cu inima strânsă, pentru "antisemitism")?

Ce javre, ce putori, ce troglodiţi, ce pipişăcioşi de tustrele sexele!

Miercuri 13 ianuarie

Mă trezisem hotărît să mă plâng de soarta crudă şi nedreaptă - mai ales că azi e un 13 - când am aflat, de la televizor despre catastrofa din Haiti. Doamne-Dumnezeule! Şapte grade pe scara Richter, ca şi la noi, în martie 1977.

Nu mai plâng pe umărul meu, deşi toată nopticica am "lucrat" la cuvintele ce urmau a fi folosite întru lamentaţiunea proprie şi personală: nefericiţii haitieni sunt "cei mai săraci de pe continent(el)e american(e)!" - fiindcă noi, cu Base-n frunte, cu o udră-n oişte şi cu-un Boc în cur, suntem cei-mai din restul Europei.

Bulgăroaica numită în Parlamentul European în fruntea unei comisii (am uitat care, dar importantă) întâmpină dificultăţi opoziţioniste: că de ce nu declarase că are o firmă de ceva, consultanţă (?); că de ce nu a declarat că soţul de la ea este cam, voba ardeleanului, mafiot… La urma urmei nu mai contau acuzaţiile care plouau (ca neaua…), conta că individa, afişînd o nesmiţire jâmbăreaţă de tip nord-dunărean, pentru nevăzători, explic: românesc, de ai fi jurat că nu este o *-eva* bulgarcă, ci o *-esca* d-a noastră dân popor, Udrea sau/şi Ridzi sau şi Nuţi Succesorista, ce să mai vorbim de Rodica Stănoiu, Monica Macovei, Norica Nicolai (şi alte mătuşi): ţi se uita în ochi şi,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

rânjind, minţea! Fiindcă şi ea făcea parte din noua specie de mamifere apărute după căderea Zidului Berlinului în ţările până atunci aflate sub cizma rusească: a familiilor securisto-mafioase, a neam-prostiei fără frontiere, a rapacităţii fără frâne, a ţoapei de orice sex ar fi - priviţi, oameni buni, la indivizii din Clanul Ţiriac, de la bătrânul securist de pe timpul lui Dej, până la nepot - va fi având şi aşa ceva - la cei din Clanul Prigoană, luaţi în braţe, nu întâmplător, de femeile din Peşterile Băsescu şi Cocoş!

«În ţara asta vreţi să vă întoarceţi?», nu-mi mai iese din auz, din măruntaie întrebarea fetişoarei din Paşcani.

Ion Caramitru are mustrări de conştiinţă (!) - dupa 20 ani:

“Ion Caramitru: Soacra lui Geoana m-a mintit pentru a primi certificat de revolutionar

Ion Caramitru, fost membru in Biroul Executiv al CFSN si CPUN, sustine ca Margareta Costea, soacra liderului PSD, Mircea Geoana, l-a mintit, in 1990, ca ar fi participat la Revolutie pentru a obtine de la el o recomandare care i-a servit mai tarziu pentru primirea certificatului de revolutionar.

Margareta Costea i-ar fi cerut personal lui Caramitru sa-i faciliteze obtinerea certificatului de revolutionar pe motiv ca ar fi participat la evenimentele din decembrie '89. Caramitru sustine ca, la verificarile ulterioare, a constatat ca a fost indus in eroare atat de Costea, cat si de fostul lider al Partidului Ecologist, Otto Weber. Caramitru a declarat acest lucru in cadrul unei discutii avute cu scriitorul si revolutionarul Marius Mioc, transcrisa pe blogul acestuia, potrivit impactnews.ro.

Potrivit lui Caramitru, atat Margareta Costea, cat si Otto Weber l-ar fi mintit, in 1990, pentru a obtine prin intermediul sau certificatele de revolutionar prin care li se oferea acces la o serie de facilitati financiare. La aceea vreme, Caramitru a semnat o declaratie conform careia cei doi ar fi participat la Revolutie, "scrisori de recomandare" care au fost folosite de Costea si Webber pentru a dobandi certificatul de revolutionar. Ulterior, Caramitru a verificat spusele celor doi si a constatat ca afirmatiile acestora nu erau adevarate si ca a fost indus in eroare.

Caramitru isi aminteste cum in in anul 1990, a primit un telefon de la Otto Weber, presedinte dupa revolutie al Partidului Ecologist care intrase in Conventia Democratica, deputat, decedat in 2001.

"Il stiti, a murit din pacate, un om aparent onest, un om civilizat, care mi-a cerut o intalnire. N-a vrut sa-mi spuna la telefon. M-am intalnit cu el la teatru, unde aveam repetitie, si m-a rugat, spunandu-mi ca el e batran si iese la pensie, sa-i dau o hartie in care eu sa spun ca a fost cu mine la Revolutie.(...)"Imi trebe la pensie, se pare ca se adauga ceva la pensie si eu-s batran". Bine, am zis si eu, si i-am dat-o", isi aminteste Caramitru.

La scurt timp de la aceasta intamplare, Caramitru a fost vizitat de Margareta Costea care i-a solicitat acelasi lucru: usurarea primirii unui certificat de revolutionar. Pentru a-l convinge pe Caramitru, soacra lui Geoana a sustinut ca a fost intr-un studio al televiziunii publice in ziua de 22 decembrie.

"Mi-a spus aceeasi poveste cu pensia, si ca a fost in studioul 4", continua Caramitru. "V-a trimis domnul Weber la mine". "Da, stiu, ca amandoi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

facem treaba asta".

Ulterior, fostul taranist a verificat spusele Margaretei Costea si a constatat falsitatea declaratiilor acesteia. "Eu nu stiam la ora aceea cine a fost in studioul 4. Abia in decembrie 1990 s-a dat filmul in care am aflat ca s-a filmat, de asta ma intorc la aceasta scena. Si am putut sa fac stop-cadru si sa vad pe fiecare cine-i, daca-l cunosc sau nu stiu ce. Si unde ea nu era, bineinteles. (...) Nu pot sa-mi retrag, eu am fost tras, am fost indus in eroare, imi fac mea culpa, am dreptul s-o fac. Am gresit in doua cazuri si n-am mai dat la nimeni altcineva", explica Ion Caramitru.

In 2005, soacra lui Geoana a fost acuzata de Bogdan Draghici, presedintele Asociatiei Europa si director adjunct al Institutului National de Administratie Publica, in legatura cu dosarul de "revolutionar ranit" al acesteia. Potrivit lui Draghici, exista serioase "semne de intrebare", legate atat de calitatea de luptator in Revolutie a Margaretei Costea, cat si de cea de ranit, fiind de presupus ca a obtinut acest certificat in baza unor acte medicale false. Z.O.

Ca să vezi, minunăţie! Ion Caramitru, unul dintre comedianţii cei mai imorali, mai puturoşi, mai ticăloşi, ajunsese să dea - el! - ce*fer*ticate de revoluţionar unor javre comuniste care, până adineauri trăiseră bine-nesimţiţi, pe spinarea românilor… nerevoluţionari! Mă întreb - şi îl întreb: când anume devenise el revoluţionar-şef, îndreptăţit să acorde titluri de revoluţionar semplu? Atunci când recita, la tembelizorul bucureştean, imne întru lauda lui Ceauşescu, pe versuri de alt revoluţionar: Adrian Păunescu (l-am văzut în câteva rânduri şi m-am ferit instinctiv, deşi eram la mine acasă, în Drumul Taberii, să nu iasă prin sticla televizorului şi să mă atingă stropii entuziasmatici, duhnind a căcat-mâncat-lăudat?). *În momentul în care îi telefonase, în 23 decembrie 1989, unui "Nicolae" să vină şi el la Rivuluţie!?* - acest "Nicolae" dovedindu-se a fi, nu Breban, cum bănuise Victor Lupan, aflat alături (de Caramitru, de telefon), ci… generalul Pleşiţă! Da, dar pe Caramitru cine-l va fi chemat-grabnic la Rivuluţie, cu cinci minute înainte de a-l invita el pe prietenu-său, Pleşiţă? Brucan?

Îl cunosc bine - indirect, dar suficient - pe fro-mo-sul macedonean legionar-foc, cel care (dimpreună cu Madam Zoe sau… mai-resfiraţi-tovarăşi!), la Paris, la masa lui Ioan Cuşa, a lui Barbăneagră cânta "Sfântă tinereţe…", de mama focului - cu lacrimi cât pruna în ochii viitoarei maici Benedicta - dar la Bucureşti lingeau în cruciş, în curiş, Curul Suprem Ceauşiu, cel pe care maica prea-cuvioasă îl compara cu Ludovic al *N*-lea, într-atât de… constructor-buldozerizator se dovedise a fi el.

Singura dată când mă aflasem faţă către faţă cu secătura de Cacaramitru a fost prin anii 90, la o manifestaţie în faţa ambasadei pariziene RSR - aşa am scris: *RSR*. Noi strigam "Jos comuniştii", "Jos Iliescu", "Jos Roman", "Jos Brucan", iar

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Caramitru, în faţa noastră, se străduia vizibil (şi pasabil disperat) să lege conversaţie cu unul dintre noi, ca să ne… îmbuneze. Privirea i se agăţase de a mea, aş fi jurat că îmi cerea ajutor (el, mie, ticălosul, el "oficialul", mie, mereu-banditului), însă eu începusem să zbier: "Jos trădătorii României"!, câţiva s-au luat după mine, iar Caramitropolitul, prieten la toartă cu Voican-Lyndic, cu Babiuc-Helicopteriuc, cu Pleoşniţă, a şters-o, cu pasul său şerpuito-înnodat de atâta demnitate dreptitudinală…

Joi 14 ianuarie 2010

Haiti: Doamne!

Azi - tot mă doare-n cap. "De la tensiune", zic eu, deşi Saburina mi-a luat tensiunea şi mi-a găsit-o normală. Dar dacă eu o simt cum mă tot bate-n cap… (nu mi se va trage de la îndemnul Martei Petreu, din vis, cea care cerea însărcinaţilor cu execuţia mea, să mă bată-n cap, în cap, numai în cap, nu-n alte excrescenţe?). Mai ştii?

Anania:

"A recunoaşte că am colaborat"

Printr-o decizie din 22 ianuarie 2008, CNSAS l-a deconspirat pe informatorul „Apostol" ca fiind ÎPS Bartolomeu Anania, în urma unei cereri a petenţilor Alexie şi Mihai Plămădeală, fraţii fostului mitropolit al Ardealului. Aceştia au cerut CNSAS dosarul ÎPS Antonie şi au găsit 35 de informatori a căror identitate au vrut s-o afle.

Când CNSAS le-a dezvăluit cine sunt câţiva dintre ei, au căpătat dreptul de a face publică informaţia, dar au refuzat, aşa cum s-a întâmplat şi cu decizia de deconspirare a lui „Apostol". Verificarea sa ca ierarh ar fi trebuit să aibă loc imediat după deconspirare. Ea ar fi presupus un al doilea vot în Colegiu în cazul său, prin care se stabilea dacă a făcut sau nu poliţie politică, pe baza tuturor informaţiilor din arhivă.

Cum pe numele său exista deja o deconspirare, aceasta ar fi fost un punct de plecare în verificare, susţin investigatorii. În vederea verificării ca ierarh, CNSAS l-a invitat la audieri pe ÎPS Bartolomeu, în 2007, în toiul dosariadei preoţilor. Acesta a refuzat să se prezinte şi a spus că el nu are încredere în verdictele CNSAS.

„Nu CNSAS mă judecă, ci Dumnezeu!", a justificat Anania, precizând că dacă ar fi declarat vreodată colaborator, iar acest fapt i-ar afecta pe credincioşi, va părăsi funcţia şi se va retrage la Mănăstirea Nicula.

„În prima duminică, la Sfânta Liturghie, aş recunoaşte dacă am colaborat sau nu cu *fosta Securitate*", a spus el (sublinierea mea, P.G., pentru a indica: desemnarea Securităţii prin eufemismul "*Fosta Securitate*" dovedeşte fără tăgadă că desemnatorul a fost/este slujbaş al Odiosului Organ).

Pericolul de a mai primi un astfel de verdict din partea CNSAS nu mai există însă pentru Anania, întrucât prin noua lege a CNSAS ierarhii nu mai pot fi, practic, verificaţi, decât la cererea, improbabilă, a patriarhului. Prevederea se datorează insistenţelor PSD."

Franz Scleich, scriitorul bănăţean care a scris biografia Hertei Müller pentru uzul Securităţii, trăieşte bine-mersi în Germania.

"În prezent, Franz Schleich locuieşte în Germania, în localitatea Ludwigshafen, unde lucrează ca purtător de cuvânt al unei companii care produce linoleum, relatează AFP. Deconspirat, el a refuzat să dea un interziu postului de televiziune ADR, susţinând că documentele Securităţii sunt contrafăcute, notează şi DW.

Publicaţiile germane Die Zeit şi Tagesspiegel s-au aplecat deja asupra dezvăluirilor, susţinând poziţia Hertei Muller care cere anchetarea foştilor informatori ai Securităţii refugiaţi în Germania. Franz Schleich pare să fie doar declanşatorul unei dezbateri cu implicaţii morale şi juridice profunde.

„Germania e o rezervaţie confortabilă pentru agenţii Securităţii", susţine Herta Muller. Prezentul pare să-i dea dreptate, într-o ţară care „găzduieşte" între 500 şi 2000 de foşti agenţi ai poliţiei politice din România, conform cifrelor avansate de Tagesspiegel şi citate de Deutsche Welle.

„În mod cu totul ridicol, Schleich trăieşte bine mersi în Germania, iar aducerea lui în judecată pare a fi imposibilă, pentru că, potrivit experţilor, delictele lui s-ar fi prescris, iar fărădelegile comise ar fi avut loc în România, şi nu în Germania. Scutirea de pedeapsă a turnătorilor, atât în Germania cât şi în România, constituie în fapt un imens scandal. Ar fi fost de mult timpul ca aceşti indivizi, sursele terorii politice exercitate de Securitate şi de alte poliţii politice similare, să fie traşi la răspundere. În vest, ca şi în est", scrie DW."

Eu nu pot arăta cu degetul un turnător refugiat în Germania. Nici chiar în Franţa. Nu m-a pasionat vânătoarea de delatori - nu aş fi avut atâta hârtie ca să-i listez pe toţi - observ că o face Nedelcovici pentru noi, cei de vârsta lui, însă arestaţi de-a-adevăratelea, bătuţi cu adevărat, nu "arestaţi la domicil'" ca alde el, Bujor, ca Blandiana, ca Dinescu…

Mă roade în continuare ne-crederea colegilor că al nostru coleg Ivasiuc se ocupase, printre scriitori, cu aceleaşi "trebi" ca şi Anania printre popi. Am mai scris despre momentul în care, proaspăt ieşit dintre labele Securităţii, după 6 mai 1977, am spus prietenilor (aşa îi consideram atunci) că prietenul şi colegul nostru - şi coleg al meu de celulă: Ivasiuc - era, cum bănuisem de multă vreme, însă nu mă lăsase inima să sonorizez - mai ales faţă de aghiotanţii săi fideli: Florin Pavlovici şi Al. Zub (oare de ce?; mă întreb azi, inutil de târziu), nu doar un vulgar turnător, ci redactor de fişe personale, de fişe de grup profesional (sic), vorbesc de prieteniile scriitorilor, ba chiar de "portrete"… pisihologice (mie îmi făcuse, nu unul, ci mai multe - toate acestea aflîndu-se în lunile aprilie-mai 1977 în dosarele mele de anchetă, dar de negăsit atunci când Stejărel Olaru le căutase, în numele meu).

Ei, şi dacă ar fi crezut ce le spuneam eu (mi-am mai pus

această întrebare esenţială)? De-o pildă Breban: Ar fi fost el în stare să facă apropierea dintre denunţurile - măcar scrise - ale lui Ivasiuc şi "vorbele scăpate" de el însuşi faţă de colegii săi de CC, de pildă Cornel Burtică, despre mine? Sau faţă de securiştii cu care avea relaţii de tragere de brăcinar - sau măcar de… rachetă de tenis - fiindcă tenisul, se ştie, era principala preocupare intelectuală a sa (şi a lui Ion Vianu; şi a lui Dorin Tudoran), imediat după Cutremur, cu Pleşiţă, căruia îi dedicase "Bunavestire", «lui şi Doamnei sale»? (După cum preocuparea lui Noica şi a lui Liiceanu; după acelaşi Cutremur, era mutarea Capitalei de la Bucureşti la Târgovişte - sau la Curtea de Argeş - însă nu pentru amplasarea ei pe un teren mai puţin expus cutremurelor, ci pentru a-i împiedeca pe… pensionari de a năvăli şi a încurca trebile intelectualilor - ca Noica şi ca Liiceanu - vezi "Jurnalul de la Păltiniş", primele pagini).

*

Haiti: Ce face Dumnezeu ăla? Tot nefericiţilor pământului le cad năpastele pe cap?

Ca şi românilor?

*

Eugen Simion a scris, în *Cultura* un articol (sau a deschis un serial?) intitulat "Jurnal pe sărite". Citind titlul, ceva mi-a sunat cunoscut; oare unde, oare unde îl mai întâlnisem? A, da, la mine: primul volum din seria de jurnale apărute la Nemira, purta, pe copertă chiar acest titlu: **Jurnal pe Sărite**.

Acum ce fac: îl acuz pe Eugen Simion de plagiat? Şi dacă îl acuz de aşa ceva, ce se întâmplă? Are să fie lapidat plagiatorul în piaţa publică? Da de unde! Să fie mulţumită victima (plagiatului) că nu a fost bătută ea cu pietre, cum mă ameninţau, în primăvara anului 1977, nişte feţe bisericeşti - altfel ortodoxe - de pe la Chiojdeni. Are noroc Eugen Simion: eu nu sunt Ţepeneag (se observă, nu?), cel care mă acuzase că îl furasem, intitulîndu-mi o carte: **Arta refugii**, tradusă în franceză: **L'Art de la fugue** - era limpede : îl jefuisem pe Ţepeneag, cel care-şi botezase o carte a sa - în româneşte: **Zadarnică-i arta fugii**"! I-am răspuns că eu vorbeam de o artă a… *re*fugii (a refugiatului, ca să înţeleagă până şi oniricii). La urma urmei amândoi îl plagiasem pe bătrânul Bach - chiar şi Blandiana, ajunsă la… împărţeală cu întârziere de decenii, însă, după obicei, tot dînd din coată şi din coadă, ajunsese în fruntea-frunţilor: ca "disidentă" de frunte (sic) şi, desigur, anticomunistă-foc, ea, cu Ogarul Cenuşiu, fostul "funcţionar la Miliţie" Rusan, anticapitalistul (american) care, pe timpul lui Ceauşescu vizita America, în scopul de a o critica!

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Vineri 15 ianuarie 2010

Surpriză: XITI arată, pentru ieri, 101 vizitatori, dintre care 40 din USA - de ce aşa de mulţi? Suntem la mijlocul lunii, de vreo săptămână vizitatorii se împuţinaseră, ieri: 50-60. Mister.

Sâmbătă 16 ianuarie 2010

Haiti. Haiti. Haiti.

*

În sfârşit, o veste (foarte) bună: mi-a răspuns Daniela Goma, strănepoata mea de la Chişinău, fiica nepotului Ionel Goma, dispărut în urma unui cumplit accident de circulaţie, astă vară.

I-am răspuns pe dată, i-am cerut adresa poştală, ca să-i trimit ceva cărţi.

*

Foştii şefi ai Securităţii, găsiţi vinovaţi după 20 de ani

Mirela Corlăţan Sâmbătă, 16 Ianuarie 2010

Justiţia a stabilit că Tudor Postelnicu şi generalul (r) Iulian Vlad au încălcat drepturile omului în calitate de înalţi ofiţeri ai Securiăţii ceauşiste.

Amândoi s-au născut în 1931 şi amândoi au fost şefii Securităţii ceauşiste. Începând cu 13 ianuarie 2010, Tudor Postelnicu şi Iulian Vlad mai au ceva în comun. Amândoi au primit decizii ale Curţii de Apel Bucureşti prin care se constată că au încălcat drepturile omului în calitate de înalţi ofiţeri ai Securităţii.

În cazul lui Postelnicu, sentinţa s-a publicat miercuri în Monitorul Oficial, fostul demnitar comunist nefăcând vreun gest pentru a se apăra. Tot miercuri, Curtea de Apel s-a pronunţat în defavoarea ultimului şef al Securităţii, generalul (în rezervă) Iulian Vlad.

Dintr un anumit punct de vedere, acesta a fost un caz situat la antipod: Iulian Vlad a luptat din răsputeri să demonstreze că nu a făcut poliţie politică prin exercitarea funcţiei sale, angajându-şi una dintre cele mai mari case de avocatură din Bucureşti.

Dosarul „Bărbosul”

În ceea ce îl priveşte pe Tudor Postelnicu, CNSAS a făcut verificarea din oficiu, sesizând rolul important pe care acesta l-a jucat în instrumentarea dosarelor mai multor persoane. Aşa cum arată decizia Curţii de Apel, cele mai importante probe ale CNSAS împotriva lui Postelnicu au fost găsite în dosarele scriitorilor Paul Goma şi Ion Caraion. Pe primul, plecat definitiv din ţară în 1977, a încercat să-l „neutralizeze” printr-un laborios plan de măsuri, care viza compromiterea sa în mai multe medii din ţară şi din exil.

Paul Goma se afla în vizorul Securităţii din 1956, când, în con-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

textul mişcărilor de solidaritate cu revolta de la Budapesta, a fost condamnat la doi ani de puşcărie pentru „uneltire contra ordinii sociale”. Cinci ani mai târziu i s-a deschis dosarul de urmărire informativă pe numele conspirativ „Bărbosul”, iar la un an după ce a ajuns la Paris, în 1978, din poziţia de şef al Securităţii, Postelnicu a ordonat subalternilor săi „demascarea, compromiterea şi anihilarea“ scriitorului.

Diversiunea „agentul Paul Goma”

Teza principală pe care securiştii trebuiau s-o demonstreze era că Paul Goma ar fi fost el însuşi un agent al „puterilor străine şi al cercurilor iredentiste maghiare”.

„Va fi continuată lansarea, în rândul legionarilor din Franţa, RF Germania, Spania şi SUA *[de ce omite autoarea rolul considerabil, aş zice: determinant jucat de evreii aflaţi încă în România - ca “arier-gardă” - acţionînd ca voluntari pentru cauza sionismului pretutindenar precum şi cel de “ostaşi”: evreii deveniţi israelieni?; dar exista* **o adevărată politică de stat**, *a compromiterii lui P.G., vezi de pildă fleacul de dispoziţie primită de guvernul de la Tel Aviv de către compania aeriană Elal, de “opri”, (confisca) înainte de aterizarea la Bucureşti, toate cărţile lui P.G]* a versiunii că «Bărbosul», prin intermediul socrului său evreu, întreţine legături cu elemente de vârf evreieşti cunoscute că fac parte din Serviciul de informaţii israelian (Mossad - n.r.), fapt ce justifică sprijinul primit din partea unor organizaţii evreieşti şi a unor elemente de la postul de radio «Europa Liberă»”, scrie în planul de măsuri dispuse de Tudor Postelnicu împotriva disidentului Paul Goma.

Compromiterea profesională

Conform viziunii lui Postelnicu, *Goma trebuia să fie perceput în viitor ca un scriitor lipsit de talent* (subl. mea, P.G). Drept urmare, diverse articole defăimătoare trebuiau publicate despre el. Strategia Securităţii suna astfel: „Continuarea publicării de materiale în presa emigraţiei din SUA, Canada, Anglia şi RF Germania, prin care «Bărbosul» va fi prezentat ca un element lipsit de talent şi orizont, caracter duplicitar, autor al unei propagande ieftine, prin care urmăreşte să-şi facă publicitate personală”. *[iar în Israel zugrăvit ca pe un “antisemit” - prin pana tovarăşilor de nădejde Sorin Toma, Iosif Petran, Al. Mirodan; în Occident, prin nu mai puţin tovarăşii Ed. Reichmann, Alain Paruit - apoi începînd din 1983, prin Lavastina, M.D. Gheorghiu...].*

Pentru a şti tot ce este legat de Paul Goma, Securitatea a angrenat în joc o adevărată armată de informatori. Trebuiau urmăriţi nu doar el şi soţia, ci şi „socrul şi mătuşa soţiei acestuia”, precum şi cunoscuţii săi de la „Ştefan Gheorghiu”.

Urmărirea a presupus, arată documentele, şi „tehnică operativă”, respectiv ascultarea telefoanelor şi instalarea de microfoane, precum şi supraveghere plus filaj. CNSAS a demonstrat că măsurile propuse de Postelnicu în cazul lui Goma au fost puse în aplicare ulterior.

Iulian Vlad contra „Motanului Arpagic”

Unul dintre succesorii lui Postelnicu la conducerea Securităţii,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Iulian Vlad, s-a implicat şi el direct în urmărirea scriitorilor. Printre „favoriţi" s-a aflat Ana Blandiana, după ce aceasta a publicat „Motanul Arpagic", un pamflet la adresa lui Nicolae Ceauşescu, deghizat într-o carte de poezii pentru copii. Toţi cei care au avut de-a face cu publicarea cărţii au avut de suferit, iar cartea a fost retrasă imediat de pe piaţă.

O notă de constatare a CNSAS trimisă în instanţă arată că una dintre ţintele predilecte ale generalului Vlad a fost Vasile Paraschiv, muncitorul ploieştean care a avut curajul să se opună regimului comunist şi care a fost bătut cu bestialitate de Securitate şi internat în spitale de psihiatrie. Iulian Vlad a comandat în „cazul Paraschiv" filajul pas cu pas al ţintei, interceptarea convorbirilor telefonice, percheziţii domiciliare şi confiscarea unor materiale „duşmănoase" din casa acestuia.

Vlad, apărat de avocaţii casei Nestor&Nestor

Ca şi Postelnicu, în 1977, generalul (r) Vlad a fost angrenat în supravegherea informativă a revoltei minerilor din Valea Jiului. În instanţă, Vlad a fost reprezentat de firma de avocatură, dar s-a prezentat şi personal de câteva ori. *Ultimul şef al Securităţii a invocat în apărarea sa extrase despre el de pe Wikipedia, care arătau că figurează în enciclopedia internaţională de personalităţi „Who's who* (ce ingenioasă avocatura Nestor&Nestor! - ai crede-o evreiască, dar nu e; deloc-deloc!, nota mea, P.G.)".

Curtea de Apel a emis miercuri decizia în cazul lui Iulian Vlad, acesta putând s-o atace în termen de 15 zile de la comunicarea verdictului, la Înalta Curte de Casaţie.

TUDOR POSTELNICU „Am fost un dobitoc"

Prima funcţie importantă a lui Tudor Postelnicu a fost cea de şef al Securităţii în perioada 1978-1987. Ulterior, a devenit ministru de interne şi membru al Comitetului Central al PCR, poziţii pe care le deţinea oficial şi în decembrie 1989, când s-a aflat în elicopterul cu care soţii Ceauşescu şi Emil Bobu au fugit de pe sediul CC. A fost condamnat în lotul CPEx, pentru genocid, şi atunci a rostit celebra frază: „Am fost un dobitoc". A stat închis din 1990 până în 1994, apoi între 1998 şi 1999.

IULIAN VLAD Ultimul comandant al Securităţii

Iulian Vlad şi-a început cariera în învăţământul militar. Din 1977 până în 1984, el a fost secretar de stat la Interne, după care a devenit adjunctul ministrului de interne. Şef al Securităţii a ajuns în 1987, iar pe 31 decembrie 1989 a fost arestat în această calitate, apoi condamnat la 25 ani de închisoare pentru represiunile de la Timişoara şi Bucureşti. A făcut doar patru ani de puşcărie. CNSAS l-a verificat la cererea lui Mircea Carp, comentator la Vocea Americii şi la Europa Liberă.

COMPROMITERE Ion Caraion şi şantajul cu dosarul

În cazul scriitorului Ion Caraion, măsurile lui Tudor Postelnicu au fost şi mai grave decât în cazul „Goma", întrucât au interferat mult cu viaţa privată a acestuia. Într-un plan din februarie 1982, la un an după ce Caraion reuşise să emigreze în Elveţia împreună cu familia, Postelnicu a dispus „intimidarea şi descurajarea" scriitorului.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Una din metodele folosite a fost interceptarea corespondenţei către o femeie cu care, susţine Securitatea, Caraion avusese o relaţie intimă şi căreia îi trimitea scrisorile către soţia acestuia. Marota sprijinului evreiesc a fost aplicată de Postelnicu şi împotriva lui Caraion. „Soţia lui Ion Caraion este evreică, iar în breaslă se fac unele speculaţii că rămânerea în străinătate se datorează sprijinului material pe care îl primeşte din partea unor cercuri evreieşti", se menţiona în planul de măsuri semnat de Postelnicu.

Cea mai dură compromitere publică viza răspândirea informaţiei că Ion Caraion a fost informatorul Securităţii. „*Se va redacta o scrisoare prin care, în mod voalat, va fi atenţionat să întrerupă acţiunile ostile ţării, întrucât, în caz contrar, familia sa şi legăturile sale din străinătate vor afla despre adevărate servicii aduse securităţii, despre arestările care s-au produs pe baza informaţiilor sale. Scrisoarea va fi concepută ca fiind din partea unei relaţii intime, de sex feminin, cu un nume foarte apropiat de cel pe care acesta l-a avut: Artura*" (subl. mea, P.G), a trasat Postelnicu planul de şantaj.

Ion Caraion a făcut puşcărie politică între 1950 şi 1955, în urma unui denunţ al lui Ştefan Augustin Doinaş, apoi din nou, între 1958 şi 1964. După eliberarea de la Aiud, într-adevăr, Ion Caraion a devenit informatorul Securităţii, cu numele conspirativ „Artur", până la plecarea din ţară, în 1981. Compromiterea lui Ion Caraion în Elveţia, mai ales din punct de vedere profesional, a fost unul din obiectivele lui Iulian Vlad, în ultimii ani ai dictaturii, el încercând să infiltreze agenţi pe lângă uniunea scriitorilor de acolo.

*

Ceartă de ma'ala, în legătură cu dreptul Mariei France Ionesco de a permite sau ba, "recuperarea" lui Eugène Ionesco, în numele dreptului moştenitorului.

Mi-e greu să vorbesc despre *asta*. Cu Marie-France am fost bun prieten, m-am bucurat şi de bunăvoinţa soţilor Ionesco, până când Mona Ionescu, fiica popii Alexandru Ionescu şi soţia lui Ţepeneag şi-a băgat coada-i subtil-interpretativă şi, dintr-un text al meu (care cu jumătate de oră înainte de "indicaţiile preţioase" ale sale fusese lăudat - cu lacrimi, de fiica lui Eugène) a reuşit să-l prefacă… în calomnie! Uluit, rănit, i-am răspuns (Mariei-France) că nu citise bine ce scrisesem, îi şi trimisesem o copie a textului… Degeaba: otrava turnată în urechea ei de veninoasa Mona Ionescu Ţepeneag fusese atât de eficace, încât fiica lui Eugène Ionesco nu a recunoscut acest păcat de moarte al literatului-la-român, ci s-a lăsat dusă de "comentariul" la ureche şi mi-a replicat - la telefon cam aşa:

'Nu vorbesc de ce ai scris despre papà, ci despre Mona Ţepeneag: să scrii tu ca Mona merge în fiecare vacanţă în România, cu fetiţa…'

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Ei da, erau două texte diferite, dar abila Mona Ionescu-Ţepeneag i le servise amestecate, primul fiind un omagiu al lui Eugène Ionesco - *în celălalt adevărul despre vacanţele în România (lui Ceauşescu) ale Monei Ţepeneag, ale fetiţei, despre călătoriile frecvente în Occident ale Prea-Sfântului Alexandru Ionescu, deputat al MAN şi socru al lui Ţepeneag, cel care se străduise să pună laba, în numele Patriarhiei de la Bucureşti, a Bisericii române din Paris*. Dar subtilul, precum stâlpul telegrafic D.C. Mihăilescu, un Boris-Mehr avant la lettre, băgîndu-se în vorbă, comentînd (?) Jurnalul meu în numele stăpânilor Liiceanu-Monica Lovinescu, s-a trezit dîndu-i dreptate Mariei-France Ionesco (cea care, cu drăgălăşenia-i legendară, confundase alert punctele de vedere, la ea ceva obişnuit - şi scuzabil), dar te pui cu D.C. M., "religiosul"?, că tot era el slugă supusă la mai-mari, nu avea nevoie de adevăr, ci de o variantă fabricată în folosul Liiceanului. Astfel am devenit, nu doar un mincinos, ci şi delator - cine vorbeşte de delaţiune: D.C. M.!

Mă doare inima pentru Marie-France Ionesco, pentru opera tatălui său, dar mă abţin de a interveni - cine ştie ce ar mai "înţelege" ea din ceea ce voi spune ? După obiceiul din ultimul deceniu şi jumătate: eu să spun **una**, ea să-mi răspundă la **alta**?

*

Haiti, Haiti…

Duminică 17 ianuarie 2010

Am pregătit pentru Daniela Goma un pachet cu 8 volume. Îl voi duce mâine la poştă. Mă întreb dacă nu va fi prea greu. O să-mi iau încă un plic de rezervă, foarfeci, lipici, sfoară, în cazul că va trebui sa fac un colet suplimentar. Operaţie penibilă pentru un şoşontorog ca mine, dar cât de încălzitoare pe la inimă: am o stră-nepoată în Basarabia, căreia îi trimit comiterile mele pe hârtie… Încurajator. Consolator. Întineritor.

Luni 18 ianuarie 2010

Am trimis, de dimineaţă, cărţi la Chişinău. Surpriză: pachetul cu 6 volume (am reţinut două: anunţîndu-i lista, Dana le indicase pe cele avute), în greutate de 1,700 kg a costat numai… 3,75 euro! Eu mă aşteptam la cel puţin 25 euro!

La prânz am trimis "răspunsul" la prima întrebare a Danei.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Marţi 19 ianuarie 2010

Radu Călin Cristea scrie în *Adevărul* de azi "Amnezia cu premeditare (I)". Începe textul "uitarea disidenţilor" cu Doina Cornea, a cărei acţiune a început, hăt, în 1982 ("hăt" din măcar 1977, nu "hăt"din 2010) şi a sfârşit odată cu dispariţia lui Coposu - lângă care a stat, cuminţică, până la moartea Seniorului; şi până la abandonul ruşinos, puturos, criminal din partea lui Constantinescu, a trebilor ţării, provocînd bucuria-nebunilor, permiţînd revenirea în forţă a comuniştilor lui Iliescu, apoi a produşilor Securităţii eterne, mutanţii veninoşi de teapa (era să spun: "ţeapa") unor Becali, reîncălzitul securist de modă veche V.C. Tudor, Ridzi, Udrea, EBA fiica-tăticului, Prigoană senior-junior - vorbesc de fauna toxică apărută sub "democratul" Băsescu.

Nu am a-i reproşa lui Radu Călin Cristea că a început nararea singurei porţiuni luminoase din Istoria Românilor sub comunism "de la mijloc" (cu Doina Cornea, repet: care se manifestase abia în anul **1982**) şi nu "omeneşte", corect, cronologic-istoric, dacă nu din **1977**, când au fost cunoscute pentru întâia oară **documente** despre anticomunismul românilor (vorbesc despre Mişcarea pentru drepturile Omului, da, da, "aia care dădea paşapoarte fugarilor", nu de revolta minerilor din acelaşi an) - dacă nu cu un deceniu mai devreme, prin "Cazul Paraschiv", despre ale cărui fapte şi pătimiri Tismăneanu ("hăl cu Comisia Băsescu"), preocupat de "standarde" a aflat… prea târziu, bietul de el, ca să-l includă (în "Comisie").

Faptul că articolul lui R.C. Cristea este greşit construit - încă o dată: debutînd cu "momentul **1982**: Doina Cornea" - a fost remarcat de participanţii la comentarii:

"Excelent comentariu. Felicitari, domnule Cristea! Marasmul societăţii româneşti ne cuprinde pe toţi şi aflam mirati ca Doina Cornea, Doamna Cornea, mai există. Eu am înţeles-o pe Doamna Cornea ca pe Monica Lovinescu revenită definitiv în România [*Monica Lovinescu nu a revenit definitiv, doar a călătorit în ţară - n.m., P.G.*] Cultivată, discretă, foarte vie, corozivă. Se va întîmpla cândva inevitabilul şi doamne câţi îşi vor rupe părul din cap regretînd că n-au preţuit-o cum merita. Uite că e la doi paşi si o înjură toate secăturile comunisto-securistice. Apropo, ea de ce n-a făcut parte din Comisia Tismăneanu? N-avea ce spune, nu venea din mediul academic? Sau a căzut [la] concursul în faţa securiştilor Berindei şi Antohi? Sau pentru [că] marele anticomunist Băsescu nu era suficient de anticomunist?? Aştept partea a doua. Sunt curios ce crede autorul despre un alt mare dizident, Paul Goma. S I L - VESTRU18.Jan.10-23:41hs;

"Scrisoare către cei care n-au incetat sa gindeasca. Suna bine. Citi destinatari o mai fi avind in Romania? Mii, zeci de mii, sute de mii? Milioane in niciun caz. Daca poporul asta ar gindi nu s-ar fi lasat condus de jeguri prezidenţiale ca Ilici Iliescu sau Comandantul Suprem al flotei de uscat."

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

"Respectul nostru, Doamna Cornea. Daca as fi seful televiziunii publice as face o emisiune de un minut zilnic doar cu ea. As pune-o sa raspundă la o intrebare. La tvr nu mai sunt emisiuni, ci omisiuni, are grijă Sassu de toate.
VALI18.Jan.10-23:53hs

"Dle Cristea! Daca in Romania ar fi avut loc o Revolutie care sa aduca "mai binele" pentru Romania si pentru majoritatea covarsitoare a poporului roman, cu siguranta ca toti cei ce se impotrivisera vechiului regim, ar fi fost inconjurati cu dragoste si respect! Dar atata timp cat in Romania a avut loc o Contrarevolutie, care a intors tara inapoi cu 45 de ani, a ruinat-o material si spiritual, iar pentru majoritatea covarsitoare a poporului roman a disparut luminita de la capatul tunelului, situatie ce este considerata ca fiind "implinirea" actiunilor disidentilor de dinainte de 1989, este de la sine inteles ca furia impotriva acestei situatii, este indreptata cu aceeasi forta si impotriva celor care au "pregatit" terenul, adica impotriva disidentilor! RIZOAICAD.ARGES19.Jan.10"

Pe de altă parte autorul, R.C. C. discret, politicos cu doamnele, se preface a nu şti cât rău *ne*-a făcut Doina Cornea (şi nu pentru "motivul" invocat de Gelu Ionescu, cel curajos-foc la Bucureşti, complotînd de zor contra lui Ceauşescu, pe după cap cu ostaşul Cosaşu, jucînd ei bridge, astfel opunîndu-se Tiranului, însă odată la adăpost, la München, terribel de nemilos cu compatrioţii, infinit mai anticomunişti decât el, pe Doina Cornea tratarisind-o de foarte sus, cu ironie ucigătoare, de "chivuţă") - reiau: cât rău *ne*-a făcut Mama Naţiunii, rămânînd lângă Coposu, *mută*, deşi toată lumea vedea că Seniorul este dus de căpăstru ca un cal bolnav de criminalul Măgureanu. Zic: "toată lumea vedea" şi corectez: "toată lumea ne-ardeleană", cunoscută fiind "morala" mafiotă la fraţii noştri transilvăneni - altfel ultraeuropeni, faţă de toţi ceilalţi români. Într-o scrisoare deschisă din 11 ianuarie 2001 îi amintisem Doinei Cornea că stătuse atâta amar de timp alături de Coposu, fără a observa că Seniorul nu voia ca partidul său să câştige alegerile (de ce? nu-i dădea voie şogorul Măgureanu?); fără a-i atrage atenţia că este profund imorală şogoritatea cu şeful Măgurităţii blestemate; că era imorală, inadmisibilă atitudinea lui manifestată încă din primele zile de după "revoluţie", când o delegaţie de basarabeni îi ceruse sprijinul în realizarea visului: Unirea - la care Coposu răspunsese că *România nu are nevoie de alte milioane de* **minoritari**! ("minoritari", românii din Basarabia şi din Bucovina de Nord ?- tot şogorul Măgureanu îi strecurase această "informaţie"?) şi ca o adevărată ardeleancă egoistă, transilvanocentristă, Doina Cornea a rămas lângă Senior. Ca şi lângă Constantinescu, clocit de altă ardeleancă: Blandiana, fără a sufla o silabă împotriva Tratatului criminal încheiat cu Ucraina (ardelenii au ce au cu ungurii şi numai cu ei, care nu mai stăpânesc Ardealul din 1918, însă nu cu ucrainenii, din robi ai ruşilor deveniţi înrobitori feroci ai tuturor ne-ucrainenilor…).

Doina Cornea - după decembrie 1989 - a tăcut când trebuia să vorbească şi a vorbit când trebuia să tacă: în 2000 i-a îndemnat pe oameni să-l voteze pe Iliescu - adevărat, nu singură: toată crema intelectualităţii dâmboviţeline a "optat", aşa cum numai luminaţii României înţeleg… *opţiunea* : pretinzînd că îl votează pe Iliescu, *numai şi numai pentru "a face baraj fascistului VC Tudor"*, în loc să se exprime normal, evropeneşte: *să nu ia partea niciunuia* dintre derbedeii securisto-bolşevici - *cu condiţia de a-şi exprima, în public,* **negaţia**).

Atenţie: cu prilejul "alegerilor" de anul trecut Doina Cornea şi-a anunţat preferinţa pentru Geoană!, Dânsa, care avînd microfonul în gură, putea să spună: «*Nici Băsescu, nici Geoană!*»

Rămâne de văzut ce înţelege R.C. Cristea prin "premeditare". Eu am spus, de douăzeci de ani tot spun ce înţeleg simpatrioţii prin "amnezie": ce înţeleg Adameşteanu, Mihăieş, Blandiana, Pleşu, Liiceanu, Patapievici, adică hoitarii profitori:

«*Înainte de noi nu a fost nimeni şi nimic - de ce să pomenim nimicul*?»

Pe mine nu mă roade invidia. Sunt scriitor, eram şi înainte de "disidenţă", în ciuda opoziţiei lui Ivasiuc, a lui Gafiţa, a lui Popescu-Dumnezeu, a lui Ceauşescu. Notorietatea va veni, dacă va veni din faptele mele de scris, nu de includerea pe Lista lui Vova, nici de "locul" concedat de Lista lui Niki. Nu "Vova", puiul de bolşevic, "profesorul marylandez al lui Băsescu" (slugile de români, nu suportă să nu aivă ei un "tovarăş profesor", fie cât de becisnic, dar să fie, altfel cine le mai îndrumă mersul către îndărăt? - le-a murit Brucanul, iată Tismăneanul!); nu acest puţoi obraznic a făcut din mine un opozant al comunismului rusesc adus pe tancuri sovietice şi de tată-său, sinistrul politruc Leonte Tisminetchi (oricât s-ar zbârli Ion Vianu auzind o astfel de blasfemie la adresa iudaismului pe care şi l-a descoperit alaltăieri - prin Oişteanu, nepotul lui Răutu-Oighenştain şi prin Boris Mehr, nepotul nimănui); şi nu m-a făcut scriitor "Niki", ucenic al turnătorilor Ivaşcu, Ivasiuc, Uricariu, Ţoiu, Buzura, Ornea, Zalis; celebrul Manolescu, cronicarul-de-curte-şi-latrine al criminalului Iliescu, îndatoratul lui Taubman şi al Rodicăi Gordon, turnător el însuşi pentru a căpăta răsplata acuzării mele de "antisemitism": postul de ambasador al UNESCO).

Miercuri 20 ianuarie 2010

Azi tata ar fi avut 101 ani, dacă…Dacă. Dumnezeu să-l ierte.

Joi 21 ianuarie 2010

Azi stră-stră-nepoata tatii, Daniela Goma, stră-nepoata mea, personală şi fiica lui Ionel va face… Cât va împlini, dacă este născută în 21 ianuarie 1993 (la orele 12.30)? Mult, domnule. Şi puţin, domnule, nu mai ştiu să număr pe deşte.

Câţi ani are fata?

17? Nu 18? Nu 22?

*

I. Coja îmi trimite şi mie o còpie a acestei scrisori:

Cine este vinovat de pogromul din ianuarie 1941?

Stimată Doamnă Doina Meiseles,

Am aflat de pe Internet, din revista Acum, că sunteţi redactor sau director al revistei Jurnalul Săptămânii, unde de curând s-a publicat un text comemorativ despre fraţii Iancu şi Iosef Guttman, a căror tragedie mi s-a părut întotdeauna insuficient „exploatată" (în sensul bun al cuvîntului a exploata). M-am mirat mai ales, după ce am citit nişte texte deosebit de interesante ale celor doi, de ce nu s-a editat o carte cu toate textele rămase de la nişte tineri atât de dotaţi, şi pentru a căror moarte cred că oricare dintre noi ar trebui să se simtă vinovat. Chiar şi cei care, cazul meu, ne-am născut după ianuarie 1941...

Vă scriu şi ca să profit de bunăvoinţa cu care contez că veţi primi aceste rânduri din partea unui fost coleg al soţului dumneavoastră, dl Gusti Meizeles, coleg de cerc ştiinţific studenţesc, cel de lingvistică generală. Eheu, fugaces, Postume, Postume...

Trebuie să vă mărturisesc că, obligaţii de recunoştinţă faţă de câţiva compatrioţi evrei, în frunte cu profesorul nostru Alexandru Graur, care au cârmit corabia vieţii mele spre zări de linişte şi împlinire – scuzaţi, vă rog, elanul meu liric!, m-au făcut de-a lungul anilor să fiu atent la „contenciosul româno-evreisc", drept care, atunci când am putut, am cercetat această dureroasă componentă a istoriei noastre comune. Recunosc că din capul locului am avut poziţia celui care înregistrează cu satisfacţie orice motiv temeinic de a reduce din vinovăţia cu care fiecare dintre părţi îşi încarcă „palmaresul" (sau conştiinţa) faţă de celălalt. Jean Saul Partre, cum îi spuneau prietenii, zicea că „l'Autre c'est l'Enfer". Pentru mine vorba asta nu se potriveşte şi întotdeauna am fost gata, dimpotrivă, să găsesc punctul de vedere din care privind lucrurile, Celălalt, adică Românul pentru Evreu şi Evreul pentru Român, apar ca întruchipări ale Domnului... („după chipul şi asemănarea Domnului") Nu ale Diavolului!...

Când am afirmat şi am încercat să demonstrez, cu bună credinţă, că dimensiunile suferinţelor provocate evreilor din România în anii războiului, deloc neglijabile, sunt totuşi, slavă Domnului!, mai mici decât susţin unii autori (români sau evrei), dându-le astfel dreptate altor autori (români sau evrei), nu puţini au fost evreii care s-au grăbit să mă „înfiereze"! Reciproca: atunci când am afirmat că suferinţele provocate românilor de evreii cominternişti, bolşevici şi bolşevizanţi, în anii de după război, nu trebuie nici ele exagerate, m-au luat în primire românaşii mei...

Aşa am ajuns să cunosc bine tragedia rabinului Guttman. Am dat de

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

ea în Cartea Neagră a lui Matatias Carp, dar şi în alte publicaţii ulterioare. Cu riscul de a amărî şi ofensa sufletul doamnei dr. Hava Haas, sora celor doi fraţi Guttman, dar şi cu speranţa că aceste rânduri vor fi citite de distinsa doamnă, ţin să vă fac cunoscute gândurile mele legate de acest „caz", gânduri iscate de lectura textului semnat de Matatias Carp. Semnat zic, pentru că de scris a fost scris, se zice, mai mult de Ilya Ehrenburg, aflat în trecere prin Bucureşti... Aşadar:

1. Din cele relatate, rezultă că rabinul Guttman i-a văzut la faţă pe criminali, a stat cu ei de vorbă, a încercat să le deturneze ori să le tempereze elanul criminal etc. M-am întrebat mereu cum de nu au putut fi descoperiţi asasinii fraţilor Guttman printre legionarii pe care autorităţile nu s-au sfiit să-i aresteze şi să-i condamne după rebeliune?! Nu numai că rabinul nu a fost invitat de autorităţi să-i identifice pe criminali printre sutele de legionari arestaţi pentru faptele săvârşite în acele zile, dar nici rabinul Guttman nu a cerut asta!

2. Mirarea mea este cu atât de mare cu cât legionarii arestaţi au fost condamnaţi unii la moarte şi executaţi, alţii la ani grei de închisoare. Câţiva dintre ei, condamnaţi pe viaţă, au ieşit din temniţă în 1964. După 24 de ani de detenţie... Aşadar, nu se poate spune că autorităţile i-au menajat pe legionari... Cu toate acestea, pentru cele petrecute la Bucureşti în ianuarie 1941 niciun legionar nu a fost condamnat şi nici măcar acuzat de uciderea vreunui evreu!... Ani de zile m-am mirat de această anomalie judiciară, şi abia de curând am ajuns la o explicaţie, la o ipoteză de răspuns raţional. Acesta este şi motivul pentru care acum, pentru prima oară, scriu despre fraţii Guttman.

3. Se ştie că, în mod natural şi perfect justificat, rudele victimelor, în asemenea situaţie, nu au odihnă până nu-i văd pe criminali pedepsiţi. Insistă pe lângă autorităţi, reclamă peste tot, încearcă pe căi proprii să-i identifice pe criminali etc. Nimic din toate astea în ceea ce îl priveşte pe rabinul Guttman. Bietul om este înregistrat în dosarul „contenciosului" amintit cu gestul de a-i adresa o petiţie generalului Ion Antonescu, o petiţie în care, în scop de captatio benevolentiae, aminteşte nenorocirea de care a fost lovit, dar petiţia înaintată instanţei supreme din stat nu cere să i se facă dreptate, să fie găsiţi asasinii şi să fie pedepsiti! Ci rabinul Guttman solicita în primăvara anului 1941 un spaţiu locativ... Un spaţiu în care să-şi desfăşoare mai bine activitatea rabinică...

4. Nici după ce la conducerea României au ajuns comuniştii, foarte mulţi dintre ei evrei, evrei aflaţi îndeosebi în poziţii de autoritate, nimeni nu s-a preocupat să-i găsească pe asasinii evreilor declaraţi în ianuarie 1941 victime ale criminalilor de legionari. Nu pot recunoaşte în această nepăsare spiritul iudaic! Aşa cum acest spirit răzbunător şi justiţiar prin definiţie s-a manifestat de exemplu după decembrie 1989 când a fost căutat cu insistenţă nici azi domolită vinovatul pentru asasinarea evreului Gheorghe(?) Ursu.

Mai mult: în ianuarie 1941 capii „rebeliunii legionare" au fugit în Germania, iar după 1945 au rămas cam toţi în Occident. Nu i-a deranjat nimeni nici măcar pe aceştia, deşi se aflau la dispoziţia justiţiei democratice din Occident, la dispoziţia unui Simon Wiesenthall şi alţi vânători de criminali nazişti şi antisemiţi. Este evidentă lipsa de voinţă a părţii evreieşti pentru identificarea criminalilor din ianuarie 1941. De ani de zile m-am întrebat de ce? Şi îndrăznesc să sper că voi afla măcar de la doamna dr. Hava Haas sau de la altcineva cu ce greşesc punându-mi această între-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

bare.

Altminteri, în urmă cu un an şi ceva, eu am ajuns la un răspuns, pe care l-am făcut public, însă fără o mediatizare corespunzătoare, probabil. Profit de ocazia de a mă putea adresa unei publicaţii din Israel, spre a pune în discuţie ipoteza la care am ajuns. Iat-o, foarte pe scurt:

Conform unui document publicat de Direcţia Naţionala a Arhivelor, după rebeliunea aşa zis „legionară", conducerea Partidului Comunist din România a trimis un raport la Moscova în care comuniştii se declarau mulţumiţi de felul cum le-a reuşit încercarea de a declanşa o revoluţie în România, dând asigurări că data viitoare vor pregăti lucrurile mai bine şi rezultatul va fi şi mai bun. Citez din document: „Partidul comunist a trimis la Moscova un raport despre modul cum s-au desfăşurat evenimentele în legătură cu rebeliunea şi devastările magazinelor, arătând că aceasta poate fi considerată ca o primă încercare de revoluţie în România cu sprijinul partidului, întrucât majoritatea Corpului Muncitoresc Legionar sunt aderenţi de stânga." Am subliniat în text două precizări de maximă relevanţă: prima, că în viziunea comuniştilor, adică a unor evrei de la Bucureşti, nu a fost vorba nici de rebeliune legionară, nici de pogrom antievreiesc cum au mai zis unii, ci de PRIMA ÎNCERCARE DE REVOLUŢIE. De revoluţie comunistă, se înţelege. Iar dacă nu se înţelege că e vorba de revoluţie comunistă, autorii raportului vin cu a doua precizare: cele întâmplate la Bucureşti în ianuarie 1941 au fost evenimente desfăşurate CU SPRIJINUL PARTIDULUI. Mai clar nici că se poate spune, pentru a ne întreba care este de fapt adevărul.

Documentul publicat în volumul Partidul Comunist din România în anii celui de al Doilea Război Mondial din 1939-44, Bucureşti 2003, nu pică din înaltul cerului senin. Existau mai multe dovezi sau bănuieli privind implicarea Moscovei, prin comuniştii din România, în evenimentele respective. Ba chiar dovezi că această implicare a însemnat o colaborare dintre serviciile secrete din România, controlate de Eugen Cristescu, şi comunişti, lideri comunişti, în frunte cu eroul Constantin David. (Remarcabile în acest sens materialele publicate de Vladimir Alexe în „România liberă", despre înţelegerea convenită între cei doi.)

O confirmare a celor de mai sus o găsim chiar în Cartea Neagră, vol.I, pe care am recitit-o din perspectiva acestor documente noi. Astfel, la pag 73, aflăm că nu legionarii, ci Ion Antonescu „a provocat rebeliunea pentru că avea nevoie de ea". Paginile 74-75, atent citite, te afundă în cea mai tulbure perplexitate. Îndeosebi atunci când Matatias Carp vorbeşte de „cei care au făcut totul ca rebeliunea să izbucnească", fiind clar că nu vorbeşte despre legionari. Nu-i numeăte în mod expres pe organizatorii şi declanşatorii rebeliunii, dar se vede bine că îi cunoaşte, căci le reproşează că nu au luat măsuri pentru a împiedica producerea unor excese inutile şi dureroase, soldate cu mai multe victime decât era nevoie: „Deşi (cartierul evreiesc) era sectorul cel mai ameninţat, ştiut ca atare de cei care au făcut totul ca rebeliunea să izbucnească, totuşi nimeni nu s-a îngrijit să ia vreo măsură de pază, dacă nu a avutului, cel puţin a vieţilor omeneşti. Din indolenţă sau cu dinadinsul, o populaţie de aproape o sută de mii de oameni a fost lăsată pradă bestiilor dezlănţuite."

Eu nu pot înţelege din cele de mai sus decât că vinovăţia pentru pierderile suferite de acea populaăie de o sută de mii de oameni, adică vinovăţia pentru pierderile de vieţi suferite de evreii din zona Văcăreşti, acea vinovăţie revine celor „care au făcut totul ca rebeliunea să izbuc-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

nească". Iar aceştia nu au fost legionarii, ci alţii, printre vinovaţi numărându-se şi liderii evrei din PCR!... Acestora le reproşează Matatias Carp că au acţionat unii de o manieră iresponsabilă („din indolenţă"), alţii într-o manieră efectiv criminală („cu dinadinsul")!

Având în vedere această implicare a evreilor comunişti în ceea ce impropriu s-a numit rebeliune legionară, e de înţeles de ce familiile evreilor ucişi nu au putut cere de la autorităţi o anchetă serioasă pentru identificarea asasinilor. O asemenea anchetă risca să ducă la adevăraţii asasini, printre care se numărau şi comunişti din România, majoritatea evrei, la acea dată... Vestita solidaritate evreiască a fost, se pare, mai putenică, decât alte sentimente...

*

Ipoteza mai sus formulată pare că dă o coerenţă mai mare faptelor bine cunoscute. O pun la dispoziţia celor care cunosc mai bine decât mine subiectul pentru a lămuri totuşi ceea ce este nelămurit de 70 de ani în versiunea oficială a evenimentelor.

20 ianuarie 2010
Ion Coja

Post scriptum. Vă stau la dispoziţie cu textele ceva mai explicite, dar de o întindere mult mai mare, prin care am încercat anul trecut să prezint ipoteza (varianta) implicării Partidului Comunist din România în tragedia evreilor căzuţi victime ale PRIMEI ÎNCERCĂRI DE REVOLUŢIE COMUNISTĂ DIN ROMÂNIA...

*

Mi-au trimis "Bătrânul şi Magda" un interviu al lui Petru Ursache cu Lucia Dărămuş. Copiez pasajul indicat de Magda:

"(…) 2. Da, îmi re-asum răspunderea! Din mai multe motive. În primul rînd, pentru că Paul Goma a fost şi a rămas unul dintre cei mai decişi şi statornici adversari ai politicului ca politic în literatură şi artă; din cîţi se cunosc în deceniile comuniste, ca şi în acestea neo - comuniste. Nu vreau să mă credeţi dogmatic, dar aici nu există împăcare (iar practica artistică şi istoria esteticii au dovedit – o deplin), cum nu există împăcare între şarpe şi vultur. Este ca şi cum am pune lupul să păzească oile ori pe un prăpădit de cizmar în fruntea statului. Ne jucăm cu focul şi nu e cazul. Aşa cum programul şcolar, lansat în forţă revoluţionară de echipa lui Iosif Chişinevschi, a provocat grave deviaţii morale şi comportamentale la generaţiile luate în stăpînire, la fel, ideologia literară promovată de celebra tripletă Răutu – Şelmaru – Vitner a viciat în mod regretabil şi păgubos conştiinţa scriitoricească pe toate planurile, pînă la nimicire. Ca urmare, s-a ajuns pînă acolo că şi astăzi, în opinia comună, inclusiv în şcoala cea de toate zilele, nu se mai ştie ce înseamnă scriere frumoasă şi la ce serveşte ea.

În al doilea rînd, se poate arăta cu cărţile pe masă că Paul Goma a exersat, încă din anii de la Şcoala de Literatură, forme literare ale esteticului. Există dovezi sigure în această privinţă: mărturii de epocă, însemnări de jurnal, propria creaţie. Se ştie că Mihai Gafiţa îl ţinea din scurt, îndemnîndu-l să scrie simplu şi pe „înţelesul tuturor", doar

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

despre muncă şi producţie, spre îndobitocire generală, în conformitate cu metehnele realismului socialist. Şi Leonte Răutu cerea aliniere şi supunere dogmatică. În scris sau cînd îi chema pe tinerii condeieri la raport şi „reeducare", în apartamentul lui luxos şi tihnit de la Sinaia. Ne-o spune cu năduh Marin Preda în Viaţa ca o pradă, ca unul dintre „beneficiari".

Dar dincolo de incidentele biografice mai mult sau mai puţin încordate, mărturia mărturiilor o constituie opera scrisă. Să nu se uite că acelaşi Mihai Gafiţa, un fel de Marius Chicoş (Rostogan) la Şcoala de Literatură, i-a stopat cu venin tipărirea cărţii de debut, Camera de alături, fără măcar s-o citească. De ce oare? În fapt, problema Goma este mult prea complicată ca să fie redusă la cîteva propoziţii. Pe scurt, în anii '70, încă se aplica strategia ideologică a etichetării cu „mînie proletară", împotriva acelor scriitori care refuzau alinierea după canon. Vinovatului i se atribuia fără drept de apel formula descalificantă pînă la incriminare, aceea de duşman, cu derivatele respective: trădător, fascist, vîndut. Decideau în acest sens „tribunalul poporului" şi tripleta amintită. Se cunosc multe, prea multe victime, de la Radu Gyr la I. D. Sârbu, de la V. Voiculescu şi Vladimir Streinu la Teohar Mihadaş, Al. Paleologu, Marcel Petrişor. După două decenii de experimente dobîndite, acuza de nealiniere a fost asimilată cu aşa-zisa lipsa de talent. În concepţia vremii, ca şi astăzi, de altfel, talentul „se negociază"; şi se „dă" ori ţi se „ia". Răspunderea şi-o asuma chiar Uniunea Scriitorilor, ca organizaţie de breaslă cu legitimitate formală, dar aparţinînd şi funcţionînd ca o interfaţă a partidului comunist şi fiind subordonată direct conducerii superioare.

Ca lumea să piardă firele şi să aibă impresia că trăieşte în libertate şi într- o „eră nouă", mecanismul era bine utilat: funcţiona în cadrul Uniunii o comisie de supraveghere şi control privind activitatea de creaţie a membrilor titulari. Ea se întrunea, de regulă, în celebra „sală a oglinzilor" de la centrul Uniunii, un fel de punct de „reeducare", după indicaţii şi necesităţi. Aria calomniei era maestru instrumentată acolo. Ulterior comisia şi-a mutat şantierul, după caz, în fabrici, unde putea să monteze mai în voie spectacole de „înfierare", în colaborare cu muncitorii; pregătiţi, fireşte, şi ei în acest sens. Şi de data se cunosc victime. Octavian Paler reprezintă un caz bine cunoscut de punere la zid.

Paul Goma a trecut şi el prin „sala oglinzilor" şi nu numai. Tocmai în acea vreme i s-a aplicat pe frunte, hotărît şi cu patimă, formula incriminatorie în noua ei variantă, „scriitor fără talent". Ea a fost preluată rapid de către colegii de breaslă, cu misie, făcută publică în presă sau răspîndită pe şoptite la întîlniri „amicale". Şi astăzi mai este invocată din cînd în cînd, după gustul şi interesele neocomuniştilor aflaţi la putere. Lor li se poate răspunde, cum am afirmat şi cu alt prilej, invitîndu-i să citească scrierile în proză ale exilatului de la Paris, începînd cu volumul de debut Camera de alături şi continuînd cu Ostinato, Arta refugii, Din calidor etc. Am în vedere, aşadar, o anumită categorie a scrierilor, separată de aceea a jurnalelor ori de memorialistica de închi-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

soare, ele aparţinînd unor sfere colaterale ca interes, dar de însemnătate documentaristică de prim rang pentru epoca respectivă. I-am consacrat autorului Patimilor după Piteşti mai multe şi ample studii în ultima vreme şi am convingerea clară că Paul Goma este un autentic şi rafinat artist al cuvîntului, un jucăuş al verbului, cum puţini am avut în deceniile postbelice, un narator veritabil şi un constructor curajos de ansambluri epice. Îndepărtarea forţată nu este decît spre paguba noastră. O spun acum, nu ca să-mi menţin cuvîntul de „ieri", ca „re-asumare", ci de dragul unui adevăr. În creaţia artistică valorile sunt de tip calitativ şi atîta tot. Cît despre „evoluţia esteticii actuale" la care, se pare, faceţi referinţă, nu cred că putem găsi un obiect serios de discuţie.

Vineri 22 ianuarie 2010

Magda Ursache îmi mai trimite interviul său cu Angela Furtună, indicîndu-mi pasajul care mă priveşte:

"(…) Sigur că vizibilitatea scriitorului român e mai mare abroad, dar sînt promovaţi mulţi impostori, mulţi oportunişti. Marii profitori provin dintre cadrele de nădejde UTC/UASCR. Tare le mai place, în campaniile de promovare a imaginii Fabulo a României, să bea cafele din ceşcuţe cu vampiri pictaţi „artistic".

Politica noastră culturală e canalizată rău, dacă ICR plăteşte să fie audiată Nina Cassian, poeta realist-socialeză (e cuvîntul lui Goma).

Le place sau nu unora, Paul Goma e cel mai cunoscut scriitor român în străinătate. Facem ceva pentru omul din Belleville, rămas refugiat politic, în dizgraţia Puterii şi după '89? L-am propus, cumva, pentru Nobel, cum au procedat insistent nemţii cu Hertha Mülleră Goma e condamnat la exil; înfruntă nu numai exilul, dar şi nepăsarea, respingerea, denigrările unor confraţi care-i înghit cu noduri lecţia de verticalitate, cu tema la Conştiinţă nefăcută. Tare-aş vrea să văd (mi-o arată cineva?) scrisoarea oficială din '90, de reintegrare, trimisă de USR şi răspunsul aşa-zis negativ al scriitorului.

Dacă s-ar fi vrut, adunarea generală (suverană) ar fi putut vota ca statutul USR să fie modificat, pentru a se introduce calitatea de membru de onoare (soluţia Dan Culcer). Goma ar fi fost cel dintîi beneficiar. Nu s-a vrut: mentalitatea neocomunistă e vie pe plaiurile noastre".

Câteva zile nenorocite. Cauze: fleacuri, ca arderea becurilor de la lămpile absolut necesare mie: la ordinator, la pat. Acestea, "fleacurile" ne otrăvesc viaţa, mai ales când, ca mine, eşti diminuat, micşorat de bătrâneţe, de boală - lua-o-ar boala!

Acum e mai bine: se apropie seara, însă ce ne pasă nouă,/ c-avem o lumină nouă…

Sâmbătă 23 ianuarie 2010

Noapte agitată. Asudată.

Ieri Ana a fost la Bibliotecă, după un an de concediu medical. Colegii au primit-o foarte cald, foarte… colegial. Noua şefă a tratat-o suroral, a asigurat-o de asistenţă pe tot timpul cât va mai lucra acolo. Anei i-a făcut tare bine pe la inimă acest "tratament", nu-şi imagina că va fi primită astfel.

Aştept nerăbdător să-mi scrie Dana că a primit cărţile trimise luni, 18 ianuarie - eu o anunţasem că vor face pe drum cam o săptămână.

Ieri mi-a scris şi Angela, de la Orhei. Că trecuse Ghenadie Brega pe la şcoala lor, că vor să facă un "club" cu numele meu (ăsta le mai lipseşte!), numai ca nu prea au cărţi de-ale mele… Fiul lui Andrei Vartic, Ion, care trebuia să treacă prin decembrie trecut pe la Bucureşti nu a putut-o face, oricum, Al. Budişteanu îl aşteaptă în continuare să-i încredinţeze ceva cărţi. Se vede că şi meteorologia şi-a băgat coada în treaba asta. Cum or fi drumurile, acum…

Iată că oricâte exemplare din cărţile mele am trimis eu, au fost distribuite de Vartic, de fraţii Brega, de Juraveli, de Ovidiu Creangă, de Dabija…- tot nu ajung. N-ar fi nici o pagubă dacă unii dintre cei care le împrumutaseră nu le mai restituiseră. Pagubă este că nu există câte e nevoie. Eh, dacă aş avea bani să trag o sumă de exemplare, câte ar putea să fie date bibliotecilor şcolare - cum începuseră Iurie Roşca (pe când nu era tovarăş cu Voronin), Secăreanu, Cubreacov să o facă în 2003, cu cele trei titluri scoase la Flux, dar urlase în Parlament dobitocul de kamunist Stepaniuk, cerînd confiscarea, interzicerea, distrugerea lor.

Duminică 24 ianuarie 2010

Ar fi 24 ianuarie - dacă ar fi Sărbătoarea meritată.

De 3-4 zile, de când organul Carmenei (sic) Muşat, *Observator cultural* afişează cu o obrăznicie de manelist(ă) "*Petiţia pentru reducerea pensiilor foştilor securişti şi activişti comunişti de rang înalt*", am tăcut, amuţit de curajul în neruşinare a "elitei" româneşti. Aceasta (elita, dè!) a tăcut cu înţeleptitatea sardelelelor adăpostite în cutia lor, sudată, ştearsă de praf de fiecare dată când ar fi fost, nu doar ocazia, dar datoria lor - a sardelelor intelectuale române - să deschiză pliscul (căci, la

intelectualul tricolor şi până şi sardinele au fălci de hienă, ce credem noi, păguboşii, cei care ne-am expus trupul şi sufletul, întru profitul Pleşului, Adameşteanei, Blandianei, Liiceanului), însă taman acum - după douăzeci de ani ! - hop şi ei, solidar-nihoţii hoitari! Că autorii textului infam, ca şi semnatarii lui s-au… solidarnicizat, nu cu o idee (care idee: reducerea pensiilor bestialiştilor? şi nu le crapă obrazul de ruşine? Nu!) şi că nici nu au fost atenţi la modul zăpăcit, adormit, inconştient (în asta îl bănuiesc pe Ilieşiu, limbricul Blandienei) în care a fost formulată încă din titlu: "*…reducerea pensiilor* **foştilor securişti** *şi activişti comunişti de rang înalt"*.

Care "foşti securişti", măi tovarăşe Dobrincu?, bre tov Tismăneanu? şi Cioflâncă?, tovărăşeilor Cristian Preda (prof. univ., deputat european, Bucureşti) şi Cristian Pîrvulescu (politolog, Bucureşti)?; măi tovarăşe drag Michael Shafir (prof. univ., Cluj), purtător de servietă al ultra-tovarăşului Elie Wiesel, vânătorul de ucigaşi români ai evreilor din Ardealul de Nord (sub Horthy?), tovii Leon Volovici (istoric, Ierusalim, cel cu: «Aşteaptă-mă aici, mă întorc numaidecât să-ţi explic…» - şi se to-ot întoarce de un deceniu şi ceva) şi Andrei Oişteanu (cercetător, Bucureşti, ce te pui cu cercetătorul?, nepotul lui Răutu - o voi repeta până când el însuşi îşi va lua în cârcă hoiturile criminalilor clanului Oigenstein)?, alde Cristian Vasile (istoric, Bucureşti), Florin Ţurcanu (istoric, Bucureşti)?

Care "foşti securişti"?, cum vă e*s*primaţi băşeşte voi, colegii întru scris-în-limba-română: Gabriel Liiceanu (filozof, Bucureşti), Norman Manea (scriitor, New York), Dumitru Ţepeneag (scriitor, Paris), Ana Blandiana (poetă, Bucureşti), Romulus Rusan (scriitor, Bucureşti), Ruxandra Cesereanu (scriitoare, Cluj), Doina Jela (scriitoare, şi ea, Bucureşti), Tania Radu (scriitoare, Bucureşti), Nestor Ratesh (jurnalist pensionar, Bucureşti - ca ce chestie petiţionează un Nestor Ratesh?), Carmen Muşat (publicist, Bucureşti - dar Dânsa?, în numele căror fapte de arme cere ea pensia-la-control, vorba lui Popescu-Dumnezeu?, nu cumva pentru lăturile antisemitizatoare aruncate în capul meu?), Andreea Pora (jurnalist, Bucureşti), Ioan T. Morar (scriitor, cică, la gazeta de perete a căminul studenţesc, jurnalist, Bucureşti - vorbesc de căcărezul crăcrăcănat) şi ceilalţi bătăuşi - iertare, am vrut să spun: militanţi-luptători cu piepţii goi împotriva comunismului (de-un paregzamplu în campania nemaipomenit de curajoasă, demnă, pentru realegere lui Iliescu - şi el: "fost", ce? securist, bestialist, criminal?).

Nu aş fi intervenit nici azi în haznaua intelectualui românesc, cel care străluceşte, dar lipseşte cu desăvârşire, dacă în

continuarea comentariilor nu ar fi apărut - în ciuda gerului năpraznic - şi observaţiile acestea:

masti si interese personale
Alcazar, Sambata, 23 Ianuarie 2010, 22:39
Petitia pentru reducerea pensiilor fostilor securisti.... este o simpla operatie demagogica a celor care vor sa faca din atacurile impotriva regimului comunist o racheta de propulsare publica si profesionala. Oameni, care au semnat aceasta petitie si care, inainte de 1989, erau in masura sa protesteze impotriva regimului comunist, au tacut malc (aleg, la intamplare, pe Sorin Iliesiu). Cum se explica faptul ca niciunul dintre ei nu a protestat impotriva regimului Ceausescu, precum Paul Goma? Ar fi putut sa prezinte aceeasi cerere, imediat dupa 1989. Cum de s-au trezit abia acum, dupa 20 de ani? Este evident vorba, in marea majoritate a semnatarilor, de oportunisti, carieristi si dezaxati. E de tot rasul ca acest text a aparut in acelasi numar, unde George Ardeleanu mentioneaza, in cateva randuri, ca Nicolae Steinhart, un martir al represiunii comuniste, nu avea resentimente. Intr-o zi, societatea romaneasca isi va da seama ca anticomunismul de parada, devenit astazi lege, a fost o masca pentru cele mai josnice interese personale.(...)

As fi semnat "Petitia" ...
D. C., Sambata, 23 Ianuarie 2010, 16:19
... daca n-ar fi fost initiata de catre Tismaneni si ai lor, stiti care: aia care-au confiscat anticomunismul adevarat si l-au manipulat si-l manipuleaza doar in interes propriu. Care om normal poate sa-si imagineze ca "Petitia" ar servi cumva interesele adevaratilor anticomunisti? Cum si in ce fel? Nuuu, dragilor, "petitia" pe mine nu ma mai poate pacali. Ajunge cu manipularile noilor Rolleri ("puii de bolsevici", vorba UITATULUI TOTAL, Paul Goma)!

reducerea pensiilor securistilor
tudor Jebeleanu, Vineri, 22 Ianuarie 2010, 23:26
Mai bine acum decit niciodata...

Ia te uită ! De unde a răsărit Împăciutorul din clanul de hoitari Jebeleanu (hăl cu "Surâsul Hiroşimei")? Ce treabă are Tudor Jebeleanu cu… pensiile" foştilor [eterni] securişti?, nota mea, abuzivă, P.G.

dominic diamant, Vineri, 22 Ianuarie 2010, 18:58
Numai o asemenea masura legislativa,aplicata cat mai repede cu putinta,ar rezolva multe dintre frustrarile societatii noastre.Tortionarii si criminalii,de orice rang,trebuie,intr-un fel sa plateasca! Altfel, totul se va destrama,precum norii pe cer.

S-a observat: m-am băgat în vorbă numai şi numai pentru că am fost şi eu pomenit.

Ca o compensaţie (azi-mâine voi organiza un Salon al Refuzaţilor dimpreună cu amicul de veacuri - ce veacuri: milenii: Boris Mehr-Marian), pentru absenţa mea din "ANUL LITERAR 2009. Literatura la vremuri de criză" de Paul Cernat.

Cunosc motivul omiterii - prezente şi viitoare: cu directoarea, Carmen Muşat, sunt în conflict juridic: şi pe ea am dat-o în judecată pentru calomnie (m-a acuzat de "antisemitism", fiindcă asta este moda: cine vrea să promoveze o idee, citeşte: o treaptă, un doctorat, un stagiu la Amsterdam, o revistă, să obţină un post,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

o poşetă, în loc să se reguleze cu "decizătorul", ca pe timpul Ceauşescului, atacă în presă oameni care nu se pot apăra, nu pot replicà - fiind ei interzişi de a publicà - acuzîndu-i, nu de "anticomunism" (cine nu e anticomunist din moşi-strămoşi pe meleagurile Buzăului, acum, "după revoluţie"?) - ci de "antisemitism". Şi cine va îndrăzni să conteste o astfel de acuzaţie formulată de un evreu sau mai grav: de un *goi* (femininin: o goală?) ca dânsa? De la dânsìa Sa, Muşata, prin biroul avocatnik al soţului de la ea a fost "apărată" cauza holocaustologilor calomniatori-antisemitizatori ai mei: Oişteanu, Shafir, B. Mehr, I. Vianu, "R. Ioanid", N. Manolescu, G. Andreescu, M.D. Gheorghiu, Al. Florian, Katz şi ceilalţi necititori (dar vajnici acuzatori). Pe de altă parte paznic la poarta organei directoarei (cea care dimpreună cu I.B. Lefter, pe după cap cu lepra semnînd "Radu Ioanid" mă antisemitizaseră fără frică, fără ruşine) se află O. Şimonca, alt necitit, alt necititor al meu pe care îl pusesem la punct în **Dialog Flori Stănescu-Paul Goma** - s-o cred eu: individul s-a prefăcut că nu găsise în librării broşura indicată mai sus - obişnuinţă profesională luată de la disidentul Dorin Tudoran, cel care, întrebat de Mariana Sipoş, la un an de la declanşarea campaniei contra lui Caraion, dacă citise cartea Jelei, răspunsese că nu: dacă nu o găsise în librării…

*

Magda Ursache îl rezumă pe irezumabilul Petru Popescu:

"Tovărăşica Tovărăşica şi Supleantul*

Petru Popescu este propriul PR: unul zdravăn, abil, tenace, iar know-how-ul nu l-a deprins în SUA, ci în România ceauşistă. La noi, în RSR, a învăţat tehnica şi strategia promovării, aici s-a adaptat la... necesităţi istorice, supradotat fiind cu al 6-lea simţ, al descurcatului. Reflexele, eficiente în totalitarism, s-au dovedit rezistente şi peste ocean. Non-conformist cît să rămînă agreabil Puterii, P. Popescu a răspuns oportun indicaţiilor de la vîrf, ca să fie inclus ca supleant în Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist. Motivaţia: prozator popular. Un fragment de roman publicat de revista „Luceafărul" trecea din mînă-n mînă; lumea îl oprea pe stradă să-l gratuleze.

Moment '68: Puterea se cam săturase de dogmaticii stalinişti Megafiţa (sobrichet Labiş pentru Mihai Gafiţa), de Megavitner, de Megamoraru, de Megarăutu şi de arta stahanoviştilor literari. Programase un simulacru de liberalizare, dînd drumul la ceva „varietate a stilurilor". Ceauşescu nu mai dorea dirijism brutal, ca-n vremea Dej, ci „coperări". Proiectul avea nevoie de tineri cu potenţial şi cu popularitate. într-un cuvînt de lemn, corespunzători.

Pe ambiţiosul „scriitor al tineretului" l-am cunoscut în redacţia „Cronicii" vechi. L-am comparat cu un pui de rechin, cu dinţi ascuţiţi şi parcţ prea mulţi. A venit însoţit de o femeie superbă, alta decît la compañerita, tovărăşica Zoia Ceauşescu. Călca elastic şi decis. Ce suspensii are băiatul ăsta!, mi-am zis, văzîndu-l înaintînd cu ghetele lui enorme, Insulated, spre uşa deschisă larg a redactorului şef: un propagandist de linia întîi, cu sarcini importante în „activul" ziariştilor „pe externe", nu era de ţinut în antecameră.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

P.P. obţinuse acces la „România piscurilor" cu-n pix-minune de reporter socialist. Ce i se cerea? Să acopere gunoiul, lada cu gunoi a dictatorului. Utiliza ca-n lagăr (mă refer la cel estic) minciuna sinceră, oximoron pentru generaţia postdecembristă, nu şi pentru cei care au trăit (şi murit) epoca de aur Ceauceaşcă. La manifestaţii, în pieţe, se striga România, Ceuşescu şi poporul! (Am şi eu în urechi – o mai am – pronunţia Ceau: popooorhul). Un poet îşi adjudeca „iniţiativa" de-a fi alăturat cele trei vocabule pe scena Naţionalului ieşean. Scriitorii îl minţeau care mai de care pe multstimatul şi multiubitul, în fapt multdetestatul, că-i un „iluminat", un om care se naşte o dată la o mie de ani. Iar Secretarul General împărţea indicaciones preciosas (în limba lui Castro), richtuind, richtuind. Cizmar de creiere. Atunci bine primit internaţional, indicaţiile le-ar fi vrut date şi în afara graniţelor, pe planeta întreagă.

În ritm cu Zeitgeist-ul, Petru Popescu înţelesese că totu-i cum te vinzi şi anume „la preţul de sus al pieţii". Teorica asta o pune în romanul Supleantul (Curtea Veche Publishing, ed. Jurnalul 2009) în gura prietenei Luminiţa, care îi apare-n vis să-l orienteze just. Nu c-ar fi fost nevoie: „zeul între blocuri" pricepuse repede şi bine cît de căutate erau laudele profesionalizate, personalizate. Iată cum îşi esprimă aprecierea într-un portret al Titanului din Carpaţi, portret inserat nu se ştie de ce în roman: „Ochii lui strînşi şi înfundaţi în orbite sînt ochii dacului de la cîmpie, păgîn, sărac, tribal, încrîncenat de sărăcie şi de vecinătatea cu o Romă mereu mai bogată şi mai puternică" (p. 129-130).

Aparatul avea obsesia dacilor; Ion Iliescu o are şi acum, vorbind, în ce crede a fi engleză, despre „ză dacs come from ză tracs". Eu, una, cred că P.P. a contat prea mult pe farmecul său, pe uşurinţa în a-i seduce pe cititori, dacă le-a servit aceast? mostră din admiraţia pentru „atoategînditorul", ca luată din omagiile voluminoase ale USR. Pe vechi, ca şi pe nou, vizibilitatea îi dă putere scriitorului: „fiica lui mă citea". Zoia îi cere să devină omul de bine al preşedintelui: „Tu poăi să mă ajuţi să îl ajut", mascîndu-şi interesul erotic prin cel politic. P.P. acceptă flirtul (ideologic). Era deja „angajat". De ce n-ar fi dorit şi o angajare „supt" Zoia? Aroma afrodisiacă emanată de fata deloc răpitoare, mai degrabă genul comun, era chiar a Puterii: „Politicul poate fi şi el erotic, ori (sic!) vrăjitoarea asta mică l-a transformat în erotic, aşa, stînd cu mine într-o seară în Cuba, între doi palmieri". Chiar şi violenţa Puterii poate fi atractivă. Era dezgustat P.P. de eventuala intrare în familia Ceauşescu? I-a fost teamă să ceară mîna fetei împăratului Roş? Mai degrabă era înfricoşat că va fi sedus şi abandonat de capricioasa fiinţă. „Vei fi gigolo politic", i-a zis Radu Popescu – tatăl. „Ce te faci dacă cazi în dizgraţieă" Or, P.P. nu se voia răsturnat din şa.

Scenaristul şi-a adjudecat rolul victimei, căreia – vai! – i s-a băgat Puterea „în viaţă şi în pat" (p. 72). Aşa şi-a construit tragodia, în varii emisiuni, focusat de Ion Cristoiu, de Cătălin Ştefan, de Turcescu, de Delia Balaban etc. Adevărul e mişcat, ca o fotografie făcută de o cameră delabrată, cu diafragma reglată prost. În realitate, P.P. trecuse de la o vîrstă mică bariera spre autoritate. De trotineta UTC întru înaintare uzase vrînd s-o facă. Se simţea binişor în cămaşa de ideolog.

Ce-i drept, notaţia despre scaun este exactă: „Nu se mulează el la trupul meu, ci eu la al lui: scaun comunist". Deschis e recunoscut şi calculul pragmatic. Cultură-conjunctură e rimă mare, nepieritoare: „O să-mi fie mai uşor cu alte cărţi, la secţie". Nu i-a pus nimeni sula-n coastă, în expresie ioniliescă, să scrie Raport (utecist) despre presă, cu laudatio la nea Pingelică. Lauda i s-a părut „josnică şi normală", ca să-l citez.

Relaţia scriitor-Putere am considerat-o temă-turnesol, iar relaţionarea intelectual-duplicitate nu-i de ocolit. Mă irită, recunosc, oportunismul, aşa cum mă reconfortează cei surzi la ispite. Caut exemple de verticalitate în toate zările şi le aflu, deşi, plecăciunea capului (cronicar) fiind folositoare în interes propriu, se practică mai abitir decît rezistenţa. P.P. numai inocent nu-i. N-a vrut să observe că şurubul se strînsese urît după Tezele din iulie '71. S-a „angajat" şi mai plenar, cu şi mai multă abnegaţie în educarea tineretului, intrînd în rîndurile dese ale uzurpatorilor iubirii fireşti de ţară: Dulce ca mierea e glonţul patriei!

A încercat vreo ripostă „tînărul de talent", cum singur se etichetează? Nici vorbă! în Raport, exersa stilul Păunescu: laudă-şopîrlă, laudă-critică, laudă groasă-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

cerere-laudă şi mai groasă. Iar „crăngănitul corbului”îi suna armonios după ce publicase carte într-o editură est-germană. (în acel perimetru, Bertold Brecht se lăsase folosit de Putere, cu ce profit: „Şi ştiţi că-i dispreţuiesc pe oamenii al căror creier nu este în stare să le umple stomacul”.) De unde şi replica dură a lui P.P. în apărarea Tovului Suprem, dată unor nemţi care-l interpelaseră: Ceauşescu vampyr, nicht?, cu trimitere la Decretul 770, interzicînd avortul şi omorînd femei pe capete. Pentru că alesese zwischen Macht und Ohnmacht, putea să-şi cumpere „gume” (prezervative) „cam de 300 de mărci” din farmaciile est-berlineze.

P.P. ar fi putut şti (de la Julien Benda et alii) că scriitorul trebuie să se ţină de o parte de trebi publice, să se abţină de la a sluji doctrine politice; între politică şi morală nu-s sentimente prea nobile, mai ales într-o ţară unde „securitatea îşi asumă rolul sondajelor de opinie”, cum glumea prietenul Călin, corectorul. Numai că meseria de scriitor e riscantă în cazul rebelilor. După ce dă ortul UTC-ului şi literaturii de propagandă, dă ortul şi unei „relaţii chinuite” cu Zoia. Dragoste comandată ca un articol de fond pentru „Scînteia” mică. Zoia vrea autograf pe Prins şi-l prinde în mreje. P.P. se lasă dominat/ controlat ca bărbătuş. Ea, nu el, deschide partida dăruindu-i un disc şi idila continuă sub tabloul lui Giorgione, Venus dormind (1510, vă rog!), la şosea, în lift, în restaurantul Vraja mării. Acolo, „scriitorul tineretului o sărută pe fiica puterii, fumegos şi lung” (p. 142). Petru nu prea ştie ce simte pentru Zoia, dar se roteşte în jurul ei ca un cocoş de munte. Convins/ neconvins. Nu mai era vremea Licăi Dej care, dacă n-o doreai, te convingea. Zoia îl atrage.

Obsedat de cuvîntul vertical, lui P.P. i se pare că, dacă n-o sună el, e chestie de verticalitate. Să cheme femeia! Trece în defensivă, dar cedează rapid presiunii telefonice. Promisiunile de întrajutorare reciprocă încep să funcţioneze. Zoia îl anunţă că l-a propus/ numit în grupul de presă care-l va însoţi pe Ceauşescu în America Latină. Să nu fi acceptat? Lumea se vede altfel din helicopterul ştabilor ori din avionul nounouţ Boeing şapte-zero-şapte al şefului statului. În paranteză fie spus, ce asemănătoare sînt mijloacele Puterii de a-i capta pe intelectuali!

Avionul prezidenţial e unul dintre ele. Marea ispitire e mai dulce decît mierea şi decît glonţul patriei la un loc, discursul lui Băsescu îţi pare lacrimă, nu alta.

Gîndul la derivă etică, la prostituţie nu-i bîntuie prea des pe „vînzătorii de sine”, cum îi numeşte Paul Goma. Partea încă trează şi autonomă” a eului nu temperează zelul lui P.P. în a produce nenumărate reportaje neîntîmplate (ce găselniţă de pragmatie!) despre lunga vizită fierbinte în America Latină, spre uluirea mută a întregului grup de ziarişti, P.P. face „totu”. E o machine à ecrire.

Cuvintele par a ţîşni singure din maşina de scris Olivetti, dar de aniversare de la Zoia, ca să înlocuiască roşia Zvezda a tatălui Radu Popescu. Olivetta juisează singurică, prezentîndu-l pe Ceau ca pe unicul gropar al capitalismului. P.P. ştie să laude percutant şi dinamic. Se impune, exact cum îi cere Toava Elena Tovului Nicolae, cu voce răstită: „Te-ai impus/ Nu te-ai impus” e binomul cu care califică/de-califică Elena actele interne şi externe ale Ceauşescului. Supleantul îşi face datoria în exces în Cuba lui Castro, în Costa Rica, în Venezuela, în Columbia, în Peru, pînă-n graniţa cu Chile, unde Ceauşescu e oprit de debarcarea tovarăşului nostru Allende. Give me more! Lui P.P. i se dublează diurna, doar munceşte dublu. Personalităţile bine delimitate de Putere au plătit din greu; aliniaţii au fost plătiţi la greu. For whom the Bell Tolls, Papa Popescuă Cum pentru cine? Pentru preaputernicul zilei, care a „înnoit şi înnoieşte totul în jurul lui”, cum formulează cu ironie şi nu pre fanul lui Hemingway. Ce scrie? Că tovul e un avangardist al stîngii anilor treizeci, un „modirnist”, în pronunţia adulatului destul de mirat de calificativ. Limba de lemn funcţionează perfect: vom înfăptui, dar şi vom combate, (ne) vom ridica... P.P. îndrăzneşte să-i sugereze lui Ceau că ar trebui să se ducă în Chile, să-l ajute „pretineşte” pe Allende. Poate să-i şi moară alături, umăr în umăr. Recunosc, ar fi fost o idee bună să fie împuşcat în '71, nu în '89. Give me more! Pe compañerita, cum o alintă, duios, cubanezii, il supleante o cunoaşte „intim şi de neuitat”. Are cinismul de-a face dragoste cu fata Puterii („să-mi satur bărbăţia cu o pradă caldă”) într-o crevasă andină, deşi ştia că o va părăsi şi încă dormind, ca Venus a lui Giorgione. Calcă pactul de îndrăgostiţi: vorbeşte numai ca să spui adevărul, adevăr sau tăcere, cînd e chestionat de Zoia dacă

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

vrea să fugă. Cu gaşca era sincer: „O să ieşim de aici”. Evadează din Peru pe un pod de liane, ca un „perfect acrobat” (învaţă să se mişte în ritmul punţii mobile), după ce comparase traiul din Cuba, unde femeile făceau sex pentru o pereche-două de chiloţi ori de ciorapi destinaţi bărbaţilor lor şi din Venezuela, cu raiul ei gastric şi tipografic.

La ce foloseşte şi ce preţ are scoica fără perlă în ea sună un proverb arab. Perla Zoia română se desfăcuse şi era goală. Petru o lasă – cavalereşte – prizoniera familiei. „Tu ai libertate, eu nu am”, suspinase prinţesa roşie, după o discuţie care mi se pare improbabilă („Dar eşti a lui, nu eşti a ta”), cînd o sfătuise să iasă de sub tutela tatălui (ne)bun şi să trăiască independent. De altfel, P.P. dă o mulţime de dialoguri ca avînd suport real. Nu-l cred. Supleantul se desprinde de matcă, declarînd că singura lui ţară e scrisul, că scrisul e „everything”, că „viaţa e cuvinte”, că vrea să cucerească lumea largă prin scriitură; chiar existenţa de „povestaş” într-un trib indian fiind mai tentantă decît cea din „ţara de origine”. Asta în zise. În fapte, pisarul socialist şi-a cîntărit bine şansele sociale. A socotit că înălţimea (declarată (1,85 m) l-ar împiedica să ajungă de-a dreapta tatălui – piticul peltic. Mai era şi grija ca Zoia să nu devină urîciunea de Elena. Tovarăşa, cu cocurile ei tapate (în coc locuia o tovarăşă, ca s-o parafrazez pe Hertha Müller), era „severă şi îmbufnată” cu el, intuind, pesemne, pericolul pentru fata ei „crescută cu mult puritanism muncitoresc” şi numită Zoia, după Kosmodemianskaia, modelul comsomolist. Aşa a şi fost: umilinăa sfîrşitului relaţiei a dus-o pe Zoia în pragul depresiei.

„Îl lăsăm pe nebun să ne stea în frunte pentru că ne spune că sîntem români, români, români?” întreba scîrbiiit P.P., convins că „patriotismul e imposibil (de practicat) sub regim comunist”. N-or fi „practicat” patriotismul eroii-martiri ai temniţelor. Ca tatăl personajului cu cea mai multă carne, Luminiţa, condamnat la muncă silnică 15 ani şi mort la Aiud? N-or fi „practicat” patriotismul rezistenţii, cîţi au fost ei, cu adevărat verticali? Ana Pauker i-a propus lui Gh. Brătianu expatrierea. Al. Rosetti i-a adus paşaportul semnat de ministresă. A refuzat oferta Pauker („Mă numesc Brătianu”) şi a murit la Sighet. Numai că lui P.P. îi e străină ideea de sacrificiu. Conform autocenzurii corect-politice, trebuie să consideri sacrificiul mit nesănătos. Cu Zoia merge în Machu Picchu să vadă „cuibul condorilor” – unde s-au sinucis nevestele cu copiii lor şi preoţii ultimului împărat Inca. Fusese torturat pînă-n moarte de spanioli, să le spună unde se află „cuibul”, după legendă, din aur. P.P. nu înţelege de ce au ales între trădare şi automasacru moartea: „De ce v-aţi luat viaţa? De ce n-aţi fugit? De ce n-aţi trăit?” şi-i evident că nu găseşte răspunsul. Vom muri şi vom fi liberi a fost soluţia tinerilor eroi, strigată într-o noapte de decembrie, 1989.

Pentru un roman visat de autorul lui vreme de 30 de ani (dar scris în 6 luni) Supleantul e cam subţire. P.P. a cedat literaturii de consum, săracă în expresie. A tipărit o carte pe înţelesul tuturor, lesne de citit în metrou. Fiind sigur că pe americani nu-i interesează „tema libertăţii”, care ar fi „temă românească”, supleantul rătăci-tor se întoarce spre vechiul public pierdut. Socoteala din Beverly Hills nu se potri-veşte cu cea din România. Avem vreo două milioane de „fugiţi”; de şomaj, de sărăcie, de traiul estic. „Zidul” care nu-i lăsa afară (citiţi Ceauşescu) a fost doborît de destulă vreme. Ce face acum generaţia care s-a recunoscut în Prins, care a făcut coadă pentru romanele lui din anii '68-'73? Nu mai crede demult în lacrimi. Iar P.P. este expatriatul din proprie voinţă, nu ca Paul Goma, nu ca D. Ţepeneag, nu ca Dorin Tudoran...

Oportunitatea Tucă, a succesului de tiraj nu trebuia scăpată. Supleantul e carte de colecţie „ochei” (tic verbal popesc), însă nu-i defel cum citim pe coperta a patra, „o superproză modernă”. Scriitura din Prins a fost odată ca niciodată. P.P. deschide „geamantanul memoriei” cu bomba-n el, idila cu Zoia, dar bomba nu explodează. Cuplurile televizuale Mihaela Rădulescu-Oţil, Bahmu-Prigoană, Iri-Monica Columbeanu sînt greu de concurat de cuplul Tovărăşica şi Supleantul, deşi P.P. deţine toate trucurile unui ciné-roman. Geamantanul geme de cuvinte, dar nu atît de vii cum le laudă emitentul. Nu „mişună de viaţă” cînd le atingi cu ochii de lector. Sînt chiar banale, obosite, plate.

Bref, comerciale: cuvinte marfă, de consum. Mesteci, înghiţi, elimini.

„Marii scriitori se exprimă scurt şi complex”, asertează Popescu la Turcescu în

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

emisiune. P.P. nu diluează, nu cade în păcatul lungimii fără rost. Dar, neluînd limba cu sine în America, lăsînd-o la Bucureşti, ei bine, limba română a cam încetat să-l asculte.

Autorul presupune că Zoia, „sumbra prinţesă Diana a comunismului", i-ar fi citit romanul zîmbind. Mai ales la replica de cartier (Arsenal) a prietenului Şerban Antohi, fiul generalului de miliţie: „Fata aia, am văzut-o aseară, era udă după tine şi-n ochi". Zoia s-ar fi bucurat, poate, că n-a defăimat-o, că a consolat-o postum cu un portret frumos. Devenită în traducere engleză Fiica faraonului, deşi succesul de public ar fi fost asigurat şi de titlul Fiica Vampirului, e „ca un fel de floare subţire şi neagră", cu buze subţiri, cu picioare subţiri, cu talie subţire şi coapse de fetiţă, înguste, cum înguşti sînt şi obrajii. Vocabula gracilă se tot repetă. Dacă i-ar mai fi putut spune ceva, Zoia i-ar fi repetat ce i-a spus despre Prins: „Mi-a plăcut că am citit-o foarte repede". Nostalgia nu-i autentică. Sărutul (de adio) Kiss'N'GO trimis rău-iubitei e un fel de Kitsch'N'GO.

P.P. e departe de a fi un loose cannon (metafora lui) al prozei: în traducere liberă, un tun dezlegat accidental, care mătură puntea narativă; nu-i un rebel al canonului, un novator. Miza pe ce se întîmplă cu „dinaintea pantalonilor" (sintagma sa) e modestă. Cobreslaşii români sînt mult mai... dezinvolţi în scenele de sex; cît despre fetele postsocialiste senzual-sincere, o, ele sînt maestrele sexului explicit, de la prima la ultima pagină; critici amabili s-au specializat în a comenta favorabil astfel de fal(u)suri artistice. Sigur că, după o carieră hollywoodiană (de recunoaştere internaţională), P.P. îşi creionează la meserie personajele: tova, „cu feru" (rezon, coane Iancule!) de ondulat în mînă, tovul, cu părul lui „plin de viaţă şi cu gura deschisă tot timpul". Mai greu e cu panseurile, că-s tare stîngace. Decupez la întîmplare: „Pliciul ucide musca, dar, mai corect spus, o dezagregă, o face fărîme mici-mici, micromolecule de trup păros, de ochi polifaţetaţi şi aripi reticulate şi sînge. N-am să înţeleg niciodată, cum o făptură fără inimă poate să conţină sînge, dar musca are în ea un suc gros şi roşu, care e sîngele ei muştesc!" Adorabil acest muştesc! Pentru că nu scapă de tentaţia consumerismului, finalul reprezintă alt obol dat literaturii de consum. „Lordul" de la Externe, Şerban Anton, care vrea să-i bareze drumul spre „cerul liber al Americii", e doborît de Petru Popescu cu maşina de scris Olivetti. Greoaia Zvezda l-ar fi ucis. P.P. refuză cooptarea într-o „reţea" ocultă care ar comanda ordinea lumii, de peste mări şi ţări, prinos adus romanului de tip Codul lui... şi gustului american.

Cămaşa de ideolog UTC şi-a întors-o uşure într-una corect-politică. P.P. vrea musai să fie PC. Biografemele sînt selectate ca să retuşeze CV-ul de „supleant": geamănul Pavel, mort la 13 ani din nepăsarea sanitară a sistemului comunist; unchiul preot, trecut Dunărea înot la iugoslavi, ca să ajungă în noul York; în grupul de prieteni, mai toţi au arestaţi în familie, condamnaţi, morţi intra muros. Nu-i omis episodul bătăii administrate de legionari tatălui, în faţa restaurantului Cina. Cum şi-a luat revanşa Radu Popescu, fiul nu ne mai spune: „Tata ierea şi stînga" şi atît. Ar fi de citit articolul dintr-o „Gazetă literară", an 1957, unde Cioran era etichetat pitecantrop, hotentot tatuat cu formule universitare, Don Juan pentru bucătării şi bucătărese. La anchetă (şi la proces), articolul a fost folosit ca argument contra inculpaţilor, iar Radu Popescu a fost martor al acuzării.

Cum raportul corect memorie-istorie este bulversat, Sorin Toma, Beniuc, Nina Cassian, Petru Dumitriu sînt înţeleşi şi scuzaţi, în timp ce Eliade, Cioran, Vintilă Horia, Ion Barbu rămîn persoane non gratae, ţapi ispăşitori ai mişcării. Gh. Grigurcu a diagnosticat exact „respingerea cvasi-sistematică a dreptei, pe motivul lipsei de onorabilitate ideologică, într-o stranie continuitate a propagandei comuniste". Mai e şi obsesia fasciştilor, tipic stîngistă. La mitingul final al lui Ceauşescu, un muncitor vitupera: „acte cu caracter fascist la Timişoara". Piaţa Universităţii ar fi colcăit de fascişti, revista „Rost" – la fel. Periodic se trag semnale de alarmă că ar apărea fascişti în etern fascizanta Românie. Zice-se că „paranoia ortodoxă" (Gaşpar Miklos Tamáş) îi împinge pe români la fascism. Petru Popescu „dă năvală în literatura română", crede Robert Turcescu. E o... exagereză, cum spune un prozator de la Dunăre. în „Cultura" din 19 noiembrie 2009, C. Stănescu constată pe dreptate că

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

supleantul s-a întors cu stîngul.

Magda Ursache

* Dedic acest text Corinei Cristea

Luni 25 ianuarie 2010

Nepoata Angela Goma-Trubciak îmi scrie de la Orhei :

"(…) Înca o veste proastă.

Stii ca ai mai avut o nepoata în Orhei de pe linia Popescu din Chiştelniţa, se numea Elena Cuza. Ea a initiat "Clubul Paul Goma" înca toamna trecuta în oras, la liceul ei, dar... La inceput de an, revenind de la Chisinau a fost lovita de o masina... mortal, la doar 18 ani. Sa-i fie tarina usoara!

N-am cunoscut-o personal... Imi pare rau... A fost cea mai buna fetita din liceu, spun colegii si profesorii. Cu multa initiativa, deschisa spre nou..."

Când or să înceteze astfel de veşti? Morţi, morţi, morţi?

Elena Cuza. Optsprezece ani. Vârsta Danielei Goma. Lovită de o maşină.

*

Din *Adevărul* de azi, o ştire gata-învechită:

SUA promit sprijin Republicii Moldova Sabina Tudor 23 ian 2010

Filat şi Clinton, la Washington

Cu ocazia întâlnirii de ieri dintre Hillary Clinton şi Vlad Filat a fost semnat Acordul Compact cu Corporaţia Provocările Mileniului, prin care Statele Unite au acordat Republicii Moldova 262 milioane de dolari.

Banii vor fi folosiţi pentru reabilitarea drumurilor şi dezvoltarea agriculturii performante.

Chişinăul, pe „axa Bruxelles - Washington"

„Statele Unite ale Americii sprijină aspiraţiile europene ale Republicii Moldova. Vă asigurăm că vom aborda subiectul cu responsabilii pentru relaţii externe ai Uniunii Europene", a declarat explicit Hillary Clinton.

„Administraţia SUA este dispusă să construiască un parteneriat solid cu Republica Moldova, iar semnarea acordului de finanţare este o victorie a Guvernului de la Chişinău", a mai spus ea.

Secretarul de Stat al SUA a precizat că Republica Moldova trebuie să implementeze reformele necesare şi să-şi consolideze democraţia prin intermediul programelor USAID şi al Corporaţiei „Provocările Mileniului".

Hillary Clinton a mai menţionat că SUA optează pentru soluţionarea conflictului transnistrean în formatul „5+2", cu respecta-

rea integrităţii şi suveranităţii Republicii Moldova.

Bine, mai vedem noi, deocamdată inima mi s-a oprit la (stră)nepoata Elena Cuza.

Seara: n-am putut să mă adun după vestea rea, cu Elena Cuza. În asta este o mare cantitate de culpabilitate, ca în cazul lui Moş Iacob şi al Mătuşii Domnica de la Mana: acolo mă simţeam grav vinovat că nu ştiusem şi de deportarea şi de moartea lor (despre a lui Moş Iacob, întors în sat, de la Irkuţk, nici azi nu ştiu când, unde a murit şi unde s-a adăpostit înainte de a-şi găsi odihna definitivă). Aici, cu strănepoata Elena Cuza, aceeaşi vină mă roade: *cum de n-am ştiut* că am încă o strănepoată?

Mă doare inima. Am plâns de mai multe ori. Fără reţinere, fără ruşine. Nu m-am putut odihni după amiază. De-abia aştept să intru în aşternut, să încerc să adorm, să amorţesc, să…

Marţi 26 ianuarie 2010

Nu mi-a slujit la nimic noaptea de azi-noapte. M-am zvârcolit, am asudat, am schimbat o dată aşternuturile, de două ori pijamalele. Nu, nu arunc vina pe moartea Elenei Cuza, ci pentru ca de vreun an am intrat în Zodia Bolii, deşi mai potrivit ar fi: a Morţii. Singurul "sector" în care mai rezist este Jurnalul. Scop, mijloc de a rămâne cât de cât în picioare (picioarele mele).

Ciudat: moartea fetei (acum, egoist, vorbesc numai de Elena - aflată de la Angela abia ieri) m-a atins, vătămat mai adânc, mai dureros decât alte dispariţii. De ce? De-aceea.

*

Flori Bălănescu mi-a trimis ultimul număr din *Acolada,* unde Nicolae Florescu scrie despre **Basarabia:**

"Un oarecare Victor, prieten şi, probabil, editor al naratorului, îi sugerează acestuia să scrie o zi din viaţa unui afghan basarabean, adică a unui soldat recrutat în Basarabia, trimis cu trupele sovietice să lupte în Afghanistan. Este, bineînţeles, necesară o întâlnire pariziană între narator, stabilit in Franţa şi personajul potenţial al viitoarei sale opere, iar această confruntare, cum este ea văzută de cel ce redactează cartea în cauză, nu poate avea loc decât intr-un timp limitat, cam la zece zile după ce lucrurile au fost acceptate şi de o parte şi de cealaltă.

Ceea ce urmează nu este altceva decât o lungă ateptare a întâlnirii cu afghanul basarabean sau cu basarabeanul din Afghanistan. O ateptare liniştită aparent, lipsită de dramatismul presupus şi contrariant al lui Godot, cel din beckettiana parabolă, sau a lui Vincent din povesti-

rea **Ploaie la Chantilly** a lui Theodor Cazaban, bunăoară. Ocazie numai pentru narator să-şi reconstituie într-un jurnal pe zile amintirile, nu doar pe cele sentimentale, direct implicative, ci şi evenimentele care nu ţin direct de experienţa sa existenţială, dar care marchează existenţa fiinţei sale istorice, cum ar fi spus Lucian Blaga, desigur.

Acesta este mecanismul epic şi profund confesional prin care Paul Goma îşi desfăşoară naraţiunea, în romanul **Basarabia** (Editura Jurnalul literar, Bucureşti, 2002). Ne găsim, în fond, in faţa unei reconstituiri istorice amănunţite asupra perioadei de rapt teritorial prin care Basarabia a fost smulsă, printr-un adevărat dictat, din structura vieţii româneşti şi transformată în republică sovietică de ocupantul moscovit. O comunizantă republică aşadar, obinută prin teroare, prin suprimarea oricăror libertăţi, prin aplicarea unor legi nescrise ale *gulagului*, de o barbarie fără măsură şi imposibil de inţeles de cititorul francez, căruia se pare că naratorul intenţionează să-i propună spre lectură cartea sa.

Nu insist asupra derulării faptelor şi evenimentelor epice, care sînt, ca de obicei la Paul Goma, fapte şi evenimente istorice, prezentînd cu o luciditate impresionantă, în perfectă concordanţă cu adevărul ştiinţific, ceea ce noi românii am putea denumi fără exces *tragedia basarabeană* a neamului nostru terorizat de comunism. Observaţiile lui Paul Goma pornesc, comparativ, de la regimul de gubernie, pe care ţarismul a încercat să-l aplice, vreme de un secol şi mai bine, între Prut şi Nistru, şi se nuanţează prin introducerea propriei sale biografii şi a destinului familiei sale în tăvălugul de suprimări, în genocidul pe care comunismul sovietic l-a exersat nimicitor în acelaşi teritoriu, perfecţionînd mijloacele de rusizare forţată prin mutări de populaţie, prin replantări de cetăţeni şi grupuri etnice, aduse din alte republici, străine etniei româneşti, în plaiurile, în oraşele şi satele Basarabiei. Remarca ironică a prozatorului la adresa liberalismului iş internaţionalismului francez, de fapt, occidental, european, cochetînd cu ţarismo-comunismul sovietic vreme de o istorie, în detrimentul populaţiei năpăstuite de la marginea răsăriteană a Europei, capătă astfel, în romanul de faţă, accente dramatice, rechizitoriale, la care victimele au dreptul, cel puţin la *judecata de apoi*, dacă *istoria* minte, dacă istoria se deformează, dacă *istoria* devine apanajul unei năucitoare nedreptăţi politice şi a unei lipse de umanism profunde, în ciuda demagogiei ce astăzi cuprinde până la neruşinare sensul umanist al coabitării paşnice cu agresorul sovietic şi postsovietic, în acelai mod în care s-a *coabitat* şi cu primitivismul ţarist sau cu jugul otoman.

Paul Goma transformă istoria în materie epică.

În literatura română cazul său este aproape unic. Unele încercări de acest fel le-a întreprins şi Marin Preda în **Delirul**, dar cu un eşec previzibil, pentru că inserţiile de realitate istorică au venit în vizibilă contradicie cu inventivitatea narativa? Paul Goma nu proiectează istoria în trăirile sale. El o trăşiete la modul cel mai intim posibil, o denunţă, o asupreşte şi, uneori, o nedreptăţeşte; dar nici una dintre trăirile sale nu este şarjată, dispreţuitoare, neadecvată. Eroul narator

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

sau naratorul-erou, cum vrei, fiind el până la urmă mereu nedreptăţit, mereu strivit, mereu denunţat, subliniază faptul că ceea ce se întâmplă în romanul **Basarabia** este o dramă zguduitoare a conştiinţei individuale. O revoltă faţă de *datul* evenimentelor istorice, receptat aproape ca un *dat* metafizic, din păcate. Istoria nu este aici un fundal, un cadru, o raportare temporală, ci chiar miezul trăirii până la proiecia şi înţelesurile unei viziuni cosmice a lumii. Moartea, suprimarea, genocidul, intră la Goma într-un firesc al crimei, ca o manifestare „normală" a *istoriei*; înregistrarea evenimentelor de acest gen curge ca un destin implacabil şi implicativ al mulţimilor.

Nimeni nu se sesizează de sângele vărsat; cadavrele se aşază în piramide precum, ulterior, craniile cambodgienilor în viziunea maladivă a lui Pol Pot. Zguduirea, dramatismul şi tragedia acestor pagini excepţionale ce definesc romanul **Basarabia** al lui Paul Goma, nu vin din întâmplările înfăţişate, însă. Ele aparţin trăirii interioare a scriitorului. Personajul, cu rol de David în înfruntarea cu istoria goliata, învingînd permanent prin supravieţuire, condamnîndu-şi asupritorul până la absurd, până la demenţial, vădeşte incapacitatea naratorului de a se desprinde din propria sa dramă ce se identifică aici, desigur, mai vizibil decât în orice altă carte a sa, cu tragedia unui neam ce ispitete rezonanţe de o pilduitoare reevaluare morală şi estetică totodată.

Mai mult, poate, decât în Jurnalul său, în multiplele sale faţete, alcătuind cartea cea mai rotundă, aşa cum am mai spus-o, a revoltelor, a nemulţumirilor, a dramelor lui Paul Goma, romanul **Basarabia** se dovedeşte şi din punctul de vedere al construcţiei narative o carte de maturitate, o carte fără fisuri, expresia unei vieţi, aproape o carte testament. Nu mă sfiesc să afirm că descoperim aici cea mai importantă operă de pâna în prezent a lui Paul Goma. Există şi un crescendo al tensiunii epice, al modului de narare, uşor pamfletar, apoi autoironic, care atinge, în unele pagini, pragul suprem al imposibilităţii conştiinţei de a recepţiona adevărul paginii, aşa cum numai în marile opere se ăntâmplă să i se releve la lectură.

Paul Goma este, în romanul **Basarabia** cel puţin, cel mai important şi desăvârşit scriitor român contemporan: conştiinţă şi glas european. Şi nu-mi doresc decât ca ultimele rânduri din Basarabia să fie doar o convenţie literară:

«Cartea rămâne aşa, neterminată. Nu e prima, e ultima».

Nicolae Florescu"

*

Ora 16. De dimineaţă am încercat să diacritizez textul lui Nicolae Florescu (şi încă: să scriu despre Păunescu şi relaţia lui cu Eliade).

Nu a fost cu putinţă: am primit de la Angela Goma, de la Ghenadie Brega mai multe filme cu cele două fete ucise. Am plâns, am bocit şi eu (de la distanţă de 2 000 km) cu mamele fetelor (am înţeles: acasă Elenei Cuza i se spune: "Lenuţa",

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

colegii îi mai spuneau: "Lena"). Am strâns din fălci când tatăl, Gheorghe Cuza a povestit, cu pauze, ce şi cum aflaseră ei, părinţii că s-ar fi întâmplat, dar nu adevărul, fiindcă şoferul, dispărut vreo trei zile se predase în cele din urmă, binişor după moartea fetelor - se predase, însă nimic din declaraţiile sale nu transpirase din ceea ce îi interesa pe părinţi, pe apropiaţi, pe profesori, pe colegii de liceu. Decât ce spusese tatăl Lenuţei: că individul plecase liber de la postul de poliţie, umflat, arogant, dînd vina accidentului pe "fetele istea, care nu erau atente la maşâni"…

Am mai aflat: că fetele - erau mai multe, însă trei coborîseră la Orhei - se duseseră la Chişinău, la patinoar… De unde am dedus că Orheiul, avînd 50 kilometri de "patinoar" natural, pe Răut, nu are o minimă instalaţie pe maluri, unde să-ţi laşi hainele, unde să bei un ceai fierbinte, să mănânci o prăjitură…

"M-am ocupat" numai de înmormântarea fetelor.

Miercuri 27 ianuarie 2010

Am dat ultima versiune a Jurnalului 2009 - Filip o va instala pe site-ul meu.

Strivit de oboseală.

Flori Bălănescu mi-a trimis un text despre Alexei Vakulovski, cel pentru care nu se găseşte un editor. Vai de noi şi vai de noi, cùri nenorociţi!

Mihai Cimpoi îl citează pe Dorin Tudoran:

"Se disting, potrivit lui Dorin Tudoran, trei tipuri de exil: exilul autoimpus al celor ce continuă să scrie în limba şi pentru ţara din care provine (Elena Văcărescu sau Martha Bibescu), exilul forţat în care autorul are o contribuţie la dezvoltarea literaturii sau culturii din ţara unde trăieşte (ca Vintilă Horia, Eugen Ionescu, Panait Istrati, Mircea Eliade) şi exilul interior pe care l-au practicat scriitorii basarabeni."

De unde a scos Tudoran "tipurile de exil"?

Joi 28 ianuarie 2010

Am tot promis ca voi scrie câteva cuvinte despre Adrian Păunescu şi Eliade. Reamintesc ce scria el, Păunescu despre chestiune. Anume ca a clamat prin toate mijloacele - şi avea, avea - că nu şi-a călcat cuvântul dat faţă de Eliade că va publica forma integrală a interviului; că s-a zbătut faţă către faţă cu "factorii decizători", să-i convingă să fie de acord cu publicarea (dacă

aceia ţin cu orice preţ ca Eliade să fie câştigat de partea… României - nu sunt sigur de formulare).

Eu unul, care nu eram distribuit în piesa jucată, în această chestiune l-am crezut pe A. Păunescu - însă nu cunoşteam "detaliile". Nefiind în graţiile zeilor, rămâneam rezervat, nu mă rosteam despre ce nu cunoşteam. Bănuiam că ştabii abuzaseră de el - şi de Eliade - nu prin adausuri favorabile "României", ci prin suprimarea unor pasaje - le ştiam, s-a vorbit mult despre ele: cele în care Eliade vorbea despre Nae Ionescu (fireşte, favorabil).

Or acum, de pe blogul amintit aflu că chestiunea fusese mai puţin (sau deloc) politică, ci datorită vorbelor purtate într-o parte, în alta de către nepotul postamentului, pe nume: Sorin Alexandrescu, a mesajelor îngălate, interpretabile (în favoarea lui Eliade, cică, în fapt favorabile lui, Alexandrescului), a reieşit că… Eliade nu-şi dăduse acordul să fie suprimate pasajele cu Nae Ionescu, iar pentru că Păunescu se jura că nici el, dealtfel nu avea dreptul… - concluzia maselor largi fusese: Păunescu îi făcuse lui Eliade marea măgărie!

Îi cunosc şi pe Păunescu şi pe Alexandrescu - dealtfel nepotului i-am schiţat un portret puţin măgulitor în jurnalul **Căldură Mare**. L-am zugrăvit ca pe un ins lucios, lunecos, număbăgaci (şi nu se băgase în "politică" de când domicilia pe o penişă la Amsterdam), total analfabet în materie de literatură română (ei, da!, însă aflat în "relaţii de lucru" cu emisarii Bucureştiului, desigur, cercetători literari, universitari ca şi el…) şi enervant de… băgaci (nu scrisese el o carte uite-aşa de groasă despre Faulkner?). Profitînd de faptul că fusese coleg-de-grădiniţă cu Ţepeneag, Alexandrescu fusese cooptat în grupa pe care eu, atunci, o consideram «antiMonìcă» (Lovinescu - dar nu ştiam că fusesem abuzat: Monica Lovinescu mă minţise când mi se plânsese de complotul pus la cale de Breban şi de Ţepeneag pentru detronarea lor de la Europa liberă), semănînd, nu discordie, aceea fiind efectul, cât confuzie. Ca şi cum asta mai lipsea în exilul parizian. Aşadar, cred că în chestiunea interviului dat de Eliade lui Păunescu - şi publicat cu omisiuni (plural?, singular?) - cel care tulburase apele fusese… blândul, civilizatul şi bineinformatul Sorin Alexandrescu, ale cărui cunoştinţe de literatură română contemporană - ne aflam, totuşi la mijlocul anului 1989 - se opriseră la Titus Popovici şi la Francisc Munteanu.

*

Nu am scris nimic despre "evenimentele din Basarabia", nu neapărat pentru că aş fi fost copleşit de evenimentele Basarabiei mele, cu tragedia în care a dispărut Elena (Lenuţa, Lena Cuza),

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

stră-nepoata mea; nici de… frică: de cine-ce să-mi fie frică?, ci din teamă (de parcă teama nu ar fi o treaptă a fricii). Mai degrabă din superstiţie: dacă dorinţa mea sălbatică de a-fi-bine-în-Basarabia provoacă (!) inversul?

De aceea urmăresc cu o privire piezişă ce se petrece la noi, în Basarabia şi… ţin-în-mine.

Dacă iese bine, am să-l laud pe ticălosul de Băsescu (care până acum numai rele ne-a făcut: l-a susţinut pe criminalul Voronin, s-a împleticit în mizerabila "politică îmbârligată a României", întârziind astfel mersul pornit normal al lucrurilor în Basarabia). Am să spun că, uite, a făcut şi Băsescu un bine la viaţa lui. Dacă nu, îl bag în pizda mă-sii şi-mi mut speranţa… - la cine? la ce? Nu ştiu.

*

Lucia Hossu-Longin, în *Observator cultural* scrie în "cazul Deşliu - ochiul din vizetă":

"(…)Primul Congres al Uniunii Scriitorilor are loc în 1968, la trei ani după înscăunarea lui Ceauşescu. Atunci s-au deschis larg porţile Uniunii, au intrat o serie de scriitori, după scena balconului, după primăvara însîngerată de la Praga.Cota lui Ceauşescu a crescut foarte mult, aşa încît nişte intelectuali care se opuseseră Partidului Comunist şi suferiseră închisoare politică, precum Goma, Ivasiuc, au intrat în partid." (…)

(…)"După o şedinţă a Comitetului de Partid al Uniunii Scriitorilor din 28 ianuarie 1976, Deşliu îi cere lui Ion Hobană şi lui Traian Iancu să-l primească spre a le expune o chestiune personală. La discuţie ia parte şi un instructor al CC al PCR. Deşliu le mărturiseşte că se simte urmărit. Este marginalizat, numele lui este scos de pe genericele emisiunilor TV, nu i se publică nimic, trăieşte în mizerie în demisolul unui bloc din bulevardul Aviatorilor, nu are libertate de exprimare, „nu poţi să scrii ca Tolstoi despre ceea ce se întîmplă în lumea celor care ne conduc", se justifică poetul.

Vrea să-şi predea carnetul de partid. Cei trei, speriaţi de intenţia lui Deşliu, încearcă să-l oprească, îi cer să-şi retragă vorbele. Sînt terorizaţi de pericol.

„Tu nu eşti Goma" (subl. mea, P.G), îi strigă Traian Iancu. Instructorul de partid îl avertizează că nu dă el, Deşliu, un ultimatum partidului. Poetul pare neclintit în hotărîrea lui. „Partidul nu e ceva abstract. Eu am terminat de mult cu mistica asta". Acelaşi Traian Iancu, disperat că Deşliu părăseşte brusc discuţia, îl somează: „Opreşte-te aici! Nu pleca de lîngă noi pînă nu-ţi retragi cuvintele".

Există foarte multe variante ale corecţiei pe care organele de Securitate i-au aplicat-o lui Deşliu la Casa Scriitorilor. Se ştie, de altfel, că poetul era ridicat de pe stradă, dus la Miliţie şi anchetat. Apărea trist, abătut, după cîteva zile." (…)

În ziua aceea de vineri, 4 septembrie 1992, marea la Neptun avea valuri cenuşii, prevestitoare de rău. Poetul s-a plimbat pe faleză şi după-amiază a ieşit pe plajă. S-a dus să înoate singur, în larg, dincolo de geamandură. A dispărut dintr-o dată. Toate încercările scafandrilor de a-l găsi au dat greş. „Îl îmbrăţişase marea cu labe fioros de drăgăstoase." Între Costineşti şi

Vama Veche, de-a lungul a 20 de kilometri, este căutat asiduu. Trupul lui intact, parcă atunci intrase în apă, a apărut după opt zile. De lîngă digul casei lui Ceauşescu. L-au adus SPP-iştii. O moarte ciudată, suspectă, misterioasă.(…)"

*

Tot în *Observator Cultural* strălucitul literatornic Mirel Horodi (Horodniceanu) informează opinia publică românească despre… Oare despre ce ne informează inginerul electroenergetician Mirel Cutare de la Tel Aviv (cum intri, la dreapta, între alte două dughene)? Despre "Un răspuns evaziv al Academiei":

«Am aflat din pamfletul profesorului Laszlo Alexandru, intitulat „Vivat Academia!", despre hotărârea surprinzătoare [surprinzătoare? pentru cine: pentru Mirel şi ai săi telavivioţi ignari?] a Academiei Române de a premia volumul lui Sorin Lavric, Noica **şi Mişcarea Legionară,** apărut în anul 2007 la Editura Humanitas, carte în care se [de ce *se*?, este un singur autor al volumului, sau, după obicei, *se aruncă* întreaga vină asupra poporului român?] încearcă reabilitarea mişcării legionare». Acelaşi inginer îl pomeneşte - pozitiv, cum altfel - şi pe tovarăşul său de şaibă la agregatul Antisemitizator, Sami Damian: şi el a atacat cartea lui Lavric, cu "argumente" cunoscute de mine: "greşeala lui Sorin Lavric rezidă în acţiunea de a reproduce pe larg o gîndire viciată (ideologia lui Codreanu) şi de a nu marca decît sporadic o distanţare" - la-la-la-la-la, - dacă ar lipsi "Codreanu", aş jura că citează din scrisorile mie adresate - cu exact aceleaşi argumente false, folosite fără ruşine, ca acesta:

"…tatăl lui Shaul Carmel a fost aruncat din tren de către legionari, rămînînd printr-o minune în viaţă, dar schilod. Un fapt divers, făptuit de legionarii pe care Sorin Lavric încearcă să-i prezinte într-un mod edulcorat".

[Care "fapt-divers"? Când a avut loc, ne-stimaţi tovarăşi antisemitizatori fără frontiere… cronologice? *Când?*:

1. Tatăl lui Shaul Carmel a fost aruncat din tren nu "de către legionari"- în acel moment, adică în *iulie 1941*, legionarii erau, fie la puşcărie, băgaţi de Antonescu, fie în linia întâia a frontului, pedepsiţi de acelaşi, fie refugiaţi în Germania: cei care aruncaseră din trenuri evrei (în Săptămâna Roşie: *28 iunie - 5 iulie 1940* erau militari simpli înnebuniţi de ruşinea naţională a retragerii din Basarabia a armatei, "fără a trage un foc de armă", pasivitate de care profitaseră evreii, nu doar din Basarabia, pentru a ataca, atât armata în retragere, cât şi civilii care încercau să se refugieze;

2. În anul Domnului 2010 mincinosul Horodi clămpăneşte despre… "Pogromul legionar din Bucureşti" şi ne pune capac (sau: ne bagă-n sac, nemairămânînd decât să-l lege la gură) cu "mărturia": «Eram un copil de 11 ani. Nu voi uita niciodată noap-

tea de groază pe care am trăit-o atunci. Am avut noroc că bandele de legionari s-au oprit la colţul străzii noastre şi că Antonescu a ieşit învingător în confruntarea cu rebelii. În cazul în care legionarii ar fi pus mîna pe putere, nici un evreu n-ar fi scăpat».

Ce noroc pe familia lui Horodi: bandele-de-legionari (bande, într-adevăr, dar nu "de legionari" ci alcătuite din derbedeimea subproletariatului mahalalelor, plătită, îmbrăcată în cămăşi verzi aduse, peste mare, din URSS, mânate de cadre superioare ale partidului comunist sovietic, în majoritate zdrobitoare evrei) se opriseră la colţul străzii! Uite-aşa, ca prin minune - ceea ce nu-l împedecă pe inginerul pensionar electric Horodi să lălăie aceeşi litanie despre…"pogromul legionar", invenţie a lui Ilia Ehrenburg şi a masei de manevră a comuniştilor. Dovadă : nici un "legionar" dintre agresorii evreilor nu a fost arestat, nici condamnat de justiţia lui Antonescu, nici de cea a lui Brucan, nici de cea a occidentalilor - a fost acuzată, la Procesul de la Nürnberg, Mişcarea Legionară de masacrare a evreilor? Trebuie să fii un Horodi, un S. Damian - să nu fie uitat nici un-Laszlo - ca să mai susţină că încercarea de *lovitură de stat, comunistă din ianuarie 1941* (în care şi vieţi de evrei nevinovaţi au fost sacrificate de evreii bolşevici de peste Nistru), executată orbeşte de evreii din România - **vreo 73** - fusese "pogrom legionar"].

Dar să nu ne grăbim, abia a început hărmălaia holocaustologilor, prin "Comentarii-proteste" de genul:

Protest V. Auraru, Joi, 28 Ianuarie 2010, 21:08

In numele celor 124 de coreligionari ucisi miseleste de catre legionari in zilele de 21-23 ianuarie 1941 (printre acestia si 4 membri ai familiei mele - fam. Rosenthal), dar si al lui Nicolae Iorga, Armand Calinescu, I.G.Duca, Virgil Madgearu s.a., secerati de aceleasi maini criminale, protestez impotriva deciziei juriului Academiei Romane care a decernat recent inalta sa distinctie unei lucrari care ignora realitati crude ale epocii, profilul moral si faptele celor care au frizat, prin ideologia si unele din actiunile lor, fascismul hitlerist. Adevaratii istorici nu pot accepta o asemenea nedreapta si necuvenita rasplata conferita d-lui S. Lavric, acompaniata insa, nu ma indoiesc, de aplauzele profesorilor A. Suru si I. Coja . Inaltul for stiintific datoreaza victimelor de atunci,urmasilor acestora, oamenilor de stiinta care tin la prestigiul institutiei care-i reprezinta si populatiei acestei tari un gest reparator onest.

fenomenul "Lavric" bmarian [se putea să nu se vâre musca-n-curu-calului şi in asta? -n. m. P.G], Joi, 28 Ianuarie 2010, 20:57

Lavric, Marta Petreu, ş.a. se integrează într-un curent care duce la cosmetizarea extremei drepte din interbelic, de dragul unei popularităţi bazate pe anticomunism. Regretabilă confuzie, la fel cum şi aprecierea pozitivă a lui V.Tismăneanu este regretabilă".

Vineri 29 ianuarie 2010

Mihai Ciucanu:

Buna dimineata. Acu' o saptamana v-am trimis un articol despre "prima despagubire pentru Holocaustul romanesc", iata astazi (vineri), ce putem citi in Evenimentul zilei : " ...[Curtea] a considerat că Vasile Paraschiv a intentat prea târziu procesul împotriva statului, încalcă Legea 221/2009, ce statuează că toate acele atrocităţi comise de comunişti sunt imprescriptibile". http://www.evz.ro/articole/detalii-articol/884605/Noile-suferinte-ale-disidentului-Paraschiv/

Aceasta nu e o democratie, ci o dictatura.

Cu stima si repsect,

Mihai Ciucanu

Stiam de această imensă măgărie a Statului Băsesc' (el nu a uitat afrontul suferit din partea lui "nea Vasile" la Cotroceni) a fost comisă. Aveam însă morţii mei, nu încăpeau chiar toţi în inima mea.

*

Comentarii la "Petiţie…"

@Alcazar; @ D.C.Sophia, Duminica, 24 Ianuarie 2010, 14:11 Manifestati o foarte ciudata fixatie pentru Paul Goma. Nimeni nu-i neaga meritele, cei care-l stiu sunt la curent si cu "cele bune" si cu "cele rele" ale d-sale. Dar nu inteleg ce legatura are cu subiectul in cauza. Si, domnule "Alcazar", cred c-ar fi bine sa mai cititi o data lista, foarte, foarte atent. Veti gasi acolo mai multe "nume" ale unora care au protestat cu adevarat impotriva lui Ceausescu! De ce simt unii nevoia sa-i zapaceasca pe tinerii care nu stiu adevarul.?!

masti si interese personale Alcazar, Sambata, 23 Ianuarie 2010, 22:39 Petitia pentru reducerea pensiilor fostilor securisti.... este o simpla operatie demagogica a celor care vor sa faca din atacurile impotriva regimului comunist o racheta de propulsare publica si profesionala. Oameni, care au semnat aceasta petitie si care, inainte de 1989, erau in masura sa protesteze impotriva regimului comunist, au tacut malc (aleg, la intamplare, pe Sorin Iliesiu). Cum se explica faptul ca niciunul dintre ei nu a protestat impotriva regimului Ceausescu, precum Paul Goma? Ar fi putut sa prezitre aceeasi cerere, imediat dupa 1989. Cum de s-au trezit abia acum, dupa 20 de ani? Este evident vorba, in marea majoritate a semnatarilor, de oportunisti, carieristi si dezaxati. E de tot rasul ca acest text a aparut in acelasi numar, unde George Ardeleanu mentioneaza, in cateva randuri, ca Nicolae Steinhart, un martir al represiunii comuniste, nu avea resentimente. Intr-o zi, societatea romaneasca isi va da seama ca anticomunismul de parada, devenit astazi lege, a fost o masca pentru cele mai josnice interese personale.

As fi semnat "Petitia" ...D. C., Sambata, 23 Ianuarie 2010, 16:19... daca n-ar fi fost initiata de catre Tismaneni si ai lor, stiti care: aia care-au confiscat

anticomunismul adevarat si l-au manipulat si-l manipuleaza doar in interes propriu. Care om normal poate sa-si imagineze ca "Petitia" ar servi cumva interesele adevaratilor anticomunisti? Cum si in ce fel? Nuuu, dragilor, "petitia" pe mine nu ma mai poate pacali. Ajunge cu manipularile noilor Rolleri ("puii de bolsevici", vorba UITATULUI TOTAL, Paul Goma)!

@ Sophia/Sofia D.C., Duminica, 24 Ianuarie 2010, 17:58 Or fi pe lista "mai multe "nume" ale unora care au protestat cu adevarat impotriva lui Ceausescu", dar intrebarea e: cand au protestat aceste "nume" impotriva lui Ceausescu? Raspuns: ABIA cu putin inainte de decembrie 1989, atunci cand SE STIA si SE OBSERVA CU OCHIUL LIBER ca Ceausescu va cadea. Acele "nume" pe care le impingeti in fata si cu care ne imbolditi ochii, au fost doar simpli CHIBITARI ai "vantului" EST-VEST al schimbarii. Spre deosebire de acele "nume", Paul Goma, Constantin Dobre si Doinea Cornea au PROTESTAT impotriva lui Ceausescu atunci cand "odiosul" si partidul lui comunist se aflau pe "creasta valului"; atunci cand se pupa si se imbratisa cu toata elita cea vestita atat a Rasaritului cat si a Apusului; atunci cand "numele" catre care cu obstinatie ne impingeti, familiile si neamurile lor, si chiar toti de pe acea "lista" (traitori ale acelor vremuri) se impotriveau lui Ceausescu si mancau cu linguroiu anticomunism DOAR IN VIS, dupa care se priveau in oglinda si-si ziceau victoriosi: "Gata, m-am impotrivit lui Ceausescu si sunt un anticomunist convins". Cam asta-i chestia cu acele "nume"?! Ha, ha, ... HA!

Nu este pentru prima oară când las pe mâine ce trebuie să fac azi: unul dintre comentarii - desigur, scris de un holocaustolog dobitoc, analfabet - mă bălăcărea în fel şi chip: că am fost ingrat cu Monica Lovinescu, cea care mă făcuse (!), că sunt antisemit, că sunt negaţionist… Aici intervenea o imensă porcărie: autorul (anonim, cum altfel?, doar nu-i atât de prost încât să se conspire), aducea vorba de Soljeniţîn dar, fiind un ins (şi dacă e o tovarăşă *insă*?) care n-a ştiut niciodată la ce folosesc virgulele, punctele, continua… afirmînd că “acela” fusese colaborator! (citeşte: delator). Dar nu se înţelegea dacă “acela” era Soljeniţîn sau Goma. Toată dimineaţa am căutat să recuprez comentariul acesta - în varianta arhivei nu mai există.

Sâmbătă 30 ianuarie 2010

“Revista APOSTROF din Cluj, (…) *Marta Petreu aduce un elogiu scriitorului originar din România, Edgar Reichmann...*”(subl. mea, P.G.)

Nici pe ăsta, nu l-ai iertat, Marto? Până şi pe ăsta l-ai… ca să ne exprimăm cu perdea: elogiat? Va trebui să te speli pe-la-peste-tot vreme de trei luni de zile - atunci şi nici atunci…

*

"In CONTEMPORANUL-IDEEA EUROPEANĂ, Nicolae Breban face o evocare a perioadei comuniste reflectate în relaţiile interumane ale breslei scriitoriceşti, sunt amintiţi Crohmălniceanu, Ornea, sub aspect pozitiv, Goma, Tudoran, ca oameni nerecunoscători [*aşa ne trebuie nouă, nerecunoscătorilor faţă de tovarăşul Breban de la C.C al PCR - nota me*a], alte personalităţi, precum Ion Negoiţescu, etc. Aura Christi [va fi învăţat "Conte" (sic) că numele scriitorului Gombrowicz se grafiază la noi, în Europa, aşa cum l-am scris eu şi nu: *Gambravici*?] atacă dur diverse personalităţi, editori, jurnalişti, precum Carmen Muşat, Liiceanu, Mircea Mihăieş, N. Manolescu, Andrei Pleşu, HR Patapievici, cam acide comentariile şi, uneori, nejustificate."

*

"**Ion Tiriac, recrutat de securitate in 1963, a fost abandonat, trei ani mai tarziu, pentru ca a dat dovada de "rea vointa"** 29 Ianuarie, 2010 ·de Alin Olteanu

"Consiliul National pentru Studierea Arhivelor Securitatii (CNSAS) a decis in urma cu doua saptamani ca, desi Ion Tiriac a semnat un angajament cu Securitatea, el nu a facut politie politica. Tiriac ar fi fost recrutat de Securitate in 11 iulie 1963 sub numele conspirativ "Titi Ionescu", pentru incadrarea informativa a unor sportivi si delega?i staini ce vin in R.P.R. pe linia sportiva si sunt suspecti. In decembrie 1966, el a fost insa abandonat din retea, pentru ca a dat dovada de "rea vointa" si nu ii oferea Securitatii decat informatii lipsite de importanta, relateaza vineri Realitatea.net.

„Dat fiind faptul ca agentul Ionescu Titi in colaborarea sa cu organele noastre a dat dovada de rea vointa… propunem abandonarea agentului 'Ionescu Titi' si predarea dosarului personal la Serviciul C.", se arata in decizia din 1966. Potrivit CNSAS, notele informative ale sportivului roman erau banale, Tiriac furnizand materiale fara importanta. Astfel, intr-o nota care apare in dreptul numelui sau chiar in ziua in care a semnat angajamentul cu Securitatea, Tiriac vorbea despre intalnirea sa cu un inginer, care l-a rugat sa-i duca mamei sale cateva sticlute de lac de unghii."

Ce şmecher, Chiriacul-Ţiriac! Ca şi Lucian Pintilie pretindea că el o turnase… pe o turnătoare - dar nu spunea cum o "demascase" pe profesoara şi binefăcătoarea lui de la Institutul de Teatru. Ce anume turnătorii ascunde "Ţiri"?

Nu mă interesează, *ce anume* turnaseră, aceşti găinari, *ci faptul că turnaseră*; ca nişte mizerabili pârâcioşi. Aceştia doi - şi alţii, care or mai fi, grijuliii cu talentul lor, să le povestească securiştilor cum au turnat ei "numai puţin", de aceea Securitatea Poporului le dăduse drumul, lăsîndu-i să zburde în… asta, cum îi zice: libertatea turnătorului.

*

Mă bucur că Marius Oprea şi Stejărel Olaru au alcătuit - în sfârşit - o listă, incompletă cum spun ei înşişi, a securiştilor. Mi-a ocupat o bună parte a Jurnalului pe luna ianuarie 2010 - dar

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

merită. La urma urmei - am mai spus-o, o repet: e Jurnalul meu, introduc în el ce cred eu că trebuie neuitat:

Lista (incompleta) cu cadrele Securitatii din perioada 1949-1989

Institutul Roman de Istorie Recenta (IRIR) a realizat, cu sprijinul Academiei Catavencu si a fundatiei Gheorghe Ursu, o lista cu cadrele Securitatii din perioada 1949-1989 (lista este cam periata si putim cam "unilaterala"; in orice caz, aceasta lista poate fi un instrument bun de inceput in mana celor care vor si mai ales care pot sa sape mai mult – n.r.). Cercetatorii care au realizat aceasta lista sunt Sorin Cucerai, Armand Gosu si Stejarel Olaru. Coordonatorul acestui proiect este istoricul Marius Oprea, specialist in istoria Securitatii. Asociatia pentru Educatie Cetateneasca (ASPEC) si Actiunea Populara (AP) deruleaza un program de monitorizare a vietii social-politice si economice din Romania. In cadrul acestui program, ASPEC si AP trimit periodic prezentari sintetice ale unor evenimente de interes public, precum si analize ale unor teme de actualitate. Acesta este un material al Institutului Roman de Istorie Recenta (IRIR).

N.R. Este mai mult decat probabil ca aceasta lista sa nu contina numele unor foste cadre ale Securitatii care activeaza acum in serviciile secrete sau in unele cercuri ale puterii.

PARTEA I

1) Achim Victor – capitan MI, Directia I. În 1973 semneaza o nota informativa in care sursa "Ruxandra" ofera informatii despre sursele de venit ale lui *Paul Goma.* La 3 iulie 1973, intr-o alta nota informativa, sursa "Ruxandra" informeaza despre discutiile lui Paul Goma cu diversi scriitori. La 20 iulie 1973, in alta nota, raporteaza despre patrunderea in locuinta lui Paul Goma in vederea controlarii valizei cu care el a fost in iunie 1972 la Paris. Dupa 1990, Victor Achim a fost destul de inspirat incat sa renunte la vechea activitate, despre care spune si astazi ca a reprezentat cel mai important lucru din viata lui. Între timp, ca orice securist normal, Achim a intrat in afaceri. Si pentru ca obiceiurile proaste nu se uita usor, Achim, care pana in 1989 a lucrat la "Arta si cultura", este acum proprietarul editurii Paco. Daca il intrebi despre trecutul lui de securist, spune ca el nu a facut politie politica, ci munca de informatii. A slujit Patria. Astazi face acelasi lucru, din moment ce colonei si generali precum Dumitru Tabacaru, Marian Ureche sau Ion Stanescu publica la editura Paco carti despre rolul Securitatii in apararea sigurantei nationale.

2) Ady Ladislau (Mureseanu Alexandru) – ministru adjunct de Interne (1952-1955). Dat afara din MAI in 1959, apoi arestat.

3) Agafitei Nicolae – in 1984 este lt., Inspectoratul Judetean Neamt Securitate. La 25 mai 1984 semneaza o nota de analiza a DUI "Ursu" (Urzica Vasile) in care cere printre altele "verificarea in teren (domiciliu si loc de munca) a declaratiilor facute la ancheta de «Ursu» privind activitatile desfasurate in perioada aparitiei cazului «Pasarela»."

4) Agapi Dumitru – in 1972 este locotenent-colonel, C.I. al UM 01083 Craiova. La 25 iulie 1972 da o nota informativa in care reda denunturi ale unor vecini de-ai lui Vasile Gavrilescu, privind optiunile politice ale acestuia.

5) Albescu Mircea – lt.-col. in 1973. La 29 iunie 1973 primeste o nota informativa in care Vlaicu Birna comenteaza reactiile unor scriitori fata de "atitudinea provocatoare" a lui *Paul Goma*.

6) Alexandrescu – in 1969 colonel, CSS, Directia XIII. Nota din 15 octombrie 1969 a generalului Bolintineanu si a locotenent-colonelului Lisacoschi este adresata colonelului Alexandrescu.

7) Alexandrescu – in 1989 este col., CID, Securitate. La 2 decembrie 1989 semneaza planul de masuri pentru actiunea Orient-'89.

8) Alexandru Ioan – gen.-mr., ministru adjunct de Interne (1952-1960).

9) Aliman Alexandru – mr., Directia XI, Securitate, 1955.

10) Ambrus Coloman – director Regionala de Securitate Timisoara.

11) Anastasiu Gabriel este in 1985 lt.-col., sef de serviciu, DSS, Directia I.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Primeste o nota informativa care contine material referitor la Doina Cornea. În 1981 era maior, sef serviciul I, Inspectoratul Judetean Dolj al MI. Într-o nota din 21 octombrie 1981 cere aprobarea publicarii in Occident a unei scrisori "anonime" prin care sa fie compromis Vasile Gavrilescu.

12) Andre Mihail – in anii '70 era colonel, seful Securitatii Sibiu, Inspectoratul Judetean Sibiu. Identifica persoanele din judetul Sibiu care sunt cercetate in problema "Eterul".

13) Andreescu Gh. – in 1969 este colonel, seful Inspectoratului Valcea, CSS, Inspectoratul Judetean Valcea. La 18 septembrie 1969, printr-o cerere adresata Procuraturii Militare Craiova, propune arestarea preventiva pe timp de 5 zile a lui Constantin Lungu. În 1984 este general-maior la Inspectoratul Judetean de Interne Valcea. Da o rezolutie pe nota informativa din 21 aprilie 1984: "O copie si pentru ofiterul de militie ce tine legatura cu cpt., sa dea o linie de conduita adecvata. Sau o informare".

14) Andrei Nicolae – in 1958 este lt.-maj. La 13 august 1958 primeste o nota informativa care contine informatii despre Dinu Adamesteanu, oferite de sursa C.E. dupa calatoria acestuia in Italia.

15) Anghel Ion – in 1989 este lt.-col., sef serviciu, Securitatea Municipiului Bucuresti. La 12 ianuarie 1989 face un raport cu "propuneri de excludere din reteaua informativa a persoanei de sprijin «Ionescu Vasile» (Dumitrescu Alexandru)".

16) Apostol Nicolae este in 1964 capitan, seful sectiei "C", MAI, Directia Regionala Galati. În 16 iunie 1964 semneaza o nota privind luarea in evidenta a lui Reus Mirza Vasile.

17) Apostolescu Ion – in 1989 este lt.-col., Directia de securitate si garda, sef Serviciul 4, Securitate. În decembrie1989 semneaza planul de masuri pentru actiunea Cristal-'90.

18) Ardelean Ioan este colonel, seful serviciului II, Inspectoratul Judetean Cluj, serviciul II. Într-un raport propune "a se aproba punerea in discutia colectivului oamenilor muncii de la IMMR «16 Februarie» a faptelor savarsite de Filip Iulius".

19) Ardelean V. – in 1989 este colonel, sef colectiv, Securitatea Municipiului Bucuresti. La 12 ianuarie 1989 semneza un raport cu "propuneri de excludere din reteaua informativa a persoanei de sprijin «Ionescu Vasile» (Dumitrescu Alexandru)".

20) Ardeleanu Dumitru – cpt., Inspectorat Securitate, jud. Arad 1952.

21) Ardeleanu Gheorghe – col., seful USLA.

22) Arghiropol Andrei – col., Directia VIII Tehnica, Securitate.

23) Aronescu Constantin – in 1981 este colonel, seful serviciului III, Inspectoratul Judetean Bihor, Securitate, serviciul III. La 12 iunie 1981 identifica intr-o nota persoanele din judetul Bihor care sunt cercetate in problema "Eterul".

24) Augustovschi V. – in 1981 este colonel, sef birou Directia pasapoarte, evidenta strainilor si controlul trecerii frontierei. În 25 decembrie 1981 cere o decizie in privinta prelungirii vizei de sedere in Franta a lui Virgil Tanase, dat fiind ca acesta colaboreaza cu "Europa Libera"; "UM 0544 avizeaza FAVORABIL; UM 0610 avizeaza FAVORABIL".

25) Aurel Gheorghe – mr., sef Serviciul Bande, Militie, gen.-mr. in DGM, 1954.

26) Avram Sleim (Sloim) – slt., sef Biroul 5 Anchete, Serviciul Judetean de Securitate Dorohoi in 1949.

27) Alexie Stefan – in 1969 este maior, adjunct sef serviciu I, ulterior colonel, seful Securitatii Dolj, conform documentului din 21 octombrie 1981 – Consiliul Securitatii Statului, Inspectoratul de Securitate al judetului Dolj, Serviciul I. La 7 iulie 1969, prin cererea de incadrare informativa nr. 101/CI/1747, cauta sa obtina masura deincadrare informativa a unei persoane care are legaturi cu Vasile Gavrilescu. La 21 octombrie 1981 cere aprobarea publicarii in Occident a unei scrisori "anonime" prin care safie compromis Vasile Gavrilescu. În 1988 este gen.-mr., Securitate, sef UM 0625, secretar de stat. O persoana cu numele de Stefan Alexie s-a numarat (alaturi, de exemplu, de Ramona-Ileana Merce) printre cei 20 de angajati ai Gelsor care la 17 decembrie 1999 au incercat sa cumpere actiuni ale Bancii Internationale a Religiilor, in scopul preluarii acesteia de catre Gelsor. Fiecare dintre acestia intentiona sa cumpere aproximativ un milion de actiuni, la pretul de 10.000 de lei bucata.

28) Baba – slt., Biroul de Securitate, Sinca Veche, in 1953.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

29) Bacal Dumitru – lt., loctiitor director adjunct Regionala de Securitate Suceava in 1949.

30) Baches Ioan – in 1956 este lt.-maj., sef de birou, MAI, serviciul "D". La 20 iunie 1956 face o cerere de consultare a dosarului de ancheta privitor la Reus Mirza Vasile si de intocmire a unui referat cu date amanuntite despre activitatea lui Reus Vasile de pana la 23 august 1944. La 11 iulie 1956 adreseaza o cerere grupei "D" din Penitenciarul Fagaras de analizare a posibilitatii de recrutare ca agent a lui Reus Mirza Vasile.

31) Badea Constantin – in 1981 este lt.-col., seful serviciului III, Inspectoratul Judetean Caras-Severin, Securitate. Printr-o nota din iunie 1981 identifica persoanele din judetul Caras-Severin care sunt cercetate in problema "Eterul".

32) Badea Ion – in 1969 este lt., inspector I, CSS. La 13 septembrie 1969 semneaza un raport in care ofera informatii despre Lungu Constantin si despre persoanele cu care acesta are legaturi in Bucuresti.

33) Badea Pavel - in 1989 este lt.-col., loctiitor sef Securitate, DSS, Securitatea Municipiului Bucuresti. La 29 ianuarie 1989 cere printr-o nota materiale informative referitoare la Banyai Petru. La 18 noiembrie 1989 semneaza planul de masuri in DUI "Banu" (Banyai Petru): "apreciem ca se impune transformarea mapei de verificare in dosar de urmarire informativa"; printre altele, in plan se mentioneaza ca "se va coopera cu serviciul independent de investigatii, pentru obtinerea de informatii din mediul de la domiciliu despre "Banu".

34) Badica Ilie – mr., director general al Unitatilor de munca, Directia Penitenciarelor si Lagarelor de munca in 1950.

35) Bajenaru Ion – in 1984 este colonel, loctiitorul comandantului unitatii DSS, unitatea speciala "F". La 2 noiembrie 1984 redacteaza o nota in care ofera informatii despre Popescu Gheorghe. În 1987 devine col., seful Unitatii Speciale "F" (Filaj).

36) Balaceanu Ion este in 1973 maior. La 11 iulie 1973, intr-o nota informativa primita de lt.-maj. Dinu Constantin de la informatorul "Petrescu", se precizeaza ca "la intalnire a participat si tov. mr. Balaceanu Ion".

37) Balasoiu Radu – in 1989 este col., adjunct sef Directia IV Contrainformatii militare, Securitate. La 2 decembrie 1989 semneaza planul de masuri pentru actiunea Orient-'89.

38) Banciu Ioan este in 1978 col., Directia I Informatii Interne. La 17 noiembrie 1978 semneaza raport informativ nr. 00 1590/6.

39) Bank – in 1953 este lt., sef Raion Securitate, Tg. Lapus.

40) Barbu Dumitru – in 1956 este lt., sef grupa 3, Directia Regionala Securitate Pitesti.

41) Barbu Lenobel - in 1953 este lt., Directia VIII (fosta V) Anchete Securitate.

42) Bartha Ladislau in 1953 este lt.-maj., sef Serviciul Inspectii din centrala Securitatii.

43) Bataga Tiberiu – in anii '70 este col., sef Serv. i/b, Mures.

44) Batia Gheorghe – in 1971 este maior, D.G.T.O., Directia IX. La 22 mai 1971 semneaza o nota care contine informatii asupra efectuarii unei analize grafice, din care rezulta ca "piesa aflata in litigiu nu a fost scrisa de persoanele de la care au fost luate scriptele de comparatie".

45) Bijutescu Constantin – in 1967 este lt.-col., seful sectiei MAI, Directia Regionala Bucuresti, S II. În iulie 1967 ofera informatii ale agentului "Ene" in urma deplasarii acestuia in Turcia si Italia.

46) Birzoi Gheorghe – in 1970 este lt.-col., seful serviciului D.G.T.O., Directia IX. La 12 decembrie 1970 trimite Directiei XIII 26 file scripte de comparatie pe care s-a efectuat analiza grafica.

47) Bercaru Virgil – in 1989 este maior, sef colectiv DSS, Securitatea Municipiului Bucuresti. La 18 noiembrie 1989 semneaza un plan de masuri in DUI "Banu" (Banyai Petru): "apreciem ca se impune transformarea mapei de verificare in dosar de urmarire informativa"; printre altele, in plan se mentioneaza ca "se va coopera cu serviciul independent de investigatii, pentru obtinerea de informatii din mediul de la domiciliu despre «Banu»". Bercaru Virgil a fost dupa 1989 colonel in cadrul Ministerului Justitiei. Virgil Bercaru s-a aflat la conducerea SIPA pana in ianuarie 2001, cand a fost demis de Rodica Stanoiu, in urma unui scandal de coruptie izbucnit la Penitenciarul Gherla. Ca o consecinta a scandalului, generalul Bercaru a facut cerere pentru a fi trecut in rezerva; cererea i-a fost aprobata. La conducerea

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

SIPA i-a succedat un alt fost ofiter de Securitate, Marian Ureche.

48) Bistran Iosif – in 1977 este lt.-col. MI, Directia Cercetari Penale. Prin rezolutia din 12 aprilie 1977 dispune atasarea a doua benzi magnetice cu inregistrari ale emisiunilor postului de radio "Europa Libera" la dosarul penal nr. 4300/1977 privindu-l pe *Paul Goma*. La 1 aprilie 1977 dispune "inceperea urmaririi penale pentru infractiunea de tradare prin transmitere de secrete, savarsita de GOMA PAUL".

49) Blaj P. – in 1966 este capitan. La 6 august 1966 sursa George Stancu informeaza despre o intalnire avuta cu *Paul Goma*.

50) Bogdanovici Traian – in 1961 este capitan, seful sectiei "C", MAI, Directia Regionala Galati. La 27 iunie 1961 semneaza o nota in care se ia hotararea privind fixarea domiciliului obligatoriu pentru Reus Mirza Vasile.

51) Bogdan I. Sharit – in 1950 este mr., director adjunct, Directia Secretariat Securitate.

52) Bodea Teodor – in 1988 este lt.-col., (loctiitor) sef serviciu II, Inspectoratul Judetean Cluj, serviciul II. La 4 aprilie 1988 cere informatii despre o persoana "care apare ca legatura a unui element lucrat de catre noi prin DUI". Dupa 4 mai 1988 semneaza un raport potrivit caruia Filip Iulius "a fost avertizat ca pe viitor sa se abtina de la orice manifestari ostile tarii, poporului si societatii noastre socialiste, in caz contrar urmand a suporta, din nou, rigorile legii". La 13 mai 1988 semneaza un plan de cooperare intre Securitatea Cluj si Securitatea Alba in cazul lui Filip Iulius ("Fodor"); "va introduce mijloace t.o. la domiciliul obiectivului din Cluj-Napoca pentru a-i cunoaste activitatea in timpul prezentei in acest loc". La 29 iunie 1988 trimite o nota catre Inspectoratul Judetean Iasi Securitate in care mentioneaza: "Discutiile purtate intre Filip si… s-au referit la probleme fara importanta, pana in momentul in care ambii au intrat intr-o camera de unde discutia lor nu a mai putut fi controlata".

53) Bojin M. – in 1973 este maior. La 26 iulie 1973, intr-o nota-raport ofera informatii despre discutiile purtate de scriitorii aflati la 2 Mai (printre care si *Paul Goma*) si cei aflati la Neptun.

54) Bolintineanu Ioan – in 1969 este general-maior, inspector-sef CSS, Inspectoratul de Securitate al judetului Brasov. La 15 octombrie 1969 ofera informatii despre o persoana care lucreaza la o fabrica de produse chimice din Brasov.

55) Bordea Aron – in 1985 este general-maior, seful Directiei I, DSS, Directia I. În acelasi an semneaza o nota referitoare la Doina Cornea. La 14 iunie 1982 ofera informatii "referitoare la masurile intreprinse asupra unor oameni de arta si cultura pentru implicarea lor in activitati de «MEDITATIE TRANSCENDENTALA»". În 1975 era colonel, seful Securitatii, Inspectoratul Judetean Dambovita. La 2 martie 1975 ofera informatii despre o persoana neidentificata (probabil in legatura cu Lungu Constantin).

56) Borsan D. – in 1968 este col., sef Directia I Informatii Interne.

57) Bosca Dinu – in 1976 este cpt., sef Serviciul I, Inspectoratul Judetean Securitate, Satu Mare.

58) Bota Teodor – in 1959 este cpt. MAI, Rm. Valcea. La 12 august 1959 primeste o nota informativa de la sursa Iosif Schmidt.

59) Botirlan M. – in 1981 este lt.-col., seful Serviciului III, Inspectoratul Judetean Iasi. La 1 octombrie 1981 ofera informatii referitoare la Virgil Tanase.

60) Botoaga Valeriu – in 1958 era lt.-maj. La 22 ianuarie 1958 ofera informatii despre o persoana care "injura regimul actual si afirma ca traieste in teroare. Face agitatie facand comparatie intre nivelul de trai din trecut si cel actual."

61) Bradeanu Marian – in 1984 este col., seful Serviciului I, Inspectoratul Judetean Neamt Securitate. În iunie 1984 semneaza o nota-raport de "completare la planul de masuri asupra modului cum se va proceda pentru influentarea numitului «Ursu» (Urzica Vasile) pentru a renunta la conceptiile lui ostile".

62) Breban Iosif - in 1958 este lt.-col., seful Directiei Regionale MAI, Directia Cluj. La 26 august 1958 redacteaza un raport: "despre detinutul *Goma Paul* nu posedam material informativ, insa a fost pedepsit disciplinar".

63) Breiner Gh. – in 1948 era lt., sef Sectia I, DRS Cluj.

64) Brestoiu M. – in 1981 este colonel, seful Securitatii Iasi, Inspectoratul Judetean Iasi. La 1 octombrie 1981 ofera informatii referitoare la Virgil Tanase.

65) Briceag Nicolae – in 1950 este mr., sef Serviciu Judetean de Securitate Dej.

66) Brihac Florian – in 1981 este lt.-col., seful Securitatii, Inspectoratul Judetean Alba, serviciul III. La 13 iunie 1981 identifica "persoane din judet care

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

intretin sau manifesta intentii de a lua legatura direct sau prin intermediari cu posturi de radio straine" si "rude ale colaboratorilor sau angajatilor posturilor de radio straine".

67) Bucuci Mihai – in 1989 este col., adjunct sef Directia V de securitate si garda, Securitate. La 2 decembrie 1989 semneaza un Plan de masuri pentru actiunea Orient-'89.

68) Bucur Nicolae – in 1972 este gen.-mr., seful Directiei D.G.T.O., Directia IX. La 6 aprilie 1972 ofera informatii despre coletul trimis lui Bodiu Anatolie de catre o firma din RFG. În 1969 era general-maior, seful Directiei IX, CSS, Directia IX, Bucuresti. La 30 august 1969 semneaza un plan de masuri in care mentioneaza printre altele: "avand invedere continutul si pericolul care-l prezinta activitatea ilicita despre care este vorba in scrisoare (in scrisoarea-manifest adresata lui Lungu Constantin) se impune a se actiona in mod operativ in vederea identificarii autorului(lor)".

69) Bucura Vasile – in 1981 este col., seful Securitatii Gorj, Inspectoratul Judetean Gorj. La 12 iunie 1981 identifica persoanele din judetul Gorj care sunt cercetate in problema "Eterul".

70) Bucurescu Gianu – in 1989 era gen.-mr., seful Securitatii Bucuresti, membru in Consiliul de Conducere al Securitatii (DSS). Min. adj. de Int., 1985-1989.

71) Budisteanu N. – in 1958 era lt.-col., sef Directia III.

72) Buica Ion – in 1989 este mr., Directia de Securitate si Garda. În decembrie 1989 semneaza Planul de masuri pentru actiunea Cristal-'90.

73) Bula M. – in 1972 este capitan, sef serviciu MI, Directia III. La 21 iunie 1972 prezinta discutia dintre ambasadorul RFG la Bucuresti, Erwin Wickert, si o sursaa Securitatii, discutie privitoare la *Paul Goma*.

74) Buleandra – in 1969 este lt.-col., ulterior colonel, seful serviciului I, Inspectoratul Judetean Dambovita (conform documentului din 2 martie 1975), Inspectoratul de Securitate al judetului Teleorman, ulterior la Inspectoratul Judetean Dambovita (conform documentului din 2 martie 1975). La 30 august 1969 semneaza un plan de masuri in care afirma: "avand in vedere continutul si pericolul care-l prezinta activitatea ilicita despre care este vorba in scrisoare (in scrisoareamanifest adresata lui Lungu Constantin) se impune a se actiona in mod operativ in vederea identificarii autorului(lor)". La 2 martie 1975 ofera informatii despre o persoana neidentificata (probabil in legatura cu Lungu Constantin).

75) Bunea Dumitru - in 1989 este maior, Securitatea jud. Valcea. La 7 februarie 1989 primeste o nota informativa de la sursa "Haiducu". La 31 iulie 1989 propune deschiderea mapei de verificare in cazul lui Ion Gusetoiu.

76) Bunta F. – in 1981 este lt.-col., seful Securitatii Ialomita, Inspectoratul Judetean Ialomita. La 12 iunie 1981 identifica persoanele din judetul Ialomita care sunt cercetate in problema "Eterul".

77) Burca Mihail – in 1948 era gen., director Directia Superioara Politica din MAI. În 1968 era gen.-col., adj. min. MFA.

78) Burtoiu Constantin – in 1989 este col., sef Inspectoratul Judetean de Securitate Valcea. În decembrie1989 semneaza planul de masuri pentru actiunea Cristal-'90.

79) Bodunescu Ion – in 1972 este lt.-col., adjunctul Inspectoratului si sef al Securitatii, Inspectoratul Judetean Dolj al MI, serviciul I. La 3 iulie 1972, semneaza o nota in care releva caracterul "dusmanos" al manuscriselor lui Gavrilescu; manuscrisele au fost fotocopiate; nota precizeaza ca "in ziua de 30 iunie a.c. am intrat in mod secret in posesia scrierilor". În 1974 este colonel de Securitate, oras Rosiorii de Vede. La 10 iunie 1974, propune inchiderea DUI privindu-l pe Lungu Constantin; colonelul Bodunescuaproba si cere "sa fie dat si in grija organelor de militie". Bodunescu Ion este in prezent decanul Facultatii de Drept a Universitatii "Dacia" de la Baile Herculane. Desi acestei universitati i-a fost retrasa autorizatia de functionare prin HG 1026/2001 si 410/2002, ea continua totusi sa functioneze si in primul semestru al anului 2003. Potrivit autorilor Raportului "Armaghedon 7?, Ion Bodunescu este autorul unui plagiat grosolan, ca si al unor articole publicate, in prima parte a anilor '90, in revistele Romania Mare, Politica si Europa.

PARTEA a II-a

1) C. Garabedian – in 1955 era lt.-col., loctiitor sef Directia VII MAI. La 1 august 1955 ofera informatii despre Nicolae Adamesteanu: "Nu rezulta ca cel in cauza saaiba un frate in Italia".

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

2) C. Tinica – in 1961 era capitan, adjunct sef sectie MAI, Directia Regionala Bucuresti. La 21 ianuarie 1961 afirma intr-o nota: “Pe viitor in astfel de ocazii cand elementele cu domiciliu obligatoriu solicita la Dvs. invoiri asupra carora nu sunteti de acord, nu mai este necesar sa ne inaintati cererile ci urmeaza sa le raspundeti direct ca nu s-a aprobat invoirea respectiva”.

3) Calinescu Gheorghe – in 1981 era lt.-col., seful Securitatii Braila, Inspectoratul Judetean Braila, Securitate.

4) Calinoiu Alexandru – in 1972 era lt.-col., inspector-sef, Inspectoratul de Securitate al judetului Vaslui. La 13 aprilie 1972 ofera informatii despre Chefneux Dumitru si Chefneux Georges.

5) Campeanu C. – in 1948 era lt.-col., Sef Dir. Reg. Secu. Pop. Ploiesti.

6) Campeanu Romeo – in 1981 era colonel, seful Inspectoratului, Inspectoratul Judetean Arges. In 1989 era gen.-mr. La 2 decembrie 1989 semneaza planul de masuri pentru actiunea Orient-’89.

7) Camui Vasile – in 1952 era lt.-maj., procuror militar, Tribunalul Militar Bucuresti, Sectia a II-a.

8) Carata – mr., Securitate.

9) Carnu Apostol – in anii ‘80 era col., comandantul UM 05135 Bucuresti, Unitatea Speciala “S” a DSS.

10) Carstea Adrian – in 1985 era maior.

11) Cearec C. – in 1964 era capitan. La 11 decembrie 1964 primeste o nota informativa.

12) Ceia A. – in 1948 era mr., DRSP Iasi.

13) Cenusa Patru (Petru) – in 1974 era sg.-maj., Postul de Militie Vladesti. La 22 octombrie 1974 primeste o nota informativa de la sursa “Valerica”.

14) Cercel Ion – in 1982 era mr., MI. In aprilie 1982 semneaza Raportul cu concluzii privind Meditatia Transcendentala.

15) Cernat Gheorghe – mr., Inspectorat Securitate jud. Dimbovita.

16) Ceslanschi Ion – in 1949 era Director adjunct Directia X Administratie, Secretariat si Cifru.

17) Chifane Constantin – in 1964 era locotenent. Primeste mai multe note informative.

19) Chivu Andrei – in 1961 era lt.-maj., iar in 1979 avansase deja la gradul de lt.-col., MAI Ramnicu Valcea. La 25 februarie 1961 primeste o nota informativa de la sursa Iosif Schmidt: “La Vladesti, profesorul? spune vesti de la Radio Londra, Paris etc. Gusetoiu Jean sta pe langa el si-l roaga ca ce mai e nou?”. La 5 iunie 1979 reda o nota informativa cu sursa neprecizata.

18) Chircu Dumitru – in 1949 era slt., SJSP, Bacau.

20) Chiricu D. – in 1958 era cpt., adj. Sef serv. Dir. III.

21) Chirila Florian – mr., Inspectorat Securitate jud. Bihor.

22) Chirita – in 1952 era lt.-maj., Raionul de Securitate Tirnaveni, Serv. Jud. Secu. Mures.

23) Chisiu Simion – in 1981 era lt.-col., ofiter C.I. Primeste mai multe note informative.

25) Chitoiu Ion – in 1986 era lt.col., seful Securitatii Dolj, Inspectoratul Judetean Dolj al MI, serviciul I. La 10 februarie 1986 primeste nota informativa nr. 103/UC/ 002117. Ofera informatii despre Vasile Gavrilescu si familia acestuia dupa plecarea lor in Franta (in aprilie 1985); o parte din informatii sunt obtinute prin interceptarea scrisorilor pe care sotia lui Gavrilescu si fiica acestuia le trimit rudelor si cunostintelor din Romania.

26) Chitoiu Ivan – Procuror, Procuratura Regiunii Hunedoara.

27) Chitu Octavian – in 1989 era mr., sef Unitate I Securitate Bucuresti. In decembrie 1989 semneaza Planul de masuri pentru actiunea Cristal-’90. Pana la 12 august 1999, Octavian Ghitu a functionat ca general de brigada, seful Statului Major al Academiei de Politie “Al. I. Cuza”.

28) Chiva Gheorghe- lt.-maj., loctiitor politic Brigada I Paza Bucuresti.

29) Chivu Ion – in 1981 era colonel, seful Securitatii Buzau, Inspectoratul Judetean Buzau, Securitate.

30) Cimpeanu Constantin – in 1950 era lt.-col., director Regionala de Securitate Ploiesti.

31) Cioana Gheorghe – in 1981 era capitan, seful Biroului III, Inspectoratul Judetean Gorj.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

32) Ciobanu Florin – in 1985 era lt.-maj., Inspectoratul Judetean Dolj, serviciul III. La 20 martie 1985 semneaza o nota – presiuni exercitate asupra lui Dimitrie Draghicescu, profesor la Facultatea de Stiinte ale Naturii din Craiova, si perchezitii la domiciliul acestuia.

33) Ciobanu Gh. – in 1947 era comisar ajutor, sef Bir. 2, Siguranta Sighisoara.

34) Ciobanu Gheorghe – in 1989 era col., sef de Stat Major, Securitate. In decembrie 1989 semneaza Planul de masuri pentru actiunea Orient-'89.

35) Cioclu – in 1949 era col., Directia Generala a Militiei.

36) Ciocoiu Stefan – in 1969 era capitan, Inspectoratul de Securitate al judetului Teleorman. La 20 septembrie 1969 semneaza un proces-verbal de perchezitie a locuintei lui Constantin Lungu.

37) Ciupearca Haralambie – in 1984 era cpt., Inspectoratul Judetean Neamt Securitate, serviciul informatii interne. In iunie 1984 este mentioanat intr-o nota-raport de "completare la planul de masuri asupra modului cum se va proceda pentru influentarea numitului «Ursu» (Urzica Vasile) pentru a renunta la conceptiile ostile".

38) Circiumarescu Ilie – in 1951 era cpt., Securitate.

39) Cireasa Marian – in anii '80 era lt., biroul inscrisuri, sectia a II-a, Unitatea Speciala "S" a DSS.

40) Cirnu Ion – in 1953 era cpt., sef grup operativ Fagaras, Securitate.

41) Cirstoiu Dumitru – in 1960 era mr., Directia Regionala MAI Arges.

42) Ciuca Ion - in 1988 era mr., sef serviciu Securitatea Municipiului Bucuresti. La 13 noiembrie 1988 trimite o nota: "in cadrul actiunii «Petarda», va rugam sa ne comunicati cat mai urgent posibil, cum este cunoscut de catre dvs. numitul Filip Iulius".

43) Ciuca Nicolae – in anii '50 era lt.-maj., lucrator operativ zona Cluj, Serv. Bande.

44) Ciudin Gheorghe – in 1962 era cpt., Securitate Bucuresti.

45) Ciulei Ion – in 1967 era asesor popular pentru Colegiul Militar al Tribunalului Suprem.

46) Ciumacenco I. – in 1981 era lt.-col, seful serviciului III, Inspectoratul Judetean Ialomita.

47) Ciupagea Nicolae – in 1950 era mr., Directia Penitenciarelor si Lagarelor de munca.

48) Ciupergea Andrei – in 1950 era cpt., sef Serviciu Directia IV Contrainformatii militare.

49) Ciurlau Constantin – in 1988 era col., seful Securitatii judetului Iasi, Inspectoratul judetean Iasi.

50) Cleju Ioan – in 1948 era slt., DRSP Sibiu, Blaj.

51) Comanescu Constantin - in 1989 era lt.-col., prim-loctiitor al sefului de Stat Major, seful sectiei Operatii din Comandamentul Trupelor de Securitate. La 2 decembrie 1989 semneaza Planul de masuri pentru actiunea Orient-'89.

52) Condurache – intre 1945-1948 era mr., ajutor de comandant Militia Orasului Stalin.

53) Constantin Mihai – in 1969 era mr. La 20 septembrie 1969 primeste o nota care reda o convorbire telefonica dintre Lungu Constantin si o alta persoana.

54) Constantinescu David – in 1950 era lt.-col., loctiitor politic, Comandamentul Trupelor MAI.

55) Constantinescu Gheorghe – in 1977 era col., Directia cercetari penale.

56) Constantinescu Ion – in 1976 era lt.-col., serviciul I, Inspectoratul Judetean Dolj al MI. La 19 februarie 1976 semneaza un plan privind masurile ce vor fi intreprinse in vederea infiltrarii informatorului "Niculescu" la suspectul "Ganescu" (Vasile Gavrilescu), pentru ca Vasile Gavrilescu "a devenit mai circumspect", se propune "infiltrarea la obiectiv a unui informator cu experienta, verificat in munca, cu inclinatii si preocupari literare".

57) Cornicolov Boris – in 1949 era cpt., Serviciul Judetean de Securitate Falticeni jud. Baia.

58) Cosac Dumitru era mr., Inspectorat Securitate jud. Valcea.

59) Coser Ioan – in 1981 era col., seful Securitatii judetului Arad, Inspectoratul Judetean Arad, serviciul III. La 12 iunie 1981 printr-o nota da informatii despre "elemente ce intretin legaturi sau manifesta interes de a lua le-gatura cu posturi de radio straine; se ocupa de culegerea si transmiterea de informatii la aceste posturi de radio; sunt rude ale colaboratorilor si angajatilor acestor posturi".

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

60) Cosmineanu Gheorghe – in 1989 era lt.-col., Directia de securitate si garda. In decembrie 1989 semneaza Planul de masuri pentru actiunea Cristal-'90.

61) Costache Dumitru – lt.-col., Comandamentul Trupelor de Securitate.

62) Costea Mirel (Zeider) – in 1944 era Seful Serviciului de Informatii din Formatiunile de Lupta Patriotice, sef Sectia Cadre a CC al PCR.

63) Costin Corneliu – in anii '80 lucra la Unitatea Speciala "S" a DSS.

64) Cotoman Gheorghe – in 1985 era ofiter, DCP, Dir. VI Securitate. Gheorghe Cotoman, colonel in cadrul Directiei de Cercetari Penale (Directia VI) a fostului Departament al Securitatii Statului. A participat la principalele anchete ale Securitatii in perioada 1970-1990. A iesit la pensie in 1996, cand Securitatea nu mai exista, dar exista Serviciul Roman de Informatii. Intre timp, dupa declaratiile publice facute de Andrei Ursu, a fost unul dintre ofiterii SRI care au distrus dosarul "Ursu". Poate din plictiseala, scrie proza scurta umoristico-satirica sau carti de dezvaluiri "explozive" in care nu spune mai nimic, cu exceptia afirmatiei ca, dupa 1989, anumite forte au urmarit cu tenacitate distrugerea Securitatii, "aceasta deosebit de performanta institutie a statului roman".

65) Cozma Ioan – in 1947 era sef Birou 1, Serviciul Siguranta Blaj.

66) Craciun Gheorghe – in anii '60 era col., comandant Penitenciarul Aiud.

67) Craciun Junc – mr., Inspectorat Securitate jud. Dolj.

68) Craete Stefan – in 1953 era lt.-maj., sef Serviciul Inspectii din centrala Securitatii.

69) Creanga Mihail (Mihai) – in 1985 era lt.-col., seful arestului IGM/DCP (din sept. 1985). Aproba Raportul din 15 octombrie 1985 de pedepsire cu izolare severa a lui Gh. Ursu. A lucrat la DCP/IGM din 1980, fiind seful arestului din 1985 pana in 1993; col. rez., sef biroul executari credite la Credit Bank – anii '90.

70) Creta Liviu – in 1973 era mr. (Securitate oras Rosiorii de Vede?). La 7 decembrie 1973 primeste o nota informativa despre Lungu Constantin de la informatorul"Paunescu".

71) Crisan – in 1953 era mr., Directia III Contrasabotaj Securitate.

72) Crisan D. Gavrila – in 1950 era sg., Trupele de Securitate.

73) Crisan Ion – in 1953 era mr., director adjunct Serv. Bande, centrala Securitatii.

74) Cristea Ion - in 1963 era maior.

75) Cristea Ion – slt., Biroul de Securitate Transporturi Feroviare Caransebes.

76) Cristea Ion – cpt., Inspectorat Securitate jud. Sibiu.

77) Cristescu Pavel – in 1949 era gen., director Directia Generala a Militiei.

78) Cristian Vasile – in anii '50 era lt.-maj., sef Biroul K, drs Galati.

79) Croitoru N. - in 1964 era mr., Directia VII.

80) Crutu Romeo – in 1964 era capitan.

81) Cucu Stelian – cpt., Inspectorat Securitate jud. Prahova.

82) Cucurescu – in 1988 era gen., Securitate.

83) Culin (?) Alexandru – in 1981 era col., seful Securitatii Covasna, Inspectoratul Judetean Covasna.

84) Curarariu Savel – in 1948 era plt.-maj., DRSP Iasi.

85) Cuteanu Gheorghe Aug. – in 1950 era lt.-col., director adjunct Regionala de Securitate Cluj.

86) Czeller Ludovic – in 1948 era chestor, sef Siguranta Oradea.

87) Dan Gheorghe – in 1989 era mr., adjunct Sef USLA, UM 0620, Securitate. Este mentionat in Planul de masuri pentru actiunea Orient-'89.

88) Danalache Florian – in 1953 era col., director Directia Politica Trupe de Securitate.

89) Danulescu Mihai – in 1950 era lt.-col., Comandant Regionala de Militie Craiova.

90) Darasz Ludovic – in 1951 era sg.-maj., Securitate Caransebes.

91) Daju Florin – in 1971 era capitan, ofiter de cercetare penala, ulterior maior, conform documentului din 28 noiembrie 1977, Inspectoratul de Securitate al Municipiului Bucuresti. La 28 noiembrie 1977 semneaza un referat in care propune "a se aproba punerea in miscare a actiunii penale (impotriva lui Dumitrescu Alexandru) pentru infractiunea de propaganda impotriva oranduirii socialiste".

92) Datu Ioan – in 1985 era col., Dir. VI, DCP, Securitate.

93) David Stefan – in 1981 era col., seful Securitatii Caras-Severin, Inspectoratul Judetean Caras-Severin, Securitate.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

94) Davidenko – in 1949 era mr., NKVD, sef trupe Maramures. A destramat "banda" Popsa-Popsor.

95) Davidovici I. – in 1948 era lt., sef biroul 1 Informatii Roman.

96) De Eros – mr., DGSP.

97) Deaca Stefan – in 1989 era col., Directia de securitate si garda, sef Biroul 10 Securitate. In decembrie 1989 semna planul de masuri pentru actiunea Cristal-'90.

98) Deaconu Ioan – in 1989 era lt.-col., sef Inspectoratul Judetean de Securitate Dambovita.

99) Deceanu Tudor – mr., Inspectorat Securitate Judetul Constanta.

100) Demeter Alexandru - in 1953 era col., director Directia Cadre Securitate.

101) Derscanu Gh. – in 1968 era mr., sef serviciu, Directia I Informatii Interne.

102) Derteanu Ilie – in 1964 era lt.-maj. Primeste si semneaza mai multe note informative.

103) Diaconescu Gheorghe – in 1978 era mr., sef de Serviciu, Directia III. In 1989 era lt.-col., loctiitor al sefului UM 0625, adj. sef Dir. III Securitate. S-a ocupat de urmarirea informativa a lui Petru Banyai.

104) Diaconescu Nicolae – in 1957 era lt.-maj., procuror Tribunalul Militar Bucuresti. La 20 martie 1957, prin sentinta nr. 487 – "condamna pe *Paul Goma*… si pe Popescu Florian Horia… la cate 2 (doi) ani inchisoare corectionala, pentru delictul de agitatie publica".

105) Diaconu Ion – in 1971 era lt.-col. La 15 noiembrie 1971 primeste o nota informativa de la sursa "Radu Moldovan" care ofera informatii despre Targul de carte de la Frankfurt pe Main si reactia delegatiei romane la aparitia romanului Ostinato al lui *Paul Goma*. La 17 iulie 1973 primeste o nota informativa in care sursa "Moldovan Radu" ofera informatii despre Paul Goma.

106) Diaconu Leonida – in 1950 era lt.-col., Comandamentul Trupelor MAI.

107) Dima Ioan – in 1971 era capitan, Inspectoratul de Securitate al judetului Brasov, Serviciul I. La 2 iulie 1971 primeste o nota-raport in care Hamza Adrian ofera informatii despre modul in care a fost scos din tara manuscrisul romanului Ostinato al lui *Paul Goma*.

108) Dinca Teodor - in 1949 era lt.-col., director adjunct Directia V Anchete Penale.

109) Dinescu V. – in 1964 era col., seful Directiei VII, MAI, Directia VII.

110) Dinu – in anii '50 era lt.-maj., sef arest Directia Anchete Securitate.

111) Dinu Constantin – in 1977 era capitan, ulterior maior, conform documentului din 2 februarie 1979. La 22 noiembrie 1977 primeste o nota care cuprinde informatii despre Lungu Constantin primite de la sursa "Steriade".

112) Dinu Gheorghe – in anii '80 era maistru militar, secretariat, Unitatea Speciala "S" a DSS.

113) Dinu Ion – in anii '80 lucra la Unitatea Speciala "S" a DSS.

114) Dinulescu Stefan – in 1964 era col., loctiitor sef Directie MAI, Directia III.

115) Dobai - in 1951 era lt., Serviciul Judetean de Securitate Mures.

116) Dobre – intre 1945-1948 a fost gen., sef Statul Major al Trupelor MAI, sef ALA.

117) Dobre Alexandru – in 1969 era mr., sef birou I, ulterior adjunct sef Serviciul I (conform documentului din 13 martie 1970), Consiliul Securitatii Statului, Inspectoratul de Securitate al judetului Dolj. La 7 noiembrie 1972 semneaza un raport privind masuri combinative pentru documentarea si curmarea activitatii "dusmanoase" a lui Vasile Gavrilescu.

118) Dobre Dionisie – in 1950, cpt., sef Serviciu, Directia VI Paza Guvernului.

119) Dobre Nicolae – in 1949 era col., seful Statului Major, Comandamentu Trupelor MAI. In 1950 devine gen.-mr., sef de Stat Major Comandamentul Trupelor MAI.

120) Dobrescu A. – in 1972 era mr. DGTO, Directia IX. La 6 aprilie 1972 ofera informatii despre coletul trimis lui Bodiu Anatolie de catre o firma din RFG.

121) Dobrota Ion - in 1977 era lt.-col. UM 0672. La 28 martie 1977 semneaza un proces-verbal de constatare a unor fapte premergatoare in care descrie actiunea de filaj la care a fost supus *Paul Goma*.

122) Doicaru Nicolae – in 1950 era mr., Director Regionala de Securitate Constanta.

123) Domokos Iosif – in anii '60 era lt-maj., Sectia Raionala Gherla, DRS

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Cluj.

124) Dondca Ioan – in 1948 era lt., Securitate Blaj.

125) Dragan Ilie – in 1953 era col., director Directia Generala a Militiei.

126) Draganescu Victor – in 1950 era gen.-lt., comandant Trupele MAI.

127) Draghici Alexandru – in 1951 era gen.-mr., director Directia Generala Politica a MAI, ministru adjunct, Ministerul de Interne.

128) Draghici Toma – in 1967 era ofiter, Directia Anchete Securitate.

129) Dragomir Constantin – mr., Inspectorat Securitate jud. Constanta.

130) Dragu Haralambie – in 1953 era lt., Directia Anchete Penale Securitate.

131) Dragus Alexandru – in 1953 era lt., Regionala de Securitate Cluj, grup operativ Bande.

132) Dula Ioan – in 1948 era plt.-maj., Securitate Targu Mures.

133) Dulbergher Mihai (Dulgheru Misu) – in 1949 era col., director Directia V Anchete Penale.

134) Dumitrache Gheorghe – in 1980 era lt.-maj, ofiter specialist, ulterior capitan, conform documentului din 8 august 1985, Inspectoratul Judetean Prahova, Securitate, serviciul I. La 18 ianuarie 1980 primeste o nota in care sursa "Brancoveanu" ofera informatii private despre Ion Opris. La 15 februarie 1982 semneaza un raport informativ in care afirma ca "Opris Ion este lucrat prin DUI pentru manifestari dusmanoase la adresa oranduirii socialiste din tara noastra". La 8 august 1985 propune printre altele "continuarea masurilor pe linie de «S» si UM 0647 Bucuresti" in cazul lui Ion Opris.

135) Dumitrache V. – in 1970 era lt.-maj. In octombrie 1978 primeste o nota in care sursa "Gina" ofera informatii despre cei invitati sa vizioneze filmul "Febra de sambata seara".

136) Dumitraciuc Ion - in 1985 era cpt., ofiter specialist Dir. II Securitate.

137) Dumitrasconiu Nicolae – mr., Inspectorat Securitate jud. Bihor.

138) Dumitrascu – in 1985 era gen., sef Securitate jud. Ilfov.

139) Dumitrascu Alexandru – in 1967 era col., seful Directiei Regionale Bucuresti. In iulie 1967 primeste o nota cu informatii ale agentului "Ene" in urma deplasarii acestuia in Turcia si Italia.

140) Dumitrascu Dumitru – in 1989 era col., Securitate. La 2 decembrie 1989 participa la Planul de masuri pentru actiuna Orient-'89.

141) Dumitrascu Stefan – in 1957 era lt.-col., Tribunalul Militar al Regiunii a II-a militara Bucuresti. La 30 august 1957 semneaza decizia nr. 1770 prin care "se resping ca nefondate recursurile declarate de catre Civ. *Goma Paul* si Civ. Popescu Florian Horia, impotriva sentintei nr. 487?.

142) Dumitrescu – Comandant Penitenciar Pitesti 1948-1951.

143) Dumitrescu – cpt., sef Raionul de Securitate Babeni.

144) Dumitrescu Dumitru – in 1981 era col., seful Inspectoratului Judetean Alba. La 13 iunie 1981semneaza o nota in care identifica "persoane din judet care intretin sau manifesta intentii de a lua legatura direct sau prin intermediari cu posturi de radio straine" si "rude ale colaboratorilor sau angajatilor posturilor de radio straine".

145) Dumitrescu Grigore - in 1962 era cpt. MAI, Directia Regionala Bucuresti. La 20 februarie 1962 semneaza un raport in care considera "neintemeiate" afirmatiile pe care *Paul Goma* le face impotriva capitanului Livescu Ion.

146) Dumitrescu Nicolae – in 1952 era cpt., Serviciu Securitate.

147) Dumitrescu Nicolae – in 1950 era mr., DGSP Bucuresti.

148) Dumitru Borsan – in 1973 era gen.-mr., seful Directiei I. La 8 septembrie 1973 semneaza o nota-raport cu informatii despre relatiile lui Paul Goma cu Dumitru Tepeneag si Virgil Tanase. La 14 septembrie 1973, intr-o alta nota-raport, propune "sa se actioneze in directia destramarii grupului de tineri pe care Paul Goma este pe cale de a-l constitui". La 29 ianuarie 1974 cere ca, "avand in vedere cele de mai sus, precum si pericolul social deosebit pe care-l prezinta activitatea lui Paul Goma, in scopul cunoasterii din timp a intentiilor si actiunilor ce le-ar intreprinde, rugam sa aprobati continuarea mentinerii si exploatarii mijloacelor TO instalate la domiciliu pana la clarificarea cazului".

149) Dumitru Istrate – in 1969 era lt.-col., seful serviciului 4 CSS, Directia XII. La 18 octombrie 1969 primeste o nota privind filarea obiectivului "Didi".

150) Duta – in 1949 era mr., director adjunct Directia IX Politica.

151) Einhorn Wilhelm – in 1950 era col., director Directia Secretariat

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Securitate.

152) Enache Aurica – in 1953 era lt., Regionala de

154) Enache Ion – in 1969 era lt., ulterior maior (conform documentului din 14 mai 1984) CSS,Inspectoratul Judetean Valcea. Primeste si semneza diferite note informative in cazul Gusetoiu Ion.

155) Enachescu – in 1949 era slt., sectia a V-a Anchete, Regionala de Securitate Suceava.

156) Enciu Gheorghe – in 1988 era mr., ofiter de cercetari penale, Inspectoratul Judetean Gorj, Securitate, serviciul II. Intr-un raport din iunie 1988 arata ca "din actele premergatoare intreprinse ulterior a rezultat ca Tapus Constantin a comentat ostil stirile transmise de postul de radio Europa Libera la locul de munca".

157) Ene Alexandru – 1966 era plutonier MAI Rm. Valcea, Postul de Militie Vladesti. La 22 august 1966 primeste o nota de la sursa Nicolae Paraschivescu care ofera informatii despre Ion Gusetoiu.

158) Enescu Ilie - in 1950 era mr., director Serviciul Judetean de Securitate Romanati.

159) Erceanu St. – in 1989 era col., Directia Paza si Ordine – IGM. Este mentionat in Planul de masuri pentru actiunea Cristal-'90.

160) Evghenie Tanase – in 1967 era director, Consiliul Securitatii Statului.

161) Faciu Constantin – in 1988 era mr., Securitatea Judeteana Alba. La 13 mai 1988 semneaza un plan de cooperare intre Securitatea Cluj si Securitatea Alba in cazul lui Filip Iulius ("Fodor").

162) Faur Ioan – in 1971 era mr., sef Birou Inspectoratul de Securitate al judetului Brasov, Serviciul I. La 2 iulie 1971 semneaza o nota-raport in care Hamza Adrian ofera informatii despre modul in care a fost scos din tara manuscrisul romanului Ostinato al lui *Paul Goma*.

163) Fedicikin Gheorghievici Dimitri – intre 1944-1947 era gen. KGB, sef rezidenta KGB la Bucuresti.

164) Filip Nicolae – in 1950 era mr., sef Serviciu Judetean de Securitate Valcea.

165) Filip V. – in 1984 era lt.- maj., Inspectoratul Judetean Neamt Securitate, serviciul informatii interne. In iunie 1984 redacteaza o "completare la planul de masuri asupra modului cum se va proceda pentru influentarea numitului «Ursu» (Urzica Vasile) pentru a renunta la conceptiile lui ostile".

166) Filipescu Gheorghe – intre 1948-1951 era director, Directia Anchete SSI, Securitate, sef Directia III Contrainformatii SSI. A fost sef ancheta lotul Patrascanu.

167) Flocea Dragos – in 1949 era slt., sef Biroul V Anchete, Serviciul Judetean de Securitate Campulung Moldovenesc.

168) Florea – in 1988 era lt.-col., Securitate si avea in obiectiv Institutul "N. Iorga".

169) Florea – lt.-col., sef Inspectorat Securitate jud. Dambovita.

170) Florea Aurel – in 1955 era capitan, seful serviciului MAI, Directia VII. La 1 august 1955 ofera informatii despre Nicolae Adamesteanu: "nu rezulta ca cel in cauza sa aiba un frate in Italia".

171) Florea E. - in 1964 era col., sef serviciu MAI, Directia II. La 7 octombrie 1964 semneaza o cerere "pentru a lua masurile ce se impun" impotriva fiului lui Reus Mirza Vasile.

PARTEA a III-a

1) Florea Nicolae – in 1969 era mr., adj. sef serviciu, Consiliul Securitatii Statului, Inspectoratul de Securitate al judetului Dolj, Serviciul I. La 26 mai 1969 primeste nota informativa nr. 101/IC/854 cu informatii privind semnalmentele lui Vasile Gavrilescu. La 8 august 1969 semneaza o hotarâre privind transformarea mapei de lucru "Gavrilescu Vasile"in actiune informativa individuala; propune deschiderea actiunii informative individuale. Intr-o alta nota propune sa se obtina mai multe informatii despre Gavrilescu prin intermediulinformatorului "Dorin Popescu".

2) Florescu George - in 1981 era col., seful Securitatii Galati, Inspectoratul judetean Galati. Intr-o nota din 15 iunie 1981 identifica persoanele din judetul Galati care sunt cercetate în problema "Eterul".

3) Fodor Tiberiu – in 1952 era sef Raionul de Securitate jud. Bihor.

4) Frates Mircea – in anii '80 era plt.-adj., Unitatea Speciala "S" a DSS.

5) Fratila Adrian- in 1952 era mr. magistrat, presedinte complet de judecata, Tribunalul Militar Bucuresti Sectia a II-a.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

6) Frindt Iuliu – in 1973 era mr., Inspectoratul judetean Maramures Securitate. La 30 august 1973 printr-un raport informeaza despre vizita lui Bodiu Anatolie la Bucuresti.

7) Friptu Ioan – in 1973 era col., adjunct sef Directie MI, Directia IX. La 14 iulie 1973 semneaza o nota care priveste filajul obiectivului "*Gom" (Paul Goma*) efectuat în ziua de 12 iulie 1973 între orele 7,00 – 0,20.

8)Frusina Ion – in 1965 era mr., seful sectiei raionale MAI, Regiunea Ploiesti, Raionul Teleajen. La 21 aprilie 1965 ofera informatii despre Enachescu Mircea.

9) Fucks (Fuchs; Fux) – in 1949 era mr., sef Serviciul Judetean de Securitate Falticeni jud. Baia.

10) Furtuna Nicolae – in 1985 era col., seful serviciului III, Inspectoratul judetean Suceava, Directia III. La 28 martie 1985 face sinteza dosarului de urmarire informativa în cazul lui Dragomir Costineanu (dosarul "Costescu"). La 15 iunie 1981 semneaza o nota in care identifica persoanele din judetul Suceava care sunt cercetate în problema "Eterul".

11) Galiano Cornel – in 1981 era lt.-col., seful Biroului III DSS, Inspectoratul judetean Botosani. La 16 iunie 1981 semneaza o nota in care identifica persoanele din judetul Botosani care sunt cercetate în problema "Eterul".

12) Gane Marin – in 1972 era capitan. La 1 august 1972 primeste nota informativa in care sursa "Draghici" relateaza un dialog despre Paul Goma si Nicolae Breban, purtat de Nicolae Ciobanu si Ion-Sofia-Manolescu.

13) Garabetian Cricor – in 1950 era cpt., Director adjunct Directia a VIII-a Cadre.

14) Gavrila Costea – in 1956 era lt., ajutor sef birou MAI, Penitenciarul Fagaras, Biroul "D". La 20 martie 1956 cere informatii cu privire la Reus Mîrza Vasile, aflat în arestul Penitenciarului Fagaras, în vederea recrutarii acestuia. La 19 martie 1956 intr-un referat ofera date biografice cu privire la Reus Mîrza Vasile; un alt raport de la aceeasi data schiteaza si un profil psihologic al lui Reus Vasile.

15) Georgescu – in 1983 era capitan Penitenciarul Bucuresti. La 9 februarie 1983 pune o rezolutie pe nota din 9 februarie 1983 a capitanului Zbarlea: "Pentru toti detinutii C.S.S. trebuie sa deschidem actiuni informative".

16) Georgescu - in 1953 era cpt., sef grup operativ Cluj, Securitate.

17) Georgescu Al. – in 1947 era sef Bir.1, Insp. Sig. Sibiu.

18) Georgescu Ioan – in 1961 era lt.-col./seful serviciului III MAI, Directia regionala Galati. La 3 iunie 1961 intr-o nota informeaza ca lui Reus Mîrza Vasile i s-a fixat domiciliu obligatoriu în comuna Rubla.

19) Georgescu Ion – in 1972 era lt.-col., seful sectorului III MI, Inspectoratul de securitate al municipiului Bucuresti. La 27 noiembrie 1972 intr-un referat propune închiderea dosarului de urmarire informativa al lui Petre Navodaru, socrul lui *Paul Goma.*

20) Gheorghe Anastasiu – in 1952 era grefier, Trib. Milit. Buc. Sectia a II-a.

21) Gheorghe Vasile – in 1987 era capitan DSS, Securitatea Municipiului Bucuresti. La 7 martie 1987 intr-un raport propune încetarea urmaririi informative asupra lui Popescu Gheorghe.

[Dar Gheorghe Vasile - Grenadă" al meu din **Culoarea curcubeului***, comandantul anchetelor penale de la Rahova, în 1977? Nu apare nici la Vasile Gheorghe]*

22) Gheorghita C. - in 1974 era lt.col., seful Securitatii Inspectoratul judetean Constanta. La 10 august 1974 printr-o nota informeaza ca Lungu Constantin a fost identificat la Sanatoriul Techirghiol.

23) Ghergut Dumitru – in 1981 era gen-mr., loctiitor sef Directia III DSS, Directia III. La 2 iunie 1981trimite o nota catre toate Inspectoratele judetene MI, Securitate, serv. III: "În conformitate cu ordinele din Programul de masuri al DSS privind contactarea si neutralizarea activitatii ostile desfasurata de posturile de radio straine, în special de «Europa Libera» pâna la 15 iunie 1981 se va analiza baza de lucru în vederea stabilirii persoanelor care în cadrul dosarelor de obiectiv-problema vor constitui capitolul: "Persoane care întretin legaturi cu posturile de radio straine" ("ETERUL")".

24) Gheorghita Chivu – in 1981 era lt.-col, seful Securitatii Constanta, Inspectoratul judetean Constanta, Securitate. La 19 iunie 1981 semneaza o nota in care identifica persoanele din judetul Constanta care sunt cercetate în problema "Eterul".

25) Gherghe M. – in 1969 era lt.-maj, seful Biroului XII, Inspectoratul de

Securitate al judetului Teleorman. Intr-o nota de dupa 30 august 1969 raporteaza informatiile culese în timpul filarii obiectivului "Iancu".

26) Gherman Ioan – in 1973 era mr., sef serviciu Inspectoratul judetean Maramures, serviciul III. La 19 august 1973 semneaza o nota raport: "Cu aprobarea tov. Mr. Gherman Ioan – seful serviciului, la 17-VIII-1973 am efectuat contactarea lui Bodiu Anatolie, care este lucrat prin dosar de urmarire informativa".

27) Ghibernea Marcel – in 1982 era Ministru consilier Ambasada din Paris a RSR 1977. In aprilie 1982 semneaza un raport cu concluzii privind Meditatia Transcendentala.

28) Ghita Alexandru – in 1953 era lt.-maj., Militie Reg. Pitesti, serv. Bande.

29) Gigor V. – in 1947 era comisar Sef, Sef biroul 1, serv. 1.

30) Gîrz Romulus - in 1989 era lt.-maj., USLA, Securitate. In decembrie1989 semneaza Planul de masuri pentru actiunea Cristal-90.

31) Gligor Viorel – in 1953 era mr., Director Raion Securitate, Bîrlad.

32) Gluvacov Andrei – in 1949 era lt.-col., Director adjunct Directia I.

33) Gocan Ioan – in 1984 era colonel, ofiter specialist Pr. III, Inspectoratul Judetean Cluj, serviciul III. La 5 martie 1985 semneaza un plan de masuri care contine o sinteza a actiunilor întreprinse pâna la acea data împotriva Doinei Cornea. La 9 februarie 1984 semneaza o noua sinteza: "Pentru controlul activitatii, stabilirea legaturilor ceo viziteaza la domiciliu (pe Doina Cornea, n.m. S.C.) si a continutului discutiilor ce le poarta cu acestea, precum si pentru controlarea rezultatului unor masuri ce le vom întreprinde, la domiciliul obiectivei se vor instala mijloace I.C.D.T pe care le consideram cele mai potrivite, având în vedere topografia casei si organizarea interioara".

34) Golumbovici – in 1947 era col., Securitate, Directia Tehnica, interceptare telefoane apoi contrainformatii radio.

35) Goran N. – in 1963 era cpt. MAI, Rm. Vâlcea. La 21 octombrie 1963 primeste o nota informativa in care sursa Iosif Schmidt ofera informatii despre Ion Gusetescu: "mai spunea ca rusii (adica sovieticii) nu-i vor ajunge pe americani nici peste 200 ani". La 6 decembrie 1963 primeste o noua nota informativa de la aceeasi sursa: "Gusetoiu Jean în dimineata zilei de 26 nov. 1963 orele 11 a început sa înjure de dumnezeu paste pe cei de la sfatul popular ca l-au lasat fara lemne si ca toti sunt niste hoti, banditi, excroci".

36) Goran Gheorghe – in 1977 era maior, Directia cercetari penale. In 1985 era lt.col., seful Securitatii Maramures, ulterior colonel, seful Securitatii Municipiului Bucuresti (conform documentului din 13 noiembrie 1988, dosar Filip Iulius), Inspectoratul judetean Maramures, Securitate, Serviciul III. La 5 aprilie 1977 ii ia o declaratie lui *Paul Goma*. [Pe acest Goran, anchetatorul meu, personal, l-a "extras" din închisoare, după 23 decembrie 1989, prietenul meu Gelu Voican Sturdza, devenit supraşef al Securităţii "noi". nota mea, P.G.]

La 20 martie 1985 semneaza o nota in care afirma: "Cu ocazia recentei convocari de învatamânt profesional, toti ofiterii de contraspionaj au restudiat programul de masuri în problema "Eterul" si în cadrul dezbaterilor s-a constatat ca prevederile acestuia au fost însusite în bune conditiuni". La 13 noiembrie 1988 in dosarul de urmarire informativa a lui Filip Iulius semneaza o nota: "În cadrul actiunii «Petarda», va rugam sa ne comunicati cât mai urgent posibil, cum este cunoscut de catre dvs. Numitul Filip Iulius". Gheorghe Goran este unul dintre personajele retrase total din viata publica. De altfel, disparitiile misterioase par a fi unul dintre atributele sale principale. Raportul SRI privind Revolutia din decembrie mentioneaza cea mai discutabila disparitie din viata lui Goran: «Dupa cum o necunoscuta mai staruie si in ceea ce-l priveste pe fostul sef al Securitatii Municipiului Bucuresti, col (r.) Goran Gheorghe, care, in cursul noptii de 21/22 decembrie 1989, a parasit unitatea fara sa dea nici un fel de ordin si fara sa anunte cine il inlocuia la comanda, reaparind abia dupa 25 decembrie 1989, cind deja situatia incepuse sa se stabilizeze»".

37) Gorcea Pamfil – in 1981 era lt.-col., seful serviciului 0110 Inspectoratul judetean Cluj. La 26 iunie 1981semneaza o nota: "Din continutul materialului se desprind conceptii si pozitii ostile ale sus-numitului (Filip Iulius) cu tendinte de a deveni protestatar".

38) Gordan Valer - in 1977 era mr. Directia cercetari penale. In 1982 era col., DSS in cadrul aceleiasi directii La 20 aprilie 1977 ii ia o declaratie lui Ioan Ladea. Intr-un referat din 1982 cere ca "dosarul de cercetare penala privind pe inculpatul Filip Iulius sa fie înaintat Directiei procuraturilor militare Bucuresti, pentru a dispune

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

în conformitate cu prevederile art. 262, Cod procedura penala". [Acest Gordan, de profesie bătăuş la Rahova, îl "anchetase" şi pe Ion Ladea. Se auzise cum anume (vezi **Culoarea curcubeului**, cap. IX, "Banda" - ediţia Polirom, pag. 213)]

39) Gore Mihai – in 1948 era slt., DRSP Sibiu.

40) Greab Dumitru – in 1988 era capitan, ofiter op. principal Inspectoratul judetean Bistrita-Nasaud, Securitate. La 19 octombrie 1988 semneaza un raport informativ care cuprinde date obtinute de la un informator cu privire la diferite persoane, inclusiv Filip Iulius.

41) Grigoras Teodor – in 1989 era mr., Serviciul 2, Directia de securitate si garda, Securitate. In decembrie 1989 semneaza Planul de masuri pentru actiunea Cristal-'90.

42) Grigore Gheorghe – in 1973 era gen.-mr., seful Directiei MI, Directia IX. La 19 iulie 1973 semneaza o nota care priveste filajul obiectivului "*Gom" (Paul Goma)* efectuat în zilele de 13, 14 si 15 iulie 1973.

43) Grigore Vasile - in 1989 era lt.-col., Loctiitor Sef Militia jud. Prahova. In decembrie 1989 semneaza Planul de masuri pentru actiunea Cristal-90.

44) Grigorescu Eugen – in anii '80 era col., adj. sef Unitatea Speciala "S" a DSS, UM 05135 Bucuresti.

45) Grigorescu Paul – in 1989 era lt.col., Directia de securitate si garda, sef Dispecerat, Securitate. In decembrie 1989 semneaza Planul de masuri pentru actiunea Cristal-90.

46) Grigoroiu Ionel – in 1987 era mr., seful serviciului DSS, Securitatea Municipiului Bucuresti. La 7 martie 1987 semneaza un raport prin care propune încetarea urmaririi informative asupra lui Popescu Gheorghe.

47) Grozescu Aug. – in 1966 era lt.-col, loctiitor sef DirectieMAI, Regiunea Brasov. La 4 ianuarie 1966 ofera intr-o nota informatii despre motivele arestarii lui Paul Goma din 1957. [1956, nu 1957]

48) Gruia Gheorghe – in 1981 col., seful serviciului III, Inspectoratul judetean Timis. La 12 iunie 1981 semneaza o nota in care identifica persoanele din judetul Timis care sunt cercetate în problema "Eterul".

49) Grunberg Marcel – in 1948 era slt., SJSP Bacau.

50) Gutan Alexandru – in 1949 era lt.-col., Director adjunct Directia IX Politica, Loctiitor politic Securitate.

51) Guta Constantin – in 1985 era lt.maj, Inspectoratul judetean Dolj, serviciul III. La 20 martie 1985 descrie intr-o nota presiunile exercitate asupra lui Dimitrie Draghicescu, profesor la Facultatea de stiinte ale naturii din Craiova, si perchezitiile efectuate la domiciliul acestuia.

52) Hahone Iosif - in 1950 era cpt., sef Serviciul Judetean de Securitate Caras.

53) Herta Gheorghe – in 1988 era mr., Securitatea judeteana Cluj. La 13 mai 1988 semneaza un plan de cooperare între Securitate Cluj si Securitate Alba în cazul luiFilip Iulius ("Fodor").

54) Herta Vasile – in 1950 era lt., Sef Biroul de Securitate Cîmpeni.

55) Hoblea Pavel – in 1985 era mr., seful serviciului III, Inspectoratul judetean Maramures, Securitate. La 20 martie 1985 afirma intr-o nota: "Cu ocazia recentei convocari de învatamânt profesional, toti ofiterii de contraspionaj au restudiat programul de masuri în problema «Eterul» si în cadrul dezbaterilor s-a constatat ca prevederile acestuia au fost însusite în bune conditiuni".

56) Hotea Petru – in 1972 era lt.-maj., Inspectoratul judetean Maramures. La 19 mai 1972 informeaza despre activitatea profesionala a lui Bodiu Anatolie.

57) Hodis Vasile – in 1985 era lt.maj., Dir. VI/DCP Secu. Ofiterul de securitate Vasile Hodis, cel care a lucrat alaturi de Marin Pirvulescu la Directia de Cercetari Penale a Departamentului Securitatii Statului a perchezitionat locuinta lui Gheorghe Ursu si l-a anchetat pentru afirmatiile "dusmanoase" din jurnal. Oricit de straniu ar parea, astazi Vasile Hodis ajuta la consolidarea democratiei si a statului de drept in Romania. Astfel, in 1999 lucra la…Serviciul Roman de Informatii.

58) Hotnog Paraschiv – in 1989 era col., seful securitatii judetului Suceava, Inspectoratul judetean Suceava – Securitate, serviciul 3. La 14 ianuarie 1989 raporteaza intrarea în tara a lui Jean-Michel Combes, ginerele Doinei Cornea, care "a declarat ca se deplaseaza în judetul Suceava… Întrucât cel în cauza nu si-a facut aparitia pe raza judetului nostru, rugam a dispune masuri de localizare si control a activitatii sale".

59) Hristenco Ion – in 1977 era lt.-col., Directia cercetari penale. La 1 aprilie

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

1977 semneaza un proces verbal de perchezitie domiciliara in care descrie perchezitia efectuata la domiciliul lui *Paul Goma.*

60) Hristu Ioan – in 1953 era lt., instructor DGM probl. Bande zona Pitesti.

61) Hritcu Constantin – in 1972 era mr., sef Bir. Evid., Inspectoratul de securitate al judetului Vaslui. La 13 aprilie 1972 ofera informatii despre Chefneux Dumitru si Chefneux Georges.

62) Iacob C. – in 1969 era lt.-col., ofiter de cercetare penala CSS, Directia XIII. La 26 septembrie 1969 primeste o nota a locotenent-colonelului Poiana: "Alaturat înaintam o banda pe care a fost înregistrat numitul Lungu Constantin în timpul când a ridicat de la ghiseul PTTR Rm. Vâlcea plicul cu manifestul dusmanos, pentru a fi exploatata în ancheta". La 28 mai 1970 – declaratia lui Constantin Lungu, prin care acesta recunoaste ca este autorul scrisorii-manifest este data în fata locotenent-colonelului Iacob.

63) Iana Aurel - in 1973 era col., adjunct sef Directia I, D.G.I.I. La 31 mai 1973 semneaza o nota in care afirma: "Având în vedere preocuparile si atitudineaprezenta a lui Lungu Constantin, consideram necesara lucrarea sa în cadrul urmaririi informative speciale, în scopul de a stabili concret si documentat atitudinea ostila pe care se posteaza în prezent".

64) Iancu C. – in 1972 era col. UM 0610/ Bucuresti. La 12 august 1972 primeste nota prin care este informat despre sederea lui *Paul Goma* la Paris.

65) Iancu Constantin – in 1968 era lt.-col., inspector sef adjunct, ISMB, CSS. La 14 iunie 1968 trimite o nota catre Directia I, cu informatii despre doua note furnizate de "Grigorescu P".

66) Iancu Ioan – in 1989 era Capitan, loctiitor seful serviciului I/A, Inspectoratul judetean Cluj. La 29 iunie 1989 printr-un raport, propune închiderea dosarului de urmarire informativa referitor la Filip Iulius (DUI "Fodor" nr. 5892), dat fiind ca acesta a parasit definitiv tara, împreuna cu întreaga familie, la 13 decembrie 1988.

67) Iani Nicolae – in 1961 era col., seful Directiei regionale MAI, Directia regionala Bucuresti. La 21 ianuarie 1961semneaza o nota in care afirma: "Pe viitor în astfel de ocazii când elementele cu domiciliu obligatoriu solicita la Dvs. învoiri asupra carora nu sunteti de acord, nu mai este necesar sa ne înaintati cererile ci urmeaza sa le raspundeti direct ca nu s-a aprobat învoirea respectiva". La 20 februarie 1962 semneaza un raport in care considera "neîntemeiate" afirmatiile pe care *Paul Goma* le face împotriva capitanului Livescu Ion.

68) Ignat Nechifor – in 1988 era lt.col.,Sef Serviciul I/B, Inspectoratul Judetean de Securitate Sibiu.

69) Ilie Gheorghe – in 1979 era Capitan, ofiter specialist II, DSS, Directia III. La 30 noiembrie 1979 semneaza un referat in care propune recrutarea ca informator a lui Petru Banyai. La 11 decembrie 1979 semneaza un noua referat in care sugereaza recrutarea ca informator a lui Petru Banyai ("Bucur").

70) Ilie Ion – in 1972 era lt.-col., ofiter specialist V, MI, Inspectoratul de securitate al Municipiului Bucuresti. La 27 noiembrie 1972 semneaza un referat in care propune închiderea dosarului de urmarire informativa al lui Petre Navodaru, socrul lui *Paul Goma.*

71) Ion Ghenciu – in 1984 era gen.-mr., seful Directiei M.I., Directia pentru pasapoarte, evidenta strainilor si controlul trecerii frontierei. La 20 decembrie 1984 semneaza o nota adresata DSS, Directia I in care se refera la confiscarea unor reviste, articole si carti pe care Doina Cornea le-a adus cu ea la întoarcerea dintr-o calatorie în Franta.

72) Ion Marin – in 1973 era lt.-col./adjunct sef serviciu D.G.I.I., Directia I. La 31 mai 1973 semneaza o nota in care afirma: "Având în vedere preocuparile si atitudinea prezenta a lui Lungu Constantin, consideram necesara lucrarea sa în cadrul urmaririi informative speciale, în scopul de a stabili concret si documentat atitudinea ostila pe care se posteaza în prezent".

73) Ion Stanescu – in 1972 era ministru, Ministerul de Interne. La 16 noiembrie 1972 semneaza o nota in care propune retragerea cetateniei române lui *Paul Goma,* deoarece acesta "se face vinovat de acte ostile fata de Republica Socialista România".

74) Ionescu Andrei – in 1982 era lt.col., sef Inspectoratului Judetean Securitate Satu Mare.

75) Ionescu Cornel - mr., Inspectorat Securitate jud. Dolj.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

76) Ionescu Gheorghe – in 1973 era mr., sef serviciu MI, Directia IX. La 14 iulie 1973 semneaza o nota care priveste filajul obiectivului "Gom" (Paul Goma) efectuat înziua de 12 iulie 1973 între orele 7,00 – 0,20. La 19 iulie 1973 semneaza o alta nota care priveste filajul obiectivului *"Gom" (Paul Goma)* efectuat în zilele de 13, 14 si 15 iulie 1973.

77) Ionescu I. – in 1967 era lt. La 11 iunie 1968 semneaza o nota informativa cu date obtinute de la sursa "Grigorescu P". Intalnirea a avut loc in casa "Cultura". La sfarsitul notei adauga: "Numitul Reus Mîrza Vasile se afla în evidentele Directiei I, indicativ 122?.

78) Ionescu V. – in 1975 era lt.col., loctiitor sef directie Ministerul de Interne, Directia III. La 17 iunie 1975 semneaza o nota in care se precizeaza ca nu Vasile Gavrilescu, ci Ion Gavrilescu a vizitat Consulatul SUA.

79) Ionescu Vergiliu – in 1989 era col. Adjunct Sef UM0650. In decembrie 1989 semneaza Planul de masuri pentru actiunea Orient-'89.

80) Ionita Marin - in anii '80 era plt., Unitatea Speciala "S" a DSS.

81) Ionita Stefan – in 1985 era plt., loctiitor sef arest DCP/IGM.

82) Iordanescu Octavian – in 1958 era lt.maj., Sef de Birou, Regionala de Securitate Brasov.

83) Iorga Marin – in 1962 era mr., seful Directiei regionale, anterior seful serviciului raion, conform documentului din 14 noiembrie 1962; ulterior colonel, seful Inspectoratului de Securitate judetean Galati (conform documentului din 24 iulie 1969 MAI, Directia regionala Galati. La 14 noiembrie 1962 semneaza o nota care priveste verificarea necesitatii tratamentului urmat de Reus Mîrza Vasile la Spitalul TBC Bucuresti. La 16 iunie 1964 semneaza o alta nota care priveste luarea în evidenta a lui Reus Mîrza Vasile. Ulterior semneaza o hotarâre de trecere în evidenta a lui Reus Mîrza Vasile.

84) Ionita Nicolae – in 1988 era col., seful Securitatii Cluj. La 13 mai 1988 semneaza un plan de cooperare între Securitate Cluj si Securitate Alba în cazul lui Filip Iulius ("Fodor"). La 29 iunie 1988 trimite o nota catre Inspectoratul judetean Iasi Securitate in care afirma: "Discutiile purtate între Filip si… s-au referit la probleme fara importanta, pâna în momentul în care ambii au intrat într-o camera de unde discutia lor nu a mai putut fi controlata". Conform raportului SRI cu privire la Revolutia din Timisoara din 1989, colonelul Ionita a fost unul dintre participantii activi la represiune: "Seful inspectoratului a raportat despre situatia creata primului secretar, Ioachim Moga, primind ordin sa deplaseze in zona forte de ordine si sa ia masurile necesare pentru restabilirea ordinii publice. In baza acestui ordin, i-a convocat pe seful Securitatii judetene, colonel Ionita Nicolae si seful Militiei Judetene, lt. colonel Rusu Stoian si a ordonat ca la locul faptei sa se deplaseze seful militiei cu plutonul de interventie, insotit de loctiitorii sefului securitatii, respectiv lt. colonel Tinca Ovidiu si maior Petcu Gheorghe. A ordonat, de asemenea, deplasarea unor echipaje de circulatie care sa asigure fluiditatea transportului in zona."

85) Iosif Jakab – in anii '60 era cpt., DRS Oradea.

86) Iovan Constantin – in 1969 era Capitan, biroul I, ulterior maior (conform documentului din 13 martie 1970), Consiliul Securitatii Statului, Inspectoratul de Securitate al judetului Dolj, Serviciul I La 26 mai 1969 semneaza Nota informativa nr. 101/IC/854 prin care informeaza ca Vasile Gavrilescu a fost semnalat si la ser. III din cadrul Inspectoratului de Securitate al judetului Dolj. La 8 august 1969 semneaza o Hotarâre privind transformarea mapei de lucru "Gavrilescu Vasile" în actiune informativa individuala.La 13 martie 1970 semneaza o nota cu informatii cu privire la domiciliul lui Vasile Gavrilescu si la modalitatile de a patrunde în secret în locuinta acestuia. La 14 noiembrie 1972 semneaza o alta nota in care reda informatii despre convingerile anticomuniste ale lui Vasile Gavrilescu. La 7 noiembrie 1972 semneaza un raport privind masuri combinative pentru documentarea si curmarea activitatii "dusmanoase" a lui Vasile Gavrilescu. Raportul precizeaza masurile prin care ofiterii de securitate intentionau sa intre în posesia manuscriselor lui Vasile Gavrilescu, prin presiuni exercitate asupra finului acestuia La 1 octombrie 1975 redacteaza un plan de munca privind documentarea activitatii "dusmanoase" a numitului "Ganescu". Planul prevede verificarea si documentarea în vederea începerii urmaririi penale împotriva lui Vasile Gavrilescu; de proiect raspund maior Iovan Constantin, lt.col. Petrescu Vasile, lt.col. Nicolae Florea, lt.col. Lungu Gheorghe; planul prevede anchetarea unor cunoscuti de-ai lui Gavrilescu, amplasarea de microfoane, reactivarea unor informatori (sotia lui Gavrilescu). La 29 iunie 1975 redacteaza un plan de

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

munca în dosarul de urmarire informativa a lui "Ganescu". Planul propune infiltrarea informatorului "Iliescu" si reactivarea informatorilor "Dorin", "Manolea", "Corvin" si "Popa Constantin". La 2 februarie 1976 semneaza o fisa personala in care ofera informatii cu privire la informatorul "Popa Constantin".
La 26 august 1971 semneaza un raport in care afirma (pe baza informatiilor oferite de informatorul "Puiu Nae") ca Vasile Gavrilescu "nu a participat la defilarea oamenilor muncii de la23 august 1971?. La 13 aprilie 1972 semneaza un alt raport in care afirma (pe baza informatiilor oferite de o vecina a lui Vasile Gavrilescu) ca acesta este vizitat destul de frecvent de o persoana necunoscuta; raportul descrie si relatia privata dintre Gavrilescu si sotia sa. La 5 martie 1974 semneaza o nota-raport privind felul cum s-a reusit patrunderea în clandestinitatea lui "Ganescu". Nota-raport descrie pe larg reactivarea "Amaliei" (sotia lui Gavrilescu), rolul jucat de ea în descoperirea manuscriselor lui Gavrilescu, amplasarea de catre ofiterii de securitate a microfoanelor în locuinta lui Gavrilescu, folosirea lui "Pascu Mihalache" ca acoperire pentru ca Gavrilescu sa nu afle ca sotia sa este cea care a sprijinit securitatea în actiunea de perchezitionare a domiciliului lui Gavrilescu (în urma careia manuscrisele i-au fost confiscate), dar si "autodemascarea" lui Gavrilescu.

87) Irimes Pavel – in 1952, eras lt.-maj., Sef grup operativ Reg. Secu. Cluj.

88) Isac Constantin – Cpt., Inspectorat Securitate jud. Cluj.

89) Ispas Eliade – in 1966 era lt.-col, seful serviciului MAI, Regiunea Brasov. La 4 ianuarie 1966 printr-o nota ofera informatii despre motivele arestarii lui Paul Goma din 1957. *[iar 1957? Nu: 1956!]*

90) Itcus Dragos – in 1968 era lt.-col/sef serviciu, CSS, ISMB La 14 iunie 1968 trimite o nota catre Directia I, in care informeaza despre doua note furnizate de "Grigorescu P".

91) Ivan Ioan – in 1981 era lt.col., seful serviciului III, Inspectoratul judetean Hunedoara. La 15 iunie 1981 semneaza o nota in care identifica persoanele din judetul Hunedoara care sunt cercetate în problema "Eterul".

92) Ivan Radu – in 1979 era col., procuror, sef adjunct al Directiei procuraturilor militare. La 16 iunie 1979 semneaza o ordonanta prin care sunt scosi de sub urmarirea penala *Paul Goma*, Vlad Dragoescu, Ioan Ladea, Nicolae Bedivan.

93) Jaminschi M. – in 1961 era cpt., sef de sectie MAI Regiunea Suceava. La 20 decembrie 1961 semneaza o nota in care detaliaza investigatiile privindu-l pe Reus MîrzaVasile.

94) Jipa Constantin – in 1984 era col., seful serviciului I, Inspectoratul judetean Prahova, Securitate. La 19 mai 1984 semneaza un plan de masuri in care afirma printre altele: "Având în vedere ca obiectivul (Ion Opris) domiciliaza în Bucuresti, cât si gravitatea manifestarilor dusmanoase pe care le are, cazul va fi luat în controlul Directiei I".

95) Jireghie Nicolae – in 1984 era mr., Inspectoratul judetean Neamt Securitate, serviciul informatii interne. In iunie 1984 semneaza o nota-raport de "completare la planul de masuri asupra modului cum se va proceda pentru influentarea numitului «Ursu» (Urzica Vasile) pentru a renunta la conceptiile lui ostile".

96) Jitarel Mircea - in anii anii'50 era slt., Serviciul Filaj Securitatea Bacau.

97) Jura Ioan – in 1956 era lt.maj., Directia Secretariat-Juridic Securitate.

98) Jurim Alexandru – in 1949 era lt.-col., Director Directia a X-a Administratie, Secretariat si Cifru.

99) Kalousek Iosif -in 1949 era col., Director Regionala de Securitate Brasov.

100) Koller Stefan – in anii'50 era col., Comandant Penitenciarul Aiud.

101) Kovacs Mihai (Pius)- in 1950 era mr., Sef Serviciul Judetean de Securitate Turda.

102) Kuludas Constantin - in 1981 era col., seful Securitatii judetului Botosani, DSS, Inspectoratul judetean Botosani La 16 iunie 1981 semneaza o nota in care identifica persoanele din judetul Botosani care sunt cercetate în problema "Eterul".

PARTEA a IV-a

1) Lazar Ioan – in 1981 era col., seful Securitatii judetului Bacau, Inspectoratul Judetean Bacau. La 18 iunie 1981 semneaza o nota in care identifica persoanele din judetul Bacau care sunt cercetate în problema "Eterul".

2) Lazar V. – in 1978 era cpt. In noiembrie 1978 semneaza un raport in care sursa "Rica" ofera informatii despre Banyai Petru.

3) Lazarescu Florea – in 1989 era col., adjunct sef Directia V Securitate si

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

garda demnitari, sef Serviciul 3, Securitate. In decembrie 1989 semneaza Planul de masuri pentru actiunea Orient-'89.

4) Leferman S. – in 1948 era slt., DRSP Iasi.

5) Lepadatu Constantin – in 1961 era lt.-maj., seful Biroului raional MAI, Directia Regionala Bucuresti, Biroul raional Fetesti. La 9 octombrie 1961 semneaza un raport: "propunem ca numitului *Paul Goma* sa i se fixeze în continuare domiciliu obligatoriu în comuna Latesti pe timp de 36 de luni".

6) Liber Iulian – in 1956 era lt.-maj., sef de sectie MAI, serviciul "D". La 20 iunie 1956 face o cerere de consultare a dosarului de ancheta privitor la Reus Mîrza Vasile si de întocmire a unui referat cu date amanuntite despre activitatea lui Reus Vasile de pâna la 23 august 1944.

7) Lica Dumitru – in 1986 era col., seful Securitatii judetene, Inspectoratul judetului Teleorman. La 27 octombrie 1986 aproba scoaterea din S.I. (supraveghere informativa) a lui Constantin Lungu.

8) Lisacoschi Ioan – in 1969 era lt.-col., adjunct sef serviciu, CSS, Inspectoratul de Securitate al judetului Brasov. La 15 octombrie 1969 semneaza o nota in care ofera informatii despre o persoana care lucreaza la o fabrica de produse chimice din Brasov.

9) Livescu Ion – in 1961 era cpt., lucrator operativ MAI, Directia regionala Bucuresti, Biroul raional Fetesti. La 9 octombrie 1961 semneaza un raport: "propunem ca numitului *Paul Goma* sa i se fixeze în continuare domiciliu obligatoriu în comuna Latesti pe timp de 36 de luni".

10) Lombrea Vasile – in 1964 era mr., loctiitor sef Biroul K, DRS Oradea.

11) Lopatita Tiberiu – in 1985 era cpt., loctiitorul comandantului UM 0659 Bucuresti MI. La 2 august 1985 semneaza o nota în cadrul actiunii "Eterul". Se dau informatii despre emisiuni ale postului de radio "Europa Libera".

12) Lungu Gheorghe – in 1969 era mr., adj. inspector sef, ulterior lt.-col., loctiitor sef Securitate (conform documentului din 10 iunie 1975); în 1972 este adjunct sef Securitate si sef serviciu I (conform documentului din 3 iulie 1972), Consiliul Securitatii Statului, Inspectoratul de Securitate al judetului Dolj. La 26 mai 1969 semneaza nota informativa nr. 101/IC/854 in care ofera informatii privind semnalmentele lui Vasile Gavrilescu. La 8 august 1969 semneaza o hotarâre privind transformarea mapei de lucru "Gavrilescu Vasile" în actiune informativa individuala. Propune deschiderea actiunii informative individuale in cazul Gavrilescu Vasile. La 7 iulie 1969 face o cerere de încadrare informativa (nr. 101/CI/1747) in care propune încadrarea informativa a unei persoane care are legaturi cu Vasile Gavrilescu. La 10 iunie 1975 adreseaza o cerere Directiei III, Serviciul I; se cere raspuns la întrebarea daca Vasile Gavrilescu a vizitat Ambasada SUA din Bucuresti. Intr-o nota-raport nedatata precizeaza masurile pentru aprobarea începerii urmaririi penale împotriva lui Vasile Gavrilescu. La 3 iulie 1972 semneaza nota nr. 10328/00/3040. Nota releva caracterul "dusmanos" al manuscriselor lui Gavrilescu; manuscrisele au fost fotocopiate; nota precizeaza ca "în ziua de 30 iunie a.c. am intrat în mod secret în posesia scrierilor".

13) Lungu Mihai - in 1949 era slt., sef Biroul IV Contrainformatii militare, apoi sef Biroul V Anchete, Serviciul Judetean de Securitate Botosani.

14) Lupan Gavrila – in 1952 era lt.-maj., Directia Anchete Penale Securitate. 15) Lupes Ghiorghe – in 1988 era mr., seful Securitatii judetene Alba. La 13 mai 1988 semneaza un plan de cooperare între Securitatea Cluj si Securitatea Alba în cazul lui Filip Iulius ("Fodor").

16) Luta Vasile – era cpt., Inspectorat Securitate jud. Prahova.

17) M. Ilie – in 1961 era cpt.La 28 octombrie 1961 semneaza un plan de strângere de informatii referitoare la Dinu Adamesteanu, stabilit în Italia.

18) Macesanu Constantin – in 1988 era lt.-col., sef Securitatea jud. Sibiu.

19) Macri Emil - in 1981 era gen.-mr., seful Directiei II DSS.La 6 decembrie 1981 primeste o nota care se refera la un canal de scurgere a unor date si informatii catre postul de radio "Europa Libera".

20) Manea Gheorghe – la sfârsitul anilor '80 era lt.-col., sef de serviciu, UM 0625, Securitate.

21) Manea Ion – in anii '80 lucra la Unitatea Speciala "S" a DSS.

22) Manole Eugen – in 1972 era cpt., sef Birou, Inspectoratul de Securitate al municipiului Bucuresti. La 27 noiembrie 1972 semneaza un referat in care propune închiderea dosarului de urmarire informativa al lui Petre Navodaru, socrul lui *Paul*

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Goma.

23) Mânzat Ioan – in 1981 era lt.-col., seful Securitatii judetului Bistrita-Nasaud.La 15 iunie 1981 semneaza o nota in care identifica persoanele din judetul Bistrita-Nasaud care sunt cercetate în problema "Eterul".

24) Marchedon Vasile – mr., Inspectorat Securitate jud. Sibiu.

25) Marcu Ion – col., Inspectorat Securitate jud. Ilfov.

26) Maries Gh. – in 1985 era mr., Sef Securitate Mures.

27) Marin Pîrvulescu (Pârvulescu) – in 1985 era mr., Directia VI Cercetari Penale a Securitatii.

28) Marinescu Constantin – in 1988 era col., Securitate.

29) Marinescu Danut – in 1988 era cpt., Inspectoratul Judetean Gorj, Securitate, Serviciul II. In iunie 1988 semneaza un raport in care afirma printre altele: "Din actele premergatoare întreprinse ulterior a rezultat ca Lapus Constantin a comentat ostil stirile transmise de postul de radio «Europa Libera» la locul de munca".

30) Marinescu Dumitru – in 1987 era lt.-col., sef serviciu, DCP/DSS.

31) Mateiuc Pavel – in 1977 era lt.-col., MI, Directia Cercetari Penale.La 12 aprilie 1977 semneaza o rezolutie in care dispune atasarea a doua benzi magnetice cu inregistrari ale emisiunilor postului de radio "Europa Libera" la dosarul penal nr. 4300/1977 privindu-l pe *Paul Goma*. La 1 aprilie 1977 descrie perchezitia efectuata la domiciliul lui Paul Goma.

32) Mazuru (Mazurov) Vladimir - in 1949 era gen.-mr., director adjunct al Securitatii.

33) Melnic S. – in 1947 era sef Biroul 2, Inspectoratul de Siguranta Judetul Sibiu.

34) Memu Filip – în 1984 era lt., Inspectoratul Judetean Olt, Securitate. În ianuarie 1984 semneaza un raport "privind modul cum a decurs avertizarea numitului Zanfir Constantin". În prezent, Memu Filip este lt.-col., seful Directiei judetene Vâlcea a SRI (conform declaratiilor lui Constantin Zanfir, care a facut eforturi deosebite pentru a-i identifica pe toti fostii ofiteri de Securitate care l-au anchetat).

35) Merce Ilie – in 1984 era col., anterior lt.-col., sef serviciu (conform documentului din 14 iunie 1982) M.I., Directia I, Serviciul 6, Bucuresti. La sfarsitul lui decembrie 1984 da o rezolutie pe raportul adresat de col. Oprea Ioan generalului-maior Aron Bondea din 27 decembrie 1984: "Sa facem o lucrare documentata pentru tov. grl. col. Iulian Vlad".La 14 iunie 1982 semneaza o nota cu informatii "referitoare la masurile întreprinse asupra unor oameni de arta si cultura pentru implicarea lor în activitati de «Meditatie Transcendentala»".Ilie Merce este în prezent deputat PRM de Dâmbovita, membru în Comisia pentru cercetarea abuzurilor, coruptiei si pentru petitii a Camerei Deputatilor.

36) Mihai Mihai - in 1984 era lt.-col., DSS, Directia I. Planul de masuri din 19 mai 1984 aprobat de colonelul Jipa a fost conceput împreuna cu lt.-col.Mihai Mihai.

37) Mihai Virgil – in 1964 era mr., seful sectiei MAI, Directiunea Regionala Oltenia, serviciul "C". La 14 noiembrie 1964 cere masuri de identificare si de luare în evidenta a lui Popescu Gheorghe, eliberat din închisoare la 22 iunie 1964.

38) Mihai Virgil – in 1976 era col., sef Serviciul I Inspectoratul Judetean Dolj al MI.La 19 februarie 1976 semneaza planul privind masurile ce vor fi întreprinse învederea infiltrarii informatorului "Niculescu" la suspectul "Ganescu" (Vasile Gavrilescu); pentru ca Vasile Gavrilescu "a devenit mai circumspect", se propune "infiltrarea la obiectiv a unui informator cu experienta, verificat în munca, cu înclinatii si preocupari literare".

39) Mihaileanu Mihai – in 1956 era cpt., seful Serviciului raional MAI, Serviciul raional Tg. Jiu. In iulie 1956 semneaza o nota cu informatii despre Victoria Adamesteanu: "având prietenie numai cu elemente ca: soti de medici si diferite persoane care au facut parte din bogatasi, cu care întretine diferite vizite, sfideaza elementul muncitor…".

40) Mihalcea Aurel – in 1981 era col., seful Securitatii, Inspectoratul Judetean Neamt, Securitate.La 13 iunie 1981 semneaza o nota in care identifica persoanele din judetul Neamt care sunt cercetate în problema "Eterul".La 2 octombrie 1984 semneaza o nota in care afirma: "Urzica Vasile va fi urmarit în continuare în dosar informativ".

41) Mihaly Alexandru – in 1948 era cpt., sef Serviciul Judetean de Securitate Mures.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

42) Mihut - era lt.-maj., lucrator operativ zona Campulung Muscel, Serviciul Bande.

43) Mihut Avram – in 1962 era mr., sef Birou, Securitatea Municipiului Bucuresti.La 27 noiembrie 1962 semneaza nota-raport nr. 342 cu privire la dosarul problema (DP) nr. 889 (Actiunea informativa de grup "Episcopul").

44) Mihut Nicolae – in 1953 era lt.-maj., Regionala de Securitate Pitesti.

45) Mira Victor – in 1985 era col., sef Serviciul I, Inspectoratul Judetean de Securitate Satu Mare.

46) Miu Dumitru – in 1989 era cpt., sef Serviciul I, Inspectoratul Judetean de Securitate Dambovita.La 24 februarie 1989 semneaza un studiu privind situatia operativa în subproblema "fostul cult greco-catolic".

47) Mladin Constantin – in 1989 era lt.-col., loctiitor sef Securitatea judetului Brasov. In decembrie 1989 semneaza Planul de masuri pentru actiunea Cristal-'90.

48) Moga – in 1978 era gen. DSS, UM 0544.La 11 noiembrie 1978 primeste o nota referitoare la sursele de informare ale subredactiei "Europa Libera" de la Paris.

49) Moga Virgil – in 1947 era sef Biroul 1, Inspectoratul de Siguranta al judetului Blaj.

50) Mois Aurel – in 1953 era lt.-col., sef Regionala de Securitate Timisoara.

51) Moise – in 1958 era lt.-maj., Directia aIII-a.

52) Moldor Lucian - in 1947 era sef Biroul 1, Inspectoratul de Siguranta al judetului Sibiu.

53) Moldovan Alexandru – in 1988 era mr., Cluj-Napoca. La 27 iunie 1988 primeste o nota informativa in care sursa "Pele" ofera informatii despre Filip Maria (sotia lui Filip Iulius).

54) Moldoveanu Aurelia – in 1948 era plt.-maj., Securitate Reghin.

55) Morarescu - in 1949 era cpt., sef Serviciul Judetean de Securitate Dorohoi.

56) Morariu Petre – la sfârsitul anilor '80 era col., loctiitor al sefului Directiei Cercetari Penale a Securitatii.

57) Moraru – in 1949 era slt., sef Biroul I Informatii interne, Serviciul Judetean de Securitate Dorohoi.

58) Moraru Augustin – in 1974 era lt.-maj. La 17 aprilie 1974 semneaza o nota cu informatii primite de la sursa "Trandafir" legate de un grup de admiratori ai lui *Paul Goma* (Ioana Craciunescu, Gelu Colceag si Gabriel Iencec).

59) Moraru Eduard – in anii '60 era lt., DRS Oradea.

60) Moraru Gheran – in 1967 era lt., Directia Anchete Securitate.

61) Moraru Ioan – in 1989 era sef Serviciu, Securitatea Municipiului BucurestiLa 18 noiembrie 1989 semneaza in plan de masuri în DUI "Banu" (Banyai Petru): "apreciem ca se impune transformarea mapei de verificare în dosar de urmarire informativa"; printre altele, în plan se mentioneaza ca "se va coopera cu serviciul independent de investigatii, pentru obtinerea de informatii din mediul de la domiciliu despre «Banu»".

62) Moraru Ioan – era lt.-maj., director adjunct Regionala de Securitate Cluj.

63) Morosanu (Morosan) Petre - in anii '80 era lt.-col., biroul Înscrisuri, Sectia II, Unitatea Speciala "S" a DSS.

64) Mot Ioan – in 1981 era mr., seful Serviciului III, Inspectoratul Judetean Arad.La 12 iunie 1981 semneaza o nota care contine informatii despre "elemente ce întretin legaturi sau manifesta interes de a lua legatura cu posturi de radio straine; se ocupa de culegerea si transmiterea de informatii la aceste posturi de radio; sunt rude ale colaboratorilor si angajatilor acestor posturi".

65) Mucichescu Dan – in 1988 era cpt., ofiter operativ, Serviciul II, Inspectoratul Judetean Cluj. La 4 mai 1988 semneaza un raport potrivit caruia Filip Iulius "a fostavertizat ca pe viitor sa se abtina de la orice manifestari ostile tarii, poporului si societatii noastre socialiste, în caz contrar urmând a suporta, din nou, rigorile legii". La 15 mai 1988 primeste o nota cu informatii despre discutiile pe care le purtau în apartamentul lor Filip Iulius si sotia sa.La 28 mai 1988 raporteaza vizita lui Filip Iulius la Doina Cornea.

66) Mortoiu Aurelian – in 1985 era gen.-mr., seful Directiei III; anterior seful Securitatii Timis (conform documentului din 12 iunie 1981), Departamentul Securitatii Statului.La 5 august 1985 cere raportarea masurilor luate în cazul celor 5 scrisori deschise semnate de Doina Cornea si difuzate la Radio "Europa Libera".La 12 iunie 1981 semneaza o nota in care identifica persoanele din judetul Timis care sunt cercetate în problema "Eterul".

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

67) Munteanu - in 1984 era lt.-col., M.I., Directia I, Bucuresti.Raportul din 4 februarie 1984 al col. Peres Alexandru este adresat lt.-col. Munteanu.

68) Munteanu A. – in 1965 era mr.Primeste mai multe note informative de la diferite surse.

69) Munteanu Ion – in 1973 era cpt. La 15 octombrie 1973 primeste o nota cu descrierea de catre un informator a starii de spirit a scriitorilor tineri.

70) Munteanu M. – in 1958 era cpt., seful Biroului II, Serviciul "C", sectia I. La 5 decembrie 1958 semneaza o nota in care afirma: "Continuându-se urmarirea numitului Popescu Gheorghe, s-a stabilit ca a desfasurat activitate dusmanoasa împotriva guvernului RPR, fapt pentru care a fost arestat, judecat si condamnat la 15 ani munca silnica".

71) Muresan Arghir – in 1984 era lt.-col., Inspectoratul Judetean Brasov. In planul de masuri propus de col. Gocan Ioan din 9 feb. 1984, Muresan trebuia sa o trimita la Cluj pe informatoarea "Sonia".

72) Musat Eugeniu – in 1989 era mr., Unitatea Speciala R.

73) Nae Octavian - in 1989 era col., Directia de securitate si garda, sef Serviciul 7, Securitate. In decembrie 1989 semneaza Planul de masuri pentru actiunea Cristal-'90.

74) Naftanaila Octavia – in 1987 era lt.-maj., ofiter operativ Inspectoratul Judetean Prahova, Securitate, Serviciul I.La 16 martie 1987 semneaza o nota de stadiu: "Obiectivul (Ion Opris) continua sa aibe manifestari dusmanoase fata de conducerea superioara de partid si o pozitie ostila orânduirii socialiste din tara noastra".

75) Naghi Iosif – in 1956 era lt., lucrator operativ, serviciul "D".La 11 iulie 1956 semneaza cererea adresata grupei "D" din Penitenciarul Fagaras de analizare a posibilitatii de recrutare ca agent a lui Reus Mîrza Vasile.

76) Nagy Iosif – in anii '60 era lt.-maj., DRSP Timisoara.

77) Nastase Sepi – in 1960 era lt.-col., loctiitor sef Directie, Directia regionala Constanta. La 1 martie 1960 ofera sectiei raionale de Securitate Fetesti materialul detinut în legatura cu *Paul Goma*.

78) Neacsu – in 1949 era col., sef Serviciul T, Securitate.

79) Neacsu Alexandru – in 1967 era lt.-col., director Directia VII Tehnica.

80) Neacsu Constantin – in 1952 era col., secretar al organizatiei PMR din Securitate.

81) Neagoe Marin - in 1989 era gen.-mr., sef Directia de securitate si garda. In decembrie 1989 semneaza Planul de masuri pentru actiunea Cristal-'90.

82) Neculicioiu Victor – in 1981 era col., seful Securitatii Brasov. La 15 iunie 1981 semneaza o nota in care identifica persoanele din judetul Brasov care sunt cercetate în problema "Eterul". Victor Neculicioiu era, în 2000, general de brigada în SRI.

83) Nedelcu Iordan – in 1973 era mr. (Securitate oras Rosiorii de Vede). La 19 octombrie 1973 primeste informatii despre Lungu Constantin, obtinute de la informatorul "Paunescu".

84) Nedelcu Mihai - in 1953 era col., director Regionala de Securitate Cluj.

85) Nedelcu Mihail – in 1958 era col., seful Serviciului "C". La 6 septembrie 1958 semneaza un referat: "Întrucât *(Paul Goma)* a desfasurat activitate dusmanoasa împotriva regimului democratpopular din RPR, iar în penitenciar a avut o comportare rea, propunem ca la data expirarii pedepsei – 21 noiembrie 1958 – sa i se fixeze domiciliu obligatoriu pe timp de 24 de luni în comuna Latesti, raionul Fetesti, regiunea Constanta".

86) Nedelcu S. – in 1982 era col. La 17 februarie 1982 ofera informatii despre Filip Iulius si sindicatul "Unirea".

87) Nedelcu Stefan – in 1977 era lt.-col., Directia Cercetari Penale.La 1 aprilie 1977 semneaza procesul-verbal de perchezitie domiciliara in care descrie perchezitia efectuata la domiciliul lui *Paul Goma*.

88) Negoita Aurora Rodica – in 1989 era lt.-col., adjunct sef Unitatea Speciala S. In decembrie 1989 semneaza Planul de masuri pentru actiunea Orient-'89.

89) Negrea – in 1953 era mr., Directia Anchete Penale Securitate.

90) Negrea Aurel - ofiter, Inspectorat Securitate jud. Constanta.

91) Negrea Vasile – in 1961 era gen.-mr., adjunct al ministrului Afacerilor Interne. La 2 noiembrie 1961 semneaza decizia nr. 16.285 prin care "se fixeaza D.O. (lui *Paul Goma*) pe timp de 24 luni în com. Latesti, raionul Fetesti, reg. Bucuresti".

92) Negrila S. – in 1986 era lt.-maj., Penitenciarul Aiud. La 17 septembrie

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

1986 semneaza o nota referitoare la “discutiile din ziua de 17.09.1986 avute decatre obiectivul «Fodor» (Filip Iulius)”.

93) Negulescu Nicolae – in 1950 era lt.-maj., Biroul de Securitate Hîrsova.

94) Nenitoiu Nicolae – in 1960 era cpt., Directia Regionala MAI Arges.

95) Nicoara Sorin – la sfarsitul anilor ‘80 era lt.-col., sef de colectiv, UM 0625, Securitate.

96) Nicola – in 1989 era col., DSS, Directia I (UM 0610/113).La 14 noiembrie 1989 primeste o nota care reproduce o convorbire telefonica dintre Banyai Petru si “Flory”.

97) Nicolae Constantin Ionel - in anii ‘80 era cpt., sef Biroul secretariat, Unitatea Speciala “S” a DSS.

98) Nicolae Florea – lt.-col., Serviciul I, Consiliul Securitatii Statului, Inspectoratul de Securitate al judetului Dolj. Semneaza un plan de actiune privind modul cum se vor reintroduce mijloacele tehnice la domiciliul lui “Ganescu” din Craiova. Planul este asemanator celui legat de “Liliacul”; la actiune au luat parte si mr. Iovan Constantin, lt.-col. Lungu Gheorghe, A.C. Popescu Dumitra, mr. Obradovici Robert si mr. Vlad Gheorghe.

99) Nicolae Mihai – in 1973 era lt.-col., sef serviciu, Directia I.La 20 iulie 1973 semneaza o nota raport in care este descrisa patrunderea în locuinta lui *Paul Goma* în vederea controlarii valizei cu care el a fost în iunie 1972 la Paris. La 31 august 1973 semneaza o noua nota-raport care contine un extras din scrisoarea expediata la 28 august 1973 de Paul Goma lui Dumitru Tepeneag la Paris. La 23 ianuarie 1974, intr-o alta nota-raport, sugereaza ca romanul “În cerc” al lui Paul Goma sa fie publicat la Cartea Românească, pentru a îngreuna publicarea lui în Occident si pentru a compromite figura autorului.

100) Nicolaie Ioan (sau Nicolae Ion) – in 1969 era mr., ISJ Teleorman, Serviciul I.Maiorului Nicolaie îi este adresata nota privind filajul obiectivului “Lulu”, efectuat în ziua de 15 septembrie 1969, de la ora 0,00 la ora 24,00.

101) Nicolici Dan-Costin – in 1985 era lt.-col. ing., seful CID, Securitate.

102) Nicolschi Alexandru (Grunberg Boris) – in 1949 era gen.-mr., director adjunct al Securitatii.

103) Nicula – in 1969 era cpt. In septembrie 1969 semneaza o nota care contine transcrierea unei convorbiri avute de Lungu Constantin si sotia sa cu alte doua persoane la restaurantul “Cina”.

104) Niculescu Lucian – in 1988 era cpt., Securitate. Avea ca obiectiv FRF.

105) Nistor Ioan – in 1956 era lt., seful Grupei “D”, Penitenciarul Suceava. La 30 iunie 1956 semneaza o nota-referat in care ofera informatii despre activitatea lui Reus Vasile de pâna la 23 august 1944.

106) Nita Marin – in 1984 era lt.-col., Inspectoratul Judetean Neamt, Securitate. La 25 mai 1984 semneaza o nota de analiza a DUI “Ursu” (Urzica Vasile): “verificarea la domiciliu (a lui Vasile Urzica), pentru a identifica materiale asemanatoare celor folosite în cazul «Pasarela»”.

107) Nitoiu Petre – in 1985 era cpt., sef Serviciul III, Inspectoratul Judetean Dolj.La 20 martie 1985 semneaza o nota in care descrie presiunile exercitate asupra lui Dimitrie Draghicescu, profesor la Facultatea de Stiinte ale Naturii din Craiova, si perchezitiile efectuate la domiciliul acestuia.

108) Norisanu Alexandru – in 1981 era col., sef serviciu, C.I. UM 02565 Cluj-Napoca. La 26 iunie 1981 semneaza o nota: “Înaintam alaturat DUI nr. 734 «Fodor» privind pe Filip Iulius în vederea continuarii urmaririi informative”.

109) Novac Constantin – in 1964 era lt.-col., sef sectie, serviciul “C”.La 25 iunie 1964 cere Directiei III sa comunice în ce locuri de munca nu mai poate fi încadrat Popescu Gheorghe dupa eliberarea sa din arest.

110) Nusem A. – in 1948 era lt., DRSP Iasi.

111) Nuzesi Iulian – in 1947 era sef Birou informatii, Siguranta Blaj.

112) Obradovici Robert – in 1972 era mr., ofiter operativ principal, serviciul tehnic, Consiliul Securitatii Statului, Inspectoratul de Securitate al judetului Dolj, sectia V. La 5 august 1972 semneaza un plan de actiune privind modul în care se va introduce T.O. la domiciliul lui “Liliacul” din Craiova. Planul prezinta în detaliu masurile si modul de operare al ofiterilor de Securitate legat de “introducerea de mijloace tehnice” în apartamentul “Liliacului”.

113) Olaru Dan – in 1972 era lt.-maj., Inspectoratul de Securitate al judetului Maramures, Serviciul III.La 24 februarie 1972 semneaza o fisa privind pe dr. ing.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Bodiu Anatolie: “Propun ca dr. ing. Bodiu Anatolie sa fie inclus în baza de lucru cu aprobarea organelor de partid, urmând a se lua masuri de verificare a sa”.

114) Olteanu Alecse – in 1973 era lt.-col., seful Securitatii Judetene Teleorman.La 20 iunie 1973 semneaza o nota in care anunta ca restituie dosarul de urmarire informativa privindu-l pe Lungu Constantin.

115) Olteanu Ion – in 1948 era chestor, sef Biroul Informatiuni Interne.

116) Onitiu Oprisor – in 1974 era cpt., IMB Securitate. La 26 februarie 1974 semneaza un plan de masuri in care sunt descrise actiuni de informare cu privire la scriitorul **Ion Lancranjan:** “se vor solicita unitatii speciale «F» investigatii complexe (inclusiv schita locuintei si vecinii) pentru a studia posibilitatea introducerii unor mijloace TO”.

117) Oprea Ioan – in 1981 era col., seful Securitatii Cluj. La 7 august 1985 semneaza un raport in care precizeaza masurile care au fost luate împotriva Doinei Cornea si a copiilor ei; precizeaza actiunile informatorilor, precum si ca “se vor extinde mijloacele TO de la domiciliul obiectivei si al fiului ei”.La 20 noiembrie 1982, intr-un alt raport,ofera informatii despre Doina Cornea, “lucrata prin DUI”; raportul stabileste ca Doina Cornea este autoarea scrisorii citite la Radio “Europa Libera” pe 22 august 1982; “a fost avertizata sa înceteze activitatea de denigrare a realitatilor social-politice din tara noastra”; “în baza Legii 23/1971… a fost amendata cu 5.000 lei”. La 25 decembrie 1984 semneaza un alt raport: “pentru anihilarea actiunilor sale dusmanoase, vom actiona în sensul izolarii ei (a Doinei Cornea, n.m. S.C.) fata de persoane pe care încearca sa le cultive, sa le influenteze negativ. În ziua de 26.12.1984 urmeaza sa fie invitata la sediul inspectoratului pentru a fi audiata în legatura cu materialele pe care a intentionat sa le introduca în tara. De asemenea se vor întreprinde masuri de supraveghere informativa si de descurajare”.In raportul din 27 decembriev1984 relateaza discutiile avute cu Doina Cornea în 26 decembrie 1984. La 20 aprilie 1985, intr-un raport catre DSS, Directia III, grupa operativa “Eterul”, afirma: “S-a actionat în continuare pentru prevenirea, contracararea si anihilarea actiunilor dusmanoase din partea unor elemente aflate în atentia noastra”: Doina Cornea, Lia Florian, Otto Szekely, Eugen Zehan. In noiembrie 1981 semneaza un raport in care propune “a se aproba punerea în discutia colectivului oamenilor muncii de la IMMR «16 Februarie» a faptelor savârsite de Filip Iulius”.

PARTEA a V-a

1) Oprea Ion – in 1983 era lt.-col., seful Biroului III, Inspectoratul Judetean Vâlcea.La 5 mai 1983 semneaza un raport adresat DSS, Directia III: “La compartimentul de contraspionaj pe linia actiunii «Eterul» se afla o singura persoana, respectiv Dinulescu Catalin, cetatean român cu domiciliul în Franta”. La 4 noiembrie 1985 primeste o nota care ofera informatii despre Dragu Radu.

2) Oprea Mircea – in 1974 era mr., Inspectoratul Judetean Timis, ServiciulIII.La 5 septembrie 1974 semneaza un referat in care propune “luarea în lucru (a lui Toma Florentin) în dos. probl. 1887?.

3) Oprescu A. – in 1981 era lt.-maj.La 16 iunie 1981 primeste o nota informativa in care sursa “Statescu” ofera informatii despre Lungu Constantin.

4) Orasanu I. – in 1966 era lt.Primeste mai multe note informative de la diferite surse.

5) Otvos Gavril – in 1950 era lt.-maj., Serviciul Judetean de Securitate Turda.

6) Palcovici Iosif – in 1949 era cpt., director regional, Directia Regionala a Securitatii Poporului, Oradea.

7) Pana Dizel – in anii ‘80 era plt., Unitatea Speciala “S” a DSS.

8) Panaitescu Dumitru – in 1953 era lt., centrala Securitatii. Se ocupa de problema Bande.

9) Pancovici – in 1950 era cpt., Regionala de Securitate Oradea.

10) Pandele Nicolae – in 1950 era lt.-col., director Regionala de Securitate Iasi.

11) Pârvu Nastase – in 1948 era plt.-maj., sef sjsp Roman.

12) Pasare A. – in 1987 era col., sef colectiv, Securitatea Municipiului Bucuresti.La 3 noiembrie 1987 semneaza un raport cu “propuneri de recrutare a numitului Dumitrescu Alexandru în calitate de persoana de sprijin”.

13) Pascal Alexandru – in 1964 era cpt., Securitatea Bârlad.

14) Pascu Serban – in 1986 era col., seful serviciului I, Inspectoratul Judetean Dolj al MI. La 10 februarie 1986 semneaza o nota informativa (nr. 103/UC/0021176) in care ofera informatii despre Vasile Gavrilescu si familia acestuia dupa plecarea lor în Franta (în aprilie 1985); o parte din informatii sunt obtinute prin interceptarea scri-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

sorilor pe care sotia lui Gavrilescu si fiica acestuia le trimit rudelor si cunostintelor din România.

14) Patriciu Mihai - in 1948 era col., sef DRSP Cluj.

15) Pau Ion – in 1965 era lt., ulterior lt.-maj. (conform documentului din 28 martie 1966). La 9 martie 1965 primeste o nota informativa de la sursa "Papadopol P." in casa "Traian"; "dat fiind faptul ca agentul nu a îndeplinit sarcinile trasate de Petrescu Ioan si Sava Dumitrescu, a fost instruit sa le îndeplineasca pâna la întâlnirile viitoare".La 21 august 1967 primeste o alta nota informativa de la sursa "Papadopol Paul" in casa "Saftica"; "Reus Mîrza Vasile, fost politist… este cuprins în evidenta Dir. I, serv. 2, lt.-maj. Smarandache".

16) Peres Alexandru – in 1984 era col., seful Securitatii Cluj.La 4 februarie 1984 semneaza un raport in care afirma ca Doina Cornea "este lucrata în DUI urmând a se lua masuri de audiere si amendare si de influentare pozitiva, concomitent cu intensificarea controlului informativ-operativ asupra ei si asupra familiei".

17) Pescaru Ilie – in 1980 era col., seful Securitatii Prahova.La 1 septembrie 1980 semneaza o nota in care ofera informatii despre Aurora Cornu.La 12 iunie 1981 semneaza o alta nota in care identifica persoanele din judetul Prahova care sunt cercetate în problema "Eterul".

18) Petcu Arcadie – in 1948 era slt., DRSP Iasi.

19) Petcu Dumitru – in 1988 era lt.-col, seful Serviciului I, Securitatea judetului Hunedoara. La 3 august 1988 semneaza o nota catre Securitatea judetului Cluj: "Întrucât în baza hotarârii conducerii superioare de partid este interzisa încadrarea în unitatile miniere din Valea Jiului a persoanelor cu antecedente politice si penale, în urma interventiei organelor noastre prin factorii competenti, cel în cauza (Filip Iulius) nu a fost primit la unitatea respectiva fiind determinat sa se reîntoarca la A.M.I. Cluj-Napoca".

20) Petcu Gheorghe - in 1988 era cpt., loctiitor sef Securitate Cluj.La 4 aprilie 1988 cere informatii despre o persoana "care apare ca legatura a unui element lucrat de catre noi prin DUI".

21) Petica Costica – in 1948 era slt., Securitatea Mures.

22) Petre Mazilu – in 1972 era lt.-col.La 21 iulie 1972 primeste o nota informativa in care sursa "Cretu" ofera informatii despre *Paul Goma,* pe care le-a obtinut de la Mihai Grama.

23) Petrea C. – in 1958 era cpt., serviciul "C", sectia I, Biroul II.La 5 decembrie 1958 semneaza o nota in care afirma: "Continuându-se urmarirea numitului Popescu Gheorghe, s-a stabilit ca a desfasurat activitate dusmanoasa împotriva guvernului RPR, fapt pentru care a fost arestat, judecat si condamnat la 15 ani munca silnica".

24) Petrea Vasile – in 1975 era lt., Inspectoratul Judetean Timis, serviciulIII/315.La 28 ianuarie 1975 semneaza un referat in care propune încetarea urmaririi în cazul lui Toma Florentin.

25) Petrescu Toma – in 1959 era lt.-col., Inspectorat Securitate jud. Dolj.

26) Petrisor Theodor - in 1981 era cpt., sef serviciu, Directia II.La 6 decembrie 1981 semneaza o nota care se refera la un canal de scurgere a unor date si informatii catre postul de radio "Europa Libera".

27) Petrisor Theodor – in 1989 era lt.-col, sef Securitatea jud. Sibiu.

28) Petrof Gheorghe – in 1967 era mr., loctiitor sef serviciu, Directia IX.La 5 decembrie 1967 semneaza o nota in care ofera date despre Reus Mîrza Vasile.

29) Pinta Ion – in 1988 era col., sef Serviciul II, Inspectoratul Judetean Gorj. La 3 iunie 1988 semneaza un raport in care ofera informatii despre Ţapus Constantin: "audiaza acasa postul de radio «Europa Libera» si colporteaza stirile transmise de acesta la locul de munca".

30) Pintilie Gheorghe – in 1958 era gen.-lt., adjunct al ministrului Afacerilor Interne. La 11 septembrie 1958 semneaza decizia nr. 15.156 prin care "se fixeaza D.O. (lui *Paul Goma*) pe timp de 36 luni în com. Latesti, raionul Fetesti, reg.Constanta".

31) Pîrvulescu Marin – in 1985 era mr., Directia VI Cercetari Penale.

32) Pius Kovacs - in 1969 era gen.-mr., seful Directiei XII CSS.La 18 octombrie 1969 primeste o nota cu informatii privind filarea obiectivului "Didi".

33) Plesita Nicolae – in 1972 era gen.-mr., sef Directia I, D.G.I.I.La 14 decembrie 1972 primeste o nota care contine informatii cu privire la un informator ce apare ca legatura în dosarul de urmarire informative "Liliacul". ["Prietenul" meu? P.G.]

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

34) Plesuvescu Stefan – lt., Inspectoratul Judetean Vâlcea, serviciul I.La 29 august 1969 semneaza un referat in care propune des-chiderea actiunii informative în cazul "R.V." (Lungu Constantin). La 4 decembrie 1969 semneaza un nou referat in care propune închiderea dosarului de actiune informativa "R.V.", întrucât autorul scrisorii-manifest a fost identificat în persoana lui Constantin Lungu.

35) Plop Gavril – cpt., Directia XI Securitate.

36) Pluteanu Constantin – in 1969 era mr., Inspectoratul de Securitate al judetului Vâlcea. La 17 septembrie 1969 semneaza un proces-verbal in care descrie actiunea prin care lui Constantin Lungu i-a fost confiscata scrisoarea-manifest; la actiune au mai participat locotenent-colonelul Poiana Ion si maiorul Tambrea Aurel.

37) Poiana Ion – in 1966 era mr., sef serviciu, Directia Regionala Arges,serviciul raional Rm. Vâlcea. In 1969 era lt.-col., inspector-sef adjunct,Inspectoratul Judetean Vâlcea. La 7 septembrie 1966 semneaza o nota potrivit careia Ion Gusetescu "este lucrat în cadrul cp. IV unde a mai fost semnalat cu manifestari". La 28 august 1969 raporteaza descoperirea unei scrisori adresate lui Lungu Constantin, care contine un program anti-comunist de orientare social-democrata.

38) Pop Victor - in 1976 era seful Inspectoratului Judetean de Securitate Satu Mare.

39) Popa Constantin – lt.-col., seful Inspectoratului de Securitate, jud.Neamt.

40) Popa Gr. Ion - in 1965 era lt.-col.La 4 noiembrie 1965 primeste o nota informativa de la sursa "Grigorescu Petre", casa "Malaesti".

41) Popa Viorel - in 1985 era mr., Inspectoratul Judetean Dolj, Serviciul III. La 20 martie 1985 semneaza o nota in care descrie presiunile exercitate asupra lui Dimitrie Draghicescu, profesor la Facultatea de Stiinte ale Naturii din Craiova, si perchezitiile efectuate la domiciliul acestuia.

42) Popescu Alexandru – in 1969 era cpt., seful Biroului evidenta CSS,Inspectoratul de Securitate al judetului Galati.

43) Popescu Dumitra – in 1972 lucra la Inspectoratul Judetean Dolj al Ministerului de Interne. La 17 februarie 1975 semneaza nota informativa nr. 3.505 in care ofera informatii cu privire la Vasile Gavrilescu si la persoanele care îl vizitau. La 28 iulie 1972 semneaza un raport care contine informatii pe care Popescu Dumitra le-a obtinut de la sotia lui Vasile Gavrilescu. La 8 august 1972 semneaza un nou raport care contine informatii suplimentare pe care Popescu Dumitra le-a obtinut discutînd cu sotia lui Vasile Gavrilescu.

44) Popescu Dumitru – in 1950 era mr., director adjunct Directia VIII Cadre.

45) Popescu Gheorghe- in 1949 era lt.-col., Regionala de Securitate Suceava.

46) Popescu Gheorghe – in 1953 era lt., sef Serviciul Inspectii din centrala Securitatii.

47) Popescu Gogu – in 1949 era col., director Directia II Contrasabotaj.

48) Popescu Ilie – in 1956 era mr., sef Serviciul III, Directia Regionala Securitate Pitesti.

49) Popescu Ilie – in 1953 era cpt., sef grup operativ Arges.

50) Popescu Nicolae – in 1972 era lt.-col., sef serviciu D.G.I.I., Directia I. La 14 decembrie 1972 semneaza o nota cu informatii privitoare la un informator ce apare ca legatura în dosarul de urmarire informativa "Liliacul".

51) Popescu Nicolae - in 1986 era mr., Securitatea jud. Vâlcea.La 14 mai 1986 semneaza o rezolutie pe o nota: "Avertizarea lui Gusetoiu se pare ca nu are rezultatele pe care le scontam. Sa facem propuneri de luare în lucru în DUI pentru documentare temeinica si masuri de prevenire mai ferme".

52) Popic (Popigg) Adalbert – in 1949 era lt.-col., director Regionala de Securitate Suceava.

53) Popovici Ion – in 1952 era lt., sef grup operativ Bande, Regionala de Securitate Timisoara.

54) Potoroaca I. – in 1983 era lt.-col., sef Securitate oras Radauti,Inspectoratul Judetean Suceava. La 13 februarie 1983 primeste o nota cu informatii despre Gheorghe Buburuzan;"în anul 1967 a fost avertizat de organele noastre pentru manifestari dusmanoase la adresa regimului actual".55) Predescu Traian – Lt., Directia VI, Paza Guvernului.

56) Preoteasa Emil – in 1981 era lt.-col., seful Serviciului III, Inspectoratul Judetean Bacau. La 18 iunie 1981 semneaza o nota in care identifica persoanele din judetul Bacau care sunt cercetate în problema "Eterul".

57) Preoteasa Gheorghe – in 1962 era lt.-maj.La 21 iulie 1962 primeste o nota

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

informativa de la sursa “Grigorescu Petre”;casa “Sinaia”.

58) Priboi Ristea – in 1982 era mr., DIE, UM0544. Apare in Raportul cu concluzii privind Meditatia Transcendentala.

59) Punga Traian – in 1980 era mr., ofiter specialist II, DSS, Directia III.La 26 februarie 1980 semneaza o nota de analiza a problemei “emisarilor postului de radio «Europa Libera» de la Paris”.

60) Purle Ioan – in anii ‘60 era mr., loctiitor sef Serviciul I, Biroul 4, DRS Oradea.

61) Puscaciu Constantin – in 1969 era mr., Inspectoratul de Securitate al judetului Teleorman. La 20 septembrie 1969 semneaza un proces-verbal de perchezitie a locuintei lui Constantin Lungu.

62) Raceu Dumitru – in 1950 era mr., sef Serviciul Judetean de Securitate Braila.

63) Radu C-tin – in 1948 era slt., sef Biroul Informatii.

64) Radu Ioan – in 1989 era mr., sef serviciu, Securitatea Municipiului Bucuresti. La 29 ianuarie 1989 semneaza o nota in care cere materiale informative referitoare la Banyai Petru.

65) Radu Tinu – in 1977 era lt.-maj., ulterior capitan, sef al Securitatii oras Rosiorii de Vede, conform documentului din 13 martie 1981.La 22 noiembrie 1977 semneaza o nota informativa in care reda informatii despre Lungu Constantin primite de la sursa “Steriade”. La 22 martie 1978 primeste o nota informativa de la sursa “Gogu” in casa “Victoria”. La 13 martie 1981 trimite Inspectoratului Judetean Vâlcea dosarul fond informativ nr. 25295 privind pe Lungu Constantin.

66) Raduca Gheorghe – in 1977 era col., loctiitor sef, Inspectoratul de Securitate al Municipiului Bucuresti.

67) Radulescu Emil – in 1985 era lt.-col. M.I., UM 0625 Bucuresti.La 22 iunie 1985 semneaza o nota în cadrul actiunii “Eterul” in care se dau informatii despre emisiuni ale postului de radio “Europa Libera”.

68) Radut Constantin – era mr., Inspectoratul de Securitate al judetului Teleorman. Raporteaza masurile luate de Securitatea Teleorman în cazul lui Constantin Lungu.

69) Raduta Ioan – in 1981 era lt.-col., seful Serviciului III, Inspectoratul Judetean Prahova. La 12 iunie 1981 semneaza o nota in care identifica persoanele din judetul Prahova care sunt cercetate în problema “Eterul”.

70) Raicu Ion – in 1977 era lt.-col., UM 0672. La 17 martie 1977 semneaza un proces-verbal de constatare a unor fapte premergatoare in care descrie întâlnirea lui *Paul Goma* cu doi functionari ai Ambasadei Belgiei.

71) Rangu Constantin – in 1981 era col., seful Securitatii judetului Suceava. La 28 martie 1985 face sinteza dosarului de urmarire informativa în cazul lui Dragomir Costineanu (dosarul “Costescu”).La 15 iunie 1981 semneaza o nota in care identifica persoanele din judetul Suceava care sunt cercetate în problema “Eterul”.

72) Ratiu Gheorghe – in 1981 era col., seful Securitatii Olt.La 13 iunie 1981 semneaza o nota in care identifica persoanele din judetul Olt care sunt cercetate în problema “Eterul”.

73) Retezar - in 1950 era cpt., sef Serviciul Anchete, Regionala de Securitate Oradea.

74) Ristea Gh. – in 1969 era gen.-mr., sef IJS Bihor.

75) Romascanu Ioan – in 1988 era mr., Securitate.Avea ca obiectiv Viata Studenteasca.

76) Romascanu Ion – in 1974 era lt.-maj., Directia I. La 28 ianuarie 1974 semneaza o nota-raport in care propune nepublicarea romanului În cerc al lui Paul Goma deoarece “în forma în care se gaseste acum, ar putea da nastere la multe interpretari si comentarii politice defavorabile statului nostru”.

77) Romila Maricel – in 1977 era mr., UM 0672.La 17 martie 1977 semneaza un proces-verbal de constatare a unor fapte premergatoare in care descrie întâlnirea lui Paul Goma cu doi functionari ai Ambasadei Belgiei.

78) Rosca – in anii ‘60 era mr., DRS Oradea.

79) Rosianu – in 1953 era mr., sef Serviciul Inspectii Securitate.

80) Rotariu Iulian – in 1988 era col., sef Inspectoratul Judetean de Securitate Sibiu.

81) Rotaru Cornel – in 1987 era lt.-maj.La 12 martie 1987 semneaza un raport in care propune abandonarea lui Banyai Petru ca informator, intrucât nu a furnizat

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

nici un material scris si “nu dispune de posibilitati de informare si calitati personale pentru munca de colaborare cu organele de Securitate”.

82) Ruckerstein (Ruckenstein) Israil – in 1949 era cpt., sef Serviciul Judetean de Securitate Botosani.

83) Rujan Gheorghe Florea – in 1952 era lt.-maj., Directia Anchete Securitate.

84) Rus Valer – in 1988 era cpt., seful Serviciului Municipal de Securitate Turda, Inspectoratul Judetean Cluj. La 30 aprilie 1988 semneaza un raport in care ofera date despre persoana din Turda pe care urma sa o întâlneasca Filip Iulius.

85) Rusu Adrian - in 1989 era cpt., sef Serviciul III, Securitatea jud. Valcea.

86) Rusu Ananie – lt.-maj., Inspectorat Securitate jud. Bistrita-Nasaud.

87) Sageata Mircea – in 1953 era lt., sef Serviciul Inspectii din centrala Securitatii.

88) Salceanu Grigore – in 1969 era mr., ulterior lt.-col., conform documentului din 11 iulie 1973, Inspectoratul de Securitate al judetului Teleorman. La 20 septembrie 1969 semneaza un procesverbal de perchezitie a locuintei lui Constantin Lungu.La 11 iulie 1973 este mentionat pe nota informativa primita de lt.-maj. Dinu Constantin de la informatorul “Petrescu”.

89) Salcudeanu Pavel – in anii ‘70 era col., sef Inspectora-tul Judetean de Securitate, Mures.

90) Sandulescu Anton – In 1965 era cpt., Regiunea Ploiesti, raionul Teleajen. La 21 aprilie 1965 semneaza o nota in care ofera informatii despre Enachescu Mircea.

91) Sârbu Ioan – in 1948 era cpt., DRSP Ploiesti.

92) Sarchiz Jean – in 1960 era mr., seful Biroului “C”, Directia Regionala Constanta. La 1 martie 1960 semneaza o nota in care ofera sectiei raionale de Securitate Fetesti materialul detinut în legatura cu *Paul Goma*.

93) Sariceleanu Ilie – cpt., sef serviciu, Directia II, Contrasabotaj.

94) Sasu Vasile – mr., Directia XI Securitate.

95) Savescu - in 1948 era plt.-maj., sef DRSP Iasi.

96) Savoiu Nicolae – in 1988 era lt.-col., Inspectoratul Judetean Dâmbovita.La 19 octombrie 1988 semneaza un raport informativ care contine date obtinute de la un informator cu privire la diferite persoane, inclusiv Filip Iulius; Savoiu Nicolae asigura ca informatorul “este o sursa verificata pe toate mijloacele si cu bun randament în munca”.

97) Scarlat Ilie – in 1978 era cpt., Inspectoratul de Securitate al Municipiului Bucuresti. La 13 ianuarie 1978 primeste o nota informativa de la sursa “Popovici” in casa “Laborator”. Potrivit notei, “Dumitrescu Alexandru este luat în evidenta dosarului de obiectiv pentru manifestari dusmanoase prezente”.

98) Scurtu – in 1952 era lt., Raionul de Securitate Tîrgu Mures.

99) Senater Moise - in 1950 era mr., director adjunct Regionala de Securitate Bucuresti.

100) Sican D. C. – in 1956 era lt.-col., sef serviciu, Directia Regionala Bucuresti.

101) Sima Traian – in 1981 era lt.-col., seful Securitatii judetului Bihor.La 12 iunie 1981 semneaza o nota in care identifica persoanele din judetul Bihor care sunt cercetate în problema “Eterul”.

102) Simion Traian – in anii ‘80 era mr., Biroul Înscrisuri, sectia a II-a,Unitatea Speciala “S” a DSS.

103) Simionescu Aurel – in 1989 era col., Directia de securitate si garda, sef Serviciul 9.

104) Simon Gheorghe – in 1972 era col., inspector-sef, Inspectoratul de Securitate al judetului Hunedoara. La 17 mai 1972 semneaza o nota in care ofera Inspectoratului de Securitate al judetului Maramures informatii despre anumite persoane din judetul Hunedoara.

105) Simon Gheorghe – in 1981 era col., seful Inspectoratului Judetean Hunedoara. La 30 iulie 1970 semneaza o nota in care ofera informatii despre o persoana care nu figureaza în evidentele Spitalului Unificat din Deva.La 15 iunie 1981 semneaza o nota in care identifica persoanele din judetul Hunedoara care sunt cercetate în problema “Eterul”.

106) Simonfi Gheorghe – in 1973 era mr., sef sectie, Directia IX. La 14 iulie 1973 semneaza o nota care priveste filajul obiectivului “Gom”(Paul Goma) efectuat în ziua de 12 iulie 1973 între orele 7,00-0,20.La 19 iulie 1973 semneaza o alta nota

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

care priveste filajul obiectivului *"Gom" (Paul Goma)* efectuat în zilele de 13, 14 si 15 iulie 1973.

107) Sîrbu Gheorghe – in 1977 era lt.-col., UM 0672. La 28 martie 1977 semneaza un proces-verbal de constatare a unor fapte premergatoare in care descrie actiunea de filaj la care a fost supus *Paul Goma* în data de 28 martie 1977.

108) Sîrmaru Nedelcu – in 1981 era lt.-col, seful Serviciului III, Inspectoratul Judetean Braila. La 18 iunie 1981 semneaza o nota in care identifica persoanele din judetul Braila care sunt cercetate în problema "Eterul".

109) Sîrzea Octavian – in 1981 era mr., seful Serviciului III, Inspectoratul Judetean Constanta. La 19 iunie 1981 semneaza o nota in care identifica persoanele din judetul Constanta care sunt cercetate în problema "Eterul".

110) Smarand Valentin – in 1973 era cpt., Inspectoratul Judetean Arges, Sectia Câmpulung. La 25 ianuarie 1973 primeste o nota informativa de la sursa "Ion Gheorghe" care ofera informatii despre modul în care romanul Usa al lui Paul Goma poate fi citit la un anticar din Bucuresti.

111) Smaranda Laurentiu – in 1981 era mr., seful Serviciului III,Inspectoratul Judetean Sibiu. La 15 iunie 1981 semneaza o nota in care identifica persoanele din judetul Sibiu care sunt cercetate în problema "Eterul".

112) Smarandache Constantin – in 1966 era lt.-maj., ulterior capitan(conform documentului din 22 februarie 1968), Directia I, Serviciul 2(conform documentului din 21 august 1967, vezi Pau Ioan). In 1989 era col., Securitatea Municipiului Bucuresti.In perioada 1966-1968 primeste mai multe note informative.La 18 noiembrie 1989 semneaza un plan de masuri în DUI "Banu" (Banyai Petru):"apreciem ca se impune transformarea mapei de verificare în dosar de urmarire informativa"; printre altele, în plan se mentioneaza ca "se va coopera cu serviciul independent de investigatii, pentru obtinerea de informatii din mediul de la domiciliu despre «Banu»". La 12 decembrie 1989 primeste o nota informativa de la sursa "Soiman": "în discutii (Banyai Petru) nu se sfieste sa-si manifeste aprobarea si satisfactia pentru schimbarile politice ce au cuprins tarile socialiste si sa se bucure de faptul ca vechile conduceri au fost înlaturate".

113) Sobolu I. – in 1986 era mr., Securitatea jud. Vâlcea, Compartimentul 0620. In decembrie 1986 semneaza o nota de sarcini: "În situatia în care va rezulta ca-l viziteaza pe… vom lua masura studierii posibilitatilor de introducere a mijloacelor TO la atelier, pentru a stabili continutul discutiilor".

114) Sprîncenatu Constantin – in 1976 era gen.-mr., sef Inspectoratul Judetean Dolj. La 18 octombrie 1976, intr-o nota informativa, precizeaza masurile de izolare a lui Vasile Gavrilescu si intentia de a-l interna într-un spital de boli nervoase; în nota se constata trecerea frauduloasa a frontierei în Iugoslavia de catre Vasile Gavrilescu. Intr-o alta nota precizeaza calitatea de informator a Aurorei Gavrilescu (sotia lui Vasile Gavrilescu), ea "aducându-si… o contributie esentiala la prevenirea trimiterii unui manuscris cu continut dusmanos (al sotului ei,nota mea, S.C.) peste granita"; Aurora Gavrilescu "a sprijinit efectiv o perioada îndelungata de timp organele noastre si… datele furnizate de ea au fost materializate prin masuri concrete asupra unor elemente dusmanoase regimului nostru"; în nota se cere sprijinirea Aurorei Gavrilescu pentru obtinerea unui loc de munca mai bun.

115) Stamatoiu Aristotel - in 1972 era col., adjunct sef Directia III. In 1981 era gen.-mr., seful Directiei III, ulterior secretar de stat (conform documentului din 26 iulie 1984). La 21 iunie 1972 semneaza o nota in care prezinta discutia dintre ambasadorul RFG la Bucuresti, Erwin Wickert, si o sursa a Securitatii, discutie privitoare la *Paul Goma*. Nota din 6 decembrie 1981 a gen.-mr. Emil Macri este adresata lui Aristotel Stamatoiu. La 26 iulie 1984 primeste o nota cu informatii referitoare la Dragu Henri Georges (Franta).

PARTEA a VI-a

1. Stan Gheorghe – în 1983 era col., Inspectoratul de Securitate al Municipiului Bucuresti. La 18 martie 1983 semneaza un referat în care propune "ca materialul (referitor la Dumitrescu Alexandru) sa fie predat la S 150 pentru a-l avea în continuare în atentie".

2. Stan Gheorghe – în 1989 era lt.-col., adjunct sef Directia II Contrainformatii economice, UM 0617. În decembrie 1989 semneaza Planul de masuri pentru actiunea Orient-'89.

3. Stan Ilie – în 1985 era mr., Securitatea jud. Vâlcea.La 23 noiembrie 1985

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

primeste o nota informativa de la sursa “Crisan”.

4. Stan Petre – în 1965 era lt.La 4 noiembrie 1965 primeste o nota informativa de la sursa “Grigorescu Petre”, casa “Malaesti”.

5. Stanciu Vasile – în 1984 era lt.-col., Inspectoratul Judetean Neamt Securitate, Serviciul informatii interne.În iunie 1984 semneaza o nota-raport de “completare la planul de masuri asupra modului cum se va proceda pentru influentarea numitului «Ursu» (Urzica Vasile) pentru a renunta la conceptiile lui ostile”.

6. Stancu Aurel - mr., Inspectorat Securitate jud. Prahova.

7. Stancu Dumitru – în 1953 era lt., sef Serviciul Inspectii din centrala Securitatii.

8. Stanescu - în 1950 era lt., sef Serviciu VIII Cadre, Regionala de Securitate Cluj.

9. Stanescu Gabriel – în 1987 era mr., sef serviciu.La 12 martie 1987 semneaza un raport în care propune abandonarea lui Banyai Petru ca informator, întrucât nu a furnizat nici un material scris si “nu dispune de posibilitati de informare si calitati personale pentru mun-ca de colaborare cu organele de Securitate”.

10. Stanescu Heintz – în 1948 era cpt., Directia I, Bucuresti.

11. Stanescu Petre – în 1956 era cpt., Serviciul Raional Tg. Jiu. In iulie 1956 semneaza o nota care contine informatii despre Victoria Adamesteanu: “având prietenie numai cu elemente ca: soti de medici si diferite persoane care au facut parte din bogatasi, cu care întretine diferite vizite, sfideaza elementul muncitor…”.

12. Steczka Mihai – în 1972 era mr., seful Sectiei XII, Inspectoratul de Securitate al judetului Maramures.La 26 martie 1972 semneaza o nota care se refera la filajul efectuat asupra obiectivului Banu (Bodiu Anatolie) în ziua de 26.03.1972 între orele 7,00-14,00.

13. Steinberg – în 1950 era director adjunct Directia X Administratie, Secretariat si Cifru.

14. Sterian Ion – în 1962 era lt.La 8 martie 1962 primeste o nota informativa de la sursa “Alexandru Stefan”;casa nr. 1, com. Viziru.La 29 iulie 1962 primeste o alta nota informativa de la sursa Preda Viorel.

15. Sterparu Toderita – în 1981 era lt.-col., seful Serviciului III, Inspectoratul Judetean Neamt. La 13 iunie 1981 semneaza o nota în care identifica persoanele din judetul Neamt care sunt cercetate în problema “Eterul”.

16. Stescal Wiliam – în 1953 era cpt., Regionala de Securitate Timisoara.

17. Stoian Iosif – în 1981 era col.La 5 februarie 1981 primeste o nota cu informatii referitoare la dorinta luiFilip Iulius de a fi trecut în rezerva (era maistru militar).

18. Strat - în 1981 era lt.-col., IMB, Securitate. La 21 decembrie 1981 semneaza o nota în care precizeaza ca Aurel Neagu, redactor-sef la ziarul Sportul si care face parte din nomenclatura CC, nu pare sa fie cel care ofera informatii si date postului de radio “Europa Libera”.

19. Stroie Alex – în 1973 era lt.-maj., Securitate oras Rosiorii de Vede. La 7 decembrie 1973 semneaza o nota cu informatii despre Lungu Constantin, obtinute de la informatorul “Paunescu”.

20. Stuparu Nita – în 1970 era lt.-col., sef Birou, Inspectoratul de Securitate al judetului Hunedoara.La 30 iulie 1970 semneaza o nota cu informatii despre o persoana care nu figureaza în evidentele Spitalului Unificat din Deva.

21. Suciu Alex - în 1974 era mr., sef Serviciul I, Inspectoratul Judetean Constanta. La 10 august 1974 semneaza o nota prin care informeaza ca Lungu Constantin a fost identificat la Sanatoriul Techirghiol.

22. Suciu Aurel – în 1988 era cpt., ofiter op. principal, Inspectoratul Judetean Cluj, Serviciul municipal de Securitate Turda.La 26 aprilie 1988 semneaza un raport în care ofera date despre persoana din Turda pe care urma sa o întâlneasca Filip Iulius.

23. Szabo Eugen – în 1953 era col., sef Serviciul Inspectii Securitate.

[acesta este individul revoltat - de la Tel Aviv - de “antisemitismul Securităţii” manifestat în filmul de propagandă despre Marele Jaf]

24. Szabou Francisc – în 1955 era lt.-maj., Securitate Tg. Ocna.

25. Szacsko Alexandru – în 1957 era col., Directia VIII.

26. Schiopoaie Mircea – în 1988 era cpt., Serviciul I/B, Inspectoratul Judetean de Securitate Sibiu.

27. Serban Constantin - în 1958 era cpt., seful Biroului “D”, Directia Cluj. La

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

26 august 1958 semneaza un raport potrivit caruia "despre detinutul *Goma Pau*l nu posedam material informativ, însa a fost pedepsit disciplinar".

28. Serban Costache - în 1985 era mr., Inspectoratul Judetean Suceava, Directia III, serviciul III. La 28 martie 1985 semneaza sinteza dosarului de urmarire informativa în cazul lui Dragomir Costineanu (dosarul "Costescu").

29. Serban Dumitru – în 1981 era gen.-mr., seful Inspectoratului Judetean Brasov. La 15 iunie 1981 semneaza o nota în care identifica persoanele din judetul Brasov care sunt cercetate în problema "Eterul".

30. Serbanoiu – în 1988 era gen., Inspectoratul Judetean Cluj.Raportul din 28 mai 1988 al capitanului Mucichescu este adresat generalului Serbanoiu.

31. Stefanescu Stelian – în 1960 era cpt., Directia Regionala MAI Arges.

32. Soltutiu Ion – în 1952 era lt.-col., Directia Anchete, Securitate.

33. Stirbu Doina – în 1986 era lt.-col., seful Serviciului 14 DSS, Directia III.La 18 decembrie 1986 solicita o serie de rapoarte privind Programul de masuri"Eterul"; printre altele, se cere sa se prezinte "în ce cazuri s-au initiat masuri de compromitere a unor angajati si colaboratori ai posturilor de radio straine", "câte surse au plecat în exterior cu sarcini pe lânga angajati sicolaboratori ai posturilor de radio straine în baza instructajului comun cu UM 0544/255?.

34. Strul Mauriciu – în 1950 era col., Director Regionala de Securitate Galati.

35. Tabacaru D. – în 1972 era col., adjunct sef Directia I, conform documentului din 22 iunie 1973. La 8 iulie 1972 colonelului Tabacaru îi sunt oferite informatii despre sederea la Viena a lui *Paul Goma* între 19 si 28 iunie 1972 La 22 iunie 1973 semneaza o nota-raport în care informeaza cu privire la manuscrisele pe care Paul Goma le-a adus cu sine de la Paris. "Din câte suntem informati, Directia Presei si Tipariturilor a hotarât ca manuscrisele cât si toate materialele mentionate sa fie restituite posesorului, care urmeaza a le primi în ziua de 23 iunie a.c. Consideram indicat ca Directia Presei si Tipariturilor sa reanalizeze hotarârea luata întrucât manuscrisele au un continut vadit dusmanos. Avându-se în vedere pozitia impertinenta si ostila pe care «Grama» (i.e. Paul Goma) a manifestat-o pâna în prezent, este posibil ca sa uzeze de aceste manuscrise atât în tara cât si în strainatate".

36. Tambrea Aurel – în 1969 era col., seful Securitatii judetului Vâlcea, anterior maior (conform documentului din 9 septembrie 1969, dosar Lungu Constantin) Inspectoratul Judetean Vâlcea, Biroul III.La 5 mai 1983 semneaza un raport adresat DSS, Directia III: "La compartimentul de contraspionaj pe linia actiunii «Eterul» se afla o singura persoana, respectiv Dinulescu Catalin, cetatean român cu domiciliul în Franta". La 9 septembrie 1969 semneaza o nota în care ofera informatii despre o persoana în legatura cu actiunea "R.V." (Lungu Constantin).

37. Tarascu Aurel – în 1972 era cpt., adjunct sef Serviciul II, Inspectoratul de Securitate al judetului Hunedoara.La 17 mai 1972 semneaza o nota în care ofera Inspectoratului de Securitate aljudetului Maramures informatii despre anumite persoane din judetul Hunedoara.

38. Teodorescu Haralambie – în 1953 era slt., Regionala de Securitate Pitesti.

39. Teritiansut Cornel - în 1949 era lt., Directia Regionala a Securitatii Poporului Oradea.

40. Timofte Constantin – în 1980 era col., sef Serviciul Independent Secretariat-Juridic. La 29 decembrie 1980 semneaza Planul de masuri nr. D/0012117.

41. Tinca Ovidiu – în 1988 era lt.-col, seful Serviciului I/A, Securitatea judeteana Cluj. La 13 mai 1988 semneaza un plan de cooperare între Securitatea Cluj si Securitatea Alba în cazul lui Filip Iulius ("Fodor"); "va introduce mijloacet.o. la domiciliul obiectivului din Cluj-Napoca pentru a-i cunoaste activitatea în timpul prezentei în acest loc"; "prin dispozitivele realizate la domiciliul «Dianei» (Doina Cornea) se va actiona asupra lui «Fodor» (Filip Iulius) în scopul nerealizarii contactelor cu aceasta".La 24 iulie 1988 semneaza un raport: "Propunem a se aproba atentionarea numitei Filip Maria pentru pozitia si preocuparile ostile pe care le are".

42. Tiron Constantin – în 1984 era lt.-col., Inspectoratul Judetean Neamt Securitate. La 25 mai 1984 semneaza o nota de analiza a DUI "Ursu" (Urzica Vasile): "Încomuna Vânatori, urmarirea informativa se va face prin sursele «Neamtu»,«Ghiocel», «Strungaru», din legatura lucratorilor postului de militie".

43. Titu Constantin – în 1988 era lt.-col., unitate centrala din Securitate.

44. Todoran Eugen – în 1988 era lt.-col., loctiitor sef Securitate Cluj, Inspectoratul judetean Cluj. La 15 aprilie 1988 revine cu cereri suplimentare fata de

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

cele din 4 aprilie 1988: “va rugam sa întreprindeti masuri complexe de verificare si control, inclusiv prin mijloace T.O., în perioada premergatoare, pe durata vizitei si dupa plecarea obiectivului nostru”.

45. Toie (Toie?) Petru – în 1981 era cpt., seful Biroului III, Inspectoratul Judetean Salaj. La 15 iunie 1981 semneaza o nota în care identifica persoanele din judetul Salaj care sunt cercetate în problema “Eterul”.

46. Tomsi Costica – în 1989 era lt.-col., Directia I. 47. Tonceanu Marcu – în 1968 era cpt., Inspectoratul Judetean de Securitate Vâlcea. La 30 septembrie 1968 primeste o nota informativa de la sursa Paraschivescu Nicolae.

48. Tone Niculae – în 1989 era lt.-col., Directia de securitate si garda, sef Serviciul 8.

49. Totalca Stelian – în 1948 era lt., directia i, Bucuresti.

50. Toth – în 1952 era slt. Securitate, lucrator operativ comuna Soars, jud. Fagaras.

51. Triponescu I. – în anii ‘50 era cpt., DRSP Bacau.

52. Trusca Gheorghe – în 1984 era mr., IMB Securitate.La 2 noiembrie 1984 semneaza o nota prin care ofera informatii despre Popescu Gheorghe.

53. Tudorache Dumitru – în 1982 era mr., ofiter C.I.La 28 iulie 1982 primeste o nota informativa de la sursa “Miclea”, spitalul penitenciar Jilava.

54. Tudorache Florica – în anii ‘80 era angajata civil, Unitatea Speciala “S” a DSS.

55. Tudosescu Nicolae – în 1967 era lt.-maj., Directia IX.La 5 decembrie 1967 semneaza o nota în care ofera date despre Reus Vasile.

56. Tulbure Andrei – lt., Directia VI, Paza Guvernului.

57. Turc Iosif - în 1953 era lt., Directia Anchete Penale Securitate.

58. Turcitu Adrian – în 1985 era lt.-col., sef serviciu, Directia II.

59. Turcanu – în 1953 era lt.-col., sef Directia Regionala a Trupelor de Paza si Securitate Cluj.

60. Ungureanu Constantin – în 1960 era cpt., MAI, Rm. Valcea. La 30 decembrie 1960 primeste o nota informativa de la sursa Iosif Schmidt:”Dimineata când venea la scoala prin 1957, 1958 (Gusetoiu Jean) întreba pe…ce mai e pe la radio America… Pe urma a început sa se fereasca de mine. Conduc corul cu cântece reactionare, Gusetoiu nici nu cânta desi e obligat, tin conferinte socialiste, el n-a tinut nici-o conferinta”.

62. Ursescu Nicolae – în 1989 era lt.-col., loctiitor sef Securitatea jud. Prahova. In decembrie 1989 semneaza Planul de masuri pentru actiunea Cristal-’90.

63. Urtila Marian – în 1988 era cpt., seful Serviciului I, Inspectoratul Judetean Prahova, Securitate.La 1 iunie 1988 semneaza un plan de masuri: “în vederea clarificarii suspiciunilor din materialul de prima sesizare (refe-ritor la Ion Opris),precum si stabilirii pozitiei prezente, propunem instalarea de mijloace T.O.,tip I.D.M.”

64. Urzica Traian – în 1971 era lt.-col., sef Serviciul I, Inspectoratul de Securitate al judetului Brasov. La 2 iulie 1971 primeste o nota raport în care Hamza Adrian ofera informatii despre modul în care a fost scos din tara manuscrisul romanului Ostinato al lui *Paul Goma*.

65. Vaceanu Lucian – în 1988 era col., seful Securitatii judetului Hunedoara. La 3 august 1988 trimite o nota catre Securitatea judetului Cluj: “Întrucât în baza hotarârii conducerii superioare de partid este interzisa încadrarea în unitatile miniere din Valea Jiului a persoanelor cu antecedente politice si penale, în urma interventiei organelor noastre prin factorii competenti, cel în cauza (Filip Iulius) nu a fost primit la unitatea respectiva fiind determinat sa se reîntoarca la A.M.I. Cluj-Napoca”.

66. Vaculin – în 1948 era lt., Directia I, Bucuresti.

67. Vaduva Dumitru – în 1988 era lt.-col., unitate centrala din Securitate.

68. Vancea Emil – în 1952 era lt.-maj., sef Serviciu Bande, Regionala de Securitate Cluj.

69. Vardan Maximilian - mr., sef serviciu, Directia II, Contrasabotaj.

70. Vârlan Nicolae – în 1984 era lt.-maj., Inspectoratul Judetean Neamt, Securitate. La 25 mai 1984 semneza o nota de analiza a DUI “Ursu” (Urzica Vasile) în care cere “identificarea persoanelor care au luat cunostinta de continutul scrierilor tendentioase (ale lui Vasile Urzica)”.

71. Varody Emerik – în 1953 era lt., Regionala de Securitate Timisoara, Serviciul Bande.

72. Vasile Gheorghe – în 1985 era col., sef Directia VI.La 3 mai 1985 semnea-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

za un raport în care constata pozitii dusmanoase (ale lui Gheorghe Ursu), calomnii si ofense fata de conducerea de partid si de stat,legaturi cu elemente din emigratia reactionara din Paris si Radio "Europa Libera", colportari stiri si instigare prin afisare citate autori straini la birou, detinere si operatiuni interzise cu valuta si decide modul de finalizare a cazului: începerea urmaririi penale, continuarea cercetarilor în stare de arest, trimiterea în judecata pentru propaganda contra ordinii socialiste si detinere ilegala de valuta.

73. Vasile Nicolae – mr., Inspectorat Securitate jud. Prahova.

74. Vasilescu Vasile – în 1950 era mr., Directia XI Securitate.

75. Vasiliu Marcel – în 1981 era lt.-col., seful serviciului III,Inspectoratul Judetean Galati. La 15 iunie 1981 semneaza o nota în care identifica persoanele din judetul Galati care sunt cercetate în problema "Eterul".

76. Velianu Velian – în 1956 era lt.-maj., seful Biroului "D" MAI,Penitenciarul Fagaras. La 20 martie 1956 semneaza o cerere pentru a obtine informatii cu privire la Reus Mîrza Vasile, aflat în arestul Penitenciarului Fagaras, în vederea recrutarii acestuia.La 14 iulie 1956 semneaza un referat în care propune clasarea materialului de studiu si verificare privitor la Reus Mîrza Vasile, acesta fiind contraindicat pentru recrutarea ca agent.

77. Veltanescu Mihai - în 1987 era cpt., sef de colectiv, Securitatea Municipiului Bucuresti. La 7 martie 1987 semneaza un raport în care propune încetarea urmaririi informative asupra lui Popescu Gheorghe 78. Vîlcu Vasile – în 1953 era col., director Directia A, Informatii externe.

79. Vînatoru Victor – în 1961 ora ofiter, Directia Anchete, Securitate.

80. Vintila Ioan – lt., lucrator operativ zona Voila-Fagaras, Serviciul Bande.

81. Vintila Marin – în 1953 era mr., Serviciul Bande, Directia Contrasabotaj Securitate.

82. Vistig Eugen – în 1961 era col., seful Directiei regionale Galati.La 3 iunie 1961 semneaza o nota prin care informeaza ca lui Reus Mîrza Vasile i s-a fixat domiciliu obligatoriu în comuna Rubla. La 14 noiembrie 1962 semneaza o cerere privind verificarea necesitatii tratamentului urmat de Reus Mîrza Vasile la Spitalul TBC Bucuresti.

83. Vlad Gheorghe – în 1970 era mr., sef Biroul III, Inspectoratul de Securitate al judetului Dolj, sectia I.La 13 martie 1970 semneaza o nota în care ofera informatii cu privire la domiciliul lui Vasile Gavrilescu si la modalitatile de a patrunde în secret în locuinta acestuia.La 5 august 1972 semneaza un plan de actiune privind modul în care se va introduce T.O. la domiciliul lui "Liliacul" din Craiova. Planul prezinta în detaliu masurile si modul de operare al ofiterilor de Securitate legat de "introducerea de mijloace tehnice" în apartamentul "Liliacului".

84. Visan Constantin – în 1970 era lt.-col., seful Biroului Expertiza Grafica, D.G.T.O., Directia IX. La 10 noiembrie 1970 semneaza o nota potrivit careia sunt restituite Directiei XIII documente asupra carora s-a solicitat expertiza grafica.

85. Vlad Iulian – în 1978 era gen.-lt. La 18 noiembrie 1978 semneaza o rezolutie pe nota DSS, UM 0544, din 11 noiembrie 1978: "Va rog sa analizati informatia si sa raportati masurile ce le veti întreprinde".

86. Voiculescu Erwin – în 1950 era col., comandantul scolilor de Securitate, sef Serviciul Învatamânt, Directia VIII Cadre.

87. Volcescu N. Iorgu – în 1948 era slt., DRSP Iasi, Serviciul Judetean al Securitatii Poporului, Bacau.

88. Vulcan Filitas – în 1982 era lt.-col., seful Serviciului III,Inspectoratul Judetean Cluj. La 20 noiembrie 1982 semneaza un raport în care ofera informatii despre Doina Cornea, "lucrata prin DUI". Raportul stabileste ca Doina Cornea este autoarea scrisorii citite la Radio "Europa Libera" pe 22 august 1982; "a fost avertizata sa înceteze activitatea de denigrare a realitatilor social-politice din tara noastra"; "în baza Legii 23/1971… a fost amendata cu 5.000 lei". La 20 aprilie 1985 adreseaza un raport catre DSS, Directia III, grupa operativa "Eterul": "S-a actionat în continuare pentru prevenirea,contracararea si anihilarea actiunilor dusmanoase din partea unor elemente aflate în atentia noastra": Doina Cornea, Lia Florian, Otto Szekely, Eugen Zehan. La 7 august 1985 semneaza un raport în care precizeaza masurile care au fost luate împotriva Doinei Corneasi a copiilor ei; precizeaza actiunile informatorilor, precum si ca "se vor extinde mijloacele T.O. de la domiciliul obiectivei si al fiului ei".

89. Vulescu Ion – în 1989 era lt.-col., Directia de securitate si garda.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

90. Weiss Ludovic – în 1948 era mr., Directia Anchete, Securitate.

91. Zacoveanu Gheorghe – în 1980 era gen.-mr., secretar de stat, UM 0544. La 11 august 1980 semneaza o nota în care afirma: "Detinem date din care rezulta ca postul de radio francez «RADIO FRANCE INTERNATIONAL» intentioneaza sa-si reia emisiunile în limba româna, cautând pentru aceasta sa-si creeze un colectiv din emigranti români, recent sositi în Franta si sa racoleze corespondenti în România".

92. Zagoneanu Gheorghe – în 1989 era gen.-mr., sef Inspectoratul Judetean de Securitate Brasov.

93. Zambeti H. – în 1958 era lt.-col., adjunct sef Directia III.

94. Zamfirescu Nicolae – în 1988 era cpt., seful serviciului special "F", Securitatea judetului Hunedoara.La 4 august 1988 semneaza o nota în care descrie "filajul numitului Filip Iulius, poreclit «Fodor», efectuat în 27.07.1988 între orele 5,00-22,00?; idem 28.07, 29.07, 30.07, 31.07, 1.08.1988.

95. Zanfir Ion – în 1973 era lt.-col., sef serviciu tehnic, Inspectoratul de Securitate al judetului Dolj, sectia V.La 21 noiembrie 1973 semneaza o nota prin care se restituie Serviciului I sarcina "T" privindu-l pe "Liliacul".

96. Zarnescu Nicolae – în 1981 era lt.-col., seful Biroului III, Inspectoratul Judetean Olt. La 13 iunie 1981 semneaza o nota în care identifica persoanele din judetul Olt care sunt cercetate în problema "Eterul".

97. Zbarlea Gheorghe – în 1983 era cpt., Penitenciarul Bucuresti. La 9 februarie 1983 semneaza o nota în care ofera informatii despre activitatile si opiniile din închisoare ale lui Filip Iulius.

98. Zelter Paul - în 1948 era cpt., sef Serviciul Judetean al Securitatii Poporului Bacau.

Duminică 31 ianuarie 2010

Am să opresc Jurnalul pe ianuarie aici.

Aseară mi-a scris de la Chişinău Daniela că a primit un anunţ: în sfârşit au sosit cărţile la ei, la poştă; a fost invitată să le ridice luni.

N-am mai primit veşti despre moartea Elenei Cuza.

Este ora 7 şi jumătate dimineaţa, iar eu sunt gata lichefiat de oboseală.

Pe luni, 1 februarie.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

F E B R U A R I E

Luni 1 februarie 2010

Am primit ieri (bănuiesc: Theodor Codreanu este "sugeratorul") *Maluri de Prut*, periodic al Asociaţiei Culturale "Pro Basarabia si Bucovina" Filiala „Mihail Kogălniceanu" Huşi.

Pescuiesc două texte-document:

Viorica OLARU-CEMIRTAN Chisinau

"Intre primul si al doilea val de deportari masive de populatie, Basarabia a fost guvernata de autoritatile romane, dar RSSM este „reocupata de armata sovietica in vara anului 1944. In acest context, profilul Armatei Rosii, idealizat in pseudoistoriografia sovietica, apare intr-un con de umbra, conform documentelor de arhiva consultate de noi.

Rolul Armatei Rosii in reocuparea Basarabiei a fost prezentat ca unul extraordinar in istoriografia sovietica. Soldatii sovietici erau idealizati, ca eroi ai timpului, ca simboluri in fata carora te apleci cu recunostinta. In realitate insa, militarii acestei armate au fost marcati de regimul sovietic, niste amarati care executau orbeste ordinele de sus. Insasi autoritatile sovietice au consemnat o multime de cazuri de comportament indecent si brutal – acte savarsite de reprezentanti ai armatei sovietice. Furtul, violul, huliganismul sunt trasaturile specifice „eroilor" din unitatile militare sovietice, ele fiind savarsite atat de soldati, cat si de ofiteri. Aceste actde vandalism au ravasit Basarabia si, cu certitudine, au avut un efect nefast asupra starii de spirit a populatiei din teritoriile aflate sub ocupatie. Soldatii si ofiterii abuzau de alcool. Fiind in stare de ebrietate, ei furau bani si alte lucruri de pret, ii amenintau pe tarani cu lichidarea fizica, le luau animalele, obiectele de pret din casa si ograda, graul, bovinele de pe islazuri etc. Au fost documentate cazuri in care soldatul sovietic manifesta violenta fata de localnici, maltratand si violand fete: „cu ochii mei de copil am vazut cum soldatii furau si violau fetele mari in fata noastra, a acelor mai mici, batandu-ne. Dupa ce au plecat ei de la noi, au ramas multe fete nenorocite si insarcinate. Ei au lasat multi copii aici, in Moldova"1. Au fost inregistrate si cazuri de omor2. Consumand in exces alcool, soldatii impuscau haotic, isi declansau nervii, ceea ce ducea la incidente si omoruri a populatiei civile. Astfel, memoria colectiva a pastrat figura soldatului sovietic ca una negativa, deoarece faptele si purtarea de care dadeau dovada erau denigratorii. Evident ca prin aceste faradelegi, Armata Rosie era compromisa. De fapt, ea era demascata, populatia fiind foarte nemultumita si inraita din aceasta cauza. Autoritatile sovietice considerau ca anumite aceasta ar fi una din cauzele ca populatia nu vrea sa colaboreze cu Armata Rosie3. In pofida masurilor administrative pentru a facilita atat ordinea in armata, cat si conlucrarea cu populatia autohtona, soldatii aveau tehnicile lor de a comunica si interactiona cu localnicii. Acestea erau tehnici bolsevice prin care s-au comis o sumedenie de cazuri de exces de putere si influenta a Armatei Rosii si conducatorilor bolsevici fata de tarani, averea lor, rezervele cerealiere si alte bunuri. Ei recurgeau la luarea acestor provizii cu forta din hambare, ascunzisuri, chiar daca taranii nu erau acasa, fiind eva-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

cuati in alt sat4. Incorporarea localnicilor in Armata Rosie se facea prin fortare. Totusi, catre anul 1944 au fost depistate multiple cazuri de dezertare a acestora din randurile ei. Se stie ca ei au fost fortati sa fie inrolati si sa participe la luptele contra trupelor germane. La inceput, dezertarile erau putine, apoi, s-au inregistrat tot mai multe: in aprilie-iunie 1944, 4 321 persoane au fost retinute de organele NKVD, dintre care 3 819 erau dezertori si 502 se eschivau de la mobilizare. Cele mai afectate de aceste fenomene erau raioanele din dreapta Nistrului. Acesti barbati ziua se ascundeau in paduri, tufi-suri, iar noaptea lucrau pe campuri. Uneori ei se deghizau, imbracandu-se in haine femeiesti. Dupa marturiile de arhiva, acestia traiau in bordeie sapate in pamant sau isi faceau locuinte pe copaci. Atitudinea de nesupunere fata de armata rosie era influentata si sustinuta si de rudele celor inrolati caci ii influentau si-i chemau acasa, trimitandu-le scrisori cu mesaje precum, ca „pe voi va alunga in Siberia la munca, unde se gasesc doar infractorii. Intoarce-ti-va acasa, degraba vin romanii!”.

Profilul soldatului Armatei Rosii in procesul reocuparii Basarabiei de catre sovietici. Din multe documente ale epocii se vede ca atitudinea populatiei locale s-a inrautatit fata de armata rosie, din momentul ce se descoperea fata adevarata a ei5. Un motiv in plus in acest sens a fost si faptul ca multi soldati ai Armatei Rosii aveau diferite boli venerice si se comportau desfranat6.

Note: 1 Fragment din interviul inregistrat de Viorica Olaru-Cemirtan cu Nina Arama, originara din orasul Fălesti.

2 „La 22 aprilie 1944, in satul Musteata (raionul Falesti), cetateanul Levitkii S. I., comunist mai vechi, a invitat in locuinta sa 2 soldati, i-a imbatat si i-a convins sa-i ucida pe consatenii lui Volosciuc si Andries, pentru ca ei l-au turnat politiei romane. „Necunoscutii” soldati au indeplinit aceasta rugaminte si au disparut”. Vezi AOSP, F. 51, i. 2, d. 47, f. 58-66.

3 Din raportul semnat de Selokov, seful sectiei instructaj a CC al PC (b) a RSSM, la 11.VII.1944, in AOSP, F. 51, i. 2, d. 47, f. 58-66.

4 AOSP, F. 51, i. 2, d. 25, f. 51 – 54.

5 Doc. cit., f. 134, document datat cu august 1944.

6 AOSP, F. 51, i. 1, d. 2, f. 53.

*

Dare de seama asupra actiunii de prigoana desfasurata de elemente minoritare asupra armatei si populatiei romanesti in perioada 28 iunie – 16 iulie 1941 in Basarabia

Viorica OLARU-CEMIRTAN

Chestura Politiei Chisinau Biroul Sigurantei August 1941

Odata cu tristul eveniment al cedarii Basarabiei, primul act la care s-au dedat vremelnicii ocupanti si, in special, elementele minoritare locale, a fost prigoana populatiei romanesti din Basarabia. Aceasta actiune de prigoana a culminat pe intreg teritoriul Basarabiei si, in special, in municipiul Chisinau.

Nefasta si barbara actiune a elementelor minoritare autohtone, in special evreii, a avut trei faze si anume: la 28 iunie 1940, pe timpul ocupatiei Basarabiei si pe timpul retragerii trupelor sovietice. La data de 28 iunie 1940, minoritarii, in special evreii, au fost acei care au declarat o odioasa prigoana fata de armata romana care in baza unui compromis de ordin diplomatic primise ordin de a trece peste Prut.

Astfel, s-au vazut cazuri la Chisinau cand bande de evrei au atacat si chiar dezbracat ostasi romani izolati care la graba se indreptau catre unitatile

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

lor cu care urmau sa se indrepte acolo unde primise ordin. Elementul evreiesc preponderent in Chisinau, in exaltarea sa la aflarea stirii cedarii Basarabiei, indiferent din ce clasa sociala facea parte, chiar in dimineata zilei de 28 iunie 1940 a adoptat o atitudine ostila fata de tot ce era roman si in special fata de acei ce cautau sa se refugieze in Vechiul Regat.

Astfel, soferii evrei si birjarii de aceeasi rasa, nu s-au sfiit ca in dimineata zilei de 28 iunie 1940 sa nu apara cu masinile si trasurile pe piata, care in acele momente de grea cumpana morala pentru populatia romaneasca, constituiau un mijloc de locomotiune care ar fi asigurat micile transporturi de bagaje, strict necesare, celor ce isi paraseau caminurile si care lasau in urma lor produsul unei munci de 22 ani.

In general, atitudinea minoritarilor a fost ostila fata de elementul romanesc si armata noastra in retragere (nu putem preciza prea multe cazuri intrucat acestea s-au petrecut mai mult pe traseele de retragere).

Odata cu instalarea administratiei sovietice, au aparut si organele NKVD (Politia de Siguranta Sovietica), a carei actiune pe tot timpul ocupatiei s-a rezumat numai la asa-zisa rezolvare a unor vechi revendicari fata de elementele romanesti, pretinse de ei, ca sub administratia noastra ar fi avut o atitudine care ar fi subminat regimul bolsevic, si in special elementele locale puse in slujba sovietica. La realizarea acestei actiuni de prigoana si teroare fata de elementele romanesti, primii care s-au pus in slujba NKVD au fost evreii care identificau si denuntau pe toti fostii buni romani, agravandu-le situatia, prin afirmatiuni mincinoase in fata autoritatilor de judecata si executie sovietice.

In legatura cu nefasta si odioasa actiune evreiasca fata de populatia romana, citam cazul relatat de catre pensionarul de stat Palma Gheorghe, care prin declaratia anexata arata cum tatal sau, *Teodor V. Palma* a fost ridicat de catre evreul **Ghers Haim**, aflat in serviciul sovietelor; a fost adus in suburbia Visterniceni si a fost executat prin impuscare. Tot pensionarul Palma Gheorghe ne mai enumera in declaratia sa pe urmatorii 5 evrei care sub ocupatia sovietica nu au facut altceva decat denuntau si arestau pe cetatenii cu sentimente notorii romanesti:

Vodovoz Haim, de profesie croitor
Alterman Carina, functionara comerciala
Rabinovici Pinia, comerciant
Lipschin Haim, hot de drumul mare
Nisoznic Itik, vanzator ambulant

Tot populatia evreiasca a facut ca micile accidente(încidente] ce existasera intre ei si populatia romaneasca ce aveau afinitati fata de noua orientare politica a tarii noastre, sa faca din aceste incidente probleme cu caracter politic, subversiv fata de statul sovietic si sa-i duca pe toti acesti romani in fata autoritatilor respective care in cel mai bun caz aplica masura deportarii celui vizat. Toata aceasta actiune de prigoana a elementului romanesc ca substrat avea razbunarea fata de noul regim ce incepuse a lua fiinta in tara noastra.

Spre a evidentia cat mai precis aceasta actiune a minoritarilor evrei, credem ca este suficient a face mentiune asupra *masacrarii celor 75 cetateni romani cu actiuni nationaliste si unii din ei fosti membri ai partidelor de dreapta.* Executia s-a facut intr-una din pivnitele fostului Consulat Italian din Chisinau, unde dupa o sumara judecata – vina constand in aceea de a fi fost un cetatean cu sentimente specific romanesti – erau *executati dupa sistemul CEK(A), prin impuscare pe la spate.*

Primele executari s-au facut in luna octombrie 1940, pe baza unor sen-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

tinte date de o instanta special constituita, cu urmatoare compunere: colonelul sovietic **Zonov** – presedinte, asistat de sergentii **Grigorenco** si **Gacianov**, iar ca secretar - NKVD-istul **Grozinscov**. A doua serie de executari s-au facut la data de 23 iunie 1941, sentintele fiind semnate de comisarul politic al unui regiment: **Covanzi** si regentii **Hiluri** si **Carina**. Din cele 75 cadavre gasite ingropate in curtea fostului consulat italian, au fost identificati urmatorii:

1. *Tantu Pavel si Tantu Petre,* cunoscuti nationalisti, fiii fostului prefect de judet Tantu si maior de rezerva intr-un regiment moldovenesc. Primul era functionar la postul de radio local, iar secundul – invatator si ofiter de rezerva.
2. Preot *Tudorache*, fost membru activ al fostei miscari legionare.
3. *Lazarov,* fost subdirector de banca.
4. *Teslaru Ion*, fost functionar CFR, ca membru al partidului FRN.
5. *Doroftei Dionisie*, ca fost informator al organelor de siguranta romane.
6. *Banu Ilie*, fost functionar CFR, ca membru al partidului FRN.
7. *Sofiscenco*, ca fost fiu de [fiu de fost?]ofiter din fosta armata tarista.
8. *Trusca Ene Grigore, Schiba Nicolae si Vieru Dumitru* ca fosti membri ai FRN.
9. *Gutu Teodor*, ofiter pensionar roman, ca fost comandant in garzile FRN.
10. *Rosca Ilarion*, fost sef de sectie de jandarmi, a fost executat prin faptul ca in virtutea functiunii sale, ar fi urmarit pe cunoscutul comunist, fost cu domiciliul in Chisinau, strada Regele Ferdinand, nr. 33 ,anume **Papaiani Dumitru**.
11. *Suruceanu* (fara prenume), executat pe considerentul ca sub administratia romana ar fi desfasurat o actiune nationalista si ca era un bun gospodar.
12. *Badaluta*, prin faptul ca era romanofil si primar la comuna Durlesti.
13. *Cercescu Vladimir*, executat prin faptul ca activa in FRN si era functionar politienesc.

Asupra celor identificati s-au gasit in buzunarele hainelor si còpii dupa sentintele date de instantii. Fotografii de pe cadavre si actele gasite asupra lor au fost luate de catre serviciul de propaganda din Ministerul Propagandei; in prezent, aceasta chestura nu poseda asemenea piese. Comerciantul *Vasile Afanasiu*, fost cu domiciliul in Chisinau, pe strada Alexandru cel Bun, proprietarul magazinului de manufactura „Magazinul nostru”, fiind reclamat de catre vanzatorul sau, evreu – **Bubis Leib** – a fost arestat si condamnat la deportare, pe considerentul ca in calitatea ce o avea, ar fi exploatat muncitorii / vanzatorii.

Tot in baza unui denunt facut de un evreu, in noaptea de 3-4 august 1940 a fost arestat profesorul secundar *Vasile Semaca* de organele NKVD-ului, imputandu-i-se faptul de a fi fost nationalist roman.

Tot in urma denunturilor si a actiunilor de prigoana a elementelor minoritare evreiesti fata de populatia romana, in noaptea de 3-4 august au fost arestati functionarii politienesti: *Severin Chiril, Pascaru Nicolae, Stog Nicolae, Melnicenco Alexandru, Stroe Iono, Buracinschi Stefan* si multi altii, detinatori de functii in administratia romana, toti considerati ca filoromani.

Evreul **Mesojnic Iosif** din Chisinau, denuntand organelor NKVD-ului pe functionarul *Melnic Grigore,* a fost arestat de acestia, judecat si deportat, anexa declaratia sotiei deportatului.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Functionarul *Bucicov Ion*, fiind denuntat tot de un evreu, a fost arestat si deportat, anexa declaratia locuitoarei Zinaida Gorohov din Chisinau.

Functionarul *Golub Ion*, fiind intalnit de o banda de evrei in gradina publica din acest oras, a fost arestat si predat organelor NKVD-ului, care dupa o sumara judecata, a dispus depunerea lui in inchisoare, dupa care a urmat deportarea.

Comisarul *Mateescu Constantin* a fost arestat de la domiciliul sau tot de un evreu si predat politiei sovietice, fiind judecat, a fost condamnat la 10 ani munca silnica.

Locuitorul *Relitchi Vasian*, din orasul Chisinau (strada Regele Ferdinand nr. 161), in ziua de 28 iunie 1940, dupa amiaza, aflandu-se la gara pentru a se refugia, a fost retinut de evreul **Morceco Catap**.

Fostul grefier de la Tribunalul Lapusna - *Tacu Dumitru* – a fost denuntat autoritatilor sovietice de catre evreul **Clapavuh Avram**, fapt ce a determinat deportarea lui si a familiei sale. Tot din cauza denuntului aceluiasi evreu, a fost deportat *Marzac Teodor*, impreuna cu familia sa. Anexa – declaratia numitului Relitchi Vasian.

Functionara Rina Zalaur, Chisinau, strada 27 martie nr. 25, arata ca *Valeriu Sofronovici si fiica acestuia, Ana,* a fost deportat din ordinul NKVD prin faptul ca in timpul administratiei romane, facuse o intensa propaganda cuzista. Personal declaranta a fost urmarita de evreul **Barunfield Iacob** – anexa declaratia.

Elena Caraiman (Chisinau, strada 27 martie, nr. 89), precizeaza ca **majoritatea evreilor intrase in serviciul de informatii a NKVD-ului si al militiei sovietice, ocupandu-se cu denuntarea si arestarea romanilor pe considerentul ca sub administratia romana ar fi fost nationalisti si membri in fostele partide de dreapta.** In general, minoritatea evreiasca a desfasurat o apriga prigoana fata de populatia romaneasca.

Astfel, evreul **Hazin** (fost cu domiciliul la Chisinau, strada Bratianu, nr.107), a denuntat pe comerciantul *Jeleanu,* care a fost arestat de sovietici. Personal declaranta a fost denuntata imediat dupa cedarea Basarabiei de catre evreul **Rabinovici**, fapt ce a determinat expulzarea ei din oras pana la data de 7 noiembrie 1940.

Evreul **Boruh**, fost cu domiciliul in Chisinau, strada Kogalniceanu nr. 32, la inceperea razboiului denunta pe locuitorii care manifestau bucurie la aparitia avioanelor germano-romane. Citeaza cazul preotului *Romanovici* care, denuntat de acesta, a fost arestat.

Demn de relevat este si cazul cand bandele iudeo-comuniste au incercat sa zadarniceasca refugierea studentilor teologi din Chisinau care se indreptau spre gara spre a fi imbarcati, i-au huiduit si lovit cu pietre.

Locuitoarea *Valeanu Liubov*, prin declaratia ce se anexeaza arata ca fostul intendent al Chesturii Chisinau, fiind certat cu evreul **Chipercenschi David**, a fost denuntat organelor NKVD care au dispus arestarea si deportarea lui.

In general, cu foarte mici exceptii, toata minoritatea evreiasca a desfasurat o apriga actiune de prigoana fata de elementul romanesc aflat sub ocupatia sovietica, care a determinat deportarea, condamnarea a mai multe mii de cetateni de origine etnica romana.

Intr-o masura mult mai redusa decat evreii, la prigoana armatei romane la data de 28 iunie 1940 si fata de elementul romanesc sub ocupatia sovietica, au contribuit si unele elemente minoritare de religie crestina, dupa cum vom arata mai jos:

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

1. **Luchianov Boris** (Chisinau, suburbia Melestau), vechi aderent al doctrinei comuniste, la 28 iunie 1940, *a dezarmat soldatii romani rataciti de unitatile lor. Este de origine bulgara.*

2. **Rabulov Nicolae, de origine rusa**, din Chisinau (strada Bugaz, nr. 16) de profesie tencuitor, membru de incredere al organelor NKVD-ului, cunoscut comunist, *denunta pe romani ocupantilor si ii ameninta cu moartea*.

3. **Trichinin Nicolae, de origine ucraineana**, a denuntat pe fostul functionar *Levinta Gheorghe* pentru faptul ca la declararea razboiului s-a exprimat ca tricolorul roman va flutura din nou pe palatul primariei. Levinta a fost arestat imediat si in prezent nu se stie nimic de el.

4. **Isras Leonte (**Chisinau, strada Nicolae Balcescu, nr. 14), vechi aderent comunist, de profesie muncitor, *a luat parte la dezarmarea ostasilor romani ce se retrageau in anul 1940, 28 iunie.*

5. **Sofronovici Grigore**, de profesie precupet din Chisinau, strada Mihail Sturza, nr. 44, vechi aderent comunist, a denuntat NKVD-uluipe locuitorul *Volicovschi* care a fost imediat arestat.

6. **Cravaschi Nicolae, de origine etnica rusa**, cu domiciliul la Spitalul Costiujeni, *a fost in serviciul NKVD, a arestat si predat acestora pe locuitorul Denereu Silvestru* din comuna Straseni, Lapusna.

7. **Crapceac Galina** din Chisinau, strada General Barthelot, nr. 51, a denuntat NKVD-ului pe numita *Cristaniuc*, care in urma acestui denunt a fost deportata.

8. **Crajanovschi Petre, de orgine rusa,** vechi comunist, cu ultimul domiciliu in suburbia Visterniceni, in timpul retragerii, fiind sofer la prefectura de judet, conducea masina in care se refugia fostul prefect al judetului, avocatul Luncescu, a parasit masina intorcandu-se la sovietici.

9. **Romaniuc Emilian, de origine ucraineana**, de **profesie medic**, vechi comunist, cu domiciliul in strada Negruzzi, nr. 88, pe timpul sovieticilor fiind mecanic la uzina electrica, a persecutat elementul romanesc si **a participat la dinamitarea uzinei electrice din localitate**.

10. **Colodnai Serghei, de origine etnica rusa**, de profesie sobar, domiciliat la strada Hancesti, nr. 209, sub ocupatie a fost informator al NKVD-ului, cand a denuntat mai multe familii de romani care au fost deportate.

11. **Egher Mihail, de origine etnica rusa,** de profesie tamplar, cu domiciliul in suburbia Melesteu, nr. 109, **impreuna cu organele NKVD, a arestat pe mai multi romani, care au fost deportati.**

12. **Lebedev Trofim, de origine etnica rusa**, Chisinau, de profesie frizer, cu domiciliul pe strada Petru Rares, nr. 57, vechi comunist, a fost **unul din denuntatorii romanilor ce au fost executati de organele NKVD in curtea Consulatului Italian din Chisinau.**

13. Slisarenco Ion, de origine etnica rusa, domiciliat in Chisinau, strada Posta Veche, nr. 39, cunoscut comunist, **are aceeasi activitate ca si numitul Lebedev Trofim**.

14. **Cocosco Silvia, de origine etnica poloneza**, fara profesie, cu domiciliul pe strada Alexandru cel Bun, nr. 36, in urma informatiilor date de NKVD si denunturilor facute impotriva locuitorului *Andrei Neaga*, acesta a fost arestat si deportat de sovietici.

15. **Bacicovschi Constantin, de origine etnica ucraineana**, a fost in serviciul NKVD si a denuntat pe fostii functionari romani civili si militari care au fost surprinsi de ocupatia sovietica si solicitau repatrierea.

16. **Trigubov Grigore, de origine etnica rusa,** de profesie inginer

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

agronom, sub ocupatia sovietica era in serviciul NKVD,a denuntat pe locuitorul *Bodan* care a fost deportat in Siberia.

17. **Veselov Petre, de origine etnica rusa**, de profesie lacatus, cu ultimul domiciliu in Chisinau, strada Maresal Averescu, nr. 30, a fost informator al NKVD cu misiunea de a strange material de acuzatii pentru functionarii politisti romani ramasi sub ocupatie.

18. **Bulaghin Teodor, de origine etnica rusa**, cu ultimul domiciliu in Chisinau, strada Grigore Ureche, nr. 11, vechi comunist, a desfasurat o apriga prigoana fata de elementul romanesc ramas sub ocupatia sovietica.

Din cele expuse mai sus rezulta:

Minoritatea evreiasca a fost acea care in cea mai mare masura a dezlantuit prigoana fata de populatia romaneasca, in timp ce minoritarii ca rusi, bulgari si ucraineni erau ocazional, deci cazuri izolate si acestia au fost savarsite de vechii aderenti ai bolsevicilor. *Odata cu inceperea razboiului, bandele iudeo-comuniste, stapanite de specificul distructiv al rasei deznadajduite de faptul ca trebuiau sa paraseasca Basarabia, si-au indreptat actiunea lor razbunatoare si asupra monumentelor de arta, precum si a locasurilor sfinte (distrugerea Mitropoliei si Catedralei din acest oras). Dandu-si seama ca nu mai au nimic comun cu Basarabia, au inteles sa distruga in mod sistematic toate edificiile din strazile principale, folosind pentru aceasta material exploziv si incendiar. Fata de atitudinea avuta, evreii, la reocuparea Basarabiei, de teama raspunderii, au fugit odata cu trupele sovietice ce se retrageau in dezordine.* (sublinierea mea, P.G.)

A fost indeajuns un an de ocupatie sovietica ca aceasta minoritate evreiasca, simtindu-se stapana pe situatie, sa-si arate in toata plenitudinea ei, ura fata de elementul romanesc.

Chestorul Politiei, semnatura indescifrabila.

Seful Biroului Siguranta, semnatura indescifrabila.

ANRM, F. 680, i.1, d. 4275, f. 21-27

Marţi 2 februarie 2010

Volumul **Scrìsuri 1** a fost luat de la editură de Flori Bălănescu. Mai am de aşteptat până să văd şi eu ce a ieşit.

Au sosit cărţile trimise la Chişinău, Daniela a mers şi le-a luat.

Miercuri 3 februarie 2010

Noapte agitată. Dureri suprafaţiale (am vrut să spun: ale pielei, provocînd senzaţia de arsură). Bănuiesc a fi de vină poziţia la ordinator, chircită.

Îmi tot promit redactarea unui Testament adevărat. O Limbă de Moarte prin care las manuscrisele doar lui Filip şi Anei. Prin care, de pildă, asupra **Culorii curcubeului** nu va avea nici un drept Liiceanu, cu Humanitas, Polirom cu Lupescu.

Abia acum, că nepoatele lui Sebastian au provocat scandalul cu drepturile de autor, aflu că turnătorul Uricaru şi-a mutat curul

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

de la Uniunea Scriitorilor *A* la Uniunea Scriitorilor *B*. Cum ştiu securiştii să-şi aranjeze viitorul lor, curat ca lacrima! Mă întreb unde se va prelinge Manolescu după ce i se va încheia mandatul la Unesco: la Uniunea Internaţională a Turnătorilor în slujba Israelului? Vorba lui Barbă': «De ce nu?!»

Joi 4 februarie 2010

Somn frământat, agitat, asudat - de agonic.

Cică Dinescu va fi silit să aleagă una din două. Păcat: ar trebui obligat să aleagă… nici una, măgarul!

(4 febr) Herta Müller protestează împotriva "înlocuirii" lui Marius Oprea de la şefia IICCMER, afirmînd că această ispravă este încă o victorie a Securităţii.

Herta se află în urmă cu cel puţin două războaie mondiale.

Opinia mea este alta - în lipsa alteia mai-bune:

Acest Marius Oprea mi-a displăcut de când, în vederea alcătuirii "Comisiei Tăriceanu" - doar era consilierul acestuia "*pe*" probleme de Apărare" (am citit în mai multe locuri titulatura, cu misteriosul complement *pe*) - a umblat cu Moş Ajunul, mai mult în Occident decât în Orient, pledînd, făcînd apel la auditorii români să fie de acord cu două mari porcării:

1. În fruntea Comisiei să fie acceptat holocaustologul emerit purtînd pseudonumele de "Radu Ioanid" - «*fiindcă e cel mai credibil*…», argumenta Oprea (cel-mai, dintre călăii noştri?, doar individul era/este mâna dreaptă a lui Wiesel, era/este trimisul… lui Iliescu şi Brucan la Washington, deci este coautor al "celor 400 000 evrei ucişi de către români") ;

2. Istoria României din secolul 20 - carevasăzică: **România sub comunism** să înceapă a fi studiată… din 1945, preferabil din 1946, *nu din 28 iunie 1940*, când a fost împlântat în inimile noastre Parul Umilinţei Naţionale, prin invadarea-răpirea teritoriilor româneşti Basarabia şi Bucovina de Nord de către ruşi. Istoricul Oprea Marius justifica acest… "început de eră" istorică prin eternul, românăchescul, oieriticul: «*Nu-i momentul*…» - nu-i momentul să-i supărăm pe ruşi; nu-i momentul să-i iritäm pe evrei - mai cu seamă pe "viitorul Preşedinte de Onoare (care onoare la un ticălos din tată-n fiu?) al Comisiei Tăriceanu", javra imundă "Radu Ioanid", devenit(ă) - la cererea acestuia, a lui Marius Oprea, suprapatronul său (există martori care au asistat la rugămintea, la telefon, a lui Oprea, pe lângă tovarăşul Ioanid să accepte acastă "sarcină grea" - dar vor avea curajul să rostească

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

în public ceea ce ştiu?), nu-i momentul să-i ofensăm nici pe ucraineni, prietenii noştri de veacuri…

Ieşirea-din-dilemă nu a fost mai brează, singura deosebire fiind că în moţul cesteilalte comisii, botezate pentru camuflaj "Băsescu" - s-a cocoţat Vova Tismăneanu alt just-tovarăş-de-alte-naţionalităti-înlocuitoare, coleg de marxism-sionism, de cartier-ghetto (al Primăverii) şi de istorie rollerizată.

Marius Oprea, simţind pericolul înlocuirii sale, deşi avea dosar bun, ca obedient filosemit: nu era el iniţiatorul-autorul "Fundaţiei Ursu"?, nu era el fabricantul mitului "disidentului Babu", de pe urma căreia impostorul de fiu al său, Andrei a început a bântui toate prezidiile unde nu avea ce căuta (îl concura doar Oişteanu - apoi Ion Vianu)?: nu era el luminatul propunător ca şef al Comisiei Tăriceanu să fie inomabilul "Radu Ioanid"? Cuprins de panica înlocuirii cu oricine-altul (după atâţia ani de loiale servicii aduse a tot felul de preşedinţi ticăloşi, prim-miniştri idioţi), a dat fuga şi a dezgropat osemintele câtorva partizani, executaţi de securişti, dar "ecoul" faptelor sale de arme (le-aş zice post-postume: abia acum, după 20 ani de libertate, de democraţie?) nu i-a impresionat pe noii stăpâni ai României (şi ai Ungariei şi ai Poloniei, după declaraţiile repetate ale lui Shimon Perez, Preşedintelui Israelului, fiindcă nu criminalii securişti erau numiţi şi puşi la zid), deci puiul de bolşevic Tismineţki va fi declarat câştigător în dauna puiului de-dac-Oprea.

O veste bună, în *Argeş*:

ANTI-DOT.RO

Dumitru Ungureanu Scriitorul român de-a curmezişul timpului

Când Virgil Diaconu se ceartă cu Florian Silişteanu în publicaţiile argeşene pe chestia unui premiu local, ei probează nişte orgolii personale fără importanţă socială. Pesemne că şi unul, şi altul se visează înnobilat cu titlul de Cel Mai Mare Poet al Oraşului Piteşti (CMMPOP). Zic se visează, deoarece amândoi ştiu foarte bine: CMMPOP este Mircea Bârsilă, născut în judeţul Gorj. Incidentul rămânea doar un subiect trecător de bârfă minoră fără intervenţia împăciuitoristă (inutilă, de altfel) a poetului Aurel Sibiceanu. Citind textul acestuia, mi-am dat seama că întâmplarea exprimă, în felul ei, o traumă veche a societăţii române. Anume, cea legată de datoria şi destinul scriitorului român, de-a lungul unui secol şi jumătate de când se manifestă în spaţiul public.

Să precizez de la bun început, clar şi răspicat: scriitorul român care a avut curajul să spună lucrurilor pe nume, sub orice regim, a fost obligat să trăiască în mizerie, să moară la casa de nebuni, să emigreze forţat (şi să sufere în exil de aceeaşi sărăcie, dacă a continuat să spună pe nume lucrurilor din ţară, ca Paul Goma) ori să se integreze altor

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

culturi, în domenii conexe celui literar. Scriitorul român care a ştiut să scuture mătreaţa de pe gulerele potentaţilor trecători s-a descurcat onorabil, bine şi foarte bine. Oare câţi literatori n-au pornit de la o poezioară şi-au ajuns senatori, deputaţi, preşedinţi de partid, miniştri, chiar prim-miniştri? Maiorescu, Goga, Sadoveanu, Manolescu, Păunescu, C.V. Tudor sunt nume care sar instantaneu în pagină. Până şi Adrian Năstase a publicat poezii la tinereţe, ca să nu-l mai pomenesc pe Radu Vasile, care abia după ce-a ajuns şef de guvern s-a trezit şi poet!

Cele două feluri de manifestare a talentului nu sunt specifice numai României. E, în fond, o atestare a forţei cuvântului. Simplificând, stăpânul cuvintelor stăpâneşte lumea, nu stăpânul armelor! Din această cauză, dictatorii din toate timpurile şi de toate ideologiile au pus sub control, sub arest şi chiar sub un metru de pământ pe acei mânuitori ai cuvintelor care n-au îngenuncheat să le pupe talpa, nici n-au catadicsit să primească onorul şi îmbuibarea oficiale. Şi de fiecare dată au fost unii care s-au jertfit pe altarul cuvintelor, în timp ce alţii, descurcăreţi, au îmbrăcat purpura şi-au trăit gloria momentului, împovăraţi de funcţii şi responsabilităţi obşteşti, răstigniţi, vezi bine, între viaţă şi cărţi, între femei şi rafturi pline cu titlurile proprii, autoiluzionaţi că instituie canoane milenare şi stabilesc ierarhii imuabile. Aşa a mers lumea normală până către jumătatea secolului trecut, când nebunia ideologică a împins popoarele europene la război, crime şi orori inimaginabile. Mutilată în confruntări inegale şi măcinată de incapacitatea conducătorilor, România n-a găsit în vocea scriitorului izbăvirea de care avea nevoie. Când era necesară privirea limpede asupra specificului şi destinului naţional, unii scriitori au ales... porunca vremii. Alţii, arvuniţi de hidra roşcată, vânturau scânteia şi promiteau o Românie liberă. (S-a dovedit ulterior: liberă de ea însăşi, România a fost ocupată de cei care semnau cu nume româneşti, până s-a ajuns la paradoxul ocupaţiei de către... români!) Momiţi, şi chiar plătiţi cu sume la care nici nu visau în „regimul burghez", destui scriitori de frunte, credibili şi cu succes la public, au cedat – nu Cezarului, ci vreunui Cezărică de mahala – şi-au pus burta pe elogiat binefacerile orânduielii celei noi, uitând de înlesnirile celei vechi. Foarte puţini au avut curaj să spună că „binefacerile" astea sunt anormale, ba de-a dreptul criminale. Au fost băgaţi la puşcărie, unde li s-a oferit tratament de recuperare & reeducare, nu li s-a refuzat oportunitatea să explice în scris ce cred ei despre noua ordine şi li s-a permis să se roage... pentru Fratele Alexandru! Unii dintre sărmanii nenorociţi au prins gust pentru asemenea note justificative, încât, scăpaţi la libertate supravegheată, au continuat să întocmească dări de seamă despre colegi şi neprieteni. Oferindu-le, contra cost, ofiţerilor de legătură, aceştia, oameni rezonabili, îi ajutau pe scribăreţi [scribăieţi, le zicea Ierunca, nota mea, P.G.], boieri ai conştiinţei neamului, luaţi după 1990 repere de bun-simţ şi bună purtare, să-şi rezolve doleanţe omeneşti, prea omeneşti. Puterea obişnuinţei? Obişnuinţa puterii, mai degrabă!

În istoria nescrisă a scriitorimii române a fost un moment când

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

refuzul de-a spune lucrurilor pe nume – adică principala îndatorire a oricărui scriitor, de orice limbă – a însemnat moartea scriitorului, ca reprezentant al colectivităţii în care trăia. S-a petrecut în 1977. Un singur scriitor român, care publica în Occident cărţi scrise în română, dar netipărite în ţara lui, a îndrăznit să rostească adevărul: Paul Goma. Nici azi nu i se iartă! Niciun alt scriitor n-a sărit alături de Goma, afară de doi (Breban, care i-a ajutat familia, şi Negoiţescu, care a semnat scrisoarea). Nu miră că l-au atacat pe Goma „tovarăşi de încredere", gen Titus Popovici. Nu uimeşte că au tăcut nume cu oarecare greutate în faţa lui Ceauşescu, ca Marin Preda. Dezamăgeşte că, pe atunci încă tineri, precum Manolescu, Simion, Buzura, Blandiana, Sorescu, Dimisianu, Ştefănescu sau Grigurcu n-au ridicat vocea să-l susţină pe Goma. Toţi cei care atunci au tăcut, au ratat destinul lor de rostitori ai adevărului. Înfrângerea pe care şi-au administrat-o singuri se răsfrânge asupră-le până în zilele actuale, când supravieţuitorii se străduiesc din răsputeri să-şi rescrie biografia, ştiind foarte bine ce fac. Aşa speră ei că vor ghida conştiinţa colectivă! De fapt, nu le pasă că poporul a suferit şi orbecăie în continuare, nu-i frământă că incultura şi analfa-betismul recuceresc omul simplu, care crede în miracole şi sfinţi, nu în raţiune, lege şi ordine. Pe ei îi interesează cariera proprie, opera, funcţia, copiii, amanta etc.

Scriitorul e o fiinţă singuratică, gata să se dedice binelui obştesc fără să aştepte recompense. Scriitorii români, nu toţi, sunt fiinţe egoiste, care au pierdut contactul cu naţia din rândul căreia provin. Au pierdut şi onoarea, în 1977, când Paul Goma a rostit şi adevărul lor, iar ei au tăcut. La fel au tăcut în 1985, când a vorbit Dorin Tudoran. Generaţia 80 a reluat, în mod programatic, „legătura" cu omul simplu, fără să se implice politic. Această generaţie părea gata să refacă un statut abandonat. Dar după eşecul experimentului Asociaţia scriitorilor profesionişti, iniţiată de regretatul Mircea Nedelciu (şi prăbuşită cu ajutorul neprecupeţit, din interior, al unora paraleli cu meseria), se poate spune că vechile metehne au învins, iar prestigiul profesiei s-a estompat în mentalul colectiv. A scrie a ajuns o modalitate de-a câştiga bani. Asta în cel mai bun caz, fiindcă scriitor se poate numi azi oricine îşi pune numele pe-o tipăritură, nu cine scrie despre lucruri veşnic incomode pentru „onoarea" naţiei!

Să ceri, în 2009, la realegerea ambasadorului (că preşedinte parcă nu e!) U.S.R., ca Paul Goma să fie înscăunat sau declarat membru onorific (de ce nu sfânt în viaţă?) ca „să spele ruşinea" scriitorimii băştinaşe, mi s-a părut ceva... Hai să-i zic imaginaţie poetică! A cui onoare? A unora care nu se pot abţine să se manifeste ca nişte copii care n-au primit jucării suficiente? A altora care îşi rezolvă interesele personale în dauna interesului obştei? A celor care fac plecăciuni puterii actuale, cu nădejdea obţinerii de sinecuri şi slujbe călduţe? A celor care se declară obosiţi de limba română şi sunt fericiţi cu burse la Berlin sau Viena? A foştilor de tot felul, ajunşi patroni peste ce-au putut?

A fost nevoie de o nemţoaică, Herta Müller, să laude limba

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

română, în recenta cuvântare la primirea premiului Nobel. Elita scriitorimii române, după ce s-a entuziasmat fățarnic de atribuirea distincției unei foste cetățene române, a găsit că e, neapărat, și meritul nostru, al tuturora! După care a pus de-un contract de editare avantajos! Nicio clipă elita asta n-a părut că se trezește din îngâmfarea-i seculară pentru a sesiza faptul esențial: Herta Müller a spus totdeauna lucrurilor pe nume!

Bine mai scrie Dumitru Ungureanu! - chiar atunci când scrie bine despre mine: proză-proză, diatribă-diatribă: totul îi reușește.

*

Carmen Mușat dă o înaltă prețuire articolului semnat de R.C. Cristea publicat în *Adevărul* din 18 ianuarie. Nu se lasă mai prejos și alcătuiește ea, singurică-singurea, ca o fată mare o altă listă - una "mai adevărată a "disidenței uitate" - iat-o:

"Nu (mai) vorbim despre *disidenții* (sublinierile mele, P.G.) Doina Cornea, Radu Filipescu, *Ion Vianu*, Vasile Paraschiv, Ion Bugan, Mircea Dinescu, Gabriel Andreescu, Paul Goma, Petre Mihai Băcanu, *Ana Blandiana* sau *Andrei Pleșu*, **care au avut curajul de a se împotrivi, pe față, dictaturii comuniste și au fost anchetați, închiși, trimiși în domiciliu forțat, bătuți, umiliți de ofițerii de Securitate** (dintre care unii o duc foarte bine și astăzi, în țara în care regimul comunist a fost condamnat de la cel mai înalt nivel). Îi pomenim rar și, de cele mai multe ori, le căutăm nod în papură: ba că unii nu au talent, ba că alții nu au cine știe ce operă măreață, ba că nu mai reprezintă pe nimeni, ba ne întrebăm, ridicînd din sprîncene, «Ăsta cine mai e?, e un necunoscut oarecare, nu e un nume» etc., ca și cînd am avea nevoie, pentru a recunoaște demnitatea umană, de un certificat de talent literar care să o certifice. În anii '80, unii dintre cei care au protestat împotriva puterii comuniste – și nu au fost deloc puțini, numai că despre ei nu s-a vorbit foarte mult nici înainte, nici după 1989, din diferite motive – au fost aruncați în închisori sau scoși din viața socială. Dar pe noi nu ne interesează decît prezentul anticomunist."

Am subliniat cuvântul "disidenții", ca să aflăm cine ni sunt aceia, vorba poetului.

Ce caută, de-o pildă, *Ion Vianu* în categoria "disidenți" - definiția fiind dată chiar de eleva Carmen Nuștiucum: (cei) "**care au avut curajul de a se împotrivi, pe față, dictaturii comuniste și au fost anchetați, închiși, trimiși în domiciliu forțat, bătuți, umiliți de ofițerii de Securitate"** ? "

"A avut el, *Ion Vianu* curajul de a se împotrivi pe față dictaturii comuniste" ? Da de unde! A încercat să emigreze, ca tot

creştinul (sic), iar pentru că nu i s-a aprobat plecarea, a recurs la "Lista lui Goma, care dădea paşapoarte" (după umoriştii reacţionari din tufiş, printre ei criticul Alexandru George, prietenul indefectibil al lui Mircea Horia Simionescu, şef de cabinet al sinistrului D. Popescu-"Dumnezeu"). A fost el (Vianu) "anchetat, închis, trimis în domiciliu forţat, bătut, umilit de ofiţerii de Securitate"? Nu: i s-a aplicat tratamentul barbar, dar obişnuit, suferit de miile de români prin care în acel an, 1977, Securitatea încerca să-i descurajeze de a-şi mai cere dreptul elementar de emigrare. A fost şi el "prelucrat tovărăşeşte la locului de muncă", tratat de duşman, de vânzător de ţară - apoi lăsat să plece. Când şi în ce împrejurări "a avut Ion Vianu curajul de *a se împotrivi* pe faţă dictaturii comuniste"? Într-o punere la punct à propos de autolaudele INMER-ului clamate de la o înaltă tribună, Ion Vianu afirmase că el protestase vehement, printr-un articol împotriva internărilor psihiatrice abuzive… "*înainte de 1977*" (subl. mea, P.G.). L-am invitat să indice în care publicaţie, când apărută, protestase el "înainte de 1977". Curajosul sub Ceauşescu Ion Vianu nu a răspuns, însă… trezit din delir, nici nu a mai repetat măgăria sufleorizată lui de răsuflătornicul Oigenştein: "Goma este un antisemit basarabean" - schimbare de optică înalt apreciată de soţia mea: dacă rămâneam, în continuare, un antisemit fioros, nu mai eram basarabean…

Dar *Ana Blandiana* ? Dar *Andrei Pleşu* (mai lipsea indispensabilul limbric vagant Sorin Ilieşiu - nu l-a făcut Blandiana "disident" după ce pe ea o făcuse, tot abuziv, Monica Lovinescu?!) - ce caută ei printre "disidenţi"? Şi în privinţa lor - mai ales în a lor - este valabilă "impotrivirea pe faţă, anchetarea, trimiterea în domiciliu obligatoriu"? (unde avusese loc ancheta-rea ceea: la Comana, lângă vila lui Gogu Rădulescu, unde a fost torturată zi şi noapte, cu sălbăticie, câteva decenii, Blandiana, Ana Ipătescu a zilelor noastre?; şi unde, trimis "cu domicil'": la Tescani, a fost ţinut, bietul Pleşu Dilemiotul Curluntrist cu lanţuri la gură şi căluş pe la picioare?)

Un inacceptabil extemporal al elevei Carmen dintr-a şasea (nu-i cunosc numele de adolescentă) şi un exemplar articol de dezinformare a unui jurnalist, dragă-doamne, ajuns profesor universitar, director de revistă directorînd conştiinţele românilor şi aşa analfabetizaţi. De ce aşa? *Aşa*, pentru că tovarăşa Carmen cu acelaşi nume i-a eliminat (nu omis!) pe Dan Petrescu, pe Luca Piţu, pe Liviu Cangeopol, pe Liviu Ioan Stoiciu, pe Mariana Marin, pe Carl Gibson pe Liviu Antonesei, pe Gabriel Andreescu şi pe alţi incomozi şi "inconştienţi", ca să facă loc impostoratului balcacanal. Ce s-a petrecut cu aceştia doi din urmă - zgura

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

istoriei s-a aşternut peste ei : Andreescu a devenit lefegiu al drepturilor omului… minoritar, pe el neinteresîndu-l românii din Ucraina, lipsiţi de elementare drepturi-ale-omului, iar pe mine antisemitizîndu-mă ca un prostalău analfabet, necititor al *cărţii* atacate: una singură intitulată **Săptămâna Roşie, 28 iunie - 3 iulie, sau Basarabia şi Evreii** şi nu cum a crezut el: două cărţi. Iar Antonesei, simiradizat oportun acoperindu-i, găzduindu-i dejecţiile pe hârtie, în *Timpul*.

Vineri 5 februarie 2010

Niki al Monicăi Lovinescu nu mai are cuvinte. Şi mie mi s-au împuţinat "cărămizile" din care ne-am făcut casa şi viaţa (o viaţă de om), dar eu nu sunt persoană publică; nici cronicărete sportiv, ca să trăncănesc toată ziua-bună-ziua despre orice şi mai ales despre ñiñica. Pardon: despre… *tâmpenie*.

Am observat de o bună bucată de vreme cum, în intervenţiile sale, N. Manolescu foloseşte "tâmpenia" drept înlocuitor a orice - mai vârtos a ceea ce nu-i place lui (după modelul evreiesc, cel cu mereea antisemizare, de care s-a bucurat şi Niki al Monicăi, până când… s-a autodemascat, sic!, şi-a făcut autocritica - din păcate nu pentru analfabetism, ci doar pentru "a-i fi criticat" pe evrei - şi şi-a luat angajamentul. Nu voi pierde timpul în căutare de citate (îi las această treabă lui Laszlo Alexandru), excesiv de numeroase, vorba franţuzitului care nici acum nu ştie să vorbească limba în circulaţie la Paris, cu o frecvenţă care mă face să mă întreb dacă junele Manolescu, la frageda-i vârstă de peste-şaptezeci-de-ani nu şi-a pierdut uzul raţiunii (am vrut să spun: al cuvântului), de tâmpează/tâmpizează tot ce nu pricepe el, deci îi pune grave probleme de… existenţă, cam ca girafa la ardeleanul din Sibiel - am terminat fraza.

Ultima năzdrăvănie (ţin la acest termen): propunerea unor glumeţi de sanctificare a lui Eminescu, în loc să fie tratată cu îngăduinţă, cu umor (umor, la Manolescu?) potrivit celor şaptezeci-şi-de-ani, lui îi scapă din gură, pe bărbie, pe cravată, pe nădragi, pe încălţări… **tâmpenia**: iat-o :

> "*E o tâmpenie* (sublinierea mea, P.G.) fără margini. În primul rând, Eminescu trebuie citit, interpretat, analizat, nu canonizat. A trăit în concubinaj, a fumat, a avut sifilis, ce trebuia să mai facă Eminescu ca să merite canonizarea?"

Ce poate fi acel ins care tratează de "tâmpenie" toate năzdrăvaniile - văzute şi nevăzute? Un intelectual, formator de conştiinţe, cronicar literar care multe şi năzdrăvane chestii va fi

cunoscut în 50 ani de carieră de hărnicuţ autor de recenzii? Un ardelean trezit faţă-n faţă (sic) cu girafa-i? Un ignorant (în materie de tâmpenie), sau un cine-zice-ăla-e? S-a observat: nu am rostit cuvântul "tâmpit" pentru a-l desemna pe N. Manolescu. El, Niki al Monicii nu este întru totul un-cine-zice-ăla-e, ci doar (sic) un mizerabil delator-plătit, în slujba Holocaustologiei Universale, alături de creaturi de coşmar ca Zalis, Oişteanu, Ed. Reichman, Uricaru, Gârbea - şi autor al celei mai groase şi mai kilogramoase Istorii a Literaturii Române (editată de Călin Vlasie, omul care scoate bani şi din manoleasca seacă).

Apoi N. Manolescu nu ar mai fi Niki al Monicilor dacă nu ar fi "combătut" tâmpenia în stilul inconfundabil al cronicilor sale sportive trimise de la Paris:

"În primul rând, Eminescu trebuie citit, interpretat, analizat, nu canonizat. A trăit în concubinaj, a fumat, a avut sifilis, ce trebuia să mai facă Eminescu ca să merite canonizarea?"

Ha! Ha! Ha!: banc manolesc - râdèţi, tovarăşi! Aşadar, după N. Manolescu, "Eminescu trebuie citit (…) nu canonizat". Pentru că - de ce? Iată pentru că de ce - vorbeşte Manolescu Însuşi:

"(Pentru că Eminescu) *a trăit în concubinaj, a fumat, a avut sifilis…*" (sublinierea îmi aparţine, dar nu şi pentru-că-de-ce-ul).

Să mă mai întreb dacă N. Manolescu, pe lângă atâtea alte calităţi: felon, denunţător - de mincinos, ce să mai vorbesc? - este şi ceea ce zice el despre năzdrăvănie? De acord, el este clasat: zi-i Manolescu şi pace! Inacceptabilă rămâne însă complicitatea "confraţilor" (în realitate: a subalternilor, a slugilor) care l-au tot ascuns, acoperindu-l cu elogii servile, i-au măturat sub preş porcăriile-limbăriile scrise în ziare, manualele şcolare, cursurile universitare al căror co-autor obedient întru… pardon: tâmpenii a fost (chiar şi cartea-far, scrisă în colaborare cu D. Micu, **Literatura română de azi, 1944-1964,** nu neapărat pentru a-l feri pe el de gura Monicilor, la Europa Liberă, dar pentru a evita ei, autori de cărţi, răzbunarea manoleasca pentru… demascarea Mascatului).

Urmez, deci: ce este el, Manolescu Nicolae: un schmeker care s-a descurcat şi cu Ceauşescu şi cu Popescu-Dumnezeu şi cu Vasile Nicolescu şi cu Gogu Rădulescu şi cu Iliescu şi cu Gelu Voican şi cu Măgureanu şi cu Băsescu şi cu… - dar cu cine nu?! - sau este, la urma urmei, cel din oglindă: Monumentul Tâmpeniei la Românul Ardeleano-Oltean?

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

Ce minunat scrie-zice Foarţă, când o dă pe rumânie în *Argeş*:

“TRADUCERI AMINTE
Scris de ŞERBAN FOARŢĂ

T. S. Eliot

Mătuşa Helen

Miss Helen Slingsby-a fost mătuşa mea;
Virgină, sta-ntr-o casă mică lângă
Un parc distins, – cu patru slugi pe lângă.
Când încetă din viaţă,-n ceruri, sus,
Fu linişte, precum şi-n stradă e.
S-au tras obloanele, în vreme ce
Antreprenorul pompelor funebre
Se şterge,-n prag, pe tălpi. Nimic de spus,
A mai văzut el d’astea... Câinii,-n febre,
S-au bucurat de o bucătură-n plus.
După puţin, însă, muri subit peruşa.
În manteluţa ei, în timpu-acesta,
Mai ticăie ceasornicul din Dresda.
Valetul şi-a pus fundul pe servanta
Mobilă, iar în poală, pe servanta
A tânără, – ce mi-a-ngrijit mătuşa,
Cu zel, pe când trăia în locu-acesta.

*

Marin Mincu, Cvasitratat de/ spre literatura (A fi mereu in miezul realului)/ review de Nicoleta Salcudeanu Editura Paralela 45, 2009
5 feb 2010

“Eu nu sunt adeptul unor revizuiri sangeroase caci, in timp, (dincolo de accidentele istoriei), valorile autentice se discern, oricum, indiferent de interventiile unor dispeceri voluntari, aserviti unor interese contextuale” – spune Marin Mincu in ultima lui carte aparuta antum Cvasitratat de/ spre literatura (A fi mereu in miezul realului), Editura Paralela 45, 2009. Robust, volumul asambleaza o avalansa de texte publicate prin reviste, interviuri, un noian de scrieri navalnice, febricitante, in perfecta rezonanta cu spiritul autorului lor, si reprezinta un repertoar al temelor predilecte si obsesiilor recurente. Stranse intre aceleasi coperte, aceste texte compozite dau seama despre intensitatea implicarii in literatura, despre multimea preeminentelor si prioritatilor acestui critic cu un profil unic, ocultat in mod interesat de anumiti confrati, pentru mai nestingherita circulatie a criticii in natura. Temperatura inalta a actului valorizator, sub toate chipurile sale, tradeaza pasionalitatea actiunii critice. Marin Mincu este perceput indeobste, superficial, ca personaj trouble-fête in lumea literaturii, imaginea sa de “muschetar”, de “macedonskian”, de Don Quijote, innegurand adevaratul sau chip si adevarata sa configuratie temperamentala. Pentru un portret – in acceptiune calinesciana – cat mai apropiat de realitatea profilului sau, s-ar cuveni ca suprafata temperamentului ebulitiv, pe cat de adevarat, pe atat de stereotip si nerelevant in lipsa dimensiunii de adancime, sa se infatiseze in transparenta. Pasionalitatea lui critica revela, in toate aspectele angajarilor pe mai multe fronturi si chiar ale exceselor deduse din situarea belicoasa – tafnoasa uneori, amuzata de cele mai multe ori –, o

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

atitudine esential afectiva fata cu literatura. Se pare ca nu exista critic roman sa fi facut mai multe declaratii de amor, implicite sau explicite, literaturii pe care o escorteaza, dar sa si dovedeasca din plin nu doar sentimentul inalt, ci si competenta prompta; iar, pe de alta parte, sa fi acumulat atatea adversitati interesate, pe cat de nimicitoare, pe atat de lipsite de stringenta intelectuala, manate mai degraba de una competitionala in sine, parvenitista, a prevalentelor acaparate chiar si cu metode infractionale, macar din perspectiva codurilor deontologice care guverneaza orice lume literara normala.

Nici aliante, nici mezaliante

Nu o data, idei fertile i-au fost vampirizate, iar sursa „uitata". Daca lectura in cheie arhetipala a lui Sadoveanu, metoda abandonata mai tarziu de initiator ca instrument de lucru caduc, reprezinta o premiera absoluta, aceasta se dovedeste resapabila pentru reproductori de „geniu" si de vitrina, ideea fiind capturata abil, intr-atat incat insusi conceptul de arhetip, cel putin in privinta prozatorului falticenean, sa ramana lipita, ca marca de scrisoare, pe fruntea unui eseist de duminica, boier al stilului, dar un precar practician. Ironia face ca tocmai si doar acela sa fie citat in toate cercetarile critice, frivolitatea si aleatoriul facand legea in exegeza autohtona. Instapanirea pe un teritoriu deja cucerit e o practica nationala. Pedigriul bate indeobste prioritatea. Iarasi, heliadismul, definit si izolat cu agera intuitie de Marin Mincu, se regaseste in istoria manolesciana atat de prelucrat cu aditivi si e-uri critice, incat pare de nerecunoscut, necum citat! Productie proprie, tratatie din partea casei! Cat despre textualismul optzecist, acesta incearca sa anexeze, prin gimnastici ilizibile, ingaimate, gangurite, de tip Iova, un primat teoretic cucerit deja, cu ani in urma, de un critic, e drept, italienist.

Fireste ca Marin Mincu se afla in razboi cu toata lumea, nu se poate altfel, fiindca structura si textura spiritului sau agitat nu permit nici aliante, nici mezaliante. Totusi, in pofida cliseului cu chip artagos, nu se poate o mai navalnica implicare afectiva in literatura. In privinta lui Marin Mincu orice paradox este cu putinta. Cand intruchiparea unui Criticus Tonans, a cerberului autoritar suit in transcendenta condescendenta a "dispecerului voluntar" sufocat de plictis, pare sa fi captat atentia si pretuirea galeriei, cu adevarat cel incruntat nu Marin Mincu este, ci acela ce imparte anateme sau indulgente, acela ce-si permite dispretul si capriciul din cauza ca judecata de valoare este asumata reductionist, numai ca actiune "cerebrala" normativa, sanctionala.

Marin Mincu demonstreaza ca autoritatea critica este de alta natura, opunand acestei atitudini dedicarea si implicarea, angajandu-si toate resursele energetice pentru a sta in opozitie intocmai cu aceasta abordare sceptica a literaturii romane. De aceea nici nu are cum fi "adeptul unor revizuiri sangeroase", insa va fi unul din foarte putinii critici postbelici care vor innoi si conceptualiza, nu bonjuristic sau fantezist, ci cu buna masura si suplete intraliterara, limbajul metaliterar, unul din foarte putinii cu apetenta pentru, si pe deplin sincroni cu miscarile teoretice europene. Prin contrast, marota oportunista si evident parvenitista a revizuirilor (nu in sensul bun, lovinescian, ci in forma cea mai primitiva si dogmatica), tema predilecta si nazuinta obscura a taberei impresionismului supraliterar, apare ridicola pe fondul unei literaturi inca tinere, vesnic tanara, infasurata-n pixeli, unde nu prea e nimic de revizuit, cel putin atata timp cat inca nu dispune de un substrat teoretic decantat si nici de instrumente metodologice functionale. E un fel de plasare a carului inaintea boilor, cum, de altfel, "dispeceratul voluntar" obisnuieste sa procedeze. De-abia in ultimii ani de libertate ideologica, dar cumva heirupist si

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

obedient, cazand nu de putine ori prada altor dogme si ideologii, critica incearca sa-si aproprieze unelte conceptuale si metodologice noi.

Nu deconstructia, ci constructia

Marin Mincu a inteles mai devreme decat majoritatea ca, daca e vorba de lipsuri (instrumentarul interbelic, atata cat fusese, a ruginit), ceea ce ne trebuie cu adevarat este trusa de scule a mesterului, fara de care nici macar de "revizie" nu poate fi vorba; a priceput devreme ca nu revizuirea este urgenta literaturii ("am crede ca acum o ducem pe roze si ca nu ne-a mai ramas decat «revizuirea» si, eventual, epistole, jurnale, articolele marete de ziar si eseurile docte"), ci consolidarea ei, nu deconstructia, ci constructia: "Tabloul postbelic se cere nu atat revizuit cat intregit". Revizuirea trebuie "sa mentina o linie de exigenta si rigoare estetica", scriitorul "nu poate fi revizuit prin smulgere din contextul in care a scris: el nu putea sa fi scris chiar asa cum am dori noi acum, dupa '89; ar fi o revizuire politizanta, nu estetica". Indemnul "sa vedem daca nu cumva avem ceva de revizuit chiar la noi insine" izbeste prin alarmanta si stanjenitoarera actualitate.

Mai important este ca, desi deplin edificat asupra faptului ca "oficiul critic nu se mai poate exercita in mod «urechist» si ca «gustul» invocat cu atata aplomb de unii lideri critici – oricat de imbatabil ar fi acesta – trebuie orientat sincronic in functie de «directionarea» impusa de spiritul timpului (Zeitgeist) care actioneaza coercitiv asupra noastra, indiferent ca reusim sa constientizam acest lucru sau nu", flexibilitatea la importul de metode nu este nemasurata, ci se exercita doar intre limitele a ceea ce se postuleaza drept "autenticitatea scriiturii", ca avatar contemporan fatalmente livresc al "autenticitatii trairii" – intre cele doua razboaie. Metoda poate fi eficienta, dar nu suverana, nu se poate manifesta decat intre frontierele stricte ale adevarului operei. Credinta in "perfectionarea tehnico-instrumentala" nu derapeaza in pretentia ordonarii hazardului si nici nu refuza intuitiei initiativa. Ba chiar recunoaste ca "la baza constructiei critice sta totdeauna aceasta facultate inefabila (conform croceanismului calinescian) a intuitiei. Niciodata intuitia critica nu poate fi inlocuita de "metodologie", dar orice intuitie poate fi mai bine demonstrata printr-o metoda adecvata care sa depaseasca empirismul impresionist". In aceasta balanta, "este fericit cazul cand criticul este dublat de cercetator", insa "cercetatorul care nu este dublat de critic va cadea in capcana metodologiei". El insusi calinescian, macar prin admiratie, nu neaga ca s-a ajuns astazi la un soi de alexandrinism critic cand metodologia, daca e "supralicitata in dauna obiectului ei", ajunge in situatia intranzitiva de a referi despre sine, demonstratia critica devenind "roman al poeziei", "roman al romanului" sau chiar "roman al criticii". Calea de a se evita situatia absurda ca metoda sa pulverizeze obiectul cercetarii sta in "obligativitatea criticului de a dovedi prin demersul sau «materialitatea operei»".

Un survol critic in germinatie intoarsa

Arhipelagul preocuparilor exegetice acopera o suprafata in mirabila expansiune. De la critica arhetipurilor la textualism, de la literatura orala la avangardism, de la Cantemir la Ion Barbu, de la heliadism la Hortensia Papadat-Bengescu, de la poezie la proza, de la romanism la italienism, de la infaptuirea de reviste si inventarea unei universitati la indrumarea cenacliera a generatiei "douamiiste", Marin Mincu a asezat cate un jalon cu marca sa inconfundabila. Unde mai punem „traficul de frontiera" pe care l-a practicat cu o devotiune si un altruism neegalat – traducerile sale dezinteresate (impreuna cu dedicata sa sotie) in si din italiana! Nu se stie cati dispeceri se pot lauda cu asa isprava. In contrast cu dispozitia defetista ce pare sa contro-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

leze atitudinea critica “la moda”, “cavalerul”, in conformitate cu idealurile sale intemeietoare, urmeaza, nesmintit, panta optimista, luminoasa a actului critic, iubind literatura, chiar si cu riscul de a se pudra in ridicol in ochii dispeceratului. Si cum orice indragostit isi protejeaza obiectul adoratiei, frenezia ascensionala a trebuit sa-si aleaga o forta de propulsie, in mod firesc si necesar aceasta neputand fi decat polemica, chemata sa infrunte morile de vant ale acelora ce isi reprezinta literatura romana drept rufoasa Dulcinee. Polemica, fie ca e condusa dupa principii cavaleresti, fie ca se incinge uneori pana la fierberea luptei de guerilla, in sfarsitul ei, nu reprezinta decat pura edificare, in contra directiei sceptice de azi. Din pricina predispozitiei reactive (“sunteti un reactiv” – o buna observatie a Taniei Radu, intr-un interviu), Marin Mincu n-a putut fi un gregar, un om al sistemului, al oricarui sistem, ci un partizan, un franctiror neinregimentat vreodata intr-o armata regulata, necum in aceea a dispecerilor, a “legiuitorilor” in jurul carora nici iarba nu creste; si nu din cauza coroanei rotate. Survolul critic al lui Marin Mincu este intotdeauna unul reactiv, germinativ, slujeste de fiecare data ca ferment chiar si in negativ, in germinatie intoarsa. Reculul sau la ceea ce colorat numeste “curioase colonii nevertebrate spre a pasi pe drumurile glorioase ale literaturii”, nu este autoimpus, ci este un reflex igienic la “programul unor grupulete constituite ad-hoc cu scopuri pragmaice si nu estetice” a caror “intoleranta dogmatica” este “cea mai periculoasa prin spiritul gregar si agresiv”. Si, cumva leibnitzian, isi reprezinta “o viata literara fireasca” unde “oricine poate sa-si exprime orice pozitie critica fata de oricine, fara suspiciuni extraliterare”. Este acesta oare un optimism supralicitat? Se pare ca da. Confruntat cu terestritatea autohtona, observa cu urzicatoare justete ca “suntem mult mai traditionalisti decat ne convine s-o recunoastem si mai mult «cenzori» decat «cenzurati»”, e o slabiciune a noastra lipsa de dialog, respingerea opiniei celuilalt, refuzul distinctului intr-un mediu cultural al jocului de putere si al gastii. E un anumit mod, «ortodoxist», de a gandi (n-am spus «ortodox»), si idilic pe deasupra; iar pe de alta parte tinde sa devina idilico-extremist…”

Mereu in cautarea celei mai noi promotii

Se cuvin spuse cateva lucruri despre tranzitivitatea sa exceptionala, despre dialogismul fundamental al actiunii sale critice, desfasurata in toate dimensiunile si zarile ei, dovedind, exemplu viu, ca aceasta nu este doar o stare de implicare otioasa, o staza, ci si, poate mai important, o cautare altruista, o deplasare catre pulsatia vie a literaturii. Sicanat in nenumarate randuri, mai pe fata, mai pe din dos, deseori cu o ironie nemiloasa si nemeritata, pentru presupusa lui mobilitate, suspecta de inconsecventa sau superficialitate, un soi de risipire lipsita de puncte cardinale, Marin Mincu raspunde, intr-un interviu luat de Virgil Diaconu, printr-o fraza de o frumusete rara, dureroasa macar pentru cugetele tinerilor pastoriti la cenaclul Euridice. De fapt cuvantul „pastorit” este cu totul inadecvat, fiidca animatorul cenaclului s-a situat in fiece clipa in relatie de stricta egalitate, de parteneriat cu emulii sai. Nu pot fi cuvinte mai frumoase rostite de un critic literar: “Mi se pare semnificativ ca, in loc sa se observe faptele reale, unii se alarmeaza de mobilitatea mea critica, ironizandu-ma perfid pentru ca m-as afla mereu «in cautarea unei noi promotii» Ii asigur ca voi fi mereu in cautarea celei mai noi promotii si o voi sprijini pe cat imi va fi posibil, intrucat nu-mi place sa ma fixez definitiv niciodata, iar pe de alta parte, un critic autentic e chemat sa contribuie la avansarea intregii literaturi, dincolo de inrolarea sa «cronologica» intr-o generatie sau alta.” Nu repartizarea pe generatii, promotii, scoli literare, cenacluri, ateliere i s-a parut importanta, ci reactivul „sa poti sa faci

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

sa avanseze literatura. Pe de alta parte, expresia stereotipa «lupii tineri» induce aici un iminent pericol carnasier si este normal ca «scriitorii consacrati» (?!) sa se alerteze/ coalizeze spontan pentru a-si apara ciolanul administrativ. Dincolo de orice consideratii, insa, toti scriitorii autentici trebuie sa-i sprijine concret pe tinerii talentati sa se afirme si sa se impuna.” Creatorul conceptului de heliadism – piratat de unii, ignorat cu inversunare de altii, concept definit si in ipostaza de „orgoliu demiurg si avant mesianic, dar si umilinta de creator anonim” – chiar a facut-o, chiar a sprijinit tot ce merita sau nu a fi sprijinit; cu orgoliu si cu umilitate. „Heliadismul – aceasta sare a literaturii romane!”

Intrebat „cui nu-i este frica de Marin Mincu”, acesta raspunde simpatic: „nu-mi este «frica» decat de un singur lucru, si anume ca nu cumva Marin Mincu sa scrie si sa publice vreo carte atat de anosta incat sa nu intereseze pe nimeni”. Acest lucru nu s-a intamplat niciodata si, din pacate, nu se va intampla niciodata. Marin Mincu, aceasta sare a literaturii romane postbelice.

O apropiere misterioasă mă leagă de Marin Mincu şi de Nicoleta Sălcudeanu. Fie salutaţi, fiecare, acolo pe unde se află.

Sâmbătă 6 februarie 2010

Am extras din “Inventar general” numai acest “Catalog” numai aceste titluri: proză, mărturii, jurnale. Deocamdată.

Nu ştiu ce voi face cu ele. Ba ştiu, dar dacă nu am mijloace să materializez ştiinţa-mi…

C A T A L O G

F i c ţ i u n e :

- **Camera de alături** - 1966 - edit: 1968 *220 pagini*
- **Ostinato**, versiune lungă, 1965-1966
  în germană (ediţie normală): 1971
  “-“ (ediţie de buzunar) 1972
  în neerlandeză: 1974
  în română: 1991 - 466 pagini
  “- “ *versiune scurtată*, 2007 *200+30 pagini*
- **Uşa noastră, cea de toate zilele**, 1969-1970 150 pagini
- **În Cerc** 1970-1972 450 pagini
- **Gherla-Lăteşti**, 1972-1973 277 pagini
- **Gardă inversă** 1973-1975 252 pagini
- **Din Calidor** 1983 272
- **Arta Refugii** 1985-1988 326
- **Astra** 1986-1988 156
- **Sabina** 1987-1988 308
- **Roman intim** 1989 272
- **Bonifacia, roman** 1983 283
- **Sus, în vârful Raiului..**. (adameva, variantă),

- **Altina**	1997	107
- Justa	1985	92 pagini
- **Basarabia**	1921	186
- **Ela**	1982	58
- **Infarct**	2001	180
- Adameva	1994	200
- **Bătrânul şi fata**	2002	46
- **Patimile după Piteşti**	1978-1979	248
- Culoarea curcubeului	1978	
+ Cod «Bărbosul»	1977 =	550
- **Soldatul câinelui**	1981-1982	208
- **Profil**	2000	190

D i c ţ i o n a r :

- **Alfabecedar** (25)	1994	774

J u r n a l e :

- 1. Jurnal pe Sărite (26)	1978-1993	288
- 2. Jurnal de Căldură Mare	1989	230
- 3. Jurnal de Noapte Lungă	1993	351
- 4. Alte jurnale	1978-1996	241
- 5. Jurnalul unui jurnal - 1997		221
- 6. Jurnal de apocrif - 1998		424
- 7. Jurnal 1999		216
- 8-9. Jurnal 2000-2001		211
- 10. Jurnal 2002		145
- 11. Jurnal 2003		300
- 12. Jurnal 2004		292
- 13. Jurnal 2005		774
- 14. Jurnal 2006		700
- 15. Jurnal 2007		738
- 16. Jurnal 2008		456
- 17. Jurnal 2009 (41)		686
- 18. Jurnal 2010		

P u b l i c i s t i c a :

- **Scrísuri I 1971-1989** articole, interviuri	709
- **Scrísuri II 1990-1999** articole, interviuri	737
- **Scrísuri III 2000-2010.**.. articole, interviuri	690
- **Săptămâna Roşie** variantă 2010 - eseu, 2000	520 pagini
- **Dialog Flori Stănescu-Paul Goma** 2008, (46)	150 pagini

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Până aici: 46 titluri. Şi ce fac cu ele? Le pun bine, sub pernă? Dar sub-pernă nu mai este loc de atâte scrìsuri nepublicate, nedifuzate, necomentate - inexistate de mânuţa confârtaţilor mei iubito-dragi.

Iar m-a lovit după ceafă lehamitea. Surioară a renunţării.

*

Precaut mi-am pus mănuşile, ca să nu-mi împut mâinile - dar ştiu ca tot degeaba;

Dealtfel la cei doi indivizi "descoperiţi" abia acum (iar Ţiriac acoperit în grabă la loc) ştiam de decenii.

Şi despre lepra imundă al cărui consilier a fost - «numai o săptămână!» - disidentul poet Tudoran (ei, dacă jucaseră hockey împreună…).

Dar nu: "Felix" şi-a luat avocat un alt securist cunoscut ca un câine fără o labă - în schimb, bălos: Andone, fost procuror la Feteşti, cunoscut ca un cal breaz de toţi cei care au avut domiciliu obligatoriu la Lăteşti; securistul murdar-ordinar - Andone.

Îi bag pe toţi securiştii şi turnătorii în mă-sele lor (dacă au aşa ceva, ori au ieşit direct din balegă.

Duminică 7 februarie 2010

Ieri după ce am alcătuit Catalogul, am fost atât de obosit, încât nu am continuat, comentîndu-l. Să se deducă: din cele 46 de titluri, dacă aş avea bani să-mi plătesc eu editarea, nu aş începe cu începutul seriilor, ci… de la mijloc: cu Jurnalele:

Cu **Jurnal 2007**; apoi **2008**, apoi **2009**; abia după aceea le-aş reedita începînd de la 1, adică **Jurnal pe Sărite**.

Publicistica: aş continua-o cu **Scrìsuri 2 şi 3**; şi cu… **Culoarea curcubeului**, (560 pagini); cu **Soldatul câinelui**, cu o nouă ediţie a **Săptămânii Roşii** ; cu **Dialog Flori Stănescu-Paul Goma**.

La *dictionar*, cu **Alfabecedar**.

La *Ficţiune* aş începe cu începutul: **Camera de alături**, apoi, firesc: **Ostinato** (varianta scurtă), **Uşa… În Cerc, Gardă inversă**, cărţi scrise în România (am amânat, deocamdată, **Gherla-Lăteşti**: au fost recent reeditate). Aş face pasul în "autobiografie": **Din Calidor, Arta reFugii, Astra, Sabina, Roman intim.** Vor urma **Bonifacia, Justa, Altina, Adameva, Bătrânul şi Fata**…

Gata, mă opresc aici. Istovit.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Luni 8 februarie 2010

Flori Bălănescu îmi trimite:

Mişcarea Goma pentru drepturile omului
– 33 de ani de izolare şi umiliri –

"Stimate Doamne, Stimati Domni,

Nu stiu cum va fi fost luna februarie a anului 1977. Aveam 8 ani (aproape impliniti). Din acel an imi amintesc cutremurul de pamint, <cutremurul oamenilor> - Miscarea Goma - a patruns tirziu in constiinta mea, dupa 1989.

Seara de 7 februarie 2010 este foarte grea, in toata tzara.
Poate ca este un prilej potrivit pentru introspectie...

Trimit acest text unui numar mare de cunoscuti (majoritatea cunoscuti virtuali). De la o vreme, am cam renuntat sa bat in usile publicatiilor. Nu mai am rabdare sa tot astept raspunsuri, majoritatea previzibile - textul e prea lung, tema deranjeaza pe X, pe Y. Sunt si publicatii pe care le ocolesc din motive de bagat nasul in textul autorului fara sa i se ceara parerea etc.

In fine, am mai spus-o si altadata: cine vrea sa il publice nu trebuie decit sa ma anunte, ca sa stiu si eu. Desigur, sa nu mi se umble nici in text.

Stiu ca editorii de publicatii din Ro vor exclusivitate. Mie exclusivitatea pe meleagurile noastre imi pare o nastrusnica forma fara fond. Nu mai explic de ce.

O sa ma certe Paul Goma... iar cer, mereu cer!? E dreptul meu cetatenesc sa cer! De ani de zile nu ma ia nimeni in seama, nici pe mine, nici pe altii care au cerut autoritatilor sa-l trateze pe Paul Goma cu respect.

Iertare celor care nu doresc sa primeasca acest mesaj.

Zile fara viscol,

flwr"

Nota mea: cum autoarea a lucrat o variantă mai dezvoltată, o şterg pe aceasta, veche - noua va putea fi citită la **14 februarie**.

Însă Uraganul Flori (acum mi-a venit supranumele) a provocat şi alte "stricăciuni".

Într-un alt mesaj îmi scrie:

"Ia te uita! cică sunt mii de cititori pe site-ul acesta" şi adaugă: "...a aranjat amicul Viorel Ilişoi... Ce bine să ai prieteni ziarişti (care au prieteni ziarişti)!"

Prietenul Ilişoi introduce textul de mai sus astfel:

"Au trecut 33 de ani de atunci, dar lumea pare dispusa sa uite. Nu toata lumea. Istoric, cercetator, editor, autoarea unei carti de interviuri cu Paul Goma, Flori Balanescu ne aminteste ce a inseamna februarie de acum trei decenii si un pic intr-un mesaj trimis mai mult spre online, pentru ca ziarele nu au spatiu decat pentru povesti care ne intereseaza la metrou daca au poze din alea. Aveti scrisoarea autoarei si textul despre istoria pe care o ingropam ignoranti, asa cum facem cu tot ce conteaza cu adevarat."

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Toate bune şi frumoase, dar nu pot trece peste gândirea de balegă puturoaznică a unui comentator, semnînd curajos-anonim:

"**diaconu Eusebiu Says**: Februarie 7th, 2010 at 22:53 pm
Îţi dai seama bre Spartakus? Dac-o iei după acte şi adeverinţe, Goma şi soacra lui Geoană sunt amândoi luptători anticomunişti! Unu/-/i DISIDENT celălalt este REVOLUŢIONAR!"

Halal, naţiune! De cap să-ţi fie! Trăiască Analfabetitatea Daco-Romă! Si Anonimitatea Carpatnică!

*

Liviu Ioan Stoiciu a publicat acelaşi text în *Jurnalul de Vrancea*.

Tiuk! publică şi el (*el* fiind ei, fraţii Vakulovski) - fără comentarii;

La fel Elena Andronache, în *GID*.

Şi pe blogul lui Răzvan Ţupa.

Să mă mai plâng că nu am prieteni !

*

(8 febr) Marino îşi publică memoriile la Politrom :

"Cartea care aruncă în aer lumea culturală din România"

Sunt unul din foarte mulţii care nu s-au avut ca fraţii cu Marino: nici în cei 5 ani de domiciu obligatoriu, la Lăteşti, nici mai apoi în libertate. Motivele - invocate de mine - erau, vai, etico-politice, deci fără apel. Omul era nu doar antipatic (de parcă eu aş fi nemărginit de simpatic!), dar şi grozav de fricos: vedea în tot şi în toate agresiuni îndreptate numai asupra lui. De aceea va fi şi cedat, după arestarea pentru "părăsire a domiciliului" (1961).

Acum câtiva ani, răspunzînd unor întrebări, la aceasta: «Când vă veţi scrie amintirile?», Marino a răspuns (cu siguranţă roşind, dar nu de jena răspunsului care urma să vină, ci de satisfacţia, bolnavă la gândul că "demascările" lui au să provoace… o explozie în lumea culturală: «Sunt scrise, dar se vor publica numai după moartea mea».

Era atât de fricos, încât nu a fost capabil să-şi măcar imagineze reacţiilor celor "înţepaţi" de el - de aceea le trimitea în postumitate. Ştia el ce că pactizarea cu Securitatea, cu greţoşii ştabi bolşevici : Popescu-Dumnezeu, Vasile Nicolescu, V. Cândea, atacurile, la comandă împotriva oniricilor…, bursa Herder, făcîndu-l coleg cu Blandiana, cu E. Barbu, călătoria în Spania (pe când trăia Franco!), de unde a rezultat cărticica de

rogacioni **Olé, España!**, invitaţiile, ani de-a rândul, la sărbătoarea ziarului comunist francez *L'Humanité* - başca mizilicul, vorba unui sergent, când vorbea de "micuţele note informative" despre exilaţi - chiar despre prietenul său de 50 ani, Mircea Carp.

Ce zice el? De ce a lăsat prin testament ca memoriile să-i fie publicate la cinci ani după dispariţie?:

„Aş provoca doar atacuri şi insulte, ridiculizări şi controverse, pe care doresc să le evit, în mod radical, mai ales acum, la sfârşitul vieţii", spune Marino în Preambul.

Aiureli. Doreşte (sic) "să le evit(e), în mod radical, mai ales acum, la sfârşitul vieţii". Ce-o fi aceea: "să le evit, în mod radical"? Aceasta este limbă română? Gândire corectă?

A vrut să le evite - da, însă numai şi numai din laşitate, nu pentru că… "nu ar fi vrut să provoace atacuri şi însulte…" Le-a şi provocat, dar… el nu mai este de faţă, ca să şi le asume, s-a pus la adăpost - în pământ…

*

"Ministerul Apărării de la Bucureşti ar fi greşit destinaţia ajutoarelor victimelor cutremurului din Haiti, expediind un batalion de vânători de munte, precum şi 2.000 de tone de provizii, într-o direcţie total opusă, respectiv în insula Tahiti, aflată în Pacificul de Sud. (…) prezentatoarea postului TV columbian a citat chiar şi o „declaraţie" a ministrului român al Apărării, Gabriel Oprea, care ar fi explicat confuzia prin asemănarea de nume între Tahiti şi Haiti. Informaţia referitoare la militarii români din Tahiti "este în întregime falsă", a precizat, ieri, Biroul de Presă al MApN. Referitor la activitatea site-ului care a lansat „ştirea", MApN atrage atenţia că "difuzarea de informaţii gen pamflet, fără ca acest lucru să fie menţionat explicit", îi poate induce pe cititori în eroare şi încalcă grav deontologia jurnalistică. Ministerul consideră că „exploatarea în scop comercial a unor situaţii dramatice este neavenită şi regretabilă".

*

Catalogul…De-aş avea bani…

Marţi 9 februarie 2010

Găinăretul scriitornicesc danubiano-carpatnic a fost stârnit de anunţata carte de memorii a lui Marino. Nu credeam că scandalul cotcodacic va lua asemenea proporţii. M-am înşelat.

De-acum inginerii sufletului omenesc au ce inginerì o vreme; o multă vreme ("în timp ce ţara arde"). S-au aruncat cu jubilaţie/ în indignaţie, scriitorii noştri dragi şi iubiţi asupra cărţii lui Marino, de parcă o astfel de ocazie ar fi aşteptat - cum de întârziase atâta amar de vreme? Protestează - cu hotărîre - cei numiţi ("cu numele", acesta nu este un incorectitudinism, fiindcă româneştrii au curajosul obicei de a nu-i numì pe arătaţii cu

degetul): pentru… numire (mă mir că încă nu a apărut "neologismul": *nominalizare*) cei încă ne-numiţi pentru această manieră de a-i desemna pe odioşi, de a-şi da cu părerea aiurea, despre nimica… Asta se cheamă, în limbajul securiştilor de pretutindeni: **diversiune**. Scriitorniciilor tricolori le crăpa buza după "una mică - dar veselă", de parcă ar fi cu toţii muieri.

*

De câteva zile mă căznesc să-mi completez utopia cărţuală, ar zice Luca Piţu. Am scris ce aş vrea să mi se editeze, dar nu şi cu cine, unde…

Dacă aş avea bani… - nu pot scăpa de această blestemată proteză - aş încredinţa unei edituri din România (se ştie ea, dar nu-i rostesc numele din… discreţie) banii şi programul.

Aş începe… de la mijloc, cu **Scrìsurile** (primul volum este pe drum, să-i urmeze **Doi** şi **Trei**); mai departe: programul normal, cel abandonat din pricina crizei: **Culoarea curcubeului** - în sfârşit, o ediţie adevărată! - şi **Soldatul câinelui**.

Dacă aş avea bani… aş scoate la aceeaşi editură, pe cheltuiala mea, seria de Jurnale - până acum 16 (sau 17?). Ordinea ar fi: **Jurnal 2007, Jurnal 2008, Jurnal 2009**. Le-aş scoate într-o formă decentă pe cele de la Anamarol: **2004, 2005, 2006**. - nedifuzate. După care aş trece la reeditarea celorlalte, începînd cu primul: **Jurnal pe Sărite**.

Mă odihnesc puţin - sunt epuizat de efort-dulce-inemii - apoi mă întorc.

*

Am tras două guri de burniţă (asta-i "muzica" ce-mi place!).

Dacă aş avea bani… L-aş convinge pe primul editor (cel ne-pomenit…) să accepte să fie trase la o editură-tipografie din Basarabia o *Serie Gratuită*, după seria normală, într-un format mai mic, acele cărţi deja scoase în Seria de autor (4 deocamdată), precum şi: **Scrisuri 1, 2, 3, Culoarea curcubeului, Soldatul câinelui, Săptămâna Roşie, Basarabia, Alfabecedar, Justa, Altina**, apoi **Jurnalele**.

Acestea ar fi, după cum zice *Seria*: dăruite bibliotecilor şcolare, orăşeneşti, comunale, precum şi elevilor şi adulţilor lipsiţi de bani din Basarabia şi Bucovina de Nord (ştiu, ştiu: aceia ar avea nevoie mai întâi de *pâne*, de ghete cu care să meargă la şcoală, nu de carte, or eu nici măcar carte nu le pot da).

*

Din "Serialul Marino", comentarii:

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

L-a intreţinut doamna Lidia Bote de A trait Marino numai din scris??? (Vizitator), luni, 8 februarie 2010 - 12:42

Lidia Bote, specialista in simbolismul romanesc, era proafa la Universitatea din Cluj si poseda o casa de om instarit. I-a creat lui Adrian Marino conditii de trai intelectual decent. Cine i-a creat lui Adrian Marino conditii de calatorii in Vest, sub Ceasca, e o alta poveste, nepovestita in memoriile sale, unde nu relateaza ce cauta la Noel Bernard, directorul Radioului Free Europe, unde l-a intilnit, mirat, si Paul Goma, emigrat la Paris inca din l977. Megaloman, frustrat, nemultumit, dorindu-se el insusi mai celebru decit Eliade, poate si Ceausescu intectual al culturii europene, mult deasupra lui Etiemble, fara a fi totusi in stare sa-i citeasca sau inteleaga corect pe Tzvetan Todorov, Genette, Derrida sau Barthes, mai junii lui colegi de teorie literara, din Franta. Treaba lui cu nevoia unui nou pasoptism la romani, o utopie mai putin periculoasa decit cea marxista, dar utopie, ignorind rolul autoreglator la pietei liberal-capitaliste sau al economiei bunurilor simbolice

corectii de Ulise (Vizitator), marţi, 9 februarie 2010 - 09:48

Doamna Lidia Bote preda in cadrul catedrei de l.siL.FRANCEZA(mai ales pe marchizul De Sade) iar pe Paul Goma, Marino il stia din Baragan (unde Goma canta...la pian).. Intelectuali adevarati, oameni adevarati...

[Aici s-ar afla la locul său, românesc, dinainte de năvălirea comuniştilor, rezumatul unui film astfel esprimat:

«Ăla, dragă, cu aia, când era ea frumoasă şi când dânsu purta pălărie» - nota mea, P.G.]

Cam asa e de edgar (Vizitator), luni, 8 februarie 2010 - 16:55

Daca ne uitam la acest dinescu, turnator, dizident securist, pervers sexual, posibil pedofil si gay, Dl. Marino a fost retinut in descriere. Aproape la fel de golani ca Dinescu sant si CTP, Paunescu, Hurezeanu si mai sant cativa zelosi activisti ai lui iliescu. Ei sant paradoxul culturii Romaniei elemente periculoase ale INculturii iliesciene poluare care va iesi la suprafata cand banda de criminali si hoti psd va pieri. Si sant semne clare ca se va intampla curand. E pacat ca desi argumentele sant clare, doar putini sant cei care ataca frontal aceast plaga culturala romaneasca cu mijloacele de exprimare in mas media golaneasca complice celor mai mafioti borfasi delapidatori ca vantu voiculescu patriciu. De aceea au durat si au durut Romania atata timp.

Are dreptate, cu o singura exceptie (II) de teufelssohn(Vizitator), luni, 8 februarie 2010 - 18:57

Adrian Marino se inseala, insa, categoric in privinta lui Nicolae Manolescu, care ESTE un veleitar in toate sensurile, inclusiv in politica. Dovada cea mai clara in acest sens este sciziunea Aliantei Civice (AC) pe care Manolescu a provocat-o prin crearea Partidului Alianta Civica (PAC), care la alegerile din 92 nu a facut decat sa faramiteze opozitia, furand din voturile liberalilor si taranistilor. Eu chiar ma mir ca Adrian Marino, ca taranist, trece cu vederea PACul si puciul lui Manolescu in cadrul AC.

De ce? de stefan (Vizitator), marţi, 9 februarie 2010 - 00:56

De ce atita agitatie acum? In fond aceste adevaruri le-a spus si rostit de multa vreme Paul Goma. In cartile autobiografice si in Jurnale.

Dar el deranjind pe toti si punind oglinda in fata tuturor au gasit de

cuviinta, asa cum bine spune, sa-l ignore. Nu e publicat, nu i se reda cetatenia... Dati o cautare si veti gasi site-ul sau unde a publicat toate romanele si jurnalele sale. Spune atitea despre scriitorii roamani si "disidenta" lor, dar si despre luptele de la Europa Libera.

Miercuri 10 februarie 2010

Au grăunţe de ciugulit, galinaceii patriei (citeşte: intelectualii români, acele producte agriculturale nici găinuş*i*, nici kakaşei, vorba lui Mişa Novicov). Marino, prin cartea anunţată li le serveşte cu dărnicie. Şi cu zâmbet de satisfacţie, de dincolo de mormânt. Mi-am spus părerea despre Marino, cel viu, mi-am spus părerea despre laşitatea lui de a refuza, de frică, să "răspundă" loviturilor primite de la contimporani, cele mai multe nedrepte, prosteşti, printr-o răzbunare… postumă. Şi proastă, cred în continuare.

Iată de ce, dintre literatorii români şi relaţia lor cu scrisul-tipăritul, l-am respectat, l-am iubit pe Stere. Murise cu un an mai târziu (1936) decât cel în care mă năşteam eu (1935), însă mi-a fost tot timpul contemporan, ca să spun aşa. Stere (Soljeniţîn mai târziu) nu-mi era fratele mare, cel care mă povăţuieşte ce să fac, ce să nu fac în viaţă, ci acela care-mi şopteşte că, *aşa* făcînd, fac bine ceea ce fac (ciudăţenie: nici unul dintre ei nu m-a "certat", vorba lui Noica - şi a lui Breban, să nu uităm) pentru vreun pas greşit al meu, ceea ce nu înseamnă că astfel de paşi au lipsit în lunga-mi biografie. Nici unul din aceştia doi nu au amânat (sic) răspunsurile, replicile ce le ardeau buza de nerăbdarea de a fi date - imediat, pe-loc, peste-bot. Nu într-un viitor incert, improbabil şi prost: ce "ameninţare"-i asta, căcăcioasă: «O să-ţi răspund după ce o să mor»?

Acest preambul (!) pentru a ajunge tot acolo de unde voiam să plec, să mă bucur de libertate, însă, vai, soarta-destinului, vorba unui rus, m-a tras înapoi.

Astfel nu o pot părăsi pe Carmen Muşat.

Revista sa - şi a lui I.B. Lefter - a găzduit, cu o uşurătate soră cu nesimiţirea, cu de-a dreptul iresponsabilitatea, însoţind-o cu plecăciuni de chelner stilat (sic!), din străbunic în strănepo(a)t(ă), în *numărul din 15-21 iulie 2003* - o lungă, vâşinskiană punerere a mea la zid ca… "antisemit", semnată de sionistul "Radu Ioanid", impostor securist (el se prezintă când ca "reprezentant al…", când ca "director al Muzeului Holocaustului din Washington"). Individul unsuros, jegos peste poate, a stat pitulat în ghettoul Primăverii până când Iliescu, în căutare de "legitimitate" l-a trimis în USA, în 1990, pentru a-i informa pe ameri-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

cani despre masacrarea evreilor în România - de către români. Rezultatul:

Prin "canalul american al lui Brucan" ca şi prin emisarul special al lui Iliescu şi al lui Roman, pseudo-numitul bolşevic-tânăr "Radu Ioanid", a fost imaginată-programată diversiunea Holocaustului în România.

În anul următor strategia axei Bucureşti-Washington-Tel Aviv a fost materializată astfel:

1. La ***1 iulie 1991*** la Iaşi, Rosen Moses, a aruncat anatema:

"**Românii sunt vinovaţi de lichidarea a 400.000 evrei"**;

2. În ***2 iulie 1991*** *New York Times* a publicat discursul rabinului ceauşisto-securist (cel cu "400.000 victime ale românilor");

3. A doua zi, ***3 iulie (1991),*** tot în *New York Times,* Elie Wiesel ne-a ameninţat:

"Trebuie să ştiţi că dacă antisemiţii nu sunt criticaţi [înfieraţi] în public, veţi suferi. Veţi fi izolaţi, Occidentul vă urmăreşte cu mirare, cu spaimă, cu groază";

4. La **11 iulie (1991)** Senatul american, prin rezoluţia nr. 52, a arătat cu degetul acuzator **poporul român: "antisemit, şovin, fascist", "vinovat de reabilitarea criminalilor de război"**.

Astfel comunitatea noastră românească, în integralitatea ei, a fost condamnată (*preventiv*!, după tactica evreiască) înainte - sic - de a fi judecată.

Intelectualii Muşat şi Lefter ori nu ştiau ce semnificaţie are termenul *antisemit*, ori nu le păsa, din moment ce s-au pus fără şovăială în serviciul Holocaustului (dar le-au fost cunoscute termenul şi realitatea *holocaust*, când şi-au dat consimţământul publicării acelei uriaşe murdării şi calomnii - nefiind vorba doar de persoana mea, ci de întreaga românitate?). Ar fi fost necesar ca aceste două cătane să fi avut, de-acasă, obiceiul de a-şi pune o-mică-întrebare înainte de o mare-hotărîre: «Fac bine ceea ce fac? Este adevărul în cauză - sau neadevărul?» şi, în rezumat: «Eu pentru ce/cine pledez, acţionez?»

Ouăle veninoase depuse în cuibarul *Observatorului cultural* nu au întârziat să scoată la vedere şi la mişun scârbos, reptilienii pui (de şarpe) - iată unul, semnat de Mihai Dinu Gheorghiu (nr. 183 26 aug - 1 sept 2003):

"Paul Goma a publicat în mai multe rânduri şi în mai multe locuri, de pildă în *Vatra* (…) texte autobiografice cu caracter antisemit" [autorul denunţului fiind ucenic al guru-ului bolşevic parizian Serge Moscovici: pentru că tovarăşii lui de revoluţie sovietică de la Iaşi, din august-septembrie 1944, nu fuseseră de acord să fie trimis la Moscova, a "dezertat" la… Paris] - nu dă un singur citat, după obiceiul evreului atât de umflat-de-sine, încât

nu simte nevoia - intelectuală - de a produce probe în sprijinul afirmaţiilor în vânt, doar pentru că el este evreu, scutit din principiu - n.m. P.G.]. "Goma, cândva denunţat ca evreu şi rus ("Efremovici") şi-a descoperit o vocaţie de antisemit…"

M. D. Gheorghiu nu s-a oprit la antisemitizare (fără citate), a trecut la **denunţ** (citeşte: turnătorie, ca pe timpul ocupaţiei Franţei de către nemţi, de parcă *goi*-ul ar fi fost el, iar eu: evreul), cerînd să fiu expulzat din ţara în care găsisem adăpost în 1977 !

Iată-l şi pe I.B. Lefter (în *Ziua*, 27 iulie 2005). În textul "Inventatorul de cuvinte" mă… lăudase (el fiind autorul unui articol "Avem nevoie de Paul Goma" sau aşa ceva, publicat în *Contrapunct* prin 1990), însă tovarăşul supraveghetor de la Tel Aviv îl va fi bătut la palmă că sărise peste cal, aşa că Lefter pe loc re-sărise calul - de-a-n curulea - astfel:

"De câţiva ani încoace, odată cu cărţile despre Basarabia şi al doilea război mondial, *Goma produce un discurs limpede antisemit"* (subl. mea şi observaţia comună tuturor antisemitizatorilor mei, netemători că vor da cândva sama de această ticăloşie - echivalentă cu lovirea cuiva căzut la pământ, incapabil să se apere: **nu produc citate** - P.G.).

Am ajuns la Carmen Muşat: Dânsìa Sa (în *Observator cultural* din 22 sept. 2005) glăsuieşte pe hârtie, după dictarea lui "Radu Ioanid de la Washington":

"…tipul de *discurs* pe care Paul Goma îl livrează de cincisprezece ani încoace [carevasăzică: imediat după rivuluţia la români, aia de la '89, observaţia mea, P.G.], violent pamfletar, *cu răbufniri antisemite…*"

Dacă n-ar fi fost grăbită, practicanta metodei academice numită *rasoleală* ar fi căutat un alt tic verbal din arsenalul de buzunar al şedinţelor demascatoare bolşevice, de pildă unul tot atât de folosit de ei, activoşii (şi de tovarăşele lor: activoaiele) până la urzeală: "cu *iz* /antisemit/", directoarea ar fi făcut economie de un cur, ceea ce, chiar dacă pe timpurile noastre bântuie curocraţia, ar fi fost o atitudine decento-înţeleaptă.

Nu pot trece peste ravagiile antisemitizatoare al holocaustologului "Ioanid" şi în presa de la Chişinău. În "lecturile infidele ale lui Vasgar" din *Contrafort*, iulie-august 2002 (?) iată ce scrie basarabeanul poet Vasile Gârneţ:

"Pe câteva pagini din acelaşi număr de revistă, Radu Ioanid, colaborator al Muzeului Holocaustului de la Washington publică un comentariu amplu - *nuanţat şi argumentat* (subl. mea) din cartea lui Paul Goma **Basarabia** (…) *Cartea lui Goma n-a fost aproape deloc recenzată la Chişinău, unde nici nu prea este de găsit"* (subl. mea, P.G.). "Din comentariul găzduit acum de

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Observatorul Cultural, cartea lui Goma iese destul de prost: *fisurată, deficientă grav la capitolul documentare, purtătoare de stereotipuri antisemite, vulgar violentă la adresa unor personalităţi ale culturii române contemporane* " (s.m. P.G.).

Îndrăznesc să spun (şi nu-i voi cere voie tovarăşei dirigintă Carmen Muşat): revista *Observator cultural*, dacă nu a inventat **metoda comentării - aiurea - a unor texte necitite,** atunci sigur a încurajat puturoşenia naţională - de a se rosti (mai grav: de a ataca - pe necititulea (să spun vorba ră: de-a-n picioarelea), astfel contribuind şi dânsa la analfabetizarea românilor.

Publicaţia susnumită a găzduit mai deunăzi Marea-Solidarizare-Mare a Scriitorilor Români cu… Cu ce, solidarizarea ceea?, cu cine? Nu contează cu cine, cu ce, din moment ce cauza e bună (cum să nu fie bună *o solidarizare* a unor scriitori, mai ales când din centrul ei - pe fotografie - ne suav surâde Însăşi Blandiana, *teoreticiana solidarităţii la scriitorul român*, persoana care, în urmă cu aproape 20 ani, în *Convorbiri literare*, ne expusese, răbdătoare, încât a convins-o şi pe Monica Lovinescu, nu doar protectoare a sa, ci fabricantă a "disidentei Blandiana" - mă întorc, promiţînd că de astă dată, chiar închei fraza: spuneam, deci că Blandiana, singurică-singurea, doar cu poşeta pe ea, din capul ei propriu de teoreticiană a solidarităţii, explicase mintea-cocoşului (de pre urmă): după îndelungi cercetări, cugetări, trăsese concluzia înţeleaptă - şi personală, ai crede-o cel puţin verişoară a lui Dinescu şi nu doar pentru că ambii-doi se laudă cu… "arestarea la domiciliu" : solidaritatea nu era posibilă pe vremea Tiraniei ceauşeşti - cum să fie posibilă o astfel de atitudine care ţi-o interzicea?, care nu-ţi dădea ţâdulă, pecumcă-i slobodă solidari'… zi-i tu mai departe - însă acum, că Tirania nu mai é, Olé, Olè!, solida' a devenit posibilă! Concluzie: Goma ne insulta, ne calomnia, când pretindea că scriitorii patriei noastre dragi nu se solidarizaseră, în 1977, cu o "idee" lansată de el împotriva bunului simţ, auziţi: *paşaportul* devenit o idee!

Fireşte, nici ea, Prima Poetă a RSR, nici Romi, ocupat să scrie volumul de reportaje anti-americane scris pe banii americanilor - cu atât mai puţin Dorin Tudoran, atunci, în urmă cu 33 ani, ocupat fiind el până peste cap cu solidarităţile (!) cu Paler, cu Păunescu, cu Papilian, cu Dănuţ Cristea, cu Prelipceanu, chiar cu Dinescu (de cum să-l baţă ei pe Cezar Ivănescu) - însă acum, că s-a dat voie la solidaritate, iată-ne solidari cu Mărieş, grevistul foamei!

*

Am ajuns la o altă campanie - de solidaritate, anunţată de câteva săptămâni, declanşată, cred, de gâgâielile gâştei capitoline

Herta Müller: ea atrăsese atenţia asupra pericolului înlocuirii lui Marius Oprea cu…? Rostea ea numele lui Tismăneanu?

Apelul publicat azi de *O.C.* - un text redacţional - este zdravăn sprijinit de altul, semnat Carmen Muşat. Mă voi întoarce la el după ce voi arunca o privire asupra Apelului:

"Apel la susţinerea publică a dlui Marius Oprea, reputat om de ştiinţă, autor şi intelectual public

Presa a semnalat, în ultima vreme, o serie de măsuri luate de Executiv vizînd statutul Institutului pentru Investigarea Crimelor Comunismului din România. Este vorba, în primul rînd, de reorganizarea acestei institu]ii care a devenit, prin comasare cu Institutul Naţional pentru Memoria Exilului Românesc, Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului şi Memoria Exilului Românesc. Această măsură are ca efect necesitatea numirii preşedintelui noului institut de către prim-ministrul Emil Boc. (…) Transformarea IICCR, o instituţie de indiscutabil interes public, în IICCMER este orientată direct împotriva persoanei d-lui Marius Oprea. Preşedinte-fondator al IICCR, dar devenit, în urma acestei comasări, preşedinte interimar de facto al IICCMER, dl. Oprea este plasat, printr-o manevră administrativă, într-o poziţie instituţională ambiguă, care indică însă în modul cel mai clar intenţia schimbării sale din funcţie. (…)

...Grindină de laude, adjective, înalte-aprecieri la adresa lui M. Oprea, de te întrebi dacă nu este vorba de o recomandare adresată Comisiei Premiului Nobel.

Din titlu ne întâmpină :

"**reputat om de ştiinţă, autor şi intelectual public"** - ai zice că ditirambiştii o ditirambizează pe Elena Ceauşescu, chimista mondială sau măcar pe Elena Băsescu, succesorista europeană a lu' tata.

Voi explica mai încolo cât de valoros s-a dovedit **istoricul**, "omul de ştiinţă" Marius Oprea după ce îi voi înregistra pe apelişti - propune cineva un alt termen pentru solidarnicii zilelor noastre (de după Tiranie, când au căpătat bilet de voie de la Comenduire)?, o astfel de atitudine - imposibilă, după Blandiana:

"Caius Dobrescu
Andrei Bodiu
Adrian Lăcătuş
Alexandru Muşina
Sorin Cucerai
Carmen Muşat
Mircea Martin
George Ardeleanu
Doina Uricariu
Liviu Dimitriu
Liviu Antonesei
Florin Iaru
Cecilia Ştefănescu

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Ciprian Şiulea
Smaranda Enache
Elek Szokoly
Romulus Bucur
Daniel Vighi
Viorel Marineasa
Alexandre Spahiu
Sorin Adam Matei
Ruxandra Cesereanu
Al. Cistelecan
Mircea Dumitru
Ştefan Borbely
Gabriel Andreescu
Mihaela Miroiu
Dorin Tudoran
Marta Petreu
Anca Manolescu
Raluca Ursachi
Marius Daniel Popescu
Arcadie Bodale
Liviu Brătescu
Liviu Tofan
Ştefana Bianu
Mirel Bran
Ernest Wichner
Anca Mizumschi
Iulian Costache
Radu Sergiu Ruba
Doina Ioanid
Ovidiu Şimonca
Silviu Lupescu
Mircea Ţicudean
Sanda Cordoş
Gabriela Gavril
Radu Călin Cristea
(Vă invităm să semnaţi şi dumneavoastră)"

Semnatarii, altfel persoane onorabile, respectate, salutate de de vecini cu familiarul: «Să trăiţi!» şi de responsabilii de bloc (cei locuind la bloc, nu, pentru merite deosebite în apărarea etc etc, mutaţi în Perimetru) semnînd un astfel de apel, au dovedit - pentru a câta oară? - că nu au cea mai vagă idee despre Istoria României şi chiar de "au lucrat în Comisia Tismăneanu", degeaba: tocmai din acest motiv "au lucrat" şi în Odioasa Comisie Tismană: *pentru a uita şi puţina istorie a României, ştiută,* din "lecturi particulare"- *ca Ruxandra Cesereanu*, pentru dânsa, atârnînd de gât ca o piatră de moară faptul că, ardeleancă fiind, nu există nici Basarabia, nici Bucovina de Nord, nici Herţa - doar Arghialu Sânjeros.

Această hibă o are, mai vârtos (dacă-i reprezentant guverna-

mental) “reputatul istoric” Oprea, motiv pentru pentru care, în ochii mei, individul nu că n-ar exista, ba există! - ca duşman! Am spus-o, aici, în jurnal, am s-o re-spun fără jenă.

Acum ceva despre “prioritate”: Carmen Muşat nu este istoric, dar se bagă în cronologie - ceea ce nu este recomandabil genului gingaş dirijînd un organ de formare a conştiinţelor româneşti:

“În martie 2006, în răspăr cu opinia generală, împărtăşită deopotrivă de politicieni şi de unii dintre reprezentanţii societăţii civile, Marius Oprea, actualul preşedinte al Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului (IICCR, azi IICCMER), pleda răspicat pentru necesitatea condamnării comunismului: „Foarte multă lume se întreabă dacă mai este necesară acum, la 16 ani de la revoluţie, condamnarea comunismului. Eu spun că da şi mă bazez pe faptul că o decizie atît de profund morală, menită să restaureze practic societatea românească, este oricînd necesară“. Declaraţia lui Marius Oprea venea la aproape un an şi jumătate de cînd Traian Băsescu şi Theodor Stolojan respinseseră invitaţia primarului Ciuhandu de a face o alianţă cu PNŢCD, pe motiv că „anticomunismul visceral face mai mult rău decît bine“. Era epoca în care societatea civilă cerea acţiuni reparatorii din partea instituţiilor statului român, cu privire la crimele şi abuzurile săvîrşite în perioada comunistă, şi reclama restricţionarea sistematică a accesului la arhive.”

Din acest citat reiese, vai, că *autocronia*, cum numise prietenul Şerban Cristovici apucătura naţională a românului de a “număra” anii istoriei generale începînd cu propria-i istorie-“personală” (fiind aici vorba de Poetul Dinescu, explicînd, la Paris, în 1990, cronologia contestaţiei româneşti, începută, cum altfel?, cu sine), tot “personal”, vorba lui de vorbitor de română - iat-o şi pe subtila intelectuala Carmen Muşat, dinescizînd, dinescizînd de zor (chiar să fie atât de aproape geografico-geologico-meteorologic, ce să mai vorbim de grafologic Buzăul de Slobozia?), cu alte cuvinte: *manelizînd istoria României*.

Nu am avut niciodată pretenţia că aş fi inventatorul apei calde, că aş fi primul care…, întâiul, care… Însă aşa am învăţat, acasă (în Basarabia), în Ardeal, în refugiu, aşa am învăţat la şcoală: adevărul trebuie rostit, chiar dacă uneori face… ne-bine.

De aceea ţin la adevărul elementar al *cronologiei*.

Or adevărul cronologic este acesta:

Eu m-am exprimat binişor înainte de “martie 2006”, prin textele “Anticultura” (2002), “Un fals pentru eternitate (2003), “Amnezia la români” (2004), “Să învăţăm de la evrei” (2005), “**Propunere de înfiinţare a Institutului de Studiere a Terorii Bolşevice în România**” (*datat: 23 septembrie 2005*), publicate în *Ziua*, dar şi pe site-ul meu webistic **paulgoma@free.fr** La care s-au adăugat: "Apărarea Teşu" (11 octombrie 2005); “A fi

basarabean" (04 noiembrie 2005), "A fi 'Antisemit'" (15 noiembrie 2005), "Doliu naţional pentru Basarabia" (21 martie 2006), "Scrisoare adresată lui Traian Băsescu (06 mai 2006), "A Doua Epistolă către Traian Băsescu" (25 mai 2006), "A Treia (şi Ultima) Epistolă către Traian Băsescu" (14 octombrie 2006); "Anunţ : încheierea "corespondenţei" cu T. Băsescu" (23 noiembrie 2006).

Dacă directoarea *Observatorului Cultural* mă va trimite la colţ *pentru insolenţa de a-i fi pretins* (dânsei, directoare de revistă şi de adevăruri mincinoase) *să citească întâi ceea ce scrisesem eu cu mâna mea, nu ceea ce nu scrisesem - concluzie:*

Carmen Muşat nu putuse citi ceea ce eu **nu** *scrisesem* - vorbesc de acuzaţia extrem de gravă la noi, în Estul Europei ocupat de ruşi, politrucizat de evrei*i* - cu doi **i -**, cei veniţi pe tancuri din URSS şi care te împuşcă în ceafă după metoda CEKA, NKVD, KGB - oricât ar protesta, înguşat, Ion Vianu, cel ce şi-a descoperit iudaitatea alaltăieri şi pe dată a pornit la vânătoare de "antisemiţi", ghidat în noua viaţă de Andrei (de la Vâşinski) Oişteanu-Oigenştein, nepotul monstrului Răutu - oricât ar miorlăi de indignare ignară O. Şimonca, redactorul şef al organului. Ea, Carmen Muşat dimpreună cu I.B. Lefter *l-au publicat pe "Radu Ioanid", tot* **fără să fi citit** ce scria acel ticălos-mincinos: îşi vor fi zis că, *din moment ce acela este evreu, poate scrie ce-i trece prin capul lui paralelipipedic de holocaustolog emerit, ucenic al celuilalt mincinos cubic: Wiesel*, iar *goii* Muşat şi Lefter vor publica pe loc texul calomnios, fără a verifica dacă Goma scrisese ce pretindea "Ioanid" că ar fi scris - nişte bieţi *goi* să-l… verifice pe ditamai sionistul, cu bilet de voie de la Tel Avivul-Wasington?

C. Muşat va putea respinge acuzaţia mea, motivînd că nu cunoştea textele mele - publice - anterioare. La acestea răspund: cine nu cunoaşte textele combătute… nu le combate, simplu!

Astfel o invit acum, că tot e prea târziu, răul a fost făcut! - să producă citate din textele mele "violent pamfletar(e), **cu r***ăbufniri antisemite…"*

Aşadar "Prioritatea" lui M. Oprea este una dintre inexactităţi, ca să mă exprim eufemistic.

A două băgare de seamă:

Marius Oprea a intrat slugă la dârloagă într-un partid (Liberalul), alcătuit după 1989 cvasi-exclusiv din turnători şi din securişti - "veterani", martiri ca Ion Diaconescu (ţărănoisul), dar şi cu cedări, să le spun **istorice** faţă de *Tirania instalată de Iliescu - ceva "mai dulce", însă mult mai nocivă decât cea, direct-brutală, a lui Ceauşescu;* dar şi juni lupi - mai ales "istorici" de

formaţie, flămânzi de putere, feroci când este vorba de a-l sfâşia pe cel de alături, pentru a-l domina sau de-a dreptul pentru a-l elimina. "Consilierul *pe* probleme de Apărare" Oprea să nu pretindă că nu ştia cine a fost - şi vai, este - Boerul turnător Stolnici; să nu pretindă că nu a auzit de preşedintele de Onoare al liberalilor, epigramistul Quintus, Turnătorul la Cub (eu i-am fost victimă încă pe timpul lui Ceauşescu, atunci când I.C. Drăgan avea acces, nu doar la Arhivele Securităţii ci şi la informatorii ei notorii: Quintus, A. Covaci, V. Carianopol); să nu facă pe mironosiţul (sic) neinformat privitor la alt "istoric"; Radu Câmpeanu, cel pe care, în exil, aproape toţi foştii deţinuţi (cu excepţia lui Dinu Zamfirescu - ghici ciupearcă…) îl ocoleau - în cazul în care nu-l înjurau şi se îndepărtau în graba mare de acest hoit încravatat? Un istoric de profesie - ca M. Oprea - să nu ştie ce hram poartă şefii partidului?

Să nu fi ştiut istoricul M. Oprea, consilier şi sub Constantinescu, de "campania" occidentală (electorală) condusă de bietul Ion Diaconescu, cel năpădit de nepoţi şi strănepoate rapace, pus să joace ce i se cânta "de la Centru" (ei, care Centru!, ia nu mai faceţi pe diaconeştii, tovarăşi)! Aşadar, ne pomenisem, la Paris, cu martirul de puşcărie Ion Diaconescu - i se făcuse o primire regală, nici covorul roşu nu lipsea. Or, spre stupoarea multor exilaţi, Diaconescu Ion dăduse "dispoziţii" ca românii din exil, în dezbaterile pentru viitoarele alegeri (unele), să evite a vorbi - ori a cere să se vorbească despre Basarabia şi Bucovina răpite de ruşi! Cu acelaşi, răsuflat, băşinos şantaj de slugă de veacuri:

«Ca să nu-i supărăm pe ruşi, pe americani - şi pe evrei»

Cu acel prilej, i-am comunicat lui Diaconescu Ion că eu, deşi făcusem puţină închisoare, totuşi, scrisesem o carte despre Piteşti. Habar n-avea, avea habar de numai de spaimele şi de nepoţii lui care făceau de zor afaceri invocînd numele martirului unchi. În continuare, l-am întrebat - din deferenţă - în şoaptă:

«Nu aţi trecut prin Piteşti, dar v-au liberat gata reeducat - cum puteţi să ne cereţi nouă, nereeducaţilor, să nu vorbim despre Basarabia şi Bucovina…?»

Nu am putut continua: Bătrânul Martir a şters-o cu o agilitate de iepure stârnit de câini.

Un istoric - liberal ! - ca Marius Oprea să nu ştie, să nu simtă a ce duhnesc colegii săi de partid, de guvern, de generaţie, de… facultate de "istorie" (secăturile tinere au făcut, în majoritate Istoria - de la cine o vor fi învăţat: de la Tovarăşa Zoe Condurachi?), ca Răzvan Ungureanu, cel cu limba română *light*, văr cu moldovenistul bolşevic Stepaniuk şi cumătru cu politrucul

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Tcaciuk? - nu-i mai înşir pe ceilalţi juni-putrezi înainte de a se coace, aş avea nevoie de trei pagini.

Iar acum de la cine aşteaptă el susţinere, ajutor, solidaritate: de la partid? Care partid: Partidul Securiştilor prezenţi şi viitori?

Se agită 'telectualii - era să întreb: care intelectuali îl apără, îl cântă, îl… vorba ceea a lui Cosaşu-Ostaşu'? Gabriel Andreescu? Dar băieţaşul Gaby (înfiat de Antonesei, lăsat să zburde după plac în paginile *Timpul*-ui iaşiot), pe lângă că este analfabet, are neruşinarea să primească bani pentru că apără drepturile omului!; în continuare: care drepturi, care om - a, da: *minoritarul*! Cine-l mai apără pe Oprea: ultrainteresata Ruxandra Cesereanu, unsă cu toate unsorile tismane?; inocentul periculos O. Şimonca - dacă nu chiar Şt. Borbely!?

Şi nu am terminat. Până acum am vorbit de M. Oprea în general - acum în special, de mine, personal, cum zice Dinescu, ştiut fiind că se poate spune şi: "de mine, impersonal":

Am a-i reproşa lui Marius Oprea două păcate, grele:

1). L-a descurajat întâi, apoi l-a oprit, în final i-a interzis lui Stejărel Olaru de a continua cercetarea în Arhivele Securităţii (CSNAS) şi extragerea documentele privindu-mă - în virtutea Imputernicirii liberată de către Primăria Parisului, la 23 noiembrie 2004. Şi urmărirea sorţii reclamaţiile făcute pe lângă Marea Curte de Casaţie şi de Justiţie din România prin care ceream inculparea şi judecarea torţionarilor mei. De parcă doar asta nu ar fi fost destul de descalificant pentru un şi istoric şi liberal, i-a interzis sub ameninţare de a nu-l recomanda-susţine la deputăţia europeană (visul cel mai drag-şi-sfânt al Stejărelului), dacă va continua contactele cu mine - rezultat: din 2006 Stejărel Olaru nu a mai răspuns la scrisori, deşi în ajun mă anunţase de venirea lui Dan Voinea la Paris, pentru a mă consulta în legătură cu Carlos-Şacalul;

2) Cel mai greu păcat al lui Marius Oprea (istoric de meserie, nu confecţionator de opinci tricolore):

În perioada în care se vorbea despre "Comisia Tăriceanu" avîndu-l coordonator pe Marius Oprea, "ilustrul istoric şi intelectual" a fost de cel puţin trei ori la Paris, însă de fiecare dată a refuzat să mă întâlnească, motivînd prosteşte (şi dacă liberal-politiceşte?), cu o corectitudine orbitoare: «Nu e momentul» (ceea ce mi l-a trezit în memorie pe Buzura, invitat de Mariana Sipoş să participe la o dezbatere despre mine, în 1994, dar care a răspuns: «Nu e momentul să se vorbească despre Goma, chiar acum…» - ce va fi semnificat în capul lui de bostan furajer "chiar acum"? mister maramureşean, explicabil, probabil prin odiosul articol autodemascator din ianuarie 1990: "Fără violenţă!").

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Participanţii la întâlnirile lui cu exilaţii, la Casa Română, la Inalco (unde, binevoitorii, ţinînd minte "intrevederea" cu Diaconesu Ion) mă sfătuiau-rugau să nu merg, ca să nu tulbur, ca de obicei, "reconstruirea ţării"!!) mi-au relatat, indignaţi că "trimisul Guvernului de la Bucureşti, istoricul liberal Marius Oprea" le-a prezentat programul de studiere a Istoriei României, cerîndu-le aprobarea fără rezerve, ca perioada 28 iunie 1940-15 iulie 1941 cunoscută ca "Prima Ocupaţie Sovietică a Basarabiei", dar şi războiul şi a Doua Ocupaţie (cea din 1944) să nu fie studiate, nici măcar amintite, pentru a nu-i supăra pe ruşi, irita pe evrei, deruta (!) pe americani… (ceruse Ion Diaconescu altceva?)

"Între timp", cum se zice, la Bucureşti, au avut loc alte întâlniri în vederea constituirii "Comisiei Tăriceanu" - la iniţiativa lui Marius Oprea şi conduse de dânsul. La una din ele, "istoricul reputat intelectual" cu pricina i-a telefonat din biroul său de la Bucureşti lui "Radu Ioanid" la Washington, invitîndu-l - "la cererea tuturor celor prezenţi" (o neruşinată minciună!) - să accepte preşedinţia de onoare a Comisiei pentru studiere Crimelor comuniste. La întrebarea - derutată, timidă - a unui prezent: de ce a făcut apel chiar la acest cunoscut comunist sionist-securist-holocaustizator, Marius Oprea a răspuns:

"**El este credibil**".

Am subliniat monstruozitatea.

(Care nu mi s-a mai părut atât de… monstruoasă, când, un an mai târziu Băsescu şi-a dat consimţământul pentru o altă Comisie, aceasta încredinţată altui monstru primăverist, frate geamăn al primului: Tismăneanu).

În legătură cu ce anume afirma Oprea că "Ioanid" est "credibil"? Dar bineînţeles, javra sionisto-securistă risca să devină credibilă în privinţa "programului de cercetări a Istoriei României - cel mutilat, cel denaturat, cel negat prin interzicerea perioadei 28 iunie 1940 - 1945-46" - adică cea mai neagră: a cedărilor de teritorii, a rapturilor, a martirizării românilor de către ruşi, evrei, unguri - dar învinovăţiţi fiind numai românii!

Ce fel de istorie propunea "istoricul" Oprea? În nici un caz o istorie a românilor şi a României cercetată şi scrisă de un român.

Întrebarea mea, de basarabean: Ce fel de român este un istoric impostor ca Marius Oprea?, care dă la spate - şi îndeamnă ca toţi "cercetătorii" să facă la fel cu cea mai însângerată parte a nenorocitei noastre istorii din acel nenorocit secol al 20-lea? Dar prin această "opţiune" nu a făcut decât să se încadreze, atât în doctrina ruso-evreiasco-maghiară, cât şi în cea "patriotică", oarbă ardelenească - nu ne explicase Coposu ca românii de sub cizma ruşilor (şi a ucrainenilor) sunt - din punctul de vedere copos':

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

"minoritari"? Nu-şi dădea cu părerea lui de utemist hlizit şi nesimţit, colegul de partid (liberalo-securisto-turnătorist!) Răzvan Ungureanu, despre limba noastră română vorbită în teritoriile răpite de ruşi, Basarabia şi Bucovina de Nord şi Herţa: "*light rumanian*"?

Se leagă lucrurile - "pe bază" de ignoranţă, de nesimţire etică: Carmen Muşat are deplină încredere în Marius Oprea, fiindcă acesta a avut încredere în "Radu Ioanid" - pentru că acela este… credibil. Astfel a fost pecetluită soarta basarabenilor, bucovinenilor: dacă aşa merg trebile în Regatul politic, la ce să ne aşteptăm din partea "fraţilor" noştri, luminaţii intelectuali?

Asta fiind catastrofa generală, suferinţa mea apare ca derizorie, dar este a mea, deci re-vorbesc despre ea, ca să nu se uite, să nu se îngroape în lăsătorismul nostru aranjist, laş, mioritic:

Să mai fac eforturi de a înţelege cum de au ajuns Lefter şi Muşat să publice o pură calomnie (a lui "Ioanid"), care mi-a făcut rău, foarte mare rău, un rău frate cu moartea, pentru un scriitor: marginalizarea, hula generală, nepublicarea, ne-pomenirea numelui meu: neantizarea mea ca persoană, ca scriitor:

Începutul îl făcuse Liiceanu, în 1990, retrăgînd cartea de mărturii **Culoarea curcubeului '77**, de el editată apoi trimiţînd-o la topit, în 1992-93; Liiceanu a fost susţinut în această acţiune curat-culturală de pedepsirea a mea, ne-, anticulturalul, de prietenii mei buni şi nu de ieri: Gabriela Adameşteanu, Monica Lovinescu, Ierunca, Berindei. S-a manifestat fuga-fuga şi Manolescu - că tot era un prilej de excludere, nu de solidarizare cu un nedreptăţit (solidarizare la Manolescu?, "Ce, eş' copil?"), prin textul "Adio, Domnule Goma"; Mircea Martin s-a trezit şi el din somnu-i de moarte bănăţan, atacîndu-mă aiurea, orbeşte, fără noimă, fără argumente…

Antisemitizarea mea prin "guru"-ul Ioanid a pregătit terenul… bibliografiei pentru toţi puturoşii, pentru toţi nefutuţii, pentru toţi necititorii mei, care, "citînd" din Evanghelia de la Tel Aviv-Washington, m-au pus pe rug: Shafir, Oişteanu, M.D. Gheorghiu, G. Andreescu, Katz, Mehr, Lefter, Muşat, Laszlo, Pecican… Astfel a fost preparat şi terenul anatemizării mele de la tribuna Congresului Scriitorilor din 2005, prin gura lui N. Manolescu şi a slugilor: Gârbea, Vozganian, Cistelecan, Petreu… - şi alte tovarăşe.

"Antisemitul Goma" este un fals istoric, lingvistic: cretinii care m-au atacat motivînd că…, în fragmentele de Jurnal publicate de L.I. Stoiciu în *Viaţa românească* îi atacasem pe *evrei* (sic) minţeau: îi atacasem pe *israelieni*, nu pe evrei. Însă haita antise-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

mitizatorilor a fost alcătuită majoritar din analfabeţi care nu ştia nici măcar că *evreu* este una, *israelian*: alta; că plângăcioşii, pârîcioşii "victime ale *antisemitismului* meu" habar nu au că o mare parte dintre cetăţenii Israelului nu sunt semiţi - în schimb cvasitotalitatea palestinienilor oprimaţi, apartheidizaţi: da, aceia sunt semiţi. Însă de unde să ştie 'alfabetul Manolescu ce înseamnă *antisemitism*?, el ştia, din familie că "asta" este o înjurătură cumplită, desfiinţatoare, un blestem, însă… nevulgar; dar *apartheid*? dar *discriminare rasială practicată de israelieni*? De la Zalis? Nici Zalis nu ştie, el se pricepe să scrie texte pentru uzul Securităţii! Nici târâie-obiele, altfel-numitul Imaginist Gârbea, cumnat cu electricianistul Uniunii, el se ia după stăpân şi papagalicează manolismele, cu precădere tâmpismele dragi Jupânului de la Unesco. Cei mai gălăgioşi, mai obraznici, mai violenţi antisemitizatori ai mei sunt evrei, sunt israelieni - *dar nu semiţi*, ci türci (khazari).

Să nu fie uitaţi în veac. Să fie blestemaţi să treacă şi ei, fiecare, măcar prin jumătate din ce am trecut eu, "antisemitizatul" la semnalul dat de tripleta Ioanid-Muşat-Lefter. • ⁘ •

Capac peste pupăză: am pierdut procesul intentat calomniatorilor mei, cei apăraţi de Avocatura Muşată!

O clipă: dacă este adevărat că Biroul de Avocatură Muşat&Alii a asigurat apărarea multora din cei pe care îi dădusem eu în judecată pentru calomnie (antisemitizarea mea), înseamnă că a apărat-o şi pe Carmen Muşat, tovarăşa de viaţă a Şefului Biroului? Este permisă o asemenea practică? Întreb, ca să aflu din gura întrebatei: Carmen Muşat.

Oricum ar fi, puţintică răbdare, ne răfuim noi - fie şi pe lumea cealaltă, aflată aici, pe mâna stângă, după colţ - cu antisemitismololoaga specializată în comparatele literaturi (cu diplomă amsterdameză, semnată de nepotul statuii lui Mircea Eliade).

Joi 11 februarie 2010

Observ abia acum: un curajos anonim îl demască (*Obs. cult.* din 4 februarie a.c. la "Comentarii") pe M. Oprea, ca să-l pună în locul lui pe nesfârşitul limbric Ilieşiu, certamente împins din spate de blandieni să ia cuvântul.

"ceea trebuie uitat recurs, Joi, 4 Februarie 2010, 11:29

Stimata doamna Musat, Demonstratia dumneavoastra manipuleaza flagrant prin omisiune. Patru exemple:

1.Condamnarea regimul communist din Romania si crearea CPADCR au fost rezultatul mobilizari transideologice a societatii civile ca urmare a Apelului pentru condamnarea regimului communist lansat de *Sorin Iliesiu si*

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Academia Civica in data de 10 martie 2006. (subl. mea, P.G.) Declaratia lui Marius Oprea era o reactie in cadrul acestei campanii from below.

2.Faptul ca Traian Basescu a cerut ca actul de condamnare sa se bazeze pe concluziile raportului unei comisii stiintifice a fost o reactie normala. Declaratiile oficiale ale statelor care au condamnat trecutul autoritar sau totalitar au fost bazate pe raportul unei comisii stiintifice (Germania, varii tari din America Latina, Africa de Sud, Estonia, etc)

3.Numirea lui Marius Oprea in functia de director al IICCR si crearea acestei institutii nu au fost rezultatul unui proces obiectiv de selectie. Marius Oprea este membru marcant al PNL si era consilier, la acea vreme, al premierului Tariceanu. Nu se poate afirma oare ca de fapt la baza existentei IICCR se afla exact principiul cadrului de nadejde pus in functie strategica si rasplatit pentru serviciile politice aduse pe parcursul anilor? Crearea IICCR si numirea lui Marius Oprea au fost si o lovitura de imagine a PNL din punct de vedere electoral.

4.Dupa incheierea mandatului CPADCR, Traian Basescu a creat Comisia Consultativa pentru Analiza Dictaturii comuniste din Romania. Aceasta Comisie, spre deosebire de IICCR, nu are buget. Dar a colaborat cu IICCR pentru la realizarea Manualului de Istorie a Comunismului, a publicat primul volum de documente de arhiva cu care a lucrat CPADCR, si daca nu ma insel a anuntat publicare altor doua. Aceasta Comisie a prezentat Raportul Final in strainate in cadrul unei serii de conferinte internationale atat in Europa (Paris, Viena) cat si in SUA (DC, New York, Los Angeles).

Marius Oprea detine pozitia in cadrul si controlul asupra IICCR si datorita partizanatului sau politic. Marius Oprea se lupta pentru o functie pentru care nu a obtinut-o pe baza de concurs. Inca de la infiintare, IICCR a fost o institutie politica/politizata.” (…)

. . .Dar blandienii mi-au luat-o înainte cu o săptămână! În virtutea acestei “întâietăţi”, ei au fost “*primii la data de 10 martie 2006”*(!), nu eu, care îl detronasem pe M. Oprea (pe când nici nu exista!) cu: “textele “Anticultura” (2002), “Un fals pentru eternitate (2003), “Amnezia la români” (2004), “Să învăţăm de la evrei” (2005), “*Propunere de înfiinţare a Institutului de Studiere a Terorii Bolşevice în România*” (datat: 23 septembrie 2005)”…

Dar ce fac: intru în concurenţă cu vajnica disidentă Blandiana?, cu Ilieşiu, “revoluţionarul” din pleavă reconstituită? “Să-mi fie ruşine!”, iată un citat din Laszlo Alexandru, antonesciindu-mă cu extremă severitate, pe când nu apăruse bănăţeanul aktionatoro-turnător (cum îl cheamă? cum îl cheamă pe colegul Hertei Müller? - nici o pagubă dacă i-am uitat numele tiriplicului de expresie germană Totok, membru al Comisiei Wiesel).

*

Marino:Unul dintre capitolele controversate ale volumului se referă la călătoriile în străinătate înainte de 1989.

„Resimţeam, în permanenţă, aceste «plecări», ca pe o reală şi uneori chiar gravă «culpabilizare».

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Ceea ce mă irita şi mă jignea, mai ales, era dubla măsură cu care eram judecat, bârfit, suspectat etc. În definitiv, şi alţi foşti deţinuţi politici călătoreau: Ovidiu Cotruş (de nu ştiu câte ori). Dar şi Al. Zub a fost bursier Humboldt. Sergiu Al George a ajuns chiar şi în… India. Dar N. Balotă, cu întreaga familie, când toţi lectorii plecau singuri? Fiul său, la vârsta serviciului militar, nu s-a întors în ţară Şi… nu s a întâmplat nimic. Nimeni nu s a scandalizat. Şi pe bună dreptate. Ca şi în cazul G. Liiceanu şi Andrei Pleşu, şi ei bursieri Humboldt, cu stagii în Germania mult mai lungi decât ale mele. N. Manolescu a fost în Franţa, înainte de 1989, cel puţin tot de atâtea ori cât mine. Iar în SUA a fost de două ori, chiar înaintea mea. Ceea ce nu l-a împiedecat să mă atace violent şi insultător, după 1989, tocmai din acest motiv. Mi-a fost foarte uşor să demonstrez (în *Dreptatea*) că, în două împrejurări, el a fost în străinătate, în perioada incriminată, chiar… împreună cu mine. Aş putea continua mult şi bine acest pomelnic (a făcut, de pildă, cineva lista completă a bursierilor de la Iowa?). (...) Mulţi, de fapt, călătoreau, ca şi mine. Cartea albă a Securităţii dă şi numărul, aproape incredibil, de 800."

Dacă adevărul ar fi doar de partea… unei părţi - a lui Marino, de pildă… În pasajul de mai sus: Marino spune şi adevăruri, de pildă: nu doar el, dintre foştii deţinuţi politici, a călătorit în Occident: şi Balotă (da, însă la Balotă a fost vizibilă-citibilă plata: zecile de articole de limbământ. Nu am văzut, nu am auzit ca Marino să fi scris aşa ceva). Însă el este singurul fost deţinut politic - anticomunist - invitat ani la rând la "Iarmarocul L'Humanité" - după numele oficiosului francez al Partidului Comunist. Şi dacă mai adăugăm: Marino a fost (după ştiinţa mea) singurul fost deţinut politic român autorizat - oficial - să călătorească în Spania (în timpul cât trăia Franco). A şi scris şi publicat cartea **Olé, España!**.

Liviu Cangeopol îmi trimite un text pe care vrea să-l publice în *Observator Cultural*.

Liviu Cangeopol: VREMEA IERTĂRII

"Rătăcind cu gurile căscate de admiraţie printre măreţia caracterului mahalagesc-eroi-comic şi orbirea îngâmfării că nimic nu le poate rezista dacă şi-ar pune mintea, românii nu sunt cu nimic mai capabili decât fuseseră vreodată să iasă din letargia istorică în care i-au împins cavalerii apocalipsei de stat totalitar, de tranziţie spre niciunde şi apoi democrat cum nimeni n-a mai văzut: teroarea, sărăcia şi minciuna continuă să ne ţină ostatici. Chipul nostru diform se contorsionează în oglinzi mâncate de rugina damnării, pentru că himera cunoaşterii şi trufia fără margini vin de la diavol. Din tăieturi adânci în care colcăie crimele trecutului se scurg fluviile unui coşmar luxuriant. Se spune că păcatul îşi are pedeapsa în sine. Răul este generos cu noi, ca un dar grecesc. Ne zbatem pentru cauze ridicole şi nu încetăm o clipă să trăim cu iluzia conştiinţei curate.

Cine suntem? Ce mai păstrăm în suflet din moştenirea lăsată de

Dumnezeu? Mai este străbătută măcar uneori noaptea nemerniciei noastre de nostalgia paradisului pierdut? Ce s-a ales din libertatea despre care speram că ne va dezlega de toate obsesiile cu care ne-au înfierat slugile şi apoi prigonitorii tiranului? Unde s-a ascuns demnitatea pe care o credeam că ne aşteaptă în spatele lanului de sârmă ghimpată cu care înconjuraseră ţara? Soarele ateismului latent a stins în noi orice speranţă.

Au existat generaţii de oameni care au fost striviţi sub şenilele partidului bolşevic doar pentru că se născuseră în libertate şi ar fi putut deştepta gloatele duse la tăiere. Oameni care au întârziat să devină ticăloşi. Care au refuzat să înţeleagă mersul împleticit al istoriei. [Şi] virtutea [îşi] are răsplata în ea. Pentru că au fost cei mai buni, au murit primii. Au scăpat fără a mai fi nevoiţi să contemple gradul decăderii generale. În urma lor au rămas rudele înnebunite de durere şi de spaimă, prietenii care n-au încercat să le ia locul, vecinii care şi-au zis că norocul s-a abătut asupra lor. Acum ei zac de-a valma în glia din care n-a mai rămas o urmă de mândrie străbună.

Libertatea pe credit ne-a emancipat în tot ce inventase Occidentul mai rău. Avem droguri şi pornografie, pamflete politice la adresa conducătorilor, televiziuni de înjurat miniştri şi filme de pierdut suflete, ode înălţate vulgarităţii şi capacitatea prostimii de a-şi etala dezinhibările, bande organizate de hoţi instruiţi şi prostituţie rafinată, scandaluri trecînd ca acceleratul prin gările tribunalului, magazine care desfac ierburi extatice şi vicii date pe sub mână nu de frica justiţiei, ci de dragul preţului justificat, cluburi ale decăderii trupeşti şi reviste de pervertire intelectuală, băuturi fine şi alimente exotice, medicamente prefăcute şi palate crescute la periferie, dar încă n-a reuşit nimeni să descopere bunul simţ al cetăţeanului însingurat, demnitatea foştilor luptători, decenţa celor care nu s-au băgat în faţă.

Unde ai fi putut găsi un punct de sprijin în nesfârşita mocirlă a societăţii multilateral nedezvoltate? Cine te-ar fi putut ajuta, măcar cu o vorbă bună, dacă nu cu adăpost pentru o noapte ori o lingură de mâncare? Cine ar fi trebuit să stea lângă noi şi nu a stat? În întunericul Evului Mediu, fugarii găseau adăpost în lăcaşuri sfinte ori la curtea vreunui suveran milostiv. Bisericile noastre deveniseră antecamera Securităţii. Cei care trebuiau să ne ajute ne vindeau. Iar suveranii ajunseseră toţi colonei şi generali. Nimeni nu a stat lângă noi. Rudele ne-au părăsit, prietenii nu ne-au mai recunoscut, foştii noştri profesori, cei care juraseră să ne formeze ca oameni utili societăţii, căzuseră loviţi de amnezie. Noi nu am devenit mai buni. Binele pentru care luptam nu s-a materializat în nimic. Dimpotrivă, ceilalţi deveniseră mai răi. Poate de aceea ne-au şi detestat.

Vremea împăcării nu poate trece nepăsătoare pe lângă iertarea lor. Să ne ierte pe noi, care ne-am ridicat împotriva fiarei, cu riscul vieţii, dacă de libertatea pe care oricum n-o aveam nu ne păsa, pentru că ei nu erau pregătiţi să ni se alăture. Dar ar fi trebuit, oare, să nu fi făcut nici noi nimic? Să ne fi comportat ca şi cum nu vedeam, iar dacă vedeam, ca şi cum nu ne păsa, iar dacă ne păsa, ca şi cum nu aveam

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

curajul să spunem ceva doar pentru a nu-i stânjeni pe semenii noştri cu semnalul trezirii? Nemulţumirea lor de atunci, dublată de neajunsurile fantasmelor de azi ne-au ferecat mai întâi la stâlpul infamiei, când şacalii Securităţii, dintre care C.V. Tudor se distingea prin nivelul sporit al turbării, au fost asmuţiţi asupra noastră, transformîndu-ne în ţapii ispăşitori ai nenorocirii generale, apoi am fost lăsaţi pradă uitării, până şi de cei apropiaţi nouă, ca o ruşine ce nu trebuie exhibată. Dar nu ştiam noi încă de atunci care sunt regulile jocului?

Citesc în fiecare lună jurnalul de lup singuratic şi uitat al lui Paul Goma şi sunt cuprins de o tristeţe care nu se explică decât prin aceea că drama lui oglindeşte perfect drama întregii naţiuni. Din vălvătăile rugului care se mistuia cândva pentru demnitatea noastră refuzată n-a mai rămas decât jarul care se stinge treptat sub spuza nepăsării. Nu din cauză că n-ar mai avea putere să fluture steagul dezrobirii şi să rotească paloşul în carnea duşmanilor, ci pentru că deznădejdea neputinţei celor pentru care se ridicase l-a acoperit ca un omăt peste care ştie că nu va mai veni nici o primăvară. Paul Goma este un om bolnav, scârbit şi bătrân. Din tot ce-ar fi putut să fie n-a mai rămas decât un potenţial ucis de cei pentru care şi-a sacrificat viaţa.

Dacă s-ar fi luptat pentru binele său, ar fi existat şanse să fi reuşit. Dar cum poţi însănătoşi un muribund care a făcut o pasiune pentru boala lui? Înfrângerea lui Paul Goma este înfrângerea noastră. Îl vom plânge după ce nu va mai fi, cu o ciudat de brusc regăsită durere, bucuroşi, în sinea noastră, că am mai scăpat de un spin pe care îl vedeam şi când ţineam ochii închişi. Unii îi vor propune canonizarea. Preşedintele în funcţie îi va acorda o medalie. Eventual, şi un loc de veci în ţara (şi a) lui. Alţii, îi vor scoate la iveală dosarele pe care nu le-a avut. Ne vom comporta cum ştim noi mai bine. Cum am mai făcut-o.

Vom dănţui nebuneşte pe propriul nostru mormânt.

11 Februarie 2010

De acord cu tot ce spune Cangeopol. Analizele lui: fără cusur, exacte - şi amare…

Numai că de mila mea plâng numai eu şi numai pe umărul meu ! Fiindcă eu îmi aparţin - mie !

(În scrisoarea prin care confirmam primirea textului l-am întrebat pe prietenul Cangeopol - cu o făţărnicie care-mi este proprie - dacă se observă, din Jurnal, că sunt bolnav, bătrân - şi aşa mai demult, cum spunea profesorul de ceva-cumva al lui Dimov - adică sărac… Cum ?, doar abia ieri Ana mi-a cumpărat o pereche de pantaloni de trening de mai mare dragul şi caldul, o vestă cu care nu mi-ar fi ruşine să fiu îngropat, precum şi o pereche de papuci de casă noi-nouţi?)

Dragă Liviu Cangeopol: acceptă ca ai exagerat pe ici, dar mai ales pe dincolo.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Vineri 12 februarie 2010

Al. Budişteanu îmi transmite:

“Monumentele sovietice din Basarabia

In cadrul procesului actual general de transformare şi înnoire benefică a vie?ii sociale şi culturale din Republica Moldova se înscrie şi adaptarea cadrului construit de viaţă al cetăăenilor săi la specificul etapei prezente de evoluţie a ţării. Republica Moldova a intrat într-o fază nouă, în conformitate cu evoluţia sa logică, pe linia unor transformări, care se găsesc în consonanţă cu mersul progresiv şi firesc al istoriei sale.

Acest proces abordează şi problema aspectului şi conţinutului monumentelor existente care, întocmai ca în orice societate, atestă existenţa unor etape istorice şi a unor personalităţi importante ale ţării respective. Vreau să subliniez de la bun început că punctul meu de vedere este cel al unui român basarabean, care consideră că spaţiul dintre Prut şi Nistru este o provincie istorică românească. M-am născut pe acest pământ, am 81 de ani şi începând din anul 1944 m-am refugiat dincolo de Prut, trăind însă permanent cu gândul la baştina mea. Am urmărit tot timpul, indiferent unde m-a purtat viaţa, tot ce s-a întâmplat în Basarabia mea dragă şi am bucuria să constat că provincia este acum pe drumul cel bun al evoluţiei sale istorice.

Am constatat că se pune în mod firesc şi problema reconsiderării rolului monumentelor în cadrul oraşului Chişinău, precum şi în restul oraşelor şi teritoriului Republicii Moldova. Este firesc să fie aşa, deoarece monumentele sunt oglinda epocilor, pe care le-a străbătut societatea, ele reflectând în mare măsură crezul social al comunităţii respective, cu tot ce are ea mai bun şi mai reprezentativ. Monumentele trebuie să rămână şi ele rămân, ca un îndreptar pentru generaţiile care urmează. Generaţia actuală nu poate face excepţie de la această atitudine şi în mod firesc doreşte să evalueze şi să corecteze acele monumente ce reflectă concepţiile dominante şi viziunea politică a perioadei comuniste. De aceea, reconsiderând perioada comunistă sovietică şi post-sovietică din Republica Moldova, nu putem să facem abstracţie de felul în care este abordată încadrarea şi reîncadrarea monumentelor istorice în contextul lor atât urban, cât şi de ansamblu.

Desigur că există monumente de importanţă majoră, cum ar fi cel al lui Ştefan cel Mare de la Chişinău sau cel recent al său de la Bălţi, asupra cărora nu există nici un fel de discordanţe. Sunt monumente definitorii pentru însăşi esenţa acestei ţări. Problema care naşte întrebări este însă cea referitoare la atitudinea faţă de monumentele realizate în perioada comunistă de dinainte şi de după 1989. In conformitate cu evoluţia generală a Republicii Moldova în etapa actuală, când asistăm la o reformă generală a concepţiilor de ansamblu privind statul şi societatea, simbolurile reprezentate de monumentele publice trebuie şi ele reanalizate.

In acest context doresc să-mi expun punctul de vedere în calitate de, aşa cum spuneam, de român basarabean, ţinând seama şi de experienţa mea de arhitect şi de urbanist. Ştiu că există o poziţie exprimată de autorităţile locale actuale, care doresc să reflecte noua viziune socială, politică şi implicit arhitecturală şi urbanistică referitoare la rolul monumentelor în contextul oraşului Chişinău. Există şi viziunea comunistă a celor care privesc cu jale la dispariţia sau mutarea monumentelor, care reflectă regimurile sovietic şi comunist din Republica Moldova. Desigur că aici nu poate funcţiona coexis-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

tenţa concepţiilor respective. Dar există şi viziunile celor care, fiind de acord cu necesitatea schimbării preponderenţei monumentelor comuniste, apreciază în mod diferit modalitatea corecturilor preconizate. Unii doresc o înlăturare radicală, inclusiv distrugerea, respectiv dispariţia acestora, iar alăii doresc păstrarea şi doar mutarea lor. Alţii pornesc de la valoarea lor plastică, pe care o consideră un element hotărâtor, mai presus de mesajul lor politic şi social, implicit şi istoric. Deci valoarea plastică ar fi elementul hotărâtor, care ar trebui să predomine faţă de orice alte considerente. Alţii sunt de părere că reflectarea rolului social al monumentelor respective, care corespunde implicării afective a unui mare număr de cetăţeni ai Republicii, le conferă acestora o valabilitate în calitate de martori ai unei epoci, indiferent de valoarea morală actuală a simbolurilor pe care le reprezintă.

In ceea ce mă priveşte consider că, în aprecierea monumentelor perioadei comuniste, trebuie să dăm dovadă de o principialitate fermă. Dacă există hotărârea de a aplica evaluarea situaţiei monumentelor epocii comuniste, conform principiilor noii societăţi democratice şi pro-europene instaurate în Republica Moldova, atunci aplicarea ei trebuie făcută fără concesii de principiu.

In acest context mi-a atras atenţia importantul articol publicat la 11 februarie a.c. în ziarul „Timpul" de la Chişinău de către Valentina Baciu, material care conţine o analiză competentă a situaţiei sub titlul „Pro şi contra demolării monumentelor sovietice". Contribuţiile domnilor Sergiu Musteaţă, Tudor Stavilă, Vladimir Bulat şi Virgil Pâslariuc sunt foarte pertinente.

M-aş referi în special la două luări de poziţie: una a domnului Vladimir Bulat menţionată şi în articolul din ziar şi alta suplimentară a domnului Corneliu Ciurea. In primul rând vreau să-mi exprim respectul faţă de poziţia dânşilor, considerând că amândoi sunt persoane sincere şi competente, fiind conştienţi de necesitatea asanării şi modificării peisajului urban al oraşului Chişinău şi implicit şi din alte oraşe ale ţării.

Luările de poziţie mai sus menţionate se înscriu în categoria celor care consideră că evaluarea rolului monumentelor comuniste trebuie făcută fie prin aprecierea prioritară a valorii lor estetice, fie prin considerarea implicării sociale a numeroşi cetăţeni ai ţării, care sunt legaţi afectiv de aceste monumente considerate simboluri ale unui trecut care nu poate fi ignorat.

Astfel, referitor la poziţia domnului Vladimir Bulat nu am nimic împotriva păstrării memoriei talentatului sculptor Lazăr Dubinovschi şi consider că este o greşeală distrugerea oricărui monument creat de el. Nici unul dintre acestea nu trebuie sau nu trebuia distrus. Dar tratarea lor totuşi, cred ferm, trebuie să fie diferenţiată, în funcţie de subiectul tratat. Astfel, monumentele, care abordează subiecte strict memoriale de importanţă personală sau culturală intră într-o anumită categorie, iar cele cu importanţă politică reprezintă altceva. In consecinţă eu nu sunt de acord cu punctul de vedere exprimat de domnul Bulat, conform căruia un monument, care se înscrie în istoria unui oraş sau a unei ţări trebuie păstrat numai din acest motiv, indiferent ce semnificaţie politică are. Conform acestui mod de a gândi, ar trebui să refacem şi să repunem peste tot, pe locurile unde au stat, statuile lui Lenin şi Stalin. Şi de ce nu, în Germania nemţii pot dori să înalţe o statuie lui Hitler. Nu? Doar şi el face parte din istoria Germaniei.

In conformitate cu teoria sa, domnul Bulat ar putea să ceară şi refacerea "Turnului dezrobirii" de exemplu, construit de români lângă Chişinău după eliberarea oraşului şi a Basarabiei în 1941 şi care a fost distrus cu furie de sovietici. Acesta oare nu face parte din istoria Basarabiei? Hai să împingem

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

logica istorică până la capăt. Scuzaţi-mă, dar Mareşalul Antonescu nu face parte şi el din istoria Basarabiei?

În aceeaşi ordine de idei, de ce nu se reconstruieşte monumentul eroilor români de la Bălţi, căzuţi în primul război mondial (aliaţi atunci cu soldaţii ruşi) şi care a fost de asemenea şters de pe faăa pământului de sovietici? Ce e mai grav este că bălţenii nici nu mai ştiu că a existat acest monument. De exemplu Arhitectul-şef al oraşului Bălţi, s-a mirat când i-am vorbit prin anul 1990 despre acest monument, despre care nu auzise nimic. Pe locul fostului ansamblu memorial s-au construit nişte case parter şi o staţie service auto, iar cei care trăiesc sau lucrează pe acest amplasament şi care sunt rusofoni nou veniţi în oraş s-au mirat foarte tare, când i-am întrebat şi apoi le-am povestit despre fostul cimitir cu monument al soldaţilor români.

Aşa se şterge trecutul care nu-ţi convine. Oricum răfuiala cu soldaţii morţi, indiferent de ce parte au luptat, mi se pare o crimă. Ce vină aveau ei? Conducătorii lor da, dar ei – nu cred. Iată că acum din fericire s-a refăcut cimitirul soldaţilor români căzuţi în 1941 la Ţiganca.

O problemă aparte o constituie situaţia monumentului tinerilor comsomolişti de pe bulevardul „Renaşterii" din Chişinău, datorită intenţiei de a muta monumentul şi de a renumi acest bulevard „Grigore Vieru", amplasând în acel loc un monument al marelui poet român. Atât domnul Vladimir Bulat, cât şi domnul Corneliu Ciurea, la care m-am referit, sunt contra acestei soluţii. Amândoi consideră că astfel se atentează la memoria şi tradiţia comsomolistă, care priveşte un mare număr al cetăţenilor Republicii Moldova. Domnul Ciurea merge până acolo, încât consideră că însuşi Grigore Vieru n-ar fi fost de acord cu mutarea monumentului, ţinând seama de faptul că şi el a fost probabil comsomolist! Argumentul mi se pare fantezist. Poate că într-adevăr Grigore Vieru cu modestia lui proverbială nu ar fi dorit prin absurd, să fie pus monumentul său acolo, dar nu cred absolut deloc că ar fi ţinut atât de mult la calitatea lui de posibil comsomolist, încât s-o contrapună deciziei de mutare a monumentului (care într-adevăr este frumos şi nu trebuie după părerea mea demolat, ci doar mutat). Dar acest monument nu mai poate pretinde să ocupe astăzi un loc simbolic important în capitala Republicii Moldova, care în prezent este predominant anticomunistă. Iar dacă totuşi se consideră că monumentul trebuie păstrat pe actualul său amplasament, atunci poate că şi tinerii Hitlerjugend, echivalentul nazist al comsomoliştilor, ar avea dreptul după aceleaşi argumente să aibă undeva în Germania un monument....

In esenţă consider că în Basarabia suntem în plin proces de restabilire a unor adevăruri istorice, legate şi de decomunizarea acestei provincii româneşti. Monumentele care glorifică trecutul comunist, respectiv ocupaţia sovietică, trebuie să se mute de pe amplasamentele centrale şi importante, pe care le ocupă în calitate de simboluri politice. In unele ţări foste comuniste din Europa de Est s-a adoptat o soluţie raţională, care mi se pare corectă şi anume: monumentele epocii comuniste nu trebuie distruse. Ele trebuie mutate într-un muzeu în aer liber al trecutului, plin de învăţăminte pentru generaţiile viitoare, care trebuie să evite repetarea unor greşeli. Menţinerea unor monumente comuniste in Chişinău pe locurile actuale ar fi o eroare, determinând şi o interpretare în sensul lipsei de voinţă politică pentru decomunizare. Aici punctul meu de vedere corespunde, întru totul cu opinia domnului Sergiu Musteaţă, care vorbeşte în ziarul „Timpul" de la nivelul importantei sale poziţii de Preşedinte al Asociaţiei istoricilor din Republica Moldova. Conform acestei gândiri monumentul comsomoliştilor trebuie

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

mutat, ţinând cont de semnificaţia sa reconsiderată, potrivit căreia el nu poate pretinde un loc simbolic important în cadrul oraşului.

Oricum ne găsim într-un domeniu foarte delicat unde trebuie să ne mişcăm cu atenţie, dar şi cu grijă pentru adevărul istoric al acestui pământ şi al acestui neam, care are în sfârşit dreptul la versiunea sa nedeformată.

In ceea ce mă priveşte, viaţa, cu legile sale dure ale supravieţuirii, m-a învăţat ca timp de zeci şi zeci de ani să gândesc una şi să spun alta. Dar, slavă Domnului, de douăzeci de ani, în sfârşit pot spune ce cred şi iată că o fac şi acum. Sunt la o vârstă când mă pregătesc de cele veşnice şi am datoria să spun ce gândesc, în conformitate cu conştiinţa mea, îndeplinindu-mi în primul rând datoria faţă de mine şi faţă de compatrioţii mei, indiferent de reacţiile pe care le pot stârni.

În concluzie, consider că monumentele sovietice şi comuniste din Basarabia nu trebuie să fie distruse, ci mutate şi grupate într-un muzeu al trecutului, spre informarea generaţiilor viitoare. Cred că o asemenea soluţie trebuie adoptată la Chişinău. Dacă în Republica Moldova există fermitate în viziunea politică democratică actuală, atunci ea trebuie să fie aplicată prioritar şi în domeniul evaluării monumentelor epocii comuniste fără concesii de nici un fel.

Alexandru Budişteanu :

Notă referitoare la autorul acestui articol (redactată de el însuşi):

Alexandru Budişteanu s-a născut în anul 1928, trăind până în anul 1944 la Bălţi. A fost elev al liceului „Ion Creangă" din acelaşi oraş. A absolvit în anul 1955 Institutul de Arhitectură „Ion Mincu" din Bucureşti cu diplomă în urbanism. In perioada 1956-1960 şi-a făcut aspirantura la Institutul de arhitectură din Moscova, căpătând titlul de candidat în ştiinţe, în specialitatea amenajarea teritoriului. In anul 1965 primeşte la Bucureşti titlul de Doctor Arhitect. In perioada 1967-1972 lucrează în calitate de arhitect - funcţionar internaţional în cadrul Secretariatului ONU din New York, având gradul cel mai înalt, acela de P5, fiind Şeful Secţiei de asistenţă tehnică pentru Africa şi America Centrală şi de Sud. In perioada 1977-1983 este Arhitectul-şef al Capitalei României, fiind anterior şi ulterior Şeful Centrului Naţional de Sistematizare din România. După anul 1989 este expert parlamentar pe lângă Camera Deputaţilor a Parlamentului României, iar după 2000 Consilier al Ministrului lucrărilor publice şi amenajării teritoriului. A desfăşurat o activitate didactică universitară, atât în calitate de lector de urbanism la Universitatea Oraşului New York, cât şi în calitate de Conferenţiar la Institutul de Arhitectură "Ion Mincu" din Bucureşti. Este autor a numeroase lucrări de arhitectură, urbanism şi amenajarea teritoriului în ţară şi străinătate, precum şi de cercetare ştiinţifică. A publicat ca autor şi a tradus de asemenea numeroase articole şi cărţi de specialitate. Activează începând din anul 1997 în cadrul Filialei din România a Asociaţiei Internaţionale Uniunea Vorbitorilor de Limba Engleză - ESU, cu sediul la Londra, devenind Preşedintele Filialei. In perioada 2007-2008 a fost Preşedintele Consiliului Internaţional al acestei asociaţii. In prezent este Preşedintele Emerit al Filialei ESU din România. In anul 2000 a căpătat titlul de doctor Honoris Causa al Universităţii de Stat "Alecu Russo" din Bălţi. În acelaşi an a fost inaugurată clasa omagială "Alexandru Budişteanu" la liceul "Ion Creangă" din Bălţi. Incepând din anul 1996 oferă premiul "Alexandru Budişteanu" premianţilor de onoare ai aceluiaşi liceu. Este decorat în anul 2000 cu ordinul naţional al României "Serviciul Credincios" în grad de Ofiţer. Este inclus ca personalitate importantă în numeroase publicaţii internaţionale, cum ar fi "Who's who" etc. Este interpret certificat pentru limbile engleză, rusă, franceză şi spaniolă.

Xiti indică şi azi (pentru ieri) o cifră modestă a vizitatorilor:

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

în jur de 52. Interesantă este creşterea numărului "cererii" pentru cutare titlu - de pildă ieri : "Culoarea curcubeului" a fost cerută de… 5 ori mai (cum să zic: "mai multă"? "mai numeroasă"?) decât la precedenta înregistrare. Azi (pentru ieri) au fost de 3 ori mai mulţi vizitatori pentru "Patimile după Piteşti", "Săptămâna Roşie": dublu.

Ce semnificaţie? Nu văd.

*

Marino, despre Lidia Bote (interviu cu Ioan Mureşan, în 2002):

"Chiar Goma spune într-un interviu că eram invidiat de toţi în Lateşti din pricina Lidiei. Când, acolo, la Lăteşti, săptămânal veneau hotărâri de divorţ, de despărtire, Lidia nu m-a abandonat, 6 ani. A venit tot timpul. Am fotografii cu ea de acolo, fotografii făcute de Goma, care era fotograful satului. Nu pot dovedi că erau făcute de Goma, căci nu sunt semnate, altfel le-am putea edita, am putea scoate un album cu text şi fotografii de Paul Goma."

*

"**Sunteţi, domnule Marino, laureat al Premiului Herder..**.

"Eram la Roma când am aflat vestea, într-o sală cu mai mulţi scriitori. Şi, la un moment dat, vine cineva de la ambasadă, foarte radios, să-mi spună şi să comunice asistentei că Adrian Marino a luat Premiul Herder. Şi atuncea se întâmplă ceva extraordinar, aproape neverosimil. Marin Sorescu se scoală în două picioare şi spune: „Acest premiu mi se cuvenea mie!".

"A provocat o situaţie şi o impresie penibile. Acest poet care a mers cu cobiliţa prin Europa în căutarea Premiului Nobel... A luat şi el, până la urmă, Herderul, după doi sau trei ani".

*

"*Gândul* scrie că vecinii de peste Prut au trimis deja 100.000 de dolari (Gandul trece în titlu 100.000 de euro, dar cifra corectă e cea din interiorul textului) către Haiti, încă din 15 ianuarie. Cifra e confirmată şi de ziare.com care scria pe 15 ianuarie că premierul moldovean, Vlad Filat a alăturat donaţiei de 100.000 de dolari şi următorul mesaj: "în numele Guvernului şi al meu personal, transmiteţi poporului Statului Haiti, familiilor îndoliate sincere condoleanţe şi sentimentele noastre de compasiune".

*

MITROPOLIA BASARABIEI VS. MITROPOLIA MOLDOVEI

February 12th, 2010 *Basarabia literară*

Cea mai grava criza a Basarabiei este criza spirituala. După decenii în şir de deznationalizare stalinista si comunizare au lasat in ceea ce era odinioara unul dintre cele mai fertile spatii ortodoxe romanesti un pustiu ateu lipsit de speranta. Kremlinul a impus Basarabiei in mod silnic autoritatea canonica a Patriarhiei Moscovei si a izgonit si deposedat biserica romana. In 1992, Patriarhia Romana a reinfiintat Mitropolia istorica a Basarabiei si absolut toti presedintii moldoveni, fie ca a fost vorba de Snegur, Lucinski sau Voronin, i s-au opus cu o furie neegalata decat de aceea a Patriarhului rus, Aleksei. A fost nevoie de o decizie a CEDO pentru a forta Chisinaul sa recunoasca dreptul Mitropoliei Basarabiei de

a functiona. Nu credem ca exista un alt exemplu mai bun pentru a ilustra desertul moral si spiritual moldovean.

Acum, cand Patriarhia Romana a infiintat trei noi eparhii, bolşevicul Vladimir Voronin tuna si fulgera impotriva "agresiunii BOR", iar Patriarhia rusa a anulat intalnirea celor doua Biserici, care urma sa aiba loc la Moscova pe motiv ca i-a fost incalcat "teritoriul canonic". Numai in ortodoxia rusa, Imparatia lui Dumnezeu are granitele trasate cu creionul lui Stalin.

Nu credem ca exista o misiune mai importanta pentru Biserica Ortodoxa Romana decat renasterea spirituala si nationala a Basarabiei si speram ca ea va deveni proiectul de suflet al Prea Fericitului Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. Vă aşteptăm în Basarabia Prea Fericitule Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

Capitolul III.

1. Mitropolia Basarabiei

"Sute de ani, am trăit înainte de toate în legea creştină. De la dânsa ne-am luat îndreptare, şi între cărţile ei sfinte am trăit." Nicolae Iorga. În evul mediu biserica a avut un rol important în domeniile vieţii sociale, juridice şi culturale a Ţărilor Române. Biserica ortodoxă s-a dezvoltat şi s-a organizat sub oblăduirea Bizanţului, dar a cunoscut şi influienţe slave. Românii s-au născut ca un popor creştin. Întemeierea primelor mitropolii a avut loc în Ţara Românească în 1359 la Argeş în timpul lui Nicolae Alexandru şi în 1370 la Severin în timpul lui Vladislav Vlaicu. În 1401 Patriarhia de la Constantinopol recunoaşte Mitropolia Moldovei. În Transilvania, după cucerirea maghiară, locul episcopiilor ortodoxe a fost luat de cele catolice. Religia ortodoxă era socotita tolerată. Biserica se bucura de sprijinul material al domnitorilor ţării şi al marilor boieri. Mitropolitul era primul sfetnic al domnului. Era locţiitor al domnului în caz de vacanţă a tronului, putea fi numit sau înlăturat de domn. Era membru important al Sfatului ţării, asista la scaunul de judecată al domnului.

Biserica şi Politica promovată de Imperiul Rus în Basarabia 1812-1918

Prin tratatul de Pace de la Bucureşti din 1812 teritoriul dintre Prut şi Nistru este anexat de Imperiul Ţarist, Turcia cedându-l, fără nici un drept juridic şi istoric. Astfel, ca rezultat al războiului ruso-turc (1806-1812), Imperiul Ţarist s-a apropiat tot mai mult de multrâvnitul Constantinopol, obiectiv suprem, pentru ţarul Petru I şi ulteriorii ţari ai Rusiei. Însă Constantinopolul nu era doar un simbol al puterii laice şi un obiectiv pur politic, ci şi quintesenţa ortodoxiei, deci esenţa viabilităţii miturilor despre "Moscova – a treia Romă" şi "Rusia – continuatoarea Imperiului Bizantin". Aşadar, în calea sa spre Constantinopol, Statul Rus şi Biserica Ortodoxă Rusă (care după Reforma lui Petru I devenise docilă statului) aveau interese la fel de mari, care le-au unit eforturile, în ciuda rivalităţilor de altă dată. Deci, Basarabia a devenit o jertfă în calea expansiunii ruse, chiar dacă mottoul frumos al ei era "eliberarea ortodocşilor de sub păgâni". Activitatea misionar? a Bisericii Ortodoxe Ruse, rezultat al conlucrării Bisericii cu Statul, a convertit o mulţime de popoare necreştine de pe teritoriile nou-cucerite ale Rusiei. Cu atât mai uşor avea să fie supunerea teritoriilor populate de creştini, iar pentru aceasta urma să se aplice strategii bine gândite de deznaţionalizare şi rusificare a băştinaşilor. "Noul teritoriu anexat (…) aducea Imperiului Rus importante avantaje (…), constituind un pas important în direcţia strâmtorilor, în urma căruia era atinsă linia Dunării la vărsare. Pentru prima dată, Rusia ocupa un teritoriu locuit de o populaţie creştin-ortodoxă care se aflase sub dependenţa Porţii. Acest fapt va obliga Petersburgul să acorde o atenţie specială acestei provincii, căreia îi va reveni rolul de "vitrină" europeană a vastului imperiu. Locuitorii creştini, aflaţi sub dominaţie otomană, trebuiau convinşi că sub oblăduirea pravoslavnicei viaţa lor se va îmbunătăţi sub toate aspectele. Prin această politică se pregătea terenul pentru noi anexiuni în Sud-Estul Europei". Astfel, aspectul spiritual a fost foarte important în cadrul metodelor de administrare a Basarabiei pentru întreaga perioadă de dominaţie ţaristă, prin aceasta

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

încercându-se să se ajungă la obiectivul final – rusificarea şi supunerea totală a Basarabiei. Prin urmare, fiind smulsă cu forţa din trupul Principatului Moldova, Basarabia a devenit, după 1812, o colonie şi sub aspect spiritual. Regimul ţarist urmărea scopul distrugerii culturii naţionale româneşti". Iar cultura era concentrată în jurul bisericilor, unde copiii şi tinerii studiau religia şi elemente ale vieţii civice. Ca rezultat, factorul predominant în politica guvernului ţarist faţă de Basarabia anexată deveni rusificarea forţată a populaţiei autohtone şi intensificarea procesului de asimilare spirituală a românilor basarabeni. Acest proces a fost ascendent şi în continuare ne propunem să urmăm evoluţia lui. Din start se cere a scoate în evidenţă situaţia vieţii bisericeşti dintre Prut şi Nistru până în 1812: Basarabia intra sub jurisdicţia Mitropoliei Moldovei din Iaşi, care la rândul ei, se afla sub jurusdicţia Patriarhiei din Constantinopol şi cuprindea trei eparhii. Basarabia deveni după 1812 parte integrantă a Imperiului ţarist. În curând, limba română a fost înlăturată din instituţiile oficiale, începându-se o politică de rusificare, prin administraţie, şcoală şi Biserică, iar baza socială a acestor măsuri erau coloniştii neomogeni etnic, cărora li s-au acordat importante privilegii în Basarabia. În mod firesc, acestei politici i-a corespuns şi noua organizare Bisericească care a fost aplicată Basarabiei: Între anii 1808-1812 – în timpul ocupaţiei principatelor – ţarul Alexandru I, fără nici un temei juridic, l-a numit ca "exarh" al Bisericilor din Ţara Românească şi Moldova pe mitropolitul Gavriil Bănulescu-Bodoni. După Pacea de la Bucureşti, el s-a stabilit la Chişinău, considerându-se întâi – stătător (conducător) al Bisericii de pe teritoriul anexat la Rusia. Mitropolitul a înaintat în noiembrie 1812 Sinodului rus cererea de înfiinţare a unei noi eparhii pentru teritoriul proaspăt anexat, ceea ce contrazicea canonul 34 Apostolic şi canonul 8 al Sinodului III Ecumenic de la Efes (431) care se referă la înfiinţarea eparhiilor după principiul naţional şi neamestecul unei eparhii în jurisdicţia altei eparhii. Alexandru I a aprobat cererea în august 1813 şi prin acest act Biserica Rusă a devenit complice la anexarea Basarabiei. După ce a organizat Eparhia Chişinăului, mitropolitul a reuşit să înfiinţeze Seminarul Teologic de la Chişinău, în cadrul căruia studiile se realizau în limba rusă, limba română fiind un obiect obligatoriu de studiu. În septembrie 1813 mitropolitul Gavriil înaintează Sf. Sinod Rus un raport în care arată necesitatea de a deschide o tipografie la Chişinău, "pentru îndrumarea preoţilor şi a creştinilor". Către mai 1814 tipografia din Chişinău a fost deschisă şi în curând apar mai multe lucrări bisericeşti în limba română. Ştefan Ciobanu aprecia că "sub aspect tehnic, cărţile tipărite de Mitropolit sunt o continuare a vechii arte româneşti de tipar". În 1816 pe lângă Seminarul Teologic s-a deschis "Pensionul nobilimii", prima şcoală laică sub regimul rusesc, în care se pregăteau cadre pentru servirea noului regim. A fost continuată tradiţia învăţământului bisericesc, fiind înfiinţate şcoli parohiale, ele menţinând vie conştiinţa naţională a basarabenilor prin studierea în limba română conform manualilor şi tradiţiei româneşti (anume aceasta a şi fost cauza suspendării lor în 1855). Mitropolitul a acordat şi o deosebită atenţie reorganizării mănăstirilor basarabene, numind un "supraveghetor" asupra mănăstirilor şi schiturilor. Paralel cu această reorganizare au fost desfiinţate mai multe mănăstiri şi schituri, iar în cele rămase au fost aduşi călugări de origine ucraineană şi rusă. Trecerea la cele veşnice a mitropolitului Gavriil (1821) a fost folosită de Sf. Sinod ca un pretext pentru a modifica rangul Bisericii din Basarabia, "căreia i se dăduse titlu de mitropolie, luându-se în consideraţie demnităţile persoanele ale mitropolitului". De-acum încolo, Sf. Sinod cere ca, acea eparhie să intre în rangul al doilea, cu gradul de arhiepiscopie. Arhiepiscopul Dimitrie Sulima (1821-1844), care a urmat la scaunul eparhial, a continuat să susţină învăţământul, tipărirea de cărţi în româneşte şi în timpul serviciului divin predica atât în rusă, cât şi în limba română. Totuşi, o dată cu decesul mitropolitului Gavriil, stăpânirea rusă a trecut la rusificarea făţişă a populaţiei autohtone, activând în toate domeniile, dar, mai ales în cel bisericesc. Dominaţia rusă a transformat Biserica întrun instrument de rusificare a populaţiei

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

româneşti: Seminarul Teologic a fost reorganizat în 1823 după regulamente ruseşti, fiind subordonat Direcţiei Academiei Teologice din Kiev. În urma acestei reorganizări, Seminarului din Chişinău i-au rămas numai clasele superioare împărţite în trei secţiuni. Limba română a continuat să fie obiect de studiu şi după 1823. O nouă reformă a învăţământului teologic a avut loc în 1841, când în programa şcolară s-au introdus obiecte de studiu cu caracter practic şi a fost înlesnit accesul tinerilor absolvenţi ai Seminarului din Chişinău în unele instituţii de învăţământ superior din Imperiul Rus. Din această perioadă amintim şi zidirea a câtorva biserici mănăstireşti (la Dobruşa, Japca, Hâncu, Hirova etc). Această reconstrucţie a schimbat arhitectura bisericilor din "veche moldovenească" în "rusească". O realizare deosebită a fost ridicarea în 1836 a Catedralei Eparhiale din Chişinău, care a devenit un simbol spiritual al stăpânirii ruse. În timpul arhiepiscopului Irinarh Popov (1844-1858) s-a desăvârşit organizarea Bisericii din Basarabia după sistemul rusesc. "Se pare că încă din timpul lui Dimitrie Sulima, preoţii români au început să poarte reverenzi cu croială specific rusească şi cruci pastorale, aşa cum au numai preoţii ortodocşi din Rusia, să folosească pe alocuri limba slavonă în slujbe. Numele multor preoţi români au început să fie rusificate încă din anii când se găseau în Seminar. (…) în a doua jum?tate a secolului întâlnim preoţi români, cu numele de Danilevschi, Laşcov, Florov, Cernovanov, Vlaicov, Stoicov, Popovschi şi altele. Se urmărea şi căsătoria absolvenţilor cu fete rusoaice şi ucrainence, în vederea rusificării familiilor preoţeşti…". Rusificarea şi înstrăinarea clerului se datoreşte, în primul rând, faptului că pe scaunul vlădicesc de la Chişinău au păstorit episcopi ruşi, promotori consecvenţi al politicii de asimilare forţată a românilor din Basarabia. Prin urmare, păstoriile arhiepiscopilor Irinarh Popov (1844-1858) şi Antonie Şocotov (1858-1871) au fost o nouă pistă pentru accentuarea rusificării, care a căpătat un chip deosebit sub *Pavel Lebedev (1871-1882), "reprezentant tipic al naţionalismului rus, din dispoziţia căruia au fost distruse multe din cărţile de cult româneşti*". Din 1871 limba română a fost suprimată oficial şi definitiv în toate instituţiile de învăţământ, de cult şi civile. Rusificarea se făcea mai ales prin şcolile îndrumate de Biserică (şcolile parohiale, mănăstireşti sau "şcoli spirituale"), la acest moment reuşindu-se impunerea limbii ruse, manualelor şi tradiţiilor ruse. În 1871 a fost suspendată şi apariţia revistei clericale în limba română "Buletinul eparhiei basarabene", editându-se un "Buletin eparhial" în limba rusă. Lebedev a închis peste 300 biserici şi locaşuri sfinte. Câţiva ani mai târziu, în 1873, Basarabia a primit statut de gubernie, astfel nemaifiind nici o deosebire de alte provincii ruseşti. Tipografia din Chişinău a editat tot mai puţine cărţi, iar în 1883 a fost desfiinţată. În pofida acestui fapt, cărţile româneşti circulau în manuscrise şi pe ascuns, păstrând viu spiritul românesc chiar în cei mai grei ani de asuprire rusească. În timpul păstoriei, *arhiepiscopul Pavel "…a prigonit pe toţi preoţii basarabeni care oficiau serviciul divin în limba română, a strâns toate cărţile româneşti de pe la biserici şi şi-a încălzit cu ele reşedinţa vreme de câţiva ani"*. Succesorul lui Pavel Lebedev a fost **Serghie Lapidevschi** (1882-1891), care a trebuit să depună efort pentru a calma spiritele, îngăduind să se facă serviciul divin în limba română şi redeschizând tipografia bisericească. Următorii arhiepiscopi ai Basarabiei continuă să neglijeze limba populaţiei majoritare peste care păstoreau; ei nu erau aleşi canonic, ci erau impuşi de Sinodul Bisericii Ruse, cu misiunea de a servi expansionismul rus.

Procesul de rusificare a Bisericii a condus şi la apariţia diferitelor secte religioase (mişcarea inochentiştilor de la Balta care a luat amploare graţie faptului că era propovăduită în limba română). Astfel, inaccesul creştinilor români din Basarabia la graiul natal în biserică i-a împins pe mulţi spre secte, care îşi desfăşurau activitatea lor prozeletistă în limba română. Deci, rusificarea era în toi şi avea consecinţe drastice. Totuşi, Congresul Eparhial din Basarabia şi arhiepiscopul Vladimir au reuşit în 1905 să intervină pe lângă Sf. Sinod şi să obţină redeschiderea la Chişinău a tipografiei pentru a lansa cărţi religioase în limba

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

română însă, peste un an, în 1906 ea a fost iarăşi închisă. În primul deceniu al sec. al XX-lea, s-a înfiripat o mişcare de redeşteptare naţională în rândul clerului şi credincioşilor români din Basarabia. Au fost revendicate drepturile fireşti ale Bisericii locale: Limba română – limba serviciului divin. Renovarea Seminarului Teologic şi condiţia studiilor în limba română. Publicaţii religioase proprii, deci reînfiinţarea tipografiei.

- Revenirea Bisericii din Basarabia la Mitropolia Moldovei istorice.

Însă, **Serafim Ciciagov** (1909-1914), arhiepiscopul Basarabiei şi reprezentant al absolutismului ierarhic rusesc, a neglijat majoritatea doleanţelor, reuşind să menţină politica de deznaţionalizare până în ajunul mişcării de renaştere naţională. Deci, în cei 107 ani de dominaţie ţaristă, Basarabia a fost supusă unui proces continuu şi crescendo de rusificare şi deznaţionalizare, care a fost pus în funcţiune şi prin intermediul Bisericii Ortodoxe Ruse, care a servit docil atât intereselor statului rus, cât şi ideii panslaviste. Înfiinţarea unei noi eparhii ruse în Basarabia, a constituit un abuz şi o încălcare a canonului 34 Apostolic şi a canonului 8 al Sinodului III Ecumenic de la Efes (431) care se referă la înfiinţarea eparhiilor după principiul naţional şi la neamestecul unei eparhii în jurisdicţia altei eparhii. Deşi în acest proces interesul material, expansionist şi de prestigiu al Bisericii Ortodoxe Ruse a fost prezent şi destul de puternic, totuşi esenţa creştinismului nu justifică şi nici nu acceptă astfel de "luminări" şi "binefaceri", la care s-au recurs în Basarabia. Este evident că Biserica Ortodoxă Rusă a preluat metode laice de a se impune; deseori era folosită în scopuri "pur laice" şi "necreştine", iar prin aceasta făcând o mare defavoare întregii creştinătăţi şi creştinismului, ca religie a dragostei.

Stema Mitropoliei Basarabiei

Mitropolia Basarabiei este o biserică ortodoxă autonomă, de stil vechi, în cadrul Patriarhiei Române, reactivată pe 14 septembrie 1992. Mitropolia Basarabiei este recunoscută oficial drept succesoare spirituală, canonică, istorică a Mitropoliei Basarabiei care a funcţionat până în anul 1944 inclusiv. Prin statut, teritoriul Mitropoliei Basarabiei este cel al Republicii Moldova. În plus, în calitate de Exarh al Plaiurilor, Mitropolitul Basarabiei are jurisdicţie canonică asupra diasporei ortodoxe române din răsărit (fosta Uniune Sovietică şi diaspora Republicii Moldova). Potrivit propriilor date, Mitropolia Basarabiei numără 4 episcopii istorice sufragane, 15 protopopiate, 278 parohii şi 10 schituri sau mănăstiri. În calitate de Exarhat al Plaiurilor (extrateritorial), Mitropolia Basarabiei include mai multe comunităti din Federaţia Rusă, Ucraina, Letonia, Lituania, Estonia, ca şi două parohii şi o mănăstire de călugari în SUA.

Structură

Potrivit primului articol al Statutului Mitropoliei Basarabiei, înregistrat la 30 iulie 2002 şi modificat la 7 martie 2006 prin ordinul nr. 33 al Serviciului de Stat pentru Problemele Cultelor de pe lângă Guvernul Republicii Moldova, „sub raportul orânduirii canonice şi administrative Mitropolia Basarabiei cuprinde următoarele eparhii istorice sufragane":

Arhiepiscopia Chişinăului, Episcopia de Bălţi, (fosta Episcopie a Hotinului), Episcopia Basarabiei de Sud (fosta Episcopie de Cetatea Albă şi Ismail), Episcopia Ortodoxă a Dubăsarilor şi a toată Transnistria (fosta Misiune Ortodoxă Română din Transnistria).

Sub raportul orânduirii canonice şi administrative, eparhiile sunt grupate în Mitropolie. Istoric

Mitropolia Basarabiei a fost creată după Marea Unire de la 1918 prin ridicarea Arhiepiscopiei de Chişinău la rangul de mitropolie. Decizia infiinţării a fost luata în Sinodul Bisericii Ortodoxe Române din 15 noiembrie 1923. Organizarea propriu-zisă s-a facut prin legea de organizare a BOR din 1925. Ahiepiscopul de Chişinău, Gurie Grosu, a fost ridicat la rangul de mitropolit al Basarabiei, pe 21 aprilie 1928. La acea dată, jurisdicţia Mitropoliei Basarabiei cuprindea arhiepiscopia Chişinăului, episcopia Hotinului şi Bălţilor şi Episcopia

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Cetăţii Albe – Ismail. În timpul ocupaţiei sovietice din 1940-1941, şi mai apoi sub regim sovietic din 1944 până în 1992, Mitropolia Basarabiei şi-a încetat activitatea, fiind înlocuită de Eparhia Chişinăului, sub autoritatea Patriarhiei Moscovei şi a întregii Rusii. Biserica Ortodoxă Română nu a recunoscut niciodată trecerea Basarabiei sub autoritatea canonică a Patriarhiei Ruse. Ca raspuns la cererile adunarii eparhiale din 14 septembrie 1992, Sinodul BOR din 19 decembrie 1992 a hotărât reactivarea Mitropoliei Basarabiei. Dat fiind contextul istoric, ea este acum autonomă şi urmează stilul vechi. Petru Paduraru, fostul episcop de Bălţi al Mitropoliei Chişinăului şi a devenit mai întâi locţiitor, şi mai apoi, din octombrie 1995, mitropolit al Basarabiei şi exarh al plaiurilor, cu drept de jurisdicţie extrateritoriala asupra românilor ortodocşi din diaspora de răsărit. A fost înregistrată oficial de guvernul Republicii Moldova la 30 iunie 2002. Şi-a reactivat mai multe structuri sufragane, dintre care cele mai importante sunt: Arhiepiscopia Chişinăului, Episcopia de Bălţi, Episcopia Basarabiei de Sud, Episcopia Ortodoxă a Dubăsarilor şi a toată Transnistria, Seminarul Teologic „Mitropolit Gurie Grosu" din Chişinău. Şi-a reactivat sau creat instituţii specializate cum ar fi Institutul Teologic Ortodox din Moldova, Seminarul Teologic „Mitropolit Visarion Puiu", „ASCOR" Misiunea Socială „Diaconia", Frăţia Ortodoxă Română, Arhiva Mitropoliei Basarabiei, Centrul de pelerinaj „Emaus", „AMFOR din RM" (Asociaţia Medicilor si Farmaciştilor Ortodocşi Români din Republica Moldova) şi publicaţia „Misionarul". A fost recunoscută oficial de autorităţile de la Chişinău drept „succesoare spirituală, canonică şi istorică a Mitropoliei Basarabiei care a funcţionat până în 1944 inclusiv". Petru Păduraru este actualul Mitropolit al Basarabiei.

Intrarea Arhiepiscopiei Basarabiei sub ascultarea Sinodului de la Bucureşti

Românii din Basarabia au fost supuşi unei politici de rusificare, după anexarea acestei părţi a Moldovei de către Imperiul ţarist în 1812. *Pe 23 mai 1918, după izbucnirea Revoluţiei Socialiste din Octombrie,* **patriarhul Tihon** *al Moscovei a dat deplină libertate Bisericii Basarabene,* ca ea, prin congresul său eparhial, să-şi hotărască soarta şi să aleagă cu ce biserică autocefală şi în ce legături vrea sa fie. La 26 ianuarie 1918 arhiepiscopul Anastasie Gribanovski al Chişinăului a format o comisie pentru convocarea unui Sinod Local bisericesc al Republicii Moldoveneşti, spre realizarea unei vieţi bisericeşti autonome, ca urmare a independenţei politice faţă de Imperiul Rus. În cadrul acestei comisii s-a discutat problema raportului bisericii basarabene faţă de cea română. Autorităţile române au adoptat faţă de episcopul Gribanovski o atitudine de ameninţare. În cele din urmă arhiepiscopul Gribanovski şi cei doi episcopi vicari ai săi s-au refugiat la Belgrad. La 7 aprilie 1918 a fost trimisă o delegaţie la mitropolitul Pimen de la Iaşi. Acesta a explicat delegaţiei basarabene că prin independenţa politică a Basarabiei s-a restabilit legătura canonică a Episcopiei Chişinăului şi Hotinului cu Mitropolia Moldovei şi Sucevei. Mitropolitul de Iaşi a arătat că problemele bisericeşti din Basarabia privesc întreaga Biserică Ortodoxă Română, fapt care a dus la fuga arhiepiscopului Anastasie de la Chişinău la Belgrad. Plecarea lui Anastasie, arhiepiscop legitim al Chişinăului, a declanşat contenciosul bisericesc româno-rus, care durează până în prezent. Simion Mehedinţi, ministrul de atunci al Cultelor, s-a pronunţat în sensul că Sinodul de la Bucureşti ar fi avut numai de câştigat dacă arhiepiscopul Anastasie ar fi acceptat sa intre în rândurile sale. Sfântul Sinod de la Bucureşti a decis ca episcopul Huşilor, Nicodim Munteanu, să conducă treburile Arhiepiscopiei Chişinăului şi Hotinului până la alegerea unui titular. Începând cu februarie 1919 arhiepiscop al Chişinăului a fost numit Gurie Grosu. La 30 decembrie 1919 Sfântul Sinod al B.O.R., format din ierarhii provinciilor româneşti reunite, întrunit în şedinţă extraordinară, a luat hotărârea solemnă ca „după cum s-a realizat unirea tuturor teritoriilor româneşti la Patria-Mamă, tot astfel să se realizeze şi unitatea bisericească pe întreg pământul României întregite, într-o singură Biserică Autocefală Ortodoxă".

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Ridicarea la rang de mitropolie

Pe parcursul anului 1927 Adunarea Eparhială de la Chişinău a adresat Sfântului Sinod cererea ca Arhiepiscopia Chişinăului să fie ridicată la rangul de Mitropolie, avându-l în frunte tot pe Gurie Grosu. Drept urmare arhiepiscopul Gurie Grosu a primit din partea Sfântului Sinod de la Bucureşti rangul de mitropolit al Basarabiei, decizie confirmată de autorităţile române prin Decret Regal. I-a avut ca mitropoliţi, până la ocupaţiile sovietice din 1940 şi 1944 pe Gurie Grosu şi Efrem Enachescu. Alţi episcopi eparhioţi în Mitropolia Basarabiei au fost Nicodim Munteanu, Cosma Petrovici, Nectarie Cotlarciuc, Justinian Teculescu, Dionisie Erhan, Policarp Moruşca, Antim Nica, Visarion Puiu, Tit Simedrea, Partenie Ciopron şi Benedict Ghiuş.

Ocupaţia sovietică din 1940 şi războiul

În momentul intrării tancurilor sovietice în partea de răsărit a României, Mitropolia Basarabiei cuprindea 1090 de biserici parohiale şi 30 de mănăstiri. Cea mai mare parte dintre ele au fost închise, vandalizate, profanate, incendiate sau distruse complet. 57 de preoţi ai Mitropoliei Basarabiei, care nu au acceptat jurisdicţia impusă de Moscova, au fost martirizaţi prin împuşcare, schingiuire sau alte forme. Alţii au fost deportaţi în Siberia. În 1941 Mitropolia Basarabiei şi-a reluat activitatea sub oblăduirea Sindodului Bisericii Ortodoxe Române. Odată cu avansarea liniei frontului spre răsărit şi trecerea inte[r]fluviului Nistru-Bug sub administraăie civilă românească, Patriarhia Română a organizat iniţial la Tiraspol, iar apoi la Odesa Misiunea Ortodoxă Română din Transnistria. În 1942 Mitropolitul Efrem Enăchescu a dispus să fie întocmit Martirologiul Bisericii Basarabene.

Reactivarea străvechimii noastre ortodoxe

Fericită revenirea Bisericii Ortodoxe Române în spaţiul pruto-nistrean, străvechi pământ şi românesc, şi ortodox. Poporul român s-a născut aici „sedentar şi casnic", pe vatră geto-dacică, dar şi ortodoxă, comună pentru întreg poporul român. Şi până la 1400, şi după 1812, ortodocşii Basarabiei erau conduşi de episcopul Tomisului, apoi al Sucevei şi Iaşiului. Legăturile mănăstirilor, schiturilor şi bisericilor basarabene (prin liturghie, cărţi în limba română sau tradiţie isihastă) cu Mitropolia de la Suceava şi Iaşi, apoi Patriarhia de la Bucureşti, nu s-au întrerupt nici în cei mai grei ani ai ocupaţiilor ruseşti. Unirea de la 27 martie 1918 a reuşit fiindcă tot clerul şi mirenii Basarabiei au dorit să rămână şi români, şi ortodocşi, nu ateişti şi comunişti. Mitropolitul Gurie Grosu, născut la Nimoreni, aproape de vechea Căpriana, a sfinţit Actul Unirii. Mulţi dintre mitropoliţii, episcopii şi duhovnicii Bisericii Ortodoxe Române din secolul XX sunt basarabeni get-beget. Rusia Kieveană a fost creştinată politic după anul 980. Românii s-au născut creştini în spaţiul canonic sfinţit, după anul 33, de Apostolul Andrei. Pe la 950, „malul drept al Nistrului" (Constantine Porohyrogenitus, De Administrando Imperio, Londra, 1949, cap. 37, 58-67) era demult împânzit „cu biserici şi cruci vechi". Geto-dacii erau monoteişti, slavii de răsărit erau politeişti chiar şi în secolul X. În spaţiul românesc există biserici paleocreştine dinaintea războiul lui Traian cu Decebal. Stră-românii au dat lumii creştine în sec. IV-V pe marii călugări dobrogeni. Cum să nu se revendice ortodocşii români de la Ioan Casian? Slavii erau păgâni când au invadat Balcanii în secolul VI. Recent, arheologii au descoperit în Ardeal un cimitir creştin dinaintea cumanilor şi maghiarilor. Mănăstirile rupestre creştine de pe Nistru, vreo 45 la număr, au fost în tot mileniul întâi hotar dintre creştinii sedentari şi nomazii din stepa rusă şi s-au săpat lângă dave geto-trace, unele datând din secolul XI BC. Suntem ortodocşi români prin tradiţie şi istorie, prin geneză şi limbă. Actuala mitropolie a Moldovei - creată politic, prin ocupaţie velicoderjavnică şi genocid comunist - susţine că episcopiile reactivate de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române încalcă principiul statalităţii ortodoxiei. Dar ce caută Patriarhia Rusă pe teritoriului „statului independent R. Moldova"? Ce caută mitropolitul Moscovei pe teritoriile creştinate cu 1000 de ani înainte de a se creştina Rusiaă de Andrei Vartic

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Autorităţile Republicii Moldova au refuzat iniţial recunoaşterea Mitropoliei Basarabiei, supunând credincioşii şi clericii ei persecuţiei metodice şi sistematice. La 26 ianuarie 1999 Mitropolia Basarabiei s-a adresat Curţii Europene a Drepturilor Omului, reclamând încălcarea dreptului la libertate religioasă de către autorităţile Republicii Moldova. Mitropolia Basarabiei a fost reprezentantă la Curtea Europeană a Drepturilor Omului de deputatul basarabean Vlad Cubreacov şi avocatul americano-britanic John Warwick Montgomery. Curtea Europeană a Drepturilor Omului din Strasbourg a constatat încălcarea prevederilor articolelor 9 şi 13 ale Convenţiei Europene a Drepturilor Omului de către autorităţile Republicii Moldova şi a dispus recunoaşterea Mitropoliei Basarabiei, obligând Republica Moldova la plata de daune morale în valoare de 20.000 Euro. Această decizie a dus la recunoaşterea Mitropoliei Basarabiei de către autorităţile Republicii Moldova.

Organizarea Mitropoliei Ortodoxe Române a Basarabiei

Mitropolia Basarabiei revendică restituirea în integrum a imenselor sale proprietăţi confiscate, naţionalizate, spoliate sau ridicate în orice alt fel de către regimul sovietic de ocupaţie şi deţinute în prezent de guvernul Republicii Moldova. În acest subiect, Mitropolia Basarabie a adresat o nouă plângere Curţii Europene a Drepturilor Omului. Mitropolia Basarabiei şi-a reactivat eparhiile istorice sufragane, iar autorităţile Republicii Moldova le-au admis in legalitate în perioade diferite: Arhiepiscopia Chişinăului (în 2004), Episcopia de Bălţi (fosta Episcopie a Hotinului, în 2004), Episcopia Basarabiei de Sud (fosta Episcopie a Cetăţii Albe – Ismail, în 2006) şi Episcopia Ortodoxă a Dubăsarilor şi a toată Transnistria (fosta Misiune Ortodoxă Română din Transnistria, în 2006). Din octombrie 1995 Mitropolia Basarabiei are rangul superior de Exarhat al Plaiurilor şi la ea pot adera, extrateritorial, comunităţi ortodoxe române din afara Republicii Moldova. Statutul de Exarhat al Plaiurilor este recunoscut de autorităţile Republicii Moldova.

Stema. Stema Mitropoliei Basarabiei

Potrivit tradiţiei heraldice bisericeşti, Mitropolia are o stemă proprie care este utilizată în antetul Mitropoliei, sigiliul Mitropoliei, ştampila personală a Mitropolitului, pe frontispiciul publicaţiilor bisericeşti şi pe foaia de titlu a tipăriturilor bisericeşti, este brodată cu fir de aur pe steagul Mitropoliei, sculptată pe frontispiciul Catedralei şi pe tronul mitropolitan. Stema Mitropoliei Basarabiei reprezintă: un scut de argint cu un brâu roşu, încărcat cu icoana Învierii Domnului, timbrat cu mitră de aur, aşezat pe o cârjă episcopală şi o cruce de aur, încrucişate, însoşite de omofoare albastre încărcate cu cruciuliţe de aur, brodate cu galon şi franjuri de aur, şi având în partea inferioară o eşarfă roşie desfăşurată în trei segmente de bază pe care sunt imprimate cu majuscule, în limba română, cuvintele „ÎNTRU LUMINA TA VOM VEDEA LUMINĂ”.

2. Misiunea Ortodoxă Română din Transnistria

Misiunea Ortodoxă Română în Transnistria este o structură canonică a Bisericii Ortodoxe Române. Denumirea actuală este de Episcopia Ortodoxă a Dubăsarilor şi a toată Transnistria şi este parte componentă a Mitropoliei Basarabiei. Înregistrată de Guvernul Republicii Moldova.

Perioada celui de-al doilea război mondial

În perioada celui de-al doilea război mondial Patriarhia Română a desfăşurat o lucrare misionară ortodoxă în interfluviul Nistru-Bug. Acest teritoriu plasat temporar sub administraţia civilă română, având o suprafaţă totală de 29 733 km^2 şi o populaţie de 2 326 266 de locuitori, a fost condus de Guvernământul Transnistriei şi organizat în 13 judeţe (Ananiev, Balta, Berezovca, Dubăsari, Golta, Jugastrului, Movilău, Oceacov, Odesa, Ovidiopol, Râbniţa, Tiraspol, Tulcin) cuprinzând 64 de raioane şi 2 municipii (Odesa şi Tiraspol) cu 15 comune urbane, 18 suburbane şi 1 363 de comune rurale pentru cele 2.568 de sate şi 72 de cătune din întreaga provincie. În luna septembrie 1941 aici şi-au desfăşurat activitatea mai multe echipe de misionari, veniţi din toată

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

ţara: echipa Arhiepiscopiei Chişinăului în frunte cu părintele Teodor Rudiev, cea a Episcopiei Huşilor în frunte cu Episcopul Grigorie Leu, iar cea a Mitropoliei Sibiului şi Făgăraşului în frunte cu Mitropolitul Nicolae Colan. Începând cu luna octombrie 1941 în Transnistria au venit şi alte echipe de preoţi şi monahi misionari, între aceştia mulţi din Episcopia Hotinului, Arhiepiscopia Chişinăului şi Mitropolia Olteniei. Alţi ierarhi care au efectuat vizite canonice în cuprinsul Misiunii Ortodoxe Române din Transnistria au fost: Mitropolitul Ardealului Nicolae Bălan, Mitropolitul Olteniei Nifon, Mitropolitul Basarabiei Efrem Enăchescu, Episcopul Oradei Nicolae, Episcopul Cetăţii Albe-Ismail Policarp Moruşca şi Episcopul Armatei Partenie Ciopron. Misiunea Ortodoxă Română din Transnistria a fost înfiinţată la 15 august 1942, având sediul la Tiraspol, iar din octombrie 1942 – la Odesa. Misiunea a cuprins iniţial 13 protopopiate de judeţ şi una a municipiului Odesa. Cele 14 protopopiate cuprindeau 64 de subprotopopiate. Iniţial Misiunea a fost condusă de arhimandritul Iuliu Scriban, profesor la Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universităţii din Bucureşti, asistat de arhimandritul Antim Nica în calitate de vicar. Arhimandritul Iuliu Scriban a fost înlocuit la 6 noiembrie 1942 de Mitropolitul Visarion Puiu. În 1943, provincia a fost organizată din punct de vedere administrativ-canonic în trei noi eparhii ortodoxe şi anume: 1. Balta, în nord, 2. Odesa, în sud, şi 3. Tulcin în centru.

Aceste eparhii au fost conduse de doi ierarhi şi un locţiitor de episcop. Cancelaria Misiunii era compusă din 27 persoane, printre care şi un director, 3 consilieri mitropolitani, 2 inspectori bisericeşti, un revizor şi 4 şefi de servicii (administrativ, arhitectură, cultural şi economico-financiar). Arhimandritul Antim Nica, cel de-al treilea conducător al Misiunii, odată cu demisia Mitropolitului Visarion Puiu. Unul martorii acelor timpuri descria sarcina care îi revenea Patriarhiei Române astfel: „..Situaţia era următoarea: Biserica ortodoxă rusă ca instituţie desfiinţată, înalta ierarhie bisericească inexistentă, preotul înlăturat complet din viaţa satului, religia refugiată în familie sau în suflete.” „Momentul istoric actual oferă Bisericii ortodoxe române un prilej unic pentru a face cunoscut, prin faptă şi cuvânt, idealul creştin şi a răspândi învăţătura evangheliei în lumea comunistă de până ieri. (…) Problema care se pune acum (…) e îndepărtarea comunismului din suflete. Iar întrebarea pe care trebuie să şi-o pună conducerea Bisericii Ortodoxe Române e următoarea: ce punem noi în loc?” După 23 de ani de putere sovietică, în Transnistria mai funcţiona doar o singură biserică, în raza cimitirului nr. 2 din Odesa, avându-l ca paroh pe preotul de origine română Vasile Braga. Nici un ierarh ortodox nu exercita jurisdicţie canonică în teritoriu. Din cele 891 de biserici ortodoxe parohiale sau mănăstireşti care funcţionau în provincie în 1917, fuseseră demolate 258, altele 269 fuseseră distruse parţial, iar 363 fuseseră transformate în clădiri cu destinaţie profană (depozite, cluburi, centre de agitaţie comunistă etc). Nici una din cele 13 mănăstiri şi schituri de până la 1917 nu mai funcţiona în 1942. În primul an de activitate a Misiunii Ortodoxe Române din Transnistria au fost redeschise 12 mănăstiri şi schituri şi anume: 1) Fântâna Mare (Bolşoi Fontan), 2) Sfântul Pantelimon, 3) Sfântul Arhanghel Mihail, 4) Sfânta Înviere, 5) Sfântul Andrei şi 6) Sfânta Cruce din municipiul Odesa, 7) Sfântul Antonie (Osipovca) şi Sfântul Mihail (Coşniţa, Dubăsari din judeţul Dubăsari, 9) Sfânta Treime, 10) Păsăţel şi 11) Berşad din judeţul Balta şi 12) Şargorod din judeţul Movilău. Mitropolitul Visarion Puiu a înfiinţat în provincie două aşezăminte de învăţământ bisericesc şi anume: Seminarul Teologic Ortodox din Odesa, cu predare în limba rusă, şi Seminarul Teologic Ortodox din Dubăsari, cu predare în limba română. Seminarul din Odesa l-a avut ca director pe protoiereul Teodosie Bogaci, fost director al Seminarului Teologic Ortodox din Ismail, iar cel de la Dubăsari – pe preotul Grigore Cristescu, fost profesor de teologie din Bucureşti. În unele localităţi au fost organizate cursuri preoţeşti. În cadrul Universităţii din Odesa a fost înfiinţată o Catedră de Teologie Ortodoxă, avându-l în frunte pe arhimandritul Iuliu Scriban, primul şef al Misiunii Ortodoxe Române din Transnistria. La Facultatea

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

de Teologie Ortodoxă a Universităţii din Cernăuţi au fost deschise grupe cu predarea în limbile ucraineană şi rusă pentru pregătirea unei noi generaţii de preoţi originari din Transnistria. Cu sprijinul Societăţii Ortodoxe a Femeilor Române a fost înfiinţat la Odesa un Liceu Ortodox, condus de principesa Alexandrina Cantacuzino. În discursul său de rămas bun, din 26 ianuarie 1944, Gheorghe Alexianu avea să menţioneze acest fapt cu recunoştinţă. Religia, devenită materie obligatorie în şcolile publice, a fost predată, în afară de preoţi, şi de peste 200 de profesori de religie care au urmat la Odesa cursuri pregătitoare organizate de Misiune cu participarea unor profesori universitari din interiorul României. Mitropolitul Visarion Puiu a continuat opera arhimandritului Iulian Scriban de reconstrucţie a lăcaşelor de cult ortodoxe din provincie. *Situaţia din 1 noiembrie 1943 era: 474 de biserici reparate, sfinţite şi redate cultului (dintre acestea 22 de biserici parohiale şi 3 mănăstireşti doar în municipiul Odesa), 118 biserici în curs de reparaţie, 41 de biserici noi în construcţie, 119 paraclise în funcţiune şi 16 paraclise în curs de amenajare. Doar 258 de biserici mai rămâneau către 1 noiembrie 1943 în ruină, dar ele intrau în atenţia administraţiei centrale a Misiunii pentru a fi reconstruite pe parcursul anului 1944. Întrucât vechea catedrală episcopală din Odesa fusese distrusă de sovietici, guvernatorul civil al Transnistriei George Alexianu a anunţat un concurs pentru arhitecţii din România în vederea construirii unei catedrale mitropolitane, ctitorie a Regelui Mihai I. Numărul deserventilor de cult ortodocşi din Transnistria era în ianuarie 1943: 737 de deserventi (dintre care 451 localnici şi 276 detaşaţi de la diverse eparhii din interiorul României). Dintre aceştia 461 erau preoţi parohi (dintre care 196 localnici şi 265 detaşaţi), 23 – diaconi (dintre care 18 localnici şi 5 detaşaţi) şi 253 – cântăreţi (dintre care 237 localnici şi 16 detaşaţi). Majoritatea deserventilor de cult detaşaţi proveneau din cele trei eparhii ale Mitropoliei Basarabiei (250 de preoţi, 50 de ieromonahi şi 15 cântăreţi), fiind în mare parte cunoscători ai limbilor română, rusă sau ucraineană. Majoritatea preoţilor localnici, peste 150, erau întorşi din lagărele sovietice. Mulţi dintre aceşti preoţi au urmat cursuri preoţeşti de 6 luni la centrul eparhial din Chişinău. Mitropolitul Visarion Puiu a înfiinţat la Odesa o Tipografie bisericească, în care au văzut lumina tiparului revistele bilingve româno-ruse Foaia de zidire sufletească, Revista pentru copii, Transnistria creştină, Foaia Duminicală şi Viaţa creştină, peste 60 de mii de exemplare de cărţi de rugăciune în limba rusă şi peste 10 mii de exemplare în limba română, manualele Istoria Noului şi Vechiului Testament, Istoria Bisericii, manuale de religie pentru cursurile obligatorii din toate şcolile primare, Cântările Sfintei Liturghii, calendare bisericeşti, tablouri instructive şi diverse broşuri cu caracter religios. Au fost înfiinţate ateliere pentru confecţionarea obiectelor de cult necesare bisericilor din provincie, de la veşminte preoţeşti şi vase liturgice, la clopote, candelabre şi iconostase. Misiunea a mai organizat o farmacie şi un ambulatoriu şi 12 cantine sociale.*

Reactivarea

Mitropolitul Basarabiei, Petru Păduraru, în calitatea sa de Exarh al Plaiurilor a decis reactivarea Misiunii Ortodoxe Române din Transnistria, la 25 noiembrie 2004. Actul de reactivare are următorul cuprins: “Noi, PETRU, prin harul lui Dumnezeu Arhiepiscop al Chişinăului, Mitropolit al Basarabiei şi Exarh al Plaiurilor, Preşedinte al Sinodului Mitropoliei Basarabiei, în numele Sfintei şi celei de o fiinţă şi nedespărţitei Treimi: a Tatălui şi a Fiului, şi a Sfântului Duh, ţinând cont de vechimea creştinismului ortodox la fraţii noştri români de dincolo de Nistru, care de la începuturile Mitropoliei Moldovei şi Sucevei s-au aflat sute de ani sub părinteasca ei oblăduire, iar în alte timpuri şi sub oblăduirea Episcopiei Huşilor şi a Mitropoliei Brăilei, reactivăm astăzi, 25 noiembrie, 2004, vechea Misiune Ortodoxă Română din Transnistria, cu titulatura canonică de Episcopia Ortodoxă a Dubăsarilor şi a toată Transnistria, ca parte componentă a Mitropoliei Basarabiei reactivate la 14 septembrie 1992 şi înregistrate la

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Serviciul de Stat pentru problemele Cultelor de pe lângă Guvernul Republicii Moldova prin ordinul nr. 1651 din 30 iulie, anul 2002. (…) Binecuvântăm şi aprobăm Statutul Episcopiei Ortodoxe a Dubăsarilor şi a toată Transnistria, Statut care va fi prezentat autorităţii competente a Republicii Moldova în vederea înregistrării Episcopiei şi obţinerii de personalitate juridică conform legilor ţării. Rânduim ca Episcopia Ortodoxă a Dubăsarilor şi a toată Transnistria să folosească, potrivit tradiăiei heraldice a Bisericii noastre, stema istorică a Misiunii Ortodoxe Române din Transnistria, care a funcţionat până în anul 1944. Confirmăm, de asemenea, dreptul Episcopiei Ortodoxe a Dubăsarilor şi a toată Transnistria de a-şi reactiva şi înregistra în ordinea stabilită vechile sale structuri şi aşezăminte, spre binele fraţilor noştri ortodocşi, clerici şi mireni, de pe acele Plaiuri binecuvântate ale Moldovei de la Nistru." Autorităţile guvernamentale ale Republicii Moldova au înregistrat oficial Episcopia Ortodoxă a Dubăsarilor şi a toată Transnistria, ca eparhie istorică sufragană a Mitropoliei Basarabiei, eliberându-i în acest sens un certificat prin care i se atestă personalitatea juridică moldoveană.

3.Politica bisericească a Patriarhiei Ruse în RSSM

Pactul sovieto-german din 23 august 1939 a şocat opinia publică europeană, căci, după ce ani în şir cele două mari puteri totalitare s-au atacat reciproc cu vehemenţă rar întâlnită, deveneau "peste noapte" prietene. Pactul Ribbentrop-Molotov nu a fost un act politic de moment, ci rezultatul unui calcul temeinic elaborat de ambele părţi, fiecare satisfăcându-şi "poftele" expansioniste. De fapt, cele două puteri şi-au delimitat sferele de influenţă în Europa, cu preţul desfiinţării sau mutilării unor state suverane. Printre ele era şi România Mare, care s-a pomenit într-o situaţie internaţională fără precedent. Izolarea politică, diplomatică şi militară a României, creată de erodarea sistemului ei de alianţe, s-a agravat considerabil prin încheierea acestui pact şi a anexei sale secrete, care constituia un atentat la adresa statului unitar român. Aşadar, marile puteri se înţeleseseră asupra sfărâmării integrităţii teritoriale a României, guvernul de la Moscova primind "undă verde" de la Berlin şi Roma pentru anexarea Basarabiei. Astfel, observăm tangenţa cu anul 1812, când, la fel, Basarabia este o "monedă de schimb" sau o "mascotă" pentru jonglarea dintre marile puteri, şi atunci şi acum - Turcia sau Germania nu aveau nici un drept istoric, juridic sau moral să negocieze pe baza Basarabiei, cedând-o Imperiului ţarist sau Uniunii Sovietice. Deci, în urma ocupaţiei sovietice din 1940 Mitropolia Basarabiei a fost silită să-şi întrerupă activitatea. În primul rând trebuie notat că în locul ierarhilor români siliţi să se refugieze la Bucureşti, noile autorităţi sovietice au trimis aici, în toamna anului 1940, pe episcopul rus **Alexie de Tula**, care s-a instalat într-o casă particulară din Chişinău. De îndată a dat dispoziţii ca slujbele să se facă în slavoneşte, iar Crăciunul şi celelalte sărbători să se ţină după stilul vechi. Activitatea lui s-a redus la viaţa liturgică. *A rămas la Chişinău până la 24 iunie 1941, când a fost arestat tot de sovietici.* "Dacă privim în trecutul Bisericii noastre cu greu se mai pot găsi pagini echivalente în tragism cu cel pe care experimentul comunist le-a adus, o dată cu anul 1940, şi pe meleagurile româneşti", consemnează cercetătorii domeniului. Relatările martorilor oculari, făcute după mai bine de 50 ani sunt zguduitoare. Autorităţile bolşevice au comis multe crime chiar în subteranele Palatului Mitropolitan din Chişinău, unde se aflase Consistoriul Bisericesc şi fabrica de luminări, iar sovieticii stabiliseră secţia de spionaj a N.K.V.D.- ului. Aici s-au găsit şi instrumentele de tortură. La fel, s-au profanat şi clădirile Seminarului şi a Facultăţii de Teologie, şcolile bisericeşti etc., toate fiind transformate în închisori pentru civili, militari, inclusiv şi preoţi. Majoritatea bisericilor din Chişinău au fost transformate în depozite, grajduri, săli de spectacole, cinematografe. Crucile de pe turle au fost coborâte, iar cele în relief au fost acoperite cu panouri roşii ce reprezentau secera şi ciocanul sau portretele lui Stalin şi Lenin. Într-adevăr, instituţiile bisericeşti, preoţii şi slujitorii bisericilor au fost cel mai mult afectaţi de invadarea comunistă. După cum afirmă

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Mihai Pelin, "*mai ales preoţii au fost împiedicaţi să se evacueze, iar bagajele lor erau abuziv confiscate*". Autorităţile bolşevice separau comunităţile săteşti de conducătorii spirituali prin cele mai odioase metode: asasinări ale preoţilor; - schilodiri; - maltratări psihice şi fizice; - preoţi care au fost arşi de vii etc. Organe represive sovietice au jefuit şi devastat numeroase mănăstiri, cauzând distrugeri materiale însemnate, dar şi pierderi de vieţi umane. Deci, preoţii, au fost printre cei dintâi represaţi şi maltrataţi atât din cauza lipsei de respect a sovieticilor faţă de Biserică, cât şi ca urmare a consideraţiei de care se bucurau slujitorii altarului din parte enoriaşilor.

Devastarea, distrugerea, închiderea a numeroase locaşuri de cult, maltratarea şi batjocura – acestea sunt cuvintele care descriu situaţia apocaliptică din anul 1940 vis-a-vis de spiritualitatea din Basarabia. Fluxul de refugiaţi era mare, însă şi mai mare era "jalea şi amărăciunea, căci cu cei ce se refugiau pleca o stăpânire românească, dar nu şi o cultură naţională şi o religie creştină de două mii de ani". O parte a preoţilor a reuşit să se refugieze, răspândindu-se pe întreg cuprinsul României, mulţi însă au rămas în Basarabia, fiind alături de durerea credincioşilor. Atitudinea sovieticilor faţă de ei este binecunoscută, iar arestările şi deportările preoţilor au fost cele mai "uşoare" forme ale acestei atitudini. După intrarea armatei române în Basarabia şi Bucovina de Nord în 1941, autorităţile române au găsit Basarabia şi Bucovina de Nord jefuite şi distruse. S-a început reabilitarea acestei situaţii catastrofale şi, un rol deosebit a fost acordat Bisericii. Au fost reinstalate clopotele pe biserici, s-au efectuat reparaţii şi curăţenii ale locaşurilor sfinte, care au fost transformate în gunoişti sau depozite. S-au refăcut Catedralele mitropolitane din Chişinău şi Cernăuţi. Însă perioada revenirii acestor provincii la Regatul Român a fost de scurtă durată, căci la 24 august 1944 armata roşie a pătruns în Chişinău, iar calvarul comunismului, început pe teritoriul Basarabiei din anii 1940-1941, continuă şi mai inuman la a doua ocupaţie sovietică, devenită fatală pentru multe valori naţionale române, inclusiv şi pentru Biserica naţională, care a trecut prin momente grele. Printre primele victime ale regimului totalitar au fost preoţii, călugării şi ierarhii basarabeni, iar după 1945 majoritatea clerului românesc a ajuns ţinta represiilor. În anii de represii feroce 1944-1949, dar şi mai târziu, mulţi preoţi şi călugări au fost arestaţi, torturaţi, ucişi sau deportaţi în Siberia, Kazahstan şi în alte părţi ale U.R.S.S. Cei rămaşi la parohiile lor erau permanent supravegheaţi de organele K.G.B., fiind impuşi la impozite grele şi diferite restricţii. *Din cele peste o mie de biserici în Basarabia au fost închise aproximativ 500, între care şi catedrala (Soborul) din Chişinău*. Bunurile Bisericii din Basarabia au trecut în proprietatea statului; obiecte de valoare din biserici şi mănăstiri au fost duse la muzeele de stat sau la Patriarhia Moscovei. Noile generaţii de preoţi din Basarabia s-au format în Seminarul din Odesa, iar o parte infimă a ajuns şi la Academiile teologice din Zagorsk (lângă Moscova) şi Leningrad. Unor tineri basarabeni şi bucovineni intraţi în cinul monahal li se încredinţau – după terminarea studiilor teologice – diferite posturi de răspundere în cadrul Bisericii Ortodoxe Ruse, chiar cârmuirea unor eparhii din interiorul fostei Uniuni Sovietice, pentru a-i îndepărta de conaţionalii lor. Iar aici, în Basarabia majoritatea parohiilor erau păstorite de preoţi recrutaţi din rândul cântăreţilor şi al credincioşilor, deci fără pregătire teologică. În multe parohii au fost numiţi preoţi de alt neam, care au început să slujească în slavoneşte; corurile şi cântăreţii foloseau melodiile specifice Bisericii ruse. S-a introdus "stilul vechi". Obiectele de cult erau procurate cu mare greutate de la Patriarhia Moscovei, purtând şi ele amprenta artei bisericeşti ruseşti. Lipsa cărţilor de cult în româneşte a fost un alt motiv care a dus la "slavonizarea" cultului, preoţii basarabeni fiind nevoiţi să-şi procure cărţile de cult numai la Moscova. Corespondenţa cu centrul eparhial de la Chişinău se făcea numai în ruseşte. În spiritul acestei politici căsătoriile mixte au constituit un tradiţional mijloc de rusificare. *După 1958 a urmat o nouă etapă în lupta împotriva religiei, fiind închise alte peste 300 de biserici ortodoxe, încât către anul 1988 rămase*

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

deschise numai 193 biserici, în care activau 230 preoţi, 12 diaconi şi 114 cântăreţi. La fel au fost desfiinţate, rând pe rând, dar mai ales după Hotărârea nr. 18 al şedinţei biroului C. C. al P. C. M. din 23.01.1959, cele aproximativ 20 de mănăstiri şi schituri, rămânând deschisă doar mănăstirea Japca, în care trăiau călugăriţe de naţionalitate rusă şi poloneză, fiind cunoscute încă din perioada interbelică ca partizani ai ideilor panslaviste şi a "stilului vechi". La nivelul juridico-administrativ, în locul Mitropoliei Basarabiei a fost organizată la Chişinău o simplă Episcopie, (mai târziu Arhiepiscopie), dependentă de Patriarhia Moscovei, iar în locul Mitropoliei Bucovinei, o Episcopie cu sediul la Cernăuţi, în cadrul Exarhatului Ucrainei, dependent tot de Moscova. Episcopiile Cetăţii Albe, Ismailului şi Hotinului (Bălţi) au fost desfiinţate. *La cârma celor două eparhii care au rămas – Chişinău şi Cernăuţi – au fost numiţi ierarhi ruşi sau ucraineni. Astfel, la Chişinău au fost numiţi: episcopii Ieronim Zaharov (decembrie 1944 – februarie 1947) şi Benedict Poleacov (februarie 1947 – iunie 1948), arhiepiscopul Nectarie Grigoriev (iunie 1948 – 9 martie 1969), episcopul Varfolomeu Gondarovski (martie 1969 – octombrie 1972), arhiepiscopul Ionatan Karpolovici (octombrie 1972 – mai 1987) şi mitropolit Serapion Fadeev (mai 1987 – iulie 1989).*

Biserica „Adormirea Maicii Domnului" Căpriana

Este bine cunoscută politica antireligioasă a regimului sovietic şi tendinţa lor de a folosi această politică cu scopul deznaţionalizării românilor din Basarabia. Obiectivele imperiale au fost constant puse în realizare pe parcursul întregii perioade de ocupaţie sovietică nu doar prin intermediul instituţţiilor de stat şi a mijloacelor laice, dar şi prin contribuţia Patriarhiei Ruse, cât de paradoxal n-ar fi. Însăşi Patriarhia Rusă, fiind mult reprimată de autorităţi, s-a conformat situaţiei de supunere, activând tacit în vederea susţinerii "regimului nou" şi oprimării spiritualităţii naţionale din Basarabia. Astfel, Patriarhia Rusă în perioada sovietică a rămas fidelă autocraţiei statale, rămânând o unealtă eficientă în promovarea imperialismului sovietic (rus), care a însemnat paroxismul profanării ortodoxiei româneşti şi a comis, spre regret, cu ajutorul instituţiei patriarhale, acte criminale nemaiîntâlnite în istoria Bisericii.

Martirologiul Bisericii Basarabene

La 3 decembrie 1943, Mitropolitul locotenent al Basarabiei, Efrem Enăchescu, emitea ordinul circular nr. 16649 către toţi clericii din parohii. În acel ordin circular se spunea, între altele: În timpul ocupaţiei sovietice (1940-1941) mulţi clerici basarabeni şi numeroşi creştini devotaţi Bisericii au fost martirizaţi, schingiuiţi sau deportaţi de stăpânirea ateistă. În vederea întocmirii unui MARTIROLOG al Bisericii basarabene, vă invităm a proceda de urgenţă la adunarea datelor necesare cu privire la aceşti clerici şi credincioşi – stabilind cu precizie când, unde şi în ce împrejurări au suferit aceştia din cauza prigoanei dezlănţuite de cei fără Dumnezeu. Preoţii vor face descrierea pe baza mărturiilor şi declaraţiilor date în scris de rudele, vecinii şi consătenii celor care au suferit din cauza bolşevicilor. Timpul şi împrejurările nefericite nu au mai îngăduit colectarea şi sistematizarea informaţiilor necesare întocmirii acelui Martirologiu al Mitropoliei Basarabiei, aşa cum şi-a dorit-o Mitropolitul Efrem Enăchescu. Abia peste 52 de ani, la 3 octombrie 1995, Adunarea Eparhială a Mitropoliei Basarabiei, care şi-a ţinut lucrările la biserica Sf. Ierarh Nicolae din Chişinău sub preşedinţia Înalt Prea Sfinţitului Mitropolit Petru Păduraru, a decis crearea unei Comisii speciale în sarcina căreia a căzut întocmirea Martirologiului Mitropoliei Basarabiei. După multiple cercetări sistematice, am reuşit să identificăm mai mulţi preoţi basarabeni martirizaţi în timpul comunismului. Astăzi îi cunoaştem cu numele doar pe următorii 46 de clerici români din Basarabia martirizaţi de sovietici sau din cauza lor.

Lista martirilor Mitropoliei Basarabiei

1. Leonid ANTONOVICI, paroh la Iablona, judeţul Bălţi 2. protoiereul mitrofor Alexandru BALTAGA de la Călăraşi, supranumit #de Gala Galaction

Luceafăr al Bisericii basarabene şi patriarh al preoţilor basarabeni 3. iconomul stavrofor Alexandru BOBEICĂ, profesor de religie la Liceul eparhial de fete din Chişinău 4. Vasile BODRUG, paroh la Duşmani, judeţul Bălţi 5. Teodor BUNESCU, paroh la Zubreşti, judeţul Lăpuşna 6. Anton I. CERNĂUŢEANU din Chişinău 7. Petre CERNĂUŢEANU din Chişinău 8. Vladimir I. CERNĂUŢEANU din Tighina 9. episcopul Teodosie CHIRICĂ 10. Istrati CHIRIŢĂ, preot paroh la Pituşca, judeţul Lăpuşna, împuşcat de sovietici în 1941, în pădurea de la Păuleşti 11. Alexandru CHIPEŢCHI din Chişinău 12. Dimitrie CIORNEI, paroh la Clişcăuţi, judeţul Hotin, ucis mişeleşte în 1940 de organele NKVD 13. Dumitru COZINSCHI, paroh la Troiţa, judeţul Tighina 14. Vasile DONCILĂ, slujitor la capela Liceului de băieţi Alexandru Donici din Chişinău 15. Alexei DRAJINSCHI, paroh la Grozeşti, judeţul Lăpuşna 16. Ion DULAP, paroh la Rădeni, judeţul Orhei 17. Constantin GÂRLOVEANU, paroh la Speia, judeţul Orhei 18. Mihail GHILI, paroh la Unţeşti, judeţul Bălţi, 19. Nicolae GOANŢĂ, împuşcat în cap, la vârsta de 36 ani, de către sovietici la Craiova 20. Alexandru GROSU, paroh la Olăneşti, judeţul Cetatea Albă 21. Nicolae GROSU, magistru în teologie, fost profesor la Academia Teologică din Kiev 22. Petru HAGIU, protopop de Cetatea Albă 23. Gheorghe MALEAVIN, paroh la Selemet, judeţul Tighina 24. Nicador MALESCHI, preot la Cetatea Albă 25. Sebastian MÂRZA 26. Gheorghe MIHALACHE, paroh la Căuşeni, judeţul Tighina 27. părintele MIZIUMSCHI, paroh la Volintiri, judeţul Cetatea Albă 28. Alexandru MOTESCU, preot la Tighina 29. Artemie (Auxentie) MUNTEANU, ieromonah, stareţ al mănăstirii Noul Neamţ 30. Gheorghe MUNTEANU, paroh al bisericii Regina Maria din Ismail 31. Boris NICOLAE, paroh la Baraboi, judeţul Bălţi 32. Theodor PETCU, paroh la Stohnaia, Rezina 33. părintele Constantin RUGHINOV din judeţul Tighina 34. Avacum RUSU, paroh la Mălăeşti, judeţul Bălţi 35. părintele Haralambie SAMBURSCHI, din jud. Tighina 36. părintele Marcel SMIROV, ucis prin împuşcare 37. Anatolie SPINEI, paroh la Dolna, judeţul Lăpuşna 38. mitropolitul Arsenie STADNIŢCHI 39. Porfirie ŞOIMU, paroh la Parcani, judeţul Soroca 40. Gheorghe TUDORACHE, paroh la Grozeşti, judeţul Lăpuşna 41. Mina ŢĂRUŞ, paroh la Camencea, comuna Cobâlca, judeţul Orhei 42. Mihail VASILACHE, preot misionar din Alcedar, judeţul Orhei 43. Ştefan ZAGORODNÂI, paroh la Suruceni, judeţul Lăpuşna 44. Dumitru ZAHARIA, paroh la Larga Veche, judeţul Cahul 45. arhimandritul Savatie ZUBCU, exarh al mănăstirilor din eparhia Cetatea Albă Ismail Cercetările continuă, întrucât numărul preoţilor Mitropoliei Basarabiei martirizaţi în timpul ocupaţiei sovietice este cu mult mai mare.

Asasinarea preotului de la Baraboi

Prin 1960, URSS declanşase o campanie acerbă de distrugere şi demolare, în modul cel mai barbar, nu doar a sfintelor locasuri, ci şi a preoţimii… Cazul preotului şi a bisericii din satul Baraboi, r. Donduşeni, pare a fi cel mai rasunător din şirul altor crime comise de antihrişti. Chiar şi după atâţia ani, lumea continuă să vorbească despre tragedia preotului şi a dascălului, asasinaţi la comanda singurului partid aflat pe atunci la putere.

Deşi, pe atunci, cazul parea a fi investigat, organele de miliţie nu au găsit niciun vinovat. Din contra, au dat vina pe starea de ebrietate a feţelor bisericeşti, motiv din care s-a şi răsturnat chipurile căruţa, provocând moartea preotului. În acele condiţii, satul a început propria investigaţie. Aceasta s-a încheiat cu o crâncena răzbunare asupra unuia dintre presupuşii asasini ai parintelui Boris Nicolaev şi a dascălului Trifon Rabei. Pentru asasinarea preotului şi a dascălului aşa şi nu a fost condamnat nimeni. Moartea presupusului asasin, însă, a provocat condamnarea, în baza unor sentinţe extrem de dure, a 19 persoane. În acel dosar, 4 oameni au fost condamnaţi la moarte prin împuşcare, 2 la privatiune de libertate pe un termen de 15 ani, 4 - la 13 ani de inchisoare, 3 - la 12 ani, 2 - la 10 ani, 2 - la 8 ani şi 2 - la 5 ani de puşcărie. Alexandru Gandrabur este unul dintre cei doi condamnaţi la 15 ani de închisoare. Acum are 80 de ani şi trăieste tot la

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Baraboi. El spune că a fost condamnat pe nedrept şi că această nedreptate mai apasă ca o povară asupra sa şi asupra familiei sale. Preotul şi dascălul in aceeaşi căruţă. Pe 4 ianuarie 1961, Vasile Lisnic, un om care se stabilise cu traiul la Baraboi, l-a luat pe preotul Boris Nicolaev şi pe dascălul Trifon Rabei la înmormântarea tatălui său, într-un sat vecin, Chetroşica, aflat la o distanţă de vreo 7 km. «Sigur că s-a intenţionat ca feţele bisericeşti să se reţină la înmormântare. După funeralii, Vasile Lisnic şi-a luat copiii şi nevasta şi a plecat acasă. Preotul şi dascălul urmau să se întoarcă la Baraboi cu Alexandru Lisnic, care işi asigurase fratele, Vasile, că va aduce acasă feţele bisericeşti… Când se intorceau în sat, pe moşia Baraboiului, cam la trei kilometri de primele case, în cale le-au ieşit vreo şase oameni, călări pe cai, şi i-au ucis. Pe preot l-au omorât pe loc, rasturnând căruţa în mlastina unui iaz. Dascălul, fiind un om mai voinic, s-a prefacut mort. Asasinii au fugit, dar, nu zăbaviră, au revenit. Ei au constatat că dascălul nu mai era», povesteşte Alexandru Gandrabur varianta satului. Între timp, dascălul parcursese o cale scurtă, după care începu sa strige: «Oameni buni, ajutaţi-m?! Eu sunt dascălul de la Baraboi!» Asta au auzit sătenii, dar nu au ieşit să vadă ce se întâmpla. «Asasinii, auzind că dascălul strigă, l-au ajuns din urmă, i-au umplut gura cu pământ şi i-au dezbătut plămânii. L-au lăsat în câmp, unde, în scurt timp, a fost găsit de către angajaţii fermei de găini. Unul dintre muncitorii de la acea ferma l-a întrebat cine a comis crima. În ultimele clipe de viaţă, dascălul a arătat pe degete că erau cinci. Aşa s-a şi stins…», continua să povestească bărbatul. Satul a organizat propria judecată. Alexandru Gandrabur spune că, în timpul cositului de vară, lumea de pe câmp a găsit cârja dascălului. La cosit era şi Alexandru Lisnic, cel care a spus că, dacă lumea îl va chema la biserică, va spune cine a comandat asasinarea celor două feţe bisericeşti. “De aici a şi pornit totul…” În acel an, timp de 10 luni, organele de drept nu au condamnat pe nimeni pentru acea crimă, motiv din care satul a hotărât să facă propria sa cercetare. Pe 15 octombrie 1961, când în localitatea vecina era hram, creştinii din Baraboi s-au adunat la biserică. Ei l-au chemat şi pe Alexandru Lisnic, ca să afle de la el cine a pus la cale omorul preotului şi al dascălului. “Adunarea a durat de dimineaţă până seara. La biserică s-a adunat multă lume. În acea zi la biserică a venit şi un elev de clasa 10-a care a fotografiat de pe gardul bisericii. Cei care au fost fotografiaţi au şi fost condamnaţi. Aşa am fost condamnat şi eu, chiar dacă nu eram în nicio imagine foto”, spune Gandrabur. Tot în acea zi, spre seara, mulţimea l-a ucis pe Lisnic. Cineva spune că a fost impuns cu un suvac, alţii mărturisesc că Lisnic ar fi fost legat cu o frânghie şi tras prin curtea bisericii. Nu sunt excluse ambele variante… Alexandru Gandrabur crede că, dacă nu ar fi fost ucis Lisnic, partidul comunist ar fi suferit o mare ruşine… “Atunci când, la biserică, avea loc măcelul, o femeie a dat fuga până la preşedintele sovietului sătesc, care era la bufet şi bea… El i-a răspuns femeii că nu-i pasă de tot ce se întâmpla.” “Se ştie că partidul a pus la cale totul. Dacă i-ar fi judecat pe cei care au executat asasinarea, nu ar fi avut de suferit cele 19 persoane, printre care au fost şi trei femei. Au făcut satul de râs! Să fi lucrat cumsecade miliţia, ar fi fost ordine, până la urmă. Aşa, însă, au distrus şi Baraboiul, şi oamenii din sat. Oriunde în altă parte, dacă lumea afla că eşti din Baraboi, erai respins, fiind considerat un asasin”, mai spune Gandrabur. “Eu aveam socotelile mele cu oamenii din partid, de asta m-au şi arestat”, presupune el. Reabilitat după 12 ani de închisoare După acea răscoală de la biserică, tot în 1961, Gandrabur a fost condamnat la 15 ani de închisoare. “Eu am fost reabilitat… Am trimis o cerere la Prezidium, la Sovietul Suprem. Nu mi-au răspuns, lăsând problema mea la o parte, cu toate că pedeapsa era deja scoasă. Am făcut degeaba 12 ani de închisoare. Am fost închis la Soroca, Cricova şi Goieni”, işi aminteste omul printre lacrimi, dar şi cu o doză de sarcasm la adresa acelei perioade din istoria satului său. “Primarul să fi sunat la poliţie, nu s-ar fi întâmplat o crima atât de urâtă. Toţi au tăcut. Este clar ca omorul lui Lisnic a fost unul planificat, ca să nu se afle a cui a fost comanda de asasinare.” Alexandru Gandrabur mai spune că lumea comentează şi până astăzi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

acest caz şi consecinţele lui. *Oamenii spun că preşedintele sovietului sătesc a murit de frică, paznicul de la ferma de cai, de unde au fost luaţi caii pentru asasini, tot a murit subit, iar responsabilului de la ferma de găini care cunostea câteva detalii, i s-au administrat nişte injectii, fiind transformat in neom…* «Cineva, din sat, pentru că nu putea pleca pe lumea cealaltă, înainte de moarte, a recunoscut că a fost şi el printre făptaşi şi şi-a cerut iertare. Dar cine a mai fost acolo? Nu se ştie nici până azi!» La închisoare, Alexandru Gandrabur a citit o carte "plină de minciuni" cu titlul *"Crimă în numele crucii", scrisă de* **Pavel Meniuc**, *fost corespondent al ziarului sovietic "Tinerimea Moldovei".* Cu toate că cineva i-a furat cartea, el mai ţine minte că în acele pagini era scris că preotul şi dascălul ar fi fost în stare de ebrietate. Bătrânul crede că cele scrise erau o comanda politică, ca să acopere crima. Dar asta nu a fost totul. A mai urmat şi un film, pe care Alexandru Gandrabur l-a vizionat în închisoarea de la Soroca. A rugat de trei ori să-l vada. Filmul se numea "Prestuplenie vo imea boga". "Imi amintesc, preotul şi dascălul parcă ciocneau paharele, mergând într-o căruţă. Acţiunea avea loc pe fundalul cântecului «Mai Volodea, dealu-i mare». În film se arăta cum s-a răsturnat căruţa în iazul în care nici nu ar fi fost apă", relatează Gandrabur despre filmul sovietic realizat în baza acelui subiect odios. Statul - dator cu 1964 de lei pentru 12 ani de nedreptate Întrebat dacă a încercat să se reabiliteze în urma nedreptei condamnări, Gandrabur spune: "Ş-apoi ce dacă am încercat? Am fost la Curtea Supremă de Justiţie. Unul mă trimitea la Snegur, iar altul la Lucinschi. Îmi reveneau 1964 de lei. Nu i-am mai văzut… De atunci am hotărât să nu mai merg nicăieri, că tot e degeaba." Cei 12 ani de închisoare au fost nespus de grei şi pentru soţia lui Alexandru Gandrabur, Maria, acum de 79 de ani. Ea rămăsese acasă cu trei copii mici. "Trei copii de crescut şi normele pe deal de muncit…", aşa descrie ea cei 12 ani de singurătate. Acum fiicele, Tatiana şi Larisa, o ajută să se gătească de Paşti. Acum câţiva ani, feciorul lor, Volodea, a suferit o boală grea şi a decedat. Despre cei 12 ani, trăiţi fără tată, Tatiana îşi aminteşte cum urmărea bocetul mamei şi rugăciunile îndelungate, şoptite în faţa icoanelor. 19 condamnaţi pentru viaţa asasinului şi preotul, şi dascălul au fost înmormântaţi în cimitirul din Baraboi. În 2006, osemintele parintelui Boris au fost strămutate în curtea bisericii, unde a fost construit un cavou. "Pentru că a murit preotul şi dascălul, nu a fost condamnat nimeni. Iar pentru moartea presupusului asasin au fost condamnaţi 19 oameni", spune protoiereul mitrofor Grigore Spoială, preot în Baraboi de aproape 20 de ani. "În acele timpuri a fost o mare ruşine. Se considera că preotul a fost asasinat de către oamenii din sat. Atunci când am fost trimis să slujesc la Baraboi, alţi preoţi mă întrebau dacă nu îmi este frică. De aproape 20 de ani, de când sunt aici, pe aceşti oameni îi consider buni creştini", adăuga parintele. El işi mai aminteşte un alt caz, în care un preot de la Petreni, r. Drochia, şi preoteasa sa au fost asasinaţi într-un mod barbar. Aceştia au fost arşi cu fierul de călcat pe burtă. Din 1961, de când fusese omorât părintele Nicolaev, biserica rămăsese în voia sorţii. Mai târziu, din 1965 până în 1973, aceasta devenise sală de sport… Părintele Grigore zice că, atunci când a venit să slujească la Baraboi, nu a găsit decât pereţii bisericii. Liuba Cebotari s-a născut în 1960. În acea toamnă, când s-a întâmplat măcelul, a fost botezată. Ea spune că, din 1961, după moartea preotului, totul fusese distrus, clopotniţa [clopotul] fiind dusă la şcoală. După asta, ani în şir în sat nu a mai venit niciun preot… Cei din Baraboi spun că lumea şi acum vorbeşte despre acest caz tragic. "La piaţa centrală sau la sanatoriu, toţi işi amintesc de omorul preotului de la Baraboi." Cei câţiva oameni din sat cu care am discutat despre această tragedie spun că nici preotul şi nici dascălul nu consumau alcool, aşa cum se bârfea după moartea lor, în 1961. Ei vorbesc despre cei doi ca despre nişte buni creştini şi oameni cumsecade. Întrebată a cui să fi fost iniţiativa de asasinare a celor două feţe bisericeşti, Tamara Cojocari a răspuns fără ezitare: "A comuniştilor!" Şi Alexandru Cibotari, de 80 de ani, spune că tot ce hotăra partidul comunist era mai mult decât o lege… În sat nu era zapadă, ci mult noroi. Pe fiul preotului

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Boris Nicolaev, Leonid, l-am gasit la Chişinău. În 1961 Leonid avea 12 ani. În acel moment de impas, acasă, la Baraboi, era doar cu mama. Surorile mai mari, Ala şi Veronica, îşi făceau studiile la Chişinău. El îşi aminteşte că, după înmormântarea tatălui său, împreună cu familia a plecat din sat, să locuiască la Chişinău. Din câte işi aminteşte, Leonid spune ca tatăl nu-i permitea să faca sotii şi că era bun. El mai ţine minte că, în iarna în care a fost înmormântat tata, în sat nu era zăpadă, ci mult noroi… După 1961, fiul preotului nu s-a mai întors la Baraboi decât acum doi ani. Etnologul Grigore Botezatu este din Baraboi. Mai mulţi ani la rând el a cercetat cazul asasinării preotului şi al dascălului din sat. El îşi aminteşte că, in 1961, pe lângă cartea "Crima in numele crucii", scrisă de Pavel Meniuc la comanda Comitetul Central al Comsomolului şi filmul "Pristuplenia vo imea Boga", au fost scrise şi numeroase articole prin ziarul «Pravda» care pe atunci se edita în milioane de exemplare şi era răspândit pe întreg teritoriul URSS. "În acele articole se spunea că preotul şi dascălul erau băuţi. Autopsia, însă, arătase că dascălul nu avea gram de alcool în sânge. Mai mult decât atât, în acele pagini se spune că majoritatea celor care s-au adunat la biserică era în stare de ebrietate. Oare de cât alcool era nevoie pentru cei 1500 de oameni, adunaţi la biserică. Asta ar însemna că mama venea bată la biserică, de mână cu copilul său?", se întreabă Grigore Botezatu. Etnologul mai spune că, prin moartea preotului, se planifica şi închiderea bisericii. "Asta făcea parte din campania antireligioasă, ateistă, antinaţională, criminală şi sângeroasă a comuniştilor. Acesta a fost cel mai răsunător caz cu un sfârşit atât de tragic. Justiţia de pe atunci dădea vina pe feţele bisericesti, pe crestini, pe betie si pe ritualurile religioase. Totul se facea cu un singur scop: ca să îndepărteze oamenii de ritualurile religiase pentru că biserica era în opoziţie comuniştilor", afirmă Grigore Botezatu.

Anastasia NANI (după *Ziarul de Gardă*).

4.Mitropolia Basarabiei vs. Mitropolia Moldovei

După reactivarea Mitropoliei Basarabiei la 19 decembrie 1992, politica discriminatorie a Mitropoliei Moldovei faţă de P.S. Petru Păduraru şi slujitorii săi nu numai că a continuat, ci şi mai mult s-a intensificat, având ca scop discreditarea Patriarhiei Române şi apărarea patrimoniului bisericesc al Patriarhiei Moscovei în R. Moldova. Pentru a argumenta şi a motiva această politică antiromânească, *Î.P.S.* **Vladimir,** *Mitropolitul Chişinăului şi a întregii Moldove (acest titlu este copiat dup? modelul rusesc – Alexei al IIlea, Patriarhul Moscovei şi a întregii Rusii),* a invocat canoanele bisericeşti: "Orice slujitor al Bisericii trebuie să dispună, pentru a trece din jurisdicţia unei Biserici în jurisdicţia alteia de o foaie de eliberare de la Patriarhie. Episcopul Petru însă, nu a respectat aceste legi bisericeşti, drept urmare interzicându-i-se să oficieze servicii divine încă de pe timpul subordonării noastre Patriarhiei Moscovei. Cu toate acestea, el a fost primit de Patriarhia Română, ceea ce nu înseamnă atât că au fost încălcate legile Bisericii ortodoxe din Moldova, din Rusia sau România, ci că, în general, Patriarhia Română a încălcat legile Bisericii Ortodoxe Ecumenice (…). Însă, era şi normal ca P.S. Petru să nu ceară foaie de eliberare de la Patriarhia Moscovei, câtă vreme nu există nici o foaie de aderare a Mitropoliei Basarabiei la aceasta, după cum nu există nici un act care să ateste desfiinţarea Mitropoliei respective la o dată anume". De fapt, divergenţa canonică dintre cele două Mitropolii constă nu atât în interpretarea canoanelor bisericeşti, cât în diferenţa de bază a organizării administrative a celor două Mitropolii, subordonate Patriarhiilor diferite?. Examinând mai atent Statutul de organizare şi funcţionare a Mitropoliei Basarabiei, constatăm că ea acordă o autonomie administrativă reală, oferă o situaţie stabilă preoţilor şi posibilităţi mai largi pentru participarea mirenilor la viaţa bisericească a eparhiei. Statutul Mitropoliei Moldovei, însă, se caracterizează prin centralism administrativ şi dependenţa jurisdicţională exagerată faţă de organismele bisericeşti de la Moscova şi Chişinău, şi aproape că nu oferă

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

garanţii pentru exercitarea şi protecţia drepturilor religioase ale clerului şi mirenilor. Astfel, caracterul mai democratic al Statutului Mitropoliei Basarabiei a fost un argument în plus care a determinat pe unii dintre preoţii Mitropoliei Moldovei să adere la mitropolia pro-română. Conducerea Mitropoliei Moldovei era conştientă de această situaţie, de aceea, paralel cu reorganizarea Mitropoliei Moldovei şi ridicarea Î.P.S. Vladimir în treapta de mitropolit la 21 decembrie 1992 de către Alexei al II-lea, au fost declanşate de reprezentanţii mitropoliei pro-moscovite acţiunile de intimidare pe calea legală, dar şi ilegală în adresa Mitropoliei Basarabiei. Calvarul evenimentelor din vara şi toamna anului 1992 a continuat şi în anii următori. La 23 iunie 1993 administraţia Mitropoliei Moldovei s-a adresat cu scrisori către primministrul R. Moldova, A. Sangheli, şi către ministrul de Interne, Constantin Antoci, în care cerea să fie urmăriţi penal ierarhul şi preoţii Mitropoliei Basarabiei pentru activitatea lor "destabilizatorie şi ilegală". În spiritul acestei cereri, la 19 iulie 1993, o dispoziţie adresată comisarilor secţiilor de poliţie îi obliga pe aceştia să ia măsuri împotriva celor care au trecut de sub jurisdicţia Patriarhiei Moscovei sub ascultarea canonică a Patriarhiei Române. Paralel cu implicarea forţelor de ordine în probleme religioase, membrii mitropoliei pro-moscovite au organizat în mai multe rânduri atacurile directe împotriva preoţilor şi a mirenilor din cadrul mitropoliei Basarabiei. Aşa s-a întâmplat *la 22 septembrie1993, când mănăstirea Veveriţa, Ungheni, reînfiinţată de Mitropolia Basarabiei, a fost devastată de un grup, printre care şi preoţii ai Mitropoliei Moldovei. Acest act de ostilitate a fost organizat de protopopul de Ungheni,* **Ioan Porcescu**. Astfel, din mănăstirea Veveriţa au fost alungaţi călugării şi credincioşii Mitropoliei Basarabiei. Un alt caz revelatoriu s-a petrecut *la 30 decembrie 1994, când un grup de preoţi în frunte cu arhimandritul* **Marchel Mihăescu** *(cel care la 14 septembrie 1992 a condus atacul împotriva reşedinţei episcopale de la Bălţi), au săvârşit un atac împotriva parohiei Lipnic, Ocniţa, pentru a o readuce sub jurisdicţia Mitropoliei Moldovei.*

Însă, culmea acestor fărădelegi reprezintă evenimentul din *13 septembrie 1998, când în timpul Sf. Liturghii,* **blagocinul de Teleneşti, Nicandru Munteanu***, un avangardist al mitropoliei pro-moscovite,* **a intrat în biserica Mitropoliei Basarabiei din Cucioaia şi a tras două focuri de armă,** *încercând astfel să intimideze preotul şi comunitatea respectivă.* De asemenea, au fost înregistrate şi cazuri de agresiune fizică asupra preoţilor din cadrul Mitropoliei Basarabiei. De exemplu, *părintele Gheorghe Eşanu de la Făleşti a fost bătut în 1994 chiar în incinta lăcaşului sfânt de preoţi ai mitropoliei pro-moscovite, iar la 2 februarie 1998, părintele Gheorghe Veleşcu, parohul bisericii din Mărinici, Nisporeni, a fost atacat la poarta casei sale de trei indivizi necunoscuţi care l-au bătut, ameninţându-l cu moartea, pentru că a aderat la Mitropolia Basarabiei*. Chiar şi ierarhul, *Î.P.S.* **Petru Păduraru***, a suportat un atentat asupra vieţii sale. În noaptea de 3 spre 4 septembrie 1996, la parterul locuinţei mitropolitane din strada Caraciobanu din Chişinău, a fost aruncată de o persoană necunoscută o grenadă care a explodat provocând mari pagube materiale, din fericire fără jertfe umane.* Sunt suficiente probe care demonstrează implicarea directă a organelor de drept împreună cu Mitropolia Moldovei în persecutarea adepţilor Mitropoliei Basarabiei. Pentru a se justifica, Mitropolia Moldovei invocă un singur argument de bază, şi anume: în R. Moldova Mitropolia Basarabiei nu este recunoscută de stat şi de aceea toate acţiunile ei sunt ilegale şi cad sub urmărire penală. În viziunea Sinodului Bisericii Ortodoxe din R. Moldova, desfăşurat în 1997, recunoaşterea Mitropoliei Basarabiei de către stat va contribui la "încurajarea unor tendinţe cu efect distrugător, cum ar fi: scindarea instituţiilor ortodoxiei pe criterii etnice, de stil calendaristic, de vederi politice etc.; distrugerea armoniei interetnice, care este menţinută de Biserica Ortodoxă; agravarea conflictului de identitate etnică "români – neromâni"; deteriorarea procesului de pacificare şi normalizare dintre Chişinău şi Tiraspol; tulburări sociale cu caracter religios; otrăvirea raporturilor dintre autorităţile orto-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

doxe de la Chişinău şi Bucureşti etc.". Aceste prognoze sumbre, după cum ştim, nu s-au realizat, dar aveau ca scop inducerea în eroare a opiniei publice şi motivarea acţiunilor sale agresive îndreptate împotriva Mitropoliei Basarabiei în scopuri "nobile". Ar fi greşit să afirmăm că relaţiile dintre Mitropolia Basarabiei şi cea a Moldovei în cei zece ani au fost numai de confruntare şi inculpare. Din 1996 s-a încercat stabilirea unui dialog frăţesc atât la nivel înalt, între cele două Patriarhii, cât şi între cele două Mitropolii Ortodoxe din R. Moldova. S-a ajuns chiar la constituirea în 1997 a unui "Comitet Cetăţenesc ad-hoc pentru Dialog Interortodox", creat la iniţiativa civică a mirenilor şi clericilor din cele două Mitropolii, care avea ca scop depăşirea pe calea dialogului frăţesc a situaţiei de criză care a intervenit în raporturile dintre cele două structuri locale. Dar, activitatea acestui Comitet Interortodox a fost zădărnicită de activitatea "Mişcării Obşteşti pentru susţinerea unităţii Bisericii Ortodoxe din Moldova, a Mitropoliei Chişinăului şi a întregii Moldove". Această Mişcare este patronată de însuşi *Î.P.S.* **Vladimir** şi reprezenta viziunea oficială, atât a Patriarhiei Moscovei, cât şi a Mitropoliei Moldovei. Într-un Apel al acestei Mişcări Obşteşti, adresat către toţi creştinii ortodocşi din R. Moldova la 8 octombrie 1998, înregistrarea Mitropoliei Basarabiei este caracterizată ca "procesul sfidător de românizare forţată" care "încearcă să-i lipsească pe moldoveni de sfântul drept la propriul nume, la denumirea istorică a limbii moldoveneşti, la studierea în şcoli a istoriei Statului Moldovenesc". Grupul de iniţiativă al acestei Mişcări Obşteşti cheamă populaţia creştină din R. Moldova să spună "un puternic şi categoric "Nu!"… împotriva legiferării unei duşmănoase "coloane a cincea", care ameninţă securitatea şi independenţa Republicii Moldova, pacea noastră cea de toate zilele – aşazisa "mitropolie a Basarabiei". Acest Apel absurd, în care sunt ignorate cu vehemenţă, de altfel, după exemplul Guvernului de la Chişinău, adevăruri istorice şi lingvistice, trădează scopul adevărat urmărit de Mitropolia Moldovei în cazul Mitropoliei Basarabiei. Acest scop nu se referă la apărarea tradiţiei naţionale sau a independenţei statale (o sintagmă frumoasă şi eficace, dar inoperantă cu desăvârşire pentru conducerea mitropoliei pro-moscovite, care este supusă Patriarhiei unui stat străin, şi implicat în declanşarea conflictului transnistrean), ci a lucrurilor pământeşti care se referă la bunurile Bisericii Ortodoxe din R. Moldova. Grija pentru chiverniseala (administrarea) bunurilor pământeşti, atât de specifică Bisericii Ortodoxe Ruse, a fost exprimată prima dată la nivel înalt oficial de către *Mitropolitul* **Vladimir** *la întâlnirea sa cu* **P. Lucinschi**, preşedintele R. Moldova, care a avut loc pe data de **10 iulie 2000, la mănăstirea Căpriana.** La această întrevedere, conducătorul mitropoliei pro-moscovite a propus ca proprietatea Bisericii Ortodoxe din R. Moldova (bisericile, casele parohiale, terenurile aferente) să fie înregistrate. Peste un an, la 17 octombrie 2001, problema patrimoniului bisericesc a fost serios examinată la Marea Adunare a Clericilor Ortodocşi din R. Moldova, la care au participat cca. o mie de preoţi şi preşedintele statului V. Voronin. La această Adunare s-a ridicat problema Mitropoliei Basarabiei. Pentru a calma spiritele, V. Voronin a promis că în timpul mandatului său preşedinţial nu va permite înregistrarea acestei structuri bisericeşti "schismatice". La Adunare s-a adoptat o rezoluţie potrivit căreia autorităţilor statale li se solicita înregistrarea tuturor proprietăţilor ce aparţin Mitropoliei Moldovei pentru a atribui parohiilor certificate de proprietate asupra terenurilor aferente bisericilor. De asemenea, s-a propus o modificare a "Regulamentului cu privire la înregistrarea părţilor componente ale cultelor", astfel încât o comunitate religioasă să fie înregistrată doar dacă este sprijinită în fiecare localitate din R. Moldova de cel puţin o treime din populaţia matură. Este evident că această solicitare de privatizare a bunurilor bisericeşti avea ca scop blocarea oricărei posibilităţi de trecere a unei parohii de sub jurisdicţia Mitropoliei Moldovei la Mitropolia Basarabiei. Aplicarea acestei privatizări este contrară tuturor prevederilor ce vizează regimul bunurilor sacre, pentru că bisericile şi obiectele bisericeşti sunt proprietatea comunităţii creştine, care le-a ridicat şi le-a înzestrat cu

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

toate cele necesare. Să nu uităm şi de alt pericol: prin această privatizare, de facto, proprietarul bunurilor bisericeşti din R. Moldova devine Patriarhia Moscovei, sub jurisdicţia căreia se află Mitropolia Moldovei. Referitor la modificarea Regulamentului, trebuie de precizat că ea este anticonstituţională şi discriminatorie, deoarece favorizează numai mitropolia promoscovită şi contravine libertăţii de gândire şi expresie religioasă. Următorul pas ilegal în vederea anihilării concurenţei şi pretenţiilor din partea mitropoliei pro-române l-a constituit cererea Mitropoliei Moldovei adresată Guvernului în care se declara că "Biserica Ortodoxă din Moldova este o Biserică independentă şi succesoarea de drept a Eparhiei Chişinăului şi a Hotinului şi a Mitropoliei Basarabiei". Această cerere a fost aprobată de *Guvernul* **Tarlev** *prin hotărârea guvernamentală nr. 1057 din 26 septembrie 2001, fiind semnată şi de ministrul Justiţiei,* **Ion Morei**. Respectiva hotărâre, prin care o structură locală a Patriarhiei Moscovei este recunoscută drept succesoarea canonică şi de drept a Mitropoliei Basarabiei istorice, este calificată de către Î.P.S. Petru Păduraru ca abuzivă şi contrară normelor constituţionale a R. Moldova şi a drepturilor internaţionale. De aceea, Mitropolia Basarabiei a intentat un nou proces la Curtea de Apel împotriva hotărârii Guvernului de la Chişinău din 26 septembrie 2001. În concluzie, putem afirma că atitudinea Mitropoliei Moldovei faţă de reactivarea Mitropoliei Basarabiei este nu numai identică cu cea a Patriarhiei Moscovei, ci şi se caracterizează printr-o poziţie ostilă şi agresivă, astfel, fiind în contradicţie cu porunca Mântuitorului dată ucenicilor Săi: "Să iubiţi unii pe alţii aşa precum Eu v-am iubit". Această atitudine "frăţească" poate fi explicată numai prin nedorinţa de a împărţi cu cineva sfera activităţii sale pastorale, dar şi prin frica de a pierde controlul asupra bunurilor bisericeşti la care ar putea pretinde Mitropolia Basarabiei după înregistrarea sa. Idei şi acţiuni meschine, străine spiritului creştin, ce au izvorât în ultimii zece ani cu "binecuvântarea" Mitropoliei Moldovei, nu au împiedicat, totuşi, dezvoltarea şi activitatea firească a Mitropoliei Basarabiei, care în 1999 avea în componenţa sa peste 100 de comunităţi în care slujesc aproximativ 90 de preoţi şi mai mulţi diaconi, care acordă asistenţă religioasă unui număr de peste un milion de credincioşi. Astfel, contrar aşteptărilor mitropoliei pro-moscovite, Mitropolia Basarabiei este a doua Biserică, ca număr, în R. Moldova, de care ar trebui să ţină cont atât Guvernul R. Moldova, cât şi Patriarhia Moscovei.

5. Patriarhul României şi războiul secret pentru Basarabia

Dincolo de straiele monahale Patriarhul României a fost promotorul unei adevărate "geopolitici a ortodoxiei" româneşti. Foarte puţină lume a cunoscut activitatea tainică, lupta dusă de Patriarh pentru România, pe un teren dintre cele mai primejdioase. Terenul de confruntare geopolitică cu Rusia. Statul român, captat după 1989 de personaje aflate în subordinea Moscovei, în frunte cu Ion Iliescu şi-a trădat atribuţiile. Diplomaţia Bisericii a dus un război lung şi dificil pe aliniamente vaste. Întâlnirea Patriarhului Teoctist cu Papa Ioan Paul al II lea, cel mai antisovietic luptător al lumii occidentale nu a fost întâmplătoare. După cum nici vizita Papei în România nu a fost întâmplătoare. Din dealul Patriarhiei s-a dus o luptă îndârjită de neatârnare faţă de Marele Frate de la Răsărit. Unul dintre miturile fondatoare ale Marii Rusii încă din vremea Imperiul ţarist acredita ideea primatului Moscovei, promovându-se conceptul "Moscova - a treia Romă" şi "Rusia continuatoarea Imperiului Bizantin". Pentru ţarul Petru I dar şi pentru următorii ţari ai Rusiei Constantinopolul era un obiectiv suprem, un simbol al puterii laice şi un obiectiv pur politic. Statul Rus şi Biserica Ortodoxă Rusă (care după Reforma lui Petru I devenise subordonată statului) şi-au unit eforturile şi interesele fel astfel că, Basarabia a devenit o jertfă "firească" în calea expansiunii ruse. Smulsă cu forţa din trupul Principatului Moldova, Basarabia a devenit, după 1812, o colonie şi sub aspect spiritual regimul ţarist urmărind în principal distrugerea culturii naţionale româneşti concentrată în jurul bisericilor iar Biserica Ortodoxă Rusă a aplicat în beneficiul Imperiului Rus strategii bine gân-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

dite de deznaţionalizare şi rusificare a băştinaşilor români. Paradoxal, politica antireligioasă a regimului sovietic şi folosirea acestei politici cu scopul deznaţionalizării românilor din Basarabia s-a acordat perfect cu politica Patriarhiei Ruse în perioada sovietică care a rămas fidelă autocraţiei statale, rămânând o unealtă eficientă în promovarea imperialismului sovietic (rus). După destrămarea Blocului sovietic, în 1989 Patriarhiei Moscovei a făcut eforturi serioase de prevenire a apropierii fostelor Mitropolii ale Chişinăului şi Cernăuţilor de Patriarhia Română. Mişcarea de renaştere naţională din Basarabia a izvorât din bisericile şi mănăstirile din Basarabia, adevărate centre naţionale de cultură. În cazul Mitropoliei Basarabiei, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române nu a recunoscut niciodată desfiinţarea ei. Începând cu primăvara anului 1992 este lansată şi vehiculată paradigma "românizării" şi "unificării cu România" se declanşează Războiul pe Nistru, iar în plan bisericesc, incidentele sângeroase de pe Nistru îşi găsesc un corespondent ecleziastic. Moscova ripostează pe toate planurile.

"Drumul Crucii"… În martie 1992 Liga Studenţilor din Universitatea Bucureşti iniţiază împreună cu tinerii din Basarabia o acţiune de amploare intitulată "Drumul Crucii" care are drept scop resuscitarea unei mişcări naţionale pentru România, în vechile hotare. Sute de mii de oameni întâmpină tinerii care au dus în spate, de la Chişinău la Bucureşti, o cruce binecuvântată de Patriarhul Teoctist, pe treptele Patriarhiei. Patriarhul Teoctist a iniţiat imediat după această acţiune de răsunet dialogul cu Biserica Ortodoxă Rusă pentru repararea nedreptăţii cauzate, pe plan bisericesc şi canonic, de pactul Ribbentrop - Molotov în urma căruia Basarabia în mod forţat a trecut sub jurisdicţia Patriarhiei Moscovei. Iniţiativa Patriarhului, lansată pe data de 9 aprilie 1992 a fost interpretată de către partea rusă, ca un amestec în jurisdicţia sa, Patriarhia Moscovei, coordonând acţiunile violente ale reprezentanţilor Mitropoliei Moldovei împotriva "trădătorilor" şi "schismaticilor" români. La 14 septembrie 1992, Adunarea Eparhială de reconstituire a Mitropoliei Autonome a Basarabiei adoptă hotărârea de a reactiva Mitropolia de până la ocupaţia sovietică şi alege pe P.S. Petru ca Locţiitor de Mitropolit, iar la 19 decembrie acelaşi an, Patriarhia Română a recunoscut oficial printr-un Act Patriarhal şi Sinodal reactivarea acestei formaţiuni bisericeşti sub jurisdicţia sa. Conflictul direct cu Moscova Patriarhul Moscovei a calificat actul de reactivare ca "… ingerinţă anticanonică în problemele interne ale Bisericii Ortodoxe din Moldova, care este parte a Patriarhiei Moscovei şi care se bucură de independenţă în administraţia sa internă…", acuză Patriarhia Română de încălcarea unor canoane bisericeşti şi în final adresează un ultimatum lui Teoctist: "Dacă apelul nostru nu va produce nici un fel de reacţie, vom înţelege acest lucru ca pe începutul unei noi schisme care va distruge relaţiile dintre cele două Biserici şi care va afecta serios unitatea Ortodoxiei, precum şi relaţiile dintre cele două naţiuni." Această ameninţare a fost urmată de ruperea relaţiilor dintre cele două Biserici Ortodoxe. Paralel cu implicarea forţelor de ordine în probleme religioase, membrii mitropoliei promoscovite au organizat în mai multe rânduri atacurile directe împotriva preoţilor şi a mirenilor din cadrul mitropoliei Basarabiei. La 19 iulie 1993, o dispoziţie adresată comisarilor secţiilor de poliţie îi obliga pe aceştia să ia măsuri împotriva celor care au trecut de sub jurisdicţia Patriarhiei Moscovei sub ascultarea canonică a Patriarhiei Române R. Moldova Mitropolia Basarabiei nu este recunoscută de stat şi de aceea toate acţiunile ei sunt ilegale şi cad sub urmărire penală. În viziunea Sinodului Bisericii Ortodoxe din R. Moldova, desfăşurat în 1997, recunoaşterea Mitropoliei Basarabiei de către stat va contribui la "încurajarea unor tendinţe cu efect distrugător; agravarea conflictului de identitate etnică "români - neromâni"; etc. în data de 17 octombrie 2001, problema patrimoniului bisericesc a fost serios examinată la Marea Adunare a Clericilor Ortodocşi din R. Moldova, la care au participat cca. o mie de preoţi ai Mitropoliei subordonate Moscovei şi preşedintele statului V. Voronin. La această Adunare s-a ridicat problema Mitropoliei

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Basarabiei. Pentru a calma spiritele, V. Voronin a promis că în timpul mandatului său preşedinţial nu va permite înregistrarea acestei structuri bisericeşti "schismatice". Mitropolia Basarabiei s-a judecat 14 ani cu statul moldovenesc şi şi-a câştigat dreptul la existenţă cu ajutorul CEDO. Acţiunile ostile ale Mitropoliei Moldovei coordonată de Moscova, nu au putut împiedica dezvoltarea Mitropoliei Basarabiei, care în 1999 avea în componenţa sa peste 100 de comunităţi. Contrar eforturilor şi aşteptărilor mitropoliei promoscovite, Mitropolia Basarabiei este astăzi a doua Biserică ca număr în Republica Moldova.

Jertfa Patriarhului: Toate acestea s-au datorat Patriarhului Teoctist, iar pentru orice cunoscător al dedesubturilor acestui război tainic purtat cu molohul rus este o evidenţă la nivelul riscurilor asumate de Teoctist. De altfel, Moscova nu a stat degeaba şi a orchestrat pe parcursul întregii bătălii cu Patriarhul României o campanie profesionistă de anihilare publică a lui Teoctist. Toate atacurile şi alegaţiile mincinoase, vituperarea la adresa Patriarhului au avut suport şi coordonare de la Kremlin. Războiul nu se va opri, însă moartea Patriarhului va lăsa fără comandant frontul de est. Dumnezeu să ne ajute!

Sursa: *Curentul*

*

CALVARUL BISERICII BASARABENE ÎN INFERNUL SOVIETIC
February 12th, 2010 personalitatibasarabene.info/ - din *Basarabia literară*

Consideraţii generale. Anii 1944-1950

"Nu ştiu dacă pe faţa acestui pământ s-au mai produs crime într-o măsură aşa de mare ca pe pământul Basarabiei. De aceea pe drept cuvânt poporul basarabean a fost declarat MARTIR, iar Basarabia o provincie MARTIRĂ".

Preot Vasile TEPORDEI

Din clipa în care bolşevicii au pus piciorul pe pământul sfânt al Basarabiei, istoria provinciei noastre s-a scris cu sânge.

Nu există pană atât de măiastră care să poată descrie toată grozăvia şi grelele suferinţe îndurate de populaţia românească în timpul tiranicei stăpâniri sovietice, instaurate de această dată, pentru o jumătate de veac.

Ura, forţa şi minciuna au fost principalele mijloace ale arsenalului comunist în lupta lor pentru extirparea din spiritul basarabean a conştiinţei de neam şi de Dumnezeu.

Finalul celui de al II-lea război mondial, prin neabilitatea politicii româneşti la noile condiţii, a dus la pierderea Basarabiei şi reocuparea acesteia de către regimul sovietic.

Ofensiva din martie 1944 a Armatei Roşii a apropiat fulgerător trupele ei de frontierele României.

Până în ultimul moment, în teritoriul neocupat încă, s-a căutat să se întreţină o viaţă românească şi creştinească neîntreruptă, în ciuda condiţiilor vitrege ale unei zone, devenite practic teatru de operaţii militare.

În toiul evacuării, când frontul se afla la numai 40 km de Chişinău, Mitropolitul Efrem Enăchescu slujea în fiecare duminică şi sărbătoare, spre mângăierea duhovnicească şi îmbărbătarea credincioşilor. Numai în cursul lunii mai 1944 Chiriarhul a efectuat 42 de vizite în biserici şi parohii.

Astfel, Mitropolia Basarabiei româneşti şi-a afirmat neîntrerupt prezenţa pe teritoriul său canonic, până în cea din ultimă clipă, dinaintea sorbirii celui de-al doilea pahar al robiei roşii.

Îndată după reanexarea teritoriilor Basarabiei, Bucovinei de Nord şi ţinutului Herţa la Uniunea Sovietică, act pe care România a trebuit să-l recunoască prin Convenţia de armistiţiu de la Moscova din 12 septembrie 1944, s-a revenit la starea de lucruri din 1940-1941

Reîntoarcerea cotropitorilor sovietici a constituit o reluare a prigoanei împotriva credinţei creătine a populaţiei româneăti de la est de Prut.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Majoritatea covârşitoare a intelectualilor, inclusiv clerul, ca şi oamenii din alte categorii sociale, s-au refugiat în interiorul ţării, căutând adăpost şi sprijin la românii de acolo. În pofida lacrimilor, a sângelui şi sudorilor aduse de vrednicii noştri înaintaşi la zidirea unităţii naţionale, Basarabia iarăşi a fost răzleţită de Patria mamă. Mitropolitul Efrem Enăchescu s-a refugiat în 1944, fugind de armatele bolşevice atee, distrugătoare de biserici şi ucigătoare de clerici. Refugierea a fost atunci temporară şi firească, toţi plecând cu speranţa întoarcerii. Dar n-a fost să fie aşa.

S-a repetat, a câta oară, un vechi şi perfid scenariu. Basarabia a fost reocupată de soviete iar Biserica rusă a reocupat Biserica basarabeană.

Astfel, Patriarhia Moscovei a profitat, din nou, de o situaţie politică, operând o ocupaţie bisericească fără nici un consimţământ din partea Bisericii Ortodoxe Române, care n-a încetat a se considera Mama canonică a Bisericii din Basarabia. În ciuda graniţelor politice autorităţile ecleziastice româneşti ar fi putut să-şi menţină jurisdicţia asupra Basarabiei, aşa cum şi-o menţine în fosta Iugoslavie, în Banatul sârbesc şi în Ungaria. Aşadar, partea răsăriteană a Patriarhiei Române a fost cotropită, exact după tipicul ocupaţiei politice. La 28 decembrie 1944, Biserica rusă numeşte chiriarh al Basarabiei pe episcopul Ieronim Zaharov, degradând Mitropolia basarabeană la rangul de Episcopie.

Zilele de groază din primii 6-7 ani de după război, în condiţiile "transformării socialiste radicale", se demarau sub lozincile comuniste ale noilor autorităţi, care mai sunt încă vii în amintirea multora. Întâmplările şi suferinţele acelor ani rămân a fi strigătul de durere a mii de suflete nevinovate, victime ale satanicului regim bolşevic.

Odată cu renaşterea, în august 1944, a odioasei guvernări sovietice, de ocupaţie, pe teritoriul românesc al Basarabiei, devenită Republica Sovietică Socialistă Moldovenească, a fost readus în scaun şi funcţionarul responsabil pentru problemele cultelor, care se numea "Împuternicitul Consiliului pentru treburile bisericii ortodoxe ruse de pe lângă Sovietul Miniştrilor al U.R.S.S., în R.S.S. Moldovenească".

Acesta avea datoria de:

1. "a efectua controlul asupra corectei aplicări şi respectări a legislaţiei cu privire la culte, de către organizaţiile locale şi de către slujitorii cultelor şi totodată de către organele locale, persoanele oficiale şi de către toţi cetăţenii";

2. "a controla activitatea organizaţiilor religioase locale în chestiunea respectării de către acestea a legislaţiei sovietice cu privire la culte".

De fapt misiunea acestui funcţionar consta în supravegherea minuţioasă şi îndeaproape a activităţii bisericilor şi mănăstirilor, viaţa credincioşilor şi cea a clericului, cu scopul ascuns de a submina instituţiile ecleziastice şi de a exercita multiple presiuni ăi diversiuni, corelate cu activitatea instanţelor de stat – conducerea superioară de partid şi K.G.B. (iniţial N.K.V.D.) – asupra credincioşilor, preoţilor şi călugărilor. Nesupunerea şi demascarea monstruozităţilor săvârşite de autorităţile comuniste erau deseori pedepsite cu moartea. Şi pentru că toţi românii basarabeni puteau fi ucişi, prea întinse ar fi fost cimitirele şi prea multe gloanţe ar fi risipit bolşevicii, ei au căutat să omoare măcar sufletele lor şi anume credinţa, ce susţine acest suflet, care dă putere de rezistenţă creătinului, speranţa pentru viitor şi puteri de luptă. Această credinţă trebuia mai întâi înjosită.

Felurite şi meşteşugite au fost mijloacele prin care au pângărit bolşevicii credinţa.

La 3 decembrie 1945 în satul Medveja, Bălţi, orele 15, în timp ce săvârşea taina cununiei, s-au întâmplat următoarele lucruri "creştineşti": nişte militari ruşi au aruncat în biserică o grenadă, iar pentru siguranţă au intrat şi a doua oară împuşcând în lumea adunată.

În timp ce oamenii implorau zadarnic pe militarul Ivan Carp să intervină pentru a face ordine, 8 militari au revenit beţi şi înarmaţi cu cuţite pentru a-l omorî pe preot. Negăsindu-l, îl "pedepsiră" pe un om, care făcea de gardă şi pe

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

nişte copii, care cântau în şcoală.

Preotul Dubinschi va trimite o scrisoare împuternicitului pentru culte, Romenski. Răspunsul s-a primit abia peste un an, comunicându-i-se faptul că s-a făcut un demers la procuratură. Nu se cunoaşte nici astăzi ce a hotărât procuratura în acest caz, dar cert este faptul, că abuzurile şi crimele au continuat.

Nelegiuirile săvârşite de autorităţile de stat rămâneau neobservate. Nimănui şi cu nimic nu putea ajuta împuternicitul Romenski, nici ţăranului Mocanu din Sîngera, care ruga să nu fie mânat la lucru măcar duminica pentru a-şi face datoria la biserică, nici stareţei Platonida Caialnic, în legătură cu faptul că, într-o noapte, soldaţii din Armata Roşie au distrus tot gardul din jurul mănăstirii Vărzăreşti.

Referitor la organizarea bisericească în primii ani ai regimului comunist în Basarabia, episcopul instaurat de ruşi, Ieronim Zaharov, a stăruit să rezolve, în limita posibilităţilor, problema lipsei preoţilor în parohii, majoritatea refugiindu-se peste Prut, hirotonindu-i pe mulţi din foştii absolvenţi ai şcolilor de cântăreţi. În 1947 episcopul Ieronim a fost transferat în Riazan.

Din februarie 1947 până în martie 1948, Eparhia Chişinăului îl are în frunte pe episcopul **Venedict Poleacov**.

E relevant un caz, care exprimă atitudinea acestui ierarh faţă de creştinii autohtoni.

Prin sate şi mănăstirile transformate în "artel" (cooperative de mici meseriaşi) intra foametea şi moartea. Chemat la faţa locului să vadă cum mor ca muştele călugării din *mănăstirea* **Curchi,** episcopul **Benedict Poleacov** *găseşte cauza în pretinsele aventuri amoroase ale stareţului* **şi nu în cele 200 gr. de pâine pe zi, făcute din crupe de orz şi amestec cu ghindă**.

Puterea sovietică, călăuzită de principii obscure şi duşmănoase a declanşat un adevărat genocid împotriva basarabenilor, împotriva oricăror manifestări româneşti, împotriva conştiinţei creştine.

Foametea organizată de conducerea sovietică, din 1946-1947, a "cosit" peste 200 de mii de vieţi omeneşti.

Cu toată prigonirea credincioşilor şi a bisericii, spiritul religios în mijlocul populaţiei autohtone era foarte activ. În ianuarie 1948 într-un raport către guvernul republicii, Romenski, împuternicitul pentru afacerile bisericii ortodoxe de pe lângă Consiliul de Miniştri al URSS pentru RSSM, scria "în urma supravegherii personale şi studierii permanente a activităţii bisericii şi preoţimii, precum şi a stării de religiozitate se vede că ultima în mijlocul populaţiei băştinaşe e înaltă". Bunăoară, de la 1 ianuarie până la octombrie 1947, în timp ce în republică bântuia foametea – adevărata tragedie a acelor vremi – în 86 de biserici din protopopiatul Chişinău au avut loc 2932 de botezuri şi 464 de cununii, iar în 22 de biserici din blagocinia Bender – 1163 de botezuri şi 180 de cununii. De o autoritate deosebită în rândul populaţiei se bucura preoţimea, oamenii apelau la sfaturile feţei bisericeşti, achitau impozitele pentru parohii.

Reprezentanţii regimului aveau însă o atitudine diametral opusă faţă de cler. În condiţiile represaliilor staliniste s-au intensificat arestările şi deportările aşa ziselor "elemente naţionaliste".

Detaşamente de soldaţi, miliţieni săvârşeau câteva razii pe săptămână prin satele şi oraăele Basarabiei, venind pe neaşteptate la ore diferite de noapte sau zi, căutând "naţionalişti", "colaboraţionişti", "cuzişti", persoane, care în timpul guvernării româneşti au activat şi colaborat cu organele de stat sau cu partidele ţării. Printre acestea se aflau mulăi preoţi, care deseori erau arestaţi doar pentru faptul că erau slujitori ai altarelor, umplând ei înşişi temniţele totalitarismului. Aceste acţiuni au culminat în 1949, când la data de 6 iulie, mai mult de 11342 de familii de ţărani basarabeni nevinovaţi au fost deportate. Zeci de mii de oameni au fost arestaţi, judecaţi, exilaţi în Siberia, Kazahstan şi în alte părţi ale imperiului sovietic.

Printre preoţii şi călugării represaţi au fost şi iermonahul Serafim Dabija,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

preoţii Gheorghe Armaşu, Ioan Sochirca, Antonie Vusean şi mulţi, mulţi alţii.

Represarea feţelor bisericeşti şi a credincioşilor se motiva în fel şi chip. Că sunt rămăşiţe ale regimului vechi, deaceea trebuie lichidate; că promovează idei antisovietice în societate; că fac agitaţie în rândul populaţiei să nu achite impozite şi colectările; că instigă oamenii la sabotarea transformărilor socialiste în ţinut etc.

Dacă nu erau deportaţi, clericii erau în permanenţă supraveghiaţi de K.G.B., înjosiţi de către organele şi reprezentanţii statului comunist. De exemplu, în *satul Caracui, raionul Cotovschi (Hânceşti), preşedintele sovietului sătesc l-a evacuat din casă, pe preotul* **A.D. Buruianov**, casă parohială pe care o ocupa împreună cu familia. *În satul Batâr, raionul Căinari,* preotul **Profirie Gondiu** a fost lăsat fără acoperiş, casa dumnealui fiind transformată în sediu al cârmuirii colhozului.

În perioada de început a existenţei R.S.S. Moldoveneşti au fost făcute relativ puţine încercări de închidere a sfintelor lăcaşuri, dar după 1948 acestea încep să fie "lichidate" cu zecile, lăsând mii de credincioşi fără lăcaş spiritual şi îndrumare duhovnicească.

Aşadar, chiar după primii ani ai existenţei R.S.S.M. (1949-1950), republica creată pe teritoriul sfâşiat al Basarabiei, organele centrale ale regimului comunist au acordat o aşa numită "reformă spirituală" de orientare marxist-leninistă. În acest scop s-a recurs la mijloace specifice dictaturii roşii: deportări, privaţiuni de libertate, urmăriri, percheziţii şi persecuţii.

Teroarea bolşevică nu a reuşit să-i forţeze pe credincioşi să se lepede de credinţă. Mai mult, în atmosfera de jaf total a populaţiei locale, de represalii în masă, de foamete organizată, de morbiditate şi mortalitate excesive, credincioşii se convingeau tot mai mult de tirania fiarei bolşevice şi credeau că mântuirea poate veni numai de la Dumnezeu, în care credeau cu tot mai multă încredere.

Constantin MUŞAT

*

Creşte, creşte lista susţinătorilor lui Marius Oprea. Semnalul de grabnică adunare a fost trompeţit de Herta Müller. Ieri s-a semnalat Courtois, azi Durandin şi Doina Cornea - şi stai, că abia a pornit să crească aluatul. Observ că şi Dan Culcer s-a oferit să multiplice, prin *Asymetria* ştirile, semnăturile, apelurile…

Să avem pardon, bonsoar, dar un astfel de Apel (ba chiar la plural) au fost lansate şi în favoarea mea (pentru cetăţenie, pentru altele), însă dacă de pildă Culcer a fost prezent şi lângă mine, Doina Cornea: ba; nici Durandina (ea s-a supărat pe mine când a venit la putere Constantinescu, iar eu am zis cuvinte rele despre un roman al său şi despre… Zoe Condurache, buna (şi înlocuitoare sa prietenă…). Ce să mai vorbesc de solidaritatea cu mine a Blandienei! A Adameşteancăi!! A Muşatei!!!

Că sunt gelos-verde? Se ve(r)de? Cum să nu fiu! Că tot vor prietenii să marcheze 33 ani de la "Mişcarea Goma" - aşa îi spun - ei, nu eu - să-i înşir pe colegii, pe prietenii care - atunci - aveau altă treabă, mult mai importanţă decât să-şi rişte pielea. Or, acum, ce fel de piele (îşi) riscă Adameşteana, Muşata, Blandiana (poate pielea şarpelui, schimbată anual), dacă sar ca leoaicele să-l apere pe iepuraşul Marius Oprea de… De cine? Dar cine-l atacă?

Să zici că-l atacă Ceauşescu zilelor noastre: Băsescu? Nici

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

vorbă, actualul preşedinte are structură de hienă, simte când prada este "atinsă" rău, deci e momentul să atace; primul ministru, Primul Cioc-Boc? Încă nu i-a ajuns până la conştiinţa-i de slănină ardelenească (gròsă, afumată) această "posibilitate". La urma urmei de ce l-ar ataca pe M. Oprea colegii-de-partid? Ca să traduc în română: colegii-săi-de-structură (vorba Constantinescului)?

Spre deosebire de toţi cei care l-au urcat în slăvi, nu am remarcat la "reputatul istoric Oprea" păcatul subtilităţii. Totuşi, până acum a manevrat cu mănuşi - dovadă: Tismăneanu tace.

Deocamdată. Dar ce tragedie naţională va fi dacă un anunţ guvernamental va cădea, informîndu-ne că "Vova" a fost numit în locul lui Marius? Ce răgete, ce urlete, ce lamentări, ce răscoală 'telectuală românăchească!

Am să zic o vorbă ră. Fericit, Marino că nu a apucat această catastrofă, nu chiar planetară, dar locală: nesfârşit de culturală. Românească.

Duminică 14 februarie 2010

Varianta recentă a textului scris de Flori Bălănescu:

"Mişcarea pentru drepturile omului din România '77
– 33 de ani de izolare şi umiliri pentru Paul Goma –

Flori Bălănescu

Se pare că într-o ţară în care preşedintele a condamnat comunismul, pensiile celor care ne-au decimat elitele intelectuale, profesionale şi sociale nu pot fi (re)calculate după o raţiune care să menajeze ce a mai supravieţuit din fibra noastră morală. Totul a devenit din ce în ce mai confuz, de parcă am fi luaţi în stăpânire de o instanţă neidentificabilă. Astfel, suntem martorii unor situaţii în care colaboratori notorii, (auto)recunoscuţi, ai Securităţii sunt conspiraţi în continuare, prin intermediul CNSAS. De exemplu, Sorin Roşca-Stănescu strigă în gura mare că a colaborat cu Securitatea şi vrea să i se recunoască oficial acest statut, dar primeşte certificat de băiat cu dosarul curat şi onoarea nepătată...

Un contrascenariu pe măsura absurdului la care asistăm ar fi ca securiştii cu pensii nemeritate să se adune într-o Asociaţie a Foştilor Torţionari şi să dea statul român în judecată pentru că le încalcă dreptul legitim de a se căi prin reducerea pensiilor, ca prim pas într-un proces al comunismului, dovedit până acum o gargară propagandistică.

La soluţia normală (din perspectiva unui adevărat proces al condamnării comunismului, deci, şi a comuniştilor responsabili) a tăierii pensiilor nici nu avem curaj să ne gândim. O realitate criminală nu poate fi soluţionată, în sensul judecatei corecte, decât prin măsuri radicale. Altfel, totul este de suprafaţă. Torţionarii supravieţuitori n-ar avea decât să facă apel la asistenţa socială, de care poate beneficia oricine, în numele umanităţii. Dacă nu cumva sunt judecaţi pentru crime împotriva umanităţii şi ajung în puşcărie, aşa cum, iarăşi, ar fi normal.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Trăim într-o ţară în care apar ediţii fabuloase ale scrierilor unor indivizi care au hrănit prin supuşenia, delaţiunea şi micimea lor fiara comunistă, în care intelectualii cultivă confuzia şi dispreţul, iar posturile publice de radio şi televiziune fac reclamă deşănţată groparilor culturii române... În România, intelectualii „de marcă" îşi plâng de milă spunând „ce să facem, dacă n-am avut şi noi un Havel...", eventual, „un Havel" care să ne fi picat precum para mălăiaţă, drept între ochi. Căci România este o ţară în care adevărul a ajuns otravă letală chiar pentru aceia care au avut de suferit.

Alibiul postfactum al inteligheţiei române este: dacă n-am avut şi noi un Havel... Am citit-o şi auzit-o de prea multe ori, ca să nu ştiu că este un soi de axiomă a generaţiilor antedecembriste care au croit cutumele în spaţiul cultural (se înţelege, distrugând prin „rezistenţa" lor miezul a ceea ce ar fi trebuit să fie societatea civilă), şi pe care au grijă să le menţină astăzi.

Mă întreb, desigur, retoric, ce văd domniile lor în oglindă când, în cea mai aprigă intimitate, se privesc şi se întreabă: dar de ce n-am avut noi un Pleşu, un Liiceanu, un Breban, un Manolescu... un Săraru... un oricare ...escu, ...eanu... aru etc.?

Şi dacă cei ce nu au fost în stare să fie, dar azi au pretenţia că au făcut tot ce s-a putut, şi ar fi putut mai mult dacă aveau „un Havel", îşi imaginează că pot „trece" peste Paul Goma, nu înseamnă că el nu a existat.

Alibiul intelectualităţii române este infirmat de o excepţie ce sfidează regula supuşeniei, laşităţii, meschinăriei şi a defetismului neaoş: PAUL GOMA.

Este convenabil să spunem că n-am avut „un Havel", dacă nu avem curajul nici măcar acum să ne asumăm laşitatea de a nu fi fost precum aceia din ograda vecinilor. La fel de convenabilă este şi reţeta securistă, colportată cu aplomb de autoritate în materie: „Goma nu are talent". Dar ce am făcut noi cu talentul nostru? Goma a fost „făcut" şi pederast, jidan, kaghebist, spion american, antisemit. Cu siguranţă, spre deosebire de noi, el a făcut istorie, nu a încercat să o saboteze. Ca şi când, ar fi careva atât de naiv încât să creadă că Tov' Împuşcat şi braţul înarmat al revoluţiei sale desfăşurau dispozitive impresionante de compromitere şi dezinformare pentru orice băiat şturlubatic, real sau închipuit. Grav este că scenariile Securităţii au fost preluate cu nesaţ jurnalistic şi transformate în bombe de presă, aşa cum a făcut Cristian Tudor Popescu, în 1995. Titlul "Gomora" nu este justificat decât de ambiţiile sale literare, după cum reiese şi din mâhnirea jucată de a fi constatat că România nu a avut dizidenţi autentici, toţi (Goma, Petrescu, Cornea, Blandiana, Mazilu, Dinescu) l-au dezamăgit, pentru că „Nimeni nu se ridicase până la capăt împotriva unei idei şi în sprijinul alteia". În fraza următoare răstoarnă timpurile, amestecă istoria, realităţile: „Toţi aveau ceva de smuls din cadavrele Ceauşeştilor, şi disidenţii în primul rând". Cărţile lui Paul Goma (răsfoite, după cum mărturiseşte) sunt „crispate stilistic, ostentative, cvasinule ca literatură". Dar nu reiese deloc din textul Dlui CTP cum se face că a sărit de la realităţi contestatare consumate în anii '77-'80, la pretinse revendicări de după 1989 ale disidenţilor, care nu i-ar onora? În 1977, Dl CTP avea 21 de ani, în 1983, când Doina Cornea făcea samizdate, trimitea zeci de articole la Europa Liberă, era anchetată şi chinuită, CTP avea 27 de ani. Mai departe, câţi ani avea când au început să fie auzite numele unor Dan Petrescu, Liviu Cangeopol şi alţii? În 1998, când apărea la Polirom volu-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

mul Timp mort, CTP avea deja 42 de ani şi, mai ales, ar fi avut destul timp să-şi corecteze „viziunea" din 1995, măcar asupra unora dintre opozanţii regimului comunist. Că este dezamăgit, şi o spune cu accente destul de plastice, este dreptul dumnealui. Însă ca gazetar şi scriitor (după cum insistă chiar Paul Goma: scriitorul fiind acela chemat – trebuie să aibă şi chemare! – să spună adevărul, în ciuda oricăror comandamente) nu are voie să facă un puzzle mocirlos din biografiile şi suferinţele oamenilor care s-au sacrificat şi pentru noi. Ci nu pentru „parvenire", o nuanţă a Dlui CTP care completează alibiul intelectualităţii scriitoriceşti. Nu am avut „un Havel", „până la capăt". Cu adevărat inadmisibil în textul "Gomora" este lipsa de onestitate intelectuală, umană până la urmă, vulgaritatea-i intrinsecă pe care o aruncă asupra personajului linşat:

„*Dând cu ochii de documentele din arhivele Securităţii, n-am tresărit. Gomora aceasta nu m-a făcut stană de sare. Tristeţea i-a închis inexorabil cercul. Goma primea bani buni, sume considerabile, în valută forte, pentru «literatura» disidentă care i se difuza în străinătate. Principala lui nemulţumire faţă de statul ceauşist era că nu-i publică romanele. Din propriile declaraţii, transpare obsesia statutului social, a parvenirii pe cale scriitoricească. Iar linsul cizmelor lui Ceauşescu (probabil preţul paşaportului), pus alături de vehemenţele ulterioare, pare mai dezgustător decât odele pentru Tovarăşul, produse cinstit şi consecvent, la metru. Schiţa de portret pe care i-o face Al. Ivasiuc – tot pentru uzul Securităţii – lui Paul Goma sună ca inscripţia pe piatra de mormânt a unei generaţii, a unei lumi, a unei vremi... Nici un strop de revoltă nu mă mai străbate. E un bun câştigat în anii din urmă. Am învăţat că moralitatea nu există în natură. E un artefact, o întortochiere inutilă a minţii umane. Nu are absolut nici o importanţă, absolut nici una – înţelegeţi ce înseamnă absolută – dacă pe dinăuntru ai un boţ de gunoi sau un cristal de stâncă. E cât se poate de probabil ca, după ce vei muri, pe cristalul rămas între ciolanele tale să se cace câinii, în vreme ce boţul mizer, îmbălsămat şi pus în raclă de cleştar, să dăinuie decenii. Totul e cum seaşează libidoul politic al lumii*".

Am putea lesne interpreta frustrările Dlui CTP ca fiind de natură sexuală, dar nu este intenţia noastră, în „compensaţie", vărsându-şi oful pe opozanţii anticomunişti. Însă, nu bagă de seamă care sunt parveniţii literelor române (cei cu functii, vile, maşini de lux, pete la dosar chiar), şi nici detaliul:

„Schiţa de portret" scrisă de Ivasiuc este o notă informativă dată la Securitate împotriva fostului său coleg de detenţie – Paul Goma. Ziaristul se entuziasmează ca un adolescent aflând despre faptele vitejeşti ale eroilor săi preferaţi din cărţi şi filme. Îl contrapune pe Paul Goma lui Dorin Tudoran, desigur, în defavoarea celui dintâi. Sunt convinsă că însuşi Dorin Tudoran nu ar avea atâta orgoliu încât să îşi asume rolul rezervat împotriva lui Paul Goma. Deşi CTP e convins că Goma nu a fost, precum Tudoran, un bărbat adevărat, un opozant veritabil (calităţi pe care nu ne îndoim că le are D.T.), te pufneşte râsul când citeşti învolburări de genul: Dorin Tudoran a rezistat tentaţiilor oferite de D.R. Popescu şi Croitoru, „Ca un om. Ca un om inteligent şi onest. Nu ca un personaj. Nici o clipă, Dorin Tudoran nu face apel la calitatea şi prestigiul său de scriitor. El nu cere decât drepturile sale ca om, liber să hotărască asupra destinului său şi al familiei sale. În spatele vocii lui se ghicesc parcă miile de chipuri ale celor care simţeau că înnebunesc în ţara-puşcărie a lui Ceauşescu. Pe

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Dorin Tudoran nu-l interesează «Europa liberă» («Eu m-am folosit de ei, nu ei de mine!») şi nu încasează valută pentru niscai texte protestatare – ajungând în America a început prin a spăla vase".

Firesc ar fi ca Dorin Tudoran să fie lezat de acest text.

În primul rând, „personajul" Goma s-a refugiat din Basarabia, în timpul războiului, la vârsta de 9 ani; a fost vânat apoi prin România de Comisiile de „Repatriere" în URSS, cu ajutorul nepreţuit şi neprecupeţit al românilor fraţi, a fost dat afară de prin şcolile româneşti, părinţii i-au fost arestaţi, a mai făcut şi „niscai" puşcărie şi „niscai" domiciliu forţat în Bărăgan – vreo 7 ani în total. A trăit claustrarea, foamea, frigul, bătăile inumane. Iar D.R. Popescu şi Croitoru nu au cum să fie comparaţi cu Fraţii Şomlea, cu Goiciu de la Gherla, cu „Grenadă" şi „Sacou" de la Rahova, nici bătaia şi administrarea de droguri cu o discuţie mai aprinsă. E ca şi când am compara o grevă a foamei (la Gherla) cu o punere în scenă la Naţional. Se subînţelege, chipul lui CTP se ascunde în spatele vocii lui Dorin Tudoran, pentru că, e sigur, în spatele vocii lui Goma nu are cum. Nu este un secret, Paul Goma a muncit ca zidar, ca trompetist, ca fotograf, a muncit orice a fost posibil.

„Valuta" este unul din laitmotivele textelor „închinate" lui Paul Goma. Folosirea ostentativă în contexte diferite a unor substantive şi adjective, ce susţin logica internă a frazei, dar sunt în contradicţie cu adevărul şi evenimentele, este o tactică a diversiunii. Paul Goma nu a fost niciodată bogat, ba dimpotrivă, la Paris a ajuns şi în stradă, pentru imposibilitatea de a plăti chiria. Şi astăzi familia Goma o duce greu, scriitorul exilat (care anul acesta împlineşte 75 de ani) neavând vreun venit din partea statului român. Că doar în România şi-a făcut puşcăriile...

Dacă Paul Goma are deseori accente vitriolante este, ca să spun aşa, un drept pe care şi l-a câştigat singur, încă de pe vremea când era singur – singurul între scriitorii şi intelectualii din România care a avut curajul să îi trimită scrisori deschise lui Ceauşescu şi să se solidarizeze cu alţii care militau pentru respectarea drepturilor omului. Regretăm, dar CTP nu are acest „drept", oricât talent l-ar vizita.

Dacă habar nu ai de istorie, măcar de ceea ce s-a întâmplat în 1977, ca „simplu" cititor poţi să te declari profund marcat de sensibilitatea şi justeţea acestui Superman al jurnalisticii româneşti. Continui să cred că România este sufocată de scenariile securiştilor (supravieţuitori privilegiaţi ai Securităţii) şi de o imensă pălăvrăgeală ce induce în eroare cu puseurile ei de falsă pedagogie naţională. Un scriitor, un ziarist, are obligaţia elementară de a citi întâi ce a scris cel supus linşajului public, dar şi ce au scris alţii despre el, apoi să pună în „context" zoaiele fabricate de Securitate pentru a-l compromite. Îmi vine greu să accept că un intelectual trecut de 40 de ani îşi mai dă voie să promoveze securisme. Ori nu a citit suficient despre cum acţionau tovarăşii noştri inteligenţi de la criminalul stabiliment, şi atunci trebuie să fie rezervat, ori are un interes asupra căruia nu este cazul să insistăm. Înaintea noastră şi-au mai exprimat şi alţii stupefacţia (v. Laszlo Alexandru, Între Icar şi Anteu), şi oricât vom încerca să devoalăm masca sub care se ascund frustrări şi interese, tot nu vom reuşi să contracarăm răul făcut cu bună ştiinţă de unul dintre publiciştii cu priză la public.

„Goma primea bani buni...". Conform legii dreptului de autor (oriunde în lume), autorii primesc bani (presupunem că şi banii primiţi de dl CTP pentru cărţi sunt buni, poate mult mai buni decât cei primiţi de Goma

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

pe vremuri). Aşadar, de unde o atare ţâfnă în tonalităţi ale urii de clasă? Despre banii aceştia (valuta, detestata valută, pentru care românii făceau puşcărie!! aceeaşi valută ideologică fluturată de mass-media în 1990, când cu Piaţa Universităţii!!) primiţi sau neprimiţi (pentru că se înfruptau tovarăşii din ei, inclusiv USR) a tot scris Paul Goma, inclusiv în textele publicate înainte de 1989. Nu este vina noastră dacă nu sunt cunoscute şi Paul Goma nu are de ce să-şi ceară scuze că a fost plătit pentru proprietate intelectuală.

„«literatura» disidentă...” Au scris destui profesionişti despre calitatea literară a scrierilor lui Paul Goma, ca să nu mai dăm cuvântul, iară, versiunii Securităţii, prin ghilimelele Dlui CTP, care simte nevoia, într-un text din acelaşi volum, să facă trimitere la o altă instanţă supremă:

„De fapt nici «greii» de la «România literară» nu cred în Goma...”.

În februarie 1977, câţiva români doritori să obţină un paşaport pentru a scăpa din azilul psihiatric România şi-au pus semnătura, alături de Paul şi Ana Maria Goma, pe Scrisoarea ce avea să consfinţească Mişcarea pentru drepturile omului ce poartă numele Goma. Cu o lună înainte trimisese în nume personal o Scrisoare „Către Pavel Kohout şi camarazii săi”. La scurtă vreme, din disperare că prietenii scriitori („un” Breban, de exemplu) nu vor să intre în nicio horă care n-ar fi fost pe placul puterii, Paul Goma îi scrie lui Ceauşescu o scrisoare deschisă. Este un text dementţial, cum spun tinerii zilelor noastre. Fără fisură stilistică, ironic, tăios. În aceeaşi lună, Goma găseşte semnatarii pentru o altă scrisoare, în care punctează drepturile încălcate ale românilor, reuşind să inducă ideea de grup protestatar. Că după ce a fost dată publicităţii (adică difuzată prin Europa Liberă) aderenţii au început să se strângă cu sutele este o altă parte a poveştii, care confirmă importanţa gestului lui Paul Goma. Că 6 semnatari din cei 8 iniţiatori doreau numai să obţină paşaport şi să plece (au şi plecat!), asta nu diminuează cu nimic greutatea momentului. Dimpotrivă. Scrisoarea deschisă adresată Conferinţei de la Belgrad era rezultatul asumării-revendicării unor drepturi garantate de Constituţie, dar încălcate de regimul comunist. Încercarea postdecembristă a unora (care s-au ferit să se implice) de a diminua importanţa Mişcării printr-o etichetă cu damf peiorativ, precum „grupare de paşaportari”, este, nici mai mult, nici mai puţin, decât vulgară. Să ai curajul în România anului 1977 să te laşi descoperit în faţa aparatului represiv prin cererea publică a unui drept elementar – libera circulaţie – este o lecţie de civism pentru pretinşii verticali ce declară azi, punând carul înaintea boilor, că ei nu şi-au dorit niciodată să îşi părăsească ţara. Voita confuzie a lucrurilor este o parte a alibiului de care pomeneam. Să ştii că poţi ieşi şi intra liber din/ în ţară este, repet, un drept, nu un privilegiu (aşa cum a fost pentru foarte mulţi intelectuali, dintre care unii dovediţi colaboratori ai Poliţiei politice).

Să vedem, cu documente, cum este cu „obsesia” nepublicării romanelor, cu „parvenirea” şi cu, mai ales, „linsul cizmelor lui Ceauşescu (probabil preţul paşaportului), pus alături de vehemenţele ulterioare”...

1.„Către Pavel Kohout şi camarazii săi

Bucureşti, ianuarie 1977

Mă declar solidar cu acţiunea voastră. Situaţia voastră este şi a mea; situaţia Cehoslovaciei este – cu deosebiri nefundamentale – şi a României. Trăim, supravieţuim în acelaşi Lagăr, în aceeaşi Biafra (capitală: Moscova). Voi, cehii şi slovacii aţi avut un ‘68; polonezii un ‘56, un ‘71 şi un… mereu; germanii de est au avut Berlinul şi au un

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Biermann; noi, Românii nu avem asemenea repere. Dar nu totdeauna suferinţa este direct proporţională cu intensitatea strigătului de revoltă. Voi (ca, de altfel, polonezii, germanii de est, ungurii, bulgarii), voi sunteţi sub ocupaţie rusească; noi, românii, ne aflăm sub ocupaţie românească – la urma urmei mai dureroasă, mai eficace decât una străină. Trăim cu toţii sub acelaşi călcâi (iar călcâi nu mai are nevoie de calificative). Aceeaşi lipsă de drepturi elementare, aceeaşi batjocorire a omului, aceeaşi neruşinare a minciunii – peste tot. Peste tot: sărăcie, haos economic, demagogie, nesiguranţă, teroare.

Ciomag-Căluş-Corupţie – iată (în limba română) cei trei C cu care cei doi C ne-au împins concetăţenii, pe scara istoriei, cu zeci, cu sute de ani îndărăt.

Iată, însă, s-a dovedit (şi se va dovedi, în continuare) că se poate lupta împotriva degradării programatice la care este supus omul, la noi, în „socialismul"-stalinist.

Cuvânt-Condei-Conştiinţă (coincidenţă în limba română: alţi trei C…) au tulburat digestia celor care, în numele nostru şi „pentru binele nostru", ne-au călcat în picioare, ne-au pus să înălţăm piramide, ne-au întemniţat, ne-au pus căluş (pe care nu ni l-au scos decât pentru a ne permite să strigăm cuvinte de mulţămită), ne-au ucis. Digestia le-a fost tulburată şi am convingerea că nu doar atât: ci întreruptă pentru totdeauna. Şi nu pentru că ţelul nostru, cauza noastră sunt drepte – atâtea alte cauze drepte au fost înfrânte –, ci pentru că arma noastră este Cuvântul, cel mai tăios decât sabia. Sabie rusească la voi, sabie românească (indigenă, dacoromană, la urma urmelor sabia fraţilor noştri) la noi, în România, asupra capului nostru, al românilor – sabia va fi obligată să intre la loc, în teacă.

Poate pentru măruntul, nesemnificativul motiv că o ideologie care, pe de o parte pretinde că se află în slujba omului, pe de alta taie capul omului, nu are nici o legătură cu ideea, nici cu omul.

Sunt alături de voi, cehi, slovaci, unguri, polonezi, germani.

Alături de voi se află sufleteşte mulţi, foarte mulţi intelectuali români, chiar dacă nu-şi alătură semnătura lor semnăturii mele.

Paul Goma"

2. Domnului Nicolae Ceauşescu
Palatul Regal, Bucureşti

Bucureşti, februarie 1977

Domnule Ceauşescu,

Mă adresez Domniei Voastre în disperare de cauză. Sunteţi ultima speranţă a mea. Iată motivul:

De o lună de zile de când, la Praga, a fost dată publicităţii „Charta '77" nu mai am linişte – sunt convins: nici Dumneavoastră. Iată – mi-am zis, în sfârşit, glasul raţiunii se face auzit: oameni responsabili, iubitori de ţară, devotaţi socialismului cer, nu răsturnarea guvernului (cum pretind răuvoitorii), ci aplicarea legilor existente, atât a celor interne, cât şi a convenţiilor internaţionale semnate, deci acceptate de către guvernul lor. Şi, din moment ce atâţia oameni şi-au pus semnătura pe această cerere, înseamnă, logic, că nu au ceea ce cer – altfel n-ar cere. Şi de ce nu au – ceea ce cer? Răspunsul este simplu: pentru că Cehoslovacia nu este o ţară liberă, nu este independentă, Cehoslovacia a fost ocupată de trupe străine care au impus ocupaţilor o politică străină. Cetăţenii nu se bucură de drepturile înscrise în Constituţia ţării lor – ca să nu mai vorbim despre cele cuprinse în Charta Drepturilor Omului sau în Actul Final al Conferinţei de

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

la Helsinki.

Că doleanţele semnatarilor „Chartei ‘77” au fost determinate de cauze reale, serioase – şi ce poate fi mai real, mai serios decât omul? – o dovedeşte componenţa grupului care a iniţiat această acţiune: nici picior de capitalist, nici urmă de mare-proprietar, nici de membru al vreunui partid fascist – nu: cei care au redactat „Charta ’77” se declară socialişti, unii sunt activişti de frunte, ba chiar membri ai guvernului comunist al lui Smrkovski, oameni care au vrut şi vor pentru ţara lor o orânduire dreaptă, democratică.

Domnule Ceauşescu,

De o lună de zile de când, la Praga, a fost dată publicităţii „Charta ’77”, mă străduiesc să-mi conving cunoscuăii să se solidarizeze cu acţiunea cehilor şi a slovacilor. Dar fără succes. Unii au refuzat, net, recunoscând cinstit că asta – adică solidarizarea – cade sub articolul cutare al Codului Penal; alţii nu cunoşteau articolul pe dinafară, dar cunoşteau, pe dinăuntru, Securitatea; alţii, ceva mai curajoşi, s-au declarat gata să semneze o scrisoare de solidaritate, dar indescifrabil; în fine, alţii mi-au propus să mai aşteptăm niţel, să vedem rezultatul – la-pauză: dacă acţiunea chartiştilor reuşeşte, atunci poate ne pică şi nouă, românilor, ceva din cuceririle cehilor, dacă nu, atâta pagubă, rămânem fără cuceriri, dar şi fără consecinţele pe care cehii le vor trage.

Vă rog să mă credeţi că atitudinea concetăţenilor noştri m-a mâhnit profund: toţi vecinii noştri se mişcă, îşi cer drepturile ce li se cuvin, până şi ruşii (care ştim noi cine sunt ei…) strigă în gura mare că ei nu sunt liberi, că drepturile lor sunt călcate în picioare. Numai noi, românii tăcem. Şi aşteptăm. Să ni se dea totul de-a gata. Românii noştri se gândesc numai la ce vor pierde dacă va afla Securitatea, nu la ceea ce vor câştiga – în ciuda Securităţii.

Un cunoscut, un Escu pur-sânge m-a jignit de moarte – şi nu doar pe mine. Ştiţi ce mi-a zis? Zice:

– Domnule, dumneata te agiţi într-un anume fel şi vrei să faci anumite chestii care nu sunt specifice românului – deci nu eşti român!

– Cum aşa?, zic eu, atins la tricolor. Este adevărat, bunicul dinspre tată era macedonean (Goma), bunica dinspre mamă grecoaică (Cuza), e adevărat că mai am şi ceva sânge polonez de la bunica dinspre tată – dar ce contează sângele – care-apă-nu-se-face? Contează că eu mă simt român. Pentru că m-am născut în România (judeţul Orhei), pentru că limba mea maternă este româna, pentru că pe bunicul dinspre mama îl chema Popescu şi pentru că (iar cu asta i-am închis gura!), pentru că închisorile mi le-am făcut aici, pe şi sub pământul patriei mele iubite!

– Bine, bine, să zicem că eşti român, a cedat Escu. Dar te comporţi ca un neromân!

Ei, şi m-am înfuriat rău de tot şi i-am zis-o de la obraz:

– Daaa? Dar de Ceauşescu ce mai zici? Şi el e ne-român? Ba e foarte român şi cu toate acestea, în 15 august 1968 s-a dus la Praga, să-l asigure pe Dubcek de solidaritatea românilor. Şi, deşi român, a condamnat, de la balcon, cu vehemenţă invadarea Cehoslovaciei de către trupele Pactului de la Varşovia şi a zis că ce-au făcut ele, trupele, este o mare ruşine şi că să nu se mai repete chestia asta, că-i de rău!

Uite-aşa i-am zis. La care Escu:

– N-ai decât să-i ceri lui Ceauşescu ce-mi ceri mie: semnătura pe scrisoarea de solidaritate cu cehii – aşa mi-a zis.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Domnule Ceauşescu,

Înţeleg că înalta Dumneavoastră semnătură nu va accepta niciodată să se aşeze lângă a unui simplu cetăţean – şi încă a unui scriitor (şi acela fără talent). Dar chiar dacă se va întâmpla această minune, ce se poate face numai cu două semnături? Ar semna şi soţia mea, dar situaţia nu se va schimba: dacă s-au găsit 30 unguri, atunci, proporţional, ar fi nevoie de 90 semnatari români. Hai, 50; măcar 10. Dar de unde atâţia?

V-am mai spus: românii se tem de Securitate. Rezultă că, în România, doi inşi nu se tem de Securitate: Domnia Voastră şi cu mine. Dar, după cum v-am mai spus: numai două semnături…

Există însă o soluţie: solidarizarea individuală – eu am şi expediat o scrisoare cu semnătura mea autografă. Numai că gestul meu nu va împrăştia teama concetăţenilor noştri de a se alătura celor care cer drepturi – la urma urmei şi pentru noi, românii…

Cu totul, dar cu totul alta va fi situaţia dacă Domnia Voastră ar trimite o asemenea scrisoare, o declaraţie de susţinere a „Chartei ’77”. Sunt ferm convins: milioane de români vă vor urma exemplul şi se vor solidariza şi ei cu cehii şi slovacii.

Făcând acest lucru veţi arăta că sunteţi consecvent cu declaraţiile făcute în 1968, veţi dovedi că, într-adevăr, luptaţi pentru socialism, pentru democraţie, pentru omenie. Asta, în primul rând.

În al doilea, România se va putea prezenta la Conferinţa de la Belgrad cu fruntea sus. Cu speranţă,

Paul Goma”

/aceste două texte sunt citate din volumul Paul Goma, **Scrìsuri**, 1971-1989, vol. I, în curs de apariţie la Ed. Curtea Veche)/

3. „SCRISOARE DESCHISĂ adresată participanţilor la Conferinţa de la Belgrad

– Rugăm ca Scrisoarea de faţă (căreia îi anexăm un exemplar din Constituţia R.S.R.) să fie difuzată în cadrul etapei pregătitoare a Conferinăei prin toate mijloacele pe care membrii organizatori le vor crede de cuviinţă: presă, radio, TV;

– În timpul Conferinţei, din momentul în care prezenta Scrisoare va deveni publică, vom aduce la cunoştinţa participanţilor Reuniunii semnăturile celor care, pe parcurs, vor dori să-şi manifeste adeziunea faţă de acţiunea noastră;

Semnatarii acestei Scrisori au fost aşezaţi în ordine alfabetică.

Anul 1977 a fost declarat An al drepturilor Omului; noi, semnatarii acestei Scrisori deschise adresată Conferinţei de la Belgrad considerăm ca un fapt de o deosebită gravitate necesitatea unei întruniri internaţionale până la cel mai înalt nivel care are ca scop fundamental apărarea drepturilor omului. Oricare ar fi statele în care acţiuni anti-umane au provocat această Conferinţă, protestăm împotriva tuturor formelor de opresiune fizică, morală, intelectuală –forme prin care în închisori politice, în lagăre, în spitale de psihiatrie, în GULAG-uri mai vechi sau mai noi, prin violenţă şi minciună se calcă în picioare noţiunile de libertate şi demnitate.

În dictaturile contemporane formele esenţiale ale manifestărilor individuale şi sociale (artă, cultură, ştiinţă, crezurile politice şi religioase, conştiinţa naţională) devin cuvinte goale în slujba propagandei ideologice a dictaturilor respective. Pe de altă parte, drepturile garantate prin legile

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

interne şi convenţiile internaţionale ratificate de guvernele statelor totalitare nu sunt respectate; articolele din Constituţia R.S.R. referitoare la drepturile civice (art. 17); dreptul la muncă (art. 18); dreptul la instruire (art. 21); la asociere (art. 27); libertatea cuvântului, a presei, a întrunirii, a mitingurilor, a demonstraţiilor (art. 28); libertatea conştiinţei (art. 30); inviolabilitatea persoanei (art. 31); a domiciliului (art. 32); secretul corespondenţei şi al convorbirilor telefonice (art. 33). Deasemeni nu este respectat dreptul la libera circulaţie a persoanelor, a ideilor, a informaţiei, iar dreptul la cetăţenie este transformat într-o obligaţie care nu serveşte cauzei progresului.

Peste tot în lume se vorbeşte despre demnitate, despre libertate, dar câţi oameni din ţările în care demnitatea şi libertatea există cu adevărat ştiu că sunt state în care oamenii sunt legaţi pe viaţă de pământul pe care s-au născut? Câţi oameni ştiu că există state în care, de zeci de ani votanţii votează… în unanimitate candidatul unic propus de putere şi împotriva votanţilor? Că există ţări în care cetăţenii sunt obligaţi să servească interesele statului - care sunt, de regulă potrivnice intereselor cetăţenilor? Că mai sunt locuri pe pământ unde convingerile sunt impuse prin forţă? Considerăm deasemeni că este inadmisibilă extinderea principiilor neamestecului în treburile interne (ale unui stat) asupra drepturilor (individuale) cetăţeneşti fundamentale.

În încheiere mulţumim călduros înalţilor participanţi la Conferinţa de la Belgrad reuniţi pentru apărarea libertăţii şi demnităţii oamenilor.

Bucureşti, 8 februarie 1977
Feher Adalbert
Gesswein Erwin
Gesswein Emilia
Goma Paul
Manoliu Maria
Manoliu Sergiu
Năvodaru Ana Maria /Goma/
Ştefănescu Şerban”

/text citat din Paul Goma, **Culoarea curcubeului ’77/ Cod „Bărbosu**l”, Ed. Polirom, Iaşi, 2005/

Cred că este inutil să insistăm asupra unei fraze scrise de Paul Goma în declaraţia semnată la 6 mai 1977, înainte de „liberarea” de la Securitatea din Rahova (Bucureşti). Fusese arestat la 1 aprilie, răstimp în care anchetatorii l-au torturat în fel şi chip, aducându-l în pragul nebuniei şi al morţii prin drogarea cu o substanţă ce nu lăsa „urme”. Crezînd că face o mare descoperire, C(ristian) T(udor) P(opescu) *) a reprodus declaraţia dată în condiţii de claustrare, a întors-o pe toate feţele, dîndu-i conotaţii de hârtie fondatoare a imposturii lui Paul Goma.

Câteva fragmente din **Culoarea curcubeului**:

„Asta era. Greul de-abia începea. Războiul fusese cum fusese, dar pacea se anunţa tare grea…

Ce-or fi având de gând să-mi facă? Sănătatea – la pământ, crizele de inimă nu vin din senin, nu pleacă fără urme. Cu o maximă de 27 oricând te trezeşti mort, vorba ungurului; ori mai rău: paralizat. Însă nu sănătatea mea trupească îi preocupă (decât ca… pârghie cu care răstoarnă cealaltă sănătate, ne-trupeasc?). Dar ce?

Răspunsul nu poate fi decât acesta: scopul lor este să mă mânjească. Nu

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

ei, nemijlocit – ci să mă facă pe mine, să mă aducă până a mă mânji eu singur – mult mai eficace decât dacă ar face-o ei. Sistemul lor represiv este structurat, nu doar pe pedepsire (cumplită), ci pe «reeducare». Or ce le-au făcut studenţilor de la Piteşti? Tortura, de neimaginat era nu scop, ci mijloc – de a-l aduce pe «bandit» să se tortureze singur, să se scuipe singur, să se mânjească singur cu căcat; şi ce le-a făcut, după ‘60, deţinuţilor de la Aiud, de la Botoşani, oameni îmbătrâniţi în închisori, a căror speranţă era pe cale să se stingă?

Să fie printre cititorii presei româneşti unul singur care să creadă că Radu Gyr, Nichifor Crainic erau «sinceri» când scriau cu sânge, sudoare, lacrimi, căcat ceea ce scriau? Nici măcar securiştii care i-au «lucrat» ca să ajungă unde au ajuns nu au crezut în sinceritatea victimelor-totale care au fost cei doi. Dar Securitatea, deci partidul avea nevoie de altceva: de omul distrus – ca om, ca simbol al unicităţii, deci al rezistenţei la uniformizare. Şi nu lichidându-l fizic (l-ar preface în martir!), ci obligându-l să se împroaşte singur cu bale, cu scuipaţi, cu noroi; cu păcate, cu căcat(e).

Asta era, asta este. Cei din jurul meu ştiau bine că, până la arestare am avut o «atitudine» care, fără a fi rigidă, sfidătoare, era totuşi una fără compromisuri. Cordoanele de «Miliţie», ameninţările, chiar pumnii lui Stumpf nu mi-a modificat-o, deşi nu o singură dată mi-a fost frică; generalul Romeo Popescu nu m-a cumpărat cu… teancul de paşapoarte pentru familia mea şi prietenii şi vecinii şi cine s-ar fi nimerit, cum mi-a promis prin Manolii, după cum Burtică nu m-a cumpărat cu promisiunea de a-mi edita cărţile. Or un asemenea animal-care-nu-există nici nu-trebuie-să-existe! Ori să fie niţel sinucis de tot, de tot…, ori să fie sinucis – nu de tot – ci numai… moral.

Răsfoiesc un dosar, fără să fiu atent. Mă întreb, intens: ce metodă vor fi ales, ca să mă distrugă? compromită? murdărească? sinucidă?

(...)

«Un cuvânt, un cuvinţel – scris»…

Dacă accept, dacă mă las, altul are să păşească pragul închisorii, altcineva are să se libereze – libereze-se!

Şi dintr-o dată îmi aduc aminte de Testament!

Doamne Dumnezeule, dar asta-i salvarea mea: nu iertarea păcatului – ci absenţa lui! – fie numele Domnului binecuvântat!

(...)

Am ajuns la «rădăcinile» lotului – şi care nu puteau apărea în boxă, alături de principalul vinovat: eu – «Nazistul Heinrich Böll» – căruia îi adresasem o scrisoare deschisă – «dovezile»: nişte tăieturi din ziare; «Colaboraţionistul Pierre Emmanuel» – şi lui îi adresasem o scrisoare deschisă, dovezile erau tot tăieturi din ziare; «Misticul înrăit» Mircea Eliade; «Legionarul» Emil Cioran…

Mai figurau – pe poziţii modeste – Ştefan Baciu, Vintilă Horia, Ion Cuşa, N. Caranica, L. Mămăligă, Dumitru Ţepeneag, Virgil Tănase…

Cu toată gravitatea situaţiei, m-am pomenit râzând: Într-un asemenea «lot» merită să mărşăluieşti - până la zid!

(...)

Nu mi-a fost greu să deduc cui îi erau destinate còpiile albastre, doar cu majuscule scrise: lui Ceauşescu!

(...)

Nota informativă a lui Ivasiuc se afla în dosar în ziua de 1 mai; în 2 mai dispăruse…

(...)

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Unul din procesele-verbale redactate de Bistran suferise o modificare după încheiere, deci după semnătură…

(...)

În legătură cu cărţile mele nepublicate în România, confiscate: la dosar figurau câteva «referate» aiuritoare, confecţionate de un «redactor» care nu ştia să citească, nu pricepea ce citeşte – semnate: «Expert literar: lt.-col. Adrian König».

La un moment dat carnea mea amorţită s-a trezit – pe jumătate de spaimă (întreagă). Îmi atârnasem privirea de eşarfa tricoloră de pe pieptul lui Ceauşescu din icoană şi mă rugam să mă ferească de aceea: vedeam, simţeam, miroseam primejdia apropiindu-se şi, ca în somn, nu mă puteam apăra, nu mă puteam ridica, să fug, nu puteam măcar urla, ca s-o sperii.

Şi, firesc, am izbucnit în plâns. Cu sughiţuri. Mă apucasem cu amândouă mâinile de tăblia mesei şi hohoteam, scuturat. Plângeam de ruşine, de vinovăţie – cum de putusem să-l iau peste picior, să-l ridiculizez, să-mi bat joc de el, un om atât de bunînţelept-drept care decisese desistarea? Desistarea, desis'…

Când, cu cine vorbisem despre asta, despre această noţiune care nu stătea bine în gura lui Grenadă – deci cu Grenadă? Dar ce vorbisem, doar refuzasem? A, da: Grenadă mă anunţase că ministrul, om bun-înţelegător îşi va lua inima-n dinţi? Aşa, în dinţi; şi-şi va pune obrazul. Pentru mine. De ce?, întrebasem, Grenadă spusese ceva cu o condamnare la moarte şi cu o comutare şi eu: Ce moarte, că încţ nu m-aţi condamnat! Păi nu, da-i ca şi cum, d-aia tova' ministru cere disistare. Ce-i aia desistare?, Grenadă mi-a explicat, ridicând din umeri, eu n-am înţeles, am zis că nu cer nimic, nu mă recunosc vinovat, apoi nu sunt judecat, ca să fiu condamnat la – şi Grenadă: Lasă, dom'le, că ştim noi, cerem respectuos desistarea, că dânsu-i înţelegător şi drept şi – avea o eşarfă tricoloră uite-aşa!

Un alt plâns, pornit mai târziu a venit alături de primul gândul: îţi mulţumesc, Doamne-Doamne, că nu-i aceea.

Am plâns – până am terminat. Apoi, uşurat, mi-am aşezat braţele pe masă, capul deasupra şi am închis ochii…

Făceam cumplite eforturi ca să joc credibil. A, nu: plânsul fusese sincer, sincer fusese şi somnul care mă fulgerase – dar cum altfel să amân, suprim clipa în care mi se va vârî între degete un stilou şi mi se va strecura o foaie de hârtie sub cot, pe masă?

N-am avut noroc: hârtia albă mi s-a pus în faţă, stiloul (al ministrului) în mână. Două cuvinte de mulţumire, alea le pui la urmă, începi cu cerèrea, adică Vă rog, în fine, ştii tu, după aia mulţumeşti pentru desistare, eşti un om binecrescut, cere scuze, scrie că regreţi şi că îi mulţumeşti pentru mărinimie.

Nu m-am lăsat. Îmi era somn. Nu eram în stare să înţeleg ce mi se cerea. Nu puteam scrie, stiloul nu voia să stea între degete ca lumea. Nu refuzam, nu vorbeam, nu explicam – nu puteam.

Nici ei nu m-au lăsat. Până noaptea, târziu, mi-au tot şoptit la ureche, m-au lăudat, mi-au comunicat că sunt cel mai mare scriitor român în viaţă, că romanele mele se vor publica, toate, în cel mult şase luni, că în vârful peniţei stiloului se află liberarea, libertatea – două cuvinte de cerère şi de mulţumire şi de scuză.

(...) mi-au făcut o injecţie în braţ şi mi-au dat pastile şi mi-au. Parcă mă simţeam mai bine. Mult mai. Din nou în biroul lui Grenadă. Ministrul a venit şi el, a plecat, a venit, a plecat – numai eu am rămas. Pe scaun. La masă.

Pe după prânz am început să vorbesc. Să spun că nu vreau. Că nu

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

cerusem desistare, nu cerusem pentru că nu fusesem judecat-condamnat. Deci nu aveam de ce mulţumì. Ba da, ce: când primeşti ceva fără să ceri, nu mulţumeşti. Aşa se cade, să fii politicos, aşa sunt uzanţele între oameni civilizaţi.

Bine, am zis, îmi cer scuze că l-am înjurat pe Ceauşescu, puteam să-l fac de râs în termeni politicoşi, daţi-mi să scriu asta.

Am scris exact ce spusesem.

Grenadă nu s-a supărat pe faţă, a zis: Bună şi asta, o punem de-o parte, să încercăm alta, una mai adecvată.

Şi a început târguiala. Între timp ministrul venise cu un exemplar din Balzac tradus de Ana Maria – apăruse. Apoi cu un exemplar din **Bunavestirea** lui Breban – apăruse şi aceasta – i-am cerut s-o văd, s-o pipăi, s-o miros. Pe prima pagină Breban scrisese o lungă dedicaţie Tovarăşului Ministru Nicolae Pleşiţă şi Doamnei Sale Ioana (Maria, Ileana?) – şi încă alte multe cuvinte, toate cu majusculă.

(...)

Nu-mi aduc aminte ca în noaptea de 5 spre 6 mai 1977 să fi visat ceva, cu atât mai puţin liberarea. Cred că mi-a fost rău, dar nimic alarmant, probabil mă sufocam, pentru că dimineaţa colegul mi-a spus că horcăisem de moarte.

Imediat după deşteptare inima mi-a dat iar de furcă: bătăi neregulate, dublate, întârziate, zvârcolituri dureroase – şi senzaţia terifiantă de cap-mare. Aveam un cap foarte, prea mare, prea greu, dificil de păstrat pe umeri şi mai ales dirijat în echilibru, la cică, locul lui, prin lumea asta mare, cu drumuri numai serpentine.

Iar a venit doctorul – sau am fost dus – iar injecţie, iar pastile.

Sus, la Grenadă, dus de subofiţeri. A venit ministrul.

M-au trezit zbierătele Sacoului: urla la Grenadă. Grenadă a zis că doctorul. A venit doctorul şi ministrul a răcnit la doctorul, că ce mi-a făcut, că-l împuşcă pe doctorul, că şi-aşa duşmanii zbiară că-i tratăm, ce dracu mi-a dat, de m-a adus în halul, că nu-mi pot da drumul aşa şi eu am zis să-l lase-n pace pe dom' doctorul, dom' doctorul fusese totdeauna drăguţ cu mine, dom' doctorul îmi dăduse totdeauna medicamente, de ce să-l pedepsească pe dom' doctorul – şi am început să plâng de mila amărâtului în halat alb care stătea cocoşat sub răcnetele lui Sacou şi zicea da, s' trăiţi, da, s' trăiţi – ca un tâmpit.

Ministrul a plecat Grenadă m-a dus în alt birou acolo iar mi-a venit să plâng – şi era şi Goran de faţă şi Grenadă mă tot futea la cap cu televizorul că să mă uit la televizor şi eu zicem Nu şi după aceea cu ziarul că să-l citesc şi eu ziceam Nu şi apoi a venit povestea cu hârtiuţa scoasă de Grenadă din buzunar că să mai scriu o dată chestia cu scuzele şi să introduc frăzulica:

«Totodată regret din suflet că m-am lăsat antrenat în acţiuni potrivnice statului socialist şi poporului român şi promit solemn că nu voi mai cădea niciodată în această capcană».

Asta era *aceea*. Cum or să-mi dea drumul, fără să obţină ceva la mână? De *aceea* îmi fusese frică, atunci când plânsesem pentru prima oară. Îl simţeam, ascuţit, pe Vasile hotărît să-mi zmulgă «frăzulica»; hotărît şi cu o răbdare de înger: în faţa mea se adunaseră vreo cincisprezece foi de hârtie pe care eu scrisesem că regret că îl înjurasem pe Ceauşescu, trebuia să-l fac de râs în termeni politicoşi – toate «deocamdată nefolosibile», fiindcă nu conţineau frăzulica.

El zicea Nu-i bună nici asta deocamdată nu e folosibilă o punem de-o

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

parte să încercăm alta mai bună care să conţină frăzulica şi eu ziceam Bine şi scriam ce mai scrisesem şi Grenadă o lua de la cap şi la un moment dat m-a oprit din scris şi a zis Acum intrudu frăzulica şi mi-a pus peticul de hârtie în faţă şi eu am scris:

«Şi acum introduc frăzulica pe care domnul colo'" – iar colonelul Vasile m-a înjurat de mamă.

Şi iar am luat-o de la cap.

Şi a dat Dumnezeu şi Vasile, după ce s-a uitat la ceas, a adunat toate hârtiile de pe birou, le-a pus într-o mapă de muşama neagră. A zis ceva cu Bine, mai vedem noi şi m-a întrebat dacă vreau să cobor la celulă să-mi iau bagajul şi eu am zis din inerţie Nu şi Vasile a trimis să-mi aducă bagajul şi să-l pună în maşină.

Câţiva m-au coborât în curte, m-au băgat într-o maşină, alături era Grenadă cu mapa neagră strânsă la piept şi Grenadă nu mai spunea bancuri, era foarte trist sau obosit, nu mă mai interesa, mă interesa dacă mă expulzează cu trenul, la graniţă sau cu avionul, la Otopeni şi îmi ziceam că nu scap eu fără frăzulică, or să mi-o zmulgă acolo, în gară sau în vama de la aeroport şi îmi ziceam că ce bine-i când eşti aşa, că nu trebuie să joci aşa-ul, să faci-pe, fiindcă chiar aşa-eşti – dar dacă asta o să-i ajute pe ei să-mi zmulgă frăzulica, aşa cum îmi zmulseseră toate maţele din cap, de rămăsesem cu el bun de-aruncat ca o cutie de conserve, goală; şi am avut dreptate, ne-am oprit în altă parte decât gara sau Otopeniul; a-ha, ăsta-i ministerul lor, aici.

Am stat foarte multă vreme într-un birou cu un Ceauşescu foarte mare deasupra mea şi după aceea cineva m-a dus într-o sală, într-o hală foarte mare cu foarte multe scaune în jurul unei foarte mari mese şi iar am stat şi, după ce am stat, au intrat trei inşi, pe doi îi cunoşteam, erau Sacou şi Grenadă şi de celălalt Sacou a zis că-i tovarăşu' ministru-plin Coman şi Coman mi-a strâns mâna şi, clipind mereu, deşi nu era soare acolo, mi-a zis că el este foarte fericit că am primit înapoi titlul scump nouă tuturor de tovarăşe, că el îmi strânge mâna tovărăşeşte, că uite ce bun-mărinimos este tovarăşul Ceauşescu, ce bine că m-am gândit să-i cer graţierea, că dânsul numai lui Râmaru nu i-a acordat-o, dar să judec eu dacă Râmaru merita graţierea şi parcă Pleşiţă a intervenit să spună ceva, mai degrabă a intervenit pentru ca ministrul-plin să nu spună altceva şi ministrul-plin a zis Foarte bine, să vină! şi o uşă s-a deschis şi au intrat Ana Maria – fără Filip – şi socru-meu, fără Lulu, soră-sa, şi Ana Maria a început a striga Ce i-aţi făcut, criminalilor, când l-aţi arestat era om şi-acuma-i cârpă, ce i-aţi făcută şi eu voiam s-o potolesc, s-o asigur că îi povestesc eu acasă, dar Ana Maria nu se lăsa, striga ceva cu pupilele – Ce i-aţi dat? L-aţi drogat, criminalilor!...".

Ceea ce au aflat securiştii la un moment dat (din păcate nici noi nu vrem să aflăm la timp) a fost salvarea lui Paul Goma de la moarte. Greutatea cu care s-a reuşit scoaterea hârtiei din ţară, pentru a fi difuzată de către Europa Liberă, a făcut ca Paul Goma să fie chinuit o lună de zile.

„Testamentul" semnat la 26 martie (fusese redactat într-o primă formă încă din 1976), cu aproape o săptămână înainte de a fi arestat, este revelator:

„...Dacă, totuşi, voi fi privat de libertate, arestat şi condamnat oricare ar fi organismele executante, oricare ar fi persoanele cu care voi avea de a face – vreau să se ştie următoarele:

a) mă voi opune prin toate mijloacele arestării mele – pe care o consider de pe acum ilegală;

b) voi refuza să mă supun anchetei, oricare ar fi organismul, persoana

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

care o va conduce;

c) în cazul în care voi fi arestat – oricare ar fi forma detenţiei – voi declara imediat (şi, dacă voi avea posibilitatea, în scris) greva foamei şi a tăcerii;

d) în cazul în care voi fi judecat, voi contesta legalitatea instruc-ţiei şi competenţa completului de judecat?.(...) să se ştie că «mărturisirile» sunt falsuri şi le socotesc de pe acum nule şi neavenite;

În cazul în care organele de represiune sau persoane particulare vor produce, în sprijinul acuzaţiilor, «probe» (benzi magnetice, fotografii, filme, semnătura mea sau declaraţii «autografe»), să se ştie că sunt falsuri şi le declar de pe acum nule şi neavenite.

Dacă voi muri în detenţie (adică după momentul în care voi fi privat de libertate), ori voi suferi un accident - mortal (...) să se ştie că autorii sunt membri ai aparatului de represiune;

Dacă voi fi acuzat de fapte de drept-comun (huliganism, parazitism, trafic de valută, furt, atentat la pudoare etc…), să se ştie că sunt minciuni, drept care le declar de pe acum nule şi neavenite;

În cazul în care se va afirma că mi-am schimbat opţiunile literare, politice, etice ... să se ştie că sunt minciuni.

Această declaraţie-testament să fie dată publicităţii de către martorul meu – a cărui semnătură se află alături de a mea – la patruzeci şi opt de ore de la arestarea mea...".

Aşadar, Paul Goma, care cunoscuse încă din 1956 pe viu „secretele" Securităţii, a intuit ce avea să i se întâmple. În 1977 şi metodele Securităţii erau altele. Singura lui „scăpare" a fost că nu a putut să-şi controleze în totalitate creierul abuzat de torturi psihice, medicamente, droguri, nesomn (foştii deţinuţi politici trecuţi prin anchete ştiu ce înseamnă să nu fii lăsat să dormi).

Inflaţia de „ticăloşii" puse de Dl CTP în cârca lui Paul Goma riscă să-i anuleze argumentaţia. Certîndu-l pe Laszlo Alexandru, ca pe ultimul inept (totuşi, Dl L. Al. a citit cărţile lui Paul Goma!), nu şi-a imaginat că şi noi „se întâmplă" să mai cunoaştem „nişte oameni care refuzau sec mascarada comunistă şi aveau cel puţin la fel de mult de suferit, fără să pretindă şi să primească nici un fel de valută forte pentru asta". Fraza este văduvită de logica formală. Paul Goma nu a cerut nimic, a fost beneficiarul unui contract absolut normal în lumea civilizată. Ar fi fost mai erou, mai pe placul cârtitorilor de azi dacă ar fi refuzat în anii '70 să fie plătit? După cum spuneam, cunoaştem şi noi mulţi oameni care au avut de suferit, în grade diferite. Foarte mulţi deţinuţi politici, inclusiv semnatari ai Scrisorii Goma 77. Însă, pentru ce ar fi putut să „pretindă" (primească) ei mult diabolizata valută pe vremea lui Ceauşescu, dacă singurul care a avut curajul să-şi trimită cărţile în Occident a fost Goma? Şi, se ştie, valuta nu venea decât din Occident.

Încerc să înţeleg pe ce îşi întemeiază CTP răbufnirile de autoritate, de judecător situat deasupra tuturor, şi nu înţeleg:

„Dacă un om obişnuit, care nu se pretinde a fi altceva decât un om obişnuit, a cedat în urma unui interogatoriu la Securitate, are toată înţelegerea mea [subl. m., F.B.]... Dacă însă cineva se încumetă să joace rolul opozantului de oţel, contopit până la depersonalizare cu cauza sa, incapabil de compromis, atunci mai bine crapă decât să pună condeiul pe hârtie şi să scrie o singură literă care contravine convingerilor sale, fie şi dacă e

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

îndopat cu mama pastilelor”.

Inutil de citat în continuare. Se pare că autorul acestor rânduri este un supraom, un zeu. Deţine şi mecanismele controlului de după pierderea controlului şi adevărul absolut. Nu are nicio urmă de îndoială atunci când îşi formulează verdictele. Şi ne ceartă pe noi, bieţii oameni, care habar n-avem de nimic. Rezultă că domnia sa este Omul – Reperul – care face cinste esenţei umane.

Se plângea într-un interviu că a fost transformat „la un moment dat într-un soi de călău oficial”. Ceea ce ne trimite la o spusă a lui Iorga: „Polemistul, când e convins, e un soldat; când e plătit, un călău; când e diletant, e un pervers”.

Cine a pus regimul comunist în pericol exprimându-şi public nemulţumirea a suportat consecinţe drastice. Opozanţii de după „revoluţie”, soldaţii de după război, curajoşii de democraţie (originală), eroii născuţi după ridicarea Cortinei de Fier... înmulţiţi precum melcii după ploaie... nu-l mai pot ucide nici simbolic pe Paul Goma, dacă nu a reuşit Securitatea. Mişcarea Goma a existat, a intrat în conştiinţa publică. Şi a făcut-o cu acte şi cu suferinţă, nu cu scenarii de dezinformare. Câţi dintre negatorii, minimalizatorii lui Paul Goma au fost aruncaţi în puşcării, în azile psihiatrice, în afara fiinţei lor – în angoasa morţii?

Alibiul conştiinţelor vinovate este un balon cu pucioasă. Talentul rezistenţilor prin tăcere, autocenzură şi cultură (Paul Goma a spus „para-literatură”) ne-a alterat discernământul şi ne-a otrăvit sănătatea mintală. Nu mai ştim de ce atârnă viitorul a peste 20 de milioane de români, care încă mai dau semne că vor să fie trataţi cu respect. Toţi cei care ne-am format înainte de 1989 avem o conştiinţă mai mult sau mai puţin vinovată, însă nu în cazul tuturor ea a rămas şi o conştiinţă dedublată. Ceva esenţial este în neregulă cu noi atunci când lui Radu Filipescu îi sunt servite lecţii de retorică (nu era uşor să stai ani de zile în puşcăria Aiudului, în anii 80!, în timp ce poporul tău, cu jaluzelele trase, îşi dădea-n bobi să vadă când o să crape Ceauşescu?). La fel, atunci când un preşedinte care a făcut avere în timp ce noi mâncam pe cartelă, din marea milă a Inegalabilului Cârmaci, îşi permite să umilească un om ca Vasile Paraschiv, în direct, la oră de maximă audienţă, în aplauzele unor intelectuali lipsiţi de şira spinării (Paraschiv e un om care a cunoscut toate iadurile posibile pe pământul ţării lui, mai bine ar face românii să-i citească memoriile!). Când superoamenii noştri de cultură o iau în tărbacă, o maimuţăresc, când violent, când condescendent, pe Herta Müller (de ce? că a avut curaj să spună adevărul, că are nas pentru securişti, pe care îi miroase de la o poştă nici ea nu are talent?) discernământul nostru este la pământ. În fine, când intelectualii de azi trec peste asemenea lucruri cu nonşalanţă (e mai de bun gust să ciocneşti o cupă de şampanie la palatul prezidenţial, să ai impresia că vei intra în istorie pe uşa din faţă, decât să fii solidar, să fii empatic cu inginerul Radu Filipescu, cu muncitorul Vasile Paraschiv..., cu netalentatul scriitor Paul Goma, cu neromânca scriitoare Herta Müller!) orice tratat, studiu sau eseu pe care îl semnează aceştia devine moral-mente caduc.

Problema noastră să fie oare că n-am făcut, pentru că n-am avut „un Havel”? (Cine să ni-l fi înşurubat în creier şi în conştiinţă, ca pe un cip?)

Adevărata noastră zgaibă (care ne zgândără) este: Tu (eu) de ce n-ai (n-am) fost Havel? (Havel este mai talentat decât Goma, de-asta a avut succes în spaţiul public? Oare în România talentul şi moralitatea se

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

exclud!?)

Încă mai cred, încă mai sper că adevăratul nostru „un Havel" ar fi trebuit şi trebuie să mijească în creierul şi în conştiinţa oricărui intelectual român. Cine i-a împiedicat pe talentaţii noştri compatrioţi, indiferent de limba lor maternă, să fie „un Havel"? Cu siguranţă, nu Goma. El a avut curajul nebun de a fi „singur împotriva Lor", cu alte cuvinte le-a ridicat mingea la fileu marilor noştri artişti întru toate. Istoria ne arată (aceeaşi istorie sabotată de români) că falnicii, talentaţii, rasaţii noştri intelectuali erau preocupaţi să prindă mingea pe sub fileu... ca să nu facă praf, să nu stârnească valuri... să nu fie luaţi la ochi.

Din păcate. Patrioţii care nu doreau să îşi părăsească ţara aveau toate motivele să o apere semnând Scrisoarea, în chiar „anul drepturilor omului" (1977). Şi nu au semnat-o decât oameni obişnuiţi, cu excepţiile arhicunoscute: Ion Negoiţescu şi Ion Vianu. Este unul din cele mai aprige momente ale istoriei noastre recente în care ne-am autosabotat.

Pe 8 februarie 2010, s-au împlinit 33 de ani de când cei 8 au semnat Scrisoarea şi au trimis-o prin mai multe canale în Occident. A doua zi, pe 9 februarie, la mai bine de două săptămâni de când fusese trimisă, se citea la radio Europa Liberă Scrisoarea către Kohout... Mişcarea Goma prindea contur.

Oricât de retorice ar părea, câteva întrebări de bun simţ se cer formulate. În primul rând către preşedintele Traian Băsescu şi acele instituţii ale statului de drept, care s-ar putea autosesiza pentru a repara o nedreptate atât de mare. Poate domniile lor ar reuşi să elimine acest handicap istoric, printr-un simplu gest de voinţă politică (o expresie foarte îndrăgită în campanii). În acelaşi preţ, i-ar scăpa şi pe intelectualii noştri de trauma nedeţinerii „unui Havel".

Ar fi un foarte nimerit exemplu pentru demararea „lucrărilor" procesului comunismului, dacă Preşedintele ar încerca un act de minimă reparaţie morală, din partea statului şi a poporului român, prin care Paul Goma să beneficieze, măcar după 20 de ani de la Revoluţie, de efectele Decretului 118/1990, completat cu Legea 221/1990. Toţi preşedinţii postdecembrişti ai Uniunii Scriitorilor din România nu au avut puterea (bunul simţ, colegialitatea, ruşinea, conştiinţa; curajul?) de a-i trimite lui Paul Goma o hârtie cu antetul USR prin care să-l înştiinţeze că a redevenit membru (reamintesc, l-au dat afară, făcându-se mici în faţa Securităţii, pe când era închis la Rahova, în '77, bătut şi drogat, ca să moară). Poate că Preşedintele ţării, după ce va reciti Constituţia, o să reuşească să atragă atenţia asupra situaţiei nefireşti în care este lăsat Paul Goma.

Până şi din Comisia Tismăneanu a fost dat afară, chiar dacă nu apucase să intre, deşi se spunea că însuşi Traian Băsescu l-a vrut acolo. Este oare posibil ca statul român de drept, care încearcă să repare, măcar declarativ, consecinţele crimelor statului totalitar, să găsească soluţia de a nu-l mai umili la nesfârşit pe singurul nostru scriitor opozant autentic? Chiar nu poate statul de drept să facă lumină în privinţa cetăţeniei române, pe care statul totalitar le-a furat-o, precum hoţii de drumul mare, membrilor familiei Goma în noiembrie 1977?

Furia cu care se încearcă de ani de zile distrugerea credibilităţii lui Paul Goma (pe care nici măcar Securitatea nu a reuşit-o) este emblematică pentru ceea ce suntem astăzi ca naţiune. Goma nu e „vinovat" pentru că, la un moment dat, brutalizat, pierzându-şi stăpânirea de sine – nu din cauza cedărilor sale, ci din cauza criminalilor care îl drogau – a semnat o

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

declaraţie ce i s-a băgat sub nas... Vina lui este că a ieşit din rând. Prea sus, prea în faţă. Când distanţele care separă fizionomiile morale sunt prea mari se încearcă distrugerea referinţei pentru a institui altă scară, alt cod. Şi în curaj, ca şi în frică, şi în suferinţă există trepte. Este lecţia pe care ne-o înfăţişează foştii deţinuţi politici. Aşa cum aceia care (deşi supuşi unor bătăi crunte, unor metode ce nouă ne par de necrezut, înfometării, frigului, umilinţelor, degradării umane) au fost închişi ani de zile dar nu au trecut prin „reeducare" au modestia, umilitatea de a spune „nu ştiu dacă aş fi rezistat de-aş fi trecut prin Piteşti..." (inclusiv Paul Goma a spus-o), tot aşa, aceia dintre noi care nu am luat nicio palmă de la Securitate ar trebui să avem onestitatea (faţă de noi înşine, în primul rând) de a nu-i judeca pe cei ce-au fost deasupra noastră, ca oameni. Care şi-au atins limitele omeneşti sub teroare.

Cei ce trimit în derizoriu gesturile unor oameni care-au fost verticali, atunci când nouă ne era teamă până şi să ascultăm bancuri, nu fac decât să justifice şi astăzi, la mai bine de 20 de ani de la căderea regimului comunist, crimele împotriva umanităţii pe care acesta le-a săvârşit.

Aici nu este vorba de a-i lua apărarea lui Paul Goma (se apără singur prin tot ceea ce a făcut şi a scris), ci de a restabili o balanţă a bunului simţ. În noiembrie a.c. se împlinesc 33 de ani de când familia Goma supravieţuieşte, la limita confortului material, dar la cea mai înaltă cotă a decenţei morale, în exil. Mai exact spus, în refugiu politic. Am explicat altădată care este statutul celor trei membri ai familiei Goma, în raport cu statul român. Am explicat şi aparentul paradox al existenţei azilanţilor politici români în condiţiile în care România este stat UE. Statul francez (şi el membru UE) le-a prelungit acest statut până în 2012. Ministerul Justiţiei din România şi MAE nu au decât să descâlcească această realitate. Deşi, ar fi fost mult mai simplu dacă cei trei şi-ar fi redobândit cetăţenia „din oficiu", printr-un act formal emis de instituţia îndrituită. La fel de simplu, şi de normal, ar fi fost ca USR să-l reintegreze ca membru pe Paul Goma, tot din oficiu, deoarece nu a fost exclus ca scriitor şi nici deposedat de cetăţenie la cerere.

Dar România e o ţară sufocată de oameni talentaţi. Probabil de aceea, deseori, lucrurile simple nu ne sunt la îndemână.

Dacă securiştii, criminalii poporului român îşi aşteaptă sfârşitul în tihnă, fără grija zilei de mâine (unii au 90 de ani, şi pensii de peste 15 milioane de lei vechi, care tot cresc, în funcţie de grad), Paul Goma nu are dreptul nici la pensia legală de care beneficiază atâţia români, fără să se considere că ar fi vreun privilegiu.

Paul Goma nu este singurul căruia statul comunist i-a confiscat un drept inalienabil, dobândit prin naştere. Sunt şi alţi români care refuză să ceară un drept la care nu au renunţat vreodată. Preşedintele României şi Ministerul Justiţiei, în primul rând, dar şi celelalte instituţii ale statului, precum şi fulguranta noastră societate civilă sunt responsabili pentru felul inacceptabil în care sunt perpetuate efectele măsurilor comuniste.

Comunismul a fost condamnat pe hârtie, aşteptăm să fie şi judecat. Crimele împotriva umanităţii sunt imprescriptibile.

O altă întrebare neinfirmată de istorie (aceea nefalsificată): ce nevoie aveam noi, cetăţenii României, de „un Havel", atâta vreme cât l-am avut pe Paul Goma? Cred că răspunsul este, va fi încă multă vreme, examenul pe care-l tot pică şi trebuie să îl treacă intelectualitatea de la noi".

•.•

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*) Articolul poartă titlul "Gomora" (avem cultură biblică, noi, inginerii C.T.P. din RSR!) şi a fost publicat în *Adevărul* din 23 iulie 1995 sub semnătura lui **Cristian Tudor Popescu**, preţuit prozator de către preţăluitorul canunesc N. Manolescu şi prieten la cataramă al prietenului meu de atunci: Dorin Tudoran - acesta i-a recenzat o carte sub titlul: "Nu mă simt inocent, mă simt curat". Curat - curat, Dorin*e*, ca să nu ţi se uite vocativele! De la Manolescu nu mă aşteptam la vreun protest, măcar la o distanţare faţă de porcăriile "scriitorului C.T.P", dar de la Tudoran: da. Încă nu constatasem că poetul disident dădea din mâini, din picioare ca să "(re)intre în rânduri", vorba versului patriotic scris de Cosaşu-Ostaşu, să se desdisidentizeze (căci făcea rău atitudinea de contestare) cât despre "solidaritatea" cu mine nu se compara cu setea de autoreabilitare în faţa celor pe care îi atacase feroce înainte de decembrie 89, în revista *Agora*: Eugen Simion, Buzura, Carmen Firan. Ca şi pentru Monica Lovinescu, vechea prietenie cu mine fusese uitată, ştearsă: cum să se manifeste Tudoran împotriva lui Liiceanu, cel care îmi trimisese - mie, nu lui! - la topit **Culoarea curcubeulu**i, de el editată?; cum să cârtească împotriva lui Sorescu, cel care topise plumburile cărţii (mele) **Gardă inversă**, ca să-şi plătească faţă de Iliescu portofoliul Culturii?; cum să repete, în interviul cu Eugen Simion, "răutăţile" scrise despre el, în *Agora*?; cum să mârâie împotriva Monicăi Lovinescu, a lui Ierunca, cei care încuviinţaseră explicit distrugerile culturale-editoriale (dar numai a mea era cartea distrusă) ale culturalului Liiceanu?

Textul inginerului textilist CTP a fost publicat în cadrul campaniei din primăvara-vara anului 1995 organizată de Securitatea Eternă împotriva candidaturii mele la preşedinţia României. A fost precedat de o declaraţie în presă a lui Corneliu Coposu. În aceasta eram prezentat ca sabotor al tentativei ţării de a se democratiza (ce va fi făcut "ţara" ceea în cincinalul ce trecuse ?, îl va fi aşteptat pe "Senior" să deschidă în sfârşit gura, la ordinul lui Măgureanu?) şi urmată de alta, a lui Horia Rusu, în aceeaşi tonalitate critică la adresa mea şi aşteptătoristă potrivit doctrinei lui Coposu:

"Nu-i momentul…" (Nota mea, P.G.)

Eram pregătit - de aseară - să scriu un "comentariu" la textul acesta. Îmi amân plăcerea: sunt prea obosit acum, după trei ore de diacritizare (astă noapte, între orele 21 şi 24,00), de draci resuscitaţi de gunoiştea de CTP.

Am să-l scriu azi sau mâine, nu rămâne el ne-scris.

Luni 15 februarie 2010

Iată ce voiam să notez:

Jurnalul meu este… jurnalul meu (personal); el este, pentru mine, traista cerşetorului, în care adun, pun, depun ce cred eu că este interesant, bun, util pentru mine.

Jurnalul meu nu este o "publicaţie" pe care o conduc (decât într-un singur mod: accept sau nu accept să reproduc un text), ci un adăpost pentru aceia care nu au unde să publice, ori doresc ceva mai multă… publicitate (şi-au găsit unde: pe situl meu!). Acesta fiind statutul, în cazul reproducerii integrale a câte unui text despre mine, nu am intervenit decât rareori, cu o corectare de date sau cu câte o virgulă omisă.

Textele semnate de Flori Bălănescu mi-au fost totdeauna favorabile; până la acesta, reprodus ieri, dacă am mai mormăit -

în scrisori - că prea mă laudă; sau că prea au caracter de petiţie - părerile mele au rămas între noi.

De astă dată trebuie să scriu deschis (!) că am fost deranjat, pe de o parte de "cererile" către stăpânire (de a-mi restitui aia, de a-mi re-da aia), pe de alta de "indiscreţiile" privind starea noastră materială. Este adevărat, cea mai supărătoare a fost o pledoarie înflăcărată, în favoarea mea, dar în care a fost scăpată expresia (citat aproximativ): "Goma trăieşte în exil din mila statului francez" - autor: Liviu Ioan Stoiciu.

Or această formulare - preluată, prelucrată - este inexactă; şi umilitoare: trăiesc, nu "din mila statului francez", ci din salariul Anei, soţia mea, bibliotecar la Biblioteca Naţională a Franţei.

În textul reprodus mai sus Flori Bălănescu, desigur, din prietenie, din devotament, exagerează, cum am mai spus: pe de o parte acordînd prea mare spaţiu (în text) caracterului petiţionar, pe de alta exagerînd starea materială precară a noastră. Care este o chestiune de familie, ca să spun aşa, despre care vorbesc-scriu numai eu.

Vreau ca Flori Bălănescu să înţeleagă exact ce am scris, aici. Pentru că va fi ştiind şi ea bine că săracul e şi fudul. Ca mine.

*

Mă obsedează de câteva zile un "nume", în fapt, un supranume: "Bercea Mondialu'". Dacă nu aş suferi de o respingere viscerală (citeşte: greaţă) faţă de un termen ultrafolosit în primul rând în Franţa, iar de la o vreme în România, anume: "genial", l-aş pune pe acest nume demn de un personaj al **Ţiganiadei** lui Budai-Deleanu.

*

"Opera lui Rebreanu, în instanţă 14 Feb 2010 Cristina Mihalascu

Opera scriitorului Liviu Rebreanu este în aceste zile motiv de dispută între Societatea de Gestiune Colectivă a Drepturilor de Autor (CopyRo) şi Ilderim Rebreanu, nepotul acestuia, care se judecă în instanţă pentru obţinerea drepturilor de autor asupra întregii moşteniri culturale."

Caracatiţa Uricaru! După victima Sebastian, Rebreanu!

*

În forumul *Observatorului Cultural* iată ce se dezbate…

ciudat? joenegut, Luni, 15 Februarie 2010, 15:07

Sunt forumisti pe care nu-i inteleg? Dau lectii unui personaj intrat in istorie? Chiar daca Doamna Cornea n-ar avea dreptate, este decent sa nu-i dam lectii, noi cei care n-am avut demnitatea si curajul sa exprimam lucruri, iar acum la adapostul,

uneori, al anonimitatii sa dam in stamba.

@D.C. legatura are cu prefectura? NEDEEA BURCA, Luni, 15 Februarie 2010, 10:43

Nu inteleg care sunt motivele pentru care, in acest moment, dl. Paul Goma ar trebui sa fie sustinut public. E dat afara de undeva si nu stim noi? Candideaza la ceva si n-am fost anuntati? Si in ce consta "drama" d-sale? Se afla in vreun pericol foarte grav "celebritatea anticomunista" a d-sale? Si, nu in ultimul rand, ce legatura vedeti dvs. intre dl. Paul Goma si subiectul in dezabatere? Da, stim cu totii, a existat un moment in care dl. Paul Goma a fost un exemplu de curaj si de civism. A riscat mult si a suferit pe masura. Dar, a fost, oare, chiar singurul? Si, daca nu, oare de ce numai d-sa ar trebui, acum, "sustinut public"? Vrea d-sa in locul d-lui Oprea? V-a indrituit sa fiti purtatorul de cuvant al d-sale? De ce nu va exprimati clar si nu spuneti exact ce doriti, la urma urmei? Altminteri, toate intempestivele dvs. interventii nu au absolut nici o noima!

PAUL GOMA D. C., Duminica, 14 Februarie 2010, 19:41

Doamna Doina CORNEA,

Scrierile lui Paul Goma sunt dovezi irefutabile ale crimelor comunismului de pe intregul teritoriu al ROMANIEI MARI.

Va intreb, inca odata: DE CE NU-L SUSTINETI PUBLIC PE DOMNUL PAUL GOMA? CARE SA FIE MOTIVELE CARE VA DETERMINA SA NU-L SUSTINETI PUBLIC PE PAUL GOMA? MOTIVE PERSONALE? TEAMA DE CELEBRITATEA ATICOMUNISTA A LUI PAUL GOMA? INVIDIE? TEAMA DE REPRESALII ASUPRA DUMNEAVOASTRA DE CATRE "PUII DE BOLSEVICI"? CA "MAMA A NATIUNII ROMANE", GASESC DESTUL DE CIUDAT COMPORTAMENTUL DUMNEAVOASTRA FATA DE DRAMA, DA DRAMA, DOMNULUI PAUL GOMA.

Subtilitate ori confuzie ? Nedumeritu', Duminica, 14 Februarie 2010, 10:55 D-na Cornea, care e schimbarea din decembrie 2009 ? Si inainte si dupa aveam, si avem, acelelasi premier si acelasi presedinte.

Paul Goma D. C., Sambata, 13 Februarie 2010, 14:21

Doamna Cornea, pe cand o SCRISOARE PUBLICA DE SUSTINERE A LUI PAUL GOMA? E ASA DE GREU? DE CE? CARE-I MOTIVUL ADEVARAT CA NU-L SUSTINETI PUBLIC PE PAUL GOMA?

*

În coada listei susţinătorilor lui M. Oprea a apărut Totok! El mai lipsea!

*

În revista *Cultura* Dorin Tudoran scrie o chestie foarte îmbârzoiată-înnodurată din care nu se înţelege limpede: a fost Marius Oprea eliminat din conducerea Institutului sau ba? Şi ce mai rămâne din informaţia de ieri furnizată chiar de interesat, anume că el, Tudoran ar fi fost numit preşedinte de onoare? Numit, de către cine?

Vorba celuia: “Aşteptăm provincia”. Ea să ne explice codul cu care să descuiem textele tudoraneşti.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Marţi 16 februarie 2010

Protestatarii de meserie, holocacaustolologii Katz şi Florian, colegi în "lotul" celor daţi în judecată de mine pentru calomnie, alături de Carmen Muşat, al cărei soţ a apărat o bună parte dintre antisemitizatori, nu ştiu dacă şi pe aceşti păduchi veninoşi, indivizi fără meserie, alta decât aceea de a zbiera, cu stropi: «Alarma, Antis*i*miiit!", de fiecare dată când li se năzare lor, vigilenţilor, că a violat inviolabilul Zid al Ierusalimului o musculiţă numai bună de antisemitizat). Aceste creaturi de coşmar, copii încremeniţi în borcanul cu spirt, ca mostre-de-monştri, în vârsta mentală a pantalonilor scurţi, masturbaţionişti tremuricioşi, impenitenţi, pe sub bancă, altfel preşedinţi ai Centrului pentru Monitorizarea şi Combaterea Antisemitismului din România (Fanfara, Fanfara!), ca, scuzaţi-pardon-bonsoar, Katz şi Alexandru Florian, directori-delegaţi ai vreunui institut botezat pentru circumstanţă: "Naţional, românesc, pentru studierea Holocaustului", în uniforme de premilitari ai Ţahalului, de către impostorul nobelizat Elie Wiesel. (Trei ani de zile aceşti tovărăşei fără căpătâi, fără meserie - şi fără vârstă decisă - lătrători în haită la fiecare imaginar "act de antisemitism", turnători din familie şi din tradiţie, au refuzat să-şi declare adresa, astfel blocînd mersul procesului intentat de mine), protestează, acum, contra filmului cu /despre Ogoranu, prezentat la Berlin (după *Evenimentul zilei*):

"**Filmul despre Gavrilă Ogoranu provoacă proteste la Berlin**
Traian Danciu Marţi, 16 Februarie 2010

"SCRISOARE. Pe motiv că filmul „Portretul luptătorului la tinereţe" ar aborda un personaj care a făcut parte din mişcarea legionară, mai multe organizaţii cer încetarea proiecţiilor din festival.Una dintre cele patru producţii româneşti proiectate zilele acestea la Festivalul de la Berlin este criticată pentru că ar „glorifica" un fost legionar.

Scrisoarea de protest împotriva filmului „Portretul luptătorului la tinereţe", regizat de Constantin Popescu şi prezentat în secţiunea Forum a Festivalului de la Berlin, este semnată, printre alţii, de Marco Katz, preşedintele Centrului pentru Monitorizarea şi Combaterea Anti semitismului din România, şi Alexandru Florian, director al Institutului Naţional pentru studierea Holocaustului „Elie Wiesel".

Proiecţiile nu vor fi oprite

Destinatarii„petiţiei" sunt directorului Berlinalei, Dieter Kosslick, şi membrii juriului actualei ediţii, prezidat de Werner Herzog, deşi filmul nu este în competiţie.

Semnatarii protestului critică la filmul pe care se pare că nu l-au vizionat (**cum altfel?, doar acesta este obiceiul Holocaustologiei Universale: aşa cum Carmen Muşat şi I.B. Lefter au publicat în** *Observator cultural*, **calomniosul text semnat "Radu Ioanid"**

împotriva mea - şi tot fără să-l citească) - şi pe care îl descriu drept „documentar", ceea ce el nu este - că acesta ar glorifica o persoană, portretizând- o drept luptătoare împotriva comunismului, deşi aceasta a a parţinut mişcării legionare. Filmul urmăreşte lupta grupului de partizani condus de Ion Gavrilă Ogoranu, în primii ani de comunism.

„Vă aducem la cunoştinţă că Ion Gavrilă-Ogoranu a făcut parte din Mişcarea Legionară din România, Fraţia de Cruce Negoiul, fiind un militant al acestei organizaţii cu caracter fascist, antisemit şi rasist", scriu semnatarii. „*Promovarea cultului persoanelor şi organizaţiilor cu caracter fascist, rasist şi xenofob este interzisă de legea din România şi contravine principiilor fundamentale ale democraţiei europene*" (este recognoscibilă negaţia oarbă, insolentă, cretină, a orice nu este ultrafavorabil lor, antisemitizatorilor - nota mea, P.G), se arată în scrisoare. Prin urmare, semnatarii cer să se „dispună încetarea proiecţiilor", lucru care n-a fost acceptat de organizatorii Berlinalei.

„Vreau să fiu înţeles bine, acest film nu e o hagiografie"

Protestul a fost un subiect de discuţie duminică seara, la petrecerea românilor de la Berlin. Bernd Bruder, responsabil cu selecţia filmelor din Europa de Sud-Est în secţiunea Forum, a apărat decizia de a selecta „Portretul luptătorului la tinereţe", susţinând că acuzaţiile ar fi neîndreptăţite.

El a admis, în schimb, că s-ar putea ca, pentru un istoric român, unele aspecte să fie discutabile. „**Nu putem porni la discuţie atâta timp cât cei care protestează nu au văzut filmul**. (subl. mea, P.G.) E, în primul rând, un film de ficţiune şi nu un documentar", spune Constantin Popescu.

„Vreau să fiu înţeles bine, acest film nu e o hagiografie, oamenii ăia nu sunt nişte îngeraşi pentru mine. Asta nu înseamnă că nu am voie să am o părere despre ce s-a întâmplat. Eu prezint nişte fapte ale unor oameni, dar asta nu înseamnă că sunt de acord cu tot ce au făcut ei", continuă cineastul, amintind de faptul că Gavrilă Ogoranu a fost portretizat de nenumărate ori în România, inclusiv în „Memorialul durerii", de la TVR, fără să protesteze cineva.

„Încerc doar să înţeleg de ce se judecă lucrurile cu măsuri diferite. Şi de unde psihoza asta, de a nu vorbi despre anumite lucruri?"

(Cum, "de unde"? De la Tel Aviv-Washington!, precizarea mea, P.G.).

Cercetătorul german în cultură şi criticul de film Ekkehard Knoerer scrie în revista de cultură on-line „Perlentaucher" că „Popescu, [ca] autor al scenariului, pe de-o parte observă cele întâmplate clar din poziţia dreptei anticomuniste. El tace însă asupra faptului că *multe dintre figurile sale din film, care apar drept eroice, deşi fără sens, au un fundal fascistoid-antisemit,* (subl. mea, P.G.) ceea ce i se poate reproşa din punctul de vedere al unui istoric".

("El tace însă"… iată că totodată i se sugerează ce, cum ar fi trebuit să facă: să fi început cu suferinţele evreilor sub nazişti şi legionăroi, abia apoi să fi adus vorba de eventualele suferinţe prici-

nu-ite de “unii evrei” neevreilor - cunosc reţeta din cronicile lui Ed., Reichman, din sfaturile prieteneşti ale lui Alain Paruit, S. Damian, din “întrebările” năuce, prosteşti, analfabete puse mie de comentatorul O. Şimonca… - nota mea, P.G.)

„Nu putem porni la discuţie atâta timp cât cei care protestează nu au văzut filmul.“,

CONSTANTIN POPESCU, regizor

ISTORIE

„Rezistenţa n-a fost o mişcare a legionarilor”

Ion Gavrilă Ogoranu, unul dintre cei mai înverşunaţi partizani anticomunişti, a încetat din viaţă în 2006, în satul Galţiu, din judeţul Alba, la 73 de ani. În anii de liceu, în Făgăraş, a activat în Frăţia de Cruce, organizaţia de tineret a Mişcării Legionare. Ca student, a fost condamnat, în lipsă, la 19 ani de închisoare în procesul celor 200 de studenţi de la Cluj, după ce, între 1941 şi 1944, fusese închis pentru „activitate interzisă”. Între 1948 şi 1955 - când ultimii luptători au ajuns în mâinile Siguranţei, în urma unor denunţuri - a condus Grupul Carpatin Făgărăşan. A fost condamnat la moarte în 1951. Timp de 21 de ani, până în 1976, a stat ascuns în casa Anei Săbăduş, văduva unui deţinut politic, care i-a devenit ulterior soţie. Se pare că a scăpat de condamnare, după 1976, graţie intervenţiei lui Richard Nixon.

„Au fost voci grăbite care au afirmat răstit că mişcarea de rezistenţă anticomunistă a fost opera legionarilor. E o minciună. În acelaşi timp, printre partizani au fost şi legionari. Trebuie luat caz cu caz. E o prostie enormă să acreditezi ideea că a fost o mişcare a legionarilor de fapt, iar în mediile germane (nu germane, ci a unor gazetarnici evrei din Germania - nota mea, P.G.), în special, s-au făcut câteva extrapolări ne avenite. Trebuie, pur şi simplu, acceptat acest episod din trecutul lui Ogoranu, ca şi faptul că a fost un luptător adevărat. Trebuie discutat concret, dacă e cazul, ce anume a făcut el ca legionar. Sunt două lucruri distincte”, spune istoricul Armand Gou. (Florentina Ciuverca)

PROIECT

“Urmează portretul Elisabetei Rizea

„Portretul luptătorului la tinereţe” este prima parte a unui triptic numit „Aproape linişte”, care va continua cu două alte filme, despre fraţii Arnăuţoiu şi Elisabeta Rizea. Filmările, care au angrenat peste 100 de actori, au avut loc în 2008, la studiourile MediaPro, din Buftea, şi în diverse locuri din ţară. Rolul principal, al lui Gavrilă Ogoranu, i-a fost atribuit lui Costi Diţă, iar camarazii lui au fost preluaţi, printre alţii, de Alexandru Potocean, Bogdan Dumitrache, Alin Mihalache. Filmul a primit 1,5 milioane de lei de la Centrul Naţional al Cinematografiei, în 2006”.

Comentarii de Erwin(Vizitator), luni, 15 februarie 2010 - 23:13

Pai daca provoaca proteste este musai sa-l vedem.

Dar la filmele cu comunisti, de ce nu protesteaza? de Beria(Vizitator), marţi, 16 februarie 2010 - 01:20Nu cumva fiindca ei au fost parintii din umbra ai comunismului, care mai tarziu le-a scapat din mana pierzand avantajele pe care le sperau? Sunt niste fatarnici, isi plang numai durerile lor, dar crimele facute de ei le trec sub tacere sau le neaga mintind fara sa clipeasca. Ana Pauker, Vasile Luca, Walter Roman, Nikolski, si foarte multi altii, au complotat impotriva statului roman si au fost coloana a 5-a a comunismului in Romania. Au fost in prima linie a instaurarii

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

comunismului in Romania, savarsind genocid impotriva elitelor romanesti. Chiar au uitat asta? Noi nu, caci s-au dovedit rasisti si xenofobi cu romanii chiar la ei acasa. Sa-si ceara si ei scuze pentru crimele lor, cum si altii si-au cerut scuze de la ei, atunci poate va fi mai multa armonie."

"apreciez aceasta linie de gandire de Andrei Panait(Vizitator), marţi, 16 februarie 2010 - 01:11 Dar am auzit insa, ca filmul este destul de prost facut din punct de vedere cinematografic, si ca nu se dezvolta suficient de bine caracterele principale. Pana la urma, oricat de legionar ar fi fost Ogoranu, povestea lui este una din istoria noastra si nu poate fi stearsa de cenzori, chiar din contra fiindca a fost un luptator de renume, merita facute filme bune si de renume, dar macar sa le faca bine, nu amatoreste asa cum spun criticii ca s-a facut asta.

"Eroul Ogoranu de Axente Severus (Vizitator), marţi, 16 februarie 2010 - 02:59Este un erou al Romaniei si avem datoria sa ni'l pastram ca atare.Daca nu vor apare schimbari semnificative la acctualul raport de forte in lume (cele vazute dar si nevazute) o natiune vulnerabila ca Romania risca sa'si ingroape pur si simplu istoria, eroii, tot.Curand va veni si randul lui Eminescu; nu au inceput inca acest demers caci merg pe strategia lui Ilici Lenin " Doi pasi(mici) inapoi-un pas(mare) inainte"- perversiune dusa la rang de arta.Da, Legionarii au mai comis o mare "CRIMA": aceea de a fi osatura rezistentei anti-comuniste; este un adevar ce nu am nevoie sa mi'l confirme altii-chestiune de famile.Bunul Dumnezeu sa'i odihnesca pe ei pe toti. Eroi avem multi si multi uitati: Alexandru (Bebe) Cristescu pe frontul anti-Bolshevik are mormantul in Franta, Bazu Cantacuzino (pilot greu de egalat) e in Spania; oare nu merita sa fie adusi in tara?A.S.

"de andy marţi, 16 februarie 2010 - 04:07 Sa fi anticomunist e un pacat pentru cei care au adus si impus comunismul in Romania. Noi ar trebui sa-i tratam pe toti care au facut parte din Partidul Comunist, asa cum ii trateaza evreii pe nazisti: sa-i rapim, de oriunde s-ar afla in lume, sa-i condamnam la moarte si sa-i executam."

*

Comentariul forumestru la declaraţia de solidarizare a Doinei Cornea cu Marius Oprea (din *Observator cultural*) m-a iritat peste măsură: imbecilitatea acestui "Mony Thor" pitit sub ţolul mizerabil al anonimităţii (cică: "Monitor" - ha, ha, ha!). De aceea voi interveni între paranteze drepte, cu italice, în textul acestui curajos-din-tufiş; acestui prostalău analfabet, dar monitorist, adică instructor, părerist fără teamă (dacă o dă anonimă…):

"Opinii si ...admonestari **Mony Thor**, Luni, 15 Februarie 2010, 19:14
Stimata doamna D. Cornea,Va asigur mai intai de profundul respect pe care il am pentru atitudinea dv. civica dinainte si dupa 1989 si nu pot decat sa regret prezenta dv. atat de rarissima in viata social-politica de la noi in acesti ultimi ani. Sunt convins ca o urmariti cu interes activ si presupun ca doar probleme de sanatate va impiedica sa va implicati mai frecvent.

Marturisesc ca, intelegand si aproband opiniile pe care le-ati consemnat in printul O.C., ma nedumireste, in schimb, insistenta cu care reveniti pe site-ul acestuia, in contextul dezbaterii cazului M. O., pentru determinarea unui demers identic in favoarea lui P.Goma. [*care "demers identic în favoarea lui P.G."?, -n.m. P.G.*] Cele doua personalitati nu au, cred, in comun decat inversunarea cu care se dedica crezului lor, care in cazul primului este unul de toata lauda. In ceea ce-l priveste pe P.G., acesta a incetat de mult sa mai militeze pentru o cauza si mai precis, pentru una

pozitiva.[*de unde până unde "a incetat de mult sa mai militeze pentru o cauza si mai precis, pentru una pozitiva(P.G.)"?*] Refuzand sa recapete cetatenia romana, el probeaza lipsa solidaritatii sale cu destinul poporului roman [*de unde ai scos "refuzul de a recăpăta cetăţenia română, patrihotule român? De la Securitate pe care o slujeşti în continuare?*]. Ambitii si orgolii nemasurate l-au despartit rand pe rand nu numai de intelectualitatea indigena, ci si de diaspora din Franta, alaturi de care s-a manifestat politic. Daca veti citi „Jurnalul" Monicai Lovinescu, veti afla cum treptat nu numai cum si-a tradat el vechile prietenii (M. Lovinescu insasi, V. Ierunca, D. Tepeneag s.a.), dar s-a plasat uneori, dupa cum aprecia M.L.., chiar in zona patologicului.

[*Dar dacă vei citi Jurnalele lui P.G. ce vei afla, tu, necititor din moşi strămoşi? Nimica goală, fiindcă Tel Avivul de la Washington încă nu-ţi va fi trimis manualul din care să înveţi papagaliceşte răspunsurile*]

Ca sa nu mai vorbim despre faptul ca, sfidand istoria si documentele care o atesta, neaga cu o obstinatie care nu-l onoreaza producerea Holocaustului in Romania si in teritoriile administrate temporar de aceasta in timpul Razboiului Mondial. (subl. mea). (…)

[Deci asta era! Mony Tor este un jegos, un bălos, un păcătos ovreu bolşevic din cei care nu citesc nimic altceva decât ce li se indică de la Celula de partid (PCb). Iar atunci latră, scuipă, băşesc revoluţionăreşte şi, de după perdea, varsă conţinutul oalelor de noapte (păstrate două săptămâni sub pat, aşteptînd Armata Roşie ca să-i alunge, să-i lichideze pe *goi*, pe legionăroi, pe moşierişti, pe regalişti, ca să rămână pământul Basarabiei doar al lor - ca al Palestinei), în capul nefericiţilor băştinaşi care încearcă să fugă de raiul vostru, sovietic - aşa cum aţi făcut în Săptămâna Roşie, începînd din 28 iunie 1940, în Basarabia şi în Bucovina de Nord]

Iata deci, stimata doamna, suficiente motive pentru a privi cu circumspectie orice tentativa de a-l recupera pe dl. P.Goma in randurile celor carora li s-ar cuveni un loc de cinste in societatea noastra (ceea ce nu inseamna ca am uitat curajul si demnitatea cu care el a infruntat, la vremea respectiva, regimul ceausist.)".

*

Magda URSACHE

După 33 de ani sau „ce eşti – ce-ai fost... ce-o să fii"

Se împlinesc (anii trec ca apa!), în februarie 2010, 33 de ani de la Mişcarea Goma pentru drepturile omului, de la Charta românului Goma.

Istoria fără memorie corectă poate fi o catastrofă, în rînd cu marile cutremure, cu inundaţiile, cu uraganele, cu pandemiile... La noi, maladiile memoriei proliferează, exersăm ars oblivionalis, dar şi ingineriile bio-bibliografice. „Noi dăm totul la întors, începînd cu noi înşine" (Bonifacia). Pentru o oră de disidenţă, se fac reconstituiri de CV-uri; „autoamneziantii" falsifică răzbit jurnale. Cîţi nu se laudă cu texte şopîrloase strecurate în „organe" de cultură, cu vreun cui băgat în „Scînteia" mare ori mică? Măcar cu un gînd „negaţionist" în faţa oglinzii din baie.

În noiembrie '77, „opozantul de meserie" Paul Goma a rămas fără cetăţenie şi aşa-i şi astăzi. După ce, la Rahova, trecuse pe lîngă moarte, după ce fusese anchetat (citiţi: bătut bestial şi drogat, ca să-i cedeze inima).

Nu credeam să-nvăţ a muri vreodată. Învăţ să moară, ca să spele ruşinea noastră de-a fi laşi, oportunişti, defetişti. Încerca să ne vindece de „serioase probleme de sciatică", aşa cum notează istoricul Flori

Bălănescu. Prea mic pentru un război atît de mare, opinează N. Manolescu în istoria celor 5 secole de literatură. Ba prea mare pentru un război atît de mic. Vreau să spun – front fără participanţi (cu ştiutele excepţii: Ion Negoiţescu şi Ion Vianu), dar cu trei exilaţi; fără voluntari, fără morţi şi răniţi. Şi trebuie recunoscut că nescriitorii au reacţionat altfel decît scriitorii: i s-au alăturat, în timp ce greii momentului literar n-au făcut-o, din imposibila lor prudenţă. În 1-3 august '77, 2000 de ortaci, aflaţi în greva minerilor din Valea Jiului, s-au solidarizat cu Goma, ştiau de el. Pînă la 1 aprilie '77, cînd a fost arestat, Goma strînsese 200 de semnături. Memorabilă – apariţia lui Teohar Mihadaş, „lucrat" de Securitatea din Cluj să-l convingă pe Goma să abandoneze. Secii îi promiseseră fostului deţinut politic locuinţă, pensie USR, publicarea cărţilor respinse de cenzură.

Citez din **Culoarea curcubeului '77**. Cod „Bărbosul", Polirom, 2005, p. 142:

„– Zece zile am zis «Nu!». În a unsprezecea: «Bine, mă duc, dar nu uitaţi că voi m-aţi trimis»".

A întins mîna:

– Dă-mi Scrisoarea, s-o semnez. Eu, din proprie iniţiativă, n-aş fi făcut atîta amar de drum, din lipsă de bani şi de frică... Însă, dacă tot am venit, vreau să semnez!"

Pe fond, cum zic juriştii, războiul Goma a fost declarat pentru drepturile românilor. Inadaptabilul, inconvenabilul, incontrolabilul Goma a scris scrisori deschise de Securitate. A scris Către Pavel Kohout şi camarazii săi; i-a scris lui Nicolae Ceauşescu, în acelaşi februarie '77, ca să-i ceară să semneze apelul de solidarizare cu cehii; fireşte, dacă nu se teme de Securitate; a scris Conferinţei de la Belgrad.

A găsit 8... 6... semnatari, sigur doi: Paul Goma şi Ana Maria Goma. Ce era să facă? S-a solidarizat „individual". Solidar solitar.

Ce cerea Goma? Normalitate. Cerea libertatea cuvîntului, a presei, a asocierii, a mitingului de protest. Cerea inviolabilitatea persoanei, a domiciliului, a corespondenţei; cerea drept de vot liber. Exact ce s-a obţinut peste 12 ani, cu preţ de sînge, de moarte.

Protestul „paşaportarilor", s-a spus, cu ironie uşoară. Da, se cerea, printre altele, drept de liberă circulaţie. Pentru că eram legaţi de glia socialistă, nu puteam călători fără aviz Secu, după ce „consimţeam" la Angajament. Nu ne puteam informa, nu puteam expune liber ce gîndeam...

Am mai replicat (de la Goma am învăţat „arta" repetiţiei, mă vreau repetitivă) celor care se tot vaită că n-am avut un Havel. N-om fi avut un Havel, dar avem un Goma, unul singur, numai că n-am ştiut ce să facem cu temeritatea lui, cu jertfa lui. Ca omul din Tecuci cu motorul. „Motorul" Goma nu ne-a folosit la nimic.

Goma a trecut prin „... toate relele ce sunt/ într-un mod fatal legate de o mînă de pămînt". În iarna lui '77 nu s-a lăsat nici sfătuit de bine, nici intimidat de „telefoniştii" care-i ameninţau soţia, copilul, chiar cîinele. Treptele agit-prop: intimidare/ înfricoşare/ îndoctrinare. Şi-mi amintesc de acel mesaj al lui Petre P. Carp, adresat lui T. Maiorescu,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

de la Viena: „Mai potoliţi-l pe Eminescu”. Cîte mesaje n-au venit nu dinspre oligarhi, ci dinspre – cum le zice Mircea Platon – minigarhi intelectuali: „Mai potoliţi-l pe Goma!”. „Aşa-zisul scriitor”, nul sub raport literar-artistic, s-a mai ricanat. Aici spun ca şi Arghezi despre detractorii lui Eminescu: „A nu respecta pe Eminescu este o dovadă de imbecilitate”. În cazul Goma, la fel.

Lui Goma i s-a cerut moderaţie, ca şi cum autorul **Patimilor după Piteşti** ar putea vorbi sotto voce. Goma nu poate spune nu cu reticenţă ori cumpătat. Nu-i dilematic. Dintre cei în viaţă, poate doar Grigore Caraza (26 de ani de temniţă, vezi Aiud însîngerat) ori celălalt aiudist, din anii optzeci, Vasile Paraschiv sînt la fel de verticali ca Paul Goma. Şi aici o contrazic pe Flori Bălănescu, editoarea seriei de autor Goma, pornită de Curtea Veche, care numără 33 de ani de izolare şi de umiliri. Umilit Goma nu poate fi. Numai asta nu. Umiliţi de statura sa morală sîntem noi, cei care n-am semnat Cartha Goma. Ce-i drept, statură ieşită din tiparele fireşti. Cine mai riscă viaţa lui şi a familiei, expusă la „toate relele ce sunt”, de la privaţiuni („am trăit pe unghie”) la bătăi, otravă, pachete explozive, plus cele nevăzute? Paul Goma a pus totul pe-o carte, cartea scrisului liber. Necîştigătoare, dacă ne gîndim la Premiul Nobel, la titluri academice, la salarii de merit, la medalii. Se apreciază, la noi, *liberté de l'esprit*? Zic unii că asta ruinează cariera. Că de-aia nu-i omul din Belleville nici nobelizat nici nobeleant. Cu vocabula Goma, căţărariera.

După ce-a fost acuzat ca trădător de patrie (i-au cerut capul, în '77, Eugen Barbu, Titus Popovici, Virgil Teodorescu, Dan Zamfirescu, Al. Ivasiuc...) Paul Goma şi-a pierdut ţara. A pătimit. Au compătimit cu el, au semnat pentru eliberarea lui, în acelaşi an nefast '77, Mihnea Berindei, Maria Brătianu, Matei Călinescu, Mircea Eliade, Ioan Cuşa, Virgil Ierunca şi Monica Lovinescu, Mihai Korne, Alain Paruit, George Palade, Toma Pavel, Nicholas Spulber, Sanda Stolojan, Andrei Şerban, Virgil Tănase, D. Ţepeneag, Emil Turdeanu. Din „afară”.

În ţară, N. Breban (devenit „trădător” după Tezele din '71) a trecut peste neimplicarea în eveniment, dar şi peste neîncrederea în celălalt. L-a ajutat pe Goma, devenit dujman de clasă, să intre la Cornel Burtică. Şi mă gîndesc că „ajutorul” lui Burtică (sau Gogu Rădulescu et alii) a împiedicat coagularea unui nucleu dur de rezistenţă. Poate că mămăliga exploda mai repede.

Goma-i nesmintit Goma: nu uită, nu tace. Nu contează nici prieteniile vechi, nici relaţiile sociale utile cînd adevărul trebuie spus. Goma e ne-cuminte. Mulţi îi poartă sîmbetele: de la „moscoviciolatrii” care serbau în 7 Noiembrie Marele Octombrie la „socialezii” (sînt cuvintele sale; expresivitatea limbii lui Goma sare-n ochi) nostalgici, ceauşişti pînă-n măduvă. Tuturor celor convinşi că frica păzeşte bostănăria şi că frăţia cu Puterea te trece comod fruntea [puntea?]. Paul Goma, mereu în dizgraţie politică, le arată obrazul. Pe cine deranjează? N-am spaţiu tipografic să-i enumăr: de la „elementele de nădejde” ale fostului regim la stîlpii democraţiei actuale; de la' telectualii de Partid şi de Stat la excelenţele intelectuale GDS (nu fusese un membru

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

fondator profesor de marxism-stalinism la Politehnică?) Ce-i drept, omagiile Ceau nu se plăteau atît de bine ca acuma: locuinţă în centru civic, permis pentru gospodăria PCR, posturi de directori şi adjuncţi la unica revistă a tîrgului, la... la... la... Acum, pentru mallarmeenii noştri intelectuali („Dar, inimă, ascultă-i cîntînd pe mateloţi") recompensele sînt uriaşe: devin europarlamentari, rectori de Universităţi, diplomaţi, miniştri...

De atacat, Goma e atacat de lunetişti din toate poziţiile pentru că nu-i spăimit de preceptele noi religii political correctness. Al. Florian, fiul marxistului Radu Florian, atacă vehement **Săptămîna roşie**, ajunsă la a şasea ediţie. Carte-document, considerată „cădere" şi de Ovidiu Şimonca. De ce ar fi afirmat „antisemitul" Goma că evreii au fost în fruntea bucatelor literare în stalinism? Şi de ce ar considera acelaşi Goma lagărele de exterminare naziste şi Gulagul un binom sîngeros? Ca să relativizeze, prin comparaţie, grozăvia Holocaustului, n-aşa? Numai că ura de rasă a ucis ca şi ura de clasă, totalitarismul moscovit a omorît 94,5 milioane de oameni, după Göran Lindblad, raportorul Comisiei Politice a Consiliului Europei (25 ianuarie 2006). În Ucraina, în anii de vîrf ai terorii, 32-33, au murit controlat, de foame, 7 milioane. Pămîntul se mişca: victimele erau îngropate încă vii. Şi cînd te gîndeşti că unora teroarea istoriei (concept propus de M. Eliade pe la 1960) li se pare doar „o expresie nefericită"!

După suferinţa fizică din puşcărie şi din exil, lui Goma îi e dat să cunoască altă suferinţă, în ne-socialism. Ca şi cum n-ar fi fost suficiente vechile acuze (pentru Zoe Dumitrescu-Buşulenga, era şi pornografic), Goma e făcut – performanţă! – şi „jidan" (horrible dictu), şi antisemit; şi kaghebist, şi agent CIA; „Fazcistule!" îi strigă cineva. De ce? Pentru că şi-a făcut o profesiune de credinţă din a spune ce crede verde-n faţă?

Goma ripostează la „gîndirea organală" (sintagma sa). Nu întoarce şi obrazul celălalt, să mai primească o lovitură (palmă, stuchit, injurie). Pe cale de consecinţă, dreptul refuzat de statul de drept îi e refuzat şi de societatea în civil. Zice-se că foarte repede interimarul preşedinte USR Mircea Dinescu i-ar fi trimis carte la Paris, cum că ar fi fost reconfirmat membru, breslaş: „I-am primit, bă, pă toţi înapoi!" Sau s-a făcut că-i primeşte, cum s-a făcut că lucrează pentru binele naţiei. Scrisoarea lui Dinescu pare pierdută ca-n Caragiale şi nici un cetăţean turmentat ori ba nu se grăbeşte să i-o aducă andrisantului din rue Bisson. Deşi n-a primit-o, andrisantul ar fi respins oferta şi, odată cu ea, pensia USR ori indemnizaţia de merit, cum au vechi şi vajnici activişti USR, care au respectat alfabEtica socialistrică. Scrisoarea de răspuns nu-i şi nu-i. Sau, vorba anchetatorului Goran: „asta nu se comunică, 'i secre' militar". Dacă mi-o arată cineva, fac mea culpa. Infelix culpa!

Dan Culcer, care trăieşte în Franţa din '87 ca evadat din sistemul defunct, a găsit o soluţie: membru de onoare al Uniunii. Nu simplu, ca scriitoraşii cîtă frunză, cîtă iarbă, ridicaţi în USR pentru orice altceva decît pentru profesionalism. Nu s-a vrut. Parti pris-ul e, uneori,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

înşelător. „Doar n-o să-l băgăm cu forţa în USR", s-a rostit liberalul Varujan Vosganian. Ca şi cum ar fi fost scos de bunăvoie. Oare cum sună Legea prin care a fost eliminat din rînduri-rînduri Goma? Mai funcţionează? Că nu ştiu. De altfel, sîntem asiguraţi că „Paul Goma n-a fost exclus de colegii lui din USR, ci printr-o decizie a conducerii PCR nesupusă votului Consiliului USR, neconsultat în această privinţă" (Irina Horea).

Dacă nu l-a exclus comitetul Asociaţiei scriitorilor din Bucureşti, ci PCR, de ce nu s-a reparat greşeala? Doar franţuzul acela teribil avertizase: asta nu-i o crimă, e o greşeală". Sau o mai funcţiona Partidul unic?

Aşadar, cînd vinovăţia e colectivă, nimeni nu-i vinovat. Iar Goma e staţionar (ca-n Cotele Apelor Dunării) pedepsit.

Era, în aprilie '77, închis la Rahova, cînd Grenadă (sobrichet pentru un anchetator) i-a adus, exultînd, ştirea că, gata, e „mort şi livid". „Decedat fără glorie", de vreme ce fusese părăsit de cobreslaşi.

Oare „întotdeauna ploaia spală eşafodul", cum crede poetul Cassian Maria Spiridon? Poate. Dar ploii care duce sîngele la rigolă îi mai scapă proba scrisă: raportul în manuscris al ofiţerului Secu, Victor Achim, care „răspundea" de scriitori între 65-67, cînd se ocupa de Universitate, îl presase pe studentul Goma să devină turnător. În „întunecatul april" '77, comitetul s-a manifestat net contrar „scriitorului fără cărţi", cum îl numise Eugen Barbu şi a „gomăniilor" sale. Fănuş Neagu a propus ca actul excluderii să fie semnat „în lipsă", pentru că, din cei 9 membri, nu erau prezenţi decît 6. De faţă: D. Ghişe, preşedinte CCES, Vasile Nicolescu, directorul Direcţiei Culturale din CCES, activistul I. Bucuroiu, însărcinat cu controlul USR, face à face cu preşedintele Uniunii, Virgil Teodorescu şi cu George Macovescu, secretarul Asociaţiei Bucureşti. Şi s-au găsit destui piteştizaţi (reeducaţi multilateral-socialist) care să salute acţiunea de „sanificare" a USR. Cu unitate de caracter! Distrugerea solidarităţii umane ca efect al fenomenului Piteşti.

Nici după acel Decembrie USR nu i-a sprijinit interesele profesionale, sociale, economice, aşa cum cere Statutul. Pe cele morale, Goma şi le apără singur. „Eu nu sînt disident. Eu sînt scriitor. Punct", i-a răspuns Marianei Sipoş, în interviul apărut la Universal Dalsi, în 2005, **Destinul unui disident: Paul Goma**.

Din alt dialog, am aflat că, în '95, a fost expulzat din locuinţă pentru neplata chiriei; în decembrie '98, „România literară" l-a expulzat din paginile ei. Cînd am citit titlul editorialului, Adio, domnule Goma!, am crezut că, Doamne, fereşte, a murit, spre bucuria lui Pleşiţă, care continua să-l demaşte la televizor ca duşman al României. Goma ieşise, ca să nu spun din nou expulzat, şi din revistele şi editura Fundaţiei Culturale. Şi, cum *România literară* e divizată în gomafobi şi gomafili (ultimii, cu mult mai puţini) acuzele celor care suferă de complexul Goma (de refulat) se înteţesc. Ca într-un Piteşti bis. Goma e otrăvicios şi contaminant. Cu o vocabulă care face ravagii, e nesustenabil: jigneşte intelectualitatea şi scriitorimea. Dar poate că Monica

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Lovinescu n-ar fi trebuit să apară la Bucureşti, în plenul USR, fără Goma. Altă Monică (Macovei) n-o fi ştiut cine-i Goma, dacă i-a pretins să facă o cerere de redobîndire a cetăţeniei? Greşeală de procedură ori lipsă de voinţă în a rezolva problema? De la Paul Goma ştiu că „întrebările pot vicia răspunsurile". Anume cereri, la fel. Remember: propagandiştilor PCR tare le mai plăcea să te umileşti cerîndu-le ceva, un ajutor cînd erai nedreptăţit. Se vede treaba că nici acum nu sînt bine suportaţi autonomii, cei cărora nu le place să ceară.

Păgubantic, aşa cum se autocaracterizează, Goma a rămas în dizgraţia preşedinţilor postdecembrişti, tot din cauza rolului asumat, de memorie-conştiinţă: „Viaţa mea este memorie". Monica Lovinescu şi Virgil Ierunca au fost decoraţi postum de preşedintele Băsescu. După Vladimir Tismăneanu, Traian Băsescu „a cerut iertare de cel puţin două ori în numele statului român victimelor terorii comuniste". Lui Goma i-a cerut? E ca la noi, în Jormania. Trăim nu „un moment al adevărului" sau mai multe, ci Balul mascat (titlu al fostului şi actualului politolog), unde absolveţii de şcoli superioare de Partid s-au deghizat în formatori de opinie, ne formulează „canonul libertăţii". Or, Goma nu-i în canon. Cartha lui nu se învaţă la şcoală.

În balconul revoluţiei a ajuns cine trebuia să ajungă. De-comunizarea s-a făcut cum s-a făcut. Ca şi de-secretizarea. Discursul-bilanţ al preşedintelui, din 18 decembrie 2006, de condamnare a comunismului ca „regim ilegitim şi criminal", o fi despărţit apele, dar Goma rămîne la colţ (roşu), deşi e vaccinul eficient contra „vechilor şi noilor rinocerite", vizate de raportorul final.

„Geaba se încearcă decomunizarea fără o rememorare exactă a crimelor comuniste", a notat Goma în Jurnal 2009, ianuarie-mai, ştiut fiind că jurnalele sale, încercînd să şteargă frontiera între ficţiune/document, sînt ofensive pînă la sinucidere socială. Iar a nu voi să ştii – îi dau dreptate lui Livius Ciocârlie e „cea mai periculoasă neştiinţă".

Aşadar, Goma n-a făcut parte (nedreptate strigătoare la ceruri) din Comisia Tismăneanu. I-ar fi dat de gol pe mulţi. Probă că lui Florin Abraham (Iluzia anticomunismului) prezenţa lui acolo, în comisie, i s-a părut inoportună pentru „(in)competenţe ştiinţifice şi temperamentale".

E un loc, însă, din care Goma nu poate fi exclus: din antologia verticalităţii româneşti, pe care s-o găsi cineva să o facă."

Joi 18 februarie 2010

Nu am reuşit să dorm odihnitor.

Nostimă (ba chiar comică) Ana, aseară. Nu ştiu cum a venit vorba, dar ea :

«Tu de câtă vreme n-ai mai avut concediu?»

M-am uitat la ea, lung, ea la mine… Şi am izbucnit în râs, amândoi.

Concediu? Eu? Noi ? Ce să facem cu el?

Vineri 19 februarie 2010

Ce declară Marius Oprea într-un interviu publicat azi de *Evenimentul zilei*:

(întrebare, Vlad Stoicescu) "**Ideea de înfiinţare a IICCR v-a aparţinut?**

"Da. Am fost mai întâi la Palatul Cotroceni, unde am fost primit în trei rânduri de domnul Săftoiu. Am editat chiar un fel de mini-raport destinat preşedintelui. *Asta se întâmpla pe la începutul lui 2005. Ultima oară am fost şi cu Radu Ioanid, de la Institutul Holocaustului,* *) care susţinea această idee. Răspunsurile au fost însă descurajante. Prin urmare, m-am adresat primului ministru Tăriceanu. Discuţia a durat două minute, domnia sa a fost de acord şi a doua zi a apărut institutul prin hotărâre de guvern.

*) Se confirmă cu vârf şi îndesat afirmaţia mea (mereu infirmată - de români, nu doar de evrei) : M. Oprea nu numai că i-a telefonat la Wasington - să vină grabnic, să preia preşedinţia de onoare a creaţiei încă ne-create - dar a umblat şi pe la Cotroceni cu "Radu Ioanid" pe după cap - doar unul ca el, sionistul-securistul primăverist, "era credibil".

Un comentariu (al lui M. Oprea): "Ne credeti cretini? de manuel (Vizitator), joi, 18 februarie 2010 - 13:23:

"**Vă referiţi la Vladimir Tismăneanu.**

Da, dar nu numai el. Vladimir Tismăneanu îşi doreşte funcţia de preşedinte de onoare al Consiliului tiinţific. Această funcţie însă a fost ocupată de Dorin Tudoran.

Vladimir Tismăneanu neagă informaţia pe care o vehiculaţi.

Dacă vreţi vă arăt minuta întâlnirii cu Tismăneanu şi cu consilierii prezidenţiali.

Vă referiţi la întâlnirea din martie 2009, în cadrul căreia s-a discutat unificarea Comisiei Prezidenţiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste cu IICCR-ul.Da. Eu am încercat atunci să obţin un compromis. Problema era că din board-ul IICCR primisem ecouri extrem de negative. Doamna Doinea Cornea mi-a spus că demisionează dacă domnul Tismăneanu va fi cooptat.

Care era motivaţia doamnei Cornea?

Însăşi persoana domnului Tismăneanu. Doamna Cornea poate nu uită, aşa cum am uitat mulţi, că domnul Tismăneanu a scris o carte controversată de interviuri cu fostul preşedinte Iliescu. În acelaşi timp, domnul Tismăneanu mă acuză pe mine că vreau să scriu o carte despre Băsescu.

Intrăm pe nisipuri mişcătoare. Haideţi să ne amintim că şi doamna Cornea a avut o poziţie cel puţin ciudată în campania electorală pentru prezidenţiale.

Asta a fost poziţia domniei sale.

(…) Cristian Preda vă acuza recent că sunteţi o "portavoce liberal?".

Da, dar el a fost ideolog al liberalilor până când a schimbat barca. Cristian Preda mi-a fost coleg la Palatul Cotroceni, în perioada în care amândoi eram consilieri ai lui Emil Constatinescu. Cred că întrebările s-ar putea isca în legătură cu traseul domniei sale, de la ideolog PNL la reformator PDL.

Practic, insinuaţi că securiştii pe care îi căutaţi s-ar afla la vârful piramidei politice româneşti.

Nu sunt acolo, dar cred că pot influenţa anumite decizii. Şi ar fi de preferat un institut mai călduţ, care să se dedice umplerii rafturilor de bibliotecă cu cărţi.

(…)"**Nu e adevărat ce susţine domnul Marius Oprea. Nu am nimic cu domnul Tismăneanu, e o persoană foarte respectabilă. Nu vreau să mă implic în**

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

niciun fel în acest scandal. Cred că discuţiile au depăşit nivelul acceptabil", a susţinut Doina Cornea într-o declaraţie acordată EVZ"

Comentarii:

Asa ca o chestie! CUM EXPLICATI FERVOAREA CU CARE SUSTINATORII DVS - MARE PARTE FOSTI SECURISTI - GABRIELA ADAMESTEANU (SURSA UM 544, V site CNSAS), WILLIAM TOTOK - turnator al HERTEI MULLER - doresc ca dvs sa pastrati in continuarea tainele IICCR? Ce deconspirare si ce adevar doreste o sursa ca G. ADAMESTEANU? Dar W. TOTOK? Doresc acesti domni sa se autodenunte? Chiar ne considerati tampiti? Avem nevoie de cercetatori tineri, serios, de carte, nu impostori violenti si fara ORNIS CA DVS!

(… redacţia) :La sediul fostului INMER din strada Polonă, lifturile continuă încă să urce la etajul şase, acolo unde se afla institutul, deşi organizaţia condusă de liberalul Dinu Zamfirescu nu mai există din punct de vedere juridic. În 2003, când memoria exilului românesc din perioada comunistă a devenit brusc importantă pentru guvernul Năstase, săbiile începeau să se ascută pentru campania electorală care l-a adus, în cele din urmă, pe Traian Băsescu la putere.

Un articol din presa franceză, care scria despre o arhivă românească descoperită de cerşetorii capitalei pariziene, a ajuns la urechile ministruluI Culturii, Răzvan Theodorescu, iar de aici până la înfiinţarea INMER n-a mai fost decât un pas. Institutul n-a fost ferit de scandaluri în ultimii ani, cel mai vizibil fiind cel iscat de fostul vicepreşedinte Adrian Niculescu, care l-a acuzat pe Dinu Zamfirescu de distrugerea arhivei Gane.

Morbidul Marius Oprea de Ilie M (Vizitator), joi, 18 februarie 2010 - 15:11

S-a facut iar de K..ac ..a, pt ca recent declara ca are sprijinul Doinei Cornea iar acum Doina Cornea declara nu o intereseaza aceasta disputa ciolanarda dintre Oprea si TismaneanuŞ si are dreptate, caci intre cei doi arivisti nu este nici o deosebire Ţ.

Au iesit "dezidentii" la atac, in frunte cu "domnul" Marius Oprea? de Pitt (Vizitator), joi, 18 februarie 2010 - 21:15

Doina Cornea, Mircea Dinescu, Dorin Tudoran? tustrei unelte kgb ai anilor '80! Atat! (…) Stejarel Olaru e in CA al Electrica Muntenia, bani grosi de rene (Vizitator), vineri, 19 februarie 2010 - 03:55

Auzi la Oprea, cica ei nu au facut politica nici unui partid. Pai la dezbaterile prezidentiale erai si tu si Stejarel Olaru in spatele lui Antonescu. Olaru a candidat pentru postul de Senator PNL si e membru in Consiliul de Administratie a Electrica Muntenia, pus de Tariceanu. Ce are Electrica cu studiul comunismului, tovarase Oprea? Faceti pe intelectualii fini dar sunteti ca miki spaga liberali. Ar trebui si tu si tismaneanu sa dispareti si sa fie pus unu istoric tanar, fara afiliatie politica dar cu studii in occident.

Sâmbătă 20 februarie 2010

Am început a aduna texte pentru **Scrìsuri 3.** Numai din aceste 2/3 din februarie s-au adunat 45 pagini.

O intervenţie pe forumul *Obs. cult*. semnat de directoare:

"**Nostalgia comunismului sau a... Capitanului?**

Carmen Musat, Sambata, 20 Februarie 2010, 04:01

Domnul Tismaneanu, pe blogul domniei sale, se arata deranjat de comparatia pe care am facut-o cu victimele de la Katyn, pe motiv ca acolo "descoperirea cadavrelor a fost facuta de Wehrmacht si a fost urmata de o

ofensiva propagandistica dirijata de Goebbels". Să inteleg ca, in opinia profesorului de la Maryland, e mai important cine si cind descopera orori decit ororile in sine? Cred ca aici nu e vorba doar de un deficit de logica, ci si de interpretare arbitrara.

Să o felicit pe Carmen Muşat pentru că a scris negru pe alb - apoi a apărat - ceea ce scrisese despre victimele de la Katyn?

Dar eu sunt un om normal, oameni buni! În acest caz C.M. a făcut o afirmaţie dreaptă - de om, în sfârşit, normal - de ce aş felicita-o? Persoana cretină, anormală, ne-normală în această "polemică" este tovărăşelul Vova: el a judecat (sic) bolşeviceşte, potrivit tezei bolşevic-staliniste, anume că ofiţerii polonezi fuseseră împuşcaţi de către nemţi - care, fie vorba între noi, neexperţii, nu aveau ce căuta *acolo* şi *atunci*; sau că blestemaţii de poleaci se împuşcaseră singuri - în ceafă - uite-aşa, numai şi numai ca să le creeze dificultăţi netrecătoare fraţilor lor, ruşii).

Îl ştiam pe Vova pui-de-bolşevic, rapace, manipulant, mincinos, dar atât de idiot, încât să pretindă - în 2010! - că Wehrmachtul a pus la cale şi executat masacrul de la Katyn doar pentru ca Goebbels să aibă, pe tavă, o ofensiva propagandistica dirijata contra ruşilor… nu-l credeam.

Ei bine, începînd din acest moment, ştiu: Vova este şi un cretinache!

Pe Carmen Muşat o ne-felicit - şi pe I.B. Lefter - pentru că a publicat-difuzat calomnia sperietoare a lui "Radu Ioanid" despre mine. O cronică severă, "desfiinţatoare" nu poate face atâta rău unui autor cât o directivă de la Tel Aviv-Washington: "Cutare este antisemit". O cronică distrugătoare (bine: zece cronici rele) nu poate ucide un scriitor; o directivă luată de către piteştizaţii noştri compatrioţi drept decret-lege; da. Muşat şi Lefter nu au avut un comportament de doar comozi, ci de inconştienţi complici la o crimă; uciderea mea ca scriitor.

Magda Ursache: "Goii şi Goya", *Argeş*, febr 2010:

"Cu o singură idee a lui Shaul Carmel din Contrapunctul său sunt de acord: fenomenul învierii stafiilor. Numai că eu le spun proletfantome. Unul dintre cei mai duri agitpropi, Sorin Toma, îşi publică memoriile, sperând la amnistie prin amnezie. Pentru abjectul lui articol din Scânteia, Poezia putrefacţiei sau putrefacţia poeziei, reluat la Radio, tipărit în broşură, tiraj de massă, ca să fie distribuit gratis în şcoli şi-n „unităţi de cultură" e scos vinavat Kemenev, cu Putrefacţia artei, care i-ar fi inoculat ideologic… putrefacţia arghezianã. Clarificat la 90 de ani, FanToma, cum îi spune omul din Bellville, a uitat ce-a avut de uitat. Câţi ca el, câţi ca el? Aşadar, se maximizează greşelile ne-evreilor (ca G. Călinescu, scos de la catedră de studentul său, Vicu Mândra, pentru că „n-are putere să se spele de rugina trecutului" şi

înlocuit cu dentistul Ion Vitner), pentru a fi minimalizate ale celorlalţi. Paul Goma e acuzat de antisemitism pentru că vrea istorie integrală, Shaul Carmel îl trece pe lista neagră, ca şi pe discipolii lui Nae Ionescu: „Eliade, Noica, Mircea Vulcănescu, Pandrea, Ţuţea şi (uite că se poate!) Şora”. Filosoful Mihai Şora, adept al „dialogului generalizat”, e blamat numai pentru că are altă opinie în cazul de plagiat Nae Ionescu, acuzaţia de rapt intelectual părându-i-se „totalmente fără obiect”, în Dilema numărul 105, 2006.

(…) De ce mă vrea lichidată şi-mi trage şi „clopotul” Shaul Carmel, cu „mâna pe/la inimă”, ca să-i parafrazez un titlu de volum, proferând injurii „de nerostit” (altă parafrază), într-o ediţie de „sfârşit de săptămână”? Vigilenţa pare deprinsă în Şcoala de literatură, de la directorul ei, Petre Iosif. „Mai sunt tovarăşi care preferă fumul exotic al unui Apollinaire sau Malraux mirosului de sudoare muncitorească”, vitupera Iosif, şi, pe urmele lui, Shaul Carmel. Articolul meu citit în zbor, peste Atlantic, i se pare „cea mai rrumânească şi mai urât mirositoare chestie”. O, fericitule care pleacă, „mirodeniile tale au miros plăcut”, i-aş replica, apud Cântarea Cântărilor.

“Mi-am recitit textul Vorbind din off, publicat cu doi ani în urmă, ca să-i motivez, cumva, lui Shaul Carmel nestăpânirea de sine. Constatam, în acel articol, că personalităţile culturale sunt constant negate. Semnalam indiferenţa noastră faţă de marile valori, maladie urâtă a etniei, încercând să-l conving pe un june istoric că, fără repere, o naţiune se cam duce de râpă, că societatea se dezvoltă pe baza unor modele, chiar acelea pe care nouăzeciştii, dar şi douămiiştii le detestă ca expirate. Şi nu ne aflăm în plină derută valorică dacă premiem Băgăuri şi dacă ne extaziază autorul lui Pizdeţ, Al. Vakulovski, un Céline de la Balcani (prescurtat), care se vrea sarcastic şi caustic, dar e vulgar şi cinic?

“Fraza care l-a făcut pe Shaul Carmel să intervină în acest schimb de replici şi să pună punctul pe *j* a fost alta: „Canonul trebuie redesenat cu… ciocanul. Nu Arghezi, ci Tzara; nu Blaga, ci Fondane, nu Rebreanu, ci H. Bonciu, nu Camil Petrescu, ci Blecher sau Sebastian. Ocultaţii trebuie să ia neapărat locul cuiva, ca şi cum n-ar avea locul lor. Un scriitor rus spunea că ficatul vânatului e mai gustos când e smuls proaspăt din viscere. Şi ficatul de om, pare-se. De om vânat. De scriitor vânat, ca Buzura. Pentru că aceeaşi/alţi cavaleri care se bat cu clasicii îşi propun să elimine şi concurenţii contemporani: vii ori morţi recenţi”.

Ca Marin Preda ori ca Marin Sorescu.

Dacă nu mi-ar fi atras atenţia Shaul Carmel, n-aş observat că „înlocuitorii” sunt evrei: „Naţionalistă şi antisemită până în măduva oaselor, se revoltă ca şi Ştefan Andrei, că evreii, scriitorii evrei au «luat» locul scriitorilor români în ţara lor, adică a ei”. Nici vorbă de aşa ceva. Fondane n-a luat locul lui Blaga, nici Bonciu lui Rebreanu, nici Tzara lui Arghezi, pentru că nu o pot face. Sunt doar încercări penibile de polcă pe furate, ca şi cum – repet – n-ar avea fiecare locul său în istoria literaturii.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Şi dacă prefer literatura semnată de Goma, Preda, Buzura, Breban, Mircea Horia Simionescu literaturii semnate de nobelizabilul Norman Manea, nu înseamnă că dau dovadă de antievreitate. Numai că Shaul Carmel vede totul prin dioptria evreu-neevreu. Cred, ca şi Dan C. Mihăilescu (v. interviu luat de Călin Ciobotari pentru Dacia literară), că „alogenia fecundează autohtonia". N. Steinhardt m-a îmbogăţit sufleteşte, Iosy Sebastian la fel. Şi nu cred că a avea vreo rezervă faţă de Jurnalul lui înseamnă că eşti antisemit, cum a fost acuzat, din pricina asta, Gh. Grigurcu. Îmi pare rău că nu-l cunosc personal pe Radu Cosaşu. Am fost îndrăgostită de el, cu tot cu mătuşi, am învăţat să citesc Mondu mâncând un foetaj ca el (asta până când am găsit în numărul din 15 ianuarie 2000 articolul lui Isac Chiva, Un fascisme renaissant en Roumanie), îmi place Brel cum îi place şi lui.

Încrezător în Puterea cetii (titlul său de volum), Shaul Carmel mă incriminează cu rea-credinţă. Scornitul cap de acuzare: „Un limbaj grobian". A pune citatele din Vakulovski, pe care-l critic, pe seama mea e fapt penal de-a dreptul. Câtă vreme deţin un pix n-am nevoie de Tribunal, dar i-aş cere la proces 10 şekeli, costul ziarului şi i-aş câştiga. Am verificat, ghilimele erau acolo. Să nu le fi văzut din avion Shaul Carmel? Cititorii dumiriţi ai revistei Pro-Saeculum şi nu numai cunosc campaniile mele contra literaturii scato. Asta îi reproşam interlocutorului meu din Revista română: admiraţia necondiţionată faţă de sideranta scatologie din Pizdeţ, dându-i câteva exemple. Or, Shaul Carmel mi le pune în cârcă. Shaule, Shaule, de ce mă prigoneşti? În aceeaşi cârcă de xenofobă sadea îmi pune şi admiraţia faţă de grupul „Zacuska senzual". Cum în avionul de Israel nu s-a găsit revista Argeş (deşi pe Internet este), se vede că n-a citit articolul meu Ţâfna şi tupeul, unde constatam că expoziţia din New York este o făcătură penibilă, o lovitură contra imaginii României. Dar trebuia musai ca Shaul Carmel să mă antisemitizeze că aş de-sacraliza Menora şi că gust „arta" cu zvastici, grozăvie!, când eu am cerut răzuirea fal(u)surilor de pe pereţii Galeriei.

Cititorul meu diagonalic mai comite, din zbor, o eroare de lectură, punând pe seama lui Cioran un citat din… M. Eliade, Jurnal portughez: „cât timp judec în istorie, iar nu în absolut, nu pot gândi fără să ţin seama de neamul meu", ceea ce i se pare „deraparea" în naţionalism al lui Cioran: „acesta e neamul ei, neamul lui Ştefan Andrei, neamul trupei «Zacuska senzual»" comentează neliniştitul şi indignatul publicist de la Viaţa noastră. N-am să-i răspund cu aceeaşi monedă şi anume în limbajul vituperant al mentorului său de la Şcoala de literatură, Iosif. Încerc să-l scuz chiar: satisfacţia în a ponegri folosind informaţii „pe surse", neadevărate, satisfacţie tipic românească, poate fi molipsitoare. Pot înfrunta altă opinie fără să insult; Shaul Carmel – nu. „Maidanul din care provine" e spusa sa. Nu i-aş reproşa vreodată că provine din groapa lui Ouatu ori din ghettou, nici nu l-aş trimite la bancul cu ovreiul beat care, lovindu-se de un stâlp, strigă stâlpului: „Antisemitule!". Ar fi un comportament de scandaliu ori de sfadasin. Nu fac parte din familia lui Ştefan Andrei, nici a lui Gogu Rădulescu.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Am afirmat în scris că lustraţia ar fi rezolvat multe probleme, având exact aceeaşi opinie ca Hertha Müler, care, după Carmel, e româncă iar eu rrumâncă. Bun şi-aşa!

Sunt convinsă că forma mentis românească nu e nocivă pentru străini ori pentru bi-cetăţeni. (S-a simţit cumva Shaul Carmel discriminat etnic în România sau în U.S.R., când a primit premiul M. Eminescu al Academiei, în '96 sau al Festivalului Blaga, în '99?) O tot spun în cărţile mele pe care Carmel le găseşte scânteietoare, dar şi beznuite. Aşa, beznuită cum sunt la minte, nu găsesc amendabil „naţionalismul sănătos" (Eugen Coşeriu), românismul lui Iorga (de recitit: De ce atâta ură?, Neamul Românesc, 6 iulie '40) ori Eliade, Gyr, Crainic, Noica (intrat în Legiune la asasinarea lui Codreanu şi ieşit din ea la asasinarea lui Iorga) şi „alţii ca ei", cum îi dispreţuieşte Carmel, conform vederii maniheiste că Răul e Nae Ionescu, Binele – Roller şi Roller Doi, adică Vladimir Tismăneanu, numit aşa de Goma. Tradiţionaliştii nu sunt, la hurtă, antisemiţi sub acoperire.

„Clasicii mei sunt şi cei ai limbii mele", a spus-o la decernarea premiului Nobel Octavio Paz, limba sa fiind spaniola, deşi nu este spaniol. Consun cu Paz.

Şi pentru că învăţ să-l aud corect pe celălalt (măcar în Secunda 58 să terminăm cu „ai noştri" şi cu „alţii ca ei"), îi amintesc poetului Carmel că la baza imnului de stat israelit stă un cântec popular românesc. Naftali Alerz Imber a scris chiar la Iaşi, în 1878, Hativhak, Speranţa, iar Samuel Coher a pus-o pe note, plecând de la o melodie basarabeană*).

Faptul acesta nu-i spune nimic lui Shaul Carmel despre felul românului de a trăi lângă altul, de altă etnie?"

*) **Hatikva** (sau **Tikvatenou**) a fost scris en 1878, de către Naftali Herz Imber (nu "Alerz"), sub titlul - tradus: "Speranţa"- , la Chişinău, nu "în Ucraina" cum pretind "istoricii" evrei ("Bessarabia" era atunci gubernie rusească, nu…ucraineană). Muzica a fost adoptată în 1888 de Samuel Cohen, după o melodie populară circulînd atât în "Moldova mică" (dintre Carpaţi şi Nistru), cât şi în "Moldova Mare" de la Carpaţi la Volga (ei, da!), sub mai multe denumiri: "Carul cu boi", "Cântec de mai", "Luncile s-au deşteptat", în fine: "Cucuruz cu frunza-n sus" - nu "cu frunza sus", cum "tradusese" în românească lui de ghetto etnologul Andrei Oişteanu, fiul lui Mişa Oigenstein, şi nepotul lui Leonea Oigenstein-Răutu, zis şi "Cameleonea" de către odraslele bolşevicilor, când ar trebui să poarte un supranume derivat de la **hienă** şi nu de la un animăluţ drăguţ şi caraghiosuţ, cu ochii lui Sartre).

Scandal - abia în 2007 - când primul ministru arab din l'historia Israelului, Ghaleb Majadleh, a refuzat să cânte **Hatikvah**…

…Din cauza următoarelor versuri: (în traducerea mea, din franceză, P.G.):

"Atâta timp cât evreii de pretutindeni/ Vor păstra în adâncul sufletului/ Flacăra întoacerii la [vatra lor], Speranţa se va împlini,/ in ciuda rătăcirilor [din loc în loc]/ Nu va muri nicicând.

"Speranţa de a trăi în Tara promisă,/ de a trăi liberi [în libertate] după 2 000 ani de exil,/ De a locui, în sfârşit pe pământul Israelului,/ în pace, la Sion, Ierusalim/

"De a locui, în sfârşit pe pământul Israelului/, în pace, la Sion, Ierusalim".

În polemica stârnită, jurnalul *Haaretz* din 19 mars 2007 a publicat un text în

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

care erau puse în cauză cuvintele imnului: după autorul intervenţiei, Bradley Burston, imnul trebuia să poată fi cântat de către toţi cetăţenii israelieni:

«Israelul are nevoie de un nou imn, un imn pe care să-l poată cânta şi Arabii»

Acest Shaul Carmel mă antisemitizase în urmă cu ani, însă un prieten care îl cunoştea de pe când, ca cetăţean "rrrumân" dar încă nu securist plin, ci doar miliţian voluntar rural (oricum, plat-fusard vigilent-foc, umblînd cu un carneţel negru, ameninţător, ca şi Ed. Reichman, la Universitatea Bucureşti, dînd de înţeles că, dacă nu eşti "just, pe linie", el "te demască uite-acum!", deci: "Poporul muncitor te mănâncă!"), mă descurajase, explicîndu-mi ca putoarea cu acelaşi nume (pe atunci nu avea pseudonim şi nici nu contează, tot fals, făcut, confecţionat pentru o singură ocazie era), nu merită nici să-i dai un picior în cur, fiindcă va trebui să arunci bunătate de ghete… Aşa că nu-l luasem în seamă:

Citind volumul Magdei Ursache (**Să citiţi bine**! - ce titlu ca o mânuşă pe obrazul celor fără obraz!), am întâlnit câteva răspunsuri ale sale, autor, date obrazniculuiui, analfabetului Shaul Cutare. Mi-am zis că n-ar fi stricat să-i fi replicat şi eu la momentul potrivit, nu să-l las să se lăfăiască în noroi, ca o cinstită scroafă, împroşcînd cu scârnă în trecători - dar unde să fi publicat replica: la *Observatorul cultural*?, la Muşat&Lefter? la *22-ul* Adameşteancăi?, la *România literară* a lui Manolescu, Dimisianu, Ştefănescu, Băran, Ţoiu? Au oare în *Contrafortul* lui Gârneţ şi al lui Vitalie Ciobanu? Doamne fereşte, "confraţii" nu ar fi îndrăznit să-l… ultragieze pe Carmelul de serviciu, care este, nu doar evreu - de-al nostru, cum zic Breban şi Ţepeneag, dar şi protejatul-protector al lui N. Manolescu:

Ar fi fost el (Carmelul) "reales", după douăzeci de ani de prezidenţialism à la Ceauşescu?, à la Manolescu? (acum vorbesc despre Shaul), dacă înaintea şedinţei de votare din toamna anului trecut toţi membrii uniunii Scriitorilor de limbă română din Israel, răs-sătui de grobianismul, de brutalitatea, de rapacitatea, de insolenţa "tovarăşului" cu pricina, hotărîţi să-i deie a treia cizmă-n cur miliţianului, n-ar fi sosit, prin emisar special de la Bucureşti cuvântul de ordine al lui N. Manolescu - şoptit în parte, fiecărui nemulţumit, la ureche:

Dacă nu va fi reales Shaul, nu mai pupă scriitorii israelieni burse de merit speciale, tip Holocaust (doar pentru că sunt evrei, nu pentru că ar fi fost victime)*, invitaţii-abonamente la Neptun, la tipăriri, lansări de carte, colocvii grase şi conferinţe despre nimica, dar gras retribuite…*

…iar oamenii-liberi din moşi strămoşi (sic sic!), antrenaţi întru libertate cât timp fuseseră cetăţeni români dar pe care nu-i interesase nici cât un bob de muştar soarta concetăţenilor, profi-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

tînd fără tresărire de statului de *altenaţionalist*, de *privilighent*), scriitorii de limbă română din Israel au ezitat cât au ezitat, au blestemat soarta lor de evrei-mereu-întru-una-tot-timpul persecutaţi de afurisiţii de *goi*, însă, cântărind "pierderile" materiale, nu demnitale (aşa ceva nu se află pe Malul Iordanului), l-au ales tot pe miliţionerul tovarăş-drag Shaul…- care, cavaler nevoie-mare, la sfârşitul şedinţei şi-a luat angajamentul că nu va mai face cum/ce făcuse douăzeci de ani, ci altfel: ce/cum vor vedea ei, membrii de rând, începînd de mâine dimineaţă…

[Acum, că tot e prea târziu, mă întreb dacă N. Manolescu s-ar fi menţinut în moţul Uniunii Scriitorilor Români - prin realegere triumfală - dacă evreii de pretutindeni nu l-ar fi vrut (ba chiar din contra!, vorba lui Măgureanu) şi votat cu amântrele mâinile: cum să nu-l vrea pe "Niki al Monicăi", antisemitul gata-pocăit, gata reprofilat pe gheşefturi, pe după cap cu tot felul de "Freddy", cu alte cuvinte: reeducat-fără-Piteşti, devenit vânător de antisemiţi ca alde Goma şi L. I. Stoiciu, după informaţiile bătrânei javre delatoare Zalis, acoperit de mantia internaţionalistă a tovarăşilor-juşti Taubman, Rodica Gordon, cei care-l recomandaseră călduros pentru postul de ambasador Unesco?]

Am citit în cartea Magdei Ursache nou-nouţa critică la adresa mea, scuipată dinspre ceastălaltă jigodie miliţionerească, tovarăşul nostru din negura veacurilor Shaul Carmel:

"**Goma vrea o Istorie a României, *integrală*!**"

Auziţi!" (marca sonoră a unui coleg-coreligionar al său, Iosif Sava, devenit papă al literaturioţilor români, după rivuluţie - vezi ditirambii funebri recitaţi de Breban, mai-mai să crezi că decedase Nietzsche în persoană!), auziţi, oameni buni, obrăznicie, antievreism, antisemitism sângeros: Goma vrea… o istorie *integrală* a României! Nu cumva şi cheia de la cassa cu bani, vorba nemuritorul Ostap Bender?

Faţă cu o asemenea interpelare-condamnare (şi executare, în acelaşi preţ), eu de-abia pot articula, simţindu-mă nu doar demascat, ci vinovat până-n strămoşii-strămoşilor mei:

«E un păcat să vrei istoria - *integrală* - a propriei ţări, România ?"

Dar nu i-i ruşine obrazului acestei împuţicenii să-mi reproşeze aşa ceva? Nu, nu i-i ruşine: Shaul nu are obraz, ci doi curi: unul pentru partea din faţă, celălalt pentru faţa din dos. Şi el, ca şi ceilalţi evrei din România care au, prin părinţi, prin bunici, *prin ei înşişi un trecut criminal* îşi imaginează că, dacă ne interzic, în continuare (din 23 august 1944), nouă, victimelor, să vorbim despre episoadele în care evreii au fost călăi ai Românilor, gata!, acel trecut istoric nici nu a existat!

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Ce măgărie! Şi ce prostie la evrei, deşteptăţimea planetei!

Carevasăzică mie (şi nu doar mie, ci tuturor ne-evreiilor) mi/li/ni se interzice o istorie a României *nefalsificată* de Roller Unu, **al lor**; *neciopârţită* (perioada 26 iunie 1940 - 1946) de Roller Doi (pionierul "Vova", istoricosul!), **al lor**, consimţită şi de românul Marius Oprea, **al nostru**, în tentativele lui de a impune Comisia "Tăriceanu", avîndu-l ca director de onoare pe impostorul "Radu Ioanid", **al lor**, al cui altul?, ucenic al supra-impostorului Elie Wiesel - tot **al lor** şi *numai al lor*…,

…dar evreilor - ca Shaul Carmel: le-a interzis cineva, cândva Istoria Evreilor - *integrală* **a lor**?

Am tot dreptul să mă întreb: care fapte de ruşine, sângeroase, criminale, comise de evrei, ar fi… "dorit" tovarăşu' Shaul *să nu fie aflate* - din **Istoria integrală a României**?

Acele fapte - de ruşine, criminale, sângeroase - făptuite de tovarăşii evrei ai săi, în Basarabia şi în Bucovina de Nord, ocupate de ruşi, *începînd din 28 iunie 1940*! Am mai spus, re-repet: cele petrecute în **perioada exclusă din Istoria României** de către nesfârşitul, nemaipomenitul, de-neînlocuitul istoric român Marius Oprea: Ocuparea provinciilor româneşti şi masacrarea populaţiei; cel care îl poftise la Bucureşti pe hoitul sionisto-securos-primăverist răspunzînd la falsul-nume: "Radu Ioanid", oferindu-i jâlţul de "preşedinte de onoare" al Comisiei Tăriceanu, al cărui şef era el, "reputatul istoric";

Şi pentru că a venit iar vorba despre "Radu Ioanid"; o re-dirijez spre Carmen Muşat şi spre I.B. Lefter: ei au găzduit, nu cu generozitate, ci cu slujnicitate greţoasă "contribuţia" celui devenit - prin contribuţia *Observatorului cultural* - autorul Evangheliei tuturor impotenţilor în inventarea unui vânat ("un antisemit") şi a executării lui, doar prin **minciuni**.

Am mai spus astea, să trec la altceva? Ba nu trec la altceva, rămân la rana mea, cea care nu se mai cicatrizează, pricinuită, nu atât de evrei (vocaţia lor, de mii de ani: să se plângă, să acuze, să blesteme, iar când au ocazia: să ucidă), ci pe *goi*-ii mei, până mai ieri colegi de scris, prieteni care, de frică, trecuseră în tabăra acuzatorilor : Gabriela Adameşteanu, Marta Petreu, Laszlo Alexandru, Pecican, I.B. Lefter, Al. Cistelecan - pe Carmen Muşat nu o pun printre "prietenii" mei, nici pe Manolescu, nici pe Gârbea (ce oroare!), nu doar întorcîndu-mi spatele, ci tăbărînd asupra mea cu ciomege de caraliu.

Am să-l tratez pe Shaul Carmel ca şi pe Boris (Mehr): de muscă-n curu calului.

•.•

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Duminică 21 februarie 2010

Azi…N-am făcut mai nimica.

Ba da: am făcut (mai) nimica: am aflat cu drag că Ana Blandiana a publicat în *Observator cultural* susţinerea-i acordată lui Marius Oprea. Cam târziu, dar mai bine decât-mai-niciodată, cum bine spunea o ardeleancă.

(…)

Marţi 23 februarie 2010

Cine-cine m-a trezit pe la orele 4? O mierliţă! Avea glasul subţiat de foame, de iarnă grea, dar acum, că venise primăvara, ieşise la plivit pe balconul meu!

Miercuri 24 februarie 2010

Am răspuns întrebărilor puse de Flori Bălănescu acum vreo săptămână (la **Scrìsuri 1**). Aştept restul.

Stela Popa: altă fetişoară basarabeancă: şi frumoasă şi deşteaptă şi… - are toate calităţile, doar e basarabeancă! Dă un lung şi bun interviu în *Adevărul* de azi, spunînd pe nume (un fel de a vorbi, fiindcă nu rosteşte nici ea *nume de răi*: românca şi ea!) tuturor laşilor guvernanţi de la Bucureşti.

(…)

Vineri 26 februarie 2010

In *Observator Cultural* un lung - şi extrem de interesant interviu luat de Lucia Hossu-Longin :

"DOSARE ÎNCHISE, DOSARE REDESCHISE „Dreptatea nu are putere" - Un caz de trădare. Un caz de alienare a responsabilităţii Dialog cu Eginald SCHLATTNER şi Hans BERGEL"

Mă întreb şi eu ca proasta - şi cer scuze, ca Hans Bergel - de ce jurnaliştii sunt mult mai setoşi să afle ce cred turnătorii decât turnaţii? Sau poate asta se petrece numai în Germania (vai, aflu abia acum că Günter Grass a fost şi el, ca tot neamţul, în car-netul de adrese al STASI).

Sâmbătă 27 februarie 2010

Dacă îşi mai făcea careva iluzia că Radu Câmpeanu "este, totuşi, un domn", citind interviul din *Evenimentul zilei* de azi, s-a lămurit: cadavrul de 88 ani, mai dă din falcă, dar tot putred este, cum a fost de când a intrat în puşcărie în urmă cu jumătate

de secol. Un comentator (anonim) presupune că individul fusese adus de la Paris de Secu, să strice ce mai era de stricat la liberali (ce, anume? Ceea ce stricaseră şi mânjiseră cu scârnă turnătorii Quintus, Stolnici?).

Am cunoscut-o pe fosta lui soţie (Monica Papadopol) - părăsită încă la Bucureşti pentru o putorişcă de secretară la Facultatea de drept, una Dina, tânără şi profund ţoapă. Femeia care îl susţinuse cât timp fusese arestat şi îl ţinuse în sensul propriu al cuvântului (Monica Papadopol) nu mai era "corespunzătoare" - ca la miliţieni!). Apoi "îşi făcuse datoria", nu?, aşa că la gunoi cu ea! Un bărbat - fie el şi o "capacitate", ceea ce Câmpeanu Radu nu a fost nicicând - se cunoaşte după comportamentul faţă de *femei*e - la singular. Or Câmpeanu a fost totdeauna un porc, deci nu este de mirare că, din 1990 l-a slujit pe Iliescu, deci Securitatea.

Duminică 28 februarie 2010

A bătut telegraful:

"**Emil Boc i-a demis pe Marius Oprea şi pe Dinu Zamfirescu**

Premierul Emil Boc a dispus eliberarea lui Marius Oprea de la conducerea Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului şi a lui Dinu Zamfirescu de la şefia Institutului pentru Memoria Exilului Românesc şi a decis ca cele două instituţii să fie conduse de Vladimir Tismăneanu şi Ioan Stanomir."

Ce lovitură de geniu a neamului-prost! Mult s-a mai scremut Lumina-Lumii CiocaBoc până să "dispună"! Şi câte "consultări" cu Băsescu, până să găsească ei doi, găsitorii naţiei, soluţiunea!

Ce iliadă! Ce "suspense" al spectacolului prostiei în stare pură (ai zice: maneà curată)! Şi ce desnodământ - ai zice: dezbrăcinare, întru "efectuarea" defecării obşteşti! Şi noi, ignoranţii: credeam că Românetele o fi el târâie-obiele, mincinos, laş, trivial*ă* (mai ales) - dar măcar deştept!

Deştept ca… mioritza! Prin reprezentanţii ei de nădejde, Boc şi Băsescu România ne-a arătat calea succesurilor, ca să nu rămână necitată a' mică, dipotata Europei şi a lu' tăticu.

*

Şi de parcă n-ar fi atâta balegă în România-ţara-mea, uite-l şi pe Niki-UNESCO, trezit din moţăială, emiţînd:

"**Laşitatea ca scut intelectual**" - de Nicolae Manolescu!

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Da, soro. Şi noi ne uitam la cer, crezînd că vine primăvara. Nu vine nici dracu - ce să caute o primăvară-primăvară prin noroaiele patriei, sub înţelepciunea oierească a lui Niki privindu-se în oglindă şi tot degeaba: el îl vede numai pe Făt Frumos şi Tânăr, Fiul Ivaşcului şi prietenul de idei al Ivasiucului.

*

Mircea Iorgulescu publică în *Cultura*/lui Buzura povestea ieşirii din Rusia a lui Victor Serge…

…"reconstituit din memorie la 24 decembrie 1936 poemul „Moartea lui Panait", al carui manuscris impreuna cu alte scrieri îi fusese retinut la plecarea din URSS. In 1937, l-a oferit sotiei lui Nikos Kazantzakis, Eleni Samios, ca prefata la brosura scoasa de aceasta in Chile, „Adevarata tragedie a lui Panait Istrati" („La Verdadera Tragedia de Panait Istrati", Santiago de Chile, 1938). Dar şi poemul, echivalat de M.I.

Îl felicit pe Iorgulescu.

*

N-am nici un chef să comentez bocăneala recentă.

De ce să se înţeleagă că mă bucură trimiterea la plimbare a lui Marius Oprea, duşmanul meu?

De ce să se înţeleagă că mă bucură "numirea" puţoiului Vova?

Mă opresc aici, cu greaţă:

«În ţara asta vreţi să vă întoarceţi ?» - nu-mi mai iese din minte întrebarea Fetei din Paşcani.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

M A R T I E

Luni 1 martie 2010

Cu azi am intrat în Primăvară.

O fi ciudat, dar asta este: pentru mine calendarul are concreteţe. Data (calendaristică) pe care o consemnez poartă în sine o anume încărcătură - fie aceea prozaică, precum "Primăvara"…

Ce spun eu, străine? Prozaică, Primăvara?

Iată ce mi-au trimis dragii Urşi di la Eş' (Petru Ursache):

"Mana – după Humuleşti şi Medeleni - Petru Ursache

Copilăria a căzut şi ea din repertoriul temelor creaţiei. Am în vedere copilăria ideală şi eternă, din „clipa ei cea repede", cînd mica făptură, abia deprinsă să meargă şi să vorbească se crede stăpînă pe dimensiunile universului, de la Măr pînă la Păr. Şi chiar este! Nu cunoaşte nici o restricţie cînd se decide să străbată lumea în lungiş şi-n curmeziş, după cum toate cunoştinţele posibile, dar absolut toate, îi ies în cale s-o adore şi să-i slujească. Un joc e viaţa, o privelişte încîntătoare tot ce se află în apropiere ori în depărtarea închipuită. Aşa se vede pe sine „copilul împărat" din mit şi din balada fantastică, personaj cunoscut pe meridianele vieţii sufleteşti, la asiatici, ca şi la europeni. Chiar în clipa naşterii, înţeleasă ca dar divin, după anumite semne corporale şi cosmice, „slugile", „curtenii", „noroadele" se înfăţişează cu umilinţă la casa părinţilor, rugîndu-i să-l aşeze neapărat pe tronul de domnie ca să-i călăuzească prin înţelepciune şi lumină venite şi ele „de sus". În dorinţa lor se face simţită o lege îndătinată: „Da- ni-l, maică, dă-ni-l! / Dă-ni-l, taică, dă-ni-l!". Tot potrivit obiceiurilor tradiţionale (S. Fl. Marian, Naşterea la români), moaşa, la origine o preoteasă înzestrată cu puteri patronale, era prima care punea mîna pe noul născut ca să-l arate cu mîndrie lumii, ridicîndu-l în sus spre cele patru zări, răsărit, apus, miazăzi şi miazănoapte, să le ia în stăpînire şi rostind solemn cuvinte de bun augur pentru toată familia.

Într-un cuvînt, mitul copilăriei se iveşte din închipuiri şi speranţe, prea adesea spulberate în contact cu opacitatea vieţii concrete şi în devenire. Tocmai de aceea, repunerea în pagină, peste ani şi după experienţe ratate, dă multă bătaie de cap scriitorului şi memorialistului; fie că tema îşi alterează substanţa vie, fie că subiectivismul cîntăreşte greu şi riscă să facă rizibile secvenţele evocate. Se preferă tăcerea, ca o fugă ruşinoasă. Se înţelege, tacit, că povestea copilăriei stă la îndemîna oricui, nimic de zis, dar puţini aleşi se învrednicesc s-o înfăţişeze cu farmec şi cu har. Se pare că şi ei coboară din mitul copilului-împărat. Poate naratorul să se nască într-un simplu bordei dintr-un cătun, departe de viaţa orăşănească, petecul de pămînt devine împărăţie nesfîrşită şi binecuvîntată, un loc fără seamăn pe lume şi în

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

rînduiala cosmică. Aşa se înscriu localităţile modeste, încă necunoscute, în marea geografie spirituală a umanităţii, ca şi numele obişnuite în constelaţii scriitoriceşti.

Doi moldoveni deţin topul în evocarea şi restaurarea paradisului copilăriei, Ion Creangă şi Ionel Teodoreanu, fie că ne conducem după impresii sensibile şi de gust, fie după judecăţi aşezate pe temeiurile analitice ale criticii şi istoriei literare. Lor li se poate alătura Paul Goma, cu scrierea de maturitate **Din calidor** şi, în mare parte, cu **Arta refugii**. Multe forme stilistice şi modalităţi de gîndire îi despart pe cei trei. Dar cînd spui Creangă apare în minte imaginea satului natal, Humuleşti, cu „Ozana cea frumos curgătoare", cu pupăza din tei, cu Cetatea Neamţului învăluită în ceaţă şi în istorie, oglindindu-se neclintit în apele rîului de pe colina ei împădurită. Cînd spui Ionel Teodoreanu se asociază în minte satul Medeleni. Ţi se pare un loc nespus de apropiat, chiar dacă niciodată nu ţi-a călcat piciorul pe acolo. Cînd spui „Mana", fără nici o prevenire, imposibil să faci legătura cu Paul Goma, cel închis la Gherla ori luptătorul pentru drepturile omului. Dar este suficient să parcurgi doar cîteva capitole ale volumului **Din calidor** ca să te crezi pe meleaguri humuleştene sau în satul copilăriei lui Ionel Teodoreanu; nu numai la Mana din Orheii sfintei noastre Basarabii, devenită astfel prin suferinţă grea, de decenii şi de secole.

Nu este vorba doar de reprezentarea lumii la nivelul puterii de înţelegere a copilului, în manieră simplistă şi naivă, cum obişnuim să spunem, noi, maturii; ci de luarea în stăpînire a existentului, în mod serios, grav, cu răspundere, din perspectivă pur morală şi idealistă. Copilul, deosebit de inventiv, îşi construieşte o lume proprie, paralelă şi fără cusur, vieţuieşte cu toată fiinţa potrivit orizontului ei şi se simte fericit. Înmulţirea anilor îl face să ia calea oamenilor mari, să încerce experienţe diferenţiate şi dure. Lumea lui, însă, nu cunoaşte „schimbare", dovadă că aceleaşi secvenţe ale scenariului se repetă de la caz la caz şi din loc în loc; de unde impresia de unicitate a „primei" expediţii la iazul din marginea satului ori la pădure cu Moş Iacob, a „primei" zile de şcoală, a „primei" întîlniri cu zăpada, întîmplări trăite năvalnic şi evenimenţial. Copilăria rămîne o chestiune de psihologie şi de imaginaţie iar amintirile grave – şăgalnice se păstrează în intimitate, ca valori proprii, intangibile. Se constată că din, ce în ce mai rar şi mai greu, oamenii se încumetă să se ridice în zarişte copilăriei, ca întoarcere paradisiacă, aşa cum, pe vremuri, le era îngăduit să vieţuiască, „realmente", în „zarişte mitului".

Găsim la Paul Goma lămuriri de trebuinţă privind căderea din zarişte copilăriei; cădere după cădere: copilul din calidor care riscă să nu mai aibă vîrstă, se întîlneşte cu istoria terifiantă. Se vede nevoit să-şi împartă existenţa între secvenţe de viaţă specifice vîrstei, de uitare şi de joacă, şi datele concrete ale prezentului istoric, de memorare şi de moarte, cu tot imperiul său terestru şi cosmic din Mana. Vîrsta este întoarsă, copilăria pierdută. Îl ocroteşte doar familia, ea însăşi în luptă disperată cu vremurile. Asta îi permite, ca în anumite

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

momente de „popas”, dacă se poate spune aşa, să privească întîmplările dramatice din jur cu ochii încă nedeformaţi ai copilăriei, izolîndu-le şi mai categoric în absurditatea lor. Maturii, atinşi de istorie, se agită zgomotos, se vaetă ori se entuziasmează peste fire, totul ca din senin şi cu ieşire din matcă; ceea ce, după judecata vie a copilului se traduce ca fiind jocuri deplasate, rizibile, pe care nu le înţelege şi, drept urmare, nu le agreează, deşi participă la toate, culegînd informaţii utile pentru mai tîrziu.

La Humuleşti şi Medeleni lucrurile erau rînduite cu înţelegere de la Dumnezeu şi după puterea oamenilor. Dacă Nic-a Petrei făcea vreo boacănă, primea papara cuvenită, fără supărare. Fiecare îşi vedea de treabă, după consemnul din străvechime, pomenit chiar de cei mari, cînd se iveau neînţelegeri, ca să se vadă rostul fiecăruia: „Dacă-i copil, să se joace; dacă-i cal, să tragă; şi dacă-i popă, să citească”. Între părinţi şi copii, ca şi între dascăli şi învăţăcei, hîrjoana şi bătăiţa erau deopotrivă de amuzante, dînd impresia unei pedagogii convenţionale şi jucate:

„Însă mama ne mai da atunci cîteva pe deasupra, şi mai îndesate, zicînd:

Na-vă de cheltuială, ghiavoli ce sunteţi! Nici noaptea să nu mă pot odihni de incotele voastre?

Şi numai aşa se putea linişti biata mamă de răul nostru, biată să fie de păcate! Ş-apoi socoţi că se mîntuia numai cu-atîta? Ţi-ai găsit! A doua zi des-dimineaţă le începeam din capăt”.

Trei secvenţe narative sunt de reţinut, cu prioritate, la Paul Goma, cel **Din calidor**, pentru a înţelege înfăţişarea paradoxală a eului narator, la răscrucea dintre mitul copilăriei şi prezentul istoric. Spun „prezentul istoric”, subînţelegînd o succesiune de momente, de aceeaşi natură dramatică, unele în trecut, altele în derulare previzibilă ca direcţie, dar mereu de actualitate terifiantă. O secvenţă reprezintă arderea Bibliotecii şcolare din Mana, la comandă bolşeo-comunistă. Asta s-a întîmplat la prima invazie a sovieticilor în Basarabia, după Pactul Riebbentrop – Molotov. Primele obiective pe care ocupanţii le aveau în vedere pentru exterminare erau Biserica, Şcoala şi Limba română -, teme care şi astăzi se află pe agenda de lucru a „elitiştilor” de serviciu. Învăţătorul Eufimie Goma se afla la program, în clasă cu elevii, cînd au năvălit peste el trei tineri în uniformă rusească şi înarmaţi cu automate, avînd ordine precise, direct de la Orhei. „Gde ucide-l”? a fost prima întrebare a unuia, înainte de a intra în clasă. Era adresată fiului, Paul Goma, pe atunci de 4- 5 ani, stînd de veghe în calidorul de neuitat, din care făcuse, încă de pe atunci, punctul lui strategic de observaţie.

Să presupunem un joc de cuvinte în „Gde ucide-l” / „Gde ucitel”, în stilul bine cunoscut al lui Paul Goma; dar un joc prevestitor de rele, cum s-a şi dovedit: ucitelul (învăţătorul) trebuia ucis. Executarea ordinului şi-o asumase Sapşa, fost elev al învăţătorului Eufimie Goma şi instruit, între timp, peste Nistru, pentru acţiuni teroriste. De interes aici sunt acuzaţiile pe care Sapşa, devenit torţionar şi element NKVD, le

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

aduce învăţătorului. Mai întîi pentru că îl bătuse la palmă cu ani în urmă. De precizat că bătaia ca formă de stimulare la învăţătură era permisă în şcoală. Părinţii nu se opuneau, din contra, cereau sprijinul învăţătorului cînd fiul se arăta recalcitrant. În **Amintiri din copilărie** ni se spune că părintele Ioan a încercat efectele sfîntului Neculai, „cel din cui", începînd cu fiica lui, Smărăndiţa, probînd că şcoala e aceeaşi pentru toţi, şi cu bune, şi cu rele. „Acum te ştiu, eşti Sapşa al lui Avrum, dughenarul nostru; mi-ai fost elev prin '34, acum vreo doi ani ai fugit peste Nistru… Acum te-ai întors ca să mă ridici, fiindcă acum 6 – 7 ani te-am bătut la palmă? De ţi-a dat sîngele? Zice: şi fiindcă ai vrut să mă spînzuri - uite semnul pe gît; şi fiindcă ai necinstit-o pe soră-mea Roza – de asta s-a înecat în iaz; şi fiindcă i-ai smuls tatălui meu barba – după ce ai spart geamurile casei… - găsim noi, n-ai grijă…". În faţa bietului om Sapşa, reprezenta o realitate cutremurătoare: inventa pretexte dintre cele mai absurde din dorinţa de a ucide, ca orice criminal de meserie. Roza nu se înnecase; doar cu două zile mai înainte fusese la şcoala din Mana şi împrumutase cărţi dintre cele care urmau să fie condamnate la ardere. Greu de înţeles de unde a luat atîta ură acel tînăr care-l înghiontea cu automatul încărcat, în stilul soldatului eliberator, pe învăţătorul Goma, să care cărţile în curtea şcolii, ca să le transforme în rug de flăcări. O replică a lui Sapşa pare lămuritoare, dar destinată să augmenteze absurdul: „Eu vorbesc de cărţile voastre, fasciste şi reacţionare şi burgheze, cu opiu al popoarelor, fiindcă-s scrise cu litere de-ale voastre, româneşti! Tot ce-i tipărit cu litere româneşti e reacţionar! Duşmănos! Capitalist! Pe bună dreptate le-au interzis tovarăşii, pe astea să le scoţi şi să le predai!" Întreb: Predau şi traducerile din Gorki, tipărite cu litere româneşti?". „Predai tot! Le ducem la Orhei, vedem noi, acolo, ce-i bun şi ce-i rău pentru popor!". Să se reţină termenii: reacţionar, capitalist, duşman, român. Deocamdată, făceau parte din limbajul injurios al tînărului cu automatul pregătit pentru tragere şi instruit, peste Nistru, să lupte în comandouri; ulterior au devenit instrumente de propagandă în vocabularul de partid şi de presă. Astăzi, în postbalconiadă, a rămas doar unul dintre cei incriminaţi cu predilecţie: român. Este un caz de etnocid ce se desfăşoară, cu aceeaşi energie „revoluţionară", chiar sub ochii noştri şi ai Europei civilizate.

Sapşa se arată o singură dată în carte, dar reprezintă un tip de torţionar din prima generaţie, cu tot echipajul de termeni acuzatori şi injurioşi, în uniformă, bătăuş şi asasin. Va fi recunoscut peste tot în Săptămîna roşie, în aparatul administrativ al închisorilor, în reţeaua de domicilii forţate, în campaniile de bolşevizare a ţării, desfăşurate „revoluţionar" şi sîngeros pe toate planurile vieţii de la oraşe şi sate. După consolidarea puterii în anii satrapilor fără seamăn, Ana – Luca – Dej – Teohari – Nicolski şi lărgirea – întărirea sistemului concentraţionar, generaţia lui Sapşa a început să se bucure de mari privilegii, după serviciile prestate: să ocupe funcţii de conducere în baza experienţelor dobîndite, asemenea lui Pantiuşa, Zeller, Sepeanu, Dulbergher, Drăghici, Pleşiţă. Le-a urmat a doua generaţie de torţionari, să le ocupe

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

locurile în funcţii administrative, de bătăuşi, gardieni, directori de închisori, fabricată pe parcurs după chipul şi asemănarea înaintaşilor, din elemente declasate moral şi social. Învăţătorul din Mana – Orhei a avut de – a face cu vîrf şi îndesat cu prima generaţie de profesionişti ai crimei organizate; fiul, Paul Goma, a intrat pe mîna celor din a doua generaţie.

Fiecare dintre cei doi, tată şi fiu, s-a ales cu ce i s-a dat, pe măsura vremurilor. „Ucide-l" a rămas în continuare, ucitel. Viu, dar vătămat. A trebuit să dea foc grămezii de cărţi „cu litere româneşti", sub ameninţarea de moarte a celor trei fiare dezlănţuite în frunte cu fiul dughenarului din Mana; apoi, deportat în Siberia, din lagăr în lagăr, ca să ajungă pradă de război în mîinile nemţilor şi, în cele din urmă, predat românilor. Dar, culmea absurdului, ca agent sovietic! Aşa că fraţii proprii, în loc să-l salveze pe învăţătorul Goma, l-au afundat şi mai tare. Fiul s-a aşternut pe învăţat arta aşteptării în calidor, urmînd sfaturile meşteşugite ale lui Moş Iacob, care vorbea numai din experienţă trăită: „Dacă nu e azi, atuncea e mîne!" Şi tot aşa, pînă cînd lucrurile s-ar desluşi de la sine, în bine ori în rău. În vremuri de izbelişte, nu este altă soluţie decît să te încrezi în ziua de mîine, „ziua cea mare". Şi soldaţii îi dau speranţe copilului prea încrezător: ei umblă peste tot şi-şi transmit veştile cu ajutorul unui fir lung şi misterios, spunîndu-şi cînd Carpenul, cînd Fagul, cînd Ulmul. În ei era toată nădejdea. În pasajul cu pricina, copilul cuprins de mare nelinişte ar putea crede (împreună cu cititorul) că îi sună în auz note din Doina lui Eminescu, pusă într-o cheie nouă: „ – Aici Carpenul – mă auzi, Paltinule? Am lîngă mine un flăcău, pe tatăl lui l-au ridicat ruşii – nu l-aţi liberat voi cumva? Păi, cum să fie, nene, ca un tată: voinic, frumos, bun… Bine, Paltinule, dacă dai de el, mă ţii la curent – Paltinul a zis că încă nu – tu ştii, măi flăcău, ce înseamnă «încă nu»?" Ce se poate naşte în mintea cuiva, în situaţia dată? Iată: „Şi îl văd pe tata: voinic, frumos, bun – cum rătăceşte într-o pădure întunecoasă, cu arbori fără nume – dar eu ştiu că n-o să se rătăcească multă vreme, ci doar dacă-nu-azi-atunci-mîine, fiindcă eu ştiu, mi-au spus-o toţi bieţii soldăţei, mie, personal, au pornit în căutarea lui toţi arborii buni care au un nume, în fruntea lor, Carpenul, care îl caută călare, povestindu-i mamei lui cum e la război şi cum a dat el, personal, de tatăl unui băiat olecuţă mai mititel decît el – îi văd Carpenului cizma dinspre mine, prăfuită şi stropită, mai întunecat, de spumă de la botul calului, iar sus, iată Albastrul. Galbenul. Roşul – şi, dacă nu azi, atunci mîine".

A doua secvenţă care modelează semnificativ psihologia martorului din calidor poartă titlul de capitol şi de sumar Vin românii! Este descris momentul apariţiei ostaşilor în zona împădurită, pe atunci, a Orheiului şi a Manei, după celebrul „Vă ordon!". Paul Goma s-a întrecut pe sine: pagina din viaţa satului basarabean e antologică. Locuitorii sunt surprinşi într-o stare explozivă de entuziasm: strigăte de bucurie, chemări patetice şi îndemnuri, care se revărsau ca dintr-un rezervor imens, aflat de multă vreme în pregătire şi în aşteptare. Uliţele căpătaseră glas, Carpenul, Fagul, Ulmul strigau pe la răspîntii, gru-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

puri de bărbaţi şi de femei alergau dintr-o parte în alta, ducînd veşti care se înmulţeau şi se întăreau din clipă în clipă. Într-un fel, participau şi ei la bătălie, cu agitaţie, luînd-o prin grădini, pe văiugi, în direcţia avioanelor românilor, să le arate adăposturile ruseşti, să le nimicească mai repede, ca să se termine odată pentru totdeauna.

Firește, copilul ţinea hangul în toate, ba sărind în faţă ca să-şi arate vitejia, ba încurcîndu-i pe cei mari. Să reţinem un aspect narativ şi evocator, decupat cu mare rafinament artistic din vălmăşagul de imagini şi care constituie un indiciu pentru psihologia individuală, a copilului, chiar dacă e cuprinsă într-un tumult mai general. Se referă la şocul produs la vederea steagului tricolor, în momentul în care ostaşii români intră în sat, călări, caii mirosind a sudoare iute, semn al oboselii şi al luptei. Iată pasajul: „Ciudat: nu am văzut (sau am uitat, iar mai tîrziu, nimeni nu s-a ostenit să-mi povestească) dacă drapelul se afla pe tanc, pe un afet de tun, într-o căruţă, dacă îl ducea un cavalerist. Mi-a rămas doar drapelul. De parcă ar fi venit singur, şi s-ar fi menţinut, la oarecare înălţime de la pămînt, singur. Şi mi-a rămas, încremenit în fîlfîire, cu soarele în contre-jour, ca într-o fotografie. Colorată: lemnul lăncii - alburiu; în vîrf – un vultur de aur; apoi culorile pînzei – ei: albastrul, apoi roşul – dar altfel, altele numai ale mele. Toate aceste elemente – şi numai acelea de atunci – spun: “Au venit ai noştri! Au venit românii!”. Elementele participante, active sau de decor, săteni, ostaşi, cai, tancuri, trec pe plan secund, ca să răsară o imagine mereu vie şi sintetică. În cazul de faţă, steagul. El ocupă loc privilegiat în memoria afectivă, ca un document credibil, supus unui proces complicat de obiectivare.

O altă secvenţă memorabilă este aceea a ridicării pomului de Crăciun. Nu întîlnim la scriitorii români o evocare mai emoţionantă a sărbătorilor de iarnă, mai împlinită în înţelesuri religioase şi sărbătoreşti, mai tristă şi mai omenească. Eufimie Goma, un tip de adevărat învăţător – apostol, cum îşi spuneau cu mîndrie „luminătorii satelor” din perioada haretistă şi interbelică a făcut un pom uriaş chiar în curtea şcolii. Nu un pom oarecare, cum se obişnuieşte într-o familie credincioasă, ci unul pentru toată lumea, sub cerul liber şi pe locul unde fusese încins rugul cărţilor cu litere româneşti. Înţelesului religios i se alătură o anume semnificaţie simbolică sub presiunea „prezentului continuu”, din nou vestitor de rele pentru bieţii măneni şi pentru români în general. Ne spune autorul, după ani de veghe în calidor: „Colind, tremurat, cu ochii la bradul cît şcoala (adus de depaarte, de la munte), la bradul 'podobit, sticlind din toate globurile, şi stelele, arzînd din toate lumînărelele pîlpîind în vînt, arzînd înalt cît lumea locul din mijlocul curţii, arzînd toate arderile de pînă atunci: rugul cărţilor, rugul crucii, rugul băieţilor şi al fetelor – arzînd. Pomul, el zice că, gata, de- acum s-a născut, de-acum, gata necazurile, ne-am întors de prin siberii şi suntem iarăşi, cu toţii, cu ale noastre”. Aşa „zice” Pomul. Şi Carpenul, Fagul, Ulmul dădeau încurajări. Dar satul întreg adunat grămadă presimţea că era „ultimul Crăciun al Basarabenilor, în Basarabia, cel din '43, zice mama”.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

La Paul Goma, ca şi la Ion Creangă, întîmplările sunt evenimenţiale, atît pentru comunitatea rurală, cît şi pentru individul integrat organic. Dispariţia pupezei din tei provoacă nelinişte în tot satul, ca şi tăierea salcîmului din cunoscuta naraţiune a lui Marin Preda ori arderea bibliotecii din Mana. Sunt semne destauratoare, prevestitoare de rău şi de altă lume. Dar cu interes restaurator se adună oamenii în jurul pomului de Crăciun, la Mana, sau cînd humuleştenii îl ascultă pe „Nic-a lui Ştefan a Petrei" cîntînd în biserică Îngerul a strigat. Ion Creangă şi Paul Goma sunt fii ai satului şi privesc „din interior" viaţa lui concretă, cu emoţie şi participare.

Ionel Teodoreanu este orăşean get – beget. Aş putea spune, un urmaş cultivat al Coanei Chiriţa. El îi trimite pe Olguţa şi pe Dănuţ, copii cu ifose orăşăneşti, să-şi petreacă vacanţele şcolare la ţară. Nu este vorba de integrare organică, participativă. Copilăria: - prilej de vacanţă - îşi găseşte, aici şi acum, spaţiul ideal de desfăşurare. Temerarilor eroi le este dat să se descopere pe ei înşişi. Pînă la urmă, vîrsta şi mirajul evenimentelor justifică apropierea dintre cele trei capodopere. Se poate vorbi chiar de elemente ale „copilăriei universale"; uneori cu dărnicie, alteori cu precauţie, de la caz la caz. La Ionel Teodoreanu, protagonişti se detaşează stilistic printr-o prezenţă jucăuşă. Peisajele rustice suportă rescrieri ca în cărţi colorate; discuţiile dintre tineri ori cu cei mari imită maniere de salon; apariţia pe uliţă, în zi călduroasă de vară, cu vîrtejuri de praf, provoacă mirare şi murmur. Nu este o re-vedere aşteptată cu însufleţire. Vizita într-o casă cu chirpici de lut şi scurta odihnă pe o laiţă cu macat trezeşte o dispoziţie de moment, care se uită exact în clipele următoare.

Copilăria este, peste tot, împărătească la ea acasă, iar satul reprezintă locul ideal de desfăşurare. Aici şi numai aici, mica făptură se simte ca în apropierea raiului şi aptă de chemarea lui Hristos: „Lăsaţi copiii…!". Dar împărăteasa are de luptat cu forţe malefice, cu zmei, balauri şi împăraţi roşii. Pentru buna îndrumare sar toţi, în chip de pedagogie colectivă. Se alătură un preot sătesc preocupat de învăţătură trebuitoare, asemenea părintelui Ioan „de sub deal"; sau un bătrîn înţelept ca Moş Iacob, cu grijă pentru alcătuirea morală, generoasă şi umană a tinerei generaţii. Pe cîtă vreme în La Medeleni, dat fiind că părinţii ocupă funcţii importante, îşi face apariţia o profesoară de pian, să dea tînărului educaţie în ton cu lumea bună; sau un Herr Doktor, care să-l poarte prin societatea aleasă. Primează, pe moment şi în perspectivă, profesiunea practică, situarea în ierarhia socială. Locul lui Moş Iacob este luat de Oncle Léon . Cît despre Moş Gheorghe, nume ce se dă, de la o vreme, vizitiilor şi grăjdarilor, Olguţa şi Dănuţ văd în el un personaj simpatic, pitoresc şi prosticel, pe socoteala căruia îşi permit să se distreze cu îngăduinţă şi fără supărare. Dar, trecînd peste denivelări şi stiluri de comportament, copilăria cu suport cîmpenesc, veche de la Dafnis şi Chloe, uneşte şi îmbunătăţeşte fiinţa omenească, atîta vreme cît nu este dirijată prin jocuri mecanice şi ideologii sofisticate."

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Iar s-a supărat Flori Bălănescu : zice că am bănulescizat-o. iară. Şi că ea nu mă ofensase cu nimica. Şi că-şi cere drept-la replică. Îl are:

"mi s-a intors mesajul. sa fie semn rau? il retrimit pe adresa alternativa.

From: Flori Balanescu <flower_balanescu@yahoo.com>

Subject: drept la replica

To: "PAUL GOMA" <paulgoma@free.fr>

Date: Monday, March 1, 2010, 5:33 PM

Draga (si mult stimate) domnule Paul Goma,

Am citit Jurnalul pe februarie...

Trec peste <Flori Banulescu>, cum imi spuneti (iara!), cind ma pomeniti pentru prima data in perdaful-reprosnicesc (un cuvint a la Goma!), ca sa va spun:

1. Nu am folosit in textul meu expresii umilitoare, ci dimpotriva, intentionat am incercat sa eufemizez o situatie pe care (cred ca) o cunosc.

2. Nu am comis o minciuna afirmind ca Paul Goma nu are venituri de la statul roman (asa cum ar trebui sa aiba).

3. Dar nu in ultimul rind - oricit de favorabil as scrie despre Paul Goma, totusi, *scriu ce cred eu de cuviinta* (subl. mea, P.G.). Ma <rafuiesc> cu statul roman (si cu asa-zisa justitie romana, care stiti bine ce mi-a facut si imi face!) atita vreme cit inca mai este - macar formal - un stat de drept.

4. Si pentru ca Jurnalul Dvs. mi-a adus atingeri, cer sa imi publicati acest drept la replica. De nu o veti face... asta e...

Cu multumiri,

flwr (semnatura mea electronica, asa macar nu exista riscul de a scrie din viteza sau dintr-un automatism analizabil Banulescu in loc de Balanescu - paranteza aceasta se vrea o gluma)"

Încă o dată: iertare pentru schilodirea numelui Dvs.

Da, Flori Bălănescu: scrieţi ce credeţi de cuviinţă. Iar scrisa Dvs. este reprodusă întocmai (cu excepţia nefericită, inexplicabilă a greşirii numelui Dvs. de familie) în jurnalul meu, singurul spaţiu scriitoral accesibil mie. Presupun că şi eu am dreptul să scriu ce cred de cuviinţă, în jurnalul meu (personal). Nu?

Marţi 2 martie 2010

Atins în adânc de greşirea numelui Bălănescu. Mi-am cerut iertare - pentru a câta oară? Se vede că nu este suficient să-ţi ceri scuze, ci să încerci să afli pentru ce ai greşit numele. Chiar aşa: pentru că de ce?

*

. . . "Ştefana Bianu, Doina Cornea, Dennis Deletant, Radu Filipescu şi Radu Ioanid şi-au înaintat demisiile din Consiliul ştiinţific al IICCR devenit IICCMER. Printre motivele demisiilor…"

…sunt inşirate patru puncte, care de care mai important pentru buna funcţionare a democraţiei în România.

Să întreb dacă în Protestul (urmînd a fi dat publicităţii) împotriva acestei măsuri (arbitrare, cum altfel?) va fi pomenit şi "numele Radu Ioanid"? Ar înseamna că şi acest şacal securisto-sionist-iliisto-wieselist "a făcut parte". Începînd de când? Iată, nu ştiam (abia acum aflu) că Ştefana Bianu, Doina Cornea, Filipescu au fost colegi - cotlacotnici - atâta vreme cu o otreapă holocaus-tizatoare, cu un improvizat, dar cât de nociv - numai Carmen Muşat nu aflase - vânător de antis*i*miţi, dar şi, iată, trezit vânător de… comunişti! Ca întrega sa familie până la a şap'şpea spiţă: un ochi pe faţă, unu pe dos; ceea ce însemnează, nu obiectivitate, ci curluntristitate - cuvânt care se trage, negreşit de la numele *Iuda*. Este vorba de "Radu Ioanid", autor al articolului împotriva mea, publicat în *Observator cultural* (şefi: Muşat şi Lefter), coautor al mai multor cărţi despre Holocaustul în România, co-semnate şi de mitomanul impostor, maghiarolatrul antiromân Elie Wiesel.

(Şi ce dacă am mai spus-o de zece ori? Am s-o mai spun de zece sute, ca să nu cumva să se treacă peste porcăria "intelec-tuală" purtînd semnăturile "colegilor" mei Muşat şi Lefter).

*

'Telectualitatea noastră dragă a căpătat alte grăunţe de ciugulit: înlocuirea, boacă, a lui Marius Oprea cu Tismăneanu.

Eu, dac-aş fi Vova (şi mai ce? şi mai cum? - păi nu mi-ar ruşine? Nu, nu mi-ar fi!), observînd tulburarea produsă între directori (de conştiinţă), m-aş retrage. M-aş ex-trage din mocirlă, m-aş înşfăca de păr şi m-aş scoate din revărsătura latrinală românestră. Aş pune coroană "buneicreşteri", a "educaţiei alese", a firii (împăciutoare), nedoritoare de scandaluri de ma'a'la, prin refuzarea politicoasă a ofertei generoase a Băsescului (prin Boc!) şi m-aş duce,-n pizda mamei, în America-ţzara-*mia*, la Maryland, de-un paregzamplu, unde aş putea producţionà în pace producţiuni fără interes despre comunismul fioros din România cea antisemită.

Da, dar V***o***v***a*** nu-i G*o*m*a*.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Miercuri 3 martie 2010

Dorin Tudoran nu se lasă de bloguri-bloage după cum nici "Agatha nu se lăsa de crime", după titlul unui film din tinereţea mea fericită, neatinsă nici atâtica de mizeria sovietistică.

După fâsul blogistic înregistat anul trecut, a urmat înfrângerea-în-alegeri din acest an - zic şi eu: *alegeri*, pentru că disidentul poet Dorin chiar crezuse că va fi intronizat (de Marius) director onorific al organismului opresc. Iar acum, că şi acea numire s-a dovedit a fi deşert al deşertăciunii, "guvern de Cişmigiu", el (Tudoran) şi-a deschis f'o multe alte bloage, că tot n-are ce foace "la el, la Washington". Şi-a găsit vocaţia, omul: să dirijeze el cu mâna lui (bagheţială), "corul" forumiştilor prieteni fără-condiţii şi a celorlalţi: analfabetricii-de-expresie-pararomână.

În vara lui 1972, când am ieşit pentru întâia oară în Occident (cartea **Ostinato** apăruse în toamna lui 1971 provocînd scandalul cunoscut de cei care nu şi-au propus să uite, apoi în 1972 publicarea celei de a doua cărţi în traducere germană: **Uşa**, lansată cu o săptămână în urmă, la Târgul de la Frankfurt/M.), al doilea pas geografic l-am făcut la Köln, unde, potrivit relatărilor unor jurnalişti veniţi la Bucureşti, re-văzuţi la Frankfurt, ar fi urmat să-l întâlnesc pe Stockhausen - se spunea că marele Karlheinz răsfoise **Ostinato** în variantă germană cu un an în urmă şi se arătase interesat de "teoriile" mele muzicale (în realitate modeste şi foarte amatoare păreri). Drept care, ajuns la Köln, m-am dus, aţă, la Catedrală, la Hohe Domkirche St. Peter und Maria - să aud cum *se vede* pe viu orga din… **Ostinato**, mai ales că se putea asculta de depaaarte, eu îl/o zăream-auzeam din Drumul Taberii, de pe strada Compozitorilor Bloc Z 21. Întâmplare fericită sau obişnuită la el (de Dom vorbesc) şi în acea zi primea vizitele şcolarilor veniţi de pretutindeni din Germania (atunci numai RFG), însă nu doar pentru turism cultural, ci şi pentru - mai ales - muzical.

Rătăcit în codrul de piatră, eram numai ochi - mă durea junghetura de privit în sus, la minunăţiile minunăţite de mâna omului neamţ - când am fost trezit din somn pământesc de un cor îngeresc. La câţiva paşi de mine vreo douăzeci de fete şi băieţi aşezaţi în semicerc *se cântau*. M-am răsucit spre acel grup - însă foarte curând m-a chemat un alt cor - din stânga-spate. Şi încă altul, din faţă - faţa din acel moment. Câteva minute bune am fost tras-împins, purtat pe valurile vocilor tinere care se chemau, îşi răspundeau, se completau, se contraziceau (cât să se… înţeleagă bine). Când s-a lăsat liniştea, punctată de aplauze ale turiştilor (ne-germani), l-am zărit pe dirijor: continua să dea din mână;

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

să dirijoreze. Arăta binişor depăşit de evenimente: acelea, printre care muzica, luaseră altă cale, în altă tonalitate (să-i zic: prin o pauză, numai că el, dirijorul nu fusese încunoştiinţat, dădea în continuare din mână). Îmi era cunoscut: un învăţător sas de pe la noi, din Ardeal, deportat şi el în Donbas, stors până la os de "reconstrucţia, la ruşi", acum în trenci obosit, cu barbă spână de trei zile, tocmai terminînd ora de muzică: era istovit, îl dureau braţele de dat din ele fără a se mai putea opri, deşi "corurile" (sau vocile) îşi încheiaseră misia şi se îndreptau, în coloană disciplinată, spre ieşire.

Mă aflam într-o stare ciudată, contradictorie; pe de o parte mi se umflase pieptul de muzica divină a adolescenţilor, pe de alta mă dureau măruntaiele de compasiune faţă de fratele meu, sasul adult; şi de mine, cel ne-sas, dar cu destin împletit cu al lui.

Fireşte, nu voi compara amintirea vie a Domului din Köln (la mine astfel de aduceri-aminte sunt repeţiri, într-un prezent continuu) cu hărmălaia dedusă a "forumurilor" internetice tricolore, contemporane. Îmi rămăsese neatinsă de timp armonia celestă, mai cu seamă, a puielor de sasă apropiate sufletului trupestru al meu cel care petrecuse a doua copilărie printre ele, vorbindu-le săseştile - vreo trei-patru graiuri, de la sat la sat, după cum îmi erau mutaţi părinţii, învăţători refugiaţi - ascultîndu-le şi dînd *voce* melodiilor lor, populare şi religioase, devenite şi ale mele; apoi, prin cele grădini şi pe sub cele poale de pădure, adulmecîndu-le cu drag şi aplicăţiune, până la îmbăt, subsuorile, trei, abia pufuite cu perişoare pe la puişoare, găsindu-le arome amare de salcie la cele două aşezate înţelept, sub umeri, iar la cea mai dinjos de sus: gust sărăţel de dulcecacubicul - "Pavele, Pavele".

Dar-însă-totuşi, vorba lui Felix Motanul: imaginea învăţătorului-dirijor de la Köln mi-l evocă nesmintit pe fostul meu prieten şi fostul coleg Dorin Tudoran.

Şi el, urcat pe un postament de o palmă şi jumătate înălţime, dă din cap (şi din baghetă), străduindu-se să dirijuiască "*F*orul Armatei Trăncănicioase". Dă mereu din bagheta capului, dirijînd, el, care nu se pricepe la Muzică, nu se pricepe la Coruri, nu ştie ce-i acela Ritm, ştie doar să se bage în vorbă, înţelepţeşte, pe stil vechi, ardelean, cu ceafa dreaptă, dînd impresia - sigură - că deţine adevărurile (numai să găsească momentul de a le rosti) - şi să joace hockey cu Motanul. Dă din cap şi din baghetă, "indicînd" intrarea lui cutare, ziceam: a lui Antonesei, cât acela să încuviinţeze, răcnind (electronic): «Fraaate Dorineee!» tot ce iese din pixul rău controlat al Dorinului cu acelaşi nume (şi, imitator impenitent, să-i ardă şi el un blog - personal, vorba clasicului Dinescu); apoi îi face semn (lui Florin Iaru) că e rândul

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

aceluia să recite flecuşteţe prăjito-nesărate; lui AVP, că acum poate să alo!-iască şi el - dar cu moderaţiune (sic) - într-un telefon jucărie, din carton veritabil; apoi îşi face semn sieşi - şi dă-i cu banalităţile şi cu agramatismele: poetul "scrie" pe blog iute-iute ca şi cum ar vorbì (să nu i-o ia altul înainte?), de exemplu:

"Continuă şirul demisiilor din boardul IICCMER."

"Continuă şirul…" - aşa se spune în limba român? Parcă nu. Se pare că aşa se e*s*primă din ce în ce mai năvalnic (de la: năvală, invazie) populaţia paşnică în forumeasca-recentă.

Dă din cap şi din baghetă, Dorin Tudoran: aiurea, în contra-timp(i) şi asudat, dirijînd conştiincios forumul neantului valah.

Joi 4 martie 2010

O ştire bună, printre atâtea şi atât de rele:

"**Destinul unui roman „arestat" o jumătate de secol**

Mirela Corlăţan Joi, Ev. Zilei, 04 Martie 2010

ISTORIE. Un manuscris al lui Dinu Pillat, confiscat de comunişti, a fost descoperit după 50 de ani, în arhivele CNSAS.

„Aşteptând ceasul de apoi", cel mai reprezentativ roman al lui Dinu Pillat, „arestat" odată cu autorul în 1959, a fost descoperit după o jumătate de secol în arhivele Consiliului Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii (CNSAS).

1 martie 1960, ora 14.00. Tribunalul Militar al Regiunii II, situat în centrul Bucureştiului, la o aruncătură de băţ de temuta Malmaison. 23 de intelectuali aşteaptă sentinţa într-o sală în care şi-a văzut capul „retezat" până şi fosta nomenclaturistă Ana Pauker. (doar "nomenclaturista Ana Pauker"?, întrebarea mea, P.G.)

Sala e înţesată de securişti, care primesc cu ovaţii decizia magistraţilor: pedepse variind între 6 şi 25 de ani de închisoare. Capii lotului sunt Constantin Noica şi Dinu Pillat, care primesc cea mai mare pedeapsă, plus zece ani de degradare civică. Ca şi ceilalţi 21, ei sunt consideraţi vinovaţi de magistraţi, pentru că se întâlniseră şi întreţinuseră „discuţii duşmănoase prin care se calomniau şi aduceau jigniri regimului pe baza ştirilor instigatoare transmise de posturile capitaliste"(…).

Bine că a fost găsit - fie şi după 60 ani. Ce satisfacţie, ce jublaţie să afli că a fost găsit ceea ce se credea pierdut în bolgiile Securităţii! Chiar de nu eşti tu autorul acelui ceva, nici măcar nu o ai cunoscut pe fiica sa - deşi drumurile ţi se întretăiaseră între 1965-1967, pe când îi vizitai la Facultatea de engleză pe colegii de închisoare şi deò Horia Popescu, Radu Surdulescu.

Sunt curios: unde îl va băga băgătorul N. Manolescu: la

"literatură de sertar"? - «Uite că avem şi noi literatură de sertar!», va jubila el, cu labele picioarelor în accent circumflex. Găseşte el unde să-l "cazeze", doar cazarea e meseria sa (nu cultura, cum se lăuda).

*

Vrem să aflăm părerea lui Boris Mehr (musca-n, nu în lapte, ci în curu-de-la-calu') despre Tismăneni, tatăl şi fiul? Iat-o:

"perfectul acrobat volodea tismăneanu bmarian, Miercuri, 3 Martie 2010, 17:47

mania şi lăcomia de a fi şi a avea cele mai multe avantaje, elogii, tipice pentru activistul arivist din comunism se manifestă acum la "liberalul" V. Tismăneanu, *deşi tatăl său, pe care l-am cunoscut, era, totuşi, altfel de om.*"(subl mea, apăsată, P.G.)

Iată cum Mehr falsifică, neruşinat, adevărul, pentru că nu spune *când* l-a cunoscut pe L. Tismăneanu! Avînd şi el spre şaptezeci de ani, ar fi putut să-l aibă profesor de *stalinism*, în anii de plină glorie sinistră de fioros politruk la Universitatea Bucureşti? Sau mult mai târziu, după ce, în lupta fratricidă cu subalternul Radu Florian, şeful a fost învins, pensionat-retrogradat?

Mare minune! Fiara Tismăneanu, "Ciuntul de Cap" cum i se mai spunea, din cauza şi a idioţeniei congenitale, nu doar a răutăţii, a fanatismului bolşevic - devenise abia după detronare… "un altfel de om" decât fiu-său?

Dacă toate "judecăţile" lui B. Marian sunt ca cele despre Tismăneanu bătrânul, ne-am pricopsit!

Nici nu s-a uscat cerneala… scriiturii mele internetice, că un al forumist îl amendează pe B. Marian:

"bmarian si acrobatia - Vladimir Ilici, Joi, 4 Martie 2010, 11:38

Cum ramane dom' Boris cu ,,eminentul politolog" V. Tismaneanu si ,,inversunarea sa anticomunista" (neacceptata de dv.) din interventia pe care ati postat-o pe acest site cu o saptamana in urma (nr.513 al O.C.) in contextul aceleiasi dezbateri?"

Ei, cum! Uite-aşa, pocnind din deşte - şi/sau viţăvercea.

Vineri 5 martie 2010

Trezit rău dispus. Gândul mi-e tot la **Scrìsuri 1**, care nu mai apare. Am să mor şi necunoscute vor rămâne comiterile mele publicistice. Îmi făceam iluzii anul trecut: dacă Arsene a promis,

înseamnă că se va face. O fi promis, căci promiţători suntem şi în promisiuni ne vom întoarce…

Mă gândesc la Cristian Bădiliţă: el a pledat cauza mea la Curtea Veche, el m-a impus, el a şi scris o prezentare copertuală… Dar, din câte am aflat şi lui, ca autor, Arsene i-a pus o mână în piept, cu : «Nu avem bani».

E-hei, dacă aş câştiga la lotărie! I-aş facilita, cu bucurie, şi lui Bădiliţă publicarea câtorvaspre'ce cărţi.

Copchiliţa ceea de la Chişinău, strănepoata-mea, fata lui Ionel Goma… A împlinit şaptesprezece ani, dar continuă să se hârjonească, prin casă, cu văru-său (în vârstă de trei ani) - am înţeles mai deunăzi că joaca în timpul unei vizite a durat câteva ceasuri, «Aşa am tropăiiit…», mi-a comunicat. Mi-am imaginat: fetişcana azi mâine de măritat, mai înaltă decât mine, "tropăind" prin casă, fugărindu-se printre mobile, cu văru-său cel mititel…

Ce i-aş putea ura, dori? Uite, nu ştiu ce să spun: să rămână aşa, multă vreme, cât se va putea? Copilăroasă, tropăicioasă?

Să se maturizeze degrab'? De ce? Ce să facă ea cu maturizaţiunea?

Ştiu că a fost şi duminica trecută, a fost, are să meargă şi duminica viitoare - la cimitir. Cu mamă-sa, cu bunică-sa maternă, la mormântul lui tată-său, Ionel. I-a dus un mărţişor lui tăticu, are să-i ducă duminica ce vine încă un mărţişor - pe lângă flori, să fie. Dacă ar merge la ţintirim cu verişoru-său cel de trei ani, i-aş vedea tropăind printre morminte şi nu aş găsi nimic necuviincios în zbenguiala lor, rainică, ci semn de dragoste filială.

Am devenit iremediabil bătrân: iar mi-au dat lacrimile, gândindu-mă la Ionel Goma, la Lenuţa Cuza, nepoţii mei ucişi pe şoselele basarabene de maşini nebune…•.•

Singurul semn bun: ieri am uitat să consemnez cei 33 ani de la Cutremurul din 5 martie 1977. Uite-se de tot!

Sâmbătă 6 martie 2010

Azi este o zi tristă. Mohorîtă.

*

HORIA ROMAN PATAPIEVICI – A CÂTA INFAMIE ?
MAR 05 2010

Remus Tanasa foaienationala.ro/

Isi mai aminteste cineva articolul aparut in 2002 "Inactualitatea lui Eminescu in Anul Caragiale", semnat de Horia Roman Patapievici (HRP) si publicat in cateva reviste si ziare, printre care si in cotidianul "Adevarul" din 15 ianuarie 2002. Cei care au fost lasati cu "gura cascata" atunci de acest arti-

col cu siguranta isi mai amintesc. Isi mai aduc aminte inca, cum actualul presedinte al Institutului Cultural Român il desfiinta pe poetul nostru national, Mihai Eminescu, negandu-i acestuia valoarea mostenirii culturale lasate, si incercand sa-l alunge din inimile poporului roman, ca pe o haina care dupa ce am imbracat-o pentru o lunga vreme, odata cu trecerea timpului si schimbarea modei, o aruncam la gunoi chiar daca aceasta haina ne mai poate tine cald. Pentru cei care au uitat sau nu cunosc articolul, o sa aduc la cunostinta doar cateva din parerile lui HRP enuntate in respectivul articol.

"Hotarat lucru, la o suta cincizeci de ani de la nastere, Eminescu nu mai e la moda"-(…);

"Amploarea prabusirii cotei lui Eminescu la bursa valorilor proclamate la lumina zilei"-(…);

"Nu mai este poet national deoarece noi iesim din zodia nationala"-();

"Nu mai este poet profund pentru ca profundul nu mai este prizat de intelectualii progresisti"-(…);

"Nu mai este poet roman fiindca tot ce este interesant la Eminescu este pur german"-(…)

"Eminescu este suspect pentru ca este politic incorect"-(…)

În cotidianul "Evenimentul Zilei" din 4 februarie 2010, HRP:

"**Nu ma injosesc demonstrandu-mi aici românitatea**".

Nu cunoşteam strălucita bibliografie antieminesciană şi antiromânesciană a Heideggerului Pata', uns cardinal de Liicheanovici (cel-mai-tânăr-filosof-la-români, cum l-a nemurit Ierunca - atunci avea doar 48, încă nu-i găsise arheitate lui Pruteanu - azi-mâine va avea şi el, Filosoful Gaby 68 de ani,).

Acum, că i-am aflat "liniile de forţă" spun: aveam dreptate, în urmă cu 20 ani, să nu am deloc încredere în filosoful-cel-mai-(cum, cine?, Gaby!), când ni-l recomanda călduros, cu sùrliţe şi strâmbe, pe Paţachinievici, domiciliat în ghettoul Primăverii… Din pricina a două "mici amănunte":

1. îi put picioarele şi gur- prin/pe nas; lui Liiceanu îi plac împuţiciunile: el însuşi, "în calitate de" ştiucă pescuită săptămâna trecută şi lăsată nebărbierită pe banca de la uliţă, pute de trăzneşte;

2. pe când încă nu era şeful Fundaţiei Securìa (titular; Buzurìa), Patapievici mi-a trimis, prin Ştefana Bianu, 2-3 cărţi ale sale, cu dedicaţii călduroase. Numai că în unul din volume era un "bilet", o foaie îndoită, în care amabilul dedicator (dedicaţionist?) mă ruga… să nu mai spun nimănui (Ştefana Bianu era nimeni?) că el mi-a trimis mie cărţi cu dedicaţie. Am fost intrigat de această cerère, vorba securiştilor de toate sexele, însă nu aveam cu cine mă sfătui despre strania, neobişnuita cerinţă. Cu Monicii o rupsesem, iar Ştefana Bianu se mărginise să-mi înmâneze un plic de format mare, lipit sănătos, cu bandă adezivă, aşa ca nu am întrebat-o de secretul-tainei (sic), am dedus că nu ştia de "bilet".

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Am cunoscut destui intelectuali români (înainte de decembrie 1989) veniţi la Paris, care mă rugau să nu mă supăr, dar ei nu-mi vor cere cărţi cu dedicaţie; să-i înţeleg: le este frică de Securitate (Dumnezeu să-l ierte pe Horia Bernea); dar după căderea Ceauşescului? Nu ştiu şi nu voi afla vreodată de care Securitate se temea Patapievici că are să fie informată că el îmi dăduse câteva cărţi cu dedicaţie, însă deduc: de Securitatea pe care o servise o viaţă întreagă tată-său, "personajul misterios - şi mincinos - tovarăşul Dionisie", portretizat de fiu, în momentul în care s-a prezentat la Ierunci cu o butelie de Murfatlar (vezi jurnalul Monicăi Lovinescu).

Duminică 7 martie 2010

...Rău dormit, rău trezit - rău, rău, rău.

Nu-mi pot scoate din viscere conştiinţa că **Scrìsuri** (**1, 2 , 3**) nu va apare în curând, cum tot speram; nu din lipsă de bani, acela putînd fi pretextul, nu cauza.

Pentru a câta oară îmi plâng de milă: dacă aceste volum(oaie: 710+737+800 pagini) nu ar fi adunat publicistica mea - câtă a fost găsibilă, accesibilă - m-aş fi consolat, spunîndu-mi că, iată, ficţiunea nu se perimează atât de repede (sic) precum acele texte (publicistice) scrise într-un anume timp, pentru anume împrejurări. În acelaşi timp… timpul (momentul) în care fuseseră scrise şi difuzate - prin "hârtie de ziar", prin rostire la radio au, nu doar pentru mine, autor, importanţă de căpătâi: iată, textul despre cenzură-autocenzură a fost scris în **1972** şi publicat aproape imediat în *Die Zeit*. (Vorba mea: «Care dintre voi eraţi născuţi atunci?») Pentru colegii, compatrioţi ai mei, confraţi întru scris, *momentul* pe care îl indic eu ca important (1972) nu este chiar atât de important (ba chiar din contra, judecînd după solidaritatea-la-scriitorul-român, apud Blandiana), pe de o parte: cine îmi garantează mie, scriitor-(important sic)-român, din aceeaşi generaţie cu Goma - cine îmi garantează că numitul Goma a scris ceea ce pretinde, taman în **1972**? Şi a fost publicat în *Die Zeit*? Chestia cu timpul este, cum zic meteorologii - şi bine mai zic: "cam probabilă". Or, dacă-i "cam", nu e sigură - ce poate fi sigur în ziua de azi, mai ales în materie de ăsta, cum îi zice: "curaj civic"? Au trecut 20 ani de la Revoluţie; mai pe la început, ăştia, d*e*zidenţii, dè, zbierau că ei fuseseră primii la opoziţie (în închisoare se zicea: «Eu sunt primul la tun!» (tineta, vasul în care ne făceam nevoile), ce s-a ales din zbierătele lor? Nici măcar praful, ci aşa cum spune un mare filosof român: neantul. Au urcat la balcon, la rampă, la microfon, la luminile studiourilor "*adevăraţii*

anticomunişti", "opozanţii", cei care aveau sertarele pline de manuscrise refuzate de criminalii de la Cenzură: Sorescu, cel cu poeziile interzise, Dan Stanca, pe care Revoluţia îl (sur)prinsese cu un purcoi de literatură-interzisă, în dulap, Alexandru George, uzurpatul de pe tronul meritat de către gălăgioşi ca foştii puşcăriaşi, când cuvântul de ordine era: «discreţie, să nu ne deconspirăm - căci ne arestează!» (căci, uite, rămăseseră nearestaţi - dar opozanţi), Blandiana, curata ca lacrima Gogului - ce să mai vorbim de bursierii la capitaliştii odioşi cu voie de la Stăpânire Noastră Dragă: Pleşu, Zoe Petre, Liiceanu… mai apoi martirii Revoluţiei, ca ăsta, Pata… zi-i tu mai departe: 'Pievici.

Ce fac eu, acum? Iar mă tângui: că m-a înghiontit ăla, că m-au calomniat ăia, că mă tac toţi ceilalţi (superstiţioşi, confraţii, şi-au însuşit înţelepciunea folclorethilică, mai ales blestemele: "Uita-ţi-s-ar numele!"), că s-au luat toţi nefutuţii după Monica Lovinescu, atunci când a recomandat Dânsa: "Să nu se mai scrie despre Goma, nici de rău, dar nici de bine" şi au notat în maculator, altfel n-ar fi ţinut minte… - să uite confârtaţii monicisme ca "*Goma e contestat*"…?; "*Goma neagă Revoluţia Română*, împreună cu alt basarabean, Lupan, pretinzînd că a noastră cea din 1989 a fost un putsch rusesc" - cum să admitem o asemenea injurie la adresa poporului român de la nişte rusificaţi basarabeni şi de la curvele de basarabence?, "*Goma este incontrolabil, nu se poate face nimic cu el…*" - cum să se poată face sită de mătase dintr-un incontrolabil? - drept care o Adameşteancă, un Berindei, un D.C. Mihăilescu - au tăbărît cu mic, cu mare pe mine, să mă sfâşie, să mă aplatizeze în colbul uliţei, ca pe un şoarece surprins de o roată a căruţei.

Totul pornise de la Liiceanu, curajosul căcat-pe-el-de-frică: ce-o să păţească el acuma (în iunie 1990, în toiul mineriadelor ilieşti), dacă citesc tovarăşii cartea lui Goma despre '77, care îi critică (sic) pe dânşii pentru unele greşeli inerente - şi trecătoare? Nu-l re-expropriază pe filo' Gaby de proaspăt botezată Humanitas şi încredinţează "Politica" altcuiva şi mai just, iar pe şeful el îl arestuiază - de tot, de tot!, îl şi bat! - de tot, de tot - cu un băţ: poc! poc! - îţi dai seama drag' tovarăşe căpitan, pardon, general, să-l martirizeze pe el, pe cel mai tânăr filosof din spaţiul danu-biano-pontic? Pe el, care totdeauna…?

Panica în care a căzut (ca într-un puţ) curajosul Gaby Liiceanu i-a cuprins - "la cererea tânguită, insistentă a acestuia" - întâi pe Gabriela Adameşteanu. Cum şi curajoasa Gabă avea niscai poliţe de plătit, mie (avusesem neruşinarea s-o întreb ce face ea, scriitor român, de vază, pentru nescriitorii români, de ne-vază?), i s-a raliat pe dată: dar cum îndrăzneam eu să o critic

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

pe ea, marea scriitoare, pusă în scenă de însăşi Cătălina Buzoianu, «Pe când tu, bă, ce-ai ajuns: zugrav la Paris?», nu-i destul că e şi mai mare de când combate paşnic dimpreună cu membrosul Bălăiţă - şi ce dacă membroiul George s-a dus la Stockholm cu Costi Ţoiu, să-l convingă pe editorul suedez să nu-mi publice **Gherla** - pot să-i reproşez ei faptele unui membru plin!, al CC?, cu care ea se, pardon, futigulează? Nu!, ea e mare prin ea însăşi, de ce-i pretind eu să facă şi… politică? Aşadar, **nesolidarizarea** cu mine, deşi invocată de toţi, ca fapt cu adevărat întâmplat - şi justificat - **nu a existat**.

Românaşii noştri, eterni, ca mioriţa au inversat cronologia:

Până în acea iarnă-primăvară a anului 1977, aşa, ciufut, antipatic, nu *făcusem* nimic împotriva lor, individual, breslaşnic - pentru ca ei, ca la o comandă nevăzută (nevăzută doar pentru cei care îşi astupau ochii, urechile) - să… refuze a se solidariza, nu cu mine, ca individ (ciufut, antipatic), ci cu Charta 77, cea care vorbea despre drepturile omului; deci şi despre drepturile scriitorilor - dacă admitem că acel scriitor este om. Nu făcusem, doar *existasem*, ca reproş viu. "Cine-i ăsta de se trezeşte să ne dea lecţii de verticalitate?, de comportament scriitoricesc normal? Dar comportamentul normal al unui scriitor este atuncea-că-când [şi-mai-ales, vorba tovarăşilor raionali] scrie bine, nu ca el, fiindcă cine poate verifica dacă Obstinatu', Prostinatu', Obstinetu' lui (după Băran, I.T. Morar, Agopian şi alţi armeni scriitori pe la *Caţavencu*), are vreo valoare în româneşte sau străinii au făcut din el "marele scriitor român "«fără cărţi româneşti», cum bine spusese Eugen Barbu şi-a lui ceată de dineşti"?

Mă întorc (pentru a *n*-a oară): colegii mei, prietenii scriitori au pretins - în februarie-martie 1977 - că nu se… solidarizează cu mine, pentru că,… ce: eu mă solidarizasem cu ei când Breban îi dăduseră afară de la *România literară* - ca pe Costică Stoiciu - pentru o gagică, nu pentru o dispută literară?

La urma urmei, justificarea scriitornicilor colegi ai mei se rezumă prin cuvintele Getei Dimisianu (le-am mai citat):

«Lasă, bă Paule, că şi tu…»

Pauza de după "şi tu" vrea să-mi vâre în gură căluşul adevărului maselor largi de ingineri ai sufletului românesc, după care să las', că şi eu am comis ceva necorespunzător, nu se poate altfel, doar este ştiut că partidul nostru drag nu pedepseşte pe nedrept… Geta nu era singura persoană găsitoare de "şi tu…" Şi drăguţa Dana Dumitriu, atât că ea nu mă lua, bărbăteşte, ca între leţi de armată ca Geta, cu "bă Paule".

Ciudat - dar obişnuinţă românească: fusesem pedepsit, prin nesolidarizare prin un pretext nici măcar aşezat corect crono-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

logic, atunci, în 1977 apoi, văzînd colegii că funcţionează pe meleaguri strămoşeşeşti o astfel de făcătură mizerabilă, au repetat-o în 1997, când mi-au apărut **Jurnalele I-II-III** la Nemira:

Atunci, tot la cererea insistentă (dar "acoperită", ca la ilegaliştii lui peşte, a lui Gaby Liiceanu, GabA /Adameşteanu) a făcut apel la toată "intelectualitatea curată" să dea replica meritată lui Goma "care a insultat-o pe Monica Lovinescu"! - **dovada insultei fiind… declaraţia insultatei: "Îmi pare rău că l-am cunoscut pe P.G." -** acţiune în care a fost antrenat şi un alt filosof, Andrei Cornea, fiul tovarăşului Paul, de sinistru renume (însă GDS nu fusese informat de către tovarăşul Pavel Câmpeanu).

Va fi înţeles vreun cititor al presei-de-stat-şi-de-partid din 1997 ce era adevăr şi ce era invenţie?, calomnie curată? Cum să înţeleagă (singur!) când însăşi Monica Lovinescu declara în scris că îi pare rău că m-a cunoscut? Când, ca să nu lase timp să cântărească acest '**pare rău** de mahala, străin în gura unei Doamne (cred, în continuare, că zisa semnată de Monica Lovinescu nu a fost zisă, cu atât mai puţin scrisă de Dânsa, ci i-au pus-o în gura scrisului abuznicii Adameşteanu şi Liiceanu, iar abuzata, olteancă şi ea, nu a avut inima aceea să contrazică nişte co-olteni, să restabilească adevărul), că au năvălit pedestraşii, mincinoşi-înjurători la comandă ca acel calomniator fără de ruşine, D.C. Mihăilescu; ca rătăcitul Profesor Niculescu; ca isterica gospodină Bianca Marcu-Balotă; ca umoristoasa fără voie Ioana Pârvulescu…, încât nu s-a mai înţeles decât ceea ce îi dictase Liiceanu Monicăi Lovinescu: că Goma este Răul cel Mare. Atât de foarte rău Goma, încât, iată, nici de acea dată nu s-a vorbit de *Liiceanu, editorul distrugător de cărţi*, ci numai de distrusul (prin **Culoarea Curcubeului**, nu altfel; nu, nu altfel) şi "calomniatorul" Goma.

Numai că buldozerul compactor nu s-a oprit după campania din 1997. A continuat prin N. Manolescu, devenit celebru cu textul "Adio, Domnule Goma!" (1998), aşa cum stră-celebru devenise (pentru trei decenii stră-odioase) Sorin Toma prin compunerea "Poezia putrefacţiei sau putrefacţia poeziei".

Abia după această pedepsire a venit lovitura-de-graţie ce urma să mă ne-fiinţeze: **antisemitizarea**.

Am mai scris, am să mai scriu: semnalul pornirii la lupta cea mare (tovarăşi!) l-a dat "Radu Ioanid" prin compunerea bazată pe minciuni: "Paul Goma între Belleville şi Bucureşti" (despre cartea mea **Basarabia)**, publicată în *Observator cultural* nr. 177 din 15 iulie 2003, primită şi difuzată cu tineresc entuziasm analfabetic de Carmen Muşat şi I.B Lefter;

Am scris, am să mai scriu: pe pârtia deschisă de Liiceanu-Adameşteanu-Monica Lovinescu, au circulat nestingheriţi Carmen Muşat, I.B. Lefter cu R. Ioanid al lor, iar când şi "antisemitizarea" mea a fost (aproape) gata, a revenit, cu forţe noi, "internaţionaliste", N. Manolescu flancat de Taubman, de Rodica Gordon, de Zalis, de M.D. Gheorghiu, încercînd să-mi dea lovitura de graţie.

Ei, da. Aşa a fost - şi cine poate prevedea ce va mai fi din partea acelor colegi ai mei, scriitori români care confundă capra cu varza, turca şi pistoala, solidaritatea cu manolescitatea vânzătoare de frate.

Am (re)scris cele de mai sus pentru ca, în cazul în care nu vor apărea **Scrìsuri**-le în timpul vieţii mele, chiar dacă **Jurnale**-le nu vor fi nici ele tipărite, să rămână această urmă, aici, pe situl meu web, ca probă a "facerilor" colegilor, confraţilor mei.

Să nu fie uitaţi în veac.

Luni 8 martie 2010

Măgarul Băsescu! Cretinul Boc - ardelean cubic, plin de slănină în loc de… - în loc de ce? De creier! Creier, la Boc?

Nu s-a făcut nimic în privinţa "micului trafic de frontieră" promis, re-promis; cozi, formulare delirante, obrăznicie ţigănească la funcţionarii "de la Centrul Vămilor", adică româneştri.

Ovidiu Nahoi - îl recitesc cu plăcere de la o vreme - scrie, în *Adevărul* de azi că această **tactică de descurajare a basarabenilor**, pusă la cale de un răufăcător ca Băsescu, dată la "perfecţionat" (întru antibasarabenitate viscerală ardelenească) de cretinul Boc va duce, nu la un antiromânism de tip rusesc, voroninian, adică la xenofobie, ci la omeneasca desiluzie provocată de "fraţii noştri de dincolo de Prut", cei care repetă eroarea inaugurată în 1918, după Marea Unire. Promit totul, se prefac a accepta doleanţele "uniţilor cu Ţara", dar nu respectă nimic, nici una (Marghiloman nu a fost o cioară albă în guvernul mincinos al regăţenilor) ci va provoca un "antiromânism de familie" (asta o spun eu, conflictul fiind între fraţi, nu între străini). S-au stârnit deja blestematele prejudecăţi provincialiste: "Tu eşi mincinos, nu fiindcă spui minciuni, ci pentru că eşti… oltean; tu esti leneş, fiindcă eşti moldovean; tu eşti zăbavnic, fiindcă eşti ardelean…

Istoriceşte, exagerări, amplificări ale defectelor, la celălalt, ale calităţilor, la sine au avut loc, au avut.

Mie mi s-a reproşat că, mai ales în **Din calidor** nu am pus o

graniţă vizibilă între discursul autorului (eu) şi al personajului (numit, sau ba). Au fost citate ca… documente, din acea carte, pasaje în care *se* vorbea rău despre jandarmi (toţi!), perceptori, funcţionari regăţeni, pedepsiţi, trimişi la noi ca în Noua Caledonie românească. Greşeala îmi aparţine: la proxima ediţie (?), voi introduce, nu corecturi directe, ci note subsolice, în care să *mă* explic. Adevărul este că, departe de a fi "toţi nebasarabenii trimişi, după 1918, în Basarabia" incapabili, ticăloşi - aici intră în funcţie folclorizarea cea mereu vie, mereu lucrînd… În acelaşi timp trebuie să repet laudele la adresa basarabenilor: cât de rapid au şters întârzierea lor, ca cetăţeni ruşi (aici nu intră în comparaţie, bucovinenii, pentru motivul limpede: ei fuseseră cetăţeni… austrieci!) şi cum, în deceniile următoare, în ciuda hăituielii lor de către sovietici şi de către mioritici, în ciuda vieţii mereu provizorii - "domiciliaţi în gări, pe cufăr", au rezistat mai bine, mai cinstit oprimării comuniste generale şi "avantajelor" promise şi acordate localnicilor (nebasarabenilor). Din nefericire nu există comunităţi ferite, genetic, etnic, prin educaţie, compromisurilor (care, adeseori sunt mici-aranjamente de a nu muri de foame ori de a nu muri de moarte ne-bună; tot din nefericire nu există "statistici" oglindind gradul de "maleabilitate morală a cutărei comunităţi" în comparaţie cu alta - însă, ajuns la vârsta matusalemică, pentru un basarabean: 75 ani, eu pot afirma că de *ai mei* nu mi-e ruşine, cu *ai mei* pot merge, liniştit, nu doar până la prima răspântie, dar până la capătul drumului.

Fiindcă şi eu sunt de-al lor. • ⁘ •

*

Din poşta secretă a comuniştilor: Stepaniuc şi Voronin, combătând românismul Alina Ţurcanu, Timpul, 24 febr.

Desecretizarea documentelor pornită de actuala guvernare scoate la iveală nu doar fraude de milioane, cheltuieli dubioase şi alte ilegalităţi admise de puterea comunistă sub acoperirea „secretului de stat", dar şi planurile grandioase de „combatere a ideologiei antistatale a românismului" de care era preocupată aceasta.

Strategul „de taină" al fostului preşedinte Vladimir Voronin în aceste trebi statale era ex-vicepremierul (mai nou şi ex-membru al PCRM) Victor Stepaniuc, autorul tezei de doctor în istorie „Evoluţia statalităţii moldoveneşti în epoca contemporană", contestată de 79 de istorici pentru „plagiat, mistificare, falsificare a surselor de arhivă, opinii unilaterale şi trunchieri". După violentele evenimente postelectorale din aprilie 2009 puterea pregătea, din câte se pare, măsuri radicale pentru a stârpi „antistatalismul" şi „antimoldovenismul".

Într-o scrisoare adresată lui Voronin la 28 aprilie 2009, Stepaniuc se arată extrem de îngrijorat că implementarea manualelor de istorie „stataliste" este „sabotată", iar majoritatea profesorilor, mai ales în

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

învăţământul superior, sunt în continuare „adepţi ai istoriei românilor”. Citeşti şi te cruceşti de limbajul doctorului în istorie! Dacă am face abstracţie de date şi nume, textul scrisorii ar putea fi uşor confundat, pe alocuri, cu un document NKVD-ist sau KGB-ist din cele scoase acum la lumină din arhivele secrete de către Comisia de studiere a regimului comunist. Ca să vă convingeţi, vă propunem câteva din pasajele raportate şefului de către Stepaniuc. Cum se zice la moldoveni: „No comment!”.

[Din păcate nu am reuşit să reproduc… reproducerea scrisorii lui Stepaniuk - dar cititorul normal va înţelege ce nu a înţeles deputatul, din citatele date de Alina Ţurcanu - nota mea, P.G.]

Marţi 9 martie 2010

M-am hotărît, după îndelungi ezitări să cumpăr de la librăria evreiască din vecini **Dictionnaire des mondes juifs** de Jean-Christophe Attias et Esther Benbassa, ultima ediţie (2008). Costă în jur de 30 euro - dar face, vorba ovreiului. Aş mai vrea **Comment le peuple Juif fut inventé** de Shlomo Sand (cca 25 euro, nu: depăşeşte bugetul nostru), mai sigur: **Etre juif après Gaza** de Esther Benbassa. Aşadar, cu 35 euro îmi satisfac largamente (sic) “răbufnirile” (vorba Muşatei) antisemite. Îţi dai seama ce ieftin ies cu Bibliografia de bază a Antisemitismului: Benbassa, Attias, Shlomo Sand?!

Nu am relaţii cu editura Hasefer, deci nu-i cunosc catalogul. Risc să greşesc, dar risc, cunoscînd ovreii personali: nu au publicat nimic din Benbassa, Attias, Schlomo Sand. Poate că Teşu Solomovici să o fi făcut, astfel expunîndu-se criticilor săi. Sper.

Ana m-a descurajat, la telefon, să ies în târg: prea frig pentru mine. Am să cumpăr cartea (la singular) încolo, după ce primeşte ea salariul.

*

Adineauri - la orele 16 - mi-a telefonat, de la Roma, Davide Zaffi, traducătorul **Calidorului** : va fi lansată la Târgul de Carte de la Torino, din luna mai (Keller Editori).

Bucurie.

Miercuri 10 martie 2010

Azi dimineaţă, ca niciodată în ultimii ani, m-am deşteptat în pragul orei 8! Nu înţeleg motivul: umărul continuă să mă supere (ca să folosesc mâna dreapta la ordinator trebuie să o iau cu stânga şi s-o conduc la masă…- este cunoscută ordinatorişţilor acestă “crampă”), până la orele patru somnul mi-a fost tocat - ca de obicei - însă de la 4 la 8: minune mare: am dormit neîntors.

Au oare "ameliorarea" să se datoreze veştii bune de ieri (transmisă de Zaffi, întărită de Cugno - care primise deja invitaţii de participare a lansării **Calidorului**, pentru Veneţia - aceea este organizată de o româncă, mi-a telefonat în urmă cu o lună, fie-i telefonul binecuvântat! - şi pentru Torino)? De ce nu?, vorba adâncă a lui Barbăneagră.

*

Mi-a trimis Theodor Codreanu "un articol care va apărea luna aceasta in *Însemnari ieşene*, articol prilejuit de apariţia Memoriilor lui Adrian Marino" :

Theodor CODREANU
AGITAŢIE ÎN POSTERITATEA LUI ADRIAN MARINO

Mărturisesc că valurile tulburi din scumpa noastră viaţă culturală stârnite de apariţia memoriilor lui Adrian Marino, de la a cărui plecare dintre noi, iată, s-au scurs deja cinci ani, m-au luat prin surprindere. Mai aflu şi de curajul lui Silviu Lupescu de a publica, la Polirom, Viaţa unui om singur, deşi el însuşi este şfichiuit undeva, în paginile cărţii. Un motiv în plus de a citi şi a ne da cu părerea.

O carte substanţială care dezvăluie trăirile unei mari personalităţi, cu acoperire europeană, nu doar românească, pe intervalul de aproape şaizeci de ani, până în 1999. Singurătatea afirmată în titlu mi se pare că trimite la o dublă semnificaţie interrelaţionată: Adrian Marino, pe care am avut bucuria şi norocul să-l cunosc şi să port cu el o lungă corespondenţă înainte de 1989, făcea parte din stirpea rară, în cultura noastră, a savanţilor (monstrum eruditionis), creator de critică cu sistem. Subliniez sintagma, deoarece, în cultura noastră, a predominat cu autoritate celălalt tip de critică, numită impresionistă, artistă, comentatoare a apariţiilor editoriale curente, interesând aproape exclusiv viaţa literară. La noi, criticii cu sistem, în schimb, au fost şi sunt rari, îi numeri pe degetele de la o singură mână. În orice caz, dacă ne referim la perioada postbelică din ţară, eu nu cunosc decât doi mari creatori de critică cu sistem: Adrian Marino şi Edgar Papu. Epigoni ai unor metodologii străine au fost mai mulţi (semioticieni, structuralişti, freudieni etc.), dar Adrian Marino a creat ideocritica, iar Edgar Papu – ontologia stilurilor colective, dintr-o altă perspectivă decât Lucian Blaga. Nu e de mirare că amândoi au fost marginalizaţi, cel dintâi reuşind, pe cont propriu, să răzbată în critica universală, prin vreo douăsprezece cărţi. Subliniez că izvorul prim al „singurătăţii" lui Marino acesta este. Cel de al doilea se trage din primul şi-l depăşeşte, căci singularitatea culturală a adus cu sine o anume izolare temperamentală şi morală, într-un mediu în care au dominat (şi domină) interesele de grup, „mafiile", cum le numeşte în volum Adrian Marino, mafii concrescute din sistemul comunist, apoi din cel pseudo-capitalist de după 1989.

Iar acum, după moarte, tot „mafiile" sau rămăşiţele lor par a fi destinate să-i judece atât opera de savant, cât şi gândirea politică a ultimilor ani, ca să nu mai vorbesc de conţinutul cărţii pe care încercăm să-l evaluăm astăzi. Atât Marino, cât şi Papu au trecut prin închisorile comuniste şi s-au impus destul de târziu din punct de vedere editorial, în pofida începuturilor foarte promiţătoare, unul sub auspiciile lui G. Călinescu, celălalt pe linia Tudor Vianu. Dacă Marino a continuat să rămână un însingurat, Papu s-a apropiat

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

gruparea de la Luceafărul, găsind acolo fervenţi susţinători odată cu emiterea conceptului de protocronism, care a stârnit una dintre cele mai sterile polemici din cultura românească, finalmente, protocroniştii ieşind în pierdere şi înlăturaţi, pur şi simplu, din viaţa culturală după 1989, sfârşitul lui Edgar Papu fiind dintre cele mai umilitoare. Adrian Marino a pornit, în schimb, cu avantajul europenismului, din perspectiva unui liberalism (considerat, de unii, intransigent de stânga!), care, în tinereţe, se manifestase pe linie naţional-ţărănistă, fapt ce i-a şi adus opt ani de puşcărie, la Aiud, şi alţi şase de domiciliu forţat la Lăteşti, în Bărăgan. (Despre fenomenul Lăteşti-Bărăgan, a se vedea cartea profesorului şi istoricului huşean Vasile Calestru, Martiraj în Bărăgan. Lăteşti, Casa Editorială Demiurg, Iaşi, 2006, 380 p., cu o prefaţa de Gh. Buzatu). La Lăteşti, Adrian Marino l-a cunoscut pe mai tânărul Paul Goma. Cei doi, deşi vor avea un destin diferit, vor trece prin sechele sufleteşti asemănătoare, care vor face din ei nişte mari însinguraţi. În anii comunismului, Marino şi-a găsit salvarea în uriaşa lui activitate de savant, pe când Paul Goma, fervent ancorat în politic, a trebuit să ia calea exilului, creându-şi aura de „Soljeniţân român", actualmente izolat de ţară şi părăsit de foştii comilitoni din pricina Jurnalelor sale, necruţătoare adesea, prin violenţa limbajului, faţă de intelighenţia noastră postdecembristă. Amintesc de Jurnalele lui Paul Goma, deoarece, deşi scrise în altă cheie stilistică şi ideatică, Memoriile lui Adrian Marino atestă faţă de intelectualii pe care i-a cunoscut o exigenţă asemănătoare. De fapt, aceasta este şi cheia proaspătului val de reacţii la Viaţa unui om singur. Iar aceste reacţii devin mai importante momentan decât alte aspecte documentare şi stilistice ale cărţii, riscând ca acestea din urmă să fie ocultate.

Comentatorii fac mare caz de modul cum sunt prezentate anumite personalităţi defuncte precum G. Călinescu, Emil Cioran, Constantin Noica, Mircea Eliade, Mircea Zaciu, Marin Sorescu ş.a. Unora tabloul ar fi trebuit să le producă satisfacţie, altora reticenţe sau dezacord, numai că Adrian Marino e la fel de necruţător cu cei în viaţă: Gabriel Liiceanu, Andrei Pleşu, H.-R. Patapievici, Mircea Dinescu, Eugen Simion ş.a. În ce-i priveşte pe „morţi" (dar şi pe cei în viaţă), argumentaţia lui Adrian Marino este pe deplin convingătoare când el invocă perspectiva morală, ducătoare spre compromisuri impardonabile, ca în cazul lui G. Călinescu, la care Marino surprinde, după o despărţire de 14 ani, şi lăcomia maladivă de a-i fi spoliat, fără scrupule, pe vechii „boieri" deţinători de valori culturale şi artistice, constrânşi materialiceşte să le vândă pe preţuri de nimic. Chiar şi în cazul lui Eliade are dreptate când sesizează, că, în ultimii ani ai vieţii, devenise mai preocupat de propriile-i editări decât de soarta culturii româneşti sub comunism. Generalizarea atitudinii este însă nedreaptă, fiindcă, cel puţin în anii '50, Mircea Eliade declanşase rezistenţa prin cultură a exilului, atrăgând atenţia asupra primejdiei culturale şi etnice a agresiunii bolşevice, în extraordinarul eseu Destinul culturii româneşti (în „Destin". Revistă de cultură românească, Madrid, caietul nr. 6-7, august 1953, pp. 19-32). Pe de altă parte, Eliade nu a pactizat nici cu perioada ceauşistă, refuzând invitaţia de a veni în ţară, deşi onorarea ei i-ar fi putut aduce editarea masivă în România. Altminteri, spre a contracara judecata din urmă, Adrian Marino a scris una dintre cele mai temeinice monografii, cea despre Hermeneutica lui Mircea Eliade (1980), publicată cu destulă greutate. Într-o scrisoare îmi mărturisea că n-a fost niciodată un răsfăţat al editurilor româneşti, el smulgându-şi fiecare carte după mari lupte cu mafia editurilor şi cu cenzura. Ştim prea bine că aşa a şi fost.

Mai fragile devin judecăţile lui Adrian Marino când implică prea mult

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

argumentul politic şi ideologic. De pildă, condamnarea în bloc a celor trei mari că n-au fost capabili să se desprindă de tinereţea lor legionară, prin reconsiderări precise în contextul europenismului postbelic. Prin acest liberalism stângist, Adrian Marino a urmat, cu voie sau fără voie, curentul „corectitudinii politice", predominant după 1989, atitudinea lui consonând, în ce-i priveşte pe Noica, Eliade, Cioran, cu fanatismul ideologic al unei Alexandra Laignel-Lavastine. Or, de cine a fost stimulată şi promovată editorial în România antinicasiana Alexandra Laignel-Lavastine? Surpriză mare: tocmai de gruparea GDS, în frunte cu Gabriel Liiceanu. Iată o enigmă care tulbură posteritatea filosofică a învăţăceilor de la Păltiniş, enigmă, altminteri, bine intuită de Adrian Marino, în Viaţa unui om singur. De unde şi imaginea deloc măgulitoare asupra lui Liiceanu, Pleşu, Patapievici. Aici, Adrian Marino se întâlneşte cu Paul Goma, cel din Jurnale.

Pentru a descifra câte ceva din asemenea enigmă, trebuie văzute formele reactive în faţa cărţii-testament a lui Adrian Marino. Unele sunt previzibile şi uşor de înţeles, cum e aceea a lui Mircea Dinescu. Poetul-revoluţionar a reacţionat exact ca şi în alte situaţii, cea mai cunoscută fiind faţă de Cezar Ivănescu: i-a descoperit repede o „colaborare" cu securitatea (vezi Marino minte şi mort, text postat şi pe internet). Ceea ce l-a dezechilibrat profund pe Mircea Dinescu (altminteri, nici nu şi-a putut explica ce l-a „apucat" pe Marino să-i facă un asemenea portret demn de Ţiganiada şi de miticismul caragialesc) e semnalarea unui fenomen cumplit din cultura românească, acela al zeflemelei sans rivages, în care Mircea Dinescu este un campion recunoscut, ca imagine a biruinţei miticismului în cultura şi în civilizaţia românească, fenomen care ne face incompatibili cu Europa civilizată.

Comparativ cu meschinăria delaţionistă a lui Mircea Dinescu, de cu totul altă factură pare a fi atitudinea lui Nicolae Manolescu. De cu totul altă factură şi, totuşi, în esenţă, aceeaşi. Trebuie menţionat că, în memoriile lui Adrian Marino, Nicolae Manolescu este cruţat, deşi i-a fost un statornic emul, fie şi numai din pricină că se postau la niveluri divergente ale criticii literare: unul – creator de sistem, în ton cu dominanta culturală occidentală postbelică, celălalt number one în critica impresionistă, specifică autohtonismului nostru. Cu toate acestea, Adrian Marino şi-a dovedit generozitatea şi a recunoscut în Nicolae Manolescu un mare critic, comparându-l, foarte favorabil, prin contrast, cu aparentul să adversar de generaăie, Eugen Simion. i asta în ciuda faptului că Eugen Simion era, de fapt, ceva mai apropiat de europenismul critic al lui Marino prin receptivitatea faţă de Roland Barthes, bunăoară. Explicaţia vine de acolo că Eugen Simion a optat pentru un anume neutralism politic care i-a îngăduit o ascensiune academică rapidă, ajungând şi preşedintele Academiei Române, pe când Adrian Marino, care merita cu asupra de măsură să intre în rândurile nemuritorilor, a preferat conflictul cu Academia, ceea ce nu şi-a îngăduit, totuşi, Nicolae Manolescu, ajuns şi el, ceva mai greu, în fotoliul suprem. Ce l-a determinat pe Adrian Marino să îndulcească atitudinea faţă de Nicolae Manolescu? În afară de onestitatea despre care vorbeam, au intervenit, de astă dată, afinităţile politice liberale care s-au întâlnit în Alianţa Civică. Adrian Marino a fost membru în Senatul Alianţei Civice şi al Senatului ASPRO. Se pune întrebarea dacă Nicolae Manolescu a răspuns cu aceeaşi monedă generozităţii lui Marino. Răspunsul este negativ. Declaraţiile lui la apariţia cărţii ultime a lui Adrian Marino îi dau dreptate, pe de o parte, lui Mircea Dinescu, chiar în lipsa probelor materiale şi morale („Dinescu are dreptate, deşi este mult prea slobod la gură şi n-ar avea dreptul să dea asemenea informaţii"), iar pe de alta nu şi-a schimbat

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

cu o iotă părerea că activitatea de critic şi teoretician literar a lui Marino este neînsemnată, ba lipsită de „originalitate", văzându-l ca pe un simplu adunător de informaţii. Asemenea apreciere, oglindită şi de omiterea lui Marino din Istoria critică a literaturii române, este o nedreptate flagrantă, oglindă nu doar a obtuzităţii lui Manolescu în raport cu hermeneutica, dar şi a diferenţei ideologice şi politice dintre cei doi, în pofida aparenţei că s-ar fi întâlnit pe firmamentul liberalismului. Singurele concesii pe care şi le-a îngăduit Nicolae Manolescu faţă de Viaţa unui om singur au fost admiterea unor accente critice care vizează pe G. Călinescu, Mircea Eliade, Constantin Noica sau Emil Cioran. Şi chiar despre unii în viaţă. Atitudinea lui Manolescu poate fi înţeleasă în adevărata ei lumină doar coroborată cu reacţia altui ideolog postcomunist, Vladimir Tismăneanu.

De precizat că, dată fiind valoarea personalităţii sale, Marino a trezit interesul noilor ideologi ai „europenismului". După datele pe care le deţin, aici începe drama singurătăţii lui Marino din perioada postcomunistă, deşi el a părut că şi-a găsit o grupare care să-l reprezinte în aspiraţiile lui europene gândite din perspectivă românească. Din unghiul de vedere al doctrinelor culturale, Marino nu a fost un sincronist, în sensul adepţilor postbelici ai lui E. Lovinescu, între care s-a prenumărat şi un Nicolae Manolescu; el n-a făcut parte nici din gruparea protocroniştilor. Un alt sigur motiv de a se simţi, pe bună dreptate, un însingurat. El gândea, conform propriei hermeneutici, din perspectivă integratoare (în centrul gândirii sale stătea dialectica parte/întreg), încât vedea sincronismul nu ca imitaţie a Occidentului, ci, aidoma lui Eliade, din postură competitivă, singura care salvează de epigonism şi de cultură marginală. Sincronismul lui Marino nu s-a dezvoltat ca ostil protocronismului, ci înglobându-l prin hermeneutica parte/întreg. El însuşi a creat, firesc, un alt termen, pe lângă sincronism şi protocronism: pancronismul. Marino considera minoră şi păguboasă gălăgioasa polemică dintre sincronişti şi protocronişti, o diversiune ideologică, nefuncţională în planul creaţiei culturale. Poziţia lui coincidea cu a mea, fapt reverberant în corespondenţa noastră şi în cele câteva întâlniri de care am avut parte, una derulându-se chiar în casa din Rakoczi 72. Nu ştiu de ce, dar după 1989 legătura dintre noi a slăbit, rezumându-se la a-mi trimite doar ultimele apariţii din Biografia ideii de literatură. Eu am avut intuiţia unei anume dedublări a personalităţii sale, încât cea politică ieşise în prim-plan şi pe o cale lucrativă în imediata actualitate, dar înstrăinată de a marelui savant pe care-l preţuiam. Nu puteam înţelege, bunăoară, inclemenţa lui faţă de Noica. Distingeam doi Marino: unul care se străduia să fie „corect politic" şi celălalt, adevăratul Adrian Marino de care mă apropiasem. Între cei care au înţeles asta, se găseşte Adrian Dinu Rachieru, care a scris Alternativa Marino (Editura Junimea, Iaşi, 2002). Acolo este şi imaginea cu care eu mă simţeam solidar. Pe noul Marino îl făcuseră „prizonier" cei pe care eu îi numesc „dreptacii de stânga", cei descinşi direct din troţkism, erijându-se acum în „noua dreaptă" menită să condamne comunismul în frunte cu Vladimir Tismăneanu, sub înalta oblăduire a preşedintelui Traian Băsescu. Or, în Viaţa unui om singur prevalează hotărât primul Marino, cel adevărat. Şi aici începe reacţia cea mai interesantă la apariţia cărţii lui Marino. Ea nu putea veni decât de la Vladimir Tismăneanu.

Intervenţia lui Vladimir Tismăneanu datează din 12 februarie 2010. Poate fi citită şi aceasta pe internet. Are titlul dibaci: Manipularea unei umbre: Cazul Adrian Marino. Aşadar, Viaţa unui om singur îl transformă pe Adrian Marino într-un „caz"! Unul care „dezamăgeşte" precum a

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

„dezamăgit" şi „evoluţia" lui Paul Goma după 1989. Dar, spre deosebire de Goma, confratele din Lăteşti, Adrian Marino evoluase invers după revoluţie: se apropiase de Tismăneanu, pe când basarabeanul, din instinct, tocmai se depărtase! Titlul ales de Tismăneanu are, fără voia autorului, o stranie vocaţie narcisiacă. Vorba-cheie este manipulare. Sunt obligat să precizez că Vladimir Tismăneanu e înzestrat cu o deşteptăciune sclipitoare, că nimeni dintre ideologii actuali nu are geniul manipulării aşa cum îl are, din straturi arhaice, autorul celebrului Raport asupra condamnării comunismului. Beneficiind şi de o informaţie prodigioasă, el a reuşit să devină principalul doctrinar şi „istoric" al României contemporane, lăsându-l de căruţă până şi pe Lucian Boia. Paul Goma crede că este noul Roller al istoriografiei naţionale. Comparaţia îi este defavorabilă lui Tismăneanu. Mihail Roller a fost un simplu pigmeu pe lângă Vladimir Tismăneanu. El a reuşit să-şi formeze o şcoală de istorici tineri, gata să-şi dea duhul pentru triumful „tismăneanismului", ca să creez şi eu un barbarism. L-am văzut, pe postul B1 TV, pe un tânăr pe nume Neamţu (o fi acelaşi cu Mihail Neamţu, semnatar în Idei în dialogă), perorând cu un debit verbal remarcabil în favoarea „geniului" istoriografic al lui Vladimir Tismăneanu.

Ce zice d-l Tismăneanu în replica sa? Are grijă să precizeze că nu poate fi bănuit de reavoinţă faţă de Adrian Marino, fiindcă i-a fost prieten şi comiliton ideologic. Şi trece în revistă excelentele relaţii cu autorul Vieţii unui om singur. Aşadar, el este cu totul îndrituit să se exprime „obiectiv" asupra cărţii, în contra tuturor „manipulatorilor" prezenţi şi viitori. Prietenia lui Vladimir Tismăneanu cu Adrian Marino a început imediat după 1989. El a scris laudativ despre ultimele cărţi ale lui Marino, cele cu profil de cultură politică europeană, preţuind „europenismul său vibrant, generozitatea cu care i-a susţinut pe mulţi tineri". Mai mult de atât, Marino însuşi a scris despre cărţile sale, l-a premiat în postură de preşedinte de juriu la ASPRO şi i-a făcut o dedicaţie pe un volum, numindu-l „maestrul tinerei politologii româneşti". Ei, aici e aici. Căci, într-adevăr, Vladimir Tismăneanu chiar acest rol excepţional şi-a asumat şi pus în practică după 1989. Sintagma lui Adrian Marino este cheia a ceea ce am numit, recent, „experimentul Piteşti III", în prelungirea celorlalte două „experimente Piteşti", cel dintâi avându-l ca protagonist pe Eugen Ţurcanu (sub oblăduirea ideologică a lui Nikolski), al doilea, descris şi acesta foarte bine de Paul Goma, avându-i ca protagonişti pe Gogu Rădulescu, Z. Ornea, Paul Georgescu, Ov. S. Crohmălniceanu ş.a., pentru ca, în fine, să ajungem la cel mai rafinat dintre toate, „experimentul Piteşti III" datorat „geniului" indiscutabil al lui Vladimir Tismăneanu. Diferenţa dintre primele două şi cel din urmă este că acesta pare a condamna ceea ce înaintaşii lui Vladimir Tismăneanu au construit cu enormă trudă. E marea lovitură a acestui manipulator de clasă.

Iar acum vine să dea turnura cea mai convenabilă „primejdioasei" cărţi a lui Adrian Marino, care dă peste cap o întreagă strategie a experimentului. Citim aici miza majoră a Vieţii unui om singur. Iar Vladimir Tismăneanu s-a grăbit s-o diriguiască spre căile cele mai convenabile. De aceea, Liiceanu, Pleşu, Patapievici nu s-au grăbit să reacţioneze decât marginal comparativ cu „şturlubaticul" de Mircea Dinescu. În apărarea lor s-a ridicat d-l Vladimir Tismăneanu. Cine ar fi putut s-o facă mai bine decât dânsul? „Sunt aşadar siderat de manipulările care au loc acum", trage semnalul de alarmă Vladimir Tismăneanu. Nu, despre anumite personalităţi trebuie să biruie respectul, să se consolideze legenda că întruchipează moralitatea şi valoarea intelectuală cea mai înaltă care s-a ivit din sânul inteligheţiei româneşti contemporane.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Cum să planeze asupra Grupului pentru Dialog Social bănuiala că ar constitui o „mafie" culturală iar nu conştiinţa civică ireproşabilă a neamului? Nu s-ar pune oare în primejdie însăşi capodopera gândirii istorice şi ideologice a lui Vladimir Tismăneanu? Ba da, s-ar zdruncina din temelii „experimentul Piteşti III". De aceea, el ne avertizează că ultima carte a lui Adrian Marino nu se cuvine a fi citită în spiritul unor adevăruri care „compromit" singurele „valori" pe care le are astăzi neamul românesc. La nevoie, Marino poate fi, la rându-i, „compromis" prin argumente de felul celor furnizate de Mircea Dinescu şi Nicolae Manolescu. Asemenea, Andrei Pleşu şi Gabriel Liiceanu s-au grăbit să scoată la iveală dovezi asupra „imoralităţii" lui Marino, ca de pildă o dedicaţie a criticului pentru Dumitru Popescu-Dumnezeu. Dar nu e cazul, concede ideologul. În consecinţă, el trasează culturii noastre sarcina de a scrie o „biografie obiectivă" a lui Adrian Marino, aşa cum s-a întâmplat cu aceea a lui George Ardeleanu despre N. Steinhardt.

Mai poţi spune că Vladimir Tismăneanu nu e întruparea generozităţii şi clarviziunii în cultura şi în politica timpului nostru? Aparent, n-ar mai fi nimic de spus întru consolidarea convingerii publice că destinaţi a trasa harta valorilor culturale, morale, ideologice şi politice ale noilor vremi sunt doar cei hărăziţi de instanţe „divine" (dintr-un Olimp inaccesibil pentru „indisciplinaţi", pentru „incorecţii politici") să hotărască încotro trebuie s-o ia istoria României. Or, cartea lui Adrian Marino vine să semene îndoială asupra „aleşilor". De aici spaima că ar putea tulbura ierarhiile şi valorile, că, într-adevăr, Viaţa unui om singur s-ar putea transforma într-un eveniment."

• • • Am aflat "mici amănunte", vorba celuia despre Marino - de la Th. Codreanu (eu nu am urmărit paşii carierei savantului mondial, nici ai dezamăgirilor sale că nu-i poate clătina de pe socluri pe Noica, în special, pe Eliade şi abia în al zecelea rând pe Cioran, ca să se urce el, "cel mai dintre toţi") (sic).

În primul moment o sensiblă schimbare de direcţie în gândirea lui Marino: după 1989 a început a-i ataca furibund, ca un orbete pe cei care avuseseră atingere cu Mişcarea Legionară, a încercat să-l "ucidă" pe Noica, deşi… "până şi Marino ştia"… vorba noastră de la Lăteşti, că Noica aderase la Mişcare după asasinarea Căpitanului şi îşi dăduse demisia - depusese carnetul?- după asasinarea lui Iorga. În această "direcţie", Marino defilează sub stindardul zdrenţuit al Lavastinei (cum s-a curvăsărit pe la suflet fata asta, zic eu, gelos şi parţial…)

În al doilea rând, conivenţa cu… Tismăneanu! Marino a rezumat cărţile politologului, politologul l-a lăudat, mângâindu-l pe creştet pe savantul mondial…

Ce murdară frăţietate! De altfel Marino şi-a aranjat cu grijă, hărnicuţ, aşternutul în care s-a pus jos şi a decedat, lăsînd posterităţii grija decodificării vieţii sale - de savant mondial (de ce Dumnezeu îmi vine să-i zic, după Bercea: "Marino Mondialu?")

Nu zic: Păcat!, nu-mi vine mie, nu merită el.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Joi 11 martie 2010

Tările Baltice, mai ales Lituania ridică tonul în "dialogul" cu Rusia. Acuzaţiile nu se mărginesc doar la "ocupaţie", la "cucerire", la "colonizare", la "genocid", dar din ce în ce mai multi baltici, comparînd nazismul cu bolşevismul, afirmă că cel din urmă era mult mai rău. Se merge mai departe: evreii sunt acuzaţi de a fi format avantgarda ocupaţiei şi "braţul armat" al reprimării.

În Lituania s-a organizat un Gulag Potemkin (îi zic eu): au fost invitaţi un număr de studenţi din Occident (bursa Erasmus, cred), pentru un stadiu în "lagărul sovietic". Mi s-a părut că studenţii - dintre care mulţi francezi - nu cunoşteau această oroare şi luau "stagiul" ca pe un fel de excursie plătită de lituanieni.

Dacă s-ar organiza un astfel de lagăr-pedagogic în România, pentru junii români, nu altele ar fi reacţiile invitaţilor: occidentalii poftiţi în Lituania nu înţelegeau nici rostul acesteia; râdeau, se amuza, erau fericiţi în peisajul înzăpezit…

Deosebire de la cer la pământ între vizitatorii Auschwitzului şi ai "Gulagului". Aceia erau ultrapregătiţi - prin lecturi obligatorii, cursuri, colocvii, repetiţii, de aceea nici nu pătrundeau bine în incinta acelor locuri de supliciu, că şi sufereau atroce, de parcă ei înşişi ar fi devenit deţinuţi.

Ei, da: mai avem multe de învăţat de la evrei: mai ales în materie de *condiţionare* a *goi*-ului şi de prefacere a lui, din neutru, în vinovat: antisemit fioros.

Şi mai ales în materie de *răzbunare*.

Se cunosc negaţiile gălăgioase ale evreilor holocaustologi care au combătut "teoria" mea, potrivit căreia tratamentul sălbatic aplicat de autorităţile româneşti evreilor - în Basarabia şi în Bucovina de Nord după 22 iunie 1941 - au fost determinate de descoperirea tratamentului bestial aplicat de autorităţile sovietice românilor (mai cu seamă de către populaţia evreiască devenită o haită de câini sălbăticiţi); începînd din momentul Cedării Basarabiei şi Bucovinei: 28 iunie 1940 până la mijlocul lunii iulie 1941. Toţi aceşti negatori au pus pe seama "tradiţiei antiudee, de veacuri, a românilor", "antisemitismului istoric românesc" - evenimentele sângeroase petrecute la noi - dar şi în Polonia, mai devreme cu un an şi jumătate, în partea ocupată de sovietici încă din 17 septembrie 1939 şi "administrate" de NKVD-işti evrei.

Rezumîndu-mă pe documente, am susţinut - în **Săptamâna roşie** - că în materie de răzbunare nu-i vom putea concura în veac pe evrei şi aduceam exemplu mărturia în versuri despre tragedia Eteriei din 1821, a vornicului Alecu Beldiman, **Jalnica tragodie** şi citam:

"*'Jidovii se răsvrătise, şi toţi răii ridicaţi,*
Părînd că-s volintiri vre unii, îi tăiau nejudecaţi:
Pe uliţă stârvuri multe, căci, ducînd, îi târâia,
Şi unde cădea vre-unul, acolo îl şi tăia'.

Totodată vorbeam de Jedwabne (tot în **Săptămâna Roşie):**

"Sinistră coincidenţă (şi cronologică, şi de la cauză la efect) cu masacrul de la Jedwabne, un târguşor din partea estică a Poloniei ocupată de sovietici după 17 septembrie 1939; acolo (şi nu doar acolo, ci şi în Ţările Baltice, şi ele ocupate de ruşi, în 1940) **şi tot imediat după 22 iunie 1941,** după fuga bolşevicilor, localnicii, sub privirile aprobatoare ale militarilor germani, au asasinat 1.600 evrei, acuzaţi de colaborare cu NKVD la arestarea, deportarea, asasinarea polonezilor.

[În ziua de 10 iulie 2002 s-a terminat ancheta privind masacrul de la Jedwabne. A fost corijat numărul victimelor: de la 1.600, câte figurau pe stela memorialului, la 300. Adevărat: crima începe de la unu, deci chiar până la 300 şi tot e lungă calea morţii. Dar oare va fi de acord Elie Wiesel, paznicul unicităţii (şi al imensităţii) Holocaustului să fie corectată cifra de 1.600 şi să fie restabilit adevărul (macabru, însă adevăr)? A, dacă adevărul ar fi dictat o augumentare a numărului victimelor dintre evrei, totul ar fi fost în regulă - dar pentru wieseli nu este]."

Răzbunarea.

Evreii o neagă, ca motor, cauză a unei actiuni (criminale), înlocuind-o cu motivaţii istorice, toate false când au fost aruncate unor comunităţi rurale, semianalfabete, oricum căzute din lună când auzeau acuzaţii (din partea politrucilor evrei) ca:

«Voi, care ne-aţi ars pe rugul Inchiziţiei!";

«Voi, care ne-aţi ars în cuptoare, la Auschwitz!» - evreii unguri formulau astfel de ticăloşii la adresa românilor ardeleni care ei înşişi fuseseră masacraţi de unguri, după ce fuseseră ocupaţi la 1 septembrie 1940. În asta se cunoaşte "mâna" otrăvită a lui Wiesel, mincinosul fără ruşine afirmînd la televiziunea franceză că, în 1944, când evreii au fost adunaţi pentru a fi trimişi în lagărele germane paza ar fi fost asigurată de… "jandarmii români" - iar un purtător de servietă ca Mihai Shafir îmi transmite, mie, nu la televiziune, unde bossul proferase calomnia, nici măcar în presa de hârtie, ci, ca şi cum am fi fost prieteni de când ne ştiam, de la om la om, (de la Wiesel la Goma, intermediar: Shafir), mulgîndu-mi un nasture, în şoaptă, cu gura strâmbată de mare-secret pe care nu trebuie să-l ştie alţii, asigurîndu-mă, doar pe mine!, nu că s-ar fi înşelat, iar acum îşi cere iertare, ci… că el, Wiesel "scrisese într-un roman adevărul…"! Iar după ce laureatul Premiului Nobel pentru pace, Wiesel, refuză să viziteze

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Memorialul de la Sighet, "preferînd mai bine" să se veselească la Cimitirul Vesel de la Săpânţa, acelaşi măgar, Shafir mă acuză tot pe mine de… negaţionism… inversalìc, aşa ceva; nici el nu ştie ce - dar: **negaţionism!**

Fostul meu prieten Ion Vianu m-a zugrăvit drept "antisemit basarabean" - de ce? Mai explic o dată: pentru că avusesem neruşinarea să pretind că evreii veniţi pe tancuri din Rusia, în ţara noastră învinsă - în iunie 1940 în Basarabia şi Bucovina de Nord, după 23 august 1944 în România câtă mai rămăsese, au dat o semnificativă mână de ajutor în impunerea, cu pistolul, cu ciomagul a comunismului.

Am mai spus: nu mai am timp să-l alfabetizez şi pe fiul Marelui Vianu care, de când şi-a descoperit rădăcini iudee vorbeşte-scrie aiurea (după modelul Oişteanu), dar pun o întrebare retorică:

În ce scop, cu ce "proiecte" veniseră în România, din Rusia, după 23 august 1944 clanuri, triburi de evrei basarabeni ca al Anei Pauker? Ca al lui Oigenstein-Oişteanu-Răutu? Ca al lui Tismineţki? Dar haitele lui Roller?, ale lui "Nikalai Mararu"? De acord, un criminal ca Boris Grünberg, alias Nicolski nu ne venise "pe tanc", din Rusia, ci dintr-o închisoare din România - ca şi Kişinevski, ca şi Novikov, ca şi încă vreo zece condamnaţi pentru spionaj în favoarea sovieticilor - nu vorbesc aici de Cristina Boico, născută Marcusohn, mătuşa lui Tismăneanu junior, expulzată de francezi după război pentru spionaj în favoarea sovieticilor - "la pachet" cu Dr. Herskowitz, tatăl lui Alain Paruit, Boris Bruhmann, şeful reţelei NKVD în Franţa, Mariana şi Mihai Şora, Ion Coteanu…:

…Ca să culeagă floricele-pe-câmpii?

Nu: misia lor, ordonată de sovietici: cosirea tuturor "floricelor", călcarea lor în picioare înciubotate - cu un cuvânt: comunizarea României ocupate - prima fază fiind *distrugerea, nimicirea* a tot ce nu era "pe linie".

Însă cum avantgarda sovieticilor era alcătuită în zdrobitoare majoritate de evrei justliniìştii, "fiindcă ei cunoşteau limba română" - ca Moraru, Kişinevski ! - aceştia, simultan cu lupta-de-clasă cerută de stăpânii lor, ruşii, s-au dedat cu voioşie, cu entuziasm khazar luptei-de-rasă: «Moarte *goi*-lor!», prefigurînd ordinul-de stat-al Israelului: «Moarte Palestinienilor!».

Degeaba încearcă evreii să dreagă busuiocul de la o vreme - de când victimele comunismului revendică dreptul la recunoaşterea adevărului şi al lor, aşa cum, de 60 ani este

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

recunoscut adevărul victimelor nazismului - ţinînd cu dinţii de unicitatea Holocaustului, de criminalizarea, în continuare, numai a "fa*şiz*mului".

Dacă vocile care îi acuză pe evreii sovietofili de crime de război şi împotriva umanităţii - făptuite din *răzbunare-de-rasă* - ridicată în Ţările Baltice, chiar de nu vor avea ecou şi în România (nici chiar în peste măsură de martirizatele ţinuturi Basarabia, Bucovina de Nord, Herţa), va trebui să mai aşteptăm (la Români, în fruntea aşteptătorilor: morţii noştri).

Vine, vine şi la noi Clipa Mâniei. A Re-răzbunării.

Şi pentru minciună, pretenţia lor că ei, vai de mine, nu se răzbună, ei doar… plătesc zece ochi pentru un dinte, o mie de dinţi pentru o jumătate de ochi (şi acela inventat).

Vineri 12 martie 2010

Flori Bălănescu îmi scrie ca a vorbit la telefon cu Elvira Iliescu: s-a externat. Ce bine, ce bine! Să mai fie şi veşti bune, că cele rele - ducă-se pe pustii!

Din *Argeş,* februarie 2010:

ANTI-DOT.RO
DUMITRU UNGUREANU "**Scriitorul român faţă cu istoria**

"N-am să încep de la '48... Ci de la eseul „Revoluţia nu a fost un spectacol de iluzionism", publicat de Ileana Mălăncioiu în volumul Crimă şi moralitate, Ed. Polirom, 2006. La paginile 20-21 scrie aşa:

„...noi, scriitorii români, deocamdată nu facem literatură. Facem ce face toată lumea: istorie. Altădată ne-am străduit să facem istorie făcând literatură. Aşa o cerea starea de atunci." (Textul e datat 1990)

Sintagma „o cerea" sună a mentalitate indusă de sistemul comunist, în care scriitorul, servitor al partidului, livra cititorilor „ce se cerea", nu ce gândea sau simţea el, scriitorul. Textul întreg este impregnat de-o febrilitate, o stare de confuzie şi continuă nesiguranţă, reflex al bâjbâielii societăţii româneşti post-ceauşiste (că post-comunistă încă nu se poate spune că era în 1990). Confuzia Ilenei Mălăncioiu e, pe cât de credibilă, pe atât de reprezentativă, pentru că vine de la una dintre minţile strălucite ale intelectualităţii române, a cărei rezistenţă la cântecul de sirenă al puterii a fost exemplară. Însă, după două decenii, se vede că şi această minte judeca greşit, deformată de cumplitul sistem. La limită, s-ar putea spune că starea de înapoiere în care se zbate România azi se datorează genului acesta de confuzie, anume că scriitorul (intelectualul) român face ce face toată lumea... Dar rostul unui scriitor,

fie el şi român, este (era) tocmai să nu facă ce face toată lumea! Mai ales atunci!

Aşadar: „Altădată ne-am străduit să facem istorie făcând literatură”, scrie Ileana Mălăncioiu cu convingerea anului 1990, când fiecare căuta o explicaţie pentru ce nu făcuse anterior. Autojustificarea inclusă în sintagma „ne-am străduit” nu diminuează efectul jalnic. În fapt, intelectual e cel care ştie sau simte când e nevoie să facă, la propriu, istorie. Cu arma chiar.

Atunci îşi abandonează temporar uneltele, ieşind în stradă ca, de exemplu, Richard Wagner (compozitorul, nu omonimul său, ex-soţul Hertei Müller), participant activ la revoluţia de la (ei, drace, n-am putut evita!) 1848. Dacă tot iese în stradă, intelectualul-scriitor musai să fie gata s-o ia pe coajă de la „oamenii de bine”! Istoria nu se face stând „zilnic câteva ore printre demonstranţii din Piaţa Universităţii” (pag. 22), unde va fi trăit „un sentiment înălţător”, cum scria undeva, despre aceeaşi chestie, Mircea Cărtărescu. Ca intelectual-scriitor care vrei să participi la facerea istoriei, trebuie măcar să pui pe tine „o scurtă căptuşită” şi să stai până dimineaţa în faţa clădirii Ministerului de Interne, să vezi cum arde, ca să poţi depune mărturie, în calitate de martor, despre ce ai văzut cu ochii tăi, ai auzit cu urechile tale, ai încasat pe spinarea proprie. Asta a făcut intelectualul-scriitor Liviu Ioan Stoiciu în noaptea de 13/14 iunie 1990, iar mărturia lui a fost publicată la Humanitas, de intelectualul-editor care o tulise la Paris când au descins minerii!

Apropo de „fenomenul Piaţa Universităţii”: lăsând laoparte manipulările grosolane comise de garda intelectuală a lui Ion Iliescu, prin intermediul TVR (autor Răzvan Theodorescu) sau prin ziarul Adevărul (campion Darie Novăceanu), s-a uitat de parcă nici n-a fost (dez)iluzia numită Marian Munteanu, cel binecuvântat de Ana Blandiana drept „Iisus Hristosul nostru”! Câţi intelectuali care atunci jurau pe barba liderului studenţilor au avut ulterior onestitatea să (de)puncteze înşelăciunea?

Nu-i pretind, Doamne fereşte, Ilenei Mălăncioiu să fi stat contra puhoaielor minerosecuriste. Nici n-o blamez că: „M-am îndepărtat îngrozită fiindcă oricum nu mai era nimic de făcut” (pag. 28). Dar nu mă pot opri să pun întrebarea: oare ce s-ar fi întâmplat dacă scriitorul român ar fi scris cărţile în aşa fel încât să spună ce era de spus în cuvinte clare, nu cu şopârle scăpate (admise) de cenzură? Ce era dacă depăşea limitele şi scria măcar, fără să fi publicat, altfel decât „se cerea”? Nu pot alunga bănuiala următoare: ştiind că „dacă nu respectai ce ţi se impune, puteai plăti scump” (op. citat, pag. 33), scriitorul român nici nu s-a obosit să scrie ceea ce era chemat să scrie – adevărul-adevărat, nu adevărul admis de partid!

S-a „obosit” Paul Goma, pe care numai orbul găinii, provocat de invidia „confraţilor”, l-a scutit să fie „Havelul” de lipsa căruia se plânge şi Ileana Mălăncioiu (op. citat, pag. 33). Dacă mai mulţi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

scriitori ar fi fost alături de Paul Goma, oare nu se ridica din cărţile lor, strecurate în străinătate, un scut dincolo de care năvala barbară era imposibilă? Aşa s-a întâmplat în Cehia, Polonia, Ungaria – chiar şi-n Rusia! Defazarea dintre năzuinţele intelectualului-scriitor român şi aşteptările poporului datează demult, dar niciodată n-a avut asemenea amploare ca în comunism.

Comunismul a reuşit să inducă ideea că intelectual-scriitor este cel de factură propagandistică, susţinut de aparatul guvernamental. Restul sunt „amatori, fără talent, resentimentari" etc. Nu e şi azi Adrian Păunescu poetul cel mai cunoscut de români? Nu e Marin Preda, profitor al sistemului comunist (Premiul de Stat pentru "capodopera" Desfăşurarea), cel mai apreciat prozator? Nu e votat în toate parlamentele C. V. Tudor? N-a fost înmormântat cu ono-ruri militare Mihai Ungheanu, "mare critic" socialisto-comunist? Şi n-a ajuns „cel mai tare gazetar" C. T. Popescu, intelectual-scriitor şi el, avatar natural, nu făcut în 3D, al primilor „ziarişti" semnători cu nume româneşti în fostul ziar Scânteia, ale cărei campanii din zorii proletcultismului le-a readus, cu Adevărul, în actualitate? Aceştia sunt scriitorii reprezentativi pentru România, genul lor are audienţă, indiferent că nu e ceea ce-i trebuia ţării noastre la ieşirea din marasmul comunistoid.

Ileana Mălăncioiu nu e un caz singular de inadecvare la realitatea anului 1990. Gabriel Liiceanu, care la primele apariţii în spaţiul public se recomanda filosof, deşi era un bun scriitor, adresa un „apel către lichele", nu un „avertisment", aşa cum ar fi făcut-o orice intelectual cunoscător de ce este şi cum se face istoria. Iar dinaintea unor republicani francezi, acelaşi Liiceanu susţinea de zor că fără rege, „unsul lui Dumnezeu", un popor nu ar exista! (op. citat, pag. 193) Tot acolo se poate vedea ce specific românesc au găsit demn de prezentat străinilor „intelectualii" băştinaşi cocoţaţi sau nu în barca puterii. Anume, gesturile de adulaţie, fie cele artificiale pentru Ceauşescu, fie cele sincere pentru regele Mihai, la vizita din 1992. Această opacitate (ignoranţă? dispreţ? suficienţă?) faţă de realitatea cotidiană dovedită de scriitorii-intelectuali – să le zicem elita oficială? să le zicem abonaţi la bugetul de stat? – este persistentă şi-n 2010. Cazurile „intelectualilor băsescieni" sunt cunoscute, nu insist.

În altă ordine de idei, scriitorii români, liberi nevoie mare după 22 decembrie 1989, au ales cu voioşie, preţ de vreo două mandate, ca preşedinte de onoare pe Ştefan Augustin-Doinaş, intelectual strălucit şi turnător cu chitanţă la Securitate! Putem conchide „la mişto", vorba actualului preşedinte al USR, că ei „făceau istorie", deşi mai corect scris e „făceau pe istorie"?

Sunt multe alte probe ale defazajului dintre scriitorul român şi „istoria" pe care se presupune că o înţelege. Concluzia e una: în decursul vremurilor, scriitorul român, ca entitate generică, nu exemplificare singulară, a făcut orice, numai ce trebuie – nu!

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

Dan Culcer îmi trimite următoarele:

"Reiau din revista TIUK, din numărul dedicat lui Paul Goma, un text semnat de Marius Oprea. Adaug la finele documentului reprodus de Marius Oprea, un alt proces-verbal de interogatoriu, contrasemnat de Paul Goma în calitate de martor. În fine, termin reproducînd ceea ce am scris despre romanul lui Paul Goma, **Justa**, carte care evocă figura Gloriei Barna, alias Alexandra Indrieş. Aceasta a mai apucat să vadă căderea regimului şi să participe la redactarea Proclamaţiei de la Timişoara."

Extras din TIUK "Preşedintele Goma (Marius Oprea)

"Paul Goma a dat si da o lectie de tinut minte: cea a intransigentei. Fie ca a fost vorba de relatia cu puterea, fie ca s-a pus problema moralitatii confratilor, el ramine etalon al inadecvarii la compromis, chiar daca judecatile ii sint uneori socotite drept excesive. Sint, oricum, benefice intr-un teritoriu in care nu ne putem lauda cu prea multe exemple de acest gen. Mai ales ca scriitorii au depasit parca cel mai usor mostenirea comunista; de parca toate umilintele indurate pina in 1989 au fost o etapa, depasita astazi, in domeniul creatiei. Poate tocmai de aceea, in pragul noului mileniu, dinozauri ai istoriei literare comuniste dau lectii mai mult sau mai putin academice de civilizatie sau patriotism. Dar daca Paul Goma ar fi ajuns presedintele Romaniei, nu ma indoiesc ca acestia ar fi fost judecati pentru colaborationism, iar dovezile care sa le probeze compromisurile injositoare sau odioasele delatiuni nu ar fi lipsit.

Dar Paul Goma nu e presedinte, iar in Romania comunismul a trecut si sintem indemnati sa-l uitam si-l uitam ca pe orice amintire neplacuta. Asa ca exemplul sau ramine sa-i scandalizeze pe aceia pe care nu i-a iertat si refuza in continuare sa-i ierte, lovindu-i prin lipsa amneziei de care da dovada. Paul Goma e un om hotarit mai ales cind distruge. Cum s-a nascut un asemenea comportament intr-un spatiu in care compromisul este conduita? Imi permit sa avansez o ipoteza, probata prin documentele prezentate in continuare. Cred ca ele indica acel viitor, comportament' al D-lui Goma, scriitor dominat de incrincenare, o incrincenare asumata treptat de cel care a refuzat orice fel de umilinta, cu orice pret; s-a nascut de aici un fel de sinceritate taioasa, singulara si, pentru unii, suparatoare - mai ales in paginile memorialistice.

Pe vremuri, studentul Goma nu era, cred, mult diferit de colegii sai. Ceea ce i-a dat apoi toata vigoarea scrisului a fost acel spirit vindicativ pe care l-a dobindit dupa primul contact cu realitatea regimului comunist. Confruntarea din tinerete a lui Paul Goma cu duritatea anchetelor, cu puscaria, cu josniciile delatorilor si

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

lasitatile prietenilor a lasat urme de nesters. Goma pe care il cunoastem astazi s-a nascut atunci. Cred ca daca cei care au decis arestarea si anchetarea sa in 1956 ar fi avut capacitatea de a privi in viitor si ar fi prevazut care sint rezultatele confruntarii lui Goma cu regimul, ar fi evitat provocarea justitiarului care hiberna nestitut in firea tinarului student la litere. In fond, ceea ce a facut Paul Goma in 1956 nu reprezentase defel un pericol pentru, regimul democrat-popular'. Pusese doar niste intrebari ceva mai incomode profesorului de marxism Radu Florian, azi autoritate academica, si se ingrijorase in legatura cu soarta unor colegi arestati dupa evenimentele din Ungaria.

A fost insa drastic pedepsit. In ancheta Securitatii si-a pastrat totusi singele rece si capul pe umeri. Abia de atunci incolo, Paul Goma a devenit un pericol pentru regim.

Procesele verbale de ancheta prezentate mai jos sint rezultatele primelor confruntari dintre Goma si Securitate. Desi in general anchetele Securitatii, asa cum sint ele consemnate in procesele verbale sint in proportie de circa 90% rodul vointei anchetatorilor, exercitata prin presiune fizica sau morala asupra victimei, cantitatea de adevar din continut fiind minima, in cazul lui Paul Goma aceasta paradigma este exceptata. Cerbicia de acum patru decenii a tinarului Goma, respirind printre rindurile proceselor verbale de ancheta, s-a transformat treptat in hotarirea de neclintit de a prezenta autoritatilor comuniste nota de plata a umilintelor, chiar si in numele celor pe care frica i-a impiedicat intodeauna sa faca acest gest. Dovedindu-i sinceritatea demersului, furia rece fata de ticalosiile comunismului si fata de slabiciunea celor care l-au slujit si acceptat nu l-a parasit niciodata. Este bine ca se intimpla asa; macar pentru ca intram in mileniul urmator cu aceasta lectie a intransigentei inca neinvatata, iar Paul Goma a fost harazit sa spele o parte din acest pacat.”

(Marius Oprea)

AVERTISMENT:

Interogatoriul consemnat mai jos este un fals:

Nu am fost interogat în “24 iunie 1956”, deci falsă este şi “precizarea” : “Interogatoriul a inceput la ora 7 si 30 minute. Interogatoriul s-a terminat la ora 14 si 30 minute”. Cu atât mai puţin adevărată este prezenţa lui “Eu Lt. maj. Vasile Gheorghe am interogat in calitate de anchetator penal de securitate”.

Primul interogatoriu mi-a fost luat în ziua de 22 noiembrie (1956), nu de către lt. maj. Vasile Gheorghe, ci de către locotenentul Ţârlea Ion. Vasile Gheorghe mă va prelua o lună mai târziu - în jurul Crăciunului (1956) - apoi, 21 ani mai târziu (1977), cu gradul de colonel, ca şef al Anchetelor Penale Rahova.

Paul Goma, 13 martie 2010

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

“REPUBLICA POPULARA ROMANA MINISTERUL SECURITATII STATULUI PROCES - VERBAL DE INTEROGATOR

24 iunie 1956 Orasul Bucuresti

Interogatoriul a inceput la ora 7 si 30 minute. Interogatoriul s-a terminat la ora 14 si 30 minute.

Eu Lt. maj. Vasile Gheorghe am interogat in calitate de anchetator penal de securitate.

1. Numele: GOMA.
2. Prenumele: PAUL.
3. Anul, luna si ziua nasterii: 1935, octombrie 2.
4. Locul nasterii: In Com. Vatici - satul Mana - Orhei - U.R.S.S.
5. Cetatenia: romana.
6. Nationalitatea: romana.
7. Apartenenta politica: U.T.M.-ist din ce an 1952.
8. Studii: student anul III la Fac. de Filologie - Bucuresti.
9. Profesia: student.
10. Ultimul loc de munca si functia: student.
11. Ultimul domiciliu: Caminul studentesc din Str. Matei Voevod 77.
12. Situatia familiara: necasatorit.
13. Originea sociala: parintii Eufimie - invatator si Maria - invatatoare - nu au posedat avere niciodata.
14. Activitatea politica pana in 1947: nu am fost incadrat in nici un partid politic. Am participat la alegerile de dupa 23 august 1944 ca alegator.
15. Decoratii, distinctii si premii guvernamentale: nu am primit.
16. In ce armata a facut serviciu, grad, functie: declarat inapt.
17. Daca a fost prizonier: nu am fost.
18. Daca a fost in strainatate, unde, cand si in legatura cu ce: nu am fost - m-am nascut insa in U.R.S.S., refugiindu-ma in timpul razboiului de acolo.
19. Daca a participat in bande, in organizatii contra-revolutionare: nu am participat.
20. Daca a fost judecat, cind, din ce cauze, de cine si la ce pedepse a fost condamnat: nu am fost niciodata.

Intrebare: Arata D-ta ce incidente au avut loc intre studentii de la sectia din care faci si D-ta parte a Facultatii de Filologie si conducerea facultatii?

RASPUNS: In timpul anului scolar 1955-1956, cu ocazia seminariilor ce se desfasurau la marxism, s-au ivit unele probleme pe care - dupa parerea noastra - asistentul de marxism MIRON, nu ni le-a putut lamuri pe intelesul nostru, sau mai bine zis nu eram de acord cu raspunsurile pe care ni le-a dat. Probabil ca asistentul Miron, a comunicat conferentiarului de marxism FLORIAN RADU, faptul ca noi nu suntem multumiti cu raspunsurile pe care el ni le-a dat la intrebarile puse de noi, pentru ca la un moment dat ni s-a comunicat ca ni se vor lamuri problemele de catre conferentiarul Florian Radu. In scopul pregatirii ca sa raspunda la intrebari, ni s-au cerut sa scriem intrebarile centralizate pe o foaie de hartie si sa le predam lui Florian Radu. Aceste intrebari au fost predate de catre BRADU MIRCEA responsabilul grupei I-a a sectiei din care fac si eu parte, catedrei de marxism, respectiv conferentiarului Florian Radu. - Intrebarile ce ni le-am pus erau urmatoarele:

I. In chestiunea taraneasca - ceream sa ni se lamureasca: - pentru ce

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

pentru tarani nu s-a facut tot ceea ce s-ar fi putut face in scopul imbunatatirii nivelului lor de trai. - Aici aratam ca, cotele sunt prea mari si ca taranii sunt nevoiti sa cumpere paine de la oras.

II. In chestiunea de politica economica a statului - ceream sa ni se lamureasca, care este criteriul de baza in relatiile economiei dintre tarile socialiste. Respectiv ceream sa ni se lamureasca probleme de import si export ale R.P.R. In acest sens ceream sa ni se explice urmatoarele:

- pentru ce livram curentul electric R.P.Bulgaria, aceasta pentru ca noi aflasem de la un coleg bulgar, ca in Bulgaria procentul de electrificare a satelor este mai mare decat la noi in tara.

- pentru ce s-a dat R.P.Bulgaria butasi de vie destinati a fi plantati in statiunea Murfatlar, din moment ce noi importam vin din Bulgaria, iar acei butasi ar fi putut da rezultate bune la noi.

- care a fost criteriul pentru care s-a incheiat acord cu R.P.Ungara in legatura cu crearea unui combinat chimic pe baza de gaz metan cu utilaj si documentatie maghiara in schimbul alimentarii cu gaz metan a unui combinat similar pe teritoriul R.P.Ungare pe timp de 60 de ani.

- pentru ce cumparam automobile sovietice (Pobeda) si cehoslovace la preturi mari cand s-a auzit ca Italia ne-ar oferi turisme la preturi mult mai mici.

- pentru ce s-a ridicat pretul bicicletelor de import dupa aparitia pe piata a bicicletelor romanesti.

- pentru ce s-au scumpit motocicletele.

III. In chestiunea de lingvistica ceream sa ni se lamureasca: daca limba care se vorbeste in Republica Moldoveneasca este limba de sine statatoare sau un dialect al limbii romane. Aceasta intrebare am pus-o pentru ca cu un an in urma (1954-1955) ni se spusese ca limba ce se vorbeste in Republica Sovietica Moldoveneasca nu este un dialect al limbii romane si ca este o limba de sine statatoare iar in anul scolar 1955-1956 ni s-a spus ca limba moldoveneasca este un dialect al limbii romine, care tinde sa devina limba de sine statatoare in urma conditiilor-geografice si economice create.

- Sa ni se explice care este criteriul de valorificare al clasicilor: M. Eminescu, Ion Creanga, Vasile Alecsandri si Mihail Sadoveanu, care s-au nascut in Moldova (R.P.R.) pentru ca in unele carti care au aparut in Chisinau - Republica Sovietica Moldoveneasca, se scrie ca, clasicii de mai sus apartin literaturii moldovenesti si romane.

- In aceasta problema cunosteam ca Mihai Beniuc fusese in Republica Moldoveneasca si luase legatura cu LUPAN si BUCOV EMELIAN oameni care au functii importante in Uniunea Scriitorilor din R. Moldoveneasca si nu au putut rezolva aceasta problema urmand sa se intruneasca mai multi literati romani si moldoveni care sa lamureasca aceasta problema.

- Acestea sunt intrebarile ce voiam sa ne fie lamurite.

INTREBARE: Vi s-au lamurit aceste probleme?

RASPUNS: Aceste probleme ne-au fost lamurite doar partial. Lucrurile s-au intamplat astfel: am fost chemati la o consultatie - pe la sfarsitul lunii mai 1956 - in care conferentiarul FLORIAN ne-a lamurit unele probleme dintre cele puse de noi insa noi nu am fost multumiti cu lamuririle date, aceasta nemultumire exprimand-o fata de asistentul Miron. Cu aceasta ocazie s-a pus problema intre noi studentii de a vizita pe cineva din conducerea partidului sau guvernului sa ne lamureasca

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

aceste probleme.

INTREBARE: Cine a formulat intrebarile aratate mai sus?

RASPUNS: Intrebarile au fost formulate de studentii celor doua grupe A si B de la sectia de critica literara anul II (anul scolar 1955-1956) a Fac. de Filologie. Intr-o grupa erau 14 studenti (circa) iar in cealalta grupa cam acelasi numar. Intrebarile le-am centralizat eu. Nu pot preciza insa cine anume a pus intrebarile, eu personal am pus problema: ‘sa se lamureasca de ce taranii cumpara paine de la oras'.

INTREBARE: Cum s-au petrecut lucrurile mai departe?

RASPUNS: Dupa consultatia data de conferentiarul Florian, am fost chemati pe rand mai multi studenti din anul nostru, de catre catedra de marxism, prodecan si secretarul organizatiei de Partid si U.T.M., cu care ocazie am fost chemat si eu. Am fost intrebat ce parere am despre intrebarile puse si daca nu mi se pare ca sunt intrebari tendentioase, puse dupa o pozitie dusmanoasa. Eu am raspuns ca intrebarile au fost puse din dorinta de a cunoaste aceste probleme si ca daca ne-am fi dus si am fi cerut sa ne fie rezolvate aceste probleme de catre cineva din conducerea partidului sau guvernului, cu siguranta ca ne-ar fi lamurit aceste probleme si nu am fi fost suspectati ca le punem dupa pozitii dusmanoase. - Deoarece era perioada de examene, am lasat rezolvarea problemelor pentru mai tarziu. *La inceputul anului scolar 1956-1957 - in luna septembrie**), pentru faptul ca intre timp aparuse o hotarare a Partidului cu privire la imbunatatirea muncii ideologice in randul studentilor, in care se prevedea printre altele ca fruntasi ai partidului si guvernului sa vina in mijlocul studentilor si sa lamureasca politica statului nostru, ne-am gandit sa insistam pe langa Comitetul U.T.M. al Facultatii ca sa faca demersurile necesare si sa vina tov. Chisenesvski si sa lamureasca problemele aratate mai sus, considerandu-l ca cel mai competent de a ne lamuri, deoarece se ocupa cu problemele ideologice ale partidului.

) Nu puteam explica în 24 iunie 1956 ce urma să se petreacă în luna septembrie acelaşi an. Dovadă ca procesul verbal de interogatoriu a fost prelucrat după reţeta din* 1984 *de Orwell: “cine stăpâneşte timpul…”

- In acest sens studenta Gloria Barna care facea parte din Comitetul U.T.M. a luat legatura cu Comitetul U.T.M. al facultatii in acest sens. - Nu am primit nici un raspuns in sensul aratat mai sus si nici noi nu am mai insistat, deoarece intre timp intervenind situatia din Ungaria, nu am voit sa se creada ca profitam de evenimentele internationale ca sa ridicam aceste probleme.

INTREBARE: In ce scop ati pus intrebarile de mai sus?

RASPUNS: Intrebarile aratate mai sus le-am pus din dorinta sincera de a ni se lamuri.

INTREBARE: Dar initiativa de a merge si a protesta pe langa decanul facultatii pentru eliberarea unor studenti - pe care nici nu-i cunosteai- care fusesera arestati de organele de stat, din ce dorinta ai luat-o?

RASPUNS: Initiativa de a merge si a protesta pe langa decanul facultatii am luat-o in primul rand pentru a afla pentru ce au fost arestati studentii iar in cazul cand aflam ca au fost nevinovati, urma sa protestam pentru eliberarea lor.

- INTREBARE: Cine trebuia sa cunoasca motivele pentru care fusesera arestati studentii, decanul sau organele care ii arestase?

RASPUNS: Noi am crezut ca decanul trebuia sa cunoasca.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

- INTREBARE: Tot ce D-ta ai declarat pana in prezent nu corespunde cu adevarul. Acest lucru rezulta cu prisosinta din caracterul , intrebarilor' pe care le-ati pus spre a fi - dupa cum spui D-ta - lamurite si din pozitia pe care ati adoptat-o fata de elementele contrarevolutionare ce fusesera arestate. De aceea ti se cere sa declari in mod sincer adevaratul substrat al actiunilor intreprinse de D-ta?

RASPUNS: Eu sustin ca am declarat adevarul in legatura cu cauzele pentru care am pus spre lamurire problemele declarate mai sus. In legatura cu atitudinea mea fata de studentii arestati, adevarul este ca am vrut sa aflam motivul arestarii si in cazul cand aflam ca sunt nevinovati sa protestam pentru eliberarea lor.

INTREBARE: Ce studenti cunosti ca au pus intrebarile despre care ai vorbit mai sus?

RASPUNS: Intrebarile despre care am declarat mai sus au fost puse de toti studentii fostului an II al Facult. de Filologie sectia de literatura si creatie literara ,Mihai Eminescu', in total circa 30 studenti.

INTREBARE: In legatura cu actiunea de protest fata de studentii arestati, arata D-ta cine a luat aceasta hotarare?

RASPUNS: Hotararea in legatura cu actiunea de protest in legatura cu eliberarea studentilor arestati am luat-o subsemnatul si Popescu Horia (coleg de an din alta sectie) in discutiile purtate intre noi. - In acest sens am hotarat sa mai anuntam si alti studenti eventual colegi cu cei arestati pentru a intreprinde aceasta actiune. Eu personal am anuntat in acest sens pe colegul meu ALBU VASILE de care insa am fost refuzat spunandumi sa-mi vad de treaba pentru ca nu suntem nici colegi cu cei arestati si nici cel putin nu-i cunoastem. Dupa ce am citit prezentul proces verbal de interogatoriu cuvant cu cuvant si am constatat ca el corespunde intrutotul cu cele declarate de mine il sustin si semnez propriu.

(...) *Intre timp au intervenit problemele internationale* *) si in aceste momente noi nu am mai insistat asupra chemarii unei persoane competente de a ne raspunde la intrebari, pana cand un activist din partea raionului U.T.M. nu a venit la facultate de a ne informa despre cele petrecute in R.P.Ungara. tin sa precizez ca activistul respectiv nu a venit la grupa I-a din care faceam si eu parte ci a venit la grupa II-a. Subsemnatul afland ca la grupa a II-a este sedinta U.T.M. m-am dus cu Gloria Barna - cu care m-am intalnit pe sala - la grupa unde se tinea sedinta. Cand am intrat in sala grupei II-a sedinta incepuse deja.

) "Problemele internaţionale" care "interveniseră" fuseseră evenimentele din Polonia, Poznan, august 1956) apoi Revoluţia Maghiară (octombrie acelaşi an).

- Intrebare: Cu ce scop te-ai dus d-ta la sedinta de U.T.M. a grupei II-a ?

Raspuns: Cu toate ca nu era sedinta grupei din care faceam si eu parte totusi m-am dus la sedinta pentru a afla mai multe lucruri ce se petreceau atunci in R.P.Ungara.

Intrebare: Ce s-a discutat la sedinta sus aratata? Raspuns: In momentul in care am intrat in sedinta se discuta problema presei si a scopului pentru care au fost arestati unii studenti din anul V, deasemenea s-a mai discutat si problema taraneasca. Deci desi sedinta avusese alt scop totusi noi am discutat probleme legate de situatia din tara.

Intrebare: Cine anume a discutat problemele aratate mai sus?

Raspuns: La aceasta sedinta au luat cuvantul aproape toti studentii

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

din grupa a II-a in afara de Georgescu Aurel si Barna Gloria. Ş i subsemnatul am luat cuvantul aratand ca nu este justa masura luata impotriva unor studenti din anul cinci si l-am intrebat pe activist de ce au fost arestati studentii sus aratati. De asemenea am intrebat si eu de ce nu se publica in ziar toate evenimentele din R.P.Ungara. In legatura cu problema taraneasca am spus in sedinta faptul ca taranii din cauza cotelor sunt siliti sa cumpere paine din oras. La discutii au luat de mai multe ori cuvantul Mihaiescu Gheorghe, Albu Vasile si Bucalau Ion, care au insistat mai mult asupra problemelor.

Intrebare: De unde anume ai aflat d-ta faptul ca unii studenti din anul cinci au fost arestati pentru unele fapte penale?

Raspuns: Colegul meu de camera HAITONIC ION, intr-o seara, mi-a spus ca un consatean de-al lui din anul cinci i-a spus ca au fost arestati - inainte de 1 noiembrie 1956 - penrtu faptul ca au inaintat o ‚Motiune' ‚Scintei Tineretului' prin care cereau ca acest ziar ar fi bine dupa parerea lor sa-si ‚imbunatateasca' activitatea. In seara aceea subsemnatul, Bucalău Ion, Bradu Mircea, Şerban Corneliu si HAITONIC, am spus ca nu este justa masura arestarii. Insa de data aceea nu am discutat nimic in legatura cu vre-un protest in problema arestarii studentilor. Dupa ce am citit prezentul proces verbal de interogator cuvant cu cuvant si am constatat ca el corespunde intru totul celor declarate de mine il sustin si il semnez.
(Finele procesului verbal de interogatoriu din iunie 1956)”

==========

“COVACI AUREL DOSAR I 3654/vol 2
MAI. RPR Direcţia III-a Serviciul 6 Biroul 2

Nr. 121. DOSAR DE GRUP PRIVIND PE POGORILOVSCHI STELIANA, NICOLAESCU-PLOPSOR, COVACI AUREL şi alţii
Deschis la data de 11.XI. 1957

PROCES-VERBAL DE INTEROGATOR

Martor GOMA PAUL, născut la 25 oct. 1935, în comuna MANA, Orhei, URSS, - fiul lui Eufimie şi Maria, student, domiciliat în Buc., str. Matei Voevod, nr. 77

2 noiembrie 1956 Localitatea Bucureşti*)

) Alt fals: nu am fost interogat în 2 noiembrie 1956 !

Interogatoriul a început la ora 8 şi 30 şi s-a terminat la ora 10 şi 00

Întrebare. Vi se atrage atenţia că sunteti obligat să spuneţi numai adevărul şi să nu ascundeţi nimic din ceea ce ştiti întrucît nerespectarea acestei obligaţii atrage sancţionarea prevăzută şi pedepsită de art. 277 C.P. pt. mărturii mincinoase şi ascunderea adevărului.

Am luat cunoştiinţă. ss Paul Goma

*

Întrebare. Cînd s-a prelucrat în cadrul grupei Dv. evenimentele din Ungaria?

Răspuns. Evenimentele din Ungaria s-au prelucarta în ziua de 30 oct. a.c. în cadrul grupei a II-a a secţiei de critică literară anul III, la care am participat şi eu. Menţionez că nu fac parte din această grupă însă am ţinut să particip pt. că

[p. 1 Anchetator penal Semnătura. Paul Goma]

această problemă mă interesa.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Întrebare. Cum se numesc studenţii care au luat parte în cadrul gr. II la prelucrarea evenimentelor din Ungaria?

Răspuns. Gloria Barna, Aurel Georgescu, George Mihăilescu, Boian Tudor, Albu Vasile şi Petre Ghelmez şi Ion Bucălau.

Întrebare. Ce probeleme s-au ridicat cu ocazia acestei prelucrări?

Răspuns. În momentul în care eu am intrat în sala unde se prelucaru evenimentele din Ungaria de grupa de studenţi de la noi, studentul Bucălau ridicase problema presei afirmînd că serviciul noastru de presă nu publică ştirile în mod obiectiv şi insuficient faţă de ziarul iugoslav «Borba». Din cauza aceasta din discuţii a reieşit că cetîenii sunt împinşi spre surse dubioase de informare la care tov. de la raion a susţinut că muncitorii nu ascultă Vocea Americii, lucur cu care noi cei de faţă nu am fost de acord, din motivele susamintite. Legat de problema presei tov. a fost întrebat dacă ştie pt. care motiv au fost reţinuţi studenţii din anul V care ridicaseră probelema presei la redacţia ziarului Scânteia Tineretului, la care tov de la raion nu ştiu să fi dat un răspuns în această direcţie.

[p. 2 Anchetator penal Semnătura. Paul Goma]

În continuare noi toţi am discutat : dacă studenţii din anul V au fost reţinuţi numai pt. faptul mai susamintit, considerăm această măsură nejustă.

O altă problemă ridicată de studentul Bucalău şi care a fost susţinută şi de mine a fost problema ţărănească. În acest sens s-au ivit nedumeriri în urma faptului că în ultimul timp s-au luat hotărîri pt. îmbunătăţirea nivelului de trai al studenţilor, pensionarilor şi muncitorilor cu salariu mic, însă pt. ţărănime nu sa-u prevăzut îmbunătăţiri, cotele sunt prea mari pt. posibilitţăile ţăranilor de a le satisface, sîntem de acord că pt. crearea industriei naţionale şi pt. apărare trebuiesc fonduri însă credem că ţăranuk care produce pîine trebuie să o aibă în cantităţi suficiente şi nu să fie nevoit să o cumpere de la oraş.

— Legat de aceste probleme am reluat o veche doleanţă cerînd să vină în mijlocul nostru tov. din conducerea partidului pt. a ne explica probleme economice şi poltice pe care nu lea-m înţeles şi care ne sînt neapărat necesare, avîn în vedere că ne pregîtim pt. a deveni scriitori; Menţionez că această problemî a preopcupat întreaga noastră secţie încă din anul şcolar trecut cînd ni s-a promis şi bazaţi pe hotărîrea cu îmbunătăţirea muncii ideologice în rîndul studenţilor.

[p. 3 Anchetator penal Semnătura. Paul Goma]

Am căzut de comun acord că tov. Chişinevschi e cel mai indicat. Deasemenea subsemnatul am adăugat că din pricina activităţilor nepregătiţi au loc greşeli care prejudiciază această linie şi că ar fi bine ca pe viitor în rînduriole studenţilor să vinî activişti mai bine pregătiţi.

Întrebare. Ce alte probleme s-au mai ridicat şi cine anume a mai ridicat astfel de probleme?

Răspuns. În afară de cele arătate nu-mi amintesc să se fi ridicat şi alte probleme. După ce am citit prezentul proces-verbal de interogatoriu ce conţine în totul cele declarate de mine î-l (sic!) susţin şi-l semnez propriu.

Anchetator penal Semnătura. Paul Goma

[era moda semnării fiecărei pagini a procesului verbal, nota mea, P.G.]

Nota editor (Dan Culcer). **Textul procesului verbal de interogatoriu era scris de anchetator, nu de anchetat.**

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Motto : "Contrarul adevarului nu este minciuna, ci uitarea."

"Draga Domnule Goma,

am terminat lectura Justei. Cartea este trista, fiindca se termina pe un esec, acela al unei intilniri intre doua persoane care puteau sa nu fie singure. Tonul ei este just. Adica nici patetic, nici sec. E cartea celor dinaintea noastra. Cei care, precum Dta, ati trait nu doar teroarea verbala, ci si cea fizica. O carte despre frica, neincredere, despre confuzie, despre cele patru lumi: a celor care sunt justi, a celor care se prefac ca sunt justi, a celor care sunt crezuti justi si a celor care nu sunt justi, nu vor, nu pot, adica a curajosilor singuratici. Care isi dau seama ca nu erau singuri doar dupa ce isi intilnesc semenii in spatele gratiilor.

Lupta Dtale contra amneziei e patetica, iar in aceasta carte incepe sa se lase noaptea. Noaptea uitucilor. E o tragedie pe care mai tinerii nu o mai pot intelege cu adevarat, decit daca fac referinta la alte evenimente, de pilda la cele recente, din decembrie-ianuarie 1989-1990, asupra carora se lasa noaptea de asemenea.

M-am bucurat ca aceasta carte a fost scrisa. Poate cindva se vor gasi si arhivele ce o vor completa. De ce nimeni nu vrea sa scrie o istorie a Scolii de literatura? Scurta ei viata, cu profesorii si cu studentii ei cu tot, merita sa fie compusa, modelata ca o masca mortuara."

* * *

Aceasta epistola, initial privata, a fost inserata de Paul Goma la sfirsitul editiei on line a romanului sau "Justa", un titlu care deriva din porecla data unui personaj feminin, al carui model indepartat pare sa fi fost destinul unei studente de la Scoala de literatura, Alexandra Indries. (Nascuta in 1936, prozatoare, critic literar, m. 1993). Scriu asta cu toate rezervele de rigoare, caci "orice asemanare cu viata este intimplatoare" in literatura.

Epitetul ornant "just" (adjectiv si adverb), in dictionare e prezentat ca fiind sinonim cu adevarat, drept, echitabil, intemeiat, temeinic, bine, fundamentat. Formula folosita frecvent in sedintele de toata mina, de partid sau de fara partid. Erau juste toate masurile, deciziile si prevederile de partid, la originea carora se aflau mai mult decit justele idei directoare ale marxism-leninismului-stalinist.

Ale maoismului-hrusciovisto-ceausist. Caci ce a fost altceva Ceausescu decit un Hrusciov al Romaniei, care a vrut sa dea iluzia unei politici a adevarului regasit, cind de fapt a practicat o politica a noii minciuni. Orice alte idei erau nejuste si deci periculoase, reprobabile si punisabile. Orice cuvint folosit in comunism avea un sens diferit de cel de obste. El ascundea, deforma. Sociologul si comunistul lucid (!) Zevedei Barbu, ramas la Paris deja in 1947, pe cind participa ca expert din partea romana la tratativele in urma carora s-a semnat pacea la Paris, a fost, dintre romani si poate nu doar, primul care a scris un studiu - "Le langage dans les democraties et les societes totalitaires" - despre "limbajul totalitar", publicat in 1953 intr-o revista de lingvistica, "Orbis", la Louvain. (http://www.asymetria.org/zevedeibarbu.html) Acest termen - limbaj totalitar (care desemna la inceput un argou, devenit limbaj odata impus tuturor vorbitorilor unei limbi) - mi se pare mai just pentru a desemna subiectul, decit imposibila "limba de lemn", un calc lingvistic franc fara sens si fara rost. Cuvintul "just" apartine roiului de vorbe din jurul

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

conceptului de justitie si a avut, dupa 1945, o legatura, indestructibila, am putea spune temeinica si chiar metalica cu practica comunista a justitiei, sub forma ei cea mai represiva. Cu modul de aplicare a justitiei sub regimurile comuniste, prin folosirea catuselor ca legatura (metalica) dintre teoria comunista si practica ei sociala.

"Cine nu era cu noi, era impotriva noastra".

Ca sa fii just, adica sa actionezi si mai ales sa dovedesti, sa convingi ca gindesti conform liniei trasate de partid, ca forta conducatoare sau reprezentind avangarda clasei muncitoare, ea insasi forta conducatoare desemnata ideologic de comunismul care actiona in numele ei, terorizindo, trebuia sa fii mai mult decit supus, conformist, tacut, infricosat, mai trebuia sa intelegi ca "omisiune de denunt" este o crima tot atit de grava ca dezacordul cu politica partidului unic. Trebuia sa anticipezi prin delatiune spontana acuza omisiunii de denunt. Evident, nu toti cetatenii Romaniei au practicat aceasta atitudine justa. Dimpotriva, au fost multi care nu doar ca au omis sa-si denunte colegii sau in general compatriotii, dar au si pus mina pe condeie sau pe arme ca sa se opuna "justetii" politicii comuniste. Altii au devenit transfugi, votind, cum se zicea, cu picioarele pe care si le-au luat in spinare, de vreme ce nu puteau vota impotriva, intr-un sistem electoral complet controlat si falsificat sub controlul partidului si statului, garantii aparenti ai aplicarii legii. Asta cind era inca nevoie, pentru ca la un moment dat, probabil deja prin 1950, lehamitea si frica au facut singure jocul puterii si au dat rezultatele asteptate de aceasta.

Am vazut recent in premiera pariziana (Theatre Le Petit Hebertot, 30 august 2005) un excelent spectacol cu o piesa de Jean Claude Carriere, scenaristul lui Bunuel. Premiera mondiala a avut loc la Bucuresti, in regia lui Octavian Greavu, sub titlul "Zodia turnatorului", in 18 februarie 2003, cu Stefan Sileanu in rolul principal, al turnatorului, fireste. O piesa a carei vedere cade bine cuiva care a trait in socialismul real, ca mine. Intitulata "Filiera normala" sau "Circuitul normal", ea pune in scena un ofiter de politie politica si un turnator profesionist, singuri pe scena, un birou, intr-un precar echilibru si in schimbatoare raporturi de putere. Am avut senzatia ca, in fine, un artist a gasit calea de acces la pinza freatica a societatii reale si la psihologia delatorului zelos. Care nu actioneaza din frica, ci din datoria morala, si care poate deveni mai puternic decit ofiterul care l-a recrutat. Acestia sunt personajele cheie ale societatii romanesti socialiste si postsocialiste.

Justa lui Paul Goma a fost o victima. Destinul sau - tragic. Si s-a terminat prin iesirea din istorie, prin marginalizare si uitare. Dar celelalte personaje, cele din fundalul romanului, sau de la masa prezidiului sedintelor memorabile ale anilor 50, ca o judecata care schimba destine, brucanii, iliestii, care au intrat din roman pe scena istoriei si au invins (!?), definesc prin evolutia lor adevaratii facatori de istorie. Cei carora nu le pasa de morala si nu se impiedica de consideratii marunte privind adevarul si justitia. Viata nu este justa, nici dreapta. Cei buni nu inving si adevaratii eroi (pozitivi!) mor sau sunt uitati, cind nu se sinucid. Post socialismul este societatea victoriei delatorilor profesionisti si zelosi, cei adevarati si magnifici, ale caror succese ne uluiesc si ne adincesc in cea mai cumplita criza morala, cea de identitate.

--

Publicat de către Dan Culcer. Écrivain roumain vivant en France depuis

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

1987. la >> Asymetria> > Antiacvarium, 3/12/2010 10:29:00 AM

Sâmbătă 13 martie 2010

Cu toate că vizitatorii s-au împuţinat drastic - mai ales cei din România şi din Basarabia, desigur, din pricina… intemperiilor (ei, da: nu au putut merge la serviciu, numai acolo existînd ordinator), dar am găsit unul în Africa (Nigeria).

Am copiat procesele verbale de anchetă din vara-toamna anului 1956. Am impresia - urmează să verific, atunci când voi avea stare - dacă nu cumva locotenentul Gheorghe Vasile, devenit "Grenadă" în 1977, din motive obscure pentru mine, a datat primele procese verbale înainte de ca eu să fiu arestat (22 noiembrie). Fiindcă ţin minte: înainte de data de 22 noiembrie 1956 nu am fost anchetat cum se anchetează. O "şmecherie" grenădească? Ce a vrut să arate, acopere, prin falsificarea datelor anchetelor: că el, deci Securitatea "se sesizase(ră)" (citat din Breban) în chiar momentul producerii faptei duşmănoase - în iunie 1956 - şi nu aşteptase, delăsătoare… până în noiembrie, când pusese laba pă mine?

Asta trebuie să fie. Ditamai anchetatorul penal (Vasile Gheorghe) trăsese în piept Conducerea (doar rostind acest cuvânt noi, bandiţii tremuram, dar las' că nici lor, securoşilor nu le erau uscate izmenele, dovadă aceste procese verbale traficate. Acum prinde orbul, scoate-i ochii! Şi Grenadă a decedat prin murire, ca să nu rămână decedatul Pleşiţă ne-citat, pe cine iei de epoleţi, să-l dai cu nasul prin balegă?

Eh, banditul de Iliescu! Din pricina lui nu au putut fi judecaţi-condamnaţi criminalii; fiind el însuşi un criminal, oricât l-ar apăra Tismăneanu, Pleşu.

*

Mi-a trimis Angela Goma-Trubceak de la Orhei o mulţime de poze ale Popeştilor mei din Chiştelniţa: toate femeile - mari, mărişoare, mititele, mititicuţe: frumoase-coz. Şi ce bunică frumoasă Axinia, soţia lui Viorel/Leonid Popescu, vărul meu, decedat şi el anul trecut, tatăl fetelor Angela şi Tatiana.

Eu: prea bătrân, prea departe, în spaţiu: cu mare drag aş păcătui cu nepoatele, strănepoatele, fără teamă de incest. (M-am bătut peste gură - s-a observat?).

Încurajată de Angela I (fostă Goma, de la Orhei) mi-a scris Angela II (născută Popescu, devenită Pelin, fiica mare a lui Leonid). Prin poze am văzut cât de foarte frumoase sunt

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

femeile noastre - toate, toate, toate.

Cum se va fi explicînd? Doar femeile au fost cele care au dus în spinare sărăcia, teroarea, absenţa bărbaţilor arestaţi, deportaţi, ucişi? Sau aceasta este maniera femeii de perpetua viaţa? *Fiind* frumoasă? (“Fii frumoasă şi taci”, expresie curentă franţuzească). Spun prostii - dar mi le asum cu drag.

Ce păcat că m-am născut atât de (prea) devreme şi le-am ratat, le-am pierdut - prin grabă.

Luni 15 martie 2010

Ieri nu am notat nimic. Am zăcut ca un bolnav (corectez: ca trei bolnavi).

Azi e soare. Cu dinţi.

Ion Coja îmi transmite şi mie:

Scrisoare deschisă adresată domnului academician
EUGEN SIMION

Stimate domnule academician Eugen Simion,

De multă vreme aştept momentul potrivit ca să vă adresez rândurile de mai jos. Am sperat totuşi să nu fie nevoie s-o fac. Acum sper că mă veţi înţelege că nu am încotro...

Sunt literalmente obligat să vă scriu şi să vă solicit să interveniţi cu autoritatea dumneavoastră morală şi intelectuală, civică, pentru a repune adevărul în drepturile sale. Am sperat, timp de aproape 20 de ani, să nu fie nevoie să vă solicit intervenţia. Din păcate, această intervenţie se impune, în numele acelor valori pe care ştiu că le respectaţi şi le practicaţi dintotdeauna, atât în viaţa particulară, cât şi, mai ales, în viaţa publică.

Este vorba de eroicii ani de după Decembrie 1989, când cu toţii eram mai deschişi unii faţă de alţii şi mai ales faţă de imperativele interesului comunitar, naţional. Cât a putut fiecare, ne-am implicat în evenimente şi activităţi a căror menire a fost mai ales serviciul public, efortul de a ameliora „starea naţiunii”. Domnia voastră aţi avut norocul să vă înzestreze bunul Dumnezeu cu calităţi intelectuale excepţionale, pe care aţi avut abnegaţia şi tenacitatea de a le pune integral în valoare, şi aţi făcut lucruri cu totul şi cu totul deosebite pentru „creşterea limbii româneşti şi a Patriei cinstire”, pentru propăşirea noastră spirituală, ca Neam, ca ţară...

În acest cadru situez întâmplarea extraordinară prin care aţi trecut la începutul anilor 1990, când l-aţi cunoscut la Paris pe ultimul secretar particular al lui Wilhelm Filderman. Pentru cine nu ştie, Wilhelm Filderman a fost preşedintele Federaţiei Comunităţilor Evreieşti din România în vremea guvernării mareşalului Ion Antonescu. Wilhelm Filderman s-a stins din viaţă în 1959. Dacă nu mă înşel, fostul secretar al lui Filderman a dorit el însuşi să vă cunoască, v-a căutat ca să vă întâlnească în calitatea Dumneavoastră de membru al Academiei Române, la acea dată, dacă nu mă înşel, vicepreşedinte al Academiei. Motivul pentru care v-a căutat era extrem de important, aş zice chiar fascinant: acel domn era legatarul testamentar al celebrului Filderman – apreciat de unii ca

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

„evreul cel mai important din Europa", şi în această calitate păstra un document extrem de preţios: Jurnalul (sau Memoriile) lui Wilhelm Filderman, cu indicaţia expresă şi categorică din partea autorului ca acel document să ajungă spre publicare în grija şi proprietatea Academiei Române de îndată ce regimul comunist din România va fi abolit.

Ştiu de la Dumneavoastră de această poveste. Mi-aţţi povestit cum v-aţi întâlnit la Paris cu persoana în cauză, cum aţi discutat condiţiile în care să se facă preţiosul transfer, cum v-aţi întors la Bucureşti şi aţi informat colegii din conducerea Academiei Române despre acest caz excepţional, de maximă importanţă pentru corecta re-scriere a istoriei României din perioada 1940-1944. Mai departe ştiu, tot din relatarea Dumneavoastră, că manuscrisul nu a mai ajuns la Bucureşti, la destinatarul stabilit de autor: Academia Română, ci a fost ridicat „prin abuz" de persoane din structura statului Israel (agenţi ai Mossadului?), de la locuinţa fostului secretar al lui Filderman. La scurt timp după acest rapt ilegal şi nelegitim, bietul om a şi murit...

Nu am ştiut niciodată numele fostului secretar. Mi l-aţi spus, dar nu l-am reţinut. Ar merita înscris în cartea de istorie, la capitolul Evrei binefăcători ai Neamului Românesc! Am reţinut însă detaliul – semn al destinului!, că soţia respectivei persoane vă este rudă şi v-a fost şi colegă de facultate. Aşa se explică, în parte, de ce Dumneavoastră şi nu altul aţi fost „ales" să fiţi invitat la discuţii ca reprezentant al Academiei Române.

Cu ani în urmă, am cunoscut-o şi eu în ţară pe amintita doamnă, o profesoară de mare ţinută, la catedra de limba franceză.

În discuţia pe care am avut-o atunci cu Dumneavoastră am căzut amândoi de acord asupra importanţei excepţionale a documentului respectiv şi asupra ilegalităţii şi imoralităţii gestului penibil comis de autorităţile statului israelian... Abuzul inadmisibil al acestor autorităţi creşte în timp, pe măsură ce timpul trece şi preţiosul document nu este dat publicităţii. Personal mă tem ca acest document să nu fie supus unei operaţiuni de „cosmetizare", adică de falsificare, aşa cum s-a mai întâmplat cu documente asemănătoare semnate de un Mihail Sebastian, un S. Jagendorf sau o Leone Blum...

După ştiinţa mea, Dumneavoastră nu aţi făcut nicio referinţă publică la această nefericită întâmplare. La prima vedere, unii ar putea să vă reproşeze că v-aţi împăcat cu această situaţie şi nu aţi făcut nimic pentru recuperarea documentului. Nici Dumneavoastră şi nici Academia Română! ...Eu consider că aţi procedat totuşi corect, în măsura în care protestul dumneavoastră, în imediat, nu ar fi avut altă consecinţă practică decât punerea Dumneavoastră „la index", compromiterea sau chiar anularea şanselor de a reuşi în proiectele atât de importante despre care numai Dumneavoastră ştiaţi că vă aşteaptau. V-a ajutat bunul Dumnezeu şi aşi reuşit, în anii care au urmat, să demaraţi şi să duceţi până la capăt câteva iniţiative şi idei de mare consistenţă culturală şi spirituală. Ar fi fost o mare pagubă pentru noi, românii, dacă aceste proiecte rămâneau la stadiul de intenţii interesante... Ca atâtea alte proiecte româneşti.

Am considerat că numai Dumneavoastră aveaţi voie şi puteaţi decide cel mai bine momentul în care să interveniţi public în problema „Testamentului" lui Filderman, sustras propriu zis din averea şi patrimoniul Academiei Române. Şi sunt convins că, aşa cum vă cunosc, nu aţi lăsat la voia întâmplării soarta acelui document şi că, mai devreme sau mai târziu, aţi fi săvârşit gestul potrivit pentru recuperarea preţiosului

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

document la momentul pe care l-aţi fi considerat cel mai potrivit. Din păcate sunt nevoit să intervin, fără voia mea, în desfăşurarea evenimentelor şi să vă cer să declanşaţi mai devreme intervenţia Dumneavoastră lămuritoare pentru toată lumea.

Între timp, de-a lungul anilor, din câte cunosc eu, despre existenţa acestui manuscris, ajuns în arhiva şi sub paza straşnică a Mossadului, au vorbit domnul Teşu Solomovici (într-un articol din „Ziua") şi răposatul Jean Ancel, într-o discuţie cu domnul Gheorghe Buzatu. Nici Teşu Solomovici şi nici Jean Ancel nu au avut permisiunea să studieze manuscrisul respectiv. Eu am pomenit în mai multe rânduri de existenţa acestui document, de câteva ori amintindu-vă şi pe Dumneavoastră ca martor al existenţei documentului. Nu ştiu dacă vi s-a cerut vreodată confirmarea spuselor mele...

Sunt nevoit să vă cer eu, hic et nunc, această confirmare! Şi iată de ce:

În ziua de 24 februarie a.c. am fost convocat la Judecătoria sectorului 1, dosar 18066/299/2009, pentru a răspunde unor acuzaţii ce mi-au fost aduse de Federaţia Comunităţilor Evreieşti din România (F.C.E.R.) şi de Asociaţia Evreilor Români Victime ale Holocaustului (A.E.R.V.H.). Iar în zilele următoare trebuie să mă prezint la poliţie şi la Parchet pentru a răspunde altor reclamaţii, ale aceloraşi ONG-uri. Acuzaţiile aduse de cele două instituţii privesc o serie de texte în care eu am afirmat (1) că se exagerează numărul evreilor victime ale politicii mareşalului Ion Antonescu, şi (2) că se impune o reconstituire corectă a faptelor şi evenimentelor din acei ani, deoarece versiunea prezentată în textele oficiale, în manuale etc., este falsă, contrazisă de fapte binecunoscute. Am invocat în textele mele mărturia unor evrei dintre cei mai reprezentativi din anii aceia, printre care şi Wilhelm Filderman, omul care a cunoscut cel mai bine adevărul despre situaţia evreilor din România. Textele mele deseori s-au referit şi la manuscrisul rămas de la Filderman, care, în loc să ajungă la destinatar, la Academia Română, a fost literalmente furat şi ascuns de autorităţile israelite, împiedicat să intre în circuitul de documente istorice. Am considerat întotdeauna că manevra inadmisibilă a statului Israel de a ascunde mărturia lui Wilhelm Filderman poate fi considerată o dovadă că versiunea oficială asupra guvernării mareşalului Ion Antonescu nu corespunde adevărului. O dovadă clară, irefutabilă a faptului că în România nu a fost vreodată genocid sau holocaust!

Vă aduc astfel la cunoştinţă, domnule academician Eugen Simion, că în procesele care mi s-au intentat, eu, pentru a dovedi nevinovăţia părinţilor noştri acuzaţi de cea mai josnică crimă, voi cere în mod oficial mărturia Dumneavoastră. Voi cere instanţei să vă cheme la bară ca martor. Iar ceea ce eu am a vă cere va fi numai atât: să relataţi împrejurările prin care manuscrisul adresat de Wilhelm Filderman spre publicare Academiei Române nu a mai ajuns la destinaţie, n-a mai intrat în patrimoniul Academiei Române.

Sunt convins că nu-mi veti lua în nume de rău această respectuoasă solicitare, deşi cunosc bine şi am eu însumi oroare de disconfortul oricărui contact cu justiţia, fie şi în postura „minimă" de martor. Efectiv nu am însă încotro!...

Dacă era după mine, probabil că aş fi amânat sine die să vă solicit intervenţia aceasta.

Pentru bunele relaţii cu Celălalt, câteodată aflarea adevărului mai

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

poate fi amânată. Am fost dispus la această amânare, convins că plata Domnului pentru faptele noastre este mai importantă decât justiţia omenească. Nu port nicio vină pentru lipsa de măsură a celor care mă cheamă în judecată. A lor este vina pentru „deranjul" pe care mărturia Dumneavoastră s-ar putea să-l provoace unor persoane cu care aveţi, sunt convins, relaţiile cele mai fireşti, de prietenie şi aleasă colegialitate. Vă urez din tot sufletul ca trăinicia acestor relaţii să nu aibă nimic de suferit. Căci nimeni nu vă poate reproşa relatarea corectă în Justiţie, sub jurământ, a unei situaţii, a unor împrejurări pentru care nu aveţi nicio vină că s-au produs în viaţa noastră! Cine ar putea să vă reproşeze ceva pentru mărturia pe care o veţi depune, atâta cât vreme de douăzeci de ani aţi evitat s-o faceţi, aşteptând momentul când dezvăluirea Dumnea-voastră ar fi avut efecte neplăcute minime?! Momentul, dacă este nepotrivit, l-au ales alţii!

Nu le va conveni adversarilor mei mărturia Dumneavoastră? Ar fi trebuit să aibă inteligenţa să priceapă că adevărul nu poate fi ascuns la nesfârşit. Şi că în postura de susţinător al neadevărului este recomandat „să nu faci valuri..." Dorinţa lor nesăbuită de a face caz public zgomotos mediatizat din ranchiunele şi antipatiile lor personale este greu de înţeles. Dacă îi va costa acest exces, îi va costa în limitele adevărului şi ale justiţiei. Sper că această consolare este valabilă şi pentru nişte profesionişti ai minciunii!...

Regret că după atâţia ani reiau în aceste condiţii contactul cu Domnia Voastră. Dacă era după mine, alegeam alte auspicii.

Cu sinceră preţuire şi colegialitate, aceeaşi dintotdeauna,

Ion Coja

Bucureşti, 15 martie 2010

*

Scrisoare deschisă adresată domnului academician Ionel Haiduc, preşedintele Academiei Române

Stimate Domnule Academician Ionel Haiduc,

Subsemnatul Ion Coja sunt nevoit să vă aduc în mod public la cunoştinţă un fapt pe care în mod normal ar trebui să-l cunoaşteţi. Vă scriu deoarece se pare că Domnia Voastră nu ştiţi totuşi nimic despre ABUZUL grosolan şi inadmisibil comis asupra patrimoniului Academiei Române de agenţii statului Israel la începutul anilor 1990. În principiu este vorba de un document extrem de important pentru istoria Neamului românesc, un manuscris rămas de la Wilhelm Filderman, fostul lider al evreilor din România anilor 1930-1946. Manuscrisul respectiv conţine memorii şi însemnări zilnice ale celui care a fost, cu siguranţă, cel mai important martor al suferinţelor evreilor din România, calitate ce decurge din împrejurarea că în acei ani Wilhelm Filderman a fost vocea cea mai ascultată prin care evreii din România s-au pronunţat în apărarea drepturilor lor, în afirmarea lor ca entitate etnică expusă unor mari pericole. În mod deosebit, Wilhelm Filderman este singurul lider evreu care a cunoscut direct şi nemijlocit, ca deportat, realităţile din Transnistria transformată de Ion Antonescu în spaţiu concentraţio-nar pentru un mare număr de evrei.

Cunoaşteţi, desigur, faptul că teza producerii în Transnistria, sub administraţie românească, a unui holocaust anti-evreiesc, este cea mai grea acuză adusă poporului român de-a lungul existenţei sale. Cunoaşteti,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

de asemenea, că un mare număr de istorici, publicişti, oameni politici sau simpli cetăteni, din România şi de aiurea, inclusiv din Israel èi Statele Unite ale Americii, resping acuzaţia de holocaust, de genocid, adusă guvernului Ion Antonescu şi, implicit, românilor. Printre cei care au produs texte şi argumente împotriva acestei acuzaţii de Holocaust se numără şi Wilhelm Filderman. De aceea, putem fi siguri că prin conţinutul lor Memoriile lui Wilhelm Filderman au darul să întărească aceste argumente. Iar împrejurarea că Filderman a lăsat prin dispoziţie testamentară ca aceste Memorii să ajungă în proprietatea Academiei Române spre a fi publicate o putem considera ca semn că prin aceste Memorii autorul Wilhelm Filderman argumenta în plus şi definitiv lipsa de temei a acuzaţiilor privind genocidul din Transnistria.

Din păcate, manuscrisul acestor Memorii a fost furat – acesta este termenul potrivit, de reprezentanţi ai statului Israel, a fost furat de la legatarul testamentar al lui Wilhelm Filderman, cu câteva zile mai înainte ca acesta să încredinţeze preţiosul document proprietarului de drept: Academia Română. Mai multe detalii despre această urîtă poveste vă poate oferi domnul academician Eugen Simion, care a fost în legătură cu deţinătorul documentului. Vă ataşez în acest sens scrisoarea pe care o adresez domnului Eugen Simion.

Sunt convins, domnule Preşedinte al Academiei Române, că nu veţi lăsa lucrurile să se eternizeze în starea inadmisibilă în care se află acum, că veţi demara toate acţiunile care se află în putinţa Domniei Voastre de a le susţine şi promova pentru recuperarea documentului amintit. Mă pun la dispoziţia Domniei Voastre cu o serie de sugestii şi consilii în acest scop.

Cu deosebită stimă şi cu nădejdea că Dumnezeu vă va ajuta să vă faceţi datoria în aceste împrejurări atât de dificile, al Dumneavoastră

Ion Coja

Bucureşti, 15 martie 2010

Ştiam de multă vreme despre acest act tâlhăresc al evreilor, chiar înainte de "toaletarea" Jurnalului sebastianez. Însă în continuare, nu ştiu nimic despre soarta manuscriselor aparţinînd "un[ui] S. Jagendorf sau o Leone Blum"...

Hoţii de "inscrisuri compromiţătoare pentru ei" şi-au făcut mâna imediat după 23 august, prin evreul transnistrian Mişa Nahum, altfel general NKVD, care a… "sustras-puţin-cam-toate" dosarele privitoare la faptele criminale ale evreilor în Basarabia, în Bucovina de Nord, în Herţa, ocupate de ruşi între 1940-1941.

Rămâne de văzut care va fi "răspunsul" lui Eugen Simion. Iată, îi lăsăm o şansă de reabilitare: să se prezinte la tribunal şi să declare adevărul în legătură cu Memoriile lui Filderman, furate de mossadişti - ei, dacă am afla cine a turnat "afacerea"…

N-ar fi de mirare ca Ed. Reichman să fi fost vigilintul.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Marţi 16 martie 2010

Ieri am mai primit o veste bună: **Scrìsuri 1** va pleca în curând la tipografie, zice Mihaela Moroşanu, pentru Târgul de Carte (9-13 iunie).

Tot ieri le-am intermediat pe Angelica Popescu-Pelin şi pe Daniela Goma, dînd adresele electronice ale celeilalte. De-acum ele vor hotărî ce să facă.

*

Tulburat-indignat de chemarea la tribunal a lui I. Coja: chiar dacă nu împărtăşesc legionarismul, ţuţismul şi mai ales vadimtudorismul său (ce, el împărtăşeşte antitudorismul meu?), de fiecare dată când mi-a trimis vreun document, a fost corect, nu m-a atras în vreo capcană. Acum, pentru că a afirmat că românii nu au comis un "Holocaust" cu evreii, oricum cifrele avansate de activiştii sionişti sunt mult exagerate, a fost dat în judecată.

Ei, aici e aici: evreii vor pune singura întrebare de bun simţ, în gura lor destinată a formula numai acuzaţii, a urla numai înjurături (ca «Antisemitule!»):

«Cât, cu cât exagerate? De la câte victime începe crima de omor?», iar românul cade în genunchi, în capcana meşterită de evreu prin furtul probelor.

Care probe? Probe că (Românul) *nu* a provocat moartea atâtor evrei (400 000)? Dar probele trebuiesc produse de acuzator, nu de acuzat! De unde probe, dacă acestea, câte erau, fuseseră furate - şi, probabil distruse, măcar traficate de mossadişti (certamente, măcar trei din cinci trudiseră cu entuziasm în Organa noastră, ca securişti d-ai noştri, naţional-români, fiindcă, pe de o parte doar ei ştiau româneşte (ca şi anchetatorii NKVD-işti din Basarabia şi din Bucovina, ocupate de ruşi în 1940), pe de altă parte, vorba istoricului nostru cel intelectual, prezentîndu-l pe "Radu Ioanid" ca… Ca ce? Ca cum? Ca singurul "credibil"! - în materie de Istorie a României!

Iar Carmen Muşat şi I.B. Lefter au dat din cap, cu grăbire, încuviinţînd nemernicia "credibilului" tovarăş, publicîndu-i murdăria de articol la adresa mea (mă întreb dacă acest ticălos a primit recompensă de la Wiesenthal, sau a făcut-o doar aşa, de dragul "adevărului etnic evreiesc", prin muncă voluntară).

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Miercuri 17 martie 2010

Se anunţă o zi goală. Nici o pagubă: am să iau la corectat Jurnalul pe acest an, 2010.

...În *Familia*, februarie 2010 Grigurcu extrage pepite din mormanul de subtilităţi - pardon, ţòice - (ale lui Ţoiu):

"Cit de consistentă e, uneori, reputaţia de „inaltă intelectualitate", „fineţe", „subtilitate" a unui autor, ne-o dovedeşte limbajul, să zicem de rezervă, al lui C.Ţoiu, care nu pregetă a scrie aşa: „ca să vezi de unde sare iepurele. Dintre nădragii lui Moş Raţiu. Deşi e clar că-l trage pe sirmă arendaşul... Mai intîi, acest ton cronicăresc, luat la mişto".

Nu intenţionăm a-l lua „la mişto" la rîndu-ne pe reputatul romancier, consemnăm doar, ca să zicem aşa, densitatea ideii polemice, turnate in formula elegantei intelectualizări:

«Aflăm in ultimul moment că celebrul pitic basarabean de la circul din Bălţi (acesta ar trebui să fie Paul Goma! n.n.) a borît din nou peste confraţi pe *Gaura* din dos a *Cotidianului*. După cum se vede, *goma se-ngroaşă*... Şi noi, care ne făcuserăm iluzii... Anume că multagitatul gnom, zis logorică, zis depresilă (sic!) ori ţăcălie, nu s-ar mai da mare şi ar sta la locşorul său. Nu credem însă, orişicît, că dejecţiile pomenite, rîgiîielile, cazna sa de a supravieţui literar, ar putea fi alimentate direct din haznaua sa personală, băgînd de astă dată pînă la fund linguroiul. Dar dacă altă substanţă nu e...».

Ah, substanţa! Noroc că sub pana d-lui Ţoiu e... alta!"

*

"Aud ca Ov. S.Crohmalniceanu, acea vulpe sastisita a criticii romaneşti, a dobindit o substanţiala pensie din partea statului german, ca o „rascumparare" pentru faptul de a nu-şi fi putut face, sub regimul de dreapta din Romania, studiile in domeniul literaturii. Totuşi, parca a devenit inginer, nu ? Stau şi ma intreb: oare nu s-ar cuveni ca dl. Crohmalniceanu şi alii ciiva, ejusdem farinae, sa plateasca, ei, daune celor carora, prin scrisul lor „realist-socialist", cu caracter inchizitorial, le-au adus enorme prejudicii. Celor care, din pricina propoziiilor lor de osindire, investite cu putere oficiala, in faţa carora nu se putea crîcni, n-au putut publica ani indelungaţi şi au ajuns uneori in temniţa sau in surghiun? Celor care, huliţi oi ostracizaţi în numele Partidului omnipotent, şi-au stricat viaţa?"

*

"In raport cu cele de mai sus: miopia unor optzecişti, care nu gasesc altceva mai bun de facut decit sa-l celebreze pe astuţiosul Ov. S. Crohmalniceanu ca pe un dascal-model, ca pe un mentor. Situaţie hilara. Nu poate fi vorba in nici un caz de o lipsa de informaţie elementara la nişte inşi bine şcoliţi. Şi atunci? Am impresia ca e doar manifestarea unui snobism, care consta in suprimarea legaturilor cu predecesorii, in cultivarea unui dispreţ faţa de tot ce depaşeşte clubul generaţionist.

Scandalul sarbatorii cu pricina nu reprezinta decit o forma de refuz acut al trecutului, prin reducerea lui la absurd."

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Despre această pacoste ciumestră: Bacilul Kroh - am scris demult şi de multe ori. Am avut dezonoarea de a-mi manifesta direct greaţa şi protestul împotriva prezenţei sale alături, la tribună, la "Întâlnirea" de la Aix en Provence - gest apreciat numai de Monica Lovinescu şi de Virgil Ierunca, dar condamnat - cu "argumente culturale" de Liiceanu.

Sunt însă în dezacord cu Grigurcu care crede că "înalta preţuire" acordată unui Bacil de către optzecişti se datorează… "unui snobism, care consta în suprimarea legăturilor cu predecesorii, în cultivarea unui dispreţ faţă de tot ce depăşeşte clubul generaţionist."

Nu, dragă Grigurcu: nu "unui snobism" se datorează actul de alegenţă faţă de Monstrul Kroh, ci căcăcioşeniei tradiţionale a intelectualului român, spaimei sale de a exprima ce gândeşte…- dar oare mai gândeşte intelectualul nostru român?

*

Dan Culcer îmi transmite:

"Enigmele scrisorii maresalului Antonescu catre dr Filderman
Teodor WEXLER, vicepresedintele Fundatiei "Dr. W. Filderman"

In perioada 12 septembrie 1940-23 august 1944, intre dr. Wilhelm Filderman, presedintele Uniunii Comunitatilor Evreiesti din Romania, si maresalul Ion Antonescu a avut loc un schimb de scrisori vizand ameliorarea situatiei evreilor - cetateni romani sau a evreilor fosti cetateni romani rezidenti in Basarabia si Bucovina de Nord si deportati, dupa 22 iunie 1941, in Transnistria. Amintim ca numerosi alti evrei din afara acestor teritorii si anume, cei din Dorohoi, Suceava, Campulung, sau aflati la munca obligatorie, au fost deportati in Transnistria.

La data de 11 octombrie 1941, dr. Filderman s-a adresat maresalului Ion Antonescu printr-o scrisoare in care apela la sentimentele umanitare ale conducatorului statului spre a impiedica o noua deportare a unui grup de evrei din ghetoul de la Chisinau. Conducatorul statului i-a adresat dr.-ului Filderman o scrisoare foarte dura, in care culpabiliza populatia evreiasca din Basarabia si Bucovina de Nord pentru colaborare cu inamicul sovietic, extinzand aria culpabilizarii si asupra evreilor din Rusia si Ucraina.

Comentarii revelatoare asupra acestei scrisori se gasesc in raportul ministrului francez la Bucuresti, Jacques Truelle, adresat guvernului de la Vichy la 10 noiembrie 1941, din care citam in continuare (documentul integral a fost publicat in lucrarea Martiriul evreilor din Romania, Editura Hasefer, 1991; fragmentele citate de noi au fost retraduse in redactia revistei Magazin istoric):

"Aceasta legatie a avut ocazia, in mai multe randuri, sa semnaleze Departamentului masurile luate impotriva evreilor, fie de guvernul roman, fie de autoritatile subordonate mai mult sau mai putin calificate.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Se parea ca ororile al caror teatru de desfasurare a fost orasul Iasi, in luna iulie ce a trecut, si despre care am informat in scrisoarea mea nr. 195 din 4 iulie, nu vor mai putea fi depasite. De altfel, de atunci incoace, guvernul roman paruse sensibil la reactia opiniei publice, atat din interior, cat si din strainatate, fata de aceste atrocitati si in cursul lunii septembrie a existat impresia producerii unei oarecare destinderi [Urmeaza in continuare descrierea unor noi masuri de deportare]...

In fata acestor masuri, care evident urmareau rezolvarea radicala a problemei evreiesti, doctorul Filderman, presedintele Uniunii Comunitatilor Evreiesti din Romania, nu a ezitat sa adreseze maresalului Antonescu doua scrisori, in care atragea atentia conducatorului asupra ingrozitoarei tragedii ce se desfasura si il implora in mod impresionant, facand apel la sentimentele sale umanitare, sa inceteze acest adevarat program.

Maresalul Antonescu a raspuns intr-o scrisoare publicata in presa la 27 octombrie si in care declara textual: <>. [In continuare, scrisoarea lui Antonescu contine grave acuze la adresa populatiei evreiesti]...

In ciuda antisemitismului exacerbat pe care propaganda a reusit sa-l faca sa domneasca in Romania, aceasta scrisoare [a maresalului] a facut cea mai proasta impresie romanilor care si-au pastrat libertatea de judecata si de clarviziune. Se considera ca acuzatiile formulate de maresalul Antonescu la adresa evreilor nu sunt deloc intemeiate; daca s-au produs numeroase incidente cu ocazia evacuarii Basarabiei si Bucovinei in 1940, este stabilit ca evreii nu au fost singurii care au participat la ele, ci ca toata drojdia romaneasca din aceste provincii, precum si minoritarii ucraineni, rusi si altii, care s-au alaturat evreilor pentru a insulta regimentele romanesti ce se retrageau fara sa lupte. Iar pretentia ca Odessa1 nu a rezistat decat pentru ca fusese aparata de evrei este o tema de propaganda deseori folosita, dar care este intr-adevar prea ridicola pentru a putea fi luata in serios.

Oricum, scrisoarea curajoasa a lui Filderman catre conducator pare a-l fi indispus foarte tare pe acesta din urma, deoarece presa anunta de curand ca s-a deschis o ancheta judiciara impotriva presedintelui Uniunii Comunitatilor Evreiesti pentru <>" (sunt date in continuare alte masuri cu caracter antievreiesc).

In sedinta Consiliului de Ministri din 16 noiembrie 1943, Ion Antonescu facea o serie de afirmatii care confirmau relatarile ministrului Truelle: "Cand am venit acolo [in Basarabia si Bucovina de Nord] ne-am gasit in fata unor reclamatii fara sfarsit, in care se arata ca peste 40 000 de ticalosi din aceasta provincie se facusera in timpul ocupatiei rusesti mai rusi decat rusii... Am fost in fata acestei probleme si daca pedeapsa era capitala mai aveam inca 50 000 sau 100 000 nenorociri. Si atunci n-am vrut sa-i pedepsesc si am aplicat clementa, ca si in cazul legionarilor". Si legionarii si colaborationistii minoritari din Basarabia au stat cateva luni internati la Onesti, localitate langa Bacau.

In ce priveste originea dezordinelor din Basarabia si Bucovina de Nord nu ni se pare lipsit de semnificatie un fragment din scrisoarea pe care Iuliu Maniu i-a adresat-o la 12 iulie 1941 lui Ion Antonescu: "Cele doua provincii au fost inundate de functionari din Regat, necunoscatori ai oamenilor de acolo, acestia s-au transformat in adevarati satrapi ai populatiei si au starnit numeroase nemultumiri. Au fost desigur si oameni de treaba intre cei veniti, dar cei rai au compromis pe cei buni. Ei au fost

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

aceia care au facut ca denumirea de regateni sa devina odioasa si timp de doua decenii provinciile, in buna parte, s-au instrainat in loc sa se inchege complet cu tara" (Oglinda, din 17 iulie 1997).

In mod intentionat si Antonescu si comunistii au ascuns opiniei publice constatarile lui Iuliu Maniu. Dupa cum nu exista nici pana azi o analiza obiectiva a evenimentelor de la Tatar Bunar din anul 1923, evenimente ce au degenerat intr-un pogrom, organizat de subsecretarul de stat de atunci de la Ministerul de interne Gheorghe Tatarescu.

Rau intentionate mi se par planurile "Mircea" si "Tudor" elaborate in anul 1938 de guvernul Tatarescu si care, in cazul unui atac sovietic, interziceau populatiei evreiesti din Basarabia si Bucovina sa se retraga odata cu armata romana. Precizez ca aceste planuri au fost elaborate cu mult inainte de semnarea pactului Ribbentrop-Molotov. In cartea sa Un taciune smuls flacarilor, fostul rabin sef Al. Safran descrie cu lux de amanunte interventiile facute pe langa autoritati, pentru ca evreii din aceste teritorii sa se poata evacua odata cu armata romana.

Analizand cu obiectivitate si simt de raspundere documentele prezentate in acest articol va trebui sa stabilim unde se opreste realitatea si unde incepe propaganda in scrisoarea maresalului Antonescu catre dr. Filderman din 27 octombrie 1941. Este un proces care va trebui parcurs in numele omeniei romanesti si al respectului pentru adevarul istoric.

--

Publicat de către Dan Culcer. Écrivain roumain vivant en France depuis 1987. la >>Asymetria>> Antiacvarium , 3/17/2010 01:42:00 AM

*

Adevărul de azi anunţă : Mircea Iorgulescu : informator al Securităţii.

Pentru mine mai importantă este re-confirmarea: Voiculescu, Motanul Felix “a făcut poliţie politică”, după… e*s*presia securezilor dela CSNAS. Chiar şi a javrei purtînd pseudonimul “Emanuel Valeriu”.

Ciudat: şi el şi Alexandru Stark mă abordaseră, după 1990, în faţa ambasadei RSR, unde manifestam sonor împotriva lui Iliescu, împotriva lui Roman, a lui Voican-Lyndik. Ambii-doi aveau gata-învăţată tema conversaţiei bruiante (de la bruiajul radio) : socru-meu Năvodaru. Amândoi începeau prin a spune «Tocmai m-am întâlnit cu *domnu*l Năvodaru…», or domnul Năvodaru “tocmai murise” de vreo trei ani… Constatînd că nu răspundeam intrărilor în vorbă a lor, provocatori nenorociţi (ce pizda mamelor lor mai sperau să provoace la mine, “după Rivuluţie”?), se îndepărtau, dar se vedea ca o fac împotriva ordinelor primite de la Securitatea Eternă.

*

Stelian Tănase a terminat de măcinat grăunţele din pod, acum anunţă un volum întreg în care el însuşi dezvăluie: că Cioran a fost şi el urmărit de… “poliţia politică”! Ca şi cum

ar fi scăpat neurmărit cineva din exilul parizian - dacă până şi Nedelcovici…

Am citit că şi G. Andreescu şi Mihnea Berindei au scos - tot la Polirom - două volume de scrisori de la ascultătorii Europei libere. Eu unul nu am văzut utilitatea acestor certificate de bună purtare a "postului nostru de radio" - să i se fi cerut un raport de bună activitate? Ar fi capabili, americanii noştri cei dragi care ne-au to-ot liberat de sub jugul comunismului şi tot aşa am rămas.

Joi 18 martie 2010

A. Negresco-Soutzo îmi trimite:

Mercredi 17 mars 2010, 20h58 Facebook Twitter RSS

"Criticul Mircea Iorgulescu manipula scriitorii la comanda Securitatii Miercuri, 17 Martie 2010 15:32

Analist politic la Radio France International si fost director adjunct la postul de radio Europa Libera, criticul literar Mircea Iorgulescu apare in documentele de la CNSAS ca sursa pentru Securitate, folosita pentru dezinformarea si influentarea scriitorilor. Numele conspirative date de fostul regim opresiv au fost „Mirel" si „Dorin". Dosarul sau a fost trimis de Colegiul CNSAS judecatorilor Curtii de Apel Bucuresti pentru a se stabili calitatea de colaborator.

Intr-o nota informativa din 25 noiembrie 1976, semnata de Mircea Iorgulescu cu numele conspirativ „Dorin" si primita de locotenentul major Maiereanu Vasile, criticul oferea Securitatii o descriere a poetului Dorin Tudoran (D.T.), urmarit pentru „pozitie politica necorespunzatoare" si „legaturi suspecte cu elemente dusmanoase din emigratie". „Prezenta analiza a activitatii literare a criticului si poetului D.T. a fost solicitata sursei "Dorin" in calitatea sa de specialist in aceste probleme, cu scopul de a concretiza evolutia angajarii politice a lui D.T. dupa comentariul de la Europa Libera, in care era citat ca scriitor nonconformist. Sursa "Dorin" va continua sa il aiba in atentie pentru a ne putea informa in legatura cu activitatea sa literara, anturajul, conceptiile lui politice, precum si pentru a-l influenta pozitiv in masura in care va fi posibil", nota Maierean. Mircea Iorgulescu sustinea in 1983, conform rapoartelor informative ale Securitatii, ca „intreprinderea unor represalii impotriva lui D.T., oricare ar fi ele, nu ar conduce decat la popularizarea lui si crearea unui al doilea caz P.G.... De asemenea, a promis ca-i va reprosa lui Tudoran ca procedeul ales pentru a se face public nu este indicat si ca atitudinea sa prejudiciaza obstea scriitorilor din tara noastra".

Plan aprobat de Nicolae Plesita si Iulian Vlad

In mai multe planuri de masuri aprobate de generalii Iulian Vlad si Nicolae Plesita se stabileste ca „se va actiona pentru discreditarea lui D.T. fata de postul de radio Europa Libera si emigratie, cat si in randul scriitorilor din tara, in special cei aflati in anturajul sau, creandu-se disensiuni intre acestia. In acest scop va fi folosit si sursa „Dorin"". Scopul era ca informatorii folositi de Securitate sa acrediteze in randul scriitorilor idei

din care sa rezulte incorectitudinea procedeului folosit de Tudoran, faptul ca acesta doreste sa-si creeze o carte de vizita pentru momentul in care va ajunge in strainatate si lipsa lui de talent.

Folosit in dosarul lui Paul Goma

„La intalnirea din data de 23 martie 1977 cu sursa "Dorin" au rezultat urmatoarele: discutand cu criticul D.T. despre actiunea lui P.G. si scrisorile trimise de acesta la „Europa Libera" a comentat ca D.T. dezapreciaza total ce face P.G.", se scrie intr-o nota de raport semnata de ofiterul de Securitate. Criticul Iorgulescu oferea astfel informatii Securitatii despre starea de spirit a scriitorilor despre cazul disidentului Paul Goma.

Informatii despre eseistul si romancierul Bujor Nedelcovici

Bujor Nedelcovici a fost cel care a cerut, in august 2006, verificarea lui Mircea Iorgulescu de catre CNSAS. „Mirel" a fost folosit de Securitate pentru a aplana un conflict declansat intre Nedelcovici si directorul editurii „Cartea Romaneasca", dupa ce ultimul a refuzat sa publice nuvela „Capetenia din Golf" pe motiv ca exista o similitudine cu romanul „Ereticul imblanzit" publicat in Franta. „Sa-l folosim pe Mirel pentru temperare si influentare pozitiva", nota capitanul Florea Lucian in noiembrie 1985. „Spune-mi deschis prieteneste, daca este adevarat ce afirma unii dintre colegii binevoitori ca vrei sa-ti creezi o platforma de disident si apoi sa te stabileste in Occident", l-a chestionat Iorgulescu pe Nedelcovici. Dupa ce acesta a spus ca nu urmareste sa intre in „mecanismul disidentei", „Mirel" l-a sfatuit sa se prezinte la Comitetul de partid al Sectorului 1 si sa sustina ca nu doreste sa-si depuna carnetul de partid, cum afirmase, dar ca se lasa in grija partidului, intrucat la conducerea Uniunii Scriitorilor nu gaseste intelegere. „Mirel ne-a comunicat ca influentarea pozitiva a lui N.B. s-a dovedit eficienta. Acesta i-a dat un telefon in care i-a relatat ca nu a depus carnetul la partid", se arata in nota ofiterului din 9 noiembrie 1985. Securitatea a apreciat activitatea depusa de criticul Mircea Iorgulescu, intr-o nota de stadiu din 1986 aratandu-se ca „in temperarea lui N.B. a fost folosit cu eficienta sporita criticul literar Mircea Iorgulescu". Sursa avea misiunea ca Nedelcovici sa nu se initieze in actiuni protestare si sa fie receptiv la propunerile facute de factorii decizionali.

Comentarii

#2 Neintersant — N. Petrescu 17-03-2010 18:43

Adevarul este ca protagonistii acestei afaceri sunt niste oameni mediocri, fara talent si fara coloana vertebrala. Paul Goma este singurul, interesant, disident. Tara fripturistilor a trimes in occident niste nuli.

Joi 18 martie 2010

Ieri doar am început *Familia* şi cum n-am dat de Sumar, n-am ştiu ce mai conţine. Am aflat mai târziu:

Despre Grigurcu am notat;

Despre Daniel Vighi - cu care am avut o încontrare (nu este bine spus: el, tremurînd, şi-a retras cuvintele dintr-o chestie în care ar fi putut să fie bănuit de… antisemitism - iată curajul la scriitorul român!) - câteva cuvinte bune: a publicat un fragment de roman remarcabil - de-ar ţine-o tot aşa.

De asemenea Flori Bălănescu publică jumătate din "varianta lungă" a textul despre 1977. Îi doresc ceea ce demult merită, însă, fiindcă scrie despre mine, este pedepsită…

*

Am primit pdf-ul **Scrisurilor 1.** Am făcut o primă lectură. Nu par a fi multe obiecţii de făcut.

*

M-me Simone Veil a fost primită azi, în Academie. Ea a făcut elogiul lui Messmer. D'Ormesson a rostit "primirea".

Vineri 19 martie 2010

M-am deşteptat pe la orele 4, acum, la aproape 6, am şi expediat lista obiecţiilor mele la **Scrìsuri 1**.

Să fie într-un ceas bun.

*

"Din scrisoarea lui Mircea Iorgulescu adesată lui Bujor Nedelcovici":

"Felicitări pentru „Opere complete"!

Nu sunt mulţi autorii care au curajul să şi le publice ei înşişi, de obicei „completele" rămân în sarcina posterităţii. Antum se publică de regulă - şi în cazurile fericite - doar ediţii „definitive".

(…)"Dacă mi-ai fi cerut părerea, aşa cum făceai pe vremea când îţi citeam cu creionul în mână, stilizând aproape la fiecare pagină, dactilogramele romanelor de după "Fără vâsle" (oare îţi mai aminteşti că două dintre ele au titluri date de mine?! Şi oare vei menţiona asta în "operele complete"?!), ţi-aş fi spus că doar veleitarii îşi publică, ei, "opere complete". Şi e foarte probabil că nu am fost nici singurul "cititor activ" al "operelor" tale de dinaintea plecării din România, nici singurul "sfătuitor" amical; chiar din contrafăcutele tale amintiri rezultă că ai fost foarte grijuliu să cultivi relaţii cât mai strânse, cât mai "prieteneşti" cu cât mai mulţi critici deţinători de rubrici cu influenţă şi cu editori influenţi. Aşa probabil se şi explică altfel inexplicabila bruscă şi groaznică scădere a calităţii scrisului tău de după 1987. N-a mai avut cine îţi citi în prealabil producţiile... ai devenit, în sfârşit!, tu însuţi... te-ai eliberat!

"…pentru ca tu să apari, prin contrast, drept un cavaler în mantie albă, un "justiţiar" neprihănit, în luptă cu balaurii nemerniciei, cu ticăloşii, cu mincinoşii, cu profitorii, cu foştii şi actualii "privilegiaţi", cu impostorii? Aşa mi s-a părut iniţial. Că ţi-ai confecţionat un rol, o postură, o ipostază, dintr-o nevoie de valorizare hipertrofiată de dificultăţile celor trei ani de exil şi acutizată maladiv după căderea regimului comunist din România. Când, rezultă chiar din textele tale, te aşteptaseşi să fii tratat deopotrivă ca mare personalitate, martir şi erou, să ţi se facă oferte de funcţii şi titluri, să fii răsplătit pentru suferinţe şi merite, grandioase şi unele şi altele. Când colo, nimic. Doar ingratitudine, doar nerecunoştinţă, doar nedreptate. Şi încă prin nebăgare în seamă, nici măcar n-ai fost

contestat, pur şi simplu nu ţi s-a dat atenţie, nu ţi s-a dat atenţia la care te credeai îndreptăţit. Frustrarea te-a făcut agresiv, belicos şi imprudent. În loc să te slujească, textele tale polemice şi "justiţiare" te-au revelat ca semidoct (atacurile împotriva lui Tudor Vianu, Georg Lukacs, Thomas Mann etc.), ranchiunos mărginit (atacurile împotriva lui Breban, Bălăiţă, Paler etc.), mincinos (atacurile împotriva lui Goma, Norman Manea etc.). Stima relativă de care te bucurai ca scriitor, oricum tot mai restrânsă în climatul general de dezinteres pentru literatură, în special pentru cea de până la 1989, s-a redus dramatic. Oameni care-ţi fuseseră apropiaţi au început să te evite. Nu te-ai întrebat niciodată de ce?

"…prin 2006, ce-mi spune o cunoştinţă (neliterară) din Bucureşti? Că doamna Nedelcovici, arhitecta Carmen Lăzăroiu, tot povesteşte prin cercuri "intelectuale" bucureştene cât de mult a avut de suferit soţul dânsei de pe urma "turnătoriilor" prietenului acestuia, Mircea Iorgulescu. Foarte frumos, nu?! Foarte frumos din partea unei persoane care în mod normal ar trebui să ştie care este povara zvonurilor şi a bârfelor pe această temă. Doar ştie bine - şi ştii şi tu la fel de bine - de ce. Sau ar trebui să ştie.(…) În toamna aceluiaşi an, când ţi-ai reluat atacurile în presă, am fost căutat de diverşi jurnalişti bucureşteni amatori de scandal, de la gazete de mare tiraj, să dau interviuri în care să-ţi răspund. Am refuzat. Le-am spus că fiind eu însumi jurnalist, nu dau interviuri, iar dacă am ceva de replicat, o fac în articole ale mele şi date publicaţiilor la care vreau eu. Am refuzat să te - şi să vă - urmez pe calea voastră, calea mocirlei. Imaginează-ţi şi imaginaţi-vă că le-aş fi spus să citească anumite pagini din jurnalul Monicăi Lovinescu, despre o anumită arhitectă. Să pună apoi asta în relaţie tot cu ce notează Monica Lovinescu despre persoanele care au făcut să-ţi apară romanul la Paris. Să constate, iar de data asta pe baza textelor tale, cum cele două persoane care au contribuit esenţial la publicarea romanului, Mihaela Marinescu şi Paul Goma, au dispărut cu desăvârşire din rememorările tale. Să vadă - din scrisoarea lui Goma, pe care probabil tu i-ai dat-o lui Alex. Ştefănescu să o publice în "Istorie" - de ce s-a supărat Goma pe tine când ai organizat o sărbătorire, după rămânere: că Mihaela nu era invitată, dar că în schimb era prezentă arhitecta cu o anumită reputaţie în exilul românesc din Paris. Iţi imaginezi şi vă imaginaţi ce bucurie ar fi fost pentru gazetele bucureştene...!

(…) N-am făcut-o. E genul tău şi al vostru, nu al meu.

(…) Dar, dacă eşti într-adevăr "justiţiar", publică în "operele complete" şi această scrisoare. Integral.

aprilie 2007

m.iorgulescu

O las la o parte pe "arhitecta cu o anumită reputaţie în exilul românesc din Paris", reputaţie consfinţită de Geta Dimisianu, ea însăşi reputată turnătoare şi mătuşă a ei, cea care se plânsese că fusese turnată de Carmen Lăzăroiu, nepoată-sa…

Pe mine nu mă plâng că nu m-a pomenit, dar - am mai scris în Jurnalul corespunzător - măgăria de nu o fi poftit la sărbătorirea cărţii pe Mihaela Marinescu; nici pe Şerban Cristovici, în schimb pe inenarabilul Veroiu.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

...“Opere complete”… Îl luam peste picior pe Breban cu ale sale “opere” (iată, nu mai ţin minte dacă era adevărat-adevărat sau eu îi pusesem o etichetă meritată). De la o vreme citesc şi nu mă mir - de suferit, nici vorbă! : “Gabriela Adameşteanu - Opere vol. cutare”. Sunt tentat să spun că şi Săraru şi-a editat “Opere” alese, neculese… dar nefiind sigur, tac.

Însă chiar dacă numai Nedelcovici şi Adameşteanu îşi publică “Operele”, ce înţelegem din asta? Ceea ce trebuie să înţelegem: că şi unul şi altul, oricât de (foarte) buni scriitori ar fi, faptul că-şi numesc scrierile adunate : **opere**, ei fiind în viaţă (vorba ovreiului: «Decât aşa o viaţă, mai bine alta, mai bună»), îi trimit în categoria - aici îl plagiez pe eternul Săraru:

“Nişte **ţoape**.”

Sâmbătă 20 martie 2010

Plouă, de aseară: speranţe că are să-mi crească leuşteanul.

În sfârşit, s-a realizat : nepoata Angela Popescu-Pelin a vorbit la telefon cu strănepoata Daniela Goma! Şi a găsit că Goma cea mititică şi tropăitoare are glas de înger.

Dòr aşè, vorba Ardeleanului. Astfel, pe ocolite, mi s-a găsit şi mie ceva… îngeresc, fiindcă mi se tăbăcise pielea obrazului, de atâta diabolizaţiune.

*

Observator cultural publică în numărul curent câteva texte remarcabile: în primul rând cel semnat de Flori Bălănescu “Crima perfectă a comunismului”; apoi de Bedros Horasangian: “Agitaţi materialele!” (excelent), apoi două cronici despre Petru Popescu: Daniel C.-Enache - “Scriitorul tineretului” şi Cristina Ispas - “În căutarea succesului pierdut”

De data asta însă (excepţiile bucură, de ce nu credeţi în excepţiile îmbucurătoare, măi tovarăşi?) Ovidiu Şimonca se revoltă împotriva tiraniei exercitată de Andrei Cornea, membru al aceluiaşi ghetto şi coleg al său de la BBC - cum ştiu prietenii de veacuri să se înfigă, de braţ, în moţul tortului! - în chestiunea: “Marius Oprea *sau* Tismăneanu”?, în textul: “Anticomunism cu năframa pe ochi”. Am, ca să spun aşa, plăcerea de a recomanda această punere la punct a unuia dintre măgarii GDS-ului - vorbesc de Andrei Cornea, fiul nedesminţit al nedesminţitului bolşevic “Profesorul Paul Cornea”, unul din evreii care au făcut un imens rău culturii şi educaţiei româneşti, el nefiind marxist decât în suprafaţă, în

adânc fiind *distrugător* khazar? Ar fi putut fi geamănul lui Crohmălniceanu, însă acela distrugea cu blândeţe, cu delicateţe, nu ca un neam prost, "tovarăşul Paul").

M-a mai bucurat - ca un veninos ce sunt - de chelfăneala pe care acelaşi O.Ş. o aplică, în treacăt, slujnicei Adameşteancăi, pseudo-numită "Rodica Palade", care se băgase şi ea în vorbă, în loc să rămână la cuhnie, unde i-i locul: în revista *22*, afirmase că Marius Oprea „şi-a dorit prea mult să fie la butoane" - expresie folosită de toate ţoapele din ţărişoară - şi de Udroaia şi de Anastasoaia şi de Nicolaia (specialistă, prin nepoţică-sa, în materie de butoane), şi de Ridzoaia şi de Eboaia, fetiţa-tatii cea cu succesur'li.

*

Cred că ştiu de unde a preluat D.C. Mihăilescu în cronica lui distrugătoare la **Jurnal I-II-III** fraza cu care m-a… îngropat. Flori Bălănescu dînd largi extrase din articolul lui C. T. Popescu "Gomora", scris şi publicat în *Adevărul* în iulie 1995 la comanda (şi cu materialui Securităţii) - în grup pestriţ, nu "tărcat", fiindcă din el făceau parte şi Horia Rusu şi Corneliu Coposu, a nimerit peste:

" „Dînd cu ochii de documentele din arhivele Securităţii, n-am tresărit. Gomora aceasta nu m-a făcut stană de sare. Tristeţea i-a închis inexorabil cercul. Goma primea bani buni, sume considerabile, în valută forte, pentru «literatura» disidentă care i se difuza în străintate. Principala lui nemulţumire faţă de statul ceauşist era că nu-i publică romanele. Din propriile declaraţii, transpare obsesia statutului social, a parvenirii pe cale scriitoricească. Iar linsul cizmelor lui Ceauşescu (probabil preţul paşaportului), pus alături de vehemenţele ulterioare, pare mai dezgustător decât odele pentru Tovarăşul, produse cinstit şi consecvent, la metru.

Schiţa de portret pe care i-o face Al. Ivasiuc – tot pentru uzul Securităţii – lui Paul Goma sună ca inscripţia pe piatra de mormânt

a unei generaţii, a unei lumi, a unei vremi..."

"Piatra de mormânt" - iată influenţa benefică al lui C.T. Popescu asupra gândirii dar mai ales a stilului lui D.C. Mihăilescu. Dacă influenţatul are o altă explicaţie a "imaginii" să o deconspire.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

Tot din *Observator Cultural*:

Jurnalul ca ratare, ratarea ca mîntuire de Raluca DUNA

"Două jurnale faţă în faţă de Mariana Şora – o carte inclasabilă, proteică şi monocordă, pasionantă şi apăsătoare, dezamăgitoare şi stimulativă în acelaşi timp. Cartea unui temperament cu „două feţe", tipic Gemenilor, ar spune cei ce cred în zodii, tipic poate pentru o întreagă generaţie, pendulînd între o sete neostoită de viaţă şi de libertate şi o acută conştiinţă a ratării şi a neputinţei (…)".

Duminică 21 martie 2010
ECHINOX

Azi: cel mai mic număr de vizitatori: 29. Cauza: primăvara, sfârşitul de săptămână.

Somn tot agitat, tot ud, tot fragmentat. Iar umărul drept, în ciuda alifiei recomandată ieri de Sabourina, mă doare/tare. Înţelept ar fi să nu mă plâng, vaiet, căinez, să-mi spun: "căci asta-i viaţa", în fine: sfârşitul ei. Dar eu nu sunt înţelept.

Stare inedită: în aceste trei luni de zile m-am întâlnit cu o sumă de tragedii-de-familie (moartea lui Ionel Goma, anul trecut, apoi în acest an moartea Lenuţei Cuza), dar şi cu un ciorchine - mai aproape: un buchet - de nepoate, strănepoate, care de care mai frumoasă şi mai necunoscută (Daniela Goma, Lena Cuza, Angela Popescu-Pelin)…

Emil Brumaru îşi scria pe undeva (iar eu pe-acolo-'ndeva citisem) o călătorie la neamurile lui din Basarabia - să fi fost în urmă cu zece ani?, cu douăzeci?). Din proza lui înţelesesem că, fiind şi mai aburit ca de obicei (de la vinul nostru, basarabean, cel înşelătoriu), percepuse numai (acest "numai" îmi aparţine) verişoare falnice, tari în carne - cu certitudine el zicea mai poetic ceva aşa-cumva: fese ale bucilor - vèsele, înclinate spre petrecere (dacă le venise un verişor tocmai di pisti Prut, din îndepărtata Românie…) - şi aşa mai dimult… Şi mai dădea de înţeles că verişoarele zdravene (nu le zicea: "colhoznice"?), tare l-ar fi pus jos (în termeni de lupte greco-catolice: la sol…) în scopul minunat la care ne gândim cu toţii (când este de vorba de verişoare, nepoate, stră-nepoţele).

Eu nu am avut "prilejul", cum se zice. De fiecare dată când am cerut "o călătorie în URSS" am fost refuzat cu prietenie (Traian Iancu, cel care mă păuleà), cu complicitate (Fulga), cu autoritate: Zaharia Stancu, motivaţia fiind : pericolul de a face agitaţie naţionalistă la mine, în Basarabia… Şi aşa au trecut anii, deceniile, viaţa, iar eu n-am mai apucat să-mi văd pământul. Nici verişoarele…

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Nici măcar pe vărul Ştefan Goma din Ciocâlteni, fiul fratelui mare al tatei, Ion, luat prizonier de ruşi mult după 23 august 1944, pe undeva pe Valea Prahovei, mort în unul din lagărele "pedagogice" deschise de ruşii re-ocupanţi în Basarabia - probabil la Bălţi - acolo fusese "în vizită la tata" dus de mama, împreună cu soră-sa, Nina: văzuseră, prin sârma ghimpată, un strigoi printre alţi, mulţi strigoi, abia ţinîndu-se pe picioare, cu glas stins - basarabeni şi "trădători de patrie", fiindcă fuseseră luptători în Armata Română.

Am mai scris, îmi face o plăcere nebună să repet:

În toiul… "mişcării" din 1977, când telefonul nostru era sever raţionat prin robinetare de secii vigilinţi, mă trezesc cu un telefon de la…

Fiindcă mă luase de la început cu : «Măi Paule…», crezusem că era acelaşi telefonător securete care, de la apartamentul de sub noi, confiscat, se dădea drept coleg de-al meu de închisoare, oferindu-mi "un mic sfat": «Lasă-te, mă, de prostia cu drepturile omului!» şi mă pregătisem să-l re-bag în pizda mă-si, când, glasul "ostil" a devenit din contra:

«Aicea-i văru-tău Ştefan Goma din Ciocâlteni…»

Deşi eram condiţionat: prin telefon îmi parveneau, fie plângeri (şi în sensul de dorinţe de a semna Apelul), fie provocări ca cea bănuită adineauri - *l-am crezut*. Ca să-l cred de tot, instinctiv, i-am pus întrebarea proastă:

«Cine?…»

«Stiopa, măi!», m-a luminat vărul iar eu l-am definitiv crezut.

Am ştiut că glasul acela, ne-auzit venea de la unul dintre ai mei, pe care nu-l mai ţineam minte (de văzut ne vom fi văzut, în ultimele luni ale lui 1944, când, cu tata întors din lagărul - românesc! - de la Slobozia-Ialomiţa, făcusem o călătorie, la părinţii lui: Ciocâlteni, apoi la ai mamei, la Chiştelniţa - dar nu-l mai ţineam minte). Însă am ştiut: glasul era neam cu mine.

Surpriză - deocamdată, mi-am spus. Robinetarii securbelitişti nu au întrerupt convorbirea - de ce? Atunci nu mi-am pus această întrebare esenţială. Iar Stiopa Goma - di la Ş*i*ocâlteni, Orhei - a continuat, strigînd ca de pe celălalt deal:

«Măi Paule, nu te lăsa, măi la nemernicii iştea!"

Nici ajunşi aici cu dialogul-monologat (!) nu mi-a fost gândul la: *de ce robinetarii nu robineretează convorbirea telefonică?*, probabil în al doilea sau în al treilea nivel subteran (!!) îmi răspunsesem, de aceea la discursul mânios al vărului meu nu răspundeam decât cu mormăituri (de încu-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

viinţare).

Mai târziu - foarte, prea târziu, în comparaţie cu alte "comunicări telefonice" durînd între patru şi, eventual zece secunde - mi-am confecţionat o explicaţie:

Securiştii paznici ai telefonului meu fuseseră… împuşcaţi de surpriză (nu găsesc alt cuvânt). Nu se mai întâlniseră (urechestru) cu aşa ceva: cuvântul (numele): *Stiopa*. Chiar dacă venise în timpul doi, îi paralizase, nu mai reacţionaseră ca de obicei, adică tăind comunicarea. Ce se va fi petrecut în capul lor cubic, de securinkavedişti cu vechime în câmpul muncii (doar nu li se încredinţa o sarcină atât de importantă ca filtrarea, cenzurarea - prin cezură!- primului răcan!) *Stiopa* era dubletul rusesc al românescului Ştefan, (Ştefănel, Fănel, Ştefăniţă, Ştefănucă) folosit şi în satul Ciocâlteni, deşi nu exista picior de rus pe-acolo: - să nu-mi arunce securistul-şef ardelean, de-un paregzamplu Măgăreanu, în obraz, rusismul, că-i azvârl între ochi ungurismul *Pişta*, frecvent şi în Ţara Făgăraşului, venit tot de la *Ştefan,* sireacu.

Vita încălţată de securist va fi fost, brusc, cuprinsă de frică: telefonătorul era rus - ştiind româneşte - şi vorbea în cod cu cestălalt, telefonatul… Deci, atenţie mare, tovarăşi!

Ce, nu-i verosimilă teorica mea?

Un adaus - am mai scris episodul, însă şi acesta îmi produce plăceri… local-patriotice, îl re-scriu:

Am aflat, după 1989, de la mai mulţi vizitatori din Basarabia, care îl cunoscuseră ori doar auziseră despre vărul meu Stiopa Goma, de meserie mecanizator la kolhozul din sat, că prin 1988, când a început a se vorbi despre *limba română* (nu mă pot stăpâni să repet o răutate: auziseră bieţii basarabeni dintr-un sat din judeţul Orhei, dar nu intelectualul de frunte Nicolae Manolescu, de la Bucureşti), el, Stiopa s-a dus în curtea şcolii unde era un catarg pentru drapelul pionieresc, l-a înlocuit cu un drapel tricolor, românesc (dinainte de năvala ruşilor) şi, după ce l-a înălţat, a învălătucit catargul, la bază, cu sârmă ghimpată… "Curentează!", era anunţul, scris în ruseşte şi avertismentul… vocal al lui Stiopa, de pază, alături, cu un ciomag. Unii martori-povestitori ziceau că "tărăşenia" a durat câteva ceasuri bune - până să vină, de la Orhei, o macara care să zmulgă drapelul tricolor, fără a se "curenta" - deşi nu se vedea nici un fir electric alimentînd sârma ghimpată; alţii pretindeau că… abia a doua zi s-a rezolvat "*prabliema*", însă nu am mai aflat amănunte…

Important însă: deşi aceste fapte "duşmănoase, naţionaliste" (*românismul* fiind considerat - ca şi azi, de către

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

bolşevicii de la Kremlin, dar şi de cei de la Chişinău: crimă), Stiopa al meu nu a avut nici "o *prabliemă*". Nici măcar nu a fost "chemat la miliţie"… Întâi fiica lui, Angela, prin scrisori, apoi fiul, Ionel (cel dispărut anul trecut, după ce, cu câteva luni înainte mă vizitase, la Paris) ziceau că tatăl lor - Stiopa Goma - era aşa de mândru de fapta sa, dar mai ales pentru că arborarea tricolorului în satul Ciocâlteni nu avusese "urmări", încât, tot căutînd a avea prilejuri de laudă, a început a frecventa cooperativa - de atunci "cam trage la măsea" (am uitat expresia locală).

De când am cunoscut-o - prin poşta electronică şi prin poze - pe strănepoata de la Chişinău Daniela Goma, fiica lui Ionel şi nepoata lui Stiopa, am fost tentat să-i povestesc eu, de la Paris, ceea ce ea, la vârsta de 17 ani, nu ştie despre bunelusău şi probabil nu ar înţelege nici fapta de vitejie cu tricolorul - pentru că, nu-i aşa: în fiecare sat din restul României a existat, înălţat pe catarg, tricolorul ; că sute, dacă nu mii de români din restul României, atunci, în martie 1977, îmi telefonaseră şi, după ce îşi spuneau numele întreg, adevărat, mă îndemnau să nu mă las nemernicilor iştea…

S-a observat că am glumit? Glumă galbenă, dar glumă?

Probabil nu voi deschide gura să povestesc nepoatelor, strănepoatelor mele ce *făceau* connaţionalii, colegii, prietenii mei de pe malui drept al Prutului, în timp ce eu eram asediat, insultat, ameninţat, la telefon; agresat de boxeurul Horst Stumpf; nici ce *făceau ei, cu toţii ai mei* în timpul detenţiei mele - ce să facă: făceau literatură curată cu voie de la miliţie şi încuviinţau excluderea mea din Uniunea Scriitorilor, scoţîndu-mă ca pe un gândac puturos, împuturositor al breslei, anticipînd textul lui Manolescu "Adio, domnule Goma!"… Am să le las (vorbesc de fetele-femeile mele din Basarabia) să afle singure, citindu-mi cărţile.

Iar dacă nu: nu.

*

Dan Culcer îmi transmite:

"Trois ans d'attente, dont deux années de retard, Katyn (près de Smolensk, forêt située à environ 50 kilomètres de la frontière biélorusse), le film d'Andrzej Wajda, arrive en France dans s version DVD après sa sortie en 2007 dans une seule salle parisienne.

Crime, mensonge et oubli

En avril 1940, 21957 prisonniers de guerre polonais seront exécutés par les services spéciaux du NKVD (police politique secrète du parti communiste de l'URSS) dont plus de 4000 dans la

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

forêt de Katyn ; tous officiers, en majorité réservistes, tous appartiennent à l'intelligentsia polonaise - élites politique, économique et culturelle.

Décision prise par le Politburo qui avait alors pour membres: Staline, Molotov, Beria, Kaganovitch, Vorochilov, Kalinine et MikoÎan après le partage de la Pologne entre la Russie et l'Allemagne en 1939, **et alors que les Allemands, de leur côté, construisait le camp de concentration d'Auschwitz qui n'était pas encore destiné à l'extermination des juifs mais aux officiers polonais faits prisonniers**. (subl. mea, P.G.)

Décision fut prise de déporter tous les membres de leur famille dans le Kazakhstan pour 10 ans (adultes et enfants) à l'initiative de Khrouchtchev. Le seul crime de tous ces officiers : être des patriotes polonais soupçonnés, une fois libérés, de vouloir prendre une part active à la lutte contre la prise de contrôle de la Pologne par l'URSS et sa politique impérialiste et pour la renaissance d'une Pologne indépendante ; ce même patriotisme qui infligea une défaite humiliante à l'armée communiste en 1920 lors de la première tentative d'annexion de la Pologne par la nouvelle URSS.

Terreur et idéologie : fin du droit, de la responsabilité et de la culpabilité individuelles. Nettoyage ethnique chez Hitler contre nettoyage de classe chez Staline.

Pendant plus de quarante ans les Soviétiques réussiront à camoufler ce crime à leur population et à celle de l'Europe de l'Est et à en accuser les nazis. Il faudra attendre les années 80 pour que l'URSS reconnaissance son entière responsabilité - inutile de préciser que la Grande Bretagne et les États-Unis connaissaient la culpabilité de l'URSS depuis 1942 et nous tous aussi, en Europe de l'Ouest.

On estime à plus de 400 000 le nombre des victimes (déportation, emprisonnement ou assassinat) de l'occupation russe de la Pologne durant la seule période de la seconde guerre mondiale : 400 000 sur une population de 12 millions.

--

Publicat de către Dan Culcer. Écrivain roumain vivant en France depuis 1987. la » Asymetria — Antiacvarium , 3/21/2010 05:00:00 AM

Aşa, deci: uriaşul lagăr de la Auschwitz fusese edificat pentru "adăpostirea" (sic) prizonierilor de război polonezi, nu a civililor evrei.

Pasajul subliniat de mine a fost astfel redactat, încât să fie clară deosebirea între evreii "destinaţi exterminării" şi "ofiţerii polonezi [doar] luaţi prizonieri". Chiar dacă până la urmă se divulgă (mai corect: lasă a se înţelege…), care a fost tratamentul aplicat polonezilor, întru nimic mai dulce decât cel aplicat evreilor, persistă nemulţumirea tratamentului zugrăvit de "cronicarii evenimentului": ziariştii, scriitorii,

cei care ne explică nouă, cititori analfabeţi cum a fost "realitatea" Celui de al Doilea Război Mondial - uite cum, drag-cititorule:

Evreii: exterminaţi; polonezii împuşcaţi în ceafă - care este deosebirea calitativă dintre cele două categorii de oameni, victime ale Pactului Hitler-Stalin?

Aşadar: au existat morţi buni: evreii; şi morţi răi : polonezii, "cei care supseseră antisemitismul odată cu laptele de la sânul mamelor lor". Astfel se explică prezentarea "exagerată" (vedeţi, dragi tovarăşi evrei, nu am spus: falsificată) a "masacrului de la Jedwawne", de-o pildă. Şi tăcerea (sfioasă? reculeasă?) asupra crimelor comise de evrei, împinşi în faţă, de stăpânii lor întru "curăţirea terenului": ruşii; după cum în retrageri, tot ei, evreii alcătuiau detaşamentele de distrugere - în Polonia ocupată de ruşi, în 17 septembrie 1939, în Ţările Baltice (15-17 iunie 1940), în Basarabia şi în Bucovina de Nord ocupate în 28 iunie 1940.

Luni 23 martie 2010

Am spălat perdelele care mi-au slujit ani la rând de… parasol, la ferestre. Obosite, ciupite, găurite, decolorate, dar sper că mă vor mai ţine şi vara asta.

Sunt, în continuare uluit de leuştean: a crescut atât de… nesăbuit, încât mă tem că vântul ar putea frânge tulpiniţele…

Griji agroculturale. E-he, dacă aş avea şi neşte pătrunjeeel şi neşte roşioaaare şi neşte ardeiaşi roşii, nu m-aş mulţumi doar cu funcţia lor ornamentală.

23 martie 2010

Theodor Codreanu îmi trimite un text ce urmează să apară în *Argeş* :

"Theodor CODREANU AL TREILEA EXIL AL LUI PAUL GOMA

"Paul Goma împlineşte, pe 2 octombrie 2010, 75 de ani!

Condamnat să trăiască într-un al treilea exil, după cel interior, în urma raptului Basarabiei, sub „supravegherea" Securităţii şi după expulzarea din ţară în 1977. Ultimele două consemnate ca atare, începând cu 1978, de Jurnalele sale, ajunse la volumul al XVIII-lea.

După opera literară şi publicistică, Jurnalele sunt, fără îndoială, cea mai fidelă oglindă a lui Paul Goma, dar nu atât în sensul de reflex narcisiac, cât al istoriei româneşti şi universale, aşa cum a văzut-o şi continuă s-o vadă acest mare spirit „rebel" şi necruţător şi care-şi trăieşte fiinţa după norma eminesciană a adevărului. Să nu ne mire că tocmai Jurnalele,

mai ales, l-au făcut indezirabil, că îl condamnă la singurătate şi marginalizare faţă de ţara pentru care s-a mistuit şi a suferit întreaga viaţă ca un proscris. Hotărât lucru, România postbelică, încălecată de fiara sovietică, apoi de megalomania tiranică ceauşistă şi, finalmente, de „capitalismul" cleptocratic postdecembrist, n-a mai simţit nevoia să aibă patrioţi în marginile adevărului, după norma lui Maiorescu şi a lui Eminescu, ci a validat ireversibil formele fără fond. Cine le încalcă o face pe propria răspundere şi pieire. Paul Goma se află printre aceştia şi ocupă, după câte îmi dau seama, primul loc. De aceea, pedeapsa îi este pe măsură. Este singura glorie care i-a mai rămas după ce moda „disidenţelor" din fostul bloc sovietic s-a prăbuşit. Altminteri, Goma nu s-a recunoscut ca „disident", nedorind pentru ţara lui o reformă comunistă de tip gorbaciovist, ci o România a adevărului, a statului de drept..

Jurnalele lui Goma au ajuns la un număr impresionant de volume: optsprezece. Dacă pentru primele s-au găsit posibilităţi de publicare în ţară, acum ele stau la îndemâna cititorilor doar pe site-ul scriitorului. Ceea ce trebuie remarcat la aceste scrieri şi scrìsuri, cum le zice el la cele de publicistică, nu este doar numărul record al paginilor de jurnal în literatura lumii, ci faptul că au devenit forma lui de luptă şi de consemnare a istoriei contemporane, într-o vreme când istoria oficială a încăput pe mâna unui nou grup de „rollerişti", în frunte cu Vladimir Tismăneanu. Altfel spus, în completitudine cu întreaga operă, Jurnalele sunt istoria alternativă a României şi a Europei din 1978 încoace, cum ar zice „consăteanul" efemer din Lăteştii Bărăganului – Adrian Marino. Pentru perioada comunistă, Paul Goma surprinde rollerismul istoric în două etape: una brutală, alta îmblânzită, dar cu efecte similare. Ele coincid cu ceea s-a numit „obsedantul deceniu" (Marin Preda) şi cu perioada de după încheierea victorioasă a „cooperativizării agriculturii" (1962). Prima etapă a educaţiei şi îndoctrinării, în vederea formării „omului nou" (homo sovieticus) a fost una a brutalităţii şi puşcăriilor, rezumabilă în ceea ce Goma numeşte „experimentul Piteşti I", al cărui simbol a devenit Eugen Ţurcanu, având în spatele acţiunii pe un agent sovietic, generalul Alexandru Nicolschi. De altfel, scriitorul a scrutat fenomenul într-o întreagă carte, Patimile după Piteşti (1981), în acelaşi an cu Piteşti, de Virgil Ierunca. În plan literar, efectul „experimentului Piteşti I" a fost proletcultismul, iar în planul istoriografiei, rollerismul. Fundamentul educaţional a fost o teribilă inoculare a fricii. După ce frica de brutalitate şi de moarte şi-a făcut efectul, s-a trecut la „experimentul Piteşti II", spune Goma, un experiment dominat de perfidia „blândeţii", adică o simulare a unei evoluţii contrare perioadei proletcultiste, de unde „îndrăzneaţa" condamnare a „perioadei Gheorghe Gheorghiu-Dej", de către Nicolae Ceauşescu, cu toate brutalităţile şi crimele ei. Dej însuşi dăduse ordin de eliberare a tuturor deţinuţilor politici, unii dintre ei putând deveni acum „educatori" după ce fuseseră „educaţi". Goma arată că „experimentul Piteşti II" a fost cu mult mai lesnicios, şi generalizat, deoarece frica îşi făcuse pe deplin efectul. Întrevăd aici strălucirea genială a minţii lui Paul Goma, acoperitoare pentru întreaga istorie românească de după instaurarea regimului comunist şi până azi. De la proletcultism şi sociologism vulgar, s-a trecut repede la estetism, dar sub oblăduirea foştilor ideologi marxişti-leninişti de felul Paul Georgescu, George Ivaşcu, Ov. S. Crohmălniceanu, S. Damian, Paul Cornea ş.a. Nu a evoluat un Dan Deşliu de la poemul Lazăr de la Rusca la Drumul spre Dikson? În rezumat, estetismul generaţiei lui

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Nicolae Manolescu şi textualismul generaţiei ’80 sunt cele două produse îmblânzite ale „experimentului Piteşti II” prin care comunismul şi-a asigurat liniştea şi aservirea scriitorimii, cârcotaşă prin natura ei în faţa oricărei puteri. Acelaşi regim a avut grijă să dea mârâitorilor un os tocmai bun de ros – pseudo-polemica dintre „sincronişti” şi „protocronişti”, una dintre cele mai sterile din istoria culturală a României. În plan istoric, Roller-ul perioadei a fost „difuz”, unul cu totul nereuşit şi şters putând fi Ilie Ceauşescu. desigur, acesta vrându-se antipodul lui Mihail Roller, care a jucat pe cartea slavismului şi a sovietizării.

Paul Goma spune că „experimentul Piteşti II” se prelungeşte, după 1989, prin şcoala ideologică şi istorică a lui Vladimir Tismăneanu, devenit istoricul oficial al simulacrului de „condamnare a comunismului”. Desigur, Vladimir Tismăneanu, cu ascendenţi în plin „experiment Piteşti I”, este el însuşi un produs al „experimentului Piteşti II” alături de GDS, acesta din urmă ca răstălmăcitor al moştenirii nicasiene a „Şcolii de la Păltiniş”. Numai că de la Vladimir Tismăneanu şi Gabriel Liiceanu începe o nouă perioadă, pe care suntem îndrituiţi şi obligaţi s-o numim „experimentul Piteşti III”, de o factură cu totul specială şi beneficiind de un manipulator ideologic excepţional, foarte bine informat, format la şcoala Noii Stângi Americane, Tismăneanu recunoscând că descinde din troţkismul tinereţii, din care a evoluat spre liberalism, apoi spre „dreapta”, din perspectiva căreia s-a solidarizat cu GDS şi cu preşedintele Traian Băsescu, acesta, la rându-i, transformat dintr-un vechi comunist în liderul „dreptei” actuale. Pe acest fond de pseudomorfoze ideologice şi istorice a putut fi marginalizat şi izolat Paul Goma. De aceea, Jurnalele lui constituie arma ultimă şi cea mai primejdioasă în „tulburarea” mersului şi demersului biruitor al „experimentului Piteşti III”. În consecinţă, e de datoria celor care mai cred că în România încă e posibil adevărul (şi, din fericire, există intelectuali şi publicaţii în provinciile ţării care nu pot fi adormiţi cu poveşti politico-ideologice), să îl apere pe Paul Goma împotriva halucinantelor acuzaţii care i se aduc. Alternativa Goma în rescrierea istoriei româneşti mi se pare capitală, de o importanţă covârşitoare pentru destinul ţării în următoarele decenii. El însuşi o spune în faţa perspectivei ca ideologia urmaşilor Kominternului să ne călăuzească de azi înainte. De aceea, conchidea Paul Goma în 2006, în articolul Despre Vladimir Tismăneanu – şi nu numai – în 11 puncte, numirea lui Vladimir Tismăneanu în fruntea Comisiei prezidenţiale „este o eroare care ne va costa alţi ani, alte decenii de «tranziţie» (citeşte: încremenire, dare îndărăt, retrogradare)”. Ceea ce argumentează şi un remarcabil gânditor şi istoric precum Mircea Platon: Ca „anticomunist” descins din troţkism, „La urma urmelor, dl. Tismăneanu continuă să facă ce a făcut tatăl domniei-sale, adică să lupte cu mapa împotriva poporului român”. Şi: „D-nul Tismăneanu foloseşte discursul şi apucăturile celor care au distrus România. Aşa a fost educat. (…) De zeci de ani suntem siliţi, dacă nu acceptăm corupţia sau ideologia comunistă, să o luăm de la capăt, să murim, să plecăm, să tăcem, în vreme ce urmaşii celor care au distrus şi distrug România, care seacă albiile de ape, dau lecţii de moralitate şi ne învaţă cum să ne dezbărăm de strămoşi, de naţiune, de credinţă de patrie, de cultura românească şi de alte racile ale trecutului”. Se explică în asemenea rânduri şi cauza condamnării la cel de al treilea exil a lui Paul Goma. „Geniul” de manipulator al lui Vladimir Tismăneanu se arată în faptul că, după monopolul condamnării comunismului, el a dobândit, din

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

18 martie 2010, şi privilegiul cercetării evenimentelor revoluţiei române din 1989. Ceea ce, pentru un ignorant deputat PDL precum Gelu Vişan, ar însemna un mare „noroc" pentru România că Vladimir Tismăneanu „a acceptat" să ducă greul unei asemenea misiuni!

Dar să revin la Jurnalele lui Paul Goma şi să observ că firul dominant al gândirii sale, revărsat din întreaga operă, este tocmai ceea ce derivă din „experimentul Piteşti", ca temelie a comunismului însuşi.

Să vedem ce notează, în jurnal, în primele zile ale anului 2010, omul condamnat să nu aibă patrie. Voi zăbovi asupra notaţiilor care mi se par cele mai relevante. Se gândeşte la Basarabia, de care „postcomuniştii", în frunte cu Silviu Brucan, Ion Iliescu (acesta purtând sechelele fricii din primul experiment Piteşti, oblăduit chiar de Silviu Brucan, devenit „tovarăş" al noii „revoluţii" şi ideologul ei nr. 1) şi Vladimir Tismăneanu, de peste ocean, nici nu s-au sinchisit în 1990-1991, lăsând-o pradă în ghearele Transnistriei, fosta RASSM înfiinţată de Stalin, în 1924, în vederea recuceririi Basarabiei sub steag bolşevic. Paul Goma reţine însemnările lui Ion Costaş, fost ministru al Internelor, apoi al Apărării. Acesta spulberă iluzia că războiul transnistrean a început în 1992. Data exactă este 1-2 noiembrie 1990, ca urmare imediată a „referendumului" din 12 august 1990 în vederea proclamării autonomiei aşa-zisei Republici Transnistrene. Prima ciocnire, cu victime, a avut loc pe 1 noiembrie, pe podul de la Dubăsari, când mor poliţişti şi civili. Ruşii au incitat populaţia să scoată cu forţa organele locale ale puterii din sediile administrative. Bineînţeles, înfricoşaţii de la Bucureşti, produşi ai celor două experimente Piteşti, nu puteau decât să rămână orbi şi surzi la cele petrecute în Basarabia. În Flux, publicaţia fiului risipitor Iurie Roşca, găseşte un material oferit de Vlad Cubreacov cu privire la o hartă germană din 1930 care punea problema celor 430 de metri, cu ieşirea la Dunăre, Giugiuleşti-Reni. Mircea Snegur n-a avut curajul să ceară restituirea Reniului, a întregului braţ Chilia, lăsând-o pe seama rezolvării de către Petru Lucinschi şi Leonid Kucima, bineînţeles în defavoarea Republicii Moldova. Iar noua echipă guvernamentală de la Chişinău, de după căderea lui Vladimir Voronin, pare la fel de înfricoşată şi de rătăcită, confirmând minciunile ucrainene spulberate de numita hartă germană.

Din aceeaşi perspectivă a experimentelor Piteşti, comentează, pe 5 ianuarie, situaţia Memorialului Sighet, în urma unui documentar dialogat trimis de Flori Bălănescu. În mod incredibil, oblăduitorii wieselieni şi tismăneni, care ne rescriu istoria şi prin muzee, au refuzat rezervarea unei camere speciale pentru martirii din Basarabia şi Bucovina. Ana Blandiana, cu educaţie Piteşti II-III, pare a se dedubla în Ana Pauker, după aprecierea unui fost deţinut politic. Ideea Memorialului Sighet a venit de la foştii deţinuţi politici, dar punerea în practică a fost rezervată Anei Blandiana şi lui Romulus Rusan, sub privirea atentă a unui rabin. Numele unor martirizaţi ca Ion Gavrilă Ogoranu şi Maria Antonescu au fost scoase din Memorial. O eventuală culpabilizare pentru asemenea ciudate cenzurări e pusă, abuziv, în cârca masoneriei, observă Paul Goma. În realitate, sunt noii ideologi, noii educatori: „Sighetul a devenit o închisoare corectă politic, la Aiud diversiunile se ţin lanţ, închisoarea Piteşti a fost privatizată etc." Concluzia: „Marii istorici, zişi ai comunismului, atât din România, cât şi dinafara ţării, sunt ex-troţkişti, maoişti, comunişti, convertiţi chipurile, dintr-o dată, la democraţie". Stéphane Courtois, autorul lucrării Cartea neagră a comunismului (1998, tradusă în rom. în 2007)

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

este un fost maoist. În dialogul consemnat de Florin Palas, observaţia cade generalizator: „În toate ţările foste comuniste, nici un om din rândul supravieţuitorilor nu a fost convocat a-şi spune cuvântul privind trecutul istoric comunist. Singurii care au căpătat dreptul să vorbească sunt urmaşii celor care au instaurat comunismul, care au devenit mari analişti şi filosofi ai comunismului".

Ne aflăm oare într-o nouă eră a mistificării istoriei? Cum ar putea fi „iertat" Paul Goma care urmează norma eminesciană „masca jos de la tot şi de la toate"?

Pe 6 ianuarie, urmează, „în chip firesc", consemnarea: unul dintre tinerii educaţi în spiritul „corectitudinii politice", Daniel Cristea-Enache, îl acuză de „antisemitism", etichetă re-re-reluată la infinit pentru Paul Goma. Metodă sigură, stalinistă, sub aerul blândeţii şi toleranţei.

10 ianuarie. După ce constată surprinzătoarea „românizare" a numelui noului ministru la Externe, Teodor Baconsky, devenit Baconschi, laudă discursul acestuia despre Basarabia, din 9 ianuarie, prin care trasează României sarcina de a negocia temele litigioase cu Rusia.

12 ianuarie. Monica Lovinescu şi Virgil Ierunca lăsaseră casa din Paris statului român, dar nici un guvern, până azi, nu s-a grăbit să plătească taxa de succesiune. Foştii „admiratori" şi trăgători de foloase de pe urma Monicăi Lovinescu, Gabriel Liiceanu, Mihnea Berindei, Nicolae Manolescu, Teodor Baconsky, H.-R. Patapievici, Magdalena Ghica ş.a. au uitat ca de o sută de ani de binefăcătoare: „Ce javre, ce putori, ce troglodiţi, ce pipicioşi de tustrele sexele!" Cine ar putea ierta asemenea judecată?

13 ianuarie. Ion Caramitru se lamentează că s-a lăsat minţit de soacra lui Mircea Geoană să-i dea certificat de revoluţionar. Era scris în fiinţa lui să se lase minţit, replică Goma: „Ion Caramitru, unul dintre comedianţii cei mai imorali, mai puturoşi, mai ticăloşi, ajunsese să dea, el! – ceferticate de revoluţionar unor javre comuniste care, până adineauri trăiseră bine-nesimţiţi, pe spinarea românilor… nerevoluţionari!" Ar putea cei vizaţi să ierte adevărul?

14 ianuarie. „Haiti: Ce face Dumnezeu acela? Tot nefericiţilor pământului le cad năpastele pe cap? / Ca şi românilor?"

16 ianuarie. Ce surpriză! Îi răspunde Daniela Goma, strănepoată de la Chişinău, fiica nepotului Ionel Goma. Îi va expedia un colet de cărţi.

Află că justiţia din România îi găseşte vinovaţi, după douăzeci de ani, pe Tudor Postelnicu şi pe Iulian Vlad.

Îşi reaminteşte că în 1956 intrase în vizorul Securităţii, condamnat la doi ani închisoare pentru solidaritatea cu Budapesta. S-a lansat imediat teza că era agent al puterilor străine şi iredentiste maghiare. Din acel moment, trebuia răspândită şi judecata de valoare că Goma este lipsit de talent, răspândire atât în ţară cât şi în străinătate (S.U.A., Canada, Anglia, R.F.G.), iar, în Israel, ca „antisemit", prin Sorin Toma, Iosif Petran, Al. Mirodan, o misie similară primind pentru Occident Edgar Reichman, Alain Paruit, Alexandra Laignel-Lavastine, iar din 1983 şi Mihai Dinu Gheorghiu. Metoda compromiterii a fost folosită de Securitate şi împotriva Anei Blandiana, pentru Motanul Arpagic, pentru Vasile Paraschiv (bătut bestial) şi Ion Caraion. Despre ultimul, şi el cu soţie evreică, s-a răspândit zvonul că este informator al Securităţii. Caraion a făcut puşcărie între 1950-1955 în urma unui denunţ al lui Doinaş, apoi între 1958-1964, pentru ca după eliberare să devină el însuşi informator, sub imperiul

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

fricii inoculate în închisoare. Din nou, eficacitatea extraordinară a „experimentului Piteşti", care, desigur, n-a fost numai la Piteşti, ci şi în alte puşcării şi la Canal.

19 ianuarie. În Adevărul, Radu Călin Cristea scrie despre Amnezia cu premeditare, în care pretextul principal este uitarea Doinei Cornea, după moartea lui Corneliu Coposu, ceea ce a permis revenirea în forţă a neocomuniştilor la putere, de la Ion Iliescu la Eba şi Prigoană-junior. Adevărat, spune Goma, dar Radu Călin Cristea ignoră ciudăţeniile Doinei Cornea, de exemplu, aceea a „complotului" contra lui Nicolae Ceauşescu „pe după gât cu ostaşul Cosaşu", apoi venirea alături de Coposu, cel dus de nas de Virgil Măgureanu. Paradoxul e că anticomunistul Coposu nu voia să câştige alegerile, fiindcă nu-i dădea voie Măgureanu. Ba a făcut eroarea capitală să-i respingă, în modul cel mai imoral, pe basarabenii care veniseră să-i ceară sprijin, cu argumentul teribil că „România nu are nevoie de alte milioane de minoritari!" O eroare similară, alături de Ana Blandiana, pe lângă Emil Constantinescu, lăsându-l să încheie nefastul Tratat cu Ucraina. Şi iată această uimitoare observaţie, prinsă într-un chiasm: „Doina Cornea – după decembrie 1989 – a tăcut când trebuia să vorbească şi a vorbit când trebuia să tacă". Aşa se face că în anul 2000 a îndemnat electoratul să-l voteze pe Ion Iliescu în contra lui Corneliu Vadim Tudor, când adevărul trebuia să aleagă nici-nici. Despre continuitatea ideologică Brucan – Tismăneanu, găseşte următoarea formulă ironic-amară: „le-a murit Brucanul, iată Tismăneanul"

23 ianuarie. Reţine, între altele, opiniile Magdei Ursache despre Supleantul lui Petru Popescu, şi el un ieşit din „experimentul Piteşti II", ca şi observaţia că zeloşi comunişti ca Sorin Toma, Maria Banuş, Nina Cassian, Petru Dumitriu ş.a. sunt iertaţi, scuzaţi şi înţeleşi de noii ideologi, pe când Mircea Eliade, Emil Cioran, Ion Barbu, Vintilă Horia „rămân persoane nongratae, ţapi ispăşitori ai mişcării".

26 ianuarie. Se vede intrat în „Zodia Bolii, deşi mai potrivit ar fi: a Morţii. Singurul «sector» în care mai rezist este Jurnalul".

Ceea ce confirmă cu asupra de măsură că Jurnalul este chiar ultima redută a lui Paul Goma în bătălia pentru adevărul istoriei româneşti.

27 ianuarie. Marcat de tragedia unei nepoate de la Chişinău, Elena Cuza, călcată de o maşină, după ce înfiinţase acolo Fundaţia Goma! Să continue metodele kaghebiste? Din Observator cultural află că Academia a hotărât să premieze cartea lui Sorin Lavric, Noica şi „Mişcarea Legionară", apărută în 2007, la Humanitas. Imediat însă au început atacurile împotriva lui Lavric, prin S. Damian, Laszlo Alexandru, Boris Marian ş.a. Acuzaţii similare şi Martei Petreu.

30 ianuarie. Efect asupra ultimei? Goma consemnează că Marta Petreu aduce un elogiu lui Edgar Reichmann, ideologul originar din România. Mai precizează, în spiritul imaginii din aceste note: „introduc în el (în Jurnal, n.n.) ce cred eu că trebuie neuitat".

1 februarie. Consemnează documente-mărturii ale comportamentului unor evrei din Basarabia, în spiritul Săptămânii roşii, documente scoase la iveală în revista Maluri de Prut, care este editată, la Huşi, de Filiala „Mihail Kogălniceanu" a Asociaţiei Culturale „Pro Basarabia şi Bucovina".

2 februarie. În această zi, Flori Bălănescu a dus la editură Scrìsuri 1. Exprimă dorinţa să-şi redacteze „Testamentul adevărat", să lase manuscrisele Anei şi lui Filip, cu precizarea expresă ca romanul Culoarea cur-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

cubeului să nu rămână în drepturile lui Gabriel Liiceanu, la Humanitas, sau ale lui Silviu Lupescu, la Polirom. Îşi aduce aminte de „turnătoria" lui Nicolae Manolescu: „Mă întreb unde se va prelinge Manolescu după ce i se va încheia mandatul la UNESCO: la Uniunea Internaţională a Turnătorilor în slujba Israelului?"

4 februarie. Despre ştirea că Mircea Dinescu trebuie să aleagă între CNSAS şi afacerile personale: „Cică Dinescu va fi silit să aleagă una din două. Păcat: ar trebui să aleagă… nici una, măgarul". Iar la vestea că Herta Müller a protestat împotriva înlocuirii lui Marius Oprea de la şefia IICCMER: „Herta se află în urmă cu cel puţin două războaie – mondiale". Ea nu ştie că Marius Oprea e din aceeaşi plămadă a educaţilor în spiritul Piteşti. Argumente: a acceptat să fie consilier al lui Vladimir Tismăneanu (care, acum, se debarasează de el, fiind din alt partid politic), a pledat insistent ca Radu Ioanid să fie „holocaustologul" Raportului Tismăneanu, mână dreaptă a lui Elie Wiesel, apoi trimisul lui Ion Iliescu şi al lui Silviu Brucan la Washington, devenind „coautor al «celor 400 000 evrei ucişi de către români»". Acelaşi Marius Oprea a admis că Istoria României sub comunism începe din 1945-1946, cu argumentul că nu-i momentul să-i supărăm pe ruşi, când, în realitate, această istorie începe în 1940.

5 februarie. Observă că Nicolae Manolescu a ajuns să utilizeze ca „argument" cuvântul tâmpenie. Aşa a calificat iniţiativa lui Al. Florin Ţene de a-l propune pe Eminescu pentru canonizare. „Probele" propriu-zise sunt de-a dreptul fariseice şi mizerabile: „a trăit în concubinaj, a fumat, a avut sifilis, ce trebuia să mai facă Eminescu ca să merite canonizarea?" Putea gândi altfel un produs al „experimentului Piteşti II"? Cum poate un asemenea produs să-l judece pe Eminescu? „Urmez, deci: ce este el, Nicolae Manolescu: un schmeker care s-a descurcat şi cu Ceauşescu şi cu Popescu-Dumnezeu şi cu Vasile Nicolescu şi cu Gogu Rădulescu şi cu Iliescu şi cu Gelu Voican şi cu Măgureanu şi cu Băsescu şi cu… – dar cu cine nu?! – sau este, la urma urmei, cel din oglindă: Monumentul Tâmpeniei la Românul Ardeleano-Oltean?" (În condiţiile în care împotriva lui Eminescu există un adevărat război mediatic politically correct, propunerea de canonizare rămâne pripită, fantezistă, uşor de direcţionat împotriva poetului însuşi, când problema principală este demontarea strădaniei duşmanilor săi contemporani de a-l izgoni şi din centralitatea canonului literar românesc, cum procedează Manolescu însuşi. România nu este pregătită pentru asemenea demersuri, cu atât mai mult, cu cât Biserica Ortodoxă însăşi este somată să se conformeze „corectitudinii politice". Dacă Eminescu ar privi comedia acestui moment din posteritatea lui, ar fi primul care ar protesta împotriva unei „canonizări" religioase! Locul său este în centrul canonului literar, care e laic.).

7 februarie. Se exprimă despre memoriile lui Adrian Marino adunate sub titlul Viaţa unui om singur. La întrebarea de ce a lăsat poruncă Adrian Marino ca memoriile să apară la cinci ani după moarte, vine cu inevitabila explicaţie a fricii inoculate de primul experiment. A rămas, de aceea, cu trauma însingurării: „vedea în tot şi în toate agresiuni îndreptate numai asupra lui. De aceea va fi şi cedat, după arestarea pentru «părăsire a domiciliului»". Soluţia e în perfectă consonanţă cu organicitatea gândirii lui Paul Goma, trasată aici. Ceea ce nu înseamnă că nu rămâne de explicat enigma acestei adversităţi dintre două mari personalităţi ale culturii româneşti. Ar merita o dezbatere specială.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

11 februarie. El însuşi este un mare însingurat, ca şi Marino. Iar Liviu Cangeopol observă, pe bună dreptate: „drama lui oglindeşte perfect drama întregii naţiuni". Şi adaugă: „Dacă s-ar fi luptat pentru binele său, ar fi existat şanse să fi reuşit. (…). Înfrângerea lui Paul Goma este înfrângerea noastră".

Dar oare Paul Goma este un înfrânt?

Paul Goma va împlini, la toamnă, 75 de ani.

(…)

În „încremenirea", în „darea îndărăt" de la sfârşitul primului mandat al preşedintelui Traian Băsescu specialiştii deja constată că suntem cu 40 de ani în urma confraţilor din Uniunea Europeană! Iar haosul, dezordinea morală şi politică au devenit regulă, în cei douăzeci de ani de postcomunism.

Cf. Mircea Platon, Cine ne scrie istoria?, Editura Timpul, Iaşi, 2007; Mircea Platon, Gheorghe Fedorovici, Măsura vremii: îndemn la normalitate, Editura Predania, Bucureşti, 2009.

Miercuri 24 martie 2010

Ce obrăznicie pe Netanyahu: ieri, în vederea întâlnirii decisive cu Obama, acest nesimţit băşinos, umflat cu pompa de vitejia macabeică prin Comitetului Americano-Israelian pentru Afaceri Publice (AIPAC), ultra-pro-israelian - a declarat că guvernul USA a comis o mare greşeală, nepermisă în relaţiile cu Israelul: atât Biden cât şi Obama "au apărat cauza palestinienilor în chestiunea extinderii coloniilor în Ierusalim"…

Cum, aşa? Uite cum (după Boc al Israelului, Netanyahu): americanii care au vizitat recent Israelul: vicepreşedintele Biden a făcut presei internaţionale "declaraţii mincinoase şi duşmănoase la adresa celui mai fidel aliat al său", iar Obama însuşi le-a repetat… Ceea ce nu se face!, a tras concluzia el (Bocul israelian). Probabil întrebat de un jurnalist "ce anume nu se face între aliaţi", Dopul a răspuns cam aşa:

Rezultatul discuţiilor între Israel şi USA trebuia să rămână secret - ca până acum. Or americanii au "divulgat" conţinutul lor presei internaţionale!

Auziţi, oameni buni! Israelienii pretind a avea dreptul-la-tăcere în privinţa unei grave probleme dezbătută de ani, decenii: Palestina. Deci, după israelieni, problema Palestinei şi a palestinienilor nu trebuie să ajungă la urechile… palestinienilor! Obraznicul prim-ministru israelian a adăugat următoarea monstruozitate:

Dacă tratativele israelo-americane s-au împotmolit, vina o poartă palestinienii, care cer oprirea colonizării, mai cu seamă în Ierusalim !

"Argumente" demne de un bandit, mincinos, impostor, un falsificator de istorie ca Elie Wiesel, iar în România de

căcăţeii holocaustologi R. Ioanid (“credibilul” lui Marius Oprea!), de Shafir, de Oişteanu, de Andrei Cornea, de Alexandru Florian, Katz, Lavastina - şi alţi lătrăi. A da vina pe victimă - obicei-apucătură-neam-prostie securistă, sionistă, israeliană.

Constatînd forţa colosală, monstruoasă, mereu amenin-ţătoare a organizaţie proisraeliene din America, AIPAC mă tem pentru fermitatea în viitorul imediat a lui Biden, a lui Obama. Rămâne de văzut cum şi cât vor ceda americanii diktatului israelian.• • •

Xiti zice că m-a vizitat Columbia pentru a treia oară în trei zile. Probabil a interesat-o ce scrisesem despre “colegii” noştri. O salut cu deferenţă - nu doar - pe Columbia.

Joi 25 martie 2010

Bunăvestirea.
Şi la noi să fie.

În legătură cu scandalul paşapoartelor furate, falsificate, folosite de Mossad pentru uciderea unui şef al Hamas (creaţie a Israelului):

“Umilire publică

Marea Britanie şi-a avertizat cetăţenii care călătoresc în Israel asupra pericolului ca identităţile să le fie furate pentru a fi folosite „în mod nepotrivit". Londra va elabora un set de recomandări utile pentru a minimiza acest risc. Anchetatorii au stabilit că adevăraţii posesori ai paşapoartelor nu aveau nicio vină, fiind numai victime. Ministrul israelian de Externe, Avigdor Lieberman, a declarat că regretă decizia Londrei şi că Israelul nu va recurge la un gest similar.

Cotidianul „Jerusalem Post" a reacţionat însă mult mai dur, acuzând, în editorialul de ieri, Marea Britanie că „şi-a pierdut compasul moral" şi că "a ales să umilească public Israelul". Alte patru ţări ale căror documente au fost implicate în asasinatul din Dubai urmează a anunţa rezultatele propriilor anchete”.

Ce inteligent este ovreul basarabean Lieberman, când nu este, ca de obicei, bou! “Israelul nu va recurge la un gest similar.” Ceea ce înseamnă că ministrul nepotrivit (Lieberman - de externe) al prim-ministrului nepotrivit (Netanyahu), se gândise(ră) în primul moment - momentul cu coarnele în gard - *să… recurgă*. Nu au recurs (mânca-i-ar mama, de băieţi buni!), dar tot au călcat în strâchini, deconspirîndu-se ca orice tâlhar căruia i-i frică de dare-în-vileag, de deconspirare, de

scoatere la lumină a conţinutului latrinei - altfel zis : frica de *publicitate* (eu îi spuneam, vulgar: "spălarea rufelor murdare în piaţa-mare").

Acelaşi scenariu ca şi faţă de USA. Doar şi Anglia face parte din Anglosaxonia şi cum David Miliban este el însuşi evreu… Să fie adevărat că Shimon Peres, când bănănăise că Israelul cumpărase Polonia, Ungaria, Bulgaria, România, intenţionase să continuie: «Şi Anglia şi America…», însă taman atunci îl apucase o criză de tuse măgărească?…

Numai că, cel puţin până acum, America nu s-a lăsat intimidată de sperietoarea, de Bau-Baul universal AIPAC. Desigur, Israelul a dat un fel de declaraţie liniştitoare, mincinoasă, însă până una-alta, Obama nu a cedat diktatului.

Vom trăi şi vom vidè.

*

Să fi sunat ceasul din urmă al lui Stepaniuk, bolşevicul analfabet cel care, în Parlamentul de la Chişinău, ceruse Procuraturii, Ministerului de Interne, Justiţiei să fie interzise, distruse cărţile "lui Pav*i*el Goma, pline de minciuni contra Rusiei şi de antisemitism"? - inspirîndu-se din Evanghelia lui R. Ioanid, publicată de *Observator cultural*, izvor de căpătâi şi al lui Vasile Gârneţ şi a lui Vitalie Ciobanu. Măi, minune!

"CNAA va reexamina teza lui Stepaniuc

un articol de: Valentina Baciu

"În decurs de o lună, Consiliul Naţional pentru Acreditare şi Atestare (CNAA) va reexamina teza de doctorat şi procedura prin care ex-comunistul Victor Stepaniuc a devenit om de ştiinţă. Ieri, reclamanţii Mihai Taşcă şi Sergiu Musteaţă, pe de o parte, şi CNAA, pe de altă parte, au încheiat o tranzacţie în şedinţa de judecată, care ar putea pune capăt procesului intentat de istorici împotriva autorităţii ştiinţifice.

CNAA a recunoscut în totalitate pretenţiile invocate de cei 79 de istorici, care au contestat teza de doctorat a politicianului şi s-a obligat să dea un răspuns clar asupra tuturor cerinţelor formulate, ne-a comunicat Mihai Taşcă. „Aştept ca CNAA să dea dovadă de curaj şi să demareze reevaluarea tezei şi iniţierea procedurii retragerii titlului acestui pseudo-savant", s-a arătat el optimist. „Am impresia că CNAA nu mai este un organ de promovare a ştiinţei, ci unul care fabrică doctori, fără capacitatea de a recunoaşte, în cazul dat, că a comis abuzuri. Trebuia ca 79 de istorici să meargă în judecată pentru a mişca CNAA", a mai declarat reclamantul.

„CNAA a recunoscut că a dat-o în bară prima dată. Să-i vedem decizia finală. Autorităţile sunt obligate să emită o decizie în termen rezonabil. Cred că, până la sfârşitul lunii aprilie, vom avea un

verdict final", a spus avocatul reclamanţilor Alexandru Postică.

La 11 decembrie 2009, TIMPUL a publicat articolul „Istoricii detestă falsul, plagiatul şi incompetenţa lui Victor Stepaniuc", semnat de 79 de istorici, care au cerut ca CNAA să creeze o comisie de experţi nepărtinitori, pentru a studia toată documentaţia ce a stat la baza promovării doctoratului lui Stepaniuc, unde au existat numeroase încălcări. Istoricii au solicitat re-expertizarea tezei. Potrivit lor, aceasta conţine plagiat, mistificarea şi falsificarea surselor de arhivă, opinii unilaterale şi trunchieri. Deoarece instituţia care se ocupă de acreditarea cadrelor ştiinţifice nu a răspuns solicitării nici după expirarea termenului legal, istoricii au cerut instanţei de judecată să oblige CNAA să le satisfacă demersul.

Ex-comunistul Victor Stepaniuc şi-a susţinut public teza de doctor în istorie („Evoluţia statalităţii moldoveneşti în epoca contemporană") la 30 noiembrie 2007, la Academia de Administrare Publică de pe lângă preşedintele RM".

Comentariile cititorilor

1. De Nicu la 23.03.2010, ora 12:07

A venit si momentul adevarului ! E foarte important ca sa+l puna la punct pe "marele savant, politician, istorician" ! Era clar ca e o facătura comunistă, îmbucşită cu minciuni! Nu a reuşit CNAA să reziste atunci, iar acum v-a trebui să iasă cu cinste din această mizerie !

2. De Profu la 23.03.2010, ora 15:48

Stepaniuk la cosul de gunoi al istoriei

3. De vadim la 23.03.2010, ora 17:57

DE tras la raspundere si pe cei care ia promovat lucrarea, ei sunt mai vinoveti decat Sepaniuc.Dumealui a avut o parere si sa promovat-o, slava lui.

4. De Robert la 23.03.2010, ora 19:41

De la 85 incoace (si mai ales dupa 90) m-u-u-u-lti doctori si doctori-habilitati, mai ales in medicina si stiinte socio-umane ar trebui sa treaca testele de recalificare. Nu simtiti ce medicina si economie avem? In medicina in ultimii 15 ani s-a triplat numarul membrilor cu grade. Oare avem mai multa stiinta?

5. De Alex Tarigradeanu la 23.03.2010, ora 22:34

Acestui Ilich Stepaniuk ar trebui sa reexamineze diploma de scoala medie si nu teza de doctorat. Un agramat ordinar. Se vede dupa fata ca e un retardat

6. De strajerulpatriei la 24.03.2010, ora 12:15

nu uitati ca inainte de a sustine teza la Academie, Stepaniuc a trebuit de fapt sa o sustina la Moscova. se vede ca acolo a trecut cu brio, obtinand probabil titlul de "savantul sovietic" al anului. ce-i mai bun planurilor imperiale rusesti decat un moldovean complet devotat Rusiei?

7. De ion la 24.03.2010, ora 21:24

Stimati savanti, poate e cazul de marit numarul tezelor reexaminate, doar in aceleasi conditii au sustinut teze de doctorat si Misin, dar indeosebi Cristea (asazisul,VC-ul din Guvernul Tarlev).

8. De Gheorghe la 25.03.2010, ora 01:41

Asemenea pseudosavanti ca Stepaniuc cu stea in frunte si cu ciocanu in mina trebuie incarcati in trenuri, asa cum au procedat ei, comunistii, cu sutele de mii de moldoveni si de trimis in Siberia. Acolo sa-si scrie "capodoperele", acolo sa si le citeasca si sa se incalzeasca la foc cu ele. Ti se face lehamite de atitea stepaniuuci, voronini, misini s.a. care incearca sa ii invete pe moldoveni ce istorie sa invete si cum sa vorbeasca. Din toate cite a facut, Stepaniuc nu poate fi decit anti-roman si anti-moldovean. El nu e decit... un biet scrib caruia i se parea ca l-a apucat pe

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Dumnezeu de picior. El avea, draga, pretentii de a schimba cursul istoriei! De a schimba manualele! De a ne reduce spiritual si istoric doar la ideologiile sale. Un fel de Che Guevara al Moldovei, imbibat cu sovinism rusesc si haholesc care incerca sa se dea mai de-al nostru. Unui asemenea om nu trebuie sa i se permita sa mai iasa in fata studentilor. El poate sa-i fie profesor lui Voronin si Misin cit o vrea, dar nu copiilor nostri pe care a incercat sa-i indobitoceasca cu tot felul de cursuri integrate. Daca nu-i place neamul nostru romanesc, sa se tina de neamurile lui si sa le invete cit o vrea istorie cu iz NKVD-ist.

⁘

*

“Suntem nişte pierduţi sau Balada Mioriţei de la Dereneu

un articol de: Constantin Tănase

“Ca un blestem ne urmăreşte de secole, de milenii chiar, crima împotriva celui care „are oi mai multe, mândre şi cornute”.

Tot ca un blestem însă ne urmăreşte şi nepăsarea, indiferenţa faţă de crimă - o insensibilitate patologică, la fel de criminală în esenţa ei. Pentru care tot plătim - fiecare din noi, pe rând, plăteşte. Reportajul de vinerea trecută din TIMPUL, despre masacrarea unei turme de oi a unui gospodar din Dereneu, Călăraşi, nu a sensibilizat pe nimeni. Televiziunile, care fug cu limba scoasă după boşorogul bolşevic, nu au considerat necesar şi nu au găsit timp să se deplaseze la Dereneu, să filmeze nişte scene de groază cu oi moarte şi miei care sug la o oaie moartă. Facem reportaje de jale despre câinii turbaţi din Chişinău, dar măcelul oilor de la Dereneu nu ne sensibilizează...Crima de la Dereneu a fost şi este o hârtie de turnesol, care a fixat, implacabil, diagnosticul bolii de care suferă societatea noastră: o cronică pustietate sufletească. Dacă mergem la biserică, dacă deplângem victimele cutremurului din Haiti şi Chile, dacă ne declarăm civilizaţi, dacă pretindem că ne iubim neamul ş.a.m.d., dar nu reacţionăm la crima de la Dereneu, înseamnă că suntem nişte făţarnici. Adică, nişte pierduţi şi nişte condamnaţi. Citiţi mâine un reportaj cutremurător despre măcelul de la Dereneu şi, apoi, uitaţi-vă în oglindă. Ce se întâmplă cu noi?!”

Mă miră… mirarea jurnalistului autor al articolului de mai sus, cu toate că “cheia” se află în chiar titlul : **Mioritza**. Nu este această baladă emblema urii de “tovarăş” (în sensul precomunist al termenului: asociat la o afacere, aici coproprietar al unei turme), a trădării, a uciderii fratelui?

*

Cum să înţeleg informaţia următoare:

“**Mihai Ungheanu s-a născut la 17 martie 1939, la Slobozia, părinţii săi fiind refugiaţi din Ardeal.”**

Sunt robul cronologiei, dar ceva nu se potriveşte în acest anunţ - sau a fost greşit formulat?

a) dacă M. U. s-a născut la 17 martie 1939, *la Slobozia*, ce anume precizează precizarea : "părinţii săi fiind refugiaţi din Ardeal"? Precizează o imprecizie: nu există vreo legătură între între data naşterii lui M.U. - la Slobozia! - şi faptul că părinţii săi fuseseră "refugiaţi din Ardeal". Aceştia (refugiaţii din Ardeal) au fost semnalaţi în Vechiul Regat după data de 1 septembrie 1940, adică după ocuparea de către unguri a Ardealului de Nord.

Înclin spre o incorectă - şi ilogică - informare.

Vineri 26 martie 2010

Am aflat: în 4 aprilie va fi Paştele nostru. Deci duminca ce vine: Floriile.

*

A telefonat Davide Zaffi de la Roma. Rugîndu-mă să scriu "o pagină, chiar două" de autoprezentare a **Calidorului**, pentru Târgul de Carte de la Torino (sunt contrariat: eu ştiam că acela se va ţine în iunie, acum mi se comunică: 15 mai).

Numai de n-aş uita. Numai de n-aş fi prea rău cu Cugno (şi-a confirmat prezenţa)… Mai ales că el însuşi şi-a făcut o autocritică aspră, ca la noi, la comunişti…

*

În *Le Monde* de ieri:

M. Nétanyahou et "l'embuscade" américaine

B. Nétanyahou a trouvé un accueil contrasté, jeudi 25 mars, à son arrivée à Jérusalem, après trois jours éprouvants à Washington. La presse israélienne parle de son "humiliation" par l'administration Obama et de l'"embuscade" qui l'attendait à la Maison Blanche.

B.N. affirme que la politique israélienne reste inchangée sur Jérusalem (il juge "déraisonnables" les exigences des Palestiniens.Le premier ministre israélien, écrivent certains éditorialistes, s'est trouvé "le dos au mur", sommé de passer sous les fourches caudines d'un Barack Obama qui, requinqué par le vote de la réforme de l'assurance-maladie, paraît décidé à arracher des concessions majeures d'Israël afin de faire redémarrer le processus de paix.

M. N.(…) aura trouvé un réconfort dans le soutien des représentants des partis de droite et religieux de sa coalition gouvernementale, qui l'incitent à tenir bon face aux "pressions" américaines, notamment sur la question de la poursuite de la colonisation à Jérusalem-Est. (…)

Pourtant, que d'avanies ! M.Nétanyahou a été reçu à la nuit tombée par le chef de la Maison Blanche, sans photographes et sans communiqué final.Les détails abondent sur son entretien prolongé avec M. Obama, entrecoupé d'apartés avec ses conseillers, et suivi d'échanges téléphoniques avec ses ministres à Jérusalem, à l'ambassade d'Israël et non à la

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Maison Blanche, parce que la délégation israélienne redoutait d'être écoutée par les services américains, un signe parmi d'autres que la confiance israélo-américaine s'est évaporée.

M. N. est rentré sur un constat d'échec, au moins s'agissant de l'apaisement de la relation bilatérale. Celle-ci est ébranlée par les décisions israéliennes de construire dans la partie arabe de la Ville sainte.

Juste avant de rejoindre M. Obama, mardi, le premier ministre israélien a été pris au dépourvu par l'annonce, à Jérusalem, de la construction de vingt logements sur le site d'un ancien hôtel palestinien de Jérusalem-Est. (…)

Ces dernières semaines, plusieurs responsables américains avaient souligné que l'intransigeance israélienne mettait en danger les troupes américaines à travers le monde, en exacerbant le fanatisme islamiste et en limitant les partenariats stratégiques de Washington avec les Etats arabes.(…)

Jeudi, le secrétaire à la défense, Robert Gates, a assuré que l'absence de progrès dans le processus de paix "sape les intérêts américains en matière de sécurité nationale". (…)

Laurent Zecchini

*

Hait! S-a trezit şi Turcul în chestiunea Ierusalimului:

“Jérusalem, capitale indivisible d'Israël: une "folie" (Erdogan)

AFP Î 27.03.10 Î 12h45 Considérer Jérusalem comme la capitale indivisible de l'Etat hébreu, comme le font les Israéliens, est une "folie", a affirmé samedi le Premier ministre turc Recep Tayyip Erdogan à l'ouverture du sommet de la Ligue arabe à Syrte, en Libye.

Les Israéliens ont "dit que Jérusalem unifiée est la capitale d'Israël. C'est une folie et ceci ne nous engage absolument pas", a déclaré M. Erdogan, selon la traduction en arabe de ses propos tenus en turc.

"Jérusalem est la prunelle des yeux du monde musulman (...) et on ne peut accepter aucune atteinte israélienne à Jérusalem et aux lieux musulmans", a-t-il expliqué.

Jérusalem-Est, annexé par Israël après la guerre de juin 1967, est au centre du conflit israélo-palestinien. Les Palestiniens veulent y établir leur capitale dans la partie orientale de la ville sainte, alors que les Israéliens considèrent la ville dans son ensemble comme leur capitale "éternelle et indivisible".

C'est également à Jérusalem-Est que se trouve l'esplanade des Mosquées, qui abrite le célèbre Dôme du Rocher et la mosquée al-Aqsa vénérée par les musulmans. Appelé le Mont du Temple par les juifs, il est le site le plus sacré du judaÎsme.”

*

“Israël doit revenir sur les 1.600 logements ou pas de négociations
(Moussa) AFP Î 26.03.10 Î 20h39

Le secrétaire général de la Ligue arabe, Amr Moussa, a affirmé vendredi à Syrte en Libye que l'ouverture de négociations indirectes avec Israël "dépendait" de l'annulation par l'Etat hébreu de sa décision de

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

construire 1.600 logements à Jérusalem-est.

"La position arabe est très claire: les négociations (avec Israël) dépendent du gel de la colonisation et en particulier de l'annulation de la décision israélienne de construire 1.600 logements à Jérusalem-est", a déclaré M. Moussa à des journalistes.

Il a indiqué que le sommet arabe qui s'ouvre samedi adopterait une résolution sur la position arabe en ce qui concerne les négociations indirectes entre Israël et les Palestiniens.”

*

Sâmbătă 27 martie 2010

Ziua Basarabiei.

(...) “Actul Unirii, promulgat de regele României şi publicat în Monitorul Oficial din 10 aprilie 1918 a fost recunoscut prin Tratatul de la Paris din 28 octombrie 1918, fiind semnat de către guvernele Angliei, Franţei, Italiei, României şi Japoniei.

Semnificativ este faptul că **Zemstva din Orhei, la 25 martie 1918, a anticipat Actul Unirii, semnând Moţiunea de Unire a Judeţului Orhei cu România, act semnat deja de zemstvele judeţelor Bălţi şi Soroca.** *Din cei 52 de consilieri orheieni, dintre care 40 s-au declarat români de naţionalitate, doi – moldoveni, şapte – evrei şi trei – polonezi, toţi au votat în unanimitate moţiunea de Unire (se anexează), expediind regelui Ferdinand o telegramă cu următorul conţinut:*

“Majestate. Adunarea zemstvei Orhei [în] şedinţa de la 25 martie, proclamă în unanimitate Unirea cu sora mai mare România, în scopul întregirii Moldovei lui Ştefan cel Mare, şi depune la picioarele Majestăţii voastre dovada devotamentului nostru faţă de idealurile neamului nostru românesc.”(…)

*

Mi-a scris Angela (Angelica) Popescu, fiica vărului Viorel/ Leonid. A fost la Chiştelniţa, s-o ajute pe mamă-sa “la lucrat pământul”. Nu a spus: “Am fost la deal…”, cum se spune pe la noi. Ce/cum va fi lucrat pământul în luna lui mart? Adevărat: pe la noi, pe la Orhei, Bunavestirea cade în plină primăvară (să pretind că, în 25 martie 1944, la Mana, apoi pe drum spre Gara Chişinău mi-a fost mai… primăvară decât am întâlnit-o pe Valea Prahovei, apoi la Sibiu, unde ningea)?

Am rugat-o să-mi trimită fotografii “cu casa”, fără a şti dacă Popeştii contemporani locuiesc tot acolo.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

Declaraţia Forului Democrat al Românilor din Republica Moldova (FDRM) despre demolarea monumentului lui Onisifor şi Octavian Ghibu

La ordinul direct ale conducerii de vârf a Republicii Moldova, comuniştii şi aşa-zişii creştin-democraţi din Consiliul Municipal Chişinău (CMC) au iniţiat acţiuni de demolare „legală" a monumentului marilor cărturari Onisifor şi Octavian Ghibu, amplasat în piaţeta din preajma Muzeului National de Arte Plastice (MNAP), vizavi de fostul Liceu Român-Francez „Gheorghe Asachi" şi Catedrala „Sfânta Teodora de la Sihla" a Mitropoliei Basarabiei. Pretextul este „necesitatea construirii unui depozit pentru tablourile aflate în colecţia MNAP". Afirmaţia a fost făcută zilele trecute în mass-media de către pictorul Tudor Sbârnea, directorul MNAP, care a şi trimis o cerere oficială la CMC în acest sens. Pretextul este unul fals din următoarele motive: a) este ilegal să se intervină prin construirea unui depozit adiacent în arhitectura imobilului protejat de stat în care se află actualmente MNAP; b) muzeul are mai multe imobile şi spaţii părăsite de mai mulţi ani, inclusiv pe Bulevardul Ştefan cel Mare şi Sfânt, care „nu se repara fiindcă nu sunt bani"; c) chiar şi sediul MNAP se află într-o stare deplorabilă, starea lui actuală urâţind centrul civic şi cultural al Chişinăului şi punând sub semnul întrebării chiar existenţa acestei instituţii de cultură fără de care nu poate fi conceput nici un stat contemporan. Trezeşte nedumerire şi faptul că noua „iniţiativă" a comuniştilor şi ppcd-iştilor a coincis cu atacurile dure ale preşedintelui R.M., Vladimir Voronin, împotriva României, stat membru NATO şi UE, şi lichidarea prin aşa-numita reorganizare investiţională a posturilor municipale de radio şi televiziune „Antena C" şi „Euro TV", unicele posturi publice democratice din Republica Moldova. (…)

Consiliul Director al Forului Democrat al Românilor din Republica Moldova

Chişinău, 21 decembrie 2006

*

LA 92 ANI DE LA UNIRE : ADEVĂRAŢII INVENTATORI AI MOLDOVENISMULUI George DAMIAN

O carte esentiala pentru problemele identitare romanesti a trecut aproape neobservata prin peisajul publicistic romanesc. Desi a beneficiat de o lansare in cadrul Ministerului Afacerilor Externe, volumul "Cominternul si originile moldovenismului" semnat de Gheorghe E. Cojocaru nu a starnit nici un fel de dezbatere la Bucuresti (si prea putine reactii la Chisinau) desi abordeaza o problema istorica ce este de stricta actualitate. In perioada regimului Voronin la Chisinau tezele moldoveniste devenisera teze de stat, promovate de oficialitati pe toate caile. Comunistii de la Chisinau afirmau cateva axiome: exista o limba moldoveneasca diferita de limba romana, exista un popor moldovenesc diferit de poporul roman. Axiomele de mai sus intra in conflict direct cu dictonul de la Bucuresti "doua tari, un singur popor". Conflictul dintre afirmatiile de la Bucuresti si cele de la Chisinau nu s-a rezumat in ultimii ani la o simpla dezbatere lingvistica sau identitara. Urmarile directe a acestui conflict intre "poporul moldovenesc" si "doua tari, un singur popor" s-au manifestat acut in domeniul diplomatiei si au generat evenimente contondente. Voronin a acuzat permanent Romania de tendinte expansioniste si amestec in treburile interne ale Republicii Moldova (pana

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

la acuzatia de organizare a unei tentative de lovitura de stat, pe 7 aprilie 2009). Volumul amintit vine sa scoata la lumina arheologia teoriei moldoveniste. Pentru prima data in limba romana pot fi citite actele de nastere ale "teoriei moldoveniste" si pot fi vazuti adevaratii sai parinti. La Chisinau a inflorit in ultima perioada o adevarata literatura care incearca sa atribuie moldovenismul altor surse, altor parinti decat celor reali. Documentele publicate in volumul istoricului Gheorghe E. Cojocaru care acopera perioada 1924 - 1928 dezvaluie "copilaria" teoriei moldoveniste. Totul a inceput in 1924 prin "Memoriul privind necesitatea formarii Republice Sovietice Socialiste Moldovenesti" - iar printre semnatarii acestuia nu se gasea nici un etnic roman. Tinta vizata de autorii acestui document: destabilizarea Romaniei unite in vederea bolsevizarii ei. Doar ca autorii memoriului aveau obiective relativ diferite: o parte dintre ei doreau o Romanie bolsevizata, dar unita - alta parte doreau o Romanie sparta in cioburi si bolsevizata. Dezbaterea asupra acestei dispute a durat patru ani de zile, pana in 1928 cand a fost transata prin mijloace pur staliniste: cei care se opuneau unei Romanii farmitate au fost epurati, iar teza finala a nevoii spargerii Romaniei a fost impusa cu forta, printr-o directiva de partid.

In esenta in aceasta dezbatere a fost mai degraba vorba de un conflict intre rusi si ucraineni - acestia din urma dorind ca ei sa joace rolul hotarator la granita sud-estica a imperiului bolsevic. Rusii de la Moscova au preferat sa urmareasca dezbaterea si sa aleaga solutia care le pastra controlul asupra tabloului de ansamblu. Printre sustinatorii teoriei moldoveniste cei mai aprigi au fost bolsevicii ucraineni si cei evrei. Romanii prinsi la mijloc in aceasta confruntare, sustinatori ai identitatii de neam intre romani si moldoveni, au fost zdrobiti. Documentele din volumul citat reflecta eforturile masive depuse de bolsevicii ucraineni in timpul dezbaterilor pentru a impune teoria moldovenista, si in ciuda jargonului cominternist, dublul limbaj nu reuseste sa ascunda lupta pentru putere a ucrainenilor, dorinta lor de a domina regiunea. Baza stiintifica (istorica, lingvistica) era zero, cel mai des invocat argument fiind cel ce nu putea fi combatut: tezele partidului bolsevic. Acuzatia cea mai dura in timpul acestor sedinte? Asemanarea "romanismului" cu "tezele profesorului Iorga". Nicolae Iorga era cel mai mare dusman al bolsevismului - la nivel ideatic - inca din 1924.

In spatele "moldovenismului" se ascundeau de fapt in acei ani teze de alta natura decat cea identitara: autonomie, secesiune, imperialism romanesc, desfacerea statului roman in provincii istorice. Nu este de mirare ca la Bucuresti bolsevismul a fost perceput ca fiind cel mai mare pericol fata de existenta statului roman.

Este uimitor faptul ca aceste teze s-au perpetuat - in forme doar usor modificate - la aproape un secol de la lansarea lor. Crearea Romaniei Mari a creat si o intreaga ideologie anti-romaneasca care este cat se poate de vie si activa - pe baza tezelor stabilite in 1924. In Ucraina cel putin tezele moldovenismului sunt cat se poate de valabile, sunt teze guvernamentale atata vreme cat administratia de la Kiev pastreaza etnonimul "moldoveni" in documentele oficiale. In spatiul publicistic romanesc s-a produs o confuzie care este indreptata de volumul lui Gheorghe E. Cojocaru: tezele "moldovenismului" nu sunt rusesti - ci ucrainene. Rusii s-au folosit de ele si au ales cele mai bune mijloace pentru promovarea imperiului bolsevic. Alianta aceasta dintre teoria bolsevica, ucraineni si imperialism rusesc a reprezentat cel mai mare pericol pentru Romania in secolul al XX lea. Insa nici secolul al XXI lea nu pare sa ne scuteasca de aceasta primejdie.

Duminică 28 martie 2010

Floriile. Filip mi-a schimbat ecranul ordinatorului: DELL, plat. Mi-a dat din "inventarul" lui.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

(…)

Marţi 30 martie 2010

Azi-noapte a ars magazinul (G20) de la parterul imobilului nostru. De-acum, cel puţin o săptămână ne vom căuta norocul mai depărtişor…

*

Flori Bălănescu îmi face cunoscut un textulete ungător pe la ànimă:

« N-am ñica cu poponauţii. Şi invers … :)

Paul Goma, strămoşul contemporan By Lucian Postu

Ieri mi-am dat seama, cu mirare mare, că blogul meu n-are un link către site-ul lui Paul Goma.

M-am tot întrebat, după asta, cu aceeaşi mirare : de ce ? Doar urmăresc jurnalul lui de pe internet cu atenţia neculciană a unui armăşel care nu vrea să scape cu nici un chip muştruluiala pe care dumnealui vel – spătar Pavăl Orheianul le-o face, cu topuzul, feluriţilor coropcari cu fumuri de logofăt, postelnic ori mitropolit. Asta ca să nu mai zic că Paul Goma e unul dintre puţinii oameni de care mi-i frică. Aşa cum i-i frică unui băietan zburatec de vorba apăsată a unui unchi care e în acelaşi timp şi "dom' învăţător ".

După ce mi-am scurmat oleacă prin sinapse, m-am lămurit. Paul Goma e un monument viu. Un Nicolae Bălcescu care nu trăieşte pe plăcile memoriale, ci la Paris, fără cetăţenie română. Un Constantin Stere care (ghişeft teribil, monşer) a scăpat doar cu puşcăria făcută în vremea tiraniei (rusească, nene, mie-mi spui… ?) .

Viu, dar monument. O să înţelegeţi, deci, de ce nu mi-a trecut prin cap, pînă acum, să pun un link către site-ul lui Ion Neculce. Deşi fac schimb de e-mail-uri cu el, ba chiar uneori mai şi vorbim la telefon, nu m-am obişnuit de-a binelea cu ideea că sînt contemporan cu dumnealui vel – spătar Pavăl Orheianul, sîn Constantin, sîn Nicolae, sîn Ion.

Aşa că am scris acestea eu, armăşelul Luchian, ca să se ştie.

Acest articol a fost scris pe 29 martie 2010 la 3:09 pm şi este înscris în Pur şi simplu.Poti urmari orice raspuns la aceste articole prin intretinere RSS 2.0. You can leave a response, or trackback from your own site.

2 Răspunsuri la "Paul Goma, strămoşul contemporan" r r

Flori Balanescu spune:30 martie 2010 la 10:37 am

Ca bine le mai zici Domniia Ta, coane Lucian(e). O sa-i transmit si Domniei Sale, Pavăl Orheianul, linkul catre jurnalul Dumitale.

Lucian Postu spune: 30 martie 2010 la 11:36 am Mulţumim.

*

Pentru că de dimineaţă Angela Popescu-Pelin mi-a scris că a vorbit cu profesoara şi cu ghidèsa muzicoşilor de la liceul de muzică al Verei, aflînd că vor sta numai o zi la Paris, fata nu va putea trece şi pe la noi, mi-am luat inima-n dinţi şi

am ieşit până la poştă, să expediez la Chişinău şapte volume. Presupun că cifra *şapte* m-a făcut să o uit pe *opt*, "Bonifacia" - am s-o trimit după ce îmi voi fi odihnit mijloacele locomoţionale.

Păcat. Aş fi strâns în braţe, în sfârşit, o parte-femeiască din neamul Popeştilor: strănepoata Vera - care m-ar fi dus cu gândul la Brumaru… Din ramura Gomilor i-am cunoscut faţă către faţă, aici, la Paris doar pe Ionel Goma, cel care a murit într-un accident şi pe Andrei Dulgher, cu cei doi băieţi, britanici get-beget - şi care "merg bine cu şcoala".

Miercuri 31 martie 2010

Ieri am avut un vizitator pe internet din Hong Kong, ceea ce nu este rarissim, dar altul din Afganistan! Să fie un militar?

În *Cotidianul* de azi, Liviu Ioan Stoiciu:

"Am citit într-un roman sud-american ce se întâmplă la noi

Traian Băsescu l-a decorat pe actualul director al SRI, profitând de ocazia celor 20 de ani împliniţi de când SRI (moştenitorul Securităţii) a fost inventat. De ce l-a decorat pe George Maior? Fiindcă şi-a ţinut gura (acoperind mizeriile din dosarul lui Băsescu, de dinainte şi de după Revoluţie) şi a făcut jocurile preşedintelui României? Sau fiindcă SRI păstrează la secret zeci de mii (sunt anunţate oficial 70.000 de dosare ale Securităţii, dar s-ar putea să fie o cifră dublă), în numele siguranţei naţionale?

Zeci de mii de dosare dosite care perpetuează în societatea românească sistemul ticăloşit. Între ele, şi dosarul senatorului Cătălin Voicu-PSD, fost securist de frunte. Adică SRI serveşte în continuare interesele sistemului ticăloşit. Mai nou, SRI a scăpat din braţe un general al ei, pe cel numit, Cătălin Voicu - căzut în dizgraţie odată cu gruparea Geoană-Vanghelie din PSD. Pe care l-a sacrificat la ordin, să fie dat de exemplu, să vadă Uniunea Europeană că DNA are eficienţă, în sfârşit, că a pus mâna pe un rechin corupt, parlamentar.

Cu ce a deranjat securistul lui Nicu Ceauşescu, Cătălin Voicu, sistemul ticăloşit (care se conservă), de a ajuns ultimul om? E interesant că în dezbaterea publică (mă rog, „linşajul mediatic la care am fost supus", cum spune Cătălin Voicu) lipseşte acuzaţia la adresa celor ce l-au înregistrat pe senator şi au întocmit stenogramele (trase din condei, din ele lipsesc corupţii PDL-UDMR).

Sigur, generalul Cătălin Voicu se credea Domnul Dracu', nu şi-a putut imagina că poate fi executat de sistemul ticăloşit (pe care l-a servit credincios), peste noapte, şi că lui i se poate înscena o asemenea răstignire pe altarul postcomunismului, cu ecouri inter-

naţionale, uns cu toate alifiile cum e.

Cum să i se înfunde unui securist senator? Nu se poate.

Curios, mass-media nu au făcut din ţânţar armăsar atunci când alt general (chiar din serviciile secrete postcomuniste oficiale), căzut şi el în dizgraţie, Dumitru Iliescu, a atras atenţia că şi mascarada actuală cu Voicu-făcut-terci are legătură directă cu SRI! Un SRI corupt până în măduva oaselor. Mărturisesc, mă trec fiorii: trăim într-o dictatură neaoşă? Fiindcă numai într-o dictatură serviciile secrete (în România sunt cele mai multe şi mai bine plătite din întreaga Uniune Europeană) se şantajează între ele şi se compromit reciproc, la o adică, fiind gata să scoată pistoalele pe masă şi să tragă la întâmplare. Acum le ţine sub papuc preşedintele Băsescu (vă amintiţi ce război a fost pentru preluarea redutei din Ministerul de Interne, a UM doi ş-un sfert, deţinută de PSD; a fost dat jos un guvern), care e servit după cum îşi doreşte inima, dar dacă serviciile secrete sunt total scăpate de sub control?

Dumitru Iliescu a atras atenţia asupra corupţiei din SRI - urmarea? A fost acuzat că organizează o lovitură de stat (am impresia că am mai citit asta într-un roman sud-american, dedicat dictaturilor de acolo) şi pus sub urmărire strictă. Vă daţi seama cum îl anulează serviciile secrete corupte pe unul de-al lor, care n-a avut ce face şi i-a atras atenţia lui Băsescu că sunt corupte? Nu e greu să-mi imaginez ce daune poate să aducă azi Cătălin Voicu, arestat, pus sub presiune de o justiţie corectă, dacă-şi dă drumul la gură? Norocul lui că în România justiţia aparţine tot sistemului ticăloşit.

Sunt sigur că serviciile secrete corupte sunt în alarmă, caută acum o ieşire, trebuie să-l neutralizeze pe Cătălin Voicu până nu scapă vreo păsărică din gură în mass-media (singurele cu adevărat periculoase) - ori va fi trimis la spital, ori la cimitir, ori într-un beci în care să intre numai oamenii de încredere din justiţie (procurori, judecători de încredere). Va trebui să urmărim atent cazul, fiindcă el se derulează în spiritul mafiei puse la cale înlăuntrul sistemului ticăloşit, în care rolul SRI (moştenitor al Securităţii) e să-i elimine pe cei ce au întins coarda.

Dacă ar fi bărbat adevărat, fie şi ca securist-general, Cătălin Voicu ar trebui să spargă tăcerea şi să spună lucrurilor pe nume, să dea de gol structura etajată a mafiei din interiorul sistemului ticăloşit, cu iţe care duc până la Palatul Cotroceni - dar cum să o facă? Ar declanşa un război civil înlăuntrul sistemului ticăloşit. Şi el are familie, pe care trebuie să o protejeze, nu? Probabil că, tacit, se va muşamaliza totul, şi PSD va acumula şi mai multă antipatie din acest motiv…

Nu m-aş mira să aflu că „partidul generalilor” (format din „independenţi” din PSD, conduşi de Gabriel Oprea) a pus la cale cazul Cătălin Voicu, în complicitate cu Băsescu şi Vasile Blaga, să deruteze şi mai mult nu numai parlamentarii PSD (invitaţi să părăsească PSD şi să se afilieze la „independenţii care votează cu Băsescu-PDL”, să crească majoritatea parlamentară), ci şi conduce-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

rea PSD. Va fi îngenuncheat PSD, se va alege praful de el? Acum e vremea să fie atacat şi din părţi… PDL va creşte pe seama PSD.

Domnule! Ce face prietenul LIS? Ce scrie el - fără frâne, fără prudenţă, fără spate-gros? Nu este pentru întâia oară când atacă, nu la-baionetă, ci la-suliţă, ca polonezii în 1939, în faţa tancurilor nemţeşti. Ce bine ar fi dacă s-ar mai găsi cinci români să şarjeze Tankul Securităţii, ca să mă exprim aşa: frontal! Bine, nu chiar cinci, dar măcar trei; măcar doi; măcar încă unu… Dar de unde încă-unu?

•.•Dragă LIS, dragă LIS: ce-ai să paţi tu după Şarja Eroică (şi sinucigaşă) cu nimeni n-ai să împarţi. Să te dai tu la Securitatea Eternă? Dînd nume, soro? Începînd cu al tovarăşului ardelean George Maior, socrul lui Buzura? Sau mă înşel eu, Maior este şogorul altui securist ardelean?: Măgureanu, dar nu-l ghidà el pe Seniorul Coposu, că când să meargă, că când să se oprească la stop - ca elementul de nădejde din "Structură"? Nume tot de ardelean vânjos, anticomunist din strămoş (tras pe ròtă) în strănepot, ca Blaga (altfel, Vasile)?

Uite, eu, prin 1969 mă "dedèsem", vorba lui Marin Preda, la Tovarăşa - Elena : m-a tras de consecinţă (vorba unui sas) însuşi Niculae Cel Unic. Dar tu? Te dedeşi la Tovarăşul Traian - cel din care se mereu trage şi nu mai termină, Elena contimporană - a, nu fiică-sa, Succesorista, ci Nuţi-Spaima-Perdelelor, cum o poreclisem eu, în o păcătoasă pană de umor.

Să te aştepţi la "replici" mihăieştene, la înjurături heideggeriene dinspre Patapievici, papucierul Sultanului (adică sluga de rang înalt care îl încalţă pe Stăpân, aplicînd, în acelaşi preţ o caldă sărutare-arvună papucului prezidenţial), la indignaţiuni intelectuale din partea celui-mai-tânăr-filosof-la-români, altfel zisul (lui Ierunca) Liiceanu - ca şi de un pamflet-cronică sportivă scrisă la patru mâini de Tru (pronunţă: Trou = Gaură) Ungureanu şi de prietenul şi colegul N. Manolescu, turnătorul nostru personal la Poarta de la Tel Aviv şi de la Washington, demascînd - ca un adevărat ardeleano-oltean legionarismul şi antisemitismul, plătit cu arginţii vinderii de frate, întru UNESCO cinstire…

Bine, mă opresc. Ştiu că te poţi apăra şi singur. •.•

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

A P R I L I E

Joi 1 aprilie 2010

Azi am mai trimis la Chişinău trei cărţi: **Bonifacia, Justa** si **Profil bas** (în franceză - nu am o ediţie în română, tipărită).

E soare - cu dinţi.

Vineri 2 aprilie 2010

Pacepa deschide iar gura, spre mânia, atât a securiştilor - colegi, subalterni - cât şi a antisecuriştilor (judecînd după participanţii la forum - un număr imens, ţinînd seamă de ora Bucureştiului: 9,50).

"**Pacepa dezvăluie motivul care l-a făcut să părăsească România în '78, deşi îl aştepta o avansare** Alexandra Olivotto Joi 1 apr 2010

Ion Mihai Pacepa, cel care a fost catalogat, după plecarea din România, drept „hoţ, traficant de droguri, jidan, curvar" (…) dezvăluie pentru prima dată motivul care l-a făcut să părăsească România (…). Editura Humanitas publică, în mai, o nouă ediţie a „Orizonturilor roşii"(…) revăzută de autor şi îmbogăţită cu capitole inedite.

„Cititorii vor fi încântaţi să descopere în această ediţie nu doar *un înzestrat povestitor, cu o memorie fabuloasă, ci şi un bun analist al epocii postcomuniste din Europa de Est şi din România*. (subl. mea, P.G.) «Orizonturi roşii», în varianta care va apărea la Humanitas, are în prima sa parte câteva valoroase studii de caz privind reforma anevoioasă şi nedesăvârşită a vechilor structuri de poliţie politică şi informative", a declarat pentru „Adevărul" Cătălin Strat, redactorul noii ediţii.

Curios să văz productul "înzestratului povestitor" - după opinia-recomandare a lui "Cătălin Strat, redactorul noii ediţii" (presupun: agent comercial), am purces la urcarea Golgotheicitez:

"La plajă cu Ceauşescu

„În memorabila zi de sâmbătă 22 iulie 1978 eram cu Ceauşescu pe plaja lacului Techirghiol, unde Gospodăria de Partid şi Direcţia V-a a Securităţii (care urmau să fie curând unite în Casa Prezidenţială) amenajaseră o porţiune numai pentru el. Datorită depozitelor de nămol radioactiv şi izvoarelor calde de apă sulfuroasă, se crede că lacul are miraculoase puteri terapeutice împotriva impotenţei sexuale, a infertilităţii şi artritei. Om de stil vechi în materie de sănătate, ca şi în politică, Ceauşescu s-a dus la Techirghiol cu regularitate în luna iulie a fiecăruia din ultimii 20 de ani. La început credea că băile de nămol îl vor feri de reumatism şi impotenţă. Acum spera că o să i le vindece. Aşadar, în acea memorabilă zi de 22 iulie 1978, mărşăluiam pe plaja lacului alături de Ceauşescu, aşteptând să crape crustele de nămol de pe trupurile

noastre goale", povesteşte Pacepa în epilogul adăugat în noua ediţie.

“În pragul asasinatului

„Doar când am ajuns, în aceeaşi barcă, în mijlocul lacului, unde nimeni nu ne putea auzi, am înţeles în sfârşit motivul real pentru care Ceauşescu m-a chemat de urgenţă la Neptun. El a bătut încet apa cu mâinile, până când umărul lui a atins umărul meu, şi mi-a murmurat în ureche: «N-Noël t-trebuie omorât!» Noël Bernard era directorul programului în limba română al postului de radio Europa Liberă, căruia Ceauşescu îi vroia de mult capul. Ultimele ironii ale lui Noël la adresa absurdului cult al personalităţii din România au stârnit însă acum un nou val de furie din partea Elenei, care se vedea deja vicepreşedintă a României. Ceauşescu s-a apropiat şi mai mult de mine”.

Înainte de a trece mai departe atrag atenţia tovarăşului Călin Strat că în limba română nu există femininul “vicepreşedint*ă*”, chiar de este vorba de o femeie; ea va fi, la masculin: *vicepreşedint*e - ca, dealtfel şi *ministr*u*, avocat, arhitect, inginer, contabil*…

“- Dă-i-l pe «Radu», mi-a şoptit, referindu-se la pulberea de izotop de taliu primită de la KGB care, potrivit descrierii trimisă de Moscova, odată ingerată, provoca o formă letală de cancer galopant. Ai î-înţeles?

- Am înţeles, tovarăşe Comandant Suprem!

- Dup'aia celelalte vespi, una dup'alta. Începând cu Goma şi Georgescu.

Scriitorul Paul Goma, care acum locuia la Paris, şi jurnalistul Emil Georgescu, de la postul de radio Europa Liberă din München, erau de asemenea, de mult pe lista lui Ceauşescu.

- La ăştia le dai Semtex, m-a instruit Ceauşescu profesional. Semtex era un exploziv greu de detectat produs de securitatea cehoslovacă, pe care DIE îl primise recent din Moscova pentru a-l folosi în acţiuni teroriste internaţionale. Un pachet plin cu Semtex, să-i facă carne tocată, a explicat Ceauşescu. El s-a referit la pachete explozive ce trebuiau trimise prin poştă victimelor sale. Apoi trebe distrus întreg vesparu! Viesparul era sediul central al Europei Libere din München.

- O valiză plină cu Semtex!

Timp de 27 de ani am trăit cu coşmarul că într-o zi am să primesc un asemenea ordin", povesteşte Pacepa.”

Mă opresc aici - cu greaţă, nu înainte de a consemna opinia unui forumist:

ROBERTO02.Apr.10-03:51hs

”(…) eu personal nu te cred pe tine pacepica cu nimic, apoco, ai plecat din Rominia cu buzunarile goale cum am plecat eu? Stiu ca esti pe aici pe unde sint si eu numai ca tu prin Virginia eu prin Texas, dar cind ai ajuns in aceasta tara, nu ai trudit ce eu am trudit ca aveai Dolarei si Marcute si Lirisoare sterline cu tine ma lingusitorule, poate acum vrei sa ne faci capetele patrate si odata si odata sa candidezi pentru presidentiea Rominiei asa e, ne cam ei pe ocolite ma stalinistule, nu mai sintem prosti, vezi doamne acum il compatimesti pe Domnul Paul Goma, e el basarabean de-al nostru dar tu nu te compari cu el, nici apa de la picioare dupa ce se spala Paul Goma nu meriti sa o bei marsh la cotetz, ai ftza ai de buldog inrait RUsine”

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Uf!, am terminat cu Pacepa!

*

Şi tot nu m-am apucat de textul despre **Din Calidor**, pentru Târgul de Carte de la Torino. Ce Dumnezeu să spun despre o traducere pe care nu o cunosc?

I-am scris lui Zaffi, să mă ajute el, cu vreo idee…

Sâmbătă 3 aprilie 2010

Trezit devreme, am răspuns la felicitări, am felicitat, de Paşte. În jur de 30 destinatari. Regret că nu am putut trimite un semn de viaţă Elvirei Iliescu: nu are adresă web. O îmbrăţisez de aici, din jurnalul meu.

Am bănuit că nu vor fi mulţi vizitatori în aceste zile (46): sărbătorile pascale. Doar Columbia, fideà, mă ceteşte…

Duminica Paştelui, 4 aprilie…

…2010, nu 1944.

Hristos a înviat!

Mie, Învierea mi-a adus încă o nepoată: Tatiana, fata mai mare a lui Viorel-Leonid Popescu, şi soră a Angelei ("mai mare" zice Angela Goma-Trubceak, "mai mică", după Angela Popescu-Pelin). Şi ea: frumoasă - dacă e nepoata mea! Se află în Spania, la lucru, împreună cu soţul si cu unul dintre cei doi băieţi. Ce lucrează, acolo? Lucrează, scurt! În curând vor primi "hârtiile".

Astăzi se împlinesc - câţi ani? de la Bombardamentul American şi asupra Bucureştiului. Acolo, atunci a dispărut şi unchiul mei Ignat Goma, fratele mai mic al tatei.

Luni 5 aprilie 2010

Azi - ca şi ieri - sunt tulburat de cartea lui Camelian Propinaţiu despre **Orbitorul** lui Cărtărescu. Abia am ajuns la jumătate. E fascinant autorul: ai zice că sunt eu (sic).

Marţi, 6 aprilie 2010

Azi am terminat cartea lui Propinaţiu. Am să-i scriu.

I-am scris.

Miercuri 7 aprilie 2010

Să dau vina pe primăvară, ca să-mi explic sfârşeala? Ar însemna că tot într-o primăvară mi-o duc, de, să tot fie un deceniu?, două?

I-am scris Tatianei Popescu, în Spania.

Ce simt eu, acum, în primul trimestru al anului 2010, în care mi-am găsit atâtea fete-femei nepoate, strănepoate, cu toatele frumoase/le/ (de pică!)?

Nu ţ-oi spune…

*

N. Merişanu îmi trimite un "elogiu" al meu, scris de Caraion:

"Lui Ion Caraion nu-i scapă nici o abatere a confraţilor săi, e mai vigilent decât un miliţian şi semnalează cu indignare şi intervenţia lui Eugen Ionescu în favoarea "rezistentului român Paul Goma":

"Nu comicul dlui Eugen Ionescu, ci dl Ionesco Eugène personal în rol de comic s-a livrat unui interviu transmis de posturile de radio ale Europei Libere şi a produs (în ce calitate, oare? De actual cetăţean francez ori de fost cetăţean română) nu numai ideea că dl Ceauşescu ar fi bine să demisioneze, dar şi pe aceea că rezistentul român Paul Goma, care (după cum ne anunţă tot Europa Liberă poate fi văzut bine mersi la Bucureşti) Şi-a lăsat barbă şi este ceva ce nici n-a mai fost altul, ceva de talia lui Soljeniţîn, pe care aproape că l-ar şi întrece, pentru că la dimensiunile teritoriale ale României faţă de dimensiunile Rusiei Sovietice, ba socotind şi pe număr de locuitori, Goma, n-are cum să nu fie, ba chiar este şi mai mare".

Joi 8 aprilie 2010

Camelian Propinaţiu mi-a trimis "datele personale" - aşa să-i fi cerut eu? Nu cred, însă a rezultat o "scurtă biografia pentru uzul d-lui P.G." pe care o va putea folosi el în viitoarea carte, mai cu seamă pentru că autobiografiatul face acest lucru pentru întâia oară - ferice de el, se vede…).

Acum, că au trecut câteva zile de la citirea cărţii, ca basarabean-basarabean, vânător al celui mai neînsemnat semn că cineva se interesează de Basarabia, eram tentat să-i pun pe coloana cealaltă pe Onisifor Ghibu. Numai că acela, fie-i memoria mereu cinstită, era ardelean-ardelean, or Propinaţiu este pe trei sferturi (basarabean): mama sa fiind basarabeancă. Oricum şi el va avea o statuie pe Aleea Scriitorilor din Chişinău, lângă cea a lui Onisifor Ghibu şi a lui Octavian - sau în altă parte fusese aşezate, de aceea "mutate" de bolşevicii lui Voronin şi Stepaniuk?

Am fost - şi sunt, în continuare - sensibil la fotografiile

trimise de C. P. cu osebire la femeile lui, începînd cu bunica, zăbovind îndelung la mama, sfârşind cu sora. Nu numai pentru că, de trei luni mă aflu în zodia femeilor mele - descoperite şi pierdute, ca Elenuţa Cuza - cu toatele frumoase, luminoase - ci pentru că, obiectiv vorbind (sic) toate basarabencele noastre au fost, sunt frumoase: şi mamele noastre şi nepoatele şi strănepoatele - şi, desigur, stră-stră-nepoatele.

Bucuria, plăcerea-de-femeile-noastre cele frumoase la mine este alb-neagră, ştiind oleacă de istorie, deci avînd ştire şi de soarta lor de roabe sexuale, se spune acum, în diferitele "epoci-istorice": fie incursiunile mongole, fie turceşti, întru "recrutare silită" pentru haremuri, fie tătăreşti, fie ruseşti, prilej cu care erau răpite şi duse aiurea; fie folosite pe loc, de către ocupanţii bolşevici, de auxiliarii lor, nu doar evrei, ci şi moldoveni de-ai noştri în slujba stăpânului. "M*a*ldova", sub sovietici - includ şi anul de sânge dintre 28 iunie 1940 şi 15 iulie 1941 - apoi de prin 1946-47 (în toiul foametei organizate de ruşi, după modelul celei ucrainene), nu întâmplător avînd prim-secretari bestiali (şi, ne-coincidenţă: ucraineni); Hruşciov, Cernenco, Brejnev) aceştia îşi pofteau pe moşia lor de pe Bâc, la crama de la Cricova, tovarăşii, întru "destindere": beau, mâncau până la vomă, în timp ce pe uliţelor satele, pe străzile oraşelor - ei, da, ale Chişinăului, unde avea loc "Sărbătoarea Destinderii" - zăceau cadavrele basarabenilor, bătrâni, adulţi, copii - morţi de foame, ei, "revoluţionarii" se bucurau de… turismul sexual ; femei, adolescente, convenabil hrănite (ca să prezinte şi ceva carne, nu doar oasele comunităţii de schelete) erau adunate ca o cireadă şi date pe mâna (sic) acelor activişti de foarte-frunte. Ca în toate situaţiile de sclavaj, fetele, femeile ştiau ce li se cere şi nu protestau, nu refuzau "serviciile", ba erau bucuroase: la urmă… - la urmă… - puteau aduna şi duce acasă resturi din festinul bolşevic, cu care să ameţească foamea fraţilor, a părinţilor - şi a soţilor.

După 1990, femeile noastre din Basarabia au fost amăgite de tâlhari băştinaşi, nu de puţine ori "logodnici", "verişori", când nu de-a dreptul fraţi (asociaţi cu sòţii), vândute cum se vând animalele, "pe picioare" şi trimise în Occident, în Turcia, să facă bani.

Acum vreo zece ani am scris un "roman poliţist" cu titlul **Profil**, tradus şi editat în franţuzeşte **Profil bas** la Editions des Syrtes.

Ei şi? Care a fost "efectul"? N-a fost nici un efect. Pierdusem din vedere că scrisesem un roman, nu un articol de ziar demascînd prostituţia la care sunt obligate (şi cum, şi cu ce mijloace!) fetele, femeile din ţările ultrasărace din Est: Rusia, Ucraina, Bulgaria, România - şi din "Republica Moldova"…

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

Dau, târziu (sau am dat, dar am uitat?) peste un articol din *Cotidianul* din 5 august 2008, semnat de Costi Rogozanu intitulat "Blestemul Soljeniţin". Îl reproduc:

"**Blestemul Soljeniţîn** 05 Aug 2008 Costi Rogozanu

Moartea lui Soljeniţîn readuce în prim-plan infinita complexitate a protestatarului de calibru.

După revenirea, în 1994, în Rusia şi după o primire aparent călduroasă la Moscova, marele Soljeniţîn a început o nouă aventură amară, de data asta cea a libertăţii de expresie. Când rememorăm destinele disidenţilor, ale marilor spirite critice, ne e foarte uşor să ne însuşim cu totul libertatea care le sclipea în discurs. În acelaşi timp ne e aproape imposibil să ne asumăm alunecările în zone incomode din prezent. Soljeniţîn a nedumerit multă lume când a ieşit din globul pur al luptei împotriva lui Stalin şi a intrat în actualitate. Mulţi n-au mai înţeles nici criticile aduse lui Elţîn sau lui Gorbaciov, nici invectivele la adresa Occidentului cel fără Dumnezeu şi plin de cinism, nici critica la adresa ruinării valorilor sau a URSS.

Au înţeles poate de ce i-a refuzat decoraţia lui Elţîn, dar apoi a fost mai greu de înghiţit de ce a acceptat decoraţia de la Putin.

Soljeniţîn nu s-a mai regăsit în propria ţară. Discursurile despre patriotism sau despre nevoia de a păstra curată limba rusă, frustrarea enormă că noile cărţi au început să-i fie citite doar de câţiva, şi nu de milioanele care îşi împrumutau pe sub mână „Arhipelagul Gulag", toate acestea l-au coborât pe scriitor printre pământeni.

Dintr-o culme a autorităţii etice a fost adus rapid la statutul de „curiozitate a societăţii de azi".

Nu e singurul caz. Marii protestatari din blocul comunist au trăit de multe ori căderi inexplicabile tocmai pentru că nu au reuşit să-şi utilizeze puterea simbolică în prezent. O scenă tristă este descrisă într-un material din „The Guardian", despre emisiunea lui Soljeniţîn de la o televiziune rusă care a fost scoasă din program după ce întrebările moderatorului deveniseră mult mai lungi decât răspunsurile invitaţilor.

Oamenii care au criticat realităţi de care nimeni nu îndrăznea să se atingă au devenit, după ce obiectul protestului a dispărut, ciudaţi paria exilaţi sub eticheta „reper moral". Au fost atât de speciali încât n-au avut decât rar dreptul la „contemporaneitate". Ştiu, sună ciudat, dar nu se poate, de exemplu, să nu te gândeşti la destinul unui Paul Goma care poate exista în manuale şi în studii de istorie, dar nu poate exista în spaţiul public românesc. Mai toate necrologurile (mă refer la cele bune) dedicate lui Soljeniţîn cuprindeau invariabil conul de ambiguitate din ultima parte a vieţii, opiniile din ce în ce mai greu de înghiţit pentru contemporani. Ajungem astfel la „antisemitismul" lui Soljeniţîn care, în obsesia lui de a lămuri contextul în care a izbucnit revoluţia din octombrie, ajunge la opinii despre comunitatea evreiască

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

mai mult decât incomode şi bazate pe documente „puţin cunoscute“, cum spunea el.

Problema antisemitismului este asociată de câţiva ani şi cu imaginea lui Goma. Una dintre cauzele acestor etichetări, uneori pripite, vine şi din esenţa incomodă a unor astfel de personalităţi. Aceşti oameni se orientau sau încă se orientează aproape instinctiv către subiectele tabu sau cel puţin incomode. Intră cu dorinţa lor de expresie liberă în cele mai sensibile teme fără să nuanţeze, fără să-şi ia precauţii. Nu fac o „paralelă“ între cele două personalităţi, Goma şi Soljeniţîn, dar cred că moartea acestuia din urmă ar trebui să ne facă să reflectăm ceva mai nuanţat asupra spiritului contestatar în general.

Până la urmă, aceşti oameni din carne şi oase au purtat pe umeri povara propriilor noastre idealizări extreme. Apoi ni s-a întâmplat să-i judecăm foarte aspru. Goma este un tip profund antisistem. Până şi invitaţia de a participa la redactarea Raportului lui Tismăneanu s-a transformat rapid în scandal. Pentru că un om care a suferit pentru adevăruri simple şi fundamentale a fost pe veci traumatizat de laşitatea semenilor. Nu le mai poţi pretinde eroilor de atunci să nu fie mizantropi sau chiar aberanţi. Nebunia lor rămâne oglinda uneori grotescă a laşităţilor noastre. Acesta este blestemul Soljeniţîn, valabil pentru Goma sau pentru Tudoran, mai puţin valabil pentru Michnik.”

Culeg şi câteva “aprecieri” de pe Forum:

lucid 05-Aug-2008 20:47

Cam de dupa cires, dle Rogozanu...in loc sa-tzi spui parerea clar si raspicat: Soljenitzin prin Doua secole impreuna si Goma prin Saptamana rosie sunt antisemitzi sau - ca sa te citez - "abordeaza cele mai sensibile teme fara sa-si ia precautzii"? Fatza de CINE trebuie sa-si ia "precautzii" marile constiintze ale popoarelor lor? Potzi comenta?(…)”

Cristi.S 05-Aug-2008 21:14

Cum dracului...se intampla ca tocmai dizidentii de "ieri", Soljenitin, Bukovski, Goma, Michnik, chiar Vaclav Klaus intr-o oarecare masura sa se fi "rupt" de realitate si astia care n-au schitat prea multe gesturi de revolta atunci "inteleg" mult mai "bine" "realitatile" contemporane? Oare cum? Niste nebuni Soljenitin, Bukovsky, Michnick astia...Ca si altii de pe la noi.. Mi-aduc mereu aminte cum ati executat-o pe Doina Cornea intr-o problema "sensibila"... E plina tara de intelectuali "fini"(si sa ne intelegem, tu Costi, intr-un fel e bine ca nu faci parte dintre ei :) , intelectuali de opereta si carton, 22-isti si dilematici, mai toti cu burse Soros...Ha-ha-ha...Au innebunit salcamii si cu ei...

alexandra.p 05-Aug-2008 23:18 pt. Cristi.s

daca tot l-ai invocat pe Paul Goma: il respect foarte mult pentru curajul lui de dinainte de '89 dar da-mi te rog un singur motiv pentru care l-as respecta pentru ce face acum si l-as mai considera un reper moral; mai precis: ce face acum Paul Goma???

Ce să facă, dragă tovărăşică! Beleşte prazul pe Marile Bulevarde ale Parisului, în loc să se întoarcă în Românica, să-şi pună iar pielea la bătaie şi pentru tine, putoare-mică, altfel mare-anonimă, iar tu să-ţi bagi capul sub pernă, să nu afle tată-tău,

securistul, că asculţi Europa liberă - degeaba.

AVP comment: 05-Aug-2008 23:27 Amicus Plato...

Un fundamentalist ortodox + un antiglobalist... Să ne mai mirăm că ei sunt şi uşor - ca să zic aşa, fiindcă îmi sunt pretini... - antisemiţi... ? ;)

Cât despre Soljeniţân şi Goma, destinul lor seamănă prea izbitor, pe undeva, ca să nu ne gândim că hic sunt leones - ex ungue leonem, mai precis... -, păi cum drea... Mai lipseşte s-aflăm că şi Goma s-ar simţi în stare să primească o decoraţie de la Putin-KGB, ca să-l pipăim şi să urlăm: "Evrika!", ? la, pardon, asta e... :)

Parafora 06-Aug-2008 11:56contra pro

Hiper-textual,paroxismul intransigentei paulgomieme contreaza prin feed-back intransigenta insasi,mioritismul manicheic pe care transparent il combate,tribalismul in virtutea caruia extra-sangvinul este impotriva lui "pro",si,deci,inesenta,sovinismul,rasismul,nazismul si comunismul.Daca "cine nu este pro-sionist,este anti-sionist" ne mai programeaza gandirea, avem o problema. Emil Goma n-a iritat niciodata evreul care a luptat pentru Romania, ci pe cel care, camuflat sub nume romanesc, a inselat si tradat, ca de altfel orice uscatura care sub comunism si-a zis roman. Soljenitzan-ul nostru n-a abjurat.

Parafora 06-Aug-2008 13:25 mea culpa!

Parafora (06-Aug-2008 11:56)contra pro

Hiper-textual, paroxismul intransigentei paulgomieme contreaza prin feed-back intransigenta insasi,mioritismul manicheic pe care transparent il combate,tribalismul

Scuze dlui.Paul Goma,pentru Emil.Gura travestiului,o grai adevar...

demofil 06-Aug-2008 17:26 obsesii

Faptul ca s-a interzis publicarea in limba engleza a unei carti scrisa de un laureat al premiului Nobel pentru literatura (adica a fost cenzurat), spune multe despre limitele libertatatii de expresie pretutindeni in lume. Soljenitin a fost bun cand a facut cunoscute crimele din Gulagul sovietic dar nu a mai fost bun cand a incercat sa determine autorii lor, deoarece intre acestia majoritatea au fost evrei. Soljenitin nu a fost numai romancier, ci si dramaturg si istoric. Ceea ce a cautat el (“obsesie” este numai in capul lui Rogozanu) scriind ”Doua sute de ani impreuna” a fost adevarul despre epoca respectiva, pentru ca, asa cum spune el intr-un interviu dat inaintea publicarii cartii, “orice adevar este din punct de vedere moral vital unei persoane”. Iata ce spune el in acel interviu raspunzand acuzatiilor de anti-semitism: “Eu nu judec o natiune in intregul ei. Eu totdeauna fac distinctie intre diferite straturi sociale de evrei. Sunt cei care s-au dedicat trup si suflet revolutiei; altii, dimpotriva, au incercat sa nu se implice nici ei nici copii lor si sa sustina traditia. Inca altii au fost calul de tras al enormului complex militar-industrial sovietic – truditorii. Eu nu cred ca judec o natiune in intregul ei. Cred ca oamenii nu sunt indreptatiti sa faca astfel de judecati pe un inalt nive spiritual.”

In ce priveste aluzia lui Rogozanu (sau preluarea ei) precum ca Soljenitin a folosit la scrierea cartii documente “putin cunoscute” , ceea ce ar face cartea mai putin credibila, aceasta este ridicola. De altfel, in interviul citat mai sus (http://www.orthodoxytoday.org/articles/Chukovskay aSolzhenitsyn.htm), Soljenitin este intrebat si despre aceste documente si spune chiar unde a fost publicat unul dintre ele.

demofil 06-Aug-2008 18:07 Tismaneanu

Tot in acel interviu Soljenitin a mai afirmat: “...dupa ce in Uniunea Sovietica si Rusia s-au ridicat restrictiile privind emigrarea evreilor si a inceput un exod, acum este tocmai timpul cand subiectul poate fi discutat deschis. Eu, unul, ma simt deplin liber, fara nici o restrictie si increzator ca nu cauzez evreilor nici un rau din punct de vedere social.” Probabil ca si daca ar fi numai evrei pe pamant tot ar exista anti-semi-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

ti, caci ar inventa ei unul. In Romania, cand Gabriel Liiceanu a inceput sa publice cartile marlor interbelici (Cioran, Noica, Eliade), Vladimir Tismaneanu il denunta in SUA ca editor al extremei drepte (vezi "Sebastian, mon frere" din volumul "Declaratie de iubire").

Pentru ca veni vorba de Tismaneanu, la momentul cand Soljenitin scria Arhipelagul Gulag, el "devora" opera lui Lenin (sau mai exact "Lenin cu vocea lui calda" ii vorbea din paginile volumelor sale, pe care el le citea "pe nerasuflate"), lauda comunismul si astepta cu nerabdare rapoartele la congresele PCR ale secretarului sau general pentru bibliografie si sa afle pe ce cai s-o mai apuce in marsul sau spre "cele mai inalte culmi ale progresului si civilizatiei". Faptul ca un asemenea personaj a fost numit seful acelei comisii si ca, spunand adevarul, un astfel de sef era incompatibil cu un disident autentic precum Paul Goma (pacat ca Monica Lovinescu a acceptat), a fost o porcarie in sine.

alexandra.p 06-Aug-2008 18:39 pt. demofil

demofil (06-Aug-2008 18:07)

Tismaneanu Tot in acel interviu Soljenitin a mai afirmat: "...dupa ce in Uniunea Sovietica si Rusia s-au ridicat restrictiile privind emigrarea evreilor si a inceput un exod, acum este tocmai timpul cand subiectul poate fi discutat deschis. Eu, unul, ma simt deplin liber, fara nici o restrictie si increzator ca nu cauzez evreilor nici un rau din punct de vedere social." Probabil ca si daca ar fi numai evrei pe pamant tot ar exista anti-semiti, caci ar inventa ei unul. In Romania, cand Gabriel Liiceanu a inceput sa publice cartile marlor interbelici (Cioran, Noica, Eliade), Vladimir Tismaneanu il denunta in SUA ca editor al extremei drepte (vezi "Sebastian, mon frere" din volumul "Declaratie de iubire"). Pentru ca veni vorba de Tismaneanu, la momentul cand Soljenitin scria Arhipelagul Gulag, el "devora" opera lui Lenin (sau mai exact "Lenin cu vocea lui calda" ii vorbea din paginile volumelor sale, pe care el le citea "pe nerasuflate"), lauda comunismul si astepta cu nerabdare rapoartele la congresele PCR ale secretarului sau general pentru bibliografie si sa afle pe ce cai s-o mai apuce in marsul sau spre "cele mai inalte culmi ale progresului si civilizatiei". Faptul ca un asemenea personaj a fost numit seful acelei comisii si ca, spunand adevarul, un astfel de sef era incompatibil cu un disident autentic precum Paul Goma (pacat ca Monica Lovinescu a acceptat), a fost o porcarie in sine.

Camelian Propinatiu 08-Aug-2008 06:38 Inca o victorie a Imposibilei Lustratii

Orice istoric al presei romane va considera semnificativa incapacitatea carturarilor de a acoperi publicistic moartea lui Soljenitin. Chiar si mega-intelectualii care-l au in raft, pur si simplu nu l-au citit din moment ce sunt incapabili sa indruge altceva decat clisee! Nu intamplator si subcomentatorii de pe forumurile presei online sunt simptomatic de putini, subiectul fiindu-le total necunoscut. Cand exagerarea favorabila fostilor tortionari va inceta, chestiunea antisemitismului lui Soljenitin, fata de importanta operei majore (Arhipelagul Gulag, Pavilionul Cancerosilor, Roata Rosie) se va reduce la intrebarea DE CE a trebuit ca un nespecialist, un scriitor cu licenta in fizica, sa descalceasca grele probleme arhivistice? Sau, altfel spus, pentru ce mai plateste norodul rus (cum si alte noroade) parazitii din institutele si academiile cu profil istoric? In fond, asta este ce i-au reprosat imediat profesorii, fie si de la Harvard, scriitorului Soljenitin, incompetenta, nu antisemitismul, cand a aparut Doua sute de ani impreuna, carte pe care n-a interzis-o nimeni, nici macar in Romania prin 2005, cand cele doua volume de la Editura Univers numai ca n-au gasit comentator capabil sa se pronunţe.

Mi-am luat inima în dinţi şi am deschis Jurnal 2008, am căutat de la 1 august la 1 decembrie. Nu am găsit articolul "Blestemul"- pe care îl ştiu, îl ştiu. O fi mai încolo, după 1 decembrie.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Vineri 9 aprilie 2010

O nouă noapte transpirată. Şi ameţită: "vertijurile" s-au accentuat, de două zile n-am mai ieşit din casă şi probabil n-am să mai ies - cât o fi. "Cât o fi…", de parcă eu mi-aş planifica timpul… Nu, soro, nu depinde de mine "planificarea timpului", eu o suport, o îndur, o… rezist, în accepţia dată de românii fericiţi că *a îndura* semnifică şi… *a rezista* (terorii politice…).

Pentru cei care (nu) mă cunosc: pe dinafară sunt un plângăcios, un văicăreţ… Or eu (mă) arăt aşa, nu pentru că aş fi cu adevărat *aşa*, ci pentru a stârni, din partea… părţii femeieşti proteste, asigurări că situaţiunea nu este ea chiar catastroafă, ba dimpotrivă! - folosesc şi eu trucuri de copil, ca să mă ia mama în braţe, la sână, să-mi deie ţâţă, să mă drăgălească, ogoiască, asigure: Lasă, trece…

Eu ştiu că *asta* nu trece. Şi ştiu că nu poate fi amăgită, înşelată. Şi nu mă tem de ea ("ci de… nuştiuce a ei", vorba poetului). Am mai scris, repet: fiind convins că nu există viaţă după *asta*, mi-am făcut viaţa de acum ca pe o unică şi ultimă şansă de a face ceva.

Ştiu, pre-ştiu că în acest an, 2010, voi pleca. Dacă se va întâmpla de 2 octombrie, voi primi "evenimentul" ca pe un dar, ca pe o floare - "cu prilejul împlinirii a 75 ani…, Cutare Cutăreanu a plecat dintre noi, lăsîndu-ne singuri-singurei, numai cu puţa pre ei…"

Da, oameni buni: o să mă cam duc dintre voi, zice partea mea ardelenească.

Sâmbătă 10 aprilie 2010

Valerian Stan mi-a comunicat anunţul D-nei Crângariu: s-a aprobat apelul nostru în procesul cu pricina. Vrea să ştie care este opinia mea, "resemnatul", zice dânsa. I-am răspuns că sunt incapabil să răspund şi îi rog pe ei - pe V. Stan şi M. Stănescu - să cântărească situaţiunea (aprobarea apelului) şi să mă consilieze. Dacă ei bănuiesc în această măsură intenţia de mă face să pierd procesul cât mai… răsunător posibil… Uite, nu ştiu ce am să fac în cazul acesta…

Nu mi-e uşor să navighez printre stânci-de-stat-şi-de-partid după ce am avut naivitatea să cred că, dacă nu voi câştiga impotriva Holocaustologilor insolenţi, triumfători, bătînd pas de front pe stil rusesc, de Armată Roşie înainte de a se fi luat o decizie, măcar Justiţia din ţara mea să fie **justiţie** pură şi simplă,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

nu ca înainte, *justiţie-de-clasă* şi nu ca după 1989 *justiţie-de-rasă*. Dar uite-o: Justitia din ţara mea se comportă ca Segoritatea Bobor'lui, în 1977, când a ţinut cu dinţii să nu mă lase să scap fără vătămare morală din labele ei, să mă aibă cu-ceva-la-mână, spre satisfacţia lăbărţată a unor bolşevici autentici ca nesfârşitul gazetarnic, prieten al lui Manolescu şi al lui Tudoran: C.T. Popescu. Aşadar, faptul că am pierdut procesul le-a pricinuit plăceri erotice doar unor viermi ca Boris Mehr, ca Gabriel Andreescu - de astă dată victoria Holocaustologiei Române va avea parte de o victorie totală asupra mea, datorită "contribuţiei" iniţiale semnată de Carmen Muşat şi de I.B. Lefter, publicînd în revista lor Decretul de antisemitizare, autor: "Radu Ioanid", evanghelie după care s-au luat toţi lătrăii, toţi onaniştii, în frunte cu basarabenii buzurizaţi Gârneţ şi Ciobanu.

Ziceam că va veni o zi a Judecăţii: cum vor explica aceştia (dar şi Manolescu şi Marta Petreu şi Cistelecan bătrânul şi Gârbea) consimţământul lor la punerea mea pe rug?

Să nu ne facem griji: ticăloşii luaţi de guler vor găsi totdeauna "justificări" ale ticăloşiilor lor, de la «N-am avut încotro, m-au şantajat cu…», până la obrăznicia: «Tu, să fi fost în locul meu, ce ai fi făcut?»

*

Ieri Angela Pelin-Popescu mi-a mai "procurat" nişte nepoate şi acestea frumoase şi 'semănătoare' fiicei ei, Vera, pianista. M-a bucurat nespus. Una dintre ele, fata Lenuţei Popescu, verişoară a mea căsătorită Văcaru - din Cucuruzeni, unde era celebra Şcoală de Agricultură absolvită şi de Niculae Popescu, fratele mamei - ar urma să-mi scrie (dacă nu-mi va pierde adresa). Aştept, ce să fac?

*

Tragedie-tragedie-tragedie : elita actuală poloneză ucisă pe când mergea să omagieze, la Katyn, uciderea elitei poloneze în 1940.

Duminică 11 aprilie 2010

Coincidenţa lu' Dracu': ieri, când mă pregăteam să reamintesc, în jurnal, soarta doctorului legist Alexandru Birkle (solicitat în comisiile internaţionale de cercetări la Katyn, la Vinniţa, în cea germano-română pentru Tătarca), a căzut ca un trăsnet ştirea că elita actuală a Poloniei, mergînd la locul unde elita Poloniei de după lichidarea ţării, în 1940, fusese masacrată de ruşi - după

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

obiceiul bolşevic, vina fiind întoarsă pe dos de maeştrii minciunii Ilya Ehrenburg şi Vassili Grossman - avionul delegaţiei s-a prăbuşit, deci a fost decapitată încă o dată.

Şi eu care nu înţelegeam de ce mă năpădeşte plânsul de fiecare dată când aud Imnul Poloniei intonat şi la cea mai banală întrecere sportivă - nu doar pentru că "între timp" am îmbătrânit, iar sfincterele ochilor au slăbit şi-mi scapă lacrimile - ci de când mă ştiu. Idol de adolescenţă mi-a fost Stere; de maturitate: Soljeniţîn. Iar comunitate… "idolă": Polonia.

De aceea. Să trăiască în veci Polonia în veci însângerată, în veci decapitată - de fiecare dată reînviată!

Luni 12 aprilie 2005

Katyn II. Dintre ţările europene vecine cu Polonia doar România lui Băsescu a întârziat cu o zi transmiterea condoleanţelor, nu a decretat măcar o jumătate de zi de doliu naţional. Era cunoscut analfabetismul băsescian în materie de geografie elementară (Kabul în loc de Cahul; Tahiti în loc de Haiti - ai zice că Traian este băieţelul de trei ani al propriei fiice, Eba). Ce să mai vorbim de dobiBocul devenit şi el legendar - i-a devansat pe legendarii Chivu Stoica, Dăscălescu, Postelnicu, chiar şi pe co-ardeleanul său, Zăroni.

Însă îngrijorătoare peste poate este **nesimţirea** românească (în schimb, anonimă!) a prea multor participanţi la "discutarea" câte unui articol de ziar, faţă de o **tragedie** nu doar poloneză, ci măcar europeană-de-Est (exclud Anglia, care i-a trădat şi i-a dat lui Stalin pe cei care-şi vărsaseră sângele pentru Coroana Britanică; exclud şi America de Nord, cea care a consimţit la trădarea Poloniei şi darea ei pe mâna ruşilor, deşi în aranjamentul de la Ialta era vorba mai ales de soarta Poloniei; nu şi Franţa: ea a vândut "doar" Cehoslovacia, cu un an mai devreme).

Sunt ca înjunghiat în burtă citind "comentariile" unor, dragă-doamne români, pe marginea decapitării - pentru a câta oară! - a Poloniei. De astă dată nu am întrezărit, sub "anonimat", nici eterni securişti, nici eterni evrei - eternii anti-goi, în general, în special eternii anti-polonezi. Ci doar mâlul, noroiul, bălegarul românesc - cel de nesfârşită ruşine. Ruşine naţională, în cazul tragediei recente nefiind vorba de pro-polonezism, de antipolonezism, nici de catolic contra ortodox, nici de iudaism contra creştinism - nici măcar de Rusia contra Polonia - ci de prostia noastră, românească, băştinoasă, de idioţenia noastră daco-romană, cea ieşită la lumină (sic!), nu ca rezultat al unui "proces de gândire" (gândire la becalizaţii noştri compatrioţi?), ci în urma

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

dospirii, fermentării cu clăbuci, cu stropi a bălegarului din "sinea" unor - prea-multor - ruo-mâni d-ai nuoştri, dîn puo-puor.

A avea *alte* păreri, opinii despre "ceva politic" - normal, într-o comunitate (de oameni) ; a avea *alte* idei, credinţe (şi religioase), ceva obişnuit (între oameni);

Însă a spurca, prin cuvinte, **moartea** cuiva, fie acela chiar un duşman… Fiindcă asta au făcut prea mulţi dintre idioţii noştri compatrioţi; nu au-luat-în-deşert-cuvântul-Domnului, mai grav: *au luat în bătşcălie o tragedie omenească*. Asta au făcut cretinii, oligofrenii români, cei care nu au ştiut ca măcar prin tăcere să omagieze suferinţa atroce - şi repetată - a vecinilor noştri, a fraţilor noştri, Polonezii.

Nesimţire neaoşă - îl re-citez pe Noica: **netrebnicie**.

«În ţara asta vreţi să vă întoarceţi?» - întrebarea fetişoarei din Paşcani (era, acum un deceniu, acum o fi mamă de copii) nu-mi dă pace, mă croieşte cu biciul peste obraz, peste ochi.

Marţi 13 aprilie 2010

Eu credeam că numai românii noştri sunt nesimţiţi, nesimţitori, bădărani în judecarea tragediilor altora - aici a polonezilor - ei bine, pe forumul ziarului *Le Monde* am dat peste comentarii, nu atât vulgare, băşinoase - nesimţite, cum zisesem - ca la românaşii noştri, ci altfel. Nu sunt de acord că despre-morţi-numai-bine, însă a-ţi manifesta, nu *diferenţa*, ci **ura** faţă de un mort - aici preşedintele Poloniei, Lech Kaczynski - depăşeşte bunul-simţ. Fiindcă, totuşi, Kaczynski nu a fost un Hitler, nici un Pinochet, nici chiar un Franco, pentru ca oamenii de stânga (fanaticii de stânga), evreii să-l deteste şi în moarte.

După mesajele (sic) din *Le Monde* îi simţi pe mesajişti după… mesaje, după nemulţumirile, chiar ostilitatea lor faţă de preşedintele polonez.

Pe primul loc al "păcatelor" lui se află, ei, da, *catolicitatea*. Între aceşti neiubitori ai catolicismului se află mai puţin ortodocşii - printre care zecile de milioane de ruşi; sutele de milioane de musulmani. Ci doar (!) cele câteva mii de evrei isterici, politruci fanatici stînd de pază pe meterezurile internetului, să dea "replica meritată" oricărei opinii ne-prosemite. I se reproşează catolicului preşedinte păcatele cunoscute: *rigoarea doctrinei, interzicerea avortului şi a căsătoriei preoţilor, chiar şi recentul scandal al pedofiliei clerului…* - dar Doamne fereşte să se vorbească de rigoarea (eufemism) mozaismului, imoralitatea rabinilor care tac chitic faţă de crimele împotriva palestinienilor, arhaismul în care, nu numai se complac, dar impun legile lor,

asupra tuturor cetăţenilor Israelului. Tot ei, dar nu doar ei îi găsesc pricină că a fost prea, insuportabil de anticomunist (ce să facă şi el, omul: putea fi insuportabil de… antiamericanist?); adept al naţionalismului polonez - e-he, ce băiat bun, de-al nostru, ar fi fost, dacă era… internaţionalist, citeşte: proisraelianist!

Printre reproşurile, acuzaţiile care i se aduc polonezului catolic (sic) Kaczynski: pledoariile, chiar legile edictate împotriva homosexualităţii. În asta paratrăznetul defunctului preşedinte a adunat fulgerele resentimentare ale tuturor nefutuţilor, ale frustraţilor sexual - câteva bune divizii de homosexuali, lesbiene.

Celelalte legioane de anti-Kaczinsky sunt alcătuite din noi, ne-polonezii; din noi, românii-verzi, patrupezii incapabili de o ridicare măcar într-un genunchi, pentru a protesta împotriva Terorii comuniste care ne îneacă - de astă dată a putrezilor moral, cei care nu cunosc *demnitatea, onoarea, sacrificiul de sine, mândria de a chiar fi ceea ce afirmă cu zgomot, pentru binele comunităţii, al Patriei, adică* **patriotismul**.

În sfârşit, am întâlnit un articol (de Vlad Stoicescu, în *Ev. Zilei*) în care era vorba despre actul de solidaritate al României faţă de Polonia învinsă, umilită, după 17 septembrie 1939, când Ruşii înghiţiseră cealaltă jumătate a ţării lor, primind cu frăţietate ce mai rămăsese din armată, tezaur, ofiţeri, generali şi mulţi civili, dintre care nu puţini au rămas la noi - în ciuda clămpăniturilor de protest ale Germaniei şi a mormăiturilor de rău augur al Rusiei :

> "Trupele refugiate la noi număra cam 10.000 de soldaţi şi ofiţeri", scria presa vremii. "Au intrat în ţară şi o sută de avioane poloneze, în majoritate avariate. În cursul nopţii au trecut graniţa şi domnii Moscicki, preşedintele republicii polone, mareşalul Ridz Smigly şi membrii fostului guvern polon. Domnul Moscicki va sta la Bicaz, mareşalul Ridz Smigly la Craiova, iar foştii miniştri la Slănic".

Un omagiu respectuos, cuviincios, de bun simţ al preşedintelui Kaczinsky - neobişnuit la români - semnat de Bedros Horasangian în *Cotidianul*. Se explică: Bedros nu a fost chiar cu totul românizat…

Miercuri 14 aprilie 2010

Editorul de la Galaxia Gutenberg zice că **Jurnal 2007** ar putea să apară "pe 15 mai, dacă merge bine colaborarea cu dna Filip"… Mai avem o lună, iar colaborarea cu dna Filip nu are de ce să nu meargă bine - doar dacă intervin blestematele, neprevăzutele accidente cu totul întâmplătoare.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

"**Istorisiri din închisorile din Chişinău** 14 Aprilie 2010

"Oxana Radu. Tânăra a fost judecată în arest de magistratul Dorin Popovici, supranumit de presa de peste Prut „judecătorul din Iad".

Sute de tineri au fost închişi în beciurile poliţiei după protestele din aprilie 2009. Oxana, o tânără juristă din Cahul, şi Iurie, un membru al Partidului Liberal-Democrat, povestesc pentru RL umilinţele şi bătăile prin care au trecut. "Percheziţia se făcea de un domn poliţist şi asista o doamnă poliţistă. Mi-a ordonat să mă dezbrac aşa cum m-a făcut mama. M-am dezbrăcat doar în lenjerie şi când a mai strigat o dată, de frică, am dat-o jos. Stăteam acoperită, ghemuită. El mi-a zis: «Ce? Ţi-e frig? Fă nişte aşezări (n.r. - genuflexiuni) să te mai încălzeşti»."

Oxana Radu, o tânără juristă din Cahul, s-a aflat, pe 7 aprilie 2009, la locul nepotrivit, într-un moment nepotrivit. Mamă singură cu un copil, nu i-ar fi trecut prin cap să-şi lase băiatul de 11 ani acasă, în Cahul, la 175 kilometri de Chişinău, şi să plece în capitală să protesteze împotriva regimului comunist.

Observator la un birou electoral în timpul alegerilor de pe 5 aprilie, Oxana a dormit jumătate din ziua de 6 aprilie, fără să ştie că în capitală începuseră manifestaţii. A doua zi, a plecat împreună cu sora ei spre Chişinău pentru o urgenţă: să-i trimită fratelui lor din Moscova nişte acte, prin conductorul unui tren care pleca spre Federaţia Rusă. Seara, cele două surori au trecut prin centrul oraşului, care purta urmele acelei zile fierbinţi: geamurile clădirilor oficiale erau sparte, piaţa centrală - plină de pietre, sticle şi piese de mobilier aruncate în stradă de protestatarii care devastaseră Preşedinţia şi Parlamentul. Oxana pleacă apoi grăbită spre locul de întâlnire cu şoferul microbuzului care o adusese pe ea, pe sora ei şi pe alţi câţiva tineri din Cahul. Spre ieşirea din Chişinău, microbuzul este însă oprit de mascaţi şi escortat la Comisariatul General de Poliţie. Acum, un an mai târziu, în sediul ONG-ului pentru care lucrează ca jurist, Oxana se străduieşte să-şi aducă aminte acele clipe: „Dacă aş fi ştiut ce mă aşteaptă, aş fi încercat să-mi fixez în minte fiecare moment, când s-a întâmplat şi cum a fost".

„Toţi, cu faţa la perete"

La comisariat, din trecător întâmplător, Oxana devine „organizator de dezordine în masă", este percheziţionată, dezbrăcată la piele şi închisă pentru cinci zile. „La comisariat era straşnic. Erau foarte mulţi tineri înşiraţi la perete, cu mâinile în sus, unii pe jos, unii pe maşini. Ni s-a ordonat să trecem cu mâinile la spate, toţi, cu faţa la perete", povesteşte Oxana primul ordin primit de la miliţienii aflaţi la comanda lui Voronin. Tinerei nu i se dă nici o ocazie să-şi spună versiunea, că doar a trecut prin centru, că nu a pus mâna pe vreo piatră şi că nu a scandat nici un slogan anticomunist. „Când vedeai ce se întâmpla acolo, nu-ţi venea a deschide gura. Toţi strigau, poliţiştii erau foarte agitaţi. Mi s-au luat amprentele, am fost fotografiată, lucrurile sigilate în pungi de 50 de bani. Am fost conduşi la uşa izolatorului. Aici ni s-a ordonat să stăm cu faţa la perete şi să nu ne mişcăm. O fată s-a uitat într-o parte şi un politist a pocnit-o şi s-a pălit cu capul de perete." Episodul la care asistă îi activează Oxanei simţul autoconservării şi-şi dă seama că singura ei şansă este să facă tot ce i se spune. În tot acest timp, urmăreşte împietrită cum poliţiştii le împart zecilor de reţinuţi declaraţii deja scrise şi îndrăzneşte să le ceară organelor să citească mărturiile despre ea înainte de a le semna.

„Când ţi-oi păli una, o ajungi pe bunica-n cimitir. Dacă bunica nu-i la cimitir, ai să stai s-o aştepţi!", sună replica dată de un poliţist. Aşa că a sem-

nat unde i s-a arătat cu degetul şi a tăcut. În ce priveşte propria-i declaraţie, în care notase exact cele întâmplate pe 7 aprilie, hârtia i-a fost respinsă şi Oxana a fost „rugată" să rescrie. „«Padruga» (n.r. - prietenă), ce-ai scris aicea?! Ai să stai aici şi-o lună de zile!", i-a promis un anchetator. „Mi-a dat altă foaie şi mi-a sugerat ce să scriu «ca să meargă». Am scris că am dus actele la gară, după care m-am deplasat în piaţă să văd ce este şi am stat o oră", spune Oxana.

„Fă nişte aşezări să te mai încălzeşti"

Odată mărturisirea făcută, Oxana este dusă, împreună cu alte şase fete, într-o cameră ce preceda izolatorul, unde urmau să fie închise. Tinerele au intrat pe rând în încăpere, iar ordinul a fost să se dezbrace.

„Percheziţia se făcea de un domn poliţist şi asista o doamnă poliţistă. Mi-a ordonat să mă dezbrac aşa cum m-a făcut mama. M-am dezbrăcat doar în lenjerie şi când a mai strigat o dată, de frică, am dat-o jos. Stăteam acoperită, ghemuită. El mi-a zis: «Ce? Ţi-e frig? Fă nişte aşezări (n.r. - genuflexiuni) să te mai încălzeşti»", spune Oxana, care şi-o aduce aminte pe „doamna" poliţistă care stătea rezemată de uşă şi se amuza de batjocura la care erau supuse fetele.

Timp de două zile, surorile Radu şi încă cinci fete au fost închise într-o celulă a comisariatului, unde pat le era o scândură, iar mâncare - o supă spălăcită cu o lingură de hrişcă sau un ou fiert, o bucată de pâine şi o cană de apă fierbinte.

După un proces pe fugă, în care o cameră a comisariatului a devenit sală de judecată pentru sute de tineri, Oxana a primit cinci zile de arest: două la Chişinău şi trei la Drochia. La scurt timp după ce a ieşit, Oxana a făcut plângere împotriva poliţiştilor şi a judecătorului. Primii nu au fost pedepsiţi nici acum, deşi tânăra i-a identificat la recunoaştere. Magistratul Dorin Popovici, botezat de presa de peste Prut „judecătorul din iad", a fost, recent, suspendat din funcţie.

Povestea lui Iurie: Din izolator se auzeau răcnete cumplite"

Când Iurie Crăciuneac, tânăr membru al Partidului Liberal Democrat din Moldova, a fost arestat, în noaptea de 7 aprilie, le-a spus prietenilor săi că totul va fi bine. Fără voia lui, minţise. De naivitatea sa şi-a dat seama încă din primele momente petrecute la comisariat. Aici a fost întâmpinat de cinci-şase mascaţi care l-au lovit cu patul automatelor şi l-au aruncat, pe Iurie şi pe ceilalţi din grupul cu care a fost adus la comisariat, mai departe.

A urmat ordinul: „Toţi, la perete, cu mâinile sus şi picioarele depărtate". Dar pereţii erau deja ocupaţi de alte zeci de tineri bătuţi, plini de sânge şi şocaţi. „În partea dreaptă a noastră, cum stăteam noi înghesuiţi la perete, era izolatorul, de unde se auzeau răcnete cumplite. Atunci ne-am dat seama că şi pe noi ne aşteaptă acelaşi lucru", spune Iurie. De data asta a avut dreptate.

După aproape patru ore în care mâinile le-au încremenit de frig şi durere pe zidurile comisariatului, tinerii arestaţi au fost împinşi, unul câte unul, în ceea ce Iurie numeşte acum „coridorul morţii". „La un moment dat, cum eram eu chiar lângă uşă, am auzit: «Gata, începem!». S-a deschis uşa, m-au aruncat într-un coridor, am primit o lovitură puternică în zona abdomenului, apoi una la ceafă. Nu am reuşit să conştientizez ce se întâmplă, când a venit o serie de alte lovituri intense. Erau două şiruri de poliţişti, vreo 15. Primele lovituri au fost cu pumnii şi cu picioarele. Apoi cu o bâtă", povesteşte Iurie, care a fost abia apoi interogat.

Revanşa miliţienilor

Asupra sa, la percheziţie au fost găsite mai multe calendare cu însem-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

nele partidului din care face parte, suficient pentru ca poliţiştii să verse şi mai mult venin asupra lui. I-au ordonat să stea în poziţia aplecat, cu mâinile la ceafă şi picioarele depărtate, în faţa unei mese.

„Eram murdar pe mâini de substanţa cu care mi s-au luat amprentele şi din cauza loviturilor pe care le primisem mi-am pierdut cunoştinţa şi am încercat să mă ţin de masă. Am murdărit masa. M-au pus să ling substanţa ca să curăţ masa", spune tânărul şi se şterge la gură, ca şi cum ar simţi gustul acru al cernelii.

Pentru Iurie Crăciuneac şi pentru alte sute de protestatari arestaţi, noaptea aceea şi următoarele două s-au scurs în spatele zidurilor clădirii poliţiei în acelaşi registru al cruzimii. Forţele de ordine îşi luau astfel revanşa pentru înfrângerea suferită în faţa protestatarilor care, în cursul zilei, devastaseră clădirile oficiale şi răniseră 275 de poliţişti."

Ei, ce faci cu animalele, cu aceşti sălbatici ruşi de expresie m*a*ld*a*vinesc*î*? Le iei ceasurile date de Voronin ca răsplată patriotică şi le striveşti sub călcăi?, îi dai afară din apartamentele tot în scop de plată "procurate" de la guvern, pentru cruzimea, barbaria, asiatismul cu care îi "trataseră" pe tinerii care manifestaseră paşnic, ori trecuseră şi ei pe-acolo - mulţi dintre aceştia: *acestea*, ca *cele* din reportaj?

Sâmbătă 17 aprilie 2010

Ieri şi alaltăieri am fost ocupat cu **Jurnal 2007**. Am conversat cu D-na Filip despre mersul culesului. Mi-a trimis 30 şi ceva de pagini culese. După toate semnele va merge bine colaborarea - chiar dacă termenul 15 mai mi se pare optimist…

Ce e de făcut cu preşedintele Poloniei şi cu soţia sa? După ce, iniţial se vorbise de Krakovia, de Wewel, destui polonezi - nu cu toţii duşmani ai Kaczinsky - au contestat intenţia, justificînd că acolo fuseseră îngropaţi regii şi eroii Poloniei, nu "civili"- deci? Deci or să fie funeraliile la Varsovia?

Într-un editorial din *Figaro* Arielle Thedrel crede că tragedia de la Katyn II va face să se şteargă ostilitatea dintre polonezi şi ruşi. Bine-ar fi să fie aşa, dar nu cred. Din o sută de motive.

Dealtfel Ariella cu acelaşi prenume porneşte la drum cu titlul (dacă nu i l-au pus în redacţie, însă extras din text) - anume:

"*L'enterrement du très russophobe Lech Kaczynski pourrait mettre fin à des siècles d'incompréhension avec la Russie"*.

Şi ce fată bună era şi Tedrela, când era cu noi, nu cu Berindei! În preistorie (ca şi Lavastina), acum vreo 25 ani.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Duminică 18 aprilie 2010

Norul "de particule" (zic şi francezii, consecvenţi: ei tratează de "produse" şi alimentele de bază, sacralizate: pâinea, carnea, vinul…) încurcă nu doar mersul avioanelor, ci şi al oamenilor: mulţi şefi de stat au renunţat la călătoria prin/contra norilor. Din ştirile din această dimineaţă reieşea că soţii Kaczinsky vor fi depuşi în Castelul Wawel din Cracovia. Să fi înţeles eu greşit?

Zic şi eu, ca să nu rămână ne-zis: dacă ruşii au doborît avionul polonezilor, nu şi-au atins scopul criminal: să decapiteze Polonia, în acelaşi "loc" cu Katyn I.

În astfel de împrejurări tragice nu se fac glume, chiar ne-proaste, dar îmi vine să le zic paleacilor:

«Dar câte capete aveţi voi, oameni buni?»

Marţi 20 aprilie 2010

Ieri Ana a cumpărat răsaduri de flori şi de legume. Pregătisem bacurile din timp. Aşa că avem, pe lângă cele cinci tomate "cireaşă" (patru roşii, una galbenă) şi flori, mulţime. Am umplut, atât balcoanele de la Ana, cât şi "grădina suspendată" de la mine.

Dar dintre toate minunăţiile cel mai şi mai : leuşteanul.

Simţ nevoia să dorm o zi şi o noapte. Şi încă o zi.

Miercuri 21 aprilie 2010

Am scris Danielei Goma şi Angelei Popescu-Pelin. Primei, aşa, de primăvară, celeilalte fiindcă i s-a întors Vera din turneu.

Aştept răspunsurile.

*

Lucian Postu îmi trimite:

"Mihaela Popa, scurmătoarea de morminte

"Vajnica senatoare pedelistă Mihaela Popa nu se dezminte : continuă, cu aceeaşi nesimţire porcină, tropăitul cu bocanci murdari prin cimitirele suferinţei basarabene. De data asta, blonda nesimţită se suie cu bocancii chiar pe un mormînt. Iar bocancii (patriotici şi de firmă, desigur) nu sînt mînjiţi doar cu glodul de pe propriul ei obraz, ci au şi urme de sînge.

Deşi am mai spus asta de cîteva ori, repet : pedelista Mihaela Popa e euro-parlamentara şi senatoarea română care (alături de un alt avorton pedelist, deputatul Petru Movilă) a sprijinit public, ani în şir, aliaţii guvernului anti-democratic şi anti-românesc al comuniştilor din

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Republica Moldova. Deşi în Parlamentul European protesta împotriva abuzurilor comuniste, la Chişinău se tot pupa de zor cu aliaţii şi prostituaţii politici ai lui Voronin, conduşi de Iurie Roşca şi gaşca lui de vînduţi.

Anul trecut, în aprilie, guvernul prietenilor Mihaelei Popa a reprimat sălbatic protestele tinerilor basarabeni, printre victime fiind şi Valeriu Boboc, decedat în urma torturilor la care a fost supus. În plus, după sălbăticia din aprilie, pentru merite deosebite în sprijinirea anti-românismului şi a regimului anti-democratic, Iurie Roşca, amicul nr 1 al Mihaelei Popa, a fost numit vice-prim-ministru, responsabil cu poliţia, procuratura, armata şi serviciul de securitate.

Nici înainte, nici după aceste evenimente criminale, n-am auzit ca Mihaela Popa să-şi fi cerut scuze, public, pentru activitatea ei anti-naţională, adică pentru vina de a susţine, ani la rînd, un asemenea regim. Repet : anti-românesc şi anti-democratic. Acum însă, la un an de la uciderea lui Valeriu Boboc de către regimul comunist, madam Popa ne arată că nesimţirea ei poate atinge cote incredibile : ca şi cum nu ea ar fi umblat la braţ cu ucigaşii morali ai victimei, pedelista propune ca Senatul României să acorde un premiu în memoria celui ucis de tocmai de regimul pe care ea l-a susţinut !

Există o poveste veche, care spune că, atunci cînd nişte săteni au hotărît să alunge curvele din sat, primele care au apucat prăjina curăţeniei morale au fost taman practicantele vechii meserii. Mînate, desigur, de o sfîntă mînie sanitară .

N-o să vă spun că Mihaela Popa e, din punctul de vedere al activităţii ei trans-prutene, o curvă morală, care agită cu nesimţire prăjina patriotică şi europeană. Şi n-o să vă spun asta nu de frica unui proces sau a altor asemenea chestii. Chiar dacă i-aş spune că e o curvă morală, Mihaela Popa şi tot neamul ei de madame şi madami politici n-ar putea decît să mă pupe în contur, alături de alţi nulifrici ai politicii carpatine.

Iată de ce nu vă spun că Mihaela Popa e o curvă morală : fiindcă există curve cu obraz. Care îşi văd de meserie şi nu dau buzna, duminica, la slujbă, ca să ne spună ele, din amvon, cum e cu Fiul Omului şi cu Calea, Adevărul şi Viaţa.

Dacă v-aţi ofuscat cumva delicat şi aveţi lăcrămaţii lexicale, vă recomand cel mai nimerit loc pentru a hotărî dacă am sau nu dreptate: mormîntul lui Valeriu Boboc. Nu vă temeţi, dacă aveţi naturelul simţitor : torturile la care a fost supus, înainte de a fi omorît de amicii Mihaelei Popa, nu se mai cunosc. E doar un mormînt cu o cruce.

Nu garantez însă că nu vă veţi împiedica de o madamă evlavioasă, boită tricolor, care scurmă în groapa mortului cu vechea prăjină a curvelor fără nici o ruşine şi fără nici un dumnezeu.”

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

Valerian Stan îmi trimite:

Procesul Goma: deruta magistraţilor? (I)

Se împlinesc astăzi fix patru ani de când Paul Goma s-a adresat justiţiei cerînd să se pună capăt campaniei de denigrare şi discreditare împotriva sa. Cum se ştie, de-a lungul a mai multor ani, mai mulţi „critici" ai săi l-au acuzat în repetate rânduri de antisemintism şi negaţionism. În cererea de chemare în judecată, împreună cu istoricul Mircea Stănescu şi avocata Eugenia Crângariu, am arătat în detaliu de ce acuzaţiile aduse scriitorului în exil erau neîntemeiate şi injuste. Prin aceeaşi cerere dar şi prin depoziţiile în faţa instanţei am mai arătat şi în ce au constat prejudiciile aduse prestigiului, onoarei şi dreptului la propria imagine ale reclamantului. La instanţa de fond, Judecătoria Sectorului 1 din Bucureşti, procesul a durat mai bine de doi ani şi jumătate, până în decembrie 2008. Numărul mare al pârâţilor, ca şi faptul că unii aveau domiciliul în străinătate, a făcut ca procedural judecata să fie destul de complicată. Dar chiar şi aşa, doi ani şi jumătate pentru judecarea „pe fond" a dosarului au fost prea mulţi, şi prea departe de cerinţa judecării cauzelor „într-un termen rezonabil".

Ce a urmat a fost însă şi mai şi. Mai întâi că decizia instanţei şi motivarea ei, la care am să mă refer imediat pe larg, au fost sub orice aşteptări. Nu în sensul că Paul Goma, atunci când a hotărât să se adreseze justiţiei, şi noi, cei care i-am fost alături apoi, ne-am fi aşteptat prea încrezători la ceea ce într-o ţară cât de cât normală am fi avut tot dreptul să ne aşteptăm. Ci în sensul că pronunţînd o sentinţă vădit nedreaptă, judecătoarea – **Ioana Anton** (subl. mea, P.G.), pre numele ei – nu a făcut nici cel mai mic efort ca să salveze măcar aparenţele. Apoi că a trebuit să treacă nu mai puţin de un an şi patru luni ca să fie acceptat apelul la hotărârea instanţei de fond. Îndeplinirea procedurilor presupunea şi în această fază un număr de cheltuieli, mai ales cu traducerea hotărârii judecătoreşti şi cu citarea pârâţilor din străinătate, pe care Paul Goma şi susţinătorii nu le mai puteau acoperi. Iar lucrul acesta a făcut ca de la înregistrarea cererii de chemare în judecată şi până la primul termen al primei căi de atat (3 mai 2010) să treacă mai bine de patru ani. Ceea ce ne spune că până la finalul procesului, deci până când se vor judeca apelul şi recursul, ideea de „termen rezonabil" va fi devenit ceva de-a dreptul contrar ei.

Revenind la hotărârea Judecătoriei Sectorului 1, aşa cum am arătat deja pe larg în motivarea apelului trimis Tribunalului Bucureşti, soluţia a fost una profund netemeinică şi nelegală, cu deosebire în raport cu principala concluzie a instanţei, aceea că, prin articolele şi celelalte materiale ale lor, prin care l-au acuzat în mod repetat de antisemitism şi negaţionism, pârâţii s-ar fi situat în limitele libertăţii de exprimare iar reputaţiei scriitorului calomniat nu i-ar fi fost adusă nicio atingere.

Citeşti şi pur şi simplu nu ai cum să înţelegi că un judecător a

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

putut să scrie aşa ceva. În cererea de chemare în judecată, a fost arătat cum nu se putea mai explicit că, prin ceea ce au făcut de-a lungul a mai multor ani, cei chemaţi în judecată au adus atingeri grave şi ilegitime reputaţiei şi onoarei scriitorului calomniat, dreptului său la propria imagine – prin încălcarea de către pârâţi a îndatoririlor şi responsabilităţilor care le reveneau în exercitarea libertăţii de exprimare, astfel cum aceste îndatoriri şi responsabilităţi erau şi sunt stabilite prin art 30 alin (6) din Constituţia României, respectiv prin art 10 paragraful 2 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale. Potrivit textului precizat al Convenţiei europene, exercitarea libertăţii de exprimare poate fi supusă prin lege unor restrângeri „pentru protecţia (...) reputaţiei sau a drepturilor altora". Ce a răspuns la toate acestea judecătoarea Anton? Nici mai mult nici mai puţin că dacă instanţa ar fi dat curs principalei solicitări pe care Paul Goma i-a adresat-o, aceea ca denigratorii săi să înceteze acţiunile lor calomniatoare, ar fi însemnat să dispună o restrângere a libertăţii de exprimare a împricinaţilor care, atenţie, nu ar avea ca bază legală un „text de lege intern". Ceea ce e perfect fals, iar lucrul ăsta îl ştie până şi un student – mai sârguincios, e adevărat – din anul întâi de la drept. Pe de o parte pentru că în dreptul intern această restrângere este statuată demult şi bine prin chiar textul legii fundamentale, Constituţia României, care, la art 30 („Libertatea de exprimare") stabileşte neechivoc, într-o formulare foarte clară pentru oricine şi în deplină conformitate cu prevederile Convenţiei europene, că „Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viaţa particulară a persoanei şi nici dreptul la propria imagine". Pe de altă parte, Convenţia europeană (tratat internaţional ratificat de România) face ea însăşi parte din dreptul intern, potrivit art 11 alin 2 din aceeaşi Constituţie a României: „Trata-tele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern".

Pe timpul judecării procesului la instanţa de fond, celebra Casă de avocaţi Muşat & Asociaţii, care îi apăra pe nu mai puţin celebrii pârâţi Nicolae Manolescu, Andrei Oişteanu, Ion Vianu şi Carmen Muşat (consoarta maestrului omonim), prin întâmpinarea depusă la cererea de chemare în judecată, a insistat că în speţă ar fi incidente principiile statuate de Curtea europeană a drepturilor omului în motivarea mai multor cauze (menţionate ca atare de domnii avocaţi), principii potrivit cu care în cazul „persoanelor publice" limitele criticii acceptabile sunt mai largi decât pentru persoanele obişnuite. Muşat şi asociaţii săi au invocat trei cauze: „Lingens" şi „Dichand şi alţii" contra Austriei, respectiv „Marc Thoma" contra Luxemburgului. Cum au făcut-o? Denaturat şi falsificator. S-au pretat la aşa ceva nişte avocaţi atât de celebri şi clienţii lor încă şi mai celebri? Bineînţeles că s-au pretat! Pentru că am mai scris despre asta („Procesul Goma: deruta pârâţilor", în august 2007), aici voi fi cât se poate mai scurt. În toate cele trei cauze limitele libertăţii de exprimare fuseseră analizate exclusiv în legătură cu activitatea şi comportamentul unor politicieni şi demnitari publici. Iar CEDO a stabilit de fiecare dată, deplin justificat, că în cazul politicienilor şi al persoanelor care ocupă funcţii publice sau de dem-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

nitate publică limitele libertăţii de exprimare sunt mai largi decât în cazul celorlalte persoane. „Spre deosebire de indivizii obişnuiţi", a arătat constant Curtea, „politicienii trebuie să accepte în mod inevitabil şi conştient verificarea strictă a fiecărui cuvânt şi faptă, atât din partea jurnaliştilor cât şi a marelui public şi, în consecinţă, trebuie să dovedească un grad mai mare de toleranţă". Denaturarea şi falsificarea la care a recurs Muşat & Co a constat în aceea că, pe de o parte, au fost trecute sub totală tăcere „circumstanţele" respectivelor cauze (din care s-ar fi putut afla că în fiecare dintre ele fusese vorba despre critici aduse exclusiv unor „politicieni şi funcţionari publici") iar pe de altă că s-a extrapolat la Paul Goma, samavolnic şi dolosiv, calitatea pe care Curtea a avut-o în mod precis determinat în vedere atunci când a statuat cum a statuat. Deci, acolo unde motivarea Curţii vorbea exclusiv de „politicieni şi funcţionari publici", Muşat şi ai săi au scris, fraudulos şi cu de la ei putere, „persoane publice". Iar asta pentru ca, aşa cum odinioară procedaseră şi generalul Pleşiţă şi camarazii săi torţionari, lui Paul Goma să i se închidă gura şi să fie încadrat acolo unde l-ar fi vrut dintotdeauna şi pentru totdeauna încadrat cei pe care el nu i-a iertat niciodată cu judecata sa dreaptă şi cu cuvântul său tăios.
Ce a făcut, faţă cu toate acestea, doamna judecătoare Anton? Un bob zăbavă şi vă voi povesti săptămâna care vine.

Procesul Goma: deruta magistraţilor? (II)

Să continuăm, dară. Am arătat săptămâna trecută cum, vrînd să justifice atacurile trecute şi viitoare ale clienţilor lor la adresa lui Paul Goma, avocaţii unora dintre pârâţi n-au avut nici cea mai mică problemă să invoce denaturat şi fraudulos nu mai puţin de trei hotărâri ale Curţii de la Strasbourg. Sigur că ştiam şi ştim şi noi că vremurile pe care le trăim nu sunt nici ele prea faste pentru dreptatea care aşteaptă demult să-i fie făcută lui Paul Goma în ţara sa. La fel, ştiam şi ştim demult cât de atent privesc uneori magistraţii la mai marii zilei şi că unii dintre ei sunt atât de independenţi încât singura decizie pe care o pot lua ei înşişi e dacă poartă sau nu pălărie. Şi totuşi, că judecătoarea din acest dosar nu va pune lucrurile la punct măcar în această privinţă îmi era imposibil să mă gândesc. Cum ar putea, îmi spuneam eu, să se facă judecătoarea că nu vede aceste lucruri când înţelege şi ea bine că acest dosar – c-o fi albă, c-o fi neagră – va ajunge mai devreme sau mai târziu şi la judecata istoriei? Biet naiv ce sunt, am îmbătrânit degeaba... Bref: doamna judecătoare nu numai că nu a pus la punct falsurile grosoloane care i-au fost propuse, dar şi le-a mai şi însuşit cu seninătate şi, mai mult şi mai grav, şi-a adus ea însăşi „aportul" la măsluirea motivării unei sentinţe ruşinoase.

Concret, ca să „motiveze" de ce îi refuză scriitorului protecţia care îi era şi îi este garantată prin Constituţia României şi prin Convenţia europeană, magistratul a ales să invoce el însuşi, răstălmăcite, alte trei hotărâri ale Curţii europene. Este vorba de cauzele „Unabhängige Initiative Informationsvielfalt" şi „Oberschlick", ambele împotriva Austriei, şi „Dalban" împotriva României. Şi în

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

aceste trei cazuri, ca şi în celelalte trei invocate de pârâţi, a fost şi este vorba despre condamnarea de către instanţele naţionale a unor ziarişti (publicaţii) care aduseseră critici nu unui scriitor, ca Paul Goma, ori altor asemenea persoane, ci unor politicieni şi demnitari publici. În cele două cauze împotriva Austriei, amintite mai sus, fusese vorba despre politicieni din Partidul Libertăţii din Austria şi liderul lor de extremă dreaptă (fost parlamentar şi guvernator al unuia dintre landurile Austriei) Jörg Haider, iar în cauza împotriva României de politicianul şi demnitarul (fost senator PDSR) Radu Timofte. În aceste cauze Austria şi România au fost condamnate pentru violarea Convenţiei europene (art 10 – „Libertatea de exprimare"). Şi cu aceste trei ocazii Curtea a reiterat insistent principiul după care în cazul „politicienilor", şi în general al „funcţionarilor publici", limitele libertăţii de exprimare sunt mai largi decât în cel al celorlalţi indivizi întrucât aceştia este firesc să accepte verificarea strictă a activităţii şi atitudinilor lor şi, prin urmare, trebuie să de dovadă de un grad mai mare de toleranţă. Motivînd astfel, CEDO a făcut de fiecare dată trimitere explicită la propria hotărâre – tocmai din 1986, dar mereu actuală şi de referinţă inclusiv pentru Curte – din cauza „Lingens" împotriva Austriei. Hotărâre pe care, cum am arătat şi săptămâna trecută, au invocat-o şi avocaţii calomniatorilor lui Paul Goma – însă au făcut-o falsificat şi manipulator, trecînd sub tăcere faptul că libertatea de exprimare a ziaristului Peter Lingens fusese apărată în raport nu cu un scriitor ori cu o altă asemenea persoană ci – bineînţeles! – cu un politician şi demnitar al statului austriac, Bruno Kreisky, cancelar federal şi preşedinte al Partidului Socialist Austriac.

Aşadar, recapitulînd: pentru a justifica cu orice preă prejudiciile aduse prestigiului, onoarei şi imaginii publice a scriitorului Paul Goma, pârâţii, avocaţii lor – dar, încă şi mai grav, instanţa de judecată însăşi – au invocat în mod denaturat şi cu totul nepertinent nu mai puţin de şase decizii ale Curţii europene.

Şi ca şi cum toate acestea n-ar fi fost de ajuns, instanţa de fond a mai „motivat" şi că Paul Goma nu a făcut dovada că i-ar fi fost adusă vreo atingere prestigiului, onoarei şi dreptului la propria imagine. Iar asta în condiţiile în care în cererea de chemare în judecată cât şi pe întreg parcursul procesului am arătat în mod detaliat şi argumentat, inclusiv cu numeroase exemple din istoria mai îndepărtată şi mai recentă, că pentru orice persoană, indiferent de statutul său – dar mai ales pentru una cu statulul intelectual al scriitorului în exil – acuzaţia de antisemitism şi negaţionism constituie o pată foarte greu de şters asupra prestigiului, operei şi vieţii acesteia. Aşa cum am arătat în motivarea apelului la sentinţa Judecătoriei (dar şi în cererea de chemare în judecată), „Caracterizarea ca antisemit şi negaţionist expune pe oricine desconsiderării, dispreţului şi oprobriului public, afectîndu-i în mod grav prestigiul, onoarea şi imaginea publică. Iar lucrul acesta se întâmplă cu atât mai mult în societăţi – precum cea românească – în care antisemitismul (rasismul, xenofobia etc) şi negaţionismul (contestarea sau negarea Holocaustului) nu constituie doar o abatere de la nişte

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

norme nescrise, facultative, de ordin etic şamd, ci şi o încălcare a legii sancţionată cu închisoare până la 5 ani – în conformitate cu art 5 şi 6 din OUG nr 31//2002 privind interzicerea organizaţiilor şi simbolurilor cu caracter fascist, rasist sau xenofob". Deşi lucrurile acestea – care altfel sunt pentru oricine clare ca lumina zilei – i-au fost arătate pe larg pe timpul procesului, în „motivarea" soluţiei sale instanţa de fond a evitat să facă cea mai neînsemnată referire la ele. Încât, aşa cum de asemenea am arătat în apel, „oricine citeşte sentinţa acestei instanţe nu poate să nu se întrebe: Cum poate să fie logic să se afirme că o persoană care a fost acuzată prin numeroasele articole şi alte materiale denigratoare ale pârâţilor că a comis asemenea infracţiuni nu a suferit niciun prejudiciu, nu i-au fost afectate în vreun fel prestigiul, onoarea şi dreptul la imagine?"

În sfârşit, pe timpul procesului la instanţa de fond au fost probate prejudiciile de natură foarte diversă pe care Paul Goma le-a avut de suferit din cauza faptelor ilicite ale pârâţilor. A fost dat inclusiv exemplul celor întâmplate în 2007, când, în considerarea operei sale scriitoriceşti şi a luptei de peste patru decenii împotriva totalitarismului comunist, Consiliul local Timişoara i-a conferit lui Paul Goma titlul de cetăţean de onoare al acestui municipiu. Din cauza acuzaţiilor denigratoare care îi fuseseră aduse anterior în mod sistematic de către pârâţi şi a afectării imaginii şi prestigiului său în unele medii ale percepţiei publice, ambasadorul Israelului la Bucureşti a intervenit pe lângă Primăria Timişoara ca lui Paul Goma să-i fie retras titlul tocmai acordat. Intervenţia diplomatului israelian nu a avut rezultatul reclamat – ba dimpotrivă – atât pentru că scriitorul şi militantul anticomunist se bucură, deplin justificat, de aprecierea timişorenilor şi a majorităţii compatrioţilor săi cât şi pentru că demersul diplomatic în cauză încălcase un număr de norme elementare ale relaţiilor diplomatice, statuate în principal prin Convenţia de la Viena din 1961 (articolul 41, între altele). Deşi deznodământul a fost acesta, ca să mai pun şi această ultimă întrebare, oare nu avea judecătoarea chiar şi numai în exemplul pe care l-am dat – şi la care de asemenea a ezitat să facă orice referire în „motivarea" soluţiei sale – o probă concludentă a răului cauzat lui Paul Goma de calomniatorii lui?"

Joi 22 aprilie 2010

Din *Le Monde,* 4 avril 2010

"Pédophilie : un rabbin new-yorkais condamné à 32 ans de prison

Baruch Mordechai Lebovits, 59 ans, un rabbin de New York, a été condamné lundi à 32 ans de prison pour avoir sexuellement agressé un adolescent, a annoncé le parquet de Brooklyn dans un communiqué. Il «a été reconnu coupable le 8 mars dernier d'agressions sexuelles répétées à huit reprises, en 2004 et 2005, à l'encontre d'un garçon de 16 ans», précise le procureur Charles Hynes dans le document. Le rabbin «est aussi un homme d'affaires éminent dans la communauté de Borough Park, où vit l'adolescent»,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

poursuit le communiqué.

Le plaignant, Yoav Schonberg, âgé maintenant de 22 ans, est un juif orthodoxe, ami du fils du rabbin Lebovits. Il a témoigné d'une voix si basse que la juge Patricia DiMango lui a demandé à plusieurs reprises de répéter ce qu'il venait de dire. Yoav Schonberg a expliqué que le rabbin Lebovits lui avait proposé, le 2 mai 2004, un cours de conduite gratuit. Après quelques minutes en voiture, Lebovits lui a demandé de garer la voiture. Là, le rabbin lui a ouvert sa braguette et lui a pratiqué une fellation. Selon l'assistante du procureur, ces agressions sexuelles ont été reproduites à plusieurs reprises entre ce jour et le 22 février 2005. Lire toute l'histoire sur le site de The Brooklyn Daily Eagle.

Le rabbin Baruch Lebovits ne pourra demander une libération anticipée qu'«au terme de 10 ans et 9 mois de détention», ajoute le parquet. Le rabbin Baruch Lebovits est également inculpé dans deux autres affaires de pédophilie, pour lesquelles il doit encore être jugé. Lire également The New York Daily News,

Le New York Times ne présente pas Baruch Lebovits comme un rabbin. Le quotidien new-yorkais reprend la version de son avocat, Me Arthur Aidala qui a affirmé que Baruch Lebovits n'est pas vraiment un rabbin mais portait ce titre en signe de respect.Tous les autres sites relatant cette histoire, notamment la Jewish Telegraphic Agency, le mentionnent comme étant "rabbi Baruch Lebovits".

Par ailleurs, il à noter que selon les compagnies d'assurance américaines, citées par Newsweek, le nombre d'agressions pédophiles n'est pas plus élevé chez les prêtres que dans les autres églises."

Vineri 23 aprilie 2010

Sfântul Gheorghe.

Aştept, ce să fac! Aştept să mi se dea semne dinspre cărţi. A ieşit soarele, dar e frig. Sau numai mie, Moş Reproş, mi-e frig?

Copiez o intervenţie pe un forum despre **Memoriile** lui Marino:

"**Victorie postumă** Inimă-Rea - Duminica, 18 Aprilie 2010, 09:34

"Eu regret eliminarea a două treimi din corpusul memoriilor lui Marino. Istoria literaturii - istoria pur şi simplu, a acelor ani - are de pierdut din această severă autocenzură. Sper ca acele pagini să fi rămas şi apară vreodată.

Detractorii postumi ai lui Marino îi transformă ultima carte într-o victorie, tratînd-o ne-literar. Căci este o tîrzie, ultimă lamentaţie a omului lucid, aflat în faţa morţii. Literar privite, Memoriile ar fi de judecat prin prisma autenticităţii sentimentului şi prin aceea a forţei de transmitere a trăirii. Astfel privite lucrurile, numele pomenite acolo ar fi personaje literare, iar situaţiile - corpusul anecdotic semnificativ.

• • •Am citit siderat consideraţii - Ghinea, DC Mihăilescu - care priveau "cu milă" autorul. N-am mai întîlnit aşa ceva, în critica şi istoria literară. De fapt, ei îşi închipuiau a-i întorce, autorului, plata pentru felul cum apăreau

în memoriile sale. Şi reacţionau nu ca nişte oameni de litere, ci ca nişte coafeze stîrnite de bîrfa colegelor, pe care nici moarte nu le-ar ierta, fir-ar mama lor a dracu', de paceaure! (subl. mea, P.G.).

Cu excepţia "paceaurelor" (sic), subscriu la tot ce scrie "Inimă - Rea". Auziţi: puţică de D.C. Mihăilescu (de Ghinea nu ştiu nimic) privea cu milă **Memoriile** lui Marino! Acest creştin botos, acest bisericos boţit (şi înrăit, vorba lui Răutu, în atmosfera casei lui *Ioan* Alexandru, unde a nimerit în ligheanul cu filosofia moralei religioase elaborată de pastorul turnător Ţon), acest argat mancurt al lui Liiceanu, lătrător la cel indicat printr-un «Şo pe el, DéCéMé-ule!» comandat de Cobiliţarul-şef, îndrăzneşte să spună - despre oricine, nu doar despre Marino - că a privit cu milă (!) un testament!

Bineînţeles, scârba mea (ce cuvânt potrivit!) a fost pornită de "cronica" lui, în 1997, din *22,* la **Jurnalele** mele de la Nemira, însă tot ce am mai citit semnat de el, DCM-ul, a confirmat jegul, flegma, puroiştea constituind cerneala cu care scrie zisul "Manolescu II" (ce corectă apropierea!). Şi încă Marino a scăpat ieftin de sub biciul "milei" lui Atila-Makedonul; noi, cei care nu am citit **Memoriile** lui înţelegem că "Manolescu II" a fost… ofensat de ceea ce îndrăznise să scrie Marino despre majestatea sa DCM! Ce insolenţă! Ce lipsă de respect a rangului în literatura dâmboviţeală! - dar unde se trezeşte "savantul"? Drept care ofensatul i-a administrat ofensatorului ciomagul… milei.

Eu căpătasem o corecţie zdravănă şi etichete aspre: detractor, mincinos, calomniator, delator… Ceea ce nu mărturisea textilistul DCM în textu-i bălos : îl supăraseră, în **Jurnalul** meu, nu "calomniile" (la adresa "valorilor stabilite"- ca Intuşabilii Monica Lovinescu, Breban, Nichita Stănescu, Sorescu, Blandiana), nu "delaţiunile" (victimă: Imaculata Marie-France Ionesco, cea care nu pătrunde scrisul-negru-pe-alb, trebuie să i-l deie pe franţuzeşte Mona Ţepeneag!), ci şfichiul cu care îl atinsesem pe luminatul "comentator politic DCM" care se trezise din somnu-i miorîţicosos explicînd că… nu era momentul să se discute cartea lui M. Niţescu (despre Proletcultism), 'fiindcă se apropiau alegerile şi trebuia să le câştigăm - noi, opoziţia…'

DCM: "noi, opoziţia"! Care, voi, opoziţia, DCM-ule?

Am mai scris asta? De câte ori? De douăzeci? Până la o sută mai am, mai am…

Sâmbătă 24 aprilie 2010

Azi mi-a trimis Valerian Stan partea a doua a textului său: "Procesul Goma: deruta magistraţilor?". Am lipit-o de prima.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Recentul număr al *Observatorului cultural* este închinat lui Mircea Martin. Îl tămâiază, îl ditirambizează Paul Cernat, despre… etica "jocului secund" al criticii - ar fi trebuit recitit articolul şcolăresc al Martinului Mircea din 1999 despre "Jurnalul de exil" - atribuit mie, prin grila *eticii* martiniene, dar cine să o facă : chiar Paul Cernat, ucenicul său ascultător?; Alexandru Matei?; cu atât mai puţin Delia Ungureanu - care, printre altele, îi urcă în slăvi… stilul! Stilul, da, ar fi fost de studiat, mai cu seamă în articolul despre mine, apărut în numerele 45, 46 şi 47 (1999) ale revistei *22*, nu doar o înşiruire de inexactităţi, ca să nu le spun: minciuni, dar infantilisme.

În 1999 îl descopeream - surprins - pe *acest* Mircea Martin. O vreme crezusem că se află într-o criză de durere de măsele (*altă* opinie aveam despre el).

Iată că după un deceniu mi se confirmă durerea de… cap, handicapantă la Mircea Martin, prin mizerabila, murdara manevră (editorială!) în legătură cu Fondane, atacîndu-l pe Mihai Şora. Am re-găsit în textele polemice al sale cu Şora aceeaşi orbire, aceeaşi mărginire, aceeaşi rea-credinţă, acelaşi venin de masturbaţionist - acelaşi stil - (acum înţeleg: al neputinciosului, al sterilului) ca şi în textul din 1999 împotriva mea.

Duminică 25 aprilie 2010

Iată cine a impus limba moldovenească:
Literatura şi Arta: Nr.16 Miercuri, 21 Aprilie 2010

"V. Voronin afirmă că limba noastră e "moldovenească" pentru că aşa e menţionat în Constituţia R. Moldova, iar tot ce e scris în Constituţie e adevărat. Ca şi cum aceasta ar fi fost scrisă de însuşi Dumnezeu.

Proiectul de Constituţie a fost elaborat timp de vreo 4 ani de către o comisie cu autoritate, din care făcuse parte şi subsemnatul. În timpul discuăiilor, nici unul dintre membrii comisiei nu s-a îndoit pentru nici o clipă că limba vorbită de locuitorii republicii este româna, iar poporul nostru este parte a poporului român.

Declaraţia de Independenţă, adoptată la 27 august 1991, servea drept preambul al Constituţiei ţării.

Deputaţii care au venit în Parlament în 1994 n-au elaborat o altă Constituţie, ci doar au schimbat-o pe ici-colo, în părţile ei esenţiale.

În viziunea acestora, Republica Moldova nu mai era stat naţional, unitar, locuit de o populaţie românească ce vorbeşte româneşte, cum se afirma în varianta definitivă, ci – unul polietnic, împărţit în autonomii şi cu "limba moldovenească" de stat.

Sfidându-se adevărul ştiinţific, s-a revenit la valorile sovietice,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

care au fost "consfinţite", păgâneşte, în Constituţie.

Atât V. Voronin cu consilierii săi, cât şi miniştrii A. Stratan, V. Ţvircun ş. a., dar şi presa loială guvernării, inclusiv protagoniştii (aceiaşi) emisiunii "Mai ai ceva de spus" de la postul antimoldovenesc de televiziune NIT al magnatului B. Birştein, au afirmat cu diverse ocazii, ca să-i apere pe comunişti, că nu comuniştii au fost cei care au fixat termenul de "limbă moldovenească" în Constituţie, aceştia lăsând să se înţeleagă că chiar democraţii l-au pus acolo, ca acum tot dânşii să se revolte.

Dar aşa să fie oare?!

Cine sunt cei care ne-au condamnat la acest război civil de uzură?

Cine sunt blestemaţii care ne-au creat probleme încă pentru o sută de ani înainte, cum se lăudau chiar dânşii în 1994?!

În Parlamentul care a votat Constituţia, din cele 103 mandate – 84 aparţineau comuniştilor, împărţiţi în membri ai Partidului Democrat Agrar şi ai Alianţei Partidului Socialist – Interfront, şi doar 19 mandate fuseseră atribuite Alianţei ţăranilor şi Intelectualilor şi celor din Alianţa Frontului Popular din Moldova.

Iată numele celora care au decis numele limbii noastre:

P. Şornikov (de naţionalitate rus, interfrontist);

V. Nosov (preşedintele Interfrontului, rus);

V. Solonari (vicepreşedinte al Interfrontului, rus);

V. Krâlov (lider al Interfrontului, rus);

V. Goncear (interfrontist, de naţionalitate rus);

V. Morev (de naţionalitate rus);

A. Gorodniţki (militar, rus);

E. Mazur (interfrontist, rus);

S. Beznoşcenko (militar, rus);

I. Trombiţki (interfrontist, rus);

M. Sidorov (rus, înainte de a fi deputat în Parlamentul Republicii Moldova, a fost ministru al Justiţiei în guvernul de la Tiraspol, ministerul său condamnându-l pe I. Ilaşcu, şi nu doar pe el, la moarte, iar pe alţi colegi de-ai acestuia la ani grei de detenţie);

A. Zakrevski (rus);

C. Spiridonov (rus);

A. Nemţev (rus);

T. Angheli (găgăuz, antiromân inveterat);

V. Peremienko (rus);

N. Oleinik (ucrainean, nu vorbeşte limba de stat);

D. Todoroglo (găgăuz, din 1998 – deputat comunist);

V. Cecan (din 1998 – deputat comunist);

V. Zlacevschi (din 1998 – deputat comunist);

S. Dragan (bulgar, din 1998 – deputat comunist);

I. Zabunov (bulgar);

A. Muravski (ucrainean, nu vorbeşte limba de stat);

M. Russu (din 1998 – deputat comunist);

V. Stepaniuc (din 1998 – deputat comunist);

D. Prijmireanu (din 1998 – deputat comunist);

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

A. Lazarev (Artiom Lazarev, cunoscut istoric antiromân, autor al unor monografii monumentale de falsuri);

V. Stati ("celebrul" adept al moldovenismului primitiv şi agresiv, autorul cunoscutului dicţionar tâmpit moldo-român, după 1998 – deputat comunist);

V. Senic (lider al partidului socialiştilor, după ce i-a expirat mandatul de deputat, a predat "l. moldovenească" la Universitatea din Tiraspol);

A. Cepoi (unul dintre cei mai isterici antiromâni, ajuns în Parlament pe lista socialiştilor comunişti);

L. Iachim (o mulgătoare vorbăreaţă din Truşeni, care era plină de cunoştinţe lingvistice ca broasca de păr);

L. Tabără (un individ fără scrupule, care nu are în viaţă nimic sfânt, decât cariera);

D. Moţpan (preşedinte al Partidului Democrat Agrar şi preşedinte al Parlamentului, cel care se revolta că în librării nu se vinde "globul Moldovei");

A. Diaconu (vicepreşedintele lui D. Moţpan, om cu foarte multe ambiţii şi cu foarte puţină carte);

S. Gradinar (interfrontist, rus);

D. Uzun (interfrontist, rus);

I. Micu (preşedinte de colhoz din Iechimăuţi, după ce-a depus mandatul de deputat, a fost arestat pentru tâlhării în proporţii deosebit de mari);

A. Versteac (preşedinte de colhoz din Taraclia, când lua cuvântul – roşea microfonul, pentru că spunea numai prostii);

A.Popuşoi (recent, ca director al Departamentului "Moldsilva", a interzis ca în pădurile Moldovei să se vorbească limba română, e şi preşedinte al defunctului Partid Democrat Agrar);

T. Olaru (preşedinte de colhoz, numit în fruntea Radioteleviziunii);

D. Diacov (deputat agrarian, azi preşedinte al Partidului Democrat);

N. Andronic (deputat agrarian, azi preşedinte al Partidului Popular Republican);

D. Zidu (găgăuz, fost ministru sovietic al învăţământului, propagator al valorilor sovietice);

M. Leviţki (fosta "maica Tereza", pe ale cărei mâini se aflaseră timp de 4 ani toate ajutoarele umanitare ce veniseră în republică);

A. Russu (preşedinte de colhoz);

Gh. Lungu (preşedinte de colhoz);

L. Paladi (preşedinte de colhoz);

M. Curchi (preşedinte de colhoz)…

Alţi deputaţi: P. Lucinschi (a propus, drept compromis, să se indice în paranteze şi "limba română", Carauş, Gaibu, Puica, Beşleaga, Nedranco, Jeleapov, P. Cojocaru, I.Ţurcan, C.Platon, M. Stratulat, M.Ştefaneţ, V. Rusu, G.Mihailă, M. Ceban, Ţurcan, G. Bratunov, V. Vartic, Fimuc, E. Rusu, I. Ungureanu, N. Tcaciuc, Roman, A.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Cibotaru, Gh. Marin, E. Grabovschi, I. Popov şi încă vreo câţiva "herostraţi", ale căror nume pentru moment îmi scapă, dar pe care istoria, sunt convins, nu va pregeta să-i sancţioneze după merit.

Ei au decis destinul limbii noastre.

Ei au certat societatea pentru mai multe decenii înainte.

Cei mai mulţi dintre "lingviştii" de mai sus, care şi-au expus categoric părerea despre limba pe care au vorbit-o E. Coşeriu şi B. Petriceicu-Hasdeu, n-au nimic în comun cu poporul nostru, nu cunosc barem nici "limba moldovenească", pe care au promovat-o, sfidând adevărul ştiinţific şi bunul-simţ.

Care dintre ei e democrată! Care dintre cei enumeraţi mai sus nu e comunistă!

Prin decizia sa din 9 septembrie 1994, la câteva luni de la hotărârea Parlamentului din 28 iulie 1994 de a fixa în articolul 13 al Constituţiei Republicii Moldova că "limba de stat e limba moldovenească", Prezidiul Academiei de Ştiinţe a Republicii Moldova conchide:

"Articolul 13 din Constituţie trebuie să fie revăzut în conformitate cu adevărul ştiinţific, urmând a fi formulat în felul următor: "Limba de stat (oficială) a Republicii Moldova este limba română".

Dar ţi-ai găsit!

Parlamentul interfrontist-agrarian (comunist) a insistat în eroare, concluzionând: "Noi ştim mai ghini şi limbî vorghim!"

Dânşii doreau să ne facă pe toţi, de la mic la mare, ca ei, adică să nu vorbim limba română, ci s-o behăim, s-o mugim, s-o lătrăm, s-o nechezăm, s-o coviţăim…

Aşa ne doreşte şi agramatul Voronin.

Reuşi-va oare?!

Nicolae DABIJA

Luni 26 aprilie 2010

Din acelaşi număr al revistei *Literatura şi Arta*,
acest binevenit omagiu:

"**O scurtă trecere în revistă a relaţiilor de prietenie moldo-polone**

Destinul istoric a închegat de-a lungul secolelor relaţii de vecinătate şi bună înţelegere, de toleranţă şi prietenie între Moldova şi Polonia.

Semne ale unor legături ale populaţiei din spaţiul est-carpatic cu polonezii sunt atestate încă până la constituirea Ţării Moldovei. În anul 1300, polonezii şi nemţii au pus temelia oraşului Baia, care a devenit ulterior prima capitală a Moldovei. În anii 1325-1326, "vlahii" de la est de Carpaţi, alături de polonezi, ruteni şi lituanieni, au participat la expediţiile regelui Poloniei, Vladislav Lokietek împotriva Marcgrafului de Brandenburg.

Aceste bune relaţii s-au cristalizat în timp şi s-au respectat atât la nivel oficial, cât şi în relaţiile personale, de la om la om. Începând cu Bogdan I şi până la Dimitrie Cantemir, de la Kazimierz cel Mare până la Jan Sobieski, relaţiile moldo-polone - de suzeranitate şi vasalitate, militare şi comerciale, dinastice şi culturale, de mariaj şi spirituale - au fost menţinute şi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

îmbunătăţite, extinse şi aprofundate.

Raporturile politice oficiale dintre Ţara Moldovei şi Polonia îşi au începutul în anul 1387, timp în care domnul Ţării Moldovei Petru Muşat a depus regelui Poloniei Wladyslaw Jagiello un act de omagiu. Acest act reprezenta primul act politic ce vizează relaţiile de vasalitate-suzeranitate dintre Moldova şi Polonia. Prin acest document s-a fixat delimitarea teritorială, „graniţa veşnică", între Ţara Moldovei şi Uniunea Polono-Lituaniană, s-a pus temelia alianţei politico-militare moldo-polone, creându-se astfel condiţii favorabile unei dezvoltări reciproc avantajoase a relaţiilor economice, politice şi culturale între ambele ţări.

În baza acestei alianţe militare cu Polonia unităţile moldovene au participat cot la cot cu oştirile poloneze în luptele cu Ordinul Cavalerilor Teutoni la Grünwald (1410) şi la Marienburg (1422).

Pe timpul domniei lui Laţcu-Vodă, fiul lui Bogdan I, în târgul Siretului a fost creată prima episcopie catolică, în fruntea ei aflându-se un episcop de origine poloneză, Andrzej de Krakow.

Prin intermediul cunoscutului drum comercial moldovenesc, care unea oraşele polone cu porturile dunărene şi cele de la Marea Neagră, s-au stabilit relaţii comerciale între negustorii moldoveni şi polonezii din Lwow şi Krakow, locuitorii altor centre de la frontiera moldo-polonă. Mulţi dintre negustorii moldoveni deţineau aşa-numitul indigenat, un fel de dublă cetăţenie.

Un loc aparte la consolidarea relaţiilor dintre curtea domnească a ţării Moldovei şi cea a regilor polonezi revine înrudirii familiilor domnitoare. În anii 1387-1432, aproape toţi domnii Moldovei stabiliseră relaţii de rudenie cu regii polonezi: Petru Muşat (1375-1391) fusese căsătorit cu o rudă a regelui Wladyslaw al II-lea; Anastasia, soţia domnului Roman I (1391-1394), era o rudă apropiată a regelui polon; Domnul Ştefan I (1394-1399), fusese căsătorit cu una dintre rudele lui Jagiello, iar Alexandru cel Bun se căsătorise cu Ryngalla-Ana, sora lui Witold, mare-cneaz al Lituaniei şi vară lui Jagiello. Toate cele patru fiice ale lui Eremia Movilă s-au căsătorit cu mari nobili polonezi.

Să reţinem şi faptul că în Polonia şi-au făcut studiile marii noştri cărturari: Mitropolitul Kievului Petru Movilă, Mitropolitul Moldovei Dosoftei (trecut la Domnul la Zolkiew, pe pământ polonez), primul cronicar al Moldovei Grigore Ureche, care, fiind mare sfetnic la Curtea Domnească, a promovat în politica externă ideea polonofilă de izbăvire a Moldovei de turci numai în alianţă cu Polonia creştină. Alte personalităţi ale noastre, ale tuturor românilor, instruite de şcolile poloneze, sunt cronicarii Miron şi Nicolae Costin, dinastia Hâjdău-Hasdeu – Boleslav, Thadeu, Alexandru Hâjdău, ultimul fiind tatăl academicianului român de origine basarabeană Bogdan Petriceicu Hasdeu. Notăm aici şi faptul că toţi bunicii şi străbunicii lui Bogdan Petriceicu Hasdeu pe linia Petriceicu au fost polonofili şi au optat nu numai pentru o alianţă creştină cu Polonia, dar chiar pentru unirea Moldovei cu Polonia. Ataşaţi de marea cultură şi istorie poloneză au fost domnitorul Moldovei, scriitorul şi filozoful Dimitrie Cantemir, care vorbea fluent limba polonă, şi marele nostru poet clasic şi diplomat Vasile Alecsandri, care în poemul său Pohod na Sibir a deplâns surghiunirea în Siberia a marilor conducători ai celei de-a treia răscoale a polonezilor, înăbuşită în sânge de Rusia ţaristă în anul 1864. Legat de Polonia este şi un important document al culturii româneşti: marele-logofăt Luca Stroici, care se refugiase la Krakow (Cracovia), unde îşi făcuse, de altfel, şi studiile, a scris pentru prima dată

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Tatăl Nostru în limba română, cu grafie latină, considerat unul dintre primele documente româneşti de importanţă majoră scrise cu alfabet latin.

În mai multe momente de grele încercări pentru Ţara Moldovei, Polonia intervenea în favoarea Moldovei, contribuind la menţinerea integrităţii teritoriale şi suveranităţii Ţării Moldovei. Domnitorul Ştefan cel Mare a acordat o atenţie prioritară îmbunătăţirii relaţiilor dintre Moldova şi Polonia, fiind confirmat protectoratul Poloniei asupra Moldovei şi apărarea ei de uneltirile expansioniste ale altor state vecine. La marea bătălie de la Vaslui (1475) împotriva oştirilor otomane, alături de ostaşii moldoveni, au participat şi 2000 de polonezi. Pe pământul Moldovei a căzut vitejeşte în lupta cu otomanii hatmanul Poloniei Stanislaw Zolkiewski (1620). Un an mai târziu, la nordul Moldovei, în satul Berezovca, fiul bravului comandant de oşti a ridicat în memoria tatălui său unul dintre cele mai vechi monumente istorice de pe teritoriul Republicii Moldova: un obelisc din piatră, cu memorabila inscripţie „Oricine-ai fi, învaţă să mori frumos şi plin de pasiune pentru Patrie". După mai multe distrugeri, monumentul a fost restabilit în anul 2003, locul din jurul obeliscului fiind declarat spaţiu sacru. Diaspora poloneză organizează aici, în fiece an, manifestări culturale şi spirituale.

Politica de apropriere a Moldovei de Polonia a fost promovată, în special, de domnitorii Petru Rareş, Alexandru Lăpuşneanu, Vasile Lupu. Anume în sec. XVI - XVII relaţiile comerciale şi culturale dintre aceste două state au cunoscut un avânt extraordinar.

Comunitatea destinului istoric al Moldovei şi Poloniei din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea – începutul secolului al XIX-lea este marcată de dezintegrarea teritorială a lor, ambele ţări fiind împărţite între marile puteri europene de atunci. În aceste condiţii, contactele directe între Moldova şi Polonia au slăbit considerabil. Adoptarea primei Constituţii poloneze din 3 mai 1791 a avut o influenţă benefică asupra fruntaşilor vieţii publice din Moldova. În momentele grele pentru istoria Poloniei, insurgenţii polonezi, participanţi la răscoalele polonezilor din 1794, 1830-1831 şi 1864, îşi găseau adăpost în Moldova, salvându-şi viaţa de prigoana autorităţilor ţariste.

Un contingent considerabil de polonezi au emigrat pe teritoriul Basarabiei, unde au format un şir de localităţi populate preponderent de locuitori de origine poloneză: Stârcea (Glodeni), Duruitoarea Nouă (Râşcani), Hârtop (Făleşti), Raşcov, Slobozia-Raşcov (Camenca), Grigorăuca, Petropavlovca, Coada Iazului (Sângerei) etc. O însemnată diasporă a polonezilor a fost atestată la Chişinău, Bălţi, Tighina, Tiraspol, Râbniţa, Orhei, ceea ce le-a permis polonezilor să-şi conserve limba, tradiţiile naţionale şi să practice cultul catolic.

Menţionăm în mod special faptul că diaspora poloneză a susţinut mişcarea de eliberare naţională a moldovenilor din Basarabia, aspiraţiile populaţiei majoritare. Astfel, Feliks Dudkiewicz, membru al Comitetului Naţional al Polonezilor din Basarabia, deputat în Sfatul Ţării, s-a pronunţat în favoarea autodeterminării culturale şi teritorial-politice a Basarabiei, a susţinut cu ardoare declaraţia de independenţă a Republicii Democratice Moldoveneşti. La şedinţa Sfatului Ţării din 27 martie 1918, Feliks Dudkiewicz a rostit un discurs memorabil, manifestând o atitudine onestă şi un model de comportament civic, plin de devotament faţă de Moldova (Basarabia).

Feliks Dudkiewicz a declarat următoarele: „E foarte greu să vorbesc în limba poporului care i-a asuprit atâţia ani pe moldovenii din Basarabia, aşa cum i-a asuprit pe poloni. Aş vorbi în limba mea, dar nu m-aţi înţelege Dvs.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Aş vorbi în limba Dvs., dar nu o cunosc. În numele naţiunii poloneze susţin unirea aşa cum o cer moldovenii – stăpâni de drept ai acestei ţări. M-am ridicat la această tribună doar ca să arăt bucuria noastră, a polonezilor, pentru actul istoric săvârşit, prin care actualizaţi dreptul popoarelor de a-şi hotărî soarta, realipindu-vă la sânul maicii de la care aţi fost rupţi cu de-a sila acum mai bine de 100 de ani. Doresc neamului românesc viitorul frumos pe care îl meritaţi."

Reprezentanţi ai diasporei poloneze au devenit cunoscuţi oameni de ştiinţă, cultură, au avut activităţi publice şi militare. Între aceştia, menţionăm pe generalul-locotenent Marcelin Olszewski, care la începutul secolului al XX-lea a fost comandant militar al oraşului Tighina, unde a deschis o şcoală gimnazială cu predare în limba polonă, a ctitorit o biserică romano-catolică, unde a şi fost înmormântat. O relaţie specială de prietenie l-a legat pe cunoscutul om politic şi de cultură român Constantin Stere, originar din Basarabia, de preşedintele Poloniei Jozef Pilsudski, ambii fiind trimişi în surghiun în Siberia pentru activitatea revoluţionară, unde s-au şi cunoscut.

Cu polonezii şi popoarele baltice suntem fraţi de suferinţă, victime ale Pactului Molotov-Ribbentrop din 23 august 1939, care a avut un impact dramatic asupra integrităţii teritoriale şi suveranităţii Poloniei, României (raptul teritorial al Basarabiei, Nordului Bucovinei şi Ţinutului Herţa) şi Ţărilor Baltice. Precizăm, totodată, că circa 12 mii de moldoveni au plătit cu preţul vieţii eliberarea Poloniei de sub ocupaţia fascistă.

Perioada contemporană, de după 1991, reprezintă o etapă semnificativă în cadrul evoluţiei istorice a relaţiilor dintre Republica Moldova şi Polonia. Polonia a fost printre primele ţări care au recunoscut Independenţa Republicii Moldova (1991). La numai câteva luni de la adoptarea Declaraţiei de independenţă a RM, în februarie 1992, a fost semnat Tratatul moldo-polon de cooperare economică, iar în anul 1994 – Tratatul de prietenie şi colaborare între Republica Moldova şi Republica Polonia, precum şi alte acorduri interguvernamentale. Polonia a susţinut în mod hotărât independenţa şi integritatea teritorială a Republicii Moldova, eforturile statului nostru în procesul de soluţionare a diferendului transnistrean, de integrare în comunitatea europeană şi în diverse organisme internaţionale. Să nu uităm şi faptul că polonezii, împreună cu suedezii, sunt iniţiatorii Parteneriatului estic, proiect care ne-a deblocat în mod real drumul spre Uniunea Europeană, oportunitate pe care o valorifică în prezent Alianţa pentru Integrare Europeană din Republica Moldova. Acest proiect strategic, dar şi creditul de 15 mln dolari, acordat recent de statul polonez Guvernului AIE, în condiţii avantajoase, sunt doar două dintre faptele concrete pe care le-a făcut pentru Republica Moldova PREŞEDINTELE POLONIEI, LECH KACZYNSKI, victimă a catastrofei aviatice de lângă Smolensk (10 aprilie 2010).

Să recunoaştem, în context, că Polonia face parte dintre avocaţii sinceri, dezinteresaţi în procesul de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeana, alături de România, Lituania, Estonia, Letonia şi alte state care au suportat regimul comunist de tip sovietic şi care înţeleg perfect aspiraţia Republicii Moldova de revenire în familia europeană.

Un rol important în cadrul relaţiilor moldo-polone îl au relaţiile din domeniul ştiinţei. O încercare îndrăzneaţă de revigorare a colaborării dintre oamenii de ştiinţă din Polonia şi Republica Moldova s-a operat în anul 1995, prin organizarea în or. Lublin a simpozionului Polonezii în Moldova. În anul 1997, Guvernul Republicii Moldova şi Guvernul Republicii Polone semnează Acordul de colaborare culturală şi ştiinţifică, completat ulterior prin

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

semnarea unor acorduri de colaborare între Academia de Ştiinţe a Republicii Moldova, Universitatea de Stat din republica Moldova, Academia de Studii Economice şi instituţiile similare din Polonia. În cadrul instituţiilor academice au avut loc un şir de manifestări ştiinţifice comune, consacrate relaţiilor istorice moldo-polone, personalităţilor marcante din Polonia şi Moldova, între care comemorarea hatmanului Stanislaw Zolkiewski (2003), evocarea dinastiei Movileştilor (2005) ş. a.

O contribuţie substanţială la extinderea şi aprofundarea relaţiilor moldo-polone revine diasporei polone din Republica Moldova. După proclamarea suveranităţii Republicii Moldova, în anul 1990, a fost fondată Societatea Culturală Poloneză, primul preşedinte al acestei organizaţii fiind ales academicianul Tadeusz Malinowski. Ceva mai târziu au fost create Casele Poloneze la Chişinău şi Bălţi, precum şi alte organizaţii culturale ale diasporei poloneze de la noi. Un rol aparte în consolidarea relaţiilor moldo-polone îl are Centrul de Susţinere a Antreprenoriatului, Exportului şi Tehnologiilor Avansate, care reprezintă interesele oamenilor de afaceri din cele două state prietene.

Câteva repere legate de mândria naţională a polonezilor de pretutindeni

De numele polonezilor este legat începutul sfârşitului comunismului de tip sovietic. În septembrie 1980, la Gdansk, a fost constituită federaţia sindicală Solidaritatea (în polonă Solidarnosc), care a însemnat de fapt o mişcare anticomunistă fără precedent în spaţiul controlat de URSS. Primul lider al acestei mişcări a fost Lech Walesa (Laureat al Premiului Nobel pentru Pace), ales ulterior Preşedinte al Poloniei Libere, care, în cadrul activităţii la Solidaritatea a fost consiliat de un alt viitor Preşedinte al Poloniei, Lech Kaczynski.

Naăiunea polonă a dat umanităţii două mari personalităţi care au săpat decenii în şir groapa comunismului şi au contribuit decisiv, prin activitatea lor, la prăbuşirea comunismului din Europa. Aceşti mari şi demni polonezi sunt: Papa Ioan Paul al II-lea (Karol WojtyŁa, episcop de Cracovia în anul 1980), care are şi rădăcini româneşti, şi politologul Zbigniew Brzezinski, care a consiliat trei preşedinţi ai SUA.

Polonezii au dat lumii mari savanţi şi scriitori, distinşi cu Premiul Nobel, între care menţionăm: Marie Sklodowska-Curie, savantă, prima femeie căreia i-a fost acordat acest prestigios Premiu, singurul om de ştiinţă căruia i s-a acordat Premiul Nobel de două ori, pentru domenii ştiinţifice diferite – fizica şi chimia, a fost soţia fizicianului francez Pierre Curie, deţinător al Premiului Nobel, şi mama scriitoarei Irene Joliot-Curie, care s-a bucurat, de asemenea, de Premiul Nobel; Henryk Sienkiewicz, scriitor; Wladyslaw Reymont, scriitor; Czeslaw Milosz, scriitor; Wislawa Szymborska, scriitoare.

Fii vrednici ai poporului polonez sunt şi compozitorii clasici, cu renume mondial: Fryderyk Franciszek Chopin şi Michal Kleofas Oginski, care a fost şi un mare diplomat, luptător pentru idealurile de secole ale polonezilor.
Polonezi sunt şi marii regizori de film: Andrzej Wajda, Krzysztof Zanussi, Jerzy Kawalerowicz şi Roman Polanski.

Un nume de referinţă în cultura mondială este şi omul de teatru, regizorul polonez Jerzy Grotowski, fondatorul legendarului Teatru Laborator, reformatorul teatrului modern.

Revenind la personalităţile Republicii Moldova, puţini cunosc, probabil, faptul că marea noastră cântăreaţă de muzică uşoară şi populară Nina

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Crulicovschi are, pe linia tatălui său, viţă poloneză. Bunicul ei Simion Krulikowski, născut în Polonia, a fost mare gospodar, proprietar de pământuri şi lacuri în judeţul Orhei. A fost deportat în Siberia, împreună cu soţia sa Ana şi cu fiul Constantin, tatăl cântăreţei, care a fost ulterior şi deţinut politic. Străbunicul Ninei Crulicovschi - Franz Krulikowski - a fost un nobil polonez, diplomat, însărcinat cu afaceri externe ale Poloniei.

Am decis ca şi prin această scurtă trecere în revistă a relaţiilor moldo-polone să fim alături de poporul polonez, care trăieşte în aceste zile o cumplită dramă naţională, o suspectă decapitare a statului polonez de elita sa politică, în frunte cu Preşedintele temerar Lech Kaczynski şi Prima Doamnă – Maria Kaczynska, om de ştiinţă.

Poporul polon ne este un popor-frate întru Credinţă şi Libertate. Durerea polonezilor este şi durerea noastră. Ne exprimăm toată admiraţia şi recunoştinţa pentru această naţiune mândră, cultă, sufletistă.

Dumnezeu sa întărească şi să binecuvânteze Polonia!

Cu drag şi suflet,

Ion Jarcuţchi, doctor în istorie, AşM,

Luminiţa Dumbrăveanu, jurnalist, scriitoare

Vlad Pohilă, scriitor, lingvist, traducător de proză din limba polonă

Marţi 27 aprilie 2010

Azi, din presa de la Chişinău (*Timpul*).

Deşi vineri M. Ghimpu a declarat că va merge la Moscova, azi M. Ghimpu a schimbat macazul.

„La Moscova, pe 9 mai se vor aduna învingătorii, noi ce să căutăm acolo” a declarat la postul de radio „Vocea Basarbiei” preşedintele Parlamentului, şeful interimar al statului Mihai Ghimpu. Într-un interviu acordat lui Valeriu Saharneanu, Mihai Ghimpu a declarat că detaşamentul de militari moldoveni va merge la Moscova şi va participa la parada militară, el însă îşi anulează vizita. În context M. Ghimpu a făcut mai mute aluzii vizavi de situaţia tensionată din Alianţa de guvernământ. El a dat de înţeles că unii lideri din Alianţă „s-au pornit dur împotriva noastră, a liberalilor”, că Alianţa e pândită de pericolul destrămării: „Azi o crăpătură, mâine altă crăpătură şi Alianţă…crapă”. În context el i-a acuzat pe ceilalţi lideri ai Alianţei de lipsă de demnitate naţională, adăugând că aceştia îl forţează să semneze cu România acorduri în „limba moldovenească”, fără să dea nume concrete şi să precizeze despre ce fel de acorduri e vorba”.

Autor: Timpul.md

Comentarii:

1. De Ciprian la 24.04.2010, ora 12:40
Bravo Ghimpu, rusine pt. Filat

2. De mihai la 24.04.2010, ora 12:55
bravo! oare cine va pleca acum la moscova? 2 metri de bâl-bâl?

3. De bam la 24.04.2010, ora 12:56
foarte bine, asteptam acest pas, sa se duca filat cu godea, lupu, urecheanu sa-i linga pe rusi

4. De Hadrian la 24.04.2010, ora 12:57
O decizie corecta, care nu trebuie sabotata de catre alianta! Macar in ce priveste pro-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

pria persoana, tre sa poti sa alegi singur.

(…)

8. De osav la 24.04.2010, ora 13:21

-Alianţa Integrării Europene prin îndeplinirea cererii Rusiei!? -Filat, Lupu (Diacov), Urechianu sunt împreună cu Voronin !!! -Oare nu "Timpul" al mai lăudă pe Filată Acei care au slugit lui Lucinschii şi Voronin pot fi anticomunişti? -Bravo Ghimpu!!!

9. De Petrus la 24.04.2010, ora 13:30

Ce ar urma Moldova sa sarbatoreasca la Moscova, eliberarea romanilor de sub jugul...romanesc si instalarea celui mai nedemocratic regim din istoria omenirii, chiar de catre Imperiul Raului? Un pic de demnitate, va rog!

10. De Alexandru la 24.04.2010, ora 13:53

Domnul Mihai Ghimpu procedeaza corect !Probabil ca numai Domnia Sa cunoaste istoria.Ceilalti cunosc numai istoria URSS.Este regretabil ce se intampla,rusii si azi tin armata in RM cum poti sa te alaturi la treuca ocupantilor ? Un lucru bun insa este ca "patriotii" de urechian etc isi arata arama!Cel nascut sa se taraie -nu poate zbura!

11. De ion la 24.04.2010, ora 14:10

Laudă ţie D-le Gimpu, sper să fie începutul trezirii noastre. Jos mancurţii, jos vermii....

12. De Vlad la 24.04.2010, ora 14:12

Am ascultat emisiunea cu participarea dlui Ghimpu, si am conchis:ll Ghimpu a declansat deschis campania electorala, atacand aliatii sai actuali. Nu isi da seama ca/l arunca astfel pe Lupu in bratele comunistilor. E usor sa fii populist, dar e foarte dificil sa rezolvi problemele economice, puse pe capul unui alt lider al AIE

13. De SInuhe la 24.04.2010, ora 14:48

Apel către toţi oamenii de bună- credinţă! Marţi, 27 aprilie, la ora 17.00 veniţi să ne apărăm demnitatea naţională în scuarul de lângă monumentul lui Ştefan cel Mare şi Sfânt, protestând împotriva participării soldaţilor moldoveni la parada de 9 mai din Moscova! Este inacceptabil ca soldaţii noştri să mărşăluiască alături de o armată care, în alte uniforme, ne-a cotropit pământurile, ne-au împuşcat şi deportat bunicii sau părinţii! Aceeşi armată a tras în soldaţii nostri în timpul conflictului de pe Nistru şi tot ea ocupă până în prezent Transnitria, încălcând în mod flagrant integritatea teritorială a statului nostru! Noi nu vom celebra o victorie străină şi nu vom renunţa la demnitate! Cerem politicienilor să nu ne umilească ţara şi să anuleze participarea soldaţilor moldoveni la parada de 9 mai! Transmiteti acest mesaj mai departe!

14. De European la 24.04.2010, ora 15:40

Romanii obisnuiau ca dupa un razboi castigat sa aduca legati prizonierii de carul invingatorului la parada victoriei. Rusnacii vor sa faca asta nu doar dupa castigarea razboiului dar si la 100 de ani dupa terminarea lui. Pentru ei, umilirea invinsului trebuie sa se produca si dupa 4 generatii! Oare lumea nu poate spune odata Niet acestor energumeni?

15. De Valentin la 24.04.2010, ora 16:00

Bravo "nebunului frumos" Mihai Ghimpu. Naşte şi mica Moldovă oameni. Despre Urechian nici nu-i ce vorbi ,e pe ducă nu numai la Moscova, iar cu Lupu demult lucrurile sunt clare, el are electoratul lui şi trebuie să-l gâdile la burtă. Însă cu Filat lucrurile stau mai prost, el se vede că nu s-a vindecat de boala lui ? aprilie 2005. Nu m-aşi mira dacă la Moscova Filat l-ar trimite pe ministrul MAI, Catan. Acela i se supune fără crîcneală, a demonstrat-o numind la funcţii înalte torţionari.

16. De Radu P. la 24.04.2010, ora 16:05

Lui Vlad; dacă Lupu se va arunca în braţele comuniştilor atunci apele se vor limpezi total. În braţele comuniştilor a mai stat un "lider politic" şi acum e cadavru. Dacă chiar mai suportăm un timp, cel puţin scăpăm încă de un oportunist.Europa totuna e cu noi şi nu ne va lăsa baltă.

17. De Popa Tudor. la 24.04.2010, ora 16:15

Eu şi familia mea (părinţii,fraţii, surorile) am votat pentru echipa lui Filat. Ce rău îmi pare acum.

18. De Vald50 la 24.04.2010, ora 16:19

Ghimpu transforma betonul in praf. Sa nu ne miram deloc daca vor reveni comunistii. Ghimpu face totul pentru asta!E bine sa fii patriot, dar trebuie sa fii si agil, sa tii cont de realitatile concrte ale RM

19. De Fare la 24.04.2010, ora 16:26

Betonul e format din ciment, armatură, nisip, pietriş, etc.Toate aceste materiale sunt diferite. AIE e la fel. E bine că în AIE sunt diferite partide cu diferite opinii. Asta-i democraţia. Principalul să fie unite la un singur capitol,Moldova să progreseze.Iar cu

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

timpul apele se vor limpezi, puterea sovietică totuna se duce, încet-încet.

20. De vasile la 24.04.2010, ora 16:32

Om politic cu principii si cu obraz acest Ghimpu. Poate ca altii se cred mai destepti, dar la ce ne foloseste desteptaciunea lor, daca nu au coloana vertebrala dreapta?

21. De Andrei HAIDUCUL la 24.04.2010, ora 16:45

Bravo si respect, dle GHIMPU! sa stiti ca aveti ceea ce le lipseste majoritatii moldovenilor basarabeni: CARACTER! Aveti toata sustinerea si admiratia noastra. Cu asa politician nu ne este rusine sa iesim in Piata si sa spunem cine suntem si cine ne sunt ocupantii !

22. De profesoară la 24.04.2010, ora 16:45

Domnule Preşedinte M.Ghimpu trmiteţi-i la paradă cu totul şi pe Hadârcă (*Hadârcă, corespondentul lui Matei Cazacu? Cel care l-a confortat - pe Cazacu - în ideea că basarabenii, fiind moldoveni, sunt reactionari, nu vor Unirea!* n.m. P.G.)şi Lucinschi, care au readus comuniştii în ţară pe capul nostru, căde-ar pe capul lor secera şi ciocanul. Porciţii nu au obraz defel, cocoţaţi sus în Parlament... Ori aşteaptă să le scuipe obrazul, să se spele? Iar Filat o dat cu fundu de moale şi e dovadă că în cap nu prea are, vorba veche - se vede prin raţionamente ...goale. Avem totuş speranţa că Dorin Chirtoacă va fi la înălăimea aşteptărilor acestui neam. Iar fariseii - la gunoi!!!

23. De vasile la 24.04.2010, ora 16:48

pentru Vlad: de asta nici nu ne miscam timp de 20 de ani din punctul mort, pentru ca suntem "agili" si "tinem cont de realitatile din RM". In realitate, tinem cont de interesele noastre personale.

(…)

25. De Axente din Banat la 24.04.2010, ora 16:51

Felicitari Dle Ghimpu !!! Sunteti Roman ! Axente

26. De romeo la 24.04.2010, ora 17:04

Bravo Gimpu!!!!!!!!!!Demnitate!!!!!! !!!!

27. De romeo la 24.04.2010, ora 17:04

Bravo Gimpu!!!!!!!!!!Demnitate!!!!!! !!!!

28. De Anatol la 24.04.2010, ora 17:07

Bravo dl. Ghimpu - noi ne-am plans si-am plans de-ajuns- nu avem pentru ce defila in fata lui Medvedev, Putin si vom vedea cum nu va fi plecat capul lui Filat sau poate Lupu va ridica mana -spoate eu sa plec

29. De Miha_Ro la 24.04.2010, ora 17:15

Mare respect Domnule Ghimpu. Si nu te da poporul e cu tine. PL e forta care tre de sustinut in anticipate.

30. De radyk la 24.04.2010, ora 17:45

CTD(Ceia ce trebuia de demonstrat) Mi-i interesanta opinia referitor la Ghimpu cocheteaza cu Moscova::))

31. De Patrick la 24.04.2010, ora 18:17

Ca asa o hotarat Alianta nu trece. Va spalati pe maini. Folositi-va de dretul constitutional ca Presedinte al RM si de Comandant al Statului Major si ziceti tare si cu demnitate,NU!

32. De Ghita la 24.04.2010, ora 19:12

Nu are nimeni dreptul sa ne umileasca ostasii nostri,trimitandu-i.impotriva vointei lor.sa defileze alaturi de armata rosie-armata care ne-a cotropit.Sa plece poponarii,daca ard de dorinta.Bravo,domnule Ghmpu!Avem nevoie de multi barbati alde dumneavoastra.

33. De Val la 24.04.2010, ora 19:40

Sa stiti ca voronin tare se bucura ca a fost luata aceasta deciyie. Comunistii vor exploata la maxim acest lucru, surpandu/i electoratul lui Lupu

34. De mary b la 24.04.2010, ora 21:01

Aproape din primele zile ale Aliantei, am simtit cu totii ca lucrurile intre membrii ei merg nu chiar stralucit. Au inceput apoi "neconcordarile", atacurile "gingase", apoi fraza lui Filat cu "kinourile lui Ghimpu" si acum -- "priehali!". Alianta a murit! Avem un presedinte interimar de care nu tine cont nimeni, un parlament ciung, un premier care face ce vrea, un ex-candidat la functia de presedinte al tarii, care e mai mult prin Rusia decat in tara si un partid-alianta, condamnat la disparitie. Ce facem mai departe?

36. De Vlad la 24.04.2010, ora 22:16

pt Anatol Oare dl Ghimpu nu tine cont de interesele personale sau ale PL? A spus azi

clar: vedeti pe cine votati la anticipate, adica eu sunt marele patriot, iar ceilalti toti niste vanduti rusilor? Dupa mine, lucrurile sunt mult mai complexe, chiar exministrul roman Cioroianu a declarat ca RM va pierde daca nu va participa la parada de la Moscova. Comunistii vor profota din plin de acest moment si vor ataca cumplit AIE, viyand evident pe cei cu vederi proruse care au votat cu Lupu si chiar cu Urechian si Filat. Asa ca sa nu ne plangem ca revin comunistii foarte curand.

37. De titus la 24.04.2010, ora 23:10

Bravo PL-Ghimpu.PCRM va reveni la puteri la pastele cailor.Tot tineretul pro-vest din RM va fi adunat cu PL,restul alde Filat-PLDM,PD-Lupu-Diacov,AMN-Urechean poate sa caute un loc pe langa PPCD-Rosca.

38. De dacus la 25.04.2010, ora 00:19

Ghimpu a facut o miscare electorala de nota 10! Problema insa e daca totusi vor avea de castigat fortele necomuniste din RM! Tare ma tem ca vor castiga comunistii, caci anticipatele sunt inevitabile si vor avea loc nu peste ani!

39. De lilian la 25.04.2010, ora 07:38

daca nu era ghimpu, credeam ca iar am fost bagati in... bravo pl! oricum alianta se va reface dupa alegeri toti, absolut toti actorii actuali (sper ca urecheanu, in genere, sa nu sa se bage in alegeri ca da voturile comunistilor) se vor reuni in alianta. lupu nu se mai duce la comunisti, nu infloriti degeaba. oricum, neoalianta va avea > 52 deputati si vom trai mult mai bine. cert e ca filat a incercat sa atraga resursele electorale institutionale (politaii si neamurile lor, procurori, vamesi, graniceri, etc.), insa au pierdut ceva procente din electoratul de baza - intelectualii, in favoarea pl. intrebarea, deci, e: vom avea o moldova liberala sau liberal-democrata? cum n-ar fi, va fi foarte bine. si nu uitati: voronin, rosca si comunistii de talie republicana - la inchisoare!!!

40. De lilian la 25.04.2010, ora 07:38

daca nu era ghimpu, credeam ca iar am fost bagati in... bravo pl! oricum alianta se va reface dupa alegeri toti, absolut toti actorii actuali (sper ca urecheanu, in genere, sa nu sa se bage in alegeri ca da voturile comunistilor) se vor reuni in alianta. lupu nu se mai duce la comunisti, nu infloriti degeaba. oricum, neoalianta va avea > 52 deputati si vom trai mult mai bine. cert e ca filat a incercat sa atraga resursele electorale institutionale (politaii si neamurile lor, procurori, vamesi, graniceri, etc.), insa au pierdut ceva procente din electoratul de baza - intelectualii, in favoarea pl. intrebarea, deci, e: vom avea o moldova liberala sau liberal-democrata? cum n-ar fi, va fi foarte bine. si nu uitati: voronin, rosca si comunistii de talie republicana - la inchisoare!!!

41. De Nelu la 25.04.2010, ora 11:29

L-ati vazut pe Filat cum o pupa pe H. Clinton cand i-a dat bani, ii umblau ochisorii ca la lucifer, iar acum si-a infipt nasul la Putin, chiar si ceasul l-a pus pe mana dreapta ca marele democrat rus. Ce Barbat politic face asa? Doar Roshka, Diacov si alte putane.De ce se teme de rushi, oricum gazul se scumpeste, oricum vinul nu mai merge in cantitati mari sau poate e la datoria rushilor?! De Lupu nu avem ce zice, omul spune pe fata ca e prorus gen Ianucovici, o matahala, care venit in fruntea statului, a doua zi ne vinde cu totul.

42. De Gheorghe la 25.04.2010, ora 11:31

Azi, 25 aprilie, ITALIA, ALIATA A GERMANIEI in al doilea razboi modial, de rind cu Romania, sarbatoreste eliberarea de sub gugul fascizmului.Poate le urmam exemplul???Daca cinstim onoarea parintilor ,care sau scaldat in singe de razboi ,pentru a trai azi in pace,trebuie sa ne inchinam pina la pamint acelora care au pedepsit nemtii pentru agresiune fata de intreaga lume.

43. De getul la 25.04.2010, ora 11:36

desigur,dl Ghimpu isi face jocul politic propriu, plasandu-i intrr-o lumina foarte proasta aliatii, in special pe Filat. Asta e politica!

44. De vova la 25.04.2010, ora 11:52

Dl GImpu spune: Oamenii trebuie sa traga concluzia, cui dau votul. Unui om care lupta de 20 de ani si are echipa sau altora care ne amagesc ca sunt pentru limba dar fac milioane. Ma intreb. Ce inseamna asta? Tinta e clara: Filat! Dl Ghimpu se joaca cu focul, caci nu se poate sa ataci astfel colegii. Zice ca a cedat, dar de fapt a facut o miscare politica, profitand de sentimentele patriotice ale basarabenilor

45. De Ion la 25.04.2010, ora 12:06

Fostul Presedinte al Frantei, Generalul Sharl de Gol, (*sic!*) participant si el la razboi inca la a 20-a Aniversare a Razboiului, a propus sa nu se sarbatoreasca mai mult. Desigur, ca a avut dreptate, dar nu a fost sa fie. Este anacronic, sa marsaluim la Moskova. Domnilor sa fim seriosi, sa marsaluim la Moskova cu Armata a 14-a in

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

prag? SA Plece mai intii Armata Rusa de la Noi!!!

46. De Ion la 25.04.2010, ora 12:11

De acord cu toti ce au scris pina acum. Dar nici una din tarile enumarate nu este cu armata Rusa la ei acasa. Asa ca hai sa nu facem comparari nerelevante.

47. De alex la 25.04.2010, ora 12:40

cred ca Ghimpu nu era la curent de prezenta armatei a 14 in Transistria, ar aceasta era tot acolo cand dansul acceptase sa mearga la Moscova - i'o fi zis Dorin cei care cred ca armata a 14 o sa plece pur si simplu - faceti un efrot de cautati sensul termenului de realpolitik plus nu uitati de parteneriatul asimetric dintre rm si rusia - nu ei au nevoie de noi, ci rusia ramane cea mai mare piata de desfacere pt produsele noastre, care vor ramane tot in vama daca nu vom incerca sa amelioram relatiile cu Moscova

48. De Ion2 la 25.04.2010, ora 13:15

Mai fac si altii comert cu rusii. Acestea nu-s relatii, care merg numai daca tinem in cantonament permanent armata Rusa.

49. De vicu la 25.04.2010, ora 14:22

Dl Ghimpu joaca tare. La VB el a declarat ca i-a anuntat pe partenerii sai de coalitie ca daca s-a decis trimiterea slodatilor la moscova, atunci el nu pleaca. Dnii Filat, Diacov si Plesca insa fiind intrebati despre ultima decizie a dlui Ghimpu, s-au aratat surprinsi si se vede ca nu au stiut. Ma intreb cine minte? Inclin sa cred ca dl Ghimpu si-a dus de nas aliatii, ochind intreg electoratul proromanesc si proeuropean

50. De victor la 25.04.2010, ora 14:29

maldaveneste se numeste ceea ce a facut ghimpu CHIDANEALA. Se vede ca dl Ghimpu nu e atat de prost cum isi inchipuiau multi

51. De Nicolaescu la 25.04.2010, ora 15:01

Bravo pentru dl Ghimpu si mi-e rusine de celelalte componente ale Aliantei. Rusia isi bate joc de noi cum doreste, iar noi permanent ne tinem agatati de ea.

52. De prefer nicku' la 25.04.2010, ora 15:03

s.. poate ca ar fi fost bine daca d-l ghimpu,ca presedinte al rep.moldova,sa fi transmis oficial lui zmirnov (parca asa il cheama pe seful din transnistria),sa pregateasca 70 de soldati si sa se deplaseze personal,in fruntea lor,ca reprezentant al moldovei,la moskva,la marea defilare.

53. De lilian la 25.04.2010, ora 21:35

ptr victor>>>> chidaneala fac filat, zalupu, diacov... sa trimiti nepotii buneilor ucisi sa le faca chef porcilor! dansati asa in fata taranilor, nu in fata intelectualilor. mai era un penis, rosca, se pare, ii zicea. noi sintem ocupati. punctum. porkland trebuie declarata tara agresor si data la Haga sa compenseze tot. noi sintem chidaniti, victore, da tu ghimpu, ghimpu...

54. De lilian la 25.04.2010, ora 21:35

ptr victor>>>> chidaneala fac filat, zalupu, diacov... sa trimiti nepotii buneilor ucisi sa le faca chef porcilor! dansati asa in fata taranilor, nu in fata intelectualilor. mai era un penis, rosca, se pare, ii zicea. noi sintem ocupati. punctum. porkland trebuie declarata tara agresor si data la Haga sa compenseze tot. noi sintem chidaniti, victore, da tu ghimpu, ghimpu...

55. De stel la 25.04.2010, ora 21:45

De ce cand erau comii la putere, la aniversarea 60 ani de la sfarsitul razboiului, soldatii moldoveni nu au fost invitati la parada?? Acum a fost un paln bine pus la punct ca sa faca o bresa in AIE.

(…)

57. De mihail la 26.04.2010, ora 05:02

Dar cum ramine cu memoria celor peste 80 de ostasi moldoveni cazuti in lupta de la Bender din 1992,atacati miseleste de tancurile armatei a 14 rusesti ???Si astazi aceasta armata straina ne ocupa tara.D-lor Filat,Lupu in afara de interese,trebue de avut si demnitate nationala,nu va curviti ca Rosca...

58. De mihail la 26.04.2010, ora 05:52

Vreau sa adaug ca A.Lucasenco,presedintele Belorusiei,aliat al Rusiei si acesta a anuntat ca nu va participa la parada din Piata Rosie din Moscova"Pentru mine,-a spus el,principalul in ziua de 9 mai,sa ma aflu la Minsk,alaturi de poporul meu" Comentariile sint de prisos.RIA Regnum.

59. De mihail la 26.04.2010, ora 05:52

Vreau sa adaug ca A.Lucasenco, presedintele Belorusiei,aliat al Rusiei si acesta a anuntat ca nu va participa la parada din Piata Rosie din Moscova"Pentru mine,-a spus

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

el,principalul in ziua de 9 mai, sa ma aflu la Minsk,alaturi de poporul meu" Comentariile sint de prisos.RIA Regnum.

60. De Dan Mirca la 26.04.2010, ora 10:58

Stau în Bucureşti şi citesc. Citesc şi mă simt la Chişinău. E bine acasă.

61. De lilian la 26.04.2010, ora 11:39

ptr dan mirca>>>> ihi...

62. De lilian la 26.04.2010, ora 11:39

ptr dan mirca>>>> ihi...

63. De familia la 26.04.2010, ora 11:39

Bravo,domnule Ghimpu! Ne-ar place sa credem ca toti membrii AIE gindesc si actioneaza la fel.Ce sa cautam noi acolo?Cochite de cai morti?Polonezii s-ar fi dus?Dar noi nu suntem polonezi.

64. De Stalinus la 26.04.2010, ora 14:04

Romanii din Basarabia aveau nevoie de un lider adevarat ca sa-i stringa pe toti in jurul adevarului si acesta este Mihai Ghimpu care in ciuda multelor insulte pe care le-a indurat se dovedeste a fi un politician adevarat cu principii solide un om de caracter un mare patriot si mai nou un lider Charismatic si neinfricat.Romani Basarabeni ! in jurul lui Ghimpu si al Pl-ului exista certitudinea ca veti si vom invinge.Ghimpu in galeria mariloer romani Ghimpu Presedinte!

65. De Alexandru la 26.04.2010, ora 23:30

Bravissimo!!Mai nu m-am dezamăgit în PL

*

Mihai Ciucanu îmi transmite (nu am înţeles care e sursa, ceva în genul *SolLetico AdrEnalinicO*):

"lunedì 26 aprile 2010 **Din Calidor**

"*Sto nel calidor.*
Nel calidor di casa.
Sto nel calidor della nostra casa di Mana.
Sto nel calidor e tremo.

Paul Goma, uno dei maggiori scrittori romeni contemporanei, privo della cittadinanza romena, simbolo della dissidenza antisovietica, ribelle a voce alta.

Paul Goma, uomo esiliato, figlio di maestri, nato in un villaggio difficile, in una zona rurale, bambino dall'infanzia profuga.

Ho avuto, in questi giorni, la fortuna di lavorare alla splendida traduzione che Davide Zaffi ci propone di questo capolavoro: Din Calidor, un testo ricco, denso, forte. Un testo che non solo inquadra un periodo complesso per l'attuale Repubblica Moldova, la Bessarabia del decennio '35-'45, ma che lo fa partendo dal vissuto di un bambino, lo fa con le parole di un adulto che si ripensa bambino, lo fa da un luogo speciale, il calidor.

E dal calidor che si racconta, che si ripercorre, che riordina, ripassa, ripensa, a volte s'indigna, altre sorride. Din calidor, la veranda, è il punto di vista privilegiato da cui osserva la storia che s'intreccia con la sua storia. Non sceglie una finestra, non una porta, non un dentro, né un fuori. Paul Goma sta nel calidor, e posso quasi vedere la luce che filtra e gli illumina gli occhi, come quando il sole tramonta in autunno, in obliquo, senza che lui lo sappia, e posso quasi sentire un leggero vento che gli s'insinua tra rughe.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Il calidor, il luogo della bella nostalgia (kali-dor) come lui stesso afferma nel primo capitoletto; un luogo a metà tra il dentro e il fuori, in un quasi fuori non definitivo, un fuori ravvicinato.

Un luogo che permette di descrivere l'incanto anche dove sembrano esserci solo miseria, ignoranza, guerre e occupazioni.

È dal calidor, a metà tra il passato e il presente negato che Goma ci invita a guardare, come se scorresse davanti ai nostri occhi, la storia, [ci chiama, ci chiede di metterci al suo fianco, e mentre racconta a volte sussurra ...e mi prosciugo di nostalgia] la storia della Bessarabia, la sua storia di bambino, la storia del suo paese, di suo padre e di sua madre, la vita della Romania rurale. È da lì che riesce a farci conoscere le pieghe di una cultura sempre piuttosto sottovalutata, a volte denigrata. È da lì che prende vita un mosaico dai colori sgargianti, di sicuro come le storie disegnate sui tappeti...

Sp di Sara Passerini

·.·Miercuri 28 aprilie 2010

Azi m-am ridicat din boală, din bătrâneţe ceva mai alert: am găsit în cutia poştală (electronică) două semne bune:

- cronicheta italiană a **Calidorului**, trimisă de amicul Mihai Ciucanu;

- un mesaj de la Daniela Goma (despre florile lor din care au supravieţuit doar cactuşii); îmi explică: nu are timp, iar când are, le dă prea multă apă…

Draga de ea, se protejează. Chiar de ar fi vrut, nu ar fi putut explica pieirea florilor din apartament (şi supravieţuirea doar a cactuşilor) prin moartea năpraznică, în august trecut, a tatălui său, Ionel Goma. Păstrez pe ecran, la îndemână (!) o fotografie făcută într-un parc din Chişinău, prin iulie 2009, deci înainte de accident, trimisă acum vreo două luni: ei trei: mama, iradiind de frumuseţea femeii la patruzeci de ani, tatăl, mare (va fi avut spre doi metri), voinic… potolit - şi Floarea Darurilor, Daniela, care încă nu va fi avut 17 ani. Când mi-e dor de ei (sau: când ñi-i jăli, la mine, acelaşi lucru), clickez pe iconiţa lor şi îmi răsare pe ecran icoana fericirii unei familii - a mea, familia - care peste vreo săptămână avea să să spargă în ţăndări, prin moartea lui Ionel - de n-au supravieţuit decât cactuşii.

Joi 29 aprilie 2010

Flori Bălănescu îmi transmite că răspândirea ştirii că va apărea **Calidorul** şi în italiană a provocat câteva cuvinte bune - cele mai de mirare fiind ale lui Dorin Tudoran, care îşi aduce aminte că *Agora* lui a publicat primele pagini în româneşte ale

Calidorului - am impresia că *Dialogul* lui Solacolu a fost primul; Gabi Pleşea (*"Manccia! E un sucesso maggiore per il nostro carrissimo Paul Goma. Bravissimo ragazzo."*); Mihai Vakulovski, cere imaginea copertei şi două-trei pagini din traducere, de reprodus în *Tiuk!* Pe de altă parte, ieri eu primisem direct de la expeditori: Viorel Ilişoi şi Urşii di la Eş…

Am scris lui Zaffi să-mi trimită coperta şi o mostră de traducere.

*

Din *Literatura si Arta* nr. 17:

"**Execuţiile în masă din RASSM în perioada Marii Terori (1937-1938)**

Continuăm elucidarea crimelor comise de regimul totalitar-comunist din fosta RASSM în timpul Marii Terori din perioada 1937-1938. Aşa cum menţionasem în episoadele precedente, condamnările la ani grei de închisoare sau de lagăre de concentrare, executarea miilor şi miilor de persoane inocente, în baza unor simulacre de procese, deveniseră un fenomen aproape permanent în anii '30 ai secolului XX în „autonomia moldovenească". Apogeul acestor atrocităţi a fost atins în perioada Marii Terori, când, în fosta RASSM, în decursul unui an şi trei luni, au fost executate circa 5000 de persoane. Maşina diabolică a morţii funcţiona în această perioadă la turaţii maxime. Condamnările la moarte şi la ani grei de lagăre erau pronunţate şi puse în aplicare în regim non-stop. Crima era pusă pe bandă rulantă, aceasta făcând ravagii zguduitoare prin localităţile din stânga Nistrului.

Uneori, între un simulacru de proces, instrumentat de Troica specială, şi executarea propriu-zisă a condamnaţilor la moarte era o distanţă de timp de câteva ore, aşa precum a fost, de pildă, şi în cazul unui grup de persoane care figurau în procesul-verbal nr. 22 al Troicii speciale de la Tiraspol. Aceştia, în număr de 13 oameni, au fost condamnaţi la moarte pe 25 noiembrie. A doua zi, pe 26 noiembrie 1937, Rivlin, şeful NKVD-ului de la Tiraspol şi preşedintele Troicii speciale a RASSM, îi ordona lui Pervuhin, secretarul operativ al NKVD-ului din „autonomia moldovenească", să execute sentinţa respectivei troici, prin care erau condamnate la moarte cele 13 persoane.

Pe 27 noiembrie, adică a doua zi, Pervuhin îi raporta lui Rivlin că primii 6, din lista celor 13 persoane condamnate la moarte, fuseseră executaţi (Arhiva Serviciului de Informaţii şi Securitate (ASIS), dosar 32867, tom 1, f. 188). Judecând după numele celor şase, se pare că toţi erau ruşi de origine.

Următorii 7 condamnaţi la moarte, ce figurau în acelaşi proces-verbal nr.22, au fost executaţi la Tiraspol, în închisoarea NKVD-ului din acest oraş, pe 12 decembrie 1937. După numele celor şapte, am putea presupune că aceştia erau de origine rusă, ucraineană şi unul de naţionalitate armeană. Printre aceştia figura şi o femeie – Nadejda Kucer-Terehova. Doi din cei şapte depăşiseră vârsta de 60 de ani. Agop Matpurian avea 63 de ani, iar Ivan Grib – 60. (Ibidem, f.189)

Acelaşi Rivlin, pe post de şef al NKVD-ului din RASSM şi de preşedinte al Troicii speciale, pe 7 decembrie 1937, îi ordona lui Pervuhin, responsabil pentru executarea sentinţelor adoptate de acest organ, să fie executate alte 66 de persoane condamnate la moarte de troică, în aceeaşi zi de 25 noiembrie 1937, care figurau în procesul-verbal nr. 28.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

A doua zi, pe 8 decembrie, Pervuhin, Dokuţki, sublocotenent, inspector ad-interim al Secţiei a VIII-a a Direcţiei securităţii statului din cadrul NKVD-ului de la Tiraspol, precum şi Korjenko, intendent ad-interim al NKVD-ului, raportau lui Rivlin, şeful NKVD-ului din „autonomia moldovenească" şi preşedintele Troicii speciale, că primii 15 condamnaţi fuseseră deja executaţi. Asta ar însemna că aceştia au fost împuşcaţi peste câteva ore după emiterea ordinului de executare prin împuşcare. Cel mai în vârstă din rândul acestora era Simion Trofimov, care avea 76 de ani.

Patru zile mai târziu, pe 11 decembrie, Rivlin, împreună cu Dokuţki şi Korjenko semnau actul prin care confirmau că 51 de persoane condamnate la moarte din cele 66, câte figurau în procesul-verbal nr. 28, au fost executate în aceeaşi zi de 11 decembrie. Numele acestora sugerează că majoritatea lor covârşitoare erau de origine română şi ucraineană. Opt din cei 51 erau persoane în etate, care împliniseră sau depăşiseră vârsta de 60 de ani. (Ibidem, f.192-192)

În aceeaşi zi de 7 decembrie 1937, acelaşi Rivlin expedia lui Pervuhin o altă directivă, prin intermediul căreia îi ordona să execute sentinţele de condamnare la moarte a încă 39 de persoane, care figurau în procesul-verbal nr. 30, din 26noiembrie 1937. Printre acestea figurau mai mulţi români şi persoane cu nume poloneze, dar şi ucraineni şi ruşi. Din rândul celor 39 de persoane, 13 erau de vârstă înaintată: Stepan Raicov, de 72 de ani; Gheorghe Munteanu – 70; Hariton Condratiuc – 68; Sava Cartavâi – 67; Nicolaie Doroholschi - 66; Dumitru Dumanschi şi Iacob Pantazi – câte 62 ani; Ignat Melentiev şi Fadei Popov – câte 59 de ani. Două persoane cu acelaşi nume, cu acelaşi prenume şi cu acelaşi patronim[ic] – Simion al lui Ignat Ţurcanu – aveau 67 şi, respectiv, 60 de ani. Un al treilea Ţurcanu, cu prenume Ion, avea 65 de ani. (Ibidem, f. 194-194 v.) La prima vedere, s-ar părea că nkvdiştii au comis o eroare în cazul celor doi Ţurcanu, cu nume, prenume şi patronimic identice. Dar actul care confirmă executarea lor demonstrează că în cazul dat este totuăi vorba despre două persoane diferite. Nu putem să nu dăm crezare acestei ultime mărturii documentare, întrucât se cunoaşte că cei care urmau a fi executaţi aveau cu ei paşaportul care era prezentat călăilor, pentru confirmare şi pentru a exclude executarea, din greşeală, a unei alte persoane.

Pe 8 decembrie cei trei responsabili pentru executarea condamnaţilor – Pervuhin, Dokuţki şi Korjenko – confirmau, prin intermediul unui act, că ordinul emis de Rivlin, pe 7 decembrie, privind executarea celor 39 de persoane, care figurau în procesul-verbal nr. 30 al Troicii speciale din 26 noiembrie, a fost parţial îndeplinit. În doar câteva ore după ce a fost emis respectivul ordin – 13 din cei 39 fuseseră executaţi. (Ibidem, f. 200).

Următorii 22 de condamnaţi la moarte au fost executaţi a doua zi, pe 9 decembrie. (Ibidem, f. 195-195 v) Ultimii 4 vor fi executaţi în zilele următoare: 12, 14, 17 şi 29 decembrie.

Pe 7 decembrie 1937 Rivlin mai dispuse executarea a 18 persoane care figurau în procesul-verbal nr. 38 din 30 noiembrie 1937. Pe 9 decembrie toţi 18 au fost executaţi la Tiraspol. (Ibidem, f. 212-213)

Pe 8 decembrie Rivlin ordona lui Pervuhin să fie executate încă 59 de persoane, condamnate la moarte de Troika specială la 27 noiembrie 1937, în baza procesului-verbal nr. 32. Printre acestea figurau români, ucraineni, ruşi, germani şi polonezi. Cei mai în vârstă erau Ivan Işcenko, de 67 de ani, şi Iacob Lukianenko de 66 de ani, şi cel mai tânăr, Efim Zatâka, de 26 de ani (Ibidem, f. 201 -201 v.) Se pare că printre aceştia figurau şi doi fraţi, de origine română – Ştefan şi Arcadie Josan, cu acelaşi patronim[ic] – Nichita,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

care aveau 62, şi respectiv, 50 de ani, şi doi fraţi de origine ucraineană – Artiom şi Dimitrie Cosovăciuk, de 46 şi, respectiv, 44 de ani.

În câteva ore după emiterea ordinului de către Rivlin, 57 din cei 59 au fost executaţi, aşa precum reiese şi din actul semnat de Pervuhin, Dokuţki şi Korjenko, la 9 decembrie 1937. (Ibidem, f. 202-202 v.). Ultimii doi din această listă vor fi împuşcaţi pe 11 decembrie, tot în închisoarea NKVD-ului din Tiraspol.

Pe 10 decembrie, adică peste o zi după ce semnase ultima directivă prin care ordona împuşcarea celor 59 de condamnaţi la moarte, Rivlin semnează o nouă directivă, indicând celor trei subalterni ai săi să-i împuşte pe următorii 22, care figurau în procesul-verbal al Troicii speciale din 28 noiembrie 1937. (Ibidem, f. 204). În câteva ore toţi aceşti 22 au fost executaţi în aceeaşi închisoare a NKVD-ului din Tiraspol. (Ibidem, f. 205-206 v.).

Pe 10 decembrie, Rivlin mai semna o directivă, prin care ordona executarea a încă 35 de persoane ce figurau în procesul-verbal nr. 36 al Troicii speciale din 29 noiembrie 1937. Cel mai în vârstă din rândul acestora era rusul Mihail Konopliov, de 73 de ani, iar cel mai tânăr – neamţul Adolf Matvich – de 25 de ani. Opt din cei treizeci şi cinci erau etnici germani, restul români, ucraineni, ruşi, polonezi. Din cei opt germani, cinci erau cu acelaşi nume, iar trei cu acelaşi patronim[ic]. Nu-i exclus ca toţi cei trei – Johann Geist (39 de ani); Christian Geist (34 de ani) şi Friedrich Geist (33 de ani) – fie fraţi, întrucât toţi trei aveau acelaşi patronim[ic] – Karl (ovici). Aşa cum s-a întâmplat şi în cazurile precedente, în doar câteva ore după emiterea ordinului de către Rivlin, 31 din cei 35 au şi fost împuşcaţi. (Ibidem, f. 208-208 v). Ceilalţi patru au fost executaţi pe 12, 17 şi 22 decembrie. (Ididem, f. 209-211).

Ion VARTA,

dr. în istorie, membru al Comisiei prezidenţiale pentru studierea şi aprecierea regimului comunist totalitar.

(Va urma)

Vineri 30 aprilie 2010

Zi grea, noapte aşişderi. Văzîndu-mi grădina-cu-flori, mi-am pre-văzut viitorul: în cimitir. Picioarele nu mă mai (su)poartă, ieri am fost incapabil să merg până la farmacia din colţ, să-mi iau medicamentele pe luna ce vine, ameţelile au devenit agresive - în rest, totul e bine! Mă tem că nu mai apuc să-mi văd, tipărite, **Scrìsuri 1** şi **Jurnal 2007**.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

M A I

Sâmbătă 1 mai

Întâia zi din prea-frumoasa-lună-mai este mohorîtă, înnorată, înnodurată, dar tot fără ploaie.

Nu mai ţin minte cum era timpul "afară", în urmă cu 33 ani când "înăuntru" defilam-de-ziua-internaţională-a-muncii dimpreună cu colonelul sec-sec-sec Grenadă Vasile (sau chiar Gheorghe), comandantul Rahovei.

Îmi citeam dosarul - pardon: dosarele (am scris despre asta în **Culoarea curcubeului**.) Şi îmi aduc aminte cu neplăcere că atunci a fost prima oară când nu am mai găsit rapoartele lui Ivasiuc despre mine, citite cu o zi-două înainte despre lipsa de supleţe a inteligenţei mele, despre încăpăţânarea prostească cu care îmi apăram opiniile… Şi despre mama… Din rapoartele lui Saşa am aflat cu stupoare, cu indignare că îmi internasem mama într-un azil de bătrâni, ca să nu o primesc în apartamentul de patru camere căpătat şi prin intervenţia lui la Uniunea Scriitorilor, doar în scopul egoist de a-mi putea scrie în linişte "operele nemuritoare"… Apartamentul-de-patru era de două odăi şi îl primise Ana, în urma unui schimb de locuinţe pe care o făcuse tatăl ei, proaspăt divorţat - dealtfel apartamentul figura pe numele ei… La întrebarea mea : unde s-au rătăcit rapoartele lui Ivasiuc pe care le citisem în urmă cu două zile?, ce au făcut cu transcrierea (la maşina lui Ivasiuc) a transmiterii la Europa liberă a cărţii mele **Gherla** (atunci nu am mai pomenit de subtilitatea Securităţii de a face "uitată" - în dosarul meu! - şi transcrierea "Bisericii Negre" a lui Baconsky…). Oricum răspunsul maiorului Grenadă Vaxile Gh*i*orghe fusese "clar şi limpede", ca la ei, "la *O*nitate": nu mă priveşte pe mine ce face *E*nstituţia lor cu "doc*o*ment*ili*"…

*

Florin Pavlovici… Nu ne întâlnisem în închisoare, nici în d.o. Ne-am cunoscut la Ivasiuc (el era cu Zub); ne-am revăzut, tot acolo. Nu cred că am schimbat şi alte cuvinte decât salutul. L-am mai văzut pe stradă, cu Ivasiuc, după ce o rupsesem cu amicul Saşa, în 1970, din pricina "decodificării" cărţii **Uşa…**, urmată de interzicerea mea de a publica. Nu m-a tulburat "întâlnirea"- pe acelaşi trotuar; nu ne-am salutat, dealtfel ei discutau animat, nu dăduseră semne că m-ar fi observat. Mai apoi (un an, doi), prin Marcel Petrişor mi-au ajuns le ureche cuvinte rele despre mine,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

care…“îl acuzam pe Saşa de turnătorie…”. Nu m-a preocupat logica de-a-n curulea a Florinului Pavlovici, băgat şi el în vorbă: vasăzică Ivasiuc dezvăluise marele secret ascuns bine-bine în manuscrisul **Uşii**…: sub personajul cutare “se ascundea Elena Ceauşescu, sub cutare însuşi Nicolae Ceauşescu…”; îi “furasem” Titei Chiper, soţia sa, “întâmplarea cu goarna”, astfel băgînd o şopârlă în carte şi prezentînd-o spre publicare taman la noua editură Cartea românească, “la editura mea”, zicea el cu modestia-i legendară despre editura lui Preda ; intenţionasem să-i pun o bombă, s-o arunc în aer (despre editura lui Saşa Ivasiuc vorbesc…), urmarea fiind fulgerătoare (pe spinarea numai a mea): începînd din acel moment, primăvara anului 1970, am fost total interzis de a mai publica, nici note de lectură nesemnate nu mi se acceptau, numele meu nu mai era pronunţat (pe hârtie), interdicţie întinsă şi asupra Anei şi a socrilor, traducători…

Iar Florin Pavlovici - cu care fusesem, dacă nu prieten, atunci coleg de închisoare - mă acuză pe mine, turnatul, pedepsitul pentru un delir al paranoicului Ivasiuc, de a-l fi… acuzat pe el, turnătorul, de… turnătorie!?

Prin 1993 dintr-un volum de amintiri a lui Breban am înţeles că Ivasiuc nici măcar nu citise **Uşa**… despre care se pronunţase, acuzator - în treacăt: nici Breban, şeful meu la *România literară*, însă acesta nu mă turnase că scrisesem o carte-bombă, doar îmi comunicase:

«Dacă tovarăşii (cei “de sus”) au hotărît această măsură (interzicerea mea), înseamnă că ştiu dânşii ce ştiu».

Nu am avut timp, nici chef să mă disculp faţă de Pavlovici. Să mă fi prezentat la Televiziune (sau la Radio, în fine, acolo unde lucra el de zor, la redacţia culturală), să-i fac un desen cu ajutorul căruia să clarific chestiunea turnătoriei?; să-i explic, eu lui, cine pe cine turnase? Vorba lui Marin Preda:

«Ca ce chestie?»

Dar cine era Pavlovici: instanţă politică?, morală?; prieten?, cumnat? Nici, nici, nici. Eu nu-l auzisem rostindu-se, n-avea sens să-l iau la rost pentru “nişte spuse c-ar fi spus”. Mi-am zis că dacă astfel judecă Pavlovici un caz atunci arhicunoscut în mediul scriitoricesc (“Goma-turnat-de-Ivasiuc”), dar tăcut scriitoriceşte, româneşte (Ivasiuc era director adjunct al unei edituri, nu eu; el devenise un om influent - nu eu -, se trăgea de brăcinar cu toţi ştabii, ba îi bătea-tovărăşeşte pe umăr (cum face, acum, Sarkozy, nu doar cu Angela Merkel, dar întinsese mâna şi spre regina Angliei), însemna că “judecătorul” nu merită o discuţie despre… turnătoria turnătorului. Aşa am rămas. Şi nu ne-am mai văzut faţă către faţă, de atunci. Acesta va fi fiind motivul pentru care el, în

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

ultima carte, **Frica şi Pânda** mă pomeneşte printre prietenii săi…

Prietenii săi? Pe locul doi (după Ivasiuc) figurează Nichita Stănescu. Nu i-a ajuns prietenia cu Marele Nichita, m-a introdus şi pe mititelul de mine prin efracţie în Istoria Literaturii Române bucătărită de Manolescu? Dar eu nu am fost prieten cu Pavlovici; nici cu Zub! (nepotrivire de caractere) - prieten fusesem cu Ivasiuc, iar prietenul meu Saşa mă turnase la Securitate!

Un semn indirect mi-a venit dinspre Pavlovici, după 1990, de la Ruxandra Cesereanu: fiul lui Florin, Vlad scrisese ceva inspirat din relatările tatălui, după care aş fi fost un tip în care nu poţi avea încredere, fiindcă îl denunţase pe Ivasiuc… S-ar putea ca această părere despe mine să-i fi fost provocată lui Vlad Pavlovici de vreun articol în care deploram faptul că - până în 1989 - unii foşti deţinuţi şi chiar prieteni ai mei mormăiau, mârâiau, când auzeau la radio Europa Liberă fragmente din mărturiile mele despre detenţie, acuzîndu-mă de inexactităţi, de umflare, de inventare a propriilor acte de eroism (Ion Varlam, Derdena, Mihai Rădulescu, Nae Evolceanu…), cărora le răspunsesem - în gând, fireşte:

«De ce n-aţi scris şi voi - măcar o păginuţă?»

În locul lor, obiectînd - fiindcă îi cunoşteam, le cunoşteam - le anticipam replicile:

«Noooi? («Eeeu?») Şi să mă umfle Securitatea?»

«Fă astfel încât să nu te umfle».

«Adică să trimit, eu, cu mâna mea, în Occident ce am scris?»

«Mai întâi să scrii».

«Tu eş' nebun? Auzi la el: să scriu şi, în plus, să trimit în Occideeent!?»

Probabil printre cei numiţi de mine că nu scriu ei înşişi, dar îi critică pe cei care o fac îl numisem şi pe Florin Pavlovici…

Dar nu: lui Florin Pavlovici nu aveam ce/cum să-i reproşez : nici nu mă gândeam la el, Pavlovici nu exista pentru mine. Nici atunci când, după 1990, au prins a ieşi, tipărite, mărturii ale unor oameni care nu erau scriitori, nici nu dăduseră semne că vor deveni, dar mărturisiseră despre suferinţa lor şi a celor de alături. Înţelesesem: Pavlovici nu era el neinteligentul care să facă o asemenea "imprudenţă", o astfel de "eroare": ieşise din închisoare strivit, terorizat, traumatizat, castrat: cum să scrie un terorizat despre Teroare? Despre Terorizatori?

Printre altele Ruxandra Cesereanu îmi comunicase: fiul Pavlovici îl întrebase pe tată: de ce nu pune pe hârtie ceea ce povesteşte în casă?

Nu am reţinut răspunsul dat de nepovestitor, dar cunosc motivul: Florin Pavlovici nu şi-a recăpătat normalitatea decât

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

după trecerea unui deceniu de la "rivuluţie". Între timp aflasem cum se luptaseră cu Teroarea din măruntaiele lor alţi cunoscuţi ai mei: îşi imaginaseră că, dacă o dau pe ficţiune, dacă o trag pe Academiei, ca să nu se vază că e mărturie, vor fi apăraţi de răzbunarea Răului Absolut (ca dragul de Marcel Petrişor, în **Fortul nr. 13**); ori dacă îşi schimbă ei, mărturisitorii *locul geografic* al scrierii mărturiei (dacă o vor face *în afara graniţelor României*) - ca Balotă, ca Lena Constante, ca Marino; sau dacă vor lăsa cu limbă de moarte să li se publice amintirile "la cinci ani după moarte" - tot ca Marino - vor scăpa de Teroarea Terorii.

La urma urmei fiecare îşi negociază curajul mărturisirii după cum îi este natura… spiritului. I. D. Sîrbu - şi el român, şi el scriitor român a scris cum se scrie, a scris ca un om, nu ca un adevărat-român (adică: nu a aşteptat să capete autorizaţie de la Comenduire pentru a scrie).

Nu am citit cărţile lui Florin Pavlovici, două, nici pe ultima pe care o prezintă Cătălin Sturza, în *Observator Cultural* nr. 522. Nu îl citez pe autor, ci pe recenzent (din revistă) - care scrie:

"Un caz special este cel al lui Paul Goma, pentru care Florin Constantin Pavlovici are o consideraţie aparte, *însă căruia nu-i poate ierta unele excese şi calomnii, mai ales la adresa lui Alexandru Ivasiuc* (subl. mea, P.G.) „Intolerant cu răul, a devenit intolerant şi cu binele. Cerînd prea mult de la sine însuşi, a ajuns să ceară imposibilul de la cei care, într-un fel sau altul, ar fi dorit să fie de partea lui, în ciuda faptului că nu aveau aceeaşi structură sufletească".

Înţeleg că ultimul pasaj, cel între ghilimele, este un citat - nu din Ivasiuc, ci din Pavlovici : confuz, năclăit, nici nu voi încerca să-l comentez.

Dar voi întreba: care sunt "excesele şi calomniile la adresa lui Ivasiuc" pe care el, Pavlovici "nu mi le poate ierta"?

Răspund tot eu: Excesele şi calomniile - primele orale, urlate în gura mare de însuşi Ivasiuc, nu de mine, deci la el să fie căutate! - pe culoarele editurii Cartea românească, urlete-calomnioase care aveau să-mi provoace interdicţia de a mai publica; **următoarele, scrise, mai grav: însoţite de transcrierea cărţii mele "Gherla", făcută în familia Ivasiuc şi înmânată împreună cu "caracterizările" tot mie făcute, în raport cu mama - turnătorii curate /aflate în dosarul meu de la Securitate)**.

Din câte am înţeles, cartea pavlovicioasă **Frica şi Pânda** se ocupă de turnători şi de turnătorii, nu?

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Luni 3 mai 2010

Am scris mult prea mult decât ar fi meritat un Florin Pavlovici şi prea puţin în raport cu neadevărurile scrise despre mine. Fiindcă infinit mai mari ravagii provoacă "zisele unor colegi de suferinţă, de închisoare, de domiciliu obligatoriu" decât articolaşele, cronichetele unor viţei treziţi din somnul de după 1989, cel născător de monştri, punînd pe hârtie propriile analfabetisme, sau propriile… ne-convingeri, şoaptele-de-bine ale celor care par a fi îndrumători-de-bine, în realitate îndrumători-spre îndărăt, vorba lui Deşliu, despre soţii Ianoşi (şi să te păzească Dumnezeu de Frica Păzeşte Pepenii la românul ignorant sau doar obştesc idiot!).

Desigur, nu am jubilat citind ce scriau despre mine şi despre scrisul meu C. T. Popescu, Buduca, Pruteanu, D.C. Mihăilescu, Carmen Muşat, I.B. Lefter, Pecican, Ioana Pârvulescu, Balotă, (sub pseudonimul soţiei: Bianca Marcu) şi atâţia alţi liicheni. Însă faţă cu scrisul unora ca Mihai Rădulescu, Florin Pavlovici rămân fără glas, fără reacţie: ce pot zice, ce pot face, ca explicare-justificare-apărare împotriva scrisorilor de denunţ adresate de bunul meu prieten şi coleg de celulă Ion Varlam editorului meu Claude Gallimard - de la Paris, în 1977, când eu eram la Bucureşti, în mâinile lui Pleşiţă, cel care "mergea la moarte", a mea, moartea?; ce-i pot răspunde fostului coleg de celulă Derdena care, la o întâlnire cu Monica Lovinescu şi cu Virgil Ierunca mi-a contestat onestitatea în tot ceea ce mărturisisem în cărţile mele, cu argumentul: «Nevastă-sa-i ovreică!»?; ce-i pot replicà altui coleg de celulă de la Jilava, Mihai Rădulescu care "analizează" **Patimile după Piteşti** şi găseşte că Nikolski nu arăta aşa cum reiese din romanul meu, că Ţurcanu nu vorbea aşa… Dar cum anume arăta Nikolski, Mihaiule Rădulesc'? Cum vorbea cu adevărat Ţurcanu, Rădulescule - tu, care i-ai cunoscut bine, te-ai tras de brăcinar cu ambii-doi?

Eu am scris această carte (promisă nu doar mie, ci şi colegilor de celulă, în vara anului 1957, la Jilava) începînd din toamna anului 1978 - adevărat, la Paris, însă în 1973 mă întorsesem (de la Paris), tocmai ca să pot scrie Cartea despre Piteşti în Ţara mea? Ce făceai tu în toamna anului 1978, Mihaiule, în Ţara ta? Dar mai devreme, în primăvara lui 1977? - tot în ţara ta? Tremurai, vitejeşte, prelingîndu-te pe lângă ziduri, rugîndu-te de Doamne-Doamne să scapi şi de data asta ne re-arestat? Dar până în decembrie 1989 ce brânză tricoloră - altfel profund creştinească - făceai tu, Rădulescule?

Eh, futu-vă-n, azi şi mâine vitejilor anticomunişti, circula-

tori pe burtă prin şanţurile Patriei Multiubite!

Ce să mai spun de moralul, moralizatornicul Florin Pavlovici; el mă acuză că l-am "calomniat" pe Ivasiuc - eu pe Ivasiuc, turnător notoriu! Toată lumea scriitoricească ştia: el mă turnase pe mine, nu eu pe el! Şi cică nu mă iartă - cine nu mă iartă, oameni buni: Florin Pavlovici, pe mine?

De ce nu mă iartă Dânsìa Sa? Fiindcă eu, de cum m-am văzut liber (decembrie 1958, pe jumătate, pe sfert liber, fiind trimis *în domiciliul obligatoriu bărăgănean, la Lăteşti*, Feteşti) am pus mâna pe creion şi pe hârtie şi am mărturisit în scris - tremurînd de frică, dar am scris (şi am ascuns) prin ceea ce trecusem, prin ce trecuseră colegii mei de puşcărie? El, Pavlovici să nu-şi facă iluzii: nu-i voi face onoarea de a-i reproşa că el nu crâcnise în scris din 1964, de la liberare sa, «N-am talent literar» se zice că ar fi mărturisit, modest, nevoie-mare; nici măcar după "rivuluţia de la 1989" (de ce?, domnule, de ce, nene Anghelache?, nu avea hârtie? creioane? - să fi cerut cu împrumut de la fiul să, Vlad) - ci abia din anul 2 000, ceea ce însumează, totuşi, 36 ani de vitejească avansare târîşă prin buruienile patriei - şi mai ales *de tăcere laşă, vinovată*! După mai bine de jumătate din viaţa-i de… martor-mut, se trezeşte judecîndu-mă pe mine pentru că l-aş fi turnat pe turnătorul Ivasiuc!

De ce m-am ambalat? De ce m-am enervat - pe cine: pe un căcăcios, tremuricios, un laş ca Florin Pavlovici? Haida-de!

Marţi 4 mai 2010

Flori Stănescu îmi trimite un articol din *Flacăra lui Păunescu* din 6 aprilie - 6 mai 2010, pescuit de D-na Budişteanu, scanat de D-nul Budişteanu. Fatalitate! Nu-l pot reproduce. Este scris, din ce îşi aduce aminte, de "Dr. Constantin Găucan", medic la "Policlinica Artelor" pe care am frecventat-o şi eu în câteva rânduri, după liberarea din luna mai 1977.

Şi astăzi: zi de toamnă, vântoasă, rece - dar cu soare.

Istovit, iritat, enervat de ultimele zile în care m-am ocupat de Pavlovici. Şi supărat pentru că voi fi nimerit pe o perioadă proastă a poştei: nici ieri nu au ajuns cele două colete cu cărţi trimise nepoatei Angela Popescu Pelin la Chişinău. «Măi, dar şi când or să ajungă…», mă consolez eu, basarabean înţelepto-resemnat.

Ea - Angela - zice că prietenele sale de la Biblioteca Municipală "Haşdeu" abia aşteaptă cărţile - să le vadă, atât, pentru că sunt cu dedicaţie…

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Să mă mai plâng că nu sunt "aşteptat-pe-meleagurile-natale"… Adevărat: în tăcere, cu discreţia neamului nostru care atâta a suferit din pricina ruşilor şi a khazarilor, încât a ajuns să uite ceea ce îşi propusese să ţină mine - doar *astfel se face istoria unei comunităţi ca a noastră*. Nu? Bine, bre, nu…

Nu înţeleg motivul, dar de vreo trei zile m-am mai potolit, nu mai sunt atât de nerăbdător, prăpăstios în legătură cu "Scrìsuri 1" şi cu "Jurnal 2007": or să apară şi acelea, or să fie prezentate la Târgul de Carte, pe când autorul va mai fi în viaţă… Ei şi? Tot atâtea valuri or să provoace ca şi celelalte. **Roman intim**, despre care eu, autor, am o părere înalt tătească nu a scris nimeni - cu excepţia Tatianei Slama Cazacu, cu mulţi ani înainte de această ediţie de la Curtea Veche. Pe drept cuvânt, după opinia exprimată în scris de buzuristul Vitalie Ciobanu de la revista Parapet, sau aşa ceva (Contra-ceva, oricum, este cea mai dârză, cea mai 'telectuală publicaţie literară a Basarabiei, ai jura că e o Dilemă bis) cel care în urmă cu un deceniu mă punea la punct în *Cotidianul*, argumentînd cam aşa: 'Noi (adică noi, conducerea de stat şi de partid a organului Contrafort) nu-i putem obliga pe redactorii noştri să scrie despre cărţile care nu le plac'…- citeşte: "cărţile pe ne-linie-ale lui Goma", ba chiar nocive - Gârneţ dădea şi titlul uneia: **Basarabia**.

Doamne-fereşte, cum să-i poată obliga - ei, cei din conducerea superioară - pe redactori să scrie despre cărţi *interzise de a "plăcea"* (în R. Moldova, unde politiceşte dictatoriază Voronin cu Stepaniuk, Tkaciuk, Redman cu al lui-şi-ai-lor, iar culturaliceşte: Buzura, distrugătorul unui volum cu documente despre "culturalizarea" indigenilor cu bâta, focul, pistolul dusă revoluţionariceşte de evreii bolşevici în Basarabia şi Bucovina, între 1940-1941); citeşte - sic - mai ales despre *cărţi-scrise-de-Goma* (care, potrivit înţeleptului poet Vasile Gârneţ, secretarul de partid, "nu se prea găsesc la noi, în R. Moldova", dar aşa, ne-prea-găsite, sunt rele, rău făcute, xenofobe, antisemite - cum, de ce?, fiindcă aşa glăsuiesc *directivele despre cărţile lui Goma elaborate la Tel Aviv şi la Washington* de către truditorii de la Centrală, omologii soţilor Ianoşi, ai lui Pavel Cîmpeanu, ai lui Al. Simion, semnate - tot cu pseudonim - de evanghelistului holocaustolog "E. Ioanid" (el fiind copios-respectuos-slugăros citat de Vasgar…) şi publicate cu plecăciuni tovărăşeşti, cu "Mulţumim-din-inimă-Partidului" în revista *Observator Cultural* condus atunci de tandemul Carmen Muşat - I.B. Lefter.

Constat că tocmai mă lăudasem că m-am liniştit, băgîndu-i în pizdele mamelor lor pe slugoii, pe argaţii condeiului-de-

expresie-română de pe ambele maluri ale Prutului, cei care, prin minciună, batjocoresc cuvântul.

Da, domnilor : nu vă mai bag-şi-scot - deocamdată. Mă uit la voi prin ocheanul întors al exilului măsurînd 33 ani şi vă găsesc mici-mici-mici, monumentali în milimetri-cubi - de nu v-ar găinăţà o vraghie: v-ar îngropa cu totul…

*

Cristian Bădiliţă îmi trimite un articol (în *Oglindanet*) despre kali-dor, scris de Raluca Lazarovici, în 2 mai acest an, la Galaţi.

kali-dor, „dorul-frumos" Raluca Lazarovici

Duminică, 02 Mai 2010 00:00

Din calidor. O copilărie basarabeană, romanul autobiografic prin şi de excelenţă al lui Paul Goma, marchează o un moment care se tot reiterează, la intervale variabile, de la 1978 încoace, cu aceeaşi vivacitate, reîmprospătat de noi valenţe redate de contextul istoric. Copilărie şi maturizare, iniţiere în lumi orientate alternativ înspre înăuntru şi înspre înafară, fiinţa umană care se naşte a doua oară – social - printr-un travaliu mai îndelungat şi mai primejdios, după cum ne povesteşte Paul Goma, decât cel biologic, dar, în acelaşi timp, şi mult mai spectaculos. Odată stabilit, încă din prima frază, a „Pre-mergerii", cum că „galeria casei părinteşti din Mana este buricul pământului", „osia lumii" totul devine posibil, comprensibil şi explicabil. Această convenţie care se stabileşte între scriitor şi cititor face mai digerabil fluidul dens care urmează, adesea incert între dulcele copilăriei şi amarul maturizării, în contextul unor ani extremi, dificili, prin care avea să treacă jumătatea de Moldovă de dincolo de Prut.

Tot din „Pre-mergere" înţelegem arhitectura casei, dar mai ales pe cea a sentimentelor. Casa părintească la care Goma revine sau, mai degrabă, care i „se întoarce", animată şi plină de evenimentele petrecute, „după largi ocoluri, perfect rotunde", se propune spre „retrăire", adultului şi, mai mult, spre „reînrădăcinare" dezrădăcinatului. Galeria este una a spaţiului, dar mai ales a timpului, rotocoalele se conturează progresiv, se strâng, se încing în spirale tot mai clare, urmând firul memoriei desţelenite, reîntrupează spectre şi momente apuse, alege de neghină grâul încolţit al dorului pentru acel „calidor", ca dor frumos, sau kali-dor, după paraetimologia magică a grupului familial. „Dorul-frumos", dar şi „dorul cântat, dorul oftat, dorul jelit între Nistru şi Prut, după 1812, mai mult decât în oricare ţinut românesc aflat, ţinut, căzut sub jug străin". Mirabilul, poeticul şi devastantul „dor-frumos" - „acel dor special care te prinde, cuprinde, străprinde; te năpădeşte, te copleşeşte; bate, răzbate, străbate – atunci când (de sus, din calidor), cu privirea aburită de duroare caţi încolo, - spre Asfinţit-, unde bănuieşti Prutul, râu blăstămat, care-n două ne-a tăiat, despărţind fraţi şi surori, ciuntind grădina cu flori – de când procleţii de moscali, afurisiţii de ruşi, păgânii de provoslavnici ne-au sfârtecat ţara, furând jumătate din

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Moldova, botezând-o Bessarabia...” Dorul revine aşadar la izvoarele lui etimologice acolo unde dolus/i latin sufocă orice altă componentă pe care contextul culturii româneşti a suprapus-o în timp.

Imaginea calidorului/coridorului care leagă sufletul casei părinteşti/vatra, ca spaţiu privilegiat, buric al pământului cu meandrele şi galeriile lui, se suprapune expresiv strânsei legături materne pe care Goma o pune pe seama relaţiei speciale între mamă şi fiu, de care „legat am fost şi rămas de mama, prin ombilicul intact”. Aşadar „calidorul” este „acel vestibul deschis spre ambele părţi, acel afară proxim şi nu definitiv, acel loc la aer şi lumină şi umbră şi căldură înăuntrică, supus agresiunilor, dar nu mortale: oricând pot face pasul înapoi, la adăpost”. Un moment de maximă intensitate emoţională devine, astfel, nu atât naşterea cât „aducerea pe lume” şi apoi separarea prin rupere (tot biologică) de figura maternă, la moartea mamei. Despărţire temporară şi parţială, deoarece lanţul genetic, mai puternic decât orice întrrupere, continuă fertil, reintegrator, prin naşterea la interval de câteva luni, a fiului Filip. Deşi liniar, lanţul materiei, urmat îndeaproape de cel al afectelor, descriu inevitabile spirale, rotunjiri şi regenerări, dincolo de orice durere individuală şi colectivă. Memoria istorică transgeneraţională pare să fie singura purtătoare de mesaj, înscrisă cu sânge în codul genetic familial şi în aduceri aminte în cel social. Aşa cum neuitarea şi mărturia – opuse nepăsării - par să fie ţelul maxim al întregii opere literare şi sociale ale lui Paul Goma.

*

Paul Goma, admirat de mulţi, iubit de puţini, a devenit o figură incomodă acolo unde adesea se vrea muşamalizarea unor adevăruri la fel de incomode. Este evitat, acuzat, îndepărtat, neprimit de bunăvoie decât în doze mici, controlabile, acceptabile într-o lume care vrea „linişte şi pace” mai mult decât să ştie şi să cunoască. Recunoaşterea sa se întinde peste graniţele culturale şi de limbă. În Italia, după traducerea lui Marco Cugno, L'arte della fuga, Editura Voland 2007, în aceste zile, graţie traducătorului Davide Zaffi, vede lumina tiparului Din calidor în ediţia italiană Nel sonno non siamo profughi, Editura Keller. Reamintim că editura Curtea veche a deschis o colecţie „Seria Paul Goma”, în care au fost publicate Roman intim, Gherla-Lăteşti, Adameva, Infarct. Volumele pot fi gasite în librării şi pe site www.curteaveche.ro Multe dintre scrierile publicate dar şi unele încă inedite ale lui Paul Goma pot fi consultate pe blogul autorului http://paulgoma.free.fr/

Galaţi, 01/05/2010

*

Despre arminden (Adrian Bucurescu, *Basarabia literară*):

Confiscată pentru o vreme de comunişti, ziua de 1 Mai are la români străvechi tradiţii magice, de înviorare a pământului şi de belşug.

La 1 Mai românii sărbătoresc Armindenul, ce se mai zice şi Armindeni, Armendina, Armindin şi Arminder. Sărbătoarea este închinată îndeosebi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

vegetaţiei şi vitelor, pentru prosperitatea celor vrednici. Ziua se serbează şi pentru înviorarea pământului, pentru ca acesta să dea roade. În ajunul acestei zile, femeile nu lucrează nici în casă, nici pe câmp, ca viforul şi grindina să nu se abată asupra satului.

Armindeni i se spune şi unei crengi verzi sau unui pom curăţat de ramuri până aproape de vârf şi împodobit cu flori şi spice de grâu. Creanga este adusă din pădure cu o zi înainte, iar de 1 Mai se pune în faţa casei, unde se lasă până la seceriş. Din lemnul Armindeniului se face foc când se coace întâia pâine făcută din făina grâului nou. În ziua de Armindeni se împodobesc cu crengi verzi stâlpii porţilor şi caselor, intrările în adăposturile vitelor şi în alte acareturi ale gospodăriei, pentru ca oamenii să fie feriţi de duhurile rele.

La casele cu fete de măritat se pun puieţi de mesteacăn în faţa porţii. Dimineaţa, oamenii se spală cu rouă, ca să fie sănătoşi. Armindeniul este şi sărbătoarea boilor. În această zi nu se pune mâna pe coarnele boilor şi nu se înjugă animalele, crezându-se că, altfel, vitele vor pieri, iar oamenii se vor îmbolnăvi. Tot la Armindeni are loc şi Băutul Mărţişorului, o petrecere câmpenească prilejuită de scoaterea mărţişorului agăţat în piept, în pomi sau legat la mână în ziua de 1 Mărţişor.

Nu-mi aduc aminte de sărbătorirea Armindenului în Basarabia. Va fi existat? Trebuie să fi fost ceva, doar tot în civilizaţie agrară eram şi noi. Sau voi fi fost prea mic, pentru a-l simţi? Ştiu că primul Arminden care m-a marcat a fost în Buia, Târnava Mare, la sfârşitul lunii mai 1945 (nu ţin minte data precisă, doar atât: fuseserăm ţinuţi în Lagăr, binişor după ce se încheiase războiul), când tocmai ieşisem din Centrul de Repatriere de la Sighişoara, cu acte zicînd că aveam voie să rămânem în România, ţara noastră, că nu eram deportabili în "ţara *lor* cea nesfârşită: Uniunea Sovietică".

A reapărut Radu Botta. Mi-a indicat două texte de pe blogul său. Le reproduc:

Radu Botta – Broadcasting from Amsterdam
Archive for the 'Stimate domnule Paul Goma' Essays
Scrisori către Paul Goma
without comments
Stimate domnule Paul Goma,

Liniştea suspectă care vă deghizează textele e balansată de oboseala care a cuprins şi celelalte modele, fantoşele pe care le demascaţi. Generaţia din care fac parte, câţi om mai fi rămas consumatori de texte, după un prim şoc produs de republicarea scriitorilor interbelici, şi care a premers solidarizării cu nepoţii acestei tradiţii, recunoscuţi aşa cum o ştafetă ar fi fost aruncată la orb peste gard, a înţeles că trebuie căutat mai departe. În România acum e linişte şi memoria joacă festa lucidităţii chiar şi pentru unii care – spuneţi dumneavoastră – nu ar avea dreptul de a pronunţa unele adevăruri, sau fapte.

Eu sunt de vreo cinci ani în Amsterdam, aşa că în România e şi mai linişte, dar să vă spun cum după ani de lecturi care evitau cu disciplină autori

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

români în viaţă, v-am descoperit: m-am întâlnit cu acel boxer de la Dinamo care a fost trimis de Pacepa să vă ambienteze într-o doară, un cascador, prieten, îl cunoştea, ne-am salutat lângă Universitate, am băut o cafea pe o terasă şi eu am rămas tăcut, privindu-l, repetându-mi în gând ceea ce îmi spusese cascadorul: "Ăsta l-a bătut pe Goma." Citeam de ani câte 8-10-14 ore pe zi şi nu ştiam cine e Goma. Mă întrebam dacă trebuia să stau la masa aia dar am stat să ghicesc până la sfârşit tăcerile şi pândele acelui individ.

Şi să vă mai spun că semănaţi cu bunicul meu din partea mamei (până şi gesturile), el s-a născut lângă Hurez, era la fel de frust în exprimare, de pornit pentru partida lui şi de critic, de aceea nu pot să fiu supărat pe nici o floare de cucută care creşte pe câte o frază de-a dumneavoastră, că îmi aduc aminte de bunicul şi îmi place. Dar vă scriu pentru cu totul altceva, în aceste zile am descoperit de ce nu citesc autori români, citindu-vă: eram asigurat că ratau subiectul dar nu ştiam cum. Şi nici istoricii, nici presa, nimeni nu mă ajuta aşa că mă întreţineam cu romantici germani, romane sud-americane ori lecturi mai aride. Acum ştiu ce se petrece în România, aveam toate faptele, toate declaraţiile, văzusem ori cunoscusem oameni dar nu aveam cheia. Pentru asta vă mulţumesc, pentru că am reuşit să scap de povara unor neînţe-lesuri din care unele, poate, m-au şi izgonit, aşa cum securişti metabolizaţi în organele noi mai dau câte o împroşcătură de cerneală de sepia în ochii pruncului.

Conspiraţia tăcerii din jurul dumneavoastră e mai subtilă şi mai lipsită de sensibilităţi pentru chiar sonarul unor indivizi interesaţi de lectură, ceea ce e atât de grav încât îl indic ca pe ciudăţenia de căpătâi a istoriei noastre literare contemporane. Neînţelegerile, pipărate de zâmbete jenate ori solidarizări toptanice, vă transformă într-un autor care se disipă în marginea textelor sale, cum un chip s-ar scurge în clepsidră, lângă o carte, este poate temperamentul şi sabia textului. Căci în adânc lucrurile sunt clare dar ar trebui ca o generaţie de scriitori de doctorate să vă purice şi să vă decidă aortele, să vă decapilarizeze, să vă scoată din nou unghiile textelor, să vă parfumeze şi să zică: Uite, noi am săpat în Goma şi am găsit uriaşul ăsta, ia să vedem care ştie să muşte din el, care are stomac să-l înghită.

L-am cunoscut pe Marcel Petrişor – fiindu-mi profesor de franceză în Spiru Haret – şi l-am vizitat de câteva ori în vila lui de pe Ştefan Furtună – m-am bucurat de secvenţele în care îl pomeniţi întrebându-mă şi acum însă despre semnificaţia tăcerilor noastre, pe balconul pe care îl încărca Dom' Profesor cu ceaţa parfumată a pipei: căci dincolo de lecturi, Petrişor are o seninătate pe care a câştigat-o şi pe care nu o mai cedează chinului, poveştii mereu repetate. Ce m-aş fi bucurat să ţipe o dată la mine, să mă sperie aşa cum trebuia să fiu speriat. Dar făcând suma, am un nou înţeles şi pentru aceste timidităţi dialogale în care mi-am reprezentat, adolescent, pe scriitor, ca Scriitor, căci altul nu ştiam pe vremea aceea.

Domnule Goma, ar fi trebuit să vă citesc acum cinşpe ani şi pentru asta, nici eu nu i-o iert lui Liiceanu. Să-mi spuneţi dacă să-i rup un picior.

*

Cu batista în vânt, din Amsterdam, Radu Botta, noiembrie 2006

Bună dimineaţa,

am ajuns iar la jurnalele dumneavoastră, vroiam doar să vă spun că mă bucur foarte şi că îmi par singurele lucruri clare scrise acum despre ceea ce e în ţară. Fiecare frază te unge pe inimă. Ruşine pentru generaţia asta tânără care nu a reuşit să facă pasul care trebuia şi nu a adus schimbarea prin

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

cultură, căci politic şi economic nu e deajuns, după cum se vede. Eu am zis, trebuie să ne luptăm nu cu o generaţie ci cu două-trei.

Vă felicit şi vă urez putere de muncă şi să vă mai certaţi cu ei o mie de ani, am început şi eu să mă cert, tot aşa, cu toţi, sper ca anul ăsta să îmi apară primul volum, multe din eseuri sunt deja publicate pe blogul meu, www.radubotta.com. Nu îmi trebuie editor, mă editez şi difuzez şi singur, de aici din Amsterdam, mă şi citesc dacă vor ei, în Cişmigiu, pe scăunel, dimineaţa. Cred că într-adevăr aţi împuşcat două raţe la distanţă de un secol cu acelaşi glonţ, aţi dat nu numai modelul de rezistenţă etică în dictatură, dar şi cel de rezistenţă etică în libertate, tot dumneavoastră, tot singur. Din generaţia dumneavoastră, în pogonul ăsta de cultură, sunteţi singurul om pe care îl stimez, restul e vai de curu' lor.

Manolescu şi Liiceanu şi Pleşu chiar nu au nici o vină, am descoperit recent, ce să facă ei?! Vina o poartă tinerii care s-au izolat şi împrăştiat, care lucrează camuflaţi de tăceri inexplicabile, cu privirea pe pereţi. Dacă şi-ar pune mintea cu ăştia, în două săptămâni ar rezolva cazul. Dar nimeni nu acceptă provocarea din motive de recuzită: marionetele păltinişene şi paraziţii de pinacotecă s-au transformat în administratori şi sunt trataţi ca atare. Cultural ei nu mai contează, doar că ocupă spaţiul culturii, dar nu au pondere, sunt mai la margine decât un ziar de duminică. Modelul din care au ieşit e mort şi doar atitudinile şi perversitatea indivizilor mai mestecă în ciorbă, din ce în ce mai rar de altfel. Nimeni nu le anunţă moartea la locul accidentului pentru că toţi mănâncă din cadavre, aşa sunt românii, trăiesc bine mersi cu mortul în casă.

Discuţia ca atare şi critica radicală care o duceţi nu e decât o operaţie de îmbălsămare. Interesant e de căutat, în aceeaşi ordine de idei, dacă nu un nou model, şi dumneavoastră aţi putea da de la Paris o prognoză bună, măcar câteva vârfuri de lance care să catalizeze un nou moment românesc. Ce vine după ăştia, nu vedeţi că nu mai vine nimic?! De asta sunt ei periculoşi la urma urmei, nu pentru poziţiile la drept vorbind hilare pe care le iau, mă îndoiesc că Pleşu şi Liiceanu sau restul mai citesc în genere cărţi, decât aşa, răsfoind, la stop, în maşină. Ei ard iarba şi otrăvesc fântânile, cam ăsta e "Războiul" lor, contaminează, paralizează, cumpără, şi trag în groapă pe toţi pentru că nimeni nu se mai luptă de fapt cu paradigma asta, din România. Dacă o va găsi cineva, noua vârstă, fiţi sigur că vi se va adresa să ne trimiteţi steagul, domnule Goma,

sper să nu vă supere unele dispoziţii mai deşucheate din textele mele, dacă veţi avea răbdarea, eu nu cred că e o soluţie să fii mai bun decât ei, trebuie să fii şi mai rău, simultan, să poţi răzbi cu ăştia

cu multă simpatie,
Radu Botta.
august 2009
Adagiu: Să nu uit: un gând bun şi pentru Petrişor.

*

Stimate Domnule Botta,
Mesajul Dvs. de ieri a şi fost instalat în jurnalul pe august (2009?).
E bun, ar fi fost chiar foarte de n-aş fi fost eu adrisantul.
Vă salută
Paul Goma

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Miercuri 5 mai 2010

Azi am primit o veste bună de la Chişinău:

Victor Stratan, directorul editurii didactice "Lumina" îmi propune sa scoată o ediţie - fără drepturi de autor - de 1 000 exemplare din una din cărţile mele "despre Basarabia"

Dar, Dumnezeule, toate cărţile mele sunt "despre Basarabia"!

Am acceptat pe dată şi i-am trimis **Din calidor**. Să vedem dacă e lizibil-copiabil-tipăribil. I-am scris strănepoatei Daniela, întrebînd-o dacă acceptă să fi împuternicita mea în Basarabia, ca singurul neam de sânge care mai poartă numele Goma.

Bine-bine, abia a împlinit 17 ani copiliţa, dar ea este singura cu numele nostru, după dispariţia lui Ionel, tatăl său.

O altă veste bună: Zaffi mi-a trimis vreo optzeci de pagini din **Calidor**, în traducere italiană.

Vânt violent, scârbavnic: mi-a răsturnat ghivece cu flori, cu pătlăgele. I-am atras atenţia, pentru ultima oară:

«Măi băiete, îti rup urechile dacă mai…»

El însă o ţine pe lui, că trebuie să (ră)sufle şi el, ca omul, altfel pocneşte în sinea lui interioară.

*

În *Contrafort* nr. 1-2, eseul lui Alexandru Burlacu "Ion Druţă între Cervus Divinus şi mârţoagă" două menţiuni - în fapt citate din Ion Simuţ scriind despre Ion Druţă:

"Ion Simuţ consideră, pe bună dreptate, că „dacă pactul său ciudat cu Moscova nu l-ar fi compromis, am fi putut spune că Ion Druţă a dobândit pentru Basarabia rolul de scriitor naţional. Aşa nu putem spune decât tristul adevăr că prin biografia sa de la senectute Ion Druţă a rămas sovieticul romanului basarabean, plasabil exact la antipodul lui Paul Goma, care poate fi numit… europeanul romanului basarabean" (Ion Simuţ, „Romanul basarabean între Paul Goma şi Ion Druţă", „Roman, 1. Selecţie, studiu introductiv şi note biobibliografice de Mihai Cimpoi. Postfaţă de Ion Simuţ", Ch., 2004, p. 254).

"… Aureliu Busuioc, în ultimii ani [a scris] romane care demască regimul de ocupaţie cum a făcut-o numai Paul Goma în romanele „Basarabia" sau „Din calidor" …).

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Joi 6 mai 2010

Azi m-am trezit pe la orele 3 - dimineaţa - şi m-am apucat de "ultima corectură: cea mai adevărată dintre toate…" a **Artei ReFugii.** La-caz-că. Încă nu mi-a răspuns Victor Stratan dacă da sau ba scoate **Din calidor**, dar pot eu pentru ca să nu iau cel mai neînsemnat semn de… interes drept invitaţie fermă de a edita încă o carte, două, trei…?

*

Mă informez şi mă delectez de marinoismele adrianice la adresa mea arătate de Magda Ursache în textul din *Argeş* recent. Vai, eu sunt un flecuşteţ, mă pierd în codrul condeierilor români:

"Pe Goma [Marino] îl acuză de „amor propriu ulcerat", de „megalomanie galopantă", ca şi cum memorialistul nu i-ar întrece pe toţi în grandomanie. „Enormităţile şi extravaganţele sale au luat destul de repede forme maladive", Aşadar, pe Dosarul Goma e gata să scrie parafrazat: Grandeur et décadence de Paul Goma. Ba chiar se laudă că nu l-a citit decât incomplet, „extrem, extrem de puţin", dovedindu-se iarăşi în dificultate de gust."

Vineri 7 mai 2010

Tot nu mi-a răspuns Stratan, directorul editurii - o fi plecat de alaltăieri în concediu, are să se întoarcă poimarţi.

Eu, de meserie fiind un insistent (!), insist: umblu pe la a doua carte pe care am să le-o propun (dacă Stratan se mai întoarce în Basarabia şi nu se stabileşte în Italia, să zicem).

Sâmbătă 8 mai 2010

Ieri, pe la orele 10 mi-a scris Stratan. S-a rezolvat - provizoriu: Filip mi-a preparat fişierul.

Doamne-ajută!, cum zic creştinii noştri, după ce partidul şi guvernul le dă voie la credinţă (şi cinci lei, de-o ţuică).

Duminică 9 mai 2010

Un prieten epistolar din America mi-a trimis "o fotografie făcută la Cernăuţi la sfârşitul lunii iunie, începutul lunii iulie 1940"

Poza trimisă m-a terifiat - din mai multe motive: camioneta sovietică, încărcată cu pui de brazi zmulşi din vreo pepinieră, striveşte oraşul, provincia, ţara:

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Pe bulevard nu există decât "maşâna" lor, a ocupanţilor; în stânga: doi vânzători de ziare (un adult, un copil) iar în dreapta, spre fotograf, dar cu spatele, parcă o femeie - nu e sigur - parcă ţinînd ceva alb în mâna dreaptă (să fie o pâine-cu-sare cu care se întâmpină oaspeţii dragi? - nu ţ-oi spune, vorba basarabeanului).

Oraşul arată pustiu ("la sfârşitul lui iunie, începutul lunii iulie 1940") ocupanţii avuseseră timp să-i ardă o curăţenie bolşevică - citeşte: *etnică*. O dată prin vestea ca un trăsnet din 28 iunie prin care se anunţa că şi "o parte din Bucovina" va fi luată de bolşevici, iar oamenii, în panică, s-au năpustit să… iasă din încercuire: la trenuri, cât au mai funcţionat, la automobile - cine avea - trăsuri, căruţe, biciclete - pe jos…

Şi iată rezultatul (parţial, se înţelege) materializat prin fotografia cu pricina: Ocupantul bolşevic a pus în scenă, la o bună săptămână după eveniment (se pricep, ciolovecii - au învăţat de la nemţi! - aşa au făcut şi cu arborarea steagului lor pe Reichstag…) "o intrare triumfală a Armatei Roşii în Cernăuţi întâmpinată de către populaţia locală cu bucurie", o primire-cu-pâine-şi-sare, dacă se adevereşte că acea femeie din stânga "maşânii" este o femeie, nu o tovarăşă auxiliară *pe* probleme de confort, cum le spuneau japonezii curvelor sclave ori voluntare… Pe maşâna sovietică "agitaţia vizuală" dragă prietenilor noştri de veacuri: trei pancarte, în ruseşte, se înţelege: propagandă obişnuită:"Proletari din toate ţările uniţi-vă!" şi altele asemenea…

Una dintre pancarte, deşi aflată în plan secund şi e scrisă cu negru pe alb, deci mai puţină vizibilă decât celelalte două scrise cu alb pe roşu (tot în ruseşte - în ce altceva?), în partea de sus poartă: "Trăiască", în partea de jos: "Libertatea" iar la mijloc, ca o stemă-emblemă… **STEAUA LUI DAVID**!

Cunoscînd oleacă de istorie mi-am zis că momentul fotografierii se situa spre sfârşitul Săptămânii Roşii (28 iunie-5 iulie 1941). Contrapropaganda sionisto-sovietofilă pretinde că Ocupanţii interziseseră - în Cernăuţi - portul armelor începînd din 29 iunie (sic), vânzarea băuturilor spirtoase (sic-sic) precum şi *orice manifestare naţionalistă*… A, nu cele româneşti, pentru acelea erai împuşcat în plină stradă, fără explicaţii - dar *cele ucrainen şi evreieşti* erau permise (chiar recomandate). Pe, eventual, ucraineană chiar într-o fotografie a Serviciului de Propagandă al Armatei Roşii nu am fi avut cum s-o observăm, Ucrainenii fiind consideraţi *sovietici*, deci nu aveau drept la un drapel distinctiv - pe când evreii, da: **Steaua lui David**.

Întrebare: de ce mint tismăneţkii eterni pretinzînd că, după 28 iunie 1940 evreii nu s-au manifestat ca evrei în teritoriile ocupate de ruşi? Iată dovada că s-au cam foarte-manifestat, vorba

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Ardeleanului. Şi la Cernăuţi şi la Chişinău, în multe localităţi, mai ales în Sud, cu osebire în cele portuare, pe unde s-au scurs valuri de refugiaţi, pe Dunăre. S-au semnalat "lupte navale" (păstrînd proporţiile) între românii încercînd să fugă, pe ambarcaţiile fluviale, la Reni, mai cu seamă şi evreii care se opuneau vitejeşte "fugarilor fa***şişti***", cu armele, arborînd, fie drapele, fie brasarde cu **Steaua lui David**!

*

Dan Culcer îmi trimite şi mie, doar şi pe mine m-a apărat draga de Aurora Mihacea:

Vă rog să citiţi acest text selectat de mine, în speranţa că vă poate interesa. Acest text a fost publicat in Forumul României Libere, pe când acesta exista. In anul 2005. Cred că textul dnei Aurora Mihacea merită să fie citit sau recitit. Cu prietenie, Dan Culcer

"**Detergenţii conceptuali ai domnului Tismăneanu,** de Aurora MIHACEA (Material propus pentru publicare la data de: 23-06-2006)

O EMISIUNE ŞI DOUĂ CONCEPTE

Odată numit la vîrful Comisiei Prezidenţiale pentru analiza dictaturii comuniste din România, Vladimir Tismăneanu a devenit omul către care se îndreaptă atenţia tuturor românilor a căror istorie şi viaţă au fost deformate de 45 de ani de comunism ; iată de ce, de cind d-l V.Tismăneanu a lansat în emisiunea lui Ion Cristoiu ("Zig-Zag", Antena3, 30.04.ac), două concepte prin filtrul cărora pare a se derula analiza dictaturii comuniste, mulţi dintre români aşteaptă detalirea lor. Pe scurt, în această emisiune d-l V.Tismăneanu a afirmat că alegerea sa este să se vorbească nu despre un "proces al comunismului" ci despre "decomunizare" şi nu despre "regim comunist criminal" ci despre "regim comunist ilegitim" (1). Cum însă d-l Cristoiu şi-a uitat datoria deontologică de a cere cuvenitele precizări spre lămurirea auditoriului său şi cum suntem în luna iunie şi precizările conceptuale încă se lasă aşteptate, mă văd obligată în calitate de cititor-spectator, să atrag atenţia în cele ce urmează asupra importanţei conceptelor folosite în orice activitate de cercetare şi analiză, cu atît mai mult într-o analiza a dictaturii comuniste făcută în scopul elaborării unui raport care să permită şefului satului să condamne în mod oficial comunismul.

DESPRE INFLUENŢA CONCEPTELOR ASUPRA PERCEPŢIEI REALULUI

În epistemologie este deja cunoscută influenţa pe care o exercită conceptele şi teoriile împărtăşite asupra identificării fenomelor lumii reale (N.R.Hanson ; P.K.Feyerabend (2). Voi relua exemplul care ilustrează excelent această teorie : doi oameni, dintre care unul împărtăşeşte conceptele specifice heliocentrismului iar altul conceptele specifice geocentrismului, privesc în zori spre linia orizontului, ambii fiind pe malul mării. Cînd soarele devine vizibil, cel care împărtăşeşte heliocentrismul, vede linia orizontului coborînd, lăsînd soarele să se vadă fix pe cer şi identifică ceea ce vede ca fiind mişcarea Pămîntului în jurul Soarelui.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Celălalt om, adept al geocentrismului vede linia orizontului fixă, soarele ieşind din mare şi identifică ceea ce vede ca fiind mişcarea Soarelui în jurul Pământului.

Aceşti doi oameni au fost în sînul Naturii în situaţii de viaţă identice : la malul mării. Vă daţi seama la ce consecinţe ajungem cînd analizăm influenţa conceptelor şi teoriilor elaborate de către doi oameni aflati în situaţii de viaţă fundamental opuse, asupra identificării evoluţiilor reale ce au loc în societate ?

ADAPTAREA PRIN CONCEPTE

Dar ce sunt conceptele ?

Conceptele sunt produse, constructe ale inteligentei. Întemeietorul epistemologiei genetice, J.Piaget, ne spune însă că inteligenţa este o relaţie adaptativă între om şi mediu, deci raportat la mediul social, între om şi situaţia sa de viaţă. Adaptarea rezultă, în viziunea acestuia, în urma unei echilibrări între asimilare (integrarea informaţiilor noi cu cele vechi) şi acomodare (restructurarea modelelor de cunoaştere sub influenţa noilor informaţii).

Fiind produse ale inteligenţei a cărei ţintă finală este adaptarea, fireşte că rolul conceptelor este acela de a reda în aşa fel situaţia de viaţă încît să-i fie utile în procesul de adaptare subiectului ce le-a elaborat.

Cum însă indvizii umani sunt produsul unor situaţii de viaţă diferite (coexistente în cadrul aceluiaşi sistem social), se întîmplă ca de multe ori conceptele elaborate şi promovate de ei pentru a descrie acelaşi sistem social sau pentru a indica o modalitate de abordare a unei realităţi, să nu coincidă. Iată de pildă, pentru majoritatea românilor care au suportat condiţii de viaţă asemănătoare, respectiv colectivizarea forţată, pierderea celor dragi care au indrăznit să se opună, răpirea bunurilor, batjocorirea credintei neamului, deportarea, Canalul, teroarea sistematică, singurele concepte care s-ar impune la vremea "analizei" sosite după o jumătate de veac, ar fi mai întâi acela de "proces al comunismului" pentru a desemna etapa prin care ar trebui în sfârşit să trecem, în care ar trebui condamnaţi făptaşii începînd cu cei ce au introdus comunismul în ţară şi apoi acela de "sistem comunist criminal" pentru a desemna însuşirea esenţială a regimului comunist, aceea de regim criminal. Altminteri, dacă s-ar face analogia cu un proces oarecare în care exista o etapă a stabilirii ilegitimităţii faptelor comise şi s-ar urmări algoritmul acestuia, s-ar putea ajunge la situaţii absurde ca cea descrisă de Valerian Stan, respectiv, "judecatorii care i-au condamnat pe securiştii vinovaţi de moartea lui Gheorghe Ursu ar fi trebuit să aştepte, nu-i aşa, Raportul d-lui Tismaneanu şi o declaraţie politică de condamnare a comunismului, şi numai după aceea să pronunte şi ei hotărîrea de condamnare a crimelor securiştilor comunişti. Ceea ce ar fi fost complet absurd. Slavă Domnului că n-a fost!"

Pentru V.Tismăneanu însă, om care s-a aflat şi în perioada comunistă şi acum în altă situaţie de viaţă decît majoritatea românilor, par a fi mult mai adecvate conceptele de "decomunizare", "sistem comunist ilegitim" şi cel de "comunism românesc".

"COMUNISMUL ROMÂNESC" VERSUS "COMUNISMUL DIN ROMÂNIA"

Ultimul concept, acela de "comunism românesc", este folosit de domnul V.Tismaneanu, tot mai des în locul sintagmei "comunismul din România", deşi este cunoscut faptul că această plagă, comunismul, nu a fost o invenţie românească şi nici nu a avut România – nici măcar în timpul lui Ceauşescu-, independenţa necesară pentru a se abate semnificativ faţa de ideologia comunistă şi practicile impuse nouă din URSS. Conceptul teoretic de "socie-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

tate socialistă multilateral dezvoltată", contribuţia originală a "geniului" PCR, ca etapă intermediară pe care o presupunea acest concept pînă la atingerea ţelului suprem - comunismul, era doar… o găselniţă, menită a masca eşecul edificării socialismului ca societate prosperă, un corn al abundenţei care să permită înfăptuirea dezideratului comunist "de la fiecare după capacităţi, fiecăruia după nevoi". Singurul moment asupra căruia pot fi dubii din punctul de vedere al abaterii de la model este cel marcat de invadarea Cehoslovaciei de către trupele sovietice.

LUNGUL DRUM AL DECOMUNIZĂRII.

Deci, conceptul de "decomunizare" preferat în locul celui de "proces al comunismului", ar putea semnifica mai întâi o mutare a acentului în planul mentalităţilor, ceea ce înseamnă o despăduchiere ideologică şi de reflexele comuniste întinsă pe spaţii mari de timp, care ar trebui să preceadă, nu-i aşa, un autentic proces al comunismului. Spun "să preceadă" pentru că ni se poate spune că nu are cine să facă acest proces, de vreme ce toată populaţia matură este încă contaminată. Şi atenţie, nu este vorba doar de complexul paternalist (tratat prompt dealtfel de jurnalişti imediat după revoluţie), nici doar de modul de gîndire reducţionist , de înregimentare şi anihilarea capacităţilor individuale; este vorba şi de faptul că ni se prezintă în mod greşit minciuna, ura, resentimentele ca fiind reflexe exclusiv comuniste cînd de fapt ele au fost şi sunt prezente ca defecte ale omului dintotdeauna, indiferent de sistemul social în care omul a trăit şi în consecinţă se vizează şi debarasarea de această latură negativă a firii umane… vă las să decideţi asupra perioadei de timp necesare unei asemenea iniţiative; la fel şi asupra caracterului său utopic.

FĂURIREA OMULUI NOU ŞI SFÎNT

Inutil să spun că în acest caz, decomunizarea ar apare ridicol, ca un proces de creare a omului nou, unul de-a dreptul himeric, ca să nu spun chiar sfânt! Iată, la dezbaterea care a avut loc în aprilie în cadrul organizat de fundaţia Horia Rusu, d-na Cornea ne spune că marea crimă a comunismului se transmite prin mentalităţi şi astăzi; citez: "Comunismul trăieşte şi azi în noi în conştiinţele noastre, minţim, suntem oportunişti, urâm, avem resentimente şi de aceea am vorbit şi de mine, pentru că poate şi în mine sunt reminiscenţe ale comunismului" (3).

Să mă ierte d-na Cornea, dar… aceasta este chiar curată manipulare! Este substituirea adevăratelor cauze politice, sociale, economice ale prelungirii comunismului în realitatea noastră postcomunistă cu defectele de caracter existente dintotdeauna în plan individual, defecte pe care ne străduim iarăşi dintotdeauna să le atenuăm prin educaţie.

DECOMUNIZARE… CA LA PITEŞTI?

Şi în plus, declaraţia d-nei Cornea este ca un fel de invitaţie făcută tuturor românilor care au îndurat greul opresiunii comuniste să se autoflageleze în public, să-şi autodemaşte defectele individuale în curată tradiţie … piteşteană, luând asupra lor, toata vina perpetuării comunismului. Vreau să cred ca d-nei Cornea nici nu i-au trecut prin minte consecinţele malefice ale opiniei domniei sale.

Dacă ne amintim, la acea dezbatere şi d-ul V.Tismăneanu a abordat tematica minciunii pe care a legat-o în mod corect de ideologia comunistă văzind-o ca substrat al ei; dar de aici să ajungi să spui că "minciuna a intrat în codul genetic al omului care a trăit în acest regim" (4), mi se pare o extindere nepermisă. Ea poate să fie adevărată numai în cazul acelora care au semnat articole ideologice la Viata Studenţească aşa ca de exemplu, Dan Pavel (5), străduindu-se să spele creierele românilor care acum sunt în situaţia de a

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

fi puşi să se autodemaşte pentru că nu au avut la timpul potrivit curajul necesar să-i înfrunte pe cei ce serveau partidul comunist scriind astfel de minciuni, în nici un caz pentru toţi românii şi vreau să cred că nici pentru d-na Cornea.

MINCIUNA "TIP CORNEA" FAŢĂ CU MINCIUNA "TIP VIAŢA STUDENŢEASCĂ"

Minciuna de care ne vorbeşte d-na Cornea este una de care omul se face vinovat în diferite grade dintotdeauna; şi dintotdeauna omul a ţintit să se cureţe de aceste defecte. Minciuna practicată însă în presa vremii, este de cu totul alt tip.

Ca să ne dăm seama ce odioasă era minciuna publicată în "Viaţa Studenţească" de pildă, să citim ce se publica în paginile ei în 20.12 1989 despre ".... minunatele condiţii de muncă şi viaţă, oferite de partidul şi statul nostru pentru ca tânăra generaţie a patriei să se poată manifesta plenar în realizarea măreţelor obiective stabilite de Comitetul Politic Executiv al CC al PCR" (6).

Trebuie să fie înţeles de către fiecare dintre noi că acest ultim text este publicat în revista Viaţa Studentească după însîngerarea Timişoarei; şi iarăşi trebuie bine înţeles de toţi cei ce citesc aceste rînduri, că în Comitetul Politic Executiv al C.C. al PCR, lăudat la 20 decembrie 1989 în "Viaţa Studenţească" pentru minunatele condiţii de muncă şi viaţă ale tinerilor României, se luase deja decizia reprimării cu forţa a mişcărilor revoluţionare.

De la revolta muncitorilor din Brasov, pînă în iarna Revoluţiei, condeiul lui Dan Pavel este prezent la "Viaţa Studenţeasc?" unde contribuie la marea minciună pe care era fundată ideologia comunistă. Şi acesta este doar un exemplu, dintre multe altele. Dacă fiind prea tînăr, fascinat de utopia comunistă şi izolat de suferinţa omului obişnuit, te mai puteai forţa să ai convingeri comuniste pîna în anii '75-'80, după momentul 1987 nici cei mai naivi şi cei mai neinstruiţi romani, n-ar mai fi putut crede în comunism.

Iată de ce afirm ca minciuna tip "Viaţa Studenţească" este adevăratul prototip de minciună public?, minciună prezentă pe toate canalele media româneşti din epocă.

Asta da Minciună, minciună ce trebuie şi ea "desecretizată", făcută publică prin reamintire, împreună cu toţi aceia care au făcut-o posibilă! Şi nu este vorba doar de "Viaţa Studenţească" ci şi de alte publicaţii şi bineînţeles nu toţi cei care au publicat în presă au fost foarte tineri ca să nu realizeze minciuna asumată conştient, minţind zilnic un popor care acum este găsit ca fiind singurul vinovat, iar după Revoluţie îi găsim pe toti aceşti "nevinovaţi", "nemincinoşi", corifei ai presei democratice, arătînd cu degetul către un popor vinovat... de a le fi înghiţit minciunile. Şi bineînţeles toţi aceştia îèi acordă unii altora credibilitate şi nici nu îşi pun problema vinovăţiei lor; poporul nu are nici măcar dreptul la prezumţia de nevinovăţie ca şi cum intelectualii săi i-ar fi spus plini de curaj adevărul, iar scriitorii săi nu s-ar fi făcut că au orbul găinilor vorbind despre cîte în lună şi în stele numai despre ce se întîmplă nu, lăsînd unuia singur dintre ei – Paul Goma - toată povara şi consecinţele rostirii adevărului. Consecinţa, previzibilă, este aceea că majoritatea românilor sunt acuzaţi că au stat liniştiţi la cozi şi s-au mulţumit să mănânce cartelat în loc să iasă în stradă şi să lupte pentru a-i elibera în primul rînd pe mincinoşii de serviciu, adică acea specie ciudat?, autonumită "rezistentă prin cultură".

De aceea, consider corect ca V. Tismăneanu să incrimineze adevărata minciună pusă în slujba comunismului, adică în primul rînd pe cei ce au

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

publicat astfel de minciuni, ca şi pe cei ce mint în continuare vorbind despre minciună fără a avea "revelaţia" că prin Omisiune pot forma cel mai interesant studiu de caz din volumele lor.

PĂCATUL OMISIUNII DIN CURTEA INVIZIBILĂ

În acest caz, vă intreb, dacă mai poate fi considerat vinovat un popor minţit de "creierele" lui! Căci, foarte bine spune G. Liiceanu în recentul sau volum "Despre minciună"(7), citez, "mintea oamenilor care trăiesc aici a fost, în bună măsură, subtilizatş. Furtul minţii nu este făcut, aşa cum se poate întâmpla, pentru un scop nobil. Mintea poate fi furata la cu totul altă scară, ca minte colectivă, ca minte a multora şi, dacă e nevoie, ca minte a majorităţii". Furtul se produce prin minciună. Ceea ce nu ne spune însă G. Liiceanu, este care a fost locul intelectualilor de vârf ai României în "economia minciunii publice", recte în cele patru "noutăţi teribile" aduse de comunism în această privinţă; care a fost locul acelora care minţeau - aşa cum bine spune Gheorghe Cionoiu în "Fenomenul Păltiniş"(8) - prin omisiune. Sau faptul că G. Liiceanu a scris acum o carte care denunţă minciuna îl absolvă de Păcatul Omisiunii în tot ce-a scris înainte de 1989 ?

În "Despre minciună" G. Liiceanu spune pe drept cuvînt că este absurd ca România să fi scăpat de Ceauşescu pentru a ajunge să fie stăpînită de activiştii, securiştii şi poeţii săi de curte. Ceea ce se face că nu observă însă este faptul că Ceauşescu nu a avut doar o curte vizibilă, unde făceau sluj poeţii şi scriitorii de partid; dictatorul a avut şi o curte "invizibilă", unde se făceau temenele şi se închinau osanale prin Omisiune, prin Absenţa Negaţiei faptelor sale. Ori absenţa negaţiei înseamnă acceptare şi asumare a minciunii publice afirmate prin comunism.

INVOCAREA MINCIUNII –LOCUL INTÎLNIRII DINTRE D.VOICULESCU SI V.TISMĂNEANU

Cred şi eu ca şi V. Tismăneanu că, citez: „Din comunism nu vom ieşi prin uitare, ipocrizie, negaţionism, cinism şi minciun?"(9). De aceea, îmi permit să atrag atenţia asupra contradicţiilor pe care le generează extinderea nepermisă a minciunii asupra tuturor românilor care au trăit în comunism:

a) Situarea lui V.Tismăneanu pe poziţii similare cu aceia ale căror fapte tocmai le analizează. Revelatoare în acest sens este deja celebra afirmaţie a lui D.Voiculescu potrivit căreia toţi românii care au lucrat la stat în vechiul regim, au colaborat cu Securitatea. Cum la baza "colaborării" a stat marea minciună comunistă care după V. Tismăneanu „a intrat în codul genetic al omului care a trăit în acest regim", ar rezulta ca D.Voiculescu şi şeful Comisiei prezidenţiale sunt în deplin acord!

b) Dacă toţi am minţit (teza Tismăneanu), deci toţi am colaborat (teza Voiculescu), atunci cum mai distinge Comisia între călăi şi victime ? Sau se urmăreşte să fim convinşi că am fost şi una şi alta? Şi să fim condamnaţi în bloc?

PARAFRAZA

Iarăşi: dacă minciuna ne-a caracterizat pe toţi românii care am trăit în comunism, atunci, îmi voi permite să socotesc scăzînd tinerii (despre care Doina Cornea ne spune că erau utecişti în 1989 şi mai pot fi recuperaţi), cam la opt milioane persoanele în plină maturitate care au trăit în comunism. În continuare, o voi parafraza pe Mirela Corlăţan (care îl admonestează pe D.Voiculescu în paginile Cotidianului (10):

"Pe lista cu mincinoşi a domnului V. Tismăneanu, rămân doar 7.999.999 de mincinoşi din cele opt milioane de români maturi cărora, spune dînsul, minciuna le-ar fi intrat în codul genetic"! O să-l întreb şi eu pe d-l

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

V.Tismăneanu, om care a trăit în sistemul comunist dar al cărui cod genetic n-a fost afectat (de ce oare…este un cod genetic de alt tip?), deci îi poate judeca pe ceilalţi mincinoşi, dacă d-l Paul Goma face cumva parte dintre aceşti mincinoşi motiv pentru care ar fi de înţeles de ce n-a corespuns "standardelor" Comisiei prezidenţiale! Deasemeni aş vrea să ştiu dacă sunt la fel de mincinoşi şi intelectualii rezistenţi (în formă pasivă), din Grupul de la Păltiniş, intelectuali care minţeau prin omisiune filosofînd pe diverse teme în timp ce minciuna comunistă îi strivea în lovituri pe P. Goma şi pe V. Paraschiv, care refuzau… Omisiunea!

ALTE DEVIERI ALE SUBSTITUIRII CONCEPTUALE

Un alt efect al folosirii acestui concept de "decomunizare" în locul celui de "proces al comunismului" este acela al schimbării accentului în plan temporal: în loc să se studieze în mod egal întreaga perioadă comunistă, de la impunerea comunismului în România pînă în prezent, accentul cade pe perioada prezentă sau oricum, relativ recent?. Nu este de neglijat nici faptul că din această perspectivă a decomunizării se mută accentul şi de la cauză la efect, de la călăi la victime, căci acest popor care a îndurat lipsa căldurii, a medicamentelor, a curentului electric şi care s-a hrănit pe cartelă ca în vreme de război, a fost victima unui regim criminal.

CONFUZIILE TAUTOLOGIEI "SISTEM COMUNIST ILEGITIM"

În ce priveşte conceptul de "sistem comunist ilegitim", acesta provoacă o confuzie evidentă, pentru orice om de bună credinţă legislaţia nici unei ţări - nu doar a noastră - nefiind perfectă; sunt atîtea situaţii în care îţi poţi ajuta semenii procedînd ilegitim, neautorizat (cazul unui doctor de exemplu care adăposteşte în spital o bătrînă fără adăpost, cazul unor tineri a căror relaţie nu se finalizează printr-un act de căsătorie, şamd) , astfel încît includerea faptelor criminale ale regimului comunist în sfera mai largă a faptelor ilegitime, mi se pare în cel mai bun caz, lipsită de sens. "Cui prodest" o asemenea confuzie? A cui adaptare o asigură un asemenea concept?

În plus, folosirea sintagmei de "sistem comunist ilegitim" este de-a dreptul o tautologie. Este de la sine înţeles că orice sistem comunist este ilegitim.

Aşadar, ce înseamnă sistem comunist? Simplu: ca sistem social, comunismul este un tip de societate egalitaristă în care nu există proprietate privată, aceasta fiind desfiinţată; asta în primul rînd! Unde mai ştie d-l V.Tismăneanu să existe un "sistem comunist legitim" instalat prin răpirea dreptului la proprietate? Este deci clar, sintagma „sistem comunist ilegitim" este o tautologie. Să întreb iar.."cui prodest" confuziile provocate pe linia semnificat-semnificant prin folosirea acestei tautologii?

CONCEPTELE DETERGENŢI

Avînd în vedere tot ce am expus aici, aş putea să fiu tentată să cred că, pe lîngă detergenţii obişnuiţi – substanţe sau amestecuri de substanţe naturale sau artificiale care sunt folosite pentru curăţirea diverselor obiecte - d-l V.Tismăneanu a mai descoperit o categorie aparte - aceea a detergenţilor conceptuali. În funcţie de acurateţea respectării instrucţiunilor de folosinţă, ei pot curăţa definitiv şi istoria şi memoria deopotrivă.

NOTA:

1. Ca dovadă că am redat exact conceptele din emisiunea "Zig-Zag", menţionez că unul dintre ele, acela de "sistem comunist ilegitim", este folosit de domnul V.Tismăneanu chiar în interviul acordat domnului Ştefan Maier, pe 29 mai 2006. În plus, pentru a dovedi adevărul relatării despre conţinutul emisiunii "Zig-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Zag" din 30.apr. 2006, voi cita dintr-un material al unui jurnalist recunoscut pentru obiectivitatea sa, d-l Valerian Stan : «Tocmai l-am văzut la televizor pe Vladimir Tismăneanu, alesul lui Băsescu în fruntea Comisiei prezidenţiale de analiză a dictaturii comuniste, într-un dialog cu Ion Cristoiu (emisiunea "Zig-Zag", Ant 3, 30 apr 2006) – fostul său tovarăş de convingeri comuniste, în presa trecutului regim. (…), Tismăneanu a explicat senin că alegerea sa este să se vorbească nu despre un „proces al comunismului" ci despre „decomunizare", şi nu despre „regimul comunist criminal", ci despre „regimul comunist ilegitim".. » (New York Magazin, 3 mai 2006) ;

2. Mircea Flonta "Natura şi dinamica ştiinţei în concepţia lui Th.S.Kuhn", în Thomas S. Kuhn, „Structura revoluţiilor ştiinţifice„ pag 23, Editura Ştiinţifică şi enciclopedică, Bucureşti, 1976;

3. Ovidiu Bancheş, „Tismăneanu îi forţează mîna lui Băsescu", Ziua, 20 aprilie; Maria Bercea, „Procesul comunismului – o sentin?? amînată„ Revista „22", 28 aprilie -4 mai, 2006;

4. Maria Bercea, „Procesul comunismului – o sentinţă amînată„ Revista „22", 28 aprilie - 4 mai 2006;

5. Dan Pavel, "Viaţa Studenţească", nr 48, 02.12.1987 ; citez:

"Participarea la activitatea revoluţionară din cadrul asociaţiei studenţilor comunişti înseamnă un efort sistematic de realizare a unei temeinice pregatiri politico-ideologice a studenţilor. Formarea omului nou, constructor conştient al noii societăţi, este un proces ce capată valenţe precise pe care tovarăşul Nicolae Ceauşescu le-a subliniat şi de această dată cu pregnanţă. "

Dan Pavel, Viaţa Studenţească nr.51 din 23.12.1987 ; citez:

"Stă în puterea şi caracterul tineretului nostru revoluţionar, a eroicului nostru popor, chezăşia vibrantelor chemări adresate de către secretarul general al partidului, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, de la înalta tribună a democraţei de partid, întregii naţiuni de a face totul pentru înflorirea multilaterală a patriei, pentru triumful cauzei socialismului şi a comunismului în ţara noastră."

Valerian Stan, în "Documente; Cerere de dare în judecată a lui Dan Pavel", pag 11, www.valerianstan.ro;

6. Valerian Stan, în " Documente; Cerere de dare în judecată a lui Dan Pavel", pag 11, www.valerianstan.ro;

7. Gabriel Liiceanu, "Minciuna şi România" - studiu de caz publicat în volumul "Despre minciună", Editura Humanitas, 2006; Cristian Patrasconiu, "Liiceanu face planul pentru un apel către Harap Alb", "Cotidianul", vineri 23 iunie 2006, pag 17.

8. Gheorghe Cionoiu, "Fenomenul Păltiniş" - eseu publicat în "Procesul tranziţiei", Editura "Brumar, Timişoara, 1996 (republicat în volumul "Mănuşa lui Schiller", Editura Augusta, Timişoara 1999).

9. Vladimir Tismăneanu, "Democraţie şi memorie", Cotidianul, vineri 16 iunie 2006, pag 18;

10. Mirela Corlăţan, "El n-a turnat domnule Felix. Şi lucra tot la stat", "Cotidianul", 19 iunie 2006, pag 3; Redau citatul pe care l-am parafrazat în text, exact cum l-a formulat Mirela Corlăţan:

"PE LISTA cu turnători a lui Dan Voiculescu rămîn doar 7.999.999 de turnători din cele opt milioane de români, care, spune el, lucrau la stat şi au turnat la Securitate".

--

Publicat de către Dan Culcer. Écrivain roumain vivant en France depuis 1987. la » Asymetria — Antiacvarium , 5/08/2010 02:19:00 PM

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

DECLARAŢIE DE PRESĂ

În legătură cu recentele apariţii în mass-media a unor informaţii vizavi de activitatea Comisiei pentru studierea şi aprecierea regimului comunist din Republica Moldova, Serviciul de Informaţii şi Securitate vine cu următoarele precizări:

Cu referire la îngrădirea accesului persoanelor supuse represiunilor politice la materialele documentare din fondul dosarelor juridice, Serviciul de Informaţii şi Securitate menţionează că, conform prevederilor art.9 din Legea nr. 1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, fiecare cetăţean care a fost represat este în drept de a lua cunoştinţă cu materialele documentare în baza cărora a fost condamnat, iar în cazul morţii lui - rudele acestuia. Terţilor, inclusiv organizaţiilor obşteşti, li se pune la dispoziţie extrase de arhivă din dosare cu informaţii privind timpul, cauza morţii şi locul înmormîntării persoanelor reabilitate. Accentuăm că persoanelor represate şi rudelor acestora nu li se refuză accesul la dosarele din arhivă, creîndu-le toate condiţiile pentru a se familiariza cu materialele solicitate.

De asemenea, specificăm că cifra prezentată opiniei publice precum că fondul dosarelor juridice include 80 000 de dosare nu corespunde realităţii, în depozitul special de stat al Serviciului de Informaţii şi Securitate se află la păstrare 23 485 de dosare juridice iniţiate în privinţa persoanelor care au fost supuse represiunilor politice în perioada regimului totalitar.

Serviciul de Informaţii şi Securitate declară cu certitudine că nici un dosar ce conţine materiale documentare privind represiunea politică nu a fost supus nimicirii, numărul dosarelor aflate la păstrare în fondul arhivistic specificat corespunde datelor reflectate în registrele-inventare.

La afirmaţiile precum că Serviciul „nu este deschis pentru a furniza informaţii atît în ceea ce priveşte structura fondurilor arhivistice pe care le gestionează cît şi în privinţa numelor celor reabilitaţi”, consemnăm că, fiind parte a Fondului arhivistic de stat, SIS prezintă anual la Serviciul de Stat de Arhivă, pentru Catalogul Fondului arhivistic, date privind structura fondurilor arhivistice pe care le gestionează, precum şi cantitatea documentelor aflate la păstrare. Fiecare persoană juridică sau fizică, la solicitare, este în drept să obţină de la Serviciul de Stat de Arhivă date despre structura fondurilor ale depozitului special al Serviciului de Informaţii şi Securitate. În ceea ce priveşte furnizarea informaţiilor de către SIS cu privire la numele persoanelor reabilitate, specificăm că, în conformitate cu art. 22 din Legea nr. 1225-XII din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victemelor represiunilor politice, listele persoanelor reabilitate au fost publicate în anii 90 în mijloacele de informare în masă din republică de către organele de stat care au adoptat decizia privind reabilitarea, acestea fiind Procuratura Generală, instanţele judecătoreşti şi Ministerul Afacerilor Interne.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Reiterăm că SIS a creat Comisiei pentru studierea şi aprecierea regimului comunist totalitar din Republica Moldova condiţiile necesare de lucru, asigurînd accesul la materialele documentare păstrate în depozitul special, conform solicitărilor, şi în limitele stabilite de legislaţia în vigoare.

Serviciul de Informaţii şi Securitate este deschis pentru societatea civilă, fiind disponibil de a furniza informaţii conform cadrului juridic naţional ce reglementează accesul la informaţie.

Am scris pe dată nepoatei Angela Goma-Trubceak de la Orhei: i-am transmis textul "Declaraţiei" şi prin ea i-am îndemnat pe ai săi să facă demersurile necesare aflării adevărului în privinţa soartei lui Ion Goma, bunicul său (şi al lui Ionel), fratele mai mare al tatii: când, unde, în ce împrejurări a murit… S-ar putea să se fi interesat, dar eu nu am cunoştinţă. Aştept să văd ce îmi răspunde. Mai există un singur martor al tragediei: tatăl ei (al Angelei), Ştefan Goma, "Stiopa", cel cu telefonul şi cu drapelul tricolor : era copil-mic atunci, în toamna anului 1944, dar chiar dacă nu a ţinut minte ce a văzut-auzit la "vorbitor", îi va fi povestit mamă-sa despre vizita la… Bălţi (?).

*

Încă nu am citit o dare de seamă a NouăMaiului. Stiu doar că printre cei care conduc Moldova, există nu doar diferenţă de opinii («Mergem la Defilare?» - Campion la Defilare: Marian Lupu - «Nu mergem la Defilare!»), ci şi în privinţa termenilor care desemnează Duşmanul Înfrânt.

Până mai ieri singurul cu capul pe umeri şi cu limba nesovietizată: Ghimpu. El singur a folosit, la adresa Duşmanului, termenul corect: *nazist*, acesta fiind simetricul lui *comunist*.

Ceilalţi vorbitoreţi, în frunte cu Putin, Medvedev - dar şi plăvani de-ai noştri, ca Păturiciu - cel cu ochii în şaişpe - dar şi comentatori politici, avînd o cultură istorică au folosit termenul sovieto-evreiesc, pentru numirea duşmanului: *fascist* (rostit ruso-evreieşte: *fa**şist***).

De ce afirm că este limba propagandiştilor evrei din formaţia de luptă a lui Ehrenburg-Grosman? Fiindcă ei au inventat - şi aplicat, încă de pe timpul când Stalin cu Hitler erau fraţi ca porcii, ca să fie… politicoşi cu *nazismul* l-au numit, ocolit (şi fals: fa**şizm**) - prin o manevră simplă şi ticăloasă: lărgirea, lăţirea termenului, după modelul *antisemitism*. Ca nu cumva să scape, prin ochiurile plasei niscai nevinovaţi (ne-fascişti, ne-antisemiţi), genialii vânători de *goi* au dilatat terenul de vânătoare, până la a-l face planetar. Ei nu se sinchisese de obiecţiile celor care susţin, argumentează că *antisemitism, fa***şizm** sunt termeni

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

mincinoşi, falşi, clădiţi pe aer şi pe nisip, îi dau înainte cu acuzaţiile - care, repetate, de lehamite, vor fi acceptate de înşişi acuzaţii.

Luni 10 mai 2010

Maluri de Prut mă alimentează, în continuare, cu bibliografia durerii:

Maluri de Prut Anul II, nr. 7 - 8, aprilie - mai 2010 3

Organizarea deportării în masă din 12-13 iunie 1941 din RSSM

Viorica OLARU-CEMIRTAN

Deportarea, formă a terorii staliniste, folosită imediat ce a fost instaurat regimul sovietic în Basarabia, a fost analizată în anii 1941-1944 de către autorităţile antonesciene. Pe bună dreptate, deportarea a fost numită un „mijloc de represiune contra burgheziei". Membri ai NKVD-ului local şi republican decideau cine sunt cei indezirabili puterii, aceştia fiind supuşi deportării administrative. În cazul în care nu se putea imputa individului nimic, dar acesta era totuşi indezirabil aici, în Basarabia, la graniţa Uniunii cu Eurasia, „asemenea individ se deporta spre alte locuri depărtate ale statului rus. Asemenea deportatiuni s-au făcut cu întreaga familie".

De organizarea deportării în masă din 12-13 iunie 1941 s-a ocupat, la cel mai înalt nivel, biroul politic al CC al PC(b) al URSS, care a dirijat toată campania, iar structurile NKGB-iste şi NKVD-iste ale Uniunii Sovietice şi ale RSS Moldoveneşti au fost baza logistică a mecanismului deportării.

La 7 mai 1941, Biroul politic al CC al PC(b) al URSS l-a numit pe S. A. Goglidze împuternicit al partidului şi guvernului sovietic în Moldova, sarcina de bază a căruia urma să fie deportarea masivă de populaţie din RSSM. Peste o săptămână, Goglidze îl informa pe Stalin că „în Moldova fostele partide Naţional- Tărănist sii Naţional-Liberal manifestă un evident activism politic şi încearcă să organizeze activitate ilegală, iar ca soluţie era propusă deportarea în masă a elementelor periculoase, „în vederea menţinerii securităţii şi a ordinii publice".

La 21 mai, Beria a trimis tuturor conducătorilor direcţiilor NKVD din Siberia şi Kazahstan telegrame strict secrete prin care îi prevenea să se pregătească pentru primirea deportaţilor din regiunile de Vest ale Uniunii:

„Conform hotărîrii guvernului în regiunile voastre se îndreaptî din partea de Vest a URSS pentru deportare timp de 20 ani, membrii familiilor a căror capi sunt supuşi represaliilor ca participanţi la activităţi contrarevoluţionare sau se află în ilegalitate". In câteva zile, a fost elaborat de către Nasedkin (şeful direcţiei Gulag în cadrul NKVD, în perioada 1941-1947) „planul de măsuri pentru repartizarea şi aranjarea la muncă a contingentelor speciale deportate din Ţările Baltice şi RSSM", care a fost acceptat de Beria la 14 iunie 1941.

La 31 mai 1941, Imputernicitul Comitetului Central al Partidului Comunist şi a Consiliului Comisarilor Poporului ai URSS în Moldova, S. A. Goglidze, trimite lui Stalin cererea în care era dezvoltată ideea din telegrama anterioară, arătîndu-se că:

„Baza pentru activitatea lor contrarevoluţionară sunt: activul diferitor partide burgheze, foştii oameni, moşierii, albgardiştii, marii proprietari,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

comercianţii şi diferite elemente antisovietice.” Printre cele mai periculoase erau enumerate Garda de Fier, care, „dispune de cadre teroriste”, şi tinde „să stabilească legături cu Garda de Fier din România,” reluîndu-şi activitatea în cele mai mari raioane ale Moldovei. Fostul Partid Naţional-Creştin sau Cuzist, are o mare activitate organizatorică în vederea întemeierii grupurilor contrarevoluţio-nare şi legături ilegale cu România, recrutînd activ noi membri, desfăşurînd agitatie antisovietică şi tinzînd să achiziţioneze armament pentru activitate teroristă. Se adăugau fostele partide Naţional-Liberal şi Naţional-Tărănist, în care se numărau circa 1000 persoane, „si încă un număr considerabil de elemente antisovietice din rândul moşierilor, comercianţilor, politcienilor şi jandarmilor, albgardiştilor, primarilor, fugarilor din URSS şi a altor elemente social periculoase, care duc o evidentă activitate contrarevoluţionară. In legătură cu cele expuse, NKGB a Moldovei a primit decretul pentru arestarea, in primul rand, a persoanelor care au desfasurat activitate contrarevolutionara, iar restul elementelor contrarevolutionare, care se afla la evidenta, sa fie cercetate activ de agenti.

Luand in consideratie faptul ca organele agenturii romane si-au dezvoltat activitatea lor contrarevolutionara de spionaj bazata, in mare parte, pe elementul contrarevolutionar, cer CC al PC(b) sa permita NKGB a Moldovei sa execute deportarea in alte regiuni ale URSS a 5000 persoane impreuna cu familiile lor...”.

Astfel, s-a dat curs inceputului deportarii in masa a populatiei din Basarabia. Cu o saptamana inainte de primul val de deportare masiva, la 7 iunie 1941, Comisarul Poporului pentru Securitatea Statului a RSSM, N. Sazykin, trimite o telegrama secreta din partea NKGB a RSSM Adjunctului Comisarului Poporului pentru Afacerile Interne a URSS, V. V. Cernyshov „cu privire la formarea esaloanelor cu colonisti”, in care se anunta ca „din Chisinau se programeaza trimiterea a o mie trei sute cincisprezece vagoane cu oameni”. In aceeasi zi, Sazykin informa oficialii din Omsk ca la 11 iunie spre regiunea lor se vor indrepta deportatii din RSSM, in numar de 5000 persoane. La 11 iunie, Adjunctul Comisarului Poporului pentru Afacerile Interne a URSS, Kruglov, emite dispozitii pentru alocarea personalului medical necesar pentru deservirea esaloanelor cu deportati pe parcursul drumului, insa din cele cunoscute de noi (marturii ale supravietuitorilor care au trecut prin acest calvar), nu a fost acordat nici cel mai mic ajutor copiilor si batranilor bolnavi, femeilorinsarcinate sau aflate in travaliu.

Catre 30 mai au fost finisate pregatirile pentru primirea si asezarea deportatilor in Kazahstanul de Sud; au fost verificate si pregatite pentru trai locuintele pentru deportati, verificate posibilitatile incadrarii lor in campul muncii. Evident ca aceste conditii erau departe de a se ridica la standarde si nicidecum nu se comparau cu gospodariile lasate de cei deportati la bastina.

Paralel cu acest proces, se ducea o munca tainica de elaborare a listelor persoanelor ce urmau sa fie deportate si se faceau mari eforturi de a strange cat mai mult material compromitator la adresa lor.

La realizarea acestei actiuni de prigoana si teroare fata de elementele romanesti, primii care s-au pus in slujba NKVD au fost reprezentanti ai minoritatilor nationale, printre care evreii, care identificau si denuntau pe toti fostii buni romani, agravandu-le situatia, prin afirmatii mincinoase in fata autoritatilor de judecata si executie sovietice1. Agentii sovietici colectau in fiecare sat si oras informatii cu privire la starea materiala, apartenenta politica, starea de spirit a localnicilor si raportau sefilor din raioane liste cu numele persoanelor care urmau sa fie deportate. Spre exemplu, se faceau liste cu toti parti-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

cipantii la viata politica sau cei care detinusera functii publice. Avem la dispozitie cazul raionului Ungheni in care s-au „depistat" 11 membri ai Partidul Cuzist (dintre care 2 au fost si primari, iar unul ajutor de primar), 11 membri ai Garzii de Fier (dintre care unul era suspectat si de legaturi cu filiala acestui partid din Iasi, iar altul a fost si ajutor de primar), 3 persoane care au facut parte din Partidul Liberal si au fost primari, dupa care unul a fost si staroste la biserica, 8 membri ai Partidului Taranist, dintre care 5 au fost si primari2. Dupa ce se accentua si starea materiala a acestor „elemente periculoase", majoritatea fiind gospodari, si, deci, in termenii bolsevici „chiaburi, bogatasi si exploatatori", se dadea si o harta detaliata a regiunii3. Consideram ca aceste harti si plansete erau pregatite pentru operatiunea de deportare, in vederea orientarii cat mai adecvate si reusite a celor care urmau sa ridice in miez de noapte oamenii de la casele lor4. Din toate materialele pastrate se poate „stabili grija ce au avut-o si o au bolsevicii de a cunoaste pe acei care au fost dusmanii ideologiei lor, o grija lesne de inteles"5. Desi directivele veneau de la Moscova, cei care le-au executat au fost din Basarabia. In aceasta ordine de idei,trebuie sa evidentiem care anume au fost executorii si ce motive aveau ei pentru a fi aplicantii politicii staliniste de deportare a basarabenilor. „Oamenii noi" ai bolsevicilor aveau in mare parte studii primare (44 din cei 71 secretari ai comitetelor raionale de partid) si doar 4 dintre ei aveau studii superioare. Erau avansati in posturi si sustinuti in activitatea profesionala cei mai inraiti si intolerabili membri ai societatii, fiind hotarati sa execute orice directiva dictata de sus, indeplinind intocmai „linia partidului". Ei constituiau „osatura" dictaturii proletariatului care se instaura in Moldova basarabeana6. Mai mult decat atat, politica stalinista de deznationalizare s-a bazat pe o parte a minoritatilor etnice din Basarabia, evrei, rusi, ucraineni, bulgari, acestia sustinand regimul instaurat de bolsevici.

Iulian Chifu demonstreaza ca „toate aceste minoritati aveau motive ferme, nelegate in nici un punct de starea lor incadrul populatiei romanesti din Basarabia, de a se apropia de miscarea comunista, cu care aveau afinitati, si de a sustine efortul de razboi, iar apoi, efortul de guvernare si implementare a comunismului, de catre Rusia Sovietica7. Acesti piloni locali ai stalinismului, in calitate de agenti ai securitatii – ai NKGB-ului si a structurilor NKVD-iste - „turnatori" sau „pauperi", au facut trierea populatiei dupa „criterii de clasa, elementele considerate ostile proletariatului fiind deportate. Listele cu deportati au fost facute de NKVD pe baza de delatiuni, tinandu-se cont de pregatirea si activitatea capului familiei, de avere si de faptul daca a colaborat sub orice forma cu administratia romaneasca.

Dosarele din arhive contin informatii referitoare la o serie de persoane care au colaborat cu puterea sovietica8. Documentele timpului au fixat, intr-un spirit usor exagerat, ca majoritatea evreilor intrase in serviciul de informatii a NKVD- ului si al militiei sovietice, ocupandu-se cu denuntarea si arestarea romanilor pe considerentul ca sub administratia romana ar fi fost nationalisti si membri in fostele partide de dreapta9. O multime de cazuri au fost consemnate in acest sens. Dar, la sechestrarea si arestarea localnicilor au contribuit si elemente minoritare de religie crestina, avand origine rusa, ucraineana, poloneza.

In concluzie, afirmam ca executorii deportarii din 12-13 iunie 1941 au fost recrutati de printre localnicii regiunii. In marea lor parte, tradatori si oportunisti, acestia erau elementele minoritare sau declasate ale societatii care urmareau beneficiu personal.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Note:

1 „In legatura cu nefasta si odioasa actiune evreiasca fata de populatia romana, citam cazul relatat de catre pensionarul de stat Palma Gheorghe, „care prin declaratia anexata arata cum tatal sau, Teodor V. Palma, a fost ridicat de catre evreul Ghers Haim, aflat in serviciul sovietelor; a fost adus in suburbia Visterniceni si a fost executat prin impuscare. Tot pensionarul Palma Gheorghe mai enumera in declaratia sa 5 evrei care sub ocupatia sovietica nu au facut altceva decat denuntau si arestau pe cetatenii cu sentimente notorii romanesti".

2 ANRM, F. 680. i.1, d. 4264, f. 5-12.

3 In dosar se afla 5 plansete mari care cuprind harta detaliata a raionului Ungheni, cu fiecare satuc, imas, drum, drumusor, fiind insemnate locul unde pasc vitele, balta si locul pasarilor, suprafata fiecarei portiuni si toate constructiile locative. Mai mult decat atat, s-au pastrat originalele schitelor de plan ale cailor ferate din Basarabia, care au fost pregatite pentru operatia de deportare. Am examinat traseul statiilor de cale ferata pe segmentul Ungheni-Chisinau-Balti, in care se evidentia fiecare satuc, distanta dintre ele si pana la statia de cale ferata. Pe plansete sunt desenate imprejurimile si planul geografic riguros.

4 ANRM, F. 680. i.1, d. 4264, f. 21-26.

5 Din raportul Inspectoratului Regional de Poliţie Chişinău, semnat de şeful Comisariatului de Poliţie Ungheni, Gh. Filon, 26 iulie 1941, Vezi Ibidem, f. 39.

6 Ion Şişcanu, Instaurarea regimului sovietic în Basarabia, 1940, 1944-1945, în 6 martie 1945, Inceputurile comunizării României, Bucureşti, Editura Enciclopedică, 1995, p. 192-193.

7 Iulian Chifu, Basarabia sub ocupaţie sovietică şi tentativele contemporane de revenire sub tutela Moscovei, Chişinău, Editura Cartdidact, 2001, p. 67.

8 ANRM, F. 680, i. 1, d. 4127, f. 20, 28.

9 ANRM, F. 680, i. 1, d. 4275 f. 21-27.

Marţi 11 mai 2010

Observator cultural e plin de Marino. De astă dată el este pretextul; textul este… Mirela Corlăţanu, care a publicat în *Ev. Zilei* un articol cu un titlu ignobil - acompaniat, de printre altele (!) de gura de cacanal a lui I.T. Morar. Sprijinit de un articol analfabet şi de o rea-credinţă orbitoare semnat de Tismăneanu (şi cum rămâne conivenţa Marinoului cu… Tismăneanu?: parcă Marino rezumase cărţile marelui politolog Vova, iar imensul politolog îl lăudase, mângâindu-l pe creştet pe nesfârşitul savant mondial).

Mi-e greaţă. Mi-e greaţă să constat cum îşi dau cu părerea (lor, nu cu părerea altora!) persoane inocente (am vrut să spun: analfabete) în materie de Marino, în materie de cultură, în materie de puşcărie, în materie de şantaj securist, în materie de "colaborare" cu Secu - precum Dorin Tudoran, devenit magistru, susţinut (prin răcnete) de Răcniciosul Antonesei. Nu am citit acel text în care Lidia Bote este şi ea, porcăită, însă aşa, pe necitite, zic: zicătorul este un porc de câine! Mă mir că până acum nu şi-au făcut auzit guiţatul alde Liiceanu, Patapievici, Pleşu, Mihăieş - ce ocazie mai nimerită să-i ardă ei o mamă de bătaie mortului - şi cu acelaşi prilej şi văduvei !

Un dobitoc - anonim, se înţelege - se întreabă, în forumul de

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

discuţii, de ce nu intervine Goma, care-l apărase şi pe turnătorul Caraion, apoi fusese "consătean", la Lăteşti, cu Marino, acum să-l apere şi pe supra-turnătorul Marino!

La un moment dat, un altul - sărea din pagină prin faptul că chiar citise cartea lui Marino - a dat un lung citat din ea, în legătură cu "«dr-ul Bratu»"…

Adevărat, Marino nu avea strop de umor, cât despre ironie, se reducea la : "«dr-ul Bratu»", însă eu am fost martor tăcut şi profund nenorocit la acea scenă:

Prin 1960 la Lăteşti, lucram într-o echipă de tăietori-de-răchită, la dracu-n pizdraznic, în Balta Ialomiţei, vreo 5-7-10 kilometri, ocolit, pe la Bacul de la Borduşani (din acest motiv aveam cu toţii biciclete, altfel nu am fi putut acoperi de două ori pe zi drumul). În zori aveam întâlnire la Fântâna lui Burlă, după numele deportatului bucovinean cu acest nume, intrat în istoria literară şi a cărui casă era acolo, pe colţ. Întârzia careva, noi îl aşteptam. La fântână, ca la orice fântână de la ţară şi mai ales din Bărăgan, era coadă mare. Îşi aştepta rândul şi Adrian Marino, cu găleata reglementară. A apărut colegul, prietenul, ţărănistul, Alexandru Bratu, şi el cu multă puşcărie făcută - acesta fără treabă, deci fără găleată. S-a apropiat de Marino şi a început o discuţie - obişnuită, atât de obişnuită, încât noi, de pe margine, "răchitarii", sprijiniţi în biciclete, nici n-o luam în seamă, până când…

Până când lui Bratu i-a crescut, brusc, glasul şi, probabil l-a şi lovit pe Marino, iar Marino… înarmat cu o tulpină de floarea soarelui, luată de pe jos, bine călcată de roatele căruţelor, deci un obiect care nu avea… ţinută, încerca şi el să lovească.

Toţi cei prezenţi - şi femeile - erau foşti deţinuţi şi cu toate că erau - şi erau! - "politici", cunoşteau, sau chiar fuseseră şi ei/ele eroi ai unor astfel de scene, în celule. În celule, din exasperare, dar aici, în aer liber, la o fântână de Bărăgan?

Comicul/ridicolul/tragismul situaţiei - fiindcă nici unul dintre noi nu înţelesese motivul încăierării (sic) - consta doar în faptul că unul dintre combatanţi combătea cu pumnii bine ţintiţi, celălalt cu o fostă tulpină de floarea soarelui care nu putea avea nici o eficacitate, dealtfel mânuitorul ei zicea: «Na, na, na!», ca un copil.

Nu mai ţin minte care dintre noi, răchitarii a dat semnalul de plecare şi, oftînd uşuraţi (fiecare dintre noi fusese, era în continuare, în excelente relaţii cu "bătăuşii"), ne-am azvârlit pe biciclete şi am pornit spre Baltă.

Începînd de a doua zi - chiar de la Fântâna lui Burlă - jenaţi, vinovaţi, ne simţeam noi, martorii scenei de ieri - din care

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

continuam a nu înţelege nimic (dar nici nu întrebam). Pe Marino nu l-am mai văzut la Fântână, probabil se trezea pe întuneric, pentru a-şi lua găleata de apă. Numai Bratu devenise prezent-la-fântână, mormăind cuvinte neînţelese de noi - şi refuzate de a fi înţelese. Am mai spus: oamenii din jurul meu erau în aceeaşi măsură prieteni cu unul şi cu celălalt.

Pentru mine, Alexandru Bratu era soţul-de-Bărăgan al Doamnei mele de pian: Emilia Constantinescu, fosta soţie a unui alt ţărănist proeminent, Vaida, ucis în anchetă. Văduva lui, după ani de închisoare şi spital psihiatric - se practica, se practica şi această metodă sovietică! - fusese trimisă în Bărăgan, cu un an înainte de "poposirea" mea acolo (toamna anului 1958) şi îi găsisesem pe cei doi gata-căsătoriţi. Or, dacă Bratu nu-mi era deosebit de simpatic, pe "Doamna Bratu" o iubeam ca pe mama mea. Cum "să alegi" între Bratu şi Marino? Noi, cei trei-patru studenţi deveniţi elevi ai D-nei Bratu ("clasa de pian", unde o aveam colegă şi pe Liţa, o fetiţa de vreo zece ani, a "titularului" aşa fiind corect, nu "proprietarul" casei în care era adopostită pianina legendară, adusă tocmai de la Lugoj, de către bătrânul domn Constantinescu, tatăl Emiliei) ascultam politicoşi, tăcuţi, jenaţi vorbele D-nei Bratu despre Marino - după conflict: "Adrian al nostru nu mai este al nostru…", incapabili de a lua o atitudine fermă.

Ca să închei acest episod: abia acum, după… o jumătate de secol, aflu care fusese motivul conflictului între cei doi buni prieteni - explicat în Memorii de însuşi Marino: el redactase un text care ar fi urmat să devină călăuză moralo-politică a tinerilor ce ar fi simţit atracţia PNŢ-ului. Or, de la o vreme Bratu, palavragiu, lăudăros impenitent, vorbea în dreapta şi în stânga, despre… textul său, al lui Bratu. "Întâlnirea de la Fântâna lui Burlă" fusese provocată de iritarea lui Bratu, faţă de "pretenţiile" lui Marino, ca unic autor…

Atitudinea faţă de Marino a soţilor Bratu nu ne-a influenţat în nici un fel: mie mai ales, Marino îmi era cinstit antipatic, în schimb o idolatrizam pe Lidia Bote, Femeia-care-aşteaptă. Noi, "studenţii", chiar de eram elevi-la-pian ai D-nei Bratu, aveam… "nedumeririle" noastre în legătură cu Marino, ieşite la suprafaţă după cele câteva luni de închisoare, făcute de el, pentru "părăsire de domiciliu". Faţă de mine, nedumeririle s-au prefăcut în bănuieli, reconfirmate câţiva ani mai târziu, când am făcut greşeala să accept, la îndemnurile Titei Chiper, a-i cere ajutor să debutez şi eu… La care Marino mi-a răspuns - şi bine mi-a făcut! - că ce a fost în Bărăgan a fost acolo, în Bărăgan, acum nu mai suntem în Bărăgan (vezi scena în **Bonifacia**). Apoi, când un

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

întreg lot de foşti deţinuţi politici: Ivasiuc, Paleologu, Doinaş, Caraion, Marino fuseseră reabilitaţi juridic (deci şi politic), doar Dimov şi cu mine "uitaţi", am înţeles ceea ce n-am fi vrut cu nici un chip să înţelegem…

Repet lista reabilitaţilor: Ivasiuc, Paleologu, Doinaş, Caraion, Marino.

*

Timpul din 11 mai 2010:

"La 9 mai, R. Moldova a mai pierdut un război

…Fanfarele militare au amuţit. Moscova are toate temeiurile să fie satisfăcută. Fastuoasa paradă militară, la care au participat zeci de lideri de state din Europa şi din „spaţiul CSI", şi-a atins scopul: întregii lumi i s-a demonstrat că slăbiciunile de moment ale Rusiei lui Elţin au fost învinse, că Rusia a reînviat şi că, de aici încolo, Rusia lui Putin a redevenit o mare putere mondială cu care nu se recomandă să glumeşti.

În afară de scopul de a-şi arăta muşchii, grandioasa paradă militară de la Moscova, precedată de o uriaşă acţiune de propagandă în fostul „spaţiu sovietic" şi de manipulare a opiniei publice interne şi externe, a mai urmărit un scop, poate mai important decât cel al demonstrării muşchilor. Noua Rusie, „Rusia lui Putin", are nevoie de un nou mit fondator. Şi acest nou mit pe care se sprijină noua Rusie este următorul: actuala Europă, şi nu numai Europa, sătulă şi democratică, şi care de 65 de ani nu mai este bântuită de războaie, este opera Rusiei, a sacrificiilor ei în anii Marelui Război pentru apărarea Patriei. Toată lumea ştie, şi aici nu există divergenţe de opinii, că victoria în acest război a fost posibilă nu graţie „geniului lui Stalin" sau „înţelepciunii Partidului", ci sacrificiilor poporului rus, a simplului ostaş rus. Nu întâmplător acest război a fost supranumit şi „războiul lui Ivan". Organizând grandioasele festivităţi de la Moscova, strategii Kremlinului au calculat corect: noul mit fondator al Rusiei care a salvat Europa (şi întreaga lume) a fost „înghiţit" organic de actualul popor rus, care, de altfel, tot mai prost o duce decât Europa „salvată" de el. Cu milioanele cheltuite pentru organizarea manifestărilor de la Moscova s-ar fi putut organiza o viaţă de paradis pentru veteranii ruşi, care, se ştie, duc o existenţă mizerabilă, dar cine dintre ei pune astfel problema atâta timp cât sunt convinşi că ei au eliberat şi au salvat lumea? Miturile prin asta şi sunt fascinante şi eterne.

Duminică, 9 mai, când pentru Moscova a fost Ziua victoriei asupra fascismului, la Chişinău a fost ziua înfrângerii politice a AIE. Participând cu un detaşament de militari la Moscova, Moldova a participat la consolidarea mitului fondator al noii Rusii, renăscute, iar conducerea R. Moldova - la propriul ei deces moral şi politic. Fiindcă, la rece, cu ce ne-am ales după acest 9 mai? Cu un adânc sentiment al umilinţei naţionale. Am dat totul, fără să cerem ceva în schimb. Naivii noştri conducători au crezut că vor transforma acest 9 mai într-o zi a concilierii… Conciliere cu ruşii. O, sfântă naivitate! În mod firesc, iniţiativa concilierii trebuie să vină nu de la noi, de la moldoveni, deoarece nu noi suntem cei puternici şi vinovaţi. La Chişinău, comuniştii (coloana a cincea a Moscovei) şi-au făcut coloana lor şi au mers la Memorialul „Eternitate" ferindu-se ca de ciumă de „banda fariseică a liberalilor", a conducerii R. Moldova, adică…

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

…Fanfarele au amuţit. Moscova poate fi mândră că a mai repurtat o victorie. R. Moldova a mai pierdut un război. Un război pe care-l putea evita. Comuniştii de la Chişinău pot fi şi ei mândri şi satisfăcuţi. Smirnov de la Tiraspol, de asemenea. Cu o asemenea conducere a R. Moldova nimeni nu va avea probleme aici: nici Rusia, nici coloana ei a cincea, nici Smirnov de la Tiraspol.

Trist, descurajant. Şi eu, care speram că-mi voi gasi un acoperiş în Basarabia mea.

Se vede că sunt blestemat să nu am ţară, casă, în veac (şi când mă gândesc că am acolo atâtea nepoate, strănepoate, care de care mai frumoasă şi mai aşaşipedincoloasă…)

Miercuri 12 mai 2010

Obosit, fără vlagă. Şi vremea asta mohorîtă, friguroasă mă trimite în pat, bine învelit, cu ochii închişi, cu urechile căpăcite…

*

Pe la orele 11 şi ceva m-am întins în pat… Pe la orele 13, 40 m-am deşeptat - şi am găsit în cutia poştală a internetului **Scrìsuri 1**, care va fi trimis la tipografie imediat ce Flori şi cu mine vom termina corectarea.

Doamne, ce bucurie! Ce consistentă bucuria!

Atâta am aşteptat acest moment - fiind vorba de decenii, nu de "nişte ani, acolo…" Deplorînd (cu glas, în Jurnal…) întârzierea apariţiei acestor texte, car vor face din mine un… gata-învechit, un recent-depăşit (cu cât!: cu decenii!).

Acum este ora 15, 45, m-am oprit ca să-mi odihnesc ochii - litera, oricât am mărit-o pe ecran, tot puchinoasă rămâne.

Am folosit pauza, ca să mă laud faţă de Ana - ca de obicei:

«Ştii ce bune sunt textele de până în 1977?», fac eu, modest - mai ales că nu ne aude nimeni.

«Ştiu», răspunde Ana.

Mulţumit, mă întorc la mine, rupt de oboseală - aşa aş trage un pui de soooomn…

Orele 20: am terminat. Uf! Am trimis remarcile mele.

Noapte bună.

Joi 13 mai 2010

Doamne, ce bine-i pe lumea asta când termini de corectat un volumoi de exact 632 pagini - de format mare! Fie şi într-o zi de 13 - dar-însă-totuşi: Înălţarea.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Timpul: tot aşa, tot aşa, urât, mai mult decât probabil, dar ce ne pasă nouă, care-avem o carte nouă (în fine, vom avea)!

Incitat de emisiunea religioasă (Înălţarea) şi mai ales de colocviul despre Solovki, am pescuit următoarele:

Le monastère des Solovetsky ou Solovki fut fondé en 1429 par les moines Gherman (Herman) et Savvatiy (Sabbatius) venus du monastère Kirillo-Belozerski. Aux XVe et XVIe siècles, le monastère s'est rapidement enrichi, augmentant son territoire après que la novgorodienne Marfa Boretskaya lui ait donné des terres autour de Kem' et de Suma en 1450. Le domaine du monastère s'étendait alors sur les rives de la mer Blanche ainsi que le long des rivières qui s'y jettent ce qui a permis aux moines de développer des activités commerciales, devenant ainsi l'un des principaux acteurs économiques de la région. L'archimandrite du monastère était rétribué par le tsar et par le patriarche. (…)

Avec les forteresses de Sumsky et de Kem, le monastère des Solovetski représentait l'un des plus importants points fortifiés de la frontière nord. Il possédait en permanence une importante garnison et des dizaines de canons, ce qui lui permis au XVIe puis au XVIIe siècle de repousser les attaques des chevaliers livoniens puis des Suédois (en 1571, 1582 et 1611). Les activités du monastère incluait la pêche, la chasse pour le commerce des fourrures, le travail du métal et celui du mica, la culture de coquillages, le travail de la nacre et enfin la salaison du poisson (vers 1660, on comptait 54 saloirs et fumoirs à poisson), le tout employant une abondante main-d'?oeuvre aux côtés des moines.

Au milieu du XVIIe siècle, le monastère des Solovetski rassemblait 350 moines et 6 à 700 convers, artisans et paysans. C'est alors qu'entre 1650 et 1660, le monastère devint l'un des centres de l'opposition aux réformes de l'Église orthodoxe, opposition qui mena au schisme de l'Église, le Raskol. En effet, le monastère se souleva entre 1668 et 1676 contre la réforme ecclésiastique de Nikon et ne céda aux pressions du tsar qu'après un long siège qui s'acheva par le massacre des partisans de la "vieille foi", ou vieux croyants. Le tsar Pierre le Grand a visité à deux reprises le monastère des Solovki pour s'assurer de sa fidélité, en 1694 et en 1702. À partir de 1765, le monastère des Solovetski a dépendu directement du Synode. Pendant la guerre de Crimée, le monastère des Solovetski fut bombardé par trois navires de guerre britanniques. Après 9 heures de bombardement, les navires abandonnèrent la partie, négociant avec les moines l'acquisition de provisions.

Après la révolution bolchevique, les autorités soviétiques ont fermé progressivement le monastère entre 1920 et 1923 pour incorporer ses bâtiments dans le vaste complexe répressif des Solovki. Les moines, sécularisés, restèrent à accomplir des travaux de force ainsi qu'à accueillir les premiers déportés "contre-révolutionnaires", avant d'être à leur tour adjoints à la masse des prisonniers avec le développement des campagnes anti-religieuses qui suivirent la Guerre civile. Les Solovki devinrent ainsi l'un des premiers camps soviétiques, le *SLON, « Direction des camps du nord à destination spéciale », destiné au « redressement moral » d'éléments socialement condamnables : nobles, bourgeois, intellectuels, mais aussi officiers tsaristes, sociaux-révolutionnaires, anarchistes, mencheviks, etc (slon veut dire « éléphant » en russe).* Jusque vers 1926-28, une relative liberté de pensée se maintient parmi ces déportés, qui restent séparés des criminels de droit commun qui sont progressivement également déportés dans l'archipel. Les "politiques" ne sont pas forcément astreints au travail et jouissent de divers privilèges : accès libre à la riche bibliothèque du camp, liberté du courrier, abonnement à la presse. Le principal chef du camp, **Fiodor Eichmans,** qui succède à Nogtiov, *y veille encore au nom de la rééducation des prisonniers2,* même si parallèlement se développe le travail forcé, non seulement dans l'archipel mais également dans les extensions du camp sur le continent, au prix d'une effroyable mortalité3.

Avec la prise en main du pouvoir par Staline *en 1927, le régime du camp se*

durcit. C'est un ancien déporté, devenu chef de camp après trois ans comme prisonnier, **Naftaly Frenkel***, qui va proposer la transformation la plus radicale du camp et fonder ainsi le système même du Goulag.* S'il n'a pas inventé chaque aspect du système, il a trouvé le moyen de faire d'un camp de prisonniers une institution économique rentable, et il le fit à un moment, en un lieu et d'une manière qui ne pouvaient qu'attirer l'attention de Staline4.

Selon ce système, le travail se payait en nourriture à partir d'une distribution très précise des vivres. **Frenkel** *divisa les prisonniers du SLON en trois groupes: (1) ceux considérés comme capables d'un travail lourd (800 gr de pain et 80 gr de viande), (2) ceux capables seulement d'un travail léger (500 gr de pain et 40 gr de viande) et (3) les invalides (400 gr de pain et 40 gr de viande)* ; chaque groupe recevait des tâches différentes, des normes à satisfaire — et une ration leur correspondant et établissant des différences drastiques entre les déportés5. En somme, les invalides recevaient une ration réduite de moitié par rapport aux déportés les plus forts6. En pratique, le système partageait les prisonniers très rapidement entre ceux qui survivraient et les autres.

Sous les ordres de Frenkel, la nature même du travail réservé aux prisonniers changea, depuis l'élevage de bêtes à fourrures ou la culture de plantes tropicales vers la construction de routes ou l'abattage des arbres. Dès lors, le régime du camp changea également et évolua vers la rentabilité du travail et le SLON se développa au-delà de l'archipel des Solovki7 jusque dans la région d'Arkhangelsk, sur le continent, et de là à des milliers de kilomètres des îles Solovetski, où Frenkel envoya des équipes de forçats8.

*Tout ce qui ne contribuait pas directement à l'économie du camp fut abandonné : toute prétention de rééducation tomba ; les réunions de la Société des Solovetski pour les traditions locales cessèrent ;les journaux et revues publiées dans le camp furent fermés9; et les rencontres culturelles supprimées, même si, pour faire bonne impression sur les visiteurs, le musée et le théâtre subsistèrent*10. En revanche, à la même époque, les actes de cruauté gratuite infligés par les gardiens décrurent, ce type de comportement étant sans doute néfaste à la capacité de travail des déportés11. Désormais, la rentabilité des camps est de mise sous le contrôle de l'administration du Goulag qui va développer, non loin de là, le vaste chantier du canal de la mer Blanche à la Baltique, le Bielomorski kanal. *Dans l'archipel des Solovki, le camp du SLON est alors bouleversé : les politiques sont alors mêlés aux prisonniers de droit commun, le travail forcé devient la règle (abattage du bois, collecte de la tourbe, élevage, etc), les rations alimentaires déclinent et, surtout, les mesures disciplinaires se développent (détention en « isolateurs » glacés en plein hiver, exécutions sommaires…). Après l'assassinat de Kirov en 1934 et le lancement des Grandes Purges, les exécutions se multiplient.*

En 1939, lors du déclenchement de la Seconde Guerre mondiale et de l'attaque de la Finlande, le camp fut fermé et les déportés déplacés vers les camps de l'est du pays. À la place s'est ouverte une école des Cadets, préparant les jeunes volontaires au combat entre 1941 et 1945.

Aujourd'hui, le monastère des Solovetski a retrouvé son activité d'origine, une quarantaine de moines y habitent et participent à sa restauration.

L'écrivain finlandais Arto Paasilinna situe une partie de son roman Le bestial serviteur du pasteur Huuskonen, paru en 1995 (en France en 2007) dans ces îles, et donne de nombreux renseignements sur leur histoire tourmentée.

Să fie Naftaly Frenkel strămoşul lui Eugen Ţurcanu întru *reeducare*? - fireşte, mă gândesc la o "descendenţă" mediată. Cred că, în 1949 nici măcar consilierii sovietici (ai lui Ţurcanu) nu ştiau că existase un Frenkel, bibliografia lor nu bătea dincolo de Lenin şi de Makarenko.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Vineri 14 mai 2010

Toată dupămiaza de ieri mi-am ocupat-o, căutînd un loc în spaţiu şi pentru noi Gomii de la Paris, cei fără-de-loc. Şi, vai, nu am găsit, deşi am o hartă bună, luată din satelit. Nu am găsit nici în Bucureşti, nici în împrejurimile Capitaliei; nici în judeţul Dâmboviţa, nici în Argeş - deşi mai an primăria Piteştiului îmi promisese o casă… Nu am trecut munţii să caut în Făgăraş, în Sibiu: a devenit prea frig, prea străin Ardealul… Am mărs (cu satelitul) în Basarabia: am căutat în Chişinău, în împrejurimi, la Codru, la Cricova (?), la Străşeni, la Peresecina unde locuieşte Gheorghe Cuza, oarecum văr al meu, tatăl (stră)nepoatei Lenuţa Cuza, ucisă de un *şafior* beat, astă-iarnă… Am umblat cu căutatul în Orhei, am trecut prin Mana şi nu m-am oprit - mă voi fi gândit în gândul meu că am to-ot scris-o, ce s-o mai şi vizitez - până la mănăstirile Curchi, Tabora, Hirova, apoi… Apoi am obosit: nu, nu-mi găseam locul. M-am întors la Orhei la răspântie: de acolo unde Dumnezeu s-o apuc? Spre Ciocâlteni, la neamurile Goma? Spre Chişteln iţa, la Popeştii mei? La Cucuruzeni, unde va fi f rumos, ca la o staţie agriculturală şi unde a fost şcolit, nu doar unchiul meu Niculae Popescu, ci chiar şi Snegur! - iar de vreo 30 ani acolo trăieşte şi verişoara mea, Lenuţa Popescu, fiica lui Niculae, căsătorită Văcaru?

Ciudăţenie a hipercorectitudinii: numele *Cucuruzeni* vine, desigur, de la *cucuruz* = păpuşoi, porumb. Dar, observînd abia şcoliţii basarabeţi că în interiorul denumirii (sic) se află un *cur*, au făcut taman ca Ceauşescu în contact cu… Se*cur*itatea, pe care o rostea: Se*cor*itate, fiind el persoană binecrescută, care evita cuvintele, chiar silabele de ruşine. Ei bine, şi contemporanii părinţilor mei o dădeau pe… corectură, astfel: *Cocoro*zeni (localizat: Cocoroz*ă*ni, ceea ce dădeau o altă rădăcină: *cocor*)!

*

"Mai mult ca perfectul işi intitulează Dorin Tudoran însemnarea din 13 mai, pe blogu-i personal - o reproduc, fiindcă este o premieră:"

"Link-ul de mai jos deschide un text pe care l-am publicat prima oară ca prefaţă la un volum de poezii refuzat în ţară: **DE BUNĂ VOIE, AUTOBIOGRAFIA MEA**. Cartea a apărut la Editura Nord, Danemarca, 1986, pe cheltuiala editorului Victor Frunză şi a lui Ion Caraion.

"Reproduc textul spre a reaminti unora că, nici să vreau, nu pot să uit cum au contribuit ei la distrugerea vieţii atâtor oameni. Că astăzi pretind a nu fi mâncat usturoi şi că mirosul nu are cum veni dinspre ei este o stratagemă răsuflată.

"Reproduc textul şi spre a-i ajuta pe alţii să înţeleagă de ce, nici să

vreau, nu pot să mă aliniez zarzavagiilor care vând astăzi anticomunism de seră cu îndemânare egalată doar de mâncatul rahatului de cabinet pe care l-au practicat cândva."

Am citat atât de copios - pentru că:

1. Este pentru întâia oară când poetul Dorin Tudoran recunoaşte, în scris, că volumul său **DE BUNĂ VOIE, AUTOBIOGRAFIA MEA** a apărut "la Editura Nord, Danemarca, 1986, pe cheltuiala editorului Victor Frunză *şi a lui Ion Caraion*" (subl. îmi aparţine!);

2. Precizare absentă din bibliografia poetului Dorin Tudoran, în volumul apărut la Chişinău, finanţat de Soros Moldova, **Kakistocraţia**;

3. Precizare/precizările din pasajele ultime, reproduse de mine mai sus ar fi putut lipsi fără pagubă: nu poţi şterge, ca de pe tablă o gravă trădare-a-prietenului - vorba fiind mereu, de Caraion - pe care prietenul-lui-Caraion, poetul Tudoran, pe de o parte "l-a şters din cartea de imobil", ca să folosesc o expresie d-a noastră, dân popor - cum numai o otreapă prezentîndu-se sub pseudonimul "Valentin Silvestru", în redacţia *României literare* a fost surprins de către un coleg şi congener, pseudonimatul "Eugen Luca", nu doar ştergînd, apăsat, din carnetul de adrese al său, câteva nume, dar comentînd-explicînd (în scris) operaţiunea de "curăţare politică" a carnetului prin: "*Nu mai este cazul*". De ce nu-mai-era-cazul? Clar ca lumina zilei: persoanele "şterse" fuseseră, în cel mai fericit caz, mătrăşite din posturile avute - ba chiar "*anchetate la domiciliu*", cum ne-a explicat Vova Tismăneanu că a fost martirizată mama sa, după plecarea fiului la americani. Era "normal" ca o jigodie ca "Valentin Silvestru" să-şi cureţe carnetul de adrese de numele persoanelor "căzute", pedepsite pentru cine ştie ce faptă antisocialistă de partidul lor, cel care nu se înşela niciodată (dovada: strigătul lui Maiakovski înainte de a-şi trage un glonte în gură: "Nu trageţi, tovarăşi!"); este în firea lucrurilor bolşeviceşti ca un pui de bolşevic precum Vladimir, fiul bolşevicului Leonte şi al bolşevicei Hermina născută Marcusohn să pretindă cu o obrăznicie demnă (!) de un preşedinte al Comisiei Băsescu: "Mama a suferit persecuţiile Securităţi, din pricina activităţilor mele anticomuniste: era anchetată la domiciliu"! - şi nici un român cu capul pe umeri nu îndrăzneşte să-i deie peste bot cu adevărul, anume: Securitatea nu ancheta la domiciliul bănuitului, ci la domiciliul… Securităţii…

Însă ca un poet român - anticomunist cu ceferticat! - să "şteargă" din… dosarul său (o carte!) numele altui poet care… "nu mai era cazul"… Poetul Dorin Tudoran nu s-a oprit aici în prietenia-cu-poetul-Caraion: la un an după apariţia şi batajul în

jurul odioasei cărţi **Această dragoste care ne leagă**, Mariana Sipoş îl întreabă cum de el, Tudoran, prietenul (şi îndatoratul) lui Caraion nu intervine în dezbatere… Prietenul Tudoran răspunde că nu găsise cartea, în librării! Cel care găsise, în schimb, că Manolescu, unul din acuzatorii cei mai sălbatici ai lui Caraion (oare de ce?) - are dreptate să-l acuze; că o lepădătură ca C.T. Popescu, politruc prin gene are dreptate să-i atace pe Coposu, pe Goma, ba chiar merită şi o recenzie favorabilă, sub titlul kurat kakistokratnicesk : "Nu mă simt inocent, mă simt curat"- halal!, cum să nu fie kurat un K.K.T. Popescu, dacă-l spală însuşi Tudoran de KKT, după reţeta Însuşiului Manolescu ?…

Ce vom mai afla din mărturisirile adevărate ale poetului Tudoran, scăpate din decenal în decenal, fiindcă ştiu ce va răcni de entuziasm Liviu Antonesei - dar şi Vasile Gogea, nu mai vorbesc de Mariana Codruţ, cea care şi-o percepe la toate - prin: «Frate Dorine!» ?

*

Un text al lui Valerian Stan:

Despre cazul Marino (şi altele)

Aşadar, Adrian Marino, un alt intelectual important – şi fost deţinut politic anticomunist (de dreapta, carevasăzică un faşist!) – a fost şi el denunţat ca informator al Securităţii. Ce am spus altădată în astfel de cazuri rămâne cum am spus (a se vedea, de exemplu, textul „Istoria, eterna poveste", din octombrie 2009). Securiştii mai ales asta urmăresc, să acrediteze ideea că responsabili pentru răul pe care l-au făcut au fost şi sunt nu numai ei, opresorii, ci şi victimele lor. Inclusiv, iată, un Adrian Marino, scriitor şi fost deţinut politic ţărănist. Iar reţeta e mereu şi mereu aceeaşi: după moarte, atunci când nu mai poate răspunde un singur cuvânt acuzelor care i se aduc, victima este declarată colaboratoare zeloasă cu proprii torţionari. Frânturi de adevăr securistic sunt publicate în ziare oficine ale Securităţii (vezi „Cotidianul", până nu demult, iar mai nou „Evenimentul zilei", încăput de curând pe mâna clanului securistului jefuitor de bănci George Constatin Păunescu). Şi aproape de fiecare dată în astfel de cazuri planurile Securităţii sunt puse conştiincios în practică prin Mircea Dinescu de la CNSAS şi câte un „ziarist" ca Mirela Corlăţan (la „Cotidianul" până mai ieri iar azi, firește, la „Evenimentul zilei").

De strictă utilitate pentru desăvârşirea operei securiştilor sunt şi cei care – intelectuali iluştri, nu-i aşa, al căror cuvânt e (sau cel puţin ar vrea ei să fie) mai greu ca lespedea mormântului – se declară pe loc „atât de neplăcut surprinşi, şocaţi chiar, şi oripilaţi, ba chiar îngroziţi, de cele ce tocmai am aflat bla, bla, bla.". La execuţia lui Marino am avut sentimentul că de serviciu a fost Vladimir Tismăneanu însuşi, cu vreo trei sau patru texte, unul mai aprig ca celălalt (inclusiv, bineînţeles, în ziarul clanului Păunescu, care îi e mai nou patron). Apropo, de tot hazul a fost vanitatea ilustrului de a-şi măsura trecutul cu cel al lui Adrian Marino, om care, totuşi, a stat opt ani prin închisorile comuniste iar alţii vreo şase în domiciliu obligatoriu. Spre deosebire de

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Marino, a scris el, „eu nu am avut niciodată de-a face cu Securitatea". Păi te cred şi eu, maestre, cum Doamne iartă-mă să-şi fi permis nişte pârliţi de securiştii să deranjeze cu ceva tocmai fiul unui satrap al Partidului Comunist, el însuşi propagandist al numitului partid şi profitor de frunte al regimului odios?

O analiză a cazului Marino, în general echilibrată şi evitînd simplificările vădit rău intenţionate ale lui Tismăneanu (astăzi, atenţie, oficial guvernamental în domeniu) a făcut Gabriel Andreescu. Dar şi aici aş avea ceva de observat. În urmă cu mai mulţi ani, ne amintim, Gabriel Andreescu l-a acuzat public pe Andrei Pleşu, practic fără să aibă vreo dovadă, de colaborare cu Securitatea (fapt pentru care în cele din urmă a şi fost condamnat în procesul deschis de Pleşu). Pentru ca astăzi, cu dosarele în faţă – dosare ce probează cel puţin un anumit compromis pe care Marino l-a făcut, din interes, cu oamenii Poliţiei politice comuniste – el să conchidă că Marino nu numai că nu a colaborat cu Securitatea dar a mai şi „păstrat o atitudine demnă în relaţiile cu agenţii ei". Gabriel Andreescu mi se pare puţin cam imprudent cu verdictul său mai ales că ştie bine că încă mai există dosare ale cazului pe care oamenii Securităţii („defuncta Securitate", vorba lui cam neglijentă) le ţin secretizate abuziv. Încât se pune întrebarea dacă poziţia complet diferită de peste ani a fostului meu coleg este o pură întâmplare sau se explică prin aceea că în timp ce cu Andrei Pleşu s-a aflat dintotdeauna în relaţii de vie ostilitate Adrian Marino i-a fost mai mult decât un apropiat.

Mă refer la acest caz avînd în minte şi o altă chestiune de principiu – deloc nouă, e adevărat – care în opinia mea ar merita cândva recapitulată şi actualizată mai riguros, anume a limitelor între care compromisul cu regimul comunist represiv poate fi considerat acceptabil. În analiza sa Gabriel Andreescu redă inspirat răspunsul pe care Marino însuşi l-a dat acestei întrebări (în mod evident conştient că mai devreme sau mai târziu adevărul despre relaţia sa cu Securitatea va fi cunoscut). Îl citez pe Andreescu: „În volumul său despre <Politică şi cultură> Adrian Marino sintetizase dilema referindu-se la duplicităţile şi simulările vremii, în condiţiile în care alternativa refuzului <oricărui conformism şi compromis – eroic, extrem de rar> avea ca rezultat direct, susţine el, <tăcerea, moartea intelectuală, ratarea>". Aşadar, prin ceea ce a făcut şi scris, Adrian Marino ne spune că poate fi considerat acceptabil să te întâlneşti în secret cu agenţii Poliţiei politice comuniste şi să-i laşi să înţeleagă că vei face ce îţi cer (dosarele arată, cel puţin deocamdată, că scriitor[ul] a făcut acest compromis) în schimbul permisiunii de a călători în Occident şi a-şi promova opera.

Subscriu de asemeni concluziei pe care o trage aici Andreescu: „Chiar dacă Marino nu a fost un informator, simbolic însă, <faptul că s-a făcut a răspunde cererilor DIE> a reprezentat un compromis. Doina Cornea, ca să dau un exemplu, printre altele posibile, nu l-ar fi acceptat". Însă şi aici am o obiecţie. Comparaţia cu Doina Cornea, deşi corectă în principiu, în fapt este cât se poate de nepotrivită. Mai precis, ca să poată fi înţeles exact sacrificiul pe care Adrian Marino avea a-l face refuzînd compromisul cu Securitatea comparaţia se impunea făcută nu cu respectata profesoară de franceză (ale cărei „aspiraţii" chiar Gabriel Andreescu recunoaşte că „erau de alt ordin" decât ale lui Marino) ci cu cazul de departe cel mai relevant în context, cel al lui Paul Goma. Cred, deci, că aşa ar fi trebuit procedat, pentru că altminteri, comparînd necomparabilele, nu vom face decât nişte demonstraţii de dragul demonstraţiilor – sublime, poate, dar numai atât. Încât, în opinia mea, prin comparaţia atât de şchioapă şi subiectivă pe care ne-a propus-o – din cunos-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

cutele-i resentimente faţă de Paul Goma – Gabriel Andreescu a ratat poate cea mai importantă contribuţie proprie la tematica ce circumscrie inclusiv cazul Marino.

În sfârşit, pentru că înainte de 1990 eu însumi am avut o anumită experienţă de genul celei la care m-am referit, aş nota-o cât se poate mai succint. Vrînd mai ales să confirm, atât cât îmi permite ceea ce am trăit pe propria-mi piele, că, da, „nonconformismul" şi refuzul colaborării cu regimul aveau de plătit întotdeuna – dar întotdeauna – un preţ. Ofiţer în armată fiind, în Bucureşti, din cauza opiniilor şi comentariilor contrare regimului, în vara lui 1986, comandatul unităţii (maiorul Carp, un fanatic ceauşist celebru încă pe atunci) m-a acuzat în prezenţa mai multor ofiţeri de "atitudine duşmănoasă faţă de conducerea Partidului" şi m-a ameninţat că "ştim bine asta şi noi, şi organele care trebuie să ştie". Un an mai târziu, m-am opus (mai mult tacit, este adevărat, şi, evident, fără succes) sarcinii pe care activiştii politici ai unităţii mi-au dat-o – peste atribuţiile stricte de serviciu, care nu avea nicio legătură cu domeniul – de a fi „coordonator al grupei de învăţământ politico-ideologic cu subofiţerii". Rezultatul a fost că în notarea de serviciu din acel an mi s-a imputat negru pe alb – şi cât se poate de „oficial", deci – dezinteresul (foarte real, altminteri) faţă de „sarcina de partid" ce îmi fusese trasată. Refuzul colaborării cu Securitatea (Direcţia de contrainformaţii militare) s-a adăugat la cele de până atunci şi, toate, au avut drept consecinţă mutarea pe o funcţie inferioară într-o garnizoană „rurală", la 40 de kilometri de Bucureşti. Din toate aceste cauze (plus că fratele meu era preot) mi-a fost interzis să urmez Academia militară şi Facultatea de istorie (la Universitatea din Bucureşti am făcut cunoştinţă cu rigorile „politicii de cadre" a vremii mulţumită profesoarei Zoe Petre). În doi dintre anii în care am fost ofiţer, am fost detaşat, câte trei luni, ca "asesor popular" la Tribunalul militar (detaşările se făceau la ordin, practic ca şi la "munci agricole" sau în "economia naţională"). A existat un caz în care preşedintele Tribunalului (cred) a anunţat că ar urma să fie judecat cineva care ar fi răspândit manifeste împotriva lui Ceauşescu. Eram ferm decis să cer să nu particip la judecarea respectivului caz, însă ulterior n-am mai auzit nimic despre el. Din acel moment am rămas cu convingerea că instanţele militare încă mai judecau cauze politice, încât, în vara lui 1989, când (absolvent al Dreptului fiind) mi s-a propus – destul de ciudat, mi s-a părut – să intru în Parchetul militar, am refuzat. Refuzul compromisului cu regimul l-am plătit până şi cu ratarea singurei „călătorii în străinătate" la care îndrăznisem să visez în toţi acei ani (la Budapesta, la un meci al Stelei în anul ei de glorie).

Prin urmare, inclusiv această experienţă îmi pare să ateste faptul că a constituit o politică bine premeditată de regimul comunist anihilarea prin compromisuri a cât mai multor potenţiali adversari ai săi – precum şi faptul că orice refuz se plătea într-un fel sau altul, mai devreme sau mai târziu. Cel puţin, vorbind numai despre aceste două situaţii, cu moartea şi ratarea intelectuală în cazul unui scriitor, respectiv cu moartea şi ratarea profesională în cel al unui ofiţer. Acestea fiind date, întrebările referitoare la ce poate fi considerat acceptabil şi ce nu în compromisurile cu regimul comunist vin de la sine. Sunt acceptabile cedări precum cele ale lui Adrian Marino în raport cu faptul că prin ele s-a făcut un serviciu operei acestui intelectual important? Dar în raport cu standardelor pe care contemporanul Paul Goma, ne place sau nu, le-a ridicat atât de sus? Etc etc.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Sâmbătă 15 mai 2010

Dau peste această zicere a Doinei Cornea, din 1989:

“Disidenta nu ar fi fost posibila fara Europa Libera
Va amintiti cumva cand ati ascultat prima oara Europa Libera?
O, da. Foarte tarziu, cumva impinsa de mama mea. Era pe vremea cand era in discutie cazul Goma. Mama m-a rugat sa ascult, iar eu, neroada, i-am spus: "Da’ mai lasa-ma in pace cu Europa asta libera!". Habar nu aveam ce se intampla cu Goma. Nici nu auzisem de Goma. Mama m-a obligat sa ascult si mi-a fost de-ajuns o singura auditie: mi-am dat seama cat e de important postul de radio, pentru ca ma informa, in primul rand, despre ce se intampla in tara. De atunci am inceput si eu, acasa, sa ascult Europa Libera in fiecare seara. Pentru mine, acest post de radio a devenit ceva vital. Fara descoperirea cazului Goma eu nu as fi existat ca disident. De aceea eu ii sunt recunoscatoare lui Paul Goma.”

*

Toată noaptea am făcut planuri (din cuţite şi păhară).

Aşadar, mă oprisem nehotărît, dezorientat, la răspântia Orheiului, unde mă întorsesem după ce dădusem o raită la Curchi, la Tabora - fără să mă opresc la Mana.

De ce nu mă oprisem la Mana? Di jăli.

Eh, dacă aş avea bani… Cu bani se pot face chiar şi minuni.

Deşi am căutat în arhiva internetică, nu am găsit nici emisiunea “Honoris causa” a Marianei Sipoş, nici filmuleţul lui Juraveli, însă ţin minte: uliţele Manei (în acest secol, al 21-lea) arată ca în anii 30-40. Tocmai de aceea aş cumpăra vechea şcoală (cea făcută de tata), chiar dacă îi fusese suprimată aripa cu calidor, locuinţa directorului. Dacă s-ar putea, aş cumpăra şi locul unde a fost casa lui Moş Iacob, în stânga şcolii. Aş reconsolida zidurile şcolii, i-aş face un acoperiş, fie din stuf, bine modelat, precum cel vechi, din 1936 (dar se va mai fi găsind “stuh” de acoperit casele?), fie din tablă - dar civilizată, oricum nu din plăci de ciment gofrat, marca sovietismului-de-război. Dacă nu aş putea cumpăra şi locul casei lui Moş Iacob, m-aş mulţumi cu terenul ocupat de Şcoala Tatii. Aripa dispărută (cu calidor cu tot) aş reconstrui-o, după vechiul “stil” iar în spatele ei aş construi un alt corp, lipit, cu etaj - cred că este loc suficient.

Partea rămasă nedemolată ar deveni o “sală mare”, folosibilă la diferite adunări iar în corpul nou, lipit de spatele locuinţei directorului, să fie biblioteca…

…Iar dacă aş putea avea şi casa şi terenul lui Moş Iacob, am face acolo o cantină. Nu doar pentru copii, ci şi pentru adulţi. Acolo ar putea funcţiona şi un punct sanitar. Şi un altul de distribuire a încălţămintei şi hainelor pentru toate vârstele.

Eh, dac-aş avea banii pe care nu-i am…

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

De pe un blog din Basarabia:

“Nebunia limbajului la Goma APRILIE 15, 2010 by suntgulie

“N-am iesit din nodul Gomian, ba chiar deslusesc si posibile motive pentru care tata a zis de Goma ca-i nebun… Pai, uite…ce zicea tovarasul Nicolae Ceausescu prin 1968 : “Nici un muncitor, nici un taran cooperatist… nici un intelectual nu ar admite cuiva sa puna in discutie trainicia si forta socialismului in Romania. Sigur, nebuni se mai pot gasi si se vor gasi intotdeauna. […] Chiar si pe acesti nebuni ii putem trata cu mijloace mai moderne, pentru a nu mai recurge la camasa de forta.” Adica, pe-ntelesul meu, cei care contestau erau dusi la nebuni. Cum i-au facut unui prieten de-al lui Goma, Vasile Paraschiv, muncitormuncitormuncitor care nu vroia decat sa infiinteze niscai sindicate libere, adecatelea era nu doar rebel ci si, fara indoiala, suferind de paranoia. Asa i-au zis, ca-i paranoic. Nebun! Crazy motherfucker. Dar eu cred ca tata s-a referit totusi la altceva… cred ca erau doua feluri de a intelege nebunia atunci. Unul era felul LOR, adica “are you talking to meeee????? Crazy motherfucker, you’re dead!” si altul era felul NOSTRU, adica “gizas, are you trying to talk with them???? Crazy motherfucker, it’s useless!”

Si oare d-asta a reinventat Goma cuvinte, le-a creat si recreat, combinat si compus, a dat noi forme acelorasi intelesuri si noi intelesuri vechilor forme? Pentru ca lasand la o parte realitatea cruda si absurda pe care o relateaza, felul in care isi face treaba de scriitor e special si dat dracu’. Laszlo Alexandru enumera in Viceversa procedeele stilistice pe care le uziteaza in draci scriitorul. Si cu ocazia asta am invatat si eu cuvinte noi…crezi ca-i de colea sa stii ce-i aia afereza???? Hm….think again, ia uite ce de procedee..nu-i usor deloc sa scrii, mai ales cand ai atatea unelte la dispozitie.

1) Afereza si apocopa: “ ‘zecutarea!” / “locu’ “
2) Vocale/consoane geminate: “domnoooo’” / “arrrdi-l”
3) Derivare: “spuitorul”
4) Cuvinte-vagon: “tampilacap”
5) Substantive compuse: “o-intrebare-cu-epoleti”
6) Prefixare/sufixare: “vaca incizmata”
7) Inversiuni stilistice: “gluma la care am, si eu, participat”
8) Si mai sunt… multe… Sincoparea frazelor, efectul stilistic de ecou, proverbe deformate, oximoronul, regionalisme, jocuri de cuvinte, deformari morfologice, ok, le gasiti pe toate in Viceversa

In final… mi-amintesc…eram la sala Dalles, prin facultate, si gasesc o carte de P Goma, zic iuhuuu, ce tare, ia sa vad. Era Alfabecedarul, rasfoiesc, zic, ce plm? Numa’ cuvinte?! Si ca o ignoranta ce ma aflu, am lasat-o in locul in care era si m-am plans la cine am putut ca uite domne’ ce om…in loc sa scrie romane, scrie cuvinte. Ei…cuvintele ‘celea sunt altfel de cuvinte. Si se pot citi si ca roman, ba chiar si pe sarite, sau de la coada la cap…cum vrei… iar pe langa umbra de suras iti mai naste si-ntrebari. Oare daca am inventa mereu noi cuvinte am reusi sa ne exprimam si intelegem mai bine? Oare civilizatia ar avea mai mult de castigat daca limba ar evolua la fel de rapid ca tehnologia?

A doua Gulie, Gulia literara

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

*

“**Eu privind confuza la Stalin, Goma, Ernu si tata…APRILIE 14, 2010**

tags: comunism, paul goma, sex, sovietici, stalin, vasile ernu

by suntgulie

Eu nu stiu, nu inteleg de ce-a zis tata ca Paul Goma e “aa.. nebunu’ ala” cand m-a vazut cu Arta Refugii in mana. Si nici nu l-am intrebat, recunosc.

Pentru ca nu ma intereseaza daca e nebun, sau ofticos sau nepoliticos cu alti scriitori. Eu am citit mai demult Culorile Curcubeului ’77 in cateva ore, cu cartea lipita de maini si cu numele Goma lipit de creier. Adineauri am terminat Arta Refugii si am lacrimat putintel, ca de obicei, apoi am citit capitolul Gulagul basarabean: deportari, represiuni, foamete, de Igor Casu din Comunism si represiune in Romania. Ca sa inteleg de ce-l face lumea nebun pe Paul Goma, dar tot n-am priceput, pentru ca poate sunt si eu nebuna, dar tare-mi place cum scrie. Tare-mi place cum compune cuvintele (“te pliciplipliceaza”, “fugartist”, “in-plusi”), cum lasa nespuse, nepovestite unele scene si imagini, dar iti poti inchipui exact exact ce s-a intamplat acolo (“Asta cu masa, n-am spus-o nimanui. Si n-o s-o spun. Nici parintilor, cand or sa se intoarca. Si nu pentru ca nu e de crezut. Poate ca, daca as face-o, din cuvinte, ar fi ca si cum as face-o cu adevarat, eu. Nu eu, cel care am urcat pe masa, cu picioarele, si am facut ce-am facut. Cestalalt, care, dupa ce am vazut, am zis: da, asa a fost. “), cum vorbeste cu grai de basarabean si cu grai de ardelean si cu grai de rus si cu grai de om, vorbeste pe-ntelesul tuturor, de ce oare zic unii ca-i nebun?! (“Ominii-s prosti, ciobanu canta cand ii vine lui si cand are vreme, nu cand n-are. Io, vreme am zua: can’ sed in bata, ma uit ase in zare si cujet. Si din ce cujet, din aia mi-i mai jele.”).

In Arta Refugii, la-nceput Paul Goma are aproape 9 ani si aproape 4 ani de experienta in arta refugierii sau arta fugii, pe scurt, arta refugii. El se pricepe la politica si explica sa-ntelegem:

“Ziceam-ca eu sunt Churchill, treci tu in locul meu. Tu cine ziceam-ca?

Maresalul. [...] Buun. Atunci eu, Churchill, frate bun cu Stalin te bombardez pe tine, Maresal Antonescu, adica nu pe tine, ca nu te nimeresc, dar nimeresc in populatia civila.”

E precoc (adica se coace prea repede) si-n ce priveste vorba ardelenilor pe care-o deprinde imediat ce se refugiaza cu familia in satul Gusu, si tot precoc e si-n ce priveste sexualitatea prin paduri cu fetele sasului Heinrich. Si cum ii place lui sa spuna lucruri fara sa le spuna de fapt, asta ca sa ne coaca si pe noi ca deja dansul e preacopt (precoc), cam pe la 13 ani ne spune si ca a dormit cu mandrele sase in acelasi asternut si conchidem noi, in acelasi trup. Refugiere cu mare arta, ce sa mai.

In loc de concluzie, care e aceeasi cu introducerea, adica eu tot nu inteleg de ce zice lumea ca Goma-i nebun, mai bine-as enumera cateva evenimente intunecate, doua din ele facand parte din sinele Artei Refugii.. in fata carora eu ma-ntreb de ce nu zice lumea ca Stalin a fost nebun, ca sovieticii-au fost nebuni, nu Goma:

iunie 1941: deportari din Basarabia cu scopul eliminarii elementelor sociale potential dusmanoase puterii sovietice

1946-1947: 216.000 persoane din Basarabia decedate din cauza foametei intretinute de puterea comunista

iunie 1949: deportari din Basarabia pentru eliminarea tuturor elementelor indezirabile sociale

Zic si eu… ma mir..clatin din cap. Ma intreb daca e frumos sa zicem acum ca binele se naste numai din rau. Ma intreb si eu…ca proasta-n targ, ce

vrea de fapt sa spuna domnul Vasile Ernu (Ultimii eretici ai imperiului) cand da de inteles ca a fost mai bine in Romania sub ocupatia sovietica.

Probabil ca…e ca atunci cand lucrezi undeva unde nu-ti place si visezi la altceva dar esti atat de legat de maini, picioare, intretinere, rate si facturi incat nu-ti mai pasa ca te irosesti si zici ca e bine, uite ai cu ce sa platesti darile, si la un moment dat, pe la 40 de ani te trezesti ca-ti dai demisia si n-ai incotro sa te duci, nu mai esti tanar, nu mai ai putere si-ncepi sa spui ca… pe vremea cand lucram acolo, aveam ce pune pe masa, domne. Imi luasem si masina, aveam si casa. Puteam sa beau si io o bere la Arges, duminica. Acu'…"

Duminică 16 mai 2010

Dac-aş avea banii pe care nu-i…

La întrebarea înţeleapto-idioată:

«Dar beneficiarii ce dau, ce fac, în schimb?»

«În schimb? Ce-i aceea "în schimb"? În schimb: nimica».

«Înseamnă că-i înveţi să fie asistaţi».

«Nu-i învăţ eu, au fost învăţati, din iunie 1940, de la Ocupaţia bolşevică să fie, nu doar înfometaţi, nu doar deportaţi, nu doar impuşcaţi, ci *supravieţuitorii* şi, cum zici: asistaţi…»

«Atunci…»

«Atunci, atunci! Nu-i învăţ, nu-i dezvăţ. Doar le, în termeni de cazarmă, de puşcărie, distribui, în primul rând, ceva mâncare caldă, la cantină; alimente pe care să şi le prepare singuri ; le distribui îmbrăcăminte-încălţăminte, în al doilea; în al treilea o câtdecâtă îngrijire medicală.

Copiilor le "distribui" cărţi - manuale - şi rechizite şcolare. Lor le mai "distribui" şi câte o mână pusă pe creştet: se pare că un astfel de gest are o oarecare importanţă terapeutică… Oamenii noştri din Basarabia, rămaşi în satele lor, au regresat, nu doar pe scara… istoriei - aşa, cam până prin secolul al XIV-lea - dar şi psihologic; dar şi fiziologic: au căpătat "aspectul" şi mentalul de înfometaţi, ca în 1946-47, cu o excepţie: nu se mai mănâncă între ei. Ce, "în schimb" să aştepţi de la ei? Nimic».

«Şi ce faci cu oamenii din alte sate: când vor afla că mănenii sunt hrăniţi, îmbrăcaţi, îngrijiţi gratis, au să năvălească…»

«Contrariul ar fi de mirare. Eh, dac-am avea bani…

Dac-am avea bani, am organiza în fiecare localitate câte o cantină, şi o anexă de distribuire a alimentelor de gătit.

Dac-am avea bani, am cumpăra câteva caravane medicale - personal specializat s-ar găsi, dacă ar fi plătit convenabil. Acestea - caravanele - vor fi programate o zi, două, trei, după mărimea localităţilor şi vor "trata", nu doar julituri şi tăieturi şi scrintituri, ci vor face examene-de-sănătate, pentru fiecare persoană, pentru fiecare familie (dacă mai există una).

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

O importantă parte din timp, din mijloace (să zicem: 2/3) va fi dedicată femeii: examene, examinări, urmărire (medicală, socială, îndrumătorială). Păstrînd discreţia necesară, obligatorie, femeia se va bucura de o îngrijire susţinută. În primul rând ca mamă. Apoi: copiii…

Apoi adolescentele: educate, instruite, sfătuite. Apoi femeile mature. Va fi o adevărată campanie militară operaţia de îngrijire, de tratare, de reabilitare a femeilor întoarse acasă după o perioadă de sclavaj sexual care le-a expus nu doar umilinţelor (ca fiinţe vândute), bătăilor, torturilor, drogurilor (ca să fie supuse, apoi aşa să rămână, până ce vor deveni de-aruncat), dar şi feluritelor boli, printre care teribila sida…»

Eh, dac-am avea bani, să cârpim cât de cât trupurile, chiar şi ceva din sufletele femeilor noastre.

Este adevărat: aceste vise - şi chiar mai multe şi mai generoase - le-am scris în alte părţi, în alte Utopiale.

Cu scrisul am rămas.

Luni 17 mai 2010

Zi tristă, închisă, ca toate zilele de luni, când te trezeşti plin de planuri, de avânt şi constaţi că nu-i nimic de făcut. Că nu mai este nimica de făcut.

Domnule! Ce carte bună **Roman intim**! Zic şi eu, în locul lumii, care nu zice nimic, căci ea, lumea, tace. Ce invenţii verbale, ce acrobaţii cuvântale dinspre partea autorului! Şi - nimic: tăcere cimitierială dinspre a cititoriului…

Marţi 18 mai 2010

Azi se anunţă iarăşi venirea Primăverii. Să fie aşa, pentru că Toamna s-a mutat în Estul Europei? Cei care mi-au scris de acasă - şi din Basarabia - se plâng de frig, ploaie… «Osia lumii, maică: s-a mutat mai aşa…», vorba babelor noastre dragi, cele care nu chiar totdeauna se înşală.

Grădiniţa noastră balconală este, nu doar minunată, dar plină de flori. Ana a început să pună bacurile, ghivecele pe jos, riscînd să calce în ele. De fapt ea este autorul grădinăresc: a cărat florile, pământul, a semănat, a pus bulbii - "i-a implementat"- care încă nu au dat decât ceva frunze, florile ceva mai încolo… Eu car câte o găleată de apă, din baie. Sprijinindu-mă de aer…

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Miercuri 19 mai 2010

Abia acum notez o curiozitate - plăcută mie:

De vreo două-trei săptămâni, **Din calidor** se află în plutonul de frunte al cărţilor mele de pe internet. Nu înţeleg motivul: intenţia editurii "Lumina" de a scoate o ediţie pentru şcolari (gratuită) nu a putut provoca multiplicarea vizitelor: anunţul, publicat în Jurnalul pe luna mai nu a fost cunoscut - pentru că… Jurnalul pe luna mai nu a fost afişat. Atunci? Atunci - nu ştiu, dar îmi face plăcere.

Încă nu am primit nici o ştire despre soarta aceleiaşi cărţi în italiană prezentată la Salonul de Carte de la Torino. Aştept, răbdător.

Mihaela Moroşanu şi-a exprimat teama (?) că **Scrìsuri 1** nu va prinde Târgul de Carte de la Bucureşti. Ce era să zic: că, chiar de ar fi apărut, volumul ar fi cunoscut aceeaşi "faimă" ca şi celelelte patru apărute la Curtea Veche : nulă. Editura nu are bani, editura cheltuieşte pentru a face bataj cărţilor care vor aduce bani, or ale mele intră în categoria "toleratelor": apar, dar să nu se aştepte autorul ca editura să-i facă şi promoţie. Să fie mulţumit că i-au apărut astfel de cărţi. Amărăciunea mea: o carte ca **Roman intim** nu a trezit nici un interes: criticii o tac; ca nişte critici care mă pedepsesc prin tăcere, pentru "gălăgia" mea; dar prietenii? Cum se va fi explicînd "reţinerea"lor? Au găsit cartea "slăbuţă", ba de-a binelea proastă? Mai ştii? Nu te joci cu gustul oamenilor.

*

Mi-a scris nepoata Angelica Popescu-Pelin, de la Chişinău; coletul cu cărţi a fost returat la expeditor! Mă aşteptam şi la asta: destinatara nu s-a interesat la poştă, ăia au trimis coletul înapoi… Ce să fac: am să-i retrimit cărţile - dacă-mi parvin toate volumele. Ca de obicei, eu m-am supărat pe neamurile mele, uituce. Ca de obicei, Ana a promis că va merge ea la poştă, dacă până atunci picioarele mele nu mă vor purta, fie şi aşa, şontâc-şontâc. Azi m-am încumetat până la magazinul de sub noi. Au fost momente în care credeam că nu mai ajung. Sper că voi reuşi să merg la poştă, cu un plic, cu sfoară pregătită pentru reexpediere şi probabil bani mai mulţi, pentru o taxă… normală - în jur de 12 euro, în loc de vreo 3.

Joi 20 mai 2010

Ieri am avut o bucurie; materială - financiară.

Din păcate nu am câştigat lozul-mare; nici n-am pierdut bani

la poker (dealtfel nu ştiu să joc). Am jubilat, româneşte: fericit că n-am pierdut!

Vineri 21 mai 2010

Am lucrat toată dimineaţa la Sumarul volumului 2. Istovitoare treabă. Abia am făcut jumătate.

Sâmbătă 22 mai 2010

Am terminat Sumarele pentru **Scrìsuri 1** şi **2**.

Ieri Daniela mi-a trimis câteva fotografii făcute tot înainte de moartea lui Ionel. Dar şi aşa, fetiţa este Fata tatei! Înaltă, blondă şi drăcoasă (deduc eu după fotografii…). Şi sigur: binişor străină (de mine, care o ştiam o copiliţă tropăicioasă).

*

Din *Timpul* pe aprilie curent reţin doar două veşti proaste:

- Prima: un interviu luat lui Radu Surdulescu de cineva care semnează Camil Cardaş sub titlul inutil ifosos: "Retrospecţii. România".

Sunt eu într-o perioadă de mare oboseală, de incapacitate de a percepe subtilităţile gândirii prietenului meu Radu Surdulescu, altfel cum să-mi explic impresia (de fapt: prezenţa) în faţa mea a unui bust din răchită - un manechin şi gol şi uscat. Cuvintele mele sunt dure, le scriu cu durere, cu participare. Sper, cum am mai spus, că vinovat sunt eu şi starea mea de nereceptivitate faţă de expresia pe hârtie a prietenului Radu.

- A doua: un articol semnat Andreea Ghinea despre Monciu-Sudinski. Ca de fiecare dată când vine vorba de acest prozator genial (dacă nu s-a luat în seamă : repet: *scriitor genial*) mă podideşte un sentiment de vină; grea, mâzgoasă, de neiertat.

Adevărat, nu am fost ceea ce se cheamă : prieteni; nici tovarăşi de pahar (uite, nu ştiam nici dacă el, paleacul era genial ca ruşii Nichita şi Dimov, ca olteanul Mazilescu, adică beţiv - ei şi? mie îmi plăcea ca poet, ca om Mazilescu).

Nu, vina nu mi se trage de la dispariţia prozatorului (şi asta, dispariţia lui este o chestiune care îl priveşte numai pe el, pe nimeni altul); nici din faptul că eu nu am putut face nimic pentru el, ca să nu dispară - printre altele. Ci, aşa, probabil mă simt vinovat că el s-a scufundat în neant, iar eu mai fac umbră pământului.

Ceva-ceva trebuie să fie: poate asta - citez din articol:

"Un plus de notorietate îl va aduce scriitorului aderarea la

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

mişcarea de protest iniţiată de Paul Goma…”

Da, poate asta (bat-o vina!).

Luni 24 mai 2010

Am terminat Sumarele pentru 2 şi 3.

Greu mi-a fost.

Daniela a scris şi a trimis două fotografii, înainte de a pleca la mare, în Turcia.

Mi-a plecat fetiţa la mare. Cum sunt prăpăstios, gelos, am să fiu tot timpul încordat, neliniştit, temîndu-mă să nu mi-o fure agresorii, agreseze furătorii de fete inocente, încălţate cel puţin…

Marţi 25 mai 2010

Mai liniştit. De ce? Nu ţ-oi spune…

Miercuri 26 mai 2010

Să mai cred în bine? Dar mai am eu inima ceea?

Iată, am primit prin Flori Bălănescu o veste bună sub formă de cvasi-invitaţie. Cade bine, acum când ştiu că **Scrìsuri** nu apare la Târg. Dar sunt atât de tăbăcit de desiluzii, încât îmi interzic să jubilez. Voi vedea, cam într-o săptămână, cum stăm cu speranţele, vorba titlului unei piese de Mirodan; sau Solomon. Sau un alt clasic al literaturii noastre sănătoase…

Joi 26 mai 2010

Ia să văd ce aş înregistra - dacă se va adeveri că vestea nu a fost un zvon:

- Din Calidor,
- Arta Refugii,
- Justa,
- Scrísuri I 1971-1989 articole, interviuri,
- Scrísuri II 1990-1999 articole, interviuri,
- Scrísuri III 2000-2010
- Săptămâna Roşie,
- Culoarea curcubeului ‘77 + «Bărbosul»,
- Jurnal [18.] 2010 ianuarie-iulie,
- Jurnal [17.] 2009 - întreg,
- Ostinato.

Până aici 11 titluri.

Vineri 28 mai 2010

Zi "bogată" în veşti proaste - toate vechi! - mi le trimite Gabi Pleşea, din *Cotidianul* de ieri:

Arheologie culturala
Nicolae Manolescu: „Cântăreţ" comunist devenit critic şi ambasador UNESCO (1)

"Literatura realist-socialistă este, prin natura ei, o literatură a valorilor etice, surprinzând mutaţiile profunde, determinate în conştiinţă de ideea socialismului... Înzestraţi cu conştiinţa ştiinţifică a realităţii, scriitorii noştri reflectă cu perspicacitate desăvârşirea făuririi construcţiei noi, socialiste, reflectă chipul omului nou, constructor al societăţii viitorului. Acesta este în primul rând muncitorul comunist. E o mare cucerire a literaturii noastre contemporane zugrăvirea acestui erou al revoluţiei." Nicolae Manolescu, „Înnoire", "Contemporanul", nr. 34/24 aug. 1962.

„Subliniind în cuvântarea sa la ultima conferinţă pe ţară a scriitorilor «rolul de seamă al literaturii în formarea şi educarea tineretului», tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej spunea: «Tânăra noastră generaţie are nevoie de opere care întruchipează idealurile pline de măreţie ale epocii noastre, evocând tradiţiile glorioase de luptă ale poporului, ale clasei muncitoare...».

"Această sarcină trasată literaturii este extrem de semnificativă. În fabrici, pe şantiere sau în gospodării agricole colective, tineretul participă cu entuziasm la desăvârşirea construcţiei socialismului. În condiţiile preluării puterii de către clasa muncitoare, un relief deosebit l-au căpătat tinerii muncitori. Ei şi-au însuşit socialismul ca pe un mod de viaţă, identificându-se cu peisajul inedit al ţării. (...)

"Ce a însemnat Revoluţia socialistă pentru tot acest tineret osândit la nerealizare (sub burghezie) e uşor de înţeles. În peisajul ţării, devenit un imens şantier, literatura a surprins nemaipomenita dezlănţuire de energii, munca trepidantă, entuziasmul sutelor de mii de tineri, închinând o laudă tinereţii... o laudă efortului uman eliberat. (...)

"Devotamentul şi eroismul acestor tineri, născuţi şi crescuţi după Eliberare, educaţi în spiritul moralei comuniste, trebuie să facă obiectul unor opere pe măsura cerinţelor epocii noastre.

Nicolae Manolescu, *„Tinerii muncitori în creaţia literară contemporană", „Contemporanul", nr. 18, 14 mai 1962*

"23 august 1944 a avut urmările cele mai profunde în literatura pusă în faţa unor probleme umane nemaicunoscute, a unui peisaj social şi moral cu totul deosebit. Arta, hrănită secole întregi din negare, devine un mod de a afirma noul umanism socialist. Factorul hotărâtor al revoluţionării literaturii noastre este Partidul, chiar numai pentru faptul că avangarda marxist-leninistă a clasei noastre muncitoare e arhitectul structural prefacerii sociale şi politice, al unei noi realităţi, al unui nou tip uman, mult mai evoluat, care pune scriitorilor probleme noi, mult mai complicate... Întregul nostru front scriitoricesc a înţeles că literaturii noastre îi revine - aşa cum spunea

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej la Conferinţa pe ţară a scriitorilor, în cuvântarea din 24.I.1962 - misiunea de mare răspundere de a contribui prin toată forţa ei de înrâurire la formarea şi dezvoltarea conştiinţei socialiste, la formarea omului nou, a moralei socialiste..."

Nicolae Manolescu, *„Literatura română de azi", "Contemporanul" nr. 34 din 21 august 1964.*

"Partidul i-a ajutat pe scriitori să înţeleagă ce rol le revine în viaţa socială, în lupta pentru construirea şi desăvârşirea socialismului, aportul pe care îl pot aduce la făurirea şi dezvoltarea conştiinţei socialiste şi la distrugerea vechii mentalităţi."

Nicolae Manolescu, *"Contemporanul", nr. 34, 1964*

"Ideologia revoluţionară a proletariatului a revitalizat cele mai bune tradiţii şi tendinţe înnoitoare, stimulând dezvoltarea lor largă"; "O participare activă la mişcarea literară are organul central al partidului, 'Scânteia', care exercită de pe acum un rol îndrumător"; "Mergând în întâmpinarea scriitorilor şi a întregii intelectualităţi democrate, partidul a arătat de la început, cu claritate, direcţia pe care aceştia trebuiau s-o urmeze pentru a contribui eficient la sprijinirea cauzei poporului, la făurirea unei culturi noi"; Referiri la "memorabile cuvântări ţinute de tovarăşul Nicolae Ceauşescu la întâlnirea conducătorilor de partid şi de stat cu oamenii de artă şi cultură, din mai 1965, şi la conferinţa din iunie 1965 a organizaţiei de partid a oraşului Bucureşti. Un amplu răsunet au găsit în conştiinţa scriitorilor şi creatorilor de artă cuvintele rostite de tovarăşul Nicolae Ceauşescu de la tribuna celui de al IX-lea Congres al PCR"

Din "Literatura română de azi. 1944-1964", **D. Micu şi Nicolae Manolescu, Ed. Tineretului, 1965,** p. 5, 13, 15, 16, 17, 23, 27 etc.

Dar unde eram eu în 1962, în 1963, în 1964 ? Tot acolo: tot în România, dar vorba lui Bulă: nu în aceeaşi România; ci în subterana ei. Mă scufundasem în ea în 22 noiembrie 1956, din 25 noiembrie 1958, scosesem capul în plin Bărăgan, în Lăteşti, cu domiciliu obligatoriu… Aş fi avut acces la *Contemporanul*, însă nu am profitat de el. Şi chiar dacă mi-ar fi căzut în mână - împrumutat de la Marino, să zicem - ce s-ar fi petrecut cu mine? Aş fi devenit - ca Manolescu - din negru, alb?, din pui de duşman al regimului, ostaş de nădejde al aceluiaşi regim (prin baioneta cuvântului)? Nu s-ar fi petrecut nimic marcant - citeşte: de-ţinut-minte - fiindcă pe-atunci era plină presa şi volumele publicate de lingăi, lătrăi, slujnici (de la "făcutul sluj"), nu aveam cum să reţin numele unui june găinar, setos de "încadrare în societate" şi care învăţase deja (de la bunici, care-i schimbaseră numele, ca să nu aivă urmări?, de la unchiul Oţetea, să se vâre la lins, la dat-preţuire, prin texte şcolăreşti, de gazetă de perete, de la tovarăşul unchiului, Cornel Burtică, "specializat în "ideologie") cum să-şi facă viaţa, din minciună, din vânzare de sine şi ai săi?

Eram - dar numai eu? - un "întârziat": nu înţelegeam de ce

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

trebuie să pupi cururi, ca să-ţi plăteşti dreptul de a putea scrie cuvinte "curate". Asta era: inteligenţa mea era boantă, ţărănească, basarabeană şi nu putea pătrunde prin urechea acului ce ar fi putut deveni cale triumfală pentru tineretul-din-ziua-de-azi. Iată, colegul de celulă, prietenul Ivasiuc, maramureşean alert, argint viu, bouar-al-minţii încă din preistoria noastră, a studenţilor ungarişti, cu vieţile-carierele oprite, retezate - el cum ştiuse că există căi, mijloace de a repara tu, ceea ce nu trebuiseră să strice *ei*: comuniştii, securiştii, beliştii? Ei bine, nu ştiu de unde ştiuse el treaba aceasta, oricum, eu mă aflam în "prelungirea de alţi doi ani de restricţie", la Lăteşti, atunci când prietenul Saşa publica, în *Gazeta literară* o povestire, "Timbrul" (coincidenţa dracului: consăteanul Marino îmi dăduse vestea, reproşîndu-mă că am un astfel de prieten şi cum nu avea simţul măsurii, ajunsese a-mi reproşa mie Timbrului Ivasiucului…) .

În 1965, când m-am întors în lume; "agentul" meu în literatură era Ivasiuc. Deci pe el l-am întrebat în nenumărate rânduri: «Saşa, tu cum ai reuşit să publici?», «Saşa, tu ce-ai făcut, de ai reuşit să fii reabilitat juridic?». El nu mi-a dat un răspuns limpede, cum vor fi fost sfaturile unchiul Oţetea, ale protectorilor, fie turnători ordinari, ca Ivaşcu, fie "doar" mari ştabi politici, ca Burtică - ci doar asigurări de genul: «Mai aşteaptă, ce te grăbeşti?»…

Manolescu…: nici în 1965, nici în 1966, nici în 1967 - când eu, gata-debutat în periodice, prezentam Editurii de Stat romanul **Ostinato** - nu auzisem de N. Manolescu. Din acest motiv nu voi fi inregistrat plecăciunismele, limbcurismele sale, pierdute printre zecile, sutele de "dovezi de devotament" publicate (să fi fost aceasta dovada… liberalizării culturale, cea care i-a mâncat fripţi pe mulţi, prea mulţi postulanţi-la-debut?)

Ajung, în timp, în vara anului 1971: Breban, şeful *României literare*, la Paris, face o declaraţie fulminantă impotriva "revoluţiei culturale" a Ceauşescului şi este pedepsit exclus din partid, de la conducerea revistei- în lipsă - în locul lui este pus latrinarul turnător Ivaşcu, iar el îşi aduce, ucenic, pe Manolescu, "tânăra speranţă".

În anul următor, 1972, culeg fructele scandalului **Ostinato**, din 1971, de la Târgul de carte de la Frankfurt, ai noştri îmi dau paşaportul atâţia ani refuzat şi mă îndeamnă părinteşte, prin Zaharia Stancu, să rămân cât mai mult în Occident, preferabil de tot.

Ajuns la Paris, cunoscîndu-i pe Monica Lovinescu şi pe Virgil Ierunca, nu a intârziat întrebarea:

«Ce crezi despre Manolescu?»

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Nu mai ţin minte dacă am răspuns printr-o întrebare: «Despre cine?», însă am înţeles că i-am supărat pe dragii monici, chiar dacă spusesem adevărul: nu-l cunoşteam pe Manolescu.

Toate acestea, ca să spun că nu ştiam mare lucru despre faptele lui "Niki al Monicilor" până în… 13-15 iunie 1990, la mineriade, când N. Manolescu i-a luat criminalului Iliescu acel interviu degradant, descalificant. Atunci m-am trezit şi eu şi am început să mă interesez: ce a scris Manolescu la viaţa lui, încât, acum, când se zice că ne-a căzut democraţia în creştet, face apel la Zigu Ornea (cunoscut la Gogu Rădulescu, de pe timpul… ilegalităţii dimpreună cu Blandiana, cu Dinescu) să-l introducă la Iliescu - al doilea minier al ţării - de s-a speriat atât de tare, încât să comită o astfel de închinăciune?

Nu am găsit în bibliografia de ruşine decât cartea scrisă împreună cu D. Micu. Şi mi-a fost de-ajuns. Nu l-am mai căutat pe la banii mărunţi ai articolelelor pe care Monicii, totdeauna, în panică, negau că favoritul lor ar fi comis ceea ce comisese, ba apărîndu-l cu o naivitate înduioşătoare şi dezarmantă:

«Dar ce ai cu el, omul lui Dumnezeu? Eşti supărat că n-a scris despre cărţile dumitale apărute în Occident? Nu putea, bietul… Nu-l mai ataca şi d-ta, că uite, îl atacă Simion, Ungheanu şi prietenul dumitale Valeriu Cristea…Nu-i momentul să fie atacat, tocmai şi-a rupt un picior…»

Acesta a fost "rezistentul" Manolescu, anticomunistul Niki. Nu mai breaz decât alt geniu al poporului oltenesc: Sorescu. Şi el trăgea limbi - «dar să nu se ştie la Paris…»

Despre plecăciunismele lui Sorescu au aflat Monicii încă de prin 1991… Dar de ale lui Manolescu - în afară de cartea scrisă cu D. Micu - ba.

*

Valerian Stan

Scrisoare ambasadorilor în România ai unor ţări membre ale Uniunii Europene şi / sau NATO

"Perpetuarea corupţiei la nivel înalt şi a gravelor ei consecinţe, conspirarea în continuare a agenţilor poliţiei politice comuniste şi controlul masiv exercitat de către agenţii Securităţii mai ales în structurile puterii politice, în serviciile secrete, în justiţie, în mediul economic şi bancar, corupţia şi celelalte deficienţe grave în funcţionarea justiţiei constituie, de mai mult de douăzeci de ani, principalele cauze din care România a fost şi este departe de a fi un stat de drept, democratic, cu o economie de piaţă funcţională.

Întrucât am considerat şi consider că starea de lucruri la care mă refer s-a datorat şi faptului că Uniunea Europeană şi NATO, în particular principalele state euro-atlantice „partenere" ale României, au fost ele însele departe de a trata adecvat situaţia din România, la data de 19 februarie 2010 am adresat scrisoarea de mai jos ambasadorilor la Bucureşti ai unor ţări membre ale UE şi / sau NATO.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Excelenţă,

În ziua de 21 ianuarie 2010 presa de la Bucureşti a informat 1 despre intenţia unuia dintre ambasadorii în România ai ţărilor membre ale Uniunii Europene de a adresa unele întrebări ministrului român de Externe în legătură cu o declaraţie publică a acestuia potrivit căreia România ar face „o tristă figură, dacă această povară pedagogică" (a Mecanismului de cooperare şi verificare al Comisiei Europene) „va fi menţinută pe umerii noştri". Ambasadorul european şi-a exprimat de asemenea preocuparea în legătură cu faptul că România este singura ţară membră UE care nu a semnat Codul european de conduită privind achiziţiile militare. În ziua următoare, pe 22 ianuarie, aceeaşi presă a făcut cunoscut faptul că ambasadorul Statelor Unite în România i-a mulăumit aceluiaşi ministru de Externe „pentru decizia Consiliului Suprem de Apărare a ţării (CSAT) de suplimentare cu 600 de militari a forţelor care acţionează în teatrul de operaţii din Afganistan" (numărul acestora putînd să ajungă, potrivit deciziei CSAT, la 1798 militari).

Cele petrecute în zilele din urmă au constituit un nou prilej (pe care de data aceasta am vrut să nu-l mai ratez) pentru a mă adresa Dumneavoastră în legătură cu două dintre chestiunile privind relaţiile României cu UE şi NATO, şi în mod particular cu cei mai importanţi aliaţi euro-atlantici ai României – chestiuni care în opinia mea au avut şi au un impact deosebit asupra destinului acestei ţări.

Desigur, logica relaţiilor internaţionale este complexă, chiar şi la nivelul unor organizaţii precum cele amintite, din spaţiul euro-atlantic, unde aceste relaţii cunosc o reglementare cel mai adesea detaliată – fiind prin aceasta mai puţin susceptibile de abordări diferite şi unilaterale. Şi totuşi, este de înţeles, ţările şi guvernele lor au uneori, chiar şi în asemenea spaţii, interese diferite în raporturile lor cu fiecare dintre celelalte. În cazul concret al relaţiilor cu România, de exemplu, în urmă cu cinci ani această ţară a fost pusă de aliaţii săi euro-atlantici între ciocan şi nicovală: în timp ce UE solicita interzicerea adopţiilor internaţionale, Administraţia Bush exercita presiuni mari de sens contrar. Cu şapte ani în urmă, ca să mai dau şi acest exemplu, în mod destul de asemănător au stat lucrurile şi în cazul războiului din Irak şi al participării României la el.

Pentru ca în ianuarie 2010, în timp ce aliaţii europeni se declară îngrijoraţi de faptul că Guvernul de la Bucureşti ar putea denunţa angajamentele luate la primirea în UE pentru reforme în justiţie şi combaterea corupţiei, agravînd evoluţiile interne şi aşa problematice, aliaţii americani felicită călduros acelaşi Guvern pentru sporirea implicării, alături de ei, în războiul din Afganistan.

În opinia mea, dincolo de beneficiile de o importanţă istorică pe care i le-a adus în anii de după 1990, atitudinea aliaţilor occidentali faţă de România a avut şi continuă să aibă şi părţile ei problematice. La două dintre acestea voi încerca să mă refer cât voi putea mai concis. Ce vreau să spun în mod special referindu-mă la cele două chestiuni pe care vreau să vi le supun atenţiei este că, din motive care par a fi ţinut inclusiv de interesele particulare ale unor importanţi aliaţi occidentali ai României, în această ţară a fost încurajată să obţină şi să păstreze puterea o elită politică nedemocrată şi profund coruptă – provenind, în special prin Frontul Salvării Naţionale şi partidele formate din el, din eşalonul doi al regimului comunist şi controlată masiv de Securitate.

În legătură cu prima chestiune, din raţiuni de ordin politic şi geopolitic ulterioare încheierii războiului rece (care de la un anumit moment au părut să devină mai mult un pretext), strategia „integrării euroatlantice" a României a relativizat aproape până la anulare criteriile aderării la UE şi NATO – în special pe cele „politice", dar şi pe cele „economice" (iar aceasta şi fără ca după momentul aderării să se urmărească de o manieră reală, consecventă şi coerentă recuperarea restanţelor). Mai ales astfel se explică de ce şi la această dată – după şase ani de aderarea la NATO şi trei de la aderarea la UE – România continuă să aibă probleme serioase cu funcţionarea autentic democratică, cu corupţia la nivel înalt, cu justiţia, cu restanţele serioase în reforma administraţiei publice şi cu vulnerabilităţile unei economii de piaţă încă departe de a fi funcţională. În plus, a fost şi este păgubitor pentru toată lumea că o ţară cu problemele pe care România le are a fost pusă de puternicii săi aliaţi occiden-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

tali între ciocan şi nicovală. Este excesiv să impui unui aliat precum România privatizări importante flagrant în detrimentul său ori să facă achiziţii (de pe piaţa ta şi prin proceduri adesea netransparente 2) de bunuri şi servicii – inclusiv tehnică militară, instalaţii pentru rachete etc, de ordinul miliardelor de euro, sume cu totul disproporţionate în raport cu cheltuielile pe care acesta şi le poate permite în beneficiul propriilor cetăţeni pentru învăţământ sau sănătate, de exemplu. În opinia mea, a fost şi rămâne de asemenea excesiv ca Statele Unite să ceară României o implicare tot mai crescută în războiul din Afganistan (un război tot mai larg respins până şi de către poporul american) în condiţiile în care militarii români de-abia s-au întors din ceea ce până la urmă s-a dovedit a fi o aventură cu consecinăe foarte grave pentru toată lumea, războiul din Irak. Mă număr printre cei care au văzut – şi văd în continuare – în victoria de acum un an a Preşedintelui Barack Obama o şansă istorică a unui nou început pentru America şi aliaţii săi (motivat de această mare speranţă, am şi făcut o donaţie campaniei electorale a actualului Preşedinte – mai mult simbolică, desigur, şi respectînd legile americane). Sunt convins că Preşedintele american păstrează în continuare toate marile sale premise pentru reuşita unei viziuni câştigătoare pentru America, pentru aliaţii ei şi pentru întreaga lume. Totodată, într-o paranteză oarecum în context, mi se pare greu de înţeles indiferenţa de două decenii a aliaţilor actuali ai României (inclusiv a Germaniei) faţă de perpetuarea şi astăzi a consecinţelor pe care românii le îndură din cauza odiosului Pact Hitler-Stalin. Indiscutabil, România trebuie să fie nu numai un beneficiar al apartenenţei la NATO şi UE, ci şi un contributor la buna funcţionare şi consolidare a acestora. Însă această contribuţie ar fi fost şi ar fi cu atât mai substanţială cu cât România însăşi – tratată şi susţinută ca un aliat, dar şi constrânsă dacă era cazul să-şi îndeplinească obligaţiile la care s-a angajat – s-ar fi consolidat economic şi democratic la standardele pe care propriul statut le presupunea. Iar pentru aceasta, aşa cum cele două decenii „post-comuniste" au arătat cu prisosinţă, în relaţiile cu România ar fi fost şi este necesar ca aliaţii săi occidentali cei mai importanţi să-şi armonizeze strategiile, să le facă coerente şi consecvente. Derogările de la criteriile aderării au fost probabil bine primite şi de mulţi dintre români, care au devenit, în sfârşit, nu-i aşa, „europeni cu acte în regulă". Oamenii politici de la Bucureşti au fost însă cu siguranţă cei mai încântaţi de ele (şi cei mai recunoscători, probabil, pentru ele) – pentru că istoria va lega în mod fatal aderarea euroatlantică a ţării de numele lor (nume de care în rest sunt legate mai ales guvernări mediocre şi corupte). Însă aceleaşi derogări au drept consecinţă mai ales faptul că românii vor avea să achite – la scadenţe, la termene şi în cuantumuri cu nimic derogatorii (ca toţi marii şi bogaţii lor aliaţi) – toate cotizaţiile şi celelalte contribuţii (şi chiar mai mult decât atât) la care conducătorii lor i-au angajat către organizaţiile din care fac parte. O altă consecinţă este desigur şi aceea că ţara a devenit o piaţă de pe care bunurile şi serviciile lor (ale unei economii de piaţă funcţională doar în documentele politicienilor de la Bruxelles şi Washington) sunt scoase în număr tot mai mare de bunurile şi serviciile aliaţilor occidentali, ale unor economii de piaţă demult funcţionale – pentru care „derogările" ar fi un fapt cu totul de neimaginat. Dar aderarea cu derogări mai are şi alte multe consecinţe, dintre care mă voi mai opri numai la acelea generate de acceptarea României ca membră a UE în pofida marilor probleme pe care le avea şi le are cu „capacitatea administrativă", cu birocraţia gravă şi corupţia sistemică din administraţie. Din cauza acestor probleme, românii – contributori fără derogări, la fel ca şi englezii sau germanii, de exemplu, ale căror ţări sunt, ca şi România, membre ale UE, dar, din fericire pentru ele, şi fără vreo derogare la capitolele „economie de piaţă funcţională", „capacitate administrativă" etc – reuşesc să „absoarbă" nici a zecea parte din fondurile structurale foarte mari care le sunt destinate teoretic 3. Iar şansele ca Bruxellesul să ia în calcul vreo derogare de la condiţiile şi procedurile de accesare a acestor fonduri (condiţii şi proceduri adesea ele însele foarte complicate, birocratice şi parcă intenţionat descurajante) sunt şi ele mai mult teoretice – deşi, cel puţin din consecvenţă în raţiune, asemenea derogări s-ar fi impus cel puţin în raport cu derogările acceptate la capitole precum „capacitatea administrativă" sau „integritatea publică" în momentul primirii României în UE. Dacă nimic nu se va schimba în această privinţă, atunci oricine ar

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

putea să creadă că derogările la care m-am referit au fost şi sunt acceptabile exclusiv în legătură cu obligaţiile şi servituţile care le revin românilor din faptul că ţara lor este membră a UE şi NATO, şi nu şi în legătură cu drepturile şi avantajele de care ei ar trebui să beneficieze în virtutea aceluiaşi statut.

Cea de-a doua problemă care cred că a afectat în mare măsură evoluţiile din România post-comunistă a constat în aceea că partenerii occidentali ai României au acceptat ca Securitatea să joace un rol nepermis de mare, şi de nefast, în evoluţiile la care mă refer. Încă din primii ani ai tranziţiei, agenţii poliţiei politice comuniste au deţinut şi deţin controlul asupra unei bune părţi a vieţii politice, a economiei, justiăiei, serviciilor de informaţii, presei publice şi private etc 4. Un specific nefast românesc care a permis această situaţie a constat în conspirarea aproape totală, în toţi anii de după 1990, a agenţilor Securităţii şi a aparatului ei. Deşi prin studiile lor foarte bine fundamentate, analişti avizaţi ai acestui fenomen au tras constat – dar şi perfect inutil – semnalele de alarmă care trebuiau trase, există o largă percepţie că autoritatea publică înfiinţată prin lege (şi aşa foarte târziu) pentru deconspirarea poliţiei politice comuniste (CNSAS) a funcţionat mai mult în sensul conspirării în continuare decât al deconspirării unei instituţii care a adăugat la răul făcut în anii comunismului un rău aproape şi mai mare făcut în ultimii douăzeci de ani. Unul dintre specialiştii cei mai autorizaţi ai acestui domeniu, el însuşi înalt responsabil guvernamental în cercetarea „crimelor comunismului" din România, a deplâns public, recent, faptul că CNSAS refuză să facă publice numele a mii de ofiţeri de Securitate, deşi prin lege tocmai la aceasta este obligat5. Iar neaplicarea legii, inclusiv în acest caz, a constituit o încălcare a unuia dintre cele mai importante criterii (al „supremaţiei legii") pe care trebuie să le îndeplinească orice ţară membră a Uniunii Europene. Nefiind o societate consolidată democratic (în care, în plus, oamenii Securităţii au ocupat şi ocupă poziţii dintre cele mai importante), societatea românească nu a putut să aibă nici în acest caz o reacţie cât de cât adecvată. La aceasta s-a adăugat din păcate dezinteresul, pe care personal mi-l explic cu mare dificultate, responsabililor politici occidentali, parteneri ai omologilor lor români. Clarificarea trecutului celor de care destinul unei ţări aliate a depins şi depinde într-o atât de mare măsură ar fi fost numai în ultimă instanţă o chestiune de ordin etic sau de (necesară) justiţie istorică. Ea a fost şi rămâne o chestiune care priveşte într-o mult mai mare măsură prezentul şi viitorul României decât trecutul ei. Ea ar fi fost o premisă esenţială a funcţionării cu adevărat democratice a societăţii, a funcţionării justiţiei, a diminuării fenomenului corupţiei şi a uriaşelor lui consecinţe etc.

Justiţia funcţionează atât de problematic inclusiv din cauză că foarte mulţi magistraăi au fost oameni ai Securităţii (numai în ultimii patru-cinci ani presa a relatat despre sute de astfel de cazuri 6) iar costul tăinuirii trecutului compromiţător al fiecăruia dintre ei se regăseşte în multe dintre soluţiile pe care ei le dau – inclusiv în dosare ale unor importanţi politicieni, ale unor cazuri de mare corupţie etc. Iar atunci când se mai întâmplă ca trecutul unora dintre ei să fie dezvăluit, reacţia magistraăilor şi colegilor lor este una aproape sfidătoare. Două astfel de exemple, cele mai recente, sunt alegerea judecătoarei Florica Bejinaru ca preşedinte a Consiliului Superior al Magistraturii (CSM), deşi era binecunoscut faptul că aceasta a fost colaboratoare a Securităţii (ea însăşi recunoscînd public acest lucru), respectiv faptul că acţiunea cu care s-a adresat justiţiei fostul luptător anticomunist Vasile Paraschiv (victimă timp de aproape 25 de ani a abuzurilor Securităţii), pentru a fi traşi la răspundere cei care l-au torturat, arestat şi anchetat abuziv, a fost judecată şi respinsă, în mod evident abuziv, la Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, de către judecătorul Nicolae Jidovu (care, în urm? cu mai mulţi ani a fost deconspirat drept colaborator al Securităţii, pentru ca ulterior să fie promovat de la Judecătoria Sectorului 1 la instanţa supremă). În considerarea faptului că existau suspiciuni serioase şi chiar indicii că unii magistraţi erau şi agenţi sau colaboratori ai actualelor servicii de informaţii, în cursul anului 2005 Legea statutului judecătorilor şi procurorilor a fost completată cu o interdicţie expresă în acest sens şi cu obligaţia magistraţilor de a completa anual declaraţii din care să rezulte că se conformează aceste interdicţii, stabilindu-se totodată obligaţia CSAT de a verifica realitatea declaraţiilor menţionate. Dorind să fiu

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

informat asupra a ceea ce a întreprins CSAT pentru aplicarea reglementării amintite, la data de 8 decembrie 2009 am adresat acestei autorităţi o cerere în acest sens (ataşată acestei scrisori). Deşi, prin Legea accesului la informaţii, CSAT avea obligaţia să răspundă solicitării mele în termen de 10 zile (deci până la 19 decembrie 2009), un răspuns nu am primit nici la aceast? dată. Tot în cursul anului 2005 aceeaşi lege a fost completată şi cu obligaţia magistraţilor de a declara în scris dacă au avut sau nu calitatea de agenţi sau colaboratori ai Securităţii, respectiv cu obligaţia CNSAS de a verifica aceste declaraţii şi de a transmite rezultatele verificărilor CSM (pentru a fi ataşate la dosarele profesionale ale magistraţilor păstrate de către CSM). În considerarea acestor prevederi legale, la data de 15 decembrie 2009 am adresat o cerere scrisă CSM pentru a-mi fi comunicate numele magistraţilor în legătură cu care s-au facut verificări, precum şi care a fost rezultatul în cazul fiecăreia dintre aceste verificări. La data de 19 ianuarie 2010 CSM mi-a transmis un răspuns scris prin care a ocolit, printr-un amplu expozeu privind dispoziţii şi proceduri legale care îmi erau bine cunoscute, răspunsul foarte precis pe care l-am solicitat (ataşez corespondenţa pe care am avut-o cu CSM). Lipsa totală de transparenţă a acestor două autorităţi cu atribuţii legale foarte importante este de natură să întărească şi mai mult suspiciunile că între magistraţi şi fostele şi actualele servicii de informaţii (dar şi între acestea şi oamenii politici şi zona intereselor economice etc) există relaţii netransparente şi în dezacord cu principiile constituţionale şi ale unei societăţi democratice.

Un fapt care, sub aspectele menţionate mai sus, afectează de asemenea statutul constituţional de independenţă al judecătorilor constă în „cenzura" pe care Serviciul Român de Informaţii, SRI (împreună cu o altă autoritate din sfera „siguranţei naţionale" – Oficiul Registrului Naţional al Informaţiilor Secrete de Stat, ORNISS) o exercită prin acordarea sau refuzul acordării avizului pentru certificatul de securitate (de acces la informaţii clasificate). O asemenea „cenzură", exercitată faţă de judecători ulterior admiterii lor în magistratură şi numirii de către Preşedintele României (la propunerea CSM), este nu doar neoportună în raport cu cursul firesc şi legal al carierei profesionale a magistraţilor dar constituie şi o premisă a unor decizii arbitrare şi abuzive ale ofiţerilor SRI (şi funcţionarilor ORNISS), de natură să afecteze şi ea independenţa judecătorilor şi buna funcţionare a justiţiei. Obţinerea „certificatului ORNISS" ar fi trebuit stabilită prin lege ca una dintre pre-condiţiile admiterii în magistratură iar în cazurile în care ulterior instituţiile cu atribuţii în protecţia informaţiilor clasificate constată că „certificatul ORNISS" se impune retras unui judecător sau altuia (în cadrul unei proceduri supusă controlului judiciar), judecătorul în cauză ar trebui exclus din magistratură. Deşi oarecum în altă ordine de idei, se impune menţionat şi faptul că repartizarea aleatorie a cauzelor (care a fost raportată de către CSM ca fiind „implementată la nivelul tuturor instanţelor de judecată în perioada august 2004 – martie 2005 în acord cu dispoziţiile din planul de acţiune privind strategia de reformă a sistemului judiciar") este departe de a fi realizată şi respectată în practica multor instanţe judecătoreşti – realitatea aceasta constituind un secret al lui Polichinelle, care este ocolit cu grijă de aproape întreg sistemul judiciar însă care afectează şi el în mod semnificativ independenţa şi imparţialitatea actului de justiţie şi, în consecinţă, dreptul fundamental al justiţiabililor la un proces echitabil.

În practic toţii anii de după 1990 au existat numeroase date că personalul „noilor" servicii secrete a fost şi este format într-o mare proporţie din agenţi ai poliţiei politice comuniste şi că acest fapt s-a repercutat pe măsură în funcţionarea acestor instituţii, inclusiv prin implicarea lor netransparentă şi nedemocratică în influenţarea vieţii politice, în zona intereselor economice ori prin ingerinţe neconstituţionale şi nelegitime în activitatea justiţiei. Ponderea mare a foştilor angajaţi ai Securităţii în noile servicii de informaţii a fost o consecinţă directă inclusiv a faptului că prin legile de organizarea a acestora, adoptate la scurt timp după 1990 (şi rămase ca atare în vigoare şi în prezent) a fost permisă o asemenea continuitate în cazul foştilor ofiţeri de Securitate – în timp ce prin aceleaşi reglementări, printr-un paragraf vrînd parcă să fie o ironie cinică, o asemenea interdicţie a fost stabilită doar pentru „informatorii şi colaboratorii" respectivilor ofiţeri (art 27 din Legea nr 14/1992 privind organizarea şi funcţionarea SRI). Prezenţa masivă a ofiţerilor Securităţii în noile servicii de infor-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

maţii, criticată constant de o parte a societăţii civile şi presei, a fost facilitată şi de totala secretomanie a conducerii acestor servicii cu privire la acest aspect7. Deconspirarea în conformitate cu legea a foştilor agenţi ai poliţiei politice comuniste constituie în continuare o restanţă inacceptabilă şi plină de consecinţe în pofida declaraţiilor repetate foarte optimiste ale actualului Preşedinte al României, care a insistat în mod repetat asupra numărului mare de dosare ale Securităţii (circa 2 milioane) care au fost predate CNSAS. Declaraţiile şefului statului ridică însă ele însele semne de întrebare în condiţţiile unei anumite inconsecvenţe a acestora. Astfel, ulterior repetatelor declaraţii privind predarea unui mare număr de dosare către CNSAS, în vara anului 2009, şeful statului a informat că la acel moment începuse predarea abia a „dosarelor foştilor ofiţeri de Securitate din anii '50"8. O anumită semnificaţie în acelaşi sens are şi faptul că în arhivele Securităţii predate CNSAS nu se regăsesc numeroase dosare ale unor persoane în legătură cu care există informaţii verificabile că s-au aflat sub urmărirea Securităţii (fac parte din această categorie), dar şi ale unor importante persoane publice despre care există informaţii de asemenea verificabile că au avut calitatea de agenţi sau colaboratori ai Securităţii. Un caz din această ultimă categorie este chiar al actualului Preşedinte al României, care în anii regimului comunist a îndeplinit funcţia de şef al unei Agenţii guvernamentale în Occident (iar în arhiva Ministerului Apărării Naţionale există documente care atestă oficial legăturile actualului Preşedinte cu Securitatea).

Actualele servicii de informaţii – exercitînd o influenţă cu totul excesivă, ilegitimă şi nedemocratică în sfera vieţii politice şi economice, a afacerilor şi justiţiei etc – sunt instituţiile care s-au sustras practic cu totul proceselor de reformă. Între multe altele, este relevant faptul că Legea nr 51/1991 privind siguranţa naţională a României, reglementare-cadru pentru organizarea serviciilor de informaţii, a fost adoptată anterior adoptării Constituţiei „post-comuniste" a României, fără să sufere nici cea mai mică modificare în toţi cei aproape 19 trecuţi de la intrarea ei în vigoare. Cu deosebire în ultimii 8-10 ani, mai ales organizaţiile de drepturile omului au formulat critici repetate cu privire la „legile siguranţei naţionale": Legea nr 51/1991, Legea nr 14/1992 privind organizarea şi funcţionarea SRI, Legea nr 1/1998 privind organizarea şi functionarea Serviciului de Informaţii Externe (SIE). Preşedintele României şi guvernele de după 2004 au anunţat mai multe „pachete de legi ale siguranţei naţionale", care vizau în special reorganizarea serviciilor de informaţii. Însă nimic din aceste proiecte nu s-a finalizat, existînd indicii credibile că acest lucru s-a întâmplat în special din cauza opoziţiei venite din interiorul serviciilor de secrete. Iar printre consecinţele acestui fapt se numără şi următoarele:

- serviciile de informaţii sunt organizate în continuare ca structuri militare (cu toate că Recomandarea 1402 (1999) a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei cu privire la controlul asupra serviciilor secrete interne prevede că "Este preferabil ca serviciile secrete interne să nu fie organizate ca structuri militare. Nici serviciile de informaţii civile nu trebuie organizate pe sistem militar sau semi-militar");

- se menţine dreptul serviciilor secrete de a desfăşura activităţi economico-financiare proprii, care scapă practic oricărui control din afară (acest fapt contravine de asemenea Recomandării 1402/1999 Adunării Parlamentare a Consiliului Europei care cere ca serviciile secrete să fie finanţate exclusiv de la bugetul de stat); art 42 din Legea SRI prevede în mod expres că fondurile băneşti necesare pentru desfăşurarea activităţilor SRI se asigură atat de la „bugetul de stat" cat si din „venituri extrabugetare" iar prin art 21 din Legea SIE este stabilit că acest Serviciu „desfăşoară activităţi cu caracter economic"; Recomandarea europeană mai prevede şi ca serviciile secrete interne să nu poată fi folosite ca „instrumente politice";

- personalul serviciilor secrete se sustrage complet reglementărilor privind interdicţiile, incompatibilităţile şi conflictele de interese aplicabile personalului care ocupă funcţii publice (Legea „anticorupţie" nr 161/2003);

- legile menţionate cuprind prevederi neconstituţionale, unele dintre acestea fiind vădit neconstituţionale (de exemplu, prin art 6 din Legea SIE este prevăzut că directorul Serviciului este numit de către CSAT, la propunerea Preşedintelui României, în timp ce prin Constituţia României (art 65) este stabilit că această com-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

petenţă aparţine Parlamentului).

Faptul că legile menţionate sunt depăşite, neconforme în bună parte cu statutul unei ţări membră a Consiliului Europei, UE şi NATO, a fost şi este folosit de către serviciile secrete (şi de către oamenii politici interesaţi) pentru acţiuni şi atitudini contrare principiilor unei societăţi democratice. Un exemplu din sfera aceleiaşi relaţii neconstituţionale şi nedemocratice cu autoritatea judecătorească – un exemplu care, probabil spre deosebire de multe altele de acelaşi gen, a devenit public doar din inabililitatea unor ofiţeri ai SRI – a fost acela în care ofiţeri ai SRI au cerut explicaţii conducerii unui tribunal judeăean întrucât judecătorii acelei instanţe s-au adresat Comisiei Europene, Parlamentului European şi Consiliului Europei pentru a informa în legătură cu ceea ce magistraţii au numit "presiunile şi discreditarea la care este supusă justiţia din România". Conducerea SRI a răspuns protestelor practic generalizate cauzate de cele întâmplate caracterizînd acţiunea sa deplin legală în sensul în care buna funcţionare a justiţiei ar constitui „una dintre valorile pe care SRI este obligat să le apere în conformitate cu dispoziţiile Legilor nr 51/1991 si 14/1992" (a se vedea Comunicatul Biroului de presă al SRI din 29 mai 2009, la http://www.sri.ro/subpagini/356/precizare-de-presa.html). Există de asemenea informaţii credibile, provenite din mediul judiciar, că SRI întreprinde acţiuni de genul celor menţionate chiar pe baza unei decizii, clasificate şi ea, a CSAT.

În pofida unei totale lipse de transparenţă şi sub acest aspect, presa din ţară şi internaţională a reuşit să obţină totuşi informaţii care atestă inclusiv dezvoltarea cu totul excesivă structural-instituţională a serviciilor secrete şi a cheltuielilor cu organizarea şi funcţionarea acestora9. Analiştii şi experţii organizaţiilor de drepturile omului au criticat de asemenea în mod constant numărul excesiv de mare al serviciilor secrete, arătînd că este nejustificat să existe asemenea instituţii la nivelul Ministerul de Interne şi al Ministerului Justiţiei, precum şi alte servicii secrete precum Serviciul de Protecţie şi Pază (SPP) şi Serviciul de Telecomunicaţii Speciale (STS). Problematica alocaţiilor bugetare de asemenea foarte mari pentru serviciile secrete a constituit şi ea un subiect al criticilor repetate. Astfel, cel mai recent, cu ocazia adoptării bugetului de stat pe 2010, presa a criticat fondurile foarte mari repartizate şi de această dată serviciilor secrete, în condiţii de austeritate sever? datorată crizei economice. Bugetul alocat principalelor patru servicii secrete este mai mare decât cel cumulat al ministerelor Comunicaţiilor, Culturii şi Afacerilor Externe (iar bugetul STS, în legătură cu care au existat informaţii că în recentele alegeri prezidenţiale ar fi sprijinit candidatul actualului partid aflat la guvernare, este cu aproape 40% mai mare decât în 2009)10.

Corupţia din România, ale căror costuri cumulate din anii de după 1990 se ridică la mai multe zeci de miliarde de euro, are ca una dintre cauzele principale influenţa masivă, netransparentă şi ilegitimă exercitată de oamenii şi structurile Securităţii. Responsabilii politici au renunţat aproape cu totul până şi la retorica „luptei împotriva corupţiei" (într-o ţară în care fenomenul corupţiei este de aproape un deceniu şi jumătate unul sistemic şi avînd consecinţe dintre cele mai grave dar în care nici până astăzi nici un oficial de rang înalt nu a fost condamnat pentru corupţie). Un exemplu al lipsei totale de credibilitate a discursului public al înalţilor responsabili guvernamentali despre „lupta împotriva corupţiei" este chiar al actualului Preşedinte al României (el însuşi acuzat, inclusiv în justiţie, de acte grave de corupţie). În încercarea de a-şi face credibil discursul public, mai ales pentru a obţine capital electoral, în toti anii de după 2004, în care a îndeplinit funcţia de Preşedinte, Traian Băsescu a exprimat în repetate rânduri critici severe cu privire la modul în care trei „oameni de afaceri" (Sorin Ovidiu Vântu, Dinu Patriciu şi Dan Voiculescu, pe care i-a numit explicit „oligarhi", „moguli" etc) s-au folosit ori au încercat să se folosească de influenţa lor în raport cu oamenii politici, responsabilii guvernamentali ori reprezentanţii altor autorităţi publice pentru a obţine privilegii nelegitime în detrimentul interesului public. Însă în afara unor asemenea vituperaţii, nu este cunoscut nici un gest al Preşedintelui în sensul declaraţiilor sale publice, cu toate că prin Constituţia României el avea şi are obligaţia de a veghea la respectarea legii fundamentale şi la buna funcţionare a autorităţilor publice, inclusiv în sensul respectării principiului

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

constituţional al „egalităţii cetăţenilor, fără privilegii şi discriminări în faţa legii şi a autorităţilor publice". Or Preşedintelui îi era şi îi este bine cunoscut faptul (ca să dau numai acest exemplu) că instituţii importante de presă aparţinînd celor trei „oameni de afaceri" funcţionează, în Bucureşti, în spaţii locative foarte mari, proprietate publică – spaţii pentru care cei trei plătesc chirii de câteva zeci de ori mai mici în comparaţie cu cele practicate pe piaţa liberă din Capitală (obţinînd astfel, multianual, în detrimentul veniturilor bugetare publice, beneficii financiare injuste de ordinul zecilor de milioane de euro). La data de 18 decembrie 2009, pe baza Legii accesului la informaţii, am adresat Preşedintelui o cerere scrisă (o anexez de asemenea), prin care am solicitat să-mi fie comunicate informaţii privind demersurile întreprinse de către acesta pentru ca să înceteze tratamentul privilegiat de care cei trei „oameni de afaceri" au beneficiat, timp de aproape zece ani, din partea autorităţilor publice. Deşi termenul legal a fost împlinit încă din 19 decembrie 2009, Administraţia Prezidenţială nu a dat niciun răspuns cererii pe care i-am adresat-o. Se mai impune precizat şi faptul că cei trei oameni de afaceri sunt inculpaţi pentru grave acte de corupţie (judecarea lor trenînd de foarte mult timp) şi / sau sunt acuzaţi de legături cu Securitatea (în cazul unuia dintre ei acuzaţia fiind deja probată cu documente provenind din arhiva Securităţii).

Excelenţă,

Dacă cele câteva argumente ale mele au avut darul de a vă convinge măcar şi numai parţial, vă adresez, Dumneavoastră şi Guvernului Dumneavoastră, rugămintea să le aveţi în vedere în sensul în care am încercat să vi le supun atenţiei. Nu pot să existe dubii cu privire la recunoştinţa pe care românii o datorează ajutorului generos primit în ultimele două decenii din partea ţării Dumneavoastră. În acelaşi timp sunt sigur că această recunoştinţă va fi mult mai mare atunci când va deveni încă şi mai clar că Guvernul şi ţara Dumneavoastră au făcut chiar tot ce ar s-ar fi putut face pentru un aliat al cărui destin istoric s-a aflat şi se află într-o mare încercare.

Vă rog să agreaţi, Excelenţă, expresia înaltei mele consideraţii.

Valerian Stan

19 februarie 2010

1. Ziarul „Cotidianul", „Ambasadorul suedez este surprins de poziţia României faţă de monitorizarea pe justiţie", 21 ianuarie 2010

2. Un exemplu din mai multele care pot fi date este cel al contractului prin care Guvernul român a atribuit companiei americane Bechtel, fără licitaţie, o lucrare în valoare de 2,3 miliarde de euro (autostrada Braşov-Borş). Într-un articol publicat în „Cotidianul", în mai 2004 („O indulgenţă păguboasă") am criticat cele întâmplate şi m-am întrebat dacă nu cumva fusese vorba despre o nouă intervenţie dinspre Administraţia americană de la acea dată. La scurt timp după articolul meu, Ambasadorul american la Bucureşti, Michael Guest, a răspuns cu câteva rânduri prin care dezmintea, fără niciun entuziasm şi parcă mai mult obligat de regulile postului pe care îl ocupa, că Guvernul său ar fi intervenit în vreun fel şi că ar fi fost ceva în neregulă cu atribuirea contractului. Pentru ca peste aproape şase ani, în vara anului 2009, ministrul Transporturilor de la acea dată, Radu Berceanu, să confirme oficial că contractul a fost atribuit cu încălcarea procedurilor legale şi că „Bechtel a fost un fel de cerinţă pentru ca România să intre în NATO" (a se vedea ziarul „Ziua" din 2 iunie 2009: „Radu Berceanu: Contractul cu Bechtel a fost o cerinţă pentru intrarea României în NATO").

3. A se vedea, cu titul de exemplu, ziarul „Cotidianul", „România a consumat doar 8% din banii alocaţi de UE / Fondurile europene cheltuite într-un veac", 15 noiembrie 2009

4. O foarte bună cunoscătoare a realităţilor româneşti sub acest aspect, scriitoarea germană de origine română Herta Müller, recent laureată a Premiului Nobel pentru literatură, aprecia că „în jur de 40% dintre cei care se află astăzi la putere în România provin din vechea Securitate şi se protejează între ei" (ziarul „Cotidianul", „Herta Müller a criticat corupţia din România la Frankfurt", 16 octombrie 2009)

5. Ziarul „Adevărul", „Marius Oprea: <Suntem conduşi de circa 10.000 de ticăloşi>", 21 ianuarie 2010

6. Se pot vedea cu titlu de exemplu: Ziarul "România liberă", "Cel putin 129 de actuali magistraţi au fost oamenii Securităţii", 28 octombrie 2005; Ziarul „România liberă, "Curtea de Casaţie, asaltată de judecători dalmaţieni", 8 decembrie 2005; Ziarul "Ziua", „Magistraţi dresaţi de Securitate", 10 aprilie 2006. Semnificativ este şi faptul că până şi despre fostul

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

judecător al României la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Marin Voicu, s-a aflat că a fost colaborator al Securităţii.

7. Unul din numeroasele exemple în acest sens îl constituie o solicitare scrisă pe care eu am adresat-o în cursul anului 2002 conducerii Serviciului Român de Informaţii pentru a-mi fi comunicată ponderea (procentul) ofiţerilor de Securitate în totalul personalului acestui serviciu. SRI a refuzat furnizarea acestei informaţii "motivînd" că această cifră nu poate fi făcută public? întrucât constituie o "informaţie utilă unui eventual potenţial adversar".

8. A se vedea, de exemplu, ziarul „Gândul", „Tinichigiu şi filosof. Băsescu, mărturisiri necenzurate către Liiceanu", 18 iunie 2009

9. În primăvara anului 2006, ziarul „Adevărul" a publicat un serial, fundamentat inclusiv pe o analiză a organizaţiei internaţionale "European Digital Rights" care, între altele arăta că pentru acţiunile de ascultare a telefoanelor din România "costurile sunt absurd de ridicate raportate la bugetul ţării". Numai în 2005, pentru ascultări s-au cheltuit 118 milioane de euro. România, ţara cu nivelul "albastru" (precaut), al ameninţărilor teroriste, depăşea Statele Unite la numărul de interceptări telefonice (ţară care după septembrie 2001 continuă să se afle sub ameninţarea terorismului). Raportat la populaţia celor două ţări, în România au avut loc de 14 ori mai multe interceptări telefonice decât în Statele Unite. Un articol din acelaşi ziar (intitulat sugestiv "România, campioana mondială a serviciilor secrete / Cei mai mulţi <securişti> pe cap de locuitor") informa despre faptul că SRI are de 6 ori mai mulţi ofiţeri la un milion de locuitori decât serviciul omolog american, FBI (şi că are 571 de ofiţeri SRI la milionul de locuitori, în timp ce Germania are 89, iar Franţa 98). O analiză de ultimă dată publicată în cotidianul "La Repubblica" şi citată de ziarul "Gândul" (8 februarie 2010, "Am ajuns lideri ai spionajului mondial / ţara tuturor serviciilor") arată că din declaraţiile unor foşti directori ai serviciilor secrete române rezultă că România are "cel puţin 60 de agenţi de securitate la suta de mii locuitori, în vreme de britanicii au 6, iar americanii 9".

10. Ziarul "Evenimentul zilei", "Serviciile secrete nu strâng cureaua în criză", 4 ianuarie 2010

Publicat Joi, 27 mai 2010”

*

Aflînd că am instalat în jurnal Scrisoarea către Excelenţele cui le are, Valerian Stan îmi trimite - în acelaşi scop - chemarea la judecată a…

“…celor trei (…) Patapievici, Marina Constantinescu si Eugenia Voda, [care] n-au catadicsit sa dea vreun raspuns (TVR e instituţie publica si are si ea aceasta obligaţie prin lege) propunerii pe care am facut-o fiecăruia dintre ei de a realiza emisiuni cu dvs. (…)

Doamnă Preşedintă,

Subsemnatul Valerian Stan, cu domiciliul în Bucureşti, strada Tolbei nr 2, bl C59, sc 1, et 3, ap 23, sector 6, în calitate de reclamant formulez prezenta

CERERE DE CHEMARE ÎN JUDECATĂ

împotriva Societăţii Române de Televiziune, în calitate de pârâtă, cu sediul în Bucureşti, Calea Dorobanţilor nr 191, sector 1, pentru ca, prin hotărârea ce veţi pronunţa, să dispuneţi:

1. Obligarea pârâtei să răspundă celor trei petiţii pe care i le-am adresat la datele de 24 şi 25.02.2010;

2. Obligarea pârâtei la plata a 12.000 de lei cu titlu de reparaţii pentru daune morale.

3. Obligarea pârâtei la plata cheltuielilor de judecată.

Motive

În fapt:

La datele de 24.02.2010 şi 25.02.2010, am adresat pârâtei, pe adresele sale de e-mail, trei petiţii constînd fiecare în propunerea făcută realizatorilor a trei emisiuni de a analiza posibilitatea realizării unei emisiuni cu scriitorul şi militantul anticomunist Paul Goma (ca Anexa 1 ataşez cele trei petiţii). Am făcut aceste propuneri reali-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

zatorilor emisiunilor cu profil cultural şi istoric „Nocturne” şi „Profesioniştii”, difuzate săptămânal pe canalul TVR1, respectiv „Înapoi la argument”, difuzată săptămânal pe canalul TVR2. Am arătat în cele trei scrisori ale mele că reprezintă un fapt de o larga si trista recunoastere ca in toti anii de dupa 1989 Televiziunea publica l-a ignorat aproape cu totul pe Paul Goma, personalitate de prim rang a culturii si istoriei noastre contemporane. Am motivat în acelaşi timp că „O asemenea emisiune ar constitui o reparatie extrem de necesara, chiar daca atat de tarzie si partiala, nu doar fata de Paul Goma, dar mai ales fata de telespectatorii dumneavoastra - intre altele platitori de taxe catre Televiziunea publica si fata de care aceasta are obligatia, stabilita chiar prin lege, de <a promova valorile creatiei autentice culturale si valorile civice si morale>".

Deşi termenul de 30 de zile în care avea obligaţia să răspundă petiţiilor mele (în conformitate cu dispoziţiile art. 8 alin. (1) din Ordonanţa nr 27/2002 privind reglementarea activităţii de soluţionare a petiţiilor) a expirat la data de 28.03.2010, pârâta nu a dat niciun răspuns vreuneia dintre cele trei petiţii.

Prin refuzul său de a răspunde petiţiilor pe care i le-am adresat-o, pârâta mi-a încălcat dreptul constituţional la petiţionare. În conformitate cu art. 51 din Constituţia României), aveam şi am dreptul să mă adresez „autorităţilor publice prin petiţii” iar pârâta avea obligaţia corelativă de a răspunde petiţiei mele „in termenele şi în condiţiile stabilite potrivit legii”.

Obligaţia pârâtei – societate naţională de televiziune – de a răspunde petiţiilor mele rezultă inclusiv din dispoziţiile art 2 al OG nr 27/2002 privind reglementarea activităţii de soluăionare a petiţiilor, potrivit cărora „prin petiţie se înţelege cererea, reclamaţia, sesizarea sau propunerea formulată în scris ori prin poştă electronică, pe care un cetăţean sau o organizaţie legal constituită o poate adresa autorităţilor şi instituţiilor publice centrale şi locale, serviciilor publice descentralizate ale ministerelor şi ale celorlalte organe centrale, companiilor şi societăţilor naţionale, societăţilor comerciale de interes judeţean sau local, precum şi regiilor autonome”.

Prin comportamentul său contrar Constituţiei şi legilor ţării, violîndu-mi unul dintre drepturile garantate constituţional şi legal, pârâta mi-a generat un acut sentiment de frustrare şi insecuritate civică. Acest sentiment este cu atât mai acut şi mai inconfortabil cu cât atitudinea pârâtei constă într-o evidentă desconsiderare a mea nu numai ca telespectator al postului public de televiziune, dar şi ca dublu contributor la finanţarea acestui serviciu public. Astfel, pe de o parte, potrivit art 39 alin (1) din Legea nr 41/1994 privind organizarea şi funcţionarea Societăţii Române de Radiodifuziune şi Societăţii Române de Televiziune, această instituţie publică funcţionează din „alocaţii de la bugetul de stat” iar pe de altă parte, potrivit HG nr 978/2003 privind taxa pentru serviciul public de televiziune, persoanele care „deţin receptoare TV” (cum este şi cazul subsemnatului) „plătesc o taxă lunară pentru serviciul public de televiziune” (ataşez ca Anexa 2 factura nr 03053419/26.03.2010 din care rezultă că sunt plătitor, în beneficiul pârâtei, al taxei lunare stabilită prin HG nr 978/2003). În consecinţă, subsemnatul contribuie la finanţarea pârâtei atât ca plătitor de impozite şi taxe la bugetul de stat cât şi prin plata „taxei lunare pentru serviciul public de televiziune”. Prin atitudinea sa pârâta mi-a indus şi îmi induce sentimentul că pentru reprezentanţii săi nu reprezint decât un – dublu – plătitor de taxe şi impozite, care nu are şi drepturi, ci numai obligaţia de a plăti la timp şi integral (sub sancţiuni severe, în caz contrar) toate impozitele şi taxele care îi sunt stabilite, pentru ca personalul său să îşi primească lună de lună, la timp şi integrale, salariile şi toate celelalte venituri. Această atitudine de vădită desconsiderare din partea pârâtei a agravat şi agravează sentimentul de frustrare, de insecuritate şi înstrăinare civică pe care îl resimt.

Atitudinea de desconsiderare la care mă refer este evidentă şi prin faptul că pârâta a refuzat să răspundă la toate cele trei petiţii pe care i le-am adresat.

Culpa pârâtei rezultă inclusiv din raportarea comportamentului său la dispoziţiile art 16 lit a) din Ordonanţa nr 27/2002 privind reglementarea activităţii de soluţionare a petiţiilor, în conformitate cu care „nerespectarea termenelor de soluţionare a petiţiilor, prevăzute în prezenta Ordonanţă, constituie abatere discipli-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

nară şi se sancţionează potrivit prevederilor Legii nr. 188/1999 privind Statutul funcţionarilor publici sau, după caz, potrivit legislaţiei muncii". Apreciez că refuzul nelegal al pârâtei de a răspunde tuturor celor trei petiţii pe care i le-am adresat se impune sancţionat pecuniar inclusiv în scopul responsabilizării activităţii viitoare a acestei instituţii publice.

În drept:

- Constituţia României, art 51 – Dreptul de petiţionare
- Constituţia României, art 52 – Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică
- Ordonanţa nr 27/2002 privind reglementarea activităţii de soluţionare a petiţiilor
- Codul de procedură civilă, art 242 – Judecarea in lipsă a cauzei;
- Legea contenciosului administrativ nr 554/2004.

Probe: înscrisuri şi martori.

Solicit judecarea şi în lipsă a cauzei, conform art 242 alin 2 C pr civ.

Depun prezenta in doua exemplare.

Valerian Stan

*

Doamnei Preşedintă a Curţii de Apel Bucureşti

----- Original Message -----

From: HYPERLINK "mailto:vs@valerianstan.ro" îo "vs@valerianstan.ro" Valerian Stan To: HYPERLINK "mailto:tvr1@tvr.ro" îo "tvr1@tvr.ro" tvr1@tvr.ro Sent: Wednesday, February 24, 2010 8:16 PM

Subject: Pentru emisiunea culturala "Nocturne"

Doamnei Marina Constantinescu

Realizatoarea emisiunii culturale "Nocturne"

Doamna Marina Constantinescu,

Este un fapt de o larga si trista recunoastere ca in toti anii de dupa 1989 Televiziunea publica l-a ignorat aproape cu totul pe Paul Goma, personalitate de prim rang al culturii si istoriei noastre contemporane. Dat fiind profilul emisiunii pe care o realizati, va scriu rugindu-va sa analizati posibilitatea realizarii unei emisiuni cu scriitorul aflat inca in exil. O asemenea emisiune ar constitui o reparatie extrem de necesara, chiar daca atat de tarzie si partiala, nu doar fata de Paul Goma, dar mai ales fata de telespectatorii dumneavoastra - intre altele platitori de taxe catre Televiziunea publica si fata de care aceasta are obligatia, stabilita chiar prin lege, de "a promova valorile creatiei autentice culturale si valorile civice si morale".

Cu respect,

Valerian Stan

Mesaje asemănătoare au fost trimise şi:

Subject: Pentru emisiunea culturala "Inapoi la argument"

Domnului Horia-Roman Patapievici

Realizatorul emisiunii culturale "Inapoi la argument"

(…)

Subject: Pentru emisiunea culturala "Profesionistii"

Doamnei Eugenia Voda

Realizatoarea emisiunii culturale "Profesionistii"

*

"O biografie anonimă a lui Traian Băsescu - Legături intense cu Securitatea

Pe Internet încep să circule texte cu alură de biografie a lui Traian Băsescu. Textele de acest fel sunt alimentate şi de tăcerea lui Băsescu în privinţa trecutului

său. O biografie a încercat să îi facă şefului statului şi istoricul Marius Oprea, care a publicat deja fragmente în revista "Observatorul Cultural".

Textul care are aparenţa unui armaghedon şi circulă pe net trebuie, deşi trebuie luat cu rezerve, conţine informaţii extrem de interesante pentru relaţia cu Securitatea şi cu serviciile secrete române a lui Traian Băsescu.

Pentru jurnaliştii mai tineri care n-au apucat perioada disputelor legate de CV-ul preşedintelui publicăm în baza noastră de date şi această biografie neasumată, găsită pe Internet.

Joi, 27 mai 2010"

Sâmbătă 29 mai 2010

Zi mohorîtă, posomorîtă. Împuţită zi. Nici meteorologia nu mai ţine cu noi, pe mine m-a ucis durerea de oase: umeri, coate, genunchi. Iar durerea, se ştie den betrani: te face rău şi prost.

De pe You Tube Service:

radurambo il y a 6 minutes
Radu Goma are caracter, e adevarat, dar mai trebuie ceva ca sa ramana in literatura, din pacate. Eu am incercat sa citesc Ostinatto dar nu am reusit.

Bietul *Radu* Goma! Pe a cui mână analfabetizată a ajuns! Pe a lui *radu*rambo!

cipslimil y a 9 mois 2
Mor de ciuda cata dreptate poate sa aiba omul asta. Trebuie creeata o alternativa la uniunea scriitorilor, cat o sa va mai tineti fratilor coloana vertrebrala in otet ?

Hypothesard il y a 1 an Commentaire supprimé

Sopra Tutt 1 (il y a 1 an) il y a 1 an 3
Daca macar o mica parte din poporul acestei tari ar avea caracterul si coloana vertebrala de care da dovada Paul Goma, am fi ajuns si noi o natie mai respectabila, precum sarbii, cehii, turcii sau polonezii. Dar nu, noi suntem niste rahati tulburi care ar vinde-o si pe ma-sa pentru un argint.
Felicitari domnului Goma pentru taria de caracter, pentru duritatea si verticalitatea ideilor.Felicitari si domnului Vasile Paraschiv ca l-a dat la cacat ieri pe 'el presidente' cu medalia lui cu tot.

*

Presedintii „au uitat" prizonierii
Interviu cu generalul Ion Costas, ex–ministru de Interne si al Apararii R. Moldova (1990-1993)

— D–le Costas, in aceste zile, imediat dupa alegeri, satul Vasilievca, din zona transnistreana, aflat sub jurisdictia R. Moldova, s–a transformat intr–o localitate de ostateci. Ne amintim ca, in 1991, in urma unor actiuni similare, a inceput conflictul armat de pe Nistru. Credeti ca, si acum, R. Moldova e in prag de razboi?

Tentativele de provocare ale unor noi conflicte nu au incetat nici pentru o zi, de la 1990 incoace. In spatele acestor tentative, nu mai e un secret pentru nimeni, a stat Rusia cu toate structurile sale militare, paramilitare si politice din Transnistria.

— Cine are nevoie de un nou razboi in R. Moldova?

Astazi constatam ca istoria se repeta… Dubasari, Grigoriopol, Slobozia, Tighina, care, in 1991, au constituit focarele razboiului de eliberare nationala, ser-

vesc, si astazi, "exemple" pentru separatisti. Se intreprind tentative repetate de provocare a unor conflicte sangeroase. Cineva vrea sa compromita din nou Moldova si pe cetatenii sai, vrea sa demonstreze ca noi nu suntem apti sa edificam o democratie veritabila in Moldova. Cineva vrea sa inoculeze lumii ca noi am fi un popor razboinic, niste provocatori, niste instigatori de conflicte. Cine este interesat? Fortele pro–imperiale din R. Moldova, cele din regiunea separatista transnistreana, unele structuri din Ucraina si, bineinteles, din Federatia Rusa. Tentativele de instigare a unor agresiuni se manifesta prin blocarea scolilor cu studiere in limba romana din regiunea transnistreana, prin expulzarea Comisariatului de politie din Tighina, aflat in subordinea MAI al R. Moldova, prin crearea unor conditii inumane detinutilor din inchisorile transnistrene.

— Dar de ce anume acum a fost blocat satul Vasilievca?

Nimic iesit din comun. Structurile rusesti care sprijina separatismul transnistrean vegheaza neincetat ca, in aceasta zona, situatia sa fie cat mai tensionata. Cu cat mai rau e aici, cu atat mai confortabil se simt politicienii care sprijina politica imperiala a Rusiei. De ce acum? Pentru ca Rusia se opune cursului european, declarat de R. Moldova. Rusiei nu–i convin relatiile favorabile ale Ucrainei si Romaniei cu R. Moldova, dar nici intentiile tot mai clare ale structurilor internationale, decise sa puna punct conflictului transnistrean.

— Semnalati despre o tensiune continua. In cazul unui conflict armat, cine, in opinia Dvs., s–ar ridica astazi la lupta, cine ar iesi pe baricade?

Declar transant: nu cred ca s–ar gasi multi oameni care astazi ar accepta sa–si sacrifice viata pentru viitorul acestui stat. Nu cred ca s–ar gasi multi capabili sa opuna rezistenta in apararea R. Moldova, pentru ca cei care au murit la razboi, cei care au fost schingiuiti, femeile, ramase vaduve, copiii, ramasi orfani, sunt dati uitarii de fostii si actualii conducatori ai acestui stat. Combatantii care au luptat la razboi sunt marginalizati, sunt dati uitarii, sunt blamati si ponegriti. Multi ofiteri, buni meseriasi si buni patrioti, au fost disponibilizati din Armata Nationala.

Pe de alta parte, in prezent, nu avem o armata eficienta, moderna bine dotata si corespunzator instruita care, in cazul izbucnirii unui razboi, ar putea opune rezistenta fortelor pro–imperiale care apara Transnistria.

— Ce inseamna o armata ineficienta?

In primul rand — efectivul prigatit temeinic, instruirea si logistica contemporanacarear face fata obligatiunilor sale constitutionale. In Armata noastra Nationala sunt inrolati, potrivit datelor pe care le detin, circa 5800 de persoane. Normele internationale prevad ca armata unui stat trebuie constituita din 1–2% din numarul total al cetatenilor tarii respective. Doar un stat puternic din punct de vedere economic isi poate permite sa intretina o armata eficienta. Noi traim intr–un stat sarac... Atunci cand a luat nastere Armata Nationala, Parlamentul stabilise componenta acesteia in marime de 30–35 de mii de persoane. Ma refer aici doar la fortele militare, nu si la cele politienesti. Atunci, insa, nu aveam suficiente cadre ofitaresti bine pregatite, corpul ofiteresc era insuficient din punct de vedere numeric, format din prea putine cadre nationale. In acele conditii, am reusit sa constituim o armata de 25–30 de mii de persoane. Treptat, incepand de la generalul Creanga, toti ministrii Apararii au contribuit la reducerea efectivului Armatei Nationale.

— De ce? E si in acest caz o implicare a Rusiei?

In primul rand, pentru ca e foarte greu de intretinut o armata care "produce" doar siguranta statului national. In tarile dezvoltate, pentru intretinerea armatei, se aloca pana la 4% din PIB. Noi, fiind printre cele mai sarace tari, abia de reusim sa obtinem de la stat 115–120 milioane de lei pe an pentru intretinerea acestei importante structuri. Din acesti putini bani este practic imposibil sa intretii efectivul, logistica. Din acest fonduri este organizata si instruirea efectivului militar…

— Dar care–i situatia in alte state ex–sovietice? Ce fel de forte armate detin aceste tari?

Spre exemplu, georgienii, care au un numar de cetateni relativ comparabil cu noi, au o armata de circa 35 mii de persoane. In aceasta structura statul georgian investeste fonduri substantiale 5-7% din PIB-ul Georgiei. Este suficient de spus ca,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

anul trecut, americanii au alocat pentru pregatirea armatei cateva transe importante de dolari, circa 100 de milioane, delegand si instructori pentru pregatirea efectivului armatei Gorgiei.

— In cazul in care avem o armata ineficienta, prost pregatita, putin numeroasa, nu ar fi mai bine ca aceste fonduri, alocate pentru intretinerea unei astfel de structuri, sa fie alocate in sanatate sau in sfera sociala, dat fiind faptul ca, un astfel de efectiv, oricum nu ne ajuta la nimic?

Nu putem calca peste niste principii fundamentale ale statalitatii. Daca exista statul, trebuie sa existe si o societate care se bazeaza pe niste (piloni) repere ,necesare si traditionale in orce stat care sunt armata, scoala si biserica. Nu noi am initiat aceste reguli. Ele vin din traditiile istorice. Armata este o structura obligatorie intr–un stat, menire ei find aperea integritatea statului. Armata sa poata efficient se opue o rezistena efecienta militara la toti cei care vor sa se pricopseasca cu noi teritorii, care nu le apartin.

— Dar din ce cauza armata noastra nu beneficiaza de un sprijin similar din partea Occidentului?

Nu prezentam noi, din punct de vedere strategic si politic, acel interes pe care–l prezinta, sa zicem, Georgia, stat cu iesire la Marea Neagra, un punct strategic important la transportarea titeiului din Marea Caspica. Deci, si din aceste motive, americanii si britanicii sunt interesati ca in Georgia sa fie stabilitate. Georgia constituie o parte componenta a intereselor anglo–americane in zona respectiva, pe cand noi nu prezentam acelasi interes strategic, chiar daca suntem un stat semnificativ in sud–estul Europei daca tinem cont de pericolul pe care–l poate provoca Rusia, prin Transnistria, in aceasta zona si interesele geopolitice aRusiei in zona de SUD-EST a Europei(In Balcani).

— Se aud tot mai multe voci despre identificarea, in timpul cel mai apropiat, a unor solutii eficiente ale diferendului transnistrean. In acest sens se face referinta la intalnirea presedintelui Romaniei, Traian Basescu, cu presedintele SUA, George W. Bush, dar si la recentele declaratii ale presedintelui Ucrainei, Victor Iuscenko. Care–ar fi aceste solutii?

Desi in lume se mai practica schimburi de populatie si teritorii, nu cred, insa, ca la noi s–ar putea intampla acest lucru. In opinia mea, solutia rezonabila ar fi schimbul de teritoriu, pe cale amiabila, intre R. Moldova si Ucraina, astfel incat, Transnistria mult ravnita si mult sustinuta de fosta conducere a Ucrainei care se implica, impreuna cu Rusia, in sprijinul separatismului de aici, sa treaca in subordinea Kievului, frontiera sa fie pe Nistru, iar Sudul Basarabiei si Nordul Bucovinei, care niciodata nu au apartinut Ucrainei — sa revina acasa. Intuiesc, insa, ca aceste lucruri nu se vor intampla niciodata, deoarece Sudul Basarabiei inseamna si gurile Dunarii care sunt o pozitie strategica pentru Ucraina, dar si pentru intreaga Europa, motiv din care nu cred ca le–ar ceda. Dupa mine ar fi un lucru firesc, istoric corect, dar tinand cont de ambitiile imperiale, manifestate si de Ucraina care doreste ca marul acesta copt care e Transnistria sa cada in cosul sau fara vreo recompensa, aceasta nu se va intampla. O solutie mai apropiata de realitate ar fi cea care s–ar putea intampla in urma eforturilor UE si SUA care ar influenta Kievul si Chisinaul sa faca ordine la frontiera dintre R. Moldova si Ucraina. Atunci gaura neagra, Transnistria, ar putea sa dispara de sub coastele noastre. Se pare, insa, ca, in prezent, structurile internationale nu–si permit sa contracareze interesele Rusiei din aceasta zona, or, Rusia a declarat transant ca nu va pleca de acolo, nu–si va retrage nici armamentul, nici ostasii si ca va continua sa sustina Transnistria. Rusia nu vrea sa cedeze acest cap de pod din zona balcanica. In aceste circumstante e destul de greu sa identifici solutii eficiente. Problema transnistreana poate fi solutionata doar cu interventia UE si SUA.

Puterea face uz de eroii acestui neam

— Cum pot fi ajutati astazi eroii acelui razboi despre care, spuneati mai sus ca, sunt blamati, marginalizati, uitati?

Au nevoie de cat de putina atentie. Cei care au luptat in Afganistan, chemati la razboi de URSS, au altfel de respect, alte onoruri, alte privilegii. Combatantii se

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

confrunta si in continuare cu multe nedreptati. Puterea incearca sa–i foloseasca, cu diferite prilejuri. Atat. Sper sa vina si alte timpuri, cand oamenii care, in 1992, s–au sacrificat pentru independenta si suveranitatea statului vor fi apreciati pe dreptate. Puterea nu vrea sa recunoasca eroii acestui neam precum nu vrea sa recunoasca si faptul ca acel razboi a fost o invazie din partea imperiului rus.

— Cat de raspandit a fost, totusi, fenomenul tradarii, in acel razboi? Cunoasteti cazuri in care cei mai curajosi luptatori au fost impuscati din spate?

Am auzit si eu astfel de vorbe, in realitate, insa, au fost doar niste accidente minore, care nu ar trebui luate in seama. Nu sunt fundamentate vorbele potrivit carora razboiul ar fi fost pierdut din cauza tradarii. Noi nici nu am fi putut castiga acel razboi declansat si masiv sustinut de fortele primperiale dein Rusia si din interiorul R.Moldova (coloana a cincea). Noi nu avem forte reale ca sa esim invingatori in Razboiul cu Armata RUSA (Armata 14) + gardistii, cazacii veniti din toate colturile aRusiei si separatistii din stanga Nistrului. La moment noi moldovenii din R.Moldova nu aveam nici armata, nici armament pentru a opune rezistenta invaziei armatei ruse.

— Se spune ca cei mai curajosi erau omorati pentru a semana panica si disperare...

Razboiul nu e nici nunta, nici cumetrie. Razboiul este o lupta, in care oamenii mor pentru integrietatea Taii pentru cinstea si onorul acestui NEAM pe nume ROMAN si Tara cu denimirea ROMANIA. Merita sa mori pentru o cauza sfanta, pentru apararea neamului, familiei, copiilor.

— E una sa mori impuscat de dusmani si cu totul altceva – rapus de ai tai...

Da, e o diferenta destul de mare, dar eu nu detin astfel de date. Deseori zvonurile sunt raspandite de persoane fara experienta militara, de niste diletanti. In orice meserie exista astfel de fenomene. Multe din cauza lipsei unei bunei organizare a operatiunelor militare dar nu exclud ca au fost si provocari…

— Dar ordine, indicatii contradictorii? Se vorbeste ca acestea istoveau in mod special curajul si barbatia ostasilor, demoralizandu–i… Cunoasteti cazuri cand ostasii erau nevoiti sa se retraga de pe pozitiile cucerite cu mult greu, prin lupta si sacrificiu?

La Tighina a luptat in special MAI mai tarziu ajutata si de fortele a Armatei Nationale. As dori se va amintesc ca structurile de forta au fost repartizate sa actioneze in zone diferite, pentru a nu crea invalmaseala si destabilizari. Ministerul Apararii lupta la Cosnita si Cocieri. Da. Uneori dadeam ordine de retragere. Erau cazuri cand separatistii se ascundeau in spatele oamenilor pasnici. Miseleste, soldati din Armata a 14–a, cazaci, gardisti inarmati — toti ascunsi prin curtile si prin casele oamenilor. Cum sa ordoni asedierea localitatii? Asta ar fi insemnat atacuri asupra cetatenilor pasnici, omeni nevinovati care sunt si cetateni acestei Tari????. Asta se astepta de la noi pentru a amplifica conflictul. In acest fel vroiau sa le demonstreze oamenilor ca R. Moldova este dusmanul si instigatorul lui. Nu am acceptat sa tragem in populatia pasnica.

Din 1992 incoace – dezmat si teroare

— Razboiul, orice razboi, are regulile sale. Care dintre acestea au fost incalcate de soldatii rusi, de gardisti, de cazaci?

Acestia provocau dezmat si teroare. Nu suportau spiritul nostru national. Pentru orice manifestare de sustinere a integritatii R. Moldova, oameni nevinovati erau sacrificati, violati, omorati, aruncati in fantani sau in raul Nistru. Pe fundalul acestei terori, mass–media ruseasca "demonstra" ca moldovenii omoara cetateni pasnici. Imagini cu masini incarcate cu victime erau puse pe post de televiziunea din Rusia cre era principala sursa de informarea cetatenilor din R.Moldova, evenimentele truncate de televiziunia si posturile din Rusia si evident fiind comentate cu ostilitate. In acele camioane, probabil, s–au pierdut multi cetateni, dati disparuti ulterior.

— A fost sau nu o solutie arestarea si judecarea lui Igor Smirnov?

A fost o solutie asupra careia eu personal am insistat foarte mult. Printr–o decizie a Parlamentului, fortele de interne, iar eu, pe atunci, eram ministru de Interne, se obligau sa–i aresteze pe toti liderii separatisti: Pologov, Kendeghelean, Leontiev,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Finaghin si, desigur, pe Smirnov. Erau vreo 18 insi. Intr–o noapte am retinut mai multi dintre acestia, cu exceptia lui Smirnov si Iacovlev, care fugisera.

— Cum au reusit sa fuga?

Erau tradatori si printre angajatii di cadrul MAI a R.Moldova (Presupun cain prim plan erau conducatorii - V.Misin, V.Moljen C.Antoci, si milti altii). Sigur ca ei in prealabil, i–au informat pe capii separatistilor.

— Ati aflat cine a facut acest lucru?

Cum sa afli? Voronin, predecesorul meu, lasase neschimbata componenta MAI. Cand am preluat functia de ministru, acolo erau exact cei care lucrasera in perioada sovietica — 90 la suta — alolingvi. Ba mai mult, erau si multi dintre fostii colaboratori ai CC–ului, angajati in MAI pentru a li se asigura o pensie mai buna. Aceeasi situatie era si in comisariatele raionale de politie.

— Ati reusit sa schimbati aceasta disproportie?

Am reusit, desi nu a fost deloc usor sa aud, de fiecare data cand in Parlament se desfasura "Ora Guvernului" ca–s nationalist, etc. Cand am plecat din MAI, 80 la suta dintre cei angajati erau cadre nationale e un adevar trist care l-am constatat mult mai tarziu ca NU TOTI din ei ereau devotati cauzei nationale, ba mai mult - erau Dusmani acestui stat si NOSTALGICI dupa fostul imperiul rus (URSS).

— Considerati importanta structura nationala a ministerelor de forta?

As pune mai mult accent pe profesionalism si devotement, dar OBLIGATORIU crdinta penru NEAM si TARA. Multi din angajatii de atunci ai MAI continuau sa "slujeasca" URSS–ului care, de facto, nu mai exista. In special in acele conditii, insa, conta devotamentul angajatilor structurilor de forta fata de R. Moldova.

— Cat de mult erau infiltrati angajatii KGB–ului?

Va dau un singur exemplu. Cand am venit la MAI, in conducerea institutiei am depistat 26 de persoane care primeau salarii de la Ministerul Securitatii. Atunci i–am spus ministrului Securitatii de atunci, Anatol Plugaru, sa si–i ia" FLACAII " sa-i imediat la SIS. I–am dat o singura zi, spunandu–i ca, in caz contrar, ii voi inchide. Am creat o structura speciala, de securitate proprie a personalului, in cadrul MAI. Sa nu uitam ca, pe atunci, peste tot, si in scoli, si in biblioteci, functionau aceleasi reguli. Unul din cinci era kgb–ist. Proportiile actiunilor kgb–iste sau schimbat, traditiile — ba

— Credeti ca s–a schimbat aceasta traditie?

Poate ca s–au schimbat proportiile, dar traditiile nu s–au schimbat.

— Apropo, de ce, totusi, a fost retinut ex–directorul SIS, Valeriu Pasat? E la mijloc conflictul transnistrean, recentele alegeri parlamentare sau, intr–adevar, sustrageri de bunuri in proportii deosebit de mari, invocate de Procuratura generala?

Din 1997, de cand a fost facuta tranzactia MIG–urilor au trecut 8 ani. De ce doar el? Doar e cunoscut faptul ca echipa ex–ministrului Creanga a vandut si ea cinci MIG–uri in YEMEN. Din Acesta afacere EL si adjunctii sai (-Gl I.Nanii –Logistica) si (Sef Directie economica financiara -Dl Cl P.Puiu) au obtinut Comissioane Fr. Grase . De ce acum? Sunt niste intrebari care sugereaza alte motive ale retinerii lui Valeriu Pasat, cre la drept vorbind are Fr. multe "RACATE " fata de acesta Tara si de Neam. Cred ca sunt cauze politice, mai bine zis — electorale. S–ar putea ca, pe aceasta cale, sa fie "cautate" cele cinci voturi de care mai au nevoie comunistii pentru a–si "alege" presedintele. Cum vor fi gasite voturile? Se cauta si, banuiesc, vor fi gasite "argumente" cu care ar putea fi intimidate anumite persoane care vor fi fortate sa voteze cu majoritatea comunista.

— Sa revenim la subiectul Smirnov.Cum a fost retinut si cum a fost eliberat el?

Am povestit de mai multe ori acest episod. A fost retinut la Kiev, obtinand cu mare greu de la Procuratura mandat de arestare pentru el. A fost adus pe cai ocolite de la Kiev. Noaptea i–am comunicat presedintelui Snegur ca "marfa e pe loc". L–am inchis in subsolul MAI. Atunci i–am sugerat lui Postovan, care era procuror general, si lui Berlinschi, care pe atunci era presedinte al Comisiei parlamentare pentru ordine publica, sa–l puna sub acuzare pentru tentativa de lovitura de stat. Nu a fost sa fie.

In scurt timp, de la Moscova, a venit o echipa numeroasa, in frunte cu Medvedev, presedintele Comisiei Parlamentului rus pentru relatiile interetnice, si au

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

exercitat presiuni nebune asupra lui Snegur, Muravschi si Mosanu. Dupa aceasta, fara a ma informa cel putin, eu eram pe atunci membru plin in Consiliul de securitate a R.Moldova) Smirnov a fost eliberat dupa ce a semnat un angajament ca nu va parasi locul de trai si nu va mai practica politica. Daca l–ar fi pus la dubala, ar fi fost o lectie si pentru altii…

— Ce–ar fi urmat?

Ma gandesc ca foarte multi adepti ai separatismului transnistrean ar fi sters putina, intelegand ca R. Moldova e cu–adevarat un stat care isi poate apara statalitatea si integritatea.

— S–ar fi stins conflictul transnistrean?

Cred ca, la un moment, s–ar fi stins, ar fi luat alta turnura, chiar daca Rusia exercita presiuni enorme (internationale, militare, economice si mai ales cele MEDIA care erau in R.Moldova complet controlate de Rusia la ace vreme)

— Chisinaul califica actiunile de la Vasilievca drept actiuni teroriste. Pentru aceste fapte, cine ar trebui tras la raspundere?

Acelasi Smirnov. Cred ca ar trebui intentat un dosar penal pe plan international, la Tribunalul de la Haga.

— Cine trebuie sa intenteze acest dosar?

Puterea. Acestea ar fi actiuni legale, mai ales ca, la Procuratura, se pastreaza numeroase argumente ale actiunilor criminale si teroriste, comise de clica lui Smirnov. Daca mai amintim ca ne–am declarat cursul european si suntem deja vecini cu NATO, guvernantii trebuie sa fie mult mai insistenti in structurile internationale, care pot influenta asupra Rusiei. Ar trebui sa ceara tragerea la raspundere a lui Igor Smirnov sau, cel putin, prezentarea lui in fata organelor de drept ale R. Moldova.

— De ce nu se intampla nimic din cele sugerate de Dvs.? Suntem in drept sa conchidem ca statul face un joc dublu: pe de o parte se declara ca lupta cu terorismul, iar pe de alta parte se tem sa contracareze aceste actiuni…

Asa este. E una sa doresti, sa declari ca doresti si cu totul altceva e sa intervii. Este adevarat ca, in raport cu Moldova, Rusia e o supraputere. Si din aceasta cauza statul nostru ar trebui sa apeleze la structurile internationale. Alta cale nu exista. Moldova nu poate solutiona singura aceste probleme.

Separatistii se simt confortabil

— Interdictia de a–l vizita pe membrul grupului Ilascu, Andrei Ivantoc, inaintata sotiei acestuia, Eudochia Ivantoc, ar putea fi calificata drept o tentativa de razbunare pentru faptul ca a candidat in recentul scrutin parlamentar, incercand sa reaminteasca omenirii despre adevarata fata a separatismului si terorismului transnistrean?

Pot fi mai mult la mijloc. Cei de acolo nu pierd nici o ocazie sa arate lumii ca–i doare in cot de statalitatea R. Moldova si de problemele adevaratilor patrioti ai acestui stat. Separatistii au acoperirea Rusiei si se simt confortabil.

— Rezultatele ultimului scrutin demonstreaza ca electoratul nostru nu a sustinut testul la sentimentul de patriotism si solidaritate umana. Ma refer la votul acordat candidatului Andrei Ivantoc…

Andrei si colegii sai au suferit cel mai mult pentru cauza acestui stat. Ei au fost trimisi la razboi de Ministerul Securitatii, ei si–au sacrificat viata pentru cauza R. Moldova. Cu parere de rau, atunci cand a fost semnat la Moscova acel armistitiu de pace intre Eltin si Snegur, cand a fost facut schimb de prizonieri de razboi, toti conducatorii statului nostru au uitat, la acel moment, ca in lagarele transnistrene mai sunt inchisi niste patrioti…

— Credeti ca, pur si simplu, au fost uitati acolo?

Cred ca da. Daca ar fi fost feciorul vreunuia dintre conducatorii statului acolo, nu uitau, asa, insa, i–au uitat… Cine, in inchipuirea lor, e un Ilascu, Ivantoc sau Petrov–Popa? Cine sunt oamenii simpli, in viziunea lor? Niste Criminali care le fac Iubitilor “CONDUCATORI” numai si numai probleme si dureri de cap.

Alina RADU, ZIARUL de GARDA.

--

Publicat de către Dan Culcer. Écrivain roumain vivant en France depuis 1987. la »

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Asymetria — Antiacvarium, 5/29/2010 10:35:00 AM

Duminică 30 mai 2010

Ieri Flori Bălănescu mi-a transmis o veste bună: un om de afaceri, cunoscut şi ca sponsor al unor spectacole teatrale, i-a spus ei că vrea să facă ceva pentru Goma, căruia îi cunoaşte cărţile şi îi urmăreşte pe internet Jurnalele… Şi că el, Gelu Tofan s-a gândit la formula audiobook: eu să-mi citesc la un microfon comiterile destinate tipăririi - cu "tehnica" furnizată de el, el ocupîndu-se de partea comercial(izabil)ă…

Cu inima bătînd darabana, am acceptat - în sinea mea, apoi am dezbătut, în familie - propunerea. Fiind eu (noi) păţiţi, tăbăciţi de propuneri mirobolante din care praful s-a ales, ne arătam, vorba celuia: sceptici optimişti: şi dacă, totuşi, de astă dată…

Azi am rugat-o pe Flori Bălănescu să-mi deie adresa româ-nului-care-nu-există (unul de-al nostru care nu are în vedere ime-diatul ce-profit?) - şi i-am scris. De la primele cuvinte schimbate am avut impresia că Tofan şi cu mine comunicăm pe picior de egalitate: i-am spus ce am de gând să-i propun, i-am cerut "tehnica de înregistrare" (Filip a pregătit documentarea şi i-am trimis-o), sugerîndu-i să-mi trimită banii pentru a o cumpăra aici, la Paris…

În această seară am ajuns la stadiul… final: rămâne de văzut ce vor spune "inginerii" lui despre ceea ce am cerut noi.

Luni 31 mai 2010

Nu am dormit mai liniştit. Din contra: dacă Tofan acceptă condiţiile mele, voi reuşi eu să mă ţin de cuvânt? Voi putea înregistra măcar **Calidorul**? Şi **Justa**? Mă vor ţine baierile? Apoi: înregistrarea va fi corectă, deci folosibilă? Apoi…

Iată: în loc să fiu mulţumit, în sfârşit, că munca mea de o viaţă are perspective de a deveni… lucrativă, mi-am fabricat încă un motiv de îngrijorare: dacă până mai adineauri eram senin în privinţa ne-sănătăţii mele, acum mă întreb dacă voi ajunge să respect contractul - care nu este încheiat, suntem în faza… preparativelor, dar eu, care nu ştiu ce este un contract-scris, consider orice promisiune, fie şi verbală ca pe un un pre-contract.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

I U N I E

Marţi, 1 iunie 2010

M-am grăbit cu instalarea Jurnalului pe mai, astfel pierzînd ocazia de a mai adăuga un capitol la bio-bibliografia de luminiscenţa putregaiului manolesc. Nu-i nimic, îl trec aici, la iunie :

“Arheologie culturala
Nicolae Manolescu: „Cântăreţ" comunist devenit critic şi ambasador UNESCO (2)

"Literatura realist-socialistă este, prin natura ei, o literatură a valorilor etice, surprinzând mutaţiile profunde, determinate în conştiinţă de ideea socialismului... Înzestraţi cu conştiinţa ştiinţifică a realităţii, scriitorii noştri reflectă cu perspicacitate desăvârşirea făuririi construcţiei noi, socialiste, reflectă chipul omului nou, constructor al societăţii viitorului. Acesta este în primul rând muncitorul comunist. E o mare cucerire a literaturii noastre contemporane zugrăvirea acestui erou al revoluţiei." (**Nicolae Manolescu, „Înnoire",** "Contemporanul", nr. 34/24 aug. 1962.)

„Subliniind în cuvântarea sa la ultima conferinţă pe ţară a scriitorilor «rolul de seamă al literaturii în formarea şi educarea tineretului», tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej spunea:

«Tânăra noastră generaţie are nevoie de opere care întruchipează idealurile pline de măreţie ale epocii noastre, evocând tradiţiile glorioase de luptă ale poporului, ale clasei muncitoare...».

Această sarcină trasată literaturii este extrem de semnificativă. În fabrici, pe şantiere sau în gospodării agricole colective, tineretul participă cu entuziasm la desăvârşirea construcţiei socialismului. În condiţiile preluării puterii de către clasa muncitoare, un relief deosebit l-au căpătat tinerii muncitori. Ei şi-au însuşit socialismul ca pe un mod de viaţă, identificându-se cu peisajul inedit al ţării. (...)

Ce a însemnat Revoluţia socialistă pentru tot acest tineret osândit la nerealizare (sub burghezie) e uşor de înţeles. În peisajul ţării, devenit un imens şantier, literatura a surprins nemaipomenita dezlănţuire de energii, munca trepidantă, entuziasmul sutelor de mii de tineri, închinând o laudă tinereţii... o laudă efortului uman eliberat. (...)

Devotamentul şi eroismul acestor tineri, născuţi şi crescuţi după Eliberare, educaţi în spiritul moralei comuniste, trebuie să facă obiectul unor opere pe măsura cerinţelor epocii noastre." (**Nicolae Manolescu, "Tinerii muncitori în creaţia literară contemporană"**, „Contemporanul", nr. 18, 14 mai 1962)

"23 august 1944 a avut urmările cele mai profunde în literatura pusă în faţa unor probleme umane nemaicunoscute, a unui peisaj social şi moral cu totul deosebit. Arta, hrănită secole întregi din negare, devi-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

ne un mod de a afirma noul umanism socialist. Factorul hotărâtor al revoluţionării literaturii noastre este Partidul, chiar numai pentru faptul că avangarda marxist-leninistă a clasei noastre muncitoare e arhitectul structural al prefacerii sociale şi politice, al unei noi realităţi, al unui nou tip uman, mult mai evoluat, care pune scriitorilor probleme noi, mult mai complicate... Întregul nostru front scriitoricesc a înţeles că literaturii noastre îi revine - aşa cum spunea tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej la Conferinţa pe ţară a scriitorilor, în cuvântarea din 24.I.1962 - misiunea de mare răspundere de a contribui prin toată forţa ei de înrâurire la formarea şi dezvoltarea conştiinţei socialiste, la formarea omului nou, a moralei socialiste..."

(Nicolae Manolescu, "Literatura română de azi", "Contemporanul" nr. 34 din 21 august 1964).

"Partidul i-a ajutat pe scriitori să înţeleagă ce rol le revine în viaţa socială, în lupta pentru construirea şi desăvârşirea socialismului, aportul pe care îl pot aduce la făurirea şi dezvoltarea conştiinţei socialiste şi la distrugerea vechii mentalităţi."

(**Nicolae Manolescu, "Contemporanul"**, nr. 34, 1964).

"Ideologia revoluţionară a proletariatului a revitalizat cele mai bune tradiţii şi tendinţe înnoitoare, stimulând dezvoltarea lor largă"; "O participare activă la mişcarea literară are organul central al partidului, «Scânteia», care exercită de pe acum un rol îndrumător"; "Mergând în întâmpinarea scriitorilor şi a întregii intelectualităţi democrate, partidul a arătat de la început, cu claritate, direcţia pe care aceştia trebuiau s-o urmeze pentru a contribui eficient la sprijinirea cauzei poporului, la făurirea unei culturi noi"; Referiri la "memorabile cuvântări ţinute de tovarăşul Nicolae Ceauşescu la întâlnirea conducătorilor de partid şi de stat cu oamenii de artă şi cultură, din mai 1965, şi la conferinţa din iunie 1965 a organizaţiei de partid a oraşului Bucureşti. Un amplu răsunet au găsit în conştiinţa scriitorilor şi creatorilor de artă cuvintele rostite de tovarăşul Nicolae Ceauşescu de la tribuna celui de al IX-lea Congres al PCR"

(din "**Literatura română de azi. 1944-1964", D. Micu şi Nicolae Manolescu,** Ed. Tineretului, 1965, p. 5, 13, 15, 16, 17, 23, 27 etc.)

Din stenograma întâlnirii lui Nicolae Ceauşescu cu un grup de scriitori, 13 martie 1981:

„Tov. Nicolae Manolescu: Mult stimate tovarăşe secretar general, îmi permit să arăt foarte puţine lucruri care vor veni în completare – aşa cum, de altfel, aţi precizat şi dumneavoastră – la ceea ce a spus colegul meu, Augustin Doinaş. Şi eu cred că avem totală libertate de a răspunde, prin volumele noastre, eforturilor care se fac, de a dărui oamenilor cărţi care să oglindească realitatea şi realizările societăţii noastre contemporane.

Domnia Voastră, de multe ori, ne-aţi spus, ne-aţi arătat ce se cere de la literatură, ce ar trebui să fie această literatură. (...) De obicei se leagă valoarea literară de libertatea acestei literaturi. Şi eu, tovarăşe

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

secretar general, am să merg mai departe cu această valoare a literaturii, spunând că ea se leagă de legalitatea restaurată de 15 ani încoace, de când Domnia Voastră aţi instaurat această legalitate, făcand să se cunoască operele unui popor prea adesea încercat şi lipsit în istoria sa de acest cadru firesc. Cea mai mare legatură care se poate face între dezvoltare şi literatură în aceşti 15 ani, şi acest cadru legal, se face datorită şi graţie eforturilor Domniei Voastre.

Poate că nu mai este cazul s-o spunem, dar este un lucru clocotitor afirmarea acestei legalităţi."

România literară, 1990:

„Nicolae Manolescu: Domnule preşedinte, daţi-mi voie să încep cu o întâmplare. Ea este semnificativă în privinţa speranţelor pe care mulţi intelectuali le-au nutrit, încă din epoca Ceauşescu, în legătură cu eventuala dumneavoastră carieră politică. Un prieten scriitor, care nu vă cunoştea personal, s-a prezentat, când v-a văzut acum un an şi ceva pe coridoarele Editurii Tehnice, v-a strâns mâna (n-aţi discutat nimic), şi apoi mi-a spus mie, după o zi sau două când ne-am întâlnit întâmplător: «**Acesta va fi Omul**»*). Istoria l-a confirmat. Credeţi – şi vă rog să mă iertaţi că vă pun atât de direct întrebarea, dar eu reprezint aici o revistă literară, principala revistă literară din ţară, şi sunt obligat să o fac – credeţi că aţi păstrat simpatia scriitorilor şi a intelectualilor, care a fost într-un fel cel dintâi şi (îndrăznesc să spun) poate cel mai preţios capital politic al dumneavoastră?

Ion Iliescu: Întrebarea dv. se referă, într-adevăr, la o problemă reală. Mă întreb însă dacă am putea afirma că acesta a fost sau este cel mai preţios capital politic, cu toate că simpatia scriitorilor şi intelectualilor constituie un element important prin el însuşi. Şi nu mă lasă indiferent. Alegerile au arătat însă o structură foarte diversificată a sprijinului politic. Ceea ce nu mă împiedică să constat, cu părere de rău, că sunt oameni care m-au cunoscut, de a căror stimă şi simpatie mă bucuram (sentimentul era reciproc) şi care, acum, nu numai că s-au îndepărtat de mine, dar se şi pronunţă de o manieră care nu este doar neelegantă. Asta mă amărăşte şi e o amărăciune personală. Nu vreau să caut explicaţii; viaţa noastră, atât de complexă şi complicată, face să se reaşeze multe lucruri, inclusiv atitudinile şi relaţiile dintre indivizi. De altfel, nu este vorba de toată intelectualitatea şi nici de toţi scriitorii. Continui să am relaţii foarte bune cu mulţi intelectuali, inclusiv scriitori de valoare, care au constituit şi constituie un important sprijin moral. Este vorba, însă, de unii oamenii; [?] dar, pentru că este vorba de oameni pe care i-am cunoscut şi pe care îi şi preţuiam, nu este mai mică amărăciunea personală. Eu sper că este vorba de accidente specifice acestei perioade, care în timp vor fi depăşite. Sigur că, în cazul unora, sunt şi opţiuni fundamentale care ne deosebesc. Dar mie mi se pare că perioada pe care o trăim pune pe prim plan interese naţionale supreme – interesele noastre, ale tuturor – care, indiferent de diferenţierile de opinii şi opţiuni, trebuie să devină interese comune, care să unească oamenii, nu să-i despartă."

(Ion Iliescu, Nicolae Manolescu, interviu acordat în exclusivitate revistei "România literară")

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*) Nu mai caut în arhiva mea interviul bălos, puturos, degradant luat de N. Manolescu lui I. Iliescu după Cumplita Mineriadă - mă întreb de ce nu a datat Majuru *România literară* în care a apărut ruşinea-ruşinii care ar fi trebuit să-l descalifice pe autor pe viaţă - dar nu în România! - trebuie să fi fost numărul din 5 sau 6 iulie 1900.

Iată-l, deci pe «întrebător»: "Un prieten scriitor, care nu vă cunoştea personal, s-a prezentat, când v-a văzut acum un an şi ceva pe coridoarele Editurii Tehnice, v-a strâns mâna (n-aţi discutat nimic), şi apoi mi-a spus mie, după o zi sau două când ne-am întâlnit întâmplător: ". Nenumit atunci, în interviu (încă o dată: în iulie 1990), abia după "retragerea" lui Iliescu, 15 ani mai târziu, N. Manolescu îl va deconspira pe autorul "Omului : C. Ţoiu".

Eu cred, în continuare, că autorul zisei («**Acesta va fi Omul**» pusă în spinarea prietenului său Ţoiu este chiar el, Manolescu, anticomunistul, ne-membrul de partid, rezistentul prin… asta, cum îi zice?, cum îi zice? : cultură, oameni buni!, criticul literar Nicolae Manolescu.

Si când te gândeşti că lătrăii prin vocaţie, deveniţi prin practică - Iaru - prin dezorientare (Padina) îi găsesc, **acum**, justificare pentru închinăciuni dintre cele mai jegoase…

Publicat Duminică, 30 mai 2010

(…)

SE CONFIRMA LINGAUL! 20:50:16, 30 May 2010

SA MAI ZICA CINEEVA : CA SCLAVUL LUI GOGU RADULESCU, NIKY MANOLESCU-PCRESCU, NU S-A PLIAT CAND A TREBUIT PE TOATE JIGODIILE DIN FRUNTE PCR - DEJ,CEAUSESCU,ILIESCU! UNDE TI-E VALOAREA? LA GOGU RADULESCU SUB PAT!

+3

Exemple 22:05:13, 30 May 2010

Collie : ASTA SE NUMESTE adaptare la noile situatii - asa se disculpa toti adaptatii. Parerea acestora despre situatiile "de adaptare" este ca sunt doar dovezi de INTELIGENTA - NU de PARVENITISM , lipsa de moralitate si multe alte... Am dori sa citim insa MONUMENTALELE DECLARATII ale Domnului TISMANEANU - sa vedem ce EXERCITII a facut si Dumnealui. Sau ale Domnului Patapievici si cum s-a dat peste cap de trei ori si a devenit MARE conducator de I.C.R. Sau a multora altii - care NUMAI asa au ajuns "MARII CIOCOI INTELECTUALI".

+2

O, ce porcărie! 23:27:27, 30 May 2010

Florin Iaru : Deci: pe vremea aceea, acest domn, dat afară de trei ori de la facultate din cauza originii nesănătoase, încerca să scape nesugrumat de mîna lungă a partidului! Mînuţa asta l-a urmărit pînă în '89, e de notorietate! L-a f… partidul, îl f… şi voi! Ce a ajuns Cotidianul! Oare cine vă dă indicaţii în materie de cultură? Nistorescu ştie? Bă, nemernicilor, nu vă e ruşine? Mîine, poimîine, veţi publica interogatoriile deţinuţilor politici şi-i veţi murdări i pe ăia!

0

domnule iaru, manolescu 23:48:37, 30 May 2010

nu si-a cerut scuze : niciodata pt ce a scris! dimpotriva, am un interviu inregistrat in care spunea apăsat ca el "n-are texte compromitatoare"! bine, sa admitem ca e bosorog si l-a lasat memoria! dar cronicile lui pot alcatui o istorie a literaturii? fiti corect,domnule iaru, ca valoare literara si generatia '80 si manolescu sunteti nulitati! si compromisi pe deasupra!

+2

O mare marsavie 00:17:27, 31 May 2010

Viorel Padina : E o mare marsavie sa se spuna ca N.Manolescu a fost "un cantaret comunist", bazandu-ne pe cateva randuri conventionale si de altfel absolut intamplatoare dintr-o tinerete traita in plin proletcultism, aproape. In realitate, toata

lumea cat de cat in tema stie ca Nicolae Manolescu a fost liderul rezistentei prin cultura din Ro. Din contra, tocmai faptul ca nu a fost membru PCR, ca majoritatea congenerilor sai (inclusiv Nichita Stanescu), i-a blocat cariera universitara pana in 1989... Iar aceasta pledoarie pro-manolescu o face redactorul "Apelului catre Europa", singurul text evident anticomunist scris de un intelectual roman in anii 80" (cum se exprima cineva...) si, de altfel, poetu pe care Manolescu nu l-a inclus in Istoria sa (desi altadata scrise ca e "un poet absolut extraordinr..."). Amicus Plato sed magis amica veritas...

-3

O mare marsavie 00:24:16, 31 May 2010

Viorel Padina : E o mare marsavie sa se spuna ca N.Manolescu a fost "un cantaret comunist", bazandu-ne pe cateva randuri conventionale si de altfel absolut intamplatoare dintr-o tinerete traita in plin proletcultism, aproape. In realitate, toata lumea cat de cat in tema stie ca Nicolae Manolescu a fost liderul rezistentei prin cultura din Ro. Din contra, tocmai faptul ca nu a fost membru PCR, ca majoritatea congenerilor sai (inclusiv Nichita Stanescu), i-a blocat cariera universitara pana in 1989... Iar aceasta pledoarie pro-manolescu o face redactorul "Apelului catre Europa", singurul text evident anticomunist scris de un intelectual roman in anii 80" (cum se exprima cineva...) si, de altfel, poetu pe care Manolescu nu l-a inclus in Istoria sa (desi altadata scrise ca e "un poet absolut extraordinr..."). Amicus Plato sed magis amica veritas...

-2

viorel padina ai obraz? 00:36:46, 31 May 2010

pai sunt texte pana-n 90! : Manolescu n-a fost universitar pana-n 1989?!!!! n-a scris texte pro-PCR, nea Nicu, nea Nelu??? de Dej ce sa zic!!!! a semnat langa PAUL GOMA sau ION NEGOITESCU? CE JIGODIE ESTI! manolescu a fost femeie in casa la GOGU RADULESCU! padina, alfabetizeza-te! Iaru e un gandac!

+2

Daca ai avea si tu nume... 00:48:35, 31 May 2010

AVP : ...te-ar asculta, poate, careva... Dar asa nu esti decat - gura pacatosului...- un gandac. Ia gandaceste-te.

-2

optzecistii au spume la gura 02:41:47, 31 May 2010

demascati de Cotidianul : ei disidentii lu' tov. Manolescu, o adunatura de ratatii cu pretentii care se lauda intre ei, fara opera, fara idei, niste obositi tip iaru, cartarescu, t.t.cosovei, pcristi cu acte in regula! Bravo Nistorescu, demasca-i! toti iesiti din paltonul de activist a lui gogu radulescu!

+2

FELICITARI LUI MAJURU 03:03:23, 31 May 2010

DESFIINTEAZA UN MIT : CU CITATE CULESE INTELIGENT, EXCELENTUL ISTORIC ADRIAN MAJURU FACE LUMINA-GENERATIA OPTZECISTA O ADUNATURA DE FURNICI CU PRETENTII GIGANTICE! NICI OPERA, NICI MORALA, DAR SOLIDARI IN A BAGA GUNOIUL SUB PRES! NUMAI CA SUNT SI OAMENI CULTIVATI IN TARA ASTA SI NU POT FI PACALITI DE CULTURNICUL MANOLESCU! IARU, TREZESTE-L PE T.T.COSOVEI!

+2

proromania 08:05:48, 31 May 2010

dionys : ce scursura de om.

Iată-i, cu un citat din Petre Roman, în 1990 : «S-au demascat, s-au demascat!»

De Florin Iaru - numai de bine, ca despre iresponsabilii cu diplomă - dar AVP-ul cel vânjos, anticomunistul numărul 1 al plaiurilor RSR, autorul al primului - şi ultimului - manifest anticomunist? Ce ruşine, ce noroi padinesc!

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

Un mesaj încurajator:

"Buna seara domnule Goma
Am terminat de citit pe nerasuflate Jurnalul pe luna mai si am fost tare bucuros sa constat ca nu ne-ati mai dat mesaje nelinistitoare despre sanatatea Dvs. Am fost tare trist cand am citit luna trecuta ca nu va simtiti tocmai bine si toata luna m-am gandit la asta. Anul acesta impliniti 75 de ani si noi (unii dintre noi) dorim sa va facem surprize dintre cele mai placute.Nu le divulg deoarece sunt in stadiu embrionar. Asa ca va doresc multa sanatate si va imbratisez ca sa va ridic moralul. Sa stiti ca ati aruncat samanta pe un teren fertil si trebuie sa v-o spun raspicat ca m-ati invatat sa spun NU si sa nu mai accept minciuna in jurul meu.
Cu respect
George Onofrei, Galati, 31.05.2010,20.38"

Mulţumiri prietenului epistolar Onofrei pentru vorbele bune.

*

Aceşti tâlhari de drumul mare, israelienii. Sunt sufocat de mânie, de durere, de… Occidentalii se mulţumesc să critice doar "disproporţiile" atacului ucigaş, în Gaza. Căcăcioşii - în frunte cu Obama! În Europa, "disproporţioniştii" sunt nu doar nemţii, reeducaţi-culpabilizaţi-prin-holocaustizare până la măduvă, prin Merkela lor, ci şi prin Ţopăilă Sarkozy, bine dirijat din umbă de trotskistul fără vindecare Kouchner, inventatorul, mai an, pentru înfometaţii din Gaza, a… "culoarelor umanitare", diversiune israeliană curată.

*

Prietena mea, tot epistolară, de la Chişinău, Sorina, căsătorită cu un consătean de-al tatii, din Ciocâlteni: Gâlcă (ea descinzînd din neamul grecilor Scordeli, celebrii "sfetnici de pe insula Creta" prin moşierul care stăpânea şi Mana, Constantin Pantelimonovici Scordeli, acesta fiind şi ziditorul bisericii, restaurată de Sorina), mi-a scris, provocată de jurnalul meu pe mai 2010. Ne-am potrivi noi la multe - mi-a trimis anul trecut o sumă de fotografii şi am pribuluit-o - însă la utopia Manei nu ne ne găsim în armonie: ea, grecoaică sadea, se gândeşte doar la "o chestie cu turismul…"
Păcat.

*

Pentru că nici în utopie nu mai sunt răbdat, iată ce-mi scrie Ovidiu Creangă din Toronto:

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

“Stimate Domnule Paul Goma,

Inca de cind era in viata Andrei Vartic ne-am preocupat de gimnaziul din Mana.

Directoarea Valentina Savitcaia (…) este profesoara de rusa dar mai preda citeva ore de fraunceza in alt sat ca sa poata avea un salariu. Ea spune ca cei mai fericiti copii din sat au fost cei bolnavi ca au fost dusi spre tratament in alt sat mai mare unde urmeaza scoala acolo.

Directoarea spune ca scoala e pe cale de disparitie deoarece in Mana e o saracie adinca si practic toti adultii sunt la munci in Italia sau Spania unii abandonind copiiii la rude batrine care nu pot avea grija lor. Directoarea spune ca in cancelaria lor nu au o masa si doua scaune. Ea spune ca nu stie cui si cum sa imparta suma de 200 de euro, ca din toti cei 31 de elevi cit are scoala numai trei fete sunt ceva “mai rasarite”. Directoarea a rugat pe Nina si Ion Vartic (care au ramas in locul lui Andrei Vartic sa ma ajute la distribuirea premiilor “Ovidiu Creanga” care au devenit o traditie ca le ofer de 8 ani).

Acum citeva zile am trimis lui Nina si Ion Vartic suma de 1800 de euro[pa] ca sa distribuie premii la:

Liceul Alexandru Cel Bun din Varzaresti	Euro 200.00
Liceul Lucian Blaga Tiraspol	,, ,,
Liceul Alexandru Cel Bun, Tighina	,, ,,
Gimnaziul Antonie Plamadeala Stolniceni	,, ,,
Liceul Bogdan Petriceicu Hajdau Chissinau	,, ,,
Gimnaziul din Mana	,, ,,

Total Euro 1.200

Restul de 600 sunt pentru diplome si cheltuieli neprevazutee

Eu am spus sa imparta banii la elevii care crede ea cu toate ca nu sunt absolventi.

Ideia de a denumi scoala Maria si Ifimie [Eufimie] Goma nu se pune problema deoarece scoala nu mai dureaza mult. (sublinierea mea, surprinsă, îndurerată, P.G.)

In memoria familie Goma in fiecare an de 2 Oct. satul face un parastas la mormintul micutului Goma (fratele Dumneavoastra) singurul din familia Goma ce mai este in Mana.

Va salut cu respect,

Ovidiu Creanga”

Asta este: Mana noastră, Mana mea nu va mai avea şcoală. Nu a avut sub ruşi, Românii, după 1918 au făcut să aibă lumină, în acel cătun prin strădania părinţilor mei, cei care au ridicat clădirea şcolii. Şi eu, păcătosul de mine, care îmi imaginam reabilitarea fostei şcoli, cea făcută de tata cu mânurile lui, ciuntită de corpul locuinţei directorului…

Răul este mult mai adânc decât mă temeam şi în cele mai sumbre vise negre.

Şi chiar dacă mă prefac a nu băga de seamă fraza: *“Ideia de*

a denumi scoala Maria si Ifimie [Eufimie] Goma nu se pune problema deoarece scoala nu mai dureaza mult”, tot nu pot alunga imaginea (doar imaginea) satului pustiu, pustiit: de sărăcie, de disperare, de abandon de mame şi de taţi.

O, Doamne, Doamne.

Miercuri 2 iunie 2010

Surpriză - ne-oblojitoare: contorul vizitatorilor mei pe internet spune, pentru ziua de ieri: 101 persoane. Nu înţeleg ce le va fi stârnit interesul, dar mă bucură.

M-am zvârcolit în aşternut toată noaptea, nădăjduind că, dacă mă trezesc *acum*, *în clipa asta* voi constata că nu fusese decât vis-rău, cel cu moartea şcolii din Mana, cel cu atacul bezmetic al bezmeticilor israelieni împotriva convoiului umanitar pentru Gaza.

Şi nu: nu visasem-rău. Chiar aceasta era realitatea-reală.

*

Am fost până la poştă! Şi n-am căzut pe câmpul de bătaie!

Adevărat: mi-au luat banii, tâlharii - nu spun suma, deşi Ana ea însăşi m-a asigurat: «Oricât ar costa! Sunt neamurile noastre… » - şi ea suferă de lipsa neamurilor, de aceea a şi înhăţat-o pe Daniela şi a decretat: “E nepoata mea, personală!”…

Da, oameni buni: am reuşit sa re-trimit cărţile returate de la Chiş’nău. Funcţionara, proaspătă (în foncţie), m-a întrebat, citind adresa de pe ambalaj:

«Ce-i aceea Moldova? De cine ţine?»

«De nimeni», am explicat eu, hilar, cuprins de o criză de voie bună.

Autoironia mea a nimerit ca-n glod.

«Şi unde-i ţara asta? Că trebuie să ştiu cum o taxez»

«În Europa», am explicat. «Acolo m-am născut eu”, mi-a scăpat, nu rezist să nu mă laud - dacă alţii nu o fac, mă, pe mine, singur-singurel.

«A, da?» (inutil să explic: dialogul era în franţuzeşte). «O clipă, s-o chem pe şefă, ea se pricepe la politică».

A venit şefa, specialista PTT în politică. Am luat-o şi cu ea, de la început - nici ea nu auzise de “Moldova”.

«Pentru Dvs., doamnă: “Moldavie”», am dat o suplimentară-internaţională.

«A, da?», nu a părut a deveni mai luminată. «Şi ce aveţi

înăuntru?”

«Cărţi. Scrie pe ambalaj: LIVRES»

«A, da?»

«A, da! Scrise de mine… Cu mâna asta», i-am arătat mâna dreaptă.

«A, da? Eu nu citesc cărţi».

Era să spun: «Bine faceţi, nici moldovencele mele nu citesc ce le trimit…» - m-am abţinut.

Am scos bancnota de 50 euro, am întins-o, oftînd. Am luat restul şi am plecat spre casă, împăcat că mi-au mai rămas bani de pâine şi de lapte.

Joi 3 iunie 2010

Tâlharii de israelieni. Idioţii! Incapabili militarmente - ei, avînd armata cea mai terifiantă din lume: distruge tot, cu tancurile, cu a*nti*leria, cu aviaţia, lasă - după plecarea cu coada între picioare, învinsă, bombiţe cu uraniu - ca în Liban - şi tot ea zbiară de i se dislocă fălcile că Israelul a fost agresat…

… Ca în marea abordare de alaltăieri: ei atacă, în apele teritoriale internaţionale, prin lansare din helicoptere, a militarilor înarmaţi până în dinţi, dar tot ei, pârâcioşi de mii de ani, se plâng de… agresiune!

Din păcate, nici de data aceasta, Israelul, acest stat terorist, agresor (unde eşti, Manolescule, cu acuzaţiile tale de antisemit până ieri seară, devenit azi noapte anti-antisemit feroce?) nu va fi pedepsit cum se cuvine: îl apără (“cu ghearii şi cu dinţile”) USA. America are nevoie de dezinformatori evrei, ca să comită alte grave erori - ca în Irak - azi-mâine în Iran.

Că Turcia s-a scuturat niţel de “prietenia indefectibilă” cu Israelul? Ei şi? Israelienii ştiu, din experienţa de o jumătate de secol că, oricât ar fi de arătaţi cu degetul, pentru crime, “cu timpul, se va trece peste…”

O notabilă realizare a condamnării opiniei publice internaţionale - a Israelului - ar fi ridicarea blocusului care a însângerat Gaza. Un prim pas l-au făcut egiptenii, deschizînd porţile pentru înfometaţii, bolnavii palestinieni.

Vineri 4 iunie 2010

Măi, măi! Juna intelectualitate israeliană a descoperit - în sfârşit, după trei sferturi de secol - că Turcia i-a masacrat pe armeni! Şi a pus de-o demonstraţie - antiturcească - la Tel Aviv! În acest caz nu se poate folosi: «Mai bine mai târziu decât

niciodată», ci:

«Dar până acum ce-aţi făcut, măgarilor !?, cu toţii, mai ales cu toatele, intelectuali, dintre care nu puţini istorici? I-aţi antisemitizat, în cor, cu stropi, mai ales pe congenerii voştri : Benbassa, Attias, Bareboim, Menuhin declarîndu-i mincinoşi, calomniatori, blasfematori, fiindcă, *deşi evrei* -"îndrăzniseră" să afirme că Turcia are, pe suflet, pe conştiinţă (sic) Holocaustul ei, deci drept este să fie recunoscut - au negat "prioritatea" Holocaustului evreilor».

*

Gabriel Pleşea îmi trimite:

"Draga Paul Goma,
A propos de cele notate in Jurnalul pe Mai 2010 referitor la Florin Pavlovici, Gabriel Dimisianu scrie in Romania Literara (http://www.romlit.ro/numarul_19_2010) un articol dedicat lui Ivasiuc (http://www.romlit.ro/cazul_ivasiuc), in care il apara pe amicul sau, citand din cartea lui Florin Pavlovici "Frica si panda" Vi-l semnalez, fiindca tocmai am citit in Jurnal despre Ivasiuc si Pavlovici.
Iata cateva extrase, care, poate, va privesc.

Scrie Dimisianu:

"M-am simţit îndemnat să scriu aceste câteva note despre Al. Ivasiuc, după ce am sfârşit de citit, zilele trecute, cartea lui Florin Constantin Pavlovici Frica şi Pânda."

Până să fi citit aceste două cărţi am tot ezitat să-l evoc pe autorul Cunoaşterii de noapte. Am scris despre literatura sa, dar nu şi despre omul în jurul căruia stăruia atâta incertitudine. Mulţi îl suspectau că a colaborat cu Securitatea, iar unii l-au şi învinuit de-a dreptul, ca Paul Goma. E drept că Goma a făcut-o după ce Ivasiuc murise, nemaiavând cum să dea explicaţii, să recunoască sau să infirme. De fapt, Paul Goma trecea, în privinţa lui Ivasiuc, de la o extremă la alta, contrariindu-l pe Florin Constantin Pavlovici cu această oscilare şi obligându-l să aducă în discuţie criteriul moral: „Dacă ştia că Ivasiuc era o lichea, cum pretinde Paul Goma că ştia încă din puşcărie, este imposibil de înţeles de ce l-a cultivat cu atâta insistenţă după eliberare, de ce s-a folosit de el, de relaţiile lui şi ale Titei Chiper - soţia lichelei - când o elementară moralitate, în numele căreia nu încetează să vitupereze, i-ar fi cerut să îl evite". (Frica şi Pânda, p. 82). Dovezi că Ivasiuc a colaborat cu Securitatea n-au fost totuşi aduse, nici de Goma, nici de alţii, ci s-au făcut mereu presupuneri, speculaţii, pornite mai toate de la împrejurarea că fostul deţinut politic a lucrat o vreme la ambasada americană. Au mai fost invocate călătoriile lui Ivasiuc, bursa de la Yowa, cele câteva funcţii de oarecare importanţă pe care le-a deţinut, în anii '70, în administraţia culturală, la Uniune, la Cartea Românească, în cinematografie."

Cu toate cele bune,
Gabi Plesea"

Le iau pe rând:

Vasăzică G. Dimisianu afirmă:

"E drept că Goma a făcut-o *după ce Ivasiuc murise*, (subl mea, P.G.) nemaiavând cum să dea explicaţii, să recunoască sau să infirme".

Însă tot el citează din Pavlovici altă variantă:

«Dacă ştia că Ivasiuc era o lichea, cum pretinde Paul Goma că ştia încă din puşcărie…»

La care eu răspund:
Dimisianu minte cu neruşinare când prezintă drept adevăr minciuna:

«Goma a făcut-o *după ce Ivasiuc murise»*

Ivasiuc a murit în 4 martie 1977, în timpul cutremurului. Eu am fost re-arestat la 1 aprilie, iar în jurul datei de 1 mai mi s-au dat spre luare-la-cunoştinţă dosarele (căci ele erau cam plurale!, cum zic ardelenii). De la prima lectură am dat peste rapoartele făcute de Ivasiuc despre mine, despre mama mea (minciuna detestabilă mizerabilă: căpătasem /!/ un apartament de patru camere, prin Uniunea Scriitorilor, la intervenţiile sale, ale Ivasiucului, însă, eu fiu denaturat, nu o luasem pe mama la mine, ci o internasem într-un azil, "ca să-şi poată scrie în pace operele-i nemuritoare…", explica el în scris).

Aşadar: până atunci, 1 mai 1977, *ştiam că Ivasiuc este suspect de colaborare cu Necinstitul Organ* (ei, da: ca funcţionar la Ambasada americană, pe trotuarul căreia oamenilor normali le era interzis să treacă; bursa în America, "postul de răspundere în Uniunea Scriitorilor", postul de adjunct al lui Preda la conducerea editurii Cartea românească, prezenţa sa la multe colocvii, conferinţe, în străinătate, prezenţa la toate vizitele unor delegaţii de scriitori occidentali («Dacă ştiu englezeşte…», explica el, cu modestia-i devastatoare), "cele câteva funcţii de oarecare importanţă pe care le-a deţinut, în anii '70, în administraţia culturală, la Uniune, la Cartea Românească, în cinematografie", cum o trage pe bagatelizare băgăţelu' Dimisianu, însă eu - ca şi Pavlovici, Zub, Petrişor - am rămas la atâta, zicîndu-mi că o prietenie de puşcărie nu se distruge printr-o suspiciune, oricât de adevărată ar arăta aceea. Treapta următoare a fost "păşită" de Ivasiuc în martie 1970, când, ca adjunct al editurii Cartea românească, certîndu-se pe coridoare cu Geta Dimisianu, a urlat în gura mare că [ea, Dimisianca] îl apără pe Goma şi cartea sa, **Uşa noastră cea de toate zilele**, recent predată, în ciuda faptului că acesta (eu)

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

"a vrut intenţionat să pună o bombă sub editura mea" (editura era a Uniunii Scriitorilor, iar director era Marin Preda, nu Saşa). Geta l-a trimis la plimbare cu tot cu "deducţia" lui - urmarea fiind: Preda s-a speriat, a dat la re-lectură manuscrisul şi, cu excepţia lui Paleologu (*dar nu şi cu a lui Ţepeneag*), toţi ceilalţi redactori şi-au modificat-prin-"moderare" (negativă) opiniile iniţial favorabile mie.

Iar eu am devenit peste noapte interzis.

După ce am constatat că "decodificarea" lui Ivasiuc mi-a secerat viaţa de scriitor, la vreo două luni după scandal, când am constatat că numele meu nu mai este pomenit nici în inşiruiri banale, că nici soţia şi socrii - traducători - nu mai puteau să publice - *abia atunci, am rupt relaţiile cu el* dar încă nu-l acuzasem de colaborare cu Securitatea ci doar (!) de… vorbe în dodii, scăpate de un paranoic. Abia prin luna iunie (1977), după liberarea de la Rahova când, la o întâlnire cu Breban, cu Raicu şi cu Ion Vianu (însă acesta din urmă a negat treizeci de ani mai târziu că ar fi fost de faţă la momentul în care… îmi dăduse o sumă de bani! - sub influenţa colegului de tribună, A. Oişteanu se pomenise zicînd-scriind: "Goma este un antisemit basarabean"). Atunci, da: atunci (în iunie 1977) am povestit prietenilor mei că, în prima zi de consultare a dosarelor acuzării rapoartele lui Ivasiuc se aflau acolo (în dosare), iar a doua zi dispăruseră ! - împreună cu transcrierea, după Europa liberă, a cărţii mele **Gherla**, apărută în franceză, la Gallimard, în anul precedent - dar şi cu transcrierea, tot după Europa liberă, a **Bisericii Negre** de Baconsky, "rătăcită"?, intenţionat băgată în dosarul meu?…

Mai departe, acelaşi Dimisianu:

"De fapt, Paul Goma trecea, în privinţa lui Ivasiuc, de la o extremă la alta, contrariindu-l pe Florin Constantin Pavlovici cu această oscilare şi obligându-l să aducă în discuţie criteriul moral:

Bietul Pavlovici: îl contraria Goma, "obligîndu-l (!) să aducă în discuţie criteriul moral":

„Dacă ştia că Ivasiuc era o lichea, cum pretinde Paul Goma că ştia încă din puşcărie, este imposibil de înţeles de ce l-a cultivat cu atâta insistenţă după eliberare, de ce s-a folosit de el, de relaţiile lui şi ale Titei Chiper - soţia lichelei - când o elementară moralitate, în numele căreia nu încetează să vitupereze, i-ar fi cerut să îl evite". (Frica şi Pânda, p. 82).

Ce să-i răspund Pavloviciului? Că, după liberare "l-am cultivat" pe Ivasiuc exact din aceleaşi motive pentru care îl cultivaseră Pavlovici şi Zub; că, într-adevăr, pe atunci îl conside-

ram un "Saşa", aiurit, vorbind vrute şi nevrute, un ţăcănit ce ar putea deveni periculos - dar încă nu era…- fiindcă încă nu ne răsfoisem dosarele de securitate, să aflăm ce a mai inventat prietenul nostru. Apoi: niciunul dintre ei (Pavlovici, Zub) nu prezentase, în 1970, la sugestia lui Saşa, la editura Cartea Românească ("editura mea", cum îi spunea amicul) o carte pe care el, directorul adjunct, **fără a o citi, a condamnat-o, în gura mare, ca să-audă-cine-trebuia prin : "*Sub personajul cutare se ascunde Nicolae Ceauşescu, iar sub personajul cutare Elena Ceauşescu*" - "judecată" mincinoasă, idioată, dar care a provocat interzicerea mea şi alor mei.**

Şi că, abia după arestarea din 1977, am încetat de a-l mai cultiva pe amicul Saşa, pentru că în dosarele prin care eram condamnat la moarte se aflau şi informările sale despre mine (şi despre A. E. Baconsky!), atunci am *povestit în jur că prietenul Saşa este un turnător al Securităţii* - Pavlovici poate afirma că în dosarul său nu se află nici o notă a amicului Saşa? Ar fi în stare **- dar cine îl va crede pe Pavlovici? Doar Dimisianu!**

Dimisianu însă nu se astâmpără, continuă să-l apere pe Ivasiuc (cine apără, pe cine: Dimisianu pe Ivasiuc!), scriind mai departe:

"Succesul, buna primire de către critică nu-l lăsau totuşi nepăsător. In 1970 era redactor-şef la Cartea Românească şi m-am dus la el cu manuscrisul volumului meu Prozatori de azi, propunându-i să-l tipărească. Schiţam acolo o imagine a tendinţelor din proza românească de atunci. S-a uitat la sumarul cărţii şi a deschis-o, mi-am dat seama imediat, la capitolul în care era vorba despre el. S-a adâncit în lectura lui făcând abstracţie de prezenţa mea. L-a citit tot şi mi-a comunicat o impresie favorabilă care se extindea asupra întregului, deci şi a paginilor necitite, în care mă ocupam de alţi prozatori. „- E bună cartea, mi-a zis scurt, o publicăm repede." Cum s-a şi întâmplat."

A vrut Dimisianu să mă facă invidios? S-a înşelat: cei care au citit cu ochi normal pasajul de mai sus au înţeles motivul pentru care cartea lui Dimisianu a fost "publicată repede" la "editura lui Ivasiuc", iar a mea, predată cam tot atunci (în 1970) a fost, nu doar respinsă, ci **condamnată, fiindcă aducea atingere la soţii Ceauşescu**: *în cartea lui Dimisianu Ivasiuc era elogiat - în a mea nici măcar pomenit*.

Acest guzgănaş de canale, Dimisianu! Dacă cineva mai avea îndoieli în legătură cu puturosul caracter al său el însuşi s-a însărcinat să-l contrazică în vara anului 1990, când a avut loc "Lupta pentru *România literară*":

"Echipa" alcătuită din Paler, Dimisianu (ei, da, el însuşi!), Valeriu Cristea şi alţi buni s-a înfruntat cu Echipa Manolescu: Băran, Ţoiu, Pardău, Silvestru şi alţi… - zic doar: "răi", ca să nu

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

spun: mizerabili, miliţieni, turnători, hoţi de documente de la prieteni (Pardău, de la Caraion, încă în viaţă, găzduindu-şi colegul), colaboraţionişti de cea mai greţoasă specie (Silvestru) curluntrişti ca Manolescu (şi încă nu ştiam ce mai ascunde izmănăria lui Niki al Monicăi).

După o mizerabilă perioadă electoralistă, a câştigat, cine ar fi crezut: Manolescu!

Astfel soarta lui Dimisianu, născut-nu-făcut adjunct la câte o chestie a rămas suspendată:

Fulgerător (am exagerat, ca să zugrăvesc viteza de schimbare a orientării, a caracterului - "dacă îl are şi pe acela", vorba realism-socialismului), Dimisianu a părăsit Echipa lui Paler şi s-a băgat slugă la dârloagă în cea a lui Manolescu: ca să nu rămână neocupat determinantul post de adjunct (la câte ceva, ce-o fi, am mai spus).

De nemirare pentru naivi ca alde mine (şi ca Valeriu Cristea), însă G. Dimisianu face parte din aceeaşi familie cu al lui N. Manolescu. A profitorilor neruşinaţi, a oportuniştilor fără scrupule, a mincinoşilor noştri intelectuali, pe scurt: a "adevăraţilor scriitori români" precum Adameşteana, Blandiana, Pleşu, Liiceanu…- şi atâtea alte lichele de vază, de te întrebi…

Ba nu te mai întrebi nimic.

*

Din *Le Monde* de azi - întrebaţi-vă, scriitorilor români, de ce nu apar astfel de texte în presa românească:

"Israël-Palestine : halte à la surenchère !
Les limites du recours à la force armée, par Amos Oz

Durant deux mille ans, la connaissance qu'avaient les juifs de l'usage de la force se résumait à des coups de fouet sur l'échine. Au cours des dernières décennies, nous avons à notre tour employé la force et y avons pris goût jusqu'à l'ivresse, nous figurant que c'était la seule manière de résoudre n'importe quel problème. Le clou qui dépasse appelle le marteau, comme dit le proverbe.

Les Français de la flottille ont regagné Paris grâce à l'ambassadeur de Grèce

ANALYSE Les juifs de France divisés

ANALYSE Qui sont les Français pro-palestiniens ?

POINT DE VUE La fuite en avant sécuritaire conduit Tel-Aviv à l'impasse, par Dominique de Villepin

Israël : pressions pour une enquête internationale

Une large part de la population juive, à l'époque du Yishouv, avant la création de l'Etat, ne connaissait pas les limites de la force, pensant que l'on pouvait tout obtenir par ce biais. Heureusement que, durant les premières années suivant l'indépendance d'Israël, certains dirigeants, tels David Ben Gourion et Levi Eshkol, furent parfaitement capables de fixer les bornes à ne pas franchir.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Depuis la guerre des Six-Jours, en 1967, la doctrine de la force est devenue une idée fixe en Israël, où l'on répète comme un mantra : "Ce qui ne peut être acquis par la force peut l'être par la force puissance X."

Le blocus imposé par Israël à la bande de Gaza est, entre autres, le fruit empoisonné de cette théorie. Il procède de l'hypothèse erronée selon laquelle le Hamas peut être vaincu par la force, ou, plus généralement, que le problème palestinien est susceptible d'être résolu par la force plutôt que par la diplomatie. Mais le Hamas ne se réduit pas à une organisation terroriste. Le Hamas est une abstraction. Une vision fanatique née du désespoir et de la frustration de nombre de Palestiniens. Or, il est impossible de combattre une idée par la force - des blocus, des bombardements, des chars d'assaut, voire des commandos de marine. Prendre le contre-pied d'une idée veut dire en soumettre une autre plus attrayante et plus valable.

Le seul moyen pour Israël de couper l'herbe sous le pied du Hamas est de parvenir au plus vite à un accord avec les Palestiniens, en vue de la création d'un Etat indépendant en Cisjordanie et à Gaza dans les frontières de 1967, ayant Jérusalem-Est pour capitale. Israël doit signer la paix avec Abou Mazen et son entourage afin de ramener le conflit israélo-palestinien à un conflit entre Israël et Gaza. Lequel ne finira par se régler que par des négociations avec le Hamas, ou, mieux encore, en intégrant le Fatah et le Hamas.

Intercepter encore cent bateaux au large de Gaza, envoyer cent fois encore nos troupes encercler Gaza, déployer encore et encore des forces militaires, policières et secrètes ne résoudra pas le problème. Car nous ne sommes pas seuls sur cette terre, où les Palestiniens ne le sont pas davantage. Nous ne sommes pas seuls à Jérusalem, et les Palestiniens non plus.

Et tant qu'Israéliens et Palestiniens ne reconnaîtront pas les conséquences découlant de ce simple fait, nous vivrons tous en état de siège permanent - Gaza sera soumis au blocus israélien, et Israël au blocus arabe et international.

L'usage de la force est vital pour notre pays, je n'en sous-estime pas l'importance. Sans elle, nous ne survivrions pas même vingt-quatre heures. Nul ne doit méconnaître son pouvoir. Mais nous ne pouvons oublier non plus que le seul usage légitime de la force est celui de la prévention et ne tend qu'à empêcher la destruction ou l'occupation d'Israël, protéger nos vies et notre liberté.

Privilégier la force à d'autres fins - résoudre les problèmes par la violence ou condamner des idées, par exemple - nous mènerait à d'autres catastrophes, à l'instar de celle survenue dans les eaux internationales, en haute mer, en vue des côtes de Gaza.

(Traduit de l'hébreu par Sylvie Cohen.)

Amos Oz est écrivain et intellectuel israélien, cofondateur du mouvement La paix maintenant, favorable à la création d'un Etat palestinien.

...Răspuns:

Fiindcă “conştiinţele intelectuale” româneşti nu au fost şi nu sunt nici conştiinţe, nici intelectuale. Niciodată nu au stat pe cele două picioare al lor - ci în patru labe, cu urechea ciulită: ce ne va dărui gardianul-şef, azi; turtoi sau chiar pâine?; cu ce şi pentru ce ne va pedepsi?

“Cumpărarea” şi a României de către evrei nu este laudă deşartă decât pentru Românii avînd coloană vertebrală, însă, pentru evrei, noi suntem sclavii lor, hăt, din neagra antichitate (vezi-i pe prototroglodiştii lor). Ideea că evreii conduc lumea, că

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

nu se poate face nimic împotriva lor a fost relansată la noi de vânjosul prozator ardelean Breban. Or nu era un cuvânt de ordine a "celui mai important dintre scriitori"- îndemna el la nesupunere?, cum să credem asta?, ardeleanul legitimist îşi găsise un nou "drăguţ-împărat": evreul - iar puradeii autori-de-cărţi au jubilat: iată, nu mai era necesar să ne împotrivim noi, ca opozanţi prin vocaţie, împotriva Terorii: Domnul Breban ne-a asigurat că tot nu este nimic de făcut, aşa că, hai să-l atacăm pe Goma (noi, Buducii, noi Groşanii, noi, Ţârlii), apoi să bem o bere!

Ce să aştepţi de la turma scriitornicilor de expresie română - aici fiind inclusă şi supracireada scriitorimii israeliane de limbă română, în frunte cu miliţianul Shaul Carmel? Ni-mic. Doar nu se va ridica, curagios, un Volovici, împotriva agresorului israelian - în Liban, în Gaza, recent în intervenţia de o rară imbecilitate - cu vărsare de sânge - asupra navelor care încercaseră să aducă ajutor umanitar nefericiţilor închişi în ghettoul demult prefăcut în ruină? Sau un Oiştean? Un Vozganian? Un Dimisian? Sau Ana Ipătescu a noastră, Icoana-Blandiana? Îl vede cineva pe Liiceanu ridicînd glasul împotriva lichelelor israeliene? Doamne fereşte! Sau pe heideggerul comunal Patapievici protestînd împotriva congenerilor săi ? - mai degrabă Cosaşu ar face un banc-prost-dar-foarte-umoristic-urzicist, cel cu mătuşile de la Tel Aviv. Nu, Ion Vianu este prea recent (sic) convertit la iudaism, poate post-mortem să redevină om normal, nu militant sionist… Cât despre tovarăşul său, Oişteanu, mai bine să schimbăm vorba: ce să aştepţi de la un Oigenstein din "Răut" în nepot? Au oare de la Liviu Antonesei? De la vânjosul AVP? De la Florin Iaru, cel care nu ştie dacă merge pe picioare sau în mâini?

Poate că în Gabriela Adameşteanu să ne punem nădejdea - însă neapărat flancată de viţelul devenit bou, Gabriel Andreescu.

Si dacă de la Manolescu?, cel care în numele statului-bandit, Israel, m-a condamnat pe mine le ne-fiinţă, iar ca răsplată grasă a căpătat ambasadoriatul UNESCO de la americanii evrei?

Coincidenţă: Valerian Stan…

*

Valerian Stan îmi transmite textul:

"Cu ce drept, impostorilor?

"Bineînţeles că orice om întreg la minte şi de bună credinţă a văzut bine că textul meu privind cazul Marino nu a fost, cum pretinde Gabriel Andreescu, unul acuzator – dimpotrivă – la adresa fostului scriitor şi deţinut politic. Fostul meu coleg, un suflet tot mai pustiu şi chinuit, trebuia să răspundă şi el cumva reproşurilor pe care i

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

le-am făcut în sensul că s-a raportat la acest caz atât de subiectiv şi necinstit – vezi ce am spus despre maniheismul radical al judecăţilor privindu-i pe fostul său prieten respectiv pe neprietenul Pleşu, ca şi despre ocolirea ranchiunoasă a comparării cazului Marino cu cel al lui Paul Goma. Dar decât s-o fi făcut cum a făcut-o, mai bine lipsă. În textul de săptămâna trecută din New York Magazin Andreescu a ajuns să scrie până şi că prin „compromisul" întâlnirilor în secret cu agenţii securişti Adrian Marino a reuşit, citez, să ajungă în bibliotecile occidentale, să realizeze astfel o mare operă intelectuală şi – mare atenţie mare! – „să promoveze cultura română". Dacă poţi să crezi aşa ceva... Apucatul ăsta care de douăzeci de ani loveşte fără pic de discernământ în tot ce-i românesc a devenit dintr-o dată mare patriot şi nu mai poate de grija „culturii rrromâne".

În povestea procesului cu Pleşu, da, comentariul „juristului" Renate Weber, pe care Andreescu l-a invocat entuziast în favorea sa, poate să aibă (şi cred că chiar are), în sine, relevanţa lui. Însă acelaşi comentariu nu are cum să şteargă actul bezmetic comis împotriva lui Pleşu, şi nici nu poate schimba ceva în cazierul judiciar al entuziastului. Toate acestea sunt de asemenea cu neputinţă oricâte porcării ar încerca Andreescu împotriva-mi. Sigur că, intrînd în armată, am depus jurământul pe care el mi-l impută. Dar asta-i problema? Exact acelaşi jurământ l-au depus toţi cei care au făcut armata înainte de 1989 (probabil şi inchizitorul meu, dacă o fi făcut armata). Poate să fie cineva nedemn pentru lucrul acesta? Dacă da, atunci eu zic să facem nişte liste şi cu şoimii patriei, cu pionerii şi uteciştii. Sau – de ce nu, urmîndu-l pe alienat – şi cu cei care au avut tipărită pe certificatele de naştere stema Republicii Socialiste România. Ca să intri la Drept (ca mine), mai zice Andreescu, „trebuia să fii agreat de organe". Sigur, înainte de examen, era de completat şi depus o fişă „de cadre" (autobiografie, cred că îi zicea) în care era obligatoriu să treci toate datele tale socio-profesionale şi ale celorlalţi membri ai familiei, şi pe care, foarte posibil, „organele" le verificau atent; în paranteză fie spus acestor rigori a trebuit să se conformeze inclusiv „jurista" Renate Weber, însă imputaţia fiindu-mi adresată exclusiv arată odată în plus cam cu cine avem de-a face. Ce n-ai ştiut tu Andreescule, prostălău ranchiunos şi repezit ce eşti, e că la intrarea la Drept – o spun pentru tine, aici, pentru întâiaşi dată – în respectiva fişă (care e aproape sigur că se păstrează şi azi în arhive) eu am ascuns faptul că fratele meu era preot. Am riscat foarte mult, evident, dar în cele din urmă am reuşit să trec de vigilenţa „organelor" – peste aproape zece ani, însă, când eram deja bine în vizorul securiştilor, n-am mai făcut acelaşi lucru iar profesoara Zoe Petre, omul lor şi al Partidului, m-a ras.

În sfârşit, vreau să înţelegi că îţi spun toate aceste lucruri nu pentru ca să mă spovedesc ţie. Înainte de 1989, pe măsura modestului meu curaj şi a mijloacelor pe care le-am avut, am fost o persoană deloc comodă securiştilor şi activiştilor de partid – drept pentru care, mai ales profesional, am şi încasat cu vârf şi îndesat. Am vorbit altădată mai în detaliu despre aceste lucruri şi nu mă voi repeta aici. Ceea ce am făcut înainte de 1989, dar şi după, îmi dă dreptul să refuz orice judecată din partea cuiva ca tine. În ce te priveşte, legat de perioada comunistă – până la proba contrară (ce nu ne apare câtuşi de puţin improbabilă – am spus şi lucrul acesta altădată) – pot să am un anumit respect. Pe care mi-l pierd însă instant când mă uit la ce ai făcut după.

Nu mi-ar ajunge zeci de pagini să scriu. Tu şi cei care au făcut ce ai făcut tu nu aveţi dreptul să judecaţi decât pe cei asemeni vouă. Pe cei care, asemeni vouă, „intelectuali democraţi", v-aţi făcut că nu vedeţi bătaia de joc îndurată de ţara voastră de la mafia securist-comunistă. V-aţi uitat în partea cealaltă făcîndu-vă cu nu vedeţi ce se întâmplă şi alegîndu-vă teme care să nu-i deranjeze cu ceva pe politicieni şi pe ceilalţi gangsteri ai tranziţei (Vântu, Patriciu, Voiculescu, Păunescu şi ceilalţi), de la care aţi mâncat şi mâncaţi o pâine atât de albă. Aţi încasat onorarii grase de la ei pe o „publicistică" ocolind cu grijă orice cuvânt despre jaful şi celelalte fărădelegi pe care le-au făcut. Alţii aţi primit grămezi de bani publici pentru fundaţiile voastre familiale ori aţi „privatizat" ziare şi edituri, cu voie de la cei pe care nu i-aţi supărat cu aproape nimic şi după re?etele copiate de la gangsterii tranziţiei. Aţi fost mulţumiţi să ştiţi că sunteţi un pic mai culţi şi mai necompromişi decât „elita conducătoare", decât Iliescu, Băsescu şi ai lor, şi v-aţi făcut că nu înţelegeţi, secături

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

patriotarde, cât de odios a fost şi este împotriva intereselor ţării voastre să-i susţineţi – inclusiv prin tăceri complice – pe ei şi nu pe Regele Mihai. Aţi înăbuşit şi încercat să discreditaţi puţinele voci critice din organizaţiile civice, pentru ca apoi să le transformaţi şi pe acestea din urmă în fantoşele cele mai derizorii ale celor mai nedemne interese. Aţi mimat protestul (sau încă şi mai rău) atunci când politicienii de pe urma cărora aţi profitat şi profitaţi m-au anihilat – cu consecinţele care astăzi se resimt aproape dramatic (şi pe care le treceţi de asemenea sub tăcere) – în practic singura încercare serioasă de a stăvili jaful la cel mai înalt nivel. Cam în acelaşi fel v-aţi făcut plăcuţi şi unor cancelarii apusene, contra multor burse şi voiajuri pentru voi şi copiii voştri – adu-ţi aminte numai de pledoaria delirantă, şi interesată în sensul în care spun, pe care ai făcut-o în favoarea războiului criminal din Irak (de care astăzi se dezic dezgustaţi până şi autorii lui). „Opozant al regimului comunist", de douăzeci de ani, tu şi alţii asemenea ţie, l-aţi atacat şi îl atacaţi necontenit pe Paul Goma (mai zelos decât tine a făcut-o numai generalul Pleşiţă însuşi). „Opozant al regimului comunist", în „post-comunism" te-ai împlinit „profesional" şi financiar ca profesor de-nu-se-ştie-bine-ce la SNSPA, la oficina de stat, cu fonduri uriaşe, a securiştilor „profesori".

Şi după toate câte aţi făcut încă mai îndrăzniţi să judecaţi voi pe alţii? Să fiţi voi şi procurori şi judecători? Să faceţi voi „proces comunismului", „post-comunismului" şi la toate câte au fost şi vor mai fi? Cu ce autoritate, mă rog? Ce ce drept, impostori fără ruşine?

Sâmbătă 5 iunie 2010

Azi a venit vara. Soare, flori, albinuţe - adevărat, la singular, dar cum mie-mi place mierea, le pluralizescu'…

Fiind însă o sâmbătă, are să-mi fie tristă ziua.

*

Ba nu, ba nu : mi s-a întors Dana de la marea cea turcă. Voi afla cât de bronzată-mi este, după ce-mi va trimite fotografii.

*

În *Cotidianul* de azi ce citim? Un doc*o*ment - acesta:

Apel **adresat Consiliului Suprem de Apărare a ţării privndi utilizarea arhivelor Securităţii aflate în custodia serviciilor de informaţii**
redactat, dat-la-semnat, difuzat de Gabriel Andreescu

"Încercarea de transformare a lui Adrian Marino, deţinut politic în condiţii de temniţă grea, personalitate care a reprezentat modelul unor generaţii de intelectuali prin independenţa faţă de regimul comunist, într-un colaborator abject al Securităţii a demonstrat cât de grave sunt implicaţiile manipulării, de către serviciile de informaţii, a dosarelor pe care le au în custodie".

De acord cu situaţia prezentată - dar ce anume cere G. Andreescu - şi-i mobilizează pe tovarăşii săi din aceeaşi tărâţe?
(…)

"- anunţarea explicită când un dosar cerut de către cei care au dreptul să-l acceadă are statut clasificat;

- enunţarea motivelor pentru care un dosar este reţinut între documen-

tele clasificate;

- stabilirea unui set de criterii raţionale, cu caracter public, care motivează menţinerea unui dosar întocmit de Securitate între documentele clasificate în prezent;

- investigarea actelor de distrugere a dosarelor : a deciziilor luate în acest scop, a caracterului legal sau nu al acestor decizii, a persoanelor care au distrus documente; elaborarea în termen de un an a unui Raport în acest sens".

De acord şi cu această suplică.

Cine o semnează? Iată-i personalităţile care cer - în 2010 ! - să fie reglementată (sic) chestia dosarelor de Securitate - cea care nu mai există, Doamne-fereşte, asociaţii lor (ai semnatarilor) au început, încă din prima lună a anului 1990 să desemneze Odiosul Organ prin: "fosta securitate". Ia să-i luăm la… verificat:

Sorin ALEXANDRESCU: "în ce calitate?", vorba lui Moromete, se vîră nepotul postamentului statuii lui Eliade, consilierul de taină al lui Ţucu Constantinescu? În aceea de suspectat a fi colaborat cu "fosta Securitate"?;

Gabriel ANDREESCU: singurul care a fost deţinut politic însă, de cum a dat de funcţii-retribuţii, a abandonat drepturile omului, a apărat singurele drepturi ale omului din România cea martirizată: ale "minoritarilor", citeşte: ale ungurilor, ale ţiganilor, ale ucrainenilor, dar doamne-fereşte să le pomenească pe ale basarabenilor şi ale bucovinenilor de Nord, aceia nu intră în vederile (sic) sale;

Liviu ANTONESEI: de ce se bagă el în dosarele Securităţii? De ce nu-şi caută norocul în dosarele "fostei-securităţi"? Ce treabă are : nu a fost arestat, nu a fost deţinut - adevărat: a fost "cam" disident - de aceea l-a acoperit pe G. Andreescu, individul ignar care mă acuzase de "antisemitism" pentru o carte, nu doar necitită, dar căreia nu-i văzuse măcar coperta (**Săptămâna roşie *sau* Basarabia şi evreii**), ca să afle că nu erau două unităţi, ci una, purtînd titlu şi subtitlu. L-a acoperit pe Andreescu, însă mie mi-a refuzat dreptul de replică în *Timpul* - cine îl împedecase?; amantele?, nevasta?, doar n-o să pretindă că propria-i opinie, după care purcelul Andreescu nu comisese nici o "necuviinţă"?;

Ştefan BORBELY: ce caută aici acest bolşevic, dintr-o familie de feroci activişti de partid comunist?;

(…)

Mihai Dinu GHEORGHIU: putoarea sionistă-moscovicistă, turnător dovedit, cel care m-a pârît autorităţilor franceze, cerîndu-le să mă dea afară şi din Franţa? - se va fi crezut paznic al lagărului? care lagăr: unul rusesc, bolşevic?;

Doina JELA: ca fostă deţinută, ca disidentă, ca specialistă în

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

materie de… gulagologie - a învăţat termenul de la Cesereanca - are tot dreptul, i l-a lăsat cu limba de moarte Monica Lovinescu;

(…)

Carmen MUŞAT: uite şi pe Muşata, cea aflată la cizma sionistului securist "Radu Ioanid" - nu lipseşte decât I.B. Lefter;

(…)

Michael SHAFIR: şi el, domnule? De ce nu şi Oişteanu, şi Katz şi "Florian" şi A. Cornea şi…Wiesel?;

(…)

William TOTOK: ăsta, da! Dar restul şvabilor-saşilor turnători? Mult mai numeroşi, procentual, decât ciobanii noştri daco-traiani.

Duminică 6 iunie 2010

Aniversarea Debarcării Aliaţilor în Normandie. Întreţinerea falezelor care se degradează cu trecerea timpului este finanţată de americani. Cinste lor.

*

Jerzy Popielusko a fost, azi, canonizat. Liturghie a tuturor polonezilor. Mai ştie vreun românaş de-al nostru, de pe meleagurile mioritice daco-romane ce a făcut şi cum a fost ucis tânărul preot? Şi nu doar pentru că era catolic - ci pentru că era polonez…?

*

Am primit un mesaj lung-lung-lung de la cineva care-mi mai scrisese acum vreo zece ani şi tot cu pseudonim. Îmi comunică : nu merita Pavlovici să-mi ocup pagini şi pagini din jurnal cu unul ca el. Am reţinut însă: corespondentul meu (repet: pseudonimat!) fusese coleg cu Pavlovici, cu Derdena (nu pomeneşte de Costel Dumitru cel pe care tocmai ieri l-am întâlnit într-un ziar din Bucureşti, cu un comentariu, în sfârşit, normal, despre atacul pirateresc al israelienilor - el să fie?, după fotografia de acum, la o distanţă de…- câţi ani?; peste cincizeci! - aproape da), la Ziaristică.

Am mai reţinut: "portretizarea" pe care eu - care nu am fost în lot cu Pavlovici, deci nu-i cunosc dosarul, aşa, falsificat, al lotului, iar cărţile scoase după anul 2000 nu le-am citit - că Pavlovici a fost "mânat în luptă" (de a-şi scrie varianta proprie a mărturiei sale) de un singur motiv: *acela de a pretinde că a fost turnat de un coleg*.

Da, domnule, este şi acesta un punct de vedere, vorba lui Moromete, însă întrebarea mea, naivă: de ce va fi aşteptat

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Mărturisitorul 36 ani până să, asta, cum îi zice: "mărturisească", deci să se răzbune pe turnătoru-i (nu i-am aflat numele) - şi în secundar: pe mine, "calomniatorul" turnătorului Ivasiuc?

Ei, de ce! Cine ştie ce bube negre va fi ascunzînd dosarul lui Pavlovici-Răzbunătorul!

Luni 7 iunie 2010

Am scris textul introductiv pentru **Din calidor**, cel în jurul scrisorii lui Ovidiu Creangă. Nu mai rămâne decât să intre banii trimişi de Tofan în urmă cu o săptămână, Filip să comande sculele de primă necesitate (fără ordinator, vreo sută de pagini va suporta acesta, vechi de patru ani şi cu un disc dur sărăcuţ).

"Nu mai rămâne decât…" să scriu, poate-poate îmi va trece durerea, măcar cât este necesar pentru a înregistra **Calidorul**; şi **Justa**; şi fragmente de **Jurnal**; şi fragmente din **Culoarea**…; şi… ce va mai rămâne după acest prim efort de cam 3 luni; apoi ceva din **Roman intim**; apoi şi ceva din **Ostinato**; ceva din **Uşa**…

M-ar bate Dumnezeu dacă m-aş plânge - cu subiect şi predicat - de "teroarea" exercitată asupră-mi de perspectiva înregistrării. Dar pot să-mi mărturisesc teama că azi-mâine mă opresc şi eu - de tot, de tot - din to-ot trăit (spre agasarea, ciuda, prietenilor de veacuri: holocaustologii, dar mai vârtos: neo-holocaustologii - ca Ion Vianu - neo-slugile lor: G. Andreescu, Muşat, I.B. Lefter, Totok; ca vetero-argaţii ca T.C. Popescu, D.C. Mihăilescu, dar mai cu seamă foştii mei prieteni Liiceanu, Adameşteanu, Ţepeneag, Laszlo, care vedea-m-ar-mort-şi-livid).

Privirea mea viitorească bate cam până la o săptămână (după începerea înregistrării). Dacă în acest interval rezultatul nu se vădeştea a fi catastrofal, dacă nu cere reveniri, reparări, atunci: încă o săptămână; şi încă una…

Dacă am oarecare spor (la înregistrări), am să mă rog (de pe acum) de Doamne-Doamne să clopoţească semnalul alarmatic atunci când simte El că, dacă nu mă opresc *acum*, în clipa*, asta*, să răsuflu, mă voi ră-sufla de tot, de tot. Or eu mai am ceva treabă pe-aici: neşte cărţi de cetit la gura microfonului.

'Pă aia; mai vedem noi.

Până la 'pă aia, vor mai trece două-trei săptămâni.

Le voi traversa nevătămat?

Marţi 8 iunie 2010

Noapte agitată, udă (trei bluze şi trei feţe de pernă schimbate). De data asta m-am trezit rău: presimţind un necaz. Încă de ieri, sfătuindu-ne, am hotărît: aşteptăm până la sfârşitul lunii, atunci are să se rezolve chestiunea. Oricum, nu putem mişca după plac.

Nu mi-e bine. Nici pe la trup, nici pe la suflet.

Am oră la Schaan abia joi. Supravieţuiesc până atunci?

*

Daniel Helian îmi transmite:

"Sa nu-i tacem...(cu i mic pentru bestiile de securisti!)

Sa nu-i uitam...(cu i mare pentru cei ca Ryszard, dar nu permite calculatorul!)

Sa nu-i lasam in plata Domnului (pacatele se ispasesc aici, nu dincolo)

Ryszard, inimă de leu

June 5th, 2010

Şi-a dat foc, în faţa a 100.000 de spectatori, pentru a protesta împotriva comuniştilor, pe cel mai mare stadion al Poloniei. L-au stampilat: "Alienat", dar el devenise deja, un erou.

Cînd i se aplecase de ruşi? Da, chiar, cînd? Pe cartea de identitate îi scria Ryszard Siwiec, cetăţean polonez, dar…Se născuse sub ei, din 1863 ţărişoara sa "ţinea" de Marele Imperiu. Apoi, în '39, o invadaseră. În 1940, la Katyn, Doamne, la Katyn, pieriseră prieteni de-ai tatălui, ucişi din ordinul bestiei Beria! Cîrdăşia lui Molotov cu Ribbentrop îi spintecase, din nou, patria. Pe 20 ianuarie 1945, lumea se bucura că scăpase de urgia mondială. Nu ştia, însă, că plaga roşie îi atinsese. Iar…

Mama şi patria

Văzuse lumina zilei într-o familie de naţionalişti, în 1909. Crescuse privind pe pereţii casei imagini cu Casimir cel Mare, cu Vladislav al II-lea Jagiello, cu Ian Sobieski, cu…Facultatea de litere din Lvov, masterand în filosofie, specialist în contabilitate. Avea doar două cuvinte pentru care respira: "Mamă" şi "Patrie". Atît. Se înrolase în Armia Krajowa, celebra AK, armata de rezistenţă, luptase cu arma în mînă. Apoi…Apoi, după ce ruşii reîncepuseră să-i respire aerul, refuzase tot: să predea o istorie denaturată, să-şi înveţe elevii să numere în limba lui Rasputin, să…Picătura ce a umplut paharul a fost invadarea Cehoslovaciei, în august 1968. N-a mai rezistat…

De Ziua Recoltei…

…s-a dus pe stadionul "Dziesieciolencia", arena celei de-a 10-a aniversări. A pregătit totul, pas cu pas. Ştia că "Ziua Recoltei" se transmite în direct, că vor fi peste 100.000 de oameni, că preşedintele Wladyslav Gomulka a invitat toate ambasadele. A înregistrat cîteva vorbe, prin care cerea poporului polonez să nu se mai lase condus de alţii, să nu mai accepte ca altcineva să le dirijeze destinele, să nu se mai amestece în treburile altora.

Şi-a dat foc exact după discursul preşedintelui, cînd copiii începuseră dansurile. A rostit un "Ave, Maria!". A aprins bricheta. Hainele le îmbibase cu petrol. Torţă vie. Unii au sărit să-l stingă. I-a împins, în timp ce spunea "Acesta este strig?tul meuuu! Să-l audă toată lumeaaaa!!!". A decedat după

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

patru zile, la un spital din Varşovia. ”Un dement, un bolnav mintal. Un neadaptat, un alienat”. Aşa l-au caracterizat autorităţile pe cel care luase licenţa cu ”magna cum laude”. Bulgărele protestelor pornise, însă, la drum. Chiar cu un sacrificiu uriaş. Urmau Jan Palach, Alain Escoffier, Liviu Cornel Babeş.

În 2003, Aleksander Kwasniewski l-a decorat, post mortem, cu ordinul ”Polonia Restituta”. A doua zi, pe prispa preşedinţiei, odihnea o medalie, aruncată cu scîrbă. Familia Siwiec nu putea uita trecutul comunist al urmaşului lui Lech Walesa…”

Miercuri 9 iunie 2010

Noapte mai puţin frămîntată, udă, decât precedentele, dar tot chinuitoare. Mă gândesc cu grijă la drumul de mâine până la doctor - la dus, că, de întors, pot rămâne pe-acolo, pe o bancă, până la următoarea vizită…

Nu e de glumă. Va trebui să-mă-ţin, vorba poporului truditor, să fac atâta înregistrarea, cât să acopăr datoria faţă de Tofan. Dacă va ieşi mai mult, cu atât mai bine: voi câştiga nişte gologani - ceea ce ar fi o satisfacţie… scriitoralã-pe-cale-bucală.

Iar s-a aşternut pe plouat - de azi-noapte. Bine face, mă scuteşte pe mine de a-l mai interpreta pe sacagiul floricelelor.

I-am scris de ieri Danei, că îi urez drum-bun spre tabăra din Bulgaria, apoi drum-bun spre Chişinău, acasă. Pleacă mâine şi, cunoscîndu-mi-o, am luat din vreme cu urările, altfel are să-mi scrie, la întoarcere, că s-a întors (unchiule) şi că a fost bine, unchişoruţule şi că mă pupă pe năsuc, unchiuleţule…

Draga de ea. Încă nu şi-a venit în fire după moartea lui Ionel. O fi ea un copil tropăicios, dar a atins-o moartea florilor din apartament - cu excepţia cactuşilor.

*

Din cartea lui Pintilie **Bricabrac**, extrag un citat:

“Interzicerea, după numai trei reprezentaţii triumfale, a Revizorului, i-a adus „un paşaport cu înlesniri extraordinare”, ce i-a permis să lucreze 17 ani în Occident ca „disident privilegiat”. O serie de comentarii personale, de fragmente de cronici din presa naţională şi internaţională, de fragmente de scenarii şi de articole pro şi contra scrise de reputaţi critici de teatru şi film, mobilează această „carte fără un proiect precis” (dar extrem de elaborat construită), ca „un alt spaţiu” şi „o nouă locuinţă”. La Otopeni - mărturiseşte cel care, imediat după 1990, va filma Balanţa - „brusc alunec – ca pe o coajă de banană – din ficţiune în realitate”. În urma controlului corporal, unul din băieţii – ce coincidenţă – cu „ochii albaştri” găseşte o casetă video pe care scrie – suspect – Rigoletto. Faptul că regizorul explică: „Mă duc să-l montez în Anglia” nu convinge. I se răspunde: „Haide zău, nu ne luaţi aşa” (un fel de: „Cum să fie Rigoletto, când pe casetă scrie clar Rigoletto?”). Vreme de aproape două ceasuri, Securitatea a ascultat apoi opera lui Verdi, „căutând

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

printre ariile lui Cotrubaş mesagii pentru Paul Goma". Iar „călătorii se coceau în avion, fără aer condiţionat". „Băieşu, îşi aminteşte Pintilie, ieşise din carte şi se instalase cu o superbie băşcălioasă în aeroport".

Joi 10 iunie 2010

Am fost la doctor. 'Ce că să mănânc mai nesărat. Dar mai-nesărat mănânc de când mă ştiu. 'Ce că să fac mişcare - bine, dar când mai scriu răutăţile cu care atac lumea bună scriitoricească?

Am văzut filmul "Odessa în flăcări". Corect ar fi : *Am auzit-o* pe Maria Cebotari. Într-adevăr, vocea acelei femei era *altfelă*.

Sufăr pentru că încă nu a fost cumpărată înregistratoarea.

Am tot aşteptat să-mi scrie Daniela - că pleacă în tabără, în Bulgaria. Nimic. Seara, târziu, Juraveli mi-a bătut depeşa:

"M-a rugat sa va transmit ca ea nu va reusi sa va scrie un mail de ramas bun, a avut o zi prea incarcata".

Ei, da, dacă a avut o zi prea încărcată…

Vineri 11 iunie 2010

Altă noapte foarte grea: somn toc-tocat, transpiraţie abundentă, ameţeli dezorientatoare când mă ridic din pat (de câte cinci-şase ori pe noapte), patru feţe de pernă, trei bluze schimbate.

Valerian Stan a fost la Salonul de carte. A întrebat-o - prin telefon - pe Mihaela Moroşanu de ce nu a fost prezentată cartea lui Goma, **Scrisuri 1**. I s-a răspuns că din motive de criză (bună, criza, la toate), dar va apărea în curând…

Am observat: şi Curtea Veche editează audiobooks (?).

Sufăr de o mie de boli, de lipsa aparatului, de teama că nu mai apuc eu să înregistrez cuvintele-de-pe-urmă.

*

Au ajuns la Chişinău cărţile re-trimise acum vreo săptămână.

Mă bucur. Şi îmi pare tare rău că am certat-o pe Angelica Popescu-Pelin fiindcă se lasă terorizată de bărbat. Ea zice - ce să zică? Nu!

Nu să fie.

Sâmbătă 12 iunie 2010

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Farmacistul nu avea celebrul medicament "Voltaren", deci am dreptul să pretind că doar lipsa lui nu mi-a ameliorat situaţia: aceeaşi, ca şi ieri şi alaltăieri. Rămâne speranţa că, de cum îl voi lua - în această dimineaţă - cum mă voi însănătoşi fulgerător!

*

Magda Ursache îmi trimite un articol de C. Stănescu - apărut vineri, 11 iunie 2010 în revista „Conta" de la Piatra Neamţ. În ultimul paragraf se ocupă de mine:

"Mai semnalez, in fuga, din bogatul sumar al revistei un eseu recuperator al lui Petru Ursache: „Mana sau zaristea copilariei la Paul Goma". Intr-adevar, capodopera absoluta a prolificului Paul Goma ramâne „Din calidor", situata de eseist la egalitate de valoare si semnificatie cu clasicile „Amintiri…" ale lui Creanga si „Medelenii" lui Ionel Teodoreanu. Revista „provinciala" in sens national, din excelenta publicatie de la Piatra Neamt nu-mi place un singur lucru: titlul. Autorul „teoriei ondulatiunii universale" putea fi omagiat in fel si chip, cu o prezenta vizibila si permanenta intr-o revista nascuta in acelasi tinut cu marele filozof, dar nu devenind, neinspirat, chiar titlul revistei. E o parere. Pe când o revista „Liiceanu" si alta „Manolescu"?!

*

Document
Declaraţia Forului Democrat al Românilor din Moldova privind necesitatea scoaterii partidului comuniştilor în afara legii

Către:
Parlamentul Republicii Moldova
Guvernul Republicii Moldova
Comisia pentru studierea şi aprecierea regimului comunist totalitar din Republica Moldova

Timp de câteva luni de zile, Comisia pentru studierea şi aprecierea regimului totalitar comunist din Republica Moldova, instituită la 14 ianuarie 2010 prin decret prezidenţial, a cercetat activitatea partidului comunist pe teritoriul actualei Republici Moldova.

Regimul comunist, instalat mai întâi în spaţiul din stânga Nistrului, apoi, după 28 iunie 1940, adus cu forţa şi în cel dintre Prut şi Nistru, a însemnat o imensă tragedie pentru Basarabia, Nordul Bucovinei şi Transnistria: peste de milion şi jumătate de oameni masacraţi, băgaţi în închisori (30 000 de persoane), deportaţi (74.515 persoane), omorâţi în foametea organizată din anii 1946-'47 (173.689 persoane), mobilizaţi cu forţa drept carne de tun pe fronturile celui de-al Doilea Război Mondial (din cei peste 350.000, 54.618 au murit, alţi aproape 100.000 fiind invalizi de război), nevoiţi să emigreze în 1940 şi 1944 (circa un milion de concetăţeni au părăsit Basarabia numai în anii 1940 şi 1944), ceea ce prezintă un genocid de proporţii

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

la adresa populaţiei băştinaşe din partea regimului comunist totalitar.

La acesta se mai adaugă: mutilarea fiinţei naţionale prin anularea abuzivă a identităţii româneşti a basarabenilor, prin scoaterea limbii române din învăţământ şi sfera socială, prin sechestrarea adevărului istoric, prin interzicerea credinţei strămoşeşti, lăcaşurile sfinte fiind demolate sau transformate în grajduri, localuri de petrecere ş.a.m.d.

Ca şi regimul nazist, regimul comunist a fost unul inuman, criminal, de teroare şi de jaf, fapt constatat şi în numeroase documente ale forurilor internaţionale (ONU, UE, APCE, OSCE, etc.).

Credem că e de stringentă actualitate nu doar ca regimul totalitar comunist să fie condamnat, ci şi ca Partidul Comuniştilor să fie scos în afara legii, precum s-a procedat şi cu Partidul Naţional-Socialist în Germania şi cu alte partide de esenţă totalitaristă în alte ţări..

A condamna comunismul fără a scoate Partidul Comuniştilor în afara legii ar însemna o acţiune nefinalizată, un foc de artificii cu efect nul.

Odată cu condamnarea acestui regim criminal devine necesară interzicerea prin lege a utilizării simbolurilor comuniste şi ale foste URSS, aşa cum sunt interzise simbolurile naziste şi ale Germaniei hitleriste, precum şi interzicerea noţiunii de comunist în titulatura partidelor comuniste şi în spaţiul public, a manifestărilor care ar încerca să reabiliteze crimele fostului regim totalitar.

Acest act legislativ ar corespunde întru totul Rezoluţiilor APCE nr. 1096 (1996) – Cu privire la măsurile de distrugere a moştenirii fostelor regimuri comuniste, nr. 1481 (2006) – "Necesitatea unei condamnări internaţionale a crimelor comuniste totalitare", nr. 1723 (aprilie 2010) – „Comemorarea victimelor Marii Foamete (Holodomor), precum şi concluziile Comisiei pentru studierea şi aprecierea regimului comunist din Republica Moldova.

E necesar, de asemenea, urmând modelul Ţărilor Baltice şi al altor state:

- de a crea o comisie de evaluare a daunelor comise de ocupaţia sovietică;

- **de a inaugura un muzeu al crimelor comuniste (care ar putea fi amenajat în ultima cameră de gazare din Europa, care a funcţionat până în 1953 în beciurile fostei Procuraturi Generale de pe strada Alexandru cel Bun, nr. 18, din Chişinău)**;

- a ridica monumente ale rezistenţei anticomuniste, ale victimelor deportărilor, ale celor sacrificaţi în cel de-al Doilea Război Mondial, ale foametei organizate în fiecare dintre localităţile noastre;

- de a crea un Institut de Studiere a Crimelor Totalitarismului în Republica Moldova;

- de a elabora un manual privind crimele comunismului, care ar fi studiat în şcolile din Republica Moldova, începând cu 1 septembrie a.c.;

- de a onora decizia Parlamentului de demolare a monumentelor totalitariste pe teritoriul Republicii Moldova din 27 august 1991.

Toate aceste propuneri se conţin şi în Declaraţiile FDRM: „Despre genocidul comunist din Basarabia şi Bucovina, 28 iunie 1940 - 1 ianuarie 1950" din 10 octombrie 2006, „Despre Rezoluţia APCE „Necesitatea unei condamnări internaţionale a crimelor regimurilor comuniste totalitare" din 18 februarie 2006, „Despre necesitatea creării

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Institutului de Cercetare a Crimelor Comuniste" din 14 martie 2006, „Despre condamnarea regimului comunist din România" din 26 decembrie 2006, ş.a.

Condamnarea comunismului şi scoaterea partidului comuniştilor în afara legii ar însemna un act de purificare pentru întreaga societate, inclusiv pentru cei care-şi zic urmaşi doar ai "faptelor bune" ale lui Lenin-Stalin.

Forul Democrat al Românilor din Moldova, fiind expresia voinţei unei mişcări civice de masă, care întruneşte peste 120 de ONG-uri, care are numeroşi membri-victime ale crimelor regimului totalitar comunist sovietic, a aşteptat ca partidul comuniştilor – moştenitorul celora care au iniţiat crime oribile la adresa poporului nostru – să se pocăiască şi să se dezică de trecutul lui sângeros, lucru pe care, spre regret, nu l-a făcut, ba mai mult, acesta a încercat să-şi justifice masacrele, iar aceasta ne obligă să susţinem propunerile Comisiei parlamentare pentru studierea şi aprecierea regimului totalitar comunist din Republica Moldova şi să cerem Parlamentului şi Guvernului Republicii Moldova condamnarea definitivă a comunismului, interzicerea simbolurilor comuniste şi scoaterea în afara legii a urmaşilor lui Lenin-Stalin – Partidul Comuniştilor din Republica Moldova.

Consiliul Director şi Sfatul Înţelepţilor ale Forului Democrat al Românilor din Moldova:

Nicolae DABIJA, scriitor, membru de Onoare al Academiei Române (preşedinte);

Acad. Mihai CIMPOI, preşedinte al Uniunii Scriitorilor din Moldova;

Constantin TĂNASE, director al publicaţiei „Timpul" (vice-preşedinte);

Ion BUGA, doctor în istorie, profesor universitar (secretar general);

Gheorghe PALADE, doctor în istorie, Asociaţia Istoricilor;

Valeriu SAHARNEANU, preşedinte al Uniunii Jurnaliştilor din Moldova;

Valeriu DULGHERU, şef de catedră, Universitatea Tehnică, doctor în ştiinţe tehnice (vicepreşedinte);

Anatol VIDRAŞCU, editor;

Valerian DOROGAN, prorector al Universităţii Tehnice din Moldova;

Nina JOSU, preşedintă a Asociaţiei pentru Literatura şi Cultura Română „Astra" – "O.Ghibu";

Alecu RENIŢĂ, preşedinte al Mişcării Ecologiste din R.Moldova;

Petru MUNTEANU, avocat;

protoiereu Ioan CIUNTU, preşedinte al Comisiei Cultură a Mitropoliei Basarabiei;

Mihai PATRAŞ, doctor în ştiinţe economice;

Gheorghe MAXIAN, profesor (Orhei);

Mihai MORĂRAŞ, preşedinte al Filialei FDRM de la USM;

Acad. Sergiu CHIRCĂ;

Ion DICUSARĂ, doctor în ştiinţe tehnice;

Ion MELNICIUC, doctor în filologie, şef de catedră, USM

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Ion UNGUREANU, ex-ministru al Culturii;
Ion COSTAŞ, ex-ministru al Apărării;
Acad. Alexandru MOŞANU;
Acad. Petru SOLTAN;
Boris DRUŢĂ, avocat;
Aurelian SILVESTRU, doctor în pedagogie, directorul Liceului „Prometeu";
Acad. Anatol CODRU;
Acad. Ion MAHU, preşedinte al Asociaţiei Veteranilor Armatei Române;
Timotei MELNIC, preşedinte al Ligii Pedagogilor;
Aneta GROSU, redactor-şef la „Gazeta de Gard?";
Boris MOVILĂ, publicist;
Acad. Gheorghe GHIDIRIM;
Acad. Anatol CIOBANU;
Acad. Diomid GHERMAN;
Alexei MARULEA, om de afaceri;
Sergiu NUCĂ, ziarist;
Tudor NEGRU, doctor în drept:
Vasile TĂRÂŢEANU, preşedinte al Comunităţilor Româneşti din Ucraina;
Petru GROZAVU, preşedinte al Asociaţiei „Dunărea şi Marea" (Basarabia de Sud);
Ilie ILAŞCU, fost deţinut politic;
Andrei IVANŢOC, fost deţinut politic;
Tudor PETROV-POPA, fost deţinut politic;
Alexandru LEŞCO, fost deţinut politic

Chişinău, 3 iunie 2010

Publicat Miercuri, 09 iunie 2010

Luni 14 iunie 2010

Ieri: fotbal - una rece, una caldă:

Pe linia dezamăgirilor - începută cu prestaţia catastrofală a francezilor : Serbia. Ca unul care îmi aduc aminte ce echipă de footbal avea Iugoslavia şi care urmărise dispersarea excelenţilor jucători (iugoslavi!) în toată lumea, apoi a antrenorilor, am avut dezagreabila surpriză să văd, în partida cu Ghana un fel de Românie bis: aceeaşi zăpăceală pe teren, de ai fi crezut că sunt beţi ori abia ieşiţi în recreaţie; aceeaşi indisciplină, aceeaşi aroganţă provenită din proastă educaţie (ei, da), acelaşi comportament golănesc - de tipul Hagi, pe care l-am descris mai an şi pe care, atunci, îl observasem şi la jucătorii bulgari (căci balcanul, el nu se dezminte).

Ca o consolare, întâlnirea dintre Germania şi Australia: nu inima, ci creierul - îmi mergea spre nemţi. Şi rezultatul: 4-0.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

Mi-a telefonat Tică Pesaroff, de la New York. Să mă întrebe cum o mai duc cu sănătatea, ce am mai publicat… Ca de obicei, cele câteva cuvinte schimbate cu colegul meu de la Liceul "Lazăr" din Sibiu îmi aduc o pace de nepreţuit. Ne cunoaştem din - stai, să număr pe degete: 1949-2010 - şaizeci de unu de ani. Am jucat fotbal împreună. Şi ce ne-am bucurat când ne-am revăzut ici, la Paris, după… peste cincizeci de ani! El a fost o viaţă mecanic înalt calificat în materie de metrouri (newyorkeze). S-a pensionat şi el. Ce bine e să joci fotbal cu băieţi buni - ca Tică… Ai impresia că eşti mai tânăr cu… şaizeci de ani.

(…) **Vineri 18 iunie 2010**

Zile fără orizont. Ameţeli. Nici un semn bun.

Sâmbătă 19 iunie 2010

Atâtea zile goale. Nu am fost în stare să fac nimic - doar să aştept. Ameţelile mă handicapează, vederea la fel. Nu mai pot citi un text. Mă întreb cum o voi scoate la capăt cu înregistrarea.

Duminică 20, Luni 21 iunie 2010

Tot aşa, tot aşa: frigu-dracului (ieri, la Paris au fost doar 8 grade); ameţeli - parcă nu atât de sălbatice, ca să-mi dau curaj pentru străbaterea acestei săptămâni până la Eliberare…

Se va fi întors Dana din tabăra bulgarcă? Se va fi, dar e cumplit de obosită, poate şi răcită, are nasul înroşit de gutunari… Poate azi, poate mâine are să-mi scrie, să-mi povestească în cinci cuvinte cum i-a fost tabăra de o eternitate de zece zile.

Treapăt, tropăi de nerăbdare. La mine însă nerăbdarea ţine mai ales de timpul care mi s-a scurtat vizibil, audibil, mi s-a împuţinat: teama (ce teamă: teroarea!) fiindcă nu mai apuc să fac înregistrarea.

*

S-a observat că nu am mai scris nimic despre fotbal? S-a! Fotbaliştii francezi, mai mult decât oricare fotbalişti, sunt nişte infantili, capricioşi, semianalfabeţi (meseria lor: să cugete cu picioarele), au un singur scop (triplu) în viaţă; banul-banul-banul. Anelka, cel care a provocat scandalul (nu a trebuit să facă vreun efort: "lotul tricolor" : un balon umflat cu băşini) nu mi-a fost simpatic niciodată, moaca lui mereu şucărită (măcar de-ar fi fost

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

contra sa, fiindcă "genialul" nu posedă *cuvinte,* el se foloseşte de interjectii, de mormăieli, de băşinături); în toate meciurile văzute de mine individul arăta ca "unul în plus", cum ziceam noi despre cei care nu aveau ce căuta în joc, nu doar un leneş, nu doar un rătăcit, ci un *puturos*.

Mai grav: o putoare.

*

Numai noroi, numai balegă în "veştile" de azi:

EVZ.RO
Miercuri, 09 Iunie 2010. Guru Bivolaru loveşte în Gelu Voican din dosarele Securităţii(…) Autor:/mirela-corlatan.html" Mirela Corlăţan

Într-o adeverinţă emisă de CNSAS, Gelu Voican Voiculescu apare ca „sursa Călugărul", care a furnizat Securităţii informaţii despre Paul Goma şi Gregorian Bivolaru. (…)

DISCUŢII APRINSE (…)

„Cazimir Ionescu: Am să amintesc aceleaşi argumente pe care le-am spus data trecută. În urma declaraţiilor publice prin care îl declara pe Paul Goma un Soljeniţân al României, el este considerat un adept al lui Paul Goma, este pus sub urmărire şi toate informaţiile începând cu 1977 sunt TO (n.r. - tehnică operativă, respectiv telefon ascultat), ceea ce înseamnă că el a fost sub o perpetuă anchetă şi că nu putea să spună «nu ştiu, nu am spus, nu am văzut». (…) De menţionat că nu a semnat niciodată cu numele lui, ci numai la cerere şi numai în anchetă. (n.r. - informaţii infirmate chiar de Voiculescu). (...) Ofiţerul de securitate lua informaţia dintr-o parte şi o punea în gura unei surse ca să o poată folosi. (...)

Paul Goma, cel despre care Gelu Voican Voiculescu ar fi oferit Securităţii informaţii, după cum reiese din dosarul său, l-a acuzat printre primii că ar fi fost colaborator al Securităţii. „*S-a supărat că nu m-am gândit la enormitatea de a-l chema să fie preşedintele ţării, cum a fost Vaclav Havel", spune Voiculescu.* (subl mea, P.G.)

*

O altă porcărie, a lui G. Roncea - îmi scrie Octavian Mihăiescu:

"Stimate Domnule Paul Goma, nu v-am mai scris de mult, pt a nu va dernaja inutil cu tot felu de lucrui simple, a nu va rapi din pretiostul dvs timp, insa acum mi se pare ca trebuie sa va informez:

Pe blogul dl Liviu Ion Stociu, la adresa de mai jos
http://www.liviuioanstoiciu.ro/2010/06/la-tara-la-manastirea-cernica-poet-sub-ascultare-balaurul-cuviosului-gheorghe/#more-2126
tovarasul Victor Roncea arunca pe piata urmatoarele, citez din acest tovaras:

"Domnule LIS, pe cand citeam jurnalul dvs am primit si eu un telefon, de la un domn, nu spun cine, persoana importanta, care mi-a zis ceva confidential despre dl goma si socrii lui kaghebisti. ar trebui sa public? dar daca e pericol pentru sustinatorii lui goma si intreaga lume literara? plus ca e confidential… d'asta va si spun. o, bulversare a bulversarilor, totul este bulver-

sare… ce ne-am face fara ea? ar trebui sa o inventam…"

"Am inchis citatul tov Roncea, pe care il veti vedea daca veti intra pe blog, eu l-am trimis -mentionat ptr a va usura cautarea.

Din observatile mele, Roncea este un fel de cal troian prin care securisti lui Vlad, asa-zisi nationalisti antikagbisti, desfinteaza pas cu pas pe absolut totii care inca mai sunt incomozi, iar dvs dle Goma ati fost si ramas prea incomod, ma tem ca acum vor incepe o campanie oribila contra dvs, Roncea nu face decât sa pregateasca terenul. Roncea a reusit performanta a se da (vopsi) luptator anticomunsit veritabil, un aparator al ortodoxismului, ce mai.. marele nostru erou anticomunsit Roncea, fratii. Din pacate fratii Roncea se bucura si de simpatie din partea multor basarabeni pe care i-a vrajit cu placa lor. Astfel ca nu-mi pare deloc gratuita informare-facatura ronceasca cu directie precisa, basarabeni ce va stimeaza foarte mult, lro trebuie sa li se taie elanul pro Goma. Cel putin asa vad eu facatura asta.

Pe de alta parte; noua românilor mai informati, Roncea nu ne spune nimic nou, stim ca cea ce vântura azi Roncea au vânturat comunisti lui Ceuasescu, mai stim ca problema ati transat-o si dvs de mult si mai stim ca nu are nici o legatura tandra cu mandra.

Va doresc toate cele bune

Cu stima

Octavian Mihaescu"

Să mă ierte Octavian Mihăescu, dar nu-i pot mulţumi pentru o veste ca aceasta. Mă mir însă că prietenul LIS nu m-a avertizat de ticăloşia lui Roncea.

Nu pot uita următoarele: acum câţiva (buni) ani când era în toi antisemitizarea mea, am trimis un drept la răspuns ziarului *Ziua*, în care protestam împotriva cererii-denunţ a Ambasadei Israelului din România - prin ambasadorul Rodica Radian Gordon şi a Federaţiei Evreilor, prin inginerul cutare (i-am uitat numele, ceva cu V… - Vainer, domnule!, tot l-am găbuit pe plângăreţosul de serviciu, oficial) care cereau ca Municipalitatea Timişoara să-şi retragă cetăţenia de onoare acordată mie. Sorin Roşca Stănescu nu l-a publicat şi nu a explicat motivul. Răspunsul mi-a venit - indirect, dar cât de semnificativ ! - a doua zi : *Ziua* a publicat un fel de reportaj festiv despre vizita la redacţie a ambasadorului Israelului la Bucureşti Rodica, ilustrat cu o… ilustraţie-fotografie: pe un scaun trona o persoană în formă de băşică: Rodica, cea care tocmai mă denunţase la Ministerul de Interne (al României), la Ministerul Justiţiei, la Ministerul Culturii - dar unde nu mă turnase turnătoarea beşicoidă ? - fie de capul ei (sic), fie în întovărăşire sionistă cu inginerul Vainer (dânsa fiind tot inginer, dar chimistă, ca Ceauşeasca) ; în faţa balonului Excelenţei sale: şeful ziarului Roşca Stănescu, umil şi… vinovat - se vedea că tocmai îl urechease chimista pentru cine ştie ce păcate grele, că nu mă condamnase şi el, pentru antisemitism agravat. V. Roncea tocmai îi aducea o cafea ilustrei

băşici, îi lipsea doar şervetul pe braţ. Pe atunci aveam oarecare simpatie faţă de Roncea. De atunci : de loc. Auzisem "zvonuri răuvoitoare": turnătorul cu diplomă Roşca Stănescu ar fi fost un fel de sub-argat al Tel Avivului. Nu crezusem - până atunci. Dar am pipăit: aşa era. Iar despre Roncea…Ce să mai consum cuvintele cu unul ca el, care, în anii trecuţi de atunci a dovedit că este… de toată încrederea… Ca Iurie Roşca, dealtfel.

S-au repornit holocaustologii să mă muşte de cur. Li s-au adăugat Vianu, Mehr, Volovici, dar şi Antonesei; dar şi viţelul Adameştenei, Andreescu. Başca Muşata şi Lefter şi Gârneţ şi Vitalie Ciobanu… Toţi aceştia vor să-mi plătească (sic) acuzaţiile - dovedite *prin citate*, nu prin rezumate fanteziste, părtinitoare. Şi cum sunt mulţi, legioane de curajoşi, care atacă în haită iar prietenii mei, câţi sunt, nu îndrăznesc să intervină (să o păţească şi ei, ca LIS?), am rămas iar la cheremul holocaustolololog ilor.

O surpriză amară mi-a provocat Mihai Vakulovski, prin revista *Tiuk!*, ultimul număr, publicînd şi garantînd autenticitatea afirmaţiilor conţinute în textul de mai jos, apărut, nu întâmplător, la Cartier, editură condusă de Ghe. Ierizeanu, individul care mi-a publicat o carte (**Altina**, de el cerută), promiţînd că mi-o va plăti (era primul editor basarabean căruia nu-i ceream drepturi de autor - ce instinct pe capul meu! şi ce eroare din partea mea -, Ierizanu dovedindu-se, în comportamentul faţă de mine, un oarecare găinar din submahalalele bucureştene).

Voi reproduce fragmente ilustrînd grăitor (!), atât impostura autorilor - ingineri în ce are mai detestabilă noţiunea - linguşitoria ierizeană, falsitatea violentă a textului şi ale organismelor - mai ales germane - care l-au iniţiat, l-au fabricat la Berlin, l-au impus unei populaţii analfabetizate de 60 de comunism sovietizator, exercitat în provinciile răpite de ruşi în iunie 1940, (Basarabenii şi Bucovinenii de Nord) de către minoritatea evreiască, cea care a fost fierul de lance al Terorii Bolşevice, iar acum când se întrevede o zare de lumină în tratarea adevărului despre Ocupaţia sovietică, se grăbeşte să ţească o cortină de zgomote, de vaiere, de tânguieli ieremiice care nu au alt scop decât să ascundă adevărul istoric al relaţiilor dintre românii ocupaţi de bolşevici şi evreii ruşi, rusofili, auxiliari feroci ai Imperialismului Bolşevic.

Şi nu în ultimul rând durerea de a constata că Mihai Vakulovski a publicat această imensă, murdară porcărie în "Tiuk!", fără să-şi arunce ochii asupra calomniilor şi mani-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

pulărilor cronologice operate de ticăloşii istorici berlinoizi.

După obiceiul nesuferit al holocaustologilor improvizaţi "*în*ginerii", vorba lui Pleşu, citaţi explicit în text (ca J. Ancel) - sau "lucrările" lor au fost folosite drept "documente" (Radu Ioanid), deşi în ultimii ani li s-a dezvăluit-dovedit impostoratul - joacă acelaşi rol de evanghelişti: "Este adevărat, fiindcă au afirmat-o Ancel, Arendt, R. Ioanid, Oişteanu, Lilly Marcou…".

Iată textul cu pricina:

"Wolfgang BENZ & Brigitte MIHOK Holocaustul la periferie - **Politica evreiască şi exterminarea evreilor în România şi Transnistria în 1940-1944** (sublinierea mea, apăsată - P.G.)

Traducere din germană de Cristina Grossu-Chiriac Ed. Cartier www.cartier.md

Wolfgang BENZ, istoric, director al Centrului de Cercetare a Antisemitismului, Universitatea Tehnică Berlin (Zentrum für Antisemitismusforschung der Technischen Universität Berlin), Germania.

Brigitte MIHOK, cercetător în ştiinţe politice, Centrul de Cercetare a Antisemitismului, Universitatea Tehnică Berlin (Zen trum für Antisemitismusforschung der Technischen Universität Berlin), Germania.

Traducătoarea, Cristina GROSSU-CHIRIAC, a absolvit Facultatea de Limbi Străine a Universităţii de Stat din Republica Moldova".

Atrag atenţia asupra unui element esenţial al istoriei: **cronologia**.

Cu durere şi cu mânie mă adresez lui Mihai Vakulovski întrebîndu-l:

- a citit cu spiritul treaz titlul comunicării? - îl repet:

"**Politica evreiască şi exterminarea evreilor în România şi Transnistria în 1940-1944"** ? Dacă l-a citit, ce a înţeles din el, din chiar titlu? - pentru a treia oară îl reproduc: "**Politica evreiască şi exterminarea evreilor în România şi Transnistria în 1940-1944".**

Are Mihai Vakulovski idee - fie şi una şcolărească - despre anul **1940**? Să-i spun eu, deşi la vârsta pe care o are, nu ar fi avut nevoie să i se "sufle":

- La 26 iunie **1940** URSS a somat România să-i cedeze Basarabia şi Bucovina de Nord. În 28 iunie le-a ocupat şi pentru o vreme i-a pus vistavoi, caralii, *kapo*-i pe evrei - atât localnici, cât şi evrei ruşi, dar şi evrei din România încă neocupată, arzînd de nerăbdare să construiască societatea comunistă aşa cum fusese instruită: cu ciomagul, cu pistolul, cu deportarea băştinaşilor români. Atunci a început tragedia pentru peste 3 milioane dintre ai noştri - *oricum, pentru ne-evrei*. Românii basarabeni şi bucovineni au fost hăituiţi, denunţaţi ca "moşierişti", "regalişti", "burjuişti", "legionăroi", "antisemiţi", împuşcaţi în plină stradă

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

(de către evrei, civili, unii adolescenţi, copii, până mai ieri concetăţeni ai "legionăroilor"), umiliţi, împroşcaţi cu fecale, deportaţi, ucişi prin muncă neomenească, prin frig, prin foame). Românii, nu evreii au îndurat ocupaţia distrugătoare bolşevică dintre 28 iunie 1940 şi 15 iulie 1941, persecuţiile, schimbarea limbii, desnaţionalizarea, des-identizarea - nu evreii, deveniţi, prin tradiţie, auxiliari feroci, călăi executanţi ai poruncilor Stăpânului: aceştia au hălăduit, împăunîndu-se cu noua "atribuţie" : a auxiliarilor NKVD-ului, reprezentanţi ai "Noii Puteri Sovietice", ei s-au îmbuibat cu hrana zmulsă de la gura celor care o făcuseră, ei au denunţat, au arestat, au executat români în Teritoriile Ocupate până la mijlocul anului următor, 1941, când, siliţi să se retragă cu Viteaza Armată a lor, Roşie, au incendiat, au dinamitat tot ce era piatră peste piatră în Basarabia şi în Bucovina de Nord: şcoli, biblioteci, spitale, instituţii, biserici, poduri, tunele…

Aceste evenimente tratate fără părtinire s-au aflat în sumarul textului de faţă? Da de unde! Tot persecutorii de până ieri au devenit comanditarii - şi supraveghetorii politruci ai "lucrării ştiinţifice" publicată de *Tiuk*!:

"[Lucrarea] se bazează pe rezultatele unei conferinţe internaţionale, organizate la Berlin, la Literaturhaus, în iunie 2008, de Centrul de Cercetare a Antisemitismului. *Autorii sunt cercetători renumiţi ai holocaustului, din România, Marea Britanie, SUA şi Germania.* Articolele referitoare la holocaustul din România tratează diferite aspecte ale prigoanei în Transnistria şi reflectă discuţia actuală privind responsabilitatea română şi germană. (…) Volumul apare ca o continuare a unei ediţii din anul 2001, redactată după o conferinţă a Centrului de Cercetare a Antisemitismului, intitulată România şi holocaustul, care a constituit primul efort de a descrie şi de a analiza crimele în masă din Transnistria. În acest volum, editat de Mariana Hausleitner, Brigitte Mihok şi Juliane Wetzel, a apărut şi articolul istoricului din Israel Jean Ancel despre pogromul de la Iaşi. Am preluat acest articol (aici în versiune română) fără modificări, inclusiv pentru a aduce astfel un omagiu redutabilului istoric al cercetărilor transnistriene, decedat în 2008."

Vine, vine şi greţoasa ploconeală - la adresa "redutabilului" Ancel, unul dintre falsificatorii neruşinaţi ai adevărului istoric - şi a iniţiatorilor "cercetărilor transnistriene":

"Ne exprimăm recunoştinţa faţă de Ministerul Federal al Afacerilor Externe de la Berlin, care ne-a pus la dispoziţie mijloace pentru realizarea acestei publicaţii. Apariţia ediţiei în limba română a fost posibilă graţie angajamentului Ambasadei RFG la Chişinău. În acest context, îi mulţumim din inimă în primul rând doamnei Julia Kahrl, şef adjunct al misiunii. Astfel, vor fi aprofundate impresiile unei călătorii de informare a Centrului de Cercetare a Antisemitismului cu reprezentanţi ai comunităţii evreieşti şi ai Congresului Evreilor din Republica Moldova la Chişinău, Dubăsari şi Tiraspol. Ne

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

exprimăm speranţa că prezentul volum va contribui la elucidarea istoriei holocaustului şi în România, şi în Republica Moldova.
Berlin, decembrie 2009
Wolfgang Benz, Brigitte Mihok”

Of, Doamne! Şi cică eu aş fi tatăl adoptiv al fraţilor Vakulovski… Trebuia să-i pun în genunchi pe coji de nucă, să înveţe măcar cronologie şi chiar dacă istoria nu este o ştiinţă exactă este o “materie” umanistă, care lucrează cu *adevărul omului*, nu cu **falsul neomului**.

Marţi 22 iunie 2010…

…a-nceput războiu-n lume (în 1941, pentru noi, Românii).

Ciudat: pentru ieri nici un vizitator pe net din Basarabia.
Să fi ieşit cu toţii la iarbă-verde?
A venit un sfârc de vară şi la Paris.

Franţa - Africa de Sud: 1-2.
Vai de steaua lor de “bleu-blanc-rouge”!

Miercuri 23 iunie 2010

Încet-încet - cât de încet!- ne apropiem de mal. Sper ca în 25 iunie să-l atingem. Şi să nu-l mai lăsăm (din mână).

Joi 24 iunie 2010

Ieri Flori Bălănescu mi-a trimis coperta **Scrìsurilor 1**, să-i dau BT-ul. Am făcut-o. Cu sentimentul acut că e prea târzie apariţia şi încă în afara Salonului de Carte, unde trebuia să fie prezent. Explicaţiile editorilor : «Nu avem bani» nu explică nimic în afară de teama lor de a nu se arăta “prea aproape de Goma”.
Asta este. Şi nu este bine.

Am reluat relaţiile cu Daniela Goma, după tradiţionala criză-de-uitare (a ei).
Pentru a câta oară am fost impresionat de legătura creată între Daniela şi Ana. Ei, da: cea-mică este nepoata celei-mari. Ana a găsit că Dana seamănă şi cu Filip, când era el mic…

Xiti mă consolează cum poate: ieri am avut de câte trei ori mai mulţi vizitatori pentru “Din calidor”, pentru “Arta refugii”, pentru “Săptămâna Roşie” - în aceeaşi ordine le voi înregistra.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Tot ieri am avut 4 vizitatori din Basarabia şi 2 din Israel.

*

Îmi scrie Ovidiu Creangă, de la Toronto:

Şcoala din Mana nu se desfiinţează!

Un sfârc de explicaţie: penru că… se introduce gazul în sat şi copiii nu vor căuta căldura în ale părţi…

Aşa să fie!

Vineri 25 iunie 2010

Din *Basarabia literară*:

"28 IUNIE 1940 - ZI A OCUPAŢIEI SOVIETICE SI A COMEMORĂRII VICTIMELOR REGIMULUI TOTALITAR COMUNIST.

June 25th, 2010

Presedintele interimar al Republicii Moldova Mihai Ghimpu a semnat astazi decretul privind declararea zilei de 28 iunie 1940 drept Zi a ocupatiei sovietice. Potrivit decretului, anual, la 28 iunie, in Republica Moldova va fi consemnata Ziua ocupatiei sovietice si a comemorarii victimelor regimului totalitar comunist.

Conform Decretului prezidential, in aceasta zi, in toate localitatile republicii vor fi coborite in berna drapelele de stat, organizate depuneri de flori la mormintele, monumentele si memorialele victimelor ocupatiei sovietice si ale regimului comunist totalitar, iar la ora 10.00 va fi pastrat un moment de reculegere.

Decretul mai stipuleaza ca in aceasta zi, autoritatile publice, intreprinderile si organizatiile vor renunta la desfasurarea actiunilor distractive de masa, iar in toate institutiile de invatamint, in taberele de intremare si de odihna va fi organizata o ora a memoriei.

In aceasta ordine de idei, se recomanda redactiilor publicatiilor periodice, agentiilor de presa, posturilor de radio si de televiziune sa tina cont de specificul zilei de 28 iunie la editarea numerelor curente ale publicatiilor, la difuzarea informatiilor si la formarea programelor din aceasta zi.

Decretul mai stipuleaza ca Primaria municipiului Chisinau sa initieze procedura de edificare in Piata Marii Adunari Nationale, in fata sediului Guvernului, a monumentului in memoria victimelor ocupatiei sovietice si ale regimului totalitar comunist, iar pina la edificarea monumentului in memoria victimelor ocupatiei sovietice si ale regimului totalitar comunist, in municipiul Chisinau, ceremoniile de comemorare si depunerea de flori vor avea loc in Piata Marii Adunari Nationale, unde Primaria va instala, provizoriu, in ziua de 28 iunie 2010, o piatra comemorativa.

Decretul prezidential mai stipuleaza ca Federatia Rusa, in

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

calitatea sa de succesor de drept al Uniunii Sovietice, sa-si retraga neconditionat, urgent si transparent trupele si armamentul de pe teritoriul Republicii Moldova, informează Serviciul de presa al Presedintelui R.Moldova."

Brava, măi băieţi! Tot vouă, dintre români, vă este dat să deschideţi primii gura şi să spuneti adevărul-adevărat privitor la "ajutorul" frăţescovietic în Basarabia, Bucovina de Nord, In Herţa, iar după 23 august 1944 în restul României.

*

Cum percep eu eventuala apariţie a volumului **Scrìsuri 1**:

Ca pe o vizită la piramide. Unde plimbăreţul-vizitator (ba chiar răsfoitor!) poate exclama:

«Ce măreţe sunt ele, domnule! Mari - şi groase…»

Sau/şi:

«Dar ce reprezintă (conţin, vorba lui Brucan) dânsele?»

Ce să conţină: ia, acolo neşte conţinuturi, dar care, vorba ardeleanului: s-au cam perimat-între-timp.

Încurajator, nu? Ba chiar oblojitor.

*

Mi-a scris Gelu Tofan : ei au început, la studioul lor, înregistrarea de probă a "Culorii…". Îmi va trimite un eşantion.

Mi-a venit inima la loc. Filip crede că cel mai târziu marţea viitoare (în 29 iunie!) va comanda "sculele".

Sâmbătă 26 iunie 2010

I-am scris lui Gelu Tofan că ei, la Bucureşti, pot continua înregistrarea "Culorii…", eu voi fi ocupat până-n gât (şi ce plăcută va fi acea ocupaţiune!) cu "Din calidor".

Tot azi am introdus "predoslovia" cu vestea-bună, tot de O. Creangă transmisă: nu se mai desfiinţează Şcoala din Mana.

Eu am făcut legătura cu o altă informaţie, tot de la O. Creangă: se introduc gazele şi în Mana, deci copiii nu vor mai fi obligaţi să caute… căldură în satele învecinate.

Ce bune, ce bune sunt veştile - în sfârşit! - bune!

*

Dana, strănepoată-mea… Ce diavoliţă! De unde va fi învăţat ea, la şaptesprezece ani, toate acestea?

De unde! De ce să le înveţe? Le ştia din noaptea timpurilor, aşa ne-au perpetuat ele speţa.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Duminică 27 iunie 2010

Altă noapte udă, frământată, istovitoare. Am senzaţia că pe măsură ce sunt mai apropiat de momentul în care voi avea sculele de înregistrare, mă golesc de ultimele puteri. Până atunci strâng din toate şi aştept. Cam o săptămână.

Îmi trimite A. Juraveli:

COMISIA PENTRU STUDIEREA ŞI APRECIEREA REGIMULUI COMUNIST TOTALITAR DIN REPUBLICA MOLDOVA - RAPORT ANALITIC

Excelenţei Sale,
Domnului Mihai GHIMPU,
Preşedinte interimar al Republicii Moldova,
Preşedinte al Parlamentului Republicii Moldova
Chişinău, 2010

La 14 ianuarie curent, prin Decretul Preşedintelui interimar al Republicii Moldova, a fost formată Comisia pentru studierea şi aprecierea regimului comunist totalitar din Republica Moldova.

În urma valorificării istoriografei din perioada comunistă şi post-comunistă, a literaturii istorice apărute în străinătate, precum şi a unui vast volum de documente de arhivă, multe dintre care au fost accesate în premieră, Comisia a propus o sinteză cuprinzătoare asupra epocii totalitare comuniste cuprinse între anii 1917 / 1924 şi 1991. Această epocă are ca puncte de reper instaurarea dictaturii comuniste în Republica Autonomă Sovietică Socialistă Moldovenească (RASSM) din cadrul Ucrainei Sovietice, în stânga Nistrului, transplantul de sistem comunist pe malul drept al Nistrului, în Basarabia, în 1940, odată cu ocuparea militară a acestui teritoriu de către maşina de război a Uniunii Sovietice, reocuparea acestui teritoriu în 1944, restabilirea şi consolidarea regimului totalitar de tip sovietic, anchilozarea şi năruirea acestuia odată cu ieşirea din captivitatea comunistă a popoarelor însetate de libertate şi prăbuşirea URSS în 1991.

Potrivit constatărilor Comisiei, experimentul bolşevic totalitar a fost iniţiat pe malul stâng al Nistrului, ca parte a URSS, în timp ce pe malul drept, în Basarabia românească, se puneau bazele unei democraţii incipiente, astfel că Nistrul a despărţit nu atât două maluri sau două state, cât două sisteme: unul democratic şi altul totalitar. Secolul XX a demonstrat că totalitarismul nu numai că este incompatibil cu valorile democratice, el este duşmanul de moarte al democraţiei. Un regim totalitar reprezint? antipodul unei democraţii. Acest regim este unul opresiv şi represiv, cu o ideologie de stat oficială, care se sprijină pe un singur partid politic, aşa-numitul Partid Unic, în frunte cu „marele conducător”, pe o poliţie secretă omniprezentă şi care deţine monopolul asupra economiei, culturii şi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

informaţiei. În pornirea dictaturii bolşevice de a întemeia o lume nouă, bazată pe criterii de clasă şi pe ura de clasă, fostei Republici Autonome Sovietice Socialiste Moldoveneşti i s-a rezervat un rol aparte. Formarea acestei entităţi la frontierea pe Nistru cu România trebuia să servească planurilor sovietice de anexare a Basarabiei şi, în acelaşi timp, să contribuie la extinderea spaţiului revoluţiei mondiale proletare în direcţia Balcanilor. O serie de mărturii documentare din cele mai diverse probează cu toată claritatea atitudinea ostilă şi agresivă a regimului bolşevic şi a Internaţionalei a III-a Comuniste faţă de Basarabia românească, intenţia exportului de revoluţie pe orice căi posibile. Deşi prezentată ca o entitate de stat autonomă, RASS Moldovenească a fost în realitate un „cap de pod" în planurile expansioniste sovietice, evoluând din 1924 până în 1940 spre îngustarea drastică a caracteristicilor proprii unei pretinse entităţi de stat, spre statutul unei regiuni obişnuite a Ucrainei Sovietice.

În RASSM, ca peste tot în URSS, puterea partidului unic bolşevic, a aparatului de partid şi administrativ, se baza pe o sumă de principii care încălcau brutal drepturile fundamentale ale omului. Între acestea fiind: anularea proprietăţii private şi „socializarea" mijloacelor principale de producţie şi a produsului muncii, un vast aparat represiv pentru constrângerea cetăţenilor şi menţinerea puterii, inhibarea personalităţii, conştiinţei şi iniţiativei civice, un sistem de control total şi denunţ general, izolarea de lumea externă. La acestea se adaugă: atribuirea unui rol hipertrofiat ideologiei comuniste şi promovarea unei multitudini de falsuri şi mituri, în scopul educării maselor în spiritul credinţei oarbe în „conducătorul" unic, în „justeţea" liniei partidului şi infailibilităţii acestuia, propaganda privind caracterul temporar al greutăţilor, datorate „uneltirilor" duşmanilor interni şi externi ai statului sovietic, promisiunea mincinoasă privind „raiul comunist" care urma să fie construit cât de curând.

Regimul totalitar bolşevic a transformat republica autonomă de peste Nistru într-un adevărat poligon pentru efectuarea celor mai oribile experimente politice, sociale, economice, culturale şi identitare. Comisia a efectuat o radiografie a acestor politici şi practici totalitare, derulate în anii 1924-1940 în RASS Moldovenească, şi a evaluat natura şi costurile lor.

Colectivizarea forţată de la începutul anilor '30, prin aplicarea constrângerii şi violenţei în raporturile dintre regimul bolşevic şi ţărănime, prin instrumentarea unor măsuri administrative şi de excomunicare împotriva ţăranilor înstăriţi, prin asmuţarea ţăranilor săraci şi mijlocaşi împotriva aşa-numitor „culaci", s-a soldat cu anularea proprietăţii private la sat, cu un nou război civil împotriva ţăranilor, cu foametea înspăimântătoare din anii 1932-1933. La 7 august 1932, când foametea făcea ravagii în Ucraina, intra în vigoare faimoasa Lege „despre cele cinci spice de grâu", în redacţia lui I. Stalin, care chiar şi pentru cele mai mici furturi prevedea împuşcarea şi, doar în cazuri destul de rare, era prevăzută o pedeapsă mai „blândă" – 10 ani de închisoare. Legea a lovit sălbatic în ţăranii înfometaţi care, în situaţia

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

disperată în care s-au pomenit din cauza politicilor criminale de rechiziţie, erau condamnaţi să recurgă la furtul din averea colhozurilor, pentru a se salva de la moarte. La 27 decembrie 1932 a fost instituit sistemul de paşapoarte sovietice, dar, numai pentru populaţia urbană, nu şi pentru ţărani, care erau condamnaţi să moară în satele lor, rămase fără nici o rezervă de cereale.

Foametea cumplită, represiunile şi deportările operate de autorităţile comuniste, au generat un exod masiv de populaţie – fuga peste Nistru, în România. Pentru curmarea acestui exod, care constituia o dovadă concludentă a eşecului catastrofal al politicilor promovate de autorităţile comuniste, s-a recurs la fortificarea pazei frontierei sovietice, însoţită de utilizarea armelor contra transfugilor înfometaţi. În 1932, Comitetul pentru Ajutorarea Refugiaţilor Transnistreni a expediat Ligii Naţiunilor, un memoriu în care se menţiona:

„*...Neavând din ce alege, ei îşi părăsesc pământurile şi căminele lor strămoşeşti şi în disperarea oarbă de a-şi salva singura avere ce le-a mai rămas pe lume, darul lui Dumnezeu, viaţa, se aventurează să fugă peste Nistru, în România.... Regimul sovietic, însă, nu ştie de milă şi astfel moldovenii fugari sunt împuşcaţi în masă cu mitralierele, cu zecile, cu sutele, fără nici o cruţare pe tot lungul Nistrului...”*. (s.m.).

Numărul victimelor foametei din anii 1932-1933 din RASSM n-a fost stabilit, deocamdată, cu exactitate, fiind vorba de zeci de mii de oameni.

Marea Epurare din anii ‘30 din URSS a lovit din plin şi în RASS Moldovenească. Mecanismul terorii în masă nu făcea distincţii între victime, nu admitea indulgenţe. Sub ghilotina aşa-numitei „Troika speciale”, au căzut unii după alţii ţărani, intelectuali, muncitori, preoţi, oameni nevinovaţi care nu au avut parte nici de un proces de judecată, nici de o înmormântare creştină. Victime deveneau înşişi responsabilii din ierarhiile de partid şi administrative. Originea socială „burgheză”, statutul de „culac”, întreţinerea contactelor cu rudele din „ţările capitaliste” serveau drept capete de acuzare ca „duşman al poporului” la adresa oricui. Răspunzând comandamentelor politice ale Partidului Comunist, organele de represiune ale regimului se întreceau să condamne nu pentru infracţiuni reale, ci pentru infracţiuni inventate, nesocotind legile şi dreptul uman, semănând în urma lor moarte, durere şi umilinţă.

Comisia a demonstrat că regimul totalitar comunist se face responsabil de crime culturale, împotriva spiritului şi identităţii moldovenilor de peste Nistru şi, ulterior, după 1940, a celor din Basarabia, prin impunerea unei „limbi” literare moldoveneşti contrafăcute, conform unor principii aberante „de clasă”, şi prin inventarea, în lipsa oricăror resorturi istorice şi etnoculturale, a unei „naţiuni” moldoveneşti, distincte de cea română. Regimul comunist se face vinovat de reprimarea şi mutilarea conştiinţei noastre naţionale, de suprimarea spiritului nostru liber, de orchestrarea unui război cultural, identitar, propagandistic şi informaţional în toată legea împotriva fraţilor de pe cele două maluri ale Nistrului, împotriva fraţilor de pe cele două maluri ale Prutului, cu

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

consecinţe dramatice pentru integralitatea noastră lingvistică şi etnoculturală. Or, nimic nu poate fi mai tragic decât un război între fraţi, nimic nu poate fi mai criminal.

În 1989, când s-au împlinit 50 de ani de la declanşarea celui de-al Doilea Război Mondial, Congresul Deputaţilor Poporului din URSS a condamnat semnarea Protocolului adiţional secret sovieto-nazist din 23 august 1939 prin care se delimitau sferele de influenţă din Estul Europei pe contul unor terţe ţări, declarându-l caduc din momentul semnării. La 23 iunie 1990 Sovietul Suprem al RSS Moldova a denunţat Pactul sovieto-nazist şi protocolul adiţional secret şi consecinţele lui pentru Basarabia şi Nordul Bucovinei. Reiterând această poziţie, în baza unor analize şi date riguros documentate, Comisia subliniază că la 28 iunie 1940 URSS a comis un atentat asupra integrităţii teritoriale a României, un act de ocupare militară şi politică a Basarabiei, Nordului Bucovinei şi ţinutului Herţa, contrar voinţei populatiei din aceste teritorii, prin dictat şi ameninţarea cu recurgerea la forţă, un act nedrept de anexiune teritorială. În teritoriile anexate cu forţa la URSS s-a realizat piesă cu piesă un transplant de sistem sovietic, s-a reprodus regimul terorii, al propagării urii de clasă şi al ideologiei inumane a Partidului Comunist Unic. Formarea Republicii Sovietice Socialiste Moldoveneşti, printr-o decizie arbitrară formală a Sovietului Suprem al URSS, în afara teritoriului naţional şi reducerea la tăcere a vocii oamenilor, prin desconsiderarea literei Constituţiei sovietice, care nu prevedea dreptul URSS de a forma noi republici, ci doar de a admite în federaţia sovietică, a fost o consecinţă directă a acestui act de ocupaţie. Ruperea în bucăţi a Basarabiei, a teritoriului şi a corpului uman concrescut de secole cu spaţiul dintre Prut şi Nistru, în contradicţie cu adevărul istoric şi cu realităţile etnice existente în acea vreme, se înscrie în seria de acte abuzive comise de regimul totalitar comunist împotriva unei mari colectivităţi de oameni.

Comisia a constatat că în 1940-1941 în Basarabia au fost repetaţi anii 1937 şi 1938, anii Marii Terori din Uniunea Sovietică, reluaţi apoi în anii postbelici. Organele sovietice de represiune au lovit cu bestialitate în puţinii intelectuali şi fruntaşi ai vieţii publice rămaşi între Prut şi Nistru, condamnându-i la ani grei în gulagurile staliniste, soarta scriitorului Nicolae Costenco servind drept exemplu dramatic al modului în care Sovietele au urmărit să anihileze cugetul liber, au efectuat execuţii sumare, dosind urmele asasinării a sute şi mii de oameni nevinovaţi în subsolurile NKVD sau în gropile cu var. Omorurile în masă, impunerea unor taxe şi impozite sufocante ţăranilor, prigoana preoţilor şi Bisericii, anularea limbii române şi interzicerea alfabetului românesc, inversarea scării valorilor şi instaurarea unei atmosfere de frică şi teroare generalizate au fost alte efecte ale actului de ocupaţie sovietică din 28 Iunie 1940.

În urmă cu aproape 70 de ani, în noaptea de 12 spre 13 Iunie 1941, plânsetul şi jalea s-a aşternut peste Basarabia. Fruntea comunităţilor locale, pilonii de rezistenţă din tată în fiu ai satelor noastre moldoveneşti, ucraineşti, găgăuze, bulgăreşti, ruse sau mixte, ai

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

târguşoarelor evreieşti, familii întregi, bărbaţi, femei, copii şi bătrâni, din Basarabia şi până în Nordul Bucovinei, au fost urcaţi cu baionetele la spate în vagoanele de vite şi duşi spre întinsurile Siberiei, de unde mulţi nu s-au mai întors. Documentele de arhivă consultate de membrii Comisiei relevă date cutremurătoare: până şi noi-născuţii în „bou-vagonul" sovietic erau trecuţi şi ei, alături de părinţii lor, pe lista „duşmanilor poporului"(!...). Operaţiunea de deportare a fost iniţiată, autorizată şi supervizată de Biroul Politic al CC al PC(b) din toată Uniunea, iar structurile de partid, de Securitate şi de Interne ale URSS şi ale RSSM au fost baza logistică a mecanismului represiv. Cu regret, o parte din executanţii operaţiunii de deportare din 12-13 iunie 1941 au fost recrutaţi dintre localnici, în marea lor majoritate, delatori şi oportunişti, elemente declasate, care urmăreau un beneficiu strict personal.

La indicaţiile exprese ale Biroului Politic al CC al PCUS, Consilului de Miniştri al URSS şi al Ministerului Securităţii de Stat al URSS, maşina totalitară sovietică de tocat oameni şi popoare va mai lovi încă de două ori în plină forţă în populaţia din RSS Moldovenească: la 6 iulie 1949, în urma adoptării Hotărârii strict secrete a Consilului de Miniştri al RSSM Nr. 509 din 28 iunie 1949 cu privire la deportarea din RSS Moldovenească a familiilor chiaburilor, foştilor moşieri şi a marilor comercianţi, şi la 1 aprilie 1951, în baza Hotărârii Consiliului de Miniştri al RSSM din 24 martie 1951 cu privire la confiscarea şi utilizarea averii celor deportaţi de pe teritoriul RSS Moldoveneşti, fiind vizat aşa-numitul „contingent antisovietic" al confesiunii „Martorii lui Iehova". Operaţiunile de deportare au fost planificate de organele de represiune ca nişte operaţiuni militare în toată regula împotriva populaţiei civile. Culmea justiţiei de tip sovietic a fost că oamenii mai întâi erau ridicaţi de la vetrele lor, deportaţi dincolo de munţii Ural, după care li se dresau dosare penale de „duşmani ai poporului"(!). Creierul acestor „crime împotriva umanităţii", după cum le-a calificat Sovietul Suprem al RSS Moldova la 23 iunie 1990, a fost conducerea de partid, factorul oficial împuternicit cu luarea unei decizii – Consiliul de Miniştri al RSSM, iar executanţi – organele de securitate, de interne şi de justiţie ale URSS şi ale RSSM.

Comisia pentru studierea şi aprecierea regimului comunist totalitar a evaluat numărul persoanelor deportate şi supuse represiunilor în anii 1929-1951 la peste 90 de mii de persoane.

Un efect scontat al deportării din 1949 a fost înregimentarea accelerată şi masivă a ţăranilor în colhozuri, aşa-numita colectivizare sau „ofensivă decisivă a socialismului asupra satului" dintre Prut şi Nistru. Legarea ţăranului de glia colhoznică, prin dictatul regimului bolşevic, a avut drept urmare lichidarea proprietăţii private şi pierderea sentimentului de iniţiativă economică la sate, desţărănirea şi dezmoştenirea clasei ţăranilor. Odată cu încheierea colectivizării, a fost instituit un mecanism special al relaţiilor de producere şi repartiţie, mecanism care permitea statului sovietic să controleze în totalitate producţia agricolă, ţăranii primind de la stat doar minimul necesar pentru a supravieţui şi a munci din greu pe terenurile colhoznice.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Concluziile Comisiei atestă că foametea cumplită din anii 1946-1947 nu a fost o consecinţă nemijlocită a secetei, ci a politicii economice şi sociale a regimului totalitar comunist faţă de populaţia din RSS Moldovenească, a sistemului sovietic de acces la produsele alimentare. Conform datelor statistice acumulate de Comisie, în urma foametei au decedat circa 200 de mii de oameni. Vina pentru decesele în masă din cauza foametei revine atât lui I.Stalin şi conducerii sovietice de la Kremlin, cât şi Biroului CC al PC(b) din toată Uniunea pentru pentru RSS Moldovenească, preşedinte – V. Ivanov, Comitetului Central al PC(b) din Moldova în frunte cu prim-secretarul N. Salogor, Consiliului de Miniştri al RSSM, în frunte cu preşedintele acestuia, N. Coval, împuternicitului Consiliului de Miniştri al URSS pentru colectările de cereale în RSSM, A. Sîci, altor responsabili din structurile de partid şi administrative, care au decis destinul oamenilor simpli. Anume vârfurile Partidului Comunist se fac vinovate de rechiziţionarea inumană a ultimelor produse agricole, rămase prin podurile caselor, lăsând familiile înfometate fără o fărâmă de pâine pe masă, ceea ce a constituit cauza principală a îmbolnăvirii şi deceselor în masă. Prin politica promovată în anii 1946-1947, ca şi în anii următori, autorităţile sovietice ignorau cu desăvârşire viaţa şi dreptul la viaţă al omului, normele morale fundamentale, obligatorii pentru instituţiile unui stat. Foametea din RSSM a fost un fenomen provocat prin politica regimului comunist, a fost o crimă monstruoasă de care acesta se face direct vinovat. Pentru această crimă, comisă premeditat împotriva populaţiei paşnice, a copiilor şi bătrânilor, a oamenilor în plină vârstă, de toate etniile şi confesiile, regimul totalitar comunist trebuie condamnat moral, politic şi juridic.

Activitatea desfăşurată de Comisia pentru studierea şi aprecierea regimului comunist totalitar este (şi) un prilej pentru omagierea personalităţilor care au reprezentat onoarea şi demnitatea noastră în acele vremuri de teroare. Primele manifestări de rezistenţă antisovietică s-au înregistrat îndată după ocuparea Basarabiei la 28 Iunie 1940. O mărturie în acest sens sunt acţiunile de rezistenţă ale membrilor organizaţiei clandestine a unor tineri din Orhei, care au militat împotriva ocupantului sovietic, în apărarea libertăţii, limbii române şi valorilor noastre naţionale. Pe parcursul anilor 1945-1953, pe teritoriul raioanelor Bravicea, Călăraşi, Corneşti, Chişcăreni, Chiperceni, Orhei, Răspopeni, Rezina, Susleni, Sângerei, Teleneşti a fost înregistrat un număr considerabil de acţiuni armate împotriva instituţiilor de stat şi activiştilor locali, întreprinse de către membrii grupului în frunte cu faimosul Filimon Bodiu, de către organizaţiie clandestine „Armata Neagră” şi „Partidul Democrat Agrar”. Una dintre cele mai mari şi mai bine organizate formaţiuni de rezistenţă antisovietică în zonele rurale, „Partidul Democrat Agrar”, a activat (în anii 1950-1953) sub conducerea lui Simion Zlatan, originar din satul Popenchi, Rîbniţa, şi Vasile Odobescu, originar din satul Cuizăuca, Chiperceni. La Soroca s-a înfiripat organizaţia „Arcaşii lui Ştefan”, în raioanele Chişinău, Hânceşti şi Cărpineni a activat o altă organizaţie conspirativă anticomunistă –

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

„Partidul Libertăţii", iar la Bălţi – „Uniunea Democratică a Libertăţii". Combatanţii căzuţi pradă organelor de represiune au fost condamnaţi la moarte sau la privaţiune îndelungată de libertate, iar propaganda comunistă a urmărit să-i compromită şi să le şteargă numele din memoria noastră colectivă. Astăzi a sosit momentul să ne plecăm fruntea în memoria acestor oameni simpli, al căror efort şi sacrificiu manifestate în încleştarea inegală, de moarte, cu regimul comunist pentru libertatea şi demnitatea umană este impresionant.

Nu trebuie să-i uităm nici pe cei care, în bătălia cu obscurantismul şi cenzura sovietică, i-au readus în manualele şcolare pe Mihai Eminescu, Vasile Alecsandri, Ion Creangă, au afirmat latinitatea limbii, culturii şi fiinţei noastre naţionale într-o epocă în care orice gest în acest sens era pasibil de excomunicarea din sânul societăţii sau de pedeapsa cu ani grei de privaţiune de libertate. Un Panteon al istoriei şi culturii noastre ar trebui să-i includă pe: Vasile Coroban, George Meniuc, Grigore Vieru, Vlad Ioviţă, Vasile Vasilache, Ion Vasilenco, Gheorghe Vodă, Mihai Grecu, Emil Loteanu, Lidia Istrati, Ion Vatamanu şi mulţi alţii. Un exemplu de verticalitate intelectual?, de rezistenţă prin cultură şi de apărare a limbii noastre române îl reprezintă operele scriitorilor: Ion Druţă, Dumitru Matcovschi, Mihai Cimpoi, Serafim Saca, Petru Cărare, Nicolae Dabija, Ion Hadârcă, Valentin Mândâcanu, Vladimir Beşleagă şi alţii. Fapta temerară a muncitorului Gheorghe Muruziuc, care în noaptea de 28 iunie 1966, a arborat Tricolorul de-asupra Fabricii de Zahăr din Alexăndreni, raionul Sângerei (rămas acolo timp de 5 ore), protestul Liliei Neagu şi Asei Andruh din 1970 împotriva rusificării şi deznaţionalizării, activitatea Frontului Naţional Patriotic de eliberare de sub ocupaţia sovietică, din care făceau parte Alexandru Usatiuc –Bulgăr şi colaboratorii săi apropiaăi Gheorghe Ghimpu şi Valeriu Graur, alte manifestări cu caracter civic şi naţional, precum şi mişcarea de emancipare naţională din anii '80 punctează o linie de rezistenţă, atât cât a fost, care trece ca un fir roşu prin toată perioada sovietică. Meritul acestor personalităţi este imens: ele ne-au ţinut trează conştiinţa noastră de sine, ne-au învăţat că dincolo de nevoia omului de adaptare la mediu şi la condiţiile înconjurătoare, după cum au procedat mulţi dintre noi, există valori şi idealuri perene.

În vremurile grele ale inchiziţiei comuniste ne-am potolit setea de adevăr, ţinându-ne urechea strâns lipită de aparatele de radio pentru a prinde undele Europei Libere, BBC-ului, ale Radio Vatican şi Radio Libertatea. Nimeni şi nimic nu a putut să ne forţeze să renunţăm la nevoia de a ne rupe din universul carceral spiritual, nici regimul cu toată armata sa de opresiune, nici un asemenea „campion al deznaţionalizării", ca Ivan Bodul, prim-secretar al CC al PCM în anii 1961-1980.

În centrul investigaţiilor Comisiei s-au aflat şi aspectele sociale şi economice ale evoluţiilor din RSS Moldovenească. Comisia nu a trecut cu vederea procesele de industrializare şi urbanizare sau cadrul de asistenţă socială oferit din partea statului sovietic cetăţeanului simplu.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Ceea ce relevă, concluziile Comisiei este că industria RSSM devine total dependentă de centrele industriale ale URSS, din care, în schimbul produselor agricole şi producţiei industriei alimentare, se importau petrol şi cărbune, fontă şi oţel, mase plastice şi metale neferoase, tractoare, camioane şi automobile, excavatoare şi maşini agricole, maşini-unelte şi utilaje industriale, obiecte de consum popular. În situaţia în care producţia republicii nu se dezvolta pe o bază proprie, ci pe materia primă importată, dreptul RSS Moldoveneşti la o existenţă independentă era o ficţiune. Mai mult decât atât, majoritatea întreprinderilor industriale şi, totodată, cele mai rentabile, au fost amplasate pe teritoriul fostei RASSM, ceea ce constituia, de asemenea, rezultatul unei politici cu bătaie lungă. Deţinând pârghiile de conducere, ministerele panunionale şi unional-republicane au promovat politica afluenţei masive pe teritoriul RSSM a populaţiei din exteriorul republicii, adusă pentru construcţia unor noi întreprinderi industriale în condiţiile unui surplus local de forţe de muncă. Această politică a condus la reducerea substanţială a cotei populaţiei autohtone în sfera industrială, la devalorizarea statutului limbii, culturii şi tradiţiilor noastre în diverse ramuri ale economiei, la instruirea, în instituţiile de învăţământ superior şi mediu, preponderent, sau chiar exclusiv, în limba rusă. În urma „industrializării rapide", s-a ajuns, pe de o parte, la înglobarea rigidă a RSSM în complexul militar-industrial panunional, la aservirea industriei locale resurselor de materii prime ale URSS şi finanţarea ei centralizată, iar pe de altă parte, la grave dezechilibre etnodemografice.

Consecinţele ecologice ale politicii social-economice promovate de regimul comunist pe parcursul deceniilor postbelice au fost, de asemenea, dezastruoase.

Ar putea urma replica oponenţilor noştri: oamenii aveau un serviciu, o pensie asigurată, servicii medicale de stat, învăţământul era gratuit. Aşa este. Statul socialist şi-a asumat rolul de filantrop paternal, dar acest paternalism era al unui stat producător al iresponsabilităţii şi dependenţei indivizilor atât în domeniul vieţii publice, cât şi în cel al vieţii private. Or, într-un stat totalitar, egalitatea poate fi maximizată doar pe seama libertăţii, astfel încât egalitatea şi fraternitatea autentică sunt distruse. Iată de ce, trecutul totalitar nu ne poate oferi soluţii pentru prezentul şi viitorul nostru şi al copiilor noştri.

Principalul pilon al regimului totalitar comunist a fost Partidul Comunist Unic care a confiscat autoritatea publică. Conducerea de partid a comandat şi a comis crime în masă, represiuni şi deportări calificate drept crime împotriva umanităţii, a instrumentat o ideologie represivă, a exercitat un control cvazitotal asupra societăţii şi indivizilor aparte. Partidul Comunist şi organele sale de represiune sunt principalii responsabili de toate ororile produse în epoca sovietică. Obedient ordinelor conducerii PCUS, CC al PCM s-a opus până în ultimul moment procesului de suveranizare şi dobândire a independenţei de stat a Republicii Moldova, fiind declarat, după puciul din august 1991 de la Moscova, în afara legii.

Comisia a stabilit că Republica Moldova de astăzi este rodul şi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

rezultatul mişcării de emancipare democratică şi naţională de la sfârşitul anilor ‘80 ai secolului trecut, este expresia actului de voinţă politică de secesiune de fosta URSS şi de integrare plenară în lumea liberă şi democratică.

Comisia a efectuat o inventariere a crimelor, ororilor, atrocităţilor abuzurilor şi nedreptăţilor comise de regimul totalitar comunist între anii ‘20 – ‘90 ai secolului XX, care include:

1) extinderea dictaturii Partidului Comunist Unic în zonele incluse în RASS Moldovenească şi misiunea de subminare şi subversiune a acestei entităţi în raport cu România şi populaţia din Basarabia, de cap de pod al revoluţiei mondiale bolşevice;

2) instituirea unui mecanism diabolic de represiune (CeKa, GPU, OGPU, NKVD, NKGB, MGB, KGB, Justiţie şi Procuratură) şi aplicarea terorii în masă;

3) decretarea şi aplicarea unei legislaţii discriminatorii antiumane;

4) impunerea unei ideologii a urii de clasă, a urii faţă de fiinţa şi demnitatea umană, exacerbarea propagandei anticreştine şi a xenofobiei;

5) mutilarea spirituală a moldovenilor prin impunerea unei limbi artificiale, străine de limba română, şi a unei identităţi contrafăcute ideologic;

6) interzicerea cugetului liber, a dreptului de asociere, a liberei iniţiative, exterminarea şi marginalizarea intelectualităţţii;

7) lichidarea ţărănimii ca clasă prin colectivizarea forţată şi deportările de la începutul anilor ‘30 ai secolului XX;

8) foametea cumplită din anii 1932-1933;

9) declanşarea represiunilor împotriva aşa-numitelor „elemente antisovietice” şi „naţionaliste” de la mijlocul anilor ‘30 ai secolului trecut, deportarea şi exterminarea în masă a oamenilor prin deciziile unor instituţii extrajudiciare, ale aşa-numitelor „troika”;

10) ocuparea, prin dictat, la 28 Iunie 1940 a Basarabiei, Nordului Bucovinei şi Ţinutului Herţa în urma tranzacţiei sovieto-germane din 23 august 1939 şi a înţelegerilor secrete ulterioare dintre URSS şi Germania nazistă;

11) realizarea unui transplant de sistem sovietic în teritoriile româneşti ocupate şi impunerea cu forţa a regimului totalitar comunist;

12) aplicarea terorii împotriva fruntaşilor vieţii publice, intelectualilor, slujitorilor cultelor şi oamenilor simpli rămaşi în teritoriile ocupate, comiterea unor asasinate din motive de ură de clasă;

13) exodul forţat al zecilor de mii de oameni, intelectuali, în primul rând, din teritoriile ocupate de URSS;

14) formarea abuzivă a RSS Moldoveneşti şi sfârtecarea teritorială a Basarabiei;

15) interzicerea alfabetului românesc şi a limbii române şi impunerea alfabetului rusesc, prin Hotărârea Consiliului Comisarilor Poporului al URSS din 11 noiembrie 1940;

16) anularea abuzivă a dreptului la cetăţenia română prin Decretul

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Prezidiului Sovietului Suprem al URSS cu privire la restabilirea cetăţeniei sovietice de către locuitorii Basarabiei şi la dobândirea ei de către locuitorii Bucovinei de Nord din 8 martie 1941;

17) deportarea în regiunile îndepărtate ale URSS a zecilor de mii de oameni nevinovaţi la 13 iunie 1941;

18) mobilizările forţate antebelice şi postbelice a zecilor de mii de tineri pe şantierele de muncă (FZO) din URSS şi înrolarea lor în Armata Sovietică;

19) arestările şi epurările operate de organele sovietice de represiune în primii ani postbelici;

20) foametea organizată din 1946-1947;

21) deportarea în regiunile îndepărtate ale URSS a zecilor de mii de oameni nevinovaţi la 6 iulie 1949;

22) lichidarea proprietăţii private, confiscarea bunurilor materiale ale ţăranilor şi colectivizarea satului;

23) prigoana împotriva Bisericii şi a slujitorilor cultelor, închiderea, profanarea şi demolarea locaşurilor de cult;

24) deportarea pentru credinţă în regiunile îndepărtate ale URSS la 1 aprilie 1951 a credincioşilor confesiunii „Martorii lui Iehova”;

25) ofensiva ideologică şi propagandistică împotriva scriitorilor şi valorilor noastre naţionale;

26) sovietizarea, rusificarea şi deznaţionalizarea populaţiei prin sistemul de educaţie şi cultură, aparatul administrativ, mass-media şi propogandă;

27) manipularea şi deformarea conştiinţei identitare prin falsificarea istoriei, impunerea unor ritualuri, monumente şi simboluri străine firii noastre;

28) negarea identităţii româneşti a populaţiei majoritare şi inocularea românofobiei;

29) instrumentarea unui regim al „terorii memoriei”, al controlului, al constrângerilor şi al persecuţiilor individualităţii umane pentru cea mai mică încercare de gândire liberă în raport cu regimul totalitar comunist;

30) promovarea unei industrializări şi urbanizări de tip colonial, cu grave consecinţe pe plan etnodemografic;

31) înregistrarea unor mari dezechilibre ecologice şi a unor urmări nefaste pentru sănătatea populaţiei în urma experimentelor în sfera agriculturii bazate pe chimizarea şi concentrarea excesivă a producţiei agricole;

32) formarea unei caste privilegiate a aparatului de partid, a nomenclaturii care a confiscat şi a concentrat puterea absolută,a profitat de aceasta şi a parazitat pe spatele cetăţenilor simpli, servind interese străine.

Plecînd de la cele expuse, Comisia susţine ferm şi univoc că regimul totalitar comunist a fost de la început şi până în ultimul moment al existenţei sale un regim criminal şi represiv, abuziv şi inuman, lipsit de orice urmă de legitimitate. Transplantat din RASSM în Basarabia în urma unui act de dictat, acesta a fost totodată un regim de ocupaţie

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

străină sovietică, din acea clipă şi până la înlăturarea şi prăbuşirea sa în anii 1990-1991.

Comisia propune condamnarea oficială a regimului totalitar comunist din RASS Moldovenească şi RSS Moldovenească drept unul care a comis acte de genocid şi crime împotriva umanităţii, prin teroare în masă, represiune politică, foamete organizată, deportări, violarea demnităţii umane şi drepturilor fundamentale ale omului.

Comisia propune onorarea şi comemorarea tuturor victimelor regimului totalitar comunist, tuturor victimelor Holocaustului, tuturor celor care, în anii crunţi de teroare, represiune şi opresiune, au avut de pătimit, precum şi tuturor celor care în aceşti ani, prin fapta, verticalitatea şi cuvântul lor au opus rezistentă regimului totalitar comunist, punându-şi viaţa şi libertatea în pericol.

Având în vedere necesitatea debarasării de moştenirea grea a regimului totalitar comunist, a distanţării ireversibile de acest regim, în spiritul recomandărilor în materie ale Consiliului Europei, OSCE şi Uniunii Europene, Comisia formulează următoarele propuneri:

1) condamnarea regimului totalitar comunist din RASSM şi RSSM drept unul care a comis crime împotriva umanităţii, precum şi condamnarea morală a acţiunilor tuturor acelor persoane car au participat la comiterea crimelor regimului totalitar comunist;

2) interzicerea utilizării noţiunii de „comunist" şi a derivatelor acesteia în titulaturile formaţiunilor politice, în denumirile unor instituţii şi întreprinderi publice şi private, precum şi interzicerea utilizării şi propagării în scopuri politice în spaţiul public a simbolurilor totalitare, deopotrivă, comuniste şi naziste, în conformitate cu Rezoluţia OSCE din 2009 cu privire la reunirea Europei divizate prin promovarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Civile în sec. XXI;

3) elaborarea şi adoptarea neamânată a Legii Lustraţiei;

4) repunerea victimelor regimului totalitar comunist şi a urmaşilor lor în drepturile lor juridice, morale şi materiale depline prin amendarea cadrului juridic în vigoare sau adoptarea unei Legi noi;

5) eternizarea memoriei victimelor regimului totalitar comunist şi a participanţilor la mişcarea de rezistenţă prin ridicarea în oraşul Chişinău a unui complex memorial, deschiderea unor muzee locale, instalarea unor plăci comemorative în locurile comiterii crimelor şi ororilor comuniste;

6) declararea zilei de 23 august ca Zi Europeană a Comemorării Victimelor Regimurilor Totalitare şi Autoritare, care să fie marcată cu demnitate şi imparţialitate, în consens cu Rezoluţia din 2009 a Parlamentului European cu privire la conştiinţa europeană şi totalitarismul;

7) declararea zilelor de 13 iunie (1941), 6 iulie (1949) şi 1 aprilie (1951), în care au avut loc deportări masive, drept zile naăionale de comemorare a victimelor regimului totalitar comunist;

8) formarea unei comisii de experţi care să evalueze daunele materiale pricinuite de regimul totalitar comunist;

9) aprobarea unui program de stat pe termen lung privind investi-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

garea în profunzime a regimului totalitar comunist;

10) reorganizarea Arhivei Organizaţiilor Social-Politice din Republica Moldova în Arhiva Regimului Totalitar Comunist din Republica Moldova, cu transmiterea tuturor fondurilor de arhivă din depozitele speciale ale Ministerului de Interne, Serviciului de Informaţie şi Securitate, Ministerului Afacerilor Externe şi al Integrării Europene, a fondurilor Procuraturii Generale, precum şi a altor fonduri ce reflectă esenţa regimului totalitar comunist în fondurile arhivei respective şi asigurarea accesului neîngrădit la toate aceste fonduri;

11) crearea unui Institut de Studiere a Totalitarismului;

12) elaborarea unui manual de istorie a regimului totalitar comunist şi introducerea în sistemul de instruire şi educaţie preuniversitară a unui curs de istorie a totalitarismului;

13) încurajarea desfăşurării în mass-media a dezbaterilor publice privind esenţa inumană a regimurilor totalitare, comuniste şi naziste.

14) abrogarea Legii nr. 546-XV din 19 decembrie 2003 privind adoptarea Concepţiei politicii naţionale a Republicii Moldova, concepţia fiind una tributară trecutului şi ideologiei totalitare, incompatibilă cu parcursul european al societăţii noastre.

Avansând acest set de propuneri, Comisia subliniază că unele din ele pot fi realizate fără întârziere, altele într-un termen mediu sau îndelungat, importantă fiind continuarea sub diferite forme, în cadrul unor diverse instituţii – preuniversitare, universitare, de cercetare, mass-media etc. – a activităţilor iniţiate prin instituirea sa. Numai astfel vor putea fi obţinute rezultate reale în asanarea climatului social, politic şi moral din societate.

Comisia are convingerea că numai prin asumarea adevărului istoric ne vom putea simţi într-adevăr oameni liberi, vom fi mai puternici, mai deschişi către noi înşine şi către lumea externă, mai uniţi, vom avea mai multă încredere în forţele noastre şi în ziua de mâine, în viitorul nostru european.

Comisia face un apel la bunul nostru simţ şi la memoria noastră colectivă. Nu avem dreptul să uităm, nu avem dreptul să fim indiferenţi. Prin asumarea şi însuşirea adevărului istoric, nu vom permite niciodată nimănui să pună la îndoială dreptul nostru la o viaţă demnă şi liberă într-o societate liberă, prosperă şi democratică. O reconciliere civică este necesară, dar o reconciliere civică este posibilă numai prin asumarea adevărului istoric, oricât de greu şi de amar ar fi acesta.

Nădăjduiesc că tot băieţii-iştea, basarabenii or să spele păcatul laşităţii noastre naţionale.

Luni 28 iunie 2010

Încă o noapte udă, însă aceasta urzicată de ţânţari. A fost foarte cald ieri, azi ameninţă să se repete acelaşi scenariu neplăcut pentru bătrâni ca mine.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

M-am baricadat cu pânzeturile-mi din faţa geamului, a uşii-geam. Şi aştept. Să treacă vipia.

Marţi 29 iunie 2010

Sfinţii Petru şi Pavel.

Astă noapte a plouat şi pe noi ne-a bucurat. Căci ne-a răcorat.

Miercuri 30 iunie 2010

Ieri Filip a comandat sculele. Probabil vor veni sâmbătă - dacă nu luni. Până atunci mai citesc-recitesc textele de înregistrat.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

IULIE

Joi 1 iulie 2010

O manevră greşită şi, harşt!, mi s-a şters o pagină din jurnal.

"De la Tel Aviv am plecat în noaptea zilei care-a început, la o aruncătură de băţ mai spre vest, cu *atacul flotei (mai mult sau mai puţin) umanitare ce se-ndrepta spre Gaza"*(s.m.).

Aşa începe articolul Iuliei Popovici din *Obs. Cult*. - aşa l-am azvârlit: cum îndrăzneşte ţopiştina să scrie:"*atacul flotei (mai mult sau mai puţin) umanitare ce se îndrepta spre Gaza"*?

Deci, îngreţoşat de servilismu-i puturos, nu am citit mai departe: îmi ajungea. Deci nici replica, pe Forum a profesorului Alexandru Niculescu (o imensă şi plăcută surpriză):

"Iulia Popovici is back ! Alexandru Niculescu - 29 Iunie 2010, 14:33

. ..scapata ca prin urechile acului de atacul asupra flotei umanitare, cu istoria critica a sionismului in ghiare si chiar cu putin teatru, ca pretext.

1. Nu e de mirare dna I. Popovici ca la "International Exposure of Israeli Theatre" nu s-a auzit araba decit "contextual"; lipsea contextul dramaturgiei arabe. Asemenea si cu raspunsul la intrebarea daca exista sau nu teatru in Gaza; abia spre sfirsitul articolului intelegem ca era numai o intrebare retorica, raspunsul este afirmativ si iubitorii de teatru pot respira usurati.

2."„Pământul lui Israel" (referinţă biblică) e, politic, un concept sionist" Nu este sionist, nu este politic si nu este "o referinta". "Eretz Israel" asa este denumit teritoriul in limba ebraica si nu altfel. Tocmai ca "numele Palestina" dna I. P., este astazi un concept politic prin excelenta, adoptat in limba araba in ultimele decade ale sec 20 si inca fortat fonetic (araba nu are litera P); pina la aceasta data teritoriul in cauza se numeste "AL Sham" corespunzind suprafetei denumite de europeni "semiluna fertila". Al Sham, asa este denumit de catre calatorii si geografii arabi care fac referinta la acest tinut, inclusiv de catre marii carturari evrei de limba araba ai evului mediu Ibn Gabirol, Yehuda Halevi, (care isi scrie poeziile de dor catre Tara sfinta, "Al Sham", traduse in ebraica cu mult inainte de aparitia sionismului, ca "Eretz Israel"). "Palestina" lui Herodot, apartine culturii europene si nu interfereaza cu limbile orientului mijlociu si nu este asociata notional altui popor decit evreilor. In 1936 ia fiinta bunaoara Orchestra Simfonica Palestiniana sub conducerea lui Baruch Huberman. fara temerea ca titlul ar putea fi inteles de cineva ca o orchestra de muzica araba.

3. Jaffa, cartier al Tel Avivului, nu are populatie "preponderent araba" ci concentrat araba, majoritatea crestina, densa si in biserici unde se poate audia misa, se sarbatoreste Pastele si invierea. Intr-adevar, orasul care provine de la numele lui Yafet, este vechi, atestat din neolitic si aici exista pina la cucerirea romana un important centru comercial al Israelului antic datorita portului; orasul este distrus la cucerirea romana pt ca functiona ca baza de iesire a corabiilor care atacau in larg flota romana, cu care se aflau in razboi.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Cu sase sute de ani deci inainte de expansiunea araba in Palestina.

4."Lehi, Irgun, Haganah –, cu interese divergente, dar metode asemănătoare". Vice -versa dna I.P: interesul era acelasi lupta pt independenta - metodele erau diferite, ca si ideologia lor. Nu numai Lehi ci toate organizatiile au luptat "in contra britanicilor". "Vina de a colabora" nu insemna a "a avea relatii cu englezii" ci de a trada, e mai clar acum dna I.P.? Toate notiunile astea noi ingurgitate rapid pt articol duc la confuzii: "alianta conjecturala cu germanii" tocmai ca a fost ideea celor din Haganah care il aduc in vizita pe Eichmann in 1937 (cind inca nu era definitivata ideea solutiei finale prin exterminare) pt a studia posibilitatea expulzarii evreilor din Germania in Palestina. Ideea se ofileste rapid: in 1941 muftiul Ierusalimului este primit de Hitler la Berlin si i se promite lichidarea tuturor evreilor din Palestina odata cu victoria Reichului. Si nu in ultimul rind Haganah nu avea nevoie de iertarea nici unor "pacate" intrucit nu lor le apartineau.

La al doilea razboi mondial este infiintata in cadrul Armatei Regale Britanice "Jewish Brigade" formata din evreii din Palestina; nu "Arab Brigade" si nici macar "Palestinian Brigade". Desigur ca toate aceste precizari nu si-ar avea rostul daca nu ar fi fost vorba de un articol care in loc de dramaturgie se erijeaza in istorie pt a vorbi defapt politica. De un anumit tip.

Tocmai ca "atitudinea critica transanta" este ceea ce caracterizeaza subiectele controversate ale Israelului in disputa publica neincheiată până astăzi, (mai ales ca majoritatea protagonistilor mai traiau) si deasemenea si in disputa stiintifica - la lumina zilei si nu in "subteran" - intre istorici; cititorii studiilor voluminoase ale profesorului Beny Moris (kibutznicul decla Oxford) se pot intreba numai ce a mai ramas nespus. O buna reflectare a acestei dezbateri este piesa citata a lui Mittelpunkt, care din pacate se apropie dar nu trece baremul ideologic al lui I.P., (infiereaza dar nu suficient pe cei rai) si are un final "melodramatic", altfel mergea.

5. Dupa cinci zile de cosmar la Tel Aviv si cinci piese vazute I. Popovici se ridica la sociologia dramaturgiei si culturii israeliene ajungind la inaltimea sapientiala a lui Constantin Dobrogeanu Gherea: care ar fi ritmul in care ar trebui scrisa "dramaturgia noua" israeliana,dupa parerea dvs dna I.P., si care este ritmul "asteptat de public"? Ati avut timp sa-l si investigati statistic? " Teatrul israelian e un suprem instrument politic", "intarire a unei identitati nationale bazate pe traditiile aduse din Europa","rememorarea Holocaustului", "omagierea marilor figuri ale sionismului", "povara mostenirii si viata moderna", "agresiuni, bombe si razboaie" - la foc automat si pe nerasuflate I.P. ne spune exact ceea ce teatrul si cultura israeliana NU SINT, in ignorarea totala nu numai a ceea nu are habar dar si a ceea ce a vazut. Nu poate fi vorba de teatru ca instrument politic (suprem nici atit), oricum nu este un fenomen de masa, preturile sint in general prohibitive, reducerile mentionate sint numai la anumite spectacole pe baza de rentabilitate financiara; nimeni nu are nevoie de ideologizarea teatrului (Israel nu este Republica Populara Coreana), in spatele teatrelor din Israel nu exista nici o institutie politica sau financiara care sa poata impune o orientare sau macar conditiona finantarea, acestea functionind independent ca orice societate bazata pe cistig si pierderi uneori cu contributie din partea primariilor. Lupta pt identitatea nationala israeliana s-a dat si s-a cistigat in primul deceniu de existenta al Israelului si nu mai e nimic de intarit ci dimpotriva este loc pt toate identitatile!; mesajul vazut inaintea ochilor si neinteles de catre I.P. este tocmai pluriculturalismul, in care nici macar limba nationala nu mai este un bilet obligatoriu de intrare: actorul, dramaturgul, vin catre public in araba, rusa sau

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

ebraica cu propria problematica si individualitate ; acesta este mesajul Teatrului iudeo-arab de la Yaffa si cel al teatrului Gesher ("Podul"), o punte declarata intre culturi. Si identitatea nationala israeliana dna I.P. nu s-a bazat niciodata exclusiv pe "traditiile aduse din Europa" si nici nu ar fi putut; particularitatea Israelului este aceea de a fi un creuzet care absoarbe orient si occident, si un Ianus capabil sa comunice din ambele directii: intre primii scritori israelieni se numara si ne-europenii Haim Hadjadj si Yehuda Burla iar dintre contemporani romancierul Sami Michael nascut la Bagdad, traducatorul si ulterior prietenul personal al lui Nagib Mahpouz, Thomas Mann-ul egiptean (premiul Nobel pt Literatura 1994) pe care il traduce in ebraica inainte sa fie cunoscut in Europa dintre care primele povestiri in 1969 (cind granita dintre Israel si Egipt era la canalul de Suez si dialogul zilnic intre tari era prin obuze de artilerie), Avraham B. Yehoshua tradus si in limba romana, ale carui romane au fost dramatizate pt scena. "Rememorarea Holocaustului", ocupa o bucatica din mozaicul pe care l-a vazut I.P. in cele cinci zile si in nici un caz nu este o dominanta, "omagierea" lui Herzel este foarte departe de adevar, artistul ca si publicul israelian se afla intotdeauna in dialog ironic cu figura lui si niciodata in raport de idolatrie, in orice caz vocatia omagiului lipseste cu desavirsire, Herzel, numele si efigia, patroneaza astazi in Israel puburi si discoteci. Tocmai ca "bombele si razboaiele", ultima dintre temele imaginate de I.P. nu isi gasesc nici o expresie in dramaturgia israeliana iar "povara mostenirii" nici ea; povara existentei da, iar genul cel mai popular este satira, si nu se poate vorbi de dramaturgia israeliana fara Efraim Kishon, cel mai tradus scriitor israelian, dramaturg si regizor, cel care l-a pus pe harta culturii israeliene pe vestitul Salah Shabati (in teatru, film si chiar opereta), un Pacala marocan cu mult Moromete, care prin inteligenta si umor lupta pt existenta in tara noua si grea cu birocratia obtuza si discriminarea; este povestea adevarata a sutelor de mii de oameni simpli care incep o viata noua in tinara tara. Aceasta este epopeea sionista cu care masele se identifica si nu cu figurile din educatia cetateneasca. Exemplara si biografia lui Kishon insusi, un Salah Shabati askenaz si intelectual, debarcat in portul Haifa ca nou emigrant, intruchipeaza drama intelectualului silit sa se reinventeze pe sine intr-o lume noua in care trebuie s-o cucereasca de la zero; vorbitorul de maghiara cu accent greu pina in ultima zi, invata noua limba, o scrie si o gindeste mai bine decit vorbitorii ei nativi, iese in final invingator ca scriitor admirat. Motorul dramaturgiei contemporane sint Shmuel Hasfari si Edna Mazia, ambii angajati in subiectele actuale ale societatii israeliene ale caror piese au efect de dinamita; primul, nascut in familie religioasa este interesant pt trecerea de la extrema drepta la extrema stinga si laica, exprimata direct in creatie, dramaturg prolific si provocator, care isi infiinteaza propriul teatru pt propriile-i piese si isi cistiga recunoasterea oficiala, Premiul de Teatru Israelian 1990; Edna Mazia, scrie despre tineri si vorbeste tinerilor pe limba lor, este autoarea piesei "Rebelii, piesa in doua acte" pt care primeste premiul "Meir Margalit" in 1999 si a lui "Jocurile in curtea din spate", piesa-document a cazului Shumrat care a zguduit opinia publica din Israel, 1993 care ii aduce notorietatea.

Nici unul dintre numele amintite mai sus nu sint buricul pamintului, cititorul roman nu a pierdut prea mult, inclusiv cu Agnon cu jumatatea lui de premiu Nobel din 1966 cu tot, (inca netradus, de care I.P. se loveste acum cu ocazia vizitei de lucru), iar dramaturgia israeliana nu este centrul de gravitatie al dramaturgiei mondiale. Cele de mai sus sint menite numai sa arate ca fiecare fraza, fiecare cuvint scris de I.P. si in primul rind ideea de baza - nu au

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

nici in clin nici in mineca cu subiectul discutat si, mult mai rau decit atit - se intind ca o pasta groasa si opaca, atent aplicata ca sa nu razbata nimic de dedesubt, din ceea ce este cu adevarat Israel si cultura lui: o societate deschisa cu o cultura deschisa; nesupusa nici unei "politici" sau ideologii unice dictate "de stat". Nu este pervertire aici ci fals neto si uz de fals neto. Nicicind nu a mai publicat Observator Cultural un text mai tendentios, mai veninos si mai mincinos si inainte de orice - mai fatarnic: deghizarea in text de teatru a unei pledoarii politice. Pina si deghizarea nu este asa de grava (si nu are importanta daca I.P. este partizana unei parti sau a alteia) cit infamia de a erijare a falsul in argument- substituirea unei societati sanatoase cu imaginea unei societati bolnave, substituirea fenomenului cultural israelian efervescent si pestrit cu imaginea unui reflex politic. Premiza lui I.P., titlul si concluzia sint una si aceeasi. Dar ma limitez la teatru: daca vizita de lucru a lui I.P. ar fi inclus si Muzeul Diasporei, I.P. ar fi putut gasi acolo si un model posibil de intelegere (stiu ca in speta nu este cazul, discutia este numai teoretica): Zidul Pluralismului, un mozaic de sute si mii de fete diferite. La o societate pluralista - o cultura pluralista. Insasi gustarea oferita in cele cinci zile de patima lui I.P. era parte a unui mozaic mai mare, teatrul israelian institutionalizat, care nici el nu este intregul avindu-si rivalul care-i sufla in orice moment in ceafa: teatru fringe. Teatrul HaSimpta, Teatrul Tmuna, si Teatrul Karov - cu mijloace minimale sint o alternativa reala la teatrul oficial si uneori il intrec prin indrazneala si talentul unor tineri inca necunoscuti. Ultimul dintre cele numite, apartine lui Niko Nitay, de origine romana, care si-a denumit sala unde isi joaca, regizeaza sau isi pune in scena uneori creatiile proprii - "Sala Mihail Sebastian". Aici au fost jucate in limba ebraica "Steua fara nume" si "Istoria comunismului" de Matei Visniec. Un alt colt al mozaicului de care vorbeam este "teatrul stradal" care in fiecare an devine Festival International la Acco, nu numai pe strada cit si in interiorul castelului cruciat, in salile special amenajate.

Despre "Celalalt(palestinianul)" - adevaratul motiv pt care scrie acest text I.P., scormonind pina la Lehi si Eretz Israel - poate in continuare, in limita timpului.

Glosar: Eretz Israel, Haganah, Lehi, Irgun, Fatah, El Hakawati, shtetl.

Ce execuţie magistrală! Numai că se nasc două întrebări întrelegate:

1. Va fi înţeles Iulia Popovici, proletculta de modă nouă (sionistă) obiecţiile profesorului Niculescu?;

2. Vor fi înţeles analfabetizaţii cititori ai revistei *Observator Cultural* obiecţiile profesorului Niculescu?

Mă îndoiesc. Educaţi-formaţi de îndrumători orbeţi slugarnici ca Muşat, Lefter, Şimonca - şi ca această Iulia Popovici - vor lua observaţiile pe text drept… insulte grave la adresa intelectualităţii noastre, curate (de astăzi - de totdeauna).

Cunosc acest efect culturalo-etic pe pielea mea.

Oricum: felicitările mele - şi condoleanţele sincere adresate profesorului care şi-a pus în cap Universul Holocaustologic. Ce-i mai lipsea! Vom afla, deci, că Niculescu acela este un fals profesor, mănâncă supa ţinînd lingura cu mâna stângă, de găvan,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

crezînd că e coada (lingurii) - deci este - concluzia lui Manolescu, a lui Gârbea, a Martei Petreu, a lui Cistelecan, a lui Vozganian, - un antisemit feroce şi duşma' 'răit al excelentelor relaţii - de veacuri - româno-israeliene!

Să fie ars pe rugul holocaustic!

Vineri 2 iulie 2010

Ia te uită! Cine mă iubeşte: Dan Stanca, în *România liberă* de azi. Şi eu, care…

"De ce îl iubesc pe Paul Goma? 2 Iulie 2010

Este o întrebare pe care mi-am pus-o deseori, dar la care abia acum mă decid să răspund. Îl iubesc pe Paul Goma, pe şleau spus, fiindcă i-a înjurat pe toţi. De la un anumit moment încolo capacitatea lui de nuanţare a încetat să mai funcţioneze, sila i s-a urcat în creier şi nu a mai pregetat. Îl mai iubesc pe Paul Goma deoarece nu a venit niciodată în ţară după decembrie 1989. Poate inconştientul său bănuia deja ce se va întâmpla cu noi. Ştia că după o Românie distrofic ceauşistă va urma o Românie boccie şi băs-şită, o ţară nenorocită, în care se fură pe faţă, în care disperarea nu mai are leac. Nu pentru o asemenea Românie şi-a pus Paul Goma pielea în saramură şi bănuind că într-o asemenea direcţie vor merge lucrurile a preferat, precum Cioran, să nu mai calce aici. De-altminteri între ei doi există destule asemănări. Doar că Cioran, treptat, depărtându-se ireversibil de ţară, a alunecat într-un fel de nihilism estetic. El nu numai că nu a călcat în România, dar nici nu a mai scris în româneşte. Alzheimer-ul perfid a ţinut însă să ne răzbune limba.

La Goma se - poate însă vorbi de un radicalism de natură etică. Între nihilismul estetic şi absolutismul etic există o stranie înrudire. Sunt ca doi munţi care se privesc faţă în faţă. Amândoi solitari, superbi, fără egal. Ei ştiu că nu vor primi de nicăieri nici un răspuns şi aceasta le face solitudinea şi mai frumoasă. Anul acesta Paul Goma, la început de Balanţă, va împlini trei sferturi de veac. Este o vârstă. Cioran murea în urmă cu 15 ani când împlinea 84 de ani. Amândoi au locuit în Franţa unde au încercat să-şi oblojească rănile. Au ales Franţa cu toate că ştiau că aici stângismul este neîndurător şi nu-i iartă pe cei fugiţi din Europa Răsăriteană. Doar de anvergura lui Soljeniţîn să fii ca să-l biruieşti! Cioran l-a - biruit, dar nu printr-o luptă corp la corp, ci prin detaşare, alegând soluţia budistă a refuzului total. Deziluzia e cea mai eficace armă când ai de-a face cu bandiţi. Ei nu pot să înţeleagă fronda mâinilor goale. Goma nu a reuşit acelaşi lucru. Dar la bătrâneţe, singur, ignorat, are aceeaşi noblеţe a omului care nu mai aşteaptă nimic şi întoarce spatele unei lumi ingrate. De aceea îl iubesc.

Că tot mai am în faţă cam două săptămâni de aşteptare a sculelor de înregistrare, mi-am zis (mai corect: mi-am re-zis)

să-i încredinţez lui Stratan de la Chişinău, pentru o ipotetică editare la editura Lumina şi **Arta Refugii**. Ba chiar şi **Astra**.

Sâmbătă 3 iulie 2010

Altă noapte grea-grea-grea. Deşi ieri spre seară a plouat un pic, efectul a trecut neobservat - de alţii, nu de mine. Dacă astă-noapte nu m-au mai chinuit tânţarii, am îmbibat - eufemizez şi eu, ce să fac - peste zece (zece!) cămăşi de noapte, bluze, chiar cămăşi de stradă (?) cu sudoarea mea împuţită, împuţitoasă, de asudòs, de agonic, de îndopat cu medicamente.

Acum (la orele 5 dimineaţa) maşina de spălat duduie.

Chiar aşa: de ce mă va fi iubind Dan Stanca? Doar a spus limpede: "**fiindcă i-a înjurat pe toţi**"! Acesta este *fiindcă*-ul general românăchesc. Şi-mai-încă-şi-mai, vorba miliţianului Shaul Carmel, aliatul de nădejde al lui N. Manolescu:

" [Cioran şi Goma] Au ales Franţa cu toate că ştiau că aici stângismul este neîndurător şi nu-i iartă pe cei fugiţi din Europa Răsăriteană. Doar de anvergura lui Soljeniţîn să fii ca să-l biruieşti! Cioran l-a biruit, dar nu printr-o luptă corp la corp, ci prin detaşare, alegând soluţia budistă a refu-zului total."

Dan Stanca foloseşte o metodă infailibilă pe Malul Dâmboviţei-apă-dulce pentru a-şi umili, neutraliza, înfrânge pr*oe*pinentul, vorba lui Săraru: îi contrapune câte un uriaş, un monument, astfel "adversarul" arată, nu doar mititeluţ, ci şi caraghioseluţ: "Soljeniţîn şi Goma"? - să fim serioşi!"; "Bukovski lângă Goma?" - Leul şi Cârnatul, vorba ortodoxului popor român.

De astă dată sunt "iubit" - alături de Imensul Cioran. De ce nu mă iubeşte Dan Stanca alături de Shaul, devenit Sfântul Paul, inventatorul creştinismului, Patronul meu? A, data viitoare, întru definitivă execuţie (sic)!

Zice-scrie Dan Stanca:

"Cioran l-a biruit [stângismul]; dar nu printr-o luptă corp la corp, ci prin detaşare, alegînd soluţia budistă a refuzului total…"

Dacă tot m-a pus la zid faţă cu Cioran, să vedem *cum*…

Cum-când a biruit Cioran stângismul din Franţa? Măcar înfruntat? În timpul războiului, când, în Franţa ocupată, umilită, călcată în picioare de ocupantul german, Cioran, lăudătorul lui Hitler, aflat în vilegiatură estudiantină, mă rog frumos, privind de

pe Malul Mânecii (!), la Dieppe, la albele faleze britanice din faţă, a prins a dârdâi de spaima ancestrală (aia, mioriţica, răşinăreană) că azi-mâine vor învinge Aliaţii… Drept care s-a apucat fuga-fuga să înveţe englezeşte (aşa declara el cui nu-l întrebase de sănătate, însă de ştiut, ştia englezeşte, ştia…)?;

Când, după război, în Parisul răvăşit de ocupaţie, dârdâia de frica "răzbunătorilor" francezi vânînd colaboraţionişti, vânzători de ţară - Franţa nu era a lui Cioran, să facă ce vrea cu ea, de pildă să o vânză pentru un blid de linte - şi de frica evreilor care îl vor masacra pentru articolele sale pro-Hitler… Şi nu în ultimul rând pentru că făcuse pe "ghidul-cultural" al ofiţerilor germani ocupanţi, în vizitele lor culturalizatoare (vor fi mers "cu rândul", ca la noi pionierii patriei socialeze?) la muzee, la Operă, la bordeluri. "Îmi era foame", explicase el, de parcă ar fi fost singurul locuitor al Parisului ocupat căruia îi fusese foame;

Şi mai când: după ce scăpase ca prin minune de închisoare - pentru colaboraţionism cu duşmanul ocupant?; când reuşea să fie onest (cu Istoria) o eternitate de trei minute şi nu-şi mai slăbea prietenii la telefon: «Ai citit ultimul meu articol? Ai văzut cât de filosemit sunt?» - şi nu glumea - cum să glumească Cioran, când moartea era pe el cât capra, vorba crescătorilor de oi sibioţi?;

Când îl primea, acasă, pe rue de l'Odéon pe tâlharul politruc "Radu Florian" (Tismăneanu, şeful lui, murise, doar să fi cerut, ar fi fost poftit şi el în casă), iar acesta, profitînd de căinţa-legionară a gazdei, a publicat un-fel-de-interviu-cu-Marele-Înrăit (însă el nu a protestat pentru că fusese abuzat), iar când eu îl întrebasem, în prezenţa Monicăi Lovinescu: «Cum de aţi deschis uşa unui bandit ca Radu Florian?» - ştia ce hram poartă, i-l povestisem pe tovarăşu' Radu - el îmi răspunsese, hilar, că a vrut să vază cum arată un comunist?;

Când a dat acea declaraţie descalificantă de sine despre Iliescu, cel plin de sânge după Marea Mineriadă, dar oare există vreo "declaraţie descalificantă" pe plaiurile mioritice?;

Când-cum a biruit Cioran stângismul franţuzesc? Atunci când fugea ca dracul de tămâie, să nu fie văzut alături de Ionesco, fiindcă prietenul său se declara, în scris, împotriva terorii comuniste din Lagărul Sovietic şi semna petiţii, articole în presa… stângistă, ca *Le Monde*?; atunci când îşi permitea să-l ironizeze pe prietenul său Eliade că semna apeluri pentru mulţi persecutaţi, încarceraţi de comunişti în ţările lor (Soljeniţîn, Calciu, eu…)?

N-ar fi fost mai onest Dan Stanca dacă l-ar fi "apărat" pe Cioran pentru alte, multele-i calităţi, nu pentru… "soluţia budistă a refuzului total"?

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

“Deziluzia e cea mai eficace armă când ai de-a face cu bandiţi. Ei nu pot să înţeleagă fronda mâinilor goale”,

scrie Dan Stanca, dîndu-mi lovitura de graţie:

“Goma nu a reuşit acelaşi lucru. Dar la bătrâneţe, singur, ignorat, are aceeaşi nobleţe a omului care nu mai aşteaptă nimic şi întoarce spatele unei lumi ingrate. De aceea îl iubesc.”

Verdict: “Goma nu a reuşit acelaşi lucru.”
Ce să răspund eu lui Dan Stanca: «Ba am reuşit!»?
Ba n-am reuşit! Cioran cu atât mai puţin.

Ieri, când am copiat textul lui D. S. nu existau comentarii. Găsesc azi câteva:

1. I-l iubesti pe Goma? 02:44 Î 2 IulieDan
I-l iubesti pe Goma "fiindcă i-a înjurat pe toţi"? Ce-ti place sa trivializezi SENSUL MORALITATII si VERTICALITATEA lui Goma!
Sa-ti fie rusine!

2. in sfarsit! 07:31 Î 2 Iuliestreinu

Il iubesc pe Paul Goma,pt ca nu a putut nimeni sa-l cumpere.Il iubesc pt ca a fost cinstit cu toti si cu toate...Nu-l poate acuza nimeni ca n-a spus lucrurilor pe numele lor,si,chiar gresind poate,a ramas consecvent cu el insusi...Ilo iubesc pt ca nu si-a cerut scuze pt nimic...N-a crutat pe nimeni,si nu s-a crutat pe el insusi...Sunt sigur ca scrierile sale se vor preda in scoli in ziua in care vom deveni un popor sanatos si sigur de valorile sale.Paul Goma e un martor...martor nemincinos...martor care deranjeaza profund.Ne identificam azi,INCA!!! cu oameni de teapa lui Iliescu,Basescu,Becali,Paunescu (Adrian),etc.."Saracul" Paul Goma nu doreste decat sa declanseze un dezghet al memoriei noastre colective...Sper sa traiasca ani buni,ca sa poata vedea rodul semintelor sale...Multumesc pt toate,Paul Goma,si La multi ani! Domnule Dan Stanca,multumesc pt acest articol atat de bine redactat,si la mai multe!

3. Gresit 08:14 Î 2 IulieStan
intelege si descifreaza Dan - (capitan al carui plai ?) sensul imaginilor si trimiterilor din text ...poate totusi ca a inteles dar este intunecata judecata de o alta neinteleasa manie ceea ce nu justifica exclamatia finala ?

4. MULTZUMIM! 10:30 Î 2 Iulieescu
Multzumim domnule Stanca ca ne-atzi amintit de acest mare OM !
Poate vetzi putea sa ne mai spunetzi ...ce mai face? Nu pot sa cred ca mintea sa nu mai produce nimic.

A fost singurul disident respectat de Ceausescu ! De fapt, practic, a fost singurul disident! Oare a fost intimidat, amenintzat ...stim noi de cine...,,cei cosmopolitzi" cei cu political correctness...de aceea ,,nu se mai baga" ?Vor sa fie uitat ? Ei uite ca nu l-am uitat!

Ii doresc viatza lunga si sa revina printre noi ! Asteptam vesti!

5. cu tichiutza? 10:51 Î 2 Iuliedecebal Scris de Stan
intelege si descifreaza Dan - (capitan al carui plai ?) sensul imaginilor si tri-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

miterilor din text ...poate totusi ca a inteles dar este intunecata judecata de o alta neinteleasa manie ceea ce nu justifica exclamatia finala ?
Stane.....ai tichiutza bre ?

6. Goma este necesar 13:30 Î 2 IulieCornel
Goma functioneaza in cultura romana cam ca turnesolul; cei care au pus botul la regimul politic securist nu se pot abtine sa-l calomnieze. Macar si pentru doar atit, Goma nu este doar de iubit/de stimat/de citit - Goma este necesar.

7. Silentio stampa sau ignoranta ? 14:56 Î 2 Iulieyoana dark
http://paulgoma.free.fr/index.php - Aici il puteti urmari pe Paul Goma, extrem de actual . Chiar intrasem la idei , nimeni nu mai pomenea nimic de acest scriitor , generatiile de azi nu au auzit de el, n-au de unde. Multumesc pentru curaj , dnule Stanca, parca-ar fi o conspiratie a tacerii in jurul lui Paul Goma . Sper sa n-am dreptate. S-ar putea ca tentaculele aparatului securisto-KGB-ist sa functioneze intru ignorarea lui , altfel, nu-mi explic lipsa asta totala din media. Remember!

8. ma bucur 17:10 Î 2 Iuliestefan
Da dle.Stanca,ma bucur ca ne-ati reamintit de Paul Goma,rar se mai vorbeste de el.Intr-adevar a fost si este un personaj ddestul de incomod atit pentru regim cit si pentru confrati,care-l digera cu mare greutate.Il apreciez si il stimez pentru verticalitatea conduitei lui si pentru taria morala de care a dat dovada. Oare cum am putea sa-i trimitem o dovada de pretuire a noastra,a celor care simt la fel ca el ? Daca aveti o idee,eu voi subscrie la ea si sunt sigur ca vor fi multi aderenti.Cu multumiri, Stefan.

9. va multumesc 20:55 Î 2 Iuliecati
ca mi l-ati adus la cunostinta pe paul goma... mi-e rusine sa recunosc ca nu stiam de aceasta personalitate (de, generatia de pionieri...). tocmai am fost pe site-ul dansului si abia astept sa-i citesc publicatiile. daca mai sunt personalitati romanesti mai putin cunscute care merita ascultate si urmarite spuneti-ne, poate asa ne mentinem cat de cat demnitatea identitatii...

10. ar merita sarbatorit cu fast 00:23 Î 3 Iulieeu******
Ar trebui sa recunoastem ca suntem asa cum suntem si ca unii au facut bine ca nu s-au mai intors in mizeria noastra si prefera sa isi asume decizia luata. Din saracie si neputinta putem macar marca si aloca cateva secunde sau minute sau ceasuri pentru sarbatorirea lui Goma in acest an.

11. Bine faceti ca-l iubiti pe Paul Goma 01:08 Î 3 IulieAlex Jones
Este printre singurii ROMAN, si repet ROMAN, scris cu majuscule, care nu s-a lasat intimidat de mafia judeo-masonica-khazara satanista-securista, care a fost adusa de la Rasarit. El a spus [?]

12. Clasa politica e oglinda clasei intelectuale 12:43 Î 3 Iulie Camelian Propinatiu

De ce il iubesc pe Paul Goma – un minunat titlu, la 75 de ani, in anul aniversar 2010, cand ar fi trebuit sa dedicam si Bookfestul si Gaudeamusul marelui contemporan vadit persecutat nu numai de ai lui Plesita ci si de Autoelita, de la complotul tacerii pana la scriitoriceasca cenzura care permite comodul monolog al persiflarii. De douăzeci de ani ne plangem doar de nimicnicia clasei politice. Cine il iubeste sau macar il respecta in RO pe basarabeanul Paul Goma trebuie sa accepte aceasta lucida rasturnare de paradigma: de douazeci de ani si mai bine, nu doar lichelele cocotate in capul tarii, ci si analistii politici, si intelectualii publici sunt egal vinovati de sterilitatea economica si mai ales spirituala a unui timp istoric cat al Romaniei Regale interbelice.

13. cet23@yahoo.com 13:48 Î 3 Iulie **roman_tipic**

Cine e ma, Paul asta Goma? E cumva vreun manelist? Sau fotbalist? Daca nu, atunci lasa-ma frate cu Paul asta. Mai bine baga ma, o manea si hai cu noi la o beuta!

14. De ce il iubesc pe Paul Goma? 15:16 Î 3 IulieWilhelm Tell

Pentru ca si-a dedicat intreaga viata Luptei Impotriva comunismului! Avem nevoie de Oameni ca Paul Goma, mai ales acum, cand - culmea tuturor ororilor, s-a reinfiintat p.c.r.!

15. Cum iti permiti? 15:19 Î 3 Iulie Wilhelm Tell Scris de **roman_tipic**

"Cine e ma, Paul asta Goma? E cumva vreun manelist? Sau fotbalist? Daca nu, atunci lasa-ma frate cu Paul asta. Mai bine baga ma, o manea si hai cu noi la o beuta!"

Dupa felul in care te exprimi la adresa Marelui Paul Goma, se vede ca esti comunist

16. iar tu... 16:09 Î 3 Iulie **roman_tipic** Scris de Wilhelm Tell

"Dupa felul in care te exprimi la adresa Marelui Paul Goma, se vede ca esti comunist!"

Iar dupa felul in care ai reactionat la ce am scris eu anterior, se vede ca nu prea sesizezi o ironie!

17. Respect! 16:23 Î 3 Iulie Wilhelm Tell Scris de **roman_tipic**

Iar dupa felul in care ai reactionat la ce am scris eu anterior, se vede ca nu prea sesizezi o ironie!

Paul Goma merita cel mai deosebit respect, nicidecum ironie!

18. ce-i cu voi? 18:13 Î 3 Iulie **roman_tipic** Scris de Wilhelm Tell

Paul Goma merita cel mai deosebit respect, nicidecum ironie!

Ironia nu era la adresa lui Paul Goma si a ignorantei si a inculturii care a cuprins in ultimii ani o tot mai mare parte din populatia Romaniei! NU era ironie la adresa lui Paul Goma. **Nu era evident?**

19. diferenta între Goma si Cioran 18:36 Î 3 Iulie Sandu Traian

Cioran a alunecat spre estetism nihilist pentru ca dupa 1945 i sa distrus visul unei Europe fascista/legionara.

Goma a alunecat spre absolutismul etic pentru ca dupa 1989 i sa distrus visul unei Românii democratica, cinstita si independenta.

Retragerea celor doi fata de lume nu este deci de aceiasi natura.

Cioran avea poate mai mult geniu (dar si oportunism) filozofic si literar, dar Goma mai mult curaj fizic pentru a aplica în viata teoriile lui politice: este adevarat ca este mai usor sa aperi radical democratia (incluzic criticând aproprierea americano-sovietica din timpul al celui de-al Doilea Razboi mondial) decât sa aperi idealul fascist, camuflat dupa 1945 în nihilism estetic.

20. Goma a fost acuzat de extremism si legionarism ina 10:47 Î 4 Iulieanonim

Goma a fost contestat de puterea dinainte si de dupa 89 iar puterea de dupa si puterile mondiale l-au acuzat de legionarism si aceasta datorita spiritului distructiv al mondializarii.

Noua doctrima a mondializarii demoleaza tot si vrea un singur om nou consumator fara vointa si incatusat.

21. Paul Goma si Romania 11:17 Î 4 Iulie papillon

Paul Goma isi iubeste tara cu disperare. Parca e o iubire interzisa pentru ceilalti romani. Ca si Cioran construieste in ideatia sa o Romanie perfecta. Romania reala este o Romanie care nu corespunde exigentelor celor doi.Imi aduc aminte intrebarea lui Cioran dintr-un filmulet "Il mai aveti pe Eminescu?Eminescu este in viziunea lui Cioran perfectiunea intruchipata

,geniul la care intreaga tara trebuia sa se substituie.Asa si Paul Goma ,biciue tara sa cu realitatile ,adevarurile sale dureroase,oamenii ,intelectualii de marca de astazi,care nu corespund exigentelor sale.

*

"**Român-tipicul"** mă trimite nesmintit la un personaj al lui Velea - văr cu personajul lui Preda, cel care îi învingea, la trântă, pe toţi ceilalţi flăcăi, băşindu-se în momentul decisiv al luptei - astfel, demobilizîndu-şi adversarul, prin…dezbrăcinare.

Cestălalt nu este atâta de inteligent (!) ca celălalt, el fiind bivolul care se bagă în vorbă, mugind oricând, oriunde (în biserică, la o înmormântare, la o cununie); îşi râgâie-orăcăie "părerea" - vezi-i-o marcată în roşu - şi constatînd - el singur! - că "nu întruneşte" (aprobarea adunării-de-oameni), laş, căcăcios, o lasă moartă, însă minţind în continuare şi dînd vina pe ceilalţi că nu-i "sesizaseră" ironia…

Pe mine însă nu Român-tipicul mă îngrijorează, ci… românii-tipici, acei comentatori care preiau găgăuţismele lui Dan Stanca şi le… dezvoltă ca acest "Sandu Traian"…

*

Din *Timpul*, Chisinău, 2 iulie 2010:

"Calvarul din 6 iulie 1949

Cunoscută cu denumirea de Operaţiunea „Sud", deportarea „chiaburilor, foştilor moşieri şi a marilor comercianţi" din RSS Moldovenească a fost pregătită încă din toamna anului 1948. Tot atunci a fost stabilită cifra celor care urmau să fie deportaţi - *15.000* de familii, iar motivul deportării a fost: acutizarea luptei de clasă şi necesitatea transformărilor socialiste şi colectivizarea agriculturii.

Listele celor care urmau să fie deportaţi au fost întocmite către sfârşitul anului, concretizate până în ultimul moment, fiind stabilite definitiv în Hotărârea Consiliului de Miniştri al RSS Moldoveneşti pe care o publicăm mai jos. Pentru a îndeplini planul, în toate cazurile au fost trecute şi câteva familii în rezervă.

Deportarea propriu-zisă a fost efectuată în zilele de *7-9 iulie, în 30 de eşaloane - 1573 vagoane cu deportaţi: la 7 iulie - 7 eşaloane, la 8 iulie - 21 eşaloane şi la 9 iulie - 2 eşaloane.*

La executarea operaţiunii au participat 4496 persoane din grupurile operative (dintre care 484 din RSSM şi 4012 trimişi din alte republici unionale), 13774 soldaţi şi ofiţeri MGB, 24705 activişti sovietici şi de partid. Au fost folosite 4069 camioane, dintre care 1506 ale administraţiei locale şi 2563 aduse de la Odesa. În timpul deportărilor, s-au atestat mai multe cazuri de opunere a rezistenţei.

Organizatorii principali ai deportărilor au fost: *Iosif Mordoveţ, ministrul Securităţii de Stat a RSS Moldoveneşti, F. I. Tutuşkin, ministrul de Interne al RSS Moldoveneşti, N. Coval, prim-secretar al PC al*

Moldovei. Totuşi, mai greu e să nominalizezi executorii deportărilor, care ar trebui traşi la răspundere, conform legislaţiei.

Strict secret

CONSILIUL DE MINIŞTRI AL RSS MOLDOVENEŞTI

Hotărârea Nr. 509 ss 28 iunie 1949 or. Chişinău

Cu privire la deportarea familiilor de chiaburi, foştilor moşieri şi marii comercianţi

Consiliul de Miniştri al RSS Moldoveneşti HOTĂRĂŞTE:

I. Se aprobă listele trimise de consiliile orăşeneşti şi raionale a RSS Moldoveneşti de chiaburi, foşti moşieri, mari comercianţi, în total 11.342 familii, inclusiv:

1. Pentru oraşul Chişinău ……340 familii (Anexa Nr. 1)
2. Pentru raionul Otaci ……263 familii (Anexa Nr. 2)
3. Pentru raionul Baimaclia ……144 familii (Anexa Nr. 3)
4. Pentru oraşul Bălţi …… 185 familii (Anexa Nr. 4)
5. Pentru raionul Bălţi ……161 familii (Anexa Nr. 5)
6. Pentru oraşul Bender …… 100 familii (Anexa Nr. 6)
7. Pentru raionul Bender …… .92 familii (Anexa Nr. 7)
8. Pentru raionul Balatina …… .134 familii (Anexa Nr. 8)
9. Pentru raionul Bravicea …… 179 familii (Anexa Nr. 9)
10. Pentru raionul Brătuşeni …… 299 familii (Anexa Nr. 10)
11. Pentru raionul Briceni …… 223 familii (Anexa Nr. 11)
12. Pentru raionul Bulboaca ……47 familii (Anexa Nr. 12)
13. Pentru raionul Vertiujeni …… 181familii (Anexa Nr. 13)
14. Pentru raionul Vadul-lui-Vodă 238 familii (Anexa Nr. 14)
15. Pentru raionul Volintiri …… 98 familii (Anexa Nr. 15)
16. Pentru raionul Vulcăneşti …… 148 familii (Anexa Nr. 16)
17. Pentru raionul Glodeni …… 268 familii (Anexa Nr. 17)
18. Pentru raionul Grigoriopol …… 13 familii (Anexa Nr. 18)
19. Pentru raionul Drochia …… 156 familii (Anexa Nr. 19)
20. Pentru raionul Dubăsari …… 14 familii (Anexa Nr. 20)
21. Pentru raionul Edineţ …… .284 familii (Anexa Nr. 21)
22. Pentru raionul Zguriţa …… 294 familii (Anexa Nr. 22)
23. Pentru oraşul Cahul …… 49 familii (Anexa Nr. 23)
24. Pentru raionul Cahul …… 218 familii (Anexa Nr. 24)
25. Pentru raionul Căinari …… .121 familii (Anexa Nr. 25)
26. Pentru raionul Călăraşi …… 187 familii (Anexa Nr. 26)
27. Pentru raionul Congaz …… 254 familii (Anexa Nr. 27)
28. Pentru raionul Camenca ……10 familii (Anexa Nr. 28)
29. Pentru raionul Cărpineni ……284 familii (Anexa Nr. 29)
30. Pentru raionul Cotiujeni …… 199 familii (Anexa Nr. 30)
31. Pentru raionul Căuşeni …… 177 familii (Anexa Nr. 31)
32. Pentru raionul Chiperceni …… 219 familii (Anexa Nr. 32)
33. Pentru raionul Chişinău …… 233 familii (Anexa Nr. 33)
34. Pentru raionul Chişcăreni …… 141 familii (Anexa Nr. 34)
35. Pentru raionul Comrat …… 112 familii (Anexa Nr. 35)
36. Pentru raionul Corneşti …… 277 familii (Anexa Nr. 36)
37. Pentru raionul Cotovsc …… 339 familii (Anexa Nr. 37)
38. Pentru raionul Criuleni …… 240 familii (Anexa Nr. 38)
39. Pentru raionul Leova ……187familii (Anexa Nr. 39)
40. Pentru raionul Lipcani …… 224 familii (Anexa Nr. 40)
41 Pentru raionul Nisporeni …… 305 familii (Anexa Nr. 41)

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

42. Pentru raionul Ocniţa ……194 familii (Anexa Nr. 42)
43. Pentru raionul Olăneşti …… 142 familii (Anexa Nr. 43)
44. Pentru oraşul Orhei …… 56 familii (Anexa Nr. 44)
45. Pentru raionul Orhei …… 107 familii (Anexa Nr. 45)
46. Pentru raionul Răspopeni …… 190 familii (Anexa Nr. 46)
47. Pentru raionul Rezina …… 195 familii (Anexa Nr. 47)
48. Pentru raionul Râbniţa …… 39 familii (Anexa Nr. 48)
49. Pentru raionul Râşcani …… 200 familii (Anexa Nr. 49)
50. Pentru raionul Romanovca …… 95 familii (Anexa Nr. 50)
51. Pentru raionul Sângerei …… 91 familii (Anexa Nr. 51)
52. Pentru raionul Sculeni …… 132 familii (Anexa Nr. 52)
53. Pentru raionul Slobozia …… 4 familii (Anexa Nr. 53)
54. Pentru oraşul Soroca …… 27 familii (Anexa Nr. 54)
55. Pentru raionul Soroca ……173 familii (Anexa Nr. 55)
56. Pentru raionul Străşeni …… 337 familii (Anexa Nr. 56)
57. Pentru raionul Susleni …… 134 familii (Anexa Nr. 57)
58. Pentru raionul Taraclia …… 219 familii (Anexa Nr. 58)
59. Pentru raionul Teleneşti …… 126 familii (Anexa Nr. 59)
60. Pentru oraşul Tiraspol …… 16 familii (Anexa Nr. 60)
61. Pentru raionul Tiraspol …… 4 familii (Anexa Nr. 61)
62. Pentru raionul Târnova …… 296 familii (Anexa Nr. 62)
63. Pentru raionul Ungheni …… 227 familii (Anexa Nr. 63)
64. Pentru raionul Făleşti …… 90 familii (Anexa Nr. 64)
65. Pentru raionul Floreşti …… 268 familii (Anexa Nr. 65)
66. Pentru raionul Ceadâr-Lunga …194 familii (Anexa Nr. 66)
67. Pentru raionul Cimişlia …… 149 familii (Anexa Nr. 67)

2. De transmis MST al RSSM (tov. **Mordoveţ**) listele raionale ale chiaburilor, foştilor moşieri, marilor comercianţi pentru precizarea tuturor datelor privind includerea în liste şi a locului de trai a acestora.

Toţi chiaburii, foştii moşieri, marii comercianţi aflaţi pe liste şi stabiliţi cu traiul în Moldova, în familiile cărora nu există la moment persoane care să-şi satisfacă serviciul în Armata Sovietică sau să fie distinse cu ordine, medalii de luptă şi de muncă ale URSS, sau să aibă merite deosebite faţă de statul sovietic - *se expulzează împreună cu familiile lor de pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldoveneşti, în regiunile îndepărtate ale Uniunii RSS, fără drept de întoarcere.*

3. Se permite celor expulzaţi să ia cu sine valori personale, bani, îmbrăcăminte, încălţăminte, veselă şi alte bunuri de casă, inventar agricol, meşteşugărit şi inventar mărunt de casă şi o rezervă de produse alimentare cu o greutate totală de 1500 kilograme (1,5 tone) pentru fiecare familie.

4. *Executarea tuturor operaţiunilor legate de expulzarea chiaburilor, foştilor moşieri, marilor comercianţi se pune în sarcina Ministerului Securităţii de Stat al RSS Moldoveneşti.*

Tov. **Mordoveţ**, la finele executării tuturor acţiunilor privind expulzarea, va transmite listele chiaburilor, foştilor moşieri, marilor comercianţi expulzaţi Consiliului de Miniştri al RSSM.

5. Ordinea confiscării şi folosirii bunurilor rămase de la cei expulzaţi, alte momente legate de expulzare se vor stabili printr-o hotărâre suplimentară.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Preşedintele Consiliului de Miniştri al RSS Moldoveneşti - **G. Rudi**

Pentru şeful de cabinet al Consiliului de Miniştri al RSS Moldoveneşti - **C. Potulov**

Mihai Taşcă, secretarul Comisiei prezidenţiale pentru studierea şi aprecierea regimului comunist totalitar din R. Moldova"

Am mai reprodus acest document în Jurnale, dar şi în **Săptămâna Roşie**. Nu strică să-l re-re-amintesc.

Nu este sigur că, dacă am fi rămas în Basarabia şi în 1944 am fi fost deportaţi şi noi. După cum nu este deloc sigur că nu am fi fost şi noi deportaţi. Pe Moş Iacob Morozan şi pe Mătuşa Domnica, buneii mei adoptivi de ce i-au siberizat? Fiindcă el fusese "premare" (în fapt, "delegat") în cătunul Mana, comuna Vatici din judeţul Orhei, ea nevastă de primar fa*şi*st, de funcţionar regalist al României, stat antisovietic, antirusesc? Ei da: Moş Iacob, marele românist, nesfârşitul kulak, fiorosul capitalist! Biata bătrână va fi murit pe drum ca atâtea mii de nefericiţi care nu ştiau cât de culaci, capitalişti, antisovietici erau ei, sau "la terminus", la Irkuţk.

Moşul a supravieţuit, s-a întors acasă - dar va fi găsit el, în Mana, acasa-aceea?

Ticăloşii, procleţii de ruşi bolşevici!

Duminică 4 iulie 2010

Altă noapte grea, istovitoare. Tânţari, transpiraţie, încât mă întreb câţi litri lichizici pierd pe noapte: 3?, 5, 7? Dovada materială: maşina de spălat a fost umplută şi azi dimineaţă de rufărie udă-udă-udă.

M-am întrebat ca proasta dacă la ultima vizită îi voi fi spus doctorului Schaan că transpir ca un bou (cu condiţia ca boii să cunoască andropauza, să transpire - nu: ei, andropauznicii securişti asudă ca Goiciu şi ca fraţii Şomlea de la Gherla, ca Enoiu de la Interne - când apărau ei "cucerir'li 'por'lui" cu ciomagul)? Ana, mereu gata să-mi servească o consolare, zice că da. Şi la ce mi-a slujit? Mi-a înlocuit un medicament cu altul, efectul rămânînd acelaşi?

Cum suntem noi, bătrânii: numai despre hibe şi leacuri vorbim. Despre ce altceva, când orizontul ni s-a îngustat, ni s-a zbârcit, a intrat la apă ? E adevărat: ca şi mamei, Dumnezeu s-o hodinească, nici mie nu-mi place să vorbesc despre bolile mele decât cu medicul curant şi cu apropiaţii din familie. Deşi Obsesia

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Mare este legată de gândul că mor-ca-mâne, vorba cântecului (cutremurător) bocit de Maria Tănase, şi nu apuc să fac măcar o înregistrare (**Calidorul**). Deşi presupun că chiar de nu am încheiat nici o înţelegere cu Tofan, în cazul în care nu-mi voi mai putea onora contractul cu mine însumi, va continua el să dirijeze înregistrările. Sigur, rămâne frustrarea autorului, că nu a putut face, el cu mâna lui, ce crede că ar fi putut face, dacă nu ar fi fost întrerupt din facere: boală, moarte.

Dar-însă-totuşi…, ca să scap printr-o piruetă.

*

Magda Ursache îmi trimite :

"Magda URSACHE **Scriitorul de alături**

"Beleaua asta numită Paul Goma mereu reîncepe lupta. Sub steagul romanului sau al docu-romanului, sub oriflama publicisticii şi – iată – sub flamura jurnalului: trei feluri de scrìsuri sau de scrisùri, toate *à bout de souffle*. Nu-i odihnitor Goma, nu ocoleşte subiectele dificile, sensibile, dimpotrivă; pentru că lupta o duce nu cu îngerul, ci cu fiara. Şi cine altcineva i-ar fi propus lui Ceauşescu, forţînd limita, să susţină Cartha cehă din '77? O probă de curaj mai exemplar, mai desperant cunoaşteţi?

Într-un „Argeş" (de aprilie, 2010), Theodor Codreanu opina că jurnalul e „ultima redută a d-lui Paul Goma în bătălia pentru adevărul istoriei româneşti". Aşa este. Jurnalele lui Goma (optsprezece) înseamnă război dus cu luciditate politică, război pentru un proiect de renovare morală, război „frăţesc" cu cobreslaşii nedemni. Goma e fundamental de neîmblînzit; *incontrolabil*, aşadar *autonom*. Nu-i e frică să rămînă singur împotriva lor s*eul et envers tous*. N-are spaima că adevărurile lui îl fac antipatic ori agasant. Unii spun *rigid* (în loc de ferm), chiar abuziv în atac, iar cei care l-ar castra (măcar l-ar amorţi niţel cu aconitină) nu-s puţini.

Goma n-a fost şi nu este adeptul naraţiunii reci, detaşate; nici al dublei conştiinţe, nici al disimulării, ca Pessoa. Jocul de-a literatura înseamnă şi joc al măştilor. Or, Goma refuză travestiul, nu joacă în fals.

Mărturisesc: nu l-am urmat de la început. Cum? Să nu-l mai inte-reseze vieţile imaginare, *die Welt als ob*? Am înţeles, însă, că, pentru Goma, a scrie roman e ca un fel de a folosi jumătate de cuvînt, poate şi de adevăr.

În roman, poţi orice: să scrii cu rea credinţă, ca stalinistul Mihai Beniuc, trecîndu-l pe Blaga *pe muchie de cuţit*, ca să-l anihileze. Pe-atunci, arta angajată era zdrobitoare la propriu, artiştii angajaţi avînd condeiul focusat pe neangajaţi. Poţi (model Saul Bellow, **Ravelstein**) să încurci voit ficţia cu realitatea istorică, dînd nume reale unor personaje de ficţiune sau invers. Poţi să minţi.

Raportul corect ficţiune-istorie e bulversat, realul, autenticul fiind

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

amestecat nepermis cu imaginarul, în numele logicii ficţiunii, foarte îngăduitoare cu rescrierile curriculare. Fictorii au descoperit plăcerea de a dezinforma în proză, cînd la Secu nu se mai poate.

Goma n-are nevoie de altă viaţă (de personaj), sub protecţia imunităţii ficţionale, de refugiu în lumi închipuite. Oglinda literară purtată de-a lungul etc., etc. poate deforma imaginea lumii în care trăim. Omul din Belleville nu mai vrea o imagine aburită, pătată, crăpată, spartă chiar. Cît priveşte imaginea din dosarele Secu, în **Culoarea curcubeului '77,** ne-a atras atenţia că este „mutilantă, negatoare".

A optat pentru calea jurnalului publicat/ postat antum, pentru a intra în priză directă cu cititorii. E o călimară spaţiul social şi Goma îl foloseşte astfel. Cine mai crede că autorul sporeşte realul, cînd ce trăim bate orice ficţie, e de-a dreptul FABULO?

Destinul său are, cu un cuvînt enorm, o trăsătură hristică, dar nu în latură ascetică. E dureros, e tragic, fiind vorba de ofensivă, cu uitare de sine responsabilă.

Eşti ceea ce ţi se întîmplă? Da. Şi-i bine de rememorat: prima dată, l-au arestat pe holurile Facultăţii de Filologie, în 22 noiembrie '56, după ce citise în „seminarul de creaţie", condus de Mihai Gafiţa, proza despre UTM-istul care, ca protest, a vrut să-şi predea carnetul. *Civilul* Paul Goma a fost condamnat de Tribunalul Militar Bucureşti la doi ani de închisoare corecţională, pentru delict de agitaţie publică. Martorul apărării, profesorul Gafiţa, a lipsit: îşi făcuse rost de-o călătorie de plăcere în URSS. Aşa că Goma n-a fost „redat societăţii", rămînînd „contrarevoluţionar agitator". La 1 aprilie '77, cînd a fost, după 4 cincinale, re-arestat şi dus la organul de anchetă din calea Rahovei, a lăsat în spate „soţia, copilul, casa, cărţile, cărţile mele scrise, cele nescrise, semnatarii..."

Încerca să creeze o mişcare pentru respectarea Drepturilor Omului. L-au vizitat/ căutat telefonic, atunci, 431 de persoane.
A fost torturat şi trimis acolo unde spune Pleşiţă:

„– Şez' ăn pezda mă-ti, nu mai face pă Cristuăs".

L-au acuzat că-i „corist" şi „jădan", că-i trădător de patrie, că atentează la ordinea socială, că nu-i lasă liniştiţi pe români să construiască multilateral-socialismul. Şi l-au construit!

Ce-i rămîne anchetatului? Scrisul. „Te ţin eu minte, te scriu, te pun într-o carte"; „cu ţinutul-minte mă apăr – şi atac... "

Singura armă e memoria: „să-i neuit, să-i netac".

Putea să accepte prostituţia ideologică şi să se lase folosit de Putere, cu cinism. N-a capitulat. Evadarea din lagăr ca singura scăpare? Mai era una: tăcerea autoimpusă. Numai că greva tăcerii este, pentru un scriitor, automutilare. Mai ales că *a tăcea* poate însemna şi *a fi de acord*. A ales poziţia „reacţionară", cînd numai Ceauşescu nu striga „Trăiască Nicolae Ceauşescu!" şi a ajuns pe lista de lichidare a Securităţii.

Goma e mereu pe cîte o listă de lichidare. Scrisul îi e negat ciclic (ah, ştiuta noastră incertitudine în aprecieri!), inspiră animozităţi. Îl

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

aprobă mulţi, dar mai mulţi se ambalează contra lui şi a jurnalelor lui. Ei şi? Nici Baudelaire, nici Céline, nici Sartre n-au fost iubiţi de contemporanii lor. Goma e şi el taxat nerezonabil, nedisciplinat, nedrept cu A-B (mai şi este, în tensiunea confruntărilor), nemilos cu C –D, „pişcăcios" *) cu T-Ţ, face dese trimiteri în M-P. Într-un cuvînt, *neduslabiserică*. „Scrisul ca sinucidere socială" e sintagma lui Emil Botta. O preiau.

Invidioşi pe imaginea sa în vest, construită cu risc vital, au fost destui. Legea H/C/M 957/1966 nu permitea să-ţi publici cărţile în străinătate. Goma nu s-a supus. **Ostinato** a apărut (l-au ajutat Dieter Schlesak şi D. Ţepeneag) la Suhrkamp; **La cellule des liberables**, la Gallimard.

S-a decretat că politica e asfixiantă în romanele sale. Ba îl salvează curajul şi stilul sau, cum ar spune Caragiale, cinstea şi gramatica. Stilul Goma e precis ca un acord subiect-predicat.

Îmi aduc aminte că jurnalul lui Mihail Sebastian a apărut în acelaşi timp cu jurnalul gomic (I, II, III – '97). Sebastian a fost declarat pe dată model de moralitate intelectuală, în timp ce Goma a avut parte de reacţii repulsiv-violente. Nu diferite de cele din 1977, cînd, pentru Eugen Barbu, era „un zero": „nu înseamnă nimic pentru conştiinţa românească". N-a pomenit mai nimeni că Sebastian era şi autor al broşurii clandestine **Armata roşie vine,** circulînd în aprilie '44. După Marian Popa, **Vin ruşii!**, broşură apărută după acel 23 august majusculizat, unde M. Sebastian saluta comunismul exportat cu tancul de URSS.

Cu exigenţă inflexibilă, în numele aceleiaşi opţiuni politico-etice, Goma se manifestă dur contra celor care nu cuvîntă. Are raporturi proaste cu amnezicii şi cu oportuniştii. Călcîiul lui Ahile al scriitorului român este pohta de celebritate cu preţul compromisului. Nenorocitul calcul conjunctural e mereu refăcut. Le-a intrat vechilor slujnicari în vene. Nu se mai vindecă de trişerie ideologică, de duplicitate. Au dovedit-o şi piticii de grădină, din Grădina Puterii şi-a Plăcerii preşedintelui Traian Băsescu.

Care Putere are darul ei de a compromite marile idei, marile teme: consensul, sub mandat Iliescu; existenţa normală, sub mandat Băsescu. Şi este o graniţă morală (nu numai geografică) între eternul Odisseu rămas fără Ithaca şi profitorii de partide, foşti profitori de partid. Din care motiv nu-l văd pe Goma nici medaliat, nici academizat, nici indemnizat, nici repus în drepturile civice fireşti. A luptat pentru drepturile omului, dar drepturi nu are; s-a privat de libertate, ca să nu mai fim noi privaţi de libertate.

Personajul principal al jurnalelor fiind România Întreagă (nu Mare, cuvînt demonetizat de politichie), Goma nu poate fi calm, egal, milostiv. Sigur că are resentimente (Gide: „Literatura bună nu se face cu bune sentimente"), sigur că e tensionat, pasional, pătimaş, că nu-şi temperează „moarea". Nu este un diarist atemporal, cum îşi doreşte Andrei Pleşu (în Note, stări, zile, Humanitas, 2010): „A ieşi din timp e a reuşi să contempli lumea din punct de vedere al lui Dumnezeu". Îl

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

vedeţi pe Goma fără dram de participare la viaţa publică? Are alte urgenţe decît Pleşu, alte stări şi nici n-ar face compromisuri – declaraţii din politeţe ori în oarece beneficiu. Exasperanţele lui Goma sînt foarte diferite de exasperanţele lui Pleşu. Altceva îi disperă.

În corespondenţa cu Bernard Henry-Lévy, Michel Houellebecq spunea că preşul discuţiei e rotund, are cîte colţuri vrei, îl ridici de oriunde. E şi strategia lui Goma: nu uită nimic vîrît sub preş. Nu scapă nici un '*veniment*; nici un gestem, nici un biografem ori lexem, de la protogînditorii marxist-stalinişti pînă la postgînditorii recenţi; de la falsul „Marii Rivuluţii din Decembrie" la erorile iliescane, emiliene, băsescane...; de la „ostaşu' Cosaşu" la transcrierea Baconsky în Baconschi şi de acolo la soacra lui Geoană, *revoluţionară rănită,* cu carnet.

Întregul proces al comunismului l-a luat pe cont propriu. Ce ne cere repetat Goma e să nu uităm, să nu-i uităm. Îndemn vital cînd trăim o altfel de „piteştizare", de „re-educare", de manevrare a gîndirii. Un Piteşti II, fără Nürenberg II, dar cu Rolleri mulţi. Antidotul acestui nou control al minţii e memoria corectă şi Goma ştie bine ce nu trebuie uitat. E mai aproape de noi decît dacă ar fi locuit la vechea adresă din Bucureşti, de pe strada Compozitorilor. Anulează, din Franţa, distanţa, înţelege *din interior*, din România, ce (ni) se întîmplă. E *scriitorul de alături.*

Goma nu face parte dintre cei care îşi pun sub lacăt jurnalele sau memoriile, ca să fie publicate după 50 de ani sau după 5. N-a vrut să le tipărească „de dincolo de mormînt". Laşilor le cam vine de hac. „Eu nu sunt disident. Sunt scriitor. Punct". Aşa a ripostat Marianei Sipoş în cartea-interviu intitulată chiar **Destinul unui disident: Paul Goma**, Universal Dalsi, 2005, interviu luat într-un fevruar 1998. Nu disident, ci inamic public al comunismului. Nici eu nu cred că poţi fi *scriitor pur şi simplu*, după cum nu cred că a fi opozantul lui Ceauşescu face rău calităţii sale de prozator. Cu spusa lui, „fiecare pasăre scriitoare pe hîrtia sa piere". Dacă sinceritatea e păguboasă, minciuna, pe termen lung, e şi mai păguboasă.

„Îi convine lui Goma să vorbească despre frica la scriitorul român!, s-a rostit un iritat. "Au fost mari presiuni morale". Au fost, dar unii au rezistat şi alţii nu. Să-i tratăm la hurtă? Ce-i drept, altfel ar fi arătat procesul comunismului făcut de ne-cumintele Goma decît de un expert în comunism, reciclat. Altfel ar fi stat lucrurile cu Goma în fruntea comisiei prezidenţiale, sprijinit de părintele Iustin Pârvu, de Grigore Caraza, de Ion Gavrilă Ogoranu, de Marcel Petrişor, de Vasile Paraschiv, de Dorin Tudoran, de dr. Florin Mătrescu (v. **Holocaustul roşu**, ed. a III-a, 2008, Bucureşti, ed. Recson) de Andrei Vartic... Acţiunea „decomunizatoare" Băsescu n-ar fi rămas formală după **Raportul final**. Vedeţi vreo coerenţă în decizii cînd preşedintele numeşte regimul comunist „ilegitim şi criminal", fără a-i pedepsi pe criminali?

De descoperit, Goma se lasă descoperit din toate flancurile: şi dinspre excelenţele intelectuale GDS, şi dinspre mai puţin excelenţele

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

intelectuale peceriste (nu că unii, ca Pavel Câmpeanu, n-are figura în ambele tabere). Goma îi detestă şi pe Roller şi pe Ilie Ceauşescu; pe Croh, în tustrele ipostaze: înainte de Ceau, în timpul lui Ceau, după Ceau. Desantismul a fost „pistă aplicativă", cum ziceau propagandiştii, falsă. Cred, ca şi Radu Mareş, că sîntem condamnaţi la realism; aşa-căci-deci, cum spune ironic Goma, paraliteratura să mai aştepte!

Goma a trecut prin închisori, a şomat, a „trăit pe unghie", cum nu se sfieşte s-o recunoască într-un **Dialog** (ed. Vremea, 2008). Cu toate astea, Andrei Pleşu deplînge puţinătatea disidenţei româneşti, numindu-i doar pe Doina Cornea, protestatară din 1982 şi pe Radu Filipescu. Pe Goma, nu. Să-şi fi dat foc, ca Jan Palach, în ianuarie '69, la Praga? Într-un fel şi-a şi dat: a fost interzis în Rumânia, cum pronunţa Ceauşescu, din '70 pînă-n '89, pus la popreală amar de ani. În alt fel, a făcut mai mult decît să-şi dea foc: *Le Mouvement Goma*. Ne plîngem că n-avem un Soljeniţîn cînd avem un Goma, că n-avem un Havel cînd avem un Goma, că n-avem un Michnik cînd avem un Goma. Însuşi Adrian Marino, contestatarul tuturor, recunoaşte în scandalizantele memorii: „Meritele sale ideologico-politice sînt indiscutabile. De valoare istorică. El este rezistentul comunist «arhetipic»", chiar dacă îl acuză de „enormităţi şi extravaganţe", „în forme maladive". Marino se consideră chiar „suporter secret" Goma. De ce secret, poate ştiţi domniile voastre, cititorii.

Postdecembrist, vai, a intrat în *inappropriate relationship* cu ebreii. A fost acuzat pentru păcatul greu al antisemitismului, pe varii corzi: coarda Ancel, coarda Radu Ioanid, coarda Shafir, coarda Andrei Oişteanu, coarda Al. Florian (director executiv al INSHR „Elie Wiesel"), coarda Boris Mehr, coarda Lavastine, coarda Carmen Muşat, M.D. Gheorghiu, în care Goma vede *sentinela pariziană* la antisemitism, s-a arătat gata să sucească gîtul elocvenţei şi elocinţei **Săptămînii roşii**. Un argument pe... numărate: Goma a folosit de 126 de ori cuvîntul evreu. Aha. Cum îl ştiu, va scoate altă variantă a cărţii-document, a eseului-memoranda, unde va uza de vocabula incriminată şi a 127-a oară. Pe Ovidiu Şimonca îl deranjează „evreii cu 2 de i", altfel spus, generalizările. Dar generalizările cu 2 i (corect gramatical) à propos de români nu-l deranjează? Un anonimeni, autor de sentinţe neargumentate, care vede iudeofobi peste tot, şuieră de indignare ca un ventil la afirmaţia că evreii (cu 2 i) au fost în fruntea bucatelor. În fruntea bucatelor literare au prea fost. Prima secţie de critică a USR a fost formată din Vitner, Vicu Mândra, Nistor Ignat, Mihail Cosma, Silvian Iosifescu, Crohmălniceanu, plus 2 neevrei, Paul Georgescu şi Geo Dumitrescu. Discuţi despre vremea aceea, apare suspiciunea că îi vizezi pe evrei şi eşti clasat drept ce nu eşti: antisemit. Există mulţi arbitri specializaţi în „antisemitizare". Chiar cînd afirmi că românii n-au fost mai puţin fanatici în aplicarea metodei realist-socialiste, tot te citează ca neonazi, cu derivatul legionaroid. Şi cine a diriguit *manu forte* cultura decît Iosif Chişinevschi cu liceul neterminat, Leonte Răutu Oigenstein, Iulea Şafran (nume literar N. Moraru)? Etnicizăm ororile dacă dăm numele real al torţionarilor? Şi încă: au

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

fost românii menajaţi în totalitarism faţă de evrei? Măcar puteau pleca (pe taxă), după cum pot să revină, conform noului *diasporism*: repatrierea în ţările Europei de Est.

Lui Goma nu i s-a restituit nici azi cetăţenia, răpită (ca Basarabia) în 1977, nici carnetul de scriitor.

Dacă dispare Goma, „România va deveni liberă, democrată şi la cur curată?". Numai că Paul Goma, prezent în toate zonele de impact cu o realitate cum n-ar trebui să fie, nu moare. Nu cred că a intrat în *Zodia Bolii*, a *Morţii*, cum notează în 26 ianuarie 2010. Nu-i vreme de murit cînd procesul de ştergerea memoriei continuă. Categoric, temelia e şubrezită rău dacă ne propunem să construim în dispreţul valorilor care nu pot fi dispreţuite, iar Goma are parte, cu calamburul lui Corneliu Regman, de „un pios ciomagiu".

Îmi place să-mi închipui – ipoteză de lucru – cum ar fi fost dacă ar fi ocupat locul prim în stat. Ce reacţie îngrozită ar fi avut alde Pleşiţă şi alte stele mari; prosovieticii (deşi nu mai există, de facto, URSS, prosovieticii au rămas prosovietici), dar şi ştefangheorghiştii ceauşişti, deveniţi analişti politici; politicienii plini de *semenitate*, adică de dragoste pentru aproapele din partid, să trăiască bine.

Nu ştiu dacă Paul Goma o să revină la roman; eu mi-o doresc, dar asta s-ar întîmpla doar în cazul normalizării, ceea ce-i destul de improbabil. Ce trebuie spus limpede e că nu se va scrie acest segment de istorie, dar şi de istorie literară, fără jurnalul lui Paul Goma, deopotrivă document şi reprezentare artistică de clasă. Iar de documentat, privind universul concentraţionar, s-a „documentat" chiar la gherlă. Cînd a aflat întîia oară, de la Ştefan Davidescu despre „fenomenul Piteşti", era la Jilava, în celula 36. S-a „documentat" apoi în Lăteşti – DO. Deţine cu prisosinţă experienţa închisorilor, cu tot ce implică ea. Al. Paleologu vorbea despre puşcărie ca despre o *aventură* biografică. Haida de, în care puşcărie?

„Am integrat (citez o însemnare din 25 ian. 2000) în jurnal texte impure, străine: eseuri, scrisori, articole, invenţii tehnice (nu chiar tehnice...); prin asta am făcut din Jurnal(ul meu – precizez) genul total, romanul integral. La urma urmei eu, autor (m-)am retrogradat în poziţia povestitorului care povesteşte povestea poveştii (vieţii) sale".

Iată o reuşită venită de unde nu te aştepţi: „jurnal-roman-total", dar şi roman-fluviu, un haos... controlat, un hibrid roditor.

N-am evitat să eşuez în *laudatio*, aşa cum nu dorea Flori Bălănescu să se întîmple. N-o fac des, detest critica piaristică a găşcarilor puşi pe encomii nesăbuite. Dar prea sînt mi(s)tificaţi tot felul de „tenori ai opiniei publice", de „elitarzi intelectualiceşti", aşa cum le zice Goma, în timp ce *primus inter pares,* model formativ prin excelenţă, e taxat de *ponegritor şi cusurgiu, contaminant şi otrăvicios.* Şi-mi aduc aminte că Nietzsche cerea stabilirea scării valorilor în funcţie de capacitatea de a suferi. Reformulat – în funcţie de capacitatea de a te sacrifica. Goma are vocaţia rară a jertfei de sine, principiu de *moralia* nu *minima*, ci *maxima*.

Atitudinea sa nedilematică, tranşantă, care e a(l)titudine,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

complexează, ce-i drept, dar Goma e un reper moral care (ne) salvează obrazul.

---

* In realitate C. Ţoiu scrisese: ("*pişăcioasele* [de la **pişat**] scrieri " - ale mele scrierile), nu "pişcăcioasele", de la "a pişca…" (Nota mea, P.G.)

Luni 5 iulie 2010

Azi: mai răcoare, se poate respira. La BN Ana a trebuit să pună trei pulovere, climatizarea lor funcţionînd de-a-ndoaselea.

Marţi 6 iulie 2010

Noapte… ne-umedă (doar trei bluze schimbate), în schimb(!) ieşirea din oră în oră pentru uşurizare urinalnică - am întors-o binecrescut, nu?

*

Bedros Horasangian, în *Cotidianul* de azi:

"**Un nou membru al Cabinetului Boc: Mark Gitenstein**

de Bedros Horasangian

Inundaţiile din anul acesta, dacă nu prognozate, măcar previzibile - nu trebuie mare savantlâc pus în joc, mai ales dacă ai la îndemână toate serviciile, inclusiv cele meteo-hidro -, au coincis şi cu Ziua Naţională a Statelor Unite. Faimosul 4 iulie, zi de mândrie şi orgoliu pentru fiecare cetăţean american. Şi nu doar.

Datorăm mai mult democraţiei şi libertăţii induse de aceşti părinţi fondatori ai naţiunii americane decât Revoluţiei Franceze. Pentru că un mănunchi de politicieni americani cu scaun la cap au avut mai multă viziune politică decât gloata franceză care a dărâmat Bastilia. Şi a implantat, oricât de ciudat ar părea la prima vedere, sub semnul unui aburos „Liberté, egalité, fraternité!", spiritul de frondă şi teroare al lipsei de măsură.

Ziua Naţională a Statelor Unite exprimă nu doar naşterea şi identitatea unei naţiuni, ci şi ale unui stat ce va sta la fundamentul democraţiei de tip occidental al ultimelor două sute de ani. De aceea ni s-au părut cu totul cinice şi deplasate aprecierile ES ambasador Mark Gitenstein livrate populaţiei române care nu a apucat să se înfrupte din hot-dog-şii americani şi restul de sarmale şi frigărui româneşti servite cu ocazia recepţiei oficiale la reşedinţa Excelenţei Sale.

Trecem peste faptul că alte posturi TV livrau imagini cu nenorocirile pricinuite de inundaţii, în timp de oficialii români şi americani tăiau cu un cuţit de un metru un tort de doi metri pătraţi, şi ne oprim puţin asupra unor afirmaţii ale domnului Mark Gitenstein. Trimisul SUA în România nu este nici primul, nici ultimul dintre diplomaţii americani in charge, adică la post, care formulează opinii. Mai mult sau mai puţin personale sau exprimând un punct de vedere al administraţiei de la Washington.

Este dreptul dlui Mark Gitenstein să aprecieze pozitiv măsurile luate de Cabinetul Boc, este dreptul domniei sale să aprecieze „frumuseţile Deltei

Dunării" recent vizitate, este dreptul lui să ne anunţe că dacă vom evolua (sub toate aspectele), rata de respingere a vizelor de intrare în SUA va scădea, chiar dacă vizele vor mai fi necesare şi în următorii ani.

Problema de fond este că trăim în lumi diferite. Pensionarii care se îndoapă cu parizer şi tremură cu reţetele de medicamente compensate în mână au un alt orizont existenţial decât cei care se îmbulzeau la 4 iulie să hăpăie din cărnurile etalate în tăvile de la recepţie. (E limpede că un „duh românesc" şi-a băgat coada, altfel la recepţiile americane se mănâncă frugal şi fără ostentaţie. E diferenţa dintre Benjamin Franklin şi Traian Băsescu, care, la rândul lui, beştelea sinistraţii în loc să-i încurajeze.)

În ce-i priveşte pe diplomaţii americani, păstrăm o deosebită admiraţie şi respect pentru ES ambasador Henry Morgenthau. Care nu a tras osanale guvernului otoman pentru măsurile represive îndreptate împotriva cetăţenilor din Imperiu, ci s-a luat în dinţi cu şefimea locală. Ca să salveze vieţi omeneşti şi să facă bine. Mark Gitenstein nu pricepe ce se întâmplă în România şi nu intră în această categorie.

Păcat.

Sorry, Mr. Ambassador, excuse me!

Foarte bun, azi, Bedros Horasangian. Foarte-bun, ca în zilele lui bune - câte una pe trimestru.

Miercuri 7 iulie 2010

Ieri, şedinţă furtunoasă în Parlamentul francez: duşmanii lui Sarkozy voiau să-l îngroape defintiv pe Eric Wörth, ministru al Muncii; apărătorii lui încercau să-l salveze pe "soldatul Ryan" (după titlul unui film de război american). Aseară, la televiziune, invitat, Wörth a răspuns, pe puncte acuzaţiilor: nu, nu a primit bani de la miliardara Bettancourt, pentru campania prezidenţială a lui Sarkozy; nu, soţia sa nu este vinovată de matrapazlâcurile financiare ale Bettancourtei (!); nu, nu posedă "o proprietate în Elveţia", ci un apartament la Chamonix (care se află în Franţa…).

Deşi omul este un aţos, un rezistent la lovituri, aseară părea ajuns la capătul puterilor. A spus cam aşa:

«M-am săturat. Nu mai pot suporta calomniile. *De trei săptămâni, fără încetare* (subl. mea) sunt acuzat de cele mai odioase fapte, soţia mea la fel, suferă şi copiii…»

De trei săptămâni, fără încetare… Bietul soldat Wörth!

Deşi nu poate exista vreo apropiere între ministrul Muncii francez şi amărâtul de mine, ceva-ceva tot ne este comun: suntem victime ale *calomniei*. El n-o mai poate suporta - după trei săptămâni - eu, păcătosul de mine, o târâi… De câţi ani? Când anume a început "ciomagierea" mea, vorba lui Regman: că nu am talent literar, că nu sunt român, că sunt ovreu rus, că sunt un duşman al ţării - şi al poporului 'ncitor - că am vândut-o străinilor

(de patrie vorbesc), că sunt un fioros antisemit…?

Magda Ursache a încercat o "periodizare" a calomniilor la adresa mea. A luat-o de la… Nu ţin minte să fi spus când a început "înjurarea" mea. Eu cred că după ce am anunţat că voi publica colo-şa, în Occident ce mi se refuză ici-şa, în Orient: **Ostinato**. Or "momentul" coincide cu "demascarea" mea de către Ivasiuc, à propos de cartea **Uşa noastră cea de toate zilele**… Adică în primăvara anului 1970.

Câte săptămâni au trecut de atunci? Tot trei? Sau trei luni? Nu cumva trei ani? Ba cam, vorba ardeleanului: *treizeci*. Nu: **Patruzeci**. *Mai mult de jumătate din viaţa mea.*

Calomnierea mea, pe hârtie, în presa de stat şi de partid nu a început atunci, după istericaua ivasiucică. Am mai scris: o vreme am fost ignorat-ca-pedeapsă: am fost tratat, vorba celuia, cu *tăcere*: tăcere atât în privinţa numelui meu ca autor şi a membrilor familiei mele, traducători (prin nepublicare, prin ignorare a existenţelor noastre), dar şi prin tăcerea asupra *motivaţiilor* pedepsirii mele : de câte ori am întrebat: «De ce sunt interzis? De ce m-aţi şters din cartea de imobil?», nu mi se răspundea, sau primeam un răspuns în stilul Getei Dimisianu de genul: «Lasă, bă Paule, că şi tu…» - nu era de mirare, doar Geta-cu-poşeta, vorba Danului Petresc', era purtătoarea de cuvânt a lui Vasile Nicolescu, deci a "Torurilor Futelare", cum le-am zis, într-un text difuzat la Europa liberă - eu aflător în România.

Nu mai ţin minte când au început atacurile "cinstite", adică directe, în şedinţe, în presă - mi-e greu să caut în jurnale - cred însă că primele au venit, nu dinspre oficiali, ci dinspre… colegi.

Îl consideram coleg pe Eugen Barbu - el mi-a administrat prima cotonogeală. Cu şase trepte mai jos şi mai la hăisa m-au huiduit Fănuş Neagu, cu prietenul său literar, Guţă Băieşu, cu băiatul de prăvălie şi de pahar Mircea Dinescu.

Aveam eu pielea tăbăcită de insulte încă din fragedă copilărie refugiată în Ardeal - nu pun la socoteală cele proferate de securiştii de la Mediaş, când îmi arestaseră părinţii, în 1949: "bandit", "pui de năpârcă", "dujma' de clasă" acestea erau fatal-inevitabile, apoi asta era vocaţia, meseria bestiilor de securişti: să te împroaşte cu injurii (nu, ei nu te calomniau, te de-a dreptul înjurau). Însă greu de îndurat mi-au fost cele venite dinspre profesori - ca Ghiţă Pop, de franceză, de la Gheorghe Lazăr din Sibiu. Da, acelea m-au atins, m-au făcut să sufăr: fiindcă mi le aruncau în faţă şi în suflet, nu comunişti-securişti-belişti-neomenişti, ci oameni de-ai noştri: şi nu directorul-pe-puncte Stănescu, activist de partid ignar, băşinos - ci profesorul Pop - de franceză, cu studii la Paris - şi legionar…

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Şi oricât îl credeam eu pe Eugen Barbu de-al meu (doar el mă debutase în *Luceafărul*, în ciuda opoziţiei lui Săraru, a lui Dodu-Bălan, îmi dăduse şi o menţiune-proză, nu?), tot îl puneam în categoria simbriaşilor Terorismului Comunist, ca Ciachir; în cea a turnătorilor militari, cu epoleţi albaştri ca V.C. Tudor. Deci cuvintele lor - scrise la gazetă, mai ales în *Săptămâna,* dacă nu mă lăsau indiferent, nu le puneam la inimă, ci mai jos, şi mai la spate. Însă cuvintele unui intelectual teolog (aşa credeam atunci) ca Virgil Cândea - alt culpabilizat sibian, dacă nu prin el însuşi, prin tată-său, proeminent comandant legionar sub Sima, astfel a ajuns teologul general-de-Securitate - şi mai ales zicerile Doamnei Zoe Buşulenga (pe care, ca majoritatea studenţilor de la Filologie, mai ales a înaintaţilor în vârstă - ca să nu spun: întârziaţilor, o iubeam) m-au rănit, m-au umilit, m-au negat. Vorbesc de acea emisiune în duplex cu radio Paris, din vara anului 1972, în care, la întrebarea francezilor : "De ce Goma, editat la Gallimard, la Suhrkamp (era vorba de **Ostinato**, apărut în octombrie 1971), nu este publicat în România?", teologul Virgil Cândea răspunsese rapid, fără să clipească (venise cu lecţia bine învăţată):

«Fiindcă tipografii noştri au refuzat să tipărească o carte care insulta realizările poporului" român,

iar Zoe Buşulenga a completat:

«Cartea lui Goma e pornografică - e, acolo, un pederast…»

Până în primăvara lui 1971 pedepsirile fuseseră flori la ureche, fiindcă de atunci…

Ce m-au mai porcăit, insultat, negat, acuzat, calomniat "confraţii", începînd de prin ianuarie '77 (şi nu s-au oprit nici azi, chiar dacă unii au mai şi decedat : Maica Veronica (Doamna Buşulenga), Cândea, Piru, I.C. Drăgan, Potra, Dan Zamfirescu, Mihnea Gheorghiu, Virgil Teodorescu, Macovescu…). Aceştia fiind "seniorii", pentru că de puradei n-am scăpat nici cu DDT: Răcănel (pseudonim: Dragoş!), Dobrescu (de la Iaşi), Darie Novăceanu (altfel zisul Carie Dovleceanu, pe numele său Aurel Mituţoiu), Băran, Nara Micoară (sau invers). M-au scuipat "colegii", m-au huiduit, până şi-au văzut visul cu ochii: alungarea mea din ţară (în noiembrie 1977). Până atunci, în ţara şi a mea (s-o cred eu!), nu avusesem unde, cum să le răspund, să le dau o eventuală replică. Şi nu s-au oprit din lătrat-calomniat, fiindcă periodic erau organizate campanii împotriva duşmanilor ţării din exil…

Joi 8 iulie 2010

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Ceva mai puţin ud, somnul. Am apucat să dorm oleacă.

Mi s-a făcut lehamite să "răspund" calomniatorilor mei prin Jurnalul de pe internet, citit de 2-3 vizitatori pe zi, acum, vara, nici măcar câte unu în Basarabia şi SUA - şi nici aceia nu acceptă că poate am dreptate şi eu; că, poate se înşeală calomniatorii când mă calomniază în neştire, din inerţia membrilor activi ai turmei behăitor-lătrătoare. Cei mai mulţi dintre apropiaţii care îmi iau apărarea în scris sunt femei, or societatea românească nu a evoluat până la a lua în seamă şi opinia femeilor, a mamelor noastre chiar când ne sunt surori, fiice, nepoate.

"Soldatul Wörth" îi contraatacă pe calomniatorii săi şi îi cheamă în justiţie, cerîndu-le să probeze că acuzaţiile aduse sunt adevărate, rezemate pe probe, nu doar afirmaţii idioate (ca ale românaşilor de genul Manolescu ("Goma e antisemit, fiindcă pretinde că statul Israel est terorist, sclavagist, apartheidist"), Gârbea, Şimonca: "Goma e antisemit, fiindcă foloseşte mereu evrei*i,* cu doi *i*..."; "Goma e antisemit basarabean, fiindcă afirmă că evreii basarabeni au adus pe tancurile ruseşti bolşevismul" - după Ion Vianu, fiul lui Tudor Vianu; "Goma e fascist fiindcă îl elogiază pe Antonescu" (Laszlo), "Goma este antisemit, fiindcă vrea *istoria integrală a României*, cum glăsuieşte Shaul Carmel, complicele lui Manolescu-Unesc*u*, nu variantele ciuntite de Roller, de Tismăneanu, de Marius Oprea").

I-am dat şi eu în judecată pe calomniatorii mei, însă justiţia din România, din justiţie de clasă, până în 1989, a devenit justiţie de rasă: te trimite la plimbare pe tine, calomniat, mai şi explicîndu-ţi că tovarăşii (dar tovarăşăloasele!) calomniatoare - ca Carmen Muşat (cacofonie voluntară), prin biroul de avocaţi Muşat et comp - au făcut-o în mod justificat, în numele… dreptului la expresie pe care îl deţin doar ei/ele, în virtutea marilor merite din vremea revoluţiei dâmboviţelineşti - merite pe care eu nu le am, deloc! Pe care le au, în schimb, creaturi ca Oişteanu, ca Shafir - doar pentru că se închină unui impostor şi unui falsificator de istorie şi de adevăr ca Wiesel.

Pe soldatul Wörth îl apără preşedintele Franţei, îl apără membrii partidului de guvernământ, i se va da dreptate şi în justiţie. Dar: niciodată nu va putea şters în întregime noroiul calomniei: mai rămâne mâlul dubiilor, al întrebărilor acuzatoare: "Şi dacă, totuşi…?"

Pe mine cine mă apără de cel rău? Preşedintele ţării mele? Care preşedinte? Am consumat, în douăzeci de ani, trei: Iliescu, Constantinescu, Băsescu - o apă şi-un pământ. Iliescu a avut nevoie de un deceniu întreg pentru a-şi aduce aminte de mine; Constantinescu, consiliat de "colegul" meu Sorin Alexandrescu

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

(da, da, nepotul postamentului statuii lui Eliade) i l-a recomandat sau a fost de acord cu recomandarea făcută de alt slugoi de acelaşi acabit să fie decorat criminalul director de la Sighet, nu un supravieţuitor ca Ogoranu; şi nu un adevărat opozant, ca Paraschiv; cât despre Băsescu: eu, naiv, credeam că va face ce spusese - s-a dovedit că acest securist cu diplomă (de T. Băsescu vorbesc), nu poate fi decât ce a fost (ba mai mult decât atâta); *securist*, oricât l-a garanta, punîndu-şi obrazul (!) pentru el Lichelele liichene, "Găurile" ungurene, Heideggerii cătunali ca Patapievici şi mihăieşişti ca Mircea-reportofonul Banatului. După douăzeci de ani sunt tot apatrid, fără drepturi, expus tuturor agresiunilor te miri căror căcănari, găinari, lingători de cururi şi coaie "prezidenţiale".

Am eu o ţară? Am eu colegi scriitori? Cine? Manolescu, Buzura, Adameşteanu, Liiceanu, Pleşu, Dimisianu, Cistelecan, Mihăieş, Borbely, Marta Petreu, Angela Marinescu, Gârbea-Imaginistul, Vozganian-Finanţian, C.T. Popescu - prietenul lui Manolescu şi al lui Dorin Tudoran? Tudoran el însuşi - dar fostul meu prieten Tudoran a dovedit că are doar relaţii, doar interese: nu s-a lepădat el de Caraion, până a-l şterge din carnetul de adrese? De C.T. Popescu nici azi - ce să mai vorbesc de Manolescu, turnător ordinar?

Apoi: are România scriitori, să se solidarizeze cu mine, calomniatul - taman ei, calomniatorii?

Să mă apere vecinii din blocul Z 21 din Drumul Taberii? E-he, fost-ai lele când ai fost, Momentul martie 1977, când m-au apărat femeile (tot ele, sireacele) de boxeurul Stumpf, azi nepoatele lor nici nu ar şti cine am fost, cândva.

Vineri 9 iulie 2010

Am fost la doctoriţa Saburin. Mi-a făcut bine, ca de obicei.

Sâmbătă 10 iulie 2010

Noapte ceva mai… potabilă. Cald - a fost, dar nu s-au mai atins ţânţarii de mine: le-am dat cu flitul camforigen chinez garantat.

A ajuns, mediat, (prin Flori Bălănescu) 'Demo", cum îi zice Tofan; mulţumit de cum a ieşit. Ilisoiu, mai cu seamă.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Jurnalele:

I - Nemira (1-3)	850
II - Dacia (4-6)	900
III - Criterion (7-10)	1 000
IV - 2004, 2005 (11-12)	1 200
V - 2006 (13)	900
VI - 2007 (14)	735
VII - 2008, 2009 (15-16)	1 100
VIII - 2010 (17)	

Duminică 11 iulie 2010

Noapte identică precedentei. Oricum: neodihnitoare.

Luni 12 iulie 2010

În sfârşit! Acum, la orele 6,30 dimineaţa a început să plouă. Cu tunete, cu trăznete. Se anunţă grindină pe podgoriile burgunde şi alsaciene. Eu însă am învăţat să nu intru în panică: dacă o grindină nu distruge viile în totalitate, cât a mai rămas din strugurii vătămaţi va compensa, prin calitate, cantitatea pierdută. După cum se vede, sunt, nu doar nepotul, ci şi ucenicul lui Niculae Popescu, fratele mamei, agronomul cu înalte-studii la Cucuruzeni…

Marţi 13 iulie 2010

Astă-noaptea de az' noapte mi-a fost cea mai grea de până acum - ce-o mai veni, om supravieţui şi-om povesti.

Interesant: nu am suferit de căldură, ca în nopţile trecute, însă când mă trezeam, îmi găseam bluza ori cămaşa de noapte leoarcă, constatam că şi cearceaful de pat era mai întunecat la culoare în locurile unde mi se aflaseră umerii, că cearceaful cu care fusesem învelit - de frica ţânţarilor - era şi el ud. De două ori am schimbat aşternutul de pat - cât despre bluze… Noroc că maşina de spălat este în stare de funcţionare - şi funcţionează!

Dana mi-a scris că nu doar ea este "profesoară de fitness", ci şi mama sa. Vor lucra toată vara acolo şi vor fi plătite. Ceea ce nu înseamnă neapărat că bugetul lor este subţirel de tot - doar subţirel…

Ne-am sfătuit (cu Ana, desigur): cele 100 exemplare pe care le va primi Dana din tirajul de la "Din Calidor" să fie vândute -

cu preţ preferenţial, desigur. Câţi bănuţi se vor aduna, Dumnezeu cu mila, vor ajunge pentru trei îngheţate şi trei ceaiuri (fata, basarabeancă, nu a ajuns să bea cafea, e în faza ceaiului, la cofetărie).

Ah, de ce nu câştig la loterie!

Anei i-a fost rău, azi. I-am făcut un reproş - nedrept. Regret.

Miercuri 14 iulie 2010

N-am noroc: astă-noapte ar fi fost suportabilă, dacă nu ne-ar fi torturat "vecinii" cu petardele lor, până la trei dimineaţa.

Sunt extrem de obosit, de stors de suc. Sper să-mi vin oleacă în fire când vor veni sculele de înregistrare.

În sfârşit, a plouat. Am prins puţin curaj.

Am trimis Danielei câteva fotografii.

Vineri 16 iulie 2010

Aerul s-a răcorit, dar eu tot cu asùdul, tot cu asùdul.

De o săptămână recitesc **Scrìsuri 2**. Bineînţeles, în vederea tipăririi. Vorbesc de al doilea volum de publicistică, predat (ca şi al treilea) editurii Curtea Veche. Şi tot degeaba. Arsene promite, promite. Cu promisiunile lui Arsene rămân.

Mă consolez: **Scrìsurile** - aproape toate - sunt bunişoare. Şi chiar dacă sunt vechi, nu sunt chiar învechite.

Sâmbătă 17 iulie 2010

Azi - ca şi ieri: asùdaţie, vârtejuri; stors de vlagă. Tot ce îi cauzează omului.

Azi a murit Bernard Giraudeau, marinar, actor, scriitor, soţul actriţei Annie Duperey. El era personajul cunoscut care în urmă cu zece ani declarase că este bolnav de cancer şi încearcă să lupte cu Fiara. L-a doborît - Fiara!

Să lupţi cu o boală de nevindecat - din păcate este frecvent. Dar, de regulă lupta aceea nu se divulgă, rămâne "în familie" Bolnavului şi familiei le este ruşine să vorbească despre; ca şi cum cancerul ar fi o boală ruşinoasă. Rari au fost cei care au spus-scris adevărul despre ne-sănătatea lor al cărei desnodământ este moartea. Mă gândesc la Soljeniţîn: el şi-a scris-o mai ales în **Pavilionul canceroşilor**, însă a murit - nu de cancer - la 84 ani.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Stârnite de moartea lui Giraudeau, mi s-au pornit amintirile:

Adevărul fiind că primele semne de boală mi-au venit în aprilie 1977 când eram arestat, la Rahova. Nu mai ţin minte data precisă - desigur, pentru ca aconitina/cu pricina nu-şi face simţită fulgerător prezenţa - însă printre primele simptome: ameţelile, mersul nesigur, chiar dezorientarea.

Au trecut de atunci peste 33 ani. Iar eu sufăr, în continuare, de ameţeli, de nesiguranţă în picioare şi de dezorientare.

Luat cu… activităţile militante, nu am dat importanţă altor semne proaste date de inimă : preinfarctul din vara-toamna anului 1989 (şi al Anei, pentru că una suntem noi). Da, am lăsat fumatul, da, nu am murit în 1989, când am avut prima alertă - dar…

Dar, ce? Dar nimic!

Târîş-grăpiş, aşa, sprijinit în cârjele medicamentelor - nu puţine: şapte - am mai scris câteva cărţi, deşi "condiţiile" îmi deveniseră, nu doar nefavorabile, ci de-a dreptul ostile: expulzarea din locuinţă, atacurile în salve, în rafale dinspre prieteni: Monica, Virgil, Liiceanu, Adameşteanu; apoi dinspre neduşmanii Pleşu, Manolescu, D.C. Mihăilescu, Laszlo, Pecican, Liviu Antonesei…

Ei şi?, zic eu în ultimele decenii. Sunt bolnav - dar mă tratez, vorba poporenelor noastre iubite. Pe măsură ce timpul trece, mi se micşorează câmpul de interes - ei şi? Mi-a rămas câmpul cât cuprinde al Jurnalului.

"Cu el de gât am să mor" - autocitat.

Am un vis, în două volete: să mă apuc, în fine, de înregistrat o carte, două, trei, cât voi putea şi să-mi ţin jurnalul. Cât voi putea. Cât voi fi lăsat să pot. Sunt fascinat de soarta "Artei fugii" pe care Bach nu a terminat-o - dar ce terminată este: Bătrânului Cantor i-a căzut condeiul din mână chiar pe o notă suitoare…

*

Despăgubiri…

Se înmulţesc (vorbă să fie!) supravieţuitorii Terorismului Comunist din România. Din nefericire - e prea târziu: suferinţele noastre s-au banalizat, s-au demonetizat. Boboru', ăl care a supravieţuit cu deştu-n cur ne ironizează, ne batjocoreşte: «Ce, bă, numai voi aţi suferit pe timpul dictaturii?» «Cine să vă despăgubească: tot noi, poporul?»

Unde-i adevărul, unde-i dreptatea?

Chiar dacă eu nu am formulat o cerere de despăgubire - în cele adresate lui Băsescu - dar tot am amintit că am dreptul la reparaţii morale şi materiale. După "rezolvarea cerèrii" cum îi

zice fostul ministru de justiţie, Monica Macovei, tova'procoroare (bolşevică) - aceasta a mea, în legătură cu cetăţenia română şi după "rezolvarea" cererii de despăgubire formulată de Vasile Paraschiv, am lăsat-o mai moale; am lăsat-o mai de tot. Nu fiindcă "cerèrea" lui Paraschiv n-ar avea temei moral (sau a lui I. Diaconescu, chiar a lui Radu Cîmpeanu), dar **fiindcă noi, victime, nu mai existăm!** Faţă de cine să mai existăm: faţă de securiştii Băsescu, Geoană, Hrebenciuc, faţă de bolşevicul Iliescu, de Măgureanu, chiar de Gelu Voican? Nu neapărat "în locul nostru" (dacă noi nu mai existăm!), ci în locul lor de impostori există - şi cum ! - rechini şi caractatiţe şi hoitari - fie şi legume inconşiente, ca fata lui Băsescu, ca ibovnica lui Băsescu, ţoapa la cub Nuţi, precum haita de curvi : Dan Diaconescu, Prigoană tatăl şi fiul, intelectualii de serviciu la Cotroceni, Traian Ungureanu, Liiceanu, Patapievici, Mihăieş…

Duminică 18 iulie 2010

Săptămâna care vine… Trebuie să vină şi "sculele". Am făcut curat pe masa ordinatorului - deci sunt pregătit.

Ultimul mesaj al Danielei este semnat: "Dănuţa". Doamne, cu ce repeziciune se schimbă fetiţele în fete, fetele în femei! Privesc la fotografiile ei luate în diferite momente, începînd cu, probabil iulie 2009, fiindcă era prezent şi tată-său, Ionel. Surprins, găsesc fiecare moment, nu continuarea precedentului, ci altul. Ana zice că aşa cresc fetele. Aşa or fi crescînd, dar pe mine mă zăpăceşte astfel de evoluţie. Nu o percep ca pe un film, ci ca pe o succesiune de portrete, mai mult sau mai puţin ale unei singure persoane.

"Dănuţa", draga de ea.

*

Ziarul de Iasi, 18 iulie 2010

Literatura, intre miza si angajare MICHAEL ASTNER

"...ca problema a grea e cum te duci acum cu adevarul cine ti-l crede de ce doamne de ce barbosule cum devine cu dreptatea aia a matale..." (subl. M.A.) Paul Goma, "*O, ce veste minunata"...*

Pe la inceputul anului trecut a aparut in Suplimentul de cultura (nr.214, 31 ian.-06 feb. 2009) un interesant si provocator interviu de trei pagini cu scriitorul Stefan Agopian. L-am pus deoparte - pentru partea provocatoare, in ideea de-a raspunde cumva-cindva la o declaratie extrem de transanta a scriitorului bucurestean. Zicea acolo Agopian, la un moment dat, ca nimeni nu-l poate citi pe Goma.

Dar haideti sa vedem de unde pornise pornirea autorului Manualului intimplarilor.

Il intrebase Elena Vladareanu pe Agopian:

"Cum vi se pare chestia asta cu mizele? Stiti, presupun, articolul lui Paul Cernat de anul trecut. Manolescu va trece la minori tocmai din cauza lipsei acestor mize".

Raspunsul lui Agopian:

"E o prostie, dupa parerea mea. O carte mare nu inseamna neaparat o miza mare. (...) Arta trebuie judecata pe criterii estetice, nu etice. Uita-te la Goma. A luptat, are miza mare. Citeste-i o carte, daca poti. Ca nu poate nimeni. Imi pare rau sa o spun. El chiar a fost un luptator anticomunist. Dar cartile lui nu se pot citi. (...) Eu nu am luptat, nu mi-am propus. Marin Preda avea o vorba: «Eu sint scriitor, nu sint Tudor Vladimirescu». Eu nu fac revolutii cu cartile mele".

Moment in care Vladareanu intreaba concluziv:

"Deci chiar nu este posibila arta angajata?", iar Agopian e din nou cit se poate de transant:

"Nu! Evident ca nu! Arata-mi tu unde exista o reusita a artei angajate. Da-mi un exemplu, daca stii! Iti spun eu, ca nu ai citit literatura sovietica, asa cum am facut-o eu! Arta are o multime de meniri, militantismul poate fi una dintre ele, dar asta nu inseamna ca se obtine arta mare".

Hm, sa le luam pe rind, incepind din coada: pai, asa-zisa miza in arta duce automat la arta angajata? N-as crede. Toata discutia a avut loc, dupa umila-mi parere, avind la baza o confuzie intre literatura cu miza si literatura angajata!

De acord cu Agopian, in principiu: literatura angajata n-are sorti de izbinda, dar nu din cauza mizelor, ci din cauza calapodului ideologic! Iar de-ar fi sa dau o definitie literaturii mari, cu miza, as recurge din nou la citatul din William Faulkner:

"- Adevarul nu se confunda intotdeauna cu dreptatea.

- Unde ai citit asta?

- In toate cartile bune...".

Mi se pare cit se poate de corect pusa problema - si e lesne de dedus de aici ca orice carte buna se ocupa musai pe undeva (si) de adevar si (si) de dreptate: iata miza!

Asa stind lucrurile, evident ca Augustin Buzura, exemplu prealabil lui Goma invocat de Agopian, n-avea cum sa nu rateze, chiar de viza vreo miza, cita vreme aceasta, o zice Agopian, insemna "ca incerca sa lupte cu regimul", si o mai si facea "cu juma de masura, cu un sfert de masura"!?

Pai, sa avem pardon, nu cred ca miza unei carti bune se poate reduce pur si simplu la o "lupta cu regimul". Nu prin niscaiva sopirle strecurate-n romane de alde Buzura (care era, oarecum, tot omul regimului si tocmai de aceea avea un anumit liber la sopirle...) dau miza, ci incercarea onesta a unui scriitor de-a spune o poveste fara rest - iar cind spun fara rest ma gindesc strict la o literatura fara rabat de la adevar si dreptate, indiferent cum se combina acestea intr-un context anume. Si, ca sa nu uit: adevarul si dreptatea nu au culoare ideologica, "dimpotriva", ca sa zic asa, aceste doua valori sint mereu printre pri-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

mele ce trebuie "arestate" intru "domesticire"...

Si atunci ma intreb, totusi, ce naiba cauta exemplul lui Goma-n chestiune? Cum poate un scriitor cu oaresce (re)nume sa spuna despre alt scriitor in mod cert cu (re)nume: *"Citeste-i o carte, daca poti. Ca nu poate nimeni"*? Intelegeam daca Stefan Agopian vorbea macar exclusiv in nume propriu: *"Imi pare rau s-o spun, eu unul nu-l pot citi pe Goma!"*. (In paranteza fie spus: am inceput si eu cindva sa citesc romanul **Fric** al lui Agopian - n-am reusit nicicind sa-l citesc pina la capat...)

Ei bine, dupa ce citisem declaratiile acestea provocatoare ale lui Agopian, mi-am zis scurt: ia sa verific eu chestia asta. Si m-am dus pe la anticariatele de pe Lapusneanu si-am intrebat de ceva de Goma. Culmea este ca prima carte pe care am gasit-o si-am putut-o cumpara cu 10 lei a fost si singura ce i-a aparut lui Goma inainte de 1989 in Romania ceausista: "Camera de alaturi", Editura pentru Literatura, Bucuresti 1968.

Cartea de debut, deci. Un volum de proza scurta. Carte care, de-ar fi fost sa ramina singura, si tot il legitima pe Paul Goma drept autor adevarat macar prin citeva proze - intimplator cu "miza" (conditie necesara, dar nu si suficienta) si realmente bine scrise (indeplinind astfel si conditia esteticului). Si ma gindesc aici la "Ceea ce nu se spune" ori la "O, ce veste minunata...", in cea din urma, ca sa vezi!, toti cei care-l pot, totusi, citi pe Paul Goma putind citi si "ca problema a grea e cum te duci acum cu adevarul cine ti-l crede de ce doamne de ce barbosule cum devine cu dreptatea aia a matale..." (subl. M.A.).

In concluzie, asta-i miza: sa cauti mereu adevarul, sa incerci mereu sa-l respecti, sa-ti pese mereu de ceea ce-i drept si nedrept, iar sentimentul dreptatii sa-ti fie calauza inclusiv in viata (mai ales)... Nu, nu putem fi mereu drepti si sa avem intotdeauna adevarul de partea noastra - dar un scriitor de constiinta are datoria sa nu inceteze sa-si doreasca fara-ncetare acest lucru. Iar daca o va face, asta se va vedea intr-un fel sau altul si in ceea ce scrie. Aproape garantat. Garantat aproape suta la suta doar daca este si un scriitor bun".

17/07, 10:59, postat de Pavel Gusti

E foarte usor (ba chiar aproape inevitabil) sa ajungi frustrat, scriitor fiind in zilele noastre. Unii isi consuma frustrarile cu oarecare decenta. Altii ba - si de-ar fi doar Dl. Agopian.

De unde îi va fi venind lui Agopian încrâncenarea, râca, boala pe mine? Iată o taină pe care nu mă grăbesc să o dezleg.

În urmă cu un an-doi mă mai muşcase el de cur în *Caţavencu* - aiurea, tăpălăgos, fără strop de umor, într-o producţie-emanaţie-dejecţie despre care ai fi jurat că este un crâmpei din creaţia - în proză - a lui Adrian Copilul Minune. Prietenul care-mi trimisese textul, crezuse că e scris de un prètin al manelistului naţionale, I.T. Morar, creatură utemistă cu grad de sergent(ă), eu, fără să verific, l-am crezut - dar, surpriză: la

coadă, într-o paranteză, semna, cine?: "Şt. Agopian"!

Căci pentru de ce, nene Anghelache?

Pentru căci Armeanul, ca şi Ovreiul, când el este prost, el este bou,-de-rage, fără nuanţe (sic).

*

Acum aflu că Ilie Năstase avea/are gradul de general. De ce nu?, vorba lui Barbăneagră. În care caz ce grad o fi avînd Ţiriac: mareşal?

Luni 19 iulie 2010

Tot aşa, tot aşa - deşi aerul a devenit respirabil, noaptea.

Ce Dumnezeu, Jurnalul are să-mi devină buletin medical?

Cum "să-mi devină"?- dar îmi este, de multă vreme, decenii.

Vin ecouri de la Magda Ursache: prieteni ai săi, tot scriitori, au descoperit, citindu-i textul despre mine, că jurnalul nu-i de lepădat, nici de ignorat, nici de ironizat, poţi face orice din el, chiar şi roman-total.

Marţi 20 iulie 2010

Sfântu Ilie, cel cu carul. Se anunţă o zi caniculară.

Familia mi-a adresat ieri:

"Rugăminte de FAMILIA

Vă rog să ne trimiteţi câteva consideraţii despre Revista FAMILIA la împlinirea vârstei de 145 de ani (45 de ani de la inceperea actualei serii, a V-a), pentru a le publica în numerele viitoare. Mesajul Dv. va intra, in ordinea sosirii la redactie, in "Cartea de onoare" cu care se va deschide fiecare numar al revistei din acest an. Va mulţumesc şi vă [a]sigur de prietenia FAMILIEI.

Cu stimă, Ioan Moldovan"

Am răspuns:

"Ce timpuri!, Ce moravuri…

… când, în 1991, reveneam la suprafaţa lumii, publicînd în limba mea, româna !;

… când Florin Ardelean angaja dialoguri cu mine - publicate în revistă;

… când Florin Ardelean, Traian Ştef, Tiberiu Ciorba îmi scoteau în "Biblioteca Revistei Familia" (1993) ediţia adevărată a **Culorii curcubeului**…, - prima, cea din 1990 fiind retrasă din

librării de filosoful-la-români Gabriel Liiceanu, depozitată, iar în 1992 trimisă la topit la fabrica de hârtie de la Buşteni - acţiune culturală în care a fost sprijinit cu entuziasm de ceilalţi membri eminenţi ai cvadrigăi oltene: Monica Lovinescu, Virgil Ierunca şi Gabriela Adameşteanu;

… când aceiaşi familioţi la care s-a adăugat Laszlo Alexandru mi-au scos, în 1995, în aceeaşi Bibliotecă a Revistei Familia volumul **Scrisori întredeschise - Singur împotriva lor**…

Ehei, ce timpuri minunate! Ce oameni minuneţi!

Cu nostalgie şi recunoştinţă,

Paul Goma"

Joi 22 iulie 2010

Azi, o zi plină. Tofan pare a fi, în continuare, ambalat cu înregistrarile (care nu au început, fiindcă n-au venit sculele!). S-a gândit şi el la Amazon - i-o luase Filip înainte - cu gânditul.

După amiază mi-a venit o scrisorică din Basarabia:

Uniunea Scriitorilor mă re-invită la o călătorie - "în ospeţie", se zice pe la noi. Academia, Biblioteca Naţională, Biblioteca din Mana (aşa!) organizează lansări de carte, întâlniri cu cititorii, cu priljul împlinirii a 75 ani…

Mihai Cimpoi care semnează invitaţia mă anunţă că Mihai Ghimpu a aprobat propunerea de a mi se decerna "o înaltă distincţie de stat", iar Primăria vrea să-mi acorde cetăţenia de Onoare a oraşului Chişinău.

[În acel moment nu am copiat invitaţia. O fac acuma (în luna august :

"Uniunea Scriitorilor din Moldova
14. 07 2010

Iubite maestre Paul Goma

Reiterăm invitaţia noastră de a face o călătorie la Chişinău în toamna acestui an, prilej cu care vom putea sărbători împreună aniversarea a 75 de la naştere.

Uniunea Scriitorilor, Academia de Ştiinţe a Moldovei, Biblioteca Naţională din Moldova şi Biblioteca din Mana au pus la cale un şir de manifestări: un simpozion ştiinţific, lansări de cărţi, întâlniri cu cititorii şi scriitorii.

Va informăm că dl. Mihai Ghimpu, preşedintele Parlamentului şi preşedintele interimar al R. Moldova, a apobat propunerea noastră de a vi se decerna o înaltă distincţie de stat.

Primăria municipiului Chişinău vrea să vă confere, în cazul în

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

care sunteti de acord, titlul de cetătean de onoare.

Toate cheltuielile legate de transport, sejur, cazare vor fi suportate de instituţia noastră.

Participarea Dvs. ar asigura o atmosferă adecvată şi ar lichida distanţa care, din păcate, mai există între noi.

În speranţa că veţi aproba propunerea noastră, primiţi maestre, gândurile de bine şi asigurarea înaltei consideraţiuni.

Acad. Mihai Cimpoi
Preşedinte al Uniunii Scriitorilor din Moldova]

Mâine îi voi răspunde lui Mihai Cimpoi - de astă dată acceptînd cu bucurie propunerile.

Cade bine: până atunci (2 octombrie) va apărea **Din Calidor**; am să mai fac o tentativă cu Arsene să grăbească **Scrìsuri 1** şi cu Hodiş pentru **Jurnal 2007**.

Sunt convins că Tofan se va implica în ocaziune.

Oare nu visez? Să se materializeze visul nostru - al Anei, al lui Filip - de a avea, totuşi, o ţară? Cu neamuri cu tot? Mai ales din cele de sex dulce?

O, Doamne. Fă se se realizeze.

Sâmbătă 24 iulie 2010

Am scris o primă variantă a scrisorii de răspuns: Nu sunt mulţumit de ea, voi încerca o alta.

Am prins-o pe Daniela înainte de a pleca la bunicii materni, de la Tulcini, lângă Edineţ. A zis că o va ajute pe bunica să repare casa… În primul moment m-am speriat: neştiind dacă Tulcini se află pe Prut, m-am gândit la ravagiile provocate în satele din dreapta şi în stânga lui. Pe hartă însă orăşelul bunicii e departe de Prut, în sudul Edineţului. M-am liniştit - nu pentru mult timp: inundaţii sunt pricinuite şi de pâraie nenorocite a căror albie a fost neîngrijită.

Am apucat să-i spun de scrisoarea lui Cimpoi şi m-am întrebat - retoric, se înţelege - dacă ne vom întâlni vreodată. Mi-a răspuns prin «Da! Da! Da! Da!», mai degrabă exprimînd panica de a nu ne vedea nicicând decât bucuria că, în sfârşit, o să ne vedem.

Duminică 25 iulie 2010

Ieri mi-a fost o zi plină - sper că şi fastă:

- Am trudit la Scrisoarea de răspuns lui Cimpoi - iat-o:

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

"Paris, 23 iulie 2010,

Iubite coleg Mihai Cimpoi,

Am primit amabila re-invitaţie. Mulţumesc.

Primesc, bucuros, să călătoresc la Chişinău. Ai mei, de pe la Orhei, mă îndemnau "să vin în ospeţie", deşi eu, poftitul sunt neam cu poftitorul, locul poftelii fiind locul naşterii mele.

Am înţeles motivul invitaţiei - şi le mulţumesc pentru "urarea", cu prilejul aniversării a 75 ani de viaţă : Uniunii Scriitorilor şi preşedintelui ei, Academiei de Ştiinţe a Moldovei, Bibliotecii Naţionale din Moldova, Bibliotecii din Mana.

Numai că trebuie reamintite "câteva amănunte de căpătâi", cum zice un tovarăş nedestovărăşit.

1. Eu am fost, în 22 noiembrie 1977, "invitat să plec" din ţara mea, România. Sunt convins că nici nu urcasem în avionul de Paris că ni s-a şi retras cetăţenia, mie, soţiei, fiului meu, atunci în vârstă de doi ani - fiindcă membria Uniunii Scritoriilor îmi fusese ridicată pe când eram re-re-re-arestat încă în aprilie acelaşi an, cu încuviinţarea şi votul celor din Biroul U. S.: D.R. Popescu, N. Manolescu, Ana Blandiana, Macovescu, Hobană, Fănuş Neagu, C. Ţoiu, G. Dimisianu şi alţi colegi.

Am refuzat, politicos, în 1981, cetăţenia franceză oferită de preşedintele Mitterrand, susţinută de Jack Lang, ministru al Culturii - acceptată de Milan Kundera. Am rămas "refugiat politic stabilit în Franţa", statut pe care-l avem şi în clipa de faţă soţia mea Ana, fiul meu Filip-Ieronim şi eu. Pe paşapoartele noastre scrie: (Cutare) "poate călători în toate ţările, **cu excepţia României**" (subl. mea, P.G.). Consider că interdicţia este dreaptă: din moment ce România ne persecutase (eufemism), să cer să mă întorc în România, tot comunistă, după 1989? Au făcut-o alţi colegi de exil. Eu: nu.

Din Republica Moldova nu fusesem expulzat - pentru reapurtare… M-am născut în 1935 în Basarabia, actuala Republică Moldova, deci am dreptul să pretind… reîncetăţenirea - că tot sunt eu apatrid din 1977.

Voi fi avînd sau nu dreptul la cetăţenia moldovenească, împreună cu familia? Voi fi avînd dreptul la un adăpost la mine acasă, acum, la bătrâneţe?

Dacă da: ce va fi întâi: acordarea cetăţeniei moldoveneşti, apoi dreptul de a călători în Moldova-ţara-mea? Sau… invers?

2. Citindu-mi cărţile despre care aţi scris cu căldură - aţi înţeles cât îmi iubesc **Patria**.

Patria România m-a persecutat, ca refugiat (*venetici*, li se spunea în Oltenia basarabenilor lui Ion Lazu; *fuljeraţ*', ne ziceau ardelenii nouă, basarabenilor mei), m-a condamnat la închisoare şi la domiciliu obligatoriu, m-a alungat de la sânul ei, iar după 1989 a refuzat să mă repună în drepturile de cetăţean şi scriitor, ba a patronat campanii de calomnii la adresa mea, ultima: cea de antisemitizare, condusă de N. Manolescu (deloc dezinteresat: a primit, de la ambasadorul Israelului Rodica Gordon şi de la ambasadorul USA Taubmann postul de amba-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

sador român la UNESCO) - rezultatul fiind: nu-mi pot publica decât cu mare greu volumele, nu sunt acceptat în periodice (nici în *Contrafort*ul antisemitizatorilor mei V. Gârneţ şi V. Ciobanu) - aşa se ucid scriitorii, în ultima vreme: îi acuzi de antisemitism, ştiind că această simplă afirmaţie nu cere dovezi, iar antisemitizatul nu se poate apăra (unde: în *România literară*?, în *Contrapunct*?, au oare în *Observatorul cultural*, unde paznici la Poarta Templului stăteau Carmen Muşat şi I.B. Lefter şi acum stă junele analfabet Şimonca?

Vreme de douăzeci de ani (1970-1990) nu am putut publica, numele mi-a fost interzis; alţi douăzeci de ani mi s-a permis să mă strecor ca un hoţ, ca un intrus în Cetatea Literelor române.

Astfel tratîndu-mă, Patria mi-a devenit (cu vârf şi îndesat) *Matrie*, Maşteră.

Ca unul care am scris atâta despre Basarabia cred că am dreptul să mă îndrept spre sânul celei adevărate, cea care nu m-a obijduit, nu m-a trădat, nu m-a vândut şi nu m-a alungat.

Pe aceasta am onorat-o cu scrisul meu, cu inima mea.

Aceasta este cea numită acum Republica Moldova.

Fie-mi iertat patetismul, dar l-am cenzurat cu severitate.

Va îmbrăţisez pe toţi oamenii buni.

Paul Goma

De dimineaţă le-am scris editorilor mei - fie avînd cărţi in curs de apariţie: Gr. Arsene ("Scrìsuri 1"), Silviu Hodiş de la Gutenberg ("Jurnal 2007"), Viorel Cucu de la Vicovia Bacău.

Gr. Arsene încă nu mi-a răspuns - dacă scoate "Scrìsuri 1", din aceeaşi mişcare (sic), amintindu-i că "Scrisuri 2 şi 3" se află la ei, la Curtea Veche;

Silviu Hodiş mi-a răspuns că "Jurnal 2007" va fi tipărit până pe 15 august. Totodată, m-a anunţa că luni îmi va scrie dacă mai poate tipări ceva de-al meu…;

Cu Viorel Cucu ne-am înţeles - greu, dar până la urmă, ca fraţii; de fapt el a propus să scoată această nouă variantă a "Săptămânii…" în 1 000 exemplare care se vor distribui gratuit - nu e minunat? Mâine, cum am promis, voi trimite fişierul noii variante.

Învăţat, mi-am propus un program minimalist:

- Arsene va scoate, totuşi, "Scrisuri 1" - doar a repromis, după ce m-a amânat de la Târgul de carte (un titlu);
- Hodiş va scoate "Jurnal 2007" (două titluri);
- Cucu va scoate, sigur "Săptămâna"… (trei titluri);
- Stratan va scoate "Din calidor", ediţia - şi aceasta, gratuită.

S-au făcut, iată, patru titluri noi (sau în-haine-noi).

Gelu Tofan a promis că, în vederea distribuirii cărţilor mele la bibliotecilor şcolare din Basarabia, cu ajutorul lui Flori Bălănescu, va goli demisolul de la Budişteanu.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Iar acum îi voi scrie lui Stratan, de la Lumina, propunîndu-i să augumenteze tirajul "Calidorului" - în acelaşi scop, distribuirea gratuită a cărţii.

I-am scris lui Stratan. I-am propus şi "Arta refugii". Mi-a răspuns: propunerile se fac la început de an. Ce fac eu? Aştept până la anul?

Mi-a răspuns Arsene: "Scrìsuri 1" va apărea în curând. Nu şi 2 şi 3 - la ele "se lucrează".

Mi-a răspuns Tolea Juraveli: că el este gata pentru transportul cărţilor, pentru vânzarea lor.

Sunt binişor dezorientat. Niciodată nu am primit atâtea veşti bune. De aceea.

Luni 26 iulie 2010

Noapte grea. Nu a fost cald, a fost… ud. O maşină plină de rufărie leoarcă vuvuie în bucătărie. Tot nu m-am obişnuit cu s'tuaţia de persoană în ultima lui fază, nu chiar de viaţă, ci de… boală. De parcă nu ar fi acelaşi lucru.

Euforia de alaltăieri continuă: doamne, ce bine e pe lumea asta - nu când îţi cade în cap fericirea, ci măcar o dată-n viaţă, când nu eşti mereu ciomăgit (de aici "ciomagiul" lui Regman) de nefericirea devenită stare permanentă. Am mai spus-o, repet cu delectare, cu jubilaţiune:

Sunt năucit, pălit în cap, sonat - de fericire.

Şi ca totdeauna, fac bilanţuri - spre exasperarea lui Alex. Ştefănescu-Morman:

- Chiar fără "Scrìsuri 2 şi 3" (la care… "se lucrează", după Arsene) - va fi gata în curând, "Scrìsuri 1";

- Chiar dacă Hodiş nu va putea scoate şi "Jurnal 2008" şi "Jurnal 2009", certă rămâne ieşirea "Jurnalului "2007";

- Chiar dacă Lumina nu poate scoate şi "Arta refugii", rămâne "Din Calidor";

- Cât despre "Săptămâna Roşie" de la Viorel Cucu, apariţia ei este ca şi sigură - în fine, ca-şi-sigură ca în România.

- Stratan, directorul Luminii mi-a transmis adresa electronică a uniunii Scriitorilor, deci am putut expedia lui M. Cimpoi răspunsul rapid.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

- Filip a pregătit noua variantă a “Săptămânii…” pe care am trimis-o la Bacău.

Vestea bună a sosit

Marţi, 27 iulie 2010

Buletinul… hidrologic : am asudat muuult mai puţin ca de de obicei, dar tot s-a adunat un coş plin de rufe-de-spălat.

I-am scris lui Tofan, sugerîndu-i să închirieze “un spaţiu” la Chişinău, unde să depoziteze cărţi şi audiobookuri.

Mi-a răspuns: are un spaţiu…

Mi-a răspuns Angela de la Orhei. Acum o aştept numai pe Angelica Popescu-Pelin.

Miercuri 28 iulie 2010

Filip a schimbat firma cu “sculele”. Altă aşteptare.

A scris Mariana Sipoş. Că va fi în România în acel moment şi că ea este gata să mă ajute.

Vineri 30 iulie 2010

Zile năclăite, bolnave. Ameţeli, dezorientare. Aşa nu mai apuc eu Chişinăul.

Mi-a trimis Lumina textul “Calidorului” şi trei variante de copertă. Am ales una.

Sâmbătă 31 iulie 2010

Mi-a răspuns preotul S. Hodiş: Gutenberg va scoate şi “Jurnal 2008”, însă nu şi “2009”. Bine şi aşa.

Amazonul încă nu ştim cum să-l folosim. Poate vom afla săptămâna viitoare.

Sunt într-o stare de rău, încă necunoscută mie: ce fac: merg la Chişinău? Sau nu merg?

Pentru Da pledează inima. După atâta timp, o să-mi revăd pământul - un fel de a vorbi, n-a mai rămas nimic din ceea ce ştiam. Însă oamenii, mai ales femeile din clanul meu, acestea trebuie îmbrăţişate, sărutate, chiar dacă unele sunt abia copile.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Pentru Nu: în cazul în care cei care m-au invitat au de gând să-mi deie ceva: o medalie, cetăţenia de onoare a Chişinăului, cea moldovenească, o locuinţă, o pensie… Aici lucrurile se complică - dealtfel le-am mai întors eu pe o parte, pe alta, anul trecut, după ce Chişinăul, fără să respingă petiţia fraţilor Brega şi Juraveli, mi-a transmis să fac cerère…

Atunci mă luam de guler: pentru care *merite* eram răsplătit?

Fiindcă nu-mi place să fiu îndatorat. Cât au mai trăit bătrânii, ştiu că au declarat în scris şi au dat la-mână bunicii de la Ciocâlteni venită în vizită hârtie legalizată că nu avem nici o pretenţie la părţi-de-moştenire; la fel, mama i-a trimis prin poştă lui frate-său Niculae de la Chiştelniţa aceeaşi… renunţare - contrariul ar fi fost de mirare, chiar dacă noi, în momentul acela, aveam o viaţă chiar mai grea decât a lor, cetăţeni sovietici. Să zicem: o medalie, o cetăţenie de onoare, o caldă strângere de mână nu-l costă nimic pe cel care le dă, iar pe mine nu mă… îmbogăţeşte. Însă o pensie…; însă o casă… Bine, bine, voi spune că locuinţa aceea va deveni Casă Memorială, adăpostind o bibliotecă şi un depozit de manuscrise - ale mele - însă nu ar fi puţini oamenii care să se întrebe: «De ce Goma *să capete* şi nu ei - care au suferit mult mai mult…?»

Aşa voi balansa până la urmă - dar nu ştiu dacă urma aceea va fi pe Da sau pe Ba.

S-a observat că am evitat să iau în calcul nenorocitul de hoit al meu, nesănătos.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

A U G U S T

Duminică 1 august

Am ajuns şi în august cel cuptoros - ce încuptorare ne mai coace Parisul?

Oricum, în această săptămână vor veni sculele de înregistrare, atunci să te ţii trai, neneaco, pe banii lui Tofan!

O scrisoare:

"Stimate Domnule Paul Goma,

Va scriu din nou pentru a va spune ca ma bucur foarte tare sa citesc jurnalul Dvs. pe net, la inceputul fiecarei luni. Va doresc sa aveti puterea sa faceti inregistrarile si vizita la Chisinau.

In urma cu putin timp, in vol. I din cartea "Brazii se frang, dar nu se indoiesc" a lui Ogoranu, am citit urmatorul fragment: "Si iata cum am aflat cu ce se ocupa consateanul meu, activistul de partid Nicolae Han, care in anii urmatori, pe vremea colectivizarii, va deveni spaima satelor. In prezent e un pensionar cuminte, in Fagaras, cu vila luxoasa, cu copiii aranjati, fiecare cu vila si masina lui. Pe Ion din Corbi, cel ce umbla in dricul verii legat la cap, nu l-am mai intalnit in anii urmatori. Murise. Copiii lui? Dar cine mai avea si mai are grija de copiii unuia care a ajutat pe luptatorii din munti! De vor fi traind, isi castiga si ei painea cea de toate zilele ca slugi la cei ce pe vremea respectiva s-au aranjat si s-au imbogatit."

Din fericire pentru mine, in momentul in care citeam aceste randuri imi dadusem deja demisia de la asa-zisa universitate "Spiru Haret". Nu mai sunt sluga analfabetizatorilor. Asa cum m-ati incurajat, din 1 iulie a.c. am inceput o noua supravietuire.

Va doresc multa sanatate!

Cu respect,

Gabriela Cirstea"

Luni 2 august 2010

Reproduc, din "*Romanian global news*" această întâmplare care îmi aduce aminte o alta, aproape de inima mea:

"**Tricolorul lui Gheorghe Muruziuc"**

Chisinau, Romania de Est (Basarabia)/Romanian Global News

vineri, 30 iulie 2010

"28 iunie 1966 era o zi de marţi. În acea zi, orăşelul Alexăndreni de lângă Bălţi a devenit centrul unei informaţii cu caracter strict secret pentru conducerea de partid şi de stat a RSS Moldoveneşti. Însă pe cât aceştia au încercat să o dosească, pe atât noutatea a devenit mai populară, căci, cu o viteză de neînchipuit, oamenii o transmiteau prin şoapte unii altora. Nu au tăcut nici posturile de radio „vrăjmaşe" din Europa.

Aşadar, începând cu ora 4.30, mai multe apeluri telefonice sau bătăi în uşă i-au trezit pe unii demnitari de partid, de miliţie şi de securitate din

Alexăndreni, Sângerei şi Bălţi.

- Tovarăşe secretar. Ieşiţi afară şi priviţi. Pe coşul fabricii de zahăr atârnă un drapel care seamănă cu cel al României.

- Un tricolor românească La fabrică? Incredibil!

Buimatici, frecându-şi ochii de câteva ori, de parcă visau, toţi ca unul înlemneau la cele văzute: într-adevăr, pe coşul fabricii de zahăr din localitate, la circa 40 de metri înălţime, flutura un ditamai tricolor, iar alături, pe o ţeavă, stătea un omulean [aşa: "un omulean! n.m. P.G.]. Informaţia a fost transmisă de urgenţă organelor competente de la Chişinău.

- Cine este cel de sus?

- Gheorghe Muruziuc. Lucrează electrician la noi, la fabrică. Îl cunoaşteţi…

Gheorghe Muruziuc s-a născut la 19 noiembrie 1930 în orăşelul Făleşti, fiind cel mai mare din cei opt copii ai lui Pavel şi Ana Muruziuc, şi a avut soarta copiilor care s-au născut cu puţin înainte de război: a îndurat mizeria războiului, foametei, colectivizării, deportărilor, precum şi promisiunea construcţiei comunismului. A urmat primele patru clase la şcoala primară românească din localitate (unde şi-a pus bazele idealurilor sale), iar opt clase le-a absolvit la sovietici. Apoi soarta l-a mânat în Rusia, la o şcoală FZO (de meserii), un fel de lagăr din care nu aveai dreptul să pleci. A lucrat mai întâi în Abhazia, unde a ajuns în 1952, după care - în regiunea Rostov, la o mină de cărbune. În Abhazia s-a căsătorit cu o tătăroaică, Ana, iar în regiunea Rostov s-au născut cei doi copii ai lor: Mihail în 1953 şi Vadim în 1956. În 1962 revine în Moldova şi se angajează la Fabrica de zahăr din Alexăndreni. În luna martie 1966, devine candidat în Partidul Comunist.

Realităţile văzute în Rusia, dar mai ales cele din Moldova l-au dezamăgit. Numai nu comunism putea fi considerat ceea ce îi tot băgau în cap ideologii sovietici, iar politica naţională din RSS Moldovenească rămânea doar pe hârtie - ruşii au dat năvală peste tot, au ocupat toate funcţiile importante, iar cultura naţională era neglijată prin eliminarea elementelor naţionale.

În 1965 i-a trimis o telegramă lui Brejnev, scriindu-i despre dezordinea de la fabrica la care lucra. Mare i-a fost mirarea că, la întoarcerea de la poştă, a fost invitat direct la şedinţa comitetului de partid al fabricii. Nu înţelegea cum de s-a întâmplat că cele scrise lui Brejnev au ajuns mai repede la urechile şefilor decât la destinatar. La şedinţă, mai-mari întreprinderii au recunoscut că fabrica lucrează prost, ceea ce nu însemna că el trebuia să-i scrie lui Brejnev. Cu toate astea, secretarul de partid l-a numit duşman al puterii sovietice. Din acel moment a început a fi persecutat la locul de muncă.

Nu o dată şi-a revărsat emoţiile şi dezacordul, discutând cu colegii de serviciu şi în cercurile prietenilor, inclusiv la şedinţele publice de la fabrică. De exemplu, la o lecţie publică, ţinută de un agronom de la fabrică, pe tema „formării RSS Moldoveneşti şi ajutorului acordat de poporul rus la eliberarea moldovenilor", Gheorghe Muruziuc l-a întrebat direct pe vorbitor de ce guvernul URSS împiedică Moldova să se unească cu România.

Procurorul avea să constate mai târziu: „Începând cu 1964, permanent a desfăşurat agitaţie şi propagandă îndreptată la aţâţarea vrajbei naţionale dintre moldoveni şi alte naţiunii conlocuitoare a URSS. Muruziuc a susţinut că în Moldova există discriminare, exprimată prin limitarea şi ignorarea băştinaşilor, a drepturilor lor cetăţeneşti şi de muncă. El, de asemenea, a declarat că politica naţională din Moldova nu exprimă interesele poporului moldovenesc, cultura moldovenească (obiceiurile, limba, alfabetul) nu se dezvoltă în măsura dorită şi nu are nimic în comun cu cea rusă, ucraineană sau cu alte culturi ale popoarelor URSS. În legătură cu aceasta, Muruziuc a desfăşurat agitaţie şi propagandă pentru ca Moldova fie să se constituie într-un stat aparte, fie să se unească cu Republica Socialistă România. Doar în

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

rezultatul unirii, problemele naţionale ale Moldovei vor fi soluţionate”.

Întrucât criticile aduse conducerii fabricii n-au dat niciun rezultat, Gheorghe Muruziuc a decis să întreprindă acţiuni concrete. Mai întâi, la 12 iunie 1966, în ziua alegerilor în Sovietul Suprem al URSS, a încercat să confecţioneze şi să arboreze pe coşul fabricii un drapel tricolor românesc, pentru a protesta astfel împotriva discriminării moldovenilor, dar a fost împiedicat de soţie. Următoarea acţiune a fost fixată pentru 28 iunie.

Citǎm din mărturiile lui la interogatoriul din 29 iunie:

„Într-adevăr, eu, la 28 iunie 1966, aproximativ la ora 4 dimineaţă, m-am urcat pe coşul de 45 de metri al fabricii şi acolo am arborat drapelul României. M-am aflat acolo până la ora 9. Drapelul l-am confecţionat de unul singur. Stofa roşie am cumpărat-o, duminică, 26 iunie, din magazinul din localitate. Am cumpărat doi metri, la preţul de o rublă 07 copeici metrul. Stofa albastră am cumpărat-o în aceeaşi zi în magazinul din or. Alexăndreni. Am cumpărat un metru la preţul de o rub. 60 cop. Stofa galbenă am luat-o de-acasă, dintr-o fostă faţă de pernă în care păstram ciorapii, fularele de iarnă etc. Drapelul l-am cusut în seara de 27 iunie în debaraua mea. Nimeni nu m-a văzut. Pe teritoriul fabricii am intrat sărind gardul. Din secţia unde lucrez am luat cângile şi m-am urcat pe coă. Toate acestea le-am întreprins conştient şi chibzuit. Prin aceasta am încercat să arăt că Moldova este teritoriu al României şi eu doresc ca Moldova să se unească cu România. Am demonstrat întregii lumi şi conducerii dorinţa mea - că [Moldova] trebuie să se unească cu România. Anume pentru aceasta am ales ziua anexării Basarabiei. Ideea de a arbora drapelul mi-a venit după ce am privit la televizor o emisiune despre anexarea Basarabiei la 28 iunie. Moldova trebuie să se unească cu România, întrucât avem aceeaşi limbă, obiceiuri şi, anterior, am fost împreună”.

Conştient că vor încerca să-l dea jos cu orice preţ, Muruziuc s-a înarmat cu pietre, aşa încât atunci când au încercat să urce după el, a dat drumul unei cărămizi şi „salvamontistul” s-a retras…

În aceeaşi zi de 28 iunie i-a fost deschis un dosar penal, art. 71 Cod Penal al RSSM - aţâţarea vrajbei interetnice - şi art. 218 - huliganism. A fost percheziţionat la domiciliu, unde nu s-a găsit nimic deosebit, cu excepţia unei scrisori adresate lui Brejnev, pe care îl informa despre activitatea nesatisfăcătoare a fabricii de zahăr. La 3 iulie a fost arestat. La început, ancheta a fost efectuată de procuratura r[aionu]lui Lazovsk, iar mai târziu a fost preluată de KGB.

La 30 iunie a fost convocată, de urgenţă, adunarea generală a membrilor de partid de la fabrică. Şi aici, Gh. Muruziuc şi-a apărat poziţia - moldovenii sunt discriminaţi, iar Basarabia a fost anexată în 1940 de către URSS. „Consider că Basarabia, în anul 1940, fără nici un temei a fost ruptă de la România şi incorporată în URSS în calitate de RSS Moldovenească. Prin acest act violent, a fost despărţit poporul moldovenesc, o parte a rămas în România, cealaltă - în URSS. Mai devreme sau mai târziu, RSS Moldovenească va ieşi din componenţa URSS şi fie se va constitui în calitate de stat suveran, fie se va uni cu România. Sunt convins de aceasta”, a spus el. Ca rezultat, a fost exclus din partid.

Au urmat nenumărate interogări şi confruntări la Securitate. Astfel, la interogatoriul din 13 iulie, Gh. Muruziuc explica:

„Într-adevăr, eu de mai multe ori am afirmat că problema cadrelor naţionale existentă în Moldova adesea conduce la devierea politicii naţionale, întrucât cadrele de conducere de alte naţionalităţi nu înţeleg muncitorii locali. Aceasta are loc din cauza că ei (şefii - n.n) nu cunosc limba, obiceiurile şi alte (…). Într-adevăr sunt convins că cultura moldovenească poate să se dezvolte mult mai dinamic, dacă Moldova s-ar uni cu Republica Socialistă România, deoarece strămoşii noştri au aceeaşi cultură, limbă şi obiceiuri”.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Despre politica de cadre, Muruziuc explica:

„Când aceste persoane (Andrei Veşcă, Vitor Burduniuc, Ion Mânzatu ş.a. - colegii lui de lucru - n.n.) s-au pronunţat deschis asupra faptului că administraţia nu ţine cont de faptul că la fabrica noastră există cadre calificate care sunt folosite ca muncitori necalificaţi, dar, din motive necunoscute, invită muncitori din alte regiuni, ei au fost învinuiţi de naţionalism. Aproximativ în luna mai 1965 m-am întâlnit la stadionul fabricii cu Veşcă (Andrei). Nu ţin minte exact despre ce vorbeam, ştiu că am vorbit şi despre problema asemănării limbii moldoveneşti cu cea română şi că alfabetul rusesc nu poate reda toate nuanţele limbii moldoveneşti. De exemplu, Veşcă îmi spunea că numele meu Gheorghe, dacă îl scrii cu litere ruse, literele „e" şi „o" sună despărţite una de alta, prin aceasta deformându-se numele meu, în timp ce (în română) ele se pronunţă împreună". (…) După părerea mea, împărţim fără temei cultura noastră în moldovenească şi română… Cultura moldovenească şi cea română formează un tot întreg. (…) Neregulile de la fabrică eu le-am pus pe seama conducerii fabricii, persoane care nu sunt băştinaşe, adică nu sunt moldoveni, sunt veniţi, iar interesul lor se rezumă doar la un salariu mare şi cât mai puţin să lucreze".

La interogatoriul din 1 august, Gh. Muruziuc relata un fapt foarte interesant, care l-a marcat: „În luna martie, nu ţin minte data, seara, întâmplător m-am întâlnit cu el (avocatul Vasile Scripcaru) în cafeneaua oraşului Făleşti. Ne-am aşezat la o masă să luăm cina. Scripcaru avea un radiotranzistor pe care l-a deschis la Radio Bucureşti. Se transmitea muzică populară românească. În această vreme, s-a apropiat de noi chelneriţa, nu-i cunosc numele, de aproximativ 38-40 de ani; înaltă, smoliţică şi, adresându-se lui Scripcaru, l-a întrebat dacă e adevărat că între România şi URSS s-a încheiat un tratat privind libera trecere pentru vizitarea neamurilor. Ea ne-a lămurit că soţul ei are motocicletă şi ei ar dori să meargă la rudele lor din România".

În cadrul anchetei, anchetatorul a pus la dubiu capacităţile mintale ale lui Muruziuc şi a dispus efectuarea expertizei psihiatrice (efectuată între 21 septembrie şi 11 octombrie 1966). Concluzia expertizei a fost clară – învinuitul nu suferă de asemenea maladie. Sora lui Gheorghe Muruziuc, Elena, care locuieşte la Ungheni, mi-a mărturisit că o doamnă, membră a comisiei de expertiză, i-ar fi şoptit chiar din start: „Ştii, Gheorghe, comisia poate decide orice, însă te consider sănătos şi nu voi admite să fii declarat alienat". După eliberare, Gh. Muruziuc a căutat-o mult timp să-i mulţumească, dar n-a găsit-o.

Ancheta a fost efectuată într-un termen-record, timp de patru luni (pe parcursul investigărilor, Muruziuc a refuzat avocatul). La 29 octombrie i-a fost înmânat rechizitoriul. Peste două săptămâni, la 16 noiembrie 1966, Judecătoria Supremă a RSS Moldoveneşti, după două zile de şedinţă specială ţinută la Bălţi, l-a condamnat pe Gheorghe Muruziuc la doi ani privaţiune de libertate, regim general. A fost internat în lagărul din Sverdlovsk (fostul Ivdellag, unul din locul deţinerii moldovenilor arestaţi de NKVD după 28 iunie 1940) şi a stat termenul integral.

Potrivit unei expertize, drapelul lui Gheorghe Muruziuc avea următoarele dimensiuni: doi metri şi 57 centimetri lungime şi 78 centimetri lăţime. A fost ars la 13 ianuarie 1967 de către colaboratorii KGB.

Revenit la baştină, el a lucrat la Bălţi la o întreprindere de construcţie. A fost reabilitat prin Hotărârea Judecătoriei Supreme a RSSM din 11 martie 1991. În anii de renaştere naţională s-a implicat activ în lupta basarabenilor pentru idealurile naţionale, idealuri pentru care a făcut doi ani de lagăr. Cel puţin, unul din visele lui Gh. Muruziuc s-a realizat - Republica Moldova este astăzi stat independent.

Gheorghe Muruziuc a decedat la 25 septembrie 1998, fiind înmormântat în cimitirul din Făleşti. Au mai rămas în viaţă fratele Victor şi sora Elena. *Copiii săi - Mihail şi Vadim - îşi câştigă pâinea cum pot*. (subl. mea, P.G.)

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Am căutat numele lui Gheorghe Muruziuc într-un dicţionar enciclopedic ilustrat, editat recent la Chişinău. Lipseşte. Numele lui este amintit sporadic în manualele de istorie, iar la Făleşti nu există nici măcar o stradă care să-i poarte numele, deşi în arhiva primăriei poate se mai păstrează demersul prietenului lui, Gheorghe Ghimpu, care cerea redenumirea unei străzi în memoria lui Gheorghe Muruziuc. Demersul aşa şi n-a mai fost discutat…

P.S. Cred că, cel puţin în şcolile din Făleşti şi Alexăndreni, prima lecţie din 1 septembrie - care urmează să fie dedicată represiunilor comuniste şi rezistenţei antisovietice - ar trebui să-i fie consacrată lui Gheorghe Muruziuc.

Mihai Taşcă,

dr. în drept, secretarul Comisiei prezidenţiale pentru studierea şi aprecierea regimului comunist totalitar din R. Moldova Timpul.md"

Omuleanul Gheorghe Muruziuc din Făleşti, Bălţi să fi fost el imitat de omuleanul Ştefan Goma din Ciocâlteni, Orhei (vărul meu, fiul lui Ion Goma, dispărut în lagărele ostaşilor români capturaţi de ruşi mult după 23 august 1944 şi mult în interiorul României - "aliate")? Sau, fără a fi aflat unul de la altul, basarabenii noştri îşi exprimau românismul în cel mai simplu şi mai sublim (şi mai periculos, pentru că vizibil) mod: arborarea tricolorului ?

Marţi 3 august 2010

Am trimis "Jurnal 2008" la Gutenberg.

Toată nopticica m-am vânzolit - asudînd, asudînd - "scriind" în gând ce încerc acum să aştern pe hârtie:

Ziceam că noi, Gomii suntem pregătiţi sufleteşte, trupeşte să înfruntăm calea aerului până la Chişinău: azi-mâine vom prelungi paşapoartele, eu voi face exerciţii de mers prin jurul imobilului nostru, ca să nu-mi perd uzul raţiunii (sic) după cinci paşi, Ana va cumpăra şi alte bluzèle-bluzìci şi alte parfumèle şi alte cremuri şi alte bibiluri pentru femeile noastre drago-iubite din Basarabia…

Însă acum, azi, în 3 august 2010 ne aflăm abia în preliminarii: M. Cimpoi mi-a trimis o invitaţie - amabilă, însă vagă, ca toate amabilităţurile - eu am răspuns, am şi reprodus răspunsul în Jurnal… Numai că acum, în august, la vreme de caniculă - în Basarabia, fiindcă în Franţa a fost toată luna iulie - oamenii se dau la dos, la umbră şi aşteaptă să coboare pe pământ răcoreala…

Mi-am propus să aştept până la 14 august (ziua de naştere a Anei, 7 august, aniversarea căsătoriei noastre fiind… prea devreme: dacă şi noi: ne-am căsătorit, hăt, în 1968, taman când Ruşii invadau Cehoslovacia!) răspunsul cerut şi cuvenit - fie de la M. Cimpoi, fie de la vreun funcţionar cu care voi angaja conversaţii intelectuale. După care: văzînd-făcînd. Păţit (din

negura istoriei) mă aştept, dacă nu la o retragere cinstită a invitaţiei, atunci la o "moderare" a ei:

«Bine, domnule, ai să primeşti cetăţenia de onoare a Chişinăului, o medalie de la guvern - ce mai vrei?! Nu mai veni şi D-ta, basarabean de-al nostru, cu *provocări* din astea - *chiar acum… când nu-i momentul*»

Drept care provocaţionistul - chiar acum, pe ne-moment - va reveni, pâş-pâş (vedeţi, nu am spus: «cu coada între picioare», eu fiind basarabean de-al vostru), la Paris, în domiciliul legal al exilului meu permanent.

Motivaţiile? Nu va fi nevoie de eforturi întru căutare:

Onoruri, sărbătorire, strângeri de mână, bătăi pe umăr (mai greu de suportat când "provin" de la ai tăi decât bătăile la cur cu bâte de prun, dinspre ei, securoşii - bine: enkavedòşii).

Însă cetăţenia? Moldovenească?

«Ce atâta grabă, fiecare trebuşoară la vremea ei. Acum nu prea e momentul, că uite, tocmai suntem în tratative cu Băsescu, pentru Unire, cu Putin taman pentru des-unire - şi când te gândeşti la evreii noştri dragi-şi-iubiţi care abia aşteaptă să ne atace în haită cu Holocaustul lor, căci ei îs trimişii pe pământ ai americanilor (de fapt: invers) şi fără americani, nimica nu suntem. Pică prost cererea dumitale…- bine, nu cerere, n-ai făcut cerere, dar aşa a apărut, c-adica ne ceri nouă cetăţenia moldovenească…Unde s-a mai auzit una ca asta, are să ne sară în cap Europa ceea, care-i cu ochii pe noi, să nu mişcăm în front, că Wiesel ne mănâncă! Şi când te gândeşti la "pensionarii" bolşevicilor kgbişti trimişi în Tabără de Refacere după o trudă ca a lor, pe capul nostru, al moldovenilor bătuţi de toate vânturile - tu să fii acela, n-ai avea nevoie de reparaţii capitale pe la cap? Coloana a Cincea, jumătatea de milion de păduchi ruseşti, care abia aşteaptă să ne înrobească iară, nu doar să ne ameninţe cu gazul, cu vinul…»

- «Pensie, locuinţă? Nu prea este, el, momentul, măi frate»

Din aceleaşi pricini. Soluţia:

«Să fim oameni de înţeles, ca între basarabeni de-ai noştri: nu-i deloc momentul să le dăm vrăjmaşilor noştri pretexte de mânie, de represie (sic). Faceţi o cerere cu pretenţiile (aşa!, "pretenţiile"!), ne-o lăsaţi, noi o discutăm şi mai daţi-ne câte un telefon, să vă comunicăm stadiul în care a ajuns dezbaterile».

Dacă aş afla din vreme Nu-ul târcolit al basarabenilor mei, m-aş scuti de o efort şi m-aş retrage în exilul pe care îl cunosc atât de bine, iar "lucruşoarele" le-ar trimite Ana prin poştă femeilor noastre iubito-dragi. Cât despre cărţile mele…

Ce să mai vorbesc despre ele, am mai scris de câteva ori:

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Nu de cărţile lui Goma au nevoie basarabenii mei, ci de…

«Da şini-i Goma-ista, că n-am audzît di iel? Sî-nşibji-acum, la plăşinti, da un'e era el când pe noi ne-mpuşcau Ruşî' pe loc, ori ne duşèu na Sibiria, pe şei lăsaţi la baştină îi înfometau, de se mâncau între ei?»

Aista-i Goma-ista: Un profitor, un la-plăşinti-nainte.

Aşa că ori exilat, *vecinîi,* la Paris, unde măcar ştiu o treabă, ori… (nu ştiu ce să pun la "ori") tot una îmi va fi. Un folos, totuşi: cu energia economisită prin ne-ducerea la Chişinău, aş putea scrie un alt jurnal: Cel din 2011.

Un articol din *Jurnal/md:*

03 Aug 2010 16:17 **Valentin Mândâcanu, ostaş al limbii române**

ANIVERSARE // Volumele „Exprimarea corectă" şi „Cuvântul potrivit la locul potrivit" de Valentin Mândâcanu au fost şi rămân repere ale culturii române în R. Moldova

Limba română, în stânga Prutului, a avut noroc de oameni precum Valentin Mândâcanu, care au luptat pentru păstrarea ei, au păzit-o de atacurile străinilor ce se doreau stăpâni pe pământul Basarabiei. La cei 80 de ani pe care i-a împlinit săptămâna trecută, renumitul lingvist a fost felicitat de prieteni, colegi filologi, scriitori, jurnalişti, bibliotecari, savanţi, dar şi de oficiali din conducerea de vârf a republicii.

Astfel, chiar de ziua sa, 27 iulie, preşedintele interimar al R. Moldova, Mihai Ghimpu, a semnat decretul privind conferirea „Ordinului Republicii" lui Valentin Mândâcanu, pentru merite deosebite în afirmarea adevărului ştiinţific şi a valorilor spirituale naţionale şi pentru activitate literară şi publicistică prodigioasă.

Vizitat acasă de prieteni, confraţi de breaslă, care i-au adus flori şi cărţi cu ocazia aniversării, Valentin Mândâcanu le-a spus, vădit emoţionat: „Fraţilor, nu mă mai lăudaţi aşa de tare. Noi, toţi basarabenii, nu numai cei care s-au ocupat de cultivarea limbii, dar toţi, cei care prin rezistenţa lor au contribuit la faptul că ne-am păstrat totuşi limba, cu hopuri-hopurele, cu greşeli, îndreptându-ne unii pe alţii, toăi suntem învingători" .

O figură carismatică în evoluţiile politice basarabene

Indiscutabil, volumele „Exprimarea corectă" şi „Cuvântul potrivit la locul potrivit" de Valentin Mândâcanu au fost şi rămân repere ale culturii române în R. Moldova. Fiecare dintre aceste lucrări constituie un ghid pentru cei care vor să vorbească o limbă română curată, fără rusisme, barbarisme, calchieri sau de greşeli elementare.

Valentin Mândâcanu, dincolo de valoarea sa de lingvist şi om de cultură, poate fi considerat o figură carismatică în evoluţiile politice din spaţiul pruto-nistrean, căci anume el a scris eseul „Veşmântul fiinţei noastre", care a avut un rol cardinal în declanşarea mişcării de eliberare naţională. Acest articol cu efect exploziv a apărut în 1988, în numărul 4 al revistei „Nistru", condusă de Dumitru Matcovschi.

Nonconformistul Paul Goma, mereu sceptic faţă de pretenţiile de verticalitate ale literaţilor dintr-o Basarabie care se mai află încă sub ameninţarea Armatei 14 ruse, pune în evidenţă, în cartea sa „Basarabia", importanţa istorică a eseului „Veşmântul fiinţei noastre": „Basarabenii, români de la Chişinău, au pornit o adevărată revoluţie socială, naţională, spirituală. A pornit aşa cum nu a pornit cea de la Bucureşti–Timişoara–Cluj–Sibiu – de la un text semnat de V. Mândâcanu, publicat în revista „Nistru", nr. 4 din

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

1988. Despre ce vorbea acel text cu adevărat revoluţionar? Despre limba română, despre alfabetul latin…”

Amintim că V. Mândâcanu este originar din comuna Mihăileni, judeţul Bălţi, România. A făcut studii liceale la Bălţi şi Craiova, apoi la Institutul Pedagogic „Ion Creangă” din Chişinău. A activat în funcţia de profesor la Şcoala Pedagogică din Călăraşi, a fost traducător la ATEM. A fost unul dintre fondatorii mişcării democratice din Basarabia. În 1991, Valentin Mândâcanu a semnat Declaraţia de Independenţă, fiind deputat în primul Parlament democratic al Republicii Moldova.

Starea limbii române depinde şi de atitudinea faţă de opera lui Valentin Mândâcanu

Octogenarul Valentin Mândâcanu a fost sărbătorit şi la Uniunea Scriitorilor, pe 30 iulie curent, doar că în lipsa domniei sale, lingvistul deplasându-se greu în aceste zile de caniculă. L-au elogiat Mihai Cimpoi, Anatol Ciocanu, Valeriu Matei, Vlad Zbârciog, Vasile Bahnaru, Victor Dumbrăveanu, iar discipolul său Vlad Pohilă a subliniat: „Starea limbii române în Republica Moldova va depinde de faptul dacă populaţia basarabeană va înţelege importanţa operei lui Valentin Mândâcanu”.

Revenirea la grafia latină, la o normalitate în mediul lingvistic, extinderea funcţiilor sociale ale limbii materne ni se par astăzi mult mai realizabile decât acum douăzeci de ani, tot datorită celor mai consecvenţi „ostaşi ai limbii române” (expresia îi aparţine lui Valentin Mândâcanu). „Îi doresc limbii române să trăiască ani mulţi înainte!”, a declarat Valentin Mândâcanu cu prilejul aniversării sale. Aceleaşi cuvinte i le adresăm şi noi omagiatului: „Să ne trăiţi mulţi ani înainte, domnule Valentin Mândâcanu!”.

Irina Nechit

*

Gr. Arsene îmi transmite prin Mihaela Moroşan:

“Am vorbit cu dl Arsene, mi-a spus ca vom publica volumul, [“Scrìsuri 1”] asa cum v-a promis, la începutul lunii septembrie”.

Ce bine, ce bine!

*

Duminica, 25 Iulie 2010

Mănăstirile Basarabiei în anii stăpânirii ţariste şi sovietice

dr. George Enache

Între Prut şi Nistru este vestită Sfânta Icoană Făcătoare de Minuni a Maicii Domnului de la Mănăstirea Hârbovăţ (Gârbovăţ), considerată "apărătoarea şi protectoarea Basarabiei". Despre aceasta se vorbeşte de pe la 1790, când un ofiţer rus, un "polcovnic" din armatele ţariste care au intrat de atâtea ori în veacul al XVIII-lea pe pământul românesc, a poposit la mănăstire, s-a mărturisit şi s-a cuminecat. La plecare, a primit în dar din partea stareţului un cal "neînvăţat" pe care a insistat să-l încalece. Rezultatul a fost o căzătură din care ofiţerului i s-a tras moartea.

După săvârşirea din viaţă a polcovnicului, la mănăstire a sosit văduva (după alte variante mama) defunctului, care a dus în dar mănăstirii o icoană a Maicii Domnului pictată pe pânză şi aplicată pe un panou din lemn de tei, păstrată de generaţii în familia respectivă. Tradiţia spune că, în perioada 1790 şi 1810, mănăstirea a fost arsă de trei ori de turcii aflaţi în luptă cu trupele ruseşti şi că de fiecare dată ea a fost găsită cu faţa în jos nevătămată. Înfăţişarea icoanei părea să confirme tradiţia, deoarece marginile ei erau înnegrite şi scorojite, în timp ce chipul Maicii Domnului şi cel al Mântuitorului erau neatinse.

Această icoană, despre care oamenii mărturiseau că a făcut multe minuni, se pare că a ars în Catedrala din Chişinău, incendiată în iulie 1941 de tru-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

pele sovietice aflate în retragere, iar actuala Sfântă Icoană, păstrată în anii dominaţiei comuniste la Mănăstirea Japca, e doar o copie. Ziaristul creştin Boris Buzilă, fiu al Basarabiei, care afirmă aceste lucruri, se întreba: "Să fi fost oare un semn ceresc faptul că, de astă dată, ea s-a lăsat mistuită nu de flăcările "necredincioşilor ismailiteni", ci de cele ale bolşevicilor hulitori de Dumnezeu?"

Imperiul Rus şi Basarabia

Povestea icoanei de la Hârbovăţ, adevărată sau nu, este extrem de relevantă pentru cele două chipuri pe care Rusia le-a arătat de-a lungul timpului în Basarabia pe teren religios: cel pravoslavnic, iubitor de Hristos, şi cel hâd, al bolşevismului ateu.

Pentru români, în mod firesc, raptul teritoriului dintre Prut şi Nistru la 1812 este un lucru de neacceptat, la fel şi argumentaţia oferită încă de pe atunci de către partea rusă. La 1808, în condiţiile declanşării unui nou război ruso-turc, armatele ţariste ocupau Moldova şi Valahia (considerate ca teritorii cu populaăie diferită, "moldovenii" fiind altceva decât "valahii") cu intenţia fermă de a le anexa definitiv Rusiei. Pe plan bisericesc, acest lucru a fost exprimat prin înfiinţarea unui "exarhat", în fruntea căruia a fost pus mitropolitul Gavriil Bănulescu-Bodoni, supus Sinodului de la Sankt Petersburg, rupându-se astfel legăturile bisericeşti tradiţionale ale celor două ţări româneşti cu Constantinopolul.

Ruşii afirmau în mod fals că cele două principate româneşti ar fi teritorii turceşti locuite de "pravoslavnici", în care ortodocşii erau persecutaţi, iar integrarea în Imperiul Rus însemna de fapt "eliberare", "emancipare" şi "progres". Războiul declanşat de Napoleon împotriva Rusiei a impus încheierea de urgenţă a păcii cu turcii, la Bucureşti, în 1812. În urma păcii, ruşii s-au mulţumit "doar" cu teritoriul dintre Prut şi Nistru, care va deveni cunoscut sub numele de Basarabia.

Din punct de vedere bisericesc, acest lucru a însemnat ruperea celei mai mari părţi a teritoriului basarabean de sub ascultarea Mitropoliei Moldovei şi înfiinţarea Arhiepiscopiei Chişinăului şi Hotinului, sub conducerea aceluiaşi Gavriil Bănulescu-Bodoni.

Organizarea mănăstirilor în Basarabia ţaristă

Dacă ignorăm fenomenul rusificării prin biserică, nu se poate nega că, după 1812, viaţa religioasă din Basarabia nu cunoaşte o dezvoltare accentuată. Încetând a fi un câmp de luptă şi intrând în cadrele unei mari puteri "pravoslavnice", Basarabia suferă în veacul al XIX-lea, pe plan religios, o serie întreagă de aşezări, benefice unei vieţi bisericeşti corecte. Unul din domeniile prioritare a fost monahismul.

La 1812, în Basarabia existau 12 mănăstiri şi 13 schituri mai mari. Dintre mănăstiri, numai Căpriana era închinată la Sfântul Munte (Mănăstirii Zografu). Urmând o politică iniţiată încă din vremea "exarhatului", mitropolitul Gavriil Bănulescu-Bodoni s-a preocupat foarte mult de dezvoltarea unei vieţi monahale corecte şi de rezolvarea situaţiei economice, foarte grave, ale mănăstirilor, aspecte care au mers împreună, ca parte a aceleiaşi problematici.

Una din mizele majore a fost impunerea în viaţa mănăstirilor pământene a vieţii de obşte. Trăind practic independent de restul comunităţii, monahii aveau drepturi de proprietate cu drept de moştenire, fapt care genera preocupări prea lumeşti. În anul 1819, ierarhul a cerut ca fiecare stareţ să prezinte inventarul bunurilor mănăstireşti, precum şi al bunurilor deţinute de călugări, a interzis stareţilor ca, pe durata funcţiei, să aibă economii separate de cele ale mănăstirii şi să se implice în afaceri, fapt care contravenea rânduielilor bisericeşti şi îi îndemna să impună în mănăstiri viaţa de obşte.

Cum acest lucru se petrecea foarte greu, în anul 1821, mitropolitul a numit un "supraveghetor", în persoana eclesiarhului arhiepiscopiei, arhimandritul Sinesie, care trebuia să introducă în fiecare mănăstire "convieţuirea în

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

comun, buna-cuviinţă şi ordinea în slujbele religioase".

În cazul Căprianei, care ajunsese din cauza proastei administraţii a egumenilor greci în ruină şi cu datorii, mitropolitul Gavriil a pus-o sub directa îndrumare a "casei arhiereşti". Ierarhul locului urma să supravegheze în mod direct exploatarea economică a moşiilor mănăstirii, din veniturile acestora urmând a se asigura nevoile casei arhiereşti, urmând ca Mănăstirea Zografu să primească strict aşa-numitul embatic, în valoare de 1.500 de lei pe an. Urmaşul său în scaunul arhiepiscopal, Dimitrie Sulima, a continuat acţiunile de disciplinare a personalului monahal, de eliminare a fenomenului vagabondajului şi de combatere a activităţilor neconforme cu spiritul monahismului. După ce a desfiinţat o serie de mănăstiri şi schituri care nu se puteau întreţine, Sulima a organizat viaţa monahală din Basarabia în 12 mănăstiri şi şase schituri, situaţie care s-a păstrat până în jurul anului 1882. Apoi, până în anul 1918, numărul sfintelor lăcaşe a crescut la 20 de mănăstiri şi cinci schituri.

Politici bolşevice la adresa mănăstirilor

În perioada interbelică, în cadrul României Mari, monahismul basarabean a cunoscut o nouă perioadă de înflorire, de această dată cu o mai pronunţată haină românească. Această evoluţie a fost întreruptă, pentru scurt timp, în perioada iunie 1940 - iunie 1941 de ocupaţia sovietică, care a trecut imediat la persecuţii şi masacre.

După eliberarea Basarabiei, s-au făcut eforturi intense pentru restabilirea normalităţii, însă, din a doua jumătate a anului 1944, se instala din nou, de data aceasta durabil, regimul bolşevic în Basarabia, care elimina autoritatea bisericească românească, reinstaurată după 1918, şi crea Arhiepiscopia Chişinăului şi a întregii Moldove, sub ascultarea Sinodului moscovit.

Faţă de prima ocupaţie, liderii sovietici s-au purtat la început cu mai mare atenţie. Acest lucru se datora asumării de către Stalin, în anii războiului, a unei noi imagini, de om care respectă libertatea religioasă şi bisericile, precum şi modului în care România promovase, în Basarabia şi teritoriile de la est de Nistru, valorile credinţei. Succesul acestui demers şi receptivitatea de care dăduseră dovadă oamenii i-au făcut pe liderii sovietici să acţioneze cu mai mare prudenţă.

În ceea ce priveşte cele 24 de mănăstiri care funcţionau în anul 1945 pe teritoriul RSS Moldoveneşti, Consiliul de Miniştri al RSS Moldoveneşti, urmând o hotărâre a Consiliului de Miniştri al URSS din 29 mai 1946, a confirmat proprietăţile funciare ale acestora, aşa cum erau din timpul României Mari. Mai mult, a interzis întreprinderilor şi organelor de stat plasarea unor instituţii pe teritoriul mănăstirilor, gen cămine sociale sau case de copii.

Această atitudine nu a durat însă mult timp. Deja numeroşi monahi, ca persoane individuale, fuseseră arestaţi, fiind acuzaţi de colaboraţionism cu "regimul de ocupaţie" românesc, de denunţarea grupurilor de partizani antisovietici, de alte acte cu caracter antisovietic. Treptat, este pusă la punct şi o strategie de desfiinţare a mănăstirilor ca instituţii, strategie legată iniţial de fenomenul colectivizării forţate.

Din anul 1947, mănăstirilor li s-a aplicat o serie de măsuri fiscale împovărătoare. Impozitul anual impus mănăstirilor consta din produse agricole, bani şi alte forme fiscale, care trebuiau plătite în proporţiile hotărâte indiferent de producţia agricolă obţinută. În condiţiile anilor de secetă care au fost imediat după război, acest lucru a fost devastator. În anul 1952, tarifele de impozitare constituiau trei pătrimi din venitul total al mănăstirilor. Dacă mănăstirea nu mai putea plăti, aceasta urma să fie închisă.

Una din primele victime a fost Mănăstirea Rudi. La 15 noiembrie 1948, stareţul mănăstirii, Gheorghe Vasilache, se adresa împuternicitului Consiliului pentru Biserica Ortodoxă de pe lângă Guvernul URSS pentru RSSM, P. Romenski, ca s?-l susţină în demersurile pentru scutirea achitării unor impozite pe care mănăstirea nu le putea plăti. Rezultatul a fost

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

desfiinţarea Mănăstirii Rudi şi fuziunea ei cu Mănăstirea Dobruşa. Anul 1949 a marcat un prim vârf al acţiunilor de desfiinţare a mănăstirilor în Basarabia. După ce, în aprilie 1949, Consiliul de Miniştri al RSSM a adoptat hotărârea de comasare a Mănăstirii Ţipova cu Mănăstirea Curchi şi atribuirea proprietăţilor către Ministerul Învăţământului Public, P. Romenski a elaborat un plan de lichidare a altor cinci mănăstiri (Căpriana, Hâncu, Hârjauca, Suruceni şi Zloţi), plan aprobat în septembrie de către Consiliul de Miniştri al RSSM.

Conform acestui plan, în joc urmau să fie implicate comitetele raionale de partid, comitetele executive raionale şi reprezentanţii colhozurilor, care trebuiau să arate că în posesiunea mănăstirilor se aflau cele mai fertile soluri, că monahii exploatau forţa de muncă a colhoznicilor, că mănăstirile reprezintă un obstacol în calea colectivizării, că printre călugări există multe elemente reacţionare, iar centrele monahale reprezentau focare de imoralitate şi de răspândire de boli contagioase. Pentru convingere, numeroşi călugări au fost acuzaţi de către organele sanitare că sunt purtători de boli venerice. Aceste instituţii se puteau implica în destinul mănăstirilor deoarece, conform legii, clădirile de locuit, construcţiile auxiliare şi chiar bisericile se aflau doar în folosinţa mănăstirilor, pe baza unor contracte încheiate între mănăstiri şi comitetele executive raionale şi orăşeneşti. În condiţiile în care aceste bunuri nu erau folosite "corespunzător" se putea decide schimbarea destinaţiei lor.

În anii următori, campania de închidere a mănăstirilor s-a mai domolit, până în 1959 mai închizându-se "doar" Mănăstirea Curchi (1953), personalul monahal de aici fiind transferat la Mănăstirea Noul Neamţ. Se pare că motivul l-a reprezentat numărul foarte mare de credincioşi care treceau poarta mănăstirii.

1959 - lichidarea monahismului în Basarabia

Anul 1959 marchează un nou vârf al campaniei împotriva mănăstirilor, care îşi trage seva din noul val al persecuţiilor antireligioase iniţiat de liderul sovietic Nikita Hruşciov. În baza recomandărilor Moscovei, Comitetul Central al PCM adopta în ianuarie 1959 un plan de lichidare a mănăstirilor din RSS Moldovenească. Din document aflăm că la acel moment în republică mai funcţionau 15 mănăstiri, şapte de bărbaţi şi opt de femei, care adăposteau 1.436 de monahi şi monahii, cifră impresionantă în condiţiile de atunci. Ele aveau în folosinţă o suprafaţă de 543,73 de hectare.

Autorităţile arătau că mănăstirile au reuşit, în ciuda opreliştilor, să-şi asigure o bază economică care le permite să subziste şi să exercite în continuare o influenţă majoră în rândurile populaţiei, fapt care reprezenta motivul principal al închiderii acestora.

Liderii comunişti de la Chişinău îşi propuneau ca, în perioada 1959-1960, să închidă un număr de nouă mănăstiri, pentru ca în viitor să fie închise toate mănăstirile din RSS Moldoveneasc?. O modalitate era reducerea la minimum a suprafeţelor loturilor de pământ ale mănăstirilor (0,10 ha pentru un călugăr). Apoi, o altă metodă era reactualizarea acuzaţiilor de imoralitate, exploatarea muncii colhoznicilor, a minorilor etc.

Pământurile, casele de locuit, construcţiile auxiliare, lăcaşurile de cult urmau să intre în posesia organelor de învăţământ şi ocrotire a sănătăţii pentru a deschide case de odihnă, sanatorii, case de copii etc.

Teoretic, monahii şi monahiile din mănăstirile desfiinţate se puteau muta la mănăstirile rămase, însă activul de partid trebuia să ducă o campanie amplă de "lămurire" a acestora pentru "a se reîntoarce la viaţa de muncă".

Printr-o politică sistematic?, la care au luat parte deopotrivă organele de partid şi de stat republicane şi raionale, dar şi agenţi ai puterii infiltraţi în biseric?, la 8 ianuarie 1960 mai erau deschise şapte mănăstiri, iar 500 de monahi fuseseră "încadraţi în câmpul muncii".

În mai 1961 a fost închisă Mănăstirea Hârbovăţ. În acel moment mai rămăseseră deschise două mănăstiri de călugări şi dou? de maici. La 1 ianua-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

rie 1965, mai funcţiona doar mănăstirea de maici Japca, rămânând singura deschisă de-a lungul perioadei sovietice. Se pare că faptul s-a datorat unei întâmplări, anume că maica stareţă fusese participantă la al Doilea Război Mondial în cadrul armatei sovietice! Astfel, în doar câţiva ani, o tradiţie seculară a fost distrusă.

Un rol deosebit în păstrarea limbii române

În Basarabia nu a existat fenomenul secularizării, petrecut în România în vremea lui Al. I. Cuza., mănăstirile rămânând cu averi deosebit de însemnate. Conform statisticilor, averile mănăstireşti acopereau 1/8 din suprafaţa Basarabiei, 209.563 deseatine (1 deseatină - 1,09 ha), grupate în 172 de moşii. La 15 mai 1864, guvernul rus a hotărât ca moşiile mănăstirilor să se închirieze prin licitaţie publică de Pravlenia oblastei Basarabiei. La 9 martie 1873, aceste moşii treceau sub controlul unitar al unei direcţii a averilor mănăstireşti din Basarabia. Veniturile, considerabile, se împărţeau în chipul următor: 1/5 se rezerva pentru cheltuielile de administraţie, 2/5 luau mănăstirile proprietare şi 2/5 reveneau Episcopiei Chişinăului pentru menţinerea activităţii culturale şi filantropice.

Marile averi ale mănăstirilor basarabene au fost expropriate prin "Legea de reformă agrară pentru Basarabia", adoptată de Sfatul Ţării la 27 noiembrie 1918, după această dată mănăstirile basarabene funcţionând după sistemul economic impus mănăstirilor în toată România Mare.

Trebuie spus că mănăstirile basarabene, dincolo de viaţa spirituală remarcabilă pe care au avut-o, au jucat un rol deosebit în menţinerea conştiinţei naţionale şi în păstrarea limbii române. Doar aici călugării, în majoritate români, continuau să slujească în "moldoveneşte", în condiţiile în care în parohii se impunea limba rusă. Marii ierarhi ai Basarabiei româneşti, Gurie Grosu şi Dionisie Erhan, sunt produsul acestor mănăstiri.

Miercuri 4 august 2010

Sunt istovit de aşteptare, de draci, de… Probabil o zi-două voi ucenicì la Filip, până mă voi autonomiza.

Au venit! L-am anunţat pe Tofan.

Joi 5 august 2010

Noapte udă, rea. Încă nu am montat sculele: şi Filip este extrem de obosit, trebuie lăsat să se odihnească.

Daniela Sitar-Tăut îmi trimite câteva texte. Imensă plăcere :

Daniela SITAR-TĂUT: Paul Goma. Poetica insurgenţei

Intitulat Dialog, volumul apărut la Editura Vremea din Bucureşti în anul 2008, conţine schimbul de idei, realizat prin intermediul poştei electronice, dintre Paul Goma şi Flori Stănescu. În Notă asupra ediţiei autoarea motivează împrejurările care au condus înspre elaborarea acestui tom. Circumstanţele temporale, apropierea datei care marca trei decenii de la plecarea familiei Goma la Paris (20 noiembrie 1977), alături de contrarietatea resimţită în urma lecturii unui interviu, o determină să redacteze un text care să releve „exilul perpetuu la care i-au condamnat comuniştii şi urmaşii pe Paul Goma

şi familia sa", dar acesta se va metamorfoza într-o corespondenţă, menită să elucideze aspectele mai puţin cunoscute ale destinului celui care, după scrisoarea de adeziune la Charta 77, expediată lui Pavel Kohout, din data de 26 ianuarie a aceluiaşi an şi dezamăgit ulterior de atitudinea retractilă cultivată de scriitorii români, servi obedienţi şi deseori inepţi ai „geniului carpatic", are curajul de-ai semnala dictatorului că-n mioritica noastr? patrie doar ei doi nu se tem de securitate şi-i solicită acestuia să contrasemneze documentul. Întrebările focalizează atât elemente biografice anterioare plecării din ţară, cât şi evenimente recente. Perspectiva receptării glisează dinspre diacronic spre sincronic. Şi invers. Dacă „Mişcarea Goma" intră în categoria istoriei, „stilul Goma" este insuficient exploatat exegetic, autorul fiind exilatul perpetuu al literaturii române, în pofida faptului că acesta transcende spaţialitate autohtonă, atât în plan sapienţial, frizând deseori genialitatea, cât şi atitudinal, printr-o manieră de manifestare diferită de cea a simplului cetăţean, pentru care comunismul nu este decât una din pieile românismului din totdeauna, refractar la probitate morală şi incapabil să-şi recunoască valorile.

Dacă în trecut era interzis, cabala postdecembristă a celor vituperaţi constant în jurnalele sale, conduce înspre o conspiraţie a tăcerii, o amnezie sporadică activată spontan în faţa cărţilor care poartă marca Goma. Este motivul pentru care acesta se întreabă deseori care este valoarea estetică a scrierilor sale. Disidenţa, alături de textele confesive, au funcţionat ca o armură care au camuflat scriitorul. Cel dintâi se vede obligat să poarte tirania eului empiric, a cărui activitate este validată, indubitabil, mondial. Asociaţiile inedite de vocabule, detabuizarea limbajului, dar mai ales francheţea expresiei care nu iartă, diagnoza probă a situaţiilor, capacitatea – deseori oraculară – de a decripta subterane acţionale sau cogitale, fac din Paul Goma un ins incomod, care stârneşte, dual, fie efluvii de simpatie, fie schisme ireconciliabile.

Cea dintâi secţiune (30 oct. 2007) investighează cauzele pentru care Paul, Ana-Maria şi Filip Goma au ajuns, în urmă cu 30 de ani în postúra de refugiaţi. Paul Goma defineşte termenii dialogului, pe care-i abstrage apelativului de «„interviu" (în accepţia românească, perceput ca o „discuţie" de pe poziţii inegale): eu nu „acord interviuri" (fiindcă ştiu cine sunt, de unde vin, îmi cunosc lungul nasului), ci angajez/ accept dialoguri – de pe poziţii de egalitate" Ulterior, analistul relevă labilitatea graniţelor care delimitează perioadele postbelice. În viziune sa «termenul „postcomunism": este impropriu; nu mai puţin fals, nici mai-înalt-intelectual decât „postmodernism" (postismul: marca românului inventator al aşteptatorismului tricolor) – poate cineva afirma, cu mâna pe inimă că, din 22 decembrie 1989, noi Românii am păşit într-o altă eră: post-, deci ne-comunistă? Cu cine, în frunte, vorba cântecului? Cu tovarăşul Ion Rânjitoreanu, Criminalul care, după ce i-a asasinat pe Ceauşeşti în taină, a ucis şi speranţa într-o meritată deschidere a ţării?»

Radiografia climatului postdecembrist se transformă şi într-o panoptic al mentalităţilor în ceea ce priveşte alegerea prezidentului, opţiunile electorilor vizând alternativa circumscrisă opţiunii disjunctive, „ciumă sau holeră", aşadar între candidaţii C.V. Tudor şi Ion Iliescu. Paul Goma rememorează evenimentele de „după liberarea din labele Securităţii, la 6 mai 1977", când repudiază ofertele de plecare din ţară. Decizia va fi însă reconsiderată din pricina unor lovituri succesive sub centură, cea dintâi din partea colegilor de breaslă, care decid repudierea acestuia din rândul Uniunii Scriitorilor, chiar dacă în perioada respectivă era încarcerat şi cenzura ulterioară, ce presupune interdicţia apariţiilor editoriale. Greva minerilor din Valea Jiului, incriminată

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

de breasla scriitoricească suscită dubitaţii autorului, care încearcă, alături de consoarta lui, să răspundă la dilematica întrebare: „Unde ni sunt scriitorii să ia apărarea nescriitorilor?” Polemistul trasează frontiera impasabilă între scriitori, definiţi tautologic drept „glasul celor fără glas, puterea celor fără de putere”, respectiv „autori-de-cărţi”, în categoria cărora erau încartiruiţi majoritatea scribilor de extracţie proletcultistă. Paul Goma nu pardonează nici bizara tăcere a postului Europa liberă, amendând şi expectanţele bovarice şi donquijoteşti ale conaţionalilor care speră încă, după trei decenii, la visata salvare venită pe filieră americană.

Luna octombrie a aceluiaşi an marchează revelaţia unei evidenţe, aceea a dublului abandon, atât din partea „colegului de condei”, cât şi a postului de radio. Oscilând între recluziunea în scriptural şi abandonarea apostolatului pentru drepturile omului a cetăţeanului carpatin, familia Goma decide, în cele din urmă, că singura posibilitate o constituia în acel moment plecarea din ţară. În plus, puţinii semnatari ai Cartei 77, resimt lipsa acestuia prin faptul că nu mai au prin cine expedia „afară”, suferinţele fiinţelor care trăiau într-un sistem coercitiv, represiv ideatic. Paul Goma răspunde „oficialilor” că va reveni în ţară după eradicarea comunismului, condiţie viabilă şi în contemporaneitate. Concluzia focalizează o realitate amară: «Recunosc: nu am prevăzut „revoluţia de la 1989”. Şi nici ne-căderea comunismului în ţara mea.»

Flori Stănescu utilizează deseori empatia, autodefinindu-se drept o „gomistă”, investigând şi posibilităţile de tipul „Ce-ar fi însemnat să vă întoarceţi în România după un an de respirat liber prin Europa?” sau transcriind vocea deculpabilizantă a celor afiliaţi masei trăitoare sub stindard abulic, socialist: „De ce n-aţi venit să „rezistăm” împreună pe baricadele culturii şi să ne simţim solidari cu felia de salam cu soia?” Paul Goma nu se erijează în ipostaza de instructor istoric, dialogul ideatic adresându-se celor care posedă informaţii minimale atât în privinţa personalităţii sale, cât şi a regimului politic represiv. Vehiculând etichetele care l-au urmărit de-a lungul vieţii, autorul evocă imposibilitatea revenirii în ţară din pricina dictatorului care-i expedia „emisari şi emisărese ale morţii” la Paris pentru a suprima vocea care demasca democraţia de faţadă. Unul dintre elementele redundante ale volumului îl constituie diagnoza conaţionalilor. Realizându-şi un crochiu realizat prin prisma plebei care se simte ultragiată din pricina faptului că „Goma înjură pe toată lumea”, dar că n-a contribuit cu ceva nici la ameliorarea raţiei alimentare, nici n-a dat „pâine şi circ” populaţiei avide de „momente vesele” şi nici n-a augmentat vocaţia patriotardă a „urmaşilor Romei”. În plus, incomodul disident vexează românismul încercând să-l scoată din inaniţia acţională, amendându-i spiritul de turmă, obedienţa ternă şi să-l supună unui test de demnitate, de (re?)dobândire a coloanei vertebrale, pe care, desigur, valahii balcanici, nu-l trec.

În opinia insurgentului, românii nu au capacitatea de a percepe sensul cuvintelor „disident, disidenţă”, ca urmare a contaminării lor peiorative, grefate pe o mentalitate grobiană, mai accesibilă însă. Aşadar, semantica lexemului cunoaşte deviaţii funambuleşti: disidenţii sunt „nişte murdari oportunişti, dacă nu agenţi KGB, Mosad, Securitate (bibliografia lărgită este de găsit la Alexandru George, Ion Varlam, Ioan Alexandru, Radu Câmpeanu, I. Raţiu, Gh. Calciu, Marian Popa, Dan Zamfirescu, G. Dimisianu, Alex. Ştefănescu, Mircea Martin, Angela Marinescu şi alţi patrioţi)”. Paul Goma consideră că românul este „structural inapt de a percepe cronologia”, fiind imun la componenta istorică, printr-un soi de cecitate amnezică în privinţa trecutului, care derivă din complacerea într-o apatie benefică, ce nu provoacă

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

seisme, dar facilitează traiul vegetativ. Interogat asupra persoanelor pe care le disconfortează încă, analistul deschide o listă asupra căreia va reveni cu explicitări pe tot parcursul volumului. Portretele realizate celor pe care-i definea odinioară drept „colegi de condei" se transformă în fişe de observaţie caracterologică, din care transpare constant cameleonismul, veleitarismul, servilismul, cabotinismul, antisemitismul, oportunismul, colaboraţionismul, dar şi virtuţile de Iago sicofanţi ai multora dintre ei.

Văzut ca un ins ce nu poate fi anihilat decât prin tăcere, adică prin ignorarea tuturor demersurilor sale, Paul Goma mitraliază Uniunea Scriitorilor care nici după revoluţie nu i-a oferit vreun act care să-i certifice reprimirea în rândurile acesteia. Flori Stănescu nu eludează nici întrebările incomode, cum ar fi divorţul de prietenii de odinioară. În pofida limbajului injurios şi a unei apetenţe pentru exhibarea publică a animozităţilor, într-o manieră care aminteşte bulevardierul, Paul Goma deţine o anumită candoare, izvorâtă dintr-o curăţenie sufletească a omului care nu acceptă compromisurile. Dacă Nicolae Manolescu intră în tagma celor vituperaţi constant, despărţirea de Laszlo Alexandru se petrece, iniţial, ca urmare a controverselor legate de Mircea Eliade, pe care acesta, „cu citate din Norman Manea, îl fasciza nemilos". O altă diagnoză eronată este aceea a antisemitismului, care nu este infirmată nici ea de vreun confrate. Ascendent, seria apologiştilor gomişti se subţiază, autorul neomiţând să marcheze şi scriptural ruptura, aceştia devenind „fostul meu prieten Al. Cistelecan", „fosta mea prietenă Marta Petreu" etc. Volumul aduce informaţii inedite în privinţa pactului adiacent sau sporadic al unora dintre scriitorii consacraţi. Lui Nichita Stănescu nu îi este contestat talentul poetic, fiindu-i imputată însă carenţa frânelor morale. Paul Goma relatează cum acesta răspundea docil şi euforic telefoanelor de la „Scînteia", relevând simultan şi implicaţiile pecuniare ale acceptului: „Bine, bătrâne, fă ca de obicei: scrie tu, semnează-mă – şi trimite banii".

Un alt aspect radiografiat vituperant îl reprezintă analiza spaimei la scriitorul român, un subiect care, după episodul revelator al Apelului din 1977, când eschiva şi tăcerea au constituit singurele răspunsuri la strigătul de revoltă împotriva mascaradei democratice a egalitarismului comunist, nu credea că ar mai putea să-i creeze vreo surpriză. Portretul de odinioară al scribului, ale cărui atribute indelebile sunt „tremuriciul lui permanent, pricinuit de laşitatea-i structurală, de lipsa lui de coloană vertebrală", promovând o obedienţă totală, fie că este vorba despre „obţinerea unui ciolan gros, gras, fie doar a unui coltuc de pâine neagră", este truvabil nealterat şi în contemporaneitate, când „conştiinţele naţiei, elitarzii drojdiei, smântânimea României: Liiceanu şi Patapievici şi Mihăieş şi Tismăneanu şi cine va mai fi fost, cu tot neamul lor de râme, de slugi de profesie, de vânzători de sine şi de toţi alţii" se deplasează cu avionul pentru a aduce un Omagiu postdecembrist „la tronul estival al Băsescului cu acelaşi nume". Folosind empatia, rememorând clipele atroce petrecute la Borodino, Paul Goma nu are o atitudine euforică în momentul în care descoperă că o parte dintre cei pe care-i considera prieteni au fost şi autori ai unor note informative, imaginându-şi torturile psihice, coerciţiile fizice şi presiunile la care au fost supuşi pentru a comite actul delator.

Înainte de a-l investiga asupra conaţionalilor care merită să fie respectaţi, Flori Stănescu relevă şi aspecte ale mentalităţii colective, potrivit cărora „Paul Goma se crede singurul român normal". Lista deschisă este destul de pauperă, dar infirmă verdictul că acesta „atacă pe toată lumea." În prim-plan se află Vasile Paraschiv, muncitorul internat succesiv în spitale de psihiatrie

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

pentru temeritatea de a denunţa mascarada regimului totalitar, definit drept un „fenomen de normalitate”. Sunt numiţi ulterior, prin note lapidare care circumscriu viabilitatea includerii lor în acest catalog al probităţii morale sau fără vreo explicaţie suplimentară, ca urmare a notorietăţii sau expunerii destinelor acestora în cărţile precedente: „Ştefan Negrea, înnebunit în urma torturilor aplicate de Măcelarul Enoiu de la Interne, în 1956, sinucis doi ani mai târziu, la Gherla;”, „«piteştenii» Ştefan Davidescu, Romulus Pop (Bimbo), Şoltuz”, „Ion Ladea, Ion Omescu, Marin Cocioran”, „maiorul Vasiliu, aviatorul Tony Duşescu;”, „prinţul Alexandru Suţu, cu ofiţerul de marină Bebe Nicolau, cu doamnele Maria Antonescu, Nadia Rusu, Emilia Bratu, profesoara mea de armonie, contrapunct, instrumentaţie la «Conservatorul» din Bărăgan… Cu Mircea Stancu, Gicu Tudoroiu, Horia Florian Popescu, Horia (Horică) Popescu, Radu Surdulescu, Dan Stoica, Ruseţchi, Mălinescu, Costică Iliescu, Păcuraru, Păuna, Mihai Serdaru, Caba…” În ceea ce priveşte enumerarea scriitorilor care beneficiază de recunoaşterea intervievatului, autorul se mulţumeşte să-i includă doar pe cei trecuţi în nefiinţă („Fulga, Mazilescu, Turcea, Dimov, Valeriu Cristea, Lucian Raicu”), motivându-şi reticenţa nominalizării vivanţilor ca pe o tentativă de protejare a lor în faţa „antisemitizării sălbatice, oarbe a holocaustologilor locali”.

În pofida faptului că primăria din Piteşti îi promite un imobil [un apartament - n/m.], Paul Goma dezvăluie, printr-un aparent paradox şi prin extrapolare că „municipalitatea Cotroceni a refuzat să-mi restituie ţara în care să-mi aşez casa”. Consilierii prezidenţiali au boicotat perpetuu includerea acestuia în diferite comitete care investighează perioada comunistă. Analistul incriminează nu numai cabala, ci şi motivaţiile care au generat-o, relevând pârghiile de articulare ale acesteia atât în plan mioritic, cât şi mondial. Astfel, în cazul „comisiei Tăriceanu” este semnalată incompatibilitatea cu Radu Ioanid, „securist sionist consilier intim al consilierului neintim Marius Oprea întru ne-studierea întregei perioade comuniste din România, adică începând din 28 iunie 1940, adevăr neacceptat de Tel Aviv şi de Washington”. Tot problema evreiască îl ţine departe şi de „Comisia Tismăneanu” care ar fi periclitat, relevă cu ironie neagră scriitorul, Institutul Wiesel in integrum, ba chiar Holocaustul indigen culpabil de uciderea a 400.000 de evrei. Şarjele de sistare a intruziunilor ideatice gomiste se repercutează şi asupra scrierilor lui care sunt excluse din planul editorial al „Fundaţiei Culturale România”.

Paul Goma revine constant la sublinierea statutului său atipic de „scriitor-român-care-nu-există.” Dincolo de exagerarea prezentă în sintagma insolită, autorul focalizează circumstanţele care au trenat, dacă nu chiar frânat, impunere lui pe tărâm editorial. Rememorările converg şi înspre detalieri care ţin de laboratorul poietic auctorial. Recunoaşte prob că nu face parte din tagma celor care-şi elaborează strategic un şantier tematic şi scriptural, dar că, în cazul său raportul dintre eul biografic şi cel social constituie un aliaj inseparabil. Nuanţând încă o dată distincţia dintre un scriitor şi un autor de cărţi, analistul reproşează celui din urmă utilizarea logoreică a lexemelor, considerate drept un panaceu ubicuu, etalat nud, desemantizat, consideraţie care-l apropie de estetica autenticistă profesată de scriitorii interbelici. Economia epică a volumului este densă în ceea ce priveşte destinul cărţilor lui Paul Goma, care fraternizează involuntar cu acela al autorului lor, prin cenzura, trunchierea sau amnezia la care sunt supuse. Ostinato, deşi tradus în italiană pentru editura Rizzolli, va fi prezentat la Târgul de carte de la Frankfurt doar în variantele în franceză şi germană. Abia după plecarea din ţară află de la directorul editurii Suhrkamp şi de la Claude Gallimard că

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Rizolli se lasă mituit, deşi nu din motive pecuniare, de emisarii dictatorului carpaticii „Zoe Dumitrescu-Buşulenga, V. Cândea, Balaci, Mihnea Gheorghi, Florian Potra.” Paul Goma semnalează şi faptul că unii intelectuali îi foloseau numele, în regimul anterior, pentru a-şi asigura prin intermediul Securităţii, voiajuri occidentale. Radiografiind „confraţii de condei” care i-au sabotat şi discreditat numele, Paul Goma îi îndosariază atât pe cei din perioada ceauşistă, („D. Popescu-«Dumnezeu», Gafiţa, Ivaşcu, Ghişe, I. Brad, Stroia, Romul Munteanu, Fănuş Neagu, Hobană, Ivasiuc, Ţoiu, Bălăiţă, Săraru, D. R. Popescu şi celelalte lepre”), cât şi pe cei din 1989, foştii prieteni glisând degringolant în tabăra adversă: „Monica Lovinescu, Virgil Ierunca, Liiceanu, Pleşu, Adameşteanu, Blandiana, Borbély, Mircea Martin, Manolescu, Iorgulescu, D. C. Mihăilescu, I.B. Lefter, Horia Gârbea”, vituperaţi pentru eforturile de a-l incinera ca scriitor.

Amintirile fructifică atât perioada infantilă, cât şi memoria recentă. De o vibrantă încărcătură emoţională este portretul realizat tatălui, relevarea acestuia convertindu-se şi într-o diagnoză a tipologiei refugiatului basarabean-bucovinean, în a căror familie ponderea responsabilităţilor este divizată egalitarist. Tatăl constituie entitatea dinamică, fiind asociat plecării, distanţei, departelui: „la război, în deportare (în moarte), după mâncare”, adică „cel-aşteptat şi uneori întors”, în vreme ce mama este persoana statică, aşteptândă, dar care preia toate atribuţiile domestice virile. Statutul privilegiat îl deţine copilul, „Buricul Lumii”, care are menirea de a nara, de-a fi un cronicar al familiei. Venind dinspre general spre particular Paul Goma relevă odiseea familială, asociată dramei refugiatului, care are de înfruntat un dublu exil: prin dezrădăcinarea din locurile de baştină, dar şi prin oprobriul fraţilor mioritici, retractili şi elitişti în faţa celor veniţi din Basarabia. Desele mutări amprentează şi cimentează personalitatea individului, iar familia devine şi mai unită: starea pauperă nu diminuează însă verticalitatea fiinţei. Tatăl, Eufimie, este cel care-i oferă cultura geografică şi istorică, în vreme ce mama, Maria, îi stârneşte apetitul pentru limba română, atât pentru „cea-corectă-ca-la-clasă”, cât şi pentru cea curentă, cotidiană, al cărei vocabular era permanent îmbogăţit de către aceasta, involuntar sau pentru a exprima mai pertinent mesajul. În pofida faptului că au un statut ingrat de refugiaţi, părinţii vor face economii drastice pentru a-şi ajuta fiul aflat în Bărăgan, cu domiciliu obligatoriu, prin sume care-i permit să frecventeze „Conservatorul d-nei Bratu”, unde studiază „(pe o pianină), armonia, contrapunctul, formele, instrumentaţia…” Muzica, în pofida faptului că nu regretă faptul că nu a urmat cursuri universitare, constituie un ingredient omniprezent în scrierile sale care îmbracă deseori o armură melodică. Romanul Ostinato devoalează, încă din titlu, tematica unicefală, reiterată obsesiv pe parcursul întregului tom. Astfel, creaţiile aparţinătoare „ciclului autobiografic”, Patimile după Piteşti sau Gardă inversă sunt construite „după «sugestii» proprii formelor muzicale”, aspect nevalorificat nici de critica literară, nici de lectorul ale cărui carenţe culturale fac imperceptibil un astfel de eşafodaj. Tonalitatea nostalgică a rememorării, alături de focalizarea probă a sinelui, se convertesc şi la un reproş la adresa adultului, care nu mai ştie „pe unde le-au fost împrăştiate oasele”.

Una dintre problemele cele mai des vehiculate pe parcursul acestui volum îl constituie modul în care autorul, sub stindard securist, a fost diagnosticat de către exegeţi drept un ins căruia îi este recunoscută disidenţa, nu însă şi valoarea literară. Flori Stănescu evidenţiază pauperitatea studiilor alocate scriitorului (noi cunoaştem faptul că, în prezent există, cel puţin două

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

teze doctorale pe cale de a fi definitivate, monografii dedicate lui Paul Goma, la Universitatea din Alba Iulia şi la cea din Baia Mare!) Relevând faptul că sentimentul matern le-a îndemnat pe femei să-l sprijine, aspect consolidat şi de altruismul, mai pregnant în cazul acestora, Paul Goma le enumeră pe cele care l-au susţinut atât în regimul anterior, cât şi după 1989. Deşi nu eludează aportul lor în difuzarea scrierilor sale, autorul incriminează labilitatea acestora de a ceda influenţelor anturajului. E salutată iniţiativa Gabrielei Adameşteanu de a-l publica şi comenta, a ardelencelor - Martei Petreu - amendată apoi pentru a fi ascultat de „sfetnicii – soţii Ianoşi", Ruxandra Cesereanu, Nicoleta Sălcudeanu, Anca Haţiegan. Autorul denunţă bolgia exegetică ale cărei tentacule vendetiste se răsfrânge şi asupra celor care îl elogiază, cu atât mai mult cu cât interdicţia disidentului perpetuu a venit încă din 1998 prin intermediul articolului lui Nicolae Manolescu intitulat sugestiv „Adio, Domnule Goma". Singurii „purtători de condei care gândesc singuri" din perimetrul românesc sunt, în opinia analistului, Ileana Mălăncioiu şi Gh. Grigurcu, care se află într-o postură diferită tocmai fiindcă nu sunt servi ai imperativului ce-se-cere, ci, din contră, al reversului.

Scriitorul devine coleric în momentul în care este interogat asupra limbii care se vorbea în satul lui, deschizând o serie a celor care nu recunosc româna vorbită peste Prut decât un dialect minoritar, abstras limbii standard. Etichetările alocate basarabenilor de către diversele personalităţi ale vieţii politice autohtone demarează cu Corneliu Coposu, pentru care aceştia sunt reduşi la statutul de „minoritari", cu Zoe Petre - care-i caracterizează drept „românofoni", crochiul lingvistic culminând cu sintagma lui Răzvan Ungureanu, „lightul de externe", care opinează că în „Republica Moldovenească" se vorbeşte o limbă „light rumanian". Coarda sensibilă a modalităţii de exprimare converge înspre etalarea unor circumstanţe istorice şi toponimice referitoare la aşa numitul „narod maldaviniesc", de „limba maldavinească", stâlcită încă din anul 1924 „de către bulgarul Rakovski şi de vreo trei ovrei din cartierul Moldovanka din Odessa – aceştia din urmă necunoscând nici o limbă omenească." Cele două modalităţi de reflectare a românei ca-la-clasă, respectiv ca-acasă, care relevă complementaritatea dintre limbajul standard şi colocvial, se menţine şi în timpul refugiului din Ardeal, căreia îi este ataşată varianta regionalismelor transilvane, exploatate în cursul conversaţiilor cu cei din zonă. În pofida exilului, limba utilizată în perioada infantilă se întipăreşte definitiv pe retina memoriei, conservându-se inalterată. Inubliabilă este, în acest context, definiţia pe care tatăl o d? poporului yankeu: „Americanii sunt nişte ruşi cu mai multe stele pe drapel."

Partea secundă a dialogului epistolar, ce poartă data de 23 ianuarie 2008 aduce completări esenţiale atât în privinţa cabalei derulate în regim ceauşist, cât şi la amputările sau trunchierile volumelor de după revoluţie. Tirada polemistului acoperă o arie consistentă a castei editorilor, dar şi a comentatorilor, fiind mitraliaţi D.C. Mihăilescu, pentru o cronică denigratoare în care-l acuza de mitomanie şi „chiar de denunţ", pe Sorin Mărculescu, serv obedient al lui Gabriel Liiceanu, care-l anunţă prin intermediari că editura Humanitas nu-i va tipări volumele din „lipsă de hârtie", refuzând înapoierea manuscriselor pe motiv că acestea au intrat în „proprietatea editurii (cea care nu le publică)". Autorul lasă apoi în grija Polirom-ului Culoarea curcubeului, succedată de anexa „Cod Bărbosul", care conţinea documente din dosarul de securitate, alături de deconspirarea sinuosului traiect al odiseei cărţii pe tărâm valah, dar este stupefiat că din şpalturi au fost omise tocmai elementele incriminante, marcate circular de „Introducere" şi „Final". Ciuntirea tomului era generată

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

de atacurile virulente la adresa lui Liiceanu, iar apariţia ei este condiţionată de editarea cărţii în formulă abreviată (fără cele două capitole demascatoare). În ceea ce priveşte exploatarea exegetică a volumului, acesta are parte de puţine cronici care debutează laudativ, dar degenerează în acuze antisemite („Cr. Teodorescu, O. Şimonca, I.B. Lefter, Carmen Muşat") sau aparţin revistelor din provincie. Paul Goma denunţă şi pauperul filon critic al lectorilor, diagnosticaţi drept nişte còpii mulate inept după profilul exegetului. Din această categorie nu sunt omişi nici profesorii care se mulţumesc să accepte reţete estetice şi verdicte inoculate de potentaţii hermeneuticii indigene, exersând retractilitatea ideatică, pe care au cultivat-o plenar în „deceniile de Siberie a spiritului". „Tăcerea mortiferă" este strategia care încartiruieşte scrierile lui Paul Goma, aspect care se reflectă şi în absenţa acestuia din manualele şcolare, motivată ca un sistem de protecţie în faţa laşităţii din trecut, pentru ca nu cumva „să afle din ele copiii incluşilor că părinţii au fost, că sunt nişte târâtoare, nevertebrate".

Noţiunea de samizdat este, potrivit aserţiunii autorului, improprie insulului carpatic care se complace într-o atitudine balcanică, inertă, într-o apatie benefică ce se abstrage temerităţii, rebeliunii, frondei, insurectiei demascatorii a farsei democraţiei egalitariste. Îşi imaginează că şi dacă ar fi făcut în anul 1977 câteva copii după Culoarea curcubeului n-ar fi putut să le răspândească din pricina politicii de cetacee cultivate de anturaj: „ce făceam cu ele? Le dădeam, pe furiş, nevesti-mi? […] Prietenilor? Care prieteni? Românilor - care români? Colegilor scriitori - care colegi, care scriitori, care..?"

Amintirile referitoare la evenimentele din 1989 sunt înveşmântate şi ele într-o ironie tragică, dar şi privite cu condescendenţă de ochiul lucid al celui care intuieşte prolixităţile. Astfel, vizionarea celebrei casete care înfăţişa „procesul şi execuţia Ceauşeştilor" îi conferă certitudinea că aceasta „nu era nici revoluţie, nici română", opiniile vehiculate cu privire la intruziunea forţelor străine fiind privite cu circumspecţie, ceea ce-l aduce din nou în tabăra adversă, a oponenţilor cârcotaşi: „de atunci Goma a devenit cvasiduşman - fiind el… incontrolabil. Deci, trebuia evitat, izolat."

Ultima secţiune (datată, 11 februarie 2008) valorifică redundant stigmatizarea sau, din contră, sindromul inferiorităţii generat de Paul Goma. Literatura antedecembristă se vede umbrită şi pusă într-o postură defavorabilă de opozant, dar şi de scriitorul care-şi „salamizează" opera, devenind un expert al camuflării şi exportării, capitol după capitol al unei cărţi peste graniţă, cum este cazul Gărzii inverse. Ipotezele referitoare la atitudinea retractilă a „colegilor de condei" sunt numeroase, ceea ce amplifică dubiile în privinţa valorii lor artistice. Un prim motiv, plauzibil îl constituie invidia vitriolată reflectată asupra celui care, sub comunism, a reuşit să-şi păstreze intactă probitatea morală, să scrie ca „un autor liber", aspect impardonabil care nu poate fi amnistiat. Un alt „handicap" al recunoaşterii îl constituie, poate, anteitatea disidenţei într-o perioadă anterioară încetăţenirii lexemului, cu 13 ani înaintea validării Doinei Cornea ca insurgent, adică dintr-o perioadă denumită de autor „preistoria disidenţei". O altă disculpare vexează disjuncţia dintre normalitate (asociată obedienţei colective) şi anormalitate (cazul Goma, circumscris însă, maliţios, bravurii donquijoteşti). Prozatorul nu le impută detractorilor că nu-i agreează scriitura, cât faptul că frânează tendinţele tinerilor de a-l lectura, prin ameninţări şi crucificări ulterioare. „Elita tânără (deşi, la 40 de ani, este binişor post-tânără)" este incriminată pentru carenţele etice ale memoriei culturale, datorate fie unei insuficiente asimilări, generate de „viteza acumulării" informaţiilor, fie de o infatuare eli-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

tistă, de egolatria subiectivă a cronicarului care consideră verdictele lui drept infailibile. În plus, eliminarea biograficului din schema analitică a operelor glisează înspre o percepere trunchiată a esenţelor, deoarece „istoria-istorie, şi a literaturii, nu este doar istoria-operei, ci şi istoria-vieţii autorului."

Paul Goma resimte acut nepublicarea cărţilor in limba română, mantiile lingvistice ale traducerilor în diversele limbi neacoperind vacuumul imens al publicării în versiunea lor originară. Incertitudinile asupra propriei scrieri se amplifică din pricina elogiilor superlative ale comentatorilor, fie aflaţi în proximitatea acestuia (Monica Lovinescu, Virgil Ierunca), fie în ţară (Sanda Stolojan, Şerban Cristovici, Georg Focke) [*eroare: toţi erau exilaţi - n.m. P.G.*]. În viziunea diaristului cronica visată trebuie circumscrisă normalităţii, obiectivităţii, astfel încât rolul exegetului este şi de a corija diluţiile sau minusurile estetice. Atunci când nu practică politica literară a tăcerii, un dat care încartiruieşte scrierile gomiste încă din anul 1970. Autorul are parte de o dublă cenzură: cea politică, tolerabilă şi comprehensibilă pentru perioada antedecembristă şi cea „nepolitică", a confraţilor care sabotează prin cabale succesive editarea acestuia. Tot sub stindard sacrificial se află şi cărţile „citite" [de] autor. Itinerariul dramatic al acestora este rememorat din perioada infantilă şi porneşte de la „rugul cărţilor din curtea şcolii – la data de 13 ianuarie 1941", pierderea acestora în timpul refugiului din martie-aprilie 1944, salvarea a 50 de volume în timpul campaniei de „epurare" de la Gimnaziul din Şeica Mare, furtul Iliadei şi Odiseei în traducerea lui Murnu din cămin, „împrăştierea bibliotecii" după arestarea din 1 aprilie 1977, despărţirea de ele ca urmare a plecării în exil, expulzarea din 1995 din imobilul parizian „pentru neplata chiriei", care conduce înspre o nouă pierdere a capitalului livresc, apoi topirea recent editatului volum Culoarea curcubeului.

Tentaţia diaristică este o componentă existentă încă din adolescenţă, iar atunci, din pricina statutului de basarabean refugiat învaţă lecţia „autocenzurii", de teama repercusiunilor pe care le-ar putea aduce celorlalţi un astfel de document autenticist. „Jurnalul-intim" de la Sibiu este confiscat de Securitate, ca urmare a actului sicofant al unui coleg, iar în Bărăgan, notele zilnice fragmentare sunt depozitate în sticle, în grădină, un „jurnal-îngropat", niciodată găsit. Astfel, formula diaristică se converteşte într-un act soteriologic, derefulator, asociat autenticist imediatului, realităţii nemistificate cronologic.

Dialog-ul electronic al Paul Goma şi Flori Stănescu completează confesiunile apărute în jurnalele auctoriale sau cărţi, restituind lectorului autohton informaţii despre românul care contrazice profilul balcanic al majorităţii, cel care a ştiut să-şi conserve coloana vertebrală într-o eră de glacialitate a spiritului, denunţând mecanismele marionetizate ale socialismului utopic şi s-a impus în perpetuitate drept un tratat de morală, ale cărui cursuri continuă (sisific?) în contemporaneitate. Paul Goma revine permanent în actualitate şi, dacă eludăm nota imprecativă a verdictelor sale, trebuie să consimţim că, de cele mai multe ori are dreptate. Românul însă nu e pregătit a-şi privi profilul etic în oglindă. Şi, poate, nici literatul, căruia i se aminteşte de un ev al sumisiunii, pe care-l doreşte încremenit în uitare. Deocamdată autorul este analizat în teze doctorale, în monografii, pe cale de a fi finalizate… Biograful încă nu s-a arătat…

*

Monica D. CÂNDEA: Paul GOMA, Soldatul câinelui

"Dincolo de controversele ivite după '90 în jurul figurii disidentului şi scriitorului Paul Goma, opera sa rămâne un punct important de reper atât pen-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

tru istoria scrisă a literaturii, cât şi pentru cea vie, dinamică, realizată la contactul cititorului anonim cu opera. Cele mai profunde experienţe ale receptării sunt, de obicei, acelea pe care şi le asumi singur, fără constrângeri, care te intrigă şi te modifică.

Întâlnirea cu Paul Goma, ficţionalul, autorul-narator-personaj, poate fi pentru lectorii noii generaţii, alcătuită din cei care n-au cunoscut comunismul sau, cel mult, l-au trăit la nivel periferic, superficial, o experienţă inedită, demnă de cufundarea în scenariile romanelor poliţiste sau de spionaj.

Perioada totalitaristă a creat un adevărat curent de preocupări postdecembrist, justificat atât din punct de vedere istoric, cât şi din punct de vedere etic şi estetic. Singura cale de supravieăuire morală a intelectualilor acestei perioade a constituit-o fie exilul asumat, fie abilitatea de a transfigura realitatea într-un univers imaginar salvator, livresc. Putem spune despre Paul Goma că a recurs la ambele procedee, deoarece până în 1977, anul plecării definitive în Franţa, a practicat o scriitură insurgentă, încercând să tragă semnale de alarmă nu doar pentru compatrioţi, ci mai ales pentru out-sider-ii occidentali.

Romanul autobiografic sau, mai bine spus, auto-ficţiunea publicată - în ţară - în 1991, la Humanitas, intitulată Soldatul câinelui, apărută iniţial în ediţia franceză din 1983, cu titlul Chassée-croisé, este un melanj de momente franceze ale disidenţei autorului, dar şi de flash-back-uri care vizează experienţe autohtone, toate aflate sub semnul suspiciunii şi nesiguranţei, generate de omniprezenţa Securităţii, demonul cu chip ambiguu al comunismului.

Goma redă cititorului de azi o perspectivă din interior, din laboratorul unor evenimente istorice destul de vag cunoscute sub acest chip. Vocea narativă pare încărcată de o infatuare naiv-copilărească a revoltatului care crede că revoluţia se face prin el şi cu el, care se simte mereu ameninţat cu moartea datorită pericolului pe care îl reprezintă, din diaspora, pentru regimul de la Bucureşti.

Acestei semnalate infatuări îi corespunde, la nivelul discursului epic o retorică adecvată. Cartea, greu clasabilă ca gen, vrea când să fie un document al unei subterane istorice, o versiune de după cortină a poveştii intelectualului român într-un regim ostil, când un liric demers de devoalare a conştiinţei artistice, a condiţiei scriitorului, dotat cu o intuiţie net superioară celei a securiştilor sau a poliţiştilor francezi, în aşteptarea permanentă a momentului excepţional care să schimbe cursul istoriei sau să-i curme existenţa inoportună. Pe alocuri discursul ia forma unei veritabile arte poetice argheziene, redefinind rolul răzbunător-kathartic al Cărţii, mai ales că tot o carte, primită în condiţii suspecte, devine un obsedant avertisment al ostilităţii regimului de la Bucureşti. Meditaţia asupra dublului statut al cărţii, capcană/salvator devine profetică, în discursivizarea ei adresativă, având ca ţintă o alteritate diformă, desemnată generic prin persoana a doua plural: „Aţi vrut să-mi închideţi gura cu orice preţ - ei bine, preţul va fi că o voi deschide şi mai tare; nereuşind să mă înzidiţi acolo, aţi încercat să mă împingeţi să mă înzidesc eu singur aici – ei bine, o să vă înzidesc eu! [...] Pentru faptele şi pentru însăşi existenţa voastră aţi merita cea mai teribilă pedeapsă: uitarea. [...] Aţi vrut să-mi închideţi gura. În imbecilitatea voastră structurală [...] mi-aţi băgat în gură, în loc de căluş, un megafon. Aţi vrut să mă îngropaţi în cripta săpată într-o carte. Ei bine, o să vă îngrop eu, într-o criptă transparentă, care nu vă va feri de priviri, nu vă va cruţa de uitare: o să vă înzidesc eu, ca pe nişte insecte într-un bloc de chihlimbar, o să vă neuit eu, într-o carte.” (op. cit., pp. 44-46.)

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Cartea este deci arma grea cu care, aşa cum afirmă prin ultimele pagini ale volumului de faţă, Paul Goma „mitraliază" sistemul comunist românesc, dar şi Occidentul indiferent la problemele Estului. Disidentul redescoperă mesianismul romantic, definindu-se în faţa poliţiştilor francezi drept „nu doar un scriitor, ci, deocamdată, şi un fel de purtător de cuvânt al nefericiţilor din România." (op. cit., p.203.)

Volumul incită la lectură din cel puţin trei puncte de vedere : primul ar fi povestea dinamică, plină de răsturnări de situaţie, a disidentului - angrenat într-un război tacit cu himericul adversar totalitarist, fără chip precis - o mască a dezumanizării colective sub impactul istoriei - care are de asemenea relaţii în diferite structuri la nivel înalt şi totuşi trăieşte zilnic spaima că ar putea fi executat. Mare parte a personalităţilor literare postbelice sunt amintite în repetate rânduri în această confesiune înscenată, fie în postura de amici sau partizani, fie în aceea, mai ingrată, de adversari. Al doilea palier ar viza psihologia, mereu în stare de alertă, a celui care trăieşte obsesiv iminenţa unei morţi absurde care ar putea veni de oriunde, fie printr-un glonţ care ar transforma totul într-o gaură - eul închipuindu-şi propria ţeastă ca o mare gaură, fie printr-un colet poştal care ar arunca în aer totul, fie prin otrăvire, scenariu pe care îl joacă alături de câţiva agenţi francezi şi de un contraspion român, Moţu.

Eul narativ nu duce o luptă pe cont propriu, căci alături de el în exil se află soţia, Ana - martoră şi complice la multe dintre scenariile sale de acţiune anticomunistă - şi fiul, Filip, de abia 5-6 anişori, a cărui mare plăcere este plimbatul prin parc - spre disperarea tatălui, care amână sub diferite pretexte ieşirile, bântuit de obsesia urmăririi şi a asasinării - şi povestirea istoriei personale străinilor pe care îi întâlneşte întâmplător. Obsesia pericolului inevitabil se traduce la nivelul unor gesturi mărunte, devenite stereotipii, pe care autorul le înregistrează cu luciditate: pregătirea în vederea ieşirilor în parc presupune întotdeauna primenirea schimburilor, căci „nu te poţi prezenta la morgă cu chiloţii murdari", verificarea actelor de identitate care trebuie să fie la îndemână, într-un buzunar al genţii, dublate uneori de o carte personală cu fotografie, asigurarea, tipic românească, a confruntărilor corp la corp cu un cuţit cu o lamă destul de mare sau precauţiile luate în spaţiul public de a-şi proteja mereu spatele lângă un zid sau copac când privirea nu mai poate supraveghea împrejurimile; gesturile reflexe de căutare a cheilor şi strate-giile de urcare a scărilor până acasă definesc existenţa cotidiană a exilatului român.

În acelaşi plan psihologic se înscriu numeroasele incursiuni în trecutul personal, vizând fie copilăria, petrecută şi ea în exil, fie detenţia, torturile sau domiciliul forţat din obsedantul deceniu comunist, fie episoade din perioada de după eliberare, când din fanatismul luptei antisovietice ajunge să se înscrie în PCR, momit fiind de conducerea de pe atunci (1968) a Uniunii Scriitorilor. De asemenea, revin în memoria narativă scene şi întâmplări din viaţa pariziană dintre '77 şi '81, în care sunt implicaţi frecvent cuplul Monica Lovinescu şi Virgil Ierunca, Dumitru Ţepeneag sau personaje cameleonice, aflate într-o permanentă metamorfoză identitară, precum Vanessa-Rora, fiica Aurorei din copilărie, de care se îndrăgostise la Sighişoara în centrul pentru repatrieri.

Al treilea nivel de receptare conferă şi dimensiunea estetică a cărţii, dincolo de valoarea ei de mărturie istorică, documentară. Discursului nu-i sunt indiferente în favoarea adevărului, a verosimilităţii, artificiile şi procedeele căutate, livreşti. Structura sa este una tripartită, marcată nu doar prin cifrele

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

romane ale fiecărei părţi, cât mai ales prin prezenţa unor laitmotive reluate obsesiv, până la epuizarea semnificaţiilor. Primul e preluat din Thomas Mann şi gravitează în jurul motivului timpului trecător, ireversibil: „Adâncă este fântâna trecutului.” Al doilea laitmotiv este chiar interogaţia-invocaţie insistentă a fiului care declanşează neliniştile tatălui: „Mergem în parc? Te rooog!”. A treia parte, mai accentuat scenică, continuă sublinierea obsesiei lichidării şi încercă să evidenţieze decalajul dintre realitatea contrafăcută de cei la putere şi imaginaţia briliantă a scriitorului, condensată în replica „Votre pif d'écrivain”, vehiculată de agentul sub acoperire, Luigi.

Acest amplu discurs confesiv, al cărui protagonist este autorul însuşi, amestecă modurile de expunere, integrând naraţiunea şi dialogurile în monologul subiectiv care le reuneşte într-o construcţie de tip polifonic. Rezistenţa şi revolta sunt transpuse în planul discursului printr-o retorică aparte, pe care deja am anticipat-o, la rândul ei polifonică: argotică, plină de sarcasm, de virulenţă, de oralitate şi nu de puţine ori redundantă şi enumerativă. Stilul este reflectarea temperamentului autorului în operă: dinamic, ludic, spontan, coleric, pe alocuri - în pasajele de acută exprimare a revoltei. Sensurile derapează într-un vertij uluitor, asemănător celui istoric, prin utilizarea mai multor procedee: derivarea, abrevierea, compunerea sau atracţia paronimică.

Titlul bizar, metaforic şi oarecum contradictoriu, ambiguu, ascunde revolta împotriva răsturnării tuturor valorilor în lumea dezumanizată a fiarei roşii, comuniste, unde aparenţele ocultează cu neruşinare esenţele, ba chiar tind să le substituie, unde viaţa însăşi pare un joc de-a identităţile, în contextul căruia se poate să te mai naşti o dată, în acte bineînţeles - emblematic fiind episodul din copilărie când tatăl, fost învăţător şi arhivar al registrelor stării civile din satul natal, emite noi certificate de naştere pentru a împiedica repatrierea refugiaţilor basarabeni - să te contra-faci sau să înviezi din morţi, să te întorci din lumea de apoi – tot tatăl, deportat pe nedrept dincolo de Ural, se va întoarce acasă, după ce i s-a săpat groapa şi i s-a pus simbolic crucea, pe care, însă, Moş Iacob gravase la anul morţii 1991, în loc de 1941, „clenci” cu care ştia că va aduce „mortul” înapoi.

Soldatul câinelui este o scriere tipică rezistenţei şi revoltei exilului românesc şi a lui Paul Goma ca simbol al acestuia.

*

Ancuţa COZA: Subteranele literaturii. Paul Goma – Justa

“Disidentul Paul Goma, diarist, romancier, figură marcantă a exilului românesc şi-a cucerit prestigiul prin scrierea şi publicarea mai multor romane, a jurnalelor, dar şi prin activitatea desfăşurată în exil, scopul activităţilor sale fiind de a denunţa aspectele perioadei totalitarismului din România, a regimului comunist, ororile universului concentraţionar.

Unul dintre creaţiile lui Goma, care reflectă cel mai bine un aspect al regimului comunist din perioada 1954-1956 este romanul Justa, un roman autobiografic, deoarece autorul surprinde primii doi ani din propria studenţie. Romanul este bine structurat în 11 capitole, care începe cu acelaşi laitmotiv „Uite-o pe Justa!”, utilizându-se tehnica cinematografică a reluării replicilor sau cadrelor. De fapt, aceasta este tema romanului – căutarea ideii de justiţie, de dreptate într-o lume în care toate deciziile comuniste sunt, conform eticii de faţadă a perioadei, cum altfel decât „just”. Având forma unui roman, opera este în substrat o scriere autobiografică, putem să o numim chiar o pagină de jurnal, deoarece autorul se întoarce reflexiv asupra propriei sale condiţii etudiantine, de militant al ideii de dreptate, al justiţiei, pledând donquijotesc

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

pentru probitate într-o societate degradată, contaminată de utopia partidului unic, făcând dese incursiuni în imperiul memoriei.

Şi în acest text se remarcă temeritatea stilului, specifică lui Goma, renunţând la orice tabu-uri, acceptându-şi propria subiectivitate. Tonul cărţii este unul „just", nu este nici patetic, nici arid sau frust, ci doar direct, uneori ironic. Romanul are o construcţie sferică reprezentând întâlnirea cu dreptatea „Uite-o pe Justa", fiind de fapt povestea întâlnirii cu justiţia, căutarea acesteia, identificarea cu idealul suprem al adevărului. Intriga demarează ex abrupto, fiind substituită prologului. Romanul fiind asemenea unul puzzle compus arhitectural, ce surprinde mai multe amintiri în cascadă, bazat pe fluxul amintirilor, pe flash-back, se utilizează frecvent, ca artificiu al dezermetizării trecutului, memoria involuntară. Romanul este unul confesiv, scris la persoana întâi, o textură liberă, neîncorsetată de oprelişti, utilizându-se adresarea directă. Este prezentă afectivitatea, implicarea, amintirile constituind un adjuvant epic, urmărindu-se mai multe destine paralele.

Justa în esenţă este cartea celor ce au trăit teroarea comunistă, atât din punct de vedere fizic, cât şi psihic. Este o carte despre nevoia de adevăr, de dreptate, de echilibru, dar în acelaşi timp o carte a fricii, a îndoielii, a neîncrederii, a confuziei, incertitudinii, disperării. Sunt descrise patru tipologii umane: oamenii corecţi, drepţi, juşti, cei ce se prefac că sunt corecţi, drepţi, juşti, oameni care sunt consideraţi a fi juşti şi cei care nu au nimic în comun cu justeţea.

Diaristul Goma mărturiseşte că a scris acest roman după nouă ani de exil, dorinţa de reîntoarcere în ţară fiind evidentă şi din întâlnirea cu Justa, care are loc pe un pod din Paris (toposul exilului), Pont de l'Alma, dar podul este situat în Bucureşti. Acesta este liantul, dar şi pretextul anamnetic. Timpul şi spaţiul sunt abolite datorită nevoii de revenire a autorului în ţară. Podul este un spaţiu de trecere, astfel încât ne punem întrebarea în ce constă spaţiul ocrotitor şi care este spaţiul ostil?

Primele pagini ale cărţii sugerează starea de încordare, fiind prezentă atât dorinţa, cât şi aşteptarea întâlnirii iminente cu Justa: „Ea trebuie să fie", întâlnirea este ratată „Nu ne-a văzut" (p. 6), justiţia încă este „oarbă", o cecitate voluntară. Romanul surprinde primii doi ani de facultate ai scriitorului la Institutul de literatură şi critică literară „Mihai Eminescu", numit şi „Fabrica de scriitori" (din datele biografice ale autorului se ştie că a fost admis simultan şi la Institut, şi la Universitatea Bucureşti, secţia Filologie. A ales Institutul, care după un an a fost transformat în secţie a Universităţii). Din punctul acesta de vedere cartea este un document istoric şi social, deoarece sunt prezentaţi doi ani din perioada de „maximă înflorire" a totalitarismului. Este descrisă viaţa socială, culturală, imaginea dramatică a scriitorilor închişi, apoi trimişi să muncească la canal, având în final posibilitatea de a se reabilita publicând un volum mic cu scrieri „bine alese".

Din mărturiile personajului narator reiese bine conturată imaginea unor scriitori comunişti: Sorin Toma, „piticul Beniuc", Paul Georgescu, care este numit „Dracul şchiop" (p. 29), V. Porumbacu (p. 30), dar şi a unor scriitori, care au fost nevoiţi să treacă de partea acestora, fiind aspru vituperaţi de Goma. Astfel, Mihail Sadoveanu este numit „Ceahlău", sau „Conu Mihai cu izmenele lui uriaşe de uriaş al literaturii" (p. 125). Cenzura scriitorilor, care nu îmbrăţişează doctrina comunistă este evidentă, ciocanul şi nicovala reprezintă puterea, iar dincolo de aceasta nu mai există nimic. Se observă realitatea timpului: pentru a se putea publica o carte valoroasă trebuie ca autorul să editeze, în prealabil câteva scrieri comuniste, un stagiu iniţiator al neofitului

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

întru socialism, primind sfaturi paterne, marcate disjunctiv: „să modifici pe ici pe acolo", „scrie mai bine altceva." (p. 31). Foştii puşcăriaşi nu puteau să publice datorită „do-sa-ru-lui", cuvântul „dosar" fiind despărţit în silabe pentru a i se sublinia importanţa. Punerea la zid era o modă de a contesta talentele adevărate, exista o adevărată vânătoare a scriitorilor, iar unii autori erau interzişi („banditul de Arghezi"), fiind restricţionată comunicarea cu Occidentul.

Este descrisă viaţa facultăţii, statutul studenţilor, profesorii universitari, cursurile, seminariile de marxism, programul încărcat din facultate, studenţii ce erau acuzaţi şi condamnaţi fără nici un motiv, doar pe bază de suspiciuni, mărturii false, doar pentru că la cursul de marxism îşi trimiteau bileţele: „Aerul e irespirabil" (p. 80).

Acţiunea propriu-zisă a romanului e înlocuită de multitudinea reperelor autobiografice, scriitorul inserând în carte adevărate pagini de jurnal: deportarea tatălui, arestarea mamei, arestarea lui însuşi în timpul liceului, exmatricularea din liceu. Sunt descrise evenimente politice, sociale din perioada respectivă: revoluţia din Ungaria din 1956, frica şi eschivarea României, puţinii revoluţionari români, care erau studenţi, neputinţa generală, nepăsarea naţională, scriitorul numindu-i pe români „un popor fără coloană vertebrală" (p. 100). Limbajul este ironic, virulent, detabuizat, fără inhibiţii fiind prezentă oralitatea, precum şi asociaţiile lexicale insolite; liber, netrunchiat.

În sens metaforic şi simbolic Justa reprezintă ideea de adevăr, dreptate, justiţie, echitate, fundament. În roman este ipostaziată printr-un personaj feminin, o colegă de facultate a personajului narator, care trece prin ororile întrevederilor cu securitatea. În realitate Justa a fost porecla uneia dintre colegele de facultate a scriitorului, scriitoarea, prozatoarea, poeta, eseista, Gloria Barna, cunoscută sub pseudonimul de Alexandra Indrieş. Există în roman câteva repere biografice ale acesteia, faptul că a fost închisă, apoi că s-a căsătorit stabilindu-se la Timişoara.

Autenticitatea romanului merge până la prezentarea aspectelor din timpul interogatoriilor la securitate, a ororilor închisorilor, care se întâlneau şi în cazul femeilor: violuri, bătăi, maltratare sexuală, fizică, psihică. Autorul apără drepturile femeilor şi nu se sfiieşte să prezinte realitatea pentru a trage un semnal de alarmă, pentru a prezenta o pagină neagră din perioada anilor '50. Se întâlnesc numele reale ale anchetatorilor. În romanul Gherla, Goma mărturiseşte că atunci când a fost închis si-a promis că nu va uita niciodată numele celor care l-au torturat şi le va face publice. Detenţia distruge vise, idealuri, expectanţe, iar deţinuţii sunt numiţi „speranţe care fac închisoarea." (p. 28).

Romanul relevă circumstanţele embrionare a ceea ce va deveni ulterior „cazul Goma". Scriitorul a fost acuzat şi închis pentru că la un seminar a citit câteva fragmente dintr-un roman pe care îl elabora. Este denunţat de însuşi colegii lui de facultate, în boxa acuzatorilor aflându-se şi rectoratul Universităţii format din: Al. Graur, I. Coteanu. Dintre capetele de acuzare sunt amintite: faptul că a afirmat că războiul declarat de URSS Finlandei în 1939 era injust, că limba „moldovenească" e o invenţie, fiind de fapt limba română, că sistemul de cote este descurajant şi colectivizarea agriculturii o eroare.

Goma persiflează ideea de justiţie care în trecut era inexistentă, iar acum este „ramolită, îmbătrânită, fleşcăită" (p. 7). Simbolistica justiţiară este translată epic prin intermediul personajului cu acelaşi nume, Justa fiind e schimbătoare, apoi amorfă, „fără ochi, fără gură, cu masca de ghips" (p. 22),

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

ipocrită.

Capitolul 10 descrie adevărata realitate, modul în care justiţia română este aruncată la groapa de gunoi a societăţii, a istoriei, numită „curvă duşmănoasă" (p. 145). Într-adevăr în acei ani dreptatea era de fapt inamicul absolut al sistemului, duşmanul clasei muncitoare, o sicofantă sortită morţii.

În finalul cărţii scriitorul se întâlneşte cu Justa, care nu are de gând să se întoarcă în România. Din nou apare ideea unei dreptăţi inexistente, dreptate care încă nu s-a instaurat pe plaiurile mioritice. Scriitorul şi Justa se opresc într-o cafenea săracă în apropierea unei gări din Paris. Cei doi nu mai au nimic să-şi spună. Între ei se aşterne o tăcere elocventă, conspirativă a doi inşi cărora le rămân doar amintirile, doar imaginea celulelor din închisorile comuniste. Justiţia este comparată cu monedele purtate prea mult din mână în mână: s-a estompat, s-a degradat, a devenit invizibilă, a dispărut.

Chiar dacă Goma este un spirit vindicativ, tonul romanului Justa nu este răzbunător, ci mai degrabă ironic, uşor nostalgic, subliniind un adevăr pregnant: lipsa justiţiei, a adevărului şi în acelaşi timp nevoia acerbă de a le atinge, nevoia de reîntregire, singurătatea absolută generată de exil. Autorul mărturiseşte că „a fost urcat în tren spre libertate numai cu bilet dus, ca o ladă de tomate" (p. 90) şi singura posibilitate de întoarcere este sub formă de bulion, imagine sangvinică turmentată de aprehensiunea exctincţiei.

*

Otilia CHINDRIŞ: Din calidor - sau refugiul în dor al inocenţei

"Spre deosebire de criticul Nicolae Manolescu care în mod surprinzător pentru un critic, nu a făcut niciun secret din a mărturisi faptul că nu iubeşte în mod deosebit romanul, eu (fără a fi critic) îl ador, sigur pe cel de bună calitate şi, în special, pe cel în care naratorul nu are nicio problemă cu ideea de a fi autentic, de a scrie la persoana I, de a se confesa, de a fi deschis în faţa cititorului, ca în discuţia cu un vechi şi bun prieten, de a cărui sinceritate nu se îndoieşte la rândul său.

Atât în Arca lui Noe, cât şi în Metamorfozele poeziei. Metamorfozele romanului criticul contemporan afirmă: „Nu sunt un cititor de romane.[…] Şi totuşi «Arca lui Noe» este un lung eseu despre roman: contradicţie numai aparentă, pe care aş lămuri-o spunând deocamdată că un critic nu scrie de obicei despre ce i-ar plăcea să scrie. Plăcerea constituie pentru el un criteriu secundar, şi nu hedonismul se află la originea actului critic, ci o anumită necesitate a spiritului care substituie dorinţei un sentiment de obligaţie."

Iubind romanul, considerându-l cea mai interesantă dintre speciile literare, am văzut mereu în el, un basm superb şi necesar pentru oamenii mari. Iubesc şi relaţia care se creează între cititor şi autor. Primul citeşte şi, atunci când poate, adună sârguincios în biblioteca sa romane, nădăjduind desigur că într-o zi va deţine monopolul adevărului absolut despre marile probleme ale omenirii. Cel de-al doilea, autorul, prin scrisul său, prin crearea unor lumi ficţionale sau prin prezentarea lumii reale văzută prin ochii săi, încearcă cu fiecare roman, iar şi iar, să breveteze o invenţie, ale cărei beneficii să fie general valabile în ceea ce priveşte modul de a gândi şi de a trăi pentru a fi în fine fericit.

Dacă ar fi să spun câteva cuvinte despre cel care este la ora actuală cel mai controversat scriitor din literatura română contemporană şi despre al său roman Din calidor aş începe probabil aşa: este o imagine vie a satului basarabean prezentat cu accente tragi-comice datorate unei prezentări adesea

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

cu umor a unor situaţii dramatice, atât pentru familia despre care ni se povesteşte, cât şi pentru întreg spaţiul geografic şi istoric luat în discuţie. Sigur umorul, ironia şi autoironia fac mai suportabile pentru cititor povestea şi, până la urmă, drama acestei familii.

Ca toate cărţile romancierului Paul Goma Din calidor se inspiră din propria viaţă. Biografia dureroasă şi lipsită de armonie şi pace datorită istoriei pământului care l-a dat, devine roman, deci suntem în plină literatură a autenticităţii. Din calidor, roman subintitulat „o copilărie basarabeană" este de fapt romanul unei copilării negre, în care însăşi ideii de inocenţă i se aduc serioase afronturi prin prezentarea unor adevăruri trăite, nu ficţionale, extrem de dureroase, care duc inevitabil la maturizarea înainte de vreme a unui suflet nevinovat de copil.

Locul de unde copilul priveşte spre curte, spre sat, spre cer şi spre întregul său univers este pridvorul plin de doruri al casei părinteşti din Mana, comuna Vatici. Aici o aşteaptă pe mama pe care o descrie mereu cu multă dragoste filială, de aici îl aşteaptă sau se gândeşte la tatăl său, un învăţător cult, cu o perspectivă foarte pertinentă asupra istoriei şi a vieţii în general, luat de ruşi şi deportat, de aici visează şi se teme de toate experimentele abuzive ale istoriei, care bineînţeles contravin ideii de paradis al inocenţei, veselie debordantă, joc, vacanţă – la care ne-am putea gândi în mod firesc citind o carte despre copilărie. Cartea este de departe cel mai valoros roman al lui Paul Goma şi prin faptul că i-a făcut pe mulţi cititori să înţeleagă fără rest, o epocă, nişte drame absolut îngrozitoare trăite de nişte oameni absolut nevinovaţi. Destinul acestui copil din Basarabia şi al familiei sale sunt emblematice deoarece ne vorbesc de fapt indirect, despre soarta tuturor celor care se aflau în situaţii similare. Ioan Simuţ spune în Incursiuni în literatura actuală despre trăirile băiatului: „Copilul trăieşte şocurile unei istorii violente, nedrepte, prin evenimentele care îl afectează decisiv: arestarea tatălui (pentru că a arborat steagul românesc), refugiul disperat din calea agresorilor, arderea cărţilor româneşti de către ruşi, arderea pădurilor – toate sintetizabile în tendinţa vizibilă a ocupanţilor de devastare a Basarabiei. Copilul trăieşte şi mai acut decât cei maturi această experienţă: el pătimeşte altfel, pentru el devastarea Basarabiei este echivalentă cu devastarea paradisului imaginar al copilăriei."

Sentimentul în timpul lecturii este acela al reîntâlnirii cu un amic pe care nu l-am văzut de o vreme şi care continuă să-ţi povestească când colocvial, când ironic, când autoironic sau chiar caustic despre dorurile inocente - ale unui copil devenit adult prea devreme, despre care voi afla ulterior (din întâlnirile cu el prilejuite de alte cărţi) – că au rămas şi acum neostoite, tot doruri suferinde. Cu sufletul şi amintirile rămase în calidorul casei din Mana basarabeană romancierul ne dezvăluie senzaţii, mirosuri, gusturi, curiozităţi şi mirări ale unui copil cu „dorul cântat, dorul oftat, dorul jelit între Nistru şi Prut, după 1812, mai mult decât în oricare ţinut românesc aflat, ţinut, căzut sub jug străin: dorul frumos, acel dor special care te prinde, te cuprinde, străprinde; te năpădeşte, te copleşeşte; bate, răzbate, străbate – atunci când (de sus din calidor), cu privirea aburită de duroare, caţi încolo spre - Asfinţit, unde bănuieşti Prutul, râu blestemat, care-n două ne-a tăiat, despărţind fraţi şi surori, ciuntind grădina de flori - de când procleţii de moscali, afurisiţii de ruşi, păgânii de pravoslavnici ne-au sfârtecat ţara, furând jumătate din Moldova, botezând-o Bessarabia…"

Cartea ne face martorii unui dialog între tată şi fiu sau mamă, tată şi fiu. În urma „ascultării" acestor dialoguri succesive aflăm că părinţii naratorului

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

s-au luat dintr-o caldă şi sinceră iubire (tatăl răpind-o pe mamă cu bicicleta, şi nu pe cal ca în alte basme cu prinţese frumoase şi prinţi curajoşi şi puternici): „A suit! Adevărat, nu pe Murg, nici pe Ţintat, nici pe Bălan, ci pe Adler.” Ajunşi în Mana ca învăţători îşi construiesc o casă-şcoală care nu a fost niciodată proprietatea lor, ci „a satului sau a statului”. Tatăl este „învăţătorul doct” de la care fiul a putut să înveţe geografie, istorie trăită şi până la urmă viaţă în adevăratul sens al cuvântului. Mama e fiinţa luminoasă, harnică, inteligentă, o bună şi fervent dansatoare pe la balurile săteşti, dar şi o mamă şi soţie de excepţie, prin dăruirea cu care s-a dedicat, până la sfârşit, ideii de familie. Copilul, cel care observă viaţa şi istoria din pridvorul casei nu a avut o copilărie fericită în sensul clasic cu care ne-a obişnuit Creangă, ci un spectacol absurd, de care cu drag şi multă iubire vor să-l ţină la adăpost tata, mama, Moş Iacob, Mătuşa Domnica, poate preotul Dodon şi alţii.

Tulburător este capitolul Nu mai sunt orfan în care aflăm cum a fost regăsirea dintre tatăl pe care-l credeau mort şi fiul care se afla tot în calidorul casei, unde-şi aştepta mama plecată la Vatici după doctor. Străinul intră cu paşi destul de siguri în curte unde în scurt timp îşi va îmbrăţişa fiul, ce-l recunoaşte cu greu. Îmbrăţişarea îndulceşte şi vindecă un greu dor de familie şi şterge boala de picioare de care copilaşul suferea în acea zi. „Eu însă din altă pricină plâng: tata acesta nu miroase ca tatăl meu, acela, adevăratul - pe care l-am uitat. Plâng apoi pentru că, gata, nu mai sunt orfănel.”

Din calidor este o carte-poveste despre copilărie şi aşteptare, fericire şi nefericire, recompensa muncii şi pedeapsa fără vină a unei familii de intelectuali care sunt nevoiţi să trăiască nişte ani cumpliţi sub un timp răzbunător. Cu toate acestea din roman nu se reliefează nicio clipă sentimentul de ruşine faţă de datul de a fi român.

La o relectură a cărţii am simţit trăirea reconfortantă a naratorului care se simte răzbunat de o voce puternică ce spune că a fi român nu e o ruşine, ci o mândrie şi un dor, azi înţeles de mult prea puţini. E acelaşi sentiment consolator pe care l-am avut în momentul lecturării cărţii despre Omul frumos a lui Dan Puric în care povestioara Bolovanul din râu ne vorbeşte despre dorul de ţară al unei bătrânice care înainte de a pleca la fiica sa în America, împachetează într-un număr al ziarului „România liberă” un bolovan scos din râul ce se afla în proximitatea casei sale şi îl pune în micul bagaj cu care urma să călătorească. „Uniformele grase”, „ciorile”, adică comuniştii au interogat-o la aeroport, despre ce a pus în ziar:

„- De ce l-ai luat ?!

- De dor, maică… , răspunse fresca.

Şi-atunci uniformele s-au tulburat nemărginit, căci nimeni nu le spusese că este interzis aşa ceva în geamantanul unui om. Nu puteau să-l confişte. Nu se născuse legea care să aresteze dorul. Acea conditio valachiae essendi, condiţia valahă de a fi. Dorul era inima dorului frumos, iar bolovanul era România eternă. Iar această Românie eternă era îmbrăţişată de «România Liberă». Acest bolovan se strecura acum la vamă, dar el era de fapt paşaportul bătrânei în faţa lui Dumnezeu ce-şi murmura în tăcere istoria.” Dorul de ţară, de mama, de tata, de curtea casei sau de pridvorul ei, de puritatea copilăriei este firesc, repetabil la diferiţi indivizi, literaţi sau nu, iar gestul de-al mărturisi este cu atât mai minunat.

Ca multor scriitori români dizidenţi din diaspora i s-a reproşat şi lui Paul Goma că dizidenţă se putea face şi de aici de acasă de unde toată nemernicia sistemului totalitar se simţea carnal, pe viu, nu în reluare sau din auzite. Paul Goma nu face parte din cercul de intelectuali care au plecat din ţară pentru că

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

aveau o problemă cu limba română sau provincialismul ei, cu ceea ce înseamnă în sens larg cultura românească sau cu spaţiul cultural românesc. Nu a fost niciodată în asentimentul celor care credeau cu convingere asemenea scriitorilor: Ion Petru Culianu, Fundoianu, Eugen Ionescu, Emil Cioran, că abandonarea culturii şi limbii române este salutară pentru binele fiinţei lor şi pentru ulterioara lor dezvoltare intelectuală şi culturală. Romancierul face parte din cercul lui Mircea Eliade şi al celor care nu s-au dezis niciodată de ideea de a fi român, de ţara şi cultura lor. După cum spunea criticul Gheorghe Glodeanu în Măştile lui Proteu: „De altfel alături de Mircea Eliade, Paul Goma rămâne unul dintre puţinii scriitori români care nu se grăbesc să se integreze în cultura ţării de adopţie şi care trăiesc în mod acut conştiinţa apartenenţei la cultura română."

Senzaţia cititorului la finalul cărţii este una de siguranţă pe care mi-a dat-o mâna caldă a copilului, dar şi vocea sa care spune: dacă eu am trăit toate aceste atrocităţi, atunci cu siguranţă tu poţi şi trebuie să le asculţi, ca astfel să mă pot elibera de povara lor. Călăuza prin această lume a copilăriei atipice mi-a fost sprijin atunci când tulburarea, tristeţea, disperarea faţă de teribila suferinţă a unui suflet de copil încercau să mă destructureze. Mi s-a relevat faptul că pe lângă romanele remarcabile pe care le-a scris, Paul Goma a trăit o viaţă-roman. Trăirea personală s-a metamorfozat în romanul-mărturisire. Acesta a fost şi motivul pentru care de-a lungul lecturii am experimentat o perpetuă însoţire prietenească.

Criticul care nu iubeşte în mod deosebit romanul, deşi a scris magistral despre roman, a scris recent o carte fantastică, despre aproximativ cinci sute de ani de literatură, o Istorie critică a literaturii, care în pofida dimensiunii impresionante şi a valorii evidente, este o carte veselă (aşa cum şi-a dorit-o autorul însuşi). E veselă prin faptul că trădează câteva elemente de capriciu ale criticului care se pare că nici măcar nu-şi propune să spună totul despre toată lumea şi întăreşte până la urmă afirmaţia că datul de a fi critic îl obligă să scrie şi despre ceea ce nu se numără neaparat printre preferinţele sale (ca specie şi gen) cu precizarea că poate scrie despre cine îi place. Probabil aceasta este cauza pentru care lasă în seama altor critici punerea în discuţie a romanelor lui Paul Goma, a biografiei şi a întregii sale activităţi literare, şi nu numai. Faptul mai sus amintit nu neagă nici existenţa, nici valoarea acestui romancier care trăieşte în exil şi continuă să fie citit, comentat, apreciat şi de o parte a criticii, dar mai ales de publicul său, din toate ţările în care a fost tradus.

*

Cvartet de dame

Definit deseori drept „un Soljeniţîn român" Paul Goma este scriitorul care atât prin creaţia sa literară, cât şi prin activitatea diaristică se află într-un continuu act de disidenţă, într-o perpetuă revoltă anticomunistă. Aceste aspecte ale rebeliunii de factură socială, politică şi literară se întâlnesc, redundant, în majoritatea scrierilor sale, fiind metamorfozate şi distilate ulterior în substratul epic. Cel de-al doilea roman al autorului, Uşa noastră cea de toate zilele se circumscrie, într-o oarecare măsură, aceluiaşi calapod, diferenţa o face însă ponderea redusă a aspectului biografic, predominând aspectul narativ, fabulativ.

Textul este publicat pentru prima dată în 1972, în limba germană [prezentat] la Târgul de carte de la Frankfurt, fiind dedicat soţiei autorului şi abia după douăzeci de ani, în 1992, în limba română, la Editura Cartea Românească. Trebuie relevat faptul că prozatorul a avut o tentativă de

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

editare a acestuia în ţară, în anii ’70, dar a fost refuzat din motive politice, deoarece s-a considerat că două dintre personajele cărţii se identifică flagrant cu estetica acţională a cuplului dictatorial ceauşist.

Titlul volumului este incitant, Uşa noastră cea de toate zilele, iar conţinutul acestuia poate fi rezumat lapidar şi redus la tripticul: „pâinea noastră cea de toate zilele”, „viaţa noastră cea de toate zilele”, „închisoarea noastră cea de toate zilele”. Nu este vorba aici de niciun substrat religios, acest aspect fiind consolidat şi de motto-ul romanului: „…Aşa, de pildă, unul îşi făcuse o adevărată îndeletnicire din a număra în timpul plimbărilor parii gardului…”. De fapt, reiese pregnant nevoia evidentă de confesiune, de eliberare din contingent, din universul carceral, astringent, al monotoniei cotidiene şi, de ce nu, de o debarasare de amintirile detenţiei totalitariste, printr-o evaziune în atemporal, ce vizează recuperarea libertăţii psihice în principal, şi apoi a celei fizice în subsidiar. Dacă majoritatea scrierilor lui Goma au o funcţie vindicativă, nevoia de a scrie a autorului fiind determinată, complementar, de aceea „de a nu uita”, paginile operelor sale având o valoare documentară, acest roman nu are acelaşi caracter virulent. Predomină însă necesitatea unui catharsis spiritual, scriitorul lăsându-se contaminat de componenta narativă a cărţii. Obiectivitatea necesară rememorării nu este însă decât o mască fabulativă a alterităţii.

Remarcăm construcţia sferică a romanului şi vocaţia arhitectonică a prozatorului. Textul debutează balzacian, tehnica cercurilor concentrice fiind vizibilă şi în excipit, succedată de prezenţa unui epilog şi a unui prolog, care încartiruiesc cele şapte capitole. Primul şi ultimul sunt intitulate, în manieră kunderiană: Râsu, modalitate katarhtică de refulare, grefată însă pe o mentalitatea absurdului. Râsul deţine astfel un cumul de funcţii: antidot, analgezic, dar şi preludiu al actului confesional, având un rol de adjuvant mnemotehnic. Simultan, acesta constituie o modalitate benefică de percepere a vieţii şi a existenţei. Aşadar, personajele râd „din tot sufletul”, fiecare dintre ele - din alt motiv, dar liantul uniformizant şi unificator este râsul, dorinţa de a se bucura de magia unei conexiuni invizibile care le permite comunicarea, socializarea şi, în final, identificarea proprie: „Erau patru, umpluseră odaia de râsul lor, râdeau aşa cum numai femeile ştiu să râdă, cum numai femeile din nimic încep să râdă şi râd până la lacrimi, până la sufocare şi plâns […]. Erau patru şi râdeau ca nebunele, cu chiuituri, râdeau de se îndoiseră tavanul şi pereţii în afară”. Râsul constituie astfel o pecete a individualităţii. Acelaşi hohot eliberator se regăseşte şi în paginile epilogului, denunţând euforia, beatitudinea regăsirii de sine, a revenirii: „Râdeau toate patru, cu chiuituri, râdeau de se îndoiseră tavanul şi pereţii, în afară. Râdeau arătându-se cu degetul una pe alta oprindu-se uneori ca să explice de ce, ori să tragă aer în piept şi să se azvârle din nou în râs, bătând aerul cu palmele şi tropotind […]- râdeau şi simţeau carnea îndurerată în hohote şi scuturată şi curăţată dinăuntru spre afară”. Scrierea potenţează sugestia că verbul a râde este sinonimul perfect, nu numai contextual, al lui a trăi, a materializa moleculele vieţii, printr-un efect curativ, de purificare şi mântuire.

Tehnica utilizată este de factură teatrală, cele şapte capitole[le] fiind structurate sub forma unor acte, în vreme ce intriga este substituită prologului, demarând ex abrupto. Dacă primul şi ultimul capitol sunt intitulate simetric şi circular Râsul, iar capitolele trei şi cinci Plânsul şi celelalte fructifică invariante ale acestora: Râsu-Plânsu, Plânsu-Râsu şi, din nou, Râsu-Plânsu. Plânsul are aceleaşi valenţe eliberatoare, completându-se cu râsul din incipit, funcţia lui confesivă fiind amplificată de biografiile fragmentare ale persona-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

jelor. În definitiv, a râde şi a plânge sunt trăirile definitorii ale sufletului uman, manifestări extreme ale afectului, ce uneori se suprapun deconcertant.

Apariţia cvartetului feminin este elementul perturbator al tramei deoarece în jurul celor patru personaje, singurele locatare ale volumului, gravitează întregul fir epic. Proiecţia elementului feminin nu este aleatorie, deoarece scriitorul mărturiseşte că întotdeauna femeile i-au fost mai apropiate. Incitantă este şi sugestia potenţată de cifra patru, ce denunţă moartea în mitologia japoneză, însă e vorba de o extincţie arondată existenţei.

Romanul pare un puzzle, regizat arhitectural, ce surprinde mai multe amintiri în cascadă, bazat pe fluxul amintirilor, pe flash-back, prin intermediul memoriei involuntare, dar şi a tehnicii contrapunctului. Întocmai ca în cazul lui Marcel Proust amintirile reprezintă un material narativ, fiind urmărite patru destine paralele. Cele patru femei reprezintă tot atâtea conştiinţe diferite şi psihologii distincte, patru personalităţi identificate în patru poveşti de viaţă. Involuntar, ele ajung în aceeaşi cameră în cabana de munte unde-şi petrec vacanţa. Alice, primul personaj identificabil, râde prima, fiind urmată de celelalte trei. Fără să ştie cum şi din ce cauză, uşa camerei se închide în spatele lor: „Erau patru şi niciuna nu văzuse, nu auzise, nu simţise că îndărătul lor, uşa fusese închisă, încuiată, ori se închisese şi se încuiase singură, aşa cum, adeseori fac uşile, cu de la sine putere şi fără să se ostenească în căutarea unui motiv […] se ştie de totdeauna că o uşă începe a fi închisă, nu din clipa în care se lipeşte de canat, […] ci din clipa în care omul de dincoace vrea să treacă dincolo, ori vrea să se asigure că, atunci când va vrea, când va avea chef să vrea, poate s-o facă. Şi constată că nu poate. Că nu poate să poată”. Mesajul este evident, nu neputinţa fizică este reflectată aici, ci constrângerile exercitate de un sistem opresiv. Este vorba, în primul rând, de închiderea uşii istoriei, a vieţii, diminuarea libertăţii de a exista ca om, ca scriitor, de imposibilitatea de a avea liberul arbitru. Componenta discursivă relevă de la început substratul politic şi social.

Personajele se conturează gradat, trăsăturile lor fiind ilustrate prin prisma naratorului omniscient. Alice, actriţa dotată cu talent scenic atât în viaţa profesională, cât şi în cea reală, ştie să-şi joace rolurile, atuu-rile, practicând nonşalant escalada socială. Pentru ea bărbaţii sunt marionete, instrumente eficace, necesare doar atingerii unor scopuri, fiind un regizor de destine, similară oarecum marchizei de Valmont din Legăturile primejdioase ale lui Cholderos de Laclos. Este o femeie şi o mamă singură, care ştie să se bucure de fiecare clipă a vieţii, imună la rigori şi convenienţe şi nu se culpabi-lizează din cauza relaţiei pe care o întreţine cu un tânăr de aceeaşi vârstă cu aceea a fiului ei. Personajul pare un pilon gravitaţional care le atrage mag-netic pe celelalte femei, fiind mereu în centrul atenţiei, admirată şi în acelaşi timp invidiată, în primul rând de Sofia, iar apoi de Viola. Pentru Sofia, lângă care a şi copilărit, Alice este un model viu, un veşnic termen de comparaţie. Această actriţă reprezintă tipul femeii fără limite, un „demon femelă” în accepţie baudelaire-iană, fără false pudori. Este exponenta unei alte lumi şi ipostaza ei actorială surprinde masca unui univers rezultat din fuziunea comicului cu tragicul.

Sofia desemnează tipologia cadrului didactic damnat să trăiască o existenţă anostă, ternă, lipsită de orice fel de satisfacţii sau împliniri, în pofida onomasticii care sugerează o componentă cognitivă proeminentă. Altruistă, mereu şi-a refuzat totul pentru alţii, a trăit majoritatea timpului în umbra familiei, a prietenilor. Este eclipsată perpetuu de cele trei femei, situându-se întotdeauna în plan secund. Sobră, incapabilă să trăiască din plin viaţa, se

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

autoflagelează simţindu-se culpabilă chiar şi pentru că râde. Totuşi, acest personaj este cel care face conexiunea râs-iubire-păcat-pasiune-speranţă-viaţă. Va atinge treapta superioară a devenirii ei prin eros, învăţând să iubească, să fie iubită, atât senzorial, cât şi spiritual. Are nevoie de afecţiune, dar în acelaşi timp de acceptare, refulându-şi nevoile, sentimentale, opiniile, trăirile, emoţiile, ilustrând o entitate docilă, uşor manevrabilă. Sofia este tipul femeii căsătorite, dar neîmplinite, cantonată şi mortificată într-o relaţie matrimonială plată, simţindu-se vinovată din pricina fireştilor instincte biologice, generatoare de delicii senzoriale. Ea se regăseţte în braţele unui coleg, învaţă ce este pasiunea, dragostea, carnaţia i se inflamează torid, într-o plăcere orgiastică dusă in extremis. Devastată de pasiune, femeia rememorează „…şi cum săruta […]şi era fiebinte şi mi se uita drept în ochi".

Tovarăşa Florica - o activistă de partid, dar şi actant al scenariului reuşeşte să-şi îndeplinească obligaţiile profesionale recurgând la tactici specifice închisorilor comuniste (spălarea creierului). Persuasiunile ei au substratul unei mascarade, cultivând ipostaza bufă. Romanul surprinde perioada colectivizării, erorile sistemului, atitudinea dictatorială a activiştilor, lipsa de regrete a acestora, substraturile mecanismelor politice. Femeia a fost o piesă importantă a sistemului comunist, activitatea ei constând în promovarea acestei forme de guvernare şi instaurarea colectivizării în satele româneşti. În munca ei şi-a îndeplinit toate atribuţiile de partid, dar pentru că nu mai era utilă a fost exclusă din sistem. Repudierea însă o umanizează, ajutând-o să se confeseze şi să se apropie de celelalte personaje. Ea descrie realitatea crudă a sistemului, modul inuman cum manipulau în primul rând psihic şi apoi fizic ţăranii pentru a-i obliga să semneze actul de aderare la colectiv. În discursul ei confesiv pot fi percepute uşoare remuşcări, însă inocularea doctrinei totalitare este atât de profundă încât acestea sunt repede camuflate, sistate.

Autorul, prin prisma personajelor, descrie ororile Canalului, ironizează abjecţiile colectivizării agriculturii care constituie o eroare economică, denunţă ineficacitatea instrumentului coercitiv, sistemul de cote care era descurajant. Este evident şi aici substratul biografic, o parte din acuzele la adresa sistemului fiind formulate de scriitor în timpul studenţiei, ceea ce-i aduce încarcerarea. Romanul este cenzurat în ţară din pricina speculaţiei lectorilor editoriali care se tem că tovarăşa Florica ar putea fi identificată cu Elena Ceauşescu, iar Tovarăşul Bizim cu fostul dictator comunist.

Florica este tipul femeii tiranice, dominatoare atât în plan afectiv, cât şi profesional, felina ce nu-i lasă bărbatului drept de veto, chiar dacă este îndrăgostită, iubind intens, necondiţionat. Este capabilă însă, într-un act vindicativ şi de supremaţie a orgoliului să-l ameninţe pe bărbatul adorat cu trimiterea la muncă silnică.

Ultima dintre femeile prezentate este Viola, tipul adolescentei răsfăţate, fiica unui mare activist de partid. Onomastica ei are dublă valenţă. Pe de o parte există sugestia erotică, fata solicitând dreptul de a deveni femeie, cerând afecţiune, pe de altă parte, numele ei are sonorităţi muzicale. Există în portretul ei o doză mistică, iar pasiunea reprezintă un hobby pentru ea. Îşi conservă integritatea corporală, rămânând virgo intacta, dar nu şi pe cea psiho-morală. Apare astfel discrepanţa dintre esenţă şi aparenţă, fiind fructificat onirismul, în vreme ce nevoile subconştientului se materializează în vise. Adolescenta îşi proiectează o poveste de dragoste cu o cunoştinţă a tatălui ei deoarece se insinuează nevoia sexualităţii, nevoia efectivă de atenţie, apropierea faţă de o persoană mai în etate. Răsfăţul şi capriciul sunt elementele-cheie din portretul Violei, iar elementul ludic se manifestă sub

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

forma preluării unor ipostaze terifiante şi inhibatorii pentru celelalte personaje, inducând o stare de angoasă: şoarece pentru Alice, ploşniţă pentru Sofia, şarpe pentru Florica.

Întregul nucleu epic se concentrează în jurul poveştilor de iubire pe care fiecare dintre cele patru personaje le devoalează, într-un duel cu alteritatea, mărturisirile însă gravitând în jurul propriilor necesităţi şi expectanţe, veritabile fabule ale ratării, dar care, în pofida concretizării sau tocmai de aceea, ne amprentează definitiv fiinţa. Experienţele acestea de viaţă permit tranziţia personajelor din sfera recluziunii în cea a confesiunii, mărturii ce ne vor introduce atât într-o sferă conflictuală, cât şi într-una amicală, amiabilă. În definitiv, aceste relatări sunt cele care conferă consistenţă textului, alături de substratul biografic.

Romanul cultivă o poetică a interiorităţii şi surprinde paradoxul destinului, în care universul este redus simbolic la o cameră cu uşa închisă, poartă infinită a sorţii care se închide sau se deschide după bunul ei plac. În ciuda actului confesional tainele nu sunt elucidate, limbajul este liber, neconstrâns de rigori, detabuizat şi există trimiteri evenimenţiale precise, concrete, fără voalări.

Ancuta Coza

Vineri 6 august 2010

Oblojitoare sunt răvaşele celor patru femei-scriitoare.

Aseară am primit o scrisoare interesantă: răspunsesem mesajului prim : că, din păcate, nu mai dialoghez. “Şi mie mi-ar plăcea să pot vorbi cu Dvs. Dar, de ani buni, mă mărginesc la a monologa - în Jurnalele aflate pe internet. Dar “rana din pulpă nu mă lasă”… Paul Goma”

Iată scrisoarea sa, m-a autorizat să o reproduc în Jurnal:

“Bună seara domnule Goma,

Am primit cu satisfacţie răspunsul dumneavoastră. Simultan am început lectura eseului „Săptămâna roşie”. Fiind în vacanţă am profitat de mai multe lecturi. (…)

„Săptămâna roşie” „la liber”. Cartea atinge un subiect evident sensibil în România anului 2010. Din păcate după relativa destindere a discursului istoric de după 1989 au rămas segmente ori aspecte ale istoriei noastre care nu au fost reabilitate. Mă refer la perioada lui Antonescu, 1940-1944, inclusiv „problema evreiască”. Ca profesor de istorie resimt acest fapt ca pe o amputare nepermisă libertăţii de care trebuie să beneficieze istoricul. Este vorba de faptul că din programa examenelor naţionale (cum ar fi bacalaureatul) la istorie, perioada lui Antonescu este scoasă. Elevii şi profesorii se concentrează evident pe materia care „se dă” şi care - oricum – nu este tocmai uşor de acoperit. Astfel, în lipsa unui demers susţinut al profesorului de istorie, elevul rămâne cu percepţia de la TV.

Există în România actuală o „recrudescenţă” să-i spunem a fenomenului Holocaustului (prin Holocaust înţelegându-se ... doar ce au pătimit evreii, nu şi holocaustrul populaţiilor precolumbiene din America bunăoară). Romăncele caută soţi evrei (vezi Mihaela Rădulescu). Dacă nu găsesc, măcar

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

îşi botează copilul şi cu un al doilea prenume evreiesc, gen „Călin-David". „Febra" filosemitismului a cuprins pe toată lumea. Toţi au cel puţin un bunic evreu. Dacă nu îşi permit atunci clar cel mai bun prieten este un evreu. Toţi sunt îndrăgostiţi de evrei, îi iubesc mai mult decât se iubesc evreii pe ei.

Ca evreu sunt puţin derutat sau cel puţin luat pe nepregătite. Aaa, să fim clar înţelegeţi, nu sunt sufocat nicidecum de sentimente pozitive. Primesc cu suficientă regularitate mesaje de ameninţare de genul: „mori jidane", „să-mi bag p...-n familia ta jidane", „muie jidane" sau „jidanu dracu impotent" şi multe alte semne de afecţiune „filosemită".

Ca elev şi student am avut ceva de suferit din cauza numelui de familie pe care îl port – RIEGLER. Cei mai mulţi întreabă cu o falsă inocenţă: „Este nume evreiesc?" Sătul până peste cap de această întrebare am început să răspund că „Ionescu" şi „Popescu", „Moldoveanu" şi „Munteanu", acestea sunt nume evreieşti! „RIEGLER este nume german austriac". Nume evreieşti sunt: „Moise-Moses-Moshe", „Raşela", „Iţic" şi „Ştrul" dacă vreţi. Când se ajungea la numele tatălui – „ISRAELO" – nu mai era nimic de făcut... Cel mai mult mă deranja expresia „jidan". Am auzit-o prima oară de la cea mai frumoasă colegă din şcoala primară pe care eu o facusem rusoaică (mama ei era). Am întrebat acasă pe maică-mea care a rămas întrucâtva pe gânduri apoi mi-a explicat. Inclusiv că este peiorativ, jignitor. Pe vremea aceea mă apăram spunând că „nimeni nu îşi poate alege părinţii", acum fac plângeri penale care primesc renumitele „N.U.P.-uri", iar antisemiţii autentici, flagranţ i şi absurzi proferează de la capăt insultele relative la rasa mea, surprinşi parcă şi ei de succesul infracţiunilor lor care de fapt nu sunt infracţiuni, „nu sunt nimic" spune vocea unei procuroare. Aceasta este starea de spirit întreţinută la Bucureşti. Dar în lume, pe buze, pe deasupra hainelor, în păr suntem filosemiţi. Atât de filosemiţi încât – în caz de pericol! – ne-am putea tăia împrejur din dragoste. Dar nu se poate. Convertiri nu se fac. Aşa că rămâne să batem toba că ii iubim pe evrei şi să-i infierăm pe cei care nu îi iubesc, chiar dacă ar fi evrei.

Mersesem prin toamna lui 2008 la o consfătuire a profesorilor de istorie pe Bucureşti, ţinută la Liceul „Jean Monnet", aflat în nordul Capitalei, în zona Primăverii, în care locuieşte protipendada. După ce am ascultat ultimele „directive" în domeniul istoriei (profesorilor de istorie în România trebuie să li se spună în fiecare an, exact ca în comunism, rezultatul adunării 2+2, precum lui Winston Smith din cartea lui Orwell) am plecat cu un fost coleg din Universitatea Bucureşti de la Facultatea de Istorie. Imi aminteam că în anii studenţiei (1991 – când încă se mai strângeau de pe pereţi lozincile comuniste, bustul lui Marx-Engels-Lenin aflat la etajul II la uşa bibliotecii şi 1996 – anul absolvirii – când se făceau expoziţii legionare pe pereăii facultăţii) colegul avea dese ieşiri antisemite la cursurile de istorie contemporană a României, chiar la adresa mea. Cum la consfătuire se insistase pe studierea mai profundă a Holocaustului evreilor îi împărtăşeam cu amărăciune colegului – eu evreul – că se face prea mult caz de acest subiect istoric, că elevii s-au plictisit de subiect într-un an de studiu, chiar se feresc de acest curs opţional-obligatoriu. La clasele de real studiul Holocaustului a ajuns la paritate cu studiul istoriei naţionale, adică o oră pe săptămână pentru fiecare ceea ce este prea mult – spuneam eu – arătându-i că în trei lecţii poti să lămureşti subiectul la nivel academic. Proteste din partea colegului antisemit. „Cum???", „Este un subiect important!", „Lasă băi că e bine să se studieze!" „Ce?" Tu (adică eu) „esti antisemit" îmi spunea legionarul din facultate. După ce i-am sugerat o circumcizie benefică ne-am despărţit în acelaşi spirit

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

persiflant reciproc din facultate, cu rolurile inversate.

Ca istoric trebuie să uit că sunt român sau evreu, că am vederi liberale sau social-democrate. Ca istoric britanicii şi americanii nu au fost cu nimic mai buni decât ruşii când a fost vorba de sovietizarea României, holocaustul indienilor cu nimic mai prejos decât cel al evreilor, bombardamentul Dresdei sau cel asupra Tokio-ului cu nimic mai înalţător decât crimele judecate la Nürnberg. Între Stalin şi Hitler nu există alegere, îmi spun tot timpul. Sigur, asta este calea cea mai scurtă să ajungi un „extremist de centru", doar pentru am vrut o prezentare echilibrată.

Am învăţat la Istorie - de la Ion Bulei - că este mai important să ştii „de ce?" în loc de „ce s-a întâmplat?". În mod inevitabil ajungi la alte concluzii. Rostul istoricului este să spună de ce s-au întâmplat lucrurile. Dacă te întrebi ce au făcut naziştii ori evreii pe frontul sovieto-german ajungi la concluzii triste. Dacă te întrebi de ce a făcut fiecare parte ajungi la alte concluzii, poate mai interesante.

Îmi cer scuze pentru prea multele rânduri cu care poate v-am obosit. Încă nu m-am obisnuit cu ideea că dialoghez cu cel despre care predau la clasă sau la meditaţii, cu cel care în 1977 vorbise de „cutremurul oamenilor".

Cu stimă,

Corneliu Riegler"

*

Iată ce îmi trimite Gelu Tofan:

"PAUL GOMA VINE ACASA

Jurnal TV 06 AUGUST 2010 www.jurnaltv.md

După o lungă absenţă, scriitorul român-basarabean, Paul Goma, se va întoarce, în sfârşit, acasă şi va primi cetăţenia Republicii Moldova!

Scriitorul se va întoarce chiar în ziua în care va împlini 75 de ani, pe 2 octombrie. Paul Goma este un militant anticomunist refugiat în 1944 în Transilvania şi stabilit în 1977 în Franţa.

Pe 2 octombrie 2009 Asociaţia Hyde Park a cerut organelor competente din Republica Moldova să acorde în regim de urgenţă cetăţenia Republicii Moldova scriitorului român-basarabean, Paul Goma şi membrilor familiei cestuia.

Potrivit lui Mihai Cimpoi, Paul Goma va primi şi carnetul de membru al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova.

Scriitorul Paul Goma s-a născut la 2 octombrie 1935 în satul Mana, raionul Orhei. Din copilărie a cunoscut teroarea bolşevică. În 1944 întreaga sa familie s-a refugiat, din cauza războiului, în Transilvania, iar în 1977, Goma, împreună cu soţia şi copilul, au fost decăzuţi din cetăţenia română şi au plecat în Franţa.

În prezent, Paul Goma nu este cetăţean al vreunui stat.

Presupun că, chiar de nu va fi scurtat de cap ziaristul care a lăsat să-i scape această ştire, nici n-are să fi decorat pentru faptă. Să nu-şi va fi dat seama că devine complice al meu, "pr*a*v*a*-caţionistul", stârnitorul la represiuni asupra bietei Basarabii martirizate de ruşi, de evrei, de "regăţenii" securistului Băsescu, de nkvdistii lui Putin, de k*a*muniştii lui V*a*ronin, Stepaniuc, Riedman, Tcaci, Socor *i drughie* ?

Sâmbătă 7 august 2010

S-au făcut 42 ani de când ne-am luat, Ana şi cu mine. Şi tot nu ne-am plictisit. Ba chiar, pe măsură ce trece timpul (se observă că am evitat: "pe măsură ce îmbătrânim"…), ne simţim tot mai bine, împreună ; tot la-mai-cald.

Noapte… obişnuită: asudoasă. Mă întreb, ca Bulă: dacă n-aş bea atâta apă în trezie, noaptea aş asuda-pe-toate părţ' atâta?

Să încerc? Nu încerc. Zi posomorîtă.

Duminică 8 august 2010

La fel, la fel la fel - toată nopticica.

Nemulţumit: nu am reuşit să convingem scùlele să sculèze. Poate de mâine, că tot e luni.

Şi dacă anunţul din RTV Moldova este rezultatul unei cacialmale? - ziceam aşa:

Oleg Brega, văzînd că sunt decoraţi alţi basarabeni merituoşi (cei din Grupul Ilaşcu, Mândâcanu) îşi va fi zis că şi Goma merită o caldă strângere de inimă. Citind, în Jurnalul meu pe iulie scrisoarea lui Mihai Cimpoi şi răspunsul meu acceptativ, a socotit că este momentul să deie şi el o mână de agiutori acestei repetate tentative, doar el cu Juraveli avusese iniţiativa de a face întâmpinarea de anul trecut. Că atunci nu-a-fost-momentul (cum să fie-momentul-pentru-români?), asta-i viaţa, profităm acum de Uniunea Scriitorilor şi rotunjim invitaţia de a călători prin: cetăţenie moldavă, locuinţă, pensie-de-merit (vânzînd cioara din par: ce-i mai moralnic: să te milogeşti, ca Ţepeneag, la scara lui Iliescu ori să accepţi ce îţi propune Ghimpu?)?

Nu e verosimilă presupuiala mè?

Iar dacă da: pot eu să mă supăr pe Fraţii Brega (dintre care o soră) pentru această "intruziune în trebile mele interne - şi intime"? Cum aş putea face una ca asta? Aşa cum de capul lor se adresaseră Guvernului în 2009 - în folosul meu - aşa, acum, operase(ră) o lipitură - tot întru binele meu. Dacă adesea am exagerat cu grija de a-i proteja pe alţii de fulgerele (am fost amabil, trebuia să le spun: loviturile de ciomag mie destinate), de astă dată mă declar mulţumit că există oameni solidari cu mine.

Oleg Brega: ne cunoaştem demultişor - mediat, prin web. El m-a îndemnat să deschid un site internet, să fac apel la el şi la fiul meu Filip, ca să supravieţuiesc ca scriitor. El mi-a confecţionat

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

un site, după ce m-a găzduit mult timp pe al lui. Tânăr-pe-la-suflet, s-a implicat în toate actiunile cetăţeneşti, anticomuniste, a fost percheziţionat, arestat, a făcut greve ale foamei, i-a iritat şi pe ai noştri ca Andrei Vartic… Nu s-a lăsat, nu se lasă. El a iniţiat Hyde Parc, Curaj net, şi altele. Nu-i iubit de ai săi - dar ce: eu provocam numai iubire în jur? - s-ar prea putea, dacă se dovedeşte că… "s-a băgat pe fir" în chestia recentă a mea, dând o bleandă prietenească celor mai vârstnici, mai prudenţi - să fie acuzat de egoism, de provocare, de… apucături anarhiste, ba chiar de bolşevism. Ei şi? N-am fost - şi sunt, în continuare - acuzat de legionarism *şi* de jidovism?

Nu mai ştiu în ce relaţii este cu Juraveli, sper: bune; deşi Tolea, în recentul mesaj de felicitare, nu a pomenit de intervenţia lor - a lui Brega şi a sa - anul trecut.

Uite, cu băieţii-iştia m-aş tot juca. Dacă aş mai avea energie.

Numai că mi s-au aproape isprăvit rezervele. Am ajuns la capăt. Dacă m-aş pune jos întru decedare (decesie?), aş face cea mai ne-rea treabă din viaţa mea: să plec pe o cifră rotundă, data aniversării mele… Numai că nu m-am hotărît: să fiu ars, la un crematoriu, la Paris (este în vecini la Cimitirul Père Lachaise, unde a fost incinerat şi Ion Omescu), ori să fiu înhumat la Chişinău? Oricum, noi, cei din familia mea nu ne mai putem aduna sub aceeaşi brazdă de iarbă: frate-meu, Petrică, s-a pierdut în cerul ţintirimului din Mana, ca un îngeraş ce fusese; tata, al cărui mormânt (adevărat) a dispărut sub aleea lărgită (că tot îi încurca pe făgărăşenii de la Vad, Poiana Narciselor); mama şi ea rămasă fără mormânt, după răvăşirile cimitiriale străuleştiene de după Cutremurul din 1977… Doar eu supravieţuiesc, însă nu vreau nici mormânt în vreun cimitir din Chişinău (ca să se întrebe plimbăreţii : «Da şini-i aista, Goma, c' n-am mai audzît di el?») şi cred în continuare că cea mai bună soluţie ("bună"; "soluţie"!) este cremaţia. Şi presărarea cenuşei în valurile tulburoase ale Senei-apei-dulci, în zori, când se răresc trecătorii pe Pont d'Alma.

Amin.

*

Citind ce am scris azi-dimineaţă, mă nelinişteşte faptul că am început a mă lăsa colonizat de convingerea că, ori voi face călătoria asta, ori ba - tot una va fi. Însă indiferenţa nu m-a frecventat (aproape) niciodată. Să nu-mi pese mie dacă voi mai vedea, o ultimă oară, pământul meu? Unde s-a aflat una ca asta?

Desigur, trăim din simboluri, ne adăpăm din simboluri - chiar dacă unii, uneori, nu ne dăm seama. La mine însă contează cum "tratez" literatura practicată de o viaţă. Asta este: pentru

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

mine literatura pe care o fac nu este doar ficţiune, ci realitate curată (ficţionată, uşurel). Probabil din acest motiv, ajungînd, acum la o chestiune… strict geografică, mă iau în serios: până şi această călătorie (se face, nu se face, din moment ce o vorbesc, este ca şi cum aş fi început-o, acum ziceam că ne aflăm pe la mijlocul ei) este, la indicativ prezent, o realitate, nu o… imaginare - fiindcă eu, în momentul în care intenţionez să mă dedau fanteziei, anunţ.

Voi vedea ce cred mâine dimineaţă despre ce cred în astă seară.

*

În urmă cu 5-6 ani, când scrisesem în… jurnalul meu cel intim, difuzat doar pe internet că Bush junior deschisese cel puţin o închisoare secretă a CIA în România, constatasem că am mult mai mulţi cititori (pe internet); şi extrem de virulenţi. Dar, ciudat: nu mă mai tratau de anticomunism, nici de reacţionarism, ci doar de… antisemitism! Nici măcar de antiamericanism! Indivizii (dar şi -videle) se purtau, după obiceiul conspirativ galiţian cu pseudonime - dar, Doamne, cum mă mai lapidau, cum mă blestemau (cu blestemul ritual iudaic)! S-o cred eu că acum, când scrie-şi-la-Scînteia (citeşte: *Adevărul*) şi i se spune închisorii şi pe nume (sic): **Britelite**, anonimii puturoşi, nu doar din Israel, ci, vorba ceea: "de pretutindeni" îşi vor cere scuze pentru micuţa mincinuţă!

*

Daniela Sitar se ţine de cuvânt: îmi trimite:

"Odiseea ardelenească a „fugartistului"

Aflată la ce-a de-a V-a ediţie, în variantă electronică deocamdată, (Autura Autorului, 2009) romanul Arta refugii, elaborat la Paris, în perioada 1985-1988, constituie „al doilea volet al ciclului autobiografic", cvintet confesiv în care mai sunt incluse Din Calidor, Astra, Sabina şi Roman-intim. La fel ca şi alte creaţii ale disidentului en titre al literaturii române, Arta refugii apare iniţial într-o versiune franceză, tălmăcită de Alain Paruit (Julliard, Paris, 1990), în limba română fiind editată abia ulterior, în 1991, la Editura Dacia din Cluj-Napoca.

Aşa cum s-a semnalat deja, în repetate rânduri, în abordarea textelor lui Paul Goma trebuie abordat principiul biografic, iar nu cronologia editorială . Dacă O copilărie basarabeană beneficiază de o critică de întâmpinare elogioasă, cea transilvăneană este mai puţin exploatată exegetic şi discutată mai degrabă sub aspectul formulei narative utilizate, problematizându-se includerea ei într-o anumită taxonomie terminologică. Dificultatea rezidă în insuficienţa asimilării graniţei dintre ficţiune şi non-ficţiune, precum şi cantonarea analiştilor în clişee tipologice perimate. În perioada postdedembristă demarează un fenomen de recuperare, de restituire a aşa-zisei literaturi de sertar, punând în circulaţie mărturii ale scriitorilor interzişi. În cazul României însă, nu se poate vorbi de cărţi aparţinătoare samizdatului, o parte a confesiunilor legate de perioada comunistă ducând la o resurecţie a diaris-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

mului, dar şi înspre o poetică a mistificării, prin etalarea de jurnale, mai mult sau mai puţin… „involuntare", care încearcă să reabiliteze postura de serv obedient a emitentului din regimul anterior. Contrafacerea cronologică şi situaţională este dublată şi de cameleonismul etic, atât de propriu românului. Pe de altă parte, în ceea ce-l priveşte pe Paul Goma se poate semnala un autosabotaj: temerarul militant pentru drepturile omului, a cărui importanţă istorică şi politică nu poate fi eludată umbreşte figura Autorului. Sau îl prezintă selectiv, trunchiat. Ostinato, Culorile curcubeului, Gherla sau Patimile după Piteşti sunt întâmpinate cu reverenţă în perioada imediat ulterioară asasinării soţilor Ceauşescu, din pricina relevării universului concentraţionar comunist, precum şi a luptei împotriva unui regim inept doctrinar şi calp democratic, pe când celelalte opere au parte de notaţii exegetice lapidare, de cabale sau de amnezic-voluntare omisiuni.

În plus, „stilul Goma" transgresează convenţiile discursive ale romanului, ca specie narativă. Nu e nici memorialistică, nici pact autobiografic, confesiune pură sau biografie romanţată, ci mai degrabă ceea ce Gail Whiteman şi Nelson Phillips (The Role of Narrative Fiction and Semi-Fiction in Organisational Studies (ERIM, Report Series Research in Management, decembrie, 2006) numesc semi-fiction, adică o naraţiune care înglobează atât caracteristicile textelor de graniţă, non-literare, cât şi pe acelea ale ficţiunii, ca suport şi ingredient necesar diegezei. Ne aflăm aşadar în faţa unor date reale, rememorate de către adultul care foloseşte empatia faţă de eu-cel-de-atunci, dar şi grila mentală a insului matur ce mimează inocenţa pentru a denunţa strâmbătatea lumii sau pentru a medita asupra situaţiei politice şi istorice. Sugestia semi-ficţiunii este amplificată şi de clasificarea autorului care, pe Sit-ul Webistic îşi compartimentează singur domeniile fructificate, în Bio-Bibliografie, Ficţiune, Dicţionar, Publicistică, Mărturie, Documente.

Arta refugii devine în acest context o artă a re-amintirii, act mnemotehnic întemeiat pe re-scrierea experienţei refugiului într-o Transilvanie care nu poate percepe periculozitatea invaziei ruseşti, nici drama insecurităţii, „înplus"-ului în propria ţară. Tonalitatea ironică şi condescendentă este similară celei din Amintirile… lui Ion Creangă, deşi jocurile copilului Paul Goma surclasează pe alocuri manifestările predecesorului literar. De altfel, pe parcursul romanului există evidente trimiteri la aventurile şcolăreşti ale înaintaşului moldav, aspect nuanţat prin calchierea situaţională şi numele subcapitolelor din penultima parte Irinuca ardeleană, respectiv Se poate căpăta râie de la o Irinucă fără capre. Fuga de la o şcoală insalubră, cu profesori care amintesc de Parada dascălilor a lui Ion Holban potenţează similitudinile. Până şi dramele mutărilor succesive, fuga nocturnă, de cele mai multe ori, de re-patriere forţată sau din faţa trupelor ruseşti aparent-aliate sunt relevate în cheie ludic-comică, fie pentru a atenua evidenţa tragică, fie pentru a se transpune mai persuasiv în mentalitatea băiatului de aproape 9 ani care nu sesizează intensitatea dezastrului.

Paul Goma este dotat cu un ultra-văz, o abilitate de a decripta, în cele mai insignifiante profiluri, carenţele profesionale, etice sau impostura, cum este acela al domnişoarei Tuza, ardeleanca expediată „în Basarabia – fiindcă nu avea medie", în vreme ce familia lui, „basarabeni cu medie, refugiţi cu mare artă" se văd obligaţi să se stabilească în Transilvania datorită (retro)cedării Basarabiei Uniunii Sovietice. Notaţiile autorului înregistrează evenimentele ulterioare semnării armistiţiului sovietic din 1944 şi se încheie cu arestarea părinţilor, care sunt ridicaţi, duşi şi închişi, alături de alţi locuitori, la Mediaş, în sediul Securităţii nou înfiinţate. Unul dintre cele mai

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

dramatice episoade ale romanului este În gară, tânărul navetând între această locaţie arondată basarabenilor şi imobilul represiv în care erau încarceraţi părinţii. Motivul aşteptării va fi exploatat redundant în majoritatea creaţiilor ulterioare.

Dispunerea textuală a volumului în şase secţiuni de pondere inegală (Gusu, Buia, Sibiu, din nou Buia, Şeica Mare şi În gară) constituie tot atâtea popasuri ale exilului ardelean. Romanul demarează cu relevarea circumstanţelor celei dintâi mutări după părăsirea Centrului de Refugiu de la Sibiu, la Gusu, cătun în care părinţii au fost repartizaţi ca învăţători. Perspectiva temporală abordată este diacronică şi sincronică deopotrivă din pricina frecventelor glisări într-un trecut idilic, acela de la Mana. Predilecţia pentru limbajul cazon, ca mijloc de evidenţiere a autorităţii materne, dar şi insurgenţa Soldatului… de mai târziu, învesmântează diegeza într-o mantie uşor burlescă, mască ce camuflează drama. Jocurile lingvistice, tautologiile, paradoxurile, parafrazele, derivările parasintetice, prefixiodele, precum şi continua apetenţă pentru lexeme inventate, alfabetizate, oferă savoare relatării şi devin marca recognoscibilă a „stilului Goma”. Pudoarea mamei, care întreţine, în ciuda stării de criză, aparenţele, ascunzând localnicilor mutarea din cancelarie este devoalată şi în episodul refugiului hibernal, la o stână, în pantofi. Deplasarea matinală, duminicală la Moş Veniamin, „gazdă adevărată”, omenită pecuniar, în vreme ce cancelaria s-a dovedit o locaţie temporară, fără aport financiar, pe un drum presărat de arome excremental-bovine, reprezintă prilejul rememorării copilăriei basarabene, dar şi a unor meditaţii etnopsihologice asupra insului mioritic. Astfel, în plan lingvistic, moştenirea latină, dar mai ales prefixul „re” re-prezintă un excelent prilej al rectificărilor, al re-facerilor perpetue: „re-pun”, „re-azvârl”, „re-aflu”.

Încă din primele pagini se impune o frontieră între refugiaţi şi ne-refugiaţi, nuanţată prin cutume, vestimentaţie, mentalitate, gastronomie. Notele benefice ale ardelenilor sunt „cheptarul”, opincile şi slana, doinele demne, lipsite de melodramatism, în vreme ce cioarecii sunt percepuţi drept un articol nesanitar, care strangulează şi asediază virilitatea acestora. În plus, terminarea muncilor campestre nu este încununată de clacă, aşa cum se întâmplă, fiestoman, în Basarabia.

Dincolo de elogiul (caricaturală al) suculenţei limbii române, patriotismul basarabean irumpe prin selecţionarea unor exemple şi personalităţi subsumate cupolei moldave, - „pe lângă că e-dulce-şi-frumoasă-limba-ce-o-vorbim (asta tot un refugiat de-al nostru a zis-o primul) şi ca-un fagure-de-miere asta a zis-o un ne-refugiat, dar tot moldovean de-al nostru, săracul, ea este şi foarte in-te-re-san-tă”. Noua cultură i se pare fadă, cutumele stranii, iar recuzita culinară – indigestă, dar junele are abilităţi cameleonice, însuşindu-şi rapid atât graiul, cât şi manifestările coregrafice şi muzicale ale ardelenilor. Copilul sesizează aparent inocent automutilarea profesată de intelectuali, dar şi de localnici, artificiu care le facilitează rămânerea acasă în timpul războiului. Mijloacele de locomoţie ale artfugii inventariate de personajul-narator sunt mersul pe jos, carul basarabean, căruţa ardelenească, diligenţa jandarmeriei şi faetonul fistichiu cromatic, confecţionat de Bela.

Unul dintre portretele cele mai bine realizate din punct de vedere artistic este cel al domnişoarei Coban, „un om, domnule!”, fiinţă virilizată, de consistenţă corporală proboscidiană, bun dascăl şi camarad de nădejde al familiei refugiate, care nu ezită să iasă la coasă, cot la cot cu bărbaţii, atunci când raţiunile unui trai pauper o cer. Autorul remarcă disjuncţiile de percepţie dintre cei „fujaţi” şi localnici, în plan istoric, dar mai ales cecitatea ardeleni-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

lor în faţa ruşilor, inamic-aliat a cărui conduită grobiană, teroristă şi dominatoare n-o cunosc, atâta vreme cât de secole singurul lor adversar au fost cei din Imperiul Austro-Ungar. Ura mocnită faţă de aceştia răzbate şi la spiritele mai luminate, cum este cazul directorului din Gusu care percepe tentativele mamei de a învăţa limba maghiară drept un act de trădare, în vreme ce asimilarea rusei este doar un candid hobby lingvistic. Copilul descoperă precoce labilitatea aparenţelor maniheice alb-negru, într-o manieră inocent-ludică: Moş Iacob de la Mana, deşi îmbrăcat în negru este alb sufletesc, în vreme ce noua gazdă, în pofida vestimentaţiei imaculate, aparţine categoriei răilor.

Mama reprezintă, exceptându-l pe naratorul subiectiv, figura centrală a volumului, iar episoadele care o înfăţişează se transformă în pledoarii pentru rectitudinea ei morală, pentru capacitatea de a-şi menţine demnitatea în orice circumstanţă, fiind dotată cu inventivitate, spirit de sacrificiu şi inteligenţă practică. Zeitate domestică, dar şi dascăl dedicat profesiei, înregistrând cu acribie diferenţele etnologice prin elaborarea de monografii în fiecare loc de refugiu, aceasta pare a transmite copilului atracţia pentru scriitură, dar şi pentru înmagazinarea diaristică a evenimentelor. În ciuda faptului că micul jurnal ţinut în perioada în care s-au retras la stâna montană este distrus, în urma avertismentului tatălui că acesta s-ar putea transforma într-un act de delaţiune pentru cei care i-au ajutat, există în cazul ei o reală vocaţie a scrisului. Lecţia probităţii faţă de suporteri, dar şi a prudenţei într-un climat socio-politic incert este însuşită de fiul care la Sibiu, licean, va ţine un jurnal intim criptat, confiscat ulterior de Securitate, ca urmare a actului sicofant al unui coleg, astfel încât tentaţia diaristică este o componentă existentă încă din adolescenţ când, din pricina statutului de basarabean refugiat învaţă lecţia „autocenzurii", de teama repercusiunilor pe care le-ar putea aduce celorlalţi un astfel de document autenticist.

Imaginea paternă este realizată din lumini şi umbre. Credinţa în onestitatea oamenilor - evidentă în cazul lăsării recuzitei domestice aduse din Basarabia în grija unui şef de gară din satul Buda, capacităţile organizatorice ca şef al cosaşilor refugiaţi, talentele, sinuisoidale ce-i drept, de tâmplar ce reuşeşte să transforme cuferele gazdei în dulapuri sau paturri, momentele de abulie, tentaţiile bahice, improvizarea unui birou de acte contrafăcute în camera unui hotel din Sighişoara prin intermediul cărora reuşeşte să-şi scape familia şi o parte din cunoscuţi de teroarea deportării, a repatrierii întregesc profilul unui intelectual care are parte de un dublu refugiu: cel din Basarabia, respectiv cel din Ardeal. Enclava conaţionalilor nu omite disensiunile comunitare. Momentul întoarcerii armelor împotriva nemţilor din 23 august este întâmpinat cu mefienţă de către aceştia, atitudine care contrastează violent cu efuziunile de bucurie ale transilvănenilor care văd în ruşi doar aliaţii care-i scapă de unguri. Aprehensiunea invaziei acestora pulverizează mai mult sau mai puţin sporadic refugiaţii. Tacticile de dispersare, de pierdere a urmelor în faţa sovieticilor sunt aparent deconcertante, iar teoria istorică a tatălui „cu cât ne apropiem de pericol, cu atât îl îndepărtăm" va fi validată la Sighişoara, în „Centrul de Repatriere", de fapt un lagăr de deportare al basarabenilor şi bucovinenilor, unde doar prin ingeniozitatea falsificării actelor familia Goma scapă de revenirea forţată într-o patrie care nu mai e a lor, ci se află sub cizmă sovietică. Plin de amărăciune, părintele rezumă mentalitatea locală, politica de scuze, atitudinea pilat-iană, necesitatea descoperirii unui ţap ispăşitor, iar nu privirea onestă în oglindă, care se aplică, de fapt, tuturor românilor: „Înainte, Ardeleanul îl aştepta pe Rus, să-i dea Ardealul de la Ungur. Când «liberatorul» n-a mai vrut să plece, Ardeleanul l-a simţit pe Rus ca doar

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

ocupant străin, n-a priceput că mai grav decât străinismul e comunismul. De asta zice: ţâganii şi ungurii şi jidovii de la oraş, ei îs de vină! Însă dacă vinovatul nu-i ţăran-ungur-ovreu, zice: Răgăţanu ăla; oar' Olteanu, oar' Basarabeanu' – totdeauna altu-i de vină. Dar ia încearcă să te-atingi de Groza al lor…"

Galeria portretelor feminine poate fi redusă la tipologia dăscăliţelor, gospodinelor ardelence/basarabence sau a iubitelor/sperate. Reli este mireasa din Gusu, pe care o plimbă ceremonios la altar, când „Dompărinte-dompărinte" lipseşte din locaş, iar Puşa – frumoasă fiică de notar, infatuată foarte, la belle dame sans merci, care-şi gratifică soupirant-ul doar cu priviri dispreţuitoare şi încărcate de ură elitistă.

Ipostaza de licean a adolescentului este şi ea una atipică. În luna septembrie a anului 1946 Paul Goma ajunge prin concurs elev bursier la Şcoala Normală „Andrei Şaguna" din Sibiu, dar datorită reformei din învăţământ, în 1948 este înmatriculat în clasa a VII-a „cicludoişeicii", la Şcoala Gimnazială din Şeica Mare, judeţul Târnava Mare, unde ia parte la pseudoepurarea cărţilor din biblioteca şcolii, pe care le transportă clandestin, cu acceptul tacit al profesoarei de limba română, incapabilă să ardă cărţile scriitorilor interzişi. Raptul bibliofil nocturn este succedat de un rug improvizat, din ziare vechi, aprinse în curtea şcolii, pentru a atesta îndeplinirea „ordinului de partid", epurator.

Devenirea spirituală a viitorului scriitor pare a se îngemăna cu odiseea cărţilor „citite". Itinerariul dramatic al acestora este rememorat din perioada infantilă şi porneşte de la „rugul cărţilor din curtea şcolii – la data de 13 ianuarie 1941". A doua ruptură se suprapune peste aceea a refugiului ardelenesc, biblioteca salvată de la Mana fiind pierdută în perioada martie-aprilie 1944. În luna septembrie soarta copilului pare a căpăta o notă optimistă, fiind admis bursier în clasa a VIII-a a Liceului „Gheorghe Lazăr" din Sibiu unde descoperă biblioteca Astra, care din păcate „este închisă pentru inventar". El intuieşte epurarea acesteia şi percepe cu mare acuitate atentatul cultural, realizând prematur, prin raportare la vârsta biologică, ostilitatea regimului comunist faţă de intelectualii ţării. Astfel, reacţionează advers, încă de pe acum, la presiunile ideologizării forţate impuse de bolşevici.

Dacă în romanul Uşa noastră cea de toate zilele râsul este un antidot, analgezic, dar şi un preludiu al actului confesional, având un rol de adjuvant mnemotehnic, plânsul, deşi cenzurat din Arta refugii are aceleaşi valenţe eliberatoare, reluat obsesiv în subcapitolele finale, care îngemănează cele două manifestări contrastive ale afectului în momentul revederii mamei, tensiune dramatică ce încheie saga transilvăneană din acest volum.

În pofida puţinei receptări a cărţii în dosarele criticii contemporane, Arta refugii este unul dintre textele ce nu pot fi eludate în perpetuitate. Tematica centrală îl transformă într-un text cu nimic inferior romanelor lui Marc Twain, Edmondo de Amicis sau Charles Dickens, iar felul „zicerii", din care monotonia este repudiată atestă, încă o dată, virtuţile narative ale lui Paul Goma. Opera lui este exilată în continuare de „tovarăşii de condei", în ciuda evidenţei că, în plan cultural, Domnia-Sa este cea mai importantă personalitate românească postbelică.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Luni 9 august 2010

Mi-a scris Daniela: că e bucuroasă de dedicaţie (pe "Calidorul" de la Lumina), că a fost cu mama la bunici (care: paterni, de la Ciocâlteni?), că azi pleacă în tabără - unde?

Eh, fetele! Cât de aburito-zăpăcite sunt ele, dragele…

*

Răspunsul de la Chişinău al lui Mihai Cimpoi:

Iubite maestre, Paul Goma

Ne-a bucurat nespus de mult scrisoarea Domniei Voastre prin care acceptaţi invitaţia noastră de a vizita Chişinăul la începutul lunii octombrie curent, prilej de realizare a unei îndelung aşteptate întâlniri colegiale de suflet.

Ţinând cont de sugestiile pe care le-aţi formulat cu delicateţe în scrisoare, am discutat oral şi i-am adresat un mesaj domnului Mihai Ghimpu, preşedinte al Parlamentului şi Preşedinte actual al R.Moldova, cu rugămintea să vi se acorde cetăţenia R.Moldova şi să vi se elibereze şi un paşaport moldovenesc, pe care îl meritaţi ca originar din părţile noastre şi ca semn de recunoaştere a ceea ce aţi făcut pentru impunerea adevărului.

Între timp a apărut postum la Bacău o carte a regretatului Andrei Vartic care include un eseu întitulat Straja din lanul de Goma.

Aşteptăm cu nerăbdare momentul deosebit al întâlnirii noastre.

Cu aleasă consideraţie,

Acad. Mihai Cimpoi

Ei, ce mai zic acum? Mihai Cimpoi mi-a scris binişor înainte de 14 (august) termen dat mie însumi, nu lor, basarabenilor mei. Şi această epistolă este, pe ardeleneşte, "cam vagă": dă seama de răspunsul lui Ghimpu: că îmi restituie cetăţenia (nu e o greşeală: **cea moldovenească este românească refuzată de regăţenii** Iliescu, Măgureanu, Brucan, Macovaca, Constantinescu, Sorin Alexandrescu, consilierul său pe după cap cu Zoaia Condurachi, Băsescu, consiliat de consilierii lui peşte (nici nu-mi dau seama c-am nimerit în Balta Dâmboviţii, unde domnează Ştiuca Prost Bărbierită, Cel/ Cea/ mai Filosof / Filozoafă/ la români, Liicheanca).

În chestiunea paşapoartelor - la plural - voi cere informaţii suplimentare - dar nu acum: acum sunt prea obosit (deh, vrâsta).

Îmi mut termenul: aştept o invitatie limpede şi programul până la 1 septembrie. După care va începe să fie prea târziu.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

Valerian Stan îmi transmite văicăreala-acuzaţia-somaţia evreilor noştri nesfârşiţi / de iubiţi de a mă pune la zidul Primăriei Timişoarei, pentru acordarea cetăţeniei de onoare, fără a cere voie de la Comitetul Central al PC Bolşevico-Sionist (nu e un pleonasm) de la Tel Aviv:

"În cursul anului 2006, am contribuit la redactarea cererii prin care scriitorul În exil Paul Goma i-a chemat în judecată pe cei care l-au acuzat de antisemitism şi negationism.

Întrucât existau informaţii că ambasadorul de la acea vreme al Israelului în România, Rodica Radian-Gordon, ar fi intervenit pe lângă primarul Timişoarei Gheorghe Ciuhandu pentru ca lui Paul Goma să nu-i fie acordat titlul de „Cetăţean de onoare" al acestui municipiu, am intreprins demersuri legale pentru verificarea informaţiei în cauză, relevantă în procesul amintit. La data de 19 februarie 2007, Prefectura Timis (prin prefectul Ovidiu Virgil Drăgănescu) a confirmat existenţa unei scrisori (nedatată şi fără vreun număr de înregistrare) prin care Ambasadorul solicita primarului Ciuhandu „reconsiderarea propunerii" ca lui Paul Goma să-i fi acordat titlul de „Cetăţean de onoare". Ca şi alţi acuzatori ai scriitorului, diplomatul invoca faptul că acesta, prin scrierile sale, ar fi negat şi justificat (în acelaşi timp, deci!) represaliile suportate de evreii din Basarabia în timpul celui de-al Doilea război mondial (după ce, cum arătase Paul Goma, în iunie-iulie 1940 evreii se dedaseră ei înşişi la grave acte de agresiune împotriva armatei şi civililor români din Basarabia ocupată în urma Pactului Hitler-Stalin);

În motivarea cererii de chemare în judecată a acuzatorilor lui Paul Goma, învinuirea era considerată nedreaptă, de vreme ce scriitorul nu numai că nu negase şi nu justificase represiunea gravă împotriva evreilor, dar o şi numise în termeni lipsiţi de orice echivoc „crime inadmisibile si condamnabile" (eseul „Săptămâna roşie 28 iunie-3 iulie sau Basarabia şi Evreii"). Sub aspect „procedural", demersul ambasadorului israelian a fost unul neconform cu regulile internaţionale în materia relaţiilor diplomatice – cu titlu de exemplu sunt relevante două paragrafe (ale art 41) din Convenţia de la Viena (18 aprilie 1961) cu privire la relaţiile diplomatice: (Diplomaţii acreditaţi) "au datoria de a respecta legile şi regulamentele statului acreditar. Ele au, de asemenea, datoria de a nu se amesteca în treburile interne ale acestui stat. Toate problemele oficiale tratate cu statul acreditar, încredinţate misiunii de catre statul acreditant, trebuie să fie tratate cu Ministerul Afacerilor Externe al statului acreditar sau prin intermediul său, sau cu oricare alt minister asupra căruia se va fi convenit" (a se vedea şi articolul "Timişoara, o altă Românie (II)", pe care l-am publicat în "New York Magazin" din 21 martie 2007, postat pe acest site la adresa http://www.valerianstan.ro/a536-timisoara-o-alta-romanie-ii.html).

În luna iulie 2007, la câteva luni după demersul său, "ambasadorul şi-a încheiat misiunea la Bucureşti".

Mai jos sunt postate adresa din 19 februarie 2007 a Prefecturii Timiş şi scrisoarea ambasadorului israelian. Din cauza unei documentări superficiale, existenţa acestui din urmă document a fost contestată prin Întâmpinarea scrisă depusă la 29 iunie 2010 în dosarul procesului Goma (nr 13596/299/2006, Tribunalului Bucureşti, Secţia a IV-a civilă) de către pârâţii Nicolae Manolescu, Carmen Muşat, Andrei Oişteanu, Ion Vianu, Radu

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Ioanid, Michael Shafir şi revistele "22" şi "Observator cultural", reprezentaţi de Societatea de avocaţi "Muşat & asociaţii"."

Iată scrisoarea de delaţiune a Rodicăi Gordon (am pus-o în Jurnalul 2007, dar nu strică să fie reamintită):

Tampon primire: Instituţia Prefectului-Jud. Timiş
Nr. 2928 Ziua 22 Luna 02 Anul 2007

Ambassador of Israel

Stimate domnule primar

Am luat la cunoştinţă faptul că Primăria Municipiului Timişoara intenţionează să acorde titulu de cetăţean de onoare scriitorului Paul Goma "pentru întreaga sa activitate". Fost disident al regimului comunista, respectat pentru convingerile sale anti-totalitare, Paul Goma a ales, în ultimii ani să ia poziţii ce caracterizează mediile de extremă dreaptă. Prin declaraţiile sale paul Goma falsifică istoria recentă a României, justifică tratamentul inuman aplicat evreilor în timpul celui de al doilea război mondial, sau chiar neagă Holocaustul din România, fapt incriminat de legislaţia in vigoare. Este greu de înţeles şi de acceptat faptul că un fost luptător pentru drepturilor omului neagă dreptul la existenţă a unei minorităţi nationale şi că poate fi recompensat pentru această atitudine.

Sper că veti reconsidera această propunere care nu onorează nici pe departe valorile pe care România, ca proaspăt membru al Uniunii Europene, doreşte să le respecte. Sperăm, în acelaşi timp, că veţi reflecta la impactul acestui gest asupra formatorilor de opinie şi a celor care trebuie să educe tânăra generaţie pentru a nu deveni instrumentele urii şi intoleranţei.

Rodica Radian-Gordon

Domnului Gheorghe Ciuhandu, primar al Municipiului Timişoara
CC:
Domnului Vasile Blaga, ministru al Administraţiei şi Internelor
Domnului Ovidiu Drăgănescu, prefect al Municipiului Timişoara

Text mizerabil. Scriitură de chimistă băşinoasnică, turnătoare curată (sic).

Marţi 10 august 2010

Am scris o primă variantă a scrisorii către Mihai Cimpoi. O las să se răcească. Dar o trimit azi - şi în varianta "poştală" şi cea prin webizată.

Paris, 10 august 2010

Iubite coleg Mihai Cimpoi,

Am primit cu bucurie răspunsul Dvs. la scrisoarea mea de mulţumire pentru invitaţia de a călători la Chişinău.

Am fost profund impresionat de demersurile Dvs. pe lângă Dl. Mihai Ghimpu şi promisiunea - orală - că mi se va acorda cetăţenia Moldovei şi mi se va acorda paşaport moldovenesc, pentru a călători.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Numai că, dragă Mihai Cimpoi, acesta constituie jumătate de răspuns - şi acela oral:

- Eu sunt căsătorit cu Ana Maria - răsalaltăieri s-au împlinit 42 ani de când ne-am luat, mai degrabă la-rău decât la-bine şi… nu ne-am plictisit împreună - ori Dvs. vorbiţi de un singur paşaport;

- Am un fiu, Filip Ieronim, care, deasemeni a cunoscut suferinţele familiei noastre persecutate (eufemism), atât în România, până la 20 noiembrie 1977, cât şi în exil: urmăririle, tentativele de răpire - ale lui, copil - de asasinare a mea, "capul răutăţilor" - din partea Securităţii.

De douăzeci de ani - de la "rivuluţia de la 89"- noi trei îndurăm respingerea, refuzul autorităţilor de a mi se face dreptate, ca scriitor, de a recăpăta cetăţenia furată, statutul de scriitor lepros, deci alungabil (din societatea noastră cea orbitor de curată), statut instituit de "colegii" mei, în timpul ultimei arestări (1977), legalizat-oficializat (sic) de cei trei preşedinţi: Iliescu, Constantinescu, Băsescu. În cazul în care îmi este recunoscută - de către guvernul moldovenesc - cetăţenia Republicii Moldova, drept este să le fie recunoscută şi soţiei mele şi fiului meu.

Or din răspunsul Dvs. lipseşte *pluralul*, semnul familiei.

Apoi: Se vede că informaţiile despre mine nu v-au… informat că, de ani de zile merg cu mare greutate, că sunt cvasiinvalid, deci nu voi putea înfrunta singur o călătorie ca aceasta. În afară de faptul că soţia mea şi fiul meu au tot atâtea drepturi - şi morale şi de sânge de a aparţine pământului Moldovei - am dreptul la "cârjile" care m-au slujit şi pe vremea când mai puteam umbla - dar acum, când picioarele (dar numai picioarele, păcătoasele), nu mă mai ajută?

Dacă soţia şi fiul nu vor fi incluşi în *pluralul* amintit, eu voi fi blestemat să rămân, în continuare în exilul francez.

În visele mele daurite, stârnite de invitaţia Dvs., mă lăsasem pradă utopiei (specialitatea mea, ca a oricărui om fără-casă, fără-ţară):

Ziceam, deci, că mi se încredinţează în Chişinău o locuinţă, o casă cu o grădiniţă :

Acolo aş amenaja o Bibliotecă: pe lângă toate cărţile mele editate în româneşte şi în traduceri, aceasta va conţine şi un Fond al autorului de mine, cu toate manuscrisele, dactilogramele aflate în posesia mea, precum şi tăieturile de presă adunate. Ar fi un loc unde oricine ar putea citi pe loc cărţile mele, unde eventualii cercetători interesaţi de viaţa mea ar putea lucra în pace.

Iar eu, gazda, îi voi trata cu ceai, cafea, sandvişuri - şi chiar prăjiturele de la cofetăria din colţ (să nu fie uitate legumele şi fructele din grădinţa Bibliotecii).

Acest text ar putea fi o scrisoare de dragoste adresată unui consângean şi coleg. Şi prieten.

Care vă salută.

Paul Goma

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

Din *Basarabia literară:*

ISTORIA SECRETĂ A MOSSAD-ULUI: CRIME CU ACOPERIRE LEGALĂ

August 8th, 2010 admin Posted in Filozofie şi istorie (1)

„Mossad-ul este ca gâdele oficial sau ca medicul din Camera Morţii care administrează injecţia letal. Acţiunile voastre sunt toate aprobate de Statul Israel. Când ucideţi, voi nu violaţi legea. Voi executaţi o sentinţ aprobat de primul ministru în exerciţiu." Meir Amit (Director General al Mossad 1963-1968)

Cartea care face obiectul acestei recenzii poartă titlul „GIDEON'S SPIES - The Secret History of the Mossad" şi a fost publicată de Editura St. Martin's Griffin din New York. Tradusă în 16 limbi şi prezentată sub forma unui serial la Canalul 4 al televiziunii britanice, cartea este rezultatul unor cercetări minuţioase pe o durată de 3 ani, în care autorului i s-a permis un acces fără precedent la persoane cheie din structurile Mossad. Gordon Thomas este un scriitor britanic cu 53 de cărţi publicate până acum şi vândute în 45 de milioane de exemplare pe tot globul, iar două au fost ecranizate.

Într-un interviu, autorul a mărturisit că nu ar mai scrie o asemenea carte despre spionajul israelian, din cauza ameninţărilor de tot felul primite de la diferite grupuri de interese. Autorul a fost sigur că va fi arestat pe aeroportul din Tel Aviv la plecarea sa din Israel, motiv pentru care a încredinţat manuscrisul unor prieteni pentru scoaterea lui din ţară. Asta explică, poate, de ce despre Mossad nu au fost publicate până acum cărţi de referinţă cum există despre alte servicii de spionaj ale lumii.

Despre spionajul american, CIA, sunt publicate peste 200 de cărţi, iar despre cel britanic, MI5, sunt 51 de cărţi în vânzare. Pe coperta cărţii este tipărită următoarea concluzie: „Aceasta este una dintre puţinele cărţi care a captat adevărata natură a guvernului Israelului şi procesul de gândire al elitei politice israeliene" (Ari Ben-Menashe, consilier al primului ministru Yitzhak Shamir).

„MOSSAD" sunt iniţialele din ebraică ale instituţiei de stat israeliene, create la 2 martie 1951 pentru spionaj etern, instituţie care în traducere se cheamă Institutul pentru Coordonare. Acesta este pus sub jurisdicţia Ministerului de Externe al Israelului şi include în structura personalului său ofiţeri superiori reprezentând celelalte organizaţii ale comunităţii de informaţii ale Israelului: Shin Bet (siguranţa internă), Aman (spionajul militar al aviaţiei şi marinei militare). Funcţiile acestor ofiţeri superiori sunt de informare a Mossad-ului asupra nevoilor specifice ale clientelei sale.

În caz de dezacorduri asupra oricărei cereri formulate Mossad-ului de către clienţii săi, obiectul dezacordului este supus examinării primului ministru. Pentru exemplificare, Ben Gurion, primul ministru la naşterea organizaţiei a dat următoarea clarificare: „Voi veţi da Mossad-ului lista de cumpărături a instituţiei pe care o reprezentaţi, Shin Bet sau Aman. Mossad va merge să obţină marfa cerută de voi. Nu este treaba voastră să ştiţi de unde s-a cumpărat sau ce preţ a plătit Mossad pentru informaţiile cerute de voi" (pag. 39). Tot Ben Gurion a definit în scris ordiul de funcţionare a Mossad-ului: „Mossad va acţiona sub conducerea mea, va lucra conform instrucţiunilor mele şi va raporta direct mie".

În concluzie, în orice acţiune a Mossad-ului trebuie văzută mâna invizibilă a primului ministru în exerciţiu la acea oră. În acest context autorul aduce detalii inedite despre Benyamin Netanyahu, cel mai tânăr prim-ministru din istoria Israelului. Fiind un om cu experienţă în domeniul spionajului, se aştepta din partea lui să ştie cum funcţiona din interior Mossad-ul, când să asculte, cât de departe se poate merge în acţiuni externe etc.

De la început însă, Benyamin Netanyahu şi-a uimit ofiţerii cu lungă experienţă în spionajul extern, prin amestecul lui în detaliile operaţionale.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

La început a fost interpretat acest amestec ca fiind un zel exagerat, dar lucrurile au devenit alarmante când nu doar primul ministru Netanyahu, dar şi soţia sa, Sara, dorea să privească în spatele paravanului de protecţie al Mossad-ului. Sara invita în locuinţa ei privată, ofiţeri superiori ai Mossad-ului pentru a răspunde întrebărilor ei, argumentând că ea urmează exemplul lui Hillary Clinton, când era Prima Doamnă şi se interesa despre acţiunile CIA.

Sara Netanyahu a cerut să vadă profilul psihologic al conducătorilor lumii pe care ea şi soţul ei urmau să îi viziteze sau să îi primească în vizite de stat. „A cerut în mod special detalii despre activităţile sexuale ale lui Bill Clinton" (pag. 3). A mai cerut, de asemenea, să vadă dosarele ambasadorilor Israelului ale căror ambasade urmau să le fie gazde în călătoriile lor externe. Amuzaţi de cererile ei, ofiţerii Mossad-ului au replicat soţiei primului ministru că obţinerea unor asemenea informaţii nu intra în atribuţiile lor de serviciu.

Mossad-ul face SUA părtaşă la Holocaust

Detalii şi mai neaşteptate sunt aduse de această carte în privinţa primului ministru Yitzhak Shamir, sub a cărui conducere a explodat scandalul Jonathan Pollard, ofiţer al marinei militare americane, prins spionând pentru Israel. Acest prim-ministru avea o teorie, potrivit căreia SUA erau în parte responsabile pentru Holocaustul evreilor din timpul războiului. El era convins că preşedintele Franklin Roosevelt ar fi trebuit să cadă la învoială cu Hitler pentru înlocuirea Angliei cu Germania în Orientul Apropiat. Ca răsplată, Hitler ar fi permis evreilor germani să emigreze în Palestina şi Holocaustul nu ar mai fi avut loc vreodată.

Oricât de neverosimilă este această teorie, ea a înveninat vederile lui Shamir privind America până aproape de ură. El a ordonat Mossad-ului „ca gest de bunăvoinţă", să trimită în URSS o parte din cele 500.000 de pagini secrete furate de Jonathan Pollard din SUA. Shamir spera că acest gest va ameliora relaţiile Israelului cu URSS. Documentele furate cuprindeau informaţiile la zi ale americanilor privind apărarea spaţiului aerian sovietic precum şi evaluările anuale ale CIA ale întregii capabilităţi de război a URSS, fotografii din satelit, interceptări de comunicaţii şi rapoarte ale agenţilor CIA din interiorul URSS.

Când Nahum Admoni, directorul general al Mossad-ului, a avertizat pe Shamir că transmiterea acelor rapoarte va permite în mod sigur sovieticilor să captureze pe spionii americani din URSS, primul ministru Shamir a ridicat cu indiferenţă din umeri (pag. 193). Acelaşi prim-ministru apare în carte implicat în asasinarea lui Robert Maxwell, proprietarul ziarelor „Daily Mirror" din Londra şi „Maariv" din Tel Aviv.

În decursul anilor, Maxwell devenise un agent de influenţă major al Israelului în Occident. Pe yahtul său, şeful Mossad-ului, Nahum Admoni l-a întâlnit în secret pe Vladimir Kriucikov, şeful KGB, în anul 1990, înaintea loviturii de stat contra lui Gorbaciov. Kriucikov venise în numele conspiratorilor de la Moscova să propună Israelului următoarele: Mossad va uza de influenţa sa în SUA şi Europa pentru recunoaşterea noului guvern ce se va instala după debarcarea lui Gorbaciov. La schimb, Kriucikov promitea Israelului libera emigrare a evreilor sovietici.

Un an mai târziu, la 30 septembrie 1991, când Kriucikov se afla în închisoare pentru eşecul complotului, Robert Maxwell ameninţa Mossad-ul că va dezvălui lumii secretul întrevederii lui Kriucikov cu Admoni de pe yahtul său, dacă nu i se returnează milioanele de dolari furate împreună din fondul de pensii al jurnaliştilor de la ziarul „Maariv" din Tel Aviv. Urmare acestui şantaj, Robert Maxwell este ucis.

Cartea explică succesul constant al Mossad-ului în culegerea de informaţii la scară mondială prin inventarea SAYANIM-ului de către Meir Amit,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

directorul Mossadului între 1963 şi 1968. În traducere din ebraic?, Sayamin înseamnă „ajutor voluntar de la evrei". Fiecare SAYAN a fost şi este un exemplu al coeziunii istorice a comunităţii evreilor din lume. Indiferent de jurământul de credinţă al evreului faţă de ţara în care se află, „ÎN ULTIMĂ INSTANŢĂ UN EVREU VA ADMITE EXISTENŢA UNEI LOIALITĂŢI MAI MARI: CEA MISTICĂ FAŢĂ DE ISRAEL ŞI A NEVOII DE A AJUTA ISRAELUL CONTRA DUŞMANILOR SĂI". Sayanim a îndeplinit multe funcţii: un sayan care lucrează la o firmă de închiriat automobile, va furniza unui ofiţer Mossad un vehicul fără actele legale necesare închirierii (actul de identitate, permisul de conducere, cartea de credit etc.).

Un sayan de la un hotel va oferi cazare fără actele de rigoare. Un bancher sayan va descuia uşa băncii în afara orelor de program şi va furniza banii necesari. Un medic sayan va acorda ajutor medical, tratând o rană de glonţ, fără informarea poliţiei. Sayanii nu primesc bani, decât pentru acoperirea cheltuielilor generate de serviciile lor, restul efortului lor este strict voluntar şi gratuit. Ei colectează date tehnice şi tot felul de informaţii „la vedere": un zvon aflat la o petrecere selectă, o ştire de la radioul local, un paragraf dintr-un ziar, o poveste cu tâlc la o cină din „lumea bun?". Sayanii oferă gratuit şi voluntar piste noi de investigaţie pentru Mossad. În anul 1998 erau 4.000 de persoane sayan în Anglia şi aproape 16.000 în SUA.

Vaticanul, cel mai mare adversar al Mossad-ului

Un sayan care lucra ca mic funcţionar la un bogătaş creştin din Roma, face o copie în anul 1979 de pe un document primit de la Vatican de stăpânul lui. Era o propunere a Papei Ioan Paul al II-lea către O.N.U. de transformare a Ierusalimului în oraş internaţional, patrolat de căştile albastre ale trupelor O.N.U. şi în care Vaticanul urma să aibă răspunderea tuturor lăcaşelor de cult creştin. În câteva ore, acest document ajunge pe biroul lui Menachem Begin, primul ministru al Israelului, unde provoacă consternare. Conducătorii Israelului se temeau cel mai mult de acţiunile Vaticanului, după cum declara primul ministru Golda Meir: „Sunt fascinată de structura marxistă a papalităţii. În primul rând este puterea ei financiară care e aproape fără precedent. Apoi, papalitatea acţionează fără partide politice sau sindicate. Întregul aparat este organizat pentru control.

Curia Romană controlează episcopii, episcopii controlează clerul, clerul controlează pe laici. Cu multitudinea lor de secretariate, comisii şi structuri, papalitatea este un sistem croit special pentru spionaj şi informare" (pag. 213). Israelienii sunt permanent cu ochii pe Vatican pentru că ştiu că au un adversar de temut, cu peste 500 de ani de experienţă informativă. În plus, Vaticanul este ostil Israelului şi un prieten declarat al palestinienilor. De aici, eforturile constante din partea Israelului de a găsi cu Vaticanul un modus vivendi.

Preşedintele Ronald Reagan a stabilit cu Papa Ioan Paul al II-lea un acord fără precedent în istoria SUA, în baza căruia Papei va fi complet informat în toate aspectele politicii americane pe plan militar, politic şi economic. Concret, în fiecare vineri la orele 20, şeful rezidenţei CIA din Italia aducea Papei ultimele secrete obţinute de SUA de la reţeaua de sateliţi şi de la alte dispozitive de ascultare electronică sau de la agenţii CIA din lume. Niciodată în cei 500 de ani de istorie diplomatică, nu a fost mai implicat Vaticanul în acţiuni internaţionale ca în timpul Papei Ioan Paul al II-lea.

La 13 mai 1981, Papa era să fie ucis pentru activismul său, prin atentatul comis de turcul Mehmet Ali Agca. Mossad-ul a aflat din acţiuni proprii cine a ordonat turcului Agca să comită atentatul la viaţa Papei şi a comunicat Vaticanului rezultatul investigaţiei sale. Atentatul a fost pregătit în detaliu la Teheran, cu aprobarea şi sprijinul ayatolahului Ruhollah Khomeini, care vedea în asasinarea papei prima salvă în războiul contra Occidentului şi a valorilor sale, pe care Khomeini le considera aprobate de cea mai mare

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

biserică creştină a lumii. Drept justificare erau citate la Teheran cuvintele Papei la o întrevedere de la Roma:

„Ceea ce învaţă pe oameni Coranul este agresiune. Ceea ce învăţăm noi pe oameni este pacea. Desigur, natura umană distorsionează orice mesaj trimis de religie. Dar în pofida faptului că oamenii pot apuca pe căi greşite din cauza viciilor şi a obiceiurilor rele, creştinătatea aspiră la pace şi iubire. Islamul este o religie care atacă. Dacă se începe prin propovăduirea agresiunii la întreaga comunitate, se va sfârşi prin cultivarea elementelor negative în fiecare om. Se ştie unde duce asta: asemenea oameni ne vor asalta violent" (pag. 238).Papa a reacţionat prompt la aflarea veştii şi a surprins întreaga lume prin vizita sa inopinată la închisoarea din Roma, unde era încarcerat Agca.

Turcul a confirmat că totul a pornit de la Teheran. Asta a influenţat atitudinea Papei faţă de Islam şi faţă de Israel. În mod frecvent, Papa va prezice în cercul lui intim de la Vatican că noul conflict al lumii nu va fi dintre Est şi Vest, adică dintre SUA şi Rusia, ci între Islamul fundamentalist şi creştinătate (pag. 242). În decembrie 1993 Papa Ioan Paul al II-lea a recunoscut statul Israel şi a stabilit relaţii diplomatice cu acesta.

Asasinarea lui Yizhak Rabin, un mister

Un capitol surprinzător al acestei cărţi este cel privind asasinarea în Israel a primului ministru Yizhak Rabin de către Yogal Amir. Un renumit jurnalist, Barry Chamish, a strâns şi a publicat pe Internet toate rapoartele medicale şi balistice, precum şi depoziţiile făcute la tribunal de cei care îl păzeau pe Rabin, de medicii, care au încercat să îi salveze viaţa şi interviurile luate israelienilor din comunitatea de informaţii.

Concluziile sunt şocante: „Teoria unui asasin, acceptată de Comisia de Anchetă a guvernului este falsă şi are scopul acoperirii unui atentat regizat, cu acordul primului ministru, atentat proiectat să eşueze, dar să refacă popularitatea în scădere a lui Rabin cu electoratul Israelului. Yogal Amir a acceptat faţă de stăpânii săi din comunitatea de informaţii să joace rolul de puşcaş unic. Amir a fost echipat cu gloanţe oarbe şi a tras un singur foc, nu trei cum se credea.

Yizhak Rabin nu avea sânge pe el, a mers fără sprijin pe picioarele lui la automobilul care îl aştepta. În timpul cursei stranii spre spital, Rabin a fost împuşcat de două ori cu gloanţe adevărate, care au fost trase din pistolul propriului său bodyguard, Yoram Rubin. Arma sa a dispărut la spital şi nu a mai fost găsită vreodată. Rubin se va sinucide ulterior" (pag. 133).
Independent de ancheta lui Barry Chamish, există depoziţii sub stare de jurământ care susţin acuzaţia lui Chamish că „ce s-a întâmplat acolo este profund ascuns şi conspiratorial". La proces, Yogal Amir a declarat: „Dacă vă spun adevărul, întregul sistem se va prăbuşi. Cunosc destul pentru a distruge această ţară" (pag. 134).

Mossad-ul ştia cine a omorât-o pe prinţesa Diana

Cele mai fascinante pagini ale cărţii de faţă rămân totuşi cele privind moartea prinţesei Diana. Mossad-ul recrutase în serviciul Israelului, cu câteva zile înaintea decesului Dianei, pe Henri Paul, şeful agenţilor de pază şi supraveghere informativă de la Hotelul Ritz din Paris, care va duce cu el în mormânt atât pe Diana, cât şi pe fiul proprietarului hotelului Ritz. Este o lungă listă a indiciilor unei conspiraţii contra Dianei şi autorul le înşiră pe toate în mod metodic şi fără menajamente.

Menţionez un singur indiciu edificator. Un fost ofiţer britanic din spionajului extern, MI6, pe nume Tomlinson, refugiat în Elveţia, a pus pe Internet numele reale a 12 colegi de la MI6 a căror misiune era uciderea Dianei, fapt care a provocat un imens scandal în Anglia.

Guvernul britanic a emis un mandat de arestare pe numele lui Tomlinson şi a retras în Anglia pe cei 12 ofiţeri din misiunile lor externe.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

În încheiere, amintesc şi alte subiecte incendiare abordate de autor în această carte: precum faptul că Vaticanul şi Mafia italiană au strâns 200 de milioane de dolari pentru sindicatul polonez SOLIDARNOST, bani furaţi de Mossad pentru finanţarea operaţiunilor lor „negre"; Mossad-ul avea în anul 1998 o echipă de ofiţeri asasini de 48 de persoane dintre care şase erau femei - media lor de vârstă avea 25 de ani şi erau în perfectă condiţie fizică (pag. 123); Israelul este a patra putere nucleară a lumii, cu un arsenal de 200 de bombe atomice.

Sursa: Historia.ro

*

În această vară haotică, bântuită de furtuni, ciuruită de incertitudini - dar şi de multe veşti bune - până acum mă enervează, mă sâcâie, îmi consumă energia şi aşa împuţinată: intervenţiile unor oameni-de-bine, însă care, probabil fără să-şi deie seama devin, în raport cu mine, oameni-purtători-de-rău - totul în legătură cu proiectata călătorie la Chişinău; prin sfaturi: «Să fii atent la X, te atrage într-o capcană»; «Să nu accepţi propunerile lui Y: e suspect - nu-ţi pot explica acum, ar fi prea lung, dar ascultă-mă pe mine…», «Să nu-i dai vreun interviu Z-edei chiar dacă ţi se propune: e o curvă, o ştiu eu…» etc. Dar dacă tocmai acesta va fi scopul "sfătuitorilor": să mă tulbure, să mă neliniştească, să mă cantoneze în stare de bănuială permanentă, a ceea ce spuneam noi, în pre-istorie: *spionită*? Dar nu sunt ei atât de subtili în ticăloşie, iar până a ajunge viţioşi în trebuşoare din astea, mai au, mai au, până să ajungă mosadişti - cu un cuvânt învăţat adineauri: "*sayani"*.

Mă voi apăra, debarasa de astfel de "influenţi" (un influent, două influent/ţ/e), invocînd starea de boală: nu aud bine, nu pot vorbi multă vreme, nu pot sta locului cât aş vrea - oricum, în dialoguri nu mă mai angajez, doritorii curioşi să afle "secrete" despre viaţa mea sunt invitaţi să-mi citească scrìsurile şi ceea ce voi spune la prima întâlnire cu ei.

Culmea: nu voi minţi (din păcate). Deloc.

*

Flori Bălănescu îmi trimite un text recomandat de Gelu Tofan - numai că nu precizează din care publicaţia a fost pescuit:

"DISIDENTUL

Scriitorul Paul Goma revine în Basarabia de ziua lui, pe 2 octombrie 2010

Aproape incredibil, dar adevărat: Paul Goma, autorul romanului „Din Calidor", în care descrie cu o deosebită căldură Basarabia copilăriei sale, a acceptat să revină acasă, după o absenţă de 66 de ani. Cel mai cunoscut disident român şi scriitor cu renume internaţional, Paul Goma, a primit bucuros invitaţia Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova de a reveni în locurile natale. Celebrul scriitor şi militant anticomunist este aşteptat la

Chişinău pe 2 octombrie 2010, exact în ziua când va împlini 75 de ani.

Un eveniment de rezonanţă culturală şi politică

Născut la 2 octombrie 1935 în satul Mana, judeţul Orhei, în familia învăţătorilor Eufimie şi Maria, Paul Goma s-a refugiat în 1944 în România în speranţa de a se salva de urgia ocupaţiei sovietice. Spirit rebel, nonconformist, a suportat teroarea bolşevică şi în România, a fost închis în puşcării comuniste, iar în 1977 a emigrat împreună cu soţia şi fiul în Franţa, cerând azil politic. De atunci, nu a venit nici în România, nici în Basarabia, astfel încât vizita lui la Chişinău şi în satul natal, Mana, Orhei, va fi cu certitudine un eveniment de largă rezonanţă culturală şi politică.

Amintim că pe 2 octombrie 2009 Asociaţia Hyde Park a cerut organelor competente din Republica Moldova să acorde în regim de urgenţă cetăţenia Republicii Moldova scriitorului Paul Goma şi membrilor familiei acestuia. Iar în vara lui 2010 Uniunea Scriitorilor din R. Moldova i-a trimis o invitaţie de a veni la Chişinău. În ziua când a primit această invitaţie, pe 22 iulie, Paul Goma a scris în jurnalul său rânduri tulburătoare:

„După-amiază, mi-a venit o scrisorică din Basarabia: US mă re-invită la o călătorie – „în ospeţie", se zice pe la noi. Academia, Biblioteca Naţională, Biblioteca din Mana (aşa!) organizează lansări de carte, întâlniri cu cititorii, cu prilejul împlinirii a 75 de ani (...) Mihai Cimpoi care semnează invitaţia mă anunţă că Mihai Ghimpu a aprobat propunerea de a mi se decerna „o înaltă distincţie de stat", iar Primăria vrea să-mi acorde cetăţenia de Onoare a oraşului Chişinău. (...) Oare nu visez? Să se materializeze visul nostru – al Anei, al lui Filip – de a avea, totuşi, o ţară? Cu neamuri cu tot? O, Doamne. Fă să se realizeze".

Răspunsul lui Paul Goma la invitaţia Uniunii Scriitorilor din RM e la fel de entuziast: „Primesc, bucuros, să călătoresc la Chişinău".

„Voi fi având dreptul la cetăţenia moldovenească?"

Paul Goma speră că, în sfârşit, i se va acorda cetăţenia Republicii Moldova: „M-am născut în 1935 în Basarabia, deci am dreptul să pretind... reîncetăţenirea – că tot sunt eu apatrid din 1977". Dar nu poate scăpa totuşi de îndoieli: „Voi fi având sau nu dreptul la cetăţenia moldovenească, împreună cu familia? Voi fi având dreptul la un adăpost la mine acasă, acum, la bătrâneţe?".

Preşedintele USM Mihai Cimpoi a declarat pentru JURNAL că l-a bucurat răspunsul afirmativ al lui Paul Goma la invitaţia de a reveni acasă şi că vor fi pregătite simpozioane, conferinţe, lansări, adică „un buchet de manifestări" consacrate lui Paul Goma, „fiindcă e vorba de revenirea la baştină, la izvoare".

Totodată, Mihai Cimpoi subliniază că e necesar „să se rezolve şi chestiunile birocratice" privind acordarea cetăţeniei şi a unui paşaport moldovenesc lui Paul Goma. Precizăm că lui Goma i-a fost ridicată cetăţenia României în 1977, iar în 1981 el a refuzat cetăţenia franceză, având şi în prezent statutul de „refugiat politic stabilit în Franţa".

Mihai Cimpoi ne-a comunicat că a adresat Preşedinţiei R. Moldova o scrisoare cu rugămintea de a i se acorda în regim de urgenţă cetăţenie moldovenească lui Paul Goma. Deocamdată, la USM nu a parvenit un răspuns. „Preşedintele interimar Mihai Ghimpu este plecat, va reveni peste 10 zile şi sperăm că vor fi făcute toate actele, iar Uniunea Scriitorilor va fi ajutată să asigure cheltuielile legate de vizita lui Paul Goma", susţine Mihai Cimpoi.

Pe de altă parte, preşedintele Asociaţiei Hyde Park Oleg Brega, care a cerut cu un an în urmă să i se acorde urgent lui Goma cetăţenie moldove-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

nească, îşi exprimă îngrijorarea că cei care îl invită acum la Chişinău încă nu au pus la punct toate detaliile în legătură cu revenirea scriitorului în Basarabia. „Ce-i oferim noi lui Goma? Mă tem ca după toate simpozioanele şi conferinţele să nu-l lăsăm undeva la gară”, ne spune Oleg Brega.

La Mana nimeni nu ştie de sosirea lui Goma

Vestea despre sosirea lui Goma la Chişinău s-a răspândit deja, mai ales prin capitală – toţi cei care o aud rămân şocaţi. „Goma?! Vine Goma?!” Cu siguranţă, Paul Goma este exilatul basarabean cel mai aşteptat în Basarabia.

Din păcate, însă, organizatorii vizitei disidentului încă nu au un plan concret de promovare a evenimentului. În satul Mana, de exemplu, nimeni încă nu ştie de „revenirea acasă” a lui Paul Goma. Nu ştiu nimic cei care locuiesc în casa părinţilor lui. Nu ştiu nimic cei 40 de copii care învaţă la şcoala din satul natal al scriitorului. Nu ştia nimic nici educatoarea Lilia Popescu de la grădiniţa din Mana (o grădiniţăcu 21 de copii), fiindcă nu a fost anunţată de nimeni. Când i-am spus vestea, s-a bucurat: „Vine Goma?! Îl vom primi cu toată căldura. Noi în fiecare an, de ziua lui, facem simpozioane la şcoală, o dată am făcut o manifestare şi la grădiniţă. Vom organiza o întâlnire şi pe 2 octombrie. Nu ne vine să credem că va fi printre noi”.

Paul Goma este autorul a 30 de volume [*iertare: de peste două ori mai multe, n.m. P.G.*], dintre care menţionăm „Ostinato” (1971), „Gherla” (1976), „În cerc” (1977), „Garda inversă” (1979), „Culorile curcubeului '77” (1979), „Patimile după Piteşti” (1981), „Soldatul câinelui” (1991), „Bonifacia” (1986), „Din Calidor” (1987), „Arta refugii” (1990), „Astra” (1992), „Sabina” (1991), „Amnezia la români” (1995), „Justa” (1995), „Jurnale” (1997-2004), „Basarabia” (2002), „Săptămâna roşie: 28 iunie – 3 iulie sau Basarabia şi Evreii” (2003).

Pe 9 aprilie 2010, scriitorul nota în Jurnalul său:

„Am mai scris, repet: fiind convins că nu există viaţă după asta, mi-am făcut viaţa de acum ca pe unica şi ultima şansă de a face ceva. Ştiu, pre-ştiu că în acest an, 2010, voi pleca. Dacă se va întâmpla pe 2 octombrie, voi primi „evenimentul” ca pe un dar, ca pe o floare, „cu prilejul împlinirii a 75 de ani”.

E greu să comentezi astfel de rânduri. Sperăm din toată inima că ele nu sunt o premoniţie. Şi îl aşteptăm la sărbătorile Goma din Basarabia.

Irina Nechit.”

Am aflat adineauri de la Val Butnaru: publicaţia este “Jurnal de Chişinău” (din 10 august), iar autorul: Irina Nechit.

Miercuri 11 august 2010

Xiti de ieri zice că din totalul de 74 vizitatori, 35 sunt din “R. Moldova” - 27 din România. Este prima oară când basarabenii îi întrec pe regăţeni în interesul pentru site-ul meu.

A propos de textul Irinei Nechit comentariile următoare:

valens 8:51 am

... si apoi sa se intoarca acasa, el, sotia sa si fiul sau carora li s-a luat un drept fara acord, fara semnaturi si stampile din partea deposedatului (deposedatilor). Din pacate nu se poate asa ceva. Dl. Paul Goma e in drept

sa decida daca e sau nu momentul sa vina in Moldova, e dreptul lui (unul dintre putinele).

valens8:43 am
Asta e. Daca Base nu a trimis prin posta (fie si cea diplomatica) cetatenia romana retrasa in '77 cu scuzele de rigoare fara sa ceara sa completeze "acte" de parca cand i-a fost retrasa a trebuit sa i se ceara acordul, o primeste pe cea moldoveneasca (sper fara completari si cereri de formulare). Intoarcerea acasa a lui Goma ca si cetatean moldovean e palma atat de tare data tuturor politicienilor, oamenilor "de cultura" si roman-tipicilor care au uitat sau nu au habar de istorie, care au visat pe ascuns sau pe fata la o revenire a regimului comunist. Paul Goma merita toate onorurile pentru ca. Desi mai sper ca intr-o dimineata sau seara sau dupa amiaza sa primeasca vizita unui necunoscut care sa ii inmaneze fara laude, ceremonii si flori la picioare un plic ce contine certificatul de cetatenie, pasaportul si certificat de (re)nastere romanesc sa faca dansul ce pofteste cu dinsele si o scrisoare de scuze semnata de presedintele-care-e-singur-impotriva-tutror-la-carma-Romaniei-tipice.

Dan Mihalascu 1:58 am
Foarte adevarat ce spui, valens. Din pacate, disidentul anticomunist prin excelenta care este Paul Goma (poate singurul disident adevarat pe care l-a avut Romania) nu este dorit in Romania. De ce oare? Pai aici la noi comunismul a fost schimbat doar cu numele! Aceeasi oameni de dinainte de '89 ne conduc si acum.

MihaitzaAug 10
Bun venit si revenit acasa, draga scriitoare de peste munti si tari ! Va asteptam cu multa dragoste la bastina, mai ales la tzara cu binecuvantarea si cum-secadenia oamenilor simpli de pe meleagurile natale ! Si speram sa acceptati cetatenia si eventual si o locunita aici la noi, in Romania Mare de la 1918!

Joi 12 august 2010

Mi-a mai intrat un cui în cap: alegerile în Moldova - eu reţinusem că vor fi în septembrie, în 5. Consecinţă: dacă Ghimpu va pierde, voi pierde şi eu, pe lângă el (“colateralele”, mânca-le-ar câinii!).

Alegerea lui Păunescu “membru de onoare al Academiei de Ştiinţe” din Chişinău nu mă deranjează în nici un chip - dacă nu ar fi, din partea duşmanilor-consilieri ai Chişinăului, deci purtători de cuvânt ai Moscovei (să zic: prietenul meu Socor) programată o “strâmbă”. În aparenţă, nu foarte gravă: Păunescu nu îl dislocuieşte pe Goma (nici n-ar accepta un astfel de rol) - dar Goma nu va mai fi singurul luat în seamă de Ghimpu, de să hămăie Lavrov la “călăii” moldoveni s-ar pierde, în grup…

Evident, acestea sunt scenarii negre, ale cuiva obişnuit ca toate anunţatele bucurii să fie întoarse de Diavol pe cealaltă parte a lor.

Vineri 13 august 2010

Şi *vineri* şi *13* - cum să nu crezi (nu mult-de-tot, însă aşa, puţin-de-tot că îţi întunecă - puţinteluş - ziua)? Ca să evit cine ştie ce nenorociri, azi am să stau acasă. De parcă până acum aş fi ieşit, m-aş fi plimbat, aş fi umblat lela prin târg… La sentimentul de claustrare contribuie din plin "starea" ascensoarelor, amândouă în pană meree, nepermiţîndu-mi o coborîre în lume, fie doar pentru a cumpăra o pâine.

Sâmbătă 14 august 2010

Ziua aniversară a Anei. Am cules floricele din grădina noastră suspendată şi, împreună cu Filip i le-am oferit.

Da, Domnule, e bine pe lume când oferi floricele din grădina voastră femeii cu care trăieşti de 42 ani.

Nu mă supără tăcerea regăţenilor la ştirea că am fost poftit în Basarabia natală. Da, e greu, e ulcerant să afli că "alţii" au făcut ceea ce ţie nici prin gând nu ţi-a trecut să faci.

Nu este pentru întâia oară când amărâţii de "moldoveni" fac ceea ce trebuia să se facă, ceea ce neamurile din jurul nostru - polonezi, unguri, cehi, baltici, ruşi - făceau, numai ai noştri, ca brânzii, dupe Dâmboviţa nu : lupta cu monstrul rusesc, pentru limbă, pentru demnitate naţională…

Desigur "problema" mea nu suferă comparaţie cu marele, adevăratele probleme cu care s-au confruntat basarabenii în ultimii 20 de ani, însă, dacă voi ajunge la Chişinău şi mi se va propune să rostesc câteva cuvinte de bun-găsit, voi începe prin a spune că, în ciuda batjocorei la care se dedau regăţenii la adresa noastră, a basarabenilor refugiaţi, a "moldovenilor" veniţi să facă *biznăs* în dreapta Prutului, oferind "covoraşul de la mama", un fierbător marca "Zvezda", propunînd un aspirator "Pobeda" şi o mână de cuie în stare de funcţionare, iar cu banii primiţi să cumpere… Ce să cumpere? Dar se poate cumpăra, vorba fetelor noastre de la Baraca Bărăganului ori/şi din gara Feteşti: "consideraţia"?, adică să dansezi cu ele "alasentiment", să le oferi ceva de mâncare (de la pachet), să li te adresează cu "doamnă", cu "domnişoară", abia apoi să le sugerezi să se facă comoadă, că uite-acuş stingem lamba? (şi, atenţie, printre "fetele-de-la-Feteşti" nu găseai o singură basarabeancă, deşi erau multe, bietele, deportate din Banat, ca "titoiste", sau "coreence", dar niciuna curvă-curvă). Începînd prin a nu-i mai trata de hoţi, de

speculanţi, de traficanţi, de rusofoni, vorba Zoaiei Condurache; continuînd prin a nu le mai "zugrăvi" pe toate studentele basarabence venite la studii "la noi, în România", de curve, pe băieţii studenţi de inculţi, de puturoşi, de ingraţi (vezi bibliografia la Al. Muşina).

Iată că mi-am prezentat discursul de deschidere.

Pe care îl voi încheia rostind:

«În nici o împrejurare (geografică) nu m-am ruşinat că sunt român. Niciodată nu am ascuns că sunt basarabean - ba m-am mândrit că de la Moldova mă trag şi eu».

Că nu au pomenit de invitarea mea la Chişinău foştii mei prieteni, actualii mei duşmani: vioii, rapizii olteni - Liiceanu, Adameşteanu - încă nu au găsit calea de apărare-atac, de aceea mai aşteaptă, că n-o fi foc, vorba oltencei Monica Lovinescu; zăbavnicii, lenţii ardeleni: Manolescu, Buzura - ce e de mirare? E vară, toată lumea-i în concediu… Apoi ce eveniment epocal reprezintă invitarea lui Goma la Chişinău? Nici nu a fost definitivată, precizată invitaţia - în afara datei: 2 octombrie. Atunci?

Atunci, să aşteptăm rezultatul-la-pauză, aceasta fiind legea la românul fotbalolog, mai ales la N. Manolescu, strălucit comentator sportiv.

*

Abia azi dau de un text publicat de *România liberă*: "Paul Goma după 30 ani" din 17 martie 2007, nesemnat şi necunoscut mie până în prezent: Iată-l:

"**Paul Goma, dupa treizeci de ani** 17 Martie 2007

"Anul 1977 a fost decisiv in biografia lui Paul Goma. Atunci rafuiala sa cu regimul comunist a atins apogeul. Era momentul cand intr-adevar nu mai avea ce cauta aici, ceea ce s-a si intamplat in toamna acelui an. Intransigenta lui s-a concretizat in miscarea initiata pentru apararea drepturilor omului, care, in acele momente, venea inspirat in prelungirea Chartei 77". Deschid acum volumul sau din 1990 Culorile curcubeului 77 si-mi cad ochii pe aceste randuri: "Ce esti tu, Paul Goma? Esti disident? Opozant? Comunist, fascist? Anarhosindicalist, liberschimbist? Esti de dreapta, de stanga? De centru-trei-sferturi-spre nord-est-fata de sud-sud? Ce esti?" Stilul lui inconfundabil ne frapeaza si acum dupa atatia ani.

"Dupa trei decenii Paul Goma este inca un om puternic in pofida a tot ce s-a spus despre el. A facut fata unei intregi strategii pusa la punct de la plutonier la general pentru a i se demonstra ca este singur si nimeni nu mai da pe el o ceapa degerata. si mai ales, dupa atatia ani, cu ce limpezime a cugetului trebuie sa fie inzestrat ca sa infrunte fireasca deceptie ca, totusi, nu prea apare in bilanturile care se fac despre cele mai importante carti aparute dupa 1989?"

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Intransigenta totala

Voi incepe acest eseu brusc, fara o introducere informativa despre Paul Goma si despre relevanta sa scriiturala privind comunismul, nu voi aluneca subtil in miezul subiectului si nu voi spune nimic despre contextul socio-politic care i-a condamnat existenta la o continua revolta.

Paul Goma scrie visceral si furibund si, in acest sens, obiectivitatea documentara a analizei aberatiilor comuniste din cartile sale nu este o constanta. Nici nu se vrea om de stiinta. Seva resentimentara ii alimenteaza frazele care nu se vor adevaruri si nici violenta acuzatiilor nu se vrea validata ca apartinand unui demers justitiar clasic. Fireste, Paul Goma condamna si ras-condamna iar textele sale saturate de atata verva a acuzelor iau forma unor manifeste cu adrese fixe.

Insa ceea ce cade sub incidenta unor discutii prelungite in cazul operei sale este relatia dintre estetic, biografic si pur documentar. N-am spus nimic nou, sunt sigur ca Paul Goma a fost trecut prin filtrul analizei literare. Mi se pare insa ca repet afirmatiile altora sau ca pun intrebari desuete al caror raspuns a fost deja dat, dar vreau sa-l citesc pe Goma fara sa-mi insusesc in prealabil un aparat hermeneutic testat si patentat. Astfel ca, ceea ce voi spune in continuare va fi, poate, eronat si redundant poate, insa e rezultatul autentic al unei lecturi virginale.

Gherla, Soldatul Cainelui si Culoarea Curcubeului 77, iata trilogia despre care sau in marginea careia voi gandi deja-ganditul si voi spune deja-spusul. S-ar putea sa nici nu mai scriu un eseu despre Goma ci doar un eseu despre un eseu despre Goma sau despre cum n-am reusit sa scriu un eseu despre Goma.

Cu aceasta ocazie as vrea sa fac un mic, foarte mic, minuscul excurs pe marginea cartuliei scrise de Constantin Noica, si anume Rugati-va pentru fratele Alexandru. Modul in care Constantin Noica percepe si prelucreaza brutalitatea tortionarului constituie un demers filosofic prin care datele contingente ale opresiunii sunt stoarse de zeama aleatorie si puse intr-o ecuatie ontologica. Cu alte cuvinte mai putin ridicole, gardianul analfabet violent redus la stadiul de animal trebuie compatimit, caci la randul lui este o fantosa pasagera intr-un sistem care il poate transforma in victima in orice moment. Constantin Noica rezolva prin ratiune o situatie pe care Goma o considera neintegrabila intr-o gandire articulata. Diferenta este urmatoarea: in timp ce Noica adopta o atitudine inteleapta de acceptare a unui fapt reprobabil, Goma musteste de ura si de indignare si singura lui posibilitate de a-si pastra identitatea profund umana si intacta este de a reactiona cu aceeasi violenta. Insa riposta este initial interna, iar pe urma scriiturala.

Gherla este astfel o mostra de parodie violenta a unui om caruia ii lipseste acea detasare cognitiva pe care o are, de pilda, Noica. Goma refuza sa-si compatimeasca tortionarii, refuza sa-i exonereze prin integrarea lor in demersuri de filosofie a istoriei, ei sunt sub-oameni angajati in circumstante reale care actioneaza aici si acum in spiritul unei cvasi-totale renuntari la umanitate. Gherla este relatarea experientei directe a aberatiei concentrationare. Din aceasta perspectiva atrocitatile gardienilor nu pot fi incluse intr-o viziune globala asupra dialecticii istorice, tortionarii nu pot fi goliti de continut si utilizati in calcule detasate de probabilistica istorica; inainte de a fi material pentru mintile speculative, faptul istoric este un fapt trait. Goma il traieste si nu se mai poate desprinde si toate umorile negative constituie fermentii cartilor sale.

Soldatul cainelui, pe de alta parte, are in vizor o alta fateta a opresiunii,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

mai putin violenta insa mai perfida in masura in care intreg aparatul administrativ devine o functie maligna a comunismului. Nu voi vorbi despre securisti si despre vanatoarea lor de inamici ai utopiei comuniste, caci ei sunt extensii urbane ale tortionarilor de rand si postura lor aparent non-brutala este doar o problema de circumstanta. Ma voi referi in special la micii impostori publici, la marionetele impersonale care se erijeaza in lorzi omniscienti, desi sunt avataruri seriale ale ideologiei comuniste; ma voi referi la veleitarii de drept comun care ajung sa detina functii executive in stat. Revolta lui Goma in acest caz este laxa si usor amuzata, caci micii functionari habotnici intr-ale ideologiei de stat, in raport cu personalul morbid din penitenciare, par inofensivi si ridicoli, cu toate ca ei sunt cei care decid forma identitatii sociale a fiecaruia prin efortul sustinut de nivelare colectiva. Demersul este simplu: elementele refractare ideologiei sunt inlaturate iar cele submisive recompensate, stare de fapt care a stimulat oportunismul. Indignarea lui Goma vine tocmai din aceasta directie si denunta faptul ca intreg esafodajul comunismului a fost sustinut din interior si daca, in forma sa initiala a fost o manifestare unidirectionala de putere dinspre un centru spre oameni, acesta a sfarsit prin a inversa termenii ecuatiei, centrul opresiv slabit fiind alimentat de vointa oportunistilor de a pastra acest status quo aberant. Ironia suprema este mai mult decat evidenta, caci nivelul de certitudine individuala chiar si in cazul delatorilor si al colaboratorilor fanatici era nul, motorul comunist functionand printr-o continua infuzie de nesiguranta si de teama.

Portretele robot ale acestor angajati meschini de stat este facut in Culoarea curcubeului. In fond nici nu este vorba de mai multe portrete ci de unul singur, standardizat si furnizat ideologic constiintei colective. Este impresionant in acest sens modul lui Goma de a-si nuanta revolta, de a oferi maniei sale un spectru mai larg de manifestare si, ca sa inchei printr-un puseu de fandoseala, as putea spune ca, in cazul acestui scriitor dinamitard se poate vorbi de un complex tropism al revoltei.

Georgiana Sas”

Nu cumva am mai copiat aceste articol? Ei şi?

“Logica racului

Lectura cartii lui Paul Goma intitulata: "Patimile dupa Pitesti" m-a determinat sa intreprind o meditatie asupra procesului de reeducare, meditatie ai carei pasi imi propun sa fie urmatorii: in primul rand o sinteza a informatiilor prezente in carte, in al doilea rand reorganizarea datelor astfel incat procesul reeducarii sa fie vizibil intr-o logica cauzala si in al treilea rand elaborarea unui model schematizant al reeducarii.

Ţurcanu*) este rostitorul, este spuitorul propozitiei in jurul careia graviteaza intreg romanul: "Nimeni nu mai misca!" – propozitie care revine ritmic si obsesiv asigurand coeziune scriiturii care avanseaza asemenea racului: facand pasi inapoi. In universul concentrationar in care cuvantul isi pierde valentele creative, datatoare de viata – solutia poate fi fie incremenirea sau apelul la "maica ocrotitoare si mantuitoare": memoria care ii naste in sens invers pe detinuti. turcanu apare la inceput neindividualizat decat de intrebarile puse colegilor si de rasul zgomotos. Cu timpul insa acesta se impune prin autoritatea pe care si-o dezvaluie treptat fata de colegi prin tehnicile aplicate acestora. Asemeni culorii ochilor lui turcanu care trec de la caprui la galbui, iar apoi la violaceu profilul personajului se metamorfozeaza trecand de la obisnuit la distinct prin agresivitate. Actor desavarsit care stapaneste tace-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

rile si lacrimile, dotat cu un vocabular bogat si spirit de persuasiune turcanu incepe munca de lamurire cu detinutii aratandu-le ca au luat-o pe o cale gresita, apoi se analizeaza autocritic trecutul, se ia hotararea de a te rupe de trecut si in final reeducatul devine reeducator pentru alte "oi ratacite".

Dirijorul turcanu da ordine, isi organizeaza scena si materialul didactic intaratand detinutii asupra lui pentru ca mai apoi sa-i intarate unul asupra celuilalt. Bataile, amenintarile, umilirile si cateva sintagme ii intregesc portretul "maret": "de murit mori cand vreau eu!", "aici nu se fabrica martiri, ci oua patrate", "privirea la bocancii domnului turcanu – de acolo ne vine lumina!", "eu va sunt popa!", "trebuie sa va reeducati, alta scapare n-aveti", redresarea morala, eliminarea putregaiului, turnarea intr-o noua forma dupa lepadarea de trecutul rusinos prin declaratii care forteaza portile fabulatiei pentru a conferi sentimentul de vinovatie detinutilor, eliminarea mastii si insusirea de invataminte, urmata de reeducarea altora chiar de catre reeducati – iata profilul reeducarii daca nu mentionam tehnicile "blande" de persuasiune: batai, umilinte, privatiuni – toate metode de degradare a detinutului (care ajunge sa se sinucida sau sa-si doreasca sa nu se fi nascut).

"Impotentul care se simte obligat sa-si probeze virilitatea prin agresiune", care schingiuieste pentru a-si recapata puterile, dar care se simte captiv si care se viseaza liber – ordona rastigniri, privari de mancare sau somn, intretinand mereu o relatie interesanta cu gardienii: le ordona sa inchida usa cand era necesar, ii chema sa rezolve scandalurile pe care le inscena intre detinuti, le cerea sa-l lase afara cand vroia el, iar acestia inchideau ochii la " paduchii" de detinuti care isi dadeau duhul in urma "tratamentelor" de care beneficiau.

Detinutii viseaza libertatea si la inceput se comporta ca o masa omogena, dar mai apoi se face o distinctie clara intre nehotarati si planton. Ciudatenia sta insa in acest caz in generozitatea cu care turcanu imparte batai tuturor, indiferent de statut (bataie care nu-i mai omogenizeaza ca la inceput cand erau toti detinuti). Mai exista si cazul detinutilor cu statut dublu care erau desemnati ca ziua sa aiba rol de nehotarati, iar noaptea de planton. Acestea ar fi elementele esentiale prezentate schematic referitoare la reeducare si prezente in roman; in continuare urmeaza o reprezentare grafica a lor dublata de o noua sinteza teoretica menita sa reliefeze procesul reeducarii.
In opinia mea, structura umana se bazeaza pe coeziunea a doua unitati: fizicul si psihicul. Intre aceste unitati exista o membrana permeabila prin care se realizeaza interconditionarea celor doua nivele: prin fortarea psihicului poti accesa fizicul, iar prin fortarea fizicului poti acesa psihicul. Pentru a putea avea o imagine de ansamblu a alternativelor detinutilor am realizat un inventar care inregistreaza alegerea in plan fizic, respectiv psihic a unei stari (progres, regres, incremenire) si tipul de individ derivat in urma alegerilor. Tipul de individ exprima de fapt modalitatea de supravietuire propusa sau esecul supravietuirii adaptate individului in functie de mobilizarea resurselor sau nu. Aceste situatii sunt definite ca standard, dar particularizarea lor in functie de individ si imprejurari pot modifica acest statut, insa din punct de vedere teoretic si logic aceasta inventariere era necesara, dar nu are pretentia de adevar absolut. Rolul tabelului este de a simplifica, deci intr-un anumit sens de a pierde detaliile si a apela la ideea de standard (vezi tabel 1).

Urmatorul tabel pune fata in fata pe turcanu si pe detinuti. Prima dintre instante are ca strategie o inaintare inteleasa ca indreptare spre un viitor lipsit de putregai printr–un proces de animalizare prin diferite tehnici specifice reeducarii. Detinutii pot inainta in sensul de a supravietui pur si simplu reeduca-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

rii, prin apelul la memorie in sens invers. De ce? Pentru ca astfel ei gasesc translatiei impuse de turcanu (in plan fizic) o corespondenta prin regresul la nivelul memoriei. Astfel nu se realizeaza o sciziune devastatoare intre cele doua cum intentiona procesul reeducarii, ci dimpotriva detinutii suprima pe cat posibil culpabilitatea prin realizarea unui paralelism: fizic umilit – memorie care sterge, fizic redus – memorie redusa – deci responsabilitate redusa. Bineinteles ca fizicul are repercusiuni asupra mentalului - cazul reeducarii de la Pitesti, dar avem si procesul invers utilizat in sanatorii prin care interventia la nivelul psihicului se reflecta in fizic (vezi tabel 2).

In ceea ce priveste reeducarea putem spune ca aceasta a vizat doua aspecte: unitatea si pozitia detinutului. S-a urmarit pluralizarea continutului psihic precum si fragmentarea unitatii umane in fizic si psihic distrugand conceptul de coeziune dintre acestea doua asigurat de religie. In ceea ce priveste pozitia putem spune ca se trece de la verticalitatea specifica omului cu tarie de caracter la orizontalitatea omului supus, de asemenea se vizeaza distrugerea relatiei pasnice cu colegii si metamorfozarea acesteia in una agresiva.

Procesul de reeducare viza regresul: omul devenea subom, avea loc o inversare a valorilor, o remodelare a lutului omenesc. Aceasta idee este ilustrata magistral in acest roman pentru ca procesul de reeducare vizeaza doi frati gemeni vazuti ca unitate, nu un individ singular. In plus structura romanului traduce, ilustreaza metamorfoza sau fluctuatia identitara a celor doi frati: Vasile si Elisav. In prima parte Vasile care este inchis la Pitesti rememoreaza trecutul pe principiul racului (inainteaza pasind inapoi) facand mereu apel la amintirea lui Elisav, astfel Vasile in regresie devine Elisav prin rescrierea literelor in sens invers. In partea a doua Vasile aflat in inchisoare retraieste educarea si isi substituie identitatea lui Elisav ucigandu-l. Este interesant de observat ca prima si a doua parte au ca punct de referinta acelasi loc si timp: inchisoarea Pitesti, prizoneriatul, dar desfasurarea ia sensuri opuse. Inchisoarea actioneaza ca punct de plecare spre stanga si dreapta, respectiv de oglindire si de asumare in doua moduri diferite a identitatii lui Elisav de catre Vasile. Partea a treia este reprezentata de declaratiile lui Vasile legate de origini, iar partea a patra este povestea lui Elisav care fiind liber nu mai are acces la o traire autentica decat facand apel la amintirile despre inchisoare. Vasile care scrie declaratii rememoreaza si imagineaza scene legate de familie. La fel cum intre prima si a doua parte a romanului exista principiul oglinzii, putem observa ca acesta se repeta intre partea a treia si a patra: Vasile devine Elisav printr-o noua oglindire, insa acest Elisav este la fel de mort ca adevaratul posesor al numelui.

Inainte in acest caz inseamna inapoi, la fel cum pentru a putea avansa trebuie sa-ti cunosti trecutul; viitorul exista doar pentru ca avem un trecut si inainte nu poate fi decat o continuare a lui inapoi. Am fost marcata si socata de tehnicile de reeducare si mi-a fost greu sa inteleg in primul moment cum poti sa iti lovesti prietenii, rudele, dar meditand mai apoi la regimul la care erau supusi detinutii nu am ezitat sa ma intreb cinstit: eu oare cat as fi rezistat? As fi rezistat pana la sfarsit inauntru sau afara? Nu am avut puterea de a da un raspuns categoric. Cu toate acestea, uneori intrebarile imi revin in minte gandindu-ma la conditiile si victimele reeducarii si realizez ca formula care sintetizeaza tot acest material sau optiunea noastra pentru un viitor nu poate fi decat vechea formula deja experimentata: Inainte inseamna inapoi!”

---

* Ţurcanu: numai aici autoarea (tot Georgiana Sas?) îi grafiază numele cu majusculă, în rest cu minusculă. Crezînd că sunt scăpări, am corectat în câteva

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

rânduri, apoi am renunţat: se vede că aceasta este dorinţa autoarei, deşi eu tot nu cred că scrierea numelui unui rău cu minusculă îl minusculează pe cel rău (exemplul naţional: *c*eauşescu).

Tot în 2007 à propos de "cetăţenia de onoare":

(…)" Reprezentantii comunitatii evreiesti si cei ai diplomatiei recunosc meritele lui Paul Goma de important opozant al comunismului, dar considera ca in ultima vreme scriitorul cultiva un antisemitism periculos. "Dl. Goma are incontestabile (...) merite de important opozant al comunismului, dar, in acelasi timp, de la o vreme, el a urmarit si continua sa urmareasca, intr-o maniera vadit tendentioasa, culpabilizarea evreilor pentru vinovatii imaginare, in «cea mai buna» traditie a antisemitismului", se mai arata in protest.
Opiniile fostului disident nu sunt agreate nici de elitele culturale din tara noastra, care au reactionat imediat si care la ora actuala se afla in plin proces cu Paul Goma. Pe acest fond, Primaria Timisoara a gasit de cuviinta sa ii acorde acestuia titlul de "Cetatean de Onoare" al orasului, "pentru intreaga sa activitate", gest total inoportun, care putea linistit sa fie amanat, cel putin pana la finalizarea procesului".

Responsabilitatea, pasată Consiliului Local

(…)"Culmea este ca, inainte de sedinta de Consiliu Local din 30 ianuarie, cand s-a votat acordarea distinctiei, mai multi alesi au fost sesizati, chiar de ziaristii "Romaniei libere", in legatura cu faptul ca nu era momentul sa ii fie acordata distinctia lui Paul Goma. Cu toate acestea, "masina de vot" a functionat perfect, propunerea fiind "validata" in unanimitate. Cum era de asteptat, reactiile nu au intarziat sa apara. Mai mult decat atat, Ambasada Israelului si-a manifestat speranta ca autoritatile de pe Bega isi vor reconsidera propunerea.

Cu alte cuvinte, conducerea Primariei este "somata" la modul elegant sa-i retraga lui Goma titlul conferit. Cat priveste pozitia municipalitatii in aceasta chestiune, "pisica" a fost pasata inapoi alesilor locali. "Titlul a fost acordat de Consiliul Local", a precizat purtatorul de cuvant al Primariei, Flavius Boncea.

Ambasada Israelului in Romania a remis protestul inclusiv Prefecturii Timis, precum si Ministerului Administratiei si Internelor."

*

O intervenţie a numitului Lăzăroiu (tot în chestiunea "antisemitismului" meu). Ce legătură între el, veteran securist, în post la Paris şi consilierul Lăzăroiu al lui Băsescu - la Bucureşti? Dar cu soţia lui Nedelcovici, pe care eu am cunoscut-o ca "Doamna Lăzăroiu"? Sau era "doamnă" prin căsătorie, deşi mai apoi auzisem că fusese nevasta de la Păturiciu (altfel, Dinu).

"46. Paul Goma 10:26 Î 1 Septembrie Lazaroiu D.F. - ...

"Si eu am citit cartea lui Goma. Se refera la fapte cunoscute, dar exagerate. In primul rând Basarabia a fost luata de Rusi, nu de Evrei. In al doilea rând, Evreii care s-au bucurat de venirea Rusilor nu erau singuri, era vorba

de comunisti, fie ei Evrei, Români (PCdR-isti), Rusi, Ucrainieni si altii. Unii au vrut sa-i vada numai pe Evrei (eram în plina efervescenta legionara. Pe de alta parte, legile Goga-Cuza din 1938 a anulat cetatenia româna a Evreilor din Basarabia (va rog sa va puneti la curent cu istoria !). Si vrea cineva sa creada ca este posibil ca persoane decazute din drepturi, sa-i iubeasca pe Români? Domnilor, s-au aliat cu Rusii comunistii, indiferent de origine nationala, Slavii si Evreii decazuti din drepturi de regimul Fascist al lui Goga-Cuza. Repet, învatati istoria.

PS. Eu sunt un patriot român crestin, dar iubesc adevarul, nu lozincile nazisto-legionare, care au facut atâta rau tarii noastre si ne-au dezonorat !"

Duminică 15 august 2010

Avem un oaspete drag, colega de liceu a Anei, Sofica. Nu se mai văzuseseră de 46 ani. Am înţeles că s-au bucurat, foarte de re-vedere şi că are să se simtă bine în aceste două săptămâni de şedere la noi.

*

În *Timpul* (17 mai 2009) de la Chişinău, scriitorul Efim Tarlapan spune ceva şi despre mine:

(…)"- V-ati intoarce cu totul la Chisinau?

- Nu schimb Europa pe o Asie kubaneza de la Prut. In profesiunea noastra scriitoriceasca nu conteaza unde te afli - conteaza ce scrii, cat suflet depui in acel scris. Un exemplu pentru noi este Paul Goma, exilat, in 1977, la Paris. Urmaresc tot ce scrie el si cred ca este mai angajat si mai informat decat multi care locuiesc la Chisinau sau la Bucuresti. Deci, pot sa traiesti la Chisinau, dar sa nu fii informat sau sa te faci ca nu esti informat, sau sa te faca sa recunosti ca nu esti informat. Si mai zic una pentru cei care imi obiecteaza ca m-am retras: nu-i adevarat. Kalasnikov a facut arma, dar la razboi nu se duce Kalasnikov, desi, pare-se, mai traieste sau traia pana nu demult. Prin urmare, eu fac arma (satirica!). S-o ia baietii care pot lupta cu ea si sa lupte".

Tot din *Timpul* (30 iulie 2010), un text semnat de Mihai Ciocanu, intitulat "Memorialul Durerii" despre Familia Russo:

Taina jertfei: familia Russo din Basarabia - aşa este intitulat capitolul din albumul Fericiţi cei prigoniţi - martiri ai temniţelor româneşti, dedicat familiei Russo. Soarta tragică şi supliciul acestui neam ilustru depăşeşte imaginaţia umană a secolului XX.

Anul 1940 - an de eliberare pentru unii şi de ocupaţie pentru alţii - a dat startul nenorocirilor ce se vor abate în lanţ peste membrii familiei Russo. Atunci, boierul Leonid Russo, cu moşie în Micăuţi, reuşeşte, împreună cu patru din cei cinci copii ai surorii sale Alexandra, să se refugieze în România, salvând parte din ferma sa de cai. Leonid Russo avea una dintre cele mai mari ferme de cai trăpaşi din regat, cunoscută în întreaga Europă. Sora sa, Alexandra Russo-Juriari, care avea din prima căsătorie cu renumitul profesor Marin Chiriţescu-Arva, rectorul Universităţii-Academie de Agronomie din

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Bucureşti, patru copii, iar din căsătoria cu ofiţerul în rezervă Eugen Juriari din Rezeni - o fiică, este nevoită să rămână la Chişinău, ca să-şi îngrijească fiica mai mare, operată de apendicită. La 12 iulie, este arestată de NKVD pentru apartenenţă la Garda de Fier (înainte de aceasta, ea mai fusese arestată în câteva rânduri sub regimul lui Carol II), fiind deportată în Karaganda. La insistenţele copiilor pe lângă „Crucea Roşie" Internaţională pentru a afla veşti despre ea, li s-a comunicat că ea a murit la 11 mai 1943, într-o închisoare din Turkistan. În iunie 1941, cu o seară înainte de intrarea trupelor române în Basarabia, la Rezeni, Eugen Juriari şi alţi şapte gospodari fruntaşi din sat sunt chemaţi la sovietul sătesc, de unde sunt duşi într-o direcţie necunoscută. O săptămână mai târziu, boii unui consătean descoperă cu copita zece cadavre acoperite sumar cu gunoi de grajd într-o groapă de pe marginea şleahului Chişinău-Rezeni. Erau cei opt gospodari alături de doi necunoscuţi, a căror identitate n-a fost descoperită nici azi şi care se făcuseră vinovaţi de faptul că, mergând pe drum, au fost martori ai odiosului masacru. La 12 iulie 1941, cele zece trupuri neînsufleţite au fost înmormântate cu onoruri în curtea bisericii din Rezeni. În '44, după intrarea armatei sovietice - deci după „cea de-a doua eliberare" -, comsomolişti din sat, înarmaţi cu răngi şi topoare, se „răfuiesc" cu crucile celor zece martiri, încât acum doi ani se mai păstrau doar trei cruci, alături de o troiţă din lemn cu o placă care amintea de această crimă.

Printr-o tragică coincidenţă, în aceeaşi perioadă a lui 1944, fiul Alexandrei Russo, Leonid, de 21 de ani, student la Agronomie în Iaşi, vine în Basarabia pentru a clarifica situaţia moşiei de la Lupa Rece, dar este arestat pe loc şi dispare fără urmă. De amintit că Alexandra Russo a moştenit-o pe Sofia Cristi de la Lupa Rece, sora bunicii sale, care era văduva ilustrului savant rus Alexei Korotnev, primul explorator cu batiscaful al adâncurilor lacului Baikal şi fondator al Staţiei de oceanografie din Nisa, prieten cu clasicul literaturii ruse A. P. Cehov.

Valul de arestări din 1953 în România Socialistă n-a trecut pe lângă restul familiei Russo, refugiată acolo, şi a cuprins în total optsprezece persoane, cu condamnări între cinci şi 25 de ani, iar mai apoi cu domiciliu forţat în Bărăgan. Reproducem mai jos un fragment din albumul Fericiţi cei prigoniţi – martiri ai temniţelor româneşti, ediţie îngrijită de Matei Marin (ed. Bonifaciu, Bucureşti, 2008, pag. 224):

„…Apariţia fetelor doamnei Russo în rândul tineretului creştin şi naţionalist din Bucureşti a fost o uimire pentru toată lumea. Aceste fete, cu câte două cozi groase, lungi, pe spate, cu fruntea înaltă şi privirea dreaptă - deşi deosebite una de alta ca personalitate aveau în comun ţinuta demnă, elegantă, vorba puţină şi o mare modestie. Aduceau cu ele toată poezia, dar şi drama Basarabiei îndoliate. În scurtă vreme, au cucerit inimile tuturor…

Alexandra - Lealea, cea mai mare dintre surori, studentă la Agronomie, a fost arestată şi condamnat?, iar după închisoare i s-a fixat domiciliu obligatoriu în Bărăgan.

Sofia - Stanca, studentă la Academia Comercială, a trecut şi ea prin mai multe închisori de femei şi apoi prin Bărăgan, cu o mare putere de dăruire şi jertfă.

Marina - Ghega, studentă la Medicină, şi-a urmat surorile în anii grei de temniţă, lăsând celor care au cunoscut-o amintirea unui suflet mare şi cald. O fostă deţinută îşi aminteşte:

"camera 22 de la Arad mi-a produs o impresie zguduitoare. Prima pe care am putut s-o diferenţiez a fost o figură cu ochi mari, luminoşi, cu nişte

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

codiţe negre şi care, cu o voce nefiresc de subţire, ca de copil *), ne-a urat „Bine aţi venit!”. „Asta-i Ghega, mi-a şoptit Nina. Un nume de care-mi pomenise şi Medeea, cu mulţi ani în urmă, amintind lumina pe care-o avea pe frunte şi de extraordinarul ei spirit de sacrificiu. Îmi povestise cum odată, studentă fiind, şi-a dat paltonul unui sărac, ea întorcându-se în rochie, pe un ger cumplit. Mai târziu, aveam să-mi dau seama că şi în închisoare proceda la fel”. (Galina Răduleanu, Repetiţie la moarte).

Ecaterina - Cotea, care avea doar 10 ani când s-au refugiat în Bucureşti, era mereu în preajma surorilor mai mari, care-i purtau de grijă. Mai târziu, a absolvit Facultatea de Chimie din Bucureşti şi a luat şi ea calea temniţei. În închisoare s-a îmbolnţvit foarte grav, fiind eliberată printr-o graţiere excepţională. Dragostea şi îngrijirea surorii ei mai mari, Stanca, i-au adus în chip minunat vindecarea”.

În Bărăgan surorile Russo o reîntâlnesc pe Nadia Russo, titulara brevetului feminin cu nr. 9 din aviaţia română, fiică a generalului ţarist Evgheni Brjozovski şi fostă soţie a boierului Alexandru Russo, văr cu mama lor, Alexandra Russo-Juriari. Despre Nadia, cea care făcuse istorie în cadrul Escadrilei Albe, scoţând răniţii de pe frontul de la Stalingrad, Paul Goma îşi aminteşte: „Nu mai era tânără, făcuse şi ea multă închisoare, era îmbrăcată „sărăcuţ”, cum constatase tata, care completase numaidecât: „Dar regină”… Nu era regină şi nu ştiam că, pe departe, prin mamă, se trăgea din Boris Godunov - nu ştiam nici că este rusoaică, iar numele i-l rosteam româneşte: Rusu. Şi nu m-a corectat. Ştiam însă de la Toni Duşescu, aviator, de la Bebe Nicolau, ofiţer de marină, de la prinţul Alexandru Suţu, că frumoasa doamnă, pe care şi eu o iubeam în taină-publică, era o eroină, fusese o aviatoare intrată în legendă, dimpreună cu Escadrila Albă”. (Daniel Focşa, Escadrila Albă. O istorie subiectivă, ed. Vremea, Bucureşti, 2008, pag.78).

Ultimii ani de viaţă, bolnavă, Nadia îi petrece mai mult în casa fiicelor Alexandrei Russo, fiind îngrijită în mod special de Marina - Ghega, până în ziua morţii: 19 ianuarie 1988.

Astăzi, la Bucureşti, au rămas în viaţă doar două dintre surori, Sofia - Stanca şi Ecaterina - Cotea, din neamul Russo, atât de numeros odată. Împovărate de bătrâneţi şi amintiri, cu sănătatea şubrezită de intemperiile vieţii, pline de o bunătate cu totul angelică - aşa le-am cunoscut pe doamnele Stanca şi Cotea în anul 2008. Ţineau cu tot dinadinsul să fie ridicat un monument întru cinstirea victimelor de la Răzeni. Astfel, sculptorii Ion Zderciuc şi Valentin Vârtosu au lucrat în piatră o cruce memorială, care a fost montată aproape clandestin, iar în martie 2009, în plin dezmăţ comunist, a fost dezvelită şi sfinţită, în curtea bisericii din Răzeni, în prezenţa unei mulţimi de săteni, cu participarea lui Alexandru Tănase, vicepreşedinte PLDM, manifestaţia transformându-se într-un miting împotriva regimului care avea să cadă peste câteva luni. Dar rămâneau în continuare şapte morminte fără cruce. Şi atunci, doamna Cotea a insistat să fie sculptate zece cruci identice în piatră, „căci au avut aceeaşi moarte”, îngrijindu-se ca rudele şi sătenii să cadă de acord. Sculptorul Valentin Vârtosu a cioplit în piatră de Cosăuţi crucile, realizând unul dintre cele mai sobre şi elegante complexe de sculptură funerară din republică. La 12 iulie, cu participarea preşedintelui interimar al R. Moldova, Mihai Ghimpu, a ministrului Justiţiei, Alexandru Tănase, a autorităţilor raionale şi locale, a sătenilor şi, nu în ultimul rând, a lui Ion Chiosa, nepotul uneia dintre victime, am asistat la dezvelirea şi sfinţirea acestui memorial al durerii. Ecaterina - Cotea Juriari, căreia îi datorăm în exclusivitate suportul financiar şi spiritual al memorialului, nu a fost prezentă la eve-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

niment, cum nu va fi prezentă nici la sfinţirea bisericii din Lupa Rece, atunci când va fi gata (dânsa susţine financiar ridicarea acestei biserici, pentru a realiza o dorinţă mai veche a surorii bunicii sale, Sofia Korotneva). Modestă şi tăcută, alături de sora sa bolnavă Stanca, ea îşi deapănă amintirile şi îşi îngrijeşte morţii, împlinind nişte dorinţe-porunci: de la rude, de la Neam, de la Ţară.

Mihai Ciocanu"

---

*) "…cu o voce nefiresc de subţire, ca de copil…" Este cunoscută această emisiune sonoră, cu aproape o octavă mai sus, la unele fete şi femei basarabence (mi-a rămas, proaspăt în ureche, glasul unei femei, moldoveancă, din Mana - o chema Cheptănar - zdravănă, frumoasă, dar când vorbea, auzeai pe *altcineva*). Am dedus că putea fi o influenţă rusească, ucraineană şi că "înălţimea" vorbirii imita înălţimea cântecelor lor. Mama desemna această vorbire: "ţuflită". Fosta mea colegă de la "Eminescu", Stela Pogorilovski, devenită soţia lui Aurel Covaci se exprima în acest registru acut: ţuflit.

*

Am prilejul de a rememora episodul scrisorii lui Iliescu:

"**Ion Iliescu i-a trimis o epistola de impacare disidentului Paul Goma**

Miercuri 17 iul 2002

Presedintele il invita pe Goma, oficial, in Romania Scriitorul "a confirmat de primire" si atat

Un nou gest al presedintelui Ion Iliescu, din galeria reconcilierii cu trecutul. La sfarsitul lunii aprilie, seful statului i-a adresat o scrisoare scriitorului Paul Goma, care traieste la Paris. Intr-un text scris cu o uimitoare detasare de perioada comunismului, presedintele ii face acestuia un portret magulitor, identificandu-l cu cel de la care "s-a nascut cea dintai miscare romaneasca de disidenta". Complimentandu-l ("V-ati facut pe deplin datoria de cetatean matur si responsabil") si compatimindu-l deopotriva ("ati fost inchis, amenintat, torturat, expulzat si exilat"), presedintele i se adreseaza disidentului cu seninatate, neasumandu-si nici un rol in perioada respectiva. In finalul scrisorii, presedintele ii promite lui Paul Goma "cuvenita recunoastere", invitandu-l oficial in Romania, "in numele unei tari care nu l-a uitat".

Scrisoarea prezidentiala face abstractie de un incident personal intre presedinte si Paul Goma. In aprilie 1994, scriitorul i-a trimis celui pe care-l numea "tovarasul Ion Iliescu, prim-secretar-general-sef al PCR", o scrisoare deschisa, redactata in termeni foarte duri. Iritarea scriitorului era cauzata de faptul ca statul roman il instiintase ca fusese absolvit de condamnarea pronuntata impotriva sa de regimul comunist in 1957.

"Eu, tovarase, nu intru in jocul vostru de-a iertarea pacatelor (...). Eu sunt un om liber, tovarase Iliescu, nu ca dumneata", spunea Goma, ca mai apoi, sa-i faca lui Ion Iliescu, un adevarat rechizitoriu. Reconcilierea intre Paul Goma si Ion Iliescu pare imposibila, de vreme ce, in 1994, Goma il considera pe presedinte responsabil de: "schilodirea si batjocorirea postuma a adevaratilor revolutionari si a Revolutiei din 1989", "falsificarea alegerilor", "restauratia securisto-comunista". Mai mult, scrisoarea, publicata si in volumul Scrisuri, aparut la editura Nemira, se incheia astfel: "Acestea sunt motivele pentru care nu va ingadui voua sa ma "iertati" - asteptati pana va voi ierta eu. In Republica Comunista Romana, condusa de Rusia prin ispravnicul ei, Iliescu, eu raman ce-am fost - dusman al vostru. Pana una-alta, te asigur

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

de dispretul meu - distins, Paul Goma".

Fara sa mai fie atat de virulent ca in 1994, scriitorul ne-a spus ca el si presedintele poarta, de fapt, o corespondenta. El a refuzat sa comenteze, pe fond, misiva presedintelui, motivand ironic: "e vorba de o corespondenta intima, de amor". In schimb, a facut trimitere, spre aducere aminte, la scrisoarea lui din 1994. Ca raspuns, Paul Goma s-a limitat la o confirmare de primire foarte seaca:

"Am asteptat zece ani ca sa-mi raspunda. Am confirmat de primire, sa nu se creada ca nu sunt civilizat".

*

Doru Mareş, într-un interviu luat de Irina Nechit pentru *Jurnal.m.d.* :

"- Ce nume de oameni de cultură basarabeni cunoaşteţi?

Lista ar fi prea lungă. Vă citez şi pe voi. Normal. Pe urmă din teatru, din literatură, zău că pot da câteva zeci de nume. Dar nu aş vrea să uit unul, batjocorit de ambele părţi ale Prutului şi ale eşichierului politic: Paul Goma!!!"

*

România liberă, 14 august: Centrul Wiesenthal: Peres trebuia să condamne România, "o uriaşă tabără de ucidere a evreilor"

Centrul Simon Wiesenthal l-a criticat pe preşedintele Israelului, Shimon Peres, vineri, pentru că a mulţumit României pentru salvarea evreilor. Centrul susţine că Peres ar fi trebuit să condamne România, pentru zecile de mii de evrei care au fost ucişi în cel de-al doilea război mondial, potrivit Realitatea.net.

Joi, Peres a mulţumit public României pentru ajutarea a 400.000 de evrei români care au emigrat în Israel în timpul regimului comunist. Peres a făcut aceste declaraţii în timpul primei vizite a unui şef de stat israelian în România, de la formarea statului, în 1948.

În 2004, o comisie de istorici pentru studierea Holocaustului în România a descoperit că ţara este vinovată pentru moartea a 280.000 de evrei şi a 11.000 de romi în timpul celui de-al doilea război mondial, sub regimul mareşalului Ion Antonescu.

Vineri, Efraim Zuroff, directorul din Israel al Centrului Simon Wiesenthal, a declarat că preşedintele ar fi trebuit să includă aceste fapte în discursul său.

"Faptul că nu a condamnat crimele oribile ale regimului Antonescu împotriva poporului evreu va avea consecinţe foarte grave, în special în România şi în Europa de Est, unde există o tendinţă crescândă, în societăţile post-comuniste de a nega sau a minimaliza importantul rol jucat de colaboratorii naziştilor în anihilarea evreilor", a spus Zuroff, istoric al Holocaustului. În acele vremuri, administratorii României au permis ca aceasta să devină "o uriaşă tabără de ucidere a evreilor", a mai spus Zuroff.

În timpul vizitei în România, însă, Peres a recunoscut că a existat o vreme "crudă şi nedreaptă" în România celui de-al doilea Război Mondial, când "bărbaţi, femei şi copii inocenţi au fost ucişi pentru greşeala de a fi evrei", de către "asasini români". Peres a precizat însă că România este complet diferită acum, o naţiune liberă şi democratică, care respectă drepturile omului."

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

O dezgrop din îngroapa de îngunoişte, marca Brucan “22” pe tovarăşa Rodica, auto-pseudo-numită Palade. Îl las pe Liviu Ioan Stoiciu să spună ce se întâmplase:

“**Cenzura la revista "22"? 7** Octombrie 2005

“Domnule redactor-coordonator,

Revista "22", prin redactorul-sef Rodica Palade, mi-a solicitat prin telefon joi, 29 septembrie, o atitudine publica legata de "Cazul Viata Romaneasca-Paul Goma-antisemitism-LIS-USR", pe care sa o trimit pe e-mail intr-un sfert de ora, "ca se grabeste, trebuie sa plece din redactie" (dupa ce am refuzat un interviu prin telefon cu domnia sa, patit fiind cu alte ocazii, cand nu mi-am recunoscut cele declarate, o data transpuse trunchiat in scris de cel ce mi-a luat interviul). Am scris "la prima mana" ce am crezut de cuviinta, un text cu titlul "Cateva consideratii", l-am trimis pe e-mail, Rodica Palade (prozatoare pretuita de mine) a confirmat primirea, a subliniat ca e in regula, dupa care am avut impreuna, pe telefon, un dialog privat (repet, privat), amical, cu "altfel, ce mai faci, de aici inainte cum o sa te descurci" etc. Numai ca pe 4 octombrie, cand a aparut revista "22", spre consternarea mea, n-a aparut deloc textul "Cateva consideratii" (lamuritor), ci... dialogul privat cu domnia sa (neimportant pentru cititori)! Marturisesc, nu m-am asteptat sa am parte de atata rea-credinta si lipsa de profesionalism... Va rog sa publicati dumneavoastra acest text cenzurat de revista "22". Va multumesc pentru intelegere”.

Redactorului-sef Rodica Palade, "Revista "22"

“Cateva consideratii. Totul a pornit de la un comunicat al USR, in care era blamata redactia Viata Romaneasca (VR), deoarece a permis aparitia unui fragment din Jurnalul pe acest an al lui Paul Goma, care ar avea "continut antisemit". O prostie. Urmarea? Un ziar de tiraj titra mare: cum e posibil ca Ministerul Culturii sa dea bani publici unei reviste care promoveaza antisemitismul? Eticheta a fost pusa asupra VR. Personal, cred ca ar fi normal sa-si dea demisia directorul de imagine al USR (cel ce a trimis acest comunicat iresponsabil), macar dupa acest scandal.” (…)

VR si-a facut datoria si a publicat un mare scriitor-disident, singurul cunoscut in strainatate. Ati aflat, Mario Vargas Llosa, premiat in Romania in acest an de aceeasi USR, auzise de doi scriitori romani, Panait Istrati si Paul Goma. Oare cand va veni vremea ca USR sa-l premieze si pe Paul Goma? Pe 2 octombrie Paul Goma implineste 70 de ani, si din partea actualei conduceri a USR nu are parte decat de injuraturi si jigniri publice. Rafuiala cu Paul Goma si diabolizarea lui de catre membrii USR ma fac sa-mi fie rusine ca sunt membru al USR. Paul Goma are tot dreptul, tradat de toti scriitorii, sa fie polemic, peste orice limita, atata i-a ramas dupa cate suferinte a indurat. El atrage atentia asupra lipsei de clarviziune a scriitorului roman, chiar daca-i place, chiar daca nu.(…)

Paul Goma cere insistent azi sa i se demonstreze "antisemitismul" din Jurnal. El atrage iar atentia ca si in 1977, cand a fost tradat de conducerea USR si dat afara din USR, i s-a pus aceeasi eticheta de antisemit. Ce se intampla? Mentalitatea de tip securistic s-a permanentizat la USR. Faptul ca USR a ajuns sa interzica aparitia scrierilor lui Paul Goma este degradant, nedemn, condamnabil. In conditiile in care USR nu i-a luat niciodata apararea public

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

lui Paul Goma, nici macar atunci cand tortionarii lui l-au amenintat cu moartea! USR a trecut la vanatoarea de vrajitoare? Nu e interesata de colaboratorii cu Securitatea si activistii PCR pusi in conducerea ei, sa fie dati deoparte, se lupta cu scriitorii cu coloana vertebrala, dovediti caractere si dinainte de 1989? Paul Goma cel incomod si cel intransigent merita o statuie. Sa ne bucuram ca vocea lui libera, fara prejudecati si tabuuri, spune lucrurilor pe nume, deschis. Sub nici o forma celebrul scriitor-disident Paul Goma nu poate fi acuzat ca e antisemit. Laturile turnate asupra lui in ultima vreme arata care e adevarata fata a scriitorului roman, azi. Iar Protestul aparut in urma scandalului, de solidarizare cu Paul Goma (si cu mine, in secundar, pentru demitere), arata care mai e gradul de lasitate al scriitorului roman. Scriitor roman care n-a castigat in credibilitate morala, dupa 15 ani, nici cat o ceapa degerata.

In sfarsit, despre mizeria morala a scriitorului roman delator. Tot scandalul se pare ca a pornit de la delatiunea lui Henri Zalis, fost colaborator al "Saptamanii" Securitatii. Conform gazetei comunitatilor evreiesti din Romania, "Realitatea evreiasca", el e cel ce "a atras atentia". Dar pana azi nu exista un protest oficial al niciuneia dintre comunitatile evreiesti din Romania pe seama Jurnalului 2005 al lui Paul Goma, in care Paul Goma nu face decat sa inteleaga de ce s-a trezit cu eticheta de antisemit dupa ce a publicat "Evreii si Basarabia". La redactia VR nici pana azi nu s-a dat macar un telefon de dezavuare a Jurnalului lui Paul Goma. Sa fie tot acest scandal produs de USR o reglare de conturi, o lupta pentru putere, in care eu trebuia sa fiu sacrificat si Paul Goma pus la zid?

29 septembrie 2005, Bucuresti”

Că tot nu a venit vorba: ce va mai fi făcînd tovarăşa noastră de nădejde Rodica, slujnica Adameşteancăi pe ogorul literelor române, “*22*”, încredinţat de stăpână-sa, coana Vica (sau: coană-sa, stăpâna-i)? Tot aşa, tot “paladeşte”, tot ţopeşte (de la ţoapă) - cenzurează, hărnicuţa turnătoreasă?

*

Încă un text din 2005, unde este pomenit şi Malcolm Browne:

“Un autentic disident anticomunist 7 Octombrie 2005

de GEORGE BALTAC

Paul Goma a implinit 70 de ani, un nimerit prilej pentru reamintirea deosebitului impact avut in opinia publica internationala de pozitia curajoasa a scriitorului in anii '70, intr-o Romanie ceausista in care intelectualitatea se ofilea cloroformizata de cultul desantat al personalitatii scornicestene.

Pentru a facilita intelegerea "cazului Goma" in contextul international al anilor '70 din Europa post-Praga (1968) as dori sa relatez momentul cand, in 1977, ambasada SUA din Bucuresti cerea MAE, prin Nota Verbala, acceptarea vizitei oficiale la Bucuresti, in cadrul Programului guvernamental de schimburi culturale romano-americane, a editorialistului Malcolm Browne de la celebrul cotidian american The New York Times. Venirea cunoscutului ziarist american la Bucuresti a creat, de la inceput, o stare de tensiune deoarece se banuia scopul vizitei. In biroul lui Dumitru Tranca, directorul relatiilor culturale si de presa din MAE, a fost convocat seful serviciului de ziaristi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

straini (oaspeti guvernamentali), la intalnire participand un individ plin de propria importanta, recomandat, ca deobicei, ca fiind de la "Consiliul de Ministri", un fel de a spune pentru Securitate. Acesta a informat pe interlocutori ca, potrivit ambasadei noastre din Washington, Browne vine in Romania cu unicul scop de a-l contacta pe Paul Goma, actiune care "trebuie dejucata cu tact, dar fermitate". In acest scop, securistul a cerut intocmirea unui program de vizita interesant, variat, dar suficient de incarcat pentru a nu permite ziaristului american initiative "inacceptabile". Desi fondurile MAE pentru asemenea vizite erau strict cuantificate, importantul personaj a cerut diplomatului care urma sa-l insoteasca pe Browne sa organizeze mese bogate in principalele restaurante bucurestene, fara limitari bugetare, pentru dejucarea intentiilor sale "rauvoitoare". Ziaristul american a venit la MAE insotit de consilierul ambasadei americane, fapt neobisnuit in schimburile de ziaristi, a citit cu atentie programul vizitei intocmite de MAE si a spus apoi, vadit amuzat: "Programul propus de dvs este mai mult decat perfect, incarcat, dar vreau sa va precizez un lucru: in pofida lui, eu tot il voi vedea pe dl. Goma, pentru care de fapt am fost trimis aici de redactorul sef al ziarului meu". A fost un moment de stupefactie explicabil, mai ales ca a doua zi, Browne anunta triumfator pe diplomatul insotitor ca in seara precedenta l-a vizitat acasa pe Paul Goma, insotit de consilierul ambasadei americane, luand un interviu substantial disidentului roman. Cei din MAE nu-si puteau explica cum a fost posibila vizita la Paul Goma, mai ales ca Securitatea era prevenita de intentiile lui Browne, iar casa disidentului era pazita ca o fortareata *).

Foarte deschis, Browne a explicat ulterior la MAE ca pozitia lui Goma a avut un rasunet notabil in cercurile politice si de presa din SUA, unde Ceausescu era creditat de o falsa faima de antisovietic, prin grija propagandei securiste. Din aceste considerente, potrivit ziaristului, Congresul american a dorit sa fie informat exact, in afara canalelor diplomatice ale ambasadei americane din Bucuresti, asupra "cazului" Goma in contextul situatiei politice din Romania. In aceasta abordare se poate aprecia impactul publicarii integrale a interviului cu Paul Goma de marele cotidian newyorkez in opinia publica si cercurile politice americane. Mania neputincioasa a lui Ceausescu a lovit apoi cu sanctiuni MAE si ambasada din Washington pentru "grave greseli si incompetenta".

La frumoasa aniversare a scriitorului Paul Goma, sa ne reamintim pozitia sa anticomunista curajoasa si exceptional oportuna, intr-un moment cand vecinii nostri polonezi, cehi, unguri aveau deja nuclee de rezistenta cunoscute in societatea civila. Excluderea sa ulterioara din Uniunea Scriitorilor - sa nu uitam acest rusinos episod - intr-un moment cand se impunea o solidarizare de breasla, chiar tacita, presupune o revedere critica a acelor ani tristi, cand cei mai multi intelectuali romani se cufundau in atemporalitate, exil interior si estetism. "Era momentul cel mai potrivit pentru a scrie capodopere", afirma senin, relativ recent, maestrul Nicolae Breban!**)"

---

*) Iată cum: spre deosebire de mulţi alţi jurnalişti - mai ales germani - care ascultau ordinele securiştilor de a face cale întoarsă - Browne a ales metoda intrării (în blocul nostru, Z 21) în forţă: pe primul securache ieşit în cale care începuse cu «Nu-i voie, domnu'…» l-a dat la o parte cu mâna stângă; pe al doilea cu mâna dreaptă. Pe al treilea nu a mai fost nevoie să-l înlăture: s-a… înlăturat singur-singurel, văzînd cum sunt trataţi tovarăşii lui de şaibă de către bestialul imperialist.

**) Gândire-vorbire curat-brebanescă

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Luni 16 august 2010

Mihai Cimpoi mi-a răspuns, azi:

"Iubite maestre Paul Goma,

am primit cea de-a doua scrisoare a Domniei Voastre cu precizări şi sugestii, pentru care vă mulţumesc din suflet.

Voi face neapărat şi eu aceste precizări preşedintelui Ghimpu, sperând că va accepta să acorde cetăţenie moldovenească tuturor membrilor familiei. Cred că trei noi cetăţeni de marcă vor constitui o bucurie a noastră comună, consfinţind legământul întregii familii cu aceste meleaguri terorizate de Istorie. Zic acest lucru fiindcă am înţeles că tustrei aţi împărtăşit acelaşi destin, care e şi a tuturor basarabenilor. Vă aşteptăm, prin urmare, pe toţi trei la Chişinău şi Mana.

Cât priveşte cea de-a doua sugestie – rugăminte, am şi găsit o variantă, care nădăjduiesc să fie acceptată de primăria municipiului Chişinău. Propun, în acest sens, ca Centrul-bibliotecă „Paul Goma" să fie deschis în incinta clădirii Societăţii „Limba noastră cea română", aflată în centrul oraşului, în care se află şi biroul Asociaţiei deportaţilor basarabeni. Sper să nu vă certaţi. Clădirea dispune de suficient spaţiu pentru a fi expuse cărţi, manuscrise, fotografii, materiale din arhiva personală (în cazul în care le veţi dona). (subl. mea, P.G.)

Vă doresc sănătate şi inspiraţie. Suntem în aşteptarea venirii Domniilor Voastre – în bloc familial!"

*

Dan Culcer îmi trimite:

"Vladimir Tismăneanu face referinţă la acest articol al Mirunei Munteanu, din Ziua, într-un text publicat pe blogul său. Cum ziarul nu mai există, preiau din alte surse acest text. In legătură cu publicarea în revista Observatorul cultural a unui articol de Ovidiu Şimonca,V.T. zice că :

« articolul se intituleaza "Cine seamănă vant culege furtuna" si se refera expressis verbis, in primul paragraf, la atacurile antisemite impotriva mea, dupa care urmeaza povestea "cauzelor furtunii". Unele dintre aceste atacuri infame au fost respinse cum se cuvine in articolul mentionat al d-lui Andrei Plesu (celelalte au venit ulterior). Simplu, clar, transant, fara fandari si fara trimiteri piezise la pretinse explicatii pentru ceea ce este absolut nejustificabil. Aceste atacuri nu au nimic de-a face cu schimbarea conducerii IICCMER ori cu analiza pe care o fac situatiei din Romania si pe care Ovidiu Simonca o considera "propaganda pro-Traian Basescu". Ele dureaza din anii 90, cum usor poate constata dl Simonca daca va rasfoi presa extremista (si numai, ba chiar si cea fesenista) a epocii. Ii reamintesc ca in 2006, in Ziua, doamna Miruna Munteanu publica un articol cu "argumente" similare celor din Asymetria intitulat "Tismaneanu, comunismul si evreii". Mi-e teama ca noua tematica, la care regret sa-l vad subscriind, ar suna "Tismaneanu, Basescu si evreii".

O lectură de bună credinţă a articolului Mirunei Munteanu, pe care îl reproduc integral mai jos, ca şi a celui din Asymetria a lui Ioan Roşca, intitulat Scrisoare deschisă către Sorin Ilieşiu, va permite o comparaţie reală, care va proba că între cele două texte nu există nici o legătură, în ciuda apropierii pe care, arc peste timp, o execută V. T. Mai ales fiindcă textul lui Ioan Roşca descrie activitatea lui Sorin Ilieşiu şi nu pe aceea a lui V.T.

Comparaţia va permite eventual eliminarea tezei unor atacuri antisemite recente («furtună antisemită» exagerează V.T. pe urmele lui Şimonca, din Cine seamănă vînt culege furtună, Observatorul cultural, nr. 537, 2010)la adresa lui Tismăneanu, inventată integral pentru a motiva operaţiunea de victimizare la care se pretează

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Vladimir Tismăneanu, în folosul ridicării sale pe piedestalul expertului anticomunist, atacat fie de criptocomuniști, fie de securiști, fie de anti-băsescieni, fie de te miri cine. Nu m-aș mira dacă situaţia inventată, bătută să fie spumoasă, va fi folosită de prietenii lui V. T. pentru a-l împinge să candideze şi la postul de director ştiinţific al Institutului de studiere a holocaustului în România. Astfel se va realiza visul celor care doresc punerea sub o conducere unitară, prin comasare, a institutelor de cercetare care au acelaşi obiect de studiu, câte au mai rămas necomasate, incluzînd desigur Institutul pentru studiul totalitarismului.

Centralismul democratic se va întrupa."

"Tismaneanu, comunismul si evreii

de Miruna MUNTEANU

"Agentul Volodea", articolul care, sambata, a fost capul acestui ziar, a provocat reactii violente din partea altor redactii bucurestene. Doi cunoscuti analisti au sarit imediat in apararea lui Vladimir Tismaneanu, catalogand dezvaluirile din ZIUA drept calomnii demne de "Romania Mare". Personal, nu am suficiente informatii despre biografia domnului Tismaneanu, asa ca ma voi abtine de la orice fel de speculatii pe aceasta tema. Ma intriga, insa, acuzatiile de "antisemitism" lansate la adresa lui Vladimir Alexe, autorul articolului incriminat.

Paragraful "inflamant"? Iata-l: "In momentul de fata exista in Romania considerabile interese pentru ca de instaurarea si perpetuarea comunismului sa fie responsabilizat poporul roman. Cei care au adus comunismul in Romania, care l-au sustinut ca o veritabila coloana, trebuie sa se piarda in neant, iar romanilor sa li se bage pe gat faptul ca au sustinut o "societate criminala", comunista. Romanii "victime ale comunismului "vor deveni, in acest caz, autorii lui, ceea ce este esential."

"Incitare antisemita!" - au sarit in sus paznicii corectitudinii politice. De ce s-or fi gandit ei, oare, imediat la evreiă Din cate stiu eu, comunismul a fost impus in Romania de tancurile sovietice. Cei care le-au condus puteau fi rusi, evrei, kargazi, georgieni sau uzbeci. Oricum, nu conteaza. Vinovatia apartine Moscovei.

Comunismul nu a inflorit in mod spontan in Romania, asa cum s-a intamplat cu national-socialismul in Germania interbelica. Inainte de 1945, numarul ilegalistilor PCR se situa in jur de o mie. Halal aderenta la mase! Poporul roman a fost "convertit" fortat de armatele sovietice "eliberatoare". Nu a avut de ales. Soarta sa - ca si a intregii Europe rasaritene - fusese hotarata la Ialta.

Romanii nu au inventat singuri sistemul diabolic care i-a martirizat timp de 45 de ani. Sistemul a fost proiectat, implementat si apoi monitorizat de Moscova. A produs si monstri autohtoni, dar reteta era a Kremlinului. Masinaria infernala a fost pusa in functiune de comisarii sovietici, chiar daca, mai tarziu, ea a functionat cu mana de lucru romaneasca. Intreaga tara devenise, deja, un vast spatiu concentrationar.

Evident, influenta Moscovei nu-i disculpa pe conationalii nostri care au facut pactul cu diavolul. Ar trebui sa simplifice, insa, demersul asteptat din partea lui Traian Basescu. Presedintele nu are de condamnat natiunea romana (asa cum pare ca se teme), ci doar un regim impus cu sila. De ce este necesar un studiu special care sa confirme nocivitatea cancerului venit de la rusiă N-am idee. Sper ca Vladimir Alexe se insala atunci cand sugereaza ca se incearca promovarea teoriei "vinovatiei colective". Pe principiul "toti am gresit, toti suntem in aceeasi oala, nimeni nu poate fi condamnat". Moral, evident.

In lipsa de argumente, adeptii acestei teorii isi acuza adversarii de "antisemitism". Vezi Doamne, lumea se leaga de "oamenii Moscovei" fiindca erau - majoritatea - de origine evreiasca, nu fiindca au pus bazele comunismului in Romania. Total fals. Inca inainte de a-si schimba numele cu rezonante specifice, indivizii respectivi se lepadasera de religia mozaica, sacrificand-o pe altarul ateismului stiintific. Ca se nascusera evrei, nu mai avea nici o importanta. Noua lor Bibilie era Manifestul Partidului Comunist. Patria? Uniunea Sovietica!

Corifeilor comunismului romanesc nu li se reproseaza ereditatea, ci activitatea. Unii se fac, insa, ca nu inteleg. "In ce ma priveste, voi fi greu de convins ca majoritatea celor vreo patru milioane de comunisti existenti in 1989 in Romania erau evrei", scrie Mircea Mihaies. De data aceasta, el este cel de rea-credinta, confundandu-i in mod deliberat pe cotizantii PCR din deceniul opt cu activistii, ideologii si tortionarii anilor '50. E ca si cum ai pune un semn de egalitate intre Nicolski si un biet mecanic de la IMGB, intrat in partid pentru un loc in fata pe lista de butelii.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Intr-adevar, cei patru milioane de comunisti din 1989 nu erau nici evrei si nici rusi. Dar nici comunisti. Erau, in marea lor majoritate, niste nefericiti care incercau sa supravietuiasca intr-un sistem aberant. Victime, nu calai. Ce spuneam despre teoria "vinovatiei colective"?

O confuzie la fel de bizara face si Mircea Dinescu, care denunta "incercarea de a-l culpabiliza pe Vladimir Tismaneanu ca s-a nascut din parinti evrei". Gresit. Parintilor in chestiune nu li se reproseaza ca erau evrei, ci ca au fost nomenclaturisti. Fapt care, si in opinia mea, face nepotrivita numirea fiului lor in fruntea Comisiei pentru studierea crimelor comunismului.

Sunt de acord ca pacatele parintilor nu ar trebui sa le fie imputate copiilor. Sunt gata sa-l creditez pe domnul Tismaneanu cu cele mai bune intentii. Totusi, macar si pe considerente de imagine, alegerea sa a fost prost inspirata. Este ca si cand fiul unui inalt responsabil nazist ar fi fost numit in fruntea unei Comisii de studiere a Holocaustului."

ZIUA / 16 mai 2006

"Asta este fraza care l-a enervat pe V. T. Nu e vorba deci de originea rasială, etnică, de religia neamului Tismăneanu, ci de pătura socială căreia i-au aparţinut, de opţiunile ideologice şi politice ale părinţilor săi şi, mai ales de contextul formării sale ca viitor ideolog. Lepădarea lui V. T. de dogma de grup s-a petrecut încă din tinereţe, acesta fiind cazul multor progenituri din descendenţa activiştilor de partid, adepţi declaraţi ai modelului capitalist, într-un soi de snobism sui generis, chiar dacă în exterior se conformau, câtă vreme era necesar, regulelor sociale comuniste. Deci, dincolo de relaţia directă cu părinţii, lui V.T. nu i-a fost greu să devină ceea ce a devenit. Emigrarea lui, facilitată tocmai de apartenenţa la grupul social respectiv, a favorizat reciclarea, reciclare care nu reuşit decât după 1990 unora din membrii grupului său rămaşi ţară. Un marxizant, sociologiul Pierre Bourdieu, criticat pentru un determinism excesiv, a demonstrat totuşi convingător tendinţa auto-reproductivă a burgheziei de stat. Asta se aplică şi burgheziei de stat roşii. Vladimir Tismăneanu a rămas, prin mentalitatea în interiorul căreia s-a format, un membru al burgheziei roşii din ultima sa fază, înainte de Restauraţie. Comportamentul său social îl defineşte ca atare fiindcă se integrează plenar în reţelele de comunicare şi de solidaritate ale acestei burghezii roşii revopsite, mai puţin omogenă acum, fiindcă s-a îmbogăţit cu elementele integrate recuperate din burghezia supravieţuitoare, care au înţeles utilitatea solidarizării, aşa cum au făcut-o poate mai naiv, mai puţin cinic, cei din generaţia anterioară şi în 1945, în cadrul acţiunii de cooptare a «tovarăşilor de drum».

Dan Culcer"

Marţi 17 august 2010

Din *Basarabia literară*, document:

"SECRETELE ISTORIEI : ADEVĂRUL DESPRE MAREŞAL - 1941 - POLIŢIA DE REŞEDINŢĂ SOROCA - Prima Parte - August 16 2010
Alexandru Moraru „BASARABIA :ADEVĂRUL DESPRE MAREŞAL"
(DOCUMENTE DE ARHIVĂ) Prima Parte - 1941 -
Documentul -1-
POLIŢIA DE REŞEDINŢĂ SOROCA DARE DE SEAMĂ

Asupra acţiunii de prigonire, vrăjmăşire, schingiuire, incendiere, profanării de biserici, etc., a elementului românesc din Basarabia din partea străinilor de neam.

I. Formele sub care s-a manifestat diferitele acţiuni de prigonire.

În cursul anului de ocupaţie a Basarabiei de către U.R.S.S., Soroca ca dealtfel întreaga Basarabie, a servit drept câmp de expermentare pentru infiltrarea structurii bolşevice de conducere, în administrare, economie, învăţământ şi trai.

Ţinându-se seama de buna starea economică şi libertatea individuală în

care trăise populaţia Basarabeană până la ocuparea de către U.R.S.S.: activitatea organelor sovietice transferate pentru introducerea regimului de conducere bolşevic în Basarabia a urmărit concomitent cu organizarea administrativă a Provinciei, înlăturarea de la început prin toate mijloacele posibile a tuturor elementelor care datorită situaţiei sociale, ar fi putut influenţa populaţia în contra regimului bolşevic.

Măsurile luate de bolşevici în cursul acţiunii de prigonire, vrăjmăşire etc. au fost următoarele:

A. Măsurile administrative,

B. Presiunea economică,

C. Învăţământul,

D. Distrugerile bunurilor materiale.

A. - Măsurile luate pe cale administrativă:

1. Arestarea şi condamnarea la moarte a tuturor celor socotiţi ca duşmani convinşi ai bolşevismului.

2. Arestarea şi condamnarea la muncă silnică a celor susceptibili a deveni duşmani ai regimului bolşevic, dintre acei care şi în trecut au manifestat sentimente ostile bolşevismului.

3. Distrugerea eventualului nucleu de rezistenţă activă faţă de regimul bolşevic, prin dislocarea claselor sociale, - deportării, distrugerea economică etc., - şi prin infiltrarea urei între clasele înstărite şi cele sărace, aceasta făcându-se atât pe cale de propagandă cât şi prin promovarea în toate ramurile de activitate numai a elementelor provenite din clasele de jos, creându-se astfel o barieră între elementele ce puteau fi comunizate şi cele indezirabile.

4. Completa izolare a provinciei Basarabene, atât de România cât şi de U.R.S.S.: Pentru a se distruge astfel orice influenţă împotriva regimului bolşevic ce ar fi putut veni de peste Prut şi care ar fi putut crea grupări active în contra regimului bolşevic.

5. Pentru a întârzia deziluzia ce trebuia să vină după o cunoaştere mai apropiată a realităţilor vieţii bolşevice, ca urmare a contactului între populaţia Basarabeană şi cea Sovietică.

B. – Presiunea economică asupra unităţilor economice individuale agricole şi industriale, în vederea încadrării lor în regimul colectivizării bunurilor făcându-se pe două căi:

1. - exproprierea şi confiscarea bunurilor industriale şi agricole, a gospodăriilor mari şi mijlocii,

2. - impunerile fiscale insuportabile rezistenţei financiare şi economice a unităţilor producătoare agricole şi industriale.

C.- Pe calea schimbării învăţământului în cadrul concepţiilor comuniste, urmărindu-se astfel, distrugerea totală a sentimentului naţional, religios şi familiar, precum şi infiltrarea gradată a urii faţă de tot ce nu se încadra concepţiilor comuniste. Distrugerea bunurilor culturale ce nu purtau pecetea ideologiei bolşevice.

D. Incendierile şi distrugerile de bunuri materiale la care s-au dedat bolşevicii la începerea războiului şi care au degenerat în devastări barbare a localurilor publice, bisericilor magazinelor, cooperativelor alimentare, etc.

II. Categoriile de minorităţi cari s-au dedat la asemenea acţiuni.

Evreii sunt unica categorie de minoritari care datorită însăşi conceptelor de viaţă materialistă profesate, ca urmare a infiltrării perceptelor religiei mozaice prin esenţă materialistă, s-a încadrat rapid şi fără reticenţe faţă de structura statului bolşevic.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

De altfel această categorie de minoritari, în afară de câteva mici ramificaţii politice, /de ex. Sioniştii, revizioniştii/, şi sociale /clasele avute/, se bucura şi de încrederea conducerii bolşevice datorită mai ales faptului că au fost promotorii şi organizatorii activi ai mişcării comuniste subversive, înainte de ocuparea Basarabiei.

Datorită încrederii politice de care se bucurau evreii, erau promovaţi cu preferinţă în posturile de conducere în toate ramurile vieţii astfel încât aveau rolul preponderent în organizarea Provinciei ocupate. Tot ei erau acei care manifestau sentimente de mari simpatii faţă de regimul bolşevic.

Datorită acestui fapt de a fi putut acapara posturile conducătoare, evreii având încurajarea tacită a comuniştilor veniţi de peste Nistru, s-au dedat la acţiuni de manifestare făţişe şi pline de ură contra a tot ce era român şi creştin.

În ceea ce priveşte evreii vom menţiona că în afară de categoriile persecutate, /clasele avute şi membrii partidului sionist şi revizionist evreiesc/, aderenţa evreilor faţă de regimul bolşevic a fost totală.

În afară de evrei nu au fost decât cazuri izolate de prigonire a elementelor naţionale şi creştine din partea celorlalţi minoritari. /Cazuri concrete vezi Capitolul 3/.

În ceea ce priveşte atitudinea generală a celorlalte categorii de minoritari de pe cuprinsul oraşului Soroca, nu reiese aderenţa lor faţă de regimul bolşevic în cursul anului de ocupaţie, aceasta datorându-se faptului că existau deosebiri mari în ceea ce priveşte concepţiile de viaţă naţională şi de viaţă a acestor categorii de minoritari, concepţia idealistă, înstărirea materială de care se bucurau până la venirea bolşevicilor şi starea culturală superioară, celei ce urma să fie introdusă de bolşevici.

III. Ce anume fapte au săvârşit:

Începând din primele zile ale ocupării, evreii din spirit de răzbunare şi ură avută de tot ce era român s-au dedat la prigonirea elementului românesc rămas pe teritoriul cedat, aceasta făcându-se pe toate căile posibile: prin arestare din proprie iniţiativă şi predarea în mâna N.K.V.D.-ului sovietic a elementelor nesimpatizante de evrei, prin denunţuri făcute contra aceloraşi N.K.V.D., prin insulta unităţilor armatelor române în retragere, prin devastarea şi ruperea drapelelor şi a tot ce reprezenta simbolurile româneşti ca portrete etc.

Datorită rolului conducător ce-l aveau în comitetele executive sovietice unde erau preferaţi, tot lor li se datorează şi întocmirea şi aprobarea listelor de indezirabil din elementele locale parte din care au fost deportaţi parte arestaţi şi condamnaţi.

În Soroca, listele deportaţilor şi condamnaţilor politici au fost întocmite de către preşedintele comitetului executiv orăşenesc, /echivalent primărie/, evreul basarabean Mo[r]ghenstern Isdrail din Soroca, membru activ al partidului comunist care încă înainte de cedare a fost condamnat de autorităţile româneşti pentru activitate subversivă comunistă.

Vom menţiona că elementele cele mai urmărite şi prigonite au fost poliţiştii, jandarmii şi magistraţii precum şi familiile acestora. /Ex. Cazurile poliţiştilor Liftan, Vânoagă, Zăbrian, Murafa, Tâmciuc, Barbu, Magistratul Prisecaru, arestaţi şi condamnaţi/.

Ca urmare acestor acţiuni de prigonire s-a ajuns la completa terorizare a populaţiei rămase iar prin treptata depopulare şi scoatere din sânul populaţiei a elementelor active naţionaliste şi creştine, se ajungea la desfiinţarea nucleului de rezistenţă activă naţională şi religioasă.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

IV. Unde se află astăzi cei ce s-au făcut vinovaţi de aceste fapte.

În marea majoritate, toţi acei care s-au făcut vinovaţi de aceste fapte sunt în prezent plecaţi în U.R.S.S., unde au plecat odată cu retragerea trupelor sovietice.

Evreii a căror număr se ridica la 5400, parte au plecat împreună cu bolşevicii circa 2000, iar restul circa 3400, au fost evacuaţi la Bug.

Cei rămaşi făcând parte din alte categorii de minoritari a căror vinovăţie s-a dovedit au fost trimişi Curţii Marţiale şi condamnaţi.

Exemple:

Carpis Ion, ucrainean, a maltratat şi a asuprit populaţia românească fiind funcţionar sovietic. Români asupriţi: Cristescu Afanasie, Tofan Serafima. Înaintat Curţii Marţiale Iaşi cu nr. 589/941, recidivist şi înaintat Curţii Marţiale Chişinău cu Nr. 3861/942, condamnat amendă corecţională şi internare lagărul Onesti Noi.

Dvornicov Vasile, ucrainean, a instigat contra statului Român, a ofensat conducerea Statului Român, a instigat populaţia a se opune trupelor româno-germane la dezrobirea Basarabiei. Înaintat Curţii Marţiale Iaşi cu Nr. 1001/941 şi condamnat 3 luni închisoare. Români prigoniţi: Vasile Boris, Manea Sârghei, Bejenaru Gheorghe, Trăistaru Ion.

Grabceac Galina, ucraineană, a denunţat pe românca Cristal Antonina care era funcţionară pentru motivul că făcea propagandă filoromânească, a fost una din instigatoarele şi organizatoarele asociaţiunilor politice bolşevice. Înaintată Curţii Marţiale Chişinău.

Vasiliev Zenovia, rusă, a manifestat contra Statului Român a ultragiat un maior român reţinut de bolşevici căruia i-a luat şi o geantă cu 16000 lei. Înaintat Curţii Marţiale Iaşi cu Nr.1113/941, a prigonit pe românii: Bejenaru Vladimir, Prepeliţă Vera, Chilia Bejenaru şi Bejenaru Andrei.

Leşanu Haritina, poloneză, a manifestat în public sentimente de ură şi ostile faţă de regimul român. Înaintat Curţii Marţiale Chişinău cu Nr. 1155/941, condamnată amendă corecţională.

Vahnovschi Teodor, polonez, a arestat şi predat N.K.V.D.-ului sovietic pe agentul poliţienesc Tâmciuc Petre. Înaintat Curţii Marţiale Chişinău cu Nr. 10927/943.

Stepanov Teodor, ucrainean, preşedinte al comitetului executiv al cărui organizator a şi fost în care calitate a prigonit elementele româneşti ca familia agentului poliţienesc Barbu, locuitorii: Mărgineanu Vasile, Hrincu Timofte, Procopie Dumitru şi Cibotaru Ion. Înaintat Curţii Marţiale Iaşi cu Nr. 285/941 şi condamnat 3 ani închisoare /amnistiat/.

Guziev Anatolie, rus, a ars dosarele cinematografului unde se găsea în serviciu sub sovietici. Înaintat Curţii Marţiale Iaşi şi condamnat pentru distrugere.

Boicu Pavel, polonez, a rupt şi călcat în picioare tablouri reprezentând MM.LL. Regale ai Statului Român. A prigonit populaţia românească iar în calitate de conducător al ocolului silvic sovietic prigonea pe cei care vorbeau româneşte manifestând sentimente dispreţuitoare faţă de limba românească. A prigonit românii Cărăruleanu Dtru, Lupaşcu Nicolai, Spiridon Dorogan. A fost deferit Justiţiei.

Tamarovschi Anton, rus, a fost cu serviciul în Poliţie Sovietică, în care calitate a prigonit elementele româneşti, silea cu forţa populaţia a trece peste Nistru, a semnalizat bolşevicilor, bănuit de spionaj. Înaintat Curţii Marţiale Iaşi cu Nr. 673/941, condamnat, internare în lagăr. A pierdut naţionalitatea română pentru fapte ostile Statului Român. Români prigoniţi: Urmaciu Pavel,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Ciobanu Mihai.

Obuhovschi Diomid, ucrainean, preşedinte al Crucii Roşii şi a Semilunii Roşii în care calitate a manifestat sentimente anti româneşti.

Înaintat Curţii Marţiale Iaşi cu Nr. 999/941. A fost internat în lagăr. A prigonit pe români: Bulat Mihail, Captarenco Mihail, Cazacu Mihai, Dumitru Radu, Rimis Teodor.

Petrenco Constantin, rus, a prigonit populaţia românească din Bujorovca silind-o forţat şi prin terorizări brutale a preda recolta statului sovietic. A prigonit pe românii: Tacu Pavel, Turcanu Nicolai, Ilies Vasile, Hrincu Maria. Înaintat Curţii Marţiale Chişinău cu Nr. 84 din 1942.

Draganciuc Boris, rus, la 28 iunie 1940 a predat bolşevicilor un camion cu muniţii pe care a sustras-o armatei române unde a fost concentrat, în curs de cercetare numitul fiind mobilizat.

Dultev Pavel, rus, a fost cu serviciul la Poliţia Sovietică în care calitate a prigonit plin de ură elementele româneşti. A prigonit românii: Eftodie Ana, Anghelina Costica, trimes Curţii Marţiale Chişinău cu Nr. 8707/943.

Davidovici Liubovi, armeancă, în calitate de conducătoare a serviciului sanitar sovietic a ofensat armata română a Statului Român şi Conducerea Românească. A prigonit elementele româneşti ca: Dr. Bivol, Chirosca Maria, Sandu Elisabeta, Vornicov Ion şi Vesca Ion.

Tot în oraşul Soroca a avut loc şi profanarea şi distrugerea capelei creştine de pe lângă Liceul de fete local precum şi ruperea drapelului românesc ce se găsea la acest Liceu fapt în legătură cu care cercetările sunt în curs. La toţi cei care s-au dedat la fapte ostile faţă de statul şi conducerea română li s-a cerut retragerea naţionalităţii române.

-În ceea ce priveşte distrugerea de bunuri materiale ca mori, uzine, localuri publice, şcoli etc. vezi fotografiile anexate-

În ceea ce priveşte acţiunea acestor elemente străine de neam în manifestările ei asupra armatei, autorităţilor şi populaţiei româneşti, această acţiune a variat după cele trei epoci, astfel: în primele zile ale cedării Basarabiei, manifestările acestea au constat printr-o revărsare de entuziasm din partea evreilor, la intrarea trupelor sovietice, prin insulte aduse armatei, autorităţilor româneşti, prin prigonirea şi arestarea reprezentanţilor autorităţilor dintre acei care nu au avut posibilitatea de a se refugia, în timpul vremelnicei ocupaţii sovietice datorită posturilor conducătoare pe care le acaparase şi având sprijinul binevoitor al autorităţilor sovietice aceste elemente streine de neam şi-au putut permite prigonirea populaţiei româneşti rămase în teritoriul cedat, prigonire în masă prin pregătirea listelor de deportaţi, denunţuri, arestări etc.

În timpul desfăşurării acţiunii militare prin devastări, distrugeri şi prin cea mai deşănţată propagandă de ură în contra României.

Şeful Politiei Ion Popescu
Primarul orasului Soroca V. Munteanu
Şeful Biur. Siguranţei Comisar C. I. Bogdan
Semnătura

Anexe:

Tabelul de elemente româneşti care au fost arestate condamnate şi deportate în timpul anului de ocupaţie sovietic.

28 mărturii scrise a membrilor familiilor celor condamnaţi şi deportaţi.

Fotografii ce reprezentă distrugerile comise de sovietici.

Nota: Copiile de pe documentele originale se pastreaza la autor.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Sursa: Tribuna Basarabiei (Preluarea textelor este libera, doar cu menţionarea sursei articolului.)

- va urma -

*

Mihai Rogobete îmi transmite:

”Paul Goma după Borodino - din *Mehedinţeanul* - 17 august 2010

“Nu cu mult înainte de smucirea câtorva capitole din viaţa lui Paul Goma şi terciuirea a două cărţi din destinul său literar, în China, unui pianist îi fuseseră retezate degetele, după ce-i zmulseră unghiile, tot din carne vie. O nimica toată faţă de extracţiile postbelice, fără anestezic, ale înaltelor conştiinţe naţionale; un fleac faţă de căsăpirea ţării cu securea celor două tăişuri, Molotov-Ribbentrop. Smulse prin tortură Canalul, Piteştiul, Gherla, Aiudul, cât şi enclavele domiciliului obligatoriu sângerau lacrimi rupte din cealălaltă jumătatea schiloadă. Cui a avut două odăi, una i-a fost amputată şi sadic protezată, prin închiriere, cu filatorii şi turnătorii vigilenţei comunizatoare, pe fondul principilor ateiste de dinamitare a spiritului gospodăriei creştine – crucea celor două odăi cu stâlpul cosmic al bătăturii şi vetrei – braţele dragostei, binelui, adevarului şi frumosului fiind compoziţional fracturate. (La percheziţia pentru sechestrarea averii tatălui meu, după condamnarea sa ca organizator potrivnic noii viziuni, una dintre nenumăratele sale două izmene i-a fost, nu pusă la păstrare, ci sfârtecată. Şi nu numai rudele îngrozite ne-au retezat-o cu izbitura porţilor şi uşilor pecetluite; noi, fraţii neam aruncat şi lovit, unul în şi de altul.) Arta construcţiei demolatoare penetra în literatura istoriei. Pe capitole, paragrafe, fraze, cuvinte, silabe - pe icnetele şi urletele torturii fragmentatoare.

Aservită atomizatoarei autonomii a esteticului, exegeza operei lui Paul Goma a măturat totuşi criticist, dezicându-se dialectic, întreg unghiul orb al punctelor de vedere extra-artistice. Meritul de a-i minimaliza şi chiar contesta valoarea artistică încununează impasul stilisticitor al gândirii literare româneşti, prin îndărătnicia ortografistă de a-i dojeni temperamentul, statura şi frizura politică, viaţa de familie, visele, sorţii, gusturile culinar şi vestimentar, coafura femeilor îndrăgite, genurile literare şi preferinţele florale sau muzicale – corect-alexandrinist, prin cecitatea tezismului dovedit. - ceea ce poate constitui nu numai glorie principială, prin abaterea de la normă, ci, mai ales, prin inaugurarea ineditului, făcând ca numai desmărginiea creaţiei s? fie, peste limitele perisabilităţii şi diversităţii culturale ale frumosului, şi mai frumoasă. Ca libertatea. Impardonabil tarată manicheist, perseverentă, gândirea literară românească recidivează în punctul mort al alexandrinismului care i-a stigmatizat minoratul. Monetă calpă, sugestivitatea verbului păstos – fala intraductibilităţii - supraevaluată în aprecierea critică a stilisticităţii pierde teren, la Paul Goma, în favoarea, prin lexic, a reconstructivei licenţe verbale. Dacă Paul Goma “nu are stil”, nu scrie “frumos” belletristic e nu numai pentru că nu vrea să trişeze compoziţional, needificând altfel decât în geometria ruinei şi, martor şi judecător, decide narativ să-şi de-construiască revelaţia recluziunii: numai extazul cathartic realizat prin depoziţie compoziţională poate, în triumful dezmeticitor al eliberărilor interioare, înfrumuseţa cinstit şi nemijlocit fiinţa. Cum să relatezi amorful într-o arhitectură narativă de cristal, fără a nu-ţi perverti sinele? Pentru un scriitor – socoteşte Paul Goma – numai aplicat punţii textuale, dramatismul vieţii poate trece prăpastia spre caracter; fără auto-creeaţie, arta e doar măiestrie, manieră, numai meşteşug.*)

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Un crez? Camuflată-n evanescenţele abstracţiunii, geometria compoziţiei tinde, prin nevremelnicia şi intangibilitatea esenţializării simbolice, spre sacralitate. Câtuşi de puţin superstiţie, spiritul pare a fi însăşi legea de organizare, la un moment dat, a tuturor mentalităţilor traversate istoric, atât individual cât şi colectiv – siamezic - legea fiinţei adamevice. Particularizând prin individualizare jurnalieră viaţa spirituală, Paul Goma îi dă corp literar, o "înliterarizează" aplicând în urzeala sa**) aproape toate soiurile de iţe prozastice. Şi, cum alăturarea metaforică a două cuvinte activează o semnificaţie fără semnificant, originală, împletirea formulelor narative regenerează legea metacompoziţiei autentic autonomă - creatic nu numai estetic: în cvasiidentitatea lor, nicio compoziţie şi nicio mentalitate nu sunt de repudiat/suprimat, în însăşi conveţuirea lor stând tâlcul regenerării. "…Şi m-am hotărât să nu-i uit în vecii vecilor, nu să mă răzbun, ci mai crunt: SĂ NU-I UIT, SĂ-I NEUIT EU ÎNTR-O CARTE şi, mai ales, mai ales: SĂ NU-I TAC - SĂ-I NETAC." Iertarea nu poate vindeca boala niciunui organ din corpul mental, ci numai tratamentul, judecata mentală totală. Nici uitarea, fiindcă – iar, altă tortur?! - striveşte sau smulge odată cu amintirea bolnavă şi organul mental care a procesat/memorat-o. Intransigenţei şi exclusivismului maniheice specifice infernaţionalismului proletar, metastazei maniheice, "Goma, băiat bun – dar… apucaaaat" îi aplică homoeopatic maniheismul absolut al ultraintransigenţei faţă de intransigenţă, al ultraexclusivismului faţă de exclusivism, al ultracriticismului faţă de criticismul stângist, pentru a domoli dualismul in limitele sale casnice originare, familiale şi cel mult nuvelistic-tribale, (nicidecum romanesc-sociale), în care s-a şi pentru care-i făcut. Numai metastaziat academic poate manicheismul să-i oficializeze lui Paul Goma acuzaţia de anti-semitism, numai automatismul polarităţii communism-legionarism i-l poate pune în cârcă, subtilizându-l în locul contrariului de drept, anticomunismul. Noi, colaboraţioniştii şi laşii avem dreptate – horcăie otrăvit majoritarismul maniheist – pentru că suntem cei mulţi. Nimic mai terifiant, pentru un creator decât întemniţarea în canon, şcoală, curent artistic sau viziune compoziţională; pentru colectivitatea sa, tortura unicităţii ideologice. Deşi Urmuz, George Enescu, Eugen Ionesco şi Brîncuşi n-au fost nici antisionişti nici internaţionalişti ci altfel, pur şi simplu, realismul manicheist-socialist – exclusivist şi absolutist – i-a contrapus în adversitate, incapabil să includă terţiul vizionar, diversitatea compoziţională a geometriilor economice, politice, culturale, artistice. Exacerbarea stilisticistă a "artei pentru artă" - perfid cultivată pentru a camufla nocivitatea autistă a "sistem pentru sistem"-ului – s-a dovedit rezistentă prin ură, mai curând, decât prin cultură. În definitiv, care şi cât de sistem? O adunătură de entelehii, formă şi conţinut, pro şi contra, nou şi vechi, reacţionar şi revoluţionar, (şi tocmai pentru că altceva decât comunismul era de neconceput, s-a prăvălit şandramaua), în continuă confruntare intrinsecă şi implozivă auto-negare Cum să se stabilizeze şi coaguleze o mentalitate orientatoare compoziţional, călăuzită de atâtea busole? Poate deveni lege, deriva? Involuţie şi evoluţie – hm!; mai curând transfer, mutaţie. Căci înseşi sistemele sunt, prin imperativele conservării, coerenţei şi stabilităţii, închise. Altfel, intranzitivă, stagnarea e una şi aceeaşi cu întepenirea. Orice "altfel" şi orice "altceva" provocându-le prin deschidere reconsiderarea, relativizarea şi nevoia de reidentificare, reedificarea compoziţională. Opunând spiritului, sufletul? Mă rog, mai modern decât prin disociaţia istorie-destin, opunând paradigma individuală celei colective, dacă reticenţa dualistă zădărniceşte "altfel" de perspectivă entităţii.

Paradigma unei colectivităţi este construcţia, compoziţia mentalităţilor

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

sale ponderate istoric. Pentru una, tautologismul mentalităţii cainice, (eu sunt eu, si lumea numai ceea ce este doar acest eu – cu varianta "ucide pentru a nu fi ucis"), sălbatica gândire magică captivează mai mult şi mai mulţi decât alta. Pentru alta, dialectica maniheică nu mai fanatizează pe nimeni. Obscurantismul raţionalist manipulează încă lumea, gândirea aforistică a relativismului punându-l ştrengăreşte în criză, întru "altfel", pentru "altceva". Dar, dacă totuşi eseistul Constantin Noica este filozoful şi nu, cu "Logica polivalentă", Anton Dumitriu, cine şi ce este Paul Goma?

Una şi aceeaşi paradigmă contestă dualitatea sensibilităţii. Fragmentarea, măcinarea, dislocarea, deportarea, prigoana, ostracizarea şi exilul pot constitui, prin măsurile, ritmurile şi proporţiile lor, taxonomii, moduri şi reprezentări despre viaţă. În stăruinţa de a contura viziuni unitare, divizând, clasificand, ordonând si ierarhizând per impera, mintea şi-a auto-subminat continuitatea, unitatea. Originalitatea paradigmei nu-i de neluat in seamă, cu atât mai mult cu cât şi altfel se poate pune problema. (şi de n-o fi văzut zorile primei zile de viaţă în Basarabia, Paul Goma întrezăreşte şi bezna tragicei paradigme a martirajului spiritualităţii adoptive.) Cosmarul schiloditor al interogatoriilor securiste, violarea şi tortura valorilor, siluitoarea cezariana a omului nou, siberiana samavolnicie a pustiului în care ni s-a jefuit, prin el, identitatea, de la Pitesti la Paris, îl fac să geamă în literatura română. Să fie metafora doar o procedura ludică a unei arte pure, neangajate? Căci a lipi indestructibil două cuvinte poate însemna şi a face ireductibilele să coexiste. Şi? Şi să se împreune - pentru ce, dacă prin diferenţa codurilor logice sensul este irealizabil? (Paradigme distincte: verbul - trei persoane si substantivul - cinci cazuri, numai printr-o logică sau alta – paradigmic - nu leaga sensul) Continuum intolerant oricărui hiatus, gândul îşi născoceşte negândita gândire care să-l refluidizeze. Paul Goma nu monologheaza. Cândva un tot, instincţia***) regenerării aduna eu-paradigmele sale compozite dar nenimicite, prin curajul aproape neomenesc al intuiţiei unui profund şi subtil talent, în ceea ce, dacă pare vacarm, e, de fapt, rostire colectiva. "Eu"-rile corului tragic intră şi monodic şi contrapunctic şi polifonic în uvertura unei opere originale. Dacă până şi diviziunile au putut fi divizate, compoziţia de compoziţii gomiană este inerentă. Înseşi textele lui Paul Goma articuleaza viziuni compoziţionale, nu doar personajele, temele şi subiectele unei unice viziuni. Autorul n-a citit numai cărţi; a citit lumi, materializând literar tâlcul iubirilor dintre ele. De la Paul Goma, literatura română poate reporni.

---

*) „Să ne îngrijoreze soarta scriitorului român. Care îşi imaginează, se consolează la gândul că el îşi face datoria: scrie artistic şi gata. Ei, bine, nu e deloc gata." (Paul Goma, Adameva, p. 161, Ed. Curtea Veche, 2008) .... „ Literatura mea, făcută de mine, îmi slujeşte, îmi serveşte, îmi face-bine mie. Şi numai mie. Nu mă interesează (în sensul pedagogic) cum au făcut, cum fac alţii. (idem, p.148)

**) Aluzia trimiţând la originalitatea acesteia, nicidecum doar la cea a henry-jamesianului „desen din covor".

***) Concept udigmic, antonim extincţiei.

*

paulgoma@free.fr
Objet : Dacà lipseste Dl Cimpoi, ma adresez colaboratorilor sài:
Date : 17 août 2010 08:11:09 HAEC
À : saca005@yahoo.com

In zilele urmàtoare vor ajunge le Chisinàu prietenii Gelu Tofan si Flori Bàlànescu. Vor aduce si un numàr de exemplare din càrţile mele destinate bibliotecii din Mana şi liceului "Ghibu" din Orhei (unde este directoare nepoata mea, Angela Goma-Trubceac).

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Până sà se definitiveze Centrul-bibliotecà de care pomenea Dl. Cimpoi, và rog sà gàzduiţi la sediul Dvs. càrtile nedistribuite. Sper sà nu và incomodeze prea multà vreme.

Va multumesc,
Paul Goma

Miercuri 18 august 2010

Am pierdut simţul calendarului. Nu mai ştiu pe ce lume a timpului mă aflu, nici dacă mă chiar aflu şi nu visez.

Veşti contradictorii îmi vin din direcţii contrare - rele, dinspre, cum altfel, Rusia: Matahala/Canibala dă din ciubote, din mănuşile cu un singur deget (cel contrar) şi rage ameninţări, că uite-acum ne-nghite!; bune, dinspre contrariul Rusiei: Basarabia, şi nu "Moldova" cum îi zic oficialii (ca să nu-i supere pe ruşi), dar şi fostul meu prieten Dorin Tudoran, e drept: tot oficial, mai cacatolic decât americanii de două generaţii şi un sfert. La urechile mele nu au ajuns decât adieri de zvonuri. Aşa că până nu primesc, pe hârtie *informaţia*, nu mă dau dus (pe aripile cu pricina - măi doruleţ, măi).

Am redactat pagina "discursului de sosire", însă nu am ştiut cum să formulez, nu refuzul de a da interviuri, ci imposibilitatea (şi inutilitatea) de a repeta lucruri demult şi de multe ori…*scrise*: în cărţi de hârtie, pe situl internetic. Am să mă străduiesc să găsesc o formulă politicoasă, neofensatoare de a declina invitaţia.

Şi, la urma urmei, ce anume nou mai am de spus şi încă nu am spus?

*

De : paulgoma@free.fr
Objet : Dragà Domnule Cimpoi,
Date : 18 août 2010 09:40:16 HAEC
À : saca005@yahoo.com

Numàrînd eu pe degete, constat cà au mai ràmas douà sàptàmâni în care oficialitàtile pot face ceva pentru mine - Referendumul, rezultatul lui pot impiedeca sau opri mersul…

Fireste, nu ii dictez eu D-lui Ghimpu ce sà facà - insà dacà tot avea de gând sà facà ceva, dupà cum mi-ati scris, sà sacrifice zece minute si sà decreteze situatia noastrà. Dacà o rezolvà inainte de Referendum, e foarte bine - dacà dà si o dispoziţie Ambasadei de la Paris, sà se ocupe de hârtii, de bilete de càlàtorie si de transport la aeroport (noi, mai spun o datà: neavînd bani pentru asa ceva.).

Probabil sunteti si Dvs in concediu, însà colaboratorii và vor comunica acest mesaj al meu.

Ràmân în asteptare - cu incredere.
Paul Goma

*

În aşteptare, cu încredere, până la 1 septembrie. Două săptămâni. Dincolo de care îmi va veni greu să aştep. Şi voi pune jos.

S-a întors a' mică din tabără. Şi s-a dus cu Tofan la Cricova…

Joi 19 august 2010

Astă-noapte, pe când dormeam, vorba mamei, am auzit, am văzut, am mirosit cum curgea năvalnic, pe lângă mine, fără să arunce un ochi întracoace, un (pâ)râu de munte, un torent: timpul. Acel ceva imaterial care pentru mine are materialitate: apă (iute-curgătoare) bolovani rostogoliţi la vale, hoituri de animale - şi chiar flori de soc. De ce de soc, florile? Nu ţ-oi spune.

Astfel se explică graba cu care i-am trimis lui Mihai Cimpoi ultimul răvaş, cel de ieri.

La televiziunea franceză se dă de la o vreme o reclamă pentru…- nu reţin "esenţa", ci doar aparenţa mă atinge:

Doi băieţei discută. Cel mai mititel zice:

«Voi ăştia mari nu înţelegeţi…» - şi ce contează ce spune cel mic despre mai-mari, că nu înţeleg, eu, cel-mai-mic-din-clasă ştiu că aşa este, acesta fiind adevărul-adevărat! Cruce!

Cei-mari nu înţeleg lucruri la mintea… celor mici, dar nu şi a marilor: că eu, de pildă, ca alungat din ţara mea, lipsit de cetăţenie, potrivit prevederilor, nu am dreptul să călătoresc şi în ţara mea, maştera România. Şi este logic, drept: *am fugit* (folosesc limbagiul securist practicat curent în scris de marii oameni de litere ardeleni Zaciu, Breban) din acea ţară, apoi vreau să călătoresc în (sic) ea? Or "factorii" de la Chişinău, cei care au formulat primii invitaţia caldă, prietenească, "nu înţeleg" - fiindcă ei nu sunt copii-mici - că pentru a o onora, eu am nevoie de nişte blestemate de hârtii, afurisite de acte atestînd primirea cetăţeniei moldoveneşti, paşaport, bilete de călătorie… Fireşte, mă unge la inimă ştirea că voi fi făcut cetăţean de onoare al Chişinăului (nu ştiu, bieţii basarabeţii, ce-i aşteaptă: proteste hotărîte, bolşevicioase din partea Asociaţiilor Evreilor de acolo, denunţuri ferme din partea Ambasadei Israelului, la indigo cea a Americii şi mai ales a reeducatei-ca-la-Piteşti: Germanii - împotriva acordării unui astfel de titlu unui notoriu antisemit-negaţionist, doar javra M.D. Gheorghiu (ghidată…sociolologic de bătrâna canalie Serge Moscovici, cel care, profitînd de ocupaţia rusească a României, după august 1944 imaginase o… republică sovietică rom*ă*nească, la Iaşi), are tovarăşi de şaibă dincolo de Prut.

Însă eu am nevoie, acum, de pâine. Nu de cozonac!

Cum e mai bine să fii, în viaţă: copil-mic, înţelegînd ceea ce copiii-mari nu înţeleg? Întrebare inutilă: eu am fost, de totdea-una, dacă nu Copilul-Mic-Înţelegătorul (văzutelor şi nevăzu-telor), atunci, sigur: Infantilul.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Vineri 20 august 2010

Azi am primit de la Tofan două poze ale Danielei. Surpriză: am fost pus în faţa unei necunoscute. Am exclamat: «Nu e Daniela noastră!» Ana m-a contrazis: «Ba e Dănuţa mea, nu vezi ce frumoasă s-a făcut, de la ultima [fotografie]?»

Ba nu: Dănuţa se făcuse ne-frumoasă!, a zis stră-strămoşu-său, gelos-verde, mirosind schimbarea.

*

Imaginea cu timpul curgînd şuvoi pe lângă mine, mi-a revenit azi, când am aflat de întâlnirile lui Ghimpu cu Băsescu.

Dacă Ghimpu ar fi rezistat în faţa protestelor Rusiei, cum a dovedit-o în alte împrejurări decât fleacul de cetăţenie moldovenească acordat (?) lui Goma, va rezista el şoaptei lui Băsescu, fratele de peste Prut, care îi va turna cucuta în ureche: «Nu e momentul pentru un astfel de gest care îi va supăra pe evrei, adică pe americani; pe israelieni, adică pe americani; pe nemţi care-s la cizma ovreilor - măi frate…»

Iar Ghimpu, chiar de va mirosi că "supăratul" este chiar "fratele" - care nu va fi el la întâia vindere-de-frate (!) - cum va reacţiona? Chiar să fie nevoie să fac un desen?

Şi de astă dată tot un românache va fi, doar aparent, instrumentul Rusului, în realitate: iniţiatorul unui astfel de mioriţism. Iar şmecherul-foc, Românescul Bă-Băsescu va pretinde: «Au fost presiuni…» - această subtilă explicaţiune românească mi-a fost dezvăluită de Magda Ursache, într-un text recent în care veştejea laşitatea scriitorului-la-români, exprimată ca mai sus (o repet: «Au fost presiuni…», de parcă ar fi fost o permanentă stare-de-ameninţare-a-patriei, ca în în ajun de 26 iunie 1940), combătută prin observaţiunea autoarei în replică la tânguire: «Da, au fost presiuni - dar unii le-au rezistat, alţii ba…»

Să fiu eu doar un "negativ" (ce oroare acest a*b*jectiv!)?

Sunt. Obişnuit a fi… pozitivat bolşeviceşte, cu parul peste mâini, peste cap, la ţurloaie, prin lovituri diriguitoare (spre ţelul măreţ: 'cializmul, pe culmili 'munizmului), ele au făcut din mine un Goma Necredinciosul, care abia după ce pipăie crede - atunci şi nici atunci. Şi cine va fi surprins, indignat, ultragiat de neţinerea de cuvânt a lui Ghimpu? "Colegul de condei" Manolescu? Adameşteanca-cea-iute-pe-la-nghiţitoreancă? Gabi Liiceanu cel Ştiucos-Păros? Buzura - ori slugile lui şi ale lui "Radu Ioanid" de la Tel Aviv-Chişinău: Gârneţ, V. Ciobanu, Erizanu?

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Să fim serioşi, tovarăşi! Acum, când în sfârşit i se arde una peste bot lui Goma, noi, scriitoricimea de limbă română să… deplorăm ciomagierea meritată/cu vârf şi-ndesată ?

Că tot am adus vorba de "prietenii basarabeni" de la organul *Confort* V.Ciobanu, Vasile Gârneţ - şi de editorul Erizanu:

Cum voi putea eu înfrunta *privirea* lor (chiar dacă nu le-o voi vedea, ei aranjîndu-şi taman atunci o călătorie în Occident, că Occidentul pe ei îi aşteaptă, cu sufletul la gură?). *Privirea* celui care ţi-a făcut o măgărie, o porcărie, o câinărie, însă dotat cu o structură de neam-prost, el se apără executînd, mental, "schimb de locuri": deci *privirea* neamului-prost devine, oportun, din a celui-care-a-lovit, a celui care bietul, a fost lovit, atacat, batjocorit, porcăit - condamnat - cu un singur cuvânt: **antisemitizat**.

Repet o vorbă nu chiar atât de frecventă pe meleaguri, în ciuda faptului că îl corect caracterizează pe român - deci şi pe basarabeanul de extrem de proastă calitate:

«Să te ferească Dumnezeu de răzbunarea vinovatului faţă de tine, prin o măgărie-câinărie-denunţ : este mai feroce decât a cuiva căruia tu i-ai fi făcut rău - exemplu: l-ai fi acuzat, slugăreşte, că este antisemit»

Şi tot în legătură cu cei trei crai basarabeţi numiţi mai sus : vor avea *privirea* (în privirea mea…) unor ocupanţi - nu toţi, numai a unora…- ai unei celule supraaglomerate, la introducerea şi a ta - care spune, întreabă:

«Ce mai vii şi tu, nu vezi cum o ducem?, ai să ne furi şi puţinul aer care ni se permite să-l respirăm?»

Desigur, nu există nici o justificare a comportamentului lor agresiv (în gând, neavînd ei curajul de a şi-l arăta pe faţă), dar oare slugile prin structură, prin educaţie au nevoie de motive - priviţi-i pe nemărginiţii intelectuali de pe Bâc: Ciobanu, Gârneţ, Erizanu. Nu le sunt suficiente pretextele josniciei lor, lipind pe fruntea mea eticheta de *antisemit*, cea care nu are nevoie de dovezi, de argumente, ci doar de o împroşcătură de scuipaţi, ca garnitură?

Amărăciunea mea, fără leac: aceşti oameni de litere şi de nimica sunt basarabeni de-ai mei. Ce ruşine!

Sâmbătă 21 august 2010

Aseară, târziu (pentru mine), am primit de la Oleg Brega filmuleţul promis.

Draga de Daniela! În acest episod - filmat de Brega, repet - fata moşului *mi s-a arătat* (Anei, la fel) o altă fiinţă: alergînd (într-un parcaj, bănuiesc) ca o "căprioară" - citat din Brega - spre

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

mătuşă-sa, Angela; radioasă, radiind, luminînd, iluminînd. Auzindu-l pe Brega rostind, cu tandreţe-admiraţie: «Căprioară…», am făcut legătură cu *gazela* arabilor, pronunţată de maghrebini: «Găzielă" - ceea ce este cam acelaşi animăluţ sprinten, elegant - şi frumos.

Restul filmului: un reportaj la Cramele Cricova, din care nu am reţinut decât prezenţa inmiresmată a nepoţicuţei. Abia atunci am constatat: inteligentă: tăcea fata asta, domnule, cu o deşteptăciune virilă, bărbătească (sau : cu un ascuţit instinct femeiesc) întrebările uitate pe drum de puitori şi mai ales, mai ales a refuzat să "execute" un îndemn al lui Tofan care suna cam aşa: «Adresează-te bunicului (nimeni dintre cei-mari - cu excepţia Angelei - nu realizase gradul de rudenie dintre noi) şi cheamă-l, zi-i să vină, zi-i aşa: "Vino, unchiule, în Moldova, hai acasă…"» Noroc că limbile adulţilor erau binişor încleioşate de şampanie, deci mergeau singure, simultan cu celelalte, fără a respecta vreo ordine întrebare-răspuns, aşa că Dana a putut… să nu asculte sfatul lui Tofan. S-a exprimat (cum mă exprim!) cu câte o jumătate de frază, înainte de vizita la Cricova, când Brega a recunoscut-o în copiliţa prezentă la o grevă a foamei a lui, dar nu a apucat să termine, că adulţii, trăncănicioşi impenitenţi, au înecat-o în discursurile lor încrucişate-deslânate. Singura propoziţiune aproape întreagă a rostit-o Daniela când, în subterană, cineva (probabil din personalul cramei) a întrebat-o dacă chiar este rudă cu Goma cela, ea a avut-dreptul-la-cuvânt prin:

«Este văr cu bunelul meu…" - dar a fost acoperită de glasurile celorlalţi, nu a apucat să spună mai mult…

Domnule! Aceşti mai-mari! Care, ei, nu înţeleg…

Desigur, eu credeam că sunt cel mai bucuros de Noua Daniela. M-am înşelat: Ana a fost cea mai. A declarat-o, încă o dată: a ei!, de parcă fata n-ar avea o mamă, mai multe mătuşi, bunici, chiar şi un mic strămoş - ca mine!

Nu ne facem concurenţă: e şi a noastră, fetiţa, nu doar a noastră.

Duminică 22 august 2010

Zbiară Ruşii din toate g(ă)urile, de parcă ar fi înviat Hitler (iar Stalin s-ar fi speriat de moarte, ca în 22 iunie 1941), prietenul lor de…- uite, mâine, 23 august 1939, data Pactului Criminal, se vor împlini…72 de ani de prietenie indefectibilă între cei doi monştri - dar Bestia Roşie tot o trăsese în piept pe cealaltă, ucigînd de vreo 5, 6, 7 ori mai mulţi oameni şi înrobise, pentru 70 ani, milioane şi milioane de suflete…

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

… Ziceam că Ruşii se strofolesc la… Băsescu, cel care mai alaltăieri, întrebat fiind dacă România are interese în Transnistria, răspunsese:

"**România are interesul ca Republica Moldova să-şi redobândească integritatea teritorială, iar interesul nostru este legat de lucrurile în care credem. Credem că niciunui stat nu i se poate ocupa o parte din teritoriu**".

Ca să vezi: o dată în viaţa i-a scăpat un adevăr şi atunci este bătut la palmă pentru neascultare! Lavrov fiind cel care l-a criticat-condamnat pe Băsescu. Pentru *vorbe* - delict grav, de agitaţie publică, art. 327 din Codul Penal Sovietic, aplicat şi la noi, în România ocupată-de-liberatorii-de-la-răsărit (eu fiind unul din miile şi miile de "beneficiari" ai lui).

Însă nimeni nu l-a urecheat pe Băsescu pentru alte - tot *vorbe* - acestea:

"(...) Trebuie să încep prin a exprima regretul enorm pe care îl am pentru acest *incident* (subliniera mea, P.G.) şi să exprim public condoleanţele pentru familiile bebeluşilor (...)"

Aşadar nenorocirea de la Maternitatea Giuleşti, unde mai mulţi nou-născuţi au murit arşi a fost "incident"! Preşedintele lui Liiceanu-Filozoful, Ungureanu ("Gaură"), Patapievici-Lombric şi al atâtor intelectuali umanişti lingualişti ca Mihăieş, să fi fost în acel moment doar beat-pulbere, sau acesta este naturelul său de securist împuţit, murdar, murdăritor a tot ce atinge?

Începem - am folosit pluralul, Ana fiind gând-la-gând cu mine - să ne obişnuim cu ne-ducerea în Basarabia. Ne doare, ne mânie, mai sperăm că, "de astă dată nu va fi ca de obicei: rău", dar… N-o să murim noi dintr-atâta, dar nici bine n-are să ne fie.

Mai-rău ne-ar fi fost dacă am fi ajuns la Chişinău şi am fi fost întâmpinaţi de grupuri organizate de "cetăţeni moldoveni" indignaţi de intruziunea noastră, antiruşi odioşi, în ţara lor şi doar a lor, *Naşa M***a***ldova*, a pensionarilor enkavedişti, a înalţilor funcţionari trimişi de la Centru, să ne înveţe cum să mergem în mâini (apoi în cap), a *I*educatorilor sovietizatori, Învăţătorilor de Limba-Rusă-Cântînd, a Ocupanţilor, a Colonizatorilor; (grupuri organizate) de "cetăţeni moldoveni minoritari" (citeşte: evrei) ultragiaţi de invitarea, "în Republica noastră" [«*Orgheiev, Orgheiev, rodina evreiev*»] a unor notorii antisemiţi - ca de-o pildă soţia mea; să nu fie uitat fiul meu. Ei da, atunci ne-am lua geamantanele (pardon: *cemadanele*) şi am încerca să ne îndreptăm spre gară, vorba lui Brega, însă fără ca vreun taxi să oprească la semnalul nostru şi să ne ia, ba să fim mulţumiţi că trecătorii nu ne-au şi scuipat şi nu ne-au bătut cu pietre, nu ne-au

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

opărit cu uncrop, nu ne-au botezat cu secreţiile intelectualiceşti sioniste, păstrate în oalele de noapte marcate cu steaua lui David - după clasicizata metodă a ovreilor din Basarabia, Bucovina de Nord, Herţa, începînd din 28 iunie 1940.

Luni 23 august 2010

"Republica Moldova vrea să condamne pactul Ribbentrop-Molotov - România liberă 22 August 2010

Preşedintele interimar al Republicii Moldova, Mihai Ghimpu a declarat că lucrează la un decret de condamnare a pactului Ribbentrop-Molotov, semnat la 23 august 1939, care a scindat Europa, împărţind-o în sfera de influenţă sovietică şi cea occidentală, relatează NewsIn.

Anunţul a fost făcut de Mihai Ghimpu vineri, 20 august, la emisiunea Fabrika, de la Publika TV. "*Ceea ce s-a produs atunci trebuie condamnat*", a ţinut să menţioneze Ghimpu. (…)

Acest Pact a determinat în cele din urmă scindarea Europei prin Cortina de fier, între anii 1945-1989. În aceşti 45 de ani, Europa Occidentală a progresat prin practicarea democraţiei şi a economiei libere în toate ţările aflate la vest de Cortina de fier, în timp ce Europa de Est a avut parte de regimuri totalitare dure, aservite Kremlinului, şi de economii centralizate, de stat.

Un precedent decret semnat de Mihai Ghimpu, prin care declara 28 iunie "Zi a ocupaţiei sovietice", a stârnit profunda nemulţumire a Moscovei şi nu a fost agreat de colegii din Alianţa pentru Integrare Europeană, aflată la guvernare la Chişinău. Decretul se încheiea cu solicitarea retragerii de către Federaţia Rusă, succesoare de drept a Uniunii Sovietice, a trupelor şi armamentului de pe teritoriul Republicii Moldova. **În cele din urmă, decretul a fost declarat în justiţie neconstituţional."**

Foarte bine, foarte frumos, nespus de mângâietor. Dar, vin eu cu întrebarea din fundul sălii: acest decret va avea o soartă normală, ca într-o lume normală, ori va fi "tratat" cu aceeaşi deferenţă, respect ca şi decretul prin care declara 28 iunie "Zi a ocupaţiei sovietice"? Întrebare de bun simţ: Basarabia, oricât de mulţi oameni normali, proeuropeni, prot*ricol*orişti (adică ai unei Românii ideale) ar avea, ar fi în stare să o rupă cu determinarea rusească, asiată, brutală, iraţională - care nu este doar ameninţătoare, deasupra capetelor lor, ci le-a intrat în sânge, în maţe, în cap (dacă mai au unul încă ne-turtit, necubizat de suferinţă) - dar şi să-şi debaraseze picioarele de ghiuleaua balcanismului, a ţigănismului regăţenesc (priviţi-l pe Băsescu, dragi băsesişti!) care îi ţine prizonieri în Cloaca Valachica?

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

"23 Aug 2010 10:43 IMAS: **Există presiune** şi solicitări de a schimba datele sondajelor

Institutul de Marketing şi Sondaje IMAS-INC Chişinău nu va da, astăzi, publicităţii intenţiile de vot şi ratingul partidelor politice, aşa cum făcea de obicei".

Cine pe cine să fi contaminat verbal: scritorii regăţeni (amintiţi de Magda Ursache) pe jurnaliştii basarabeni? sau… viceversa?

*

O săptămână agitată, plină de evenimente, însă nu toate bune. La acestea se adaugă ne-odihna, ne-somnul, deci nervozitatea, deci iritabilitatea tustreilor. Sperăm că de joi vom intra în normalitatea noastră.

Aştept un semn de viaţă dinspre M. Cimpoi. Placid. Aproape inert. Deloc resemnat cu soarta-mi, doar obosit de aşteptare.

*

Mi-a trimis Tofan pozele făcute în periplul Mana, Cricova.

Triste. Ca şi personajele - basarabeni, ne-nebasarabeni. Nepoata Angela arăta istovită. Şi Daniela părea obosită. Adevărat, ea nu a fost la Mana, ar fi fost şi mai deprimată.

*

"23 August 2010 **Cetatan de onoare.** (de Jerar)
Diaspora moldovenilor din Franta cere Cetatenie de onoare pu presedintele Frantiei-N.SARCOZI, pentru aportul in pastrarea suveranitatii si independentii Republicii Moldova."

De unde o fi apărut şi acest "Jerar" semianalfabet, care nu ştie cum se scrie nici numele (pseudonimat al) său (Gerard) - nici al "presedintelui Frantiei-N. Sarcozi": Sarkozy. Din "diaspora moldovenilor din Franţa"? Care diasporă? Care Franţă?

Marţi 24 august 2010

Nu poci pentru ca să explic, dar s-a nimerit să trimit o variantă citibilă spre Flori Bălănescu, via D. Ungureanu a "Culorii…"

*

"Închisoarea din Gaza 24 August 2010
de CHRIS PATTEN

"Este mai uşor să intri într-o închisoare de maximă securitate decât să intri pe o fâşie de pământ - 45 de kilometri lungime şi aproximativ 8 lăţime - care este casa unui milion şi jumătate de palestinieni din Gaza. Înconjurată

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

de un zid de protecţie, de turnuri de pază şi zonele-tampon de moarte, am intrat în Gaza cu o viză greu de obţinut, pe la intrarea Erez - porţi de fier, după un interogatoriu la care am fost supus de către ofiţerii de imigrare, plictisiţi, şi după o scanare atentă. De partea cealaltă este o pasarelă închisă ca o cuşcă, lungă de un kilometru, care conduce în această parte din Palestina, prinsă între Israel, Egipt, Marea Mediterană şi indiferenţa generală a comunităţii internaţionale.

Imaginea de a merge pe jos - pe o căldură arzătoare - prin această cuşcă lungă este apocaliptică. Grupuri mici de palestinieni distrug rămăşiţele infrastructurii industriale bombardate din Gaza - resturile blocurilor de beton sunt împrăştiate prin peisajul de nisip. Ei dărâmă blocurile pentru pietriş şi pentru barele de oţel din interior. Rezultatul muncii lor este cărat cu ajutorul căruţelor trase de cai sau măgari deplorabili. Asta înseamnă industria în Gaza. Lumea conştientizează periodic ororile vieţii din Gaza şi apoi se întoarce la vizionarea Cupei Mondiale sau îşi planifică vacanţa de vară. Am fost treziţi, de exemplu, de asaltul militar din decembrie 2008 şi ianuarie 2009, când peste 1.300 de palestinieni (inclusiv peste 300 de copii) şi 13 israelieni au murit. Am văzut aceeaşi lungă poveste de groază din nou când Forţele de Apărare israeliene au atacat, în mai, o flotilă turcă transportând provizii cu nouă victime civile.

Trebuie să fii atent la limbaj atunci când vorbeşti despre acţiunile israeliene. Cei care susţin că există o criză umanitară în Gaza nu ar trebui să compare situaţia cu Etiopia sau Sudan în timpul unei secete sau al unui război. Condiţiile din Gaza sunt dure şi populaţia chiar este afectată. Guvernul Israelului a negat că oamenii suferă de foame şi a relaxat regimul său de restricţii pentru import. Blocada nu trebuia să-i facă pe locuitorii din Gaza să sufere de foame. Aşa cum a observat Dov Weissglass, fostul consilier al lui Ariel Sharon, scopul nu a fost „să-i pună pe palestinieni la regim". Intenţia a fost pedeapsa colectivă, impusă parţial ca răspuns la controlul politic al liderilor Hamas din Gaza. Hamas a câştigat alegerile din 2006 în toată Palestina ocupată şi a format un guvern de uniune naţională cu Fatah. America, Israelul şi o mare parte a comunităţii internaţionale au subminat atunci acest regim. A fost foarte bine că s-au organizat alegeri electorale - până când partea greşită a câştigat.

Prin noile reglementări privind controalele la import din Gaza - există în prezent o listă cu ce bunuri nu pot fi introduse în Gaza, mai degrabă decât cu ceea ce se poate introduce - mai multe bunuri ar trebui să ajungă la locuitorii din Gaza. Dar posibilitatea de a cumpăra gemuri, musli, oţet balsamic sau cremă de lămâie din supermarketurile din Gaza nu contează prea mult pentru oamenii obişnuiţi - 80% din ei depind de raţiile alimentare de urgenţă. În plus, locuitorii nu îşi pot reconstrui casele sau şcolile deoarece materialele de construcţii rămân interzise sau sunt aduse numai pentru proiectele ONU. Sunt interzise toate materiile prime care ar permite relansarea comerţului şi a industriei din Gaza.

Acesta este un element central al politicii israeliene, care sfidează dreptul internaţional cutumiar şi normele de comportament civilizat. Ciocolata şi nucşoara sunt acum permise în Fâşia Gaza, deoarece Israelul încearcă să instituie un asediu „mai inteligent", care va menţine palestinienii de aici izolaţi, săraci şi dependenţi de ajutoare, dar nu şi înfometaţi.Când am fost în Gaza înainte de a doua Intifada, erau multe exemple de activităţi antreprenoriale - fabrici şi ferme. Cele mai multe au fost eliminate. Asaltul asupra Fâşiei Gaza s-a încheiat în 2009, deci buldozerele militare israeliene au distrus toate

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

fabricile. Impunerea unei zone de frontieră a ocupat 29% din terenurile agricole. Dar Israelul şi Egiptul - parteneri în acest asediu - închid ochii de cele mai multe ori faţă de ce se întâmplă în tunelurile (probabil în jur de o mie) care trec pe sub graniţa egipteană de la Rafah şi prin care se aduc bunuri pe piaţa neagră, pe care Hamasul nu o poate impozita. Palestinienii decenţi care ar putea deveni oameni de afaceri (şi potenţiala coloană vertebrală a clasei de mijloc) sunt distruşi. Escrocii, în schimb, prosperă. Politica kafkiană produce o economie precum cea din „Alice în Ţara Minunilor".

Observi câteva dintre problemele umanitare ce rezultă din acest asediu cel mai clar atunci când vizitezi spitalele, aşa cum am făcut eu cu voluntarii organizaţiei de caritate Medical Aid for Palestinians, pe care o conduc. Proviziile de medicamente sunt puţine, iar echipamentele de multe ori nu funcţionează din cauza întreruperilor de curent sau deoarece lipsesc piese de schimb atunci când ceva se strică. Oamenii grav bolnavi trebuie să ceară permisiunea de a părăsi Gaza ca să fie trataţi în spitalele din Cisiordania, iar unii sunt presaţi să colaboreze cu serviciile de securitate ale Israelului pentru a primi această permisiune. Medicii şi studenţii pot părăsi Fâşia Gaza doar rareori ca să participe la conferinţe sau să studieze la universităţile din străinătate. M-am opus cu fermitate apelului internaţional din urmă cu un an de a boicota universităţile din Israel. Dar blocada din Gaza înseamnă că Israelul boicotează viaţa academică palestiniană. Este momentul ca Israelul să iasă cu bocancii săi din Gaza şi să lase locuitorii să respire.

Se pare că unii politicieni din Israel - cum ar fi ministrul de Externe, Avigdor Lieberman - vor să separe complet Gaza de Cisiordania, în contradicţie cu acordurile de la Oslo (şi perspectiva soluţiei cu două state!), şi să împingă acest teritoriu spre Egipt. Dar Gaza rămâne o parte integrantă a Palestinei - o parte tot mai mare. Populaţia sa creşte cu 3,5% pe an, deci numărul de locuitori se va dubla în aproximativ 15 ani (aceeaşi perioadă de timp în care Organizaţia Mondială a Sănătăţii estimează că Gaza nu va mai avea apă deloc pentru populaţie). Ce fel de lume vor moşteni copiii pe care îi vedeţi în număr atât de mare în Gaza? Pedeapsa colectivă îi va transforma în robi moderaţi care respectă legea? Istoria nu este de partea acestei imoralităţi. Vreau ca Israelul să devină o societate liberă, democratică, la înălţimea valorilor sale iniţiale, şi să aibă relaţii de pace cu vecinii săi. Acest lucru nu se va realiza prin intermediul politicii sale îngrozitoare din Gaza. Lumea - începând cu Administraţia SUA şi Uniunea Europeană - ar trebui să transmită acest mesaj Israelului. Dar nu vă ţineţi respiraţia.

[CHRIS PATTEN] ESTE ULTIMUL GUVERNATOR BRITANIC DIN HONG KONG, FOST COMISAR UE PENTRU AFACERI EXTERNE, IAR ÎN PREZENT CANCELAR AL UNIVERSITĂŢII DIN OXFORD.

www.project-syndicate.org

Nu ţin minte să fi citit în presa românească un text cinstit, drept - "just", ca să folosesc termenul sovieticist - ca acesta.

Şmecherii de român*o*şi directori de jurnale: nu au tipărit - ori nu au lăsat să fie publicat un astfel de articol scris de un… autohton - au aşteptat până când un străin, "cu acoperire moralo-politică la el acasă, a apucat să se exprime (la ei), iar noi n-am făcut decât să i-l traducem…- căci noi nu ne atingem nici cu o floare de evreii noştri dragi şi respectaţi - căci".

Putori naţionale! Javre tricoloare! O iau cu tremuratul (nu

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

pot uita explicaţia orbitor de inteligentă a scriitorilor: "Au existat presiuni…") înainte să se fi semnalat "Presiunea" vrăjmaşă, cea care nu-l lasă pe Român-Săracul să-şi îndrepte şira spinării, să înalţe privirea până la nivelul brăcinarului călăritorului. El să îndrăznească una ca asta? Şi cine se va mai bucura de gamela cu terci? Dar de calupul - reglementar - de mămăligă? C-aşa s'tem noi: daţi dracului de… preventivi! Îi tăiem maul eventualei "Presiuni" doar bâţâind, doar dârdîind, doar tremurînd - şi pe loc o spăriem!, ea pleacă, dispare, se duce, tradiţional, la Ploieşti, ca bombardi-erele americane (după ce au făcut praf şi pulbere Bucureştiul…).

Textul de mai sus ar trebui citit de o sută de ori în fiecare zi de preste an de "vânătorii de antisemiţi", dintre *goi* - ne-semiţii Oişteanu, Shafir, Florian, Katz, R. Ioanid, M.D. Gheorghiu ca… - cacofonie binevenită, binemeritată… - khazari, fiind scutiţi de un astfel de exerciţiu, ca nevinovaţi moraliceşte - deci mă întorc la *goi*-i mei, mioriţicoşii analfabeţnici: N. Manolescu, Gârbea, I. B. Lefter, Carmen Muşat, Dan Pavel, Gabriel Andreescu, Cistelecan, V. Ciobanu, Buzura, V. Gârneţ, Pecican, Laszlo… - în legătură cu o fabricată acuzaţie lipită de fruntea mea: "a calomniat Israelul, tratîndu-l de stat terorist, apartheidist, sclavagist…"

Khazarilor numiţi mai sus (tot nu ştiu unde să-l pun pe I.Vianu: la semiţi-semiţi?, la khazarii cei mai mai semiţi decât papa?), li-l propun ca material didactic pe Avigdor Lieberman, evreu basarabean, celor care continuă a contesta adevărul dovedit cu documente, potrivit căruia evreii din Basarabia şi din Bucovina de Nord, odată pământurile româneşti de la Nord şi de la Est ocupate de Sovietici, în 1940, s-au dovedit slugi crude, sângeroase (cum fuseră şi în Spania, sub arabi, în Spania recucerită, sub creştini, sub ruşi, sub unguri), de o brutalitate şi de o nemilă faţă de ocupaţi mergînd, fără tresărire până la uciderea băştinaşilor - iar în România ocupată din 1944 de un zel isteric, vecin cu nebunia (Nicolski, Pauker, Bruchman, Chişinevschi, Răutu, frate-său Mişa, tatăl lui Andrei Oişteanu şi alţii, prea mulţi pentru o Românie micită) să citească ce spune Chris Patten despre soarta pe care le-ar rezerva-o palestinienilor această lepădătură de ovreu basarabean, cică ministru de externe al Israelului - dacă ar fi autorizat să aplice doctrina-de-stat criminală, bolşevico-sionistă.

*

Basarabia literară:

"PENITENCIARUL DE LA RÂMNICU SĂRAT August 24th, 2010

ADRIAN BUCURESCU

La 13 aprilie 1963, s-a desfiintat una dintre cele mai odioase temnite din

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Romania, cea de maxima siguranta de la Ramnicu Sarat. Fusese construita, ca inchisoare judeteana, in timpul domniei lui Carol I, iar printre primii detinuti care i-au indurat ororile au fost rasculati din 1907. Nefiind prea incapatoare, aici erau trimisi unii dintre detinutii politici considerati cei mai periculosi. Pe timpul dictaturii lui Carol al II-lea si-a capatat renumele de lacas al crimei organizate. Astfel, in noaptea de 29/30 noiembrie 1938, de acolo au fost trimisi la strangulare 14 detinuti, si, la mai putin de un an, in noaptea de 29/30 septembrie 1939, alti 14 arestati fara forme au fost impuscati in curtea inchisorii.

Dupa aceste sangeroase evenimente, cativa ani, penitenciarul de la Ramnicu Sarat se parea ca revenise la vechea intrebuintare de inchisoare pentru drept comun. Dar, dupa valul de arestari din 7/8 martie 1947, premergator cazului "Tamadau", calaului Alexandru Nicolschi i-a venit ideea sa schimbe profilul acestei temnite, pregatind-o pentru un spatiu nimicitor.

Un colt de iad pe pamant

In scopul amenajarii unui spatiu distrugator la Ramnicu Sarat, a fost trimis inspectorul Gh. I. Lazarescu, cu instructiuni ca sa mareasca numarul gardienilor prin recrutarea lor din judet. Dupa infiintarea sinistrei Securitati, la 30 august 1948, Alexandru Nicolschi, autoalintat "Sasa", impreuna cu tovarasul sau "Pantiusa" Bodnarenco, au ordonat Directiei Generale a Penitenciarelor sa transforme penitenciarul de la Ramnicu Sarat in inchisoare politica. Apoi, acolo a fost trimis Marin Melicescu, inspector general in Directia Generala a Penitenciarelor, care, la fata locului, a stabilit noi norme de comportare fata de detinuti, diferentiate intre cei de drept comun si cei politici, ultimii fiind trecuti la o izolare totala. La politici erau incadrati si "frontieristii", adica aceia care incercasera sa treaca granita si fusesera prinsi, precum si "sabotorii", adica taranii care nu mai puteau sa-si achite cotele de cereale si de animale, din ce in ce mai mari.

Pentru ca diferentierea sa fie si mai vizibila, in 1949 a inceput construirea unui zid despartitor in incinta penitenciarului, odata cu aparitia primilor tarani detinuti din motive politice. Taranii arestati erau originari din satele din apropierea inchisorii, printre care Bozioru, Balanesti, Botesti, Boldu, Budesti, Chiojdeni, Cotesti, Ciorasti, Cotacu, Dedulesti, Dumitresti, Gugesti, Jirlau, Macrina, Murgesti, Odaile, Nicoresti, Ploinesti, Parscov, Pitulesti, Putreda, Puiesti, Plesesti, Secuieni, Tamboiesti, Urechesti, Visani, Vintileanca, sate unde se impotriveau colectivizarii. De la Ramnicu Sarat ei au fost trimisi cu primul val de "administrativi" la Canal.

Conditiile ingrozitoare aplicate de directorul Coller la alt penitenciar de trista faima, cel de la Aiud, au dus la izbucnirea celei mai mari greve din istoria inchisorilor romanesti, de peste 700 de detinuti, si care a durat 23 de zile. Ea a fost declansata de national-taranistii din celula 4 de la parterul Zarcii. Initiatorii au fost Ion-Ovidiu Borcea, preotul Mihai Balica, Vasilica Munteanu si Cornel Veltan. Indata s-au solidarizat si Ion Diaconescu, Victor Anca, Ion Barbus, Jenica Arnautu, si a cuprins toata Zarca, parter si etaj . S-a recurs la alimentarea fortata, si, dupa vreo 10 zile, cand au inceput strigatele la ferestre si bataile in obloane, alertand locuitorii Aiudului, atunci s-au solidarizat si sutele de legionari din celular. Reprezentantii Ministerului de Interne, care veneau din doua in doua zile cu avionul la Aiud, au constatat cauza si vinovatii, si au decis sanctionarea prin mutarea la penitenciarul de la Ramnicu Sarat a capilor grevei national-taraniste. Astfel, pe 10 august 1957 s-a format o duba in care au fost urcati mai multi detinuti, carora le-au fost alaturati si detinuti din alte inchisori, cum au fost Corneliu Coposu si Augustin Visa, adusi de la Gherla.

Batuti si torturati pana la groapa comuna

Informatiile de mai sus au fost preluate de la dnii Cicerone Ionitoiu si Ion Diaconescu. Iata ce am mai aflat de la primul: "Marturia lui Ion-Ovidiu

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Borcea este cutremuratoare: "… Ion Mihalache a fost asasinat cu premeditare, deoarece continua sa ramana un simbol al rezistentei romanesti. In nenumarate randuri a protestat facand sa rasune tot celularul. Ofiterul politic (Lupu) si comandantul Visinescu l-au batut in permanenta, i-au creat conditii sa se imbolnaveasca si nu i-au dat ingrijire medicala. Intrau si aruncau cu galeata cu apa pe el, in plina iarna. Eu i-am supravegheat celula prin cele sase gauri pe care le facusem cu o sarma in usa… Daca n-as fi fost de fata, alta marturie n-ar exista. Acum, cand sunt in lumea libera, am datoria sa denunt acest asasinat pe care l-a savarsit comandantul Visinescu. Strigatele "Fratilor, sunt Ion Mihalache. Ma omoara!" au rasunat in tot celularul. Aceasta crima nu poate fi uitata".

In adeverinta-caracterizare semnata de comandantul Visinescu se precizeaza, dupa moarte ca: "Detinutul C.R. Ion Mihalache… a fost depus in acest penitenciar la data de 29-07-1955 si de la aceasta data a fost pedepsit de 7 ori cu regim sever de izolare pentru cazuri de indisciplina, nerespectarea programului… Are manifestari dusmanoase fata de regimul de detinere si fata de regimul de democratie populara". Cu toate ca Ion Mihalache era bolnav, comandantul A. Visinescu i-a refuzat patul, mancarea, medicamentele si l-a batut in nenumarate randuri, aruncand galeti cu apa peste el, contribuind personal la exterminarea lui. Inainte de a-l arunca in groapa, i-a infipt si baioneta in inima, sa fie sigur ca l-a omorat si nu mai are cine-l trage la raspundere. Ion Mihalache a pierit la exact 10 ani dupa exterminarea lui Iuliu Maniu.

Dupa 15 ani de chinuri prin inchisori, pe 6 aprilie 1962 lui Corneliu Coposu i se face ultimul raport de indisciplina soldat cu 5 zile de carcera, tot la Ramnicu Sarat, iar pe 12 iunie 1962, prin referatul 14/774404 al Serviciului "C", capitanul Ciumei propune ca, dupa eliberare, lui Corneliu Coposu sa nu i se permita stabilirea in Bucuresti… Urmeaza decizia E/16450 a M.A.I. semnata de ministrul de Interne Vasile Negrea prin care lui Corneliu Coposu i se stabileste domiciliu obligatoriu pentru 24 de luni in comuna Rubla, raionul Braila. Tot dupa 15 ani a fost eliberat din Ramnicu Sarat si Camil Demetrescu, la sfarsitul lunii august, fiind condamnat in inscenarea procesului Iuliu Maniu. Pe 29 noiembrie 1962, avand o caracterizare de "comportare dusmanoasa fata de regim" a fost scos din inchisoarea Ramnicu Sarat si Ion Diaconescu si a plecat, insotit de militian, pana la Rubla, tot pentru 24 de luni de domiciliu obligatoriu, dupa 15 ani executati prin Aiud, minele de plumb si Ramnicu Sarat. Cu cateva zile, daca nu chiar ore, mai inainte plecase acasa si Ion Adamescu, tot dupa 15 ani executati prin Aiud, minele de plumb si Ramnicu Sarat".

Exterminare individuala, intr-o liniste de mormant

Dl Cicerone Ionitoiu ii prezinta si pe calaii acestei inchisori: "Printre cei ce au imaginat si pus in aplicare acest regim de la Ramnicu Sarat, in afara de conducerea superioara a partidului comunist, au fost: Nicolschi Alexandru, Bodnarenco Pantiusa, Negrea Vasile… Badica Ilie, directorul penitenciarelor; Visinescu Alexandru, capitan, comandantul penitenciarului; Lupu Vasile (?), ofiterul politic; Doctorii Grumberg Iancu, Dumitrescu Aurel; Gardienii supraveghetori, o mica parte: Furnica (?) (sublocotenent), Şerban Ion (plutonier major), Gazdaru Dumitru (serg. major), Danila stefan (sergent), Valter (sergent) si alti gardieni depistati: Bucur Radu, Burlacu Victor, Ciocarlan Gheorghe, Ciocio Ion, Costiean Tudor, Danila Stan, Dobrin Ion, Ion Zamfir, Guta Grigore, Huiu Ion, Iordachescu Ion, Mihalce Fanica, Militaru Dumitru, Mitrofan Fanica, Necula Ion, Nistor Ion, Oroveanu Dumitru, Pais Ion, Papuc Nicolae, Perian Ion, Rusini Alexandru, Stan Valter, Stoica Vasile, Tabiet Vasile, Varloi Radu, Vrancea Ion, Vasile Victor, Vasiliu Ion, Vlasceanu Nicolae, Voicu Ion, Vulpoi Gheorghe… Poate deschiderea dosarelor sa aduca mai multa lumina asupra acestor neoameni care, in majoritatea cazuri-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

lor, sunt din satele judetelor apropiate". Dl Cicerone Ionitoiu incheie astfel: "Daca Pitestiul s-a caracterizat prin violenta colectiva, Ramnicul Sarat a excelat prin exterminarea individuala, intr-o liniste de mormant".

Infiintarea Memorialului Ramnicu Sarat

Acum cateva zile am stat indelung de vorba cu cunoscutul fruntas national-taranist Ion Diaconescu, care, printre altele s-a referit si la infiintarea unui Memorial la Ramnicu Sarat, idee care ii apartine. Iata ce am mai notat de la dl Diaconescu:

"Am stat la Ramnicu Sarat, cu Corneliu Coposu si cu altii, aproape sase ani. Pe urma am plecat de la Ramnicu Sarat, in 1962, si am ajuns in Baragan, unde am stat pana in 1964, la Rubla, o colonie de banateni.*) Prin 1990-1991, am fost cu Corneliu Coposu acolo, sa vedem ce s-a mai intamplat. Am avut surpriza sa constatam ca acel sat [Rubla] disparuse. Comunistii au vrut sa stearga urmele. Nu mai era nimic, doar o singura casuta, cu o femeie acolo, care n-a mai vrut sa paraseasca locul. Şi mare bucurie pentru noi a fost ca ne-a recunoscut pe amandoi. Şi am ajuns si la Ramnicu Sarat. Acolo, si Coposu si eu, ne uitam si ne minunam sa vedem un loc unde am stat aproape sase ani si unde nu vazusem nimic, nici cladire, nici altceva, in afara de celula in care stateam de unul singur. N-am vazut decat gardienii si cate un inspector care venea de la centru. si am vazut tot, cand am fost cu Corneliu Coposu, si ne minunam si noi. Dupa ce s-a luat initiativa Memorialului de la Sighet, am zis ca e musai sa facem si la Ramnicu Sarat un astfel de Memorial. Dar trebuia reparat, organizat, trebuiau bani seriosi. si am vorbit atunci cu Corneliu Coposu, si am infiintat o fundatie. Intre timp, a murit Corneliu Coposu. Şi tot ce am reusit in timpul guvernarii noastre a fost sa proclamam toata aceasta incinta monument istoric, prin Ministerul Culturii, ca sa nu-l darame cei care erau proprietari. Am inceput sa strangem si ceva fonduri. Dar marturisesc ca principala cauza a intarzierii este batranetea noastra. Ne miscam foarte greu. Pana la urma, am vorbit cu cei ce se afla acum la putere. si s-a facut un Institut pentru Investigarea Crimelor Comunismului, unde director este dl Marius Oprea. Au preluat ei initiativa. Desigur, noi le vom da asistenta, brosuri, carti si tot ce trebuie. S-a cumparat toata incinta. A contribuit si fundatia noastra: le-am dat oameni pentru deviz, pentru reparatii. Se conteaza ca la anul (2008 n.n.) se vor efectua acolo reparatii mai mari, ca sa se faca un muzeu. Vom colabora, desigur, si cu cei de la Alianta Civica, ei avand o importanta experienta cu Memorialul de la Sighet. Merita facut un astfel de Memorial, nu numai pentru personalitatile care au trecut pe acolo, dar si pentru suferinta pe care au indurat-o, in timpul comunismului, toti detinutii politici din Romania".

Am vizitat recent incinta fostului penitenciar de la Ramnicu Sarat…

Atmosfera e halucinanta, incarcata de cumplitele suferinte ale detinutilor care s-au chinuit aici, unii pana in ultima lor zi de viata, aruncati apoi in groapa comuna. E un loc de profunda meditatie, potrivit intr-adevar pentru un Memorial."

---

*) "Rubla, colonie de bănăţeni", spune I. Diaconescu, locuitor al localităţii vreme de doi ani. Să se înţeleagă că nu a stat de vorbă cu nici un "consătean"? Altfel ar fi afirmat că satul Rubla a fost "colonie de bănăţeni", deci a luat fiinţă prin… voinţa bănăţenilor deportaţi?

Inexact: este (a fost) ridicat (!) prin voinţa MAI şi făcea parte din Satele-Noi în care au fost deportaţi "bănăţenii" sau "titoiştii de pe graniţa cu Iugoslavia", mai numiţi şi "coreeni", pentru a se crede că… nu erau români (în realitate: români bănăţeni, mehedinţeni, şvabi, basarabeni, bucovineni, macedoneni).

Cât despre martirul Ion Diaconescu… Am scris, la timpul potrivit: sub "ţărănistul Constantinescu" a fost trimis în străinătate, în "agitaţie electorală" (nu mai ţin minte în legătură cu ce fel de ciolan. Dar m-a ulcerat faptul că anumiţi exilaţi de la Paris purtau, în adunările pregătitoare, cuvântul de ordine al partidului - ţărănist, pardi! - acesta:

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

«*Să nu ridicăm (termen-de-partid-comunist!) problema Basarabiei; nu-i momentul!*» - dar nu explicau atitudinea-le nuimomentistă.

Pe atunci nu auzisem de Marius Oprea, decât ca ziarist, nu aveam cum să prevăd că, militant al celuilalt partid istoric (de securişti, miliţieni, turnători), "consilierul *pe* (sic) probleme de apărare" al lui Tăriceanu şi conducător al primei comisii pentru cercetarea comunismului, istoricul cu pricina va cere eventualilor alegători de la Paris (ah, alegerile la anticomuniştii dâmboviţelini!) să nu ceară, nici măcar să pomenească studierea Istoriei României distrusă de ruşi, prin Roller, nu de la 26 iunie 1940, ci decât de după 1945-46 - ca să nu se amintească de provinciile noastre furate. Capac peste liberalul Marius Oprea: l-a invitat, cu temeneli (telefonice) pe "Radu Ioanid", bolşevic holaustolog din cartierul Primăverii, "să facă parte din Comisie" - fiindcă unul ca el este… credibil!

*

Jurnal md. 24 Aug 2010

„Ordinul Republicii" pentru 52 luptători împotriva regimului comunist

"Preşedintele interimar al Republicii Moldova Mihai Ghimpu a semnat, ieri seara, decretul privind conferirea „Ordinului Republicii" unui grup de luptători împotriva regimului totalitar comunist de ocupaţie.

Distincţiile de stat au fost acordate în semn de profundă recunoştinţă faţă de persoanele care, fiind martore la tragicele consecinţe ale semnării Tratatului sovieto-german de neagresiune şi a Protocolului adiţional secret din 23 august 1939, au opus, după 28 iunie 1940, rezistenţă regimului totalitar comunist de ocupaţie, punându-şi în pericol viaţa şi libertatea şi care, pentru verticalitatea, curajul şi spiritul patriotic de care au dat dovadă, au fost condamnate la moarte sau la privaţiune de libertate.

„Ordinul Republicii" a fost conferit următorilor lupttori:

COSTENCO Nicolai (post-mortem)-condamnat în 1942 la 7 ani privaţiune de libertate

PIROGAN Vadim (post-mortem) - condamnat în 1942 la 5 ani privaţiune de libertate

DOMAŞCAN Pimen (post-mortem) - membru al Organizaţiei „Arcaşii lui Ştefan", condamnat în 1947 la 25 ani privaţiune de libertate

PERCIUN Sevostian (post-mortem) - membru al Organizaţiei „Arcaşii lui Ştefan", condamnat în 1947 la 25 ani privaţiune de libertate

URSACHI Mihail (post-mortem) - membru al Organizaţiei „Arcaşii lui Ştefan", condamnat în 1947 la 25 ani privaţiune de libertate

DOMASCAN Nicolai (post-mortem) - membru al Organizaţiei „Arcaşii lui Ştefan", condamnat în 1947 la 25 ani privaţiune de libertate

BATRINAC Vasile (post-mortem) - membru al Organizaţiei „Arcaşii lui Ştefan", condamnat în 1947 la 25 ani privaţiune de libertate

SOLOVEI Victor (post-mortem) - membru al Organizaţiei „Arcaşii lui Ştefan", condamnat în 1947 la 25 ani privaţiune de libertate

PRAJINA Nicolai (post-mortem) - membru al Organizaţiei „Arcaşii lui te-fan", condamnat în 1947 la 25 ani privaţiune de libertate

BRUMA Ion (post-mortem) - membru al Organizaţiei „Arcaşii lui Ştefan", condamnat în 1947 la 25 ani privaţiune de libertate

RACOVSCHI Iacob (post-mortem) - membru al Organizaţiei „Arcaşii lui Ştefan", condamnat în 1947 la 25 ani privaţiune de libertate

CVASNIUC Vasile (post-mortem) - membru al Organizaţiei „Arcaşii lui Ştefan", condamnat în 1947 la 25 ani privaţiune de libertate

URSACHI Condrat (post-mortem) - membru al Organizaţiei „Arcaşii lui Ştefan", condamnat în 1947 la 25 ani privaţiune de libertate

FLOCOSU Nicolai (post-mortem)- membru al Organizaţiei „Arcaşii lui Ştefan", condamnat în 1947 la 25 ani privaţiune de libertate

MAXIM Tudor (post-mortem) - membru al Organizaţiei „Arcaşii lui Ştefan",

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

condamnat în 1947 la 25 ani privaţiune de libertate

TCACI-DIACONOVA Liudmila (post-mortem) - condamnată în 1947 la 10 ani privaţiune de libertate

GUŢU Evghenii (post-mortem) - membru al Organizaţiei „Sabia Dreptăţii", condamnat în 1950 la 25 ani privaţiune de libertate

GHEORGHILAŞ Mihail (post-mortem) - membru al Organizaţiei „Sabia Dreptăţii", condamnat în 1950 la 25 ani privaţiune de libertate

ISTRATI Pavel (post-mortem) - membru al Organizaţiei „Sabia Dreptăţii", condamnat în 1950 la 25 ani privaţiune de libertate

BATRÎNAC Ion (post-mortem) - condamnat în 1951 la 10 ani privaţiune de libertate

CONDRAT Constantin *(post-mortem) - membru al Partidului Libertăţii, condamnat în 1951 la* **pedeapsă capitală**

ISTRATII Ivan *(post-mortem) - membru al Partidului Libertăţii, condamnat în 1951 la* **pedeapsă capitală**

ISTRATII Nicolai (post-mortem)-membru al Partidului Libertăţii, condamnat în 1951 la 25 ani privaţiune de libertate

ANDREEV Victor *(post-mortem) -membru al Partidului Libertăţii, condamnat în 1951 la* **pedeapsă capitală**

BIVOL Vladimir *(post-mortem) -membru al Partidului Libertăţii, condamnat în 1951 la* **pedeapsă capitală**

CALESTRU Simion (post-mortem)- membru al Partidului Libertăţii, condamnat în 1951 la 25 ani privaţiune de libertate

ŞCOLA Olga (post-mortem) - membru al Partidului Libertăţii, condamnată în 1951 la 25 ani privaţiune de libertate

GUŢU Andrei (post-mortem) - membru al Partidului Libertăţii, condamnat în 1951 la 25 ani privaţiune de libertate

ROŞIOR Sava (post-mortem) - membru al Partidului Libertăţii, condamnat în 1951 la 25 ani privaţiune de libertate

BARBĂNEAGRĂ Ivan (post-mortem) - al Partidului Libertăţii, condamnat în 1951 la 25 ani privaţiune de libertate

PANAGHIU Simion (post-mortem) - membru al Partidului Libertăţii, condamnat în 1951 la 25 ani privaţiune de libertate

GENUNCHI Grigore (post-mortem) - membru al Partidului Libertăţii, condamnat în 1951 la 25 ani privaţiune de libertate

VÎLCU Vasile *(post-mortem) - membru al Partidului Libertăţii, condamnat în 1951* **la pedeapsă capitală**

SANDUŢA Andrei (post-mortem) - membru al Partidului Libertăţii, condamnat în 1951 la 25 ani privaţiune de libertate

ANDREEV Ivan (post-mortem) - membru al Partidului Libertăţii, condamnat în 1951 la 25 ani privaţiune de libertate

SÎLI Gheorghe (post-mortem) - membru al Partidului Libertăţii, condamnat în 1951 la 25 ani privaţiune de libertate

NANI Andrei (post-mortem) - membru al Partidului Libertăţii, condamnat în 1951 la 25 ani privaţiune de libertate

GONCEARENCO Tudor (post-mortem) - membru al Partidului Libertăţii, condamnat în 1951 la 25 ani privaţiune de libertate

RUSU Sava (post-mortem) - membru al Partidului Libertăţii, condamnat în 1951 la 25 ani privaţiune de libertate

CIORESCU Fiodor (post-mortem) - membru al Partidului Libertăţii, condamnat în 1951 la 25 ani privaţiune de libertate

GUŢU Constantin (post-mortem) - membru al Partidului Libertăţii, condamnat în 1951 la 25 ani privaţiune de libertate

VÎRTOSU Grigore (post-mortem) - membru al Partidului Libertăţii, condamnat în 1951 la 25 ani privaţiune de libertate

GOŢONOGA Ivan (post-mortem) - membru al Partidului Libertăţii, condamnat în 1951 la 25 ani privaţiune de libertate

PLĂMĂDEALĂ Dionisii (post-mortem) - membru al Partidului Libertăţii, condamnat în 1951 la 25 ani privaţiune de libertate

STRATAN Eremei (post-mortem) - membru al Partidului Libertăţii, condamnat în 1951 la 25 ani privaţiune de libertate

VÎLCU Grigore (post-mortem) - membru al Partidului Libertăţii, condamnat în

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

1951 la 25 ani privaţiune de libertate

HALIPPA Pantelimon (post-mortem) - condamnat în 1952 la 25 ani privaţiune de libertate

MURUZIUC Gheorghe (post-mortem)- condamnat în 1966 la 2 ani privaţiune de libertate

USATIUC-BULGĂR Alexandru (post-mortem) - membru al Frontului Naţional-Patriotic, condamnat în 1972 la 7 ani privaţiune de libertate

GHIMPU Gheorghe (post-mortem) - membru al Frontului Naţional-Patriotic, condamnat în 1972 la 6 ani privaţiune de libertate

GRAUR Valeriu - membru al Frontului Naţional-Patriotic, condamnat în 1972 la 4 ani privaţiune de libertate

ŞOLTOIANU Alexandru - condamnat în 1972 la 3 ani privaţiune de libertate.

Miercuri 25 august 2010

Zi grea: oboseală până la… leşin, draci, veşti proaste.

Din *Timpul*, Chişinău, 20 august:

"REZISTENŢA ANTICOMUNISTĂ

"Carnea de tun

Foametea din 1947 şi statisticile oficiale

Mobilizarea basarabenilor în Armata Roşie, după 23 august 1944, a stârnit protestele localnicilor.

Cei mai în vârstă îşi aduc aminte de cântecele populare despre plecarea de odinioară la armată. Un exemplu ar fi: „Eu mă duc, mândro, mă duc,/ La armată nu la plug,/ Eu mă duc, mândro, de-acasă,/ La armată nu la coasă/ […] Rămâi, maică, sănătoasă" etc. Poate şi acum se mai cântă ceva asemănător prin statele noastre, dar nu se simte acel tragism în vocile cântăreţilor. Mai întâi, termenul de cătănie în R. Moldova este de un an, apoi distanţa de acasă până la unitatea militară e de până la 200 de kilometri, pe care o poţi parcurge în câteva ore. Şi, slavă Domnului, nu se împuşcă.

Alta a fost situaţia după 28 iunie 1940 când, odată cu venirea trupelor sovietice pe teritoriul Basarabiei, tinerii au început a fi vânaţi pentru încorporare în Armata Roşie, iar după 23 august 1944 - trimişi pe front. Nu toţi moldovenii erau devotaţi „noii patrii", mai ales perspectivei de „carne de tun" prin trimiterea lor pe linia întâi a frontului. În asemenea situaţie a început joaca „De-ascunselea" - tinerii se ascundeau de încorporare, iar organele de stat, de partid, procuratura, SMERŞ-ul (unitatea militară care se ocupa de prinderea agenţilor străini, "Smerti şpionam" - rus.), NKVD-ul etc. îi vânau folosind toate metodele: de la propagandă până la reţinere fizică şi arest. Cu toate acestea, datele statistice arată că, *în mai puţin de un an (august 1944 - mai 1945), circa 55 mii de basarabeni au căzut pe frontul sovietic*, iar numărul celor încorporaţi depăşeşte câteva sute de mii (subl. mea, P.G.).

După terminarea războiului, încorporarea în armata sovietică a avut aceleaşi caracter – basarabenii erau luaţi şi duşi cu forţa „la capătul lumii" - în Siberia şi Orientul Îndepărtat, în Kazahstan şi la Polul Nord - pentru trei, patru şi chiar mai mulţi ani, iar în RSS Moldovenească erau aduşi tineri din alte colţuri ale URSS - şi prin această metodă se urmărea deznaţionalizarea Basarabiei. Armă pentru combaterea eschivărilor de la încorporare era renumitul Art. 56/18 din Codul Penal al Ucrainei (aplicat şi în RSS Moldovenească până la 1961) „Eschivarea de la încorporare în serviciul militar obligatoriu", care prevedea ani grei de lagăr.

Refuzul de la încorporare a fost un fenomen aparte în lupta basarabenilor contra sovieticilor, cu variate metode. Astfel de manifestări fiind foarte multe, putem vorbi de o rezistenţă. Să enumerăm doar câteva exemple - cele

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

mai multe de adevărate fapte de curaj, spicuite din demersurile oficiale din 1944 stocate în arhivele de la Chişinău.

Aşadar, primii care „intrau în lupta" încorporării erau autorităţile locale, unele dintre care, pentru a executa ordinul, foloseau metode originale, până la *luarea de ostatici din familiile celor care urmau să fie încorporaţi*. (subl. mea, P.G.) Iată ce informa, la 21 decembrie 1944, comisarul militar al RSSM organele de stat şi de partid de la Chişinău: „Preşedintele sovietului sătesc Caracuşeni, r-l Briceni, a reţinut nouă persoane, rude şi prieteni ale celor care urmau să fie încorporaţi".

Nu toate sovietele săteşti au fost la fel de cooperante. Din acelaşi raport al comisarului militar aflăm că secretarul unui soviet sătesc din r-l Chişcăreni a adunat premilitarii, pe care i-a scos din sat şi le-a dat drumul. Astfel, constata instituţia militară, au dezertat de la încorporare 49 de persoane din raion.

În afară de sovietul sătesc, de încorporare se ocupau comisariatele militare raionale, care foloseau metode deosebite. Procurorul judeţului Soroca raporta procurorului RSSM: „*La 10 noiembrie 1944, la sovietul sătesc Cobâlnea au venit colaboratorii Comisariatului militar loc. major Antonov şi loc. inf. Anaşkin, ambii în stare de ebrietate, şi au întrebat dacă sunt de faţă cei chemaţi pentru încorporare. La răspunsul pozitiv că asemenea persoane sunt, loc. major Antonov l-a chemat în coridor pe cet. Meşcoi şi a început să-l lovească, iar loc. inf. Anaşkin îmbrâncindu-l afară, i-a ordonat să facă patru-cinci paşi înainte. Apoi a scos pistolul din dotare şi a efectuat două împuşcături în direcţia lui Meşcoi, fără să-l nimerească. În pofida protestelor celor prezenţi (circa 25 de persoane) loc. inf. Anaşkin a efectuat încă cinci împuşcături în direcţia lui Meşcoi,* **rănindu-l mortal**. **Cazuri de ucidere în acest raion sunt frecvente, fiind deja 14***".* (subl. mea, P.G.)

Nici după asemenea măsuri de „profilaxie", basarabenii nu se lăsau convinşi de necesitatea serviciului militar la sovietici: ei nu se prezentau la încorporare, fugeau de mobilizare, nu se supuneau ordinelor militare. Exemplele de mai jos demonstrează teza noastră.

I) Procurorul judeţului Soroca către Procurorul RSSM: „Informaţie specială. În luna noiembrie 1944 a fost decretată mobilizarea suplimentară a cetăţenilor pentru încorporarea în Armata Roşie pe judeţul Soroca. La 5/XI-44 comisarul militar al r-l Cotiujeni a invitat 230 de cetăţeni pentru a fi încorporaţi. La această chemare au sosit doar cinci persoane. La cea de-a doua chemare pentru data de 7/XI-44 au venit doar 25 de persoane".

II) „Secret. 12.XII.1944. Către Procurorul r-l Sculeni, judeţul Bălţi. Din informaţia Comisarului militar al RSSM colonel tov. Kondratenko, în sovietul sătesc Chirileni, r-l Sculeni, 29 de persoane premilitare se eschiveaz? de la încorporare. La nenumăratele preîntâmpinări ale comisariatului militar raional, Dvs., nu întreprindeţi nicio măsură pentru a curma dezertarea. Solicit explicaţii. Şeful secţiei anchetă a Procuraturii RSSM Krîjanovski".

III) „Secret. 12.XII. 1944. Către Procurorul r-l Teleneşti, judeţul Orhei. Din relatările Comisarului militar al RSSM colonel tov. Kondratenko în r-l Teleneşti 25 de persoane se eschivează de la încorporarea în armată. În pofida numeroaselor atenţionări, Dvs. nu aţi întreprins nicio măsură pentru a curma dezertările. Solicit explicaţii. Şeful secţiei anchetă a Procuraturii RSSM Krîjanovski".

IV) Comisarul militar al RSSM, la 21 decembrie 1944, informa Procuratura RSSM: „În acelaşi raion [Briceni – n.n.] nu s-au prezentat pentru a fi încorporate 239 de persoane, dintre care 120 se ascund prin încadrarea la muncă în instituţii civile. În satele Caracuşeni, Cepeleuţi, Tabani, Colincăuţi, Trebisăuţi premilitarii se ascund de încorporare în păduri, munţi, beciuri, închid apartamentele şi se ascund la vecini. Două grupuri de tineri, în număr de 34 de persoane, categoric refuză încorporarea pe motive religioase. Aceste grupuri au fost aduse la punctul de mobilizare cu forţa".

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

V) Comisariatul militar al RSSM, la 21 decembrie 1944, informa Procuratura RSSM: „În raionul Teleneşti, 45 de tineri au dezertat de la încorporare în drum spre punctul de mobilizare”.

VI) Comisariatul militar al RSSM, la 21 decembrie 1944, informa Procuratura RSSM: „În raionul Vulcăneşti nu s-au prezentat la punctul de recrutare 604 tineri, în Cimişlia - 450, Budeşti - 289, Căinari - 473, Zguriţa - 271, Chişcăreni - 150, Otaci - 116, Briceni - 120, Congaz - 76, Călăraşi - 41, Teleneşti - 35, Slobozia - 13, Edineţ - 5”.

Aşadar, cazurile descrise mai sus reflectă starea de spirit a basarabenilor după venirea sovieticilor în Basarabia, iar fenomenul merită a fi cercetat în continuare. Cu regret, mulţi dintre cei ce au opus rezistenţă, odată prinşi, fie au fost trimişi pe front de unde nu s-au mai întors, fie au fost judecaţi de noua „putere eliberatoare”.

Mihai Taşcă,

dr. în drept, secretarul Comisiei prezidenţiale pentru studierea şi aprecierea regimului comunist totalitar din R. Moldova

Joi 26 august 2010

Astă noapte am dormit, dar nu destul (de odihnitor).
Mă simt din ce în ce mai ne-bine.
Ameţeli, vederea mi-a slăbit, încă.
Nu mai ajung eu la Chişinău.

Vineri 27 august 2010

Noapte grea, asudată, picată de ţânţari.

Din o scrisoare a nepoatei de la Orhei Angela Goma, căsătorită Trubceac:

“Am vorbit cu tata la Craciun si iata ce si-a amintit:

- Bunica Feodora/Tudora Goma a mers la bunelul Ion Goma in 1944, care se afla intr-un lagar foarte mare de concentrare a prizonierilor romani si germani, care se afla la Floresti (foarte aproape de Balti). Chiar s-au vazut si au vorbit, bunelul a cerut de la bunica ca la intilnirea viitoare sa-i aduca un cleste pentru a taia sirma ghimpata si gardul de sirma ce inconjura lagarul, ascunzindu-l intr-o piine coapta de casa. Bunica asa si a facut, dar... prea tirziu, cind a mers sa-i duca cele cerute bunicul deja era evacuat impreuna cu toti ceilalti prizonieri undeva in Rusia mare, de unde nu a mai avut nici o veste. Impreuna cu bunelul acolo mai era inca 2 consateni de ai lui, si bunica a fost la lagarul din Floresti impreuna cu sotiile celor 2. Sotii lor deasemenea nu s-au mai intors acasa.”

Deci lagărul în care fusese internat unchiul meu Ion Goma

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

era la Floreşti, nu la Bălţi, cum crezusem o vreme. Cunoscîndu-i pe ruşi, îmi spun că lagăre de prizonieri, nu de război, ci de "trădători ai Patriei Sovietice" (citeşte: basarabeni şi bucovineni, capturaţi mult după 23 august 1944, mult în interiorul ţării) fuseseră şi la Bălţi şi la Floreşti şi cine mai ştie unde.

Sâmbătă 28 august 2010

Un text parvenit prin Ovidiu Creangă, din Toronto, Canada:

ROMÂNIA NU E FÂŞIA GAZA!

Scrisoare Deschisă domnului Shimon Peres, preşedintele Israelului

Ne adresăm Excelenţei Voastre, în numele celor pe care îi reprezentăm, precum şi al celor aproape două milioane de martiri ai Neamului, ucişi, fără judecată, în trecutul încă proaspăt al memoriei naţionale. Excelenţă, După cum bine cunoaşteţi, comunitatea mozaică din România trăieşte şi munceşte în bună pace, chiar dacă istoria acestor meleaguri a fost zbuciumată, plină de controverse şi, de multe ori, sîngeroasă.

Prezenţa Excelenţei Voastre în ţara noastră reprezintă un prilej, pentru noi, de a încerca să clarificăm împreună, sincer şi deschis, "activitatea" unor evrei-comunişti, în epoca postbelică, din România (al II-lea război mondial).

* 28 iunie 1940 - A însemnat invadarea României de către trupele sovietice, avînd ca rezultat anexarea Basarabiei, Bucovinei şi a Ţinutului Herţa, precum şi preluarea puterii locale de către evreii-comunişti. Este o lovitură grea - pe care românii au simţit-o în suflet - şi, totodată, începutul ofensivei comuniste împotriva Ţării şi a Neamului Românesc.

* 23 august 1944 - România era "eliberată" de Armata Roşie şi "ocupată" de cea mai odioasă diktatură comunistă! Trebuie să precizăm că, la instalarea, prin forţă, a comunismului, coreligionarii d-voastră au avut un rol preponderent şi condamnabil, din punct de vedere istoric. Componenţa de peste 90% a evreilor-comunişti printre fondatorii Partidului Comunist Român (în fapt, komisari sovietici de etnie mozaică), veniţi în România pe tancurile ruseşti, a însemnat scufundarea ţării în întunericul celor 45 de ani de teroare roşie comunistă.

După fatidicul an 1944, spirala istorică a suferinţei româneşti a crescut inexorabil, atrăgînd în ea zeci de milioane de români deportaţi, ucişi, închişi în temniţele comuniste, privaţi de cele mai elementare drepturi, în lagăre comuniste. Întregul popor român a fost martirizat, deviat de la cursul său istoric firesc, amputat, prin distrugerea unei întregi generaţii de intelectuali şi înlocuirea acestora cu pseudo-valori de sorginte comunistă, a căror influenţă este prezentă şi continuă şi astăzi.

Excelenţă,

Nu putem să uităm că marea majoritate a "torţionarilor" şi "educatorilor" din iadul închisorilor comuniste, care au schingiuit şi torturat sute de mii de români (opozanţi ai regimului comunist), au fost de etnie mozaică.Cu titlu de exemplu, amintim că numai torţionarul evreu Bondarenco Pantelimon (Pantiuşa), general şi fost şef al D.G.S.P. din august 1948, ministru adjunct şi locţiitor al ministrului de Interne (1949-1956), se face responsabil de moartea a peste 400.000 de victime anti-comuniste din închisori şi lagăre.

Pentru o reintrare în normalitate, amintiţi-vă de Sanctitatea Sa, Papa

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Benedict al XVI-lea, care şi-a cerut, pe bună dreptate, scuze pentru responsabilitatea creştină în legătură cu antisemitismul şi a cerut evreilor şi creştinilor: să se unească pentru a întări relaţiile şi să continue să meargă împreună pe drumul reconcilierii şi fraternităţii. Nu aşteptăm scuze, pentru că noi ştim că doar Dumnezeu, în mila Sa nemărginită, are puterea de a ierta cu adevărat, şi doar Lui ar fi înţelept să-I cereţi iertare! Ce puteti face d-voastră, în numele comunităţii evreieşti din România şi din întreaga lume, este să adoptaţi o poziţie corectă faţă de crimele săvîrşite de coreligionarii d-voastră şi să condamnaţi public holocaustul komunist.

Mai nou, recenta obrăznicie a reprezentanţilor Muzeului Holocaustului din SUA, care pretind Băncii Naţionale a României să retragă o emisie numismatică dedicată unor patriarhi ai Bisericii Ortodoxe Române, o apreciem ca un atac la adresa Creştinismului Ortodox, ceea ce ne aduce în situaţia de a ne face să ne îndoim de bunele intenţii ale coreligionarilor d-voastră americani.

Vă reamintim, de asemenea, că *recentele d-voastră declaraţii, potrivit cărora "aţi cumpărat" România, alături de alte ţări, iar Israelul are o poziţie bună, neavînd probleme,* (subl. mea, P.G.) sînt jignitoare şi alarmante din perspectiva reconcilierii, pe care o dorim cu toţii.

Excelenţă,

În spiritul acestui ADEVĂR, avînd în vedere apropiata vizită oficială a Excelenţei Voastre în ţara noastră, am aprecia, ca pe un gest de solidaritate cu victimele comunismului din România, dacă aţi condamna public comunismul, ca doctrină politică şi socială, care a dus la moartea şi distrugerea materială şi morală a milioane de români. De altfel, bilanţul funebru al victimelor acestei nefaste ideologii ridică numărul global al acestora la peste 100 de milioane în întreaga lume, fiind cea mai distructivă ideologie din Istoria Umanităţii. O astfel de luare de poziţie nu ar constitui, de altfel, decît un binemeritat gest de respect faţă de Poporul Român, avînd în vedere faptul că toţi şefii de stat din România post-decembristă au onorat memoria victimelor nazismului, vizitînd Muzeul Holocaustului, ori cu ocazia prezenţelor oficiale în Israel, şi regretînd, în numele umanităţii care ne caracterizează ca popor, pierderile suferite de coreligionarii Domniei Voastre.

În acelaşi spirit al regretului faţă de pierderile suferite de poporul român, ar fi meritoriu dacă aţi binevoi ca, pe parcursul vizitei d-voastră în România, să onoraţi memoria victimelor comunismului, vizitînd Memorialul Sighet, sau unul dintre abatoarele umane comuniste (Jilava, Aiud sau Gherla).

Pentru o mai bună informare, vă prezentăm, în continuare, o enumerare succintă a listei celor mai proeminenţi evrei-comunişti, răspunzători de holocaustul komunist din România, ţară pentru care au luptat şi au murit bunicii, părinţii şi fraţii noştri:

* Ana Pauker (Hannah Rabinshon) - poreclită "Stalin cu fustă"; secretar general al CC al Partidului Comunist Român (1944-1948).

* Ella Diamantestein - secretara Annei Pauker.

* Ilca Melinescu (Ilka Wasserman) - şefă a MAE; directoarea Editurii Cartea Rusă.

* Carol Lustig - director MAE (1948-1952).

* Ana Toma (Ana Grossman) - soţia lui Pantelimon Bondarenco, şeful Securităţii; ministru la MAE (1950-1952).

* Avram I. Bunaciu (Abraham Gutman) - ministru al Justiţiei (1948-1952); ambasador la ONU (1956-1957); ministru de Externe (1958-1961).

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

* Leonte Răutu (Lev Oigenstein) - membru CC al PCR (1948-1972) şi multe alte funcţii înalte.

* Ghizela Vass - membru CC al PCR (1948-1984); membru în conducerea Comitetului Democratic Evreiesc, în 1950.

* Leopold Filderman - preşeşedinte al Comisiei Superioare de Epuraţie, de pe lîngă Federaţia Uniunilor de Comunităţi Evreieşti.

* Heinrich Kreidl - secretar geneneral în Ministerul Lucrărilor.

* Jean Coller - şef la Direcţia de Cadre (1945-1950).

* Walter Roman (Erno Neulander) - evreu din Oradea; şef al Direcţiei Politice a Armatei; tatăl lui Petre Roman (prim-ministru al României în perioada 1989-1991).

* Silviu Brucan (Saul Bruckner) - conducătorul campaniei de bolşevizare a României; ambasador la Washington (1956-1962).

* Leonte Tismăneanu (Leon Tisminetki) - redactor-şef la Editura PCR; profesor la Facultatea de Marxism-Leninism; tatăl lui Volodea Tismăneanu, actualul preşedinte al IICCMER.

* Alexandru Nicolschi (Boris Grünberg) - evreu basarabean, şef NKVD pentru România; şef la DGSP/MAI (1948-1961).

* George Silviu (Gersch Golinger) - secretar general al MAI (1946-1953).

* Teohari Georgescu (Burah Tescovici) - agent NKVD; ministru de Interne (1944-1952).

* Moises Haupt - general, comandant militar al Bucureştilor (1944-1950).

*Ştrul Mauriciu - colonel, director al Securităţii Galaţi şi Prahova. Foştii deţinuţi politici îi atribuie acte de o deosebită cruzime. În zona Vrancei, cuprilejul revoltelor ţărăneşti din 1950-1951, Securitatea îi lega, pe cei capturaţi, cu sîrmă ghimpată, scuipîndu-i şi umilindu-i înainte de a-i împuşca.

* Bondarenco Pantelimon (Pantiuşa) - general. A fost şeful D.G.S.P. din august 1948, ministru adjunct şi locţiitor al ministrului de Interne (1949-1956). Responsabil de moartea a peste 400.000 de victime anti-comuniste din închisori şi lagăre. L-a arestat pe Lucreţiu Pătrăşcanu. Singurul asasinat care i se atribuie personal este cel al lui Ştefan Foriş , în subsolul unei clădiri de peAleea Alexandru, în 1946. Ajutat de şoferul lui, Dumitru Neciu , Pantiuşa l-a ucis cu o rangă de fier, apoi l-a aruncat într-o groapă săpată, în prealabil, în aceeaşi curte, acoperindu-l cu moloz.

* Fuchs (Fux) Iani - maior, Fălticeni - arestase copii de 12 ani, fiindcă se jucaseră de-a partizanii la marginea unei păduri, cu arme de jucărie. Conform documentelor interne ale Securităţii, pe aceşti copii i-a torturat într-un mod barbar. Tot la Fălticeni, superiorii lui, veniţi în control, au relatat despre starea îngrozitoare a unei femei arestate de circa opt luni. Reţinută într-o celulă al cărei pat nu avea scînduri, cu răni grave la şoduri, stătea direct pe ciment, unde îşi făcea şi nevoile. De jur-împrejurul ei forfoteau viermii, iar mirosul era insuportabil. Femeia înnebunise deja, urlînd de disperare cînd i s-a deschis uşa. Irina Itu, curiera personală a lui Iuliu Maniu, şi-l aminteşte şi ea pe "fiorosul maior Fux", care i-a smuls unghiile cu cleştele.

* Feller Moritz - locotenent, Botoşani. Torţionar sadic, l-a torturat pe tatăl lui Ilie Alexoaie, folosind curentul electric, de peste 80 de ori, pe Gh. Anghelache l-a bătut cu funia udă şi l-a scuipat. Conform mărturiei lui Emanuel Babii, Toderiţă Fediuc a decedat în urma bătăilor aplicate de Feller.

Lista este lungă şi cuprinde încă 211 nume de evrei-comunişti din

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

posturile-cheie ale Partidului Comunist Român.

O rugăm pe Excelenţa Voastră să primească expresia înaltei noastre consideraţii.

semneaza:

Asociaţia Victimelor Mineriadelor 1990-1991 din România, prin preşedinte Viorel ENE

Asociaţia Baricada Inter 1989, prin preşedinte ec. Ion IOFCIU

Mişcarea pentru Libertate, prin preşedinte av. Mihai RAPCEA

Asociaţia Pentru Apărarea Drepturilor Apatrizilor şi Refugiaţilor, prin vicepreşedinte Mircea Surdu

Bucureşti, 3 august 2010

Să admitem, prin absurd, că Shimon Peres chiar citeşte textul de mai sus - în întregime, fără a sări un rând, un nume, o crimă denunţată; ce face el?

Nu aruncă "hârtia", nu-i tratează de "antisemiţi" pe autori.

Atunci, ce face ?

Nimic. Ni-mic. Trece la alte puncte de pe ordinea de zi.

Fiindcă ceea ce a citit… *nu poate fi adevărat*! Cum să fie adevărat că evreii lui din Imperiul Sovietic fuseseră sadici, criminali? Ar însemna că şi israelienii contemporani sunt nesimţitori, sadici, criminali - în Ghaza, de-o pildă.

Or Peres ştie: dacă Israelul a cumpărat Ungaria, Polonia, România, a "doar" distrus Ghaza - însă nu au cumpărat-o.

*

Din *Basarabia literară* un excelent text de N. Dabija:

"E NECESAR SĂ NE ASUMĂM, FIECARE DINTRE NOI,
NATIONALITATEA ROMÂNĂ.
CA MOLDOVENI, SUNTEM AI NIMĂNUI.
CA ROMÂNI, PATRIA-MAMĂ, ROMÂNIA VA AVEA GRIJĂ DE NOI

Nu se poate să stea în aceeaşi cuşcă lupul şi mielul, şi lupul să nu fie ofensat de miel.

Nu se poate ca Federaţia Rusă să ne fi deportat părinţii, să ne fi rupt ţara în două, apoi în trei, să ne fi smuls limba din gură, să ne fi dat jos crucile de pe biserici, să ne fi ucis intelectualii, să ne fi mutilat istoria, şi să nu se simtă ofensată de noi toţi încă pentru o mie de ani înainte.

După ce a pus gheara pe Transnistria, ea se consideră jignită prin faptul că lui Ilie Ilaşcu, Andrei Ivanţoc, Alexandru Leşco, Tudor Popa,Ştefan Urâtu şi Petru Godiac li s-a conferit Ordinul Republicii, calificând miile de apărători ai integrităţii republicii „criminali", „terorişti", „călăi", „naţionalişti", iar pe Igor Smirnov şi banda lui de ucigaşi „eroi",

Ministerul rus de Externe zice într-un comunicat: „Decretul de decorare a grupului Ilaşcu, în mod explicit, are scopul să justifice acţiunile naţionaliştilor în perioada războiului fratricid din 1992, pe Nistru. Acţiunile criminale însă pe care aceştia le-au întreprins şi atrocităţile comise faţă de oameni sunt bine cunoscute, iar martorii sunt încă vii".

E vorba de „martorul" I. Smirnov, după care plâng temniţele de la Haga, şi alţi criminali, precum celebrul Kostenko, cel care a împuşcat în 1992

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

circa „300 de români”, cum se lăuda chiar el unor corespondenţi moscoviţi.

V. Putin şi D. Medvedev au afirmat nu o dată că Republica Moldova face parte din „zona de interese a Federaţiei Ruse”. Astfel, am aflat de la ei că noi nu mai facem parte din zona noastră de interese.

Dar ceea ce vorbesc Putin şi Mevedev cu doar jumătate de gură, că Republica Moldova ar fi parte componentă a Federaţiei Ruse, iată că devine text deschis în gura patriarhului Kirill, care duminica trecută, la 22 august, în cadrul unei întâlniri pe care a avut-o la mănăstirea Soloveţk cu mitropolitul „întregii Moldove”, Vladimir, şi cu episcopii Mitropoliei Moldovei, a afirmat fără drept de apel:

„Moldova aparţine Sfintei Rusii… Ne rugăm pentru Moldova, pentru prosperarea poporului moldovenesc, ca orientarea politică a Moldovei să ajute la păstrarea unităţii sfintei Rusii”.

Când vorbeşte de „orientarea politică”, patriarhul rus ne dă de înţeles că se va ruga Celui de Sus ca în Republica Moldova să vină la putere lichelele şi cozile de topor, trădătorii intereselor naţionale, care ar garanta „păstrarea unităţii” imperiului de la răsărit.

Acesta îşi vede unitatea mai degrabă în înglobarea fostelor republici sovietice şi mai puţin în păstrarea unităţii interne a acestui stat în care ruşii au toate şansele ca pe viitor să devină minoritate.

„Dragostea” cu care ne tratează conducătorii de azi ai Federaţiei Ruse este una bolnavă.

Ei ne „iubesc” doar ca „moldoveni”, ca „naţiune moldovenească”, ca vorbitori de „limbă moldovenească”, aşa cum ne-a vrut tătuca Stalin şi nicidecum aşa cum suntem - ca români, ca neam românesc, ca vorbitori de limbă română.

De două sute de ani ruşii interpretează noţiunile aşa cum le convine cel mai mult. Până în 1918 ne ziceau români. Din 1918 până în 1924 ne-au zis moldoveni. Apoi iar –români. În ’40 ne-au numit din nou moldoveni. Când ne-au deportat ne-au zis români. Apoi ne-au permis să revenim din Siberii, ca moldoveni.

Tot ei au botezat cu nume diavolesc ţara noastră. Locurilor de la gurile Dunării numite în cinstea domnitorilor Basarabi ai Ţării Româneşti, ei le-au schimonosit numele şi le-au spus „Bess+arabia”, care se traduce din ruseşte „Arabia dracului”, sau „draci arabi”, nume de înjurătură, în loc de Basarabia cum rostim noi.

Cât timp în conştiinţa lor spaţiul dintre Nistru şi Prut va purta nume de draci, chiar arabi, ei ne vor urî, ne vor identifica în continuare cu „ţiganii” poetului Puşkin, ne vor dispreţui.

Dragostea pe care ne-o arată Medveev, Putin şi patriarhul Kirill e una ipocrită.

Ei urmăresc un singur scop: să nu fim împreună cu neamul nostru, cu fraţii noştri, cu Uniunea Europeană, ci – tot cu ei, tot cu Siberia, tot cu minciuna lor despre noi.

Avem nevoie să fim apăraţi de „dragostea” „fratelui mai mare.” Pentru asta urmează să ne asumăm, fiecare dintre noi, naţionalitatea română. Ca moldoveni, suntem ai nimănui. Ca români, s-ar putea ca ţara să nu ne părăsească la nevoie.

Conducătorii Imperiului de la Răsărit ne-au dat de înţeles şi prin gura patriarhului Kirill, că, de la o zi la alta, tancurile ruseşti sunt gata să treacă Nistrul, ca să-şi ocupe propria ţară.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Îmi place ultimul paragraf din textul lui Dabija. Parcă l-am auzit pe undeva, pe uliţa noastră…

*

România liberă, 27 august 2010

TRANSPARENŢĂ. WikiLeaks a publicat un nou document şocant

Raport CIA: SUA - "exportator de terorism" 27 August 2010

Site-ul care în urmă cu o lună a postat rapoartele secrete ale Pentagonului cu privire la războiul din Afganistan, dezvăluie acum temerile CIA asupra impactului de imagine pe care îl au cazuri precum cel al lui Baruch Goldstein, un doctor evreu american care a omorât 29 de palestinieni.

SUA sunt exportator de terorism, arată un raport secret al Agenţiei Centrale de Informaţii (CIA) publicat miercuri de WikiLeaks, un fenomen care, dacă va deveni o percepţie larg răspândită, va deteriora relaţiile cu aliaţii şi va scădea disponibilitatea acestora de a colabora cu SUA în combaterea terorismului inclusiv „a extrădărilor extraordinare", relatează Washington Post.

Aceasta este concluzia unui raport de trei pagini realizat, în februarie, de Celula Roşie (Red Cell) a CIA, un centru de analize creat după atentatele teroriste de la 11 septembrie 2001 de către directorul de atunci al Agenţiei, George Tenet, cu scopul de a furniza analize „instantanee" asupra „unei întregi serii de probleme analitice".

Intitulat „Ce ar fi dacă străinii percep Statele Unite ca un «exportator de terorism?», documentul îl citează, printre alţii, pe David Headley, cu dublă cetăţenie, pakistaneză şi americană, pentru a demonstra că Washingtonul este un exportator de terorism. Headley a pledat vinovat, anul acesta, de acţiuni de monitorizare pentru susţinerea atacurilor de la Bombay, India, comise în 2008 de organizaţia Lashkar-e-Taiba, în care au fost ucise 160 de persoane.

„Exportul de terorism" din SUA către alte state nu este un fenomen nou, arată raportul, care analizează atacuri comise de terorişti originari din SUA sau finanţate de pe teritoriul american. „Multă atenţie a fost acordată recent apariţiilor tot mai dese ale unor terorişti islamişti născuţi în SUA, care au atacat interesele SUA, în principal pe teritoriul naţional. Mai puţină atenţie a fost însă acordată cazurilor de terorism originar din SUA, nu neapărat de natură islamistă, care au vizat ţinte nonamericane în alte state. Raportul citează un caz, din 1994, în care un doctor evreu american, Baruch Goldstein, a emigrat din New York în Israel, s-a alăturat grupării extremiste Kach şi a omorât 29 de palestinieni, în timpul unei rugăciuni, la Mormântul Patriarhilor, în Hebron. Acest atentat a declanşat un val de atentate, comise de o grupare extremistă palestiniană în 1995.

În timp ce experţii în lupta antiteroristă se concentrează asupra ameninţărilor interne, Al Qaeda şi alte grupări teroriste „ar putea să-şi fi intensificat recrutarea de americani care să opereze în străinătate", avertizează raportul.

Iar dacă această „marcă" devine cunoscută, partenerii străini ai Washingtonului ar putea deveni „refractari" la colaborarea cu SUA, ar putea chiar cere „extrădarea de cetăţeni americani" pe care-i suspectează de terorism. Refuzul Statelor Unite de a extrăda cetăţeni americani ar putea afecta alianţele, iar „în cazuri extreme, ar putea determina unele Guverne să extragă în secret cetăţeni americani suspectaţi de terorism provenind de pe teritoriul

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

american"

Purtătoarea de cuvânt a CIA, Marie Harf, a minimizat importanţa documentului. „Acest tip de produs analitic, identificat în mod clar ca provenind de la Celula Roşie a Agenţiei, are doar rolul de a stimula gândirea şi de a prezenta diverse opinii", a declarat reprezentanta agenţiei de informaţii americane.

Pe 23 iulie, site-ul WikiLeaks.org a dat publicităţii 76.000 de pagini din rapoartele secrete ale armatei SUA cu privire la operaţiunile din războiul afgan - un demers calificat drept „extrem de iresponsabil" de către autorităţile de la Washington.

Ziceam că israelienii - specialişti în “extragerea” unui coreligionar, bănuit de crime împotriva umanităţii, în general (din punctul de vedere al USA, dar erou din a Israelului). Ei, ce s-ar întâmpla?

Ei, ce! Tăcere asurzitoare. Tratativelor vor rămâne secrete 50 ani, când vom afla că Israelul a închis gura Americii cu:

«Voi vorbiţi, care linşaţi negri?»

*

Hotărît: azi este o bogată zi de presă-de-citat (cu drag):

Iată şi exemplul următor - din *jurnal.md:*

27 Aug 2010 Republica Moldova aniversează 19 ani de independenţă

(…) Pe 27 august 1989 la Chişinău a avut loc cea mai mare demonstraţie din istoria ţării de până atunci. Peste 750 de mii de moldoveni s-au adunat în centrul capitalei pentru a cere Sovietului Suprem al RSS Moldoveneşti, oficializarea limbii române şi trecerea la alfabetul latin. Exact doi ani mai tarziu Parlamentul de la Chişinau a adoptat Declara?ia de Independenţă a Republicii Moldova.

*

27 Aug 2010 jurnal.md

18 deputaţi ai primului Parlament au primit „Ordinul Republicii”

Cu prilejul Zilei Independenţei Republicii Moldova, 18 deputaţi ai primului Parlament, semnatari ai Declaraţiei de Independenţă, au fost decoraţi cu „Ordinul Republicii”.

Preşedintele interimar Mihai Ghimpu a semnat, astăzi, un decret în acest sens. „Cu toţi îi cunoaştem pe cei care au luptat în prima linie pentru independenţa Republicii Moldova şi au contribuit masiv la promovarea valorilor democratice”, a declarat Ghimpu.

„Ordinul Republicii” a fost primit de Nadejda Brânzanu, Petru Buburuz, Eugenia Bulat, Ion Ciuntu, Mircea Druc, Nicolae Costin (post mortem), Lidia Istrati (Ciobanu) (post mortem), Valeriu Matei, Ion Moraru, Alexandru Moşanu, Vasile Nedelciuc, Constantin Oboroc, Tudor Panţâru, Anatol Şalaru, Andrei Vartic (post mortem), Ion Vatamanu (post mortem), Boris Vieru şi Petru Soltan.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

În decret se menţionează că distincţiile au fost conferite în semn de profundă gratitudine pentru contribuţia remarcabilă la Mişcarea de Eliberare Naţională, şi pentru merite deosebite la promovarea valorilor democratice şi istorice.

*

Şi de citat cu durere, cu mânie, cu neuitare:

Document despre ce am trăit şi noi şi familiile noastre - însă pe malul drept al Prutului:

Timpul, 27 August 2010, ora 04:58
CRIMELE COMUNISMULUI
"**Un minigulag în centrul Chişinăului**

Cel puţin 60 de mii de basarabeni au fost întorşi cu forţa în RSS Moldovenească după cel de-al Doilea Război Mondial.

Se consideră că gulagurile au existat doar în Rusia, avându-se în vedere locurile unde erau internaţi şi deţinuţi cei supuşi represiunilor politice în anii stalinismului, condamnaţi la ani grei de detenţie şi munci istovitoare. Totodată, gulaguri se numeau zonele situate, în mare parte, dincolo de Ural şi în Siberia, de unde cei ajunşi acolo, de obicei, nu se mai întorceau. În fine, se cunoaşte că instituţiile respective erau sub conducerea unei administraţii militare din cadrul NKVD, denumită Direcţia principală a lagărelor (**Glavnoie Upravlenie Lagerei** - rus.), de unde şi prescurtarea GULAG.

Ei bine, un gulag a existat şi la Chişinău, fapt ţinut în mare taină de autorităţile de la noi atât până la 1991, cât şi după. Arhiva Serviciului de Informaţii şi Securitate al R. Moldova conţine un fond intitulat „Materiale documentare de filtrare şi trofeu în privinţa persoanelor repatriate în ţară în primii ani de după Războiul al Doilea Mondial şi foştii prizonieri de război". Potrivit unui document oficial, emis de SIS, aici sunt stocate informaţii şi tot atâtea dosare pentru circa 48.000 de persoane originare din Basarabia, a căror soartă a fost influenţată, mai întâi, de cel de-al Doilea Război Mondial, şi apoi de acest gulag.

După cum sugerează denumirea fondului respectiv, el se referă la două categorii de persoane: a) persoane civile repatriate în RSSM în primii ani de după cel de-al Doilea Război Mondial şi b) foştii prizonieri de război. Precizăm că prin „repatriere" înţelegem aducerea cu forţa a basarabenilor care au rămas în România şi în alte state din Europa după 1944 sau au fost duşi la muncă forţată în Germania. Prizonierii de război erau ostaşii basarabeni din Armata Română luaţi în captivitate de sovietici pe frontul german, la gurile Donului sau la Stalingrad, inclusiv după 23 august 1944 pe teritoriul României. Aceste categorii de persoane, odată nimerite în mâinile sovieticilor, erau internate într-un loc special numit Centrul de filtrare şi trofeu care, de fapt, în cazul celui din Chişinău, era un minigulag local.

Ideea unor lagăre speciale apare la 1940 (faţă de gulagurile tradiionale, care au apărut cu mult înainte), când circa 5,5 mii de soldaţi sovietici au ajuns în captivitate la finlandezi (toţi fiind trimişi într-un lagăr din reg. Ivanov, majoritatea judecaţi, iar soarta celor mai mulţi nu se cunoaşte). Ulterior, în luna decembrie 1941, Comitetul de Stat pen-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

tru Apărare al URSS - organul suprem executiv în timpul războiului - a emis o hotărâre care prevedea organizarea de lagăre, în cadrul NKVD, pentru verificarea „foştilor soldaţi ai Armatei Roşii, ieşiţi din încercuire, care au evadat sau au fost eliberaţi din captivitate". Observăm că, potrivit concepţiei sovietice, aceşti soldaţi nu mai erau consideraţi ostaşi ai Armatei Roşii, ci „foşti", adică duşmani. În lista persoanelor care trebuiau trecute prin asemenea lagăre au fost apoi adăugate şi persoanele civile care, din diverse motive, au nimerit peste hotarele URSS. Pentru a reglementa statutul unor asemenea centre, Lavrenti Beria, macabrul narkom al Securităţii din URSS, la 13 ianuarie 1942, a elaborat un regulament special. În scurt timp, au fost aprobate şi alte documente care reglementau statutul şi activitatea acestor centre.

De obicei, centrele se organizau în foste hale, cazărmi, imobile mari cu multe camere etc., dar neapărat şi cu un spaţiu mare la sol, pentru a găzdui un număr mare de oameni cu bunurile lor personale, cu garduri înalte, bine păzite. Printr-o hotărâre, s-a stabilit că alimentarea persoanelor din aceste centre se efectua la fel ca în gulaguri. Potenţialii „locatari" ai unor asemenea centre erau identificaţi de toate organele de represiune din URSS, iar odată căzuţi în mâinile lor erau aduşi aici de un convoi al NKVD. Comisia care se pronunţa asupra sorţii persoanei era compusă dintr-un reprezentat al NKVD, unul al NKGB, al treilea reprezentând SMERŞ-ul (unitatea militară care se ocupa de prinderea agenţilor străini). Persoanele intrate aici erau supuse unei verificări, fiind trimise demersuri la câteva instituţii specializate pentru a se afla dacă există materiale compromiţătoare pe numele lor. În funcţie de răspunsuri, cetăţeanului fie i se întocmea o fişă personală, fie, dacă era suspectat, era supus unui interogatoriu. Celor cărora li se depistau unele elemente suspecte li se intenta un dosar penal şi erau trimişi în GULAG-ul mare. Din categoria aceasta făceau parte foştii soldaţi ai Armatei Roşii (căzuţi în captivitate la nemţi) şi cei din Armata Română (suspectaţi de colaboraţionism sau că au deţinut funcţii în administraţia română a Basarabiei etc.). Celor „curaţi" (duşi de bună voie la muncă în România sau în alte state) li se elibera, în loc de paşaport, o legitimaţie specială şi ei nu aveau dreptul să părăsească regiunea indicată drept loc de trai. Se aflau la evidenţa NKVD, li se luau amprentele digitale.

Potrivit unor date, către vara lui 1945, în URSS activau 43 de lagăre de filtrare speciale, 26 de lagăre de filtrare, 74 de lagăre de control şi 22 de puncte de selecţie pe teritoriile Germaniei şi ale altor state din Europa de Est. Odată cu ajungerea Armatei Roşii la hotarele URSS, s-a decis înfiinţarea unor asemenea centre de filtrare şi trofeu pe linia graniţei.

Nu toţi foştii cetăţeni sovietici doreau să fie repatriaţi, fapt observat şi de aliaţii sovieticilor. Pentru a-i ademeni să revină, autorităţile comuniste asigurau guvernele american, englez şi francez, în ale căror zone se aflau cetăţeni sovietici, că aceştia nu vor fi supuşi persecuţiilor.

Despre existenţa Centrului de la Chişinău se pomeneşte într-un raport al procurorului general al RSSM, **F. Doncenko**, adresat la 17 ianuarie 1945 locţiitorului procurorului general al URSS pentru dosare speciale, general-maiorul de justiţie **Vavilov**:

„Strict secret. Raport privind starea punctului de filtrare din or.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Chişinău. Prin prezenta, Vă aduc la cunoştinţă următoarele: În RSS Moldovenească, sosesc cetăţeni ai URSS, care trebuie repartizaţi în diferite regiuni ale URSS, repatriaţi din România. Pentru verificarea lor, din luna octombrie 1944, în or. Chişinău funcţionează un Centru de filtrare. Luând cunoştinţă de activitatea lui, am stabilit că reprezentantul Ministerului Apărării al URSS, al SCN [Sovietul Comisarilor Norodnici] al URSS şi SCN al RSSM este cel care conduce acest Centru. Centrul are o capacitate de 1.000 de persoane. Termenul de şedere în Centru a fost stabilit de 10 zile. Timp de trei luni, de când funcţionează, prin Centru au trecut circa 10.000 de persoane. Termenul de şedere, în anumite cazuri, se prelungeşte.

Actualmente, la Centru se află peste 2.000 de persoane, cu animale şi bunuri. Cred că, în procesul repatrierii, prin Centru trebuie să treacă nu mai puţin de 150.000 de persoane. La iniţiativa şi cu participarea mea, chestiunea Centrului a fost discutată de organele de resort din RSS Moldovenească.

Printr-o Hotărâre a SCN al RSSM, se prevede organizarea încă a unui Centru în or. Bălţi, cu o capacitate de 2.000 de persoane. Până în prezent, Procuratura nu a verificat activitatea Centrului. Consider că supravegherea activităţii Centrului trebuie pusă în sarcina procurorului militar sau a procurorului militar al NKVD al RSSM. Pun în discuţie acest subiect în faţa Dvs. în mod prioritar. Rog să fiu informat. Procurorul RSS Moldoveneşti, consilier de stat de justiţie de rangul III F. Doncenko".

O altă informaţie despre Centrul de filtrare şi trofeu din Chişinău este furnizată într-o telegramă a lui **Lavrenti Beria** adresată conducerii URSS:

„*02.01.1945. Nr. 11/b. Strict secret. Tov. Stalin, Molotov şi Malenkov. NKVD a URSS raportează că, din momentul începerii activităţii centrelor de filtrare şi control pentru recepţionarea cetăţenilor URSS în patrie,* **până la data de 30 decembrie 1944 au fost recepţionate şi verificate 96.956 persoane**. *Inclusiv în RSS Ucraineană - 13.960, RSS Bielorusă - 7.228, RSS Moldovenească - 9.688, RSS Estonă - 18.456* (ai naibii "moldovenii" şi estonienii: ei erau mult mai… "verificaţi" decât alţii - din regiunile slave… n.m. P.G.)*, Regiunea Leningrad - 45.011, Regiunea Murmansk - 2.610.*

Din numărul total al acestora, au fost eliberate, cu permis de şedere la locul de trai, 38.428 persoane, trimise la comisariatele militare - 5.824 persoane, pentru încorporare, trimise pentru verificări suplimentare în lagărele speciale ale NKVD - 43.693 persoane. Printre cei verificaţi au fost depistate şi arestate 153 persoane, complici ai nemţilor, trădători de patrie". Telegrama aminteşte despre două persoane descoperite la Centrul din Chişinău, cărora li s-au intentat dosare penale.

Problema repatrierilor cetăţenilor sovietici în URSS era una de interes naţional, aşa încât, de exemplu, vicecomisarul pentru afacerile externe al URSS **Vîşinski** *adresa, la 23 aprilie 1945, o scrisoare lui Stalin, prin care îl informa că în România,* **18 mii de foşti cetăţeni ai URSS nu doresc să se întoarcă în ţară**. **Vîşinski a propus repatrierea lor cu forţa**.

Să reconstituim numărul (şi data) celor intraţi la Centrul de filtrare din Chişinău. Potrivit inventarului nr. 1 din arhiva SIS, prima par-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

tidă de basarabeni, în număr de 75, intră la Centru pe 20 decembrie 1944 (din raportul lui Doncenko vedem că Centrul fusese înfiinţat mai devreme). Numele celor intraţi sunt trecute în ordine alfabetică. Până la finele anului, Centrul a mai găzduit: la 22 decembrie - 32 persoane, la 26 decembrie - 161, la 27 decembrie - 110 şi 28 decembrie - 29. În total, în 1944 la Centru au fost aduse 411 persoane (credem că în registru erau trecuţi doar basarabenii, iar persoanele care nu erau originare din Basarabia erau luate la evidenţă la centrele în care erau trimise). Odată cu terminarea celui de-al Doilea Război Mondial, a crescut şi numărul celor intraţi la Centru. Astfel, în 1945, la Centru au fost aduse 3.803 persoane, în 1946 - 8.853 persoane, în 1947 - 13.941 persoane. Către finele anului 1950, prin Centrul de la Chişinău fuseseră trecute 36.784 persoane, în anul morţii lui Stalin erau deja 46.416, iar la finele anului 1960 - 56.487 persoane. Ultima înscriere în registru datează cu 15 august 1995, fiind, de fapt, un dosar rătăcit prin arhivele altor instituţii militare şi transmis SIS-ului. La această dată, numărul persoanelor ale căror dosare se păstrează aici este de 58.955.

Deşi SIS-ul anunţă oficial că fondul respectiv conţine peste 48.000 de dosare, observăm că, în realitate, în cele 18 inventare ale acestui fond au fost înscrise 58.955 persoane. Diferenţa, de 10.955 de dosare, fie a fost comasată cu dosare identice ale aceleiaşi persoane, fie au fost trimise în alte centre de filtrare, fie au fost distruse. În registru, în dreptul a aproape jumătate dintre cei ajunşi la Centru este trecută inscripţia „Dosar special de cercetare” (*Fond speţialnogo deloproisvodstvo* - rus.), adică persoanei i s-a întocmit un dosar, ea „căpătuindu-se” cel puţin cu deportare pentru şase ani în regiunile periferice ale URSS.

Repatrierea foştilor cetăţeni ai URSS s-a terminat către 1948. În cinci ani, au fost repatriaţi în total în URSS circa 1,5 mln. de foşti ostaşi sovietici şi peste 3,5 mln. de persoane civile. Printre aceştia, au fost şi cele 58.955 de persoane trecute prin Centrul din Chişinău. Conform unor informaţii neconfirmate încă, gulagul de la Chişinău s-ar fi aflat în zona Spitalului „Toma Ciorbă”. Nu cunoaştem cât timp a activat centrul respectiv. Legea privind reabilitarea persoanelor supuse represiunilor politice vizează şi aceste persoane. În cea mai mare parte, ele aşa şi n-au fost reabilitate.

P.S. Soarta persoanelor trecute prin gulagul de la Chişinău (fişierele pe care le reproducem) a fost diferită: Mefodie Buruian a fost trimis la locul de baştină - Vasilcău, jud. Soroca, iar Constantin Amardeoli (Amarghioalei?) s-a ales cu deportare în RASS Komi, pe un termen de şase ani.

P.P.S. Pe teritoriul fostei RSSM a mai existat un centru de filtrare la Bălţi şi altul la Bender (Tighina). Pentru zona de sud a Basarabiei, au fost deschise centre de filtrare la Ismail şi Cetatea Albă, dar acestea ţineau de RSS Ucraineană.

2010 Timpul. Toate drepturile rezervate
Publica articolul pe: Twitter Facebook ShareThis

Etichete: Mihai Taşcă, GULAG, NKVD, Lavrenti Beria, Centrul de filtrare din Chişinău, prizonieri de război, arhiva SIS

Comentariile cititorilor

1. De Limba romana la 28.08.2010, ora 01:41

Cand vor fi desecretizate arhivele KGB-ului cu privire la interzicerea limbii romane? In toate institutiile de invatamant din Moldova erau curatori KGB care se ocupau cu persecutarea studentilor moldoveni, care incercau sa aduca carti romanesti in Chisinau. Cand vor fi desecretizate interogatoriile la care erau supusi studentii din Moldova? Erau indicatii KGB cu privire la denumirea limbii si la interzicerea folosirii glotonimului "limba romana"...

*

În sfârşit, un prilej de descreţire a frunţilor:

“Primul parc naţional din Moldova

Parcul Naţional Orhei, unicul de acest gen în Republica Moldova, va fi amplasat pe o suprafaţă de peste 20 de mii de hectare şi va include 15 sate din două raioane – 14 din Orhei şi comuna Romaneşti din Străşeni. „Acest proiect este o adevărată perlă”, a declarat directorul Grădinii Botanice din capitală, Alexandru Teleuţă, la un seminar organizat la Orhei, la care a fost lansată campania de sensibilizare şi informare a populaţiei în domeniul conservării biodiversităţii, transmite Info-Prim Neo.

Primul parc naţional din Republica Moldova va avea patru zone, două dintre acestea vor fi de agrement: una de agrement temporar, unde vor putea fi vizitate locuri pitoreşti, iar cealaltă de agrement de lungă durată, în care vor fi construite pe viitor hoteluri şi baze turistice. În zona de agrement temporar un agent economic a ridicat deja câteva căsuţe pe marginea unui lac, unde oamenii se pot odihni pentru o taxă convenită cu patronul.

Celelalte două zone ale parcului vor fi pentru cercetare şi protecţie integrală. În una dintre acestea vor fi cultivate plante agricole, dar şi copaci – stejari, frasini, tei etc., a spus şeful ocolului silvic Selişte, **Gheorghe Cuza**.*)

„Avem plăcere de a implementa componenta de informare şi educare a populaţiei din regiunea Orhei, în special în ceea ce ţine de conservarea biodiversivităţii şi crearea Parcului Naţional Orhei. Cred că vom face un lucru bun şi util”, a declarat preşedintele ONG „ProRuralInvest, Viorel Gherciu, la conferinţa de presă susţinută la Orhei în aer liber.

„Este primul proiect de acest gen. Felicitări pentru lucrătorii în domeniul mediu, dar şi pentru toţi cetăţenii Republicii Moldova că în sfârşit în ţara noastră a apărut un parc naţional”, a declarat ministrul mediului, Gheorghe Şalaru.

Parcul Naţional Orhei este un proiect realizat de Ministerul Mediului, finanţat de Fondul Global de Mediu şi implementat de PNUD Moldova. Bugetul proiectului este de 2 milioane de dolari, iar termenul de implementare până în anul 2013.

Sursa: Info-Prim Neo

*) Gheorghe Cuza îmi este văr (din ramura maternă) - sau nepot, dacă fiica sa, Elena Cuza declara că îmi este stră-nepoată.

La începutul acestui an am aflat de la nepoata Angela Goma Trubceac că o strănepoată - Lena, Lenuţa Cuza - fusese ucisă, împreună cu o colegă de liceu de un automobilist, la Orhei.

În această lună, august, Gelu Tofan, călătorind la Mana şi la Orhei, la recomandarea mea, l-a căutat şi pe Gheorghe Cuza. Din păcate acesta era ocupat în acel moment, însă dacă merg la Chişinău în octombrie, voi avea prilejul să-l cunosc.

Să mă dedau iar Utopiei? Ah, cum m-aş! Cum aş pune-o jos şi aş o - pe Dânsa! Bine-bine, sunt bătrân, sunt ne-sănătos, dar

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

spuneţi-mi, rogu-vă: când se adresează omul lui Dumnezeu? Când are nevoie de El!

Eu recurg la Utopie: am mare nevoie de ea. S-o.

Duminică 29 august 2010

Utopia-i boală moală - dar n-o las să se apropie, o ţin la distanţă, acolo, în serpentinele Răutului.

În urmă cu aproape 20 ani m-a vizitat o basarabeancă; medic-de-front la Cocieri, unde a luptat şi nepotul meu Ionel Goma. Fusese şi ea rănită de "cazaci", şi ea fusese internată o vreme în România. Ajunsă în Franţa era în aşteptarea azilului politic. Ea mi-a adus un album fotografic cu Orheiul în general, cu "Orheiul Vechi" în special, aşezare mongolă considerată "capitala răsăriteană" a Imperiului lor care atunci se întindea până la Adriatica. Cunoşteam "istoria", ştiam că urmele mongole erau sărăcuţe, însă mai mult m-a interesat…topografia zonei. Răutul se scurgea printre maluri priporoase, ciuruite de locuinţe troglodite şi de câteva biserici - şi ele scobite în stâncă. Peisajul mi s-a arătat de o frumuseţe fără seamăn - şi, în acelaşi timp, neliniştitor: Asia ceea începea la câţiva chilometri spre răsărit, de la Nistru încolo - până la dracu,-n Vladivostok…

Despre această zonă era vorba în articolul reprodus, iar prezenţa lui Gheorghe Cuza, vărul meu, care urma să supravegheze partea de vegetaţie - mai ales cea de pădure - m-a făcut să mă las utopizat: Doamne, să am eu o căsuţă pe-acolo…

Delirul a luat calea bătătorită. Şi s-a oprit când mi-am pus întrebarea de căpătâi: «Şi ce fac eu în căsuţa mea din Parcul Natural al Orheiului?».

Doar n-o să fac acolo - ziceam că, ajutat de vărul Gheorghe am o căsuţă-măricică - : biblioteca, avînd şi manuscrisele mele…

Cine să bată drumul până acolo, unde va fi o zonă turistizată - ca să citească… "operele" în manuscris (în fine, în dactilograme) ale lui Goma?

Mă opresc. Istovit de-atâta utopismus.

Luni 30 august 2010

Nu m-au mai *ţ*işcat *p*işcarii - ei sunt termometrul meu. Înseamnă că a venit frigul. Aşea ié!, vorba morometelui de veacuri: 12 grade celsius. Azi-mâine are să ningă.

Zile grele, cele din săptămâna trecută. Grele-grele.

Filip a avut dificultăţi în pregătirea textului **Ostinato** în vederea amazonizării: partiturile, mânca-le-ar Goma!

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Terminînd textele libere spre Amazon (spre Flori Bălănescu), au rămas pe dinafară cărţile publicate la Curtea Veche, adică şi "Scrìsuri 1" (să am gura aurită).

Că tot nu mai aveam ce face, m-am apucat să pregătesc seria de jurnale, 18 cu 2009. Am făcut vreo 30 pagini din Primul.

Istovit, încerc să dorm puţin.

La orele 14,30 am terminat de verificat **Jurnal pe Sărite**.

Mai târziu am făcut şi **Căldură Mare.**

Marti 31 august 2010

Am terminat şi **Jurnal de Noapte Lungă.**

Mă consolez cu ce pot:

Flori Bălănescu nu este, pentru moment disponibilă, ceea ce nu mă împiedecă de a visa la amazonizare a volumelor: 4 din primele trimise, apoi 3 din Jurnale.

*

Ce-i asta, oameni buni?:

"Dorin Tudoran: Eu, fiul lor

Fragmente din volumul în curs de apariţie la Editura Polirom; prefaţă de *Radu Ioanid*, postfaţă de *Nicolae Manolescu"*

"Volumul **Eu, fiul lor** conţine o selecţie din documentele de urmărire informativă a lui Dorin Tudoran din perioada 1982-1985. Cu modificări minore, structura cărţii respectă ordinea documentelor aflate în *5 dintre cele 18 volume,* cît însumează dosarul lui Dorin Tudoran creat de Direcţia Securităţii Statului (DSS), aşa cum au fost ele depozitate în arhiva DSS CID şi, ulterior, transferate în arhiva CNSAS de către SRI şi SIE. "

Aşa, carevasăzică: poetul disident Dorin Tudoran, posesor a 18 volume "îngrijite" de Securitate (sunt gelos: în luna mai 1977, când, în anchetă, la Rahova, ameninţat cu pedeapsa capitală pentru trădare de patrie mi s-au dat să citesc dosarele, erau abia 7!, şi nici acelea pline) Tudoran, ziceam, publică o carte prefaţată de bolşevicul sionist, holocaustologizator "Radu Ioanid", lepră falsificatoare de adevăruri istorice şi postfaţată de pupincuristul "discret", elev al turnătorului Ivaşcu, Nicolae Manolescu, turnător notoriu el însuşi - şi el holocaustologizator analfabet - pe spinarea mea!

«Bravo, frate Dorin*e*!», ca să-i plagiez pe aburiţii săi parteneri de blog, în frunte cu caraula Antonesei.

Cum Dumnezeu a ajuns Tudoran să accepte ca o carte (întâmplător a sa, dar carte) să-i fie flancată de aceste două

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

lepădături: "R. Ioanid" şi Manolescu? Întrebare inutilă: după 1989 hokeistul nostru şi-a arătat preferinţa pentru hoituri, pentru haznale. Dacă el, Tudoran, a scris despre o carte a inomabilului C.T. Popescu, de ce mă mir că acum se lasă prefaţat de hiena purtînd numele de împrumut "Ioanid", acest individ prost, rău, veninos, care s-a trezit după "rivuluţie" că duşmanul lui de moarte este românul, deci trebuie culpabilizat, acuzat de moartea a… 400 000 de evrei şi pedepsit, pus să plătească cu sufletul această crimă inexistentă ! A uitat Tudoran ce trebuşoară a făcut viermele prefaţator al său ? A uitat că ordura securistă fusese trimisul lui Iliescu la Washington? A uitat că a fost, cu Brucan, cu Petre Roman acuzator al poporului român "ucigaş al evreilor"? Că a fost unul din indivizii care au netezit calea imensei porcării numită Comisia Wiesel, lipitoarea care suge ultimele picături de vlagă ale românilor, ca să plătească - tot ei ! - întreţinerea paraziţilor care nu au altă treabă decât să pârască, să acuze ce li se năzare - ultima 'crimă' a noastră: Medalia Miron Cristea?

Şi acum o chestiune personală - dar nu atât de personală precum se arată la prima vedere:

Prietenul meu Dorin Tudoran a rămas mut faţă cu agresiunile unor "colegi" scriitori care mi-au făcut rău, mult rău, alungîndu-mă din ţară, din Uniunea Scriitorilor, din literatura română.

Liiceanu, cel care mi-a sabotat, îngropat cartea de mărturii **Culoarea curcubeului** - de el cerută, de el editată, de el retrasă din librării, în 1990, de el trimisă la topit, la Buşteni: faţă cu o astfel de faptă - dovedită - Tudoran nu a luat partea agresatului eu, ci a agresorului numit Liiceanu. Nu m-a atacat şi el, dar… a declarat că nu-i vine să creadă că "Gabi" ar fi făcut una ca asta. Nu a scos un mieunat de protest faţă de o astfel de acţiune curat-culturalizatoare - este el complice al Liiceanului - prin tăcere?;

C. T. Popescu: cel care, în iulie 1995, în cadrul campaniei Securităţii eterne de a discredita candidatura mea la preşedinţia României a publicat "Gomora", un articol de bale şi de scuipaţi, acuzîndu-mă că cedasem Ceauşescului, cerîndu-i iertare in genunchi - *spre deosebire de disidentul Tudoran, cel care îl călcase în picioare pe Tiran, umilindu-l cu o cerere de emigrare*! Nici vreo intervenţie de corijare a delirului cétépopesc la adresa mea - totuşi, prieten al său. Este Tudoran complicele lui C.T.P.?;

Manolescu: nu îl deranjează pe Tudoran interviul luat lui Iliescu imediat după Marea Mineriadă, în iunie 1990, (cel cu "Omul, cu *o* mare") nici lingerea în cur a tovarăşului Ion; în toamnă Manolescu publică în *România literară* (trei numere, multe pagini), auziţi, oameni buni: "dosarul de securitate al lui

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Gelu Voican Voiculescu" sub forma unei "Scrisori deschise lui Paul Goma"! Analfabetul Manolescu, nesimţitul Manolescu publică "dosarul de securitate" al… supraşefului Securităţii - şi, vorba lui Bulă: mai şi râde!, însă prietenul meu Tudoran nu a reacţionat - ca unul care ştie (cred eu, băiat bun) ce este un dosar-de-securitate. Prietenul Tudoran nu mişcă nici atunci când Manolescu scrie editorialul "Adio, domnule Goma!" prin care mă anunţă că nu mă va mai publica în revista lui tată-său. Şi nu tresare - pe hârtie - prietenul meu Tudoran când Manolescu orchestrează antisemitizarea mea şi a lui Liviu Ioan Stoiciu, punînd la cale condamnarea pentru… "antisemitism", iar cei treizeci de arginţi primiţi de la Rodica Gordon, Taubman, "Radu Ioanid" îi sunt dăruiţi, pentru vindere-de-coleg, sub forma ambasadei Unesco de la Paris. Lipsa de reactie - intelectuală, scriitoricească, morală - este ea *complicitate* cu Manolescu? Este!

Să merg mai departe? Nu, fiindcă ajung la Monica Lovinescu şi la Virgil Ierunca - iar despre morţi, să le fie ţărâna uşoară.

Să nu-l uit pe Caraion: cum l-a vândut Tudoran, prin… ştergerea din cartea de imobil, citeşte: ne-pomenind, la bibliografia de la **Kakistocratia** că volumul de versuri scos la Victor Frunză fusese editat şi cu bănuţii lui Caraion. Când s-a pornit campania de ură, de scuipaţi, de bale dirijată de acelaşi Manolescu împotriva lui Caraion, prietenul său Tudoran a tăcut ca un peşte, iar după un an, la întrebarea Marianei Sipoş de ce nu intervine în dezbatere, poetul Tudoran Dorin a răspuns ca un elev repetent:

«N-am găsit în librării cartea Doinei Jelea».

Că dac-o găsea… O călca în picioare pe Jela - nu pe Manolescu.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

S E P T E M B R I E

Miercuri 1 septembrie 2010

Am ajuns şi în septembrie.

Ieri a avut loc la Chişinău ceremonia decernării titlului de membru de onoare al Academiei de Ştiinţe din Moldova lui Adrian Păunescu. Presa basarabeană îl laudă pe poet, însă *România liberă* îl… porcăieşte în lege, ba un comentator de pe forum s-a forumàt astfel: "de ce minţi, te lăudai că mori - te-ai răzgândit?" Un altul aminteşte parodia :

"Adrian Paunescu, la o vânătoare cu Ceausescu, dupa ce acesta a ratat un stol de raţe:

"Priviţi aceste raţe,
Şi moarte ele zboara.
Ştiţi ce le [mai] ţine-n viaţă?
Doar dragostea de ţară!""

Mi-o aduc aminte, eram încă în România.

În legătură cu decernarea, pe un forum din Basarabia servietarul lui Wiesel, M. Shafir se trezeşte din somn şi îmi arde o copită: zice că numai Goma lipseşte de la Chişinău… Îl bag în mă-sa! Mi se-mpaişpe de apropierea de Păunescu, dar "Chişinăul"? Ce vrea să spună-acuze-condamne acest holocaus-tizator de trei copeici, fost prieten al meu, năpustindu-se asupra mea, din senin, tratîndu-mă de "negaţionist" - dar numaidecât recunoscînd că nu citise textul condamnat… Aşa-s şafirii: boi.

Că mi-am adus aminte: acum vreo douăzeci de ani, Socor tocmai se întorsese de la Chişinău, din "misiune". Ce fel de misiune? Nu mi-a divulga secretul americano-sionisto-bolşevic, el sugînd la trei ţâţe - ba chiar la patru, dacă socotesc şi "Basarabia - Noul Israel" - în schimb mi-a comunicat că (la Chişinău) cunoscuse "o fată din Mana: Portnoi". Am căutat în mine, am găsit numele: într-adevăr, un elev de-al mamei se numea Portnoi, dar atât. Socor m-a întrebat cum de nu-mi aduc aminte de ea, doar am scris despre familia ei în **Din Calidor**…

«E din familia dughenarului din Mana…», m-a ajutat Socor.

«O evreică, Portnoi?», m-am mirat. «Să nu-mi spui că e verişoară cu Philip Roth şi cumnată cu complexele lui… Nu, soro, Portnoii din Mana era creştini!»

«Portnoi înseamnă croitor…»

«În ce limbă?», l-am întrerupt.

«În limba… în care vorbeau evreii…», a "explicat" prietenul meu - şi fost "elev" al meu, îl iniţiasem şi pe el, în cămăruţa de la

anticarul Sterescu, în tainele, pentru ei, fii de de mari granguri bolşevici, a universului concentraţionar din România. «Persoana zice că te cunoaşte, că îi cunoaşte pe părinţii tăi, care… au cam persecutat-o ca evreică…»

«Părinţii mei n-au "cam persecutat" pe nici un evreu!»

«Ea a spus că tatăl tău o tratase de jidoavcă împuţită…"

«Când anume?», am sărit călare pe Cronologie. «*Când*?»

«Imediat după ce Antonescu a intrat în Basarabia…»

«Cum spui o asemenea prostie-minciună, tu, istoric? Ce vârstă are prietena ta Portnoi?»

«E cam de-o vârstă cu mine»

«Înseamnă ca este născută după 1946-47. Or "Antonescu a intrat în Basarabia", vorba ta de istoric, în iulie 1941. Ştii unde era tata în momentul în care… o trata de jidancă împuţită? În Siberia, deportat de bolşevici! Iar când se născuse Portnoaia ta, noi eram de doi-trei ani refugiaţi în Ardeal! Te-a minţit, iar tu colportezi minciuni!»

«Aşa mi-a spus ea - şi de ce zici că nu ţi-o aminteşti? Ea te ştie…»

«Fiindcă am motive - *cronologice* - să nu mi-o amintesc! Ea nu are cum să mă ştie, fiindcă, în 1944 când am plecat în refugiu, ea încă nu se născuse - tu ai spus că e de vârsta ta. Şi nu este posibil să se numească Portnoi, decât dacă s-a căsătorit cu un Portnoi creştin».

«E numele ei de familie - de unde ştii că nu o cheamă Portnoi?»

«*De la mama*», am zis, repede…

"De la mama", însă ceea ce îmi spusese Socor mă tulburase. Tulburat, nesigur am rămas până acum o lună, când Gelu Tofan, Flori Bălănescu, Angela Goma-Trubceac, Viorel Ilişoi au trecut şi pe la Mana. După ce au fotografiat "Calidorul care nu mai există", au trecut la cimitir: au fotografiat mormântul factice al fratelui meu, Petrică şi alte morminte - acelea adevărate.

Şi iată, în una din fotografiile făcute în ţintirimul din Mana apare o cruce de mormânt proaspătă, din lemn, purtînd o placă pe care scrie:

"**Portnoi Pelaghia 21.04. 1928 - 21.12. 2005**"!

[Chiar dacă Pelaghia murise în urmă cu cinci ani, crucea arăta a fi recentă]

În partea de sus (a plăcii), zugrăvită, într-un chenar, o cruce, deci Portnoi era/este creştin/ă! Crucea propriu-zisă fusese plantată în marginea unui mormânt înţărcuit cu grilaj de fier, îngrijit; în spate, crucea de piatră a "titularului" din fotografie, deduc un bărbat, însă nimic din scris nu este vizibil.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Apoi, "amănuntul": acel mormânt se află în cimitirul ortodox românesc - nu ştiu să existe, în Mana, cimitir evreiesc, dealtfel dughenarul, cunoscut ca "Avrum" dispăruse din sat odată cu retragerea armatei sovietice, în iunie-iulie 1941 şi nu s-a mai întors, cât am mai rămas noi în Mana: până în 25 martie 1944.

Deci Portnoi a fost/ este un nume purtat de un creştin.

Ştiam eu de la mama…

Joi 2 septembrie 2010

Azi ne aflăm în a doua zi din septembrie. Şi în Basarabia şi aici, în Franţa a început şcoala.

*

"ION ANTONESCU A FOST EXECUTAT ILEGAL
– LA COMANDA MOSCOVEI
September 2nd, 2010 admin Posted in Filozofie şi istorie (1)
VEACESLAV STAVILA

"Ion Antonescu, ultimul mareşal al românilor, a fost arestat la ordinul regelui Mihai I la 23 august 1944. La scurt timp, regele îl transmite sovieticilor, iar aceştia, la 1 septembrie, îl transportă pe mareşal la Moscova unde l-au ţinut ostatic 1 an şi 7 luni.

Este adus în România la finele lui aprilie 1946. Deşi Codul Penal al României de atunci nu prevedea pedeapsa cu moartea, autorităţile sovietice de ocupaţie îl condamnă la pedeapsa capitală şi îl execută la 1 iunie 1946.

NB. Înainte de execuţie mareşalul a depus o cerere de graţiere. Regele Mihai I, după consultări cu politicienii, a fost de accord sa acorde graţierea, însă fiind ameninţat de sovietici, a renunţat. Mai târziu, Mihai de Hohenzollern a declarat următoarele: "autoritatile sovietice m-au amenintat că în cazul graţierii armata sovietică va interveni brutal cu tancurile."

De ce tratamentul… preferenţial? Pentru că, în capul lor cubic, calupic (vezi caricaturile lui Sâsoiev) numai conducătorii de oşti care puseseră piciorul pe pământul sfânt al Rusiei sunt vinovaţi? Încâlcite erau căile Tovarăşului Stalin. Din acest motiv Mannerheim nu a avut nimic de suferit după încheirea ostilităţilor cu Finlanda (dealtfel întregul război fino-sovietic s-a dus pe teritoriul Finlandei, în final învinsă şi ciopârţită şi de Karelia ("cea până la Oceanul Îngheţat", cum cântau bravii krasnoarmeieţi după ce i-au covârşit pe finlandezi cu proporţia 1.000/1)? La fel Horthy. În schimb, Antonescu a comis păcatul de moarte: a călcat, cu picioarele-i personale, vorba lui Dinescu, pământul Rusiei - unde?: în Basarabia (furată de ei, Ruşii!, în 28 iunie 1940, în Bucovina de Nord, tot atunci răpită); când?: după alungarea hoardelor bolşevice, la mijlocul lunii iulie 194l.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

Să-i fie dat lui Obama să facă-pace-între două-dobitoace?
Ce bine-ar fi - deşi…"nu prea e momentul" nici în Palestina.

*

În exclusivitate pentru Secretele Istoriei şi Tribuna Basarabiei.

Nota: *materialul din documentele care urmează mi-a fost cunoscut de la primele ediţii ale Săptămânii Roşii". Acum am ocazia să reproduc chiar documente. (P.G.)*

Alexandru Moraru „ BASARABIA : ADEVĂRUL DESPRE MAREŞAL"
(DOCUMENTE DE ARHIVĂ)
- Partea a V-a -
- Ce spun documentele despre viata evreilor din anul 1941 -

Documentul 13
INSPECTORATUL REGIONAL DE POLIŢIE CHIŞINĂU
n. 88C 1941 August 10

Către
Poliţia Soroca

Luaţi măsuri ca evreii din raza D-voastră să poarte obligatoriu un semn distinctiv format dintr-o stea cu şase colţuri (2 triunghiuri suprapuse) din stofă sau pânză de culoare galbenă de dimensiunile 7 cm, în diametru aplicat pe fond negru.

Acest semn va fi purtat cusut pe partea stângă a pieptului.

Veţi raporta executarea.

L.Ş. INSPECTOR REGIONAL DE POLIŢIE (semnătura)
Şeful serv. Inf. şi Secret. (semnătura)

Documentul 18

INSPECTORATUL REGIONAL DE POLIŢIE CHIŞINĂU N. 1051
1941 August 26

Către
Poliţia Soroca

Vă facem cunoscut că Domnul Preşedinte al Consiliului de Miniştri a hotărât ca nici un evreu să nu poarte vre-un semn distinctiv că este evreu, întrucât aceste semne pot da naştere la reacţiuni, cari nu sunt de dorit.

Luaţi măsuri urgente de întocmai executare.

INSPECTOR DE POLIŢIE
Alfred Pacsimade (semnătura)
L.Ş. Şeful Serv. de Informaţii şi Secretariat (semnătura)

Documentul 19
ROMÂNIA Primăria Com. Bădeni-Vechi Jud. Bălţi N. 215
28 August anul 1941

ONOR Preturei plasii Corneşti La ord. D-STRE N. 1325/941

Avem onoarea a vă raporta următoarea situaţie a localurilor de şcoli din această comună:

I. În comună sunt două localuri de şcoli, - Şcoala N.1 cu 3 săli de clasă şi Şcoala N.2 cu 2 săli de clasă.

II. Toate sunt în curs de reparaţie

III. Şcoala N.1 a fost aproape distrusă de sovietici, însă cu locuitorii prin muncă de folos obştesc, în cursul acestei săptămâni s-au renovat toată din nou şi în curând va fi terminată şi pusă în stare bună.

IV. Localurile sunt încăpătoare pentru toţi copiii şi nu este nevoie de înfiinţarea altor localuri. L.Ş. (semnătura)

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

- Partea a Şaptea -

Documentul 21

CHESTURA POLIŢIEI MUNICIPIULUI CHIŞINĂU
Biroul Siguranţei Nr. 2709. S 1941 August 30
Către INSPECTORATUL DE POLIŢIE CHIŞINĂU

Făcând informaţii şi cercetări pentru a se stabili locul de înhumare al victimelor politice ale teroarei roşii am putut stabili astăzi următoarele:

În localul fostului Consulat Italian de pe strada Viilor în prezent ars complect, în partea din fund a curţei, în apropierea unui beci, într-un loc viran îngrădit cu scânduri înalte în parte arse, se găsesc două gropi mari proaspete, în care se află îngropaţi mulţi oameni dintre cei împuşcaţi în ajunul retragerii trupelor roşii din localitate.

S-au găsit deasemenea două târgi pline de sînge şi cu urme de gloanţe mai ales la extremităţi, ceea ce denotă că persoana pusă pe targă dacă avea convulsiuni se mai trăgea în ea în cap cu revolvere pentru a se asigura că este moartă (loviturile de armă se văd la capătul târgei).

Execuţia se făcea în beciul Consulatului unde sunt urme evidente de aceasta şi unde s-au găsit şi cele 2 târgi.

Bănuim că, în tot locul înconjurat cu gard şţăi care are o suprafaţă de 150-160 metri aproximativ, se află îngropate cadavre de deţinuţi politici.

În timpul stăpânirii ruseşti aci îşi avea sediul birou central al serviciului N.K.V.D. local şi aci se făcea ultimile cercetări şi cele mai riguroase pentru deţinuţi.

Mâine vom face deshumarea cadavrelor pentru identificarea cadavrelor a victimelor teroarei bolşevice din localitate.

CHESTORUL POLIŢIEI,
Maior, Al. Vasilescu.
Seful Bir. Siguranţă T. Andreescu

Documentul 27

CHESTURA POLIŢIEI CHIŞINĂU COPIE
Nr. 25 Conf. Personal 1941 Septembrie 5
DOMNULE PRIMAR

Avem onoare a vă comunica că în spatele clădirei fostului consulat italian s-a descoperit un cimitir, unde au fost îngropaţi toţi românii executaţi de organele N.K.V.D.

Până în prezent s-au scos din două gropi comune 40 cadavre, fiind în curs de dezgropare. Întrucât urmează să fie înhumaţi în cimitirul ortodox cu pompa cuvenită ca eroi ai neamului, cât de urgent posibil, vă rugăm să binevoiţi să dispuneţi să se formeze o comisiune de către Primăria Oraşului, care să se îngrijească de cele necesare. Comisiunea urmează să fie prezentă mâine dimineaţă 6 sept. Orele 8 la Chestura Poliţiei. Cel mai urgent lucru este facerea de coşciuge.

CHESTORUL POLIŢIEI ss. Maior Vasilescu

Documentul 28

STĂRII CIVILE DOMNULE GENERAL,

LA ORDINUL dvs. Nr. 100C, din 8 septembrie 1941, avem onoarea a Vă face cunoscut, că iniţiativa desgropării, reînhumării cadavrelor desgropate din str. Viilor, cât şi iniţiativa solemnităţii şi desfăşurarea ei în bune condiţiuni a fost luată de D-l Chestor al Poliţiei Municipiului Chişinău.

Această Primărie a contribuit numai cu 75 coşciuge din scânduri şi 13 coroane din flori naturale adunate din grădinile publice ale Municipiului Chişinău.

Nu cunoaştem dacă s-au îndeplinit formele legale pentru desgroparea şi înhumarea din nou a cadavrelor, adică dacă s-a obţinut autorizaţie de desgropare din partea Parchetului respectiv şi s-au făcut autopsiere necesară, cât şi identificările cadavrelor.

Aceste relaţiuni, credem că se pot da de D-l Chestor al Poliţiei Municipiului Chişinău.

PRIMARUL MUNICIPIULUI CHIŞINĂU,
Colonel A. Dobjanski. SECRETAR GENERAL,
DOMNIEI SALE, DOMNULUI GENERAL
C. GH. VOICULESCU, GUVERNATORUL BASARABIEI. Loco

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Documentul 29

Siguranţei 1941, Septembrie 8

CONDUCEREA ŞI ADMINISTRAREA BASARABIEI Loco

Avem onoare a vă raporta că, urmărind stabilirea actelor de atrocitate şi banditism, comise de autorităţile sovietice în timpul ocupaţiei până la evacuarea Basarabiei, s-au cules o serie de informaţie privind desfăşurarea acţiunei teroriste asupra populaţiei locale, terorism, executat mai ales prin intermediul serviciului N.K.V.D.-ului şi a brigăzilor de securitate N.K.G.P. înfiinţate în ultimul timp.

Totodată în ziua de 30 August a.c. s-a reuşit să se identifice şi unul din locurile amenajate special pentru executarea şi înmormântarea deţinuţilor politici.

În locul fostului Consulat Italian de pe strada Viilor, în prezent ars complet, în partea din fund a curţii într-un loc viran camuflat cu scânduri înalte în parte arse, se găsesc mai multe gropi mari, unele proaspete iar altele mai vechi în care se află îngropaţi deavalma mai mulţi oameni politici executaţi.

S-au găsit şi 2 tărgi pline de sânge cu urme de gloanţe la extremităţi, ceea ce denotă că persoanele puse pe tărgi dacă aveau convulsiuni, li se trăgea focuri de revolver în cap pentru a se asigura că este mort (loviturile de armă se văd la capătul tărgilor).

Din informaţiunile culese şi din cercetările făcute reiese că execuţia se făcea după sistemul CEKA, prin împuşcare pe la spate în cap de către doi călăi, dintre care unul evreu şi altul rus care-şi exercitau a tribuţiile în mod consecutiv.

Deasemeni s-au găsit mănuşi lungi de cauciuc pline de sânge, cu care se ridicau cadavrele însângerate şi se aruncau în groapă.

Execuţia se făcea în beciul consulatului, unde sunt urme evidente de aceasta şi unde s-au găsit şi cele 2 tărgişi mănuşile.

Tot locul viran este înconjurat cu gard pe o suprafaţă de circa 150 m pe 60 m. În timpul stăpânirii ruseşti, aici îşi aveau sediul Biroul central al serviciului N.K.V.D. unde se făceau ultimile şi cele mai riguroase cercetări pentru deţinuţii politici.

S-au mai găsit şi o căldare şi un panou de carton cu numeroase perforări de gloanţe care din cercetări era folosit pentru exerciţii de tragere în vederea execuţiei. Lovituri de gloanţe şi cîteva proectile se mai află şi azi în peretele subteranii unde se făceau împuşcările.

Efectuându-se deshumarea s-au scos din gropi comune un număr de 75 cadavre până în seara zilei de 7 septembrie a.c. când s-a întrerupt lucrul. După actele găsite la ei în majoritate sentinţe de condamnare s-au identificat numiţii: Tanţu Pavel şi Tanţu Petre (primul funcţionar la postul de radio local, iar secundul învăţător) fiii fostului perfect de Lăpuşna, Vasile Tanţu şi Maior în Regimentul Moldovenesc. Preotul Tudorache, Nazarov subdirector la Banca oraşului, Tâslaru Ion, Banu Ilie, funcţionar C.F.R. Doroftei Dionisie (informator C.III.A.) Truscă Ene Grigore, Schiba Nicolae, Vieru Dumitru, Guţu Teodor căpitan pensionar, Roşca Ilarion şef de secţie de Jandarmi în Comuna Străşeni, Suruceanu (fără alt nume, deoarece nu s-a putut ceti în sentinţă), Popescu Ion, funcţionar comunal şi Bădăluţă, fost primar în Comuna Durleşti. Dintre cadavrele neidentificate se observă un cadavru îmbrăcat în rasă preotească, elevi din liceu identificaţi după şepci, studenţi şi restul de cadavre după îmbrăcăminte par a fi oameni intelectuali.

Dintr-o groapă au fost scoase 15 cadavre dintre care unul a fost identificat după sentinţă a lui Cernevschi Vladimir, fost şef de secţie de gardieni publici la chestura Chişinău, ceilalţi neidentificaţi. Toţi sunt legaţi la mâini, iar Filipenco, fost agent la C.III. A armată, are şi picioarele legate.

Sentinţele au fost date la tribunalul Militar al N.K.V.D.-ului semnate de colonelul Zonov şi sergenţii Grigorenco şi Gucianov, iar secretar Gruzinschi.

Cadavrele au fost ţinute expuse la dispoziţia publicului pentru a se putea identifica după ce au fost desinfectate de medicul Legist Filatov Petre.

În ziua de 7 septembrie 1941 s-a oficiat un serviciu religios de un sobor de preoţi în frunte cu Mitropolitul Bălan al Ardealului, după care cadavrele au fost băgate în sicrie de lemn împodobite cu flori şi aşezate pe care cu boi, în formă de cortegiu şi înmormântate în cimitirul ortodox, într-un loc rezervat pentru aceasta.

Coşciugele şi carele cu boi au fost puse la dispoziţie de către Primăria locală care a fost anunţată de noi.

Chestorul Poliţiei
Maior Al. Voiculescu

Şeful Bir. Siguranţei
T. Andreescu

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

Adineauri, la orele 12,30, Dumitru Ungureanu m-a înştiinţat că a apărut "Scrìsuri I".

Îmi doresc să-l anunţ şi eu pe el despre o carte a sa apărută.

I-am scris Mihaelei Moroşanu, mulţumindu-i.

*

Iar acum aflu - tot prin D.U. - că Mihaela Moroşanu nu mai este redactor şef al editurii. El ştia de la… Flori Bălănescu. I-am scris Cristianei Chiriac, secretară de redacţie. Ea mi-a spus că editura îmi va trimite 15 exemplare…

Să semnifice că Gr. Arsene a renunţat la Chişinău? Or fi şi ei zăpăciţi de scandalul cu sediul editurii vandalizat.

Vineri 3 septembrie 2010

Am mai făcut un pas în septembrie, luna cu pricina.

Nu-mi mai fac iluzii că cei de la Chişinău vor rezolva chestiunea cetăţeniei, deci a paşapoartelor, deci a călătoriei întracolo.

Xiti îmi dă o veste stranie: abia azi, după mai bine de două săptămâni (nu trei?) de absenţă, apare un (singur) cititor israelian al site-ului meu internetic. Căci cum se explică?

Căci uite cum: Frecventatorii au fost plecaţi la răcoare, în România, la Neptun aerul împuţit fiind mult mai puţin putred decât cel de la Tel Aviv. Vilegiaturiştii pe stil nou, sionist, fac parte din peste-milionul de evrei - nu doar israelieni - care au re-obţinut cetăţenia română, cea pe care o blestemau cu foc, plângîndu-se cu glas mare de persecuţiile suferite, ca evrei, comunişti sub Fiorosul Ceauşescu! Pe atunci, îşi însoţeau lamentaţiile cu gestul suprem: îşi arătau mâinile şi nu curul pe care era imprimată pingeaua Pingelesculuì, cel care astfel le urase călătorie sprincenată - după ce le luase banii - şi, ca Ilka Melinescu la procesului unor poliţişti, urlînd, indicînd pe unul din boxă:

«Iată, criminalul acela mi-a tăiat cu un topor degetele de la mâna stângă!, iar cel din stânga lui mi-a zdrobit degetele de la dreapta!»

Aşa cum Ilka Melinescu arăta mâna stângă avînd toate cele cinci degete tăiate cu toporul (ar fi fost adevărat, dacă tovarăşa ar fi posedat zece degete la acea mână şi i-ar fi rămas cinci), după acelaşi calapod mentalo-moral holocaustologii contimporani m-au antisemitizat - îi mai pârăsc o dată pe mincinoşi: N. Manolescu, Gârbea, G. Andreescu, Laszlo, Pecican, Vasile

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Gârneţ, Vitalie Ciobanu, Radu Ioanid, Carmen Muşat, Oişteanu, Shafir, I.B. Lefter, A. Cornea, Katz, Al. Florian…

*

jurnal.md 3 septembrie 2010

Procuratura mimează investigarea dosarelor legate de 7 aprilie

"La mai bine de un an de la tragicele evenimente din aprilie 2009, nu există încă niciun poliţist condamnat pentru tortură sau depăşirea atribuţiilor de serviciu. Ba mai mult, mulţi dintre poliţiştii suspectaţi că ar fi bătut protestatarii în noaptea de 7 spre 8 aprilie în PMAN sau mai târziu în comisariate continuă şi astăzi să lucreze în cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Ex-vicecomisarul de Chişinău, Iacob Gumeniţă, căruia recent i-a mai fost înaintat un cap de acuzare în legătură cu evenimentele din aprilie, este cercetat în continuare în stare de libertate. Iar fostul viceministru de Interne, Valentin Zubic, figurează în dosarele din 7 aprilie în calitate de martor, chiar dacă în imaginile video prezentate recent de Procuratura Generală (PG) Zubic este surprins monitorizând măcelul din PMAN. Mai mulţi avocaţi consideră că procuratura nu lucrează asupra dosarelor legate de 7 aprilie, ci doar mimează investigarea lor.

Examinare „îngheţată"

108 sesizări, 35 de autosesizări, 21 de cauze penale expediate în judecată, 36 de poliţişti anchetaţi penal şi niciunul pedepsit. Acestea sunt cifrele care reflectţ activitatea Procuraturii Generale şi a instanţelor de judecată în legătură cu evenimentele din aprilie 2009 care au zguduit republica, lansând ecouri în întreaga lume. Mai nou, toate dosarele de rezonanţă în care sunt vizaţi foşti funcţionari de stat, care au coordonat acţiunile poliţiei în aprilie 2009, au fost „îngheţate" până la toamnă, când urmează să aibă loc noile alegeri parlamentare anticipate. Analiştii politici spun că judecătorii ezită să pronunţe acum sentinţe de condamnare a foştilor şefi ai poliţiei pentru că vor să vadă care tabără politică va fi la putere după alegeri, iar aceasta vorbeşte despre dependenţa justiţiei moldoveneşti de puterea politică.

Martorul Zubic

Acum două săptămâni, Procuratura Generală a prezentat noi imagini despre măcelul din noaptea din 7 spre 8 aprilie 2009 din PMAN. Deşi şi în aceste imagini, la fel ca şi în cele prezentate mai înainte de către preşedintele interimar Mihai Ghimpu, se vede clar cum fostul viceministru de Interne Valentin Zubic se plimbă printre poliţiştii care bat cu bestialitate tinerii protestatari, viceprocurorul general Andrei Pântea afirmă că nu există suficiente probe pentru a-l ancheta penal. „Zubic figurează în calitate de martor în dosarul 7 aprilie. Problema e că nu putem stabili dacă a existat sau nu un stat major (condus de Valentin Zubic – n.r.) pe data de 7 aprilie.

Fostul ministru de Interne, Gheorghe Papuc, susţine că a fost creat un stat major şi că el s-a ocupat de „restabilirea liniştii" în capitală în acea noapte. Iar Zubic susţine că statul major nu exista la acel moment", încearcă să ne explice Pântea. Pe de altă parte, aceeaşi sursă afirmă că toţi factorii de decizie din cadrul Ministerului Afacerilor Interne poartă răspundere pentru acţiunile subalternilor lor. „Nu trebuie să ne revolte faptul că Zubic are statutul de martor. Când vom acumula suficiente probe, îi vom înainta şi învinuiri", ne asigură prim-viceprocurorul general.

Încă un suspect în cazul lui Boboc

Deocamdată imaginile de care dispune PG încă din primăvară le-au permis procurorilor să îi mai înainteze un cap de acuzare lui Iacob Gumeniţă. Avocatul acestuia, Ion Vâzdoagă, nu înţelege de ce a fost nevoie de această nouă învinuire, având în vedere că Gumeniţă a fost acuzat de abuz în serviciu în noaptea de 7 aprilie, în intervalul dintre orele 23:00 şi 04:00, iar dosarul a ajuns deja în instanţă. Graţie aceloraşi imagini, procurorii au reuşit să-l identifice pe cel de-al doilea poliţist despre care se bănuieşte că l-ar fi lovit mortal pe Valeriu Boboc, primul fiind Ion Perju, angajatul Comisariatului general de poliţie. „Identitatea acestuia a putut fi stabilită după ce am primit rezultatele expertizei acestor imagini pe care le-am făcut în SUA şi România", afirmă Pântea refuzând să ofere mai multe detalii. Procurorul a evitat să ne vorbească şi despre cazul Ţâbuleac.

Deşi expertiza medico-legală repetată efectuată încă la începutul acestei veri a

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

arătat că tânărul a decedat ca urmare a căderii de la şi de unde a căzut Ion Ţâbuleac. Amintim în context că, invitat la Procuratură să dea mărturii pe marginea acestui caz, ex-ministrul Papuc a declarat că l-a anunţat pe Vladimir Voronin despre moartea lui Boboc la ora patru dimineaţa, iar despre cea a lui Ţâbuleac, între 5.00 şi 6.00. Acesta însă a negat că i-a comunicat ex-preşedintelui comunist că cineva s-a aruncat de la etajul şase al Parlamentului în acea noapte (afirmaţie pe care Voronin a făcut-o în această primăvara în cadrul emisiunii „În profunzime" de la PRO TV – n.a.).

Tot mai dezamăgiţi

În timp ce procurorii susţin că depun un efort colosal pentru a face lumină asupra evenimentelor din 7 aprilie 2008 şi pentru a-i pedepsi pe cei vinovaţi de schilodirea protestatarilor, numărul celor care nu mai cred într-o finalitate a acestor investigaţii este în creştere. „După aceste imagini Gumeniţă trebuia izolat de societate. El este periculos, poate influenţa ancheta, poate intimida martorii. Noi ne jucăm cu aceşti foşti factori de decizie de la MAI, în acest timp oamenii îşi pierd încrederea în justiţia moldovenească şi apelează la CEDO. Toate cazurile de maltratare a tinerilor după 7 aprilie vor ajunge la CEDO şi acolo R. Moldova va pierde dosare după dosare şi va plăti despăgubiri, dar nu va fi pedepsit nimeni pentru teroarea din primăvara anului trecut", opinează Vanu Jereghi, directorul Institutului pentru Drepturile Omului.

Mariana RAŢĂ

*

Dar eu ce fac? Unde mi-e capul, inima, ţinerea de minte? Cum aşa: accept să merg la Chişinău, deşi am declarat în nenumărate rânduri, începînd din urmă cu aproape 33 ani, când pe aeroportul Otopeni un securist m-a întrebat zâmbind: «Şi când vă întoarceţi?», iar eu, rânjind;

«După ce cade comunismul în România»,

Iar acum vreo 20 ani, când Snegur mă poftise în Basarabia de faţă cu Sanda Stolojan, răspunsesem:

«Nu călătoresc în ţări comuniste!»

Dar ce ţară (necomunistă!) este aceea în care după mai bine de un an de la tragicele evenimente din 7 aprilie 2009, nu există niciun poliţai torţionar condamnat pentru tortură ? Cine l-a ucis pe Valeriu Boboc? Pe Ţâbuleac, pe Ţapu, pe Ionel Barbu? Cine i-a schilodit pe ceilalţi tineri - doar n-or fi alunecat şi căzut toţi contestatarii pe scările blocurilor lor, astfel căpătînd ei buba?

Sâmbătă 4 septembrie 2010

Numai azi nu-i mâine, vorba celuia Vom vedea poimâne. Adică luni. Sau marţi. Sau când o fi să fie… - că n-o fi foc!

*

Din *Tribuna Basarabiei* - 29 august 2010

"REZOLUŢIILE MAREŞALULUI ION ANTONESCU

Prof. univ. dr. GHEORGHE BUZATU - Istoric

Editate şi reeditate, în ţară sau în străinătate, căutate, furate şi cercetate de către prieteni şi, mai ales de către inamici, Rezoluţiile Mareşalului intră în categoria actelor de excepţie ale guvernării din 1940-1944. Din cele câteva mii de documente, unele s-au publicat cu insistenţă, tocmai datorită semnificaţiei lor politico-militare şi calităţii textelor, calităţii lor de excepţie documentare, literare şi umane.

Spre exemplificare, în continuare, redau câteva dintre rezoluţiile publicate ale

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Mareşalului:

„Crima nu se poate ascunde sub teoria enunţării de slugă a ordinului şi, sub splendoarea epoletului, ea murdăreşte acest epolet" (11.XII.1940);

„Justiţia rămâne pe deasupra tuturor în această ţară şi, deci, pe deasupra mea" (6.II.1941);

„Sărac stat într-o ţară bogată. Sărăcia este consecinţa: relei administraţii, lipsei unui plan de gospodărire, de investiţii, de întreţinere şi de realizări" (16.XI.1942);

„Să nu uite nimeni că în cazul unei înfrângeri vom suferi nu numai o dezonoare, dar ne vom pierde şi viaţa. Ruşii învingători ne-ar aduce bolşevismul în ţară, ar nimici toată pătura conducătoare, ne-ar pune pe evrei stăpâni şi ar da Neamul pradă slavizării şi deportărilor în masă. Dacă nu contribuim cu toate puterile noastre la lupta aliaţilor noştri pentru a înfrânge comunismul şi pe ruşi, nu putem sa asigurăm nici viaţa copiilor noştri, nici existenţa ţării noastre" (extras din ordinul de la 6.II.1943);

„Nu există politică externă fără armată" (10.III.1943);

„Spiritul de dezorganizare românesc predomină în toate. Nu suntem în stare să organizăm în condiţii optime executarea unei hotărâri. Luăm măsuri pripite, dezordonate, sacadate. Începem, ne oprim din lipsă de hotărâri sau luăm alte măsuri care contracarează pe cele dintâi şi aşa mergem în toate ca racul. Cheltuim energie, minte, timp şi bani fără rost" (19.XI.1943);

„Nu se evacuează populaţia. Nu putem goli Basarabia de români" (3.VII.1944);

„Spune-i Regelui că nu plec (în faţa plutonului de execuţie) supărat pe el. Mai mult, spune-i că îi mulţumesc că mi-a dat prilejul să mă aşez cu un minut mai devreme lângă martirii Neamului, care au luptat pentru gloria şi mărirea lui" (mesaj final, transmis prin Radu Lecca, destinat lui Mihai I, Jilava,! 1.VI.1946).

Prefer, se înţelege, să supun atenţiei cititorului câteva dintre rezoluţiile şi precizările Mareşalului descoperite în arhive:

„Hărţile cu situaţia inamicului trebuie puse pe pereţii biroului meu. Trebuie o hartă cu vechile frontiere şi cu actualele confruntării. O hartă sau hărţi ale fronturilor de luptă" (21.IX.1940, rezoluţie pe nota de cabinet privind situaţia militară probabilă a concentrărilor URSS în nord-estul României la 20.IX.1940);

„Informatorii noştri (agenţii serviciilor secrete) sunt nişte analfabeţi, sunt oameni care n-au nici patru clase primare şi trăind sugând şi păcălind Statul" (10.XII.1940);

„Temeiul acţiunilor noastre naţionale a fost totdeauna adevărul. Slujitoare a adevărului, Academia Română a luminat drumurile şi ţintele strădaniilor româneşti de unitate şi de stăpânire a drepturilor fireşti din cuprinsul spaţiului nostru etnic şi istoric. Urările adresate oştirii de către cel mai înalt aşezământ al spiritualităţii româneşti, în ceasul în care armele naţionale cuceresc o nouă împlinire a destinului, sunt deosebit de preţioase pentru conştiinţa neamului întreg. Ele au un înţeles cu atât mai înălţător, cu cât steagurile noastre dezrobitoare, alături de steagurile aliate ale Marelui Reich German, alungând întunericul şi crima, reîntronează în Răsăritul Europei puterile libertăţii, credinţei şi culturii" (extras din răspunsul la telegrama din 22.VI. 1941 a prof. I. Simionescu, preşedintele Academiei Române);

„Fiţi siguri că, atâta timp cât am luptat la Răsărit, toate sacrificiile pe care le-am făcut acolo n-au fost numai pentru Basarabia şi Bucovina, ci au fost şi pentru Ardeal" (22.X.1941);

„Pentru câştigarea războiului mergem oriunde (iniţial, în text, specificat: „şi la dracu'"?!). Trebuie însă luate măsuri ca trupele să fie perfect echipate. Trebuie să li se dea de germani ce le lipseşte pentru echipare în caz când ne vor cere să operăm în regiuni grele ca condiţii. În aceste regiuni vor rămâne si germanii. Ei se vor găsi la iarnă şi în alte regiuni mult mai grele ca acelea ale Mării Caspice, MURMANSK – LAPONIA – LENINGRAD etc. Vedeţi lucrurile prin secole, nu prin moştenirile egoiste" (19.VIII.1942, extrase din rezoluţia Mareşalului Antonescu pe raportul din 15.VIII.1942 al Marelui Stat Român privind operaţiile trupelor germano-române planificate în sud-estul URSS, Arhivele Naţionale, fond PCM-CM, dosar 178/1942, f. 202-203);

„O administraţie se judecă după rezultate şi nu după acte şi dosare. La noi au fost sub regimurile trecute numai dosar şi acte, fără înfăptuiri. Prefer primul criteriu" (16.VI.1943);

„Mulţumesc cu atât mai mult astăzi corpului didactic secundar pentru înalta sa

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

ţinută patriotică şi pentru înţeleapta înţelegere a chemărilor impuse de lupta în războiul dreptăţii naţionale, cu cât şefii fostelor partide politice mă somează prin memorii, în numele lor şi al câtorva persoane bine cunoscute prin trecutul lor, să retrag armata din luptă... Este evident pentru cea mai simplă minte că părăsirea luptei pe care o ducem în Răsărit, pentru asigurarea fiinţei de azi de totdeauna a vieţii, libertăţii şi integrităţii neamului, fără nici o garanţie serioasă că sacrificiile ce am făcut nu au fost zadarnice, ar fi un odios act de trădare faţă de Moldova, Bucovina şi Basarabia, faţă de istorie şi de onoarea noastră; şi chiar faţă de ardeleni, care nu numai că n-ar avea nimic de câştigat, dar ar avea totul de pierdut, dacă Regatul ar intra în parte sau în total sub sclavia asiatică ...” (paragrafe din răspunsul la telegrama din 18.VIII.1943 a prof. Napoleon Creţu, secretar general al Ministerului Educaţiei Naţionale);

„*Partidul Naţional Ţărănesc este o emblemă, o problemă şi o dilemă. Emblema este Mihalache: ţăranul român cu perciuni de jupân. Problema - Dr. Lupu: nu are talent şi vorbeşte; nu are bani şi trăieşte, iar natura l-a făcut roşu ca să nu mai roşească. Dilema: Dl Maniu - când poate veni la putere nu vrea şi, când vrea, nu poate”* (subl. mea, P.G.) (însemnare nedatată, Arhivele Naţionale, fond I. Antonescu dosar 4, f. 144).

În concluzie, rezoluţiile Mareşalului, ca surse de excepţie pentru pătrunde misterelor trecutului, s-au adresat nu colaboratorilor şi contemporanilor săi, ci ISTORIEI.

Îşi cunoştea Antonescu ţara. Îi cunoştea şi pe ţăreni. Dar mai cu seamă pe ţărănişti.

*

Am reprodus, acum câteva luni, un episod din acest serial (publicat în revista *Maluri de Prut* de la Huşi.

Marea deportare a poporului român

Viorica Olaru-Cemîrtan Dr. în istorie

(I)

Primul an de ocupaţie sovietică a Basarabiei: crime împotriva umanităţii

Aplicând prevederile protocolului adiţional secret al tratatului de neagresiune sovieto-german din 23 august 1939, făcând uz de presiune politică, diplomatică şi militară asupra României, în perioada 28 iunie - 2 iulie 1940, Uniunea Sovietică a ocupat prin forţa armelor circa o cincime din suprafaţa teritorială a României Mari, şi anume Basarabia (44.422 kmp cu 3 ml. 200 mii locuitori), Nordul Bucovinei şi Ţinutul Herţa (6 mii kmp cu peste 500 mii locuitori). „Actul de ocupare a Basarabiei şi Bucovinei de Nord de către Imperiul Sovietic a constituit începutul procesului monstruoaselor deformări sociale” sau, cu alte cuvinte, în acea zi a început holocaustul împotriva poporului român.

Primii care au simţit acest început de holocaust au fost soldaţii din armata română, în retragere, care au fost maltrataţi şi dezarmaţi. Deoarece aveau ordin de a se retrage, soldaţii români nu puteau să folosească forţa pentru apărarea personală sau a bunurilor sale. Era firesc să se respecte condiţiile cu privire la cedarea Basarabiei şi armata sovietică să nu abuzeze în nici un fel. Realitatea, însă, a fost de alt gen. Pe lângă soldaţii sovietici care au făcut abuz de forţa şi poziţia sa, agenţii bolşevici din Basarabia au fost şi ei destul de activi în această campanie de prigoana armatei române. Ei îndemnau populaţia la acte neruşinate de a ataca ostaşii români, jefuindu-i şi livrând prada armatei sovietice.

Deoarece ocuparea acestor provincii româneşti de către Uniunea Sovietică s-a înfăptuit contrar voinţei majorităţii populaţiei, la vestea despre trecerea Nistrului de către trupele sovietice, mii de basarabeni şi bucovineni s-au refugiat în România, părăsindu-şi locuinţele şi averea. În anul 1940, după datele Ministerului de Interne al României „în legătură cu tristul eveniment al pierderii Basarabiei şi Bucovinei s-au refugiat în ţară peste 23.000 capi de familie, care n-au vrut sa încerce rigorile regimului bolşevic, străin de neam şi de mentalitatea noastră românească”. Conform

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

recensământului populaţiei din 6 aprilie 1941, „pe teritoriul diminuat al României" au fost înregistraţi 68 953 refugiaţi din teritoriile ocupate de ruşi. Fluxul de refugiaţi era mare şi mare era „jalea şi amărăciunea, căci cu cei ce se refugiau pleca o stăpânire românească, dar nu şi o cultură naţională şi o religie creştină de două mii de ani". Însă, nu toţi care au dorit au avut posibilitatea reală de a se refugia. Au existat numeroase cazuri când înşişi soldaţii armatei roşii le-au împiedicat anumitor persoane refugierea.

Mărturiile recente ale unor supravieţuitori ne demonstrează faptul că un şir de primari, preoţi, funcţionari şi oameni publici din Basarabia, deşi îşi imaginau transformările care aveau să aibă loc odată cu instaurarea regimului sovietic şi consecinţele pe care aveau să le suporte, nu au dorit să-şi părăsească locul de baştină şi rezultatul muncii lor de o viaţă. Ţărănimea, în cea mai mare parte, a rămas. Fiind conştienţi de urmările grave pe care urmau să le suporte, totuşi, puţini dintre cei rămaşi şi-ar fi putut imagina că va fi rupt de la baştină şi, distrugându-i-se familia, va fi supus represaliilor.

Într-o perioadă scurtă de timp (28 iunie-2 august 1940), cu multe presiuni şi fraude, în teritoriile anexate la lagărul sovietic s-au pus bazele regimului bolşevic. Paroxismul politicii bolşevice a fost atins la 2 august 1940, când Sovietul Suprem al URSS a creat Republica Sovietică Socialistă Moldovenească pe baza a 6 judeţe din Basarabia (Bălţi, Bender, Cahul, Chişinău, Orhei, Soroca) şi a 6 raioane ale RASSM (Camenca, Dubăsari, Grigoriopol, Râbniţa, Slobozia şi Tiraspol) şi a „primit-o" în componenţa URSS. Acest fapt poate fi considerat un dictat de la Moscova, în baza propunerii Kievului. Crearea în mod arbitrar a unei noi republici unionale, condamnarea românilor basarabeni la coexistenţa în lagărul sovietic cu etnii cu care nu aveau nimic comun şi implantarea ideologiei bolşevice în noul teritoriu anexat a fost factorul determinant al deportărilor ce aveau să urmeze.

Atitudinea organelor puterii sovietice faţă de basarabeni a fost foarte rigidă. Începând cu perioada retragerii armatei şi administraţiei române din Basarabia, autorităţile sovietice au comis numeroase şi diverse abuzuri, nu doar faţă de soldaţii şi reprezentanţii administraţiei române, dar şi faţă de simplii locuitori. Fără nici un temei juridic sau moral, au fost supuşi maltratărilor fiecare cetăţean care, dintr-un motiv sau altul, nu-şi manifesta adeziunea la regimul bolşevic.

Legalizarea acestei atitudini de maltratare fizică şi desconsiderare morală a basarabenilor nu a întârziat mult. Deja la 9 iulie 1940, preşedintele Consiliului Comisarilor Poporului al URSS, V. Molotov, semnează hotărârea numărul 1201-471 „Cu privire la activitatea tribunalelor militare pe teritoriul Basarabiei şi Nordului Bucovinei". Conform documentului, tribunalele militare au împuternicirea de a examina toate dosarele privind „crimele contrarevoluţionare şi banditeşti ale locuitorilor Basarabiei şi Nordului Bucovinei" şi de a le califica după Codul Penal al RSS Ucrainene. Astfel, teroarea a fost legalizată în noile teritorii anexate. O zi mai târziu, Lavrentij Beria, printr-un document strict secret, i-a cerut lui Molotov suplimentarea trupelor NKVD şi majorarea numărului unităţilor militare de escortă. Decizia CC al PC(b) era dură: toţi cei care colaboraseră cu administraţia română urmau să fie arestaţi imediat. În urma arestării, majoritatea erau deportaţi în Siberia, fiind condamnaţi la termeni de detenţie în lagărele „Arhipelagului Gulag".

Marea deportare a poporului român (II)

Printre primele jertfe ale stalinismului se numără cei mai mari patrioţi - deputaţii Sfatului ţării care nu reuşiseră sau nu doriseră să se retragă peste Prut -, deoarece au votat actul unirii în 1918 şi au activat în vederea reconstituirii limbii şi tradiţiilor naţionale.

„Nimicirea intelectualităţii basarabene a constituit una dintre sarcinile principale ale ocupaţiei sovietice". Categoriilor enumerate li se aduceau acuzaţii de genul - activitate contrarevoluţionară, agent al siguranţei, agitaţie antisovietică, agent al poliţiei. Activităţile lor din perioada interbelică, dar şi din primele zile ale ocupaţiei sovietice, erau interpretate ca acte naţionaliste, spionaj, sionism. Ei erau etichetaţi ca „duşman al naţiunii", „element social periculos" etc.

Printre primele victime ale sovieticilor au fost şi primarii. Fiind români, cu adevărate sentimente civice, şi dând dovadă de bun spirit gospodăresc, odată cu venirea bolşevicilor, primarii erau denunţaţi şi arestaţi. Li se aducea învinuirea că, în calitate de primari, au susţinut administraţia română şi sunt spioni.

Înţelegând atitudinea ateistă a celor care au pus stăpânire pe provincie, o parte

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

a preoţilor a reuşit să se refugieze, răspândindu-se pe întreg cuprinsul României, mulţi însă au rămas în Basarabia, fiind alături de durerea credincioşilor. Atitudinea sovieticilor faţă de ei s-a manifestat prin arestări şi deportări ale slujitorilor cultului, acestea fiind cele mai „uşoare" forme de maltratare, căci au existat şi batjocoriri strigătoare la cer. Nu există sat din Basarabia din care să nu fi fost deportat preotul cu familia sa.

După cum era de aşteptat, biserica a suferit foarte mult. Stalinismul a urmărit să distrugă opoziţia pe care i-o manifesta mediul ortodox basarabean, în care creştinismul şi valorile tradiţionale erau concrescute de fiinţa celui mai simplu om. Din această perspectivă, au fost deportaţi nu doar preoţii, dar şi credincioşii consecvenţi în credinţa lor. Subliniem că bolşevicii au maltratat nu doar enoriaşi creştini, dar şi membri ai altor culte.

Regimul bolşevic se răfuia şi cu cei care în 1917-1918 au fugit din Rusia Sovietică, astfel erau arestaţi şi deportaţi foştii albgardişti, soldaţii armatei ţariste, alte persoane refugiate în Basarabia românească, care au trecut Nistru, fugind de maşina de represalii stalinistă, pornită să facă ravagii la începutul anilor '30 ai secolului trecut.

Pe tot parcursul primei perioade de ocupaţie sovietică, majoritatea deputaţilor în Parlamentul României din partea Basarabiei, membrilor partidelor politice sau mişcărilor naţionaliste, membrilor Frontului Renaşterii Naţionale au fost supuşi represaliilor cu caracter politic. NKVD-ul depista şi făcea liste întregi cu foştii participanţi la viaţa politică basarabeană în perioada interbelică. Aceste persoane au fost supuse represaliilor chiar în primele zile ale ocupaţiei sovietice, individual, de cele mai multe ori, iar familiile lor au fost deportate în timpul primului val de deportare în masă (12-13 iunie 1941). Este evident că toţi care au ajuns în listele NKVD-iste au fost găsiţi, arestaţi, ucişi sau schingiuiţi. Familiile lor au avut o soartă dramatică, pierdută printre frigurile siberiene.

În acest mod, elitele (naţional-politică, religioasă, economico-socială) au fost supuse represaliilor chiar de la bun început. Folosind prevederile codului penal sovietic, vagi în deducţiunea lor şi dând posibilităţi de interpretare largă, NKVD-ul a arestat zeci de mii de cetăţeni şi i-a condamnat la pedepse variind între 8 ani de muncă silnică şi moartea prin împuşcare. Atunci când unor astfel de oameni nu li se puteau încrimina fapte concrete şi determinate, persoana în cauză era trimisă cu rezultatele cercetărilor şi cu un raport al organelor locale ale NKVD la aşa-zisul „Consiliu Special" pe lângă NKVD din Moscova. Consiliul putea aplica sancţiunea „represiunilor" administrative care, în mod obişnuit, a fost deportarea în localităţi depărtate ale Rusiei şi munca forţată în diferitele întreprinderi ale statului, cum ar fi săparea canalurilor, tăierea pădurilor etc.

Astfel, pe parcursul primului an de ocupaţie sovietică, victimele terorii roşii au fost elitele naţionale, învinuite de „antisovietism", „activitate contrarevoluţionară", simpatie şi apartenenţă la partidele „burgheze româneşti", iar actele de arestare şi deportare a lor erau cotidiene.

Arestările şi represaliile staliniste zilnice nu puteau „curăţi" societatea de „elementele ostile" şi crea într-un termen scurt baza socială a noului regim sovietic, aşa cum se dorea. Pentru conducerea de la Kremlin era evidentă necesitatea unei deportări masive de populaţie din Basarabia şi Bucovina de Nord. Această metodă a fost folosită de aparatul lui Stalin de mai multe ori, în diferite regiuni ale Uniunii, şi „eficienţa" ei era de necontestat. Urma ca în noile teritorii anexate de la România să se procedeze la fel.

Aceasta s-a produs cu zece zile înainte ca Mareşalul Antonescu să spună cuvintele istorice: „Ostaşi, vă ordon, treceţi Prutul!".

Operaţiunea de deportare în masă a început la orele 2:30 în noaptea de 12 spre 13 iunie 1941 şi a cuprins teritoriile recent ocupate de URSS, atât Basarabia şi Bucovina de Nord, cât şi Ţările Baltice. Din Basarabia şi Bucovina de Nord urmau să fie ridicate 32 423 persoane, dintre care 6 250 să fie arestate, iar restul 26 173 persoane - deportate, inclusiv 5 033 persoane arestate şi 14 542 persoane deportate din RSS Moldovenească.

După ocuparea Basarabiei de către Uniunea Sovietică la 28 iunie 1940, românii şi reprezentanţii celorlalte etnii conlocuitoare au fost supuşi unui regim sistematic de crime, masacre, deportări şi dislocările masive. Scopurile deportărilor din RSSM pe parcursul anului 1940-1941 şi a deportării în masă din 12-13 iunie 1941 nu se deosebesc, în esenţă. În cazul represaliilor de pe parcursul primei perioade sovietice

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

(iunie 1940 - iunie 1941) se urmărea, în primul rând, nimicirea tuturor liderilor, persoanelor incomode, periculoase pentru statul sovietic, prin pregătirea, cultura şi autoritatea pe care o aveau. La fel, erau supuse represaliilor aşa-zisele elemente suspectate de colaboraţionism cu România sau de spionaj în favoarea altor state europene. Prin acele acte zilnice, singulare şi drastice de arestare, apoi de deportare, se dorea înfricoşarea celorlalţi basarabeni.

Inculpaţii, deportaţi şi supuşi muncilor silnice în lagărele siberiene, erau privaţi de posibilitatea de a menţine legătura cu familia lor. Ulterior, majoritatea familiilor celor supuşi represaliilor pe parcursul anului de ocupaţie sovietică, au fost deportate în regiunile Siberiei şi a Kazahstanului de Sud în noaptea de 12-13 iunie 1941. În anumite cazuri, familiile erau deportate chiar şi peste mai mulţi ani, inclusiv şi în vara anului 1949.

Acţiunile de factură teroristă (asasinate, deportări, represiuni, maltratări) „decurgeau din concepţia bolşevică a „dictaturii proletariatului", reprimarea „claselor dominante, exploatatoare", „construirea socialismului"". Teroarea a fost ridicată la rangul politicii de stat, fiind motivată de „curăţirea spatelui frontului de elementele duşmănoase".

Comentariu aceiaşi motivaţie ca şi cea folostiă de nazişti pentru evrei. Ceea ce nu ii scuteste nici pe unii, nici pe alţii de oprobiu, de responsabilitate şi de condamnare. Dan Culcer

Marea deportare a poporului român (III)

Viorica Olaru - Cemârtan

Deportarea din 12-13 iunie 1941

I. Organizarea deportării

De organizarea deportării în masă din 12-13 iunie 1941 s-a ocupat, la cel mai înalt nivel, biroul politic al CC al PC(b) al URSS, care a dirijat toată campania, iar structurile NKGB-iste şi NKVD-iste ale Uniunii Sovietice şi ale RSS Moldoveneşti au fost baza logistică a mecanismului represiv.

La 7 mai 1941, Biroul politic al CC al PC(b) al URSS l-a numit pe S. A. Goglidze împuternicit al partidului şi guvernului sovietic în Moldova, sarcina de bază a căruia urma să fie deportarea masivă de populaţie din RSSM. Peste o săptămână, Goglidze îl informa pe Stalin că „în Moldova fostele partide Naţional-Ţărănist şi Naţional-Liberal manifestă un evident activism politic şi încearcă să organizeze activitate ilegală", iar ca soluţie era propusă deportarea în masă a elementelor periculoase, „în vederea menţinerii securităţii şi a ordinii publice".

La 21 mai, Beria le-a trimis tuturor conducătorilor direcţiilor NKVD din Siberia şi Kazahstan telegrame strict secrete prin care îi prevenea să se pregătească pentru primirea deportaţilor din regiunile de Vest ale Uniunii: „Conform hotărârii guvernului, în regiunile voastre se îndreaptă din partea de Vest a URSS pentru deportare timp de 20 ani, membrii familiilor a căror capi sunt supuşi represaliilor ca participanţi la activităţi contrarevoluţionare sau se află în ilegalitate". În câteva zile, a fost elaborat de către Nasedkin (şeful direcţiei Gulag în cadrul NKVD, în perioada 1941-1947) „planul de măsuri pentru repartizarea şi aranjarea la muncă a contingentelor speciale deportate din Ţările Baltice şi RSSM", care a fost acceptat de Beria la 14 iunie 1941.

La 31 mai 1941, Împuternicitul Comitetului Central al Partidului Comunist şi a Consiliului Comisarilor Poporului ai URSS în Moldova, S. A. Goglidze, îi trimite lui Stalin cererea în care era dezvoltată ideea din telegrama anterioară, arătându-se că: „Baza pentru activitatea lor contrarevoluţionară sunt: activul diferitor partide burgheze, foştii oameni, moşierii, albgardiştii, marii proprietari, comercianţii şi diferite elemente antisovietice." Printre cele mai periculoase erau enumerate Garda de Fier, care, „dispune de cadre teroriste", şi tinde „să stabilească legături cu Garda de Fier din România," reluându-şi activitatea în cele mai mari raioane ale Moldovei. Fostul Partid Naţional-Creştin sau Cuzist, care are o mare activitate organizatorică în vederea întemeierii grupurilor contrarevoluţionare şi legături ilegale cu România, recrutând activ noi membri, desfăşurând agitaţie antisovietică şi tinzând să achiziţioneze armament pentru activitate teroristă. Fostele Partide Naţional-Liberal şi Naţional-Ţărănist, în care se numără circa 1000 persoane. „şi încă un număr considerabil de elemente antisovietice din rândul moşierilor, comercianţilor, poliţienilor şi jandarmilor, albgardiştilor, primarilor, fugarilor din URSS şi a altor elemente social periculoase, care duc o evidentă activitate contrarevoluţionară.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

În legătură cu cele expuse, NKGB a Moldovei a primit decretul pentru arestarea, în primul rând, a persoanelor care au desfăşurat activitate contrarevoluţionară, iar restul elementelor contrarevoluţionare, care se află la evidenţă, să fie cercetate activ de agenţi. Luând în consideraţie faptul că organele agenturii române şi-au dezvoltat activitatea lor contrarevoluţionară de spionaj bazată, în mare parte, pe elementul contrarevoluţionar, cer CC al PC(b) să permită NKGB a Moldovei să execute deportarea în alte regiuni ale URSS a 5000 persoane împreună cu familiile lor…".

Astfel, s-a dat curs începutului deportării în masă a populaţiei din Basarabia.

Cu o săptămână înainte de primul val de deportare masivă, la 7 iunie 1941, Comisarul Poporului pentru Securitatea Statului a RSSM, N. Sazâkin, expediază o telegramă secretă din partea NKGB a RSSM Adjunctului Comisarului Poporului pentru Afacerile Interne a URSS, V. V. Cernyshov „cu privire la formarea eşaloanelor cu colonişti", în care se anunţa că „din Chişinău se programează trimiterea a o mie trei sute cincisprezece vagoane cu oameni". În aceeaşi zi, Sazâkin informa oficialii din Omsk că la 11 iunie spre regiunea lor se vor îndrepta deportaţii din RSSM, în număr de 5000 persoane. La 11 iunie, Adjunctul Comisarului Poporului pentru Afacerile Interne a URSS, Kruglov, emite dispoziţii pentru alocarea personalului medical necesar pentru deservirea eşaloanelor cu deportaţi pe parcursul drumului, însă din cele cunoscute de noi (mărturii ale supravieţuitorilor care au trecut prin acest calvar), nu a fost acordat nici cel mai mic ajutor copiilor şi bătrânilor bolnavi, femeilor însărcinate sau aflate în travaliu.

Către 30 mai au fost finisate pregătirile pentru primirea şi aşezarea deportaţilor în Kazahstanul de Sud; au fost verificate şi pregătite pentru trai locuinţele pentru deportaţi, verificate posibilităţile încadrării lor în câmpul muncii. Evident că aceste condiţii erau departe de a se ridica la standarde şi nicidecum nu se comparau cu gospodăriile lăsate de cei deportaţi la baştină.

Paralel cu acest proces, se ducea o muncă tainică de elaborare a listelor persoanelor ce urmau să fie deportate şi se făceau mari eforturi de a strânge cât mai mult material compromiţător la adresa lor. La realizarea acestei acţiuni de prigoană şi teroare faţă de elementele româneşti, primii care s-au pus în slujba NKVD au fost reprezentanţi ai minorităţilor naţionale, printre care evreii, care identificau şi denunţau pe toţi foştii buni români, agravându-le situaţia, prin afirmaţii mincinoase în faţa autorităţilor de judecată şi execuţie sovietice [1].

Agenţii sovietici colectau în fiecare sat şi oraş informaţii cu privire la starea materială, apartenenţa politică, starea de spirit a localnicilor şi raportau şefilor din raioane liste cu numele persoanelor care urmau să fie deportate. Spre exemplu, se făceau liste cu toţi participanţii la viaţa politică sau cei care deţinuseră funcţii publice. Avem la dispoziţie cazul raionului Ungheni în care s-au „depistat" 11 membri ai Partidul Cuzist (dintre care 2 au fost şi primari, iar unul ajutor de primar), 11 membri ai Gărzii de Fier (dintre care unul era suspectat şi de legături cu filiala acestui partid din Iaşi, iar altul a fost şi ajutor de primar), 3 persoane care au făcut parte din Partidul Liberal şi au fost primari, dup? care unul a fost şi staroste la biserică, 8 membri ai Partidului ţărănist, dintre care 5 au fost şi primari[2]. După ce se accentua şi starea materială a acestor „elemente periculoase", majoritatea fiind gospodari, şi, deci, în termenii bolşevici „chiaburi, bogătaşi şi exploatatori", se dădea şi o hartă detaliată a regiunii[3]. Considerăm că aceste hărţi şi planşete erau pregătite pentru operaţiunea de deportare, în vederea orientării cât mai adecvate şi reuşite a celor care urmau să ridice în miez de noapte oamenii de la casele lor[4]. Din toate materialele păstrate se poate „stabili grija ce au avut-o şi o au bolşevicii de a cunoaşte pe acei care au fost duşmanii ideologiei lor, o grijă lesne de înţeles"[5].

Deşi directivele veneau de la Moscova, cei care le-au executat au fost din Basarabia. În această ordine de idei, trebuie să evidenţiem care anume au fost executorii şi ce motive aveau ei pentru a fi aplicanţii politicii staliniste de deportare a basarabenilor. „Oamenii noi" ai bolşevicilor aveau în mare parte studii primare (44 din cei 71 secretari ai comitetelor raionale de partid) şi doar 4 dintre ei aveau studii superioare. Erau avansaţi în posturi şi susţinuţi în activitatea profesională cei mai înrăiţi şi intolerabili membri ai societăţii, fiind hotărâţi să execute orice directivă dictată de sus, îndeplinind întocmai „linia partidului". Ei constituiau „osatura" dictaturii proletariatului care se instaura în Moldova basarabeană[6]. Mai mult decât atât, politica stalinistă de deznaţionalizare s-a bazat pe o parte a minorităţilor etnice din Basarabia, evrei, ruşi, ucraineni, bulgari, aceştia susţinând regimul instaurat de bolşevici. Iulian Chifu demonstrează că „toate aceste minorităţi aveau motive ferme,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

nelegate în nici un punct de starea lor în cadrul populaţiei româneşti din Basarabia, de a se apropia de mişcarea comunistă, cu care aveau afinităţi, şi de a susţine efortul de război, iar apoi, efortul de guvernare şi implementare a comunismului, de către Rusia Sovietică"[7]. Aceşti piloni locali ai stalinismului, în calitate de agenţi ai securităţii - ai NKGB-ului şi a structurilor NKVD-iste - „turnători" sau „pauperi", au făcut trierea populaţiei după „criterii de clasă", elementele considerate ostile proletariatului fiind deportate. Listele cu deportaţi au fost făcute de NKVD pe bază de delaţiuni, ţinându-se cont de pregătirea şi activitatea capului familiei, de avere şi de faptul dacă a colaborat sub orice formă cu administraţia românească.

Dosarele din arhive conţin informaţii referitoare la o serie de persoane care au colaborat cu puterea sovietică[8]. Documentele timpului au fixat, într-un spirit uşor exagerat, că majoritatea evreilor intrase în serviciul de informaţii a NKVD-ului şi al miliţiei sovietice, ocupându-se cu denunţarea şi arestarea românilor pe considerentul că sub administraţia română ar fi fost naţionalişti şi membri în fostele partide de dreapta[9]. O mulţime de cazuri au fost consemnate în acest sens. Dar, la sechestrarea şi arestarea localnicilor au contribuit şi elemente minoritare de religie creştină, având origine rusă, ucraineană, poloneză.

Am ajuns la concluzia că putem face o clasificare a persoanelor, indiferent de naţionalitatea lor, care au colaborat cu puterea sovietică şi o caracterizare a felurilor de colaborare.

În primul rând putem evidenţia persoanele care din start au trecut de partea sovieticilor. Ne referim la cei care s-au dedat la acţiuni de maltratare a soldaţilor români în timpul retragerii armatei şi administraţiei române din Basarabia. Practic, chiar din acele momente ei îşi creau un „drum nou" în noua viaţă sovietică, mergând în cârdăşie cu nelegiuirile bolşevice. Pe parcurs, ei au făcut spionaj, denunţuri şi alte crime voalate sub directivele conducerii partidului[10]. Aceste persoane imediat au intrat în rândurile informatorilor şi, împărtăşind sentimente comuniste, au ajutat organelor NKVD-iste să-i depisteze pe filoromâni. Am reuşit să facem cercetări complementare[11] vis-à-vis de listele cu persoane care au fost în solda NKVD-ului şi am descoperit mai multe detalii relevante la tema noastră, care confirmă concluziile noastre. Multe dosare descriu felul în care autohtonii colaborau cu serviciile secrete sovietice. Ei au transformat colaborarea cu bolşevicii într-un serviciu profitabil, căci acest gen de persoane îşi jucau rolul în dependenţă de interesul lor personal. Dar de pe urma acestor interese meschine, aveau de suferit oamenii simpli şi patrioţii acestui pământ. Cele mai oribile se pare că sunt actele de denunţare la adresa persoanelor apropiate, rudelor şi prietenilor.

În al doilea rând, mulţi dintre localnici, indiferent de etnie, s-au văzut siliţi să se încadreze în structurile bolşevice[12]. O parte din oameni au făcut acest pas din frica de a nu fi deportaţi[13]. Buna majoritate a acestora, odată cu întoarcerea administraţiei româneşti, se disculpa invocând presiunile la care fuseseră supuşi din partea evreilor sau a soldaţilor armatei roşii[14]. Această colaborare cu NKVD-ul sovietic a dus la mari transformări atât ale satelor basarabene, cât şi a mentalităţii localnicilor.

În concluzie, se poate spune că, indubitabil, executorii deportării din 12-13 iunie 1941 au fost recrutaţi de printre localnicii regiunii. În marea lor parte, trădători şi oportunişti, aceştia erau elementele minoritare sau declasate ale societăţii care urmăreau beneficiu personal.

Marea deportare a poporului român (IV)
Declanşarea operaţiunii şi categoriile de deportaţi

Motto:
Fi-ţi-ar Berie să-ţi fie,
Să n-ai scânduri de sicrie,
Să zdohnesti, ca un bandit,
De tot neamu-afurisit."
"din folclorul basarabenilor deportaţi de regimul stalinist"

Operaţiunea a început la orele 2:30 în noaptea de 12 spre 13 iunie 1941 şi a cuprins teritoriile recent ocupate de URSS, atât Basarabia şi Bucovina de Nord, cât şi Ţările Baltice. Din Basarabia şi Bucovina de Nord urmau să fie ridicate 32 423 persoane, dintre care 6 250 să fie arestate, iar restul 26 173 persoane - deportate, inclusiv 5 033 persoane arestate şi 14 542 persoane deportate din RSS Moldovenească.

O echipă formată din 2-3 militari înarmaţi şi un lucrător al securităţii, descin-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

dea în forţă, bătea la geamul casei, în plină noapte, luând prin surprindere gospodarii. „Într-un sfert de oră să fiţi gata!", acesta era ordinul care li se dădea oamenilor cuprinşi de spaimă, neînţelegând unde merg şi de ce sunt scoşi din casele lor.

Deseori, printre cei care veneau să-i ridice pe oameni, se găsea şi „binevoitorul" sau „binefăcătorul" care a denunţat familia, şi astfel, „ajuta" NKVD-ul să depisteze „elementele periculoase".

Considerăm că aceasta este una dintre cele mai mari drame care au fost implantate în acest neam odată cu venirea sovieticilor: ura şi vrajba între membrii aceleiaşi localităţi, dorinţa de răzbunare şi vicleşugurile în dauna persoanelor incomode din anumite puncte de vedere.

Celor deportaţi li se permitea să ia câte 10 kg de fiecare persoană, numai că de multe ori, tot ce era mai de preţ sau mai util în bagajele celor deportaţi, era împărţit între cei care i-au sculat în miez de noapte. În rest, gospodinele, speriate şi pline de emoţii, printre lacrimi şi oftări reuşeau să ia nişte făină, fasole, brânză de oi, haine, încălţăminte, poate ceva mai de preţ cum ar fi bijuterii sau bani. Însă, durerea era enormă, căci toţi înţelegeau că viaţa lor se schimbă radical şi pentru totdeauna. De exemplu, doar din oraşul Chişinău au fost deportaţi 25 000 oameni, din judeţul Orhei 1 500 familii, din Bender - 5 000 persoane. Copii, bătrâni, femei însărcinate cărora li s-au găsit motive „întemeiate", cum ar fi naţionalism sau loialitate faţă de statul român, au fost trimişi în Siberia în acea noapte. Erau urcaţi în camioane sau chiar, în unele sate, în căruţe, fiind duşi până la gara de trenuri.

În staţiile de cale ferată, membrii fiecărei familii erau separaţi în felul următor: capii de familii la o parte, tinerii peste 18 ani - de altă parte, iar femeile cu copii mici şi bătrânii - aparte. Persoanele arestate (bărbaţi, majoritatea) au fost separate de familiile lor şi încărcate în eşaloane speciale. Apoi, a urmat îmbarcarea în vagoanele de marfă, câte 70-100 persoane, fără apă şi hrană. Pe vagoane scria: „Tren cuprinzând muncitori români care au fugit din România, de sub jugul boierilor, ca să vină în raiul sovietic. Ieşiţi-le în cale cu flori!" sau „Emigranţi voluntari". Drumul spre punctele finale a fost lung, circa două-patru săptămâni, şi chinuitor. Condiţiile - îngrozitoare. În plină vară, ei duceau lipsă de apă potabilă, fiecărui revenindu-i doar câte 200 ml.

Regimul bolşevic instaurat în Basarabia cu forţa avea, desigur, mulţi oponenţi. Însă, în viziunea conducerii comuniste, numărul acestora era mult exagerat, deoarece oricine putea fi suspectat de „trădare", chiar şi cel care cu niciun cuvânt sau cu nicio aluzie nu a „jignit" „valorile" bolşevice. Astfel, în RSSM domina o atmosferă de paranoie şi psihoză, deoarece se căuta orice motiv pentru a demonstra că există spionaj în folosul României sau al altor ţări, că există activitate contrarevoluţionară, agitaţie antisovietică etc. În acest mod, se mai adunau la lista neagră câteva mii de basarabeni, care trebuiau nimiciţi, fiind acuzaţi de „activitate contrarevoluţionară" (art. 54-13), agitaţie antisovietică, „agent al siguranţei", „agent al poliţiei", „naţionalism", „foşti albgardişti", „spionaj".

Deoarece livrarea recoltei şi executarea obligaţiilor agricole faţă de stat erau datorii primordiale ale gospodăriilor ţărăneşti, nerespectarea lor conducea la amendarea ţăranului, care era tras la răspundere conform articolului 58 şi 58/1 din Codul Penal al RSSU.

Paralel cu aceste capete de acuzaţii, au existat şi diverse condamnări pentru "trecerea frauduloasă a frontierei de stat", din motive religioase, pentru sionism, persoana fiind etichetată ca „duşman al naţiunii" sau „element social periculos".

Un raport al Inspectoratului Regional de Poliţie din Chişinău, datat cu 16 iulie 1941, scoate în evidenţă numele şi prenumele diferitor locuitori din raionul Târgului Ungheni aparţinând diverselor clase sociale, care cu ocazia rămânerii sub soviete, au fost prigoniţi şi terorizaţi pentru motivul că au fost proprietari, au activat în diferite partide politice, au fost comercianţi sau au ocupat diferite funcţiuni în Justiţie şi Poliţie.

Una dintre categoriile profesionale care a avut mult de suferit a fost categoria poliţiştilor şi angajaţilor jandarmeriei. Am reuşit să cercetăm mai multe documente care scot la iveală liste întregi cu poliţişti (comisari adjuncţi, şefi de secţii, gardieni publici, impiegaţi, zelefi etc.), care au fost executaţi sau deportaţi în timpul primei ocupaţii bolşevice. Prezentăm datele preliminare la care a ajuns administraţia românească a lui Ion Antonescu cu privire la numărul poliţiştilor supuşi represaliilor din anumite localităţi ale Basarabiei: Tighina - 7 poliţişti deportaţi şi unul executat, Comrat - 9 deportaţi, Românești - unul executat. La Cahul, «în timpul ocupaţiei sovietice au fost deportaţi un număr de 7 gardieni publici care au fost ridicaţi la orele

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

1 noaptea în urma unei percheziţii domiciliare şi conduşi la NKVD cu mască neagră». După ce s-au mai făcut cercetări ulterioare, au mai fost descoperiţi 13 gardieni publici din raza poliţiei Cahul care au fost deportaţi de sovietici. În Leova - 9 deportaţi. Izmail - 42 poliţişti sechestraţi, dintre care 3 împuşcaţi şi 39 deportaţi. Bolgrad - 5 poliţişti deportaţi, dintre care unul comisar, ceilalţi gardieni publici. Reni - 15 deportaţi. Cetatea Albă - 9 deportaţi. Bălţi - 27 deportaţi, dintre care un şef de secţie, un comisar, un comisar adjunct. Orhei - 29 deportaţi, dintre care doi comisari adjuncţi, un şef de secţie, un şef de detaşament. Chilia Nouă - 7 gardieni publici deportaţi. Soroca - 14 deportaţi dintre care doi şefi de secţie, un şef de detaşament, un comisar adjunct. La Chişinău, din datele vremii, 9 funcţionari de la poliţie au fost deportaţi.

Organele de represiune au găsit cele mai diverse motive şi acuzaţii pentru a-şi justifica acţiunile de deportare în masă. Subliniem faptul că aceste acuzaţii sunt post-factum faţă de momentul deportării. Abia peste un an se întocmeau dosarele respective în care se stipulau capetele de acuzaţii. În noaptea de 12 spre 13 iunie 1941, însă, nici unui deportat nu i s-a prezentat vreun document sau nu i s-a spus din care temeiuri legale este supus represaliilor şi de ce anume este învinuit.

Vom examina dosarele personale cu privire la deportarea a trei familii.

Familia lui Ojoga Efim Afanase, din oraşul Chişinău, membru al Partidului Liberal, participant la viaţa politică a României, proprietarul unei turnătorii, soţ şi tată a trei copii a fost în vizorul poliţiei secrete sovietice. În noaptea primului val de deportare masivă, capul familiei, Ojoga Efim, a fost arestat şi trimis în Ivdellag, regiunea Sverdlovsk, iar restul familiei a fost deportată în Kazahstanul de Sud, Staţia Sâr-Daria, sovhozul Pahta-Aral. Cei care au fost împuterniciţi să realizeze deportarea acestei familii au fost NKVD-iştii Serdobinskij, Cernyshev şi Luzhnikov. Raportul întocmit de grupa operativă, la predarea familiei la staţia de trenuri, a fost semnat de şeful grupei operative, sergentul de miliţie, Serdobinskij, în aceeaşi noapte. La puţin timp după trimiterea în lagăr, capul familiei a murit şi familia sa a aflat mai târziu de soarta lui.

Familia lui Costin Nicolae Ion, locuitor al satului Ghidighici, membru al Partidului Liberal, fost primar în sat, gospodar, soţ şi tată a trei copii era învinuit că ar fi chiabur şi folosea munca năimită. Faptele de care se făcea vinovat în ochii sovieticilor erau confirmate de către mărturiile câtorva săteni, E.Cebotari şi I.Cebotari, înregistrate la sovietul sătesc. Certificatele care documentau cazul dat erau întocmite de către împuternicitul superior al departamentului operativ al Direcţiei Judeţene Chişinău a MSS, sergentul de securitate, Gusov, şi erau aprobate de către şeful departamentului operativ al Direcţiei Judeţene Chişinău a MSS, Ghidighici, sergentul de securitate, Bogomolov. În timp ce soţia cu cei trei copii a fost deportată în Kazahstan, soţul său a fost trimis în regiunea Sverdlovsk, de unde familia a primit înştiinţare că a decedat.

Familia lui Iacob Gheorghe Ion, locuitor al satului Coiuceni, mai târziu - Cosmenii Vechi, raionul Sculeni, judeţul Bălţi, conducător al Partidului Cuzist din satul Coiuceni, gospodar, soţ şi tată a opt copii în iunie 1941, era raportată lui Sazâkin ca fiind familie de chiaburi, iar capul familiei fiind organizator al unui pogrom evreiesc în satul natal, făcând agitaţie pentru deportarea evreilor din România. Se arăta că în anii 1937-1938 acesta a participat la şedinţele partidului cuzist din oraşul Iaşi, iar mai târziu, făcea agitaţie ca oamenii să opună rezistenţă soldaţilor din Armata Roşie, arătându-şi vădit atitudinea antisovietică. Mai mult decât atât, fiul său, Iacob Vasile, a fost reţinut în 1941 pentru tentativa de trecere ilegală a frontierei, dorind să fugă în România. Aceste capete de acuzare erau foarte grave şi au condus la sentinăa de deportare, semnată de şeful Secţiei Raionale Sculeni, judeţul Bălţi, NKGB a RSSM, sublocotenent al securităţii de stat, Semka şi şeful Secţiei Orăşeneşti a judeţului Bălţi, CNSS a RSSM, locotenent al securităţii de stat, Rzhavskij. Iacub Gheorghe a fost arestat şi escortat în Ivdellag din regiunea Sverdlovsk, unde a fost tras la răspundere penală, conform art. 58-13 al CP al RSSFR, învinuit că a fost membru activ şi conducător al partidului "contrarevoluţionar fascist al cuziştilor", că a participat la pogromurile evreieşti, că a făcut agitaţie pentru cuzişti şi pentru Germania fascistă. Ei au fost trimişi în regiunea Tomsk, iar averea le-a fost confiscată. Pe parcursul anchetării, Iacob Gheorghe nu a recunoscut vina sa, negând apartenenţa la careva partid politic. Fără a avea dovezi, Consfătuirea Specială de pe lângă NKVD a URSS din 21 martie 1942, a luat hotărârea de a-l executa, astfel, Iacob Gheorghe a fost împuşcat la 25 aprilie 1942.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Expresiile prin care erau se caracterizau atât capii de familie, gospodăriile lor, cât şi activitatea, convingerile acestora, denotă un tratament lipsit de stimă şi încărcat cu ură faţă de „duşmanii poporului". Documentele abundă în interpretări distorsionate atât ale activităţilor, cât şi ale averilor acestor familii. Dacă luăm în consideraţie faptul că economia basarabeană în acea perioadă era naturală (majoritatea celor necesare erau crescute şi confecţionate în gospodăria personală) şi familiile aveau mulţi copii, averea ţăranilor era chiar modestă pentru a acoperi necesităţile.

Aceste trei cazuri dezvăluie schema după care se proceda: capii de familii erau separaţi de restul membrilor şi erau duşi în lagărele de muncă silnică unde, istoviţi de puteri, în final erau executaţi fără o judecată reală şi fără a purta vreo vină. Membrii acestor familii urmau să ispăşească respectiva pedeapsă sub forma deportării în adâncul Siberiei sau în Kazahstan, fiind izolaţi de capul familiei, cu care le era interzisă corespondenţa sau orice altă legătură.

Conform documentelor din arhivele ruse, prin această operaţiune, din Basarabia şi Bucovina de Nord, au fost ridicate de la casele lor 29 839 persoane, dintre care 5 479 persoane au fost arestate („membri ai organizaţiilor contrarevoluţionare şi alte elemente antisovietice") şi 24 360 persoane au fost deportate. Din acest total al persoanelor arestate şi deportate tributul principal l-a plătit populaţia RSS Moldoveneşti: 4 507 persoane arestate şi 13 885 persoane deportate, în total 18 392 persoane. Din cele 4 507 persoane arestate (capi de familie) din RSSM, 4 342 persoane au fost ridicate conform materialelor întocmite de Comisariatul Norodnic al Securităţii Statului, deci din considerente politice, şi 165 în baza materialelor întocmite de Comisariatul Norodnic al Afacerilor Interne, conform dosarelor penale. Iar din cele 13 885 persoane deportate, 13 682 au fost ridicate conform materialelor întocmite de Comisariatul Norodnic al Securităţii Statului (NKGB), deci din considerente politice, şi 203 în baza materialelor întocmite de Comisariatul Norodnic al Afacerilor Interne (NKVD), conform dosarelor penale. Această statistică demonstrează, o dată în plus, caracterul politic şi scopul ideologic al deportării din 12-13 iunie 1941.

(Va urma)

- Publicat de către Dan Culcer. Écrivain roumain vivant en France depuis 1987. la » Asymetria — Antiacvarium , 9/04/2010 02:13:00 AM

*

Am scris în mai multe rânduri despre această mutilare a sufletului : cei-rămaşi-pe-loc - celulă, închisoare, ţară - când unii dintre supravieţuitorii-duşi-cu-forţa altundeva se întorc "la baştină" cum spun basarabenii - nu numai că mârâie cu glas: «De ce te-ai întors? Nu vezi că nu mai ai loc aici? De ce n-ai rămas pe-acolo pe unde ai fost dus?, doar pământul e mare…», dar îl şi urăşte pe acela - tăcut, o vreme…

Motivul înrăirii care l-a prefăcut în fost-om, fost-vecin de gospodărie, al consăteanului, al vărului, al cumnatului sau doar al fostului prieten? Limpede ca lumina zilei:

- el, rămasul, dacă nu a fost chiar denunţătorul (că acela era-cu-Românii, că a vorbit de rău puterea sovietică, zicînd că "liberatorii" sunt ocupanţi, etc - de frică să nu fie şi el "ridicat", chiar acum când nevasta face (naşte), când băiatul cel mare şi rupt un picior (cam ca N. Manolescu în viziunea de cloşcă a Monicăi Lovinescu), atunci s-a bucurat la lucrurile aceluia : două sape şi-un hârleţ, o căldare smălţuită, cinci saci goi : «Că acolo unde se duce (*se duce*, nu: *este dus*…) n-are nevoie de ele…»;

- el, rămasul a pus mâna pe o părticică din livada vecinului

ridicat, “ce să mai facă el cu pământul de-aici, când acolo are să primească zeci, sute de deseatine…» şi acum este ameninţat cu “retrocedarea” - c-adica să dea înapoi ce… împrumutase în bună învoială, cu tot cu căsuţa ridicată acolo, pentru fata cea mare?

Ruşii nu sunt primii ocupanţi care, în grija lor de a-i învrăjbi pe ocupaţi, iau cu de-a sila de la unii şi aruncă o ciosvârtă altora. Însă ei sunt primii care îi învaţă, îi silesc să creadă pe ocupaţi că cei duşi fuseseră pedepsiţi după faptele şi gândurile lor, rele, reacţionare (chiabur, frate de popă, membru al partidului ţărănesc, etc), iar ei, rămaşii, primiseră pe merit ceea ce… căpătaseră - *cu condiţia să-l urască pe cel dus,* pe cel spoliat.

Nefericitul supravieţuitor al deportării: ani la rând nădăjduise într-o întoarcere *acasă*. Iar acum, după decenii de suferinţe cumplite, întors la “baştină” constată că oamenii pe care îi cunoştea, dar şi fiii şi nepoţii acestora - care, se presupune că ştiau adevărul: fuseseră pe nedrept deportaţi - îi primesc cu neîncredere, ca pe nişte străini, bănuitori, ca pe nişte răfăcători care abia aşteaptă căderea întunericului, să-i calce, să-i jefuiască, ba chiar, Doamne fereşte, să-i omoare - pe ei cetăţeni cinstiţi ai Republicii Noastre Sovietice, pe ei, membri de partid, cu plata cotizaţiei la zi, tovarăşi conştienţi, netolerînd nici o abatare de la linia partidului, demascînd pe oricine ar încerca-o, fie frate, fie cumnat, fie nevastă.

Iar neamurile… Multe suferiseră şi ele “rigorile legii”, ca rude ale bandiţilor deportaţi. «Din pricina ta…», le scapă unora din “valul doi” (sau trei) al… represiei.

Iar tu, ca Iov cel bătut şi de Dumnezeu, ce faci? Dacă eşti tânăr şi încă în putere, te răcoreşti cu o înjurătură (bine: cu o sută) la adresa oamenilor (oameni!); dacă nu, te pui jos şi-ţi dai duhul - ca Moş Iacob de la Mana, după ce se întorsese tocmai de la Irkuţk singur, Mătuşa Domnica murise pe drum, încolo - iar el nu-şi mai găsise casa, ograda, grădina, prietenii, neamurile.

Am scris, am scris despre ura cu care te întâmpină congenerii când te întorci în peştera (natală) şi cauţi să te încovrigi şi tu, cât mai aproape de foc… Chiar aşa:

«De ce ne-ai venit şi tu pe cap, de ce n-ai rămas pe-acolo, pe-afară!»

Aşa voi fi primit şi eu dacă mă voi întoarce în Basarabia. Însă dacă mă voi duce cu un purcoi de bani, voi fi bine-primit.

Dacă nu…Nu.

Duminică 5 septembrie 2010

Iar azi - e azi!, ca să mă bulesc şi eu pe urmele lui Bulă-

Românul; sau, mai recent: Bulă-Mondialu'.

Speram că, mutîndu-mi privirea şi sufletul pe malul stâng al Prutului, mă voi curăţa, debarasa, despăduchia de românăchìa instalată temeinic pe malul drept… Eh, vise de noapte, maică.

Unde dracu să fug iară? Unde să mă mai refugiez - din nou? Vorba, de veacuri, a românului sub vremi: nu tot în exilul francez este mai puţin rău?

*

În acest zile posomorîte, singurul remontant mi-a fost, rămâne în continuare, volumul **Scrìsuri I** - aşa l-au numerotat editorii, cu romane, nu cu arabe. Îl "deschid şi răsfoiesc" şi mă simt mai puţin abătut. Sigur, e întârziat cu decenii, dar… Dar.

*

Dar Referendumul s-a terminat prost, prost, prost.

N-au noroc basarabenii. Nici minte. Pe aceasta din urmă le-au luat-o tot ruşii.

Luni 6 septembrie 2010

Iată o scrisoare interesantă:

"Stimate Domnule Paul Goma,

Vă urmăresc site-ul de ceva vreme şi sunt la rându-mi preocupat de soarta Basarabiei. In scrierile dumneavoastră regăsesc ecoul unor lucruri auzite, copil fiind, de la bunica. Bunica, Teodora Ifrim (nascuta Uncu, in Isacova, Jud Orhei),auzite, copil fiind, de la bunica. Bunica, Teodora Ifrim (nascuta Uncu, in Isacova, Jud Orhei), a absolvit Şcoala Eparhială din Chişinău în 1928 şi a fost ulterior invăţătoare, in Isacova, Camenca, Rezina, Calvini Jud Buzau (1940-41) şi iar Rezina, iar după 1944 in Sebeşul de Jos, Jud. Sibiu. Bunicul, Gheorghe Ifrim, răgăţean din Jud. Bacău cu origini in jurul Făltice-nilor, a mers in Basarabia în 1925 ca învăţător la îndemnul Prof Holban din Iaşi, care i-a descris lipsa acută de invăţători de limba romană. A fost invătător in Rezina pană in 1943. Demobilizat in 1942, a infiintat la Rezina o şcoala practică, care se autosustinea financiar. Ca învăţători in Jud. Orhei bunicii ii cunosteau desigur pe părinţii dumneavoastră, iar bunica a admirat intotdeauna curajul Dvs. Bunicii il cunoşteau deasemenea pe preotul Mina Ţăruş.

Poveştile favorite ale copilăriei au fost povestirile despre Basarabia ale bunicii. Aşa am retrăit o parte din copilăria bunicii la Isacova, dar şi drama refugiilor. Până la descoperirea site-ului Dvs nu am găsit alte surse care să mă ajute să completez cele ştiute de la bunica. "Din calidor" m-a ajutat sa-mi formez o imagine a lumii interbelice basarabene, iar acum îmi e mai uşor să completez golurile când răsfoiesc poze vechi şi documente îngălbenite, şi pentru asta vă mulţumesc.

Cu respect,

Marius Ifrim

*

Vorba Ardeleanului: «Dòr aşé!”. Am vrut să spun că, uite, domnule, sunt bun şi eu la câte ceva.

Iată ce scrie *Timpul* din Chişinău, azi:

“**Poporul şi-a exprimat opţiunea** 6 Septembrie 2010
Ieri, în Republica Moldova s-a desfăşurat referendumul constituţional privind modificarea art. 78 al Constituţiei. Cetăţenii au fost chemaţi să se pronunţe dacă doresc sau nu ca anume ei să fie cei care să-şi aleagă şeful statului prin vot direct.”

Comentariul unui forumist:

“1. De eut la 06.09.2010, ora 07:22
ati avut sansa sa va rupeti de comunism-rusia si sa incepeti sa mergeti spre europa...si ati dat cu piciorul la ea ca niste dobitoci cu parere de rau dar au murit degeaba tinerii aceia...voi nu meritati sangele varsat romania ar trebui sa uite complet de voi si sa isi vada de treaba spuneati unii din voi ca romanii nu ii vad bine pe basarabeni...pai ziceti si voi daca nu au dreptate e vai de capul vostru...nu va mai numiti moldoveni ca moldovenii lui stefan erau oameni vrednici nu carpe ca voi ”

Da, bre, aşă-i, ceara mă-sii!

Logic, rezultatul referendumului nu ar trebui să impieteze asupra invitaţiei finale pe care o aşteptăm.

“Logic”! Aştepţi logică în aria regăţenească, ţigănizată până la alexandrinism? Aştepţi logică în aria basarabeană, rusizată până la anihilare, la mantcurtizare, la piteştizare?

Şi dacă traumatizaţii bărbaţi basarabeni or fi, dacă nu absolviţi de turtizare, atunci capătă circumstante atenuante - prin frumuseţea femeilor ? Bineînţeles vorbesc numai de frumuseţea văzută, nu de cea ascunsă (pe care am doar… întrevăzut-o şi m-a lăsat dubitativ). Sunt frumusoase, basarabencele noastre.

*

"Mâine (luni-n.r.) vom avea *capurile* (subl. mea, P.G.) fierbinţi. În maxim două zile trebuie să ne întâlnim să vedem ce facem pe viitor", a declarat, la rândul său, *preşedintele de onoare al Partidului Democrat,* **Dumitru Diacov** (!!). Acesta şi-a exprimat dorinţa ca Alianţa pentru Integrare Europeană să existe şi să colaboreze în continuare.”

Dacă ar fi fost consecvent în limba româna a Partidului Democrat, Diacov ar fi continuat aşa:

“În maxim *doi zili* (…) să vedem ce facem pe *viitoruri*...”

*

Am primit *Antiteze 2*, unde există şi un fragment din Jurnalul meu pe 2010: iulie. I-am scris de mulţămită lui Vasile Baghiu.

Ce bună e revista lor!

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Marţi 7 septembrie 2010

Încă o zi. Trag la… calendar, ca în jug. Din ce trag şi…înaintez-înainte, vorba lui Săraru, avansez-îndărăt, după programul lui Ianoşi-Înţeleptul cultivat de Breban şi de Marta Petreu şi de…

Adevărat: şi din pricina eşecului Referendumului, dar şi în urma cântăririi… viitorului (de ce să nu se poată?, nu sunt eu utopist de meserie?), călătoria la Chişinău devine improbabilă.

N-ar fi fost mai puţin-rău, mai onest să rămân în Basarabia mea, personală - hotărît, nu mai pot scăpa de limba-lui-Dinescu - cea din cărţile mele? Adevărat, aceea are şi lipsuri (!), unele informaţii s-au dovedit a fi ne-adevărate (episodul Scordeli, semnalat de Sorina, flou-ul care mai domină în episodul Portnoi), însă acelea sunt scăpări pe hârtie - ficţie. Or dacă mergem de-adevărat în Basarabia, *realitatea*, alta, mă va plesni peste ochi, peste… inimă. Familia mea (mama-tata-eu) nu avem nimic în Basarabia: nici pământuri, nici case, nici nimic, vorba celuia. Nu am de ce să mă prind, agăţ, urc pe măcar o creangă ruptă de viitură, cine ştie unde, ca să plutesc o vreme - cine ştie cât.

Apoi gândul, bănuiala, cvasicertitudinea că eu (cu ai mei), "întors la baştină din Apus" voi avea parte de acelaşi tratament ca şi deportaţii supravieţuitori întorşi din Răsărit acasă…

Din punctul de vedere al celor rămaşi pe loc - chiar dacă rămânerea nu le-a fost uşoară - cei "plecaţi" (deportaţi, arestaţi, refugiaţi în Apus, fie acela malul drept al Prutului) chiar neamuri fiind, sunt buni-plecaţi, nu mai au ce căuta "la noi".

Am mai spus, repet: nu-mi place să "capăt". Cer să mi se restituie ce mi s-a furat. Dacă mi se va replică:

«Nu oamenii ţi-au furat ceea ce pretinzi - ci sistemul…»

"Sistemul", în cazul meu? Care "sistem"? Cel purtînd nume de persoane - şi încă ce persoane!, una şi una, alcătuind floarea naţiei, smântâna 'telectualităţii: N. Manolescu, G. Adameşteanu, Blandiana, Liiceanu, Buzura, Pleşu, Breban, Monica Lovinescu, Laszlo, Pecican, Gârneţ, V. Ciobanu, Carmen Muşat, I.B. Lefter, Şimonca, G. Andreescu, Oişteanu…?

E comod să te ascunzi în mijlocul "maselor largi de scriitori", să dai întreaga vină pe "sistem", pentru ca tu, păcătosul, măgarul, delatorul, profitorul, hoitarul, curva-curvă să te prezinţi cititorilor, nu ca agresor, măcar complice la agresiune, ci ca victimă a…"presiunilor".

Ei, da: fuseseră presiuni - dar numai asupra scriitorilor?

Dacă accept invitaţia (care nu mi-a parvenit!) şi accept şi avantaje materiale - locuinţă, pensie - va însemna că… intru în sistem. Mi se va cere - pe drept - să fiu recunoscător puterii,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

participînd la reuniuni, la manifestări la care, ca om liber, nu aş consimţi. Iar dacă declin ofertele (materiale), ce fel de de-al nostru sunt? Un oaspete-drag-venit-în-ospeţie, dar care nu respectă legile locului?

Ah, dacă aş câştiga la loterie, să mă duc la mine acasă cu o teleagă plină cu bani! Să dau, nu să primesc! (am mai scris de vreo sută de ori).

*

CEC: 2 ZILE PÂNĂ LA VERDICT

"Comisia Electorală Centrală va anunţa miercuri, pe 8 septembrie, validarea sau invalidarea referendumului.

Autoritatea electorală poate da un verdict numai după verificarea tuturor proceselor verbale ale circumscripţiilor teritoriale şi compararea lor cu datele deja transmise prin sistemul informatic.

Datele preliminare despre rata participării la referendumul constituţional din 5 septembrie au fost prezentate de Comisia Electorală Centrală luni, 6 septembrie, la ora 11:00. Potrivit acestora, au votat 29,05 la sută din alegători. Această cifră va fi declarată oficială abia după verificarea originalelor tuturor proceselor verbale, semnate de membrii birourilor electorale.

CEC a procesat, în format electronic, 100 la 100 din procesele verbale. Conform datelor obţinute, numărul total de voturi, valabil exprimate, este de 799 mii 323. 87,8 la sută din alegători au votat PENTRU alegerea directă a şefului statului, iar opţiunea CONTRA a fost aleasă de 12,2 % dintre votanţi. La cele 79 secţii de votare de peste hotare au votat 19 mii 703 cetăţeni ai Republicii Moldova. 19 mii 278 dintre aceştia au votat PENTRU, iar 397 s-au pronunţat CONTRA.

Conform Codului Electoral al Republicii Moldova, referendumul constituţional poate fi validat doar dacă la urne se prezintă cel puţin 33 la sută dintre cetăţenii cu drept de vot."

*

Am primit *Antiteze 2*, unde există şi un fragment din Jurnalul meu pe 2010: iulie. I-am scris de mulţămită lui Vasile Baghiu.

Ce bună e revista lor! Numai că textul a fost cules neîngrijit: "vocea" diaristului se confundă cu citatele - şi viceversa.

Miercuri 8 septembrie 2010

Azi ar trebui să fie o sărbătoare religioasă - care?

Ieri Filip mi-a lucrat **Ostinato**. L-am trimis pe dată Floarei Bălănescu, acest titlu încheind lista cărţilor trimis lui Gelu Tofan.

Iată-le:

1. Culoarea curcubeului - text gata de… tipar.
2. Soldatul câinelui
3. Scrìsuri 2
4. Scrisuri 3

Din seria de Jurnale am propus 3:

(5) 1. Jurnal pe Sărite

(6) 2. Jurnal de Căldură Mare

(7) 3. Jurnal de Noapte Lungă - total 7
Mai sunt, la Flori Bălănescu:
8. Ostinato
9. Uşa
10. Astra
11. Sabina
12. Dialog
13. Arta Refugii
14. Săptămâna Roşie
15. Gardă inversă
16. Patimile după Piteşti
17. Bonifacia
18. Ela
19. Justa
20. Alfabecedar.

*

Pornind de la o ştire din *Timpul* Chişinău, am căutat pe Wikipedia, enciclopedia liberă, să aflu în ce mod "a avut viaţa lui Nicolae Donici un sfârşit trist". Iată:

"Nicolae Donici (n. 1/13 septembrie 1874, Petricani, Chişinău - d. 1956, Nisa) a fost un astronom român originar din Basarabia.

Fiul familiei nobililor Nicolae A. Donici şi Limonia Macri, strănepotul fabulistului Alexandru Donici şi stră-strănepotul legislatorului Andronache Donici, rudă a generalului Matei Donici şi a scriitorului Leon Donici (Dobronravov) (pe linie maternă).

Urmează cursurile liceului Richelieu din Odesa (promoţia 1893) şi ale Universităţii din Odesa. După absolvirea cu distincţie a universităţii în 1897 pleacă la Sankt Petersburg unde îşi începe cariera ştiinţifică sub conducerea astronomului rus acad. F.A. Bredihin, ocupându-se în mod particular de astronomie, colaborând cu cei mai importanţi astronomi ruşi ai timpului: F.A. Bredikhin, O.A. Baklund, A.A. Belopolskii, S.N. Costinskii.

După alegerea sa unanimă în calitate de membru al Societăţii Astronomice din Rusia (1904), N. Donici a prezentat la şedinţa Societăţii un referat detaliat despre lucrările sale şi despre activităţile de pregătire a expediţiei pentru observarea eclipsei totale de Soare de la 30 august 1905. Lui Donici, care era deja un specialist cu renume în domeniul cercetării Soarelui, Academia îi încredinţează conducerea expediţiei în Spania. În perioada 1901-1916 N. Donici este şeful misiunii astronomice a Academiei de Ştiinţe din St. Petersburg.

În anul 1908 a construit un observator astronomic propriu la Dubăsarii Vechi, în Basarabia. Între anii 1918-1944 a locuit şi lucrat la Dubăsarii Vechi şi Bucureşti. În iunie 1936 conduce expediţia română pentru studiul eclipsei totale de Soare din Turcia. Expediţia a fost sponsorizate de Fundaţia Regală Română şi la observare ştiinţifică s-a folosit un telescop de 10 m lungime.

Din 1944 a locuit în Franţa. A lucrat la Meudon şi Nisa. **După toate probabilităţile, s-a stins din viaţă la Nisa, într-un azil de bătrâni, în anul 1956.** (subl. mea, P.G.)

Cercetările astronomice ale lui Nicolae Donici se referă la astronomia soarelui, cromosferei, planetelor, luminii zodiacale. A observat 8 eclipse de soare în diferite părţi ale lumii, 8 eclipse de lună. A stabilit că planeta Mercur nu are atmosferă, a

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

observat cometa Halley în anul trecerii la periheliu (1910), a cercetat planeta Saturn, a observat şi măsurat lumina zodiacală în Egipt (1908) şi în Algeria (1947-1952)

A fost membru a Uniunii internaţionale pentru studiul Soarelui, a Uniunii Internaţionale Astronomice (din 1922), al societăţilor astronomice din Rusia (până la 1917), Germania şi Franţa. A fost membru al comitetului astronomic român, membru de onoare al Academiei Române din 1922 până în 1948 şi din 1991 (post mortem) şi doctor honoris causa a universităţii din Coimbra, Portugalia. Autor a cel puţin 77 de publicaţii ştiinţifice. Conacul său din comuna Dubăsarii Vechi, (Raionul Criuleni, Republica Moldova) se mai păstrează şi astăzi (într-o stare avariată), deşi un monument i-a fost instalat cu ocazia aniversării de 120 ani de la naştere. Observatorul astronomic al Universităţii de Stat din Moldova şi o stradă din Chişinău îi poartă numele. se mai păstrează şi astăzi (într-o stare avariată), deşi un monument i-a fost instalat cu ocazia aniversării de 120 ani de la naştere. Observatorul astronomic al Universităţii de Stat din Moldova şi o stradă din Chişinău îi poartă numele.

Nicolae Donici, nobil basarabean se înscrie în a treia categorie a victimelor Revoluţiei Bolşevice. În prima intră ruşii propriu-zişi: nobili, militari, intelectuali, clerici. În a doua: ruşii de rând - milioane - ale căror rămăşiţe, anonimizate, îngraşă stepele, turba tundrei - aceştia alcătuind majoritatea populaţiei gulagurilor. A treia: neruşii, dar fiind ocupaţi, au încercat să se descurce cu stăpânirea? Polonezi, baltici, caucazieni, moldoveni (*natmen*, ceea ce, în capul de băştinaş al sibireacilor, se traduce prin ne-rus, prin minoritar, prin: *ne-om*, cum îi tratau ocupanţii bolşevici pe basarabeni şi pe bucovineni, începînd din iulie 1940, în ţara lor, ocupată) au navigat o vreme între… mândria apartenenţei la o mare putere, la o mare cultură şi inimile lor care îi trăgeau spre rădăcinile, ei, da: etnice - ca Stere al nostru.

Nicolae Donici, chiar făcînd parte din o familie care a dat mulţi reprezentanţi "naţionalişti", a fost un ştiinţific - nu e nevoie să zugrăvesc portretul inginerului, oricât de savant ar fi acela. Dar viscolul revoluţiei bolşevice l-a atins şi pe el: în prima fază i-a tăiat legăturile cu ştiinţa rusească, cea care îl formase. După douăzeci de ani de pauză - dar el, român basarabean, nu ştia că îl aşteaptă altă rupere: căderea şi a României sub jug bolşevic. Din 1944 cunoaşte exilul în Occident (el, în Franţa), ca orice prinţ, general, savant, poet rus.

Ciudat îi este sfârşitul. El, astronom reputat, membru al atâtor academii, a sfârşit - "după toate probabilităţile", scrie redactorul articolului din Wikipedia, deci: nici foştii colegi, nici membrii familiei sale nu s-au interesat de soarta lui - într-un azil de bătrâni.

Nu este o ruşine să ajungi într-un azil de bătrâni. Nicăiri, unde ajungi, unde cazi, unde eşti abandonat nu-i de-ruşine.

Dar de tristeţe este.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

"Amos Oz: „E greu să fii profet în ţara profeţilor"

Din această pricină îl preţuiesc pe Amos Oz: tocmai pentru că e profet în ţara profeţilor!

*

Dan Culcer îmi trimite un text necunoscut mie şi "vechi", dar nu învechit.

(Apărut, în primă variantă, în *Sinteze*, Bacău, an IX, numerele 20-24/272-276, 22, 29 mai - 5, 12, 19 iunie 1998)

Iată prezentarea-recomandarea sa:

"Multe s-au schimbat de cînd a apărut prima varianta a studiului lui Theodor Codreanu. Laszlo a devenit un adept al catehismului wieselian şi de atunci este invitat la mai toate reuniunile holocaustologilor. Normal, echipa de zgomote a devenit funcţională în România, dar şi aiurea. Alte voci, argumente, analize, devin inaudibile pe fondul noii dogme. Dogma se bazează, de pildă, pe teza aiurită că un evreu comunist iese automat din comunitate"

"**ESTE PAUL GOMA UN SOLJENIŢÎN ROMÂN**?

Scris de Theodor CODREANU

Citesc târziu cele trei volume al Jurnalului semnat de Paul Goma, incitat de valul de reacţii negative care continuă şi la un an de la apariţie. În materie de „jurnale", două au ţinut capul de afiş, anul trecut: cel al lui Goma şi cel al lui Mihail Sebastian. Este demn de subliniat modul cum au fost ele receptate: în vreme ce Jurnalul lui Mihail Sebastian a fost supralicitat prin intervenţii admirative, în majoritatea cazurilor, cel al lui Paul Goma a scandalizat, pur şi simplu. De o parte, un eveniment fast, de cealaltăş unul nefast.

În ce mă priveşte, am scris, la vremea potrivită, despre Jurnalul lui Sebastian, încercând să temperez entuziasmul fanilor, deşi am recunoscut importanţa însemnărilor scriitorului pentru cunoaşterea epocii şi a existenţei lumeşti a autorului Stelei fără nume. Era bătătoare la ochi încercarea unora de a prezenta literatura diaristică sebastiană drept mărturie supremă asupra adevărului epocii. Tenta unei ideologii partizane sărea în ochi. În schimb, adevărul notelor şi comentariilor lui Paul Goma este violent contestat, acestea fiind considerate produsul „execrabil" al „obsesiilor", „frustrărilor" unei minţi alunecate în rătăcire şi vulgaritate.

Interesantă este reacţia celor direct vizaţi de Goma: unii au considerat că „tăcerea" e cel mai „nobil" răspuns, alţii au replicat cu virulenţă, emiţând epitete prăpăstioase, menite să le întreacă pe ale împricinatului; unii şi-au justificat comportamentul zicând că e vorba de erori de percepţie ale temperamentalului disident, în ce-i priveşte, alţii, cu abilitate, au mimat detaşarea cea mai naturală, dându-i dreptate pe ici, pe acolo, dar demonstrându-i că „exagerează" etc. Voi da doar trei exemple. Cu ceva timp în urmă, Contemporanul – Ideea europeană a organizat o dezbatere-maraton, cu participarea lui Nicolae Breban, a lui Dumitru Ţepeneag şi a altora. Discuţiile au încercat să lanseze ideea unui „caz Goma", reprezentant autentic al exilului românesc, oarecum nedreptăţit după 1989, dar asta din vina subiectivităţii şi nedreptăţilor comise faţă de foştii comilitoni. Monica Lovinescu, după lectura celor trei volume, în care e personaj principal, a declarat: „**Îmi pare rău că l-am cunoscut pe Paul Goma**". Una dintre ultimele intervenţii este cea a lui Mircea Iorgulescu, într-un serial din Dilema. Autorul recurge la o execuţie

„fără drept de apel", cu argumente „de primă mână". Iată două dintre ele. Punctul nevralgic al lui Paul Goma ar fi limbajul frust, direct, cu „vulgarisme". Mircea Iorgulescu îl compară cu canalul de scurgere din Roma antică, numit Cloaca Maxima. Acest „Cioran de latrină" ar fi un mistificator, un mitoman, un imoral care vorbeşte în numele eticii, un mincinos care şi creat un laborator ad-hoc: „**În cazul său, memoria nu e atât un depozit, cât un laborator. Cloaca Maxima a fost transformată, dintr-un canal colector, într-o uzină de produs dejecţii**". Metoda folosită de „Cioranul de latrină", surpriză mare de tot, este realismul socialist. El şi-ar trata personajele încondeiate ca pe nişte eroi negativi, ca pe nişte bandiţi, având o listă neagră a lui, cu indivizi care trebuie „demascaţi", „înfieraţi", denunţaţi: „Deţinuţilor politici din perioada comunistă li se spunea «bandiţi», iar dosarele lor erau astfel întocmite încât să se demonstreze că sunt, într-adevăr, bandiţi".

Evident că Paul Goma apare, la rându-i, „demascat" şi „descalificat", paradoxal, cu aceleaşi mijloace „realist-socialiste"! Mircea Iorgulescu are jubilaţia „demitizării" celui care era cotat drept un Soljeniţân român. Sintagma devine, din elogioasă, o supremă ironie, o „dezumflare ridicolă" ca „băşina" acelui copil de ţăran, cu ajutorul căreia îşi punea la pământ adversarii la trântă. (Vezi întâmplarea povestită de Marin Preda, invocată şi de Goma însuşi spre a sublinia o carenţă structurală a intelectualului român oportunist.).

Acestea fiind zise, aş putea să-mi închei aici prezentarea jurnalelor lui Paul Goma. Şi totuşi îmi face impresia că Mircea Iorgulescu, aflat la trântă cu Paul Goma, a scăpat el însuşi „pârţul", atribuindu-l adversarului. Din disident şi anticomunist, cum îl ştiam, Goma devine, uluitor, un „comunist" get-beget, un mincinos şi un mitoman „realist-socialist", anchetator stalinist, într-un „laborator" croit ad-hoc.

Cu siguranţă, Paul Goma este o personalitate accentuată. Din atare pricină, el are, inevitabil, puncte nevralgice ca orice Ahile intrat în luptă. În nici un caz însă acelea nu sunt cele puse în faţa bunei-credinţe a cititorului de către Mircea Iorgulescu. Reproşul cu Cloaca Maxima nu e convingător, fiindcă ar trebui să funcţioneze şi-n cazul, cu mult mai grav, al Politicelor lui Horia-Roman Patapievici. Şi e cu mult mai grav fiindcă Paul Goma vizează tare morale ale unor indivizi, pe când Patapievici aruncă noroi peste un neam întreg, din care, probabil, refuză a face parte. Cloaca Maxima, de aceea, s-ar potrivi mai bine în cazul valurilor de „urină" patapieviciene. Numai că această „Cloaca Maxima" a stârnit, în inteligheţia românească, nu valuri de mânie, ci de admiraţie… maximă! Iată de ce dubla măsură devine suspectă şi credibilă doar pentru duşmanii lui Paul Goma. De ce mumă pentru unul şi ciumă pentru altul? De ce metoda lui Patapievici şi a lui Iorgulescu n-ar fi şi ea „realist-socialistă", poliţienească, de vreme ce îşi au şi numiţii listele lor negre în care figurează nume ca Eminescu, Patriarhul Teoctist, Eugen Simion, Mihai Ungheanu şi atâţia alţii?

Astfel, polemica lui Mircea Iorgulescu are din start un viciu de metodă, alunecând în ceea ce Mihai Ralea numea confuzia punctelor de vedere, ca abdicare de la inteligenţă. Studenta de la Fizică, în clipa când simte că nu mai are argumente în faţa colegei, spune disperată şi cu lacrimi în ochi: Aşa-mi trebuie mie, dacă stau de vorbă cu o tuberculoasă! Cum se vede, Paul Goma iese mai rău decât „tuberculos" din disputa cu „prietenii".

Dar mai bine să vedem dacă Paul Goma îşi scoate, într-adevăr, materia polemicii din „Cloaca Maxima". Să fie oare mizele lui atât de joase şi de josnice? Dacă lucrurile ar sta aşa, atunci el, pur şi simplu, ar fi ieşit în arenă în chip sinucigaş. Adică ar fi un caz de masochism şi de ură de sine. Pură patologie. Dar mai bine să vedem ce reproşează Paul Goma inteligheţiei biruitoare în 1989, dacă această inteligheţie a biruit pentru poporul român, ajuns pe buza prăpastiei istorice, sau doar pentru interesele proprii. Or, constatăm

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

că Paul Goma aduce la bară o serie stranie de mistificări, ca să nu le spunem trădări, ale acestor intelectuali care au cucerit instituţii, edituri, reviste, ministere etc. Cărţile condamnate ale lui Paul Goma au miza celebrei Trădarea cărturarilor a lui Julien Benda (1927). Dar, aplicând străvechea tactică a strigătului hoţului (Hoţii, prindeţi hoţii!), cei vizaţi s-au grăbit să vadă „trădare" în Paul Goma. (Culmea ironiei, peste ani, aceiaşi vor organiza la sediul Institutului Cultural Român, pe 21 octombrie 2009, o dezbatere cu genericul „**Trădarea intelectualilor**"!).

Cea dintâi acuză produsă de Paul Goma este mistificarea disidenţei. În preajma lui 22 decembrie 1989 se constată, în plină iarnă, o creştere a numărului ciupercilor ca după ploaie. Oportuniştii din regimul comunist s-au trezit brusc „revoluţionari", „anticomunişti", „rezistenţi prin cultură", autori de „scrisori" etc. Paul Goma găseşte un termen extraordinar pentru acest fenomen: **autocronismul**. Nu şi-a revendicat paternitatea termenului, fiindcă fenomenul fusese constatat şi de altcineva, de Şerban Cristovici. Un soi de protocronism transmutat din cultura colectivităţii la cultura politică a intereselor individuale şi de grup. Un diagnostic cu atât mai dur, cu cât Paul Goma nu a ezitat să identifice numele bolnavilor. Cum puteau să nu sară ca arşi? Şi câţi eroi „disidenţi" autocronici nu numeşte el?! De la Nicolae Manolescu la Gabriel Liiceanu şi îndărăt! Unul dintre ei, chiar Mircea Iorgulescu, sosit la Paris cu un ceas mai devreme, dar ani mulţi autor de editoriale comuniste nesemnate în paginile revistei România literară. Paul Goma evocă, aidoma unui chirurg, sosirea, imediat după 1989, la Paris, a unei delegaţii de intelectuali români, care s-au întrecut în a explica occidentalilor cum au rezistat ei în faţa comunismului, atribuindu-şi, în atare privinţă, „întâietatea" de rigoare. Aceasta este marea miză a jurnalelor lui Paul Goma, punctul geometric al scrisului său, imposibil de suportat. Şi totuşi, într-un anume sens, chestiunea e marginală, nefiind decât un efect al unui fenomen mult mai adânc, pe care Goma îl vestejeşte în cele peste o mie de pagini ale jurnalelor, complementare celorlalte opere ale sale.

Paul Goma este un intelectual român menit să fie împins la margine până la eliminarea din comunitatea care l-a produs. Din acest punct de vedere, el reproduce soarta lui Mihai Eminescu, cel scos din publicistica românească şi adus la starea de nebunie. Tot un „nebun" este considerat şi Paul Goma. Altminteri, el este un produs al marginii românismului. Este basarabean. Iar istoria a împins Basarabia atât de la margine, încât n-a putut supravieţui Marii Uniri. Ba chiar şi noii politicieni o lasă uitată undeva tot la marginea Europei, în sfera de influenţă a fostei Uniuni Sovietice. Silviu Brucan, Petre Roman şi Ion Iliescu şi încheiaseră un tratat cu fostul imperiu, tratat din fericire rămas neratificat, spre deosebire de celălalt cu Ucraina, conform căruia preşedintele Emil Constantinescu ne-a angajat să respectăm vânzarea Herţei, a Bucovinei nordice şi a Basarabiei sudice. Împotriva ambelor trădări a inteligheţei politice s-a ridicat Paul Goma. Prin Tratatul cu U.R.S.S., „pentru întâia oară de la 23 august 1939 – Pactul Stalin-Hitler –, un guvern pretins liber, independent, a consimţit definitiva abandonare a unor teritorii şi populaţii româneşti din Basarabia, din Bucovina de Nord şi din Ţinutul Herţa; Iliescu – Roman au făcut ce nu făcuseră nici Dej – Groza; nici Ceauşescu – Dăscălescu – iar Pleşu al nostru s-a dovedit de-al lor, solidar cu vânzătorii Basarabiei". (**Jurnal de căldură-mare**, pp. 239-240).

Andrei Pleşu era, pe atunci, ministru al culturii. Uimirea lui Paul Goma e că ilustrul disident Andrei Pleşu nu şi-a dat demisia în semn de protest faţa de tratatul cu U.R.S.S. Ce enigmă, pentru Goma, această indiferenţă a lui Pleşu, ca reprezentant al inteligheţiei disidente autocronice! Şi mai violent va fi Paul Goma cu cei care au semnat Tratatul cu Ucraina, la 2 iunie 1997: preşedintele „democrat" Emil Constantinescu şi ministrul de externe Adrian Severin. (Acest tratat a fost ridicat în slăvi de inteligheţia autocronică de

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Grupul pentru Dialog Social. Gabriel Andreescu îl califica „o capodoperă diplomatică", iar Al. Paleologu un „instrument juridic de excepţie" şi n-a fost decât o nouă vânzare odioasă, denunţată ca atare, în 2008 – 2009 de către actualul preşedinte Traian Băsescu. Numai că el era atunci ministrul Transporturilor şi, evident, nu şi-a dat demisia în semn de protest!). Unde să fie Cloaca Maxima, trădarea intelectualilor, în grădina lui Paul Goma sau în a celora beneficiari ai căderii lui Ceauşescu?

„Inclemenţa" lui Goma, tratarea cu aceeaşi măsură atât a foştilor „prieteni", cât şi a adversarilor, are rădăcini ontologice, nu ideologice şi cu atât mai puţin sunt „răzbunări" personale. Marea problemă a României post-comuniste este de ce nu s-a putut adapta Paul Goma la realităţile ei? Aceasta este o întrebare la care elitele noastre vor trebui să dea un răspuns mai devreme sau mai târziu. Altfel vom continua să ne adâncim în condiţia de „cea mai coruptă ţară" din Europa şi să ne bălăcim în subistorie. Cu siguranţă, Paul Goma n-are dreptate în tot ce afirmă sau atacă. Însă el se raportează întotdeauna la un absolut, fără nici un strop de „milă", putând lăsa impresia unui „iacobinism" feroce, care scandalizează şi indignează pe cei vizaţi. Poate că o asemenea personalitate este realmente insuportabilă, cum insuportabil este adevărul. Eminescu spunea că e crud adevărul, dar numai el foloseşte cu adevărat. Paul Goma este un avatar eminescian rătăcit la cumpăna dintre două milenii. El a devenit omul-fără-patrie, în incapacitate ontologică de a-şi găsi o altă patrie şi chiar o altă limbă în care să se exprime ca scriitor. În limba franceză, în care i s-au tipărit majoritatea cărţilor (dar traduse, îndeobşte de Alain Paruit), a refuzat să scrie, ca şi Mircea Eliade – beletristica. Din acest punct de vedere, el este, în ferocitatea lui, la antipodul lui Emil Cioran. O ştie şi o mărturiseşte în mai multe rânduri. Ceea ce are în comun cu Emil Cioran este ne-mila faţă de realităţile româneşti. Şi el crede, în chip superficial, însă, că lentoarea noastră istorică vine din Mioriţa. Mă mir că o asemenea inteligenţă nu ştie să distingă între prejudecăţile vehiculate în legătură ci „mioritismul" şi substanţa profundă a acestui mit care poartă cu sine ceea ce Eminescu ar fi numit „cartea cu şapte peceţi" a destinului naţional. Imitându-l pe Cioran, el vorbeşte de „neantul mioritic", echivalentul „neantului valah" cioranian. Niciodată Eminescu, nici în culmea celei mai crude cruzimi, n-ar fi căzut în asemenea naivitate, chiar dacă în compania lui Cioran, cum o face Goma. La fel de rău tălmăceşte „boicotul istoriei", sintagma binecunoscută a lui Lucian Blaga. Acelaşi păcat capital găseşte filosofării asupra sentimentului românesc al fiinţei din gândirea lui Constantin Noica. Luca Piţu credea că ne va trezi vorbind despre sentimentul românesc al urii de sine. Goma nu merge pe această linie. Cert e că întreaga lui atitudine este a unui naţionalism în preajma lui Eminescu, deşi are cuvinte foarte rele şi despre naţionalism şi despre protocronism, din cauza caricaturizării lor în vremea Ceauşescului. Omul care şi-a pierdut patria, dar pe care o poartă cu sine mai cinstit şi mai îndurerat decât disidenţii autocronici înfloritori sub cerul ei, devine tragic. Existenţa lui pare fără soluţie. Ajuns în atare postură la Paris, el a fost îmbrăţişat rapid ca pe un om cu soluţie, ca disident, un insolit Soljeniţân român, sfârşind prin a dezamăgi, finalmente, ca şi Soljeniţân. Dar Paul Goma nu se consideră un „disident", o categorie compromisă de autocronici. Destinul său este singular şi ingrat. Nu din pricina „limbajului vulgar", nu din pretinsa lui „intoleranţă" a eşuat Paul Goma în faţa comilitonilor. Ca şi Eliade, Vintilă Horia sau Vasile Posteucă, el a conceput exilul ca forma cea mai pură de rezistenţă românească, sălăşluind într-un naţionalism pe care Maiorescu îl numea în marginile adevărului. Pentru el, un popor nu există, nu are destin istoric dacă intelighenţia lui nu reacţionează normal la adevăr. Normalitatea şi adevărul sunt două dintre obsesiile cărţilor lui Paul Goma. De aici severitatea cu care „monitorizează" elitele româneşti. Ar fi singura garanţie de a-şi regăsi patria pierdută.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

„Disidenţa" autocronă, făcând din „naţional-comunism" principalul monstru de învins, a adoptat, ca alternativă ideologică, rectitudinea morală şi europenismul. Faimosul Apel către lichele a devenit titlul de glorie al inteligenţiei. Numai că jurnalele lui Paul Goma au venit să strice acest superb edificiu, arătând că lichelismul a intrat în plasma antilichelismului autocron. Pe de altă parte, aruncând apa naţional-comunismului din copaie, autocronii au aruncat şi copilul numit Patrie. „Disidenţa" a sfârşit prin a gândi în matricea internaţionalismului comunist cu credinţa că e… anticomunistă. Goma nu s-a rătăcit niciodată în acest labirint, găsind modele în Eminescu, Constantin Stere şi Panait Istrati. Pentru că ei au mers până la capăt, până la confruntarea ultimă cu adevărul. Şi au plătit cu asupra de măsură, fiind marginalizaţi, destinaţi morţii civile. Dacă ne gândim bine, cei trei reprezintă momente capitale în istoria modernă: Eminescu este întemeietorul doctrinei naţionale, Stere – simbolul făuririi României Mari şi întemeietor al doctrinei naţional-ţărăniste, iar Istrati – profetul tragic al eşecului comunismului. Numitorul comun: românii nu numai că i-au marginalizat, dar n-au învăţat nimic din lecţia lor. De aceea, Goma scrie că noi n-am avut niciodată o adevărată inteligenţie, ci, cu precădere, oportunişti. La 11 martie 1984, nota: „Ne mai lipseşte – abia acum am pus degetul pe rană – ceea ce se cheamă o inteligenţie". (I, p. 78). Apariţia lui Eminescu, zice Goma, lăsa să se întrevadă că putem avea o inteligenţie: „probabil am putea plasa naşterea acestei elite odată cu manifestarea lui Eminescu-jurnalist… Adică abia cu un secol în urmă. Eminescu a «ars» etapele, nu numai în poezie, ci şi în «povăţuirea» de înaltă ţinută, de idei". (Ibidem).

Or, curios lucru, elitele postdecembriste au respins tocmai personalitatea matriceală a inteligenţiei româneşti, culminând cu apropiatul nr. antieminescian din Dilema… elitistă. Goma îşi exprimă nedumerirea de ce până şi un exilat „vertical" ca Ion Negoiţescu, el însuşi un admirabil eminescolog, se înverşunează împotriva gazetăriei eminesciene. El ne previne că aceşti intelectuali se mint pe ei înşişi cu o inconştienţă paralizantă sau din interese precise. Li se potrivesc de minune versurile eminesciene scoase de Perpessicius din manuscrise şi puse la „Exerciţii şi moloz", în vol. V de Opere: Şi-aşa-s de mulţi/ Ce mint cu gândul, vorba, fapta, ba/ Se mint pe sine însuşi chiar, încât/ În mine s-a stârnit mândria cruntă/ De-a spune adevărul – dacă chiar/ Prin el lumea s-aprinde".

Nenorocirea, sugerează Goma, e că scriitorul român a pierdut calea eminesciană a cuvântului care spune adevărul: „scriitorul român nu respectă cuvântul. Îl consideră doar un «materia»l, un «mijloc» – cam ca formele şi culorile pentru plasticieni, ca sunetele pentru muzicieni; la urma urmei, indiferent. (…). Fiindcă, pe lângă caracterul sacru, cuvântul spune (trebuie să spună) adevărul. Dacă nu spune (adevărul), nu mai e cuvânt, e necuvânt (de-al lui Nichita Stănescu, când scria articole în Scânteia, sau versuri – roşii, verticale), e trăncăneală; şi neadevăr". (I, p. 292).

Spaima de adevăr, zice Goma, a intrat în natura intimă a intelectualului român. E povara mentalităţii de slugă seculară: „Ce fel de oameni suntem noi, românii? Nişte fiinţe lipsite de coloană vertebrală, incapabili să face ceva prin noi înşine, mereu privind, trăgând cu coada ochiului la Stăpânul cel Mare, ca să aflăm dacă avem voie sau nu să-l înjurăm pe Stăpânul cel Mic… Şi ca pe vremea fanarioţilor, numai cu binecuvântarea Porţii…" (I, p. 163).

Drama României devine reperul absolut în judecarea raporturilor dintre inteligenţie şi adevăr. De ce momentul Marii Uniri n-a constituit prilejul intrării în normalitate? Carenţele structurale ale intelectualităţii sunt şi ale elitelor politice. Argumentează că România Mare a fost, îndeobşte, o creaţie a împrejurărilor, nu a unei convergenţe sufleteşti şi spirituale, în pofida sacrificiilor de la Mărăşeşti, Oituz, Mărăşti etc. „România a ieşit din război nu doar însângerată de campanie, ci şi fragilizată de extinderea teritorială, pentru

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

care nu era pregătită nici materialmente, nici sufleteşte". (I, p. 81). Vechiul regat, „incapabil de a suporta mărirea familiei", venea, inevitabil, cu un „complex de inferioritate" pe care, paradoxal, şi l-a manifestat ca pe un „complex de superioritate", grăbindu-se a-l exersa în noile provincii. Capetele noastre politice n-au fost suficient de lucide spre a înţelege realitatea. Consecinţa: n-au fost trimise în noile provincii cele mai bune cadre capabile să lucreze pentru o integrare firească în ritmurile naţiunii întregite. Cea mai vitregită, din acest punct de vedere, a fost Basarabia: „Or, cvasitotalitatea «fraţilor» români trimişi în Basarabia, în învăţământ, în administraţie, în poliţie, era constituită din incapabili, din lichele, din scursura Regatului, mai ales din «pedepsiţi». Aşa a devenit Basarabia Noua Caledonie românească". (I, p. 82). Perceptorul şi popa, învăţătorul şi jandarmul veneau din Oltenia „desculţi şi cu paporniţă", ajungând, în doi-trei ani, „mari proprietari, mari negocianţi, mari trăgători de sfori în administraţie". Candidatul la parvenire îl numea pe basarabean „cap de bou", trata provincia ca pe o colonie, ceea ce a dus la neîncrederea populaţiei locale în „român". „Fundamentalismul moldovenesc", de care vorbim noi azi, a fost zămislit nu numai de cuceritorul sovietic, dar şi de pseudo-românii din Regat: „românii ştia sunt mai răi ca jâdanii!", circula o vorbă. Numai după câţiva ani de administraţie românească, mulţi basarabeni au scos portretele ţarilor, punându-le în locul regilor Carol I şi Ferdinand, nu din filorusism, ci din „tristeţea de a constata că fraţii se purtau mai rău ca străinii".

Insist asupra acestor amare consideraţii ale lui Goma, fiindcă, dacă printr-o minune, azi Basarabia ar reveni la patria-mamă, dâmboviţenii noştri s-ar comporta ca pe vremuri cu basarabenii. Mulţi „dăştepţi" din ţară nici nu-i consideră pe basarabeni români, ci ruşi, cu atât mai mult cu cât procesul de rusificare este foarte avansat în zonă. Numai că i-aş atrage atenţia lui Paul Goma că românii au ajuns să se comporte ca nişte năvălitori în propria ţară, jefuind şi distrugând pădurile, averea naţiunii, aruncând gunoaie pe unde sunt locurile mai frumoase, ca şi cum ar fi hoarde tătare mânate de lăcomia cea mai crudă.

Limitele clasei politice româneşti, crede Paul Goma, au favorizat apariţia fenomenului legionar, pe care partidele istorice s-au dovedit incapabile a-l stăpâni. Mai mult, au ales cea mai proastă şi mai nedemocratică soluţie – aceea a reprimării sângeroase, declanşând valul de violenţe reciproce care au slăbit statul român democratic, împingându-l spre dictatura lui Carol al II-lea şi spre dictaturile care au urmat. Fragilitatea politică, economică şi militară a României Mari s-a văzut de la primele cedări teritoriale: „nu cumva cedarea Basarabiei şi Bucovinei a constituit începutul cedării din toate punctele de vedere?" (I, p. 70). Basarabeanul Goma insistă iarăşi asupra tragediei basarabene: „Şi iată-ne din nou în iunie 1940: basarabenii nu au putut înţelege niciodată pentru ce armata nu a opus rezistenţă, de ce s-a lăsat umilită, insultată de agitatorii comunişti paraşutaţi (atunci, în sensul figurat al termenului). Va să zică, îşi spuneau ei, fraţii români ne-au jupuit cât au putut, cât a fost timpul de plăcinte, iar când a fost să fie război, ne-au părăsit ruşilor, fără să schiţeze nici o împotrivire". (I, p. 82).

Frica de adevăr şi de istorie a românilor a făcut zadarnice încercările lui Ion Antonescu de recuperare a teritoriilor pierdute. Rivalitatea păgubitoare dintre Mareşal şi tânărul rege Mihai este oglinda a ceea ce avea să urmeze. Mareşalul l-a dispreţuit, iar regele s-a răzbunat dându-l pe mâna ruşilor la 23 august 1944: „Nu cumva sfetnicii l-au sfătuit să facă asta? Şi cine anume? Şi de ce anume?" (I, p. 76). Dacă există vreun răspuns, cu siguranţă ex-regele Mihai îl va duce cu sine în mormânt, din aceeaşi carenţă politicianistă a spaimei de adevăr, la români. A doua greşeală a regelui – spune Goma –, având aceeaşi sorginte – frica de adevăr, a fost acceptarea abdicării: „ce i s-ar fi putut întâmpla lui, lui Mihai, dacă ar fi refuzat să abdice?" (I, p. 76). „Nimic.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Ar fi fost… «destituit», iar azi, ar fi rămas regele detronat, nu cel care singur s-a detronat". (I, p. 77).

Cum a reacţionat intelighenţia vremii la aceste convulsii istorice? Ca şi în timpul comunismului, ca şi după 1989: cu o falsă înţelepciune, oglindă a lipsei de „coloană vertebrală". Scriitorimea interbelică s-a ţinut de polemici sterile, ignorând, cu puţine excepţii, vicleniile istoriei. Goma invocă publicarea corespondenţei lui Bazil Munteanu (majoritatea scrisorilor, primite de autor). Ele arată slăbiciunea funciară a intelectualităţii româneşti: „şi atunci intelectualul român era genial şi neserios; superficial şi, la urma urmelor, iresponsabil; polemiştii, cu rare excepţii, ieşeau «în uliţă» – unde, unde, după un bun obicei al locului, îşi ridicau fustele, arătându-şi dinapoiul" (I, p. 79). Comportament provincial: „intelectualul-român, în ciuda europenismului său fără condiţii, în ciuda faptului că era la zi cu tot ce se petrecea în lume (mai precis: la Paris), rămânea într-un provincialism dintre cele mai obtuze" (I, p. 80). Expresia cea mai proastă a provincialismului a ieşit la iveală în stupida polemică dintre „tradiţionalişti" şi „europenişti", culminând cu falsul război dintre extrema dreaptă şi „internaţionalişti": „Probabil aşa s-a rupt (ţara, intelighenţia) în două – nu neapărat tabere de luptă, ci una, cea de extremă dreaptă: agresivă, militantă, iar «cealaltă» adunându-i pe «refuznici» – unii respingând naţionalismul violent, prin să-i zicem, occidentalism, internaţionalism, iar alţii (probabil cei mai numeroşi) fiind «dezertorii» – care îşi vor fi spus că numai arta contează, că numai actul individual rămâne". (I, p. 80).

Războiul acesta provincial, fără miză naţională, analizat şi de Mircea Eliade în publicistica sa interbelică, s-a prelungit şi-n comunism, fiind utilizat cu mare abilitate de politica partidului obedient faţă de ocupantul sovietic, culminând, sub Ceauşeşti, cu insipida polemică dintre „sincronişti" şi „protocronişti". Drama României – spune Goma – e că nu linia eminesciană a adevărului şi verticalităţii a biruit în cultură şi în politică, ci aceea a miticismului caricaturizat de Caragiale. Goma e înclinat să vadă în miticism o bizară sinteză între „lentoarea mioritică" şi balcanismul fanariot. S-ar putea să aibă dreptate. Goma îi neagă lui Caragiale simţul tragicului. Aici, nu are dreptate. Argumentul său e că dramaturgul, în faţa tragicului, cădea în comic, încât toate spaimele lui „nu ieşeau din… gulerul halbei (era să spun: ţapului) cu bere" (I, p. 84). Caragiale şi-ar fi bătut joc de seriozitatea ardeleanului (prin Marius Chicoş Rostogan). Prototipul „regăţeanului" miticizat este descris astfel:: „grecizat (gurile rele spun: ţigănit), uns cu toate unsorile, pregătit să răspundă şi celor mai grave întrebări cu o glumă (de obicei, proastă), având antrenament în materie de diversiune (trăncăneala), în fine, pregătit să nu-şi învingă adversarul, ci doar să-l ridiculizeze". (I, p. 85).

Probabil că avem aici şi răspunsul pe care-l poate da Paul Goma acuzaţiilor de tipul Mircea Iorgulescu, el însuşi „specialist", la un moment dat, în „trăncăneala" caragialescă. În limba ţigănească, mişto înseamnă „frumos". Mişţocăreala e a te preface că lauzi pe cineva, bătaia de joc. Este «confruntarea» cu infinite precauţii: „Din nesiguranţă, din neseriozitate structurală. Şi, fireşte, din laşitate: ţiganul sau ţigănitul nu are curajul să-şi exprime opinia despre cineva sau ceva, direct, formulează în aşa fel, încât să-şi păstreze o portiţă de retragere, în cazul în care ar ieşi cu şucăr (alt ţigănism)". Moldoveanul, mai puţin grecizat, e, în schimb, „poet", ocoleşte ţinta prin aluzii „estetice": despre un prost spune: „Este deştept ca oaia".

La argumentul unora că aşa am supravieţuit, Goma răspunde: „Aşa, cum? Făcând mişto deturnat? Băşind în momentul luptei?" (I, p. 86). Cam la fel au supravieţuit românii şi-n comunism, în frunte cu intelighenţia. Un text al lui Bellu Zilber, dat recent publicităţii, spune că românii au caragializat, „miticizat" până şi comunismul. Din acest moment istoric se nutresc şi jurnalele lui Goma. De aceea, volumul al II-lea se intitulează Jurnal de căldură-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

mare. Chiar şi Goma atinge o anume vervă… caragialescă în cuvânt. Dar, prin „frusteţe", el încearcă să repună lumea în ecuaţia adevărului. Aceasta este diferenţa fundamentală dintre vulgaritatea lui Patapievici din Politice şi cea a lui Goma din jurnale. E chiar funcţia „inestetică" a paginilor sale, pentru care optează deliberat, spre indignarea unui Mircea Iorgulescu. Şi este surprinzător că autorul Marii trăncăneli n-a înţeles acest lucru. Sau n-a vrut. Exact din pricina arătată de Paul Goma!

Mişţocăreala a fost, într-adevăr, arma de supravieţuire a românului în comunism. Invazia de bancuri (cu Bulă şi fără) a devenit un fenomen singular în fostele ţări comuniste. Dar tocmai acest fapt i se pare lui Goma înspăimântător. În loc să se lupte pe faţă cu comunismul, românii l-au… „băşit"! În frunte cu scriitorii!

Mai întâi, prin proletcultism. „Colaboraţionismul" intelectualilor noştri este oglinda incapacităţii structurale de a se lua de piept cu adevărul. Sunt atâtea cazuri „ilustre", de la Mihail Sadoveanu şi Ion Barbu până la Cezar Petrescu şi G. Călinescu. Desigur, n-au existat excepţiile, care au luat calea temniţei, de la Mircea Vulcănescu la Vasile Voiculescu. Dar cei mai mulţi au legitimat comunismul. Goma îl ia, în primul rând, în primire pe Petru Dumitriu, pe care nu-l poate ierta nici în ipostaza de exilat, nici în cea de după 1989, când un alt artist autocronic, Lucian Pintilie, s-a hotărât să facă un film după prima parte a Cronicii de familie. Proletcultismul a fost echivalentul „experimentului Piteşti". Torţionarii ideologici sunt prea bine cunoscuţi. Ţurcanii au reuşit să-i „educe" chiar şi pe Arghezi, parţial pe Blaga. Lecturând corespondenţa lui Blaga, Goma este nedumerit că poetul şi filosoful, acuzat de culturnici, se apăra ca „vinovat", iar nu în numele adevărului. Despre Noica, trecut prin puşcărie: „Dacă Noica ar fi un legionar-cinstit… Dar nu: el este un legionar-ruşinos. Ruşinos, în sensul că… nici el nu mai ştie dacă a luat-o la dreapta, ori la stânga… Altfel cum ar putea fi sensibil la argumentele marxiste" (I, p. 38).

Când, după moartea lui Stalin, proletcultismul a început să-şi dovedească ineficienţa, rezultată din aberaţia ideologică, în locul Şcolii de literatură, din mers, s-a trecut la al doilea „experiment Piteşti", având ca dascăli pe Paul Georgescu, Ov. S. Crohmălniceanu, Sami Damian, Ileana Vrancea, Z. Ornea, George Ivaşcu ş.a., deja trecuţi prin proletcultism şi convinşi de zădărnicia lui: „Ce nu s-a obţinut la Piteşti, între 1949 – 1952, s-a obţinut, la scara întregii naţii, până în 1989: omul-care-nu există; oul-cubic; omul-nou, mutantul, autocronul". (II, pp. 29-30). Goma ne aduce aminte că Matei Călinescu, într-o carte de dialoguri cu Ionel Vianu, a surprins fascinaţia pe care a exercitat-o Paul Georgescu asupra lui Nicolae Manolescu, Nichita Stănescu, Cezar Baltag, Nicolae Velea, Gabriel Dimisianu, Nicolae Breban ş.a. Altfel spus, mentalitatea kominternistă a lucrat cu oameni plini de „har", pregătind una dintre cele mai desăvârşite diversiuni de după desfiinţarea oficială a Kominternului. Fireşte, această luciditate a lui Goma este insuportabilă şi imposibil de iertat. Luciditatea lui este pancronică cu a lui Soljeniţân sau cu a lui Cinghiz Aitmativ, cel care a vorbit de mancurtizare în zguduitoarea carte O zi mai lungă decât veacul. Nu se sfiieşte să-l numească pe Paul Georgescu „fanaticul procekist", „reprezentând simultan glasul partidului şi glasul disidenţei de partid şi de stat…" (III, p. 223). Aici, Paul Goma sesizează straniul fenomen al puterii bicefale care s-a desăvârşit pe vremea lui Ceauşescu. Gogu Rădulescu a fost simbolul bizar din structura politică a post-kominternului, pe când Paul Georgescu – din viaţa literară. Pretenţia unor scriitori că au intrat în partid pentru a-l submina dinăuntru intră în logica „experimentului Piteşti II". Tinerii scriitori au fost abil învăţaţi cum să apere comunismul cu iluzia că-l subminează pe dinăuntru, prin refugiul în indiferentismul estetizant, aparent antiteza proletcultismului. Descifrarea aceasta a subtilului şi ermeticului mecanism al experimentului comunist este dovada

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

unei minţi de geniu. Când Al. Ivasiuc intra în literatură, după ieşirea din închisoare, tinerii Nicolae Breban, Nicolae Manolescu, Matei Călinescu, Augustin Buzura şi ceilalţi erau deja „preparaţi" de Paul Georgescu „ca la Piteşti", dar fără dureri fizice şi morale: „Fiecare dintre junii furioşi era şantajabil ori chiar şantajat, se lăsase, din frică, din oboseală, din laşitate, ori îl obligase familia să ajungă la… conştiinţa că trebuie să fi greşit cu ceva faţă de statul democrat-popular…" (III, p. 224). Asta se petrecea pe fondul reprimării revoluţiei maghiare din 1956. Spaima subliminală de a nu sfârşi ca Nicolae Labiş, care dădea semne de „trezire", dar împins să se „euforizeze" cu delicii bahice care l-au aruncat sub roţile tramvaiului. Supravieţuitorii au devenit, fatalmente, „moderaţi": „Nu trecuse nici un deceniu de la traumă, dar colegii lui Nichita Stănescu se aflau pe calea cea bună: a diversionismului etic prin practicarea valorismului estetic. Ei erau foarte curajoşi cu voie de la Paul Georgescu (disidentul autorizat): cereau să se revizuiască regimul distribuirii… scaunelor". (Ibidem). Aşa cum prin „disidenţa" autocronă patronată de Silviu Brucan, de generalul Nicolae Militaru, de Ion Iliescu şi de ceilalţi s-au mulţumit iarăşi cu fericita distribuire a scaunelor postcomuniste.

Ca fost puşcăriaş politic, atenţionează Goma, Al. Ivasiuc a dat legitimitate subterfugiului estetic: „Între acestea, cum se spune, a apărut Ivasiuc. Venise relativ târziu (când toţi ceilalţi erau afirmaţi), dar nu cu mâinile goale: a dat acestei generaţii şi următoarei (efectele simţindu-se puternic mai ales la optzecişti – vezi Crăciun, Muşina) un suport teoretic: justificarea valorismului". (Ibidem). Ivasiuc n-a făcut decât să se supună (împreună cu Dumitru Ţepeneag) desăvârşirii „piteştizării" lui Paul Georgescu. Ţepeneag devenise şeful de şcoală al oniricilor români, variantă de evazionism în faţa puterii comuniste. Iar şeful de şcoală al evazionismului critic a devenit Nicolae Manolescu, cel mai strălucit dintre elevii marxiştilor George Ivaşcu şi Z. Ornea.

Un alt pol intelectual indiferentist s-a conturat la Păltiniş. Ieşit din puşcărie, derutat, Noica a crezut că poate ignora comunismul prin a deveni „antrenor cultural", căutând prin ţară 22 de „genii", câte unul, prognosticase el, la un milion de români. Între aceştia, s-au ales îndeobşte doi, Gabriel Liiceanu şi Andrei Pleşu, care şi-au luat ca blazon elitist valorismul etic. Jurnalul de la Păltiniş şi Epistolarul sunt produsele emblematice ale miticismului intelectual sub masca seriozităţii etice. Adevărul e că „Şcoala de la Păltiniş" este ultima iluzie şi ultimul eşec al lui Noica, păltinişenii devenind, cum o atestă şi evoluţia lor postdecembristă, cei mai ciudaţi distrugători şi adversari ai gândirii lui Constantin Noica, la umbra unui fals cult. Jurnalul de la Păltiniş, în chip grăitor, începea în anul expulzării lui Goma din România – 1977. Printre cei dintâi care au sesizat impostura, se află scriitorul I.D. Sârbu, într-o scrisoare adresata Marianei Şora, la 5 septembrie 1987 (scrisoare publicată în Familia, 1995). Prozatorul îşi exprima indignarea în faţa ocolirii abile a adevărurilor epocii: „o formă de fals şi de teatru, o formă de ameţit proştii şi de ciocoism levantin la nivelul de sus, la cel mai înalt nivel de trăncăneală trăiristă". În această comedie, continua I.D. Sârbu, „un Ştefan Aug. Doinaş se considera superior lui Blaga prin traducerea din Faust, pe când păltinişenii se dovedeau nişte fricoşi care se joacă cu baloane nemţeşti şi greceşti; ei nu se ating de popor şi de drama lui nici cu o floare", Jurnalul şi Epistolarul trădând „arta distanţării de istorie, popor, tragic (prin beţia de cuvinte)". Pe Noica, I.D. Sârbu îl numea „un uriaş fricos", „un atlet al prudenţei şi un campion la fugă (de răspundere)".

Şi: „aşteptam de la Papa din Păltiniş o epistolă către mitici, o analiză a lichelismului, laşităţii, bizantiniei şi semidocţiei noastre thraco-getice". Din păcate, contemplând propriul eşec în improvizaţiile lui Liiceanu, Noica a tăcut pentru ultima oară, lăsând loc deschis pentru trădarea filosofiei sale, trădare culminândă după 1989, când autorul Peratologiei a oblăduit la

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Humanitas cărţi de felul celei a Alexandrei Laignel-Lavastine. Bineînţeles, critica adusă de asemenea autori gândirii lui Noica e la polul opus aceleia a lui Paul Goma. Laignel-Lavastine regretă că păltinişenii nu au reuşit să-l „educe" radical pe maestrul lor, în sensul experimentului „Piteşti II". Epistolarul, adaugă Sârbu, atestă „mateinizarea" unor spirite „pline de complexe pariziene", artă pentru artă devenită „filozofie de dragul filozofării în sine", iar „libertatea de gândire de a ignora total şi limba şi drama istorică prin care trece dricul culturii". (Apud Goma, III, p. 271).

Iată de ce faimosul Apel către lichele al lui Gabriel Liiceanu i se pare lui Goma de-a dreptul penibil în „autocronismul" său.

Cu aceeaşi măsură tratează Goma literatura falsului curaj ante-decembrist. Despre „autocronicul" Arpagic al Anei Blandiana, la întrebarea Monicăi Lovinescu dacă i-a plăcut, Goma a răspuns franc: „Cum să nu! Un adevărat manifest anticomunist! Un Jos-Ceauşescu! hotărât – şi revizuit de Gogu Rădulescu…" (II, p. 103).

Când politruci de felul Gogu Rădulescu au constatat că „piteştizarea" a doua a dat rezultatele scontate, s-a luat subtila măsură a partidului de desfiinţare a cenzurii. Nu se putea lovitură ideologică mai eficientă şi mai logică. Inteligheţia nu mai avea nevoie de cenzură, fiindcă îi intrase în sânge autocenzura. Consecinţa, observă iarăşi cu ascuţime Goma: uimitorul fenomen al cenzurii generalizate: fiecare îl cenzura pe celălalt, iar redactorii au devenit adevăraţi specialişti în „cernere": „Nici cei mai optimişti «psihologi» dintre consilierii ceauşişti nu prevăzuseră că, în mai puţin de cinci ani, scriitorii-redactori vor face ravagii în distrugerea volumelor «îngrijite», cu tot cu autorii lor. Rezista vreun poet la tânguielile delicatului şi bolnavului poet Florin Mugur?" etc. (III, pp. 272-273).

Nu, nu rezista. Am simţit-o pe pielea mea la trei edituri de prestigiu, când mi s-au respins două cărţi şi mi-au fost cenzurate ale două. Printre puţinii respinşi de cenzură au fost N. Steinhardt, Teohar Mihadaş, I.D. Sârbu, Constantin Noica. De ce? Răspuns: „scriitorul român (nepuşcăriaş politic) nu a scris ceva susceptibil de a fi respins de cenzură! Prin urmare, nici Manolescu, nici Pleşu, nici Liiceanu" (III, p. 273). De aceea, o veritabilă „literatură de sertar", pe care mulţi o aşteptau, a lipsit la cei ce păreau s-o posede, îndeobşte la „disidenţii autocronici".

Estimp, Monica Lovinescu, la Europa Liberă, îi căina admirativ pe cei „buni", care, „bieţii de ei, se luptă cu Eugen Barbu". „De ce cu Eugen Barbu – se întreabă neretoric Goma –, să se lupte cu Ceauşescu!" Nici Nicolae Manolescu, nici Ana Blandiana n-au riscat, „ei care-l vorbesc de rău pe Păunescu, dar cu ce se deosebesc ei, calitativ, de Bardul Bârcii, dacă şi ei se duc prin ţară (…) spre adevăratele «rosturi» ale scriitorului român: ghiftuirea până la vomă, prin casele de primire ale regionalelor de partid, iar dimineaţa cărarea desagelor, a damigenelor, a sacilor cu ce-o fi – tot de la Gospodăria de partid?" (III, p. 274). Într-adevăr, s-a trăit bine, ca să nu zic, mişto, în numeroasele turnee culturale educative ale scriitorilor sub comunism. Când Nicolae Labiş a fost trimis spre „documentare" în Deltă şi a văzut, ca Panait Istrati în Rusia Sovietelor, care-i realitatea de-acolo, a trecut de la poemele revoluţionare închinate partidului la teribila Baladă, iar mai departe, venindu-i şi ideea proastă de a recita Doina eminesciană, la un cenaclu literar de la Universitatea din Bucureşti, a ajuns, beat turtă, sub roţile tramvaiului.

Oportunismul „estetic" al celor „buni" (fiindcă „răii", un Eugen Barbu, un Adrian Păunescu, un Ion Lăncrănjan, un Paul Anghel, un Mihai Ungheanu, ar fi fost în mod „deschis", de partea regimului, nu în mod „închis", ca „bunii"), apreciază Paul Goma, a avut o influenţă nefastă asupra generaţiei '80, autodeclarată textualistă, apoi postmodernistă. Asta a făcut ca textualismul să fie un… textilism, apreciază Goma printr-un joc de cuvinte surprinzător, dar exact. Aceşti textualişti, învârtitori de cuvinte goale, au fost

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

ultimele mlădiţe ale şcolii lui Sami Damian şi a lui Paul Georgescu. Ei sunt comparaţi cu sabinii care – pentru a scăpa cu viaţă – au participat cu privirea la batjocorirea sabinelor de către cuceritori. Doar cinci din 1500 de sabini n-au putut îndura, alegând să li se taie capul, în vreme ce în ceilalţi a biruit frica şi au mers în robie.

Textualismul, în aprecierea autorului, este forma degradată de mioritism (paradoxal, neosămănătorism!), conjugat cu miticismul şi devenit uitare. Nu întâmplător postmoderniştii nu s-au revendicat din hyperionism, ci din caragialism. Aceasta e o veritabilă recapitulare a evoluţiei literaturii comuniste de la proletcultism la textualism / textilism: la Şcoala de literatură, „băgai, prin fund boul şi, prin faţă, îţi apărea Scriitorul realist-socialist (în principiu, fiindcă în realitate n-a ieşit nici unul din cei planificaţi…); în schimb «Şcoala liberă» favorizată de Paul Georgescu, cultivată de Sami Damian, teoretizată de Crohmălniceanu, a produs scriitori onorabili – pe de o parte însă nenorocindu-i pe ei, pe scriitori, fiindcă au fost schilodiţi (unii, pe viaţă); pe de altă parte fiindcă aceştia («scriitorii care n-au făcut nici un compromis, la gazete»), jucau simultan, rolul de ţap ispăşitor şi de alibi – al puterii. Când îi convenea puterii să organizeze «campanii» – organiza (ca aceea condusă la atac de Ivaşcu prin Contemporanul împotriva onirismului – şi la care a «contribuit» şi Adrian Marino); iar când încetau campaniile, continuau… «sfaturile-în-şoaptă» dinspre cenzura sătulă de… naturalismele unor realişti… Ehe, de câte ori m-au… consiliat Gafiţa, Cornel Popescu, Corneliu Leu, Dodu Bălan, Măciucă – chiar nemuritorul Vasile (altfel, Nicolescu): «Scrie şi dumneata chestii fără probleme – ca oniricii, doar eşti de-al lor!» Numai că, aşa cum se întâmplă în viaţă: cine acceptă un singur… făcut-cu-ochiul dinspre Diavol, dacă nu are structură de profitor de pe urma pactului cu acela – poate că mâine, nu, dar sigur: poimâne are să primească un picior în cur – de la acelaşi Diavol – de are să se audă până-n Mecet! Pentru că, la urma urmei, «politica» făcută de Ţepeneag, cât timp era în ţară a fost: «Fără politică în literatură!», refuz-ukaz şi mai net pe buzele lui Dimov./ În fond, Ţepeneag se înţelegea perfect cu Sami Damian, nu doar pentru că amândoi jucau şah… (…) S-ar repara o cruntă nedreptate de istorie literară: actualii textilişti ar afla că au «înaintaşi», strămoşul lor fiind, hotărât – Ţepeneag – n-au decât să consulte textele: şi ei, ca şi Ţepeneag, stăpânesc de minune arta de a nu spune nimic, pe puţine pagini – asta zic şi eu concizie!” (II, p. 210).

(Fac o paranteză în legătură cu „făcutul-cu-ochiul” dinspre Diavol. Drama e că nici Paul Goma însuşi n-a scăpat de începutul păcatului. Punctul de plecare este intrarea în partid, în 1968, făcându-şi iluzii privitor la Diavol şi fiind, apoi, nevoit să se adreseze „respectuos” şi „din patriotism” lui Ceauşescu, la 4 mai 1977. Cezar Ivănescu a văzut aici o contradicţie morală. Totuşi, Paul Goma a avut puterea să se trezească şi ruptura de Diavol l-a salvat.).

Când şandramaua ceauşistă a început să scârţâie, anunţându-şi prăbuşirea prin ea însăşi, observă Goma, s-a trecut la prefabricarea „disidenţilor”, mentorul lor politic fiind Gogu Rădulescu, care a lansat şi diversiunea că pericolul nu e comunismul, ci ungurii, Augustin Buzura făcându-se purtătorul lui de cuvânt. Nu a avut încredere nici în „disidenţa” de tip Ion Mihai Pacepa, „toapa” care, după ce a slujit Securitatea comunistă a venit la Paris, solicitând o convorbire cu Monica Lovinescu, „ca între luptătorii anticomunişti” (II, p. 18). A sesizat şi slăbiciunile lui Dinu C. Giurescu, „vajnicul”, „verticalul”, „imparţialul”, sosit în Occident „după ce, în România, a lins, în toate sensurile şi Partidul Comunist şi statuia lui Ceauşescu…” (I, p. 149).

Exemplele nu se opresc aici.

A existat, totuşi, un licăr de speranţă în 1989. Aşteaptă cu sufletul la gură veştile din ţară. Pe 20 decembrie 1989 notează: „Se petrece, se petrece.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Timişoara, Cluj, Sibiu. Atât?" Pe 21 decembrie: „Se petrece! Nu mai scriu, istoria se scrie singură". (I, p. 251). Dar bucuria îi este scurtă. Pe 26 decembrie, vede filmul „judecării" şi asasinării Ceauşeştilor. O spaimă îl cutremură. Scrie cu litere mari: „NU AŞA SE ÎNCEPE: CU O CRIMĂ?" Şi: „Scârbit, înfricoşat. De parcă şi pe mine m-ar fi împuşcat pe la spate". Prin moartea lui, în ziua de Crăciun, Paul Goma trăieşte senzaţia stranie că Dictatorul îl expulzează pentru a doua oară din România. De astă dată prin călăii-disidenţi autocronici. Din această clipă, el asistă la o nouă prăbuşire a ţării. Au fost înlăturaţi cei „răi" de peste tot, inclusiv din cultură, şi au venit „cei buni", care-l dezamăgesc rând pe rând şi în gloată. Şi-au împărţit frăţeşte puterea: unii în politică, ceilalţi în cultură. Povara „experimentelor Piteşti I, II" s-a lăsat grea ca lespedea pe mormântul Mântuitorului.

În jurul lui Goma cercul s-a strâns ca o menghine, până la sufocare. Avea de ales între a rămâne la Paris, fără patrie, şi de a pactiza cu victoria celor „buni". Era aşteptat cu speranţă, cu braţele deschise. Precum Virgil Ierunca şi Monica Lovinescu, declaraţi eroi naţionali şi primiţi în triumf, ca membri de onoare ai Uniunii Scriitorilor. Lupta lor se încheiase, dar a lui Goma, nu. Pentru el, n-a fost ultimul act dintr-o piesă pe care a crezut c-o poate stăpâni cu luciditatea celui care vede adevărul. În lunga lui călătorie prin pustiu, de peste cincizeci de ani (de la 13 ianuarie 1941, când învăţătorul Eufimie Goma a fost arestat şi deportat), Paul Goma a sfidat destinul, fiind, totuşi, prizonierul lui în absolut. Omul atins de eminesciana „mândrie cruntă de-a spune adevărul" a avut a căuta fiinţa profundă a României, a patriei ameninţate să nu mai fie. Melosul îmbietor al sirenelor nu l-a atins decât o singură dată, în 1968, când a crezut că ridicarea din genunchi a lui Nicolae Ceauşescu e una adevărată. N-a fost. De aceea, şi-a rezervat misiunea să înţeleagă şi să ne spună de ce n-a fost posibil. Necruţător, peste marginile admise, el şi-a adăugat la vechii adversari duşmănia „prietenilor". Şi totuşi Paul Goma nu e singur. În cuvântul introductiv la Jurnal pe sărite, Laszlo Alexandru ne avertizează: „În pragul unei noi renaşteri a spiritualităţii româneşti – pe care o dorim cu toţii – sunt sigur că Paul Goma, cu supărările şi diatribele lui, dar şi cu imensul său capital de suferinţă, cu cele patruzeci de cărţi ale sale (din care cel puţin trei sunt adevărate capodopere!), cu inteligenţa şi sensibilitatea lui exacerbată, cu moralitatea sa intransigentă, va fi un mare model al nostru, pe care mai devreme sau mai târziu societatea românească îl va descoperi şi îl va elogia".

Deocamdată, România rătăcitoare îl ignoră, spre imensa ei pagubă. Dar nu şi România profundă, norocoasă că a zămislit din pământul Basarabiei nu „un Soljeniţân român", ci, pur şi simplu, un Paul Goma unic şi inconfundabil avatar al lui Eminescu în contemporaneitate.

(Apărut, în primă variantă, în Sinteze, Bacău, an IX, numerele 20-24/272-276, 22, 29 mai - 5, 12, 19 iunie 1998)

*

Dan Culcer îmi mai trimite un text:

"**După ce a cerut: «Să tragă!» în oameni, sfetnicul lui Ceauşescu mistifică istoria şi caută speranţa între povara trecutului şi neliniştea prezentului** Autor: EMIL BERDELI Publicat la: 2010-09-04 21:51:17

"Unii analişti îl consideră un om corect, dar pragmatic, dispus întotdeauna să intervină discret pentru a corecta erorile făcute de Nicolae Ceauşescu. Straniu portret al lui Silviu Curticeanu, fost şef al Secţiei Cancelarie a CC al PCR, singurul, în afară de soţii Ceauşescu, care, în faimoasa şedinţă a CPEx din17 decembrie 1989, a cerut să se tragă în plin asupra manifestanţilor de la Timişoara. Atunci, probabil mai credea că vărsa-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

rea de sânge îl poate salva pe Ceauşescu şi, implicit, pe el, şeful Cancelariei. Acum, Silviu Curticeanu susţine că, prin tot ce-a scris (două volume, memorialistică), a încercat să recompună imaginea neretuşată a unei epoci istorice. Dacă investighezi cu mijloace jurnalistice cele spuse de Curticeanu constaţi însă că el nu încearcă nici pe departe să redea imaginea neretuşată a unei epoci istorice, ci, dimpotrivă, s-o mistifice.

Dominat de sentimentul nemuririi

Silviu Curticeanu a stat în anticamera lui Ceauşescu, ocupând funcţia de şef al Secţiei Cancelarie a CC al PCR între 1982 şi 1989. Anul trecut, el declara presei că liderul comunist, un personaj complex şi contradictoriu, a suferit, în timp, o involuţie. Ros de boală - susţinea Curticeanu - Ceauşescu n-a acceptat semnele neputinţei şi a ajuns, la vârsta senectuţii, dominat de sentimentul nemuririi, văzând bunăstare acolo unde se instalase sărăcia şi iubire acolo unde era ură.

Dacă e să ne luăm după mărturiile fostului şef al Cancelariei CC al PCR, Ceauşescu s-a rupt de realitate doar spre sfârşitul vieţii, iar diabetul a jucat un rol esenţial în degradarea sănătăţii sale, afectându-i şi deciziile politice. Lucrurile nu stau însă nici pe departe aşa.

«Eroul naţiunii» se înfurie

Ne întoarcem în 1977. Nu trecuse o lună de la devastatorul cutremur, în urma căruia au murit aproape 1600 de oameni. La 30 martie s-a ţinut o importantă şedinţă a Comitetului Politic Executiv al Comitetului Central al PCR. Stenograma arată, fără tăgadă, cât de fericit era Ceauşescu (59 de ani) că seismul i-a dat ocazia să reconstruiască Bucureştiul şi scoate la iveală pornirile sale de-a dreptul criminale.

Aşadar, la 30 martie 1977, liderul de la Bucureşti simţea că este momentul să clădească o capitală, din ruine, după chipul şi asemănarea sa. Nu era vorba doar despre reconstrucţia imobilelor puse la pământ de cutremur. În megalomania sa, Ceauşescu intenţiona să dărâme şi multe dintre clădirile scăpate de seism, pentru ca apoi să construiască precum văzuse în Coreea de Nord.

Dar până atunci avea însă de curmat mişcarea iniţiată de către scriitorul Paul Goma care nu cerea decât respectarea drepturilor omului. Povestea asta pur şi simplu îl scoatea din minţi pe cel care conducea atunci România, deşi nu intra în conflict cu legile ţării.

Stenograma şedinţei amintite mai sus arată limpede faptul că Ceauşescu percepea mişcarea Goma precum un atac la persoană. Acesta este motivul pentru care îi numea pe oamenii care îşi cereau drepturile „elemente declasate”, „măgari”, „derbedei”, „imbecili”, indicând Securităţii cum să lichideze gruparea. În opinia sa, Goma trebuia arestat imediat pentru spionaj în favoarea americanilor şi trimis în judecată. (subl. mea, P.G.) În ce-i privea pe cei care nu se deziceau de scriitor, Ceauşescu dorea, pur şi simplu, ca aceştia să fie bătuţi de către muncitorii din întreprinderi.

În 1977, „Eroul naţiunii”, „Cârmaciul înţelept”, „Eroul păcii mondiale”, „Ctitorul de geniu, simbol viu al năzuinţelor românilor”, „Stejar de vis, de avânt, de omenie”, dispreţuia legile pe care chiar el le promulgase. Nici măcar nu le-a ascuns supuşilor săi că preferă practicile criminale folosite de comunişti în anii ’50 împotriva unor oameni care cereau respectarea unor drepturi elementare. Un grup restrâns nu-l recunoştea pe Ceauşescu drept „Fiul luminat al patriei”, iar el spumega de furie. Era semnul unei tulburări profunde, apărute mult mai devreme decât suţine Silviu Curticeanu.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

«Măgarul de Goma»

În prima parte a şedinţei din 30 martie 1977, Ceauşescu spunea ceva de neimaginat pentru un om cu mintea sănătoasă: „Să ştiţi că dacă demolăm tot Bucureştiul, va fi frumos. Am fost aici vis-a-vis unde este blocul acesta, cu sportul. Acesta trebuie mutat la 23 August. Ce fel de sport este acesta? Toţi trebuie mutaţi rapid acolo. Nu se poate una ca asta."

Apoi, „Cârmaciul" îşi aminteşte motivul pentru care a cerut întrunirea membrilor CPEx şi se înfurie brusc.

„Să vedem (spunea Ceauşescu) de ce am convocat şedinţa. În legătură cu unele probleme privind activitatea măgarului acesta de Goma, care continua să ia legătura prin telefon, şi acum, la «Europa Liberă», s-a publicat o listă cu aproape 180 de oameni care au semnat-o.(...) De altfel, acesta este un măgar, aşa de ultimă speţă, şi eu le-am dat aprobare să-l aresteze, dar cu întarziere, după ce a depus documentele, cu întarziere, la ambasada americană. (...) Tovarăşii mi-au spus: „Am mai înregistrat, ştim noi câte ceva"! Nu se poate să stăm aşa; s-a introdus un spirit nu ştiu cum dracu să-l numesc, dar parcă sunt nişte protopopi la interne. (...) Problemele umanismului revoluţionar, presupun inclusiv măsuri ferme împotriva oricăror manifestări duşmănoase care lovesc în interesele poporului, ale clasei muncitoare. (...)

"«Dacă vor să-i bată, să-i bată»

"Trebuie loviţi, propriu-zis, fără cruţare (continua Ceauşescu). (…) *Cu acesta care este aici, cu Goma, nici un fel de mişcare. Întrerupt telefonul, orice legături, cum încearcă să ia legătura cu ambasadorul, arestat public, pentru spionaj şi trimis în judecată. Fără nici un fel de discuţii şi cu toţi care vor proceda aşa. (...) Chiar dacă este aşa cum se spune aici că i-a dat telefon, să fie puşi (cei care se aliaseră mişcării Goma - n.m.) în colectivul de întreprindere în discuţie, judecaţi, şi ce vor hotărî muncitorii. Dacă vor să-i bată, să-i bată. Să-i lăsăm, într-adevăr, pe oameni să-i judece şi aici care se dovedesc aşa, nu pot rămâne în întreprinderile respective."* (subl. mea, P.G.)

(…) Legalitatea, o chestiune care ţinea de bunul plac

Toate aceste hotărâri ale liderului comunist de la sfârşitul anilor '70 contrazic flagrant cele scrise şi afirmate de către Curticeanu. De pildă, în volumele sale („Mărturia unei istorii trăite" şi „Memorii necenzurate"), fostul şef la cancelariei înceracă să ne convingă de faptul că Ceauşescu respecta legile pe care chiar el le promulgase.

După cum s-a văzut mai sus, nici vorbă. În '77 - nu în decembrie '89, când a simţit că poate fi doborât - legalitatea era pentru Ceauşescu o chestiune care ţinea doar de bunul său plac.

Degradarea despre care vorbea Curticeanu nu s-a produs din cauza bolii, spre sfârşitul vieţii liderului comunist, ci pe când era „verde" - generată de megalomanie şi setea nemărginită de putere. „Involuţia" lui Ceauşescu de la sfârşitul vieţii sale, cum o numeşte fostul şef la Cancelariei CC, din cauza căreia ni s-ar fi tras nouă toate nenorocirile, s-a manifestat, în realitate, mult mai devreme. Iar Curticeanu ştie foarte bine asta, fiindcă, în 1977, se afla tot în preajma lui Ceauşescu. Acesta e motivul pentru care am afirmat mai sus că fostul şef al Cancelariei nu a încercat să redea imaginea neretuşată a unei epoci istorice ci, dimpotrivă, să o mistifice.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

„Să tragă!”

“Ceauşescu era un neputincios, rupt de această lume în ultima parte a vieţii sale”, afirma Curticeanu la 20 de ani de la căderea comunismului. „Epuizat fizic, cu faţa slăbită, cu ochii pierduţi în fundul capului, mereu crispat şi ursuz, a încercat să-şi anestezieze suferinţele creând tuturor suferinţe şi mai mari”. Diabetul, deh.

Însă din stenogramele ultimelor şedinţe pe care le-a condus nu reiese nici pe departe că Ceauşescu era neputincios, ci dimpotrivă. Tocmai pentru că l-a văzut hotărât pe lider, fostul şef al Cancelariei a crezut până în ultimul moment în steaua lui Ceauşescu.

Curticeanu a fost singurul dintre membrii CPEx, în afara cuplului prezidenţial, care a cerut să se tragă în manifestanţii de la Timişoara.

Stenograma şedinţei Comitetului Politic Executiv al CC al PCR din ziua de 17 decembrie 1989.

„Tov. Nicolae Ceauşescu: Păi nu aşa, dragă! Eu v-am spus ce aveaţi de făcut, dar voi nu aţi făcut aşa. Trebuia să trageţi! Trebuia să trageţi un foc de avertisment şi dacă nu încetau trebuia să trageţi în ei. În primul rând trebuia să trageţi la picioare.

Tov. Elena Ceauşescu: Să fi tras în ei, să fi tras la picioare şi cei care căDeau să fi fost băgaţi în beci, ca să nu mai poată ieşi niciodată de acolo.

Tov. Silviu Curticeanu: Să tragă!”.

Tov. Nicolae Ceauşescu: De ce n-aţi făcut ce v-am spus eu?!

Tov. Vasile Milea: Vă raportez, tovarăşe secretar general, că n-am înţeles acest lucru. Am căutat în toate regulamentele militare şi nu am găsit nicăieri prevăzut că armata trebuie să tragă în popor.

Tov. Nicolae Ceauşescu: Dar eu ce v-am spus vouă?!

Tov. Tudor Postelnicu: Noi aşa am înţeles, dar vom face cum ordonaţi dumneavoastră.

Tov. Nicolae Ceauşescu: Ştii cum ai procedat tu, Milea: aşa cum ai trimite pe front trupe neînarmate ca să fie decimate de duşman. Ştiţi ce meritaţi voi? Să fiţi puşi în faţa plutonului de execuţie”.

Din stenogramele zilei de 17 decembrie 1989 reiese clar că generalii Milea, Postelnicu şi Vald - şefii Armatei, Internelor, respectiv Securităţii -, oamenii care puneau în aplicare represiunea, erau îngroziţi de ordinul lui Ceauşescu, care cerea imperios ca manifestanţii să fie impuşcaţi. În schimb, civilul Sergiu Curticeanu a spus, scurt : „Să tragă!”, ca şi cum n-ar fi fost vorba despre vieţi omeneşti.

Corabia se scufunda, dar între „cârmaciul” Ceauşescu şi „funcţionarul” Curticeanu nu existau divergenţe de idei. Mai mult, cel din urmă a fost primul care l-a rugat pe „Conducătorul Iubit” să revină asupra hotărârii sale - după ce, tot în şedinţa din 17 decembrie 1989 - liderul comunist a simulat că vrea să demisioneze. Nu întâmplător istoricul Mihnea Berindei afirma că şeful Cancelariei iese cu imaginea şifonată din toată această tărăşenie, că el avea tot interesul să mistifice stenogramele pe care le şi gestiona. Povestea cu dispariţia stenogramelor e cunoscută, nu insist.

În căutare speranţei, se afundă în ridicol

Petre Ţuţea, unul dintre cei loviţi crunt de represiunea comunistă, spunea: „A te opune comunismului înseamnă a apăra puritatea Codului Penal. Comuniştii nu trebuie trataţi ca infractori politici. Ei trebuie trataţi ca infractori de drept comun. Ca hoţii de buzunare, ca tâlharii, ca violatorii de dame…”

Nimeni nu pretinde acum celor precum Curticeanu, aflaţi de cealaltă

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

parte a baricadei, să-şi pună cenuşă în cap. Dar nici să invoci diabetul lui Ceauşescu şi prostia soţiei sale pentru a justifica crime şi nedreptăţi, catastrofala gestiune a ţării dinainte de 1989. Dacă în acest fel încearcă Silviu Curticeanu, jurist de profesie, să scape „de povara trecutului şi neliniştea prezentului, în căutarea speranţei " - după cum afirma anul trecut - se va prăbuşi, înainte de toate, într-un ridicol fără margini.

Joi 9 septembrie 2010

Dacă nici azi nu voi primi răspuns de la Chişinău, mâine îi voi scrie lui Mihai Cimpoi că renunţ la ideea de a călători încolo: S-a făcut prea târziu.

Documente:

Alexandru Moraru „BASARABIA : ADEVĂRUL DESPRE MAREŞAL" (DOCUMENTE DE ARHIVĂ)

- Partea a opta -

Documentul 30

NOTĂ La ordinul 100 B al Guvernatorului:

1. Poliţia a cules informaţii asupra terorismului rusesc, conform instrucţiilor de serviciu ce le are, le-a verificat şi a strâns probe şi corpuri delicte. La deshumare s-a procedat cu autorizaţia Curţii Marţiale, singura instanţă judecătorească din localitate.

După identificarea victimelor şi încheierea acţiunei informative privind cazul celor de la Consulatul Italian, a extins investigaţiile şi în alte direcţii în legătură cu aceasta (subteranele mitropoliei, identificarea altor locuri de cercetare, strângere şi a unor deţinuţi politici, secte naţionalişti români).

Cu identificarea cadavrelor şi stabilirea împrejurărilor asasinatelor acţiunea poliţenească era în mod legal încheiată, iar ceremonia funebră şi tot aspectul propagandistic al acestui caz, căruia i-a dat mai multă importanţă ofiţerii şi trupa germană, veniţi în adevărat pelerinagiu cu aparate fotografice şi blocnotesuri, revenea altor autorităţi.

Poliţia din primul moment a sesizat prin buletinul informativ Comandamentul Militar, Inspect. de Poliţie, Prefectura de Judeţ plus Conducerea Consistorului Mitropolitan, Primăria şi Serv. de propagandă pentru măsuri. Cu toate că măsurile de desinfecţie s-au luat tardiv şi incomplet, personalul nostru a stat în aerul infect, expus molipsirii, de la început şi până la sfârşit, făcându-şi datoria şi dând conscurs tuturora prin îndeplinirea unor acte ce depăşesc atribuţiile poliţiei şi-i jignesc prestigiu (punerea cadavrelor în coşciuge, strângerea carelor, efectuarea lucrului în conditii antihigienice, etc.).Deshumarea continuă.

Totodată raportăm că în subteranele Palatului Metropolitan local, unde se afla instalată Consistoriu bisericii şi fabrica de lumânări şi unde sub ruşi era secţia de spionaj a N.K.V.D.-ului s-au descoperit mai multe celule individuale unde erau deţinute persoanele cele mai suspecte şi mai importante care trebuiau să fie cercetate cu o grijă deosebită.

În aceeaşi subterană pe lângă birourile de cercetări amenajate s-au găsit instrumente speciale de tortură folosindu-se îndeosebi curentul electric.

Instalaţiile au încercat să le distrugă dar sunt în măsura de a fi reconstruite.

Suntem în căutarea persoanelor ce au fost anchetate şi au rămas în viaţă.

Cadavrele urmează a se înmormânta la cimitirul ortodox.

Chestorul Poliţiei Maior Al. Vasilescu

Documentul 31

PROCES - VERBAL

Astăzi şapte Septembrie, anul una mie nouă sute patru zeci şi unu.

Noi Dimitriu Elefterie Comisar şeful Bir. Judiciar şi Traian Andre[e]scu, Comisar şeful Bir. Siguranţei.

Ca urmare la procesul-verbal din 31 August 1941, cu privire la deshumarea cadavrelor dint str. Viilor din curtea Consultaului Italian, îngropate de către organele

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

N.K.V.D-ului, asasinate după un scurt interogatoriu de acestea ca fiind suspecţi, făcând cercetări a se stabili felul cum au fost asasinaţi am interogat pe numitul Lazo Andrei de ani 54, de origine etnică român, care este domiciliat pe str. Sfatul Ţării (Viilor) vis-a-vis de fostul Consulat Italian, acesta declară:

Pe timpul ruşilor în localul donat de guvernul român mareşalului Badoglio, a fost instalată secţia operativă a N.K.V.D.-ului, care a fost instalată cam pe la Crăciun în anul 1941. Aici erau mereu aduşi arestaţi, de către două maşini, una neagră şi alta gri, ambele mari şi puternice. Acestea erau maşini dube cu vreo 10 celule, în care se băgau arestaţii. Maşinile nu circulau decât noaptea între orele 23-4 dimineaţa. Cu acestea se ridicau arestaţii, iar locul pe unde treceau provocau teroare. De multe ori se auzeau noaptea focuri de armă, dar în ziua de 13 Iulie a.c. a auzit mai multe focuri sub forme de sa[l]ve, care au durat cam până în ziuă. În continuare a auzit că execuţia era făcută de doi călăi, pe care nu-i cunoaşte la figură, dar ştie că unul era evreu, iar celălat rus. Adaugă că toţi vecinii din împrejurimi spuneau despre călăul rus când se ducea la execuţie mama sa o bătrână rusoaică credincioasă care în tot timpul cât fiul ei lipsea de acasă se ruga cu candila aprinsă lui Dumnezeu pentru el.

Mai menţionează că atunci când se făceau arestările privea discret pe fereastră cum erau transportaţi arestaţi şi cel care scăpa de acolo făcea impresia că ar fi scăpat de la mare groază.

Continuând cercetările şi controlându-se de noi cu amănunţime întreaga clădire, s-a constatat că execuţia se făcea în beciul clădirei, unde sunt urme evidente de lovituri ale proiectilelor. În acest beciu au fost găsite şi două târgi pline de sânge cu urme de gloanţe la extrimităţi, ceea ce denotă că victimele puse pe targă, dacă mai aveau convulsiuni, li se trăgeau focuri de revolver în cap. Tot în beciu au fost găsite şi o pereche de mănuşi de cauciuc cu care se ridicau cadavrele pentru a fi transportate la groapă. Pe mănuşi se văd pete mari de sânge.

S-au mai găsit şi una căldare de tablă cu găuri provocate de gloanţe precum şi un panou pe care era desenat un craniu de om deasemnea perforat de proiectile, folosite pentru exercitii de tragere.

Din gropile de unde s-au scos cadavrele au mai fost găsite epci de elevi de liceu, haine de străjeri, insigne studenţeşti, haine militare, rase preoţeşti, precum şi uniforme ale funcţionarilor de la Soc. de Tramvaie Chişinău.

Toate acestea a fost aruncate în gropi peste cadavre, pentru motivul de a face să dispară orice urmă.

Anexăm şi copia despre sentinţele traduse din limba rusă după original a fraţilor Tanţu şi Cernevschi Vladimir.

Pentru care am încheiat prezentul proces verbal spre cel legal.

L.Ş. Comisari,
(semnătura)

Documentul 32

Chestura Poliţiei Chişinău
Bir. Siguranţei
Direcţiunea Generală a Poliţiei

Urmare la telegrama Nr.__ procedându-se la deshumarea celor arestaţi şi executaţi de N.K.V.D., serviciul judeţean şi îngropaţi în curtea localului fostului consulat italian de pe str. Viilor nr. 102, s-au scos din gropile comune până astăzi 54 de cadavre de bărbaţi, care după aspectul lor precum şi din diverse acte reiese că sunt intelectuali. Victimile în majoritate au fost executate prin împuşcare în cap din spate.

Într-o groapă s-au găsit toate cadavrele cu mâinile legate.

S-a mai găsit o căldare şi un panou având desenat un craniu cu numeroase perforări de gloanţe care denotă că a fost folosite în vederea execuţiei.

S-au identificat până acum între cadavre: doi fraţi Tanţu Petre şi Pavel, fiii fostului Prefect de Lăpuşna, preotul Tudorache, Nazarov etc.

La Tanţu Petru s-a găsit în buzunar sentinţa de condamnare dată de Tribunalul N.K.V.D. la data de 23 Iunie a.c. pentru motivul că inculpatul e fiu de ofiţer din fosta armată imperialistă.

S-a găsit costume preoţeşti, de elevi de liceu şi de studenţi.

Se constată că împuşcarea s-a făcut în serii, iar cadavrele au fost aruncate în gropi comune în stare muribundă şi în dezordine. Deshumarea continuă.

Totodată raportăm că în subteranele Palatului Metropolitan local, unde se afla instalată Consistoriu bisericii şi fabrica de lumânări şi unde sub ruşi era secţia de spionaj

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

a N.K.V.D.-ului s-au descoperit mai multe celule individuale unde erau deţinute persoanele cele mai suspecte şi mai importante care trebuiau să fie cercetate cu o grijă deosebită.

În aceeaşi subterană pe lângă birourile de cercetări amenajate s-au găsit instrumente speciale de tortură folosindu-se îndeosebi curentul electric.

Instalaţiile au încercat să le distrugă dar sunt în măsura de a fi reconstruite.

Suntem în căutarea persoanelor ce au fost anchetate şi au rămas în viaţă.

Cadavrele urmează a se înmormânta la cimitirul ortodox.

Chestorul Poliţiei
Maior Al. Vasilescu

Documentul 33

GUVERNANTUL BASARABEAN Nr. 231/c 16 septembrie 1941

Domnule chestor,

În urma ordinului expres al Domnului Mareşal Antonescu, Conducătorul Statului, ne veţi înainta de urgenţă patru copii de pe întregul dosar în legătură cu descoperirile de la fostul Consulat Italian, cuprinzând în afară de datele anchetei, fotografii făcute la faţa locului, (patru serii) foto copii după sentinţele găsite asupra victimelor (patru serii) declaraţii, etc.

Trebuie să fim în posesia acestui material până la 20 septembrie a.c.

L.Ş. GUVERNATORUL BASARABIEI
LT. COLONEL D. Rădulescu
(semnătura)

***Documentul 34 (tradus din rusă – Al.Moraru)

Extras din sentinţă în numele Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste

Sesiunea în deplasare a Tribunalului Militar al Circumscripţiei Odesa, în componenţa juriştilor militari Grigorenko, Stepanov şi alţii, [câţi, care "alţii"? - n.m., P.G.)

în anul 1941, iunie, ziua 8, în oraşul Chişinău, în urma examinării în proces judecătoresc închis a dosarului cu privire la acuzarea lui:

1. Tislaru Ivan Pavlovici, anul naşterii 1896, locuitor al oraşului Chişinău, RSSM, supus român, din ţărani-mijlocaşi, conform statutului social – slujbaş, cu studii începătoare, până la arest a lucrat ca conductor principal în transportul feroviar, fost membru al partidului „Frontul renaşterii naţionale", fără antecedente penale.

2. Banu Ilia Ivanovici, anul naşterii 1885, român, supus român, din ţărani-mijlocaşi, conform statutului social - slujbaş, fost membru al partidului „Frontul renaşterii naţionale", cu studii începătoare, a lucrat ca conductor principal în transportul feroviar, locuitor al or. Chişinău, fără antecedente penale.

3. Doroftei Deonisii Ivanovici, anul naşterii 1910, originar şi locuitor al oraşului Chişinău, din familie de slujbaşi, slujbaş, cu studii începătoare, fost membru al partidului „Frontul renaşterii naţionale", a lucrat ca conductor principal în transportul feroviar, fără antecedente penale, cetăţean român.

4. Truşco Ene Gheorghivici, anul naşterii 1895, originar din satul Valdo-Vineşti, judeţul Roman, român, supus român, din ţărani mijlocaşi, conform statutului social - slujbaş, cu studii începătoare, a lucrat ca conductor principal în transportul feroviar, locuitor al or. Chişinău, fără antecedente penale.

5. Schiba Nicolai Andreievici, anul naşterii 1905, originar din oraşul Permi – URSS, rus, supus român, fost membru al partidului „Frontul renaşterii naţionale", cu studii medii, a lucrat ca conductor principal în transportul feroviar, locuitor al or. Chişinău, fără antecedente penale.

6. Vieru Dmitrii Fiodorovici, anul naşterii 1893, originar şi locuitor al or. Chişinău, moldovean, supus român, din ţărani săraci, conform statutului social - slujbaş, fost membru al partidului „Frontul renaşterii naţionale", cu studii începătoare, a lucrat ca conductor principal în transportul feroviar, locuitor al or. Chişinău, fără antecedente penale.

7. Guţu Fiodor Ivanovici, anul naşterii 1899, originar din oraşul Gorodici-Nou, judeţul Soroca, moldovean, supus român, din ţărani săraci, conform statutului social - slujbaş, fost membru al partidului „Frontul renaşterii naţionale", cu studii medii, a lucrat ca agent de primire-predare a bunurilor dintr-o ţară străină în URSS, fără antecedente penale,

- de infracţiune, prevazută în art. 54-6 alin.1 din Codul Penal al Republicii Sovietice Socialiste Ucrainene,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

a stabilit:

În baza celor expuse, Tribunalul Militar consideră demonstrată vinovăţia acuzaăilor Tislaru, Banu, Truşco, Schiba, Guţu, Dorofeti şi Vieru, în infracţiunea, prevăzută la art. 54-6 alin. I din CP al RSSU, şi conducându-mă de art. 87-I din CP al RSSU, a condamnat:

Pe Tislaru Ivan Pavlovici, Banu Ilia Ivanovici, Truşco Ene Gheorghievici, Schiba Nicolai Andreievici şi Guţu Fiodor Ivanovici - la pedeapsa capitală prin ÎMPUŞCARE, fără confiscarea averii din motivul lipsei acesteia.

Pe Doroftei Deonisii Ivanovici şi Vieru Dmitrii Fiodorovici – la 25 ani de detenţie fiecare şi 5 ani de interdicţie de drepturi fiecare, fără confiscarea averii din motivul lipsei acesteia.

Termenul de pedeapsă pentru Doroftei şi Vieru, avându-se în vedere ancheta preliminară, se va calcula: pentru Doroftei – de la 12 iulie 1940, pentru Vieru – de la 9 septembrie 1940.

Sentinţa poate fi contestată la Colegiul Militar al Judecătoriei Supreme a URSS, prin Tribunalul Militar al Circumscripţiei Militare Odesa, în decurs de 5 zile din momentul înmânării copiei sentinţei.

Confirmat prin semnături.

Corect: SECRETARUL

(semnătura)

*****Documentul 35**

Extras din sentinţă în numele Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste

În anul 1940, octombrie, ziua 12, sesiunea în deplasare a Tribunalului Militar al Circumscripţiei Militare Odessa în şedinţă judiciară închisă în oraşul Chişinău, în componenţa:

Preşedintelui: juristului militar tov. Zonov

Membri: tov. Grigorenco tov. Guceanov

Secretar: tov. Gruzinschi

Examinând dosarul privind acuzarea cetăţeanului Cerneavschi Vladimir Filipovici, născut în anul 1897, locuitor al oraşului Chişinău, cu studii începătoare, conform statut ului social - slujbaş, fost membru al partidului „Frontul renaşterii naţionale", fără antecedente penale, - în infracţiunea prevăzută de art. 54-13 din CP al RSSU.

În conformitate cu cele expuse, Sesiunea în deplasare a Tribunalului Militar, recunoscându-l pe Cerneavschii drept vinovat în conformitate cu art. 54-13 din CP al RSSU,

a condamnat:

pe Cerneavschii Vladimir Filipovici, în baza art. 54-13 din sancţiunea art. 54.2 din CP al RSSU, la pedeapsa capitală – prin împuşcare, cu confiscarea averii personale.

Sentinţa poate fi contestată prin recurs la Colegiului Militar al Judecătoriei Supreme a URSS în timp de 5 zile de la data înmânării copiei sentinţei.

Autentifică prin semnături:

Secretarul Tribunalului Militar

Juristul militar de rangul III

(semnătura)

*****Documentul 36**

Extras din sentinţă în numele Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste

În anul 1940, octombrie, ziua a 10, Sesiunea Tribunalului Militar al Circumscripţiei Militare Odesa, în şedinţă judiciară închisă în oraşul Chişinău, în componenţa:

Preşedintelui: juristului militar tov. Zonov

Membri: tov. Grigorenco tov. Guceanov

Secretar: tov. Gruzinschi

Examinând dosarul privind acuzarea cetăţeanului Filipenco David Milentievici, născut în anul 1915, originar din satul Doroţcaia, RSSM, din culaci, neştiutor de carte, fără de partid, fără antecedente penale, - în infracţiunea prevăzută la art. 54-1 din CP al RSSU,

în baza celor expuse Sesiunea în deplasare a Tribunalului Militar, l-a recunoscut pe Filipenco vinovat de activitate contra URSS şi

a condamnat:

pe Filipenco David Milentievici, în baza art. 54-13, cu sancţiunea art. 54.2 din CP

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

al RSSU, la pedeapsa capitală – prin împucare, fără confiscarea averii din motivul lipsei acesteia.

Sentinţa poate fi contestat la curtea de casaţie a Colegiului Militar al Judecătoriei Supreme a URSS în timp de 5 zile de la data înmînării copiei sentinţei acuzatului.

Autentifică prin semnături:
Secretarul Tribunalului Militar
Juristul militar de rangul III
(semnăturile)

Documentul 37

Chestura Poliţiei Chişinău
Referat,

Am onoarea a depune alăturatul dosar, încheiat de noi, privind arestarea şi executarea de către organele N.K.V.D.-ului a fruntaşilor naţionalişti din Chişinău în timpul regimului sovietic, raportând următoarele:

Urmărind stabilirea actelor de banditism comise de autorităţile sovietice în timpul ocupaţiei până la evacuarea Basarabiei, s-au cules o serie de informaţiuni privind desfăşurarea acţiunei teroriste asupra populaţiei locale, terorism executat mai ales prin intermediul serviciului N.K.V.D-ului şi a brigăzilor de securitate N.K.G.P. înfiinţate în ultimul timp.

După cotropirea provinciei, organele N.K.V.D.-ului s-au instalat în localul Consulatului Italian din localitate, casă donată mareşalului Badoglio de către cetăţeni Municipiului Chişinău, drept omagiu recunoaşterii istorice a Unirii Basarabiei de către Italia, unde şi[-au] ales locul de tortură şi de execuţie bolşevicii.

Din primele zile de la instalare au fost ridicate de acasă, persoane cu acţiuni naţionaliste, foşti demnitari, oameni politici, membri ai partidelor de dreapta, descendenţi ai ofiţerilor din fosta armată ţaristă, precum şi deputaţi din fostul Sfat al Ţării, martori din vremea proceselor comuniste şi acuzatori, spunând familiilor că îi deportează în Siberia.

În ziua de 30 august a.c. s-a reuşit să se identifice şi unul din locurile amenajate special pentru executare şi înmormântare a victimilor.

În localul fostului consulat Italian, în prezent complet ars, în fundul curţii într-un loc viran camuflat cu scânduri înalte, în parte arse, se găsesc mai multe gropi, unele proaspete iar altele mai vechi în care s-au găsit îngropaţi de-a valma mai mulţi oameni politici executaţi.

Efectuându-se deshumarea după ce în prealabil s-a cerut aprobarea Curţii Marţiale cu adresa Nr. 2715/941 singură instanţă judecătorească din localitate.

S-au scos din patru gropi un număr de 75 cadavre, în asistenţa medicului Filatov Petre, procedându-se după toate regulile sanitare.

Sub îngrijirea sus zisului medic şi agenţilor sanitari care îl secundau, cadavrele scoase, au fost înşirate pe iarba de pe platoul din spatele clădirii, unde au fost examinate de el, procedându-se la identificare, în care scop s-a dat circulară Comisariatelor din localitate, pentru a se aviza populaţia şi familiile celor care au fost arestaţi pentru a se prezenta la locul unde se găseau cadavrele pentru a fi recunoscute.

Din cele 75 de cadavre s-au identificat următorii:

Tanţu Pavel şi Tanţu Petre, identificaţi după sentinţa de condamnare găsită în buzunarele hainei lor.

Numiţii au fost executaţi cum reiese din sentinţă pentru faptul că sunt fii fostului Prefect de Judeţ şi Maior în fostul Regiment Moldovenesc. Primul era funcţionar la postul Radio Local, iar secundul învăţător şi ofiţer de rezervă.

Preotul Tudorache, fost şef legionar, identificat după rasa preotească, recunoscut de colegii săi, deoarece la el nu s-a găsit copie după sentinţă.

Lazarov, subdirector de bancă, recunoscut după ochelari, care s-au găsit la el, precum şi după doi dinţi de aur.

Tăslaru Ion, după copia de pe sentinţă, fost funcţionar la CFR pentru faptul că a fost înscris în FRN.

Banu Ilie, identificat după copia sentinţei, tot de la CFR pentru acelaşi motiv.

Doroftei Dionisie, după acelaşi act; numitul a fost pe timpuri informator la C.III.

Safcenco (fără nume, deoarece sentinţa este alterată şi nu se vede) pentru faptul că a fost fiu de ofiţer în Armata Ţarist?.

Truşcă Ene Grigore, Schiba Nicolae şi Vieru Dumitru din copia de pe sentinţă se constată că au fost membri din fostul Front al Renaşterii Naţionale.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Guţu Teodor, ofiţer pensionar, din sentinţă se constată că a fost împuşcat pentru faptul că a fost comandant în gărzile FRN.

Roşca Ilarion, şef de secţie de jandarmi, a fost executat pentru că a ocupat această funcţiune şi ar fi urmărit pe fost[ul] comunist Papaiani.

Suruceanu (fără alt nume) sentinţa fiind ruptă considerat ca explotator, numit fiind gospodar.

Bădăluţă deasemeni fără alt nume, datorită faptului că a fost primar în comuna Durleşti.

Popescu Ion, din sentinţă se vede că numitul a fost funcţionar comunal.

Cerneavschi Vladimir, executat pentru că făcea parte din FRN, numitul a fost şef de gardieni publici la Chestura Poliţiei Chişinău.

Filipenco David, fost informator la C.III.Ar. a fost condamnat la moarte şi a fost găsit cu mâinile şi picioarele legate şi aduse cam în dreptul gâtului. Legat a fost găsit şi şeful de secţie Cerneavschi dimpreună cu cinsprezece cadavre care nu au putut fi identificate. Deasemenea au fost găsiţi unii legaţi de mîini cu sârmă.

Dintre cadavrele neidentificate se observă un cadavru îmbrăcat în rasă preotească; s-au mai găsit şepci de elevi de liceu, haine străjăreşti, militari, insigne studeneşti, ghete, linguri, perii de dinţi, perne şi uniforme de la funcţionari soc. Tramvaie Chişinău, toate acestea au fost găsite aruncate în gropiile comune, pentru a dispărea toate urmele.

Parte dintre victime erau foarte sumar îmbrăcaţi aceasta a contribuit a nu se putea face identificare, şi ceea ce denotă că au fost ridicaţi noaptea din somn.

Sentinţele au fost date de tribunalul militar în două sesiuni, Primele au fost date în anul 1940 octombrie 12 şi erau semnate de către Colonelul Zonov asistat de sergenţi Grigorenco şi Guceanov (şi secretar Gruzinschi, ele erau date cu drept de apel şi casaţie în termen de cinci zile. Iar în a doua sesiune au fost date de tribunalul militar al N.K.V.D.-ului la 23 Iunie 1941 semnată de comisarul regimentului Kovanzi şi membri sergenţi Hiluri şi Calina.

Acestea co[m]plecturi de judecată se transportau la judecată din Odesa cum a fost prima comisie şi din Kiev secunda, şi judecau în două sesiuni pe an.

În ziua de 7 septembrie a.c. în urma adresei noastre Nr. 25 Confidenţia s-a anunţat primăria Municipiului Chişinău rezultatul deshumării şi s-au cerut a se lua măsuri pentru reînhumarea victimelor.

Aşezate în coşciuge confecţionate de către primărie şi puse pe care trase de boi împodobite cu flori după ce s-a oficiat un serviciu religios compus dintr-un sobor de preoţi în frunte cu Mitropolitul Bălan al Ardealului, s-a format un cortegiu până la cimitirul ortodox din localitate şi într-un loc rezervat a avut loc înhumarea.

Continuând cercetările pentru a se identifica sistemul de execuţie şi cercetată întreaga clădire a Consulatului s-a stabilit:

(…) S-a mai stabilit de noi, că victimile erau luate de acasă cu o maşină dubă, cu mai multe celule, care nu circula decât seara, fiind de culoare neagră şi poreclită de locuitori „Vulturul Negru”, iar pe unde trecea băga groaza în cetăţenii oraşului.

Prin faţa clădirii nu putea trece nimeni, fiind bine păzită, iar paznicul care locuia în acea curte nu avea dreptul de a sta decât la anumite ore, dovadă că cercetat de noi nu ştia nimic din ceea ce s-a petrecut în acea casă.

Faţă de cele expuse mai sus, anexăm si sentinţele găsite la victime, din care numai două au fost traduse de noi, urmând a se interveni la Direcţiunea Propagandei pentru a ni se transmite fotografiile luate cu ocazia deshumării precum şi fotografiile corpurilor delicte.

L.Ş. Comisari (semnăturile)

Documentul 38

PROCES-VERBAL

Astăzi, şapte septembrie, anul una mie nouă sute patru zeci şi unu.

Noi Dimitriu Elefterie Comisar şeful Biroului Judiciar şi Traian Andreescu, Comisar şeful Bir. Siguranţei.

Constatăm prin prezentul act, că azi data de mai sus au fost înmormântate victimile teroriştilor bolşevici, asasinate în localul Consulatului Italian din localitate şi care au fost deshumate de noi găsindu-se un număr de şapte zeci şi cinci.

Înhumarea s-a făcut în cimitirul ortodox din localitate în parcela de la intrarea prin poarta a doua în dreapta aleei.

Drept care am încheiat prezentul proces verbal spre cele legale.

L.Ş. Comisari

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Nota : aceste texte nu sunt inedite prin "materialul" conţinut, ci prin faptul că apar în documente diferite.

*

Mariana Sipoş îmi trimite zicerea lui Vitalie Ciobanu, despre mine! Despre mine! Şi zice de bine! - de astă dată nu mai reproduce gândirea latrinistă a securistului sionist "Radu Ioanid". Dar nici nu pomeneşte modul în care mă "tratase" el, Ciobanu*l* /în *Cotidianul*. Că aşa-i pre la noi, basarabenii: ca pe la ei, regăţenii: nu ar recunoaşte că au greşit-puţin-cândva, Doamne fereşte! Căci chiar şi Vitalie Ciobanu, el este român verde: mincinos, laş, slugăros. Căci el execută, nu discută. Aşa cum, atunci când m-a atacat executa comanda generală a lui "Radu Ioanid" şi comanda specială a lui Buzura, aşa, acum, la sfârşitul lunii august 2010, execută (nu discută) comanda… cui? Nu ştiu, nu mă interesează.

Transcriu aici pasajul în care vorbeşte despre mine (după ce a dezaprobat onorarea lui Păunescu):

"Cu atît mai mult cu cît Academia Moldovei s-a declarat şi ea mai nou foarte anticomunistă şi chiar pledează pentru condamnarea regimului comunist autoritar. Aşa că ar fi fost bine să nu intre în această ambiguitate deranjantă, jenantă. Aş mai spune ceva. Aşa cum s-a anunţat, Academia R. Moldova intenţionează să-l onoreze pe un alt intelectual de origine basarabeană şi anume Paul Goma într-un viitor apropiat care însă este un disident anticomunist recunoscut, prigonit, arestat, întemniţat de regimul Ceauşescu, încît mă întreb acuma oare cum se va simţi Paul Goma într-o companie cu Adrian Păunescu, pe care el însuşi l-a contestat cu vehemenţă, în atîtea texte ale sale. Probabil a venit momentul să începem şi noi să disociem cu mai multţ fineţe, cu mai multă exigenţă, cu mai mult discernămînt faptele scriitorilor români de-o parte şi de alta a Prutului".

Ia te uită la el! Îmi lipeşte de frunte eticheta "disident", cu toate că am refuzat totdeauna acest "titlu de cinste". Am avut discuţii aspre cu Mariana Sipoş (protectoarea sa) în legătură cu chiar titlul cărţii **Destinul unui disident**, se vede însă că V.C. nu a răsfoit cartea - să o fi deschis măcar la prima pagină…- deci nu are cunoştinţă de fapul că eu sunt scriitor, nu disident.

*

Ce aflu dintr-un articol semnat de Dorina Lascăr în *Curentul* recent, trimis de Dan Culcer?:

Vladimir Pasti „prestidigitatorul" sondajelor din mâneca lui Vântu

„Domnul Vladimir Pasti, unul dintre membrii fondatori ai INSOMAR-ului şi primul director al acestuia, actualmente membru în Consiliul Director al Institutului, este un fost ideolog comunist, un fost profesor de socialism ştiinţific şi apropiat colaborator al lui Ion Iliescu. El a şlefuit, în 2008, în calitate de consilier special de campanie, mesajele electorale ale candidatului Sorin Oprescu. Evident că domnul Pasti îi va oferi sprijinul în continuare. De asemenea, este cunoscut faptul că domnul Alin Teodorescu, unul dintre fondatorii IMAS-ului, este consilierul domnului Oprescu", spune Tudor Bârlădeanu, un comentator al unui interviu difuzat pe Hotnews, despre

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

manipularea sondajelor cu ajutorul INSOMAR şi IMAS, http://www.hotnews.ro/stiri-politic-6305312-consilierul-prezidential-sebastian-lazaroiu-despre-sondajul-insomar-care-geoana-invinge-basescu-turul-doi-cadou-vantu.htm. Vladimir Pasti, un bun organizator al rezultatelor sondajelor şi un excelent manipulator, crescut şi specializat în casa lui Vântu, a primit de la acesta pentru prestidigitaţiile sale, în perioada 2007-2008, aproximativ 300.960.000 de lei. Slăbuţă prestaţie, slăbuţă remuneraţie…

Acest "Pasti" este fiul securistului ungur (căpitan, atunci) de la Mediaş, *Paszty*. Individul nu ştia româneşte, nu era în stare să formuleze o întrebare, nu era în stare să priceapă un răspuns. El bătea - fără cuvinte. În 1949 a bătut-o pe mama, l-a bătut pe tata - fără cuvinte, vezi **Arta ReFugii**.

Şi un comentator:

Vezi si Lista lui Vintu. Sinecuristii mogulului, de la deontologul Buscu-RAAPPS la procurorul scremut CTP. Amuzant: Ursu sta sub Hurdubaia. F

Posted in Colimatorul, Documentare, Top News Tags:

Catalin avramescu, Dinescu, Liiceanu, Patapievici, Pirvulescu, Saftoiu, sclavii lui Vintu

« Reteaua lui Vintu deconspirata spumos de Roncea si Boanchis. De la Daciile lui CTP la Volvo-ul lui Patapievici. Vox News si B1Tv, singurele televiziuni care au preluat exclusivitatea "Curentul" – "Lista lui Vintu".

Basescu, redivivus. Si un reporter ciudat pentru Ziare*.com »*

4 Responses to "Intelectualii lui Vintu si pretul lor: Plesu, Liiceanu, Patapievici, Pirvulescu, Dinescu si consilierii prezidentiali, Saftoii si Avramescu, s-au infruptat din haznaua mogului. CURENTUL: Reteaua Vintu 3. Analisti si politicieni. Cate parale face fiecare".

Vineri 10 septembrie 2010

Am scris lui M. Cimpoi:

Aici fusese instalată prima variantă a Scrisorii - cea electronică. În 11 septembrie am reprodus cea de a doua variantă, pentru poştă.

Am făcut-o şi pe asta. Mă simt despovărat. De-acum pot muri liniştit: mi-am călcat pământul natal - în cărţile mele.

*

Un fragment din "Scrisoarea către Ana Blandiana" a lui Ioan Roşca, trimisă de neobositul Dan Culcer:

(…) "Împrejurarea în care am sesizat cît de mult s-au despărţit drumurile noastre a fost reacţia faţă de "mineriada " din septembrie 1991. Eu am fost printre aceia care considerau legitimă si salutară revolta pacăliţilor FSN, puşi în 1990 să ne spargă capul pentru că am vrea "terapie de şoc", pentru ca apoi sa fie aruncaţi in mizerie de guvernul Roman (care a lansat la 19 iunie 1990 distrugerea economiei). Şi că opozitia trebuie să folosească prilejul, pentru a elibera România, nu să strîmbe din nas respingînd cererea populară de blocare a "reformei" devastatoare operată de aripa Roman, luîndu-şi revanşa faţă de acel " Noi muncim nu gîndim!" printr-un la fel de păgubos " Noi gîndim nu muncim...". M-am aflat printre cei care au susţinut acţiunea minerilor din 1991, ca şi alţi membri de rînd ai AC, invitaţi atunci de mineri să li se alăture şi trataţi cu gaze şi gloanţe mortale. Am fost stupefiat cînd am văzut

comunicatul de desolidarizare pe care l-a dat atunci conducerea AC şi m-am delimitat imediat, ca şi doamna Cornea, de acel comunicat (http: //www.piatauniversitatii. com/ico/p1991-1992/docs/intervdr5sept. asp.htm).

Aş fi fost mult mai dur, dacă aş fi ştiut atunci ce se întîmplase la Braşov în 7-8 septembrie 1990 (nu am fost invitat), cînd, la iniţiativa lui Mircea Sevaciuc, s-au "împăcat" minerii lui Cozma cu studenţii lui Munteanu, în aplauzele civicilor de serviciu, angajîndu-se toţi să continue uniţi lupta pentru decomunizarea României. Dar am aflat asta abia din cercetarea retroactivă a ziarelor din epocă. Tot cu mare întîrziere am aflat, de la Valerian Stan (pe atunci vicepresedinte AC), că Silviu Popescu, şi el fondator CADA, care stîrnise minerii spre Bucureşti (se pare, chiar depăşind împotrivirea lui Cozma) şi a cerut conducerii AC sprijinul în răsturnarea lui Iliescu şi Roman- a fost tratat prin refuzul exprimat în comunicatul AC. Să spunem ca aceasta a fost poziţia celor care nu voiau confruntări, cu nici un chip. Dar cum de aţi îngăduit condamnarea lui Popescu pentru incitare la răsturnarea uzurpatorilor statului, în timpul regimului CDR? De ce nu l-aţi apărat în acel proces politic, făcut la comanda lui Roman? Pentru că provocase la luptă, era considerat şi el agent al securităţii, aşa cum am fost tratat şi eu de staful dvs.?

Acest episod spune mult despre "roadele" activităţii AC, între 1992 şi 2000, cînd o uriaşă energie reformatoare, un curent masiv de calitate şi solidaritate, stîrnit în toată ţara şi captat de AC, a fost irosit de liderii mişcării. El trebuie corelat cu lansarea, din nou în contratimp păgubos, a partidului Alianţei Civice. În vara lui 1991 s-a trezit de-abia setea de politică, în cei care voiau să facă numai cultură şi instanţe critice, în anul în care s-a purtat bătălia pentru România. După războiul evitat, apar mari stegari "anticomunişti" de genul lui Manolescu. Sau al lui Emil Constantinescu, pe care dvs. şi domnul Băcanu l-aţi propus domnului Coposu, ca stindard şi ca general al armatei "schimbării".

Nu ştiu dacă aveţi remuşcări pentru ce s-a făcut din Alianţa Civică. Nu ştiu ce credeţi despre sinuciderea lui Gavrilescu sau a altor dezamăgiţi. Sau despre cei exilaţi de scîrbă. Poate că şi azi vă mîngîiaţi cu gîndul că evitarea ciocnirilor, îndepărtarea celor ca mine, tergiversarea luptei pînă cînd economia a fost distrusă - au fost justificate prin clădirea CDR, cu sprijinul AC. Uitaţi-vă atunci la ce a făcut guvernarea CDR, de la alianţa cu Petre Roman pentru continuarea distrugerii economiei şi protejării criminalilor, pînă la aservirea României. Mie nu-mi puteţi spune că toate acestea v-au luat prin surprindere. Îi ştiaţi cel puţin la fel de bine ca si mine pe veleitarii "emanaţi din Piaţa Universităţii". V-aţi pretat deci la o camuflare, care a dus la înfrîngerea cauzei, în numele ei.

Unii vă bănuie de trădare, văzînd cît de multilateral v-aţi implicat, în bătălii purtate prost şi pierdute, după 1990 (înainte acţionînd doar întru demascarea motanului Arpagic, un "curaj" la care aţi ajuns treptat, pornind de la poeziile patriotice ale debutului). Se întreabă de ce v-aţi cocoţat în poziăii care vă depăşeau, de ce v-aţi asumat sarcini pe care nu le puteaţi duce, de ce aţi acceptat cultul falsei personalităţi opozante, care vi s-a făcut după 1990, de unde aţi luat încrederea în profilul dvs. artificial de luptătoare. Deşi consider şi eu că am plătit scump acumularea capitalului dvs. civic, eu şi azi cred că a fost vorba numai de veleitarism, de impostură, de arivism, mărginire şi slăbiciune.

Ipoteza unor tare de caracter s-a întărit în cîteva împrejurări din ultimii ani. Nu mi se pare onorabilă atitudinea dvs. faţă de propriul tată, legionarul Gh. Coman, reprimat continuu pînă în 1964 şi mort acasă, imediat după eliberare (a luat foc spălind parchetul cu petroxin ?!). Domnul Vatamaniuc denunţă aceste "accidente", care în 1964 i-au decimat toată echipa de partizani scăpată din închisoare (el supravietuind atunci cîtorva atentate). Oricum, dvs. trebuia să luptaţi public pentru dreptatea şi adevărul domnului Coman, nu să păstraţi discreţie pe acest dosar, numai pentru a nu vă irita simpatizanţii şi sponsorii, cu această paternitate. În acest spirit dezonorant aţi procedat şi în cazul celorlalţi legionari exterminaţi, cărora nu le-aţi dedicat o cameră la Sighet, ca şi celorlalte partide politice, deşi se numărau printre victimele rezistente ale comunismului. Poate că justificaţi asta prin teama de a nu face rău cauzei (cînd de fapt, tocmai acceptarea grilei antifasciste o trădează) ... dar eu cred că e vorba de interes personal, de laşitate ambalată frumos. Sau poate, de înregimentări mai puţin dezinteresate? (subl. mea, P.G.)

Ajungem astfel la un moment semnificativ. În august 2006, venind pentru asta de la Montreal, am deschis la procuratura militar? dosarul P35/2006, dedicat cercetarii genocidului comunist. Ştiam de la domnul Băcanu că "personalităţile" din 1990

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

lansaseră în instanţă (la început în cooperare cu Lucian Orăşel, apoi separat, folosind fundaţia ICAR ca intermediar) un "proces al comunismului". Ştiam (inclusiv de la domnul Voinea, care a asistat la nişte întîlniri civice dedicate stabilirii strategiei), că aţi cerut să nu fie nimeni pedepsit şi doar un singur leu să fie cerut despăgubire pentru toate victimele, ceea ce anula orice rost juridic al acţiunii (scuzele Preşedintelui nu se cer prin proces). Era clar pentru mine că, alături de Ticu Dumitrescu, v-aţi asumat o poziţie concesivă, sterilă, nocivă. De aceea, am considerat ca pe o nouă gafă, îndemnul pe care mi l-a făcut doamna Cornea, de a renunţa la iniţiativele mele (situl www.procesulcomunismului.com,dosarele de la procuratura militară - http://www.procesulcomunismului.com/activitate_procuratura.-htm, apelul din 2006 - http://www.piatauniversitatii.com/news/editoriale/ comitet_victimele_-comunismului.htm), pentru a mă alătura demersurilor dvs., cu care de fapt eu nu concurez.

Totuşi, în august 2006, am fost optimist, atunci cînd domnul Cicerone Ioniţoiu, sosit de la Paris pentru a depune plîngere în dosarul genocidului comunist, mi-a spus să vă facem o vizită (în spatele Teatrului Mic) pentru a alătura plîngerii noastre penale documentele pe care le strînseseţi la Sighet în aceşti ani. Ştiam că de la el aţi procurat grosul informaţiilor folosite de Memorial şi că-i arătaţi consideraţie şi recunoştinţă. Eraţi împreună cu domnul Rusan, pe punctul de a pleca în concediu. Ne-aţi dat un set (nesemnat, neparafat), din analele simpozionului, refuzînd însă orice implicare oficială în anchetă (declaraţie, etc.). Mi-aţi reproşat că am astfel de iniţiative, afirmînd că nu trebuie ajuns la pedepse penale sau despăgubiri civile, pentru că numai dacă ne abţinem de la astfel de agresiuni, ni se va conceda scrierea adevărului în cărţile de istorie. Aţi vorbit de o întelegere în acest sens, pe care agitaţia mea neavenită o punea în pericol. Aş dori detalii, măcar acum. La ce înţelegere vă refereaţi? Cine a trocat: admnistie pentru amnezie?

Domnul Ioniţoiu s-a făcut atunci alb la faţă. Dar nu v-a amendat atitudinea, din motive numai de el ştiute. Cred însă că, dacă ar fi întrebat, nu ar infirma această scenă ciudată, în care se confruntau doi admiratori şi promotori ai muncii sale. Sper că şi el ar vrea să ştie: care este cauza acestei contrapuneri?

De ce nu aţi folosit mărturisirile de la Sighet pentru a constitui şi un rechizitoriu penală Cum vă justificaţi strategia de luptă "vegetală"? Vă place unde a dus pacifismul feminino-poetică Admiteţi limitarea şi vanitatea cu care aţi condus la eşec o acţiune care vă depăşea net? Pentru a vă apăra de bănuieli că aţi acţionat premeditat distructiv, în conivenţă cu forţe obscure, nu credeti că a venit momentul să faceţi public tot ce ştiţi despre lupta pentru înfrîngerea moştenitorilor comunismului, în aceste două decenii?

Ioan Roşca, 1 sept 2010

Nimic nou sub Soarele Rezistenţei prin Arpagic. Dan Culcer adaugă:

Nota: Rolul social, politic, poliţist al câtorva personaje mai puţin cunoscute sau foarte cunoscute, mă preocupă de vreo 30 de ani. Se poate spune că sunt obsedat şi, fără să pot face investigaţii în arhive, simpla adunare de elemente coerente, deşi întâmplător ajunse la mine, permite o concluzie, pentru mine, fără echivoc. E vorba de agenţi de influenţă, manipulaţi de Securitate, în diferite perioade. Persoanele sunt reprezentative pentru trei categorii de cetăţeni români, colaboraţionişti, lucrători pe diverse terenuri ale acţiunii politice comuniste.

E vorba de **Pavel Platona**, fost diplomat, **Sergiu Fărcăşanu,** scriitor şi activist de partid, evreu, emigrat în Canada, devenit profesor de marxism; **George Alexe**, preot nehirotonisit, agent de influenţă la Detroit-SUA; **Ana Blandiana**, scriitoare, agentă de influenţă externă, mai apoi internă, complex legendată, peste tot, mai ales în anticomunismul benign.

Conturul acţiunii acestora va fi trasat mai clar şi probabil definitiv, cînd dosarele lor de la Securitate sau/şi de la SIE vor fi studiate de specialiăti. Orice informaţie suplimentară va fi binevenită.

Dezvăluirile recente -octombrie 2010-, cu privire la rolul informatorilor Andrei Brezianu, Mircea Iorgulescu, Mihai Botez, din dosarul de urmărire informativă a scriitorului Dorin Tudoran, ne arată complexitatea şi densitatea reţelelor de spionaj, manipulare şi informare ale Securităţii.

La 1979 Ana Blandiana şi Romulus Rusan colaborau la revista lui George

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Alexa, Comuniunea Românească, în care despre Paul Goma se insinua ca ar fi agent sovietic, acuză tipic securistă, fabricată pentru români expatriaţi şi naivi. Naivitate şi la cei doi Blandieni sau obligaţie unor agenţi de a participa la intoxicarea cititorilor români din Canada, ai acestei publicaţii de agentură securistă?

A se vedea mai pe larg notele mele din Asymetria, 2006

Dan Culcer

*

Analiza lui Saakaşvili:

Moscova vrea să-şi refacă imperiul cu orice preţ spre care a mers sute de ani. Cât de convingătoare este în acest sens declaraţia preşedintelui Georgiei Mihail Saakaşvil făcută în cadrul unui interviu pentru radio "Echo Moskvi : „Toţi preşedinţii care displac FSB-ului şi KGB-ului rus, sunt consideraţi dementi. Eu sunt acuzat că sunt nebun, îi vine rândul şi lui Ghimpu. Sunt acuzat că aş fi bolnav psihic din 2004, de când nu le-am plăcut celor de la Moscova. Acum şi Lukaşenco este consdiderat alienat, Iuşcenco demult era diagnosticat ca dement, îi vine rândul şi Moldovei căci, în viziunea Federaţiei Ruse, acolo la putere au venit oameni nebuni". Saakaşvili consideră că şi Ucraina, şi Belarus, şi Moldova sunt ţări diferite, dar care au o dorinţă comună "de a trăi în pace, fără conflicte, de a fi independente şi integre.

"Dacă am avea numai noi probleme cu Rusia, atunci toţi ar spune că ceva nu e în regulă cu liderii din Tbilisi. Dar când toate aceste ţări au aceeaşi problemă, înseamnă că ori toată lumea şi-a ieşit din minţi, ori, totuşi [aceasta] e problema Moscovei", a adăugat liderul Georgiei.

Sâmbătă 11 septembrie 2010

Azi am trimis, prin poştă, varianta de hârtie a Scrisorii către M. Cimpoi. Iat-o:

Paris, 10/11 septembrie 2010

Iubite coleg Mihai Cimpoi,

Iată-ne în 10 septembrie (2010, totuşi), iar eu nu am primit un răspuns nici de la Dvs. cel care aţi formulat primul invitaţia, nici de la Guvern, de la care aţi avut promisiunea - adevărat: orală - că mi se va re-da cetăţenia română prin cea moldovenească - nici de la şoferul Ambasadei de la Paris a Moldovei.

Am înţeles (n-aş mai fi înţeles!): eu am păcătuit atunci când, după scrisoarea Dvs., m-am grăbit să spun: «Da, accept invitaţia de a călători în Ţara mea!», uitînd că în multe împrejurări - una dintre ele: ca răspuns la invitaţia lui Snegur - declarasem:

«*Nu călătoresc în ţări comuniste*».

Cu durere, cu sfâşiere constat, după şase săptămâni de beţie a bucuriei de a mă întoarce în Ţara mea, Basarabia, că m-am înşelat. Ca circumstanţă atenuantă evoc chiar invitaţia Dvs. Mi-am zis că dacă preşedintele (interimar) Mihai Ghimpu a fost de acord cu acest gest, pe malurile Bâcului domneşte democraţia, iar Basarabia mea nu mai este comunistă.

Ce eroare - tragică: Republica Moldova este, în continuare o ţară comunistă, dovadă: "la acest ceas de cumpănă" invitaţia făcută mie de a veni acasă, mai ales de a primi cetăţenia moldovenească, a devenit, brusc, nu doar inconvenabilă pentru guvernul de la Chişinău, ci de-a dreptul "dăunătoare" (ce va spune Băsescu - cel care mi-a refuzat cetăţenia română pe care o merit mai vârtos, decât el, preşedinte al

României?; ce va spune fostul stăpân bolşevic al Moldovei, Voronin?, dar Stepaniuk?, dar Tcaci, dar Socor, dar Reidman - tovarăşi îndrumători spre îndărăt?, ce să mai vorbim de Lavrov, Medvedev, Putin?, îndrumători spre Moscova?); invitaţie - adevărat, doar orală, prin Mihai Cimpoi, de a mă întoarce *acasă* - dar ce fel de *acasă* este aceea în care miliţiştii şi kgbiştii de pe Bâc nu au fost arestaţi, judecaţi, pedepsiţi pentru crimele îngrozitoare din 7 aprilie 2009? Ce fel de *acasă* poate fi aceea în care criminalii bolşevici responsabili de masacrele din aprilie 2009 sunt liberi, ba, rânjind, promit să se întoarcă la cârma nefericitei Moldove?

Acum vreo cinci ani, în "corul" manifestanţilor care cereau pentru mine restituirea cetăţeniei române (cea refuzată de Băsescu), se afla şi o fetişoară din Paşcani. Cu ea am întreţinut o scurtă "corespondenţă" prin poşta electronică. Am reţinut întrebarea ei, neliniştită - pe care o citez mereu, mereu, mereu:

"*În* **această ţară** *vreţi să veniţi*?"

Am înţeles tactica daco-românului - fie el basarabean:

Nu răspunde întrebării tale - ci, laş, *te tace*.

Aşa au procedat şi guvernanţii de la Chişinău, după ce m-au poftit să mă întorc acasă. *M-au tăcut*, ştiind ei - din negura veacurilor - că într-o societate fără lege, fără morală, fără Dumnezeu păcatele se şterg, sunt "amnistiate", nu prin răspuns, nu prin cerere de iertare - ci prin *tăcere* : "Eu te tac, fiindcă sunt atât de slab, încât aş deveni şi mai slab, dacă ţi-aş cere iertare pentru ofensa făcută".

Iată o "concepţie" de rob.

De aceea Germanii alcătuiesc un mare popor - fiindcă şi-au cerut iertare pentru crimele lor din cursul secolului trecut; de aceea Ruşii sunt - şi vor rămâne - un popor de nimica, o adunătură (în ciuda marilor scriitori, compozitori, gânditori), fiindcă nu au cerut iertare, de pildă Poloniei, pentru Katjin; tot de pildă României, pentru sfârtecarea ţării, pentru furtul de teritorii, pentru jaful bine organizat, pentru organizarea foametei din Basarabia, pentru sutele de mii de nevinovaţi deportaţi, distruşi, asasinaţi în Gulag şi în deportare.

Astăzi, 10 septembrie 2010 a devenit prea târziu pentru un răspuns datorat mie.

Fiindcă eu nu contez pentru guvernanţii de la Chişinău, cum a contat Adrian Păunescu.

Din acest motiv declar că nu mai aştept nimic de la Domniile Voastre.

Pentru că s-a făcut 10 septembrie. Adică: prea-târziu.

Paul Goma

*

Rodica Elena Lupu şi Ştefan Dumitrescu îmi fac onoarea unui fragment publicat în *Basarabia literară,* din PAUL GOMA, O MARE CONŞTIINTĂ, UN MARE SCRIITOR - presupun, un

întreg volum. Aştept următoarea livrare.

*

Tudoran, turnat de scriitori

Simona Chiţan, Adevărul, Vineri 10 sep 2010

Dorin Tudoran a publicat selecţii din cele 11 volume de dosare de la Securitate

Eugen Uricaru, Mircea Iorgulescu, Alexandru Paleologu sunt printre cei care au dat note informative despre Dorin Tudoran. Cartea „Eu, fiul lor. Dosar de securitate“ de Dorin Tudoran, proaspăt editată de Polirom, va fi de luni pe rafturile librăriilor din toată ţara.

(…) scriitori turnatori alexandru paleologu

Printre persoanele care l-au turnat la Securitate şi ale căror nume de cod apar deconspirate de Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii (CNSAS) se află numele lui Alexandru Paleologu (nume de cod Alexandru), Eugen Uricaru (nume de cod Udrea), Dan Zamfirescu (nume de cod Neagoe), Mircea Iorgulescu (nume de cod Dorin), Andrei Petre Brezianu (nume de cod Dan) sau Alexandru Raicu (nume cod Mircea Pop).

„Surpriza a venit de unde nu mă aşteptam: cele mai urâte lucruri nu sunt opera ofiţerilor, ci a scriitorilor", afirmă criticul Nicolae Manolescu.

Ca să vezi de unde ţâşneşte “surprinderea” (de la Manolescu!). Surprinsul nu se aştepta, el fiind curat ca…

Ca ce? Ca “ăla” din oglindă? Ca prefaţatorul sau postfaţatorul - ce contează, contează că poetul Tudoran nu a fost în stare să-şi poarte singur cele 18 (nu 48?) dosare şi a apelat la două cârji: jigodia securisto-sionistă “Radu Ioanid” şi la puturoşenia ardeleano-olteană Turnătorul Şef N. Manolescu, cel care, deşi a turnat în public - vorbesc de acuzaţia de antisemitism la adresa mea, la ultimul congres al Uniunii Scriitorilor (aceasta, o repet pentru a *n*-a oară:

«*Goma a publicat un text antisemit, în care pretinde că Israelul este un stat terorist, apartheidist, sclavagist…*»), dar…

…nimeni dintre “confraţii”- mai adevărat: slugile Gârbea, Vozganian, Chifu, Marta Petreu, Cistelecan - nu a îndrăznit să rostească mirarea:

«Şi nu este aşa?»

Duminică 12 septembrie 2010

Din revista *Argeş* (12 sept. 2010)

Scris de LUCA PITU

“Omul din Belleville faţă cu încercările de eroizare a securienilor defectori

Privitor la măcar trei dintre securoii trimişi cu misiuni criminale, dacă nu deocheate, în Vestul capitalist, cacoşim şi decadent, Paul Goma, scriitorul nostru cel mai pugnace (şi, poate, cel mai cunoscut peste fruntariile actuale), s-a pronunţat nuanţat, critic dar ferm, în spiritul adevărului său carevasăzică, refuzând să-i transforme pe Mihai Pacepa, Liviu Turcu sau Haiducul Hirsch – asemeni unor simple odrasle ale

privilighenţiei comuniste provinciale – în eroi ai neamului, democraţiei, României, Israelului, Franţei, Rusiei Bolşevicioase ori Atlanticului de Nord. Jurnalul său de pe pânza vremii internetice ne stă mărturie. Îi vom da apă la moară, în cele ce urmează, samarizaţi cu propriile noastre experienţe de viaţă, de lectură şi de cogitaţiune independentă.

Să-i luăm la purecat pe rând.

Haiducul Hirsch, bunăoară. Misionat să toarne otravă din stilou în paharul cu apă al unui Paul Goma participant la o dezbatere cu presa şi diverse organizaţii neguvernamentale pe tema batjocoririi drepturilor civice în Estul Sovietizat, el trece la Occidentali cu arme şi bagaje. E, din acest motiv, un trădător sau un erouă Păi, dacă admitem, în ritmul sinecdocizării totalitoante, că Partidul = Ceauşescu = România, iaşte un trădător sadea securianul respectiv. Dar nu admitem, argumentând că erea partea, partiditatea comunistă, compusă, la data ceea, doar din vreo patru milioane de membri, adicătelea de entităţi emasculate. Or, Haiducu nu jurase obedienţă absolută decât Ceauşeştilor Tovi, iar jurământ ofiţărănesc făcuse numai Ministerului de Interne. În ochii lor, defectând cu succes, rămânea eternamente mişel. Urma să devină, graţie acestui gest, şi erou? Erou nu, ci prosper om de afaceri, ba şi auctor al unei cărţi de impact limitat, ca să nu zic momentan, despre propria sa dezerţiune. Avea motive ideologiciene să defecteze Tovul Hirsch? Avea, desigur. Ca evreu, din familie nereligioasă şi internaţionalistă, se simţea el însuşi trădat de rebrănduirea naţional-comunistă a regimului politic din România, aşa cum se simţiseră, la vremea lor, după îndepărtarea din poliţia politică, şi membrii grupării lui Saşa Muşat, auctorii atacului asupra camionetei Băncii Centrale, reevocaţi în filmul lui Alexandru Solomon, noii securoi ai Epocii de Aur Ceauşiu antisemiţi adeverindu-se la anchete, sau chiar simple atenţionări, cam cât seizii locotenent-colonelului Parpanghel Boţârlan, ce, prin 1988, le apostrofau pe ştudeantele de la Secţia de franceză, Mariana Luţă ori Irina Creţu, fosta iubită a lui Aurel Dumitraşcu, pentru c? se frecventau cu «jidoavca de Mady Solomon», fiica unică a unui respectabil inginer din Piatra-Neamţ, amică, la rândul ei, cu lectoriţa italiană Anna Alassio, asiduă, aceasta din urmă, a cercului dan-petrescian.

Liviu Turcu, «trădător» din perspectiva jurământului militar şi a obedienţei pecerii, va fi devenit cumva erou după trecerea la Americani numai pentru că dădea un lung interviu, foiletonizat, la Vocea Americii, unde zugrăvea nasuliile comunismului dadadanubian (dar cam în stilul descurajant, ca să nu zic disforic, al lui Mircea Iorgulescu, «cârtiţa» plasată de Secii Curişti, văleat 1989, la Radio Europa Liberă şi Radio Paris)? Îl ascultam, consemnat la domicil personal, cu interes, doar că, până la fuga elicopterizată a lui Moş Neculai Ceauşinschi, intervenţiile sale nu mergeau în sensul speranţei ori îndemnului discret la aşteptarea stoică a sfârşitului iminent al bolşevicioşiei. După 22 decembrie 1989, da, se reaorientează gagiul şi dă sfaturi loviluţionarilor bucureştioţi, ajungând să apară, în anii recentuţi, o simplă jigodie postsecuristă ce lansează acuze de colaboraţionism în dreapta şi în stânga, de presupus contra cost, inclusiv la adresa febrilului liberal Varujan Vosganian ori, râsul gurului, înspre Vladimir Tismăneanu, fostul său coleg de Sociologie.

Ion Mihai Pacepa, acum, şalţul cel mai baban dintre defectorii ceauşieni. Adjunct al Direcţiei de Informaţii Externe, nu şeful ei principal, trece, în 1978, la Ianchei. Ce zicem despre nenea cesta? Ceva om susura noi despre mnealui, dar… să vedem cum îl probozeşte sărbătoritul nostru, Paul Goma, împlinitor a şaptezeci şi cinci de toamne în octombrie curent. La concurenţă cu Noica, filosoful călare pe functorul «întru», Omul din Belleville, observator impavid al istoriei româneşti, mai cu seamă recente, dă pinteni intercostali prefixului «inter», construind, cu ajutorul acestuia, concepte precum «intercenzurarea», «intertămâierea», «intersodomizarea» şi – relative la sexcuriştii defectori – «intertrădarea». Ne amintim, din Gherla sa, cum ciobanii mioriticii îşi bagă unul altuia deştul în ţuhăz, apoi… se cracănă de râs. Jurnalul internetic al Gomii conţine răspunsuri indirecte pentru amicii blogarului Victor Roncea, privitoare la fenomenul de ei botezat «Curva Pacepa». Le spune, între altele, că-l lasă rece faptul că securienii se trădează unul pe altul, se intertrădează, interanchiulează, interfelează, interirumează sau intertămâiază, însă îl miră că,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

printre propriii săi emuli electronici recenţi, unii îl eroizează pă Ghinărar – aşa cum copiii din familii bune, cărora li s-a interzis scormonirea propriilor dejecţii rahatiene, ajung, tocmai din această cauză, să sacralizeze excrementţialul. Aminteşte Omul din Belleville şi Afacerea Gustav Pordea, cu valahul finanţat de Bucureşti, prin DIE, să-şi cumpere un loc eligibil pe lista Frontului Naţional pentru Parlamentul European, tranzacţie devoalata tabloidelor de nevasta dizvorţatoare a lui Jean-Marie Le Pen. La procesul de calomnie intentat journalistului francesc de la cotidianul Le Matin, e solicitat Pacepa ca martor al apărării. Iancheii totuşi, spre a-l proteja, nu-i îngăduiră să vină la Parigi personal, unde spera să o întâlnească pe Monica Lovinescu, ea – nedoritoare să se întreţină cu un securist, fie el şi de rang înalt, al cărui trecut încărcat de crime, de sânge şi de căcart, îl cunoştea foarte bine – refuzând întâlnirea cu demnitate. Altele sunt însă punctele mele de interes «întru» Tov Ghinăraru. Îi spun tov pentru că a obţinut, prin Americani, recuperarea postlovilutionară a gradului de securoi înalt şi pensia aferentă, nedeosebindu-se astfel, decât poate formal, de Plesiţă, fratele său hain. Iată, dară, observaţiunile meale:

Erou nu-l vad câtuşi de puţin. A trecut la adversari ca raţa prin baltă, lăsându-şi fata şi ginerele zălog Ceauşescului, abandonându-i la discreţia tiranozaurului, carele, nu i-a tras pe roată, nu i-a spânzurat, nu le-a turnat plumb topit în urechi, ci le-a făcut ceva mult mai scârbos: i-a ţinut sub ascultare microfonie aproape 12 ani, toate sughiţurile, lacrimile ori flatulenţele fiindu-le înregistrate, codificate, numerotate. Îi vedeam uneori, la Doi Mai, încadraţi de două maşini poliţiene, însoţiţi peste tot, la umblătoare, la cumpărături sau la plajă. Lor le-aş putea la o adică acorda titlul de Eroi ai Chinului Socialist, lui, care i-a lăsat amanet Căpcăunului, un şut în fund i-aş trage, bine ţintit.

Acum, treaba cu Orizonturile roşii. Că a folosit negru literar, ghostwriter, o ştiam din, de Arkadie Sevcenko, Ruptură cu Moscova, adusă din Vest de Vivi Dobrinescu, vecinul meu tătărăşan, coechipierul lui Gheorghe Buzatu. Defectorul sovietic de rang ambasadorial povesteşte cinstit că, spre a-şi scrie mărturia după exigenţele editorilor americani, a făcut apel la un scriutor profesionist, ce i-a luat interviu, a ordonat şi stilizat materialele lui livrate prin discuţii înregistrate pe bandă magnetică. Etc. Pacepa, cu studii doar liceale, serale pesemne, ca şi Plesiţă, inteligent poate dar fabulator şi incult, nu-şi spune deloc negrul. Nevasta mea însă, comparând stilul din Supleantul cu cel din Orizonturi roşii, crede că l-a depistat ca ghostwriter pe însuşi Petru Popescu. Excelent cunoscător de engleză, romancier cândva de succes în România, negrul literar al Ghinărarului a făcut o treabă minunată în Red Horizons: dialoguri spumoase sau epustuflante, fantezie numeroasă, întâmplări hazlii, istoriete sadicomice, mai degrabă ficţiune decât lucrătură autobiografică. Mare succes avea să aibă lectura cărţii, pe vremuri, la Radio Europa Liberă. I-a dat o lovitură straşnică, sub centură, bulangiului Ceau, cu care avea propriile răfuieli de dus la capăt, meschine, personale, ci nu de idei. Doar că lovitura trasă Geniului Rău al Carpaţilor au resimţit-o românii cu asupra de măsură înainte de 1990: întărirea aparatului represiv, dificultatea călătoririi peste fruntarii, obligaţia pentru specialiştii plecaţi în Apus de a semna angajament cu Secu (a se vedea, la Iaşi numai, universitarii, inombrabili, de pe faimoasa Listă a Ghiţulicii primsecretariene cu «persoanele de sprijin»). După 1990, fără ghostwriter de talia lui Petru Popescu, nu a făcut decât să fabuleze fără talent, să bată câmpii digresiunilor sau apa în piua lui Moş Mitru. O vreme l-a solicitat pe Mircea Nedelciu. Eram la el, cu Mihai Dinu Gheorghiu şi Jean-Paul Goujon, când, imobilizat în fotoliu de infirm definitiv, Mircea primea un telefon dinspre SUA, îi transmitea Ghinărarului băgările sale de seamă după lectura unei dactilograme, apoi ne şoptea ironicamente: «Am ajuns negrul lui Pacepa, prieteni, dar mă plăteşte boiereşte».

Cu Lucia Hossu-Longin, are în momentul de faţă Pacepitatea Sa o negresă literară, aptă, adaugă răutăcioşii adolescentini, şi de servicii «subtabulare»... Că Humanitas nu a făcut o mare brânză publicându-l pe superdefector, se va vedea curând, la vânzările mai puţin spectaculoase decât ale starletei Mihaela Rădulescu. Doar faptul că, la ultimul târg de carte, standul Liicenilor pusese portretul lui Pacepa lângă cel al Hannei Arendt mi-a dat de gândit. Dacă nu e intenţie iudeofobă la mijloc,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

spre a se sugera că ambii sunt israeliţi, rămâne o mare nerozie, o gravă porcărie. Femeia aia, fosta iubită şi interlocutoare privilegiată a lui Martin Heidegger, analistă neîntrecută a fenomenului totalitar, filosoafă a culturii, alături de un securoi viclean, ignar, mitoman!!!

Mă depăşeşte lucrătura. Şi încă ceva: securoii rămân securoi, tautologic exprimându-ne, indiferent de regimul căruia se află arondaţi. Nu sunt mai breji ipochimenii ce, în societatea deschisă, ascultau, la cererea mitterrandiană, telefonul parigotic al lui Cioran, necum cei ce, puşi la treabă de urangutanul George W. Bush, la baza americană de la Guantanamo, pentru a-i determina să clacheze pe musulmanii suspecţi de terorism, se şterg la fund cu pagini din cartea lor sacră, din Coran. Toţi, dei pui la munca lor, murdară prin definiţie, o apă ş-un pământ se adeverează... Cred ca sărbătoritul nostru, Paul Goma, nu m-ar contrazice prea mult pe astă temă. Necum René Char, din care sfios recita-voi, înc-o dată şi înc-o dată: «Vă închinaţi Porcilor Voştri, care există; eu mă spun Zeilor Mei, ce nu există! Rămânem bărbaţi ai inclemenţei».

*

O altă mănăstire din vecinătatea Manei:

Mănăstirea Ţigăneşti

Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului" de la Ţigăneşti, localitate aflată la vreo 40 km depărtare de capitală, a reînviat de mai multe ori din cenuşă ca pasărea Phoenix, după ce a fost distrusă de tătari, apoi, de comunişti. În 1960, toti călugării au fost încărcaţi în camioane şi duşi în direcţii necunoscute. Lumea zice că unii au fost închişi în puşcării, alţii exilaţi sau împuşcaţi. Stareţul Ioachim a mers atunci în genunchi până la poarta mănăstirii, blestemând regimul. După o perioadă de 32 de ani, timp în care locaşul a „găzduit" un spital de psihiatrie, în 1992 mănăstirea a fost redeschisă. Astăzi, o bună parte din complexul monastic este şantier de construcţii. Acum, când această zonă a devenit parc naţional, stareţul speră să fie reparat drumul, să facă un muzeu şi să finiseze construcţia bisericii.

O istorie tristă, povestită de părintele Spiridon

„Mănăstirea a fost întemeiată în 1725 de boierul Lupu Geuca şi de răzeşii din comuna Cobâlca. Aceştia au construit o biserică din bârne, pentru a-i ascunde pe creştinii din apropiere de invazia tătarilor. Întâiul stareţ al mănăstirii a fost ieromonahul Samuil. El a lăsat călugărilor o diată, cu iscălitura lui, în care menţionează unde e hotarul moşiei, cum l-au prins tătarii şi i-au luat documentele şi lucrurile mănăstirii.

În 1846, pe locul bisericii cu hramul Adormirea Maicii Domnului, care în acel moment era o ruină, a fost construită o altă biserică - din piatră, în stil rusesc. A doua biserică (de iarnă), cu hramul Sfântul Nicolae, a fost construită în 1868, pe timpul Egumenului Ghedeon, în stil moldovenesc. În timpul celui de-al Doilea Război Mondial aici au fost înmormântaţi sute de ostaşi căzuţi pe câmpul de luptă: români, nemţi, ruşi.

După război, autorităţile au încercat de câteva ori să închidă mănăstirea. Prima tentativă a avut loc în 1945, pe când stareţ era Ioachim Burlea din Bravicea. Au sosit la mănăstire un căpitan şi câţiva militari. Stareţul i-a primit cum se cuvine şi militarii au lăsat mănăstirea în pace.

Prin anii '50, mănăstirea încă mai avea în proprietate 108 hectare de pământ, două mori de apă şi una de vânt şi acolo trăiau 180 de călugări şi fraţi. Dar, în 1959, autorităţile locale i-au trimis pe fraţii de ascultare pe la casele lor, iar peste un an au fost prigoniţi călugării. Toate icoanele şi cărţile bisericeşti, sub pretextul că sunt duse la Hârbovăţ, au fost arse. Cimitirul mănăstirii a fost nivelat. A dispărut şi Cărarea Maicilor, drumul ce unea sfântul locaş cu mănăstirea de maici din Tabăra. Aceste două mănăstiri făceau schimb de mărfuri, îşi acordau ajutor la nevoie… Pentru a şterge din memoria oamenilor orice credinţă în Dumnezeu, în aceşti ani comuniştii au adus între pereţii mănăstirii spitalul de psihiatrie", îşi încheie povestirea părintele Spiridon.

Din locaş sfânt - în spital de psihiatrie

În perioada în care locaşul a fost prefăcut în spital de psihiatrie s-a făcut tot posibilul ca nimic să nu trădeze faptul că aici ar fi fost vreodată o mănăstire. Bolnavii

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

erau ţinuţi în chiliile călugărilor şi în biserica de iarnă, iar în biserica de vară se afla depozitul. Singura icoană care a fost salvată a fost cea a Sfântului Mare Mucenic Pantelimon, astăzi păstrată cu mare grijă. Aceasta a fost dăruită mănăstirii în 1909 de către episcopul Serafim, ucis apoi de comunişti. Celelalte icoane şi cărţi bisericeşti au fost arse la marginea pădurii, pe malul râului Ichel. Bunurile mănăstireşti - covoarele şi alte obiecte care puteau să fie folosite în gospodărie - au fost împărţite între ei de către săteni. Şi astăzi mai vin la slujbe bătrâni care mărturisesc că şi-au împodobit casele cu covoare de la mănăstire, au făcut nunţi cu ele. Acum ei se căiesc pentru acele fapte şi spun că toată viaţa i-au urmărit părerile de rău.

La mănăstire e mult de lucru…

Părintele Spiridon a venit la mănăstire după ce a făcut şcoală teologică în Anglia şi are tot felul de idei inovatoare pe care vrea să le implementeze în viaţa mănăstirii. Chiar în timp ce stătea de vorbă cu noi, de el s-au apropiat mai mulţi călugări pentru a-i cere sfatul cum să facă anumite lucrări. La mănăstire este mult de lucru. Uneori vin să-i ajute şi oamenii de prin satele învecinate. Timp de trei decenii aici niciodată nu s-au făcut reparaţii, multe încăperi au fost distruse. Este mult de lucru şi la lucrarea pământului, mănăstirea având în posesie 49 de hectare (vie, grădină, livadă, prisacă, două iazuri). Un călugăr cu barbă sură şi lungă cât un secol prelucra butoaiele de vin cu tinctură din frunze de nuci, altul cocea la bucătărie prăjituri, care împrăştiau prin pădure o aromă îmbietoare.

„Astăzi, un ex-deputat tânjeşte după averea mănăstirii”

În 1992, când mănăstirea a fost redeschisă, călugării au trăit în condiţii grele căci complexul monastic se afla într-o stare deplorabilă. În prezent, acolo funcţionează trei biserici, cea de-a treia fiind deschisă în 2009, în cinstea icoanei Maicii Domnului „Izvor Tămăduitor”, pentru că e situată deasupra unui izvor.

La mănăstire sunt 30 de persoane. Fiecare zi începe cu o slujbă oficiată la ora cinci dimineaţa şi se încheie cu vecernia de seară, după care urmează pravila. În zilele de sărbători şi duminici liturghiile încep la ora opt dimineaţa.

Mai mulţi ani, mănăstirea s-a judecat cu controversatul ex-deputat *Gheorghe Străisteanu*. Părintele spune că acesta a privatizat ilegal iazul care se află lângă mănăstire. Deşi instanţa de judecată a dat câştig de cauză mănăstirii, dispunând ca imobilele construite pe malul iazului să fie demolate, acest lucru aşa şi nu a mai fost făcut. Lumea spune că, în perioada în care noul proprietar a amenajat acolo un loc de agrement, era mare destrăbălare. Cei care veneau la mănăstire să se roage erau şocaţi de peisajul ce-l vedeau: oameni dezbrăcaţi care făceau plajă, gălăgie, consum de alcool. Dar când a fost construită mănăstirea intenţionat s-a căutat un loc liniştit, departe de aşezămintele omeneşti, deoarece călugării se cuvine „să fie departe de cele lumeşti şi să se dedice doar vieţii duhovniceşti”.

Stareţul mănăstirii consideră că în viitorul apropiat lucrurile aici se vor schimba în bine, căci această zonă a devenit parc naţional. O atracţie pentru turişti ar putea fi şi biblioteca impresionantă unde sunt depozitate cărţi vechi de peste o sută de ani.

*

FAPTUL CĂ ÎN PREZENT LIMBA OFICIALĂ A MOLDOVEI ESTE CONSIDERATĂ „LIMBA MOLDOVENEASCĂ” AFECTEAZĂ GRAV SITUAŢIA INSTITUŢIILOR DE ÎNVĂŢĂMÂNT DIN UCRAINA (MAI ALES DIN CERNĂUŢI ŞI ODESA)

Uniunea Interregională „Comunitatea Românească din Ucraina”

Către excelenţele sale: preşedintele parlamentului Republicii Moldova, preşedinte interimar al Republicii Moldova dl Mihai Ghimpu, prim-ministrul Republicii Moldova dl Vladimir Filat

Adresare

Stimate Domnule Preşedinte,

Stimate Domnule Prim-Ministru,

În baza recomandărilor Congresului al II-lea al Uniunii Interregionale „Comunitatea Românească din Ucraina” (UI CRU) şi a deciziei Senatului UI CRU din 27 august 2010, Senatul Uniunii Interregionale „Comunitatea Românească din Ucraina” (la care au aderat deja 27 ONG-uri care întrunesc atât persoanele care se consideră români, dar şi pe mulţi dintre cei ce se declară moldoveni din Republica Autonomă Crimeea, regiunile Cernăuţi, Odesa, Transcarpatia, precum şi din oraşele Kiev şi Sevastopol din Ucraina) în numele celor 27 membri-colectivi, precum şi a populaţiei românofone din Ucraina se adresează către Excelenţele Voastre pentru a

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

susţine schimbarea textului din articolul 13 al Constituţiei, în care să se specifice că limba oficială a R. Moldova este limba română.

Faptul că în prezent limba oficială a Moldovei este considerată „limba moldovenească" afectează grav situaţia instituţiilor de învăţământ din Ucraina, în special a şcolilor din regiunile Cernăuţi şi Odesa. Oficialităţile ucrainene portocalii din sistemul de învăţământ, susţinute de iniţiativa uneiea dintre Comunităţile Moldovenilor din Ucraina (preşedinte dl. A. Fetescu), au realizat în perioada aflării la guvernare în Ucraina a forţelor naţionaliste portocalii oficial introducerea „limbii moldoveneşti" în şcolile româneşti din regiunea Odesa, editând deja şi manuale de limba şi literatura moldovenească.

În prezent numita Comunitate a moldovenilor deja s-a adresat şi noilor oficialităţi ucrainene cu rugămintea de a înlocui limba de predare română cu „limba moldovenească" şi în raionul Noua Suliţa din regiunea Cernăuţi. Cererea lor este justificată prin faptul că în Constituţia Moldovei „limba moldovenească" este limbă de stat, iar în localităţile respective majoritatea populaţiei s-a declarat la ultimul recensământ ca fiind moldoveni. Ei cer insistent ca în Cernăuţi să se inaugureze şi posturi de radio şi televiziune în limba moldovenească, în paralel cu cele existente în limba română. Astfel această situaţie echivocă împarte românii din Ucraina nu numai în două naţionalităţi, români şi moldoveni, dar şi în două comunităţi lingvistice diferite, provocând în mass-media ucraineană dezbinarea noastră şi prin multe din acţiunile noastre culturale etc.

Şi eu care mă pregăteam să constat că în 12 ale lunii am umplut 60 pagini de jurnal… Dar puteam să las la o parte textul despre Mănăstirea Ţigăneşti? Dar suplica bucovinenilor şi a românilor din Sudul Basarabiei, înghiţiţi tot de Ucraina?

*

Mi-a telefonat editorul Cucu de la Bacău. Că s-a terminat culesul cărţii, iar sâmbăta viitoare va începe tipărirea ei.

A vorbit la telefon cu Cimpoi despre depozitarea ei. L-am întrebat ce mai face-zice Preşedintele. Mi-a spus că cei de la Chişinău sunt gata să-mi deie cetăţenia moldovenească - dar numai mie, "Doamnei şi băiatului mai încolo…"

Nu i-am cerut amănute. Cine ştie ce aş mai fi aflat.

Ciudat: Cimpoi nu pe mine mă anunţă de povestea cu cetăţenia. De ce? Înseamnă că primise scrisoarea mea, emailată?

Ce intuiţie am avut atunci când i-am scris ce i-am scris!

*

Din *Observator Cultural*: un text care mă priveşte şi pe mine, dar în un anume episod, în care am fost prezent, nu apare numele meu nici de leac.

Încep prin a repeta ce am mai scris: Dorin Tudoran este un pinguin - are aripi dar nu zboară, aripile îi slujesc să stârnească praful" (aici greşisem: nu praful, ci zăpada…). Mai deunăzi îl bruftuluisem pentru alegerea (doar n-o să pretindă că Silviu Lupescu i-a impus - deşi ar fi fost în stare) două lepre, care de care mai jegosoasă: "Radu Ioanid" şi N. Manolescu prefaţatorul şi postfaţatorul cărţii "Eu, fiul lor", lansată cu mare tam-tam la

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Poli*t*rom.

Nu prevedeam că prima labă peste botul mincinosului poet disident avea să-i fie administrată de o femeie: sora lui Mihai Botez, revoltată de "Prefaţa" lui "R. Ioanid" (în care este citat frecvent, ca sursă de încredere, stârpitura de I.T. Morar) şi de un text: "Ghid pentru cursă lungă" semnat de însuşiul Dorin Tudoran, "…aceste texte contestă statutul de disident al fratelui meu, Mihai Botez…"

Nu mă interesează "statutul de disident" al lui Mihai Botez, nici inexistentul (al) lui Dorin Tudoran (nu i-am concurat, eu am fost, sunt un simplu scriitor), ci atrag atenţia, pe de o parte la:

- absenţa mea şi a faptelor mele din relatările ambelor părţi (Viorica Oancea şi Dorin Tudoran - nu am citit "Prefaţa semnată de "R. Ioanid" şi nu sufăr); pe de altă parte asupra:

- neadevărurilor vehiculate de cei doi în legătură cu "Absentul" Goma din unele evenimente, totuşi, importante:

Nici Dorin Tudoran nici Viorica Oancea nu lasă să le scape amănuntul: Mihai Botez călătorise de la Bucureşti la Madrid în urma invitaţiei provocată de mine pe lângă primul ministru al Spaniei, Felipe González (nu fusese o invitaţie specială pentru Botez, ci singura acceptată de Bucureşti din lista de zece intelectuali propuşi de mine); Dorin Tudoran venise - tot datorită recomandării mele - din SUA unde emigrase recent.

La ducere spre Madrid pe aeroportul Orly fusesem strigat pe nume, în româneşte, de cineva necunoscut, care s-a recomandat: Mihai Botez. Am călătorit împreună, am fost conduşi la acelaşi hotel. În hol l-am întâlnit pe Dorin Tudoran, venit din America. Ne-am îmbrăţişat, ca prieteni ce devenism. În relatările sale, consemnate de Mircea Zaciu în jurnalul său, Tudoran povestea-poveşti-ardeleneşti: cum a plâns el, de nu se mai putea opri la întâlnirea cu Botez, cum ziariştii şi fotografii şi operatorii de televiziune îl filmaseră (numai pe el). Am corectat varianta Tudoran în câteva rânduri: în holul hotelului nu era picior de ziarist, nici de operator şi chiar de-ar fi fost, nu ştiau că *acela* este poetul Tudoran, vestitul disident - cât despre plânsul cu pricina, va fi existat, însă numai în relatarea povestită lui Zaciu (lui Manolescu i-a servit o altă variantă, după cum reiese chiar din o intervenţie a lui, pe forum).

Ce nu mai spune Tudoran (la sora lui Botez e de înţeles tăcerea): pe amândoi prietenii îi condusesem la Vintilă Horia, la care eu mai fusesem cu altă ocazie. Gazda noastră s-a mirat că Mihai Botez avusese, cu câţiva ani în urmă, o bursă americană. Tudoran l-a asigurat că există şi minuni pe lumea asta.

M-am înapoiat la Paris împreună cu Mihai Botez - el a

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

dormit la noi o noapte.

După o vreme am primit de la Tudoran o scrisoare în care îmi dădea informaţia-bombă: “Monşer” este omul Securităţii!

Mi-am exprimat îndoiala - Tudoran a luat această atititudine a mea drept ofensă la adresa lui: cum, el îmi împărtăşeşte un adevăr dureros, însă eu nu-l cred?

Nu l-am crezut - atunci - pe Tudoran. Însă m-am întrebat dacă nu va fi avut dreptate când prietenul şi al meu, Botez a devenit ambasadorul nostru în America (sau la ONU?)

Iată un fragment din textul Vioricăi Oancea:

“Un răspuns la „cazul Mihai Botez“

Viorica Oancea Pe marginea unui text de Radu Ioanid, citîndu-l pe Dorin Tudoran. După ce neagă toate afirmaţiile sionistului securist - în care il apropia pe Botez de… Brucan, ea încheie astfel:

“(…) Ce ştiu sigur este însă că Mihai Botez n-ar fi admis niciodată să devină „fiul lor“, oricît de grea ar fi fost lupta lui, singuratică şi neînţeleasă. Dar cei ce trăiesc în veşnică suspiciune, în ură şi în coşmaruri negre sînt atît de departe de limpezimea, generozitatea, curajul enorm, umorul – de fapt, de dîra de lumină pe care viaţa şi moartea lui au lăsat-o –, încît toate Serviciile Secrete comuniste, ce şi-au şters cu grijă urmele, şi toţi creatorii de scenarii ieftine nu vor putea schimba realitatea, în ciuda eforturilor lor.”

Intervenţie promptă a lui Tudoran - pe primul loc în “Comentarii”:

“(…) Un simplu exemplu de imprecizii neintentionate: nu Mihai m-a intampinat pe mine la aeroportul de la Madrid, cum scrie prietenul nostru comun Nicolae Manolescu. Eram deja in holul hotelului, stand de vorba cu un prieten, cand a aparut Mihai. [*singur-singurel? Nu era şi Goma pe-acolo?- lucrează, lucrează ştergerea-din-cartea-de-imobil a celor despre care el, Tudoran, decretează: “Nu mai este cazul…”* n.m. P.G.] Surpriza mea a fost imensa, Bucuria si mai mare, daca imens are grade de comparatie...Ne-am imbratisat, vom fi si lacrimat putin etc. Dar asemenea imprecizii de informatie nu schimba nimic.“ [*nu: asemenea imprecizii de informaţii schimbă* **totul** - P.G.]

Comentariu: Dan - Sambata, 11 Septembrie 2010, 00:25

Am inteles, de pe blogul dvs., ca ati scris cartea "Eu, fiul lor" bazandu-va pe o selectie de documente din peste 10000 de pagini din dosarele intocmite de Securitate pe numele dvs. Acum inteleg, din acest articol si din comentariul dvs., ca memoria lui Mihai Botez, asemenea memoriei lui A Marino, e terfelita pe baza "notelor" ofiterilor de Securitate. Asadar, nu ati putut arata in cartea dvs. nici-o nota informativa olografica si semnata de Mihai Botez.Afirmatia dvs. "nu pot impiedica pe nimeni ca, avand niste documente in fata, sa le judece asa cum crede de cuviinta" e aberanta si o jignire de neiertat la adresa memoriei lui Mihai Botez. Notele securistilor le creditati ca fiind documente? Ce-ati zice daca in dosarele de Securitate intocmite pe numele Mihai Botez s-ar afla note ale securistilor pe numele dvs. ca fiind turnator, colaborator etc al Securitatii? Nu v-ati revolta, la fel ca sora lui Mihai Botez, cerand cu insistenta notele informative olografice semnate de dvs.? Si sa nu-mi faceti pe naivul ca nu ati prevazut cum va reactiona public un Radu Ioanid (de ce nu si Wizzel?)?[Wiesel?]

Rusine dle Tudoran pentru imunda si perversa atitudine publica fata de memoria lui Mihai Botez.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

B.N. - Sambata, 11 Septembrie 2010, 01:04

Nu doar pentru cei din familie, numele lui Mihai Botez se asociaza unui om cinstit. Viorica Oancea a adus aici argumente foarte clare. Sa speram ca publicul de buna credinta va intelege adevarul de esenta din aceste argumente. E vorba de oamenii din departare, cei pentru care literatura e conotata drept o gradina Ghetsimani a spiritului, caci numai acest public inocent poate avea o linie de rationament bazata pe logica si pe buna credinta.

In realitate, toate aceste franturi de dosare, picurate la intervale bine dozate in urechea noastra sunt niste otravuri contra carora trebuie sa ne imunizam. Sper ca pana la urma vom descoperi cu adevarat cine suntem, global vorbind, ca societate. Deocamdata, marii turnatori ne vorbesc inca, prin media, nedeconspirati. Iar aceste carti fac o mica tulburare bine temperata in momentul aparitiei.

Toti cei care l-au cunoscut pe Mihai Botez stiu bine ca indiferent ce anume a fost fortat sa faca a ramas un om INTEGRU, bine pregatit profesional, invidiat si incomod pentru multi din preajma lui, culmea chiar pentru egali de-ai lui, nu doar pentru tovarasii din epoca. Pe scurt, un om care trebuia timorat cu orice prilej.

In viata a pornit cu dreptul: prin familia lui a fost plasat intr-un punct al societatii care ii putea oferi o priveliste de invidiat asupra istoriei contemporane. A putut astfel urmari multe din dedesupturile politicii (pe alocuri sinistre) a anilor 60. Dar in raport cu ce fusese inainte, i se parea ca un dulce armistitiu se instalase in viata lui personala si profesionala. In mod cu totul neasteptat, sufocarea profesionala a venit destul de repede si s-a vazut ce greu se poate supravietui in acei ani ai asa-zisei deschideri, cu ce pret amar puteai face o cariera.

Raportat la realitatea acelor ani, toate aceste carti care apar acum abunda in IPOCRIZIE !! O multime de oameni cu destine aranjate in retortele serviciilor se leagana in continuare in stima care le-a fost programata, aplaudati la fiecare gest, laudati pentru fiecare carte, fiecare aparitie... Ganditi-va cati artisti plastici fara talent cunoasteti, cati poeti care nu stiu limba romana, cati critici care nu au asimilat nici o doctrina, cati scriitori premiati care nu stiu sa cladeasca compozitional, o lucrare. Harnicia lor e artificiala si elaborata in colectiv. Li se da impresia de "destin implinit" cand de fapt ei nu reprezinta decat un fals profesionist, recrutat ca sa umple un loc intr-un grup profesional, pentru care de obicei nu are nici o chemare...

Ce mizerie! Ce cocină! Ce “disident”, Tudoran!

Luni 13 septembrie 2010

Încep cu stângul săptămâna: cu 13. În ciuda “pifului” care nu mă înşeală, în ciuda zvonurilor care pot să mai şi înşele, basarabeţii mei nu mă vor “la baştină”. Modul în care au să mă anunţe de “modificarea” programului sau chiar de anularea lui îl voi afla în curând (dacă îl voi afla vreodată din gura oficialilor). Cel mai plauzibil motiv de răzgândire al lor va fi exprimat prin românăchescul reproş (adresat mie, nu lor, răzgânditornicii):

«Dacă şi tu (dumneata)…»

Ca să reiasă că nu ei - care avuseseră iniţiativa invitaţiei - poartă vreo vină pentru răzgânditură, ci eu, prin “pretenţiile” mele, exagerate, firește, sunt *vinovatul*: am avut “pretenţia” la cetăţenia moldovenească, oameni buni! Cetăţenia pe care o am de când m-am născut, lipseşte doar hârtia care să o consfinţească.

Sunt amorţit de… nu de mânie, ci de ciudă: aşa să fi ajuns şi aimeii din stânga Prutului? “Cam tot aşa” - precum aimeii din dreapta Prutului - nu suntem cu toţii români?

În ciuda… ciudei, mă simt împăcat: eu mi-am îndeplinit partea mea de treabă : am scris cărţi, am pledat şi cu glas cauza Basarabiei, am publicat cărţi (amendate de analfabetiukul Stepaniuk), m-am luat de piept cu ovreii care negau cele scrise în **Săptămâna Roşie**, am distribuit gratuit toate volumele "despre Basarabia" (cele două scoase de A. Vartic, **Din calidor** şi **Arta refugii**; cele două prime ediţii din **Săptămâna Roşie**, scoase de Iurie Colesnic, cu sprijinul lui Sergiu Grossu; trei volume: **Culoarea curcubeului, Soldatul câinelui, Basarabia**, editate de Iurie Roşca, înainte de a deveni tovarăş al lui Voronin, **Altina**, Publicată de Erizeanu, la Cartier - singura pentru care am fost… plătit cu o promisiune - neonorată, cum altfel - recent o ediţie a cărţii **Din Calidor**, la editura Lumina…)… Când să mă bucur şi eu că m-am purtat nu chiar ca ultimul dintre pământeni, iată, vine "amendamentul" guvernamental: «*Cetăţenie da, însă nu şi pentru doamna…*».

Am avut parte de şase săptămâni de "apartenenţă": în sfârşit, aveam şi eu un loc al meu: locul în care mă născusem şi pe care îl cinstisem în toate cărţile mele.

Acum nu mă simt… depeizat: prin contrariul: mi-a fost luată ţara, rostul. Acum sunt şi eu un întors din deportare, din exilul pe care aimeii nu-l acceptă. Vorbesc de guvernanţi, nu de ne-guvernanţi: neamurile, mai cu seamă fetele, femeile din clanul meu se gândesc la mine cu… din-suflet - ceea ce rămâne o mare consolare. Consolarea.

Nu, nu doar noi, dacoromanii suntem stăpânii-peşterii: în **Jurnalul 2004**, am consemnat: cu prilejul aniversării Debarcării în Normandia, a apărut (a răsărit, a ieşit din mormânt) un polonez: luptase, între 1939-44 în armata britanică, iar la sfârşitul războiului fusese şi el, ca toţi polacii supravieţuitori (fiindcă unde erau luptele mai ucigaşe, acolo se băgau, erau băgaţi), "repatriat-cu-forţa", citeşte: *predat ruşilor de guvernul englez*. Omul făcuse vreo 30 ani de gulag, apoi se "întorsese" la el, în Polonia. Ailuii îl primiseră ca pe un strigoi; ce caută ăsta în sat la noi? Dar mai era satul lui? Care casă - mai exista o casă a lui? Nimeni nu-şi aducea aminte de el - ziceam că era un adolescent când plecase, dar nici de familia lui nu se ştia că ar fi vieţuit pe-acolo.

Faţă de acela eu sunt un privilegiat: respins de aimei, mă retrag (mental, pentru că tot nu-l părăsisem) în exilul francez: acesta este *acasa* mea, de 33 ani.

Aici, în acasa exilului pot muri - liniştit.

*

Nu-mi iese din minte "cazul Tudoran". Omul îmi devenise

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

prieten după ce emigrase. Pe atunci nu eram atât de "incontrolabil", deci o ascultasem pe Monica Lovinescu care-mi ceruse - "pentru cauză" - să-mi tac memoria, să acţionez ca un soldat disciplinat: deci ignorasem o parte viaţa lui Tudoran în… contemporaneitatea mea: în 1977, el făcea parte din Consiliul de conducere al Uniunii Scriitorilor din R.S.R. şi dacă nu votase excluderea mea, pe când eram arestat, nici nu protestase împotriva arestării, împotriva excluderii.

Prin Wikipedia aflu:

"Dorin Tudoran a publicat în acel an, *1977,* volumele:"O zi in natură" şi "Uneori, plutirea";

Tot în *1977* i s-a decernat premiul Uniunii Scriitorilor:

A fost bursier în Franta şi în R.F.G. (1979, 1980, 1981). Membru al Partidului Comunist Român până în anul 1982.

La 7 aprilie 1984, Dorin Tudoran se răzvrăteşte împotriva regimului şi a lui Ceauşescu depunînd o cerere prin care invocă dreptul de a emigra, impreuna cu familia [cu un an mai devreme, în 1983 se manifestase Doina Cornea - criticînd puterea comunistă, nu cerînd să emigreze] ;

Alina Mihai, "Disidentul anticomunist, Dorin Tudoran, consilierul PUR", *Evenimentul Zilei*, vineri, 20 august 2004.

„Fostul disident politic al regimului comunist, Dorin Tudoran, a devenit, de ieri, consilierul de campanie electorala al PUR, dupa ce acest partid a renunţat la serviciile lui Dick Morris. Fara prea multe explicatii, Dorin Tudoran a spus ca se alatura PUR intrucit acest partid «acorda atenţie clasei de mijloc», dar, in plus, are si o motivatie sentimentala. Prezent la conferinta de presa impreuna cu Dan Voiculescu (liderul PUR), Tudoran si-a amintit ca a copilarit cu acesta si ca au jucat impreuna hockei."

De pe blogul său (12 sept.) îl citez chiar pe blogàr:

"Dacă nu ar fi fost *domnul Radu Ioanid* (subl. mea, P.G.), cred că nu aş fi avut niciodată puterea de a finaliza acest proiect pe care l-am urât. Numai o răbdare şi empatie desăvârşite dovedite de *domnul Ioanid* (tot a mea este sublinierea, P.G.) au făcut ca prelungile mele crize de dezinteres pentru acest proiect să ducă la apariţia acestei colecţii de documente."

"*Domnul Radu Ioanid*"! Ce ruşine!

"…această colecţie de *documente*"!

Sau nesimţire? Acceptînd (de voie, de ne-voie?) să fie prefaţat de acest securisto-sionisto-zăbălos (de "R. Ioanid" vorbesc), poetul Dorin Tudoran a favorizat introducerea în Cetate a calului troian al Minciunii, al Dezinformării, al Calomniei, al Antisemitizării sălbatice, iraţionale, fără citate, fără argumente, al Căcănărizării, inaugurată de Wiesel, în „New York Times" din 2 iulie 1991 prin: „*Trebuie să ştiţi că dacă antisemiţii nu sunt criticaţi în public, veţi suferi. Veţi fi izolaţi. Occidentul vă urmăreşte cu mirare, cu spaimă, cu groază*". Am înţeles din textul Vioricăi Oancea că nemernicul s-a inspirat din zisele-scrisele inomabilului I.T. Morar în balele aruncate asupra lui

Botez; l-a aşezat alături de Brucan (cum aşa: după ce a crăpat, "Profetul" nu mai este tovarăş de baricade - sioniste - cu Răpănoşenia Sa, "Ioanid" - a uitat că, imediat după "revoluţie" ei dimpreună s-au dus la Washington, să pregătească holocaustizarea întregei Românii - cu mâna de ajutor a securistului rabin Rosen?)

Ruşine, la Tudoran? Nu i-a fost ruşine să refuze a se solidariza cu noi, în 1977 şi nu i-a fost ruşine două decenii mai târziu să verse lacrimi de crocodil, pretinzînd că regretă "poziţia" de atunci. Nu i-a fost ruşine Tudoranului să fie, la urma urmei, complice cu cei care m-au expulzat din Uniunea Scriitorilor, pe când eram arestat. Nu i-a fost ruşine să facă pe mortul în păpuşoi când am fost alungat şi din ţară : el şi-a văzut, cuminţel de viaţa "normală de scriitor", în compania lui Paler, a lui Manolescu, a lui Dinescu, a lui Dan Cristea, a lui Papilian şi a altor "rezistenţi prin cultură". Nu i-a fost ruşine să rămână neutru (e puţin spus) în scandalul Liiceanu - cel care îmi topise cartea de mărturii **Culoarea curcubeului** - de el solicitată, de el editată. Nu i-a fost ruşine să tacă înţelept când Kakistograful CT Popescu - pe care el îl recenzase elogios ("Nu mă simt inocent, mă simt curat") - m-a atacat în presă, în 1995, cu textul "Gomora", când îmi declarasem candidatura la preşedinţie, cu "argumente" puse oportun la dispoziţie de Securitatea pe care acum el, Tudoran o mulge de icre, între cei doi tâlhari: "Ioanid" şi "Manolescu" ; nici când prietenul său bun Manolescu a scris editorialul de pomină "Adio Domnule Goma", prin care mă anunţa că nu voi mai fi publicat în *România literară* - revista lu' ta-su - dar şi alungat din presă, în general.

Ruşine la Manolescu - autorul postfeţei? Iată ce se străduieşte să creadă el, laşul, turnătorul - manolescul:

"„Citind Dosarul lui Dorin Tudoran, se observă că breasla e împărţită net în privinţa atitudinii faţă de regim şi faţă de Securitate. Linia de partaj trece, aproape fără excepţie, printre cele două tabere, care s-au înfruntat mai ales după 1971: aceea a protocroniştilor, naţionaliştilor şi comuniştilor *şi aceea a scriitorilor care gândeau liber, lipsiţi de iluzii comuniste, prooccidentali"* (subl. mea, P.G.), precizează Manolescu, în postfaţa „Securitatea noastră cea de toate zilele".

Despre O. Şimonca am spus în mai multe rânduri că este un crunt analfabet, altfel cum a putut să-i răspundă lui Kremer aşa:

"Referirile celui care semneaza "Paul Kremer" la biografia lui Radu Ioanid stau sub semnul evident al calomniei si al atacului la persoana. Din acest motiv, nu le publicam."

Acest individ (Şimonca) paznic-cenzor la poarta revistei lui

Lefter şi a Muşatei, publicaţie care, prima, deschisese larg uşa calomniatorului sionisto-securist "Ioanid" pentru a mă ataca şi pe mine şi tot în legătură cu un "amănunt de mare importanţă", anume: cum de îndrăznisem eu să scriu, în **Săptămâna Roşie**, contrazicîndu-i pe Dânşii, deţinătorii Adevărului Etnic, puii de bolşevici din Nord, ajunşi neokomisari holocaustizatori la noi, că, după august 1944 evreii din România nu fuseseră persecutaţi, din contra, deveniseră persecutori feroci ai românilor peste care domneau, în folosul ocupanţilor ruşi, cei care îi trimiseseră din Cehoslovacia, din Ungaria în România, să ne "construiască", ei, un NKVD local…? Observ că eternul komsomolist Şimonca se află în acelaşi stadiu de informare, ca acum câţiva ani.

Şi, între noi: care sunt "calomniile" la adresa lui "Ioanid" formulate de Paul Kremer? Din re-revenirea, pe forum nu se înţelege, în schimb se înţelege altceva: că Paul Kremer - pe care-l cheamă chiar Paul Kremer !- a fost între două intervenţii "rezonabilizat" de instanţe superioare (care? de unde, instanţele?, tot de la Tel Aviv?), altfel cum să înţelegem ce a scris:

"chapeau !
Paul Kremer - Marti, 14 Septembrie 2010, 14:54
D-le Simonca, publicarea raspunsului meu va face cinste si ma bucur sincer ca m-am inselat !"

Să nu pretindă Kremer că a fost ironic, iar noi nu i-am pătruns subtilitatea ironiei. A fost - "doar" reducat. De multă vreme nu am întâlnit o autocritică (la sânge) atât de… sinceră. Ca autor al unei cărţi despre Reeducare de la Piteşti, mi-am permis să operez cuvenita apropiere…

Tudoran face parte din categoria ilustrată de Ivasiuc: şi el spune bancuri - proaste - apoi le explică. Tudoran îl apără pe "Ioanid" de acuzaţiile formulate la adresa Jegoşeniei sale de primăverist securisto-sionist, însă "Dan" îi răspunde:

"Barna din ochiul dlui Tudoran Dan - Vineri, 17 Septembrie 2010, 11:14@ Dorin Tudoran
"Garantati pentru dl Radu Ioanid invocand cunoasterea dvs. autoritara ca domnia sa "nu a intrat niciodata in cladirea Academiei Stefan Gheorghiu". Ma intreb, stupefiat, de unde atata siguranta ca dl Radu Ioanid nu a calcat niciodata in cladirea Academiei Stefan Gheorghiu!? A existat o "evidenta foarte exacta in legatura cu persoanele care intrau acolo (nume, adresa, ziua in care au fost acolo, ora intrarii si ora iesirii etc), si asemenea informatii pot fi vertificate"?
Daca ati garanta doar pentru domnia voastra ca nu ati calcat niciodata prin cladirea Academiei Stefan Gheorghiu ar fi intr-adevar ceva, dar sa garantati pentru altii… hmmmmmm. Si ma rog, de unde-pana-unde atata mandrie de a nu fi intrat niciodata prin cladirea Academiei Stefan Gheorghiu si in acelasi timp nici-un fel de regret sau rusine pentru faptul de a fi fost secretarul trubadur organizator al "cenaclului gurist si propagandist Flacara"? Ati colindat Tara in lung-si-lat cu acel "cenaclu",

care din punct de vedere propagandistic facea/spala pe creier cam cat zece academii "Stefan Gheorghiu"? Ati avut relatii starnse cu toti activistii locali (culmea: mai toti formati la Academia Stefan Gheorghiu!!!), v-ati intretinut cu ei la receptiile "oficiale" date de acei activisti in cinstea "cenaclistilor", v-ati folosit de ei si s-au folosit de cei ca dvoastra si i-ati tratat de VIP cu invitatii gratuite si personalizate.

Doamne, Doamne, cata rusine, cata mizerie morala!"

Dacă fac bilanţul relaţiilor mele cu Dorin Tudoran, găsesc: eu l-am propus pe Tudoran PEN Clubului Francez ca membru asociat, întru protecţie; eu i-am alcătuit/recrutat colegiul de onoare al revistei *Agora* cu care s-ar fi putut mândri orice periodic occidental.

El, în schimb… nu a crâcnit când "*domnul Radu Ioanid*" a deschis - fără argumente, adică citate din textele mele - focul holocaustizator ; nici când N. Manolescu m-a antisemitizat, plătit fiind cu treizeci de carboave (cât i-a costat postul de ambasador Unesco, pe ambasadorii Israelului (Gordon) şi USA: Taubmann); nu a scos un mieunat când Liiceanu mi-a topit **Culoarea curcubeului**, ba mi-a explicat că el, Tudoran nu poate să creadă că un om ca Liiceanu este în stare de aşa ceva (Filosoful-la-români s-a străduit, până la urmă a reuşit să fie în stare "de aşa ceva": distrugerea unei cărţi de mărturii - de el solicitată…). Eu nu am fost niciodată - niciodată! - complice, nici măcar prin tăcere cu cei care i-au făcut rău lui Tudoran şi familiei sale; el, în schimb, de parcă i-ar fi ales, s-a ţinut pe după cap doar cu lepădături care l-au batjocorit postum pe binefăcătorul său, Caraion, antisemitizat, izolat, calomniat pe prietenul (!) său, Goma, dîndu-l afară din literatura română - să mai recit o dată lista prietenilor săi, dintre care doar Voiculescu Crescent nu mi-a făcut şi mie rău?

Am cedat iar mâniei - da, dar mie îmi şade ca o mănuşă mânia; lui Tudoran nu-i şade bine în complicitate cu javre ca Manolescu, Radu Ioanid, Liiceanu. Deloc, deloc.

Marţi 14 septembrie 2010

Ieri: zi grea, năclăită, tensionată.

Mi-a scris Daniela, întrebîndu-mă de ce nu i-am mai scris şi ce s-a ales din proiectata vizită la Chişinău? Îi voi răspunde după ce voi depune la poştă încă un pachet pentru ele, mamă, fiică. Bănuiesc, Cimpoi tot nu are să-mi scrie, ca să aflu din gură autorizată, rezultatul demersurilor sale, aşa că îi voi scrie nepoatei: tot nu am fost înştiinţat, dar sigur este că nu ne vom vedea, în acest an.

Dar la anul? Nici.

Am fost la posta noastră, să trimitem Danielei încă un pachet. Din nefericire, localul era închis pentru lucrări. Ana s-a

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

dus singură (mie mi se sfârşise "benzina" pe ziua de ieri) la un alt birou de poştă, de lângă bancă.

*

Paul Cernat, în "iluziile revizonismului est-etic (II şi III), din *Observatorul cultural* :

"(…) E adevărat că nici „autonomiştii" noştri nu au fost prea consecvenţi cu propriul program. Un procedeu caracteristic l-a constituit camuflarea agendei moral-ideologice sub faldurile judecăţii literare. Să ne amintim de discreditarea disidenţei din 1977 a lui Paul Goma prin argumentul falacios al nonvalorii…Nimic mai legitim ca scriitorii a căror cotă şi al căror prestigiu literar au fost supralicitate, din motive extraliterare, în perioada regimului comunist să fie readuşi – în urma „revizuirilor" corespunzătoare – la o cotă rezonabilă. Cu condiţia să nu-i sublicităm, din raţiuni extraliterare de sens contrar".

"(…) cazul Paul Goma e mai complicat [în comparaţie cu Petru Dumitriu şi cu Bujor Nedelcovici - n.m. P.G.], dar şi la el întîlnim, de la un punct încolo, o redundanţă exasperantă, o împotmolire umorală a naraţiunii prin comparaţie cu mobilitatea agresivă a romanelor din anii '70)."

Miercuri 15 septembrie 2010

Ieri mi-a fost o zi-grea-grea. Cam foarte, vorba celuia. O să vedem ce se mai poate cârpi.

*

Ia te uită: am ajuns şi în troaca penticostalilor! :

(EV.Z. 9 sept.) MISIUNE. Vasilică Croitor conduce mai multe biserici penticostale din sud-estul ţării şi este vicepreşedintele Comitetului Regional Constanţa.(…) Nicky Pop, pastorul cu legendă creată de Secu? Singura persoană în viaţă dintre cele deconspirate este Nicky Pop, pastorul celei mai mari biserici penticostale a românilor din America, cea din Portland.

Potrivit lui Croitor, Pop a fost colaborator cel puţin din 1973, iar *în 1978 a reuşit să plece cu viză de turist în Statele Unite, fiind considerat adept al "mişcării Goma".* (subl. mea, P.G.)

În realitate, se deduce din carte, o legendă creată pentru o mai utilă infiltrare. A reuşit rapid să se stabilească în State şi să revină în vizită în 1980. Atunci a dat Securităţii informaţii consemnate în 18 pagini. Pastorul Pop s-a apărat recent într-un interviu la Romanian Television Network din Chicago, în care arată pe larg cum ar fi fost, de fapt, urmărit şi hărţuit de Securitate, înainte de a emigra.

În 2004, Pop a fost decorat de preşedintele Iliescu cu Ordinul Serviciul Credincios în grad de Comandor. (subl. mea, P.G.) "În acelaşi an, aceeaşi decoraţie au primit-o doi angajaţi SIE, al căror nume nu e făcut public. Mă întreb dacă este o coincidenţă", spune Vasilică Croitor.

(Tot Ev. Z.). O intervenţie pe forum la articolul "Patru turnători de lux":

"8 septembrie, 20:25. paris
"MONICA LOVINESCU DESPRE membrul partidului comunist si ginerele ilegalistului Alexandru Sencovici:
'"Dorin Tudoran n-a făcut atât de mult. E prieten bun al nostru si nu ne-a dezamăgit niciodată, deci vorbesc cu obiectivitate aici sau în încercare de obiectivitate. Dar nu a făcut niciodată ce a făcut Goma. Goma s-a situat, în tară, pe pozitii incompatibile cu prudenta, a luptat pe fată. Pe când prietenul nostru foarte bun a luptat pentru pozitii personale. Totul a pornit dintr-o ceartă a lui cu cei de la „România liberă"..."

Nu ştiu de unde este citatul. Parcă l-am văzut cândva - dar unde?

Magda Botez (presupun: soţia ultimă a lui Mihai) scrie:

"O dragoste fara curmare... Dr Magda Botez - Luni, 13 Septembrie 2010, 22:49
Draga Domnule Tudoran,
Cu prieteni ca dumneavoastra, cine mai are nevoie de dusmani?
Dr Magda Botez, California,USA"

La care Tudoran "răspunde":

"Dr. Magda Botez Dorin Tudoran - Marti, 14 Septembrie 2010, 12:17
Stimata Doamna Botez,
Comiteti o rautate gratuita. Pacat.
Dorin Tudoran"

De ce Dumnezeu răspunsul poetului mă trimite la proza unei autoare de la Chişinău (îmi cer iertare că nu i-am reţinut numele) care o punea pe eroină să se apere de… răutăţile colegelor de birou, astfel, în dulşili stil moldovinesc:

«Nu şiţ' [nu fiţi] răli [rele]».

Un veninos participă şi el la… lapidarea poetului Tudoran. Numai că, din ploaia de pietre abătută asupra lui am remarcat una mai… aşa - am subliniat-o:

14 septembrie, 22:47. SERAFIM
"Nu i se dadea voie sa calatoreasca in strainatate cu familia. Asta e tot secretul "disidentei" lui Dorin Tudoran. (…). In rest slujbe de functionar pe la diferite institutii si fundatii finantate de CIA, cum are si acum. Daca nu a reusit sa faca o cariera literara de succes (cartile ii sunt apreciate doar de prieteni: Nicolae Manolescu, Florin Iaru...., care i-au si acordat premii de duzina), *lipsindu-i literatura de sertar din timpul disidentei, a atacat ultima speranta pentru un premiu Pullizer: LITERATURA DE DOSAR*. (subl. mea, P.G.) Aici are desigur sansa unei jumatati de premiu, pentru ca poate publica ce vrea din miile de pagini ale dosarelor si poate interpreta faptele cu tot veninul si subiectivitatea, pe care numai un scriitor ratat, macinat de invidii si orgolii, ajuns la aproape 70 de ani, le poate avea. (…)

"Literatura de dosar…" - dar şi eu am făcut o astfel de literatură în **Culoarea curcubeului**!

Numai că: literaturii (mele) de dosar nu i s-a îngăduit să fie difuzată, să ajungă la cunoştinţa compatrioţilor: filosoful-cel-mai-tânăr-la-români: Liiceanu, băgat în boale de şefii săi: Brucan, Petre Roman, P. Cîmpeanu, Ianoşi - a retras volumul (de el solicitat-editat) din librării, apoi l-a trimis la topit. Pe când fratele său geamăn întru afaceri editoriale ne-cuşer, Lupescu a editat cu tam-tam literatura-de-dosar a lui Tudoran, pentru că aceea "corepundea standardelor", vorba Tismăneanului cu acelaşi pseudonume, fiind "just" încadrată de stâlpii de moralitate intelectuală şi de anticomunism postfestumic: "Radu Ioanid" şi Manolescu (cum de lipsea Liiceanu?), nu de persoane profund insignifiante precum Eugène Ionesco şi Fernando Arrabal, "martorii" mei…

Că tot am pomenit episodul lansării, la editura pariziană Seuil, în februarie 1979 a traducerii cărţii pomenite (**Le tremblement des hommes**): atuncea-când, autorul de mine le-a propus jurnaliştilor să nu discute cartea mea (cartea mea, pentru care fuseseră invitaţi!), ci constituirea, în România, a primului sindicat liber: SLOMR…; atuncea-când D-na Rodica Ionesco, soţia lui Eugène mi-a spus :

«Cine-i prostul care renunţă la discutarea cărţii sale, ca să lanseze un sindicat, fie el liber? Goma! Lasă-mă să te sărut, prostule!»

Mă laud şi eu cu ce pot.

*

Sunt oripilat (repet: oripilat) de analfabetismul participanţilor la discuţii de pe blogurile lui Tudoran, ale *Observatorului Cultural*, ale *Ev. S.*, (cu excepţia a doua persoane: Kremer, refuzat de Şimonca "pentru atac la persoană" - persoană, jegul primăverist, impostorul "Ioanid"?, apoi acceptat, dar fără argumentele produse iniţial; şi Daniel-St.Paul). Ceilalţi nu cunosc - mai degrabă refuză să cunoască - adevărata faţă/şi viaţă a tovarăşului "Radu Ioanid", deci iau de bune toate balele, toţi scuipaţii, toate minciunile sionisto-securiste ale sale - favorizate, repet, de Tudoran, fiindcă cine altul a permis intruziunea într-o lume străină lui, a sionistului bolşevic? Răcnetele-răgetele de entuziasm puţoiesc emise de Antonesei («Frrrraaate Dorineee!») à propos de cartea - încă necitită - a lui Tudoran, încuviinţările mecanice, ale divanurilor tomitane, mormăieliele béate, incoerente ale lui Iaru m-ar face să cred că în România nu există mijloace de difuzare a informaţiilor: ziare, cărţi, internet: bieţii românăcheşti neavînd de unde să afle cine-i cu adevărat "tovarăşul Ioanid". Dar bineînţeles, "confraţii" sunt bine-infor-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

maţi (despre scurta-biografie a insului), însă cum să arate ei, în poblic, ştiinţa-le?

Ca să-i pună la punct însuşi Tudoran? Cu argumente profund idioate ca: *"Ioanid nu a intrat niciodata in cladirea Academiei Stefan Gheorghiu"* ? (subl. mea, P.G.). A intrat, n-a intrat, acesta să fie păcatul de căpătâi al individului? Păi, vorba lui Breban : te pui cu ovreii, care stăpânesc lumea?; te pui cu Manolescu, cel care face (şi desface) istoria literaturii, istoria moralei scriitorului român, potrivit directivelor de la Tel Aviv? Dacă arăţi că ştii, eşti ras, te-ai aşezat, tu cu mâna ta, în categoria degradată, alungată din societate, hulită, gata-condamnată "de istorie"! a antisemiţilor! Păi nu, tovarăşi! Păi unde ne aflăm : la târlă, pe meleaguri?

Greaţă.

*

S-a băgat în vorbă, în stilul puturos al lui Boris Mehr, un individ semnînd "Câmpeanu". "Moderator" pur şi impur diversionist sionist. Kremer răspunde:

D-ul Gh.Campeanu:echidistanta si transparenta Paul Kremer - Joi, 16 Septembrie 2010, 00:17

Stimate Domnule Simonca,

Nici eu nu am intentia de a deschide aici o polemica cu D-ul Gh.Campeanu (mai ales ca desi am asteptat pana dupa miezul noptii raspunsul promis de domnia sa in revista 22 , acesta nu a aparut inca)

As dori numai sa mentionez faptul ca atat nivelul cat si si regulile acestor dezbateri nu au fost stabilite de mine ci de catre D-ul Ioanid si (intr-o masura mai mica) de catre D-ul Tudoran.

Iar in ceea ce priveste tonul moralizator (si nu foarte elegant..) folosit de D-ul Campeanu, parerea mea este ca ar fi fost mult mai corect daca domnia sa ar fi informat in prealabil cititorii acestei reviste de natura *relatiilor dintre domnia sa si domnii Radu Ioanid si Mircea Raceanu* .(subl. mea, P.G.)

Intelligenti pauca..."

*

Plouă. De toamnă. De-acum chiar că nu mai avem vară-primăvară - poate la anul!

*

Iată ce primesc de la Bucureşti :

"D-le Paul Goma, aveti in link-ul transmis declaratia d-lui deputat Bogdan Cantaragiu.

Cu stima

Virgil Florea"

Am răspuns:

“Am primit declaraţia.
Şi ce fac cu ea?
Paul Goma”

“DEZBATERI PARLAMENTARE
Şedinţa Camerei Deputaţilor din 7 septembrie 2010
Fragmente relevante pentru următoarea interogare:
Vorbitor: Bogdan Cantaragiu
1.Declaraţii politice şi intervenţii ale deputaţilor:
1.67 Bogdan Cantaragiu - "Petiţie pentru repunerea în drepturile de cetăţean român a scriitorului disident Paul Goma";
Intervenţie consemnată conform materialului depus la secretariatul de sedinţă

Domnul Bogdan Cantaragiu:

"Petiţie pentru repunerea în drepturile de cetăţean român a scriitorului disident Paul Goma"

Acum, după condamnarea comunismului în Parlamentul României, după votarea acestei binemeritate legi a lustraţiei, statul român mai trebuie să facă un gest reparatoriu: să redea cetăţenia română tuturor celor cărora le-a retras-o pe nedrept în perioada de dinainte de 1989. Un astfel de om căruia statul român i-a făcut un mare rău este Paul Goma, poate cel mai cunoscut disident din timpul perioadei anticomuniste, autorul unei mişcări de protest colectiv împotriva încălcării drepturilor omului, personalitate care trăieşte de peste 30 de ani în Franţa.

Vreau să citez, să mă alătur şi să susţin o petiţie semnată deja de peste 300 de scriitori, jurnalişti, profesori, medici, studenţi sau istorici, prin care se face un apel pentru repunerea lui Paul Goma şi a familiei sale în drepturile de cetăţeni români. Este timpul ca România să-l recheme acasă; este timpul ca exilul său şi al familiei sale să înceteze. Măcar acum, la mai bine de 20 de ani de la prăbuşirea regimului comunist opresiv. Este timpul ca scriitorul exilat să primească recunoaşterea şi reparaţiile care i se cuvin, de ordin moral, istoric, cultural, pentru cei 50 de ani în care şi-a servit exemplar ţara căreia îi aparţine cu întreaga sa luptă, cu cărţile sale. Statul român trebuie să anuleze toate măsurile represive care au fost luate împotriva lui Paul Goma şi a familiei sale începând cu anchetarea, arestarea şi întemniţarea lui; să i se ceară scuze şi să fie repus oficial în drepturi.

Cred că statul român trebuie să facă acest lucru, o dată pornit pe drumul despărţirii de trecutul comunist, să pună acest gest alături de cel făcut de preşedintele Traian Băsescu în momentul citirii în Parlamentul României a Raportului Comisiei prezidenţiale pentru analiza dictaturii comuniste. Despărţirea de trecutul comunist, depăşirea lui prin reabilitarea adevărului istoric, prin asumarea responsabilităţilor şi repararea răului care încă mai poate fi reparat, reprezintă un pas fără de care noul destin istoric al României nu va putea fi niciodată împlinit. Nimic nu poate fi clădit temeinic pe un trecut pus mereu între paranteze, pe adevăruri amânate la nesfârşit ori pe dreptatea mereu refuzată celor care au avut de suferit.

A trecut peste jumătate de veac de când scriitorul Paul Goma a avut de suportat primele represalii, primele dintre consecinţele cele mai grave pentru atitudinea şi manifestările sale împotriva totalitaris-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

mului comunist. În vara lui 1956, studentul la Litere Paul Goma este judecat, pentru scrierile sale, la Rectoratul Universităţii Bucureşti, iar în noiembrie 1956 avea să fie arestat şi anchetat de Securitate (în 1952, elev fiind, a fost, de asemenea, "reţinut" timp de opt zile la Securitatea din Sibiu). Au urmat 21 de ani de opoziţie deschisă faţă de regimul comunist şi tot atâţia de represiuni împotriva sa şi a familiei sale, inclusiv 2 ani de închisoare, 5 ani de domiciliu forţat, excluderea abuzivă din Uniunea Scriitorilor etc. Iar din toamna lui 1977 şi până azi, peste trei decenii de exil şi de proscriere nedreaptă şi dureroasă.

A venit timpul ca statul român să-şi asume responsabilitatea pentru toate acestea, să le pună capăt şi să procedeze neîntârziat la repunerea în drepturi a lui Paul Goma şi a familiei sale. Nu Paul Goma trebuie să iniţieze aceste demersuri, ci statul român, autoritatea în numele căreia au fost luate, în 1977, ca urmare a iniţierii Mişcării pentru drepturile omului, măsurile represive abuzive de care până acum, din păcate, nu s-a dezis sub nicio formă.

Este timpul ca România să-l recheme acasă; este timpul ca exilul său şi al familiei sale să înceteze. Măcar acum, la mai bine de 20 de ani de la prăbuşirea regimului comunist.

De asemenea, este timpul ca acest gest reparatoriu să fie îndreptat spre toţi aceia care, din motive politice, datorită luptei şi opoziţiei lor anticomuniste au fost decăzuţi din drepturile de cetăţeni români. Negarea şi neasumarea unei perioade nu înseamnă ştergerea ororilor acelor vremuri. Doar asumarea trecutului ne va ajuta să clădim un altfel de viitor."

Vorba mea: "Şi ce fac cu ea (cu declaraţia D-lui Cantaragiu)?"

Ce să fac - precum poetul realistsocialist Theodorescu: nimic.

*

Când am întrebat, eu: "Ce fac cu ea?" (cu declaraţia lui Cantaragiu), chiar întrebam, însă aşteptam răspuns la *altceva*:

Ce anume i-a împins pe bucureştioţi la această acţiune? Aparent, nimica, dar-însă-totuşi…

Nu mă cred buricul pământului, nu-mi fac iluzii că neînsemnata mea persoană ar putea înrâuri în vreun fel mersul trebilor politice pe malurile ambe ale Prutului.

N-ar fi exclus însă (să fie observată precauţia) ca Bucureştiul, socotind că invitaţia Chişinăului i-ar putea aduce prejudicii (prin "furarea - sic - a întâietăţii"), s-a decis să schiţeze "un gest", concurent, dar care să nu-i poată pricinui niscai prejudicii, a pus pe cineva din parlament să facă, nu o propunere, în ceea ce mă priveşte, ci să pună o nevinovată întrebare (din sală). În cazul improbabil că va trebui vreodată să răspundă pentru ce nu a făcut nimic pentru repararea situaţiei lui Goma, Traian Cotrocenescu va răspunde, ofuscat: «Cum nu? Dar *s-a pus*

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

problema lui în Parlament!» Şi, gata, băseştii şi udrèsele din dotare vor fi absolviţi! «*I s-a* întins o mână, dar el a refuzat-o!» - ce mai contează o minciună la un guvern de băseşti, de boci, de udrèse de tustrele sexele (printre altele)?

Simultan, la Chişinău, azi, am băgat de seamă "ceva" care ar putea să fie explicat(ă) sub influenţa scrisorii mele din urmă («*în ce fel de ţară merg eu, care declarasem că nu călătoresc în ţări comuniste?*») şi mai vârtos în privinţa nepedepsirii vinovaţilor din 7 aprilie 2009. În discursul de azi, Ghimpu cere să se accelereze anchetele vinovaţilor.

Dar şi în cazul acesta este mai degrabă o "presupuială", vorba lui Moş Purcel de la Lăteşti, decât o concluzie trasă din probe.

Joi 16 septembrie 2010

Şi ziua de ieri a fost tristă, tensionată - de uitat!

La Iaşi a avut loc, în iulie "Literatura şi politicul", rezumatul fiind publicat în *Observator cultural* (?). Deşi au participat Sanda Cordoş, Aliona Grati şi alţi critici, istorici literari *care au scris despre mine, numele nu mi-a fost pronunţat*. M. Rogobete, în singurul comentariu:

> "Cum poate avea loc o asemenea dezbatere, fără nicio trimitere la Paul Goma? În Iaşi, dacă Luca Piţu şi Magda Ursache nu .. .e, nimic nu e."

Vineri 17 septembrie 2010

Prin Google găsesc un "Dicţionar bibliografic, personalităţi orheiene". Spre surprinderea - şi plăcerea - mea, dau peste "**Anatol Portnoi***, n. 04.02. 1958, în satul Mana, într-o familie de învăţători*." Nu am informaţii dacă acest Portnoi era creştin sau evreu, însă Pelaghia Portnoi, pomenită mai înainte, era creştină. Deci nici Anatol nu este evreu, s-a născut tot în satul Mana, părinţii lui fiind tot învăţători… Presupun că tatăl său fusese elev al mamei.

*

Tot azi, dau în *Stare de urgenţă* nr. 1 din 2008 peste un "**Ramil Portnoi**, învăţător, istoric literar, participant la Consfătuirea Comisariatului pentru Învăţământ din RSSM, din *10 martie 1941*" (subl. mea, P.G.). Tema: limba… moldovenească. Cea fabricată la Balta, în 1924, adusă cu mari sacrificii în

Basarabia ocupată de "liberatori" în 1940…

Înseamnă că şi Socor avea dreptate: numele Portnoi există şi la evrei - corect ar fi: "există şi la creştini…"

*

Magda Ursache trimite textul promis destinat **Argeş**-ului:

"Magda URSACHE **Dezveliţi tot adevărul.**..

Dragă Paul Goma,

"La noi, unde-i putred mărul, „nu găseşti (citez din Frumoasele străine) pe cineva care să spună povestea altcuiva, admirat cîţiva ani sau o viaţă întreagă (dar am înnebunit să vorbesc despre admiraţie la români?)". Cum Mircea Cărtărescu face parte „din grupa mare a literaturii române", primesc provocarea. Am prilejul, la aniversară, să pun on paper ca şi on line, admiraţia mea totală şi continuă, afectuoasă, dar nu oarbă ca iubirea şi, mai ales, neprefăcută, fără titlu de captatio, pentru omul moral şi pentru scriitorul de năucitor talent care sunteţi. O să încerc să spun de ce vă preţuiesc de-o lungă viaţă, de ce sunt în rezonanţă cu ce afirmaţi împotriva formatorilor de opinie care vor şi reuşesc să de-formeze memoria colectivă, mai şubredă, mai scurtă decît a individului concentrat să nu uite.

V-am descoperit un altruist (miră pe cineva cuvîntul?). S-a produs, după prima mea scrisoare, cam înfricoşată şi cam năucă, „o apropiere misterioasă", cum mărturisiţi să fi fost între Dumneavoastră, Marin Mincu şi Nicoleta Sălcudeanu. Sunt puţin pizmaşă, recunosc. M-aţi încurajat mereu, carte după carte, de la Universitatea care ucide pînă la Să citiţi bine!, făcîndu-mă să-mi fie jenă că nu scriu pe măsura cuvintelor Dvs. bune. Slăbiciunile (pentru vreun autor pe care nu-l agreaţi) mi le-aţi tratat prin tăcere. Asurzitoare.

M-am aşteptat ca, după zidul Tîrgoviştei (deschid o paranteză: nemţii au dărîmat zidul Berlinului, noi am introdus în istorie un zid mînjit cu sînge; vă citez însemnarea din 21 decembrie '89: „Nu mai scriu, istoria se scrie singură", urmată de o alta, din 26, acelaşi decembrie: „Nu aşa se începe. Cu o crimă?") să vă luaţi locul de drept în România, în USR şi-n literatură, ca scriitor reper al fiinţei morale româneşti şi ghid social. N-a fost aşa. Aţi rămas refugiat politic şi nemembru USR. „Confîrtaţii iubito-dragi", cum îi alintaţi, au vrut, pesemne, să confirme brandul Dracula: să-i sărim la gît lui Goma şi să-i sugem sîngele! Măcar să-i ciuntim barba, pe urmele lui Pleşiţă, că prea ştie multe. Ce dacă ne-aţi arătat curcubeul numit libertate? Şi acum (ca şi atunci, în '77), privilighenţia (o vocabulă bine găsită) încearcă să vă anuleze latura estetică: „da, da' n-are talent!" Puţeau de talent, însă, omagiatorii. „Conducătorul iubit" cerea în şedinţa din 30 martie '77 (s-a publicat stenograma ei) să fiţi arestat pentru spionaj în favoarea americanilor, judecat după legea comunistă şi, probabil, împuşcat. Îl las pe „stejar" s-o zică: „cu Goma, nici un fel de mişcare. Întrerupt telefonul, orice legături, cum încearcă să ia legătura cu amba-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

sadorul, arestat public pentru spionaj şi trimis în judecată. Fără nici un fel de discuţii şi cu toţi care vor proceda aşa (...)".

Acei toţi (431 de persoane care v-au vizitat/contactat telefonic), aliaţi mişcării pentru drepturile omului, urma să fie judecaţi de Colectivul Oamenilor Muncii, în întreprinderi, ca elemente declasate, derbedei, imbecili: „Dacă vor să-i bată, să-i bată". Aşadar, „omul de omenie" Ceauşescu îi îndemna pe muncitori, consideraţi „ai lui", să-i maltrateze pe cei din gruparea Goma; ordona Securităţii să vă terorizeze (şi cum a făcut-o!). Românii n-aveau nici un drept, cu atît mai puţin să emigreze. Mi-am mărturisit în cîteva rînduri derapajul personal că n-am semnat. Nu mă mai explic. Oricum, explicaţia nu modifică realitatea că n-am semnat. Spun ca Daniel Turcea: mi-e ruşine.

S-a opus careva, atunci, în şedinţa de la vîrful CC? S-a abţinut careva? Poate juristul Silviu Curticeanu, autor de memorii publicate în două volume: Mărturia unei istorii trăite şi Memorii necenzurate. Acel şef al Cancelariei CC/PCR care i-a pupat mîna lui Ceauşescu, la propriu, înainte de zbor şi singurul care a strigat (în şedinţa ultimă a CPEX, din 17 decembrie '89) „Să tragă!" armata la Timişoara. Cum ne mai place să tipărim memorialistică mistificatoare! Cu cît sunt mai ajustate, recompuse, cu atît memoriile sunt mai apreciate; iar cînd caracterele ies flocăite urît, au şi succes de librărie, ca în cazul Marino. Ne lăsăm sufocaţi de mistificări, de la Sorin Toma la Nina Cassian, de la Popescu-Dumnezeu la Ştefan Andrei. Da, Ştefan Andrei, care a cerut în aprilie '77, după ce-aţi fost arestat, retragerea din post a lui Etienne Dussart. Acceptase să vă ajute, trimiţînd participanţilor la Conferinţa de la Belgrad scrisoarea Dvs.

Aţi fost scos din Uniunea Scriitorilor (ce glumă de april!) tot fără nici o abţinere în Comitet. S-a opus careva dintre membrii prezenţi? Nu. S-a convocat (la Diverse) un articol din Statut, numărul 9, şi exclus aţi fost, exclus aţi rămas. Capul vi-l ceruseră destui: Eugen Barbu, Titus Popovici, Virgil Teodorescu, Dan Zamfirescu, Al. Ivasiuc... Aţi fost demascat ca dujman chiar cînd eraţi închis.

„'Zdai seama? 'Zdau, cum de nu!".

Şi ante, şi postdecembrist, Dvs. tot în stare de inadaptare sunteţi. Şi-i greu rolul asumat, de iacobin de serviciu, dînd permanent save pe memoria corectă.

„Şi ningea şi ningea. Şi ninge, ca la începutul lumii. Să ne cureţe.

– Şi de am să mă scol – tot mă scol eu de-aici – pre mulţi am să scriu eu".

Aşa sfîrşiţi **Roman intim**, Paris, 1989.

Postate pe Internet, Jurnalele au fost muniţia într-un război drept pentru adevăr şi pentru normalitate. Şi-mi vin în urechi acordurile unui vechi cîntec ostăşesc: „Dezveliţi tot adevărul/ Şi să spuneţi tuturor..." Adevărul, cu bune/cu rele, e la el acasă în jurnalele Dvs. (17 la număr), adevăr gol-goluţ, nemilos, dur, neatenuat, agasant, provocator, strivitor...

Am cumpărat (oare de ce cărţile Dvs. sunt dintre cele mai scumpe de pe piaţă?; nu-i asta cenzură financiară?) şi citit pe nerăsuflate pri-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

mele trei volume: Jurnal pe Sărite, Jurnal de Căldură Mare, Jurnal de Noapte lungă, nemirizate. M-am hotărît să vă scriu după ce am asistat la „poli(tico)fonia" Iosif Sava dintr-o sîmbătă, 22 februarie, 1997. Invitaţi în păr, redactorii 22".

La întrebarea lui Sava dacă au citit Jurnalul, Gabriela Adameşteanu, Patapievici, Andrei Cornea, Rodica Palade s-au scuturat ca de pureci: Nuuu! Şi totuşi îl combăteau fără să-l fi citit. „Cum nu?", s-a mirat de sub ochelari moderatorul. „Haideţi, domnilor, tot Bucureştiul s-a uitat în el". Numai Mihai Şora îl citise, dar lipsea din studio. „Tocmai dumneata, susţinătoarea lui Goma, nu l-ai citit?" a plusat Sava spre G. Adameşteanu. Mai exact ar fi fost să spună susţinuta.

Şi mai ciudat era faptul că, deşi declaraseră că nu l-au citit, douăzecişidoiştii păreau foarte informaţi. Andrei Cornea s-a explicat: ştia linia. Patapievici nu lecturase decît prefaţa. Doar Gabriela Adameşteanu nu citise chiar nimic. Şi, supraexplicînd: „N-am citit pentru că nu vreau să-mi stric imaginea despre Goma şi despre societatea în care trăiesc". Fire pozitivă. Îmi amintesc bine că, atunci, la ştiri, s-a anunţat că puşcăriaşii de la Gherla renunţaseră, o dată pe lună, la porţia lor de carne + zahăr + alte alimente, în favoarea săracilor. Dar parlamentarii şi guvernaţii? Cedau ei ceva amărîţilor? Ca şi acum: pantofi cu tocuri înalte, să vadă mai bine lumînarea de la capătul tunelului. Şi atunci, ca şi acum, mulţi cetăţeni cred că-i mai bine intra muros. Puşcăria nu-i spital: în spitale e cu mult mai greu de supravieţuit.

„Da' de ce-i atît de rău Goma, domnilor?", nu s-a lăsat Iosif Sava. Răspuns: pentru că injuriază şi n-are maneră (nu vă făcea Ceauşescu „un măgar, aşa de ultimă speţă", vezi stenograma?). Cei „injuriaţi" l-ar fi amendat, absentînd (ca protest) la lansarea jurnalelor. Consecvenţi breslaşii, de vreme ce, la lansarea seriei de autor Paul Goma, scoasă de Curtea Veche (director Grigore Arsene, redactor Flori Bălănescu) nu s-au arătat decît puţini: Gabriel Pleşea, Ion Coja, Carolina Ilica, Ion Lazu...

Cineva, tot în emisiunea lui Iosif Sava, nu mai ştiu cine, a vorbit despre faptul că aţi fi „un caz", cu trimitere la psihiatrie.

„Dar e un scriitor mare Goma?"

La asta s-a dat din colţ în colţ. Cred că Patapievici a rostit vocabula autentic. „Dar nedrept cu Ieruncii, cu Liiceanu, cu Paler", a enumerat pe degete Sava. N-a mai rămas nimeni, dom'le, cu onoarea nefeştelită. Vai, dar ce-a păţit Monica! A declarat chiar că Paul Goma e neşansa ei. Şi că sunteţi incontrolabil, adaug eu. Deci de necontrolat, de nedirijat, de nesupus.

Nu-mi venea să cred ce auzeam. Să nu fi sesizat floarea GDS cîtă prietenie afectuoasă, cîtă tandreţe ironică se cuprind în portretul „microfonicei"? Sau nu trebuia să fiţi, nici cît duci sub unghii, de altă părere decît a Ieruncilor?

Cireaşa de pe tortul emisiunii tot Sava a pus-o:

„Şi are drept să vă acuze, domnilor? Doar a fost şi el membru de partid. În anii '50, Goma ar fi evoluat la fel ca Răutu".

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Verbul a evolua, în acest context, m-a şocat; acum nu mă mai şochează nimic: procesul comunismului s-a făcut cu nepoţii gornistului, iar proful necesar la materia Anticomunism este cine este.

Că nu făceaţi parte din sistemul lor (social şi mental) mi-o dovedise discuţia televizată. Era de tot limpede că-n ţărişoară adevărul rămăsese o oportunitate, că „injuştii" erau amendaţi în manieră stalinistă, listaţi pentru excludere. Că, vorba lui Luca Piţu, unii au fost, sunt şi vor fi des-merdaţi definitiv, orice ar fi făcut; alţii – mereu alţii – dimpotrivă, ca-n orice democraţie de ocazie, second-hand. Nu Sava modelase o emisiune în care Marin Preda era transcris în cheie grotescă? Ucigaş de pui de pisică, aruncaţi de vii în foc.

De ce preopinenţii nu erau oripilaţi că din Jurnalul lui Mihail Sebastian, ieşeau şifonate cîteva personalităţi ca Mircea Eliade, Nae Ionescu, Camil Petrescu etc.? Nici Amintirile deghizate de Crohmălniceanu n-au indignat. Goma era trivial, revendicativ şi gata.

Vă spuneam, în aceeaşi scrisoare nepermis de lungă: nu ştiu dacă veţi (mai) avea prieteni, dar – sigur – numărul celor care vă respectă şi vă admiră va creşte. Acum nu mai sunt atît de sigură. Între prima mea scrisoare către Dvs. şi cea de azi, 11 septembrie 2010, au trecut vreo 13 ani. Şi ce aud la Ştiri? Că „husarii" aniversează în Harghita intrarea trupelor fasciste în Miercurea Ciuc, pe cai şi cu cîntec; nu se feresc să-l comemoreze pe Miklos Horthy, dar moneda jubiliară a BNR de argint, cu chipul patriarhului Miron Cristea (care, ca prim-ministru între 1938-1939, a cerut revizuirea legii cetăţeniei) a fost condamnată ca fascistă. Toate astea le ştiţi. Vedeţi din Bellville spectacolul zdruncinatei noastre tranziţii, ca şi cum aţi fi în „camera de alături". Nimic nu scapă dioptriilor Goma, nici motoarelor de căutare Goma.

În 2005, lui Liviu Ioan Stoiciu i s-a retras calitatea de redactor şef-adjunct al „Vieţii româneşti", fapt comentat cu satisfacţie de „România literară", din 7-13 decembrie: „aflăm din cuprinsul comunicatelor că „Viaţa românească" nu publică texte extremiste, antisemite sau atacuri suburbane la adresa colegilor de breaslă, că trivialităţile lipsite de acoperire estetică nu au ce căuta în paginile ei".

Or, calomnierea Dvs. ca antisemit o începuse cam de prin 2003 tripleta Ioanid-Muşat-Lefter. De ce a publicat Carmen Muşat în „Observator cultural", din 15-21 iulie 2003, „înfierarea" lui Radu Ioanid: Goma antisemit, au înţeles bine şi gomofonii şi gomofobii. „Frăzulica" din Jurnal 2001-2003 deranjase rău: „dilema în care se află evreii: adevăr ori interes de etnie?"

De la Mihai Dinu Gheorghiu din Hexagon (care cerea chiar să fiţi expulzat) pînă la Vasile Gârneţ, pentru care Săptămîna roşie e „vulgar-violentă şi deficientă grav la capitolul documentare", adică exact unde rămîne de necombătut, ni s-a tot comentat incorectitudinea politică a lui Paul Goma. Variantele Săptămînii roşii au rupt tastele calculatoarelor. Pe „necititulea". Nimeni n-a dat pasaje care v-ar incrimina ca antisemit, pentru că n-ar fi avut de unde să le decupeze. Numai că activiştii de anţărţ sunt depăşiţi de activii de acum privind „înfierarea", exact cum a cerut Elie Wiesel în „New York Times", 2 iulie '91: „Trebuie să

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

ştiţi că dacă antisemiţii nu sunt criticaţi în public (adică „înfieraţi”, nota mea, Magda U.), veţi suferi. Veţi fi izolaţi. Occidentul vă urmăreşte cu mirare, cu spaimă, cu groază”. Şi, cum e-n regula şi-n regulamentul nostru organic să plecăm capul şi să întoarcem spre pălmuire celălalt obraz, am făcut-o cu grăbire.

Eticheta de antisemit te compromite iremediabil. Dvs. nu v-a fost teamă: „adevărul trebuie rostit chiar dacă uneori face... ne-bine (Jurnal, 2010). Preţul? Vi se neagă moralitatea şi capodoperele. De la eroul naţiunii la eroul naraţiunii (y compris al raţiunii), toate ipostazele vă sunt negate (îi mulţumesc lui Dumitru Ungureanu pentru observaţia asta).

Deşi sunteţi cel mai cunoscut scriitor român, în ţară sunteţi marginalizat, dacă nu ignorat; istoriile noastre literare vă cotează mai jos decît afară, unde vi s-a recunoscut talentul. În numele cărei rigori estetice eticheta C. Ţoiu Gherla (Gallimard, '76) ca scriere pişăcioasă? Interzis din '70 pînă-n '89, aţi fost topit postsocialist. Eu, una, sunt convinsă că produceţi cobreslaşilor complexul literarităţii, al stilului. Trebuie, cînd citeşti Goma, să aplici „formula gardian”, ca să te păstrezi cu mintea liberă de influenţe. Altfel te trezeşti gomizînd, gomizînd fără voie: efectul stilului Dvs. e covîrşitor. O fi ura unor confraţi un semn că talentul Dvs. îi copleşeşte?

Unul dintre cei mai reactivi la jurnale a fost Dorin, pardon, Mircea Iorgulescu. Exulta de fericire că v-a descalificat, chipurile, că a spart mitul unui Soljeniţîn român, cum spărsese şi codul de intrare la Europa liberă. Pentru cîrtiţa infiltrată acolo, memoria Dvs. era Cloaca Maxima, un depozit de dejecţii, iar Dvs., un „Cioran de latrină”. Cum să mai comenzi decît verde? „Îi bag pe toţi securiştii şi turnătorii în mă-sele lor” (Jurnal, 2010). O violenţă de cuvînt nici pe departe cît ar merita astfel de bălăcăreli.

Cum nu sunt istoric, îmi permit să operez cu dacă. Aşadar: dacă aţi fi fost preşedinte, aţi fi putut schimba ceva în România; instabila noastră democraţie ar fi arătat cu totul altfel. N-aţi fi semnat tratatul cu Ucraina, confirmînd raptul. N-aţi fi permis ca ţara asta să fie devalizată postsocialist mai rău decît sub ocupaţie sovietică. Nu s-ar fi produs nici de-românizarea României. Şi-n Cişmigiu nu s-ar fi ridicat un monument al ostaşului american eliberator, care a prefăcut zona Gării de Nord, unde m-am născut, într-o mică Dresdă. Bombardamentul ca bombardamentul, dar, în 2003, Condoleeza Rice îl sfătuia pe Bush „să pedepsească Franţa, să ignore Germania şi să ierte Rusia”.

De la lehamite la renunţare nefiind decît un pas, Dvs., l-aţi făcut, din păcate. Aţi renunţat la campanie electorală în Land of no choice.

Alt dacă? Dacă aţi fi condus Comisia pentru Analiza Dictaturii Comuniste, Raportul (intitulat „final”, deşi sper să nu fie „pentru eternitate”) ar fi fost conceput altfel. Începutul dezastrului: momentul 28 iunie 1940. Istoricii scriu că, sub ocupaţie sovietică, Basarabia urma să devină Republică socialistă sovietică evreiască. Avusese loc şi Congresul, sub preşedinţia lui Lazăr Kaganovici. Noroc că Stalin nu şi-a dat acordul, prevăzînd reacţii; altfel am fi avut nu două state

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

româneşti (România şi Republica Moldova), ci două state israelite.

„Între noi se stabilise o atmosferă «împăciuitoristă», ca să mă exprim în limbajul tatălui său, şeful Catedrei de marxism-stalinism de la Universitatea Bucureşti", notaţi în Jurnal, 2006. Dar, pentru că aţi făcut publică o scrisoare personală a lui Vladimir Tismăneanu, inconvenabilă lui, aţi devenit incompatibil cu Kamisia, cum ar fi pronunţat ideologul proletcult Mişa Novicov. Şi nu „din motive de sănătate", ca Antohi, figură de seamă a GDS (care servise Dictatura şi acum o analiza), ci din motive de sănătate morală.

În fapt, mulţi au răsuflat uşuraţi, deranjaţi de „memoria-conştiinţă", ca să uzez de sintagma „uraganului Flori". Le-aţi fi amintit datele: între '77, Mişcarea Goma şi '82, protestul Doina Cornea, a trecut un lustru.

De la Descartes citire: bene vixit qui bene latuit. Bine vieţuieşte cine-şi ascunde bine ideile opozante. Dvs. nu apăraţi „unitatea frontului anticomunist", nu-i sprijiniţi pe cei care se dau drept kakaşei (în pronunţie Mişa Novicov), făcînd obuz (în aceeaşi pronunţie) de disidenţă. Nici pe intelectualii atemporali, ce se vor ieşiţi din timp ca Dumnezeu, nici pe supravieţuitorii prin cultură, ca act de disidenţă, cele două feţe de „evazionism" în faţa Puterii. Nu menajaţi, nu coperiţi, nu faceţi troc cu amnezia (la români); nu-i scuzaţi pe cei intraţi în stand-by, să-şi capete osul: „Ia de la Băsescu!". Fără Dvs. neorollerizarea se poate desfăşura tihnit, ca şi a treia piteştizare. Să mai explic? Proletcultismul a fost primul experiment Piteşti, cînd s-a „educat" prin metoda realist-socialistă; etapa a doua a piteştizării a produs omul nou cu gîndire schizoidă, din ceauşism; al treilea „igzirciţ" se întîmplă sub ochii noştri. Oare nu o să învăţăm nimic din lecţia Goma sau nu vrem să învăţăm?

Dvs. puteaţi schimba ceva în România ca preşedinte. Să nu se mai audă acel exasperant „mai bine era cînd era mai rău", expresie tîmpă a mentalului îmbolnăvit.

Mă consolez cu gîndul întăritor că SCRISURILE Dvs. încă pot schimba ceva. Poate că este o utopie, dar una nobilă, la care ţin.

Iaşi, 13 septembrie 2010

Sâmbătă 18 septembrie 2010

Nu mă mai preocupă soarta lumii? Ba da, mă preocupă şi ea, însă deocamdată sunt prea-ocupat de soarta mea şi a familiei mele. Nestrălucită. Cred că nu vom putea merge la Chişinău, de 2 octombrie. Chiar de vom primi cetăţenia azi, nu vom putea face formele în timp util. Ei, da: asta este, nu alta.

*

Aliona Grati, pe care am contactat-o ieri, îmi trimite ultima variantă a cronicii sale despre **Din calidor**:

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

“DIN CALIDOR DE PAUL GOMA. O ALTĂ IMAGINE ARTISTICĂ A BASARABEANULUI

„O copilărie basarabeană”. Reconstituirile romanului Din calidor sunt „amintirile din copilărie” ale lui Paul Goma. În zadar însă vom căuta să fim plimbaţi prin paradiziace spaţii humuleştene sau prin tihnite şi idilice ambianţe ale conacului boieresc, de genul celor imaginate de Ionel Teodoreanu sau Constantin Stere. Secvenţa temporală rememorată nu este una ce s-ar fi înscris în capitolul „secolul de aur al istoriei naţionale”, Basarabia devine în prima jumătate a veacului trecut un teren de manevrare a unui realism grotesc, cu spectacole ideologice dintre cele mai bizare şi mai inumane pentru locuitorii acestui ţinut. În condiţiile în care paradoxurile politice se ţineau lanţ, iar evoluţia evenimentelor nu promitea un viitor izbăvitor, o copilărie nu avea şanse să se desfăşoare în albia iniţierilor fireşti. Efectele traumatizante au marcat într-un fel aparte structura evocărilor, dar această constatare nu ne va determina să exersăm pedante incursiuni în biografia autorului sau descifrări psihanalitice de obsesii şi refulări. Nu ne vom limita nici la analizele de tip structuralist asupra procedeelor stilistice şi compoziţionale, or, obedienţa faţă de canoanele formale a dus la câteva concluzii regretabile, potrivit cărora romanul lui Paul Goma nu ar corespunde condiţiilor literarităţii. Ceea ce ne interesează sunt, pe de o parte, tensiunea moral-volitivă, accentul axiologic al scriitorului, conţinutul ideatic şi materialul de viaţă, care sunt elemente intrinseci ale structurii operei sale, şi, pe de altă parte, modalităţile prin care acest material de viaţă capătă forme artistice, acestea din urmă fiind urmărite în raport cu altele afirmate de-a lungul istoriei evoluţiei genului. Astfel, vom avea posibilitatea să arătăm că arta romanescă a lui Paul Goma se profilează în contact, interacţiune, intercondiţionare şi dialog cu tradiţia europeană a genului romanesc şi, desigur, cu întregul spaţiu al culturii.

Prin prisma poeticii istorice putem identifica originea tipului de naraţiune biografică în care se încadrează romanul Din calidor şi, ce e mai important, apartenenţa autorului la o anumită familie spirituală de romancieri. Nu încape îndoială, Paul Goma s-a fixat în formula realistă a romanului românesc, care descinde dintr-o bogată tradiţie a prozei de evocare cu rădăcini mai vechi. Vizionarismul specific ne predispune la explorări în spaţiul imaginaţiei folclorice, iar tehnicile narative datorează mult povestitorului popular. Dacă romanul Fraţii Jderi, spre exemplu, prin dublarea motivului iniţierii – relatarea biografiei lui Ionuţ şi scena vânătorii de la „Izvorul Alb” – ne introduce într-o lume legendară, creându-ne premise pentru interpretarea arhetipal-mitologică, Din calidor ne transpune pe o altă lungime de undă. Romanul lui Paul Goma demonstrează un emblematism realist pe bază folclorică, diferit însă de cel cu implicaţii mistice din creaţia lui Ştefan Bănulescu sau Fănuş Neagu, care figurează o lume obscură şi plină de prejudecăţi. Ca să nu mai vorbim de inadecvarea atribuirii acestui realism la tradiţia romanului biografic experimental-naturalist; or, convulsii patologice are doar istoria în acest roman, omul demonstrând, dim-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

potrivă, o vitalitate exuberantă. Scriitorul impune o modalitate aparte de menţinere a „focului sacru din vatră", preluând de la valorile folclorului atitudinea popular-carnavalescă ca viziune asupra lumii. Din calidor vine cu o biografie organizată în sistemul de imagini şi simboluri carnavaleşti, care îi reliefează legătura genetică cu arta narativă a povestitorilor rabelaisieni şi crengieni.

Pentru a uşura înţelegerea celor afirmate mai sus vom apela la explicaţiile în acest sens ale lui Mihail Bahtin care distingea, în cadrul propriei sale variante – dialogice – de poetică istorică, două linii proeminente în dezvoltarea romanului european, una cu originea în epopee şi alta – în menippee, ambele considerate izvoare esenţiale ale acestui gen. Romanul-epopee (pe care Mihail Sadoveanu îl ilustrează exemplar în literatura română) a preluat coordonatele estetice de la eposul clasic care, dup? esteticianul rus, pot fi caracterizate în felul următor: 1. obiectul epopeii îl reprezintă trecutul istoric idealizat al unei naţiuni („trecut epic" în terminologia lui Bahtin, „trecut absolut" în cea a lui Goethe şi Schiller); 2. izvorul epopeii trebuie căutat în tradiţia naţională care, în fond, asimilează experienţa individuală şi imaginaţia ei liberă; 3. lumea epopeii este un eveniment consumat şi consacrat şi se situează la o „distanţă epică" faţă de contemporaneitate, de cântăreţul şi ascultătorii lui. Evenimentele subiectului se desfăşoară într-un „timp absolut", „primordial", al „începuturilor", fapt ce dictează atitudinea de pietate faţă de ele. Nu ne putem imagina un poem despre timpul prezent, doar în epopee „cântăreţul şi ascultătorul, imanenţi epopeii ca gen, se află în acelaşi timp şi plan axiologic, iar lumea imaginată a eroilor stă la un nivel temporal-valoric absolut diferit şi inaccesibil, îndepărtat prin distanţă epică" (Bahtin, HYPERLINK "http://www.infoliolib.info"www.infoliolib.info). Rolul de mijlocitor între autor şi ascultător, pe de o parte, şi eroi, pe de altă parte, îl are tradiţia, canonul.

Romanul, susţine Bahtin, apare atunci când lumea imaginată se află în acelaşi plan temporal şi axiologic cu cel care are misiunea de a evoca această lume şi, respectiv, cu ascultătorii lui, atunci când este eliminată distanţa epică (serioasă, sacrosantă) dintre lumea imaginată şi lumea cântăreţului şi, respectiv, a ascultătorilor: „A figura existenţa la un nivel temporal-valoric identic cu cel în care te poziţionezi tu şi contemporanii tăi (pornind deci de la experienţa şi imaginaţia proprie) înseamnă a realiza o răsturnare radicală, a trece din lumea epică în cea romanescă" (Bahtin, HYPERLINK "http://www.infoliolib.info" www.infoliolib.info). Izvorul genetic al romanului este menippeea. Aceasta, la rândul ei, îşi trage rădăcinile din genurile comico-tragice ale Antichităţii care, evoluând în timp şi suportând influenţele modelatoare ale folclorului, ale carnavalului medieval şi ale geniului renascentist al lui Rabelais, au instituit o întreagă direcţie a romanului european, numită carnavalescă. În felul acesta esteticianul rus introduce o nouă categorie estetică pentru analiza poetică a romanului – cea carnavalescă – şi, în al doilea rând, reuşeşte să lege două fenomene îndepărtate în timp – satira antică şi romanul realist al modernităţii,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

iniţiind o nouă perspectivă de analiză a romanului în dialog cu „memoria genului”, care s-a dovedit a fi deosebit de productivă.

Prin analogie este gândită şi provenienţa romanelor autobiografice, care au evoluat, după acelaşi Bahtin, încă din Antichitate, în linii generale, pe două căi. Pe de o parte, s-a dezvoltat o întreagă tradiţie instituită de Platon în Apologia lui Socrate, în care naraţiunea biografică fixa un caracter uman uniform şi impenetrabil la încercările vieţii de-a lungul întregii aventuri. De regulă, povestea eroului era transpusă într-un timp ideal şi abstract, care constituia un loc de refugiu din contextul social-economic şi de regăsire a păcii lăuntrice. În acelaşi timp, un alt tip de biografie s-a profilat în descendenţa genului retoric al „agorei” în cadrul căreia viaţa individului nu mai rămânea privată, intimă, secretă, ca într-un jurnal ascuns de ochii lumii. Tradiţia livrescă a acestei structuri retorice a fost iniţiată de encomioanele lui Isocrate, care a fost creatorul primei scheme de (auto)biografie antică. Treptat, poetica romanului (auto)biografic s-a îmbinat cu principiile construirii imaginii plastice a omului prin amestecul elementelor private, profesionale, filosofice, al intereselor de stat etc., acestea fiind concepute ca elemente egale valoric în economia creaţiei. Datorită caracterului ei public, autobiografia a devenit o biografie. Autorii unor astfel de biografii îşi expun viaţa, se dezgolesc, carnavalizând până şi cele mai private sfere ale existenţei lor.

Privit din această perspectivă, romanul lui Paul Goma ne va surprinde prin bogatul repertoriu carnavalesc. De aici şi impresia stranie pe care o lasă comportamentul oarecum excentric al personajelor şi, mai ales, al copilului cu preocupări de matur. Autorul carnavalizează „amintirile din copilărie”, la fel şi morala, istoria, politica etc., propunând o alternativă artistică de biografie, puternic ancorată în tradiţia romanului european.

„Calidorul” – cronotop rabelaisian.

Tipul de naraţiune al romanului Din calidor are la bază timpul biografic şi imaginea omului care îşi urmează „drumul vieţii”, ceea ce ne dă posibilitate să identificăm un cronotop al drumului şi o conştiinţă artistică dispusă spre întâlnire, discuţie şi dialog social. Mai mult decât atât, până la evadarea în „singurătatea turnului rilkean” şi disidenţa „neselectă” a Jurnalelor sale, Paul Goma este creatorul unui nou cronotop – cronotopul calidorului, care pare a fi o formulă modernă a cronotopului străzii (Agorei) cu originea în biografia antică, adaptată la noile condiţii ale universului rural basarabean din prima jumătate a secolului al XX-lea.

„Calidorul” este nu doar un motiv al subiectului, o metaforă a unui paradis transcendent sau o obsesie sublimată, pe care naratorul ar evoca-o într-o atmosferă învăluită de misticism evlavios, ci o trăire în plan real şi terestru a timpului cu o organizare specifică în roman. Dovadă a unui fel aparte al raportului spaţiu-timp ne stau configuraţiile punctului de reper: „vestibul deschis spre ambele părţi, acel afară proxim şi nu definitiv, acel loc la aer şi lumină şi umbră şi căldură expus agresiunilor – dar nu mortale: oricând pot face pasul înapoi, la

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

adăpost...", spaţiu deosebit de cele private, închise ale salonului, căminului familial etc., preferate de romanul care are ca valoare individualitatea (spre exemplu, romanul proustian). Nucleul formator al romanului cu implicaţii estetice – cronotopul – este unul de origine carnavalesc-rabelaisiană. Prin calidor trec toate destinele personajelor, aici se produce criza, se percep schimbările radicale şi cotiturile neaşteptate ale destinului, se iau hotărâri, se trece hotarul „bunelor maniere" etc. Acţiunile romanului se desfăşoară în spaţiul deschis al calidorului, sub cerul liber, în câmp sau în codru, în afara bordeielor întunecoase şi sărăcăcioase („Borţi, nu case!"). Mănenii lui Paul Goma sunt avizi de libertate spaţială, „prepeleacurile" lor „de pază" fiind adevărate „opere de artă", de la înălţimea cărora poţi „acoperi cu privirea o rază de cel puţin un kilometru". Eroul scriitorului basarabean nu poate fi considerat un contemplativ introvertit, el este un „aurilă" (de la „aur" şi „aiurit"), care îşi exteriorizează şi chiar îşi expune zănaticele idei despre frumos. Reperele acestei mentalităţi de etalare a sferelor private ţine de folclor, mai concret, de creaţia populară comică. Paul Goma face parte din aceeaşi familie spirituală cu Ion Creangă (cercetătorii au comentat înrudirea creaţiei lui Ion Creangă cu cea a francezului François Rabelais) şi, în termenii lui Bahtin, el este un continuator al canonului carnavalesc al romanului european.

Poetica râsului la Paul Goma îşi trage sevele din cultura râsului popular, din genurile hibride ale „serios-ilarului" şi din sistemul artistic rabelaisian. Gravitatea absolutizării, proprie romanului modern, este slăbită de perspectiva ironică, patosul este înlocuit cu râsul sănătos de sorginte ţărănească şi puternic ancorat în folclor. E adevărat, în Din calidor râsul nu e zgomotos, ba chiar înăbuşit, redus la limită, dar aceasta reuşeşte să consemneze o viziune profundă asupra lumii. El exprimă, în pofida oricăror distorsiuni ale istoriei, un optimism vital, propriu omului născut pe acest „picior de plai". În lumea lui Paul Goma patimile se amestecă cu râsul şi veselia, iar viaţa are francheţe de carnaval. Căci râsul leagă seria existenţei individuale cu seriile altor existenţe, de viaţa autentică şi reală a coexistenţei colective.

Carnavalul, dar şi genurile dramatice ale folclorului român (credem că, în linii generale, carnavalul şi dramaturgia folclorului românesc au forme identice de organizare a spaţiului şi timpului), stau între viaţă şi cultură şi acest lucru îi determină formele şi ritualurile specifice. Menţionăm faptul că începutul romanului Din calidor este construit după schema retorică a genurilor dramatice populare. Oratoria naratorului este îndreptată în vederea provocării auditoriului, a facilitării întâlnirii ontologice a tuturor participanţilor la actul lecturii, a apropierii lor sub imperiul confortului familiar pe care îl implică râsul popular: „Galeria casei părinteşti din Mana este buricul pământului" (vezi debutul antinomic ca stare de spirit în romanul Moromeţii. Tonalitatea gravă, justificată în evocarea conflagraţiei, instituie, începând chiar cu primul alineat, „distanţa epică").

Plurivocitatea interioară a cuvântului „calidor", evidentă în parodierea demersului ştiinţific de explicare a etimologiei acestuia, are

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

acelaşi obiectiv de instalare a dialogului între viziuni şi expresii de proveniență străină în contextul sensibilităţii româneşti. Calidorul desemnează o viziune asupra lumii, pe care Constantin Noica a definit-o în următorii termeni: „Înţelepciunea aceasta, de a vedea nu ostilitatea lucrurilor, nici fragilitatea lor în cadrul universalei duşmănii, ci frăgezimea vieţii şi a legăturilor dintre ele, este poate mai adâncă decât înţelepciunea obişnuită, a marilor tristeţi". Căci – susţine filosoful român, preluând un pasaj din Învăţăturile lui Neagoe Basarab, – aşa iaste rândul şi obiceaiul lumii acesteia. Şi toată veselia şi bucuria ei nu poate fi într-alt chip, până nu să umple cu jale; aşijderea şi jalea să umple cu veselie şi bucurie" (Noica, 1996, 348). Această permanentă răsturnare a registrelor de sensibilitate umană marchează într-un fel aparte comportamentul şi limbajul eroilor din roman.

„Idioţii" lui Paul Goma.

Comportamentele neobişnuite şi excentrice ale eroilor lui Paul Goma constituie elementele unui realism grotesc. Stihia grotescului pune amprente pe toate existenţele romanului, bizareria transmiţându-se ereditar ca în renumita familie Buendia: „Pe mine mama nu m-a trimis: m-a adus pe lume; nu m-a expulzat, m-a condus, de mână. Iar atunci când a plecat, când a reintrat, ea, definitiv în mama ei, pe când îşi desprindea o mână de o mână a mea, cu cealaltă mână a mea, mâna fiului meu, Filip (după treisprezece ani de agonie, mamei i se micşorase trupul, obrazul îi scăzuse, involuase, căpătând trăsăturile unui nou-născut; treisprezece luni mai târziu, îmi venise Filip, ca toţi nou-născuţii, cu obraz de babă – dar nu al oricăreia, ci al mamei, la ducere)".

Mănenii lui Paul Goma sunt nepoţii lui Păsări-Lăţi-Lungilă, Ochilă, Gerilă sau Flămânzilă, doar că imaginea lor grotescă se construieşte nu prin descrierea fizicului diform şi hidos ci, în primul rând, prin limbajul buf. Combinaţii ce frizează logica obişnuită, amintind într-un fel renumitele configuraţii zoologice ale personajelor medievale, pot fi întâlnite de-a lungul întregului roman. Menţionăm, în acest sens, refrenul obsesiv: „învăţătorul de la ţară e un fel de ţăran", splendidele paradoxuri: „numai liberul lucrează ca un rob" sau „şi doamna Y şi domnişoara Z şi dumneavoastră, doamnă, sunteţi doamne, vă permiteţi să le faceţi pe servitoarele, dar eu sunt ţărancă, doamnă, eu nu-mi permit...", sau parodia celebrei mentalităţi arhaic-mioritice a ţăranului basarabean: „şi plânge Ivan, plânge cu lacrimi cât pearja... Şi tu, moldovan-cap-de-bou-omenos, te simţi dintr-odată nu-ştiu-cum, că l-ai nedreptăţit, l-ai obijduit, l-ai ocărât pe creştin... i te pomeneşti cerându-i iertare, tu lui, rugându-l să te ierte – el pe tine...", fără a trece cu vederea structura absolut grotescă a cuvântului ce denumeşte spaţiul natal evocat – „Ba(Be)sarabia" şi, respectiv, a locuitorilor lui „ba(be)sarabeni" (subl. n.)

Idiotismul e un fel de a trăi. Suciţii lui Paul Goma se află la graniţa dintre viaţă şi artă, ei nu sunt actori comici, dar nici oameni proşti şi reduşi. Caractere ambivalente, necomplinibile, excentrice, cu cele mai neaşteptate posibilităţi, oamenii „din calidor", pe jumătate

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

ţărani, iar pe cealaltă jumătate învăţători sau „premari”, au un fel aparte de rezistenţă – travestită cu preocupări elementare. Personajele memorabile ale romanului sunt tocmai ţăranii cu puţine îngrijorări pentru agricultură, meseriaşi de talia lui Moş Iacob, care ştia să facă bine doar „bortă în covrig” sau în lingură („pentru această «operaţie» avea cel puţin zece unelte”). Dar tocmai această simulare a conştiinţei rudimentare i-a dezlegat gura măscăriciului/paiaţei/bufonului în faţa puterii: „Bine-aţi venit, daraghie tovarăş’, obştea m-o trimăs de să vă spui, de la inimă, că muuuul’ v-am mai aşteptat! D-amu, c-aţ’ venit, fiţi bineveniţ’!”. Astfel de scene burleşti dezvăluie un umor hâtru şi gros, un simţ comic, oarecum excentric şi ermetic, care necesită rapide asociaţii complexe, de natură filosofică şi social-politică, un simţ deosebit al subtilităţilor cuvântului şi cunoaşterea folclorului dramatic românesc.

Râsul relativizează tot ce îi separă pe oameni sau imprimă vieţii o falsă gravitate. Râsul este un tip ideal de comunicare, care anulează distanţele. Să ne oprim spre a analiza doar un scurt episod:

„Uite că Mana noastră nu e moartă! Suflă, răsuflă....

– Uite, mamă, cum s-au culcat gardurile! Mama râde. Râd şi ceilalţi măneni care se întorc acasă împreună cu noi. Careva dă cu pălăria de pământ, de face: Bum!, mai ceva ca tunul:

– Aşa-i, bre! S-o culcat, unu n-o mai rămas, măcar de sămânţă, în picioare! Măcar de leac!

Se bucură măneanul nostru, cu toate că îl va fi văzut şi pe-al lui, culcat. De aici, de sus, din calidorul satului, gardurile de nuiele, doborâte, se văd ca nişte rogojini întinse, aşternute pe pământ, mai ales de-a lungul uliţelor. Civili şi soldaţi, căruţe şi soldaţi, tunuri şi soldaţi şi bucătării de campanie intră (un fel de a vorbi) în, din ogrăzi şi grădini, trecând peste garduri-rogojini”.

Fragmentul surprinde întoarcerea mănenilor din codrul care i-a adăpostit în vreme de război. Priveliştea ce li se aşterne în faţă e macabră, satul şi păpuşoaiele sunt presărate de corpurile neînsufleţite, „răumirositoare” ale soldaţilor, iar ogrăzile gospodarilor au devenit teren de manevrare a tunurilor şi carelor de război. Reacţia ciudată a mănenilor, ilaritatea aproape demenţială, care se instalează la vederea acestei anomalii, are forţă reconfortantă, eliberatoare de sub imperiul tensiunii existenţiale şi dă măsură superiorităţii morale a omului. Râsul oferă speranţa unei posibile reaşezări a normalităţii în acest spaţiu năpăstuit de invazii seculare şi în viaţa mănenilor, desfăşurată mereu pe muchia „refugilor”.

Carnavalizarea morţii.

În toate evenimentele romanului râsul, mâncarea, băutura, petrecerile şi sfera sexuală apar într-o strânsă îngemănare cu moartea. Splendidele carnavalizări ale morţii exprimă o transgresare a sentimentului thanatic şi a seriozităţii legate de el. De regulă, exorcizarea morţii se desfăşoară după un ritual de sărbătoare iconoclastă, dar care niciodată nu ia forma revoluţiei grave, ci, dimpotrivă, instalează o

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

voioşie şi o ilaritate generală, un festin vesel, facilitând manifestările fără limite ale libertăţii: „Măi, şi se-ncinge horă mare – de astă dată, de bucurie. Toată lumea bea, cântă, chiuie, plânge, urlă, boceşte, cântă, râde-plânge şi chiuie, chiuie lumea asta”. Scena în care tatăl îşi joacă crucea de pe mormânt se înscrie în linia tradiţiei carnavalului: „Apoi tata nu trântea crucea în mijlocul curţii şi n-o spărgea cu toporul; n-o stropea cu gaz şi nu-i dădea foc. Şi nu dansa, gol pân’la brâu, în cizmele lui, ruseşti, de foaie-de-cort, kaki; şi nu se descălţa de cizmele de pânză rusească şi nu le azvârlea în foc, peste cruce, pe rând; şi nu răcnea, dansând gol, desculţ, cu o sticlă de vin în mână, cu păru-n ochi, cu ochii albi”. Bufonada tatălui, „întoarcerea pe dos” a mitului lui Hristos etalează un fel aparte a ţăranului de a exprima tragedia umană, evitând preceptele autoritare bisericeşti. Dansul macabru însoţeşte şi actul de ardere a cărţilor, urletele dementiale „Trăiască Gutenberg!” conţinând în germene reînvierea „din cenuşă” a miticei Phoenix – cartea. Criza declanşează Jocul carnavalesc al vieţii. Dansurile sunt gesturi ale vitalităţii şi au însemnele unor posibile existenţe.

Basarabenii lui Paul Goma au un cult aparte al orgiilor eliberatoare, acestea fiind petrecute după anumite rânduieli şi tabieturi, menite să facă deliciul participanţilor. Estetizarea ceremonialului de preparare a vinului are o profundă logică carnavalescă. De la „butnărie”, făcutul de „butii şi butoaie, poloboace şi butoane, balerci şi balercuţe, zăcători înalte şi deje scunde, ciubere şi doniţe – tot ce se-nchega din doage şi din cercuri...”, până la „ameţeala specială, cu o specială durere de cap – dar nu supărătoare – biciuită, ciocabocănită, lipăită, hă-uită, icnită”, pe care o creează băutura revigorantă, discursul face parada fanteziei luxuriante cu ecouri din poetica sărbătorilor dionisiace. Bogăţia de senzaţii festive compensează privaţiunile vieţii cotidiene şi descătuşează refulările personale, vărsându-le în imensa energie colectivă. Trăirea în comun a dramelor şi a bucuriilor are efect curativ, dialogul cu existenţa concretă devenind o alternativă viabilă la opţiunile însingurării şi dogmatizării.

Prin reabilitarea corporalităţii Paul Goma se opune tendinţei metaforizante a literaturii contemporane, descrierea jubilaţiilor corporale denotă o concepţie specifică de estetizare a cotidianului. E vorba de un realism de sorginte folclorică, care percepe materialitatea corpului profund pozitiv, ca un început de viaţă şi nicidecum ca o expresie vulgar-materialistă. De-a lungul anilor, cultul religios a sublimat excesiv corporalitatea şi necesităţile ei, a transformat-o în noţiune abstractă, metaforizată, folclorul însă a evitat deprecierea metafizică a corporalităţii şi i-a acordat valoare egală cu evenimentele naturale, împingând-o spre cotidian. În Evul Mediu grupurile sociale oficializate şi clericii au tabuizat acest tip de limbaj folcloric, numindu-l indecent, l-au deversat în subtext, fără să reuşească să-l lichideze complet. Însă tot ceea ce este reprimat sfârşeşte prin a reveni, răbufnind, la suprafaţă; memoria acestui „complex antic” exondează mai târziu în ceremonialele folclorice şi, după câte vedem, în romanele provenite din matricea acestei spiritualităţi.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Lumea lui Goma este una materială, cu fragmente de poveste a trupului şi a necesităţilor legate de el. Personajele sale hedoniste nu pot fi tratate drept cazuri de „naturalism", „biologism" sau „fiziologie vulgară". Nu se poate vorbi aici de patologii şi efecte ereditare malefice, ci de o sensibilitate a naturalului, a percepţiei organice a lumii, care instaurează domeniul umanului şi omenescului chiar şi în condiţiile unei realităţi mortifiante. Preocupările mature ale copilului „din calidor" fac dovada victoriei forţelor naturale asupra efectelor nefaste ale civilizaţiei. Aventura scăldatului, cea a „mâncării", splendidele imagini ce evocă „omenirea goală alergând prin viile-n floare" sunt încărcate de reminiscenţe folclorice. Cu toată „depravarea" şi „grosolănia" etalată, aceste scene au ceva din sacralitatea riturilor, ele figurează dezmăţul sacru al pubertăţii şi restabilesc dimensiunile „făr-de-bătrâneţii".

Carnavalizarea istoriei.

În revista România literară, Alex Ştefănescu afirma despre autorul romanului Din calidor: „El vede lumea dintr-o perspectivă moral-administrativă şi vulgar-fiziologică" (nr. 21, 2002). Ne permitem a ne exprima rezervele faţă de această formulă pripită, aflată, bănuim, sub impresia rumorii generale, declanşate de jurnalele lui Paul Goma. Pentru cea de-a doua dimensiune, care a stârnit oprobriul criticului, am încercat ceva mai sus să invocăm contraargumente. În ce priveşte „perspectiva moral-administrativă", se poate spune că şi acesta este un element indispensabil viziunii carnavaleşti, pe care şi-o asumă autorul, pe deplin justificată în economia romanului.

E adevărat, naraţiunea lui Paul Goma este ancorată în social-istoricul concret, de care autorul nu poate face abstracţie din motive mai mult etice. De altfel, scriitorii basarabeni au fost întotdeauna marcaţi de istoria lor şi de necesitatea de a lua atitudine. În romanul Din calidor, Paul Goma îşi scoate temporar masca cinicului sarcastic din celelalte romane şi o înlocuieşte cu „blana de urs tândălit", de sub al cărui chip se poate spune şi lua în derâdere orice manifestare de autoritate. Semnificaţiile romanului depăşesc însă cu mult limitele temporale, spaţiale, social-politice, construind imaginea omului al cărui destin este împins până la maximum, evoluează pe muchie, în poziţia în care este posibilă orice răsturnare. Moralitatea, pentru Paul Goma, este o dimensiune transcendentală (dar nu în sensul de sacră), înscrisă în structura umană, ea este cea care menţine echilibrul în condiţiile fluctuante ale existenţei cotidiene. Această moralitate se alimentează din materia vie a stihiei populare.

Imperativul moralităţii structurează naraţiunea Tatălui, a cărui voce este învestită cu sarcina de „a face lumină" în culoarele istoriei şi ale politicilor administrative. Acest imperativ nu permite a idealiza istoria, a o mitologiza chiar şi atunci când e vorba de figura sacră a lui Ştefan cel Mare. Trăgându-şi căciula brumărie pe o ureche şi mijindu-şi ţărăneşte ochiul, Tatăl aduce istoria în prezent, în planul orizontal al existenţei autentice, şi-o face familiară, o transformă în subiect de discuţie la şezători: „S-a-nchinat, s-a-nchinat, că aşa era moda pe-atun-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

ci – s-a prefăcut că se-nchină şi polonezilor, şi turcilor şi ungurilor – dar i-a bătut el pe toţi? Drept: pe rând, pe câte unul, cu ajutorul celorlalţi... Da, bre, hătu-i ceara ei de is-to-rie! Dacă aşa ne-a fost nouă datul... Să ne dăm cu ghinişorul, să ne mai închinăm – ca să nu pierim striviţi, înghiţiţi de scumpii noştri vecini...". Profanarea istoriei se produce după poetica carnavalului, ale cărui forme de disimulaţie instituie jocul semnificaţiilor ambivalente. Replicile Tatălui reprezintă expresia ludicului popular cu rolul de a tempera şi a preveni posteritatea asupra precarităţii şi caducităţii demersurilor de sacralizare a evenimentelor istorice.

Unitate în eterogenitate.

„Calidorul" lui Paul Goma este un microcosmos al plurilingvismului social. Deşi tinde spre o reprezentare a totalităţii, romanul se impune ca o structură polimorfă, proteică, aflată totuşi sub imperiul construcţiei şi al viziunii arhitectonice. Aflându-se la răscrucea culturilor, creatorul a asimilat forme diverse de figurare a lumii, principii eterogene de organizare a realităţii, surprinzând cu acuitate modelele pe care le-a simţit apropiate propriei situări. Vagabondajul imaginar printre diversele modalităţi narative urmăreşte explorarea sensurilor existenţei, a raporturilor interumane, a semnelor fundamentale ale lumii.

Romanul denotă un stil hibrid, din el străbat la suprafaţă vocile îndepărtate ale naratorilor anonimi de speţă folclorică, ale cronicarilor moldoveni sau ale povestitorului de la Humuleşti. Oglindirea reciprocă a acestor limbaje, care comportă cu sine propriile intonaţii, expresivităţi, structuri social-ideologice, poziţii axiologice sau sensuri contextuale, generează surprinzătoare efecte stilistice. Autorul stilizează diferite forme ale naraţiunii orale la graniţă cu formele de vorbire nonliterară: reflecţii ştiinţifice, declamaţii retorice, varii informaţii etc. Astfel că formulele specifice povestitorului popular („carevasăzică") stau lesne în vecinătatea excursiunilor de natură livrescă: „Desigur, pictura, literatura – mai cu seamă poezia – au zugrăvit, cântat, consacrat alt punct-de-plecare; de-privire: fereastra". Aspiraţia autorului în vederea creării unei polifonii muzicale se conjugă cu dorinţa orchestrării unei plurivocităţi autentice a discursului.

Modelul acestei hibridizări trebuie căutat în primul rând în genurile dramatice ale folclorului român, în structurile imaginarului popular, care leagă poetic ideologiile din toate timpurile şi sferele: „Mănenii aveau colindele lor, «păgâne» şi amestecate, doar câte un vers, cel mult o strofă se vâra să amintească despre Iisus, că s-a născut, apoi numaidecât se întorceau la cerbi şi brazi, la nunţi cu stele, iar de colindat, colindau cum se colindă: în cete, umblând din gospodărie în gospodărie, după prietenie şi neprietenie – şi chiar duşmănie...". Scriitorul preia de la aceste genuri modul de structurare a timpului şi a spaţiului în funcţie de fenomenele naturale şi evenimentele colective. Se instituie astfel un dialog cu modelele ce fac parte din acelaşi grup genetic, printre care cel al lui Creangă se profilează cu o deosebită pregnanţă: „Aveam de gând să povestesc – din calidor – culesul viilor; şi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

după aceea să povestesc bine-bine tescuitul; şi după aceea să povestesc tulburelul; şi după aceea culesul păp'şoiului şi, după ce dă omătul, să povestesc şezătorile ...; şi să povestesc iarna-pe-uliţă; şi sara-pe-deal; *şi întreg Creangă*" (subl. n.). Fragmentul poate fi interpretat ca un manifest, o profesiune de credinţă a acestui prozator care îşi etalează structurile narative modelatoare ce determină caracterul proteic, eterogen, social, dialogic al romanului. În cele din urmă, autorul ajunge fenomenologic la arhetipul care îi modelează ex profundis morfologia narativă – modelul Creangă – la rândul lui polimorfic şi inepuizabil.

Enunţurile romanului glisează în regimuri sociale eterogene, retorica lor etalând varii sfere de utilizare: de la limbajul ştiinţific, cronicăresc la cel familiar, uneori chiar licenţios. Dincolo de a le accepta sau nu, menţionăm faptul că expresiile grosiere fac parte din inventarul lingvistic (neoficial) al sărbătorilor populare şi că sunt elemente structurale ale poeticii carnavalului. Ele reprezintă conştiinţa neoficială eliberată de ierarhiile şi restricţiile autoritare şi exprimă, în economia artisticului lui Paul Goma, dorinţa de a crea o lume polifonică, plurivocă, care să spună adevărul în toate modurile.

Conştiinţa „disidentă" şi cea „carnavalescă" sunt manifestări ale spiritului secolului a XX-lea: modern şi postmodern. Pentru Paul Goma, literatura este o sursă virtuală de libertate, o modalitate de demolare a constrângerilor şi a limitărilor de tot felul. Scriitorului îi reuşeşte punerea în formă a unei realităţi umane care nu se lasă supusă plafonării şi standardizării ideologice, rămânând structural deschisă şi redefinibilă. Omul lui Paul Goma se dovedeşte a fi total diferit de personajele cu mentalităţi formatate, resemnate, păşuniste, senine, evlavioase ale canonului literar instaurat după refluxul realismului socialist. Basarabenii extravertiţi ai scriitorului cu viziuni cosmopolite şi prooccidentale constituie o replică şi o alternativă serioasă la galeria de mioritici canonizaţi. Se poate spune că Paul Goma reabilitează imaginea literaturii din Moldova dintre Prut şi Nistru, pe punctul de a sfârşi, la un moment dat, în autism, probând capacitatea ei de a se proiecta în dimensiunea celuilalt şi a accede la dimensiunea europeană cu propria diferenţă".

*

Iată ce mi-a transmis Flori Bălănescu:

"Maria Sava – Interviu cu istoricul Flori Bălănescu
Paul Goma 75 – „Un om liber care a facut istorie"

Maria Sava.: Cine sunteti, stimata doamna Flori Balanescu, si de unde atata curaj sa-i stati alaturi lui Paul Goma, marele indezirabil, memoria vie a tuturor lasitatilor celor care se cred dumnezeii culturii romane contemporane?

Flori Balanescu.: Cine sunt eu mai putin conteaza, cred, si pentru ca e destul de delicat sa poti raspunde la o asemenea intrebare. Sunt un om simplu si lipsit de putere, care nu il paraseste pe Paul Goma pentru

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

ca intelege cine este Paul Goma. Daca vreti, curajul meu este vointa de a fi alaturi de marele scriitor.

M.S.: „.…de ce Dumnezeul si Pastele mamei noastre ne-am nascut, daca nu avem picatura de memorie?” se intreaba marele scriitor in dialogul realizat cu dumneavoastra (**Dialog, Flori Stanescu – Paul Goma**, Ed. Vremea, 2008). Acum, dupa 20 de ani de la revolutia din decembrie ’89 ne afundam tot mai mult in mlastinile istoriei, ca natie. Traim sub semnul rasturnarii valorilor, al dispretului fata de cei care s-au lasat martirizati pentru o cauza nobila, asa cum este si scriitorul Paul Goma. Existenta „experimentului Pitesti”, pe care l-a descris si Paul Goma in **Patimile dupa Pitesti** si despre care Stéphane Courtois spunea: „Este cu adevarat un experiment de necrezut, cel mai dus la extrem” impunea un proces al comunismului?

F.B.: Procesul comunismului in varianta Nürnberg ar fi fost necesar si fara sa fi existat in istoria si in constiinta noastra plaga Pitesti. Memoria noastra slabita de atatea amnezii voite ar fi trebuit sa fie traumatizata, sa o resimtim cronic dupa 1990, asa incat Procesul la care ne referim sa se fi impus de la sine. Insa, noi, romanii, ne pierdem foarte lesne in gargare inflacarate, pe tonuri ritoase, cu izuri revolutionare. Pana in toamna anului 1949, cand a inceput reeducarea in inchisoarea de la Pitesti, vechiul regim din Romania primise toate loviturile mortale necesare preluarii puterii de catre comunisti: falsa reforma agrara, inlaturarea regimului monarhic, desfiintarea partidelor politice, marile valuri de arestari, infiintarea Securitatii, debutul colectivizarii, nationalizarile etc. etc. Toate acestea s-au facut dupa model sovietic, prin abuz, ilegalitate, crima. Cu mari suferinte omenesti. Erau de ajuns pentru un proces al comunismului, 45 de ani mai tarziu. Reeducarea nu a fost decat varful aisbergului. Daca vreti, un detaliu care nu face decat sa sublinieze prin oroare, grotesc si neverosimil criminalitatea regimului comunist. Discutia despre reeducare este insa mai ampla, daca o abordam din perspectiva a ceea ce Goma a numit „reeducarea la scara nationala”.

M.S.: Paul Goma este acuzat de antisemitism si de negationism. Am sa va dau un citat din cartea lui Alain Besançon, **„Nenorocirea secolului. Despre comunism, nazism si unicitatea soah-ului”**: „Comunismul nu e o inventie evreiasca. Este mai usor sa-i gasim originile in crestinism decat in iudaism, care n-a facut in aceasta privinta decat sa-i calce pe urme. Dar numerosi evreii s-au raliat inca de la nasterea sa, la mijlocul secolului XIX-lea, asociindu-i-se ulterior cu acelasi zel si convingere nezdruncinata, abandonandu-si astfel comunitatea, istoria si credinta, la fel cum crestinii si le-au abandonat pe ale lor. In aceasta aventura, evreii au jucat un rol important, dar rareori principal. In 1917, majoritatea evreilor din Rusia nu au urmat partidul bolsevic. Ei au ocupat in acest partid pozitii de prim-plan, insa tot mai subordonate pe masura ce lua amploare antisemitismul. Ramane adevarat ca personaje ca Iagoda, Kaganovici si multi altii in Rusia, in Europa Centrala si de Est rivalizeaza cu cei mai mari criminali ai secolului”. De ce adevarul lui Besançon e mai adevar decat al lui Paul

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Goma, acuzat de antisemitism pentru eseul „**Saptamana Rosie**”, a carui esenta este: noi romanii sa ne asumam ticalosii nostri, in aceeasi masura n-ar trebui si evreii sa si-i asume pe ai lor?

F.B.: Cred ca este o chestiune de abordare si/ sau de ton. Paul Goma este scriitor. Iar discursul sau ramane fidel stilisticii bine subliniate a scriitorului. Ceea ce nu inseamna ca scriitorul Paul Goma spune altceva decat istoricul, ori decat eseistul. Pe de alta parte, spre deosebire de multi dintre cei care scriu despre aceasta tematica Paul Goma are curajul de a spune exact ceea ce stie si gandeste, pentru ca are exercitiul libertatii, al normalitatii. Este neplacut, poate chiar dureros, dar noi nu avem acest exercitiu. Folosesc un „noi” generic, in care nu intra doar romanii. Oamenii, in general, sunt tentati sa reactioneze schematic pentru ca sunt deformati de retete gata mestecate. Stiu multi oameni care isi iau masuri de precautie ca sa nu li se aplice eticheta de „antisemit”, unora le este teama sa pronunte/ scrie cuvantul „evreu”, indiferent de context. „Antisemitismul” si, mai ales, anti-antisemitismul au fost si sunt tot mai ideologizate. Din cate stim cu totii, ideologiile incorseteaza. Este frustrant si nefiresc, anormal, sa impui altora ceea ce tie nu iti convine, prieste; suferinta, ca si bunastarea sau fericirea popoarelor (daca ar fi sa admitem ca exista asa ceva) nu se transmit ca bunuri de tezaur, nu iti asigura nici capital de demnitate si nici nu trebuie sa te arunce in groapa cu lei. Fiecare natiune, fiecare popor trebuie sa lupte in permanenta pentru constiinta istorica si culturala, dar nu pe seama altora. Cum ar spune Goma: suferinta se merita! Din pacate, nici romanii nu au avut dorinta de a rupe raul de la radacina, de a se privi in oglinda fiind decisi sa suporte orice ar fi aflat dincolo. Este ca in medicina: sa ai curajul de a afla cum arati pe dinauntru. Cel mai performant ecograf nu poate fi decat propria constiinta. Paul Goma nu este nici „antisemit”, nici „negationist” (un alt eufemism). Pentru ca este, pur si simplu, un om liber, un scriitor normal. Toate exagerarile in ceea ce il priveste sunt hartuieli care nu au de a face cu o dezbatere libera de prejudecati si de, in primul rand, ceea ce as numi – tarele corectitudinii politice. Care a devenit o alta fata a cenzurii, una dintre cele mai subtile metode de a frana libertatea de expresie.

M.S.: Vremelnicii diriguitori ai culturii romane contemporane incearca sa induca marelui public ideea ca Paul Goma e doar un mare disident frustrat pe motiv ca nu i se acorda onorurile cuvenite, valoarea lui ca scriitor fiind minimalizata. Insusi marele scriitor spune ca inca din anii ’70 „*...s-a luat decizia de a-l tacea pe Goma, de a nu se scrie despre el, nici de bine, nici de rau, deci de a-l inexista*”. Nimic nou sub soare. Se pare ca in ticalosia lor stiu ca mai rea decat moartea fizica este moartea prin uitare. Asta imi aminteste de judecata solomonica a inteleptul Etan ben Hosia: „Intrucat moartea trupeasca a pârâtului Etan ben Hosia nu i s-a parut potrivita regelui, deoarece ar putea da oamenilor porniti a gandi rau prilej sa afirme ca Solomon cel mai intelept dintre regi, inabusa gandurile, persecuta pe invatatii scrisului si asa mai departe,

Si intrucat, din amintita pricina, i se pare la fel de nepotrivit sa-l

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

trimita pe pârâtul Etan ben Hosaia in ocnele sau carierele noastre de piatra ori la preotii din Bet-san ori in alte asezari,

Pentru aceasta porunceste sa fie trecut sub tacerea mortii; nici unul din cuvintele sale sa nu ajunga la urechea norodului, nici pe calea vorbei, nici pe calea tablitelor de lut; pentru ca numele lui sa fie uitat de parca nu s-ar fi nascut si n-ar fi scris niciodata vreun rand". (p. 284) (**Relatare despre regele David** - Stefan Heym)

Cine se teme de Paul Goma si de ce este tinut la usa culturii romane, in vreme ce marii ticalosi au fost iertati, ca doar „a fost o vina generala"?

F.S.: Cred ca am raspuns, indirect. Dar as vrea sa mai spun ceva: Nu „toata lumea" se teme de Paul Goma. Iar Goma nu poate fi minimalizat pentru ca il tin unii in afara marii scene. El face parte din cultura romana, a intrat singur. Si in aceasta cultura, asa cum este ea, si cata... sunt multi care il apreciaza, care scriu despre Paul Goma si despre scrierile sale. Daca va referiti, insa, la „puternicii zilei", la oamenii cu haturile culturii, atunci, da, aveti dreptate. Tinerii il descopera cu uimire si incantare, am in ultima vreme tot mai multe semnale. Un mare scriitor nu poate fi ocultat la nesfarsit de artizanii canoanelor si istoriilor literare. Si vom avea cat de curand ce sa le oferim romanilor, mai tineri sau mai putin tineri: Paul Goma este deja disponibil in forma de editare clasica, dar urmeaza surprize.

Este destul de simplu de raspuns la intrebarea „de ce?": oglinda introspectiei le arata usierilor si portareilor literelor romane ceva ce nu le place. Fiinta omeneasca este atat de repede adaptabila confortului, incat ii este mai la indemana camasa calduroasa decat constiinta carcotasa.

Nu are rost sa intram in detalii despre profilul moral al intelectualilor in comunism. Cei care il marginalizeaza si oculteaza pe Paul Goma azi nu isi fac probleme de felul in care sunt perceputi, de cum vor ramane in istorie (a literaturii, eventual) pentru ca si-au batut joc de singurul scriitor care a fost in stare sa fie consecvent cu principiul normalitatii; ca au incercat sa il ucida simbolic folosind armele Securitatii, ca dupa 1989 au continuat politica regimului comunist: nu este nici la 21 de ani de la caderea oficiala a comunismului in Romania cetatean roman si membru al USR sau al AFDPR. Niciunul dintre consilierii prezidentiali, ministrii, presedintii de asociatii si comitii de dupa 1989 – toti „intelectuali de marca" sau „directori de constiinta" – nu a fost muncit de grija de a contribui la repunerea fireasca in drepturi a lui Paul Goma.

Nu vreau sa grafiez niciun nume, isi fac singuri destula reclama.

M.S.: Am recitit de cateva ori „Din calidor". Pentru mine este una dintre cele mai frumoase evocari ale matricei in care s-a ivit si format un scriitor. Asociez muzicalitatea textului cu „Concertul pentru pian nr. 2 in C minor," al lui Rachmaninov. Au acelasi tragism – povestea „Paradisului pierdut", paradis al copilariei. Citeam zilele trecute ca scriitorul a acceptat invitatia scriitorilor din Basarabia de-a se intoarce la locul de bastina, sa-si revada „calidorul" lui drag. In vreme ce-mi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

aratam bucuria unei astfel de decizii, pe un site, un tanar poet basarabean spunea: „mare dezamagire-l asteapta”. Revedeti o posibila intoarcere a scriitorului acasa, ori va avea aceeasi soarta precum Balcescu: „patriis extorris ab oris”? Sa fie adevarat ca nu putem sa ne desprindem nicicum din fatalitatea de-a ne crucifica cei mai buni fii, ca natie, asa cum bine zicea un prieten?

F.B. M-a bucurat si pe mine initiativa. Dar nu mai mult de atat. Nu mai cred in astfel de lucruri pana nu vad. In luna august am facut o vizita privata cu un grup de prieteni la Mana, in regiunea Orhei-Basarabia. Este destul de trist, dar Mana actuala nu mai este ce a retinut copilul Paul Goma. Calidorul a fost salvat, din fericire pentru noi, in romanul „Din calidor”. In jurul numelui Paul Goma s-a inflamat multa lume in ultima vreme. Ramane de vazut daca romanii, ca sunt din dreapta ori din stanga Prutului, sunt in stare sa se tina de propriile vorbe.

O intoarcere a lui Paul Goma „acasa” tine de alte resorturi, iar oamenii politici romani de pe cele doua maluri stiu foarte bine acest lucru. Este tragic, dar scriitorul roman exilat de 33 de ani la Paris, intr-un refugiu politic ce pare fara izbavire, s-a salvat prin limba romana, care i-a fost singura acasa. Este imposibil sa poti sa il minti pe Paul Goma, sa ii iei ochii cu sclipiciuri ca unui copil. Pe 2 octombrie implineste 75 de ani si este rusinos ca autoritatile romane nu au gasit un dram de bun simt pentru a restabili un strop de demnitate nationala, (re)punandu-l pe Paul Goma in drepturile care i-au fost furate de statul comunist si de cobreslasii scriitori.

Revenind la intrebarea Dvs. nr. 2 as vrea sa spun ca Paul Goma nu s-a lasat „martirizat”, ci a luptat mereu. Daca cititi cartile sale (**Ostinato, Gherla-Latesti, Culoarea curcubeului, Soldatul cainelui**) veti observa ca s-a luptat in permanenta, ca si-a luat mereu in raspar si in deradere tortionarii, chiar si atunci cand incercau sa il transforme in contrariul a ceea ce stim ca este.

Nu este un martir.

Paul Goma este un mare luptator, un neasemuit scriitor si, indiferent de guvernamant, un om liber care a facut istorie. Aici este forta sa. De aceea este detestat si marginalizat.

Pentru ca Paul Goma este Exemplul”.

Ce-ar fi trebuit să fac, pentru ca Jurnalul să nu capete proporţii elefantiaz(i)eşti? Să-l scurtez, să-l ciuruiesc? Ca să “intre”? În ce să intre, Dumnezeule? Dar Jurnalul este moşia mea, nesfârşită, fără hotare, are dimensiunile pe care i le dau eu, nu accept să mi se pună stavile mărturiei mele. Repet ce-am mai spus: cui nu-i plac zicerile mele să caute în altă parte ziceri-scrisuri gâdilicioase pe la guşa cititorilor, a judecătorilor mei.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Duminică 19 septembrie 2010

Sănătatea mea, câtă mai era, se duce şi ea, se topeşte, se destramă. Nu mai văd eu Basarabia, chiar dacă guvernanţii de pe Bâc vor galopa (?) cu invitaţia oficială, cu cetăţenia, cu actele. Nici Ana nu o duce mai bine, suntem amândoi uzaţi până dincolo de urzeală. Doar Filip se mai ţine drept.

Tot ziceam că-mi redactez Testamentul. Dar ce să mai adaug faţă de celelalte variante? Că nu voiu sicriu bogat? - am mai recitat din Eminescu; că nu vreau să fiu înmormântat la Chişinău (pe Aleea Clasicilor!), nici la Mana? Ci incinerat la Paris - că-i mai ieftin şi mai comod pentru mine, arsul pricinatic? Că nu vreau ca numele meu să fie dat vreunei străzi, uliţe, şcoale, biblioteci, răspântie, pieţe? Că am oroare - de pe acum !, fără să mă fi întrebat cineva… - de o eventuală statuie, pentru motivul că ochelarii pe nasul unui bust fac rău, deformează, alterează "spiritul" bustului?

Ca anume să mai las cu limbă de moarte *să nu mi se facă*? Am uitat şi bine am făcut. A, da: să nu se tragă cu puşca, la ceremonia funerară, ca să nu fie zburătăite vrăbiuţele-sărăcuţele.

La urma urmei viaţa mea nu mai poate fi cârpită cu întoarcerea la baştină. Întoarceri acasă am to-ot făcut, la ce bun să repet în real ceea ce am făcut în maimultcareal: în cărţi? Scrisul - şi pentru mine - este mai adevărat decât realitatea cea schimbăcioasă şi urâtoasă.

Am fost avertizat, m-am avertizat singur-singurel: Întoarcerea în Basarabia are să fie, nu doar o deziluzie, ci o eroare. A, chiar dacă sunt profesionist întru erori, aceasta ar fi o negaţie; a mea. Dar, oameni buni (şi oame şi mai bune - ca basarabencele mele cele frumuseţoase), eu m-am specializat în a nu avea o ţară, ce m-a apucat acum, la bătrâneţe şi la sfârşit de viaţă să-mi cârpesc inima cu un petic devenit străin, cu "baştina"?

În primul rând că detest cuvântul, bulgăresc, se zice, oricum, slavdunărean, prea frate, în ureche cu "mlaştină". Exagerez, dar nu am altul de pus în loc - care: "patrie"? "ţară"? Dar eu nu am nici, nici, sunt un exilat, adică un ieşit, un dat-afară-din, un alungat.

Nici vorbă: mă alint, sunt un fiţos, vorba contimporanilor mei văcăreşti. Pen' că ce ştiu eu câte au îndurat sărmanii directori de conştiinţă, rămaşii pe loc, pe baricadele patriei? Habar n-am la ce "presiuni" au fost ei supuşi (că au fost, au fost…). De către cine, mă rog? De către propria-le conştiinţă, ce, nu le dau eu voie să posede aşa ceva? Ia să nu mai fac pe nebunul, să încerc să fiu şi eu niţel-mai-normal - ca ei.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Ei, cum e când eşti normal ca ei?
Muuult mai comod.

*

Iată ce îmi trimite Flori Bălănescu:

9.09.2010 ROMÂNIA 18.09.2010 CNSAS: "O nouă tristă veste
Poetul Oskar Pastior

"Dacă fiecare nouă dezvăluire a colaborării unor scriitori cu securitatea este un nou act de acuzare la adresa unui sistem şi a unui regim totalitar şi inuman, tăinuirea de către cei forţaţi să colaboreze cu poliţia politică, a capitolului încheiat al ruşinosului angajament, lasă un gust amar celor dragi, cunoscuţi, apropiaţi.

Vineri, ziarele germane publicau o tulburătoare veste: regretatul Oskar Pastior, laureatul celei mai prestigioase distincţii literare germane, Premiul Büchner, a fost colaborator al Securităţii. Pastior, un neîntrecut magician al cuvintelor, nu a mai avut cuvinte spre a mărturisi acest „păcat".

Dezvăluirea publică acum, în paginile presei germane, a acestei descoperiri amare făcută de germanistul Stefan Sienerth, directorul Institutului pentru Cultura şi Istoria Germană în Sud-Estul Europei, împreună cu colegul său Peter Motzan, provoacă tristeţe şi consternare, avînd un neobişnuit de larg ecou şi datorită faptului că Herta Müller, laureata Premiului Nobel pentru Literatură, în ultimul ei roman „Leagănul respiraţiei" ("Atemschaukel") tematizează un episod al biografiei mai vîrstnicului ei prieten şi coleg şi al istoriei etnicilor germani din România: deportarea, spre finele celui de-al doilea război mondial, într-unul din lagărele de muncă din fosta Uniune Sovietică. Cu Stefan Sienerth, care în cadrul unui simpozion organizat la Jena (24 - 26 sept. 2010) susţine şi o prelegere despre colaborarea regretatului Oskar Pastior cu Securitatea, Rodica Binder a realizat un interviu telefonic pornind de la ideea că cercetările întreprinse în arhivele CNSAS constituie, într-un anume fel, şi o campanie de restabilire a adevărului, oricît de dureros ar fi acesta.

Autorul interviului: Rodica Binder Redactor: Robert Schwartz

Într-adevăr, "o nouă tristă veste": şi Pastior, oameni buni?

Probabil mâine se va publica reacţia Hertei Müller. Nu ştiu ce anume va zice ea, dar nu mă pot stăpâni să citez dintr-un interviu al său de alaltăieri:

România liberă 16 sept.

Sabina Fati : Aţi spus că „există o moştenire a dictaturii în România". Ce putea face elita intelectuală autohtonă pentru a schimba radical lucrurile după căderea regimului comunist?

H.M.: *În alte ţări intelectualii se ocupă mai mult de treburile politice, se discută mult mai mult şi mai aplicat pe marginea unor teme, ceea ce în România nu s-a întâmplat şi nici nu se va întâmpla.* Din păcate, în România există alte obişnuinţe, dar foarte multe ar putea depinde de intelectuali şi de tehnocraţi. *Scriitorii şi artiştii din România nici măcar nu au vrut să discute despre problemele colaboraţionismului. Erau prea mulţi încurcaţi cu dictatura, aşa cred.* (subl. mele, P.G.)

Aşa, carevasăzică: "În alte ţări, intelectualii…" În care alte ţări, mă rog? În România, în care voi, scriitorii şvabi n-aţi scos un mieunat, aţi aşteptat, tremurînd - de atâta simţ… civic - să fiţi extraşi, de păr, de către statul german, contra muuulte mărci nemţeşti? "În alte ţări… intelectualii…" - care ţară? În Germania

Federală?, unde "intelectualii se ocupă…" Dar parcă voi, şvabii din Banat aveaţi *alt* crez politic, vă ziceaţi neomarxişti, îi batjocoreaţi pe părinţii voştri, acuzîndu-i de nazism, iar ca să vă pregătiţi viitorul de aur, tăceaţi ca peştii cei curajoşi, făceaţi pactul cu Diavolul şi învăţaţi-fără-profestor-holocaustologia - astfel aţi devenit mai ca-ca decât pa-pa : de ce nu v-aţi "refugiat" voi în Republica Sovietică nemţească, măi tovarăşi Genosseni şvabi, unde vă era locul?

"*Scriitorii şi artiştii din România nici măcar nu au vrut să discute despre problemele colaboraţionismului"*- iată o afirmaţie iresponsabilă. Domnia ta, cât timp a vieţuit în România, a discutat ceea ce le reproşezi românilor că nu făcuseră?

Eu, în România, am făcut ceea ce trebuia să fac, ceea ce era normal să fac: mă exprimam în public şi suportam consecinţele - ce făcea Domnia ta, în acel timp? Măcar ţi se auzea - la Timişoara - respiraţia invocată în titlul unei cărţi, de atâta curaj nemţesc?

*

După o decadă de tensiuni, dezamăgiri, boli, descurajări, noroaie - ce minunăţie a 9-a de Mahler, cu Luzern Festival Orchestra dirijată de minunatul Abbado! Pe *Arte*, aseară.

Abbado: în inima mea nu poate fi separat de a 9-a de Mahler. Cu mâinile sale ţepene - aşa mi se arată degetele lui sclerozate - dar cât de, nu atât expresive, cât… dragi.

Ce consolare, ce mângâiere, pe fruntea mea, numai cicatrice - cu degetele ţepene ale lui Abbado.

Luni 20 septembrie 2010

Numai veşti băloase, noroioase: cică ICR al lui Patapievici este infestat de securişti - mare noutate!; cică unul dintre cei mai activi - citeşte: care îi şi bate, la propriu, pe "proepinenţi", vorba academicianului Săraru (încă nu e?) - este o cunoştinţă de-a mea, Brânduşa Armanca: acum vreo douăzeci de ani mi-a luat un interviu - nu mi-l amintesc. Fireşte, cum să lipsească din această latrină (de ICR vorbesc) căcănarul Mihăieş? Dar Gaura-Căcăştoarei-Tru'?, limbistul fără odihnă? Ce să mai spun de jegul absolut Tismăneanu!

Capac peste pupăză: ziarele de azi anunţă decernarea Legiunii de Onoare lui Baconschi. Căci, pentru ce fapte mari? Căci pentru faptili ţiganilor de care Sarkozy nu se mai poate descotorosi fără a amplifica scandalul expulzărilor. Sarkozy ăsta: parc-ar fi românache, văr drept cu Băsescu, încrucişat cu Udrea, aşa-i merge mintea cea de pe urmă.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Marţi 21 septembrie 2010

Echinoxul.

*

Documentul 51
INSPECTORATULUI REGIONAL DE POLIŢIE CHIŞINĂU Nr. 1799
Anul 1941, Septembrie 12

Către
Poliţia de Reşedinţă, Bălţi

Urmare la ordinul nostru Nr. 1051 din 26 august 1941, vă facem cunoscut că din ordinul Domnului MAREŞAL ANTONESCU evreii nu vor mai purta nici un semn distinctiv.

Luaţi măsuri pentru executarea întocmai a prezentului ordin.

INSPECTOR REGIONAL,
Alfred Pacsimade
L.Ş. (semnătura)

Şeful Serv. de sigur.
C. Cristescu
(septembrie)

*

Abia acum dau de un articol - nesemnat - publicat în *România liberă* în 2006.

E lung textul - dar merită să fie amintit. Am încercat să astup câte o gaură - în **Astra**, în **Roman intim** - dar insuficient.

"Represiunea impotriva culturii scrise 15 Iulie 2006

"Represiunea impotriva culturii (Scriitori in inchisori) este numele uneia dintre noile sali vernisate cu prilejul celei de-a noua editii a Scolii de Vara, care se desfasoara in aceste zile la Memorialul Victimelor Comunismului si al Rezistentei. Este prima parte dintr-un triptic despre represiunea impotriva culturii, salii dedicate scriitorilor urmand sa i se adauge una dedicata artistilor si o alta istoricilor. Bazata pe cercetari de arhiva, pe studierea fiselor de incarcerare si a dosarelor de urmarire, ca si pe studiile de sinteza publicate in ultimii ani, noua sala este rodul unor investigatii care n-au fost facute cu detasarea omului de stiinta, ci cu participarea indurerata, uneori pana la insuportabil, a colegului de literatura si de istorie. Am muncit mai bine de un an la pregatirea materialelor pentru aceasta sala care tine in viata mea locul unei carti nescrise si prin care am incercat sa inteleg mecanismele si natura urii impotriva culturii. In acest sens, concluziilor rezumate in cifre si informatii stricte publicate in aceste pagini li se adauga cutremuratoare studii de caz: Constant Tonegaru, Alice Voinescu, Vasile Voiculescu, Nicu Steinhardt, Lucian Blaga, Procesul Noica-Pillat. Sunt destine prin reprimarea carora se urmarea nu doar distrugerea unor oameni, ci si stingerea samburelui de lumina al gandirii, al poeziei, al frumusetii.
Sensul existential al reprimarii culturii consta in inversunarea de a infrange ceva ce nu poate fi infrant. (Ana Blandiana)

Cronologia represiunii

2 septembrie 1944 Moare Liviu Rebreanu si este demascat chiar in necrologuri ca gestapovist
1945 Aparitia primei liste de carti interzise (2000 de titluri)
1946 Este atacat Lucian Blaga
1947 Lansarea in URSS a tezelor lui Jdanov impotriva cosmopolitismului

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

1945-1949 Masive arestari de scriitori si ziaristi sub pretextul defascizarii
Aplicarea tezelor jdanoviste in Romania. Leonte Rautu: "Impotriva cosmopolitismului si obiectivismului burghez in stiintele sociale". Sunt demascati Titu Maiorescu, Lucian Blaga, Eugen Lovinescu, dar si Lucretiu Patrascanu, Mihai Ralea, G. Calinescu

8000 titluri interzise

1948 Desfiintarea Academiei Romane si infiintarea concomitenta a Academiei RPR, ca "institutie de stat"
Arestarea a numerosi fosti academicieni
Interzicerea lui Arghezi in urma aparitiei in "Scanteia" a articolului "Poezia putrefactiei sau putrefactia poeziei" de Sorin Toma
1949 Transformarea Societatii Scriitorilor Romani in Uniunea Scriitorilor din RPR, prilejuind epurarea a numerosi membri
Infiintarea cenzurii sub forma unei institutii specializate numita "Directia generala a tipariturilor", devenita mai tarziu "Directia presei"
1950 - Operatiunea de epurare a bibliotecilor pe baza unor alte "Instructiuni cu privire la selectarea cartilor din fondul bibliotecilor"
1956 Congresul Scriitorilor din RPR
- "Impotriva abaterilor de la spiritul de partid": demascari publice
Demascarea lui Nicolae Labis si moartea lui la 21 de ani
Condamnarea revistei "Steaua" pentru "poezia de notatie" si "evazionism"
- Noi valuri de arestari ale intelectualilor
1958 Procese publice
Lotul Noica-Pillat
1959 Demascarea lui Lucian Blaga de catre M. Beniuc
1960 Libertatea de informare este ingradita prin lege. Apar "Instructiunile (nr. 346/13 octombrie 1960) privind stabilirea categoriilor de carti din biblioteci": Fondurile D (documentar) si S (special) sunt accesibile doar cu aprobari speciale
1964 "Declaratia de independenta", urmata de destindere
Deschiderea inchisorilor. Numai de la Aiud sunt eliberati, potrivit marturiei lui Petre Pandrea, 44 de scriitori. In total, de-a lungul perioadei comuniste au fost arestati aproape 300 scriitori, artisti, oameni de stiinta
1971 "Tezele din iulie", inasprirea cenzurii
1972 Norma secreta care obliga pe cei care au contacte cu strainii sa faca rapoarte scrise
1972, 1977, 1981 Congrese al Uniunii Scriitorilor in care sunt alesi scriitorii membri ai CC al PCR si se inaspresc relatiile dintre partid si scriitori
1976 "Cantarea Romaniei"
Primul dintre Congresele Culturii si Educatiei Socialiste
1977 Desfiintarea cenzurii ca institutie si inasprirea ei ca fenomen ocult
Miscarea Goma, arestarea si expulzarea scriitorului
1983 Decretul 98 din 28 martie instituie controlul masinilor de scris
Consfatuirea de la Mangalia, reiterarea "Tezelor din iulie"
Desfiintarea Comitetului de Partid de la Uniunea Scriitorilor, in cadrul caruia se exprimasera critici la adresa politicii partidului
1981-1989 Nu mai are loc nici o convocare a Consiliului Uniunii si nici un congres al scriitorilor
- Mediul scriitoricesc este supravegheat si dominat de Securitate prin informatori, colaboratori, mijloace tehnice de ascultare, mijloace psihologice de influentare, interziceri de carti, interziceri de semnatura

Scriitori interzisi

Legea nr. 346 din 2 mai 1945 prevede infiintarea unei comisii pentru intocmirea listelor de publicatii interzise
"Publicatiile scoase din circulatie pana la 1 august 1945". Cuprinde textul legii si o lista de 28 autori romani si 27 autori straini. Printre autorii fascisti

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

figureaza W. Churchill si Charles de Gaulle. Anunta brosurile suplimentare de cate 1000 de titluri care vor aparea "pana la sfarsitul operatiunilor de defascizare"
"Publicatiile scoase din circulatie pana la 1 iunie 1946"; 2692 titluri interzise
"Publicatii scoase din circulatie pana la 1 mai 1948" elaborata de Serviciul Edituri si Control al Directiunii Literare, editata de Ministerul Artelor si Informatiilor, 500 pagini; 8438 titluri interzise. Printre acestea:
Anton Pann - 3 titluri interzise
Vasile Alecsandri 19 titluri interzise
Mihail Kogalniceanu 19 titluri interzise
Alexandru Odobescu 5 titluri interzise
Mihai Eminescu 11 titluri interzise
I.L. Caragiale 12 titluri interzise
George Cosbuc 10 titluri interzise
Ion Creanga 5 titluri interzise
Ioan Slavici 8 titluri interzise
Titu Maiorescu 7 titluri interzise
Nicolae Iorga 214 titluri interzise
Octavian Goga 28 titluri interzise
Eugen Lovinescu 3 titluri interzise
Lucian Blaga 14 titluri interzise
De-a lungul anilor listele variaza, se transforma. Cu prilejul centenarelor, Eminescu, Creanga, Caragiale sunt sarbatoriti, alesi membri ai Academiei si "valorizati".
Altii asteapta mai mult:
Bacovia pana in 1956
Blaga pana in 1962
Iorga pana in 1965
Maiorescu pana in 1967
Lovinescu pana in 1968
Dupa 1950 apar mai multe "Instructiuni cu privire la selectarea cartilor din fondul bibliotecilor", culminand cu "Instructiunile nr. 346/13 octombrie 1960 privind stabilirea categoriilor fondurilor de carti din biblioteci" care infiinteaza "Fondul D" ("documentar", accesibil, doar cu aprobari, specialistilor) si "Fondul S" ("special", practic inaccesibil).
Vor mai aparea instructiuni si liste de completare in 1965, 1968, 1971, 1974, 1981, 1986
In 1986, la "Fondul S" al BCS existau 26.549 "unitati carte" si 16.000 "unitati periodice"
In ultimii ani interdictiile se comunicau doar prin note telefonice

Scriitori arestati

Leonid Dimov
Micaela Ghitescu
I. Valjan
Ion Omescu
D. Vatamaniuc
Ionel Brandabur
Mircea Damian
Nicolae Batzaria
Andreas Birkner
Emil Bocsa-Malin
Barbu Brezianu
Max Banus
Henriette Yvonne Stahl
Valeriu Anania

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Constantin Ciopraga
Jacques Costin
Ion Caraion
Sergiu Dan
Pericle Martinescu
Miron Chiraleu
Aurel Covaci
Gabriel Tepelea
Traian Dorz
D'vid Gyula
Andrei Ciurunga
Ivan Denes
Ion Vulcanescu
Sandu Tudor
Ion Frunzetti
Romulus Dianu
Ovidiu Cotrus
Nicolae Balota
Petre Tutea
Ion Ioanid
Nicolae Caratama
Sergiu Filerot
Ecaterina Balacioiu-Lovinescu
Paul Goma
Georgeta Cancicov
Sergiu Grossu
Arsavir Acterian
Radu Gyr
Stefan Popescu
Petru Hossu
Grigore Popa
Marin Tarangul
Pan Halippa
Alexandru Ivasiuc
George Ivascu
Wolf Aichelburg
Petre Pandrea
Dumitru Vacariu
I.D. Sarbu
Stefan Nenitescu
Viorel Gheorghita
Al. Lascarov Moldovanu
Emil Manu
Aurel Martin
Al. Hodos
Ion Maxim
Banu Radulescu
Hans Bergel
Al. Mironescu
Meliusz Jozsef
D. Staniloaie
Zolt'n Franyo
Nicolae Steinhardt
Marcel Petrisor
Olga Caba
Vasile Netea

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Teohar Mihadas
Mircea Vulcanescu
Ovid Aron Densusianu
Al. Kalustian
Vladimir Streinu
Radu Cioculescu
A.L. Zissu
Romulus Vulcanescu
Anatolie Panis
Petronela Negosanu
Horia Stanca
Edgar Papu
Vasile Militaru
Petre Pascu
P'sk'ndi Geza
Mihai Mosandrei
Ilie Paunescu
Isac Peltz
V. Copilu-Cheatra
Constantin (Dinu) Pillat
Emil Gulian
D. Iov
N. Porsena
Victor Valeriu Martinescu
Oana Orlea
Georg Scherg
N. Davidescu
Ion Iovescu
Petru Sfetca
Barbu Slatineanu
Al. Paleologu
Ben Corlaciu
Haralambie Gramescu
Bucur Stanescu
Ion Vinea
Oskar Walter Cisek
Constant Tonegaru
Harald Siegmund
Nichifor Crainic
Ion Negoitescu
Victor Papilian
St. Aug. Doinas
Constantin Noica
Mihai Ursachi
Nicole Valery-Grossu
Pan Vizirescu
D. Caracostea
Pastorel Teodoreanu
Vasile Voiculescu
Alice Voinescu
Virgil Carianopol
Sergiu Al. George
Belu Zilber
Dumitru Ciurezu
Onisifor Ghibu
Laurentiu Cernet

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Adrian Marino
Nicolae Carandino
Leonida Plamadeala
Georg Scherg
Florin Constantin Pavlovici
Wiliam Totok
Oskar Pastior
Axente Sever Popovici
Franz Liebhard
Ovidiu Papadima
Lucian Valea
Erwin Wittstock
Virgil Bulat
Rolf Bossert

Leonte Rautu: Impotriva cosmopolitismului si obiectivismului burghez in stiintele sociale, 1949

"Teoria lui Blaga, in fond, reprezinta o calomnie cosmopolita la adresa poporului roman. Eroul fatalist al "Mioritei" este proclamat de aceasta "teorie" drept purtator al specificului national. Noi cunoastem alti purtatori ai acestui specific: pe eroii baladelor haiducesti, pe Horia si pe Tudor, pe Balcescu si pe Bolliac, pe taranii de la 1907 si pe luptatorii ceferisti de la 1933, pe Stefan Gheorghiu si Ilie Pintilie, pe eroii Doftanei si pe cei ai razboiului antihitlerist."

"... teoria latinitatii poporului roman a fost folosita pentru a izola Romania de vecina si aliata ei fireasca, Rusia, si a crea un suport planurilor expansioniste ale puterilor occidentale si in special ale Frantei."

"Unul din protagonistii stiintei istorice burgheze, hitleristul Gheorghe Bratianu, a emis chiar o teorie care avea menirea sa justifice cosmopolitismul in stiinta istoriei. "Intrucat intram in era atomica ? a declarat el in 1947 ? trebuie sa dam atentie istoriei universale.""

"Sub lozinca artei pentru arta, pe care a aparat-o cu atata ardoare Titu Maiorescu, teoreticienii burghezi au falsificat intreaga istorie a literaturii romane."

"Pe masura ascutirii luptei de clasa in genere, se ascute si lupta de clasa pe taram ideologic. Acest lucru este inevitabil atata vreme cat exista in afara lagarului democratiei si socialismului si un lagar imperialist, antidemocratic, atata vreme cat in interiorul tarii inca n-au fost definitiv lichidate clasele exploatatoare."

"Trebuie sa spunem cu mult regret ca printre teoreticienii literari in a caror opera se manifesta puternic influentele cosmopolite este si academicianul Gh. Calinescu, a carui activitate democratica este bine cunoscuta. In lucrarile sale, acad. Calinescu a aparat cu intransigenta teoria "artei pentru arta"".

"Faptul ca leninismul s-a nascut tocmai in Rusia nu este deloc intamplator. Leninismul, care este punctul culminant al intregii culturi universale, este totodata si punctul culminant al culturii ruse."

Tezele din iulie 1971

"Va fi largita si intensificata propaganda ateista, organizarea actiunilor de masa pentru combaterea misticismului, a conceptiilor retrograde, pentru educarea intregului tineret in spiritul filosofiei noastre materialist-dialectice."

"Va creste rolul Academiei de stiinte sociale si politice in dezbaterea problemelor ideologice actuale ale vietii noastre social-politice, ale activitatii culturale si creatiei artistice, in ridicarea combativitatii ideologice fata de influentele straine, in afirmarea puternica a filozofiei materialist-dialectice si a politicii partidului nostru."

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

"Se va asigura orientarea politica ferma, in special a publicatiilor cultural-artistice, in directia promovarii artei si literaturii socialiste militante si combaterii tendintelor de rupere a creatiei de realitatile noastre sociale, de publicul larg al oamenilor muncii."

"Radioul si televiziunea vor stimula creatia de cantece revolutionare, patriotice, muncitoresti, precum si difuzarea lor in mase, organizand in acest sens concursuri de creatie si interpretare, spectacole speciale etc."

"Se va exercita un control mai riguros, pentru evitarea publicarii unor lucrari literare care nu raspund cerintelor activitatii politico-educative a partidului nostru, a cartilor care promoveaza idei si conceptii daunatoare intereselor constructiei socialiste."

Anii '80

Dupa deschiderea inchisorilor din 1964 si relativa liberalizare care a urmat, dupa 1972 orizontul se reinchide treptat si Securitatea preia controlul absolut al societatii. In anii '80 represiunea devine profilactica, ea nu-si propune sa pedepseasca nesupunerea, ci sa o impiedice sa se produca. Erau folosite masuri complexe de supraveghere prin actiuni de filaj, microfoane plasate in institutii si locuinte, interceptarea scrisorilor, informatori avand ca scop descurajarea elementului contestatar si mergand de la "influentarea pozitiva" si "temperare" pana la "spargerea anturajului", "izolare", "compromitere" prin intoxicare, dezinformare, lansare de zvonuri.

In 1988, de exemplu, Securitatea avea in lucru in domeniul cultural 207 dosare de urmarire informativa, iar prin supraveghere informativa erau urmarite 598 de persoane.

Tot in 1988 au fost efectuate urmatoarele "masuri de prevenire" (termenii sunt din vocabularul Securitatii):

10 avertizari
139 atentionari
206 influentari pozitive cetateni romani
37 influentari pozitive cetateni straini
300 informari la organele de partid
641 semnalari la conducerea institutiilor unde lucrau cei urmariti
124 semnalari la organele de militie
3 destramari anturaj
11 puneri in dezbatere publica
287 la institutiile unde lucrau

In ceea ce priveste informatorii, ei erau mai numerosi decat urmaritii. In acelasi an, 1988, in domeniul cultural existau 1997 de surse, dintre care 639 informatori, 590 persoane de sprijin, 31 rezidenti, 183 gazde casa de intalnire. Dintre ei 1132 aveau studii superioare, 860 studii medii si 102 studii generale.

La asta se adauga obligatia prin lege de a raporta discutiile cu strainii si prezentarea bianuala a masinii de scris la control.

*

Viaţa Basarabiei 1 Oct 2009. Din comentariile la mărturia lui Constantin Bobeică, extrag:

"Basarabia, altfel decat o stiti: *Beria, Beria, ai umplut Siberia*

"Mai tare decat Gulagul: Constantin Bobeica

File negre din istoria romanilor de peste Prut

In noaptea de 6 iulie 1949, intreaga Basarabie a fost cuprinsa de tipete, de impuscaturi Kalasnicov, de huruit asurzitor de camioane militare, de stafii inarmate care rupeau usile caselor si urlau la oameni intr-o limba straina, neinteleasa. De la un capat la altul al Basarabiei, se desfasura operatiunea

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

banditeasca a Kremlinului, denumita conspirativ "IUG" (Sud), operatiune ce se derula conform Hotararii Biroului Politic al CC al Partidului Comunist al URSS nr. 1290-467ss (strict secret) din *6 aprilie 1949* "**Cu privire la deportarea de pe teritoriul RSS Moldoveneasca a chiaburilor, fostilor mosieri, marilor comercianti, complicilor ocupantilor germani, persoanelor care au colaborat cu autoritatile germane si romane, a membrilor partidelor politice, a gardistilor albi, membrilor sectelor ilegale, cat si a familiilor tuturor categoriilor enumerate mai sus"**. Era al doilea mare val de deportari al romanilor de la Est de Prut. Hotararea prevedea **"deportarea pe vecie in Siberia, Kazahstan si Asia Centrala a 11.293 de familii, cu 40.850 de oameni",** care urmau sa fie transportati dincolo de muntii Ural, la mii de kilometri, in luna lui cuptor, cu 1573 de vagoane de vite, asamblate in zeci de esaloane ale mortii. 7620 de familii s-au ales cu dosare de "chiaburi", iar celelalte au fost acuzate de "colaborare cu fascistii si de apartenenta la partidele burgheze romanesti sau la secte religioase ilegale". Deportatilor li s-a interzis sa ia cu ei strictul necesar si orice bunuri materiale, intreaga lor avere fiind confiscata talhareste, fara nici un act sau proces verbal. Timp de decenii, aceasta fila neagra, scrisa de comunisti, a falfait si mai falfaie ca un zabranic peste destinul elitelor basarabene, smulse cu forta din vatra parinteasca si aruncate in pustietatile Siberiei si Kazahstanului.

Martorul de sub ciresi

Octogenarul Constantin Bobeica din comuna Codreanca, fostul judet Orhei, face parte din supravietuitorii gulagului siberian. Un martor viu, care dupa anul 1985 a spart tacerea si a inceput sa faca publice suferintele nestiute ale fratilor nostri, aruncati in neagra strainatate. Marturisirile sale constituie, deopotriva, atat un document al nedreptatilor si umilintelor, cat si unul al tariei si credintei in dreptatea lui Dumnezeu. L-am gasit pe "invatatorul satului", ca asa ii spun cu drag cei din Codreanca, in casuta lui cu veranda, acoperita din toate partile de pomi vigurosi, de nuci, prasazi (peri), caisi, visini si ciresi. O vie curata, cultivata pe terase, intregeste gospodaria frumoasa a inteleptului si blajinului profesor de limba si literatura romana. E singur in imparatia verde. Sotia a plecat "ceva mai la deal", pentru totdeauna. Copiii si nepotii locuiesc la Chisinau, dar vin la casa parinteasca in fiecare sambata si duminica. Se misca si isi gateste singur, iar pe 5 iulie, imi spune cu un suras plin de intelesuri, a ciocnit cu cei dragi un paharut de vin ecologic, pentru 85 de ani impliniti. Vorbim despre situatia din Moldova, si octogenarul imi spune ca nu pleaca la Domnul pana nu vede tara libera de comunism. Apoi, ii cade o umbra pe fata, cand incep sa-l intreb si sa-i rascolesc amintirile din iulie 1949 si cei sapte ani nesfarsiti de exil. Oricat de tare se tine, ochii i se umezesc si face pauze lungi, cand imi vorbeste cum si-a inmormantat mama in pamantul inghetat al Siberiei. Langa icoana din casa, langa opait, imi arata un vas mic, in care pastreaza pamantul adus din Sadrinsk, de la mormantul mamei. O lacrima tacuta, amara cat o viata de om, i se prelinge pe obraz si cu greu ma abtin sa nu-l imbratisez, sa-i iau macar un pic din suferinta si sa imprastii amintirea dureroasa din iarna anului 1956.

Un cuptor pe roti

"In noaptea de 6 iulie 1949, eu ma aflam la Chisinau, la sesiunea de vara. Terminam anul trei de facultate la Institutul pedagogic. Nu aveam de unde sti ca mama, sotia Grada si fiica noastra, Lenora, de 3 luni, fusesera aruncate pe la miez de noapte intr-un camion militar si duse intr-o directie necunoscuta. Pe mine m-au luat direct de la lectii, a doua zi, spunandu-mi taios ca sunt arestat, si eu, si familia mea. I-am intrebat pentru ce, dar enkavedistii mi-au interzis sa pun intrebari. Imbrancindu-ma in camion, m-au dus la gara Chisinau, intr-o fundatura unde erau adunate sute de vagoane incercuite de militari. De peste tot rasunau ordine in limba rusa, urlete, tipete si bocete de femei, planset nesfarsit de copii, care rabufneau din vagoanele

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

inchise si pazite de soldati. Un tablou de cosmar, de poarta a iadului, care nu poate fi descris, fiindca si azi, dupa 60 de ani, ma ia groaza si ma trec fiori reci cand imi amintesc. In acele clipe de infern, nu stiam ca majoritatea bocetelor infioratoare erau provocate de enkavedistii care rupeau cu brutalitate familiile in doua: barbatii aparte, femeile si copiii aparte. Nimeni dintre arestati nu stia ce va fi cu noi, iar eu, naivul, credeam ca sunt escortat la vagonul in care se afla familia mea... M-au aruncat intr-un cuptor cu 80 de suflete, toate din raionul Criuleni. Ai mei, se vede, erau burdusiti in alt vagon. Acasa...

La 7 iulie, esalonul nostru a iesit din gara Chisinau si a luat-o intr-o directie necunoscuta. Cand, prin ferestruica de o schioapa, am zarit ca trecem Nistrul, m-a apucat o durere neinteleasa de inima, am simtit in adancul meu cum se intind si se smulg radacinile din mine, m-a apucat o teama ca vad pentru ultima oara pamantul natal si m-am simtit asa de mic si de strain, incat mi s-au impaienjenit ochii. Din mersul trenului, prin perdeaua de lacrimi, scumpa icoana a Basarabiei se facea tot mai indepartata si mai trista, pana am pierdut-o in rosul unui amurg sangerand. Ce a urmat nu are cum sa incapa in cuvinte sau in episoadele celui mai tare film de groaza: inchipuiti-va un vagon metalic, pentru transportul animalelor (marfar), cu o singura ferestruica zabrelita, in care, ca scrumbiile in cutie, stau ticsite 80 de fiinte vii, care au nevoie de aer, de apa, de un colt izolat, de un WC, pentru ca maturii si copiii sa poata sa-si faca nevoile. Nimic din strictul necesar pentru un drum nu gaseai in cusca metalica, in care 80 de oameni si de copii se sufocau din cauza mirosului de vite, a zapuselii, a aerului imputit si a lipsei de oxigen. Mai ales in timpul zilei, cand soarele de iulie incingea metalul si vagonul se transforma intr-un cuptor pe roti. Temperaturile inalte ne coceau de vii. Sunt convins ca daca deportatii nu ar fi avut o credinta adanca in Dumnezeu, in pedeapsa divina pentru sinucidere, multi dintre ei si-ar fi pus capat zilelor sau ar fi murit de la arsita ucigatoare. Mult a contat pentru supravietuirea fiecaruia ca oamenii de atunci, desi nu se cunosteau intre ei, aveau o cumsecadenie nativa, se purtau ca intr-o familie, erau foarte intelegatori si, pe rand, duceau copiii si femeile langa ferestruica, sa rasufle aer curat, sa-i bata vantul, sa vada cerul de afara. Barbatii aveau un calm de necrezut, nu dadeau nici un semn de panica sau de revolta. Si femeile si copiii se mai linisteau cand ii vedeau atat de calmi. Aproape nimeni dintre deportati nu cunostea limba rusa, si cand trenul se oprea in nesfarsitul stepelor sau la unele statii parasite, soldatii racneau sa coboram din vagoane si sa ne facem treburile. Moldovenii erau rusinosi, nu aveau deprinderea sa-si faca nevoile in public, impreuna, parinti si copii, barbati si femei. Eram singurul cunoscator de limba rusa din esalon si le-am lamurit soldatilor sa dea drumul mai intai femeilor si copiilor, apoi barbatilor, dar ei nu intelegeau ce e cu aiureala asta si ne priveau ca pe niste apucati. Cand au vazut ca barbatii nu coboara din vagon, pana ce femeile si copiii nu revin, au spus ca suntem "burjui" si ca nu degeaba ne duc la "ursii albi". Abia atunci am inteles ca esalonul nostru tine calea spre Siberia. Totusi, nu eram siguri, fiindca intre barbati se vorbea ca rusii duceau multe esaloane in pustiu, le lasau inchise pe o linie moarta, pana pierea si putrezea toata lumea din vagoane. Cand dupa un an sau doi deschideau vagoanele, acolo erau doar mormane de schelete. Ba se zvonea chiar ca la unele esaloane le dadeau foc cu tot cu oameni, in altele aruncau grenade in vagoane si trageau cu mitraliera, pana ii ucideau pe toti. Dupa trei saptamani de arsita nebuna, de transpiratie pana la istovire si deshidratare, de injuraturi si tacanit neintrerupt de tren, de sete cumplita si aer imputit, de oameni care si-au dat sufletul pe drum, de scene de groaza (in una din statii, am vazut o femeie iesita din minti, iar la alta, doi parinti carora paza le permisese sa-si ingroape langa terasament copilul decedat), in noaptea de 23 iulie, esalonul a fost tras intr-o padure de conifere. Mirosea a rasinoase si a mlastina. Soldatii injurau

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

tantarii si deportatii. Din vorba lor, am inteles ca am ajuns la destinatie, ca suntem in *Tiumenia*, o regiune de 9 ori mai mare decat teritoriul Frantei. Oare cea mai umilitoare, groaznica si de neimaginat calatorie, cu unul din esaloanele mortii, luase sfarsit? Eram vii! Priveam unii la altii si nu ne recunosteam: nebarbieriti, uscati sau umflati de foame, zdrentuiti si murdari, umbre miscatoare care nu stiam ce ne asteapta maine...Eram vii?"

Targul de robi

"In zori, ne-au scos din marfare, ne-au numarat, au sters din lista oamenii decedati pe drum si ne-au pus sa semnam pe propria raspundere ca orice tentativa de evadare din localitatea in care vom fi repartizati inseamna 25 de ani de ocna silnica. Apoi, la ordin, am fost dusi in apropiere, intr-o localitate destul de mare. Acolo eram asteptati de un grup de "nacialnici", iar ceva mai departe, langa cordonul de soldati, se imbulzeau, ca la urs, bastinasii, care inca nu stiam de ce ne priveau incruntati si cu ura neascunsa.

Ciresul pe care il visa in Siberia

In timp ce "nacialnicii" ne studiau cu privirea si discutau cu ofiterii care ne adusesera, sa vada cine si ce poate face, localnicii au inceput sa arunce cu vorbe grele in noi: "ucigasilor, banditilor, fascistilor - voi ne-ati ucis barbatii si copiii in razboi. Acum ati venit sa ne luati si painea de la gura". Si ne fluturau amenintator din pumn. Moldovenii se uitau spre mine ca la un cunoscator de limba rusa si ma tot intrebau nedumeriti: "Ce vor oamenii istea de la noi, ca nu le-am facut nici un rau?". Peste putin timp, am participat ca marfa vie la targul de sclavi. Sefii din diferite localitati veneau in fata deportatilor, se uitau la statura si varsta lor, la musculatura si ii intrebau daca nu sufera de boli, daca stiu sa lucreze la pamant, daca au ingrijit vreodata animale si, fara sa primeasca un raspuns, aruncau cate o injuratura de birjar. Cam peste doua ore, targul de moldoveni era ca incheiat: ramasesem eu si cativa batrani chinuiti, trecuti de 70 de ani. Cine ar fi avut nevoie de un intelectual in Siberia? Cand au venit iarasi la mine, am vorbit in rusa cu ei si le-am repetat ca am studii superioare neterminate, ca am lucrat cu elevii, ca stiu trei limbi straine si vreau sa predau in scoala. De asta data au inceput sa tipe, de parca le-as fi spart, din gresala, o lada cu vodca: "Cum, tu, dusman al puterii sovietice, sa inveti generatiile tinere, generatii care trebuie sa construiasca comunismul? Cum sa-ti incredintam copiii poporului tie, un dusman al poporului? Sa nu te mai auzim de scoala! De maine ai sa fii lemnar, ai sa faci sanii! Atat! Daca nu te duce capul la nimic, ai sa pieri de foame, ca e plina Siberia de oasele inteleghentiei"."

"*Natmen*": dusman al poporului

Din primele zile pe pamant siberian, cam peste tot, descopeream aceleasi priviri incarcate de ura ale bastinasilor si aceleasi acuzatii ca suntem fascisti si asasini, iar puterea sovetica e prea blanda si umana cu niste criminali, care trebuiau impuscati pe loc sau dusi la minele de uraniu, nu stramutati cu traiul dintr-o parte in alta. La *Armizon*, localitatea in care am muncit ca lemnar, am gasit o singura familie de basarabeni, intelectualii Gheorghe si Valentina Caminschi din Balti, deportati inca din iunie 1941. Avocatul Gheorghe Caminschi, poate si din cauza diferentei de varsta, a ramas pentru mine o carte inchisa, desi discutam destul de deschis mai multe probleme dureroase. Nu-l credeam ca pecetea de "dusman al poporului" e mai greu de dus decat foamea zilnica, decat dezmembrarea familiei si decat gerurile si vifornitele, decat roiurile de tantari si tauni, decat milioanele de plosnite care ne transformau noptile in cosmaruri. "*Esti tanar si s-ar putea sa-ti dea voie sa te intorci acasa, dar acolo o sa gasesti alti oameni, lumea nu te va primi ca pe un martir, ci ca pe un dusman al poporului si, tine minte, lumea niciodata nu o sa fie de partea ta, ci va fi de partea puterii"*. Nu-l credeam. Pe urma am avut discutii cu familia de nemti Langoffer, deportati de pe Volga, de la care am retinut ca e cumplit sa fii nerus in Rusia, ca macar sa ai stea in

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

frunte, dar daca faci parte din alt neam, esti tratat ca om de mana a doua.

Codreanca se scalda in verdeata

Nici pe Langofferi nu i-am crezut pana la capat. Apoi ne-am despartit, fiindca in urma demersurilor mele catre diferite instante, la inceputul lui 1950, am obtinut dreptul sa ma transfer la familia mea, la Krutiha, localitate care se afla cam la 500 de km de Armizon. A fost cea mai mare bucurie traita de mine in 7 ani de GULAG, cand mi-am imbratisat mama, sotia si fiica. O bucurie ce-avea repede sa fie umbrita. Acolo, timp de aproape 7 ani, le-am dat dreptate si lui Caminschi, si lui Langoffer, gustand zilnic din otrava servita de autoritati si bastinasi din doua cupe la fel de veninoase: dangaua cu insemnele de "dusman al poporului" si statutul de a fi "natmen", adica moldovean (orice nerus, indiferent de nationalitate, era numit natmen, adica minoritar etnic - n.a.). Cand, in februarie 1956, am primit hotararea judecatii de reabilitare, am avut iluzia ca m-am spalat de pata murdara si rusinoasa pusa pe noi de un regim criminal, ca am scapat de complexul vinovatiei, dar, de-a lungul vietii, cu si fara ocazie, cand era vorba de victimele comunismului, de deportarile criminale, auzeam cam aceeasi parere: "se vede ca totusi au facut ei ceva, daca i-au deportat". Atat cei de sus, cat si cei de jos bateau saua sau imi spuneau pe fata, deschis, ca statul sovietic a fost ingaduitor cu mine si cu familia mea lasandu-ne sa revenim la bastina, in Moldova. Si azi, dupa 60 de ani de la oribila crima a Kremlinului, puterea de la Chisinau considera ca atunci, in 1949, partidul a procedat corect, iar vina o poarta dusmanii de clasa.

Boierii Siberiei

Siberia era plina de moldoveni. Femeile noastre, ca sa-si reverse durerea instrainarii, compuneau diferite cantece, dar cel mai sfasietor era: *"Beria, Beria,/ Ai umplut Siberia/ Nu cu hoti, nu cu talhari,/ Cu moldoveni gospodari.// De la sapa, de la plug/ I-ai luat pe toti buluc/ Din livezi si de la vii/ I-ai adus in reci pustii.// I-ai adus cu mic, cu mare,/ Sa-ndure zile-amare,/ Amare si inghetate,/ De vii, de morti blestemate.// Fi-ti-ar, Berie, sa-ti fie,/ Sa n-ai scanduri de sicrie,/ Sa zdohnesti ca un bandit,/ De tot neamu-afurisit.//".*

Cand obtineam invoire sa plec in Sadrinsk, centrul raional, un orasel cam la 50 de km de noi, peste tot auzeam vorba romaneasca. Dupa socul din iulie 1949, cand au fost smulsi de la bastina, de la pamant, de la neamuri si traditie, cand le-a fost confiscata intreaga avere, cand au fost aruncati in pustiurile si baracile siberiene, cate 2-3 familii intr-o cameruta de 8-10 m patrati, dupa acel soc devastator, moldovenii si-au revenit treptat si au impus valorile si modul lor de viata, in localitatile de exil. Deportatii au cautat permanent buna convietuire cu comunitatile locale, dar rusii indoctrinati si orbiti de morbul superioritatii ii tratau pe "dusmanii poporului" ca pe paria, exploatatori hrapareti, oameni de prisos si periculosi, in drumul lor spre comunismul mondial. Ca sa vorbim deschis: ce civilizatie am gasit noi acolo de isi dadeau aere de superioritate? Nici cel mai uitat si prapadit sat din Basarabia nu arata asa de jalnic si inapoiat ca satele siberiene.

Propaganda goala, coada de paun! Case de nimic, rablagite, neincapatoare, incarcate de paduchi si plosnite, neingrijite cu deceniile. In nici un sat nu am vazut un gard sau o poarta. Macar arbori nu aveau la margine de drum sau langa casa. Femei ametite, barbati agresivi, beti crita, care cautau scandal cu deportatii si isi ciomageau sotiile ca niste turbati, copii vagabonzi, pusi pe furturi si trandaveala. Lesbianismul, de care moldovenii se cruceau cand auzeau ca Masa e insurata cu Dasa, era frecvent practicat in satele siberiene. La inceput, si ultima lepadatura din sat, iesita dupa o betie din sant, iti scuipa in obraz si te improsca cu un pachet de cuvinte murdare, fiindca se stia ca daca apare un conflict intre localnici si deportati, fara nici o cercetare, deportatii erau vinovati si urma "catorga" (ocna). Unele bastinase aveau cerul gurii negru, ca moldovencele aveau barbati, copii, familie, si nu erau snopite in

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

batai ca ele, ci se intelegeau si se ajutau. Vai, ce soc a fost cand moldovencele au inceput sa nasca.

Rastignirea de langa casa lui Bobeica

Tipau ca ele trebuie sa robeasca, nu sa inmulteasca... dusmanii poporului. Cand am intampinat anul nou 1950 si noi am inceput, dupa datina strabuna, sa colindam familiile si cunoscutii, sa uram si sa jucam "Capra", bastinasii au inmarmurit la vazul acelui spectacol stravechi, le-a disparut pe un timp duhul sovin, aerele de superioritate. Iar in 1951, cand am obtinut dreptul sa ne construim case individuale, coada de paun s-a micsorat, fiindca in scurt timp, in Krutiha a aparut "mahalaua" moldoveneasca, un sat in sat, cu case spatioase, cu fantani, gard si poarta, cu pomi fructiferi si zarzavaturi in gradina. Cu flori in feresti, "ca acasa": muscate, craciunel, busuiocel. Si casele le-am imprejmuit cu brauri de flori, ca in Moldova, si pe langa gard am plantat malini, calini, mesteceni. Personal, am adus primii 7 meri de soiuri rezistente la ger, care s-au adaptat si au inceput sa rodeasca. Peste tot unde moldovenii puneau mana, pamantul Siberiei invia. Colhozul local, vesnic dator si cu mana intinsa, moldovenii l-au pus pe picioare si l-au facut bogat. Dar cate unelte agricole au inventat baietii nostri! Veneau din alte localitati la atelierul unde lucram strungar, sa le facem cultivatoare, pluguri, grape, coase, greble, sape etc. Teodor Cobaleanu, un flacauan din Dereneu, Calarasi, devenise un agricultor cu renume in regiune. Dupa moartea lui Stalin, am ajuns o comunitate peste care nu mai puteau calca abuziv, cand le abatea, nici localnicii, nici autoritatile. In 1955, ne-a vizitat o comisie de la centru: seful enkavedist, cand a vazut mahalaua "boiereasca" a moldovenilor, a exclamat in public: "Aveti noroc ca s-au schimbat timpurile, ca statul ar trebui sa va deschiabureasca inca o data si sa va duca in lagarele din Vorcuta". Si inca un aspect esential in civilizarea Siberiei: satele de acolo nu aveau biserici si viata spirituala, asa ca moldovenilor le-a revenit misiunea sa mentina focul credintei pe un pamant strain, dar ortodox. Cu toata "reeducarea comunista" si amenintarile autoritatilor sa nu practicam ritualurile religioase, moldovenii au stat uniti sub crucea lui Dumnezeu. In taina faceam rugaciunile, botezul, cununia si inmormantarile. Sarmana mama, cand a fost smulsa pentru totdeauna din casa ei de la Codreanca, a luat cu ea cea mai scumpa avere - icoana de cununie, pe care a tinut-o cu ea pana a fost coborata in pamantul inghetat de la Sadrinsk.

Nu pot uita ca atunci cand s-a nascut a doua noastra fetita, bolnava si distrofica, viata copilei atarna de rugaciunile fierbinti ale mamei, care ne implora, pe mine si Grada, sa plecam pe ascuns la o biserica si sa o botezam. Fetita plangea incontinuu, nu se dezvolta, murea in bratele noastre. Comenduirea ne-ar fi arestat, daca paraseam Krutiha fara invoire. Iar seful ei, Axentiev, avea inima de caine in el. Atunci, mamei i-a venit ideea sa-l invite pe fratele ramas in Moldova in vizita, iar cand comenduirea ne-a invoit in oras sa-l intampinam la gara, mama a luat nepotica si a plecat la biserica, unde a botezat-o. Din clipa cand a fost botezata, fata s-a cumintit, a inceput sa doarma linistit si a crescut ca un copil normal. Dupa moartea calaului tuturor popoarelor, Stalin, mai multi rusi veneau la moldoveni sa ia agheasma, lumanari, sa intrebe de sarbatorile ortodoxe, de un ritual sau altul. Pana la urma, am reusit sa ne infratim cu unii rusi locali, nu in temeiul ideologiei comuniste, ci al reintoarcerii lor catre ortodoxie.

1956, 1979, 2009

Mama a murit de inima rea: strainatatea o chinuia, dorul de casa, de satul natal, de neamuri o baga in pamant. In 1955, majoritatea familiilor de moldoveni au fost reabilitate si au plecat la bastina. Dosarul familiei noastre, acuzate de nationalism romanesc, circula incet de la o instanta la alta. Cand a observat ca ramanem cam singuri in Krutiha, in februarie 1956, mama a cazut la pat si in doua saptamani am pierdut-o. Singura mangaiere a fost ca

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

am reusit s-o ingropam dupa randuiala crestina, cu preot, in cimitirul bisericii ortodoxe de la Sadrinsk. De necrezut, dar a doua zi dupa inmormantare, am primit certificatul de reabilitare si dreptul sa revenim acasa. Pe mama am lasat-o in pamant strain, pentru totdeauna... Cumplita vama a GULAG-ului comunist.

Dupa 23 de ani, in 1979, am facut 8 mii de km si am venit cu sotia mea, Grada, sa tamaiem si sa ingrijim mormantul mamei, sa revedem locurile deportarii. Nici in 1949, la deportare, nu mi s-a parut acea regiune atat de goala, posaca si deprimanta. Peste tot lume imbatranita si sate pustii. Ce priveliste dezolanta reprezenta Krutiha tineretii noastre... La plecare, deportatii lasasera un sat viu si un colhoz bogat. Acum, vantoaicele suierau prin balarii, prin case parasite si terenuri agricole paraginite. Putinii locuitori pe care i-am gasit, tot beti erau, ca in ziua cand am plecat, in 1956. Mahalaua moldoveneasca era ocupata de localnici, dar casele nu fusesera ingrijite de la plecarea noastra. Livezile plantate de "dusmani" se salbaticisera. Florile disparuse. Proprietarul casei mele imi arata disperat la gradina, la pomii de mar, si se jeluia ca nu vor sa rodeasca (cum sa rodeasca daca nu au fost curatati si lastariti niciodata?). Am trecut prin cimitir si am ridicat mormintele fratilor nostri ramasi sa zaca in pustiul siberian. Le-am tamaiat si am aprins cate o lumanare. Temutul sef de comenduire Axentiev zacea, si el, sub un obelisc jerpelit. Cineva i-a smuls fotografia si a pus acolo o imagine cu un caine buldog. Ne-am rugat la Domnul sa-l ierte, daca poate.

...La inceputul lui iulie 2009, cu ocazia celor 60 de ani de la monstruoasa crima a Kremlinului, deputatul Hotineanu, nascut in Siberia, a propus in sedinta Parlamentului R. Moldova un minut de reculegere in memoria victimelor staliniste. Deputatii comunisti au refuzat sa se ridice in picioare, chiar daca parintii sau buneii unora dintre ei au fost deportati in iulie 1949, iar cativa dintre deputati se nascusera in Siberia. Sa fi avut dreptate batranul Caminschi, atunci cand vorbea despre imposibila reabilitare a "dusmanilor poporului" in URSS? Imperiul raului s-a prabusit, dar nu si veninul pe care l-a lasat in sufletele ostaticilor comunismului sovietic."

Intre stele si tarane

Batranul profesor Constantin Bobeica pare detasat de varsta si de necazurile fizice care, tot mai des, ii dau tarcoale. Continua sa multumeasca Domnului pentru zilele daruite si sa fie incantat de fiecare rasarit de soare, dar cam de 9 ani, el se impotriveste, totusi, scurgerii timpului si isi aduna viata in... carti. Indemnat de mai multi oameni de cultura, octogenarul profesor aduce in scris marturii si documente inedite din viata Basarabiei, reinvie in amintiri perioada interbelica, ruperea de Tara si "eliberarea" impusa cu tancurile rusesti in iunie 1940, anii de razboi si de foamete organizata, deceniul de genocid sovietic (1940-1950), cand peste un milion de romani basarabeni au fost ucisi sau deportati. Neinvinsul basarabean si-a botezat cartea vietii "Intre stele si tarane", daruindu-ne astfel nu o biografie individuala, ci o biografie a rezistentei neamului romanesc de la Est de Prut. Iar sarma ghimpata nu are cum sa nu rugineasca... Or, cum ma intreba octogenarul Constantin Bobeica, cine ar fi crezut, la Kremlin sau la Cotroceni, acum doua decenii, ca tricolorul nostru va falfai in toate localitatile si primariile din R.Moldova, iar basarabenii isi vor caligrafia dorurile si aspiratiile de reintregire in alfabet latin?!

Alecu Reniţă

Din Comentarii:

"**Basarabia, pamant romanesc !** 01.10.2009, 14:54 Felicitari pentru articolele despre Basarabia !

01.10.2009, 21:07Marius Iacomi

Felicitari din suflet pentru articol. Neamul romanesc dupa 89 ii este dat sa-si afle istoria din astfel de articole, din carti aruncate pe tarabe intr-un colt intunecat, de pe internet (cum este cazul meu personal; a trecut un an de zile de cand, datorita marelui Paul Goma, mi-am redescoperit istoria) dar nici intr-un caz DIN CARTILE DE ISTORIE DE PE BANCILE SCOLII ROMANESTI.

Sa-i dea Dumnezeu sanatate domnului profesor Constantin Bobeica si la cati mai multi cititori!

Doamne ocroteste-i pe romani!

Cu deosebit respect,

Marius

*

Surpriză: am primit azi două exemplare dintr-un volum **Paul Goma sau predica în Pustiu**, editat la Chişinău în zilele acestea de Dinu Mihail.

Cu autorul fusesem într-o corespondenţă susţinută prin 1992-1993, el fiind gazetar la *Timpul* (?)? În această culegere de texte ale mele - comentate de el - găsesc, plăcut surprins, gânduri şi ziceri pe care l-aş fi introdus bucuros in **Scrìsuri**, dacă mi-aş fi adus aminte de ele.

Îi voi scrie mâine, mulţumindu-i.

*

Încă o surpriză editorială: mi-au parvenit exemplarele de autor din **Scrìsuri I**.! Ce fericire!

Joi 22 septembrie 2010

Deci: au venit, în sfârşit exemplarele din **Scrìsuri I**. Nu le-am putut număra, cred că 13.

Bucurie şi desiluzie - au rămas multe greşeli necorectate. Astea ar putea fi ignorate, dar nu şi senzaţia că, de pildă textul "Dragă Mitică" este şi prea lung şi vulgar şi… bine, treacă de la mine paharul acesta…

*

Adineauri mi-au venit prn poştă, de la Bacău, două exemplare din **Săptămâna Roşie** ediţie scoasă de Viorel Cucu, la Vicovia.

Arată bine "economica". Am scris editorului, mulţumindu-i.

Joi 23 septembrie 2010

Aseară mi-a venit un răvaş de la Consulatul Moldovei. M-a tulburat şi m-a enervat.

Îl pun, aici:

De : henri065@hotmail.com
Objet : cetateniaRM
Date : 22 septembre 2010 19:27:06 HAEC
À : paulgoma@free.fr

Stimate domnule Goma,
Serviciul Consular al Ambasadei RM în Franţa este la dispoziţia Dumneavoastră pentru a Vă consulta la subiectul de dobîndire a cetăţeniei Republicii Moldova de către străini.
Vom fi bucuroşi a Vă găzdui la adresa Ambasadei, 22, rue Berlioz, Paris 75116, în orele de program – 09:00 – 18:00, de luni p[ă]nă vineri sau la telefonul de contact al Misiunii 01 40 67 11 20 (tel. portabil al Consulului – 06 10 60 15 56).
Domnul Ambasador este disponibil a Vă saluta la Ambasadă în prima jumătate a zilelor de 28 (marţi) sau 29 (miercuri) septembrie curent.
Cu respect,
Serviciul Consular al Ambasadei Republicii Moldova in Franţa.

Am răspuns:

De : paulgoma@free.fr
Objet : Sunt derutat:
Date : 22 septembre 2010 20:23:55 HAEC
À : henri065@hotmail.com

"Codreanu Ghenadie" este expeditorul misivei, dar tot nu se ştie cine este autorul invitaţiei. Cine? Şi cine este: "henri065"?
"Serviciul Consular"?
Apoi:
Nu am primit de la guvernul de la Chişinău nici un semn de viaţă, deci nu văd pentru ce m-aş consulta "la subiectul de dobîndire a cetăţeniei Republicii Moldova de către străini" - v-am citat cu sfinţenie. Am remarcat precizarea "de către străini".
Apoi - bis: Nu v-am solicitat niciodată, nimic, de unde până unde intervenţia "Serviciului Consular"?
Apoi bis-bis: după ce mă anunţaţi că …" veţi fi bucuroşi să mă găzduiţi la adresa Ambasadei", îmi stabiliţi programul : "în prima jumătate a zilelor de 28 (marţi) sau 29 (miercuri) septembrie curent"?
Vă propun să aşteptaţi până veţi primi instrucţiuni precise de la Chişinău - după aceea să mă contactaţi.
Şi vă rog: nu-mi telefonaţi, folosiţi poşta electronică.
Salut Colectivul de muncă a[l] consulatului.
Paul Goma

P.S. Se scrie "până", nu "pănă"

M-a bătut Dumnezeu: i-am corectat cu "pănă", însă eu, corectorul, am scris "a consulatului", în loc de "al"!

*

Observ, de la o vreme: Xiti îmi indică mulţi vizitatori din "Federaţia Rusă" - fie români de-ai noştri stabiliţi pe-acolo, fie

basarabeni-bucovineni "înglobaţi" în URSS, în 1940. Oricum, mulţişori raportaţi la aimeii de peste hotare.

Totodată bag de seamă că interesul israelienilor a scăzut până la absenţă, săptămâni întregi. S-or fi săturat de "minciunile" mele, l-am citat pe Laszlo.

Observatorul cultural promitea, pentru ieri, 22 septembrie, în afara unui interviu al Hertei Müller, alte câteva texte despre Pastior. Nimic - nici ieri, nici azi. Să nu fi înţeles eu bine? Acel număr promis era doar varianta de hârtie? Nu cred şi ar fi foarte rău să fie aşa. Ne interesează şi pe noi, ne-şvabii cum şi-au păstrat şvabii poziţia în picioare (sau din contra). Eu unul m-am săturat să-i aud pe nemţii noştri - şi saşii -, pe ungurii noştri (pe evreii noştri nu-i pun la socoteală, ei ne numără pe toţi *goii* şi ne pun note de rea-purtare holocaustologică) - afirmînd ritos că numai românii au cedat presiunilor Securităţii, că numai românii au devenit turnători. Detest acest "numai"!

Fireşte: evreii nu intră în categoriu *turnători* decât ocazional - ca Zalis. Evreii nu sunt turnători - nooo. Ar fi o insultă la adresa lor. Ei sunt, cinstit: securişti, citeşte: ne-oameni.

Înapoi la oameni, adică la nemţi şi la români. Au cedat - indiferent de… rasă - acei oameni care nu au mai putut suporta ameninţările, şantajele, asalturile, agresiunile Securităţii.

Întrucât un Caraion este mai detestabil decât Pastior? Chiar necunoscînd faptele detestabile ale lui Pastior, nu pot judeca dacă *A* este mai odios decât *B*. Or am observat la Herta Müller în ultimele ei intervenţii, pe lângă o vădită confuzie (omenească, aşa ţi se întâmplă când ai minţit atâta, încât nu mai ştii ce era adevăr şi ce minciună din "amintiri" - vorbesc de afirmaţiile ei despre mama sa - care, în fapt, nu era mama sa) o vădită apărare… etnică. Această rătăcire - eu îi spun: luare razna - a început a lua proporţii în gura Hertei Müller, când s-a apucat ea să acuze întrega românime de… pasivitate, de dezinteres, de nediscutarea faptelor rele… Dar de unde până unde această insolenţă de a critica "majoritatea naţională" (românimea) pentru apatie, laşitate? Ce a vrut să spună prin: "SCRIITORII ROMÂNI ERAU PREA ÎNCURCAŢI CU DICTATURA"? Nu sunt de acord cu adevărul afirmaţiei, însă, fiind vorba de scriitori, cu ce altceva să fie…"încurcaţi"?

Ca să reiasă că societatea germană (occidentală) este mai de respectat decât cea românească?; pentru a se înţelege că şi neomarxiştii bănăţeni cumpăraţi de statul german fac parte din… societatea germană occidentală şi sunt curaţi ca lacrima - ei nefiind încurcaţi cu dictatura? Cine ştie ce vom mai afla despre cutare vânjos neamţ din România, recuperat!

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Nu l-am cunoscut pe Pastior, ştiam doar că este de-al nostru - prin suferinţe, prin dureri, prin scris. Deasemeni nu ştiu cu ce fel de argumente îl vor apăra nemţii lui, după cum nu ştiu care fapte-rele îi sunt reproşate. Oricum, nu-i voi arunca piatra: şi eu am fost la Borodino.

Herta Müller nu a fost - de aceea vorbeşte aiurea. Sper ca măcar acum, vorbind-scriind despre prietenul său Pastior să păstreze dreapta cumpănă.

Nici Nicolae Manolescu nu a fost - măcar o secundă - închis. Să nu ne mirăm dacă peste o lună, peste un an, schimbîndu-se caraulele din prepeleacurile CNSAS-ului, înlocuitorii vor dezvălui - cu hârtii - că "Niki" a fost un delator, nu doar un "demascator" al antisemitului Goma.

Ţineţi minte, scriitori români, fârtaţi obedienţi ai turnătorului Manolescu Nicolae, încuviinţatori ai calomniilor sale - bine plătite de israelieni şi americani : sunteţi complicii lui! Măcar prin tăcere. Să nu veniţi cu "explicaţii" de genul clasicelor: «Au fost presiuni…», findcă vă vor crede, eventual nevestele, amantele, fiicele - şi vecinele - avînd interes-de-complicitate. Istoria - pe care o detestaţi ca… delatoare - ba.

*

Părintele Hodiş de la Gutenberg mă anunţă că **Jurnal 2007** este gata - mă întreabă unde, la Chişinău, să trimită câteva exemplare - am dat adresa Uniunii Scriitorilor de acolo.

Şi mie, la Paris, câte poate.

*

Am fost cu Filip la Centrul medical Couronne.

Vin zile cumplite pentru noi. Va trebui să pun pa(vă)ză gurii mele pe hârtie.

*

Mihai Ciucanu îmi trimite un articol al lui Manolescu din *Adevărul* de ieri, 22 sept. Extrag numai pasajul care mă priveşte:

"După 20 ani" (…)

(…) ". În iunie 1990 am avut o clipă naivitatea să cred că Ion Iliescu îmi va spune mie adevărul despre mineriadă. O mărturisire „scăpată" în timpul unei întrevederi mă determinase să încerc să-l conving a o face publică. A doua zi s-a răzgândit însă şi n-a mai „scăpat" nicio mărturisire. Partea proastă e că am publicat în „România literară" interviul, aşa fără nici un interes cum era.

Mi-am pus în cap toată opoziţia. Degeaba m-am dat modest, că, vezi bine, n-am experienţa Orianei Fallaci etc. Gafa, căci gafă era, am plătit-o scump. Până la ultimul leu: cei care nu citiseră interviul l-au luat pe cuvânt pe Paul Goma, care a răspândit urbi et orbi vorba că l-am făcut pe Ion Iliescu

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Om, cu O mare. Încerc să dreg *acum [acum, când? In 2010?*(n.mea, P.G)*]* busuiocul- : de fapt îl întrebam cum de şi-a pierdut în lunile de după Revoluţie încrederea intelectualilor, dintre care unul (Constantin Ţoiu) prevăzuse cu câţiva ani înainte de Revoluţie că este Omul (cu O mare) aşteptat. Era, cu siguranţă, pasajul cel mai... curajos din interviu."

Acest Manolescu: parcă ar fi frate cu Tudoran (să nu fie uitat Ivasiuc): minte, de fiecare dată *altfel*, nemaivînd în memorie anterioara "variantă" a minciunii. Aceasta este a treia, după ştiinţa mea şi nu le-oi fi ştiind eu chiar pe toate. Cititorul iubitor de adevăr este invitat să consulte *România literară* din 6 iunie 1990 (oricum era o joi!), va constata (dar va accepta?) că puturosul turnător Manolescu este şi un jalnic mitoman - nu chiar ca Ivasiuc, dar-însă-totuşi…

"Saşa" inventase povestea cu Ceauşescu şi Ceauşeasca, "personaje ale romanului meu **Uşa noastră cea de toate zilele**" manuscris *pe care nu-l citise*, dar îl condamnase în gura mare ca un text lèse-tovărăşiile lor (drept care *de atunci, din aprilie 1970 am fost total interzis în România şi aşa am rămas până la moartea tiranilor, în decembrie 1989*); "Niki", admirator şi ucenic al lui Saşa m-a "demascat" şi el fără milă: după el, *care, de asemeni, nu citise decât… citatul dat de alt turnător şi om al Securităţii, H. Zalis* : acesta mă acuzase de "antisemitism": afirmasem că Israelul este un stat terorist, apartheidist, sclavagist (am mai spus-o de o sută de ori, dar dacă valetul ce tot pică, Gârbea nu crede), urmarea : alungarea mea din literatura română.

*

Dragul de Jean Dumitraşcu îmi trimite:

De : jeandumitrascu@yahoo.com
Objet : scrisuri
Date : 23 septembre 2010 23:10:41 HAEC
À : paulgoma@free.fr

"Stimate Domnule Paul Goma,
Am gasit la Bucuresti cartea Dvs. Va prezint mai jos un nou articol despre Dvs., ce va apare in numarul pe luna septembrie al revistei Arges (revista apare spre sfarsitul lunii), numar inchinat Dvs.

"Lecţia de modestie

Jean Dumitraşcu

A vorbi despre modestie în lumea culturală este, în zilele noastre, o profundă lovitură sub centură. Sunt celebre cazurile de scriitori/actori/muzicieni care, sub masca modestiei, nu ezită să-ţi înfigă, senin, cuţitul în spate. Şi, Doamne fereşte, să faci cuiva un bine! Automat, acesta va căuta, zâmbind angelic în faţă, dar subjugat unor impulsuri diabolice, să te distrugă, să se şteargă, astfel, orice urmă a unei mâini întinse când avea nevoie de ajutorul

tău. Asta e regula, şi vorbesc în cunoştinţă de cauză, nu din cărţi.

Şi totuşi... Există excepţii. Modestia este fundaţia solidă a tuturor virtuţilor, spunea Confucius. Este, în definitiv, cea mai frumoasă atitudine faţă de tine şi de altul. Nu ştiu cum se face, dar cel mai modest om pe care l-am cunoscut este Paul Goma. Când i-am acordat scriitorului, in absentia, Premiul Opera Omnia pentru întreaga operă literară, a fost citit, de către Flori Stănescu (Bălănescu) şi mesajul trimis de la Paris, la 29 iunie 2007, pe care e bine să ni-l reamintim:

<<Dragi prieteni de la revista „Argeş", de o săptamână mă străduiesc să însăilez cuvintele de mulţumire pentru onorarea cu premiul pentru… ce am scris – observaţi: am evitat cuvântul „operă", fiindcă din aceea nu am, ci doar o sumă de „scrieri", de „scrisuri" – şi, ca să închei fraza: Premiul pentru Scrisurile Scrise. De două ori bucurie: – premiul propriu-zis; – coincidenţă fericită: pică de ziua mea onomastică. Aşadar, vă mulţumesc şi vă urez ca la anul să acordaţi premiul unui scriitor având o adevarată operă. Şi vă îmbrăţişez, Paul Goma>>.

În volumul „Dialog'', apărut în 2008 la Editura Vremea, Flori prezintă festivitatea de atunci dedicată scriitorului, menţionându-i că am „fost atât de emoţionat încât a spus că meritaţi şi un premiu pentru modestie''. Pe bună dreptate, am fost emoţionat, fiindcă, am înţeles, ad-hoc, faptul că, sătul de criticile aduse încă din 1967 încoace de anumiţi scriitori-politruci români că nu e... scriitor, Paul Goma însuşi, la 40 de ani distanţă, cu o operă colosală în spate, evita încă să spună că are „operă'', că este scriitor (şi încă, cel mai important scriitor de limbă română de azi), ci doar o sumă de „scrisuri''. Mai interesant, încă din 1967, aruncându-şi ochii pe dactilograma romanului Ostinato, Miron Radu Paraschivescu exclama: „Dar băiatul ăsta e un Soljeniţîn român!''. Cum ne mărturisea la moartea lui Soljeniţîn, la vremea aceea nu citise încă pe celebrul autor rus. Eticheta a prins şi de atunci se tot bate monedă pe aceasta.

Dar Paul Goma este Paul Goma. Unic şi, pe cale de consecinţă, singur. De la superba carte de proză scurtă „Camera de alături'', de debut, din 1968, despre care am mai făcut vorbire (şi care ar fi trebuit să se numească Moartea noastră cea de toate zilele, dar cenzura a intervenit) şi până la ultimele volume.

Cei care nu i-au citit decât o parte, desigur, din publicistică, pe care scriitorul Paul Goma a ajuns, în 2010, să o regrete amarnic („Publicistica mea..., ca şi volumul de mărturie „Culoarea curcubeului'', nu trebuia să vadă lumina tiparului''), nu-l consideră scriitor!!! Unii chiar recunosc franc faptul că nu i-au citit romanele, deci... nu este scriitor! Deh, au rămas cu lecturile din revista Săptămâna a lui Eugen Barbu. Cel mai important disident român, da, mai spun alţii, dar nu scriitor! În zadar a tot explicat scriitorul, din 1971 încoace, că un roman al său nu este „nici roman-politic, nici roman-autobiografic, nici roman-diatribă (pamflet). Ci un roman, deci şi autobiografic, şi politic, şi diatribă, şi...''.

În modestia sa (experienţa de viaţă îşi spune cuvântul), scriitorul îşi intitulează ultima carte apărută foarte recent (Editura Curtea veche) foarte simplu **Scrìsuri. I. 1979-1989**. Din nou, ideea de „scrisuri''. Nu roman, nu jurnal, nu autobiografie. Parte din ediţia de autor pe care o pregăteşte să apară... postum. Este incredibil, dar editurile româneşti nu se bat să-l publice, cu toate că volumele se epuizează imediat. Paul Goma a ajuns „un scriitor internetizat", cum o spune, cu o crâncenă modestie, în noile sale Scrìsuri.

Şi cum să uit mesajul primit acum câteva zile, bucuria dintre rânduri,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

că i-a mai apărut, în sfârşit, o carte! Sau că menţionează, în bio-bibliografia sa, că Centrul Cultural Piteşti i-a editat trei volume (în fapt, două, numai eu şi Flori ştim cum am reuşit, dar povestea jurnalului meu cu Paul Goma zace într-o carte în căutare de sponsori).

Acum, cu puţin timp înaintea aniversării a 75 de ani de viaţă dedicaţi literaturii, libertăţii şi demnităţii noastre, îi dorim scriitorului Paul Goma sănătate şi cale liberă de a se întoarce Acasă! Cum spunea Nietzsche, nu pentru cei de astăzi scrie, ci pentru cei de mâine. Iar viitorul este de partea scriitorului Paul Goma".

Vineri 24 septembrie 2010

Aceeaşi jale pe uliţa noastră.

*

În sfârşit, apare (în *Adevărul*) ceva în legătură cu Pastior:

Oskar Pastior, „vinovatul fără vină"

Ana-Maria Onisei 20 sep 2010

"Dosarele de la CNSAS, care atestă semnarea unui acord cu Securitatea, nu conţin delaţiuni. Înainte de venirea la Bucureşti a scriitoarei Herta Müller, laureată în 2009 cu premiul Nobel şi apropiată a poetului, intelectualii analizează cazul Pastior.

Dezvăluirea angajamentului lui Oskar Pastior cu Securitatea a generat reacţii în rândul intelectualilor şi jurnaliştilor români, opiniile balansând între analiza unei „vinovăţii" a poetului şi felul în care o colaborare cu Securitatea poate schimba perspectiva asupra operei sale.

Oskar Pastior, născut în 1927 la Sibiu şi decedat în 2006 la Frankfurt, a semnat un acord de colaborare cu Securitatea în 1961, această dezvăluire fiind pe larg comentată în presa germană la sfârşitul săptămânii trecute.

Paralelă cu Günter Grass

Documentele pe care presa germană le-a dezvăluit nu conţin însă note informative pe care poetul le-ar fi dat Securităţii sub numele de cod Stein Otto. Vestea a venit „ca o palmă" pentru buna sa prietenă, laureata cu Nobel Herta Müller, scriitoare de origine română. Ea pune semnarea acordului cu Securitatea, care s-a terminat în 1968, odată cu emigrarea lui Oskar Pastior în Occident, şi pe seama unui amănunt autobiografic: homosexualitatea lui era un motiv pentru care putea fi arestat în orice moment.

„Nu mi-l pot închipui ca pe un turnător zelos - pentru el asta era calvar curat", povesteşte scriitoarea (căreia Pastior nu i-a vorbit niciodată despre angajamentul cu Securitatea), într-un interviu acordat cotidianului „Frankfurter Allgemeine Zeitung".

Gabriel Liiceanu, directorul Editurii Humanitas, nuanţează eventualitatea unei sentinţe publice asupra lui Pastior: „Problema gravă este că ne va fi mereu extrem de greu să tragem linia de demarcaţie între oameni aduşi, într-un moment al vieţii lor, la disperare - ca Pastior - şi cei care au păşit pe drumul angajamentului şi al turnătoriei cu inima uşoară sau chiar cu pasiune", afirmă Liiceanu într-o scrisoare deschisă, adăugând că „ceea ce s-a întâmplat cu Pastior nu face decât să arate încă o dată ce monstruozitate istorică ne-a fost dat să trăim".

Jurnalista Rodica Binder de la „Deutsche Welle" vede o dublă-cheie a impactului dezvăluirii: pe de o parte caracterul obiectiv al acesteia - investigarea arhivelor CNSAS şi o recuperare a trecutului, pe de alta, o puternică şi destabilizantă încărcătură emoţională. „Şocul este cu atât mai puternic, cu cât

dezvăluirile implică persoane pentru care am fi băgat mâna în foc că nu au colaborat în vreun fel cu Securitatea", a declarat jurnalista pentru „Adevărul".

„Într-una dintre însemnările sale, citată şi în presa germană, Oskar Pastior se referea la a fi vinovat fără vină", a mai precizat Rodica Binder, care l-a şi cunoscut pe poet. Despre tăcerea acestuia, Binder afirmă: „E greu să dai o explicaţie de ce a tăcut, la fel cum e greu să spunem, deşi situaţia e cu totul alta, de ce Günter Grass, care se bucură şi de o autoritate morală, a ascuns atâta amar de vreme faptul că a făcut parte în tinereţe din trupele SS".

„Criteriile estetice nu sunt şi cele morale"

Corina Bernic, unul dintre traducătorii primei antologii din opera lui Pastior „Jaluzele deschise, jaluzele închise", care va apărea săptămâna aceasta la Editura Art, crede că Oskar Pastior nu trebuie etichetat ca „informator al Securităţii", afirmând că „din actele lui reiese că nu a fost util Securităţii". Opera poetului nu poate fi umbrită de angajamentul cu Securitatea, consideră şi Gabriel H. Decuble, editorul antologiei.

El explică pentru „Adevărul": „A considera Securitatea revelatorul suprem pentru valoarea unui autor mi se pare a fi o greşeală istorică, când ştim prea bine că rolul principal al poliţiei politice era să compromită tocmai prin astfel de «atingeri». Nu trebuie confundate criteriile: cel estetic cu cel moral".

Cartea lagărului

Cel mai recent roman al Hertei Müller, „Leagănul respiraţiei", este inspirat de experienţa lui Oskar Pastior, care de la vârsta de 17 ani a fost deportat în URSS, între 1945 şi 1949.

„A vrut să mă ajute cu amintirile lui. Ne-am întâlnit regulat, el povestea şi eu notam. Curând însă a apărut şi dorinţa să scriem împreună cartea", povesteşte Müller în finalul cărţii, tradusă de Alexandru Al. Şahighian şi editată de Humanitas Fiction.

„După moartea sa (n.r. anul 2006) am fost ca paralizată. (...) Abia după un an m-am decis cu greu să mă despart de «noi» şi să scriu singură un roman", precizează Müller.

"Nu mi-l pot închipui pe Pastior ca pe un turnător zelos - pentru el asta era calvar curat."

Herta Müller scriitoare”

Pastior: nefericitul căzut între fălcile istoriei feroce este bine apărat de Herta Müller. Mă bucur pentru amândoi nemţii.

*

Gabriel Pleşea îmi transmite:

Ancheteonline.ro:

“Gheorghe Musat, fondatorul casei de avocatura Musat&Asociatii, a fost ofiţer de Securitate timp de 13 ani. Muşat: "Am fost ofiţer de contrainformaţii, dar nu am făcut niciodata poliţie politică"

de C.P. HotNews.ro Joi, 23 septembrie 2010, 17:02

“Consiliul National pentru Studierea Arhivelor Securitatii (CNSAS) a depus la Curtea de Apel Bucuresti o actiune in care solicita judecatorilor sa constate calitatile de lucrator si colaborator al Securitatii in cazul avocatului Gheorghe Musat, relateaza portalul ancheteonline.ro. **Gheorghe Muşat este fondator si senior partner al renumitei case de avocatura Musat& Asociatii.** Gheorghe Musat a declarat pentru HotNews.ro ca a fost ofiter de contrainformatii timp de 12 ani, dar nu a facut niciodata politie politica.

"CNSAS il acuza pe Musat ca a suprimat si a ingradit drepturile funda-

mentale ale omului", scrie ancheteonline.ro.

Potrivit sursei citate, Musat ar fi fost timp de 13 ani ofiter de Securitate (1970-1983), avind gradele de locotenent si, ulterior, locotenent major. In 1983 a fost trecut in rezerva si a devenit avocat (în 1983? Măi, drăcie - chiar în 1983, în plină teroare ceauşistă? - comentariul mei răutăcios, P.G.). *In 1984, a fost arestat pentru ca ar fi dezvaluit unor cunostinte ca fusese securist si a fost condamnat la inchisoare.*(?)

In detentie la Aiud ar fi fost din nou recrutat de Securitate ca informator, cu numele conspirativ MIRON. CNSAS sustine, citat de ancheteonline.ro, ca Gheorghe Musat ar fi intocmit 100 de note informative despre colegii sai de celula, majoritatea condamnati politic. A fost eliberat conditionat in 1988.

"Sint dispus sa discut oricind atit despre trecutul meu in contraspionaj, cit si despre perioada petrecuta in detentie la Aiud. Nu am absolut nimic de ascuns. Nu am facut niciodata politie politica, iar dosarele pe care le-am obtinut certifica acest lucru. Am fost ofiter de contraspionaj timp de 12 ani, dar mi-am dat demisia pentru ca <<ma sufocam>>. Am fost lasat sa plec dupa trei demisii consecutive, iar pedeapsa a venit dupa un an, cind am fost condamnat pentru presupuse incalcari ale secretului de serviciu. Am fost incarcerat imediat la Aiud, unde presiunile au fost inimaginabile. Repet, nu am facut niciodata politie politica, toti colegii mei de detentie stiu acest lucru", a declarat Gheorghe Musat pentru HotNews.ro.

In 1990, Gheorghe Musat a infiintat casa de avocatura Musat&Asociatii, unul dintre liderii pietei de profil.

Cercetarea CNSAS pe numele lui Gheorghe Musat a inceput la solicitarea Evenimentului Zilei, in calitate de membru al consiliului director al Fundatiei Orient Expres, dupa cum au declarat pentru HotNews.ro reprezentantii biroului de presa al CNSAS.

Reamintim ca o decizie finala in privinta colaborarii cu Securitatea ca politie politica este data de instanta, in urma judecarii dosarului depus de CNSAS.

1.Ancheteonline.ro: Gheorghe Musat, fondatorul casei de avocatura Musat&Asociatii, a fost ofiter de Securitate timp de 13 ani. Musat: "Am fost ofiter de contrainformatii, dar nu am facut niciodata politie politica"

Consiliul National pentru Studierea Arhivelor Securitatii (CNSAS) a depus la Curtea de Apel Bucuresti o actiune in care solicita judecatorilor sa constate calitatile de lucrator si colaborator al Securitatii in cazul avocatului Gheorghe Musat, relateaza portalul ancheteonline.ro. Gheorghe Musat este fondator si senior partner al renumitei case de avocatura Musat&Asociatii. Gheorghe Musat a declarat pentru HotNews.ro ca a fost ofiter de contrainformatii timp de 12 ani, dar nu a facut niciodata politie politica".

Gabriel Pleşea adaugă:

"Gheorghe Muşat, fondatorul casei de avocatura musat&asociatii a fost ofiter de securitate. Ăsta e tipul care i-a salvat pe Manolescu, Carmen Muşat si alţii în procesul cu antisemitismul?"

Ăsta!: el, cu scutu-i de "avocat" MAI i-a apărat pe I.B. Lefter, pe "Radu Ioanid" (cu Muşata, alcătuind tripleta care a deschis focul holocaustizator împotriva mea, în 2003 în *Observator cultural*), pe Oişteanu, pe Laszlo, pe G. Andreescu, pe Antonesei, pe Dan Pavel, pe M.D. Gheorghiu, pe Gârneţ, pe

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Gârbea şi pe Totok şi pe Wiesel şi pe I. Vianu…- chiar şi pe B. Marian…

Până acum crezusem că numele Muşat al Carmenei cu acelaşi titlu îi venea de la soţ - "un avocat cu pregătire", deşi (încă) tânăr… Ei bine, nu : Muşat nu vine de la soţul dânşii - purtînd numele Matei -, ci de la securistul ei tată Gheorghe, nume conspirativ: "Muşat". Te pomeneşti că fiica a beneficiat, după 1990, de aureola deţinutului politic a lu' ta-su - aşa va fi ajuns la Amsterdam, să se doctorizeze cu Sorin, nepotul monumentului eliadic, doar nu a făcut degeaba tăticuţul 4 ani la Aiud, printre "bandiţi anticomunişti", pe care îi încondeia de fiecare dată când se cerea "la doctor"?

Nu nu este nici o confuzie: firma Muşat&Drughie a apărat-o împotriva mea pe… Carmen Muşat, fiica patronului şi pe ai săi, pionieri holocaustologi puii revistei - culturale! - *Observator cultural*.

Astfel se explică înfrângerea mea - totală, fără drept de apel în procesul intentat calomniatorilor: judecătoarea (nu mai caut în hârtii, ca să-i retranscriu aici numele-i odios) le-a dat dreptate lor, nu mie, calomniatul; ei aveau slobod să scrie ce le trecea prin cap, nu puteau fi măcar "atenţionaţi", altfel li s-ar fi atins "dreptul la exprimare"…

În neinformarea mea, dădusem vina doar pe judecătoare, o oarecare gospodină şi pe tovarăşii ei de loc de producţie, tot atât de timoraţi, de condiţionaţi - mai ales că printre acuzaţii mei jumătate erau evrei, iar calomnia era pur evreiască, antisemitizatoare. Iată însă că, fără a da la o parte întâia ipoteză, i se lipeşte a doua: "Casa Muşat&Asociaţii" este, nu doar o sucursală a "justiţiei" practicată în România lui Iliescu&Constantinescu& Băsescu - adică total aservită Cotroceniului, dar, ca supliment este condusă de un securist! De Gheorghe Muşat!

Abia acum îmi explic siguranţa cu care alde Mehr, Laszlo, Oişteanu, G. Andreescu îmi făceau "atmosferă" înainte de proces, nu doar asigurindu-mă că voi pierde, dar obrăznicindu-se, recrutaseră şi "martori" ca numitul Horodniceanu Mirel, luîndu-mă peste picior à propos de busturile în ghips autentic ale lui Stalin care tronează în toate casele israelienilor… Nu venea (sentimentul victoriei Binelui asupra Răului de mine) doar din faptul că ştiau: oricum, tot ei câştigă, dar, sunt apăraţi (!) de un important securist: Gheorghe Muşat, contraspionul lui peşte!

Iată cum a fost betonată alungarea mea, expulzarea din lumea lor, a celor care prin calomnie obţin posturi de ambasadori la Unesco, de directori de instituţii, de tribune permanente de la care răspândesc, în continuare, minciuni, minciuni, minciuni.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Pot eu lupta cu un astfel de monstru, caracatiţoid, hienicefal? Fireşte, nu.

Însă ne-fireşte, încerc: scriindu-i, punîndu-i pe hârtie, pe sticla ordinatorului - chiar dacă numărul receptorilor mei rămâne derizorie, ei nu vor dormi liniştiţi, asiguraţi ca nimeni-nu-va-spune-nimic, iar copiii, nepoţii gorniştilor vor avea o viaţă "normală", netulburată de umbrele trecutului de căcat.

Sâmbătă 25 septembrie 2010

Tot aşa - până când?

*

Radu Botta îmi trimite acum o scrisoarea netrimisă altădată.

În P.S. scrie: "va trimit si un film cu mine in poligon, m-am inarmat. Daca incepe din nou Revolutia, eu joc John Wayne de asta data, nu-l mai las pe Iliescu".

Asadar, scrisoarea:

"Român nu se mai defineşte prin drama acestui popor în fa?a celorlaţi ci prin drama câtorva indivizi împotriva românilor trecuţi prin drama depersonalizării.

Etic: afirmarea adevărului nu se mai defineşte ca moment ultim, lămuritor, de împăcare, ci românii ajunşi la aceasta confruntare aleg căi de mijloc. Aportul etic otrăveşte, nu luminează, întunecă tensiunea vitală. Să ştii e de rău augur.

Atitudinile nu mai funcţionează, ideile nu mai circulă decât negociate, contextul fiind purtătorul de mesaj: vezi acuzaţiile de antisemitism pentru Goma care are o atitudine politică şi culturală, nu rasială, iar politicul şi lumea culturii este o lume în care confruntarea e miezul, însăşi legitimitatea discutiei.

Lipsa capacităţii critice prin care ceva se pune la mijloc pentru că este la mijloc, o lume cultural amorfă ce nu reuşeşte să identifice şi exploreze resursele propii de luciditate. Goma rămâne un marginal.

Demascarea devenită mască, iată de ce mulţi vorbesc pe tonul lui Goma, ne hrănim zilnic cu o astfel de atitudine, ea e peste tot, în ziare, la televiziune, dar din mijlocul vocilor care se amestecă numai Goma are dreptate, e vocea justă. Care este avantajul şi cum se diferenţiază această voce? Ce este până la urmă diferenţa dintre fundamentalism etic – să judeci întâmplările şi oamenii în absolut - şi retorică.

Cum reuşeşte Goma să vadă, căci e clar că el vede ceva ce noi nu reuşim să vedem, este preocuparea lui pentru subiect, biografia, sau este o trăsătură de caracter? Dacă este o trăsătură de caracter cum se face că Goma e de unul singur? De ce nu sunt cel puţin cinci?

Desprinderea de care avem nevoie pentru a găsi altceva este însuşi Goma, nici nu ne trebuie alt război pentru a califica şi destitui om cu om, idee cu idee din ce ce s-a petrecut, funcţia lui culturală suplineşte din perspectiva unei formidabile conştiinţe istorice şi a unei devastate experienţe personale ceea ce noi, ca şi generaţie nenăscută, ar trebui să o realizăm din alt resort, acela al unei lumi ce va veni. În Goma trecutul românesc de dinaintea sovietelor se întâlneşte cu nimeni, cu noi.

Goma numeşte contextele. Claritatea lui e surprinzătoare cu privire la interesele de grup pe care, paradoxal, mai nimeni nu le defineşte ca atare în

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

presa românească pentru că fiecare face parte dintr-nu grup care se filează, compromite şi tace reciproc. El clarifică interesele de grup şi interesele personale care sabotează interesul general, numeşte şi care ar fi acest interes general, numindu-l naţional.

Goma de fapt nu-ţi dă prea multe opţiuni: condamni cu el tot ce se petrece şi evident că o faci. Îţi mai oferă şi argumentele. Ce vede Goma şi noi nu reuşim să vedem? Simplu: agresiunea. El sesizează şi măsoară în ce fel agresiuna e iniţiată, întreţinută, argumentată. Trăim într-un mediu al agresiunii, din mijlocul ei, de aceea nu mai sesizăm, justificăm grăbit şi aiurea. În polemica pe care o duce, Goma nu e cel care agresează, care se ceartă cu toţi etc, ci este cel care sesizează şi înscrie fapta agresiunii.

Argumentul: Goma are dreptate, şiă Vrem noi să ştim cât suntem de ticăloşi, pentru ce? Care este miza, de ce am şti asta, ne ajută?! De ce ne-am privi în oglindă? În acel moment nu am mai putea trăi unii cu alţii, ar trebui să nu acceptăm nimic din ceea ce se spune şi ni se bagă pe gât. Trăim într-o lume care are un şir de convenţii care şi asigură vitalitate, dacă vine unul şi spune: ăsta e adevărul, ok, dar arată-ne şi cum am putea trăi astfel, dă-ne o nouă lume, adevărul nu este îndeajuns. Nu avem resursele de a creea o lume, una despre noi, ca aceea despre care vorbeşte Goma.

Goma este recursul la Povestea întreagă, cunoaştem unii despre alţii numai fragmente, luăm numai pe spicuite ceva din celălalt, din acest slab contact unii cu alţii iese o lume strâmbă în care ierarhiile sunt răscolite. Goma corectează, e singurul care o face. Are un interes continuu către ceea ce numim Povestea Întreagă.

Nu există două tabere, organizarea e pe nuclee, nu exista o dispută, decât de la intelectualitate - aşa numită -, către putere. Intelectualitatea nu dezbate de una singura între/cu printre ei/ele. De unde spiritul de masă. Apoi tema este în mare una singura: puterea. Intelectualii se adreseaza exclusiv puterii argumentand un singur canal tematic fără a construi o alternativă, e o discuţie stearpă. Şi e o relaţie falsă căci nu poţi discuta de pe poziţiile numite fără să te angajezi, să lupţi etc., mai apoi altul e obiectul de studiu. Puterea şi cultura sunt în raporturi de indiferenţă, în adâncuri.

Chiar dacă sunt certaţi la cuţite apar împreună, vorbim despre oamenii singuri, e imposibil să nu simtă fiecare astfel momentul şi de aici trebuie pornit nu la retezarea lor în grup, cum faceţi dumneavoastră, cu enumerări mitralieur. Autorii români – sunt toţi în Goma - nu am timpul şi savoarea lor pe îndelete, literar şi gastronomic sunt pe dietă, mănânc numai carne şi fructe. Trebuiesc deci ori scopiţi pe îndelete, ori ignoraţi, în fond faptul scriitoricesc este pe lângă scriitori, în sensul în care scriitorii - cât sunt - se văd pe stradă, prin fotografii, serile vara, pe garduri, pe feţele oamenilor, şi faptul în sine e deajuns. Poţi vedea scriitorii unui spaţiu fără să citeşti nimic, scriitoreala e ca natura, la suprafaţă. Nu-mai-sunt-ei în două variante, ei-care-au-fugit şi ei-care-nu-sunt. N-au fugit din confruntarea cu realitatea şi conştiinţa etc, ei nu puteau confrunta, pe scurt ei nu ştiu despre ce vorbiţi. Asta e formidabil. Subiectul este ce va fi.

Se întreabă ca Liiceanu – avem noi clasă politică autentică? Nu se întreabă dacă avem o intelectualitate autentică. În mod efectiv clasă politică autentică avem, ne reprezintă ce avem. Intelectuali n-avem, nu ne reprezintă ce avem.

Ei se salvează ieşind din contextul general şi intrarea în cel personal. Noi îi judecăm cum ei au trăit într-o ţară cu bătăi, închisori, lagăre etc, dar ei nu au trăit niciodată în acel context – au fost dintotdeauna nişte particulari -, îl neagă dacă nu sunt surprinşi de acest argument. Dacă nu au realizat atunci cu necesitate acel context, cu atât mai puţin acum îl vor accepta. Formale de a nega însă acea realitate sunt întotdeauna nişte capodopere etice, la concurenţă cu tratatele vechi de justificare a sclavagismului.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Pleşu spune: omul politic are un raport constant cu puterea. Nu cu oamenii, care este raportul cu oamenii, fenomenologic: de la mersul în maşină pînă la spiritele HDTV (high definition television). Nu o să mai găsiţi timpul şi nevoia să şi crucificaţi, nu au pretins măcar lucrurile pentru care sunt acuzaţi şi nici nu au împiedicat, dacă e judecat cu fineţe, naşterea acelui moment de renaştere. L-au aşteptat ca şi noi toţi.

Puterea este subiectul, chiar şi acum, numai asta: ce face Puterea. Numai Puric ocoleşte galant acest subiect dar cade în alte gropi. Iar majoritatea ori tac, ori aleg detalii despre care îşi permit să discute fără riscuri. Ei bine Puterea nu mai face multe, nu mai contează cine ne conduce, americanii au ales un afro-american, contează numai ce facem noi, asta e lumea în care trăim. Puterea a dispărut.

Când vin în România mi se pun la masă indivizi ce vorbesc lucruri pe care nu au de unde le şti, în fine, am stat în gazdă la generalul Munteanu, al doilea om după Pacepa. Căutam din uşă în uşă o gazdă şi… numai el m-a primit, de unde să ştiu cine e? Dar am fost sedus literalmente de codurile prin care securiştii vorbesc între ei, ce aptitudini hermeneutice au ăştia, sunt unii adevăraţi alchimişti ai aparenţelor, vrăjitori ai semnelor şi subînţelesului. A fost lansată imaginea Securităţii ca Brută, de fapt securitatea e Orice. Securitatea nu a dominat pe români, cel puţin în ultimele decade, pentru că era mai brută şi mai lipsită de scrupule ci pentru că era pur şi simplu mai deşteaptă, nu a mers în câteva cazuri dar rare, în care confruntarea a fost necesară. Adică ne-a bătut şi ne-a încarcerat pe toate fronturile, în marea cotonogeală naţională.

Despre Securitate şi ofiţerii care mi se pun la masă, nu mă supăr, şi întreb. Nu izgonesc pe nimeni, mi-am zis, nici pe Dracu', dacă se pune la masă. Cel mai frumos, ei nu ştiu nimic despre mine deşi au un milion de amănunte cu totul şi cu totul indiferente, nu ştiu cine sunt dar într-un mod atât de straniu şi de tenace. Pe de altă parte, nu înţeleg ce vor deşi poate că îmi citesc articolele online unde mă dezvinovăţesc în neştire. Cum se face că nu ăţiu nimic?! Cum funcţionează, ce caută ei să ştie? Le spun uneori că sunt republican, alteori regalist, alteori vreau crime şi să alung evreii din ţară, alteori sunt la rândul meu un evreu persecutat sau vreau să-i racolez din partea ruşilor. Faptul că nu ştiu mă onorează. Pe de altă parte, codurile lor sunt aceleaşi pe care le-am văzut folosite de Liiceanu şi Pleşu, emisiunile sunt pe Youtube, vă invit încă o dată şi vă propun poate, deşi s-ar putea să aveţi cheia scenariului. Cărturarii noştrii nu vorbesc decît unul despre altul, excludeţi orice subiect străin ca simplu spectator care asistă doar, nu ca şi referent al discuţiei, veţi vedea că ei şi în faţa televizorului sunt singuri, izolaţi, compleţi, stabili. Aceste coduri în care ei se referă unul la altul, subtilitatea, graţia sugestiei, atacul, sunt, mi-am zis, aceleaşi! Cu cele pe care securiştii de la masa mea le practicau, pe care le lăudasem, talentele de hermeneuţi! Deci Securitatea nu e o instituţie, ci o limbă. De asta s-au prins Iliescu şi Pleşu atunci la început unii de alţii, de asta nu aţi reuşit să vă prindeţi dumneavoastră: pentru că ei vorbeau aceeaşi limbă şi dumneavoastră nu. Acum, important este joaca, limba viespilor, de pus într-un volum ce va fi un fel de Guernica, cum aţi spune dumneavoastră, sânge şi căcat.

Din codurile acestea, cel mai interesant este palierul în care se afirmă adevărul. Apoi spune: suntem aici, doar aici, vorbim despre această situaţie. Către aceştia, te invit să vorbim despre ei, cu ei, şi ei să nu realizeze, o să-ţi placă. Pe de altă parte îmi rezerv dreptul de a te ataca, de a-ţi spune şi ţie ce părere am, de a pune într-o fabulă asemănătoare ceea ce de fapt ştim unul despre altul, să văd cum te aperi. O problemă mai gravă însoteşte acest joc sau acest joc sunt toate, România, istoria, etc, pentru că ei nu se mai referă la istorie ca la un fapt, cronologie care te determină, ci ca la sistemul meu de istorie contra sistemului tău – pe care eu îl determin -, într-o devălmăşie şi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

confuzie referenţială, ca la un sistem teoretic, descompus, în care unii mai inventează, asta e.

De desfăcut limba pe care ei o vorbesc cum s-au mai făcut limbi cu dicţionarele altor limbi pe masă. Până când nu vom învinge limba, se va vorbi în continuare, vor apărea reîncarnări ale cărturarilor noştrii şi mă tem că reîncarnări şi ale dumneavoastră, care ţipaţi din interiorul unei oale de beaumarin, din supă, uite-i p-ăştia! Pe când lor le e răcoare, numai dumneavoastră sesizaţi glaciaţia. Am o explicaţie pentru ceea ce se petrece în România dar nu am una pentru ce nu se petrece în România: Goma. Ei nu au plăceri de ticăloşi, decât că toţi au, dar ceea ce au sunt delicii de hermeneuţi. Oglinzile acestea sparte care ne cad în cap, metatextul – şi spuneam prietenului meu pe o terasă cu securiştii la masă, X… mă îngroapă Metatextul… ei bine, aşa vin, ca un buldozer hermeneutic, ca un glob de Crăciun, ca sugestiile de frunze uscate din muson, milioane, te îngroapă în faptele tale, în oamenii şi locurile pe unde ai fost, numind la întâmplare obiecte, locuri, nu mai ştii cînd ai fost privit şi cînd nu, începi jocul cu mărgelele de sticlă şi dintr-un joc de baloane, poate într-o dupăamiază, comiţi o crimă. Crima dispăruse de fapt în metatext, cum ştergi faianţa in armată de un milion de ori fără să te mai întrebi dacă e bine, dacă e necesar, dacă e murdară, dacă e faianţă, dacă eşti tu. Şi cînd împuşti pe un nenea, la fel, pe tine te-au împuşcat alţii dinainte, cu faianţa. De asta sunt Răul Absolut pentru că ei pot fi absolut şi asta e limba, securistul pe care îl pusese Stalin ca pe un omuleţ pe uliţele Rusiei, şi cumpărase nădragi şi pistol, nu mai e acelaşi cu securistul care în 2009 ne mai ţine calea pe undeva, s-au mutat genetic şi pistolul s-a absorbit. Realitatea lor, îmi spuneam, este mai mare decît realitatea mea, pur şi simplu sunt un strat tectonic pe care numai un cutremur l-ar putea răvăşi.

Nu vorbiţi limba asta coruptă, sunt contaminat şi am renunţat să mai fac duşuri chimice să scap de ea, recunosc că nu ştiu să o uit. Aş dori însă altceva, mai fără speranţă: să fac un dicţionar între o limbă veche, aşezată în confuzii şi retorică vinovată, şi una nouă, încă nu am găsit-o, s-ar putea să fie una şi mai veche, chiar m-aş bucura să recurgem la alte înţelesuri căci trebuie să punem altceva în cuvinte, asta e clar. Reeducarea, de ce n-am recurge şi noi, avem nevoie de ei dar nu chiar de ei, mai mult de respiraţia lor sau nu, că e otrăvită, dar nici de hoitul lor nu avem nevoie. Cînd v-am propus să-i rup picioarele lui Liiceanu mi-aţi spus să-l las cu picioare. Dacă picioarele trebuiesc rupte, capul trebuie întors. Nu pentru că servim vreun bine şi vom trage cu botul din iesle, ci numai pentru a le da alte jucării, lor şi clonelor, discuţia serioasă aşa cum o duceţi dumneavoastră nu merge, ei se joacă. Trebuie să facem jucării din subiectele astea, ţară, puşcărie, morţi de mizerie, foame, trădare etc, şi cum poţi să faci jucării din ăştiaă! Poate o singură soluţie, să-i pui să învie pe Gyr, pe Ghica şi să se joace ei la rîndul lor, din frazele tale. De Patapievici nu pomenesc, Patapievici e nebun, cu el nu ne jucăm.

Morala e un domeniu de creaţie, plasticitate, creativitate, spune Pleşu, morala ca plasticitate e de fapt Opera Omnia, opera centrală de adevărat conducător de oi şi alţi creţi, mai răzleţi. România în acest moment al ei, a surprins bine. A ajuns în echipa lui Iliescu dar nu a venit din nici o formaţiune politică, nu e asta un exemplu de plasticitate, ce vrei mai mult. Şi mai Bine.

Domnule Goma, am avut iar o săptămână românească la Amsterdam şi îmi propusesem să iau nişte ciuperci halucinogene şi să merg în Paradis, trebuie să mărturisesc ca o tristeţe halucinatorie, şi cînd iau ciuperci tot în România ajung, nu mă mai pot intoxica, sunt deja intoxicat. Vreau să scap de subiectul ăsta.

Ironia supremă: mai spun şi ceva cu sens, lansează un univers de sens, cărţi, televiziune, comentar, orice ai spune, dacă spui pe toate găurile, tot se aude. Ei au contract cu Nătăflete, cei care au şcoala fidelităţii precise ca şi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

meseria de a scrie sau meseria de a nu scrie, deci publicul face un contract. Cei care tac sunt cei care contează pentru ca nu au curajul de a intra în conflict, nu rentează, prestigiul este în mare parte frică sau indiferenţă disimulată, chiar şi carisma HDTV, high definition. Nimeni nu mai caută argumente împotrivă pentru că nu sunt instanţe care provoacă discuţia ci sunt guri care trăncănesc morăreşte.

Pentru că de fapt discuţia ca atare e trădare într-un fel foarte specific, cea filozofică, a te analiza, a te curăţi, a te critica, a te neutraliza unul pe altul şi a o lua de la început, tu eşti de fapt pentru celălalt o sursă de informaţii, un partener care nu mai contează să aibe o valoare morală ci să reprezinte o provocare mai mare. Deci vorbeaţi şi de partizanatul dintre intelectuali ca cel al celor care îşi fac servicii unii altora, îşi fac şi deservicii evident, dar ei sunt fideli acestor deservicii, pentru că e Provocarea în sensul augmentării, nu în sensul argumentării.

Cum trăiesc Adevărul aceşti oameni, căci iubirea de Adevăr e ca iubirea de femeie, în toate poziţiile. Îmi place banda desenată cu Pic şi Poc pe care aţi început-o cu Liiceanu şi Pleşu, Pic-de-pe-scaun-ce-deştept sunt şi "Poc"-uite-ai-şi căzut, adică filozofia ţonţoroi pe mormântul lui Noica şi în general prin cartier. Adevărul poate fi trăit extatic, cum face Puric, l-a fulgerat şi i-a ars toată biblioteca. Sau o iubire de Adevăr cochetă: Pleşu, şi el a fost pe muntele Athos, şi el a învăţat ceva, vorbeşte de portretul omogen al unei ţări imediat ce a coborît de pe munte, care l-a inspirat aşa cum a venit Ceausescu din China, şi el a venit inspirat, e drept, alţi oameni, alte drepturi, alte dimensiuni ale demagogiei. Nu poţi iubi Adevărul cu un organ pe care nu-l ai, cu organul vecinului, bunăoară. Concluzia : orice le-ai spune şi oricum ţi-ar da dreptate, rămîn departe, fruncea.

Şi ce au învăţat. Ei vorbesc despre Schitul Prodromu ca despre o cazarmă, au avut vedenia înregimentării, a societăţii cu un crez clar şi care munceşte în ordine, au avut de fapt una bucată viziune: Comunismul. Asta au văzut în schit. De ce? Pentru că asta văd ei cînd privesc în Sus. Dacă Pleşu vorbeşte despre mănăstire ca despre o cazarmă, nu mai e decît o vîrstă a celor care au trăit Revoluţia deja formaţi, nu-i putem măcar face să viseze pentru că de ar visa, ar face aceeaşi România, ar visa înapoi, dacă mi se permite. Ce au visat şi văzut însă în "cantonamentul sever", cum numea Pleşu Păltinişul intr-o scrisoare a lui Noica pentru Arşavir Acterian. Ori poate Noica i-a pregătit să ia "puterea în cultură", un fel de comando ceresc.

Critica – demascarea, avem nevoie de ea oriunde ?i oricum.

Pleşu pomeneşte, emisiunea e publicată pe net, de atelierul de cizmărie din cadrul mănăstirii. De minunea atelierului de cizmărie, ordonat, formidabil - din aceeaşi viziune a ieşit Ceauşescu! -, deci un materialism cras, un materialism aşa cum numai Teodorescu poate avea, şi el cînd vorbeşte de mănăstiri enumeră ornamente, ţurăurii de pe clădire, un istoric deci fără conştiinţă istorică, aşa cum e Pleşu e un teoretician fără vocaţie de bibliotecă, un Vasile Conta care l-a citit pe Arghezi. Şi care încă mai aleargă.

Aş prefera să fiu omul cu întrebarea, nu cel purtator de Bine, pe mine întrebarea mă duce, cum pe dumneavoastră v-au dus cam departe răspunsurile. Pentru generaţia tînără sau care a atins maturitatea trebuie să mizăm pe altceva, răspunsurile sunt în comă. Dar nu cu întrebarea dilematică, cu întrebările închise.

Vreau să lămuresc şi problema talentului, că e-n dispută. Talentul e instrumentul care se pune în slujba mesajului, deseori însumează mesajul. Măsurînd contribuţia vocii, gesticulaţiei, adjectivelor, spunem că aveţi talent. Talentul este însă indiferent unui mare scriitor, sunt nume imense ale literaturii universale care n-au avut pic de talent. Dar au avut vocaţie.

Aceeasi dexteritate ezoterică, ca şi securiştii, Pleşu şi Liiceanu, acelaşi teatru: noi, ei, tu, el, aceeaşi mise-en-scene mentale, încurcaţi în perdele.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Dumneavoastră sunteţi un exoteric: dezvăluiţi, demascaţi, dar raportul nu poate fi modificat prea tare. Interesant este de măsurat cât v-aţi certat cu Ceauşescu şi cât de unul singur pentru că nu sunteţi acceptat nici în situaţia actuală, de relativă libertate. Duşmanul dumneavoastră nu este măcar comunismul şi Cizmarul. Şi pe vremea împuşcatului v-aţi certat cu altceva, cu altcineva, din altceva. E interesant de pus în ordine asta.

Acest loc în afara a tot ceea ce se desface şi nărozeşte în ţară împotrivă, venit dintr-o tradiţie cavalerească a celui care îşi dă foc, (în sensul unei arderi totale!) acest loc trebuie păstrat. Goma e important şi dacă nu ar avea dreptate, de acolo de unde e, başca pentru că numai Goma are dreptate, deci are dreptate la pătrat. Locul Goma, cel care se desprinde, care este bătut de ruşi şi apoi de toţi ai lui şi care se întoarce înapoi restaurînd din cenuşă – pe hârtie - o comunitate de cataleptici, de oameni peste care s-a tras uşa de la frigider şi au adormit în frigul şi în bezna unei ideologii. Uneori o comunitate e în pumnul unui singur om, straniu că acest fapt să se petreacă acum, în epoca internetului, cărţilor, dar suntem la fel de lenţi, păstrăm deci în ciuda furtunii un ritm aproape neolitic al receptivităţii, suntem mai rapizi dar nu mai repede, dacă ne putem exprima astfel. Iată că o comunitate în vremuri postmoderne poate să îţi dea vreme de o jumătate de veac o lege printr-un om. Şi încă.

Aşa să fie.

*

Despre Pastior, în România:

Pe Focus Online apare opinia preşedintelui PEN-Club Germania, Johanno Strasser, care numeşte cele întîmplate referitor la Pastior ca fiind „o tragedie“ şi care avertizează referitor la pericolul de a-l judeca postum pe Oskar Pastior. Tot pe Focus Online apar primele reacţii din România :

Mircea Dinescu: „bine că este mort şi n-a mai ajuns să trăiască această dare în vileag“,

Andrei Pleşu: „cazul Pastior dovedeşte că în România încă mai înotăm în noroi“.

Cine se aştepta ca Dinescu să mai şi tacă s-a înşelat - în frunte cu mine;

Cine se aştepta ca Pleşu să nu deschidă gura (în casa spânzuratului), “se trompà”, ca să mă fasolesc şi eu.

Duminică 26 septembrie 2010

Tot aşa.

Luni 27 septembrie 2010

La fel.

Am primit de la Chişinău mesajul:

De : valeriumatei@yahoo.ca
Objet : Cetatenie R.M. Venire la Chisinau

Date : 27 septembre 2010 09:19:53 HAEC
À : paulgoma@free.fr

Stimate Domnule Paul GOMA,

Am deosebita plăcere să Vă informez că Uniunea Scriitorilor din Moldova a făcut toate demersurile necesare privind acordarea cetăţeniei R.Moldova Dvs. şi familiei Dvs. Cei de la Preşedinţia R.Moldova urmau să Vă contacteze, prin ambasada de la Paris, şi să Vă comunice că Dvs. şi fiului Filip Ieronim cetăţenia Vi se acordă expres (ca cetăţean născut în Basarabia şi urmaş direct), iar apoi cetăţenia i se va acorda, în scurt timp, şi Doamnei Ana Maria, ca soţie şi mamă. Acestea-s prevederile legislaţiei R.M.

Aşteptăm un răspuns al Dvs. în privinţa sosirii la Chişinău. Pregătim mai multe acţiuni, la Uniunea Scriitorilor şi la Institutul de Filologie al Academiei în legătură cu ziua de 2 octombrie.

Cu preţuire,
Valeriu MATEI
director pentru proiecte şi programe la Uniunea Scriitorilor

Am răspuns:

Stimate Domnule Valeriu Matei,

Imi face plăcere vestea parvenită prin Domnia Voastră,

Insă nu o pot primi asa, ciuntită:

- Nimeni de la Presedintie nu m-a contactat, fie si prin posta electronică (asa cum primisem promisiunea - orală - prin Dl. M. Cimpoi). Adevărat, Consulatul de la Paris mi-a adresat un mesaj confuz, poftindu-mă să stăm de vorbă - despre ce să stăm de vorbă? Si cu cine să stau de vorbă?

Nu mi-au răspuns la întrebare nici in momentul de fată;

- De ce să mi se acorde, mie si fiului meu, cetătenia Moldovei - abia apoi sotiei mele (“în scurt timp”), când noi ne cunoastem de 45 ani, am fost împreună mai mult la rău decât la bine?

Asa este legislaţia? Să fie sănătoasă legislaţia aceea, eu nu după ea m-am condus în viată, până la vârsta de 75 ani, nu potrivit acelei legislatii am scris 60 de volume - despre Basarabia - si nu în vedere unei recompense (cetăţenia?, da, însă numai pentru mine si pentru fiul meu, nu si pentru sotie?) Dar cine au fost/sunt legislatorii care au făcut ce au făcut, în stilul selectionării banditilor: unii “na prava”, altii “na leva” - după care criterii? Nu vreau să am de a face cu astfel de “legislatie”, cu atât mai putin cu “legislatorii”.

Aveam de gând să vin la Chisinău impreună cu mama fiului meu. Or, neavînd acte de călătorie, (cetătenie, deci pasaport), singur nu voi veni.

Apoi, fie vorba între noi: azi, 27 septembrie (2001) e prea târziu, ca să apuc 2 octombrie.

Stiu, stiu, guvernantii au alte treburi, toate mult mai importante decât un fleac de cetăţenie pentru un fleac de basarabean ca mine - nici măcar cetătean al Moldovei - după “legislaţie”.

După ce le vor rezolva, să mă anunţe.

Atunci va fi “momentul” pentru venirea mea acasă: postum.

Al Dvs., Paul Goma

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Am primit şi o scrisoare de la Daniela. Cică i-a fi trecut virusul. Şi cică le-au sosit înştiinţările de la poştă - dar nu a spus câte; noi am trimis pachete plurale. O să-mi scrie mâine - dacă nu dă peste ea alt virus. Sau tot acela.

O nouă scrisoare a lui Valeriu Matei:

Stimate Domnule Paul GOMA,
azi dimineaţă V-am trimis mesajul după o scurtă discuţie telefonică cu dl Mihai Cimpoi, care sosind de la Bucureşti a plecat la Bălţi, şi... la doar o oră după a sosit scrisoarea Dvs, către dl Cimpoi trimisă la 10 septembrie. I-am spus şi mi-a permis s-o deschid. Mi s-a făcut ruşine de modul şi felul cum a fost tratată problema restabilirii cetăţeniei Dvs. şi a membrilor familiei. Fără să vreau, mi-am amintit de modul şi felul cum m-au tratat colegii mei în anii 1983 - 1985, atunci când, dat afară din doctorantura Universităţii Lomonosov din Moscova ca antisovietic şi naţionalist, am rămas în stradă şi toţi mă ocoleau ca să nu aibă probleme cu autorităţile, iar astăzi unii se erijează în mari eroi, după ce ani la rând au teoretizat cu laşitate pe marginea metodelor de folosire a hârtiei igienice pentru ştergerea pe botişor (după ce făceau bale slăvind imperiul sovietic rusesc şi partidul bolşevic).

Îmi pare rău că n-am ştiut de la bun început de această problemă a restabilirii cetăţeniei.

Azi am contactat unele persoane implicare şi iată ce am constatat.

Mesajul Dvs. electronic din 10 august 2010 n-a ajuns la dl Cimpoi. Incredibil, dar adevărat: secretara de la Uniune, - un personaj aparte - la pus printre alte acte şi a plecat în concediu. N-a ajuns la dl Cimpoi nici răspunsul de la Preşedinţie pe care, l-a solicitarea mea, mi l-a trimis astăzi prin fax dl Ohotnicov şi pe care îl trimit alăturat. Ministrul de externe Iurie Leancă mi-a promis să investigheze cazul, fiindcă de la Preşedinţie s-a trimis o notă ministrului de externe şi ministrului tehnologiilor informaţionale privind restabilirea cetăţeniei Dvs., ceea ce trebuiau să Vă aducă la cunoştinţă funcţionarii moldoveni de la Paris, cei care se mişcă, precum se vede cu tradiţionalele viteze moldoveneşti: încet, încetişor, de loc şi pe loc,

Cât priveşte grija ce V-o poartă unele nulităţi ce se vor scriitori tocmai buni să fie ÎnNobilaţi, au intervenit şi pe-aici câteva hahalere de peste ocean, care i-au atacat anterior şi pe Mircea Eliade, şi pe Emil Cioran şi pe Eugen Ionesco. Îi cunoaştem prea bine şi nu ne mai miră nimic în comportamentul acestor lichele.

Nu deţin nici o funcţie în acest stat, dar îmi cer scuze pentru comportamentul unor concitadini.

Cu preţuire,
Valeriu MATEI

Şi ultimul răspuns al meu:

De : paulgoma@free.fr
Objet : Stimate Domnule Valeriu Matei,
Date : 27 septembre 2010 20:00:34 HAEC
À : valeriumatei@yahoo.ca

Vă repet: mi-am luat gândul de la o normalizare a situaţiei mele.

Normală este situaţia de refugiat politic în Franta - din 1977.

Regret că l-am crezut pe D. Cimpoi, când m-a poftit în Basarabia.

Am constatat: Basarabia nu are nevoie de mine, ba chiar i-as strica socotelile prin prezenţa mea.

Am citit răspunsul tovarăsului Ohotnicov. M-am lămurit cum stau treburile acolo.

Să fiti sănătosi.

Cum nu am altă armă de apărare decât scrisul, că tot m-am sculat eu, am să-i scriu si pe basarabenii mei, asa cum i-am scris de "românii" mei. În Jurnalul pus pe internet.

Da, bre: să nu se mai plângă basarabenii că regătenii nu-i consideră români - ba sunt!

Salutare!

Paul Goma

P.S. : Cum spunea tovarăsul Ohotnicov? Că sotia mea "avînd statut de apatrid nu are temei de a dobândi cetătenia Republicii Moldova"?

Marţi 28 septembrie 2010

Aveam de gând să rezum situaţia. Renunţ. Greaţă. Bolnav.

*

Că m-am calmat puţin:

Iau în seamă reproşul-zicerea românăcheasc㠖

«Tu, Gicule, dacă ai fi fost în situaţia mea…?»

Da, domnule, cum de uitasem? Păi dacă eram eu în locul "factorilor" de la Chişinău, aş fi făcut altfel? E uşor să critici, să acuzi, dar ia să te văd la treabă; pe baricade; în posturi de răspundere - cum ai fi procedat? Nu tot aşa?

De ce îmi vine să caut bibliografie la strănepoata mea, Dana Goma, care, în ultima ei scrisoare zice:

"Îmi pare rau ca a esuat vizita in Chisinau. Parca se zicea ca Moldova creste si progreseaza, dar se vede ca tot in urma a ramas. *Dar sa nu pierdem nadejdea, viata e plina de surprize neasteptate*" (subl. mea).

Draga de ea, aburita moşului! Da, "viaţa e plină de surprize neaşteptate".

*

Iată mesajul primit azi de la Flori Bălănescu:

"Stiu ca mai sunt citeva zile pina pe 2 octombrie, ziua in care impliniti 75 de ani.

Eu, impreuna cu ceilalti aproape 40 de autori, si cu prietenii nostri Gelu Tofan, Adrian Tofan, Mugur Cornila, Dumitru Ungureanu si inca multi altii care au muncit din greu si nu sunt atit de vizibili va trimitem acest mic semn

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

de pretuire si respect.

http://www.amazon.com/Paul-Goma-75-Dosarul-Romanian/dp/6069232151/

Chiar de ziua Domniei Voastre veti primi un colet cu 10 exemplare.

Am preferat sa va spunem din timp, decit sa aflati de la altii, care se vor grabi sa va felicite.

Mereu cu Dvs., chiar daca parem mai mult virtuali,

Cu toata dragostea,

Noi..."

La scurt interval primesc şi din partea Magdei Ursache:

"Mi-a spus Uraganul Flori ca stiti. Dea Domnul sa aveti parte de cit mai multe surprize placute. Si pentru ca tind sa fiu prima, va urez LA MULTI ANI pentru 2 octombrie, sa ne infloriti ca semn de toamna bogata.
Scrisuri se gaseste in lantul de librarii Diverta din Iasi.

Magda U."

Şi din partea Ralucăi Lazarovici:

"Dragă domnule Scriitor

Flori a trimis autorilor volumului Paul Goma 75: Dosarul unei iubiri tarzii, mesajul Dv.

La randul meu, ca unul dintre mulţii (şi mărunţii) care au contribuit cu o fărîmă la acest gest colectiv de recunoaştere şi dragoste, mă declar făţiş.

Întăresc aşadar urările de acum câteva zile cu ocazia lansării volumului Scrìsuri I şi le anticipez pe cele rezervate pentru ziua Dv de naştere, de peste puţine zile:

să fiţi sănătos şi inspirat, să ne daţi cât mai multe scrìsuri si adevăruri.

La mulţi ani!

Raluca"

Dragii /dragele de ei/ele. Abia aştept să pipăi fructul trudei lor.

Miercuri 29 septembrie 2010

Tot aşa, tot aşa.

Joi 30 septembrie 2010

Tot aşa; mereu aşa.

Cu ziua de azi - 30 septembrie - se încheie un ciclu, o perioadă fastă (prin promisiuni), nefastă prin decepţiuni.

Numai mâine nu-i poimâne, vorba noastră. Dacă ar fi fost bine, azi am fi fost în avion sau la Chişinău. Dar n-a fost să fie cum ne închipuiam noi. A fost…

…aşa cum bănuiam eu, încă din luna august. Ce gură

spurcată! - pe hârtia jurnalului.

Basarabenii mei…

Cu ziua de azi se închide şi Jurnalul 2010 pe Septembrie. Îl voi pregăti, astfel încât, pe după amiază, spre seară să fie instalat.

*

Primesc revista *Argeş*, pe septembrie.

Dragii piteşteni, îmi urează La mulţi ani! şi publică texte - sub titlul : "Gomagiale" (cu citate de pe coperta a IV-a a volumului "Scrisuri I") pe care le cunosc deja - în ordine: "Lecţia de modestie" de Jean Dumitraşcu, dar şi "Marea cacialma a patriotismului românesc" de Dumitru Ungureanu; interviul deja reprodus: Maria Sava - Flori Bălănescu (în legătură cu "Dialog"), un text necunoscut mie de Liviu Ioan Stoiciu ("P.G. un singuratic…"), cel al Magdei Ursache, sub formă de scrisoare, "Dezveliţi tot adevărul", deasemeni reprodus în Jurnal, un altul, nou-nouţ de Luca Piţu, "Între Paul Goma şi precursorii proprii", "Udigma" lui Mihai Rogobete, "Să nu-l uităm, să-l netăcem" - acest text a fost repodus în Jurnal.

ANTI-DOT.RO Scris de DUMITRU UNGUREANU

Marea cacealma a patriotismului românesc

"Nu, nu incriminez în textul de mai jos pe lătrăii de profesie care se folosesc de pretextul unui sentiment normal pentru a-şi spori agoniseala furgăsită prin debaralele vreunui regim sau partid trecător la cârma ţării. Nici nu ridic piatra internaţionalismului corect politic, să dau cu ea în ceea ce o serie venerabilă de intelectuali consideră drept esenţa personalităţii. A fi patriot e o calitate ce nu ridică din partea mea nici obiecţii, nici amendamente. Dar a te autoproclama patriot, cu pretenţia că doar tu eşti aşa ceva, şi a crede că aduci foloase patriei, aşa cum ţi-o imaginezi tu, asta nu pot admite! Patria, ca idee în eternitate, e o frumoasă ficţiune; patria, în timpul vieţii ce ni s-a dat, este imprevizibilă şi permanent în prefacere. Nu e patriot acel conducător de stat care îşi închipuie că patria este doar ceea ce vrea el, pentru că, vezi bine, de-aia a ajuns el în frunte! Cel mult e un spirit idealist, care vrea şi poate să imprime un anumit curs al istoriei poporului său, nu întotdeauna bun, benefic sau urcător. Dacă spiritul e îngust, cu certitudine va împinge spre dictatură, degradare, dezastru. Ceauşescu a fost aşa. Însă a jucat o dată la cacealma, şi i-a mers, într-un fel ce face din actualul preşedinte Băsescu un amator de nivelul cârciumilor periferice.

Momentul a fost în august 1968, când unele state socialiste, ali(ni)ate militar în Tratatul de la Varşovia, au invadat Cehoslovacia, stârpind bruma de revenire la o viaţă omenească normală. Ceauşescu (aparatul din jurul său?) a stârnit atunci marea demonstraţie populară din Piaţa Palatului, denunţând vehement ceea ce nici măcar occidentalii nu îndrăzneau: agresiunea armată împotriva unei ţări independente etc. etc. Nu cred să fie în istoria României o diversiune mai perversă, cu efecte nocive pe termen lung. Iar "succesul" la public a fost covârşitor. Până şi inclementul şi mult-păţitul Paul Goma a fost păcălit de atitudinea lui Ceauşescu, şi-a cerut arme să lupte contra invadato-

rului, care, nu-i aşa, sta la graniţă gata-gata să atace scumpa noastră Românie! Or, dacă până şi Paul Goma a muşcat momeala, ce să mai zici de naţia vegetală ce doarme şi azi într-o fascinantă netulburare?

Dar cui cerea Paul Goma arme şi muniţie să plece pe front? O spune în câteva cărţi, cu amară (auto)ironie: cerea stafului Uniunii Scriitorilor, ale cărei atribuţii în domeniul luptei ideologice fuseseră abil diseminate în statut, patrimoniu, finanţe şi facilităţi. Unanimitatea cu care biroul de conducere al US, în diversele-i formule, de-a lungul perioadei comuniste, a "combătut pe frontul artei scrisului" e remarcabilă. Şi e vizibil îndreptată către "îndeplinirea sarcinilor de partid", nu spre nevoile şi adevărul fiinţei umane. Acelor oameni care, sub numele de autori de cărţi, au semnat texte de propagandă, cuvintele parcă le-au fost date să hulească, nu să îmbărbăteze fragila făptură lovită de-o istorie mai crudă ca oricând. Toţi semnătorii de fraze calpe se proclamau patrioţi, în primul rând, şi-apoi oameni. Sau, dacă îşi spuneau oameni întâi, aveau grijă să precizeze imediat ce fel de oameni, şi-ai cui erau: ai Partidului, scris cu literă mare la cap de rând, în interiorul propoziţiei sau pe alineat special. (Un dobitoc titra chiar: Partidul şi Poetul...) Iar Partidul era darnic: slugile sale aveau la discreţie ce nu visau ceilalţi oameni, a căror existenţă era văzută, probabil, ca o povară pentru conducătorii de toate gradele. N-am cercetat amănunţit subiectul, mi se face lehamite să mă apuc de-o treabă faţă de care vidanjarea e onorabilă. Cunosc suficient de multe exemple ca să-mi permit supoziţia că toţi patrioţii de mucava (muci şi halva!) nu făceau decât comerţ josnic şi cinic. Ei livrau Partidului fraze păstoase, bine aduse din condei, şi-şi primeau tainul ce-i sălta material deasupra vulgului. Realizau că prin asta se degradau ca oameni în primul rând, apoi ca scriitoriă Greu să admită vreunul aşa ceva. Se gândeau că prin textele comise cu talent (unii aveau aşa ceva, indiscutabil) pot deforma conştiinţa cuiva? Aiurea! Ca şi Ceauşescu, au jucat o mare cacealma – patriotismul, ca modalitate de trai lesnicios, în dispreţul oricărei noţiuni de demnitate. Nici ca oameni simpli, nici ca scriitori, nici măcar ca români aceşti semnători de texte nu pot ridica pretenţia de-a fi pomeniţi. Cum tagma lor e mare, diversă şi adaptabilă, azi sunt încă în spaţiul public, infectându-l cu amintiri, istorii, analize, idei. Din păcate.

NAVETA ESENTIALA Scris de LUCA PITU

Între Paul Goma şi precursorii proprii

Praf îs toate? Ba bine că nu! Praf stelar din care obârşim şi în care ne-om întoarce, cândva, cu minimă grăbire. Iar Lumea-i cum iaşte (adicătelea: bună; rea; bună + rea; nici bună, nici rea... und so weiter), asemeni dumneaei fiind noi, apaticii, lemicii, dilemicii, trilemicii, tetralemicii, polilemicii, polemicii, martorii Doctorului Faustroll carevasăzică. Ea este pur şi simplu, noi ek-sistăm, perseverăm, după puteri, în ek-sistenţă, practicăm aflarea în treabă ca metodă de lucru, ne prefacem că dregem, îi punem pe alţii să facă ori, pur şi simplu, proferăm nonsensul oricărei întreprinderi şi că nici o cauză nu merită să te pristăveşti pentru ea. Mourir pour des idées, oui, mais de mort lente. (Aici însă intervine melitarul german din anecdota dragă lui Albert Camus. El intră într-o braserie a Parisului ocupat de Hitlerieni si, la o masă, îl aude pe un filosof de cafenea clamând că nici un ţel nu e suficient de nobil ca să-ţi pui viaţa în joc, sein Leben daranzusetzen adicatelea, şi hegelian vorovind, cu gândul la dialectica dintre Herr şi Knecht.. Se duce Neamţul însă, cu pas mareţ, către ins, îi pune chistolul la tâmplă şi-i exige să repete

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

defetista frazare. Când acolo, ce să vezi? Gânditorul de braserie reiterează, curajos, că nici o ţintă nu iaşte dignă să te sacrifici de dragul ei. Readăpostindu-şi arma în teacă, oficeriul tedesc doar atâta îi murmură la urechea dreaptă: «Vezi că te-ai contrazis, băiatule!») (…)

OUT-SIDER Scris de LIVIU IOAN STOICIU

Paul Goma, un singuratic superior. Despre renaşterea planetei

Paul Goma – 75. Ce destin chinuit, mă gândesc iar că numai un mare scriitor, cum e Paul Goma, poate avea parte de atâta nerecunoştinţă publică. Anume, să-l provoace la masa de scris, să-l izoleze. Poate exagerez, dar deja sunt convins că la marii scriitori îngerul păzitor (eventual propriul subconştient, dacă nu destinul) stă în permanentă alarmă, nu-i lasă să se bucure de nimic, îi ţine în priză, el ştie că „omenirea" are nevoie de clarviziunea lor creatoare şi le storc şi ultima picătură de creaţie originală, care contează. Se bucură într-o viaţă de om numai spiritele mediocre, cei care nu cunosc limitele şi nu sunt daţi cu capul de pereţi de propriul destin. Paul Goma a rămas un singuratic superior... Cum trece timpul degeaba: am în minte cartea Elvirei Iliescu, „Paul Goma – 70", acum ar fi trebuit să apară pe piaţă „Paul Goma – 75" (e extraordinar să aud că ea chiar va apărea, semnată de prieteni ai lui Paul Goma; regret că eu n-am fost în stare să mă mobilizez să scriu ceva deosebit pentru această carte; pur şi simplu m-am blocat, cred că Paul Goma mă inhibă, mai mult ca niciodată azi are nevoie de semnături noi care să scrie despre el, să nu se spună: „tot Stoiciu scrie despre Goma, tot Flori Bălănescu şi Dumitru Ungureanu, tot Magda şi Petru Ursache, tot revista Argeş, tot Elvira Iliescu, unde sunt ceilalţi?"). Paul Goma trage în continuare ponoasele spiritului lui liber incomod, a spus întotdeauna ce a gândit, n-a fost „diplomat", a atacat subiecte tabu, a fost sincer în tot ce a scris. Dar opiniile lui publicistice n-au convenit „spiritului vremii" (politicii corecte). Pentru mine e aberant ce se întâmplă în continuare, aud permanent că Paul Goma „s-a pus rău cu toţi, şi de aceea" – de aceea, ce? Să ai un mare scriitor român în viaţă ajuns la 75 de ani, un disident ca nimeni altul între scriitorii români, care a rupt gura Occidentului, adică „să ai un Paul Goma" şi să nu fie azi membru al Academiei Române? Să nu aibă cele mai înalte ordine şi medalii ale statului român postcomunist? Ba, să nu fie pus nici pe steagul de defilare al breslei lui, al Uniunii Scriitorilor din România? Cum e posibil să fie în continuare marginalizat, ignorat, înjurat Paul Goma, la 20 de ani de la Revoluţieă Cum e posibil să nu i se fi redat nici azi cetăţenia şi drepturile pierdute din 1977 până azi (cu toate cheltuielile compensatorii pentru suferinţele inimaginabile îndurate şi cu toate indemnizaţiile legale), să fie ţinut şi azi în exil la Paris? Iată că e posibil, Preşedinţia României se face că plouă în continuare (ba chiar azi îi invită pe toţi românii să-i urmeze exemplul lui Paul Goma, dacă nu le convine ce se întâmplă în România; România pe care regimul Băsescu a falimentat-o), Academia Română n-are loc între nemuritori, iar în Uniunea Scriitorilor (la vârf cu un vajnic duşman al disidenţei neiertătoare a lui Paul Goma) funcţioneaz? resentimentul...

Personal, consider că până ce Paul Goma nu va fi repus în drepturi, nu i se vor recunoaşte meritele, România nu va intra în normal (nici statul reprezentat la vârf, nici Academia, nici Uniunea Scriitorilor). E stupefiant să vezi că România nu reuşeşte să intre în normal nici după 20 de ani de libertate, fie ea şi libertate prost înţeleasă, pusă în ghilimele (că în efectele benefice ale democraţiei nu mai crede nimeni). Mie îmi e ruşine că Paul Goma nu are sta-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

tuie în România, şi pe an ce trece creşte în mine sentimentul de neputinţă ştiind că Paul Goma are şi azi statut de refugiat politic la Paris. Mi se face rău când încerc să mă pun în pielea lui. Las la o parte faptul că nici Basarabia natală nu-l îmbrăţişează, nu-l pune pe soclu. Nu am altă explicaţie la tot ce i se întâmplă lui Paul Goma, decât în steaua lui nenorocoasă, în harta astrală nepotrivită, în destinul care-l obligă să se sacrifice, să scoată din el ce e mai bun. Dar ce folos să fie chinuit într-atât, dacă nu i se recunosc la adevărata valoare meritele scriitoriceşti? I se vor recunoaşte postum? Daţi-mi voie să mă îndoiesc, au murit atâţia scriitori, consideraţi mari ai României în timpul vieţii, de care s-a uitat imediat după ce au murit. E un specific al nesimţirii româneşti postcomuniste să nu i se dea Cezarului Paul Goma cei e al Cezarului, în timpul vieţiiă De ce nu profităm de vitalitatea spirituală a lui Paul Goma acum, cât mai e în viaţă, de ce nu-i acordăm maximum de atenţii (inclusiv materiale; dar nu suntem în stare să-i acordăm nici măcar atenţii morale)ă De ce, fiindcă suntem cu toţii nişte amărâţi improvizaţi, părţi dintr-un popor caraghios, popor care nu mai crede în viitor – viitor ce trece minut de minut şi nu mai alege nimic de capul nostru. Am ajuns o populaţie de plâns, care nu mai merită.

La mulţi ani, Paul Goma! Să fiţi sănătos şi inspirat şi să vă urmaţi pe mai departe calea ce vi s-a dat! Dumnezeu să vă ocrotească şi să vă binecuvânteze, că de la români nu mai aveţi ce aştepta.

*

Magda Ursache îmi face cunoscută o scrisoare a lui Ion Lazu adresată ei, felicitînd-o pentru modul în care a scris despre mine.

Aici închei Jurnalul pe septembrie 2010

Fie ca începînd de la 1 octombrie - dar mai cu seamă de la 2 octombrie, să ne fie mai puţin greu, rău.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

O C T O M B R I E

Vineri 1 octombrie 2010

Citesc cu întârziere textul Cristinei Manole "Lecturi în vremuri de austeritate" din *Observator Cultural* (am avut alte "priorităţi") din care extrag ce mă interesează. Deci tema este cartea lui Tudoran:

"Cînd toată lumea tremura nu doar de foame şi frig – ce mese se mai dădeau prin Munţii Apuseni, eheee... –, dar mai ales de frică. Şi, totuşi, au fost cîţiva oameni care şi-au depăşit propria frică. Cele 600 de pagini ale acestei halucinate cărţi depun mărturie despre cum a funcţionat aparatul terorii. Cum a fost urmărit, filat, filmat, înregistrat, ascultat, anchetat, turnat Dorin Tudoran de o armată de oameni – şi de mijloace specifice şi tehnică de interceptare –, pentru a nu mai apărea un caz Paul Goma. Gestul de revoltă şi greva foamei întreprinse de Dorin Tudoran au venit după ce deja Paul Goma, mai mult de unul singur şi sprijinit doar de cîţiva oameni curajoşi – să amintim că doar Ion Vianu şi Ion Negoiţescu (*corect: I.Negoiţescu, apoi - pentru a putea emigra: I. Vianu - n.m. P.G.*) i se alăturaseră – băgase spaima în zeci de politruci PCR şi în sute de ofiţeri ai DSS. Povestea acelui nenorocit general Pleşiţă încă nu a fost scrisă."

Comentarii:

Indreptare Monitor - Duminica, 26 Septembrie 2010, 18:13

@Cristina Manole

Mentiunea privind faptul ca P. Goma si B. Nedelcovici n-ar mai fi revenit dupa 1989 in Romania poate fi corecta doar in ccea ce-l priveste pe primul dintre cei doi scriitori exilati la Paris. Cat priveste pe dl. B.N., acesta a fost in vizita in Romania postdecembrista cel putin o data, la lansarea filmului realizat de regretatul Mircea Veroiu dupa romanul „ Al doilea mesager" semnat de B. Nedelcovici (pelicula s-a chemat „Somnul insulei" -1992).

Despre "exactitate" si "adevar", Daniel StPaul - Duminica, 26 Septembrie 2010, 19:49

despre dialectica lor mutual "cordiala" , s-a pronuntat cindva si Noica... Relativ la "Eu, fiul lor. Dosar de securitate (Editura Polirom, 2010), cu o prefaţă exactă a istoricului Radu Ioanid...", dupa ce sora lui Mihai Botez, doamna Viorica Oancea a pus sub ultra violet (atit in OC cit si in Revista 22) "exactitatea" unor aspecte din acea Prefata, autorul ei n-a(u) gasit cuvenit a se manifestata, asa cum nici altii din cei ce au fost in miezul evenimentelor implic(a)nte. Se pare ca autoarea insemnarii de fata n-are nici indoieli, nici rezerve, ori ca n-a parcurs macar bibliografia de la locul prestatiei. Cataracte sint pe te miri unde, dar la OC si alte publicatii sa fie un endemism?

Fiul credincios de la pagina 556 Paul Kremer - Joi, 30 Septembrie 2010,

Stimata D-na Manole,

V-as fi extrem de recunoscator daca dupa citirea celor 600 de pagini al acestei "halucinante carti" dvs. ne-ati puta cita macar un singur document olograf semnat de Mihai Botez asa cum a fost declarat de nenumarate ori inainte de aparitia cartii, atat in articolele d-lui Tudoran cat si in prefata d-lui Ioanid .

De asemenea sunt foarte curios sa aflu ce parere aveti dvs. despre documentul anexat la pagina 556 unde putem citi negru pe alb raportul dat securitatii de catre D-ul Tudoran putin timp inainte de a emigra, si care descrie felul in care scrisoarea dumnealui, adresata Europei Libere a fost pastrata si ascunsa de catre Mihai Botez timp de o luna dupa care a fost transmisa de catre D-ul Botez unui diplomat strain pentru a fi remisa lui D-lui Vlad Georgescu.

In plus m-ati indatora foarte mult daca dvs. mi-ati putea da o definitie exacta a acestei actiuni comise de catre D-ul Tudoran - asta deoarece eu unul n-am gasit pana acum nimic mai potrivit decat cuvantul “denunt”.

Va multumesc, cu multa stima,

Paul Kremer

În legătură cu Herta Müller la Atheneu (din *Observator cultural* de azi):

Marius Ghilezan: “**Aşteptam pe atunci să vă enervaţi mai mulţi**”:

“Gabriel Liiceanu îşi scoate şcolăreşte notiţele. (…)

Gabriel Liiceanu nu poate ieşi din corzi. Insistă: „A fost o generaţie care nu s-a simţit niciodată acasă în limba ei. Sînt oamenii şi acum traumatizaţiă“. Herta Müller punctează: „Timpul lui Franco a trecut“, şi aminteşte cum firul care o lega de „acasă“ s-a întreupt, „atunci în 1987, cînd am fost dată afară“ (din ţară – n.r.). „Românii au rămas într-un colaj cu multe găuri“, punctează din nou scriitoarea de limbă germană, luînd discuţia pe cont propriu: „Dacă aş vrea să vin, nu mai am pentru cine. Toţi sînt plecaţi. Ce aş fi făcut aici cu nişte cărţi? Cărţile erau şi o cale de a te eschiva. Un gest personal, onest, de a scrie cărţi curate, nu era un gest împotriva sistemului“. Gabriel Liiceanu: „*De ce sînteţi atît de încrîncenată? Avansaţi pe un drum pe care alţii nu vor să avanseze*“ (subl mea, P.G.). Herta Müller: „Eu nu oblig pe nimeni să lectureze cărţile mele. Nu ştiu dacă sînt mulţi care vor să se confrunte cu aceste probleme (cu trecutul dictaturii comuniste – n.r.), pentru că este greu să se confrunte cu trecutul lor. Pentru o societate, dacă nu se discută aceste probleme, ele pun în pericol societatea. Cînd nu te aştepţi, ele ies la suprafaţă“. Sigură pe sine, punctează din nou: „Au fost oameni care au avut multe privilegii. Nu mă mir că nu recunosc dictatura“. Urmăresc reacţia sălii. Îngheţ şi uimire. Probabil că multe persoane din public se simt vizate.Cînd Herta Müller îi spune lui Gabriel Liiceanu că ea nu este scriitoare, că doar obligă cuvintele să exprime gîndurile, stupoare. „Dar aici sînteţi…“, zice gazda. „Scriitoare sînt doar singură. Aici sînt la circ.“ Hohote de rîs. Şi continuă să acuze cohortele de ceauşişti şi securişti… Tăcere. „Dar au fost mulţi cei care au scris…“, simte Gabriel Liiceanu nevoia să completeze. „Eu nu-i învinovăţesc decît pe cei care au făcut literatură la comandă. Ceea ce vreţi dumneavoastră să laud e prea puţin“. „Sînteţi disident, eu nu sînt!“ Scriitoarea germană rememorează povara vremurilor cînd trebuia să meargă la Miliţie să-şi declare maşina de scris. Filozoful de la Păltiniş zice că el nu s-a dus. „Deci, sînteţi disident!“ Din cele 45 de minute de dialog, în mintea mea şi a prietenilor mei rămîne sintagma: „Aşteptam, pe atunci, să vă enervaţi mai mulţi“. Spre finalul dialogului, care în multe momente este condus de Herta Müller, nu de amfitrionul de la Humanitas, cum mă aşteptam, invitata serii trage concluzia: „Sînt rea. E adevărat. Nu am ce să fac“.

Comentarii:

Pretinsa dezidenţă a unora… George Calalb - Vineri, 1 Octombrie 2010, 21:30 Superba prezenta a Doamnei Herta Muller a deranjat pe multi. Si o parte din ei, erau in sala.

Herta Müller D. Stoian - Vineri, 1 Octombrie 2010, 21:47

In sfarsit, o femeie a pus punctul pe i! Ne place, nu ne place,pe asta sta Romania:fostii activisti si progeniturile lor ,,Secu", conduc nestinghiritzi destinele noastre. Liiceanu,daca era intzelept, statea acasa la...editura, pe care a achizitzionat-o in calitate de ,,disident", nu-i asa?

Aplauzele cu care a fost rasplatita de mai multe ori scriitoare, demonstreaza,daca mai era nevoie,ca tot romanul asa gandeste, dar ce folos?

Caius Dobrescu: "**Gabriel Liiceanu lângă Herta Müller**".

"Orice revenire a Hertei Müller în România mi se pare un eveniment inspirator, fiindcă autoarea reprezintă nu neapărat triumful literar, cît izbînda credinţei în literatură. În forţa ei morală. Herta Müller este un exemplu rar de curaj etic asociat curajului estetic, iar prezenţa ei în spaţiul nostru cultural este de natură să-i încurajeze pe toţi cei ce mai cred că literatura joacă un rol serios în viaţa oamenilor. Mai mult, orice revenire a Hertei Müller este în sine o provocare cît se poate de bine-venită la adresa inerţiei, conformismului, leneviei mentale a unei societăţi româneşti prea dispuse să uite abjecţiile comunismului sau să se prefacă de-a dreptul că ele n-au existat.Dar tocmai pentru că ne-a obişnuit cu judecăţi limpezi şi tranşante, cu refuzul oricărui compromis tactic, scriitoarea se aşteaptă, sînt convins, să fie tratată în acelaşi fel. Să primească, adică, opinii şi judecăţi pornite din cea mai deplină francheţe. În acest spirit, ţin să-mi exprim nedumerirea deplină faţă de modul în care a acceptat să apară public, într-o scenografie cu puternice conotaţii canonico-simbolice, în compania lui Gabriel Liiceanu. Îmi este greu să înţeleg în ce fel se aplică aici standardele morale la care Herta Müller a raportat pînă acum, într-un mod pe cît de radical, pe atît de consecvent, comportamentele intelectualilor în timpul dictaturii ceauşiste". (…)

"Probabil publicul român îşi aminteşte în primul rînd protestul Hertei Müller împotriva includerii în programul unei şcoli de vară organizate de ICR Berlin a unor academici români cu prestigiu internaţional, dar care au colaborat în mod dovedit cu Securitatea. Judecînd după acest caz, am putea presupune că noţiunea de „colaborator" pe care s-a bazat această atitudine presupune o relaţie formală cu poliţia politică. În alte interviuri, însă, Herta Müller l-a acuzat de a fi fostmitläufer şi pe Mircea Cărtărescu, a cărui lipsă de relaţii de orice fel cu aparatul represiv este un fapt incontestabil („În limba germană există termenul «Mitläufer», cel care merge cu ei: tace, încearcă să nu iasă în evidenţă, nu deranjează pe nimeni, se face gri" – interviu în România liberă, acordat de Herta Müller, 16 septembrie 2010).

"Gabriel Liiceanu este exemplul de manual al acestei tipologii a oportunistului care mimeaz abil, în funcţie de instanţa la care se raportează, atît conformismul, cît şi subversivitatea. Celebritatea lui din anii 1980 se bazează strict pe debitarea de platitudini filozofice pompoase cu vag iz etno-heideggerian, care evitau orice referire la dictatură şi care permiteau propagandei oficiale să demonstreze larga libertate de gîndire din România. Direct spus, aşa cum lui Sergiu Nicolaescu i se cedase monopolul filmelor cu potenţial de succes la public, lui Gabriel Liiceanu i se permitea să vîndă en gros filozofie „idealistă" popularizată. Ceea ce, în condiţiile unei culturi monocrome şi arhicontrolate, nu putea însemna decît succes instantaneu." (…)

Prestigiul cultural acumulat de Gabriel Liiceanu, şi care-l îndreptăţeşte astăzi să fie partener de dialog, în faţa întregii opinii publice, al Hertei Müller, reprezintă, aşadar, dezvoltarea unui capital social acumulat în regimul anterior, cu concursul efectiv al responsabililor comunişti ai planificării culturale. În plus, ca şi înainte de 1989, popularitatea de azi a lui Gabriel Liiceanu se bazează pe enunţarea de platitudini pompoase care mimează radicalismul moral şi care înlocuiesc în conştiinţa publică gîndirea vie a

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

acelor, puţini, care au avut şi au curajul să meargă împotriva curentului. Mi se pare tristă integrarea unei scriitoare de o mare autenticitate şi forţă a vibraţiei morale, aşa cum este Herta Müller, în maşina de autocanonizare ca disident şi „rezistent“ a unui personaj care întrupează conformismul moral-intelectual.”

Ce bună, ce bună Herta Müller! Dar şi Ghilezan. Nu înţeleg de ce Iovănel îl amendează pe C. Dobrescu. (Multe nu înţeleg eu)

Comentarii utilizatori

Excelent M.B. - Vineri, 1 Octombrie 2010, 12:00
Da, s-ar fi cuvenit, dar n-au ei, ci, cu acceptul d-nei Müller!, eben der Resistenzler durch die Kultur des Mitlaufens, Herr Liician. Bedenklich - oder?Asta este la noi

D - Vineri, 1 Octombrie 2010, 12:11Liiceanu si-a aranjat foarte abis statutul in societatea romaneasca. A ajuns unde a ajuns cumulta abilitate. Nu putem spune ca este doar un profitor. A facut si lucruri bune, atit nu cit a putut ci atit cit lucrurile alea bune au mers pe acelasi drum cu interesele proprii. Pina la urma Liiceanu (si n numai el) este oglinda societatii romanesti. In sfarsit...

Matei - Vineri, 1 Octombrie 2010, 15:09 ... un articol care trebuia scris de ani buni.In sfarsit, asistam la coborarea de pe soclu a lui Gabriel Liiceanu (si cate eforturi, cat mortar,cate masuratori a facut ca sa-i iasa o statuie la care sa te inchini pe vecie). In sfarsit, putem exclama, "doamna Herta, sunteti minunata","chapeau bas, domnule Dobrescu",va admir, nu va injositi si spuneti adevarul despre cel care s-a dorit Marele, Unicul, Inspiratul interlocutor al Hertei Muller. Mai multa modestie i-ar fi fost necesara: asteptam sa invite un alt partener pentru discutie. credeti ca Vasile Paraschiv n-ar fi facut fata? sau Paul Goma? sau doina Cornea? sau Liviu Antonesei? sau Ion Vianu? Admirabila secventa de la Ateneu:Liiceanu era tare mandru ca nu s-a dus cu masina de scris la militie. Iar Herta Muller, ironica, zice:"Ati fost un disident!". Mai cunoasteti o ironie mai subtila? Felicitari, domnule Dobrescu! Sa vedem acum represaliile... cum vor incerca unii sa va ia caii de la bicicleta...
N-a banuit ce-l asteapta?

Spectatorul de la peluza - Vineri, 1 Octombrie 2010, 15:33
Enorma gafa a lui Liiceanu!!!!!!Au dormit toti de la Humanitas? Nu l-a consiliat nimeni pe Liiceanu? Ce-au facut Denisa Comanescu, Sahighian, Corina Bernic, Zografi, Lidia Bodea, acestia nu l-au avertizat pe Liiceanu - "nu te pune cu Herta, c-o incasezi". Cum a putut sa-i tina Hertei Muller lectii de disidenta, comunism, superioritatea intelectualului etc. etc.?

simplu als - Vineri, 1 Octombrie 2010, 16:26 caius dobrescu nu pare sa realizeze k, daca lucrurile in ceea ce-l priveste pe gabriel liiceanu ar fi fost asa cum le enunta el (pe un ton abia temperat de sarja impotriva 'idolilor forului'...), atunci PRIMA care n-ar fi acceptat sa sada linga gabriel liiceanu ar fi fost herta muller! se stie, doar, k nu este omul jumatatilor de masura, al compromisurilor s.a.m.d., nu? cum sa stea atunci, nonsalanta, alaturi de un om atit de 'compromis', cautionindu-l cu prezenta ei?! dincolo de aceasta evidenta - care contrazice spusele lui c.d. prin insasi prezenta hertei muller alaturi de g.l. -, raspunsul la intrebarea 'de ce era gabriel liiceanu alaturi de herta muller?' este simplu: pt k gabriel liiceanu, si nu altcineva, este editorul cartilor hertei muller. punct.

punct si virgula Ilinca - Vineri, 1 Octombrie 2010, 22:23
@als Logica incorecta, argumente insuficiente...
Daca accepti sa stai langa cineva nu inseamna neaparat ca-l cautionezi ci eventual ca-l suporti, eventual te amuzi urmarindu-i reactiile. Este de crezut (si de sperat) ca Herta Muller a acceptat invitatia la Ateneu pentru oamenii ce veneau sa o vada si sa o auda, nu pentru cei ce au organizat evenimentul. In plus, presupunand ca ar fi refuzat prezenta lui Liiceanu alaturi de dansa, se putea interpreta ca se teme de acest dialog! Eu cred ca de fapt HM si-a dorit acest dialog, si l-a avut asa cum si-a imaginat, ba chiar mai mult avand in vedere slabele replici ale interlocutorului.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Iar despre faptul ca "gabriel liiceanu, si nu altcineva, este editorul cartilor hertei muller" mi se pare evident ca Herta Muller este in ipostaza de a-si alege editorul si nu invers. Sau poate vreti sa sugerati ca daca decide sa schimbe editura nimeni din tara nu o va publica pe Herta Muller?

Liiceanu sau Liicheanu Claude Karnoouh - Sambata, 2 Octombrie 2010, 01:01
Excelent articol. Dar suntem citiva care stim de mult cà domnul Liiceanu era si este un impostor. In 1986, cu Michael Safir, eram la congres international al studiilor românești la Avignon (Franta) si Domnul Liiceanu, a venit din Germani unde avea o burse Humbolt (mare disident!) si a laudat regimul comunist ceausist datorita faptului cà daduse voie sà publice un volum de eseuri ale lui Heidegger... Asta e disidenta oare? Liicenanu a fost fàcut disident de Monica Lovinescu. De ce ? Pentru resistenta cu cultura... Ah! Ah! Ah! e de ris... Care cultura? Niciodatà Liiceanu n-a conta în Europa ca heidegerian de calitate!
Trebuie sà-l spunem înca o data, Liiceanu este exact cum mi-l-a spus Noica la Paris imediat dupa publicatia Jurnalului de la Pàltinis: "un bistitar din Oltenia" (sic!)

Rezistenta prin cultura Camelian Propinatiu - Sambata, 2 Octombrie 2010
Ca OPOZANT la totalitarismul ceausist, Paul Goma nu poate fi ignorat nici macar de manuale, oricat de alternative ar fi. Mai importanta insa este DISIDENTA sa, in raport cu restul intelectualitatii, dupa 1989: o intransigenta totala in chestiunea compromisului cu securitatea si nomenclatura.
Ca o ironie, critica dnei Herta Muller, recent la Bucuresti, vizand asa-zisa rezistenta prin cultura si Imposibila Lustratie a securistilor este identica celei exercitate de Paul Goma din exil si oarecum tine loc prezentei acestuia la Ateneu, acum cand implineste 75 de ani iar TVR Cultural lanseaza emisiunea Rezistenta prin Cultura, titlu perceput ca o sfidare chiar daca ar urma motto-ul Gombrowicz: „literatura voastra amplifica fenomenul comunismului, construiti cu imaginatia un comunism atât de puternic, încât sunteti cât pe ce sa va lasati în genunchi în fata lui”.

Despre Dorin Tudoran (tot din *Observator cultural*)

“În exil, e pe cale să ajungă în redacţia Europei libere, dar Securitatea – cu sprijinul decisiv al turnătorului „Someşan“, alias Nicolae Balotă – îi creează prompt o imagine de suspect „disident fabricat“...

Ia te uită! Este prima oară când întâlnesc scris, negru pe alb, numele lui Balotă. Doar eu îl, nu: suspectam, ci chiar scrisesem că îl suspectez (vezi jurnalele, începînd de prin 1994). Înseamnă că “piful” meu funcţiona fără greş. Prin 1988, venise cu Bianca lui pe strada noastră de atunci (Jean Moulin, din arondismentul 15), îşi garaseră maşina în faţa imobilului… Însă eu nu am acceptat să… îi invit în casă. De ce? Nu ţ-oi spune - dar aşa a fost.

Un an mai târziu - sau doi? - cu acelaşi refuz l-am tratarisit şi pe Iorgulescu… De ce? De-aia…

Mai există o persoană pe care nu am primit-o în casă: Nedelcovici, însă nu din aceeaşi pricină, ci în urma comportamentului inadmisibil faţă de Mihaela, amanta abandonată în favoarea “D-nei Lăzăroiu” - despre care eu crezusem că e nevasta lui… Veroiu…

*

Comentariu la D. Tudoran:
Jenant dle Liviu Antonesei Dan - Vineri, 1 Octombrie 2010, 23:33
Inteleg ca-l preamariti pe "fratele" Tudoran, dar sa va permiteti despre rapo-

satul Mihai Botez asertiuni, de genul: "Că nu e un simplu turnător e limpede, nici măcar nu semnează cu pseudonim", "Sub rezerva de a fi contrazis de documente ulterioare, eu aş îndrăzni s-o formulez şi pe cea a jocului dublu, a cîntatului la două mese", "Poate că Mihai Botez s-a iluzionat că trage el pe sfoară ditai Securitatea prefăcîndu-se că îi face jocul", "de la un punct încolo, parcă prefăcătoria devine prea naturală", e mai mult decat MIZERIE MORALA si chiar IMPERTINENTA.

Degeaba incerci sa "dregi busuiocul" cu "Ca să vedem cum stau cu adevărat lucrurile, ar trebui totuşi să avem acces la acele dosare de negăsit!", RAUL IMENS SI ABJECT FACUT memoriei lui Mihai Botez si al familiei lui e de neiertat.

Se va tine minte!

Chelfăneală meritată de Isterilă Antonesei. Pe cine mai linge în cur: tot pe Simirad? Băiatul ăsta nu se mai maturizează?, tot în curtea şcolii îşi face veacul, tot cu şotronul, din când în când răcnind: "Fraaate Dorineee!", de bagă în boale babele patriei? Astfel apărîndu-l pe Tudoran, îl înfundă şi mai adânc în… ceea ce se băgase singur-singurel Poetul, "ajutat" de javra de Ioanid.

*

Daniel Cristea-Enache (tot din *Observator cultural*) un pasaj:

"Dar, aşa cum **Gherla** lui Paul Goma arată că se putea rezista moral într-o închisoare politică, **Eu, fiul lor** dovedeşte că se putea articula o rezistenţă, şi apoi o opoziţie, faţă de triada PCR-Securitate-Miliţie, în anii '80 şi mai înainte".

*

Gabriel Pleşea - şi Anca - îmi trimit:

Paul Goma la 75 de ani
Ganduri la Aniversarea unui Erou al Neamului Romanesc

Pe 2 octombrie a.c., Paul Goma implineste 75 de ani. O varsta plina si o varsta ce invita la o cugetare profunda asupra staturii celui care s-a distins nu numai printr-o activitate literar-publicistica deosebita, dar si printr-o atitudine civica demna, de rezistenta fata de regimul dictatorial comunist. Ma numar printre cei care il aplauda si il apreciaza fara rezerve pe Paul Goma. Desi l-am cunoscut la maturitate, apropierea sufleteasca de el mi-a redefinit si mi-a intarit deosebirile dintre bine si rau, adevar si minciuna, curaj si lasitate, darzenie si cedare, principialitate si oportunism, credinta si necredinta, patriotism si tradare. Datorita lui, am ajuns sa urasc si mai mult impostura si dictatura in orice forma s-ar manifesta ele.

La 75 de ani, Paul Goma atinge culmile a ceea ce are mai bun neamul romanesc, strivind totodata, prin convingerile sale, ce are acesta mai las, mai abject, mai urat si mai ticalos. Destinul sau demn, oricat de lovit ar fi de nemernicia patriei nerecunoscatoare, se impune ca un far calauzitor pentru constiinta noastra nationala.

Reputatia lui Paul Goma a depasit hotarele Romaniei inca din anii dictaturii bolsevic-comuniste si ea a capatat amploare de-a lungul anilor. Ca scriitor, ca publicist, ca istoric si, nu in ultimul rand, ca vajnic rezistent anticomunist. Paul Goma este numele romanesc ce se distinge in galeria universala a eroilor biruitori in lupta binelui asupra raului.

Cu toate acestea, guvernantii Romaniei postdecembriste continua in mod rusinos ostracizarea sa. Iliescu, Constantinescu si Basescu nu se deosebesc cu nimic de Ceausescu cand este vorba de Paul Goma si repunerea sa in drepturile sale legitime de roman. Atitudinea lor fata de Paul Goma a fost, si este in continuare, mandatata de ura intelectualitatii romanesti impotriva celui care le-a spus adevarul verde in fata, demascandu-le colaborarea si cu regimul dictatorial-comunist din Romania si cu mascarada pseudo-democrata instaurata dupa lovitura de Comitet Central de la sfarsitul anului 1989. Actele josnice ale unui Gabriel Liiceanu, care i-a topit cartile dupa Decembrie 1989, ori ale lui Nicolae Manolescu, care il cenzureaza si acum pe Paul Goma si impiedica prin toate mijloacele repunerea acestuia la locul de seama ce i se cuvine in randul scriitorilor romani, sunt doar cateva din mizeriile cu care a fost „rasplatit" rezistentul anti-comunist. Reprobabil a fost si gestul Monicai Lovinescu, care, printr-un enunt pripit "imi pare rau ca l-am cunoscut pe Paul Goma", a dat mana libera detractorilor sa-l izoleze pe scriitor.

Neabatut in credinta ca dreptatea este de partea sa, Paul Goma indura cu demnitate toate aceste tribulatii. Statura sa sta deasupra lor si lui ii este destinata gloria fiiilor celor mai de seama ai neamului nostru romanesc.

Laolalta cu cei care pretuiesc valorile noastre nationale, ii doresc nepretuitului nostru Paul Goma Multi Ani cu sanatate.

Gabriel Plesea

(publicat in *New York Magazin*, nr. 688, 29 septembrie 2010)

*

În jurul orelor 15 mi-a venit pachetul cu exemplarele din **Paul Goma 75, dosarul unei iubiri târzii** !

Mare bucurie/ Şi la voi să fie.

*

Cu ce se ocupă “fraţii noştri, de veacuri: ovreii”: cu fireşte - îngrijorarea. Are, n-are treabă, Comunitatea în chestie pune de-o îngrijorare; are, n-are motive - Comunitatea îi arde un protest - dar ştii, colè, unul sonor, de să i se ducă buhul şi s-aducă banul, pentru ca altădată *goii* să steie cum îi puseseră ei, din 28 iunie 1940: cu botul pe labe, în genunchi, pe burtă ca nişte faşişti şi legionăroi şi antis*i*miţi şi români antonesciano-regalişti!

“*Comunitatea evreiască, îngrijorată*
de vizita lui Paul Goma la Chişinău

2010-10-01/12:42 Comunitatea evreiască din Republica Moldova se arată îngrijorată în legătură cu vizita scriitorului Paul Goma la Chişinău, transmite Info-Prim Neo.

Comunitatea precizează într-un comunicat de presă că îngrijorările sunt legate de ideile promovate de scriitor, precum că în timpul celui de-al doilea război mondial nu a existat holocaustul.

Reprezentanţii Comunităţii evreieşti consideră că decorarea scriitorului Paul Goma în Republica Moldova cu înalte ordine şi merite de stat reprezintă o greşeală capabilă să genereze un conflict religios şi naţional. Paul Goma este cetăţean de onoare al Chişinăului printr-un ordin emis de primarul Dorin Chirtoacă.

Ideea justificării şi, totodată, a negării fenomenului holocaustului se regăseşte în lucrarea scriitorului Paul Goma „Săptămâna roşie 28 iunie-3 iulie sau Basarabia şi Evreii”. În 2008 Procuratura Generală a Republicii

Moldova a intentat o cauză penală privind instigarea etniilor la conflict şi deznaţionalizare, elemente găsite în această lucrare. Dosarul a ajuns la Judecătoria sectorului Centru, se menţionează în comunicat.

Paul Goma este aşteptat la Chişinău pe 2 octombrie, unde va avea mai multe întâlniri cu cititorii săi.

Paul Goma s-a născut în Basarabia. În urma Pactului Molotov-Ribbentrop, familia Goma s-a refugiat peste Prut." (sublinierea imi aparţine)

Ce spuneam? Comunitatea protestează împotriva unei cărţi pe care nici unul dintre membrii ei nu o citise. Din… îngrijorarea că în paginile ei nici un cititor normal nu va găsi "negarea fenomenului Holocaustului", ci negarea, veştejirea fenomenului "*Holocaustologiei*", invenţia de după Căderea Zidului Berlinului, de spaimă că noi, neevreii nu vom mai plăti cu aur victimele deja plătite de mai multe ori ale Holocaustului evreilor, mai grav: vom cere socoteală pentru Holocaustul nostru, pus la cale şi de *voi*, *evreii* sub steagul roşu al bolşevismului rusesc.

Ia să nu mai fie îngrijorată comunitatea voastră: Goma nu mai vine la Chiş'nò: s-a îngrijit comunitatea noastră, ne-evreiască de a tremura atât de vizibil în urma ameninţărilor dublate de slujbe de blesteme, încât a dat de înţeles (încă o dată pentru totdeauna) - prin tăcere! - că nu are voie de la rabinul şef al Ierusalimului Universal să-mi deie zapiscă de călătorie în Basarabia mea, botezată de voi: "Naşa M*a*ldova".

*

ziar.jurnal.md

"Deşi a acceptat iniţial invitaţia preşedintelui Uniunii Scriitorilor din R. Moldova de a reveni acasă, după 66 ani de exil, Paul Goma nu va veni la Chişinău pe 2 octombrie, când va împlini 75 de ani.

Din jurnalul lui Paul Goma, postat pe http://paulgoma.free.fr/, aflăm că până la finele lunii august, celebrul scriitor şi disident încă nu primise o invitaţie oficială din partea autorităţilor moldovene şi nu fusese anunţat privind actele ce trebuia perfectate pentru a i se acorda cetăţenie moldovenească. Precizăm, că Paul Goma nu are nici cetăţenie franceză, nici românească.

Potrivit acad. Mihai Cimpoi, preşedintele USM, la Chişinău s-au făcut toate demersurile necesare, Preşedinţia Republicii Moldova acceptând să acorde cetăţenie moldovenească lui Paul Goma şi fiului său, Filip. „*Dar Paul Goma nici nu a depus cerere de cetăţenie,* **nu ştiu de ce**" (subl. mea, P.G.), a declarat pentru JURNAL de Chişinău Mihai Cimpoi.

La rândul său, Paul Goma explică: „Valeriu Matei mi-a scris anunţându-mi acordarea cetăţeniei pentru mine şi pentru fiul meu, dar nu şi pentru soţia mea. I-am răspuns că, fără soţie, nu vin acasă. Noapte bună, copii basarabeni! Dormiţi – dar nu sforăiţi".

"Cu prilejul aniversării a 75-a a lui Paul Goma, la Chişinău va fi organizată în data de 4 octombrie (ora 10.00) o conferinţă ştiinţifică la Academia de ştiinţe a Moldovei, iar pe 15 octombrie va fi inaugurată o expoziţie de cărţi şi fotografii cu genericul „Paul Goma – 75", la Uniunea Scriitorilor din RM.

Irina Nechit"

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Dar ce fac eu, acum? Mă iau la harţă şi cu Cimpoi ? („*Dar Paul Goma nici nu a depus cerere de cetăţenie, nu ştiu de ce*” - nu ştie, de unde să ştie, dacă mă invitase *şi* mă uitase?, el pe mine, nu eu pe el?).

Sâmbătă 2 octombrie 2010

Azi m-am născut. /Şi bine-am făcut.

Camelian Propinaţiu îmi trimite, de ziua mea:

“Paul Goma tot la Paris, 75 de ani

“Datorăm României de peste Prut oameni de cultură originali, liberi până la anarhism şi totuşi capabili de disciplina sau jertfa operei vaste: Haşdeu, Stere, Zamfir Arbore, Pan Halippa, Paul Goma, Iurie Colesnic (căruia îi salutăm al optulea volum din Basarabia necunoscută), Mihai Cimpoi şi destui alţii, deşi în istoriile literare vaste, scriitorii basarabeni, luptând mai mult pentru limbă, nu prea escaladează statutul de autor de dicţionar, aşa şi explicându-se, poate, de ce dacă tastezi pe motorul de căutare Humanitas vorba "Basarabia" nu găseşti decât Istoria lui Ion Nistor, îngrijită de Stelian Neagoe acum vreo douăzeci de ani.

Deosebirea dintre cărturarul basarabean şi specia bucureşteană ce se poate preta să-ţi calculeze, cu piele de iepure sau de vulpoi în spinare, cam cât ne-ar costa Unirea, sau un război economic cu Rusia, este că primul nu se mai teme de imperialistul rus sau bolşevic, deci nu se teme de nimeni, aşa că va merge cu adevărul lui până în pânzele albe, ca răzeşii sadovenieni. Iată de ce Chişinăul este lăţit cu parcuri cam cât tot Bucureştiul, la o populaţie de vreo trei ori mai mică: mândra capitală de pe Bâc ignoră ameninţarea că vor tăia prietenii cei uriaşi energia troleibuzelor. Las' că-i bine!

Aceşti profesionişti ai libertăţii, intelectualii basarabeni, au orgoliul naţional şi semeţia micii nobilimi cert româneşti a mazililor (v. online Mircea Rusnac: Organizarea Basarabiei - Răzeşii şi mazilii), aşa că nu era de aşteptat ca Paul Goma, nemembru al Asociaţiei Foştilor Deţinuţi Politici din România, să-şi cerşească de la scriitorii şi politicienii în putere fireasca reprimire în Uniune şi în RO, cu restituirea drepturilor materiale, morale furate sub bolşevism. Nu a făcut-o în 2006 când cu admiterea în Comisia Tismăneanu de condamnare solemnă a comunismului, iar în aprilie 1994 i-a contestat într-o memorabilă scrisoare lui Iliescu şi regimului acestuia chiar calitatea juridică şi morală de a anula condamnarea sa din 1957, cu toate că ce tipărise în acei ani prielnici editurilor nu-i va aduce venituri în 1995 nici cât să-şi poată cumpăra un calculator, ba chiar de 23 august, urâtă zi, va fi evacuat din locuinţă pentru neplata chiriei, trebuind a sta la hotel şi pe la prieteni până-n decembrie! (Spre deosebire de alţi opozanţi, reali sau închipuiţi, care îşi rostuiseră deja, cât de cât, familiile după înlocuirea lui Ceauşescu cu Iliescu. De! A nu pricepe că politica e arta compromisului, costă!)

Să nu uităm nici argumentul că anul 1989 l-a găsit pe intransigentul Paul Goma în conflict cu însăşi Europa Liberă, apropo de o "americanizare", instrumentată şi de la Bucureşti, vizând suprimarea celebrelor emisiuni semnate de Monica Lovinescu şi Virgil Ierunca.

Şi nimeni nu poate ignora "A doua disidenţă a lui Paul Goma", indubitabil mai importantă decât opoziţia la ceauşism, hărţuiala sa cu mai toată intelectualitatea activă civic şi politic, certând orice compromis vechi sau nou cu securitatea şi nomenclatura bolşevică, ruperea tuturor punţilor producându-se în februarie 1997, odată cu publicarea de către Dan Petrescu la Nemira a Jurnalului I-II-III, într-un moment în care nu puţini luptători ar fi visat să se aranjeze cu abia instalata nouă putere CDR! S-a configurat atunci, pe vecie, modelul de analiză politică românesc, est-etic, valabil şi astăzi, când am înţeles că a judeca popoarele e rasism, responsabile fiind doar grupurile: politicienii sunt educaţi de clasa intelectuală, deci nimic nu se mişcă fără complicitatea civică a acesteia!

Aşadar, nimeni să nu aştepte de la proscrisul Goma sugestii privind sărbătorirea sa la 75 de ani. Nici nu cunoaştem, dealtfel, să se fi organizat vreodată ceva pentru Doina Cornea, Dan Petrescu, László Tökés, Radu Filipescu, Vasile Paraschiv sau alţi păstrători ai demnităţii româneşti.

Iar chestiunea morală a Cetăţii Bucurescilor, poziţionarea Capitalei faţă de judecata Istoriei şi Literaturii, se tot agravează ca-n istoria Florenţei prin unele notaţii din Jurnalul actual, 2010, precum: "mă tem că nu mai apuc să-mi văd tipărite Scrìsuri 1" (e în librării!) sau, deloc mioritic, "cremaţia (...) şi presărarea cenuşei în valurile tulburoase ale Senei-apei-dulci"...

Fiindcă fără îndoială că, precum se asculta odinioară Teze şi antiteze la Paris, cititorul informat, fie profesionist fie vârstnic, mai frecventează pe furiş situl webistic paulgoma.free.fr, spre a se amuza sau dimpotrivă, cu ce a mai editat întâiul mare clasic român ce-şi are free mai toată Opera expusă publicului, oferind inclusiv spectacolul live al creşterii ei – particularitate postmodernistă de invidiat de către orice textualist.

Din acest Jurnal 2010, actualizat în 31 august, ştim acum că după ce România politică şi intelectuală nu a rezolvat problema recuperării celui mai neiubit dintre pământeni, uite că nici micul pospai de la Chişinău cu întoarcerea la baştină a scriitorului nu pare a urma programul de sărbătorire la 75 de ani propus generos de academicianul Mihai Cimpoi.

Astfel, toată românitatea se situează într-o poziţiune pitorească ce-mi aminteşte rânjetul involuntar ce te cuprinde la Basilica di Santa Croce apropo de etalarea de către fiorentini a regretului că le lipseşte tocmai celebrul lor Dante.

Pentru că steaua lui Paul Goma va creşte în întunericul românesc, pe măsură ce drumul compromisurilor noastre se tot afundă. Dreptatea mazilului singuratic se vede orbitor în mizeria materială, morală şi intelectuală, ceauşistă, a poporului nostru la anul 2010, explodează în confirmarea CNSAS a suspiciunilor Goma, percepute cândva, la 1990, ca nebuneşti, privind megaintelectuali turnători sau răsverificate cadre ale Free Europe agenţi bolşevici şi, mai cu seamă, o simţim noi cititorii în rodul derizoriu al marasmului, în Biafra spirituală a ultimilor 20 de

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

ani, de nu prea ai ce listă de lecturi să-ţi storci de la contemporani, nici o sutime din pibul spiritual al României Regale Mari în tot atât de scurte două decenii.

Tot ce e rău, poate chiar controversatul derapaj, s-ar fi evitat dacă viaţa noastră intelectuală n-ar fi derapat ea însăşi, la colţul de cotitură din blestematul an 1998, care începe la 5 martie cu asasinarea mitului eminescian (prin celebra Dilemă 265) şi sfârşeşte la 2 decembrie, prin numărul 48 presupus aniversar 80 ani de la Marea Unire al României Literare, acolo unde e strecurat celebrul mesaj Adio, domnule Goma!, pare-se titlu re-scris postmodern după o despărţire Adio, Grobei! adresată de Dorin Tudoran prin 1991, în Revista 22, criticului virulent al exilului de atunci, Nicolae Breban.

E adevărat că din 1990 până la 1996 unii dintre intelectualii publici valorificaseră deja, în Occident sau în RO, capitalul de notorietate cucerit civic, proces de instituţionalizare desăvârşit la 1997 sub regimul Emil Constantinescu, şi că nu mai era nici o nevoie de acele marşuri şi mitinguri grandioase la care gloata, cât se practica Luminarea Poporului, nu adera totuşi decât sub lozinci de un radicalism Goma, dar rămâne suspect faptul că nimeni nu s-a gândit, la colţul de cotitură din 1998, că prin batjocorirea Poetului Naţional, cu efecte devastatoare pentru unionismul basarabean, şi prin interzicerea, doar pentru că era incomod, practic în toate publicaţiile Uniunii prin contagiune, a scriitorului Paul Goma, care era simbolul nostru al rezistenţei la bolşevism, vor conduce în scurtă vreme la prăbuşirea dramatică a statutului Cărturarului în societate, la subsalarizarea lui şi la însăşi dispariţia sa de pe micul ecran al conştiinţei publice.

De notat că nu exista în Textul său vreo suspiciune de antisemitism la 1998, iar ce scrie Paul Goma în Jurnal pe sărite la 10 martie 1984 (!), despre laşitatea politicienilor români în vara lui 1940 şi despre răzbunarea pe evrei nevinovaţi după trecerea antonesciană a Prutului anticipează vorbă cu vorbă ce vor scrie megaintelectualii demitizatori după 1997 despre istoria recentă a românilor!

Învăţând cele bune de la Moscova, încă înainte de anul de cotitură 1998 mai marii noştri trebuia să facă pentru Soljeniţîn al nostru ce au făcut ruşii pentru Goma al lor la Troiţe-Lîkovo, dovedind seriozitate profesională şi patriotism până şi la nivelul serviciilor secrete.

Dacă Paul Goma ar fi primit (şi acceptat) pe undeva pe la Snagov o dace modestă, cu grădiniţă pentru leuştean şi cu un coridor patriarhal ca la Mana lângă Orhei, atunci multe s-ar fi schimbat pe la noi!

În primul rând, ar fi crescut prestigiul scriitorilor în RO, Literatura ar fi redevenit funcţională, cetită de norod, concret televiziunile ar fi cerut şi părerea cărturarilor despre tâmpeniile zilnice, iar ierarhia valorilor ar fi fost ameliorată, pentru că în lupta sa pentru democratizarea României, Paul Goma a scris, a acumulat vrând-nevrând, şi un Text critic est-etic ce s-ar putea numi "O istorie interesantă a literaturii române din ţară şi din exil", consultarea sclipitoarei memorialistici-publicistici a exilatului fiind de mult o mai plăcută zăbavă decât răsfoirea monotonului instrument de lucru întocmit de universitari ca pentru uz intern.

În al doilea rând, s-ar fi remodelat geografia turistică concentraţionară. Pe lângă Memorialul de la Sighet, care păcătuieşte prin elitism şi poziţie ex-centrică la ce şosele sunt, am mai fi avut altele, de

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

pildă la Piteşti (cu Reeducarea era logic a se începe), la subsolul Ceceului, la Jilava, la Canal, la Salcia, la Periprava, la Râmnicu Sărat, la Aiud şi la Gherla. Astfel, occidentalul călător cu dare de mână nu numai că ar fi avut ce vedea în RO, dar ar fi şi înţeles din Industria Mancurtizării de ce România are dificultăţi în construcţia societăţii civile, deci în integrarea europeană, cu totul altele decât inferioritatea rasială a locuitorilor ei sau un trecut istoric excrementţial, cu radiografie de fecală.

În fond, Programul politic al candidatului la preşedinţie Paul Goma din Scrìsuri II, sprijinit cumva şi de criticul Nicolae Manolescu, este impresionant şi azi, este cel mai pur din câte am citit în 20 de ani de pluralism. Pare scris de un Rege!

E de anticipat că nimeni nu va putea ignora această Operă, cu mult mai importantă pentru români decât e a lui Céline pentru oceanul literar francez.

Nu avem literatură pe subiect concentraţionar mai bună decât a lui Paul Goma şi, cumva surprinzător, Marin Preda încă le pare actual cititorilor, deşi "Istoria critică a literaturii române" canonizează bizareria implicită că securitatea lui Pleşiţă, Achim şi Enoiu a evaluat corect lipsa de talent literar a lui Goma, uzurpatorul calităţii de scriitor dovedindu-se cel mult un memorialist în exilul său "autoimpus", iar pentru cine şi-ar bate capul să-i citească pdf-urile „evident că Goma, arestat şi apoi silit să se expatrieze, îşi confecţionează o biografie de rezistent şi martir al comunismului“!

Dacă într-o zi Europa se va descotorosi de România, poate cu ceva şpagă pe la politicieni şi complicii lor intelectuali, cum procedează Nicolas Sarkozy cu romii noştri chiar în aceste zile de toamnă, atunci viitorul politic bucureştean ar putea fi controlat de o emanaţie dincoace de Prut a partidului marxist-leninist al lui Voronin sau al lui Smirnov şi nu e deloc un exemplu bun pentru tânăra generaţie idealistă ingratitudinea că numai îl criticăm şi îl criticăm pentru exces de temperament şi personalitate pe curajosul scriitor Paul Goma, fără a ne mai aminti nici măcar cu o placă memorială în Aleea Compozitorilor că a pătimit 75 de ani pentru noi.

După atâtea notaţii de genul "cred că eu ar fi trebuit să mă nasc evreu!" şi nenumărate replici şi proteste şi procese, percepţia multor cititori rămâne-va că Paul Goma, în opera controversată, e mai degrabă antiholocaustolog decât antisemit, ceea ce nu-i totuna, şi multă îngăduinţă vine şi din situarea scriitorului, ca şi Soljeniţîn, dinaintea unui vid de cercetare istorică, încât el se pronunţă din auzite nu din arhive când se grăbeşte a descrie literar invazia sovietică stalinistă din iunie 1940, înainte ca dnii Andrei Cioroianu, Armand Goşu, Lucian Boia, Neagu Djuvara sau alţi profesionişti sau măcar nişte cercetători oarecum privaţi ca Stoenescu, Cartianu şi Moraru să canonizeze adevărul istoric.

În plus, se poate citi în retorica controversată a lui Paul Goma şi o contracarare a expulzării, la 2 decembrie 1998, practic prin contagiune din toate revistele Uniunii, o încercare ultimă de a rămâne în conştiinţa publică atunci când ţi se răresc prietenii literari: fără astfel de excese, cine ştie dacă am mai fi auzit de scriitorul care nu s-a temut de Ceauşescu!

Tăcerea este arma feroce prin care se ucid scriitorii români între

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

ei, mai ales când e vorba de a desemna intelectualul dominant.

Căci forţa unei astfel de cenzuri este devastatoare, invidiabilă până şi de securitate sau postsecuritate. Ce exemplu mai sugestiv avem în acest sens decât publicarea degeaba la Bucureşti, nu de o editură de autor ci de puternica Editură Corint la recentul Bookfest, a cărţii Idolii forului, coordonată de un universitar American (!), Sorin Adam Matei, şi având printre colaboratori pe însuşi Michael Shafir de la Europa Liberă, fără ca punerea în discuţie a structurării criptonomenclaturiste a vieţii noastre megaintelectuale să declanşeze obligatoria dezbatere cu adevărat publică? Decât poate alt exemplu bizareria că nu există reacţie la incapacitatea puterii intelectuale de la Bucureşti de a valorifica prompt momentul politic european Mihai Ghimpu, de după 7 aprilie 2009, înfiinţând Institutul Cultural Român de la Chişinău, cu menirea de a se adresa pe înţeles nu numai românilor ci şi populaţiei rusofone. Fiindcă bani s-ar găsi, astăzi, când citim la tabletă că pentru prima oară, după multă vreme, un guvern, guvernul Boc, şi-a recunoscut obligaţiile faţă de cultură la întâlnirea din 25 august 2010 cu şefii Alianţei Naţionale a Uniunilor de Creaţie, urmând a se finanţa cu un milion de euro revistele de cultură consacrate, deci nemeritându-se a ne mai preocupa individual de cozile de la administraţia financiară, care s-ar fi putut evita printr-o mai atentă descifrare a instrucţiunilor.

Sunt, aşadar, bănuite interese scriitoriceşti şi postsecuriste în menţinerea lui Paul Goma extra muros. Dar ce e mai rău e că ele ne sunt şi ne vor fi prezentate într-un ambalaj ciudat.

Evreii au pătimit Holocaustul şi comportamentul lor e firesc, el e natural chiar atunci când apar exagerări. Pur şi simplu, n-au chef să li se mai repete istoria, şi avem de învăţat de la ei!

Anormal e comportamentul românesc. În Opera lui Paul Goma, momentul "Săptămâna Roşie" şi celelalte intervenţii controversate nu ocupă o pondere mai mare decât texte similare în cea a Soljeniţînului rus! Şi totuşi, astăzi, Paul Goma împlinind 75 de ani la Paris, este un Dante al României acesteia mancurtizate, de la Strehaia la Soroca, iar izolarea în care îl ţin românii lui din două capitale este, de regulă, pe tăcute, subînţeles, azvârlită exclusiv asupra evreilor. Ştiţi, noi am vrea să rezolvăm, dar ei se opun sau se vor opune...

Despre măreţia rezistenţei sale la ceauşism istoria nu poate să tacă, iar exilarea sa completă, definitivă, nu numai din reviste ci şi din literatura română pe motiv că n-ar fi suficient de scriitor este infezabilă pentru simplul motiv că, la Paris, altă treabă n-are, decât să fie scriitor, pe când filologul universitar îşi ocupă memoria cu mii de nimicuri, iar cel instituţionalizat manager nu mai poate conta pe creativitatea fondului său afectiv. Se va mai vorbi multă vreme, de bine sau de rău, despre ampla sa Operă şi nu e nevoie a repeta că nu se va admite scuză mâine cum că nu ştiu ce holocaustologi s-au opus întoarcerii lui Paul Goma, iar scriitorii şi politicienii români (unii bănuiţi a fi emanaţia structurilor postsecuriste) nici usturoi n-au mâncat.

De aceea, nu e chiar aşa de rău a reaminti cititorilor săi şi beneficiarilor întru Libertate ai luptei sale necurmate, că la 2 octombrie 2010 Paul Goma împlineşte tot la Paris 75 de ani.

Mai mult încă, deoarece tocmai s-a votat 15 ianuarie drept Zi oficială a culturii naţionale, adică să nu-l mai serbăm făţiş pe Eminescu, ne aşteptăm ca senatorilor să le dea Dumnezeu gând bun şi imbold la

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

a examina virtualitatea ca 2 octombrie, ziua lui Paul Goma, să devină cumva "Ziua intelectualului român membru sau fost membru al unei uniuni de creaţie", motivaţia fiind că, în sensul lui Émile François Zola, intelectualul nu poate fi decât incomod, disident sau opozant.

S-o serbeze cine are curaj!

Bucureşti, 20 septembrie 2010

*

Seara, orele 18. Am primit multe mesaje de felicitare. Nu le număr, dar sunt nesperat de multe. Nu mă plâng - mă alint.

S-a ars un bec de deasupra ordinatorului. Sunt nefericit. Trebuie să aştept ziua de luni ca să pot cumpăra altul.

Pizda mă-sii de bec! Nu de Boc? Sunt sigur? Nu, nu sunt.

Duminică 3 octombrie 2010

Azi - pentru ieri - Xiti îmi spune că am avut 142 vizitatori, dintre care 42 din "Moldova", unu singur din Israel.

Cum presimţeam: se îngroaşă - pe forum - opinia că Tudoran ar fi… el însuşi turnătorul lui Botez. Iată, rezumată s'tuaţia de o femeie:

"Lipsa de rigoare Ruxandra Ardeleanu - Sambata, 2 Octombrie 2010, 18:09 Domnule Antonesei, In buna traditie jurnalistica,va rog sa cititi cu atentie documentul de la pagina 556, din cartea lui Dorin Tudoran; este vorba de o adevarta turnatorie - in care Tudoran il denunta pe Botez. Poate ca va veti uita si la pagina 376 - este vorba de aceeasi delatiune. Dupa ce veti fi facut acest exercitiu elementar de "jurnalistica", daca mai puteti... aruncati piatra. Sper ca sunteti de buna credinta, asa se aude aici in US.Cele bune.

Fireşte, nu cred că Tudoran a… delaţionat. Cred însă, din ce în ce mai cu putere că Poetul disident este lipsit de inteligenţă elementară; ba, de-a dreptul: prosticel. Pe seama prosticelìei sale pun eu "pagina 556". Că raportul din dosar este contrafăcut de Securitate - nici o îndoială (*şi îmi declar tristeţea că nici unul dintre discutatori - discutanţi?- nu-şi aminteşte că în cartea mea,* **Culoarea curcubeului***, de la Polirom, apărută în 2006, în anexa "Bărbosul", prezentam dosăraşul meu, modest în raport cu uriaşa cantitate de hârtie selecţionată de Tudoran, supravegheat strâns de "Ioanid" - în care, probabil întâiul, explicam "mecanismul documentelor" din dotarea Securităţii*).

Tudoran a păcătuit lăsîndu-se pe mâna lui "Ioanid". Din comentariile forumiştilor reiese că Javra de Secu (Ioanid), înainte ca volumul să fie construit, avea ceva de plătit lui Botez (*Ce?*);

Un comentator (deja cunoscutul Kremer) reproduce Nota referitoare la Botez:

"Ultimele doua materiale difuzate de postul de radio EUROPA LIBERA au fost redactate de Dorin Tudoran, in perioada iunie-iulie 1983. Sus-numitul afirma ca le-a predat lui Mihai Botez care le-a tinut asupra sa cca. o luna de zile dupa care le-a trimis in strainatate printr-un diplomat american care a plecat definitiv de la post"

Dacă Tudoran ar fi fost normal de atent, ar fi explicat, într-o notiţă, "natura" acestei… mici-turnătorii, nu l-ar fi lăsat pe Secu Ioanid să facă ce îi convenea lui, cu "hârtiile", pentru ca să reiasă din dosarul lui Tudoran, că Botez era omul Securităţii (când omul Securităţii era "Ioanid", însă "disidentul" Tudoran este incapabil să înţeleagă acest adevăr evident - de unde?, de când?, a fost el arestat?, a fost el "băgat în fabrică", de "să spună şi laptele…"?).

Intre fandaxie si psihanaliza Daniel StPaul - Sambata, 2 Octombrie

Pe blogul personal, d-l Dorin Tudoran a publicat, prin iarna-catre primavara a.c., un Plan de masuri urzit de Securitate pentru a-l compromite si a-l face sa treaca drept infiltrat al ei in Occident. Intr-un Drept la replica (publicat atit in OC cit si in 22, reviste in care a aparut Prefata d-lui Ioanid) d-na Viorica Oancea, sora lui Mihai Botez, a facut publica existenta unui plan similar si in ce-l priveste pe acesta din urma ("Ordinul 001604, din 31 martie 1982 – aflat în arhiva SRI, fond D, dosar 10947, pp. 138-139, care precizează că „în scopul neutralizării acţiunilor sale legate de postul de radio Europa Liberă se acţionează pentru compromiterea lui Mihai Botez, prin acreditarea ideii că acesta este informatorul organelor de Securitate " in ObsCult. si "In acest sens, într-un raport din 31 martie 1982, maiorul Ion Alexandru Munteanu şi căpitanul Ştefan Ramfu raportează că „se acţionează pentru compromiterea lui Mihai Botez în străinătate, prin acreditarea ideii că Mihai Botez este informatorul organelor de Securitate, sens în care i se va aproba cererea de a efectua o călătorie turistică în SUA" in *22*). Dar cele doua planuri de masuri ale Securitatii ne se valent pas, cel care-l priveste pe Dorin Tudoran il auroleaza pe acesta, in timp ce acela care-l priveste pe Mihai Botez e simplamente ocultat de toti prim "interesatii" , printre care Dorin Tudoran si Radu Ioanid, care, mai abitir, in calitate de editor, ar fi avut datoria morala sa raspunda acelui Drept la replica, fiind la obirsia unor grave, pina la urma acuze, aduse lui Mihai Botez. NU a facut-o, caci in olimpianismul generatiei spalate cu hyssop, d.sa e mai presus de datorii morale. ""Ultimele doua materiale difuzate de postul de radio EUROPA LIBERA au fost redactate de Dorin Tudoran, in perioada iunie-iulie 1983. Sus-numitul afirma ca le-a predat lui Mihai Botez care le-a tinut asupra sa cca. o luna de zile dupa care le-a trimis in strainatate printr-un diplomat american care a plecat definitiv de la post" (…)

"…la vremea cind Mihai Botez (citat din MB, din arhiva RFE-RL:"„N-am să încetez niciodată să repet că ceea ce am vrut a fost să demonstrez, cu sacrificiul unor ani buni din viata mea, că se poate trăi în România de astăzi si fără să te tîrîi în genunchi.") si Dorin Tudoran isi puneau zilele in joc in mod PUBLIC, *mare specialist in totalitarisme Radu Ioanid avea curajul nemaipomenit de a raspunde unui "provocator": : „E noua dimineata, biroul de provocari s-a inchis" si sa aiba "un adevarat proces de constiinta" generat de arestarea lui Radu Filipescu, in cadru, da, cel putin confidential....* (subl.mea, P.G.) Domnia sa nu ne spune ince conditii au fost colectate de catre Securitate "informarile" furnizate de Mihai Botez, dar nu are nici o indoiala. Cum fara nici o indoiala ne indatoreaza a ne ilumina:

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Metodologie Ruxandra Ardeleanu - Sambata, 2 Octombrie 2010, 19:58
"Autorul si prefatatorul cartii "Eu fiul lor"citeaza urmatoarele surse-doi-securisti in viata, un congressman american mort si asa zisele dosare ale securitatii.Fara nici-o jena,Tudoran publica propria sa turnatorie de la pagina 556.Si pentru ca o publică domnia sa-trebuie sa o luam in serios?"

Încolţit, Antonesei izbucneşte:

" Nu vad ce mai e discutat, dati-ma in judecata in jurisdictia internationala si gata! "

I se răspunde:

"Dorin Tudoran, 556 de semne de intrebare Ruxandra Ardeleanu - Sambata, 2 Octombrie 2010, 20:45
Domnule Antonesei, Vorbim oare de acelasi document? Dorin Tudoran ,AFIRMA, in fata unei surse a securitatii. Afirmatia cu pricina intr-un sistem totalitar ca cel al Romaniei ceausiste insemna o condamnare la moarte. Nu este vina mea ca in cartea "Eu fiul lor" s-a strecurat acest sinistru denunt.()
Domnule Antonesei,
Ati inceput sa demolati insasi "constructia" lui Tudoran. Sper ca va dati seama de acest lucru. (…)Nu va sta de loc bine, in postura de aparator permanent al lui Tudoran.(…) : cand Botez "turna" ridicandu-l in slavi pe Tudoran (ce poet extraordinar e.t.e) asta vezi Doamne, era incriminator.(…) Cand inocentul Tudoran, care mai si plange cu lacrimi de crocodil..."se scapa" in fata unei surse securistice cu ceva ce nici in somn nu trebuia sa pomeneasca... este scuzat si mangaiat pe crestet, ca un copil cretin..
Va rog sa folositi acelesi unitati de masura." (…)

Cum "răspunde" infantilescul Antonesei? Îl plagiază pe analfabetul Şimonca, paznic la poarta revistei *O.C*, a Forumului, a dezbaterilor despre adevărul-sau-minciunile-cultivate-răspândite de *Observator cultural*, organ al "Securităţii Naţionale", finanţat de supra-securistul Gheorghe Muşat, care, primul, l-a invitat pe "R. Ioanid" să-şi publice balele holocaustizatoare contra mea (în 2003) - sub conducerea de formă a Carmenei, fetiţa tăticuţului şi a rătăcitului printre scaieţi-albaştri I.B. Lefter:

"Pai, daca d-voastra imi dati mie lectii de obiectivitate...
Liviu Antonesei - Sambata, 2 Octombrie 2010, 23:32
@) Ruxandra Ardeleanu
...*am incheiat chiar in acest punct discutia*." (subl. mea, P.G).

Iar Simonca ce-mi făcea? Ce să(-mi) facă, tovarăşul: "Declara şedinţa închisă" - şi gata!:

"Disputa incheiata/ document facsimilat
Ovidiu Simonca - Sambata, 2 Octombrie 2010, 23:36
Am adaugat, la textul meu, "O lume mizerabila", documentul facsimilat, de la pagina 556, din cartea "Eu, fiul meu". Il puteti vedea, ca imagine la acest text, linga primele rinduri.
In acelasi timp, pentru ca disputa sa nu degenereze, avertizez cititorii ca

alte comentarii despre acest subiect nu vor mai intra pe site.
Va multumesc pentru intelegere.
Ovidiu Simonca”

Să mă jur că nu mă mai amestec în troaca lui Tudoran+Ioanid+Manolescu+Antonesei+Simonca?
Să-mă-jur! - dar cine va putea să se ţină de jurământ?

*

Am primit de la Chişinău, din partea Academiei de Ştiinţe următoarea scrisoare - cu expeditorul avusesem, ieri, o convorbire telefonică:
Mai întâi un mesaj amical:

De : ghduca@yahoo.com
Objet : La multi ani, PAUL GOMA!
Date : 2 octobre 2010 17:50:28 HAEC
À : paulgoma@gmail.com
Cc : paulgoma@free.fr

Stimate Domnule Paul Goma,

Va expediez telegrama de felicitare din partea comunitatii stiintifice basarabene. Va spun din suflet LA MULTI ANI cu mari impliniri! Voi face tot ce-mi sta in putere ca sa Va readuc Acasa si sa ne revedem cu bine aici, la bastina Dvs. Va voi tine la curent privind pasii intreprinsi in acest sens. Nu trebuie sa ne intristam, oricum vom invinge! Daca ne dam batuti, vom face mare bucurie neprietenilor neamului nostru. Suntem deja caliti in tot felul de lupte, important este sa fim uniti si la unison in actiuni.
Aveti in anexa si invitatia Academiei pentru presa, legata de conferinta stiintifica PAUL GOMA LA 75 ANI, programata pentru 4 octombrie. V-as ruga, sa adresati un cuvant de salut participantilor la acest mare eveniment stiintific. Sunt sigur ca toata lumea se va bucura si veti da astfel tonul evenimentului mult asteptat.
Ma bucur ca am avut ocazia sa discutam azi la telefon, am inteles mai bine cum stau lucrurile.
Cu respect,
acad. Gheorghe Duca

Apoi unul oficial:

ACADEMIA DE ŞTIINŢE A MOLDOVEI
Bd. Stefan cel Mare, 1
MD-2001, Chişinau, Rep. Moldova
Tel: (373 22) 27 14 78
Fax: (373 22) 27 60 14
E-mail: HYPERLINK "mailto:consiliu@asm.md" consiliu@asm.md

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Telegramă de felicitare

Mult stimate scriitor Paul GOMA,

Ziua de 2 octombrie din calendarul literaturii române şi univer-sale constituie un fericit prilej pentru comunitatea ştiinţifică din Moldova de a Vă adresa cele mai alese urări de bine şi cuvinte de suflet.

Cu ocazia zilei de naştere Vă dorim multă, multă sănătate, inspiraţie şi putere de creaţie, peniţă ascuţită şi cât mai mulţi cititori pe toate continentele, bucurie şi împlinire familiei Dvs, soţiei Ana Maria şi fiului Filip, care V-au fost sprijin de nădejde pe drumul lung, dramatic şi amar al exilului, - mai întâi în propria ţară, apoi, în străinătate. Vă dorim, totodată, să aveţi parte de recunoştinţa conaţionalilor, mai cu seamă, a basarabenilor printre care V-aţi născut şi cărora le-aţi dedicat aproape întreaga operă, alertând în acest mod Occidentul privind drama Basarabiei şi ororile comise de regimul comunist totalitar în aceste teritorii.

Am aflat astăzi cu mare tristeţe că nu veţi (re)veni ACASĂ, la Chişinău şi la Mana de pe plaiurile orheiene... Noi, oamenii de ştiinţă şi cultură, Vă aşteptam cu mare drag, pe 4 octombrie 2010, în Casa Mare a Academiei de Ştiinţe a Moldovei, în calitate de Înalt Oaspete al conferinţei ştiinţifice „PAUL GOMA la 75 de ani”. Să ne iertaţi pentru faptul că nu V-am împlinit astăzi Visul de-o viaţă, dar nu lăsaţi tristeţea să vă pătrundă în inimă şi suflet. Cu răbdare şi dăruire de sine vom depăşi şi elementele de ordin birocratic apărute.

Vă asigur că aveţi toată recunoştinţa şi tot sprijinul elitei intelectuale din Republica Moldova, care va face tot ceea ce-i stă în putere pentru a nu admite ca un scriitor-legendă, un clasic în viaţă, un fiu vrednic al neamului nostru să fie lăsat în exil chiar şi după 20 de ani de la prăbuşirea comunismului în Europa. E nedrept şi anormal, în joc fiind însăşi demnitatea noastră naţională. Personal, am lansat deja iniţiativa de a Vă acorda înaltul titlu de membru de onoare al Academiei de Ştiinţe a Moldovei, alături de mari personalităţi naţionale şi universale, inclusiv laureaţi ai premiului Nobel. De asemenea, în calitatea mea de preşedinte al Academiei de Ştiinţe a Moldovei şi de membru al Guvernului Republicii Moldova, voi veni cu propunerea de a declara anul 2011 – ANUL PAUL GOMA.

Cred cu toată puterea fiinţei mele că Visul Dvs şi al nostru se va împlini şi ne vom vedea în curând la Chişinău, unde Vă aşteptăm cu toate onorurile ce se cuvin unui Erou autentic, bărbat de caracter, frate al Adevărului.

Dumnezeu să Vă binecuvânteze şi să ne trăiţi mulţi ani fericiţi!

Cu aleasă preţuire şi admiraţie,
acad. Gheorghe DUCA,
preşedintele Academiei de Ştiinţe a Moldovei
Chişinău, 2 octombrie 2010

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

Neobositul Dan Culcer îmi trimite:

"Nici peste 66 de ani scriitorul Paul Goma nu va veni acasă!
01 Octombire 2010
De Victoria Ungureanu

Nici cu ocazia împlinirii a 75 de ani de la naşterea sa, scriitorul Paul Goma nu va veni acasă, în Basarabia, de unde s-a refugiat cu părinţii săi în anul 1944. Scriitorul şi-a dorit mult să vină la Chişinău împreună cu soţia sa şi să sărbătoarească această aniversare frumoasă alături de colegii de la Senatul onorific Hyde Park şi Uniunia scriitorilor din Moldova.

Paul Goma va continua să fie un azilant politic în Franţa, din motiv că elita politică din RM nu a binevoit să-şi facă timp şi pentru acest scriitor basarabean de valoare, oferindu-i cetăţenia ţării noastre.

Pe la începutul lunii septembrie scriitorul mai avea o speranţă, însă după data de 27 septembrie, când a primit un mesaj de la directorul pentru proiecte şi programe la Uniunea Scriitorilor Valeriu Matei, Paul Goma a rămas dezamăgit, ba mai mult indignat de atitudinea guvernanţilor şi de legislaţia R.Moldova.

Un alt moment care l-a supărat nespus de mult pe scriitor este faptul că în scrisoarea lui Valeriu Matei se specifica faptul că din start va primi cetăţenie Paul Goma şi fiul acestuia, iar mai târziu şi soţia scriitorului. "De ce să mi se acorde, mie şi fiului meu, cetăţenia Moldovei – abia apoi soţiei mele ("în scurt timp"), când noi ne cunoaştem de 45 ani, am fost împreună mai mult la rău decât la bine? Aşa este legislaţia? Să fie sănătoasă legislaţia aceea, eu nu după ea m-am condus în viaţă, până la vârsta de 75 ani, nu potrivit acelei legislaţii am scris 60 de volume – despre Basarabia – şi nu în vederea unei recompense (cetăţenia?, da, însă numai pentru mine şi pentru fiul meu, nu şi pentru soţie?)" a răspuns cu ferocitate scrisorii venite de la Chişinău.

Se pare că [prea] curând Paul Goma nu-şi va revedea meleagurile dragi despre care a tot scris, sau poate vor lua o atitudine guvernanţii după anticipate?

"Dar cine au fost/sunt legislatorii care au făcut ce au făcut, în stilul selecţionării bandiţilor: unii "na prava", alţii "na leva" – după care criterii? Nu vreau să am de a face cu astfel de "legislaţie", cu atât mai puţin cu "legislatorii". Aveam de gând să vin la Chişinău împreună cu mama fiului meu. Or, neavînd acte de călătorie, (cetăţenie, deci paşaport), singur nu voi veni. Apoi, fie vorba între noi: azi, 27 septembrie (2010) e prea târziu, ca să apuc 2 octombrie.

Ştiu, ştiu, guvernanţii au alte treburi, toate mult mai importante decât un fleac de cetăţenie pentru un fleac de basarabean ca mine – nici măcar cetăţean al Moldovei – după "legislaţie". După ce le vor rezolva, să mă anunţe. Atunci va fi "momentul" pentru venirea mea acasă: postum", a specificat scriitorul în acelaşi răspuns adresat autorităţilor de la Chişinău.

Amintim că în data de 2 octombrie scriitorul român (de viţă basarabeană) împlineşte o vârstă de 75 de ani pe care o va sărbători şi în acest an departe de plaiul său natal. Cu această ocazie, chiar daca Paul Goma nu va fi prezent la Chişinău, Institutul de Filologie al ASM si

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Uniunea Scriitorilor din Moldova la Academia de Stiinte a Moldovei în data de 4 octombrie vor organiza o conferinţă consacrată scriitorului Paul Goma.”

*

Mi-a scris - în sfârşit ! - strănepoata pricinatică.

*

Paul Goma a împlinit astăzi 75 de ani şi românii (fie ei şi scriitori) habar n-au avut. Ce se întâmplă cu memoria noastră? Publicat pe 2 Oct 2010 - de Liviu Ioan Stoiciu în categoria: LIS JURNAL

Sâmbătă, 2 octombrie 2010. Azi Paul Goma, marele scriitor disident a împlinit 75 de ani! Vă puteţi imagina, 75 de ani – o sărbătoare unică. Şi cu toate acestea, azi Paul Goma a fost total ignorat în România. Nu-mi vine să cred în continuare. Am venit să scriu aici, ca de obicei, de la ştirile de pe TVR 1 – n-a fost scoasă o vorbă despre Paul Goma şi cei 75 de ani ai lui! De altfel, postul public de televiziune e aruncat în buzunarele celor de la putere, ale lui Băsescu şi Boc-PDL, şi-a pierdut orice credibilitate… Ce se întâmplă cu memoria românească? Rău am ajuns. Cine mai e ca Paul Goma, să ne permitem atâta indiferenţă condamnabilă? Paul Goma e un simbol a rezistenţei româneşti şi un scriitor de anvergură internaţională – a împlinit 75 de ani şi nu a fost omagiat de nimeni! Niciuna dintre revistele literare săptămânale centrale măcar nu şi-a amintit: *România literară, Observator cultural, Luceafărul, Cultura sau Revista 22,* toate au tăcut într-un glas, dacă pot să spun aşa. Las la o parte revistele literare lunare… Nu mai pun la socoteală ziarele şi revistele neliterare sau agenţiile de ştiri (deprofesionalizate, pervertite de evenimente de doi bani). Care şi-au înghiţit şi ele limba, deşi aveau o ocazie extraordinară acum să-l scoată pe Paul Goma în prim-plan, să readucă pe tapet nerecunoştinţa românească la adresa lui (oficială şi neoficială). Şi-a amintit numai revista *Antiteze 2* / 2010 de la Piatra Neamţ (director Cristian Livescu şi redactor-şef Vasile Baghiu) sau cotidianul *Timpul din Basarabia* (http://www.timpul.md/articol/paul-goma-75-de-ani-de-la-nastere-16074.html). Ce să mai spun? Revista de cultură *Amfitrion* din Turnu Severin i-a dedicat în 2008 un număr lui Paul Goma (redactor-şef Ileana Roman). Apoi, basarabeanul Mihail Vakulovski a publicat în revista electronică Tiuk! (www.tiuk.reea.net) un dosar Paul Goma. În plus, site Europa Creştină al lui Octavian Mihăescu a declarat Anul 2007 – Anul Goma… Nu mai există altă posibilitate de a afla veşti despre singuraticul şi izolatul Paul Goma „de la Paris” decât dacă-i citiţi site / blogul său, daţi click pe http://paulgoma.free.fr/.

Anul acesta, o sigură revistă de cultură i-a dedicat pagini întregi, sub titlul „Paul Goma – 75”, şi aceea a fost Argeş (director, Jean Dumitraşcu). E revoltător. Conducerea Uniunii Scriitorilor şi-a luat adio de la Paul Goma (recitiţi ce am scris despre şedinţa ultimului Consiliu al USR, legat de Paul Goma: http://www.liviuioanstoiciu.ro/2010/09/usr-n-a-dat-turnatori-din-contra-usr-a-dat-cei-mai-multi-disidenti-oponenti-rezistenti-un-fragment-de-valeriu-stancu/), Preşedinţia României stă la dispoziţia duşmanilor lui Paul Goma (public o fotografie făcută de filajul Securităţii). N-am să înţeleg niciodată de ce s-a ajuns la atâta nemernicie.

“Paul Goma – 75. Ce destin chinuit, mă gândesc iar că numai un mare scriitor, cum e Paul Goma, poate avea parte de atâta nerecunoştinţă publică. Anume, să-l provoace la masa de scris, să-l izoleze. Poate exagerez, dar deja sunt convins că la marii scriitori îngerul păzitor (eventual propriul subconştient, dacă nu destinul) stă în permanentă alarmă, nu-i lasă să se

bucure de nimic, îi ţine în priză, el ştie că „omenirea" are nevoie de clarviziunea lor creatoare şi le storc şi ultima picătură de creaţie originală, care contează. Se bucură într-o viaţă de om numai spiritele mediocre, cei care nu cunosc limitele şi nu sunt daţi cu capul de pereţi de propriul destin. Paul Goma a rămas un singuratic superior… Cum trece timpul degeaba: am în minte cartea Elvirei Iliescu, „Paul Goma – 70", acum ar fi trebuit să apară pe piaţă „Paul Goma – 75" (e extraordinar să aud că ea chiar va apărea, semnată de prieteni ai lui Paul Goma; regret că eu n-am fost în stare să mă mobilizez să scriu ceva deosebit pentru această carte; pur şi simplu m-am blocat, cred că Paul Goma mă inhibă, mai mult ca niciodată azi are nevoie de semnături noi care să scrie despre el, să nu se spună: „tot Stoiciu scrie despre Goma, tot Flori Bălănescu şi Dumitru Ungureanu, tot Magda şi Petru Ursache, tot revista Argeş, tot Elvira Iliescu, unde sunt ceilalţi?"). Paul Goma trage în continuare ponoasele spiritului lui liber incomod, a spus întotdeauna ce a gândit, n-a fost „diplomat", a atacat subiecte tabu, a fost sincer în tot ce a scris. Dar opiniile lui publicistice n-au convenit „spiritului vremii" (politicii corecte). Pentru mine e aberant ce se întâmplă în continuare, aud permanent că Paul Goma „s-a pus rău cu toţi, şi de aceea" – de aceea, ceă Să ai un mare scriitor român în viaţă ajuns la 75 de ani, un disident ca nimeni altul între scriitorii români, care a rupt gura Occidentului, adică „să ai un Paul Goma" şi să nu fie azi membru al Academiei Române? Să nu aibă cele mai înalte ordine şi medalii ale statului român postcomunist? Ba, să nu fie pus nici pe steagul de defilare al breslei lui, al Uniunii Scriitorilor din România? Cum e posibil să fie în continuare marginalizat, ignorat, înjurat Paul Goma, la 20 de ani de la Revoluţie? Cum e posibil să nu i se fi redat nici azi cetăţenia şi drepturile pierdute din 1977 până azi (cu toate cheltuielile compensatorii pentru suferinţele inimaginabile îndurate şi cu toate indemnizaţiile legale), să fie ţinut şi azi în exil la Paris? Iată că e posibil, Preşedinţia României se face că plouă în continuare (ba chiar azi îi invită pe toăi românii să-i urmeze exemplul lui Paul Goma, dacă nu le convine ce se întâmplă în România; România pe care regimul Băsescu a falimentat-o), Academia Română n-are loc între nemuritori, iar în Uniunea Scriitorilor (la vârf cu un vajnic duşman al disidenţei neiertătoare a lui Paul Goma) funcţionează resentimentul… Personal, consider că până ce Paul Goma nu va fi repus în drepturi, nu i se vor recunoaşte meritele, România nu va intra în normal (nici statul reprezentat la vârf, nici Academia, nici Uniunea Scriitorilor). E eclatant să vezi că România nu reuşeşte să intre în normal nici după 20 de ani de libertate, fie ea şi libertate prost înţeleasă, pusă în ghilimele (că în efectele benefice ale democraţiei nu mai crede nimeni). Mie îmi e ruşine că Paul Goma nu are statuie în România, şi pe an ce trece creşte în mine sentimentul de neputinţă ştiind că Paul Goma are şi azi statut de refugiat politic la Paris. Mi se face rău când încerc să mă pun în pielea lui. Las la o parte faptul că nici Basarabia natală nu-l îmbrăţişează, nu-l pune pe soclu. Nu am altă explicaţie la tot ce i se întâmplă lui Paul Goma, decât în steaua lui nenorocoasă, în harta astrală nepotrivită, în destinul care-l obligă să se sacrifice, să scoată din el ce e mai bun. Dar ce folos să fie chinuit într-atât, dacă nu i se recunosc la adevărata valoare meritele scriitoriceşti? I se vor recunoaşte postum? Daţi-mi voie să mă îndoiesc, au murit atâţia scriitori, consideraţi mari ai României în timpul vieţii, de care s-a uitat imediat după ce au murit. E un specific al nesimţirii româneşti postcomuniste să nu i se dea Cezarului Paul Goma cei e al Cezarului, în timpul vieţii? De ce nu profităm de vitalitatea spirituală a lui Paul Goma acum, cât mai e în viaţă, de ce nu-i acordăm maximum de atenţii (inclusiv materiale; dar nu suntem în stare să-i acordăm nici măcar atenţii morale)? De ce, fiindcă suntem cu toţii nişte amărâţi improvizaţi, părţi dintr-un popor caraghios, popor care nu mai crede în viitor – viitor ce trece minut de minut şi nu mai alege nimic de capul nostru. Am ajuns o populaţie de plâns, care nu mai

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

merită.

La mulţi ani, Paul Goma! Să fiţi sănătos şi inspirat şi să vă urmaţi pe mai departe calea ce vi s-a dat! Dumnezeu să vă ocrotească şi să vă binecuvânteze, că de la români nu mai aveţi ce aştepta.

Liviu Ioan Stoiciu, Argeş 9 / 2010. (*am mai reprodus acest text, însă acum îl re-reproduc : îmi place, P.G.*)

[Aici a fost afişat şi un P.S.. Flori Bălănescu mi-a cerut să-l suprim, fiindcă dădea informaţii greşite, în legătură cu volumul „Paul Goma – 75. Dosarul unei iubiri târzii". Ceea ce şi fac].

Tags: a lua in raspar obedienta, a[l] Uniunii Scriitorilor din România, ale lui Băsescu şi Boc-PDL, ale statului român postcomunist, Am ajuns o populaţie de plâns, Anul 2007 – Anul Goma, Argeş (director, atâta indiferenţă condamnabilă, azi Paul Goma a fost total ignorat în România, basarabeanul Mihail Vakulovski, care a rupt gura Occidentului, care nu mai merită, cartea Elvirei Iliescu, Ce se întâmplă cu memoria noastră?, Conducerea Uniunii Scriitorilor, conformismul, cotidianul *Timpul din Basarabia*, *Cultura* sau *Revista 22*, de la români nu mai aveţi ce aştepta, deprofesionalizate, director Cristian Livescu şi redactor-şef Vasile Baghiu, Flori Bălănescu, funcţionează resentimentul, ignorat, în buzunarele celor de la putere, în revista electronică *Tiuk!*, înjurat Paul Goma, izolatul Paul Goma „de la Paris", Jean Dumitraşcu, la vârf cu un vajnic duşman al disidenţei neiertătoare, Luceafărul, marginalizat, n-au convenit „spiritului vremii" (politicii corecte), nici Basarabia natală nu-l îmbrăţişează, nu aibă cele mai înalte ordine şi medalii, *Observator cultural*, Paul Goma - marele scriitor disident, Paul Goma a împlinit astăzi 75 de ani, Paul Goma e un simbol a rezistenţei româneşti, **Paul Goma – 75. Dosarul unei iubiri târzii**, pervertite de evenimente de doi bani, ponoasele spiritului lui liber incomod, postul public de televiziune e aruncat, Preşedinţia României se face că plouă, Rău am ajuns, Revista *Antiteze*, Revista de cultură *Amfitrion* din Turnu Severin, revistele literare săptămânale centrale, *România literară*, Românie pe care regimul Băsescu a falimentat-o, să fie ţinut şi azi în exil la Paris, să nu fie azi membru al Academiei Române, să nu fie pus nici pe steagul de defilare al breslei lui, să nu se spună: „tot Stoiciu scrie despre Goma, să readucă pe tapet nerecunoştinţa românească, şi românii (fie ei şi scriitori) habar n-au avut, şi un scriitor de anvergură internaţională, şi-a pierdut orice credibilitate, şi-au înghiţit şi ele limba, site Europa Creştină, statut de refugiat politic la Paris, tot Elvira Iliescu, tot Flori Bălănescu şi Dumitru Ungureanu, tot Magda şi Petru Ursache, tot revista Argeş, un disident ca nimeni altul între scriitorii români, unde sunt ceilalţi?", Uniunii Scriitorilor din România

Poţi urmări comentariile pentru acest articol folosind feed-urile RSS 2.0. Poţi de asemenea să laşi un comentariu, sau un trackback de la propriul tău site.

5 Responses to "Paul Goma a împlinit astăzi 75 de ani şi românii (fie ei şi scriitori) habar n-au avut. Ce se întâmplă cu memoria noastră?"

Octavian Mihaescu octombrie 2nd, 2010 at 23:34

Va multumesc dle LIS ptr ca ati mentionat proeictul meu, respectiv Europa-Crestina, copilul meu de suflet (spiritual, strict), am sarbatorit si noi, tot pe ascuns ca asa suntem obligati face (stiu ce vb), aceasta frumoasa vârsta de 75 ani pe care Pronia Cerească a data-o Marelui Român Paul Goma, Eminescu zilelor noastre pe care eu personal l-am declarat de mult, de prin.. 2002. Pentruca am marsat pe scrierile dl Goma (Euro-Observator), stabilimentul mi-a inchis situl. Desigur nu direct ci indirect… datorita unor reclamatii de anti…. Nu ma pot plânge nimanui, nu am dovezi iar a ma victimiza chiar ca nu vreau! Ii multumesc dl Goma ca… ma stie si pe mine!

Europa-Crestina a sarbatorit-cinstit cum se cuvine un Erou al Neamului

Românesc, un Eminescu al zilelor noastre pe nume Paul Goma, cinistita fie mama sa ca si generatiei mele a dat un reper si unuia ca mine care este si va ramâne Paul Goma! In spiritul sau actionez inca din ani 80, când m-am trezit, uite, de-aia il iubesc pe Goma! Ia mai duceti-va dracului bolsevicilor, nu va dau raportul, sa-l tucati in cur pe Goma dar si pe mine!

Liviu Ioan Stoiciu octombrie 3rd, 2010 at 01:45

Domnul Camelian Propinatiu a publicat acest comentariu in dreptul fotografiei "Goma foto fiu", îl fac aici cunoscut:

Camelian Propinatiu scriitor octombrie 3rd, 2010 at 00:57

Romanii aveau un Soljenitin al lor si au facut din el nu un biruitor intors acasa, ci un izolat Shalamov.

Liviu Ioan Stoiciu octombrie 3rd, 2010 at 01:59

Doamna Oana Stănciulescu m-a anunţat pe e-mail că a preluat pagina mea de jurnal online de azi dedicată Domnului Paul Goma pe site-ul publicaţiei "ExpresMagazin.ro" – http://www.expresmagazin.ro/ (pe care o conduce). Îi mulţumesc pentru prietenia arătată – daţi click pe http://www.expresmagazin .ro/arta paul_goma_a_implinit_75_de_ani.html

Octavian Mihaescu octombrie 3rd, 2010 at 12:59

Am postat si acolo /expresmagazin/ un comentariu, strigat mai bine zis, nu de alta dar sa se stie ca nu suntem totii neam de rahati, ba si pe face-boci am bagat una (articolul dvs dle LIS), unul nu a zis macar o vorba, si astia) face-boci suli lui Ilici) se dau anticomunisti. niste rahati sunt absolut toti!

*

floriancarlan@gmail.com

Objet : SCRISOARE DESCHISA CATRE PAUL GOMA, ILUSTRUL DIZIDENT ROMAN, DE SORGINTE BASARABEANA

Date : 3 octobre 2010 14:54:38 HAEC

Distinse si iubite frate, Paul Goma:

De cand v-ati postat Jurnalul lunii septembrie pe Internet, eu, dacul liber, Florin Carlan ma aflu in stare de soc psihofunctional. Saptamana trecuta ma aflam in sediul revistei "Literatura si arta" din Chisinau, cand cineva face un anunt dintre cele mai electrizante pentru noi, romanii, mai ales pentru romanii basarabeni; "Pe data de 2 octombrie 2010 Paul Goma vine in Basarabia. Este deja oficial!" Nu va puteti imagina ce atmosfera s-a creat in acea incapere dupa minunata stire. FETELE TUTUROR CELOR PREZENTI IRADIAU DE BUCURIE, BUCURIA IMPLINIRII, BUCURIA REVEDERII SI, MAI ALES, BUCURIA TRIUMFULUI DREPTATII. Marele luptator pentru cauza noastra sfanta, nationala, Nicolae Dabija s-a si orientat catre ce articole trebuiesc publicate in revista, cinstind astfel evenimentul epocal. Se pot urmari aceste articole accesand www.literaturasiarta.md
Am inceput sa anunut la randu-mi revenirea dumneavoastra acasa, peste tot. De atunci asa am inceput orice discutie, orice dialog, cu oricare dintre romanii nostri care s-au dovedit a fi oameni de buna credinta si nu lepadaturi, sarlatani. Pe data de 29 septembrie 2010 am zburat inapoi la New York. Cand mi-am revenit un pic dupa drumul lung, primul lucru facut a fost sa intru pe Internet si sa vad unde ne aflam din punct de vedere al calatoriei dumneavoastra catre Chisinau. Tocmai aparuse postarea Jurnalului. Mi s-au jilavit ochii, mi-a fost zdrobit sufletul, iar aseara, cunoscutul dacolog si medic Napoleon Savescu a stabilit ca tensiunea mea arteriala este aproape 180 cu 120. Am comentat marea nedreptate care se face, in primul rand la adresa dumneavoastra si mai apoi la adresa noastra, a romanilor de buna credinta. Domnul Savescu va saluta cu cel mai profund respect

L-am trezit din somn si pe cel cu care ati impartit spatiul temnitei Gherla, pentru o vreme, fara chiar sa realizati decat dupa ce v-ati intalnit in libertate, si anume domnul Nicolae Dima din Arizona, unde era un pic dupa

ora sase dimineata cand am sunat. L-am contactat si pe fiul parintelui Vasile Tepordei, marele preot ce a decedat cu numele Basarabia pe buze. Domnul Valentin Tepordei din Washington mi-a spus ca, intr-adevar, mizeria nu mai are margini in lumea noastra de astazi. Ce sa va spun despre bravii mei colaboratori cu care am pus bazele Fundatiei "Grigore Vieru" la New York; Andrei Guzun, tanarul chisinauian, este foarte puternic rascolit sufleteste de toata nedreptatea, iar Nicolae Zagariuk, bravul cernautean, nu poate concepe ca noi vom sta cu mainile legate in fata acestei samavolnicii. Si, promitem, ca vom face tot ce depinde de noi pentru Paul Goma!

In anul 1977, chiar dupa cutremur, veneam la Bucuresti, in cadrul Grupului Scolar CFR de langa cimitirul Sfanta Vineri. Pe unde ma intorceam, mai in soapta, mai cu voce tare se vorbea despre extraordinarul curaj manifestat de disidentul Paul Goma in lupta cu putregaiul rosu de la Kremlin. Chiar aveam profesori ce criticau socialismul lui Ceausescu si terminau zicand; "Stie el, Paul Goma, ce spune. Ne mai vindeca doar un cutremur social." Si iata asa, dupa copilaria petrecuta in cea mai mare parte printre refugiatii basarabeni si cei cu domiciliul obligatoriu in Satul Nou dintre Calarasi si Fetesti, cu alte cuvinte pe Baragan, Paul Goma imi da curaj sa incep si eu sa-mi ascut vocea, sa ies cu curaj in fata si sa scriu la Europa Libera domnilor Liviu Floda si Justin Liuba. Imi aduc aminte de casele in care locuiam pe Baragan, construite din pamant galben, batut si acoperite cu stuf si papura aduse din Balta Borcei, unde cei cu domiciliul obligatoriu munceau la indiguirea baltii. Printre ei se aflau nenicu Toni si nenicu Dima, banateni intelectuali ce terminau comentariile cu tatal meu despre nenorocirea in care ne aflam si incepeau a ma invata sa citesc si sa scriu. In primul an de scoala eram in stare sa citesc ziarul "Vulturul" aparut in 1918, despre istoria facuta de Basarabia pe 27 martie in Sfatul Tarii. La doisprezece ani dupa exilarea dumneavoastra, mai precis la 5 august 1989, a trebuit sa-mi fac si eu traista si sa plec din Tara. Nu inainte, insa, de a ma "infrupta" din spanacul spalat cu furtunul si intors cu furca pe un trotuar din ciment, in combinatie cu vestitul "turtoi", folosind, in acelasi timp, cu incredere, tineta pentru "aromizarea" atmosferei. Asa am contribuit la demolarea ultimei baraci din cele construite de condamnatii ce au inceput primul Canal, in cadrul temutei Poarta Alba. Chinuite frate, Paul Goma; vreau sa scot in evidenta ca mi-ati dat curaj, ca ne-ati dat multora curaj intr-o lume ce parea blocata la mantinela. Acei ani ne leaga precum este legat condamnatul de lant, si, ce este cel mai grav, ca pentru dumneavoastra, lantul refuza sa va elibereze.

Am sa relatez in continuare ceva, ce s-a petrecut, aici, in New York, la putin timp dupa executarea cuplului Ceausescu. In felul acesta vom intelege, poate, mai bine ce se intampla cu lumea aceasta, in general, si cu noi romanii, in special. Treceam prin fata sediului ONU si un domn respectabil ma intreba daca sunt roman. Ii raspund afirmativ si-mi spune ca si-a trait cea mai parte a vietii prin partile noastre, datorita serviciului, de aceea recunoste romanii numai din privire. A urmat una dintre cele mai interesante intrebari, si anume daca sunt bucuros de moartea cuplului Ceausescu. I-am spus ca nu sunt bucuros de moartea nimanui, dar, in schimb, ma bucur de spargerea coliviei in care fusesem tinuti vreme de jumatate de secol. I-a placut raspunsul meu si a continuat spunandu-mi ca stie foarte multe lucruri importante si interesante despre viata noastra in acea parte de Europa, deoarece a avut contacte dese cu Brejnev, Gheorghiu Dej, Andropov, Ceausescu, Gorbaciov. Acesta a fost momentul culminant al scurtei mele intalniri cu acel domn american, deoarece s-a exprimat cam asa; "Daca credeti ca omarandu-l pe Ceausescu ati scapat de necazuri, ei, bine, afla ca necazurile voastre abia acum au inceput, cu adevarat. Din 23 august 1939 cand Stalin si Hitler au semnat binecunoscutul pact, voi, romanii, sunteti intr-un EXPERIMENT UNIC PLANETAR.Nici rusii care au adus socialismul si comunismul in

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

viata de zi cu zi nu au trecut si nu trec prin ce treceti voi. Despartiti, mutilati, cu vise fabricate, drogati, batuti cu biciul pe spate, alcatuiti cea mai interesanta populatie a planetei. Si tare-mi doresc sa traiesc pentru a vedea rezultatul acestui experiment."Nu l-am mai intalnit pe acel om niciodata si n-am cum sa stiu daca mai traieste sau nu. Dar dupa ce v-ati postat Jurnalul, greu incercat frate al nostru, mi-au revenit automat in minte cele 15-20 de minute petrecute in compania distinsului domn american de la care am aflat un adevar atat de dureros; "EXPERIMENTUL UNIC PLANETAR, ROMANESC, CONTINUA CU SI MAI MARE INVERSUNARE!" Ne-am hranit cu iluzii dupa 1989 si iata, de fapt, care este realitatea. Sunt multe lucruri de comentat aici, legate strict de viata si activitatea dumneavoastra, unicul Paul Goma. Cu alta ocazie, insa. Si, nu uitati: candva ati afirmat ca la Kremlin se afla o sin-gura stea iar la Washington cincizeci, dar ele sunt tot stele indiferent unde s-ar afla. Cat adevar, cat simbol in spusa aceasta! FIAT JUSTITIA ET PEREAT MUNDUS! (Sa fie justitie, chiar de-ar pieri omenirea). Mai crede cineva in asta? Ma tem ca nu. Cu exceptia celor alcatuiti din aluatul Goma, aluat ce parc-ar apartine unei alte planete, unei alte lumi, mai drepte, mai verticale.

Se apropie sfarsitul acestui 2 octombrie 2010 ce ar fi trebuit sa fie inceputul renasterii noastre romanesti, prin sacrificiul de 75 de ani ai fratelui nostru Paul Goma, sarbatoriti acasa, la Mana, cu cei dragi. N-a fost sa fie asa! Nu stiu de ce, dar tare ma bate gandul ca poporul acesta asa de incercat in istoria sa va intra intr-un cutremur al constiintei nationale, chiar incepand cu aceasta fericita, nefericita zi. Fericita pentru ca sunteti al nostru, iubite frate, si nefericita pentru ca sunteti lasat sa ardeti in continuare intr-un foc experimental. Parafrazand o mare personalitate a contemporaneitatii voi spune doar atat: "Cine crede ca voi, romanii, puteti fi desfiintati peste noapte, ori este un caz patologic, ori nu stie despre ce vorbeste". Si acesta este un mare istoric american! Dumnezeu nu ne-a creeat ca sa ne distruga, nu-i asa? Sunt doar minti bolnave, secatuite.

Am remarcat indoiala avuta in privinta domnului academician Mihai Cimpoi. O spun cu toata convingerea si cu toata credinta; domnul Cimpoi este un mare OM si un mare ROMAN! Va rog sa considerati actiunile dansului drept gesturi nobile, fratesti care n-au nimic de-a face cu falimentul moral in care se zbate lumea noastra de azi. Dumnealui va iubeste si va respecta asa cum o facem noi, toti, oamenii de bine ai acestui neam oropsit. Sunt convins ca multi romani ar dori sa va vada, sa va contacteze, dar, ca si mine, pana in momentul de fata, se simt inhibati in fata personalitatii dumneavoastra extrem de puternice. Imi este teama, ne este teama sa nu va supa-ram cu vreo vorba sau vreun gest si pentru asta exista ezitare dar nu nepasare. NE PASA DE DUMNEAVOSTRA IN MASURA IN CARE NE PASA DE PROPRIA NOASTRA VIATA, DEOARECE PENTRU MULTI DINTRE NOI SUNTETI VIATA INSASI, TRAITA LA ADEVARATA VALOARE! LA MULTI ANI FRATE GOMA SI HAIDETI SA NE UNIM FORTELE INTRU SALVAREA NEAMULUI NOSTRU, INDIFERENT PE CE MERIDIAN S-AR AFLA. VA IUBIM SI VA PRETUIM CUM MANTUITORUL IUBESTE SI PRETUIESTE BISERICA.

Cu plecaciune in fata OMULUI, ROMANULUI de bine si frumos, Paul Goma,

paulgoma@free.fr
Florin Carlan
New York
2 octombrie 2010
floriancarlan@gmail.com

Luni 4 octombrie 2010

Ieri am scris răspunsuri, azi, devreme le-am trimis la Chişinău, lui Gheorghe Duca, preşedintele Academiei de Ştiinţe:

Stimate Domnule Gheorghe Duca,
Preşedinte al Academiei de Ştiinţe al Moldovei,

Paris, 3 octombrie 2010

Am primit, atât felicitările pentru aniversarea mea, cât şi promisiunea Dvs. de a încerca o nouà formulà de încetăţenire a noastră, a mea, a soţiei Ana Maria şi a fiului Filip-Ieronim, pentru a obţine actele necesare unei călătorii la Chisinàu.

Ce anume vom mai face împreună vom hotărî la momentul potrivit, adicà în primàvara anului 2011 - fapte pentru care và multumesc cu anticipatie.

Al Dvs.,
Paul Goma

Deasemeni, am trimis un text, urmînd a fi citit la deschiderea Colocviului de azi de la orele 10, ora Chişinăului :

4 octombrie 2010

Doamnelor, Domnisoarelor, Domnilor,

Sunt convins cà sunteti convinşi/convinse: tare aş fi vrut sà fiu de fatzà la acest colocviu.

Ar fi fost primul în care tema ar fi fost, nu: “Ràzboi sau pace în Europa reconstituită”; nici “Drepturile omului în statele totalitare”, nici măcar “Limba română, pe glob”… - teme care au fost propuse, dezbătute în întâlniri cu francezi, belgieni, olandezi, italieni, spanioli, americani, canadieni din Québec - sprijinite pe hàrţi desenate de mine, pe foi mari de hârtie şi care încercau să indice cam unde, pe glob, se aflà România ceea - şi desigur: Basarabia.

Dar o temă purtînd numele meu? Unde s-a mai vàzut aşa ceva?

Ei, unde! Aici, la Chisinàu!

Din păcate: în absenţa mea, orisicum buricul lumii…

Am înteles, din program: participantii vor vorbi despre mine şi despre scrìsurile mele…

Mai bine că nu voi fi de fatà: aş fi intervenit, din salà, corectînd cutare cronologie inutilă, cutare fleac important de care nimeni nu are nevoie. Dar aş fi participat şi eu la dezbatere! Şi mi-aş fi apàrat cu ghearele şi cu dinţii partea mea de adevàr.

Nu stiti, stimati domni, dar mai ales iubite doamne de ce ati scàpat: Vreau sà spun: de cine: de mine.

Însă, atenţie, nu de tot şi nu pentru totdeauna: în primavara voi face o nouă tentativă de a încălca “legislaţia republicii”, pentru a

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

reveni pe pàmântul Basarabiei mele.

Iar dacă nu şi nu şi nu, mà voi întoarce postum.

Atunci pe multi am sà scriu eu!

Semnez de pe acum, nu sunt sigur cà dincolo au hârtie de scris.

Paul Goma

*

Azi, devreme, am primit de la Nicolae Dima încă un semn de prietenie (ne ştim de la închisoare: Gherla, din 1958, ne-am revăzut în 1978, la el, la Washington): a aflat de "aventura" mea basarabeană şi se oferă să-şi adune prietenii, să intervină la Departamentul de Stat.

I-am mulţumit.

*

Au continuat mesajele de felicitare - desigur, mult mai puţine decât cele din ziua de 2 octombrie. Mărturisesc fără ruşine: îmi fac plăcere. Mare. După cum mare - chiar foarte - rămâne plăcerea de a citi-reciti-răsciti volumul redactat de Flori Bălănescu, sprijinit decisiv de Tofan.

Există însă o primejdie: bătut la cap de atâtea laude, să încep a crede că le chiar merit. Ar exista primejdia, dacă nu ar funcţiona frânele. Da, oameni buni: sunt un mare ipocrit: spun că nu-mi place să fiu vorbit de bine, cu atât mai puţin urcat în slăvi - şi gata! M-am absolvit de păcatul trufiei!

Nu e simplu? Ba-i!

*

În continuare, comentarii la textul lui M. Ghilezan:

"**Ipocrizia dnei Herta Muller**

Dan - Duminica, 3 Octombrie 2010, 12:38

In august 1977, 40000 de mineri ai Vaii Jiului s-au ENERVAT pe Ceausescu si regimul lui criminal. Unde s-a aflat si ce atitudine a luat atunci Herta Muller? Dar Gabriel Liiceanu? Si chiar TOTI intelectualii din Romania de la acea vreme?

Ipocrita Herta Muller, precum si toti intelectualii generatiei sale, NU au dreptul sa emita judecati, ci sa fie JUDECATI MORAL pentru ca nu s-au "ENERVAT" si SOLIDARIZAT cu zecile de mii de mineri revoltati ai Vaii Jiului!

Bleah, ipocrizii si jigodisme!"

Replica lui Paul Goma catre Herta Muller

Dan - Duminica, 3 Octombrie 2010, 16:30

"Asa, carevasazica: "In alte tari, intelectualii ..." In care alte tari, ma rog? In Romania, in care voi, scriitorii svabi n-ati scos un mieunat, ati asteptat, tremurand - de atata simt... civic - sa fiti extrasi, de par, de catre statul german, contra muuulte marci nemtesti? "In alte tari...intelectualii..." - care tara? In Germania Federala?, unde "intelectualii se ocupa..." Dar parca voi, svabii din Banat, aveati alt crez politic, va

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

ziceati neomarxisti, ii batjocoreati pe parintii vostri, acuzandu-i de nazism, iar ca sa va pregatiti viitorul de aur, taceati ca pestii cei curajosi, faceati pactul cu Diavolul si invatati-fara-profesor-holocaus-tologia - astfel ati devenit mai ca-ca decat pa-pa: de ce nu v-ati "refugiat" [repatriat] voi in Republica Sovietica Nemţeasca, măi tovarasi Genosseni svabi, unde va era locul?

"Scriitorii si artistii din Romania nici macar nu au vrut sa discute despre problemele colaborationismului" - iata o afirmatie iresponsa-bila. Domnia ta, cat timp a vietuit in Romania, a discutat ceea ce le reprosezi romanilor ca nu facusera?

Eu, in Romania, am facut ceea ce trebuia sa fac, ceea ce era normal sa fac: ma exprimam in public si suportam consecintele - ce facea, Domnia ta, in acel timp? Macar ti se auzea - la Timisoara - respiratia invocata in titlul unei carti, de atata curaj nemtesc?"

Ce se mai poate adauga? Doar diferenta, de la cer la Pamant, dintre Paul Goma si Herta Muller!”

*

Rugat de mine printr-un supliment de scrisoare, Gheorghe Duca îmi confirmă sosirea la destinaţie a textelor.

*

D. Tudoran, pe blogul său de la “Cultura” îi mulţumeşte lui Kakat T. Popescu fiindcă i-a luat apărarea… Împotriva cui i-a luat apărarea? Bietul Dorin: a ajuns ceea ce parcă nu a meritat, deşi se spune că ceea ce-şi face disidentul Tudoran cu mâna lui este lucru manual - de mâna unor “cinstite feţe” ca securistul Ioanid şi ca turnătorul Manolescu.

*

Dan Culcer îmi face o floare: îmi trimite “Mea Culpa” de Céline. Din care copiez doar:

Louis-Ferdinand Céline
MEA CULPA
" Il me manque encore quelques haines.
Je suis certain qu'elles existent. "
Ce qui séduit dans le Communisme, l'immense avantage à vrai dire, c'est qu'il va nous démasquer l'Homme, enfin?! Le débarrasser des " excuses ". Voici des siècles qu'il nous berne, lui, ses instincts, ses souffrances, ses mirifiques intentions… Qu'il nous rend rêveur à plaisir… Impossible de savoir, ce cave, à quel point il peut nous mentir?!… C'est le grand mystère. Il reste toujours bien en quart, soigneusement planqué, derrière son grand alibi. " L'Exploitation par le plus fort. " C'est irréfutable comme condé… Martyr de l'abhorré système?! C'est un Jésus véritable?!” (…)

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

Abia acum observ, în *Obscult*, la comentarii:

“**Parerea lui Paul Goma despre Herta Muller** Kartouche - Sambata, 2 Octombrie 2010, 17:53

Parerea lui Paul Goma despre Herta :

"Ca neamţ, Herta Muller a fost recuperata de Germania. Am auzit-o laudandu-se ca in curand are sa scrie o carte despre suferintele mamei ei din lagarele rusesti. Si, va intreb, a scris-o?"

Paul Goma aratandu-se surprins, dar si indignat ca scriitoarea laureata cu Nobel este considerata a fi "de origine romana" (…).

- A devenit ceausista dictatura ceea prin 1982 - 1985, cand sotul sau, Richard Wagner avea “functii de conducere in institutiile comuniste ale vremii”?

- Nascuta în 1953, Herta Müller avea doar trei anisori în 1956 (Revolutia maghiara), deci nu putea “sa ia pozitie”: în 1968 (invadarea Cehoslovaciei), avea doar 15 ani, era minora.

- "Grupul de Actiune Banat". Sa fi trecut ei la… actiune, prin macar un telefon de simpatie, daca nu de adeziune la Declaratia noastra pentru apararea drepturilor Omului? Ce, erau dobitoci? Ei erau nemti destepti, nu romani! Cuvantul de ordine al lor era: nu ne amestecam în treburile interne ale romanilor, asteptam vinderea (ei foloseau termenul: “recuperarea”) noastra, iar odata în RFG (în niciun caz în RDG! - ce erau oameni marxistii nostri cei destepti ca oaia si ca Totok?), ne vom puteam exprima în libertatea capitalista”.

Sper ca pe Goma nu-l contestati ca dezident anticomunist ?”

Marţi 5 octombrie 2010

Îl citez pe tata: «Măi fimèi! Am o idèi!”

Ideea fiind: o Serie de “Jurnale” la editura Ştiinţa, a Academiei de la Chişinău.

*

Aliona Grati îmi trimite “presa din Basarabia” (Jurnal TV.MD):

“PAUL GOMA, OMAGIAT ÎN ABSENŢĂ

L-au omagiat în absenţa sa!

Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Uniunea Scriitorilor au desfăşurat o manifestare ştiinţifică dedicată scriitorului român basarabean Paul Goma, stabilit în Franţa. La 2 octombrie, Paul Goma a împlinit 75 de ani.

Paul Goma este un militant anticomunist. S-a refugiat din Basarabia, împreună cu părinţii săi în 1944 în Transilvania. În 1977 s-a stabilit în Franţa. Preşedintele Uniunii Scriitorilor, Mihai Cimpoi, a precizat la eveniment importanţa pe care o au lucrările şi personalitatea scriitorului Paul Goma pentru Republica Moldova.

Chiar dacă anterior se preconiza ca scriitorului şi familiei sale să-i fie acordată cetăţenia Republicii Moldova pentru a putea reveni împreună la baştină pe 2 octombrie, asta nu s-a întâmplat, deoarece în conformitate cu legislaţia în vigoare iniţial cetăţenia urma să-i fie acordată lui Paul Goma şi

fiului său, iar mai apoi, soţiei lui. Academia de Ştiinţe a Moldovei va întreprinde însă acţiunile necesare pentru a rezolva această problemă.

Cu prilejul manifestării omagiale a fost inaugurată şi o expoziţie cu lucrările scriitorului Paul Goma."

De : ghduca@yahoo.com
Objet : FW: Mesajele lui Paul Goma si Gh. Duca - conferinta PAUL GOMADate : 4 octobre 2010 14:48:14 HAEC
À : paulgoma@gmail.com
Répondre à : ghduca@yahoo.com
-----Original Message-----
Subject:
Mesajele lui Paul Goma si Gh. Duca - conferinta PAUL GOMA

"Bun gasit!

"Va expediem alaturat textele telegramelor de salut ale scriitorului disident Paul GOMA de la Paris si acad. Gheorghe Duca, aflat intr-o vizita in capitala Muntenegrului, adresate participantilor Conferintei stiintifice PAUL GOMA LA 75 ANI, organizata astazi de Academia de Stiinte si Uniunea Scriitorilor din Moldova.

Notam ca marele nostru scriitor Paul GOMA - nume emblematic al exilului romanesc, urma sa vina sambata la Chisinau si sa participle astazi cu intreaga sa familie la Conferinta stiintifica, dar, din motive greu de inteles, militantul anticomunist nu a ajuns la Chisinau, fiind lasat in exil chiar si dupa 20 de ani de la caderea comunismului in Europa.

Ii spunem scriitorului si pe aceasta cale: LA MULTI ANI si sa stie ca elita intelectuala a Moldovei va face tot ce-i sta in putere pentru a-l aduce ACASA!

Centrul Media al Academiei de Stiinte a Moldovei
Sediul central: bd Stefan cel Mare si Sfant, nr. 1
MD-2001, Chisinau, Republica Moldova
Tel: 27-41-93, 27-23-37
e-mail: centrul-media@asm.md
www.asm.md, www.international.asm.md

Telegramă de salut pentru participanţii la Conferinţa ştiinţifică „Paul GOMA la 75 ani"

Onorat public, stimaţi colegi de pe ambele maluri ale Prutului, mă bucur mult că aţi venit astăzi în Casa Mare a Academiei de Ştiinţe a Moldovei şi că AM REUŞT, cu eforturi comune, să organizăm un eveniment de anvergură dedicat unei personalităţi unice în literatura română şi istoria rezistenţei naţionale de secole - Paul GOMA.

Acestui incomparabil fenomen literar-artistic şi naţional-politic, Paul GOMA numai Poetul Naţional Mihai EMINESCU îi poate fi „judecător", dacă e să ţinem cont de versul marelui nostru poet Grigore VIERU. În opera sa politică EMINESCU scria: „Inteligenţe se găsesc adesea, caractere – foarte rare." Marele scriitor disident, pământeanul

şi conaţionalul nostru Paul GOMA, este prin însăşi esenţa sa ca OM şi OPERĂ literară, publicistică, politică un caz RAR de bărbat de CARACTER, nonconformist din fragedă adolescenţă, militant anticomunist nu doar contra regimului ceauşist, ci contra ideologiei comuniste în general.

Celebrul nostru dramaturg Eugène IONESCO îl definea „un SOLJENIŢIN român", dar Paul GOMA nu este doar atât. Trecut fiind prin refugiul de la baştina ocupată de URSS, apoi, prin mai multe arestări şi deportări în propria ţară, apoi, prin exilul amar, Paul GOMA a fost mai mult decât un SOLJENIŢIN. Paul GOMA a fost „judecat" de un regim străin, de ocupaţie, el a fost crucificat pe Prut şi a suferit pentru două ţări, cărora le aparţine în egală măsură. În plus, pentru libertatea sa de gândire şi exprimare, vocea lui Paul GOMA a fost „asfixiată" chiar şi în Occident, de neprietenii neamului nostru, care nici astăzi, ca şi lui EMINESCU, nu-i dau pace...

Paul GOMA - nume emblematic al exilului românesc, este un scriitor de certă valoare artistică, este Omul care, în ciuda riscurilor personale, nu a trădat sau dezamăgit basarabenii săi, nu a contrafăcut Adevărul, el este prin excelenţă Frate al Adevărului. Să nu uităm că prin opera sa, Paul GOMA ne-a ajutat să supravieţuim ca fiinţă naţională. El a alertat decenii în şir Occidentul privind problema Basarabiei de după 1940 şi crimele comise de regimul totalitar comunist în aceste teritorii.

Paul GOMA este mândria noastră naţională şi trebuie să-l cinstim, precum o merită din plin. Regret faptul că Paul GOMA nu a ajuns astăzi la Academia de Ştiinţe cu toată familia sa, dar îmi exprim speranţa că fericita aducere ACASĂ a Eroului naţional Paul GOMA a fost doar amânată şi ne vom întâlni cât de curând. Să nu disperăm. Ocazii de zile mari vom mai avea. În calitatea mea de preşedinte al AŞM am iniţiat deja procedura de acordare a titlului de membru de onoare al AŞM pentru marele scriitor Paul GOMA, iar, în calitate de membru al Guvernului R. Moldova voi propune în această săptămână ca anul 2011 să fii declarat – ANUL PAUL GOMA. Să sperăm că demersurile comunităţii ştiinţifice vor fi susţinute la cel mai înalt nivel. Repet în încheiere ceea ce am declarat sâmbătă, 2 octombrie 2010, postului de televiziune JURNAL TV: nu Paul GOMA are nevoie de noi, ci noi avem nevoie de Paul GOMA, inclusiv din perspectiva aderării ţării noastre la UE. Avem datoria morală de a ne respecta şi cinsti personalităţile cu renume mondial.

Doresc tuturor participanţilor la conferinţa ştiinţifică mult succes! Paul GOMA este alături de noi, am vorbit cu el la telefon şi l-am informat detaliat despre programul acestei conferinţe.

Acad. Gheorghe DUCA,
preşedintele Academiei de Ştiinţe a Moldovei

Podgoriţa, Muntenegru, 4 octombrie 2010

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

Mesajul scriitorului Paul GOMA adresat participanţilor la
Conferinţa ştiinţifică „Paul GOMA la 75 ani”,
organizată de Academia de Ştiinţe şi Uniunea Scriitorilor din Moldova

Paris, 4 octombrie 2010

Doamnelor, Domnisoarelor, Domnilor,

- textul a fost reprodus la 4 octombrie -

*

Din *Basarabia literară* de azi:

One Response to “PAUL GOMA: 75 DE ANI DE LA NAŞTERE”

Camelian Propinatiu Says: October 3rd, 2010 at 8:59 am

“De la 7 aprilie 2009 încoace (de fapt de la cutremurul de constiinta care a fost inaltarea lui Grigore Vieru la Eminescu), viata spirituala romaneasca pulseaza mai degraba la Chisinau decat la Bucuresti.

De aceea, cum necum, Paul Goma e mai degraba aniversat aici decat in Romania, unde ca o ironie, critica dnei Herta Muller, recent la Bucuresti, vizand asa-zisa rezistenta prin cultura si Imposibila Lustratie a securistilor este identica celei exercitate de Paul Goma din exil si oarecum tine loc prezentei acestuia la Ateneu acum cand implineste 75 de ani.”

*

Thedor Codreanu îmi scrie - reproduc textul său :

“Draga D-le Goma,

Probabil veti primi detalii despre Conferinta Paul Goma, din 4 octombrie 2010, din Sala azurie a Academiei de Stiinte a Republicii Moldova chiar de la cei din Chisinau. Eu am fost impreuna cu Lina, sotia mea. Am <prezidat>, ca sa zic asa, simpozionul alaturi de moderatorul Mihai Cimpoi, de Aliona Grati si de o alta doamna de la Academie care a plecat imediat ce si-a sustinut interventia. Presedintele Gh. Duca a lipsit, lasand un inlocuitor sa-i citeasca <Cuvantul de salut>. Gest academic? Altminteri, am mai vazut si alti grabiti. Pana si Dinu Mihail, care a lansat cartea <Paul Goma sau predica in pustiu> a plecat... moldoveneste de indata ce si-a spus spiciul. Sentimentul meu e ca organizatorii au stat sub semnul FRICII. In Sala azurie incap vreo 200 de persoane, dar, dupa numaratoarea sotiei, n-au fost decat vreo 50. Directorul Institutului de Filologie, VB, mi-a spus ca s-a dorit un cadru mai <restrans>, incat evenimentul nu a fost popularizat. Si m-am luminat de ce: mi s-a spus ca s-au facut presiuni din partea anumitor cercuri impotriva intrarii spirituale a lui Paul Goma in Basarabia, din pricina ca este autorul <Saptamanii Rosii>! Valeriu Matei a avut curajul sa explice, in finalul simpozionului, de ce <Saptamana Rosie> nu este o carte antisemita. Eu mi-am inceput discursul iesind din tiparele lecturarii unor foi, citand cuvintele lui

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Eminescu despre frica: <Cel mai mare pacat al oamenilor e frica, spaima de-a privi in fata, s-a recunoaste adevarul. El e crud acest adevar - dar numai el foloseste>, dupa care am continuat cu aceasta observatie cruda a lui Paul Goma: <Ce fel de oameni suntem noi, românii? Niste fiinte lipsite de coloana vertebrala, incapabili sa facem ceva prin noi insine, mereu privind, tragand cu coada ochiului la Stapanul cel Mare, ca sa aflam daca avem voie sau nu sa-l injuram pe Stapanul cel Mic... Si, ca pe vremea fanariotilor, numai cu binecuvantarea Portii...>.

Discursul a durat cam 20 de minute.

Exista la Husi un istoric, autor, intre altele, al unei carti intitulate <Martiraj in Baragan. Latesti>. El se numeste Vasile Calestru, basarabean de origine, deportat impreuna cu familia la Latesti, pe cand era de vreo zece ani. Are ceva referinte si la Paul Goma. El doreste sa va trimita cartea, de aceea, va rog sa-mi trimeteti adresa din Paris. Am vrut sa-l iau pentru o comunicare la Chisinau, dar avea pasaportul expirat.

Cu prietenie, Th. Codreanu”

*

Aliona Grati îmi trimite textul comunicării lui Andrei Ţurcanu:

“Paul Goma: atitudine şi poezie

Paul Goma a avut de timpuriu conştiinţa specificului vocaţiei proprii. Într-un intrerviu din vremea începuturilor sale literare el mărturisea: “Istrati, acuza şi plângea. Am reţinut răzvrătirea, am refuzat lacrimile (…). De la Sadoveanu am oprit cântecul, am alungat mila”. “Produs al marginii românismului” (Theodor Codreanu), basarabeanul prin excelenţă Paul Goma a ştiut ce spune când s-a raportat la cei doi mari scriitori români: Panait Istrati şi Mihail Sadoveanu. Primul – un urgisit al soartei şi un aed al dezmoşteniţilor, un veşnic răzvrătit împotriva minciunii şi nedreptăţii şi, în consecinţă, un crucificat pe crucea cu însemnul vertical al Adevărului şi cel orizontal al Dreptăţii. Al doilea – până la întorsătura sa către “prealuminatele” canoane literare venite de la răsărit – un poet drămuind c-un ochi fabulos o existenţă milenară ritualizată, un povestitor aplecat cu o plăcere rafinată asupra curgerii cuvintelor, propoziţiilor şi a tăcerilor dintre ele, lăsându-se prins (vrăjit) de ritmurile interioare ale acestui ceremonial al spunerii.

Răzvrătirea lui Paul Goma a fost întotdeauna la vedere: şi în modul său de viaţă, şi în literatura sa. Ca şi la marii săi înaintaşi basarabeni Haşdeu şi Stere. L-aş mai adăuga – mai încoace – pe Vasile Coroban: amândurora le regăsesc nu numai afinităţi structurale de caracter, dar şi o izbitoare asemănare fizică. E şirul de basarabeni justiţiari, inclemenţi şi incomozi, mari vizionari vărsaţi din această margine de latinitate vitregită de istorie către centrul românismului, ca un ferment necesar, salvator, de vigoare morală şi rezistenţă etnică. E un şir nu prea lung, dar suficient de reprezentativ prin modelele de intransigenţă şi de caracter propuse şi prin rezonanţa acţiunii lor în

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

timp. "Avatar eminescian rătăcit la cumpăna dintre două milenii" (Theodor Codreanu), dar şi avatar al neînduplecatei răzeşii orheiene c-un Hâncu, vechi şi incurabil cârcotaş, emblemă, Paul Goma era ca şi cum predestinat să devină un indezirabil şi un exilat, un Ahasferus, căruia i s-a refuzat, pe rând, totul: casa, patria, cetăţenia română, statutul de membru al Uniunii Scriitorilor din România etc., etc. Din păcate, nici Basarabia, pentru Adevărul căreia Paul Goma s-a zbătut întreaga sa viaţă ca un leu, nu s-a arătat mai vrednică. O iniţiativă de a-l readuce ACASĂ pe acest mare exilat a eşuat în faţa primului semn de nemulţumire din partea unei oculte atotputernice. Bravii noştri patrioţi, ca nişte români adevăraţi, au pus coada între vine şi au dat înapoi. Cu atât mai mult că Goma, şi-au făcut ei socoteala, nu are cum să le aducă voturi în plus în puşculiţa lor electorală. Pentru basarabeanul rătăcitor prin lume, cu fantasma ideală a patriei sale terfelită în noroiul politicianismului, hăcuită de interesul meschin, unicul loc de refugiu i-a rămas limba română (el nu a scris nici o carte în altă limbă) şi unica cetate – zidurile unei opere tot mai înverşunată împotriva tuturor, cuprinsă tot mai mult de dezgust şi de însingurare, împinsă încet, cu metodă, din motive cu totul neliterare, tot mai la o margine a literaturii române. În recenta "Istorie" a lui Nicolae Manolescu lui Paul Goma i se refuză nu numai vocaţia de scriitor (de altfel, un loc comun pentru critica ataşată, mai întâi, la locomotiva ideologiei comuniste, apoi la cea a corectitudinii politice), dar şi cea de memoralist.

Postura de disident, de luptător împotriva totalitarismului comunist nu i-a fost contestată decât doar în ultima vreme şi acum nu într-o formulă directă, ci în maniera laşă a omisiunii, a trecerii sub tăcere a numelui său, cum o face, de pildă, Andrei Pleşu, care, în "puţina" disidenţă română, îi regăşeşte pe Doina Cornea şi Radu Filipescu, nu însă şi pe "patriarhul" (cuvântul ar putea fi scris şi fără ghilimele) el, Paul Goma. Refrenul însă cu "lipsa de talent" a turbulentului basarabean e foarte vechi. "Goma nu reprezintă nimic… Paul Goma nu este o personalitate în lumea scriitorilor…". Acestea şi altele de acelaş gen erau calificativele fostei securităţi comuniste menite să minimalizeze rezonanţa unui nume incomod şi de nedomolit. Mai încoace, negarea vocaţiei sale literare a recidivat, consolidându-se într-un curent de opinie cu pretenţii elitiste, dar mai degrabă resentimentar, fiind un fel de a răspunde la ploaia de săgeţi (otrăvite) aruncate de Paul Goma după '90 în toate grădinile. De la contestarea talentului până la promisiunea publică a unei "curăţenii generale" a literaturii române, când Goma "va fi scos pe făraş. Ca o gânganie în care s-a metamorfozat comis-voiajorul lui Kafka" (Nicolae Manolescu) nu era decât un pas. Numai că literatura română, din fericire, nu ţine chiar de hatârul fiecăruia.

"Nu cred că doi critici literari din România se pot înţelege în privinţa lui Paul Goma." Observaţia îi aparţine lui Ion Simuţ. Cauza rezidă nu numai în caracterul noduros al orheianului nostru, în faptul că uneori îl ia gura (stiloul, tastatura ordinatorului) pe dinainte, slobozind la stânga şi la dreapta apelative muşcătoare, mortale, uneori de o brutalitate stânjenitoare, exagerate sau chiar nedrepte. La mijloc e şi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

specificul scrisului său, lipsa de stil (în sensul elitist, nu literar, al cuvântului), confundată cu un program estetic "rudimentar, dar aplicat cu consecvenţă" (Alex. Ştefănescu). E un program conform căruia, continuă acelaş critic, "scrisul înseamnă înainte de orice altceva deliteraturizare", din care cauză "realismul său devine hiperrealism, iar hiperrealismul – hiperprozaism". Şi în continuare: "Adevăraţii prozatori realişti sunt de fapt poeţi sobri. Lui Paul Goma poezia îi lipseşte structural - şi poate tocmai de aceea şi-a făcut un program din respingerea ei sistematică. El vede lumea dintr-o perspectivă moral-administrativă şi vulgar-fiziologică".

Fiind de acord cu postulatul prozatorilor realişti – poeţi sobri, nu putem accepta, în mod categoric, generalizarea concluzivă "nimicitoare", în care uşor se bănuieşte ranchiuna şi răzbunarea; mai exact, o ripostă "pe potrivă" la nişte acuze anterioare. "Din calidor", despre care e vorba în comentariul de mai sus, dar şi alte texte literare ale lui Goma suferă, după cum au remarcat mai mulţi critici, din cauza unor lungi paranteze istorice şi analize socio-morale obositoare. Acestora, însă, le putem găsi dacă nu o scuză estetică, cel puţin o explicaţie. Paul Goma e primul mărturisitor redutabil al atrocităţilor regimului comunist din România în Occident şi primul mesager de rezonanţă al dramei Basarabiei şi basarabenilor în lume. Împins de un patos justiţiar absolut, sprijinit de o memorie "de elefant" (Daniel Cristea Enache), cu o conştiinţă puternică a misiunii sale şi cu o voinţă de neclintit întru realizarea ei, ca să se facă auzit şi înţeles, el simte mereu nevoia completării cadrului narativ cu detalii suplimentare, consideră necesară deschiderea unor paranteze lămuritoare cu explicaţii în plus. Cu atât mai mult că la mijloc e vorba nu numai de ignoranţa totală în "materie estică" a interlocutorului occidental (cititorul căruia i se adresează naratorul şi pe care vrea să-l sensibilizeze), dar şi o vrajă ideologică interpusă între el şi realitate, fascinaţia unui stângism "cu faţă umană" care îl încurcă să înţeleagă şi să accepte adevărul în cruditatea sa cumplită, bestială. Cum să conştientizeze acesta strâmbătăţile unei istorii nedrepte, traumatizante, jignirile şi silniciile unui sistem tiranic, rănile adânci ale unei memorii defulate cu o putere de revanşă remarcabilă, egală cu îmlinirea unui destin – neuitarea ca act de justiţie?

Lipsa de "stil" nu înseamnă şi lipsă de poezie la Paul Goma. Faptul că proza sa refuză morga rafinamentului literaturizant, distincţia stilizatorului manierat, mergând direct către nişte ritmuri verbale percutante, rebele, pline de convulsii interioare, de hiatusuri, de fracturări sintactice şi de tăceri, dovedeşte un altfel de rafinament decît cel formal-estetizant, descoperă o altfel de poezie decât cea izvorâtă din lirism, etnografie ori joc textualist. Autorul "Patimilor după Piteşti" refuză programatic poeticitatea, nu şi poezia. Aceasta gâlgâie neoprită în însuşi patosul sacadat al rememorării, în tonusul vital al lungilor monologuri din care se iscă şi pe care se înalţă cărţile sale. "Goma este un dionisiac prin energia care-i alimentează scrisul. El este un om al esenţelor tari, atacă virulent prin confesiune, se descarcă la modul cathartic prin digresiuni, se impacientează în faţa avalanşei de amin-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

tiri şi idei, cărora le pune frâu cu mare greutate." (Anca Mihăilă). Pe de altă parte, în adâncul acestui tonus narativ, descoperim o mare poezie a simţurilor (cu preponderenţă a văzului şi a simţului auditiv, nelipsind însă sinestezia patetică şi a altor senzaţii) care fixează (au fixat cândva) totul, în mişcarea vie a gestului, în specificul exprimării lingvistice a personajelor, în amplificarea, stingerea sau interferenţa diverselor sunete umane ori de altă natură. Ion Negoiţescu spunea că Goma este un "excepţional poet al cruzimii", ceea ce este foarte adevărat. Citite din acest unghi de vedere, "Gherla" şi, mai ales, capodopera "Patimile după Piteşti" sunt nişte poeme ale demonizării omului ("scări" inverse înălţărilor patristice) şi ale suferinţei umane. Un ochi atroce, implacabil, ca o cameră de filmat cu încetinitorul, ne pironeşte cu imaginile sale percutante din cotloanele unei memorii care a promis cândva să reţină totul, să nu uite nimic. Scene zguduitoare de cruzime din viaţa de fiecare zi a închisorilor comuniste alternează cu scene de o impresionantă poezie a rememorării imaginilor "celeilalte" lumi: proaspătă şi neîntinată, rămasă undeva fabulos de departe, contrastând violent cu realitatea concentraţională. În infernul închisorii, viziunea unui cadru cu cei dragi, de acasă, are intensitatea şi sublimul trăirii unui colţ de paradis: "De la poarta închisorii ne mutăm cu toţii în livada de la Piatra, sub dud; într-un cap al mesei, bunicul Pamfil; în cel opus, tata; în dreapta bunicului: bunica Agapia, Artimon, mama; dincoace: Elisav, lângă tata apoi Seliva între noi, apoi eu - în stânga bunicului - faţă de masă albă, cu pete de soare mişcător, de vânt din frunzişul dudului, ca în apă adâncă; acea linişte a satului în amiază de vară, plină de sunete: găini cotcodăcind speriate a vară şi a cald, o coasă ascuţită, hârşâit, cu gresia, o chemare, scârţâit de roţi; vară zumzăind de mirosuri: amar, de frunză de nuc; aţos şi bărbătesc, cel de balegă de cal; iute şi vesel cel de la focul făcut în curte - alt miros decât fumul din hornuri seara; miros securizant de la cămăşile noastre, al trupurilor noastre, adunate în jurul mesei, formând un cor de odori: bunicul - tămâie şi, uşor coclită, adierea de argint vechi, de la odăjdii; bunica - gutui, busuioc şi calapăr; Artimon – tutun Abdulah şi iuft; mama - mamă; Seliva - coamă răscoaptă în soare şi încă, încă, amestec de acrui de la degetele pătate de cerneală şi strălucitor şi de rochie nouă; Elisav - sudoare curată de lup adineaori îmbăiat; tata - nu ştiu, el rămâne pe dinafară; în fine, eu simţindu-mă bine în mine şi cu".

Pentru a fi mai convingător am să citez şi o scenă din romanul "Din calidor", o scenă (din multele) cu Moş Iacob, vecinul de la Mana al familiei Goma, un fel de bunic adoptiv al micului Paul, în care gesturi şi imagini surprinse de ochiul pur al copilului de altădată renasc în pagină cu o prospeţime şi intensitate poetică de baladă:

"Mai văzusem, aveam să văd butnari bătând cercuri – dar nu ca Moş Iacob. Toţi ceilalţi băteau cercuri – cu mai multă, mai puţină meserie; ştiinţă; îndemânare – dar atâta tot, pe când Moş Iacob…

Chiar înainte de a atinge cu "gura de şărpe" vreun cerc (iar cu ciocanul mânerul "gurii"), intra în ritm – pe care-l marca din tot trupul, mai ales cu tălpile bătute de pământ. După ce se încălzea bine, pe loc,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

pornea în jurul polobocului, ciocnind doar ciocanul de coada gurii: încolo, încoace; apoi, la patru paşi, o lovitură în cerc, dar ştearsă, mai mult de formă decât de bătut cercul acela); încolo, încoace; apoi o ştearsă tot la doi paşi; apoi la fiecare pas – încolo, încoace. Timp de… mai mult nu se atingea de butoi, decât aşa, că venise vorba, ar fi putut bate cercul acela cu o ştearsă şi în genunchiul lui – de pildă. Ai fi zis că vrea să-l, mai întâi, îmblânzească, farmece, ameţească – înainte de a-l, lovi cu adevărat. Lovituri ciocan-daltă şi pauze şi contratimpi marcaţi de strigături scurte, mai degrabă icnete împuşcate din familia "hă!"-ului de dimineaţă.

Ameţeam eu, primul. O ameţeală specială, cu o specială durere de cap – dar nu supărătoare – biciuită, ciocabocănită, lipăită, hă!-uită, icnită. Dar chiar aşa, îmi dădeam seama că, de la o vreme (dacă nu cumva înaintea mea) ameţea el, Moş Iacob. Ca să nu se piardă, să nu nimerească cine ştie unde şi în ce, ca să nu se izbească de vreun perete ori gard – sau să dea peste polobocul-osie – ori să cadă la pământ, Moş Iacob avea o singură – de astă dată, adevărată – soluţie: să continue; să nu se oprească.

Dacă părinţii erau acasă, ieşeau în calidor şi ei. Dacă în acele momente se aflau prin apropiere oameni, se lipeau de gard şi priveau. Dacă din întâmplare, erau clase, atunci se dădea recreaţie şi copiii năvăleau la ferestre (de obicei bătrânul tănţuia când nu erau cursuri, dar se mai înşela şi el…). Eu, din calidorul meu, ştiam că Moş Iacob pentru mine face ce face. Şi, în felul meu, îl ajutam să ţie, îl sprijineam în încercare: păstrând şi eu ritmul, ţinându-l cu toată fiinţa. Mai ales îl ajutam pe Moş Iacob să nu-şi piardă pălăria şi capul. Erau două părţi ale corpului său care i s-ar fi putut desprinde de rest şi cădea – în timpul tanţului: întâi pălăria: mă încordam, mă concentram asupra pălăriei, o păstram pe capul Moşului; fiindcă ştiam: dacă-i pică pălăria, capul, rămas fără acoperiş, are să-şi piardă şi temelia; are să se desprindă de gât şi are să se rostogolească în colbul bătăturii. Şi-atunci, chiar că Moş Iacob cel fără de cap n-are să mai poată fi oprit din ciocănit şi tănţuit cine ştie câtă vreme – poate ani, dacă nu cumva până la sfârşitul lumii, ceea ce, pentru mine, atunci, însemna cam multicel.

Ca ucenic ajutor de (şi) butnar ştiam că Moş Iacob n-ar fi avut nevoie să îmbuneze astfel polobocul, l-ar fi putut cercui pe dată. Da, dar Moş Iacob era Moş Iacob. Butoiul acela n-avea mare importanţă; important era, nici măcar tanţul ci, pe de-o parte tănţuitorul; pe de alta, cred şi acum că eu, privitorul, eram cel mai important. De pe lume."

Studiul acestor aspecte ale operei lui Goma abia se anunţă. Dincolo de un Momos cârtitor şi, pentru mulţi, agasant se descoperă un zeu tânăr, un Dionis cu simţurile mereu dezlănţuite, vii, proaspete, un animal primar gata să capteze şi să absoarbă cu porii trupului, ca cu nişte tentacule uriaşe, totul "ce mişcă" în jurul său. Aparţinând, cu voia sau fără voia strajnicilor de la poartă, literaturii române, Paul Goma este, prin destin, (şi) un "mădular" al Basarabiei. Alături de o inteligenţă "boantă, ţărănoasă, basarabeană", de care vorbeşte el în "Din calidor", în prozele sale se regăseşte şi o sensibilitate specifică locului.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

O sensibilitate de răzeş de la o margine de ţară. Pe vremuri, chiar când trăgea din flintă acesta părea să cânte din frunză.

3 octombrie 2010”

Iată şi textul Alionei Grati:

Aliona Grati

“ALTĂ IMAGINE ARTISTICĂ A BASARABEANULUI

“Voi începe discursul meu prin a menţiona ipoteza de lucru şi prin a atrage atenţia asupra concluziilor la care voi ajunge spre sfârşit.

Basarabeanul din romanele lui Paul Goma se dovedeşte a fi total diferit de personajele cu mentalităţi formatate, resemnate, păşuniste, senine, evlavioase ale canonului literar moldovenesc instaurat după refluxul realismului socialist. Considerăm că basarabenii extravertiţi ai lui Paul Goma constituie o replică şi o alternativă serioasă la galeria de personaje mioritice canonizate la un anumit moment în literatura dintre Prut şi Nistru. Scriitorului îi reuşeşte punerea în formă artistică a unei realităţi umane care nu se lasă supusă plafonării şi standardizării ideologice, rămânând structural deschisă şi redefinibilă.

Se ştie că, de-a lungul activităţii sale scriitoriceşti, Paul Goma şi-a făcut un obicei din demontarea tabuurilor, din persiflarea „văicătorilor” şi a sensibilităţilor necritice, precum şi din satirizarea idolilor. Dar ceea ce a atras întotdeauna atenţia a fost intransigenţa sa în interpretarea istoriei, constantă care a atras de-a lungul anilor, deopotrivă solidarizare şi oprobriu. Nu voi spune nimic nou afirmând că istoria Basarabiei şi soarta basarabenilor a fost cea mai importantă preocupare a domniei sale. „Pentru mine Basarabia înseamnă tot” susţine Paul Goma într-un interviu din 1990. Dragostea faţă de basarabeni se resimte în fiecare articol sau interviu la temă.

Şi totuşi, Paul Goma are ce să le reproşeze basarabenilor, dar şi acest reproş iese de sub formele standard – lucrul pe care nu-l poate accepta scriitorul este că basarabenii „au îndurat”, „au rezistat”, dar „nu s-au opus”. Citez din interviul lui Paul Goma realizat de Dinu Mihail, publicat anul acesta la editura Magna Princeps şi intitulat Paul Goma sau predica în pustiu: basarabenii „au suferit cumplit, au fost deportaţi, au murit prin Siberii, au fost împuşcaţi – dar nu s-au opus. Basarabenii au rezistat… exact ca scriitorii români: au rezistat în sensul că au îndurat; că n-au pierit de suferinţă, de umilinţă. Dar a rezista nu înseamnă doar a muri sub lovituri (fără să crâcneşti), înseamnă şi a da înapoi măcar a suta parte; înseamnă a protesta; prin gest, prin cuvânt; a rezista înseamnă cel puţin să urli tare atunci când eşti lovit, nu, prin tăcere, să te faci complicele martirizatorului tău” (p.50).

Aceasta este poziţia axiologică şi viziunea omului Paul Goma, ceea ce am încercat să urmăresc cum acestea prind contur, i-au formă artistică în creaţia scriitorului. Deşi o privire mai largă ar demonstra faptul că toată literatura scriitorului ilustrează figura basarabeanului răzvrătit, ne vom limita la romanul **Din calidor**, din mai multe motive,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

e suficient să spunem ca aici găsim, cantitativ spus, cele mai multe personaje-basarabeni.

Dacă e să dăm crezare teoriei psihanalitice, mediul şi momentele importante din primii ani ai vieţii unui om marchează evoluţia lui mentală, fapt care ne justifică să căutăm anume în evenimentele rememorate şi descrise în romanul **Din calidor** (1987 în franceză, 1989 în română) structura şi dispoziţia organică pentru angajarea ulterioară a autorului. Mai mult, credem că până a fi un scriitor disident, Paul Goma este, mai întâi de toate, creatorul unei variante alternative a tipului literar de basarabean diferit de imaginile personajelor resemnate, contemplative şi păşuniste. Dincolo de comentariile privind reacţiile insurgente ale lui Paul Goma faţă de realitatea social-politică, se poate vorbi, cu siguranţă, şi despre o replică în plan artistic a scriitorului. Pe lângă dimensiunea contestatară, ostentativ discutată, autorului i s-a recunoscut meritul de a produce o scriitură care, pornind de la propria biografie, „se instalează durabil ca valoare în ficţiune şi în regimul autenticităţii" (Simuţ, 2004, 192). Consideraţiile unor personalităţi notorii – „un excepţional poet al cruzimii" (I. Negoiţescu), „Disident Absolut" (I. Simuţ), „estet al sadismului" (L. Hanganu) ş.a. – îi reabilitează, în mare, opera adeseori devastată de calificările denigratoare, punându-i în lumină prestanţa estetică.

Reconstituirile romanului **Din calidor** sunt „amintirile din copilărie" ale lui Paul Goma. În zadar însă vom căuta să fim plimbaţi prin paradiziace spaţii humuleştene sau prin tihnite şi idilice ambianţe ale conacului boieresc, de genul celor imaginate de Ionel Teodoreanu sau Constantin Stere. Secvenţa temporală rememorată nu este una ce s-ar fi înscris în capitolul „secolul de aur al istoriei naţionale", Basarabia devine în prima jumătate a veacului trecut locul unor spectacole ideologice şi a unor experienţe sociale monstruoase. Pentru a surprinde această realitate, precum şi pentru a da formă artistică încercării disperate omului de a supravieţui acesteia, Paul Goma alege un alt discurs. Romanul Din calidor demonstrează un emblematism realist pe bază folclorică, oferindu-ne o biografie organizată în sistemul de imagini şi simboluri carnavaleşti.

Amintesc: carnavalul este sărbătoare populară, îndeosebi europeană (de origine precreştină, dar absorbită de creştinism), de factură optimistă, cu caracter vesel, incluzând în cadrul unor ample serbări groteşti, alegorice, măşti, costumaţii de deghizare. La origine carnavalul a fost un ritual, o largă liturghie populară, cu scopul principal al purificării. Acest complex ritual şi ceremonial avea loc anual şi urmărea răsturnarea completă a ordinii ierarhiei, descărcarea în public a sentimentelor şi resentimentelor refulate, relaxarea şi purgarea colectivă, renaşterea spirituală, retrăirea timpului sacru.

Romanul lui Paul Goma ne surprinde prin bogatul repertoriu carnavalesc. Autorul carnavalizează „amintirile din copilărie", propunând o alternativă artistică de biografie, trăită colectiv. La fel el carnavalizează istoria, politica, morala şi chiar frica de moarte, gesturi pe care le interpretăm ca pe o tentativă de inversare a ierarhiilor, afirmând

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

puterea celui slab. E vorba aici de valorificarea dimensiunii subversive a carnavalului, în rezultatul căreia basarabeanul slab, vulnerabil, marginalizat, călcat în picioare de istorie capătă o bizară măreţie. Mai mult, în planul ficţiunii, Paul Goma creează o lume care se arată a fi locul unui carnaval transistoric, în care mai multe voci au dreptul să se expună.

Până la evadarea în „singurătatea turnului rilkean" a Jurnalelor sale, Paul Goma este creatorul unui nou cronotop – cronotopul calidorului. „Calidorul" este nu doar un motiv al subiectului, o metaforă a unui paradis transcendent sau o obsesie sublimată, pe care naratorul ar evoca-o într-o atmosferă învăluită de misticism evlavios, ci o trăire în plan real şi terestru a timpului cu o organizare specifică în roman. Dovadă a unui fel aparte al raportului spaţiu-timp ne stau configuraţiile punctului de reper: „vestibul deschis spre ambele părţi, acel afară proxim şi nu definitiv, acel loc la aer şi lumină şi umbră şi căldură expus agresiunilor – dar nu mortale: oricând pot face pasul înapoi, la adăpost..." Calidorul este un spaţiu deosebit de cele private, închise a salonului sau a căminului familial etc. Nucleul formator al romanului cu implicaţii estetice, adică cronotopul, este unul de origine carnavalesc-rabelaisiană.

Prin calidor trec toate destinele personajelor, aici se produce criza, se percep schimbările radicale şi cotiturile neaşteptate ale destinului, se iau hotărâri, se trece hotarul „bunelor maniere" etc. Acţiunile romanului se desfăşoară întotdeauna în spaţiul deschis al calidorului, sub cerul liber, în câmp sau în codru, întotdeauna în afara bordeielor întunecoase şi sărăcăcioase („Borţi, nu case!"). Mănenii lui Paul Goma sunt avizi de libertate spaţială, „prepeleacurile" lor „de pază" fiind adevărate „opere de artă", de la înălţimea cărora poţi „acoperi cu privirea o rază de cel puţin un kilometru". Eroul lui Paul Goma, basarabeanul, nu poate fi considerat un contemplativ introvertit, el este un „aurilă" (de la „aur" şi „aiurit"), care îşi exteriorizează şi chiar îşi expune zănaticele idei despre frumos.

Gravitatea absolutizării, proprie romanului modern, este slăbită de perspectiva ironică, patosul este înlocuit cu râsul sănătos de sorginte ţărănească şi puternic ancorat în folclor. E adevărat, în Din calidor râsul nu e zgomotos, ba chiar înăbuşit, redus la limită, dar acesta reuşeşte să consemneze o viziune profundă asupra lumii. El exprimă, în pofida oricăror distorsiuni ale istoriei, un optimism vital. În lumea lui Paul Goma patimile se amestecă cu râsul şi veselia, iar viaţa are francheţe de carnaval.

Carnavalul, dar şi genurile dramatice ale folclorului român, stau între viaţă şi cultură şi acest lucru îi determină formele şi ritualurile specifice. Menţionăm faptul că începutul romanului Din calidor este construit după schema retorică a genurilor dramatice populare. Oratoria naratorului este îndreptată în vederea provocării auditoriului, a facilitării întâlnirii ontologice a tuturor participanţilor la actul lecturii, a apropierii lor sub imperiul confortului familiar pe care îl implică râsul popular: „Galeria casei părinteşti din Mana este buricul pămân-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

tului”. Autorul desemnează o viziune asupra lumii, pe care Constantin Noica a definit-o în următorii termeni: „Înţelepciunea aceasta, de a vedea nu ostilitatea lucrurilor, nici fragilitatea lor în cadrul universalei duşmănii, ci frăgezimea vieţii şi a legăturilor dintre ele, este poate mai adâncă decât înţelepciunea obişnuită, a marilor tristeţi”. Căci – susţine filosoful român, preluând un pasaj din Învăţăturile lui Neagoe Basarab, – aşa iaste rândul şi obiceaiul lumii acesteia. Şi toată veselia şi bucuria ei nu poate fi într-alt chip, până nu să umple cu jale; aşijderea şi jalea să umple cu veselie şi bucurie”. Această permanentă răsturnare a registrelor de sensibilitate umană marchează într-un fel aparte comportamentul şi limbajul eroilor din roman Personajele lui Paul Goma sunt fraţi spirituali cu eroii rabelasieni şi crengieni sau idioţii dostoievskieni.

Mănenii lui Paul Goma sunt nepoţii lui Păsări-Lăţi-Lungilă, Ochilă, Gerilă sau Flămânzilă, doar că imaginea lor grotescă se construieşte nu prin descrierea fizicului diform şi hidos ci, în primul rând, prin limbajul buf. Combinaţii ce frizează logica obişnuită, amintind într-un fel renumitele configuraţii zoologice ale personajelor medievale, pot fi întâlnite de-a lungul întregului roman. Menţionăm, în acest sens splendidele paradoxuri: „numai liberul lucrează ca un rob” sau „şi doamna Y şi domnişoara Z şi dumneavoastră, doamnă, sunteţi doamne, vă permiteţi să faceţi pe servitoarele, dar eu sunt ţărancă, doamnă, eu nu-mi permit...”, sau parodia celebrei mentalităţi arhaic-mioritice a ţăranului basarabean: „şi plânge Ivan, plânge cu lacrimi cât pearja... Şi tu, moldovan-cap-de-bou-omenos, te simţi dintr-odată nu-ştiu-cum, că l-ai nedreptăţit, l-ai obijduit, l-ai ocărât pe creştin... Şi te pomeneşti cerându-i iertare, tu lui, rugându-l să te ierte – el pe tine...”, fără a trece cu vederea structura absolut grotescă a cuvântului ce denumeşte spaţiul natal evocat – „Ba(Be)sarabia” şi, respectiv, a locuitorilor lui „ba(be)sarabeni” (subl. n.)

Idiotismul e un fel de a trăi. Suciţii lui Paul Goma se află la graniţa dintre viaţă şi artă, ei nu sunt actori comici, dar nici oameni proşti şi reduşi. Caractere ambivalente, necomplinibile, excentrice, cu cele mai neaşteptate posibilităţi, pendulând între o mască scenică şi o viaţă interioară ocultată, oamenii „din calidor”, pe jumătate ţărani, iar pe cealaltă jumătate învăţători sau „premari”, au un fel aparte de rezistenţă – travestită cu preocupări elementare. Personajele memorabile ale romanului sunt tocmai ţăranii cu puţine îngrijorări pentru agricultură, meseriaşi de talia lui Moş Iacob, care ştia să facă bine doar „bortă în covrig” sau în lingură („pentru această «operaţie» avea cel puţin zece unelte”). Dar tocmai această simulare a conştiinţei rudimentare i-a dezlegat gura clovnului/bufonului/marginalizatului în faţa puterii: „Bine-aţi venit, daraghie tovarăş’, obştea m-o trimăs de să vă spui, de la inimă, că muuuul’ v-am mai aşteptat! D-amu, c-aţ’ venit, fiţi bineveniţ’!”. Astfel de scene burleşti dezvăluie un umor hâtru şi gros, un simţ comic, oarecum excentric şi ermetic, care necesită asociaţii complexe, de natură filosofică şi social-politică, un simţ deosebit al subtilităţilor cuvântului şi cunoaşterea folclorului dramatic românesc.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Râsul relativizează tot ce îi separă pe oameni sau imprimă vieţii o falsă gravitate. Râsul este un tip ideal de comunicare, care anulează distanţele. Fragmentul care surprinde întoarcerea mănenilor din codrul ce i-a adăpostit în vreme de război este revelator în acest sens. Priveliştea ce li se aşterne în faţă e macabră, satul şi păpuşoaiele sunt presărate de corpurile neînsufleţite, „răumirositoare" ale soldaţilor, iar ogrăzile gospodarilor au devenit teren de manevrare a tunurilor şi carelor de război. Reacţia ciudată a mănenilor, ilaritatea aproape demenţială, care se instalează la vederea acestei anomalii, are forţă reconfortantă, eliberatoare de sub imperiul tensiunii existenţiale şi dă măsură superiorităţii morale a omului. Râsul oferă speranţa unei posibile reaşezări a normalităţii în acest spaţiu năpăstuit de invazii seculare şi în viaţa mănenilor, desfăşurată mereu pe muchia „refugilor".

Splendidele carnavalizări ale morţii exprimă o transgresare a sentimentului thanatic şi a seriozităţii legate de el. De regulă, exorcizarea morţii se desfăşoară după un ritual de sărbătoare iconoclastă, dar care niciodată nu ia forma revoluţiei grave, ci, dimpotrivă, instalează o voioşie şi o ilaritate generală, un festin vesel, facilitând manifestările fără limite ale libertăţii: „Măi, şi se-ncinge horă mare – de astă dată, de bucurie. Toată lumea bea, cântă, chiuie, plânge, urlă, boceşte, cântă, râde-plânge şi chiuie, chiuie lumea asta". Scena în care tatăl îşi joacă crucea de pe mormânt se înscrie în linia tradiţiei carnavalului: „Apoi tata nu trântea crucea în mijlocul curţii şi n-o spărgea cu toporul; n-o stropea cu gaz şi nu-i dădea foc. Şi nu dansa, gol pân'la brâu, în cizmele lui, ruseşti, de foaie-de-cort, kaki; şi nu se descălţa de cizmele de pânză rusească şi nu le azvârlea în foc, peste cruce, pe rând; şi nu răcnea, dansând gol, desculţ, cu o sticlă de vin în mână, cu păru-n ochi, cu ochii albi". Bufonada tatălui, „întoarcerea pe dos" a mitului lui Hristos etalează un fel aparte a ţăranului de a exprima tragedia umană, evitând preceptele autoritare. Dansurile sunt gesturi ale vitalităţii şi au însemnele unor posibile existenţe.

Basarabenii lui Paul Goma au un cult aparte al orgiilor eliberatoare, acestea fiind petrecute după anumite rânduieli şi tabieturi, menite să facă deliciul participanţilor. Estetizarea ceremonialului de preparare a vinului are o profundă logică carnavalescă. De la „butnărie", făcutul de „butii şi butoaie, poloboace şi butoane, balerci şi balercuţe, zăcători înalte şi deje scunde, ciubere şi doniţe – tot ce se-nchega din doage şi din cercuri...", până la „ameţeala specială, cu o specială durere de cap – dar nu supărătoare – biciuită, ciocabocănită, lipăită, hă-uită, icnită", pe care o creează băutura revigorantă, discursul face parada fanteziei luxuriante cu ecouri din poetica sărbătorilor dionisiace. Bogăţia de senzaţii festive compensează privaţiunile vieţii cotidiene şi descătuşează refulările personale, vărsându-le în imensa energie colectivă.

Personajele hedoniste ale lui Paul Goma nu pot fi tratate drept cazuri de „naturalism", „biologism" sau „fiziologie vulgară". Nu se poate vorbi aici de patologii şi efecte ereditare malefice, ci de o sensibilitate a naturalului, a percepţiei organice a lumii, care instaurează

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

domeniul umanului şi omenescului chiar şi în condiţiile unei realităţi mortifiante. Preocupările mature ale copilului „din calidor" fac dovada victoriei forţelor naturale asupra efectelor nefaste ale civilizaţiei. Aventura scăldatului, cea a „mâncării", splendidele imagini ce evocă „omenirea goală alergând prin viile-n floare" sunt încărcate de reminiscenţe folclorice. Cu toată „depravarea" şi „grosolănia" etalată, aceste scene au ceva din sacralitatea riturilor, ele figurează dezmăţul sacru al pubertăţii şi restabilesc „făr-de-bătrâneţea".

Dar să revenim la interpretarea istoriei. În acest roman Tatăl este investit cu vocea care „face lumină" în culoarele istoriei şi ale politicilor administrative. Trăgându-şi căciula brumărie pe o ureche şi mijindu-şi ţărăneşte ochiul, Tatăl aduce istoria în prezent, în planul orizontal al existenţei autentice, şi-o face familiară, o transformă în subiect de discuţie la şezători: „S-a-nchinat, s-a-nchinat (e vorba de Ştefan cel Mare, de regula idealizat în acţiunile sale războinice), că aşa era moda pe-atunci – s-a prefăcut că se-nchină şi polonezilor şi turcilor şi ungurilor – dar i-a bătut el pe toţi? Drept: pe rând, pe câte unul, cu ajutorul celorlalţi... Da, bre, hătu-i ceara ei de is-to-rie! Dacă aşa ne-a fost nouă datul... Să ne dăm cu ghinişorul, să ne mai închinăm – ca să nu pierim striviţi, înghiţiţi de scumpii noştri vecini...". Profanarea istoriei se produce după poetica carnavalului, ale cărui forme de disimulaţie instituie jocul semnificaţiilor ambivalente. Replicile Tatălui reprezintă expresia ludicului popular cu rolul de a tempera şi a preveni posteritatea asupra precarităţii şi caducităţii demersurilor de sacralizare a evenimentelor istorice.

S-a afirmat despre autorul romanului **Din calidor**: „El vede lumea dintr-o perspectivă moral-administrativă şi vulgar-fiziologică" (Alex Ştefănescu, *România literară,* nr. 21, 2002). Se poate spune că şi această perspectivă este un element indispensabil viziunii carnavaleşti, pe care şi-o asumă autorul, pe deplin justificată în economia romanului. În romanul **Din calidor**, Paul Goma îşi scoate temporar masca cinicului sarcastic din celelalte romane şi o înlocuieşte cu „blana de urs tândălit", de sub al cărui chip se poate spune şi lua în derâdere orice manifestare de autoritate. Semnificaţiile romanului depăşesc însă cu mult limitele temporale, spaţiale, social-politice, construind imaginea omului al cărui destin este împins până la maximum, evoluează pe muchie, în poziţia în care este posibilă orice răsturnare.

Conştiinţa „subversivă", „disidentă" şi „carnavalescă" caracterizează spiritul secolului a XX-lea. Pentru Paul Goma, literatura este o sursă virtuală de libertate, o modalitate de demolare a constrângerilor şi a limitărilor de tot felul".

Este o variantă imbunătăţită a textului reprodus aici.

Aliona Grati mi-a trimis şi textul lui Theodor Codreanu pe care l-am afişat în jurnal, de curând.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Şi unul mai vechi (?) semnat de Alexandru Burlacu:

“ALEXANDRU BURLACU.
PAUL GOMA si calidorul prin care pulseaza istoria

“Paul Goma, ca un „Soljeniţân român”, este o adevărată conştiinţă a Basarabiei, iar cu romanele sale ieşim în Europa. Studiul demonstrează faptul că modelul epic al romanului **Din calidor** este unul biografic (accentul punându-se pe documentul uman şi politic), foarte răspândit în literatura Estului în a doua jumătate a secolului trecut. Farmecul acestui roman stă în orchestrarea vocilor personajelor, constituind un ansamblu de voci, de stiluri, aflate într-un dialog continuu. Plurilingvismul este marca romanului **Din calidor**.

„Destinul lui Goma, cum observă Mihai Cimpoi, este destinul unui basarabean”. Mai mult, Paul Goma, ca un „Soljeniţân român” (cum a fost numit de Eugen Ionesco şi apoi de întreaga presă franceză), este o adevărată conştiinţă a Basarabiei, iar cu romanele sale ieşim în Europa. Ion Simuţ, un expert important al prozei române din Basarabia, identifică în creaţia lui Goma „blestemata parte basarabeană”, o rană care se cicatrizează. Despre aceasta redutabilul critic remarcă: „…Cenuşa trecutului originar persistă totuşi mocnit, ieşind la iveală târziu, într-o carte extraordinară, micul roman „Din calidor” (1987, în franceză şi 1989 [în 1990 corectarea mea, P.G.], în româneşte)”.

Romanul lui Paul Goma „Din calidor” (Paris,1987) a avut parte de o largă rezonanţă europeană. În dosarul receptării româneşti, reţinem recenzia lui Eugen Simion („România literară”, 28 februarie 1991), în care aflăm că textul a fost scris într-o primă variantă în 1983 şi că el deschide un ciclu autobiografic din care mai fac parte „Arta refugii”, „Astra”, „Sabina”, “Roman-intim”, care, alături de romanele gulagului românesc: „Ostinato”, „Patimile după Piteşti”, „Gherla”, „Câinele soldatului”, „Bonifacia”, „Culorile curcubeului” etc., iniţiază „un capitol nou în literatura română postbelică”.

Manuscrisul „Din calidor” este definitivat în 1985, iar cartea apare la editura pariziană „Albin Michel” în 1987. Tot aici aflăm că Georges Dupoy o consideră „o povestire inspirată, răscolită de emoţie, de prospeţime, de fantezie şi tandreţe”. Eugen Simion înclină să creadă că romanul memorialistic al lui Constantin Stere ar fi un posibil model epic, că Paul Goma „şi-a pus, cum se zice, viaţa în roman şi că, în genere, scrie numai ceea ce a trăit...”, tratând literatura aceasta ca pe „o epică de tip biografic, un document, în fine, uman şi politic în consens cu o bună parte din literatura Estului (de la Soljeniţân la Kundera)”.

Ficţiunea biograficului este nuanţată: „Faptele narate aici s-au întâmplat sau s-ar fi putut întâmpla. Ceea ce interesează, la lectură, este puterea lor de sugestie, capacitatea de a impune o atmosferă şi un destin (acela al naratorului) credibil în ordine existenţială”. Ce este important, cum observă criticul, e că „autorul nu ascunde niciun moment faptul că personajul despre care e vorba este chiar el, Paul Goma, fiul lui Eufimie şi al Mariei Goma, învăţători în satul Mana,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

comuna Vatici, judeţul Orhei...", dar „asta nu înseamnă că trebuie să punem semnul identităţii între cel care povesteşte (naratorul ajuns la o anumită vârstă) şi personajul său, copilul pe care îl reinventează după 50 de ani". Cu adevărat, „între timpul acţiunii şi timpul naraţiunii se întinde un spaţiu enorm pe care îl acoperă numai fantezia autorului. Unele date sunt din chiar timpul în care este scrisă cartea (informaţii, anecdote pariziene), altele privesc istoria Basarabiei şi nu au decât o relaţie indirectă cu viaţa naratorului". Precizările lui Eugen Simion vin să limpezească unele lucruri despre natura cărţilor lui Goma, să stabilească raportul dintre ficţiune şi document, să explice anumite prudenţe ale criticii literare în abordarea unui fenomen greu de calificat.

S-au emis mai multe opinii „pro" sau „contra" lui Paul Goma, disidentul şi scriitorul. S-a pus şi se mai pune la îndoială nu numai disidenţa sa politică, dar şi dimensiunea estetică a prozei sale, calităţile ei literare. Chiar se insistă foarte mult pe valoarea documentarului care ar eclipsa prin forţa sa imaginarul, pe esenţa naturalistă a prozei sale concentraţionare. „Marele merit al lui Paul Goma, remarcă Mihai Cimpoi, e acela de a exprima adevărul cu o autenticitate ce nu admite nicio notă de contrafăcut şi cu o ardoare etică ce nu permite nesocotirea măcar parţială a lui. Adevărul întreg mărturisit până în pânzele albe este imperativul categoric în lumina austeră a căruia scrisul lui Goma capătă calitatea cea mai de preţ. Confesionalitatea pătimaşă e obţinută, paradoxal, prin menţinerea cruditătii realiste a desenului, faptele copleşesc ele însele prin atrocitatea lor, ajutând artisticul sau chiar suplinindu-l prin fondul lor de groază, de imposibil sub aspectul inumanului de absurditate şi demonic".

Acest „excepţional poet al cruzimii" (Ion Negoiţescu) este şi un mare explorator al cuvântului bivoc, al construcţiilor hibride, al plurilingvismului. Dialogismul prozei sale face, la drept vorbind, calitatea cea mai de preţ a poeticii sale. Iată de ce valoarea romanului lui Paul Goma nu se reduce la documentarism sau la naturalism, ea stă, în primul rând, în dialogismul poeticii sale.

Confuzia dintre autor şi narator, mai bine zis, identificarea autorului cu naratorul, aşa cum observă Ion Negoiţescu (pentru care „Din calidor" e un roman al amintirii), e încurajată nu numai de memoria lui Paul Goma, copilul, ci şi de memoria lui Paul Goma, scriitorul (disidentul), aflat într-un permanent dialog nu numai cu sine însuşi, dar şi cu părinţii, cu istoria, cu cititorii. E o memorie specifică. Aşa cum observă Ion Negoiţescu, naratorul, „amintindu-şi, deşi se situează iniţial în vârsta contemplaţiei lui de atunci, împleteşte şi completează propria sa memorie, mărginită desigur, cu memoria părinţilor săi şi chiar cu memoria istoriei". Într-un moment, Paul Goma se întreabă: „la urma urmei, de ce n-ar avea dreptul să fie considerate memorie şi lucrurile, evenimentele la care, totuşi, am fost martor, însă pentru că în acel moment aveam mai puţin de cinci ani, acum mi se spune că atunci nu puteam înregistra, păstra – pentru acum? De acord: anume „amintiri" mi s-au alcătuit, făcut, apoi fixat – din amintirile altora, povestite de aceia, adulţii; sunt însă altele: scene statice, scene cheie,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

scene-sâmbure: momente, stări care „atinse" mai apoi (chiar azi) cu doar suflarea gurii înspre arama acelui clopot, prind să răspundă, să vibreze, să sune, declanşînd o adevărată ţinere-de-minte a mea: succesiune, coborâre din treaptă-n (sau: din piatră-n piatră), depăşind încolo, îndărăt, nu doar pragul vârstei de la care, cică, poţi avea amintiri „directe", ba chiar hotarul naşterii – sunt convins: o parte din memoria noastră e intrauterină; iar dacă nu fac deosebite eforturi de stăpânire (în aceasta n-ai nevoie de motor; numai de frână), atunci înaintez – retrăgându-mă şi dincolo; în sămânţă, în grăuntele de grâu – pentru cine are urechi de auzit". Memoria lui Paul Goma „actualizează" mai multe scene, lucruri, evenimente la care a fost martor ocular, protagonistul sau narează ceea ce a auzit acesta de la alţii. Important este că deschide spaţii şi teme absolut noi pentru literatura română.

Romanul debutează cu o „Pre-mergere" semnificativă pentru strategia unei scriituri caleidoscopice cu o poetică a memoriei şi a punctului de vedere dialogizat:

„Galeria casei părinteşti din Mana este buricul pământului. Totul îmi pleacă de acolo şi de atunci, toate mi se întorc, după ocoluri largi, perfect rotunde, după definitive dusuri – atunci şi acolo.

I-am spus: galerie, ca să se înţeleagă despre ce este vorba, în realitate, casa avea ce avea: pridvor, prispă, cerdac, verandă – însă nu i se spunea nici prispă, nici pridvor (slavisme ţărăneşti); şi nici cerdac (cu eventual geamlâc...) – turcism târgoveţ. Casa noastră din Mana avea (domnilor) calidor.

Deşi tata îmi explicase doct, ca un învăţător de ţară ce era, „de unde, pe unde ne-a venit cuvântul" (de la Francezi, prin Ruşi); deşi, mai târziu, la Universitate, acceptasem evidenţa lingvistică: francezul corridor (numind coridorul, culoarul nostru) devenise, în rusă: karidor, sub această formă trecând în Basarabia rusificată, unde româna îl... înmuiase (oleacă) – totuşi, etimologia propusă, la început de tot, de mama era atât de mult mai frumoasă, încât în mod necesar era şi răpitor de adevărată:

„Calidor, carevasăzică: dor-frumos".

(Carevasăzică) grecescul kali şi românescul dor se întâlnesc pe-o cărare (spre izvor), se văd, se plac, se iau, se cunună (ca mama mamei, grecoaica luându-l pe Popescu de bunicul-meu) – iar din unitatea lor a rezultat, nu doar mama şi cu frate-său, dar şi dorul cântat, dorul jelit, dorul oftat între Nistru şi Prut după 1812, mai mult decât în oricare alt ţinut românesc; dorul frumos, acel dor special care te prinde, cuprinde, străprinde; te năpădeşte, copleşeşte, bate, răzbate, străbate – atunci când (de sus, din calidor) cu privirea aburită de durere, caţi încolo, - nspre-Asfinţit unde bănuieşti Prutul – râu blăstămat care-n două ne-a tăiat, de când Moscalii ne-au furat jumătate din Ţara Moldovei şi au botezat-o Bessarabia...

Prea puţin timp şi doar în câteva întâmplări cheie am stat cu-adevărat, la noi, în calidor (chiar aşa: cum să ne vină calidorul de la Franţuji, când ei nu au esenţialul – şi dulcele – verb a sta?), însă mă întorc fără odihnă şi fără efort spre mereu acelaşi punct de plecare:

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

calidorul.

Desigur, pictura, literatura – mai cu seamă poezia – au zugrăvit, cântat, consacrat, alt punct-de-plecare; de-privire: fereastra. Ca puşcăriaş am cunoscut-o, frecventat-o, în felul meu am celebrat-o; însă calidorul... Pe măsură ce mă îndepărtez de el, punct-de-plecare, mă apropii de punctul-de-sosire, timpul fiindu-mi ca drumul, rotund.

Ca mai toţi copiii băieţi, mai legat am fost şi rămas de mama, prin ombilicul intact. De aceea, poate, locul meu de întoarcere nu este înăuntru de tot, ca încă-nenăscuţii, ci în calidor, acel vestibul deschis spre ambe părţi, acel afară proxim şi nu definitiv, acel loc la aer şi lumină şi umbră şi căldură expus agresiunilor – dar nu mortale: oricând pot face pasul înapoi, la adăpost (cel refuzat, de pildă, lui Rilke, poetul-Fiu din Pietá: „Acum îmi zaci, cruciş, în poală / Acum nu te mai pot naşte”...)

Pe mine mama nu m-a trimis: m-a adus pe lume: nu m-a expulzat, m-a condus, de mână. Iar atunci când a plecat, când a reintrat, ea, definitiv în mama ei, pe când îşi desprindea o mână de o mână a mea, cu cealaltă mână îmi punea, în cealaltă mână a mea, mâna fiului meu, Filip (după treisprezece ani de agonie, mamei i se micşorase trupul, obrazul îi scăzuse, involuase, căpătând trăsăturile unui nou-născut; treisprezece luni mai târziu îmi venise Filip, ca toţi nou-născuţii cu obraz de babă – dar nu al oricăreia, ci al mamei, la ducere).

Aşadar, de mână, din, în, spre calidorul casei din Mana: buricul Pământului. Osia lumii”.

O simplă enumerare a primelor capitolaşe – „Casa”, „Şcoala”, „Satul”, „Fărăarabia”, „Trăiască Gutenberg!”, „Vin românii”, „În refugiu”, „Au venit românii!”, „Au plecat românii” – lărgesc spaţiul iniţiatic şi amplifică drama unui destin de copil identificat cu destinul Basarabiei.

Într-o panoramă asupra romanului basarabean, Ion Simuţ susţine că „cel puţin trei coordonate sunt importante pentru a înţelege particularitatea romanului „Din calidor”, subintitulat „o copilărie basarabeană” – cartea cea mai bună a scriitorului. Mai întâi, această parte a autobiografiei este o poveste a copilăriei, cu toate acele aventuri triste ale inocenţei contrariate, contrazise, corupte de experienţele maturizării. Memoria privilegiază locul de privire al calidorului (pridvorul casei). Amintirea se întoarce în repetate rânduri în timp, pentru o regenerare a spiritului şi reconstruieşte întregul univers al copilăriei. Întâietatea şi suveranitatea le deţin, desigur, părinţii, mama şi tatăl, zeii vârstei infantile. Spaţiul se deschide dinspre locul casei – pe măsura cuceririlor copilului – spre şcoală, spre sat şi, în cele din urmă, spre ţinutul natal al Basarabiei. Cedarea din 1940 şi războiul sunt de natură să zguduie conştiinţa fragilă a copilului. Pe acest fond, „Din calidor” se transformă, la al doilea nivel al său, dintr-un roman al copilăriei într-un roman al iniţierii. Coordonatele principale ale celei din urmă sunt erosul şi istoria. Impactul cu violenţa şi ostracizările conduc spre conturarea unui sentiment tragic al istoriei ultragiate. În al treilea rând, „Din calidor” este romanul unui destin definitoriu. Pentru cine ar vrea

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

să înţeleagă în profunzime realitatea situaţiei disperate a Basarabiei (de acum şi de altădată) această carte este esenţială" [1, p. 255-256].

Drama Basarabiei este relatată nu monologic, ci dialogic. Dialogismul se instituie, mai întâi, dintre Goma, scriitorul, şi Goma, copilul, apoi dintre aceşti doi (minorul şi maturul) şi părinţii săi, Moş Iacob, vecinul-„premar", alţi locutori extrem de memorabili şi pitoreşti prin limbaj, prin maniera lor de a interpreta lumea. Ca în orice proză de calitate, construcţiile hibride, cuvintele bivoce, atât de frecvente în discursul narativ, sporesc încărcătura relatării dialogice: „Am spus: „casa părintească", deşi nu era proprietatea părinţilor, ci a statului, a satului, constituind o aripă a şcolii. Să fi spus: „casa natală"? – nici măcar: m-am născut în zorii zilei de 2 octombrie 1935, „în altă parte", cu vreo douăzeci de metri mai spre drum, într-o bojdeucă de lut, acoperită cu paie, cumpărată odată cu terenul de şcoală. Aşadar: casa-părintească nu era a părinţilor, nici natală a mea".

Ideea casei revine obsesiv cu diferite ocazii. Într-o explicaţie despre „arhitectura" şcolii sentinţele sunt date în plan parodic sau ironic: „casa-i ca omul, în pământ se întoarce" sau: „Deşi scriitor şi el, n-ar fi înţeles cum fac eu, cu mânurile mele, o casă – din cuvinte. După reţeta covrigului (care se confecţionează învârtind aluatul în jurul unei găuri date), învălătucesc şi eu cuvinte de-jur-împrejurul calidorului".

Discreditarea oricărei identităţi de sens prin jocul de cuvinte, distrugerea parodică a structurilor sintactice, citatele ascunse, discursul altuia în limbajul altuia sunt cele mai simple şi mai frecvente procedee de intensificare a vocilor. Cuvântul se umple de rezonanţe dintre cele mai neaşteptate, dar farmecul acestui roman stă, mai mult, în orchestrarea vocilor personajelor. Romanul este, cu adevărat, un ansamblu de voci, de stiluri, aflate într-un dialog continuu. Plurilingvismul este marca unui roman autentic. Limbajul personajelor este puternic individualizat, un fenomen foarte rar în romanul basarabean. Cu funcţii diferite în ansamblul întregului, limbajul personajelor amalgamează stilurile, distrug graniţele dintre ele. Astfel, spre exemplu, limbajul tatălui e al unuia care gândeşte „ştiinţific" istoria, din rădăcini, iar fiul acestuia îl ironizează („Nu poţi sta de vorbă cu un basarabean, fără ca, de la a doua propoziţiune să nu-ţi spună că el e „răzeş de-al lui Ştefan, cu zapis"…") sau: „Nu vorbesc de Petru al Ruşilor, ţarul, lua-l-ar benga – din pricina lor ne-au îngenuncheat definitiv Turcii şi ne-au impus domni fanarioţi! Din pricina lui Petru, zis cel-Mare – pentru Ruşi, fiindcă nouă ne-a stricat ţara…". Istoria Basarabiei e ilustrată în limbajul învăţătorului prin istoria satului Mana: „…hătu-i ceara ei de is-to-rie! Dacă aşa ne-a fost nouă datul… Să ne dăm cu ghinişorul, să ne mai închinăm – ca să nu pierim striviţi, înghiţiţi de scumpii noştri vecini… Şi uite: au pierit ei, s-au topit Tătarii, s-au dus Turcii, Polonia şi Ungaria s-au strâmtat, s-au zbârcit, au intrat la apă… Numai Rusia se întinde şi se tot întinde ca pecinginea; numai cu fraţii noştri, şi creştini şi ortodocşi, Ruşii, nu ne-o mărs ghinişoru'…" sau: „… Mana a rezistat, renăscând din cenuşa tuturor arderilor, a trecerii tuturor „trecătorilor": Tătari, Polonezi, Lituanieni, Turci, Suedezi, Cazaci,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Ruşi… Însă ceea ce nu izbutiseră focul şi sabia năvălitorilor, ceea ce nu reuşise armia rusească (cea care zicea că porneşte războiul sfânt împotriva păgânilor, până la liberarea Ţarigradului, dar se aşeza cu nădejde în ţările româneşti, prietene cică şi uita să se mai întoarcă acasă – un an, şapte ani, douăzeci de ani…), a desăvârşit administraţia rusă, după ocuparea „Bessarabiei", în 1812". Dar şi discursul tatălui e reperat pe parabole, pe bivocitatea unor cuvinte, cum ar fi „liberat", discuţii din lagăr etc. Deosebit de elocventă e scena cu Sapşa lui Avrum, dughenarul, mai ales limbajul lumpenului securist, dar şi nenumăratele dialoguri cu Moş Iacob, cu Tuza, cu Lina, cu Tecla, cu Bălana etc. Iată un model de explorare a dialogismului într-o adevărată bogăţie de relaţii: „şi ce dacă n-ai zis? Ce importanţă are că n-ai zis tu – tu n-ai zis, dar au zis ai tăi? Burjuii? Capitaliştii? Antisemiţii? Au zis! Că tu unul, ai zis… N-ai zis… ce contează! Nu în unul ca tine se împiedică roata istoriei care merge înainte! Contează că eşti învăţător vechi, educator de tip burghez! Că eşti român! Că eşti reacţionar! Contează că toţi Românii sunt reacţionari! Că toţi burjuii sunt antisemiţi!".

Romanul „Din calidor" se remarcă nu numai prin documentarism sau naturalism, ci şi prin dialogismul intens nu numai în interiorul cuvântului, a citatelor în citate şi alte structuri dialogice, dar şi prin polemici artistice cu alte texte despre drama Basarabiei şi, mai ales, cu „Biserica albă" şi „Povara bunătăţii noastre" de Ion Druţă. E adevărat, într-un dialog subtil cu Paul Goma intră Aureliu Busuioc cu „Hronicul găinarilor". „Calidorul" devine treptat o Agoră a literaturii române din Basarabia."

*

LIS mi-a trimis ieri "Jurnalul de Vrancea" - cu:

"„**La aniversară**"

04/10/2010 21:10:00 Articol publicat de: Petru Ionescu

"Nu ştiu dacă şi cât de antisemit era Eminescu, cât de antiromân era Caragiale, cât de antiamerican era Miller, cât de antisovietic sau antirus era Soljenițîn, cât de antisemit e Goma etc.... (dacă nu cumva chiar evreii au fost cam antisemiţi faţă de Iisus, sau viceversa - scuzaţi blasfemia) dar toţi şi mulţi alţii ca ei, sânt necruţători în scrierile lor şi felul de-a fi cu propriile popoare, cu con-naţionalii şi con-etnicii şi alţi coni, lucizi până la autocinism, mereu între ciocanul urii şi nicovala iubirii sau invers... nu ştiu ce-a fost în capu' lor în anumite momente, da omu' mai are şi suflet... şi instinct... şi interese... şi uneori „simt enorm şi văd monstruos", nu-i aşa?!

Această scurtă introducere ar putea „înfierbânta" unele minţi, unele suflete, instincte sau interese, dar asta e realitatea şi n-o putem de dragul lui politically correct (sau tocmai din cauza asta!) sau altor „cutume" ori refulări, defulări şi generalizări oficializate în anumite împrejurări şi condiţionări. Ar mai fi de precizat - pentru cei care s-au temut ca dracu' de tămâie şi n-au dorit ca la aniversarea a 75 de ani Paul Goma să vină la Chişinău, în Basarabia natală - că acest român, acest veşnic exilat politic, acest om... nu este antisemit, nu a negat existenţa holocaustului în anumite zone din fosta Românie mare, precum cea dintre Prut şi Nistru, ci doar a precizat că nu numai evreii

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

au fost prigoniţi, ci şi alte etnii, în funcţie de cine a avut la un moment dat „pâinea şi cuţitul”. Oricum, Goma n-a venit la Chişinău, invocând unele „probleme birocratice” cu care ar fi fost confruntat atât el cât şi familia lui. Atât.

Lăsând la o parte-dumnezeu ştie care-toate aceste „mici scandale”... ”chestii de tarabă, stimabile”, să încercăm să nu-l uităm pe Goma şi ce a făcut el în anii ’70 când nimeni nu concepea căderea comunismului ce părea etern şi imensa majoritate a românilor se adaptaseră „mănuşă” la „societatea multilateral dezvoltată” şi construiau „omul nou” cântând în marş „spre măreţele culmi ale socialismului şi comunismului”.

...Şi apropo de „rezistenţa prin cultură” - minunatul concept strecurat după decembrie ’89 de unii intelectuali roşi paranoic de discret de „remuşcătura duhului lăuntric” vis-a-vis (mai mult coşmar) de ceea ce-au făcut sau mai degrabă nu „sub dictatură”, mă auto-pastişez şi redau aici un fragment dintr-un articol mai vechi pe care l-am publicat în revista EURO-MUSEUM... voila:

... „lipsa de disidenţă” şi-ai rezistat nu prin cultură ci împreună cu ea prin puşcării... aşa că înjură-ne cât pofteşti, o meritǎm în ce te priveşte... dar acceptă-ne aşa cum sântem şi va veni şi reciproca... ai dreptate, ce să facem... nu mai putem schimba nimic, dar să vedem ce putem face de-acum înainte... Dar ce a împiedicat astfel de replici, un asemenea dialog civilizat, o astfel de rezolvare ?!... Orgoliul numai, sau motive şi interese de politică „etnică”... şi fără supărare pentru nici una din părţi... Apropo de raportul scriitor-disident, artist-cetăţean: nu marele artist Kundera a fost marele disident care a ajuns preşedinte, ci marele militant Havel...

Rezistenţii prin cultură (care de fapt n-au fost decât rezistenţi chiar la cultură fără s-o ştie) n-ar fi trebuit să aibă decât măcar acum curajul, faţă de ei înşişi până la urmă, de a-şi pune pe hârtie cenuşa pe care nu le-o pretinde nimeni pe cap (da’ nici s-o arunce în capul altora), să fi scris măcar acum, ca o auto-exorcizare, despre teama, neputinţa, laşitatea, venalitatea, descurcăreala lor, unii; ba chiar despre clipele lor de „rătăcire” prin turnătorie ori tacita colaborare cu dictatura, alţii, destul de multişori... Atât ! Ar fi produs ceva şi valoros artisticeşte şi benefic omeneşte şi astfel n-ar mai fi suportat nici Goma nerecunoştinţa confraţilor şi nici ei jignirile lui... (textul continuă, însă eu mă opresc aici…)

*

“**La Mulţi Ani, Paul Goma!** 04 oct 2010 de Liviu Antonesei

Paul Goma este omagiat la Chişinău,
pe malurile Dâmboviţei e tăcere deplină.

La 2 octombrie, scriitorul Paul Goma, cel mai important disident român din vremea comunismului, a împlinit 75 de ani. Cu acest prilej, Academia de Ştiinţe a Republicii Moldova - scriitorul s-a născut la Mana, în Basarabia - îi trimite un mesaj de felicitare, prin care, transmiţându-i cuvenitele urări, îl anunţă că urmează a fi cooptat membru de onoare al înaltei instituţii academice. De asemenea, preşedintele Academiei, dl Gheorghe Duca, îşi exprimă regretul că, din motive birocratice, pe care nu le cunosc, Paul Goma n-a putut fi oaspetele de onoare al conferinţei ştiinţifice „Paul Goma la 75 de ani", organizată la 4 octombrie de instituţia pe care o conduce. Mai ştiu că revista „Metaliteratura", editată de „Institutul de Filologie" al Academiei, pregăteşte numărul special Goma, iar presa basarabeană din aceste zile, atât cea scrisă, cât şi cea electronică, îl sărbătoreşte cum se cuvine pe marele scriitor şi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

luptător anticomunist.

TAGURI

În aceleaşi zile, pe malurile Dâmboviţei, Someşului şi Bahluiului, e linişte deplină. Nimeni, în afara unor mesaje private, nu s-a gândit că ar fi fost cazul ca Paul Goma, dacă nu să fie celebrat precum dincolo de Prut, măcar să fie felicitat cu prilejul frumoasei vârste. De parcă nu i-ar fi dorit-o! Ştiu că Paul Goma nu este simpatizat de oficialităţile politice şi culturale din România, pentru că şi-a spus clar şi răspicat părerea faţă de ele, aşa cum a procedat şi în vremea comunismului. Ştiu că nici confraţii scriitori nu-l au la inimă, pentru că Goma a avut curajul să protesteze în gura mare atunci când cei mai mulţi, dacă nu făceau direct jocul regimului, atunci protestau în gând sau sub plapumă. Ştiu că unii nu-i iartă opiniile din jurnale. Ştiu că mulţi au făcut jocul Securităţii, difuzând opinia acesteia că „o fi având Goma curaj, dar nu e scriitor". Unii o fac şi acum! Ştiu, de asemenea, că unele din părerile sale din ultimii ani sunt dificil, poate imposibil, de acceptat. Ştiu toate acestea. Şi, totuşi, cred că, măcar cu un asemenea prilej, securea tăcerii - că acesta este chipul luat de securea războiului - putea fi îngropată, în ciudata noastră patrie.

Pentru că Paul Goma este scriitor român şi, dincolo de zecile de limbi în care a fost tradus, şi-a scris cărţile în româneşte. Mai mult, cu fantasticul său talent lingvistic, a şi îmbogăţit „mult e dulcea şi frumoasa", după formula altui basarabean. De asemenea, Goma şi-a făcut închisoarea şi domiciliul forţat în România, tot aici a iniţiat mişcarea pentru drepturile omului - la care nu au aderat decât 2 (doi!) scriitori, Ion Negoiţescu şi Ioan Vianu - , aici a fost arestat din nou în primăvara lui 1977 şi tot de aici a fost expulzat în toamna aceluiaşi an. Nu ştiu dacă mai e cazul să reamintesc cum i-am mulţumit noi pentru opera oferită şi pentru exemplul de curaj şi verticalitate, pe care, de altfel, nu ne-am dovedit în stare să-l urmăm. Că nu i-a fost reacordată nici până azi cetăţenia la care nu a renunţat de bunăvoie, ci i-a fost retrasă?! Că i-au fost arse cărţi întoarse în limba română, pentru că nu se vindeau repede ca Sandra Brown?! Că nici măcar Uniunea Scriitorilor n-a fost în stare să comită gestul reparatoriu al reprimirii în rândurile sale, pe care, iarăşi, nu de bunăvoie le părăsise?!

Până la urmă, am reamintit toate aceste gesturi de mulţumire paradoxală! Cu ce folos? Niciunul, desigur. Doar aşa, ca un simplu act de neuitare. Neuitarea către care el însuşi ne îndeamnă, chiar dacă nu în ceea ce-l priveşte.

La Mulţi Ani, Paul Goma!

Dumnezeu să-ţi dea sănătate".

Să-mi deie! Am mare nevoie, mai ales acum.

INIMAREA05.Oct.10-08:57hs

Pare-se că românii le poartă pică eroilor care n-au bunul simţ de a pleca la timp unde le e locul . la cele veşnice, în istorie. Dacă tot şi-au încheiat lucrarea, la ce-ar mai zăbovi printre noi, muritorii - par a-şi spune ei.

Altceva era dacă aniversarea de azi era o comemorare. S-ar fi găsit urmaşi ai lui Gură de Aur, care să se-ntreacă ditirambic în a-i proslăvi memoria - faptele şi istoria. Totul, sub uriaş portret mut al celui înălţat la rangul de spirit protector al neamului. Dar cum să rişti aşa ceva cînd te-aştepţi la ce-i mai rău, oricum ai da-o? (…)

Noroc că-şi mai aminteşte cîte unul din noi şi de Sfîntu' Goma, că ne şi uitasem de el, cum ne-am luat noi cu viaţa şi angaralele, şi grevele şi austeritatea, ş'atîtea altele de care Sfîntu 'abar n-are. Şi-i mai bine-aşa. Că ia să ne fi amintit şi să-l fi-ntrebat:

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Ia zi, Moşule, de-asta ţi-ai pus pielea-n saramură, să ne nenoroceşti pe toţi?
Da' parcă nu s-ar face, deşi - deh...

SANIS05.Oct.10-09:00hs
Brava, Maestre! Gestul e cu atit mai nobil cu cit, uneori, dl Goma a avut cuvinte amare si la adresa ta. Jos palaria!
Dl Goma este disidentul perpetuu. Ba chiar, cred, acum e mai disident decit era inainte de 90. Nu cu voia domniei sale, desigur - ci, imprejurarile o cer! Conspiratia "tacerii" incepe sa devina... asurzitoare :-) Pe Cititor de Proza a fost comemorata ziua dlui Goma printr-un articol. Fara ecou, desigur. Cei tineri nu il cunosc, cei mai invirsta, stiu ca "nu e bine" sa vorbeasca in rind. Dar uite ca mai sunt unii "disidenti"...
Stii, ma gindeam: ce ar fi daca Partidul Alba ca Zapada s-ar numi Miscarea Goma? Ar avea, dintr-o data, profil moral si program: punerea la zid a tuturor jigodiilor!.De ieri si de azi.

LIVIU ANTONESEI05.Oct.10-00:38hs
@) Stefana
Si chuar daca ar fi ilegala, primesc imbratisarea cu inima deschisa si tot la fel o si reintorc.

LIVIU ANTONESEI05.Oct.10-01:42hs
@) Paun
Eu cred, dar probabil ca sint cam demodat, mereu merita sa lupti pentru o idee, sa aperi in principiu, sa pui in lumina un exemplu, indiferent de efectele cu totul problematice. Dar, cum spuneam, imi dau prea bine seama ca sint cam "vieux style"!

STEFANA05.Oct.10-02:17hs
@ Liviu Antonesei
Nu cred ca e chestiune de a fi "demodat" in a lupta pentru idei si in a apara pricipii in care crezi.Cred in sa ca "modernul" asta e atat de toxic incat lasa loc doar nimicului si nimicniciei. Probabil ca...altele sunt vremurile pe care le traim.... si fiecare isi vede interesele functie de neuronii de care dispune.
Am sa-ti spun, prietene drag...(cu riscul ca din cauza mea si a prieteniei afisate public sa te pomenesti maine cu injuraturi pentru asta si in cel mai bun caz , ca sa fie " echitabil" sa ne injure pe amandoi=)))- ca te citesc cu atata drag si cu atata nerbadare iti astept scrierile... incat atunci cand ma asez in fata ta, lumea mea se inchide intr-un cocon unde ma simt atat de confortabil incat mi-e greu sa plec.
Nu stiu daca mai exista un loc in eter unde sa ma simt mai confortabil decat aici.
Pari din alta lume, dar nu o lume ciudata ci insasi lumea din care eu candva am plecat si acum tanjesc dupa ea, pentru ca e greu de regasit...
Mi-e dor sa am unde sa stau in liniste si sa ma cufund in amintiri...sa vad cum inca mai sunt oameni verticali care nu tagaduiesc sa isi mentina verticalitatea indiferent de consecinte si remarcabil, desi demodat, cum sustii, e ca esti mereu consecvent ...
Lucruri rare in lumea asta atat de prinsa in modernism...

LIVIU ANTONESEI05.Oct.10-02:22hs
@) StefanaMultumesc tare mult pentru acest mesaj, cum sa spun?, consternant de cald! Cit priveste eventualele injuraturi, chiar nu sint o problema, am capatat, nu neaparat mi l-al si dorit!, un antrenament formidabil din 1990 incoace! Auguri!

DOREL DOLCEA05.Oct.10-02:42hs
Abia acum, Dle Antonesei? De ce si si in anii trecuti?
Aaaaa, acum iti/va cade bine, nu?
Rusineeeee!

MANU DE LA VRANCEA05.Oct.10-03:18hs
Foarte frumos sa iti aduci aminte de cel mai frumos roman, care a avut curajul sa il

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

infrunte pe Ceausescu si regimul diabolic comunist.
Atunci cand noi taceam si incercam sa fugim pe sest, din Romania. Bravissimo pentru acesta urare si cu adevarat, Bunul Dumnezeu sa il tina sanatos.Ppoate, poate, cei care au franele Romaniei, se gandesc sa il repuna in dreptul celui mai frumos romna, al ultimilor ani. La Multi Ani, Domnule Paul Goma

LIVIU ANTONESEI05.Oct.10-08:57hs
@) Dorel Dolcea
Sinteti sigur ca e primul articol scris despre PG?
Super coment...Am citit cu placere !

LIVIU ANTONESEI05.Oct.10-09:09hs
@) Sanis
Paul a vrut o data sa se implice in politica, anuntindu-si chiar candidatura la presedintie, doar ca patriotii nostri de serviciu nu i-au dat inapoi cetatenia, situatie nerezolvata nici pina acum!

*

De : geo_onofrei@yahoo.com
Objet : Articol omagial
Date : 4 octobre 2010 23:29:05 HAEC
À : paulgoma@free.fr

Stimate domnule Paul Goma

Mi-as fi dorit sa va trimit acest articol in ziua de 2.10.2010, dar forte potrivnice au impiedcat aparitia lui sambata. Pana la urma am reusit. Cred ca este unul din putinele ziare locale -*Viata libera* - care a publicat un articol despre Dvs. L-am pregatit din timp dar tot n-a iesit cum am dorit eu. Pana la urma, cu concursul unui tanar ziarist din redactie pe numele lui Marius Tuca, am reusit sa obtin dreptul de a-l publica. In forma lui initiala articolul era mai vitriolant(!) dar dupa ce a fost "periat" s-a publicat in forma pe care o vedeti si Dvs. acum.
http://www.viata-libera.ro/articol-Aniversarea_unui_disident_2.html

Inca odata va spun La multi ani!
George Onofrei, Galati,h00.24

PS-m-am zbatut pentru inca doua proiecte care urmau sa fie gazduite de Biblioteca VA Urechia dar cu zambetul pe buze mi s-a promis tot sprijinul dar in ultimul moment nu s-a mai putut!”

*

Am numărat jurnalele; sunt 17, cu 2009. Insă dacă le fac separate, adică desprind “Unde am greşit” de restul ”Jurnalului de Noapte Lungă”, atunci se fac 19. Iar cu Jurnal 2010: 20 în cap.

*

Timpul, Un articol de: Nicolae Roibu La 5 Octombrie 2010, ora 05:04

LA ANIVERSARE

Paul Goma a fost omagiat la Academie

“Ieri, la Academia de Ştiinţe a Moldovei şi-a desfăşurat lucrările conferinţa ştiinţifică prilejuită de cea de-a 75-a aniversare a cunoscutului scriitor disident român de sorginte basarabeană Paul Goma, născut în satul Mana, comuna Vatici, judeţul Orhei, şi stabilit la Paris, în 1977, după ce a

fost expulzat din România.

La evenimentul organizat de Institutul de Filologie al AŞM şi Uniunea Scriitorilor fusese invitat şi omagiatul care, din păcate, n-a putut veni. Scriitorul Valeriu Matei a ţinut să precizeze că lui Paul Goma, feciorului şi soţiei sale urma să le fie acordată cetăţenia R. Moldova. Din cauza unor carenţe în legislaţie, aceasta nu i-a putut fi acordată şi soţiei disidentului, care este apatridă, familia Goma urmând să vină la Chişinău în primăvara anului viitor.

În schimb, Paul Goma a trimis participanţilor la conferinţă un mesaj, el fiind şi un răspuns la telegrama de felicitare expediată de preşedintele AŞM, Gheorghe Duca, sâmbătă, la Paris, de ziua de naştere a scriitorului, prin care acesta îl anunţă că a lansat iniţiativa de a-i acorda titlul de membru de onoare al AŞM şi, în calitate de membru al guvernului, va veni cu propunerea ca 2011 să fie declarat „Anul Paul Goma".

„Mai bine că nu voi fi de faţă: aş fi intervenit, din sală, corectând cutare cronologie inutilă, cutare fleac important de care nimeni nu are nevoie. Dar aş fi participat şi eu la dezbatere! Şi mi-aş fi apărat cu ghearele şi cu dinţii partea mea de adevăr", răspunde, în stilul caracteristic scrisului său, Paul Goma. „Nu ştiţi, stimaţi domni, dar mai ales iubite doamne, de ce aţi scăpat - vreau să vă spun de cine - de mine. Însă, atenţie, nu de tot şi nu pentru totdeauna: în primăvară voi face o nouă tentativă de a încălca „legislaţia republicii", pentru a reveni pe pământul Basarabiei mele. Iar dacă nu şi nu şi nu, mă voi întoarce postum", se mai spune în telegrama venită de la Paris.

În discursul său, acad. Mihai Cimpoi l-a caracterizat pe Paul Goma drept un cavaler al adevărului, iar Alexandru Burlacu a spus că el este o adevărată conştiinţă a Basarabiei, cu romanele căruia ieşim în Europa. „Paul Goma este o cale spre salvarea noastră", a afirmat criticul, prof. univ. Theodor Codreanu din Huşi, România. Pe marginea creaţiei omagiatului s-au mai pronunţat Andrei Ţurcanu, Aliona Grati, acad. Vasile Anestiade, Nicolae Bileţchi, Zaffi Davide, cercetător în istorie de la Universitatea din Veneţia ş.a."

Miercuri 6 octombrie 2010

Xiti zice că ieri am avut 124 vizitatori, din care 31 din Basarabia. Necazul fiind că, pe de o parte nu i s-a făcut deloc publicitate "manifestării", deci mulţi - printre care cei din familia mea - nu au ştiut de colocviu; pe de alta: cei care au aflat, dar, prudenţi, nu numai că nu s-au dus, dar i-au sfătuit şi pe alţii să nu meargă, «că-i periculos să *se afle* că te interesează Goma».

Mai las o zi-două de odihnă (m-au stors de viaţă - dar cum mi-au mai umplut-o!) mesajele primite de ziua mea şi am să mă ocup de ovreii din Basarabia care pur şi simplu i-au terorizat pe ne-ovrei, cu sperietoarea Goma.

*

Citat dintr-un interviu dat de O. Nimigean *României libere*:

(…) - *"Cum te raportezi la literatura română actuală?*

- Ar fi prea multe de spus, poate altădată. Mă bucur, în orice caz, că am reuşit să le dau un plus de încredere, la începuturile lor, unor scriitori precum Dan Lungu, Dan Sociu, Lucian Dan Teodorovici (ce de-a Dani, lipseşte Dan Brown!), Michael Astner, Gabriel H. Decuble, Constantin Acosmei, Şerban Axinte, Radu Pavel Gheo, Christian Tănăsescu. Sunt fericit că în câteva săptămâni va apărea un excelent volum de poezie, „Federeii", al lui Nicolae Avram. Sunt, pe de altă parte, umilit că Paul Goma împlineşte 75 de ani în exil, după ani de „capitalism", iar Sorin Ovidiu Vîntu este proclamat de Dinescu „un mare cărturar".

- Dar în cultura română în general - pe cine preferi: Herta Muller sau Gabriel Liiceanu?

Am spus mai înainte: pe Paul Goma".

*

Am trimis această scrisoare lui Gheorghe Duca. Am mai trimis un exemplar Luminiţei Dumbrăveanu, consiliera/consilierul sa/său:

"Paris, 6 octombrie 2010

Stimate Domnule Gheorghe Duca
presedinte al Academiei de Stiinte al Moldovei

In caldele Dvs scrisori pe care mi le-ati adresat, ati promis cà veti impulsiona luuungul drum al birocratiei - vorbesc de acordarea cetàteniei moldovene;

Sunt convins că o veti face - drept care vă multumesc cu anticipatie;

Deasemeni afirmati:

"Personal, am lansat deja initiativa de a Vă acorda înaltul titlu de membru de onoare al Academiei de Stiinţe a Moldovei, alături de mari personalităti nationale si universale, inclusiv laureati ai premiului Nobel."

Si pentru aceast fapt vă multumesc.

Mă întreb însă dacă membrìa Academiei îmi va acorda si înlesniri de natură strict culturală-editorială?

De-un exemplu : îmi va edita "Ştiinta" o Serie de Jurnale?

Nu foarte multe, dar bune, asa spune soţia mea. Ar fi 20 (douăzeci) de volume, acoperind anii de exil în Franta: 33…?

Dacă atunci când, curând-curând, voi veni - v-am amenintat: nu scăpati usor de mine - m-ati întâmpina cu primele volume din Seria de Jurnale?

Ce bine, ce cald, ce colorat îmi va fi!

Dacă găsiti bună propunerea, vă rog să mă anuntati.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Stiu (n-as mai sti!) că altele sunt prioritătile tării acum, însă pregătirea unei astfel de editii, la o editură cu prestigiul si cu mijloacele materiale ale "Stiintei" nu va (de)mobiliza masele largi de alegători, deturnîndu-le de la obligatiile cetătenesti: masele nu vor sti ce complotăm noi. Editarea se va perfecta între cinci-sapte persoane - prima: Domnia voastrà, a doua: eu, autorul, celelalte fiind editori si redactori (si graficieni, să nu uit).

Ce spuneti?

In asteptare,

Paul Goma"

*

Azi mă voi apleca asupra Jurnalelor.

După ce mă odihnesc puţin.

*

Am primit de la Ambasada Moldovei:

De : ambassade.moldavie@wanadoo.fr
Objet : invitatie la Ambasada Republicii Moldova
Date : 6 octobre 2010 15:41:04 HAEC
À : paulgoma@free.fr
Répondre à : ambassade.moldavie@wanadoo.fr

Stimate domnule GOMA,
Vom fi bucurosi sa va avem in calitate de oaspete la sediul Ambasadei Republicii Moldova in Franta intr-o zi si la o ora convenabila pentru dumneavoastra.
Adresa ambasadei : 22 rue Berlioz,75016,Paris

Cu respect,
Oleg SEREBRIAN
Ambasador

*

Am răspuns:

"Domnule ambasador,

I-am comunicat subalternului Dvs. :

Nu am nimic a và comunica, nu aveţi nimic a-mi comunica:

Dacà aţi fi avut, ati fi fàcut-o în scrisoarea trimisà.

De ce mà invitati la ambasadà? Ca sà mà asigurati de consideratia Dvs.,? - sunt asigurat. Ca sà-mi incredintati un secret-de-tainà?

Dar eu nu am secrete, nici de primit, nici de transmis. Eu nu sunt spion, Domnule Ambasador, faptele si cuvintele mele iubesc lumina zilei, aerul liber, nu ungherele, subteranele, nici întâlnirile-la-o-cafelutà în care se vorbeste cu gurile strâmbate de… tainà-mare. Detest secretomania care a fàcut din noi, românii de pe ambele maluri ale Prutului o comunitate fàrà coloanà vertebralà, alcàtuità din indivizi neinstare sà rostească limpede, clar, ce au de rostit - cà n-om fi noi o natie de spioni.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Multumesc pentru invitatie, însà nu este pentru mine.
Scrieti-mi. Voi citi cu atenţie scrisul Dvs.
Paul Goma”

*

Valerian Stan îmi repetă o veste-proastă:

De : vs@valerianstan.ro
Objet : procesul...
Date : 6 octobre 2010 18:32:03 HAEC
À : paulgoma@free.fr
“Azi am fost din nou la instanta, a fost termen in dosar. Din pacate s-a amanat din nou, de data asta pentru 2 februarie 2011. Aceleasi probleme cu "procedura", cu citarea a vreo 6 "parati" - cu revista Timpul*) si a Fundatiei Timpul (editorul revistei), de exemplu, care si-au schimbat sediul si nu reusim sa-l gasim pe cel nou. Pesemne ca nici ei, si nici alti parati "necitati", nu au vreun interes sa-i gasim... Pe site, revista are indicata o casuta postala, dar si de acolo s-a intors citatia. Va trebui sa ne adresam de data asta judecatoriei care tine registrul in care este inregistrata Fundatia. Nici cu Wiesel**) si Totok nu a fost "procedura indeplinita". Va trebui sa o iau de la capat cu Dna Crangariu si sa vedem cum procedam pentru ca la termenul din februarie sa avem mai multe sanse.
VS

---

*) Este vorba de *Timpul* din Iaşi, condus de Liviu Antonesei, “prietenul” meu.
**) Atât Marele Impostor Wiesel, cât şi micul turnător Totok îşi ţin ascunsă adresa - obicei căpătat de la comunişti, de la spioni, de la evrei în “ilegalitatea” practicată prin tradiţie (notele mele, P.G.)

Joi 7 octombrie 2010

Flori Bălănescu mi-a trimis interviul dat de Ovidiu Nimigean - am trecut aici pasajul care mă privea.

*

“Şerban Foarţă îşi încetează colaborarea la „Dilema Veche” pentru că nu vrea să fie vecin de pagină cu Sever Cotoi Voinescu, „un personaj nefrecventabil”

Ce bombă! Ce eveniment! Foarţă însuşi, ca un băiat mare, nesilit de nimeni, ia hotărîrea de a nu mai fi “vecin de pagină” cu Cotoi! Te pomeneşti că acum aşteaptă liniştit felicitări…

În *Cultura* (după titlul revistei lui Buzura) în care un disident de ispravă (Tudoran) îi mulţumeşte unui C.T. Popescu (motivul? nu contează), gestul eroic al simpaticului Foarţă se înscrie la Poşta redacţiei.

*

Paul Goma la 75 de ani de Bedros Horasangian

"Scriitorul Paul Goma a împlinit o anume vârstă. Scriitorul român Paul Goma, care a împlinit 75 de ani, trăieşte la Paris, Franţa, este un cetăţean fără cetăţenie. "Stateless person" ar veni persoană fără patrie. Chiar aşa? Foarte chiar aşa. Nu sună prea bine, nici pentru Paul Goma, nici pentru noi, românii, care avem o patrie, başca şi câte o cetăţenie. E foarte trist şi dramatic să fii al nimănui şi nimeni să nu aibă grija ta. (…)

Nu e bine să se ştie chiar toate poveştile acestei lumi. Uitarea are şi ea părţile ei bune. Paul Goma prin tot scrisul lui a făcut apel la neuitare. Nu discutăm dacă a procedat bine sau rău, dar memoria, a lui şi a lumii din jur, a alimentat o proză de o excepţională vigoare epică. Paul Goma a avut o patrie care i-a fost luată. Ea s-a numit România, pentru că, atunci când s-a născut copilul Paul Goma, Basarabia era România. Nu a mai fost, după puţină vreme. Povestea vieţii lui Paul Goma, dramatică pe alocuri şi tragică în întregul ei, a devenit literatură. Un teribil testimoniu despre istoria României şi românilor. Că vrem, că nu vrem, că ne place sau nu de Paul Goma, cărţile lui există. Chiar dacă omul, cu bunele şi relele lui, este exclus dintre noi, aici în România. Şi trăieşte singur, cu familia lui, la Paris. Doar cărţile lui trăiesc printre. Pot fi ignorate - cum se şi întâmplă -, pot şi minimalizate - cum s-a şi întîmplat, pot fi ca şi inexistente, cum, din păcate continuă să se întâmple. Păcat. Şi semnificativ pentru felul nostru de a ascunde sub preş propriile noastre mizerii. Slăbiciuni, temeri, laşităţi, compromisuri, uneori lucruri mult mai grave. Orice se poate aranja, negocia, tocmi, lasă-bre-că-nu-schimbăm-noi-lumea. Oricât am vrea să-l ignorăm pe Paul Goma - şi o facem cu o perseverenţă demnă de cauze mai bune -, el există. Trăieşte înlăuntrul limbii române pe care o mânuieşte şi serveşte exemplar. Este o prostie când se afirmă că Paul Goma nu este scriitor. La urma urmelor, ce mare lucru a făcut? A protestat deschis faţă de un regim dicreţionar şi nu a avut alături decât doi distinşi intelectuali. Doi. Ion Vianu şi Ion Negoiţescu.*)

...Despre care nu ştim, la fel, mai nimic. Oameni de primă mână, români de ispravă - nu auzim toată ziulica românii şi românii în gura politicienilor noştriă -, care au avut îndrăzneală, atunci când noi am tăcut. Anii au trecut, memoria noastră se dovedeşte selectivă. Paul Goma există, la Paris, şi a împlinit pe 2 octombrie 75 de ani. Dacă prietenul Liviu Antonesei nu ne aducea aminte de această aniversare, nici nu ştiam că Paul Goma mai există. Păcat. Păcat şi trist în acelaşi timp. Dar şi semnificativ. Nu se poate face nimic. Măcar să-i citim cărţile şi tot ar fi ceva.

La mulţi Ani, Paul Goma!"

**) Exasperant: pentru a nu ştiu câta oară oameni cu carte, literaţi şi care, în 1977 erau măricei, copticei, când vine vorba de "distinşii intelectuali" care au semnat Scrisoarea noastră îl pun mai întâi pe Ion Vianu - când acesta a venit, în timp, multişor după Negoiţescu şi cu un text artistic, fireşte, dar prin care cerea dreptul la emigrare - abia apoi îl pun pe I. Negoiţescu, cel care venise cu un text general-cultural, de mare valoare umană - şi artistică. Aceasta nu este o greşeală de intervertire a cronologiei - frecventă la români, în stare să pretindă că muriseră înainte de a se naşte - ci o aplecare vădită spre slugărnicie, din zăpăceală, din inconsistenţă, din futuimăsismul nostru naţional: desigur, în ochii simpatrioţilor, ca Bedros Horasangian, I.Vianu este muuult mai valoros, pentru că el este în viaţă; pentru că el este prezent la toate cumetriile holocaustologice - pentru că pe*

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

mine m-a etichetat de "antisemit basarabean" /?/, de te întrebi dacă este fiul lui Tudor Vianu - , îşi lansează cărţi, ţine conferinţe în care îşi exersează dreptul său de iudeu descoperit alaltăieri, de a minţi, de a interverti cronologia, de a se lăuda cu ce nu a făcut şi de a fi sigur că nu va fi amendat, necum pedepsit... - Nota mea, mânioasă, P.G.

*

Mi-au venit muuulte exemplare din **Jurnal 2007**, trimise de părintele Hodiş prin Ciprian Mureşan. I-am scris imediat, mulţumindu-i.

*

Am înţeles bine? Mario Vargas Llosa a primit Premiul Nobel? "Pour sa cartographie des structures du pouvoir et ses images aiguisées de la résistance de l'individu, de sa révolte et de son échec".

Ce bine, ce bine, ce bine!

*

Liviu Ioan Stoiciu îmi trimite indignarea sa consemnată în 6 octombrie, faţă cu neacordarea cetăţeniei moldave…

Oamenii, oricât de curajoşi, de dătători cu barda-n Dumnezeu, se arată prudenţi când discuţia, discursul, textul lor se apropie de Teroarea Evreiască.

În Basarabia îmi era cunoscută de acum aproape un deceniu, după semnalul de holocaustizare dat de "Radu Ioanid" în *Observatorul cultural* al Muşatei şi al Lefterului. Semnalul atacului Terorii cu pricina a fost pe dată perceput - şi aplicat, în presă, pe ambele maluri ale Prutului, la Chişinău - prin inenarabilui deputat k*a*munist Stepaniuk, prin căţeii de la *Contrapunct*: V. Gârneţ şi V. Ciobanu, iar în "Regat" de Dan Pavel, Shafir, Laszlo, Pecican, Andreescu, Oişteanu, A. Cornea - preluat de haita lui Manolescu la Congresul Scriitorilor - iar peste hotare de M.D. Gheorghiu şi, surpriză, de fostul meu prieten N. Trifon, zis "Ţumpi", anarfist de nuanţă bulgară, cel care şi-a luat libertatea de a interveni în Wikipedia, unde mi-a confecţionat - clandestin ! - o biografie năucă, obraznică, prostească, potrivit căreia aş proveni "dintr-o familie de învăţători *românofoni* (!) din Judeţul Orhei" - ca să se înţeleagă: eu nu sunt român ci, dixit anarho-sindicalistul Ţumpi: doar românofon….

Însă Teroarea Evreiască a trecut, la Chişinău, de la atacurile în "presa" lor ("Focuşor…" şi nu mai ştiu cum se traduce - din ruseşte - titlul organului) la acţiuni… hotărîte la mai multe Saloane ale Cărţii: Grupuri de "tovarăşi indignaţi" (eu traduc în româneşte autotitulatura lor, în limba-care-nu-există: nici rusă,

nici idiş, nici româna, pardon: "m*a*ld*a*viniasc*î*") au protestat cu hotărîre bolşevică împotriva prezenţei cărţilor lui Paul Goma în standuri, mai cu seamă a volumului **Săptămâna Roşie**, cel care provoacă isterie războinică în rândurile "tovarăşilor evrei din M*a*ldova Nuastr*î*".

De ce **Săptămâna Roşie** "a lu' Paviel Guoma" (exact aşa fusese rostit numele meu de Stepaniuk, în Parlament, când ceruse el cu gura lui, nu doar Justiţiei, ci şi "Organelor" să interzică difuzarea ei în Moldova) - reiau: de ce trebuia să dispară?

«Fin'că ia iesti antis*i*mită!» - iată răspunsul Terorii Evreieşti.

Un prieten (atunci epistolar) care supraveghea standul a întrebat de ce este antisemită cartea lui Goma?

«**Aşă**!», a venit "răspunsul".

Ai fi zis că sonorizatorul - cu tot cu tovarăşa sa de viaţă, vărsînd venin verde prin ochişorii de sticlă albastră aţintiţi la neruşinatul întrebător - fusese, cu puţin timp în urmă membru plin ai "troicelor" care trimiteau în Siberia, dacă nu în mormânt zeci, sute, mii de basarabeni vinovaţi de… **Aşă**.

Fiindcă tânărul prieten nu le-a permis Teroristizatorilor evrei să ia exemplare(le) din cartea cu bucluc, tactica a fost schimbată:

Acum voiau să o cumpere - dar nu un singur exemplar, ci pe *toate*! Însă prietenul acela fusese sfătuit de mine: suspecţilor să nu li se dea decât un singur exemplar (pentru a nu fi aplicată metoda bolşevico-sionistă a "stingerii" unei cărţi prin cumpărare-şi-distrugere-a-ei!

S-o credem noi că au fost descurajaţi: la scurt timp a mai venit un cuplu; apoi altul; apoi încă unul - lăudîndu-se tovarăşii-de-veacuri că ei plătesc, făcînd acelaşi gest, de pipăială prin buzunare, dar nescoţînd nimic, niciodată. Furioşi, au… şterpelit un exemplar-două şi au alergat "la bază", să dea raportul. Nesatisfăcător: au revenit, declarînd că ei vor *toate cărţile lui Goma*! Furioşi că prietenul băgase cărţile în cutii, sub mese, teroriştii evrei au atacat, curajoşi, cutiile (de sub mese). Nu au reuşit, au fost respinşi. Atunci s-au adunat mai multe cupluri, au improvizat un miting de protest, ameninţînd cu… Pr*a*curatura!, în capul lor aceasta fiind instituţia care împarte dreptatea între Prut şi Nistru. Au ameninţat că vor reclama cazul "la V*a*ronin"; apoi s-au prezentat la Biblioteca Naţională, speriind-o pe directoare că, dacă nu "il*i*min*î* cartea antis*i*mită a lui Guoma…", însă nu au spus ce-or să-i facă directoarei: au s-o treacă prin troica lor?, au s-o deporteze la Irkuţk?, au s-o împuşte pe loc, aşa cum le stătea obiceiul, bunicilor, părinţilor lor, pe când terorizau întreaga Basarabie şi Bucovină de Nord, cu Naganul, începînd din 28 iunie 1940?

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Am mai spus: tânărul meu prieten încercase în mai multe rânduri să intre într-un dialog civilizat cu ei, cerîndu-le să explice în ce constă antisemitismul **Săptămânii**…?

Efort inutil: dialog cu monologhiştii prin naştere?; dialog cu nişte indivizi de profesie dătători de ordine (în ruseşte, ca la ei, la cazarmă?) Aceştiau aveau, învăţat - "în m*a*ld*a*vineşt*i*" - un singur cuvânt: «**Aşă!**»

Dăduse Shafir alt răspuns? Deloc: nu citise cartea - o mărturisise "cinstit" - însă o condamnase, ca ai săi tovarăşi de şaibă de la Chişinău. Dar Dan Pavel, alt antisemitizator? Nici el nu citise cartea. Dar Gabriel Andreescu (protejatul lui Antonesei), cel care tuna şi fulgera împotriva *cărţilor* lui Goma **Săptămâna Roşie** *şi* **Basarabia şi evreii**, când *cartea* mea este… la singular: are un titlu şi un subtitlu?

Dealtfel episodul Salonul Cărţii l-am consemnat în **Jurnal 2007**, începînd de la pagina 339, 1 septembrie.

Am mai scris, am tot scris: noi, ne-vreii suntem vinovaţi că acceptăm judecăţile strâmbe, aiuritoare, de-a-n curulea, condamnările fără apel («Voi, care ne-aţi ars în cuptoare, la Auschwitz!»). Neprimind nici o contestaţie din partea noastră, au devenit obraznici, abuznici: dacă boul de *goi* nu protestează, înseamnă că eu, ovreu isteţ am dreptul să-l acuz de păcate grele, chiar de crime!

Revenind la Chişinău şi la "întâmplarea" cu imposibilitatea de a călători pe pământul meu şi al stră-stră-moşilor mei:

În primul moment de uluială şi de mânie îi scrisesem lui Valeriu Matei:

"Dar cine au fost/sunt legislatorii care au făcut ce au făcut, în stilul selecţionării bandiţilor: unii "na prava", alţii "na leva" – după care criterii? Nu vreau să am de a face cu astfel de "legislaţie", cu atât mai puţin cu "legislatorii"!

Chiar dacă bănuiam Mâna Teroriştilor Evrei, nu aveam *probe*.

Ei, bine, probele nu s-au lăsat aşteptate (paradoxal: evreii se feresc de publicitate, nu vor să li se afle secretele: numele adevărate (dar vor fi avînd nume-adevărate sau doar pseudonime, schimbate la fiecare "campanie"?), faptele, intenţiile, în acelaşi timp, ei ţin să li se ştie de frică; au o mare forţa de distrugere a celuilalt - atotputernicia Evreului, nu doar la Chişinău, ci în toată lumea).

"Din păcate, nici Basarabia, pentru Adevărul căreia Paul Goma s-a zbătut întreaga sa viaţă ca un leu, nu s-a arătat mai vrednică. *O iniţiativă de a-l readuce ACASĂ pe acest mare exilat a eşuat în faţa primului semn de nemulţumire din partea unei oculte atotputernice.*

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Bravii noştri patrioţi, ca nişte români adevăraţi, au pus coada între vine şi au dat înapoi." (subl mea)

Un citat dintr-un text reprodus mai sus : "Oculta!"

*

Primesc:

De : ghduca@yahoo.com
Objet : FW: Flash Mob Ministerul de Externe
Date : 7 octobre 2010 18:16:11 HAEC
À : paulgoma@gmail.com
Répondre à : ghduca@yahoo.com
rom: Democratia Acasa <democratiaacasa@yahoo.com>
Date: Thu, 7 Oct 2010 03:50:18 -0700 (PDT)
To: <democratiaacasa@yahoo.com>
Subject: Flash Mob Ministerul de Externe

Buna ziua,
Miscarea Democratia Acasa organizeaza maine, 8 octombrie, la ora 15.00, un flash mob in fata Ministerului de Externe al Republicii Moldova, contra autoritatilor de la Chisinau, care nu au acordat cetatenia Republicii Moldova familiei scriitorului disident Paul Goma si au blocat, astfel venirea acestora la Chisinau pe data de 2 octombrie 2010. O zi frumoasa! Centrul de presa al Miscarii "Democratia Acasa"

Vineri 8 octombrie 2010

Mizerabili mai sunt, "smântâniştii 'telectualitaţii noastre (dragi)" - în raport cu Herta Müller. Cacaţaveică de Cărtărescu scheaună, se plânge că Herta nu l-a lăudat, miorlăie că l-a chişcat on chic; Liicheanu mormăie, fornăie (răsfoind, hărnicuţ, notiţele pregătite), nemulţumit - mai aproape: şucărit - că nu a fost înţeles el, filozoful-cel-mai-tânăr-la-român (citat din Ierunca). Însă culmea puturoşeniei, a neamului prost, a relei-credinţe o atinge Turnătorul Unesco: Manolescu.

Niciunul nu merită să se dea citate din producţiile lor de bale.

*

Am trecut la **Jurnal de Noapte Lungă**; am făcut cca 100 pagini. "Unde am gresit ?" va fi într-un volum aparte (4).

Am terminat **Jurnal de N. L**. - fără **Unde am gresit**?

*

Azi am dat, în revista *Metaliteratura* din 2008 peste un text de Mihai Dinu Rachieru despre mine. Am rugat-o pe Aliona Grati să mi-l trimită, copiabil.

“Adrian Dinu Rachieru
(*Metaliteratura*, anul VIII, nr. 3-4 (18), 2008)
Paul Goma şi „barbaria interpretării”

„Interpretul rău intenţionat este,
de fapt, barbarul interpretării”
(Nicolae Râmbu)

Din unghiul sociologiei recepţiei se spune, cu îndreptăţire, că opera este ceea ce devine. „Legile” jocului literar, strategiile de contact, oglinzile epocii, jubilaţia criticşă, primenirea criteriilor, oboseala recepţiei şi inerţia clişeistică întreţin numeroase conexiuni (fluctuante) şi îi asigurş, inevitabil, o existenţă mediată. Sociologic vorbind, cauza finală a oricărei literaturi nu este scriitura ci destinaţia, ecoul social; comunicarea, altfel spus, câtă vreme fenomenul cultural se consumă în doi timpi: creaţia, respectiv receptarea (consumul). Fie şi înţeleasă ca produs derivat, critica nu poate fi taxată ca o îndeletnicire parazitară, ca o „umbră incoloră a literaturii”. Ea este – spuneam cu un alt prilej – spectacol de idei, nu vegetaţie metaforică (1, p. 258); opera este „săvârşită” (închisă) doar privind spre autor. Altminteri, ea rămâne o structură incitativă, o platformă de virtualităţi invitând la adecvare. Fiindcă orice critic (ca „cititor esenţializat”) se vrea un excitator mentis înţelegând că ipotezele vin din interiorul operei. Chiar dacă lectura critică este una apăsat personală deviind (uneori) într-o paradă personalistă. Adevărat, critica e mai bogată decât opera (iradiind axiologic) dar libertatea interpretativă (multivocă) e totuşi limitată de obiectualitatea operei, stopând – în pofida infidelităţilor lecturale – vagabondajul imaginativ. Să nu uităm apoi „drepturile textului”, jocul de oglinzi al lecturii, cum avertiza U. Eco. Gestul valorizator cere supunerea la obiect dar şi o „simpatie pătrunzătoare” (cf. Marcel Raymond), infiltrarea subiectivităţii. Adică participarea la text şi, corelativ, o percepere contextuală. Fără a îmbrăţişa ravagiile relativismului (un deconstructivism care proclamă inexistenţa „identităţii” operei) dar şi fără a gândi în categoriile definitivului, repudiind schimbarea, erodarea canonului, prefacerea ierarhiilor şi a hărţii literare. Cum textul, dup? H.G. Gadamer este un „concept hermeneutic” iar lumea de azi trăieşte sub / cu obsesia manipulării, relaţia de lectură este / poate fi deformatoare. Polisemia nu îngăduie o lectură ultimă, definitivă, „epuizând” textul. „Revizitarea” lui provoacă, prin medierea interpretării, răsturnări axiologice, alte puncte de vedere, implicit fluctuaţia recepţiei, alte lecturi „în ramă” (în orizontul socio-cultural al epocii) încât putem vorbi de o sarcină infinită în acest caz. Cu inevitabile erori şi abuzuri de interpretare, cu furii nihiliste atacând „coloana vertebrală” a textului, cu asaltul „asasinilor rafinaţi”, capabili de barbarii intelectuale (2, p. 83). Mai cu seamă în epoca pe care o traversăm când un precept anarhic, sub flamura postmodernismului (anything goes), face ravagii. Intentio lectoris intră în conflict, dintotdeauna, cu intenţiile autorilor; încât binomul „funcţional” interpretare-barbarie nu trebuie privit doar ca o bizarerie. Mai mult, lumea de azi, „plată” (G. Steiner), plurală, în dispersie, evacuând transcendenţa şi sensul suportă

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

acuza unei „barbarii moderne" în care „relativismul şi culturalismul sunt barbarii autentice ale reflecţiei" (3, p. 229). Conversia civilizaţională şi, concomitent, „venirea imundului", recăderea umanităţii, întreţinând barbaria internă, confirmă o veche constatare: „vom fi întotdeauna barbari" (Schiller). Frecvent invocată, debarbarizarea pare o imposibilitate. Îndeosebi în lumea scriitoricească, acolo unde „pumnalul invizibil al cuvântului" (Cioran), orgoliile în clocot, ura, invidia (ca boală profesională) încurajează şi întreţin adversitatea. Fie în exerciţiile interpretative (exegetul devenind un „barbar al semnificaţiilor"), fie în etichetologie (când sentinţele evaluative cad nemilos, de la expirare la decapitare, cum se întâmplă, vizibil, şi în stricta contemporaneitate). Să fie scriitorul un „soldat al urii"? Parcă ura – aflase Cioran – era combustia omului politic. Dar „discursul urii" (André Glucksmann) defilează în lume…

*

Am propus această (pregătitoare) incursiune în „barbaria interpretării", reflex, probabil, al interiorităţii barbariei (de care, vai, nu ne vom lepăda) pentru a discuta, cu argumente pro şi contra, cazul Goma. Or, despre Paul Goma, cel condamnat la un „exil perpetuu" s-a scris abundent şi, deseori, nedrept. Recent, ivit la editura Vremea, volumul Dialog aduce în faţa cititorilor o lungă discuţie „sugrumată" (care, firește, va continua), mijlocită de Internet, între faimosul nostru dizident şi „gomista" Flori Stănescu. Acest dialog internetic ridică, din start, o întrebare pe care o formulează răspicat chiar cea care l-a provocat: sunt, oare, femeile mai sensibile la subiectul Paul Goma? (4, p. 55). Răspunsul pozitiv pare la îndemână; în afara op-ului semnalat au mai apărut câteva titluri sub semnături feminine. Să amintim aici pe Mariana Sipoş cu **Destinul unui disident – Paul Goma** la Universal Dalsi, în 2005 (plus un film TV) şi, tot atunci, volumul **Paul Goma – 70**, la Criterion Publishing, aparţinând Elivirei Iliescu. Judecând superficial-psihanalitic, o observaţie se impune; spiritul maternal, protector s-a răsfrânt asupra unui brav erou (şi el, vai, vulnerabil) într-un mediu istoric agresiv şi opresiv. Încât, compensator, veghind la destinul unui însingurat, cel care (singurul!) s-a opus „pe faţă" dictaturii ceauşiste, astfel de reacţii feminine încearcă să anihileze tentativele de discreditare, coborând cazul Goma (să recunoaştem, şi cu largul concurs la împricinatului) în bălăcăreala cotidiană.

Născut în Mana-Orhei (2 octombrie 1935), Paul Goma debuta cu proză scurtă în Luceafărul barbist, spre sfârşitul anului 1966, sub un titlu dat de redacţie (cumva premonitoriu): **Când tace toba**. Fiindcă „afurisitul de Goma", de fibră contestatară, condamnând ezitările şi laşităţile co-breslaşilor s-a bătut „cu forurile" şi n-a tăcut. Editorial, **Camera de alături** (EPL, 1968) ar marca debutul propriu-zis. După scurta exaltare din august, „puşcărizatul" Goma, un „basarabean rătăcitor", un ins „în plus" în propria-i ţară, hăituit, cunoscând experienţa solitudinii va scrie, cu hărnicie, împotrivindu-se castrării memoriei. Va transforma în „ficţiunile (sale) realiste" oglinda în instanţă

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

morală (devenind „oglindibil”) şi va condamna vehement delaţiunea, exersarea vasalităţii, calomniile şi vânzările, delirul dictatorial. Or, „Gomiţă” n-a cedat. Va fi, aşadar, izolat, evitat şi, mai apoi, expulzat (1977), „bucurându-se” de solidaritatea laşă a confraţilor. Şi declanşând un teribil scandal politic. Cazul Ostinato, carte în traducere germană lansată la Târgul de la Frankfurt (editura Suhrkamp, 1971) este prea bine cunoscut. Ascunzându-şi scrisul de „seci” (cum mărturiseşte), trimiţându-şi manuscrisele peste hotare, transformând – fără voia sa – cărţile ivite în ne-româneşte în veritabile „delicte literare”, condamnând – din interior – regimul, Goma reprezenta un simbol. Treptat, scriitorul a fost eclipsat de acţiunile disidentului, opunându-se făţiş coabitării cu sistemul opresiv al comunismului oriental. Şi blamând – prin atitudini tranşante – inacţiunea, tăcerea şi „tremuriciul” scriitorimii, celebrul nostru „aşteptatorism”, compromisurile unui neam amnezic, tranzacţional şi, îndeosebi, reacţiile elitei, incapabilă de a se smulge din braţele „laşităţii majoritare”. Ori de a sfida consemnul tăcerii. Cum iarăşi se ştie, în aprilie 1977, Goma a fost exclus din Uniunea Scriitorilor. Încât, pentru lumea scriitoricească, cazul Goma a devenit complexul Goma. Un mărturisitor al istoriei netrucate, Paul Goma era, observa V. Podoabă, „indicatorul propriei noastre vinovăţii”. Evident, după ’89, alibiurile intelighenţiei noastre (rezistenţa prin cultură) deveneau jenante pentru dilemioţi; vecinătatea lui Goma era inconfortabilă, „măştile eroice”, înmulţindu-se spectaculos, defilau în preajmă şi „detronarea” celui care luptase pe faţă, îngropat acum în tăcere ori calomniat, înjuriind vârtos, la rându-i, pe toată lumea, funcţiona ca un comandament implicit, reducând meritele sale la publicizare (prin scandal politic), opera fiind lipsită, chipurile, de suport axiologic. Dat „pe mâna exilului” (cum se lăudase generalul Pleşiţă), urmând a fi „halit”, Goma s-a confruntat cu virusul suspiciunii şi, desigur, cu „braţul (lung) al Revoluţiei”. Trimis să-l lichideze, agentul securităţii Moţu Haiducu s-a predat însă, lucrând în contraspionajul francez (D.S.T.). Iar Goma, torturat cu ameninţarea cu moartea, s-a răzbunat trimiţându-i în neuitare prin depoziţiile sale beletrizate. Ciclul autobiografic, reconstituind odiseea studenţilor „ungarişti”, ororile marca Gh. Enoiu ori ale pomenitului Pleşiţă sub această deviză a crescut: Goma „nu vă va cruţa de uitare”! În primii ani ai exilului, în neromâneşte, e adevărat; în „haină străină”, cum zice, privat de „ecouri”. Dar şi după seismul decembrist când productele sale literare, puse eruptiv la îndemâna cititorului român nu s-au bucurat de „o abordare normală” (4, p. 132), de vreme ce el era prizat, în multe comentarii, doar pe latură militantistă, ca animator al Mişcării din 1977. Şi taxat, în pofida „cantităţii de disperare” din proza „aşa-istă”, drept autor al unor scrieri „pişăcioase”. Încât nescriitorul-scandalagiu a fost, din nou, „carantinizat”, îndeosebi de către cei încondeiaţi cu vervă pamfletară, Goma afirmând răspicat: „cine nu are memorie nu are dreptul la viitor”.

„Excepţional poet al cruzimii”, observa I. Negoiţescu, întors din infern şi mânat de nerăbdarea „spunerii”, într-un limbaj sacadat, străin

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

de metaforită, Goma nu a rostit adevăruri „pe jumătate”. Prudenţa, autocenzura, limbajul esopic au făcut epocă, alimentând – în decor totalitar – epidemia romanescă a „obsedantului deceniu”. Or, Goma s-a rostit „cu toată gura”, corectând proza „de curaj” într-o vreme în care producţia romanescă, plătind, totuşi, tribut infecţiei ideologice era, realmente, mai aproape de adevărul documentaristic, compensând-o istoriografie lacunar-mincinoasă. Constatând, de pildă, că „despre Piteşti se tace”, semnatarul volumului **Le Tremblement des hommes** (editat de Seuil, în 1979) şi la Humanitas, în româneşte (**Culoarea curcubeului**, 1990), imediat retras, Goma şi-a asumat datoria de a scrie, ştiind că „nu poţi scrie doar cu talent”. „Piteştizarea” scriitorilor se manifesta şi prin simptomul „întrecenzurii”; neo-intelectualii / „culturrezistiştii” fluturau stindardul rezistenţei estetice asumându-şi / arogându-şi un nimb eroic. Repus în circulaţie, „recuperat” în avalanşă, suportând – credem – o receptare excesiv politizată, Goma şi-a încheiat, astfel, exilul literar. Dar nu şi cel propriu-zis. Cărţile sale, cu accent autobiografic, vădesc o memorie prodigioasă şi dezvoltă luxuriant oralitatea. „Respectul pios” (chiar dacă încălcat), cerut – de unele voci – pentru opozant, nu trebuie transferat – fără examen critic – scriitorului. Suspectat de a fi exploatat scandalul politic, vinovat, aşadar, de seducţie publicitară, prozatorul Goma dovedeşte – crede Vasile Baghiu – şi „excelenţă literară”. Alţii, dimpotrivă, consideră că, ţinut lungă vreme „sub obroc”, beneficiind de aura disidenţei, scriitorul a fost umflat valoric. Oricum, contondentul Goma, punându-ne oglinda în faţă inconfortează; el ne arată cum nu suntem şi, firesc, diatribele lansate cu îndârjire veninoasă i-au pus în cap „scriitoricimea”. Contemporanii ignari, elitarzii, „literatorii carpatini” s-au iritat în numele etichetologiei. Goma a fost supus antisemitizării, „smântânimea României” s-a dezlănţuit şi „otrăviciosul” autor, provocat, a devenit, iute, incontrolabil (apud Monica Lovinescu). Folosind un limbaj violent, divulgând indiscreţii, colecţionând amănunte picante şi jenante, Goma face figura unui „demolator”, ruinând pe bandă rulantă, prin portretizări negativiste, în aqua-forte, numeroase prestigii. Holocaustologii, editorii „ticăloşi” sunt puşi la zid sub tirul unei inclemenţe nevindecabile, hrănită de excese temperamentale şi pusee umorale. În replică, dacă nu va fi înconjurat de o „tăcere mortiferă”, scriitorul riscă a fi taxat, cu un diagnostic reluat, drept un veleitar lipsit de talent; şi suspectat că ar acuza un nefondat „delir de persecuţie”. Goma, după noi, suferă însă de un deficit de generozitate; „excesul care deranjează” (cf. O. Şimonca) nu vine nicidecum din această direcţie, îmbrăţişând tandru şi reuşitele confraţilor. Un mare auditiv, narând istoria trăită sub interdicţia de a uita, cu experienţa detenţiei şi a şocurilor unei existenţe care îşi exorcizează amintirile, Goma doreşte să înregistreze totul. El se vrea un „dezvăluitor”, încât literatura sa, nutrită de o memorie fabuloasă, porneşte de la document. Spirit justiţiar, incomod, incisiv-radical, blamând ipocrizia breslaşilor şi culpa colectivă în care ne-am bălăcit, Goma – trecut prin supliciile izolării – ştie că „a fi scriitor înseamnă a nu minţi”. Încât grozăviile

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

epocii trec, cu severitate şi sinceritate, în cărţile sale, dorite a fi o „criptă transparentă". Chiar detenţia pare / poate fi o „binevenită" documentare, prozatorul înregistrând cu minuţie toate detaliile. Şi livrându-le, apoi, febricitant, într-un nemilos rechizitoriu, dezvăluind indignat violenţele universului concentraţionar, dezastrul moral, absenţa revoltei civice. Dar prozatorul Goma, un captiv al memoriei, refuzând să tacă ştie că Istoria se scrie „cu pana". Nu pare capabil să părăsească ţarcul biografic, cum cred unii? O biografie care, ciudat, pare „oprită" la borna 1977 şi care, „epuizându-se", a provocat spaima unor comentatori, îngrijoraţi că epicul secretat, sub imperativ etic, redundant pe alocuri, de „scoica resentimentar?" (cf. Marta Petreu) ar proba tocmai lipsa de imaginaţie a controversatului autor. Dar la Goma există nu doar coşmarescul univers concentraţionar, golit de metafizică ci şi un „dincolo de dincolo", vădind – chiar străin fiind de elanuri celeste, pe temeiul regresivităţii amniotice – o recuperare paradisiacă, reverii diurne, impulsul „fantasmării". Totul însă pe temelia trăitului, să recunoaştem. În fond, copilăria basarabeană, aflând în rusismul calidor (v. **Din calidor**) un „punct de observaţie" (pridvorul – simbol întreţinând sentimentul de siguranţă) ori **Arta refugii**, discutând soarta „basarabeţilor", încercând, sub tăvălugul Istoriei, a trece „râul blăstămat" (Prutul, bineînţeles) probează că radicalismul său vindicativ rămâne egal cu sine; şi că narcisiacul Goma, intransigent, culpabilizator, cunoscut ca un „cal breaz" şi, negreşit, ca autor liber, sfidând conjuncturile, se raportează mereu la sine. Într-o vreme a uzurpării simbolurilor, reconsiderarea lui Goma se impune (5, p. 1). „Oribil", zicea Monica Lovinescu (în faza post-Goma) ori, dimpotrivă, un reper istoric şi moral? „Un Soljeniţân român?" (v. *Literatura şi arta*, nr. 48/28 noiembrie 1991, p. 1) ori un feroce antisemit, cu „onoarea pierdută", cum ne asigura Mihai Dinu Gheorghiu? În fine, un vanitos încrâncenat, ruinându-şi capitalul moral prin sarcasmul parisian revărsat „nediferenţiat" sau un dezamăgit, blamând gena etnică şi ticăloşirea semeniloră Cele trei volume ale Jurnalului tipărit la Nemira dovedesc, credea Alex Ştefănescu, „o selecţie tendenţioasă" şi transformă statuia lui Goma într-un „morman de moloz" (6, p. 646). Să nu uităm însă că foiesc şi gomafobii lansând cu hărnicie bârfeme mistificante, urmând o directivă ocultă: „decizia de a-l tăcea pe Goma, de a-l inexista" (cum citim în interviul-carte). Şi cum crede, neclintit, excedatul şi suspiciosul Goma, văzut de unii drept un disident deghizat, narând, într-o operă esteticeşte debilă, despre gulagul băştinaş. Explozia depoziţională a primilor ani postdecembrişti a încurajat eruptiv memorialistica. Fie, s-a observat, pe linia unor iluminări îndurătoare şi izbăvitoare, a experienţei mistice şi cristificării, a muceniciei întorcându-şi „inima de la rău"; fie, dimpotrivă, pe direcţia unei suferinţe masochiste, pornind de la cruditatea scenelor penitenciare, tutelată de pilda şi notorietatea lui Goma. Lunga sa retrospecţie dovedeşte (spun cârcotaşii, fără a greşi prea mult) apetit digresiv, ostentativitate, mahalagism. Şi, uneori, chiar o memorie deficitară, colportând informaţii şi falsând. Oricum, „e ceva paradoxal feminin" în proza sa,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

observa Marian Popa în **Istoria** sa „de azi pe mâine" (7, p. 730), debordând de pălăvrăgeală vervoasă şi propunând, totuşi, izbutite personaje feminine. În chip concluziv vom nota că, până la urmă, „beneficiar" al incredibilei şanse istorice (răsturnarea comunismului), acest „mic Soljeniţân român" (7, p. 726), mereu în aşteptarea ipoteticului cititor român chiar a avut parte de această râvnită întâlnire. E drept, sub bruiajul „barbariei interpretării", partitură susţinută cu aplomb din toate direcţiile şi sprijinită masiv de Goma însuşi. „Asasinii rafinaţi" ai textelor trăiesc lângă / printre noi.

*

Dacă înţelegem trecutul ca element (ingredient) al identităţii culturale şi dacă stratul memoriei colective intervine în definirea conştiinţei de sine a oricărei comunităţi, rescrierea Istoriei (proces filtrat, de regulă, prin prisma ultimelor consecinţe) ni se înfăţişează – sublinia Pierre Nora – „întotdeauna problematică şi incompletă". Ceea ce, fireşte, nu poate zădărnici eforturile de reconstrucţie istorică, încercând a corecta prin reflecţie critică tentativele de deformare (oficializată), de cosmetizare, încărcate cu grade variate de nostalgie ficţionalizantă. Cunoaşterea „redobândită" a trecutului suportă, s-a spus, inevitabilul tangaj dintre memorie şi uitare, existând – igienic – şi „uitări fericite", după vorba lui Paul Ricoeur. După cum există fapte, întâmplări, procese etc. care nu au dreptul la uitare. Memoria, spunea Aristotel, „are ca obiect numai trecutul". Iar „spunerea" lui îmbracă numeroase chipuri, deoarece tot stagiritul avertiza: „fiinţa se spune în multiple feluri". Şi, negreşit, avem în vedere nu doar ce se spune ci şi cine şi cum o face. Fără a uita însă distanţa dintre istorie şi memorie, prima schiţând / propunând o „arhitectură a sensului", depăşind resursele memoriei (fie ea şi colectivă), instituind paradigma „indiciară". Or, „travaliul memoriei îşi va fi atins scopul dacă reconstrucţia trecutului ar reuşi să provoace un fel de înviere a trecutului" (8, p. 605). Fireşte, doar în sens scriptural, animând competiţia „între dorinţa de fidelitate a memoriei şi căutarea adevărului în istorie".

Sâmbătă 9 octombrie 2010

Acest Manolescu: nu pierde nici o ocazie de a spune-scrie dobitocii. În legătură cu Llosa:

"Faptul că Llosa a luat premiul Nobel pentru literatură e o surpriză mai mare decât Nobelul pentru Herta Muller", spune N.M.

"Ce e interesant", spune Nicolae Manolescu, "este că *anul acesta* (subl. mea) nu l-am văzut pe Llosa pe nici o listă de favoriţi, spre deosebire de anul trecut când apărea împreună cu Philip Roth.

"Llosa este în primul rând scriitor şi abia apoi începi să vezi dacă are ceva cu regimurile politice. Premierea lui e o schimbare de macaz, toţi cei care l-au luat de multă vreme încoace erau din stânga spectrului literar. Pentru cei consideraţi de dreapta, precum Borges, nu s-a pus niciodată problema să-l ia. Ori Llosa e liberal, în tradiţie europeană e de centru dreapta",

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

continuă Nicolae Manolescu [*dînd din coadă, atrăgînd atenţia că "şi el" este liberal de orientare Ivaşcu-Ivasiuc-Ornea-Gogu Rădulescu, nota mea, P.G.*].

"Scriitori am avea, dar ceea ce nu avem sunt traducerile făcute la timp şi nu la zeci de ani după ce a apărut cartea, plus bani de promovare pentru aceste traduceri. Cărtărescu, de exemplu, a fost tradus în Suedia, dar fără popularizare degeaba." [*iată pentru că de ce n-avem noroc: dacă nu ni se face, asta, zi-i pe nume; popularizare… - nota mea, P.G.*]

Zi-i Manolescu şi aruncă-l la coş.

Duminică 10 octombrie 2010

Noapte grea, agitată, udă. M-a atins rău acţiunea holocaustologilor acţionînd în Chişinău. "Oculta" m-a pus în genunchi şi pe mine, fiindcă bieţii basarabeţi de azi sunt, demult, puşi-pe-burtă, ca fii, nepoţi ai martirizaţilor basarabeni, bucovineni, herţeni începînd din 28 iunie 1940 şi chiar de nu-şi mai aduc aminte (memoria, ca ţol murdar, zdrenţuit, sub care se ascund supravieţuitorii Terorii Bolşevice atunci instalate), au păstrat în viscere, din generaţie în generaţie **frica**, groaza de bolşevicii ruşi şi de ferocii executanţi ai poruncilor stăpânilor: evreii.

Fireşte, aceştia, în simulacrele lor de apărare, de justificare a cruzimii cu care "aplicaseră linia partidului bolşevic" pe spinarea nefericiţilor băştinaşi, zbiară fără contenire, repetînd până la saţiu ieremiadele: suferinţele milenare ale poporului evreu. Iar când sunt aduşi la "cestiune", care sună (când sună):

«De ce v-aţi răzbunat cu atâta sete, cruzime pe basarabenii şi bucovinenii ocupaţi?»,

…în cazul fericit când nu o iau de la cap cu tânguielile, cel mai târziu de la Inchiziţie încoace - ca şi cum nu Torquemada ar fi fost el însuşi evreu convertit - acuză, cu bale, cu stropi "orânduirea faşistă" din România, "persecuţiile" ale căror victime erau *(numai !)* evreii, până în 1940, când fuseseră liberaţi de Puterea Sovietică…Adevărat, în general, neadevărat în amănunt: **persecutaţi - arestaţi, întemniţati erau, nu** *evreii ca evrei*, ci *agenţii bolşevici ai Moscovei*, **în majoritate zdrobitoare: evrei**.

În criticele - în realitate: *contestările* - la etalarea documentelor (adevărat, redactate de poliţie) a faptelor rele ale…"unor evrei" (!), atât în blestemata Săptămână Roşie, tragica evacuare a provinciilor cedate URSS, cât şi în Anul Negru (28 iunie 1940 - 15 iulie 1941) în care ocupanţii sovietici şi slugile lor ascultătoare (şi jubilatoare), evreii, holocaustologii încearcă - şi reuşesc, afurisiţii! - să strecoare în sufletul victimelor - otrava, de pe urma căreia nefericiţii se întreabă:

«Şi dacă noi, basarabenii şi bucovinenii eram vinovaţii unici

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

de soarta lor, de oameni fără ţară - doar că nu ştiam să le fi pricinuit atâta suferinţă? Înseamnă că au avut temeiuri *să se răzbune* pe noi, începînd cu faptul că noi nu eram, în primul rând: evrei; în al doilea, noi nu eram, ca ei: bolşevici ?».

Sar ca pişcaţi de streche evreii când aud de *răzbunare*. Doamne, fereşte, cum să nutrească - ei? - degradanta *sete de răzbunare*, ei niciodată nu s-au răzbunat pe celălalt, ei doar au suferit, suferit, suferit răzbunările celorlalţi, ale *goi*-lor…Iar când le bagi sub ochi documentele (de poliţie, doar n-or fi pretinzînd să le oferi "documente de partid comunist"), le neagă, cu indignare, le contestă cu oroare şi… cer *probe*, oameni buni! *Probe* că aşa fusese, dar nu cum zic documentele poliţiei româneşti, ci numai cele din Istoria PCb!, iar pentru adevăr-adevărat copleşitoarea "bibliografie" a crimelor făptuite de români, în 1941-1942, în Transnistria, fabricate de Ancel la Tel Aviv, acolo unde a fost preparat (prin grija lui Volovici) şi Jurnalul lui Sebastian! Însă Doamne fereşte să fie pomenite crimele evreilor în slujba ocupantului rus, *înainte de Transnistria*, între iunie 1940 şi iulie 1941, nici acelea de după august 1944 până mai ieri! Cu o neruşinare dezarmantă "istoricii" evrei - de la "ruşii" Ilia Ehrenburg şi Grossman, până la "românii" Ancel, Radu Ioanid, Oişteanu, Shafir, Volovici practică alert **inversiunea cronologică,** în care caz admit, cu un sfert de gură că, da, mda şi ei au (cam) practicat pe ici pe colo **răzbunarea,** însă numai în cazuri neesenţiale.

Reproduc, pentru a *n*-a oară exemplul etern de **argument** al holocaustologilor:

"*Evreii bolşevici se purtaseră sever (?) cu românii basarabeni şi bucovineni - în 1940-41 - pentru că (***atenţie, vine logica holocaustolologică!***) autorităţile fasciste antonesciene îi masacraseră pe evrei, în Transnistria, în… 1941-42*!»

Dacă ar fi adăugat "**în mod preventiv**" la eufemizanta "se purtaseră sever", ar fi fost doar o glumă (foarte) proastă, nu o lăbărţată minciună o "istorie" de-a-n curulea de tip Roller; de tip Tismăneanu!

De agresori - evreii - m-am ocupat în nenumarate rânduri (cu documente!) şi în multe scrieri. Este timpul să scriu câteva cuvinte şi despre agresaţi: victimele, băştinaşii basarabeni:

Ca unul care a scris o carte despre reeducarea de la Piteşti - adusă şi ea, pe tancurile sovietice - cunosc psihologia victimei:

Atât de îndelungată vreme, atât de cu violenţă au fost "trataţi" nefericiţii căzuţi între labele ruşilor ocupanţi şi ai caraliilor, politrucilor evrei, încât puţini dintre ei au putut păstra convingerea că ei, alcătuitorii comunităţii basarabene înghiţită de

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

monstrul sovietic sunt *nevinovaţi*. Dar, spre deosebire de nevinovaţii ruşi, culpabili de a gândi altfel (sau de a fi bănuiţi că o fac), neruşii au fost feroce persecutaţi şi pedepsiţi pentru motive de… rasă: *nu erau ruşi*! - în capul enkavedistului : "*neoameni*".

Basarabenii noştri - câţi mai trăiesc - şi urmaşii lor (chiar dacă unii s-au născut în deportare, la mama dracului, în Siberia - ca Grecianina de sinistră faimă) să ştie, iar dacă refuză, să fie obligaţi să accepte:

Comuniştii ruşi, prin slugile lor, evreii, ne-au martirizat, ne-au jefuit, ne-au înfometat, ne-au deportat, ne-au împuşcat, ne-au ucis prin muncă istovitoare - nu pentru că am fi fost cu adevărat "culaci", nu pentru că eram intelectuali, preoţi, funcţionari "burgheji", "antisemiţi", nici măcar pentru că cei mai răsăriţi făcuseră unirea cu Patria Mamă, prin Sfatul Ţării…,

- …**ci pentru că nu eram ca ei: nici ruşi, nici evrei**.

Or o asemenea "crimă" nu poate rămâne nepedepsită de Statul Terorist Sovietic.

Şi a şi fost.

Mai grav: Evreii supravieţuitori ai lagărelor în care îi închiseseră Germanii şi Românii, odată liberaţi, din *tradiţionalul spirit de răzbunare* - i-au înlocuit pe dată pe gardienii, directorii de închisori "fascişti" - dovedindu-se a fi chiar mai bestiali decât cei mai bestiali nazişti - cazul evreului Morel, fost internat la Auschwitz, după liberare pus de sovietici director al unui Centru de Denazificare, în Polonia şi care s-a "refugiat" în Israel, după ce şi-a exersat ani îndelungaţi întreaga ură şi cruzimea şi invenţiile sale şi ale rasei sale în materie de tortură - nu pe foştii călăi, ci pe victimele acestora, ale nemţilor: polonezii creştini - de ce? Fiindcă nu erau evrei, fiindcă nu acceptau noua "dreaptă orânduire"; cea bolşevică, a re-ocupaţiei sovietice.

Cine alcătuieşte "oculta" despre care vorbesc Andrei Ţurcanu, Valeriu Matei în legătură cu veto-ul exprimat de Comunitatea Evreilor din Moldova, la tentativa mea de a mă întoarce în Basarabia?

Dar toată lume ştie!

Însă **acea toată-lumea tace - de frica lor**.

Şi ce se mai bucură ticăloşii, cum mai dau din coadă de satisfacţie că doar printr-o răsteală în direcţia autorităţilor guvernamentale, doar rostind cuvântul: "antisemit", au obţinut fără efort ce doreau: închiderea uşii spre ţara mea, spre pământul meu, de unde am fost alungat tot de ei şi de ai lor, în urmă cu 66 ani. Prin **frica** instilată, nu doar cu ajutorul răstelilor, ordinelor, somaţiilor, ci şi prin bâtă şi prin glonte.

E greu să-ţi înfrângi frica - motivată de brutalitatea

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

represiunii. Isus Hristos ne-a îndemnat **să nu ne fie frică**, iar în anii noştri Wojtila, Papa Ioan Paul al II-lea a repetat această încurajare: **să nu ne fie frică**. Dar oare mai putem noi, cu trupurile şi cu sufletele numai rană să ne ridicăm din genunchi şi să ne spunem că nu mai avem de cine să ne temem?

Desigur - dacă îi privim pe călăii noştri şi pe urmaşii lor:

Ce vedem? Iată ce:

Aceştia - "supravieţuitorii", "veteranii", "victimele fascismului românesc", au fost şi rămân, prin generaţii, oameni fără căpătâi, fără studii, altele, decât de marxism-stalinism, fără o meserie cinstită, semianalfabeţi, necunoscînd mulţumitor nici o limbă : nici rusă, nici idiş, cu atât mai puţin română - însă ei au fost fanatici enkavedişti, înalţi funcţionari de partid, devotaţi instructori de partid, anchetatori sălbatici, procurori nemiloşi, directori de instituţii, de unităţi industriale, agronomice, *prisidateli* de sovhozuri, de cantine şi depozite alimentare şi de magazine speciale pentru ei, tâlharii şi cămine universitare, ba chiar de toalete publice!, de tabere pioniereşti, de bordeluri secrete, pentru *nomenklatura*, responsabili cu agitaţia la manifestaţii, vigilenţi (citeşte: informatori, turnători) mai mici şi mai mari - nu totdeauna pentru a-şi dovedi devotamentul faţă de partidul comunism, în numele căruia acţionau pentru a "elibera în mod revoluţionar" un apartament mai frumos, mai bine situat, pentru a pune labele de maimuţoi râios pe curul unei femei - etc, etc, adică în fruntea bucatelor. Indigenilor, băştinaşilor moldoveni le fusese imposibil (mai adevărat: interzis) să acceadă la astfel de posturi, ele fiind rezervate *ocupanţilor* - printre ei, prioritar, evreilor, ca "victime ale fasciştilor români".

Aceştia, care au acum peste 80 ani, îşi consumă pensiile obraznic de grase, lăfăindu-se în apartamentele "prioritare" acordate slugilor ascultătoare, zeloase (precum şi "veteranilor" sau "pensionarilor": miilor de ofiţeri din brava Armată Roşie, de politruci, de enkavedişti, trimişi ca recompensă în dulcea Moldovă, unde e soare, vin, fructe şi femei câte pofteşti), amintindu-şi cu nostalgie, mai întâi Anul Negru (al nostru, al lor Alb): 1940-1941, când exercitau ei teroarea asupra unor bieţi rurali, întâi speriindu-i prin ameninţări, apoi jefuindu-i, apoi deportîndu-i, apoi împuşcîndu-i, ca "neoameni", în limba lor: "necomunişti","neevrei".

Aceştia şi urmaşii lor poartă o uriaşă, o de neşters vină în ororile pricinuite de "colectivizare" - mai întâi în campania de kulakizare a oamenilor, în prima fază a sistemului tâlhăresc de cote (*postavka*) care i-a privat pe ţărani, nu doar de cerealele de sămânţă pentru anul următor, ci şi de hrana lor şi a copiilor lor

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

(şi a animalelor). Aceşti activişti-poliţai-bolşevici, printre care numeroşi evrei poartă vina *foametei programate de la Kremlin* care a bântuit cât o eternitate în Basarabia sovietizată, provocînd zeci de mii de morţi.

Şi vina **canibalismului sovietic**.

Să nu pretindă evreii contemporani că părinţii, bunicii lor "veteranii", medici şi înalţi funcţionari în Ministerul Ocrotirii Sănătăţii (sic-sic) Averbuch, Hechtmann, Beidburd *i drughie* nu ştiau ce se petrece "în republică" : foamete, distrofie, otrăviri cu buruiene toxice, canibalism. Ba ştiau foarte bine, însă în rapoartele lor recomandau, nu diminuarea cotelor, pentru ca populaţia să beneficieze de o alimentaţie minimală, ci… *arestarea şi condamnarea severă a celor "vinovaţi de canibalism"*… Iar fiii, nepoţii acestor "medici" criminali (pentru neasistenţă dată per-soanelor aflate în pericol de moarte), consumă, în continuare, fără nici un aport din partea lor pâinea şi carnea şi laptele cuvenite celor care le produc, supravieţuitorii victimelor lor directe, nu urmaşilor unor tâlhari sângeroşi, profitori pe veci, pentru unicul motiv că sunt evrei - deci foste "victime ale fasciştilor români".

Dar aceştia sunt, azi, umbre, strigoi ai politrucilor şi a călăilor de altădată, care terorizaseră, distruseseră, înfometaseră, uciseseră.

Ehei, ce *poreadkă* instituiseră ei - vorbesc de "ocultişti" - pe când atacau, în iunie 1940 coloanele de refugiaţi ce încercau, în panică, o trecere peste Prut; ce jubilaţie revoluţionară bolşevică îi animă, făcînd din pitici, eroi de legendă bolşevică, atunci când ei, juni în putere, agresau femei şi bătrâni, le zmulgeau boccelele şi geamantanele, pretinzînd că acelea sunt ale "narodului truditor" pe care ei, burjuii, românii, regaliştii, antisemiţii le furaseră şi încercau să fugă cu prada; cu ce beţie criminală zmulgeau din coloana ostaşilor în retrage pe câte unul şi, după ce îl batjocoreau, tăindu-i nasturii de la pantaloni, îl sechestrau şi îl dădeau pe mâna krasnoarmeiţilor, aceştia, pe loc trimiţindu-i spre Gulag, ca… prizonieri de război, dintr-un război inexistent; ce avânt bolşevicesc îi mâna să intre în biserici, să se pişe în altare, cântînd Internaţionala lor, mânjind cu căcat icoane şi punînd pe foc cărţi de cult; ce "putere" cunoscuseră aceşti "revoluţionari" de trei parale (dar devenind, fulgerător, criminali) în Anul Negru 1940-1941, când aruncau pe ferestre copiii bolnavi din spitalul doctorului Ioneţ; când, în iunie 1941, în graba de a-şi lua cât mai repede tălpăşiţa peste Nistru, ca să nu pună Românii mâna pe ei, bandiţii-tineri, astupaseră cu scânduri ferestrele închisorii din Orhei (numai din Orhei?) şi dăduseră foc deţinuţilor; când, în

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

nebunia distrugătoare participaseră, ca voluntari, la dinamitarea, la incendierea şcolilor, a bisericilor, a palatelor, a depozitelor de mărfuri, mai ales de tutun, principala bogăţie a Basarabiei - chiar şi a clădirii Băncii din Tighina (iar vita de artificier-şef numit: "membru al brigăzilor de distrugători" se lăuda mai ieri cu isprava-i, într-un jurnal din Chişinău, ca "îndeplinitor de poruncă a lui Iosif Vissarionovici de a nu lăsa piatră pe piatră duşmanului" - se cunoaşte numele individului, "erou al Marii Uniuni Sovietice": Medger, arhitect de meserie…).

Ăştia sunt "ocultaţii", "ocultiştii", holocaustologii : analfabeţi fără leac, înveninaţi de necontinuarea vieţii de huzur pe spinarea "boilor de moldoveni".

De aceştia s-au speriat oamenii care s-au temut să fie prezenţi la colocviul organizat de Academia de Ştiinţe? De aceste cadavre vii, dar încă mişcătoare?; de băşinoşii otrăvicioşi s-au înfricoşat "guvernanţii" de la Chişinău, când au încercat - şi au reuşit, tovarăşii-domni!: Dungaciu, "consilierul" trimis de Băsescu, Leancă, brav funcţionar sovietic, avînd grad de general (sau "doar de colonel"?), Serebrean, trepăduş de profesie - să încurce lucrurile astfel, încât să nu i se acorde cetăţenia moldavă şi soţiei mele (auziţi, motiv de respingere: "are azil politic în Franţa", ei, da, ca şi soţul, ca şi fiul său!), pentru a împiedeca întoarcerea noastră acasă, în Basarabia, Ţara mea - nu a lor!

Cum să mă apăr împotriva hoardelor de guzgani, de păduchi, de lipitori alcătuitori ai "Ocultei"!, cei care mă atacă din toate părţile, din toate poziţiile, nu pentru că aş fi propagatorul unor neadevăruri istorice, din contra: pentru că lucrez cu adevăruri (istorice) deranjante pentru ei, fiindcă acelea dovedesc minciuna lor. Or aceşti întunecaţi din naştere, aceşti beznicoli prin vocaţie, aceşti măcinători de cuvinte goale cu gurile lor de canal - acuzatoare, ca "Antis*i*mitule!" - se tem de adevărul rostit tare.

Ei bine, eu nu mă tem de ei, de holocaustologii neruşinaţi!

O spun pentru a mia oară: **nu sunt "antisemit" măcar pentru faptul că acuzatorii înşişi nu sunt semiţi, ci khazari, de neam türcic**; **eu sunt antiholocaustolog**, deci împotriva gheşeftarilor care storc bani din cadavrele (reale sau imaginare) - ale coreligionarilor (în măsura în care aceşti eterni bolşevici au o religie). **Eu sunt împotriva practicării - şi a profitării de pe urma a ceea ce înşişi evreii normali, oneşti au numit, cu scârbă şi ruşine:** *Shoah Business***!**

Din păcate - pentru ei, nu pentru mine, eu mă descurc cum m-am descurcat şi până acum - se tem, în continuare şi victimele lor macurtizate.

De ce? Ce li se se mai poate întâmpla basarabenilor mei - din

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

partea paraziţilor numiţi ocolit: "oculţi"?

Nimic - evreii au terminat de distrus ce mai era în picioare pe pământurile noastre - însă victimele nu cunosc acest adevăr.

Victimele - ale bolşevicilor, ale evreilor enkavedişti - dacă "reabilitaţi", s-au întors la vatră (cei care n-au murit pe-acolo), ce-au găsit?

Numai **uşi închise**: domiciliul "restricţionat", ca să nu-i contamineze de "faşizm" pe foştii concetăţeni; casele lor, dacă mai existau, adăposteau - în cel mai "legal" mod cu putinţă - pe alţii, oameni din sat daţi pe brazda ocupanţilor, ori "transferaţi" aici: ruşi, mai cu seamă ucraineni, ca miliţieni, şefi de colhoz, directori de şcoli: aceştia aveau misiune să desăvârşească *desnaţionalizarea, desromânizarea, prin învăţământul în rusă* - prin imbecilizarea copiilor, cu ajutorul "materiilor" politice, prin organizaţia de pionieri, prin descreierare, prin "ceremonialurile" cravatelor roşii, ale goarnelor, ale saluturilor, prin pavlikmorozovare, adică prin transformarea copiilor în turnători ai propriilor părinţi; prin supravegherea băştinaşilor dezbăştinizaţi, chiar dacă liberaţi din lagăre şi din deportări, însă purtînd stigmatul de duşmani ai Patriei Sovietice. *Dar mai ales prin "***limba moldovenească***", acel animal care nu există decât în strategia Kremlinului, destinată a strivi şi sufletele, după ce a distrus trupurile basarabenilor…*

Cum au reacţionat membrii pensionaţi ai "autorităţilor locale", cei care, în urmă cu ani participaseră, cu fanatism bolşevic la "kulakizare", la planificarea şi la întreţinerea foametei care a dus la canibalism, la deportări, la arestările actualilor strigoi întorşi în Basarabia, după decenii şi nemaigăsindu-şi loc, locul? Şi mai ales cum au recţionat evreii din aparatul de represiune, administrativ, "legislativ" ai anilor acelora?

Nu li s-a observat, pe conştiinţă (care conştiinţă: cea bolşevică?) - măcar o umbră de compasiune pentru soarta miilor, a zecilor de mii de nevinovaţi însiberizaţi *şi* prin acţiunea revoluţionară, fanatică a *lor*, activişti, enkavedişti - evrei.

Din contra: i-au privit, îi privesc în continuare cu **ură**. **Ură** grea, bolşevico-sionistă împotriva, repet, a victimelor lor.

«Cum de n-au crăpat, acolo unde i-am trimis, aceşti duşmani ai socialismului nostru? Cum de s-au întors, numai ca să ne chinuie, să ne aducă aminte de trecutul nostru revoluţionar (n-o fi cumva un nou val de antisemitism oficial?)? Ce face guvernul nostru? Ce fac legile noastre comuniste din "Naşa M*a*ldova"? De ce li s-a permis să se întoarcă: pentru ne reproşa, nouă, ostaşi disciplinaţi că îndeplinisem întocmai poruncile partidului şi ale tovarăşului Stalin? Ar trebui ca miliţia, procuratura, justiţia să ia

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

măsuri urgente, pentru a-i trimite pe aceşti duşmani eterni ai comunismului acolo unde îi trimisesem noi, începînd din 28 iunie 1940 : în Siberia! Ce-ar vrea ei, acum? Cu ce pretenţii vin peste noi? Cu pretenţii de victime? Dar n-au învăţat până acum că numai noi, evreii suntem şi vom avea statut de victime - ale lor, faşiştii români! - ei au, pe drept, statut de duşmani, de anticomunişti, de antisemiţi ! N-or fi poftind şi reparaţii materiale? Şi scuze, poate? N-or fi râvnind la apartamentele, la casele noastre, câştigate cinstit, ca răsplăta cuvenită pentru devotamentul nostru faţă de puterea poporului truditor? N-or fi vrînd şi slujbele noastre încredinţate nouă de partidul c*a*munist-bolşevic? Şi-apoi: cu ce sunt eu vinovat ca fiu, fiică, nepot al unei persoane care şi-a făcut datoria de cetăţean conştient, disciplinat al partidului comunist bolşevic şi a marii URSS? Că, în activitate lui, de zi cu zi s-au mai făcut şi oarecari greşeli? Niscai abuzuri? - cine munceşte greşeşte, uite, chiar şi capitaliştii spun că nu poţi face omletă fără să spargi ouăle! ”

*

O veste prin un comunicat care mă unge la inimă:

From: Democratia Acasa <democratiaacasa@yahoo.com>
Subject: Nota de protest_Paul Goma
To: democratiaacasa@yahoo.com
Date: Sunday, October 10, 2010, 5:21 AM

Buna ziua,

Mişcarea „Democraţia Acasă” a pichetat Ministerul Afacerilor Externe şi Integrării Europene şi Preşedinţia Republicii Moldova în legătură cu zădărnicirea revenirii la Chişinău, pe 2 octombrie curent, a scriitorului basarabean Paul Goma.

Tinerii au cerut ministrului de externe, Iurie Leancă şi preşedintelui interimar, Mihai Ghimpu, să elucideze cauzele acestei situaţii şi să explice motivul pentru care lui Paul Goma nu i-a fost acordată cetăţenia Republicii Moldova.

Mişcarea „Democraţia Acasă” a înregistrat o notă de protest, în legătură cu „cazul Goma”, la sediul Preşedinţiei Republicii Moldova şi la cel al Ministerului Afacerilor Externe şi Integrării Europene al Republicii Moldova. Tinerii asociaţi Mişcării „Democraţia Acasă” aşteaptă un răspuns în scris, în termenele prevăzute de legea privind petiţiile cetăţenilor. Dacă autorităţile vor ezita să dea curs acestei note de protest, Mişcarea „Democraţia Acasă” va acţiona în judecată Ministerul Afacerilor Externe şi Integrării Europene şi Preşedinţia Republicii Moldova.

Centrul de Presă al Mişcării „Democraţia Acasă”

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

Preşedintelui interimar al Republicii Moldova, dl Mihai Ghimpu,
Ministrului Afacerilor Externe şi Integrării Europene
al Republicii Moldova, dl Iurie Leancă
N O T Ă de P R O T E S T
din partea unui grup de tineri participanţi la revolta
anticomunistă din 7 aprilie 2009

Prezenta Notă de protest reprezintă îngrijorarea şi nemulţumirea noastră faţă de modul în care este tratată familia scriitorului PAUL GOMA, căreia i-a fost blocată în mod inexplicabil, întoarcerea ACASĂ, anunţată pentru 2 octombrie 2010.

De-a lungul lunilor august şi septembrie 2010, autorităţile moldovene şi conducerea Uniunii Scriitorilor de la Chişinău s-au tot întrecut în promisiuni că, la 2 octombrie 2010, îl vor readuce acasă, în actuala Republică Moldova, pe celebrul scriitor disident PAUL GOMA, originar din s. Mana, judeţul Orhei, Basarabia, personalitate cu renume mondial, luptător anticomunist exilat la Paris în anul 1977, care a dedicat dramei Basarabiei circa 60 de opere, încercând să ne salveze pe noi, cei de aici, de închisoarea şi de teroarea bolşevică. PAUL GOMA este, deci, conaţionalul nostru, care, în ciuda tuturor suferinţelor prin care a trecut împreună cu familia sa, nu ne-a uitat, nu ne-a trădat, dimpotrivă, ne-a fost, decenii în şir, avocat înflăcărat în Occident şi clopotar al redeşteptării naţionale.

Pentru toate aceste sacrificii în numele cauzei naţionale şi general umane – lupta contra comunismului inuman – responsabilii de la Chişinău de afacerile externe şi de problema cetăţeniei, care se declară proeuropeni, anticomunişti şi chiar mari românii, i-au „mulţumit” cu vârf şi îndesat scriitorului PAUL GOMA: nu i-au acordat cetăţenia Republicii Moldova, anunţată cu mare tam-tam, nu i-au acordat distincţia Ordinul Republicii promisă cu surle şi trâmbiţe, nu i-au asigurat REVENIREA ACASĂ, nu i-au trimis scriitorului nici măcar un mesaj de felicitare cu ocazia celei de-a 75-a aniversări. Mai mult decât atât, actualii diriguitori de stat, care au ajuns la putere pe spatele nostru, al tinerilor, şi-au închis toţi telefoanele, s-au ascuns prin birouri, vile sau bucătării, astfel încât nimeni dintre reprezentanţii presei nu le-a putut lua vreo declaraţie privind această situaţie penibilă, care a făcut de ruşine Republica Moldova în plan extern, dar şi în ochii noştri. Declaraţiile, explicaţiile şi scuzele oficiale de rigoare, privind blocarea revenirii la Chişinău, în 2 octombrie 2010, a familiei lui PAUL GOMA lipsesc până în prezent.

Ce popor, cu atât mai mult Republică aproape invizibilă pe harta lumii, şi-ar mai fi permis să dea cu piciorul într-o personalitate-simbol, disident cu renume mondial, scriitor universal, mândria neamului nostru?! Noi nu avem nevoie de certificate de la străini ca să-l iubim pe MIHAI EMINESCU, noi nu avem nevoie de sfaturile străinilor ca să-l iubim pe PAUL GOMA!

În legătură cu această „tăcere” şi „diplomaţie” suspecte ale autorităţilor de la Chişinău pe marginea „cazului GOMA”, care ne

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

determină să bănuim că autorităţile moldovene se lasă influenţate de forţe oculte din exterior (implicate şi în ocupaţia noastră din 1940, 1944, când familia GOMA s-a refugiat din Basarabia), în calitatea noastră de cetăţeni ai RM şi de petiţionari, VĂ CEREM:

Publicarea motivelor exacte ale neacordării până în acest moment a cetăţeniei Republicii Moldova pentru scriitorul PAUL GOMA şi familia sa – soţia Ana Maria şi Filip Ieronim. Declaraţia strecurată în presă că soţia sa ar fi apatridă nu este convingătoare, deoarece şi scriitorul PAUL GOMA are statut de apatrid în Franţa, informaţie pusă pe blogul său personal. Despre care diferenţă de statut juridic este vorba şi dacă era necesară o modificare de legislaţie naţională, atunci de ce nu s-a operat în decurs de mai bine de câteva luni?

Publicarea motivelor exacte privind neprocurarea până în prezent a unei case de locuit în Republica Moldova pentru familia refugiatului din Basarabia PAUL GOMA, promisiune făcută de asemenea publică. Se ştia din start că PAUL GOMA doreşte să se întoarcă ACASĂ pentru totdeauna. Care demnitar sau funcţionar moldovean îşi imagina că PAUL GOMA va reveni la baştina sa fără soţia, care i-a fost alături peste 45 de ani şi care de altfel, aşa cum am aflat din presă, este de origine evreiască?

Publicarea motivelor şi termenelor exacte ale acordării cetăţeniei Republicii Moldova lui Dan Dungaciu, cetăţean român, consilier al Preşedintelui interimar Mihai Ghimpu, cunoscut ca expert în „gestionarea” banilor destinaţi culturii din Basarabia, mai ales prin „filtrul” de la Iaşi. Solicităm ca această informaţie să conţină numărul exact de zile în care i s-a acordat lui Dan Dungaciu cetăţenia RM, motivele „regimului de urgenţă”, temeiul juridic şi informaţii privind activitatea lui Dan Dungaciu în România de până la 1989, când PAUL GOMA lupta contra lui Ceauşescu şi a comunismului.

Publicarea motivelor exacte, care l-au împiedicat pe Preşedintele interimar Mihai Ghimpu să emită decretul promis privind acordarea celei mai înalte distincţii – Ordinul Republicii marelui scriitor PAUL GOMA, chiar şi în lipsa acestuia pe teritoriul RM, cu prilejul împlinirii la 2 octombrie 2010 a vârstei de 75 de ani.

RECHEMAREA AMBASADORULUI REPUBLICII MOLDOVA LA PARIS, Oleg Serebrian, care, prin comportamentul său şi al subalternilor săi: sfidător, arogant şi dispreţuitor faţă de familia lui PAUL GOMA, a adus atingere intereselor şi demnităţii naţionale. Diplomaţii lui Oleg Serebrian l-au tratat pe PAUL GOMA ca pe un gastarbeiter oarecare, umilindu-l. Aceasta e „misiunea” pentru care Serebrian a fost trimis la Paris, să calce în picioare personalităţile şi valorile neamului?

Sancţionarea ministrului Afacerilor Externe şi Integrării Europene al Republicii Moldova, Iurie Leancă, pentru proasta gestionare a „cazului GOMA”, fapt care a compromis excepţionalul eveniment anunţat al REVENIRII ACASĂ a familiei GOMA şi a adus prejudicii grave intereselor naţionale şi imaginii statului nostru pe plan extern. Oare cu care valori doreşte să intre în Europa Iurie Leancă,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

tendinţă pe care o găsim în elementul „Integrare Europeană” din titulatura ministerului, nu cumva cu importanţa propriei persoane în plan global?!

Confirmarea sau infirmarea publică a informaţiei, potrivit căreia actualul ministru de externe al Republicii Moldova, Iurie Leancă a activat în cadrul Ambasadei URSS la Bucureşti până la puciul de la Moscova din 1991. În CV-ul acestui ministru, afişat pe mai multe site-uri, scrie ca în 1986 „absolveşte Institutul de Relaţii Internaţionale din Moscova (doar absolvent sau licenţiat?), iar între 1986-1993 a fost „angajat al Ministerului Afacerilor Externe”. MAE al cărei ţări şi unde, domnule ministru Leancă? Cerem să fie publicate detaliile, conform înscrierilor din cartea de muncă: data, luna, anul, locul de muncă, funcţia, categoria sau gradul diplomatic din perioada 1986-1993. Cerem, totodată, ca ministrul Iurie Leancă să informeze publicul, dacă are sau nu grad militar, daca „da”, care-i acesta şi al cărei ţări.

Înregistrăm prezenta notă de protest la sediul Preşedinţiei Republicii Moldova şi la cel al Ministerului Afacerilor Externe şi Integrării Europene al Republicii Moldova şi aşteptăm răspuns în scris, conform competenţei, în termenele prevăzute de legea privind petiţiile cetăţenilor.

Nu trădaţi interesele şi valorile naţionale, pentru că veţi fi judecaţi dur de urmaşi!

Mişcarea tinerilor „Democraţia ACASĂ” (DA)

*

Şi-acum ce-o să le facă Oculta protestatarilor?
Nu spun, acum; acum sunt băiat binecrescut.
Nu ca ei, ocultezii: nesimţiţi şi nesimţitori.

Luni 11 octombrie 2010

Nu ştiu dacă acţiunea junilor-tineri (aşa le spun eu, cu drag) va avea vreun efect benefic asupra situaţiei mele (personale, cum vorbăieşte incontinentul poet Dinescu, stăpânitor al limbii române incorecte). Bănuiesc însă ceva tulburări în schema guvernamentală, măcar reajustări privitoare la tovarăşul Leancă, “moldovean de-al nostru” până-n rărunchii Grecianinei, trădătoarea-monument şi material-didactic. Urgent ar fi să fie expediat el la Moscova, ca obedient diplomat în slujba Monstrului Sovietic la Ambasada URSS din Bucureşti. Urgentă ar fi şi expedierea lui Dungaciu, “consilierul” lui Băsescu (nu al lui Ghimpu!) la coteţul cotrocenic, ca să nu-i mai ameţească şi el pe bieţii basarabeni şi aşa năuciţi de soarta-le-crudă-şi-nedreaptă.

Iar dacă aşa va fi, atunci nu se poate, nu se poate ca oalele sparte ale Coaliţiei înfrânte - *ceea ce nu doresc cu nici un chip* - să fie puse în spinarea lui Goma. Cum, când ţara arde, de

spaima revenirii k*a*muniştilor lui V*a*ronin, liberal-democraţii să înregistreze o altă înfrângere - din pricina lui Goma?

Da, domnule! Grindinìt de veştile proaste despre Colocviul de la Chişinău (l-am majusculizat, ca să pară mai important decât *nu* a fost), agresat de "prietenii" mei, holocaustologii-de-veacuri, nu am fost atent la strâmbele scăpate de *ai mei*. Vreau să spun; basarabenii din fruntea ţării. Iată, uitasem ori nu ştiusem niciodată că *ei* (tot de basarabeni vorbesc), promiseseră o distincţie, ba chiar două: cetăţenia de onoare a Chişinăului şi o decoraţie. Nu pentru că aş dispreţui semnele de cinstire, însă nu mă gândisem la ele: cetăţean de onoare sunt şi al Timişoarei şi al Piteştiului (acolo, primarul Pendiuc, fiu de refugiat bucovinean, a promis şi o locuinţă - dar dacă nu am ţară unde *să-mi pun* locuinţă ceea); decoraţii - am şi de la unguri şi de la polonezi şi de la francezi: nu m-au făcut nici mai talentat, nici mai bogat. Acum, că mă gândesc: mi-ar fi făcut plăcere să fiu băgat în seamă şi de *ai mei.* Dar, de unde nu-i…

Mi-au adus aminte tinerii-juni prin protestul lor: guvernanţii nu găsiseră de cuviinţă să-mi trimită un cuvânt de felicitare pentru cei 75 ani împliniţi în 2 octombrie 2010 - măcar la Colocviul de la Academia de Ştiinţe. Sincer: nu am suferit de absenţa semnului de viaţă din partea oficialităţilor - iată: nici Dungaciu, nici Băsescu, nici Nuţi Udrea, iubitoarea de perdele, nici N. Manolescu, nici Patapievici, nici chiar Liiceanu, editorul meu… - nu s-au ostenit să o facă. Şi n-am murit.

Spuneam că în cazul unui eşec în alegerile viitoare, voi fi arătat cu degetul:

«Din cauza lui Goma!»

Câte alte catastrofe s-au petrecut din cauza lui Goma! Este adevărat, de cele mai multe ori acuzaţia (rostită cu ură, cu ochi injectaţi) rămânea la… simpla acuzaţie, fără a se explica *ce* se petrecuse (din cauza lui Goma cela…).

Îmi aduc aminte (să uit? eu?) cum, în decembrie 1956, la Interne, în Bucureşti, un locotenent anchetator pe nume Ţârlea, mă luase la bătaie şi îşi zdrelise degetele unei mâini în dinţii mei. Fără a lua în seamă că mie, din gura zdrobită, începuse a-mi şuvoì sângele adunat în bărbie, bravul securist începuse a miorlăi, pe când mă acuza:

«Din cauza ta, mă!» şi-mi arăta mâna însângerată.

Ei da: din-cauza-mea-mă.

La Chişinău în caz de nereuşită electorală a democraţilor - va fi de mirare cu un "consilier" ca Dungaciu?, ca un aliat ca Marian Lupu?, cu un sprijin-tacit ca altfel vorbăreţul Băsescu? - se va găsi fulgerător… cauza: Goma:

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

«Din cauza ta, mă!»

*

Dar ia stai!, îmi poruncesc, fiindcă mi s-a arătat o idèi (măi fimèi):

Dacă ăştia, cu oculta lor au dat din mâini, din picioare, din falcă pentru a-mi provoca *ne*intrarea în Ţara mea, Basarabia, nu doar pentru că aş fi "antisemit", ci pentru că nevastă-mea, Ana Maria, "jidanca-aia" cum îi zice - în absenţă - turnătoarea cu trei stele Geta Dimisianu, este o persoană redutabilă, când îşi apără ea puiul şi bărbatul ! Vor fi aflat, din cărţile mele, cum a zbierat ea la miniştri - Coman, de Interne - la securiştii fioroşi, ca generalul Pleşiţă, la anchetatori îmbătrâniţi în rele : colonelul Vasile Gheorghe, comandantul Anchetelor Penale de la Rahova - când m-a văzut cum arătam la "predarea mărfii", în 6 mai 1977, după campania internaţională pentru liberarea lui Goma:

«Criminalilor, ce i-aţi făcut? Ce i-aţi dat?, l-aţi drogat, criminalilor!»

Vor mai fi aflat oculteţii de la Chiş'nău - din presă, de pe site-ul meu internetic - "tratamentul" la care l-a supus ea pe "prietenul tatii", jivina pseudonimată "Sorin Toma" (el, el, cel cu "putrefactul Arghezi"), după ce a avut neruşinarea, odată, să ne scrie, din Israel (şi ăsta găsise adăpost în vizuina unde s-au găvozdit marii criminali bolşevici, odată ce făcuseră tot răul posibil în ţările ocupate de ruşi), ca să se laude cu "prietenia lui Petre" (Năvodaru, tatăl Anei), când el, nu altul îl denunţase că "pactizase cu Arghezi"; a doua oară într-un interviu dat analfabetei Betea (!), în care, după moartea "prietenului nepreţuit", se lăudase că îi dăduse bani pe care să-i folosesc eu, ginerele lui, lipsit de mijloace, după liberarea din ultima arestare. Replica Anei fusese distrugătoare - dar să simtă nesimţitul "Sorin Toma"? A decedat în pace, senin, mulţumit că îşi făcuse datoria de evreu comunist.

Presupun, deci, că fosilelor de la Chişinău le era frică, nu de mine, *goi*-ul antis*i*mit, ci de soţia mea, "jidanca"!

*

În legătură cu «**Aşă!**»-ul care le ţinea loc de explicaţie (de ce sunt eu antis*i*mit?), vizitatorilor-vânători-de-scrieri-necuşer de acum câţiva ani ai Salonului cărţilor de la Chişinău:

De ziua mea, 2 octombrie acest an, prietenii mi-au făcut un dar de preţ: volumul omagial **Paul Goma 75, dosarul unei iubiri târzii**, alcătuit de nepreţuita Flori Bălănescu, avînd sprijinul financiar al lui Gelu Tofan. M-au onorat cu scrisul lor 40

de autori, cărora le mulţumesc şi pe acestă cale.

Un capitol, ultimul, adună zece texte vorbind despre *Aşa*-ul - "metoda de lucru" a mea, după propriile declaraţii.

O uitasem. Şi bine făcusem. Inconştient, o protejasem de balele holocaustologilor, cei care voiau să pună laba pe cărţile mele expuse şi să le distrugă…

De ce, nene Anghelache?

Aşă!, fiind răspunsul troglodiţilor evrei, legendari iubitori de carte şi de adevăr.

*

Aliona Grati mi-a trimis:

Blogul Nicoletei Savin

"Paul Goma, la 75 de ani de viaţă, din care 32 de exil!

"Chiar dacă am fi fost, cândva, „cei mai persecutaţi (de istorie)", acel eventual trecut nu justifică acest prezent de zăpăceală, de demisie, de atitudine de elev puturos care nu a învăţat decât două lecţii: a smiorcăielii – că el nu ştie – şi a datului vinei pe altul, pe altceva, niciodată pe sine. Chiar dacă, în trecutul apropiat, ca principali aliaţi ai lui Hitler, am fi fost „cei mai persecutaţi de istorie" (prin Stalin), această eventuală situaţie nu explică actuala situaţie de supuşenie cârcotaşă (dar supuşenie), de resemnare mistocară (dar nu mai puţin resemnare) – şi, mai ales, nu justifică, azi, absenţa intelectualităţii, ca pătură socială, având interese, ţeluri comune, apărându-şi-le, impunându-şi-le în corpore, cu mijloace comune."

Cam aşa scria Paul Goma prin 1984.

Ieri a implinit 75 de ani.

Moldovenii îl sărbătoresc, luni, la Chişinău ca pe un «Soljeniţîn român» cum l-a numit Eugen Ionescu, ca pe o adevărată conştiinţă a Basarabiei.

Românii s-au făcut că-l uită. Şi nu pentru că, în sinea lor, nu i-ar recunoaşte geniul. Pentru că, pe faţă, şi-a permis să-i înjure pe toăi.

Goma spune adevărul cu o autenticitate ce nu admite nicio notă de contrafacere, cu o ardoare etică ce nu permite nesocotirea măcar parţială a lui. Pentru Goma nu există compromis cu ceea ce gândeşte, la el vorbele nu ascund gândurile, nici nu le înfrumuseţează, după caz.

Adevărul întreg, mărturisit până în pânzele albe, este imperativul categoric care-l distinge pe Goma în aceeaşi măsură în care-l ostracizează în ochii intelectualilor români, deloc obişnuiţi să li se spună verde-n faţă că sunt duplicitari, mincinoşi, trădători de idealuri.

Şi câte … şi mai câte…

Marea masă a românilor nu-l cunoaşte, căci cine nu este mediatizat, nu există, nu-i aşa? Dacă l-ar vedea adesea, şi-ar permite să-l adore, fiindcă, românii ne-scriitori, mult mai puţin vanitoşi decât colegii lui de breaslă sau de generaţie, n-ar simţi că sila le este adresată.

Da, silă, acesta cuvântul corect pentru ce simte Goma faţă de o Românie de la care nu mai aşteaptă nimic, în care refuză să se întoarcă pentru a vedea, faţă către faţă, lăuntric către lăuntric, cât de ingraţi pot fi oamenii, în general, şi prietenii, în special.

Pentru falşii lui prieteni, Goma a fost şi rămâne "un ţărănoi" orgolios

din Basarabia, care refuză adevărurile călduţe, jocul la mai multe capete, alegând o reţetă de trai destul de boemă, dar foarte puţin cosmopolită. Fără de fiţe, aproape sărac, cu o expresivitate care nu intră în canoanele de frumuseţe, deloc comod, chiar teribilist în unele abordări, Goma ajunge un proscris în breaslă şi înainte de ancheta Securităţii, urmată la scurt timp de plecarea în exil. Caracterul nu este iubit niciodată de cei care nu-l au!

Goma n-are detaşarea totală a unui Cioran, e un coleric care n-a vrut să-şi educe firea, a preferat să întoarcă spatele unei lumi care nu mai valorizează adevărul. Goma poate ierta orice reflex de stânga sau orice dublu limbaj unei elite franceze care l-a adoptat, dar n-ar putea ierta niciodată o elită colaboraţionistă românească pentru refuzul de a se spovedi şi căi după 1989.

Un răzvrătit ca în basme, pe care nu se poate să nu-l iubeşti, un Don Quijote care a înţeles târziu, dar atunci s-a revoltat până în măduva oaselor, că şi-a sacrificat degeaba tinereţile, că a riscat totul, inclusiv viaţa, pentru nişte sălcii care au preferat soluţiile de salvare individuală celor colective… Iar turnul de fildeş a fost cea mai "onorabilă" dintre căile alese de intelectualii români.

Sigur, nimeni nu este de vină, vinovat e doar "nebunul" de Goma, că se simte LIBER să fie exilat, proscris, dezinhibat, ghiduş, chiar, în naturaleţea lui năucitoare, vulgară pentru "apretaţii" intelectuali din generaţia lui. Asta ca să nu le spun gomoşi…

Goma îşi permite să fie el, are libertatea interioară să fie vertical, să nu se mintă şi să nu-i mintă pe alţii. Deşi e un talent uriaş, un mare scriitor, s-a ajuns la situaţia absurdă în care oricine îi recunoaşte valoarea, riscă marginalizarea în cultura română, riscă să nu fie publicat nici măcar în reviste, iar editurile importante, în frunte cu Humanitas, să-i închidă uşile în nas. Şi nu e corect.

La mulţi ani, Paul Goma!

Noi, cei care te citim, chiar ne permitem să-ţi declarăm dragostea şi preţuirea. Ne-ai învăţat să nu ne temem. Şi bun profesor ai fost, Paul Goma!"

Mă opresc aici, la sfârsitul zilei de 11 octombrie 2010.

Mi-am zis că zilele cuprinse între 1 şi 11 octombrie merită o rapidă afişare, mai ales că s-au făcut peste 80 pagini.

Marti, 12 octombrie 2010

Ieri, după ce am încheiat felia destinată a fi pusă pe internet, mi-a parvenit invitaţia de mai jos:

De : ambassade.moldavie@wanadoo.fr
Objet : invitatie
Date : 11 octobre 2010 17:59:37 HAEC
À : paulgoma@free.fr
Répondre à : ambassade.moldavie@wanadoo.fr

Stimate domnule Paul Goma,

Am deosebita plăcere de a Vă invita la lansarea cărţii „Revoluţia furată" despre evenimentele din 7 aprilie 2009 de la Chişinău, scrisă de Paula Erizanu, o tânără autoare din Republica Moldova. Evenimentul

se va desfăşura în incinta Ambasadei Republicii Moldova la Paris, str. H.Berlioz 22, sectorul 16. Printre vorbitori se vor număra dl Nicolae Manolescu, preşedintele Uniunii Scriitorilor din România, delegat permanent al României la UNESCO şi cunoscutul poet din Republica Moldova Emil Galaicu Păun. Acţiunea va avea loc miercuri, 13 octombrie curent, la ora 18.30 şi va fi urmată de o scurtă ceremonie de înmânare a Ordinului de Onoare distinsului autor Eugen Holban.

În speranţa că veţi da curs invitaţiei noastre, rog să acceptaţi, stimate domnule Paul Goma, expresia profundului meu respect.

Oleg SEREBRIAN
Ambasador

Am răspuns pe dată, vibrînd de indignaţiune:

De : paulgoma@free.fr
Objet : Pe Paula Erizeanu o cunooosc…
Date : 11 octobre 2010 18:13:33 HAEC
À : ambassade.moldavie@wanadoo.fr

… i-am trecut în Jurnalul internetizat întregul poem.

Dar ce cautà N. Manolescu lânga fata ceea? Ţine sà o murdàreascà si pe asta?

Acest Manolescu este un turnàtor ordinar, în urmà cu doi ani m-a acuzat de antisemitism, iar ca platà din partea ambasadorilor Israelului (Rodica Gordon) si al USA, Taubman, a càpàtat ambasadoria Unescu.

Alte târâturi nu aveaţi?
Îl salut pe Dl Eugen Holban
Paul Goma

*

Ieri am avut parte de o experienţă stranie şi neliniştitoare:

O însoţisem pe Ana până la un birou de obiecte găsite (pierduse o sacoşă în care se aflau acte medicale) departe, în celălalt capăt al Parisului, în al 15-lea arondisment. Fiind ameninţaţi de greva generală programată pentru 12 octombrie, ne-am grăbit să folosim ultima zi de libertate-de-circulaţie. Ne-am dus cu autobuzul - vreo oră - acolo nu am zăbovit mai mult de jumătate de ceas, am recuperat obiectele-pierdute şi am luat autobuzul spre casă. Numai că între timp programul se modificase; autobuzul - prevăzut a ne întoarce în cartierul nostru - îşi scurtase traseul şi ne vărsase la Luxembourg. Speram o legătură - nu am găsit.

De acolo am luat-o pe jos, pe Boul' Mich.

Doamne Dumnezeule! În ora următoare am realizat cât de îmbolnăviţi, slăbiţi, îmbătrâniţi suntem, Ana şi cu mine. În acel kilometru - până la malul Senei, unde am prins legătura până la Ménilmontant - am trăit o anticipare sinistră a ceea ce ne aştepta

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

în restul acestei vieţi împuţite. Biata Ana, de la o vreme este şi ea şubrezită, eu, tradiţionalmente "am o hibă la picioare", drept care mă înarmasem cu bastonul… Mergeam prin mulţimea de pe Saint Michel (bulevardul), ţinîndu-ne de mână, dar nemaiavînd puterea, nici cheful de a ne (în)veseli cu versurile (ale lui Minulescu?):

…"Un bătrân şi o bătrână / Merg ţînîndu-se de mână…"

Treceam, deci, şontâc-şontâc, prin locuri cunoscute de ani, de decenii: Grădina Luxemburg, răspântia Panthéonului, piaţeta Sorbonei, pe lângă librării cunoscute prefăcute în magazine pentru ţoale şi foste sedii de editură (Hachette, unde am publicat şi eu neşte cărţi) transformate în bănci… Ne-am odihnit câteva clipe în părculeţul Cluny, apoi, cu forţe noi (sic-sic) am pornit la lupta-cea-mare: găsirea unui autobuz milos care să ne ducă în Belleville, acasă…

Era mult zgomot… stradal, apoi nici unul din noi, bătrâneii ţinîndu-se de mână, să nu cază, nu avea chef de comentarii. Ceea ce pe mine nu mă împiedeca să recepţionez semnalele de alarmă-mare (nu lipseau nici răgetele sinistre ale sirenelor):

"Uite, Luxemburgul cu clădirea Senatului, unde ai organizat două colocvii - îl vezi pentru ultima oară, băiete…";

"Piaţeta Sorbonei - nu ai fost frecventator asiduu a Bătrânei Doamne, dar ai dat şi tu câteva conferinţe între zidurile ei - ia-ţi rămas bun de la ea, Moş Reproş, că n-ai s-o mai vizitezi";

"De aici, de la răspântie se ajunge «La Ionesco II», la Huchette, acum nu poţi face ocolul, însă nici altădată…- s-a sfârşit, pentru tine şi cu Ionesco şi cu Cântăreaţa lui cheală şi cu Scaunele şi cu Regele (se) moare - adio şi n-am cuvinte…"

Pot pentru ca să zic: mi-am făcut, ieri, pelerinajul obştesc înainte de Marea Călătorie. Nu mă mai ţin picioarele, nu mă mai ţin… Nimica nu mai ţine la mine.

Am ajuns acasă pe brânci, aş putea zice şi m-am culcuşit pe dată în Jurnalul meu. Atâta mi-a mai rămas.

Când şi din care motiv ne-am prăbuşit noi - fiindcă prăbuşire este? Nici un secret: ne-a doborît ne-a dat lovitura de graţie ne-călătoria în Basarabia. Ne-a răpus "Oculta". Şi de astă dată a fost învingătoare, a evitat, putoarea, să dea faţă către faţă cu Ana, să o pună ea cu botul pe labe. Presupun că ovreii au organizat şi o slujbă cu/de blesteme, după tradiţia lor. Ne-a blestemat, căcăcioasa de Ocultă, băga-o-aş şi n-aş mai scoate(-aş), speriată că va avea a face cu "Jidanca" mea. Ciudat, dar explicabil: eu, basarabean, am suferit de închiderea în nas a uşii ţării mele, mai puţin (mai puţin!, zic şi eu aşa, ca să fiu politicos cu doamnele) decât Ana, basarabeancă doar prin faptul că este mama unui copil

basarabeţ: Filip. Fiindcă şi ea este o fără-de-ţară, o fără-de-casă - de aceea s-a lipit aproape cu disperare (dictatorială, însă tandră) de nepoatele, de strănepoatele mele. Fiindcă ea nu mai are pe nimeni - în afară de noi, Gomii.

*

Alexandru Sereş mi-a trimis *Familia*. Extrag ce mă interesează - adică textul meu:

"... când, in 1991, reveneam la suprafaţa lumii, publicînd în limba mea, româna!;

... când Florin Ardelean angaja dialoguri cu mine - publicate în revistă;

... când Florin Ardelean, Traian Ştef, Tiberiu Ciorba îmi scoteau în Biblioteca Revistei Familia (1993) ediţia adevărată a **Culorii curcubeului** - prima, cea din 1990, fiind retrasă din librării de filosoful-la-români Gabriel Liiceanu, depozitată, iar în 1992 trimisă la topit la fabrica de hârtie de la Buşteni – acţiune culturală în care a fost sprijinit cu entuziasm de ceilalţi membri eminenţi ai cvadrigăi oltene: Monica Lovinescu, Virgil Ierunca şi Gabriela Adameşteanu;

... când aceiaşi familioţi, la care s-a adăugat Laszlo Alexandru, mi-au scos, în 1995, în aceeaşi Bibliotecă a Revistei Familia volumul **Scrisori întredeschise - Singur împotriva lor…**

Ehei, ce timpuri minunate! Ce oameni minuneţi!

Cu nostalgie şi recunoştinţă, Paul GOMA"

*

Din Grigurcu, extras din *Familia*:

"Negaţie şi renegare. Ne repezim la Paul Goma, dar îl cocoloşim pe Buzura, tăcem în legătură cu Pleşu, facem grimase echivoce cînd sunt puşi în discuţie Preda, Nichita, Sorescu etc.

Prin regimul oportunist al negaţiei, oare nu ne re-negăm?"

*

Flori Bălănescu îmi trimite, de pe blogul lui Claudiu Târziu:

"**Continuă embargoul asupra lui Paul Goma**

5 octombrie 2010, 00:57:41 Î claudiu.tarziu@gmail.com (Claudiu Târziu)

Scriitorul Paul Goma a împlinit ieri 75 de ani. Şi 32 de ani de exil. "Elita" intelectuală şi presa mainstream continuă să-l ţină sub embargoul re-instituit după decembrie 89. Pentru că adevărul lui Goma este greu de suportat. Ce nu înţelege intelighenţia care face jocurile în piaţa culturală de pe Dîmboviţa este că dacă îl ignoră pe Paul Goma nu înseamnă că această conştiinţă trează a românităţii nu există. Iar adevărul pe care îl rosteşte va rămîne adevăr chiar şi cînd Goma nu va mai fi.

În România, Goma nu este sărbătorit, dar Basarabia ne dă din nou o lecţie de onoare şi de recunoaştere a valorilor. La Chişinău, Goma este cinstit de mediile culturale ca un "Soljeniţîn român". Însă nu i s-a dat deocamdată cetăţenia moldovenească, după cum i-a fost promisă de academicianul Mihai Cimpoi în numele preşedintelui Ghimpu. Cine ştie cine şi-a băgat coada? Paul Goma face cîteva observaţii şi presupuneri pe marginea subiectului în jurnalul său on line. Din păcate, politicienii de pe malurile Bîcului par să semene foarte bine cu cei de pe marginile Dîmboviţei. Drept pentru care Paul

Goma n-a mai mers la Chişinău.

În republica România, o iniţiativă privată încearcă să şteargă ruşinea autorităţilor. Inimoasa cercetătoare, publicistă şi editoare Flori Bălănescu marchează ziua lui Goma prin publicarea unui volum omagial: **Paul Goma 75. Dosarul unei iubiri tîrzii**. În această carte, 39 de personalităţi româneşti din toată lumea vorbesc despre Paul Goma ca despre un model.

Cîţiva jurnalişti şi scriitori au scris ieri despre Goma de ziua lui. Liviu Ioan Stoiciu se întreabă "Ce se întîmplă cu memoria noastră?", iar Nicoleta Savin afirmă: "Ne-ai învăţat să nu ne temem. Şi bun profesor ai fost, Paul Goma!".

Citiţi şi un interviu cu Flori Bălănescu: "Un om liber, care a făcut istorie".

În rest, tăcere. În "marile" gazete - din pricina "corectitudinii politice", la USR - din cauza urii lui N. Manolescu, iar la Cotroceni - din nepăsarea lui Băsescu, care refuză să-i înapoieze lui Goma cetăţenia română furată de comunişti.

Paul Goma va trăi şi fără preţuirea şi iubirea lor. La mulţi şi buni ani, domnule Paul Goma!”

*

Dar ia stai, bre! Cad în mintea Monicăi Lovinescu? - o citez:

«Dacă citeşte Eugen Barbu ce ai scris…?»

Nu, doamnă, dacă citeşte, nu Eugen Barbu, ci neo-eugenii barbi: Manolescu, Liiceanu, Blandiana, Gârbea, Pleşu, Adameşteana, Patapievici, Oişteanu, Mihăieş, Shafir, “Radu Ioanid”, Carmen Muşat, G. Andreescu, Boris Mehr, Laszlo, Simonca…- aceştia şi încă alţii, citind anunţata agonie a noastră în aceste zile, or să-ncingă horă-mare, dansul-scalpului, după slujba de blesteme, răcnind cu guri din Breughel:

«Moare Goma! Moare Goma cu Gomoaia-i»

A, nu, tovarăşi dragi şi iubiţi colegi, nu vă bucuraţi; aşteptaţi să *vă* muriţi voi puţintel, abia apoi să vă dedaţi la sărbătorirea decesului păcătosului de mine.

*

Un cititor îmi scrie :

“Nici nu stiu cum sa mă adresez: politicos ar fi "Stimate Domnule Paul Goma".

Totusi, desi eu am 30 de ani, iar Dumneavoastra aveti 75, datorita cartilor Dumneavoastra imi vine sa va spun simplu, ca unui prieten pe care il cunosc demult: "Draga Paul Goma". Am sa ajung la un compromis "Draga Domnule Paul Goma". Asadar...

Draga Domnule Paul Goma,

Va doresc - si imi doresc - din toata inima sa va dea Dumnezeu multi ani fericiti, alaturi de familie, cu sanatate si cu acelasi spirit de lupta. V-as ura si pace sufletească ... dar ii este greu unei constiinte ca a Dumneavoastra sa fie impacata.

Pentru mine este o binecuvantare ca tineti steagul sus, ca exista prin Dumneavoastra o "baricada pentru neuitare". Sigur ca suparati pe multi, prin intrasigenta Dumneavoastra (doar prin exemplul Dumneavoastra le puneti in

fata o oglinda, in care nu se regasesc): eu va doresc sa o faceti in continuare.

Va doresc sa aveti multi ani in fata, caci stiu ca veti ramane acelasi "caine de paza al adevarului": scrierile Dumneavoastra pot tulbura somnul unora si linistea plina de compromisuri a altora... Dar e prea multa liniste in Romania de 66 de ani!

Recunosc ca nu cred in mantuirea colectiva neamului romanesc. Dar cred ca mai pot ramane constiinte treze si munca dumneavoastra neobosita ajuta enorm la starea de veghe!

LA MULTI SI ANI SI DOMNUL SA VA AJUTE SI IN CONTINUARE!

Cu mult respect, D(…)-F(…) P(…)"

Neavînd acordul expeditorului, nu-i dau numele.

Mi-a mai parvenit o propunere a unui tânăr care se oferă să mă ajute în chestiunea re-obţinerii cetăţeniei române. I-am mulţumit, însă i-am comunicat: e prea târziu.

Miercuri 13 octombrie 2010

Flori Bălănescu îmi trimite:

"DUMINICĂ, 10 OCTOMBRIE 2010

Răspuns lui O. Nimigean

"Dragă Ovidiu, să luăm lucrurile pe rând.

1) Câtă lipsă de rigiditate, câtă concesie, câtă nuanţă vezi într-o afirmaţie după care cei sensibili şi inteligenţi au plecat primii? Şi că toţi cei rămaşi "s-au aranjat"? Cum s-a aranjat Mircea Ivănescu? Dar Dimov? Dar Gellu Naum (ştiu, ştiu, versurile lui "pe linie" din anii aceia oribili, dar însă totuşi...) Mărturisesc că a nu face nici un distinguo între "aranjarea" acestora şi aceea a intelectualilor oficiali nu mi se pare chiar o probă de supleţe.

2) Poate că n-am fost suficient de clar: înţelegeam prin relativism tocmai această punere de-a valma a tuturor în categoria aranjaţilor, aşa încât cei amintiţi mai sus devin la fel de culpabili precum alde Barbu, Vadim, Păunescu etc., iar aceştia, convers, la fel de onorabili precum ceilalţi.

3) Nu înţeleg mecanismul prin care absenţa civică devine sinonimă cu laşitatea. Nu vreau să personalizez aici în nici un fel discuţia, ţi-aş putea însă răspunde că, dacă nici Manolescu, nici Liiceanu nu s-au "enervat" la arestarea lui Goma, nici Herta Müller n-a făcut-o. (Avea 24-25 de ani, putea s-o facă.) Însă, repet, nu vreau să dau exemple personale, pentru că intrăm iar într-o zonă a logicii resentimentului pe care vreau s-o evit. Însă îi poţi reproşa cuiva c-a fost porc, nu că n-a fost erou sau martir. Absenţa martirajului nu înseamnă laşitate. Cel mult comoditate, deşi nici măcar a publica literatură adevărată nu era atunci un lucru tocmai comod.

4) În ce priveşte perioada post-89, sunt total de acord cu tine: dacă pentru ce faci în dictatură poţi avea scuză, pentru ce faci în libertate nu mai ai. (Iar gestul lui Liiceanu privitor la topirea "Culorii curcubeului" e descalificant.)

5) O observaţie finală pentru, zic eu, nefericitul termen de Mitläufer: spre ce ţintă comună aleargă împreună, umăr la umăr, "Mitläuferul tipic" Mircea Ivănescu cu, să zicem, Eugen Barbu sau cu Iulian Vlad? Când creezi un termen care pune laolaltă oameni pe care totul îi desparte, nu pot să nu fiu cel puţin sceptic. Nu în privinţa bunelor intenţii ale Hertei Müller, ci în pri-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

vinţa justeţii urmăririi acestora. Sunt convins, am mai spus-o, că urmaşii lui Eugen Barbu şi Iulian Vlad îşi freacă mâinile de bucurie, spunând: "Încaieră-i, drace!". Într-un fel, Herta Müller le face jocul, învrăjbind dizidenţii cu rezistenţii şi scoţând din calcul pe cei care erau cu adevărat servitorii sistemului. Ţi s-ar părea corect să consider că, întrucât le serveşte fără să vrea interesele, e şi ea un soi de Mitläufer? Nici mie. Dar la fel de incorect mi se pare să crezi că Mircea Ivănescu e un "Mitläufer tipic", angajat întro cursă comună cu orice aparatcik sau colaborator de nădejde al Securităţii.

6) În fine, la fel de nedrept mi se pare să-l acuzi (nu în discuţia de la Ateneu, într-un interviu preliminar) pe Mircea Cărtărescu că e reprezentantul intelectualităţii nonreactive faţă de comunism din România. Nu pun la socoteală gradul de subversivitate al textelor lui din anii '80, care, fără a fi direct protestatare, i-au asigurat totuşi o consistentă reacţie în "Săptămâna". Ci vreau să remarc că e o acuză oarecum similară celei privitoare la lipsa de reacţie a lui Hrabal faţă de comunismul ceh. Nu toţi oamenii se iau de gât cu diavolul, unii găsesc mai eficient să-l ignore. A-i numi colaboratori ai diavolului, Mitläuferi ai lui, pe aceştia din urmă e cel puţin bizar.

7) Aşa, ca o coda: sunt convins că, dacă nu Liiceanu ar fi fost partenerul acestui "totuşi dialog", cum i-ai spus, nu s-ar fi înfierbântat aşa de tare lumea. Într-adevăr, el trebuia să poarte dialogul acela strict în calitate de editor al ei, în momentul în care a deschis dicuţia despre rezistenţi vs. dizidenţi, s-a pus într-o situaţie falsă. Dar nici nu mi se pare cuşer ca, de dragul de a-l înjura pe Liiceanu, să-i dăm necondiţionat dreptate Hertei Müller.

În fine, ce mă întristează e că această querellă dintre anticomunista Herta Müller şi anticomunistul Mircea Cărtărescu e mană cerească pentru (neo)comuniştii de toate vârstele. Cu cearta aceasta, ei, într-adevăr, s-au aranjat.

Cu drag, al tău, Radu (Vancu)”

Comentarii:

Camelian Propinatiu, 10 octombrie 2010, 11:57

Si Mircea Cartarescu, si Herta Muller erau in 2007 candidati Nobel la fel de seriosi, cu oarecare avantaj moral Mircea. Scrisese despre Revolutia Romana, pe cand Herta nu valorificase Reportajul cu sufletul la gura al lui Titus Suciu, nici site-ul lui Marius Mioc, pentru a revela Occidentului amestecul de eroism, solidaritate si crima bolsevico-fesenista de la Timisoara, prin care s-a recuperat decalajul de Rezistenta Antibolsevica. Nu cred ca statul german nu a sprijinit cariera internationala a Hertei Muller si stiu ca Mircea in RO, in Epoca Mooye (cum am citit pe un forum), nu e nici macar academician, desi detine toate validarile ce se pot inchipui. Iata de ce sper ca, din aceasta disputa, cei doi excelenti scriitori ai nostri sa nu aiba decat castig EGAL, anume unul publicitar. Altminteri, e absolut natural pentru orice Elita sau Autoelita frecusul ce desemneaza Intelectualul Dominant. Dupa ce Herta a punctat impotriva lui Horia valorificand Afacerea Antohi, n-a gasit alt punct vulnerabil in Orbitor decat lipsa vocatiei de martir a autorului, desi V.I. Lenin ne invata ca nu sacrifici aiurea avangarda, cele mai promitatoare cadre, lasi pe Dinescu si pe Desliu sa se avante! Cum nu fusese nici Herta o Doamna Cornea in Banat, singurul scriitor indrituit sa-i probozeasca pe amandoi pentru limitarea la Rezistenta prin Cultură, este dl Paul Goma, care n-a prea facut-o cu toate ca a apreciat, cum se prea poate si Herta Muller, cele 587 pagini din studiul meu de fezabilitate „Kitsch orbitor si geniu inaripat – Nobelul romanului Cartarescu”, unde nu optiunile morale sau politice intereseaza, ci doar micile derapaje tinand de postromanism, de Piata Universitatii si mai ales de bizareria cu securistul recuperator de manuscrise confiscate, stinsa si aceea complet prin exemplarul gest civic de azi, al Solicitarii Dosarului de la CNSAS – drept cucerit cu atata truda de intelectualii nostri. Nu m-as mira sa i se raspunda lui Mircea ca nu s-a gasit!

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

ovidiu nimigean, 11 octombrie 2010, 13:15
discutia devine superflua din vina noastra, nu a temei, care in nici un caz nu se refera la sexul suav al ingerilor, ci la ala pervers al diavolului (sa-l numim "securitate", metamorfozata in cam tot ce-nseamna putere), ce anchiuleaza si azi Romania. desi ai postat segmentele de pe youtube,imi lasi impresia ca nu le-ai urmarit. incrincenarea ta la adresa H.M. nu ca nu are sustinere, dar e contrazisa radical de spusele scriitoarei. acel incriminat 99% al "aranjatilor" e constatativ, nu justitiar, descriind conditiile oricarei (cuvint subliniat de H.M.) dictaturi. despre mitlaufer ce sa mai zic? Ma somezi sa-ti spun de ce dau sensul "slab". Nu-l dau eu, citez din H.M.: "merge pe neobservate ca sa nu aiba probleme." nici vorba de vreo confuzie intre scriitorii "rabdatori" si Eugen Barbu. H.M.: "eu nu invinovatesc pe nimeni, decit pe astia care au facut literatura asta la comanda." respingerile tale practic nu au obiect. insa, odata alunecat in retorica lor, ajungi la o enormitate monstruoasa, scriind negru pe alb ca "H.M. le face jocul" securistilor. priveste si asculta bine dialogul, H.M. nu face jocul nimanui. nu te-a cutremurat (putin...), ca scriitor, crincena ei profesiune de credinta: "eu nu vreau sa fiu scriitor, eu n-am incotro."? pe mine da, mi-a amintit ca literatura are un rang ontologic. intr-o asemenea situatie nu faci jocuri, cauti adevarul, adevarul tau intim, deloc desprins, cum s-ar crede - si cum se repeta insistent si manipulatoriu - de starea polisului. (H.M.: "daca ar fi fost foarte multi cei care ar fi deranjat aceasta dictatura, nu ar fi devenit atit de sinistra.") tu ti-ai activat pina la sofism organonul. activeaza-ti, te rog insistent si cu o prietenie care ma doare, si organul discernamintului, incearca sa separi, chiar de-ti pare primitiv si rudimentar, albul de negru.

iarta-mi patetismul, numai prietenia e de vina...

continui: da, trebuie discutata nonreactia H.M. in cazul Goma. minunat ar fi fost daca ar fi discutat-o ei doi, H.M. si P.G., la Ateneu. numai ca, iata, mitlauferii aranjati si dupa 89 l-au tinut pe Goma departe spatiul public vizibil, privandu-ne, de douazeci de ani, de o dezbatere care-ar fi scos la lumina multe adevaruri, ca sa nu spun adevarul insusi. pe M.Cartarescu nu-l chestionam despre anii dinainte de revolutie, ci despre mitlaufereala sa in procesul stalinist de la "Viata romaneasca", cel cu antisemitizarea lui Goma si retrogradarea lui L.I.Stoiciu. ca discretia in cazuri spinoase, "ca sa nu aiba probleme", nu tine, vai, doar de comportamentul scriitorului sub dictatura. si asa mai departe, si asa mai departe.poate vom izbuti sa gindim impreuna lucruri precum acestea, impreuna pina la o reala solidaritate.
cu drag si cu... Fuersorge, al tau, o.

(…)

Anonim, 12 octombrie 2010, 08:05
Daca permiteti... constat ca toata lumea de pe aici s-a incins. Cred ca si Radu Vancu si Ovidiu au dreptate. Insa amindoi si gresesc. Iarasi, chestie de nuantze, dar nu numai. Ci si de intensitate a nuantzei, ceea ce inseamna deja culoare. Sunteti formidabili, v-as sugera o discutie pe bune, in doi (poate chiar in trei!), asezata si tiparita, daca vreti sa fie de vreun folos acest consum de energie. Am si eu citeva pareri, pe care, aici, nu le pot decit schita, inevitabil: 1. Herta Mueller si exagereaza (apropo de reclamatia lui Radu V.) cind vorbeste despre comportamentul intelectualitatii in comunism, DAR exagereaza adevaruri, dupa expresia consacrata a lui... Paul Goma! 2. Da, Herta Mueller are si o imagine umflata,dar nu e responsabilitatea ei, ci a, intr-adevar, Nobelului, care este un premiu politic, prin aceea ca nu se da oricarui scriitor de meserie, talentat etc. Ci unuia cu, s-o spunem pe scurt, conduita etica. Ce era sa faca? Ea ramine aceeasi dintotdeauna, a avut reactii publice si inainte. Sa nu ne ascundem dupa deget. Iar la Ateneu (apropo de reprosul ca a sarit calul etc.) a fost o discutie, orice s-ar spune, libera, nu a citit un discurs scris. Sa nu uitam si ca raspunsurile care i-au deranjat pe Manolescu et co au fost reactii la umflarea in pene a lui Liiceanu. Ca sa fiu extrem de sincera, Liiceanu isi astepta demultisor palma peste botisor, in public. A meritat-o! Si nu e vorba doar de el, dar prin el au fost atinsi toti cei din spatele lui - de-aia au si sarit ca arsi 3. Neajunsurile Hertei, asa cum le vad eu, le tzin pentru mine, deocamdata.
Toate cele bune, Flori Balanescu

(…)

Anonim, 12 octombrie 2010, 10:09
Pentru cei interesati sa aprofundeze subiectul rezistentei anticomuniste la romani (exprimare a la Goma!) iata ultima mostra in materie de Paul Goma, despre cum nu intelegem deseori ceea ce citim, pentru ca suntem, tot vorba lui Goma, analfabeti, adica nu stim despre ce citim si ne dam cu parerea. Folosesc persoana I plural pentru

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

ca sunt convinsa: fiecare dintre noi realizeaza la un moment dat ca s-a grabit... Comentariile din linkul de mai jos sunt foarte graitoare, iar discutia despre Goma este similara celei despre Herta (de cind cu Nobelul, ca pina atunci nu exista pentru intelectualitatea scriitoriceasca ranita din Romania...)
http://www.romanialibera.ro/arte/oameni/paul-goma-nu-sunt-roman-daca-plesita-e-roman-202240.html
Si poate ca aceasta este o tema buna de gindire: De ce Herta Mueller practic nu a existat in dezbaterea de specialitate pina la momentul Nobel? Desigur, exceptind cele citeva volume aparute la Polirom si monografia lui Cosmin Dragoste. Pentru ca este o scriitoare minora? Pentru ca este o scriitoare netalentata? Pentru ca nu este scriitoare de limba romana? Pentru ca detinatorii pirghiilor scriitoricesti/scriitorale isi au propriile interese? Pentru ca scriitorii romani, in general, sunt mai degraba o masa amorfa? Sunt intrebari puse de pe margine, de o observatoare, eu nefiind scriitoare. Intrebarea ce decurge - scriitorii scriu numai pentru cititorii-scriitori si pentru criticii literari, adica pentru ei insisi ori scriu si pentru mine, pentru prietenii mei nescriitori, dar nespalati pe creier? Pina la urma, ce e literatura? L-am vazut aseara pe Ioan Grosan la emisiunea lui Daniel Cristea-Enache si m-a contrariat mult afirmatia lui (de credita!) cum ca e scriitor, sta la birou si transpira din greu (chiar si cind e sec, e gol?) si nu stie sa faca altceva. Chiar asa a spus: ia-mi scrisul, altceva ce stiu sa fac? Nimic. E grav, spun eu. Ca veni vorba de provocarea existentiala, numita de Ovidiu...

Cind vad o jucarie intai ma uit pe eticheta sa constat daca e Made in China. Eu am 41 de ani, dl Grosan citi o fi avind? Dar nu suport sa stiu ca milioane de copii din lume se distreaza cu jucarii facute in Laogai, nu suport sa stiu ca un premiat cu Nobel pentru pace este in puscarie, iar nevasta-sa arestata la domiciliu, in aceeasi lume in care inca mai respira un Paul Goma, un Vasile Paraschiv, o Doina Cornea sau o Herta Mueller. Asta e diferentza de nuantza-culoare-ritm-muzica dintre Manolescu et co si cei numitzi de mine ca Exemple. Este o parere de istoric caruia nu-i este straina literatura. Puteti sa o agreati sau nu, dar o pot si demonstra. Istoric.

Flori Balanescu

Radu Vancu, 12 octombrie 2010, 16:03
@ Flori Bălănescu: Aşa e, exagerează adevăruri - dar asta nu înseamnă că le face mai mari. :) Altel, sigur că din lista dumneavoastră şi eu sunt cu inima la picioarele Exemplelor, dar nu pot să nu spun deschis dacă uneori mi se pare că exagerează.
@ Ovidiu: Ar fi culmea să sta prietenia noastră într-un dezacord! În fond, eu cred că Herta Muller a exagerat, iar tu crezi că nu. Asta-i tot, în rest duşmanul nostru e comun. Aşa că n-aş numi asta incompatibilitate, nici măcar periodică, ci mică eroare de lecţiune într-o mult mai amplă poveste comună. Aşa că, zău, iubeşte şi fă ce vrei, prietene! :)

*

"Atitudine. **Disidentul spune că nu vrea să fie îngropat în ţară, ci incinerat - Paul Goma: "Nu sunt român dacă Pleşiţă e român"** 12 Octombrie 2010

"În timpul comunismului, scriitorul a avut probleme cu Securitatea. După publicarea, în 1997, a incomodului său „Jurnal", Paul Goma a fost hărţuit şi marginalizat de elitele româneşti ale momentului pentru că „prea critică pe toată lumea", declară disidentul într-un interviul pentru evotv.ro.-"

"La 75 de ani, scriitorul e la fel de tăios şi de cinic în opinii: „Nu folosiţi cuvântul «operă» despre mine. Operă au doar morţii şi Breban". Interviul, apărut pe evoTV, atinge mai multe teme - biografia de evreu pe care Securitatea i-a confecţionat-o, relaţiile tensionate cu inteligentsia românească din ţară sau din exil, colaborarea unora şi altora cu Securitatea.

(…) Scriitorul spune că asta s-a întâmplat după publicarea

incomodului „Jurnal" din 1997, în care dezvăluie falsa disidenţă a vedetelor intelectuale de după Revoluţie: „M-au condamnat la tăcere... Acest conclav s-a ţinut la Sibiu la el au participat: Pleşu, Liiceanu, Manolescu, Monica Lovinescu, Sanda Stolojan, prietena mea de aici de la Paris". Capetele de acuzare au fost: „prea critică pe toată lumea" şi mai ales că l-ar fi criticat pe „însuşi Pintilie", cu care, susţine Goma, ar fi fost prieten înainte."

Regretul şi mânia mea: "prietenul" Sergiu Mihalcea minte - după ce m-a abuzat pe mine: filmuleţele acelea au fost prezentate sub data - mincinoasă - de 12 octombrie 2010, iar cititorii cred că dialogurile au avut loc… alaltăieri,

când ele au fost înregistrate în urmă cu câţiva ani (4-5?) - dovadă: se vorbeşte la prezent despre Pleşiţă.

Totuşi, spicuiesc din Comentarii:

Paul Goma 22:51 Î 11 Octombrie Tandala
Stimate Dle scriitor Paul Goma,
Pentru un neica nimeni ca Plesita sa te refuzi a fi rom^n cand scrii atat de frumos in româneste ? Pe noi ceilalti cui ne lasi ?

Paul Goma 02:16 Î 12 Octombriejoan
Va admit.sunteti mai Romin decit multi romini.Uitatil pe Plesita si pe altii ca el.Ramineti asa cum sunteti.Si mie mie rusine de multe ori ca sunt romin. Dar imi trece.

Voi v-ati ales conducatorii 01:13 Î 12 Octombrie Goma
Sistemul securist n-ar fi dainuit si dupa 1989 fara voia poporului Roman care l-a votat in frunte cu ILIESCU si merge tot asa inainte de 20 de ani pentru ca romanilor le place turnatoria, slugarnicia si securismul. Romania e frumoasa dar eu nu suport sa traiesc inconjurat de turnatori si intelectualii prostituati de care-i plina tara asta.

Complet gresit d-le Goma! 00:41 Î 12 Octombrieanonim
Si Plesita a servit tara asta asa cum a stiut mai bine! Daca acum ar exista cativa asemenea lui Plesita in tara asta cu siguranta nu s-ar fi ajuns ca tradarea de tara sa fie la ea acasa in Romania, de sus pana jos! Asta este d-le Goma... sa nu mai filozofam atata, sa fim realisti si sa spunem lucurilor pe nume. Trebuie si oameni asemenea lui PLESITA in Romania contemporana! Sa ramai acolo unde ...

paul goma 07:39 Î 12 Octombrie marin
Domnule Goma natia din care faci parte este un dar de la Dumnezeu asa cum e viata .Poti sa schimbi o cetatenie dar natia n-ai cum! Cel ce a invatat primele cuvinte tata si mama este roman.

Mda 06:20 Î 12 OctombrieCiprian
Din cauza suparării pe toata lumea, nu trebe sa ne suparam pe mosii si stramosii nostri si sa nu vrem sa fim inmormantati la noi in tara sau aiurea, dar cu crucea la cap asa cum se obisnuieste de 2000 de ani. Ca dl. Paul Goma sunteti rezultatul a sute de generatii dinaintea dv.

Multi stiu, putini cunosc. 05:48 Î 12 OctombrieDan Nietzshe
Domnule Goma,lasati-i sa fiarba in sucul lor propriu ! Romania, tara frumoasa, dar pacat ca e populata !

Ha,ha,ha 05:33 Î 12 Octombriepapa doc

Cei trei crai de la Rasarit : Liiceanu, plesu si manolescu, cu exceptia primului au colaborat cu tataia ilici cat au putut, au dat din coate in stil romanesc si pe vremea lui ceasca si dupa. Acum manolescu are tupeul sa o critice pe Herta. Pot sa-si puna zorzoane pe ei cat cuprinde ca nu scapa de balcanism, e boala grea, de la cap vine.

Nalucile securiste ? 11:09 Î 12 OctombrieESCU

Interesant....care sunt interesele pentru reincalzirea mereu si mereu a acestei supe sleite -securisti, comunisti etc.?? Gurile rele, informate cica,din occident, spun ca anticomunismul este de fapt o arma a antiromanismului!! Trebuie ca tinerei generatii sa ni se inoculeze ideea unei vini natzionale, o culpabilizare natzionala continua pentru operatzie pe creier!! Adica in final trebuie ...

Parere 10:44 Î 12 OctombrieIulia

recunosc, pe Dl Goma l-am descoperit destul de curand doar ca scriitor. Si asta datorita faptului ca nu se vrea cunoscut in Romania. Dar in momentul in care mi-a cazut prima carte in mana scrisa de el, am inceput sa cauut cat mai multe altele...E destul de greu de gasit; mai degraba in antcariate sau la Ed. Dacia. ntr-adevar, musca din oameni acest om si nu stie sa ierte si sa uite. Dar ...

Biografie insa aveti, 08:03 Î 12 Octombrie ...

chiat daca refuzati sa aveti"opera".Am intâlnit pe câtiva din gruparea Goma,si in exil.

.. Curajul de sacal al securistului roman 11:46 Î 12 Octombrie Dan Petre Anonim

Si Plesita a servit tara asta asa cum a stiut mai bine! Daca acum ar exista cativa asemenea lui Plesita in tara asta cu siguranta nu s-ar fi ajuns ca tradarea de tara sa fie la ea acasa in Romania, de sus pana jos! Asta este d-le Goma... sa nu mai filozofam atata, sa fim realisti si sa spunem lucurilor pe nume. Trebuie si oameni asemenea lui PLESITA in Romania contemporana! Sa ramai acolo unde esti! tu si cei ...

Ce-mi plac oamenii care arunca cu noroi in Goma sub adapostul anonimatului, la 21 de ani de la Revolutie... Anonimule, daca Plesita (DOAMNE, JUDECA-L ACOLO UNDE E!) isi "servea" tara, torturandu-te pe tine sau hartuindu-ti familia, sigur nu mai erai asa de tolerant acum.

Un om ca Pruteanu (Dumnezeu sa-l ierte), care a schimbat din mers partidele, care a furat in tinerete, indiferent de cat de bun lingvist era, nu are caderea sa vorbeasca despre Goma, care si-a pastrat coloana vertebrala cu riscul exilului si al pierderii tuturor prietenilor. Pacat ca nu avem mai multi oameni care sa aiba macar o parte din intransigenta sa - tara asta ar fi arata altfel!

Precizare 11:18 Î 12 OctombrieMIHAI 2

”Cum adic, Plesita si cu mine SUNTEM ro mâni
în acelasi mod, domnule?” se intreaba domnul Goma.

D-le Arion, nu are sens sa-l judecati pe Paul Goma. Indiferent de ce declara, mai important este ce face el: lupta in continuare pentru Romania, pentru acei cativa care mai cred in ideea de libertate si care vor sa stie adevarul despre trecutul recent al tarii noastre. Si fapta este mai importanta decat orice declaratie patriotarda...

Sunt SECURISTII ROMANI?? 12:57 Î 12 Octombrieintre bare .. si urmashii lor de AZI!

Securistii NU provin din familii NORMALE - ori au avut candva parte de un FAVOR nemeritat, in detrimentul celorlalti, pentru a constientiza FORTA retelei (partidului-stat, gastii statle...). Sunt anumite criterii care stau la baza devenirii SECURISTE. NU, nu sunt nici pe departe alesi pe spranceana, ca cei mai buni dintre TOTI. Dar, au fost impinsi in frunte ca ...

aroganta 12:04 Î 12 Octombriedragos

Paul Goma o fii el arogant, si poate improasca cu noroi in toata lumea, dar daca stai si te gandesti observi ca ii aroganta celui care a stat drept in fata prapadului si a rezistat, vorba lui: mai mult respect pentru cei care au colaborat si au recunoscut

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

decat cei care is lupii moralisti. In romania exista poate prea putini oameni ce nu au lasat capul jos si au ales calea cea grea, iar cei ce nu ...

eu il vad pe Goma 11:58 Î 12 Octombriedusu
un om de o nobletze rara,un iubitor al tzarii care la exclus.de ce la exclus?ptr ca aceasta tzara e construita in minciuna si hotzie,crime cit cuprinde.un anume Escu aduce in discutzie o posibila ingerintza din afara care vezi doamne vrea raul romanicai.acea opinie securista ca e totul trecut si acum construim viitorul luminos.Tocmai aici e hiba!Aceshti securisti sint astazi stapini ..

Paul Goma-un roman patriot 14:56 Î 12 OctombrieGigel Naiv
Si acum dupa trecerea timpului cartile domnului Goma le am in primele randuri pentru a le putea vedea mai usor in momentele mele grele .Numai aducerea aminte a supliciului indurat de domnul Goma ma intareste si nu ma lasa sa pierd speranta ca am fost invinsi ca natie de bolsevici.Ca orice om am un vis,sa-l intalnesc pe domnul Goma si sa-i strang mana.Doar atat.Nu am reusit sa-i aflu adresa din ...

achtung,kinder 14:41 Î 12 OctombrieCd3mat
Scris de intre bare
Mai exista ROMANIA si neamul-romanesc?
Neamul ROMANESC e deja distrus, in mare parte.
...Si prin bratul SECURITATII.
Toti tradatorii de neam si tzara se joaca doar de-a ROMANIA, ca stat, pentru PRIVILEGII.
Interzicerea avorturilor din 1948 a avut ca scop formarea, mai apoi, a unei masse-critice care sa faca posibil CEAUSISMUL si POSTCEAUSISMUL actual - ceausismul fiind ANTIROMANESC de o perversitate tinzand ...

Un adevarat dizident anticomunist : Paul Goma. 14:29 Î 12 Octombriecip.
Nu ma asteptam ca d-l Paul Goma sa fie director al Institutului de investigare a Crimelor Comunismului in Romania. Nici o Putere (asa zis democrata) din Romania post comunista nu l-a invitat in tara. De ce ? pentruca stiau cu cine au de a face. „ Nu sunt roman daca Plesita este roman". Paul Goma , este si va ramane cel mai adevarat dizident roman. Nu a facut compromisuri si nici nu doreste sa ...

Va asteptam! 20:21 Î 12 Octombriecalin eugen
Domnule Goma,va asteptam sa reveniti cat mai curand in tara!Romania are nevoie de dvs.Sa ne unim cu totii impotriva fiarei rosii!Va asteptam!

Paul Goma 19:14 Î 12 Octombrieion
Domnule Goma,poate am norocul si onoarea sa va intalnesc si sa va strang mana. Pacat ca oameni ca dvs, sau Ţuţea sunt in Roamnia ca floarea de piatră.

Scarba 19:05 Î 12 OctombrieByngo
Scris de Geo
Nu este vorba de situatia in care ti-e scarba sau nu de Romania. Intrebarea este: ai de ce sa-ti fie scarba sau nu? Si ma tem ca raspunsul este afirmativ. Aici trebuie schimbat ceva. Poate singura reactie sanatoasa in tara asta este sentimentul de scarba, pentru ca asta arata ca exista o problema. Cand te doare o mana inseamna ca ti-ai rupt-o si faci tot ce poti sa o vindeci. Cand ti-e scarba de ...

Cuvinte goale 18:52 Î 12 OctombrieByngo
Scris de paulian
http://www.pruteanu.ro/CroniciLiterare/215goma-jurnale.htm
Situat pe paguboasa poziţie de buric al pamîntului, Goma molfaie si rumega la infinit ce i-a spus Cutare sau ce nu i-a spus, şi daca nu i-a spus, de ce nu i-a spus, şi ce i-ar fi spus el dacă acela i-ar fi spus sau ce a aflat de la Cutarescu ca ar fi spus Cutare sau ca nemernicul de Cutare n-a spus nimic... Îngros liniile, e drept, si o fac cu constiinţa că...
Multe cuvine ("fancy" e adevarat). Mesaj steril.

Corect 18:49 Î 12 OctombrieByngo

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Scris de anonim
Si Plesita a servit tara asta asa cum a stiut mai bine! Daca acum ar exista cativa asemenea lui Plesita in tara asta cu siguranta nu s-ar fi ajuns ca tradarea de tara sa fie la ea acasa in Romania, de sus pana jos! Asta este d-le Goma... sa nu mai filozofam atata, sa fim realisti si sa spunem lucurilor pe nume. Trebuie si oameni asemenea lui PLESITA in Romania contemporana! Sa ramai acolo unde esti! tu si cei ...

Da domne'. Pentru domnul Goma este mult mai bine sa stea acolo unde este iar pentru tine anonim (pseudonimul spune mai multe despre tine decat ai vrea) precum si pentru Plesita si toata generatia voastra de comunisti si securisti este mult mai bine (pentru noi ceilalti) sa muriti cat mai repede. Si in chinuri daca pot indrazni sa sper.

*

"Soţia lui Octavian Goga, spionul lui Hitler?" titrează *Adevărul* de azi.

Mare secret-mare! Însă nu cel mai mare, pe acesta îl cunosc supravieţuitorii închisorilor noastre şi dispăruţii dintre noi, cei din Servicul de Contraspionaj român, precum maiorul Patrichi, coleg al meu de celulă 12 de la Jilava (unde era şi I.D. Sîrbu!). Însă nu doar de la Moş Patrichi, minunatul, am auzit că Veturia Goga era *şi* a ruşilor spioană. Dovezi? Nu aveam cum dovedi, prin-hârtii, noi aveam însă *probe* rezultate din întrebări (nu neapărat din răspunsuri):

- A fost Veturia Goga judecată în procesele - multe - organizate de către sovietici, intentate "criminalilor de război", în cazul ei al celor care "pe teritoriul URSS îşi însuşiseră bunuri sovietice"? "Pianele", "tablourile", "obiectele de preţ" însuşite (sic) de Veturia erau echivalate doar cu "şinele tramvaielor din Odessa" transferate (re-sic) la Galaţi - sau poate la Brăila?;

- A fost Veturia Goga încarcerată pentru faptele ei murdare? Da de unde! Deşi co-patronă Ajutorul… (îmi scapă denumirea asociaţiei care colecta sau confecţiona îmbrăcăminte caldă pentru ostaşi - Patronajul?), numai Maria Antonescu a fost incriminată şi închisă ani lungi în Rusia, apoi în România, apoi trimisă în domiciliu obligatoriu în satul-nou Lăteşti, în Bărăgan, unde am fost consăteni;

Atât Patrichi, cât şi alţi ofiţeri de informaţii afirmau categoric: "legătura" Veturiei cu sovieticii era Petru Groza. Acest monument al Trădării Naţionale a vegheat să nu i se întâmple nimic din partea "organelor" (sovietice, desigur), astfel a rămas proprietară (şi locatară) a Castelului de la Ciucea, cumpărat de Octavian Goga de la prietenul său poetul maghiar Ady Endre (voi fi grafiat corect?), unde a şi murit. Cum aşa: văduva "ultranaţionalistului" Goga, a "fascistului" Goga, nu a fost naţionalizată de comunişti, de ruşi, de evrei? Nu! O proteja "Pătru Bumbac, de-o adus gròza din Rusìa", cum îi ziceau co-ardelenii.

"Veturia Goga a urcat cu vremea toate treptele ierarhiei din umbră a nazismului. „Metamorfozată în „Privighetoarea lui Carol

II“, Eminenţa cenuşie, egeria şi Marea Doamnă a dictaturii antonesciene, l-a slujit pe Hitler, către care „şi-a ciripit“ propriul soţ, pe Octavian Goga, dar şi pe Carol II, pe Mareşal, ca, de altfel, pe toţi cei din însuşi staff-ul celui de-al III-lea Reich şi i-a condus la pierzanie“, consideră Mircea Goga. “Octavian Goga s-a stins din viaţă la Ciucea, la 7 mai 1938, când avea 57 de ani, în condiţii care ridică destul de multe semne de întrebare. Veturia a supravieţuit încă 41 de ani, până în iunie 1979.”

Putoarea! Curva - care nu şi-a *cur*văsărit doar *cur*ul, ci şi gura, cu care îi pâra pe toţi, fie în folosul Germaniei, fie în al Rusiei - adeseori, aceeaşi informaţie era în dublu exemplar - conţinutul însă : acelaşi.

*

Ovidiu Nimigean: iar mă pomeneşte în *Adevărul* de azi - or să-l mănânce de viu confârtaţii manoleşti:

“**Care crezi că sunt primele trei lucruri importante care îi leagă pe oameni unii de ceilalţi?**

Banii, nu? Interesul, complicitatea la crimă, ca-n Dostoievski. Sau iubirea, lupta pentru o cauza nobilă? Bunăoară, ca să vorbim de literaţii români, reprimirea lui Paul Goma în USR din care l-au exclus tot ei în 1977, când era arestat şi molestat de Pleşiţă, reacordarea cetăţeniei de care a fost abuziv deposedat, cu toate reparaţiile morale şi materiale cuvenite, dau şi eu un exemplu... ”

I-am scris:

“Or să và mànànce de viu… confârtaţii manolesti dacà-l mai pomeniţi pe Goma.

Afecţiune,

Paul Goma

P.S. Totusi, ce e “bucsaul” (cu “a, nu cu “à”?)”

Mi-a răspuns:

“Da, n-ar fi exclus, risc asumat, dar macar atit, sa va rostesc numele cind mi se iveste prilejul. Ca sa nu-mi fie de tot rusine la o judecata de apoi a scriitorilor romani.

Cu admiratie,

Ovidiu Nimigean

P.S.

Bucsau, cu *a*, apare in traducerea lui Cornilescu, in Cartea lui Iov. Cei mai dispretuiti oameni n-aveau ca hrana decit radacina de bucsau. Biblia ortodoxa foloseste "ienupar", dar nu suna.”

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

Din *Ev. Z.* de azi, interviul cu Egon Balas, evreu ungur ajuns diplomat în RPR (dacă România nu avea cadre… - a fost dotată cu unguri, cehi, slovaci - toţi evrei), arestat, lecuit de comunism, emigrat în USA:

"Sunteţi de peste patru decenii cetăţean american. În ce măsură mai există totuşi identitatea dvs. românească sau cea maghiară?

"Ambele există într-o anumită măsură. Când am sosit în America, de câte ori eram întrebat despre originea naţională, răspunsul meu era complicat, dar precis: sunt evreu ungur din România. La întrebarea, care dintre părinţi sau bunici a fost evreu, şi care a fost român sau ungur, răspundeam ca **toţi, înainte de a fi omorâţi la Auschwitz, au fost evrei unguri din România.** (subl. mea, P.G.) Găsesc important să afirm toate din aceste trei origini. Sunt evreu prin naştere, sânge, ADN. Într-un cuvânt, prin factorul genetic-biologic. Sunt de limba maternă maghiară, cu şcoala românească de la vârsta de şapte ani."

Ce va avea de zis mistificatorul de istorie (şi de geografie!), fabricantul de "documente" sionisto-bolşevice Elie Wiesel, cel care afirmase că el şi familia sa de evrei din Sighet fusese(ră) arestaţi pentru a fi trimişi la Auschwitz de către… jandarmi români? Am mai amintit această monstruoasă dezinformare de câteva zeci de ori - răspunsul, după zece ani a fost unul mediat: Wiesel i-a… şoptit, cu gura strâmbă în cealaltă parte lui Shafir (care îl însoţise în vizita la Cimitirul Vesel din Săpânţa, după ce refuzase să treacă pe la Memoriaml Ororii amenajat în închisoarea Sighet):

«Am scris adevărul într-un roman…»

Ca şi cum "adevărul" scris în roman (dacă o fi, ceea ce nu este sigur) ar şterge minciuna din zicerea la televiziunea franceză.

*

I-am scris din nou (după epistola din 6 octombrie) lui Gheorghe Duca preşedintele Academiei de Ştiinţe:

De : paulgoma@free.fr
Objet : Stimate Gheorghe Duca,
Date : 13 octobre 2010 12:27:53 HAEC
À : ghduca@yahoo.com

Mi-ati dat sperante si m-ati uitat. Ca si Cimpoi.

Eu v-am fàcut o propunere - ati citit-o? V-a dat-o Luminita Dumbràveanu?

Eu inteleg cà asteptati alegerile - dar pânà la 28 noiembrie mai este timp - şi cale.

Ràspundeti-mi, và rog.

Paul Goma

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

Se anunţă pe Ev. Z.:

"Gabriel Liiceanu, la emisiunea „2+1"

Filosoful Gabriel Liiceanu vine astăzi, la emisiunea „2+1", pentru a discuta, printre altele, despre controversatul dialog pe care l-a avut cu Herta Muller, la Ateneu.

„Radu Filipescu, preotul Calciu, Paul Goma au fost lăsaţi singuri, cine i-a sprijinit? Protestatarii au fost prea puţini şi cine şi-a ridicat capul a fost lăsat singur.", i-a spus Muller lui Gabriel Liiceanu.

13 octombrie, 17:56. super

Herta Mueller facea parte dintr-o gasca de sasi/svabi ce se dadeau mari ca fiind discipoli ai lui Bertold Brecht. Cu alte cuvinte erau marxisti 100%. Nu e de mirare ca aproape toti erau informatori ai securitatii: Binder, Totok, Sollner, etc.

Care era protestul lui Herta Mueller? Care era anticomunismul lui Herta Mueller? Niciunul. Caci Herta Mueller era comunista 100%. Critica ei este la adresa national-comunismului ceausist, la adresa national-comunismului romanesc. De fapt critica ei este mai degraba plina de ura sovina la adresa romanilor. Ea este o marxista convinsa ca romanii nu s-au ridicat la inaltimea comunismului pe care l-au distrus prin coruptie si barbarie. Asta este critica lui Herta Mueller.

13 octombrie, 15:29. PUTOAREA din PD-L

CAND II VAD SI AUD PE " NEPRETUITII" PLESU, PATAPIEVICI, CARTARESCU, TISMANEANU, LIICEANU SI SATRA LOR, BRUSC MI SE FACE UN DOR NESPERAT DE UNGHEANU, CV TUDOR, BARBU, si PAUNESCU . DOAMNE CE HAL DE INTELECTUALI A PUTUT "PRODUCE" ACEST NEAM

13 octombrie, 17:33. YON_THE RIVER OF PNTCD

javrete, baiette! hai sa-ti traduc sugestia celui care va aduce aminte ce PUTOARE duhneste in PD-----[L]. Astia ai lui Base [elita-belita_elita-haplea_sinecuraaa_ura-ura!]put mai rau ca aia dinainte, incat daca tot esti obligat sa alegi intre doua haznale, ca nu ai incotro si tot trebuie sa te usurezi cumva, o alegi pe cea din care crezi ca iesi totusi viu, ori din haznaua VT_Tudor

13 octombrie, 17:39. YON_THE RIVER OF PNTCD

m-au hartanit de 3/4 din text securistii astia....ca de, am indraznit sa spun printre altele ca elevii de Paltinis in loc sa sustina batarnii taranisti RATIU_COPOSU care v-ar fi oferit o Romanie Regala imediat acceptata cu onoruri in UE_NATO si ca atare performanta economico-social,ei s-au erijat _echidistanti pasa mi te____in asa zis neutralism politic, neutralismul rusinii, al tradarii, caci sansa de a mai apare altii ca cei din 90 cu Tutea in frunte nu mai aveti voi.

13 octombrie, 17:26. Alex

In afara de Barbu si Ungheanu, restul "iubitilor" sunt inca in viata. Du-te si strangei in brate cu dragoste!

13 octombrie, 15:16. CEAUSESCU REABILITAT

Herta ii cunoaste la fel ca si Goma pe toti "disidentii" astia fabricati peste noapte. Cind vor dispare definitiv de pe scena culturala inseamna ca societatea s-a eliberat de un balast urit mirositor. Cu actualul regim au reusit sa se tirasca din nou cum le este obiceiul ajungind in functii importante. Asa ceva nu trebuie acceptat !

13 octombrie, 15:04. Constantin Noica-Daisen

Asta a ciordit editura politica prin manareli si a botezat-o humanitas.....lucreaza (fura) cot la cot cu tiganul turcesc cu gatul intepenit la 6 fara 10, plesu ...Asta (plesu) a furat trusa de aur de barbierit a lui ceausescu pe cand era ministrul culturii.
La puscarie cand or ajunge?

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Joi 14 octombrie 2010

Continuare la:

Gabriel Liiceanu, la "2+1": "Nu e drept ca Herta Muller să vină să ne spună că cei buni dintre noi au ales să plece, iar ceilalţi au rămas"

Filosoful Gabriel Liiceanu a declarat în această seară, la emisiunea „2+1”, că "nu este drept ca Herta Muller, care nu a făcut un gest de protest cât a fost în ţară, care a avut şansa să plece în Germania şi a deschis gura abia când a ajuns în cealaltă parte, să vină să ne spună că cei buni dintre noi au ales să plece, iar ceilalţi au rămas".

1 /3.- Mulţi intelectuali înainte de 1990 au trăit un lucru straniu, ei au devenit victime ale Securităţii fără să fi provocat prin gesturi explicite, ci pe criteriul de a fi fost altfel decât se aştepta de la ei. Regimul a dorit să facă din noi nişte oameni uniformi. Exista sintagma "omul nou". Au vrut să scoată din noi oameni fără legătură cu tradiţiile noastre. Într-o măsură au reuşit. O parte dintre intelectuali au ales varianta păstrării unei demnităţi, iar acest lucru te făcea deja vinovat în ochii regimului.

Gabriel Liiceanu, la "2+1": "Nu e drept ca Herta Muller să vină să ne spună că cei buni dintre noi au ales să plece, iar ceilalţi au rămas"

Filosoful Gabriel Liiceanu a declarat în această seară, la emisiunea „2+1”, că "nu este drept ca Herta Muller, care nu a făcut un gest de protest cât a fost în ţară, care a avut şansa să plece în Germania şi a deschis gura abia când a ajuns în cealaltă parte, să vină să ne spună că cei buni dintre noi au ales să plece, iar ceilalţi au rămas".

- Întrebarea care se întoarce către Herta Muller este: Ce ai făcut pentru Doina Cornea înainte de a pleca din ţară? Ea a avut o remarcabilă prestaţie după ce a plecat în Germania dar nu a putut să facă nimic cât a fost în ţară.

- Ar fi bine să distingem două etape ale regimului comunist. În prima etapă nu se punea problema să faci gesturi de opoziţie pentru că represiunea era totală.

- Trebuie să ne imaginăm regimurile comuniste ca pe nişte lagăre instaurate la nivelul unor întregi ţări. Nu este o metaforă, chiar aşa stăteau lucrurile. În acestă primă etapă, elitele intelectuale au fost suprimate. A existat rezistenţa partizanilor din munţi. Aşa ceva nu a existat în celelate ţări (*inexact: argument analfabet, folosit, după Monica Lovinescu şi de Blandiana şi de Pleşu; au existat partizani, mult mai numeroşi, mai activi în Bulgaria, în Ucraina, în Polonia - P.G*). După suprimare, nu s-a mai pus problema unei opoziţii. În acel moment, lagărul era deja instaurat.

- În momentul în care apărea o revoltă ca cea din Ungaria sau Cehoslovacia, lucrurile erau deja rezolvate, intrau cu tancurile şi îi reduceau la tăcere. Într-un lagăr nu se pune problema opoziţiei ci a supravieţurii.

- A doua etapă este cea a dictaturii ceauşiste. Frica făcea poporul inert, vegetal. Acest popor nu îşi mai punea problema unei revolte pentru că văzuse deja că o astfel de revoltă era înăbuşită de tancurile sovietice. Acum ştim că nici un regim de acest fel nu cade printr-o revoltă.

- Ideea din '89 că oamenii pot să iasă pe străzi a apărut în acel an şi nu înainte. Comunismul a implodat, nu a explodat printr-o revoltă. Este fals să spunem că în România regimul nu a căzut mai devreme pentru că nu au existat destui opozanţi.

- S-a pus întrebarea dacă un om ca Mircea Cărtărescu sau ca mine au a-şi reproşa sau nu că nu au scris manifeste, că nu s-au alăturat lui Paul Goma sau Doina Cornea. Treaba asta a fost făcută într-un dialog al regimului cu propria lor viaţă care a mers pînă acolo (despre ce “dialog” vorbeşte vorbistul? - n.m. P.G.). În cazul nostru nu a mers până acolo. Era modul de instalare

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

în viaţă pe care l-a înţeles Doina Cornea sau Paul Goma. Nu a fost modul meu de instalare. Când făceai un astfel de gest ştiai că se terminase cariera ta culturală (asta era: cultura, nu… natura - n.m. P.G.)şi te îndreptai spre altceva, cel mai probabil spre moarte.

- Până la un punct, Herta Muller a avut o traiectorie biografică asemănătoare cu cea pe care am avut-o şi o parte dintre noi. Şi eu am avut dosar la Securitate, am fost urmărit din 1971, am avut microfoane în casă, mi se intra în casă şi, după ce se făceau percheziţii, mi se lăsau lucrurile demonstrativ în mijlocul casei. Nu am ajuns la felul de contact fizic pe care l-a avut Herta Muller, în care să primim ameninţări fizice directe.

- Nu este drept ca Herta Muller, care nu a făcut un gest de protest cât a fost în ţară, care a avut şansa să plece în Germania şi a deschis gura abia când a ajuns în cealaltă parte să vină să ne spună că cei buni dintre noi au ales să plece, iar ceilalţi au rămas. Noi nu am avut şansa aceleiaşi alegeri, de a pleca.

- Sala de la Ateneu a fost manipulată de o bună actriţă.

- N-aş vrea ca această discuţie (“discuţie”? cu cine, Herta Müller nefiind prezentă - obs. mea, P.G.) să capete turnura unor justificări. Nu este vorba a-mi justifica propria viaţă ci de a înţelege cum am trăit cu toţii în acea perioadă.

TESTUL DE SINCERITATE

2+1: Aţi spus la un moment dat că “un conducător este un seducător”. V-a sedus Traian Băsescu?

Gabriel Liiceanu: Băsescu nu m-a sedus, pentru că intelectualii de genul meu nu sunt nişte mici copii pe care îi seduci cu trei vorbe. El are un talent real de a comunica la nivelul cel mai bun la care trebuie să intri în contact cu 22 de milioane de oameni. Un alt tip de discurs este necesar ca să seduci un intelectual căruia nu prea îi poţi vinde gogoşi. Ceea ce m-a atras pe mine la Băsescu este că pentru prima oară un conducător dintr-o ţară fostă comunistă a condamnat comunismul, lucru care s-a întâmplat în urletele Parlamentului, ceea ce arăta cât de bine căzuse acea condamnare. Acest lucru, care s-a petrecut în noiembrie 2006 dacă mi-aduc bine aminte, nu a mai fost apoi suficient. Mi s-a părut că Băsescu a fost primul preşedinte de după 1990 care a încercat să sară peste umbra lui comunistă. Mi se pare că a şi spus lucrul acesta în confruntarea pe care a avut-o cu Adrian Năstase când a spus că ţara asta ar fi avut nevoie de un preşedinte care să nu fi trăit comunismul într-un mod activ. Ion Iliescu nu cred că a vrut şi nici nu putea. Traian Băsescu a dat nişte semne că ar vrea să o facă, în primul rând prin această condamnare care, simbolic, pentru un intelectual de tipul meu, care a trăit anticomunismul într-un mod patetic şi visceral, a însemnat foarte mult.

2+1: Aţi scris o scrisoare deschisă pentru Mona Muscă? Regretaţi ceva din ea?

Gabriel Liiceanu: Aici este o neînţelegere la mijloc. Indignarea mea nu a venit din judecarea detaliilor legate de dosarul Monei Muscă, pe care nu îl puteam judeca fiindcă nici nu aveam destule date. Indignarea mea enormă a venit din faptul că pe lângă semnătura veche, exista persistenţa în minciună.

Top 3 Evenimente ale Zilei văzut[e] de Ioana Lupea si Mircea Marian

aceasta ţine loc de semnătură redacţională?

Comentarii

(…) 14 octombrie, 06:21. Cocoloasa

Ce tristi sunt acesti filosofi care pot explica totul , cat de sensibili sunt la orice adiere de critica ce ar putea (Doamne fereste !!) sa-i coboare macar cu o treapta mai jos de pe soclul pe care s-au catarat . Si ,Doamne , cat de greu s-au catarat acolo !! Si vine acum aceasta ,,Herta nimeni " sa-i intrebe pe ei , ea , o pacatoasa la fel ca ei , cel putin !! Sa vina aici, in serparie daca are curajul , sa vada cum trudesc din greu intelectualii romani sa schimbe ceva. Cum ce?! Nimic.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

14 octombrie, 03:52. palade

liiceanu e un las, la fel ca multi alti scriitoricare scriau numai bazaconii pe vremea comunistilor, in asa fel incat sa nu aibe probleme, sa treaca neobservai, sa nu deranjeze cumva puterea, Exact cum ii descrie herta muller. Acum, acest domn, dimpreuna cu alti tovarasi in ale condeiului dulceag, ne explica cum era pe vremea aceea, de parca noi am fi trait in franta, nu in romania. Nu-l voi uita de asemenea pe domnulfilosof liiceanu cum pleda plin de convingere pentru bombardarea serbiei pe vremea lui constantinescu.

14 octombrie, 03:49. aliodor

Liiceanu e jalnic. regret ca a ajuns aici, dar se pare ca era timpul sa-si arate adevarata fata. cateva chestii: spune de cateva ori ca HM a avut sansa de a pleca. si el, Liiceanu, ca si altii, au avut. Liiceanu a fost la Heidelberg (deci tot in Germania), dar nici prin cap nu i-a trecut sa ramana. Romania era o puscarie, dar el se intorcea. rezulta ca ce facea el in puscarie nu ii displacea. (si Mircea Dinescu a fost la Paris, a stat la Goma parca, a fost si la Monica Lovinescu, dar s-a intors in puscarie... poate era plecat in misiune). problema simpla care se pune este: ce a facut Liiceanu (sau Dinescu, sau Plesu) dupa "eliberare", cand era libertate, cand puscaria disparuse ?? stim ce a facut. nimic.poate din acelasi motive pt care nu a facut nimic (sa plece) nici inainte. HMuller are perfecta dreptate.
Ma bucur ca nu se abtine sa le spuna piticilor din Ro cat de inalti sunt.

14 octombrie, 03:25. clement

Hertei Muller i-a trecut jena pe care a avut-o in momentul numirii si chiar a inceput sa creada ca este de talia lui Llosa.Cartea premiata te zgarie pe creier. Imi amintesc exact ca am lasat-o balta si m-am apucat sa recitesc Ovidiu Genaru" Cafeneaua subiectelor".Dispretul si lipsa de loialitate fata de scriitorii romani ramasi in tara, ii anuleaza poza eleganta cu care simte nevoia sa-si epateze publicul cititor.
Herta Muller nu este Cioran, Eliade, Ionescu, Brancusi, Monica Lovinescu, Adina Cheneres (? - semnul mirării îmi aparţine - P.G.) si sper ca nu se iluzioneaza ca are ceva in comun cu intelectualitatea din diaspora, asa cum nu are nimic in comun cu scriitorii romani care si-au patrecut tineretea in inchisori.Cat despre domnul Liiceanu, Opera domniei sale este reprezentata de Humanitas, editura aproape fara echivalent in Europa invalmasita.In filosofie nu functioneaza principiul"cati ganditori, atatea sisteme" si trebuie sa nu fi citit o pagina de manual de clasa a 12a pentru a afirma ca profesorul Liiceanu nu va lasa nimic de valoare in urma pentru ca nu a "corijat si adugit" operele filosofilor lumii.Personal ma stanjenesc anumite atitudini ale intelectualului filosof si imi sta d'a curmezisul ideea prieteniei cu Plesu. Insa aceste, sa le spun impresii subiective, nu au nici in clin nici in maneca cu chestiunea in discutie.

14 octombrie, 02:43. Cetatean

Domnule Liiceanu, ar fi fost mai bine daca ati fi tinut cont de intelepciunea poporului care spune : " Daca taceai, filozof ramaneai."
Explicatiile dumneavoastra pot convinge poate pe cei care nu au cunoscut acele timpuri. Mie, si nu numai mie, imi apar ca justificari meschine. Si cum se face ca Paul Goma nici astazi nu este sustinut, si se pare ca nici macar nu a fost reintegrat in uniunea scriitorilor. Ati facut oare parte din cei care au votat in plenara pentru excluderea lui ?

14 octombrie, 01:27. Momarlanu

Domnule Liiceanu, Am citit tot ce s-a putut citi legat de d-na Herta Muller. Am avut o interventie mica de "postac" dezavuabil la un articol excelent de altfel, al d-lui Tismaneanu. Mi-ati redat incredrea in mine si in convingeril mele intime despre tot ce s-a intamplat in EPOCA!! Stiti dv care!! Traiesc in Banat si din fericire, ca sa zic , asa cunosc bine(?) pe multi din cei care faceau parte din Aktiongruppe Banat.Am cunoscut(?)cativa dintre cei care lucrau la NBZ (Timisoara) Nu am a le reprosa pentru acele zile. Dar felul in care a pus problema d-na Herta Muller m-a mahnit si m-a descumpanit. Am un fiu care a fost "frontierist". Stiti dv foarte bine ce a insemnat asta in Epoca de Aur. In 1990 am fost la frontiera cu Serbia a tarii noastre, calauzit de cativa conationali din Banatul sarbesc.Ce am vazut in acel cimitir fara cruci m-a

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

marcat pentru toata viata. Va rog sa ma credeti. La toate personalitatile romanesti pe care le-ati citat, oameni exceptionali pentru verticalitatea si curajul lor, am indraznit sa adaug pe generalul Ion Mihai Pacepa, un om de aceeasi valoare, care a contribuit din plin la destramarea sandramalei comuniste, nu numai de la noi din tara. *Am aflat de la dl Tismaneanu ceea ce voiam sa aud in privinta acestui om.* (Ce a zis Tismăneanu despre Pacepa?- întrebarea mea, P.G.) Iata ca acum dv imi intariti si ma redati increderii ca meschinariaria nu va lasa pete peste ceea ce nu poate fi patat. Nu am decat a va multumi pentru repunerea in adevar a ceea ce era sa ma descumpaneasca launtric. Tatal unuia din cei ... fara cruce aflat impreuna cu mine la vizitarea acelor locuri ale anonimilor cazuti victime "umanismului socialist", va depasi poate si el momentul...

14 octombrie, 00:47. Stewe
Herta Muler a lucrat la intreprinderea Tehnometal Timisoara -de pe str Gloriei si atunci era urmarita de Securitate.....Sigur ca eu nu am ales sa plec dincolo..insa ideile mele (care dupa cum vedeti sunt nealterate) in Romania de atunci (si de acum) nu au convenit autoritatilor si am fost tinut permanent la o bariera ...Nu detailiez insa d-l Liceanu poate demonstra contrariul daca isi prezinta Dosarul de Urmarire Informativa...restul..povesti d-le Liceanu (eu totusi va stimez si nu am tupeul pe care l-ati avut dvs sa criticati spusele CASTIGATOAREI PREMIULUI NOBEL!

13 octombrie, 23:48. Florin
Dupa ce a tacut ca un las in vremea comunismului acest filozof fara opera, inteligent de latrina, pupator de dos prezidential, vine sa o certe pe doamna Herta Muller ca nu a aplaudat prestatia laudatorilor mitocanului doritor de ospatari, ca nu apreciaza "disidenta" ridicatorilor de osanale, noilor deslii si beniuci ai bravului carmaci . Acest liicheanu nu face decat sa confirme renumele de pata cafenie pe obrazul intelectualitatii autohtone, cu care este gratulat de o buna bucata de vreme, de cand a ales sa fie majordomul supus al primului consumator al tarii.

13 octombrie, 23:39. ap
Dupa lovilutie (marea buluceala) tovarasu Liicheanu a dat la topit cartea Domnului Goma ! Ma gandesc ca atunci, inca nu citise celebrul "Apel catre lichele" ! Si ce bine i se potriveste ! E si el un psihopat (plesu included) ca mai toti ce-au ales sa stea cu securistii! O pramatie!

13 octombrie, 23:12. costea ion
Mentalitate de sluga.
Domnule Liiceanu esti penibil!

13 octombrie, 23:18. pupariciu
Mai mult decat penibil: e un mare ZERO; d-aia nu a plecat ca stia ca dincolo isi va arata adevarata valoare...

13 octombrie, 22:56. ion
Filosoful Liiceanu sa ia intai premiul Nobel pentru literatura si pe urma sa vorbeasca. Cand esti activat in securitate, actionezi cand ti se cere. Iata ca adevarul iese la lumina. Apropo, apelurile pentru lichele s-au epuizat ?????

13 octombrie, 22:29. Simplu
Slab Liiceanu. Herta vrea sa dea un semnal de alarma in ceasul al 12-lea Pana si 'capsunarii' au inceput sa rada de nivelul de inteligenta de la Bucuresti...Daca ma intelegeti ce vreau sa spun...

13 octombrie, 22:23. romanbasarab
Cei mai buni au ramas in Romania. Pleava a plecat deoarece nu era suficient de tare si de inteligenta sa ramana in aceasta tara minunata. Romania a inceput sa mearga bine in momentul in care ai au plecat si sa reinceapa sa scada cand au inceput sa vina inapoi. Este perfect adevarat ca cartulia pe care a luat premiul nobel nu are nici o valoare si a fost scrisa acolo unde nu trebuia scrisa. Daca nu ar fi fost evreica nu ar fi luat in veci un premiu Nobel pe prostioara aia de carte- daca nu stiti despre ce este vorba va invit sa o cititi. Exista carti mult mai bune despre realitatea acelei perioade.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

14 octombrie, 00:15. Ion Roata
Bai besmetic romanbasarabean,cand a fost bine in tara ta minunata? cand a inceput sa vina cei care au plecat si a inceput raul, in tara lui Ceausescu si avoastra turnatorilor? Cred ca au gresit cei care te platesc sa sari la latrat. Tu esti un fost turnator jegos si slab fara masura. De unde ai mai scos ca Herta este evreica? Si daca este, ce rau poate fi in asta? Ai oftica pe evrei? esti antisemit primitiv.Se vede ca esti tembel si ii faci de ras pe cei care te platesc Herta Muler este nemtoaica si tu esti basarabean, cum sunt eu chinez. Fugi ca poluezi aceasta pagina, deja prapadita de oamenii care nu pot recunoste ca Herta Muler este laureata a premiluli Nobel

13 octombrie, 22:22. Devil
Bunicii mei la fel ca foarte mulţi romanii au "rezistat prin cultura",da cultura porumbului munceau pământul. La fel leprele de colaboraţionişti ai marelui cârmaci au rezistat prin cultura de a scrie opere măreţe tovarăşei şi tovarăşului. Cu primul" bubuit de tun" din timpul Revoluţiei din 1989, şobolanii comunişti în nemernicia lor au ajuns peste noapte mari anticomunişti.La fel astăzi ne dau lecţii de moralitate!

14 octombrie, 00:57. Stewe
Sper sa nu-ti persecuti copii sau ...medicii...Faci parte dintr-o alta lume in care unii gesticulau iar altii munceau..Acea lume exista si astazi doar ca Partidul se numeste Banda...Nu este de vina nimeni ca emisferele tale cerebrale functioneaza intermitent..

13 octombrie, 22:22. runcu dinel
Mda...nu e drept dar e..cam adevarat.Desi alde Hertha Muller a plecat la mila si pomana,in vremea aia nemtii aproape ca-i asteptau cu flori,le dadeau casa, munca, bani.America iti da mooiu, tre sa-ti folosesti mintea si muschii.

13 octombrie, 21:20. Serban Picanta
Domnule Liiceanu, e adevarat ca Herta Muller a deschis gura abia când a ajuns in Germania dar a facut-o. Si dumneavoastra ati avut ocazia s-o deschideti fiindca ati fost in lumea libera inainte de 89 dar n-ati facut-o, v-a fost frica, frica este omeneasca, ati fi putut sa ramaneti in Occident, poate nu ati avut curaj, e normal, filosofia nu-i o meserie. Si totusi mii de romani au facut-o, multi dintre ei s-au organizat in comunitati si asociatii anticomuniste, au publicat ziare, au manifestat la mai toate ocaziile, si-au ajutat dupa posibilitati familiile din tara sau pe alti compatrioti.

Goma a fost si este un om de mare curaj si morala, l-ati izolat. Cum va explicati dumneavoastra ca filosof lasitatea intelectualilor din Romania ? Dupa 1964 za zicem ca Romania nu a mai avut condamnati politici, cel putin asa era oficial declarat. Puscariile si lagarele de munca totusi erau ultra pline de "hoti", condamnati la ani grei de puscarie pentru delicte economice, delapidare, luare de mita, furt din avutul obstesc, etc., deci romanii nu erau niste fricosi, erau constienti ca daca bagau mana in sac vor fi pedepsiti cu ani grei de puscarie si totusi o faceau, isi riscau libertatea. Dar sa adere la o miscare pentru respectarea drepturilor constitutionale sau sa semneze vre-o petitie, nu mai riscau romanii. De ce oare ?

Miscarea Goma a avut aderenta, a fost un moment de speranta, de trezire "din somnul de veci" dar nu a fost sprijinita de potentialul intelectual al Romaniei, securitatea ne-a manipulat cu ajutorul direct al intelectualilor, acuzandu-l si stigmatizandu-l pe Paul Goma. De ce se procedeaza la fel si astazi Domnule Liiceanu ?

13 octombrie, 21:08. valexandru
Liiceanu are dreptate! Herta eset o mare actrita!

13 octombrie, 21:35. Camelia
D-na Muller v-a pus oglinda-n fata! Ati vazut si voi cat de hidosi sunteti, voi care pana acum va dadeati lebede-n lighean! Normal ca nu v-a convenit, sa va vedeti adevarata fata! Ipocriti, fatarnici si cu gura mare! Ce poate fi mai josnic decat atat?!

13 octombrie, 21:57. XYZ Nu, nu exista nimic hidos intr-un Liiceanu sau Cartarescu. In schimb ramine intrebarea din articol: "Ce a facut Herta Muller pentru Doina Cornea inainte sa plece in Germania?" Se poate discuta moralitatea unuia care a ales sa protesteze deschis impotriva regimului sau nu, dar sint foarte putini cei care

au dreptul moral sa poarte aceasta discutie. Herta Muller nu-l are.

14 octombrie, 02:21. madlene
Ei da! H.M. nu este aproape deloc josnica...Povestea ei, deloc impresionanta fata de cea a celor care au pierdut, cariere construite pe studii in strainatate, averi intregi, demnitate si orice altceva, a fost premiata cu totul nemeritat iar acum in baza acestei recunoasteri, are curajul sa ne tina lectii de morala? Cine? De bine de rau ea a putut pana la urma sa se salveze. Nu a fost nevoita ca dupa ce a facut studii la Sorbona, sa mature scarile unei institutii de stat comunist, ca o ruda de a mea. Acei oameni merita toti un premiu si poate nu numai unul si daca prin absurd ar mai fi in viata, cu siguranta acei oameni nu ar merge prin lume in lung si-n lat doar ca sa se victimizeze si sa scuipe peste pamantul unde au crescut. Rusine sa-i fie acestei madame fara caracter.

13 octombrie, 20:53. Patocka
Este interesant ca trebuie sa comentam inca 20 de ani de aici inainte un nou Epistolar propus de un filosof al tacerii, cum a ales s-o faca pana in 1989 dl Liiceanu.Marota rezistentei prin cultura, susceptibila sa acopere psihanalitic un deficit de vointa si de fapte, nu mai rezista, macar prin prisma inactiunii intelectuale din acesti ultimi 20 de ani, cand grupurile elitare au vorbit, au vorbit au vorbit, dintr-o revansa prost intleasa, ca si dintr-o nevoie de a-si acoperi partea de vina pentru marasmul spiritual din epocaSugerez urmatorul raspuns la observatia facuta de dl Liiceanu: "În momentul în care apărea o revoltă ca cea din Ungaria sau Cehoslovacia, lucrurile erau deja rezolvate, intrau cu tancurile şi îi reduceau la tăcere. Într-un lagăr nu se pune problema opoziţiei ci a supravieţurii."

Asadar, romanii nu mai aveau motive sa se razvrateasca, sa intre in opozitie, de vreme ce ungurii si cehii fusesera anihilati. Ciudata optica! Ciudat reflex de autoprotectie la un filosof adept al fenomenologiei, ciudata amnezie a unui scriitor, cum ii place sa se credeada dl Liiceanu. Caci in 1977, Paul Goma le-a scris liderilor cehi ai Chartei 77 solidarizandu-se pe fata cu ei. Nu a tacut autoprotectiv si infricosat. Ceea ce trebuie sa i se reaminteasca filosofului tacerii, Gabriel Liiceanu, este ca unul dintre liderii Chartei 77, filosoful fenomenolog Jan Patocka, care a studiat cu Heidegger si cu Husserl, a murit in anchetele Securitatii cehe, mai dura si mai represiva decat cea romana. La 69 de ani, dupa 13 ore de interogatoriu, a suferit un atac de cord. Ce parere are filosoful roman al tacerii de acest fapt? Este destul pentru a face diferenta dintre intelectualii romani ai vremii si cei centrali europeni sau mai trebuie aduse argumente de acest gen?

13 octombrie, 21:53. BrunoLA
"a murit in anchetele Securitatii cehe, mai dura si mai represiva decat cea romana" Nu este vorba de optica ciudata, este vorba de realitatea pe care multi au trait-o in acei ani, in acel context.De unde si pana unde "securitatea ceha" mai dura si mai represiva? Sistemul represiv din Romania, implementat prin metamorfozarea Sigurantei (care s-a facut prin decapitarea ei) in Securitate (vezi 1948) este opera directa a agentilor sovietici care operau in Romania. Unii dintre ei aveau dubla cetatenie, nu stiau sa vorbeasca sau sa scrie romaneste. De departe, a fost cel mai dur si bine pus la punct sistem din lagarul estic. Polonezii, cehii, ungurii NU au avut asa ceva.In Romania, elita, atat politica cat si cea intelectuala cum bine spune dl. Liiceanu, A FOST ELIMINATA FIZIC. A fost un fenomen care a avut ca tinte segmente sociale, si nu numai anumiti indivizi care deranjau.Politicieni si simplii functionari din guvernele antebelice au fost ridicati de dubele Securitatii si au pierit la interogatorii sau in inchisorile comuniste. Familiile au fost nenorocite (copiii nu au mai putut urma scoli pentru ca nu aveau origine sanatoasa) A urmat decapitarea Armatei si apoi decapitarea intelectualitatii. Multi au murit, cei mai norocosi s-au ales cu pribegia. Au urmat minoritatile...vezi evreii si armenii care au inceput sa emigreze catre Israel, America, Brazilia sau Canada, Europa de Vest...intr-un final, Ceausescu a inceput sa vanda sasii/svabii Germaniei de Vest. In fiecare tara din lagarul de est sistemul represiv a avut un anume specific.Se putea face mai mult in Romania in privinta disidentei? Cu siguranta DA. A lipsit solidaritatea umana. Din frica sau din lipsa de informare, dar as fi vrut sa vad mai multa sustinere...nu imi aduc aminte ca vreo figura remarcabila a intelectualitatii sa se fi pozitionat de partea grevei minerilor din Valea Jiului in 1977.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Asta e realitatea si istoria.

13 octombrie, 20:13. Lucidul
Nene Gabriel Liiceanu!Mai bine taceai, si filosof ramaneai.Asa te-ai facut prost.Nu incerca sa spui tu imigratiei ce sa spuna, si nu incerca sa insinuezi sa taca din gura.Emigratia nu accepta omerta!Nu ne plecam capul in fata mafiotilor.

*

Am primit o scrisorică. Expeditor: LDuca (atenţie: nu este preşedintele Academiei, acela fiind Gheorghe Duca). Intitulată:
"Nu m-am săturat de Paul Goma"

"**M-am săturat de aspiratoarele de scame marca Liiceanu**"
Alexandru Petria a trimis pe adresa redacţiei AgenţieideCarte.ro, un text acid despre confuziile care se fac între talent şi caracter, între inteligenţă şi perversitate. Redăm, integral, viziunea lui Alexandru Petria despre acestea, dar şi despre alte probleme acute ale intelectualităţii române:

Talentul nu se confundă cu caracterul, ca şi inteligenţa cu perversitatea. M-am săturat ca, în numele recunoaşterii talentului, să înghit pe nemestecate peroraţiile unor oameni care au ajuns să concureze în aptitudini cocotele sau să tac din respect pentru realizările lor profesionale. Inteligenţa lor dublată de talent şi înmiită de perversitate a ajuns să învenineze atmosfera intelectuală, aproape ca în anii '90.

M-am săturat să-i văd pe cei care scriau despre „încremenirea în proiect", şi aprobau formularea, încremeniţi chiar ei, şi să tac. M-am săturat de fiţele lor, de autosuficienţa cu care îi scuipă doctoral în cap pe cei care nu le cântă în strună.

M-am săturat de intelectualii care n-au potenţa să-şi recunoască greşelile evidente şi care nu conştientizează că aproape au compromis societatea civilă prin slugărnicie.

M-am săturat să asist la marginalizarea disidenţilor epocii comuniste, la condamnarea de operetă a comunismului. Câţi dizidenţi se mai află lângă ei, moşitorii memorabilei „încremeniri în proiect"? Nici unul. Pe când aceştia se întrec în conferinţe şi alte manifestări bugetofage, al căror singur rezultat este bătutul apei în piuă, un om care dezgroapă efectiv victimele Securităţii, mă refer la Marius Oprea, este împins pe o linie moartă.

M-am săturat de dictatura opiniilor pe care aceste personaje ar vrea-o, de parcă ar fi proprietarii adevărului absolut.

M-am săturat de oamenii ale căror principii s-au fixat doar în volanurile Mercedes-urilor şi în sinecuri.

Nu m-am săturat de Paul Goma, Doina Cornea, Radu Filipescu, Vasile Paraschiv şi Dorin Tudoran. De Majestatea Sa, Regele Mihai. Ei au rămas constanţi în verticalitate.

Dacă în anii '90 eram sătul de Vadim Tudor, de Păunescu, de Eugen Barbu, de Popescu-Dumnezeu, lingăii lui Ceauşescu, acum sunt sătul de Gabriel Liiceanu & company, aspiratoarele de scame ale lui

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Băsescu. Venirea recentă în România a Hertei Müller a pus magistral reflectoarele pe rahatul de pe prăjitură.

Alexandru Petria”

*

Am obosit să diacritizez textele altora. Nu mă plâng, dar zic: n-ar strica să am şi eu o secretară, acolo, măcar de formă, dacă nu de-a fondulea.

Extrem de obositoare operaţia de “curăţare” a “Altor jurnale”. Sper să-l scot la capăt în o zi-două. Jurnalele următoare sunt mult mai curate.

Aştept răspunsuri despre starea vremii de la Juraveli.

*

În *Timpul* (Chişinău) de azi un articol nesemnat:

“La 14 Octombrie 2010, ora 14:03

“Paul Goma ne-a prins în jurnalul său

“Scriitorul disident de sorginte basarabeană, Paul GOMA a publicat la 12 octombrie 2010, pe blogul său http://paulgoma.free.fr/, Jurnalul pentru perioada 01-11 octombrie 2010. Acest Jurnal cuprinde perioada in care autorul a cules flori, felicitări şi urări de bine cu ocazia zilei de naştere, sărbătorită la 2 octombrie, inclusiv din partea Academiei de Ştiinţe a Moldovei.

Aici vom găsi o seamă de cugetări, comentarii, atitudini ale autorului şi ale unor scriitori, ziarişti, savanţi, privind scandaloasa situaţie în care familiei GOMA nu i s-a acordat cetăţenia Republicii Moldova şi din această cauză nu a putut ajunge la Chişinău în data de 2 octombrie 2010. De asemenea, e făcută o trecere în revistă a corespondenţei scriitorului cu personalităţi din R. Moldova, România, SUA, inclusiv corespondenţa scriitorului cu acad. Gheorghe Duca şi ambasadorul RM la Paris, Oleg Serebrean. Jurnalul mai cuprinde o reproducere a comunicărilor susţinute de oamenii de cultură şi ştiinţă: Andrei Ţurcanu, Alexandru Burlacu, Aliona Grati în cadrul Conferinţei ştiinţifice PAUL GOMA LA 75 ANI, organizată la 4 octombrie 2010 de Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Uniunea Scriitorilor de la Chişinău, precum şi o cronologie a materialelor relevante apărute în presa din R. Moldova şi România: Timpul, Moldova.Org, Jurnal de Chişinău, Adevărul, Observatorul Cultural ş.a. Cititorii pot face cunoştinţă şi cu nota de protest a tinerilor de la Chişinău, care au cerut explicaţii autorităţilor R. Moldova, pentru eşuarea revenirii acasă a scriitorului Paul GOMA şi un mesaj de salut pentru aceşti "juniori", precum îi defineşte cu căldură Paul GOMA.”

Comentarii:

1. De romanu american la 14.10.2010, ora 20:02
...BASARABIA ARE NEVOIE DE PAUL GOMA PRECUM ARE NEVOIE DE APA UNUI IZVOR UN... PALERIN INSETAT...UN ROMAN DE EXCEPTIE... UN OM DE O VERTICALITATE IESITA DIN COMUN...PACAT!!!...

2. De slavian la 14.10.2010, ora 22:14
TOT RESPECTUL PENTRU MARELE ROMAN- BASARABEAN!! FRATI BASARABENI- CITITI OPERA LUI PAUL GOMA : SAPTAMANA ROSIE (28 IUNIE - 03 IULIE 1940) SAU BASARABIA SI EVREII

*

Flori Bălănescu îmi trimite:

14 octombrie 2010
“eu, ca autor, vreau să evit complicitatea cu falsele certitudini
scurt interviu cu scriitorul o. nimigean

întrebarea 1:
am învăţat din romanul tău rădăcina de bucsau că, neînţelegând "raţiunile" pe termen lung ale lumii, asa cum Iov nu înţelege ceea ce i se întâmplă, nu-ţi rămâne decât să guşti din experienţele contingente ce ţi se oferă: de exemplu, să admiri rotirea unui uliu, să te rogi împreună cu mama de sărbătoarea Paştelui, dar şi să te desparţi de dragostea ta sau să suporţi suferinţa aproapelui. am înţeles altceva decât ce-ai vrut să spui?

o. nimigean:
ia te uită, nu bănuiam că rădăcina de bucsau ar fi având o valenţă didactică! da' ce-s eu, rousseau?! ori poate "am învăţat" face trimitere la un scenariu initiatic? da' ce-s eu, maestru spiritual?!

dragoş, ştiu că nu ai avut de gând să mă încarci de responsabilităţi nepotrivite pentru umerii unui scriitor, am zis aşa, ca să trec peste un nu stiu ce solemn din formularea întrebării tale. oricum, nu am deţinut răspunsuri gata făcute când am scris, nu am certitudini nici acum. rămân sub un orizont al interogaţiei. cred că tensiunea "capilară" a romanului (folosesc termenul fără prea mare convingere) provine din confruntarea dintre apăsare şi graţie, în limbajul simonei weil. o gravitaţie rea, anihilanta, determinata şi social, şi lăuntric, e anulată (prea radical: diminuată) de amănunte cvasirevelatorii. personajul accede - sau are el senzaţia că accede - la pragul mistic al conştiinţei (citeste "mistic" în accepţia kierkegaardiană) "în paşi de haiku", vorba lui chris tănăsescu de pe clapeta cărţii.

e posibil să fie şi aşa cum zici, adică liviu să se resemneze uneori hedonist, degustând, mulţumindu-se cu bucuriile mărunte. totuşi, "experienţele contingente" pe care le enumeri, rotirea uliului, rugăciunea, despărţirea, proximitatea suferinţei, aparţin unei scale diferite de cea a plăcerii. fiindcă tot am apelat la simone weil, respectivele experienţe ilustrează paradoxul nenorocirii. abia acum e de acceptat - cum grano salis - comparaţia cu Iov. nevasta îl intărâtă pe Iov: "blestemă numele lui Dumnezeu şi mori!", Iov refuză blestemul, încărcând nenorocirea de duh. ceva asemănător, la o scara mult mai modestă, se petrece şi cu liviu, care caută - uneori nespus de naiv - rostul duhovnicesc al nenorocirii.

întrebarea 2:
tel quel: "literatura este plină de oameni care de fapt nu ştiu ce să

spună, dar resimt cu putere nevoia de a scrie. " tu, ca autor, ce vrei să spui?

o. nimigean:
ceea ce marxizanţii (şi maoiştii) telquelişti rosteau ca o ironie (sau mă înşel? n-am descoperit contextul), conotând probabil haosul din mintea scriitorilor neangajaţi ideologic, poate fi "răstălmăcit" din perspectiva ontologiei fundamentale ca un elogiu al căutării, interogaţiei, ascultării limbii - Die Sprache spricht. l-am regăsi astfel şi pe Socrate, care ştia că nu ştie nimic. pe mine mă indispun atotştiutorii, ei blochează întotdeauna discursul într-o ideologie, sunt castratori şi, în fond, stupizi. ei nu caută, ei au găsit. ei nu negociază, ei decretează. ei nu ascultă limba decât ca să o cenzureze. pentru că ei nu ştiu ca nu ştiu.

revenind la întrebarea ta, eu, ca autor, vreau să evit complicitatea cu falsele certitudini. vreau sa ajung cit mai aproape de bietele, induioşătoarele, straniile, euforicele sau teribilele noastre adevăruri. sperând ca prin ele sa răzbată ceva din adevărul pur şi simplu. cum spuseşi? vast program?

întrebarea 3:
vorbeşti în carte despre "certitudinea încărcată de interogaţii latente". este aceasta un blestem sau o binecuvantare?

o. nimigean:
sintagma sintetizează, am impresia, cele afirmate mai sus. e vorba de certitudinea non-ideologică, certitudinea nedefinitivă, dacă accepţi formula, o certitudine care se rafinează prin punerea ei la indoială. sa ne amintim de karl popper, de metoda lui: prima grijă - rezum spusele sale - când am articulat o teorie este nu să o apăr, ci să o contrazic.

întrebarea 4 (din chestionarul lui proust):
care sunt eroii tai preferaţi din viaţa reala?

o. nimigean:
viaţa reală... viaţa ireală cum o fi? irealitatea imediată nu ţi se pare mai reală decât realitatea imediată? dau un exemplu din lumea scriitoricească, dar cu bătaie peste toată realitatea (şi irealitatea) autohtonă: Paul Goma. bine, el e un om normal, asta a apărat şi apără, normalitatea, însă printre securişti, căldicei şi spălaţi pe creier normalitatea sa capătă o aliură herculeană. de Hercule curăţând grajdurile lui Augias".

Domnule! Băietu-ista (Nimigian) are puseuri sinucigaşice!

*

Am primit un plic de la un expeditor anonim (am fost sigur: un holocaustolog!) un număr din *Gazeta Wyborcza*, jurnal polonez, după cum se vede din titlul. Însoţită de o notă - următoarea:

"Gazeta Wyborcza nr. 205 7023 pages 16-17
Radu Ioanid, Nienawisc w Belville [corect: Belleville]

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Publié à l'initiative d'Adam Michnik
Tirage 780 000 numeros par jour
Bonne Anniversaire!"

Nu mă înşelasem: puţeà a securache sionistic hârtia plicului, semn că mişunà "R. Ioanid" prin apropiere. Nu este necesar să ştii poloneza ca să înţelegi că Puturoznicul "Radu" şi-a dat la tradus şi la publicat - în ziarul lui Michnik! - textul odios cu care a inaugurat operaţia de holocaustizare a mea, în 2003, în *Observatorul cultural*, foaie finanţată de securistul Gheorghe Muşat, unde fetiţa lu' tăticu, Carmen, dimpreună cu I.B. Lefter au găzduit-o, cu recunoştinţă plecăciunistă, drept care au scris ei înşişi ce le sugera Tovarăşa Holocaustologie.

Dar "Ioanid" are şi umor de mare calitate: mi-l trimite (în poloneză!), de ziua mea - Ha, ha, ha!

*

Continuă în presă "explicaţiile" dintre D. Tudoran şi Viorica Oancea. Penibile.

*

Ce ironie! Ce tragedie! Ce comedìe!:

Nu m-au îngenunchiat, pus la pământ răii: securişti, gardieni, activişti, spioni, holocaustologi;

Nu m-au injunghiat pe la spate, golindu-mă de sânge, prietenii trădători dintre aceia cu care pornisem împreună la o treabă : Monicii, Barbăneagră, Mircea Martin, Liiceanu, Adameşteanu, Laszlo, Antonesei, Pecican;

Nu mi-au furat speranţa că, "într-o bună zi…" mi se va face dreptate (administrativă) prin guvernanţii de după 1990 de la Bucureşti:

Iliescu - şi ai săi consilieri ori apropiaţi : Pleşu, Dan Petrescu, Paleologu, Mihai Botez;

Constantinescu şi ai săi: Zoe Petre, Blandiana, Doina Cornea, Sorin Alexandrescu (pe impostoarea Sandra Pralong, nici n-o iau în seamă);

Băsescu şi ai săi, în frunte cu trădătorul meu personal-şi-propriu (citat din Dinescu): Tismăneanu, apoi Macoveica cea mincinoasă…;

Nici măcar guvernanţii de la Chişinău, fiinţe avînd gândul numai la scaunul pe care îl vor pierde…

Ci basarabenii fără-funcţii, printre ei neamuri de-ale mele: ei/ele au cedat FRICII, panicei animale. Au uitat că abia alaltăieri şi ei erau maimuţe, elefanţi, acele fiinţe care nu părăsesc hoitul puiului, al mamei, rămân lângă el o zi şi o noapte şi încă o

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

zi, până se conving (ei, da: până se conving) că nu mai este nimic de făcut, carnea din carnea lor este plecată pentru totdeauna.

Pe mine ai meii m-au abandonat, chiar înainte de a se convinge că fusesem doborît de duşmani. M-au părăsit preventiv. Că tot nu mai puteau să-mi fie mie de folos (sau: pentru că eu nu le mai eram de folos), au şters-o; ca să nu o pată şi ei.

Mai las să treacă zilele acestei săptămâni, însă de luni (bine: de marţi) voi începe a consemna aici, în jurnal, prelungitele tăceri ale apropiaţilor mei din Basarabia.

Dacă nu mă fulgeră mila de ei, becisnicii şi-i las, dracului, neconsemnaţi în jurnal - vorba Anei: «De ce să-i bagi în istorie?»

*

ldumbraveanu_7@yahoo.com
Objet : Fw: Cititi Jurnalul scriitorului Paul GOMA din 01-11 octombrie 2010
Date : 15 octobre 2010 13:07:03 HAEC
À : paulgoma@gmail.com

From: centrul-media@asm.md <centrul-media@asm.md>
Subject: Cititi Jurnalul scriitorului Paul GOMA din 01-11 octombrie 2010
To: "centrul-media@asm.md" <centrul-media@asm.md>
Date: Wednesday, October 13, 2010, 9:42 AM

Scriitorul disident de viţă basarabeana, Paul GOMA a publicat la 12 octombrie 2010, pe blogul sau http://paulgoma.free.fr/, Jurnalul pentru perioada 01-11 octombrie 2010. Acest Jurnal CUPRINDE perioada in care autorul a cules flori, felicitari si urari de bine cu ocazia zilei de nastere, sarbatorita la 2 octombrie, inclusiv din partea Academiei de Stiinte a Moldovei;

o seama de cugetari, comentarii, atitudini ale autorului si ale unor scriitori, ziaristi, savanti, privind scandaloasa situatie in care familiei GOMA nu i s-a acordat cetatenia Republicii Moldova si din aceasta cauza nu a putut ajunge la Chisinau in data de 2 octombrie 2010;

o trecere in revista a corespondetei scriitorului cu personalitati din R. Moldova, Romania, SUA, inclusiv corespondenta scriitorului cu acad. Gheorghe DUCA si ambasadorul RM la Paris, Oleg SEREBRIAN;

o reproducere a comunicarilor sustinute de oamenii de cultura si stiinta: Andrei TURCANU, Alexandru BURLACU, Aliona GRATI in cadrul Conferintei stiintifice PAUL GOMA LA 75 ANI, organizata la 4 octombrie 2010 de Academia de Stiinte a Moldovei si Uniunea Scriitorilor de la Chisinau;

o cronologie a materialelor relevante aparute in presa din R. Moldova si Romania: Timpul, Moldova.Org, Jurnal de Chisinau, Adevarul, Observatorul Cultural s.a.

Nota de protest a tinerilor de la Chisinau, care au cerut explicatii autoritatilor R. Moldova, pentru esuarea revenirii ACASA a scriitorului Paul GOMA si un mesaj de salut pentru acesti "juniori", precum ii defineste cu caldura Paul GOMA.

Lectura placuta!

Gasiti Jurnalul scriitorului Paul GOMA (1-11 octombrie 2010) atasat in format pdf

*

From: Democratia Acasa <democratiaacasa@yahoo.com>
Subject: DA multumeste lui Paul Goma pentru mesajul de felicitare

To: democratiaacasa@yahoo.com
Date: Friday, October 15, 2010, 3:05 AM

Buna ziua,

Scriitorul basarabean, Paul Goma a adresat un mesaj de încurajare tinerilor de la „Democraţia Acasă" (DA), care au condamnat recent gestul laş al autorităţilor de la Chişinău de a nu-i acorda cetăţenia Republicii Moldova lui Paul Goma şi familiei sale, blocându-i astfel revenirea ACASA, programata la 2 octombrie 2010.

Domnia sa face referinţă în ultimul sau Jurnalul la flash mobul organizat de DA, la 8 octombrie 2010, în faţa Ministerului Afacerilor Externeşi Integrării Europene şi a Preşedinţiei. De asemenea, scriitorul nu trece cu vederea nici Nota de protest privind „cazul Goma", depusă la instituţiile menţionate, în care membrii DA au cerut elucidarea cauzelor acestei situaţii şi explicarea motivelor pentru care lui Paul Goma si familiei sale nu i-a fost acordată cetăţenia Republicii Moldova. De altfel, în Notă mai erau şi alte cerinţe principiale, dar presa a preferat să le ascundă.

Stirea despre flash mob a fost descrisă în Jurnalul său drept „o veste care mă unge la inimă". În ceea ce priveşte curajul tinerilor de la DA, reflectat în Nota de protest, Paul Goma a întrebat ironic: „Şi acum ce o să le facă Oculta protestatarilor?"

În legătură cu încercarea tinerilor de la DA de a elucida „cazul Goma", scriitorul a conchis următoarele: „Nu ştiu dacă acţiunea junilor-tineri va avea vreun efect benefic asupra situaţiei mele. Bănuiesc însă ceva tulburări în schema guvernamentală, măcar reajustări privitoare la tovarăşul Leancă, „moldovean de-al nostru" până în rărunchii Grecianinei, trădătoarea material-didactic". Alte detalii piperate puteţi citi în Jurnalul pentru perioada 1-11 octombrie 2010, afişat în format pdf pe blogul lui Paul Goma: http://paulgoma.free.fr/, în mod special la paginile 7, 56, 61, 73, 76.

Precizam în mod repetat ca, în cazul în care Preşedintele interimar, Mihai Ghimpu şi ministrul de Externe, Iurie Leanca nu vor răspunde la întrebările puse în Nota de protest, în termenele prevăzute de lege, Mişcarea tinerilor participanţi la evenimentele din 7 aprilie 2009, îi va acţiona în judecată şi va continua să apere drepturile conaţionalului Paul Goma şi demnitatea noastră naţională. Pâna la rezolvarea definitivă a "cazului Goma"!

Centrul de presă al Mişcării « Democraţia Acasă »
Purtator de cuvant, Maria DIMINET

Sâmbătă 19 octombrie

Tot mai dezorientat în spaţiu (nu în timp!) şi tot mai şoşontorog, vorba mamei, şoşontoroaga mea sfântă.

Am primit ieri cartea lui Vasile Calestru "Martiraj în Bărăgan, Lăteşti". Am răsfoit-o în fugă, în dezordine, cu inima bătînd de-a curmezişul : şi eu mi-am petrecut câţiva anişori acolo, în Satul-Nou Lăteşti, raionul Feteşti. Îmi promit că voi lua cartea cu creionul în mână, dealtfel abundă în documente. Mă bucur mult de carte, mă bucur de autor, recomandat de Theodor Codreanu. I-am scris, mulţumindu-i:

"Iubite Vasile Calestru,

Ieri am primit cartea Domniei tale, "Martiraj în Bàràgan - Làtesti", prietenul comun Theodor Codreanu mi-a comunicat adresa autorului - iată;

Îi multumesc lui Vasile Calestru pentru această màrturie - si pentru viitoarele, sunt sigur. Din ea am aflat multe "amànute-importante" ca cea despre Maria Antonescu care mi-a fost şi mie vecinà între 1958-1963, dar si despre Veturia Goga…

Voi relua cartea cu creionul în mânà si o voi… mânca!

Prietenia lui Paul Goma"

*

Luminiţa Dumbrăveanu mă ţine la curent cu ce se întâmplă pe la noi - în legătură cu mine:

De : ldumbraveanu_7@yahoo.com
Objet : Fw: NOTA de Protest (Paul Goma) a diasporei noastre din SUA
Date : 16 octobre 2010 00:36:08 HAEC
À : paulgoma@gmail.com

Domnule Paul Goma,

iata ca tinerii de la Chisinau, care au protestat saptamana trecuta, au reusit sa mobilizeze romanii de pretutindeni: Desteptareeeee generala! Vom reusi numai impreuna!

Cel care ne-a trimis vestea, Vlad Spanu este un tanar diplomat basarabean, fost angajat al Ambasadei RM in SUA pana la venirea comunistilor in 2001. Locuieste in SUA de mai bine de 10 ani. Este un domn foarte inteligent, demn, temerar si hotarat in actiuni. Tine la Basarabia lui ca la ochii din cap si nu in vorbe, ci in fapte.

Acolo, la Washington, face de unul singur si pe cont propriu cat nu-i duce mintea sa faca zeci de asa-zisi ambasadori luati impreuna. Este cunoscut si apreciat in cercurile politice din Congres si de la Departamentul de Stat. A creat Fundatia MOLDOVA in SUA (vedeti si portalul Moldova.Org), a creat Clubul prietenilor Moldovei, din care fac parte toti fostii Ambasadori SUA in R. Moldova, precum si alte personalitati politice influente in SUA. Pentru a-i face pe americani sa inteleaga mai bine istoria romanilor din Romania si R. Moldova, Vlad, impreuna cu Andrei Brezianu de la Radio Vocea Americii, au editat in limba engleza un volum solid - HISTORICAL DICTIONARY OFMOLDOVA. Este unul dintre autorii proiectului de reglementare a diferendului transnistrean DDD (Demilitarizare, Decriminalizare, Democra-tizare), un proiect excelent, dar pe care comunistii l-au trecut pe linie moarta.

N-avea nevoie Voronin de sfaturile oamenilor destepti, la fel ca si actualii care, evident, le stiu pe toate si merg ingamfati, umflati in pene din groapa in groapa si de pe-o grebla pe alta... Comunistii nici nu trebuie sa faca ceva ca sa revina la putere, o fac "ai nostri" pentru ei, prin incompetenta, aroganta, infantilism politic si lasitate.

Cu regret, istoria are naravul de a se repeta, actualii megademocrati de la Chisinau fac exact ce a facut Voronin, n-au nevoie de ambasadori demni si profesionisti, cu autoritate intre americani si cu probitate morala, megademocratii au rude... cizmari, bucatarese, ciobani proletarizati etc. Parca am fi un neam blestemat sa nu mai avem niciodata conducatori intelepti si cu demnitate.

M-a bucurat mult aceasta luare de atitudine a diasporei noastre din SUA, gestul de solidaritate e un semn bun. Inseamna ca neamul nostru nu a uitat sa se uneasca la greu si sa sara in ajutorul fratelui de alaturi.

Acum inteleg ca si America e cu Dvs. Sa fie intr-un ceas bun!

Domnul sa Va tina sanatos ca sa Va vedeti visul de-o viata implinit!

Luminita

Ce optimist spus: "şi America e cu Dvs"!

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Luminiţa cea Dumbrăviţă nu ştie (iar dacă a aflat, nu i-a venit să creadă) că America ceea este, tradiţional, cu Putin, nu cu mine! Mai alaltăieri era - tradiţional - cu Stalin, nu cu noi, cei vânduţi.

From: Vlad Spânu <vspanu@moldova.org>
Subject: NOTA de Protest (Paul Goma)
To: "Luminita Dumbraveanu" <ldumbraveanu_7@yahoo.com>
Date: Friday, October 15, 2010, 11:05 AM

FUNDATIA "GRIGORE VIERU"
32-25 90th STREET, #407
EAST ELMHURST, NY 11369 USA
TEL # 1-718 205-7019

Domnuluil Mihai Ghimpu,
Presedintele a.i. al Republicii Moldova
Domnului Vladimir Filat,
Prim Ministru al Republicii Moldova
Domnului Iurie Leanca,
Ministru al Afacerilor Externe si Integrarii Europene al Republicii Moldova

NOTA DE PROTEST
PRIVIND NEACORDAREA CETATENIEI REPUBLICII MOLDOVA FAMILIEI CELUI MAI IMPORTANT DIZIDENT CONTEMPORAN, IN VIATA, AL NEAMULUI NOSTRU,
SCRIITORUL ROMAN DE SORGINTE BASARABEANA, PAUL GOMA

Aceasta nota de protest vine din partea unui grup de romani, stabiliti in SUA, originari de pe ambele maluri ale raului Prut.

Ea exprima totalul nostru dezacord fata de hotararea oficiala de respingere a cetateniei Republicii Moldova familiei reputatului nostru consangean, Paul Goma.

Este de notorietate internationala faptul ca scriitorul dizident s-a nascut si a copilarit, cat i-a fost ingaduit, pe teritoriul actual al Republicii Moldova. Nu cumva asta poarta denumirea de "drept natural", adica venit de la Dumnezeu, alaturi de dreptul la libertate si dreptul de a-ti cauta fericirea dupa cum te indeamna sufletul? Am ajuns in situatia de a nega chiar si Divinitatea, Sursa de la care venim si catre care, intr-o zi anume, ne intoarcem? Este grav ce se intampla cu noi! Am considerat ca, de la caderea URSS-ului, nu mai suntem "invingatorii naturii", asa cum decenii de-a randul s-a straduit ideologia Kremlinului sa ne educe, ci ca suntem noi insine natura, deci n-are rost sa ne taiem zilnic craca de sub picioare cu teorii ce n-au nici in clin, nici in maneca cu realitatea, cu armonia universului in care traim.

DOMNILOR DETINATORI DE FUNCTII PUBLICE DE LA CHISINAU: ATI DAT CU STANGUL IN DREPTUL RAU DE TOT! Din tot ce justificati nimic nu face sens. Iata o formulare ce-ar trebui sa ne puna pe ganduri pe fiecare in parte: se motiveaza de catre Ambasada Republicii Moldova in Franta ca distinsa doamna, Ana Maria Goma, sotia patimitului scriitor, "ESTE APATRIDA SI N-ARE TEMEI PENTRU OBTINEREA CETATENIEI REPUBLICII MOLDOVA". Pai nu ceri o cetatenie tocmai fiindca n-ai nici una, existand multe state care, nici nu admit dubla cetatenie? Cu alte cuvinte, daca-ti este sete, nu umbli dupa apa, nu cauti sa-ti potolesti setea cumva? Sa ne fie cu iertare, dar aceasta-i logica cea mai elementara cu putinta, nici nu ai nevoie de scoala pentru asa ceva. Au, domnii ce-au emis aceasta formulare, pretentia sa fie apelati cu "excelenta"? Poate "excrescenta", sau "homuncul" mai pe intelesul tuturor! CA SA MERITI APELATIVUL "EXCELENTA" TREBUIE, IN PRIMUL RAND, SA FII DREPT, IAR,

MAI APOI, SA GANDESTI EXCELENT! Ori, in cazul acesta, nu-i nici drept, nici gandit corect.

In general, factorii de raspundere, la nivelul "cazului Paul Goma", au adoptat psihologia galinacee in rezolvarea acestei situatii. Se spune ca gainusa fiind alergata de cocos are trei posibilitati: daca fuge, n-o mai prinde cocosul si pierde astfel partida; daca sta pe loc risca sa fie confundata cu vreo prostituata, iarasi neconvenabil; asa ca mai bine se impiedica si astfel toates bune si frumoase si la locul lor. Alesii nostri s-au oprit la a treia posibilitate, in acest caz. Iata ce simtim noi in raspunsul factorilor de decizie de la Chisinau fata de obligatia de a repune in drepturile sale naturale, firesti, familia Paul Goma. Nici nu ne-ar fi trecut prin minte in zilele cand strigam "Jos Comunismul!" in fata sediului ONU, pentru ca domniile voastre sa preluati Puterea, ca vom intampina rusine la un grad atat de ridicat. NE-ATI FACUT SA NE SIMTIM PRECUM PROSTITUATELE, FOLOSITE SI AZVARLITE IN STRADA FARA NICI CEA MAI MICA REMUSCARE. In mintea noastra va vedeam, practic, cei mai drepti reprezentanti ai neamului nostru, cu verticalitate, fruntea sus in demnitate, gata sa sacrifice orice in numele adevarului si dreptatii. Ne amintim ca la depunerea juramantului de credinta, premierul Vlad Filat a ingenuncheat si a sarutat tricolorul. Cum sa nu lacrimezi de bucurie cand vezi asa ceva? Si cum sa nu lacrimezi de durere cand vezi ce se intampla dupa asta? Pas de defilare pentru militarii nostri in fata lui Vladimir Vladimirovici Putin la Kremlin, pe 9 mai, negarea adevarului despre ziua de 28 iunie 1940, una dintre cele mai triste file dintr-o tragica istorie, iar mai nou, tratarea familiei Paul Goma drept o cantitate neglijabila.

In viata militara formula de multumire este, "SERVESC PATRIA!" Aceasta-i multumirea dumneavoastra, fata de votul nostru prin care ati preluat Puterea? Nu vrem sa fim transformati intr-o minge de fotbal pe care fiecare o suteaza unde vrea, in tribune sau peste poarta. Vrem sa fim una din cele doua echipe ce se confrunta pe teren, dupa cum bunul Dumnezeu a conceput lumea, intr-o continua competitie, ce se manifesta chiar de la procesul de inceput al vietii pe pamant. Patria, inainte de toate, domnilor, si mai apoi, restul! Dupa atata naveta la Moscova, este, probabil, greu sa mai si stii care-ti este Patria, nu-i asa?

Considerand ca greseala aceasta este comisa datorita luptei pentru ranza, din campania electorala, am hotarat sa procedam intr-un mod destul de original si de cinstit. Cel care are cel mai tare de suferit, de indurat, in urma acestei netrebnicii este Domnul Paul Goma insusi, impreuna cu familia sa. Sa nu fie nimeni in pielea si sufletul dansilor! Il rugam, la modul cel mai profund cu putinta, pe chinuitul nostru frate, Paul Goma, sa manifeste public optiunea dumisale la incheierea acestei campanii electorale, astfel incat, cei cu drept de vot sa voteze alegerea facuta, de fapt, de Domnul Goma. Acesta ar fi un mod de a restabili un pic de dreptate intr-un sistem macinat de interese mici, meschine, in cea mai mare parte straine, totalmente, de oropsitul nostru neam. Suntem convinsi ca in cazul pierderii alegerilor (Doamne fereste!) de catre AIE, primul motiv va fi, ce altceva decat, "Cazul Paul Goma". Realitatea, domnilor, este ca in Republica Moldova nu se confrunta stanga cu dreapta, politic vorbind, nici conservatorii cu liberalii, in sens american, ci se confrunta Estul cu Vestul, Rusia imperialista cu Restul lumii civilizate. Iar din ce ati facut domniile voastre in acest an si jumatate de guvernare, balanta atarna, din pacate spre cei ce, de secole, ne-au inrobit. Ne ramane speranta ca tinerii nostri, si exemplul cel mai concludent este Miscarea "Democratia Acasa", au simtit gustul Sfintei Libertati si inteleg ca nici o conditie nu este mai importanta in viata oricui, decat CONDITIA DE OM LIBER. Va fi ce va fi la acest 28 noiembrie 2010: poate frauda, poate dirijarea intregului proces electoral, in mod subversiv, de la Kremlin (ne-am si obisnuit cu asta, nu-i asa?), lume dezorientata ce nu mai stie ce si in cine sa creada. Problema

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

cea mai dura este insa, legatura indestructibila, de monolit aproape, a filatilor, lupatilor, urecheatilor, lencilor nostri cu Scufita Rosie, acolo unde, pentru amagire, turlele bisericilor sunt aurite. Imaginea fura ochiul, dar si libertatea, in special libertatea noastra. Mantuitorul a colindat aceasta planeta cu o cruce de lemn si o inima de aur. In Moscova, inimile sunt de lemn iar turlele si crucile din aur. Cand vom avea intelepciunea sa patrundem aceasta profunzime ce, fara sa constientizam, ne defineste propria viata, propria existenta?

Iata, drama noastra; cel mai drept, cel mai bun dintre noi, cei in viata, dizidentul Paul Goma, "zace" departe, in Franta. Iar vasta majoritate, ce a ales sa traiasca la bastina, "zace" acasa; de nesiguranta, de teama permanenta a invadarii noastre de catre muscali, cu care ne-am obisnuit ca magarul cu samarul, de lipsuri grave si mari. In cazul revenirii la putere a comunistilor suntem convinsi ca un procentaj zdrobitor al populatiei va lua drumul pribegiei. Pribegie ce pare simpla din povestile altora, dar care nu-i deloc o gluma.

Hai sa vedem ce hotaraste Chisinaul oficial, in urma protestelor noastre, sa vedem ce hotaraste Paul Goma in materie electorala, iar de va trebui sa hotaram singuri drumul de urmat, s-o facem cinstit fata de bunul Dumnezeu, fata de propria noastra constiinta. Si in afara asa-zisei Aliante pentru Integrare Europeana sunt partide pro vestice ce asteapta voturi. In felul acesta n-avem cum da gres. Vom fi binecuvantati si vom urma calea cea dreapta.

Rugam organizatiile din diaspora romaneasca de pretutindeni provenita de pe ambele maluri ale Prutului sa se alature protestului nostru. Sa punem sufletele alaturi de familia Goma care de treizeci si trei de ani se afla in "limbo", departe de locurile dragi, pastrate de-a pururea in inima. Ar fi pacat sa-i parasim pe cei ce nu ne-au parasit niciodata, chiar departe de Tara fiind. Am ramane goi, tristi si pierduti ca frunza-n vant. Sa nu uitam versul de aur al marelui Eminescu; "EU? IMI APAR SARACIA, SI NEVOILE, SI NEAMUL!" Iar familia Paul Goma reprezinta toate acestea, la un loc.

Sa-i aparam cat putem, fiindca ne aparam astfel pe noi insine. ASA SA NE AJUTE, DUMNEZEU!

Fundatia "Grigore Vieru" din New York in numele careia semneaza:

Originari din stanga Prutului:
Nicolae Zagariuc
Andrei Guzun
Alexandru Branzila
Sergiu Zbarnea
Cornelia Balan
Alexandru Placinta

Originari din dreapta Prutului:
Florin Carlan
Grigore Culian
Cristi Boghian
Ion Stefan
John Predescu
Liviu Butura

Sunt sensibil la cel mai mărunt semn de solidaritate, tocmai fiindcă nu am avut parte cât aş fi vrut de această dovadă de *omenesc*. Doar câteva fete-femei m-au cloştìt - dragele de ele -, însă destule (oare de ce numai ardelence?) m-au abandonat fără ezitare când li s-a pus - mai degrabă: când li s-a părut lor că li se va pune condiţia: «Ori cu Goma, ori cu noi! Cale de mijloc nu există».

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Nu, n-a fost…

Nu ştiu cine sunt redactorii şi semnatarii Protestului de mai sus. Însă ce bine face pe la inimă şi ce cald şi ce dulce un Protest…

"sa vedem ce hotaraste Chisinaul oficial, în urma protestelor noastre"…

Şi dacă vom vedea - nu azi, că e sâmbătă; nu mâine - că-i duminică; nici de luni, că omul nostru are nevoie să se mai şi trezească după efectele benefice - şi adormolente - ale jinişorului basarabean, însă de marţi…

Ei, ce minune are să se petreacă marţi?

Nu: "are să se petreacă", ci ca pe la noi: "poate că, dacă dă Domnul, are să se cam petreacă - de nu, nu"?

Ce anume? Să spun, să nu spun? Să-i suflu eu lui Ghimpu ideea? Ce facem cu Dungaciu, suflătorul-şef-de-taină? Îl alungăm ca netrebuincios - ba chiar ca răufăcăcios? Îl păstrăm sub laiţă, că ameninţă să vină iar Crivăţul, cu omăt mult, viscolit - cu ce-o să-şi şteargă Ghimpu ciubotele de udeală?

Bine bre, spun: să-mi decerneze (decearnă?, n-am ştiut niciodată cum se spune, corect-româneşte, la operaţia solemnă de a prinde de pieptul Eroului o decoraţie, iar pe obrazul aceluiaşi un pupat prezidenţial-interimar-deocamdatic) şi mie, acolo, ceva că n-o fi foc, n-o să decedeze Oculta dintr-atâta…

Nu s-a înţeles diversiunea? Nu l-am dat la o parte, nu l-am eliminat (pe Erou! - ba, chiar din contra, căci noi iubim Eroii când ne sunt de folos electoralicesc), doar l-am amânat, până am găsit prilejul de a-l onora prin decernaţiune. Cu asta am închis gura v*a*roninilor, diecilor (diacilor?), lupilor mariani, medvedevilor putinezi - ce să mai vorbim de grecianìne (azi şi mâne)!

*

Despre Veturia Goga, afirmam că fusese nu doar spioana nemţilor, ci şi a ruşilor. Această dublă-folosinţă (ca legendarele "obiecte inutile", de pildă lingura avînd în capătul cozii : un pahar) - pe faţă şi pe dos - este confirmată de Vasile Calestru în "Martiraj în Bărăgan", la pag. 210).

Autorul se reazemă pe mărturia Emiliei Bratu, fostă Vaida - profesoara mea de pian, de contrapunct, de instrumentaţie, la Lăteşti - (mărturie pe care eu nu am citit-o, deşi a fost publicată), şi din care reiese că într-o conversaţie Mareşăleasa i-a încredinţat informaţia, urmînd a fi făcută publică după moartea sa (a Mariei Antonescu), confirmată de şoferul său:

"*Veturia Goga a furnizat sovieticilor planurile militare ale Armatei Române lucru pentru care Mareşalul a exilat-o la*

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Castelul Ciucea, dar nu a pedepsit-o" - citat din V. Calestru.

Deşi am fost vecini atâţia ani în Lăteşti, Maria Antonescu nu a angajat cu mine vreun dialog. Comunicam doar prin «Bună ziua, Doamnă» şi prin întrebările mele: «Doriţi să vă aduc apă, Doamnă?» - dacă da, îi duceam, pe bicicletă, acasă, o găleată cu apă; «Doriţi să vă odihniţi pe bancă, la umbră, Doamnă?» - dacă dorea, intra în curte, în grădină, unde, sub o boltă de viţă de vie, meşterisem o bancă. «Doriţi un pahar cu apă, Doamnă?» dacă da, îi aduceam un pahar cu apă, ea mulţumea, bea, sau nu bea - după o vreme pleca. Păstrînd aceeaşi tristeţe mută, sfâşietoare.

Nu cred în adevărul total al relatării Doamnei Emilia Vaida-Bratu. Pentru ea am sentimente de aproape iubire filială - însă în materie de mărturie… Vreau să spun: nu cred orbeşte în afirmaţia ei, o pun la îndoială:

- nu ştiu - nu ştiu eu - dacă Mareşalul avusese ocazia, la Lubinaka, să comunice cu soţia sa şi, dacă da: să nu fi avut altceva mai important să-şi spună - ori să-şi tacă - în acele momente, decât secretul lui Polichinelle : Veturia Goga era spioana şi a ruşilor?;

- nu cred că Maria Antonescu îi împărtăşise Emiliei Vaida-Bratu un secret ca acela (dacă Mareşăleasa l-ar fi deţinut);

- este neadevărat că "Mareşalul a exilat-o la Castelul Ciucea, dar nu a pedepsit-o":

Pe toată durata războiului în Est Veturia Goga fusese extrem de activă în cadrul "Patronajului", ea ocupîndu-se de… românizarea obiectelor de valoare ale cetăţenilor sovietici - mai ales de la Odessa : tablouri, argintărie, vase, covoare - şi piane! "Confiscase" un număr de piane de concert, dar nu în folosul statului, ci în al ei: depozitase totul în Castelul de la Ciucea.

Bineînţeles, această tâlhărire fusese atribuită, după ocuparea României de către sovietici, doar Mariei Antonescu: numai ea, ca preşedinte a(l) "Patronajului", a fost acuzată de "însuşire ilegală" (ce limbaj, ce limbaj!), Veturia, sărăcuţa, fiind doar o vice-, fără putere, atât că era dotată cu un cur-vesel şi o mână-lungă, lungă.

*

Viorel Cucu, editorul meu de la Vicovia Bacău, cel care mi-a scos de două ori "Săptămâna…" îmi dă o veste bună:

"Exemplarele din ultima editie a cărţii Saptamana Roşie au fost preluate şi duse la Chişinău de către Dl Cimpoi."

Ce bine! Credeam că au să fie uitate la recepţia hotelului unde fuseseră găzduiţi scriitorii moldoveni…

Totodată, Viorel Cucu îmi transmite un text semnat de Gh. Buzatu. Îl transcriu, aici:

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

"PAUL GOMA: CARTEA CĂRŢILOR CONSACRATE BASARABIEI ÎNSÂNGERATE
GH. BUZATU

"Place ori, mai ales, nu place, dar, în Republica Literelor, Paul Goma este **UN NUME**. Cu atât mai mult astăzi, după ce la 2 octombrie 2010, a împlinit respectabila vârstă de 75 de ani (n. în cătunul Mana, comuna Vatici, judeţul Orhei, Basarabia).

... Au trecut, se ştie, atâtea decenii de la alungarea lui Paul Goma din ţară (decembrie [corect: noiembrie] 1977) şi de la aparitţia lui **Ostinato** (1992), carte de căpătâi, urmată de altele pentru care scriitorul a fost desemnat, fără rezerve, un *Soljeniţin român...*

Similitudine care, schimbînd ce-i de schimbat, s-a dovedit inspirată. Mai ales că exprima în fond o realitate, confirmată de întreaga operă a lui Paul Goma, îndeosebi romane, jurnale şi eseuri. Avem mai cu seamă în vedere inimitabilele-i eseuri, în marea lor majoritate scrise în exil, dar de un mare-enorm curaj şi profund-neaoş românesti. Este sigur că tocmai aceasta deranjează pe criticii şi demolatorii, deloc reduşi, ai maestrului.

Care însă şi-a văzut de treabă, elaborînd şi difuzînd, fie şi on-line, o scriere după alta, care de care mai documentată şi mai puţin ortodoxă, distinctă şi opusă canoanelor falsei „societăţi civile", de la noi şi de aiurea, de pretutindeni. Dar, iată, călcînd aidoma pe urmele lui Alexandr Soljeniţin - care la un moment dat a publicat un text fundamental şi tulburător privind o problemă de istorie şi de cultură, abordată de atâţia şi nereuşită de vreunul, mă refer la clasica sinteză "**Două secole împreună, I-II, Evrei şi ruşi, 1795-1972**" (traducere, Bucureşti, 2004, ediţia originală - Moscova, 2002) (referitor la conţinut şi ecouri, cf. Viaceslav Samoşkin, în Europa XXI – Românii între ruşi şi sovietici, Iaşi, 2004-2005, p. 387-396) -, Paul Goma , asemenea aşadar autorului Gulagului, ne oferă o carte tratînd în esenţă o chestiune similară şi care s-a bucurat deja de cinci ediţii în ţară şi de o a şasea pe Internet (vezi http://paulgoma.free.fr). Iar "Basarabia şi evreii a stârnit imediat – fără pic de exagerare - o veritabilă furtună, la Bucureşti şi Paris, la Londra şi Tel Aviv, la Washington, Moscova şi Chişinău. Şi aceasta pentru că Paul Goma, un cunoscător profund al trecutului şi realităţilor prezente în ţinuturile natale basarabene, în temeiul unei documentaţii de excepţie, exerciţiu de durată şi de preferinţă, magistral în folosirea condeiului şi în pătrunderea sau judecarea faptelor, înainte de orice în ordinea lor strict cronologică şi logică, s-a străduit şi – culmea! – a reuşit a restabili ADEVĂRUL. Ceea ce a oferit un nou prilej de gâlceavă, de astă-dată la nivel internaţional.

Nu demult, Paul Goma şi Editura Vicovia din Bacău ne-au rezervat bucuria de-a ne reîntâlni, la distanţă de numai câteva luni, cu cele mai recente ediţii ale faimosului de-acum, inimitabilului ssi excelentului său eseu **Săptămăna Roşie (28 iunie – 3 iulie 1940) sau Basarabia şi evreii** (ediţia a VI-a, varianta 11 ianuarie 2009, Bacău, Editura Vicovia, 2009, 464 p. şi ediţia a VII, varianta ianuarie 2010, Bacău, Editura Vicovia, 2010, 543 p.), însoţit de o temeinică **Bio-Bibliografie** (ediţia ultimă, pp. 513-540), precum şi de lista selectivă a studiilor de specialitate consacrate prăbuşirii României Mari în 1940 (p. 507- 512). In aşa fel că, la o distanţă de şapte ani de la lansa-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

rea si relansarea Basarabiei (2003-2008), care a provocat atâta vâlvă şi a zbuciumat atâtea fotolii (inclusiv ale unor... personaje importante cocoţate prin Academii!), Paul Goma poate fi declarat, netăgăduit, învingător! Întrucât, înainte de orice, el vine să confirme în chip strălucit una din maximele strălucitoare ale inegalabilului N. Iorga (1905), în sensul că: „*În cetatea dreptăţii tale poţi fi ucis, înfrânt însă niciodată.”*

Fără îndoială, aici se impune precizarea că lucrarea lui Paul Goma, încununînd contribuţiile solide anterioare semnate de V. F. Dobrinescu, I. Şişcanu, I. Scurtu, Florin Constantiniu, M. Pelin, Vitalie Văratic, Alesandru Duţu, Mircea Muşat, A. Petrencu, Pavel Moraru, dar, în prima ordine, N. Iorga, prin scrierile şi intervenţiile sale – cine ar putea uita, cândva “De ce atâta ură”?-, toate fără egal şi de imensă rezonanţă în iulie-august 1940), nu face parte, evident, din categoria acelora care să fie ... povestite. Este posibil, chiar recomandabil, în schimb, să reţinem, şi astfel vom proceda, spre informarea corectă a cititorului, **lista unor termeni şi expresii esenţiale**, singura în măsură a releva aria şi natura investigaţiei, semnificaţia si actualitatea ei: **Holocaust, Gulag, Industria Holocaustului, Holocaustul Negru şi Holocaustul Roşu, holocaustologi, „Pogromul de la Iaşi”, „Trenurile morţii”, „adevărul unic, imuabil”, negaţionism şi negaţionişti, antiromânism, corectitudine politică şi istorică, sionism şi antisemitism, naţional şi naţionalism, falsificarea istoriei, masacre, teroarea roşie în Basarabia, Raportul Tismăneanu, goimi, înfometarea programată, Martiriul Basarabiei şi Bucovinei - 1940-1941, „evreii vinovaţi de Holocaustul Roşu din România, inclusiv Basarabia, Bucovina de Nord, Herţa (28 iunie 1940 – 1990)** etc. etc. Din **Săptămâna Roşie** redescoperim istoria ascunsă, precum sumedenie de nume pe **listele negre,** dar si o „**mică listă roşie** = “a celor care, ni se destăinue Paul Goma, mai ales prin cuvânt – cuvântări, laude la adresa URSS, condamnări ale «trecutului», directive, denunţuri – ne-au acuzat, agresat, terorizat decenii şi decenii”, în traducere:

Felix Aderca, Jean Ancel, Pavel Apostol, Camil Baltazar, Maria Banuş, Aurel Baranga, Radu Bogdan, Cristina şi Mihail Boico, Savin Bratu, Marcel Breslaşu, Silviu Brucan, Nina Cassian, Vera Călin, Ion Călugăru, Iosif Chişinevski, Pavel Cîmpeanu, Andrei Cornea, Paul Cornea, O. Crohmălniceanu, S. Damian, R. Feldman-Alexandru, Radu Ioanid, Alexandru şi Radu Florian, Eugen Frunză, I. Ludo, Oscar Lemnaru, Norman Manea, T. G. Maiorescu, Lilly Marcou, Al. Mirodan, Veronica Porumbacu, N. Moraru, V. Neuman, A. Oişteanu, Zigu Ornea, Ana Pauker, J. Perahim, Leonte Răutu, M. Roller, Valter Roman, Michael Shafir, Sorin Toma, I. Vitner, Leon Volovici, Ştefan Voicu, Geo Serban, L. Tismăneanu, Ileana Vrancea, Ed. Reichman ş.a.

Comentariile lui Paul Goma: “E frumoasă scurta, mult prea scurta **listă roşie** a mea? Nu, nici o listă nu poate fi frumoasă. **Denunţul**: un act odios, chiar atunci cînd era botezat «demascare», cu atât mai ticălos cu cât era redactat în taină şi ... anonim. Abominabile, criminale au fost **listele negre** alcătuite de evrei: acelea, spre deosebire de a mea, au fost **materializate** cu începere de la 28 iunie 1940, în Basarabia şi în Bucovina de Nord, iar din 23 august 1944 în restul României – prin arestări, prin excluderi din cultură, din cărţi, din locuinţe, din viaţă? ...”

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

(p. 248).

Pentru Paul Goma, intim legat de tema abordată rămâne Nicolae Iorga, istoricul nostru fără pereche pentru deceniile ce au fost şi pentru veacurile ce or să fie, mai cu seamă pentru memorabilul «**De ce atâta ură?**» (apud "Neamul Românesc", 6.7.1940), din care extragem:

"Se adună şi cresc văzînd cu ochii documentele şi materialele, actele oficiale şi declaraţiile luate sub jurământ. Înalţi magistraţi şi bravi ofiţeri care şi-au riscat viaţa ca să apere cu puterile lor retragerea şi exodul românilor [din Basarabia] au văzut cu ochii lor nenumărate acte de sălbăticie, uciderea nevinovaţilor, lovituri cu pietre şi huiduieli. Toate aceste gesturi infame şi criminale au fost comise de evreimea furioasă ale cărei valuri de ură s-au dezlănţuit ca sub o comandă nevăzută. De ce atâta ură? Aşa ni se răsplăteşte bunăvoinţa şi toleranţa noastră? Am acceptat acapararea şi stăpânirea iudaică multe decenii şi evreimea se răzbună în ceasurile grele pe care le trăim. Şi de nicăiri o dezavuare, o rupere vehementă şi publică de isprăvile bandelor ucigaşe de sectanţi şi sanguinari [...] Românimea aceasta, de o bunătate prostească faţă de musafiri şi jecmănitori merita un tratament ceva mai omenos din partea evreimii care se lăuda până ieri că are sentimente calde şi frăţeşti faţă de neamul nostru în nenorocire" (p. 232-233).

Valoarea remarcabilă a **Săptămânii Roşii** rezultă incontestabil din faptul că, începînd de azi, beneficiem în sfârşit de o lucrare pe care nici o investigaţie serioasă a problemei nu o mai poate ignora. Ci, dimpotrivă, va trebui chiar să înceapă cu/de la această CARTE! Nu este deloc puţin; ci enorm, mai ales în istoriografie, unde demolările sunt frecvente şi la modă, fiind vizate productele facile.

Nu însă şi construcţiile solide, aşa precum **Săptămâna Roşie,** Carte care, prin calităţile-i intrinsece şi peste valul resentimentelor provocate, ameninţă sa se instaleze - dacă nu cumva a făcut-o deja? - în rândul operelor clasice ale literaturii şi istoriografiei române şi europene, deopotrivă."

*

Câteva comentarii (*Timpul*) :

1. De romanu american la 12.10.2010, ora 19:18
...PAUL GOMA...SINGURUL OM CE AR MERITA SA DEVINA...PRESEDINTE AL "MOLDAVEI"...PRECUM HAVEL...IN REST...DAN DUNGACIU E...CETATEAN....CU TOATE CA-I..ARDELEAN...DE, ALTE INTERESA DE...PARTID...sa auzim numai de bine!!

2. De VIL la 12.10.2010, ora 18:40
intrebati centrele de cultura evreiasca de ce Goma nu vine acasa, jidovii inca au o mare infulenta in Basarabia iar pentru ei (sionistii) Goma este un antisemit (ca de altfel toti care desconspira anumite adevaruri despre evrei) de aia n-au permis puterii sa-i permita lui Goma sa vina acasa

4. De valens la 12.10.2010, ora 14:17
Mai batrane, nu dezinformeaza nimeni, dar zi si tu, gandeste un pic, cum Paul Goma sa vina FARA SOTIA SA care i-a fost alaturi, "mai mult la rau decat la bine". DE CE e invitat la consulat in "orarul de lucru". Tot felul de functionarasi ce scriu mailuri de pe adrese facute pe servere publice (Hotmail, sau

si mai si Yahoo! Canada)... nicio adresare oficiala, nicio adresa oficiala. Iti spun eu de ce, batrane, PENTRU CA NIMENI NU VREA SA ISI ASUME O RESPONSABILITATE ASA DE MARE PENTRU UN OM ATAT DE INCOMOD, INCA. Batrane, mentalitatea ta e chiar... batrana.

5. De meda la 12.10.2010, ora 12:55
Este o reactie fireasca a tinerilor de la "Democratia ACASA". Enervanta lentoarea gandirii strategice a elitei intelectuale de la Chisinau, ei trebuiau sa prevada ca guvernantii se vor teme de revenirea acasa a dlui Paul Goma inainte de alegeri si sa insiste pana la obtinerea unui rezultat pozitiv din timp. Oricum, Paul Goma nu are nevoie de aprobarea unor politicieni pentru a fi basarabean, el este si va fi al nostru mereu. Cred ca multi dintre basarabenii emigrati in zilele noastre s-ar regasi psihologic in "Arta refugii". Iar tinerii care discuta pe bloguri doar despre antisemitismul lui Goma, ar face bine sa deschida macar unul dintre romanele lui. Ar descoperi un scriitor de geniu, cu un stil inconfundabil, si fiecare ar gasi macar o fraza de suflet, scrisa parca anume pentru el.

Duminică 17 octombrie 2010

Frig. Patru grade sub zero - curat Polul cel Nord, pentru moşi-friguroşi ca mine.

O prietenă basarabeancă stabilită la Paris a călătorit deunăzi la Chişinău. L-a întâlnit şi pe Ghimpu. L-a întrebat de ce nu i s-a dat lui Goma cetăţenia moldavă. Răspunsul:

«Să facă cerere».

Nefiind de faţă, nu am auzit cum anume fusese intonat/ accentuat cuvântul: "cerere": c*é*rere, cum rostim noi, oamenii de rând respectuoşi faţă de *limba română normală a noastră,* accentuînd prima silabă sau cer*è*re, cum rostesc analfabàţii, ca Monica Macovei şi Băsescu şi Dan Dungaciu, consilierul cu pricina şi Becali şi Vanghelie Adri*e*an şi Nuţi Udrea şi chiar Traian Ungureanu, când vrea el să fie mai băşist chiar decât Băsescu şi decât Boc când face şi el ce şi-a însuşit la primară: boc!

Dar nu asta este trist (şi putred), nu. Ci altceva.

*

De pe blogul lui Oleg Brega:

"Psihiatria romaneasca intre IPS Anania si Dr Ion Vianu
Autor: Anton Constantinescu octombrie 15, 2010 Opinii 18

Mi-a fost dat sa citesc recent in "Revista *22"* un articol semnat de psihiatrul Ion Vianu, intitulat "Contrazicerile IPS Anania", articol care mi-a starnit odioase aduceri aminte si care m-a enervat profund.

Sa prezint personajele:

IPS Anania (adica Inalt Presfintia Sa….) este fostul legionar (ceea ce se numeste un oxymoron in engleza; un legionar nu se poate reconverti niciodata sa fie altceva). Asta cred eu.

Stiu despre acest om din jurnalul mamei mele, un document foarte interesant pentru mine si altii, pe care sper sa il public. In perioada inceputurilor comunismului Anania a starnit admiratia unora prin modul cum a dus de nas securitatea: a intrat la Cluj intr-o sala unde s-a tinut o mare adunare anticomunista si, fiind asteptat la iesire de catre securitate, le-a scapat acestora datorita faptului ca dupa adunare s-a barbierit si si-a lasat hainele bisericesti si barba acolo. Ca in cantecul lui Salvatore Adamo "Avez-vous vu un barbu sans barbe, avez-vous vu un poilu sans poile?.." Adica "nu ati vazut cumva un barbos fara barba, nu ati vazut cumva un paros fara par?". Sigur ca multi l-au admirat pentru asta. Poate ca l-as fi admirat si eu pe atunci.

Celalalt protagonist despre care vorbesc este dl psihiatru Ion Vianu. Cel care a plecat din tara semnand Carta 77 a lui Goma. In anul, evident, 1977.

Pe care dintre cei doi il condamn cel mai mult? Surpriza, nu pe IPS. Ci pe domnul Psihiatru.

Sigur ca interviurile mai marelui bisericii ortodoxe din Ardeal erau si sunt total previzibile. El asemuieste homosexualii cu animalele necuvantatoare, ba se exprima cu mult mai rau, ceea ce dl Vianu considera a fi neadecvat. Mai precis domnul Vianu scrie "compararea unei categorii de oameni cu animalele nu sta intru nimic in spiritul crestinismului". Nu zau! De unde stie asta dl Vianu? Ca stiu ca nu are diplome si patalamale bisericesti!

Sigur ca Inaltul pontif Anania scrie in spiritul corect al crestinismului "Homosexualitatea este osandita si de Sf Apostol Pavel, in mod hotarat, in Epistola Catre Romani. Adica o considera o cadere a omului la treptele animalitatii, ajungand mai rau decat dobitoacele, fiindca dobitoacele se impreuneaza in mod firesc, etc".

Nu pot sublinia indeajuns aici ca devreme ce Anania greseste, intrucat homosexualitatea exista la toate speciile de vietati studiate, inclusiv insecte(!!) inseamna ca el este fie total ignorant fie mincinos patologic. Vreau sa fie deosebit de clar ca religiile abrahamice au un punct de vedere bestial, patologic in aceasta privinta. Mai mult, doresc ca ele sa continue sa aiba acest punct de vedere. Nu vreau ca sa o poata intoarce acum "ca la Pitesti" sau "ca la Ploiesti". Asa este corect. Nu vreau sa inceapa si la noi circul din America, unde unele biserici spun acum ca "numai cu dragostea lui Isus Cristos pot homosexualii sa-si traiasca viata morala, ca homosexuali, la adevarata ei valoare". Suna prea comunist aceste randuri, ca sa le mai pot tolera.

Ceea ce ma irita mai mult este insa lipsa totala de profesionalism a domnului Vianu. In 1977 dansul a luat partea unui reclamagiu de profesie, pe care l-a cunoscut bine si tatal meu. Acel om, cum intra intr-o institutie, biserica, birou, etc, incepea sa scrie reclamatii. Tin minte ca tatal meu, care l-a cunoscut, mi-a spus: "daca domnul Vianu crede ca acesta este un caz politic, m-a dezamagit profund". Daca acel psihopat mergea la gara, il reclama pe seful garii, sau pe vanzatorii de bilete in scris. "Sper ca domnul Vianu va gasi si vreun caz adevarat", mi-a spus tatal meu, care il ura cu foc pe Ceausescu. Nu s-a intamplat asta. Iar eu am sperat ca dl Vianu se va pronunta in privinta homosexualitatii, ca asta era specialitatea dumisale: psihologia si psihiatria.

E sau nu o boala?

Pe atunci am fost dus la politia capitalei si am scapat de puscarie

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

negand ca as fi homosexual, in fatza colonelului Covaci. “Nu tovarase colonel, aceste lucruri (furate de banda ce m-a jefuit care se intretinea din santajul homosexualilor) nu sunt ale mele”. Hotul spunea adevarul, iar eu, pagubasul, ma feream sa recunosc adevarul, pentru ca acest lucru ar fi implicat ca sunt homosexual. Ce oroare, nu?

Au trecut 33 de ani de la plecarea domnului Vianu din tara calare pe “Carta 77” la care nu a contribuit cu nimic. Numai Paul Goma, ignorat azi total de “Revista *22*”, a lucrat pentru ea. De atunci dl Vianu nu a luat niciodata vreo atitudine profesionala neechivoca privind un subiect care facea parte din obligatiile sale profesionale.

Este comic si ironic faptul ca pe atunci am apelat la mai mult medici psihiatri “sa ma schimbe”. Unul dintre ei, la spitalul studentesc de atunci, m-a intrebat:

“ce citesti acum?”

Am raspuns ca tocmai il citeam pe Eugen Ionesco.

“Da-l dracului, nu mai citi prostii scrise de jidani”. Mi-a spus el.

Se pare ca l-am ascultat partial. De atunci nu am mai citit biblia. Mai ales ca il consider pe Isus Cristos, situat intre Torah si Talmud, “come un maestoso cazzo mentre due coglioni”. Dar tot homosexual am ramas, domnule Psihiatru”.

Anton spune:
octombrie 15, 2010 la 14:00

PS: Vreau sa nu las lucrurile nelamurite. Cazul pe care dl Dr Ion Vianu l-a luat in brate ca sa poata pleca din tara este cazul “TOIA” , despre care domnul doctor a scris nenumarate articole facand referire la drepturile omului.

Repet, este vorba de un caz fals. Dl Toia a fost un psihopat notoriu in Cluj.

Ceea ce am asteptat eu de la dl Dr. Ion Vianu a fost sa spuna clar care sunt datele stiintifice legate de homosexualitate. Am suferit destul din cauza tacerii vinovate a asa-zisilor doctori din Romania, si nu voi uita asta. Aceasta a fost o adevarata problema legata de “drepturile omului”: sa poti trai asa cum te-ai nascut, sau macar asa cum esti. Eu am facut parte din cei care ar fi acceptat in tinerete orice schimbare si chiar orice “tratament” ca sa nu mai sufar din punct de vedere social. Sa ma faca “un om nou”, in stilul comunist-crestin.

Dar asemenea “tratamente” nu exista. Nimeni nu-si poate alege la nastere daca va iubi baietii sau fetele, respectiv barbatii sau femeile. Este un dat. Asta as fi vrut sa spuna domn’doctor Vianu. Sau orice alta persoana competenta in psihiatrie din Romania. Nu au facut-o atunci si nu o fac nici azi.

Dl intelectual (o spun in mod ironic, evident) Liiceanu (sau Liceianu cum s-o fi numind dansul) a spus de cateva zile ca nu personalitatile sunt vinovate in Romania ci poporul, de ramanerea in urma si de faptul ca noi romanii nu am avut nici un Vaclav Havel. Asa crede domnia sa. Eu cred pe dos: ca daca intelectualii adevarati si-ar fi facut in mod constiincios datoria, aveam sute de “vaclav haveli” in tara. Dar ei au ales sa nu-si faca datoria.

M-a apucat greata pe vremea lui Ceausescu, cand intelectuali ca Adrian Marino, in plina criza existentiala a poporului roman, scria cu pasiune despre “epistemologia si hermeneutica” …rahatului. Nici o legatura cu realul. Cum spuneau ardelenii “foaie verde loboda/ merg catanele pe shtrec”.

Anton spune: octombrie 16, 2010 la 09:37

Da anonimule, Bartolomeu Anania este un erou tipic al acestui neam. La inceput a fost legionar, apoi in calitate de legionat convins a fost bagat la puscarie sub doua regimuri, dupa care regimul comunist l-a folosit dupa anul 1965 sa inchida gurile disidentilor romani din America.

Iata cum scrie in caracterizarea lui, de cand a fost trimis de regimul comunmiost “sa slujeasca” pentru 12 ani in SUA:

“in February 1965, he was sent by the communist regime to become an Archimandrite of the Romanian Orthodox Church in the United States and Canada,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

where he lived for 12 years, also editing a religious newspaper called Credinţa ("The Faith").[7]"

Te pot asigura ca un om care a fost trimis de catre comunisti pentru 12 ani sa-i slujeasca in lumea libera, i-a slujit, nu gluma. Pe toate planurile!

Trebuia sa-l faceti sfant ca pe Parascheva!

Anton spune: octombrie 16, 2010 la 09:54
f. Spui ca intelegi romaneste? Aunci ce intrebare e asta?
Sgur ca au fost cazuri de toate felurile. Ceea ce am spus eu este ca homosexualii erau pe atunci foarte persecutati nu numai de societatea crestina si de comunisti, ci si de sistemul legal. Acest lucru a constituit un aspect adevarat, iar nu inventat, al incalcarii sistematice a drepturilor omului in Romania (spre deosebie de cazul psihopatului in varianta reclamagie, Toia).

Pe de o parte m-am asteptat ca dl psihiatru Vianu sa denunte la timp acest lucru, intrucat a fugit din tara in 1977 si nu se putea teme de represalii in vestul Europei dar inteleg ca el nu a fost erou. Putea sa fie (si poate sa fie macar acum) un bun profesionist in meseria dumisale de psihiatru si sa fi explicat (sau sa o faca macar acum!) dobitocilor care conduc opinia publica "stiintifica" in Romania ca a fi homosexual nu este "la propria alegere", ca orientarea sexuala nu se schimba ca chilotii sau ciorapii (cacofonie voita), si ca ura de azi a romanilor contra celor care par a nu fi ca ei nu este justificata. Nu sa judece crestinismul sau judaismul si islamul, religii mizerabile si perverse, care nu se schimba.

De altfel Revista *22* a avut in trecut accente homofobe clare. Poate ca ar fi avut si accente antisemite daca nu ar sta de paza acolo si evrei cu nume schimbate, cum e cazul domnului Valeriu [corect: Andrei] Oisteanu.

Luni 18 octombrie 2010

A murit Solacolu. Dan Culcer mi-a anunţat trista veste, astă-noapte. Trebuie să mă trezesc, pentru a realiza cruntul.

Dumnezeu să-l ierte. A fost şi el un chinuit.

*

Mi-a venit, de la editura Lumina, de la Chişinău, un pachet cu 6 exemplare din **Din Calidor** (ediţia V-a). A ieşit foarte bine (în fine, dacă nu iau în seamă greşelile, neglijenţele, multe - şi nici nu le iau). Numai că nu am avut cui să mulţumesc (Stratan a dispărut din raza mea emailată - o fi şi el bolnav), aşa că am mulţumit editurii. Am scris - despre carte - Danielei Goma, căreia îi este dedicată. Şi Alionei Grati.

*

Am primit o altă scrisoare dela Florin Carlan. În asta imi urează ca în 20 noiembrie, când se împlinesc 33 ani de la plecarea noastră din România, să primim paşapoartele moldoveneşti…

Marţi 19 octombrie 2010

Ceva mai puţin foarte obosit. Un progres…

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

Florin Carlan îmi trimite textul următor:

Buna ziua Dl. Carlan.
Va rog sa considerati materialul anexat.
Va multumesc.

Dumitru Stoian 19 Octombrie 2010 Bonn, Germania
Către
Academia de Stiinţe a Republicii Moldova
Domnului Preşedinte Gheorghe Duca
Protest privind neacordarea cetăţeniei familiei Paul GOMA

Sunt de origine basarabean născut în Octombrie 1929, în comuna Teleşeu, judeţul Orhei. Tata, preotul Nicolae Stoian, a fost împuşcat de ostaşii roşii în 25 August 1944 în satul Sperieţi, când încerca să ajungă la familia refugiată peste Prut.

Ca fiu de preot şi pe deasupra şi basarabean, am purtat această "marcă" în şcoală şi în câmpul muncii până în 1979, când am hotărât să rămân în Vest. În consecinţă am fost condamnat la moarte în 1980, din ordinul lui Ceauşescu.

Mi-am câştigat traiul pe mai multe meridiane, pentru a-mi întreţine familia. Urmărit de securitate prin toată Europa - "să fie adus viu sau mort", aşa suna pricazul de la Bucureşti, din motive de familie dar şi personale nu m-am afişat ca "dizident" nici înainte de 1989 , nici după aceea.

Am privit cu rezervă până acum spasmele României de după 1989, cele ale Basarabiei, botezată Republica Moldova, şi chiar ale diasporei noastre răspândită şi divizată în lume.

Acum însă mi-a ajuns cuţitul la os şi PROTESTEZ HOTĂRÂT împotriva mârşăviei pe care a comis-o guvernul post comunist al Republicii Moldova, privind persoana MARELUI PAUL GOMA. Urmaş al marilor basarabeni, care au ţinut aprinsă flacăra românismului dincolo de Prut , Paul Goma nu şi-a îndoit o clipă şira spinării nici în faţa comuniştilor înainte de 1989, şi nici după aceea în faţa post comuniştilor.

Da, ieri Paul Goma a dat semnalul de revoltă împotriva opresiunii comuniste de la noi; după 1989 şi până astăzi Paul Goma n-a făcut şi nu face compromisuri nu numai cu post comuniştii, dar şi cu "dizidenţii de mucava" , unii dintre ei punând mâna pe instituţiile culturale din ţară, dar şi din Basarabia , aşa cum , de altfel , aduc mărturie manifestările şi actele lor din ultima vreme.

Da, Paul Goma a fost şi este un rebel incomod pentru mulţi compatrioţi, fie ei din ţară ori de peste Prut. Paul Goma n-a putut şi nu poate intra în tiparele compromisului, pe care îl practicăm noi, indiferent pe unde suntem. Vocea şi scrisul lui sunt ca un brici, un bisturiu tăind în carne vie pentru a îndepărta cangrena care a cuprins nu numai politicul, dar şi cercurile culturale.

Nu aşteptam şi nu aştept nici o reacţie din partea clasei politice de la Bucureşti privind neacordarea de către Chişinău a cetăţeniei familiei Paul Goma. Cu atât mai puţin nu aştept nici o reacţie a păturii culturale de la Bucureşti. Declaraţi dizidenţi înainte de 1989, dar îmbrobodiţi cu aprobări date de Ceauşescu pentru stagii în Vest, burse acordate de diverse fundaţii din lumea liberă, aceşti "dizidenţi" cum am spus, "de mucava", astăzi nu fac

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

altceva decât cântă-n strună puterii de la Bucureşti, şi-şi rotunjesc veniturile pe toate căile. Aşa încât la ce poţi să te aştepţi de la aceşti indivizi ? Toţi o apă şi un pământ…

Dar de la moldoveni nu m-am aşteptat la această umilire pe care Paul Goma n-a meritat-o. Paul Goma ar fi putut face "carieră" în ţară dupa 1989. A preferat însă un timp ajutor social de la statul francez, decât să se umilească. A scris 80 de romane traduse în multe limbi şi a combătut nu numai comunismul, dar şi lichelismul din ţară şi diasporă.

Dacă "politicul" , aşa zis post comunist de la Chişinău, s-a dovedit a fi incapabil, nu numai în cazul Goma, pătura culturală, scriitori , ziarişti, oameni de ştiinţă etc, mă întreb de ce nu au luat poziţie? Oare n-aţi fost dvs printre cei care au zguduit regimul lui Voronin ? Nu dvs aţi participat la acţiunile fulminante din acel "aprilie" ? Atunci de ce această pasivitate în legătură cu Paul Goma ? Grigore Vieru a fost un monument viu al Basarabiei. Paul Goma este un monument viu al întregii Românii, de la Nistru pân'la Tisa !

Voi, foştii tovarăşi ai lui Grigore Vieru ! Mă adresez vouă , intelectuali basarabeni, în care multă Românie îşi pusese nădejde că sunteţi mult mai buni decât cei de la Bucureşti, şi nu puţini nutreau ideea că prin "Unire" se va produce o înnoire a României.

Se întorc astăzi în mormintele lor Pan Halipa, Inculeţ C.Stere, Alecu Russo, Alexei Mateevici, B.P.Haşdeu şi Grigore Vieru când văd atâta nemernicie, pe care acest mare român, Paul Goma, n-a meritat-o.

Prin poziţia voastră , voi intelectuali basarabeni neteziţi drumul ciubotei ruseşti, care e gata să vă îndoaie din nou grumazul.

Pentru Basarabia este ceasul al doisprezecelea fără un minut : nu va reveni conducerea politică asupra gestului necugetat privind cetăţenia familiei Paul Goma , atunci adio unire , adio Basarabie.

Nici Dumnezeu nu vă mai poate salva !

Dumitru Stoian

Bonn - Germania

E cald printre ai tăi. E bine când te aduni grămăjoară…

Miercuri 20 octombrie 2010

Azi am lucrat ca o vită la **Alte jurnale**. Am trecut de pragul textului avînd nevoie de intervenţii, am trecut şi de blestematul an 1995. De-acum are să-mi vină mai uşor: mai sunt vreo 70 pagini (de carte), sper să le fac în două zile.

Aliona Grati îmi scrie că Cimpoi s-a oferit să finanţeze (Uniunea Scriitorilor, nu el) un volum omagial. Ea l-a întrebat: dar Jurnalele lui Goma? *Iar el nu a răspuns* (şi acesta fiind un răspuns). Dinspre Academie - care, în principiu ar trebui să editeze seria de jurnale - aceeaşi manieră de a tăcea.

La urma urmei îi înţeleg pe basarabeni, "ţara cea mai săracă din Europa": oricâte ajutoare ar primi nu va înceta de a fi "cea mai". O comunitate ai cărei membri sunt obligaţi să caute de lucru, fie în Occident, fie "dimpotrivă", în Rusia este o comunitate pe cale de a fi distrusă - de sărăcie. Or sărăcia face ravagii

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

mai rapide, mai trainice (!) chiar decât comunismul - fiindcă pleacă la lucru şi femeile.

Fenomenul este cunoscut în toate ţările din blocul sovietic. Or acolo, după modelul Rusiei, femeia era stâlpul casei, al familiei, al nucleului, capul familiei. Ea îl înlocuia pe bărbat în toate situaţiile nenorocite: război, puşcărie, lene, alcoolism… De la implozia Uniunii Sovietice au început a pleca de-acasă şi femeile. Mai puţin pentru o slujbă, oricât de umilă - însă basarabenii au nobleţea de a nu se simţi înjosiţi de nici o muncă ingrată - ci ca să se prostitueze, de voie, de nevoie, când sunt vândute încă de-acasă, din satul lor, la kilogram - de către cine vândute pentru o mână de dolari?- de chiar mamele lor, de unchi, de fraţi, de veri, de logodnici - de soţi. Ravagiile acestei mutaţii *morale* o resimt tinerele generaţii, copiii rămaşi *şi* fără mame (chiar de nu sunt orfani). Cine să aibă grijă de ei? Bărbaţii? Dar ei au altă treburi, mai bine zis: niciuna; bunicii?, sunt neputincioşi, fără autoritate şi mai ales atât de săraci, încât nu pot asigura nepoţilor hrana şi îmbrăcămintea, necum un joc video.

În această împrejurare întoarcerea mea acasă, în Basarabia, fără a duce acolo nimic (material), din contra: obligînd autorităţile, prin simpla prezenţă a mea, să cheltuiască, este nedorită. Am folosit un eufemism, trebuia să spun: neavenită. Cum, când omologii mei, oamenii de condei din Basarabia abia îşi pot plăti chiria, electricitatea, gazul, când editarea unei cărţi a devenit o loterie, o probă pe care numai cei descurcăreţi o pot trece, uite-mă pe mine, propunînd (oamenii de loc percep aceasta ca impunere) să mi se editeze serii, de ce nu "opere complete", cum s-a rostit cu prilejul colocviului?; când stabilimentele culturale ale Chişinăului abia reuşesc (dar reuşesc?) să adune bani pentru a scoate două volume de versuri ale lui Grigore Vieru?

Ştiu eu bine cum este şi la Chişinău, chiar de n-am călcat pe-acolo din exact 25 martie (Bunavestire - ce ironie!) 1944. Ca la Bucureşti - chiar şi la Paris, pentru apatrizi ca mine - drept care scriitorii vii (şi buni) nu pot fi din cale-afară de generoşi, de înţelegători (materialiceşte) faţă de cei dispăruţi. Or eu din capul locului voi fi perceput - pe drept - ca un profitor, ca un străin (care nu a mâncat obştescul salam de soia - nu cunosc echivalentul în Basarabia) şi care, în loc să se declare mulţumit cu gloria căpătată în Occident, pretinde să primească o halcă substanţială din bugetul Republicii Moldova, "cea mai săracă ţară…" etc etc!

Ei, nu, tovarăşi! Nu domnilor şi doamnelor! Şi acum, între noi: aş avea eu inima aceea să intru în concurenţă (materială) cu cvasi-sanctificatul Grigore Vieru? Nu sunt şi eu basarabean?, cum să fac una ca asta unuia de-al meu, măi frate?

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

"S-a stins Virgil Bulat", mă anunţă Victor Nicolae.

Tot basarabean. Refugiat şi el; şi el puşcăriaş politic. Bun poet, excelent traducător. A fost apropiat al lui Nicu Steinhardt pe care l-a şi îngrijit editorial.

Dumnezeu să-l hodinească.

Joi 21 octombrie 2010

Azi am terminat, în sfârşit, de corectat-diacritizat **Alte jurnale**. Doamne, cât şi cum m-a chinuit - şi tot ciuntit a rămas, Probabil scanerul lui Culcer a cunoscut orecari absenţe. Nu-i nici o pierdere. A rămas şi el ca vulpea-bearcă: făr-de coadă…

Şi-acum?, vorba mea. Am corectat-preparat 5 jurnale, am trecut la (6) **Jurnalul unui jurnal.**

Ei şi? Cine/cum mi le editează?

Vineri 22 octombrie 2010

Da, am trecut urginte le următorul jurnal, de parcă m-ar fugări editorii! M-or fi fugărind, însă fără ştiinţa mea…

*

A reapărut Carmen Muşat! (mai rămâne să coboare pe-o rază I.B. Lefter, ca să fie ca pe timpurile bune, cele dirijate din scurt, în presă de "Radu Ioanid").

De astă dată Carmen - fiica tăticuţului Gheorghe Muşat, Securoiul - îl (a)trage la lumina rampei pe Sorin Alexandrescu…

"Cultura bate criza!

Sorin ALEXANDRESCU în dialog cu Carmen MUŞAT

Despre un ciclu de conferinţe avîndu-i ca invitaţi, în 2010, pe George Banu, Mihai Măniuţiu, Andrei Pleşu, Hayden White şi Solomon Marcus

Un nou proiect cultural îmbogăţeşte oferta de evenimente a acestei toamne. Începînd din 28 octombrie, de la ora 18.00, aula Bibliotecii Centrale Universitare va găzdui o serie de conferinţe al căror scop declarat şi asumat de organizatori este restaurarea ideii de valoare.

Sub titlul generic „Cultura bate criza!", Sorin Alexandrescu – iniţiatorul acestui proiect – va avea ca parteneri de dialog personalităţi de prim rang ale culturii contemporane. (…)

(**Carmen**): *Dragă Sorin, într-o lume care pare să se afunde tot mai adînc într-o criză economică gravă*, efect al unei şi mai ample crize morale, propunerea ta sună provocator şi tonic: Cultura bate criza! E posibil, oare să contracarezi efectele devastatoare ale crizei printr-o ofensivă culturală sau eşti un optimist incurabil? (…)

(**Sorin**): Nu ştiu dacă sînt un optimist, dar sînt sigur un incurabil! Nu pot trăi doar scriind, sau ţinînd cursuri, am nevoie de un proiect social, probabil pentru că nu mă pot închide în opoziţia privat versus public şi caut mereu forme de mixaj. (…) Spui, *dragă Carmen, pe drept*, că (…)

Ce mai interesează în afară de "dragă Sorine" şi "dragă Carmen"? Dialogul este copiat după "frate Dorineee!" al lui Antonesei, punînd ţara la cale, prin răcnete, cu Dorin Tudoran.

Coincidenţă: chiar acum revăd, pentru o nouă şi aceasta: problematică ediţie a Jurnalelor mele. În cel intitulat "**Căldura mare**" există un intreg capitol închinat lui Sorin Alexandrescu. Atunci, în vara anului 1989 constatasem : fostul meu coleg de facultate, nepotul lui Eliade, devenit "criticul, istoricul şi teoreticianul literar român contemporan" - cum îl prezintă Wikipedia - colaborînd cu Breban şi Ţepeneag la reorganizarea exilului literar român poseda cunoştinţe de sub-manual de liceu (ale literaturii române contimporane): cam până pe la Titus Popovici.

Răutăcios, mă întreb dacă a profitat de aceste două decenii pentru a ajunge, în proză, hai, nu, să zicem, chiar până la Dumitru Ungureanu, Radu Aldulescu, Ovidiu Nimigean - dacă nu s-a observat, vorbim de literatură, nu de expectoraţiile autorilor de cărţi - ci măcar până la patronu-său, temutul romancier Emil Constantinescu; sau la redutabila poeteasă Pralong, prin aia ajungînd la asta, la "draga Carmen Muşat"?

Sâmbătă 23 octombrie 2010

Am şovăit aseară: să copiez "de mână" luna iunie din **Jurnalul unui Jurnal** - pierdută - ori să trec mai departe, semnalînd că textele introduse acolo, vor putea fi găsite în volumul **Scrisuri II** (care nu a apărut…)?

Răzbit de oboseală, voi trece-peste.

*

Kuzmin: Retragerea armatei ruse din Transnistria este imposibilă"

sursa: jurnal.md

„Rusia nu-şi poate retrage armata din Transnistria *[fiindcă o doare, dacă îşi retrage armata n.m P.G.]*, aşa cum prevede acordul semnat la summit-ul OSCE de la Istanbul, din 1999, deoarece timpurile s-au schimbat" *[si dacă timpurile s-au schimbat, nu se schimbă doctrina imperialistă rusească]*. Declaraţia a fost facută de ambasadorul Rusiei, Valerii Kuzmin, transmite Pro TV.

„În 1999 erau cu totul alte realităţi, iar retragerea trupelor ruseşti a devenit imposibilă. Aceasta nu este o ocupaţie a teriroriului sau un şantaj militar, *[cum să fie "ocupaţie"? ci, pe ruseşte: "liberare"; nu "şantaj" ci "aranjament prietenesc" altfel spus…]* *ci "o garanţie"* că

acest conflict nu va răbufni din nou", a adăugat Kuzmin.

Declaraţia ambasadorului rus este o replică în adresa preşedintelui interimar, Mihai Ghimpu, care a făcut o declaraţie, acum două zile, prin care a cerut, din nou, retragerea imediată, ordonată şi completă a trupelor ruse de pe teritoriul Republicii Moldova.

Solicitarea lui Mihai Ghimpu a fost facută cu ocazia împlinirii a 16 ani de la semnarea acordului moldo-rus de retragere a trupelor din RM. Acordul semnat la 21 octombrie 1994 prevedea retragerea treptată, timp de trei ani, a formaţiunilor militare din Transnistria.

Amintim că preşedintele interimar al Republicii Moldova, Mihai Ghimpu, a semnat, la 24 iunie curent, un decret prin care ziua de 28 iunie 1940 a fost desemnată zi a ocupaţiei sovietice şi a comemorării victimelor regimului totalitar comunist. Prin acelaşi decret, i s-a cerut Rusiei să-şi retragă urgent trupele de pe teritoriul Republicii Moldova. Decretul a fost dur criticat de autorităţile ruse. *„Prostie şi a[na]lfabetism istoric"*, aşa au calificat decretul lui Ghimpu oficialii Dumei de Stat.

La 12 iulie, decretul semnat de Mihai Ghimpu a fost declarat neconstituţional, iar *motivul invocat de judecătorii Curţii a fost că „preşedintele interimar a încercat, prin decretul său, să dea o notă juridică evenimentelor istorice".*

Grosolănia, obrăznicia, minciuna, brutalitatea ruşilor îşi găseşte simetria în laşitatea, în tremuritatea, în căcăcioşenietatea Curţii (care curte, oameni buni? alcătuită din Kuzmini, din Mariani Lupi, Grecianini, Voronini?).

Nu se găseşte nici un om normal să le dea peste bot?

Luni 25 octombrie 2010

Am primit o scrisoare de la regele Mihai I. Caldă, lungă.

Mă felicită pentru cei 75 de ani.

I-am mulţumit. I-am răspuns.

Însă abia apoi am aflat că în curând avea să fie şi aniversarea Majestăţii Sale.

*

Am primit prin Florin Carlan:

Damian Hîncu: Scrisoare deschisa catre membrii AIE

(Re: PAUL GOMA)

NOTA DE PROTEST PRIVIND NEACORDAREA CETATENIEI REPUBLICII MOLDOVA SCRIITORULUI DISIDENT ROMAN DE ORIGINE BASARABEANA, PAUL GOMA

Scrisoare deschisa catre membrii Aliantei pentru Integrare Europeana,
Domnilor Marian Lupu, Vlad Filat, Serafim Urechean, Mihai Ghimpu

Stimati Membri ai Aliantei pentru Intergrare Europeana!

Numele meu a devenit cunoscut în mass media din Republica Moldova

si Uniunea Europeana ca victima a evenimentelor din 7 aprilie 2009 din RM. Eventual, as fi putut sa Va scriu pentru a-mi manifesta tot felul de nemultumiri legate de desfasurarea anchetei masacrului din 7 aprilie 2009, si nu numai, dar este pentru prima data când Va adresez o scrisoare deschisa.

Va amintesc ca la 7 aprilie 2009 am fost retinut, maltratat si torturat într-un mod inuman si josnic de militia comunista a lui V. Voronin timp de doua zile. Si asta, pentru ca Voi sa aveti astazi functii înalte si fotolii.

La eliberarea mea din închisoare, am denuntat deschis actele de tortura si barbarie aplicate sutelor de protestatari pasnici. Am fost printre primii tineri care imediat la iesirea din închisoare, am facut marturii publice la televiziunile nationale si internationale, am dat interviuri, articole în tara si peste hotare, în pofida riscului si amenintarilor, pentru a denunta actele criminale ale guvernarii comuniste.

Mai precizez ca în ziua de 11 aprilie 2009, am informat diplomatii straini acreditati în RM despre violentele si torturile pe care le-am suportat eu, dar si ceilalti tineri la 7 aprilie 2009.

Vreau însa sa ma opresc la un aspect care mi se pare de-a dreptul revoltator si injust. Este vorba de neacordarea cetateniei Republicii Moldova cunoscutului scriitor Paul Goma si sotiei dânsului, d-na Ana Maria Goma.

Nu accept explicatii de refuz al cetateniei!

Paul Goma este un Simbol al Rezistentei anticomuniste a Europei, înscris alaturi de alti rezistenti anticomunisti europeni: Vaclav Havel, Milan Kundera, Lech Walesa si altii.

Refuzul cetateniei familiei Goma tine mai curând de motive politice, dar nu aveti curajul sa afirmati deschis acest fapt. Se creeaza impresia ca deciziile se iau de fortele obscure comuniste.

Solicit prin prezenta scrisoare sa-i fie acordata cetatenia Republicii Moldova d-lui Paul Goma si d-nei Ana Maria Goma în regim de urgenta!

Daca autoritatile RM ar avea patrotismul politicienilor din Tarile Baltice, cetatenia Republicii Moldova le-ar fi fost acordata cu Titlu de Onoare.

Paul Goma este prima personalitate literara din spatiul pruto-nistrean care a publicat carti în cele mai prestigioase edituri europene, cunoscute în întreaga lume, pentru a denunta crimele comunismului.

O tara care ar recunoaste meritele oamenilor ei de creatie, ar întelege ce înseamna sa fii publicat la aceste edituri.

Totodata, invit toti tinerii care au adus Schimbarea la 7 aprilie 2009, si datorita carora aveti astazi posturi înalte si fotolii, sa se alature solicitarii mele si sa judece cât de « justa » este atitudinea D-voastra fata de un luptator anticomunist!

Va mai precizez ca nu sunt membrul nici unui partid politic din RM. Cauza pentru care lupt este Integrarea Europeana a RM în fapte, nu în vorbe.

Cred ca este nevoie de o atentionare speciala catre institutiile europene si organismele internationale care acrorda credite nerambursabile tarii noastre dupa 7 aprilie 2009, daca merita sa fie trimise aceste credite atâta timp cât respectarea elementara a drepturilor omului nu este luata în consideratie.

Stimati membri ai Aliantei pentru Integrare Europeana!

Va sugerez sa convocati o sedinta în cel mai rapid termen ca sa dati un raspuns cetatenilor de la care asteptati iarasi votul la 28 noiembrie 2010.

Mai jos lansez o petitie catre toti cetatenii Republicii Moldova, pentru a-si exprima acordul sau dezacordul fata de deciziile guvernarii actuale.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

http://www.petitiononline.com/Goma2010/petition.html

Nu cred ca este cazul sa facem o noua Mişcare Anticomunista a tinerilor în PMAN, pentru a ni se face dreptate.

Sau poate chiar e nevoie de alt 7 aprilie 2009, de data aceasta fara violente si crime, dat fiind faptul ca acum avem o guvernare de orientare europeana, democrata si transparenta care ne va lasa sa protestam pasnic?

Ce spuneti, domnilor membri ai AIE?

Damian Hîncu

Franta, 25 octombrie, 2010

Marţi 26 octombrie

Luminiţa/Dumbrăviţa îmi trimite, de pe Bâc, şi alte mesaje:

Lansarea cărţii lui Paul Goma "Din calidor. O copilărie basarabeană" în limba italiană

Miercuri, 27 octombrie 2010, ora 17:30, în incinta Bibliotecii Comunale din Trento, Italia (str. Roma 55) va avea loc lansarea cărţii marelui scriitor disident Paul Goma „Din calidor. O copilărie basarabeană", în limba italiană cu denumirea „Nel sonno non siamo profughi" ("În somn nu [mai] suntem refugiaţi") cu participarea traducătorului lucrării - istoricul Davide Zaffi.

În cadrul Conferinţei ştiinţifice, consacrată lui Paul Goma care, pe 2 octombrie curent, a împlinit 75 de ani, Zaffi Davide, prezent la eveniment, a mărturisit că romanul „Din Calidor" se recomandă de la sine ca operă literară, poate, cea mai reuşită. Fără a exagera, traducătorul a subliniat că lucrarea permite publicului italian să facă cunoştinţă cu realitatea tipică basarabeană, autorul ştiind să dea o anumită latură existenţei noastre, în general. Pentru a studia locurile unde a copilărit Paul Goma şi pentru a înţelege anumite expresii din lucrare, cercetătorul italian s-a aflat mai mult timp în Moldova, participând la două conferinţe internaţionale în cadrul Academiei de Ştiinţe a Moldovei.

Astfel, istoricul şi traducătorul Zaffi Davide speră că romanul va aprofunda şi va stimula cunoştinţele italienilor despre Moldova.

Eugenia Tofan,

Centrul Media al AŞM, tel. 27-23-37

*

De : ldumbraveanu_7@yahoo.com

Objet : Fw: A demarat campania pe Internet. Dragii mei, semnati, sa facem dreptate pamanteanului nostru Paul Goma! Signature Confirmation - Solicitam cetatenia Republicii Moldova familiei Paul Goma! - 2 - Goma2010

Date : 25 octobre 2010 21:54:49 HAEC

À : paulgoma@gmail.com

From: Luminita Dumbraveanu <ldumbraveanu_7@yahoo.com>

Subject: Fw: Dragii mei, semnati, sa facem dreptate pamanteanului nostru Paul Goma! Signature Confirmation - Solicitam cetatenia Republicii

Moldova familiei Paul Goma! - 2 - Goma2010
To: "Eugenia Duca" <eugeniaduca@yahoo.com>, "Dina Pripa" <alexandrina777@yahoo.com>, "Vlad Spanu" <vspanu@yahoo.com>, "Pohila Vlad" <vlpoh@yahoo.com>, "Vasile Soimaru" <soimaru_vasile@yahoo.com>, "efim josanu" <efimjosanu@gmail.com>, "Aurelia Peru" <peruaurelia@gmail.com>, "Eugen Doga" <dogamusic@gmail.com>, "Ion Virtanu" <personal@asm.md>, "Rotaru Tatiana" <taniarotaru@asm.md>, "Alina Stavila" <alinastavila@yahoo.com>, "Maria Diminet" <mdiminet@gmail.com>, "Euro secriero" <esecrieru@yahoo.com>, "Rodica Cujba" <r.cujba@gmail.com>, "Alexandra Can" <artima@mdl.net>, "Ana Bantos" <ana.bantos@gmail.com>, "Anatol Mamaliga" <amamaliga@everychild.md>, "Cornelia Cozonac" <c_cozonac@yahoo.com>, "Alina Tsurcanu" <turcanu_alina@yahoo.com>, "Doina Duca" <doinaduca@yahoo.co.uk>, "Vitalie Duca" <ducavit@yahoo.com>, "Sergiu Dascal" <dascal@triago.md>, "Victoria Ungureanu" <viky5711@yahoo.com>, "Dumitru Stoian" <dietsteffens@aol.com>, "Florian Carlan" <floriancarlan@gmail.com>, "Lorin Cantemir" <l_cantemir@yahoo.com>, "Gheorghe Duca" <ghduca@yahoo.com>, "Elena Tamazlacaru" <ellenna533@yahoo.it>, "Vitalie Zigrea" <vitalie_cernauti@yahoo.com>, "Vasile Costiuc" <vasilestudent@yahoo.com>, "Joe" <ioachim.drugus@yahoo.com>
Date: Monday, October 25, 2010, 12:26 PM

puteti scrie si un mic comentariu sau mesaj.

Petitia este initata de tanarul Damian Hincu din Franta, cel care a fost batut de politistii salbaticiti in noaptea de 7 spre 8 aprilie 2009 in PMAN. Cel care a vazut cum a fost omorît Valeriu Boboc.

Sa aratam tuturor ca suntem un neam cu demnitate!

Transmiteti mai departe grupului dvs de prieteni!

L.

*

De : floriancarlan@gmail.com
Objet : Réexp : USA Survival News - 22 Oct. 2010
Date : 25 octobre 2010 22:45:16 HAEC
--------- Forwarded message ----------
From: <mrnnstf12@aol.com>
Date: Sun, Oct 24, 2010 at 10:50 PM
Subject: Fwd: USA Survival News - 22 Oct. 2010
To: floriancarlan@gmail.com
Cc: Dietsteffens@aol.com

Stimate D-le Carlan,

De la sotzul meu Dumitru Stoian, cunosc angajamentul Dvs. intreprinzator impotriva a tot ce ar putea reda suflu doctrinei comuniste. Va trimit aceasta adresa, care s-ar putea sa nu o avetzi. Din conducerea grupei face parte si Mary Grabar, profesoara de engleza universitara dintr-o familie emigranta din Slovenia. Mary Grabar publica in Town Hall, ziar on-line pe care banuiesc ca il cititzi. Eu nu am contact direct, si nici nu particip activ la aceasta grupa, dar ma informez ce fac, pentru ca acesti oameni par foarte documentatzi despre realitatzile [si nu teoria] comunismului. Poate ca aceasta informatzie va poate fi de folos.

Cu urari de bine,

Marianne Steffens

*

Flori Bălănescu îmi transmite un salut din partea lui Bogdan Creţu (*Ziarul de Iaşi,* 26 oct. 2010):

“Paul Goma - 75 BOGDAN CREŢU

Eu unul cred ca fara martirii din puscariile comuniste, fara Elisabeta Rizea, de pilda, fara Paul Goma si altii, putini, ca ei, lumea noastra ar fi infinit mai urita. Ca o bruma de demnitate, inca accesibila, inca nedemonetizata complet, a supravietuit si datorita lor. De aceea, ignorindu-i sau chiar hulindu-i, cum se intimpla de peste 20 de ani cu autorul **Patimilor dupa Pitesti**, ne intinam nu doar propriul trecut, ci si sansele la normalitate.

Nu stiu cum se face ca, furat de amanuntele agasante de zi cu zi, mi-a scapat din vedere faptul ca, la inceputul lunii octombrie, Paul Goma a implinit 75 de ani. Am ratat ocazia sa scriu atunci, la timp, desi cred ca e mai bine pentru autorul **Culorilor curcubelului** sa nu se scrie despre el doar la ocazii festive. Din pacate, am impresia ca de o lectura critica serioasa, neincrincenata, fara pejudecati, dar si fara grija a ceea ce vor crede cei atinsi de virulenta polemica a lui Goma, cartile sale au avut prea putin parte. Pentru ca, de ce sa nu o spun?, ori de cite ori s-a intimplat sa scriu favorabil despre Paul Goma, s-a gasit cineva sa ma mustre. Uneori chiar apasat, de parca asta era criteriul care dadea masura priceperii mele in ale literaturii.

Adevarul este ca singurul nostru scriitor care, inainte de 1989, a avut curajul de a-l infrunta deschis pe Ceausescu a devenit persona non grata in tara care, in mod normal, ar trebui sa ii respecte macar atitudinea de atunci. M-am gindit mereu ca diferenta dintre Romania si celelalte tari din blocul comunist este ca noi ne-am improscat cu rahat eroii si am cocotat fostii securisti in functii-cheie, pe cind ei si-au respectat trecutul si au stiut sa aseze la locul cuvenit pe fiecare. Din pacate, in Romania, Paul Goma nu a avut nici pe departe, nu spun in ultimii ani, dar nici macar inaintea publicarii jurnalelor sale incendiare, in care acuza de compromis pe mai toti scriitorii, parte de un tratament cuvenit, asa cum in Cehia sau Polonia au avut Vaclav Havel ori Adam Michnick. Sau Soljenitin in Rusia. Si ei au rostit lucruri inconvenabile pentru intelectualitatea care incerca sa-si spele obrazul, si ei au stirnit nenumarate polemici, dar nimeni nu le-a contestat meritul esential si, mai ales, nimeni nu le-a preferat personaje dubioase, alese din tagma fostilor securisti ori chiar tortionari. Pentru ca, trebuie sa amintim, in Romania un Corneliu Vadim Tudor are infinit mai multa cautare decit Paul Goma ori, ca sa revenim la spatiul cultural, un Arthur Silvestri (nici nu mai spun de Adrian Paunescu) are mai multi cititori ori mai multi admiratori decit acelasi Paul Goma. Acestia, desi minjiti pina peste cap cu tot ce putea fi mai urit mirositor inainte de 1989 (lasa, ca nici dupa nu s-au lasat mai prejos), au fost acceptati fara retinere in noua lume postcomunista, pe cind pentru Paul Goma, cel care in 1977 a oferit intregii Europe o lectie despre ceea ce poate fi demnitatea romaneasca, nu s-a gasit un dram de intelegere.

Ca e o personalitate dificila? Ca e un temperament mai vulcanic? Ca spune lucruri neconvenabile, pe care poate ca le exagereaza un pic? Ca vede compromisul peste tot? Ei, si? Sint astea pacate de neiertat? Nu tot ele l-au impins, in 1977, sa adere in mod public la Charta '77? Nu tot ele l-au facut sa-i trimita acea teribila scrisoare deschisa lui Ceausescu? Sau sa-si riste nu doar libertatea, ci si viata pentru a da o lectie de verticalitate unei lumi care

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

parea sa fi adoptat politica strutului? Atunci doar doi scriitori au avut curajul de a-i fi alaturi: Ion Negoitescu si Ion Vianu. Doi marginali. Restul au tacut milc, iar dupa 1989 s-au simtit deranjati de faptul ca alura de disident pe care o adoptasera era sfidata de un precendent rarissim: iata ca se putea, ca in comunism eroismul autentic era posibil. Sigur, cu asumarea unor riscuri extreme, dar era posibil. Daca vocea lui Paul Goma ar fi fost sustinuta de inca 100 sau, sa nu fiu naiv, macar de inca 10, lucrurile s-ar fi putut clinti. Dar n-a fost sa fie asa, pentru ca intelectualul roman, scriitorul mai ales, cu toate autoritatea si audienta de care se bucura, in pofida regimului, inainte de 1989, a preferat sa reziste prin cultura, bucurindu-se totodata de avantajele lipsei sale de reactie.

Dupa discutia din sala Ateneului Roman dintre Herta Müller si Gabriel Liiceanu, acest subiect a revenit iar pe ordinea de zi, fiind dezbatut de multi dintre creatorii de opinie, de la Andrei Plesu, la Nicolae Manolescu si Mircea Cartarescu (articolul primului mi s-a parut cel mai echilibrat). Cu ceva vreme inainte, eram mult mai putin concesiv cu aceasta forma de eschiva. Mai ales ca sintagma a capatat si un inteles pe care nu il merita, acela de opozitie din umbra, de infruntare a regimului cu mijloace fatise. Ei bine, a rezista prin cultura mi se pare azi o atitudine stimabila, pentru ca, la urma urmelor, nu tot intelectualul are temperamentul, personalitatea, curajul si altruismul necesare pentru a isi sacrifica familia ori macar cariera de dragul rostirii unui adevar. Mai ales cind acel adevar nu-l vizeaza in mod direct. Dar a face din aceasta atitudine pasiva, defensiva de fapt, un merit mi se pare o tentativa jalnica si lipsita de barbatie de a nu iti accepta trecutul (mi precis: de a-l falsifica). Nu asta e problema insa. La noi multi, foarte multi scriitori s-au tot laudat, in ultimii 20 de ani, cu fapte pe care nu le-au facut sau cu mici revolte discrete ori consumate in spatiul privat. Daca ascultai Europa libera ori il citeai pe Soljenitin, asta nu te face azi un erou. Si nici daca ai strecurat o mica sopirlita in cutare poem ori roman. Sigur, este foarte important ca nu ai facut rau, dar la fel de important ar fi fost si sa faci binele. De aceea, cred ca foarte putinii scriitori care au avut vocatie de martiri, de eroi ar trebui respectati neconditionat. Ei ne-au spalat obrazul. Acest respect nu presupune nicidecum a-i acuza pe ceilalti pentru rezistenta lor prin cultura. E normal ca eroii sa constituie exceptiile. Dar, atunci cind apar, ei preiau asupra lor toate bolile acelei colectivitati pentru ale carei valori se sacrifica. Eu unul cred ca fara martirii din puscariile comuniste, fara Elisabeta Rizea, de pilda, fara Paul Goma si altii, putini, ca ei, lumea noastra ar fi infinit mai urita. Ca o bruma de demnitate, inca accesibila, inca nedemonetizata complet, a supravietuit si datorita lor. De aceea, ignorindu-i sau chiar hulindu-i, cum se intimpla de peste 20 de ani cu autorul **Patimilor dupa Pitesti,** ne intinam nu doar propriul trecut, ci si sansele la normalitate.

Macar pentru atit, la implinirea virstei de 75 de ani, Paul Goma merita din plin reverentele noastre. La multi ani, cu sanatate, Paul Goma!

Comentarii

SANATATE si MULTI ANI, PAUL GOMA
26/10, 10:23, postat de Livia
Cine nu-i citeste cartile (articolele, interviurile) nu-l va cunoaste pe acest Om, la adevarata sa dimensiune. Un om normal, dar totusi, intransigent. Prea vulcanic... pentru cei cu mata-n sac. Merita sa-l cunoastem si personal. Cum Iasul este un oras al culturii, cum Iasul se lauda ca a declansat... stiti dvs. ce (un firav 14 decembrie), n-ar fi buna incercarea de a-l invita pe PAUL GOMA - la Iasi - sa ne vorbeasca despre

DEMNITATE??? !!! Pentru ca noi... fie-mi iertat, cam schiopatam... la acest capitol

La Paul Goma...
26/10, 09:09, postat de Mihai
ma gandeam si eu zilele trecute, fara sa stiu ca si-a aniversat 75 de ani de viata. Cu aceleasi reflectii ca si dvs.: un om care intr-adevar a facut ceva impotriva comunismului, riscand practic totul - si pe care romanii l-au ignorat si il ignora. Mai bine zis ii ignora meritele, pentru ca defectele i-au fost reprosate cu varf si indesat. Daca il cunoasteti personal poate veti fi amabil sa-i transmiteti ca sunt totusi romani care-i admira curajul si intransigenta si-i sunt recunoscatori pentru FAPTELE lui. La vorbe l-au intrecut multi...

Miercuri 27 octombrie 2010

Am terminat de revizuit **Jurnal de apocrif**. Aştept ca Filip să le prepare pe toate 7, în vederea trimiterii.

*

Daniela Sitar-Tăut îmi trimite textul ce urmează, precedat de o scrisoare - pentru care i-am cerut autorizarea de a o reproduce - împreună cu urările de 2 octombrie:

"La multi ani, Domnule Paul Goma!
Stiu ca e cu ceva intarziere urarea, dar mi-s ardeleanca si nu voiam sa va abordez fara un fisier atasat. Intr-o varianta mai ampla am trimis Astra la Chisinau, la Metaliteratura.
Intre timp am prezentat Arta refugii la o conferinta ICR Praga, organizata la Bratislava. Urmeaza sa fie tradusa in slovaca in cateva luni. Lucrarea. Ea a aparut intre timp in Nord Literar, numarul septembrie-octombrie.
Era o conferinta despre exil si am semnalat faptul ca e ciudat ca in cuvantari numele Dvs. lipsea. Au mustacit, apoi si-au amintit, totusi.... de voie-de nevoie.
'Recunoastem disidenta, cartile, dar Paul Goma si-a distrus propriul mit'.
Ajunsa acasa am avut curiozitatea de a ma uita pe site-ul ICR la personalitati, lupta anticomunista. Nu erati! Asa ca, mi-am inchis frumusel usa amintindu-le.
Din pricina mutarilor succesive n-am reusit sa va trimit, asa cum am promis, o recenzie pe luna, dar acum sper sa nu mai am probleme cu rezidenta in tara asta slovaca unde nu pricep limba. E mai bine asa!
Va doresc numai bine si spor in toate!
[…] Daniela Sitar-Taut"

«Da, domnule!», ar fi zis tata, dacă l-ar fi apucat pe Patapievici, Horia-Roman-Decebal-Traian-Burebista-Papură-Vodă şi chiar Dracula, pentru a fi luat drept un mai-român decât nu este (şi nu va estì, în veac!), fiu iubit al tovarăşului şi mai iubit, acolo, sus, la Kremlin, Dionisie - şi secretar-general al ICR.
«Că a venit vorba: De ce ţi-ai distrus, tu, măi băiete, cu mâna

ta proprie, mitul? Eu ştiam că atunci când ai, un ăsta, cum i-au zis "colegii" tăi: mit, nu-l dai din mână, ţii cu dinţii de el, ba îl mai şi umfli - cu pompa Liicheanu, doar el te-a botezat creştineşte: "un Heidegger al poporului nostru", sau poate un Socrate - dar nu "un arheu - tot al poporului", acela a fost Georgel, pseudonimatul "Pruteanu" - nu să-i dai cu piciorul!»

Asta era, deci, întâmplarea adevărată cu "distrugerea" propriului mit… Alergasem după el cât alergasem, în cele din urmă tot pusesem laba pă el, vorba lu' Pleşiţă; şi l-am loat la poceală, l-am des-trus! Mamă, ce l-am des-trus! Pă Guoma, nu p-ăla de-i ziceţi voi: Mitu'.

"Lecţia de literatură a Astrei

Deşi Paul Goma începe să lucreze din anul 1986 la romanul Astra, cel de-al treilea volet al ciclului autobiografic, prima variantă „definitivă", intitulată iniţial Biblioteca datează din anul 1988 şi va fi tipărită abia în iulie, 1992, la Editura Dacia din Cluj-Napoca. Anterior exilului propriu-zis în Franţa Paul Goma se vede confruntat cu experienţa refugiului, eveniment traumatic care bulversează existenţa copilului din Basarabia care, alături de părinţi, se vede obligat să părăsească Mana natală din pricina „retrocedării" acestui teritoriu ruşilor. Dacă în romanul precedent, Arta refugii, personajul-narator relevă, cu o tonalitate ce aminteşte de Amintirile lui Ion Creangă, atât locaţiile acestei lumi noi, cât şi peripeţiile perioadei, Astra se concentrează în jurul acestui veritabil cronotop, celebra bibliotecă sibiană, topos epurat încă de intemperiile ideologice exterioare, dar care nu se va putea sustrage, pentru mult timp acestora. Mobilitatea Artei refugii, reflectată evenimenţial prin multitudinea locurilor de popas transilvănean este contracarată în romanul următor, preponderent static, de accentul pus asupra psihologiei locatarilor, a universului lor intim, iar nu pe elemente narative cinetice.

Universul infantin, penelat idilic în Din Calidor este dinamitat de agresiunile evenimentelor istorice, care duc la deportarea tatălui, apoi la refugiul familiei, la înstrăinare. Astfel, în creaţiile de mai târziu apare redundant motivul traumatic al fugii, refugii, refugiului, iar tonul narativ capătă accente dramatice, atenuate şi camuflate însă de tonalitatea sarcastică, umorul amar. Experienţa ulterioară a exilului face ca aceste aspecte ale copilăriei, ţinutului natal, peregrinajului perpetuu prin diferite sate transilvănene să fie văzute într-o lumină mai pregnantă şi să constituie o experienţă fundamentală, biotică şi scripturală deopotrivă care conturează profilul sinelui refugiat.

Romanul, care abordează perspectiva narativă subiectivă este compartimentat în 12 capitole, secţiuni care delimitează episoadele narative. Temele majore ale textului, veritabil Bildungsroman sunt devenirea spirituală, viaţa de liceu, iubirile virtuale, eşuate sau concretizate, starea sistemului de învăţământ, propagarea, ca o maladie incurabilă, a subculturii. Volumul devine pe alocuri un manual de literatură contemporană, din pricina meditaţiilor asupra scriitorilor epuraţi, interdicţia fiind un certificat al valorii. Pe de altă parte, la fel ca în postmodernism, se poate remarca tehnica palimpsestului, reflectată atât prin inserarea de texte, preponderent eminesciene, cât şi prin mimo-texte, confecţionate caricatural, după modelul subproducţiilor proletcultiste.

La fel ca în alte creaţii autorul utilizează strategia cinematografică a reluării cadrelor, iar laitmotivul, reiterat în aproape toate subcapitolele este:

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

„— Inventar? Cum aşa: in-ven-tar?” Stupefacţia închiderii bibliotecii este înregistrată progresiv, cu atât mai mult cu cât, prima epurare a lăsat speranţa că, deşi amputată de listele tot mai consistente de scriitori cenzuraţi, a căror absenţă poate fi reconstituită din memorie, dar şi din locurile goale din fişiere, cea de-a doua va păstra măcar spiritul Astrei, loc de refugiu al rebelilor, confrerie culturală populată de indivizi din cele mai diverse medii. Adiacent acestui cronotop, sediul Astrei, destinele vizitatorilor bibliotecii sunt recompuse fragmentar, ca într-un puzzle, o dată cu avansarea în economia epică. Prezenţa personajelor feminine este mai densă decât în Arta refugii în care locul central era deţinut de portretul mamei. Părinţii sunt amintiţi mai detaliat doar într-un capitol, aspect care relevă tranziţia înspre o altă etapă a devenirii, adolescenţa, în care habitatul familial este înlocuit de internat, iar companionii se transformă în oglinzi, în etalări disjunctive ale sinelui. Statutul de refugiat este resimţit mai acut în căminul liceului, trasându-se o dublă frontieră: ardelean-basarabean, intern-extern. Penuriile culinare sau vestimentare acoperă o pondere mică în textura epică, în vreme ce diagnoza persoanelor, respectiv critica acidă a societăţii decadente, aservită obedienţei şi directivelor centrale, proliferarea unei subculturi populiste, condimentate folk-loric anunţă insurgentul şi polemistul de mai târziu.

Analistul inventariază cu acribie bizareriile umane, situaţiile aberante care semnalează degringolada morală, des-centrarea tot mai accentuată a speciei mioritice, ca urmare a contaminării cu morb sovietic. Prima locatară a acestei enclave sustrasă încă presiunilor ideologice este Doamna Sângeorgiu, Formatmic, poreclită complementar şi Doamna Vulpe, al cărei botez se datorează maniei de a lectura, cu lupa, doar cărţi „de format mic, legate în marochin cu flori de aur pe copertă, şi cu, pe cotor, trei litere: I.S.G.” Imaginea caricaturală a bărbatei creaturi este realizată în tuşe expresioniste, îngroşând fără parcimonie descriptivă corporalitatea matroanei. Explicaţia acestei pasiuni pentru ediţiile pigmeice se datorează tatălui ei, negustor analfabet, care, compensativ, are mania de a colecţiona astfel de „cărţulici”, pe care le va dona ulterior bibliotecii. Astra devine pentru femeie un substitut al căminului naţionalizat, loc de petrecere cotidiană şi de rememorare a unor vremi apuse.

Un alt vizitator al lăcaşului de cultură este Domnul Doktor, fost profesor al universităţii clujene care rămâne la Sibiu unde refuză să solicite un post în învăţământul preuniversitar deoarece nu vrea să pactizeze cu exponenţii noului regim. Insurgenţa şi integritatea lui morală sunt discreditate dubitativ prin inserarea unei alte ipoteze, apartenente gurii comunităţii: „însă alte vorbe spun că n-a declarat nici pe dracu’, ba s-a milogit, la Secţie, să-i dea şi lui un post, acolo, chiar la ciclul-doi, dar comuniştii i-au zis să zică merci dacă nu primeşte un post la Canal, ca fost profesor burghez şi doktor explotator.” Savuros este profilul domnului Artur, invalid de război poate, de o sărăcie lucie, care se adăposteşte la Astra pentru a scrie. Deşi în etate de şase decenii este un poet aspirant, în curs de debutare care redactează cotidian, într-un fel de transă creativă, poeme fără de sfârşit. Doamna Tatu, „Dezisa“, Grazia Antonietta Scarletti, traducătoare din Eminescu aparţine clasei repudiaţilor, fiind o proscrisă, cu soţ şi fiu la Canal, supusă unui oprobriu public şi marginalizării pentru că a acceptat să se debaraseze de familie pentru a primi o mizeră cartelă alimentară. Originală este Madame Protopopescu, ofiţereasă pentru care Astra constituie locul de unde poate populariza opera lui Eminescu, prin foi volante care păstrează grafia poetului. Maniacă, obsedată de personalitatea acestuia, i-a făurit acasă un altar, romantic încununat

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

de candele, căruia i se închină şi i se confesează zilnic. Misionara eminesciană, un fel de dickens-iană domnişoarei Havisham, perorează imprecaţii şi invocaţii la icoana lui Eminescu, pe care-l ia martor al actului ei sacrificial, de jertfă cotidiană, copiat-oare în numele acestuia.

Junele în formare ridiculizează stereotipiile verbale ale anturajului, clişeele lingvistice prin care se încearcă o fraudă intelectuală, impostura de-a părea cultivat. Mania clasamentelor se resimte şi în clasificarea juvenilă a operelor shakespeare-iene. Astfel, în consonanţă cu vârsta, pe locul întâi tronează Romeo şi Julieta, succedate de Regele Lear, respectiv Visul unei nopţi de vară. Deşi avertizat că „Hamlet e o culme a gândirii universale, că nimeni în lumea asta n-a scris un monolog mai phu-ther-nic", în topul preferinţelor personajului-narator „pentru Hamlet nu mai e loc." Pentru acesta Astra este un loc de fugă de la şcoală, un „chiul nobil" care legitimează disculpant absenţele de la orele de matematică. Experienţa anterioară în privinţa bibliotecii de la Şeica îl determină să realizeze că la Sibiu Astra are parte încă de o epurare parţială. Vestea închiderii acesteia, pentru in-ven-tar adună întreaga colectivitate a celor care o frecventează, iar stupefacţia este înregistrată polifonic. Nimeni însă nu pronunţă cuvântul închidere, de teamă că verbalizarea ar conduce la concretizarea imediată a atentatului cultural. Momentul postării pe uşă a afişului ortografiat analfabetic „ăncis p. iventr" nu este omis, iar luna decembrie a anului 1949 marchează, la Sibiu, deoarece la Buia şi Şeica se petrecuse cu un an înainte, începutul campaniei de anihilare culturală.

Paul Goma se analizează cu obiectivitate, iar profilul liceanului de la Gheorghe Lazăr este realizat în manieră autenticistă înregistrând cu obiectivitate atât carenţele, cât şi calităţile sinelui de atunci. Fauna colegilor de la internat se concretizează în pagini de etnopsihologie regională. Frontiera inter-extern, citadin-rural este consolidată de aceea refugiat-localnic, basarabean-ardelean. Aceasta constituie deopotrivă o marcă socială delimitativă între cei cu trai confortabil, respectiv internii care au parte de o alimentaţie pauperă şi de o locaţie insalubră, ba mai mult pot fi identificaţi olfactiv de restul colegilor: „noi, adică internii. Care suntem de la ţară. Şi mirosim a internat". Cu aparentă inocenţă, mimând neînţelegerea, autorul evidenţiază parvenitismul, impostura, corupţia în învăţământ, veleitarismul. Companioni ai odiseei adolescentine sunt Octavian, Septimiu, Roland, Robescu.

Variaţiunile pe tema inventarului sunt dublate de investigarea lectorilor, aparenţi sau reali, conform clasificării adolescentului. Mirajul feminităţii se dezvăluie progresiv, mai mult vizual, contemplativ sau prin reverie în cele mai multe pagini. Strategiile de cucerire preconizate sunt de sorginte livrescă, având iz medieval, cavaleresc şi seamănă, din punctul de vedere al cerebralităţii, cu Micuţa lui B.P. Hasdeu sau Johannes Seducătorul al lui S. Kierkegaard. Jocul mental al apropierilor progresive de Cita, frumoasa ahtiată de uniforme ofiţereşti va fi sistat în momentul în care, la o şedinţă de cenaclu, silfida Carmen Jimblă cade într-o transă orgiastic laudativă a lui Stalin, în versuri flamboaiante şi schizoide, de preamărire a virilităţii comandorului socialist. Într-o altă categorie tipologică intră Maricica, spălătoreasa taxatoare de facilităţi sexuale, generoasă însă, oferindu-se chiar pe „veresie" celor care nu-şi pot permite achitarea integrală a bonificaţiilor ei sexuale. Şoricica însă, deşi neatractivă, dopată bovaric cu precepte livreşti, convenienţe provinciale este aleasă din pricina onestităţii ei, în pofida unei masculine jene resimţită în faţa esteticii precare a fetei. Ieşirile la cinematograf, în pofida apropierilor epidermiologice în care liceanul, deşi o sărută, evită cu prudenţă sânii imaturi ai companioanei sunt însă frustrante şi stângace, pen-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

tru că adevărata lor comuniune sufletească este posibilă doar sub cupola şi în sediul Astrei. Ea este descoperitoarea unei grile de lectură, „metoda şoricească", adică alfabetică a scriitorilor.

Expertul livresc al feminităţii a aflat de la maeştri sau din folclor că una dintre metodele de captare a interesului acestora este indiferenţa. Măsluită, jucată – ce-i drept, dar cu efecte sigure. Replicile teatrale, gândite — sunt urmate de meditaţii naive asupra erosului, iar modelul eminescian punctează, deseori în cheie ironică sau ludică, elucubraţiile lui afective. Iubirea tăcută, scripturală însă pentru Cita, concretizată în epistole neeexpediate ia forma unui scenariu ipotetic, unidirecţional. Cu aroganţa lectorului avansat, contaminat deopotrivă de citatomanie, personajul-narator îşi poate permite atât sfaturi bibliografice, cât şi aserţiuni asupra autorilor lor, pe care şi-i asumă empatic. Dispariţia cărţilor din fişier de după cea dintâi epurare a Astrei se transformă pentru adolescent într-un test mnemotehnic, care recapitulează lecturile de altădată şi înregistrează cu mirare şi curiozitate, ce şi câţi anume dintre scriitori/opere au mai rămas în raft. Dosoftei, Arghezi, Blaga şi Dostoievski dispar în totalitate, Bacovia este redus la Stanţe burgheze, Eminescu apare doar cu un grupaj de 11 poezii în maghiară, dar Caragiale, cel mai virulent incriminator al tagmei balcanice este lăsat. Avem, aşadar o „Bibliepurată", un „Bibliocimitir", un „Cimitir Astra".

Tatăl sesizează ochiul sigur al comuniştilor în privinţa discernerii valorilor. Astfel, scala durabilităţii estetice este validată de interdicţie, iar nu de prezenţa în biblioteci. „Mari-cadavre-vii" scriitorii se înrolează benevoli sub stindard marxist. Prostituţia intelectuală îl vizează în primul rând pe M. Sadoveanu care, oportunist, „S-a porcit la bătrâneţe" şi-şi rescrie cărţile în consonanţă cu preceptele realismului socialist. Locul unde nu s-a întâmplat nimic se transformă, în contemporaneitate, în Focuri în ceaţă. La fel ca în Arta refugii tatăl scriitorului are opinii ferme, iar rebeliunea lui ideologică, mai acidă după eliberare, este grefată pe o extraordinară capacitate de percepere a strâmbătăţii lumii, transmisă poate, genetic şi fiului. Asistăm la o lume pe dos, bahtiniană, în care, în numele unei democraţii fade şi egalitarismului prost preluat ineptul satului devine primar, citadinii îi învaţă pe ţărani agricultura, iar semidocţii proletari devin stăpâni ai condeielor. Simţul critic al părintelui delimitează tematica maniheică a producţiilor literare emanate în noul regim, care nu mai necesită nici măcar lectura, mesajul putând fi facil perceput din titlurile bombastice: „trecutul: «Potop», «Otravă», «Paiaţe», «Viţel de aur», «Desculţ», «Lanţuri», «Negură»; prezentul: «Bucurie», «Vânt de martie», «Goarnele inimii», «Vioara Roşie», «Scutul păcii», «Cântul vieţii», «Matei Ion a cucerit viaţa»." Dacă mama pune pe teama fricii concesiile şi fraternizarea scriitorului cu socialiştii, tatăl nu poate percepe în cazul lui Sadoveanu, Camil Petrescu, Victor Eftimiu, G. Călinescu, Gala Galaction prosternarea canină în faţa noului stăpân, conduita de şerb care, pentru adolescentul Goma nu poate fi datorată decât turpitudinii, naivităţii ori oportunismului. Hegemonia asupra poreclelor îi revine mamei, maestră a acrobaţiilor lingvistice: mania busturilor conducătorului sovietic îl face să-l numească pe acesta „Bustalin" sau „Ghipsarionovici", campania de alfabetizare devine cea de „analfabetizare", „culturmă-de-mase", „egalitate – pentru egaliţi", „literaturcă-nouă",, „folclordin". Încă de pe acum ochiul viu al disidentului de mai târziu realizează tendinţa camuflării adevărului, politica de scuze care a dus la o istorie târâtă a românilor, motivată în actualitate de faptul că modelele s-au „căcănărit". Aprehensiunea repatrierii tronează şi acum asupra familiei Goma. Directorul de şcoală promovează politica

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

reptiliană întemeiată pe mentalitatea populară care încurajează trădarea şi servilismul în scopul supravieţuirii.

Orgoliul, dar şi conştiinţa singularităţii irupe constant pe tot parcursul cărţii. „Nu am manual, nu am cărţi, nu am profesori, pe care să-i întreb ca pe nişte profesori ai elevului din mine" — proclamă el în momentul în care realizează că singura persoană care l-ar putea edifica în privinţa anului 1249 şi a evenimentelor petrecute în Sibiu în acel timp este un coleg basarabean, Sclifos, prilej de etalare a erudiţiei istorice, dar şi lecţie recapitulativă a invaziilor barbare. O pondere consistentă a cărţii este datorată episoadelor care narează faţete ale servilismului. Decadenţa artiştilor, colaboraţionismul acestora este înfăţişat prin intermediul unei foste profesoare de la Belle Arte care şi-a etalat la Sibiu virtuozitatea profesională devenind „cea mai mare specialistă din ţară în lozinci cu umbre naturale". Tot în această galerie intră zugravii lui Stalin, care-l pictează pe verticală, în ciuda dimensiunilor swift-iene, pentru ca nu cumva tătucul să fie culcat sau călcat în picioare. Un personaj aparte este coordonatorul cenaclului proletcultist, autor de romane de haiducie care o consiliază pe prozatoarea de la „Sburătorul", acuzată pe vremuri de lubricitate şi căzută azi în dizgraţie, în privinţa confecţionării unor astfel de producţii, atestate inofensive şi perene ale culturii medii, cu subiect mereu la modă.

Campania de propagandă, vehiculată şi mediatic, creează senzaţia unei bunăstări şi euforii generale a omului-nou, în vreme ce politizarea este ascendentă, iar cenzura aproape totală. Tinerii încearcă să contracareze măsurile dogmatice, devenind Pantagrueli livreşti ce îngurgitează fie alfabetic, fie doar cantitativ, opere epice, lirice sau dramatice, chibiţând asupra căreia dintre cele trei specii va fi mai repede epurată, deoarece omul-nou este un piroman al cărţilor, un destructor cultural.

Paul Goma se dovedeşte un partizan al romanului, formă proteică de comasare a ideilor, astfel încât până şi sala de lectură ia mental forma unui roman ce ascunde destine. Pledoaria pentru carte conduce personajul-narator înspre stabilirea unor congruenţe dintre acestea şi fete: „cărţile sunt ca fetele; dacă nu le săruţi atunci când arzi, te topeşti de dorul lor, mai târziul e prea târziu."

Finalul, deschis, uşor edulcorat se încheie cu versurile din Odă – în metru antic şi cu fuga, pe furiş, a personajului-narator din sanctuarul eminescian al ofiţeresei în care credea c-a fost ademenit pentru prestaţii virile."

Joi 28 octombrie 2010

Azi-dimineaţă, după o noapte neodihnitoare, eram mortăcios - mai ales că nu vedeam ce aş mai putea strica (activitatea mea).

Când, cioc-cioc, bate la uşă poştăriţa-mi preferată. Ea îmi transmite câteva documente - la urma urmei vechi, datînd de la 2 octombrie, de sub pana lui Gheorghe Duca, în discursul său introductiv la Colocviul (cel la care nu a participat), reactivate acum.

Pentru că mi-au fost trimise imagini, sunt silit să copiez literă cu literă:

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

Guvernul Republicii Moldova
Viceprim-ministru
Nr. 1114-1252
25 octombrie 2010

Academia de Ştiinţe a Moldovei (convocare)
Ministerul Culturii
Ministerul Educaţiei
Ministerul Finanţelor
Ministerul Justiţiei

Rog să examinaţi demersul alăturat şi să prezentaţi Academiei de Ştiinţe a Moldovei avizul la proiectul de hotărîre a Guvernului (se anexează).

Academia de Ştiinţe, în baza avizelor primite, va redacta proiectul dat, va coordona redacţia nou cu Ministerul Justiţiei şi o va prezenta, în modul stabiit de legislaţie, Guvernului spre examinare.

Viceprim-ministru Ion Negrei

Stampila: Direcţia Documentară
Păcuraru I.
De mână:
nr. 87 / 27.10.10

*

Academia de Ştiinţe a Moldovei
bd. Ştefan cel Mare, 1
MD-2001 Chişinău; Republica Moldova
tel (+373 22) 27-14-78
fax: (+373 22) 54-28-23
E-mail: consiliu@asm/ md

12.10.2010 nr. 2108 - 09/3 Guvernul Republicii Moldova

Prin Prezenta Academia de Ştiinţe a Moldovei transmite cu amabilitate pentru examinare în şedinţă de guvern proiectul de hotărîre "**Cu privire la instituirea *Anului Paul Goma***".

Anexă pe 4 filă.

Cu deosebit respect,

Preşedinte al Academiei de Ştiinţe a Moldovei, Academician
Gheorghe DUCA

Mai există "HOTĂRIRE Nr"… din… - dar necompletată.
O copiez:

*

Cu privire la instituirea *Anului Paul Goma*

Avînd în vedere importanţa deosebită a creaţiei literare şi publicistice a scriitorului cu renume mondial Paul GOMA; ţinînd cont de contribuţiaz substanţială adusă e această personalitate emblematică a disidenţei anticomunis-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

te la păstrarea şi redeşteptarea fiinţei naţionale şi la introducere valorilor general româneşti în circuitul universal al valorilor, GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRĂŞTE:

1. Anul 2011 se declară ***Anul Paul Goma.***

2. Academia de Ştiinţe a Moldovei şi Ministerul Culturii urmează să prezinte Guvernului, până la aprobarea Legii Bugetului pentru anul 2011, calendarul manifestărilor cultural-artistice, editărilor de carte, alte ediţii speciale, menite să pună în valoare personalitatea şi opera scriitorului Pau GOMA, cu anexarea devizului de cheltuieli.

3. Mijloacelor de informare în masă se recomandă desfăşurarea unei ample campanii de promovare a operei scriitorului şi de reflectare a evenimentelor legate de ***Anul Paul Goma.***

PRIM-MINISTRU **Vladimir FILAT**
contrasemnează:
Viceprim-ministru **Ion NEGREI**

Ministrul Culturii **Boris FOCŞA**
Preşedintele Academiei de Ştiinţe
a Moldovei **Gheorghe DUCA**

*

Mai există o fişă biobliografică (4 pagini), dar mi-e greu să o copiez.

Ba nu: A copiat-o Aliona Grati şi mi-a trimis-o:

“Notă informativă
la proiectul de Hotărîre a Guvernului „Cu privire la instituirea Anului Paul GOMA"

“Iniţiativa Academiei de Ştiinţe a Moldovei privind declararea anului 2011 drept Anul Paul GOMA se înscrie în contextul aniversării a 75 de ani de la naşterea scriitorului Paul GOMA. Iniţiativa se încadrează, totodată, politicii de reabilitare şi promovare consecventă a valorilor naţionale, adoptată de Republica Moldova după declararea Independenţei din 1991. Considerăm o datorie morală a noastră, a conaţionalilor lui Paul GOMA, de a ne cinsti şi respecta personalităţile neamului, cu atît mai mult a celor care au fost prigonite pe nedrept din Patria lor. Gestul Guvernului Republicii Moldova pentru un scriitor devenit nume de legendă al rezistenţei anticomuniste şi al literaturii de exil va constitui cu siguranţă un act de dreptate istorică. Omagierea şi promovarea pe parcursul anului 2011 a acestui „SOLJENIŢIN român” (definiţie Eugène IONESCO) va însenina şi un act reparator de ordin moral pentru Paul GOMA şi familia sa, care au îndurat suferinţe cumplite pe drumul lung al refugiului din Basarabia, deportărilor şi detenţiei comuniste din România, al exilului în Franţa.

Vă prezentăm sub formă de cronică destinul dramatic al acestui mare

bărbat şi scriitor de caracter al culturii române, „Cavaler al Adevărului” (definiţie Mihai CIMPOI), care a reuşit să înfrunte vitregiile istorice, sistemul totalitar comunist şi să spună lumii Adevărul, inclusiv despre crimele comise de regimul totalitar comunist în raport cu basarabenii, fraţii săi, de care nu a uitat niciodată, dedicându-le aproape întreaga sa operă:

Paul GOMA s-a născut la 2 octombrie 1935, în cătunul Mana, comuna Vatici, judeţul Orhei, într-o familie de învăţători. Tatăl său, Eufimie GOMA a fost ctitorul bibliotecii din sat, arsă de trupele sovietice în ochii lui. Familia sa nu reuşeşte să se refugieze pînă la 28 iunie 1940... În ianuarie 1941, copilul Paul GOMA trăieşte drama imensă a despărţirii de tatăl său, care este arestat de agenţii NKVD şi deportat într-o direcţie necunoscută. După ce a fost considerat mort, iar familia GOMA i-a făcut şi mormânt, în 1942, tatăl său dă semne de viaţă din România şi familia se reîntregeşte din nou în Basarabia. În 1944, familia GOMA este nevoită, însă, să se refugieze în România, la Sibiu, apoi, la Buia, Târnava mare. Întrucît autorităţile comuniste din România primiseră ordin de la Moscova să captureze toţi refugiaţii basarabeni şi bucovineni pentru a-i extrăda URSS, familia lui Paul GOMA a umblat vreo câţiva ani fugară prin păduri, pe la stânele satelor pentru a scăpa de „repatrierea” lui Stalin. I-a salvat de deportarea în URSS, adică în Siberia, doar actele false pe care le întocmise între timp tatăl său Eufimie GOMA. În 1946, Paul Goma merge la şcoala normală din Sibiu. în 1949, părinţii săi învăţători sunt arestaţi şi elevul Paul merge după ei, stă zi şi noapte, fără acoperiş deasupra capului, la poarta Securităţii din Mediaş. Astfel, Securitatea 1-a luat în vizor şi pe copilul mai mic al familiei GOMA. În 1952, la 17 ani, după ce fusese bătut şi interogat la Securitate mai multe zile, „pentru că vorbise în clasă despre partizani şi pentru că ţinea un jurnal intim codificat...” (aici si in continuare date, citate din biografia realizată de Raluca Lazarovici), Paul GOMA este exmatriculat de la Liceul „Gheorghe Lazăr” din Sibiu şi nu are voie să înveţe la vreo altă şcoală din România. Moartea lui Stalin îl ajută, însă, să încheie studiile liceale.

În 1953, încearcă să intre la Institutul de Cinematografie din Bucureşti, dar este eliminat de la prima etapă. În următorul an reuşeşte admiterea simultană la două instituţii superioare de învăţământ: Universitatea din Bucureşti, F-tea de filologie română şi Institutul de literatură şi critică literară „Mihai Eminescu”. Alege Institutul, care este absorbit ulterior de Universitate. În 1956, Paul GOMA este declarat „duşman al poporului” de rectoratul Universităţii, apoi, „este arestat şi anchetat pentru dezordine şi tentativă de a organiza o manifestaţie ostilă”. În 1957, la 22 ani, Paul GOMA este condamnat la 2 ani de închisoare pentru agitaţie publică, fiind ţinut în închisorile „politice” de la Malmaison, Jilava, Gherla. După eliberare, este deportat la Lăteşti, raionul Feteşti, cu domiciliu obligatoriu pentru 3 ani. Obţine eliberarea din domiciliul forţat înainte de termen, fiind obligat să presteze doar munci „negre”. Îşi reia studiile la Universitatea din Bucureşti peste 9 ani, în 1965, dar, doi ani mai târziu, în urma presiunilor şi represaliilor, se vede nevoit să părăsească definitiv Universitatea. În acelaşi an, 1967, moare tatăl său, Eufimie GOMA. Între timp, basarabeanul nostru devenise „un caz anticomunist” de răsunet în Occident, un adevărat fenomen: FENOMENUL OMULUI I SCRIITORULUI CU DEMNITATE -PAUL GOMA. I se interzice publicarea în presa periodică. În 1966, scriitorul Paul GOMA înaintează editurii de stat primul său roman antibolşevic Ostinato, dar cenzura kominternistă interzice apariţia acestui roman tulburător, aşa cum 1-a conceput autorul. în 1970, regimul interzice şi publicarea romanului său Uşa noastră

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

cea de toate zilele. În România îi va apărea doar volumul de debut Camera de alături şi aceasta graţie Primăverii de la Praga, a revoluţiei de catifea din Cehoslovacia (august 1968). Revolta anticomunistă de la Praga îl încurajează pe Paul GOMA să trimită manuscrisul romanului Ostinato în Germania (ed. Suhrkamp), în Franţa (ed. Gallimard), în Italia (ed. Rizzoli). Acest roman, care a zguduit Europa, a apărut în 1971, mai întâi în limba germană, fiind lansat în toamna aceluiaşi an la Târgul Internaţional de Carte de la Frankfurt, Germania (romanul Uşa, tradus în limba germană va fi lansat tot aici în 1972). După lansarea în Occident, care 1-a făcut celebru, regimul comunist îi dă paşaport lui Paul GOMA pentru "a se căra" cât mai repede din România. Pentru succesul său literar de la Târgul din Frankfurt şi colegii săi de la Uniunea Scriitorilor din România i-au dat un "onorariu": condamnarea publică a scriitorului basarabean pentru "trădare" şi eliminarea lui Paul GOMA din activitatea organizaţiei scriitorilor români. În 1973 este dat afară şi de la revista România literară. Paul GOMA pleacă din România şi stă timp de 3 luni în Austria, RFG, Franţa. In 1974, se întoarce în România. În acest an o pierde pentru totdeauna şi pe mama sa, Maria GOMA, dar în luna noiembrie, durerea îi este atenuată de naşterea fiului său, Filip-Ieronim. Copilul lui Paul GOMA s-a născut după şase ani de căsătorie (7 august 1968) cu Ana Maria Năvodaru, care îi este alături pînă în prezent.

După ce, în 1976, Radio Europa Liberă transmite în lectura lui Paul GOMA fragmente zguduitoare din romanele sale Ostinato, Uşa, Gherla, Securitatea declanşează o teroare deschisă asupra familiei lui Paul GOMA, a prietenilor şi a colegilor cu care colaborează. La 1 aprilie 1976, Paul GOMA este arestat din nou, iar soţia şi copilul său sunt supuşi unei supravegheri permanente la o locuinţă "specială" în care au fost mutaţi forţat. Sub presiunea unei ample campanii internaţionale, la 6 mai, regimul Ceauşescu este nevoit să-1 elibereze pe Paul GOMA. Trădat de colegii scriitori, terorizat de regim, prin toate formele de constrângere, inclusiv violenţa fizică, ca să-1 determine să emigreze, la 20 noiembrie 1977, Paul GOMA, soţia şi fiul său sunt expulzaţi din România pentru totdeauna. Familia GOMA se stabileşte la Paris, Franţa, unde cere azil politic.

Securitatea lui Ceauşescu nu 1-a lăsat, însă, în pace pe Paul GOMA nici după stabilirea sa în Franţa, organizîndu-i o continuă teroare psihologică şi diverse provocări, inclusiv două tentative de asasinat. Cu toate acestea, scriitorul şi publicistul Paul GOMA, nu s-a lăsat intimidat, dimpotrivă, a continuat să denunţe şi să condamne crimele comunismului sovietic (de tip kominternist) cu o forţă vulcanică, atenţionînd Occidentul, prin romanele sale şi publicistica sa de atitudine, asupra genocidului comis de Imperiul Răului (definiţie dată URSS de R. Reagan) în spaţiul euroasiatic ocupat de URSS, inclusiv în RSSM (Basarabia) şi RPR (România).

Statul Republica Moldova a apărut de-abia în anul 1991, după prăbuşirea URSS, dar Paul GOMA ne-a făcut cunoscuţi în Occident pe noi, moldovenii, românii, basarabenii, transnistrenii, cu cîteva decenii înainte. Or, cele peste 40 de opere literare ale scriitorului Paul GOMA, traduse în zeci de limbi ale lumii, ne-au fost dedicate aproape în întregime nouă, conaţionalilor săi. Vom menţiona aici cîteva dintre cele mai cunoscute romane şi volume de mărturii ale marelui scriitor, Paul GOMA, în care ne regăsim ca fiinţă naţională şi destin istoric: Camera de alături (1968), Ostinato (1971), Uşa noastră cea de toate zilele (1972), Gherla (1976), Culorile curcubeului 77 (1979) Patimile după Piteşti (1981) Din Calidor (1987), Arta refugii (1990), Soldatul câinelui şi Sabina (1991), Scrisori întredeschise - singur împotriva

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

lor (1995), Basarabia (2002), Amnezia la români (1995), Jurnale (1997-2004) ş.a. De altfel, aşa cum mărturiseşte însuşi scriitorul, Paul GOMA are scrise circa 20 de Jurnale, marea majoritate a cărora îşi doreşte să le editeze în premieră anume la Chişinău, ACASĂ.

Aşadar, conaţionalul Paul GOMA a fost mereu alături de durerea noastră, de drama Basarabiei lipsită de libertăţi elementare, a fost avocatul şi însufleţitorul nostru decenii în şir, a fost Vocea şi Oglinda destinului vitreg al fiecăruia dintre noi. I-a fost greu, chiar foarte greu, dar Paul GOMA nu ne-a uitat şi nu ne-a trădat niciodată. Şi dacă acest fiu vrednic al neamului nostru a fost alături de noi în VREMURI CUMPLITE pentru întreaga umanitate, cînd unii se temeau pînă şi să viseze liber sau să meargă pe stradă, atunci cine ne va mai înţelege şi respecta ca popor, dacă noi îl vom trăda cu indiferenţa şi laşitatea noastră în TIMPURI DEMOCRATICE, pentru care Paul GOMA a luptat şi chiar le-a apropiat?!

Comunitatea ştiinţifică din Republica Moldova consideră că pentru meritele sale incontestabile în cultura românească şi istoria contemporană, pentru contribuţia sa uriaşă la supravieţuirea şi dăinuirea noastră naţională, pentru rolul important pe care 1-a avut în procesul de cădere a monstruosului sistem comunist în Europa, AVEM DATORIA MORALĂ ŞI NAŢIONALĂ SĂ-L READUCEM ACASĂ ŞI SĂ-L CINSTIM PE SCRIITORUL CU RENUME MONDIAL, DISIDENTUL AUTENTIC ŞI PATRIOTUL NOSTRU PAUL GOMA, ACUM CÎND ESTE ÎN VIAŢĂ, altfel, istoria şi urmaşii noştri nu ne vor ierta niciodată.

Instituirea de către Guvern a anului 2011 drept ANUL PAUL GOMA şi promovarea în acest an a personalităţii şi operei scriitorului constituie unul dintre paşii de READUCERE ACASĂ a conaţionalului Paul GOMA.

Rog toţi colegii, membri ai Guvernului, să se pătrundă de importanţa momentului istoric pe care ni-l oferă soarta şi să susţină cu tărie această iniţiativă a oamenilor de ştiinţă şi cultură din Republica Moldova.

Cu respect,

Preşedinte al Academiei de Ştiinţe a Moldovei
Academician Gheorghe DUCA

Vineri 29 octombrie 2010

Din zori primesc tot de la Aliona Grati:

Posted on octombrie 27, 2010 by traianvasilcau
“Străini în ţara-ne ca-n nici o ţară

Sorbim nedumeriri, rîvnim un vis.
E primăvară, dar nu-i primăvară
Cît Paul Goma plînge la Paris

Scrie în limba lui de-o veşnicie,
De altă limbă nici că-i este dor,
Iar noi în ţara noastră cu chirie
Rămînem cum am fost: “În Calidor”.

Moscali-ţi potrivesc în casă iia,
Se fac creştini, apoi revin păgîni.
Se autodistruge România
Din ziua cînd renunţă la români.

Ci ea e fericită ca un miel,
Zicîndu-şi c-a mai procedat la fel.
1988”

Impresionant. Şi deznădăjduitor.

*

După Xiti constat că de multe zile nu se arată nici un vizitator din Israel. Să fi epuizat ei toate scrìsurile mele afişate? Să fi constatat, în sfârşit - şi în tăcere - că nu sunt, cum m-au tot împroşcat cu bale: “antisemit”, ci antiholocaustolog? Să fi acceptat ei, cu de la sine putere, că cei mai agitati dintre evrei, cei mai vigilinţi la Poarta Semitismului sunt… ne-semiţi, ci khazari, ci türci, deci… Deci nu mai putem fi acuzaţi de “antisemitism” de nişte turcaleţi? (Ei, ba nu: ei, neruşinaţii, pot orice).

*

Aliona Grati îmi dă vestea mult-aşteptată: i-au parvenit cărţile.

Uf! Mă temeam că se va întâmpla şi de astă dată cum se întâmplase cu cărţile trimise nepoatelor mele, Angelica Popescu-Pelin şi strănepoatelor, fiicelor ei, Vera şi Vlada: îmi fuseseră returate, aşa că le-am re-trimis.

*

Voiam să scriu două cuvinte despre documentele copiate ieri decretînd anul 2011 “An Goma”. Îmi iau toate precauţiunile: acelea sunt doar proiecte, nu zic hop până n-am sărit, dar-însă-totuşi, cum zicea un grad superior… Iar fiindcă eu cred că lumea a fost creată prin Cuvânt, de ce n-aş spera că măcar o dată,-n viaţă, cuvântul-scris (chiar ne-legalizat, cu semnătură, stampilă, număr de înregistrare) va atrage, va *face*… realitatea?

*

Flori Bălănescu îmi trimite acest text, recomandîndu-mi (cu majuscule) să nu-l trec în Jurnal, fiindcă va fi publicat într-o revistă.

Pentru întâia oară (oare?) nu ascult recomandările - ferme - ale unui autor. Am anunţat-o pe autoare: voi afişa în Jurnal eseul

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

său - chiar fără voie. Mi-a răspuns că va fi de acord dacă îi avertizez pe cititori că textul "este numai o schiţă":

De acord: textul "este numai o schiţă".

FLORI BALANESCU

PAUL GOMA – românul rătăcitor în patria limbii române

"In biografia lui Paul Goma totul pare sa aiba un rost ce i-a fost scris, de român-ratacitor, acela care ne vorbeste in permanenta, care nu tace, pentru noi, dar si in locul nostru: noi, lasii sporovaitori, lesne cautatori si aflatori de scuze si nuante pentru toate neajunsurile. Nu este suficient ca suntem talentati, ca am supravietuit prin „cultura" (cultura scrisului de romane, de poezie, de note informative, delatiuni si asa mai departe; cultura urii; cultura foamei; cultura fricii; cultura minciunii; cultura invidiei etc.), trebuie sa ne mai impaunam si cu „rezistenta prin cultura". Cu doua seri in urma, fiind invitata la o emisiune televizata, nastrusnic intitulata "Testul de sinceritate", poeta Ana Blandiana cauta circumstante atenuante pentru expresia ce a facut cariera dupa 1989 imbogatind ori ridicand socluri tot mai inalte acelei parti a establishmentului cultural din Romania. Rezistenta in limba romana ar avea doua sensuri majore, spunea poeta: supravietuire (biologica, „arpagicala"?) si opozitie. Iar „rezistenta prin cultura" le-ar subintinde pe amandoua. Fara a intra in detaliile acestei discutii, intotdeauna m-a pus pe ganduri intrebarea: Daca un popor care a rezistat (supravietuit&opus) prin cultura unui regim totalitar arata ca romanii la anul Domnului 2010, ce intelegem prin cultura? Si ce intelegem prin rezistenta? Si, pe cale de consecinta, ce intelegem prin opozitie-disidenta-deportare-domiciliu-obligatoriu-detentie-munca-fortata etc. Cred ca avem nevoie de un intreg tratat de istorie pentru a pune terminologia in ramele ei specioase si continuturile in lumina analitica pe care o merita(m). Intrebata ce parere are despre afirmatia Hertei Müller cum ca inainte de 1989 Paul Goma, Vasile Paraschiv, Doina Cornea s.a. au fost lasati singuri, iar dupa au rasarit multi disidenti, Ana Blandiana a raspuns cu candoarea-i dintotdeauna: Dar si ea a fost lasata singura, si eu am fost lasata singura. M-am intrebat instantaneu: Au fost lasate singure pentru ca... de ce? Unii dintre noi nu isi pun deloc aceasta problema, isi vad nestingheriti de „rezistenta" cotidiana, altii au invatat gresit la scoala sau nu au invatat deloc (pentru ca manualele lor de istorie erau de la o editura care a tratat prea alternativ perioada comunismului romanesc), iar unii intretin voit confuziile. Domnia Sa a mai spus si ca avea regim de arest la domiciliu, ca a aflat destul de tarziu ce inseamna in opinia Securitatii „anturaj". Securitatea care-i pazea domiciliul avea grija ca nu cumva poeta sa primeasca pe cineva in casa, deci securistii trudeau la „distrugerea anturajului", insa, „arestata" putea sa iasa oricand din casa. Pentru cineva al carui parinte a fost detinut politic o atare lipsa de masura este impardonabila. O subliniere: oricate i s-ar putea reprosa, imputa, ne-ierta lui Paul Goma de catre

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

cobreslasi (este dreptul lor, oricine poate avea o parere despre orice), este inadmisibil sa nu vezi: ca scriitorul exilat de 33 ani la Paris este singurul roman de dupa 1945 care a fost in stare sa se lase pe sine si familia lui pentru a sluji adevarul, fara sa ceara merite si distinctii, sau despagubiri; este singurul roman care a reusit sa atraga atentia lumii civilizate asupra nerespectarii criminale a drepturilor omului in Romania, in 1977, strangand in jurul sau o Miscare, adica printr-un gest individual capabil sa produca emulatie. Pentru ca exprimarea publica a adevarului intr-un regim totalitar expune individul-grupurile. Sigur ca gesturile individuale au fost mai multe. Or, un curent cu adevarat puternic, punand pe jar structura de sus a partidului si Securitatea, numai Paul Goma a iscat. Numai astfel putea atrage atentia si numai astfel putem vorbi despre altruism, despre sacrificiu, despre rezistenta, pana la urma, despre normalitate. Sa stai la taclale smecheresti cu securistii (Mircea Dinescu), sa fii arestat la domiciliu dar-insa-totusi sa iesi in oras cand vrei nu inseamna nici ca rezisti, nici ca te opui, si nici ca te expui. Nu inseamna ca te-ai sacrificat pentru poporul roman, nici ca ai fost „disident". Si, cu atat mai putin, nu inseamna ca ai rostit adevarul. De aceea, nu inteleg ce reproseaza Ana Blandiana poporului roman, cand se stie ca responsabilitatea pentru supravietuirea demna a unui popor o poarta, totusi, elitele, intelectualii, ca ei trebuie sa fie motorul? Care a fost mesajul transmis public romanilor in anii crunti ai comunismului de catre toti trezitii disidenti dupa 1989?

Paul Goma nu suporta sa fie catalogat drept „disident". Pe buna dreptate. Pentru ca exista o confuzie teribila, nu doar in mediile romanesti, in legatura cu intelesurile realitatii de sub aceasta eticheta. Cred ca definitia de dictionar o stie toata lumea. Conform acesteia, disident comunist a fost Ion Iliescu. Insa, pur si simplu din nestiinta ori, mai degraba, din dorinta de a-i feri de furia represiva a politiei politice, ziaristii occidentali ii numisera „disidenti" pe primii opozanti anticomunisti care manifestau, in a doua parte a anilor '70, in Piata Rosie. Cu alte cuvinte, ziaristii sugerau lumii ca intelectualii aceia nemultumiti isi manifestau opiniile din interiorul partidului, incercand astfel sa edulcoreze reactia Kremlinului. Astazi stim (dar stiam si atunci) ca nu toti membrii de partid erau obligatoriu comunisti. Iar intelectualii rusi cereau „Pour votre liberté et pour la nôtre", adica nu mici reformari pe ici-pe colo ale partidului, ci puneau in discutie regimul ideologic. Cerand respectarea drepturilor si libertatilor individului, intelectualii rostitori ai adevarului din Uniunea Sovietica, din Cehoslovacia, din Romania, din Polonia loveau structura ideologica la bazele sale. Nu cereau „privilegii" in interiorul partidului. Sigur ca termenul de provenienta etimologica latina (si preluat in cultura recenta de la francezi) presupune si o rupere, o delimitare in sens general fata de orice „comunitate de idei", insa in cazul regimurilor comuniste, tocmai fiindca sunt inchise, avand partid unic, partid-stat, ideologie unica, disidenta era inteleasa numai ca deraiere de la matca oficiala. Asadar, Paul Goma are dreptate cand se considera scriitor, si atat. Adica un om liber, in

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

stare sa rosteasca adevarul fara constrangeri. Mentinand aceasta filiera logica, este profitabil pentru unii sa isi suprapuna etichete (disident, opozant). In ce il priveste pe Paul Goma „calitatea" de disident, pomenita ostentativ, pana la demonetizare, a umbrit-o cu proiect pe aceea de scriitor. Nu doar Securitatea s-a straduit sa inoculeze varianta „Goma e lipsit de talent, nu e scriitor" cu scopul clar de a-l minimaliza, de a-l compromite (poponar, jidovit, kaghebist) pe individul demn de urmat de catre obste, ci si Breasla dand curs aceleiasi logici si aceluiasi scop, desi realitatile de dupa 1989 pareau sa sugereze altceva. Si naivii si interesatii digera acelasi scenariu: Goma nu are talent, Goma e nebun, Goma (aici intervine mica rasturnare, intru acelasi scop al demolarii) e antisemit. Peste toate acestea, un lucru e limpede: extrem de putini dintre cei care au scris despre Goma l-au si citit; putinii care au scris in cunostinta de cauza chiar au citit cartea/ cartile despre care au scris. De aceea, nu intereseaza cat de convinsi sunt colportarii variantei „Goma nu are talent" de adevarul asertiunii, cand mai degraba este vizata rostirea/ scrierea adevarului. Talentul poate fi considerat o problema de gust (cultural), moralitatea celui care scrie/ rosteste/ lasa in urma lui este o problematica punand in discutie „mostenirea" culturala si o intreaga pedagogie nationala a modului in care nu trebuie practicate pedagogia, sociologia culturala, istoriografia, retorica. Altfel nu ne-ar deranja, durea cand aflam despre un intelectual/ scriitor/artist recunoscut pentru meritele sale profesionale ca a fost in realitate un om mic, un individ cu spinarea indoita sub greutatea lipsei de moralitate, intru mult trambitata „rezistenta" prin cultura. Nu stiu cat de convingator este Paul Goma ca om al scriiturii (potrivit gusturilor mele literare este mai mult decat un scriitor tulburator, este un restaurator al limbii romane), dar este dincolo de orice indoiala exemplul generic pentru normalitate, in sensul in care explica insusi Domnia Sa înţelesul simplu al menirii scriitorului: acela de a rosti adevarul, indiferent de imprejurari, cu atat mai apasat intr-un mediu sugrumat de cenzura si de tot felul de constrangeri. Paul Goma a dat nu doar romane, ci si texte fundamentale, pe care intelectualitatea noastra ar trebui sa le descopere, in sfarsit. Fiindca au fost scrise in conditii de supraveghere si control ideologic si trimise cu riscul libertatii si al vietii in lumea libera pentru a fi publicate; de aceea, sunt cu atat mai importante pentru cultura si spiritualitatea romaneasca. Unul dintre acestea, scris in 1972 (deci, dupa Tezele din iulie!), a fost tradus in germana de Anneli Ute Gabany si a aparut in „Die Zeit" (Hamburg, 29 septembrie 1972) cu urmatorul titlu (incadrarile presupun ca apartin redactiei germane): **Problema principala a unui scriitor roman**: „*Cenzura, autocenzura, para-literatura". Drumul scurt de la adevar la minciuna de Paul Goma*.

Originalul in limba romana nu s-a pastrat, este de inteles. A fost scos din tara „ilegal", iar la scriitor, de va fi ramas vreo copie, s-a „pierdut" in sacul hamesit al Securitatii. Am recuperat insa textul, in limba germana, cu destula greutate, din arhiva saptamanalului german „Die Zeit", pentru a-l pune la locul sau in volumul de **Scrisuri. I.**

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

1971-1989, aparut recent in seria de autor Paul Goma, la Editura Curtea Veche. Datorita excelentei traduceri in limba romana a lui Michael Astner, autorul s-a regasit in text, intervenind numai pe detalii ce nu au implicat continutul.

Paraliteratura, iata un termen ce poate sintetiza la rece, tehnic, o intreaga realitate a scrisului in Romania comunista, fara nuante atenuante, fara alibiuri postfactum care sa justifice o rezistenta prin literatura, de altfel inexistenta. Sa rezisti pentru a ramane demn inseamna in primul rand sa opui rezistenta, nu sa te descurci pentru a nu muri de foame, frig, frica. Este diferenta pe care o subliniaza in permanenta Paul Goma prin scrierile sale, de zeci de ani incoace. Un popor nu opune rezistenta la tiranie prin cultura „soparlei" si a intelesurilor dintre randuri, a textului codificat. Decodificand peste zeci de ani s-ar putea sa constatam ca scriitorii respectivi faceau ghicitori ca sa le treaca timpul. Or, mai grav, ca nu a existat niciodata un cod, ci numai constiinta prabusita in frica. Romanii obisnuiti, majoritatea, s-au ascuns destul sub plapumi – de frig, au rabdat destul la cozi – de foame, au tacut destul – de frica, iar literatura asa-zis subversiva, literatura-culturala-de rezistenta nu a facut decat sa il confirme pe romanul care sta la coada-sub plapuma-sub pat, ca asa e bine, asa trece piaza rea, inseland aparentele, transmitandu-i Partidului-Stat-Securitatii ca suntem cuminti si ascultatori, iar noi, in realitatea paralela, rezistam la frig-foame-frica, intr-o biserica subterana lipsita de caldura si harul lui Dumnezeu. Asa au facut romanii si in 1977 de doua ori (inclusiv Ana Blandiana, care o ataca discret pe Herta Müller aparandu-se pe sine, numai ca Herta a recunoscut ca nici ea..., dar... de atunci si pana acum, spre deosebire de marii artizani ai rezistentei care nu a existat, cea din urma a fost hartuita de Securitate, a plecat in Germania si nu a incetat sa-si rosteasca adevarul, un adevar care i-a pus in cumpana si pe rezistentii romani care taceau in masa, cat si regimul care-i supraveghea si controla atat de eficient nu doar cu Securitatea, ci cu ajutorul neprecupetit, amorf si amnezic al victimelor): Miscarea pentru drepturile omului Goma si Greva minerilor (poate chiar de trei ori, daca punem la socoteala si excluderea scriitorului din USR, la care „confratii" s-au facut ca nu stiu, nu au auzit, dar nu au auzit nici macar acum, dupa 33 de ani!), asa au facut si in 1979 – Sindicatul Liber al Oamenilor Muncii din Romania, dar si in noiembrie 1987 – Revolta muncitorilor de la Brasov. Din pacate, nu multimea iese sifonata din aceste exemple edificatoare (repet, oamenii obisnuiti au nevoie de exemple puternice de urmat, ca de aceea societatea este un concept-realitate extrem de complex), ci intelectualitatea, in speta – scriitorii.

Majoritatii scriitorilor din Romania (e vorba, desigur, de aceia vizibili) ii lipseste o componenta esentiala: cainta. Si ii prisoseste o latura care (ne) oboseste si creeaza false imagini: vanitatea.

Paul Goma nu tace nici daca uneori chiar trebuie. Basarabenii („basarabenii mei") i-au dat sperante mari ca se va odihni, in sfarsit, acasa, in patria lui, in pamantul parintilor sai. Ca va avea, in sfarsit, o acasa. In ultima instanta, nu sunt nici ei decat niste romani – iubitori

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

de sine, mari amatori de lauri (nici macar inteligenti politic nu au fost in stare sa fie!), de scenarii, de istorii cu varii taisuri etc. etc.

Stiu ca Paul Goma va suporta si aceasta grea lovitura – cu atat mai grea cu cat vine de la ai sai intr-un moment in care nu ne mai asteptam oricum la nimic bun. Si, iata, se confirma, nu suntem capabili sa facem pentru scriitorul nostru exilat ceea ce omeneste si firesc era sa faca institutiile statului roman postdecembrist. De oricare parte a Prutului am fi, suntem tot romani. Nu am fost deloc entuziasmata de invitatia pe care Paul Goma o primise din partea basarabenilor... Mi s-a parut prea tarziu. Si prea simplu. Am fost in august la Chisinau si am vazut cum se misca treburile. Stand pe loc. Cu exceptia catorva oameni dornici de Goma, dar lipsiti de putere institutionala, Basarabia este o Romanie in miniatura.

Chiar daca am pierdut de prea multe ori dreptul la a doua sansa, avem nevoie de modele, dar de-ale noastre. Cand am spus ca Paul Goma este Exemplul la asta ma refeream – la paradigma Goma, care-i ceva mai mult si mai altfel decat un exemplu.

„– De fiecare data cand ti-e greu, aici, in exil, gandeste-te ce noroc ai avut, gandeste-te la Calciu si la Paraschiv si multumeste-i lui Dumnezeu ca te-a scos de acolo, inainte ca ei sa-si dea seama ce eroare au facut, lasindu-te sa pleci...

Ii multumesc. Intai ii multumesc, bine-bine (presupun ca sunt cel mai bine plasat, ca sa stiu ca puteam sa crap atunci cand imi urcasera tensiunea pana la 27...), apoi il intreb:

– Chiar crezi, Doamne, ca am avut norocul sa nu am intotdeauna ghinion?

Va fi stiind El ceva. De aceea tace malc. Daca, intr-adevar, exista, stie El bine ca, in aceste din urma decenii de tragedii «exemplare», picatura care sunt eu poate figura si ea «la loc de cinste» intr-o eventuala antologie a suferintei, a absurdului, a nedreptului, sa admitem: si a norocului, insa in egala masura si a nenorocului.

Oricand putem rasturna termenii, ca sa vedem acea jumatate de pahar care ne convine. De pilda, nenorocului de a ma fi nascut in Basarabia, in 1935, i se poate opune norocul de a fi ajuns (in 1977) la Paris; nenorocului de a fi intrat in inchisoare, norocul de a fi iesit (din inchisoare); in fine, nenorocului de a ma fi trezit cu o bomba intre maini – norocului de a nu fi atins de explozia acelei bombe”. (Paul Goma, **Soldatul cainelui**, varianta in lucru pentru editia AMAZON, accesibila la http://paulgoma.free.fr/)

Redactez **Soldatul cainelui** si ma intreb obsesiv cati dintre romani (scriitori) au citit-o...

Dupa 33 de ani de refugiu politic, oricine ar cadea prada nalucii patriei, locul acela unde exista frati care te asteapta. Ma doare aceasta ultima lovitura pe care a primit-o, insa mai stiu ca o va invinge, pentru ca este mai puternic decat noi toti, la un loc.

Pentru ca este Paul Goma.

Tot mai multi oameni din sfera culturii scrise imi spun in ultima

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

vreme ca Nobelul Hertei Müller a fost, ar fi trebuit sa fie, Nobelul lui Paul Goma. Este o idee pe cat de paguboasa, pe atat de neadevarata. Nobelul Hertei este al ei, si numai al ei, si daca l-a primit inseamna ca l-a meritat, conform grilelor de acordare a acestui premiu de prestigiu. Am convingerea ca niciun premiu si nicio distinctie din lume nu ar clinti un scriitor precum Paul Goma, sau Herta Müller, sau Mario Vargas Llosa, din demnitatea sa funciara. Paul Goma este si va fi intotdeauna cel descoperit in (si din) scrierile sale. Niciun premiu nu adauga valoare intrinseca. E adevarat, daca Paul Goma ar fi fost cetatean roman, scriitor roman cu acte (adica membru al USR), daca n-ar fi fost tinut cu indarjire departe de viata romaneasca, ar fi avut toate sansele sa devina candidat pentru Nobel, sustinut de romani. Varianta ce convine majoritatii scriitorale (cu exceptiile notabile, care s-au si exprimat in scris) este insa ca Goma nu e scriitor. Un comentariu care circula pe internet, semnat de scriitorul Ioan Grosan, da seama de aceasta mentalitate vanitoasa a scriitorului roman iesit din comunism, o mentalitate ranita in propria-i amnezie si care vrea neaparat sa compuna muzica, dar sa dea si tonul: „Acum cativa ani, aflandu-ma in China cu o delegatie a Uniunii Scriitorilor si fiindca tocmai aflasem ca un scriitor chinez, disident si rezident in Franta, luase Premiul Nobel, am sarit peste «protocol» si l-am intrebat pe un inalt oficial al gazdelor ce parere are despre conationalul lor. Din galben, omul s-a facut si mai galben si a susotit ceva cu translatorul. Acesta, baiat finut, cu studiile facute in Romania, bun cunoscator al realitatilor literare romanesti, s-a intors cam fastacit spre noi: «Cum sa va explic, ca sa va dati seama? Daca de pilda Paul Goma ar lua Premiul Nobel, nu-i asa ca sunteti de acord ca in tara exista scriitori mai valorosi decat el?”. Un exemplu mai revelator al reeducarii la care ne-am lasat de buna voie nici nu poate fi dat. Asadar, Securitatea importase (prin comisarii sovietici) modelul sovietic de comunism indestructibil, capabil sa distruga nu doar sira spinarii, ci si mintile, dar, iata, modelul chinez al prelucrarii prin diversiune este la fel de eficient. Avem de a face cu aceeasi tehnica: A luat Nobelul? Si ce daca, asta e un premiu politic, nu inseamna ca este un scriitor valoros, talentat. De-ar fi fost Goma in Romania, scriitorimea romana oricum ar fi sustinut pentru Nobel un scriitor talentat... nu un soi de Gao Xingjian, trecut prin Laogai in timpul „Revolutiei Culturale” (asa cum si Goma trecuse prin refugiu-vanatoarea de refugiati-puscarie-deportare in Baragan-batai-batai-batai-otravirea cu medicamente-amenintarea cu bombe-tentativele de rapire&otravire asupra copilului...), chiar daca cetateanul francez de origine chineza a dat o opera de o valabilitate universala, dovedindu-se ingenios lingvistic etc. etc. Daca as fi scriitor roman, iesit pe branci din comunism, traitor actualmente intr-o lume in care pot exprima adevarul fara sa ma tem (asadar, fara sa existe vreun risc /sic/), m-as intreba: Ce cauta un scriitor in vizita intr-o lume in care scriitorii sunt neliberi si oamenii in totalitatea natiei lor intr-o teroare intretinuta de o haita de activisti rosii imburgheziti mai abitir decat huiduita si oprimata fosta burghezie? O haita latrand aria egalitatii in timp ce-si asasineaza cona-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

tionalii!? De aceea, nu ma mira nici accentele antiHerta – si ea a luat Nobelul pentru ca a hartuit-o Securitatea, nu pentru ca ar avea talent... asa spun multi. Herta Müller este detestata cu dintii stransi si aplaudata dupa chibzuite calcule pentru ca are curajul (nebunia?) sa ne spuna cum a fost-este intelectualitatea noastra. Pentru ca i-a tras una peste infumurare lui Gabriel Liiceanu. Practicantii vorbelor frumoase si ai codului bunelor maniere sunt mereu deranjati de adevar, ei nu uita nici episodul ICR-Patapievici-Antohi-Hoisie devoalat in elitismul lui securist de catre Herta in vara anului 2009, in presa germana.

Ca Goma „ani de zile a practicat sistematic insulta si calomnia" si nimeni nu i-a intentat vreun proces... „fostului disident", dupa cum se exprima Gabriel Andreescu, in ultimul numar din revista „Timpul" – octombrie 2010 –, este o deraiere de la realitatea propriu-zisa a subiectului. Liviu Antonesei il numise intr-un text publicat pe 4 octombrie (la doua zile de la aniversarea lui Paul Goma), „cel mai important disident roman din vremea comunismului", ceea ce e de natura sa-l fi deranjat pe dl Gabriel Andreescu, considerat, la randul sau, disident. Desi e de acord asupra intaietatii lui Paul Goma, „intr-adevar, Goma este personalitatea centrala a disidentei din anii '70" (sublinierea ii apartine), nu este adeptul unor atare clasamente, pentru ca, „Cea mai importanta personalitate de opozitie din anii '80 este Doina Cornea". Cu alte cuvinte, dl Gabriel Andreescu practica exact ceea ce-i reproseaza lui Liviu Antonesei. Putem periodiza pana si o istorie atat de scurta, o putem felia cronologic o data la 10 ani, dar cu ce folos pentru un regim de cu o durata redusa la scara istorico-temporala, dar atat de lung ca suferinta si efecte psihomentale? Demersul nu face decat sa scoata si mai bine in evidenta ceea ce spusese atat de firesc Liviu Antonesei. Si aici, ca sa-i dau crezare dlui Andreescu, este cu adevarat nevoie sa stapanim detaliile istorice si biografice. Ceea ce ma surprinde oarecum distractiv este sa constat in textul dlui Andreescu (provocat de textul aniversar dedicat de Liviu Antonesei lui Paul Goma) delimitarea operata intre „cateva scrieri" ale lui Paul Goma „care contin elemente de limbaj antisemit" si autorul acestora, care, in ciuda acestor „elemente", nu este: „dar el nu este un antisemit daca legam antisemitismul, cum mi se pare normal, de o atitudine, nu exclusiv de cunoasterea si aplicarea codurilor de limbaj". In opinia dlui Gabriel Andreescu, Paul Goma nu este „negationist" (se intelege, al Holocaustului), asa cum l-au acuzat unii, ci un „justificationist". Cum ar spune romanul (daca nu cumva romanul acesta ar fi acuzat si el de... incultura, prost-gust, balcanism... antisemitism...): a cazut din lac in put. In ruptul capului n-ar spune un formator de opinie din Romania ca Paul Goma a fost si este un om normal, care se exprima liber, dar care a fost constrans, poate parea un paradox, ca dupa 1990 – in Romania libera – sa fie mai huiduit si mai marginalizat si mai ucis simbolic (acuzatia de antisemitism fiind una din armele acestui asasinat) de catre breasla scriitoriceasca si de catre intelectualitate – supranumita „directori de constiinta". Intr-un fel, este explicabil. Pana in noiembrie 1977, Paul Goma fusese un pericol: sa o spunem clar – pentru regimul ideologic patronat de clanul Ceausescu

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

si de tot aparatul politic, sustinute temeinic de Securitate, deoarece punea in pericol stabilitatea sistemului ce functiona ca uns la adapostul cald al (Auto)cenzurii. Macar cativa scriitori s-ar fi putut trezi din desfatarea parascriiturii si ar fi facut fiecare valuri, mai mari sau mai mici. De aceea, regimul de la Bucuresti a facut tot ce a putut pentru a-l anihila. Dar sa mai spunem si ca Paul Goma a fost un pericol inainte de 1977 chiar pentru scriitori (dovada ca nu s-au inghesuit sa semneze Apelul Goma, insusindu-si scenariile securiste, intre care: „este omul KGBului", un provocator), pentru ca Goma prin simpla lui existenta manifestata public le arata tuturor cum trebuie sa se comporte, ceea ce ei nu doreau. Pentru ca multi se capatuisera deja, dobandisera si invatasera sa foloseasca reteta succesului, codul de accedere in lumea minunata a literaturii controlate, dar, totusi, literatura. Altii, mai tineri, cu ochii bine atintiti la maestrii lor cu cariere de invidiat, nu au vrut sa-si compromita viitorul. Dupa 1989, s-au temut ca vine Goma sa le scoata ochii si sa le ia agoniseala de o viata. „Rezistenta" prin cultura este o falsa, o mincinoasa salvare a maduvei sirei spinarii nationale. Nu este doar o vorba demonetizata aceea care spune ca un popor nu poate exista istoric fara demnitate. Nu te poti apara „rezistand" la frig-foame-frica decat luptand cu arma in mana sau rostind in piata publica adevarul pe care toata lumea il stie, dar il tace; altfel, se numeste ca te conservi biologic. Aceasta este diferenta intre disident-opozant si „rezistent prin cultura". Una de esenta. Orice s-ar crede si s-ar spune despre „barfele" practicate de Paul Goma, ramane lipsit de relevanta in fata realitatii pe care n-am fost in stare sa o gestionam asa incat acum riscam sa devenim o fictiune de calitate indoielnica.

Este trist ca elita vietii culturale romanesti nu a inteles nici pana acum ca Paul Goma nu a asteptat preamariri, ci numai gesturi normale, cum ar fi fost o scrisoare din partea Uniunii Scriitorilor Romani. Nu a vrut decat sa fie considerat scriitor roman, si atat. Adica tocmai ceea ce s-au straduit si se mai straduiesc inca sa conteste, atat Securitatea cat si mostenitorii privilegiilor.

Este trist sa nu intelegem (vrea Paul Goma sau nu sa fie de acord, e parerea mea) ca este un monument viu si nu are nevoie de statui, pentru ca le detesta.

Raspunsul, „vechi" de 38 de ani, il las in seama scriitorului Paul Goma:

„Vrei sa spui (sau sa scrii) ce ai de spus (sau de scris) si ce ti se pare adevarat. Dar apoi vine un pumn care-ti inchide gura si te amuteste: taci, pentru ca te supui cenzurii.

Ti-ar placea sa spui (sau sa scrii) ceea ce ai avea de spus (sau de scris) si ceea ce ti se pare a fi adevarat. Si vine un pumn care te ameninta – il stii, te-a mai redus la tacere si-n trecut, te-a mai amenintat si altadata: taci, pentru ca te autocenzurezi.

Candva, cu mult timp in urma, ai vrut sa spui (sau sa scrii) ceva, dar un pumn iti inchisese gura, te amenintase. Iar acum ai obosit. Ti se pare ca ai vrea sa spui ceva... – de fapt, nu mai ai nimic de spus... Ceva

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

in legatura cu adevarul... dar cine mai cunoaste adevarul...? Te hotarasti, in ciuda a toate, sa spui ce ai de spus, ca apoi sa constati cu deplina uimire ca acel pumn, departe de a-ti inchide gura, departe de a te ameninta, s-a transformat intr-o mana care-ti face semne aprobatoare si incurajatoare. Continui sa vorbesti (sa scrii), dar simti nevoia sa te convingi pe tine ca spui adevarul; reusesti, in cele din urma, sa te convingi, chiar si crezi lucrul acesta – tot asa cum incetul cu incetul incepi sa crezi ca pumnul nicicand n-a constituit o amenintare, ci doar o mana prietenoasa si incurajatoare.

Nu taci (intrucat acum nu mai ai voie sa taci), dar nu te mai aude nimeni in afara de acest pumn care vorbeste prin glasul tau. (...) Se spune ca din batalia cu cenzura ar fi iesit adesea invingatoare forma artistica; astfel, se spune, s-ar fi nascut metafora... Se mai spune si ca cenzura ar fi raul necesar, abia ea dandu-i libertatii spirituale un sens... Din pacate, o prelunga si dura tiranie a cenzurii il transforma pe cenzurat in cenzor al propriilor cuvinte. Experienta l-a invatat ca nu-i este permis sa dea glas anumitor adevaruri, asa ca nici nu mai incearca. Ca hipnotizat, se uita la tabuuri si nu mai vede adevarul; slalomul sau printre tot felul de interdictii devine in cele din urma fuga de adevar, dezertare. De-acum inainte va propovadui in vorba si in scris adevaruri de care nimeni nu are nevoie, in timp ce, intre patru ochi, le va spune prietenilor: «Ei, de mi s-ar permite sa spun adevarul...». Ei, da, daca cenzura i-ar da permisiunea pentru asta, eventual chiar sa-l roage s-o faca... «Nici o institutie de cenzura din lumea asta nu permite rostirea intregului adevar», asa argumenteaza autocenzuratul, «insa un ins inteligent nu se napusteste cu capul sa forteze usi ferecate. Daca n-am voie sa spun tot adevarul – ei bine, atunci voi spune o parte din el...». Uita insa – sau se preface ca n-ar sti: o parte din adevar poate insemna adesea o minciuna. Un adevar partial nu este (inca) o minciuna. O parte din adevar este minciuna — o minciuna partiala, ce-i drept, insa minciuna. (...) Cenzura te obliga la tacere, o cenzura de lunga durata la autocenzura. Porneai sa vorbesti, dar in cele din urma spuneai altceva decat ceea ce gandeai. (...) Asa s-a nascut in Romania, dupa intoarcerile-spre-indarat din 1968 si din 1971, o para-literatura: carti scrise-tiparite cu voie de la politie; o literatura draguta, simpatica, care nu spune nimic si nu supara pe nimeni (decat «pe unii mici functionari»), dar care atinge tiraje enorme: cenzura n-are nimic impotriva ca un scriitor sa publice, sa aiba intalniri cu cititorii, sa fie filmat, intervievat, sa fie declarat mare-scriitor, sa fie (ras)platit, cata vreme nu spune adevarul. (...) Cenzura, aceasta instanta a interdictiei, nu este doar dusmanul de moarte al scriitorilor si-al literaturii, ci inainte de toate dusmanul de moarte al adevarului". (Problema principala a unui scriitor roman: „*Cenzura, autocenzura, para-literatura"*. **Drumul scurt de la adevar la minciună** de Paul Goma, în **Paul Goma, Scrisuri. I. 1971-1989**, Ed. Curtea Veche, Bucuresti, 2010)

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Sâmbătă 30 octombrie 2010

Azi am mâncat ceva nepotrivit şi am vărsat. În trei rânduri.

Rezultatul? Picioarele mi-au slăbit, au devenit nesigure.

Am să încerc a mă drege cu nişte orez.

Duminică 31 octombrie 2010

Astă noapte am căzut. Şi la propriu şi la figurat.

Filip m-a vegheat toată noaptea: să mă ajute să mă ridic din pat, să merg la baie, să mă întorc de la baie, să mă întind în pat, fără a cădea ca din pod.

Poate că aşa mi-a fost datul: să mă opresc odată cu încheierea Jurnalului pe octombrie.

Ideal ar fi fost să fiu oprit pe o notă suitoare - ca neterminata Artă a Fugii a Bătrânului Bach. Deşi parcă pe o notă suitoare mi s-a oprit şi mie urcuşul.

Culmea: astă noapte s-a schimbat ora.

S-a schimbat şi ora. Nu mai am ce face, aici, *pe* o oră nouă.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

N O I E M B R I E

Luni 1 noiembrie 2010

"Nu credeam să învăţ…"

Nu credeam să păşesc în noiembrie.

Mi-a fost tare rău în noaptea trecută: greţuri, vomă, incapacitate de a mă ridica din pat, neputinţă de a mă ridica de pe pat. O supă, două supe, trei supe de-ale Anei mă vor fi curăţat pe dinlăuntru, iar insuliţele de somn furat mă vor fi reparat - pe ici, pe colea, prin punctele neesenţiale. Începînd de pe la prânz, am reuşit să mă ridic în şezut, pe pat. Apoi, cu multă bunăvoinţă, să mă pun, singur-singurel, pe picioare. Ei, de-aici încolo "problemul" rămânea neschimbat: slăbindu-mi picioarele, mersul (mai potrivit: înaintarea), câte o jumătate de pas, câte un sfert de pas, dar şi aceia nesiguri, nu a cunoscut vreo îmbunătăţire.

Câştigul (!) cel mare: am putut să mă aşez la ordinator, să corectez încă o dată Jurnalul pe octombrie (după instalare, am constatat că rămăseseră multe incorecturi), ba chiar să redactez două-trei răspunsuri, să trimit două-trei mesaje.

Voi vedea azi cât mă ţine această stare. M-aş lipsi de mersul normal, numai să-mi rămână neatinse manevrele patuale, vorba lui Luca Piţu şi statul (stătutul?) la ordinator. Doamne, ce minune minunată: ordinatorul!

*

Mariana Sipoş mi-a otrăvit bucuria regăsirii unei câtdecâte normalităţi - fiindcă accidentul de ieri a constituit pentru mine un serios avertisment. Îmi scrie:

"Legat de Nicolae Balotă (după lectura Jurnalului octombrie): credeam că ştii ceea ce am scris. Citeşte:

"Mariana May 16, 2010 at 04:13

"Dorin Tudoran scrie:

«Nu există, după ştiinţa mea; o deconspirare oficială a lui "Someşan"»

"Există, Dorin.

"După cum vezi, documentul pe care îl reproduc mai jos este din 5 iunie 2008"

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Mariana Sipoş reproduce un răspuns al Conf. univ. dr. Ladislau-Antoniu CSENDES, care, în numele CCNSAS, confirmă…

…"pe baza documentelor din arhiva proprie (ce o fi aceea "arhivă proprie"? - întrebarea mea, naivă, P.G.), a stabilit identitatea informatorului cu nume conspirativ «SOMEŞAN» in persoana numitul BALOTA Nicolae, născut la…"

După care, în final, Mariana Sipoş dă următoare "explicaţie":

"De ce nu am făcut publică până acum această «deconspirare oficială»?"

Ei, da: De ce?

Mă opresc aici, la motivul pentru care Mariana Sipoş *nu* a făcut publică oficiala deconspiraţiune. Cât să mă întreb:

De ce nu va fi început mesajul său către mine, *după* recitirea, în gând, a motivului ne-facerii publice a "deconspirării"? Ar fi evitat de a ne inutil culpabiliza pe Tudoran şi pe mine;

De ce mi-a adresat Mariana Sipoş, mie, reproşul, fiindcă numai spre mine l-a direcţionat ? - îl re-reproduc:

"credeam ca stiai ceea ce am scris. Citeste:"

…ce să citesc, eu, trimisul la… Dorin Tudoran? - care spune că nu există - după ştiinţa lui - o deconspirare oficială a lui «Someşan".

Mă aşteptam la explicarea reproşului adresat mie - de acolo pornisem, nu? - fiindcă în jurnal scrisesem :

"Ia te uită! Este prima oară când întâlnesc scris, negru pe alb, numele lui Balotă. Doar eu îl, nu: suspectam [în sinea mea], ci chiar scrisesem că îl suspectez (vezi jurnalele, începînd de prin 1994). Înseamnă că "piful" meu funcţiona fără greş. Încă de prin 1988, când se înfiinţase cu Bianca lui pe strada noastră de atunci (Jean Moulin, din arondismentul 15), îşi garaseră maşina în faţa imobilului… Eu însă nu acceptasem să îi invit în casă. (…)"

Ei, da, scrisesem - ei şi? Să mă ierte doamnele, dar ce are una cu prefectu*n*a? Nu are: Mariana Sipoş, în ardoarea ei "justiţiară" îmi reproşează că scrisesem ce scrisem despre Balotă, *în octombrie 2010* ("Credeam că ştiai ce am scris. Citeşte") mă someză, dar se împiedecă în propriile-i picioare când "explică":

"*De ce nu am făcut publică până acum această deconspirare oficială*"?…

… (**datînd din 5 iunie 2008** !)

Să restabilesc cronologia, eu? Tot eu? Şi logica ?

Apoi: ignorarea prezentului din jurnal: *luna octombrie 2010.* Nu a provocat, prin cele consemnate de mine, din partea sa, prieten, coleg, autor al unor emisiuni de televiziune, al unui serial, al unei cărţi nici o tresărire, nici un cuvânt de… consolare, pentru apropiatul său, aflat în situaţia "inconfortabilă" (sic) de a fi ne-primit nici (sau *şi*?) în Basarabia natală, în ciuda promisiunilor ?

Asta o făcuse pe Mariana Sipoş să se inflameze, să-şi piardă dreapta măsură: soarta lui Balotă? Aceasta îi întunecase orizontul? Soarta lui Balotă, turnător murdar, cu atât mai condamnabil, cu cât se prezenta ca un creştin fără prihană, ca o persoană cu frica lui Dumnezeu (asta îmi va fi displăcut la el, în Jilava, de i-am spus: iezuitul) - răsplătit de securitate, nu "cu un paşaport", ca Ion Caraion, cum ne explicau specialiştii în materie de detenţie, de tortură, de şantaj (şi de rezistenţă pe la cultură) Manolescu, Jela, Matei Călinescu şi alţi nesimţiţi, luaţi ca oile după Monica Lovinescu - ci cu nenumărate "ieşiri" de lungă durată, pe la universităţi occidentale? Soarta lui Balotă, subtilul intelectual, autor al… "Caietului albastru", jurnal de îmbrobodit 'telectualii fini, orbi şi surzi şi boi? - o colonizase pe Mariana Sipoş? A lui Balotă, soartă-crudă?, a celui care-şi adusese în Occident nevasta, mobila, biblioteca, fiul adoptiv şi îi dotase, el şi ai săi comanditari, cu… azil politic, după cum se lăuda inomabila-i soţie, Bianca fostă Marcu, fostă Dumitraşcu? Crunta soartă de exilat a sărmanului Balotă, denunţătorul, cel care, după cum îl… denunţă Wikipedia pe el, "în prezent domiciliază la Nisa"?

Mă întreb, cu gelozie (şi cu sfântă ură de clasă): cum Dumnezeu se va fi descurcarisit el, fost deţinut politic - şi creştin! - până la a domicilia la Nisa, când eu nu sunt sigur de domiciliul meu la Paris, în cartierul popular Belleville, chiar şi de acolo mereu ameninţat cu expulzarea (cerută Franţei şi de M.D. Gheorghiu, evreul care s-a crezut mai *goi* decât *goi*-ul de mine)? A-ha: s-a descurcat cu "Caietul albastru", culoarea comanditarilor săi: securiştii). Nu va fi fost loc, în sufletul Marianei Sipoş pentru câteva cuvinte de îmbărbătare şi la adresa mea ? Nu, nu a fost loc.

*

Doamne-Doamne! Şi basarabenii sunt români, să nu se mai tânguie că regăţenii îi consideră, în cel mai bun caz: rusificaţi.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Nămolul scurmat în cazanul Uniunii Scriitorilor de la Chişinău, după alegeri…

M-am răzgândit: după ce copiasem vreo zece pagini de comentarii - semnate… anonim, cum altfel?, nu suntem noi români?, în legătură cu Alegerile scriitorilor - le-am suprimat.

*

Manolescu: (auto)biografia oficiala

MIHAI IOVANEL Nicolae Manolescu, Viata si carti. Amintirile unui cititor de cursa lunga, 01 noiembrie 2010, in sectiunea Cultura literară.

"(…)Este, daca excludem culegerile de articole si includem volumul din 2002, a doua carte de autor scrisa de Nicolae Manolescu dupa 89. Istoria si Memoriile: summumul unei vieti, tiparit de-a lungul unui singur an (noiembrie 2008-noiembrie 2009) in care Manolescu recupereaza timpul pierdut cu fleacuri.

„Cititul si scrisul" nu mi-a placut, si am spus-o intr-o cronica aparuta atunci, in care vorbeam de ratarea romanescului care trebuia sa justifice cu necesitate, credeam, o astfel de carte. Ideea volumului era interesanta, in masura in care mergea pe balansul dintre criticul matur si criticul infantil care fusese Manolescu: primul il reconstituia sau recapta pe cel de al doilea, repovestindu-i lecturile si impresiile intr-un discurs dublu-stil indirect liber. Dar Manolescu gresea tonul, coborând autoironia cu câteva note prea jos – la nivelul de glumite pe care nu l-a ocolit la senectute (cine il va fi ascultat in ultimii 10-15 ani pe Manolescu debitând un discurs public se va fi intrebat poate de ce se chinuie atâta sa fie spiritual). Aproprierea infantilului prin mimarea infantilului – iata ce am gasit de un rau gust deceptionant nu doar in raport cu marile asteptari provocate din principiu de cartea lui Manolescu.(…)

Partea a doua adaugata acum, „Scrisul si cititul", recalibreaza lucrurile. Manolescu a identificat o bataie mai putin glumareata a frazei, o participare mai sobra si mai intelectuala la retrospectie. Cum materialul anecdotic nu lipseste, si nici instinctul narativ, volumul ajunge sa faca masa romanesca. „Viata si carti" este in cele din urma daca nu o carte mare (Manolescu neavând nici calitatea literara a lui E. Lovinescu, nici adâncimea umana a lui Valeriu Cristea), atunci o carte buna, demna de criticul Manolescu.

In legatura cu memoriile lui Lovinescu contemporanii au observat ca rateaza ca intuitie psihologica. In fond, Lovinescu nu era interesat de individualitatea sau realitatea celor pe care-i baga in memorii, ci de disponibilitatea lor, de plastilina nerezistenta la deriziune, de a fi transformate in caractere comice. Personajele memoriilor lui sunt tipuri obtinute prin actiunea de chirurgie plastica a umorii, adica, simplu, caricaturi.

In schimb, in memoriile lui Manolescu psihologia lipseste cu desavârsire. Personajele lui n-au fata, n-au calitate per se, au doar o valoare incidenta – functia data de potrivirea lor in biografia lui Manolescu, biografie care e o lume fara sonor, lipsita de vuietul exterior. Uman, Manolescu e un naiv care vede doar ce vede: sau cel putin asta e concluzia la care vrea sa trimita perspectiva narativa a memoriilor sale.

Exista aici doua ipoteze si interpretarea trebuie sa tina seama de ambele simultan.

Unu: Manolescu chiar este un „naiv", un egotist, un somnambul netrezit din vârsta infantila care reduce toate relatiile la sine. Cu toate acestea, trebuie observat si apreciat efortul sau de a-si depasi perceptia egoista intr-un efort de a observa oameni cu o biologie nelivresca. Exemplul cel mai bun e capitolul dinspre final cu biografia sentimentala: Manolescu incearca aici sa se priveasca din exterior – o alienare deloc caracteristica. Un alt exemplu e, in capitolul despre Ivasiuc, scena de la morga, care – servita, e drept, de dramatismul evenimentelor reale, dar nu importa – ofera o textura in care, paradoxal, coloarea vietii a inlocuit fadul obisnuit.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Doi: Manolescu nu este un naiv, dar tonul de naiv ii este extrem de convenabil pentru epurarea unei biografii tipice pentru „privilighentia“ (cuvântul lui Sorin Antohi) culturala din comunism.

Cu unele exceptii; o surpriza placuta a fost ca Manolescu incearca, autocritic, sa-si depaseasca, in câteva rânduri, propriile-i clisee cu care si-a incarcat anterior (in interviuri s.a.m.d.) biografia. De pilda in ce priveste rolul lui Liviu Rusu in respingerea tezei de doctorat despre Maiorescu: anterior, Manolescu subliniase in mai multe rânduri ca Rusu actionase resentimentar in urma unei cronici negative. Or, in „Viata si carti“ Manolescu isi ia macar pe jumatate vorba inapoi, admitând ca obiectiile lui Liviu Rusu erau intemeiate.

In rest, mare parte din ce a fost in realitate denotat politic este in memorii depolitizat sau epurat. Patronajul politic al lui Ivascu sau Gogu Radulescu este vazut ca o serie de accidente flausate; la fel, de la beneficiile directe si unice, meschine (mecenatul alimentar al lui Gogu) la cele metafizice (dincolo de meritele personale incontestabile, pozitia de prim cronicar al tarii era in comunism, ca si pozitia de prim poet sau de prim prozator, o pozitie politica). Tipic e momentul din 71, când accepta sa vina la „România literara“ ca redactor-sef adjunct, impreuna cu Ivascu, pe care Ceausescu il numise redactor-sef. Amintindu-si de asta, Manolescu eludeaza cu totul contextul, reducând toata afacerea la nehotarârea de a-si asuma sau nu un job cu plictiseli ideologice. In realitate, contextul era mai complicat. Fostul redactor-sef, Nicolae Breban, tocmai atacase in presa pariziana tezele din iulie, devenind unul din primii disidenti (un caz complicat de disidenta, o disidenta care ulterior va fi – caz unic in România – tolerata oficial, dar in fine: disidenta). Ivascu este numit la revista pentru a sterge urmele si pentru ca este un om de incredere al Partidului. Manolescu participa la musamalizarea oficiala a defectiunii lui Breban.

Dar sa analizez un mic pasaj in care apar explicit câteva din stridentele de rescriere ale lui Manolescu. „Canonul critic [...] s-a consolidat impotriva celui oficial, chiar si când, in anii 70, protocronismul a incercat sa-i opuna un canon national-comunist (asemanator prin lipsa de valoare a operelor, daca nu si ideologic, aceluia realist-socialist din anii 50) atât de convenabil oficialitatii. Autoritatea criticii literare n-a fost si nu va mai fi niciodata la fel de mare ca in «epoca de aur», când, vreme de un sfert de secol, puterea in cultura ne-a apartinut noua, celor fara putere.“

Ca program critic, protocronismul nu facea cronica de intâmpinare, ci istorie literara din perspectiva ideologica fantezista a anticiparilor românesti; ca atare, nu putea opune un canon al actualitatii. Ca partida literara (cu un capital intelectual sensibil inferior celui detinut de echipa de la „România literara“), protocronistii au incercat cel mult infiltrari canonice ale unor autori mediocri (dar protocronisti ca afiliere) precum Nicolae Dragos, Ion Lancranjan sau Petre Anghel. Dar in nici un moment protocronistii nu au incercat „sa opuna un canon national-comunist“ canonului consolidat de generatia 60. Asta ar fi insemnat ca Mihai Ungheanu (unul dintre liderii protocronisti) sa minimalizeze valoarea unor Preda sau Nichita Stanescu pentru a o opune pe aceea a unor Dragos si Anghel – ceea ce n-a facut niciodata, dimpotriva. E adevarat ca existau autori nerelevanti literar care erau simpatizati de birocratia politica din varii motive (faceau parte la rândul lor din sistemul politic, scriau texte pe linie etc.); dar la „canonizarea“ acestora si-au adus aportul, ca sa zic asa, si protocronistii, si neprotocronistii [*Manolescu insusi a scris de mai multe ori despre Popescu-Dumnezeu sau, vorba lui Mircea Martin, l-a descoperit pe Vasile Nicolescu – seful cenzurii – inainte sa-l descopere pe Doinas* subl. mea, P.G.]. Interpretarea corecta a unor astfel de gesturi tine de oportunismul contextual, si nu de vreo pornire canonica ori anticanonica. Canonul real le era clar atât criticilor, cât si oficialitatilor.

Ce au incercat si unii si altii, protocronisti si neprotocronisti – si aici a fost o reala lupta – a fost sa-si consolideze pozitiile de putere in cadrul sistemului politico-literar: controlarea de publicatii, de functii in board-ul USR, de aliante politice. Or, tocmai aici falsifica Manolescu vorbind despre „puterea… celor fara putere“. Nu doar ca puterea in câmpul semiautonom al literaturii era o putere in sine, dar aceasta putere era convertibila in putere politica in sensul cel mai curat: cazul lui Breban,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

cooptat in CC (Paler, alt CC-ist, reprezinta cazul invers al drumului dinspre politic spre literatura); sau Marin Preda, care avea un cuvânt suficient de greu pentru a-l face pe Ceausescu sa schimbe, macar de fatada, o hotarâre.

Astfel de ajustari manuale ale materialului atenueaza calitatea critica a memoriilor lui Manolescu. Desi, repet, autorul are momente semnificative de acuitate (auto)analitica, romantarea, simplificarea si idealizarea sunt reflexe prea bine inradacinate pentru a nu lasa urme.

De ce apas pe astfel de detalii – pe partea de umbra a naivitatii (prin care inteleg o anumita absenta a naratorului de la locul faptei)?

Tocmai fiindca memoriile vor avea un viitor (atât pentru ca autorul lor va avea un viitor, cât si pentru ca memoriile tin ca poveste in sine.) Ele spun o poveste de succes care va forma si va instrui. Dar e o poveste mult idealizata, care incarca trecutul cu inca o fictiune. Este o biografie oficiala scrisa chiar de subiectul ei. Pentru a frecventa o versiune ceva mai critica a trecutului, trebuie sa asteptam biografia neoficiala".

Marţi 2 noiembrie 2010

Astăzi (1975!) s-a născut Filip, la Bucureşti.

În absenţa Anei, dusă la Bibliotecă, în cursul dimineţii, voi încerca să fac eu pe maestrul de ceremonii. Când se va întoarce ea, ne va găsi gata-mâncaţi, ca să repet gluma proastă cea soră cu Bulă, gata-românească.

Îmi merge greuşor; greulean (cu sănătatea). Dar voi izbuti să ajung în piaţă, chiar şi înapoi, acasă. Eh, cum nu am eu, dacă nu un covor zburător, măcar un cărucior de invalid. Unul pentru mine - personal-al-meu - nu visat-dorit-scris pentru mama, acum aproape patruzeci de ani, în cartea **Gardă inversă**. Şi în aceea mă luasem în serios, scrisesem realist, atât că nu şi socialist, pentru mine scrisul fiind consemnarea-întocmai-a-realităţii (cumplit de reală). Un cărucior! Un regat pentru un cărucior…

Căci el, căruciorul multe şi folositoare duce-aduce. El.

*

În sfârşit! Guvernanţii de la Chişinău îşi fac debutul în campania electorală, publicînd "Moldovenii sub bolşevism", un raport ce a început să apară în *Timpul* de ieri şi va deveni carte.

Îmi zic, în barbă, să nu mă audă cei răi:

«Dacă aş fi fost eu consilier al lui Ghimpu în locul lui Dungaciu… N-ar fi înregistrat moldovenii atâtea şi atât de crunte înfrângeri, ruşinări din partea ruşilor şi a rusìţilor!»

*

Copiez aici, cu plăcere un text de Ion Coja, despre mărturia reabilitatoare al lui Vasile Grossman privitoare la soarta evreilor în Transnistria - publicat în revista *Basarabia literară*

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

PRIMUL NEGAŢIONIST AL HOLOCAUSTULUI
November 2nd, 2010 ION COJA

Vasile Grossman: „Regimul de ocupaţie din Transnistria a fost aproape plăcut.”

Vasile Grossman a fost un corespondent sovietic de război, în al II-lea Mondial. A semnat împreună cu mai cunoscutul Ilya Ehrenburg mai multe texte, printre care şi o Carte Neagră. Probabil că după modelul acesteia, la Bucureşti, Matatias Carp şi-a pus semnătura în 1946 pe Cartea Negră de la Bucureşti, scrisă însă în strânsă colaborare cu numitul Ehrenburg. Din acest motiv, dar şi altele, valoarea de document a acestei cărţi este aproape nulă. Citită cu atenţie, de cele mai multe ori această carte dovedeşte cu totul altceva decât ce şi-au dorit autorii ei. Ar fi interesant să aflăm ce a mai scris şi publicat Matatias Carp pe aceeaşi temă după ce a plecat din România în Israel. Cum în România cartea a fost destul de repede retrasă din librării, ar fi fost de aşteptat ca în Israel Matatias Carp s-o reediteze, să aducă argumente în plus ş.a.m.d., după cuviinţă. A făcut-o? Se pare că nu! De ce? Evreii din Israel proveniţi din România, în număr de câteva sute de mii, ştiau prea bine că Matatias Carp a minţit. Ca martori ai celor relatate, nu ar fi primit această carte fără să reacţioneze virulent împotriva minciunii. Le este uşor evreilor de azi să înghită minciunile lui Matatias Carp în măsura în care nu cunosc adevărul, nu au trăit acele evenimente. Din informaţii orale, ştiu că înşişi evreii au scos din circulaţie cartea mincinoasă, curând după apariţie.

Despre ce a mai scris Ilya Ehrenburg ştim mai multe. A scris mult, şi numai abjecţii şi minciuni, la vremea lor mult apreciate de Stalin, ulterior făcute uitate de posteritatea sovietică şi mai ales evreiască. Este jenant să fii pus alături de un asemenea individ. Nimeni nu revendică moştenirea publicistică rămasă de la acesta… Aviz emulilor săi de azi, alde Radu Ioanid şi gaşca de holocaustologi, de …transnistrologi!

Cu Vasile Grossman este altă situaţie. A fost un corespondent de front mai onest, poate chiar onest. A fost de faţă când în aprilie 1944 trupele sovietice intră în Odessa abandonată de armata română. Consemnează cu încântare imaginea unui oraş care s-a bucurat din plin de binefacerile unei ocupaţii militare civilizate. La părăsirea Odesei şi, în general, a Ucrainei de sud-vest, pe care au avut-o în administraţie, românii nu au spart nici măcar un geam… Au lăsat totul în stare de funcţionare. Ne-au rămas de la acest Vasile Grossman şi însemnări care nu au văzut lumina tiparului în presa militară sovietică. După câteva decenii, aceste notiţe au fost traduse şi publicate de doi americani, Antony Beenor şi Liuba Vinogradova, autorii cărţii **A writer at war**. **Vasilii Grossman, editura Vintage 2005**. Despre această apariţie editorială ne-a scris dl **Ion Ispas**, român din America. Textul domniei sale l-am introdus pe site-ul meu. Revin asupra acestui text atât de important, pentru a detaşa în chenar însemnarea făcută de Vasile Grossman asupra represaliilor antievreieşti de la Odessa. Îl citez aşadar pe evreul sovietic Vasile Grossman - sublinierile îmi aparţin:

„Darea de seamă a secretarului OBCOM, Riasents: Domanevka a fost locul în care evreii au fost executaţi. Ei au fost duşi acolo de poliţia ucraineană. şeful poliţiei din Domanevka a ucis el însuşi 12.000 de oameni. În noiembrie 1942, Antonescu a emis legi care dădeau drepturi evreilor. Execuţiile în masă care au avut loc în cursul anului 1942 au fost oprite. Şeful poliţiei din Domanevka şi opt din cei mai apropiaţi colaboratori au fost arestaţi de români, duşi la Tiraspol şi trimişi în judecată. Crime a făcut şi procurorul public (din Domanevka), un jurist rus din Odessa,

care ucidea opt sau nouă oameni pe zi ca să se distreze. Aceasta se numea pentru el 'să mergem la împuşcat'. Ei ucideau oameni în grupuri separate.(…) Dar până a fost publicat ordinul lui Antonescu, doar 380 de evrei din Odessa au mai putut părăsi Domanevka şi patruzeci de copii care se aflau în creşă. Numărul total al evreilor din Odessa executaţi în Domanevka a fost aproape 90.000 de oameni. Cei care au supravieţuit au primit ajutor de la Comitetele evreieşti din România."

Citat memorabil, glorios pentru cauza adevărului. Glosăm pe marginea acestui citat următoarele întrebări:

1. De ce nu apare acest text în lucrările holocaustologilor? De ce nu a fost mediatizat şi comentat de angajaţii Institului care cheltuie banii publici ai românilor pentru cercetarea Holocaustului imaginar din Transnistria?

2. De ce în Raportul comisiei Wiesel nu apare nicio referinţă la procesul intentat de autorităţile româneşti din Transnistria criminalilor de la Domanevka? Cum s-a încheiat acest proces? Unde se află arhiva acestui proces?

3. Existau în Transnistria, sub ocupaţia românilor, creşe pentru copiii evrei?!

De la acelaşi Vasile Grossman ne-a rămas şi explicaţia pentru crimele săvârşite împotriva evreilor din Ucraina - sublinierea mea):

„În 1932, zece ani după războiul civil, campania dusă de Stalin împotriva chiaburilor şi pentru colectivizarea forţată a agriculturii a provocat o mare foamete şi moartea a şapte milioane de oameni. (…) Agenţii stalinişti au răspândit zvonul că evreii au fost de vină pentru această foamete. Acest factor ar putea explica mai târziu entuziasmul cu care ucrainienii i-au ajutat pe germani la masacrarea evreilor."

Aşadar, „entuziasmul cu care ucrainienii i-au ajutat pe germani la masacrarea evreilor…" Acest evreu Vasile Grossman, un evreu bine informat, nu spune niciun cuvînt despre români în relatarea sa, relatare produsă chiar în zilele imediat următoare evenimentelor relatate. În schimb, după 60-70 de ani, evreii Radu Ioanid şi Jean Ancel, Lya Benjamin şi Andrei Oişteanu, şi alţi nemernici, printre care şi angajaţii români ai Institului mai sus pomenit, inventează o vinovăţie a românilor: românii i-au omorît pe evreii ucrainieni! Românii au omorît zeci de mii de evrei ucrainieni!…

De ce această mistificare? Pentru că dacă spui adevărul despre acei evrei ucrainieni, că au fost omorîţi de compatrioţii lor ucrainieni, atunci trebuie să vorbeşti şi de cei şapte milioane de ucrainieni, despre care toată lumea în Ucraina de azi ştie că au fost victimele politrucilor stalinişti, majoritar evrei!

Un basarabean care a făcut armata în Ucraina prin 1960, domnul Andrei Sofonea, povesteşte că localnicii, **când aflau că este român, imediat comentau cu supărare şi indignare atitudinea armatei române care, în timpul ocupaţiei, i-a împiedicat pe ucrainieni să-i ucidă pe evrei după pofta inimii lor.** (subl. m., P.G.) Ceea ce mi-a confirmat spusele lui Simion Ghinea: în Transnistria satele în care au fost deportaţi evreii erau păzite nu ca să nu iasă evreii, ci ca să nu intre peste evrei ucrainienii, dornici de răzbunare!

Aşadar, dând vina pe români pentru evreii ucişi de ucrainieni, banda de transnistrologi (evrei şi români) încearcă să evite un subiect extrem de dureros: cine sunt vinovaţii pentru moartea cumplită, prin inaniţie, a şapte milioane de oameni, de europeni, în plin secol al 20-lea, în timp de pace?

Nu cumva tot românii?!

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Nota bene: dacă cifra de 6 milioane, a evreilor morţi în Holocaust este contestată, şi e contestată pe bună dreptate ca fiind exagerată (din fericire!), cifra de 7 milioane, de ucrainieni, morţi din vina lui Stalin, adică a politrucilor acestuia, este o cifră din păcate încă necontestată, după ştiinţa mea. Din păcate este şi o cifră aproape deloc comentată. Cu ce este mai valoros un evreu mort prin gazare decât un ucrainean mort prin înfometare?…

Sinistră întrebare!… Dar ne obligă să ne-o punem Radu Ioanid şi gaşca, în măsura în care au inventat, în ultimii ani, şi această teză ordinară: în Transnistria, românii au ucis zeci de mii de evrei ucainieni!…

În contrast net cu aceste hecatombe consemnate de Vasile Grossman, dăm printre însemnările sale şi de următoarea consemnare:

„Regimul de ocupaţie a Ucrainei de sud-vest sub români a fost aproape plăcut în comparaţie cu tratamentul german al populaţiei."

Consemnare făcută la faţa locului, la puţină vreme după ce se încheiase "regimul de ocupaţie sub români", când impresiile erau proaspete şi toată lumea cunoştea subiectul. Ca ziarist, corespondent de front, Vasile Grossman avea de unde să afle adevărul.

Editorii săi, publicându-i însemnările în Statele Unite, în cea de mai sus folosesc cuvîntul *gentle*, tradus pe dl Ion Ispas prin *plăcut*. Mai existau şi alte cuvinte româneşti echivalente pentru englezescul gentle, de la care cunoaştem cu toţii derivatul gentleman. Acesta să fi fost comportamentul românilor în Transnistria, al unor gentlemani?… Majoritatea surselor serioase, credibile, acreditează acest calificativ!

Interesant ar fi de văzut care a fost cuvîntul rusesc folosit de Grossman. Iată o temă de cercetare pentru un holocaustolog autentic, specialist în ceva ce nu s-a întâmplat: holocaustul din Transnistria! Căci nici cuvîntul gentle, englezesc, nici cuvîntul plăcut, românesc, nu se potrivesc cu imaginea curentă a Transnistriei anilor 1941-44, pusă în circulaţie de propaganda holocaustizantă, la Yad Vashem sau la monumentul Holocaustului din Bucureşti ori în alte temple ale minciunii.

În schimb acest cuvînt, această apreciere dată de evreul Grossman situaţiei evreilor din Transnistria ocupată şi administrată de români, se potriveşte cu cele spuse sau scrise despre Transnistria de alţi evrei. Evrei serioşi, precum Wilhelm Filderman, Alexandru Şafran, Sigfried Jagerdorf, Leone Blum, Marius Mircu, Barbu Bronştein, Nicolae Minei-Grünberg, Mihail Bruhis, Moshe Carmilly Weinberger, Mizzi Locker, asupra cărora nu planează suspiciunile sau chiar dovezile de sperjur ori minciună, care dau prostul renume al unor Radu Ioanid, Sonia Palty etc. Dimpotrivă. Sunt evrei cu care orice evreu se poate lăuda în faţa oricui!

Cu alte cuvinte, prima consemnare despre Transnistria, a ziaristului evreu Vasile Grossman, făcută imediat după încetarea ocupaţiei româneşti, afirmă foarte clar că dacă evreii au suferit în Transnistria, nu au suferit din pricina românilor. Au suferit evreii asupra cărora autoritatea ocupantului român era minimă: evreii localnici, evreii ucrainieni. Ceilalţi evrei, evreii aduşi din România, aflaţi sub controlul strict al administraţiei româneşti, nu au suferit decât ca oameni, de boli şi de neputinţele vârstei, de ravagiile molimilor, care au lovit deopotrivă pe evrei şi români. Asta nu se poate numi nici genocid, nici holocaust!"

Ce bine, ce bine, când ţi se confirmă - şi încă din partea cui?; a adversarului, cum îl consideram până acum pe Grossman

pentru coautoratul Cărţii Negre, alături de ticălosul de Ehrenburg (şi chiar mă miram că un astfel de om a scris tulburătoarea **Viaţă şi destin**). Ce bine, ce bine când nu chiar totdeauna te propui cu coarnele în gard, când, tot izbind cu capul în zid, se întâmplă să faci o spărtură - una mică-mică şi care încă nu are autorizarea supremă a lui Andrei Oişteanu, nici a lui Laszlo Alexandru - chiar dacă se dovedeşte că "dincolo" se află o altă celulă.

În fine, Ion Coja merită felcitările tuturor celor de bună credinţă, atât pentru prezentarea documentului provenit de la însuşi Grossman, cât şi pentru impunerea termenului *transnistrolog*, care se aşează la locul său, lângă al meu *holocaustolog*.

Nu-mi iese din minte - şi din suflet - prietenul Laszlo. Cel care, brusc (repet: brusc) s-a răsculat împotriva mea, pentru că… pretindeam, neruşinat că suferinţele evreilor - *după iulie 1941*: retragerea ruşilor din Basarabia devastată şi de către ei - trebuie puse în raport (şi cauzal) cu suferinţele românilor basarabeni deveniţi - *cu un an mai devreme* - cu de-a sila "cetăţeni sovietici"- şi mânaţi la stroh cu biciul de auxiliarii evrei (cei care, motivau, dacă se coborau până acolo) cruzimea, sălbăticia, manifestarea instinctelor criminale *după 28 iunie 1940*, când pământurile noastre fuseseră invadate de bolşevici. Şi, în treacăt, mă miram că prietenul Laszlo, persoană cultivată, trecuse, alegru la inversarea cronologiei - care, fatal, provocase inversarea logicii. Am fost lovit în inimă de declaraţia lui, prostească, infantilă, idioată, că el se simte mai aproape de victimele evrei ale românilor decât de victimele basarabene ale evreilor… Vasăzică Laszlo împarte victimele după criterii rasiale? Evreii - şi numai ei - au dreptul la compasiune pentru ceea ce suferiseră de la… "antisemiţii români", *după aceea*, dar, Doamne-fereşte, românii basarabeni, victime ale evreilor - *înainte, în timp* - nu merită decât condamnarea lor, ca fiind de aceeaşi parte cu "jandarmii fascişti" (cei care îi arestaseră pe evreii din Sighet şi îi trimiseseră la Auschwitz! - după Evanghelia lui Wiessel).

Îl întrebasem - pe atunci comunicam prin poştă - ce i se întâmplase "între timp", fiindcă era vizibilă detracarea "aparatului" său inteligenţial - cumva… "noua iubită, evreică" îl întorsese pe dos? Era o indiscreţie din partea mea, deducţia (nu o retrag nici azi) - dar ce va fi fost din partea lui **declaraţia că el se simte mai aproape de victimele evrei ale basarabenilor - decât de basarabenii victime ale evreilor**? - încă o dată: victime *cu un an mai devreme*? La care el mi-a răspuns iritat, ofensat, ultragiat, rănit - că asta este convingerea sa, cunoscător al documentelor, "dar nu cele provenite de la poliţia antonesciană"!

Din acel moment s-au abătut asupra mea textele lui antisemi-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

tizatoare, pe care, mai amintesc o dată: nici Solacolu, nici Pecican - interlocutori - nu l-au contrazis, decât moale, neconvingător (cum să fii convingător faţă cu tancul sovieto-maghiaro-antisemitizator?), nici Grigurcu, gazdă amabilă şi mută, deci consimţitoare faţă cu imbecilităţile, minciunile, calomniile rostite-scrise în revista sa, *Columna*.

Ana - care îl preţuia, îl "adora", după rafala de invective, nemaidesluşind în discursul furios decât "minciuna Goma", a oftat şi a decretat:

«Laszlo al nostru a devenit un puţoi isteric».

Şi aşa a rămas în Analele Noastre, transnistrologul.

*

După episodul cu **transnistrologul Laszlo Alexandru**, simţ nevoia unei glume proaste - am pescuit-o dintr-un comentariu - nu contează à propos de ce:

"Gladiatorul

Eu, cand am citit declaratia lui Crin cum ca doar daca CCR-ul admite constitutionalitatea legii "arunca pe piata" motiunea de cenzura, daca nu, nu, mi-am adus aminte de bancul cu Ivan Ivanovici Grozdenco, care fiind grav ranit (in 1944, in Germania) ii spune tovarasului capitan: "Te rog sa-i spui tovarasului Stalin ca daca mor pe acest front vreau sa fiu facut membru al PCUS. Daca nu, nu."'

Nu-i aşa că-i înveselitor de prost… - nu bancul, ci Crin?

Miercuri 3 noiembrie 2010

Îmi trimite Dumitru Ungureanu, dinspre *Argeş* în sus:

"GOMAGIALE

Scris de ŞERBAN FOARŢĂ „TE SALUTĂ ŞI PAUL!"

Traseele ni s-au intersectat întâmplător, pe un culoar al „României literare". Eram, cred, cu Dimov (sau Ţepeneag?): „Domnul Paul Goma; domnul Şerban Foarţă."

Nu prea ştiam nimic despre Paul Goma, în acel fals-promiţător 1967. Ştiam doar că făcuse puşcărie; şi, fără să cred că e obligatoriu, după ani grei de recluziune, să fii morocănos sau acru (căci cunoscusem, între timp, „despuşcăriaţi" plini de umor, – iar nu de, numai, umori sumbre), am fost surprins că domnul cu barbă (albă, deşi tînăr) gen collier, este atât de mucalit, debitând bancuri, „osebite anegdote" şi ingenioase calambururi.

În paranteză fie spus: vocabula „despuşcăriat" o auzisem de la Ivasiuc, şi doar o dată-n viaţă, – ea fiind prin urmare, pentru mine, un hapax legomenon, cum spun lingviştii. „Andrisantul" memorabilei expresii va fi fost domnul Petre Ţuţea, în jurul căruia, la Madam Candrea, în ajun, făcusem cerc Ovidiu Cotruş, Taşcu Gheorghiu, Petrică Stoica, eu, ca şi mulţi alţii, atraşi, pe rând, la masa noastră, ca fluturii noptatici, de lumină.

La masa de alături, Ivasiucii, – eu stând cu spatele la ei. A doua zi, într-o cofetărie (de unde luasem o cutie de bomboane, pentru o vizită la nu ştiu cine), un cunoscut din Timişoara, fost student şi arestat în ’56, după Revoluţia din Ungaria (ca şi, de altfel, Ivasiuc), mă prezintă comeseanului său ţanţoş, care, tutuindu-mă din prima, îmi zice: „Te-am văzut la Casă, ieri, cu alţii, căscând gura la Petrache Ţuţea. Da’ vezi că nu s-a despuşcăriat încă!” I-am spus că nu-i politicos să i te uiţi altuia în farfurie, când mănâncă. Ivasiuc, împurpurându-se uşor, a întors-o, devenind mai deferent: „Pe dumneata, e drept, nu te-am văzut, fiindcă stăteai cu spatele la noi.” L-am asigurat că altă dată, ştiind că-mi stă în spate, am să-mi pun un retrovizor pe umăr!

Şi cu asta, basta: nu am citit un rând de Saşa (sau Alec?).

După un detur atât de lung, să vin, în fine, la prochimen. Cum spuneam, Paul Goma era în mare vervă şi, n-am habar de ce, m-a agreat spontan, fiind afabil şi atent cu mine.

L-am revăzut după un an, în ’68, în timpul „Primăverii” de la Praga. Citea, în Sala cu Oglinzi, la M.R.P., în cvasiliberul cenaclu arhiplin (unde,-n aceeaşi zi, se da-n spectacol şi cabotinul de Vintilă Ivănceanu), fragmente din Ostinato. Tonul cu care o făcea era atât de savuros, încât era chemat mereu la rampă.

Viaţa, apoi, ne-a despărţit, după ce, o clipă, ne adusese faţă-n faţă. Eu subzistam departe,-n Timişoara, – la Bucureşti venind din an în paşti…

A urmat ceea ce ştim cu toţii: discursul, din balcon, istoric (de nu cumva numai isteric?!); Tezele din iulie ’71; scandalul cu Ostinato, publicat la Suhrkamp, în Germania, fără avizul cenzorilor noştri; radicalizarea fără-ntors a autorului tot mai „ciumat”; misiva către Ceauşescu, incendiară, ş.a.m.d.

În tot acest răstimp, Securitatea, dar şi colegi de breaslă ai lui Goma, oportunişti sau resentimentari, din complex de culpabilitate, sunau din surle şi băteau în tobe cum că „Goma nu are talent”! Ca şi cum de asta era vorba; nu de curajul, demnitatea, ţinuta unui singuratic în luptă cu o liotă feroce.

A venit, în fine, anul de pomină şi groază, 1977: „le tremblement des hommes”, „le tremblement de terre”, apoi, din nou, „des hommes”.

Scriu astfel, căci seismul propriu-zis fusese devansat, cu nişte zile, de un eveniment seismic (în sens politic şi moral), anume Carta 77, de natură să zgâlţâie Puterea şi să zguduie vreo câteva conştiinţe.

Sau, baremi, să le tulbure adânc.

Un tulburat am fost şi eu.

Simţeam, ştiam că e o laşitate să nu aderi, pe faţă, la gestul lui Paul Goma; să stai pe margine sau să-ţi pui vată în urechi; să nu te-„adaugi la convoi”, ca într-un text autumnal al lui Bacovia:

Dar, iată, şi-un mort evreiesc…
Şi plouă, e moină, noroi –
În murmure stranii semite
M-adaug şi eu la convoi.

A trecut seismul propriu-zis; cestălalt, însă, s-a amplificat.
Mai înainte, evident, ca… dom’ Paulică (vorba cutărei pleşiţe sinistre) să fie dus în Calea Rahovei, cu duba, „Europa liberă” comunicase numărul de telefon al lui Paul Goma.

După ce l-am scris pe o fiţuică, îmi stătea în carne ca un ghimpe.

Cam pe la finele lui martie, într-o seară, după dezbateri de vreo două ore cu Duşan Petrovici, singuru-mi prieten de nădejde, am luat decizia să-l

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

sunăm pe Goma, – altfel simţindu-ne nişte gunoaie.

Am mai deliberat vreun sfert de ceas, aşezaţi pe parapetul gardului în iederi al parcului de lângă blocul meu.

Ne-am ridicat, în fine; am urcat treptele din două-n două (pentru a nu ne răzgândi); am descuiat uşa; am intrat; am căutat febril fiţuica, în sertarul unde o pusesem; mi-a venit inima la loc, găsind-o…

Am format numărul. Tăcere. L-am mai format o dată. Tot tăcere. A treia oară. Când l-am format a treia oară, ştiam că e, de fapt, zadarnic.

Nu va fi fost ca-n zilele funeste de după cutremurul din 4 martie, când telefonul răsuna interminabil, strident şi inutil, în gol.

Acum, nu avea sunet, era complet afon şi surd ca tuciul.

Abia atunci, ca unor bieţi naivi, ne-a căzut fisa, în sfârşit, că un număr de telefon comunicat prin radio (şi ce radio!) va fi fost şters din terfeloage, firul fiindu-i, evident, tăiat.

Ne-am resemnat, căci nu aveam alternativă. A-l căuta, haihui, pe domnul Goma, în Drumul Taberei, la o adresă de care nu aveam habar, s-ar fi soldat cu un eşec penibil. Ne-am fi deconspirat numaidecât, luaţi la ochi de vigilenţii paznici…

Cine ar fi crezut, în ’77, că, la Paris, în ’91, am să-l revăd pe domnul Goma? Că, mai întâi, aveam să văd Parisul Franţei (ceea ce, până-n ’90, va fi fost cu totul imposibil); şi că, la cafeneaua „românească” de lângă Ambasada, în care n-am călcat, a României, aveam să-l văd, cu-aceeaşi barbă albă, gen collier, la fel de mucalit ca altădată şi nefăcându-şi absolut nicio iluzie în privinţa României… june!

Toţii comesenii dispăruseră,-ntre timp, grăbiţi s-ajungă la Marea Adunare Naţională (a Franţei, a – scuzaţi! – Republicii Franceze) cu sediul la Palais Bourbon, unde urma o conferinţă de presă importantă a unui important, in spe, politician.

Aveam, de la Monica Lovinescu, şi noi, adică Mia şi cu mine, invitaţii la soareaua amintită.

Am tras, însă, de timp cât am putut, domnul Goma oferindu-se, gentil, să ne acompanieze până la locul faptei.

Ne-a făcut să râdem, ca pe vremuri, şi la masă, şi-n autobuz.

Nu l-am mai văzut, de-atunci, nicicând.

Îi mai facem, Mia şi cu mine, cu mâna din staţia de autobuz, până ce acesta dispare-n pâcla serii…

Speram, atunci, că domnul Goma, va evita, baremi, acum, după biata noastră „revoluţie”, ursita (sau vocaţia?) faimosului palermitan, Bălcescu (dintr-un poem ocazional al lui Ion Barbu, – din care, schimbându-i un cuvânt, transcriu mai jos):

Ai mult ursuzei tagme gianabeţi
Cu temniţa-înţeleşi şi cu exilul,
Un veac avar te vrură sub peceţi
Şi zveltei libertăţi suciră trilul.

P. S.

Prin, pasămite, ’73, am primit, de la Sorin Titel, o cartolină din Paris, cu, pe avers, o reproducere superbă a unei picturi a lui Max Ernst, iar pe revers, în colţul stâng de sus (deasupra mesajului convenţional), cu un scris aproape caligrafic: Te salută şi Paul.

Am înţeles numaidecât cine e Paul”.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Iar eu îmi iau - tot din *Argeş* - o contribuţiune a aceluiaşi D. U.:

"ANTI-DOT.RO

Scris de DUMITRU UNGUREANU
BĂTRÂNUL AVOCAT AL DIAVOLULUI

Două evenimente culturale recente au pus în evidenţă realitatea conţinută în titlul acestui articol. Unul a fost vizita în România, prima după ce-a luat premiul Nobel, făcută de Herta Müller. Al doilea, atribuirea aceluiaşi premiu lui Mario Vargas Llosa. În rolul, consacrat de bună seamă, de avocat al diavolului s-a (auto)distribuit Gabriel Liiceanu, considerat de multă lume românească drept conştiinţa etalon a naţiei noastre lipsite de măsură.

A făcut vâlvă mediatică dialogul purtat pe scena Ateneului Român de Herta Müller cu Gabriel Liiceanu. Cu prestigiul premiului Nobel ca o eşarfă în jurul gâtului, Herta Müller şi-a permis să spună destule adevăruri dure despre români, despre comunismul pe care l-a trăit îndestul încât să-i fie materie primă pentru scris toată viaţa, despre orice. Inclusiv să pronunţe pe scena presupusă a fi altar cultural naţional, cuvântul căcat. Gest pe care, spun unii, n-ar fi îndrăznit să-l comită în Germania sau în altă ţară occidentală, unde asemenea teribilisme sunt de prost gust, la propriu şi la figurat. Cazul scriitoarei, al omului Herta Müller e destul de complicat. Disidentă a comunismului n-a fost, luptătoare contra n-a apucat să fie. Totuşi, vorbind despre nocivitatea sistemului şi despre cei care au avut curajul să se opună, e straniu să nu aducă în prim-plan pe cel care prin asta s-a singularizat - Paul Goma. Herta Müller îl pomeneşte în treacăt, ca şi cum ar deranja-o remarca marelui exilat, cum că şvabii din România n-au prea avut ceva contra regimului, cât contra românilor, faţă de care (re)sentimentele de minoritari erau justificate sau nu.

Prudent şi bine orientat politico-economic, Gabriel Liiceanu nu comite gesturi curajoase, ca Paul Goma. Ci, cu eleganţa omului de lume a cărui piele este întreţinută cu creme dintre cele mai scumpe, vrea să dea de înţeles că şi noi (de fapt, ei!), scriitorii români trăitori în ţărişoară şi călători prin vestul detestat (Germania untului, Franţa brânzeturilor, Austria muzicii...) am suferit ca năpăstuita Herta Müller. E, de-acum, definitoriul schimb de replici despre patrie şi limbă. Herta Müller a spus că pentru ea patria este conţinutul limbii, nu forma ei, şi că a pierdut acest conţinut în Germania. „Liiceanu a remarcat că şi scriitorilor rămaşi în ţară le-a fost răpit acest conţinut, obligaţi să-şi însuşească limba de lemn a ideologiei comuniste". (Citez din Nicolae Manolescu - editorial în România literară, nr. 37 - 1 octombrie 2010). Prin „să-şi însuşească" se subînţelege: să scrie. Dar „a însuşi" mai înseamnă şi a fura! Avem de-a face cu un act ratat, cum spune psihanaliza, semnificativ pentru gândirea liiceană. Dacă e o gafă sau nu, nici nu contează. Actul (ne?)deliberat al gândirii „filosofului", trădează atât de multe vinovăţii acumulate în subconştient, că o carte nu le-ar epuiza.

Două întrebări se impun: cine le-a răpit scriitorilor ceva ce nu se poate răpi? Dacă vrei să fii scriitor adevărat, nu propagandist sau vânzător de maculatură ce „se cere" pe piaţă, atunci nimeni nu-ţi poate lua uzul cuvintelor şi sensul lor profund. Scrii ce ai în minte fără să trădezi cu nimic substanţa limbii în care scrii. Adevărul, frumuseţea, tragedia oamenilor răzbat la suprafaţa

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

textului tuturor scriitorilor care au pornit să scrie cu gândul la ce au ei de spus, nu la ce-o să vrea editorul să publice. Apoi: cine i-a obligat pe scriitori la ceva ce ţine doar de propria voinţă, de propria alegere existenţială? Dacă nu voiau să scrie, puteau să trăiască altcumva, nu murdărind sensul cuvintelor, nu vânzându-şi sufletul pentru privilegii sau glorie băştinaşă. Va trebui făcut, cu meticulozitate germană, „procesul" scriitorilor care au pervertit într-un fel sau altul mintea contemporanilor, inducându-le nu doar „dragostea" pentru partid, ci şi iluzia că se poate face „cultură de performanţă" cu spatele la realitatea cruntă a zilei. Şi dacă un Dan Deşliu, de exemplu, a avut curajul să-şi recunoască prostia tinereţii, voi presupune, de dragul meseriei de scriitor, că şi Gabiel Liiceanu o să aibă acest puseu.

A doua oară când editorul-scriitor-filosof s-a pus în postura enunţată în titlu a fost la atribuirea Nobelului literar lui Mario Vargas Llosa. În pofida evidenţei, şi chiar în pofida motivaţiei oferite de juriul suedez, anume că Llosa a meritat premiul pentru, scurt spus, dimensiunea politică a romanelor sale, vine Gabriel Liiceanu şi ne lămureşte că premiantul are numai calitate literară, cultură vastă şi aşa mai departe. Pot înţelege că evenimentul a fost prea şocant pentru bătrânul avocat. Dar tocmai în asemenea împrejurări se vede ce este în mintea cuiva, nu? Şi n-am să ratez prilejul de-a reaminti cum, la o vizită în România, Llosa declara că singurul scriitor de la noi pe care îl cunoaşte (în sensul de: l-a citit) este Paul Goma!*)

Orice comunitate are nevoie de bătrâni care dau sfaturi bune. În cultură, din câte se ştie, bătrânii sunt înlăturaţi fără milă când gândirea lor devine o bătrânicioasă şi plicticoasă piedică, pusă pro domo. Ca scriitor, Gabriel Liiceanu poate să cucerească încă pe cititorii cu reflexe condiţionate. Ca filosof, conştiinţă a naţiei sau altceva de genul acesta, Gabriel Liiceanu este, indiscutabil, un bătrân care poate avea bunul simţ să se dea singur deoparte, înainte de-a fi dat de alţii.

P.S. Negustorul de cărţi Liiceanu e, fără îndoială, unul priceput, fiindcă a reuşit să aibă în portofoliu doi autori de Nobel. Dar ca editura Polirom, care a scos cărţile Hertei Müller, până anul trecut, când Humanitas a oferit un contract mai bun, să nu fie pomenită, e o măgărie tipică presei aşa-zis culturale. Nimic de mirare, la asemenea avocaţi, asemenea jurnalişti..."

*) Şi - şi. Întâi ne-am cunoscut - la Stockholm, în casa editorului meu (şi al lui Eliade, prezent) René Coeckelbergh şi a soţiei sale Gabriela Melinescu - apoi m-a citit.

De aici, de departe, îi salut (voios) pe Şerban Foarţă şi pe Dumitru Ungureanu.

Joi 4 noiembrie 2010

Se adună veştile proaste dinspre Chişinău. Academia nu are bani, Uniunea Scriitorilor nici ea, mi se sugerează, discret (!) să mă adresez altor edituri. Cetăţenia s-a impotmolit şi ea, Anei nu i se va da, pentru că este… apatridă, iar mie mi se indică să fac cerere (Luminiţa Dumbrăviţa îmi recomandă să fiu…mai cooperativ cu ambasada!). Simt că se apropie momentul în care am să mă supăr ca văcarul pe sat, am să-mi strâng jucăriile şi am să mă

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

găvozdesc în vizuina mea de la Paris…

*

Se zice că Adrian Păunescu este în agonie. Îi doresc un sfârşit grabnic, fără suferinţă.

*

Adineauri (la ora 10, ora Parisului) mi-a telefonat de la Chişinău, de la Academia de Ştiinţe preşedintele Gheorghe Duca, să-mi spună că până la urmă totul se va face, în cadrul "Anului Cutare". Bănuiesc mesajul meu trimis Luminiţei Dumbrăveanu provocator al telefonului. Pentru că, vorbind despre "cealaltă editură" - fără a o numi -, Duca mi-a recomandat-o/desemnat-o chiar pe dânsa, Luminiţa "coordonatoare". Nu am zis decât că, aştept să mă contacteze Bodrug, directorul editurii, ca să vorbim despre cărţile mele.

Mi-e jale - ñi-i jăli, pre limba noastră.

Vineri 5 noiembrie 2010

Vorbeam de lup şi Laszlo-i la uşă! Dan Culcer îmi trimite "Ziua comemorării victimelor Holocaustului în România" pentru 11 noiembrie. Care-i programul ? Iată-l:

PROGRAM

11h30 – 12h00 – Cuvânt introductiv

Mihail E. Ionescu (director general INSHR-EW) Aurel Vainer (preşedinte FCER)

Sesiunea 1 – Antisemitism

Moderator: Mihail E. Ionescu (director general INSHR-EW)

12h00 – 12h20 – Laszlo Alexandru – Mihail Sebastian şi evreii (sublinierea mea P.G.)

12h20 – 12h40 – George Voicu (INSHR-EW) – Un scandal simptomatic de acum 100 de ani: "Afacerea Porn"

12h40 – 13h00 – Horia Bozdoghina – Antisemitismul în scrierile lui Nicolae Paulescu

13h00 – 13h20 – Dezbateri, discuţii

I-a fost lung drumul până aici, dar cu ajutorul lui Dumnezeu, după un deceniu de dat-dovadă (şi din coada căţelului devenit temutul dulău), mai ales în materie de… *transnistrologie,* cum i-a zis Coja - băiatul Laszlo a izbutit!

*

Cred că mâine îi voi scrie preşedintelui Academiei Gheorghe Duca. Ieri m-a surprins cu telefonul şi, zăpăcit, nici n-am reţinut

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

tot ce mi-a spus. Acum vreau să capăt un răspuns scris.

*

Flori Bălănescu mă anunţă că a murit Adrian Păunescu.
Fie iertat.

Sâmbătă 6 noiembrie 2010

Nu-mi rămâne decât să aştept întoarcerea lui Bodrug din campanie electorală. Până atunci - nimic nu va mişca.

Eu trebuie să-mi văd de verificarea jurnalelor, în vederea… visului editorial. Am ajuns la **Jurnal 2002**.

Duminică 7 noiembrie 2010

Mi-a scris Daniela Goma. Nefericită, dezorientată.
Am să-i scriu, draga de ea.

Ce spuneam: ieri 4 (patru!) vizitatori din Israel m-au citit. Şi s-au bucurat de ne-sănătatea mea. Vor fi tras şi o slujbă de blesteme - nu de alta, dar să fiu uşurat de povara acestei vieţi…

Luni 8 noiembrie 2010

Zi plină, istovitoare: Filip a preparat şi expediat la Chişinău primele 7 jurnale. Am mai "complotat" cu Aliona întru binele - sperăm - al Danielei. Am mâncat ca sparţii şniţele din piept de curcă - ai fi zis că e porc curat, aşa de fragedă copila…

Mi-am mai venit în fire din cumplita oboseală. Azi sper că voi termina de verificat **Jurnal 2003**, cu care se încheie ciclul Criterion. Voi face o pauză, în aşteptarea rezultatului ministerial (bugetul, bugetul…).

Nu am mai avut inima ceea să mă ocup de soarta lumii - lumea ceea se descurcă şi fără mine, ca o fată-mare.

Acum, la orele 18 am terminat **Jurnal 2003**. Nu mâine, dar poimâne Filip le va trimite.

Mi-a scria Daniela: i-a telefonat Aliona şi o va ajuta să recupereze pachetul de la poştă, fără a plăti "vamă": deasemeni cărţile de la Lumina, exemplarele Calidorului, din această ediţie dedicată ei. Mă bucur.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Marţi 9 noiembrie 2010

Azi trebuie să de-justific **Căldură Mare**, altfel prezintă insuportabile goluri în text.

Acum, la orele 15 am terminat cu jurnalele. Le-am trimis lui Filip, să le prepare în vederea expedierii.

Suntem extrem de supăraţi: ultimul colet trimis Danielei, va trebui… plătit - potrivit valorii declarate de noi - a conţinutului! Aliona va încerca să găsească o soluţie prin o comisie (!), însă Ana şi cu mine am consimţit să trimitem 100 euro. Să vedem.

Suntem rupţi de oboseală; şi de supărare.

Miercuri 10 noiembrie 2010

Am redactat Împuternicirea, am trimis o ciornă Alionei, pentru verificare-completare. Între noi: nu cred că "actul" acesta va avea vreo "putere": cine să-l respecte? Cine să-l teamă?

Mariana Sipoş îmi scrie că o editură din Bogota este interesată de "Culoarea curcubeului", în urma referatului făcut de dânsa. I-am mulţumit. Urmează să vedem ce vor înţelege sud-americanii din esteuropenitatea românească de acum aproape 40 ani…

Joi 11 noiembrie 2010

Zi nelucrătoare - dar numai în Franţa, în Anglia, probabil şi în Belgia. Armistiţiul. Nemţii lucrează, oricât i-au reeducat aliaţii, nu au reuşit să-i convingă să… sărbătorească o înfrângere. Însă au reuşit - şi cum! - să-i culpabilizeze evreii - nu găseşti naţie mai "filosemită" decât germana.

Ieri, azi-noapte, azi: creşte sentimentul distrugător al zădărniciei. Ca de obicei, a început a se arăta şi a mă săpa după trimiterea ultimelor jurnale verificate.

Bine-bine: Jurnalele - 12, câte au fost făcute până acum - au fost trimise. Ce semnificaţie are trimiterea (într-un depozit, la Aliona Grati)?

Niciuna. Toată lumea - în fine, basarabenii favorabili editării - aşteaptă para mălăiaţă: alegerile din 28, după care, mamă-mamă, ce-o să ne mai bucurăm!, atunci vom putea spune că ar exista posibilitatea finanţării, de către guvern.

Şi dacă, Doamne-fereşte, guvernul… cade? Nu este deloc o ipoteză ne-bună, după cum s-au comportat ai-noştri până acum.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Vai, vai, vai, şi proiectul nostru cade. În baltă.

Şi-atunci la ce bun efortul peste puteri, la care consimt, pentru a face editabile jurnalele? (să mă bat peste gură, ca să nu atrag nenorocul - ca de obicei).

Efortul acela slujeşte, totuşi la ceva: îmi dă mie impresia că mai sunt util, că mai pot face câte ceva.

În rest…

Dau peste - în revista *Cultura*:

" **Paul Goma, Persoana AUTOR: NICOLAE COANDE**

I.

„Oricat am vrea sa-l coboram pe artist
la nivelul moral al unui simplu politician,
el tot trebuie sa ramana omul visurilor
de dreptate universala,
si in acest caz, nu-i este ingaduit
sa ia calea usoara a revendicarilor personale"

Panait Istrati, „Scrisoare deschisă oricui"

Intr-o lucrare aparuta si in Romania („Adevaratul studiu al omenirii", Ed. Meridiane, 2001), Isaiah Berlin povesteste intr-unul dintre eseurile din cuprins („Convorbiri cu Ahmatova si Pasternak") cum au decurs intalnirile lui din 1945 cu cei doi scriitori rusi aflati in „exil interior"; vorba vine, fortati de autoritatile sovietice ale vremii sa intre intr-un anonimat din care a razbatut totusi cate ceva spre lumea libera. Intalnirea lui Isaiah Berlin cu Boris Pasternak a avut loc in toamna acelui an in satul scriitorilor, de la Peredelkino, langa Moscova, unde partidul crease conditii scriitorilor poftiti sa proslaveasca o putere si un popor care izbutisera sa iasa invingatori dintr-o conflagratie mondiala, aparent fara sorti de izbanda pentru rusi. Isaiah Berlin isi aminteste ca la acea discutie avuta cu Pasternak, autor, intre altele, al unor poezii pe care le recitau emotionati soldatii de pe front si oamenii in uzine si fabrici (Maiakovski murise inca din 1930), acesta din urma a povestit despre un congres al scriitorilor antifascisti de la Paris, din 1935, la care participase elita scriitorilor europeni, in frunte cu Malraux, Aragon, Auden, Forster, Dreiser, Gide etc. Imbracat frumos de comunisti, cu pantofi de lac si costum de „ginere" (la care, in cele din urma, a renuntat pentru tinuta sa comoda), Pasternak a tinut un speech surprinzator pentru cei care venisera sa-si manifeste adeziunea comuna impotriva fascismului ce cuprindea incet Europa: „Inteleg ca aceasta este o adunare a scriitorilor europeni pentru organizarea impotriva fascismului. Vreau sa va spun un singur lucru: nu va organizati. Organizarea este moartea artei. Numai independenta personala are importanta. In 1789, 1848, 1917 scriitorii nu au fost organizati pentru sau impotriva a nimic. Nu va organizati, va implor".

Cum ar trebui sa interpretam astazi, dupa ce am trecut prin cele

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

doua totalitarisme ale unui secol sangeros la culme, rugamintea lui Pasternak catre confratii sai, scriitorii? Ca pe un apel la luciditate si „neatarnare“ sau ca pe o inocenta de care pana si marii scriitori sunt capabili (mai ales ei) adesea.

De ce sa nu se organizeze scriitorii impotriva a ceva sau pentru ceva atunci cand soarta libertatii e in pericol pentru intreaga societate, cum era cazul in acele timpuri? Sa fi fost Pasternak adeptul unui individualism atat de feroce, incat sa fi pus pe plan secund soarta umanitatii si pericolele care o pandesc dupa libertatea de creatie? Nu e oare aici incapsulata o forma de egoism ce isi permite sa afirme adesea, ritos, „ars longa vita brevis“ in detrimentul vietii celei simple? Mai degraba, cred ca nu. Insist sa cred ca Pasternak a dorit sa le comunice acelor somitati literare care luasera atitudine, inclusiv politica, faptul ca scriitorul nu trebuie sa se lase legat la caruta propagandei, mai ales atunci cand nu intelege clar cine si cum face propaganda. In spatele fiecarui patriotism de fatada se ascunde o Canalie care profita mereu in istorie. Scriitorul rus venea dintr-o tara care se pregatea sa faca marea epurare, iar in anii ‘30 distrusese o mare parte din populatia tarii in chinuri groaznice. Depinde intotdeauna de unde vorbesti, din ce punct al planetei, iar Pasternak vorbea din Rusia lui Stalin. Antifascismul profesat – cu buna intentie sau nu –, de majoritatea celor care vedeau in aparitia si ascensiunea lui un pericol pentru stabilitatea Europei nu l-a putut insela pe cel aflat in turbionul maelstromului comunist. El a cerut pur si simplu ca scriitorul sa nu se lase furat de o retorica straina de fiinta sa si a pus pe primul plan „independenta personala“.

II.

„Si daca steaua libertatii nu va straluci inca
multa vreme peste tara noastra,
lectura si raspandirea acestei carti
constituind un mare pericol, atunci va trebui
sa ma inclin cu recunostinta inaintea
viitorilor cititori din partea celorlalti,
a celor care au murit“

Aleksandr Soljeniţin, „Arhipelagul Gulag“

Cand altii au facut pactul cu diavolul (ca rafinatul dandy mercantil Petru Dumitriu, autor de roman proslavitor de Canal), Goma a preferat sa-si indrepte atentia spre soarta unui popor pe care l-a descris ca nimeni altul, in toate straturile lui profunde, in carti care sunt tot atatea „indreptare patimase“ ale unei fiinte ultragiate, pentru care o cutie a Pandorei tinea secretele tragice ale Romaniei inchise de mana gardienilor supremi ai natiei, uluit de ceea ce el a numit „catastrofa psihologica a romanilor“ de dupa mankurtizare („Adameva“, Ed. Curtea Veche, seria de autor Paul Goma, 2008).

Cu o exceptie care tine atat de tineretea sa, cat si de dorinta absolut umana de a se integra intr-o societate paralizata dupa razboi (intrarea, pentru scurt timp, in „Scoala de literatura“ gerata de comunisti),

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

Paul Goma este adeptul acelei independente personale de care vorbea atat de „patetic“ autorul „Doctorului Jivago“. A nu te insela cu privire la adevarata natura a oamenilor, sinteza a ceea ce ne-a ramas de la finul observator de caractere si moravuri care a fost ducele de Saint-Simon, este un precept pe care Paul Goma l-a urmat neabatut in intreaga sa viata si creatie. Care, evident, se confunda. Atat de mult incat ai senzatia ca Paul Goma s-a nascut pentru a depune o astfel de marturie, iar istoria a asteptat un asemenea om, daca nu cumva l-a „facut“. Uneori, ironia ei vitrega se joaca inclusiv cu vietile si destinele noastre, intr-un soi de piesa de teatru peste care cad succesive cortine (de fier) si unde se deschid neasteptate si periculoase trape.

Toate cartile lui sunt o marturie despre vremurile intunecate prin care au trecut un popor si un continent pana la regasirea de sine – daca acest lucru s-a mai putut intampla asa cum ne-am fi dorit. Dupa asemenea catastrofe umane te intrebi daca nu cumva viitorul insusi a fost modificat de aceste actiuni malefice dintr-un trecut nu prea indepartat – si daca nu cumva acesta era si scopul bizar al unei asemenea demonii. Cert este ceva, insa: nu ne putem desparti razand de acel trecut, asa cum profetea un maestru al catastrofei obtinute in laboratoarele occidentale si exportate in Estul Europei. Chiar si dupa ce au „depasit“ comunismul, eliminandu-l ca ideologie din Est, occidentalii au ramas cumva tributari unei viziuni triumfaliste asupra finalitatii istoriei, pe care o dezavuau anterior la oponentii lor comunisti: „S-au gasit ganditori care sa proclame capitalismul si democratia, mai ales in varianta lor americana, ca finalitate a istoriei omenirii. Ba, mai mult, au declarat ca aceasta finalitate a fost deja realizata, au anuntat-o ca pe o incununare, iar cate unii au declarat ca este sfarsitul istoriei. Mass-media au ridicat in slavi aceste aberatii propagandistice ca pe o culme a ratiunii umane. Dar nu de mult, inca, ideologia comunista proclama societatea comunista drept finalitate si culme a progresului, iar aceasta facea obiectul ironiilor Occidentului. Acum, Occidentul a preluat pretentiile maniacale ale adversarului invins“. (Alexandr Zinoviev, „Occidentul. Fenomenul Occidentalismului“, Ed. Vremea, 2002)

Ca si Pasternak, si alti scriitori care asaza omul deasupra societatii cazute sub ideologii crunte si represive, Paul Goma este adeptul unei libertati totale de creatie, care nu include nici cel mai mic compromis. De aici, aparenta sa inexpugnabilitate, caci Paul Goma este asemenea unei fortarete cathare care a rezistat sute de ani pretentiilor unei Biserici (citeste, Ideologii) care o dorea supusa ori exterminata. Dar sufletul si spiritul unui mare creator nu sunt negociabile. Cand acelasi scriitor rus il intreba pe Isaiah Berlin ce mai stie despre Herbert Read si doctrina personalista a aceluia, atunci aparuta in Europa Occidentala, el facea si o remarca stranie pentru vizitatorul strain sosit in Rusia anului 1945: nu exista nimic aici despre care se poate vorbi. Totul incremenise, si-a dat seama viitorul mare ganditor politic, sub cnutul Inchizitiei rosii denuntate inca din vremea lui Lenin de catre Kautsky. Mesajul celui care tocmai scria „Doctor Jivago“ era clar: traim in epoca cea mai neagra a Rusiei (Isaiah Berlin a observat ca, in

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

convorbirile avute, el nu spunea niciodata Uniunea Sovietica) si a umanitatii cazute sub secera comunismului mondial.

Paul Goma este scriitorul cel mai radical din intreaga noastra literatura (poate doar Panait Istrati si C. Stere sa-i stea alaturi). El scrie luptand pentru demnitatea personala si cea sociala a unei natiuni, pentru ca stie ca una fara alta nu se poate. Ca demn urmas al lui Istrati, a carui publicistica o socotesc cea mai importanta dupa cea eminesciana, Goma poate spune si el ceea ce afirma scriitorul brailean, devenit al lumii, acum optzeci de ani: „Eu nu cred ca un batalion de scriitori, de artisti si de savanti ar putea fi mitraliat cu usurinta cu care se mitraliaza un regiment razvratit pe front“. Istrati isi expunea crezul in legatura cu lupta „gloatelor“ pentru o viata mai buna cu o admirabila vointa de bine, devenita azi din ce in ce mai rara printre scriitorii romani: „… nu e rusine sa vedem cum gloatele lupta pentru cucerirea unor drepturi cu efect universal, in timp ce noi, cantaretii tutoror simtirilor nobile, ne multumim sa dam din coate pentru un blid de linte strict individual?“ Daca nu am fi atat de ipocriti incat sa ne temem pana si de umbra cuvintelor (cum am ajuns in epoca noastra dedulcita la consum ieftin, Marea Rontaiala a Resurselor), ar trebui s-o spunem drept si raspicat: prin intreaga sa viata, ca si prin virtutile sacrificiale si culturale ale operei sale, Paul Goma este un profet neinteles printre noi. Au binemeritat de la patrie tot felul de „cauzasi“ ai demagogiei nationale, iar Paul Goma a trebuit sa manance painea amara a exilului datorita complicitatii si continuitatii dintre regimul comunist si urmasii spilcuiti ai acestuia, multi dintre ei intelectuali „corect“ pozitionati in nisele „ideologice“ ale tristelor regimuri prezidentiale de care am avut parte dupa 1990.

„Le Tremblement des Hommes“, cartea sa aparuta la Seuil in 1979, la a carei lansare paricipasera genialii Ionesco si Arrabal, are un titlu care poate defini cel mai corect „estetica“, dar si etica lui Paul Goma, un scriitor care nu accepta sa fie doar o „individualitate“, pentru ca este o „persoana“, acea „persoana-eveniment“ despre care vorbea Ovidiu Hurduzeu in „A treia forta“ si care ar putea suporta urmatoarea definitie: persoana este omul „decis“, cel care are idei clare pe care le pune in aplicare (aici este citat, in ajutor, Ortega Y Gasset). Asadar, persoana nu te nasti, ci devii, in urma unui proces de constientizare, in care cel ce se pregateste sa rosteasca adevarul ajunge sa-si intrupeze ideile: „Gandirea personalista este incarnata, ideile ei sunt vii, substanta si energie tensionata“ (O. Hurduzeu, op.cit.).

Paul Goma este etalonul acestei persoane care restaureaza omul decazut al unui secol plin de ravna de a ucide si de a tortura. Pentru asta el accepta sa intre in bolgiile iadului comunist si sa depuna marturie cu pretul sanatatii, libertatii personale si chiar al vietii intr-un „Pitesti general-national“: „Sa zicem: ceea ce s-a petrecut intre mine, individul nesupus (si de sex masculin) si Aparatul de Represiune-Supunere-Terorizare este o treaba de/ intre barbati. Desi eu am ramas tot timpul singur, iar aparatul a numarat cateva bune sute de mii de catei, caini, porci, sacali, serpi veninosi, lupi – si generali. Pentru ceea

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

ce am indurat eu, fie «iert», fie tin-minte. Insa pentru ce a indurat din partea Securitatii familia mea, ostateca – nu uit si nu iert. Si: nu uit ca nu am iertat“. („Infarct“, Ed. „Curtea Veche“, seria de autor Paul Goma, 2008).

„Incapatanarea“ lui Goma de a-si clama adevarul propriu este consubstantiala naturii sale etice fulminante, in care coexista un Judecator si un Iertator, dar numai dupa ce lucrurile au fost spuse si faptele dezvaluite. Prin aceasta, el isi atrage permanent antipatia cercurilor politice si culturale care-si vad amenintata tihna de „strigoii“ trecutului pe care ii tin intr-o debara a constiintei lor. De vor fi avand-o. Goma este „vanatorul de fantome“ al unei natiuni care a preferat sa inchida ochii, decat sa se confrunte cu grozavia constiintei colective. Este mai usor sa atipesti si sa crezi ca totul a fost sters cu buretele cat timp dormeai. Se stie ca, in lupta pentru supravietuire, primatele agresive s-au „operat“ de constiinta si le merge bine.

Dar care este menirea unui scriitor, aceea de a dosi ceea ce este neconvenabil pentru el si pentru ceilalti? Un soi de hipnotizator care face sa dispara boala, macar pana ce pacientul ajunge acasa? Un om care pune masti pe fata lumii, un regizor talentat si histrionic? Cred, mai degraba, alaturi de Goma, ca este un Demascator, un dezvaluitor al adevarului care sta ascuns „de la facerea lumii“, dar care va fi dezvaluit, dupa cum spun Scripturile.

Mentalitatea difuza a romanilor, de care vorbea Dan Ungureanu in „Zidul de aer“ (Ed. Bastion, Timisoara, 2008) nu recunoaste lupta polemica de idei, ci batalia intre persoane, adversitatea dupa neam si interese. Romanul se simte iute vexat daca il critici pentru o idee sau o fapta gresita si se considera indreptatit sa te atace pentru ca i-ai pus la indoiala augusta… persoana. Insa, oare, toti suntem persoane? In timp ce acelasi Dan Ungureanu afirma ca mentalitatea noastra este personalista si individualista (in sens egoist primar), eclozata din insasi natura relatiilor de cumetrie care domina spatiul public (do ut des!), insensibila la ceea ce se cheama contract individual sau social, Mircea Platon considera ca „marginalul e trecatorul, omul a carui traiectorie e in afara sistemului. Omul carte sta pe propriile picioare. Omul al carui centru de greutate e in afara sistemului. Omul a carui marginalitate e traita cu detasare de lume, nu ca infrangere si ca resentiment in lupta pentru supravietuire“. („A treia Forta“, cap. „Ce-a mai ramas de aparat?“, Ed. Logos, 2008) Nu ni se arata astfel Paul Goma, in toate actele decisive ale vietii sale? Nu este el cel care a spus un NU deschis sistemului, structurii ierarhice „inegalitare, difuze“ (D. Ungureanu), ce-i caracterizeaza pe romanii care isi rezolva problemele in cadrul „Clanului“, printr-un apel la Bulibasa?

Si atunci de ce sa ne miram ca Goma i-a „atacat“ pe toti scriitori de vaza ai unei Romanii care si-a facut rapid socotelile cu Istoria – si in 1941, dar si in ‘44, ‘48, ‘64, ‘71, ‘77 sau ‘89? Si dupa 1990, mai ales, cand a gustat din binefacerile libertatii si ale „dialogului surzilor“ ca din Cornul Abundentei?

Cu acea traire specifica marilor scriitori, atat de rari intr-un secol,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

mai ales la un popor aflat sub cnut extern si intern, Paul Goma adevereste prin exemplaritatea vietii si a operei sale ca „persoana este omul care transforma timpul, propriu sau strain, in caracter“. (M. Platon, op. cit.)

Avem caracter, ca popor, odata cu si prin Goma, dar mai trebuie sa ne invrednicim sa-l si meritam, unul cate unul. Paul Goma a transformat timpul romanesc al deriziunii si lehamitei prin actiunea sa modelatoare, care este departe de a-si fi epuizat toate valentele. „Umbletul de soarece-al viitorului“, cu versul lui Gheorghe Grigurcu, ne sopteste ca vom fi contemporanii lui Goma, candva, in masura in care am meritat sa fim acum, dupa cum l-am inteles si sprijinit in efortul sau de redare a memoriei si demnitatii unui neam intreg.”

Vineri 12 noiembrie 2010

Nu mi-a fost bine, ieri. Nici pe la trup, nici pe la suflet. Poate că azi va fi altfel.

*

10.11.2010

"Vaste escroquerie menée par de fausses victimes des nazis"

"Quelque 5500 personnes ont reçu frauduleusement aux Etats-Unis 42,5 millions de dollars payés par l'Allemagne en se faisant passer pour des victimes de la Shoah dans le cadre d'une vaste escroquerie, a annoncé mardi un procureur fédéral de New York.

Dix-sept personnes, en majorité d'origine russe, ont été inculpées dans cette affaire. Six d'entre elles font partie de l'organisation "Claims Conference", basée à New York et qui vient en aide aux personnes qui ont été victimes du nazisme pendant la Seconde Guerre mondiale, dont elles détournaient les fonds, selon un communiqué du bureau du procureur, Preet Bharara.

Ces six personnes "étaient censées examiner et approuver les requêtes légitimes" de vraies victimes, explique le communiqué. "Au lieu de cela, elles auraient validé plus de 5.500 demandes frauduleuses (...). En contrepartie, ces employés gardaient une partie de l'argent pour eux-mêmes" et leurs complices.

"S'il y avait une organisation dont on pouvait espérer qu'elle serait à l'abri de la cupidité et l'escroquerie, c'est la Claims Conference, qui aide chaque jour des milliers de victimes", a regretté le procureur. "Tristement, ceux viennent en aide aux victimes se retrouvent à leur tour victimes de duperie".

L'escroquerie exploitait les différents cas d'indemnisation, financés par l'Allemagne, prévus par la Claims Conference.

Quelque 4.957 personnes ont ainsi frauduleusement reçu un versement de 3.600 dollars entre 2000 et 2009, pour un montant total de 18 millions de dollars, en prétendant avoir été contraintes de quitter leur ville d'origine à cause des nazis.

Or, "*un grand nombre de personnes ayant reçu frauduleusement de l'argent sont nées après la Seconde Guerre mondiale et au moins une d'entre*

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

elles n'était même pas juive", selon le procureur, qui souligne l'intervention de complices recrutés pour fournir des faux documents.

Quelque 658 personnes ont également reçu des versements mensuels de 411 dollars, pour un total de 24,5 millions de dollars, après avoir affirmé avoir vécu dans des ghettos pendant 18 mois ou plus, ou dans des camps de travail ou de concentration pendant six mois ou plus.

La fraude avait été découverte en décembre 2009 par la Claims Conference qui l'avait immédiatement signalée à la police fédérale américaine (FBI).

L'organisation a affirmé mardi dans un communiqué que l'escroquerie n'avait spolié "aucune victime" de la Shoah, (et les Allemands qui on payé?) et assuré que des mesures avaient été prises pour renforcer les procédures de vérifications.

"Nous sommes choqués que des personnes puissent voler de l'argent destiné aux survivants du pire crime de l'Histoire", a déclaré Julius Berman, président de la Claims Conference.

Le procureur de New York a indiqué que les personnes inculpées, qui résident toutes à New York, étaient passibles de peine allant jusqu'à 60 ans de prison et 750.000 dollars d'amende. »

Source : AFP - http://www.liberation.fr/monde/01012301438-vaste-escroque...

*

Le cauchemar d'Elie Wiesel, prix Nobel de la paix !

S'il existait un prix Nobel de l'arnaque ou de l'escroquerie annuelle, sans nul doute, l'Académie suédoise n'allait pas avoir cette année, un grand mal à désigner le lauréat. Avec sa fraude de 50 milliards de dollars (35,7 mil liards d'euros), « Bernie », Madoff, allait faire la course en tête, tellement, aucun autre éventuel récipiendaire n'avait sa pointe de vitesse. Sur les starting-blocks, même un Ben Johnson carburant aux stéroÎdes anabolisants, ne pouvait suivre son rythme. La victoire frauduleuse de Bernard Madoff, a fait à Elie Wiesel pousser un cri : « Bernie m'a tuer ».

La Fondation Elie Wiesel pour l'humanité, qui a annoncé avoir perdu « la quasi-totalité de ses avoirs », de l'ordre de 15,2 millions de dollars, comme mentionné sur son site, ICI. Ces derniers qui avaient été confiés en gestion au sein de la société d'investissement du financier new-yorkais, Bernard Madoff, se sont volatilisés. Cet escroc qui montrait sa silhouette, agrémentée d'une kippa tous les vendredis, dans les Synagogues pour appâter ses proies, avaient démarré sa carrière, en misant sur 5000 dollars, dit-on. Notre ami, ne respectait évidement, aucun précepte religieux. Comme dit la Torah : "[...]Ne va point colportant le mal parmi les tiens, ne sois pas indifferent au danger de ton prochain : je suis l'Eternel..."(Pentateuque, dans la sidra de Kedoshim).

Comme tout le monde le sait, « l'affaire Madoff » a déjà emporté à six pieds sous terre, un homme, Thierry Magon de la Villehuchet. Ses fonds (Access International) levés auprès de Madoff « dans le cadre du fonds Luxalpha déposé dans la banque UBS » représentaient aussi, la quasi-totalité de la gestion (1,4 milliards). Ne pouvant supporter la pression des éventuelles réclamations, il s'est suicidé dans son bureau de la prestigieuse artère new-yorkaise de Madison Avenue.

Si certaines Institutions bancaires qui font du profit ont perdu de l'argent, c'est moins grave que ce qui arrive à la Fondation Elie Wiesel pour l'humanité. Sur les sociétés victimes du système Madoff, on dénombre, le fonds Fairfield Greenwich Advisors, avec 7,5 milliards de dollars de pertes,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public și gratuit

la banque espagnole Santander qui a perdu 2,33 milliards et la britannique HSBC 1 milliard. En ce qui concerne l'Hexagone, Natixis annonce une perte de 450 millions, tandis que BNP-Paribas perd 350 millions, et enfin, Dexia, 85 millions d'euros.

La Fondation philanthropique du prix Nobel de la paix, Elie Wiesel, créée en 1986 avec sa chère et tendre, Marion, a pour but, l'entretien de l'Holocauste. C'est ainsi qu'après 22 ans d'existence, elle a perpétué la mémoire, sensibilisé à l'antisémitisme, notamment auprès des jeunes, pas au courant des atrocités nazies, en organisant des débats, des concours et des conférences internationales, avec de brillants intervenants : historiens, rescapés, etc.

C'est assez triste mais, urgent, pour le signaler. Va-t-on demander aux donateurs de mettre encore plus d'argent dans la poche, pour perpétuer une oeuvre aussi grandiose ? Ou, demander à ceux qui ont eu le prix Elie Wiesel "The Humanitarian Award", je pense notamment à l'actuel locataire de l'Elysée, de mettre leurs prix aux enchères, de façon à renflouer les caisses de cette Fondation ? Il n'y a pas de solution miracle c'est certain, mais, c'est une suggestion.

Madoff, très bien intégré dans le milieu juif new-yorkais et mondial, en tant que juif bien sur, et profitant de la solidarité de cette communauté, n'a pas seulement craché sur la Shoah en bafouant la Fondation d'Elie Wiesel. En bon escroc et bonimenteur qu'il est, il a grugé sans vergogne aussi, des dizaines d'associations caritatives juives, créées par de riches mécènes.

Madoff va-t-il à son tour, mettre fin à ses jours ? C'est moins sûr. Un tel monstre, a la capacité de survivre en milieu hostile et même de jouer les victimes, en accusant à son tour, les feeder funds de l'avoir dupé. On peut néanmoins craindre que ce ne soit que le début de la cauchemar story Madoff. Le pire est à venir.

Allain Jules"

Ce monsieur Wiesel a osé pérorer dans un discours

"Nous les Juifs, peuple élu de Dieu, nous sommes des princes."

validant en çelà toutes les théories de sur/sous-hommes qu'il combat soit disant !

En tout cas il est tombé, non pas sur le prince, mais sur le roi des escrocs et nous prouveque beaucoup de ceux qui se croient supérieurs, comme lui, ne sont que des cons ordinaires !

CQFD"

*

Mi se anunţă o veste-bună pentru sfârşitul lunii (lunii, nu lumii…).

Sâmbătă 13 noiembrie 2010

De ce mi se arată nesuferită data: '13 noiembrie"? Nu-mi mai aduc aminte ce am (mai) păţit la acea dată, dar sigur: o bătaie la Securitatea Poporului. Însă: vorba Anei:

«Dar când *nu* ai păţit ceva - nu doar într-un 13 noiembrie?»

Îmi stă în faţă, ca un munte, Jurnal 2005: este mult de lucru, mai ales la schimbarea accentuărilor titlurilor de carte, de periodic. De asta merge aşa de anevoios.

*

Magda Ursache îmi trimite:

Magda URSACHE Rugul Aprins al martirilor

„Să nu ne închipuim că prea curînd Costache Oprişan sau Vasile Motrescu vor fi recunoscuţi ca martiri de Biserică sau de instituţiile statului. Dar într-o zi se va întîmpla şi asta, şi poate că întîlnirea noastră va grăbi cu o secundă clipa aceea".

Sorin Lavric, din Cuvînt la primul simpozion internaţional de martiriologie, 11 oct. 2010.

La modul curent, în istorie se strecoară „bazne", greşeli de interpretare, neînţelegeri. Poveştile vieţilor trecute cuprind imagini eronate, multă ficţie, făcături cu duiumul. E ştiut că ni se oferă nu istorie, ci istorii şi istorioare, narîndu-se la past imperfect, ca să uzez de sintagma lui Mark C. Carnes.

Postsocialist, am sperat într-o schimbare la faţă a istoriei care n-a prea venit. Dimpotrivă: etaloanele breslei, competenţă, etică, luciditate, par a fi înlocuite cu altele. Intelectuali de serviciu şi în servicii au „lucrat" la imaginea de sine, mai exact la stima de sine a românilor. Am fi laşi, lipsiţi de onoare, fără personalităţi-simbol. Marile fronturi n-au avut eroi. Nici eroi în viaţă nu mai avem, s-a decretat după ce s-a stins Elisabeta Rizea. N. Djuvara oftează: „Sîntem moi", cînd nu sîntem... cumani (catolici). Dar pasivitatea, inerţia românilor de unde provin, dacă nu din cultivarea slăbiciunii colective, nicidecum a coerenţei naţionale? Conştiinţa unităţii spaţiului românesc a fost cea mai păgubită. Teza naţiunii-invenţie şi a statului-invenţie dăunătoare a căpătat adepţi mulţi. S-a contestat unitatea statală, ca şi cum n-ar fi ţelul, idealul fiecărei naţiuni forte. Pentru Mircea Vulcănescu, Unirea a fost „dreptate dumnezeiască"; Unirea a făcut, după C. Argetoianu, „un popor fericit". Şi Vulcănescu, şi Argetoianu au fost diabolic maltrataţi şi au murit în temniţă. La noi, la Ieş, primăria a decis să economisească gazul metan (cît două ochiuri de aragaz), stingînd flacăra de la Monumentul Unirii, grup statuar reprezentînd provinciile: Basarabia, Transilvania şi Bucovina. A fost reaprinsă cu mare greutate, după proteste în mass-media.

Apăsată de Zeit-geist-ul deconstructivist, elita sonoră i-a declarat pe patrioţi vetuşti, ironizîndu-le „tresărirea tîmpit-patriotică". S-a furat revoluţia, s-a furat etnicul de securiştii neaoşişti; politicieni îmbujoraţi fură (îşi însuşesc) patriotismul.

În şcoala stalinizată s-a spus că există un patriotism burghez – de repudiat – şi un patriotism comunist – salutar –, forma sa cea mai înaltă fiind dragostea faţă de URSS. Istoria lui Roller îi blama pe „imperialiştii" ţărani, căzuţi în triunghiul morţii, Mărăşti-Mărăşeşti-Oituz. Acum se spune că eroismul în luptă e „batere de cîmpi", deşi se face apel la el cînd se moare în războaiele altora, în Irak ori Afganistan.

După căderea Ceauşescului, o „inginerie" istorică aplicată concertat a fost de-mitizarea voievozilor. Tot la noi, la Ieş, s-au spart

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

capetele statuilor la propriu. Matei Basarab şi Vasile Lupu au fost desfiguraţi, la fel Brâncoveanu, domn creştin. Minimalizaţi victoriile, augmentaţi dezastrele a fost un îndemn luat în seamă de pedagogii de şcoală nouă, sistemul educaţional fiind orientat pe direcţia versus, nu pro eroi. Un Mitu (contra mituri) a consumat multă hîrtie de manual, cam în aceeaşi vreme în care, în numele statolatriei, un Gherman se declara sătul de România, dorindu-şi o mică Transylvanie a lui. În paranteză fie spus, Partidul Popular European (la care a aderat UDMR, urmînd PDL) militează pentru un organism de conducere pan european. Vor ardelenii federalizaţi să meargă iar cu jalba la-mpăratu'?

Detest trombonistica, patriotismul de nuntă şi de botez şi aşa este, istoricii ceauşişti au exagerat izbînzile voievozilor. Dar asta nu înseamnă că trebuie satanizaţi. Ne repezim s-o scuzăm pe contesa Báthory şi băile ei de sînge, o prezentăm ca rafinată poliglotă, acuzată în fals de crime pentru că Matia pusese ochii pe averea ei, dar Vlad Ţepeş rămîne Dracula, un tartor al vampirilor din Carpaţi. O autentică (deşi cuvîntul exact e sinceră) istorie non-socialistă trebuie să valorifice şi victoriile, şi înfrîngerile. Dar şi ce s-a făcut peste capul românilor şi nu-i folk-lore amestecul străin. O istorie a documentului (mai puţin a sentimentului) e necesară ca aerul.

Am îngăduit manifestările răului. Iar răul ştie să se impună, la fel cum ştie să amăgească. Respectul, demnitatea de sine, mentalul de învingător, de nesupus trebuie cultivate, altfel se ajunge la demoralizare. De cărţi scrise de „nifilişti"-negativişti sînt pline librăriile, dar şi de cele scrise de oportunişti, falsificînd, răstălmăcind... Tîrziu, în telenoapte, mi-a fost dat să aflu ce tare l-a chinuit (12 ani) Dej pe Luca Laszlo, ca şi cum fostul gardist al lui Béla Kun n-ar fi avut regim preferenţial de închisoare; pe Walter Roman, care a militat pentru înfiinţarea statului independent Transilvania (idee iarăşi în trend), venit pe tancul cu stea ca locot.-col. în divizia, „Horia, Cloşca şi Crişan", îl reabilităm. Dacă avem nonpoliticieni, nonvedete, nonziarişti, de ce n-am avea şi noneroi?

Există tendinţa de a-i uita pe martiri pînă la a-i cenzura pe smintiţii care-i evocă. M-am întrebat de ce s-a produs la Iaşi, în august 2008, un adevărat scandal legat de o expoziţie găzduită de Muzeul Kogălniceanu. Ziarele corect politice au intrat în alertă maximă de cod verde, iar muzeografii au fost ameninţaţi cu închiderea porţilor. Asociaţia „Rost" a fost depistată ca nedemocrată. Ce făcuse altceva decît să organizeze, sub egida şi a CNSAS, o expoziţie itinerantă de fotografii şi documente (în principal, acte de condamnare emise de Tribunalul Poporului) în holul casei lui Mihalache Kogălniceanu. Erau prezentaţi şase martiri ai închisorilor comuniste: preoţii Arsenie Boca şi Arsenie Papacioc, Daniil Sandu Tudor, arestat în 1958 cu lotul Rugul Aprins, condamnat la 25 de ani şi mort la Aiud, Părintele Gh. Calciu-Dumitreasa, trecut prin Piteşti, Jilava, Aiud, Valeriu Gafencu, Ioan Ianolide. Fandacsia de cămaşă verde îi molipseşte pe mulţi în, chipurile, „fascizanta" Românie. Să înţeleg că n-am avea voie să vorbim cum se cuvine despre Valeriu Gafencu, numit de deţinuţi Sfîntul

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

închisorilor? Că martirii sînt nedoriţi?

Convingerea nu numai a mea este: nu vom depăşi trecutul dacă îi diminuăm tragedia. Nu numai că nu rememorăm destul jertfa curată din temniţe, dar unii dintre eroi au ajuns obiect de cenzură, invocîndu-se frica de a nu fi clean politic, alt tip de domesticire. Tinerii nu ştiu mai nimic despre rezistenţa fizică şi morală a martirilor anticomunişti, despre lupta lor împotriva regimului de oarbă supunere, împotriva dictaturii anticreştine şi antinaţionale. Ce ştiu tinerii despre adolescenţii condamnaţi la ani grei de puşcărie, ca Mihai Buracu, intrat în „laboratorul concentraţionar" al închisorii Piteşti pentru că încercase s-o ajute pe soţia unui profesor arestat (v. Tăbliţele de la Itşep-ip ed. Limes, Cluj-Napoca, 2008). Unii aveau de ispăşit şi condamnări de 200 de ani! Parcă am vrea să ne eliberăm de povara trecutului (clişeu ideologic reactivat). Îmi vine în minte o discuţie cu fiica unui deţinut politic, domnul Vlad Marievici, convinsă că „vrem să scăpăm de martirii neamului: pînă şi amintirea lor ne deranjează". În „Restauraţia capitalist-comunistă", cum o numeşte Dan Culcer, victimele rămîn nerăzbunate prin nepedepsirea torţionarilor. Ba mai mult: s-a propus ca deţinuăii politici să fie răsplătiţi simbolic pentru suferinţă cu 10 mii de euro, iar moştenitorii direcţi, cu jumătatea sumei. Atîta va obţine Marcel Petrişor (Fortul 13 Jilava, ca loc de martiriu, l-ar putea avea ghid); atîta vor obţine fiica lui Dinu Pillat, fiica lui Radu Gyr, fiica lui Anton Golopenţia... Paul Goma e încă persona non grata, nu va primi nimic, cu siguranţă, nefiind repus în drepturile de cetăţean român.

Ducem memoria la curăţat, ne autoamneziem; bucureştenii, din ignoranţă zîmbitoare, se dau pe gheaţa patinoarului Moghioroş, membru CC/PCR din '45 pînă-n '68, care „s-a ocupat" şi de Nagy Imre. Îl ascultăm pe Bogdan Olteanu evocîndu-şi duios bunicuţa, pe Ghizela Vass, membră CC/PCR din '48 pînă-n '84, însărcinată să-i cazeze (citiţi: aresteze) pe membrii grupului Nagy Imre, refugiat în România. O vedem la televizor pe nepoata lui Mizil, omagiindu-şi bunicul creştin, care ţinea cu sfinţenie Crăciunul şi Paştele.

Da, se cultivă golul de memorie, dar şi nepăsarea faţă de memoria corectă. Trebuie (neorollerist) să-ţi aminteşti dirijat, să comemorezi dirijat. Concasăm statui, că altceva a avut grijă cuplul Iliescu-Roman să nu mai avem. În loc ca fiecare închisoare politică să devină un muzeu al martiriului (marea excepţie: Memorialul de la Sighet), noi l-am considerat pe Silviu Brucan „un muzeu viu" şi am transformat puşcăria cumplitului „experiment Piteşti" în trust de construcţii. Ar fi trebuit să existe un Memorial al Canalului Dunăre-Marea Neagră, cu cele 14 lagăre de exterminare. Dej, care l-a început în anii '50 şi l-a întrerupt în '55, considera Canalul „un mormînt al burgheziei româneşti". Sarcină bifată. Minimalizăm proporţiile Holocaustului roşu, deşi, în perioada stalinistă, au fost ucişi, deportaţi, închişi în lagăre milioane de nevinovaţi. Popoarele mari îşi respectă martirii; să învăţăm de la evrei, care nu-i uită pe înaintaşii lor, sacrificaţi de teroarea brună. Pentru ca victimele să nu rămînă victime. Cîţi torturaţi, încă în viaţă, mai speră într-un Nürenberg II? Mesajul naţiei către ei care

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

este? Balul de caritate de Halloween, la Palatul Parlamentului? Mă întreb şi vă întreb: după revoluţia de stradă cu cea mai mare vărsare de sînge din lagăr, trebuia să fim prezentaţi ca popor fără demnitate? Marfă ieftină, cu defecte, descusută la încheieturi? Să se accentueze că dăm mereu bir cu fuga şi cu fugiţiiă Că au fost inexistente actele de eroism, ca să comentăm numai acte de trădare? Sigur că au fost, ca-n istoria oricărui neam. S-a făcut film despre trădarea lui Grigore Crăiniceanu. Dar tatăl lui, generalul, a spus: „Între patrie şi fiul meu nu ezit a-mi face datoria faţă de patrie". Fiul n-a putut să se sinucidă ca să-şi spele ruşinea, cum i-a propus generalul Prezan, dar Prezan n-a intervenit să-l salveze: şi-a lăsat nepotul trădător să fie executat. Ni se propune o istorie din înfrîngeri şi umilinţe, ceea ce nu întăreşte pe nimeni. Uităm că Iuliu Maniu nu şi-a salvat viaţa cedînd. Nici Gheorghe Brătianu. Nici Mircea Vulcănescu. Nici Valeriu Gafencu. Nici N. Steinhardt. Pentru a dezvolta conştiinţa jertfei întru Hristos la români, martiriul lor ar trebui învăţat în şcoală.

Alt exemplu de istorie controlată, supravegheată corect-politic? Uniunea Scriitorilor din Basarabia, la împlinirea a 90 de ani, a dezvelit un monument în memoria scriitorilor exterminaţi şi deportaţi de regimul comunist. Monumentul a fost sfinţit la 16 octombrie 2010, în prezenţa preşedintelui Mihai Ghimpu.

La noi: proiectul lui Ion Lazu a căzut cu tot cu Casa Monteoru. Aprobat în 26 ianuarie 2008 ca Memorialul Scriitorilor Români Încarceraţi (1944-1989), proiectul nu s-a mai realizat. Pe lista Lazu se aflau 403 victime ale teorii comuniste, dintre care 53 decedate în închisori. CNSAS deţinea o listă cu numai 80 de nume; USR n-avea vreo evidenţă. A urmat tergiversarea. S-a spus că unii au colaborat cu Securitatea; că alţii au fost legionari şi că n-ar fi momentul să reabilităm dreapta.

Ion Lazu a încercat să aducă un argument: nu este monumentul eroilor, ci al victimelor. N-a reuşit să convingă. Dar o fi momentul s-o reabilităm pe Ana Pauker ca „iluminată" a cauzei? Pe Maurer, ca „aristocrat" al aceleiaşi cauze, pe Corneliu Mănescu, alt „aristocrat" roşu, ca şi Gogu Rădulescu?

Aşa-i la noi: sînt victime de dreapta şi victime de stînga. Ca şi cum ar fi normal ca pe ei, pe martiri, să-i plasăm la stînga ori la dreapta; ca şi cum ar trebui să-i vedem pe orizontală, nu pe verticală: jos – ticăloşii; sus – martirii. Constantin Ciobanu are dreptate: „să evadăm din plasa pseudo-soluţiilor şi a diversiunilor ideologice".

Îi cinstim pe martirii din vremea comunismului? Cum ne îndeplinim datoria faţă de neomartirii români din secolul XXă A fost întrebarea primului simpozion de martiriologie, din 11 octombrie 2010, pus sub semnul Icoanei Noilor Martiri, pictată de maicile mănăstirii Diaconeşti-Bacău. Fără ecoul cuvenit în mass-media (doar Radio Bucureşti, prin Teodora Stanciu, şi-a făcut datoria), dar şi cu cîrcoteli „corect-politice", pe bloguri. Reperele naţionale deranjează, iar recunoaşterea sfinţilor din închisori se face greu de către B.O.R.

O anamneză vie, spre a-i spune ca André Scrima, a fost şi coloc-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

viul Daniil Sandu Tudor – „un rug aprins” pentru demnitate, credinţă şi inspiraţie, creştină, desfăşurat la Mănăstirea Neamţ şi la Schitul Cărbuna, cu binecuvîntarea stareţilor Benedict şi Elefterie. À rebours cu tendinţa de a-i da uitării pe martiri. Cîte ceremonii oficiale de comemorare a sacrificiului lor cunoaşteţi? A-i sanctifica printr-un moratoriu popular e treaptă de urcuş haric. Dar, mai întîi, să-i facem cunoscuţi tinerei generaţii. E ceea ce a izbîndit organizatorul colocviului poetul şi eseistul Adrian Alui Gheorghe, director al Direcţiei pentru Cultură a Judeţului Neamţ. Mai an, la Cărbuna, şi, în acest sfîrşit de octombrie, la Seminarul Teologic Liceal „Veniamin Costache”.

Invitatul de onoare al Zilelor „Daniil Sandu Tudor”, Gh. Grigurcu, m-a întrebat retoric (pentru că ştia bine răspunsul) de ce sînt ignoraţi martirii. Simplu. Nu cunosc martiri fără Dumnezeu şi fără neam, fără Treime şi fără etnie. „Ţară, Ţară, ascultă glasul Domnului!”, stă scris în Biblie, Ieremia, 22, 29. Or, săracilor în duh şi cu duhul nu le convine acest punct de plecare. Jertfa nu „rentează”; ideea sacrificiului pentru neam e declarată inactuală; tranziţia noastră n-are nevoie de martiri. E Mircea Vulcănescu un model de conduită pentru finanţişti? Cît despre asceză... Se practică hedonismul ego-ist, doar trăim într-un consumism feroce. Asceză la Băsescu, la Vlădescu, la Remeş-Caltaboş, la Udrea-Cocoş? Mai generos, Ciorbea oferea „reformă pe pîine”!

Întreţinerea memoriei martirilor asigură unui neam identitatea. Onoarea. Şi citez iarăşi din cuvîntarea lui Sorin Lavric: „moralul unei comunităţi creşte pe spinarea martirilor: altfel calci pe stradă cînd ştii că te tragi din oameni ca Vasile Motrescu şi Costache Oprişan”. Din oameni ca Ion Gavrilă Ogoranu, adaug eu, care a luptat pe versantul de nord al munţilor Făgăraş şi a murit la 83 de ani, în 2006, convins că „brazii se frîng, dar nu se îndoaie”.

Colegi de mic ecran, media-antropologi, media-sociologi, media-psihologi, dar şi scriitori la ziare, nu prididesc să prezinte etnoimaginea românilor în negru sau în gris sceptic. Cineva de o inconştienţă magnifică (nu-l mai numesc) era sigur că nu s-ar putea alcătui nici un capitolaş de două foi despre onoarea la români. Ca şi cum Valeriu Gafencu, Mircea Vulcănescu, Anton Golopenţia, V. Voiculescu, Gyr, Ţuţea n-ar fi din neam cu noi. Din ce neam o fi Grigore Caraza, contemporanul nostru? Patimile lui, istorisite în Aiud însîngerat, au cunoscut patru ediţii, prima la editura Vremea XXI, 2004, iar cea mai recentă, definitivă, la editura Conta, 2010. Scrie dr. Florin Mătrescu, pe coperta a patra: „Eroul naţional Grigore Caraza, ce acumulează 21 de ani de puşcărie şi doi ani de domiciliu forţat, demonstrează, în acelaşi timp, că elita supravieţuitorilor perimetrului concentraţionar românesc, luptători ai neamului avînd permanent crucea în suflet şi în inimă, îşi privesc retrospectiv suferinţa ca o încercare şi o şcoală a credinţei lor în valorile creştine şi ale neamului românesc (...)”.

De ce nu s-ar împlini din nou uniunea biserică-intelectualitateă Ne-am adunat la Mănăstirea Neamţ ca să cinstim amintirea lui Daniil Sandu Tudor. Începutul, cum spuneam, a fost făcut de Adrian Alui

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Gheorghe la Schitul Cărbuna, într-o branişte parcă semănată de îngeri cu brînduşe albe – suflete ale morţilor. Şi poate că schimonahul Daniil Mărturisitorul nu va fi recunoscut curînd ca martir şi trecut în calendar. Dar sper ca Zilele „Daniil Sandu Tudor" să grăbească momentul acela benefic. Iar întîlnirea noastră să fie replica necesară la ceea ce un ipochimen numea „tehnica neputinţei la români". Să ducem proiectul de canonizare la capăt, ca să nu mai fim certaţi ca ne-isprăviţi.

Un tînăr eseist, Adrian G. Romila, se îndoia că ar mai fi posibil „un rug aprins", azi. Îmi interzic să fiu pesimistă. La Aiud, Mănăstirea „Sfînta Cruce" va include şi primul Centru de cercetări martiriologice; la Mănăstirea „Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavril", păstorită de Părintele Iustin Pârvu, vin zeci de grupuri de elevi, să se închine la moaştele celor chinuiţi intra muros. Dacă ne îndeplinim datoria de a-i cinsti pe martirii secolului trecut, dacă nu vom ezita să-i recunoaştem pe eroii timpurilor noastre, de la Grigore Caraza şi Paul Goma la învăţătoarea Cristina Anghel, în greva foamei pentru aplicarea legii, rugul se va aprinde. Flacăra aceea tainică stă să izbucnească. Punîndu-i martiri în lumină, îi vezi Lumina.

Duminică 14 noiembrie 2010

L-am rugat pe Filip să prepare **Scrìsuri II** pentru Flori Bălănescu ("nu se ştie niciodată…"), precum şi **Bonifacia, Ela, Justa, Sabina** pentru Chişinău - poate că se va şti. Aici trebuie să adaug şi **Patimile după Piteşti**.

*

Marius Oprea se dovedeşte a fi o persoană… de neîncredere, aşa cum o percepusem eu, în urmă cu câţiva ani, când, pe de o parte îl neutralizase pe Stejărel Olaru (împuternicitul meu, cel care avea în grijă plângerile împotriva lui Iliescu, Pleşiţă, Enoiu), pe de alta, chiar dacă mai pe la început scrisese un text: "Goma preşedinte" (sau aşa ceva), de cum Tăriceanu îl însărcinase cu alcătuirea unui comitet pentru… condamnarea comunismului, nu numai că în vizitele sale la Paris mă evita (deşi, prin Ştefana Bianu ştia bine că îmi manifestasem dorinţa de a-l întâlni), dar în cadrul întâlnirilor lui cu "intelectualii din diaspora" combătea - fără a mă numi - programul studierii istoriei contemporane incluzînd perioada 28 iunie 1940 - 1946-48 (ca să evite a-i acuza pe ruşi si pe evrei de Cotropirea Basarabiei şi a Bucovinei de Nord); deasemeni, să nu se oprească la "decembrie 1989", când, pretindea el şi ai săi pogorîse din cer, pe pământul României democraţia. Or eu susţineam că şi după acea dată comunismul de cea mai mai "curată" natură domnise alţi câţiva ani, prin represiunea sălbatică a Pieţii Universităţii, prin mineriade, prin terorizarea opoziţiei incipiente. Şi, colac peste… condamnarea

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

comunismului din România: M. Oprea făcuse apel la luminile bolşevicului sionisto-securist "Radu Ioanid", cunoscut avocat al "realităţii Holocaustului în România" - am mai scris despre această eroare fatală a istoricului român.

Iată că acum, în noiembrie 2010, ţâşneşte de unde nu te aştepţi sămânţa de scandal în legătură cu "moralitatea" acţiunilor lui M. Oprea, victimă a ticăloşiilor lui Tismăneanu, uzurpatorul.

În *Observator Cultural* din 12 noiembrie este publicat un text al Lui M. Oprea, menit să-l pună la punct pe…

"Mi-a fost semnalat că dl Cristian Pătrăşconiu, pe blogul său, îşi arată nedumerirea în legătură cu două probleme. Am deschis blogul şi am citit:

'dl Oprea continuă să facă parte – după cum o spune chiar domnia sa într-un interviu – dintr-un partid al cărui fost preşedinte de onoare (actualmente, membru în biroul de conducere, dacă nu mă înşală memoria!) este un colaborator sinistru al Securităţii. Mă refer la dl Mircea Ionescu-Quintus. Al doilea: dl Oprea scrie în revista Observator cultural, susţinută de un turnător şi de un ofiţer al Securităţii – avocatul Muşat'.

Ca un "familiarizat" cu Securitatea (pe dinlăuntru, nu cu totul pe dinafară ca istoricul nostru iubit, apreciat chiar de o expertă şi ea "pe dinăuntru", ca Herta Müller!), ca victimă (posed probe scrise) a numitului Ionescu-Quintus, îmi îngădui să mă re-amestec în ceartă. Întrebîndu-l pe ofensatul, pe indignatul Marius Oprea:

- ¿ Este neadevărat că preşedintele de onoare al partidului liberal - partid adunînd cel mai mare număr de miliţieni, securişi, activişti, juni lupi doritori să urmeze "cariera" taţilor lor: securişti-miliţieni-activişti - este, din puşcărie, un turnător notoriu? Că, "liber" fiind la un moment dat Quintus devenise proprietatea sinistrului Cataramă?,

- ¿ Este neadevărat că Gheorghe Muşat actualul proprietar al periodicului *Observator cultural*, al biroului de avocaţi Muşat&Asociatii, este tatăl redactorului şef Carmen Muşat, deci dublul patron al holocaustizării mele, în scris, prin "Radu Ioanid", prin Lefter, prin Şimonca, prin Carmen Muşat ?

A, nu. Marius Oprea nu neagă adevărurile (evidente), însă le cosmetizează în cel mai bălos stil carpatodanbian:

'Căci numai intoleranţa născută astfel poate da naştere unor judecăţi precum „colaborator sinistru al Securităţii", pe care i-o atîrnă de gît lui Mircea Ionescu Quintus, precum atîrnau securiştii eticheta de „bandit" celor ce urmau să-i împuşte şi îi plimbau prin sate, să îi vadă lumea. (…) De altfel, domnul Quintus a făcut parte dintre deţinuţii politici şi aceştia arată îngăduinţă faţă de cei care, forţaţi de împrejurările sinistre ale detenţiei, au

acceptat să dea note informative, de cele mai multe ori prevenindu-i pe cei care făceau obiectul interesului Securităţii.'

Ei bine, pe mine Turnătorul Quintus nu m-a "prevenit" că m-a delaţionat, nu vreunui juncan de securăchescu, ci trimisului special al lui I.C. Drăgan, prètinul lui Ceauşescu (apoi al lui Iliescu - aţi uitat, bravi români bănăţeni, cum strigaţi de vă ieşeau ochii din cap de entuziasm electoral: «Iliescu şi Drăgan!»?) pe nume Michael Titus, "refugiat politic" la Londra, care, prin 1980 a avut permisiunea de a scotoci în Arhivele MAI, de la Bucureşti, de a pune laba pe mandatul de arestare a lui Gheorghe Calciu, din… 1941 (sau '42?), deasemeni de a culege şi înregistra opiniile unor deţinuţi politici dubioşi (doar?) ca Quintus, Covaci, Carianopol şi încă nişte popi de pe la Ploieşti, despre mine - printre care aceea că… l-aş fi bătut pe Iuliu Maniu…

Covaci şi Carianopol au murit - însă Quintus este în viaţă şi nu m-a… prevenit că mă denunţase, iar turnătoria lui a apărut în broşura **România sub presiune** tipărită în Italia, prin 1981, la o editură care nu exista…, însă era proprietatea Drăganului (iertare, am vrut să spun : a Găzarului Roşu) şi avea drept scop să discrediteze mişcarea noastră pentru drepturile omului, pe Calciu să-l facă "fascist", iar pe membrii SLOMR: "bolnavi mintal".

Dar Marius Oprea, biet istoricel sabotat de uriaşul Tismănoiu, nu sare doar în apărarea deţinuţilor politici prefăcuţi, prin tortură, în denunţători ai colegilor de suferinţă. Ci şi în al foştilor torţionari care ajunseseră, bieţii, ei înşişi deţinuţi.

Ei bine, aceştia se bucură de onorurile casei Oprea& Tăriceanu&Ioanid: ei sunt "domni", îi domneşte istoricul (nu: îi domnează?): "*domnul"* securist Muşat, "*domnul"* miliţian (pardon: Oprea îi spune: "lucrător al Miliţiei") Marin Iancu…

Ce trebuie să înţelegem din intervenţiile lui Marius Oprea - dacă s-a uitat, amintesc: *istoric*? Că trebuie să-i absolvim pe cei care au păcătuit grav împotriva noastră (Quintus ca vânzător-de-frate, Muşat ca securist, punct, doar n-o fi ajuns el maior ori colonel de Secu numai stropind floricelele din curtea cazărmii MAI), înainte ca ei înşişi să-şi fi cerut iertare?

Oprea explică teoria sa - a fost aplicată în Irak de Wolfowitz: *preventivitatea*:

'Aşa stau lucrurile şi cu dl Muşat. Îl invit pe dl Pătrăşconiu, dacă are bunăvoinţa, să stea de vorbă cu cei ce au stat în celulele deţinuţilor politici de la Aiud, în anii tîrzii ai regimului comunist. Unde, ziaristul nu spune, dl Muşat, fost ofiter al Securităţii (care îndrăzneşte sa-şi dea demisia din sistem), ispăşea pedeapsa de a fi uneltit împotriva regimului comunist, faptă pentru care a fost condamnat la 8 ani închisoare cu executare la penitenciarul Aiud. Alături de dl Marin Iancu, lucrător al Miliţiei, care trimisese scrisori la

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Europa Liberă, cei doi sînt singurii ofiţeri de care ştiu că au avut tăria să se împotrivească sistemului represiv comunist, suferind condamnări grele în urma unor înscenări judiciare monstruoase. Ei, ca militari, au fost judecaţi drept „trădători“, astfel încît cei tentaţi să se opună sistemului să ia aminte.'

"Ce spui tu, străine"! Istoricului Marius Oprea i se rupe inima de soarta unui securist şi a unui miliţionist care întorsese(ră) tunica pe dos, cu epoleţii pe dinăuntru şi îl invită pe Dl. Pătrăşconiu "să stea de vorbă cu cei ce au stat în celulele deţinuţilor politici de la Aiud, în anii tîrzii ai regimului comunist", ca să afle adevărul-lui-Oprea! Apoi: nu voi fi eu informat precum istoricul nostru, dar chiar aşa să fi stat treburile în réséré?: Securistul Muşat, el cu de la sine putere a îndrăznit "să-şi dea demisia din sistem"? Au fusese demisionat "de către" ai săi securezi?

Luni 15 noiembrie 2010

Ce zice Xiti? Zice că pe locul întâi se află **Săptămâna Rosie**, cu +65%. Mai zice, confirmînd: în zilele de sărbătoare sunt puţini vizitatori din Basarabia: fiindcă puţini au ordinatoare (sau, dacă au nu le folosesc: cum săptămâna trecută a fost primăvăratică, oamenii ai ieşit la aer, la iarba încă verde).

Marţi 16 noiembrie 2010

Şase ore au pierdut Aliona Grati şi Dana Goma, la vama Chişinău. Şi tot nu au reuşit să ridice pachetul. Poate azi…

Am terminat de verificat **Sabina.**

Joi 18 noiembrie 2010

Ieri, în 17 noiembrie, am făcut o manevră greşită, ordinatorul a suferit cumplit, Filip a încercat să-l repare, nu a reuşit, acum (în 18 noiembrie) încerc să ţin jurnalul pe un ordinator folosit de Ana, adaptat la nevoile mele tip: "maşină de scris".

I-am scris lui Tofan să-mi avanseze de-un ordinator nou.

Totodată încerc să verific **Bonifacia**, pentru Chişinău. Nu, nu mai am speranţe dinspre basarabeţii mei, dar lucrez în continuare, cum pot (chiar de, iată, nu mai pot).

*

Mi-au venit 5 exemplare din **Calidor**, în italiană. Nu pot să-i anunţ de sosire pe editori (Keller), nici să le mulţumesc. Adresele s-au pierdut, odată cu accidentul ordinatorial.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Cumplit de obosit. Toţi sântem aşa.

Vineri 19 noiembrie 2010

Am ajuns şi în 19 noiembrie…

Aveam o sumbră presimţire, încă dinainte de 1 noiembrie, de când mi se făcuse rău-rău, vomasem, nu mă mai putea ridica din pat, iar ridicat nu mă puteam ţine pe picioare:

Au venit, în rafală, în ciorchine celelalte: ieşirea din uz a televizorului, apoi a ordinatorului, nereuşita Danielei de a recupera coletul, re-trimiterea lui la Paris - precum şi…-, de parcă Doamne-Doamne cel Rău ţinea să ne aducă aminte că, la 20 noiembrie se împlinesc 33 ani de când am păşit în exil.

*

În *România liberă* de azi:

Manuela Golea: **La întâlnirea cu cititorii români, scriitorul Norman Manea a confirmat că Uniunea Scriitorilor nu l-a invitat niciodată în România.**

(…)

"Criticul Daniel Cristea Enache a fost cel care a agitat un pic discuţiile, întrebându-l pe Norman Manea dacă a fost invitat vreodată oficial în ţară de către Uniunea Scriitorilor. Cristea Enache a povestit că înainte de alegerile din USR, anul trecut, i-a „cerut viitorului preşedinte, oricare ar fi el, două lucruri: să-i facă o invitaţie oficială lui Paul Goma, disidentul nostru Goma, pentru a fi primit în Uniunea Scriitorilor din România. Iar a doua rugăminte a fost să i se facă o invitaţie oficială din partea Uniunii lui Norman Manea să vină în România. Aţi fost invitat, domnule Manea?". Uşor stingherit, scriitorul a spus că nu vrea să se bage în treburile interne ale nici unui fel de organizaţii şi că răspunsul este nu. „Nu am fost invitat, deşi era foarte simplu să fiu invitat printr-un telefon, uite beau numai apă minerală, deci nu aş fi păgubit în nici un fel gazdele. Nu s-a făcut asta. Bănuiesc că se ştie la Uniune că am fost în ţară aici la Gaudeamus". A adăugat că probabil pentru a intra în USR există o condiţie, dar invitaţia „o aştept încă, dar bănuiesc că va fi prea târziu." După alegeri, continuă povestea Cristea Enache, i s-a spus că Paul Goma nu poate fi înscris fără ca el să facă o cerere în acest sens. La care Norman Manea a replicat că, probabil, cererea pe care trebuie să o facă este una „pentru eliberarea unui certificat de talent".(…)"

A evoluat D.C.E. din 2006, de pe când mă antisemitiza voiniceşte cot la cot cu "Ioanid", Şimonca, Lefter, Carmen Muşat, Laszlo şi ceilalţi holocaustologi fioroşi.

*

Comunitatea evreiască din Moldova cere de la autorităţile municipale ale Chişinăului să-şi revizuiască decizia în privinţa amplasării în aceeaşi clădire a muzeelor Holocaustului şi al ocupaţiei sovietice.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Miercuri, în cadrul unei conferinţe de presă la agenţia INFOTAG, copreşedintele Comunităţii, Alexandr Bilinkis, a dat citire unei declaraţii în acest sens, pe care organizaţia intenţionează să o transmită conducerii capitalei în calitate de document oficial.

În declaraţie este exprimat dezacordul faţă de intenţia de a amplasa cele două muzee sub acelaşi acoperiş – în incinta Asociaţiei foştilor deportaţi şi represaţilor politici de pe strada Kogălniceanu, 52. Membrii organizaţiei consideră că prin aceasta **se confundă două fapte istorice diferite.**

„*Considerăm că nu este posibil să se facă o paralelă* **între regimul fascist mizantrop** şi **orînduirea obştească** *căreia astăzi încearcă să i se incrimineze aceeaşi vină pentru represiuni faţă de propriul popor", se arată în declaraţie.*

Bilinkis consideră că noţiunea de „ocupaţie sovietică" **este una destul de controversată.**

„Legile care limitează drepturile evreilor au fost adoptate în România încă în anul 1938. Iar faptul că Moldova a făcut parte din Uniunea Sovietică a oferit posibilitate pentru sute de mii de evrei să se evacueze şi să se salveze", a spus el, amintind că din anul 1940 pînă în primii ani postbelici au fost deportaţi peste 4 mii de evrei sau circa 10% din numărul total al persoanelor deportate din Moldova.

Alexandr Pincevski, alt copreşedinte al Comunităţii evreieşti, a presupus că această problemă este folosită în interese politice în campania preelectorală.

„Nu vrem să fim un instrument în această luptă", a subliniat el şi a îndemnat societatea să nu lege declaraţia Comunităţii evreieşti de nici un fel de alte declaraţii şi comentarii în această privinţă.

În opinia sa, autorităţile municipale trebuiau să se consulte cu reprezentanţii organizaţiilor evreieşti înainte de a decide să amplaseze cele două muzee [al Holocaustului şi al Asociaţiei foştilor deportaţi şi represaţilor politici] în incinta unei singure clădiri. El şi-a exprimat regretul de faptul că decizia a fost luată spontan.

Sursa: infotag.md

Acest Bilinkis (ori secretarul său) nu ştie româneşte. Vorba *lor*: Ce nevoie să ştie ocupanţii româneşte, când limba oficială a fost hotărîtă, de sus: "m*a*ld*a*v*i*n*i*asca", iar de aceea au fost dispensaţi prin decret nescris, ca agenţi ai Porţii Kremlinului, comunicînd între ei prin semne, iar cu băştinaşii subpuşi cu ajutorul bâtei, a revolverului şi, la nevoie (!) *cu glontele, în limba sovietică*?

Aţi auzit, dragi tovarăşi? Pentru evreii din Basarabia, regimul criminal bolşevic fusese o oarecare "orânduire obştească" - punct (ai crede că toţi aceştia sunt cel puţin veri, dacă nu fraţi gemeni ai lui Cosaşu-Ostaşu, cel care pretindea că "stalinismul la noi, în România a fost un fel de blenoragie de tinereţe"- şi mai şi râde!, iar Gelu Ionescu dă o înaltă preţuire bancului cosaşist: *se* râde şi el!) Drept care ei nu permit, mă-nţelegi, ca Muzeul Holocaustului de la Chişinău să se afle "în incinta unei sigure clădiri" cu cel al victimelor blenoragiei cosaşice! Ca nu cumva

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

"să se confunde două fapte istorice diferite"!

Căci de ce? Iată căci-de ce - citat, în pararomână evreiască de la Chişinău:

" Considerăm că nu este posibil să se facă o paralelă între **regimul fascist mizantrop** şi **orînduirea obştească căreia astăzi încearcă să i se incrimineze aceeaşi vină pentru represiuni faţă de propriul popor**" (subl. mele, P.G.)

Aşadar: cât timp Basarabia era românească, regimul era, cum altfel: "fa*s*ist" (tot nu au învăţat istorie şi geografie politică elementară, bravii analfabeţi evrei, tot nu au aflat ce e cu "fascismul" şi cam pe unde, pe glob, se practica el - că tot nu le intră nimic în capetele de piatră: în Italia, tavarişci!), dar nu îndestul, ci şi… "mizantrop", care semnifică, de la origine, în greceşte, trecînd prin franceză: nesociabil, neprietenos, ursuz şi nu de pildă criminal - ca regimul bolşevic!

Căci de ce aşa? Ne luminează tovarăşul Bilinkis Luminătorul:

Tovărăşia Sa consideră că "noţiunea de «ocupaţie sovietică» **este una destul de controversată**".

Cum să nu fie "controversată noţiunea de «ocupaţie sovietică», dacă la judecarea ei participă numai o parte (partidă, partid: bolşevic), după obiceiul comunist? Noi, Basarabenii şi Bucovinenii refugiaţi în restul României, în 1944 am cunoscut pe pielea noastră "*Comisia Aliată de Control*", în principiu alcătuită şi din reprezentanţi americani, englezi, francezi, **în realitate, bolşeviceşte: numai din sovietici!**

Iată de unde i se trage lui Laszlo Alexandru concepţia istorico-filosofică-etică potrivit căreia există pe lume victime juste, compătimibile : evreii - *dar numai ei*; şi victime gata-vinovate, deci condamnate înainte de a fi judecate, de către puţoii isterici holocaustologo-transnistrologi, ca victime ale evreilor!

Ce mai ziceau, ce mai cereau evreii de la Chişinău?:

"**Comunitatea evreiască din Moldova cere de la autorităţile municipale ale Chişinăului să-şi revizuiască decizia în privinţa amplasării în aceeaşi clădire a muzeelor Holocaustului şi al ocupaţiei sovietice.**"

Am mai spus: cele două corpuri de clădire să fie faţă-n faţă. Fiecare să-l aibă pe celălalt ca în oglindă; ca în reproş.

Desigur, nu va fi egalitate în numărul victimelor: 400 000 contra 4 000 000. Dar să fie acolo, în acelaşi spaţiu.

*

Azi după amiază Ana a depus la poştă, ca o consolare două pachete pentru Daniela noastră de la Chişinău. Bănuind cât de afectată fusese de neprimirea ultimului - în ciuda intervenţiilor

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Alionei Grati, la Vamă - ne-am hotărît să trimitem altele, înainte de a fi returat celălalt. I-am scris, anunţîndu-i conţinutul şi termenul de sosire, dat de funcţionara de la poştă: o săptămână.

Astept să se întoarcă de la şcoală şi să răspundă veştii-bune.

Sâmbătă 20 noiembrie 2010

Şi s-au făcut 30 ani de exil… Iertare: 33…

Da, Doamnă.

Da, Domnule - chiar aşa am trăit noi atâta timp, atâta vreme?

Da, Doamnă, chiar aşa. Şi mai rău - însă vorba ta:

«Măcar ne-am distrat…»

Curat distrat - Doamnă.

Nu mai recapitulez cele 33 de ori când s-a făcut **20 noiembrie**. Niciun interes. Vreau să spun: de la o vreme.

Altfel, despre ce aş putea scrie, aici, la această aniversare? Despre bilanţul pozitiv? - că va fi existat în această viaţă (una de treizeci şi trei de ani) ceva "pozitiv"? Da, va fi existat. Şi cu ce ne-am ales, ca urmare a pozitivităţii? Stai să cercetăm…

Dar nu aşa se judecă o viaţă-de-33-ani. Bine, dar cum se judecă? Nu se judecă, se ia şi se duce. Ca un sac, mai plin, mai goluţ. În nici un caz "ca o cruce". Se duce - punct.

De ce voi fi atât de mortăcios, atât de întristăcios, azi, la aniversare? Nu ţ-oi spune. Să vorbim despre altceva - de-o pildă: despre viitorul de aur.

Am crezut în acel viitor-de-aur - până n-am mai crezut.

Mă şi vedeam acasă, pe pământul meu, în ţara mea, Basarabia, înconjurat de neamurile mele: gomeştii, popeştii, cuzeştii, preferinţele mele mergînd spre nepoate, spre stră-nepoate, care de care mai frumoasă, mai căldoasă, mai luminoasă, mai…

Ei bine, visul ni s-a curmat: nu mai călătorim în Basarabia. Fiindcă nu avem hârtii: cetăţenie, paşaport, bilete de avion. Şi noi, care stăteam cu bagajele pregătite, nu pentru mereea fugă de 66 ani - nu va fi corect gramatical, dar basarebe…-al este - spre Soare Apune, de frica ruşilor, ci bucşite cu daruri pentru femeile noastre de la Soare Răsare; ba chiar şi câteva bricege elveţiene pentru bărbaţii lor.

Şi nu, ca în iunie 1940, când Ocupanţii, stabilind ei frontiera pe Prut, ne-au lătrat în dulcele stil rusesc: «Nazad!». Aceia erau sălbatici, cotropitori, bolşevici, ajutaţi îndeapropate de ovreii noştri dragi-şi-iubiţi, pe când acum ai noştri, Ocupaţii… au tăcut. Nu au mai adus vorba de invitaţie - din iniţiativa lor formulată, eu nu cerusem nimic, doar răspunsesem că accept ce mi se

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

propunea - de cetăţenia-de-onoare a oraşului Chişinău, de "înalta distincţie" care ar fi urmat să mă… onoreze, nici măcar de o felicitare, de formă, pentru cei 75 ani împliniţi… De parcă m-aş fi dezorientat singur, nemaiştiind care-i malul stâng al Prutului şi care cel drept, ca şi cum preşedintele Moldovei ar fi fost Băsescu, nu interimul Ghimpu. Bieţii basarabeţi: chiar dacă multora nu le convenea intruziunea mea, au continuat a visa şi ei: un An Cutare (2011), editarea unor serii de cărţi - destinate a fi, ca de obicei, distribuite gratuit la şcoli şi biblioteci - un volum omagial, în fine, continuarea (ca să nu spun: pornirea) unor studii despre autorul de mine…

Dar alegerile din 28 noiembrie planează ca un Duh Rău, ca o sentinelă bolşevică deasupra capetelor noastre, amenințînd oprirea definitivă a intrării în normalitate - a Moldovei, în primul rând, apoi a mea ca des-cetăţean, ca non-autor de cărţi…

Orice-ai zice, orice-ai propune, dacă ţi se răspunde (ceea ce nu e sigur - ai parte de:

«Nu-i momentul - să aşteptăm după-alegerile»

De această stare de terorism exercitată de bestiile k*a*muniste, profită… aşteptătorii, hoitarii, hienele: Voronin, Lupu, Plahotniuk şi ceilalţi bandiţi - nu în ultimul rând evreii. Care vor un singur lucru: **să le fie lor ca înainte: bine, mereu bine, durîndu-i în cur de nebinele oamenilor pământului pe care ei, păduchii l-au invadat sub stindardul bolşevismului rusesc**.

Duminică 21 noiembrie 2010

Am intrat în al 34-lea an de exil. Nu mişcă nimic: nici râul, nici ramul. Ca să dau impresie de mişcare, de activitate, de viaţă, aseară m-am apucat de **Patimile după Piteşti** - tot îmi stătea la inimă această carte. Am abandonat deocamdată **Jurnal 2006** şi am făcut loc **Patimilor**… Nu pretind că sunt convins: Academia de la Chişinău are să se ţină de cuvânt şi are să finanţeze - măcar administreze - tipărirea Seriei (jurnalele, ficţiile). Nu, nu sunt convins. Dar fac ceea ce fac, aşa cum am făcut totdeauna: *ştiind* (mi-a spus mie, la ureche, o păsăricuţă) că au să mi se editeze, postum, deşi nu cred nici de frică în viaţa de apoi… Îmi trecuse prin minte să pregătesc şi să trimit în depozit şi **Alfabecedarul**. Ei, da. Şi încă nu am renunţat.

Pe după amiază am terminat **Patimile**…

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Luni 22 noiembrie 2010

Ce fel de semn să fie uitarea datei de 22 noiembrie?

Marţi 23 noiembrie 2010

Noapte rea. Presimţeam **răul**, dar nu ştiam de unde avea să-mi vină. Ei, de unde: de acolo de unde nu te aştepţi, ba chiar de acolo de unde te aştepţi la **bine**.

Nu vreau să vorbesc despre asta. Nu vreau, deloc!

*

Sorina Gilca îmi trimite si mie mesajul adresat lui Traian Băsescu. Suntem prieteni epistolari de câţiva ani buni, legaţi fiind prin mai multe fire:

Strămoşii săi din familia Scordeli (la Mana se rostea; Scordelea), "destoinici Sfetnici de pe insula Creta", educaţi la Constantinopol, au intrat in serviciul Domnitorului Caradja, apoi în al lui Mihail Suţu. Primul Scordeli (Panaghiot/Pantelimon), născut la Bucureşti, trece în Basarabia, încă din 1803 (înainte de răpirea de către ruşi a jumătăţii de Răsărit a Moldovei, la 1812) "cu diferite însărcinări ale Domnitorului de atunci al Moldovei şi luând ca zestre susnumita localitate Mana din Ţinutul Orhei", după cum dovedeşte Certificatul din 12 iunie 1827 eliberat de către Nobilii Basarabeni. "În anul 1812 Pantelimon Scordeli ridică în satul Mana o biserică cu hramul 'Sfântul Nicolae'"

În această biserică a fost botezat, în 1933, fratele meu Petrică, acolo a fost înmormântat în 1934, acolo am fost botezat şi eu, în 1935, acolo i s-a săpat mormânt - fără mort - tatei, în 1942, acolo este cavoul familiei Scordeli.

O altă legătură : soţul Sorinei este nativ din Ciocâlteni, satul tatălui meu.

Însă nu doar din aceste motive m-am hotărît să reproduc în Jurnalul meu şi să-i dau o modestă difuzare, ci şi pentru că interpelarea Sorinei Gîlcă are o importanţă inter-naţională, dezvăluind încă un aspect al "relaţiilor" dintre Bucureşti şi Chişinău, minate de mai ales reaua-voinţă, aroganţa de mare-putere (sic) faţă de Basarabia a Statului condus de Băsescu .

Iată textul său:

"**Depunere juramant cetatenie la Consulatul Romaniei Chisinau**

"Multstimate domnule Presedinte Traian Basescu!

Ieri, 22 noiembrie 2010 am depus juramantul de credinta ţării Româneşti!

De la depunerea cererii au trecut 8 ani, de la depunerea dosarului 2 ani!

Dar acest eveniment l-am asteptat de o viata!

Bunelul meu, represat in 1940 pentru simplu fapt ca era cetatean român si condamnat la 8 ani de puscarie in lagarele comuniste sovietice, a murit in umilinta, si pana azi nu stim unde îi este mormanutul. Din dosar ne-au intors numai buletinul si o fotografie, facuta la inchisoare.

Nu stiu, dac veti simti candva, cum am asteptat noi acest eveniment! Asteptam acest eveniment!

Mare mi-a fost mirarea si regretul, cand am vazut cum s-a desfasurat aceasta depunere de juramant:

Programati pentru orele 16:00 trei sute de persoane asteptau la poarta consulatului. Cu intarziere de 20 de minute s-a permis intrarea pe teritoriul consulatului.

O persoana de la consulat, fara a se prezenta, cu indemnuri, reprosuri si observatii de prost gust, de tipul,

"*Ce ai venit in blugi la depunerea de juramant?*" (subl. mea, Paul Goma) s-a adresat unui tanar, fara a se gandi, ca acel om vine de la de la tara, numai el stie cum a ajuns la Chisinau.

A inceput sa numeasca pe familie fiecare persoana in parte. Totul se petrecea in ograda consulatului, care se afla langa una din cele mai aglomerate strazi din Chisinau. O galagie infernala. Cei de la consulat se vede ca nu stiu de existenta microfoanelor. Domnul striga familia, multimea o repata, pana ce se gasea persoana respectiva si trecea in cladirea consulatului. Aceasta procedura a durat o ora.

Ca gentilomi "adevarati": întâi au fost citite familiile de barbati. Femeile, ca cele mai rezistente (şi la frig, deoarece afara erau 13 C, am vazut si cateva gravide) au fost numite la urma.

O familie, tata si mama, care venise cu copilasul de 5 anisori, să se bucure impreuna de acest eveniment, a fost pe loc desparţită.

A fost numit tatăl, iar sotia sa cu copilul bruscaţi:

"*Sa te apropii cand am sa te numesc*" (subl. mea, P.G.).

Ea sarmana a apucat sa iasa pe poarta consulatului, crezînd ca nu este pe lista. Se vede ca era foarte greu sa intorci pagina si sa gasesti familia si numele sotiei!

Pana la urma am intrat in consulat.

La etajul 2 într-o mica sala din fata ghiseelor consulare se inghesuiau 300 de persoane. (subl. mea, P.G.)

Am vazut o banca libera si ne-am asezat eu si cateva femei mai in varsta - dupa aprope 2 ore de stat in picioare...

Iarasi am fost bruscati de persoana, care a citit listele:

"Ce v-ati asezat, aici nu e in Parlament!" (??) (subl. mea, P.G.)

Apoi s-a inceput PROCEDURA. *In acest coridor erau numai 3 steaguri ale Uniunii Europene si nici un steag al Romaniei.* (subl. mea, P.G.)

O persoana, iarasi fara a se prezenta, a inceput sa ne spuna ce avem de facut dupa ce vom depune juramantul, Din cate am inteles,

fiecare document ne va costa 110 euro, pentru o familie cu 3 persoane trebuie sa mai adunam acum vre-o 1000 de euro. (*într-adevăr: de 10 ori mai puţin!* - completarea mea, după adausul Sorinei). Poate in Romania aceste documente costa mai ieftin, dar cum sa le facem la Bucuresti? - nu vroiau sa ne spuna. Se facea accentul, ca toate documentele e mai bine sa le facem la Consulat.

Domnul a citit juramintul, noi am repetat, apoi au introdus un CD cu imnul Romaniei, si iarasi o gluma de prost gust:

"*Cine nu stie cuvintele, o sa stea pe coji de nuca*". (subl. mea, P.G.)

Asta noua, basarabenilor, care cantam acest imn pe Piata Marii Adunari Nationale, inainte de Revolutia din Romania.

Pana la urma am primit certificatul de cetatean roman. In suflet nici un pic de bucurie. Am vazut cum se depune juramantul pentru cetatenia Moldoveneasca, si pentru cea Rusa. Au transmis la TV. Imi inchipuiam ca va fi ceva de neuitat. Intradevar - n-am sa uit.

Mi-a parut foarte urât organizata aceasta procedura. Imi era rusine pentru acesti oameni si pentru Ţara!

Ma uitam la feţele altor oameni. Citeau documentul primit la mâna, cu speranta, sa nu gaseasca vre-o gresala. Apoi plecau... Se vedea ca si lucratorii consulatului voiau sa ajunga acasa mai repede...

Sorina Gilca."

Sorina a ţinut să completeze printr-un mesaj separat:

"As vrea sa adaugati numai ca oamenii trebuie sa se simta mandri ca au devenit cetateni romani, dupa depunerea juramantului - dar nu a fost sa fie.

Consulatul s-a transformat intr-o masina de adunat bani, fiindca aceste documente in Romania costa de 10 ori mai putin. "

Bieţii basarabeni: atâta vreme au aşteptat ca Patria Mamă să le recunoască apartenenţa la România (56 ani, dacă am numărat bine), încât nu îndrăznesc să se plângă de tratamentul "frăţesc" al acelor "oameni-noi" de tip băsescian (de ambe sexe) : derbedei, golani, bădărani, hoţi ordinari - ei alcătuiesc "personalul" consulatului - român ! - la Chişinău.

Ca unul familiarizat cu securiştii născuţi - nu făcuţi - susţin sus şi tare că vina o poartă, nu atât animalele a căror datorie ar fi *să-i servească* pe oamenii care bat la poarta consulatului, nu să-i bruscheze, nu să-i umilească, nu să-i trateze ca pe nişte milogi (**basarabenii abandonaţi rusului în 1940 fără umbră de rezistenţă: milogi?, fiindcă cer să li se restituie calitatea - şi demnitatea - de român?**), cât Băsescu în primul rând. În al doilea Baconschi. Ei poartă întreaga responsabilitate a tratamentului

bădărănesc, beţivănesc, nesimţit, inuman (ce să mai vorbesc de neamprostesc). Analfabeţii ceia au fost transferaţi de la paza închisorilor de drept comun din dreapta Prutului la Consulatele din stânga, iar ministrul lor, teologul specializat în studierea îndeaproapică a obiectului-subiect numit: *jacuzzi* - altfel basarabean, fiu de poet realist-socialoist şi nepot de popă - le-a dat liber bandiţilor de "personali" să se poarte urât, rău cu basarabenii, ca nu cumva să se supere ruşii, americanii, ovreii, să-i ameninţe pe slugile de la bucureşti de neascultare-întocmai, ba chiar de… antisemitizm…

A fost bine instructat-antrenat orfanul Baconsky - ca dealtfel şi orfanul Gafiţa. Securitatea a profitat de tragedia Cutremurului din martie 77, ca să-şi completeze herghelia de viitori diplomaţi (pe dinafară). Rezultatul s-a arătat strălucit: bieţii orfani au devenit ditamai ambasadori, purtînd marca de neascuns a eticii Spurcatei Organe : Gabriel Gafiţa, mai puţin dotat, s-a încurcat, găinăreşte, în propriile picioare, însă Theodor Bakonsky, de cum şi-a modificat grafia numelui - cum i s-au deschis Porţile Paradisului! N-ar fi de mirare dacă ar candida la locul lui Băşescu, scaunul va fi cald, continuitatea asigurată; ce-mi va fi Băsescu, ce nu-mi va fi Baconschi (care, în caz de nereuşită, ce va face el, teologul? Işi va scrie numele ca alaltăieri: Bakonsky? Şi care va fi schimbarea (interioară, intimă - personală, vorba lui Dinescu?)

Ruşii nu sunt neliniştiţi, supăraţi, ştiindu-l pe teologul securist Baconschi la Externe;

Nici chinezii: Căcâcea Baco' a ciocnit călcâiele şi nu l-a trimis pe ambasadorul nostru în Norvegia să reprezinte România la onorarea lui Liu Xiaobo, Premiatului Nobel pentru Pace în 2010;

În bune relaţii Excelenţa Sa este cu, ăsta, cum îi zice, cum îi zice…? Avigdor Lieberman!, şi el basarabean - numai că acela nu are nevoie să fie teolog, nici nepot de popă ortodox, nici fiu de poet unu-pe-faţă-unu-pe-dos ca să se poarte ca un vechil-gardian cu palestinienii a căror ţară şi viaţă le-a fost furată de noii paznici de închisoare - israelian adus cu mari sacrificii de pe Bâc.

Miercuri 24 noiembrie 2010

Semn bun că nu-mi mai aduc aminte ce catastrofă mi s-a-ntâmplat într-un 24 noiembrie - mai ştii, la acea(st)ă dată nu mi-a căzut ceru-n cap, nici eu n-am urcat la cer.

Ce am observat în această lună, noiembrie: că starea sănătăţii s-a stabilizat, adică nu a "mai evoluat în jos", s-a oprit undeva de

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

unde nu mai fac eu sită de mătase din coadă de mine, dar nici nu mor cum se moare, de să deie din coadă manoleştii, liichenii, chiar şi blandienetele. Trebuie să fiu mulţumit că, târîş-grăpiş, mă pot ridica din pat, singur - adevărat, din a treia-a patra tentativă; că pot merge la baie singur, ca un june-tânăr, nu ca un moş-reproş-bătrân; că îmi pot face singur cafeaua reglementară - şi singur o beau, ai meii militînd pentru valorile ceaice. Ba, în cazuri de urgenţă, pot coborî la magazinul de subt noi (dacă funcţionează liftul), pentru cumpărături curente şi strict-necesarice, cum a devenit Coca Cola Zero, aia de nu conţine zahăr şi care mi-a devenit, ca să spun aşa: indispensabilă (diabetul să ceară adăparea ? au ciuma? ori poate cancerul sânului?).

Joi 25 noiembrie 2010

Data de azi nu-mi spune nimic - să fi fost una în care să nu mi se fi întâmplat nimic rău? Maaare minune!

Aflu că a murit Gabriel Stănescu, la Bucureşti. Mi-a scos o ediţie din **Săptămâna Roşie** şi două volume de Jurnale.

Nu ne-am înţeles : nu am reuşit să comunicăm şi am rupt-o.

Dumnezeu să-l odihnească.

Vineri 26 noiembrie 2010

Se pare că data de azi se leagă de ceva - de ce anume?

Am uitat, dar parcă era ceva de-bine.

Bine-ar fi să fie de-bine.

26 noiembrie… Ce-o fi semnificînd?

"…Şi am să-mi vând cărţile (manufacte, am spus) aşa cum făcea, prin 1955-56 pe vremea studenţiei mele dintâi bătrânul domn George Murnu (atunci: de vârsta mea de-acum)."

Acesta a fost un autocitat din Jurnal 2006. Ajungînd cu verificarea la acest episod - sau: fază? - a Utopiei mele, m-a fulgerat o atroce dorinţă (nevoie) de autoeditare. Mai sunt două zile până să se hotărască soarta Basarabiei. Şi, în secundar şi a mea. Sunt mereu cu gândul la cărţile mele, ca tot autorele egoist. Ce bine, ce minunat ar fi dacă mi le-aş putea publica la Chişinău. Nici o grijă: meşteri tipografi, graficieni se află şi acolo, chiar dacă cei mai buni au trecut demult Prutul la Iaşi (doar când am avut eu relaţii cu Poliromul, în 1984, am aflat câte şi câţi făceau naveta).

În afară de o ediţie "populară" - vreau să spun: economică, pentru că va fi distribuită gratuit - să-mi fac eu una, ştii colè,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

"manufactă", cum i-am zis…

Eh, vise. Din astea mă adăp. Din utopiale.

Sâmbătă 27 noiembrie 2010

Am trecut de 26 şi: nimic. Nu s-a-ntâmplat nimic notabil.

Orele 16. Am terminat de verificat **Jurnal 2006** şi **Uşa noastră cea de toate zilele**. Filip le va trimite, împreună cu **Ostinato**.

După acestea fac o pauză. Să vedem care va fi soarta şi a lor, mâine. Dată fiind incertitudinea, tare m-aş deda la utopialde.

Aliona mi-a trimis azi două poze cu "Iarna la Ghidighici" - se vede că nu a fost un local capriciu meteorologic: şi la Moscova şi la Petersburg a fost viscol. Fainã-i iarna, cu condiţia: să stai la dos, vorba mamei, la fereastră, într-o odaie bine încălzită.

Este ora 18,38, iar eu, istovit, merg la culcare. Facă cerul ca ziua de mâine să fie luminoasă, aducătoare de veşti bune nu doar pentru basarabeni şi bucovineni (triplu nefericiţi), dar pentru tot românul, oricât de tândală ar fi el.

Noapte bună.

Duminică 28 noiembrie 2010

Ei? Ia să te văd, douăzecişioptuleanoiembrie!

Momentul cel mai potrivit, nu pentru un bilanţ - care: al nereuşitelor? - ci al unei… slujbe de utopie: evreii organizează slujbe de blesteme a adversarului, a duşmanului, eu doar de implorare a soartei să fie ceva mai clementă cu noi, cu mine.

Biblioteca! Visul meu cel mai tenace (în vis…), cel mai social, nu doar cultural.

Ca de obicei, îmi încep dorinţa prin: "ziceam că…".

Ziceam-că guvernanţii de la Chişinău îmi încredinţează o clădire cu o grădină; în faţă şi pe laturi grădina să fie o sugestie de parc: arbori mari, frunzoşi, umbroşi, cu aleile de acces pietruite, avînd câteva bănci, câteva mese, scaune - pentru lectură, pentru odihnă, pentru discuţii cu vecinul…

În spatele ei: o grădină de zarzavat (sic), jumătate din suprafaţă: acoperită de sere (cu acoperişuri mobile şi protejate de plase cu ochi mic, anti-grindină). Nu ştiu cât va… produce ea, dar ştiu că eu îmi voi petrece o bună bucată de vreme acolo, mutîndu-mă pe un scaun cu rotile (eh, picioarele), stropind ici, colo trăgînd leuşteanul de frunze, să deie borşul împărătesc. Desigur, vor fi căpşuni, agrişi, coacăze (rozincine?) - dar nu dovlecei. Da: tomatelor, ardeilor - mai ales celor iuţi. Şi parterelor de plante

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

aromate. Şi pomilor de talie mică: meri, peri, pruni, cireşi, vişini - era să adaug: kiwi, dar nu ştiu ce înălţime au…

Şi viţă de vie. Poamă.

Bineînţeles: flori, flori, flori.

La parterul clădirii: Biblioteca propriu-zisă, în serviciu-liber, cu mese, scaune pentru cine doreşte să lucreze; deasemeni ordinatoare, staţii de internet, fotocopioze, scanere (acestea două din urmă într-o sală izolată). Dacă există trei nivele, al doilea va fi destinat arhivei, colecţiilor, posturilor de editare - deci a "redacţiei". Al treilea nivel va fi al "sălii mari": conferinţe, concerte.

Re-revin la obsesia socială a Bibliotecii, fondul de cărţi constituind doar o "ramură" a… complexului, celelalte, chiar de nu vor fi vizibile, vor juca un rol important:

Dacă proprietatea are şi o clădire anexă, acolo vor fi amenajate:

- antena medicală şi
- antena (nu i-am găsit un nume convenabil) alimentară.

Foarte-foarte importantă cea medicală. Va fi condusă de un medic generalist şi va avea o secţie de asistenţă, de "pedagogie" (prin conferinţe, prin materiale distribuite fiecărui pacient) a, pe de o parte, educaţiei sexuale a copilelor, adolescentelor, pe de alta o secţie, deasemeni, de mare importanţă, a depistajului bolilor (sau primejdiei de a le căpăta) ale femeilor care au lucrat în străinătate şi au fost supuse ori doar expuse sclavajului sexual. Această a doua secţie va fi condusă cu mână de fier (şi de velur) de o femeie-medic. Ea va fi în contact permanent cu toate celelalte organisme din ţară - şi din vecinătăţi - va face apel la instituţiile de cercetări (laboratoarele) şi spitaliceşti, pentru urmărirea pacientelor.

Medicul generalist conducător al primei antene ar putea fi semi-voluntar (dacă acceptă), însă cel al antenei a doua: salariat plin, împreună cu personalul medical - va fi nevoie de 4-5 asistente, din care 2 de permanenţă.

[Am obosit - şi totodată m-am ruşinat - pentru că am intrat în detalii "tehnice" - dar cum altfel, când este vorba de… repararea (dacă mai este posibilă) a stării de bună functionare - iată-mă tehnicizînd iar!) a "capitalului cel mai preţios" al unei comunităţi: femeia? Femeia, genitoarea, cea care este ameninţată, nu doar de traumatismul condiţiei de roabă sexuală, nu doar de bolile pe care le-a contractat, dar şi teribila, nedreapta năpastă a femeilor noastre: maltratările îndurate (în tăcere!) de la soţi].

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Sar la "antena alimentară" - nu voi scrie noutăţi:

Ca unul căruia lectura, la biblioteci, i-a provocat totdeauna o foame năpraznică, ţin ca viitorii cititori ai viitoarei biblioteci de la Chişinău să fie îndestulaţi şi cu pâine pământească - în două moduri:

- în clădirea bibliotecii să existe, la parter, o încăpere cu distribuitoare de sandvişuri, biscuiţi, prăjituri, bomboane, covrigi (!), şi cu băuturi calde: ceai, cafea, lapte, cacao, băuturi reci, în majoritate sucuri de fructe. Dar nu cu alcool. La preţuri sim-bolice, frecventatorii bibliotecii vor putea avea ce doresc - din ceea ce va fi…;

- pentru cititorii necesitoşi, oameni în vârstă, cu venituri neîndestulătoare vor fi distribuite, pentru prânz, bonuri la un stabiliment din apropiere: restaurant, bodegă, cantină, ospătărie. Acolo vor primi o masă caldă completă (şi un desert, un dulce-fără-zahăr, fructe). Pentru aceiaşi, la cerere, se va încredinţa, în sufertaşe, mâncare pentru un membru - sau membrii familiei rămaşi acasă; şi pentru ei, la cină.

Atenţie, atenţie: "beneficiarii" să nu aibă nici o clipă impresia că li se face un dar… - neîndestul de meritat. În selectarea lor nu se va face anchetă, nu se va ţine seamă de trecutul lor - fie activişti de partid, miliţieni, securişti (enkavedişti), care, cândva făcuseră mult rău altora - pentru judecarea lor, există alte instanţe, alte legi. În "Momentul Bibliotecii" toţi vor fi egali - de săraci, de flămânzi, de nefericiţi. Cu nici un chip să nu li se reproşeze că vin la Bibliotecă, nu atât pentru cărţi, cât mai ales pentru… mâncare. Dacă vor dovedi apetit şi pentru lectură, li se vor împrumuta cărţi din "fondul comun", cel care poate fi… pierdut (o carte nu poate fi pierdută nici chiar atunci când este folosită la răsucitul ţigărilor din foile ei).

Mă întorc la antena medicală:

Mulţi frecventatori al Bibliotecii - dacă nu chiar toţi - vor avea "probleme cu dinţii". Îngrijirea dinţilor persoanelor în vârstă devine o chestiune crucială, fiind legată de… cruciala alimentare. Oamenii - nu doar femeile noastre - au nevoie de o dentiţie corectă pentru o alimentare corectă - presupunînd că mâncarea va primi o semi-rezolvare, prin Bibliotecă.

Se vor încheia contracte de prestaţii cu cabinete dentare (ah, iar am căzut în ciubărul tehnicizator!), bineînţeles, plătite de Bibliotecă. Dacă se vor găsi dentişti sau laboranţi (semi)voluntari, foarte bine, cealaltă jumătate de plată o vor căpăta pe lumea cealaltă.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

După cum se constată, mă preocupă mai degrabă ne-mâncarea, ne-sănătatea eventualilor cititori ai Bibliotecii, decât cărţile ele însele.

Ba da, mă preocupă şi ele, dar nu în primul rând.

Însă din moment ce eu am-zis-că, atunci să mă gândesc la:

O revistă (sau două, sau trei);

O editură - a Bibliotecii, care va scoate, nu doar cărţi de-ale mele, ci şi volume de documente, destinate:

memoriei : volume de *istorie*, de care ducem lipsă

limbii române: *dicţionare, gramatici, îndreptare*

Oamenii noştri au arzătoare nevoie de memorie, de recuperarea, de întreţinerea ei, am mai spus, şi de **limbă română**. Ocupanţii ruşi i-au oprimat, i-au presat - ei spun "represat"- până când ţinerea-de-minte, interzisă de bolşevici, le-a fost răzuită, suprimată. Puţine sunt victimele (mai adevărat: supavieţuitorii) capabile/i să povestească iadul prin care trecuseră, iar cei care să aştearnă pe hârtie măcar "O zi din viata lui Ivan Denissovici" şi mai puţine. Va fi salvat din/prin memorie, dar cu atât mai preţios ce se va păstra. Şi cu basarabenii deportaţi s-a petrecut botezatul "sindromul Stockholm", simpatizarea între răpitor şi răpit, între victimă şi călău.

Nu am înţeles întâmplarea unui represat, unchi al lui N. Dabija, deportat fiindcă… avea casa acoperită cu tablă (!) şi care, "întors la baştină" şi-a făcut o casă şi mai frumoasă, iar la "sfeştanie" a pus şi portretul lui Stalin pe fronton… Întrebat de ce l-a pus la loc de cinste pe călău, Moş Terinte răspunde:

- Pentru că el m-a făcut om. Dacă nu mă trimitea în Kazahstan, nu mai ajungeam eu cavaler al Ordinului „Drapelul Roşu de Muncă". El m-a învăţat că totul în viaţa asta depinde numai şi numai de mine, că dacă am să fiu harnic şi ascultător, n-o să-mi poată face nimeni nimic. Dacă nu aş fi trecut pe atunci aproape zilnic prin moarte, prin foamete şi sete şi rămâneam în sat, astăzi aş fi semănat şi eu colegilor mei de şcoală, care, uitate şi tu, aşa şi n-au putut să se descurce în viaţă…

Nu mi-a plăcut deloc, dar deloc pătărania, cu atât mai puţin "lecţia" trasă de victimă, anume: dacă nu te laşi pradă disperării şi asculţi tot ce ţi se ordonă, până la urmă scapi - ba îl cinsteşti chiar pe Stalin, de ce nu: îi mulţumeşti din inimă pentru ce ţi-a făcut ţie, comunităţii tale, poporului tău. M-a întristat relatarea lui Dabija, dar mai ales comentariile care dovedeau, fără tăgadă că aceia fuseseră demult *reeducaţi* (fără Piteşti), condiţionati pe viaţă, prefăcuţi în roboţi.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

În acel al-doilea-rând Biblioteca va organiza, va patrona selecţii de studii pentru elevi, pentru studenţi, pentru profesori la primii paşi ai lor. Cum? Nu pot spune în detaliu, presupun că prin burse, pe loc, prin recomandări faţă de instituţii din alte ţări.

Dar liniile directoare să fie: **memoria** şi **limba**.

Cât va costa o asemenea Bibliotecă?

Nimica toată - dacă o patronează şi finanţează statul.

Pe termen semi-lung, va deveni chiar rentabilă. Numai că guvernanţii nu au răbdare, nu respectă *lungul* timpului, cer rezultate pe loc - "bine, pentru mâine, dar nu mai târziu!"

Până atunci eu voi fi murit de cinci ori.

*

Voronin : frate cu Diacov în materie de limbă română:

"«Voi, jurnaliştii, ar trebuie să promovaţi o atmosferă de **calmitate**» (subl. mea, P.G.), a spus Voronin, ieşind de la o secţiune de vot, agasat de întrebările jurnaliştilor.

Să fie din "limba m*a*ld*a*vinesc*i*" a lui Stati şi a lui Stepaniuk termenul **calmitate**? Ca pluralul de la cap: nu capete, ci **capuri**, în limba - ba chiar şi în… capul - lui Diacov?

Luni 29 noiembrie 2010

Să fie într-un ceas (de noapte) bun!

După toate semnele cei buni nu au pierdut de astă dată.

Rămâne de văzut ce au învăţat din ne-pierdere, fiindcă voroninii, tcaciucii, smirnovii, putinii mârâie cu dinţii suflecaţi şi se zbat în lese.

Îmi moderez bucuria, din obişnuinţă. Prea multe desiluzii, or desiluzia nu ţi-o poate pricinui duşmanul, ci aliatul, prietenul, fratele. Mă străduiesc să-mi strunesc satisfacţia: prea multe, destule mi-au fost şi mie dezîncântările - ca să mă alint şi eu pe franţuzeşte.

Bine: nu va coborî raiul pe pământul nostru cel frământat de ciubotele ruseşti, spurcat de trădările fraţilor noştri. Dar oamenii vor începe a crede incredibilul: Fiara a fost oprită de a mai ataca. Nu a fost învinsă, dar iată, a stat în puterea unui petic de hârtie: buletinul de vot - de a o opri. Cu cât ne mulţumim noi, minimaliştii (menşevicii), românii! Sărbătorim o ne-înfrângere (a câta?) ca pe o izbândă.

Am primit, acum la orele 2 din noapte un mesaj de la Alla Rusu: ieri o anunţase pe Ana că azi, luni, se vor putea vedea, că Ana va putea să-şi vadă tabloul făcut în câteva şedinţe. Fiindcă

tot ieri - înainte de alegeri - îi scrisesem două cuvinte de-bine, despre pictura ei, mi-a mulţumit neaşteptat de fierbinte pentru preţuirea ei, ca pictor. M-a bucurat bucuria ei. Mai ales că nu făcusem nici un efort ca să scriu laudele.

Luni 29 noiembrie 2010

M-am ţinut de alegeri şi am uitat Biblioteca…

Stupii de albine (se poate una ca asta?). Cum de le-am uitat pe ele, dragele albinèlele? Doi-trei-cinci-şapte stupi, în grădina din spatele clădirii. Ziceam: o mică baterie de stupi.

Şi altă uitare - de neiertat: librăria! Unde-i librăria? Dar ea are importanţă egală cu a Bibliotecii!

Ziceam că există, la stradă, o construcţie. Dacă-i prea mică, o mărim! Eventual o etajăm. În corpul ei va fi plasată şi locuinţa portarului - persoană importantă la un asemenea aşezământ, chiar dacă la o bibliotecă nu-i nimic de furat; sau tocmai de aceea: fiindcă rămâne ceva de distrus: cărţile.

Am rămas traumatizat de distrugerea cărţilor. Motiv pentru care sar la bătaie când aflu… Pe naiba! L-am bătut eu pe Liicheanu pentru că a trimis la topit **Culoarea curcubeului**? I-am ars eu măcar un genunchi în coaie, dublat de un cap în gură? Fie şi o nevinovată trimitere în mă-sa de cobiliţar-de-idei? Nu.

Îmi promisesem să nu uit "ceva" în legătură cu Biblioteca. Am uitat.

Probabil era o re-revenire la scopul Bibliotecii: desţelenirea memoriei şi a limbii române în Basarabia.

*

Vesti ne-bune - la orele 11 o prietenă epistolară de la Chişinău, îmi transmite:

"(…), as vrea sa fie buna ziua si sa nu va intristez, dar rezultatele sunt altele, mai urate decat sondajele. Buneii de prin sate ne tradeaza in continuare. Ştiu rezultatele partiale de la 2.00 noaptea si desigur sunt infrigurata. Depindem acuma de ce fel de coalitie se va face. La 15.00 e sedinta guvernului, urmatoarea dupa 11 noiembrie [desigur: "după 11 *decembrie*"]. Sa vedem si de acolo ce aflam."

Dar, Domnule, am mai trăit, acum doi-trei ani, o răsturnare asemănătoare a rezultatului electoral, numai că nu ne privea pe noi românii.

Înseamnă că s-a dus pe apa Bâcului Biblioteca mea, cu tot cu cărţile pe care speram să le editez la Chişinău. Când nu-i noroc, nu-i şi mă gândesc cu strângere de inimă mai ales la disperarea

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

oamenilor de acolo, căzută ca o ghilotină pe gâtul lor după câteva ceasuri de euforie a speranţei… cât-pe-ce-să-fie-împlinită.

Acum va apărea o altfel de ură: nu de-clasă, nu de-rasă, ci de…vârstă, cum a spus prietena mea: "*Buneii de prin sate ne trădează în continuare*". Tocmai îmi scrisese Flori Bălănescu despre un reportaj de la Mana, difuzat la TV Bucureşti: o babă recunoştea că votase cu comuniştii "pentru pensie" - iată Cheia Raiului!

*

Norman Manea îmi face onoarea de a mă - nu direct antisemitizà, ci de a… regreta că nu sunt suficient antisemitizat - **de alţii**. În *Curierul de Est*, dialogînd cu Eduard Kanterian:

"Merită subliniată, în schimb, rezonabilitatea şi seninătatea cu care sînt privite două personalităţi literare suspectate, de la o vreme, de „antisemitism" pentru atitudinile publice în răspăr: e vorba de romancierul german Martin Walser (iritat de persistenţa culpabilizării germanilor pentru crimele hitleriste) şi de Paul Goma (elogiat cavaleresc pentru intransigenţa sa etică şi protestatară din timpul dictaturii, fără a fi blamat prea sever pentru evaluările riscate din Săptămîna roşie şi din scrierile confesive postdecembriste).

„Nu cred că Walser e neapărat antisemit. A avut o reacţie de iritare: pînă cînd o să fim prezentaţi numai drept nişte criminali şi barbari? Nu sîntem numai asta!"

Asta - doar asta - şi atât despre Walser? Despre care *nu crede că este antisemit*… Ce drăguţ, ne-crezătorul Norman Manea!

În schimb, despre mine… Să aflu *ce anume* **nu** *crede*?, ca să ştiu de ce **mă acuză** (cunosc acuzaţia!) - fără a mă numi?

„Obsedat pînă la detaliul minor de «etica perfectă», ca un arhanghel îndîrjit şi solitar (jurnalul său stufos şi dilatat a ajuns la proporţii plicticoase), Goma şi-a scrutat rareori erorile şi exagerările proprii şi a abandonat, prea des, reflecţia dubitativă şi judecata detaşată, senină, obiectivă. (…) Săptămîna roşie i-a consolidat trista faimă de nou antisemit, facilitată şi de unele grăbite declaraţii anterioare ale sale. Goma scrutează în acest text incendiar o situaţie complicată şi extrem de interesantă, într-un mod simplist şi cu un limbaj pamfletar. Este vorba despre comportarea populaţiei evreieşti din Basarabia la intrarea trupelor române şi a celor sovietice. Asemenea situaţii fluide duc, uneori, la răbufniri ostile, îndelung mocnite – vezi faimosul caz polonez Jedwabne, din cartea lui Jan T. Gross (…) *Nu pot, totuşi, să-l aşez pe Goma lîngă A.C. Cuza, Codreanu, Antonescu, Vadim Tudor*" (subl. mea, P.G.).

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Ce spuneam! Se putea ca N. Manea să nu cedeze ticului rasial evreiesc de a eticheta pe oricine, pentru orice : «antisemitule!», dar Doamne fereşte fără a-şi argumenta acuzaţia, blestemul?

Am înţeles: băiat binecrescut, nu mă poate pune **lângă** - dar aşa, neputînd, mă pune (parcă ar fi Liiceanu, apărat de Monica Lovinescu şi de Dorin Tudoran: «Nu se poate ca Gabriel să fie în stare să-ţi trimită cartea la topit!» - dar s-a dovedit că Gabrielul lor a fost în stare; fără eforturi deosebite)! Ce-i poţi răspunde mormolocului Manea, motanului cu perii mai otrăvicioşi decât ţepii unui arici? El nu atacă direct, ci totdeauna de după gard - mai contimporan: de după Zidul Ierusalimului - el nu se expune, producînd probe: citate, ci lansează insinuări-acuzatoare; el nu riscă să te pună lângă un rău exemplu, însă pretinzînd că nu te pune… te-a şi pus. Şoşotind, şoptitorind, ca să nu ne-audă duşmanul comun… Dar care-i "duşmanul comun": comunismul? Doamne fereşte!, în concepţia despre lume şi viaţă a lui Norman Manea, duşmanul este, ca chifteaua lui Bulă: numa' unu/una: nazismul şi numai nazis'…, pardon, pre limba lui - pre limba lor a *lor* falsul termen: "faşizmul".

El, îndelicato-viţios nu mă pune "**lîngă** A.C. Cuza, Codreanu, Antonescu, Vadim Tudor" - nuuu, Doamne fereşte, cum să facă el una ca asta?, "să pună în mâna duşmanului un ciomag" cu care acesta să-i dea peste bot, lui, ca unui mincinos calomniator ce este?, ci, în stilu-i îngălat, mototolit, morfolit, moşmondit, târcolit, "acoperit"…- dar pretinzînd făţarnic şi prosteşte că… *nu-mă-pune*-**lângă** (i s-a observat subtilitatea de stâlp de telegraf?) - m-a şi pus **lângă** cei numiţi-prin-ne-numire: A.C. Cuza, Codreanu, Antonescu, Vadim Tudor!

Metoda laşului, a ilegalistului din moşi-strămoşi, cunoscînd un singur mod de a comunica, învăţat în familie: un *cod secret de spionaj*…

Nu mă poate înghiţi, cu atât mai puţin ierta de când, la Madrid, la un colocviu, am întrerupt ieremida exilatului de profesie şi prin tradiţie, întrebîndu-l: *Când, de unde, unde a fost el exilat? Din Bucureşti la Berlin, cu o bursă şi cu paşaport românesc, pe atunci: résérist?* "Exilatul" s-a simţit ultragiat, negat: cum de îndrăznea un biet *goi* să-i conteste Majestăţii Sale, Evreul, onoarea, intuşabilitatea, "statutul de exilat perpetuu"?

Ei, bine, *goi*-ul de mine îndrăznise să-i ceară să rostească - limpede, audibil, nu după obicei, şoşotit - **adevărul-adevărat, şi nu "adevărul de rasă"** al său:

Era el ce pretindea: un exilat?; exilat cu un paşaport al ţării din care pretindea că fugise?, dacă nu, să declare că minţise.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Evident, nu a răspuns: ce să fi spus: adevărul? N. Manea şi adevărul! Care "adevăr"?, vorba rusului negînd cu hotărîre furtul caprei («Kakaia kapra?», pe ruseasca românească) cea pe care tocmai o belea, după ce o sodomizase prin părţile neesenţiale?

Că tot am adus vorba de acel colocviu de la Madrid: ţine minte Manea refuzul lui Nedelcovici de a-i atinge mâna întinsă? Cum aşa: se teme că *se va afla adevărul*?, chiar de *se află*, să nu fie rostit cu glas tare, altfel rostitorul riscă să fie pedepsit prin holocaustizare, antisemitizare, deci declasare, deci moarte civilă, pentru un scriitor tăcere mortiferă - tot el, pentru că îl demascase pe mincinosul scriitor (însă evreu) Manea?

Cu acea ocazie am aflat că, în urmă cu câţiva ani, la Bucureşti, într-o şedinţă a Uniunii Scriitorilor în care Nedelcovici fusese pus la zid pentru trimiterea în Occident a unui manuscris refuzat în Orient - i-l editasem în colecţia mea de la Albin Michel - viteazul Manea doar că nu se băgase sub scaun, de frică să nu i se ceară să spună (în public!) că avea ştire de demersurile, legale, ale colegului său? Eu, la Madrid, intervenisem, fără succes, să aplanez conflictul căcăcios, provocat de laşitatea legendară a lui Manea, de fricozitatea pe care o folosea cu o verificată viclenie de broască ţestoasă şi nu mai puţin de tradiţionala-i înclinare spre minciună:

La scurt timp după ce părăsise România, venit în vizită la noi, la Paris, timp de un ceas şi ceva ne-a torturat cu lamentările-i ieremiice-i (pleonasm admis), cu acuzările fără nuanţe la adresa colegilor de scris, români, "care nu se solidarizaseră cu el, persecutatul, «fiindcă sunt evreu»". Până când mi-am dat seama că, de la începutul litaniei agitase un teanc de tăieturi din presa din ţară… (nu l-am întrebat dacă, în 1977 el, Manea, se solidarizase cu Goma, nu neapărat pentru că ar fi fost capabil să întrebe: «De ce să mă solidarizez cu tine? Ce ţi se întâmplase în 1977?»). L-am întrebat ce sunt acelea. Mi-a răspuns că nişte hârtii fără valoare, însă când i le-am luat din mână şi mi-am aruncat ochii peste ele…

Atunci am pătruns *natura* lui Norman Manea: fără să-şi dea seama - înclin să cred că puţin îi păsa - ţinuse în mână, la vedere, tăieturi de presă, articole scrise la Bucureşti şi în provincie, semnate de colegii săi, scriitori români, în care era apărat plângăciosul, pârâciosul pe cei care nu se solidarizaseră cu el, «fiindcă sunt evreu» - dar continuînd a le reproşa… nesolidarizarea!

Nu ştiu dacă séjourul la Berlin al "exilatului" Manea a coincis în timp cu cel al "surghiunitului" (apud S. Damian) Crohmălniceanu în acelaşi Berlin, însă presupun că "exilatul" nu

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

avea ce face cu sfaturile "surghiunitului" Bacil Kroch cum anume să-şi confecţioneze, pentru peste-Ocean, scurta-i autobiografie, el fiind deja tobă de bibliografie americană, bellowiană (studiată la Berlinul amarului exil). Apoi Eliade murise, aşa că Manea putea să iasă liniştit din tufiş, să dea cu piatra. Curajos, Norman: ajuns în Occident, nu a demascat, nu a acuzat defel comunismul din România (de care se plângea pe toate drumurile în mormăielile sale private, botezîndu-l "naţionalism ceauşist"), ci "faşismul" de care pretindea el şi ai săi că fusese şi rămăsese infestată întrega societate românească, în special intelectualitatea, cea complice la Holocaust! Şi-a ales şi ţinta potrivită, fiindcă Eliade nu se mai putea apăra, murise…

Ajuns aici, mă întorc la afirmaţiile sale din dialogurile cu Eduard Kanterian:

Rezemat pe care documente a avut neruşinarea de a vorbi, el, Manea despre "comportarea populaţiei evreieşti din Basarabia la intrarea trupelor române *şi* a celor sovietice"? Ce a vrut să comunice prin acea improvizaţie voit neglijentă, întenţionat confuză? Ce semnifică *şi*-ul? Pune el, Manea pe acelaşi plan tragica retragere a trupelor române, în iunie 1940, din provinciile cedate şi, imediat, devansînd înţelegerea dintre România şi URSS, operaţiunea festivă de ocupare (ocupanţii ziceau: "liberare") a terenului părăsit de armata română în Săptămâna roşie de sânge şi de lacrimi ale noastre, de huiduieli, de insulte din partea "narodului truditor", de lapidări, de spurcare prin conţinutul oalelor de noapte, păstrate pentru aceste "acte revoluţionare", de linşaje şi de răpiri ale soldaţilor care nu aveau voie să se apere (ordin strict de la comandamentul românesc) - şi aproape numaidecât de chiuiturile de bucurie ale evreilor care îi întâmpinaseră pe invadatori cu: "**Bine aţi venit, v-am aşteptat 20 ani**"!? *Şi* în iulie 1941 fuga glorioasei Armate Roşii, după devastarea, incendierea, dinamitarea, jaful bine organizat a ce mai rămăsese din Basarabia şi din Bucovina de Nord? Partenerul de dialog, Kanterian poseda el, în buzunarul interior al vestonului sau în servieta de la piciorul mesei documente dovedind că evenimentele nu se petrecuseră aşa cum le-am relatat eu, în eseul **Săptămâna Roşie** - ci după varianta holocaustologilor de pretutindeni: «Ba chiar dimpotrivă!»? Un elev de primară nu ar lipi, prin *şi* cele două evenimente, însă Manea nu este un elev puturos, ci un adult mincinos, crescut în minciună şi în ură faţă de ne-evreu, mai ales faţă de român - cu atât mai grea, mai intensă, mai de-rău-făcătoare (ca şi la ultramincinosul Wiesel), cu cât nu românii l-au arestat, nu românii l-au internat în lagăre din Transnistria - ci… «Ba chiar dimpotrivă»: nemţii. Însă, ca şi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

pentru evreii unguri românii trebuiau desemnaţi ca vinovaţi («Români au ucis, au ucis, au ucis!», după calomniatorul laureat al Nobelului pentru Pace, Wiesel, **acuzîndu-i pe românii din Ardealul de Nord, ocupaţi şi victime ale ungurilor**). Astfel contestă el, Manea "comportarea" (populaţiei evreieşti) din acel "moment" care durase un an încheiat: 28 iunie 1940-15 iulie 1941? Mai degrabă intenţionat amalgamează, după odiosul obicei al holocaustologilor şi al transnistrologilor, vezi-l pe Laszlo, timpurile, nu doar gramaticale, ci şi raportul victimă-călău (ocuparea provinciilor noastre de către bolşevici şi, *după un an de teroare, de asasinate, de deportări, de moarte,* liberarea lor de către germani şi români), încercînd să semene confuzie în spiritul cititorului. Astfel Manea îşi ia cu de la sine putere "dreptul" de evreu, scutit de precizarea necesară, obligatorie pentru orice participant la un dialog cinstit, european, nu la un monolog sovietico-sionist: *administrativ şi... represiv Bucovina, Herţa şi o parte din nordul Basarabiei se aflau sub control german, iar familia sa fusese deportată în Transnistria de către autorităţile militare germane.*

Cu ce drept tace ca un peşte (fiert) ceea ce nu-i convine, incriminînd ce-i convine lui şi alor lui : **responsabilitatea românilor în masacrarea evreilor sub comanda nemţilor - însă *executată de ucraineni***? Cu ce drept? Cu dreptul Evreului? Dar cunoaştem "dreptul evreului", de la Wiesel: eu îl acuzasem că minţise, afirmînd că, în aprilie 1944 evreii din Sighet fuseseră arestaţi de jandarmii români, iar el, încolţit…- Wiesel încolţit de cine, de ce? de propria-i conştiinţă?, dar are el aşa ceva?-, dovadă: nu şi-a recunoscut eroarea în scris, ci i-a şoptit la ureche, lui Shafir, cu gura strâmbă, grijuliu să nu-l audă şi alţii: «*Am spus adevărul într-un roman*»… Rezemat pe care documente formulase Manea acuzaţiile contra românilor? Pe nici un document, doar pe afirmaţia lui, ca evreu, ca şi pe a Wiesel, R. Ioanid, Ancel, Shafir, A. Florian, Matatias Carp - mincinoşi dovediţi - şi Kanterian: martor tăcut, deci consimţitor la falsificarea adevărului (mi-a amintit de Mircea Mihăieş, "dialogînd" cu V. Tismăneanu, cu N. Manolescu şi publicînd cărţi, însă rolul său rezumîndu-se la ţinerea corectă a microfonului în dreptul gurii vorbitorului)? După obiceiul necinstit al holocaustologilor, Manea şi Kanterian inversează cronologia faptelor, pentru a-i putea acuza pe "faşiştii români" de a se fi răzbunat pe evreii care, vreme de un an terorizaseră, agresaseră, în slujba ocupanţilor ruşi, atât armata în retragere, cât şi pe nefericiţii *goi*, ne-evreii rămaşi la cheremul lor, al evreilor, auxiliari ai ruşilor, în Teritoriile Cedate? "Asemenea situaţii fluide duc, uneori, la

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

răbufniri ostile, îndelung mocnite – vezi faimosul caz polonez Jedwabne, din cartea lui Jan T. Gross", ne dă în cap Manea cu "opera" lui Gross, dovedită demult cel puţin îndoielnică, dacă nu de-a dreptul diversionistă.

À propos de aceasta: de ce se preface N. Manea a nu fi citit mărturia lui Vasili Grossman **A writer at war**, tradusă şi publicată de doi americani, Antony Beenor şi Liuba Vinogradova? După cum ştie până şi Manea - doar în America trăieşte el - Grossman, autorul tulburătorului roman **Viaţă şi Destin,** nu este chiar "antisemitul" Norman G. Finkelstein, dar nici fratele geamăn al criminalului Ehrenburg, chiar dacă imediat după război a fost, alături de el, coautor al "Cărţii negre" pe care se reazemă holocaustologia contemporană. Şi totuşi, corespondentul de front Grossman (nu doar politruk-special,"înger-răzbunător" ca Ehrenburg, cel care îi îndemna pe ostaşii Armatei Roşii să violeze "nemţoiaca", indiferent de vârstă, să-i nimicească pe "*niemţi*", indiferent ce ar fi făcut sau ar fi fost) - a lăsat şi însemnări despre masacrele evreilor de la Odessa şi de la Domanevka, teritorii administrate de români.

Or în legătură cu acestea Grossman scrie adevărul: *Armata română a intentat proces făptaşilor* - **poliţişii ucraineni**. Însă după război sovieticii au decis: să fie judecaţi românii! De ce tace astfel de adevăruri? Fiindcă acestea îi deranjează pe evrei, ca Manea, care au făcut fond de comerţ din suferinţele semenilor, din culpa atribuită românilor?

Iată, oricât de indignat, de rănit de minciunile sale, devenite acuzaţii de holocaustolog dobitoc, înfumurat, asigurat că nici un *goi* nu va îndrăzni să-i dea o replică sau o labă peste bot, nu-l pot "aşeza" pe Norman Manea lângă congenerii săi…

…Ana Pauker, Roller, Răutu, L.Tismăneanu, Nikolski, Chişinevschi, Novicov, Radu Florian, Bruchmann, Valter şi Petre Roman, Brucan, Perahim, Sorin Toma, Bunaciu, fraţii Oigenstein: (Leonea, zis "Răutu"), Mişa, tatăl băieţilor Oişteanu; nici lângă Niculescu-Mizil, Pavel Ţugui, C. Nădejde, Ştefan Voicu, Vitner, Moraru, Şelmaru, Socor, Tertulian, Bratu, Geta Horodincă, Mândra, Iosifescu, Baranga, pentru a rămâne "în ramură";

Nici alături de Nina Cassian, de Ofelia Manole, de Constanţa Crăciun, de Maria Banuş, de Veronica Porumbacu, de Ghizela Vass, de Ilka Melinescu, de Ana Toma (Grossman, tovarăşa de viaţă a lui Bodnarenko, apoi a altor tovarăşi); nici alături de tovarăşul poet Eugen Frunză, de Horia Liman, de Sergiu Fărcăşan, Nestor Ignat, Wald - ei, da, Henry Wald…;

Nici alături de Pavel Apostol, ucenicul şi turnătorul lui

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Blaga, nici alături de Mirodan, turnătorul lui I. D. Sîrbu; nici alături de securiştii dezinformatori Stark şi Em. Valeriu - şi a celorlalţi mari criminali evrei ca "teribilul Mendelowicz", cum îl zugrăvea chiar Wiesel - zis Amos Manor (?); nici lângă Strul Mauriciu, torţionar sadic; nici lângă G. Goldenberg, comandantul NKVD Orhei, cel care se ocupase (printre alţii, de elevii care arboraseră un drapel tricolor, jumătate dintre ei fiind executaţi) şi de tata, în ianuarie 1941; poate doar lângă nesfârşitul intelectual şi turnător (şi al lui Noica), pe nume Zigu Ornea.

Şi nu am chef să-i explic lui Manea pentru ce jurnalul meu "stufos şi dilatat, /a/ ajuns la proporţii plicticoase"(dacă l-a plictisit până şi pe răbduriul Manea, să nu-l fi citit, simplu!) - fiindcă el ştie, dar el tace. Dacă aş fi avut voie, nu de la alde Manolescu şi de la Patapievici şi de la Liiceanu - ci de la Wiesel, de la Oişteanu, de la Zalis, turnător veteran, de la Ed. Reichman turnător veşnic tânăr, de la M. D. Gheorgiu, nu doar mărunt turnător, ci denunţător odios, de la "prietenii" Ion Vianu şi Laszlo Alexandru - să capăt, nu autorizaţia de a publica, ci "permisiunea" de a nu fi interzis (nuanţă) în oricare periodic, în oricare editură din ţară - atunci nu aş fi avut nevoie de o astfel de dilatare (!), deci nu l-aş fi plictisit pe iubitul meu "confrate" Manea.

Cedez însă "exemplului" dat de dânsul (prin absenţă!) şi îl aşez în carne şi oase la masa rotundă a recentului Salon al cărţii Gaudeamus - **lângă *Paul Cornea***. Să nu facă Manea pe August Idiotul şi să se mire, nesfârşit de ofensat, grozav de indignat :

«Dar ce a făcut atât de reprobabil Paul Cornea, un om atât de cultivat?"- cum întrebase inocentul, neinformatul, analfabetul Liiceanu, după ce, la Aix-en-Provence, părăsisem scaunul de la tribună şi chiar sala în momentul în care Crohmălniceanu mi se aşezase, cu nesimţirea-i legendară, alături:

«Dar ce a făcut Crohmălniceanu atât de reprobabil - un om atât de fin, de cultivat?".

Dacă Norman Manea va dovedi că este un neruşinat fără frontiere şi va pretinde că nu ştia, bietul ce anume făcuse tovarăşul ***Paul Cornea*** la viaţa lui de activist fanatic, feroce, bolşevic, duşman al "vechiului", la tineret, la-cultură, la-învăţământ, cu epurările (de oameni), cu-epurările de carte, cu *poreadka* sovietică în tot ce ţinea de spirit, îl las acolo, pe scaunul ruşinii **lângă** unul dintre distrugătorii învăţământului, ai culturii din România ocupată de ruşi: tovarăşul ***Paul Cornea***.

În încheiere îi divulg un secret, tot din Vasili Grossman extras - de ce se preface că nu-l cunoaşte?:

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

„În 1932, zece ani după războiul civil, campania dusă de Stalin împotriva chiaburilor şi pentru colectivizarea forţată a agriculturii a provocat o mare foamete şi moartea a şapte milioane de oameni. (…) Agenţii stalinişti au răspândit zvonul că evreii au fost de vină pentru această foamete. Acest factor ar putea explica mai târziu entuziasmul cu care ucrainienii i-au ajutat pe germani la masacrarea evreilor."

*

Voronin: o conferinţă de presă la care el va vorbi în ruseşte.

"Liderul comuniştilor, Vladimir Voronin, susţine un briefing, la această oră (15, ora Chişinăului). Acesta vorbeşte în rusă, menţionând că „sunt prezenţi mulţi jurnalişti vorbitori de limbă rusă".

Nu se va fi găsit nici un jurnalist să-l întrebe:

«Câti jurnalişti vorbitori de rusă vor fi fost le "briefingul" tovarăşului Voronin: o divizie de blindate? Trei ?»

*

Cei care se mai întrebau - spre deosebire de mine - în ce scop Dungaciu a fost trimis de Băsescu să-l sfătuiască de-bine pe Ghimpu, iată proba:

"AIE ar putea avea nevoie de votul de aur al comuniştilor".

Măcar Dungaciu, ardelean temeinic, îşi dezvăluie singur programul, spre deosebire de poetul Tudoran care şi el îşi dă cu opinia-n bărbie («Toate alegerile sunt cruciale pentru o ţară ca Moldova»)- însă el, fiind numai pe jumătate ardelean, "o lasă mai încurcată", ca poetul oltean Sorescu şi trebuie să foloseşti lupa, ca să pricepi că nu pricepi ce consiliază consilierul Felixului, Tudoran: să fim copii cuminţi, altfel ne mănâncă diadea Ivan - dar nu simpaticul Turbincă, ci groaznicul Groaznic!

Marţi 30 noiembrie 2010

De când am primit volumul omagial "Paul Goma 75" - să tot fie câteva săptămâni - mi-am propus să scriu câteva cuvinte de… iubire fraternă la adresa unora dintre participanţi.

De Flori Bălănescu nu mai vorbesc, ea este iniţiatoarea şi îngrijitoarea volumului.

De primul din prima secţiune: Chris Tănăsescu pentru întâia oară auzeam de el, dar, Doamne, ce plăcere să constat că omul mă citise şi încă bine de tot, ţinea minte "mărcile" mele şi le bine-folosea;

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Al doilea: Viorel Ilişoi - cu el sunt prieten (numai epistolar, din păcate) din 1992, când a scris scrìsul despre Mana - chiar acest text a fost inclus în culegere (iar eu aştept volumul de proză, al acestui foarte bun scriitor). De când cu aventura Tofan, i-am ascultat înregistrarea: excelent cititor al produselor mele şi l-am rugat să o facă el (în locul meu, devenit nefolosibil) citind "Din calidor". Am aflat - de la Flori Bălănescu: fiica sa, Elena este şi ea "împătimită" (ce cuvânt oribil!) de scrisul meu, ce bine-ar fi dacă şi-ar afla şi ea un loc în preajma lui Tofan;

Al treilea. Mihail Vakulovski, "fiul meu". El afirmă că între tatăl lor şi mine erau/sunt multe asemănări, Dumnezeu să-l ierte pe Alexei;

Mai departe:

Există şi alte texte interesante, bune, dar eu mă opresc deocamdată la Bogdan Ghiu: "Gomarea lui Goma", la Radu Botta, cel execrat de Pleşu, de Patapievici; la Michel Astner, disponibilul traducător, punîndu-l la punct pe Ştefan Agopian - cel care nu numai că afirma că nimeni nu-l poate citi pe Goma, dar îşi îngăduia să facă jocuri de cuvinte dubioase cu titlurile cărţile mele ("Prostinato"); Mihai Rogobete cu "P.G. după Borodino"; un alt necunoscut mie: Ionel Buşe, în fine - în această secţiune) textul cald, fratern al lui Radu Aldulescu.

I-am înşirat pe autorii despre care aş fi vrut să scriu mai pe larg, mărturisindu-le *comunicarea* cu ei - dar iată: au intervenit alte evenimente, accidente, impotente şi n-am reuşit. O voi face mai încolo, ; atunci voi scrie mai cu seamă despe femeile mele, cele care au scris suroral despre scrisul meu, indiferent dacă mi-au rămas fidele ori şi-au găsit perechea cu altul: Marta Petreu, Nicoleta Sălcudeanu, Anca Haţiegan, Sanda Cordoş…

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

D E C E M B R I E

Miercuri 1 decembrie 2010

Azi mă simt ceva mai puţin rău. Ba chiar bine: Filip mi-a meşterit un nou site, prezentabil şi… bine prezentat chiar de el, prin câte un fragment din conţinut. Aseară, deşi istovit de munca de preste lună (ce lună grea, noiembrie acesta!) şi de satisfacţia de a vedea Jurnalul ian-nov instalat - tot de el - m-am relaxat (!), plimbîndu-mă puţin prin pădurea internauticaldă: am constatat, pentru a *n*-a oară că deşi "confraţii" cei răi şi-au dat mână cu mână şi mi-au barat calea spre edituri - ce să mai vorbesc de periodice! - cu ajutorul lui Dumnezeu şi al minunii sale: internetul, am reuşit să pătrund şi eu la lumină. Desigur, nu mă pot compara cu "directorii" care se află tot timpul la tribunele naţiei, perorînd despre ñiñica - după obiceiu-le - dar îmi pot număra şi eu "cititorii" clandestini, cu unităţile: trei, cinci, uneori chiar şapte într-o singură zi! Le-am zis: clandestini, ca pe vremurile eroice dinainte de "rivuluţia românestră" când, a ne frecventa pe noi, bandiţii de la Paris era o faptă înalt penală! - astfel s-a, construit, cu migală, dar cu eroicitate cultura cea înalt rezistentă oprimării spirituale («Păi ştii tu cine-s eu? Io ascultam Europa liberă şi, când am fost la Paris într-o excursie, i-am dat un telefon Doamnei Monica, felicitînd-o pentru activitatea depusă şi urîndu-i noi succese la microfon - nu i-am deconspirat numele, că tot nu i-ar fi spus nimica, dar vorba e că am avut curajul românesc să-i telefonez!»).

Vorbeam de internet, bărcuţa mea de cauciuc, salvarea de la moarte a… scriitorului de mine. Internetul, faţă de care, rob al scrisului pe hârtie, la început nu aveam încredere. Noroc de Oleg Brega, el mi-a făcut, aproape cu forţa, un colţ pe site-ul lui, iar câţiva ani mi-a fost singurul mijloc de exprimare. Noroc apoi cu Dan Culcer: pe lângă salutara acţiune de a-mi scana o bună parte din jurnale, din alte cărţi, m-a publicat pe *Asymetria* lui - şi bine mi-a făcut!

Nu în ultimul rând datorez internetizarea, ca supravieţuire lui Filip: el mi-a făcut, uneori împotriva voinţei/dorinţei mele site-ul prim, mi l-a… umplut, mi l-a îngrijit, ca acum să-mi dăruiască (de ziua mea!) noul site, se pare… excelent făcut.

Ce bine e când există un Filip la casa Gomului!

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Citind pasajul în care Manea vorbeşte de jurnalul meu - lung, plicticos -, Filip mi-a reproşat că la alte jurnale eu însumi am scurtat, am suprimat pasaje întregi. M-a sfătuit să le las aşa: cititorii, dacă se plictisesc, să caute altceva, la alţii, pe acesta nu au dat bani ca să pretindă să fie mai scurt, mai larg, mai adânc - mai literar, mai albastru - ca al lui Balotă…

Are dreptate. Aşa am să fac.

Joi 2 decembrie 2010

Mă irita, mă sâcâia o întrebare ticăloasă:

«Ce/cine îl determinase pe fostul meu (bun) prieten, Dorin Tudoran să intervină în dezbaterile "din Moldova", cum se exprimă el, ca fost funcţionar american **în Basarabia, la Chişinău,** "*pe* probleme"…, cum ar zice - chiar zice Marius Oprea - electorale? Deşi viaţa-şi-destinul meu nu atârnă de răspunsul la această chestiune crucială - iat-o: "*Toate alegerile sunt cruciale pentru o ţară ca Moldova"*-, mă chinuia, ca o muscă de tipul Boris Mehr, nu adâncitura gândirii poetului, ci neputinţa mea de a răspunde la întrebarea pusă mai sus: "Ce/cine îl determinase pe Tudoran să se bage în vorbă, cunoscut fiind faptul că el nu are nimic de comunicat "*pe* problemă", el neavînd nimic de comunicat **despre Basarabia**, cum nu a avut în cei şapte ani cât a stat acolo. Adevărat, dar ce se petrecuse înainte de intervenţie? Ce eveniment ar fi putut provoca luarea la cuvânt a sa ? Nu intervenise neîntrebat, un jurnalist îl chestionase, dar de ce apelase jurnalistul chiar la Tudoran, pentru a ne împărtăşi experienţa-i de viaţă diplomatică (?), la Chişinău?

Am evitat să atac direct subiectul, pentru a mă pedepsi. Chiar într-atât de bătrân, ramolit să fi ajuns, încât să nu ţin minte că "evenimentul" bănuit a fi - nu, doamne fereşte: determinat, nici măcar sugerat, ci doar pus în situaţia de a…

În fine, mi-am adus aminte "evenimentul" care mă intrigase înainte de luarea lui la cuvînt în care ne anunţase profundimea:

"Toate alegerile sunt cruciale pentru o ţară ca Moldova"!

Ca să vezi! Explicaţia stătea aici, după uşă:

"*Protestul contra emisiunii din 21 noiembrie 2010 a Eugeniei Vodă în cadrul careia jurnalistul Ion Cristoiu a facut unele afirmatii inacceptabile cu privire la "moralitatea" lui Corneliu Zelea Codreanu, fondatorul miscarii legionare din România, personaj pe care l-a prezentat ca erou romantic*" - am copiat enunţul.

Cine a lansat "*Protestul*"? Iată cine:

"Dinu Adam, scriitor; Gheorghe Campeanu; Vera Cimpeanu; Alexandru Florian, sociolog; Mihai Dinu Gheorghiu, sociolog; Radu Ioanid, istoric; Maximilian Mario Katz, economist; Marius Lazar, sociolog; Liviu Rotman, istoric; Michael Shafir, politolog; **Dorin Tudoran, scriitor**. (subl. mea, P.G.)

Lista pentru semnarea acestei scrisori a fost lasata deschisa. Cei care vor sa semneze se vor adresa lui Mihai Dinu Gheorghiu la adresa mihaidg@yahoo.fr "

Faptul că nu ştiu cine-i protestatarul "Dinu Adam, scriitor" nu are importanţă, nici el, "Dinu Adam, scriitor" nu ştie cine-i Goma, ceea ce, deasemeni, nu are; important este că iniţiatorul, sigur redactorul textului protestatar ca şi păstrătorul lui este Mihai Dinu Gheorghiu - nu l-a dat la *Le Monde*? Doar acolo şi-a publicat **denunţul** prin care cerea să fiu expulzat din Franţa, măgarul! Ce târâtură scrobită, moscoviciolatrul de serviciu!

Pe el îl cunosc: în urmă cu ani, la un Salon de Carte de la Paris ne-am atins mâinile. Ştiam că era prieten, la Iaşi, cu Dan Petrescu, Luca Piţu, Liviu Cangeopol, Pruteanu şi că "depunea" şi el o activitate de disident anticomunist. Surpriza a venit doi-trei ani mai târziu, când anticomunistul (sic-sic) M.D. Gheorghiu a publicat în *Le Monde* un protest (altul) în care se arăta ultragiat de faptul că Municipalitatea Timişoara îmi acordase cetăţenia de onoare - ceea ce n-ar fi fost grav, însă evreul anticomunist (nu-i cunoşteam dosarul…) M.D. Gheorghiu cerea autorităţilor franceze să mă expulzeze pentru…"antisemitism". Mărturisesc: am fost, nu doar mirat (fiindcă nici antisemitizatorul M.D.G. nu se ostenea să producă probe - citate - în sprijinul acuzării), ci pentru că propunea un scenariu inedit: el, evreu, mă denunţa poliţiei franceze, cerînd (doar!) expulzarea mea, un *goi*! Nu voi fi stăpânind eu sociologia lui Moscovici, bătrâna caiafă bolşevică, cea care, la sfârşitul anului 1944 militase (cu tancurile sovietice la…purtător, pentru instaurarea unei Republici Sovietice Socialiste, capitală Iaşi!; cum, dintr-un accident /!/, cererea lui de a face studii de perfecţionare la Moscova nu îi fusese aprobată, bolşevicul făcuse stânga-mprejur şi o ştersese la Paris, unde organizase "Şcoala lui Moscovici", frecventată de Oişteanu, Chiva, Lavastine, Mailata, M.D. Gheorghiu *i drughie*) - continuu fraza: dar cunosc istorie în general, a Franţei în particular, deci ştiu cum s-au petrecut lucrurile sub ocupaţia germană şi ce soartă au avut refugiaţii *în* Franţa, mai ales dacă erau evrei.

De prezenţa ca semnatari ai protestului a unor clănţăi holocaustologi: "R. Ioanid", Shafir, Katz, "Florian" nu mă mir.

Dar am dreptul să mă mir de prezenţa lui Dorin Tudoran pe după cap cu aceşti pui ai lui Wiesel. Ca un făcut, el, după obicei,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

pactizează cu indivizi care, nu doar mie mi-au făcut rău, cu program, calomniindu-mă, contribuind din plin la scoaterea mea în afara vieţii culturale (şi nu numai) româneşti: C.T. Popescu, Liiceanu, Manolescu, "R.Ioanid", Katz, Shafir, "Florian", iar acum: M.D. Gheorghiu. Nu voi afirma că Dorin Tudoran o face deliberat, dar voi spune că aşa, nedeliberat, ţine să nu care cumva să-şi pericliteze căcăcioasa de carieră de "analist politic" - a mai apărut unul, tot cu prilejul alegerilor din Basarabia: buzuristul Vitalie Ciobanu (iar mă îndepărtez de Tudoran, nu-i nimica, revin, eu totdeauna revin, doar funcţionez ca o placă stricată, citat din Monica Lovinescu) un alt agresor al meu, în tandem cu po*i*etul Gârneţ", la *Contrafort*, nemilos antisemitizator, cu citate din… "Radu Ioanid", nu din **Săptămâna Roşie**… - nu rezist tentaţiei de a-l cita - tot din *Jurnal de Chişinău*, unde oficiază şi D. Tudoran - aşadar, Vitalie Ciobanu, ai zice: văr al lui Dungaciu - cujetă adânc:

"Orice discuţie pe tema unirii dintre România şi Republica Moldova nu este oportună în aceste momente, în special în contextul efervescenţei politice de peste Prut".

Ce spuneam : doctrina aşteptorismului, a nuimomentul-ismului, ilustrată la noi de "Sami Damian-Nuimomentulovici"…

…şi actualizată de Băsescu cel Viteaz, românul care, căcîndu-se în şalvari de frigă (s-a observat aluzia la Tudoran?), ne explică nouă, neştiutorilor:

"…peste 25 de ani România şi Republica Moldova ar putea fi din nou în interiorul aceloraşi graniţe, dacă „românii de pe ambele maluri ale Prutului vor dori acest lucru".

Cugetare de gică beat: "dacă românii vor dori…" - peste 25 ani!

*

Adineauri ni s-a returat coletul trimis în urmă cu o lună (?), de la Vama Chişinău. Ni s-a rupt inima când am văzut cizmuliţele pe care Daniela nu le-a putut încălţa pe o vreme scârboasă ca asta… I-am scris, am scris şi Alionei Grati. Le-am avertizat pe amândouă că, între 13 şi 15 decembrie Tofan va fi la Chişinău, deci să fie pregătite pentru a recupera câteva din cărţile mele.

*

"Băsescu l-a elogiat pe editorialistul Vitalie Ciobanu

Scris de Marian GHIŢEANU La 28 noiembrie 2010

"În cadrul galei premiilor TVR Internaţional, preşedintele a spus că succesul editorialelor lui Vitalie Ciobanu în cele două ţări vecine arată că cetăţenii României şi Republicii Moldova gândesc la fel.

Preşedintele Băsescu a făcut sâmbătă un laudatio jurnalistului şi edito-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

rialistului moldovean Vitalie Ciobanu, în cadrul galei premiilor TVR Internaţional, spunând despre acesta că dă lecţii de jurnalism atât colegilor de presă, cât şi politicienilor. "Vitalie Ciobanu este un publicist care impresionează prin motivaţia pe care a dat-o faptului că scrie: vrea să scrie zilnic, vrea să surprindă realităţile vieţii de zi cu zi, şi în mod deosebit a vieţii politice. Nu poate să rămână neimplicat şi, într-adevăr, Vitalie Ciobanu s-a implicat în ceea ce se întâmplă în ţara lui, dar s-a implicat şi în ceea ce se întâmplă în ţara noastră pentru că este la fel de apreciat şi citit şi la Bucureşti, ca şi la Chişinău. Vitalie Ciobanu este un analist politic extrem de tăios, este în mod egal respectat şi de partidele aflate în opoziţie şi de partidele aflate la putere, atât în România, cât şi în Republica Moldova", a spus preşedintele, considerând că succesul editorialelor lui Ciobanu în cele două ţări vecine arată că cetăţenii României şi Republicii Moldova gândesc la fel.

"Prin scrisul său tăios, inteligent şi tot timpul extrem de obiectiv se recomandă ca unul din jurnaliştii cu mare forţă şi autoritate şi în Republica Moldova, şi în România. Pentru mine este o onoare să fac laudatio pentru un jurnalist de mare valoare. Mulţumesc Vitalie Ciobanu pentru lecţia de jurnalism pe care le-o dai şi oamenilor politici şi ziariştilor", a conchis şeful statului."

Am trudit ca o vită la diacritizarea acestui text - dar face!

L-a bătut Dumnezeu pe Ciobanu Vitalie - preşedintele PEN Clubului de pe Bâc: să te laude Popa Nuţi Iapă - în fine, Băsescu - pentru… "lecţia de jurnalism" dată, bine: "oamenilor politici şi ziariştilor" actuali, dar celorlalţi, oamenilor şi jurnaliştilor normali (sau: aproape…), nu ca Ciobanu şi Gârneţ, scriind acuzator despre ceea ce nu au citit - fiindcă "nu se prea găsea în Chişinău"? Mă simt răzbunat pe acest lingău buzurist, plecăciunist raduioanidist: care, dimpreună cu "fratele Vasâli (Gârneţ)" mă antisemitizase pentru cartea **Basarabia** - cea "care nu se prea găseşte la Chişinău", dar mi-o combătuse(ră) fără milă, aşa, negăsită (deci necitită) de argaţii la târla Tel Avivului.

Că Băsescu i l-a băgat pe gât, ca sfetnic, lui Ghimpu pe Dungaciu, este rândul lui Ghimpu să-l trimită pe Ciobanu la Cotroceni, pe lângă Băsescu. Tot ca sfetnic de taină şi de nimica.

Vineri 3 decembrie 2010

Xiti îmi indică pentru ieri 13 vizitatori din Federaţia Rusă! Ce se va fi petrecut? Se vor fi mutat basarabenii mai la Răsărit? Nu le-a ajuns jumătatea de veac de deportări, de suferinţe, de siberizări, de moarte?

*

Citesc pe blogul lui Dorin Tudoran din revista *Cultura*:

"Mă bucur *să aflu de la Mircea Mihăieş* (subl. mea, P.G.*)* că Vladimir Tismăneanu este ovaţionat azi la Chişinău".

Interesat şi intrigat, am căutat în presa de la Chişinău dar şi în cea de la Bucureşti: nu am găsit ovaţiunea aflată de Tudoran de la Mihăieş. Nu voi fi căutat eu unde trebuie - doar nu era să pierd timpul căutînd toate limbăielile Lingăieşului bănăţan. I-am rugat pe prietenii epistolari basarabeni să mă ajute. Aştept - mărturisesc, clocotind de gelozie, gândind astfel: vazăzică mie mi se refuză, nu doar cetăţenia - promisă - dar şi o felicitare de ziua mea aniversară, în timp ce lui Tismăneanu… Unde, în ce cadru va fi fost el "ovaţionat"? La sediul Asociaţiilor Evreieşti, cele care au opus un NU hotărît vizitei mele pe pământul mai al meu şi mai al moşilor-strămoşilor mei, decât al lor şi al strămoşilor lor, năboindu-ne în secolul al XIX-lea de unde, în al X-lea am fost alungat, în al XI-lea re-alungat de tovarăşii tovarăşilor evrei contimporani - cei care l-ar fi primit pe puiul bolşevicului Tismineţki cu ovaţii? Ceva tot va fi fost - însă Tudoran va fi încurcat borcanologia - iertare: cronologia tudoranică a borcanelor.

Deci: Mihăieş îl atacă pe Tudoran, fiindcă acesta l-a atacat pe Tismăneanu. De remarcat tonul reţinut cu care Tudoran răspunde. Bine a făcut: uneori politeţea, buna-creştere, civilitatea poate fi mortal de ironică, de distrugătoare. Mă îndoiesc însă de inteligenţa lui Mihăieş, ca şi de buna sa creştere, pentru a interpreta replica lui Tudoran ca o palmă peste botu-şi.

Îmi amintesc un articol al său intitulat "Răcnetul răguşit al disidenţei". Îl deranja - pe Mihăieşul cu acelaşi titlu - prea-sonorizarea "disidenţei", acoperindu-i lingăieşismele, babeţoismele, pupicurismele, în dreapta, în stânga - după stăpânul care plătea mai mult. Mi-a rămas un comentariu al unui pseudonimat:

"Îl deranjează pe domnul Mihăieş răcnetul disidenţei? Dar Goma răcnea şi pe timpul lui Ceauşescu, pentru asta a fost arestat, bătut, drogat - ce făcea tovarăşelul Mihăieş atunci? Textualism, cu Adriana Babeţi, sub ţol, de nu i se auzea glăsciorul - fie el şi răguşit?"

Răutate de forumist - dar nu se împiedecă Lingeblidul nostru Naţional de-un ciot!

Sâmbătă 4 decembrie 2010

Se anunţă o zi tristă, goală - ca şi ieri, când Stratan, directorul Luminii - editura, nu puiul Lămpii lui Ilici - nu a fost găsit de Aliona, care voia să ia câteva exemplare din **Din Calidor.** Ea îl credea pornit devreme în concediu; eu, bănuitor, cred în continuare că fusese "atenţionat" (sic) de către tovarăşii noştri de-veacuri pentru crima de a fi editat o carte antis*i*mită. Cum nu

ştie să se apere, aplică… tăcerea băştinoasă, nădăjduind că i se va uita-ierta acest păcat de moarte. Repet: tăcerea lui Stratan porneşte (!) din momentul în care Comunitatea evreiască a protestat împotriva venirii mele la Chişinău şi cu toate că editura - la impersonal… - mi-a trimis câteva exemplare de autor, directorul s-a ferit de a apărea ca interlocutor al autorului blestemat.

Dacă aşa stau lucrurile pe malurile Bâcului, ne-am pricopsit: basarabenii mei sunt profund traumatizati de tratamentul sclavagist la care i-au supus ruşii, prin evrei, în peste jumătatea de secol de ocupaţie bolşevică şi nu văd cum ar sfida ei Trikefalitatea Kremlin-Tel Aviv-Washington. Nu este de ignorat nici presiunea nefastă, otrăvicioasă a Bucureştiului în "tratamentul" aplicat unuia ca mine. Mă gândesc, în continuare: chiar dacă nu se va confirma călătoria, cu ovaţiile maldavineşti, în onoarea lui Vova, la Chişinău, ar putea/ar fi putut să fie probabilă.

În această baltă de decepţionisme călătoria lui Tofan (cu Flori Bălănescu, eventual cu Ilişoi) ar putea rezolva câteva "mici probleme": ei vor putea duce la Chişinău exemplare din **Scrìsuri I** - şi din celelalte volume ale mele editate de Curtea Veche - Aliona Grati se va putea aproviziona, pe sine şi pe ciorchinele de fete care au scris despre mine - cu acelea, multe titluri pe care nu le are, întorşii ducînd la Bucureşti exemplare din **Din Calidor** - câte vor putea.

Mă consolez cu ce am la îndemână, observind în treacăt şi cu inima sângerîndă cât de lipsiţi de carte românească sunt prietenii basarabeni - mai ales basarabencele - care au scris şi vor mai scrie despre mine.

*

De peste o lună şi jumătate îmi promit să notez aici impresia, să-i spun: extra-ordinară produsă asupră-mi de o fotografie trimisă de o prietenă epistolară din Basarabia.

La prima vedere, nimic ieşit din comun: mama - se vede după luciul pielei obrazului: abia ieşită din bucătărie, de la dogoarea focului - se lasă îmbrăţişată de fiul său, un băiat de vreo opt ani. De aici încolo începe minunea - dacă priveşti mai îndelung fotografia - care se animă: mama iradiază de fericirea femeii frumoase la cei aproape patruzeci de ani ai săi; băiatul, văzut doar din spate, însă cu capul răsucit spre stânga este întreg iubirea copilului faţă de mama de care s-a lipit, înconjurînd-o cu braţele la nivelul şoldurilor, cu capul rezemat de pântecele matern şi pare a zice, adresîndu-se lumii întregi:

«Ea este mama mea şi numai a mea!»

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Mă lucrează, mă lucrează fotografia - imagine fixă, oprită, împietrită - dar curgătoare, dar vie, ca strigătul mut de posesiune filială a băiatului, ca zâmbetul potolit al mamei care-şi ţine cu mâna dreaptă fiul la sân - în fapt la-pântece - anunţînd:

«El este băiatul meu…»

Acest episod este nereuşit ca scriitură (a mea), dar pentru mine semnifică multul : acel băiat este eul. Băiatul stă de strajă în Calidor, în faţa uşii, cuprinzîndu-şi-o. Cuprinzîndu-mi-o.

*

Aneta Şoimu, rugată de profesoara Veronica Postolachi, îmi transmite articolul de mai jos, din *Literatura si Arta*, Nr. 48 din 2 decembrie 2010:

Paul Goma – memoria colectivă a românilor basarabeni

Paul Goma, personalitate proeminentă a istoriei şi culturii poporului român, a fost omagiat la Chişinău nu doar în cadrul academic, prin aportul savanţilor şi al scriitorilor, dar şi prin străduinţa celor tineri de a cunoaşte adevărul istoric. În acest sens, Biblioteca Publică "O. Ghibu" a găzduit Medalionul literar "Paul Goma", al 30-lea în palmaresul acestei tradiţii culturale. La intrarea în sală, privirea invitaţilor şi a participanţilor a rămas fascinată de ampla expoziţie de carte "Paul Goma – un exponent al prozei române din Basarabia", întregită de Mapa tematică "Paul Goma -" un Soljeniţân român". Evenimentul a căpătat o aură specială prin prezenţa unor personalităţi ale vieţii publice şi culturale din capitală: Ion Negrei, istoric, viceprim-ministru; jurnalistul Dinu Mihail; poetul Eugen Cioclea; Nina Negru, cercetător la Biblioteca Naţională; Aneta Şoimu, jurist; Maria Paraschiv, profesoară de istorie; Raisa Uşurelu, profesoară de română; jurnalista Lica Movilă de la revista Florile dalbe. Elevii Liceelor Teoretice "M. Eliade" şi "Al. I. Cuza" (clasele 8,10, 11) s-au familiarizat, din discursul Mariei Paraschiv, cu momente din viaţa şi activitatea scriitorului care, de mic copil, a pornit pe drumul străiniei, cunoscând amarul refugiului. Din relatarea lui Dinu Mihail, au aflat detalii surprinzătoare, expuse în cartea **Paul Goma sau predica în pustiu**, care cuprinde interviuri recuperate printr-o corespondenţă a sa cu scriitorul stabilit în Paris. Secvenţele epistolare dezvăluie spiritul critic, simţul umorului şi nonconformismul celui mai mare disident român, supranumit "Apostol al adevărului".

Înainte de a trece la dezbateri în baza unor romane ale prozatorului, moderatoarea, dr. Veronica Postolachi, a luat legătura telefonică directă cu omagiatul, care, în virtutea unor circumstanţe [care să fi fost "circum…" cum zice, cum le zice?,…stanţele"? - nota interesatului] n-a putut ajunge la Chişinău. Adolescenţii l-au salutat, dorindu-i "La mulţi ani!" compatriotului nostru, care constituie, pentru noi, un model de demnitate, de rezistenţă împotriva răului, de verticalitate intelectuală. Liceenii Nicoleta Iliuha, Iana Semionov, Tudor Haruţă, Carolina Frumusachi, Cristina Sibov, Valeria Răilean şi Ion Urzică au dezvăluit participanţilor aspecte ale romanelor: **Din calidor, Camera de alături, Ostinato, Jurnal de apocrif, Altina** şi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Soldatul câinelui, demonstrând abilitate şi competenţă în sfera interpretării textului epic (prezentarea rezumativă a subiectului, semnificaţia titlului, legătura cu epoca, lecţia de viaţă a unui personaj preferat, stilul insolit al autorului şi mesajul, adică impactul romanelor asupra tinerei generaţii văduvite de adevărul istoric). Domnul Ion Negrei a impresionat publicul prin amploarea lecturilor din Paul Goma şi informaţii inedite, mărturisindu-ne că Guvernul Republicii Moldova va declara anul 2011 "Anul Paul Goma", ceea ce ne-a inspirat la organizarea unei mese rotunde la primăvară, în cadrul căreia elevii vor escalada înălţimi de gând ale altor scrieri (poate în prezenţa conaţionalului din Mana, judeţul Orhei). Mottoul evenimentului ("Franţa... reprezintă acel dincolo de unde începe libertatea.") ne-a sedimentat în suflet speranţa că adevărata libertate - a gândului, a cuvântului - va constitui a condiţie sine qua non a existenţei "celor mulţi şi umili" dintre Prut şi Nistru.

Maria PARASCHIV,
profesoară de istorie la Liceul "M. Eliade"
Elena VULPE,
director al Bibliotecii "O. Ghibu"

Cum să nu mă atingă veştile bune di la noi, di la Or'ei? De atâtea ori m-am imaginat de-vorbă cu elevii, mai cu seamă elevele de acolo… Eram fericit şi totodată în panică: ce voi răspunde întrebărilor lor? Le voi mărturisi că este (va fi) pentru întâia oară când mă aflu faţă-n faţă cu cititori de-ai mei, în româneşte?, că voi angaja o discuţie - în româneşte - despre cărţile mele (scrise în româneşte), cu gândul mereu, mereu la ei, viitorii mei cititori - în română?

Situaţie ciudată, starea autorului: stranie - frica. Teama că eventualul dialog al său cu cititorii - în româneşte - nu va atinge adevărul (există adevăr şi în literatură, ce credem noi?, mai ales în ficţiunile-de-dragoste) şi va rămâne departe de esenţial…

Dar ce va fi însemnînd "esenţial", pentru mine şi pentru proza mea? Luat pe nepregătite, nu ştiu ce să răspund, ca să mă simt la mine, în dialog, va trebui să… Să, ce? Poate că "esenţial" ar fi ca discuţia să înceapă abrupt, pornind de undeva de la mijlocul "temei", nu clasic, şcolăreşte (dar atât de omeneşte, de adevărat, de cald), cu, de pildă: «Când aţi început a scrie?», «Care scriitor v-a fost model?», «Aţi avut un model anume când aţi scris despre eroina Cutare?», «La cine vă gândiţi când scrieţi de-dragoste?».

Atunci cum, ce aş vrea să fiu întrebat, pentru a mă putea dezmorţi, pentru a putea vorbi despre… ce nu fusesem întrebat? De unde să ştiu, dacă nu am avut niciodată ocazia unui astfel de exerciţiu: starea-de-vorbă cu cititori ai mei, în limba în care am scris: româna? Starea de vorbă cu fetele de azi despre iubitele mele fete de acum… şaptezeci de ani?

Mi-a rămas ca o durere umedă o scenă filmată de Ilişoi, la Mana. Nu mai ţin minte despre ce se discuta, ştiu că a apărut în

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

faţa obiectivului o fată, o adolescentă binişor dezvoltată, avînd, nu doar atributele normale ale femeii, dar şi unul artificial: buzele gonflate de injecţii cu substanţe… gonflatoare. Fata ţinea în mână o diplomă cu fotografia mea şi, la îndemnul cuiva din off, a arătat-o. Tot din off cineva - probabil chiar Ilişoi, a întrebat-o ce cărţi scrise de concetăţeanul său, Paul Goma citise? Linişte grăitoare - mie îmi venea să-i şoptesc viorelului să lase fata în pace, nu vedea că nu ştia ce să răspundă şi puţin îi păsa că nu are ce răspunde? S-a auzit o şoaptă, iar fata a repetat ce i se suflase: "Soldatul câinelui". Liniştea, de la sat, a eternităţii, a continuat, s-a întins, atotbiruitoare. Se simţea: întrebata nu citise cartea ceea şi nici nu avea de gând să-şi astupe gaura din bibliografie cu ea, avea alte celea de dat la umplut - însă nici nu era grăbită să plece de-acolo - nu spuneam că eternitatea se născuse, nu numai în Lancrămul lui Blaga, ci şi în Mana mea?

Multe noduri am înghiţit atunci. Mă gândeam, nu numai la adolescenta-femeie împinsă în faţa aparatului de filmat de un adult grijuliu cu soarta viitoare ai ei, probabil mama, dar şi la altă adolescentă dragă mie - cum altfel, dacă poartă numele nostru? - care nici ea nu citise nimic din ce scrisese strămoşu-său şi nu sufere de necitire.

Ş-atuncea?, vorba lui Papaşa de la Şeica Mare.

Ş-atuncea!, răspund - vinovat - şi confuz.

Luni 6 decembrie 2010

Azi e luni şi din zori - în fapt: de aseară, însă cum eu mă culc odată cu găinile…- primesc o scrisorică de dragoste. De la…

De la Cella Manea cenoma@msn.com.

Cine este Cellaetcaetera? O fiică, o nepoată al lui Norman Manea?; sau a lui P*é*truţ Manu, cum era accentuat prenumele fostului meu prieten de la Universitatea Sterescu din podul chiţimiei de la Bucureşti, apărut în toate manifestările holocaustologice, încât ai crede că, la bătrâneţe, junele Petruţ Manu a găsit calea adevărului-adevărat-sionisti, cea care duce drept în Zidul Ierusalimului (iertare: "bariera de protecţie)?

Sub titlul "scrisoare deschisă" este adresată:

Jean Schaeter <law136@netvision.net.il> (*nu ştiu cine-i Jean Schaehter*), Jiri Nasinec (*ştiu cine e, un editor ceh, el mi-a promis marea cu sarea, am rămas şi fără sare, mi-a pus vorbe bune întâi sorescu, apoi Liicheanu, de-am rămas necehizat)* <lidianasincova@cbox.cz>, kazimierz. jurczak@uj.edu.pl, LASZLO Alexandru <laszloal@yahoo.it>, (*îl cunosc binişor pe Laszlo, sau credeam că-l, până când a devenit şi transnistrololog*) libusevalentova@seznam.cz, (*o cunosc şi pe dânsa, m-a vizitat aici, la Paris*) livia_szasz@yahoo.com, liviuant2001@yahoo.fr, mrpuica@yahoo.de, reta-

daisy2002@yahoo.fr, marily@lenir.com, horodi@gmail. com, (*cine nu-l ştie pe tovarăşul Mirel, dezinformator-şef-adjunct la o revistă israeliană?!) ryotam@012.net.il, ovidiu_simonca@yahoo.com, (şi pe analfabetul Simonca îl cunosc - după scris)* paulgoma@free.fr, stefanborbely@-yahoo.com (*prietenul meu de veacuri Borbely!*) un_cristian@yahoo.com, v_ernu@yahoo.com, wichner@literaturhaus-berlin.delaw136 @netvision.net.il,

Iată cum este prezentată - ca pe la noi, dar scrisă cu ambele picioare-stângi - ca pe la *ei*:

"Uitati [*"înainte, tovarăşi!", dar nu uit nimic, tovarăşică Manea, ba răspund: uită-mă! - la un astfel de îndemn gramaticalo-universitariot*] o scrisoare deschisa de protest catre directorul TVR (televiziunea de stat), despre o emisiune in care Ion Cristoiu a prezentat un portret de politician mainstream [*ei, nu!, chiar aşa a făcut Cristoiu?, de neconceput!, l-a mainstremi(za)t pe Codreanu ? Dar e grav de tot, tovarăşi hohohololocaustolologi! Să fie tăiat capul Cristoiului!, să fie lăsat făr-de! - comentariul meu participativ, convins fiind că şi Dorin Tudoran participă cu drag şi cu zel la această campanie de decapitaţionament*] lui Corneliu Zelea Codreanu. Se poate vedea un fragment al emisiunii pe link-ul de YouTube inclus. Daca gasiti chestiunea suficient de inacceptabila sa va alaturati semnatura trimite-ti un email dl. prof. Mihai-Dinu Gheorghiu la adresa mihaidg@yahoo.fr [*iar dacă "găsim chestiunea "suficient de acceptabilă", ce făcèm cu dânsa? O pasăm cu drag cu tot "dl. prof. Mihai-Dinu Gheorghiu" ?*]

Si diseminati [*O diseminăm, o diseminăm, tovărăşeaso! - dar să* **nu ştim** *şi noi*] scrisoarea altor cunoscuti care credeti ca ar dori sa o semneze." (…)

"Domnule Director,

Am aflat cu îngrijorare de difuzarea pe primul canal al Televiziunii Române a unei emisiuni realizate de dna Eugenia Voda si difuzate pe TVR 1 la data de 21 noiembrie 2010, în cadrul careia jurnalistul Ion Cristoiu a facut unele afirmatii inacceptabile cu privire la "moralitatea" lui Corneliu Zelea Codreanu [*ce va fi acceptabil "cu privire la moralitatea"cuiva?*], fondatorul miscarii legionare din România, personaj pe care l-a prezentat ca erou romantic. Dorim sa va atragem atentia ca afirmatii de genul celor facute în cadrul acestei emisiuni sunt nu doar încercari de acreditare a unor neadevaruri istorice, ci si ofense la adresa memoriei victimelor miscarii legionare din România. Dl. Ion Cristoiu, care se declara ca ziarist discipol al lui Nae Ionescu, ca si gazda sa, dna Eugenia Voda, ignora caracterul fascist [*fascistă, Mişcarea Legionară?, bietul Mussolini, cum a fost el expropriat de doctrina sa - socialistă, ca şi nazismul lui Hitler - de către agenţii lui Stalin, în majoritate evrei, trimişi în Spania, unde au dat un ajutor-sovietic specific tuturor stângiştilor occidentali, lipsiţi de termeni diabolizatori*], si terorist al acestei grupari politice, contributia ei la pregatirea Holocaustului din România [*cum va fi pregătit mişcarea ceea holocaustul acesta!*], responsabilitatea ei (si a liderului

ei) pentru asasinarea unor oameni nevinovati, între care si personalitati ale vietii politice si culturale românesti din perioada interbelica. Difuzarea unei asemenea emisiuni nu poate crea decît confuzie si deruta în contextul politic si economic actual [*ce va fi avînd "confuzia-deruta" cu…"actualul context, nu doar politic, ci şi actual?*].

Va solicitam de aceea, domnule Director, ca institutia publica pe care o conduceti sa se delimiteze [*aşa: delimitaţi-vă, tovarăşi holocaustolologi - bine: şi transnistronistrologi*] in mod ferm de afirmatiile facute în emisiunea amintita si sa sanctioneze [aşa!] pe cei care sunt raspunzatori profesional pentru producerea si difuzarea ei [*să fie bătuţi la palmă cu rigla şi la cur cu urzici! - dar imbecilii, analfabeţii care sunt tot timpul cu pâra în gură, cu, "sancţiunile" în gura de căcan a lui Brucan cu ce anume să fie bătuţi - şi peste-unde, ca să înceteze cu vâşinkismele?*].

Secvente edificatoare din aceasta emisiune pot fi vazute la adresa http://www.youtube.com/watch?v=Ks0mqFIkycg

Dinu Adam, scriitor; Laszlo Alexandru, scriitor; Liviu Antonesei, scriitor; Adina Babesh, politolog; Daniel Barbu, profesor de stiinta politica; Tereza Barta, profesor; Liviu Beris, genetician; Gheorghe Campeanu; Igor Caşu, Ph.D.; Adrian Cioflanca, istoric; Vera Cimpeanu; Mariana Codrut, scriitoare; Alexandru Cosciug; Dr. Peter Dan, psiholog; Iulia Deleanu; Doina Denes, psiholog; Caius Dobrescu, scriitor; Marius Drăghici; Alexandru Florian, sociolog (*şi ăsta?, tot de sub mantaua de krasnoarmeieţ a lui Serioja Moscovici ieşit? - ca Oişteanu, Lavastina, şi următorul…?)*; Mihai Dinu Gheorghiu, sociolog; Prof. Dr. Adrian-Paul Iliescu; Radu Ioanid, istoric; Maximilian Marco Katz, istoric; Marius Lazar, sociolog; Ioana Macrea Toma, dr.; Sorin Adam Matei, Profesor asociat, USA; Adrian Miroiu, prof. dr.; Mihaela Miroiu, prof.dr.; dr. Sergiu Miscoiu; Drd. Crisanta Moldovan; Rodica Moldovan, profesor; Mircea Moldovan, inginer; prof.univ. dr. Mircea Morariu; Alexandru Muraru; Lucian Nastasa, istoric; Andrei Oisteanu [*se putea fără el?*], cercetător; Gina Pana, doctor in filosofie [*se putea fără dânsa?*]; Alina Pavelescu; Ovidiu Pecican, prof. univ. dr., membru al Uniunii Scriitorilor [*cum să se poată făr-de istoricul Pecican?*]; Alexandru Petria, ziarist si scriitor; Ion Popa, istoric; Nicolae Rosu, Germania; Liviu Rotman, istoric; Gheorghe Schwartz, scriitor; Dragos Sdrobis; Michael Shafir, politolog; Nicoleta Sovre; Lucian Stefanescu; Edit Szegedi; G.M.Tamas, Budapesta, Ungaria; William Totok, publicist, Berlin [*cum: şi turnătorul şvab?, numai el din întrega divizie de marxişti?]*; Dorin Tudoran, scriitor [*ei, da*], Eniko Vincze, antropolog; Alexandru Zugravu, redactor. Ioana Dumitrescu, redactor; Norman Manea, scriitor (*se putea să lipsească el, totdeauna solidar cu sine?*); Mircea Ţicudean, ziarist; dr. Adrian Niculescu, politolog; Livia Popescu, sociolog; Smaranda Enache, filolog (*aaa, Smaranda însăşi, gracila, fragila tovarăşă Smaranda care i se plângea cu lacrămi fierbinţi lui Oişteanu - nu i-ar fi fost ruşine?- că dânsa nu poate circula pe picioare pe o anume stradă din Târgu Mureş, pentru-căci, vorba filoloagei, acolo se afla un proiect de*

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

statuie a lui Antonescu!); Christine Chiriac; Raluca Petcut, activist pentru drepturile omului (*care or fi drepturile-omului pe sub care activează tovărăşica noastră în protestul contra difuzării emisiunii - despre Codreanu, în schimb de aplauze prelungite la cele despre Stalin?*) ; Serban Nichifor, compozitor; Alexandru Jadaneant, avocat; Vlad Gross, drd; Andrei Muraru; Denis Deletant, istoric; Vlad Solomonbegin_of_the_skype_highlighting end_of_the_skype_highlighting, medic, jurnalist, Israel; Maria Roth, prof. dr.; Camelia Runceanu, drd; Andreea Pruncut; Peter Manu; Raymond Luca; Stefan Maier; Andrei Ujica, Marietta Ujica; Nicolae Prelipceanu; Mioara Villancher; Joaquin Garrigos (*îl cunosc pe Garrigos, în urmă cu vreo 15 ani declara că va traduce* **Ostinato** - *de atunci îl tot... traduce prin abandon*), traducător, fost director al Institutului Cervantes din Bucureşti; Wanda Cristali; Bogdan Suceavă, (*genialul care se exprimă în asta, cum îi zice, cum îi zice: 'n fa diez!, păcat că n-a ajuns până la becar!, acela i-ar anula măcar o parte din urechisme*) scriitor si matematician; Constantin Severin, scriitor si artist vizual; Miron Stefan; Olga Stefan; Vasile Morar, prof.dr.;

Spectacol trist, întristător, de circ (de stat şi de partid).
Nu mai am cuvinte.

*

Din fericire pentru mine, azi am primit şi altfel de scrisoare:

Aliona GRATI Concert pentru orgă. Biblioteca Paul Goma

"Literatura lui Paul Goma se cere a fi înţeleasă ca într-o bună tradiţie a muzicii lui Bach, ceea ce ar însemna un exerciţiu de cuprindere simultană a mai multor linii tematice, registre stilistice, voci etc. evoluând asimetric în toate cărţile scriitorului. O abordare de tip simultan a travaliului tematic şi formal, multiplu răsfrânt în planul vocilor angajate şi felurit articulate în creaţia scriitorului ne-ar avantaja mult receptarea şi ne-ar rezolva dilemele legate de ordinea interioară a întregului. În acest articol voi încerca să formulez criteriile pe care se edifică literatura lui Paul Goma cu multiple linii tematice distincte, dar virtuos şi subtil angrenate în întregul artistic. Voi încerca să scot în relief teme (două pentru început: arta poetică şi imaginea femeii) pe care scriitorul le ia drept puncte de pornire, le combină, inversează şi contrapunctează, le dezvoltă virtuos în cele mai mici modulaţii şi ramificaţii. Reflectate polifonic în concertul cărţilor, acestea exprimă tulburător şi dramatic liniile de forţă ale sufletului uman.

Cuvinte-cheie: concert, orgă, Bach, polifonie, simultaneitate, arta poetică, imaginea femeii.

Preludiu

Experienţa cunoaşterii lui Paul Goma pentru cei mai mulţi specialişti dar şi cititori amatori din Republica Moldova este pe cât de fasci-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

nantă, pe atât de dificilă. Din mai multe motive: vidul informativ, deficitul de carte, lipsa creaţiei scriitorului cu renume mondial în manuale sau în bibliografia obligatorie a studiului literaturii şi chiar indiferenţa noastră de pomină faţă de compatrioţii talentaţi. Efervescenţa apariţiilor editoriale şi a cronicilor elogioase în presa culturală de dincolo de Prut de după 1989, vag manifestată pe meleagul interriveran, ne-a dat totuşi de înţeles că Paul Goma este şansa noastră de a intra în contact şi în rezonanţă cu literatura (post)modernă europeană.

Cum se explică faptul că această personalitate nu prea a avut parte de interpretări, sinteze şi aprecieri pe potriva talentului? Mai ales că am depăşit deja timpurile când absenţa în librării şi biblioteci a cărţilor semnate de scriitorul exilat ne periclita serios receptarea. Suficiente în schimb au fost comentariile contradictorii şi minimalizatoare, discreditările publice şi „tăcerea" lui ca scriitor. „Obstacolele" invocate nu mai au relevanţă de moment ce internetul ne pune la dispoziţie Site-ul Webistic (paulgoma.free.fr sau www.paulgoma.com) şi fiecare poate să acceadă, fără intimidare şi fără intermedi(ari)eri la toate cărţile scriitorului. E adevărat, foarte mulţi s-au pronunţat răspicat că avem în Paul Goma un scriitor înzestrat cu care ieşim în Europa, un novator al romanului şi un restaurator al limbii. Însă literatura sa trebuie reabilitată dincolo de acest fenomen de admiraţie-respingere-indiferenţă, aplicându-i-se grile de lectură capabile a-i pune în evidenţă performanţele. Altă problemă se iscă atunci când ne aflăm în faţa celor mai mult de patruzeci de cărţi, mă refer la deruta, lipsa de „confort" şi incapacitatea noastră de a ajunge rapid la înţelegerea ordinii interioare şi a principiilor care dinamizează această creaţie.

E adevărat, la o prima etapa autorul ne măguleşte oferindu-ne repere de orientare printre rafturile Bibliotecii sale cu cărţi ordonate după „formele de proză" valorificate: **Bio-Bibliografie, Dicţionar, Documente, Ficţiune, Jurnale, Mărturie, Publicistică**. Dacă ne lăsăm menajaţi de această fixitate aparentă, după lectura a vreo douătrei cărţi cu subiect deloc linear şi niciodată egal riscăm un mare naufragiu de receptare. Orice carte ai prefera, cu excepţia celor care ţin să se numească „document" sau „mărturie", are din toate acestea. În interiorul cărţii, formele de discurs evoluează, devin flexibile, se metamorfozează, se transpun unele în altele pentru a se organiza în altele noi. De altfel, pe site-ul său mai recent scriitorul strecoară unele sugestii menite a problematiza circuitul formelor; compartimentul Ficţiune conţine genuri derivate ca „ficţia", „ficţia realistă", „monologul dialogat", „romanul", „romanul-jurnal", „romanul-roman", „versiunea scurtată". La acestea se mai adaugă specificările pe care le culegem din reflecţiile autorului privind ordonarea creaţiei sale pe criterii tematice (care sunt totodată, aflăm, criterii de formă): „ciclul autobiografic", „ciclul femeilor", „cărţi de mărturie" etc. E lesne de înţeles că pentru accede fără frustrări la această poetică complexă avem nevoie de o percepţie specifică, netradiţională, capabilă a surprinde realitatea organică a interferenţelor, interacţiunii şi dezvoltării formelor care pun în mişcare dialogul imaginilor, temelor, ideilor, descoperă conţinutul

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

sufletesc. Cum putem cuprinde cu mintea această facere intelectuală de anvergură, cu înfăţişări şi teme aparent răzleţe, dar care se adeveresc la un moment dat ca entităţi corelate, alcătuind părţi integrante ale unităţii? De unde s-o luăm, vorba lui Paul Goma, „…de la început? de la sfârşit? de la mijloc, înspre încolo, începuturi?”?

Ca răspuns posibil la această întrebare, vă propun un exerciţiu de imaginaţie. Ce ar fi dacă am vedea Biblioteca Paul Goma ca pe o orgă? Rafturile şi cărţile ei ar deveni deodată tuburi sonore, personajele – pedale, claviaturi şi manete de registru, iar instanţele narative – sunetele acestui instrument somptuos. În această dimensiune autorul are privilegiul dintotdeauna de creator-compozitor, rolul nostru, al cititorilor, nefiind mai puţin important. Unii dintre noi ar ocupa locurile rezervate ascultătorilor, alţii, mai fericiţi, vor sta pe cel al interpretului. Cert e că şi pentru unii, şi pentru alţii muzica aceasta ar deveni grăitoare, provocatoare şi capabilă a pune în mişcare şi a întreţine imaginaţia. Asistând la un concert fără afiş şi program prealabil, am desluşi, chiar de la primele acorduri, evidente predispoziţii pentru muzica polifonică lui J. S. Bach. Pentru că cei cu auzul exersat vor sesiza neapărat, în toate compoziţiile lui Paul Goma, mai multe linii tematice suprapuse, având fiecare un înţeles propriu, de sine stătător, dar formulând un tot organic şi armonic. Pentru că ei, indubitabil, îi vor remarca performanţa depăşirii monovocalismului şi absenţa linearităţii arhitectonice, îi vor aprecia virtuozitatea tehnică, profunzimea semnificaţiei simbolice şi conţinutul intelectual specifice şi antemergătorului german.

Literatura lui Paul Goma se cere a fi înţeleasă ca într-o bună tradiţie a muzicii lui Bach, ceea ce ar însemna un exerciţiu de cuprindere simultană a mai multor linii tematice, registre stilistice, voci etc. evoluând asimetric în toate cărţile scriitorului. O abordare de tip simultan a travaliului tematic şi formal, multiplu răsfrânt în planul vocilor angajate şi felurit articulate în creaţia scriitorului ne-ar avantaja mult receptarea şi ne-ar rezolva dilemele legate de ordinea interioară a întregului. Şi pentru ca să dau o dezvoltare dialogului interdisciplinar iniţiat mai sus voi invoca un reuşit experiment de ilustrare grafică a arhitecturii muzicii lui Bach de pe HYPERLINK "http://www.youtube/" www.youtube. Cu ajutorul a două arte îngemănate ni se arată foarte bine cum evoluează în muzica simfonică a clasicului german concomitent trei, patru sau cinci voci distincte, cum funcţionează contrapunctul, cum este realizată imitaţia variaţională etc.: toate împreună luând forme polifonice mereu înnoite, numite în terminologia muzicală fugi. „Fuga este cea mai dezvoltată formă artistică a stilului contrapunctic”, o invenţiune ingenios elaborată la câteva voci [1, p. 11] – spun specialiştii muzicologi. Atât crearea ei, cât şi interpretarea necesită efort şi dexteritate.

Orice interpret de muzică simfonică îşi începe experienţa prin a însuşi gramatica fugii, întrucât studiul ei joacă un rol formativ de prim rang. În cunoaşterea creaţiei lui Paul Goma voi proceda aidoma emulilor lui Bach. Pentru început voi încerca să formulez criteriile pe care se edifică literatura sa cu multiple linii tematice distincte, dar virtuos şi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

subtil angrenate în întregul artistic al „(re)fugilor”. Această cheie de lectură va revela nuanţe noi de sens (diferite de cele descoperite de studiul istoric care fie respectă cronologia editorială, fie abordează principiul biograficului) şi, mai ales, va face vizibilă ingeniozitatea experimentului literar. Voi încerca să scot în relief teme* (două pentru început) pe care scriitorul le ia drept puncte de pornire, le combină, inversează şi contrapunctează, le dezvoltă virtuos în cele mai mici modulaţii şi ramificaţii, le plasează la intersecţia marilor probleme ale existenţei, le problematizează în dialogul cu alţi creatori sau cititorii. Reflectate polifonic în concertul cărţilor, acestea exprimă tulburător şi dramatic liniile de forţă ale sufletului uman.

Ars poetica în do minor

Paul Goma nu îşi formulează principiile poetice într-un program aparte, ci îşi răsfiră reflecţiile metaliterare prin toate cărţile şi interviurile, dozate în „semitonuri” egale cu altele. De foarte multe ori însă scriitorul îşi leagă concepţia despre literatură cu ştiinţa muzicală, aşa încât noţiuni ca „ostinato”, „(re)fugii”, „contrapunct”, „passacaglia”, „ciaconna”, corelate cu cele menite a exprima ars poetica, apar cât se poate de fireşti. Se poate vorbi chiar despre o predilecţie pentru o anumită muzică, apropiată ca structură de cea a scriitorului – simfoniile lui Bach. Stilul polifonic, măreţia şi soliditatea construcţiei, bogăţia contrapunctică şi forţa dramatică a muzicii clasicizate de acest om de geniu al Germaniei îi provoacă scriitorului fascinaţie şi îi impulsionează dorinţa de a le experimenta în arta narativă. Unele titluri şi mai ales arhitectonica romanelor lui Paul Goma indică expres formele muzicale ale marilor polifonişti. Acest tip de muzică exprimând veşnica aspiraţie a omului de a evada din captivitatea rigorilor de tot felul şi implacabila lui condiţie de prizonier, neîntrerupta oscilare între poezia înaripată a inimii care nu cunoaşte oprelişti şi porunca necruţătoare a raţiunii care o cenzurează se potriveşte stărilor de spirit ale scriitorului care a cunoscut privaţiunea de toate felurile.

Structura polifonică prezintă simultan această dialectică a vieţii umane. Pentru a avea confirmarea, nu ezităm a merge la cartea ce ne vorbeşte despre una dintre cele dureroase experienţe ale scriitorului – închisoarea în România comunistă. E vorba de romanul **Ostinato** despre care Vasile Baghiu scrie pe bună dreptate că este „o carte totală (în sensul perspectivei cuprinzătoare asupra vieţii şi a diversităţii stilistice), este cartea libertăţii, cartea care vorbeşte despre sensul vieţii, despre destinul omului pe pământ, despre fericire, despre moarte, despre iubire şi aşteptare, despre cât de fragil şi puternic în acelaşi timp este omul, despre răbdare şi credinţă, despre trădare şi statornicie, despre suferinţă şi bucurie.” [2, p. 165]. Toate aceste variaţiuni motive pornesc de la basso ostinato** ce susţine o apologie a libertăţii umane. Revenirea obsesivă la „basul”/motiv al libertăţii are loc la toate nivelurile textului, pe acest fundament se stratifică ţesutul polifonic.

Paul Goma îşi edifică pe osatura formei simfonice ostinato un program moral şi estetic. În primul rând, scriitorul nu-şi consumă subiectul romanului în spaţiul fizic al închisorii, într-un univers „cu uşi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

închise” (Monica Lovinescu), ci îl împerechează cu contrasubiecte fictive, care au fost întotdeauna forme artistice de realizare a aspiraţii umane spre libertate. Lecţiile de pian cu Emilia Bratu la Lăteşti îl ajută să-şi contureze propriul proiect teoretic literar („teorìcă”), pe care îl realizează tenace începând cu reflecţiile personajelor şi desăvârşind cu arhitectonica romanului. Nu-i sunt străine nici unele consideraţii de artă literară ale scriitorilor onirici. Fragmentul în care Ilarie Langa meditează despre felul în care este exprimată acţiunea în vis, muzică, pictură, sculptură şi literaturş este concludent şi ne oferă o cheie de lectură atât pentru romanul **Ostinato**, cât şi pentru celelalte lucrări:

„Ilarie a urmărit «dezbaterea» cu interesul grăbitului să se ocupe de-ale sale – îi rămăsese ca un păr pe limbă ultimul vis: un buchet de cristale pe care îl ştia ca fiind muzica.

Se poate, deci. Cu atât mai vârtos cu cât am citit sau mi-a spus Oscar, când nu dormea, că visul durează cât epica lui. Deci visul este nu o desfăşurare de acţiune egală ca timp cu o aceeaşi acţiune la suprafaţă, ci un concentrat, o pastilă – un acord. Dar o stare – de panică, de satisfacţie, de nelinişte, de extaz, ce este, în vis: «desfăşurare» sau concentrat? – răspunsul pe data viitoare. Aşadar, întreaga succesiune, în timp, se comprimă (în timp), ori se afla comprimată, iar în secunda, în zecimea de secundă dinaintea trezirii, explodează, altfel cum să numeşti formidabila viteză cu care se derulează, explozie care anulează succesiunea, dar trezitul o repune la loc, pentru a o putea memoriza, povesti?

Se poate, deci. Simultaneizare. Dacă este posibilă în vis, în acest lanţ de imagini, de ce n-ar fi posibilă în muzică, unde există deja un precedent: acordul?

Dacă Oscar ar fi avut timp – dar n-avea: trebuia să doarmă – i-aş fi povestit că, înainte de a cădea în somn, de obicei am senzaţia de creion galben în şase muchii. Poate de aceea nu i-am povestit lui Oscar: el e sensibilizat în artele vizuale, dar nu în muzică. Deci: creion galben în şase muchii, înainte de a mă prăbuşi în somn, când începea balansul… Pe atunci simultaneizarea muzicii nu mă preocupa, nici n-o numeam, era ceva ca o coadă de parfum rămasă după întâmplarea din acea toamnă, în mansardă, cu Bach adunat în pianină. Pe Oscar nu-l interesează asta: pictura-sculptura lui este, prin natură, simultană, l-ar preocupa o eventuală succesionare a ei. Dacă Oscar n-ar dormi, i-aş vorbi despre… Aş începe prin a spune banalitatea: visul e mai epic decât muzica, succesiunea în timp fiindu-i mai proprie decât muzicii – am văzut într-un jurnal cinematografic un agregat uriaş, un fel de presă-macara, undeva, într-un port, câteva sute de autocamioane cărora le expirase termenul de garanţie aşteptau să fie… comprimate: presa le lua între labe, una în faţă, alta în spate şi strângea – în câteva secunde camionul se turtea – pe verticală – rămânând un bloc de fier turtit, o plăcintă ţinută pe cant, păstrând încă, scurtate, orizontelele.

Ceva asemănător se va fi petrecând cu visul: ca să încapă în depozitul limitat al memoriei, e comprimat, brichetat; (aproape) simultaneizat. (…) De ce n-am aşeza între braţele-fălcile presei şi melodia

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

(camionul desfăşurat)? Şi, concentrându-l, am preface-o în acord – cum există deja atâtea exemple: partea mâinii drepte din Sonata Lunii:

[*partitură - imposibil de reprodus, aici*]

este nu altceva decât desfăşurarea acordului:

[*partitură*]

iar dacă un acord se poate preface în melodie, este posibilă şi calea inversă – dar bineînţeles că spun banalităţi, inventez roţi şi ouă ale lui Columb, dar nu pot să nu le spun, fac, inventez…

Îmi imaginez – de pildă – un zid construit din blocuri nelegate cu mortar; coama lui spune o melodie, cum în manualele de muzică sunt reprezentate grafic intervalele, durata: o înşiruire de trepte. Blocurile nefiind legate între ele, să «comprimăm» zidul – desfăşurat dinaintea noastră şi să-l prefacem în stâlp, de pildă albul şi neutrul acord:

[*partitură*]

el creează dintr-o dată posibilitatea, virtualitatea unei infinităţi de melodii, terenul, scena pe care o vei putea popula cu orice fel de relief melodic doreşti…

Şi ce dac-am emis o teorìcă/ atâtică/ de mică? Eu sânt un om liber, domnule, îmi folosesc libertatea după cum mă taie (şi mă taie!) capul.

La o adică, pot şi deraiez, derapez, delirez – atâta vreme cât aceste forme ale libertăţii rămân interioare (!) şi nu îi deranjează pe colegii de celulă…

Iată, vreau de-un paregzamplu acordul conţinut de cuvântul violet; şi mai frumos: acordul femeie.

Vreau poeme de un vers, de un cuvânt – desfăşurarea să fie treaba receptorului – oamenii nu au nevoie de contururi ferme, de garduri, de ziduri, de celule, ci de libertate, nu, domnilor? Ba da, ba da – domnilor!

Vreau teme, cum li se dădeau marilor pianişti-compozitori-improvizatori din secolul trecut, vrem să participăm, să avem sentimentul coautoratului! – aşa aş cere, sus şi tare (dacă Oscar ar avea timp).

Un exemplu? Iată-l: îi propun lui Bach cel Bătrân tema:

[*partitură*]

pe care el o desfăşoară şi dă basul ostinato din Passacaglia în do minor:

[*partitură*]

Nu e bun exemplul? Ba e foarte bun – doar eu l-am dat!” (sublinierea ne aparţine n.a.)

Ce este literatura pentru Paul Goma? În primul rând, arta cuvântului e un spaţiu ideal al libertăţii atât a autorului, cât şi a asociatului său în desăvârşirea creaţiei – cititorului-interpret. Acesta din urmă trebuie să participe şi să aibă libertatea de a improviza şi de a completa intenţia autorului. În al doilea rând, scriitorul împărtăşeşte concepţia despre literatură ca o ordine simultană. Pentru a constitui o sursă a inovaţiilor ulterioare forma literară trebuie să conţină „comprimate”, „pastile” tematice cărora interpreţii să le dea desfăşurare în propriile contribuţii. Aşa cum se construieşte acordul în muzică sau se înlănţuie acţiunile în timpul visului, creatorul de literatură trebuie să-şi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

articuleze temele, urmând „noua deschidere în câmpul artei" anunţată de Bach în compoziţiile sale polifonice [3, p. 19]. Pentru a exprima formal, complex şi compozit ipostazieri pluritematice, înţelesuri filosofice şi trăiri adânci, autorul se cuvine să fie un virtuoz, să dovedească un nivel înalt de tehnicitate. Construcţia compoziţională ca o elaborare intelectuală susţine triumful spiritului umanist şi realist asupra mentalităţii mistice. E momentul să pomenim aici insistenţa cu care Paul Goma a susţinut predilecţia sa pentru proză în defavoarea poeziei ca specie literară („... numai că proza, neică, nu se face numai cu har, ca poezia; proza, tinere babarez, începe să se facă după multe cărţi citite, după muuultă viaţă trăită; şi cu multă sudoare, neică. La proză nu scrii, la proză trudeşti, ca la cărat saci, ca la tras în jug... Dacă ai destule cămăşi de udat cu sudoare, atunci continuă să scrii proză..." (**Roman intim**, p. 211)). Totodată, organizarea logică, ariditatea construcţiei textului literar nu exclude capacitatea acestuia de a fi purtător al unor intense pasiuni omeneşti, de a exprima sentimente de cea mai largă valabilitate umană.

Tehnicizarea „peste măsură" nu este privită însă cu ochi buni de Paul Goma, căci „oricât de «perfecte» ar fi (mai bine spus: oricât de perfect ar face o maşină ceea ce până acum făcea omul), exact această calitate este… defectul de căpătâi al tehnicii. " (**Adameva**, p. 158).

Scriitorul îşi exprimă răspicat opţiunea pentru respectarea unui echilibru umanizat între formă şi conţinut, ştiinţă şi artă, experiment şi expresie a sentimentului: „… tot ce ţine de ştiinţă, în artă (şi în literatură) trebuie să se mărginească numai la mijloace, să nu devină scop. De ce? Să spunem din acelaşi motiv enunţat de Doamna Bratu a mea: tot ce este prea perfect (acolo duce tehnicizarea peste măsură) nu poate fi artă, ci produs mecanic, robotic. Arta poartă în ea umanul, sub formă de «scăpare», «eroare», «greşeală», «excepţie». Or, de pildă muzica matematică, lucrată la ordinator (de prietenul, meu, simpaticul Sever Tipei, la Champaigne, Illinois) va fi neomeneşte de corectă – deci suspectă. (…) Niciodată o maşină nu va putea «imita» scrisul scriitorului. Că va uşura materializarea lui, asta da, a şi făcut-o prin «textiere», composere [*în acel moment: 1965-1966 nu existau - la noi - ordinatoare, nota mea, P.Goma*]. Dar, ca şi în cazul motorului Harley Davidson: va fi copia perfectă, dar inutilă: dacă nu a imitat şi erorile omeneşti: bătaia lui legendară rezultă dintr-un defect de fabricaţie… conservat, cu grijă…" (**Adameva**, p. 159). Privind astfel lucrurile, desluşim în titlul romanului **Arta refugii**, pe lângă fascinaţia pe care o provoacă virtuozitatea marelui compozitor în realizarea fugilor, un refuz, o rezistenţă la rigorile şi deci limitările tehnice ale acestei forme de încununare a polifoniei. Interesant că, jucând după obiceiul său cuvintele până a le determina să spună mai multe decât le este dat să spună, scriitorul înlănţuie tema artei muzicale cu cea a destinului său de basarabean în refugiu: „... a fost un mare compozitor german, poate cel mai mare de pe globul pământesc, era cantor la o biserică din Lipsca. El a alcătuit un fel de culegere de exerciţii pentru elevii lui şi a intitulat-o, frumos **Artafugii**. (...) Dar şi mai artă e să re-fugi, ca noi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Basarabenii. Nu chiar pe muzică – e-he, de-am avea un compozitor de-al nostru, basarabean, să compună **Artarefugii**... Rămâne de văzut, cum spune mama: dacă nu mă fac fierar, nici rege, nici cheferist; dacă la liceu învăţ bine latina şi muzica, eu mă fac compozitor – compun compoziţii frumoase de tot, pentru noi, Basarabenii refugiaţi." (**Arta refugii**, p. 12)

Scriitura muzicală îi oferă scriitorului sugestii pentru câştiguri de factură modernă în expresie şi în construcţie romanescă, fapt remarcat de critica literară. Potrivit lui Ion Simuţ, în romanul **Ostinato** scriitorului îi reuşeşte edificarea unei „simultaneizări a arhitecturii narative", astfel constituind una dintre scriiturile cele „mai îndrăzneţe din literatura contemporană", fapt care îl reprezintă ca pe un „autentic novator al romanului modern" [4, p. 188-189]. Într-un interviu, realizat de Schmidt-Häuer în 1971 după lansarea romanului **Ostinato** la Târgul de Carte de la Frankfurt (la care delegaţia română şi-a părăsit, în semn de protest, propriu stand), Paul Goma vine cu următoarea definiţie a romanului: „**Ostinato** nu este nici roman-politic, nici roman-autobiografic, nici roman-diatribă (pamflet). Ci un roman, deci şi autobiografic, şi politic, şi diatribă, şi... Produsul, secreţia unui om despre oameni. Produs cu intenţii artistice. Roman, expresie totală fiind, nu putea ocoli aspectul «politic» – cine afirmă că se poate scrie roman «nepolitic» în lumea noastră, în timpul nostru – acela minte; şi îi minte pe cititori. Politica nu e o profesie, nici o atitudine de circumstanţă, apartenenţă la o formaţie, grup, partid în vederea obţinerii unor avantaje – politica este viaţa în polis, viaţa publică, iar viaţa este substanţa romanului." [5, p. 41-42]. Romanul este expresia unei personalităţi ancorate într-un anumit timp şi spaţiu, care se deschide multiplelor solicitări ale vieţii, surprinzând-o „aşa cum este", polifonică, şi/şi, nu „aşa cum trebuie să fie" într-un proiect monologic abstract. Viaţa îi dictează romancierului arhitectura fluidă a contrapunctului.

Ţinem să menţionăm aici o altă inovaţie a lui Paul Goma în domeniul formelor romaneşti, care se datorează, după noi, tot însuşirii legilor de compoziţie muzicală, mai concret de „încălcarea lor" (amintim învăţătura dnei Bratu: „Întâi trebuie să stăpâneşti bine, la perfecţie, legile, abia după aceea să le încalci – în cunoştinţă de cauză"). Încălcând „în cunoştinţă de cauză", scriitorul inventează noi forme romaneşti, dovadă ne stau informaţiile de pe site: „ficţia", „ficţia realistă", „monologul dialogat", „romanul", „romanul-jurnal", „romanul-roman", „versiunea scurtată". Mai mult chiar, scriitorul afirmă în **Adameva** că a inventat o „nouă formă de proză", o artă narativă proprie:

„Aşadar: acum – în fapt, de ieri – sunt conştient de ceea ce fac, chiar dacă nu i-am găsit un nume facerii.

Acum pot spune: Nu-mi convenea formula romanului, a ficţiunii, a camerei de alături, a proprietăţii-private, înlăuntrul căreia faci altceva şi altfel decât în piaţa-mare, pe stradă, în gazetărie, la cârciumă. Nu-mi convenea din exact motivul pentru care le convenea celorlalţi: simţeam nevoia irepresibilă de a numi personajele cu numele persoa-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

nelor (mai ales ca împărţeam oamenii, brutal, în buni şi răi). Ficţiunea, invenţia nu-mi convenea atunci când… inventa fapte, situaţii, stări – ci atunci când dădea carne unor fapte existente, unor situaţii cunoscute, unor stări prin care trecusem şi eu, autor.

De aceea, repet rezerva faţă de «noua formulă»: mi se potriveşte doar mie – de ce? Limpede: pe de o parte, fiindcă am traversat mai multe şi mai intense întâmplări; pe de alta – asta fiind mai important!, am observat atunci, în prezentul ei, întâmplarea, iar în trecutul tot al ei nu am acoperit-o, nu am învelit-o în uitare – din contra: i-am cultivat prezenţa.

Demersul meu a fost, de la început, invers decât al confraţilor:

În scrisul lor, ei «ficţionau» şi cele mai atroce-de-real fapte istorice, le încifrau, le îmbălau, le îngălau, le ascundeau, le travesteau – le făceau de nerecunoscut, le schimbau semnul, le falsificau semnificaţia (se consolau cu «complicitatea cititorului», dar nu vroiau să accepte: cititorul e cum şi-l face scriitorul, aşadar, cititorul din realism socialist este un pur produs al imbecilizării desăvârşite de activistul de partid dezmierdat: «inginer al sufletului tovărăşesc»).

Eu, dimpotrivă: «realistizam» până şi pasajele de legătură – cele pe care nu le ştiam să fi fost aşa, însă le cunoşteam mecanismul – le făceam să fie veridice.

Asta ar fi una; a doua: implicarea autorului în propriul scris" (**Adameva**, p. 162-163).

Amintind perechea duelistă Eu-Ei a programului blagian, Paul Goma îşi conturează o poetica proprie, personalizată a romanului pe care o contrapune celorlalte (ei „ficţionau") ce cultivă evaziunea, depersonalizarea, elaborarea, artificialitatea. Personaje cu nume adevărate, fapte de concreteţe biografică, consemnarea evenimentelor contemporane scrisului, omogenizarea subiectelor private şi sociale, implicarea autorului în scris, „realistizarea", „prinderea în cuvinte" constituie componentele programului. Această poetică dictează romanului să preia scriitura de jurnal, iar jurnalului – consemnarea telegrafică. Totul pentru a spune lucrurilor pe nume, pentru a nu falsifica adevărul şi, în acelaşi timp, a lăsa adevărului libertatea de a fi spus în toate modurile. Asistăm la o întemeiere a credo-ului literar pe criterii etico-estetice („literatura care ţine seamă şi de bine-rău, nu doar de frumos-urât"), care constituie răspunsul lui Paul Goma în marele dialog al poeticilor romaneşti din secolul al XX-lea.

Cum putem ilustra „grafic", după modelul menţionat de pe YouTube, dinamica acestei invenţii romaneşti? Vom apela la sugestiile scriitorului, alegând dintre cele cinci titluri compartimentate „romane" lucrarea **Roman intim**. Acesta este cel de-al cincilea roman în ciclul biografic***, consemnând perioada (1953) în care autorul, după ce fusese eliminat din prima fază de la examenul de admitere la Institutul de Cinematografie, este repartizat la şcoala elementară din comuna Rupea ca instructor superior de pioneri. Pretextul pentru reflecţiile metaliterare ale autorului-diarist-narator-personaj constituie

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

experienţa arestului său (cu un an înainte de momentul romanului) de la Sibiu de către securitate pe motiv că ţinea un jurnal „codificat" (experienţă scrisă în **Astra**). Acţiunea se desfăşoară pe parcursul a câtorva ore în timpul cărora personajul-reflector încearcă să-şi realizeze intenţia de a merge acasă la părinţi, parcurgând itinerarul dus-întors mai degrabă imaginar-simfonic, în timp şi contratimp. Modulaţiile tematice care se aştern pe acest itinerar fix ţin de dilema tânărului „păţit" în faţa jurnalului său. În mediu sugrumat de cenzură şi de tot felul de constrângeri scriitura sinceră e o sinucidere. Cel mai lipsit de primejdie e să amâni scrierea lui până la găsirea unor soluţii mai ingenioase, a unor variante elaborate: „Iată avantajul amânării, al datului-timp: nu pui pe hârtie decât ceea ce s-a cumpănit, pritocit, cum fac bunii croitori: măsori de zece ori, înainte de a-ţi tăia cracii nădragilor (o dată) – ca să nu faci nefaceri, ca la Sibiu, Jurnalul…" (**Roman intim**, p. 80).

Experienţa cu primul jurnal descoperit brutal de străin („Securitatea care nu se descalţă de cizme când intră în sufletul nostru") îi devine o sursă pentru forjarea unei noi plăsmuiri – scriitura care se desfăşoară concomitent în mai multe „caiete" în care şi-ar consemna gândurile pentru mai multe perechi de ochi şi urechi. Într-un caiet, poate în jurnalul propriu-zis, vânat impardonabil de securişti, diaristul va scrie realitatea „codificat", „anagramat", în care n-ar „spune lucrurilor toate pe nume". În alt caiet, dimpotrivă, ar depune „ca într-o crăică, observaţia-şi-comparaţia – pentru moment? Aşa ceva nu se uită, dar mai bine-i şade pe hârtie, decât în minte, de unde riscă să se piardă". Dar şi această acţiune măscuită e marcată de precaritate, căci cele câteva „consideraţii-asupra; iar despre fapte nimic" sunt „doar aluzii, o metaforă, jumătate din următoarea", rezultatul „are să fie ca şi cum n-ar fi fost nimic-nimic". Se întrevede aici o subtilă polemică la poetica inefabilului, anticipată relevant: „Anica: minte numai prin cuvinte; câtă vreme tace, este adevărată, dreaptă – şi frumoasă; de cum emite sunete, altele decât cele naturale, totul se strică, ea întreagă devine o stricată – din crăiţă se preface în oafă", pentru ca mai apoi această polemică să evolueze într-o parodie la iresponsabila evaziune estetică: „Jurnalul. Lotte. Mă reapuc de ea, numai să ies de-aici. De el mă reapuc, dar nu mai scriu nimic politic, numai erotic – nu, nici erotic, nici etic – numai estetic! Asta-i muzica ce le, dacă nu place, atunci, nu le displace, o tolerează. Uite, o să descriu pe o sută de pagini lanţul ei uns. Nu scriu că e săsoaică şi că tot neamul ei a fost dat afară din case, dus la Donbas – nu! Numai despre lanţul bicicletei scriu, pot să scriu ăi despre întreaga bicicletă, chiar despre far, dar fără: trebuie să-i schimb numele, hitlerist". Soluţia este numai una: „să mă hotărăsc să spun lucrurilor pe nume, ca să fie pe hârtie cum fuseseră pre pământ – altfel mă apuc de matematice şi dau examene de admitere la Politehnică!".

Comprimată, această scriitură arată cam în felul următor: „«În caietul A consemnez telegrafic, fapte: «Azi după-amiază condus Lotte răspântie. Ea plecat bicicleta Rupea, eu Jibert» – cam aşa cumva, deşi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

cad în Telegramele caragialeşti, oricum, nu-i necesar să intru în amănunte, în A, deci nu consemnez episodul cu gazda şi nu intru în asociaţiile provocare de fusta frecată de cadrul bicicletei, astea fiind pentru caietul B; povestea cu gazda, într-un eventual C, mult mai încifrat. Sau chiar D, ca să fie mai păzit, ca mai departe de intrare... Deşi, la caz de percheziţie-arestare, cum le car cu mine împreună, împreună au să fie descoperite...» (…) Vasăzică ajunge acasă, dă o raită pe la Anica, apoi se aşază la scris. Începând cu caietul B – aşa e mai bine. Foarte bine. La A are să se întoarcă altă dată, mai târziu, e cel mai uşor, n-ai decât să-l cifrezi pe B, apoi nu rişti să uiţi întâmplările curente, consemnate telegrafic. Mai delicat e cu B. Ce să mai vorbim de C..."

Fragmentul transpune stările unui tânăr scriitor care a cunoscut „primul pumn" al Puterii: indeterminarea, cenzura, autocenzura. Câteva consideraţii extraliterare ale autorului ar putea fi clarificatoare în acest sens: „Cenzura te obligă la tăcere, o cenzură de lungă durată la autocenzură. (…) Pentru că cenzura, această instanţă a interdicţiei, nu este doar duşmanul de moarte al scriitorilor şi al literaturii, ci înainte de toate duşmanul de moarte al adevărului" [6, p. 47-49]. Fraza finală a romanului: „ Şi de am să mă scol – tot mă scol eu de-aici – pre mulţi am să scriu eu", poate fi interpretată ca o opţiune pentru forma artistică care nu metaforizează acolo unde trebuie să spună răspicat adevărul, una care susţine frenezia raţiunii pentru a lumina problemele existenţiale ale omului.

Pe parcursul celor trei sute şi ceva de pagini asistăm de fapt la o variaţiune contrapunctică pe tema scrisului literar, cu mişcări intervalice şi ritmice, având culminaţie în definirea formei hibride de roman intim („alt caiet decât jurnalul, caiet care ar fi jurnalul-foarte-intim"). Este forma pentru care pledează autorul în căutarea rostului său de scriitor care intenţionează să „realistizeze" chiar şi produsele imaginaţiei. În rezultat, romanul intim capătă scriitura de jurnal sau de jurnal al unui jurnal cu fapte mai vechi, de „amintiri răsamintite". Această formă derivat necesită iremediabil clarificări asupra instanţelor narative şi asupra identităţii personajelor: bărbaţi sau femei. Iată o consemnare în acest sens cu valoare de program: „Să te transpui. Să fii pe rând, simultan, altul decât tine: om obişnuit şi făcător de oameni; să fii doi; cinci, unsprezece alţii, dar să te poţi întoarce la tine şi, de fiecare dată, să te găseşti schimbat. Cu ceva din cel în care ai fost; dedat după acela. Asta ar fi însemnând să fii scriitor – romancier, nu poet: poetul e din ce în ce mai el, pe când romancierul încearcă să fie din ce în ce mai alţii – aşa devine din ce în ce mai el. Aşa cred. Dacă eşti bărbat, să fii, deodată, toate personajele bărbaţi, cu ceva din sufletul personajelor femei; dar să nu încerci imposibilul, ca Balzac – aşa cred. Dar cred că trebuie încercat imposibilul. Cum a făcut Balzac".

O întreagă poetică a alterităţii putem deduce aici, poetică care dictează alternarea persoanei narative şi a liniilor tematice, fie la nivelul unui roman (evoluţie pe care am putea în fond s-o ilustrăm grafic), fie la nivelul întregii creaţii. Şi pentru că ne-am propus să lucrăm simultan cu mai multe „caiete" ale lui Paul Goma, apelăm la o notă explica-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

tivă din **Adameva**: „Nu vouă, nu ţie mă adresez, ci tot mie – la persoana a doua; a treia – chiar la a patra – ce: ar strica şi o persoană a patra, pe lume? Spre deosebire de tine, de voi, plini de eu-mă-pe-mine-mă, şi de orbirile ce decurg din buricocentrie, eu-pe-mine-mă aşez în faţa mea, mă plantez ca pe o oglindă. Când mă satur de dialog, mă iau, mă pun alături – şi uite-ne stând de vorbă în de noi, treii. Ba, în câteva rânduri (citeşte: cărţi), neajungându-mi pluralurile, mi-am schimbat genu(ri)le, căci eu sunt om, domule şi căci şi eu sunt pentru dreptul constituţional de a mă transpune-ntr-o”... într-o femeie, într-o carte aş completa eu pentru a pregăti terenul altui „concert”

Concertul Femeilor în do major

[*fragmentele care urmează sunt… “căzături”, deci trebuiesc considerate ca atare* - n. m. P.G.]

Această temă este una preponderentă şi conducătoare în creaţia lui Paul Goma, una care ascunde o bogăţie imensă de sensuri fructificate treptat în toate cărţile sale: „Totul-totul-totul gravitează în jurul femeii” susţine scriitorul în **Adameva** (p. 165). Scriitorul îi exploreze valenţele

Adevărul literar nefiind un jurnal, ci un concept.

eu nu lucrez cu idei, ci cu imagini. Iar la erotic-pornografic de asemenea în momentele

Cum să zic eu ca să zic bine? Să nu-şi închipuie oamenii că eu sunt un cronicar al faptelor. În momentul în care vreau să fac cronică, atunci anunţ: „Carte de mărturii”. **Cutremurul oamenilor** a fost o carte de mărturii în care m-am silit să nu mă îndepărtez de la adevărul meu. Căci există doar subiectivitate. În cărţile de ficţiune, unde pe o osatură reală, întărită cu veridic, adică cu ce ar putea să fi fost adevărat, inventez.

Nu, nu, nu, momentele erotice nu sunt inventate. Dar punerea în scenă a unora dintre ele este augmentată, este – inventată total?... Nu cred că sunt lucruri total inventate, ci nu că nu s-au petrecut aşa, ci nu s-au petrecut atâta. E vorba de cantitativ. Şi eu le-am umflat, le-am dat o altă dimensiune. Însă impulsurile existau, aia fiind o carte declarată totuşi autobiografică. Dar începând de la **Sabina** şi în alte două cărţi, care sunt ultimele din ciclu, apare destinul eroului care e şi narator, de aceea mi-i foarte uşor să mă confund cu el, în care, în mare, faptele s-au petrecut aşa. Dar există şi multă invenţie, care nu contravine realităţii şi, vorba lui Caragiale viceversa. Astfel, dacă e vorba de invenţie, eu aş fi putut concura cu oricare din inventatoriştii din România.

Dar în această modestie spun aşa, că romancierul poate fi comparat într-un anumit fel cu Atoatefăcătorul, pentru că el face o lume. Altceva e cum o face: o face prost, mai puţin reuşit...

[*aici se termină “căzăturile”, notaţiile nefolosite*]

Concertul Femeilor în do major

Când Paul Goma aplica creaţiei sale formula – „Eu numai pe femei le scriu” – de fapt ne oferea cheia pentru o lectură extrem de productivă. Această temă este una preponderentă şi conducătoare în toate

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

cărţile sale, una care ascunde şi fructifică o bogăţie imensă. În muzica scrisurilor vocile femeilor alcătuiesc un cor minunat de melodios, iar invenţia împletirii lor armonioase cu propria voce pare să nu cunoască stavile. Pentru descrierea acestor vestale ale inimii scriitorul foloseşte întreaga gamă lingvistică, ba mai inventează şi cuvinte suplimentare, capabile să mângâie, să parfumeze, să coloreze, să intoneze, să nuanţeze, să compare etc. În pasta fluidă a romanelor, femeile „văzute-auzite-mirosite-palpate-gustate" capătă profiluri rotunde, alungite, ascuţite, abundente, corpolente, cilindrice, fiind în continuă şi progresivă devenire. Unul însă este sentimentul care animă şi ordonează aceste exerciţii de artă a cuvântului, asigurând legătura congenitală a formei cu substanţa: iubirea. Exclamaţia din romanul **Adameva**: „Totul-totul-totul gravitează în jurul femeii" este o declaraţie de dragoste a scriitorului, revelaţia adevăratei iubiri pentru feminitatea care iradiază iubire, generozitate, maternitate, siguranţă, naturaleţe, senzualitate, pe contrasens cu pasiunea furibundă a priorităţii intolerante, a acaparării agresive şi a puterii brutale. Mai mult decât atât, explorarea ideii de feminitate îi marchează viziunea creatoare, încât am putea vorbi chiar de un pan-feminism caracteristic esteticii lui Paul Goma.

Obsesia căutării feminităţii protectoare şi salvatoare este atotcuprinzătoare. Spre unitatea conceptuală Magna Mater Deorum converg mai multe proiecţii ale femeii în „oglinzile paralele" ale idealului şi realului. Pe de o parte, femeia este o realitate spirituală, rodul imaginaţiei scriitorului: „Cunoaşterea totală o am dinspre cele necunoscute şi reprezentate. Ele îmi trimet imaginea globală – acelea mi-au fost mai adevărate decât adevăratele: mai frecventate, mai prospectate înăuntric", rezultatul transpunerii în celălalt, într-o altă faţetă a eului: „Dacă Tolstoi se străduia să se transpună într-un cal, eu tare aş fi vrut să mă mut, pentru o oră-două, într-o femeie. În trupul ei, mai cu seamă în psihologia fiziologiei ei." Fascinanta incursiune în universul feminităţii urmăreşte prinderea în cuvinte a stării de feminitate, a naturaleţei ei primordiale, care ar completa jumătatea sa şi cu care ar fi putut să reconstituie androginul: „Aş fi vrut să aflu, nu neapărat ce gândeşte femeia despre bărbat în timpul cunoaşterii-de-celălalt (gândul presupunând cuvinte; presupunând discurs; presupunând succesiune) – ci starea ei pe care, mai târziu, să încerc a o prinde în cuvinte. N-am reuşit. Nici prin împrejurimi n-am pătruns. Cred că femeia nu vorbeşte aceeaşi limbă ca a bărbatului în timp ce se contopeşte cu dânsul. Nu, nu. Femeia ne vine de altundeva. Până la coborârea ei, noi ne înmulţeam prin polenizare încrucişată şi consumam carne de 'urcă." (**Adameva**, p. 139-140). Starea de feminitate este una prielnică creaţiei, realizării a ceea ce există doar ca posibilitate.

Pe de altă parte, oricât de complexă ar fi lumea ficţiunii, izvorul plăsmuirii rămâne realitatea. Femei care într-o măsură mai mare sau mai mică i-au marcat viaţa sunt evocate, (re)trăite, aduse în prezent, alcătuind galeria personajelor feminine „realisticitate". Pe ecranul memoriei afective, femeia se proiectează în variate ipostaze: de mamă protectoare sau de „femeie-comisar", de fecioară suavă sau de bacantă

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

vândută şi curvă, de femeie pasională sau de vampă profitoare, de tânără nobilă de neatins sau de ispititoare măiastră în arta plăcerii etc.

Perceperea feminităţii ca necesitate imuabilă are rădăcini în relaţia mamă-fiu, intensă în timpul copilăriei, adâncă la maturitate. Romanul **Din calidor** consacră figura tutelară a mamei de a cărei lume fiul rămâne legat „prin ombilicul intact". Imaginea mamei iradiază infinite semnificaţii, ea înseamnă siguranţa adăpostului, a căldurii şi se suprapune pe înţelesul de pământ, glie. Totul începe şi se termină cu ea. Relaţia mamă-copil transgresează actul fenomenal exprimând raporturile dinte individ şi univers. Memorabilele scene dispuse teleologic din debutul şi finalul romanului reprezintă viaţa ca o stare în calidor, în „acel vestibul deschis spre ambele părţi, acel afară proxim şi nu definitiv, acel loc la aer şi lumină şi umbră şi căldură înăuntrică, supus agresiunilor, dar nu mortale: oricând pot face pasul înapoi, la adăpost", viaţa ca o stare de născut deja, dar ţinut în poala protectoare a mamei. După înstrăinări, „refugii" şi „definitive dusuri", pe care viaţa inevitabil le provoacă, întoarcerea e simţită ca o stare de beatitudine:

„ – Când o să vină tata, Domnul Director o să ne invite la masă? Mi-e foame, mamă… – şi încep să plâng. Mi-e aşa de foameee…

– Uite ce e, puiul mamii: eşti mare de-acum; de-acum trebuie să înţelegi cum stau lucrurile pe lumea asta; şi cu noi în ea. Noi suntem, de-acum, nişte refugiaţi…

– Eu nu vreau să fiu refugiat!

– Ei, dac-ar fi după noi…

– Eu nu vreau să fiu refugiat, adică culcat pe jos, în cancelarie, pe-ntuneric şi, în plus, lung de foame!

– Se spune: lat de foame. Sau: mort de foame – nu lung.

– Eu spun cum spun. Nu sunt mort şi nu sunt lat. Eu sunt viu şi mi-e aşa de foame, încât simt cum mă lungesc. Simt cum cresc. Sunt lung şi mare, de foame, mamă…

– Închide ochii şi gata!

– I-am închis…

– Bine-ai făcut. Când închizi ochii, nu mai vezi întunericul – toate de la întuneric ne vin, ascultă-mă pe mine! Şi foamea, şi setea şi dorul şi toate – de la întuneric ni se trag…

Cui îi spune mama asta? Eu l-am auzit pe Moş Iacob zicând că vine întunericul – el îi spunea: întunecime… Că vine, nu numai peste noi, cei din Mana, nu numai peste Basarabeni – peste toată lumea! Zicea el. Fireşte, exagera, cum zice mama.

Mama continuă să zică:

– Aşa că ce facem noi? Noi închidem ochii şi dormiiim…

Şi încă:

– Când dormi, nu mai simţi nimic, nici foame, nici durere, nici supărare – numai viaţă veşnică…

Astea le-a spus încet-încetişor, de parcă nu mie mi-ar fi vorbit.

Iar acum, deşi mie-mi vorbeşte, nu doar mie:

– Să dormim, puiul-mamii. Măcar în somn să nu fim refugiaţi."

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Fragmentul, la suprafaţă o relatare în succesiune, poate fi citit ca un veritabil poem simfonic, în care liniile tematice diferenţiate, dar interconectate au o atotcuprinzătoare mişcare circulară. E vorba de un poem în poem, o mostră de stratificare a temelor dezvoltate contrapunctic de Paul Goma la nivelul romanului, dar şi a întregii creaţii. Reiese de aici o întreagă gamă de teme călăuzitoare: relaţia mamă-fiu, sublima inocenţă a începuturilor, iubirea în forma ei cea mai pură pentru „eternul feminin", înălţarea prin suferinţă, simbolul omenescului cu toată căldura, dar şi cu toate limitele lui, drama copilului refugiat/înstrăinat de ţară, simbolul unui destin, tragica istorie a basarabenilor, obsesia exasperantă a morţii care însă nu umbreşte niciodată pe deplin dorinţa de a trăi. Copilul se opune destinului prin nestăvilită vitalitate („Eu nu vreau să fiu refugiat"), întoarcerea ciclică la mamă, casă, satul natal, fetele copilăriei constituind progresiv un superb imn al vieţii.

Mama însăşi este un model de vitalitate cu forţe de fascinantă atracţie:

„Mama a dansat, a dansat, până când boala a ţintuit-o la pat". Instinctul ei de viaţă a prins limbaj în febra dansului, mama dansând la balurile săteşti cu tata „mai des cu tata, mai ales vals", în faţa maşinii de gătit în bocanci grosolani, în cizme de cauciuc „dansânde, dansatrice", la bucătăria securităţii la Mediaş „chiar stând «reglementar»… dansa: din privire, din cap, mutând şi picioarele pe podea" încât aproape că a „umanizat" căţeaua-lup-apărătoarea comunismului românesc („În curând, a început şi căţeaua să-şi mişte, să-şi balanseze capul – urmărind-o pe mama…"). Dorinţa de a dansa nu a părăsit-o nici când picioarele i-au înţepenit, mişcarea de vals fiind transferată pe şoşonii sau pe umerii mamei: „Uneori, când credeau ei că nimeni nu-i observă, şoşontorogii dădeau s-o pornească, singuri prin iarbă. În fapt, se deplasau câte un centimetru, doi, însă li se putea deduce reuşita din strădaniile umerilor mamei: la început, şoşontorogii nu ascultau de comenzi, mai degrabă din exemplul umerilor… Încetul cu încetul, se petrecea un transfer: n-aveau şoşontorogii decât să rămână acolo, în iarbă, informi şi proşti: în locul lor, deasupra lor, dansau umerii; şi capul şi privirea mamei – bineînţeles numai – mereu, mereu, vals. Vals. Vals. Vals" (**Din calidor**).

Figura mamei în vals (dans ce cheamă fuziunea mişcărilor estetice, emotive, erotice, mistice pentru a exprima energia vitală) se dovedeşte a fi centrală şi simbolică în structura creaţiei lui Paul Goma. Tot mamei scriitorul îi datorează preferinţa pentru poetica libertăţii posibilă mai ales în forma scriiturii de jurnal. Aflăm în romanul **Din calidor** şi, mai ales în **Arta refugii** că tânăra învăţătoare înregistra, consemna în „caietele" ei specificul şi obiceiurile locurilor prin care soarta i-a dat să treacă. Memorabil în acest sens este portretul mamei făcându-şi notiţe în timpul unei călătorii cu trenul, când într-o vacanţă de Crăciun întreaga familie e pornită în vizită:

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

„…După ce pune la loc, în poşetă pudriera şi rujul, mama lasă să treacă timp – în care se uită pe geam, ori în gol, gândindu-se – apoi redeschide poşeta, caută îndelung, scoate întâi creionul, abia apoi carnetul de însemnări (nu unul din caietele Monografiei); îi dă coperta peste cap, mai dă o pagină, două… Citeşte, corectează, adaugă, trece la altă pagină – până ajunge la cea cu oglinda: o fostă oglinjoară cu două feţe, de buzunar, cumpărată de la cooperativă, a dezlipit foile de siclă, a păstrat numai una, ca să nu se observe între filele carnetului. Când ajunge acolo, înalţă un pic filele răsfoite şi le ţine aşa, ca un paravan, să nu se vadă. Şi nu se vede, decât dacă vezi ce conţine carnetul, altfel îţi spui că doamna aceea frumoasă, elegantă îşi consultă carnetul şi însemnează câte ceva… În sfârşit, pune în poşetă carnetul, creionul, pocneşte încuietoarea şi, în timp ce priveşte, pe fereastra vagonului, corectează cu adevărat ce e de corectat: rujul, la colţurile gurii, apoi gulerul, broşa… E atât de frumoasă mama mea – şi elegantă…”

E suficient să facem o paralelă între acest tablou şi arhitectonica romanului-jurnal **Adameva**, concepută ca o „călătorie în tren” prin „viaţa-memoria-istoria” romancierului-diarist (Flori Bălănescu), sau să revenim asupra specificul creaţiei lui Paul Goma de a-şi scrie Cartea vieţii concomitent în mai multe „caiete”/cărţi, ca să ne dăm seama ce putere de iradiere a avut mama asupra destinului de scriitor al fiului.

Chipul femeilor „scrise” împrumută inevitabil ceva din chipul mamei. Ileana, Duda, Nora, Mili, Tuza, Tecla, Bălana, rusoaica Devuşka, Varvara ş.a. formează diversitatea în unitatea feminităţii ocrotitoare şi a binelui „fără-bătrâneţe”:

„Din calidor le văd pe toate: Fetiţele, fetişoarele, fetişcanele, fetele-mari, fetele-şi-mai mari (şi mai mici) cu care m-am avut bine în viaţa mea, de la Mana. (…)

Din calidor văd bine tot ce au fetele mele.

Din calidor se vede mai bine decât văzusem cu ochii trupului. În calidor, nimeni nu-mi zice să mă uit în sus, că nu se cade, că nu ştiu ce, dar când te creşti, îţi zice varvar şi-ţi mai cere.

Din calidor le văd pe toate şi de tot, câte una, câte una-n una; pe rând şi în cor – dar nicio clipă contopindu-se. Fiecare-i fiecare. În veci.”

Din „calidorul” imaginaţiei sale, Paul Goma este un „vânător” al frumuseţii feminine, un veşnic Don Juan urmărind şi scriind cu dragoste toate femeile. Femeia e ca viaţa – fluctuantă, nelineară, nestingherită, iar ceea ce e cu adevărat frumos se cade a fi scris fără „puncte-puncte”, „**uite-aşa**” cum este, păstrându-i adevărata putere. Extraordinarele portrete ale fetelor învăluite în senzualitate şi descrierile scenelor erotice au mare farmec estetic şi constituie un demers de umanizare a literaturii, de atitudine împotriva închistărilor, a limitărilor de exprimare. Moralismul mai degrabă pune plumb pe aripile imaginaţiei decât îi stimulează zborul. Pentru a descrie femeile, autorul se eliberează de încorsetarea puritană şi sfarmă normele lingvistice, îndoind cuvintele şi frazele pentru a le determina să se muleze ca mănuşile pe formele dorite:

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

„...(oare de ce vor fi considerate de-ruşine aceste minuni ale Facerii, de ce până şi cuvântul ce le sfinţeşte este cuvânt de ruşine: buci, iar părţii desemnate, globalei, i se spune ocolit: dinapoi sau fund – dar dinapoi are şi căruţa şi casa, fund are găleata, grădina, fântâna, pe când cur are numai Ea! – ferice de pictori, de sculptori, ei fac ce fac, nefiind obligaţi să şi numească ce fac, dar bieţii scriitori?, ia să aştearnă pe hârtie cuvântul, nu mai ajunge la cenzură, îl cenzurează cenzuraţii şi asta nu doar de când cu comuniştii, el însuşi, autorul iute-iute, ruşinat şi excitat, îl şterge, fiindcă, nu-i aşa, acela e un cuvânt-urât, se rosteşte între patru ochi, se scrie numai la closete – ei, uite: bucă nu se scrie la closet, de ce? Dacă ar fi poet, ar scrie un întreg bucopoem în o sută unsprezece bucipărţi; ar elogia, ar face bucelogiul buculenţei, ar cânta bucarnea cu gust de bucaisă, ar lăuda bucalmul bucoapselor bucEvei – buciforme, bucialtfel, bucierele… – în fine, ar scrie el Bucevanghelia după Ioana-Bucă-de-Aur, deşi mai în ton: după bucevanghelista BucIoana-CurDaurista… – şi de ce cuvântul bucurie n-ar veni de la ceea ce dă, ceea ce oferă, fiind bucuria omului?)” (**Roman intim**). Obscenă este doar literatura vândută Puterii, elogiind Canalul, „cu, de pildă colectivizarea; cu lupta-pentru-pace, cu partid, cu Marea Uniune, cu Marele Stalin: acelea sunt nu doar porno-, ci porco, cacografice!” (**Roman intim**).

In calidorul memoriei afective, „ţinere-de-minte-cu-simţăminte”, femeile semnifică o anumită etapă a biografiei scriitorului cu o viziune corespunzătoare asupra lumii. „La urma urmei, toată lumea-i femeie. Nimic nu se face, nimic nu se desface fără femeie, nici în afara femeii. Pentru mine, la început de tot a fost găina şi nu cocoşul; Eva, nu Adam…” (**Roman intim**). Închegarea unei viziuni asupra lumii (istoria-geografia) depinde de reuşita cunoaşterii „istoriei geografiei femeii”, iar scrierea unei cărţi dă seama de succesul prinderii în formă, în cuvinte a femeii.

Copilăria este percepută ca o lume vrăjită de miroasele femeilor „bune, frumoase şi mustoase şi parfumoase şi!”, „cu ţâţoance adiind a pătrunjel”. Învăluite în aromele sublimului, fetele Manei („Ah, fetele”) par nişte zeiţe. Memoria decupează neapărat odori-semnale diferite: **Tuza** e „frumoasă şi când e urâtă, adică toată vremea. Săraca de ea, pe lumină i se vede rău obrazul bine buburos. Şi merge ca un bărbătoi. Şi-i tare slabă, picioarele i-s ca fusele, încolo curu’ i-i destul de lărguţ. Şi are, cum se spune, un ochi la slănină – însă dacă te uiţi la ea dintr-o parte, nu bagi de seamă făina”; **Tecla** e „Mărunţică, frumoasă, de pică: părul negru-negru, cu ape albăstrii, ochii verzi-verzi, de mâţă – nu de pisică, de mâţă; verzi, cu stele de aur”, dar „ce dulce mă ţinea şi ce dulce-mi arăta şi ce dulce era ea pe-peste tot. Mai ceva ca zahărul”. Văzută cu „ochii trupului”, **Duda** are mîna „aspră şi fierbinte, pielegoloasă mirosind a calapăr, ca la noi, în bucătărie, înainte de, şi după, la ei, cu ferestrele astupate, în umbra dulce şi pipărată, când ea zicea să mă uit în sus, că nu se cade. Nu se cade să cazi în jos, de-aceea. Că, dacă o vezi, cade. Joasa ei cea nevăzută. Acum e ca atunci. Mă strânge uşurel-tăricel cu picioarele ei, toate şi cu între

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

fierbinte şi pipărat şi cărniat, proaspăt tăiat". Şi, desigur, **Bălana** are „părul galben-galben şi ochii albaştri ca floarea inului…? (…) Are fuste frumoase, înflorate, barijuri la fel, pline de flori vesele" (**Din calidor**).

Adolescenţa e marcată de femeile sibiene, „cele mai frumoase, mai colorate, mai trupiformate, mai parfumirositoare din lume". „Nările" memoriei adulmecă, o reproduc pe **Şoricica** de la Astra, „şoridulce", „mereu la datorie pe parapetul tranşeelor liniei întâia a frontului culturalizatornicesc", pe **Cecilia** ce purta coadă „imensă, incredibilă, legendara ei coadă cânepie, atârnând până binişor dinjos de fostul curuleţ, spre subgenunche – şi care coadă o trăgea atât de insistent spre spate, încât în faţă îi ţâşneau (ce timpuri!) ca nişte coarne sânii, lubeniţe obuzoidalnice...", pe **Lotte**, fata de pe bicicletă cu „mirosurile şi sonurile şi gesturile ei, deduse", de **Anica-Crăcica**, „opărica", „curva satului", pe **Vivi** „viind singura viinţă vinecunoscută", pe **Lala** cu care „am învăţat, în acea prima oară, să mor", care „nu are corp, ci trup: corpul face uneori alianţă cu sufletul, trupul niciodată", de **Boltăşiţa** cu „Ochi-scoică, pleoapă-capcană: rapace, carnivorace, uitătură, privivoră; valvivulă, buzifagă, clytolindică (…) palpitiundă, adunată concentratic, sub pleoapă" ş.a. (**Roman intim**).

Universul Facultăţii de Litere e un paradis al formelor şi al mirosurilor feminine (mai puţin în primii ani delimitaţi prin vigilenta, justilinista, pătimita Toria-Justa). **Bonifacia**, „coconeta rondeleta", „ghem de amiroase", are „profilul rotunjiform, dolofănesc-bonifacic", „buciliniu, palpitând domol, somnol" şi genunchii „bolfoşi, promontorici, stâncoşi, monstruoşi". **Fata Popii** arată „ca o cuşmă flocoaşmă uitată pe pupitru". Iată că-ţi iese în cale „o studentă mai maturată, mai-aproape cuconiţă, durduletă, pieptoşie, inelată, 'nmărgelată, parfumată-şi-mpoşetată", dincolo vezi „o studentă mustăcioasă peste tot, uscată, neagră". De la catedră îţi vorbeşte **asistenta de spaniolă** în continuă metamorfoză a cărei „Spuma, transparenţa, galben-paiul (şi uşurelismul libelulatic) din '56 se copseseră: galbenul devenise mieriu, străveziu: translucid-chihlimbariu, iar spuma – crustă, coajă prăjită, de ronţăit". Nu miroase doar **femeia-comisar** de slava veche cu ochi „găinoizi", care „îşi curgăineşte orifixa bucalică de slabăveche nedespământelenitică" (**Bonifacia**).

Întâlnirea cu femeia ursită în perioada postuniversitară constituie prilejul pentru scriitor de a compune simfonia "domestică **Infarct**.

Fiecare femeie amintită e o unitate aparte, un roman, o carte „mereu nouă, de fiecare dată prima" în Biblioteca Paul Goma. Adulmecate, imaginate, plăzmuite, scrise neîntrerupt, femeile-cărţi-bijuterii scot din ascunzişuri doruri învăpăiate, plăceri erotice mistuitoare. **Bonifacia, Justa, Sabina, Castelana, Ela, Heidi** nu se lasă interpretate, disecate cu mintea doar pornind de la aspectele tehnice, ele trebuie trăite ca atare. Acestea sunt şi învăţătură şi literatură şi efort de construcţie romanescă şi fantezie artistică.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Postludiu

Obsesia căutării feminităţii protectoare şi salvatoare, ca şi aspiraţia spre libertate, sunt două dominante inseparabile, teme-gemene în creaţia lui Paul Goma. Ele se repetă neîncetat, se asociază cu alte teme în plenitudinea acordului, investindu-se în ipostaze şi forme inedite, cu forme expresive noi. Această muzică liberă, ardentă, mistuitoare, năvalnică a Bibliotecii Paul Goma ne oferă, fără doar şi poate, un deliciu estetic aparte, precum şi o lecţie de umanitate şi iubire.

Note

1. Dan Voiculescu, *Fuga în creaţia lui I. S. Bach,* Editura Muzicală, Bucureşti, 2000.

2. Vasile Baghiu, *Mărturie zguduitoare şi excelenţă literară*, în volumul **Paul Goma 75. Dosarul unei iubiri târzii**, volum îngrijit de Flori Bălănescu, apărut cu sprijinul lui Gelu Tofan, Eagle Publishing Hause, Bucureşti, 2010.

3. Wilhelm Georg Berger, *Clasicismul de la Bach la Bethoven*, Editura Muzicală, Bucureşti, 1990.

4. Ion Simuţ, *Cazul Paul Goma: între politică şi literatură***,** în **Reabilitarea ficţiunii,** Editura Institutului Cultural Român, Bucureşti, 2004.

5. Paul Goma, *Experimentele sunt necesare*, în volumul **Scrìsuri I (1971-1989)**. Bio-bibliografie, interviuri, dialoguri, scrisori, articole. Ediţie îngrijită de Flori Bălănescu, Curtea Veche, 2009.

6. Paul Goma, *Cenzura, autocenzura, paraliteratura*, în volumul **Scrìsuri I (1971-1989)**

* Potrivit specialiştilor muzicologi, „Tema de fugă este la Bach un ton rotunjit, închegat” (L. Czaczkes), ea trebuie să fie expresivă, concentrată, să cuprindă un miez ideatic interesant şi uşor recognoscibil. „Tema este sâmburele, esenţa fugii” (M.-N. David) [1, p. 25]

** În terminologia muzicală, ostinato constituie basul care repetă acelaşi desen muzical într-o lucrare polifonică.

*

Aliona Grati îmi trimite şi textul Dianei Vrabie:

Diana VRABIE Romanul ca adevăr şi autenticitate
(Infarct de Paul Goma)

“Rezumat

Beneficiind de o receptare mai mult politizată decât literară, opera lui Paul Goma necesită un examen critic obiectiv. Una dintre cele mai recente cărţi ale autorului, **Infarct**, amestec de ficţiune şi realism, este redactată sub formă de jurnal, în spirit autenticist. Contopind o paletă tematică variată, scrierea oferă un aspru rechizitoriu asupra unei epoci degradate moral. Adoptând convenţia calendarului, narând la persoana întâi, pe un ton de o sinceritate crudă în ideea de a dezvălui adevărul, mizând pe datele unei realităţi identificabile, Paul Goma se dovedeşte

un adept al ideii de autenticitate atât la nivel ideologic, cât şi la nivel tehnic.

Cuvinte cheie: autenticitate, adevăr, sinceritate, spontaneitate, ficţiune realistă, autobiografie, memorialistică

A fi scriitor înseamnă a nu minţi

Realizând o excepţie demnă de apreciat de la proverbiala laşitate balcanică, casa editorială Curtea Veche, condusă de Grigore Arsene, şi-a asumat publicarea unor cărţi inedite, aparţinându-i lui Paul Goma, un autor incomod, pus nejustificat în paranteze, îngropat în tăcere, renegat de adepţii conspiraţiei tăcerii impuse de partid, bucurându-se din plin doar de „solidaritatea laşă a confraţilor" (A. D. Rachieru).

Una dintre cele mai recente cărţi ale lui Paul Goma, **Infarct** (2008)*, apărută la editura dată, în seria de autor îngrijită de Flori Bălănescu, vine în tandem cu volumul **Gherla-Lăteşti** (2008), reprezentând în principiu liniile de forţă ale „renegării" scriitorului exilat (Ion Vianu), dar şi dovada faptului că minimalizările, aversiunile, calomnierile, injuriile, nu au făcut decât să stimuleze vigoarea scriitoricească a celui ce poate fi considerat, fără reticenţe sau excese subiective drept unul dintre scriitorii noştri autentici şi unul dintre reperele morale de netăgăduit ale culturii noastre, unicul care s-a solidarizat în mod deschis cu Carta 77, singurul literat care a îndrăznit să se opună regimului comunist, denunţând declinul elitei intelectuale româneşti.

„Aceasta este ultima carte. O simt cu toată carnea, cu toate oasele, toate, cu măruntaiul întreg", susţine autorul, parcă pentru a-şi adormi strategic adversarii neobosiţi în a devia discuţiile la fiecare apariţie editorială pe căi premeditat neliterare cu o fervoare extrem de suspectă în unanimitatea ei (gen antisemitism, militantism, basarabenism), cu abuzuri şi erori de interpretare, în detrimentul evaluării forţei scriitoriceşti, beneficiind de o receptare mai degrabă politizată decât literară. Depăşind valul resentimentar al contemporanilor, opera lui Goma ar trebui privită astăzi „la rece", printr-un examen critic obiectiv, dincolo de reacţiile tendenţioase.

Redactat sub formă de jurnal, în spirit autenticist, romanul **Infarct** tratează materia epică, surprinsă pe viu, după regulile naraţiunii romaneşti, adică acordând notaţiei personale semnificaţii artistice şi urmărind nedisimulat un plan epic. Formula romanescă utilizată nu este una inedită. În procesul de evoluţie romanescă de după 1920, se observă fenomenul de intruziune a formei de expresie a jurnalului intim în roman, ca o componentă în stare să modifice şi să confrunte unghiurile naraţiunii. **Falsificatorii de bani** conţinea în inte-riorul său fragmente dintr-un jurnal ţinut de unele personaje; acelaşi lucru se observă şi în **Jurnalul unui preot de ţară** de Georges Bernanos etc. Şi romanul românesc îşi află noi surse de revitalizare în jurnal, orientând prozatorii autohtoni spre formula de roman tip jurnal intim. Nu se ştie cu certitudine dacă G. Ibrăileanu a cunoscut romanul **Falsificatorii de bani** al lui Gide, dar **Adela** reprezintă un roman-jurnal. În cvasi-totalitatea lor, romanele lui Anton Holban sunt nişte jurnale travestite, autobiografii fictive de o spontaneitate febrilă.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

O predilecţie deosebită pentru forma jurnalului romanesc sau, în orice caz, pentru un roman care să compulseze un material prin excelenţă biografic, se poate observa şi la Mircea Eliade, Mihail Sebastian, Constantin Fântâneru ş.a.

Chiar dacă Paul Goma îşi denumeşte scrierea pe site-ul său „webistic" drept ficţiune, volumul menţine traiectoria memorialistico-jurnalieră, reprezentând mai degrabă o ficţiune realistă. Oricum, **Infarct** nu este în exclusivitate nici ceea ce se înţelege prin „roman autobiografic", nici sută la sută roman de ficţiune, nici jurnal, cum am fi tentaţi să credem. **Infarct** e o carte în care găseşti de toate (în afară de poezie): şi jurnal, şi ficţiune, şi epistole, şi articole, şi metaliteratură.

Naratorul glisează în timp şi spaţiu, sare de un eveniment la altul, de la o retrospectivă la alta, pornind de fiecare dată de la aceeaşi intrigă – pretext: „Mi s-a descoperit un infarct", zice ea. „Infarct? Ai avut tu aşa ceva? Când, cum? Şi cum se descoperă un infarct?" Sfidând, prin urmare, intriga tradiţională, Paul Goma furnizează, în fapt, o intrigă – pretext, care facilitează discutarea unor probleme esenţiale, privind condiţia scriitorilor în epoca ceauşistă, infectată ideologic; consecinţele cenzurii; trădările distrugătoare din breasla scriitoricească; impactul Europei libere; terorizarea unei societăţi consternate de frică, absenţa revoltei civice etc. În principiu, în registrul tematic se înscriu evenimentele pre- şi mai ales post- '90, descrise de Paul Goma, de altfel, şi în alte volume (**Culoarea curcubeului**; **Profil**; HYPERLINK "http://paulgoma.free.fr/dl_links/fictiune/usa_noastra.php" **Uşa noastră cea de toate zilele**, precum şi în **Jurnalele** apărute la Nemira): „M-am uitat prin Jurnal ca să-mi rememorez cronologia: ceea ce urmează să (re)povestesc s-a petrecut în 18 ianuarie 1990" (p. 118). Regăsim aici momentul invaziei din Cehoslovacia, momentul 1977, ruptura de Monica Lovinescu, diversele decepţii şi trădări, mai mari şi mai mici, pe care Goma le-a avut de suferit din partea mai tuturor scriitorilor pe care i-a putut cunoaşte de-a lungul vieţii şi pe care nu i-a iertat, suportând experienţa solitudinii. Contopind această paletă tematică variată, notaţiile se structurează pe mai multe paliere, care, realizând un continuu schimb între ele, rămân totuşi distincte. Restrângând evantaiul tematic, **Infarct** ar putea fi segmentat, astfel, în notaţii cu caracter personal, adică intime, care conţin date despre situaţia familială (epopeea botezului lui Filip, gazda de pe Turturele), momentele arestării din 1977, luna petrecută în arestul Securităţii de pe Rahova, torturile îndurate la ordinul generalului Nicolae Pleşiţă, trădările prietenilor celor mai buni, printre care îl enumeră pe Virgil Mazilescu, nedreptăţile la care a fost supus etc.; notaţii intelectual-politice, reprezentând partea cea mai substanţială a volumului, care cuprinde comentariile pe marginea evenimentelor politice şi sociale (date despre colaborarea scriitorilor cu Puterea; compromisurile acestora, judecate de pe poziţiile personale ale autorului, radiografia revistelor „subvieţuitoare", condiţia de deţinut politic, raportul dintre răii (Moraru, Vitner, Sorin Toma) şi neorăii (Liiceanu, Sorescu, Manolescu, Dimisianu, Monica Lovinescu) şi, în sfârşit, detalii în

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

legătură cu scrierea şi contextul apariţiei unora dintre lucrările sale, adică notaţii de creaţie (scandalul din martie-aprilie 1970, în jurul manuscrisului cărţii HYPERLINK "http://paulgoma.free.fr/dl_links/-fictiune/usa_noastra.php" **Uşa noastră cea de toate zilele**, care ar fi conţinut aluzii la Elena Ceauşescu; transmiterea, în anul 1969, a volumului **Ostinato** în Occident; mutilarea finalului în **Arta refugii** de către Alain Paruit în scopul „ameliorării"; fiind furnizate, de asemenea, elemente inedite din chiar geneza romanului en train de se faire:

„În aşteptare – trei sferturi de oră – mi-am schiţat, cu ochii închişi, cartea. Ar fi fost cele două linii (destine, discursuri) paralele, atât că nu mă hotărâsem dacă le aşez în blocuri, adică: scriu rolul unuia de la cap la coadă, apoi al celuilalt – sau fac să se întretaie – ca să spun aşa: să contrapuncteze" (p. 67).

Autorul priveşte cu ochi critic tehnicile narative şi le discută în interiorul scrierii în manieră gidiană. Romancierul care reflectează în roman la scrierea cărţii este un martor la persoana a treia. Gide îl tratează ca pe un observator, iar Huxley îl readuce la locul lui de spectator. Se consideră chiar că personajul principal al unei astfel de lucrări este mai puţin romancierul şi mai degrabă însuşi romanul.

Structurat în două părţi, autorul reia în **Infarct** odiseea Aparatului de Represiune-Supunere-Terorizare, cu încăpăţânarea celui care „nu uită" şi „nu iartă", şi „nu uită că nu iartă". Oricât ar părea unora că, în fond, Goma nu face altceva decât să-şi întreţină orgoliile, cu o maladivă insistenţă, reluând mereu aceleaşi istorii, asemenea unui „disc uzat", cărţile sale din ultima vreme, sunt tot atâtea mărturii ale unui spirit decis să nu facă de la înălţimea autorităţii sale etice niciun fel de concesii unui neam tranzacţional.

Scrierea demarează pe 1 ianuarie 2001 după cum urmează:

„Mi s-a descoperit un infarct", zice ea. „Infarct? Ai avut tu aşa ceva? Când, cum? Şi cum se descoperă un infarct?", idee ce revine obsesiv în prima parte a volumului, vizând infarctul pe care Ana-Maria, soţia lui Goma, l-a avut cândva, fără a şti cu exactitate când, fiind descoperit abia în 2001, motiv pentru care se înlănţuiesc într-o dramatică urzeală circumstanţele în care acesta putea să se producă, prilejuri, altminteri, pentru zeci de posibile infarcte. O particularitate distinctă a stilului de construcţie al lui Paul Goma, relevată în această parte a romanului vizează dialogul în monolog, pe care autorul îl practică cu fervoare mai cu seamă în pasajele unde intră în scenă Ana-Maria Năvodaru: „Eram foarte singură. Deşi îl aveam pe Filip, iar tata şi Lulu veneau mereu cu provizii…" (p. 37).

În ideea creării impresiei de autenticitate, Goma adoptă clauza calendarităţii (legea Blanchot), supunându-şi scriitura unei calendar riguros, rezultat din repetarea insistentă a unor marcaje specifice: „1 ianuarie 2001"; „Tot 1 ianuarie 2001"; „1 ianuarie (tot 2001); „1 ianuarie". Şi: 2001"; „(din nou) 1 ianuarie"; „1 ianuarie – din nou" etc., de unde rezultă, în fapt, că prima parte a romanului este scrisă exclusiv în luna ianuarie, dar la intervale diferite de timp. Goma adoptă, în acest context, doar la nivel tehnic convenţia autenticităţii

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

întrucât partea întâi reprezintă o rememorare retrospectivă, adică o încălcare a principiului simultaneităţii (Eugen Simion), care presupune sincronizarea trăirii cu actul scriiturii. În cazul lui Goma nu timpul trăirii, ci a (re)trăirii se sincronizează cu timpul mărturisirii şi, dacă admitem că autorul are o memorie prodigioasă, „narând istoria trăită sub interdicţia de a uita", el reuşeşte să fie mai autentic prin (re)trăire, performanţă ce altora nu le reuşeşte nici respectând principiul simultaneităţii (care oricum este unul relativ). Aceasta pentru că Goma recuperează, rememorând trăitul.

Partea a doua are ca pretext infarctul pe care Goma nu l-a avut, dar ar fi putut să-l aibă în sutele de ocazii oferite cu "generozitate" de destin. Astfel, concepându-şi cartea pe un sugestiv paralelism: ea-eu, în prima parte, evenimentele fiind narate din perspectiva unei tinere mame, ce riscă să rămână văduvă în '77, urmează intrarea în scenă a autorului, care îşi caută un infarct („Fac sau nu un infarct?"), „riscând" să nu-l mai găsească ("Resimt ne-infarctul ca pe o injustiţie" (p. 69) şi, respectiv, să rateze "un acceptabil proiect de carte": "ce bine, ce bine că nu-mi găsise şi un infarct vechi / ce rău, ce rău că n-am să pot scrie cartea aşa cum o cvasi-scrisesem" (p. 68).

Situate faţă în faţă, aceste motive jucate la două capete şi reluate obsesiv de-a lungul romanului comportă avantajul acumulării şi structurării pentru o materie autobiografică dramatică, care descoperă imaginea unui solitar de cursă lungă, cu principii morale pe care majoritatea scriitorilor criticaţi de el nu le suportă, chiar dacă autorul, depunând mărturii concludente, nu face decât să confirme o dată în plus ceea ce circula mai mult verbal. Martor incomod al istoriei netrucate, condamnând în gura mare delirul dictatorial şi laşitatea anemică, Paul Goma reprezintă „indicatorul propriei noastre vinovăţii" (V. Podoabă).

Scrierea nu are însă atât pretenţia reconstituirii unei perioade din regimul comunist, în care drepturile omului erau încălcate în mod flagrant, ci vizează, înainte de toate, dezvăluirea unui destin sfâşietor, redus pe nedrept la tăcere: „Oricum din acel moment (1970) şi până la plecarea din ţară (20 noiembrie 1977) am fost singurul scriitor român, aflat pe solul patriei socialiste, total interzis – nu doar el, dar şi soţia lui şi socrul, traducători" (p. 78), motiv pentru care nu poate uita şi nici nu poate ierta: „Am spus, am scris: eu nu iert – nu fiindcă aş refuza (să iert), însă iertarea nu se află în panoplia, în puterea, în atribuţia mea. Nu eu am căderea să iert, eu am căderea: să nu uit" (p. 27). Incursiunea intensă în trecut îi prilejuieşte aduceri aminte crâncene, travaliul memoriei îi perindă necruţător episoade odioase, nume detestabile, concluzia finală ce vine să închidă acest univers marcat de absenţa revoltei civice, este una dezarmantă, dar pe potriva stilului scriitorului de la Mana-Orhei: „concluzia definitivă: degeaba mă zbat [...]: nimic nu probează nimic. Drept care: inutil să-mi cer dreptul la un infarct. Un infarct se merită – domnule!" (p. 181).

Dacă admitem că autenticitatea este înainte de toate sinceritate, Goma este un scriitor eminamente autenticist, sincer cu sine însuşi şi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

dezarmant de sincer cu ceilalţi. El îşi trece fără reticenţe întregul cuprins sufletesc, adoptând expresia verbală în care se naşte prin flux spontan, sinceritatea însăşi, în sensul că nu este vorba doar de o autoanaliză, adică de aplicarea gândului asupra emotivităţii, ci de trecerea în semn verbal a emoţiilor pentru a fi comunicată o experienţă singulară, experienţa celui ce a luptat făţiş cu dictatura ceauşistă. Stilul său alertat, chinuit, contorsionat, spontan (şi acesta un indiciu, fie şi relativ, al autenticităţii, care se identifică uneori cu spontaneitatea pură, anorganică) poartă pecetea unei forţe narative cu nerv, brutale, pe alocuri, dar reală şi emoţionantă. Dorinţa împărtăşirii unor gânduri în fluxul lor firesc, fără grija cizelării şi reordonării materialului faptic, face loc digresiunilor incisive, facilitând oralitatea mustoasă, ce poate fi considerată marcă relevantă a stilului lui Paul Goma.

Celor ce îl mai consideră pe Paul Goma un veleitar al scrisului, lipsit de talent şi beneficiar al succesului doar graţie disidenţei şi opiniilor sale politice radicale, li se opune stilul bine definit, dialectic, de o impresionantă vervă verbală, Goma reuşind performanţa exploatării jocurilor savuroase de limbaj. Generos în portretizări negativiste : „Privirea (câşă, şchioapă, ceacâră – şi nu mai puţin parşivă) a lui Costunica nu înşeală” (p. 24), Goma aplică totodată termeni neumblaţi, care îi fac discursul inconfundabil: bucozitatea fălcilor; ură glioasă; scofâlcitatea servituţii; securezi; belgradioată; cârpăţinătorii, spiritul ironico-incisiv rezultând şi din crearea unor termeni mustind de negaţii: ne-securişti; ne-militarii; ne-civili, ne-români, neorăi etc. Dacă admitem că singurele cuvinte care ar reuşi să transmită în mod autentic, nealterat, conţinuturile realităţii concrete sau sufleteşti, ar fi cele proaspăt inventate, adică neîncorsetate de semnificaţiile vechilor dogme şi de moştenirea unui bagaj conceptual acumulat de-a lungul vremii, Goma este un autentic şi la nivel de expresie.

Dorinţa dezvăluirii adevărului crud, amestecul de jurnal, memorialistică, citate documentare, adică includerea documentarului în textura de acţiuni, miza pe datele unei realităţii identificabile, subiectivitatea implicită, nararea la persoana întâi, tonul vehement confesiv, fragmentarismul însemnărilor, discontinuitatea, stilul anticalofil, intervenţiile autoreferenţiale, constituie tot atâtea elemente ale poeticii autenticităţii identificabile în cărţile lui Paul Goma din ultima vreme, jurnale sau pseudojurnale deghizate în pretinse ficţionalizări.

Literatură de maximă autenticitate, pasionantă, febrilă, cu un profund caracter memorialistic, vizând universul dezastrelor morale şi sociale, seducând prin sinceritatea nudă a scriiturii, de care puţini au fost capabili, **Infarct** reprezintă mărturia unui om, „singur împotriva tuturor” într-un regim când a muri era mai simplu, decât a rezista cu capul sus”.

Note

Paul Goma, **Infarct**, Bucureşti, Curtea Veche, 2008.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

Ce zi, ce zi mănoasă! Două texte de Dumitru Ungureanu, publicate în *Argeş:*

ANTI-DOT.RO

Dumitru Ungureanu Scriitor, scriitorector

„Scriitorul trebuie să fie un martor incoruptibil al timpului său, cu curajul de a spune adevărul şi de a se ridica împotriva autorităţii oficiale care, orbită de interesele proprii, pierde din vedere sacralitatea fiinţei umane. El trebuie să se pregătească pentru a-şi asuma ceea ce etimologia cuvântului martor îi arată: martiriul".

Sunt două fraze scrise de Ernesto Sabato în cartea **Înainte de tăcere**, 1998, pagina 61. (Folosesc traducerea semnată de Gabriela Lozneanu, publicată la Editura RAO, 2000.) Ele par destinate unui tânăr ce începe să-şi pună întrebări esenţiale asupra îndeletnicirii căreia, constată, i se dedică mai tot timpul. Momentul acesta vine cam după ce-ai publicat o proză sau două, sau poate chiar după ce onorurile întâiului volum de povestiri ţi-au dat senzaţia că eşti cineva, eşti ceva, eşti... Atunci te întrebi ce eşti sau ce vrei să fii. Pentru cine sau pentru ce scrii. Ce vrei sau cine vrei să fii, scriind. Întrebări care, neîndoielnic, te vor tortura tot restul vieţii. Şi care, într-un fel sau altul, îţi vor contura, mai apăsat sau mai difuz, sensul vieţii. Sabato, cum se vede, opune pe scriitor autorităţii oficiale, nu societăţii. Niciodată scriitorul adevărat n-a fost un adversar al vreunuia dintre contemporanii lui, nici al celor ce-au murit înainte ca el să se fi născut. Pe vremea comunistă, autoritatea de partid şi de stat a reuşit să deturneze sensul cuvintelor şi a făcut un duşman al naţiei (la trecut, prezent şi viitor) din scriitorul ce-şi asuma crezul schiţat de Sabato. Trebuie spus răspicat: a reuşit asta cu ajutorul unor mânuitori ai cuvintelor, mai talentaţi sau mai din bardă, (auto)numiţi scriitori. Ba chiar remunerati ca atare, şi chiar mai bine decât scriitorii oneşti. Au trăit (unii încă trăiesc!) atunci două feluri de scriitori. Exemple din anii 50: oricare proletcultist (numele nici nu contează) şi Al. George (cu romanul său **Oameni şi umbre, glasuri, tăceri**). Exemple din anii 60: Marin Preda şi Radu Petrescu. Exemple din anii 70: Augustin Buzura şi Paul Goma. Exemple din anii 80: Dinu Săraru şi Ion D. Sîrbu. Primii, pretinşi rostitori ai „adevărului" oficial, bine şopârlit, ceilalţi - rostitori ai adevărului pur şi simplu. Unii urcaţi în caleaşca onorurilor oficiale, ceilalţi... Iată-l pe Paul Goma: izgonit din ţara unde nici până azi nu a fost re-primit! Unii pensionari de lux ai sistemului oficial, indiferent ce formă a luat acesta în decursul deceniilor, ceilalţi supravieţuind la limită. Mai spune Sabato despre scriitor:

„Anevoios este drumul care îl aşteaptă: cei puternici îl vor califica drept comunist pentru că pretinde dreptate pentru cei sărmani şi înfometaţi; comuniştii îl vor eticheta drept reacţionar pentru că reclamă libertate şi respect pentru persoană".

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Niciunui scriitor român din secolul XX, şi din deceniul ce stă să se încheie, nu i se potrivesc aceste rânduri mai bine decât lui Paul Goma. Cu amendamentul că pentru el s-au inventat şi alte antagonisme, între altele, acela că este evreu (Efremovici), dar şi antisemit nevoie-mare! Iar amănuntul că elucubraţia de pe urmă i-a fost pusă în seamă de nişte cobreslaşi cocoţaţi la cârmă nu-i o dovadă, oarecare, de invidie „colegială", ci una teribilă despre ce se întâmplă când scriitorii se oficializează şi se cred autoritate de stat (în stat). E un pericol pe care Ernesto Sabato nu l-a sesizat în excursul său, pentru că nu apăruse, ori nu era vizibil în societatea argentiniană. Care o fi fost ea supusă experimentelor dictatoriale atroce, dar nu mancurtizată aproape complet, aşa cum a făcut comunismul pe-aici, pe plaiurile noastre foarte est-etice...

Probabil că fenomenul s-a manifestat şi aiurea, însă la noi, în comunismul de factură carpato-dadanubiană a fost, şi mai este, strălucitor. Meşteşugari ai cuvintelor (aşa le plăcea să-şi zică), plătiţi la pagină, la rând sau la grămadă, fiinţe sărmane sau naturi elementare (Adrian Păunescu e reprezentativ pentru categoria din urmă), gablonzuri la masa puternicilor zilei, destui „scriitori" au uitat, dacă vor fi ştiut vreodată, care e rostul lor fundamental. Mulţi nu par să înţeleagă nici azi. Câţi dintre autorii publicaţi pe cheltuiala editurii, nu pe-a lor sau a sponsorilor, scriu pentru că trebuie să depună mărturie, nu ca să facă bani sau să câştige premii?

Nu ne-am îndepărtat prea mult de mentalitatea paternalistă a statului grijuliu cu slujitorii săi. Mai rău, obsedaţi de audienţă şi succes, destui scriitori se închipuie directori de conştiinţă, îndrumători, rectori spirituali etc. Or, dacă nu-şi asumă martiriul, funcţia soteriologică a scriitorului, a artistului în genere, în orice societate, este echivalentă cu a rectului, nu cu a rectorului!"

*

ALAMBICOTHECA - *Litere*

DUMITRU UNGUREANU Recuperări necesare

"Editura Curtea Veche a demarat proiectul de publicare completă a operei lui Paul Goma. Întreprindere dificilă din mai multe puncte de vedere. Voi enumera două sau trei.

Primul ţine de contextul crizei ce-a lovit (şi) domeniul editorial de la noi. Când resursele sunt tot mai rare, este elementar că accesul la ele necesită efort sporit, dacă nu lupte de-a dreptul. Iar când cumpărătorii de carte s-au împuţinat, până la dispariţie pe anumite segmente, a edita devine un joc de poker cu mână moartă. Dar despre asta pot mărturisi mai bine editorii care au şi depinderea scrisului.

Al doilea aspect vizează, inevitabil, relaţia autor-cititor. Un autor care „se vinde" nu are probleme în a-şi vedea cărţile acceptate de orice editor, ba chiar poate să aleagă cea mai bună ofertă, cum a fost cazul Hertei Müller, care a trecut de la Polirom la Humanitas. Paul Goma nu-i însă un autor care „se vinde", nici la figurat, uneori nici măcar la propriu. Cărţile sale, majoritatea, nu sunt scrise ca să gâdile aşteptările

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

criticului de serviciu al canalelor mass-media. Nici nu au stilul simplu, consacrat de autorii populari, ca să fie prizate de-un public indiferent la luptele literare ce-au făcut din Goma victima perfectă a oricărui scribăreţ cu ifos de far sau vitrină a naţiei. Singura carte de „succes" a lui Paul Goma a fost **Jurnalul**, editat în 3 volume, la Nemira, 1997. Scandalul creat de „înjuraţii" acelor pagini a asigurat reclamă involuntară. Şi vânzări pe măsură.

Al treilea aspect ţine tocmai de factura scrisului ce poartă amprenta unui autor care nu face compromis cu elementul numit de teoreticieni stil. Goma nu scrie niciodată pe gustul cititorului comod. Dacă ar fi vrut asta, ce carte de succes putea să fie, de exemplu, **Roman intim**, o călătorie la capătul iniţierii în eros a unui personaj din speţa lui Fabrice del Dongo! Dar Goma nu scrie nici la nivelul (de jos, uneori josnic, al) criticii literare cu activitate îndelungată sub regimul comunist. Există, de bună seamă, încrustat în mintea acestor critici sindromul de auto-cenzură, pe care Paul Goma îl depista încă de-acum patru decenii.

Într-un articol publicat la 29 septembrie 1972 în săptămânalul *Die Zeit*, din Hamburg, Goma definea din titlu „problema principală a unui scriitor român: Cenzură, autocenzură, para-literatură". Este, după toate normele, un articol ce-ar trebui pus în fruntea oricărui manual de literatură. Analiza pe care Paul Goma o face fenomenului cenzurii nu se aplică doar situaţiei curente în România comunistă sau acelor ani de dublă gândire, ci oricărui sistem politic în care Puterea se foloseşte de cenzură pentru a-şi menţine privilegiile. Iată un citat:

„Din păcate, o prelungită şi dură tiranie a cenzurii îl transformă pe cenzurat în cenzor al propriilor cuvinte. Experienţa l-a învăţatt că nu-i este permis să dea glas anumitor adevăruri, aşa că nici nu mai încearcă. Hipnotizat parcă, se uită la tabuuri şi nu mai vede adevărul; slalomul său printre tot felul de interdicţii devine în cele din urmă fugă de adevăr, dezertare. De-acum înainte va propovădui în vorbă şi în scris adevăruri de care nimeni nu are nevoie, în timp ce, între patru ochi, le va spune prietenilor: «Ei, de mi s-ar permite să spun adevărul...»."

Paul Goma a avut obstinaţia să spună adevărul. A suferit pentru asta ostracizare - din partea regimului comunist, din partea colegilor de breaslă pe care pagini precum cele ante-menţionate i-au deranjat, iritat sau minimalizat. Goma spune şi astăzi adevăruri incomode pentru diferite straturi ale Puterii, ale cărei excrescenţe par moştenire din regimul comunist. Ostracizarea suferită de Goma în prezent a luat şi ea forme adecvate. Nu insist, nu-i locul aici.

Volumul editat de Curtea Veche în 2010, seria de autor Paul Goma, se intitulează **Scrìsuri, I, 1971-1989**. Este îngrijit cu acribie de Flori Bălănescu şi face cinste oricărei edituri. Cu atât mai mult titularei.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Marţi 7 decembrie 2010

Har Domnului, am de lucru! Urmează să primesc şi textul Ninei Corcinschi despre **Din calidor**. Tot aseară am primit două, ca de obicei, excelente de Dumitru Ungureanu. Îmi va fi foarte greu să diacritizez atâtea amar de pagini - improvizaţia de ordinator meşterită de Filip nu are chestia "rechercher-remplacer", deci trebuie să ciugulesc bob cu bob…- dar ce nu face autoriul nostru pentru propria-i glorificaţionare?

*

Am diacritizat cele două texte ale lui D. Ungureanu şi cel al Dianei Vrabie. Al Alionei Grati doar un sfert; autoarea îl consideră incomplet; mi-a cerut să aştept până săptămâna viitoare.

Abătut. Basarabia se află într-un hal de confuzie, de neputincioşenie, de zăpăceală şi de dispoziţie de a se alia cu oricine, cu condiţia ca "înţelegerea" să se facă cât mai iute - după care să mergem să bem ceva. Nu-mi închipuiam că este posibilă o astfel de "predispoziţie" la oamenii ceia, la urma urmei, ai mei, unii chiar neamuri. Situaţie care trădează o uriaşă, o ucigătoare sfârşeală; şi resemnare. La ce bun să te mai zbaţi, dacă tot nu ieşi din băltoaca în care ai fost îmbrâncit acum 60 ani…

În sfârsit! Daniela, acompaniată de Aliona au luat cărţile de la Lumina. Nepoata a primit 100 exemplare din care, la sugestia mea 30 le-a cedat Alionei pentru colegii şi prietenii de la Academie. În drum spre casa Danielei - unde urma să o depună, cu tot cu cărţi - au trecut şi pe la şcoala lui Petrică, băiatul Alionei; cei doi au sporovăit în englezeşte. După ce au rămas singuri, Petrică a întrebat-o pe mamă-sa:

«Ea e fata lui Paul Goma?»

Nu am aflat ce i-a răspuns mama, dar eu, în sinea mea:

«Da, domnule. Ea e fata mea - dacă o cheamă Goma…»

Să nu uit: Aliona a spus că Dana e frumoasă… O fi, privită de o femeie - dar nu-mi seamănă : n-are barbă…

Miercuri 8 decembrie 2010

Xiti zice că ieri, "la Moldova" a fost înregistrat un singur vizitator, în schimb… - zic şi eu, "în schimb" - 9 în Federatia Rusă. D-ale Xiti-ului…

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Continuă, după o pauză, "hârjoneala" interentică (pe blogul revistei *Cultura*) dintre Tudoran şi femeile lui Mihai Botez, Viorica Oancea şi, evocată, citată, comentată, Magda Botez.

Aceeaşi mahalagìe. Tudoran se apără prosteşte, în continuare, fiindcă a greşit grav la început, când s-a lăsat prezentat de javra imundă apărînd sub pseudonimul "Radu Ioanid". El, poetul îl rugase pe securistul-sionist "R.I." să-i facă un-mic-serviciu şi iată ce a ieşit! Pseudonimatului puţin îi pasă, el este blindat etnic (ca să nu spun: rasial), dar fleţul de Tudoran încasează toate loviturile - şi toate autoloviturile, fiind el expert în materie de călcat pe greblă.

De aşteptat de la nişte români: participanţii la "discuţiune", în principiu favorabili poetului, intervin, de ai crede că fuseseră puşi acolo de-ştim-noi-cine să încurce şi mai dihai încurcătura.

Cine zice că pe mine nu mă mai interesează soarta foştilor prieteni deveniţi… ne-prieteni - ca Tudoran? Ba îmi pasă, dar îmi exprim păsàrea prin ciudă: cum de Tudoran nu are inteligenţa sau/şi curajul de a rupe plasa de neadevăruri în care singur s-a "învestmântat"? De ce nu acceptă că declanşatoarea "afacerii" a fost o simplă (?) neglijenţă a sa, pe care, ca toţi inteligenţii-foc, nu a dres-o, ba a construit în jurul ei un Zid al Berlinului (pardon, am vrut să să spun "O barieră de securitate - a Ierusalimului"), dintr-o fidelitate rău înţeleasă şi mai ales de spaima că evreul Ioanid se va întoarce împotriva "prietenului Tudoran" - ceea se va întâmpla în curând, de cum jigodia va fi strânsă cu uşa.

Am dormit ceva mai…, nu mai-mult, ci mai-odihnitor. Motivul cauzei, vorba unui român de-al nostru: rezolvarea problemei care-mi stătea după ceafă: recuperarea exemplarelor **Calidorului** de la editura Lumina. Aliona Grati, persoană inteligentă, însă lipsită de "antenele" mele, nu a tradus absenţa repetată, încăpăţânată a lui Stratan, directorul, de la întâlnirile programate (cu Aliona, pe care o cunoaşte), decât prin… faptul că acela avea urgente treburi, ba la minister, ba la parlament, când se simte de aici, de la Paris: omul primise "atenţionarea" evreilor (de ce-mi editează chiar **Calidorul**, carte plină de antisemitisme şi de antisovietisme?, vorba lui Stepaniuk şi a lui R. Ioanid) şi, ca un brav plăieş moldovean - am fost tentat să-i zic: "mazil", dar nu vreau să ofensez un prieten abia câştigat… - s-a turtizat, s-a făcut nevăzut - repet, faţă de mine, încă din luna octombrie, atunci va fi avut loc urecheala - deci a lăsat pe un subaltern să le primească pe Daniela Goma şi pe Aliona Grati, acela să "acopere" din partea editurii înmânarea exemplarelor de autor.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

Părintele Nicula, Schindler de sub Feleac Monika Krajnik

Miercuri 8 dec 2010

Preotul Alexandru Nicula

Împreună cu episcopul greco-catolic Iuliu Hossu şi cu scriitorul Raoul Şorban, preotul Alexandru Nicula, ajuns acum la 97 de ani, a participat la salvarea a sute de evrei în 1944. Preotul Nicula a fost naşul de botez a zeci de evrei care s-au creştinat de teama deportării, iar pe alţii a reuşit să-i treacă graniţa din Ardeal în Regat.

A fost secretarul episcopului Iuliu Hossu, a făcut studii la Strasbourg şi Paris şi a suferit în temniţă pentru credinţa sa. Nu a acceptat însă niciodată detenţia spiritului. Este povestea lui Alexandru Nicula, un preot care şi-a riscat viaţa şi libertatea pentru a salva de la pogrom evreii din Cluj-Napoca.

Ajuns acum la venerabila vârstă de 97 de ani şi 70 de ani de la hirotonisire, preotul povesteşte cu greutate despre cele trei perioade de detenţie, surghiunul şi ruperea de familie pentru că a refuzat să treacă la ortodoxism. „În 1935, am absolvit Facultatea de Teologie Greco-Catolică din Cluj-Napoca. Am fost angajat ca secretar al episcopului Iuliu Hossu. Tot el a fost cel care m-a învăţat că toate, dar absolut toate în viaţă se întâmplă cu un anumit scop", povesteşte Alexandru Nicula.

Licenţiat la Paris

Clujeanul nu a ocupat decât vreme de doi ani funcţia de secretar al episcopului, deoarece, în 1937, tânărul preot a luat calea străinătăţii. „Am plecat la Strasbourg, pentru că acolo era cea mai vestită facultate de teologie. Din păcate, în 1939 Hitler a declanşat războiul, iar clădirea internatului a fost demolată. De altfel, exact în acel loc se află, astăzi, Parlamentul European", spune preotul.

Astfel, în 1939, a ajuns la Universitatea Catolică din Paris. „Ministerul de Externe mi-a acordat viza de studii, iar un an mai târziu am reuşit să-mi susţin licenţa şi să mă întorc acasă", completează bătrânul. În perioada 1940-1946, preotul a lucrat la Cancelaria Episcopală din Cluj, după care a fost numit protopop al Clujului.

Naş de botez

Un episod important din tumultuoasa viaţă a părintelui se leagă de anul 1944, când, din solidaritate cu evreii clujeni, i-a ajutat pe aceştia să scape de pericolul de a fi deportaţi, trecându-i graniţa din Ardealul de Nord, cedat Ungariei în 1941, în România, aflată dincolo de Feleac. „Îmi amintesc că într-o singură noapte au fost strânşi vreo 200 de evrei din oraş, cei mai influenţi şi bogaţi din comunitate. Aceştia au fost închişi într-o clădire de pe strada Iaşilor", rememorează părintele Nicula.

(Alexandru Nicula îşi duce bătrâneţile printre cărţi şi amintiri Foto: Thomas Câmpean)

Potrivit acestuia, unii evrei, de teamă de a nu fi deportaţi, au preferat să treacă la creştinism. „Nu voi uita niciodată noaptea în care au fost prinşi şi închişi cei aproximativ 200 de evrei din Cluj. Vestea ne-a şocat, şi pe mine, dar şi pe episcopul Hossu. Ne-am hotărât imediat să intervenim. Eu personal am mers la clădirea în care erau închişi evreii chiar a doua zi dimineaţă", îşi aminteşte preotul. El spune că nu s-a temut nicio clipă pentru viaţa sa. „Când am intrat în sala aceea mare, unde erau ţinuţi evreii, mulţi s-au târât efectiv spre mine în genunchi, implorându-mă să-i salvez. Nu-i puteam lăsa fără să

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

încerc măcar să-i ajut. Nu toţi s-au creştinat de teamă. Cred cu tărie că unii au trecut la catolicism din credinţă. Episcopul Hossu i-a botezat, iar eu le-am fost naş de botez", explică bătrânul.

Părintele a reuşit, prin intervenţiile numeroase inclusiv la Ion Antonescu, să demonstreze că unii evrei erau deja botezaţi greco-catolici. „În jur de 100 de evrei au scăpat, din acel lot, de deportare. Pe alţii, i-am transportat cu maşinile peste graniţă, pentru a-i feri de pericole", adaugă preotul nonagenar.

Trecuţi cu maşina peste graniţă

„Nimeni nu contestă meritele preoţilor greco-catolici Hossu şi Nicula, de a încerca şi chiar salva evreii din Cluj de la moarte sigură, însă afirm cu tărie că un evreu nu îşi reneagă niciodată credinţa", spune, în replică, preşedintele comunităţii evreieşti din Cluj, Robert Schwartz.

Totuşi, din acea perioadă, există documente potrivit cărora câteva zeci de evrei clujeni s-ar fi creştinat. Mărturie în acest sens stă şi urmaşul unei cunoscute familii de evrei din Cluj-Napoca, judecătorul Vasile Grunea. „Tatăl meu îmi povestea că episcopul Hossu, împreună cu părintele Alexandru Nicula şi scriitorul Raoul Şorban, a reuşit să treacă cu maşinile episcopiei familii întregi de evrei graniţa cu Regatul, dincolo de Feleac", arată judecătorul.

„Episcopul, dar şi părintele Nicula şi scriitorul Şorban au trimis numeroase memorii prin care susţineau cauza evreilor clujeni, inclusiv adresate lui Ion Antonescu. Din întregul judeţ Cluj, au fost deportaţi în jur de 10.000 de evrei. Dintre aceştia, 10% au fost salvaţi de la deportare de către membrii Bisericii Greco-Catolice, în frunte cu episcopul şi cu părintele Nicula. Dintre cei deportaţi, doar 30 - 40% s-au întors acasă", mai spune Grunea.

[Alexandru Nicula (dreapta), alături de un coleg de şcoală, la Paris]

Recunoştinţa rabinului

Printre evreii pe care a reuşit să-i scape de deportare în 1944 s-a aflat o figură marcantă a evreilor din România, dar şi de peste Ocean. Este vorba de Moshe Carmilly-Weinberger. El a fost ales în 1936 în funcţia de rabin-şef al comunităţii evreieşti de rit neologic din Cluj, care număra, la acea vreme, în jur de 18.000 de membri. Acesta a depus eforturi uriaşe pentru a-i scăpa pe evreii din Cluj de pericolul de a fi deportaţi. „Raoul Şorban l-a ajutat pe Moshe să obţină inclusiv o întrevedere cu Iuliu Maniu, care i-a oferit 1.200 de vize de intrare în ţară pentru evreii refugiaţi din Cluj", îşi aminteşte părintele Nicula.

De altfel, despre ajutorul dat de biserică, rabinul stabilit ulterior în Statele Unite ale Americii scrie detaliat într-una dintre cărţile sale: „În acele vremuri grele şi tulburi, când era cea mai mare nevoie de ajutor, doi episcopi din Transilvania, Iuliu Hossu şi Marton Aron, primul greco-catolic, al doilea romano-catolic, au oferit un exemplu de umanitate". Potrivit lui Moshe Carmilly-Weinberger, trecut în nefiinţă anul acesta, la 26 iunie, episcopul Iuliu Hossu şi părintele Nicula au întocmit chiar şi o chemare adresată românilor din Ungaria pentru ajutorarea evreilor.

Moshe Carmilly-Weinberger l-a contactat, după Revoluţie, pe părintele Nicula, care s-a retras între timp la Dej, pentru a-i oferi ajutorul. În semn de mulţumire, rabinul i-a oferit inclusiv un fel de pensie în valoare de 100 de dolari pe lună, invocând faptul că părintele este foarte bătrân, a suferit foarte mult şi este neajutorat". „Normal că am refuzat. Tot ce am făcut în viaţă a fost pentru a-mi ajuta semenii. I-am spus clar lui Weinberger: un singur lucru din cele trei enumerate de el era adevărat, faptul că eram foarte bătrân", spune,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

perfect lucid, în ciuda vârstei, preotul.

Schindler, un simbol

Oskar Schindler a ajuns un simbol pentru toţi cei care şi-au riscat viaţa sau libertatea în perioada celui de-al doilea război mondial pentru a salva evrei de la deportare. Schindler (1908-1974) a fost un industriaş german care şi-a pus în pericol viaţa pentru a salva de la moarte 1.200 de evrei. Povestea sa a fost ecranizată în 1993 de Steven Spielberg în filmul „Lista lui Schindler", câştigător a şapte Premii Oscar.

"Nu voi uita niciodată noaptea în care au fost prinşi şi închişi cei aproximativ 200 de evrei din Cluj. Ne-am hotărât imediat să intervenim. Mulţi s-au târât efectiv spre mine în genunchi, implorându-mă să-i salvez."
Alexandru Nicula 97 de ani

Graniţa României, la sud de Cluj-Napoca

Între anii 1940 şi 1944, partea de nord a Transilvaniei s-a aflat sub administraţia Ungariei horthyste, în urma Dictatului de la Viena. În această perioadă, Clujul s-a situat geografic în imediata apropiere a graniţei cu România.

Potrivit mai multor studii istorice, mii de evrei au scăpat de persecuţia autorităţilor horthyste trecând în zona Clujului frontiera cu România. Deşi aliat cu Germania nazistă, regimul de la Bucureşti a fost mai tolerant cu evreii decât cel de la Budapesta.

Salvatorii Hossu şi Şorban

Iuliu Hossu (1885-1970) a fost una dintre cele mai proeminente figuri ale greco-catolicismului din România, în secolul trecut. Episcop de Cluj-Gherla, el a citit în 1918 proclamaţia de Unire de la Alba Iulia în faţa adunării populare. În timpul celui de-al doilea război mondial a activat la Cluj pentru salvarea evreilor din oraş de la pogrom. După război, s-a opus desfiinţării Bisericii Greco-Catolice, fapt pentru care a fost închis. În 1969 a fost numit, în secret, cardinal.

Raoul Şorban (1912-2006) a fost un intelectual transilvănean - critic de artă, scriitor, pictor, eseist - care s-a făcut remarcat în cel de-al Doilea Război Mondial prin implicarea în salvarea evreilor din Ardealul de Nord de la Holocaust. Pentru aceasta a primit titlul de „Drept între popoare" din partea statului Israel. După război, atitudinea sa anti-maghiară i-a atras numeroase critici.

Dat la şcoală pentru că era slăbănog

[Preotul (stânga), alături de un amic evreu (centru) în anii ’40]

Alexandru Nicula s-a născut la Târlişua, Bistriţa, la 14 februarie 1913, într-o familie de ţărani. „Ai mei au spus că sunt prea slăbănog pentru munca câmpului, aşa că m-au dat la şcoală la nouă ani", povesteşte preotul. A absolvit două facultăţi de teologie, una la Cluj şi alta la Paris, şi a fost hirotonisit acum 70 de ani. În 1948 a fost arestat pentru prima oară, pentru că a refuzat să treacă la creştinism. „Nu am vrut să predic comunismul, ci iubirea de Dumnezeu şi de semeni", spune preotul.

„Am fost ţinut săptămâni întregi într-un beci, iar cel care m-a salvat a fost un securist evreu, pe nume Iosif Brainert, de profesie croitor, care m-a ajutat să scriu o declaraţie frumoasă. Pardesiul cusut de el îl port şi acum", spune, zâmbind, preotul. În toamna aceluiaşi an a fost din nou arestat. „M-au întrebat direct: Ai trecut la ortodoxism? Am spus: «Nu!» M-au dus înapoi într-un beci. Au scos tot ce aveam acasă în stradă, m-au chinuit. Dar nu am dat înapoi. În cele din urmă, m-au eliberat", îşi aminteşte preotul.

Anul 1951 a adus cea de-a treia şi ultima arestare. „De data asta, am fost

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

de-a dreptul declarat duşmanul reformei monetare. M-au dus la Bucureşti, într-un vagon de vite. Am lucrat la Canalul Dunăre-Marea Neagră, apoi la o orezărie. Am rezistat, uneori nici eu nu îmi dau seama cum", adaugă preotul.

În 1995 s-a apucat să construiască o biserică în Dej, pe care a sfinţit-o un an mai târziu. La 83 de ani a făcut naveta Dej-Cluj, pentru a preda Teologia Pastorală. Acum nu mai poate merge nici măcar la biserică. Citeşte toată ziua, îşi aminteşte de vremurile de altădată şi spune că simte că această iarnă este ultima pentru el.

"Nu am vrut să predic comunismul, ci iubirea de Dumnezeu şi de semeni.
M-au chinuit, dar nu am dat înapoi."

Alexandru Nicula 97 de ani

Comentariu
CALIN07.Dec.10-21:58hs
Pentru cealalta fata a salvarii evreilor din Cluj, va recomand:
- "Frontiera dintre viata si moarte" de Zoltan Tibori Szabo
- "Holocaustul la periferie". W. Benz, B. Mihok
- "Exterminarea evreilor din Europa" R. Hilberg.
Intrebarea ramane - cum de nu s-a gasit nici macar un nume de evreu clujean salvat de Carmilly si Sorban?

MAXTOR08.Dec.10-00:27hs
@calin:pai cu asta nu poa sa se laude in sinagoga

Cât m-au blestemat, porcăit, îmbăloşat holocaustologii acum câţiva ani fiindcă îndrăznisem să scriu şi despre acţiunea lui Raoul Şorban de a salva evrei din Ardealul de Nord de la deportare spre lagărele nemţeşti, trecîndu-i în restul României! Clănţăii?, aceiaşi ca şi azi. Acuzaţiile - la adresa lui Şorban: antimaghiarismul; la a mea: antisemitismul - ar fi putut să fie viceversate: tot idioate. Cel care le băgase în aceeaşi oală şi le amestecase - sub supravegherea lui Wiesel: servietistu-i Shafir!

Joi 9 decembrie 2010

Am transpirat de-o maşină.

Mi-a scris Tofan: a murit Patric Tapalagă, prietenul şi colaboratorul lui, părtaş în înregistrările prozelor mele şi soţ al actriţei Dana Tăpălagă. Dumnezeu să-l ierte.

Începe o perioadă grea pentru toţi, mai ales pentru Ana.

*

În *Litere* nr.10 dau peste Al. George cu “O glumă…” :

Am citit articolul, am încercat să-l copiez, ca să-l trec în jurnalul meu, pentru a-i da o mai mare răspândire. Nu am reuşit. Am făcut apel la un prieten. Acesta m-a avertizat că textul este încă un delir al individului, i-am răspuns că ştiu, dar ţin să-l am,

probă. Amicul l-a trimis, copiabil, avînd titlul-avertisment:

"Prostia algeorgistică".

Cititorii vor constata singuri dacă este "o glumă" sau "o prostie".

"Alexandru George
O GLUMĂ ŞI MAI MULT DECÂT O GLUMĂ".

Mea culpa: abia când am citit a doua oară comiterea pe hârtie a lui Alexandru George am acceptat că avusese dreptate amicul: e o prostie algeorgistică. Monumentală.

Vineri 10 decembrie 2010

Aseară am terminat prima parte a textului Alionei Grati. Grea muncă - de parcă aş fi tras în jug, la arat. Dar plăcută.

*

Mi-a trimis Aneta Şoimu încă un text, reprodus pe Facebook - al lui Mircea Stănescu : **"Despre campania de denigrare a lui P.G."**- deşi probabil l-am mai copiat, îl re-transcriu, ca să nu se uite:

"Noua campanie anti-Goma a început în 1994, după ce scriitorul, care militase zeci de ani pentru demnitatea omului – atît în ţară cît şi în exil – avusese curajul să-i întrebe pe confraţii săi (convertiţi la democraţie fără tulburări de conştiinţă) ce au făcut în vremea comunismului şi, mai ales, ce fac în prezent. A fost pus la zid şi executat pe motiv că… loveşte în floarea intelectualităţii, adică: în democraţie. Acestei campanii i s-a mai adăugat, începînd din 2002, încă una: cea a antisemitizatorilor de profesie. Motivul? Ca şi în trecut, Goma a avut curajul să vorbească despre teme care nu cadrează cu limbajul politicii corecte, cu vulgata istorică, cu – în fine – istoria oficială stabilită de politrucii de la Bucureşti, din Israel şi Statele Unite. A avut curajul – şi demnitatea – să vorbească despre crimele comise (şi) de evrei în Basarabia ocupată de Armata Roşie după ultimatumurile sovietice din iunie 1940, crime anterioare cronologic Holocaustului/ exterminării antonesciene a evreilor şi tiganilor.

Urmarea: serviciile secrete moştenitoare ale Securităţii au încercat să împiedice în România – şi în tot cazul să întârzie – apariţia eseului **Săptămâna Roşie 28 iunie – 3 iulie 1940 sau Basarabia şi Evreii**. Finalmente, din raţiuni care ţin de politica externă – bunele relaţii cu Israelul şi Statele Unite (unde interfaţa României cu autorităţile americane o reprezintă organizaţiile evreieşti sioniste americane), şi în urma unor declaraţii deplasate ale fostului preşedinte Ion Iliescu – România a cedat şantajului de a crea o Comisie internaţională de Studiere a Holocaustului în România. Aceasta a redactat un Raport care – în ciuda accesului total la arhivele epocii – nu aduce nimic nou faţă de

ceea ce ştiam din anii anteriori. Noutatea sa este nulă pentru că, fiind rezultatul unui contencios mai degrabă politic decît istoric, lucrarea reflectă raporturile de forţe politice, angajînd presupoziţii istoriografice care legitimează politicile sioniste (ale statului Israel şi ale organizaţiilor evreieşti internaţionale). Scrierea porneşte de la bun început cu o schemă de analiză prestabilită, în care caută să introducă datele istorice, întemeindu-se pe o veritabilă dogmatică, care poate fi rezumată în două teze principale:

1) Holocaustul este unic;

2) Holocaustul este ininteligibil.

Acest raport a fost asumat oficial de România lui Ion Iliescu, asumare împărtăşită şi de administraţia Băsescu/Tăriceanu [1].

Toată această introducere are rolul de a face inteligibil de ce la capitolul „Distorsionarea, negarea şi minimalizarea Holocaustului în România postbelică", în subcapitolul „Influenţele exilului" apare numele lui Paul Goma, despre care se vorbeşte în aceşti termeni:

„În scrierile a trei figuri importante ale exilului românesc se găsesc formule care intră în tipologia *comparaţiilor trivializante*. Este vorba de Paul Goma, Monica Lovinescu şi Dorin Tudoran. [...] cartea lui Goma [Săptămâna Roşie, n. n.] ilustrează *toate formele de trivializare prin comparaţie (accentul căzând pe comparaţia deflectivă)*. Pe ansamblu, însă, aceasta este mai mult decât atât: constituie *o veritabilă sinteză a negaţionismului şi antisemitismului, cum rar se poate găsi în literatura de limbă română*." (sublinierile îmi aparţin, şi îl indică pe Shafir, dacă nu ca redactor al acestor imbecilisme contorsionbârligate, atunci ca inspirator al lor - nota mea, P.G.) [2]

Acest pasaj neargumentat – căci este neargumentabil – poate fi aşezat lîngă producţia dezinformatoare şi compromiţătoare a Securităţii, de următorul tip: „Activitatea duşmănoasă desfăşurată de susnumiţii [Paul Goma şi cei din jurul său, n. n.] este produsul influenţei şi instigărilor ostile din exterior [, subl. n.] îndeosebi ale grupului de intelectuali reacţionari de la Paris format de Monica Lovinescu, Virgil Ierunca, Ion Cuşa, Leonid Mămăligă şi alţii, precum şi de funcţionari ai postului de radio [Europa Liberă, n. n.]". Ambele exprimări au o structură ideologică similară, o forma mentis care distinge radical analiza de clasificarea ideologică. Prima trimite la postulatele ideologice ale sionismului politic, aşa cum sînt puse ele în practică în Israel, unde începînd din 1951 Holocaustul este folosit pentru atingerea obiectivelor de politică externă, şi în Statele Unite, începînd din 1993, odată cu naşterea Memorialului Holocaustului şi a Industriei Holocaustului, care structurează interesele politice, financiare şi simbolice americano-sionisto-israeliene. Nu este întîmplător că pentru redactarea Raportului au fost selectaţi vechi activişti – care naţional-comunişti, care sionişti – nici un cercetător veritabil.

În fine, la sfîrşitul anului 2004 guvernul Tăriceanu a decis înfiinţarea Institutului pentru Investigarea Crimelor Comunismului condus de istoricul Marius Oprea. Nici Tăriceanu şi nici consilierul său pe probleme de Securitate şi proaspăt director de institut nu au găsit

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

normal să-l invite pe Paul Goma să facă parte din Consiliul de Onoare al instituţiei şi să-i ceară a-i sprijini cu experienţa şi statura sa morală de vechi luptător anticomunist. Onor guvernul Tăriceanu a făcut în schimb inversul: l-a numit în acel Consiliu pe fostul activist bolşevic devenit activist sionist şi Trimis Special pe Probleme de Holocaust al SUA, antisemitizator de meserie al lui Paul Goma, fiul nomenclaturistului cu-ştiinţa-şi-tehnica Virgil Ioanid, pe numele său: Radu Ioanid. De ce? Răspunsul este din registrul dublei-gîndiri: „să nu se creadă că acest institut va fi îndreptat împotriva Holocaustului". După o asemenea motivare nu, nu vom mai crede asta, ci: faptul că Tăriceanu şi Oprea vor căuta – şi vor reuşi, desigur, consiliaţi de Radu Ioanid! – să împace capra politică cu varza istoriei şi memoriei comunismului.

În ciuda moştenitorilor Securităţii, cît şi a ideologilor şi detractorilor de toate calibrele, Paul Goma rămîne dovada vie că datoria intelectualului (a scriitorului ori istoricului) este aceea de a spune adevărul în mod liber, de a-şi asuma acest risc şi de a plăti pentru el. El este modelul prin excelenţă pentru generaţiile tinere că o cultură a drepturilor omului, o cultură a libertăţii sînt cele care stau la baza civilizaţiei occidentale, distingînd-o de opusul ei: anticultura.

[1] El se găseşte şi în prezent, pe site-ul preşedinţiei, la adresa:http://www.presidency.ro/index.php?_RID=htm&id=40. Totodată, în anul 2005 raportul a fost tipărit de Editura Polirom din Iaşi şi difuzat gratuit la inspectoratele şcolare. În fine, tot în 2005, toate manualele de clasa a X-a, avizate în prealabil de MEC, au fost cenzurate şi aduse la nivelul vulgatei cuprinsă în raport în chestiunea Holocaustului/ exterminării antonesciene a evreilor.

[2] Raport, la http://www.presidency.ro/index.php?_-RID=htm&id=40.

Preluare partiala din „Comunicări prezentate la Simpozionul Experimentul Piteşti", Fundaţia Culturală Memoria, Filiala Argeş, Piteşti, 2005.

Studiu original: **Represiunea comunistă împotriva culturii. Studiu de caz: Paul Goma,** autor: Mircea Stanescu

*

Xiti marchează azi cel mai mic număr de vizitatori (meteorologia, bat-o sfinţia!): 28 vizitatori, din care 3 din "Moldova".

*

M-am trezit pe la orele 2, am diacritizat şi trecut în jurnal textul trimis de Aneta Şoimu. Şi aştept. Desigur, e prea devreme (acum s-a făcut 5 şi un sfert), dar Ana tot va telefona, înainte de curaj-găină-că-te-tai.

Sâmbătă 11 decembrie 2010

Zi istovitoare, tocătoare de nervi şi de putere. Azi-mâine-poimâne avem pauză. Trebuie să adunăm rezerve pentru ce ne aşteaptă începînd de joi.

*

Noroc cu Aliona. Ea a vorbit cu prietenele sale de la universitatea Bălţi. A aflat că numărul femeilor-dragi e mai mărişor şi este în curs de a se mărişorì. Două dintre ele, în afară de Diana Vrabie pe care am consemnat-o aici, au scris texte despre unele cărţi de-ale mele, au vorbit în jur, la anul vor organiza un colocviu în jurul comiterilor mele. I-am sugerat să le… sugereze autoarelor să-mi trimită contribuţiunile, căci eu cu mare drag şi recunoştinţă le voi trece în jurnalul-intim, căci interneţial - doar pe mine mă laudă fimeile istea!

*

Magda URSACHE Despre DUI-uri, pe înţelesul tuturor

„Adevărul e mai straniu decît ficţiunea". A.K. Chesterton

"Îmi propusesem să nu mai citesc Dosare de Urmărire Informativă şi cu atît mai puţin să le comentez. Am parcurs cîte am găsit, considerînd că sînt binevenite pentru igiena morală, că DUI-urile trebuie înghiţite ca medicamentele care vindecă. Numai că au devenit din ce în ce mai amare, mai greu de suportat. Dezgustul cu care le-am traversat m-au dus pînă la rău fizic. Mi-a fost silă să tot citesc despre cele 7 trepte ale... realului de informator: a turnat de bunăvoie, conştiincios şi constant; a turnat din oportunism; a turnapentru avantaje materiale; a turnat de frică; a turnat pentru a obţine protecţie; a turnat şantajat; a turnat din „iubire de ţară".

Turnătoria se execută prin constrîngere (deci cedare), dar şi din voluptatea bîrfei. Şi da, delaţiunea n-a fost inventată de Securitate. Pîra ca instituţie, dominantă la leat optsprezece, s-a conservat pînă-n zilele noastre, la fel de bine răsplătită: au şădzut acolo (la Suleiman paşa, nota mea, Magda U.) la pîră cîteva zile, zice cronicarul. Mai spre secolul ce trecu, Petre Andrei s-ar fi sinucis, fiind şantajat cu scrisorile către iubită.

Secu, însă, a perfecţionat instrumentele delaţiunii; a produs specialişti în şantaj (v. cazul Caraion, de care s-a „ocupat" Iulian Vlad) şi-n sifonări. După Jurnalul lui Eugen Barbu din '74, Sântimbreanu l-ar fi şoptilit la Secu pe Romul Munteanu, care i-ar fi replicat: „Mă, eu sînt mai vechi". Barbu ştia asta de la Dan Mutaşcu. „Ofiţer şi el?", se întreba diaristul. Ultrasinceritäţi? Mă îndoiesc.Stiu din Culoarea curcubeului '77 că la Secu şi ceasurile îi derutau pe anchetaţi: arătau altă oră decît cea reală. De aceea privesc cu suspiciune tot ce vine dinspre această instituţie: pîrîtorul e pîrît, turnătorul – turnat, şoptitorul – şoptit, defectorul – defectat. Am descoperit destule note făcute mincinos, din prostie, din analfabetism, din grabă. Să credem ca-n Evanghelie în acurateţea documentelor securiştilor? Exemplul dat de Cezar Ivănescu în Despre Marin Preda este lămuritor. Prozatorul n-a băut cu N. Manolescu în noaptea fatală, aşa cum scrie în raport. Mai mult încă, zice tot Cezar Ivănescu, Manolescu n-ar fi fost niciodată la Mogoşoaia în perioada respectivă.

Arma Secu, „mai puternică decît o bombă, este diversiunea", conchide Grigore Lapteş, personajul lui Radu Ulmeanu din Caruselul sinucigaşilor. Securitatea infiltra în vest aşa-zişi disidenţi, supranumiţi „fantome"; pe de altă parte, îi compromitea ca „agenţi" pe cei care nu se comportau cum le cerea societatea socialistă. Mai importanţi decît informatorii erau dezinformatorii. După ce Dorin Tudoran a emigrat în SUA, în '85, s-a încercat să se

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

creeze impresia că ar fi cadru al Securităţii. S-a lucrat cu nota informativă, dar mai periculoasă era suspiciunea. „Securiţica” recruta şi deruta.

Mă tem că tot Secu a fentat atenţia de la adevăratele probleme civice postsocialiste. Nu teroriştii, ci toxinele ei au otrăvit apele. Am crezut în toate alea: robinetele de aur din casele lui Ceauşescu, veséla de aur a Zoiei, lunetiştii, armata de orfani din subteranele capitalei... Simbolic, pe ecranul revoluţiei în direct, a apărut Em. Valeriu. După verdictul CNSAS: turnător de colegi ziarşti, sub numele de cod Emil, Epure, Vipera, în perioada '79-'86, contra cost (exista un CIS – Cont Informativ Secret – pentru recompensarea colabilor). Zice presa că Petre Roman şi Brucan l-ar fi reactivat pe Mihai Caraman (rimă involuntară). Ca prim-ministru, Năstase l-a avut consilier pe Ristea Priboi, un apropiat al lui Pleşiţă. Ceva mai înainte, Gh. Goran devenise sfătuitorul lui Gelu Voican, care gestiona fostele structuri. Acest Goran, ca „organ de cercetare” la Rahova, participase la anchetarea lui Goma de către Pleşiţă. „Aţi văzut cum m-a bătut?” l-a întrebat Goma. „Nu, eu sînt aici ca să nu văd nimic”. Tot Goran a formulat proiectul de decret pentru înfiinţarea Consiliului Siguranţei Naţionale, postdecembrist. Ca să ne simţim în siguranţă.

Cîţi securişti n-au intrat, cu misie, în partidele istorice? În GDS s-au descoperit 4-5 informatori-surse. Nu-s mulţi, cum susţine un fan? Ba destui cît să compromită grupul. Iar vecinul care te turna la Secu, de ce n-ar fi consumat minele de pix rămase în dotare? Gazetele erau pline de un soi de NIP-uri (note informative publice). Imaginea presei văzută de Ovidiu Ohanesian, într-un interviu din 2009, e apocaliptică: „Trusturi întregi de presă au fost preluate de serviciile secrete româneşti. Generali SIE şi SRI fac curăţenie în redacţii în rîndul jurnaliştilor nesupuşi”.

Ficţionarii au descoperit şi ei plăcerea de a dezinforma; dacă la Secu nu se mai poate, romanul e atoateîncăpător. Mulţi se autovictimizează, şi mai mulţi se autodeconspiră involuntar.

Dintr-un dosar de problemă intitulat Artă-cultură, deschis în 17.01.'74, am aflat care era ţinta Secu: trebuiau supravegheaţi „inşii neînzestraţi literar care pot fi atraşi în acţiuni ostile societăţii socialiste”. În viziunea est-etică a Securităţii, „neînzestraţi” erau Paul Goma, D. Ţepeneag, Dorin Tudoran, Dan Culcer, Bujor Nedelcovici... Atunci, în '74, USR număra 1202 membri titulari şi 1700 membri Fond Literar. Mai erau circa 5600 de autori, cu lucrări publicate, aşadar Secu avea mult de lucru.

Prioritar, erau urmărite persoanele cu antecedente politice ori penale: 451 de „elemente”, numărate bob cu Bobu. Secu a stat mereu pe urmele scriitorilor nealiniaţi, gata să „submineze” regimul. Aveau codiţe, cum le spune Goma şi mijloace T.O. (tehnică operativă) la domiciliu. Erau filaţi 24 din 24, de unde şi teama. Turnătorilor (colonel la colonel nu-şi scoate ochii, nici comandant la informator) nu le era teamă de Secu. Celorlalţi, „obiectivelor” din rapoartele de filaj – da.

Direcţia I, care se ocupa de intelectuali, conta pe izolarea rebelilor. Radu Ulmeanu, „Poetul”, pe numele său de urmărit, a suportat ceea ce Secu numea „destrămare de anturaj”. Ne făceau să nu mai credem în celălalt, să-l suspectăm. DUI „Poetul” s-a deschis pentru că sursele l-au considerat pe Ulmeanu „ostil politicii partidului şi statului nostru”. Comentase negativ, cu prietenii, „posibilităţile de afirmare în domeniul artei şi culturii”. Măsuri?

„– prevenirea unor lucrări cu caracter neavenit;

– prevenirea încadrării obiectivului în funcţii de conducere (vizează un post important în domeniul artei şi culturii)”.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

În fapt, Radu Ulmeanu, membru USR, preşedinte al cenaclului „Afirmarea" şi profesor de română în Satu Mare, le devenise suspect pentru că „se consulta în dese rînduri cu elemente din mediul literaţilor", ca Geo Dumitrescu. Solidarizarea – *eta prablema*! Într-o scrisoare deschisă (de Secu), Ulmeanu vorbea de „băloasa stare socială" în lumea literară a provinciei, unde „numai un bivol ar rezista". Motiv ca „obiectivul" să fie „încadrat": i s-au plasat 3 surse: una las Scoala generală 7 şi alte două la cenaclu. Securitatea trebuia să ştie ce avea în sertare, de ce blama Festivalul Naţional „Cîntarea României", de ce opina că învăţămîntul socialist „e ocnă". Un NECUNOSCUT relata că e pretabil la activităţi cu caracter protestatar. Îl auzise spunînd: „Vezi că am primit locuinţă [...]Si de aici înainte la fel voi face. Cînd voi dori ceva voi spune că, dacă nu se rezolvă, mă leg în lanţuri şi arunc cheia".

Radu Ulmeanu nu stătea în banca lui, incita comentînd negativ documentele PCR. Cum să-ţi exprimi rezerve faţă de „indicaţii"? Secu veghea, rebelii plăteau. Partidul l-a chemat şi i-a cerut să-şi revizuiască atitudinea. Cum devenise reticent (voia să ştie cine l-a turnat dintre „amicii" care-i studiau reacţiile), Securitatea şi-a schimbat tactica şi strategia: a lansat că „Poetul" e omul ei. În '86, organul trasa sarcina: „Totodată propun adîncirea suspiciunii ce aplanează (sic!) asupra lui în cercul de relaţii, pentru a realiza neutralizarea şi izolarea sa în anturaj" Zis şi făcut!

Am sperat ca acest cancer securistic să fi ajuns, în fine, la metastază după căderea Ceauşescului. M-am înşelat. Informatorul e adaptabil la rău, securezul (mulţumesc, Paul Goma!) e adaptabil la capitalism. Cei hîrşiţi în misie, pe intern ori pe extern, imprevizibilii noştri ex-securişti, au dobîndit proprietăţi mai mult sau mai puţin licit. Amintiţi-vă că inginerului Gh. Ursu i s-au găsit la percheziţie 16 dolari – motiv de detenţie.

Pentru că n-am tăiat răul de la rădăcină, cum a cerut Punctul 8, la două decenii distanţă avem securişti răi, dar şi securişti îngeri-păzitori. N-a solobozit Emil Constantinescu sintagma „securitatea luminată" în revoluţie? De unde şi nonşalanţa cu care Petru Lucinschi răspundea, într-un interviu, despre lustraţie.

„– Dar Dvs. Aţi colaborat cu Securitatea?

– Eu n-am putut să colaborez pentru că am fost şeful ei".

Aşadar, nevinavat. Cît despre lustraţie, ni se repetă că sînt chestiuni deacum 20 de ani; n-au fost rezolvate atunci, de ce-am mai face-o acum? Aş întreba: dar cînd?

Există (zice presa) dosare ţinute la mare secret: 70.000 de ceea ce numim dosare strategice, nepredate CNSAS, ale „acoperiţilor" în diferite posturi şi postúri, tip Mircea Iorgulescu sau N.C. Munteanu. Informaţia a rămas la mîna Secu, aşadar „sub pecetea tainei".

Tot Presa anunţă că Sectorul IV SRI se ocupă cu suspectarea intelectualilor. Ciocîrlie/ Lie/ Sie/ Die, ce-ai să-mi spui tu mie? Se aruncă praf, ca să nu zic muşte, în ochii opiniei publice. Puterea de a-ţi mărturisi vina nu-i de colea, ce-i drept. Vă amintiţi declaraţia televizată a Monei Muscă? „N-am făcut nici un pic de poliţie politică". A fost un accident de parcurs, o scuză ştefangheorghistul Boda pe Mo-Dana. Şi cîţi n-au muşte pe conştiinţă, fără să le pese că au fost dezonoraţi? Ca boierul Bălăceanu-Stolnici, epigramistul Ionescu-Quintus ori cutare faţă bisericească din BOR. Tratamentul e diferenţiat, presa alege să tacă mîlc în ce-l priveşte pe prinţul Duda. Comentatorii sînt duri cu unii (li se dă exit din viaţa publică; urcuşul Monei de argint în sondaje a fost dirijat de media; coborîşul, la fel de dirijat) şi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

îngăduitori cu alţii. O ştim de la Orwell: unii sînt mai egali decît alţii.

După ani şi ani (ce memorie! cîtă precizie!), Andrei Pleşu îşi aduce aminte de nota informativş a lui Băsescu. Benignă, desigur! Fapt semnificativ: Carol Sebastian (nume de cod MAX) a fost consilier în campania lui Băsescu, 2009. Ierarhul „cu povară", Iustin Marchiş, al bisericii Stavropoleos, o mai fi duhovnicul preşedintelui?

Alt tratament diferenţiat? Noica a stat intra muros aproximativ 2 ani, fără a fi judecat, după arestarea din '58. Şi asta după ce Z. Ornea, redactor ESPLA, predase Securităţii un manuscris, publicat în '80, cenzurat: Povestiri despre om – după o carte a lui Hegel (vezi documentele scoase la suprafaţă de „Obs. cultural" nr. 12, 14-20 iulie 2005, din arhiva CNSAS). Or, Zigu Ornea e gratulat ca „instituţie culturalizatoare", i se aduc laude in memoriam, în timp ce Noica e ocărît/ injuriat ca semnatar al „pactului" cu comuniştii. Cînd filosoful era puşcărizat, regimul de „democraţie populară" se stabilizase şi prin contribuţia lui Z. Ornea.

Una dintre cele mai tulburătoare mărturii am găsit-o în Pseudo-memoriile unui general de Securitate (Humanitas, 2007), editate de Cristina Anisescu şi Silviu B. Moldovan. E vorba de un Referat (din 1 august, 1964) semnat de general-maior Evghenie Tănase, şef – atunci – al Direcţiei a III-a.

„Avînd în vedere necesitatea continuării şi în libertate a muncii de apropiere a prof. Noica Constantin, în scopul folosirii pe linia pregătirii sale de specialitate în favoarea regimului nostru şi faptul că nu are nici un fel de îmbrăcăminte,

Propunem:

– Să i se aprobe un costum de haine, două cămăşi, indispensabili, una pereche pantofi şi două perechi de ciorapi".

La propunerea Organei de a deveni informator (în 31 iulie '64, cînd era încă în puşcărie, condamnat la 25 de ani muncă silnică pentru uneltire contra ordinii sociale), Noica a spus că delaţiunea ar face din el „călău al semenilor lui". A precizat – mai scrie Tănase Evghenie (sau Evghenie Tănase) că mai are mult de muncit cu el însuşi şi de studiat, pentru a-şi însuşi filosofia marxist-leninistă. Zigu Ornea încheiase deja studiul şi se înălţa, cum ar formula Adrian Cioroianu, „pe umerii lui Marx".

Da, s-a trăit continuu cu Securitatea în ceafă, dar şi cu obsesia ei. Auzeai un clănţănit în telefon şi erai ca şi „operat". Tipi în costume gris ori în balonzaide se aflau la tot pasul, uşor de reperat. Dar cine ar fi bănuit că boemul Paul Daian a fost provocator şi informator, cu dosar în reţea? Putea crede Dan Culcer că eleva de liceu care-i asculta îndrumările literare avea deja numele de cod Dona Alba? Mara Nicoară îl turna constant din '72, cum o confirmă atestatul CNSAS. Şi cîţi n-au descoperit că microfonul era plantat chiar în patul conjugal! După Dan Culcer, a scris note informative Mihai Gafiţa. Dar şi Florin Mugur, altă dezamăgire a mea, ca şi Mircea Nedelciu. Nici nu vreau să fiu sigură că a fost aşa.

Securitorii-scriitori s-au lăfăit în vitrinele librăriilor, au luat premii peste premii cu smintelile lor ideologice, dar de ce naiba trebuiau să-şi toarne confratele, prietenul, ruda? Din nevoia de a face rău anonim? Puteai să compui mizeriile de ode ceauşine, dar de ce să scrii şi note informative contra cobreslaşului? Să-l barezi, să-l laşii fără slujbă, să-l anihilezi... Avem, prin voia sorţilor, destui autori şi autoare de astfel de note, membri USR, securizaţi oportun.

Se putea refuza? Da. Gyr a fost presat de Mihail de Mayo, fost coleg şi acuzator la Tribunalul Poporului din Bucureşti, să-l toarne pe Vasile Băncilă.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Pandrea rememora că Gyr „l-a sictirit oleacă pe Mişulică şi a refuzat”. Asta în martie '45. Poeziile lui Gyr erau „dăunătoare”. Ele l-au băgat în puşcărie. Mai ales Poeme de război, editura Gorjan, 1942. Soţia Florica făcea nasturi de lemn ca să poată trăi; fiica n-a fost primită la Universitate decît cînd a ieşit Radu Gyr din închisoare. Poetul n-a mai publicat nimic pînă la moarte ('75) decît în Glasul Patriei şi acolo contra convingerilor pentru care făcuse atîta puşcărie. Steinhardt a rămas „pe poziţii reacţionare, duşmănoase”. Mă bucur de cîte ori aflu că s-a rezistat la compromis şi invoc pentru literatul român clauza de conştiinţă.

Dar avem motive să credem că Secu şi-a mîncat mălaiul şi şi-a trăit traiul? Şi cum acţionează sita CNSAS? Ce curge şi ce rămîne necernut? De altfel, mîna lungă a Securităţii, prin Pavel Coruţ, a cerut chiar desfiinţarea CNSAS. Iar verdictele ei de poliţie politică sînt infirmate de Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie, vezi „speţa” episcopului Galaţiului, Cassian Crăciun. Mă mir că dacă Ilie Merce, activ în afacerea Meliţa, pentru anihilarea ziariştilor români de la Europa Liberă, s-a ajuns demnitar, în timp ce Banu Rădulescu, fondatorul revistei „Memoria”, era agresat pe Calea Victoriei de doi securişti.

O fi fost audiat ofiţerul Matei Pavel Haiducu, trimis (de gen’al Pleşiţă, devenit personajul Fleşiţă, în romanul lui Gellu Dorian, O lume de lepădat) să-i omoare, la Paris, pe Goma şi pe Virgil Tănase? Aceeaşii Justiţie l-a scos pe rezervistul Pleşiţă de sub urmărire penală, trăitor, atunci, la Curtea de Argeş dintr-o pensie de 65 milioane lei vechi şi prezent pe sticlă să se scarpine şi să-l înjure pe Paul Goma. Măcar dacă s-a dialogat cu „chilerul” socialismului, trebuiau chemate şi victimele lui, care au scăpat vii din anchete. Tot la ordinul lui Pleşoiniţă (plus Ion Vlad, ministru adjunct) a început, în '80, urmărirea lui Dorin Tudoran şi a prietenilor: N. Manolescu, Dan Deşliu, Mircea Dinescu... and so on. Iar Dan Zamfirescu (Neagoe era numele de cod sub care îl turna pe Dorin Tudoran) a găsit cu cale să prefaţeze o carte-interviu a generalului Pleşiţă cu jurnalistul V. Patrichi: Ochii şi urechile poporului, editura Ianus Inf. SRL, Bucureşti, 2001. Aflăm că gen’alu’ e demult „o legendă vie” (p. 5) şi că e mai mult decît securist: un „autentic talent” (p. 5). Cartea poartă „marca înzestrării speciale, a sensibilităţii, complexităţii umane şi a talentului scriitorului înnăscut Nicolae Pleşiţă”(p. 8). Ce Paul Goma? Ăla n-are talent!

Cireaşa de pe tortul Pleşiţă se află la p. 8-9: e apreciat de Dan Zamfirescu, filologul, istoricul, teologul, ca unul dintre „marii fii ai naţiunii, cîştigătorul unei bătălii cu mult mai periculoasă şi mai grea decît toate bătăliile voievozilor şi decît războaiele demnitarilor şi regilor”. Nu vi se pare incredibil?

Aşadar Securitatea a ieşit învingătoare, nici gînd să cedeze fizic ori psihic.

Plictiseşte subiectul? Indiferent de răspuns, voi reveni.”

De multă vreme nu am citit un text mai bun, mai *adevărat*. Am felicitat-o pe autoare din toată inima gelosului ce sunt: aş fi vrut să scriu eu textul acesta, dar uite: nu l-am! Mă bucur pentru Magda noastră. Ştiam: nasc şi la Moldova femei!, zic eu, grăbit, ca să nu mi se spună că femeia este buzoiancă toată ziua… - dacă n-ar fi bucureşteancă, născută în cartierul Gării de Nord, cel dresdizat de aviaţia americană la 4 aprilie 1944.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Duminică 12 decembrie 2010

Deşi zbuciumat, fragmentat, somnul mi-a fost mai bun decât alte dăţi. Când îmi va reveni la normal? Azi-mâine, vorba cuiva.

*

Ce indignat fusese Nicolae Breban pentru că, în **Culoarea curcubeului** relatasem scena petrecută în aprilie-mai 1977, în biroul generalului Pleşiţă, când securistul cel mare (nu suprem, acela fiind Ceauşescu), îmi dăduse să iau cu mine în celulă volumul de Balzac tradus de Ana şi mi-a permis să mă uit la volumul **Bunavestire** a lui Breban, recent apărut - cu dedicaţia : "Domnului general Pleşiţă şi Doamnei Sale" (Ioana?)!

Întâi negase - că ar fi dat dedicaţia - apoi a admis, dar în justificările-i împleticite o lua de la coadă - explicînd că el este un domn, că s-a purtat civilizat cu o doamnă (soţia generalului), ca în cele din urmă să se plângă în presă că îl… delaţionasem (contaminare marca Dimisianca)!

Să fie o înclinare ardelenească plecăciunismul pe hârtie? Deloc: Şi Marele regăţean G. Călinescu dedicase **Istoria**… mareşalului Antonescu; olteanul Arghezi şi el, una scuipà, alta lingeà… Nu este de mirare că Gusti Buzura, frecventatorul lui Gogu Buldogogu Rădulescu, în compania Blandianei, cu Romulus al ei, a lui Manolescu - şi ei ardeleni (doar Dinescu şi Zigu Ornea nu erau, nu, nu…) - şi-a exprimat recunoştinţa faţă de securistul Merce… Citisem undeva că a fost reprodusă şi o dedicaţie dată de Manolescu lui Popescu-Dumnezeu - eh, slăbiciuni omeneşti, cine n-a aruncat cu piatra departe ajunge, căci el cade singur în ea…

Aflu abia acum: *Adevărul literar şi artistic* din iulie 2006, alimentat de CNSAS, publicase plecăciunile pe propriile cărţi (dedicaţiile) pe care A. Buzura le dăduse securistului Ilie Merce - cu care era în relaţii de "contacte regulate"…

Şi în *Academia Caţavencu,* august 2006 sunt reproduse dedicaţiile scriitorului anticomunist Buzura:

Pe romanul **Refugii** scrisese: "*Tovarăşului Ilie Merce această carte pe care o cunoaşte atît de bine în toate articulaţiile ei, cu toată preţuirea pentru omul de omenie şi înţelegere, cu respect pentru iubitorul adevăraţilor ţărani şi muncitori, iubire în care se întîlneşte şi cu autorul acestor pagini. Aug. Buzura*";

Pe romanul **Drumul cenuşii** (apărut în 1988): "*Tovarăşului Ilie Merce această poveste de dragoste (începută în zilele atît de bune ale* **Refugiilor***) cu veche prietenie şi preţuire pentru omul*

de suflet şi de omenie care este, cu urări de sănătate şi de succese pentru toţi cei dragi, cu speranţa că ne vom revedea, Aug. Buzura";

Pe romanul **Absenţii** (reeditat în 1991): *"Domnului colonel Ilie Merce şi familiei Dsale cu toată preţuirea şi prietenia lui Aug. Buzura*".

Un bun prieten al lui Buzura - tot ardelean - i-a reproşat dedicaţiile date securistului Merce. La care romancierul transilvan a replicat :

«Dar şi Marcel Petrişor a dedicat cărţi colonelului Crăciun, comandantul de la Aiud!"

Ei, da. Şi Marcel Petrişor. Din acest motiv, deşi petrece o bună bucată de vreme la Paris, nu m-a vizitat deloc - pot spune că nu ne-am mai văzut de prin 1975-76… Deşi în două rânduri mi-a telefonat că "de astă dată" vine… Azi-mâine unul dintre noi are să moară - n-o să ne mai vedem pe lumea asta…

Luni 13 decembrie 2010

Credeam că mă mai lasă netranspirat boala asta de boală - da de unde: în astă noapte am schimbat cearceafurile, cinci bluze şi patru feţe de pernă. Noroc că maşina funcţionează încă (va trebui ca azi să mai cumpăr detergent).

Necazul este că ultimele evenimente - domestice - m-au deconectat de la trebile obşteşti, iar altele, de înlocuit, nu am. Plutesc în ceaţă, în melasă; aşteptînd - ce? Iată, nu mai ştiu ce anume aştept. Iar cine nu mai ştie nici ce aşteaptă el…

Marţi 14 decembrie 2010

Am terminat de diacritizat textului Alionei Grati.

Greu-greu. Dar nu aş ezita să mă angajez iar - dacă mi-ar trimite contribuţiile prietenelor sale de la Bălţi Mariana Pasincovschi şi Margareta Curtescu…

Acum ar fi momentul să-i ard o Utopie! Dar una, ştii colé,… adevărată!

Miercuri 15 decembrie 2010

Astă-noapte n-am mai transpirat aşa de abundent. Ceea ce nu înseamnă că m-am însănătoşit. Mâine am oră la doctorul Schaan, o să văd ce-mi spune el - despre mine. Ştiu, ştiu: «Totul e bine, e în regulă totul», or eu, vai de cozonacul meu, voi ajunge la cabinetul medical în baston, cu multe pauze (de gândire)…

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Stare de somnolenţă. Obosit peste poate. La ordinator pot sta o oră întreagă, dar numai pentru citit şi eventual corectat. Însă redactarea unui răspuns la o scrisoare îmi ia, nu atât timp, cât energie. Voi fi ajuns la fundul sacului.

Mi s-a spus că Laszlo mă acuză că… i-am furat munca. Nu am înţeles care muncă, nici transmiţătorul nu înţelesese, decât că acuzatorul este, în continuare, isteric.

Joi 16 decembrie 2010

O altă noapte ne-udă. Nu cunosc motivul, dar sunt de acord cu el.

*

Aliona mi-a trimis textul Ninei Corcinschi. Şi dânsa mai cere un bob zăbavă: că mai sunt adausuri, suprimări, corecturi…- aşa suntem noi, oamenii de litere… Însă eu n-o ascult:

“NINA CORCINSCHI Printre figurile şi tropii lui Paul Goma

“Că Paul Goma este un Reformator al Limbii era clar încă din romanele **Ostinato** sau din **Din calidor**, ca să devină certitudine în romanele **AdamEva, Arta Fugii şi Bonifacia**, o certitudine legitimată şi de autor în **Alfabecedar**. Deducerea stilului prozatorului basarabean nu poate avea, însă, raţiuni pur diacronice, dat fiind faptul că autorul îşi concepe cărţile ca o pe Carte, în care reţelele de legătură semantică şi stilistică nu sunt niciodată întrerupte. Adept al anticalofiliei, Paul Goma nu se serveşte de graţioase decoraţiuni stilistice. În acelaşi timp, cel care are percepţia hiperrealităţii (Alex Ştefănescu), nu poate exprima această percepţie decât printr-un hiperlimbaj, care erupe dureros şi violent dintr-un preaplin al trăirii şi simţirii. Eclipsat de predominanta tematică a dezidenţei anticomuniste, negat din cauza seismelor produse de înfricoşătoarele deconspiraţiuni asupra conaţionalilor săi, stilul Goma rămâne privat de cercetare. Catalogat ca având un limbaj incontrolabil prin jerbele abundente de invective şi imprecaţiuni, controversatul prozator nu poate contesta această apreciere reductivă şi nedreaptă a stilului său, decât punându-ne la dispoziţie cărţile scrise de el. Lectura acestora descoperă mecanismul unei sensibilităţii escaladate la maximum, născătoare de figuri şi tropi direcţionate antropologic spre focalizarea unui fundal uman revelator, mustind de trăire autentică.

„Galeria casei părinteşti din Mana este buricul pământului” este prima metaforă complexă cu care debutează romanul **Din calidor**. O metaforă simbol, o metoforă arhetip, o metaforă in praesentia, o metaforă plasticizantă dar mai ales revelatorie, o metaforă profund intertextualizatoare cu „la început a fost cuvântul…”. Enunţul, conservând o

tensiune ontică, transcede nivelul retorico-stilistic al funcţiei de trop şi revelează paradigma unui destin uman. Buricul pământului, metafora-arhetip, extrasă dintr-un illo tempore basmic, sincronizează cu o sinecdocă, care pentru Paul Goma are proprietăţi matriciale: „calidorul". De acolo porneşte dorul, dragostea, suferinţa şi, în primul rând, cunoaşterea, deschiderea către lume, toate mişcându-se în forţă, concentric, de, în, spre tot acolo. Calidorul, dintr-o realia, foarte îndepărtată în timp şi spaţiu, devine o nomina, o reprezentare mentală, care, în termenii lui Charles Mauron, s-ar numi o metaforă obsedantă, devenită mit personal. Pe acest schelet mitologic se construieşte un discurs de o seriozitate sfâşietoare şi de un umor frapant despre copilărie, eros, politică şi societate. Cuvintele se învălătucesc, ne spune Paul Goma, după reţeta covrigului, de jur-împrejurul calidorului-axă, pentru a-l recupera imaginar, ca pe o cetate securizantă şi asediată de timp. Comparaţia cu reţeta covrigului indică programul specific de estetizare a cotidianului, într-o manieră circulară şi voit concentrică, cu reluări obsesive de teme, motive, în care doar instrumentele de creaţie variază.

Paul Goma, „poetul cruzimii" (Ion Negoiţescu), scrie, într-o logică a contrariului, un tandru şi emoţionant/sobru şi cumpătat poem despre existenţa sa din calidorul abstractizat în ideea de dor-frumos şi durut, cordon ombilical care-l leagă pe din ambele părţi de paradis şi lume. Metafora, comparaţia sunt criterii subliminale de repliere în intrauterinitate, şi chiar dincolo, în „sămânţă", în „grăuntele de grâu", care conservează memoria nealterată şi declanşează ţinerea-de-minte, imposibilă altfel în primii ani de viaţă ai copilului Paul Goma. Mişcarea e organică şi inepuizabilă: „În copilăria-amintită pătrunzi ca firul de grâu coaja ogorului, dintr-o dată; şi pentru prima oară; în copilărie se intră ca în dragoste; şi ca în trecerea scriitorului la altă limbă. Nici gramatical n-ar fi corect: re-naştere – ci naştere continuă, meree" (**Din calidor**). Aşa prozatorul îşi legitimează locul naşterii, schimbat în refugiu, cu consecinţe dureroase. În **Soldatul câinelui**, mărturiseşte că a simţit schimbarea ca pe o castrare. Multiplele reveniri la acest subiect sunt şi un act revanşator la injustiţia istoriei.

Expresie a unei sensibilităţi hepertrofiate, fraza scriitorului orheian se supune altor reguli decât celor ale sintaxei convenţionale – unor reguli de ordin afectiv sau conceptual. Paul Goma e „bolnav de sinceritate, o sinceritate aproape inumană" (Ionel Buşe) care defineşte relaţia lui cu Limba. O relaţie în care limba se vede nevoită să se flexibilizeze, să se reformeze pentru a-l exprima pe Paul Goma la cotele lui maxime de intensitate a trăirii. Sinceritatea prozatorului, debordând în diferite palete de nuanţări şi forme, nu se poate încredinţa codurilor lingvistice normative şi de aceea discursul sparge schemele pentru a se descătuşa într-o rostire totală. Limbajul este miza lui Paul Goma în lungul şi greul traseu de restabilire a adevărului. Scrisul devine cetate de asediu (Am să-i scriu!), justiţie a memoriei (Am să-i neuit!; Am să-i netac!), în fine, scrisul este „răsuflarea, încă bătaia inimii, după ce sufletul a murit" (**Arta fugii**, p. 85). Necesitatea acută de expunere

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

totală conduce în creaţia sa la o dispunere scenică a materiei. Litera îşi pierde simbolistica, rămânându-i doar sonoritatea naturală, neliteraturizată, neconsfinţită în scris, ci ancorată pragmatic, „ros-ti-tă”. Autorul operează suprimări, adjoncţiuni, substituţii, permutări în cadrul cuvintelor, creând semne iconice noi, care corespund creaţiilor pe care Emilia Parpală Afana le numeşte POSTLEXICALE [1, p. 259], acestea indicând „o realitate a vorbirii (accentuarea – n.n), nu a codului în valoarea lui absolută” [idem, p. 261]. Asistăm astfel la o deconstrucţie şi reformare a limbajului, în variatele lui dezlănţuiri discursive.

Metaplasmele sunt operaţiile în care se produc răsturnări fonice spectaculoase la începutul, mijlocul sau sfârşitul cuvântului. Prin suprimare, autorul readuce specificul oralizant al spaţiului basarabean, recuperându-i autenticitatea primară: „Tu rămâi cu băietu-cela. Can’ l-a gasî pe domţători’, vii fuguliţa să dai de ştire, pecumcă! Rămân. Să dau, pecumcă” (**Din calidor**, p. 112). Sincopele, apocopele aferezele abundă, perturbând continuitatea fonică în beneficiul captării „pe viu” a dinamicităţii şi originalităţii discursive, a limbajului basarabean, neaoş, colocvial, vorbit, deci trăit. Dincolo de nivelul fonic superficial, surprindem o incantaţie a sunetelor, o aglomerare de sensuri derivând din însăşi distribuţia lor, din felul cum sunt rostite. Strigătul „Moş-Iácob!; - Ce faaaaci, Moş Ia’…?” şi răspunsul „- Hă, băi’ţălu moş’lui!” sunt un dialog-refren de o magie poetică aparte, muzicalitatea lor indicând o plinătate de fiinţă. Prin ruperi discursive, naratorul îşi distribuie programatic tensiunile semantice. Dislocările în cadrul construcţiilor fonice au o deosebită putere de sugestie. Când vin ruşii, Moş Iacob, „premare” al satului, îşi dozează subversiv euritmiile discursive, operează dilatări şi accentuări deliberate ale sunetelor, indicând psihologia conservării ţăranului basarabean: „Bine-aţi venit, daraghie tovarăş’, obştea m-o trimăs de să vă spui, de la inimă, că muuuuul’ v-am mai aşteptat! D-amu, c-aţ’ venit, fiţi bineveniţ’!”.

Criticul Andrei Ţurcanu remarcă foarte adevărat faptul că Paul Goma „refuză programatic poeticitatea. Nu şi poezia (am putea scrie chiar Poezia). Aceasta gâlgâie neoprită în patosul sacadat al rememorării, în tonusul vital al lungilor monologuri, evocări şi paranteze de tot felul din care se iscă şi pe care se înalţă cărţile sale” [2, p. 3]. Sub coerciţiile unei structuri afective şi intelectuale clocotitoare, fraza lui Paul Goma se sparge într-o poezie a instinctelor, a vitalităţii neîngrădite, a patosului dionisiac. Mostrele de inventivitate combinatorie nu ţin seama de caracteristici formale sau grafice comune, ci de raţiunile şi ritmurile simţirii individuale, emancipând limbajul spre estetic. Modulaţiile discursive desemnează percepţia personajului asupra lumii şi asupra spaţiului concret basarabean, „dealvaletic şi prispalâu”. În romanul **Din calidor,** răspunsurile care le primeşte copilul la întrebările lui, devin laitmotive materializate, îngrelate de fascinaţie, care-i ghidează conduita. Astfel că orfănelul făr-de-tată a conservat în sintagme-valiză informaţia care i s-a repetat despre venirea tatei: „Dar eu ştiu: n-o să rătăcească multă vreme, numai pân-la dacă-nu-azi-atunci-mâine”. Şi, dimpotrivă, prin violentările limbajului are loc parodie-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

rea schemelor conceptuale sovietice, lipsa de fundal şi viziune umană: „bunădimineaţatovarăşinstructor” sau „’Na dimineaţa, tovarăşunstructur de pio’…Superior”.

Metataxele abundă în elipse şi zeugme, care de multe ori păstrează doar indicatorii de expresie în posibilitatea întregirii informaţiei. Cel mai des întâlnită, elipsa, în cărţile lui Paul Goma pare un exerciţiu de eludare a tautologie: „ori îţi intră pe gură – ş-atuncea-i alt descântec, nu-l ştiu, numai femeile il, dar ele nu-l spun” (**Din calidor**, p. 240), dar, de fapt, e traducerea sonoră a unui ritm interior al simţirii. Tot elipsa este o absenţă mult prea plină de sens pentru a începea în paradigma rostirii: „ca şi cum nici n-aş fi ieşit din curte, privind, mereu în urmă, la casă, casa noastră, la calidor, calidorul meu cel” (p. 281).

Autorul instaurează un adevărat spectacol de limbaj, de o muzicalitate intrinsecă, reverberând în diverse acorduri şi tonalităţi. Accentele se înăspresc în antonomaze: „idioţenii constantineşti”; „era ceauşist până-n măduva oaselor” şi se ambiguizează uşor prin inversarea procedeului: „Sărut mâinile, doamnă!, o salută pe soţia Broscoiului, Cloşca, ieşită în prag, să vadă, să ştie, să comenteze, să cloştească – apoi intră, în urma amândurora, în Cancelarie” (**Roman intim**, p. 21). Textele capătă un dinamism specific datorită cuvintelor noi formate prin conversiune, derivare şi alte exerciţii de imaginaţie numai de autor ştiute. Un om devine on om apoi onomul. De la substantive derivă verbe şi adjective inedite: „puipuiá” (de la substantivul pui); „Basarabie rainică”; „grup roşcravatesc” etc. Spaţierea în cadrul cuvintelor, paragramele (folosirea unei litere în locul alteia), deplasează atenţia pe semnificant pentru a înzestra textul cu proprietatea de-a fi auzit.

La nivel sintactic, de multe ori echilibrul frazei cedează autonomiei gândului. Izbucneşte o poezie febrilă, răscolitoare, provocată de ritmurile interioare ale aducerii aminte, cu toate consecinţele în registrul firescului. Incongruienţele semantice şi gramaticale se rezolvă într-un exerciţiu de lectură contextuală: „’te gândeşti ce viaţă de

Ba nu. Nu te gândşti. De ce te-ai, noi muncim, nu gân’; Ca dânsa: caClasancitoare. Delaora şisa’. Ea, da; ea nu gândeşte, căci ea truşeşte. Din greu”.

Absenţa sensului social-politic din afară, regresia umană articulează compoziţia frazării şi experimentele pe semnificanţi din interiorul textului.

Este o claritate faptul că Metataxele din textele lui Paul Goma sunt într-o strânsă legătură cu metalogismele, prin referirea lor la date extraliterare. Uneori, autorul încercând să exprime prin scris ambiguitatea realităţii asaltate de ficţiune, absurd, ficţiunea ambiguizează semantic textul. Metalogismele impun un ritm de lectură cu atenţia sporită. Anadiplozele se înlănţuie cu anaforele într-o împletire de cuvinte, care plasează perspectiva onirică pe acelaşi plan cu realitatea:

„Că nu apucase să toarne apă în lighean
Că intrase femeia
Că femeia era deschisă, cu lapte. Cu lapte-cald – chiar zisese, fără

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

a-şi mişca buzele: „Ia şi bea, acesta este laptele meu, cald…”, nu chiar ca la Evanghelie, dar: „Ia neşte lap-te cald de la mi-ne!” tot a zis – ceea ce

Că nu apucase să toarne apă în lighean
Că intrase ea (…)” (**Roman intim**, p. 14).

Astfel de scene adumbresc şi mai mult aria semantică de referinţă, contrariind sistemul de aşteptări al cititorului cu o lectură sincopată a creaţiei lui Goma. Limbajul nescris presupune frânturi, discontinuitate, nereglementări prin virgule şi punctele care limitează. Astfel de fragmente sfidează convenţia scrisului, mai bine zis, normele scriiturii, în beneficiul libertăţii, ca principiu de creaţie.

Trasat până la manierism, exerciţiul nu este totuşi manierist. Jocul de cuvinte rebeliunile sintactice, mişcările pe contrasens definesc stilul Goma, convulsiv, dinamic şi care indică alte intenţii decât gratuitatea şi frazarea manieristă, chiar şi în fragmentele cu mult gust experimental fonetic şi în care relaţia cu referentul este foarte ambiguă. Autorul însuşi explică: „Nu există gratuitate decât în ficţiunile fabricate de ficţionarii de fabricate, în realitatea cea crudă persoanele joacă un anume rol, pentru a deveni personaje – ascultă-l pe el: are o anume-oarecare-înaintată vârstă şi stăpâneşte oareşcum elementele de bază ale meseriei: nu există, domnule, realitate reală de-o parte, de alta realitate ireală – ci: realitatea care, ea, a fost pusă pe hârtie – după ce a fost surprinsă imitând ficţiunea – şi realitatea aflată în curs de imitaţiune (cu speranţa declarată că are să fie trecută pe hârtie) şi Dânsa. Confuz? Altul, altfelă n-avem” (**Adameva**, p. 12).

O realitate contorsionată şi paradoxală altfel decât contorsionat şi paradoxal nu poate fi exprimată.

Un scriitor care a simţit din plin greul închisorilor nu face decât o pledoarie a libertăţii umane şi, în special, a libertăţii de creaţie, a capacităţii infinit creatoare a limbajului. „La noi nu doar Caragiale a obligat realitatea cea reală să-i tragă ea o imitaţie – căci ea este grav bolnavă – ci, mult înaintea ei, Budai-Ţiganu”, precizează P. Goma (idem, p. 13). Această referinţă, în special la Ion Budai Deleanu, e o cheie de interpretare a fleshurilor ambiguizante ale scrisului lui Paul Goma prin dorinţa similară a scriitorilor de a bulversa normele tradiţionale ale scriiturii şi de a impune o nouă poetică narativă. Ţiganiada este o opera organizată derutant în mai multe straturi, în care dimensiunea simbolică dialoghează cu dimensiunea reală a istoriei ascunsă în subtext. Opozează un discurs intranzitiv vs un discurs tranzitiv. Acelaşi principiu al vaselor comunicante funcţionează şi în scrisul lui P. Goma, ale cărui cuvinte „nu spun ceea ce spun, în schimb spun totul”. Structura de suprafaţă, semnificantul comunică cu cea de profunzime/semnificatul printr-o reţea de linkuri. Realităţile rămân aceleaşi, doar mijloacele de expresie şi arhitectura variază. Ornamentaţia deosebită dă efectul barocului. Dislocările sintactice extrag din expresie muzicalitatea, îi testează limbajului disponibilitatea elastică şi expresivă. Hibridarea stilistică este un principiu de creaţie al scriitorului, pentru care orga retorică nu are niciodată prea multe partituri de exprimare a

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

adevărului. ”Polifonia muzicală a compoziţiei la care aspiră autorul este dublată de plurivocitatea discursului” [2, p. 168] susţine Aliona Grati, identificând motivul hibridizării în genurile dramatice ale folclorului român, în structurile imaginarului popular, care participă la carnavalizarea perspectivei auctoriale. Sorgintea folclorică a scrisului este exprimată chiar şi în planurile fonologic şi grafic la Paul Goma: „Da, da. Căci. Căci, ca să zicem aşa, e jenant, e stingheritor din cale-afară să te aşezi pe-un loc al tău, numerotat, în bilet, dar să-ţi ştii bagajele deasupra altui loc, în capul altui călător decât al tău: al unei adolescentrice în floarìe, fragilìe, atât de fragedă copila, de-o laşi, se strică, ţi-o altul ardică, deci nu i-o lăsá (pentru-căci), creştetul ei de fată mare n-are suportare, fie acela şi prin grătarul de aluminiu al consolei de bagaje, o asemenea irepetabilă povară precum servieta-i, lăudat fie Domnul că nu-i cufăr! Ar apăsa-o şi mai fără milă (…)” (**Adameva**, p. 6). Un superb poem cu ritmuri folclorice şi glisări intertextuale între codul lingvistic şi cel muzical indică un spirit artistic eruptiv în cele mai moderne şi convingătoare formule artistice.

Reiterările anadiplozei, „şi de-aceea. De aceea am rămas orfan şi de ea” (**Din calidor**, p. 132), jocurile chiasmice de cuvinte „simţea cu genunchiul stâng, stânga genunchiului patului” ; „Lotte are. Are Lotte coapse puternice” etc. indică şi un dans al limbajului, talent moştenit de Paul de la mama sa, un dans la care participă limbajul cu toate unduirile lui, de la cele potolite, line, la vârtejurile sălbatice ale poliptotonului: „Altceva nu pricep: n-ar fi putut să rămână tras tata, fără să strice cârligul din cruce? Crucea întreagă? Fără s-o ardă? Şi fără să danseze în juru-i, ca un sălbatic din sălbăticia sălbaticei jungle? Tropicale?” (**Din calidor**, p. 177).

În regimul simultaneităţii codurilor lingvistice şi paralingvistice (muzicale, plastice etc.), Paul Goma ne oferă scrisuri în care adevărul e concurat de măiestria spunerii lui, plasând în ridicol injuriile privind aşa-zisa „lipsă de talent artistic a scriitorului”. Mai mult decât atât, îndrăznelile de construcţie şi de modelare lexicală definesc cu certitudine un stil Goma robust, captivant, inedit, capabil să anime cele mai moderne perspective de investigaţie.

Referinţe bibliografice:

Parpală Afana Emilia, Introducere în stilistică, Piteşti: Paralela, 2005

Grati Aliona. Romanul ca lume postBabelică. Despre dialogism, polifonie, heteroglosie şi carnavalesc. Ch: Gunivas, 2009

Ţurcanu Andrei. Paul Goma între răzvrătire şi cânt. Timpul. 2010. 7 octombrie. p. 6.

Goma Paul, **Din calidor**, ed. a V-a, Chişinău: Lumina, 2010

Goma Paul, **Adameva**, Bucureşti: Curtea Veche Publishing, 2008

Goma Paul, **Roman intim,** Curtea Veche, Bucureşti, 2009.

S-a zis, s-a scris - pe malul drept al Prutului că pe celălalt mal literatura şi comentarea ei au rămas, dacă nu în epoca de piatră, apoi în cea bolintineană. Fireşte, nu am acceptat această

judecată manolească, însă nu am avut argumente împotrivă. Observasem eu că fetele, femeile din Regat - mai ales ardelencele!, cine ar fi crezut? - se manifestaseră mult mai deschis decât bărbaţii lor. Nu mă gândesc doar la mine, ca material didactic - dovadă că la prima "atenţionare" (iată un cuvânt pornografic!) a stăpânului, fie Puterea Securistă (nu "a fostei Securităţi", cum o dau chiar ele pe după piersicul prudenţei de veacuri, nici a actualei Holocaustologii), ci, aşa, ca poruncă; o "neţesitate" venind din aer - au abandonat prima cale fără explicaţii, fără regrete. Deci, tot conservatoare au rămas (vorbesc numai de vajnicele ardelence, nu de basarabencele mele - nuuuu!).

Încerc să nuanţez afirmaţiile de mai sus: şi dacă eu am perceput ca bune tezele lor numai pentru că sunt… îngăduitoare, pozitive, laudative şi deloc critice faţă de scrisul meu? - pe când bărbaţii… - acum vorbesc mai ales de cei din Regat? Ar fi o explicaţie. Întrebarea mi s-a mai pus (Flori Bălănescu, în "Dialog"), iar eu am dat un răspuns grăbit de care acum nu mai sunt sigur - că femeile protejează pe individul mai-slab, mai persecutat… Acum nu aş da acelaşi răspuns. De ce? Fiindcă nu ştiu dacă basarabencele mă elogiază doar pentru că sunt de-al lor sau pentru că sunt şi bunişor scriitor.

Nebănuite sunt căile Domnului.

Am fost la doctorul Schaan. Greu încolo, şi mai greu încoace. I-am povestit ce se întâmplase cu mine. Un prim diagnostic: vomasem mult, aşa se explică slăbiciunea generală, în special a picioarelor - cică am pierdut mult lichid. De ce nu trec simptomele, din moment ce m-am re-hidratat?, l-am întrebat. Bănuiam că nu are să-mi dea un răspuns acceptabil. Apoi: cunoştinţele mele de medicină sunt atât de sărace, încât orice mi-ar fi povestit el, ar fi crezut că eu cred… Ştia ceva de la Sabourina, despre aventura mea chişinăueană. Al doilea diagnostic (de fapt cel general): nereuşita mea - deşi ei mă invitaseră, ei făcuseră promisiuni - se datorează acestui eşec. Bănuiam. Dar probabil ca să mă protejez, refuzam să cred până la fund; ca să nu cad în delir de persecuţie.

Însă acesta este (mai degrabă: aceasta): persecuţia. Pe drumul de întoarcere mi s-a cristalizat, mi s-a sistematizat (ca un text de publicat: persecuţia prietenilor, a duşmanilor m-a dat gata.

Nu e bine spus, pentru că nu sunt pus la pământ: bine nu mă mai fac eu, măcar cum eram înainte de episodul de la sfârşitul lui octombrie, însă, dacă, vorba strămoşilor noştri; câtă vreme n-am murit (de tot), încă mai trăiesc (on chic).

Ce aş putea face în acest răgaz? Să mai scriu ceva, dacă nu

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

texte noi (noi texte, la mine?), atunci să le pigulesc pe cele vechi, să le "ameliorez" până la stricare definitivă.

Altceva? Mi-a venit când îmi era mai greu să merg la întoarcere şi trebuia să mă odihnesc la fiecare 10-15 metri:

Să mă răzbun! Că "răzbunarea-i arma prostului", la mine s-a adeverit invers: nerăzbunîndu-mă, am fost un prost fără vindecare. Trebuia să tai în carne vie, să distrug, să nimicesc - şi să mă, mai jos, iscăliţesc…

Cu cine să încep? De astă dată nu o mai iau cronologic, ci… holocaustologic: Wiesel, Oişteanu, Manolescu, Al. Florian, Pecican, G. Andreescu, Shafir, Carmen Muşat, Laszlo, "transnistrologului" (ce bine i-a zis-o I. Coja!), M.D. Gheorghiu, Vianu, Şimonca, în general cei pe care i-am dat în judecată, însă judecătoreasa - ce să mai vorbim… Apoi ovreii noştri-de-două-veacuri de la Chişinău, dintre care nu cunosc nici un nume, iar pe cel care a semnat protestul trimis la Preşedinţia Moldovei nu l-am reţinut, pentru că tot e un fals-nume, ca la ei, ilegaliştii din bunic în strănepot. Să se observe: nu nutresc (sic) gânduri de răzbunare pe cei care au scris nefavorabil sau negator despre mine, ca scriitor, dar faţă de cei care au scris minciuni despre mine, ca om - nicio o milă: E. Barbu, Al. Dobrescu, Băran, Zoe Buşulenga… Sunt, totuşi, mulţişori, prea pentru o literatură sănătoasă, făcută de scriitori adevăraţi/nu de căcaţi…

Să dea Dumnezeu - atenţie, am început blestemul (de la *ei* învăţat), copiat după Arghezi (nu după Topârceanu?: să vă pută buricu', să nu vă crească dinţii, iar cel de la urmă să fie acesta:

Guvernanţii de la Chişinău să repartizeze o pereche de clădiri, aflate faţă-n faţă, simetric: în una să fie Muzeul Holocaustului Evreilor, unde să fie onorate cele… 600 000 victime, după cifra avansată de "Radu Ioanid", Ancel, Lya Beniamin, sub bagheta lui Wiesel, Campionul minciunilor, al falsurilor istorice, al calomniilor împotriva românilor : "Români*i* au ucis, au ucis, au ucis!"; în cealaltă: Muzeul Holocaustului ne-evreilor, pricinuit de bolşevici şi de evrei în Basarabia şi din Bucovina de Nord - cifra lor urmează a fi dată în vileag : câteva milioane. În jur de patru.

Asta să le fie pedeapsa pentru crimele săvârşite sub steagul roşu al bolşevismului, începînd din 1917. Să nu li se permită nici o derogare: vrei un Muzeu al Holocaustului? Iată locul! Fată-n faţă cu muzeul victimelor voastre : noi.

Mă opresc aici din blesteme: am primit o scrisorică de la…

Domnule! Cum nu mi-e favorabil cerul să mă pot şi eu răzbuna pe foştii-răi, pe actualii-răi… M-a întrerupt un mesaj de

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

la Luminiţa Dumbrăveanu: îmi transmite de la Chişinău informaţii care ar putea fi bune. Oricum: ne-rele. Las răzbunarea pe data viitoare.

ldumbraveanu_7@yahoo.com
Objet : Mesaj privind dl Oleg Bodrug si editura Prut International
Date : 16 décembre 2010 14:51:38 HNEC
À : paulgoma@gmail.com, paulgoma@free.fr

Buna ziua!
Domnule Paul Goma,
asa cum a fost doleanta dvs din ultimul mesaj, reluam legatura dupa alegerile parlamentare, care s-au desfasurat aici, in RM. Situatia social-politica ramane a fi tensionata aici, negocierile sterile si obscure continua la nesfarsit si inca nu se stie ce fel de Alianta vom avea si incotro va fi impinsa din nou Basarbia (Vest-Est?). Cu toate acestea, dl Oleg Bodrug, care a fost reales in functia de deputat al Partidului Liberal, directorul editurii Prut International, are acum programul ceva mai liber si va putea dialoga direct cu dvs. Important este faptul ca editura dumnealui ramane receptiva la rugamintea Academiei de Stiinte a Moldovei si nu a renuntat la ideea de a edita operele dvs. Conditiile de colaborare le veti discuta direct cu dl Bodrug.

La 14 decembrie 2010, am transmis editurii corespondenta noastra (doleantele dvs), legata de editarea operei dvs: publicarea Jurnalelor, a romanelor si a cartilor de marturii indicate de dvs. Dna Olga Stanciu de la editura, cu care am purtat discutiile in aceasta perioada, mi-a spus astazi ca dl Bodrug se intoarce azi seara sau maine dimineata de la Bucuresti, asa ca in urmatoarele zile veti primi un mesaj de la dumnealui.

Referitor la demersurile Academiei de Stiinte catre Presedintie si Guvern, copiile carora vi le-am transmis, mingea este acum in terenul oamenilor politici. Initiativa de a declara anul 2011 drept Anul Paul Goma este inregistrata oficial la Guvern (speram sa fie pusa cat de curand pe ordinea de zi a Executivului), iar presedintele RM, Mihai Ghimpu a raspuns dlui acad. Gheorghe Duca, ca dispune de instrumentele juridice pentru a acorda cetatenia RM intregii dvs familii (in baza a doua articole diferite din Lege). Unele elemente de procedura juridica depind, insa, exclusiv de dvs. Sa speram ca guvernantii nostri vor da dovada de curaj, demnitate nationala si responsabilitate in fata istoriei.

Va urez mult succes, imi doresc din toata inima ca intreaga dvs opera sa fie editata anume la Chisinau si anume la Prut International, o editura foarte prestigioasa, cu nume bun in tot spatiul cultural romanesc, cartile careia sunt axate pe valori autentice, realizate cu mult gust artistic, care, privite pe rafturile de la librarii, seamana cu niste bijuterii editoriale.

Voi fi oricand bucuroasa sa va sprijin cu tot ceea ce imi sta in putere.
Va doresc multa sanatate si Doamne ajuta in toate!
Cu respect si pretuire,
Luminita
Chisinau, 16 decembrie 2010

Cum să nu-ţi opreşti slujba de blesteme - boscorodeală de om năcăjât - faţă cu o asemenea veste, adevărat, rămasă tot în

stadiul de promisiune, însă am învăţat pe pielea mea ce este o promisiune şi încă solemnă din partea alor mei: îţi zici că nu te va urmări ghinionul chiar toată viaţa, măcar acum, la sfârşit să ieşi ca ţiganul la un mal.

*

Aliona Grati îmi trimite un articol semnat Mihai Cimpoi, dar nu-mi indică unde a fost publicat - o să aflu eu.

"Mihai CIMPOI Paul Goma: întoarcere la Ithaka

Articolul consemnează întoarcerea spirituală a lui Paul Goma la baştină, anunţată de aniversarea 75 de ani de la naştere prin evenimente de ordin ştiinţific, cultural, biografic-sentimental, noi apariăii editoriale, noi studii, culegeri de articole şi interviuri. Scriitorul este considerat drept un cavaler al adevărului, scriitorul-conştiinţă, cetăţean liber al limbii române, scriitorul român care stă alături de rusul Aleksandr Soljeniţîn, scriitor scăpat din lesa Puterii, scriitor care a făcut artă din libertate şi lipsa sa de libertate, scriitorul – mit al luptei româneşti pentru adevăr, libertate şi drepturile omului, scriitorul – înger damnat.

Cuvinte-cheie: cavaler al adevărului, scriitor-conştiinţă, cetăţean al limbii române.

Aniversarea 75 de ani de la naşterea lui Paul Goma, cu toate evenimentele de ordin ştiinţific, cultural, biografic-sentimental şi de alt ordin, a semnificat o adevărată întoarcere la Ithaka.

Chiar dacă prozatorul nu s-a putut întoarce la locul de baştină din motive de lipsă de (orice) cetăţenie, a fost prezent la Chişinău prin personalitatea şi opera sa, prin figura sa de cavaler al adevărului, însoţită de o emblemă ontologică a eticului şi esteticului neconcesiv, ţinând doar de kantianul imperativ categoric. Şi de românească dreaptă cumpănă.

Noi apariţii editoriale, printre care **Jurnal 2007, Săptămâna roşie** şi **Din Calidor** (în versiune italiană), noi studii, culegeri de articole şi interviuri, una dintre ele aparţinând ziaristului Dinu Mihail, aflat în corespondenţă cu cel omagiat, noi comunicări ţinute în cadrul unei sesiuni speciale a Academiei de Ştiinţe a Moldovei, noi expoziţii de carte.

Întoarcerea la Ithaka a fost a unui scriitor exponenţial, în care se îmbină organic basarabenitatea, românitatea şi europenitatea.

În spaţiul basarabean s-au reiterat caracterizările emblematice care s-au făcut în Ţară: scriitorul-conştiinţă, cetăţeanul liber al limbii române, scriitorul român care stă alături de rusul Aleksandr Soljeniţîn, scriitor cu interese politice de moment care nu sunt rupte de conştiinţa istorică de termen lung, scriitor (numai) de limba română (prin urmare cu un devotament de ordinul sfinţeniei), scriitor scăpat din lesa Puterii, scriitor care a făcut artă din libertate şi lipsa sa de libertate, scriitorul – mit al luptei româneşti pentru adevăr, libertate şi drepturile omului,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

scriitorul – înger damnat. Şi multe altele, toate sub semnul pozitivului, al cotei valorice celei mai înalte.

Ceea ce au remarcat criticii şi istoricii literari basarabeni, referindu-se la acel spiritus loci care ar trebui să-i marcheze discursul romanesc este că nu este, tipologic, un basarabean.

El repudiază formula lirico-simbolică de tip crengian-sadovenian, „sămănătorismul", „regionalismul", „mioritismul".

„Arta romanescă a lui Paul Goma, s-a constatat într-o teză de doctorat şi într-un studiu monografic, se profilează în contact, interacţiune, intercondiţionare şi dialog cu tradiţia europeană a genului romanesc şi, desigur, cu întregul spaţiu al culturii" (Aliona Grati).

Comportamentele neobişnuite, excentrice ale eroilor ar demonstra un realism grotesc, Calidorul fiind „un microcosmos al plurilingvismului social". Scriitorul are o conştiinţă „subversivă", „disidentă" şi „carnavalescă" ce caracterizează spiritul secolului al XX-lea: „Pentru Paul Goma, literatura este o sursă virtuală de libertate, o modalitate de demolare a constrângerilor şi a limitelor de tot felul. Basarabeanul răzvrătit şi extravertit al lui Paul Goma se dovedeşte a fi total diferit de personajele cu mentalităţi formatate, resemnate, păşuniste, evlavioase ale canonului literar instaurat după refluxul socialist în literatura dintre Prut şi Nistru. Scriitorului îi reuşeşte punerea în formă a unei realităţi umane care nu se lasă interpusă plafonării şi standardizării ideologice, rămânând structural deschisă şi redefinibilă" (Aliona Grati, "Romanul ca lume postBabbelică, Chişinău, 2009, p. 169).

Prooccidentalul Goma dă o replică „galeriei de mioritici canonizaţi", reabilitând imaginea literaturii din Moldova dintre Prut şi Nistru, ce riscă a sfârşi în autism. Autorul **Gherlei** „probează capacitatea de se proiecta în dimensiunea celuilalt şi a accede la dimensiunea europeană cu propria diferenţă" (Ibidem, p. 170)

Nina Corcinschi vede în **Din calidor** expresia unei arhetipalităţi şi a unei axialităţi ce face din locul naşterii: scriitorului o perspectivă mundenă, un „ţăruş de argint" blagian al existenţei.

Cartea lui Dinu Mihail 'Paul Goma sau predica în pustiu" (Chişinău, 2010) demonstrează „antibasarabenismul" autorului Gherlei prin propriile sale mărturisiri şi profesiuni de credinţă. Limitarea la starea lirică" proprie structurii sufleteşti a basarabenului este contraindicată, fiindcă „proza este altceva, iar de când romanul tinde a fi total (subl. în text – n.n.), să fii romancier nu este la îndemâna oricărui iubitor de literatură", p. 26).

Comunitatea de limbă română din fostul imperiu sovietic, tratat cu „antiromânismul visceral al Ruşilor din totdeauna" „se află, din nefericire, încă în această stare lirică, a exprimării nemijlocite a sentimentelor" (Ibidem, p. 27).

Nu locul naşterii la oraş (Rebreanu şi Stere se nasc la sat) e determinant ci „calitatea" prozei, „modul în care prozatorul priveşte lume. Şi o scrie".

Acest mod de a înţelege, privi şi a scrie lumea şi de a se întoarce la izvoare, la Ithaka a constituit pentru lumea basarabeană de azi un

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

punct de reper.

Iubite maestre Paul Goma,

În aceste zile când împliniţi venerabila vârstă de 75 de ani şi când trăim nişte realităţi dramatice conştientizăm – mai mult ca oricând – faptul că ne sunteţi un model de demnitate, rezistenţă şi verticalitate intelectuală. Rostirea adevărului crud cu un spirit justiţiar ardent e o dovadă că esteticul se asociază organic cu eticul, că autenticul este superior ficţionalului.

Destinul nu v-a înfrânt, căci aţi găsit în scris o soluţie mântuitoare: cea de a valoriza în pozitiv (vorba lui Blaga) o experienţă trăită la limita umanului. Condiţia destinală a basarabeanului se întregeşte, pe scara general-umanului, cu condiţia românului în situaţii-limită şi cu condiţia existenţială a Fiinţei umane.

„Pentru mine Basarabia înseamnă tot" este o mărturisire concretizată şi în câteva cărţi despre realităţile basarabene: **Din Calidor, Basarabia, Săptămâna roşie**. Aţi impus în ele, cu autoritate programatică, şi o nouă formulă romanescă, în opoziţie cu lirismul ruraloid şi bazată pe veridic, pe ce „ar-fi-putut-să-fie-adevărat". Aceste cărţi şi interviurile pe care le-aţi dat au exprimat cu o forţă irezistibilă adevărul că „o crimă cu mult mai odioasă decât înfometarea programatică, decât asasinatele în masă" a fost „atentarea la identitatea comunităţii de limbă română aflată sub ocupaţia rusă".

Ora adevărului, pe care o trăim acum, face ca această spusă să ne fie un deosebit punct de reper în lupta noastră pentru identitate românească şi europenitate.

Vă dorim sănătate, inspiraţie şi tinereţe-fără-bătrâneţe.Vă aşteptăm cu drag să reveniţi acasă.

La mulţi ani!

acad. Mihai CIMPOI,
preşedinte al Uniunii
Scriitorilor din Moldova

Octombrie 2010

Vineri 17 decembrie 2010

Odihnă: aşa-şi-aşa-şi-aşa…; vorba lui Filip. Nu am mai transpirat ca în alte nopţi.

Sâmbătă 18 decembrie 2010

Altă noapte grea.

M-am visat în djelaba, dinaintea oglinzii. Mă priveam. Semn rău, după ghicitoarele noastre: albul vestmântului, oglinda, astea nu-s a bine…

Mi-a scris Flori; echipa Tofan nu mai merge în Basarabia, decât după Anul Nou. Bine fac(e): timpul execrabil pe ambele maluri ale Prutului, accidente - lăsaţi, băieţi, că vine ea,

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

primăvara - de n-o uita şi ea, ca basarabenii noştri…

Cu inima-n gât mă pregătesc de confruntarea cu Bodrug, directorul editurii. Lista cărţilor propuse este cam lungă (pe ardeleneşte), sper să nu se sperie de cantitatea titlurilor propuse. Om trăi ş'-om vidè. Nu cred că va deschide vorba înainte de luni.

*

Aliona Grati îmi trimite textul prietenei sale Mariana Pasincovschi:

Mariana PASINCOVSCHI Receptarea prozei lui Paul Goma. Ideologie şi literatură

Universitatea Ştefan cel Mare, Suceava 2010

Abstract

Gathering a unanimity about his work as a dissident, Paul Goma's critical reception has experienced an unbroken string of prejudices, all at the expense of the author, bringing an aesthetic damage to his works by minimizing its importance, silencing and even excluding it from the literary life. Being contested by some people and praised by others, Paul Goma is still an unsolved "case". The abuse of opinions produced by the diarist's vitriolic pen, in recent years, rose extensive controversy, which caused a phenomenon of rejection that tends to generalize. Reported by the literary criticism, the attitudes challenging the transformation of his work into a mere paper work to the detriment of the aesthetic interest, contribute to the renewal of critical perspective on Goma. The author wishes, in fact, to be considered as a writer, perceived, therefore, by appropriate means, as it happened in the 90s', but this time for an indefinite period, without implying dissident's name writer's work. Taking into consideration these views, we believe that a change of critical tools could balance the reception of such a controversial author, giving back to Romanian literature a great writer whose work is full of literarity even in the fiercest pages of the journal.

Keywords: reception, ideology, biography, exile, dissident, literature

De ce un studiu de receptare la Paul Goma?

A propune o exegeză referitoare la receptarea prozei lui Paul Goma în contextul literar actual înseamnă, fără o cunoaştere temeinică a biografiei şi a disputelor care s-au iscat în jurul prozatorului, a te situa pe un teren minat, gata oricând să se surpe sub greutatea acuzaţiilor. De aceea, pornind de la evidenţierea câtorva aspecte generalizatoare care să creioneze atmosfera epocii în care se naşte, activează şi îşi suportă exilul, vom încerca să identificăm acele aspecte caracteristice ale ideologiei disidentului, iar mai târziu ale prozatorului care, disimulate în faldurile comprehensiunii, nu au dus decât la o formă paroxistă a receptării. Fără a discuta justeţea sau injusteţea ţâfnei auctoriale, ceea ce ne propunem este a vedea modul în care ideologia asumată de el şi felul lui de a concepe literatura influenţează receptarea, eliminând confuziile prezente, încă şi astăzi, între omul şi scriitorul Goma. Judecând critica literară în diacronia ei, încercând o demarcare lucidă între banalităţi curente şi observaţii originale, am citat sau analizat unii autori, atenţia acordată fiind proporţională cu importanţa pe care am acordat-o exegezei în cauză.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Urmărind atât inventarul opiniilor critice, cât şi apariţia lor, în câteva cazuri am acordat prioritate ideilor critice (Virgil Podoabă, Nicoleta S«lcudeanu), urmând a le dezvolta într-un studiu ulterior.

Parcurgând traseul evoluţiei autorului, am constat că, de cele mai multe ori, alegând calea tipică unui ins aflat în faţa celorlalţi, Paul Goma îşi dăunează singur printr-o serie de abuzuri, repetând istoria, la intervalul a douăzeci de ani, din nou şi cu obstinaţie. Cearta lui Goma cu literatura accentuează condiţia singularizării, autorul refuzând apartenenţa la o comunitate scriitoricească ce nu s-a solidarizat cu opozantul la dictatură.

Întrunind o unanimitate privitoare la activitatea sa ca disident, receptarea critică a cunoscut un şir neîntrerupt de prejudecăţi, toate însă în defavoarea autorului, aducând prejudicii estetice operei prin minimalizare, reducere la tăcere şi chiar excludere din viaţa literară. Contestat de unii, dar apreciat de alţii, Paul Goma rămâne încă un ,,caz" nerezolvat, abuzurile de opinie din ultimii ani, ieşite de sub condeiul vitriolant al diaristului, dând naştere unor ample polemici, care au produs un fenomen de respingere ce tinde să se generalizeze. Semnalate de critica literară, atitudinile care contestă transformarea operei într-un simplu document în defavoarea interesului estetic, contribuie la înnoirea perspectivei critice asupra lui Goma. Autorul se doreşte, de fapt, scriitor, receptat, prin urmare, cu mijloace adecvate, aşa cum s-a întâmplat în anii 90', însă de data aceasta pentru o perioadă nedeterminată, fără a implica numele disidentului în activitatea prozatorului. În accepţiunea acestor opinii, considerăm că o schimbare a instrumentarului critic va putea echilibra receptarea unui autor atât de controversat, redând literaturii române un mare prozator, a cărui operă musteşte de literaritate chiar şi în paginile cele mai acerbe ale jurnalului.

Un destin de disident

Scriitor care a stârnit (şi încă mai stârneşte) în rândul contemporanilor destul de multe şi deloc uşoare controverse, Paul Goma a întrunit, totuşi, printre mulţi români din ţară, dar mai ales din exil, o unanimitate privitoare la activitatea sa ca disident, fiind considerat singurul disident autentic al ţării lor, care s-a opus sistemului comunist cu preţul timorării şi al excluderii din societate. În ciuda faptului că a devenit, cu trecerea timpului, un adevărat artist al cuvântului românesc, critica literară (cu câteva excepţii) a acţionat conform aceluiaşi mecanism, insistând asupra nivelului politic şi istoric al operei sale, transformând, după cum bine precizează Virgil Podoabă, ,,o operă complexă într-una unidimensională".

S-a ajuns, astfel, după cum ne explică acelaşi critic literar, la instalarea masivă a acestui ,,nefiresc" în percepţia românească a operei lui Goma, care a atras după sine o consecinţă şi mai gravă, graţie implicării dizidentului în treburile scriitorului. Aşadar, ,,amestecând à outrance activitatea dizidentului (şi opozantului politic) în cea a scriitorului şi făcând din cea dintâi sursa celei de-a doua, aceştia i-au retras lui Paul Goma darul imaginaţiei. În virtutea acestei confuzii a surselor cu resursele, Paul Goma ar fi un scriitor lipsit de imaginaţie, iar elanul său creator s-ar stinge de îndată ce şi-ar desprinde pana de pe solul fertil al biografiei personale şi al documentului istoric. După ei, Paul Goma n-ar fi scriitor decât în măsura în care a fost dizident şi opozant".

Au existat şi voci care i-au contestat chiar şi statutul de disident, autorul devenind un proscris atât în comunism, cât şi după căderea acestuia, când neam fi aşteptat ca lucrurile să se schimbe, să evolueze. Există, desigur, o evoluţie (semnalată de apariţia numeroaselor cărţi de valoare), însă aceasta nu a fost în stare să oprească valul reacţiilor negative stârnite de acerbul pole-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

mist, reacţii care, din nou, i-au dezechilibrat receptarea. Delegitimând nume cu greutate, atât din ţară, cât şi din exil, Paul Goma este acuzat şi el de antisemitism, riscând să fie, din nou, exclus din lumea literaturii. Aceasta nu este, însă, singura acuză, multe altele completând o listă care încă se mai scrie:

„Cioran l-a învinuit de reacţionarism. I-a fost diagnosticat delirul de candoare morală. I-a fost demascat cultul personal al personalităţii. I s-a spus că este lipsit de nuanţare în judecăţile morale. Iar aici i s-au opus echilibrul şi măsura lui Havel. Intransigentul ar fi un inconsecvent. [...] Goma a mai fost acuzat de inadaptare la nonbeligeranţă", i-au fost publicate, sub menţiunea repetată „Document", declaraţiile date în timpul arestării sale din aprilie-mai 1977, „document" conform căruia scriitorul adresează mulţumirile cele mai sincere domnului Nicolae Ceauşescu (acesta fiind şi titlul celor câteva – mai bine zis şase subtitluri), „care, pe de o parte mi-a dovedit că nu s-a schimbat, pe de alta mi-a arătat înţelegere, generozitate şi încredere în mine, cel care voi mai fi".

Toate acestea, inclusiv intensa publicistică demascatoare, din poziţia unui „obiectiv" absolut, radical, incomod, iritant – după cum îl caracterizează Marian Victor Buciu, au dus la o receptare extremistă, puţini fiind cei care au văzut în Paul Goma o adevărată personalitate literară, şi au fost interesati de valoarea artistică a prozatorului. Provocaţi, subiectiv sau obiectiv, de judecata sa morală, „încurcând planul moralităţii dizidentului cu acela al afectivităţii exagerate a moralistului şi al valorii, pentru unii discutabile, a operei scriitorului", privind scriitorul dinspre etic şi cetăţeanul dinspre estetic, cei mai mulţi readuc în prim-plan confuzia între morală şi artă, gustând din acel măr al discordiei care a dus la subminarea esteticului şi care a stârnit numeroase polemici, pro şi contra lui Paul Goma.

În aceste condiţii, ne-am putea întreba, la fel cum au făcut-o şi alţii, chiar dacă uneori indirect, cum s-a ajuns la această situaţie? Cine este vinovatul şi cine are câştig de cauză? Autorul, cei care îl susţin, cei care îl acuză sau cei care îşi manifestă atitudinea printr-o „tăcere tactică" sau printr-o „calomnie resentimentară", după cum se exprimă Virgil Podoabă?? Nu ne propunem acum să găsim un răspuns la aceste întrebări, căci, oricare ar fi acesta, fără o cunoaştere temeinică a problemei, nu ar face decât să îngreuieze înţelegerea cazului Goma, complicând, şi mai mult, perceperea atmosferei din societate. Ceea ce ne interesează este să urmărim modul în care a fost receptat prozatorul, de la debut şi până în momentul de faţă, judecând critica literară în diacronia ei, acordând spaţiu tuturor categoriilor invocate, şi să observăm în ce mod ideologia asumată de Paul Goma şi felul lui de a concepe literatura influenţează receptarea.

*****

Când Paul Goma se lansa în literatura română, în decembrie 1966, debutând în revista „Luceafărul" cu povestirea **Aia,** cu titlul schimbat de redacţie, **Când tace toba**, autorul era deja considerat „un caz" (ca urmare a „procesului" de la Universitate şi a promisiunii lui M. Novicov că se va ocupa el de... „Cazul Goma"), drept pentru care reuşeşte cu greu să publice fie în periodice, fie în volum, revista lui Eugen Barbu devenind singura opţiune (primeşte „Menţiune, proză", la decernarea „Premiilor pentru 1966"). Debutul în „Luceafărul" deschide porţile altor periodice („Gazeta literară", „Viaţa românească", „Cravata roşie", „Ateneu", „Neuer Weg"), în primăvara lui 1967 revista germană (din România) „Neue Literatur" pregătind publicarea unui fragment din **Ostinato**, în traducerea Anemonei

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Latzina şi a lui Dieter Schlesak. Tot acum, primul care pune în circulaţie sintagma de „Soljeniţîn român", este Miron Radu Paraschivescu. Aruncându-şi ochii peste dactilograma romanului, acesta a exclamat: „Dar băiatul ăsta e un Soljeniţîn român!", formulă preluată de „Le Monde", de radio „Europa liberă" şi de numeroşi exegeţi, încât ea s-a consacrat – subliniază Ion Simuţ – numai în relaţie cu disidenţa lui Paul Goma. Sublinierea criticului vine în acord cu tentativa de uzurpare a titlului glorios, uzurpare considerată a fi „un gest imoral, pentru că e nedrept şi resentimentar. Nu e o simplă şi inocentă eroare publicitară, ci o enormă şi simptomatică ingratitudine faţă de cel mai important disident român", exemplele fiind în acest sens grăitoare.

În 1968 (21-22 august, odată cu invadarea Cehoslovaciei), este lansat în librării volumul de debut **Camera de alătur**i, în septembrie apărând două cronici elogioase semnate de Valeriu Cristea, în „Amfiteatru", şi Lucian Raicu, în „România literară", şi o notă distrugătoare, dar nesemnată, în „România liberă". Fără a contribui la impunerea lui Paul Goma (cartea a trecut aproape neobservată, din pricini extraliterare), Valeriu Cristea are meritul de a face nişte observaţii de valoare, observaţii care, cu trecerea timpului, aveau să se confirme. El vorbeşte despre maturitatea artistică a debutantului (în vara lui 1967 Paul Goma trimisese deja în Occident prima variantă a romanului **Ostinato**), considerând că „Paul Goma dovedeşte o fină, exactă şi aspră receptare a concretului. Spre deosebire de atâţia alţii, cam uscăţivi, palizi şi morocănoşi, timoraţi în faţa concretului, terorizaţi de contactul cu el, Paul Goma e un analist cu obrajii roşii de sănătate (o primă trimitere la Ion Creangă), făcut cu adevărat din carne şi sânge". Valeriu Cristea nu trece cu vederea nici calităţile „propriu-zis artistice, scriitoriceşi: simţul culorii, umorul, înclinaţia spre pitoresc, capacitatea de a situa obiectul descrierii într-un câmp de sugestive analogii, puterea de a fixa, de a îmbrăca în cuburi groase de materie stările pulverizabile, senzaţiile fugitive, caracterul plastic, expresiv al limbii", trimiţând, printr-o scriitură distinctivă („fraza, care adeseori creşte în perioade uriaşe, de câte-o pagină întreagă de text, este vânjoasă şi arborescentă, gâlgâind de sevă"), la ceea ce avea să devină mai târziu stilul lui Paul Goma. Observând, totodată, slăbiciunile debutantului şi rezultatele mediocre ale unor nuvele (Logodnicii vin şi pleacă, O ce veste minunată, Aia), precum şi sărăcia substanţei epice, impresia generală a criticului rămâne hotărât în favoarea scriitorului: „Închizând prima carte gândul ne rămâne la pagina de compactă analiză infinitezimală ce depăşeşte primejdia aridităţii printr-un simţ viguros al materiei şi talent literar (s.n.)".

Chiar dacă în volumul său de debut prozatorul nu lăsa să se întrevadă aproape nimic din experienăa sa penitenciară în anii studenăiei (1956-1958) ăi al unui domiciliu obligatoriu de cinci ani în Bărăgan, şi nici din cariera sa viitoare, anumite frânturi vor trimite abia colateral spre tensiunile ce vor căpăta consistenţă mai târziu: este vorba despre libertatea invocată de recidivistul Gulimănescu şi de premisa morală a viitorului disident, pusă în gura unui tânăr ajuns pe şantier într-o brigadă de fierari pentru a fi „reeducat" de secretarul UTM – „A nu ne minţi pe noi înşine", devenită o soluţie unică pentru a-şi câştiga demnitatea şi a supravieţui într-o lume în care tânărul află că şi tatăl său vitreg fusese în uzină informator. Că debutul lui Paul Goma nu este reprezentativ pentru ceea ce va deveni scriitorul mai târziu este confirmat de Ion Simuţ şi Anton Cosma, părerile lor nefiind, însă, împărtăşite în totalitate şi de Alex. Ştefănescu. Referindu-se, în 2005, în Istoria literaturii române contemporane, la întreaga operă a prozatorului, criticul literar conchide: „Textele lui Paul Goma, deşi etalează procedee ale literaturii-veri-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

té, deşi cuprind discontinuităţi intenţionate, proprii literaturii moderne, rămân în esenţa lor neliterare". Care ar fi, atunci, literatura propriu-zisă a prozatorului? Răspunsul ni-l oferă, în continuare, Alex. Ştefănescu, nu fără legătură cu problema noastră, considerând că „literatura propriu-zisă scrisă de Paul Goma poate fi găsită doar în volumul său de debut, **Camera de alături,** din 1968", proză, însă, „vag psihologizantă, indecisă stilistic şi ştearsă". Prin urmare, criticul îi contestă scriitorului talentul literar, constatând că „atunci când a făcut numai literatură, bazându-se exclusiv pe talentul lui literar, în absenţa unui scandal politic care să-i promoveze cartea, Paul Goma nu a reuşit să se impună atenţiei publicului". Deşi suntem de acord cu ultima parte a afirmaţiei, cu efectul pe care l-a avut volumul de proză scurtă, nu putem îmbrăţişa şi cauza pe care ne-o propune Alex. Ştefănescu (absenţa unui scandal politic), dar mai ales suntem în dezacord cu criticul în ceea ce priveşte literaritatea operei de debut, alte texte reuşind să se afirme în mod paşnic, dovedind că adevărata literatură musteşte dincolo de porţile acestui volum. Iar exemplele sunt în acest sens numeroase.

În 1969, după ce lucrează la romanul **În cerc** şi scrie prima variantă a unui „segment" din **Uşa**, Paul Goma declară editorilor că dacă **Ostinato** (respins în primăvara lui 1968) nu va fi publicat în 1970, va apare în Occident în 1971. Afirmaţia sa este primită cu repulsie din partea Uniunii Scriitorilor, unde este „judecat" în cursul aceluiaşi an, părerea generală fiind că un scriitor român, ‹‹mai ales când este un necunoscut›› (citat din V. Nicolescu), ‹‹nu are dreptul să se comporte, ca şi cum ar fi singur pe lume››. În martie 1970, Paul Goma publică pentru ultima oară proză, în „România literară," un fragment din **În Cerc**. În aprilie, după ce predă editurii „Cartea Românească" romanul **Uşa**, autorul trebuie să înfrunte o nouă respingere din partea lui Marin Preda şi Mihai Gafiţa, sub pretextul „decodificării" făcute de Alexandru Ivasiuc, şi anume că personajul „negativ" din **Uşa** nu e altcineva decât Elena Ceauşescu. Chiar dacă s-a dovedit că această acuzaţie era nefondată, ea reuşeşte să oprească tipărirea literaturii lui Goma, punând totodată începutul unei relaţii de ostilitate între cei doi scriitori.

În urma acestui eveniment, intervine în martie 1970 interdicţia totală (deşi scriitorul continuă să fie redactor la „România literară"), Paul Goma neavând dreptul să semneze nici măcar traduceri, interdicţie care îi viza atât pe soţia sa, Ana Goma, cât şi pe socrul său, Petre Năvodaru. În aceste condiţii, scriitorul trimite în Occident manuscrisul romanului **Uşa**, pentru ca în toamna lui 1971 să apară, la o mică distanţă de „Tezele din Iulie" ale lui Ceauşescu, romanul **Ostinato**, mai întâi în Germania, la Suhrkamp din Frankfurt pe Main, apoi în Franţa, la Gallimard (sub titlul **La Cellule des libérables**). Romanul este bine primit de presa străină, iar autorul e caracterizat ca un Soljeniţîn român. Într-o cronică editorială citită la microfonul „Europei libere", Virgil Ierunca va reflecta astfel la eveniment: „Îl aşteptam de douăzeci de ani, şi mai bine. Îl aşteptam pe scriitorul care să-şi asume riscul de a trimite în străinătate, el rămânând în România, o carte adevărată. Din Polonia, din Ungaria, din Cehoslovacia şi, mereu, din Rusia, au sosit astfel de cărţi mărturisind despre chipul real al dictaturilor subdezvoltate din Est. Numai România se înfăşurase, aparent, într-un fel de serai estetic, unde scriitorii, necucerind libertatea, ci primind-o de sus, îşi făcuseră din ea un fel de armă bizantină, născătoare – e drept – de rodnice ambiguităţi. [...] Paul Goma însă, cel dintâi, face saltul hotărâtor pentru a arăta lumii că se nasc şi în România scriitori demni de vremurile pe care le trăim. Ca Boris Pasternak, ca Soljeniţîn, ca Tibor Dery. (Şi nu-i numim pe toţi)…".

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Paradoxal, succesul în Germania este sporit şi de reacţia delegaţiei româneşti, care părăseşte Târgul de Carte de la Frankfurt în semn de protest. Prima ediţie se epuizează astfel într-un timp record, în Germania şi în Franţa critica fiind elogioasă. Se poate afirma, în aceeaşi accepţiune cu Monica Lovinescu, că „cenzura din România a asigurat răsunetul lui **Ostinato** în străinătate. Nelăsând să apară romanul, aşa cum fusese prevăzut, la Bucureşti, cenzorii speriaţi au creat condiţiile primului succes românesc în străinătate. Numai condiţiile bineînţeles," – completează autoarea – „iar nu şi succesul. Dacă cenzura şi scandalul n-ar fi avut drept obiect decât un roman oarecare, s-ar fi produs o vâlvă fără urmări. Cum însă **Ostinato** este o realizare estetică, succesul prinde rădăcini în autenticitatea experienţei, în calitatea omului, în talentul autorului şi, în sfârşit, în contemporaneitatea limbajului său".

Înainte de a vedea care au fost urmările acestui act de curaj, suntem tentaţi să ne întrebăm: de ce tocmai Paul Goma, în condiţiile în care, în anii '70 literatura română primise voie de la partid să reconsidere perioada „obsedantului deceniu"? De ce alţi autori care scriau despre anii 50', precum Marin Preda sau Ion Lăncrănjan, (dar şi Constantin Ţoiu, Augustin Buzura, Alexandru Ivasiuc) erau publicaţi, iar Paul Goma, care scria despre aceeaşi perioadă (a se vedea **Ostinato**), devenise interzis?

Există, într-adevăr, o explicaţie, literatura lui Paul Goma fiind diferită de ceea ce se scria în perioada lansării sale. Analizând proza altor romancieri, precum Augustin Buzura, Alexandru Ivasiuc, Nicolae Breban sau chiar Marin Preda, vom constata preferinţa pentru construcţii masive, rigide şi foarte serioase. Or, Paul Goma, după cum bine observă Alexandru Laszlo, „contrapunea acestei tendinţe predominante din literatura anilor '70 dezinhibarea, seninătatea, o undă foarte accentuată de naturaleţe. Goma este cel care introduce masiv în literatura română limba vorbită, aşa cum este ea, jocurile de cuvinte, glumele în doi peri. Este cel care preia, după modelul occidental, şi are curajul să introducă în scris denumirea organelor sexuale, înjurăturile aşa cum au fost pronunţate…". Coborând, aşadar, literatura în tiparele realităţii trăite, construindu-şi o scriitură anti-elitistă, uzând de un limbaj „mult mai dezinvolt decât al contemporanilor săi", dar mai ales incriminând nu un torţionar sau altul, ci sistemul opresiv în ansamblul său, Paul Goma deranjează. Iar deranjul acesta, pe care şi-l asumă cu mult curaj, îi permite să spargă barierele interzise (căci existau anumite limite impuse de partid) şi să critice „fără complezenţă" anii 50'. Iar de aici şi până a-l vedea pe Goma cenzurat şi interzis (încă din anii 70') nu a fost decât un pas.

După publicarea romanului în străinătate, încep presiunile „forurilor", urmează excluderea din redacţia „României literare", excluderea din partid, tăierea ajutoarelor de la Fondul Literar, într-un cuvânt împingerea la periferie, marginalizarea scriitoricească, mizerie materială şi singurătate. I se acordă, însă, în 1972, paşaport, după ce anterior i se refuzase orice solicitare de acest fel, şi Paul Goma pleacă în călătorie turistică în Austria, RFG, Franţa, revenind în 1973 în ţară. În acest timp se lansează la Frankfurt a doua carte tradusă în germană, **Uşa noastră cea de toate zilele** (**Die Tür**, Suhrkamp), în 1972, pentru ca în 1974 să apară în franceză, la Gallimard, sub titlul **Elles étaient quatre**... Tot în acest an apare în neerlandeză, la Bruna, Ultrecht, **Ostinato**, pentru ca în 1976 să se publice, în franceză, la Gallimard, **Gherla**, transmisă (ca şi **Ostinato** şi **Uşa**) la Europa liberă, în foileton – în lectura autorului. Deşi aceste cărţi au stârnit numeroase reacăii, opoziţia pro-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

zatorului atinge apogeul în 1977, atunci când trimite scrisoarea de solidarizare cu Charta ’77, scrisoare semnată ulterior numai de Ion Negoiţescu şi de Ion Vianu. Nu putem trece cu vederea nici unul dintre primele documente publice emise de Paul Goma – o scrisoare deschisă către Heinrich Böll, scriitorul german laureat al Premiului Nobel (şi, pe atunci, preşedinte al Pen Clubului Internaţional), scrisoare datând din 11 septembrie 1973 şi publicată în revista românească pariziană „Ethos”, nr. 2, din 1975, prin care Paul Goma cere sprijin pentru a face cunoscute încălcarea drepturilor omului în România şi ignorarea libertăţilor constituţionale. Partea a doua a scrisorii se referă la exercitarea drastică a cenzurii şi la respingerea manuscriselor din pricina tabuurilor, scriitorul întocmind o listă de teme tabuizate.

Revenind la anul 1977, care a constituit punctul de vârf al exasperării pe care Goma o produce securităţii, trebuie să adăugăm că, pe lângă scrisoarea către Pavel Kohout şi camarazii săi (datând din 26 ianuarie 1977), Paul Goma mai adresează două scrisori lui Ceauşescu, prima (la începutul lunii februarie 1977) fiind „o adevărată capodoperă în genul ei”, scrisoare prin care îi cerea preşedintelui o declaraţie de susţinere a Chartei ’77. E drept că preţul plătit de autor pentru această provocare a fost destul de ridicat, urmând o perioadă aspră de urmărire şi persecuţie a scriitorului de către securitate: este arestat (fiind eliberat ca urmare a presiunii internaţionale), bătut pe stradă, ameninţat cu moartea (în martie-aprilie îşi scrie testamentul), exclus din Uniunea Scriitorilor (9 aprilie) şi, ca ultimă soluţie de erodare a credibilităţii, atacat de revistele literare. Însă această acţiune politică, în ciuda deprecierilor publice din ţară, a avut un extraordinar ecou în Occident, astfel încât jurnalistul Bernard Guetta nota în „Le Nouvel Observateur”: „România, în 1977, a cunoscut două cutremure: unul de pământ, în 4 martie, altul al oamenilor, prin Mişcarea Goma” (de la care scriitorul va prelua sugestia de a-şi intitula viitoarea carte consacrată evenimentelor **Le Tremblement des hommes** apărută la „Seuil”, în 1979).

Încercarea de a-l anula pe Paul Goma ca scriitor, implicit ca disident, aparţine revistelor „Convorbiri literare”, „Săptămîna”, „Contemporanul” şi „Luceafărul”. Intitulându-şi articolul “Arta de a face scandal”, apărut în „Convorbiri literare” la 4 aprilie 1977, Al. Dobrescu îi contestă prozatorului talentul literar, punându-i notorietatea (la fel cum vor proceda şi alţi critici literari) pe seama scandalului declanşat „la adăpostul unor cât mai înalte principii umanitare...”. Fără muncă pe brânci şi fără talent – „talentul pe care şi-l trîmbiţează şi pe care-l crede pizmuit de vecini nu există decît în propria-i închipuire” – Paul Goma este autorul unor „elucubraţii” şi „agramatisme” pe care „doar minţile bolnave le pot naşte”. În aceste condiţii, ne explică Al. Dobrescu, „panglicarul trebuie să lase impresia că-i neînţeles ori indezirabil”, iar pentru a-şi atinge scopul nu-i rămâne decât să „scuipe ostentativ în blidul din care a mîncat pe săturate şi, culmea, continuă să înfulece...”.

În ultima parte a acestui articol aflăm că Paul Goma este un mut („în literatură lipsa sa de har e muţenie”) auzit şi apărat de alţi muţi, „de aiurea, care abia aşteaptă semne că nu sînt singuri pe lume”. Or, aceăşti „muţi”, după cum bine observă Monica Lovinescu, nu pot fi altcineva decât Eugen Ionescu şi Mircea Eliade, iar în literele franceze Pierre Emmanuel, Sartre şi Simone de Beauvoir, Aragon, Claude Roy, Roland Barthes, Philippe Sollers etc., membrii Pen-Clubului francez Arthur Miller şi Edward Albee, nemaivorbind de Pen-Clubul suedez... pe care „i-a amuţit pe toţi cronicarul de la Iaşi!”. Dezgustat de această „cîrdăşie de la distanţă” a muţilor din lumea întreagă cu mutul Paul Goma – continuă Monica Lovinescu –, Al. Dobrescu

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

găseşte că, în asemenea condiţii, „tolerarea mai departe” [...] „s-ar întoarce pînă la urmă împotrivă-ne, ca o imensă jignire a omenescului”.

Iar „pentru ca acest ‹‹omenesc›› de tip umanist-revoluţionar să nu fie jignit, Paul Goma a fost într-adevăr redus la muţenie într-o închisoare din România, de unde n-a reieşit decât datorită protestelor unor ‹‹muţi›› atât de celebri”.

În articolul din „Săptăămîna” (8 aprilie 1977) intitulat “Necroforii”, cel care se află în fruntea atacurilor împotriva lui Paul Goma este Eugen Barbu. Pornind de la „vechea polemică cu postul de radio „Europa liberă” care „a defăimat tot ceea ce se putea defăima din realitatea românească şi cea a vecinilor”, după un lung şir de „injurii ca la şatră”, autorul, indignat de un „neicanimeni” care „nu înţelegea că măcar în faţa morţii” (cutremurul din 4 martie) trebuie „să-şi cenzureze pofta de notorietate”, vrea să ne convingă că Paul Goma este un agramat pentru care literatura ar constitui „un mister”. După ce uzează de alte depreciative precum „ţîrcovnicul literar”, „client gras al propagandei” sau „necrofor”, Eugen Barbu sugerează ca Paul Goma să fie trimis la muncă printre ruine pentru a descoperi, „tot săpînd [...], adevărul cumplit că este un zero şi că nu înseamnă nimic în conştiinţa românească”.

În aceeaşi notă sunt şi articolele lui Vasile Băran şi Nicolae Dragoş: “Hiene printre ruine”, apărut în „Contemporanul” (8 aprilie 1977), respectiv “Un jalnic „cîntec de sirenă””, publicat în revista „Luceafărul” (9 aprilie 1977). Dacă în primul articol autorul evită să îl numească pe Paul Goma – este limpede că el se află în fruntea hienelor: „[...] nişte indivizi care-şi spun scriitori şi ziarişti împroşcînd cu cea mai murdară dintre murdării nobila noastră profesiune, căutau ca nişte hiene printre ruine ce se poate suge din cadavre”, – Nicolae Dragoş are altă strategie: urmând exemplele lui Eugen Barbu şi Al. Dobrescu, ne înştiinţează că „avem datoria să nu tolerăm la nesfîrşit” [...] „actele şi gesturile necugetate ale lui Paul Goma”.

Privite astăzi cu multă circumspecţie, aceste afirmaţii, schiţând încă o dată tabloul dezastruos al anului 1977, aduc în prim plan condiţia unui scriitor care este constrâns să aleagă, ca ultimă soluţie, exilul. Hărţuit şi ameninţat, după o interdicţie totală de peste şapte ani şi jumătate, Paul Goma părăseşte definitiv ţara, împreună cu familia, obţinând imediat azil politic în Franţa.

Făcând un prim bilanţ al acestei etape, asistăm la impunerea paradoxală a unui scriitor de limbă română în Occident, singurul comparat cu Soljeniţîn (aspect care nu trebuie supralicitat, dar nici trecut cu vederea), care are de la început, prin **Ostinato**, un succes complet: „politic” şi estetic, care este, însă, calomniat şi interzis în România. Se insituie un „caz Goma” ce trebuie privit ca o sumă de ambiguităţi create artificial într-un climat de dezinformare şi teamă, unde prejudecata în legătură cu lipsa de talent şi de valoare literară se instituie, pe de o parte, ca răspuns la scrisorile şi opiniile politice ale prozatorului, într-un cuvânt la ideologia acestuia, iar pe de altă parte stă sub semnul necunoaşterii operei sale. Devenit simbolul disidenţei româneşti, reuşind să-şi facă un nume notoriu în afara ţării într-o perioadă în care problema publicării anima dorinţa oricărui scriitor român, Paul Goma deranjează, iar pentru a fi redus la tăcere, este nevoie să nu aibă talent, drept pentru care „s-a decretat că nu are”. Semnificativ este, în acest sens, argumentul adus de Ruxandra Cesereanu. Relatând o întâlnire oficială cu un grup de scriitori, autoarea descrie interesul unui diplomat englez (întâmplat să fie prezent) pentru romanul **Ostinato**, cerând părerea scriitorilor cu pricina şi întrebându-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

i dacă va apare şi în româneşte. Aflăm, în continuare, că Paul Goma era pe atunci în ţară („prin 1975 sau 1976"), cartea sa apăruse în străinătate, diplomatul o citise şi o considera un mare roman, de unde şi interesul acestuia, „deloc inocent". Răspunsul primit din partea confraţilor a fost „în doi peri: n-am citit, nu cunoaştem nimic precis, altele sînt problemele actuale ale literaturii noastre...".

„Acest răspuns ‹‹diplomatic›› – scrie Ruxanda Cesereanu – se vădeşte însă, la o analiză atentă, nu numai plauzibi ci şi adevărat şi verificabil. El reprezintă şi cheia pentru înţelegerea mult discutatei atitudini a breslei scriitoriceşti faţă de Goma..." Aceeaşi părere o împărtăşeşte şi Monica Lovinescu, autoarea considerând că pentru a camufla invidia, se pune în circulaţie, cu uimitor consens între putere şi scriitori, legenda lipsei de talent a autorului. În realitate însă „nu talentul lui Paul Goma este în cauză, ci incapacitatea [...] scriitorilor români de a renunţa la nişte privilegii care, pentru cei mai mulţi dintre ei, au devenit pur imaginare...". Într-un cuvânt, ţintind sistemul de represiune, ieşind deasupra cercului, prozatorul stăvileşte receptarea obiectivă, fiind restituit (abia mai târziu, pentru puţin timp şi nu în unanimitate) în urma eforturilor de pozitivare venite din partea unor critici literari care, fără a-şi trăda obiectul, au reuşit, prin intuiţii excepţionale, să redea prozatorului locul uzurpat de disidentul Goma.

Exilul parizian. „Campania de vară"

Odată cu plecarea din ţară, începe o nouă etapă biografică, alte cărţi denunţând şi acuzând sistemul comunist din România.

Lansarea volumului **Le tremblement des hommes,** în prima săptămână a lui martie 1979, devine premisa altor discuţii, şi de această dată, pro şi contra lui Paul Goma (o parte din citate fiind transpuse în cartea Monicăi Lovinescu în încercarea de a reflecta la eveniment).

Însoţind lansarea acestui volum printr-un articol publicat în „Le Monde", sub titlul Un Soljeniţîn român, Eugen Ionescu notează: „E în acelaşi timp interesant şi trist să vezi că scriitorii români nu s-au eliberat de frică. Ei trăiesc într-o laşitate constantă pe care nu putem să le-o reproşăm, deoarece cine ştie ce-am face noi înşine într-o situaţie asemănătoare. Nu-i învinuim, constatăm însă că printre ei nu există disidenţi în afara lui Paul Goma. El este un mare scriitor român care n-a fost publicat în România pentru că – pretinde cenzura – scria prea prost. Ei bine, francezii care se pricep la literatură n-au găsit că e un scriitor fără talent. Francezii l-au publicat".

Prezent la lansare este şi Arrabal, care nu întârzie să afirme: „Paul Goma e ca un fel de microcosm: prin el înţelegem mai bine realitatea românească. I se interzice să scrie în propria-i limbă, ca şi cum ai avea dreptul să refuzi unui copac pământul în care este înrădăcinat. Cred că Goma e un foarte mare poet".

Mai limpede evocă rolul lui Goma Monica Lovinescu: „În ce ne priveşte, rostim cuvântul eroism, deşi Paul Goma nu-l rosteşte. Dacă este mereu atent să scoată în relief curajul celorlalţi, se dovedeşte tot atât de atent să şi-l estompeze pe al său... . Şi totuşi, datorită lui se vorbeşte azi în lume de o disidenţă românească; prin el România a încetat să fie marea absentă de pe scena pe care se zbate – convulsiv – libertatea de conştiinţă a Răsăritului. [...] Deoarece Paul Goma este un scriitor. [...] dacă Paul Goma nu e scriitor, înseamnă că dispare din breaslă exemplul ce arată că rolul scriitorului, în ceasuri de cumpănă, nu se rezumă la a scrie cărţi bune, ... dar şi adevărate şi, la limită, să fie cel care dă glas suferinţei generale, un fel de ecou al umiliţilor

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

şi obidiţilor”.

Am ales să reproducem aceste citate pentru a ilustra modul în care a fost receptat Paul Goma în Franţa, la scurt timp după atacurile din ţară, dar şi pentru că ele reprezintă, împreună cu declaraţiile scriitorului, punctul de pornire a unei noi campanii care avea să se declanşeze împotriva prozatorului. Ce se poate observa este că, prezentând noua sa carte, Paul Goma renunţă să vorbească despre sine, anunţând constituirea Sindicatului Liber al Oamenilor Muncii din România (de unde şi modestia pe care i-o atribuie Monica Lovinescu). De asemenea, el se grăbeşte să dea presei franceze numele primilor 20 de semnatari spre a-i pune la adăpost de eventualele arestări şi chiar dispariţii, înmânează o listă cu semnatarii Scrisorii către Conferinţa de la Belgrad despre a căror soartă nu se mai ştie nimic şi, în sfârşit, o listă cu semnatarii Scrisorii trimise ,,Europei Libere” de greviştii de pe Valea Jiului asupra cărora s-a abătut represiunea. Acompaniat de Eugen Ionescu şi de Arrabal, va apare în presă precizarea lui Paul Goma că ,,pentru întâia oară după ocuparea României, Românii s-au grupat într-un sindicat-liber, în scopul de a apăra, nu doar drepturile sindicale, ci şi toate drepturile omului, fără excepţie” [...] ,,România este a treia ţară comunistă având un astfel de sindicat – după Polonia şi URSS – nucleul fiind constituit din semnatari ai Mişcării pentru apărarea drepturilor omului din primăvara anului 1977”.

Cum s-au răsfrânt aceste evenimente şi care a fost ecoul lor, aflăm din presa occidentală a aceluiaşi an. Astfel, în primăvară apar numeroase reportaje şi articole defavorabile, securitatea trecând la contraofensivă. În afară de ameninţările directe, prin scrisori, telefonice, ,,presa” începe ceea ce s-a numit ,,Campania de vară”. În ziarul socialist italian ,,L’Umanità” din 14 aprilie 1979 se vehiculează ideea că Paul Goma ar fi un ,,impostor”, un ,,român-corcit – numele său adevărat fiind: Paul Efremovici Goma, respins de toţi intelectualii-cinstiţi care susţin politica externă independentă”. Anonimul articolului este I. C. Drăgan, căruia Paul Goma îi dă neapărat o replică la ,,Europa Liberă” dezvăluind, totodată, şi numele celorlalţi ,,camarazi-tovarăşi ai săi”.

Rolul ,,Campaniei de vară” ţinteşte însă mult mai departe decât am putea crede la o primă analiză, ţinta atacurilor fiind ,,glucksmanii” sau ,,glukşmanii”. Încercând să explice cauza acestui fenomen, întrebându-se de ce André Glucksmann a devenit în această campanie ,,glucksmanii”, Monica Lovinescu constată că ,,dacă alăturăm ‹‹pluralului›› invenţia, în aceeaşi presă şi în aceeaşi campanie, a unui nume, tot cu rezonanţe evreieşti, pentru Paul Goma (nume pe care nu l-a avut niciodată), Efremovici, aluzia antisemită devine destul de transparentă. [...] ,,Glucksmanii” ar fi deci responsabili, printre alţii, de neaplicarea Acordurilor de la Helsinki. De fapt, glucksmanii sunt ţinta acestor atacuri tocmai în măsura în care cer aplicarea Acordurilor de la Helsinki contrasemnate de România”.

În revista ,,Limite” din decembrie 1979 (nr. 28-29), sub titlul “O campanie”, ni se dezvăluie amploarea acesteia, figurând, totodată, şi numele celui care o girează: ,,Campania din iulie-august 1979, dezlănţuită în presa din România împotriva ,,Europei Libere” (Monica Lovinescu, Virgil Ierunca şi Noel Bernard), ca şi împotriva lui Paul Goma şi Eugen Ionescu, nu este desigur, prima de acest gen. E însă aproape prima de acest ‹‹stil››... [...] poate niciodată nu ne-a fost dat să înregistrăm în presa românească o asemenea revărsare de vulgaritate. [...] O cotitură oficială nu numai în măsura planificării campaniei, dar şi pentru că acela care girează această dezlănţuire

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

şi dă tonul este însuşi directorul direcţiei literaturii din Consiliul Culturii şi Educaţiei Socialiste, Vasile Nicolescu, care, din înălţimea fotoliului de cenzor unde s-a cocoţat, găseşte că frazele duşmanilor săi rămân ‹‹cu intestinele pe dinafară››".

Dând tonul scatologic şi uşor antisemit al acestei campanii, Vasile Nicolescu are grijă să înmulţească calomniile din presa românească împotriva exilaţilor: este cazul articolelor lui Ion Dodu Bălan (‹‹Mercenarii vorbei de ocară›› în „Flacăra" – 12 iulie 1979) şi Dan Ciachir (‹‹Murături de Paris››, în „Săptămâna" – 13 iulie 1979), împotriva lui Paul Goma şi Virgil Tănase, articolul lui Nicolescu (‹‹Naufragiaţii de pe pluta lui Nimeni››, în „Contemporanul" – 13 iulie 1979) împotriva Monicăi Lovinescu şi Virgil Ierunca, sau articolul lui Ion Lăncrănjan (‹‹Căţeaua››, din „Flacăra" – 19 iulie 1979), împotriva Monicăi Lovinescu.

Se înregistrează, aşadar, după modelul rusesc, o cotitură lingvistică la Bucureşti, anunţând o nouă culoare a „umanismului revoluţionar" prin stil şi prin transparentele accente antisemite. Alegând dintre noii filosofi francezi pe cel al cărui nume este cel mai ostentativ evreiesc, se încearcă apropierea de Paul Goma, prin inventarea unui nou nume, spre a lăsa impresia c-ar fi rus şi evreu, pentru a i se diminua credibilitatea şi spre a-l desfiinţa în plan politic şi literar. Devenit, în urma transformării, „antisemit", „jidovit notoriu", „sionist", „duşman al poporului", cel care „are o goangă" („pretinde că are dreptul să spună ce gândeşte sau să tacă dacă aşa vrea"), „Domnul Paul Goma este un fenomen! I-a adus pe toţi la acelaşi numitor comun: comunişti, anticomunişti, democraţi-antinazişti, nazişti-democraţi, într-un cuvânt, domnului Paul Goma i-a reuşit ceea ce n-a putut înfăptui în zilele noastre nimeni: a realizat unirea tuturor românilor!!!".

Atacurilor din presă le urmează încercările de lichidare a scriitorului, din ordinul lui Ceauşescu, în două tentative eşuate: una printr-un colet exploziv, alta prin otrăvire, episoade povestite cu simţul dramaticului în romanul **Soldatul câinelui**, publicat în franceză în 1983 cu titlul **Chassée-croisé**. După dejucarea planului, presa occidentală se va referi adesea la „afacerea" Tănase-Goma (''L' Affaire Tanase-Goma'').

Conducând Departamentul Europa din Internaţionala Rezistenţei (februarie-august, 1984), organizând, printre altele, la Senatul francez, două colocvii: („Yalta" şi „Pacifismul"), lansând incisive scrisori deschise difuzate pe postul de radio „Europa liberă", „scriitorul îşi consolidează prestigiul în cadrul disidenţei din Est, devenind, prin amploarea dezvăluirilor şi prin virulenţa protestului, un caz şi un reper". În paralel, Paul Goma lucrează intens la scrierea şi publicarea altor cărţi, care după 1989 au început să fie cunoscute şi în România. Astfel, în martie 1992 Uniunea Scriitorilor din Moldova îi decernează Premiul Uniunii pe anul 1991, iar în mai primeşte de la Uniunea Scriitorilor din România Premiul pentru proză. Cu toate acestea, trebuie să subscriem la observaţia lui Virgil Podoabă că „Paul Goma n-a fost, totuşi, după '89, întâmpinat cum s-ar fi cuvenit nici ca disident, nici ca prozator", persistând „încă, atunci când nu e vorba chiar de rea-credinţă şi mistificare deliberată, o puzderie de confuzii şi neînţelegeri – atât pe o latură a activităţii sale, cât şi pe cealaltă". Iar evenimentele care au urmat aveau să ne confirme justeţea acestei afirmaţii.

Restituirea prozatorului şi noua dizgraţie

După 1989, când Paul Goma începe să-şi publice cărţile şi în România, comentariile din presă încearcă să scoată în evidenţă, mai întâi, personalitatea politică a romancierului (este exemplul articolului "Un simbol", publicat de

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Mircea Martin în „Vatra”, nr.6/1992), lipsind studiile de mare întindere sau de analiză aplicată la opera prozatorului. Acest lucru se explică, probabil, prin needitarea tuturor cărţilor sale în ţară, precum şi prin acea „psihologie a resentimentului”, atât de prezentă în „breasla scriitoricească”. La denaturarea părerilor critice contribuie, în mod evident, şi valul de scriitori talentaţi, strecuraţi în mod abuziv printre rezistenţi: „Din decembrie ’89, eroii rezistenţei morale au început să prolifereze precum ciupercile după ploaie. De-atunci încoace, această categorie s-a lărgit tot mai mult. Acum, ea nu-i mai cuprinde doar pe foştii deţinuţi politici, între care şi destui scriitori ca Noica, Steinhardt, Cotruş, Paleologu, Negoiţescu, Marino sau Mihadaş, ci şi mulţi alţi scriitori care, aflaţi doar în dezacord tacit cu regimul, nu s-au ales, din partea acestuia, nici măcar cu o zgârietură... . [...] Pe zi ce trece, în ochii multora, aura eroică a lui Paul Goma e tot mai palidă... .”

Cu toate acestea, Paul Goma „se dovedeşte scriitorul cel mai prolific” atât „prin numărul de cărţi proprii tipărite din 1989 încoace, cât şi prin tomurile de jurnal apărute în ritm susţinut”, lucru care nu a trecut neobservat, critica literară dedicându-i numeroase articole în presă, apărute mai târziu şi în volum, nelipsind, desigur, amplele polemici cu ocazia publicării **Scrisorilor întredeschise**... şi a **Jurnalelor** din 1997.

În 1990 apar o serie de articole care zugrăvesc chipul unui scriitor grav, singur, ce denunţă realitatea anilor ’70 cu atitudinea unui adevărat disident. Este cazul articolelor “Transformarea revoluţiei în evoluţie”, a Gabrielei Adameşteanu, şi “Singurătatea lui Paul Goma”, de Alex. Ştefănescu. Referindu-se la experienţa de disident a lui Paul Goma, Gabriela Adameşteanu încearcă să recupereze o perioadă îndelungată de tăcere („Oricît de mult am întîrziat, tot sînt prima care să mărturisesc despre colegialitatea generoasă a lui Paul Goma, pe care cei care au încercat disidenţa, cei care au ajuns ‹‹dincolo›› au avut ocazia s-o cunoască mai bine”), descoperind în „primul disident român” un adevărat scriitor, fără a extinde asupra prozatorului meritele disidentului. Deşi se referă, în special, la disidenţa lui Paul Goma, fiind evocat momentul întâlnirii cu acesta, dar şi la alte momente destul de tensionate – „ ... sever mi s-a părut în prima clipă, Paul Goma. Mai degrabă scund, bine legat, ochi de culoare deschisă, vorbire nervoasă, barba deja înspicată. După calculul pe care îl fac acum nu putea să aibă mai mult de 35 de ani. Aşadar vîrsta optzeciştilor noştri. Dar, pînă şi la urechile mele neştiutoare ajunsese legenda că făcuse doi-trei ani de închisoare (studenţii din ’56) –, finalul articolului ne îndeamnă la o lectură atentă a celui care a continuat să scrie în româneşte „pentru un ipotetic cititor român”, citatul din Lucian Raicu fiind în acest sens semnificativ: ‹‹Cînd toate cărţile lui Paul Goma vor apărea în româneşte, şi în România, atunci ne va izbi şi mai mult această evidenţă a calităţii sale de scriitor român... ››.

Tot în „România literară” apare şi articolul lui Alex. Ştefănescu. Ca şi preopinenta sa, criticul îşi construieşte discursul pornind de la „imaginea acelui Paul Goma grav, aproape sumbru, paraşutat în mijlocul unor studenţi care nu se mai săturau să glumească şi să rîdă”. După o mică introducere în biografia scriitorului, autorul încearcă o analiză a cărţilor **Gherla** şi **Culorile curcubeului ’77**, impresia generală rămânând în favoarea lui Paul Goma. **Gherla** este considerată, astfel, „poate cea mai bună carte a lui Paul Goma şi una din marile cări ale literaturii române”, nelipsind nici aprecierile în legătură cu talentul prozatorului: „Unul dintre zvonurile defăimătoare pe care le-a lansat securitatea în legătură cu Paul Goma şi pe care mulţi dintre noi le-am acceptat cu uşurinţă a fost acela că scriitorul ar fi un pretins scriitor, că n-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

ar avea talent literar. Avem prilejul să constatăm acum că rafinaţii cunoscători de literatură de la distinsa instituţie se mai şi înşelau uneori", „sobrietatea", „frumuseţea bărbătească a scrisului", „eficienţa în transmiterea emoţiilor", „minuţia cu care sînt făcute portretele anchetatorilor", în sfârşit „autenticitatea" dovedind contrariul. Din păcate, singulară în opinia criticului literar, această părere avea să fie dezminţită (în câţiva ani) de alte articole, autorul lucrând intens la Prăbuşirea unei statui pe care o ridicase în 1990.

Un alt articol interesant ni se pare al lui Ion Vartic, meritul autorului fiind acela de a vedea deja în Paul Goma "Un „poet" al închisorii." Încercând să descopere perspectivele din care poate fi abordată o carte precum **Gherla**, ca substanţă politică şi morală şi ca operă de artă, autorul consideră mai potrivită cea de-a doua variantă, deschizând calea unei interpretări căreia i se acordase prea puţin interes până acum. Chiar dacă se insistă pe violenţa limbajului (aspect cu care nu putem fi de acord, contrazis de altfel de însuşi Paul Goma: „Á propos de Céline: de la el am învăţat, nu... agresivitatea (în sine, a personajelor, precum şi a limbajului), ci... limba română), Ion Vartic intuieşte corect influenţa lui Céline şi Constantin Stere în scriitura lui Goma şi mai ales are dreptate atunci când observă structura muzicală a cărţilor prozatorului.

Din 1991 numărul articolelor din presă creşte considerabil, înregistrându-se şi primele analize serioase (până în 1992 în România aveau să apară 12 cărţi, în vara acestui an Gabriel Liiceanu trimiţând "la topit" tirajul nedistribuit, "păstrat" în depozite din iunie 1990, după cum se exprimă Paul Goma, al cărţii de mărturii **Culorile curcubeului**). Pe acest teren, de o importanţă majoră se arată a fi interviul acordat Ruxandrei Cesereanu în revista „Steaua", când Paul Goma face un bilanţ al activităţii sale, dezvăluind numele „autorilor de căpătîi", precum şi ale modelelor pe care le-a avut „întru confirmare" (este vorba despre Soljeniţîn), dar şi apariţia articolelor lui Virgil Podoabă ("Părinţii, memoria şi imaginaţia", "Atlantida reveriei", "Dizidentul, scriitorul şi opera"), publicate mai târziu în volumul **Metamorfozele punctului**; în jurul experienţei revelatoare. Tot acum se pot citi articolele lui Aurel Pantea ("Memoria în acţiune", "Talent pînă la disperare"), care vede în Paul Goma „un talent disperat de acut", dar şi articolele lui Cornel Moraru ("Viaţă de cîine", "Suferinţa din memorie", "Literatură şi detenţie") şi Al. Cistelecan ("Romanul infernului"), pentru ca în 1993 să apară, sub genericul „Disidenţa culturală în cadrul opoziţiei politice din Est" articolul lui Florin Ardelean "Paul Goma – maratonistul fără linie de sosire, într-o perioadă în care interesul faţă de disidenţi scădea simţitor, atât în România, cât şi peste tot în Est.

„După articolele de întâmpinare cu care critica românească a ieşit înaintea romanelor lui Paul Goma au urmat", după cum bine avea să afirme Ovidiu Pecican, „intervenţiile polemice şi interviurile. Departe de a contribui, însă, la elucidarea poziţiei scriitorului în literatura noastră, ultimele două specii publicistice au reuşit performanţa de a menţine în prim-plan omul, împingând grabnic în fundal opera". Totuşi, "cearta" lui Goma cu literatura căreia îi aparţine prin intermediul câtorva din reprezentanţii ei e prea acută [...] pentru a nu reţine atenţia celui interesat de opera scriitorului" (disputa cu Breban, cu Manolescu, cea cu Pintilie şi – mai recent – cea cu Gabriela Adameşteanu).

Cota literară şi politică a autorului ajunge la maximum, însă, în 1995, când Paul Goma reuşeşte să publice, numai în câteva luni de zile, cinci

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

titluri (**Adameva, Justa, În Cerc, Scrisori întredeschise - singur împotriva lor, Amnezia la români**) şi se pregăteşte să candideze la preşedinţia României. Tot acum, primeşte o scrisoare de o mare violenţă de la George Carpat Focke, fiind insultat în legătură cu Programul.

Atacurile continuă şi în presă, de această dată „Adevărul literar şi artistic" deschizând o campanie împotriva lui Paul Goma, în numerele din iulie 1995. „Cum era de altfel previzibil, a fost mai puţin (chiar deloc) prizat caracterul documentar al cărţii reconstituind mizele şi conjuncturile unei disidenţe devenite aproape legendare şii a fost vizat în exclusivitate negativismul pamfletar la adresa mai tuturor personalităţilor politice şi literare ale momentului actual".

Manifestându-şi stupefacţia faţă de volumul de **Scrisori întredeschise,** în care Paul Goma adresează acuze grele la adresa contemporanilor, Cătălin Ţîrlea rezumă cu vulgaritate conţinutul cărţii, pe care o consideră o „carte de bălăcăreli" în care „ăştia, după ce se bălăcăresc ca la uşa cortului, dup-aia se înţeleg foarte bine" (lucru care „îi provoacă delicii"), afirmând că Paul Goma „habar n-are ce s-a întâmplat şi se întâmplă în literatura română de 10-15 ani încoace", jignind tânăra generaţie, „pe care n-o cunoaşte şi nici n-o va cunoaşte vreodată". Nu putem decât să remarcăm gravitatea acestor afirmaţii, mai întâi pentru incapacitatea lui Cătălin Ţîrlea de a sesiza valoarea de document a rândurilor pe care le citeşte, iar mai apoi pentru că disidentului anilor '70 nu-i erau nicidecum străine realităţile prezentului, în care a continuat să se implice la fel de intens ca şă înainte.

Tot „Adevărul literar şi artistic" vine în numărul din 23 iulie cu două „dezvăluiri" senzaţionale. Mai întâi, pe prima pagină, sub titlul "Gomora", Cristian Tudor Popescu deplânge compromiterea ultimului disident care a mai rămas, Paul Goma: „îi răsfoisem 2-3 cărţi: crispate stilistic, ostentative, cvasinule ca literatură. Câteva articole: aberante, pline de injurii, de minciuni ordinare, mustind nu de nobleţea indignării, ci de zvâcnetele răutăţii. Un om vizibil rău, o întruchipare aproape didactică a basarabeanului pestriţ la maţe". Cu această apreciere revenim la nivelul anilor '77, autorul fiind anulat ca scriitor, deci şi ca disident, pentru a se afirma, spre finalul articolului, că a fost un lingău al „cizmelor lui Ceauşescu".

A doua „dezvăluire" pe care o face „Adevărul literar şi artistic"reiese din publicarea unor „documente" din dosarul lui Goma de la securitate, precum şi o scrisoare adresată şefului statului, sub titlul „Adresez mulţumirile mele cele mai sincere domnului Nicolae Ceauşescu". Ce nedumereşte este repetiţia obsedantă a acestei formule (apare de cinci ori) tocmai pentru a se face aluzie la colaboraţionismul disidentului. Or, „dacă existau, într-adevăr, atîtea dovezi de colaboraţionism al lui Paul Goma, de ce era nevoie să ni se scoată mereu ochii cu una şi aceeaşi frază?".

Pe aceeaşi pagină descoperim şi caracterizarea făcută de Alexandru Ivasiuc în 1977, tot pentru uzul securităţii, scriitorul contribuind premeditat la defăimarea şi insultarea unui coleg de breaslă: „Paul Goma are o inteligenţă săracă, o uşoară ambiţie şi prezumţie.

[...] *A ajuns o unealtă docilă a Europei libere, a lui Ţepeneag şi a Monicăi Lovinescu şi Virgil Ierunca. E un rezultat al rămăşitelor războiului rece, o personalitate supra-ambiţioasă, uşor de manevrat, [...] un mediu fără idei, fără ideologie, greu de suportat şi ca prieten, invidios până la patologie...".*

Chiar dacă între cei doi scriitori relaţia era tensionată, de când Al. Ivasiuc blocase în editură apariţia romanului **Uşa**, acest lucru nu-l

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

îndreptăţeşte să scrie un text injurios, pe care să-l înmâneze cu bună ştiinţă securităţii pentru a compromite numele lui Paul Goma.

O atenţie deosebită merită declaraţia supratitrată "Disidenţă de lux", publicată imediat după caracterizarea lui Ivasiuc. Fără a ne spune nimic despre mizeria materială a scriitorului ce a trăit ani de zile fără un salariu stabil, întreţinându-se, împreună cu soţia şi copilul, din pensia socrului, sunt înşirate sume mari, în mărci sau franci, pe care autorul nu a reuşit întotdeauna să şi-i recupereze din Vest, după cum însuşi ne explică în **Culoarea curcubeului**, insinuându-se că aşa-zisa disidenţă s-a făcut contra cost, singura nemulţumire a lui Paul Goma rămânând aceea de a nu fi publicat în ţară.

Încercând să diminueze creditul polemistului, Adevărul literar şi artistic atacă moralitatea prozatorului (nemaivorbind de opera acestuia) printr-o discreditare propagandistică prezentându-ne, prin „măsluirea cărţilor" („dispunerea de informaţii corecte, dar selectate, pentru a induce o concluzie greşită", potrivit Alinei Mungiu), faţeta unei „realităţi" necunoscute, la zugrăvirea căreia participă Cătălin Ţîrlea, Cristian Tudor Popescu, iar mai târziu, în numărul din 280/6 august 1995, notoriul propagandist C. Stănescu şi Constantin Coroiu. Iar toate acestea nu fără legătură şi cu alegerile la care scriitorul îşi „declarase candidatura" şi la care avea să renunţe în septembrie 1996, „campania" încheindu-se, aşadar, cu succes.

Jurnalul unui solitar

Devenit un personaj în viaţa publică românească înainte de a se impune ca scriitor, Paul Goma a împiedicat receptarea favorabilă a operei, „proza sa fiind acoperită, din păcate, de zgura reacţiilor furibunde la scrisorile şi opiniile lui politice" [1, p. 195]. Fără a exista o cale de mijloc în raportare la cazul său, se ajunge la negarea oricărei relevanţe estetice a cărţilor (considerat autorul unor „volume de o calitate submediocră", după cum afirmase Bianca Balotă în revista „22", nr. 19), iar înteţirea „tirurilor-Goma" este produsă de publicarea celor trei volume ale Jurnalului (Editura Nemira, 1997).

Stricându-i definitiv autorului „relativa stare de nonbeligeranţă" cu literatura, dezvăluirile şi acuzele Jurnalului au iscat ample proteste şi contestări, puţini fiind cei care au riscat, atrăgându-şi o antipatie aproape generalizată, să-şi manifeste susţinerea. Printre aceştia îi numărăm, totuşi, pe Dan Petrescu, Liviu Antonesei, Liviu Cangeopol, Luca Piţu, Laszlo Alexandru, Dan Stanca, Mihai Zamfir, Radu Adulescu, Dorin Tudoran, Elvira Iliescu... [2, p. 26] !. În privinţa contestatarilor, numărul este, desigur, mult mai mare, aici încadrându-se D. C. Mihăilescu, G. Pruteanu, G. Adameşteanu, A. Cornea, Alex. Ştefănescu, Ioana Pârvulescu, Gabriel Dimisianu, Geta Dimisianu, Buduca, Groşan, Iorgulescu, Pleşu, Bianca Marcu-Dumitraşcu-Balotă, G. Grigurcu, N. Manolescu, Zaciu, Alain Paruit, Ţepeneag, Daniel Cristea-Enache, Alexandru George ... [2, p. 26], autori pe care Paul Goma îi trece în revistă în Bio-Bibliografia sa din 2006.

În urma publicării Jurnalului din 5 februarie 1997, atacurile şi precizările nu au întârziat să-şi facă apariţia. Astfel, în revista „22" din 18-24 februarie 1997, Monica Lovinescu publică textul intitulat „O precizare la Jurnalul lui Paul Goma" în care va scrie: „Îmi pare rău că l-am cunoscut pe Paul Goma". Nu altă părere aveau să ilustreze şi articolele lui Alex. Ştefănescu, Daniel Cristea-Enache, G. Pruteanu, dar şi Ion Simuţ.

Alex. Ştefănescu, după ce neagă valoarea operei lui Paul Goma, considerând că „nu are mare valoare ca scriitor şi că nu este în nici un caz un Soljeniţîn român" [3, p. 645], trece la discutarea fragmentelor de jurnal:

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

„Treptat, însă, şi mai ales datorită fragmentelor de jurnal publicate în diferite reviste, a început să-şi facă loc ideea că scriitorul este mai mult vindicativ decât justiţiar şi că mai şi manifestă o predilecţie pentru vulgaritate. Această impresie a fost definitiv şi dezastruos confirmată de Jurnalul în trei volume (...). În paginile Jurnalului, vanitatea autorului ia forme maniacale, iar plăcerea de a-i culpabiliza pe contemporani devine un fel de orgie a maculării oricărui prestigiu" [3, p. 646]. În concluzie, „statuia" lui Paul Goma s-a prăbuşit, lăsând un gust amar „personalităţilor" care „în zadar i-au făcut de gardă".

În aceeaşi accepţiune cu Alex. Ştefănescu îşi scrie articolul şi Daniel Cristea-Enache. Intitulându-l "Cazul Goma" (apărut, mai târziu, în volumul **Concert de deschidere** [4, p. 179-181]), autorul critică ultima „ispravă" a prozatorului, considerând că „în urma apariţiei Jurnalelor „atotdemascatoare", atât talentul, cât şi marea forţă creatoare ale lui Paul Goma s-au risipit – vai! – precum fumul" [4, p. 179]. Ceea ce se observă, însă, de pe poziţii obiective, e că acest Caz Goma este complementar unui caz al receptării lui Goma – o receptare perturbată de criterii extra-literare, dimensiunea politică primând asupra celei estetice, „Paul Goma atribuind artei o valenţă pur instrumentală". Iar aici ne despărţim de opinia lui Daniel Cristea-Enache, considerând că „e vorba mai degrabă de un proces de hieratizare a scrisului prin renunţarea conştientă la fiorituri de suprafaţă în avantajul remanenţei dimensiunii substratic-etice a acesteia. Asta nu-l împiedică pe Goma să rămână, chiar şi în scrisul diaristic, aşa cum îl defineşte Arrabal: ‹‹un foarte mare poet››" [5, p. 88-89].

Cât despre George Pruteanu, trebuie să subliniem că, spre deosebire de ceilalţi critici literari, este primul care „comite nelegiuirea" de a pune în discuţie moralitatea lui Paul Goma. Fără a reciti manuscrisul ca să nu-şi formeze „o umoare neagră pentru această prezentare", Paul Goma este văzut „într-o situaţie care poate fi calificată, eufemistic, drept gravă **debusolare morală**" [6, p. 13]. Alte exemple aduc acuzaţii grave fiind, şi acestea, lipsite de argumente: „Privesc la spectacolul erupţiilor de umoare neagră ale lui Paul Goma ca la o tristă anomalie a naturii umane. (...) ansamblul e de o falsitate monstruoasă. Percepţia şi ‹‹analiza›› morale ale lui Goma, în privinţa scriitorimii române, depăşesc fantasmagoricul spre a păşi cu hotărâre în maladiv. (...) Luciditatea etică, descernământul axiologic şi, până la urmă, simpla bună cuviinţă l-au părăsit pe Paul Goma în secreţiile, nocive sieşi, ale unei conştiinţe tulburi" [6, p. 13].

Mai puţin radical decât colegii săi se arată a fi Ion Simuţ. Duplicitar în intervenţia pe care o face, deşi îl apără pe scriitorul de talent care este Paul Goma, el nu ezită, totodată, să formuleze enunţuri denigratoare la adresa acestuia, ba, pe alocuri, să fie chiar şi ironic: „Domnule Paul Goma, zâmbiţi, vă rog, mai mult şi... dezinteresat, pentru că (ştiţi bine) nu există un singur fel de zâmbet politic; fiţi mai îngăduitor (deşi acum e un pic prea târziu) cu posibilii prieteni, fiţi mai destins, mai generos: nu se poate să le distrugeţi chiar toate iluziile celor care au sau pot avea încredere în dumneavoastră!" [1, p. 194].

În privinţa publicării Jurnalelor, criticul literar, fără a găsi alt vinovat decât prozatorul însuşi în receptarea nefavorabilă a operei, constată: „Cred că publicarea jurnalului este cea mai mare eroare făcută de Paul Goma în întreaga sa carieră literară, eroare concurată, în sectorul politic, numai de avansarea gratuită a candidaturii la preşedenţia României. (...) Lucrurile au evoluat în defavoarea sa, datorită inflexibilităţii neproductive şi, mai ales, datorită imo-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

bilităţii pariziene. Cred acum şi eu, deopotrivă cu alţii, că Paul Goma este, în mai mică măsură decât altădată, un Soljeniţân român...” [1, p. 200]. Astfel stând lucrurile, ceea ce-i mai rămâne scriitorului de făcut este „să se resemneze cu gândul că numai posteritatea îi va face dreptate, din moment ce a ales să-şi deteste contemporaneitatea”. Fireşte, nu tot ceea ce scrie sau afirmă Paul Goma trebuie acceptat în mod automat, fără spirit critic. Este normală apariţia unor puncte divergente în receptarea acestuia, însă de această situaţie nu se poate face vinovat doar prozatorul şi, mai ales, nu putem să nu avem credinţa că, pe măsura epuizării justiţiarismului orb, cărţile lui Goma vor fi recitite şi comentate, fără a aştepta verdictul posterităţii.

O altă afirmaţie a lui Ion Simuţ care trezeşte suspiciuni este că „Paul Goma are prea puţini cititori, din moment ce părţi importante din tirajul unor cărţi au trebuit date la topit” [1, p. 199]. De fapt, dacă e să dăm credit opiniei lui Alexandru Laszlo, „această frază conţine o stupefiantă doză de rea-credinţă, dublată de o la fel de mare minciună” [7, p. 88]. Departe de a fi părtaşi la acuzaţia criticului literar, trebuie, totuşi, să recunoaştem că până în prezent au fost distruse trei titluri ale scriitorului, fără ca cititorii să fi avut acces la ele:

1. Este vorba despre volumul **Gardă inversă**, cules la Editura Scrisul Românesc de la Craiova, la începutul anilor ’90, după care, atunci când opiniile lui Paul Goma despre noua putere politică nu mai conveneau, la dispoziţia lui Marin Sorescu, plumbii au fost topiţi, fără ca volumul să fi fost imprimat şi distribuit.

2. O altă carte este **Culorile curcubeului**, apărută la Editura Humanitas din Bucureşti şi care, la dispoziţia lui Gabriel Liiceanu a fost retrasă din librării şi depozitată doi ani de zile, după care a fost trimisă la topit.

3. În final, **Patru dialoguri** de Paul Goma cu Florin Ardelean, Ruxandra Cesereanu, Al. Cistelecan şi M. C. Oros trebuia să apară în 1993-1995 la Editura Echinox din Cluj, condusă de criticul Marian Papahagi. Obţinând o subvenţie Soros, editura a cules volumul după care, fără a mai restitui banii, a amânat publicarea. Autorului, desigur, nu i-a fost oferită nicio explicaţie în acest sens.

Astfel stând lucrurile, trebuie să transferăm vina dinspre scriitor spre editorii care au abuzat de prestigiul şi cărţile lui Paul Goma, la fel cum de vină pentru boicotarea operei ar fi cei care au instituit boicotul, şi nu autorul însuşi. Din păcate, prea tensionată pentru a putea fi judecată cu luciditate, atmosfera creată în jurul prozatorului basarabean nu poate duce decât la o contestare drastică, soldată cu negarea oricărei relevanţe estetice a operei.

Aceste semnalări ne confirmă faptul că cele trei volume ale jurnalului au reuşit să scandalizeze viaţa literară prin opiniile ireverenţioase cu care sunt taxaţi scriitorii români. Revendicându-şi, în numele unei atitudini etice, un loc privilegiat într-o ierarhie estetică, cum a fost acuzat de mulţi critici literari, făcându-şi un obicei din demontarea tabuurilor, persiflarea sensibilităţilor necritice, chiar şi satirizarea idolilor, cum l-au caracterizat alţii, Paul Goma îşi atrage de la sine o sumă de defecte care deranjează. Conştiinţă a unei epoci infernale, autorul alege o cale extremă, începând războiul cu Liiceanu, apoi cu Grupul pentru Dialog Social, revista „22”, Fundaţia Culturală Română, „Dilema”, „România literară” şi, în cele din urmă, cu aproape tot exilul. Încheind cele trei jurnale cu un index de nume, de la Gabriela Adameşteanu la Eugen Barbu, de la Nicolae Manolescu şi Ana Blandiana la Andrei Pleşu şi Dorin Tudoran, „Paul Goma rămâne un spirit solitar mai ales din cauza asprimii tăioase a judecăţilor sale”. Cu toate acestea

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

– continuă Alexandru Laszlo, având certitudinea valorii lui Paul Goma – „dacă sunt analizate cu onestitate (şi fără complexe de culpabilitate) ideile promovate de el, este imposibil să nu se recunoască profunda lor întemeiere şi îndreptăţire. Chiar dacă pot provoca rezerve unele violenţe stilistice de suprafaţă ale scriitorului sau unele exagerări de amănunt, este de neevitat admiterea coerenţei sale conceptuale" [7, p. 109].

Paul Goma antisemit

După ruptura pe care o produce publicarea Jurnalului de la Editura Nemira, urmează un şir de evenimente care, prin amploarea lor, îngrădesc libertatea scrisului, Paul Goma trebuind acum să se apere şi să se justifice.

În 1998, „România literară" publică, în numărul din 2-8 decembrie, un editorial semnat de Nicolae Manolescu, „Adio, domnule Goma!", în care şeful revistei, ca urmare a două texte trimise – „un articol consacrat aniversării recente a revistei şi o scrisoare către dl. Gh. Grigurcu, replică la un comentariu al colaboratorului nostru" [8, p. 1] – îl anunţă că nu va publica niciodată în revista sa: „[...] Ei bine, iată, îndrăznesc eu şi-i comunic dlui Goma pe această cale că nu-i voi mai publica un singur rând în România literară, câtă vreme articolele ori scrisorile d-sale, emanând mirosul rânced al frustrării, vor continua să injurieze şi să mintă" [8, p. 1]. În încheierea articolului, Nicolae Manolescu subliniază: „Dl. Goma a devenit un banal caz patologic. I se va da tot mai puţină importanţă, cu timpul. Cândva, la o curăţenie generală, va fi scos pe făraş. Ca gângania în care s-a metamorfozat comis-voiajorul lui Kafka" [8, p. 1].

Nemulţumirea generală o stârneşte publicarea câtorva texte în presa literară, mai apoi şi în volum: este cazul textului intitulat "Basarabia şi «problema»", publicat în presa literară în 2002, apariţia romanului **Basarabia** din acelaşi an, dar mai ales textul **Săptămâna roşie 28 iunie-3iulie 1940 sau Basarabia şi evreii,** subintitulat eseu. Aceste texte, în special ultimul, au provocat suita de reacţii care au culminat cu apelativul „antisemit" adresat lui Paul Goma, mulţi dintre admiratorii autorului mărturisindu-şi dezamăgirea faţă de „evoluţia" pe care o constatau. Apar polemicile pe internet între Ion Solacolu şi Alexandru Laszlo (publicate, mai târziu, în cartea lui Laszlo, Viceversa! Polemici pro şi contra lui Paul Goma), iar sub semnătura lui Radu Ioanid se publică un eseu polemic tăios împotriva lui Paul Goma. Prin intervenţiile lui Ion Solacolu şi Ovidiu Pecican se porneşte, în revista electronică E-Leonardo dezbaterea în jurul acestei situaţii ajungându-se, până la urmă, la o campanie de antisemitizare a lui Paul Goma, campanie care a avut două faze: „Prima fază (...) prin R. Ioanid, M. Shafir, Al. Florian, Dan Pavel, G. Andreescu, A. Oişteanu" [2, p. 27], iar a doua fază, prin alăturarea lui N. Manolescu, H. Gârbea, antrenând Comitetul Director al Uniunii Scriitorilor şi Federaţia Evreilor din România prin H. Zalis.

Despre ce este vorba, totuşi, în cărţile lui Paul Goma?

Cartea lui Paul Goma **Basarabia** şi articolele sale din *Vatra* se ocupă de cedarea de către România, în 1940, a două dintre provinciile sale istorice, Basarabia şi Bucovina de Nord, Uniunii Sovietice. Autorul descrie pe larg o serie de incidente petrecute în special în Basarabia, în care au fost implicaţi evrei comunişti. Principala problemă care se iveşte este generată de faptul că atunci când încearcă să explice cauzele Holocaustului din România, autorul devine „un caz clasic a ceea ce Michael Shafir numeşte ‹‹negaţionism deviant›› (*deflective negationism*), un caz în care se deturnează vina de la făptaşi la victime" [9, pp. 72-85], lui Paul Goma reproşându-i-se contestarea cifrei de 400.000 victime evreieşti ale Holocaustului, preluarea, cu toată

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

convingerea, a tezei lui Norman G. Finkelstein şi acuzarea evreilor că urmăresc doar extorcarea de fonduri ca despăgubiri pentru Holocaust, incoerenţa stilistică, dar mai ales faptul de a reciti o mare parte din istoria României în cheie antisemită.

O altă problemă care se ridică este legată de dispariţia celor 43.000 de soldaţi români, pretinşii a fi fost dezertori de către contestatarii autorului, dispariţie pe care Goma o pune, însă, pe seama evreilor, considerând că aceştia i-au măcelărit cu bestialitate în timp ce se retrăgeau paşnic din Basarabia. Un argument în plus pentru a-l acuza pe autor este recunoaşterea de către acesta că, pentru el, Ion Antonescu a rămas „Mareşalul dezrobitor", moment descris cu deosebită măiestrie în romanul **Din Calidor**. Prin urmare, „... Goma aparţine ‹‹curentului dominant›› antisemit al intelectualităţii române, care nu neagă Holocaustul, dar scoate în evidenţă, ‹‹în schimb››, ‹‹vina colectivă›› a evreilor când vine vorba de comunism" [10, p. 6], după cum avea să constate Radu Ioanid.

Totuşi, în urma lecturii acestor texte, apare, la cei implicaţi în discuţie întrebarea: este sau nu este Paul Goma un antisemit? Or, Paul Goma, răspunzând dezbaterilor stârnite de paginile sale, nota în jurnalul expus pe internet: „Solacolu, Pecican, Laszlo dezbat, discută, se chiar dispută, pe ‹‹tema››: este sau nu este antisemit Goma? (...) Credeam, cu naivitate [,] că problema – fie: una dintre ele [–] este *dacă da sau ba Goma a scris adevărul (sau a minţit) în cărţile sale* **Basarabia şi Săptămâna roşie sau Basarabia şi evreii.** / Vai: şi Solacolu [,] şi Pecican [,] şi Laszlo s-au oprit la gard; din uliţă au încercat să vadă, să audă ce se petrece înăuntru (în ogradă, în casă)..." etc. etc. (miercuri, 31 martie 2004) [11].

Oferindu-i, în 2002, un credit de principiu în legătură cu faptele pe care le relata, nefiind încă familiarizat cu realităţile istorice despre care vorbea autorul, Alexandru Laszlo îi retrage, în 2004, inclusiv creditul privind relatarea obiectivă a faptelor istorice, argumentându-şi astfel decizia: „e vorba de realităţi masiv contrafăcute, preluate prin optica propagandei fasciste a vremii". Ceea ce i se mai reproşează, trecând peste reabilitarea mareşalului Antonescu din **Săptămâna roşie...**(p. 239-261), este accentul deosebit pus pe săptămâna 28 iunie – 3 iulie 1940, când autorul se întreabă prin ce resort criminal o comunitate „îndelung răbdătoare" ca a noastră s-a putut transforma, într-o singură săptămână, în una feroce antisemită? Cel care demonstrează „aberaţia evidentă a acestei ipoteze" este Ovidiu Pecican, acesta considerând că: „pentru scriitor procesualitatea istorică necesar a fi investigată se reduce la intervalul – neglijabil la scara istoriei – de o săptămână sau, cel mult, de un an. Autorul nutreşte convingerea sinceră – şi, mi se pare mie, puţin naivă – că marile psihoze sociale pot fi explicate prin evenimente punctuale. Oricât de importante ar fi însă acestea şi chiar dacă ele pot avea rolul unui detonator, niciodată asemenea conjuncturi nu epuizează tabelul clinic al unor evoluţii mult mai complexe, cum sunt arcul amplu şi nuanţat al violenţelor sociale şi ‹‹contagiunea mentală›› care contribuie la răspândirea lor... [12, p. 163].

Felul lui Laszlo de a-l judeca pe Goma, „cel de după Jurnal", ne uimeşte mai ales atunci când observă „o aberaţie spectaculoasă", din punct de vedere „intra-exegetic": „La fel ca în medievalele „povestiri în ramă", împletirea diverselor lecturi şi interpretări precum şi concluzia neverosimilă ne reţin atenţia la un moment dat. Noi îl citim pe Paul Goma, care îl citeşte pe rabinul şef Alexandru Şafran, care citează din Biblie (S.R., p. 89, 97-99). E interesant să relatăm o asemenea poveste în care, deşi fiecare personaj citeşte pe umărul celui din faţa sa, fantasticul borgesian e ca şi inexistent" [12, pp. 164-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

165]. Ceea ce constată Laszlo este „performanţa" lui Paul Goma de a da o interpretare antisemită pasajului din Biblie, comiţând o eroare fundamentală de analiză prin desprinderea evenimentului din ansamblul contextului. Primul critic al antisemitismului lui Paul Goma (din octombrie-noiembrie 2002), Alexandru Laszlo consemnează involuţia acestuia, descriind tehnicile de care se slujeşte autorul pentru „a-şi strecura afirmaţiile scandaloase". Este vorba, mai întâi, de „minciunile cele mai devastatoare sprijinite prin viclenii circumstanţiale, care angajează lupta în prealabil cu ipoteticii contraopinenţi", „repetiţia istovitoare, încăpăţânată, perseverentă a propriilor idei, a propriilor cuvinte, ba chiar şi texte", Paul Goma devenind, „din promotor al moralităţii şi adevărului în viaţa publică românească" un „promotor al mesajului antisemit, intransigent şi intolerant" [12, p. 199]. Concluzia pe care o trage criticul literar este de-a dreptul neaşteptată, mai ales că vine din partea celui mai perseverent susţinător al personalităţii şi literaturii lui Paul Goma, după cum însuşi afirmă: „Din adâncul întregii mele experienţe intelectuale de cititor, vreau să declar aici răspicat că n-am mai avut până acum prilejul de a cunoaşte cărţi atât de mizerabile precum **Săptămâna roşie 28 iunie-3 iulie 1940 sau Basarabia şi evreii**. [...] Nu-mi mai rămâne decât să trag un ultim semnal de alarmă, în deplin acord cu avertismentul lansat de prietenul Ovidiu Pecican: ‹‹Retragerea lui Paul Goma din avangarda democrată românească trebuie înregistrată cu mâhnire, ca o demisie. După ce [...] a fost una dintre vocile de autoritate ale exilului cultural şi politic românesc din vremea comunismului, prin romanul **Basarabia** şi prin **Săptămâna Roşie** scriitorul vădeşte una dintre limitele serioase ale gândirii lui››" [12, pp. 180-181]. Aşadar, constată moralizator Alexandru Laszlo, „oamenii se despart – scrisul rămâne pentru a fi judecat" [7, p. 181].

Nu de altă părere este şi Ovidiu Şimonca. Comentând pe marginea textului **Săptămâna roşie**..., autorul vrea să ne convingă că Paul Goma ridică o problemă de istorie, şi anume dacă au avut evreii vreun rol în ceea ce el numeşte „atrocităţile" comise de Armata Roşie, după cedarea Basarabiei, în 1949 [*corect: iunie 1940* n.m. P.G.]. Numai că problema, continuă Şimonca, însoţită de o risipă de invective, blochează discuţia, Paul Goma închizând propria lui dezbatere deoarece este excesiv, nedrept şi injurios [13, p. 6]. În finalul articolului, după ce recunoaşte că i-a fost ruşine citind această carte, Şimonca mărturiseşte că îi este greu să accepte „căderea" lui Goma.

Chiar dacă scrierile lui Paul Goma au stârnit, de-a lungul anilor, ample dezbateri în presa noastră cotidiană şi culturală, acestea, cu excepţia campaniei din 1979, nu au recurs la acuzaţia de antisemitism. Cum s-a ajuns, totuşi, în vara anului 2005 la această situaţie?

Încercând să ne introducă pe terenul evenimentelor, Alexandru Laszlo notează: „... S-a întâmplat însă că, după ce revista „Viaţa Românească" din Bucureşti (nr. 6-7/2005) a tipărit al 1001-lea fascicol antisemit semnat de Paul Goma, Consiliul Uniunii Scriitorilor din România s-a săturat şi, printr-un comunicat oficial, s-a disociat de conţinutul revoltător al publicaţiei ce apare sub auspiciile sale. Iar redactorul-şef adjunct Liviu Ioan Stoiciu, responsabil de apariţia textului, şi-a pierdut funcţia" [7, p. 206].

Amănunte aflăm de la Paul Goma, din autofilmările postate pe internet în ziua de 16 decembrie 2005. Autorul ne informează că scandalul a izbucnit prin „legendarul Gârbea" care „s-a luat după Manolescu" spunând că „ceea ce i-a determinat pe ei, Conducerea Uniunii Scriitorilor, au fost intervenţiile Comunităţii evreieşti şi ale Ambasadelor Statelor Unite şi ale Israelului".

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Autorul consideră însă că acestea au fost „nişte cârji argumente pentru a sprijini un prim impuls de a lovi în cineva în care până atunci nu se putuse lovi decât indirect, adică prin contribuţie la instituirea unei blocade, unei morţi civile, nepublicarea, prin celebrul editorial „Adio, domnule Goma! [14]". Numele atacatorilor este consemnat în „Jurnalul literar" din acelaşi an 2005, articolul "Necititorii – Acuzatorii nemiloşi ai mei: Holocaustologii", fiind un răspuns la adresa „înjurăturii expeditive" care este antisemitismul. Pe lângă aşa-zişii acuzatori: G. Dimisianu, Alex. Ştefănescu, Cristian Teodorescu, Ioana Pîrvulescu, N. Manolescu, care „au ameninţat cu un proces revista „Vatra" care îmi scosese, în foileton **Săptămâna roşie**..." [15, p. 13], de data aceasta a existat un nucleu de solidaritate în jurul celor atacaţi, alcătuit din Mircea Stănescu, Dan Culcer, Valerian Stan, Ovidiu Nimigean, Gabriel Pleşa, Liviu Cangeopol, dar şi cei „vreo 200 de semnatari" care „s-au năpustit să-şi clameze solidaritatea cu fostul disident Paul Goma şi scrierile sale antisemite" [7, p. 205], după cum avea să afirme Alexandru Laszlo.

Tot în acest articol, Goma discută textul lui R. Ioanid, "Între Belleville şi Bucureşti" care, „lung, mincinos, cu citate falsificate" a devenit „nu doar text de referinţă, ci Evanghelie a holocaustologilor" [15, p.7], căci toţi cei care l-au atacat ulterior au făcut trimitere la acesta. Dezvăluind, în continuare, numele atacatorilor (M. Shafir, A. Oişteanu, Al. Florian, G. Andreescu, Dan Pavel, A. Cornea, O. Pecican, Alexandru Laszlo, V. Gârneţ, V. Ciobanu, W. Totok, Ion Vianu, Teşu Solomovici, D. M. Gheorghiu, Lavastine, Isaac Chiva, Alain Paruit, Ed. Reichman, D. Vighi...), Paul Goma le reproşează faptul de a nu fi citit ceea ce au atacat, Dan Pavel fiind singurul care a recunoscut că nu citise nimic din textele lui Goma, dar trăsese concluzia că este antisemit.

Ceea ce se poate lesne observa privitor la această dispută şi la textele scriitorului este că, întrevăzând viaţa prin literatură şi literatura prin viaţă, în ambele sensuri intransigenţa prozatorului se vede la cote alarmant de ridicate. Cu o ideologie şi verticalitate de nezdruncinat decât de rezultanta stilistică, exigenţa, intervenţiile polemice directe, ieşirea în public cu declaraţii de urmărire penală amână literatura lui Goma, consecinţele fiind tăcerea, nepublicarea şi, în final, dorinţa de excludere. Autorul alege o cale extremă, ce nu poate duce, aşa cum bine observă Marian Victor Buciu, decât ori la admiraţie, ori la reprobare. Dar câţi sunt dispuşi să admire un acuzator incontinent, când lumea pretinde că se schimbă? [16, p. 87]

Deşi n-a formulat acuze privind valoarea literară a contemporanilor, lansând numeroase reproşuri şi acuzaţii privind statura morală a unor literaţi (este, mai ales, exemplul lui Nicolae Manolescu), Paul Goma a fost atacat tocmai pe terenul literaturii, fiind nevoit să se justifice într-un climat de adversitate deloc propice pentru o bună receptare şi interpretare a operei.

Concluzii

Model existenţial al convieţuirii etice cu opera, Paul Goma şi-a dăunat printr-o serie de abuzuri de opinie, fiind înfruntat, în anii din urmă, cu o neobişnuită causticitate. Formulate din punctul de vedere al extremelor pretenţii morale, reproşurile sale privitor la angajarea insuficientă a intelectualilor şi scriitorilor români în timpul dictaturii pentru înfruntarea cenzurii şi pentru susţinerea cazului său, le apar astăzi chiar şi celor implicaţi vanitoase şi neadecvate.

Disident român cu cea mai mare faimă europeană din ţară, Paul Goma nu era cunoscut, deşi a publicat multe cărţi în exil, decât de foarte puţini lite-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

raţi, astfel încât s-a încetăţenit aprecierea dură că ar fi un scriitor fără operă şi, în orice caz, fără talent. După 1989, restituit literaturii printr-un număr semnificativ de cărţi apărute în România, apreciat câţiva ani la justa lui valoare, scriitorul cade într-o nouă dizgraţie devenind, în urma publicării jurnalelor, indezirabil. Divulgând răul cu o voluptate de iconoclast, autorul se metamorfozează într-un inamic public producând un fenomen de respingere ce tinde să se generalizeze. Cu timpul, mai ales după scandalul provocat de apariţia unor texte ca **Basarabia** sau **Săptămâna roşie 28 iunie-3 iulie1940 sau Basarabia şi evreii**, autorul este izolat în lumea literaturii, acuzaţia de antisemitism, ruptura de breasla scriitoricească de elită, deprecierile publice, erodarea credibilităţii şi „cruelitatea mondului" lăsând o amprentă grea asupra unei opere care nu se mai vrea citită şi analizată. Ascunse într-o severă eclipsă, biografia şi literatura lui Paul Goma sunt amânate de indiferenţa contemporanilor, concludente fiind în acest sens studiile şi recenziile denigratoare care pun la îndoială literaritatea textelor scriitorului. Prin urmare, „cazul Goma" pare astfel să devină, cum avea să observe Eva Behring, „un exemplu al modului în care, în actualele procese ale polemicii, receptarea unui autor de exil poate fi supusă în cel mai scurt timp unei spectaculoase schimbări de valori" [17, p. 163].

Ameninţată în însăşi structura ei, ori de câte ori scriitorul cedează seducţiei publicistice, literatura lui Paul Goma se vrea, totuşi, recuperată, mai ales că există „o desincronizare între sufletul şi condeiul său vitriolant" [18, p. 58]. Locuind limba română cu ardoarea unui adevărat exilat, autorul, legitimat de drama personală, nu are rele intenţii însă acestea, izvorâte dintr-o instanţă morală, se transformă în adevărate tornade, acţionând ca un bumerang, prşbuşindu-l pe creator în dizgraţia nedreaptă a confraţilor. Având privilegiul unei duble determinări – al scriitorului, dar şi al personajului, trăindu-şi scrisul „într-o formă hibridă, abolind hotarul dintre „viaţa care se vieţuieşte" şi livresc", el ajunge să plătească pentru ambiguitatea condiţiei sale, „indecizia recuperatorilor" folosindu-se „tocmai de această ambivalenţă pentru a relativiza aportul său etic, dar şi estetic" [18, p. 57]. Făcând „portretul artistului" obosit de atâta exil, diaristica lui Paul Goma trebuie privită şi dintr-o altă perspectivă, disociind meritele sale politice de cele artistice, dând celor din urmă posibilitatea de a se impune necondiţionat, chiar dacă verosmilitatea atât de izbitoare a prozei poate fi confundată cu documentul istoric sau biografic din perioada românească a autorului. „Dar oricât de obsedat de propria lui existenţă, [...] Paul Goma nu a devenit romancier numai pentru că viaţa lui însăşi i-a pus la dispoziţie materialul vrednic de a fi preluat de literatură [...]. O coincidenţă mai degrabă nefericită a împletit, în cazul său, literatura cu viaţa. Paul Goma nu şi-a modelat în nici un fel existenţa, pe care în primul rând el a fost nevoit să o suporte, cel puţin până în miezul maturităţii, ca pe o succesiune de nenorociri fie familiale, fie naţionale, neavând însă a răspunde decât de tăria morală cu care le-a întâmpinat" [19, p. 191]. Născută la confluenţa scriitorului cu omul politic, literatura lui Paul Goma, sfărâmând graniţele dictaturii şi ale experientelor traumatizante ajunge, odată cu maturitatea prozatorului, pe tărâmul unor experienţe mirifice, aceeaşi forţă de resuscitare a unor spaţii ţinând acum mai mult de imaginar decât de rememorare. Iar pe acest teren, ideologia scriitorului, oricât de ancorată în fraza lungă şi trimiterile încifrate, este amuţită de strigătul „copilului cu părul bălan ieşit la soare", amintirea deformând autobiograficul până la a-l face să semene cu imaginarul, cu poezia, într-o tradiţie inaugurată de Ion Creangă, însă peste care apasă amprenta strivitoare a istoriei. Alegând disidenţa pentru a elibera

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

ficţiunea de sub tirania ideologiei, şi nu pentru a-şi face un nume în acest sens, Paul Goma se salvează prin literatură devenind, cum avea să-l numească Gheorghe Grigurcu, „cel mai sonor semnal de alarmă”. Chiar dacă scrisul autorului cuprinde, conform aceluiaşi critic literar, în accepţiunea căruia suntem, „exagerări, aproximări, contondenţe stilistice şi, pe ici pe colo, inexactităţi regretabile, [...] acestea nu alcătuiesc decât zgura înaltei arderi, umbra fatidică pe care o produce lumina. Putem să-l discutăm, să-l „purificăm”, să încercăm a-l amenda într-un punct sau altul, dar nu să-l respingem global sau să-l tratăm cu tăcere, fără a ne pune într-o postură extrem de delicată” [20, p. 6]. Iar asta pentru că autorul pleacă întotdeauna de la realităţi incontestabile, nimeni dintre cei care l-au atacat nereuăind să demonstreze, cu argumente suficiente, că nu are dreptate. Concludentă până la un punct, argumentaţia se frânge la un moment dat, Paul Goma rămânând un caz încă nerezolvat, dar cu o operă amânată din cauza ingratitudinilor prezentului. Scriind răspicat, într-un mod natural şi autentic, autorul inspiră, totuşi, încredere, captând printr-un discurs inadecvat, gratuit, dublat de opacitate, exemplu fiind analizele de valoare făcute de critici literari care dezvăluie o altă faţetă a operei, fără a se lăsa provocaţi de judecata morală a prozatorului. Privită prin prisma acestei chei, proza lui Goma ne dezvăluie bucurii nebănuite, semnificative fiind în acest sens comentariile făcute, cu deosebită măiestrie, de Virgil Podoabă [21], Nicoleta Sălcudeanu [5], Eva Behring [17], criticii demonstrând adevărata valoare a operelor prozatorului, reuşind să menţină în prim-plan textul şi nu omul, contribuind, astfel, la reabilitarea lui Paul Goma şi stimulând receptarea favorabilă a operei.

Ceea ce ne propunem în continuare, pornind de la câteva studii care ne satisfac exigenţele şi care au contribuit la obiectivarea impulsurilor scriitoriceşti ale lui Paul Goma este să demonstrăm, într-un spectacol al receptării, că opera prozatorului, oricât de controversată, merită o analiză serioasă, chiar dacă prezintă o dificultate sporită graţie implicării scriitorului în treburile disidentului. Fără a separa tranşant omul de scriitorul Goma (şi fără a discuta justeţea sau injusteţea ţâfnei auctoriale), ne propunem să descoperim articulaţiile sale secrete, demonstrând că, izvorând dintr-o conătiinţă traumatizată, dată fiind condiţia lui de apatrid, autorul vizează nevoia de dialog direct cu contemporaneitatea. Dar chiar şi acesta, indiferent de forma pe care o îmbracă, nu este altceva decât literatură, trăită la intensitate maximă.

Note

1. Ion Simuţ, Reabilitarea ficţiunii, Editura Institutului Cultural, Bucureşti, 2004, p. 195.
2. Paul Goma, Bio-Bibliografie, HYPERLINK "http://paulgoma.free.fr/page8.php" http://paulgoma.free.fr/page8.php, p. 26.
3. Alex. Ştefănescu, Istoria controversată a literaturii române 1945-2000, Editura Socrate, Craiova, 2007, pp. 645-646.
4. Daniel Cristea-Enache, Concert de deschidere, Editura Fundaţiei Culturale Române, Bucureşti, 2001, pp. 179-181.
5. Apud Nicoleta Sălcudeanu, Arrabal, Patria de hârtie. Eseu despre exil, Editura Aula, Braşov, 2003, pp. 88-89.
6. George Pruteanu, în revista Dilema nr. 215/1997, p. 13.
7. Alexandru Laszlo, Viceversa! Polemici pro şi contra lui Paul Goma, Editura Bastion, Timişoara, 2009 , p. 88.
8. Nicolae Manolescu, „Adio, domnule Goma!” în revista România literară, 2-8 decembrie/1998, p. 1.
9. Michael Shafir, Între negare şi trivializare prin comparaţie, Negarea Holocaustului

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

în ţările postcomuniste din Europa Centrală şi de Est, Iaşi, 2002, pp. 72-85
10. Radu Ioanid, Paul Goma – între Belleville şi Bucureşti, în revista Observator Cultural, nr. 177/2003, pp. 4-9
11. HYPERLINK "http://www.biblioteca.paulgoma.net" www.biblioteca.paulgoma.net (sublinierile din citat îi aparţin lui Paul Goma)
12. Apud Alexandru Laszlo, op. cit., O. Pecican, Paul Goma istoric, în E-Leonardo, nr. 4/2004, p. 163
13. Ovidiu Şimonca, Paul Goma – tăceri, proteste, rupturi, în revista Observator Cultural, nr. 30/2005, pp. 6-7
14. Paul Goma, Autofilmări, 16 decembrie 2005, HYPERLINK "http://www.youtube.com/watch?v=l5eYq08wCJs&feature=PlayList&p=F9B80D9ABE575D9E&playnext_from=PL&index=0" http://www.youtube.com/watch?v=l5eYq08wCJs&feature=PlayList&p=F9B80D9ABE575D9E&playnext_from=PL&index=0
15. Paul Goma, Necititorii – Acuzatorii nemiloşi ai mei: Holocaustologii, în Jurnalul literar, nr. 11-16/2005, p. 13
16. Marian Victor Buciu, Zece prozatori exemplari, Editura Europress Group, Bucureşti, 2007, p. 87.
17. Eva Behring, Scriitori români din exil, 1945-1989, Editura Fundaţiei Culturale Române, Bucureşti, 2001, p. 163.
18. Nicoleta Sălcudeanu, Graffiti, Editura Cartea Românească, Bucureşti, 1999, p. 58.
19. Ion Negoiţescu, Scriitori contemporani, Editura Dacia, Cluj, 1994, p. 191.
20. Grigurcu, Gheorghe, Cel mai sonor semnal de alarmă, în „Jurnalul literar”, nr. 1-4/2002, pp. 1, 6.
21. Virgil Podoabă, Metamorfozele punctului. În jurul experienţei revelatoare, Editura Paralela, Piteşti, 2004.

I. Bibliografie critică

Behring, Eva, Scriitori români din exil 1945-1989, Editura Fundaţiei Culturale Române, Bucureşti, 2001;
Buciu, Marian Victor, Zece prozatori exemplari, Editura Europress Group, Bucureşti, 2007;
Breban, Nicolae, Spiritul românesc în faţa unei dictaturi, Ediţia a 4-a, Editura Ideea Europeană, Bucureşti, 2006;
Cristea-Enache, Daniel, Cazul Goma, în vol. Concert de deschidere, Editura Fundaţiei Culturale Române, Bucureşti, 2001;
Glodeanu, Gheorghe, Incursiuni în literatura diasporei şi a disidenţei, Editura Libra, Bucureşti, 1999;
Ierunca, Virgil, Fenomenul Piteşti, Editura Humanitas, Bucureşti, 2007;
Ierunca, Virgil, Paul Goma, în vol. Subiect şi predicat, Editura Humanitas, Bucureşti, 1993;
Laszlo, Alexandru, În jurul lui Paul Goma, în vol. Orient Expres. Polemici, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1999;
Laszlo, Alexandru, Viceversa! Polemici pro şi contra lui Paul Goma, Editura Bastion, Timişoara, 2009;
Negoiţescu, Ion, Scriitorul Paul Goma, în vol. Scriitori contemporani, Editura Dacia, Cluj, 1994;
Negoiţescu, Ion, În cunoştinţă de cauză, Editura Dacia, Cluj, 1990;
Podoabă, Virgil, Dizidentul, scriitorul şi opera, în vol. Metamorfozele punctului; în jurul experienţei revelatoare, Editura Paralela 45, Piteşti, 2004;
Podoabă, Virgil, Punctul critic. Pagini despre şi de confesso-literatură, Editura Paralela 45, Bucureşti, 2007;
Pricop, Constantin, Seducţia ideologiilor şi luciditatea criticii, Editura Integral, Bucureşti, 1999;
Sălcudeanu, Nicoleta, Graffiti, Editura Cartea Românească, Bucureşti, 1999;
Sălcudeanu, Nicoleta, Proza lui Paul Goma între ficţionare şi mărturie, în vol. Patria de hârtie. Eseu despre exil, Editura Aula, Braşov, 2003;
Shafir, Michael, Între negare şi trivializare prin comparaţie, Negarea Holocaustului

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

în ţările postcomuniste din Europa Centrală şi de Est, Iaşi, 2002;
Simion, Eugen, Ficţiunea autobiografică. Din Calidor – Paul Goma, în vol. Genurile biograficului, Editura Univers Enciclopedic, Bucureşti, 2002;
Simuţ, Ion, Cazul Paul Goma: între politică şi literatură, în vol. Reabilitarea ficţiunii, Editura Institului Cultural, Bucureşti, 2004;
Simuţ, Ion, Critica de tranziţie, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1996
Simuţ, Ion, Incursiuni în literatura actuală, Editura Cogito, Oradea, 1994;
Sipoş, Mariana, Destinul unui disident: Paul Goma, Editura Universal Dalsi, Bucureşti, 2005;
Stănescu, Flori, Goma, Paul, Dialog, Editura Vremea, Bucureşti, 2008;
Ştefănescu, Alex, Istoria controversată a literaturii române 1945-2000, Editura Socrate, Craiova, 2007;
Ştefănescu, Alex., Istoria literaturii române contemporane (1941-2000), Editura Maşina De Scris, Bucureşti, 2005;
Ungureanu, Cornel, La Vest de Eden. O introducere în literatura exilului, Editura Amarcord, Timişoara, 1995;

II. Periodice româneşti

Adameşteanu, Gabriela, Transformarea revoluţiei în evoluţie, în ,,România literară", nr. 3/1990
Cesereanu, Ruxandra, Interviu cu Paul Goma, în ,,Steaua", nr. 8/1991
Creţu, Bogdan, Cazul Paul Goma, în ,,Convorbiri literare", nr. 10/2005
Creţu, Bogdan, Paul Goma: Un destin reconstituit din dosarele securităţii, în ,,Convorbiri literare", nr. 4/2006
Finkenthal, Michael, Gânduri şi observaţii prilejuite de ,,cazul Viaţa Românească", în ,,Observator Cultural", nr. 30/2005
Goma, Paul, ,,Adresez mulţumirile mele cele mai sincere domnului Nicolae Ceauşescu", în ,,Adevărul literar şi artistic", nr. 278, 23 iulie/1995
Goma, Paul, Basarabia şi ‹‹Problema››, în ,,Viaţa Românească", nr. 5-6/2002
Goma, Paul, Basarabia şi ‹‹Problema›› (I), în ,,Vatra", nr. 3-4/2002
Goma, Paul, Basarabia şi ‹‹Problema›› (II), în ,,Vatra", nr. 5-6/2002
Goma, Paul, Bio-Bibliografie, HYPERLINK "http://paulgoma.free.fr/page8.php" http://paulgoma.free.fr/page8.php
Goma, Paul, Canalia Canală, în ,,Convorbiri literare", nr. 11/1996
Goma, Paul, Cronologie, în ,,Apostrof",nr. 3-4/1990
Goma, Paul, Înjurătura, în ,,Convorbiri literare", nr. 10/1996
Goma, Paul, Memorialul Ororii, în ,,Familia", nr. 7-8/1997
Goma, Paul, ″Modele″, în ,,Convorbiri literare", nr. 7/1996
Goma, Paul, "Necititorii – Acuzatorii nemiloşi ai mei: Holocaustologii", în ,,Jurnalul literar", nr. 11-16/2005
Goma, Paul, O scrisoare de la Paul Goma, în ,,România literară", nr. 12/1997
Goma, Paul, Săptămâna Roşie 28 iunie-3 iulie 1940 sau Basarabia şi Evreii, în ,,Viaţa Românească", nr. 7/2002
Grigurcu, Gheorghe, Cel mai sonor semnal de alarmă, în ,,Jurnalul literar", nr. 1-4/2002
Ioanid, Radu, Paul Goma – între Belleville şi Bucureşti, în ,,Observator Cultural", nr. 177/2003
Manolescu, Nicolae, Adio, domnule Goma!, în ,,România literară", 2-8 decembrie/1998
Pamfile, Ligia, Introducere în proza lui Paul Goma sau dezvăluire prin demascare, în ,,Vatra", nr- 6-7/2003
Pamfile, Ligia, Proza lui Paul Goma, între depoziţie şi ficţionare, în ,,Viaţa Românească", nr. 1-2/2005
Şimonca, Ovidiu, Paul Goma – tăceri, proteste, rupturi, în ,,Observator Cultural", nr. 30/2005
Ştefănescu, Alex., Prăbuşirea unei statui, în ,,România literară", nr. 8/1997
Şuţu, Negrescu Radu, Cu Paul Goma despre rosturile şi ,,trădările exilului", în ,,Jurnalul literar", nr. 1-4/2002

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Vartic, Ion, Un „poet" al închisorii, în „Apostrof", nr. 5-7/1990.

Am trudit mult la diacritizarea acestui text (să pun la socoteală ştergerea, ca de obicei, accidentală a Notelor, refacerea care m-a costat o jumătate de oră), dar voi recunoaşte: cu folos.

Am aflat, cu această ocaziu - sau am re-aflat - că Daniel Cristea Enache scrisese despre mine cuvinte foarte rele, calomnioase, antisemitizatoare, încă din 2001 (R. Ioanid a venit "abia" în 2003). De anul trecut şi-a schimbat opinia - nu de tot; îi mai pleacă mâna întru antisemitizare proastă, prostească chiar şi în ultima intervenţie - în trei volete - despre **Gherla**, în revista *Cultura*…, fiindcă, ei da; repet ca o placă stricată, citat din Monica Lovinescu: dacă autorii de rezumate sunt evrei, mă atacă pe criterii etnicoidale; dacă sunt, ca Laszlo, dezamăgiţi de mine (ba chiar răniţi pentru că le descoperisem motivaţia schimbării brutale de atitudine : influenţa femeii în procesul gândirii bărbatului) - ceilalţi **nu citiseră ce condamnau**. Dar *scriseseră împotrivă* din lene, din laşitate, din conformism.

De Şimonca nu mă mir: el arată a fi produsul-tip al unei familii bănuită a fi trimisă de ruşi în România să ne fabrice o "Securitate Națională" de tip NKVD, copilul a deschis ochii într-o celulă de partid - internaţionalistă, totodată prosovietică - nu a aflat nimic din realitatea-reală a băştinaşilor, părinţii l-au ocrotit cu grijă să nu care cumva să fie contaminat de mizeria, de umilinţele, de suferinţele românilor - pentru a putea (după curs-scurtul de la BBC /?/) să devină un brav propagandist la *Observator cultural*, proprietate a securistului Muşat, dirijată ideologic de al securist, sionist acesta, odiosul "Radu".

De la un exemplar strâmb ca Şimonca nu aştept ca, după ce va fi citit ce a condamnat, să-şi recunoască eroarea de a fi pus la zid autor şi texte necunoscute lui - încă o dată: *necitite, însă "indicate" de tovarăşul "Radu"*; dar de la D.C. Enache, îmi mărturisesc slăbiciunea de a crede că încă nu este timpul pierdut pentru o *mea culpa*. Fiindcă ceea ce a scris el, consecvent, aproape un deceniu despre "antisemitul" de mine ar merita măcar o scuză, în treacăt, pentru că mă porcăise - el, fiul lui Valeriu Cristea (deşi bănuiesc a fi fost influenţat în judecăţile sale de amărăciunea părinţilor, deviată înspre mine, fiindcă nu reuşisem să-i conving pe editorii francezi de valoarea lui Dostoievski în viziunea lui Cristea).

Duminică 19 decembrie 2010

Azi o avem pe Ana acasă, diseară va trebui să se întoarcă la Tenon, pentru continuarea examenelor.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Luni 20 decembrie 2010

Aseară Filip a condus-o pe Ana la spital. Se anunţă o altă zi de analize, după care, probabil, va fi autorizată din nou să vină acasă. Ana e mult mai rezistentă psihic decât mine. Totdeauna a fost aşa. Dacă n-ar fi fost ea stâlpul casei, demult ne-am fi prăbuşit.

Ieri am trimis Alionei fişierul "Culorii…" primit de la Flori. Am avertizat-o că în curând îi voi trimite "ultima variantă", cea avînd şi o Bio-Bibliografie.

Azi mă întorc la "Bonifacia".

*

Numărul dublu, 10-11 2010 din *Vatra* mi-a lăsat un gust de cenuşă. Desigur, numai mie, fiindcă am căutat, ca tot autorul pus la colţ de confraţi, o referire şi la mine - măcar pentru că în acest an, 2010, mi s-au publicat trei cărţi scrise de mine şi a apărut una, omagială (despre mine).

Nici în acest număr, interesant, dens, cu multe nume noi, nu mi-am găsit numele (vechi) decât ca o "căzătură" din căruţă, ca o pierdere neglijabilă şi neglijată, la coada unei enumerări, din textul prezentat ca "Debut", semnat de Larisa Stâlpeanu.

O spun de la bun început: constatările sunt… personale, cum ar spune Dinescu, intelectualu' casi', deci îmi asum subiectivitatea lor.

După care trec la un aspect deloc "personal", ci general, ci naţional al culturii, al literaturii, în special al cuvântului tipărit în periodicele cu această vocaţie şi profil.

"Aspectul" poate fi definit prin întrebarea:

***Cine* cenzurează productele literare, în România?**

"Înainte de revoluţie", cu tot secretul-de-stat-şi-de-partid, se ştia cine cenzura - la primul nivel - la, de pildă revista *România literară* în perioada în care şi eu am fost redactor acolo: S. Damian, G. Dimisianu, Ion Horia, sinistrul Valentin Silvestru; la al doilea nivel: şeful publicaţiei: l-am apucat pe Geo Dumitrescu, apoi pe Nicolae Breban. La "nivelul superior", adică la Comitetul Central existau persoane-care-nu-existau, dar al căror nume circula printre scriitori: Doxăneasca, Ţugui, Al. Simion, Ianoşi: "instructorii"… Eu nu am avut de a face cu aceştia din urmă, fiind un "caz", problema mea era tratată fie de Gafiţa, Leu, Măciucă, Ghişe, Vasile Nicolescu, fie de cenzorul suprem: Dumitru Popescu-Dumnezeu.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

"După Revoluţie", ca să păstrez ticul mental, nu doar verbal al confraţilor întru scris, lucrurile s-au schimbat. Însă - am mai scris, nu o dată - nu atunci, în pragul dintre 1989 şi 1990!

Primul semn că… scriitorii intraseră la alt stăpân, a fost dat de Ceauşescu, în iunie 1977, la Congresul cutare, când Măria Sa, constatînd, el de capul lui că la noi, în România, nu există cenzură, a anunţat că cenzura se aboleşte (nu a folosit acest cuvânt, necunoscut lui), de-acum încolo - din iunie 1977 - "controlu' presì va fi efectuat" de către înşişi scriitorii lucrînd în redacţii, edituri. M-am grăbit - ca totdeauna - şi am afirmat că atunci a început Piteştiul literar, reeducarea scriitorilor - ceea ce nu era cu totul adevărat, fiindcă:

- Încă din 1967, când trimisesem în Occident romanul **Ostinato**, în el era vorba de Piteşti, de *autoreeducare*;

- În *Süddeutsche Zeitung* din 22 octombrie 1971 (la apariţia în germană şi în franceză a romanului **Ostinato** vorbisem despre *autocenzurare*;

În 1972 scrisesem un articol (publicat în *Die Zeit* din 29 septembrie în care atrăgeam atenţia asupra *autocenzurării*, producătoare de *paraliteratură*.

Mă întorc la *Vatra*, ultimul număr (dublu) şi *o judec numai din punctul meu de vedere* : această revistă care m-a publicat, m-a comentat generos, m-a apărat când am fost atacat pe nedrept, de la intervenţia lui "R. Ioanid" - vizibil, în *Observator cultura*l, în 2003 - invizibil (dar deductibil pentru mine) prin "atenţionările" cum li se spune şi la Târgu Mureş ameninţărilor holocaustologilor a intrat în panică, iar singurul semn(al) primit de mine, cauzatorul de serviciu, a fost nepublicarea, necomentarea mea, nemenţionarea numelui meu.

Cine, dintre redactorii *Vetrei* a fost primul băgat în boale? Cornel Moraru, cel mai expus, ca şef, deci garant al revistei? Ei bine, chiar de-ar fi fost el cel care s-a spăriat şi şi-a spăriat colegii, nu-i port pică: va fi fost reflexul de apărare al cloştii;

Cine altul, dintre cei cu sarcini de supraveghere a textelor şi autorilor publicaţi? Virgil Podoabă? Hotărît: nu. Să nu fiu întrebat: de ce?, nu voi răspunde.

Atunci *cine*? Iulian Boldea? Alexandru Vlad? Nici gând.

Singurul *cine* la care m-am gândit adeseori a fost Alex. Cistelecan. El fusese cel mai expus, cel mai activ în publicarea, în comentarea autorului de mine. Sunt convins (şi bag mâna în foc): el a fost aspru criticat, brutal ameninţat (nu doar el, ca om, ci şi revista): are el inima aceea să primejduiască existenţa unei publicaţii ca *Vatra* de dragul cui: de al lui Goma? Că s-a manifestat direct sionistul securist "R. Ioanid", probabil nu, va fi fost

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

însărcinat purtătorul de servietă al mitomanului, calomniatorului românilor Wiesel: Shafir. Iar acesta, "îndelicat", cum i-i firea (sic) i-a zugrăvit lui Cistelecan rezultatul publicării, comentării lui Goma: dispariţia *Vetrei*! Şi cum Cis este şi el ardelean vânos, curagios - ca Breban (care ştie el de unde ştie că evreii conduc lumea, aşa că este inutil să li te impotriveşti), s-a pardon, cacarisit pre el - de frică, nu de soarta lui, ci de a revistei!

În sprijinul acestei ipoteze dezerţioniste a lui Cistelecan vine şi ruşinoasa manolescizare a sa, tradusă prin opera lui Niki îngrijită de Cis…

Şi totuşi, în ciuda acestor "şchiopătări", nu cred că Alex Cistelecan este vinovatul de căpătâi al interzicerii mele de a apărea în revista *Vatra*.

Şi nu, direct, redactorii, ci… autorii.

Am ajuns şi la asta, deşi era previzibilă, vai, involuţia profesioniştilor condeiului. Eu am observat-o în raport cu mine, dar or fi existînd şi alţi mini, autocenzura strămoşească să trăiască! Dacă aş fi ceva mai tânăr şi aşa avea de unde murì, aş scrie măcar un articol despre. Dar aşa, las baltă, moartă - dar din ce în ce mai vie - salvatoarea *autocenzură*. Căci, nu-i aşa, vorba gânditoresei Carmen Muşat, nu doar cultura bate criza, ci şi (mai ales) autocenzura. Ai zice că românii noştri cei talentaţi, chiar geniali s-au născut, au crescut, scriu şi vor scrie, vizînd/visînd Premiul Nobel, acesta fiind orizontul lor cel aşteptatic, practicînd tot mai subtil, mai "artistic" - autocenzura. Care nu va fi făcînd ea bine pe la suflet, dar face bine pe la trup, căci şi scriitorul are un hoit ce trebuie ocrotit, hrănit, automângâiat, ce credeam noi? - prin singura "metodă artistică de creaţie", cum se spunea la Fabrica de Poeţi: *autocenzura.*

Prin urmare, scrieţi, băieţi, numai scrieţi! şi nu uitaţi să vă autocenzuraţi (sic), aceasta fiind calea regală a artei curate, fără contaminări dăunătoare - priviţi la contraexemplul Goma: cine face ca el ca el va păţi.

N-or fi chiar toţi autorii ardeleni, dar fiecare - mai ales dacă este tânăr - are de protejat o carieră, un viitor. Şi chiar dacă sunt pasabil analfabeţi, junii-tineri au privit la adulţii-vârstnici. Au primit întâia lecţie de prudenţă - acum, "după Revoluţie", că nu mai există cenzură comunistă - oferită de către veteranii şi maeştri întru scriitorism ca Breban (şi ca Cistelecan), pe tavă ("tava" la Breban!) : nu te atingi de evrei - decât dacă vrei să-i lauzi, altfel eşti pedepsit, nu doar de evrei, nu doar de slugile lor obediente (Manolescu, Gârbea, Dan Pavel, Pecican, Vozganian, Laszlo, Marta Petreu) ci de masele largi de scriitori români (pardon: de autori de cărţi), care ţi-au devenit - sau continuă a-ţi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

fi cobreslaşi.

Ei, da: ce simplu ar fi de explicat laşitatea naţională, şira spinării din cauciuc veritabil (marfă care nu se mai găseşte…) a scriitorului român rezistent prin cultura brânzei, schmekeria carpato danubìcă, cea care a luat o zicere (“Cine n-are ovrei să-şi cumpere”) şi, potrivit obiceiului, s-a ascuns îndărătul ei, iar când un răuvoitor, un ne-român (zicem: Goma) îl acuză de practicarea dezinvoltă a autocenzurii, se apără, indignat:

«Nu eu! El!» - şi îl arată din bărbie, ca să nu-l audă arătatul.

Dar stilul eliptico-bărăgănean se cere explicat - când ovreiul nu-i prin preajmă:

«Dom’le, eu aş fi scris cu drag fără, cum i-ai zis: autocenzură, dar nu m-au lăsat *ăştia*!, că *jidanii*-s cu ochii pe noi tot timpul, să ne agaţe cu de-ale lor, cu antisemitisme - spune, ce-ai face tu în locul meu, dac-ai avea nevastă bolnavă, copil handicapat, maşina accidentată, ce să mai vorbesc de crizele de ficat care nu mă lasă, tot mereu mă chinuie…?».

Pe cine am învinovăţi că ne persecută, ne denunţă la *ei*, la Secu, ne îndeamnă la rele - dacă n-ar exista ovreiul mult-detestat şi ultra-temut?

Ei, pe cine! Am găsi noi, doar suntem băieţi isteţi!

Marţi 21 decembrie 2010

Solstiţiu de iarnă. A plouat, a plouat - zăpada s-a dus şi ea - deocamdată, fiindcă sunt ameninţări că va reveni.

Transpiraţie noaptea, slăbiciune a picioarelor, ameţeli - să tot trăieşti în pace şi în onor’ !

*

Ia te uită! Ce l-a apucat pe Socor să-şi întoarcă pe dos consiliile înţelepte pe care le dădea în 2005?

“Vladimir Socor: „O coaliţie PCRM-PD ar arunca R. Moldova îndărăt”sursa: jurnal.md

Deşi a susţinut în 2005 şi mai târziu coaliţia PCRM-PPCD, de această dată analistul politic Vladimir Socor pledează împotriva unei alianţe de centru-stânga, între PCRM şi PD.

Într-o intervenţie telefonică în cadrul emisiunii ”Cabinetul din Umbră” de la JURNAL TV, Socor a declarat că există mai multe diferenţe între situaţia din 2005 şi cea de acum.

”În primul rând, comuniştii de astăzi nu mai sunt cei din 2004-2007. Spre deosebire de acei ani, acum PCRM a trecut la o politică a dublului vector, la o politică pro-rusească. În al doilea rând, am agreat coaliţia PCRM-PPCD pentru că Iurie Roşca şi partidul pe care îl conduce nu au jucat cartea rusească, iar Marian Lupu o joacă. O coaliţie PCRM-PD ar arunca R.

Moldova îndărăt, de la o perspectivă europeană, la una amăgitoare a dublului vector", crede Socor.

Analistul este de părerea că sistemul de guvernare parlamentară şi, în general, democraţia parlamentară, au eşuat în R. Moldova. "Astăzi, în R. Moldova nu există o bază instituţională pentru o democraţie parlamentară. Nu avem partide reale în R. Moldova, ci proiecte politice, deseori controlate de oligarhi", a mai declarat Socor, precizând că pledează pentru o republică prezidenţială, iar pe Vlad Filat îl consideră singurul politician care poate face ordine în statul nostru."

Fiindcă tot ne aflăm la Chişinău, să vedem ce mai zice Diacov:

„Lăsaţi-mă în pace cu condamnarea comunismului!"

sursa: jurnal.md

Preşedintele de onoare al PD, Dumitru Diacov, se supără rău atunci când este întrebat dacă PD va susţine condamnarea comunismului, în cazul unei alianţe democratice.

„Mai lăsaţi-mă în pace cu condamnarea comunismului! O alianţă de guvernare are de rezolvat atâtea alte probleme, cu adevărat importante pentru oameni", a declarat Diacov, în cadrul emisiunii Fabrika, la Publika TV.

Peste câteva clipe însă, Diacov a decis să renunţe la tonul categoric. „Cu timpul, cred că vom găsi o formulă să rezolvăm şi asta", a adăugat, de data aceasta pe un ton mai moale, Diacov.

În altă ordine de idei, referindu-se la partajarea funcţiilor şi mai ales la cea care îi va reveni PD, analistul Igor Boţan a opinat că PLDM şi PL trebuie să accepte acum ca funcţia de speaker să-i revină lui Marian Lupu. „PD este condamnat la guvernare, ori cu stânga ori cu dreapta. Lupu vrea să fie speaker, apoi să fie catapultat în fotoliul de preşedinte. Cred că ar fi bine ca acest lucru să fie acceptat", a menţionat analistul politic."

Ce va fi fost Diacov "înainte"? Reiese că părinţii lui au fost deportaţi - ca si ai Zinaidei Kutareva, aghiotanta lui Voronin, cea care zicea, la 7 aprilie, că trebuia să se tragă în manifestanţi. Oricum, "vocabularul" său este frate geamăn că al lui Voronin: incorect, bolşevic, brutal, nesfârşit de vulgar.

Iată şi opinia jurnalistei ruse Natalia Novodvorskaia:

„Trebuie să vă ţineţi departe de Rusia"

sursa: jurnal.md

Cunoscuta jurnalistă rusă, Valeria Novodvorskaia, recomandă R. Moldova să se detaşeze cât mai curând de Federatia Rusă şi să ia o decizie strategică. „Unirea cu România este singura şansă şi soluţie de securitate pentru R. Moldova. Nu trebuie să acordaţi prea mare atenţie Transnistriei. Ruşii nu întorc niciodată nimic". Novodvorskaia a făcut această declaraţie ieri seara, în timpul unei intervenţii telefonice în cadrul emisiunii „Cabinetul din Umbră" de la Jurnal TV.

Jurnalista susţine că acum este cel mai potrivit moment pentru R. Moldova de a scăpa de comunişti.

„Comuniştii obţin tot mai puţine voturi şi sperăm că degrabă vor ajunge la gunoi. Lucrurile se vor schimba dacă în următorii trei ani PCRM va fi

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

înlăturat de la putere. Dvs aveţi un politician bun cum este Mihai Ghimpu, care a avut curajul să nu vină la ruşinoasa paradă de 9 mai de la Moscova. Tot el a încercat să readucă pe ordinea de zi adevărul istoric. Aceste lucruri trebuie să i le explicaţi poporului. Tineretul nu are nevoie de comunism şi standarde sovietice", crede Novodvorskaia.

Referindu-se la soarta Federaţiei Ruse, cunoscuta jurnalistă rusă susţine că pe aceasta nu o aşteaptă nimic bun. „Rusia rămâne în aceeaşi mlaştină. Ea este condusă de oameni demenţi şi cu apucături maniacale. Dar chiar şi aşa trebuie să vă ţineţi departe de Rusia, acest dragon, chiar şi în ultimele clipe de viaţă este capabil să sugrume", recomandă Novodvorskaia.

Ce-am ajuns! Să ni se explice de la Moscova ce să facem împotriva blestematei Moscove! Iar dacă nu sunteţi la Moscova, ci la noi, la Chiş'nău: La mulţi ani, doamnă!

*

Aliona îmi trimite un text al Ralucăi Lazarovici.

Raluca LAZAROVICI MIHALCU
Paul Goma şi condiţia scriitorului în România „multilateral dezvoltată". Cenzură şi rezistenţă culturală

Università degli Studi di Trieste

Paul Goma and the condition of the writer in the Comunist Romania
Censorship and cultural resistance

Deci: să rezistăm – dar să nu se vază; să fim dârji – dar, psst!, să nu se afle, să nu ştie nici nevasta, că iar ne ceartă că ne băgăm în politică…

Să rezistăm, numai culturaliceşte, că-i voie de la stăpânire…

Paul Goma, **Culoarea curcubeului '77 (Cutremurul oamenilor)**

Paul Goma, devenit simbolul prin excelenţă al disidenţei şi opoziţiei româneşti faţă de un regim care părea etern şi invincibil. Ţinându-se strâns de principiile normalităţii sociale ca de un catarg, Paul Goma nu a cedat cântecului sirenelor vremii, nici furtunilor care s-au abătut asupra navei mereu în pericol să se scufunde. Oarbă încredere în normalitate, simţ înnăscut al echilibrului social, destin sau întâmplare, nici astăzi nu este clar cum de atunci fenomenul Goma a fost posibil, sub acele vremi, în acea izolare totală şi fără alt sprijin decât cel extern, al Europei libere.

Keywords: censorship, self-censorship, para-literature, resistance through culture, Comunist Romania, dissidence, opposition, interdiction, fight against dictatorship.

Demolaţi sufleteşte şi adesea anesteziaţi de onoruri şi, nu puţini dintre ei, de alcool, scriitorii din România „Tezelor din iulie", „rezistă cultural" – în sensul de supravieţuire, nicidecum de opoziţie – între zidurile Casei Scriitorilor, ca într-o redută, a cărei porozitate lasă să se infiltreze inamicul numărul unu al oricărei societăţi sănătoase – cenzura, cu forma ei perversă, autocenzura.

Cuvântul este temut şi curtat în acelaşi timp de orânduirea comunistă a lui Nicolae Ceauşescu, în care reideologizarea a fost impusă ca motor central de orientare a energiilor creatoare. Cuvântul scris, mai cu seamă, este văzut ca un vector de idei, de forjare a conştiinţelor după stăpânire sau de răscolire

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

a lor. Ca şi în procesul de spălare a banilor, prin măiestria vorbei, minciuna se curăţă şi (se) investeşte în economia socială, iar prin proces invers, adevărul cosmetizat, pe ici pe colo, în punctele esenţiale, nu declanşează sistemele de alarmă ale receptorilor conştiinţelor deformate (tot prin cuvânt!).

Despre cuvinte şi cenzură, despre „problema principală a unui scriitor român: cenzură, autocenzură, para-literatură" şi despre „drumul scurt de la adevăr la minciună" scrie Paul Goma într-un amplu şi elocvent articol pentru *Die Zeit,* nr. 39, din 29 septembrie 1972 (la un an după pronunţarea renumitelor „Teze"). Astfel sunt dezvăluite publicului din RFG, secrete ale literaturii şi societăţii româneşti, precum faptul că „începând cu 1961, în România a-nceput a bate un vânt proaspăt, semn al unei liberalizări timide, dar de netrecut cu vederea. Urmările n-au întârziat să se arate: mai ales explozia de poezie care a avut loc atunci şi ale cărei efecte s-au mai simţit câţiva ani, ar fi onorat şi literaturi mai vechi şi mai cu tradiţie. Oftatului de uşurare din poezie i-a urmat proza […]. Din 1961 până în 1968 au ţinut „cei şapte ani graşi ai literaturii române, apoi au venit anii (cine mai ştie câţi!) slabi. Avântul a fost frânt, cenzura şi-a reintrat în drepturi (sic). Cu arme noi." Acestei panorame sumare a culturii române şi adaptată înţelegerii unui public occidental, care nu avea acces la alte informaţii şi aprofundări, se adaugă una dintre cele mai nimerite pagini asupra cenzurii ca fenomen socio-cultural, scrise în literatura română. Pledoaria începe ex abrupto, cu o metaforă brutală, dar elocventă. „Vrei să spui (sau să scrii) ce ai de spus (sau de scris) şi ce ţi se pare adevărat. Dar vine un pumn care-ţi închide gura şi te amuţeşte: taci, pentru că te supui cenzurii.//Ţi-ar plăcea să spui (sau să scrii) ceea ce ai avea de spus (sau de scris) şi ceea ce ţi se pare a fi adevărat, şi vine un pumn care te ameninţă – îl ştii, te-a mai redus la tăcere şi-n trecut, te-a mai ameninţat şi altădată: taci, pentru că te autocenzurezi."

Mecanismul e simplu, funcţional, iar în jurul lui se construiesc modele sociale mai mult sau mai puţin viabile. Interiorizat, acesta continuă să activeze singur, din inerţie. Paul Goma afirmă că „o prelungă şi dură tiranie a cenzurii îl transformă pe cenzurat în cenzor al propriilor cuvinte. Experienţa l-a învăţat că nu-i este permis să dea glas anumitor adevăruri, aşa că nici nu mai încearcă. Ca hipnotizat, se uită la tabuuri şi nu mai vede adevărul; slalomul său printre tot felul de interdicţii devine în cele din urmă fugă de adevăr, dezertare. […] «Nicio instituţie de cenzură din lumea asta nu permite rostirea întregului adevăr», aşa argumentează autocenzuratul, «însă un ins inteligent nu se năpusteşte cu capul să forţeze uşi ferecate»." Acest aspect ar fi perfect comprehensibil, dacă acolo unde atinge flagelul cenzurii nu s-ar verifica o inhibiţie şi o sterilitate progresivă, însoţită de deviere psiho-mentală, soră cu schizofrenia. „Cenzura te obligă la tăcere, o cenzură de lungă durată, la autocenzură. Porneai să vorbeşti, dar în cele din urmă spuneai altceva decât ceea ce gândeai. Cu timpul, tirania totală a cenzurii şi autocenzura practicată din ce în ce mai dezinvolt au avut ca rezultat: unii scriitori nu doar treceau sub tăcere ceea ce gândeau cu adevărat, ci nici nu mai gândeau normal, omeneşte aşa cum, ar fi trebuit să gândească."

Jumătăţile de adevăr, eufemismele, metaforele, şi în general formele de escamotaj, „şopârlele", sunt doar o parte din recuzita autocenzuratului care crede că păcăleşte vigilenţa cenzurii, cel păcălit devenind cu timpul chiar el. Modestă consolare faptul că „se spune că din bătălia cu cenzura ar fi ieşit adesea învingătoare forma artistică; astfel se spune că s-ar fi născut metafora… Se mai spune şi că cenzura ar fi răul necesar, abia ea dându-i libertăţii spirituale un sens". Ironia lui Paul Goma, dincolo de context, este evidenţiată gra-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

fic prin punctele de suspensie, care ţin loc de comentariu. În această curioasă serie a „beneficiilor cenzurii" intră ceea ce, parodic, Paul Goma numeşte „aspecte constructive", întrucât „cenzura nu lucra doar cu interdicţii […]: scriitoraşi din trecut, mediocri, amintiţi de complezenţă în istoriile literare, au fost scoşi din uitare, împrospătaţi, «restauraţi», daţi cu var ideologic proletar şi ridicaţi la rang de clasici."

Recuperarea unor astfel de producători de texte puşi în slujba legitimării regimului şi a cultului personalităţii, conferă şi un aspect de răsturnare şi reorganizare a valorilor. Talentat este cel care vociferează, care scoate pe banda rulantă osanale sau reinventează canonul estetic pe criterii funcţionale şi utilitariste, vizavi de momentul istoric.

Nimic nou sub soare, însă. „Cenzura ca instanţă a interdicţiei există de multă vreme şi va exista mereu, câtă vreme Puterea nu poate suporta adevărul […] şi câtă vreme îi va fi frică de cuvânt, care-i mai ascuţit ca sabia." Cenzura, aşadar, nu a fost inventată în „România multilateral dezvoltată", cum suntem tentaţi să credem. Reflexul condiţionat a funcţionat chiar şi înaintea descoperirii sale ştiinţifice de către Pavlov. Dar, spre deosebire de alte locuri, în România modalităţile de infiltrare a cenzurii în vieţile oamenilor şi apoi de asimilare a ei ca formă funcţională inerentă a cotidianităţii, a atins culmi sau mai degrabă abisuri, care pot fi luate în considerare într-un posibil „muzeu mondial al cenzurii" sau „al ororilor cenzurii". Aici, aşa cum demonstrează Paul Goma este vorba de mutatii profunde sociale şi psihologice: „Cândva, cu mult timp în urmă, ai vrut să spui (sau să scrii) ceva, dar un pumn îţi închisese gura, te ameninţase. Iar acum ai obosit, ţi se pare că ai vrea să spui ceva… – de fapt, nu mai ai nimic de spus… Ceva în legătură cu adevărul… dar cine mai cunoaşte adevărul…? Te hotărăşti, în ciuda a toate, să spui ce ai de spus, ca apoi să constaţi cu deplină uimire că acel pumn, departe de a-ţi închide gura, departe de a te ameninţa, s-a transformat într-o mână care-ţi face semne aprobatoare şi încurajatoare. Continui să vorbeşti (ss scrii), dar simţi nevoia să te convingi pe tine că spui adevărul; reuşeşti, în cele din urmă, să te convingi, chiar crezi că lucrul acesta – tot aşa cum încetul cu încetul începi să crezi că pumnul nicicând n-a constituit o ameninţare, ci doar o mână prietenoasă şi încurajatoare. Nu taci, dar nu te mai aude nimeni în afară de acest pumn care vorbeşte prin glasul tău." Pe o astfel de relaţie cu Puterea s-a construit societatea României socialiste „multilateral dezvoltate", mai ales a oamenilor ei de cultură, a scriitorilor, a celor care se aflau vrând-nevrând în preajma „intereselor naţionale", prin forţa reală sau imaginară atribuită produsului artistic.

Compromisul este rezultatul final al acestei relaţii deviante între Stat şi cetăţenii săi, producători de artă. Mai mare sau mai mic, mai greu sau mai uşor de realizat, compromisul are loc sub forma negocierii „care pe care". Cine este mai puternic, mai acut în gândire, cine o ia înaintea celuilalt, cine este mai versat în ale scamatoriilor şi mai rezistent la presiune, câştigă. „Niciun cititor occidental n-ar putea să vadă vreun sens în discuţia absurdă, neomenească, dintre cenzor şi autor, probabil nici n-ar considera-o posibilă. Nimeni nu va putea calcula vreodată cât timp preţios şi energie au fost irosite în astfel de «discuţii». Aproape nimeni din Vest nu va putea să se transpună în starea sufletească a autorului care se-ntoarce de la o astfel de «discuţie» la masa lui de scris, neştiind ce să facă: dacă respectă indicaţiile-interdicţiile cenzurii îşi trădează cartea şi intenţia cu care a fost concepută; dacă refuză «preţioasele indicaţii», nu mai poate publica.// Dacă apoi se trezeşte obosit, hăituit, fără bani, îşi va spune, după ce trece peste ezitările sale şi mustrările

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

de conştiinţă: «La urma urmei nu sunt singurul care face aşa ceva.»

Consolarea că toţi reacţionează în acelaşi fel, conduce la ulterioare constante erori şi pacte nefireşti. O dată stabilită „normalitatea anomaliei", sub presiunea nevoilor imediate, ca de pildă „că are de hrănit soţie şi copii, de plătit chirie, scriitorul va prinde în pioneze lista cu «recomandările» amintite cât se poate de vizibil în peretele din faţă şi îşi va rescrie cartea. Iar cartea-de-după-această carte va avea o soartă mai bună, pentru că autorul va ocoli de la bun început toate tabuurile. A treia va ieşi «ca unsă»: autorul o va scrie şi va ieşi ca şi cum ar fi fost scrisă de însuşi cenzorul (adesea scriitor el însuşi)."

Aceasta este povestea spusă de Paul Goma despre literatura şi scriitorii vremii sale, la 1972. Mai mult, produsul artistic al acelor vremuri este numit „para-literatură", adică un simulacru, o mimare a literaturii, „cărţi scrise-tipărite cu voie de la poliţie; o literatură drăguţă, simpatică, care nu spune nimic, şi nu supără pe nimeni (decât pe unii mici funcţionari), dar care atinge tiraje enorme: cenzura n-are nimic împotrivă ca un scriitor să publice, să aibă întâlniri cu cititorii, să fie filmat, intervievat, să fie declarat mare-scriitor, să fie (răs)plătit, câtă vreme nu spune adevărul." În ceea ce priveşte subiectele „literaturii curajoase", aici observaţia lui Paul Goma este pe cât de justă, pe atât de surprinzătoare pentru oricine nu a trăit direct experienţa acelor ani: „aici se foloseşte artileria grea pentru a trage în muşte. Sunt criticaţi cât se poate de dur directorii necinstiţi, chelnerii ahtiaţi după bacşiş, unele tovarăşe fete care se încurcă cu turişti străini! Acesta e genul de literatură dorită, cerută, sprijinită de cenzură – pentru a distrage atenţia de la problemele esenţiale. Ea serveşte şi drept alibi pentru cazul în care cineva afirmă în mod duşmănos că n-ar exista libertatea literaturii de a şi critica – în mod constructiv, fireşte."

Desigur, în acest joc de-a v-aţi ascuns şi de-a lumea întoarsă pe dos, în care fiecare crede că cel care cade în plasă nu poate fi decât celălalt, toţi, victime şi călăi, sunt vinovaţi şi păcăliţi deopotrivă. Niciunul nu va mai şti, în final, de unde a pornit totul, unde va duce şi de ce lupta continuă în mijlocul căreia se găsesc la un moment dat, conform principiului că „o minciună repetată la nesfârşit se transformă în adevăr". „Scriitorul care se împacă în cele din urmă cu ideea că nu-i rămâne altă cale decât autocenzura, va ajunge în curând să creadă el însuşi minciunile pe care le scrie: ceea ce-i atât de răspândit trebuie să fie necesarmente şi adevărat, nu?"

Neadevărul, solitudinea devastatoare şi condiţia scriitorului în România „multilateral dezvoltată" a lui Ceauşescu sunt şi temele de fond ale romanului **Culoarea curcubeului '77 (Cutremurul oamenilor)** (Editura Polirom, Iaşi 2005), aspecte confirmate în special în volumul **Scrìsuri I, 1971-1989**, (Editura Curtea Veche, Bucureşti, 2010). Nicăieri ca în **Culoarea curcubeului '77 (Cutremurul oamenilor)**, Paul Goma arată ceea ce gândeşte despre confraţii de breaslă, scriitorii români ai anilor Revoluţiei culturale. Solitudinea devine grea atunci când realitatea frizează absurdul, când rezistenţa este vană, destinată a sfârşi în mod inexorabil prost, nu atât prin violenţa duşmanului, cât prin laşitatea şi trădarea prietenilor. În 1977, Paul Goma, are ideea să trimită o scrisoare de solidaritate colegilor scriitori cehi, porniţi pe drumul greu al revoltei pentru aplicarea de facto a drepturilor omului, scrisoare care urma să fie semnată în bloc de un număr mare de scriitori români. Într-o atmosferă burlescă, caragialescă, la restaurantul Uniunii scriitorilor din Bucureşti, are loc un adevărat stormbraining între colegii de breaslă, iar ideea

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

de a fonda o mişcare de opoziţie după modelul celei cehoslovace se conturează progresiv, repede fiind dezamorsată de obstacole autoimpuse şi impulsul desolidarizării, legitimată de pretextul că românii nu ar fi fost de fapt niciodată comunişti şi deci nu ar putea să fie solidari cu nişte disidenţi. Aşadar, se ajunge la concluzia că se va redacta cel mult o scrisoare. Charta însăşi este desconsiderată şi tratată cu autosuficienţă, pe motivul că nu ar fi fost destul de bine redactată. „Ce anume să facă? În cel mai rău caz, o scrisoare de solidarizare cu cehii – în cel mai rău, fiindcă şi noi, românii, suntem ştiutori de carte şi ne pricepem la redactarea unui text. La urma urmei, noi, românii, am redacta un text mult mai serios decât al cehilor: noi, românii, spre deosebire de cehi – şi nu doar de ei –, n-am fost niciodată comunişti ca ei şi nu vom fi, deci mişcarea noastră nu va avea, ca a lor, caracter reformist. Noi, românii, am fost din negura veacurilor, anticomunişti, deci opozanţi, nu disidenţi, ca ei!"

„Radicalismul anticomunist istoric" al românilor devine hilar prin forma bombastică şi fondul fragil, contrast pe care Paul Goma îl pune în evidenţă prin relatarea, pe ton amical şi tocmai de aceea nefiltrat şi impulsiv, făcută cititorului-martor, despre uneltirile de la Casa scriitorilor: „Ce mare scofală încercaseră cehii în '68?: să umanizeze inumanul, inumanizabilul – iar acum repetau aceeaşi eroare: voiau un socialism-cu-chip-uman!? Pe când noi, românii, he-he, vrem o societate ne-socialistă, fiindcă socialismul s-a compromis definitiv, vrem o societate ne-comunistă, comunismul neexistând decât ca teroare, sclavaj, sărăcie. Noi, domnule, vrem o societate ne-nouă, una burghez-împuţită, o democraţie-putredă, ca a Occidentalilor – dar… democrată, liberală. Or, pentru a instaura (sau restaura) o asemenea societate, trebuie eliminat regimul comunist, care este nu doar ne-, ci profund anti-: anti-liberal, anti-democratic, anti-tot."

La momentul oportun, scrisoarea nu a fost semnată de niciunul dintre literaţii revoltaţi, în afară de Ion Negoiţescu. Idealizând ori, dimpotrivă, bagatelizând libertatea, scriitorii, au făcut, cu voie sau fără voie de la stăpânire, un mare deserviciu întregii societăţi, pentru că doar ei ar fi avut atunci putere contra Puterii. Trebuind să convieţuiască cu cenzura proteică, rezultatul a fost însă inerţia şi reducerea la intenţie a oricărui gest spontan de revoltă. Desigur, excepţii există, dar, spre deosebire de alte naţiuni, nu foarte numeroase şi, în mod fatal, izolate. Una dintre ele este Paul Goma, devenit simbolul prin excelenţă al disidenţei şi opoziţiei româneşti faţă de un regim care părea etern şi invincibil. Ţinându-se strâns de principiile normalităţii sociale ca de un catarg, Paul Goma nu a cedat cântecului sirenelor vremii, nici furtunilor care s-au abătut asupra navei mereu în pericol să se scufunde. Oarbă încredere în normalitate, simţ înnăscut al echilibrului social, destin sau întâmplare, nici astăzi nu este clar cum de atunci fenomenul Goma a fost posibil, sub acele vremi, în acea izolare totală şi fără alt sprijin decât cel extern, al Europei libere.

Astăzi, Paul Goma este la fel de izolat ca atunci. Dacă în trecut adevărul era cenzurat sau autocenzurat, astzi fenomenul autocenzurii continuă prin indiferenţă şi lehamite şi este atât de răspândit şi înrădăcinat, încât nici un erou naţional nu ar rezista în memoria colectivă mai mult de câteva clipe şi ar avea efectul unei pauze publicitare deranjante în timpul unui film interesant. Lumea literelor, mult mai puţin elitistă decât în trecut, este din nou ameninţată de extincţie, din noi motive, mereu altele. Pericolul însă se perpetuează de la o epocă istorică la alta, constant şi amplificat, ca un balaur cu şapte capete pe care numai un nou Paul Goma ar mai putea să-l înfrunte. Dar

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

cum poate fi recunoscut acest voinic, dacă nici pe primul, eroul-civilizator, pe care încă, spre norocul nostru, îl mai avem printre noi, nu ştim a-l preţui?

Textul Ralucăi Lazarovici cade cum nu se poate mai bine (sic) pentru că… a fost scris simultan cu notaţia mea din jurnalul de ieri, 20 decembrie despre autocenzură în legătură cu ultimul număr din *Vatra*.

*

Surpriză: am primit:

De : accadromania@hotmail.com
Objet : invitatie la Roma
Date : 21 décembre 2010 10:00:12 HNEC
À : paulgoma@free.fr

Stimate Domnule Paul Goma,

va rog sa primiti in documentul atasat scrisoarea adresata dumneavoastra de catre dl. profesor Mihai Barbulescu, director al Accademia di Romania din Roma.

Cu calde urari de sarbatori fericite,
Gabriella Molcsan
referent principal relatii, Accademia di Romania

Urmează invitaţia (pe care nu am putut-o reproduce), semnată de prof. Mihai Bărbulescu.

Am răspuns:

De : paulgoma@free.fr
Objet : Doamnelor si Domnilor,
Date : 21 décembre 2010 10:32:29 HNEC
À : accadromania@hotmail.com

Am primit cu bucurie invitatia Domniilor Voastre de a participa, intre 3 si 5 martie 2011 la a VI-a manifestare TransEuropaExpress.

Numai cà pânà atunci voi putea muri de trei ori.

Sànàtatea mea s-a degradat în ultima vreme, mai cu seamà dupà esecul de a càlàtori în Basarabia natalà. Le multumesc celor care au iniţiat, au încuviintat invitarea mea, dar…

Và multumesc de uràrile de Cràciun si de Anul Nou si vi le întorc înzecit.

Il salut pe Dl. profesor Mihai Bàrbulescu, regretînd cà nu ne-am cunoscut mai devreme.

Paul Goma

*

O altă invitaţie…, cu cântec aceasta:

De : ovidius_festival@yahoo.com
Objet : Invitatie Festivalul International ZILE SI NOPTI DE LITERATURA_2011

Date : 21 décembre 2010 12:02:04 HNEC
À : paulgoma@gmail.com, paulgoma@free.fr
Cc : flower_balanescu@yahoo.com
Domnului Paul Goma
Att: Dna Flori Balanescu

Stimate domnule Paul Goma,

Uniunea Scriitorilor din Romania are onoarea de a va invita la editia a X-a a Festivalului si Colocviului International "Zile si Nopti de Literatura", ce urmeaza a se desfasura in perioada 09-13 iunie 2011, la Neptun/Mangalia, pe tarmul Marii Negre.

Atasat gasiti documentul invitatiei oficiale cuprinzind detaliile preliminare. Asteptam raspunsul Dumneavoastra, speram noi pozitiv, cit se poate de curind, dar nu mai tirziu de 10 ianuarie 2011.

Daca aveti intrebari, nu ezitati sa ni le adresati.

Ginduri bune,

Irina Horea – Director Festival

Gabriela Visan - Coordonator Festival

Stimate Domnule Paul Goma,

Uniunea Scriitorilor din România are deosebita plăcere de a vă invita la ediţia a X-a a Festivalului şi Colocviului Internaţional ZILE ŞI NOPŢI DE LITERATURĂ, care va avea loc la Neptun/ Mangalia, în perioada 09–13 iunie 2011. Evenimentul va reuni personalităţi culturale din numeroase ţări şi România.

ZILELE ŞI NOPŢILE DE LITERATURĂ au fost iniţiate în 2002 ca un eveniment anual gândit să aducă [adune] laolaltă scriitori, jurnalişti, editori, traducători sub patronajul spiritual al lui Publius Ovidius Naso – considerat de câţiva istorici literari drept „primul poet român". Fiecare ediţie a colocviului are o tematică asupra căreia participanţii sunt invitaţi să susţină dezbateri pe parcursul a trei sesiuni. Alte trei sesiuni de lecturi sunt dedicate poeţilor şi prozatorilor care citesc din opera lor ăi ascultă fragmente din opera colegilor lor. Momentul central al evenimentului este decernarea celor două premii – Marele Premiul Ovidius şi Premiul Festivalului. Până la această ediţie, Jorge Semprun, Antonio Lobo Antunes, Amos Oz, Mario Vargas Llosa, Orhan Pamuk, Peter Esterhazy, Jean D'Ormesson, Alain Robbe-Grillet, Ismail Kadare, Tomaz Salamun, Cengiz Bektas, Andrei Codrescu, Yevgeny Yevtushenko, Irina Denezhkina, George Szirtes, Joey Goebel, Madeleine Thien s-au numărat printre laureaţi. La ediţiile din 2006 şi 2007 s-a mai acordat Premiul pentru promovarea literaturii române în traducere, editurilor Suhrkamp şi Gallimard. Joachin Garrigos, Marco Cugno, Alain Parruit [Paruit] Sean Cotter, Omar Lara şi Kiril Kovaldji sunt laureaţii Premiului pentru traduceri din literatura română.

(…)

Tema Colocviului ediţiei din 2011 este:

LITERATURA FARA FRONTIERE? – EXIL – EXIL INTERIOR – EXIL IN PROPRIA LIMBA.

Nimeni nu e profet în ţara lui. Să fi devenit străvechiul adagiu valabil şi pentru scriitor, în secolul XX al tuturor dictaturilor? Exilul n-a fost niciodată înainte o soluţie atât de răspândită, deşi exilaţi au existat printre scriitori, iar opere dintre cele mai importante n-au putut fi tipărite decât în străinătate. Dar numai în secolul XX exilul a fost un fenomen de masă. Şi el a fost de două feluri : exil exterior şi exil interior. În ambele cazuri, scriitorii şi-au pierdut ţara. Şi, uneori, au avut mai mult noroc exilaţii în afară care nu şi-au pierdut limba decât aceia dinăuntru care, deşi nu şi-au pierdut-o nici ei, n-au putut în multe cazuri s-o folosească. Disgraţiaţi au fost mai ales aceia care n-au mai putut să scrie în altă limbă. Niciodată însă exilul n-a fost mai aproape de a deveni o condiţie a scrisului pentru un număr foarte mare de scriitori care şi-au pierdut fie ţara, fie limba, fie pe amândouă, decât în secolul XX al tuturor dictaturilor.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Colocviul nostru este consacrat anul acesta aspectelor – multiple, diverse, contradictorii – ale exilului scriitorului, în toate formele lui. (…)

Dorim să vă invităm ca, în cadrul Colocviului, să participaţi cu o comunicare legată de tema menţionată. (…)

Vă rugăm să solicitaţi fonduri la instituţii locale pentru acoperirea cheltuielilor de transport internaţional. Uniunea Scriitorilor din România NU DECONTEAZĂ costul deplasării internaţionale. (…)

Vom fi deosebit de onoraţi să vă avem printre participanţi.

(…)

Vom fi bucuroşi să vă întâmpinăm şi să vă găzduim în cadrul acestui eveniment cultural major care celebrează literatura şi toleranţa.

Nicolae Manolescu
Preşedintele USR
Irina Horea
Director Festival

După primirea invitaţiei, m-am întrebat - pentru a câta oară: «Manolescu Nicolae este idiot sau doar ticălos?»

Răspunsul îmi vine de suus, de dincolo, ca în Don Camillo: «Şi dacă este şi-şi?»

Miercuri 22 decembrie 2010

Am terminat de verificat **Bonifacia**. O să-l rog pe Filip să o pregătească pentru trimitere.

*

Am primit varianta electronică a revistei *Metaliteratura*. A ieşit bine - chiar foarte, dacă ţinem (!) seama că este un număr mie consacrat… Aliona mi-a recomandat discreţie - inutilă, fiindcă jurnalul meu "apare" abia la 31 decembrie acest an, nu are cum să bruieze o revistă - apoi cât de "citit" este…

Joi 23 decembrie 2010

Azi: o zi împuţită - meteorolgic vorbind, fiindcă transnistrologic… Să fie întrebat Laszlo Alexandru.

Este 11 ora Parisului, 12 a Chişinăului. Ce or fi făcînd fetele mele, Daniela, Aliona? Nimica, ce să facă… - cât pe ce să derapez în Cicerone Theodorescu, în cea mai bună poezie a sa (sau cea mai puţin proastă), din care am reţinut "dialogul" dintre un vizitator şi fetiţa poetului realist-socialez:

«Ca face tata, păpuşică?»

«Nimica, ce să facă - scrie».

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

Comisia Europeană: ”Comuniştii n-au comis genocid”

Copyright 2010 *Timpul*, Chişinău.

O lege la nivel european de condamnare a celor ce neagă crimele comise de regimurile comuniste nu ar fi încă posibilă - este concluzia Comisiei Europene. Şase dintre ţările foste comuniste, printre care şi România, ceruseră Comisiei să ia în calcul o astfel de lege, după modelul celei referitoare la Holocaust.

Comisia Europeană a respins solicitările mai multor state din estul Europei care doreau introducerea unei legi a genocidului dublu. Această lege prevedea interzicerea negării crimelor făcute de regimurile comuniste în acelaşi mod în care unele state din Uniunea Europeană interzic negarea crimelor Holocaustului, informează The Guardian.

Săptămâna trecută şase state s-au adresat Comisarului pentru Justiţie Europeană Viviane Reding cerând interzicerea negării şi banalizării crimelor comuniste cât şi apologia lor. Miniştrii de externe al Lituaniei, Letoniei, Bulgariei, Ungariei, României şi Cehiei sunt de părere că aceste crime trebuie tratate după aceleaşi standarde şi prevederi ca şi crimele împotriva evreilor.

Răspunsul primit însă de la Comisia Europeană este unul negativ cel puţin pentru moment. Potrivit comisiei, ororile săvârşite de comunism sunt evidente însă ele nu au fost îndreptate împotriva unei minorităţi etnice asa că ideea unei legi a genocidului dublu se respinge din start.

O parte a comunităţii evreieşti, prin vocea directorului centrului Simon Wiesenthal din Israel, Efraim Zuroff, spun că nu se pot compara crimele împotriva evreilor cu cele comise sub regimurile comuniste pentru că ruşii au fost cei care i-au eliberat pe evreii din lagăre şi fără Rusia probabil că Germania Nazistă nu ar fi fost învinsă.

Şi eu care tocmai îi lăudasem - în fine: îi dispensasem de vină… Dar n-a fost să fie.

“Potrivit comisiei, ororile săvârşite de comunism sunt evidente însă ele nu au fost îndreptate împotriva unei minorităţi etnice asa că ideea unei legi a genocidului dublu se respinge din start.”

Auziţi, oameni buni? “Se respinge din start”! Dar ororile comuniste au făcut victime, nu doar printre membrii “unei minorităţi etnice” (la singular!, deci numai impotriva evreilor), ci au martirizat majorităţile populaţiilor URSS şi a ţărilor ocupate - deci şi ale “minorităţilor”.

Dar **foametea** din Basarabia, organizată şi dirijată de la Moscova, după modelul celei din Ucraina - cu aceiaşi “specialişti”: evreii ? Dar efectele ei: printre care **canibalismul comunist, cel mai, din lume…**?

De ce vor fi lipsind dintre petiţionare Estonia şi Polonia?

Această hienă: Efraim Zuroff, are neruşinarea să afirme că nu se pot compara crimele împotriva evreilor cu cele comise sub regimurile comuniste “*pentru că ruşii au fost cei care i-au eliberat pe evreii din lagăre şi fără Rusia probabil că Germania*

Nazistă nu ar fi fost învinsă”! (subl. mea, P.G.)

Cum să se poată compara, dacă Holocaustul evreilor a fost… unic?, iar toate celelalte masacre: victime: ne-evreii au fost trecute la “mici accidente”, la “pagube colaterale”, când n-au fost batjocorite de zurofi, paznici la Poartea Suferinţelor, avînd bilet de intrare evreii şi numai ei? - repet opinia *lor* despre adevăr:

„*Considerăm că nu este posibil să se facă o paralelă* **între regimul fascist mizantrop** şi **orînduirea obştească** *căreia astăzi încearcă să i se incrimineze aceeaşi vină pentru represiuni faţă de propriul popor”, se arată în declaraţie.*

Bilinkis consideră că noţiunea de „ocupaţie sovietică” **este una destul de controversată.** (sublinierile mele, P.G.)

Ce să mai spui? Că Breban are dreptate: evreii conduc lumea şi fabrică adevărul *lor* după plac.

Iată de ce umoristul clasei Cosaşu a îndrăznit să afirme că stalinismul (comunismul) la noi, în România a fost o banală blenoragie - şi a râs!;

Iată de ce transnistrologul Laszlo Alexandru a afirmat că el este mai aproape de victimele evrei (fiindcă acelea au certificat de la Iahve) decât de victimele ne-evrei - şi nu a râs…

*

Nu pot trece mai departe, mă ţine pe loc tovarăşul *vostru* Bilinkis. Trebuie să fii nesfârşit de neruşinat sau fără margini de analfabet, ca să spui ce a spus acest bolşevic sionist - repet:

„*Considerăm că nu este posibil să se facă o paralelă* **între regimul fascist mizantrop** şi **orînduirea obştească** *căreia astăzi încearcă să i se incrimineze aceeaşi vină pentru represiuni faţă de propriul popor”, se arată în declaraţie.*

Bilinkis consideră că noţiunea de „ocupaţie sovietică” **este una destul de controversată.** (sublinierile mele, P.G.)

Mai întâi: regimul dinainte de invazia rusească, în iunie 1940 a fost, pre limba bilinkisă… *fascist mizantrop*. Bilinkis nu ştie ce este “fascismul”, în gura lui fiind o înjurătură evreiască, asemănătoare lătratului: «Antis*i*mitule!». *Fascismul* - o spun pentru puturosul elev Bilinkis şi pentru tovarăşii săi de şaibă… a fost o noţiune instituită de Mussolini, în Italia, termen importat din… Spania răvăşită de războiul civil de către trimişii Moscovei, în majoritate zdrobitoare evrei; aceştia au “prelucrat” găselniţa, au prefăcut-o într-un termen-şperaclu şi au răspândit-o peste tot în Lagărul Sovietic, cu intenţia (realizată!) de a produce confuzie în spiritul oamenilor şi menită a indica, discredita, blestema orice

nu era procomunist, deci prosovietic. Asfel, în zilele noastre se perpetuează monştri lingvistici ca "fascistul Antonescu" (Andrei Pippidi, nepotul lui Iorga, *şi* membru plin în comisia Wiesel), "fascism palestinian" (Kouchner, fost ministru francez de externe, cel care se lăuda că a obţinut de la Israelieni "coridoare umanitare pentru palestinienii izolaţi în Ghaza", în fapt: un "program minimal", de deschidere a frontierei, pentru o jumătate de oră sau chiar o oră întreagă, în care să fie permisă intrarea în Ghaza a medicamentelor şi a ceva din ajutoarele alimentare putrezind în hangarele Israelului).

Dar Bilinkis a mai comis o cretinărie : a descris regimul românesc dinainte de invadarea Basarabiei şi Bucovinei de către bolşevici ca, nu doar: "fascist", dar şi… "mizantrop".

Ştirea nu explică în ce limbă s-a exprimat reprezentantul evreilor din Moldova: în idiş? Dar există în idiş termenul *mizantrop*? Şi ce desemnează el în idiş: ceva rău, ceva oprimant, ceva terorist? Nici ceva de-bine, aşa se spune despre persoane atinse de mizantropie: *nesociabilitate, ursuzenie, neîncredere în celălalt*. În capul tovarăşului Bilinkis "mizantropie" va fi însemnînd **sărăcie, oprimare, teroare**. Or aceste "calităţi" le are numai **comunismul**…, **orânduirea obştească** dragă evreilor din Imperiul Sovietic! Nu cumva "faşizm, faşist" face parte din *limba sovietică?* Cât despre…"noţiunea de „ocupaţie sovietică" (cea care) **este una destul de controversată"** să fie la *ei*, nu la noi!

N-ar fi rău dacă partizanii unei astfel de "noţiuni" s-ar ocupa singuri, aşa cum făcuseră cu "duşmanii" lor, atâtea decenii, atâtea decenii, atâtea decenii.

Comentariile cititorilor

1. De andrei la 23.12.2010, ora 00:22
vreu sa spun ca la KATYNI rusii comunisti au facut GENOCID...

2. De mugurRo la 23.12.2010, ora 00:24
Rusine evreilor!...cum adica nu se pot compara?,pai comunismul a distrus vieti,a omorat milioane de oameni,mai multi decat evreii ucisi la Holocaust,a trimis oameni in Siberia sau la munca silnica sau in inchisori,cu lanturi atarnate de picioare,la munca silnica,comunismul a distrus familii,elite politice,a distrus viitorul unor tari,printre care si Romania mea...rusine evreilor pentru punctul de vedere profund subiectiv, Stalin ne-a salvat,asa ca hai sa-l pupam la fundulet,nu ne intereseaza cirmele comise pe mai depsrte de Stalin!...aberant si jignitor...

3. De Stefan cel mare la 23.12.2010, ora 01:18
De ce va mirati? Nu stiati ca TOATE partidele "ROSHII",socialiste,de stanga din tarile UE sunt de fapt COLOANA a-5-a ale RUSIEI? Nu stiati ca Franta,Germania,Italia fac jocul RUSIEI? Nu stiati ca in timpul razboiului rece PARTIDELE din tarile UE erau finantzate de KGB? Acum ce credeti,ca a disparut suvoiul DE PETRO-DOLARI de la Kremlin spre Berlin, Paris,Roma,Bruxelles? Nu fitzi naivi,Frantza si Germania SUNT CURVELE RUSIEI. Decizia ANTI-ROMANIA cu blocarea intrarii in SCHENGEN,obligarea ROMANIEI de a spune TZIGANILOR "Rromi" tocmai pentru ca europenii sa creada ca NOBILUL POPOR DAC este unul de TZIGANI venit din nordul Indiei,REFUZUL de a considera cele PESTE

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

100.000.000(o SUTA de MILIOANE) de morti facuti de COMUNISM drept UN GENOCID la fel de odios precum FASCISMUL,toate acestea o dovedesc. Frantza si Germania SUNT CURVELE RUSIEI Punct.

4. De ROMAN basarabean la 23.12.2010, ora 06:49
Cata suferinta din cauza Jidanilor pe lumea asta !

5. De constantin munteanu la 23.12.2010, ora 09:02
"Cata suferinta din cauza jidanilor pe lumea asta!"... Agramatură nenorocită ce esti, cheia de la suferinţa care ne domină se ascunde în oul plin cu romînaşi basarabeni: proşti, răi şi cu laba întinsă spre eternitate (subl. mea, P.G.)

6. De ales la 23.12.2010, ora 09:10
Comunizmul este opera lor, a celor alesi! Cum sa accepti pedepsirea propriei creatii? Ori dreptul international, democratia etc.nu pot apartine tuturor. Ei veghiaza totul de la nivelul forumurilor internationale. Asta e

7. De ionut la 23.12.2010, ora 09:19
sa nu uitam ca in spatele celor care prezinta comisia europeana tot sint de al de plahatniuc and Co. sint de origine - evrei.si normal , ca numai evreii vor sa se arate lumii ca numai ei au patimit.si cand e vorba si de altye popare, francmasoneria jidana se opuna "civilizat" prin hotariri si alte documente emise de comisii europene si senate americane si etc..... Sa nu uitam ca cei mai multi si mari miliardari din lume sint...evrei, care de mici sint educati in stilul torei si cabalisticii.sa nu ne miram !un sfint de la Sambata de Sus spune: Va disparea steaua cu cinci colturi si va veni steaua cu sase colturi. Ca de la fascisti au suferit nu numai evrei, cititi istoria frantei si veti vedea ca si francezi erau exterminati de nemti si italieni fascisti. ca impotriva evreilor erau nu numai nemtii dar si rusii(care apoi s-au convertit in bolsevici)cititi despre pogromuri(apropo nu numai in rusia si cu mult inaintede inceperea razboaielor mondiale, primul si al doilea).Ce sa zic.... vin evreii la putere si il vor aduce cu ei si pe antihrist.

8. De ionut la 23.12.2010, ora 09:22
adaog... Comunismul tot de evrei a fost "nascut" ca o secta politica si respectiv adus in europa (care a prins prin populism in tarile cu populatie naiva si ascultatoare, preponderent ortodoxa).marx, enghels.ulianov-lenin evrei de rasa au fost, dar le placea banul si puterea.

9. De ionut la 23.12.2010, ora 09:23 concluzie - evreii,parintii comunistilor, nu se vor autocondamna, dar originea fascismului - italia si germania - da, ei doar nu sint evrei.

10. De gaga la 23.12.2010, ora 10:26
Comunistii tot au motivat in unele momente ale istoriei ca lupta cu fascizmul evreesc in polonia iar hitler lupta cu evreii poloneji. Este semnul egalitatii in acest exemplu.

11. De ilici la 23.12.2010, ora 10:37
te lasa fara replica .as avea o mare placere sa-i scuip in ochi pe membrii acestei comisei.acu as dori ca Iranul sa-i sterga de pe pamant pe gidani si alti aliati ai lor.franta mereu a fost servitorul rusiei si a facut jocul rusilor mereu.Antonescu a fost un mare om europa impreuna cu sua,rusia ar dori sa faca si in Romania ce au facut in Iugoslavia.no sa mai prosperam cu speranta la SUA,UE,Rusia,ei vor transforma RM in gunoestea europei.

12. De Ştefan la 23.12.2010, ora 12:18
O sută de milioane!!! de vieţi - oare acesta nu e cel mai mare genocid în istoria omenirii?? Vânduţii Satanei din Comisie, probabil, sunt nişte manechine, ,,năluci" comunisto-fasciste îmbârligate, ce merită mai degrabă la groapa ruşinoasă a istoriei, nu în parlament european. Asta e verticalitatea democraţiei??? Socot că în aşa situaţie - fiecare popor să nu aştepte ,,comisii" de farisei, ci singuri să pună verdictul, în numele milioanelor de jertfe! Iar evreii, cum se vede, visează cu miliardele la al patrulea Raih.

13. De sovestea natiunii la 23.12.2010, ora 14:02
Dar deportarile si nimicirea cecenilor, a tatarilor din Crimeia nu au fost genocid? Din ce motiv numai evreii au dreptul la recunoasterea genocidului lor, iara alte popoare, care au suferit din cauza comunizmului sufera si pina in ziua de azi?

14. De Victor la 23.12.2010, ora 14:26
Da ce fac jidanii in Palestina cum se chiama?

15. De Nicolae Arsen la 23.12.2010, ora 15:33
Cu adevărat este, că evreii nu gîndesc ca alţii. Sau ales cu condamnarea holocaustului, care nici nu se poate compara cu crimele comunismului da nu a ruşilor cum încearcă s-o trateze unii, şi uitaţivă la ei, cum îşi apără teoria-criminală adusă pe glob tot de evrei, şi mai mult nu-i intereseaz nimic.Cel mai şocant este argumentarea CE de respingere a cerei. Se primeşte că dispariţia a zeci de milioane de oameni este posibilă ,atunci cînd aunei minorităţi e crimă,ciudată logică,BRAVO.Cred că persoana care a lucrat asupra acestea capodopere trebuie făcut se treacă prin aşa ceva, amar va fi sfîrşitul.

Vineri 24 decembrie 2010

Ajunul Crăciunului. Aşa aş porni şi eu la colindaaat.

Mariana Pasincovshi mi-a trimis prima parte a studiului său instalat de mine în jurnal, fără să ştiu că ceea ce diacritizasem cu trudă şi cu drag era doar partea a doua.

Diacritizez, ce să fac: astfel îmi aduc şi "o mică contribuţie" la edificarea monumentului propriu-şi-personal ridicat de dragele mele femei…

Tot nu am găsit un răspuns rezonabil la intrebarea; «De ce mai cu seamă femeile mă ocrotesc ("mă laudă şi mă cântă", vorba versurilor cosaşice)»?

Sâmbătă 25 decembrie 2010 (Crăciunul)

Trezit la orele 3, am diacritizat şi prima parte a textului Marianei Pasincovschi.

Am dormit în câteva rânduri, visînd să am timp şi pentru mine. Ah, cum mi-aş face o casă - cu calidor - la Mana…

Duminică 26 decembrie 2010

"Dimineaţă liniştită", vorba celeia. O să vedem spre seară cum, la ce am folosit-o. Sânt oarecum mulţumit că am scos la capăt comentariile la decizia Comisiei Europene şi declaraţiile iresponsabile ale lui Bilinkis şi isterice, ca de obicei ale lui Zuroff. Mă mir in sinea mea - neputîndu-mă mira în sinea lui Tudoran, de pildă - : cum de oameni cu capul pe umeri folosesc pornirea naturală, mai mult: umană spre solidaritate, întoarsă pe

dos: intrînd în rând, în turmă, în haită, declarîndu-se de acord cu excluderile, condamnările, punerile la zid ale unora care, personal, vorba dineascâ, n-ar merita atâta onoare (Cristoiu), dar se bagă şi ei, "solidarnicii" cu… cauzele tolerate - ba chiar recomandate - de poliţie, ca această campanie "antifascistă", în realitate încă o liturghie de alegenţă la Holocaustul evreilor. M-am uitat la lista semnatarilor şi m-a cuprins ameţeala. L-am întâlnit pe Ion Vianu - nu e de mirare băgarea lui, pe larg, în vorbă : el a semnat şi Apelul nostru din 1977, însă numai pentru a putea emigra, oricât l-ar pune în fruntea… grupului Negoiţescu-Vianu unii gazetari, de care mi se rupe inima surprinzîndu-i făcînd plecăciuni lui Vianu (ca Bedros Horasangian); l-am întâlnit pe Tudoran… De ce, domnule, de ce, nene Anghelache? Chiar atât de adâncă să fie disperarea oamenilor, încât, pentru o buca' de pâne - virtuală - se raliază maselor largi care "votează" ce li se indică prin megafoane? Chiar aşa să fi ajuns elita ţării, intelectualii, directorii de opinie, de când a început să piardă avantajele materiale (si intelectuale, pretind ei) acordate de statutul *privilighenţiei*? Să fie o tragică degradare a lor, sau asta a fost starea lor "normală", doar eu nu o văzusem?

Ah, listele de… adeziune, listele de protest, listele de condamnare a câte unuia deja "condamnat de istorie"…Citindu-le, fără a le comenta, te fulgeră un dor de sinucidere: cum, cu aceşti oameni ai făcut câţiva paşi, cândva, simţindu-le umărul aproape? Alături de aceşti *scriitori* ai protestat cândva împotriva unor nedreptăţi strigătoare la cer?

Şi? Şi ce s-a ales de scriitorii cutare, cutare, cutare? S-au prefăcut în adezionişti profesionişti pe listele pentru cele mai josnice cauze?, ca realegerea lui Iliescu?, ca veştejirea şi condamnarea Eugeniei Vodă că nu i-a interzis lui Cristoiu de a-şi exprima opinia - "profund greşită", dar a lui? Ne-am întors în plină teroare stalinistă, însă cu cenzori purtînd cravată sau, mai grav; ca I. Vianu, profitor neruşinat al faimei de mare intelectual al tatălui său, minţînd că a fost întâiul care a dezvălui abuzurile psihiatrice, nemărturisind că singurul motiv care l-a prefăcut din mormoloc obedient, profesionist întru rezistenţă prin cultură ca prietenii săi Matei Călinescu, Gelu Ionescu în ditamai "disidentul" a fost obţinerea emigrării şi cum altă cale nu exista, l-a convins pe Negoiţescu să-l conducă la Goma, el fiind capra peste care, atunci au sărit… frontiera-de-stat-şi-de-partid numeroşi anticomunişti de care nici nevestele nu aveau cunoştinţă… Iar de când broasca s-a umflat, ameţindu-i pe analfabeţii noştri setoşi de cuvinte "alese", iată-l în rolul de "demascator" nemilos, de trimiţător la zid, de tipul Novicov, Brucan, Paul Cornea, Baranga

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

şi alţi… *alii*…, aplaudat de sub ţol de "opinia publică" cea care, ca de obicei, ea este sublimă, dar lipseşte cu desăvârşire.

Ce micìme de suflet, ce murdărie a sufletului… scriitoricesc! Egalată doar de sufletul cititoricesc, al celor care ar face - dacă ar putea; ar îndrăzni - dacă n-ar fi, de ani, morţi de frică.

*

TV franceză a transmis azi slujba solemnă de la biserica Sfântul Ştefan din Ierusalim. Am rămas până la urmă. Emisiunea a cuprins şi reportaje - de la Bibliotecă, de la Şantierele Arheologice, însă pe mine m-a impresionat ce am aflat despre martirul Ştefan ("Coroană"), despre care nu ştiam mare lucru, adică: nimica. Fiindcă Bibliile mele se află prea sus, pe un raft, interzis mie, şontorogul, am apelat la Noul Testament tradus şi comentat de "prietenul" meu Anania. Am căutat la Fapte:

Comunitatea creştină a ales şapte diaconi, printre ei pe Ştefan, "iar el, plin de har si de putere, făcea minuni şi semne mari la popor"; "Şi s-au ridicat unii din sinagoga Liberţilor şi a Cireneilor şi a Alexandrinilor şi a celor din Cilicia şi din Asia şi se luau la întrebări cu Ştefan" ; "şi nu puteau să stea împotriva înţelepciunii şi Duhului cu care el vorbea".

Sar peste cuvântarea lui Ştefan - la:

"Iar ei, auzind acestea fremătau de furie în inimile lor şi scrâşneau din dinţi împotriva lui"

(…)"Scoţîndu-l în afară de cetate, îl loveau cu pietre. (…) [el] se ruga şi zicea: «Doamne Isuse, primeşte Duhul meu!»"

"Şi, îngenunchind, a strigat cu glas mare: «Doamne, nu le socoti lor păcatul acesta!» Şi zicînd acestea, a adormit."

Varianta franceză citită în Catedrală nuanţa astfel:

"Şi zicînd acestea a adormit în (întru) moarte".

Ce moarte mai izbăvitoare, mai dulce decât aceasta:

"A adormit în moarte".

Nu-mi iese din minte şi : "fremătau de furie în inimile lor şi **scrâşneau din dinţi** împotriva lui".

Nu cred că era doar "un fel de a scrie", de a povesti o întâmplare, colorînd pe ici, estompînd dincoace; sunt convins că furioşii chiar scrâşneau din dinţi, clănţăneau din dinţi, cum fac anume animale sălbatice, ca ameninţare şi ca avertisment. Eu cred că cel care a scris ce a scris a descris realist o situaţie. Una în care fusese şi o scrâşnire a dinţilor. De neputinţă a convingerii, de ucidere a celuilalt - din neputinţa convingerii.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

*

Aneta Şoimu îmi transmite din partea Veronicăi Postolachi:

Medalion literar (nr. 30)
Paul Goma

Locul: Biblioteca „Onisifor Ghibu
Data: 22 octombrie 2010
Moderator: Veronica Postolachi
Coordonatori: Veronica Postolachi, Maria Paraschiv

Motto: „*Franţa...reprezintă acel dincolo, de unde începe libertatea”.* (Paul Goma, **Soldatul cîinelui**)

Participanţi:

- Ion Negrei, istoric, viceprim-ministru.
- Dinu Mihail, jurnalist.
- Nina Negru, şef serviciu şi cercetări, Biblioteca Naţională.
- Eugen Cioclea, scriitor.
- Raisa Uşurelu, prof. de română, Liceul „Mircea Eliade”.
- Maria Paraschiv, prof.de istorie, Liceul „Mircea Eliade”.
- Lica Movilă, jurnalist, Florile Dalbe.
- Iulia Vasilenco, absolventă a Liceului„Mircea Eliade”.
- Elena Vulpe, directorul Bibliotecii „Onisifor Ghibu”.
- Aneta Şoimu, ofiţer bancar, Trans Oil International S.A.

Elevi:

- Liceul „Mircea Eliade”:
- cl. 8-M: Valentin Nicolaev, Ilie Zotea, Lolita Griţco, Sergiu Bîlea, Cristi Sîrbu, Tudor Madan (6 elevi).
- cl. 10-L: Nicoleta Iliuha, Sandu Conovali, Maria Raducanu, Ana Melenciuc, Iana Semionov, Cristina Sibov, Cătălina Paladi, Tudor Haruţă, Ion Urzică, Taisia Haritonov, Carolina Frumusachi (11 elevi)
- cl. 11-B: Vasile Rotaru, Olesea Buianovscaia (2 elevi).

- Liceul „Al. I. Cuza”:
- cl. 11-B: Lidia Popa, Mariana Plîngău, Tatiana Taşcă (3 elevi).
- cl. 12-C: Silvia Popescu, Cristina Vlas, Daniela Oxinte (3 elevi).
- cl. 12-A: Sofia Taşcă, Olga Fusa (2 elevi).

- Liceul „Petru Zadnipru”: Mihaela Ana Nuţa (1 elev).

În total: 39 de participanţi.

Desfăşurarea evenimentului

1. V.Postolachi salută oaspeţii adunaţi, invitînd-o pe E. Vulpe să deschidă evenimentul.
2. E. Vulpe menţionează că, astăzi, ne-a adunat un nume de rezonanţă internaţională - Paul Goma, anticomunist înflăcărat, exilat la Paris. Noi, basarabenii, nu prea cunoaştem creaţia acestui scriitor care, în orice condiţii, a spus adevărul.

M. Cimpoi, referindu-se la romanul „Din calidor”, afirma că acesta capătă dimensiunea unui axis mundi.

3. M. Paraschiv aduce la cunoştinţa elevilor o scurtă prezentare a biografiei lui Paul Goma, dezvăluind cele mai importante file din viata sa zbuciumată.
4. D. Mihail recunoaşte că Paul Goma l-a impresionat prin spiritul

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

adevărului, fiind publicat în peste 30 de limbi (şi ţări) ale lumii, chiar fără a primi vreun ban. În 1990, numele lui Goma a apărut prima oară într-un ziar din Moldova (*Literatura şi Arta*), semnat de D. Mihail.

D. Mihai primit o scrisoare de la Paris şi s-a închegat o corespondenţă de 7 ani. Au hotărît să facă un interviu-fluviu prin corespondenţă, avînd condiţia de a publica o lozincă anticomunistă. Ziarele lui Snegur au refuzat s-o publice. Astfel, a luat naştere ideea de a aduna într-o carte aceste interviuri recuperate: „Paul Goma sau predica în pustiu". Rămîne, în continuare, impresionat de personalitatea lui Paul Goma considerat, pe bună dreptate, „un apostol al adevărului".Şi-a exprimat regretul că, astăzi, lumea nu citeşte. În urma unei statistici, s-a constatat că noi sîntem pe locul nouă, urmaţi de ţigani.

5. V. Postolachi face legătură telefonică directă cu Paul Goma. Elevii i-au auzit vocea scriitorului din Paris, dorindu-i „La mulţi ani!". S-a făcut încercarea de a reproduce, în cîteva fraze, atmosfera din sală, pomenind şi de expoziţia operei D-sale, la care P. Goma a replicat: „Operă au morţii, eu am scrieri!".

6. La discuţii-dezbateri, au participat elevii Liceului „M. Eliade", conform etapelor: prezentarea rezumativă a subiectului; legătura cu epoca, file de istorie; un personaj preferat şi lectia de viaţă oferită; stilul scriitorului; mesajul romanului.

În dezbateri, s-au implicat elevii:

- Nicoleta Iliuha, **Camera de alături**: „În carte, este descrisă atitudinea unui tînăr faţă de viaţa ce pîlpîia în camera de alături. Titlul poate însemna şi viaţa de alături, atît de aproape, încît nu o mai socoţi străină, părîndu-ţi că seamănă cu a ta. Personajul (un tînăr schiop care compară oamenii cu animalele) mă învaţă să nu mă simt inferioară, dacă am un handicap fizic, deoarece, prin alte calităţi, pot compensa infirmitatea. Remarc, în stilul lui Goma, umorul şi sinceritatea. Romanul mă învaţă să disting războiul adevărat de cel jucat de copii, mă îndeamnă să nu distrug visele naive ale copiilor prin demonstrarea realităţii în plina ei amploare".
- Iana Semionov, **Din calidor**: „Romanul relatează despre copilăria basarabeană a lui Goma, evenimentele fiind expuse prin prisma inocenţei şi a gîndirii copilăreşti. Titlul, explicat de autor în primul capitol al cărţii, orientează spre punctul din care copilul privea toate întîmplările, acest loc fiind centrul universului pentru copil. Ca personaj, mama reprezintă dumnezeul şi lumina lumii, concentrate într-o fiinţă apropiată. Ea îşi protejează copilul de agresivitatea lumii, de relitatea prea crudă. Mama mă învaţă să rămîn om în orice timpuri. Limbajul romanului confirmă realitatea adevărată a satului basarabean din acea perioadă, gîndurile fiind exprimate direct, fără sfială şi şovăială. Romanul m-a convins că, fără trecut, nu avem viitor, că cinstirea adevărului este datoria fiecăruia. Cartea mi-a deschis ochii asupra existenţei elementului uman sub un regim totalitar.
- Tudor Haruţă, **Ostinato:** „Romanul dezvăluie viaţa deţinuţilor sub regimul comunist din România an. 50-60, umilinţele îndurate de către deţinuţii închisorilor staliniste. Titlul, din italiană, înseamnă „încăpăţînat"; în muzică (basso ostinato), reprezintă un motiv ce se repetă încontinuu. Deci titlul ar sugera repetarea insistentă a motivelor unei existenţe de deţinut. Personajul principal, Ilarie Langa, închis pentru că şi-a ucis mama bolnavă de cancer la rugămintea ei, încearcă să evadeze de 2 ori. După ce a fost eliberat, continuă să se simtă închis, ajungînd să constate că, pentru el, închisoarea e pretutindeni. Evenimentele concrete (moartea lui Stalin, schimbarea condu-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

cerii) sînt trecute prin prisma gîndirii deţinutului. Romanul ne îndeamnă să cinstim cu memoria momentele grele, îndurate de neamul nostru. Ne învaţă cum să ripostăm împotriva greutăţiilor."

• Cristina Sibov, **Jurnal de apocrif:** „ Lucrarea reprezintă un jurnal început de joi, 1 ianuarie 1998, şi pînă la 31 decembrie 1998. Autorul atrage atenţia asupra amneziei românilor - un fenomen tot mai la modă. Sesizăm o revoltă continuă împotriva regimului comunist, împotriva celor care uită ceea ce nu ar trebui. Din greacă, „apokriphos" înseamnă „ascuns". În acest sens, titlul ar putea fi înţeles ca jurnal scris de un apocrif. Dar, întrucît Paul Goma trăieşte în Franţa, nu putem spune că ar trăi ascuns. Eu cred că, prin titlu, înţelegem că această carte nu e recunoscută de mulţi, unele lucruri inserate nu sînt agreate de unii..., de aceea jurnalul ar fi apocrif. Jurnalul descrie file de istorie, reliefînd revolta contra celor care uită de istorie. Legătura cărţii cu epoca e menţinută prin adevăruri şi reproşuri la adresa celor care neagă istoria. Personajul preferat este veşnicul român care suferă de „autocronie": timpul comunităţii începe şi sfîrşeşte cu individul istorisitor, care se confruntă cu grave probleme de memorie. Cartea m-a învăţat să nu uit, pentru că „nu ţinem minte, nu învăţăm nimic din greşelile trecutului - dacă sîntem campioni europeni în materie de amnezie." Prin această carte, autorul mă îndeamnă să nu închid ochii în faţa adevărului. La urma urmei, curajul e ceea ce ne lipseşte.

• Carolina Frumusachi, **Altina. Grădina scufundată**: „Lucrarea prezintă adevărul despre perioada an.80 şi influenţa acestora asupra literaturii. Este reliefată incapacitatea de a demasca realitatea comunistă şi conflictele dintre băştinaşi (ardeleni) şi cei întorşi din exil. Titlul face referinţă la o insulă pe care ritmul vieţii ar fi diferit, iar o jumătate s-ar afla sub nivelul apei, în grădini scufundate. Viaţa de aici nu e pîndită de nesiguranţa cu care oamenii erau obişnuiţi. Cel mai mult m-a impresionat naratorul, datorită modului direct de a spune adevărul despre regimul comunist. Lucrarea m-a învăţat să spun adevărul în orice situaţie.

• Valeria Railean, **Din calidor**: „Este o carte despre copilăria autorului, dar şi despre o perioadă importantă din istoria României - anii 40 ai sec. trecut. Latura istorică a cărţii o susţine pe cea literară, plasînd romanul mai sus decît, pur şi simplu, pe un raft al beletristicii româneşti. Titlul e sugestiv, deoarece toate evenimentele sînt văzute „din calidor" - un loc înăuntru şi în afară, în acelaşi timp. Cel mai mult m-a marcat tatăl naratorului-copil, care are o viziune bine conturată asupra politicii şi istoriei Basarabiei. Mi-a deschis ochii asupra unor detalii istorice. Romanul mă îndeamnă să transmit generaţiilor viitoare informaţia adevărată despre istoria şi suferinţa oamenilor care au îndurat de pe urma regimului sovietic. Mă învaţă să nu las străinii să mă umilească, să nu accept adevărul lor, rusesc, bulgar sau turc, ci să-l am mereu în inimă pe cel român. Autorul ne aduce la cunoştinţă că mulţi s-au lăsat cuceriţi de cuvintele dulci ale ruşilor, au ascultat „adevărul" lor şi au mers spre pierzanie."

• Ion Urzică, **Soldatul cîinelui**: „Romanul expune viaţa în exil a scriitorului basarabean Paul Goma. Cel mai important aspect rămîne lupta lui Goma pentru libera exprimare şi schimbarea mentalităţii învechite a concetăţenilor săi. Ana Goma mi-a creat imaginea unei femei puternice. Aflăm calvarul prin care a trecut cu soţia, izbutind să ţină piept tuturor greutăţilor sorţii. Titlul sugerează tirania de care au fost afectaţi oamenii. „Soldatul"(Paul Goma) a fost menit să lupte împotriva rău-lui existent. Romanul mă învaţă că orice obstacol întîlnit în viaţă poate fi trecut dacă persoanele apropiate sînt fidele şi unute spiritual cu noi.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

7. Alocuţiunile invitaţilor:

• Ion Negrei mulţumeşte pentru invitaţie, mărturisind că se simte bine în această atmosferă deosebită a medalioanelor literare. A citit multe din scrierile lui Paul Goma, din care a înţeles că autorul trăia evenimentul direct. S-ar bucura dacă şi în alte licee s-ar discuta lucrările lui Goma. Guvernul are intenţia ca anul 2011 să fie proclamat ANUL PAUL GOMA. Scriitorul a fost învinuit că dezaprobă orice altă naţiune. Nu-i adevărat. În paginile scrise de el nu face politică antisemită. În încheiere, îi încurajează pe elevi să citească lucrările lui P. Goma.

• Aneta Şoimu a remarcat că toate cărţile lui Goma sînt pline de suferinţă. Pînă la o anumită vîrstă, era deschis, fericit. După aceea, copilul a dispărut, s-a închis în sine şi n-a mai zîmbit. Paul Goma repetă lucruri care le-au zis şi istoricii. El aduce argumente, afirmînd că, pentru a-i critica pe români, nu trebuie să ai mult curaj; curajos este cel care va avea curaj să spună că, de fapt, comunismul a avut naţionalitate în Basarabia, că şi evreii au fost comunişti. Goma reprezintă memoria colectivă, vie, a unor evenimente groaznice.

• Raisa Uşurelu a apreciat efortul depus în organizarea acestui medalion care „mă îndeamnă să aplec ochiul şi gîndul spre cartea lui Paul Goma, scriitorul care a redat realitatea crudă şi tragică”.

• Dinu Mihail i-a îndemnat pe cei tineri să preţuiască libertatea. A rămas cu impresia că, aici, s-a simţit un aer de libertate. E convins că, dacă noi nu ne vom preţui aici, nimeni nu ne va preţui.

• Nina Negru menţionează că Paul Goma ştie arta de a controversa. El comentează tot ce se întîmplă. Nu e doar un spirit critic, ci şi autocritic. E nemulţumit de români şi nu i-i frică să spună că tatăl său a fost chinuit de ai săi. A descris arta de a fugi şi a rezista.

• Veronica Postolachi a exprimat încrederea că, în primăvară, la sosirea lui Paul Goma în republică, elevii se vor înarma cu alte lecturi, ca să se prezinte la nivel în cadrul unei mese rotunde alături de Paul Goma.

Coordonator: V. Postolachi

26 decembrie 2010

Sunt adânc impresionat de acest… raport. Şi ruşinat - fiindcă abia ieri am scris în acest jurnal că eventualitatea unei întâlniri faţă către faţă cu fetele şi cu băieţii care m-au comentat (deci, după ce mi-au citit măcar o carte) mă intimidează, mă înfricoşează, fiindcă nu voi şti ce să spun, ce să răspund.

Acum mă simt mai liniştit: dacă ne vom întâlni, voi improviza, voi găsi ce să spun, ca să se rupă ghiaţa.

Acum declar cu mâna pe inimă că am început a dori eventuala întâlnire cu ei, orheienii mei.

Mai ales cu orheiencele - ce ghiuj bătrân (şi libidinos) sânt!

Şi am să fiu şi-mai - dacă nu mor până atunci.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Luni 27 decembrie 2010

Se vede că au sărbătorit creştineşte Crăciunul Basarabenii mei: ieri Xiti nu a inregistrat nici un vizitator "de la Moldova". M-aş bucura, dacă aş afla că au şi giucat, nu doar băut, ruseşte.

*

Într-un morman de hârtii am dat peste o pagină dublă din *Jurnalul literar*. Un număr pe care îl rătăcisem şi nu-l citisem. La rubrica "Dreptul la opinie", un text semnat de Isabela Vasiliu-Scraba: "Mircea Eliade intr-o colaborarea cu bucluc". Şocat fiind de termenul "bucluc", nepotrivit lui Eliade, am devenit curios şi, înarmîndu-mă cu o lupă, am trecut la citire.

Ce aflu? Ceea ce bănuiam de pe timpul când eram prieten cu Néné Culianu şi combăteam alături întru gloria literaturii române cotidiene. Mai precis: momentul în care m-am supărat pe Culianu fiindcă, scoţînd la o editură pariziană un fel de Dicţionar, junele tânăr se aşezase, poponete, în fruntea… autorilor, doi - astfel: **Culianu** *şi* **Eliade**… Nu am avut prilejul să-i exprim, între doi ochi, uimirea şi dezaprobarea, el era deja în America şi am lăsat-o moartă (cu moartea în suflet), însă, potrivit răului meu obicei - de pe urma căruia mulţi prieteni mi s-au desprietenit - am trecut în Jurnal (care?, nu mai ţin minte) fapta de ruşine a Culianului.

După decembrie 89, printre cei care m-au dezamăgit, vorba lui Breban, a fost şi Dan Petrescu. "Înainte" ne avusesem ca fraţii, de aceea am fost uimit, rănit de tăcerea lui după ce a devenit ministru al Culturii. Mărturisesc: m-am simţit nedreptăţit, când până şi un nescriitor ca Mihai Botez fusese uns scriitor, iar eu… uitat. Am înghiţit găluşca - şi am tăcut. După ce nu a mai fost ministru Dan Petrescu şi soţia sa au petrecut vreun an în Franţa, cu o bursă. Cred că abia de un Crăciun (1990? 1991?), am primit un telefon de la Thereza Culianu: «Sărbători fericite, La mulţi ani», cam atât. Pe căi ocolite (le-am uitat) mi-a parvenit informaţiunea: Thereza - şi soţul, Dan Petrescu - erau supăraţi pe mine, fiindcă îl vorbisem de rău pe Néné, fratele Therezei, în legătură cu "Dicţionarul Culianu-Eliade". Neavînd nimic de explicat, nici de scuzat, am lăsat-o şi pe asta: moartă. Ce se va fi petrecut mai apoi nu ştiu, însă după încă vreun an Dan Petrescu, devenit redator la editura Nemira, mi-a cerut - prin mătuşa Anei - o carte. I-am dat **Justa**. A apărut. După un alt timp, Al. Călinescu mi-a spus că Dan Petrescu, în vizită la el - aici, la Paris - văzuse **Jurnalul** meu, (cel în trei volume, dactilografiat-fotocopiat în 11 exemplare) şi l-a cerut pentru… lectură. Am încu-

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

viinţat, bucuros - restul istoriei se cunoaşte, dar abia acum spun: de atunci nici el, nici Thereza nu au arătat că îmi reproşează povestea cu Dicţionarul.

Mă întorc la articolul din **Jurnalul literar**: ca unul care, după plecarea lui Culianu de la Groningen la Chicago, nu am mai avut legături cu el (dealtfel, proiectul cu publicarea lui Eliade, nu doar cu studiul lui Culianu, ci şi cu **Huliganii** - ideea pornise de la Ana, în prezenţa lui Alain Paruit…- căzuse). Deci nu mai avusesem ştiri despre alte "nedelicateţuri" ale ucenicului eliadic.

Aflu acum, că băiatul Néné, sprinten, zigzagant (dar ţinînd-o tot înainte, întru propria-i glorie) a continuat să-i facă lui Eliade o sumă de măgării - nu mai intru în amănunte, din respect pentru memoria lui Eliade, abuzat; din jale pentru fostul meu prieten Culianu, abuznic perseverent.

*

Din *Jurnal de Chisinău*, de azi:

Holocaustul si crimele comunismului, tratate diferit - de ce?

Sase ministri de externe apartinand unor state din fostul lagar comunist au solicitat, recent, comisarului european pentru Justitie, Viviane Reding, sa puna sub semnul egalitatii genocidul practicat de regimurile totalitare comuniste cu Holocaustul.

Seful diplomatiei romane, Teodor Baconschi, impreuna cu omologii sai din Cehia, Lituania, Letonia, Ungaria si Bulgaria au initiat un demers in acest sens, astfel incat persoanele care neaga atrocitatile comise de calaii comunisti sa raspunda in fata unei legi comunitare similare cu cea referitoare la Holocaust.

Dupa analizarea "scrisorii celor sase", Comisia Europeana a apreciat ca nu sunt indeplinite conditiile pentru legiferare cu privire la crimele atribuite comunistilor, dar problema trebuie pastrata in studiu. Acestea sunt cuvintele cuprinse in raportul trimis Parlamentului European si guvernelor celor 27 de state membre UE.

Purtatorul de cuvant pentru Justitie al forului continental, Matthew Newman, a motivat respingerea afirmand ca "regimurile comuniste nu au vizat minoritati entice".

Acest unghi de abordare este straniu. Rezulta ca exista doua tipuri de asasinare in masa. Nu conteaza efectul insumand multe milioane de vieti retezate, ci motivul declansarii lui.

Daca in Europa functioneaza identitatea de pareri, la sectiunea capital, de pilda, atunci aceeasi familie cu resedinta centrala la Bruxelles trebuie sa fie unita si in modul in care isi aminteste de trecut, dar mai cu seama, cum il trateaza. Acelasi Newman a declarat ca "acum nu exista un consens. Statele membre au abordari diferite".

Cei sase ministri semnatari ai documentului subscriu ideii ca genocidul comunist ar trebui tratat dupa aceleasi standarde ca si cel comis de regimul nazist, in special in acele tari in care exista legi privind negarea Holocaustului.

Detinatorul lituanian al portofoliului Externelor, A. Azubalis, a punctat

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

mentionand: "toata lumea cunoaste crimele nazismului, dar numai o parte a Europei e constienta de crimele comunismului".

Cheia respingerii demersului poate sta in urmatorul comentariu apartinand lui Maximilian Marco Katz, directorul Centrului de Monitorizare si Combatere a Antisemitismului in Romania: "crimele comunismului trebuie recunoscute si victimele tratate cu toata atentia. *Insa, aducerea la acelasi numitor comun a crimelor naziste si a celor comuniste ar avea ca rezultat aruncarea Holocaustului intr-un colt cat mai intunecat al istoriei, in special in fostele tari comuniste".*

Ramane demn de stiut cat timp se va afla in studiul Uniunii Europene problema ridicata si care sunt statele ce o contesta.

Iată la ce slujeşte un M.M. Katz: la explicarea respingerii! Ca să vezi de unde a ieşit Respingătorul: din borta lui de guzgan!

Cum să rezist amintirii unei epigrame a lui Păstorel Teodoreanu - se pare că chiar aceasta l-a băgat în puşcărie, fiindcă viza un "monument" al lui A. Toma, despre care se spunea că l-ar fi chemat de-acasă: Katz:

"In republica nou făcută
Căcaţii scriu în loc să pută,
Iar scriitorii-adevăraţi
Sunt cenzuraţi de-aceşti CăKatzi"

*

M-am uitat la fotografiile făcute de Ilişoi, de Tofan, de Brega la Mana, la vechea şcoală şi la casa noastră, în august acest an.

Şi iar m-a cuprins dorul năpraznic de a-mi face un culcuş acolo unde m-am născut. Am mai scris de vreo zece ori visul acesta, acum nu fac decât să-l repet, eventualele modificări iscate din…minimalizare, din restrângerea planurilor anterioare.

Ziceam că am bani suficienţi, ca să cumpăr:

- Şcoala veche, cu terenul ei;

- Gospodăria lui Moş Iacob Morozanu de alături, din stânga Şcolii, după cum arată fotografiile din vara lui 2010, devenită un maidan, cu, în mijloc, o cocioabă-cabană, înconjurată de bălării.

Şcoala şi casa directorului:

Fireşte, am construi din nou, după planul vechi:

- şcoala - avînd aceleaşi dimensiuni, la pământ;

- casa directorului - avînd aceleaşi dimensiuni, construită din nou - ghid să ne fie fotografiile din 1936.

Clădirile vor fi ridicate pe temelie de piatră, ziduri de cărămidă - însă acoperiş de stuf (se va mai fi găsind aşa ceva?; dar meşteri care să execute, ca pe timpuri, acel superb acoperiş?). Vor avea, deci, acelaşi număr de ferestre şcoala: două spre curte,

casa două, de-a dreapta şi de-a stânga uşii.

Calidorul va fi aşa cum îl arată fotografia din 1936.

Privită din poartă, casa va arăta ca înainte. Insă clădirea va fi extinsă în spate - pe orizontală. Acolo va fi construită-mărită pentru bucătărie, pentru baie-spălătorie şi încă o încăpere-garsonieră destinată paznicului.

Şcoala va primi încă un nivel, iar acoperişul ei va fi armonizat astfel încât să nu distoneze cu al casei, rămas la un nivel.

Aici, în Casă, va fi locuinţa. Cele două nivele ale şcolii vor fi amenajate ca bibliotecă.

Gospodăria lui Moş Iacob:

Acolo va fi construită din cărămidă, acoperită cu ţigle, o construcţie anexă.

Să aibă o placă pe care să se scrie că aici au locuit Moş Iacob Morozan şi Mătusa Domnica, bunicii mei adoptivi şi să cuprindă - pe cele două nivele, edificate cu materiale şi mijloace moderne:

- un cabinet medical;

- un "magazin"-depozit, care să distribuie alimente şi îmbrăcăminte-încălţăminte;

- o baie-spălătorie de rufe.

(O baie publică va fi edificată în altă parte).

În fosta gospodărie a Bătrânilor va fi forată şi instalată o pompă cu un mare rezervor de apă - va alimenta ambele clădiri, dar va avea, la uliţă, o cişmea, pentru vecini.

Şi mai ce?, scriam eu în vechile utopiade.

"Şi un praz verde"!

Şi totuşi, am uitat ceva. *Ceva* important - altfel l-aş fi uitat?

Marţi 28 decembrie 2010

Ne apropiem de sfârşitul anului. Nu mai este mult până la sfârşitul săptămânii, al lunii, al timpului. Acesta fiind simţimântul: am ajuns la capătul drumului. Zadarnic dau din mâini, din coate, din barbă, chiar şi din papuci: mai-încolo nu se merge. A'ta e'te, vorba copiilor învăţînd primele cuvinte din limba mamei şi începînd cu sfârşitul.

Altă noapte udă, grea: am consumat nu ştiu câte feţe de pernă, dar sigur: doar (?) câte un singur cearceaf de pat şi de plapomă. Mă întreb (pentru a câta oară?) de unde Dumnezeu atâta lichid, atâta apă, atâta sudoare? Din boală, fireşte. Din sudorile morţii.

Prima oră după trezire este acceptabilă: beau cafeau, pornesc

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

jurnalul pe ziua aceea…După vine oboseala, lehamitea, descurajarea - şi resemnarea: la ce bun să mai dau din coada vieţii, când sunt mort de ieri? Bine: de alaltăieri? Îmi cheltuiesc restul timpului rămas (ce titlu bun: "În restul timpului rămas"… - ba nu-i bun, e de-a dreptul rău şi prost!) re-re-reluînd la corectat jurnalul pe această lună (a depăşit suta de pagini!), jurnalul Ian-Nov de care va fi lipit acesta, în noaptea de Anul Nou. Atâta am am pigulit, dar şi adăugat la Noembrie, încât pentru cei care îl citiseră, dacă vor avea chef să-l recitească, vor avea în faţă altă căciulă.

Basarabeţii mei… Îi privesc de departe (de unde, alt'?) şi nu-i pot ajuta decât cu vorbe proaste: «Nu aşa, măi băieţi!», «Mai cu inimă, nu vă lăsaţi pradă fricii băgate în oasele voastre prin bunici, prin părinţi - nu vă temeţi!, a spus-o papa Ioan II, Paleacu, dar înaintea lui o spusese Isus - de cine vă temeţi, acum, în anul 2010, că are să vă croiască peste ceafă cu ciomagul ? De stafiile abia târîndu-şi băşinile şi dinţii căzuţi singuri, de trai bun, de mâncare bună, furată de la gura voastră, a "moldovenilor sovietici"?, care nu se pot opri din păzirea normelor comuniste, citeşte: sioniste pe pământurile noastre, "Naşa M*a*ldova" şi ne explică mereu, mereu de ce nu e bine să faci **aşă I**, de ce e just să faci **aşă II** ?»

Mă uit - din depărtare - la basarabenii mei şi mă surpă jelea: «Aiştia-s fraţii mei? Aşa se impune dreptatea, adevărul, cinstea, interzisă cu Naganul de stafiile bolşevice o eternitate de mai bine de jumătate de veac? Tremurînd, uitîndu-se în dreapta, în stânga, să vadă ce şi cum face prietenul, vecinul, fratele - şi să ne luăm după acela, fiindcă… unde-s doi laşitatea creşte şi nu mai este nevoie ca rusul să-l pună pe ovreu să ne mâie, fie la Siberia, fie la groapa de execuţie, noi, singuri-singurei, nesiliţi de nimeni mărşăluim spre pierzania pe care nu vom putea s-o reproşăm străinilor, ocupanţilor, duşmanilor?»

Şi eu, care îi lăudam pentru demnitate, curaj, mândrie naţională (lupta pentru limbă, cea batjocorită de elita naţiei, smântânimea rezistentă prin sfeclă furajeră…). Ce s-a ales de urmaşii adevăraţilor eroi din Basarabia? Sunt convins: dacă aş rosti numele acestor târâie-obiele vânzători de sine cu o nepăsare, cu o uşurătate soră cu idioţenia, limba mi-ar secà; şi mi-ar picà - şi cu ce-o să-i mai cert, blestem, pizdesc eu pe ai mei? Mai bine mă pun gios şi decedez. Ca să nu văd cum este batjocorit sângele buneilor, al părinţilor, al tinerilor de la 7 aprilie. Amin.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

Miercuri 29 decembrie 2010

Încă o noapte udă: aşternut de pat, feţe de pernă, bluze: leoarcă. Le-am pus în maşină, de cum m-am deşteptat. Nu-i a bună transpiraţia asta. Ba-i a rea. Mă simt stors, nu doar de lichid, ci de putere - o fi vreo legătură între ele, maică. Te pui cu bătrâneţea? Nu te pui, taică.

Acest Gheorghe (altfel Erizanu) iese în piaţa mare, ca să mai spună o porcărie. De astă dată îl probozeşte pe Ghimpu. În loc să-şi vază de editura lui pe arginţii lui Soros, să nu mai scoată cărţi dezinformatoare - ca cea pentru care l-am mustrat pe "fiul meu" Vaculovski - da, da; maculatura confecţionată la Berlin, de grupul de holocaustologi "iubitori" de Chişinăul evreiesc - acest vierme nu se opreşte din campania de compromitere a propriei fiice, autoare a superbului poem dedicat furtului revoluţiei (prima oară, din câte ştiu, a fost invitaţia, la Paris, de a fi prezentată - fata - de turnătorul ordinar purtînd numele N. Manolescu, a doua oară acum, când îi numără bunghii lui Ghimpu. Cine îi va fi cerut "onorarea" comenzii? Aceiaşi ca şi comanditarii volumului fals-istoric pomenit mai sus? Mă uit la fotografia lui… Hai să nu pun pe hârtie tot ce gândesc despre acest limbric - Erizanu - incapabil să închege o compunere, fie şi calomnioasă, în limba română.

Calitatea - scriitorală, dar mai ales morală - a căcărezelor ouate de acest individ poate fi judecată şi după intervenţiile forumiştilor: şapte, toţi şapte orifiaţi de extemporalul erizanic.

Este ora 5,50, mă duc să întind rufele… "pe frânghia" băii.

Sunt mortăcios di tăt. Vine, vine, vine, *ea*, urâta, neagra.

Acum, la ora 15 Filip mi-a făcut poze. Multe. Vreo 70.

M-a întrebat:

«Pentru Seria de la Chişinău?».

I-am răspuns grăbit că da, pentru Seria de la Chişinău.

Şi când mă gândesc: în 16 decembrie Luminiţa-Dumbrăviţa mi-a întrerupt liturghia de blesteme la adresa celor răi prin o scrisoare îmbucurătoare: Bodrog urma să se întoarcă din campania electorală şi, "de săptămâna viitoare vă va scrie ori vă va telefona în legătură cu editarea cărţilor…".

Iar eu am crezut-o. Sunt convins: s-a crezut şi ea.

Nu era de crezut? Ba da, aşa gândeam cu toţii, cei normali.

Iar "săptămâna viitoare" a trecut, este în curs de a se consuma şi săptămâna de după săptămâna viitoare, iar Bodrug nu

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit

mai dă semn de viaţă.

Să-i reproşez Dumbrăviţei tăcerea lui Bodrug? Doamne fereşte! Ea se declarase cu-mine, doritoare ca proiectul să ne reuşească. Cred că nici ea nu se simte bine, constatînd că, după două săptămâni Bodrug continuă să tacă.

Mi-am luat gândul de la el. Dacă nu mor ca mâine, mă adresez altui editor, mai sunt vreo trei.

Joi 30 decembrie 2010

Azi, spre seară, am primit un mesaj de la Daniela Goma:

În sfârşit, i-au parvenit pachetele trimise după ce prima tentativă, cu un alt pachet, eşuase.

Ana s-a bucurat mult. Ea expediase pachetele, ea suferise cel mai mult de returarea primelor, ea le pregătise pe acestea - pentru nepoata ei, Dănuţa. De remarcat amănuntul: mie fata ceea îmi este strănepoată, însă pentru Ana: nepoată, scurt!

Să ne trăiască.

Vineri 31 decembrie 2010

Flori Bălănescu ne urează în versuri:

"*decembrie 30- Coşoveni*

poţi suporta zi cu zi în
aşteptarea destinului
perspectiva ca şi cum te-ai întreba
dacă se cuvine să laşi o carte mare
într-o lume populată de oameni mici şi
de tot atâtea iluzii sau dacă
ceaţa primei ore de decembrie
a încremenit pomii în chiciură
ori Dumnezeu i-a înmuiat în lapte apoi
a suflat plictisit peste ei aşa cum
îi văzuse Pavel-Ştefan (şi
atinsese pentru a crede...
în decembrie toate întrebările se
îneacă într-o linişte stranie totuşi
caldă o pânză se mişcă:
„mami, capul tău e o ghindă, al meu o castană"

Multumim, Flori, pentru floare.

Cu aceasta închei Jurnalul 2010
Pe la celălalt.

©Paul Goma 1935-2011 wwww.paulgoma.com PDF public şi gratuit